Foly Ijs. Q
38
15.

Folyl.s.Qu.
38
15.

308.625

A „CSALÁDI KÖR"

1879

BOLDOG

új évet

kiván!

308.625

TARTALOM-JEGYZÉK

a

„CSALÁDI KÖR“

1879. évi folyamára.

Beszélyek és hasonnemüek.

Gyógyithatlan sebek, *Balázs Sándortól* 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. sz.
A thulei királyné, forditotta *Gáspár Imre* 1. sz.
Az udvari bál, *Sz. M.* 2. sz.
A várparancsnok bálja, *Hth.* 3. 4. sz.
Az örök tegnap, közli *Liszka Béla* 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. sz.
Bál parancsszóra, *H. Á.* 9. sz.
Váczi-utczai történet, *Milkó Izidortól* 9. sz.
Az álarczos bál vége, *Brankovics Györgytől* 10. 11. 12. 13. 14. 15. sz.
Az otthon, *Major Bélától* 14. sz.
Egy szerencsétlen flótás, *Milkó Izidortól* 14. 15. sz.
Molnár Mara, *Szegfi Mórtól* 16. 17. 18. 19. 20. sz.
Elvira születés napja, *Reich Sándortól* 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. sz.
Egy régi iskolatársam, *Vértesi Arnoldtól* 21. 22. 23. 24. sz.
Haza jön Margit, *Nogáll Jankától* 22. sz.
Kelet rózsája, *Sz. M.* 24. sz.
Egy episód az életből, *Csalomjaitól* 25. 26. 27. sz.
A mester sírja, közli *S. M. C.* 25. 26. sz.
Halálos ellenségeskedés, közli *Liszka Béla* 27. 28. 29. sz.
Az erdő titka, *Bodon Józseftöl* 28. 29. 30. 31. 32. 33. sz.
A chantilly hold, *Dominkovich Máriától* 30. 31. 32. 33. sz.
Az első regény, (tárcza-idyll) *Nogáll Jankától* 34. sz.
Tabbie rózsája, (angolból) *Illéssy Piroskától* 34. 35. sz.
Tündér és syrén, *Csürös Páltól* 35. 36. sz.
A fehér kamélia, forditotta *Csukássi Zmeskál Aranka* 36. 37. 38. 39. sz.
A duzzogó asszonyok, *Börne* után *Lazarsfeld Emil* 36. sz.
A vak ember, *Sziklai Jánostól* 37. sz.
Zivatar és szerelem, *László Mihálytól* 38. 39. sz.
A hitetlen növérek, *Brankovics Györgytől* 40. 41. 42. 43. 44. sz.
Eszményi szerelem, *Erdélyi Mikes Rózától* 40. sz.
A nagynéni, *Barna Sándortól* 41. 42. 43. 44. 45. sz.
Áldozatok, *Nogáll Jankától* 45. 46. 47. sz.
És ne hozz minket a kisértetbe, *Sk—czky P.-tól* 46. 47. sz.
A fehér rózsa, *Sz. M.-tól* 48. 49. sz.
Bálint bácsi fürdőzése, *Véka L.-tól* 48. 49. 50. 51. 52. sz.

Költemények.

A gyémánt, *Hiadortól* 1. sz.
Dal a dalról, *Zalártól* 2. sz.
Egyszer csak eljön . . . *Dobsa Lajostól* 3. sz.
Száll az égen . . . *Gáspár Imrétől* 3. sz,
Ha kedves lány . . . *Bartók Lajostól* 4. sz.
A buzakalászok, *Szász Bélától* 5. sz.
Dal a keringőről, *Gáspár Imrétől* 6. sz.
Dal, *Csengey Gusztávtól* 7. sz.
Dalok, *Koroda Páltól* 8. sz.
Bűvös óra, *Peterdi (Prém) Józseftöl* 9. sz.
Messze földön . . . *Gáspár Imrétől* 9. sz.
A csóka és a galamb, *Hiadortól* 10. sz.
Lemondás, *Reviczky Gyulától* 10. sz.
Nincs hit szivedben? *Torkos Lászlótól* 11. sz.
Az árva dala, *Tóth Endrétől* 12. sz.
Jutok-e néha . . . *gr. Vay Saroltától* 12. sz.
Érted rajongok, *Szabó Endrétől* 13. sz.
Hasztalan törekvés, *Lauka Gusztávtól* 14. sz.
Dal a kenyérről, *Gáspár Imrétől* 14. sz.
Ujabb költőink, *Medgyes Lajostól* 15. sz.
Csüggedés két dala, *Andrássy Bélától* 16. sz.
Ünnepdal a felséges pár ezüst lakodalmára, *N. N.-től* 17. sz.
A teritőn, *Dengi Jánostól*, 18. sz.
Perdita, *Reviczky Gyulától* 19. sz.
Beteg asszony, *P. Tóth Kálmántól* 20. sz.
Mondják nekem . . . *Hajós Izidortól* 21. sz.
Óda, *Szász Károlytól* 22. sz.
Heine dalaiból, *Dobsa Lajostól* 23. sz.
Brabanti csipke, *Gáspár Imrétől* 24. sz.
Dalok, *Inczédy Lászlótól* 24. sz.
Trifolium, *Ney Ferencztől* 25. sz.
Merengés, *Csengeri Jánostól* 25. sz.
Félek én már . . . *Szabó Endrétől* 26. sz.
A csillag, *Hiadortól* 27. sz.
Erdei kép, *Torkos Lászlótól* 28. sz.
A magányban, *Tolnay Lajostól* 29. sz.
Dal, *Reviczky Gyulától* 30. sz.
A matróz hitvese, *Erdélyi Bélától* 31. sz.
Egy percz, *Gáspár Imrétől* 32. sz.
Csendes est, *Szluha Vilmától* 32. sz.
Egy köny, *Zalártól* 33. sz.
Ida betegségében, *Pósa Lajostól* 34. sz.
Férjem halálakor, *Fannytól* 35. sz.
Jobb is ez igy . . . *ifj. Nagy Györgytől* 35. sz.
Dal, *Szabó Endrétől* 36. sz.
Régi dalaimból, *Erdélyi Bélától* 37. sz.
Őszi dal, *Földváry Istvántól* 38. sz.
Nem is tudod, *Dengi Jánostól* 39. sz.
A lemondás óráiban, I. II. *Pósa Lajostól* 40. sz.
Édes emlék, *Medgyes Lajostól* 41. sz.
Fel-felujul egy kép, *Benedek Aladártól* 42. sz.
Betegen, *Hajnalkától* 43. sz.
A titok dalaiból, *Csáktornyai Lajostól* 44. sz.
Nagy bánatok . . . *Szabó Endrétől* 45. sz.
Virágos ágy . . . *Jakab Ödöntől* 46. sz.
Ősz végén, *Medgyes Lajostól* 47. sz.
A lemondás óráiban, III. IV. *Pósa Lajostól* 48. sz.
Toldi szerelméből, *Arany Jánostól* 49. sz.

Emléksorok, *Torkos Lászlótól* 50. sz.
Karácsonfa, *Ney Ferencztől* 51. sz.
Téli dalok, *Várnai Gézától* 52. sz.

Történelmi és életrajzok.

A székely népdalok, *Benedek Elektől* 1. 2. sz.
A Maffia Szicziliában, *Sz. M.* 3. sz.
Huszár Adolf, arczképpel, *P. J.* 4. sz.
Gallmayer Jozefine mint iró, *Sz. J.* 10. sz.
Báró Gerliczy Felixné, arczképpel, *Emiliától* 13. sz.
Kassa fénynapjai (korrajz) *Bay Ilonától* 16. sz.
Király és királyné ő felségeik arczképei, szöveggel, *Szegfi Mórtól* 17. sz.
Honny soit qui mal y pense, korrajz, *Brankovics Györgytől* 18. sz.
Petőfi és Prielle Kornélia, utóbbitól, 19. sz.
Egy hires nőről, *Sasváry Armintól* 21. sz.
Báró Kemény Zsigmond mint regényiró, *Gyulai Páltól* 22. sz.
Gróf Zichy Jenő, arczképpel, *Sz. M.* 23. sz.
Lafayette Mária, irodalomtörténeti rajz, *Wutz Alberttől* 25. sz.
IV. Napoleon, 26. sz.
A szent szövetség, *Hajnaldytól* 27. 28. sz.
Hugó Viktornál, *Sz. J.* 30. sz.
Az udvari élet Mária Terézia alatt, *Sz. M.* 31. sz.
Napoleon és a nők, *Sz. M.* 32. 33. sz.
Nogáll Janka, arczképpel, *Aucuntól* 34. sz.
Ábrányi Emil, arczképpel, *Sz—ó E—től* 41. sz.
A nagyasszonyok korából, *Sz. M.* 47. sz.
A nők a diplomacziában, korrajz, *Emiliától* 48. sz.

Ismeretterjesztő és irányczikkek.

A székely népdalok, *Benedek Elektől* 1. 2. sz.
Uj év Amerikában, (New-yorki tudósitás) *Sz. M.* 2. sz.
A papir, *H. Á.* 2. sz.
A divat története, *H. Á.* 3. 4. sz.
Első hó, *Z. A.* 3. sz.
Farsangi beszélgetés, *Emiliától* 5. 6. sz.
Az illat- és szépitő szerekről, *Sz. M.* 6. 7. sz.
A magyar bál Bécsben, *Comte de Bleu-től* 6. sz.
A gondolat ruhája, *Nogáll Jankától* 7. sz.
Uj regény a házas életből, (könyvismertetés) *Sz. M.* 8. sz.
Régi magyar mű a pestisről, 8. sz.
A házi ipar érdekében, *Gy. B. Antóniától* 9. sz.
A bölcső mellett, *Erdélyi Mikes Rózától* 10. sz.
Anya, nagyanya és dédanya *Sz. M.* 11. sz.
Tengeren tuli kalitkások *N.-től* 11. sz.
Préda asszony vallomása, *Sz. M.* 12. sz.
Egy kedves kerti disz, *Magócsy Józseftől* 12. sz.
Párisi levél, *Gyenes Lászlótól* 13. sz.
Aranyország, *Dr. Acsádi Ignácztól* 13. sz.
Nem érek reá, egy öreg anya mondókái, 14. sz.
Titokzatok, *Gáspár Imrétől* 15. sz.
A vizi gyűjtemény, *Sz. M.* 15. sz.
Az isten háta mögött, *Sz.-től* 16. sz.
Egy madárka kesergése, 17. sz.
A mi czigányaink, *Kovács Jánostól* 18. sz.
A tükör, *H. Á.* 18. sz.
Bécsi levél, *Comte de Bleu-től* 18. sz.
Arany mondatok, 19. sz.
Mikor a költők festenek, *Gáspár Imrétől* 20. 21. sz.
Hogy vannak a szomszédban, *Emiliától* 20. sz.
Az ötödik bécsi nemzetközi kiállitásról, *Dr. Rodiczky Jenötől* 22. sz.
A macska, *Sz. M.* 23. sz.
A hintaszékben, tárcza a szobából, *Milkó Izidortól* 24. sz.
Virágkedvelő hölgyeinknek, *Magócsy Józseftől* 24. sz.
A virág élete, *Sz. M.* 25. sz.
Az Eötvös ünnepély Ercsiben, *Cziklay Lajostól* 25. sz.
A szülék nevelője — a gyermek, egy öreg anya okos mondókái, 26. sz.
A szin, *Sz. M.* 26. sz.
A dohányzásról, *Sz. M.* 27. sz.
Mikor a madarak házasodnak, *Sz. M.* 28. sz.
Dudva, *Sz. M.* 29. 30. sz.
A zuluk, *Sz. M.* 29. sz.
A délibáb, *Kovács Jánostól* 31. sz.
Mesterséges gyöngyök, *H. Á.* 32. sz.
Usszanak-e a nők, *H. Á.* 32. sz.
A nagy izzasztó, *Gadácsi Mártontól* 33. sz.
Svájczból, *Bay Ilonától* 34. sz.
Iskolaév elején, *Sz. M.* 35. sz.
Hogyan edzzük magunkat, *Gadácsi Mártontól* 35. sz.
Őszi napfény ragyogása, *Emiliától* 36. sz.
A könyvek, *H. Á.* 36. sz.
Az illedék, közli *Emilia* 37. sz.
A hang, *Kemenczky Kálmántól* 37. sz.
Hamlet, *Greguss Ágosttól* 38. sz.
A temetőkről, *H. Á.* 38. sz.
Hogy utaztak 360 év előtt fürdőbe, *H. Á.* 38. sz.
A szerelemről, *Emiliától* 39. sz.
A szoba virágdisze, *Jámbor Antaltól* 39. sz.
A láposi nagy hangverseny, 40. sz.
Deés, *M. L.* 40. sz.
Sakkverseny élő alakokkal, *Sz. J.* 40. sz.
A kávé keleten, *Keleti Gábortól* 41. sz.
Földi mennyország, egy nagyanyától, 42. sz.
Dédőseink, *N.-től* 42. sz.
A nőnevelés Oroszországban, közli *Liszka Béla* 43. sz.
Halottak napján, *Kovács Jánostól* 44. sz.
Furcsaságok, *Emiliától* 45. sz.
Levél Herczegovinából, *S. Á.* 45. sz.
A franciák és a franczia nők, *U—y T.* 47. sz.
Az árvácska, a reseda, *Magócsy Józseftől* 46. sz.
A nagyasszonyok korából, *Sz. M.* 47. sz.
Egy politikai konyhareczept, *H. Á.* 47. sz.
A nők a diplomacziában, *Emiliától* 48. sz.
A nők Heine Henrik életében, *Skossa Dezsőtől* 49. 50. sz.
Eljött a szép karácsony, *Emiliától* 51. sz.
A kisded ápolása, *Emiliától* 50. 51. sz.
Karácsony esti rajz, *E. Mikes Rózától* 51. sz.

Azonkivül még minden számban:

Tárcza, a hétről.
Fővárosi élet.
Vidéki élet.
Külföld.
Irodalom és művészet.
Szinházak.
Divattudósitás.
Szám- vagy sakkrejtvény.
Rejtvényfejtők névsora.
Heti naptár.
Megbizások tára.
Kérdések.
Feleletek.
Szerkesztői nyilt levelek.
Hirdetések.

M. TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYV-TÁRA

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij féléveukint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 21-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

2. SZ.
Január 12-dikén
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Gyógyithatlan sebek.

(Elbeszélés.)

Balázs Sándortól.

(Folytatás.)

Az esemény száz alakban és százféle magyarázatokkal adatott elő.

Mindenki igyekezett uj meg uj indokokat felfedezni.

Egyben azonban mindnyájan megegyeztek: Az ismeretlen hölgy titkos viszonyban áll Vérteivel.

Mennyi alappal bir e hiedelem, az események folytán ki fog tünni; én részemről nem előlegezek semmit, hogy ha némi érdekeltséget sikerült önökben e két alak iránt ébresztenem, azt ne veszélyeztessem.

Néhány órával a bárbaj után, midőn már Vértei szobájában pihent, a sétányon összegyült társaság folytonosan és kizárólag ez eseménynyel bibelődött. Mindenki elmondá észrevételeit, következtetéseit, és senki sem volt, ki ne vett volna már rég óta bizonyos titkos összeköttetést észre Vértei és az ismeretlen hölgy között.

— De nézzék csak önök — mondák a nők — e szivtelen teremtményt, e szörnyeteget. Egy ember verekszik, vérét ontja és talán haldoklik e pillanatban érette, és ő itt járkál, itt sétál oly hideg, oly közönyös arczczal, mintha mi sem történt volna. Ah, e nőnek nincs szive.

A nőknek igazuk volt.

Az ismeretlen hölgy ott járkált a sétányon nyugodt arczczal, mint máskor, és ugy látszik, mi tudomása sincs a történtekről, legalább arczáról sem izgatottság, sem részvét nem volt leolvasható.

De e pillanatban egy fiatal leány közeledik hozzá — kit a vendégek mint az ismeretlen hölgy komornáját ismerének — és néhány szót sug fülébe.

A hölgy erre elhalványodik és egy hangos sikoltással, mi a körülötte levők figyelmét azonnal magára vonta, odahagyja a sétányt és sebes léptekkel lakására siet.

— Beszélj, beszélj gyorsan, hogy történt? Kitől, mi módon tudtad meg? Mondj el mindent!

— Az egész igy történt. A mint nagyságod a sétányra ment, s én ajtót, ablakot feltárva, a szobát tisztogatnám, egy ur jött ide, tudja nagyságod, az, a ki minduntalan nyakamra járt, nagyságod után tudakozódni. Először is pénzt akart adni, de én azt, mint máskor tevém, visszautasitám. Azután kérdezé, ha ismerem-e Vértei urat, és hogy minő viszonyban áll nagyságoddal? Én azt felelém, hogy nem ismerem a nevezett urat, és hogy nagyságod senkivel sem áll semmiféle visszonyban. Erre gunyosan mosolyogni kezdett és kérdezé: ha tudja-e már urnőm, hogy Vértei érette párbajt vivott, s hogy e párbajban halálosan megsebesittetett? Erre én nem álhatám meg, hogy el ne sikoltsam magamat, s futottam a sétányra, hogy e borzasztó eseményt nagyságodnak tudtára adjam.

A fiatal hölgy e szavakra izgatott léptekkel a szobában járkálni kezdett, mintha teendője felől gondolkoznék, azután sietve asztalához ült, s néhány sort irt.

— A levelet sietve vidd Vértei urhoz, és egyedül kezeibe add. Lakását könnyü megtudakoznod. Siess!

A komorna sietve távozott és urnője pamlagra vetvén magát, fejét kezei közé rejté és zokogni kezdett. — Ah, mily balsors! — sohajtá. — Ő halálos sebben!... Tehát még reményemnek sem szabad lennem a boldogsághoz!...

Néhány percz mulva a komorna ijedt és zavart arczczal tért vissza.

— Nos?

— A levelet visszahoztam, mert Vértei ur, mint az orvos mondá, öntudaton kivül van, és különben is nem tudja neki megengedhetni az olvasást, és hogy átalában fog-e valaha olvashatni?!

A fiatal nő e balhirekre majd földre roskadt a felindulás miatt. Egy butordarabba kelle fogódznia, hogy magát fenntarthassa. Ijedt és zavart arcza oly halavány volt, hogy a komorna ijedten kérdezé: ha parancsolja-e, hogy orvos után szaladjon?

— Nem, nem Mari, — felelé gyönge hangon a fiatal nő, — már elmult, csak futó gyöngeség volt, már jobban érzem magamat. De mondd, mondd csak, hol lakik Vértei ur?

— Itt mindjárt a másik utczában, a vörös házban; az első emeleten.

A fiatal nő erre néhány másodperczig habozni, gondolkozni látszott, végre határozott.

— Mari, — mondá, — én most megyek Vértei urat meglátogatni. Hisz ugy-e, azt beszélik, hogy értem kapott sebet? Egy óra mulva jöjj el, addig meglátom, ha szükséges-e, hogy őt ápolni nála maradjak?

A fiatal nő erre sietve távozik és egyenesen Vértei szállására siet.

Kövessük őt.

Léptei ingadozók, teste remeg, de a lelkierő az elhatározó pillanatokban mindig felfrissiti az elgyengült idegeket, épen ugy, mint egy szeretett, bámult hadvezér megjelenése az ingadozó serget.

A házba érve, felsiet az emeleten, és a legelső ajtón, mit talál, halkan kopog. A kétségbeesett arczu inas ajtót nyit.

— Ki van uránál?

— Az orvos és más két ur.

— Menjen ön kérem, és mondja meg az orvos urnak, hogy legyen szives egy pilanatra kijönni. Igen fontos közlendőm van.

Az inas távozik, és az orvos néhány másodpercz mulva megjelen.

— Ön parancsolt asszonyom.

— Először is orvos ur, az ég nevére kérem önt, szóljon nyiltan: halálos-e Vértei ur sebe?

Az orvos meglepetve és habozva tekintett az ismeretlen hölgyre.

— Feleljen ön orvos ur, hisz látja, nekem van bátorságom.

— Asszonyom, — mondá az orvos határozotlanul — e pillanatban még bizonyosat rem mondhatok. Nem vagyok ugyan kétségbe esve felgyógyulása felől, de biztos reményeket sem akarok önben ébreszteni. Vértei ur e pillanatban igen élénk seblázban van, mely eltart két-három napig; megszünése után biztosabban fogok nyilatkozhatni.

— Orvos ur kérem önt, legyen szives valamely ürügy alatt azon urakat, kik e pillanatban Vértei urnál vannak, eltávolitni. Én látni akarom őt.

— De asszonyom . . .

— Legyen nyugodt, nekem van erőm.

— Kivánsága szerint asszonyom. Addig is legyen szives e mellékszobába vonulni, néhány pillanat mulva önért jövök.

A fiatal nő a kijelölt szobába lépett, hol nem kelle soká várakoznia, mert csakhamar távozó léptek hallatszának és az orvos megjelent.

— Ha ugy tetszik asszonyom!

A fiatal nő követé az orvost, ki egy szobába vezette őt, melyek ablakai egészen elvoltak függönyözve, s melynek halvány világot egy kisded mécs adott, mely a szoba egyik szögletében volt elhelyezve.

Az ágy, melyen a beteg feküdt, vászonfallal volt bekeritve, hogy a világosságnak egy sugara se háboritsa őt.

Az orvos óvatos, lassu léptekkel e fal mögé vezeté a fiatal nőt.

A beteg arcza lángolt a láztól, de szemei le voltak csukva. Lélegzete szakgatott rendetlen volt; ajkain néha egyes, összefüggés nélküli szavak lebbentek el, mik közé minduntalan egy név vegyült: Julia.

A fiatal nő hosszas ideig nézte őt. Szemeiben élénk részvét és aggály kifejezése ült. Ajkain sóhajok lebbentek el, miket hasztalan igyekezett elfojtani.

— Orvos ur — mondá lassu hangon, kilépve a vászon fal megül — e rémitő eseménynek akaratlanul bár, de okozója én vagyok. Azért is elhatároztam ápolni őt, és nem hagyni el mindaddig, mig csak veszélyen kivül nem leend.

— De az lehetetlen asszonyom.

— Miért uram, hát nem tanusitám-e, hogy van erőm és bátorságom?

— De ön szintén beteg; önnek szabad légre és mozgásra van szüksége.

— De hát lehetségesnek hiszi-e orvos ur — felelt szilárd, határozott hangon a nő, — hogy én ily veszélyes pillanatban elhagyhassak egy embert, ki érettem ontá vérét? Nem orvos ur, én erre képtelen vagyok. Itt fogok maradni szobájában, és ápolni fogom őt mindaddig, mig csak veszélyen kivül nem leend.

Az orvos e határozott szavakból átlátta, hogy a fiatal nőnek szándéka nem megingatható, s ezért nem is tön ellenvetést.

— Önnek okai asszonyom oly tiszteletreméltók, és áldozatkészsége oly méltányos, hogy nem mondhatok ellent akaratának. Ön szivére hallgat és ez csak nemes tanácsokat adhat. Maradjon tehát és nyujtson nekem segédkezet betegünk ápolására. Önnek jelenléte, meg vagyok győződve, sokkal gyorsabb és hathatósabb gyógyszer leend mind annál, mit én rendelni képes vagyok.

A fiatal nő kezét nyujtá az orvosnak köszönete jeléül, s letevén köpenyét és kalapját, széket vőn, s azt az ágyat körző vászon fal mögé helyezte oly közel, mennyire csak lehete, hogy a betegnek lélegzetét hallhassa.

Néhány percz mulva az inas lépett a szobába, s halkan kérdé az orvost, hogy egy urat, ki Vértei urat látni kivánja, bebocsáthat-e?

— Mondja meg ön azon urnak — előzé meg az orvos feleletét a fiatal nő — hogy Vértei ur igen élénk seblázban van, és hogy ez állapotban minden látogatás csak kellemetlen. Ezt fogja ön mondani mindenkinek, ki kérdezősködni jön, kivéve ama fiatal leánykát, ki az előbb levelet hozott az orvos urnak, ezt mindig be fogja bocsátani, de rajta kivül senkit.

Az inas kérdőleg tekintett az orvosra.

— Nos mire várakozik ön — kérdé az orvos szintén meglepetve a fiatal nő otthoniassága által — menjen és teljesitse ő nagysága parancsát.

Az inas meghajtá magát és távozott.

— Ne ütközzék meg orvos ur, viseletem különösségén, — mondá az ifju hölgy — nekem jogom van, sőt kötelességem Vértei ur felett őrködni, és nem akarom, hogy ezen emberek, kik a nélkül is annyira tolakodók és fecsegők, engem itt találva, ujabb meséket és rágalmakat terjesszenek ittlétem felől.

Az orvos meghajtá magát s a házirend készen volt.

Nem sokára a komorna is megjelent s a fiatal nő némely nélkülözhetlen tárgyakat hozatván magának, értésére adá, hogy még Vértei ur veszélyen kivül nem leend, addig nem fogja elhagyni e helyet.

Mintegy félóra telt el, midőn az orvosnak eszébe jutott, hogy más betegei is vannak, kik szintén tőle várnak segélyt; s némely utasitásokat adva a fiatal nőnek, eltávoza azon igérettel, hogy látogatásait végezve, ujból eljövend.

Az orvos távoztával a fiatal nő a vászonfal mögé lépett, sokáig nézte elmélyedetten a beteget, néhány könyet ejtett s azután ujból elfoglalta helyét az ágy melletti széken, mely mint emlitve volt, oly közel állott az ágyhoz, hogy a beteg lélegzetét meglehete számitani.

A szobában ünnepélyes csend állott be.

A fiatal nő fejét, mintha nem birná szomoru gondolatait, kezébe hajtá és átadá magát merengéseinek.

Felhasználom e pillanatot, hogy önökkel megismertessem e fiatal hölgy külsejét.

Termete inkább kicsiny mint nagy, de sugár és idomos, haja fekete, arcza halvány, vonásai nem tökéletesen szabályosak ugyan, de feltűnők és érdekesek, s ily kárpótlás mellett azt hiszem nincs ok panaszkodni a szabályosság hiánya ellen.

Ilyen volt azon ifju hölgy, ki magába zárkózott életével annyi találgatásnak és gyanusitásnak volt tárgya, s ki minden előitéletet és ál illedelmi fogalmakat megvetve, eljött saját kezeivel ápolni azt, ki érette vérét ontotta.

Mit fognak ehez mondani azon fiatal hölgyek, kik mindnyájan irigyei és gyülölői, és azon uracsok, kik annyira bosszusak visszautasittatásukért?

Bizonnyára ujabb rágalmakat és gyanusitásokat fognak terjeszteni!

De e fiatal hölgy, valamint eddig nem tette, ugy ezután sem fog suttogásaikkal törődni; — és tökéletesen igaza is van.

(Folytatása köv.)

Dal a dalról.

Zalártól.*)

Fel a zászlót, hadd lobogjon!
Zengjen a dal szivben, ajkon!
Hogyha a szív mélyen érez,
Meleg a dal s hangja édes.

Dobban a szív, zendül az ajk . . .
Fülemüle közbesohajt . . .
Mért tetézed panaszodat? —
Ugy is bús a szerelemdal.

Hallga, hallga! mily dal éled?
A hazáról szól az ének . . .
Hát ez is oly méla hangon? . . .
Rajta tehát: éljen a hon!

Van-e még a török vérből?
Ide a legfeketébből!
Ha pohár cseng s pezseg a bor:
A világ egy rózsabokor.

Virágon is rezg a harmat,
Öröm mellett ott a bánat:
Dalban leszen édes a bu,
S enyhül a szív — ha szomoru.

*) Örvendünk, hogy költészetünk e rég hallgató jelese lapunkban szólalt meg ujra. A „Samil hazája“, „Ferenczy Teréz emlékezete“, „Imre királyfi“, „Zim Zizim“ stb. jeles költőjét t. olvasóink is örömmel fogják üdvözölni. Szerk.

A székely népdalok.

(Levél egy nőhöz.)

(Vége.)

S még most jő a java a befejezésben! Igen tanulságos. A királykisasszonyt haza viszik, a hol szeretője királyurfi várja és tüstént lakodalmat is csapnak, s eszükbe se jut, hogy a szegény szerelmes rablót eddig a varjak ették meg. Én pedig azt mondom, hogy abban a rablóban valódibb szerelemtől lángoló szív dobogott, mint a vőlegényben. Még annyit se mond róla balladánk, hogy legalább elejébe ment volna a megszabaditott menyasszonynak, csak várja csöndesen.

Im' látja, édes Margit, a rablónak is van szerelemre fogékony szive, nem csak azoknak, kik azt gyarló lyrai poemákból tanulják.

Levelem szük tere nem engedi, hogy egyenként feltüntessem e ballada szépségeit; tartalmának elbeszélése és e pár idézetből is elég világos képet alkothat magának e tekintetben. Meg vagyok győződve, hogy a gördülékeny rythmus, mely balladánk régi voltát fényesen bizonyitja, s mely helylyel-közzel oly szépen pótolja a rim hiányát, nem fogja sérteni csengő-pengő rimekhez szokott szépérzékét is.

Menjünk tovább egy lépéssel s hadd mutatok be most — lelki megnyugtatására — egy oly királyfit, a ki már oly igazán tud szeretni, hogy még életét is kész volt feláldozni, csak imádottját láthassa.

A szerelmes királyfi késő este guzsajosba (látogató) indul, de a tenger mélységiben leli halálát.

„Várja, várja kiráj lánya
Bubánatta szeretejit.
Nem érközik szereteje,
Hejötte jő halá' hire.
Ugy sir, ugy sir kiráj lánya, stb.“

Édes anya okát kérdi, de a leány kitérőleg felel:

„Evesztöttem gyöngyös pártám.“

Vigasztalja, hogy ne sirjon, mert mást ad helyette, de leányának csak a magáé kell. Vizi buvárt küldnek a tengerbe le és ez a gyöngyös párta helyett a királyfit hozza föl.

„Hogy méglátta kiráj lánya
Szeretejit, raborula;
De apja etaszitotta,
S a lány szüve mégszakada . . .“

A leányt eltemetik nagy pompával és a királyfit? ismét visszadobják a tengerbe. Hanem azért nincsenek örökre elválasztva egymásól, mert

„Léán lelke, legén lelke
Mindég talá'koznak
Egy virágos rétön . . .“

Ilyenkor aztán teljes boldogságuk, s ha beáll az éjfél, elmennek a kőszivü atya ágyához és megkinozzák, hogy mért is nem adta őket egymáshoz, a mikor még éltek.

Egyedül az atyán elkövetett durvaság az, mi rosz benyomást tehetne ránk e kis balladában, de ezt is helyre hozza az elégtétel a befejezésben. A két szerelmes, ha az életben nem is lehetett, de boldog lesz a halálban, és a zsarnok atya is megkapja méltó büntetését, a mi tulajdonkép nem egyéb, mint a lelkiismeret folytonos mardosása. Azonban van balladánknak egy oly változata is (Magy. népk. gyüjtemény. I. köt.), a melyben méltányosan járnak el mindkettővel, s hol a durva szivü atya nem is szerepel. Sőt még külföldiek: egy svéd és egy holland ballada is rokonságban van balladánkkal. Az első található (Schwedische Volkslieder der Vorzeit von R. Warrens.) czimü gyüjteményben, a második (Proben altholländischer Volkslieder O. L. B. Wolf) czimüben. E gyüjteményeket csak azért idézem, édes Margit, mert már többször volt szerencsém tapasztalni, mily megfoghatatlan előszeretettel viseltetik minden könyv iránt, ha az egyszer németül van megirva. És én meg vagyok győződve, hogy ha lefordították volna eddig németre népdalainkat, ön bizonyára nagy részét ismerné, s még szépeknek is tartaná!

Már két nem várt vendéget mutattam be, és nagyon kiváncsi vagyok rá, mit fog reflektálni róluk legközelebbi levelében. Mert „harmadik az isten igaza“, engedje meg, hogy a harmadikat is bemutassam ez alkalommal.

Neve Kádár Kata. Megérdemli, hogy előzékenyen fogadja, már azért is, mert gyászos az ő sorsa annyira, hogy részvétet keltene még a leghidegebb szivü olvasóban is. Hogy a székely népnek mennyire kedvencze, azt semmi se bizonyitja jobban, minthogy a róla költött ballada három fő változatban él az Udvarhely és kereszturfiszéki nép ajkán, s nyomában vagyok egy negyediknek is az ön szülőföldén, Háromszéken.

E balladában is a szerelem képezi a központot. A szőke Nyikó partján állott — balladánk szerint — a Gyulainé asszony háza, ki semmiképen sem tudott megbarátkozni azon eszmével, hogy az ő Márton fia jobbágyának leányát, a szép Kádár Katát szeresse, s még rá — feleségül is vegye! Megtagadni a rangot, megfeledkezni a dicső elődökről, kik közül még egy se szennyezte be e család becsületét, hirnevét; nem homályositá el fényét ily vérlázitó, természetellenes szerelmi viszonynyal: képzelhető ennél nagyobb bün egy születésére büszke nő elfogult itélete előtt?! Nem használt azonban szép szó, fenyegetőzés, kitagadás: semmi sem ingathatá meg Márton valódi szerelmét.

„Gyula Márton Kádár Katát,
Jobbágyának szép leányát
Ugy szereti, ugy szereti,
Egész szüvit adgya neki . . .“

Kéri anyját ezután: engedje meg neki, hogy „vögye e Kádár Katát, jobbágyának szép leányát.“ A gőgös anya még tudni sem akar erről.

„Nem öngedöm, édes fiam,
Gyula Márton,
Hanem vödd ê nagy uraknak
Szép leányát.“

Gyula Mártonnak azonban csak egyedül Kádár Kata kell, más senki. A boszankodó anya fiát kitagagja. Tüstént hintójába fogat az ő legjobbik inasával, de midőn épen elindulna, egy keszkenőt ad át neki Kádár Kata, e szavak kiséretében:

„Miko a szényibe (szinében) vörösre vátozik,
Tudd meg, életöm is akko megvátozik.“

Eddig a ballada első része. Most következik a második és befejező része.

Elmennnek tehát hosszu utra, bujdosásra, s mikor beérnének egy sürű röngetegbe, kiveszi zsebéből a keszkenőt Márton, s hát a szine vörösre változott!

„Inasom, inasom,
Legjobbik inasom,
Fordicsd a hintómot,
Hajcsad lovajimot!
A keszkenyő sienye vörösre vátozott,
Kata élete is mos' má' mégvátozott.“

Villámsebességel hajtat vissza falujához, s legelsőben is a „rüdeg disznópásztor“-ral találkozik, kitől meg is kérdi: mi ujság a faluba?

A pásztor igy felel:

„Mü nekünk jó vagyon, de neköd rosz vagyon,
Me' Kádár Katának immá' vége vagyon.
A te édös ányád őtöt ê vitette,
Feneketlen tóba belé is vetette.
Háromszo jöve föl a viznek szinyére,
Három hóhér legén esmét belévette.“

Egyenesen a tóhoz hajtat, hallván a lesujtó hirt, oda érve sirva kiált le a tó fenekére:

„Itt vagy-é, itt vagy-é, kéncsöm Kádár Kata?“
„Itt vagyok, itt vagyok, kéncsöm Gyula Márton.“

Kata válaszára egy pillanatig sem haboz, leugrik hozzá.

„Feneketlen tóba összeölêköznek,
Összeölêköznek, de ott sem löhetnek,
Onnét is kivöszik.“

Egyiket eltemetik oltár elejébe, a másikat oltár háta mögé; a kettőből kinő két „kápóna virág“, de Gyulainé itt sem hagy nyugtot nekik, leszakitja a virágot, mire fiának szelleme igy átkozza meg:

„Átkozott légy, átkozott légy
Gynlainé édös anyám!
Életömbe rosz vótál,
Most is meggyi'kotál.“

Ime balladánk tartalma. Szomoru és egyszersmind szánalomra méltó képet tüntet föl a régi időből — mert Kriza János a 18-dik századra teszi eredetét.

És most befejezem hosszadalmas levelemet. Adja isten, hogy levelem olvasása után változzék véleménye, s a nép-költészetben, melynek hatása alatt áll minden eredeti magyar költőnk, legközelebbi találkozásunkkor több szépségét találja, mint eddig. Ha tán tetszettek a vendégek, egy más alkalommal ismét bemutatok egy néhányát. A viszontlátásig! Benedek Elek.

Az udvari bál

az ő kis és nagy gondjaival.

Kinek Isten hivatalt adott, annak észt is ad hozzá, és a ki magas pártfogókkal dicsekedhetik, annak meg már több esze is van a hivatalhoz, semmint kellene. Kegyesség egyfelül, mesterség másfelül, és nem könnyü mesterség bennmaradni a kegyességben.

A kegyencz olyan, mint a kötelen járó, a ki az egyenruddal a kezében mosolyogva tekint alá a nagy sokaságra, holott csak egyet rángasson a roszakarat a kötelen

és lebukik. A ki tudja a módját, végig megtartani rajta az egyensulyt, „lángelme“ az olyan ember, a szó teljes értelmében.

„Az udvarnál!“ Két szó az egész, igen, de mit foglalnak magukban! Minél közelebb vagyunk a naphoz, annál pusztitóbb és elemésztőbb az élet. Az örökös jövés-menés benyeli itt az embert, és Istenét áldhatja, a ki föl- és legombolygó tapasztalatainak kinnal szerzett kincseit egy napról a másikra valamelyik vig lesben álló hátmögötti „jó barátnak“ nem kénytelen általbocsátani.

Legjobb dolga van a „holdfélé“-nek. Ennek nincs mit tartani belébotlástól, a zajlásnak is csak utolsó fodrai zsurolják, és megszokván a folytonos sürgölődést, szépen bele éli magát ebbe a világba.

Az is a „csillagzat“-hoz tartozik, élő-elevenen nem lenni más egy tiz urat szolgált frakkba bujt teremtésnél.

Gólya, fecske utra kelvén, elcsendesül a szép fürdői élet, népesedik a székváros. Téli diszét ölti. A mi az első hó a virgoncz gyerkőczének, ugyanaz az első tánczvigalom a székváros udvaránál. Ez nyitja meg a mulatságok sorát és a falusi gyönyörűségekbe beleunt „társaság“-nak a rég ohajtott változatosságot hozza meg.

A kedvesen megindult téli ivad édes izgalmait tánczvigalom nyitja meg, tánczvigalom zárja be.

„Tánczvigalom!“ Az a bűvös erő, a mi e szóban rejlik! Mintegy varázsütésre nyilik meg az élvezetek vége láthatatlan birodalma és a láng és fény és arany és gyémánt tengerben uszó különbnél különb képleteket tárja ama kiváló halandó szeme elé, kinek adatott felhaladhatni a virág- és szőnyeghimes lépcsőkön ama felsőbb körökbe, a hová csak a rang és születésnek szabad a bejárás.

Itt az óra, kocsi kocsi után robog, művészet és izlés diadalukat ünneplik, egyik csillag a másik után kél, egyik terem a másik után tárul föl, és minden szem amaz ajtó felé mered, a melyiken virágok és disznövényektől beszegve, az ünnepély örömárasztó teremtőjével az élén, az udvar lészen megjelenendő.

A főkamrás jelt ad, a hosszu, sulyos uszályok suhognak, a finom párisi keztyűbe rejtett rózsaujjakat csak alig érinti meg a dalia keze, és a zene a Polonaise hangjain szólal meg.

„Ez a világ a milyen“ — csitt! maradjunk csak szépen a prózában, a „Pegazus“ pihenhet.

Vége az első tánczna, tárulnak az ajtók, jön a csemegét osztó szolgaszemélyzet, az élénk benyomások szavakat öltenek, itt is, ott is kölcsönös bemutatások, és az élet kellemetességei közt nem utolsó sok mindenféle frissitőknél fogva, csevegés és szürcsölgetés közt kétszerte édesen repült tova a következő négyes közti rövid szünet.

De feszes tartással és katonai méltósággal lépeget az udvari ügyelő tiszt a teremben, körülvizsgálódva, rendezgetve és igazgatva. Balkezét kardja markolatján nyugasztva, jobbkezében paszomántos kalapját tartva, mindent lát, a mi a teremben történik. Mindenütt jelen van és senki sem veszi észre. Sarkában követi egy évek és tapasztalatokban érett és kipróbált cseléd, intéseit lesve. Valóságos „két-egy lélek.“

Szegény embernek „rosz napja“ ez a mai éj. „Zengés nincsen eső nélkül, báléj nincsen bajok nélkül“ tartja szentül, és a mint az ezer gyertya közül az egyik lobbanásra gerjed, félelmek fogják el szivét a netaláni ügyetlenkedések mián egyik-másik cseléd részéről.

Nem szól, csak int szemével, kezével. Tele aggodalmakkal, hasonlit a háboru idején szemlét tartó harczoshoz, és csak mikor a szelid fényt terjesztő karos gyertyatartók és csillárok utolsó lobogása is kialszik, száll nyugalom kinos sejtelmektől zaklatott lelkébe. Lévén ő a vigalom jó rendének a lelke, megvannak neki az ő bizalmas emberei, ismeri ugy alantosait, mint fölebbvalóit, jó szándékukat és rosz hajlamaikat, azért mégis csupa remegő félelem, nehogy hiba essék, a mit aztán meg sem lehet torolni, nem levén bebizonyitható a rosz szándék.

Állását a pártfogásnak, hogy a pártfogást el nem veszti, tekintélyének köszöni.

Van hatalma jutalmazni és büntetni, előléptettetni és hátravettetni, haragudni és hizelegni, fenyegetni és ráijeszteni. Nem ritkán vádló és biró egy személyben.

Közeledik a vacsora ideje. Vigalmasan feldiszititett kis és nagy termekben, csarnokokban és belső folyosókon kicsi kerek asztalok állnak, egyik-másik körül csupán a külön meghivással kitüntetettek foglalhatnak helyet, a fesztelen társalgás végett, a melytől még egyszer olyan jóizűek a konyhászat válogatott remekei. Az asztalokon ágas csemegetartók állnak, tele czukorfélékkel, süteményekkel, amott meg ritka faju gyümölcsök, a szem ámulva csügg rajtuk, és még inkább a tört mivű bronz- és kristály kosarakon és csészéken, a melyekben kinálják magukat.

Hozzá meg a gyönyörű öblös poharak, közöttük magasra felnyulva a sugár pezsgőnek való, továbbá a csillogó boros karafinták, a kedves kis sótartók, a terem fülkéiben végre a rengeteg tányérgulák, és a minden nemű evőszerek.

Most az udvar helyet foglal, a vendégek követik az ismeretes felszólitást, kiki asztalhoz ül, kezdődik a tréfa és nevetkőzés, várva a dolgokat, a melyek eljövendők lesznek, egyszerre minden szem egy pontra fordul.

A követségek számára fenntartott egyik asztalnál hogy-hogy-nem, egy nem odatartozó vendég téveledett, és az udvari ügyelő tisztje helyre hozni a megzavart világrendet. Mire a vendég üléséről felkel, és boszus tekintetet vetve a társaságra, a miért őt körében nem türte, meghajtja magát, és indul az előtte lépő udvari ügyelő után a számára kijelölt székhez, a melyen, hogy tetézve legyen a nagy szerencsétlenség, már az általa kiszoritott diplomata foglalt volt helyet; ez azonban felvilágositattván a sajnos tévedésről, finom nyájassággal engedi át helyét az érkezettnek, a mit azonban ennek eszébe sincsen elfoglalni, sőt még csak köszönni is elfelejt, hanem diplomatának, széknek, asztalnak és teremnek hátat forditván, ott hagyja a hüledező udvari ügyelőt, és a hüledezésből a közelben álló szolgaszemélyzet is kiveszi a maga részét, mialatt a távolabb állók nagy halkal magukban somolyognak.

Az előteremben azonban záporm ódra zuhognak egy még fiatalabb cseléd fejére az első zivatar felhői; mert nagy zavarában azonnal ujabb bakot lő, a mennyiben az „en mayonnaise“ hal előtt szolgálja föl a sültöt, és hogy jóvá tegye hibáját, magának szolgál föl az érintetlen hagyott ételből, de midőn ragadmányát el akarja dugni, rajta kapatván, azon módon egy másik cselédnek kénytelen átengedni helyét, a kire még nem mutatkoztak az ilynemű önsegély nyomai.

A kiesett tálat nem lehetett többé pótolni, a diplomá-

czia vallja kárát, és az udvari ügyelő boszusága ujra megnövekedett egy pár hőfokkal.

És ujra kezdődik a táncz, az élvezet öröme ott ül minden arczon; minden arczon? Még sem! A „méltóságos komtesz“-nek egyetlen egy mosolya sincsen, örömtelen szótlanságban áll egy magas lombu növényekből alkotott fülkében, a széles levelek szép bánatos arcza fölé borulnak alá, mintegy szelid árnyékkal betakarva alakját. Akár a márványszobor, ugy áll ott az üde, sötét zöldben és az izgó-mozgó csoportokban nedves tekintete szivének egyetlen-egy barátját keresi. Az nincs ott a vigadók közt. Most a tánczterem felé indul, idáig elhallik a zene, ép az utósó tánczot járják. Ott lebegnek a párok. Ő nem tánczol. Egész este hiába kereste, nyilván való, hogy szántszándékkal kerüli.

Pedig ugy eped utána aggódó, kinos-keserves fájdalommal telt lelke. És hogy nem érzi az ő szörnyű szenvedését! Itt van, és nem jő; fut előle, távol marad tőle! Nem szereti többé, gyülöli, utálja. Még sem, oh nem! Amott áll, félig eltakarva a szőnyegajtótól, és erre a grófhölgy egyszerre örülve és rémülve reszkető szivére teszi a kezét, elhalványul, oh de mennyire, azért mégis olyan gyönyörű szép az elvesztett barát, az elrabolt kedves miatti fájdalmában. Nincs bátorsága, hogy ide szólitsa őt magához, nem lehet, nem szabad, — hiszen „mennyasszony!“ Azért még sem veheti le róla szemét, minden pillantása egy-egy könyörgés, egy-egy engesztelő szószóló, egyéb szava ugy sem lehet már neki hozzá, hiszen mennyasszony, más mennyasszonya!

A zene elhallgat, a társaság a sétaterembe indul még egy utolsó, kedves, átalános körsétára. Csak ők maradnak ott, szinte egyes-egyedül. Most a férfi feléje siet, pillanat alatt ott is van már nála. A grófhölgy egész testében remeg, a keztyű kihull kezéből. A férfi fölveszi, odanyujtja neki, is akkor a mint a hölgy gyengédeden megszoritja kezét, ugy tetszik neki, mintha kezébe csusztatna valamit. Megragadja a drága kezet, amaz nem ellenzi, a férfi csókot nyom rá, könny csillog a hölgy szemében, kifejti kezét. „Isten veled!“ és a férfi egyedül van.

„Isten veled!“ Mint a halottas harangszó, ugy konganak vissza lelkében e szavak, ő meg van halva, neki meg van halva. Még mindig nem nyitja ki kezét; érzi, sejti, tudja, mit foglal magában. Az ő medaillonját, és benne az ő arczképe, a mit egy boldog órában adott volt neki, most visszaadja azt neki. „Isten veled!“ Nem gondol már egyébre, csak a szenvedő arczra, a mit látott; nézi a kis nyakéket, kinyitja, azt hiszi, önön magát látja majd meg benne, és — az ő képét pillantja meg benne.

Reszket örömében. Ő az. Már nem neheztel rá. Ajkaihoz szoritva, szól a képhez, kérlelő, bocsánatot mondó szelid szánó hangon, mint a hogy ő mondá: „Isten veled, Isten veled!“

Tavaszszal aztán megülték a grófi udvarhölgy menyegzőjét. Jószágaira vitte férje. Az udvar nagyon fájlalta a veszteséget, és szivreható bizonyitékokkal nyilt kifejezést adott ebeli érzelmének. Mindenki szerette, mert tiszta igazság és tiszta jóság volt a szive.

És egy évvel reá a szép és fiatal nő már meg volt halva. Egy fiuval ajándékozta volt meg férjét és meghalt.

Sz. M.

A papir.

(Müller Károly után.)

A papir története egyszersmind az emberiség története is. Használata a legtermészetesebb mérték valamely nép szellemi állapotának vizsgálásakor. Valamint a vas fogyasztásáról az iparra, s hogy Liebig Jusztussal szóljunk, a nép általános műveltségére a szappan fogyasztásról lehet következtetni, ugy a papir használatáról valamely nemzet szellemi állapotára lehet következtetni. Azonban nem ugy volt az mindig, hogy az ember csekély összegen gondolatainak mintegy tárházat szerzett, a hajdankor népei nem ismerték e nagyszerű czikket.

Legelső irásanyagok voltak: a cserép, ék és a véső. Emlékoszlopokra, sziklákra vésték fel képirással az irás kifejlődésének első korszakában. A képirás azon kornak sajátsága, a midőn még az ember közvetlenül a természetben élt és gondolkozott. Ezért különösen a régi népek betűi mind meg annyi természeti képek.

Hogy mily lassan fejlett ki a betűirás, világosan mutatja ezt azon sajátságos mód, a melylyel Peru ősrégi lakói gondolataikat megtestesitették. Ez a quipet, vagyis a csomóirás, a melynek szerkezete a következő. Egy főzsinórból egész sereg mellék zsinór ágazik szét s ezen zsinórokon mindenféle csomók bizonyos meghatározott tárgyat jelképezték. Gyakran különféle szinek jelentettek bizonyos tárgyakat; igy például a vörös zsinór katonát, a sárga aranyat, a zöld gabonát. Mily fáradságos volt ezen irás olvasása, kitűnik abból, hogy az elolvasónak mindig előbb kellett tudni, ez és ez a szin vagy csomó mit jelent, például háboru alkalmával, az adónál stb. A fejedelmek szükségesnek találták a csomó-hivatalok (quipucamayocuna) felállitását a megfejtések eszközlésére. Peru fensikjain a pásztorok még most is hasonló módszert használnak nyájaik számban tartására. Ezen sajátságos módszer a kép és betűirás között áll.

A betűk feltalálásával az emberiség kiemelkedett a kezdetleges és nagy fáradsággal járó irásmódokból; természetesen ezzel együtt a nyelv is nagy előhaladást tett. Az ék és a véső voltak az első irószerek, a melyekkel Babylonban és Chinában cserépre és réteges kőre vésték viselt dolgaikat és gondolataikat. Később hegyes kővel, utóbb pedig meghegyezett érczczel irtak. A kőlapokat nem sokára érczlapok követték, a melyek közül puhasága miatt hihetőleg első volt az ólom. Ezen uj irásanyaghoz már keményebb irószert kellett használni, köből, vasból vagy rézből. Ez utóbbiból nem sokára irólap lett, mivel ugy tapasztalták, hogy ez sokkal tartósabban őrzi meg az irásjegyeket az utókor számára. Mindez azonban nem elégitette ki a folyvást előre törekvő emberi szellemet s a nehézkes réz helyett a falapokat kezdé alkalmazni, a melyre csontból vagy rézből készült vésővel rótta fel az irásjegyeket. Később a falapok viaszszal vonattak be s erre csonttal vagy hegyes ezüsttel irtak. Mennél inkább fejlődött az ember, annál nagyobb szüksége volt iratokra és könyvekre. Ugy de a könyvek összerakása nagy nehézséggel járt, mert csak 30 réz- vagy falap összetéve is már oly vastag könyvet tett ki, a melynek „kezelése“ egyátalában nem könnyű. Az ember figyelmét ekkor a falevelek ragadták meg; legelőször is a pálmalevelet használták s épen ezért nevezik a görögök az egyptomi irást phönici irásmak, mi-

vel a pálma görög neve phönix. Még most is találhatók vad népek, a melyek kizárólag pálmalevelekre irják szent könyveiket, a miért is ezeket szent levél névvel illetik. A levelek helyébe utóbb a fa kérge jött, névszerint a hárs, nyir, szil és ihar fák kérge, a melyre előbb tűvel, később pedig hegyes iróeszközzel irtak. A rómaiak ezen kérget charta cordicea (kéreg lap) vagy liber (kéreg) nevekkel nevezték. Ez utóbbi nevet azután a kéreglapokból álló könyvre is alkalmazták ugy, hogy a latin nyelvben liber egyaránt jelent kérget és könyvet. A germánok először is nyirfakéregre irtak s épen ezért viseli a legrégibb német hősköltemény a „Birkengesang“ (nyirfa ének) czimet. A kéregtől a vászonig és a gyapotig csak egy lépés volt. Ecset lőn az iróeszköz, a festék pedig a tinta.

Az emberi művelődésnek már eddig igen sok korszakát repültük át, most Nagy Sándor korához jutottunk (336—323 körül Kr. e.). Itt kezdődik a papyrus cserje (Cyperus papyrus vagy papyrus antiquorum) használata és ezzel együtt egy uj művelődési korszak Egyptomra. E cserje neve átment az irás anyagára is ugy, hogy bár a cserjének mai irás anyagunknál semmi része nincs, az irás anyagot ma is papirnak nevezzük. Ezen figyelemre méltó növény a sásfélék (Cyperaceae) családjához tartozik. Igen közeli rokona neki a mocsáros vidékeinken előforduló káka (scirbus). A papyrus Kalabria, Sziczilia, Syria és Egyptom folyóinak partjain egész erdőket tesz, egy szóval ép oly bőven tenyészik, mint nálunk a káka. Az irásra alkalmas anyagot a felsőhám szolgáltatja, a melyet a még nedves növényből éles késsel vagy finom tűvel elválasztva, több ily lapocskát a Nilus vizével ragasztottak össze, ezután megszáritva fogaik segélyével simára rágicsálták. Ezen anyagot biblos néven nevezték s innen vette eredetét a biblia szó is. Ezen uj irásanyag nem sok idő multán igen nagy használatnak örvendett és mint fontos kereskedelmi czikk nagy mértékben elősegité Egyptom akkori meggazdagodását. Firmus, egyik egyptomi fejedelemnek annyi papirja volt, hogy annak árán egy nagy hadsereget tarthatott fenn. Igen természetes, hogy a papyrus feltalálása a könyvek szaporodását vonta maga után. Már e korban szenvedélyes könyvgyüjtők is találkoztak; igy II. Ptolemacus, egyptomi fejedelem főleg Eumenessel Pergamus királyával vetélkedett nagyszerű könyvtár alakitásában. Ptolemeusnak Eumenes iránti féltékenysége okozta azt, hogy a papyrus kivitele Pergamus felé szigoruan megtiltatott. Eumenes alattvalói ennek következtében a papiranyagnak igen nagy hiját érezték. De épen a szükség teszi találékonynyá az embert. Kutattak, vizsgálódtak, hogy vajjon mi által helyettesithetnék a papyrust. Végre feltalálták a kivánt anyagot az állati bőrben, a melyet a szükségtől kényszeritett ember hajlékonynyá és irásra alkalmassá tudott átalakitani. Igy jött létre Krisztus születése előtt mintegy 200 esztendővel a feltalálási helyéről pergament néven nevezett papir-anyag, a mely csakhamar hatalmas versenytársa lőn a papyrusnak. A papyrus a 11-dik századig volt használatban s hogy végkép le nem szorult eddig, annak oka a pergament drágasága volt. A papyrus és pergament egy időben az arabok által Európába áthozott pamut papir által szorittatott le a közhasználat teréről. A pergament azonban még napjainkban is használtatik, főleg fontosabb okmányok előállitására, mig a papyrus a czivilizált világban semmi szerepet nem játszik többé.

A mai papirhoz legközelebb áll, sőt alapjának tekinthető az arabok által feltalált pamutpapir, a melynek készitése a következőkép történt. Egy ütővel addig verték a pamutszálakat, mig nem péppé változtak, ezt azután bordált lapokra kiteritve megszáritották s azután kisimitották. A kereskedés görög pergament vagy charta cuttunea név alatt ismerte. De a törekvő emberi szellem még ezáltal sem volt kielégitve, mert ez a papir oly puha és mállékony volt, hogy csak nagy elővigyázattal lehetett reá ecsettel irni. A 13-dik században, 1270 körül a németek jöttek reá a len és a kender használatára s nem elégedve meg a kézi munkával, a gépek erejét hivták segitségül. Igy állottak elő a papir-malmok, a melyek közül első vala a nürnbergi 1390-ben. A legnagyobb gyorsasággal elterjedt a papir Európa minden részében, sőt az Amerikába bevitt első czikkek között is ott volt a papir.

A könyvnyomtatás feltalálása ismét uj korszakot alkotott a papirgyártásban. A szürke, tisztátlan és kemény len nem volt már többé kielégitő; keresték tehát a valódi papir-anyagot, turfában, fenyőlevélben, fa-rostban, szalmában, fűben stb., mig végre sok sikertelen kisérlet után feltalálták a valódi papir-anyagot: a rongyot. Ezáltal meg volt mutatva az ut, a mely irányban haladni kellett. Az emberi találékonyság nem is nyugodott tétlenül az elért eredmények után, hanem annak folytonos tökéletesitésén fáradozott és törekszik mai nap is.

Fölösleges a papir hasznát bizonyitani, elég, ha tekintjük elterjedését az egész világon. Érdekes azon kimutatás, a melyből megtudjuk, hogy melyik ország mennyi papirt fogyaszt el. Első helyen állnak az északamerikai Egyesült-Államok, a melyek papir fogyasztása évenként 535 millió kilogramm, egy lélekre tehát jut 14 kilogramm. Németország elfogyaszt 244 millió kilogramm papirt, egy főre jut 6 kilogramm. Angliában 168 millió kilogramm papirt fogyasztanak el, egy főre 5 kilogramm esik. Angliát Francziaország követi, hol 135 millió kilogramm papir fogy el s egy emberre 6 kilogramm esik. Ezután jő Ausztria-Magyarország, a melynek évi papir fogyasztása 92 millió kilogramm, egy főre esik 2·5 kilogramm. Ezután következik Oroszország 67 millió kilogrammal; Olaszország 38 millió kilogrammal, Belgium 27 millió és Svájcz 17 millió kilogrammal. Ha való azon állitás, a mely szerint a legtöbb papirt fogyasztó népek a legműveltebbek, ugy az északamerikai Egyesült-Államok állanak első, s Oroszország áll utolsó helyen.

Valóban a papir története egyszersmind az emberiség fejlődésének története is. A papir az emberek gondolatainak tárháza, viselt dolgaiknak hű öre. Mi lenne az emberiségből papir nélkül! Papirból készülnek a könyvek és hirlapok, a papir köti össze a távol lakó népeket, egymástól elszakadt ismerőst, rokont, barátot. Ugy van, a papir alkotá a világ összes népeit egy családdá, hogy közösen neveljék féltett gyermeküket: a művelődést s hogy minél előbb elérhessék ama szent czélt, a melynek neve: a szellem diadala!

Közli: H. Á.

Heti tárcza.

Januárhó 8-dikán.

(Itt van a farsang.)

Itt van a farsang.

Milyen boldog egy időszak; ez az esztendő tulajdonképeni ifju kora! táncz, dal, zene, mámor!

Kezdődik az egyetemen. Már tudniillik a farsang, és a farsang táncza, dala, zenéje, mámora.

Az ifjuság fontos ábrázattal oszlik csoportokba. Titokteljes susogás hangzik, melyből — mint kövéren szedett szók az apró nyomásból — kiválik egy-egy nagy fontosságu név, melyre aztán egymásután következnek a véd- és vád-beszédek!

— Gyönyörün tánczolja a cotilliont!

— Igen, de nincs elegendő ismeretsége!

— Hát nem az ő frakkja van legszebben szabva az egész egyetemen?

És igy folytatják, mig végre megállapodnak benne, hogy Lejthy Ugrók és Ugri Lejtők urnál kitűnőbb bálelnököt lámpással sem igen lehetne találni.

Lejthy Ugrók, vagy Ugri Lejtők .... ez most a kérdés!

* * *

Lejthy Ugrók barátunk nem egészen érzéktelen a megtiszteltetés iránt.

Érzi állásának fontosságát, ha ugyan e folytonos mozgásból, sürgés-forgásból, jövés-menésből álló tisztességet lehet *állásnak* nevezni. Külsőleg nyugodt mozzanatai az ügynek az *ülések*. De — ismétlem — csupán *külsőleg* lehet azokat nyugodtaknak tekintenünk, mert a derék elnök és ülnök urak egész valója tüzben, lángban ég, forrong, kavarog és lázad.

Minden lelki tehetségnek jutott valami feladat.

A képzelem el van foglalva a cotillion-jelvények és a tánczrend megállapitásával. Mert minden cotillion-jelvény egy-egy költemény; angyalkák, démonok, ördögök, guny és költészet ... csipke, szalag, illat és virág-nyelven kifejezve. Hát a jelvények? A jogászbál mérlege, törvénykönyve, az orvosok recipéje, a mérnökök rajztáblája, a bölcsészek könyve régi minták; uj combinatiók kellenek, melyeknek keretéből a tánczok sorozata, a tánczosnő piczi kis kezeibe illő irón a világért sem feledhetők ki! Szerfölött fontos feladata a képzelemnek a *rendezői jelvény* eldöntése! Tapintatos bál-elnök tehát bizottságát az emberiségnek ne igen különböző fajtájából állitsa össze, legyen a testület tulnyomólag vagy szőke, vagy barna; mert különben hajh! az egyenetlenség szelleme vegyül bele a bizottsági munkálatokba! A szőke Vikinek elragadólag állna kék csokor arany csattal a frakkja hajtókáján, Tihamér pedig — a ki csinos barna fiu Zemplénből — sötét vörössel szokott óriási hatást előidézni; valóságos fehér- és piros-rózsa háboruja Magyarországon! A hatalom azonban mindenütt ... erő, s ezuttal is az elnöki haj, szemsugár és bőr-árnyalat minéműsége ül győzelmet.

* * *

Következik a ... sziv munkája! Ah, a meghivások összeállitása! Az az óriási nagy könyv, mely magába zárja örök-emlékezetre.

Mekkora kincs volna ez a névsor egy divatlap szerkesztőnek! Össze van itt irva nagy Magyarország, s e dicső főváros minden szépsége. S a nagy könyvet Karnevál herczeg könyvvivői össze irják évről évre ujonnan, mert hiszen a tánczoló nemzedék változik, s ki ma még a bálkirálynő lepkeköntösét viselé, holnap mint aggó „gardes des dames“ üldögél a fal mellett, mely a régi szép emlékekbe uj regéket, a régi dalokhoz uj dalokat susog neki. Hiszen ő maga Karnevál herczeg számára rég, rég meghalt, de leányában ... ujjá született! Mintha szólna a mámor-idény vig nemtőjéhez: „Az én dalaim kizengtek, im hoztam magam helyett ... szebbet, csinosabbat, fürgébbet!“ S mire még néhányszor megtelik a báli névsor, akkorra, a mint megszünt a tánczosnőé, ugy megszünik a „gardes des dames“ korszaka is; és azután? Azután ... ez már nem a báli-tárcza keretébe való. Azután kimaradunk mindenféle lajstromból; megszünik minden.

* * *

A derék rendező urak pedig dolgoznak erősen. Három nappal bál előtt irodát nyitnak a „Nemzeti szállodában-“ Oda künn pedig leng a ló bokrositó nagy zászló. Belül? Az egyik szögletben áll a belépti jegyeket tartalmazó fiókos asztal, melyből tekintélyes fiatal ur, a bál „cassa perceptora“, árulgat a hozzá járuló nagy közönségnek személyi-jegyet, család-jegyet három, öt sőt több személyre is, és czimezi erősen a tisztelet-jegyeket is a nemes hirlap-iró urak számára, csere-jegyeket más bálok bizottsági tagjainak. A ki pedig megjelenik Karnevál herczeg e biztositó intézetében, sas szemeivel pedig áthatolhat ennyi remény és füst-fellegen, mely a tisztelt bizottságnak egyaránt árad szivéből és szivartartóiból, az csodálatos csoportozatokat pillant meg a szögletekben. Amott az a dagadó hullám-forma, azok a ... cotillion-jelvények! A legszebbek — persze csak ugy véletlenül — már is csodáltatják magokat a tisztelt közönség által, tegnap még ott diszelegtek a Seefelner ur kirakatában. Hát ha majd ott diszlenek a Lejthy Ugrók, Ugri Lejtők, Viki és Tihamér szive fölött? A titokzatos halom tőszomszédságában uraskodik a tánczrendek tekintélyes csoportja, mellettök pedig egész mosó-kosár ... csinált virág kelleti magát. Ah, nem azt akarják ezek jelképezni, hogy a nő otthon illatos valódi ... bálban pedig ... csinált virág. A jegy-vásárló közönség természetesen oda van bámulatában!

A lapokban tegnapelőtt jelent meg a nemes bizottság névsora. „Mindmegannyi bűvésze, művésze és szivvésze a tánczknak!“ ... sohajthatott el teljes joggal a

nagyérdemű közönség. Tegnap pedig egy valóban semmit mondó, roppant sértésnek is beváló felhivás jelent meg; „azon t. cz. . . . kik mindeddig t é v e d é s b ő l nem kapták volna meghivóikat, kéretnek bál-irodánkban jelentkezni . . .“ Szépen vagyunk! Hát van-e oly szépsége szép magyar hazánknak, a ki beismerje, hogy neki lehet „tévedésből“ nem küldeni báli-meghivót? A mennyiben a szépség t e s t i tulajdonság, ez a föltevés bátran tekinthető „sulyos testi sértés“-nek!

A lapok azonban más tekintetben is megszolgálják a maguk tisztelet-jegyét. A „lady-patroness“ nevéhez hozzá teszik, hogy „már maga e köztiszteletben álló név is elegendő e bál sikerének biztositására.“ Ő méltósága, — mert demokratikus államunkban „nagyságos“ vagy „téns“ bálháziasszonynyal Lejthy Ugrók elő se lépne, — általában jó czége a fényes mulatságnak. A bálanya virágcsokra is ott diszeleg már a Seyderhelm ur kirakatában; csupa kamélia. S — ha már a lapokról beszélünk, — valljuk be őszintén, hogy mi a fontosabb egy bájos tánczosnő előtt: jelen lenni a kábitó zene ezen világában, vagy pedig ott pompázni másnap a lapok báli-jelentéseiben? Oh, ha kimaradnának belőlök! szörnyű csak elgondolni!

* * *

A zene harsog. A katona-zenekar hatalmas keringői bűv-folyamként áradnak szerteszéjjel. Repkednek a párok, vernek a szivek, susognak az ajkak. Aztán következik a Rácz Pali dolga; ő a csárdások nagy mestere, királya, kis istene. S ha Lejthy Ugrók, a szőke Viki, és a zempléni csinos barna fiu Tihamér a keringőben, mazurkában és különféle polkákban költők, művészek, s mesterek (kérem, korántsem t á n c z m e s t e r e k!) valának, itt királyokká lesznek; valódi „Hóditó Vilmosok“ a Gyurik és Pisták is, kik szintén lábok egy-egy dobbanásával hóditanak. A négyes első figurája csupa szerelem, tehát k ö l t é s z e t, utolsója pedig csodája volt mindenféle tekervényességnek, tehát m ű v é s z e t. Itt bizonyult be, hogy Budapest első cotillion-rendezője mindenesetre Lejthy Ugrók, ki előtt okvetlen meg kell hogy hódoljon legnagyobb vetélytársa . . . Ugri Lejtők! G á s p á r I m r e.

K ö z ü g y e k.

(Uj évi üdvözletek. — 48 — Keleten. — A czár haragszik.)

A lefolyt hét politikai történetének vannak többékevésbbé érdekes mozzanatai. Valaha, III-dik Napoleon által divatba hozva, a politikai testületek üdvözlései, s a reájok esett válaszok fontosak voltak, s belőlök szövevényes következtetések vonattak egy év politikájára nézve. Ily érdekkel vártuk az országgyülési pártok szokásos üdvözléseit, s ezek ujév napjának déli óráiban történtek meg a miniszterelnöknél, a képviselőház elnökénél, s a pártok elnökeinél. A beszéd váltásokban nincs kiválóbb politikai tartalom; néhány részlet azonban megérdemli, hogy figyelemben részesüljön. A képviselőház elnöke ráutalt az országgyülési viták szenvedélyes jellegére, mig Falk beszédében veszélyekről szólt, melyek az állami létet s a parliamentarizmust fenyegetik. Az ellenzék szónokai szintén aggodalmaiknak, a haza sorsa feletti aggódásnak adtak kifejezést; Bánhidy különös hévvel emelte ki az ellenzéki állásponthoz való meggyőződésteljes ragaszkodást. A tartott beszédek általában a nyomott hangulatról tettek tanuságot; csak egy szónok emlegette a sikert — Tisza Kálmán miniszterelnök, az üdvözlő gróf Csáky Lászlónak válaszolva. A függetlenségi párt pedig Kossuth Lajosnak küldött távirat utján üdvözletet.

* * *

Gróf Szapári Gyula, az uj pénzügyminiszter mult vasárnap nyujtotta be az uj budgettet; 22 millió deficzitet vall be, az ellenzéki lapok azonban 48 milliomot emlegetnek, s idézik a tékozló fiu példáját, ki nem meri egy lélekzettel, egy összegben bevallani összes adósságait, hanem azokat egymás után, külön nevezetek és magyarázatok alatt, kisebb adagokban nyujtja be megszomorodott atyjának. Érzi maga is, hogy a mit mivelt, hát valóban borzasztó. Ha egyszerre kimondja az egész összeget, apja dühbe talál jönni, és megtépi, vagy elkergeti.

* * *

A keleti ügyek gordiusi csomójának nem akadt bölcse, a ki megoldja észszel, és nem Nagy Sándora, a ki ketté vágja karddal. Konstantinápolyban a lázongó nép talán még nagyobb bajokat okoz, mint a czárnak a nihilismus lobbanni készülő Vulkánja. Hir szerint azonban Törökország megegyezett a Novi-Bazári terület államunk által való elfoglalásába; az orosz-török békeszerződés, Montenegro és Görögország határ-kérdései azonban még mindig Damokles kardjaként lebegnek Európa békéje fölött . . . Kelet-Rumélia belügyeinek rendezését pedig ügyesen hátráltatja jó orosz Dondukoff-Korzakoff herczeg. A bolgár lázadást pedig Salih basa roppant kegyetlenséggel ugyan, de végleg elfojtotta, s Maczedonia most gyászol és hallgat.

* * *

Franczia országban választják a szenátorokat, még pedig köztársasági többséggel, igy a phrygia sapka továbbra is Mac-Mahon ur fején marad. Angliában az afghanisztánból jövő győzelmi hirek örömet okoznak; Disraeli gyöngélkedik. E dicső állam szégyenfoltja a munkás osztályok nyomora, melynek saját irói, költői és társadalom-tudósai rémitő képét tudják nyujtani. — Olaszországban orosz katonai kitűnőségek járnak, s a czár Humberto királynak uj évi ajándékokat küldött. E megható idyll harmóniájának gixerei valószinűleg monarchiánknak fognak szólani. — Bismarck belügyekkel, s a kereskedelem kérdéseivel foglalkozik.

Hát Oroszország? Ott a czár . . . haragszik. A nyugtalanságok ugyan is, főleg pedig a tanulók tüntetései a czár és trónörökös közt fölötte heves és szenvedélyes jelenetekhez szolgáltattak alkalmat. Bármennyire igyekeztek eltitkolni, ma egész Pétervár tudja, hogy a czár, midőn a koronaörökös a tanulók kérvényét éles szavakkal támogatta, dühtől elragadtatva a Czezarevits trónörököst sétabotjával megfenyegette. A czár a nagy ingerültség folytán beteg lett, a trónörökös pedig palotájában, melyet rendőrök és zsandárok állnak körül, fogva tartatik. Érdekes.

Ennyit az 1879 év e l s ő hetéről.

Budapesti hirvivő.

*** (*Udvari hirek.*) K i r á l y n é ő F e l s é g e mégis elmegy Irlandba. A kiséret már e hó 12-dikén utra kel, maga a felséges asszony pedig február 2-dikán szándékozik Bécsből elutazni. Az átkelésre szolgáló hajó és a vadász-

kastély már ki vannak bérelve. — Rudolf főherczeget ismét házasitják; legujabban Antoinette toszkanai nagyherczegnővel.

⁂ (*Adakozások.*) Tóth Miklós püspök az eperjesi katholikus árvanevelő intézetnek 400 forintot, s egy 7000 frton vett kertet ajándékozott.

⁂ (*Társas-élet*) Itt van a farsang! Nagy falragaszok, Karneval herczeg látogató jegyei, hirdetik, hogy a vig nemtő, Bachus isten unokája, szerencsésen megérkezett. Még most — lásd heti tárczánkat — csak a bizottságok működnek, s fő kedvét — lásd zenei rovatunkat — a hangversenyekben találja. De nem sokára felölti tánczöltönyét, és lesz hegyen-völgyön lakodalom! Egy kis polemia-félével nyitott be; egy lap hanyatlásnak jelenti ki, hogy báljaink többé nem elit-bálok, s hogy a fővárosi farsang fényét udvari bál, vagy főuri bálok nem emelik; erre egy másik lap épen azt bizonyitotta be, hogy a közönség vegyessége nagyvárosi szinezetet ad báljainknak, s hogy a vigadó nagy termét aligha lehetne szemenszedett közönséggel megtölteni. Az első lapnak abban van igaza, hogy udvari bálokat csakugyan lehetne, sőt kellene Buda királyi termeiben rendezni, s hogy a főuri családok visszavonulása, ennek okaival és okozataival együtt, csakugyan szomoru körülmény, a másiknak pedig abban, hogy az u. n. elite-bálok, bár azok a kis vigadó-teremben vagy az „Európá"-ban sikerülhetnének, ides-tova fölöslegessé válnak. A farsangnak legtöbbet árt az a borzasztó fényüzés, mely egy éj rövid mulatságának édjét egészen megkeseritené; s ha egy-egy bálozás nem volna egészen másnemü számitásokkal egybekötve, nem is igen sok apa áldozna százakat egy pár fordulóért! Ez volt a szivünkön . . . elmondtuk! — „Majd ha fagy!" Ezt rendesen nem remény gerjesztő biztatásnak mondják; van azonban egy faja az emberi társaságnak, melynek e mondás oly édes, oly kedves álmot igért, mint akár egy „promess", a mitől fényereményt várunk. A korcsolyázókat értjük, kiknek végre . . . befagyott. Ők e régi mondókában:

Itt van a zuzos Deczember,
Bort igyék ma minden ember . . .

a legcsunyábbat, a „zuzos" szót becsülik legtöbbre, s ha — modern divat szerint — tánczolni mennek a jégre, korántsem azért teszik, mert máskülönben jó dolgok van. A városligeti jégpálya végre szilárd tükörlappá lőn, s Karnevál herczeg ez alattvalói is elérték szivők leg . . . jegesebb óhajait! („Legforróbbat," csaknem irhatunk! Ujd.) Csak ugy repülnek a sima jégen délczeg delnők és urak, sőt — nem törődve a difteritisz rémével — a kicsinyek is. — A teljes farsangi naptár: Január 11-dikén: Az országos nőképző-egylet bálja az Európában. A népnevelők egyesületének tombolával összekötött tánczvigalma a polgári lövöldében. Január 15-dikén: A tiszti kaszinó jour fixe. Január 18-dikán: Jogászbál a vigadóban. Az Eötvös betegsegélyző-egylet tánczestélye a zenekedvelők termében. Január 21-dikén a budapesti első szegény gyermek-egylet bálja a budai várszinházban. Január 22-dikén: Gyógyszerészbál. A tiszti kaszinó jour fixe. Január 23-dikán: Orvosbál. Január 25-dikén: Budapesti (budai) tornaegylet tánczvigalma. A tiszti kaszinó tánczestélye. Technikus bál a vigadóban. Január 27-dikén: A nőképző-egylet művészestélye a vigadóban. Február 1-sején: Egyéves önkénytesek bálja a vigadóban. A Budai Kör jelmezes bohócz-estélye. Kereskedelmi bál a budai vendéglőben. Február 5-dikén: A tiszti kaszinó jour fixe. Február 8-dikán: A tiszti kaszinó tánczestélye. A kereskedő ifjak bálja a Hungáriában. Február 12-dikén: A tiszti kaszinó jour fixe.

⁂ (*Az idő albuma.*) Erősebb idegzetű olvasóink a főváros főkapitányi hivatalában érdekes látványosságot találhatnak. 82 képből álló gyüjteményt; a mult év öngyilkosainak fényképeit. Lesz, a kinek ismerőse jutott e szomoru társaságba; e sorok irója első tekintetre felismerte a váczi-utczai séták egyik szépségét. A dunaparti korzón is zajt ütött szépsége; a Dunában mindennek vége lőn. S az öngyilkosságok egymást érik; Osvald ügyvéd után Mosch illatszerész, legujabban pedig a szép ifju B. grófné Köpcsényben végezte ki magát. Szomoru idők; az elvakult emberek nem birják az életet! S az anya, hitves, testvér vagy szerető leány gyöngédsége, gondja már kevés lenne egy kétségbeesést ellensulyozni?

⁂ (*Vegyesek.*) Az izraelita nőegylet lefesteti Hirsch Greuth Móricz báró és neje arczképeit, kik 67,000 frtot ajándékoztak az egylet árvaházának. — Budapesten jelenleg 694 ügyvéd van; 14-el több, mint a mennyi tavaly volt. — A királyi pár ezüst lakadalmára a főváros bizottságot küldött ki.

⁂ (*A sajtó hiba.*) Tudják-e, nyájas olvasóink, mi az a sajtóhiba? Mi a szőllőnek a philoxera vastatrix, az arczon a szeplő, a parlamenti szónoklatban a selypitás? Mikor Döbrentei Gábor valamelyik könyvét azzal az állitással vitte Deák Ferenczhez, hogy abban a munkában nincsen sajtóhiba, a haza bölcse mindjárt a czim-lapon ott látta, hogy ezt a művet nem forditotta, hanem orditotta Döbröntei Gábor. Ez a halál; ez teszi tönkre a legérzelgősebb vers, a legszellemesebb mondás hatását. Hát az a poéta, kinek versében Horácz mind maig nem „Becsben", de „Bécsben" maradt? Ime, a mi gondosan irt lapunkban, melynek iveit átnézi korrektor, revisor, szerkesztőség . . . szintén megakad ez a rém, mely gombostű szurásokkal öli meg a szegény irót! Utolsó előtti számunkban „fény és illat" h. „fényes illat' állott, s a szin-birálatból kimaradt, hogy a „Diplomatát" a nemzeti szinházban adták. Utolsó számunk politikai tárczájában Ravaillac IX-dik, és nem IV-dik Henriket ölte meg, „gascogneiád" helyett áll „gasconneiád" . . . Ime, mily könnyen keverednék a „Családi Kör" egy kis szeretetreméltó felületesség gyanujába! De mi bizunk nyájas olvasóinkban, a kik megtalálják a baj igazi forrását. Nem kivánunk annyi hitet, mint a mennyit az egyszeri iró, ki a „general-bass" kifejezését „tábornoki alhang"-nak forditván, a dolgot később . . . sajtó-hibának nyilvánitotta. „Az eszme sorsa ez!" . . . sohajthatunk fel Váradi Antallal.

Rózsás napló.

⁂ (*Jegyesek.*) Takács Lajos fővárosi kereskedő és Horváth Ilka kisasszony. — Morvai Margit kisasszony, Morvai országgyűlési képviselő leánya és Lator Géza ugocsamegyei földbirtokos. — Bischitz Lajos (az izraelita nőegylet ismert elnöknőjének fia) és Schossberger Jenny kisasszony, Schossberger királyi tanácsos leánya. — Vinter Emma kisasszony és dr. Bacher Vilmos izraelita tanár. — Jenei Antal mérnök és Frits Lotti kisasszony; Kappel Samu mérnök és Rozmann Regina kisasszony, mind Kolozsvárott. — Benkő József és Fodor Teréz kisasszony, Deésen. — Erdélyi Mihály és Tóth Ágnes kisasszony, B. Szent Andráson. — Papp Gyula és Popovics Ilona kisasszony, Füleken. — Palánszky Aranka kisasszony és Kővári Ödön, Rozsnyón. — Bartl Mari kisasszony és Berksz György, Nagybányán.

⁂ (*Összekeltek.*) Beck Hermin kisasszony és Garai Benő, Keszthelyen. — Gellért Ida kisasszony és Stoll Béla ügyvéd, Nagybányán. — Fischer Janka kisasszony

és Friedmann Gábor, Pozsonyban. — Glatz György és Fülöp Irén kisasszony, Erdődben.

Halálozások.

*** (*Elhunytak.*) Jánosi Ferencz iró, a „Girondisták történelmének“ fordítója, hosszu szenvedés után, Budapesten. — Fabriczius Ferencz, nyugalmazott császári királyi épitészeti igazgató. — N. Raics József, a Tigrisszálloda egyik tulajdonosa, tréfáiról s különczségéről egyaránt ismert öreg ur, 77 éves. — Fischer Walfisch Sarolta, 31 éves, Budapesten. — Ruth Jeremiás, 74 éves bencés-rendi tanár és Gruber József ev. elemi tanár, mindkettő Sopronban. — Gróf Hunyadi Pál honvédezredes, Obrenovics Mihály szerb fejedelem sógora; a königrätzi ütközetben a Benedek segéde, s az ötvenes években az udvar kedvelt tagja, 42 éves, Ivánkán. — Turcsányi Györgyné Jaross Bertha, szép ifju nő, Kolthán. — Galanthai gróf Eszterházi József, 74 éves, Galanthán. — Melczer János császári királyi kamarás, Kassán, 76 éves, a főtörvényszéki elnök édesatyja. — Kovács Ferenczné, néhai Kubinyi Ágoston leánya, 52 éves, Tápió-Sülyön. — Istvánffy Pál, 82 éves, Kolozsvárott. — Ficsór Irma, tanitónő, 22 éves, Aradon. Béke hamvaikra!

*** (*Külföldön elhunyt.*) Salvini olasz tragikus neje, Karp Lotti, Flórenczben.

Vidék.

*** (*A fütty.*) Albrecht főherczeg egyik utján történt, midőn Budapestről Bécsbe utazott egy éjjel. A vonat vezetője egy tőzsgyökeres magyar volt, ki minden állomáson kegyetlenül megsipoltatta a gőzsipot, a mi kissé kellemetlenül hatott a főherczegre. Albrecht főherczeg utasitá hadsegédét, hogy tiltsa el a mozdonyvezetőt a nagy „fütyüléstől.“ Mire a magyar egész nyugodtan feleli: „Nagyon szépen köszönöm a kérdést, de igy van előirva a regulába.“ S csupán egy a vonatot kisérő hivatalnok közbenjárása segithetett.

*** (*Vidéki vegyesek.*) Szegeden a tisztviselők köre már három estélyt tartott ez idény folytán. A hangversenyben részt vettek: Viszlákné urnő, Lexa Zenó, a tánczban Tolnay nővérek, Korda Aranka, Eberhárd és Pokornyi nővérek, Abránovits Vilma, Mosócziné és Szépfalviné-Korda Ilona urnők stb. — Kolozsvártt ismét egy szép fiatal hölgy, Kálmán Mari lett szerelemből öngyilkossá. — Nagybecskereken a január 8-diki nőegyleti bál háziasszonya Gyertyánffy Csávossi Józsa urnő volt, a kassai jogász-bálé Hadik Barkóczi Ilonna grófnő leend. — Nagy-Bányán az ott időzött Erkel Gyula tiszteletére Erkel-dalegylet alakult.

Külföldi hirek.

*** (*Rengeteg lelkesedés.*) Vilmos császár örvendetes bevonulása alkalmával a berlini akadémiai ifjuság igen fényes dáridót — „Kaiser-Commers“-t — csapott. Összesen 2200 egyén vett részt a mulatságban s nem kevesebb mint 23,000, mondd: huszonháromezer ötszáz kancsó sör fogyasztatott el. Kedves egészségökre kivánjuk a bú-felejtőt!

*** (*Külföldi vegyesek.*) Egyptom pénzügyminisztere egy hazánkfia, a Budapestre való, 45 éves Blum lett. — „Thunderer“ angol kazamáta-hajón egy harmincznyolcz tonnás ágyu szétrepedt, a forgó-tornyot lerombolta, hét embert megölt, negyvenet pedig megsebesitett. — Moncasit, a spanyol király ellen merényletet elkövetett iparossegédet e héten Madridban lefejezték. Sorsát mindvégig megadással viselte. — Ázsiában és Oroszországban a pestis dühöng. — Ploszban, Metternich Richárd herczeg birtokán, műkedvelők „Erdei rege“ czimű balettet adtak elő; meséjét a herczegnő, zenejét a herczeg szerzé.

Irodalom és müvészet.

(Rudolf főherczeg „Tizenöt napi ut a Dunán“ czimű müvéből.)

„Fel és alá sétáltunk a fedélzeten, hogy a változó tájképeket megnézhessük. Minél inkább délre értünk, annál inkább változott a vidék jellege. Hogy fogalmat adhassunk az olvasónak, hogy gondolataiban hova képzelje magát, néhány helységet fogok megnevezni, melyek mellett elhaladtunk és melyek Magyarország térképén feltalálhatók. Emlékszem, hogy több helység mellett haladtunk el, melyek legnagyobb részt a jobbparton feküsznek, mert itt sem cserjések, sem ingoványok nem teszik a Duna partját hozzáférhetlenné. Alacsony dombláncolat vonul végig jobb felől, részint gyengén lehajolva, majd függélyesen emelkedve fel a part fölött. — Előbb Duna-Pentele, majd Duna-Földvár és Paks mellett mentünk el.

A mennyire e helységeket messziről kivehettük, valamennyi magyar jelleggel bir: hoszszan kiterjedő házsorok, széles kutágasokkal tarkitott utczák, szalmás alacsony házak, veteményes kertek, melyek egynemű növényfajokkal bevetve, a homokban futnak el, folytonos kutyaugatás, a nyájkolompok kongása és pásztorok eredeti kiáltásai — és kész a kép, mely mindenütt az utas szeme elé tűnik, merre csak Szent István koronájának területe terjed. Van e képben egyéni jelleg, hamisitatlan typus, mely mindenkit, ki hosszu ideig élt e vidéken, hatalmasan megragad és idegen földön, a chablonszerű, typus nélküli nyugati Európában az embert oly nagy honvágygyal tölti el . . .

Ama kisebb és nagyobb ágak szövevénye, melyek mint sétányok nyulnak be a zöld vadonba; az egyenlően magas erdők, melyekből csak egyes évszázados tölgyek csucsai látszanak ki; a parton a lombokkal dusan megrakott fák, melyek ágaikat lebocsátják a viz felszinére, azt nem egy helyütt érintve; az uszó fadarabok, melyek nagy mennyiségben hajtatnak ki az ágakból a főfolyamba, a kidőlt fatörzsek, melyek részben el-elmerülnek a vizben, csak hátuk látszik ki a folyamból s a felhevült képzelet által akár krokodiloknak tartathatnak — mindez oly bámulatos, egyetlen európai tájjal össze nem hasonlitható jellegot tüntet elő, hogy mindannyian meglepetve és csudálva vésztük be lelkünkbe a gőzös fedélzetéről ezen uj képeket.

Épen arról gondolkoztam, vajjon láttam-e már ehhez hasonlót valaha és mennyiben hasonlit e kép az alsó ausztriai gyönyörű vidékekhez. És egyszerre Brehm szintén csodálattól eltelve, felkiált:

„Ez az Ob, egészen az Ob!“ Csakugyan, e tájt csak azon képzelettel lehet összehasonlitanom, melyet magamnak más világrészek folyamainak és őserdeinek leirásaiból alkottam, és ezt megerősité azon élő utleirás kit Brehmnek hivnak.

Tévednek azok, kik Dél-Magyarország ligeterdőit kedves és barátságos tájaknak tartják. Mily komolyság,

melancholikus vonás jellemzi e vidéket. A széles folyó, az egyformán sötétzöld erdők, mindez nagy arányokban, kevés változatossággal rajzolva, komor benyomást gyakorol. Valamint egy hatalmas őshegység legmagasabb rétegein, vagy a tengeren, ha a viz tükörsima, s fölötte egyforma szinben terül el az ég, s nem zavarja harmadik szin a kép végtelen nyugalmát; ugy érzi az ember magát ezen erdőség közepette. A természet nagysága lenyomja kedélyét s élénk változatossága nem viditja fel. Ezen utazás alatt többé nem éreztem hasonló benyomást, mint az első délután folyamában; többé nem hangzott annyira össze az ég szine a vidék jellegével s nem idézte elő ezen nyugalmat és harmoniát.“

* * *

*** (*Uj könyvek.**) Brankovics György. Shakespeare jellemképei. Ujabb tanulmányok. Ára 2 frt 40 kr. — Molnár György. Shakespeare. III. Rikhárd király. Ára 50 kr. — Koszoru. A Petőfi-társaság havi közlönye. Szerkeszti Szana Tamás. I. kötet. 1 füzet ára 80 kr. — Budapesti szemle. A magyar tudományos akadémia megbizásából szerkeszti Gyulai Pál. 1879. Január, február. Előfizetési dija egy évre 12 frt; egyes kötet ára 2 frt. — Havi szemle. Szerkeszti Bodnár Zsigmond. I. kötet. 3 füzet ára 1 frt. — Moller Ede. Arany János „Tetemre hivása.“ Ára 20 kr. — Dante Alighieri. Divina commediája. A pokol. Olaszból forditotta és jegyzetekkel ellátta dr. Angyal János. Ára 2 frt 50 hr. — Vetter Antal. Tanulmányok a szentirás és a tudományok közti állitólagos ellentétekről. Ára 2 frt 50 kr. — A Petőfi-társaság január 6-diki közülésén Ejszaki Károly elnökölt; gróf Zichi Géza emlék-beszéde Szigligeti felett meleg hangon folyó mű; Lauka Gusztáv Petőfi-emlékei, Balázs S. Váradi Antal által felolvasott rajza, Bartók Lajosnak egy szép fiatal művésznőhöz irt verse, költemény Szász Gerőtől — felolvasta E. Kovács Gyula, — és a Torkos László satirája, felolvasta Komócsi József, szintén tetszettek. A hallgatóságot hölgyek, és ifju tanulók képezték, s szép számmal jelentek meg az akadémia disztermében. — Hallberger's Illustrated Magazine. 1879. 1. füzet, évenként 26 füzet, egy füzet ára 30 kr.

*** (*Uj könyveink*) jegyzékét feljebb közöltük. Kiemeljük e helyen a „Budapesti Szemle“ legujabb füzetét, s a „Havi Szemlét“, melyek mind változatos és gazdag tartalommal jelentek meg. — Brankovics György, lapunk munkatársának shakespearei jellemképei jó források után ügyesen, kereken irt czikkek; ezeknek első kötete mintegy négy év előtt jelent meg. Ajánljuk olvasóink figyelmébe, s örvendünk, hogy irodalmunkban gyakrabban kezd szó lenni a világ-irodalom jeleseiről. Greguss Ágost jeles Shakespeare-kötete készül, Szana Tamás pedig csak nem rég adta ki Moliére-tanulmányát.

*** (*Zene.*) Joachim, a hegedű király föllépte óriási közönség jelenlétében ment végbe e hó 8-dikán és 11-dikén. A vigadó óriás termét zsufolásig tölté meg a legdiszesebb közönség, mely játékának klassikus egyszerüségét, remek technikáját valóságos áhitattal hallgatta. A kisérő zenekart Erkel Sándor igazgatta; egy zenész babérkoszorut nyujtott Joachimnak. A nagy művész „a zene Götheje“, oly hatást tett ma is, mint midőn vagy husz év előtt lépett fel fővárosunkban. Nem is lehet hatalmasabbat képzelni, mint az ő Bach-játékát, „Conczert hongrois-át“ ugyancsak az ő hegedűjén, vagy a mint a 2-dik hangversenyen Tartini „Ördög sonátáját“ játszotta. Ez nagy napja volt a főváros zene-kedvelő világának! — Az irói segélyegylet javára rendezendő hangverseny jegyei mind elkeltek; érdekkel várják kivált a gróf Zichi Géza zongorajátékát, ki félkézzel is művészileg játszik. — Offenbach legujabb operetteje: „Favart asszony“, (melynek hőse a mult század ilynevű hires szinésznője,) köztetszést nyert a párisi „Folies dramatiques“-ban. — Liedl Ferencz hegedű-művész, megjövén külföldi utjából, hangversenyt adott a zenekedvelők termében; kis számu közönsége tettszéssel hallgatta.

*** (*Irodalmi álmok.*) Vizkereszt délutánján volt a „Pester Lloyd“ 25 éves fennállásának emlék-ünnepe. Jelen voltak Szlávy József a volt miniszterelnök, Etienne a bécsi „N. Fr. Presse“ szerkesztője, Wahrmann Mór, s más kitűnőségek. Az irodalomból Jókai Mór levélben, Vadnay Károly pedig szóval fejezték ki örömüket egy német lap ily felvirágzása felett. Dr. Falk Miksa beszédéből ki is tünt, hogy a „P. Ll.“ havi költsége 30,000 forint, évi tiszta nyeresége 30—40,000. Tehát annyi, a mennyi a magyar napilapoké soha sem lesz. Ime, egy szép álom, melyet e statistikus jellegű toast után sok szerkesztő fog álmodni. Nagy része lesz a német lap sikerében annak is, hogy a mi erőinket sokfelé forgácsoljuk; némely pártnak 3—4 napilapja is van, s igy a közönség örömest sorakozik a jól szerkesztett, alaposan és gonddal irt „P. Ll.“ körül. — Gyulai Pál ur — természetesen nem szépirodalmi műveinek jövedelméből — megvette Salamon Ferencz leányfalvi szőllőjét; Budán eddig Jókai Mór, Szigeti József, Vadnai Károly és Komócsi József iróknak van szőllejük. Ugyanekkor olvassuk a lapokban, hogy Sansesprit franczia iró egy millió frankon uradalmat vett. Ez több a szőllőcskénél, de hát mi is haladunk; pár éve az irónak nem volt mit ennie, most már többnyire jól ebédel, s a miről szinte álmodunk, megjő a palota-vétel irodalomtörténeti korszaka is.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, január 4. Aida. — Vasárnap, január 5. A Fourchambault-család. — Hétfő, január 6. Az ezredes leánya. — Visszatérés Japánból. — A diplomata. — Kedd, január 7. Diana, Sylvia nymphája — Szerda, január 8. A Daniselfek. — Csütörtök, január 9. A Hugenottak. — Péntek, január 10. Romeo és Julia.

Varszinház. Csütörtök, január 9. A szilveszter éj. — Az ellenállhatatlan.

Népszinház. Szombat, január 4 Niniss. — Vasárnap, január 5. A piros bugyelláris — Hétfő, január 6. Niniss. — Kedd, január 7. A kis herczeg. — Szerda, csütörtök, január 8—9. Niniss. — Péntek, január 10. A sárga csikó.

Tartalom.

Gyógyithatlan sebek, Balázs Sándortól. — Dal a dalról, Zalártól. — A székely népdalok. — Az udvari bál. — A papir. — Heti tárcza. — Közügyek. — Budapesti hirvivő. Vidék. — Külföldi hirek. — Irodalom és művészet. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Sakkrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divatképünk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

*) Kaphatók Aigner Lajos könyvkereskedésében Budapest. IV. Váczi-utcza 1. sz. a városháztér felé, szemben a kegyesrendiekkel.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

2-dik szám. Január 12-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, szines borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap- kelte óra	perc	Nap- nyugta óra	perc
Jan. 12	Vasárnap	E 1 Ernő	E 1 Eeinh.	31 A 30 Mel.	17		7	47	4	30
13	Hétfő	Hilár	Hilár	1 Jan. 1879.	18		7	46	4	32
14	Kedd	Bódog	Bódog	2 Szilveszter	19		7	45	4	33
15	Szerda	Maurus	Maurus	3 Malachiás	20	☾	7	45	4	34
16	Csütörtök	Marczell	Marczell	4 70 apostol	21		7	44	4	36
17	Péntek	Remete Ant.	Remete Ant.	5 Theopemt	22		7	44	4	37
18	Szombat	Piroska	Piroska	6 Epiphania	23 Szabb.		7	44	4	38

☞ Uj előfizetőknek az első számmal folyvást szolgálhatunk. ☜

Divattudósitás.

És csakugyan „itt van ő!“ Csikorgó, fényes fogaival, hideg lehelletével simára kaczagta a tavakat, és mosolyt, édes hóditó mosolyt csalt a korcsolyázásban kipirult szép fiatal arczokra. És nem hiába készült a rövid korcsolyázó ruha, nem marad észrevétlen a prémes ruha, és csupa hálaérzet vagyunk a fagy, a zuzmara iránt, mely már magában is kedvessé teszi a városligetet az ő sima jégtükrével, és — még kedvesebbé az utána következő estéket, estélyeket és tánczvigalmakat. Ez utóbbiakról még most nem szólhatunk, azon egyszerű okból, mert Karnevál urfi még csak mosolyog reánk, de nem visz még tánczba. E mosoly azonban nem olyan fényes és örömteljes mint máskor, a jó ég tudja csak, miért, és tán egy kissé azok is sejtik, a kik csinálják a történelmet, de mind ezekhez mi nem értünk, mi csak ugy hiszszük, hogy az idei farsang nem fog a fényesebbek közé tartozni, de azért mégis lesz elég megbámulni, dicsérni és feljegyezni való az idén is. Már most, a kezdet előtt is volt már alkalmunk szép szöveteket látni, és uj, féltékenyen őrzött „gondolatokat“ kilesni. Egy meglepetésről azonban már jó eleve le kell mondanunk és az: a rövid ruhák általános bevezetéséről a tánczterembe és a rég óhajtott egyszerűségről báli és estélyi öltözékekben is. Erről mindig beszélünk, ezt mindnyájan ohajtjuk, és a gyakorlati élet ki kaczagja naiv elméletünket.

Egy kedves, felette igénytelennek látszó szövet, az indiai cashemir, vagy abrastos, kezd hóditásokat tenni fiatal hölgyeinknél, oly annyira, hogy még báli ruhák is e szövetből készülnek, melynek igénytelen, sima egyszerűségét azonban gazdag csipke és virágdiszszel fogják ellensulyozni. E könnyed kelme nem csak fehér szinben kapható és divatos, hanem halványkékben, zöldben, crême- és rózsaszinben is, és e szövetért mond le fiatal hölgyeink egyik része a lehelletszerű gaze-okról, mousseline-ekről tüll és tarlatán fellegekről, mely eddig olyan kedvessé tette báli öltözékeiket. Az indiai cashemir előnye megczáfolhatatlan, mert nem gyűrődik és — tartósabb, mint a könnyű szövetek. Valjon ezen előnye lebegett-e szem előtt kegybefogadásánál?

Fiatal asszonyok az idén sok fényes selyemgaze-ban fognak megjelenni, és a chinai brochirozott gaze, a himzésekkel elboritott selyem öltözékek nagy hatással lesznek este, fényes világitásnál, csipkével és virágokkal még meglepőbbé téve. A virágok az idén ismét olyan gyönyörűek, hogy öröm nézni a művészi kivitelű gesztenye, rózsa, hóvirág, gránátvirág, hajnalkák stb. szirmait, a melyekben minden megvan, a mi a szemnek jól esik, csak egy nem — a lélek és illat, de ezt csak nem várnak egy báli virágfüzértől? A virágok levelei többnyire bronzirozott, barnás, aranyos, homályos szinekben tartatnak, a mi csak emeli a halvány virágok fényét.

Az utczai ruhák még mindég sötétszinűek és többnyire cashemirból készülnek, bársony vagy séta öltönyöknél prém diszitéssel. Egy kis prémes kalap vagy kalpag is illik az ilyen öltözékhez. Néhány legujabb kalapon egy-egy fényes szemű egérke kandikált ki a tollas fészekből, de ezen ujdonság is tán azok közé tartozik, a melyekről ugyan tudomást veszünk, de sem nem ajánljuk, sem nem dicsérjük azt.

És most mutassuk be jelen havi divatképünket, mely az idényhez alkalmazva két olyan öltözéket mutat be, melyet sok fiatal leány és asszony tőlünk nyugtalanul követel.

Divatképünk magyarázata.

Az első alak gránátvörös nehéz failleból és cashemir fouléből készült estélyi ruhát mutat. A derék és ujjak bársonynyal vannak diszitve, a hegyes tünique gazdagon kihimezve, az egész ruha igen gazdag, fényes kiállitásu, melyet azonban egyszerűsiteni is lehet.

A második alak az előbb emlitett fehér albatros nevű kelméből való tánczestélyi ruhát tüntet fel. Az albatros-féle szövet, a mint erősen állitják, egy hasonnevű madár tolláról készült szép fehér szövet és nem is indiai cashemir és melyet e télen nagyon fognak szeretni fiatal hölgyeink, mert könnyű és még sem gyűrődik. E ruha gazdagon van diszitve, guipüre-csipkével, rojttal és virágfüzérekkel.

Számrejtvény.

Bittó Szilárdától.

15. 9. 17. 3. 23. Ifjan általad hevül ezer kebel,
Vénülsz? sutba ülj! ott melegedhetel.
21. 22. 14. 24. 2 12. Ne keresd a porban őt, de égben sem,
Mert bár a hatalma nagy, nem végtelen.
11. 26. 18. 19. 16. 5. 21. Egy párt birni minden élő lény szeret,
Tulságos sok isten átka is lehet.
7. 18. 23. 6. 5. 4. Régi lakomáknál sokszor szerepel,
Most pótolja kancsó, liter és kehely.
8. Rám nem illik, rád sem, kedves olvasóm,
Kit jelenthet igy ezen rövidke szóm?
26. 6. 9. 1. Istennőknek bosszuságot okozott,
Várnak pusztulást, nekünk halált hozott.
1—26. Nagy Vörösmartynk elismert szózatja.
Minden hü magyar sziv viszhangoztatja.

Megfejtési határidő: februárhó 5-dike.

A mult évi 50-dik számban közlött rejtvény értelme:
Lassan járj, tovább érsz.
Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Báthori Sigray Istvánné, Ujfalusy Károlyné, Peterdi Pap Erzsébet, Jánossy Lajosné, László Kornélia, Marosy Etelka és Izabella, Boronkay Anna, Moesz Gézáné, Frömmel Krisztina, Haintz Mari, Végh Mihályné, Hanzsulovits Berta, Fodor Paulin, Temesváry Erzsébet, Zámory Lilla, Buday Irén, Luppa Karolina, Fehér Juliska, Tamás Endréné, Mészáros Mariska, Naményi Borcsa, Kandó Julia, Weisz Lina, Pesti Olga, Tóth Endréné, Mihályi Etelka, Novák Jolán és Ilka, Fényes Matild, Szeless Ottilia, Hamar Izabella, Grünwald Lipolda, Kiss Gyuláné, Bánfy Tekla, Nimcsics Róza, Antal Juliska, Spuller Janka és Emilia, Kovács Irma, Szalay Franczisk; Csorba Luiza, Szénert Ida, Tóth Elekes Riza, Galambos Gizella, Fedák Amália, Szentkirályi Margit, Ősze Erzsébet, Hámory Mariska.

Megbizások tára.

Gesztibe H. J. urnőnek: Köszönettel vettem a kedves sorokat.

Farnadra L. Z. K. urnőnek: Azonnal megküldtem.

Nagyváradra N. M. urhölgynek: Most már kezei közt lesz.

Iharos-Berényre P. L. urhölgynek: Postára van adva.

D. Vecsére B. Gy. urnak: Elő van fizetve és megigérték az azonnali elküldését.

N. Sandec-re Zs. J. urnőnek: Köszönet kedves, résztvevő soraiért!

Bukarestbe G. I. urnőnek: Az első nyugodt óra egy hosszu levél megirására lesz felhasználva, addig is: szives üdvözlet!

Nyitrára V. J. urhölgynek: Magánlevélben értesitettem a kérdéses dolgokról.

Marczaliba K. F. urnőnek: A legszivesebb köszönettel vettem szép küldeményét, a mint csak lehet, levélben is megköszönöm.

N. Korpádra M. M. urhölgynek: Nagyon örülnék, ha küldeményem tetszését nyerné.

Nyustjára K. A. urnőnek: Azonnal megküldtem.

N. Abonyba B. M. K. urnőnek: Megbizását azonnal elintéztem.

Márfára F. M. urhölgynek: Örömmel teljesitem ohajtását.

Tamásira A. K. urnőnek: Mind a két ohajtása el van intézve.

Kassára M. J. urnak: Magánlevelet irtam.

Szamosujvárra Sz. T. urnőnek: Azon meggyőződésben voltam, hogy az 1877-diki könyveket már birja. Azonnal megküldtem. Szives tisztelet.

Majláthfalvára K. Gy. urnőnek: El van küldve.

Kérdések.

Egy valaki szeretné ismerni Döbrentei Gábor nem rég e rovatban felemlitett két huszárdalát. Ha megküldi e lapok szerkesztőségéhez czimét, azonnal megküldi neki egy másik valaki a két dalt.

A sertésölés napjait éljük. Egy fiatal gazdasszony szeretné tudni, hogyan készül a disznóhushoz, sódarokhoz való pácz? Az egyszerű sós, korianderes, timsós pácz nem izlik neki, hátha mást is kisérlene meg? Kér többféle vidékről utasitást gazdasszony társaitól. E. Zsuzsika.

Valjon csakugyan holdsugaraknál fehéritik a finom igazi battisztot? És csakugyan csalánszálakból szövik azt, ohajtaná tudni B. Piroska.

Igaz-e, hogy az öreg hires zeneszerző, Bach Sebestyén János magyarországi születés? A legkomolyabban állitotta ezt egy „zeneértő“ barátom. Szabad-e hitelt adni szavának, vagy csak tréfát üzött velem, midőn megtudta, hogy szeretem Bach szép fugáit játszani. Szives utbaigazitást kér Aranka.

Feleletek.

I. Mariska a legegyszerűbb módon gyógyithatja meg fájós körmeit, ha a lehámlott bőrkéket egy finom ollóval levágja, és éjjelenként lenmagolajat kenvén a fájós ujjakra, finom vászonnal lekötözi. Sőt egy kis friss disznóháj is jó szolgálatot fog tenni, vagy egy kis fehér viaszkból, mandulaolajból és spermazethből készitett kenőcs. A körmek törésének rendesen a tulszáraz körömanyag az oka, mely ha megpuhul, tartósabb és kevésbbé törékeny is lesz. Sz. Gáborné.

Sz. Eveline tyukszemeivel a következő módon bánjék el: vegyen lábvizet, azután vágja ki éles késsel az alkalmatlan vendégeket, lefekvéskor pedig rakjon a kivágott helyekre egy-egy vastag levelet az ugynevezett fülfűből, melynek finom felső héját le kell huzni, és melyet legalább is öt napig áztatott jó erős boreczetben, kösse le jól, és ismételje ezt 7—8 napig. Egy pár fájdalmas tyukszememet ily módon végkép kiirtottam. D. Etelka.

A fiatal nőnek. A husos pogácsa tésztás és a következőkép készül: két font finom lisztet annyi sertészsirral törjünk össze, a mennyit a liszt magába vesz. Üssünk közzéje 8 tojás sárgáját és elegendő sót. Egy font főtt és szép sonkát, vagy egy sült csibének ennyi mennyiségű husát vagdaljuk apró darabokra. Ezt abáljuk meg egy kissé, sózzuk meg, és gyurjuk a tészta közé. Ha már az egészet jól kidolgoztuk, kis ujjnyi vastagságura ki kell nyujtani, és apró formával kis pogácsákat szakgatni, felvert tojássárgájával megkenni, ezeket lemezre rakni, azután pedig kisütni. Leves után szokták e husos pogácsát betálalni. Sz. Janka.

F. Ilonkának. A kétszersültet igen egyszerű módon készitem, és igen kedvelik házamnál. Egy negyedfont finomra tört és szitált czukrot elkeverek egy fél óráig két egész tojással és három tojás sárgájával, aztán adok hozzá egy negyedfont legfinomabb lisztet, vagy finomra vágott vagy könnyedén lereszelt czitromhéjat, vajjal kikent piskóta formába öntöm és szép sárgára megsütöm. Tiszta papirosra kiboritva kihülni hagyom és csak azután vágom fel vékony szeletekbe és adom a theasütemények közé. Egykor-máskor ánizst is keverek belé, és szintén a theához adom be. K. Juliska.

Szerkesztői nyilt levelek.

O L. urnak: Ön azonnali közlését ohajtja a rózsáról irt czikknek. (Tél közepén!) Miután e kivánságának lehetetlen megfelelnem, ültesse át kérem a rózsát más hová.

Méla holdsugárinál... sajnálom, de nem nekünk fog világitani, tulságosan méla.

Mondják nekem... Igen csinos. köszönettel vettem.

Vándorlásból. Szivesen állitom meg itt.

Barna-e vagy szőke? Se az egyik, se a másik, hanem egy kissé — unalmas.

A buzakalászok: Köszönet érte.

Előfizetési fölhivás

a

„CSALÁDI KÖR“

Huszadik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven szines boritékkal.

Minden hóban négy melléklet, fölváltva szinezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások és könyomatu arczképek.

Előfizetési dij:

Csupán a lapra: egész évre **12 frt,** — félévre **6 frt,** — negyedévre **3 frt.**

Az egész évi 12 kötet csomagolási dija 40 kr.

Feltünő olcsóságok!!

Ingyen!
10 frt bevásariás után
1 db. berlini gyermek-karmantyú.

Árjegyzék kivánatra bérmentve és ingyen.

Farsangi czikkek potom áron!

Kérem a t. közönséget bevásárlásaikat miglőbb eszközölni, mert az eladás iiy potom áron nem sokáik tarthat.

Ingyen!
20 frt bevásárlás után
6 db angol flatir-törülköző.

Alulirott bátorkodom a n. t. közönséget figyelmeztetni, miszerint a farsang igényeinek megfelelőleg igen olcsó és szép báli toilettek birtokába jutván, kevés költséggel báli készleteik kiállithatók; u. m.: Tarlatanok minden szinben battiszt-clair, moul-crepplisse 15000 rőf szines tulanglais $^6/_4$ széles 12 kr.

Egyszersmind fölhivom a tiszt. vevők b. figyelmét az alant jelzett tárgyakra. Magam a nagyérdemü közönség kegyébe ajánlva maradok tisztelettel

Székesfehérvárott, 1879. január hó.

Ifj. Eibisch Zsigmond,
„A PRÓFÉTÁHOZ."

Első leltári kivonat.

Mosókelmék

			azelőtt	most
7500 mtr.	Carton	r.	—.25	—.12
2500 „	Creton	r.	—.35	—.15
8000 „	francza Creton	r.	—.45	—.20
4500 „	legf. francza Battist	r.	—.45	—.20
2000 „	Milflér Jaconett	r.	—.55	—.25
3000 „	Sephir	r.	—.70	—.25
5000 „	szegedi festő	r.	—.45	—.21

Második leltári kivonat.

Divatkelmék, *csikos, sima és koczkázott:*

5000 mtr.	Dolores-szövet	r.	—.44	—.13
2000 „	Cristina-szövet	r.	—.48	—.15
6000 „	Josepha-szövet	r.	—.58	—.20
5000 „	Danczer-szövet	r.	—.60	—.25
5500 „	Palermo-szövet	r.	—.65	—.35
9000 „	Baregok, minden szinben	r.	—.65	—.18
3000 „	legfinomabb Mozambique de Français	r.	—.75	—.25
8000 „	valódi Charlotte gasier	r.	—.85	—.18

Harmadik leltári kivonat.

Flanellek, potom áron számitva

(Csikos és koczkázott.)

3000 mtr.	Sohár-flanell	r.	—.55	—.15
4000 „	gyapju-flanell	r.	—.75	—.45
5000 „	$^7/_4$ széles flanell	r.	1.50	—.75
5000 „	valódi posztó-flanell	r.	2.25	—.98

Negyedik leltári kivonat.

Kalmuckok

1000 mtr.	valódi finom kalmuck	r.	—.45	—.20
2000 „	Kalmuck de Roil	r.	—.50	—.25
3000 „	Kalmuck, dupla szövetü	r.	—.65	—.30
4000 „	csikos Parget	r.	—.28	—.15
4500 „	legf. koczká- és csikos Parget	r.	—.45	—.25
3500 „	legfin. legjobb mosatu koczkás és csikos Parget	r.	—.55	—.30
3000 „	fehér zsinóros Parget	r.	—.35	—.20
2500 „	legneh. zsinóros Perget	r.	—.45	—.25
3500 „	finom fehér Piquet Parget	r.	—.25	—.25
2800 „	legf. fehér Piquet-Parget	r.	—.65	—.35
5000 „	kék és barna parget	r.	—.28	—.15
1500 „	legn. kék és barna Parget	r.	—.45	—.25

Leszállitott árjegyzék

Fekete Ternokból

3000 mtr.	finom fekete Lustre	r.	—.65	—.25
2500 „	finom fekete Cachmir	r.	—.70	—.33
4200 „	igen finom fekete Terno	r.	1.20	—.55
3400 „	Alapin Terno	r.	1.80	—.65
3000 „	Ferdinand-Cloth Terno	r.	2.50	—.85
1800 „	Alapin de Liverpol	r.	3.80	1.20
5000 „	Ripszek, minden szinben	r.	1.20	—.40

Selyem árjegyzék

potom áron

3000 mtr.	fekete Satine	r.	1.80	—.85
3500 „	szines mosó selymek	r.	2.20	—.90
1800 „	fekete neb. noblesse selyem	r.	2.90	1.25
800 „	$^5/_4$ széles nehéz noblesse selyem	r.	3.80	1.65
700 „	Grosgrain Faill	r.	3.95	1.70
800 mtr.	Gros de napel Fail	r.	4.80	1.85
750 „	dupla Grogram	r.	5.90	2.50
900 „	szines Grosgrain selymek, minden szinben	r.	5 20	1.90

Leszállitott árjegyzék

Gyolcsokból

1 vég	$^4/_4$ 30 rőf Foraiszbergi gyolcs		6.80	3.45
1 „	$^4/_4$ 30 „ Miszteki gyolcs		7.80	4.90
1 „	$^4/_4$ 30 „ legneh. sziléziai gyolcs		11.65	5.75
1 „	$^4/_4$ 30 „ nehéz Creas gyolcs		13.50	7.25
1 „	$^5/_4$ 30 „ nehéz Creas gyolcs		18.50	9.50
1 „	$^5/_4$ 40 „ finom hollandi gyolcs		16.50	7.80
1 „	$^5/_4$ 50 „ valódi rumburgi gyolcs		38.50	16.50

Árjegyzék kanavásznakból

1 vég	30 rőf Warnsdorfi kanavász		4.25	2.85
1 „	30 rőf árenthali kanavász		4.80	3.25
1 „	30 „ Klerászi rózsaszin kanav.		7.80	3.85
1 „	30 „ valódi rumburgi kanavász		12.50	6.65
1 „	30 „ legneh. rumburgi kanavász		24.50	11.50

Árjegyzék schiffonokból

1 vég	30 rőf schiffon, kitünő jó		9 80	5.50
1 „	30 „ R. chiffon		11.50	6.50
1 „	30 „ RR. schiffon		16.50	7.25
1 „	30 „ legnehezebb Doubler		18.50	8.25

Árjegyzéke asztalneműekből

1 drb.	$^8/_4$ Lord-abrosz, szines		1.50	— 55
1 „	$^8/_4$ fehér Damast-abrosz		2.50	—.98
1 „	$^{10}/_4$ Jaquard-abrosz, szines és fehér		3.40	1.50
1 „	$^{12}/_4$ keresztülszövött abrosz, szin.		4.50	1.95
6 „	valódi Damaszt-szalvéta		3.50	1.65
6 „	valódi Jaquart szalvéta		4.80	1.95
6 „	fehériretlen törülköző		2.25	1.10
6 „	feberitett törülköző		2.80	1.55
6 „	Damaszt törülköző		3.50	1.65
6 „	Jaquard törülköző		3.95	1.95
6 „	fehér $^1/_2$ czérna zsebkendő		1.80	—.43
6 „	zsebkendő, szines széllel		1.95	—.45
6 „	fehér rumb. zsebkendő		2.25	—.88
6 „	legfinomabb rumb. kendő		3 50	1.50
6 „	Tolárd zsebkendő		2.80	1.50
6 „	festő zsebkendő		2.25	1.20

Árjegyzék kész férfi- és női-fehérneműekből

1 drb.	valódi angol oxford-ing		1.80	—.70
1 „	valódi angol oxford ing, béllelve, felálló galérral		2.60	1.10
1 „	finom oxford ing, béllelve, 2 galérral		3.90	1.35
1 „	finom chiffon ing		2.10	—.80
1 „	finomabb chiffon ing		2.80	1.10
1 „	valódi rumburgi chiffon ing		3.60	1.45
1 „	férfi lábravaló, sileziai gyolcsból		1.50	—.70
1 „	amerikai börgyolcs nadrág		1.80	—.95
1 „	finom női chiffon ing		1.85	—.92
1 „	finom chiffon női ing, himzéssel		3.40	1.40
1 „	finom corsetto		1.95	—.92
1 „	finom corsette, himzéssel		3.80	1.45
1 „	fin. chiffon alsó-szoknya, fodorral		3 60	1.50
1 „	finom chiffon alsó-szoknya, kettős fodorral		5 80	2.80

Árjegyzék téli kendőkből

			azelőtt	most
1 drb.	$^4/_4$ Berlini fejkendő		—.80	.30
1 „	$^5/_4$ Berlini fejkendő		1.25	—.45
1 „	$^6/_4$ Berlini fejkendő		1.80	—.60
1 „	$^7/_4$ legnehezebb berlini kendő		3.65	1.45
1 „	$^{10}/_4$ csikos téli kendő, cselédek számára		5.50	2.70
1 „	$^{10}/_4$ nehéz posztókendő, koczkázott, csikos és sima		9.80	3.45
1 „	$^{10}/_4$ csikos Tricot kendő		7.80	2.96

Árjegyzék gyapju-szövetekből, férfi-ruhákra

1 drb.	$^{18}/_4$ angol plaid		22.50	5.25
1200 mtr.	$^8/_4$ széles b.ünni gyapju-szövet	r.	4 80	1.90
2100 „	$^8/_4$ széles v. reichenbergi szövet	r.	7.50	2.80
1800 „	$^8/_4$ fekete, kék és szürke Lastique	r.	6.50	250

Végül csodálatos olcsó árjegyzék

1 drb.	creton-broche-kendő csak		—.—	—.02
1 „	$^4/_4$ nagyon nehéz selycmkendő		—.—	—.60
1 „	selyem-broche-kendő széllel		—.—	—.05
1 „	nagy rojtos selyemkendő		5.20	1.15
1 „	Glaz batisztkendő himzett széllel		5.50	—.25
1 „	4 soros gallér		—25.	—.04
1 „	fehér gros grain selyemkendö		2.25	.38
1 „	berlini gyermek-karmantyu		1.25	—.18
1 „	berlini gyermek-nyak-schlipsz		1.25	—.15
1 pár	gyermek téli harisnya		—.40	—.15
1 „	nagyobb téli harisnya		—.50	—.20
1 „	női harisnya		—.80	—.30
1 „	férfi harisnya		1.20	—.25
1 „	legnehezebb harisnya		1.20	—.35
1 „	gazdászati sapka		1.50	—.20
1 drb.	férfi nyakkendő $^1/_2$ selyem		—.85	—.10
100 drb.	női gallér		—.65	—.25
100 „	legfinomabb himzett		1.50	—.45
1000 „	női nadrág Schiffon és Pargetból		2.20	—.95
1000 „	gyermek nadrág Schiffon és Pargetból		1.20	—.30

Árjegyzék függöny-szövetből

5000 mtr.	fényes, virágos és csikos függönykelme		—.55	—.23
4000 „	csipke-függöny		—.65	—.23
6000 „	amsterdami csipke-függöny		—.75	—.40
4200 „	fiórenczi csipke-függöny		1.20	—.50
3000 „	valódi Gipour-csipke		2.80	—.65

Árjegyzék alsó ingek és nadrágokból

5000 darab ezelőtt 2 frt. 80 kr., most 75 kr.

A fent elösoroltakon kivül:

10000 mtr.	$^1/_2$ Percail	r.	—.28	—.10
8000 pár	kertyü		1.20	—.20
10000 drb.	Tricot egészségi alsó nadrág		2.25	—.75
100 0 „	Tricot egészségi alsó rélki		2.25	1.20
10000 „	selyem női nyakkendő csak			—.15
500 vég	$^9/_4$ széles chiffon		24.50	10.50
1 „	patent gradl		14.50	6.90
15000 drb.	finom selyem zsebkendő szinse széllel		2.50	—.25

Megnyitási értesités.

A nagyméltóságu uraságoknak és a t. cz. közönségnek alázatosan je-lentem, hogy üzletemet

Hatvani-utcza a barátok épületében

azon helyen, hol előbb a

THEIN LIPÓT és FIAI

czég volt, megnyitottam és ajánlom gazdagon fölszerelt raktáromat, hol is **mindennemü női divat-szövetek, pipere-czikkek, a legujabb készitésü selyemés bársony-kelmek kész felöltők, köpenykék és öltözö-köpenykék (Toiletten)** a legujabb párisi és berlini divat szerinti alakban a legjutányosabb árért kaphatók.

Megrendelések a kivánt minta szerint **izlesteljesen, leggyorsabban teljesittetnek.**

Mély tisztelettel

Igen részlezett dúsan képekkel ellátott **fö-magárjegyzékem** (tartalmazza: mag- és gumó-fajokat legnágyobb választékban s legjutányosabb áron) megjelent s t. cz. kivánatra ingyen s bérmentve megküldetik.

Első magy. kertész és mezőgazdászati ügynökség

Freund Adolf D.

mag-kereskedése Budapesten, Thonet-udvar.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a müvelt magyar hölgyek számára

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvc-omagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 21-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

3. SZ.
Január 19-dikén.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Gyógyithatlan sebek.

(Elbeszélés.)

Balázs Sándortól.

(Folytatás.)

Fecsegő és rágalmazó emberek mindig és mindenütt vannak, azért igen okosan cselekednék mindenki, ha nem engedné nekik azon diadalt, hogy szavaik csak észre is vétettek.

Legjobb bosszuállás — észre sem venni őket.

Mi sem fogunk azért velük többé bibelődni, s nem bánjuk, fecsegjenek és rágalmazzanak, a mennyit nekik tetszik, annyival inkább, mert hizelgünk magunknak azon reménynyel, hogy az elfogulatlan olvasó, mihelyt közelebbről meg fog ismerkedni e fiatat hölgy viszonyaival, helyeselni, sőt méltányolni fogja viseletét.

Hátra volna még megneveznem azon urat, ki Vérteit megsebzé, de fölöslegesnek tartom, mert vele többé találkozni nem fogunk, és különben is, a mint már egyszeri találkozás után is gyanithatni, ő épen nem tartozik azon emberek sorába, kiknek ismeretsége az emberre hizelgő.

Azért is térjünk vissza a beteg szobájába.

II.

Kétszer huszonnégy óra telt el azon nap óta, melyen a párbaj történt.

Az orvos és a fiatal nő a szobában halkan beszélgetnek; a beteg mély álomban szendereg.

— Nos orvos ur?

— A láz megszünt, de azt mély kimerültség követé, mely nyiltan szólva, igen veszélyes következményü lehet.

— Azt akarja ön ezzel mondani orvos ur, hogy ön nem remél többé?

— Nem asszonyom, én nem vagyok kétségbeesve, s szavaim csak annyit akarnak jelenteni, hogy semmivel sincs több okunk reményleni, mint a láz alatt volt. Ha e gyöngeség, e kimerültség nem küzdi le az életerőt, akkor nem állok jót élete felől.

— És mit hisz ön orvos ur, kérem szóljon nyiltan, tartózkodás nélkül. On tudja, hogy én nem vagyok ideggyönge, és higyje el, hogy felette fontos okaim vannak tudni a valót, bár minő ijesztő legyen is az. Nem reményeit, nem a jövőt kérdem, hanem a jelent. Kérem önt, mondja meg nekem, őszintén: a jelen pillanatban hiszi ön, hogy Vértei fel fog gyógyulni?

Az orvos a vászonfal mögé lépett, figyelemmel megvizsgálta még egyszer a sebet, kikémlelte a beteg lélegzetét, megtapintá üterét, s azután lassan, gondolkozó arczczal a fiatal nőhöz lépett, ki mozdulatlanul és dermedt arczczal várta feleletét.

— Asszonyom, ön tehát azt akarja tudni, hogy azon állapot, melyben a beteg jelenleg van, kétségbeejtő-e inkább mint reményt adó?

— Igen orvos ur, ezt akarom tudni.

— Önnek hihetőleg végezni valói vannak Vértei urral, mik önre nézve igen nagy fontossággal birnak?

— Ugy van orvos ur, nekem bizonyos dolgok felől értesitenem kell őt, melyeknek tudta nélkül nem engedhetem meghalni!

— Ez esetben asszonyom, mihelyest fölébred, tegye ön meg közlendőit, mert — minthogy ön nyiltságomat óhajtja — ki kell jelentenem, hogy valószinübb a halál, mint a felgyógyulás.

A fiatal nő oly halvány volt ez egész párbeszéd alatt, hogy e lesujtó hir nem talált már vért, mit arczáról elüz-

hetett volna. Egy remegés volt mindössze e hir hatása, mely egész testében végig futott, de ereje, öntudata nem hagyta el.

Az orvos részvéttel és bámulva tekintett a fiatal hölgyre, ki ily határozó pillanatban annyi erőt mutatott.

— Nem fog-e a felindulás, mit szavaim hihetőleg okozni fognak, hátrányosan hatni rá? Nem fogja-e még veszélyesebbé tenni állapotát?

— Ellenkezőleg asszonyom, én azt hiszem, hogy egy fölindulás e kimerült állapotban csak jótékony hatásu leend. Aztán különben is elő fogom készitni őt e párbeszédre.

Egy gyönge mozgás, mely a vászonfal mögül hallható volt, tudatá, hogy a beteg fölébredt.

Az orvos ágyához lépett és a fiatal hölgy a vászonfalhoz simult, hogy egyetlen szót se veszitsen el.

— Ah, ön még mindig itt orvos ur? ön elhanyagolja többi betegeit érettem, és én ezt nem akarom.

— Hallgasson, hallgasson el Vértei ur, önre nézve a beszéd ártalmas, hátráltatja felgyógyulását!

A beteg mosolyra voná ajkait.

— Ön felgyógyulásról beszél orvos ur. Köszönöm e biztató vigaszt, de meg vagyok győződve, hogy ön sem hisz benne. És higyje meg uram, hogy én nem is óhajtom ezt. Rám nézve az életnek nincs becse. Nekem nincsenek többé reményeim . . .

— Ki tudja uram. A reménység olyan mint a fecske, mely öszszel távozik, de kikeletkor megtér. Ön fel fog gyógyulni és szivébe visszatér az életkedv, visszatérnek a remények.

— Mondja csak orvos ur, nem tudakozódott utánam valaki?

— De igen uram, többen tudakozódtak; önnek barátai, és . . .

— És? miért nem folytatja ön?

— Egy fiatal nő, ki személyesen jött el tudakozódni ön felől. Tudja ön: azon ismeretlen hölgy, kinek kiléte nem tudatik.

— Köszönöm orvos ur, köszönöm; ön nem képzeli, mily boldoggá tett e tudósitással. Ah, mennyire jobban érzem magamat, már nem szenvedek annyira!

— Eljött többször is, és igéretét birom, hogy mihelyt elég erős leend ön őt kihallgatni, ismét eljövend önnel bizonyos dolgokat közölni.

— Ah, orvos ur, kérem önt mindenre, mi ön előtt szent, tudassa e fiatal hölgygyel, hogy már elég erős vagyok kihallgatni őt, hogy mióta ön ez édes tudósitást közölte velem, már kevésbé szenvedek, s hogy érzem, miszerint jelenléte gyógybalzsam leend sebemre! . . .

— Legyen ön nyugodt uram, ő sokkal hamarább itt leend, mint sem gyanitaná ön, de önnek nyugalomra van szüksége, és meg kell igérnie nekem, hogy igyekezni fog uralkodni magán.

— Igérem, igérem önnek orvos ur, csak menjen, menjen ön gyorsan. Érzem, hogy jelenléte kevesebb izgatottságot fog okozni, mint a vágy öt láthatni. Ha óhajtja, ha akarja hogy éljek orvos ur, hát siessen . . .

— Szükségtelen, én már itt vagyok uram, — szólt a fiatal nő, az ágy elé lépve.

A beteg arczán leirhatlan boldogság kifejezése foglalt helyet.

— Ah asszonyom — tördelé — ön hallá szavaimat . . .

— Igen uram, én hallám önnek szavait, tudom, hogy ön vágyott látni és eljöttem értesitni önt bizonyos dolgok felől, miket ha korábban tudatok önnel, e borzasztó szerencsétlenség nem történik. Ah, mennyire vádolom magamat!

— Magukra hagyom önöket asszonyom, — mondá az orvos, — csak arra kérem önt, hogy Vértei urat minél kevesebbet engedje beszélni, és mondjon neki sok szépet, sok jót, hogy hallgatva önt, ne legyen bátorsága szavait félbeszakitani.

E szavak után az orvos eltávozott.

A fiatal hölgy, mihelyt magukra maradtak, oda rohant az ágyhoz, térdre rogyott a beteg előtt, gyöngéden megfogá kezét, csókjaival halmozta el és szabad folyást engede könyeinek, melyek a beteg kezére pörögtek.

— Julia, az isten szerelmére, mit mivel ön? — szólt a beteg a legnagyobb zavarral, kezét minden áron vissza akarva vonni. — Keljen fel, keljen fel asszonyom!

— Mit művelek? — válaszolá a fiatal hölgy, a beteg kezét még szorosabban szoritva magához — kötelességemet teljesitem. Meg akarom önnek köszönni lovagias védelmét, és szemrehányást akarok tenni, hogy érettem életét veszélyezteté . . . Hallgasson . . . ne szóljon ön Viktor . . . nem hallotta ön, hogy az orvos megtiltotta . . . Majd beszélek én . . .

— De legalább kelljen fel asszonyom . . . kényszeritem önt . . .

— Nem Viktor; én meg akarom gyónni önnek lelkem titkát, meg akarom ismertetni önnel multamat, egész életemet, s ön előtt térdelve, ki értem ontá vérét, ugy tetszik, mintha isten oltára előtt lennék leborulva . . .

— De Julia . . .

— Hallgasson ön . . . hallgass Viktor . . . Én azt akarom, hogy élj, és a beszéd halálodat okozná. Elakarom neked mondani, minő szomoru, kétségbeesett volt multam, s minő vignak, reményteljesnek hiszem a jövőt, . . . veled . . . általad . . . közeledben! . . .

Viktor szólni akart, de a fiatal hölgy ajkaira tevé kezét, s igy csak pillantásaival köszönheté meg a boldogságot, mi e szavak hallattára szivében feléledt. De e pillantások sokkal többet fejeztek ki, mint mennyit szavakkal lehet mondani.

(Folytatása köv.)

Egyszer csak eljön . . .

Dobsa Lajostól.

Egyszer csak eljön az idő,
Midőn multá lesz a jelen,
Emlékké válnak tetteink,
A hir, dicsőség, szerelem . . .

A „mostanból“ lesz a „hajdan“!
Kik ma küzdünk, nyugszunk majdan,
És még nem élő emberek
Sohajtanak sirunk felett.

De az idő halkan — lassan
Töröl, tör az emlékeken,
S nevünk, kopott betűivel
— Olvashatatlanná leszen.

Sok nemzedék élt már előbb;
Nemes szivek, nagy jellemek;
Mi is feledtük őket, és
Mi ránk mért emlékezzenek?

Hogy éltem egy vizbuborék,
Hogy művem elvész mint a nyom,
Mit a révbe futó hajó
A tiszta viz tükrébe nyom.

Hogy énem elszáll mint a köd!
Hogy elhangzik hirem, nevem,
Emlékem is nagy hirtelen;
Mindezt tudom, s nem fáj nekem.

De oh édes kinszenvedés,
Szerelmi bú, kétségb'esés,
Uj fájdalom! Futó remény,
— Hulló csillag szivünk egén —
Néma vágy fájó óhaja,
Vonagló szív vég-sóhaja:
Ti el ne vesszetek soha!

Édes szellőkké váljatok!
Hogy a megtört szivek felett
Vigasztalón susogjatok:
Elmulik minden itt veled:
Se örök kéj, se bú nincsen,
— Kihal és elpusztul minden!

A divat története.

„Histoire de la Mode en France“ czim alatt Párisban nem rég egy munka jelent meg Challamel Ágosttól, a mely mű érdekességénél fogva teljesen méltó a bemutatásra, annyival is inkább, mert már évszázadok óta Franczíaország adta meg a divat irányát egész Európának; vagyis a franczia és európai divattörténete már régtől fogva egy és ugyanaz. E könyv nem csak, hogy mulatságos olvasmány, hanem történeti tudományos értékű munka is. Muzeumokból, régiségtárakból, templomok és régi épületek faláról, egy szóval mindenfelé szerte szórt s nagy szorgalommal összehordott anyagokból van e munka felépitve. Szerző elkezdi a régi gallok viseletét tárgyalni s szemmel kiséri a divat fokonkénti fejlődését egészen a mostani korszakig.

Az első korszakban, midőn már a népnek egy kis kézi ipara volt, a gall nők viselete egy hosszu redős szoknyából s egy a vállra erősitett felsőruhából állott, a fejet és a vállat egy fátyol födé. A gall nők, a kik hiresek voltak imposáns alakjuk, gyönyörű szőke hajuk s finom fehér bőrük miatt, nem mulasztottak el semmit szépségük fentartására; hideg vizben fürödtek, testüket illatos anyagokkal kenték, arczukat a sör habjával mosták, szemöldjeiket feketére s arczrózsáikat pirosra festették, továbbá karpereczczel és érczövvel diszitették fel magukat. Egyszóval a tetszeni vágyás már a gall nőkben is meg volt. Galliának Caesár által való meghóditása után, a győztes rómaiak műveltségökkel együtt fényűzésöket is elterjesztették a legyőzöttek között; erre a frankok betörése következett, a melynek következtében a latin és gall viselet a germán viselettel vegyült. A merovingek uralma alatt nők és férfiak egyaránt bőrből vagy pedig teveszőrből készült durva szövetű ruhát viseltek. A polgáriasultság terjedésével azonban ezen egyszerű divat változást szenvedett. Most köpenyszerű felsőruhát viseltek s majdnem testhez álló felöltőt, fátyol födte a fejet; gyűrűkkel, arany nyakékkel és övvel diszité fel magukat. A karolingek uralma alatti ruhákon előbb a germán, majd a mór befolyás észlelhető. A 10-dik évszázad női legnagyobb disznek a tunikákat tartották; az öltözet két különböző szinü tunikából állott, melyek közül a rövidebb a felöltővel volt összefüggésben, a mely rövid ujjakkal volt ellátva. Széles arany himzetű szegélylyel vették körül a ruha széleit; a láb gyöngygyel diszitett czipővel vagy pedig erősen megzsinorozott csizmával láttatott el. A mór homlok-szoritó és a chlamys (egy neme a köpenynek) egészitek ki az öltözetet. Sétájuk alkalmával a nők nem ritkán botra támaszkodtak, a melynek fogóját eszményi madárfej képezte.

Minél jobban összefüzte Franczíaország népeit az egység, minél inkább kifejlődött ipara és kereskedelme, annál sajátosabb lőn nőinek viselete s annál élesebben domborodott ki a válaszfal a különböző állásuak ruházata között. A XI-dik századból számos kis festmény mutatja a női öltözet alakját, a mely köpenyből és a fejet eltakaró fátyolból állott; ez utóbbi dominicalnak neveztetett, mivel főleg vasárnapon és templomba menetel alkalmával használták. A XII-ik században a nők fejöket virágokkal diszitett szalaggal fonták körül, a mely az arczot mint egy keretbe foglaló állszalag foglalta körül. A nép leányai fejükön a kendősüveget (konty) viseltek, a gazdagabbak bársony süveg által különböztették meg magukat. A XIII-dik században merült fel először a kalap, mely első formájában nem volt más, mint egy kendővel, selyemmel vagy bársonynyal bevont idomtalan pergament alak. Az öltözet, a melyet a keresztes háboruk befolyása alatt kezdetben bizonyos állandóság jellemzett, mindinkább a fényűzés pályája felé látszott hajolni. A franczia udvar fejleszté a divatot az által, hogy különböző öltözéki rendszabályokat léptetett életbe s e tekintetben egyes hires nők voltak az irányadók. Igy találta fel IX-dik Lajos leánya, a ki görbe lábszáru és nem épen csinos lábu volt az — uszályos ruhákat; III-dik Fülöp neje pedig, a ki egy kissé hosszu nyakkal áldatott meg, először használta a gallért nyaka hosszuságának elpalástolására; bajor Izabella, VI. Károly neje volt feltalálója a hennin nevű csodaszörny fejdisznek, a melyen két felől szarvak nyultak ki, fátyol, rojt s más e félék csüngtek alá. Bármint küzdöttek is a férjek és a papok ezen „ördögi divat“ ellen, a hennin diadalmasan tartotta fenn magát továbbra is. Bourbon Johanna Hermelinből czukorsüveg alaku fejdiszt, hosszu fülbevalókat, hegyes orru czipőt s elől a lehető legmélyebben kivágott ruhát viselt. Egy neme a hosszu köpenyeknek kezdett divatba jönni s ez télen melegebb posztóból s nyáron selyemből készült. Ezek zavarták meg egy kissé a divat egyhanguságát. A Franczia- meg az Angolország között kitört háboru egy csöppet sem akadályozta a divatot fejlődésében. Sorel Ágnes, ezen szépsége és szelleme miatt kiváló nő, a ki VI. Károly udvarában játszotta a főszerepet, nem kevésbbé volt pompa kedvelő mint Izabella a valódi királyné. Az ő egymással való versengéseiknek köszönheti Franczíaország a lehetőleg mélyen kivágott ruhát, a széles övet, a gallért, a csipkét és azt a hosszu uszályt, a melyet kénytelenek valának a nők kezökben vinni, továbbá a finom keztyűt; ők voltak továbbá elsők, a kik hajukat gyémánttal ékesitették fel. Ez időszak után jöttek divatba az álhajak; a nők fehér vagy szőke parókát viseltek, a melynek hajszálai arczukba csüngtek le.

A következő korszakban VIII. Károly olasz hadjárata érvényesité befolyását a divatra. A nők Italia ragyogó szinü szöveteiből készitettek majdnem egészen testhez álló öltönyt, a melynek hosszu és bő ujjainak felső részén egy másik még bővebb, de rövidebb ujj volt. A bizarr magas fejdiszek helyébe sapka alaku fejkötőt választottak, a mely az oldalán rózsával diszittetett fel; a hegyes orru csizma helyébe a bársony vagy atlacz czipő lépett. A pompaszerető s lovagias I. Ferencz korában természetesen csak fejlődhetett a divat és fényűzés. E korszak legnagyobb ujdonsága az abroncs-szoknya vagyis a krinolin volt, a mely 1530-ban találtatott fel. Ezen alsó ruhát egészen gula (pyramis) alakuvá feszitették ki vas, fa vagy halcsont-abroncscsal. Természetesen a guny azonnal megeredt ezen különös izlésü divat ellen, azonban a guny mérges nyilai ép oly keveset árthattak, mint IX. Károly, III. és IV. Henrik parancsai, melyek a Vertugadinnek nevezett krinolin viselését megtilták. A későbbi uralkodók alatt a krinolinnak viselete még inkább közönségessé vált. II. Henrik neje Medicis Katalin a krinolinhoz még a halcsont fűzőt is feltalálta s igy az akkori nők olyanok voltak, mintha vasból lettek volna. Hasonlóan Medicis Katalin volt terjesztője a majdnem fülig érő, merev, kemény gallérnak, a mely ugy nők mint a férfiaknál nagy szerepet játszott Francziaországban. Az olasz izlés és művészet elég jó hatással voltak a divatra, ezt világosan mutatják a nők izléssel összeállitott ruhája 1558-ban. A szük fehér öltönyt, a melynek felül duzzadott ujjai fel voltak hasitva, egy érczöv fonta körül. A hajat bársony csat által tartották össze.

A kevély Medicisek után Stuárt Mária volt a divat irányadója. Legnevezetesebb ezen korszakból ama fekete bársonyból készült fejkötő, melyet Stuárt Mária viselt először, mint özvegy. Minden időben, a melyben a szépséget különös gonddal ápolták, általános használatnak örvendett a piros és a fehér szinü arczfesték az előkelő hölgyeknél; továbbá azon fekete bársony félálarczok, a melyek kimenés alkalmával a kifestett arczot a levegő és a nap ellenében védték. A sarokkal ellátott fehér selyem czipőkről csak ezen korszakban hallunk valamit. A sarkos czipőt Páris piszkos utczái tették szükségessé, a melyekben még a kocsi teljesen ismeretlen volt. IX. Károly, a ki az öltözködés tulkapásainak és a fényűzésnek nem nagy barátja volt, egy alkalommal négy rendeletet adott ki a fényűzés ellen, azonban még sem tudta megakadályozni, hogy a nők ne viseljenek keleti és olasz selymet, strucztollakat, genuai arany müveket sőt még azt sem, hogy a férfiak ne vegyenek át a nők fényűzéséből. Ezen utóbbi irányzat még jobban kitűnt IX. Károly utódja III. Henrik alatt; a király és környezete festették és illatszerezték magukat, fülbevalóval, legyezővel és csipkével ékeskedtek. A nők pedig, nehogy a férfiak által felülmulassanak, a fényűzést még magasabb fokra csigázták. Büszkeségök a lehető legkarcsubb ujjas és a lehetőségig kiterjedt krinolin ruhában állott. A fejet mint valami kőfal vette körül a lehető legkeményebbre készitett gallér. Épen ezen merev tartásuk miatt nevezték el az ilyen gallért viselő nőket divatbábóknak; de mind ennek daczára a férfiak is átvették a nőktől ezen magas, kikeményitett gallért.

(Vége köv.)

Száll az égen ...

Gáspár Imrétől.

Száll az égen kicsi felleg,
Oly kevés . . . csak egy lehellet!
Nap-aranynyal át van törve,
S nagy kék tenger veszi körbe.

Dalladozva, ringatódzva,
Száll suhanva, száll lopódzva . . .
Vén felhők közt el-elbujva . . .
Foszlányokban jő meg ujra.

Jött, s nem tudta senki . . . honnan?
Egy regéből valahonnan,
Vagy egy elpusztult kebelből
Az utolsó álom-felhő . . .

A várparancsnok bálja.

Kamuthin herczeg egyike volt a szentpétervári udvar legcsinosabb tisztjeinek. Az udvar őt a czár kitüntetett kegyenczének tartá, és mégis — bárha közel hét évig a hadgyakorlatokon, udvari ünnepélyeken és nyilvános bálokban, szóval mindenütt, a hol a testőr-tiszt bemutathatja ügyességét és csinosságát, ott pompázott az elsők sorában, még sem tudta feljebb vinni a kapitányságnál.

Beszélték, hogy mindez különös csinjei és apró kellemetlenségei miatt van, és hogy két izben volt már számüzve, mivel ellenállhatlan szenvedélye volt a legelőkelőbb egyéneken gunyolódni és élczelni. A tisztikar tudta róla, hogy élczeiből kifogyhatlan, s hogy e szenvedélyét kielégithesse, sem hirnévvel, sem tekintélylyel nem törődött. Miklós czár, ki épen nem volt barátja az ilyenforma élczelgetésnek, komolyan inté, hogy illendően viselje magát és csak e feltétel alatt bocsátott meg neki. Ezen intés és igérete daczára nem állhatta meg, hogy egy magas rangu egyént ne rágalmazzon. Erre aztán parancsot kapott, hogy hat hétre vonuljon vissza jószágaira, ott „majd lesz ideje a gondolkozásra“, mint a rendelet mondá.

Kamuthin herczegnek három napot engedtek ügyei rendbehozására, továbbá, hogy ama bizonyos visszavonulási helyre megérkezzék, mely mintegy huszonnégy óranyira volt a fővárostól. A két első napot bucsu-látogatásokra forditotta, melyeket azonban csak ugy immel-ámmal végezett. A harmadik nap az elutazásra volt szánva, és ez utra két fegyveres őr volt melléje rendelve tiszteletbeli kiséret gyanánt, mivel az illető hatóság az előbbi eseteken okulva, jónak látta, Kamuthint kisérettel ellátni. Mint mondják, legközelebbi száműzetése alatt Szentpétervár egyik első rendű vendéglőjében pinczérfrakk védelme alatt fordult meg. Kamuthin herczeg most házról-házra jár, hogy egyiktől gunyos szerencsekivánattal, másoktól pedig daczos megjegyzéssel vegyen bucsut. A második napon meglátogatá Damérov grófnőt, a ki egyike volt az udvar legragyogóbb szépségeinek.

— Nem marad ön nálam ebéden? — kérdé a grófnő, midőn Kamuthin alig tiz percznyi beszélgetés után távozni készült.

— Ezer köszönet; lehetetlen, mert akkor börtönőreimet is meg kellene kegyednek hivni!

— Az ön börtönőrét? Mit akar ezzel a herczeg? Ijeszteni akar?

— Testőreim, kiket a czári kegynek köszönhetek, már lakásomon vannak, s azonnal őrizet alá fognak venni. Egy óra mulva e szomoru társaságban utban leszek őseim vára, Kamutska felé. A feneketlen havon valóban kellemes szánkázás esik majd, s azt hiszem, holnap délben honn fogok ebédelni.

— Szegény herczeg, — mosolygott a grófnő, — mily gondatlanság, farsang közepén száműzetni magát! A várparancsnok bálján tehát önt nem fogjuk látni?

— Ah... a bál! Lehetséges-e! Szinte elfeledtem. Csak most érzem teljes mértékben szerencsétlenségemet. Tehát csakugyan holnap lesz . . . ?

— Holnap este tiz órakor . . . Kamuthin herczeg nélkül tánczolunk. De . . . nemde ezért nem fogja magát főbe lőni? — tevé hozzá a grófnő kegyes gunynyal.

Kamuthin gondolkodva sodorintott egyet bajuszán.

— Természetesen kegyed is jelen leend ott grófnő? — kérdé hirtelen.

— Furcsa kérdés! — Ki ne lenne ott jelen? Az uj várparancsnok megnyitá termeit és egész Szentpétervár hivatalos az estélyre. Ön tudja, hogy irkutski ünnepélyei hiresek voltak és sok szépet beszéltek felőle. Annyira, hogy az udvar —

— Grófnő, — suttogá Kamuthin, hirtelen elhatározva magát, s előre hajolt karszékében, — lehetek szerencsés az első keringőre?

— Herczeg, ön őrült! — válaszolt ámulva a grófnő.

— Cseppet sem jobban, mint máskor. És ismétlem kérésemet; szabad reménylenem?

— De, herczeg, mikor az első keringő kezdetét veszi, ön félig megdermedve az utazástól, ősei várában pattogó tűz előtt ül, körülzsibongva a házi szolgáktól, őrizve a börtönőröktől . . .

— Ne szóljon, kérem, ez unalmas házi jelenetről. Mindenek előtt holnap reggel honn kell lennem. Azonban ha a várparancsnok báljában meg fogok jelenni, ugy-e bár boldogit az első keringővel?

Damérov grófnő némileg zavartan nézett a kérőre, Kamuthin komolyan látszott beszélni; de a grófnő habozott reá állni a kérésre.

— Egy kis tréfa, egyéb semmi, — folytatá Kamuthin, a grófnő kezét megcsókolva, — azután mit koczkáztat grófnő? Az első keringőt nem igéri oda senkinek, és az első vonórántásnál emlékeztetem igéretére.

— Herczeg, gondolja meg, mit tesz, — inti az ifju nő nem minden aggodalom nélkül, — ön fejével játszik.

— A holnapi keringő nagyobb becsű előttem . . . meg leszek jutalmazva, ha kegyed vissza fog emlékezni igéretére, — suttogá a boldog kapitány.

Azután fölkelt ültéből.

— Remélem, az egész dolog csak tréfa volt? — mondá a grófnő aggódó mosolylyal.

— Mibe fogadjunk, grófnő, hogy ott leszek? — szólt a herczeg gyöngédeden.

— Nem, herczeg nem fogadok semmibe . . . én nem tudom . . . önnel szemben soha . . .

— Tehát fogadásunk tárgya a kéz, melyet most az enyémben tartok, és legyen szabad remélnem, hogy kegyed megtarlja fogadásunkat. Tehát holnap! — Még egyszer kezet csókolt Kamuthin, s a nélkül, hogy időt engedett volna a feleletre, elsietett.

Lakásán csakugyan néhány fegyveres őr, az ajtóban pedig egy félig fedett szán állott. A fegyveres hatalom képviselőinek tudtul adá, hogy azonnal kész lesz az elutazásra. Egyenruháját egy sötét öltözettel cserélte föl, megparancsolá, hogy minden késedelem nélkül induljanek, ugy, hogy másnap délre Kamutskában lehessenek. Tiszta, de igen hideg téli éj volt; a fákról mint az üveghegyek jégcsapok ezrei csüngtek. Álomként repült tova a könnyű szán a szilárd hó tetején. Minden postaállomáson uj fogat várt reájuk, a mint azt előre elrendelték. A kisérők dideregve, félig megfagyva, mind jobban-jobban huzódtak bundájukba, a herczeg még sem engedett pihenést a felmelegedésre; látszott rajta, hogy belülről őt tüzeli valami.

Végre éjfél lett s egy kisvárosi postaállomáson megálltak.

— Kaphatok valamit enni, mielőtt tova utaznám? — kérdé Kamuthin.

Az igenlő felelet után szemeit dörzsölve leszállt, s felszólitá őreit, hogy vacsoráljanak vele.

Az étel pompás volt. Kamuthin, a szeretetreméltó herczeg most vette észre, mint csigázta el éhség és hideg az ő felsége által melléje rendelt törvény-őröket. A habzó borral telt kancsó már többször kiürült oly végre, hogy az elzsibbadt tagokat fölgerjeszsze. Csakhogy a szoba meleg levegőjénél fogva egészen ellenkező lett a hatás, és kevés idő mulva az őrök részint az asztalra dőlve, részint az asztal alatt horkoltak. Hamiskás mosolylyal vetett keresztet a herczeg az édesdeden szunyadozókra, felölté bundáját és kiment. Majd egy paraszt szánt talált, mely elé minden állomáson uj lovakat fogván, másnap reggeli nyolcz órakor ugyan azon főváros kapuján hajtott be, melyből csak az imént száműzetett.

Az uton kifőzte tervének minden egyes részletét. A legközelebb eső fodrászteremben levágatá szép szőke szakálát, ezután egy levelet huzott elő zsebéből, néhányszor nagy figyelemmel elolvasta s a legközelebbi utczasarkon egy szánra ült.

— Hova parancsolsz hajtatni, atyuskám? — kérdé álmos hangon a kocsis.

A herczeg ajkán könnyed mosoly lebbent át.

— Szent Péter és Pál szigetére, a várba, ő exczellentiája a várparancsnok palotája elé.

Midőn a szán a palota elé ért, a várparancsnok szolgái elébe siettek, felajánlani szolgálatukat.

— Jelentsék be ő exczellentiájának unokaöcscsét! — mondá kitűnő nyugalommal, és oda dobta bundáját a szolgának.

A szolgák felsiettek a lépcsőn, mialatt ő kényelmesen belépdelt az ajtón, hol a várparancsnok épen szemközt jött vele.

— Sergei . . . kedves öcsém, — szólt a várparancsnok, mialatt szivélyesen keblére szoritá az érkezőt. — Kedves, jó öcsém, hozott isten! Már nyolcz napja várunk.

— Bocsánatért esdek, kedves nagybátyám, de bizonyára meg fog nekem bocsátani, ha majd elbeszélem azon körülményt, mely jövetelemet gátolta . . .

— Minden bizonnyal, öcsém . . . de mint megváltozál! Istenemre mondom, tulajdon testvérem kedves fiát nem ismertem volna meg. De . . . ugy-e bár, fáradt vagy?

— Három éjen át uton valék, csakhogy mielőbb megérkezhessem.

— Oh, te szegény ördög, — nevetett a várparancsnok, Kamuthin herczeg vállát szivélyesen veregetve, — most jer, igyál egy csésze theát. Épen reggelizem; nagynénédet nem üdvözölheted ily korán. De igaz! Talán nem is tudod, hogy ma estély lesz nálam?

— Estély? — kérdé Kamuthin zavart szinlelve. — Málhámat ugy küldik utánam . . . ha tudtam volna . . . uti ruhám . . . ez igen nagy zavarba hozott . . .

— Nem hoztál magaddal báli ruhát?

— Mint mondám . , . málhám csak holnap jő meg —

— Ah, se baj! . . . szabóért küldünk, szerencsére nem vagyunk falun; mondhatom, hogy Szentpétervárott mindent lehet kapni, — ezzel a várparancsnok magával vitte álunokaöcscsét. Mialatt theával szolgáltak föl, mit Kamuthin nagy élvezettel szürcsölt, a várparancsnok a kérdések özönével ostromolta. Hogy van családja, mily előléptetések lesznek ezredében, mivel foglalkoznak pajtásai, mivé változott Odessa, melyet ő ifjukora óta nem látott.

Kamuthin mindezekre rendületlen hideg vérrel felelt. Ő azon hirben állott, hogy soha nem lehetett zavarba hozni. Most, ez ünnepélyes alkalommal, sem történt ez meg rajta.

— Meseszerü! — szakitá félbe a várparancsnok. — Még beszédedben is mennyire megváltozál! Mégis nagyon hasonlitasz anyádhoz . . . igen . . . nagyon hasonlitasz.

— Minden ember azt mondja rólam, kedves bátyám, — viszonzá könnyeden az ifju, — némelyek azt állitják, hogy főleg a homlokra nézve nagy a hasonlat. Én magam természetesen nem itélhetek e felől.

— Mikor utoljára láttalak, akkora voltál, ni! — mondá a várparancsnok, az asztalra mutatva. — Ugy hiszem, öt éves voltál akkor . . .

— Négy éves és nyolcz hónapos, kedves bátyám!

— Valósággal ugy van . . . még mindig az a pompás emlékező tehetség. De . . . kérlek, mi történt legujabban Erzsébet nagynénéd ügyével?

Kamuthin behunyta szemeit s kezében levő kendőjével az izzadtságot törülte le homlokáról.

— De mi lelt téged? — szólt a várparancsnok ijedten.

— Bocsánatot kérek, — feleli a vakmerő képmutató, — de három éjjel uton . . . az a hideg idő . . .

— Igazad van, jó fiu. Erre előbb is gondolhattam volna! Eredj szobádba és feküdjél le. Nagynénéd előtt ki foglak menteni.

— Nem örömest mulasztom el e szerencsét; de azt hiszem, hogy csak este ébredek fel.

(Vége köv.)

A Maffia Szicziliában.

Tavaly volt a farsangon, nyughatatlan utazás-vágyam Olaszországba hajtott, és mert Rómát már ismerem, ezuttal Palermoban akartam tölteni a vig ivad utaját, a mely tudvalevőleg sehol a világon nem annyira vig, mint Olaszországban. A jó hirben álló „Albergo della Trinacriá"-ban vettem szállást, és a közös ebéden harmad nap egy kicsi emberke volt szomszédom, a kivel jövet-menet a lépcsőn már néhányszor találkoztam volt, de kicsiségén kivül semmi különöset nem vettem rajta észre, és bizonynyal ő szintén nem én rajtam. Most azonban, a mint mellém telepedett, azontul bemutatta magát, holott bemutatás nélkül is meglátszott rajta, hogy német, és hogy ez alkalommal meglehetősen föl van háborodva, a mi pedig a nevét illeti, az iránt sem voltam nagyon kiváncsi.

És a bemutatás és fölbáborodás okát is legott ez első perczben megtudtam tőle. Azt kérdezte ugyanis, ha tudom-e már, hogy a mult éjjel a város közepén egy idegen embert öltek meg? Igen is hallottam, felelém neki, és erre a kicsi emberke egész elfacsarodott arczczal kért, hogy legyen szabad neki az én társaságomban itt hagyni a várost. Igen szivesen, mondám neki, csak hogy én legalább két hétig itt szándékozom még mulatni. — Két hétig! — szörnyűködött az én kicsi szomszédom. — Hiszen ez valóságos öngyilkosság! Avagy nem hallotta-e, hogy a „Maffia" ujra felüti fejét? — Épen azért, — felelém neki — engem ez a dolog érdekel. — Kicsi szomszédom erre nem szólt semmit, csak rám nézett, azután valami keveset evett, azután távozott és soha hirét sem hallottam azóta; még azon délután eltünt Palermoból, talán engem is a „Maffia" tagjának nézett.

Csakugyan érdekelt engem ez a „Maffia", és mert emberi gyöngeségünknél fogva abban a hiszemben vagyok, hogy a mi engem érdekel, az mások előtt sem lehet unalmas, a t. olvasó szives engedelmével, elmondom itt, a mi a „Maffiá"-ról ez alkalommal tudomásomra jutott.

A „Maffia" tulajdonkép egy rablóbanda, mely elágazik egész Szicziliában, szervezezét azonban mély titok boritja, a tagok egymást sem igen ismerik, és a vezérüket még kevésbbé, minden tagnak van közvetlen fölebbvalója, a kinek vak engedelmességgel tartozik, és ez igy van egészen föl, a vezérig.

Eredetiben titkos politikai társulat, tagjai a legjobb hazafiak voltak, és oly czélból alakult, hogy a nemzetellenes kormány önkénye ellen kölcsönösen ótalmazzák magukat. A tagok csak előttük ismeretes bizonyos jelek által ismerték meg egymást. Mai nap azonban semmi politikai czéljuk többé, hanem azért fönnáll, és pedig mint közönséges rabló- és haramiatársaság, és, mind mondják, egész fel a magas körökig nyulnak titkos szálai. Herczegek és grófok, birák és ügyvédek, hivatalnokok és kereskedők, birtokosok és parasztok egyformán benne vannak e titkos szövetségben; lehet tehát képzelni, milyen nagy az ő hatalma. Mindenütt vannak kémei, a kik a bűntett elkövetésére a legalkalmasabb körülményeket kikutatják; és mikor a bűnös tett végre van hajtva, vannak közbenjárói, a kik az üldözőket téves nyomra vezetik, a birákat tévesen értesitik, az esküdtszéket az ő tagjaiból alakitják össze, és mikor mind a mellett elitélik a bűnöst, éjszakának idején kinyitják előtte a börtönajtót, hogy elszökhessék, és ezeket a czinkostársakat az egy föllebbvalón kivül senki sem ismeri — rettenetes egy társulat az!

A tagok „működési módja" különböző; némelyek a maguk kezére rabolnak, gyilkolnak; mások meg egy-egy rablótettre összeállnak, azután ismét elválnak; ismét mások, ötöd-huszad magukkal állandó rablóbandává szövetkeznek. Mesterségre nézve meg vagy utonállók, vagy házfeltörők (grassazione), vagy végre — és ez a tulajdonképi mesterségük — „ricato"-k. A két elsőnek tagjai legfölebb nagy vakmerőségben különböznek a más nemzetbeli e fajta gonosztevőktől. Igy például bizonyos vasuti hivatalnok, tiz munkástól kisérve, egy hajtókán elment a legközelebbi állomásra, hogy a munkásoknak kifizesse havi bé-

rüket. A város végén, fényes nappal, egyszerre csak előttük áll a rablóbanda, revolverekkel kezükben, elveszik a hivatalnoktól a pénzt, és „A basso!“ (a földre) kiált a vezér, mire a hajtókán levők valamennyien arczczal a földre borulnak, és nem mertek elébb fölkelni, a mig csak a banda nyomtalanul el nem tünt.

Sokkal sajátságosabb és veszedelmesebb az u. n. „ricatto“. Ennek az a mestersége, hogy az országuton egy-egy embert elfog, elviszi magával valamely sziklaüregbe, erdőbe, vagy a világtól elrejtett házba és ott fogva tartja mindaddig, a mig rangjához és vagyonához mért pénzösszegen ki nem váltatik. Szinte bámulatraméltó az a merészség, a melylyel ezen emberrablók gaz tettüket végre hajtják. Fényes nappal, nyilt országuton támadják meg a kiszemelt áldozatot, tekintet nélkül a netaláni fegyveres kiséretre, rejtekhelyén aztán sokat kell a szegény áldozatnak szenvedni: rosz hajlék, éhség, szomjasság és a börtönőrök vad szeszélyei csakhamar megpuhitják, annyira, hogy ha magának van vagyona, szivesen megadja, a mennyit csak kivánnak, ellenkező esetben pedig szivrepesztő levelekben kéri gazdag rokonait, küldjék meg minél elébb a váltságdijul kikötött összeget a kinzói által kijelölt helyre. És még nem volt reá eset, hogy valamely elragadott ember rokonai a hatósághoz fordultak volna az áldozat kiszabaditása iránt, annyira általánosan tudva van, hogy nem érnének vele semmit, és csak a fogoly sorsát sulyosbitanák, de még életét is veszélyeztetnék ezáltal. Sőt midőn pár év előtt egy Rose nevű angolt Palermo mellett a rablók elfogták, az angol kormány hiába követett el mindent a fogoly kiszabaditására és a rablók kézrekeritésére, a fogoly rokonai meg a fogság ideje alatt dehogy szóltak volna csak egy szót is olyat, a mi a rablók nyomára vezethetett volna, és kiszabaditása után Rose maga szintén egy szót sem szólt olyat, mert — mondá — a hatóság nem ótalmazhatná őt a rablók boszuja ellen, az esetben, ha fölvilágositást adna neki akár azon helyről, a hol, akár azon egyénekről, a kik fogva tartották, képzelhetni tehát, milyen összeköttetései vannak a „ricatto“-nak.

Néha a legnagyobb kegyetlenségre is vetemedik a „ricatto“. Megtörtént, hogy nagyobb nyomaték okáért a fogolynak egyik fülét küldték meg a rokonságnak, és ha ez nem tette meg a hatást, kis idő mulva a másik fülét is megküldték neki, és ha a váltságdij még sem küldetett meg, kegyetlenül meggyilkolták a szerencsétlent. A brigantik azzal mentik ezen embertelenséget, hogy ez mulhatlanul szükséges „az üzlet végett“. Egy kis félelem nélkül senki sem küldené meg nekik a váltságdijat.

A vadság mellett azonban néha a humorban is telik kedvük. Igy a leghiresebb briganti-vezér: Leone, elbucsuzván egyik kiváltott foglyától, csókot kért tőle, annak jeléül, hogy ő — a vezér — meg van elégedve a fogoly magaviseletével. Ugyanezen Leone egyszer a rendőrséget is szépen megjátszotta. Egész Szicziliá fel volt háborodva a fent emlitett Rose elfogatása miatt; minden ember a kormányt szidta a veszélyezett közbátorságért, akkor egy angol folyamodik a hatósághoz fegyveres kiséret iránt, nehogy a drága holmija és még drágább személye a rettegett Leone kezébe essenek. A rendőrség szives készséggel megadja a kért fegyveres kiséretet, de milyen hoszszura vált a rendőrség orra, midőn néhány nappal reá levelet vesz a postán, tele hálával a fegyveres kiséretért, a melynek segélyével csakugyan sükerült biztos helyre rejteni drága kincseit, és a ki e levelet irta, maga a rettegett Leone volt! Maga a rendőrség segitette tehát biztonságba hozni személyét és rablott kincseit.

Akkor az olasz kormány igen erélyes rendőrfőnököt küldött Palermoba; Leone már odább állt volt a szigettől, magával vivén rabló mesterségének gyümölcsét: jelentékeny vagyonát. Arra a hirre azonban, hogy az uj rendőrfőnökben a brigantik emberökre találtak, a vakmerő brigantiban a haramia-büszkeség ébredt föl; visszatért Szicziliába, megküldte az uj rendőrfőnöknek látogatójegyét, és csakhamar uj banda élén állt. Hanem a szerencse most elpártolt tőle, bandája az utolsó emberig felkonczoltatott, végre maga is hősi ellentállás után elesett. Nagy volt az öröm egész Szicziliában, azt hitték a „ricatto“ most már tövig ki van irtva. És csakugyan az uj rendőrfőnök gyökerén fogta meg a dolgot. Nem magát a Maffiát kereste föl, hanem azokat, a kik kezére jártak. A kire csak legkisebb gyanu volt e részben, irgalom nélkül számüzetett a szigetből. Igy aztán a brigantik rövid idő alatt elvesztették minden támpontjukat; nem volt, a ki buvó helyeiken élelemmel, lőporral elláthatta, és a nyomozásukra kiküldött rendőrökről értesitette volna őket. Igy aztán csakugyan rajtuk is ronthattak, véres ütközetek fejlődtek köztük és a rendőrök közt, a melyekben most rendesen ők voltak a vesztesek, és az ütközetek napról-napra megujultak. Foglyokat nem ejtettek közülök, attól tartván, hogy az esküdtszékek — részint félelemből, részint egyéb okokból, — feltalálják őket menteni; inkább tehát engedték őket egy kicsit elhuzódni, egy kicsit ujra összeszedni magukat, aztán ujra rajtuk rontottak, és pusztitottak belőlük, a menynyit csak lehetett.

És ez az eljárás csakugyan sükeresnek bizonyult. A fegyveres erőnek talán mégis ellentállhattak volna, de nem állhattak ellent az *éhségnek*. A nép részint nem akart többé kezet fogni velük, azért ha volt is pénzük, mégis majdnem éhen vesztek rejtekökben, végre is kénytelenek voltak megadni magukat, és félévi üldözés után a kormány kinyilatkoztatta, hogy Palermo tartományában nincsen rabló többé.

És csakugyan két évig csend és békesség volt nemcsak Palermo körül, hanem egész Szicziliában; bennszülöttek, idegenek egyformán gyönyörködhettek a sziget szépségeiben; hanem azért a Maffia, ez a félelmetes titkos társulat, a gonoszságoknak ezen hatalmas elősegitője. a rajta keresztül zugott hatalmas förgeteget is tulélte. Halottnak látszott, valósággal azonban csak meglapult, lesve a pillanatot, a melyben ujra felütheti undok fejét. És — mintha máris megérkezettnek hinné ezt a pillanatot, — pár hó előtt uj rablóbanda támadt, a melynek már néhány „ricatti“ is van a rováson. Bizonynyal sükerülni fog a kormánynak semmivé tenni a közbátorság ez ujabb veszélyeztetőit is, de — mit fog vele nyerni? Csak is a *népnevelés* javitja meg a nép erkölcsét, csak is az igazi müveltség szelidíti meg a vad indulatokat, és csakis a közjólétre törekvő kormányok nem adnak a népnek okot ez elkeseredésre és féktelenkedésre!

Közli: Sz. M.

Heti tárcza.

Januárhó 15-dikén.

(Mese egyetlenegy kis virágról.)

Látták nyájas olvasóink?

Ott volt egy váczi-utczai kirakatban; bámulta az egész és a félvilág, mert csikorgó tél-viz idején ilyen szép rózsabimbót szem nem látott még!

Mellette, az a vaskos kamélia-bokréta, melyet, drága lévén, mindenki nagyon szépnek talált, bizony nem ért fel a mi kis bimbócskánk egyetlenegy mosolyával. Nem csak azért, mivel a britt költő szerint az ifjusággal, tehát minden élet bimbó-korával nem ér fel a dicsőség, bár fény, s nem csupán csillár-fény omlik rája, hanem már azért sem, mert a kamélia általában nagyon különös virág hirében áll. Amolyan kirakat-virág; nézni semmibe sem kerül, de megszerezni . . . drága.

Az ibolya mesél az ő verőfényes ligeteiről; harmatát a mosolygó hajnaltól kapta egy . . . mosolyért. A rózsának van üdezöld levele, és a mi hölgyeknek se mindig árthat . . . van éleske tövise. Okosan teszi ha szur vele.

A mi rózsánknak is van. Még ott bólingat a maga rózsatövén, s észre se veszi azt a csüggedt fuxiát, mely ábrándosan hajtja fürtjeit az ő kelyhére. Tegye szegény. A büszke kamélia-csokor tartója — már lévén valaha bálban, — pedig csodás dolgokat mesél a zene, dal, táncz és fény e világáról; épen őt hallgatják mindannyian.

E pillanatban két igen előkelő fiatal ember lép a virágkereskedésbe. Virágot kérnek.

— Nézd Ödön, — szól az egyik, ezt a kamélia bokrétát vedd meg Ilonkának!

— Hova gondolsz! — válaszol Ödön. Ilonkának drága bokrétát venni! Egy szép rózsabimbót keresek azok közé a szép fürtök közé; egy darab biboros hajnalt abba a sűrű éjszakába.

Kerestek, kutattak, s meglátták a mi kis rózsabimbónkat. Egy olló segitségével csakhamar az ifjuhoz vándorolt; mi történt vele, azt egyelőre nem tudta maga sem, mert a metszés fájdalmas volt. Elájult szegény.

* * *

Pár percz mulva fölébredett.

Andalitó keringő hangjai, mindmegannyi apró-cseprő, fülbemászó, sziv- és ész-bolygató hang-tündérke, szólitották életre.

Fölötte óriási tüz-tenger: a tánczterem nagy csillára függött, s ugy nézett reá ezer meg ezer szemével, mintha meg akarta volna bűvölni. Maga a kis virág pedig ingott, lengett, szállt föl és alá csodálatos haraggal űzetve.

Ilonka tánczolt.

Sereglének körüle délczeg, fehér nyakravalós, fekete és kék frakkos uracsok, a kik ugy esengtek egyetlenegy fordulóért, mintha ettől függne éltök üdve. Ilonka mindannyiát hidegen fogadta; egyszer-egyszer repülték körül a termet, és aztán jött a másik, harmadik, tizedik. Sorba valamennyi, egyik sem hosszabb időre a másiknál.

Egy ifju — a mi virágunk ráismert benne Ödönre — épen nem tolakodott a szép tánczosnő körül. Néha-néha oda lépett, felkereste szemeivel a kis rózsabimbót, s boldogan susogá:

— Elhozta magával. Ott van, a hová én szántam.

Egyszer azonban, két-három forduló után, hiába kereste ajándékát. Eltünt az éjsötét világból. Most lettek Ödönnek igazi éjszakává!

— Oh Ilonka nagysád, hová lett az én virágom? meglehet, hogy lehullott ez őrült keringésben; egy perczig boldog volt, most talán eltiporták szegényt.

Ilonka nagy zavarba jött . . . hallgatott.

* * *

Mi azonban jól láttuk, hová lett.

Emlékszünk. Épen a „Kornevillei keringő“ járta, melyet Ilonka kiváltkép szeretett. Ügyes tánczos lépett hozzá, a kivel — ugy látszott a kis virágnak is — örömest kelt tánczra. Arcza kigyult, keble lázasan pihegett, a szeméből pedig sajátságos tűz áradott.

Bájos egy keringő volt. Körülszállták a termet nem egyszer, de kétszer-háromszor is. A sok udvarló hijába várt sorára . . . megjött az igazi!

S a tánczos-pár édesen susogott. Vajon miről? Oh, titok, titok! ember hogy árulhatná el?

S ha ember nem tehette, elárulta a kis rózsabimbó.

Az ifju igy szólt: „Ilonka nagysád, ha ez a keringő örökké tartana!“ (Minden ilyen szerelmes keringő ezzel az óhajjal szokott kezdődni.)

— „Pedig csak egy forduló lesz belőle!“ Ezt Ilonka válaszolta, hanem azért kettő is lett belőle.

— „Ilonka, én imádom, szeretem az őrülésig! A táncz, a zene, az ön kábitó lehellete öldöklő tűz nekem. Oh Ilonka, mint irigylem fürtjei közt azt a virágot!“

Még egy forduló, és a szép tánczosnő nem állhatott ellent lovagjának. A harmadik fordulónál ajkaira lebbent az a szó, melyet a költők fölébe helyeznek a világ minden zenéjének. Egy félénken, suttogva kiejtett, édes „igen“ szócska.

S a virág? A virág ott van a deli lovag . . . tárczájában.

* * *

A virágoknak — tudjuk mindannyian — van nyelvök. Vannak regéik. Van egész mythologiájok, és — ha nem is hiszik — van . . . bölcsészetök. Van kamélia-bölcsészet és költészet, (Dumas fils) van az ibolyának is (lásd az egész modern lyrát), és meg van a napraforgónak, lapunak, csallánnak is a magáé.

A kis rózsabimbó is bölcselkedett.

Először is sajnálta Ödönt. Hogyne? hiszen ő vezette be a nagy-világba. Aztán — ugy látszott — igazán szerelmes volt Ilonkába. De hát ki tehet róla? Ilonka inkább hajlott a maga lovagja felé, a ki szintén derék ember lehet; az tény, hogy az ajka szebb beszédre nyilt, mint az

Ödöné. De Ödönnek meg az a mélységes tekintete tudott oly csodás beszédet!

S a mi virágunk egyszerre csak valami illatos, de végtelenül sötét helyen találta magát. „Oh Istenem hol vagyok?“ sohajtott szegényke kissé megrökönyödve.

— Hol? szólalt meg valaki mellette. Hát a többi emlék között! Te is emlék vagy, te hát tudsz beszélni. Mondd el inkább te, hogy honnét kerültél ide, a gróf gyűjteményébe?

— De hát kik vagytok ti?

— Én bársony-szalag vagyok. A szép Coralie adott a grófnak, mikor szerelmet vallott neki. A csók-keringő alatt történt.

— Én kamélia vagyok. A bájos Izméne adott szerelmi zálogul, vallomás után. A „Du hasst mich nie geliebt“-keringő alatt történt.

— Én csipke-bodor vagyok. A grófnak az isteni Hortense adott, mikor egymásba szerettek. Jól emlékszem, hogy a Loreley-keringő alatt volt . . .

— És én . . . — kezdé a szót egy kis moll-felleg, — én . . .

— De hát az istenért, többen is vagytok! — vágott közbe ijedten a mi tapasztalatlan bimbónk.

— T ö b b e n vagyunk-e? — feleltek társai gunyosan.

És erre az egész illatos, oszló-foszló, zörgő és suhogó gyüjtemény rákezdte a beszédet; egyszerre, összevissza hangoztattak keringő czimeket, nőneveket, és szövet, vagy bársony elnevezéseket. Összevissza hangzott: „Olga — Berta — crepp — selyem-bársony — Strauss keringő — Adrienne — Ada — Maros vize folyik csöndesen . . . — Iduna — Corysande — örök-szerelem — eskü — vallomás — Aglája — feledés . . .“

A mi rózsánk csak ezt susogta busan, mélán: „Szegény Ilonka . . . Szegény Ödön . . .“

* * *

Történt pedig, hogy a mi ledér grófunk . . . levelet kapott!

Igy hangzott: „Édes gróf! Tudatom önnel, hogy vasárnap lesz esküvőm Z . . . Odönnel. Fog rá emlékezni; ő volt az, a kit az ön kedveért tavaly elhagytam, pedig akkor is nagyon szeretett; nem csak amugy divatból, mint ön. De hát most már e fájó csalódásért köszönettel tartozom önnek, és még csak arra kérem, hogy — ha meg találna lenni — küldje el nekem azt a kis rózsabimbót, melyet a tavalyi jogász-bálon, a Kornevilli-keringő alatt fürteimből kivettem, s önnek adtam. Ödön ajándéka volt, s igy nekem kedves emlékemmé leend. Ilona.“

A gróf — ki hóditásai alatt egész kis szerelmi muzeumot gyüjtött magának, vissza küldte a virágokat, s a kis rózsabimbó története — mese egyetlenegy kis virágról — ott végződik Ilonka egy bársony-kötésü könyvében.

Vajda János egyik legforróbb szerelmi dalát takarja.

Gáspár Imre.

E l s ő h ó.

— Elkésett tárcza. —

„Micsoda per-patvar? Minő lázas zsibongás? Korán reggel ilyen zaj!“ Ezeket morgod magadban, midőn a szokott időben felébredve azt a kicsiny és felnőtt emberek torkaiból eredt lármát hallod, mely valami nagy meglepetést, örömet, vagy ilyesfélét fejezett ki. Meleg ágyad puha párnái közől körüljártatod szemeid a leeresztett függönyök miatt még homályos szobádban, hogy nem találnál-e valakit, ki mindezekre megfelelne.

Épen most nyilik lassan az ajtó, s óvatos léptekkel — azt hiszi még alszol — látod közelegni feleségedet; s miután egy szerelmes: „Jó reggelt édesem!“ köszöntéssel tudtára adtad, hogy ébren vagy, hozzá is kezdesz azonnal a kérdezősködéshez.

De ő titokteljes és sokat mondó kézmozdulattal megállit vallatásodban, s az ablakhoz közeledvén, olyan arczkifejezéssel, mint mikor valakinek valami nagy ujságot mutatunk — felhuzza a függönyt, s kimutat az ablakon.

Eleinte csak azt hiszed, hogy kápráznak szemeid, s ki is dörgölöd őket ökleiddel, de hát hiába, végre is belátod, hogy nem boszorkányság, hanem valóságos, liliomnál is fehérebb, égből pottyant — hó. Ah! bizony Isten! bárhova nézesz, mindenütt: hó, hó . . . és hó.

Ezzel aztán meg van oldva a talány, főleg miután a kicsikék is mind előkerültek, s egyik diadalmasabban jelenti a papának, mint a másik, hogy: „Sok, sok hó van odakint.“

Nem is hinnéd, micsoda reformok okozója ez a pelyhes fehér jószág. Mindjárt az öltözködésnél tapasztalhatod. Először is dehogy engedné meg azt a jó mama — már minthogy a feleséged — hogy te ebbe a szerinte vékony ruhába, harisnyába öltözködjél. Jaj! dehogy engedi ő azt, hisz ez valóságos halálba-rohanás volna! Készségesen engedelmeskedel a szerető gondosság rendeleteinek. Azalatt megfigyelheted, mikép fogadja mindenik az immár hivatalos formájában beköszöntött telet. A kicsikéket már nem engedi nyugodni a csuszkálás viszketege, s máris nem megvetendő diplomacziai ügyességgel alkudoznak a cselédekkel egy az udvaron létesitendő — csuszka ügyében. Mig a nagyobbak előkeresik az „éji homályból“ poros korcsolyáikat, s tükörsima jégpályákon, kellemes szánkázáson, s egyéb téli örömökön legeltetik fantasiájokat.

A tizenhét éves Matild, a ház szeme-fénye, az u. n. „kis mama“, piczinke száján csak azt a legmagasabb elégedetlenséget méltóztatik kiröpiteni, hogy hát: „Persze, mi szegény nők most egész nap itthon üljünk. Az ember ki sem mehet az ilyen időben.“

A ház asszonya pedig már előre is irtózik a gondolattól, hogy ezek a férfiak, ezek a vigyázatlan férfiak majd behordják az egész havat a szép szobákba, a melyeknek kicsinositására ők annyi fáradságot s gondot forditottak. Mert hát ezek a rosz férfiak oly kevésre becsülik az asszonyok minden fáradozásait. De bezzeg! kellene csak nekik —

No de van ideje, hogy a dolgod után menj, s miután még a mindenről gondoskodó mama holmi schawlokba — csupa szeretetből — ugy bepakkolt, hogy mozdulni sem tudsz, s akár a postán is feladhatnád magad, — a miért olyan czuppanós-csattanós reggeli csókkal meg is büntetted őt, — végre utnak indulsz foglalkozásodra.

Utközben megismerheted mindazokat az apró kellemetlenségeket, melyeket az a keményre fagyott sikamlós hó csinál. Akkor még csak hagyján, mikor ilyen szépen, békésen fekszik utczán és háztetőn. De mikor valami szél felkapja, s ugy zsupsz! a nyakad közé vágja, akkor legjobban teszed, ha fülig felhajtott gallérral, nem nézve se

jobbra se balra a legrövidebb uton sietsz rendeltetésed helyére.

Már azután valami nagyon jó ismerősöd legyen, kivel ilyenkor megállsz az utczán csak egy rövidke szóra is.

De nincs is erre kedve senkinek. Kiki törekszik rövid uton meleg szobába jutni.

A hol a kandalló melegénél „Áldja Istenét, kit Istene megáldott“, s a gondűző csevegés, kedves emberek társasága, s a családi tűzhely kényelmes biztonsága a kültermészet ridegségével szemben alkotja azt a jóltevő kedélynyugalmat, a mit nevezhetnénk: a tél költészetének.

Van azonban az éremnek hátlapja is.

Hideg szobában, gondtelt arczczal ápolja beteg gyermekét a szegény anya; csititván a többit, kik valami harapni valón kaptak össze. Megnyugtatásul megigéri nekik, — s a mig halkan szól fájdalmas mosoly van ajkain: — „majd hoz apa, ha hazajön“. Egy nehéz könycsep gördül le arczán, mert az a ki a család fentartója volt, nem jő haza többé — ő a sirban van.

Künn pedig csikorog a hó, s a széltől felkapatva verdesi az ablakot.

Könyörüljünk a szűkölködőkön!

* * *

Alkonyodik, pedig még csak négy óra van. Mikorra egészen besötétedik haza biczegsz te is, mint sok más ember a sikos járdákon családod körébe. Fehér lettél, mint a lisztes molnár utközben a hótól, mely nagy pelyhekben — mintha csak szitálnák onnan felülről — ellepi ruhád, kalapod; mire aztán, ha benyitsz otthon, ijedt sikoltással ugrik szét a gyermeksereg, szörnyen mulatván azon, hogy: „Juj! milyen fehér a papa“ !“

S aztán összegyűlünk a nagy asztal körül. Az egész család, kivéve a jó mamát. Hiába hivod őt is, dehogy jön, mikor olyan sok a dolog a házban. Van is neki ideje! A nagyobb gyermekek reményeiken hevülnek, s a jövővel töltik fantasiájokat. Az öregek pedig a multról beszélnek, s nagy telekkel, öles hóval s egyéb hideg szörnyűségekkel tartják ébren a kicsikék kiváncsiságát, kiknek csak az ablak elé tolt zsámolyról volt megengedve nézni a ház előtti téren folyt hó csatákat, csörgetyűs szánokat, csuszkálást, állat kinlódást . . . stb.

Milyen szépek ilyenkor az esték, párolgó thea és barátságos szó mellett! Szépen mondja Petőfi:

„S mindenik jó szó, mely máskor csak a légbe
Repül, tán most beszáll a sziv közepébe.“

Kedves téli esték! Z. A.*)

Közügyek.

(Budgett-tárgyalások. — Tan-szabadság. — A béke. — Bismarck és Verhovai Gyula. — A szultán baja.)

E hét politikai történetével hamar végezhetünk. Hazánk legfontosabb közügye a budgett tárgyalása, mely épen most folyik az országgyűlés pénzügyi bizottságában. Mult számunk szemléjében ismertettük e budgettet. Másik nevezetes mozzanatot képez azon enquêt, melyet Trefort miniszter a jogi és államtudományi oktatás és vizsgák dolgában hivott össze. Csengery Antal ez alkalommal kitűnő beszédben ajánlotta a tan-szabadság rendszerét.

Külföldről ezuttal b é k e-hireket veszünk, bár szomoru egy béke lesz ez is. Oroszországot például békére kényszeritik forradalmai, pénzügyi nyomora, s kissé a némely kerületében — igy a Kaukázusban, Asztrakánban stb. — kiütött ázsiai pestis. Ebből következik az is, hogy a török-orosz béke-szerződést, Labanoff herczeg ez érdekes fogalmazványát, aláirják. E szerint Oroszország a berlini mandatum értelmében kitakarodik Bulgáriából, Rumélia-ból, a török hadak pedig megszállhatják Drinápolyt, s átadja a kivánt városokat, melyeket azonban magának kell kérnie, hogy hozzá ne legyenek oly szerfölött hivek! Francziaországban győzött a köztársaság, mi pedig szintén nem háboruskodunk, ha nem csak amugy annektáljuk Novi-Bazárt. Anglia is teljesen elcsittitá Afghanisztánt.

Bismarck beszéltet magáról. Közelébb törvény-javaslatot nyujtott be a birodalmi gyűléshez, mely szerint az élesebb irályu képviselő urakat egy 10 tagu bizottság még ki is tilthatja a testületből. Erre aztán kitört a vihar kivált a londoni és bécsi sajtóban. Bismarck ur — a ki ideges ember — rögtön panaszkodott Bécsben az ottani sajtó ellen, a német konsul pedig sajtó-pörbe fogatta . . . a mi Verhovai Gyulánkat. Azt hiszszük azonban, hogy nem megy vele semmire; Bécsben már előbb utasitották vissza azon ajánlatát, hogy államunk együttesen lépne fel vele a szocialisták ellen. De vajjon mi közünk nekünk Németországhoz? A mi királyi-párunk e z ü s t lakodalma bizonyára drágább ünnepe népünknek, mint Nobilingiának és Hödeliának az ő uralkodójok szintén tervezett a r a n y lakodalma. Bismarck ur tehát mégis csak tart az általa tévesztett-exisztentiák tömegének nevezett journalistikától!

A szultán — hogy Bismarcktól reá térjünk — közelebb Fourniere franczia nagy-követtől azt kérdezte, hogy mi az oka a fényes porta fénytelen pénzügyi helyzetének? „F e l s é g e d e t“ — felelt a diplomata — „t o l v a j o k környezik . . .“

Budapesti hirvivő.

*** (*Udvari hirek.*) A z u d v a r i b á l o n, persze a bécsin, a királyné arany himzésű galambszin atlasz ruhát, aranyhimzetű csipkeköténykét, gyémánt nyak és fejéket viselt, a tánczot gróf Choloniewsky dzsidás kapitány nyitotta meg gróf Andrássy Ilonával. Király ő Felsége tábornoki ruhában jelent meg, s nejével egy óráig tartó cercle után vonult termeibe. — K o b u r g Fülöp herczeg és neje január folytán Münchenben maradnak.

*** (*Társas-élet*) A j o g á s z-b á l szombati bálja nem csak fénypontja farsangunknak, hanem saját 50 éves jubileuma is. 1829-ben volt az első jogász-bál s kivéve a forradalom utáni éveket, azóta minden évben tartottak egyet. A szomoru évtizedben itt tüntettek először a magyar ruhával; a nők gyönyörű viselete, a férfiak festői öltönye, melyet még az ősz gróf Károlyi Alajos is felvett, oly nemes látvány volt, a minő azóta sem ismétlődött. — A n é p n e v e l ő k egyletének január 11-diki bálja kedélyes mulatság volt a polgári lövölde termében; a tombolán sok szép nyeremény jutott közkézre. — A z a t h l e t a i b á l meghivóit már szétküldték; a t e c h n i k u s b á l, élén a költő Lisznyai Kálmán fiával — Tihamérral, e hó 25-dikén szintén szép mulatságnak igérkezik; a z i r ó k é s m ű v é s z e k t á r s a s á g a e hó 22-dikén, a vigadóban rendezi

*) Tekintélyes irói név kezdő-betűi. Szerk.

első, tánczvigalommal összekötött hangversenyét. Báljuk ez idén nem lesz. Vasárnap, a vigadóban lesz a Frőbel-nőegylet nagy álarczos bálja.

⁂ (*Vegyesek.*) A táviratokért 24 krt, s szónként 2—2 krt fognak nem sokára fizetni. — A gróf Nádasdy-palotát a Zrinyi-utczában okányi Schwarz Ábrahám vette meg. — Az egyetemi ifjuság olvasó-köre vitáira jutalmakat fog kitűzni, s e czélra gyűjtést rendez.

Rózsás napló.

⁂ (*Jegyesek.*) Büchler Julia kisasszony és dr. Altmann Dávid, Krasznóról. — Sándor Róza kisasszony és ifj. Hajdu Endre, Bukarestben. — Soltész Nagy Kálmán, Miskolcz ifju polgármestere és Kovách Paulina kisasszony. — Füredi Lenke kisasszony és Pirot Károly, B.-Gyarmaton. — Pauker Ida kisasszony és Bartha István, Nagyváradon; ugyanott Csányi Róza kisasszony és Kovách Jenő, Wurst Teréz kisasszony és Lázár Zoltán császári királyi főhadnagy. — Schlesinger Mariska kisasszony és dr. Moskovits Mór, Ungvártt. — Gróf Migazzi Eugénia kisasszony és ifj. gróf Forgács Károly.

⁂ (*Összekeltek.*) Dr. Cs. Pogány Gerő és Gelich Emilia kisasszony, Gelich Rikhárd tábornok leánya. — Nagy Ákos, szathmári földbirtokos és Fodor Adél kisasszony. — Makó, kolozsvári színész és Schwarz Anna kisasszony, polgári házasság utján, Bécsben.

Halálozások.

⁂ (*Espartero*) spanyol tábornok, az u. n. „győzelem herczege.“ Sok szolgálatott tett hazájának kivált a karlisták elleni harczokban. Egy párt őt, kádár fiut, szivesen látta volna Spanyolország trónján is. 87 évet élt.

⁂ (*Elhunytak.*) Rudnyánszki Béláné, Zádor Lilla, Zádor György iró leánya, Zádor miniszteri tanácsos nővére. — Végh Ignáczné, a kisbirtokosok földhitelintézet igazgatójának édesanyja. — Dubez urhölgy, Dubez Péter, a nemzeti szinház hárfásának édesanyja, 75 éves. — Dobos Dierner Ottilia, 45 éves, Budapesten. — Nagy Árpád, Nagy Imre és Benza Ida, e jeles művészek 5 éves kis fia; diphteritisben, Budán. Béke hamvaikra!

Vidék.

⁂ (*Székesfehérvár*) lelkes hölgyei, élökön Szögyényi Marich Lászlóné urhölgygyel, az összes nő-egyletekhez, oskolákhoz, s hölgyekhez felhivást intéznek, hogy magokat a székesfehérvári országos kiállitáson kézimunkák vagy házi, konyhai stb. czikkek által képviseljék. Ajánljuk e felhivást olvasónőink figyelmébe.

⁂ (*Vidéki vegyesek.*) Kassán folyik a jég-sport; a jogász-bál háziasszonyi tisztét Péchi miniszter neje, oldalán kedves leányával Berta kisasszonynyal, kitűnően teljesité. — Sopronban amerikai párbaj áldozata lőn Augistinszky Julian főhadnagy; szerelem volt kérdésben. — Selmeczen vasárnap temették Nagy Géza bányatisztet, ki egy tárna-robbanás által oda veszett munkások megmentésében hallt meg. — Kis-Kun-Félegyházán 978 ember halt meg diphteritisben 1½ év alatt. — Farsangi hirek. Kitűnően sikerült mulatságokról értesitenek; ilyenek voltak e hó 11-dikén a szabadkai „szeretet“ ezimü nő-egylet calicot-bálja. — Székely-Udvarhelyen a „Strike“ tánczvigalommal egybekötött előadása; Egerben a tűzoltók szombati bálja, Kecskeméten az ifjuság kedélyes tánczestélye, Győrött a jogászbál; Miskolczon az árviz által sem elmosott kedv reuniókban jelentkezik; Hodmező-Vásárhelyen a fővárosi „vásárhelyi kör“ ott levő tagjai rendeztek sikerült bált, Sopronban pedig a patvaristák.

Külföldi hirek.

⁂ (*A diphteritis szülőoka*), angol orvosok szerint, a romlott tej, melylyel a gyermeket táplálják. Sőt szerinte némely tehén hasonló bajban szenved, s teje egészségtelen. Bécsi orvosok, a magyarok közöl pedig például a „P. N.“-ban dr. Balogh Tihamér, azt vetik e vélemény ellen, hogy a forralt tej nem lehet ártalmas.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Az uralkodópár ezüst-lakodalmára Bécs városa allegorikus menetet rendez, feliratot nyujt be, s érmeket veret. — Viktoria angol királyné leányának, Alice hesseni nagy herczegnő halála folytán mély búba esett, s leakart mondani. — Berlinben az uralkodó pár arany-lakodalmára készülnek.

Irodalom és művészet.

(Joachim József.)

A nagy művész, ki e hó 8-dikán tartott első hangversenyén megmutatta, hogy kell az ő magyar hangversenyét, s a Brahms és Spohr-féle hangversenyeket előadni, január 11-diki, második hangversenyén pedig kitűnt, mért nevezik őt Bach legkitűnőbb előadójának, a zene Göthejének, s mit idézhet elő egy ily nyirettyű Tartini ördögszonátájának hangjegyeiből, s mit képes ez irott démonokból kicsalni.

Valóságos világhirű esemény ez. Ugyan ekkor volt itt Brahms, a ki saját hangversenyét Joachimtól itt hallá először, s azt személyesen igazgatta.

Ezuttal — csatlakozva előző számaink jelentéseihez — a nagy férfi életrajzával ismertetjük meg t. olvasóinkat.

Joachim József 1830-ban született Keczelen, hol atyja szegény zsidó kereskedő volt. Mint kis fiu a czigányok játékától nyerte az első impulsust, hogy a zenészettel megpróbálkozzék. Atyja egyszer igazi hegedűvel ajándékozta meg, melyen magyar dalokat próbálgatott, melyek hires magyar hangversenyében persze máskép viszhangzának. Tanult Szerwacsinszkitől is Pesten, hol már mint alig hét éves gyermeket egy hangversenyen elragadtatással hallgatta a közönség. Gazdag rokonai Bécsbe küldötték, hol Helmesberger majd Böhm tanitványa lőn. Mint kész művész ment Lipcsébe Mendelssohn-Bartholdy, Hauptmann és Schumann körébe, s tizenhárom éves korában Mendelssohnnal együtt lépett fel egy hangversenyen. Ekkor már senki sem kételkedett nagyszerű jövőjéről. Mendelssohn ajánlatával ment Londonba, a hol bár nem nagy előszeretettel voltak a csodagyermekek iránt, őt hallva játszani, el kellett ismerniök a művészet fölkentjének. 19 éves korában a weimari udvarhoz hivták karmesternek s mint 21 éves ifju 1851-ben Hannoverben foglalta el a karnagyi állást, 1866-ban pedig a berlini zeneakadémia igazgatója lett. Ez idő folytán ismerkedett meg Liszttel, Wagner Richárd iskolájával, de őt kénye nem engedte ez irány bajnokául lépni fel, a classicismus volt reá ellenállhatlan be-

folyással, s ő engedett is e befolyásnak. Nálunk — a mint már irtuk is — 1861-ben volt utoljára, s a muzeum diszteremében már akkor is elragadott gyönyörű magyar hangversenyével. Azóta sokat változott, külseje azonban ép oly vonzó, szemei szellemtől sugárzanak, bizonyos nyugodt, méltóságos magatartás pedig igen jól illik komoly szabásu művészetéhez. Ép ily nagy hatásn volt szegedi föllépése, s pozsonyi, a Hummel-emlék javára január 19-dikén tartott hangversenye.

Ez idény alatt volt itt Joachim és Brahms, hallottuk Josefit, vendégünk a párisi Massanet, s a „Figaró“ hires „Monsieur de l' orchestere“; minden perczben várjuk Lisztet; már most kérdezhetnők — mely főváros állott előttünk zenei élvezetek dolgában? Sch.

* * *

*** (*Uj könyvek.**) Véka L. Uj idők, avult emberek. Regény. Ára 2 frt. — Cseh Károly. Egészségügyi levelek egy anyához. Ára 4 frt. — Gáspár Imre. Ujabb dalok az időnek. Ára 25 kr. — Nemzeti könyvtár. Szerkeszti Abafi Lajos. 11. füzet. Kazinczy F. költeményei IV. — 12. füzet. Kazinczy F. Pályám emlékezete III. — 12. füzet. Mikes K. Mulatságos napok IV. — 14. füzet. Kazinczy F. költeményei V. — Egy-egy füzet ára 30 kr.

*** (*Jövő számunk*) hozza a népszinházi Kornevillei harangok uj szereposztásának ismertetését, czikkünket Munkácsiról, Rossi előadásairól a Hermina-téri szinházban, Dumas „Törvénytelen fiu“ czimű művének előadásáról a nemzeti szinházban, s a jogász bálról.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, január 11. Mártha. — Vasárnap, január 12. Aesopus. — Hétfő, január 13. Ferréol. — Kedd, január 14. Piccolino. — Coppélia, az üvegszemű hölgy. — Szerda, január 15. A közügyek. — A diplomata. — Kénytelen házasság. — Csütörtök, január 16. Sylvia, Diana nymphája. — Lalla-Roukh. — Péntek, január 17. A törvénytelen fiu.

Varszinház. Vasárnap, január 12. Az ezredes leánya. — A miniszter előszobájában. — A nyelvtan. — Csütörtök, január 16. A munkások. — A közügyek. — Kénytelen házasság.

Nepszinház. Szombat, január 11. Niniss. — Vasárnap, január 12. A piros bugyelláris. — Hétfő, január 13. Egy katona története. — Kedd, szerda, csütörtök, január 14 – 16. A kornevilli harangok. — Péntek, jan. 17. Niniss.

(Romeo és Julia. — Aesopus. — Ferréol.)

Shakespeare tragoediája Romeo és Julia jan. 10-én került szinre, meglehetősen üres ház előtt; a lapok sajnálattal vették észre és nem is mulasztották el megróni a közönséget. Hát csakugyan megrovást érdemel a közönség? Föltétlenül nem! Nézzünk szembe ezzel a kérdéssel. Mi azt mondjuk nem érdemli. A tragoedia kora már lejárt. Mi nem tudunk gyönyörködni abban, jobban mondva nem hat ránk, a mi fölötte áll az életnek. Azt kivánjuk a drámától, hogy a való életet rajzolja; azt, a mi naponként a szemünk előtt történik — természetesen művészien. A tragoedia pedig a szenvedélyeknek legmagasabb fokát mutatja, a mit csak képzelni lehet az emberben; a való élethez vajmi kevés köze van. Innen az, hogy nincs illuzió. Mikor például Julia siratja Tybaldot és Romeót, nem az jut eszünkbe, hogy mennyire szenved most Julia; hanem, hogy mennyire fárasztja ez a jelenet Márkus kisasszonyt. Ámde azt szokták ellenvetni, hogy azért nincs a tragoediának hatása, mert nincsen tragikus szinész. Igen de mit mutat ez? Nincsen tragikus szinész, és nincs tragoedia iró, nincs hatása a tragoediának, — nem azt mutatja ez mind, hogy lejárt a kora? A kor megtermi magának költőit és szinészeit. Mért van ma annyi vigjátéki szinész? A világ egyik legnagyobb költője, Shakespeare, mindinkább leszorul a szinpadról, olvasmánnyá válik és helyét elfoglalja a dráma, leginkább pedig a vigjáték, a költészetnek ez egyik csucspontja. A társadalmat kell rajzolni, ha azt akarjuk, hogy drámairodalmunk legyen. Ne adjanak hát nekünk Judás meg Mózes tragoediát, spanyol meg görög tárgyu vigjátékot, meg isten tudja micsoda légies dolgokat. Életet a szinpadon! Romeo előadásáról mit mondjunk? A főszereplőknél megelégedhetünk az elég jól játszott kifejezéssel. Kiemelkedőbb mozzanata volt Márkus Emilia kisasszonynak az, mikor értesül Romeo számüzetéséről. Legjobban játszott Halmi ur Mercutio sarkasticus szerepében. Szatmáriné asszouy dajkája — Mab meséjével — ezuttal is kitűnő volt.

* * *

Vasárnap, január 12-dikén, Rákosi rég pihentetett vigjátéka: Aesopus került szinre. A czimszerepet Náday ur játszotta. Egy modern, szellemes és szép fiatal ember volt az, a kiről a történelem fennhagyta, hogy nagyon, de nagyon rut ember volt. Van a darabban két érdekes női szerep: Tamia és Brota. Az előbbit Csillag Teréz, az utóbbit Márkus Emilia kisasszony játszotta, szép sikerrel mindkettő. Csillag Teréz igyekvő szinésznő s ha igy halad, szép jövője nem jóslat, hanem bizonyos. Castust Szigeti Imre ur játszotta és pedig oly ügyesen, különösen mikor a lugasban karra fűzi Trundusiát, hogy sajnáljuk, miért nem találkozunk vele gyakrabban alkalmas szerepben. Ugyan erre gondoltunk másnap is, mikor Ferréolban játszotta Martialt. Az orgyilkosnak hetyke, kihivó magaviseletét, Ferréol fenyegetéseivel szemben, nagyon ügyesen kitüntette. Ez jobban sikerült Náday urnak is, mint érzelmes kitörése a marquisesal szemben. Az elnök Feleki ur volt, neje Felekiné asszony, ki egy kissé egyhanguan játszott. Bercsényi urnak (államügyész) legjobban sikerült Martial vallatása. A közönség jól mulatott mindkét darabon; nevetett Aesopuson, különösen Vizvári urnak (költő), mikor alliteratiós verseket szavalt, nevetett mikor valakit impertinensuek nevezett, a mely szó pár száz év mulva szerencsésen meg is született a latin nyelvben. — Oly társadalmi drámákat ohajtunk, minő Ferréol. Különben dicséretére mondhatjuk az igazgatóságnak, hogy gondol a közönség izlésével és nem untatja agyon tragoediákkal. (Szerzővel e czikk nem minden elvét osztjuk. Szerk.) Sz—k J—s.

Tartalom.

Gyógyithatlan sebek, Balázs Sándortól. — Egyszer csak eljön . . . Dobsa Lajostól. — A divat története. — Száll az égen . . . Gáspár Imrétől. — A várparancsnok bálja. — A Maffia Szicziliában. — Heti tárcza. — Első hó. — Közügyek. — Budapesti hirvivő. Vidék. — Külföldi hirek. — Irodalom és művészet. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

*) Közli Aigner Lajos könyvkereskedése; váczi-utcza 1. szám, szemben a kegyesrendiek épületével.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

3-dik szám. Január 19-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két íven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte	Nap-nyugta
							óra perez	óra perez
Jan. 19	Vasárnap	E 2 Kannt	E 2 Március	7 G 1 János	24		7 43	4 39
20	Hétfő	Fáb. és Seb.	Fáb. és Seb.	8 Dominik	25		7 42	4 41
21	Kedd	Ágnes	Ágnes	9 Polyeukt.	26		7 41	4 43
22	Szerda	Vincze	Vincze	10 Gergely	27	●	7 40	4 44
23	Csütörtök	Mária	Emerenczia	11 Theod.	28		7 40	4 45
24	Péntek	Timóth	Timóth	12 Tatiana	29		7 39	4 47
25	Szombat	Pál fordul.	Pál fordul.	13 Jermyl	1 Svat		7 37	4 49

Uj előfizetőknek az első számmal folyvást szolgálhatunk.

Divattudósitás.

Mai mellékletünk magyarázata.

Az első szám: dohányzacskó negyed része. Posztóra, cashemirra, bársonyra vagy ripsre szines selyemszálakkal horogöltésekkel himzendő. Minél többféle szineket veszünk, annál csinosabb lesz.

A 2-dik szám: C és F betűk.

A 3-dik szám: E, G és C betűk.

A 4-dik szám: tűpárna rajza, fehér mollra himzendő, vagy szines zövetre tarka selyemmel.

Az 5-dik szám: E és P betűk.

A 6-dik szám: R és G betűk.

A 7-dik szám: W és S betűk.

A 8-dik szám: H és M betűk.

A 9-dik szám: M és L betűk.

A 10-dik szám: zsebkendő sarkába való virágfüzér, a közepén M és G betűkkel.

A 11-dik szám: E és N betűk.

A 12-dik szám: L és Z betűk.

A 13-dik szám: keskeny rajz fehér himzésekre.

A 14-dik szám: Ugyanaz, ugyan arra.

A 15-dik szám: Szintén fehérneműekre való szegélyhimzés.

A 16-dik szám: keskeny betét rajza.

A 17-dik szám: keskeny csipkezsinórkákból (point russe) összeállitandó nagy felső gallér. E gallért a rendes point de laceból is lehet elkésziteni, a hézagokat pedig csipkeöltésekkel kitölteni.

A 18-dik szám: E és P betűk.

A 19-dik szám: V és L betűk.

A 20-dik szám: J, G és C betűk.

A 21-dik szám: betét rajza, fehér himzésre való.

A 22-dik szám: E és H betűk.

A 23-dik szám: W és S betűk. És végre

A 24-dik szám: H és O betűk, kicsi alakban.

Számrejtvény.

Komjáthy Lenkétől.

12. 2. 1. 3. 7. Kossuth első menedéke,
20. 1. 8. 7. 9. 10. 17. 18. Szerb egylet, sok ármány fészke,
21. 20. 8. 9. 10. Erejéről szól a monda,
11. 12. 13. 11. 12. 10. Nyelvünkre volt egykor gondja.
8. 7. 6. 20 21. 18. Tőle szállt zenénkre fény,
4. 5. 21. 16. 14. Erről azt mondjuk: „Szegény.“
19. 16. 14. 5. 15. Vizről nyerte hirességét,
I—21. Szépen, mondja, várd be végét.

Megfejtési határidő: februárhó 12-dike.

A mult évi 51-dik számban közlött rejtvény értelme:

Boldog karácsont kivánok!

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Ujfalusy Károlyné, Sárosy Mari, Báthori Sigray Istvánné, Marosy Etelka és Izabella, Jánossy Lajosné, Ferencsevics Teréz, Haintz Mari, Végh Mihályné, Hanzsulovits Berta, Peterdi Pap Erzsébet, Luppa Karolin és Julcsa, Molnár Jolán, Kiss Bertalanné, Burián Laura, Mészáros Olga, Tamás Mariska, Losonczy Eszter, Tulok Szidi, Hamar Ida és Margit, Spuller Janka és Emilia, Hámory Mariska, Fodor Julla, Namény Vilma, Kiss Józsefné, Molnár Bartha Clotild, Uray Erzsébet, Szalay Francziska, Bengő Tilda, Temesváry Erzsébet, Gáspár Aranka, Nimcsics Róza, Tavaszy Marcsa, Koller Irén, Galambos Gizella, Tóth Endréné, Novák Izabella, Dicső Imréné, Fedák Róza, Unghváry Tóth Riza, Szmodics Gizella, Tóth Etelka és Aranka, Nagy Irma, Árvay Jutka, Szénert Ida, Máy Antónia, Győry Amália, Tóth Lászlóné, Szeless Krisztin és Mari, Nagy Ilona.

Megbizások tára.

Nágocsra S. K. urhölgynek: Azonnal megküldtem.

Tenkére P. J. urnőnek: A legszivesebben.

N. Abonyba B. M. K. urnőnek: Megfelelt-e várakozásának?

V. Sellyére Z. I. urnőnek: Igen örülnék, ha izlése szerinti volna választásom.

Nyitrára V. J. urhölgynek: A kérdéses czim: papnövelde-utcza első szám, Jármay G. ur gyógyszertárában. A másikat megküldtem.

Sőregre Sz. N. urnőnek: Azonnal megküldtem. Kérném vissza a másikat.

Maros-Ludasra P. T. urnőnek: Mind a két csomag el van küldve, és ohajtanám, ha tetszését nyerné választásom.

Aradra E. M. urnőnek: Mit is mondjak arra a kérdésre! Az a nő már az 50 év körül jár, munkás, egyszerű és — nagyon szerencsétlen. Csak jó emberek érdeklődését tudja és akarja még megtartani, és csakis folytonos, fáradhatlan munkában talál még egy kis enyhülést. Tetszik a kép?

Ökörmezőre S. G. K. urnőnek: A legszivesebben.

Pécsre Gy. A. M. urnőnek: Ujból megküldtem.

Miskolczra V. J. urnőnek: Postára van adva.

N. Illondára T. M. urnőnek: Tájékozásul, választás és az árak miatt azonnal küldtem egy előfizetési ivet. Várom szives feleletét.

D. Kereszturra B. Gy. urnak: A Kis Lap ára 1 frt 40 kr volt. Többet magánlevélben.

Karansebesre Sz. L. urnak: Magánlevelet irtam.

Vecsésre M. F. urhölgynek: Azzal a néhány kérdéssel sziveskedjék szakemberekhez, kerületi orvosokhoz és ügyvédekhez fordulni. Szives tisztelet.

Kérdések.

Históriai alak-e a hires Othello, a zöld szemű ördög áldozata, szeretné tudni Z. Aranka.

Hogy lehetne alaposan, fájdalom nélkül (esetleg fájdalommal is) a kéz ujjait boritó szemölcsöket kiirtani?

T. Ilona.

Ki mondaná meg, mivel növeszszem a hajamat? Már egy éve, hogy lenyirattam és még most sem nő!

G. Berta.

Ugyanaz kér czukros és más finom tészták készitésének leirását.

Valaki szeretné tudni, ha van-e a szini képezdének olyan alapitványa, a mely a szegény sorsuaknak is lehetővé tenné a szini pályát választani. P.

Fenimor szeretné tudni, mely korszakot neveznek renaissance korszaknak.

Ugyanaz kérdi, ha ajánlhat-e neki valaki egy olyan cselédet, melyet a pesti Mária zárdában képeztek, és a kit falura ohajtana vinni.

Feleletek.

B. Piroskának. Biztositom, hogy mai napság semmit sem fehéritenek többé holdsugaraknál, mert van a vegyészetnek olyan sok fehéritő szere, hogy üzletileg a hold tökéletesen lehetetlenné és fölöslegessé van téve és immár a fényüzési czikkek sorozatába tartozik és csakis naptárakban, versekben szerepel és mint költői eszményitője az éjjeli tájékoknak.

Arankát csakugyan nem értesité jól az ő „zeneértő“ barátja, midőn állitá, hogy Bach S. J. magyarországi születés. Csak annyi van a dologban mégis, hogy a zeneköltő ősapja több mint háromszáz évvel ezelőtt Pozsonyban becsületes pékmester volt, de a mellett nagyon szerette a zenét és sok komoly óráját enyhitette a dal és lant. Mint protestáns ember az akkori időben sok üldöztetésnek és kellemetlenségnek lévén kitéve, kezébe vette a vándorbotot és családostól együtt az 1550-ben elköltözött Pozsonyból Németországba, Türingába, és ott sütötte tovább kenyereit és énekelte tovább dalait. Ez ősről maradhatott a zene iránti nagy fogékonyság az egész tőle származó családban, a mint az ki is van deritve, és ennek köszönheti bizonyára a legnagyobb Bach, (szül. 1685-ben, márczius 21-dikén Eisenachban) is azt a nagy zeneköltői ihlettséget, mely őt később világhirűvé tette. Mennyire állana tehát jogunkban ezt a nagy tehetséget magunkénak mondani, — kegyedre bizom. D. Albertné.

J. Ottilia igen szomoru kérdést tesz, midőn Palotásy János után tudakozódik! Mult évi novemberben mult 10 éve, hogy Palotásy János arczképe e lapokban megjelent. Akkor az arczon még a pezsgő élet honolt, a szivben a dal ütött állandó tanyát, és mennyi reményt kötöttek volt számos tisztelői e bűbájos forráshoz! Azóta minden elmult: az élet, a dalforrás, a költészet! Maga vált meg az élettől a szivreszóló igaz magyar dal bő tolmácsa! Dalai nem csak a nép közt kedveltek, de mindenütt felmelegitik a szivet, a hol édes-bús zenénk iránt van érzés. Legismertebb szerzeményei ezek: A csikós szerelme, Az elválás érzelmei, Nászbokréta, Jászberényi Emlék, Galgóczi, Etelka, Rákóczy, A temetés, Tiltsa bár, Tiéd vagyok, Lemondani, A csónakos, Magyar dalok stb.... Jászberényben Riszner J. ur adja ki most Palotási munkáit. E.

G. Ilka. A hangyák ellen legjobb a petroleum, — vagy pedig zsirba kisütött szivacs — ezt jó helyre kell tenni, a hangyák belemásznak e lyukacsokba, s ott vesznek.

Sz. Vilmának. Tessék a Beszédes Gyula féle Quajacin szájvizet megrendelni — én azt szokom használni, s igen jó hatását tapasztalom. — Kapható Dunavecsén, egy üveg 1 frt. F. Vilmáné.

Több előfizetőnöt, mint: Sz. Vilmát, Arankát, Idát, kik többféle toilette és egyéb czikkek miatt hozzánk fordultak, figyelmeztetjük a következő szerekre, melyeket tapasztalat után ajánlhatunk: Fejkorpaszesz 1 frt. Keleti balzsam (mosdóviznek és szobafüstölésre 1 frt 30 kr.) Quajacin szájviz 1 frt. Egyetemes fagygyapot máz 80 kr (égés, fagyás, izzadt lábak ellen.) Arcz- és kézmáz 60 kr (bőrfinomitó). Szépség viz 1 frt (bőr fehéritő). Venus rizspor 50 kr (fehér és rózsaszinben). Menta fogpor 50 kr (fehér, szürke, barna, rózsaszin, fekete). Házi sebtapasz 40 kr (kelevényes körömméreg, pokolvar stb. ellen). Piperin labdacsok 1 frt (biztos hideglelés ellen chinin mentes). Emésztési por 50 kr (mellékes étvágy hiány). Jázmin hajkenőcs 60 kr. Illatos kézmosó por 50 kr. Sonkapáczpor 50 kr (4—6 darabra való). Pipere glycerin 30—60 kr. Fogcseppek 20 kr. — Utánvét vagy az összeg előre való beküldése mellett a megrendelés gyorsan eszközöltetik. Csomagolási dij nem számittatik. — Mind ezek pedig kaphatók Beszédes Gyula gyógyszerész urnál Duna-Vecsén.

Szerkesztői nyilt levelek.

„Halvány arczom.“ A második szak első sorában az „s“-en kellene változtatni. A szép gondolat próza lesz tőle.

„Csendes est.“ Kedves, és az ajánlatnak is örülök.

„Hervadó érzelem.“ Pongyola külsőben zavaros tartalom.

„Csicsike és Pipike.“ El van nyujtva, és nem is egységes.

„Ne szólj szerelemről“ ne is, ilyen alant járó módon.

„Az angol literatura kifejlése.“ Kissé mégis nagyon szakmunka.

„A tubarózsa.“ (M. J.) Meg fog jelenni.

„Téli hangok“ (P. J.) Üres pathosz, ködbe vesző érzés. A kezdő saját tapasztalati köréből válaszsza tárgyait. Mert a költészetnek is megvan a maga természetes fejlődése.

„Két szív története.“ „Tünődés“ figyelemre méltó tehetség, csak gondot kellene rá forditani.

Előfizetési fölhivás

a

„CSALÁDI KÖR“

Huszadik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven szines boritékkal.

Minden hóban négy melléklet, fölváltva szinezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások és könyomatu arczképek.

Előfizetési dij:

Csupán a lapra: egész évre **12 frt,** — félévre **6 frt,** — negyedévre **3 frt.**

Az egész évi 12 kötet csomagolási dija 40 kr.

VARRÓGÉPEK

Wheeler és Wilson-féle Mfg. Comp. Uj-Yorkban

cs. kir. udv **szállitók**

Budapesten csak OHM C O.-nál Józseftér 15. sz.

Nagy varrógép-raktár családok és iparosok számára. — **kézivarró-gépek**, különféle rendszerek szerint. — **Berendezési intézet**, házi távirdákra és villámháritó tervezetekre.

Kegyesen figyelembe ajánltatik!

Az idei **párisi világkiállitáson Wheeler- és Wilson Mfg. Comp.** 80. varrógép-kiállitók közül az első jutalommal (Grand prix) **„nagy arany éremmel."**

SZŐKE EDE

Budapesten, váczi utcza 2. sz. Gróf Szapáry-féle házb

„a rózsához"

ajánlja gazdagon felszerelt és izletes

uri és női pipere raktárát

u. m:

lemez alsó	2 frt. 75 krtól	4 frt
berlini kendők	80 „	3 „
gyermek kabátkák	60 „	feleb
férfi és női duxi ingek	90 „	„
„ „ „ nadrágok	1 frttól	„
női nyakkendők	25 krtól	2 frt 50 kr
szines és fehér férfi ingek	1 frt. 25 „	2 frt 50 „
női és gyermek harisnyák	30 „	feleb
posztó keztyük	20 „	„
kamáslik	40 „	„
férfi és női gallérok drbja	20 „	„
továbbá szines zsebkendő	8 „	50 „

valamint minden e szakba vágó czikkeket a lehető legjut nyosabb áron.

Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek.

Megnyitási értesités.

A nagyméltóságu uraságoknak és a t. cz. közönségnek alázatosan je-lentem, hogy üzletemet

Hatvani-utcza a barátok épületében

azon helyen, hol előbb a

THEIN LIPÓT és FIAI

czég volt, megnyitottam és ajánlom gazdagon felszerelt raktáromat, hol is **mindennemü női divatszövetek, pipere-ezikkek, a legujabb készitésü selyemés bársony-kelmék**

kész felöltők, köpenykék és öltöző-köpenykék (Toiletten)

a legujabb párisi és berlini divat szerinti alakban a legjutányosabb árért kaphatók.

Megrendelések a kivánt minta szerint **izlésteljesen, leggyorsabban teljesittetnek.**

Mély tisztelettel

EIBENSCHÜTZ SÁNDOR.

A. Wissnyey Gyula

Budapest váczi-utcza 14.

Nagy raktár **női pipere áruk, fichuk, chem settek, gallérok és kézelőkből** a legujabb formákba

Különösen szép pongyola-fökötők

Ujdonságok **valódi franczia selyem cravatteo és csipke barbeokban. Spanyol és csipke fejken dők** fehér és feketében.

Fejcsokrok és coifeureök továbbá **minden nő pipere ezikk** a legujabb mintákban.

Az ünnepek alkalmára az árak le szállitva.

A farsangi idényre: **báli, estélyi mennyegzői ruhák** a legujabb párisi modellek után csón készitetnek.

A. Wissnyey Gyula

Budapest, váczi utcza 14.

Vadász Ferencz özvegyének utóda

illatszer-tára

„A VIRÁG KIRÁLYNÉHOZ"

koronaherczeg (uri)-utcza 1. szám alatt Párizsi ház Pesten,

Ajánlja főraktárát valódi ***angol*** és ***franczia illatszerek, hajkenőcsök, olajok*** és ***toilette szappanoknak,*** továbbá fog-, köröm- és hajkefék, mindennemü fésüknek; ugyszintén nagy választékban a többi itt fel nem emlitett ***pipereszereket.***

Árjegyzékek kivánatra beküldetnek, és vidéki utánvételi megrendelések azonnal pontosan teljesittetnek.

Igen részlezett dúsan képekkel ellátott **fő-magárjegyzékem** (tartalmazza: mag- és gumó-fajokat legnágyobb választékban s legjutányosabb áron) megjelent s t. cz. kivánatra ingyen s bérmentve megküldetik. Minden rendelményhez egy diszesen kiállitott müvecske tartalmazva: 1. Az év minden hónapjában mikép végezzük a kertben teendőinket. 2. Spárga mivelő. 2. Artcsóka mivelő. 4. 120 ábra a legkülönfélébb növényekről ingyen mellékeltetik.

Első magy. kertész és mezőgazdászati ügynökség

Freund Adolf D.

magkereskedése Budapesten, Thonet-udvar.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a müvelt magyar hölgyek számára

Előfizetési dij (illetmények nélkül) Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt. egész évre 12 frt. Könyv-csomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda: VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 21-dik sz. 2-dik emelet. Hirdetések dija: Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

4. SZ. Január 26-dikán. 1879.

Havonkinti szinezett divatképpel, minden szükséges himzetrajzokkal. **Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.**

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

A magyar képzőművészet minden ágának, s kivált a festészetnek vannak Európa-hirű mivelői. E téren szereznek dicsőséget a magyar névnek Zichy Mihály és Munkácsi Mihály, mig a szobrászat Izsó Miklós nevével dicsekhetik. Most midőn Huszár Adolfban uj, monumentalis művekhez is elég nagy szabásu tehetséget nyertünk, bátran oda irhatjuk az ő nevét is ama jelesek mellé.

Huszár Adolf 1844-ben, Beszterczebányán született. Már korán kedvelte a szobrászatot, a miben első buzditója Engl József jeles szobrász volt. Az első nagyobb siker 1869-ben érte. A magyar kormány ösztöndijat adott neki. Beküldött pályaműve: egy „Madonna“ különösen Ligeti Antalnak tetszett meg, a ki szót is emelt az ifju tehetség érdekében. Ez ösztöndijat három évig élvezte s a mellett ifj. b. Vay Miklós műtermében dolgozott, ki őt 1871-ben meghivta s a kinél a magyar művészettel közelebbi érintkezésbe jött.

Huszár Adolf.

Jelentékeny diadal volt, melyet a művész az Eötvös-szoborra kitűzött pályázat alkalmával aratott, s a 4000 franknyi első jutalmat itélték oda mintájának, s azt nagyban való kivitelre is alkalmasnak találták. Ekkor elismeréssel kitüntetve, szükséges pénzzel ellátva, lelkében az alkotás gyönyörének előérzetével s világhirű remekművek látása után áhitozva, megkezdte első nagyobb művészeti utazását Német- s Olaszországba. 1874-ben aztán az Eötvös-szobor nagy mintáját

elkészité. Később hosszas utánjárásra a városligeti „Ringelspiel“ bódéban állandó műteremre tett szert, s azóta itt tölti napjait folytonos munka közt. Tehetsége fejlődött, és évről-évre sűrűbben halmozták el megrendelésekkel. Ily művei: a kolozsvári szinház számára Gyulai Ferencz érczmellszobra; Szentpétery Zsigmondé a nemzeti szinház számára; I. Ferencz József királyé (márványból) a budapesti államgymnáziumnak; Barabás Miklósé, melyet két nap alatt készitett ennek félszázados jubilaeumára; azonkivül Toldy, Pulszky Ferencz és Izsó Miklós mellszobrait mintázta s Deák és Eötvös kolosszalis fejeit készité, melyeknek nagy arányai rendkivül hatásuak. Midőn az előbbit Fedi hirneves olasz szobrász, ki a Deák-szobor pályázat ügyében járt fővárosunkban, a műcsarnok félemeleti fülkéjében meglátta: rendkivüli elismeréssel szólt róla s kisérőinek e szavakat mondá: „Ime, önöknek egy valódi monumentális művészük van, miért fordulnak azért hozzám, az idegenhez?“

1874-ben a rajztanárképezdébe a szobrászat tanárának nevezték ki Huszár Adolfot s elődjének, az oly korán elhunyt Izsó Miklósnak félbeszakadt művét, Dugonics András emlékszobrát készité (egy hátrahagyott kis minta után) Szeged városa számára. A budai várkert épületén a Négy évszak allegoriai alakjai szintén az ő művei; azonkivül Izsó Miklós modorában egy genre-csoportot is megkisérelt: „Huzd rá czigány!“ czimmel, mely kevésbbé sikerült.

Huszár Adolf rendkivüli tevékenységének legfényesebb jelét az emlékszobrok képezik. Eötvösét most öntik a bécsi érczöntődében, Dugonicsé Szeged városát disziti, Bem tábornoké Maros-Vásárhely számára öntésre készen áll, Petőfié befejezéséhez közeledik, az Aradi vértanukéhoz készült mintáját a napokban tüntették ki a 250 aranyos első pályadijjal s a Deák Ferencz emlékszobrára készitett három mintájával diadalt aratott számos jelentékeny s egy hirneves külföldi művészszel, Zumbusch Gáspár tanárral szemben, a ki néhány év előtt első emlékszobra kivitelénél utbaigazitásokat adott neki. S a jutalmat — a mint tudjuk — épen a külföldi birálók szavazatára nyerte el.

Ennyit a jeles ifju művészről, kinek tehetségétől szobrászatunk még oly sokat vár. Örömmel mutattuk be arczképét olvasó-közönségünknek. P. J.

Ha kedves lány...

Bartók Lajostól.

Ha kedves lány, látod tekintetem,
Mely téveteg madárként szétkalandoz,
Ne véld, hogy szép szemekre ugy vetem,
Mint egy galamb repül másik galambhoz,
Se mint a sólyom, mely zsákmányra csap,
S a szemsugárt hogy szivhálónak fonjam:
Elszáll szemem, de mint tengerre csak,
S megtér, szemed kék forrására szomjan.

Ah! egykor én magam bátran vetém
A szenvedély lázasztott tengerekre,
Bibor vitorlám száguldott, hivén:
Kifosztom keblök kincseit sietve,
Viharzó hullám gyöngygyel nem adóz!
Csókdosta a hajót, mig összezuzta,
Prédája lett dühének a kalóz,
Sziklára sujtá, mely mint élte: puszta!

Tekints szemembe! egykedvűn mosolyg
Szirtjéről a csábos habokra vissza.
Szerelmet mind e tenger el nem olt,
Csak szomju ajkam égését fokozza.
Inkább meny lakja szemeid vizét,
Szelid forrás, szikláján életemnek!
Szelid forrás, térdemre omlanék,
Hogy ajkam szomját olthassam te benned

Gyógyithatlan sebek.

(Elbeszélés.)

Balázs Sándortól.

(Folytatás.)

Julia néhány perczig szótlanul nézte őt, azután mosolyogni igyekezett és mondá: Én kiolvasám önnek szeméből, mit nekem mondani akart. Ön boldog, ön nem mer hitelt adni szavaimnak, de esküszöm önnek, igazat beszélek; esküszöm neked Viktor, hogy egyetlen szót sem mondanak ki ajkaim olyat, mit lelkemben ne éreznék ... De nem beszélek most szerelemről, hadd ismerje ön meg először multamat, szenvedéseimet. Oh, szomoru történet ez, ön szánni fog engemet Viktor, de megszánt az ég is, mert elküldé önt nekem, hogy felszáritsa könnyeimet, hogy beheggessze szivemnek sebjeit, s hogy megjutalmazza szenvedéseimet ...

Julia e szavakkal elhallgatott, kezével végig simitá néhányszor fehér homlokát, mintha emlékeit igyekeznék rendezni, s néhány percz mulva kezdé:

— Viktor, én már öt év óta nő vagyok. Hallgasson végig nyugodttan és ne itéljen felettem, mig mindent el nem mondok. Tizenhét éves valék, midőn egy este a szinházban egy fiatal embert pillanték meg, ki érdekeltnek mutatá magát általam, s ki tekintetét rólam egész előadás alatt el nem fordità. Tettetém, mintha észre nem venném, de érzém, hogy arczom kipirult, és zavarttá levék. Örömmel menekültem volna kémlő pillantásai elől, de ő épen a szemközti páholyban ült, és atyám szeszélynek tartotta volna hátravonulásomat. Midőn a darab véget ért, s távozánk, jól esett, hogy megszabadultam végre pillantásai elől, melyek zavartak és kellemetlenül hatottak rám. Nem tudám megfejteni miért, de ez ifju tekintetében volt valami, mi fájdalmat okozott nekem. Másnap örömest maradtam volna hon, mert sejtém, hogy a tegnapi esemény ismételtetni fog, de atyám nem türt ellenmondásokat, és én hiába tettettem fejfájást, mennem kellett. Sejtelmem nem csalt. Első, mit megpillanték, az ifju rámszegzett tekintete volt, ki ugy látszék elhatározá üldözésemet. Ön nevetségesnek találja nemde, hogy ily nagy fontosságot tulajdoniték egy ismeretlen tolakodásának, megvallom, okát nem birám adni, de félni kezdék e merev pillantásoktól. Mi czélja lehet ez embernek? kérdezém magamtól és látcsövemet vevém, hogy arczát közelebbről megtekintsem.

Puszta kiváncsiság volt, mit nem birtam leküzdeni.

Megvoltam lepetve.

Egy halvány, szenvedő arczot találék, kinek szemeiben annyi fájdalom, annyi vágy volt kifejezve, és azokat oly szeliden, oly kérőleg szegzé rám, hogy minden félelmem, zavarom eltünt, és némi érdeket kezdék iránta érezni. Pillantásai nem bántottak többé, sőt némi gyönyört kezdék találni érdekeltségében.

Ez igy tartott néhány estén át, mialatt annyira hozzá

szoktam, megbarátkoztam volt arczával, hogy szinte fájt volna őt nélkülöznöm.

De ő nem hiányzott soha; mindig ott találtam őt mintegy rám várakozva és nem futotta el figyelmemet, — azon sajátságos gyönyör kifejezés, mely arczán átvillant engem megpillantva. Önkénytelenül többször gondolék rá, és ha mertem volna, örömest tudakozódtam volna kiléte felől.

Ennyire haladt már e kalandocska, midőn egy napon atyám szobámba lép, és tudtomra adja, hogy báró Ecsedy engedélyt kért tőle, magát házunknál bemutattatni, és hogy e bemutatás még e reggelen meg fog történni. Atyámnak, ki mint egyszerű kereskedő, igen hizelgőnek találta e leereszkedést, örömöt okozott a báró megjelenése, és megparancsolá, hogy legizletesebb és legdrágább ruhámat öltsem föl.

Részemről semmi hizelgőt nem találtam a báró jövetelében, de atyám kedvéért ugy cselekedtem, mint parancsolá.

Pár órával e bejelentés után atyám egy idegent vezetett szobámba, kit báró Ecsedy Kálmán név alatt mutatott be.

Képzelje ön meglepetésemet, midőn a báróban a szinházi halvány ifjut ismertem fel.

Megvoltam lepetve, de e meglepetést igyekeztem elpalástolni.

A báró nagyvilági ember volt, azon utánozhatatlan, könnyed és megnyerő modorral, mit csak hosszas uri körökbeni forgás szerez meg.

Meg voltam lepetve, bűvölve ez előttem szokatlan uj hang és modor által. Összehasonlitottam a bárót mindazokkal, kikkel eddig érintkeztem, és talán mondanom sem kell, hogy ez összehasonlitás eredménye teljesen a báróra nézve ütött ki előnyösen.

Miként is ne? E napig atyám barátai és üzlettársai jöttek legfeljebb házunkhoz. Kereskedők, üzérek mind, kik még nekem is kereskedelmi czikkekről és nyereségi számitásokról beszéltek.

E látogatást egy második követé s Ecsedy csakhamar rendes látogatója lőn házunknak.

Atyám gyönyörrel nézé a báró mindinkább sűrűdő jöveteleit, s néhány elejtett czélzatos szavaiból észrevevém, hogy épen nincs ellenére, hogy örömöt mutatok jövetelén.

Néhány hét telt el.

Sokkal fiatalabb, tapasztalatlanabb és ah, sokkal ábrándosabb valék akkor, és a báró sokkal ügyesebb, sokkal nagyobb szinész és sokkal számitóbb, hogy sem e néhány hét eredménytelenül folyhatott volna le.

El valék bűvölve . . . kábitva . . . érzém, hogy szeretem őt . . . hogy nem élhetnék nélküle!

Ő mindeddig kerülte szándékosan az egyenes vallomást, de midőn magunkra valánk, soha sem beszélt egyébről, mint szerelemről, szenvedélyről . . . azon boldogságról . . . melyet egy kölcsönösen osztott szerelem nyujt . . . s azon szép életről, mely neki és nejének jutna, ha valaha találna egy lényt, mely őt megérteni és szeretni tudná.

Mit sem birtam e beszédekre válaszolni. Óhajtottam volna lábaihoz borulni, tudtára adni, hogy megértettem . . . hogy szeretem őt . . . hogy megakarom osztani vele örömeit, szenvedéseit . . . de nem volt bátorságom rá . . .

De neki nem volt szüksége e vallomásra; sokkal több tapasztalattal birt, semhogy érzelmeimet, gondolataimat tekintetemből, arczomról le ne olvasta volna.

Végre egy napon határozottan nyilatkozott.

Elmondá, hogy szeret, hogy én vagyok az első, ki őt ez égi érzéssel megismertettem, és hogy feleletemtől függ jövendője, élete! . . .

Mit feleltem e szavakra? Mit tudom én? Egy édes, mondhatlan boldogitó önkivület fogott el, s csak arra emlékszem, hogy midőn magamhoz tértem, karjai közt találtam magamat! . . .

Alig egy órával Ecsedy távozása után, ünnepélyes derült arczczal atyám lépett szobámba.

— Leányom, — mondá izgatott hangon, — báró Ecsedy Kálmán ur kezedet kérte meg. Nekem nincs ellenvetésem ez összeköttetés ellen; én azt felelém, hogy először tégedet kérdezlek meg és hogy egészen határozatodtól függ válaszom. Szólj, akarsz-e a báróhoz nőül menni?

— Ha akarok-e? — kiáltám megragadva kezét — ah atyám, hiszen nélküle örökre boldogtalan lennék!

Atyám megcsókolta homlokomat, néhány könyűjét érzém arczomra lepereg ni, s megindult hangon mondá, mikép ez összeköttetés őt is igen boldoggá teszi, s mikép meg van győződve, hogy ez által én is az leendek!

Hiu remény . . . keserű csalódás! . . .

A jegyváltás még azon este megtörtént, s rá tizennégy nappal az esküvő.

Mit mondjak önnek házasságom első napjairól?!

Miként fessek le ön előtt egy oly életet, melyet a szerelem menyországgá bűvölt, s melynek minden órája szebb volt a legédesebb álomnál!

Önt bántják e szavak Viktor, önnek fáj, hogy e napokról ennyi elragadtatással beszélek! Nyugodjék meg, csak még néhány szót áldozok e szép idő emlékezetének, mely fájdalom oly rövid volt, s melyet annyi szenvedés árán kelle megfizetnem!

Ne nekezteljen ön Viktor, de életemnek ez egyedüli boldog korszakáról beszélve, nem küzdhetek le bizonyos önkénytelen felindulást. Nem tehetem, hogy legalább gondolatban át ne élvezzem még egyszer amaz édes álmot, melyből az ébredés annyi fájdalmat, szenvedést okozott szivemnek.

Pár nappal házasságunk után férjem egy inditványnyal lepett meg, mely boldogságomat — ha ugyan lehetséges volt, hogy ez nagyobb legyen — tetőpontra emelé.

Utazás volt ez Itáliába, a költészet ama szép hazájába, hol levegő, ég, virág, minden . . . minden szerelmet lehel, szerelemről regél, s hol ugy tetszik, hogy a szellő sem egyéb a szerelem sóhajainál . . .

Utazott ön valaha azzal, kit szeretett, Viktor?

Oh, mert csak igy lehet fogalma azon leirhatlan boldogságról, mit én ez utazás alatt élveztem.

Semmi sem hasonlitható egy ilyen uthoz!

Közelében, oldalánál annak, kit szeretünk, s ki szivünknek legkedvesebb, ugy tetszik, mintha nem földi tájakon vándorolnánk, a folyam csörgésében kedvesünk hangját ismerjük fel . . . a lombsusogás szerelmünk titkát regéli . . . a kék ég boldogságunkon mosolyog . . . a virágok számunkra illatoznak . . . erdő, mező reményeinket jelképezi . . . s a madarak mintha csak szivünk dobogását danolják . . .

A beteg nem fojthatott vissza egy mély, fájdalmas sóhajt.

— Bocsánat, bocsánat Viktor, — szólt a fiatal nő, — nem jól tevém, hogy ennyire elragadtatni engedém magamat emlékeim által, de lássa ön, én egész lelkemet akarom föltárni ön előtt; azt akarom, hogy ismerje szivemnek egész életét, hogy ön előtt annak egyetlen titka se maradjon!

Elhallgatom ez utazás részleteit, s azon napra térek, melyen boldogtalanságom kezdődik.

Hat heti utazás után megérkeztünk Bécsbe.

Kálmán ajánlá, hogy a telet töltsük itt, és nekem nem volt akaratom az övén kivül.

Néhány nap mulva odahagyók a vendéglőt, melyet Kálmán nem talált eléggé kényelmesnek és egy tágas palotába költöztünk át, melynek tulajdonosa férjemnek barátja volt, s ez idő szerint jószágán élt.

Férjem ugy osztá fel a lakást, hogy szobámat az övétől csak a terem választá el.

Bocsánat e részletekért, de ön találni fogja, hogy e balvégzetes termet meg kelle emlitenem.

Néhány nap telt el.

Egy reggelen, nem tudom minő szeszély vagy előérzet sugá e gondolatot, eszembe jut, hogy jó lenne e napon Badenbe rándulni, s tapsolva örömömben, hogy mily meglepetést fogok szerezni férjemnek ez inditványnyal, elhatározám, hogy be sem várván szokott találkozásunk: a reggelizés idejét, szobájában lepem őt meg.

Ah, védangyalom, vagy daemonom adta-e e gondolatot?!

A terembe érve, mely mint emlitém, szobánk között volt, hangos beszéd és hahoták üték meg füleimet.

Önkénytelenül megállapodtam és már-már vissza akarék fordulni, midőn a hahoták ujra és oly hangosan ujultak meg, hogy kiváncsi levék, ki lehet férjemnek e jó kedvű látogatója?

Az ajtóhoz közeledtem tehát, hogy a kulcs nyilásán pillantsam meg az idegent.

Ah, soha sem felejtendem el azon párbeszédet, melyet ily esetlegesen hallgattam ki.

Az előttem egészen ismeretlen idegen utiason volt öltözködve, és férjemmel igen bizalmas viszonyban látszott lenni.

Elmondok önnek e párbeszédből annyit, a mennyit kihallgaték.

— Lelkemre mondom Kálmán pajtás — ah, mintha csak most is látnám és hallanám gunyos kaczagását, melylyel szavait kiséré. — Én magamon kivül vagyok a bámulás miatt. Te egy valóságos bűvész, egy második Bosco vagy!

— Ah, barátom, — felelé férjem kicsinylő hangon, — te nagyobb fontosságot tulajdonitasz a dolognak, mint mennyit érdemel, és annyi elragadtatással beszélsz róla, mintha e pillanatban nem Párisból, hanem Árokszállásról érkeznél!

(Folytatása köv.)

A divat története.

(Vége.)

Az udvarias IV. Henrik alatt Valois Margit, neje s azután szép kedvencznője d' Estrées Gabriela voltak a divat királynői. A ruhák bársony, atlacz, damaszt vagy tafotából készültek és annyira el voltak halmozva drágakövekkel, hogy nehézségök miatt alig volt lehetséges a járás. Hogy a derék még karcsubb legyen, a nők a testet széles, hosszu falemezekkel összeszoritották vagy helyesebben összesajtolták; a krinolin pedig akkorát nőtt szélességében, hogy a járó nők vándorló harangokhoz voltak hasonlók. A fej egy vizszintesen kinyuló széles csipkegallér közt ugy vette ki magát, mintha egy tányérra lett volna helyezve. A ruha kivágása olyannyira haladt, hogy a pápa egy rendeletében kiátkozás terhe alatt volt kénytelen a mell, a nyak és a kezek eltakarását megparancsolni. XIII-dik Lajos XI. Inczének példájára a fényűzést törvények által akarta a kellő korlátok közzé szoritani, azonban a parlament fenyegetőzései ezen szándékot is oly hatálytalanná tevék, mint a milyenné a pápa rendelete vált. Egy kis időre ugyan befedték csipkével vagy más könnyű kendővel a nyakat s a drága brabanti meg velenczei csipkét szalagok által helyettesiték, mindazáltal e balszokások rövid idő alatt ujra feltámadtak. A hajat kétfelé választva, a fej két oldalán lecsüngő fürtökbe fésülték, s az arcz fehérségét minél inkább előtüntetendő, szépségtapaszt ragasztottak az arczra; a bársony álarczok iránti előszeretet ismét virágzott. Ennek oltalma alatt játszattak le az udvari cselszövények és kalandok.

A XVII-dik század óta határozott változást tapasztalunk a ruházkodásban. Már a renaissance korában láttuk, hogy az olasz művészet és izlés a franczia divatra is ráüté bélyegét s a középkor merev, egyhangu öltözködési rendszerét eltörlötte. XIV. Lajos alatt a divat uj álláspontot foglalt el; kényurrá lőn, s az etiquette szabályai szerint kormányozott. Az udvar egyre-másra találgatta ki az öltözékek legkülönfélébb nemeit; Páris hölgyei természetesen csak nem maradhattak hátra! Nők s férfiak versenyeztek egymással a fényűzésben s roppant összegeket dobtak ki a divat változékony szeszélyeire. 1688-ban például a következő öltözet volt divatban. Habosra szőtt (moiré) vagy fényesitett atlaczból készült alsó ruha, ellátva hátul uszállyal, a melyet balkézben hordtak. Széles aranyhimzetű szegélyt alkalmaztak a ruhákra. A felöltő, a mely szalagokkal és csokrokkal volt diszitve, elől egy hegyes csucsban végződött s a vállakat finom csipke födte; a nyakat gyöngysor fűzte körül. A felduzzasztott, csipkével feldiszitett ujjak csak a könyökig értek, a kar többi részét bőrkeztyűvel vagy fél selyem keztyűvel tették láthatlanná. A lábakat csinos sarkos czipők disziték, a melyek oly szűkek voltak, hogy igen sok nő ájult el a szorosság okozta fájdalom miatt. Legkiválóbb figyelemre méltók e korban a hajviseletek. Először à la Ninon fésülködtek, vagyis hátul szabadon leeresztve a nélkül, hogy valami szalaggal összetartották volna. Azután a fürtöket kezdették viselni, a melyek az arczba lógtak le; ezt követte az à la Fontange hajviselet, a mely abból állott, hogy egyformára, a mely huzalból készült, ráfésülték e hajat s igy képeztek a fél méter magasságu hajtornyokat, a melyek különböző rekeszekre osztva, mousselin fodrokkal, szalagokkal, bársonynyal, gyön-

MAGYAR KÖNYVTÁRA

gyökkel, virágokkal és tollakkal lőnek felékesitve. Igen természetes, hogy minden előre ki nem számitott mozdulatok alkalmával ez az egész hajtorony összeomlott. A homlokra, az arczra, az ajakra, az orra és az állra szépség-tapaszokat ragasztottak s ezeknek száma hétre emelkedett; a félálarczok ellenben, a melyek utoljára a bájos frond párti nők arczán játszott fontos szerepet, kiment a használatból. A mint Maintenon csillaga felragyogott az à la Ninon s az à la Fontange-féle hajviseletek azonnal eltüntek, de jöttek helyökbe mások, a melyeknek előszámlálása azonban — mivel azok csak a régebbi hajdiszek változatai — fölösleges és hosszadalmas volna.

E divatsorozatnak ellentétét képezi a XV. Lajos korabeli. A nagyszerű a kisebbszerűnek adott helyet, azonban e korszakban a kecsek előtüntései és a külső fesztelenség szerepeltek. Az öltönyök majdnem kizárólak fátyolszövet, himszövet, fehér selyem vagy atlaczból készültek, feldiszitve kis virágcsokrokkal és csipkével, a mely utóbbinak gyártása igen nevezetes és előrehaladott vala. A hosszu és széles uszály e korszakban is nagy szerepet játszanak. A lábakat bársonyczipők fedték egy kissé előrehajló orral, a fehér kezecskék a legyezővel játszottak, s a legyezőnek elhagyása az illem megsértésével volt egyenlő. Ezenkivül a nők egy czitromot tartottak kezeikben, hogy ebbe időközönként beleharapva ajkaikat pirositsák. A hajviselet is összhangzott az öltözékkel; leggyakoribb volt a tornyosra felfésült haj, bőven beszórva rizsporral. A rizspor mintegy félszázadig ült diadalt a haj természetes szine fölött; átélte a forradalmat is és a direktorium alatt is általános divatban volt. Megemlitendő még, hogy Pompadour marquisnő a mult század Vertugadin név alatt ismert abroncsszoknyáját panier (tyukkosár) név alatt ujra felélesztè. Daczára minden gunydalnak a panier folyton terjedt szélességében, sőt a férfiak is e divatszeszély áldozatai lőnek, a mennyiben kabátjukat abroncsokkal feszitèk ki.

Ezen időnek fényűzése meséssé vált; igy például egyetlen egy ruha feldiszitésére 4000 az az négyezer szines madár tolla használtatott fel! A moralisták harcza emez esztelen fényűzés ellenében mondhatni teljesen sikertelen volt. XVI. Lajos uralkodása alatt a szép Mária Antonia volt a divat szeszélyeinek kormányzója. A legképtelenebb hajviseleteket gondolták ki s azt még képtelenebb nevekkel keresztelték meg. A hajat a lehető legmagasabban tornyozták fel s annyira tele tűzködték strucz-tollal, hogy a fej strucz-toll erdőnek látszott. Ezen esztelen divat miatt az ajtókat magasabbra kellett emelni s a kocsikban a nők csak *térdepelve* foglalhattak helyet! Hogy a divat mily változékony volt, eléggé megvilágositja az, hogy két év alatt tizenhétszer változott meg *lényegesen* a kalap formája. 1780 körül eszébe jutott az udvarnak a falusi viseletet utánozni. A királynő, a herczegnők és marquisnők Trianon parkjában a juhásznőt játszották. Rövid, à la Pompadour szabott mousselin ruhákban, széles karimáju szalmakalapban tetszettek maguknak. Általános viselet volt egy alsó ruha fölött más szinű szövetből készült, elől nyitott uszályruha, a rövid alsó ruha a hófehér harisnyát s a csattokkal diszitett csinos czipőket engedé látni. Az 18-dik század vége felé visszahatás kezdett beállni a divat körében. A nagy fényűzést hirtelen az egyszerűség váltotta fel, azonban csak kevés időre. Selyem uszály, csipke, gyémánt, trianoni juhásznő öltözetek mind eltüntek. Most az egyszerű, földig érő ruha jött használatba; a felöltő csak kissé volt kivágva, az ujjak igen szűkek voltak. Ez öltözetet egy a derékon s vállakon keresztbe kötött shawl egészité ki. A nagy karimáju szalmakalapok voltak a legdivatosabbak.

Azonban a fényűzésnek mérséklése kissé későn jutott a nők eszébe, a mennyiben a kevés idő mulva kitört forradalom egész uj irányt adott a divatnak. Ez időszakban a régi ideális görög és római viseleteket akarták felélesztèni. A hosszu uszálylyal ellátott, elől rövid alsó ruhát háromszinű (piros, fehér, kék) öv soritá a testhez; arany csatok szolgáltak harisnyakötőül. A lábak gyűrűkkel vagy jobban mondva láb-pereczekkel, valamint a kezek karpereczekkel, voltak ellátva; a lábfejet a görög cothurnus (magas sarku rövid csizma) diszité. A nők à la Victime fésülködtek, a mely hajviselet a haj rövidre nyirásából állott s Corday Charlotte kalapot viseltek. A directorium alatt szinte ezen viseletek voltak kisebb-nagyobb változatban; lényeges változást csupán a császárság tud a divat terén felmutatni.

Hogy a divat s az izlés mennyire eltévelyeghet, annak világos tanubizonysága azon viselet, a melyet a nők a császárság korában szépnek, izlésesnek tartottak. Csupán csak a legnagyobb szépségek nem vesztek el ama hosszu, zsákszerű redő nélküli ruhákban, a melyek a császárság alatt divatoztak. E korszakban lett fontossá a csinált virág, a melynek készitése hihetetlen mértéket öltött; e korból való a valódi kashmir shawl is, a melylyel a francziák csak is az egyptomi hadjárat alkalmával ismerkedtek meg. A nők ismét elkezdték ott, a hol a forradalmat megelőző pillanatnyi egyszerűség kedvelőség előtt elhagyták. *Fehér* zászló lobogott a tuilleriákon és *fehér* ruhák lettek ujra divatosak, a melyek a forradalom ideje alatt tiltva valának; a nők fején a virágok és gyöngyfűzérek mellett ujra ott ragyogott a *fehér* toll. Virágokkal árasztották el az egész ruhát. 1830 körül a divat forgandó istennője ismét más alakban jelent meg. Az eddig hosszu ruha most alig ért bokáig. A fejet kocsiernyőszerű kalapokkal diszitették fel. A felöltő ujjának felső részén duzzadást készitettek, a melyet — hogy annál kiterjedtebb legyen — tollal tömtek ki vagy pedig kifeszitettek halcsonttal. A polgár-király Lajos Fülöp alatt bárha egyes apró részeiben változott is a divat, azonban lényegében ugyanaz maradt. Szinház és irodalom gyakoroltak néha-néha befolyást a divatra. Hirneves szinjátszónők, például Rachel, Mars pályájuk tetőpontján a divat korlátlan hatalmu irányadói voltak; Peyron egyik műve okozta azt, hogy a nők az eddig kedvelt rikitó szinek helyébe a sötétebb szineket léptettek divatszinné. Kivágatlan ruha, övvel vagy a nélkül, himzett nyakkendő, fekete czipők s egy sötét szinű napernyő képezték együtt az e korban divó legnépszerűbb viseletet.

Az 1848-diki forradalom után a második császárság korában ujra a legféktelenebb fényűzés lett az uralkodó. Eugenia császárnő erős kezekkel ragadta meg a divat kormányzását s mintaképül nem a nagy Napoleon korából való klassikus viseletet vették fel, hanem a 18-dik század esztelen fényűzését. Mária Antoinette, Lambale herczegnő, Pompadour marquisnő szellemei szállták meg Eugéniát, kinek valódi szenvedélyévé vált a divat kigondolása s azután az egyes uj divat-czikkeknek e mindenféle képtelen

nevekkel való elkeresztelése. Csak két oly tényt emlitünk fel itt, a melyek már magokban is biztositják Eugénia számára a hallhatatlan nevet a divat történelmében. Értjük alatta a krinolin és az álhaj (chignon) divatba hozását. A krinolin tehát ismét uralomra jutott, előbb szerény terjedelemben; azonban később mindig szélesedve végre majdnem a nevetségesig terjedt. Évek hosszu sora nem birta elsöpörni a krinolint, végre az 1866-dik vitte el a sirba talán azért, hogy nem sokára ujra feltámadjon!?

A mi már a mostani korszakot illeti, azt legtöbben ismerjük s annak tárgyalása e helyen fölötte hosszas, fölösleges és talán unalmas is volna. Láttuk a divattörténetének folyamán, hogy mily szeszélyes egy urhölgy az a divat istennője. Fényüző, sokszor az izlést félrevezető, sokakat anyagilag tönkre tevő. Hölgyeinken áll, hogy a divat istennőjének szeszélyeit a rendes korlátok közzé szoritsák, a mint e lapok divattudósitója ezt már évek óta hirdeti. H. Á.

A várparancsnok bálja.

(Vége.)

— Nem tesz semmit, csak az estélyre légy rendben. Az udvar is itt lesz . . .

— De az a boldogtalan báli öltözék! Nem vagyok képes magam nézni utána.

— Ne busulj. Add át a szolgának kabátodat és mire felébredsz, készen lesz a báli ruha.

Kamuthin herczeg erre szobájába vezetteté magát, bezárta az ajtót s lefeküdt az ágyba. Kalandjának első és legveszélyesebb része pompásan sikerült, és ez rózsás kedvbe hozta őt. Még egyszer kihuzta zsebéből a levelet, mely őt nagyon érdekelte, s ujolag elolvasá.

Egy Moszkvában szabadságon levő pajtásának a levele volt az.

„Tegnapelőtt igen sokat nevettünk, — irja a levélben, — a mi várparancsnokunk unokaöcscse akkor nap érkezett meg Odessából, s mindjárt az első estén az utolsó garasig kipusztitották. Játszótársa Brcinsky gróf volt, kire ugy hiszem, emlékezel. Többet vesztett, mint a mennyije volt, s addig mig ki nem váltja magát, itt kell maradnia. Mi most naponként rendre meglátogatjuk, s nem mulasztjuk el kifejezni sajnálatunkat szerencsétlenségén, . . . és a falusi együgyüség ezen mintaképe három nap óta hallja, és mégis semmit sem vesz észre. És a mi legjobb a dologban, félelemmel viseltetik a várparancsnok iránt, a kit gyermeksége óta nem látott. Azt mondja, inkább meghal, hogy ezen esetét nagybátyjának felfedezze. E szerint még nyolcz napig kell a postaállomáson vesztegelnie. Elég az hozzá, hogy iszonyu bárgyu.“

— Még nyolcz nap, — szólt Kamuthin, gondosan összehajtva a levelet, — akkorra én már rég távol leszek . . . de hol? . . . talán utban Szibéria felé . . . Bah! Először is aludjunk egyet.

És Kamuthin ugy tett, miként mondá. A három napi folytonos utazás kimerité, és a kaland további folytatására is erőt kellett gyüjtenie. Csak akkor ébredt fel, midőn az udvari fogatok a palota elé gördültek. Nagy sietséggel magára vette a készen álló báli öltönyt és lement a tánczterembe. A karból felhangzott néphymnus tudtul adá, hogy ép az udvar érkezett a terembe. Gyorsan elvegyült a tömegbe s körülnézett a teremben, végre meglátta Damérov grófnőt. A grófnő feltünőleg halaványés szokatlanul nyugtalan volt, alig vette le szemét az ajtóról. Midőn a várparancsnok bemutatá neki ál-unokaöcscsét, nem ismerte meg, mert ő csak egyenruhát és szőke szakált keresett. A néphymnus utolsó hangjai egy Strausz-féle keringőbe mentek át.

— Grófnő, — szólt Kamuthin.

Az ifju nő felemelkedett és reá nézett.

— Engedje meg grófnő, a várparancsnok unokaöcscsének, hogy igéretére emlékeztesse? — És mielőtt a grófnő magához térhetett volna meglepetéséből, már a tánczolók közé vegyültek.

— Herczeg . . . ön őrült . . . ez fejébe kerülhet! — mondá a grófnő némileg magához térve.

— De vajmi szép jutalomért van koczkára téve, — szólt Kamuthin, olyan boldog mosolylyal, hogy a grófnő önkénytelenül elpirult. — De hogy tetszem kegyednek polgári öltönyben? A várparancsnok unokaöcscsének diszegyenruhája csak holnap érkezik meg Odessából.

Eközben körülkeringőzték a széles termet.

Minden pillanatban egy-egy ismerős arczot vett észre Kamuthin, mely kérdő és csodálkozó pillantásokkal csüggött rajta. S mielőtt félig megkerülték volna a termet, legkevesebb harmincz egyén által fel lőn ismerve. Pillanat alatt elfojtott vidámság zajlott a kiváncsi csoportokon.

Midőn a grófnőt visszavezeté helyére, kezét gyöngéden megszoritva, szólt: A fogadást tehát megnyertem, és mihelyt ő felségének legkegyelmesebben megengedni méltóztatik, át fogom venni a nyereményt.

A grófnő ujra elpirult s hallgatott.

Kamuthin mosolyogva csókolta meg kezét. — A viszontlátásra, grófnő!

A mint az ajtó felé fordult, a várparancsnok karon fogá s a hadügyminiszternek mutatta be.

— Engedje meg, excellentiád, hogy bemutassam unokaöcsémet, ki épen ma érkezett Odessából. Kegyeibe ajánlom . . .

— He, he, he, igen szivesen, — mormogott szórakozottan a hadügyminiszter, s feltevé szemüvegét, hogy az ajánlott ifjut megszemlélje, de az már ekkorra eltünt.

— Kissé bátortalan, — mentegeté őt a várparancsnok. — Vidékről jő . . .

A miniszter szemei az ál-unokaöcs alakját keresték, de ez már végképen eltünt. Ekkor a czár szárnysegédje egész zavartan a két ur felé közeledett.

— Ő felsége hivatja excellentiádat, — hebegett a szárnysegéd, a hadügyminiszter felé fordulva, — ő felsége rosz kedvű.

— Miért? — kérdé a megrémült hadügyminiszter a szárnysegédet, ki azonban nem válaszolt.

— Kamuthin itt van, — kiáltott a czár türelmetlen hangon az érkező elé.

— Felséges uram . . . lehetséges-e . . .?

— Itt van . . . mondom . . . fogassa el és tudja meg hogy ki hozta őt ide.

A miniszter rohant a várparancsnokhoz.

— Kamuthin herczeg itt van, fogassa el azonnal!

— Ki . . . kicsoda . . . ki az a Kamuthin?

— Kapitány ő felsége testőrségében; száműzve van . . . siessen ön . . . a czár rendkivül ingerült . . .

— Lehetetlen! — kiáltott a megrémült várparancsnok.

— Kamuthin itt! — kiáltott az első államtanácsosra, kit utközben talált. — Fogassa el ön, s zárassa mellé azt is, a ki ide hozta . . . de azonnal . . . ő felsége rendkivül ingerült.

Az igy megbizott tanácsos tovább történetett, a vele szemközt jövőt azonnal megbizta a herczeg elfogatásával, s ez ismét a vele találkozónak adta át a rendeletet, s igy tovább.

Mindenütt Kamuthint keresték.

— Látták önök? — kérdezősködtek mindenfelé.

— Igen, — viszonzá egyik, — Damérov grófnővel keringőzött.

Most Damérov grófnőt keresték fel.

— Grófnő, kegyed Kamuthin herczeggel keringőzött. A czár rendkivül ingerült . . . tudni akarja, ki hozta őt ide?

— Én? Ez lehetetlen, — mosolygott a grófnő a legártatlanabb arczczal. — Ez este csak egy izben keringőztem, akkor is ő exczellentiája, a várparancsnok unokaöcscsével.

E pillanatban jött a várparancsnok, egészen magán kivül. — Ugy-e bár, unokaöcscsét mutatá be nekem exczellenciád? — kérdé Damérov grófnő.

— Minden esetre, de most nem róla van szó. Kamuthint keresem . . . ő felsége rendkivül ingerült, tudni akarja, ki hozta ide.

A grófnő tehát tévutra vezeté őket. Ekkor a hadügyminiszter rohant a kétségbeesett várparancsnokhoz.

— Ő felsége rendkivül ingerült . . . szigoruan meghagyom . . .

— Tudom már, — kiáltott a parancsnok.

— S hogy merészelt ön ily veszélynek részese lenni?

— Uram . . . nem értem . . .

— Ő felsége rendkivül ingerült . . . mondhatom önnek! — és villogó szemekkel tova rohant.

Egy fiatal segédtiszt lépett a megrémült parancsnokhoz s igy szólt:

— Azt mondják, hogy exczellentiád maga vezeté be Kamuthint.

— Én?

A várparancsnok tetőtől talpig végig nézte a tisztet; tréfának igen komoly volt ez állitás egy ily tisztecskétől. Az ifju bátran kiállotta a tekintetet.

— Magam láttam, a mint exczellentiád Damérov grófnőnek bemutatá.

— Ne tegyen ön őrültté! . . . Hisz az unokaöcsém volt!

— Épen ő volt Kamuthin, s ez csak egy uj csinyje volt, most már értheti exczellentiád, miért ingerült ő felsége!

Majdnem eszméletlenül hanyatlott a parancsnok egy pamlagra, és nagyot ütött homlokára . . . — Oh én ostoba . . . ezért nem találtam rajta legkisebb hasonlatosságot sem. Ilyen szégyen az én házamban, ő felsége szemei előtt!

Néhány percz mulva az egész társaság tudta, hogy ki vezette volt be Kamuthint.

De nem könnyű dolog volt Kamuthint elfogni: nyomtalanul eltünt; sietségében azon báli öltönyben, melyet a várparancsnok jóakaratának köszönhetett.

Azonban szobájában egy levelet hagyott hátra, melyben oly ügyesen menté ki a szerencsétlen várparancsnokot, hogy ő felsége nem tudott eltakarni egy mosolyt. E közben mindenfelé rendőrség volt kiküldve, hogy Kamuthint elfogva, száműzetése helyére vigyék, csakhogy egész huszonnégy órát vesztettek, mig a szökevény nyomába értek. Midőn a rendőrség megérkezett, Kamuthin békésen ült atyai várában, teljesen berendezve; épen thea mellett ült, egy szentpétervári ujságot olvasva.

— Ön megsértette ő felségét, — szólt hozzá a rendőrhadnagy.

— Én ő felségét megsértettem? Hogy tehettem volna én ezt? — válaszolt Kamuthin csodálkozva.

— Ön számüzetése alatt részt vett a várparancsnok báljában.

— Uram, bocsásson meg, de ugy vélem, hogy téved. Én Kamuthin herczeg vagyok, kapitány ő felsége testőrségében, s most szerencsétlenségemre száműzve vagyok, de száműzetésem óta nem hagytam el a házat.

— Ön leitatta kisérőit, — viszonzá a hadnagy szigoruan.

— Uram, ön ujra csalódni látszik. A törvény őrei egészen önkényüleg itták le magukat. Azt véli ön, hogy oly sok kell egy rendőrnek, hogy lerészegedjék?

— Ön ezen időt a megszökésre használta fel.

— Csalódás csalódásra! Midőn az egy állomáson, hol étkeztem, a kisérők ugy elaludtak, hogy lehetetlen volt lelket verni beléjük, engedtem nyugodni őket és magamban jöttem száműzetésem helyére.

— Ismétlem, uram, hogy ön számüzetése daczára a várparancsnok báljában megjelent.

— Ki mesélte ezt önnek?

— Harmincznál több vendég ismerte önt fel.

— Akkor harmincznál több vendég igen érdekes csalódásba esett. Nézzen ön itt körül s meg fog róla győződni, hogy negyvennyolcz óra óta nem hagytam el a házat.

— Minden esetre ugy látszik, — mondá a rendőrhadnagy, tétovába esve. — Azonban én megbizásom értelmében cselekszem. Parancsom van önt minden esetre Szentpétervárra vissza hivni.

— Ez, uram, tréfa; fájdalom igen rosz tréfa. Azonban türnöm kell.

És Kamuthin herczeg engedé magát visszavitetni. Az egész uton a megsértett méltóság és ártatlanság őszinte hangján beszélt, ugy annyira, hogy elfogója tökéletesen át volt hatva azon meggyőződéstől, hogy Kamuthin félreértés áldozata lett. A czár jóizűt nevetett is a pajkos kapitány ezen legujabb csinyjén, ámde azért még sem kerülte el büntetését. Három hónapi várfogságot kapott, és ez alkalommal nem a várparancsnok palotájában, melyről egész életén át nem feletkezett meg.

Fogságából kiszabadulva, fogadására emlékezteté a szép Damérov grófnőt, a ki ugy látszik, jó fizető volt, mert három nap mulva kicsiny aranyszegélyű moiree-kártyák tudaták az előkelő világgal, hogy: Damérov grófnő és Kamuthin herczeg jegyesek. Hth.

Heti tárcza.

Januárhó 22-dikén.

(Fehér mint a hó.)

Lenge fodrok, lepke-könnyű uszály, ragyogó hófehér öltönyök! A hullámos alapon egy-két szalag a mennyég szelid színével, s a fürtök közül kinéző néhány virág.

Az én ideálom igy van öltözve.

* * *

Fényes bálban vagyunk.

A terem közepéről ezer szemű csillár hint fényt körös-körül; alatta szökőkutból szökken ezer szinű vizsugár, mintha a fényes padozat visszalökné a csillárnak az ő világosságát.

A terem fülkéiben viráglugasok, melyek csodálatos csoportokban állanak, s illatnyelven valószinűleg igen pikáns megjegyzéseket tesznek a bál illat-szeres virágaira.

A falakat óriás tükrök boritják. Valamennyi tetőtől padozatig ér, s általok a terem és az egész csoda-világ végtelen nagygyá és népessé válik.

Aztán megharsan a katonai zenekar indulója. A Rákóczi-induló zendül, melynek hangjaira hajdan örömest haltunk, s ez este örömest élünk. A bál háziasszonyának bevonulását jelenti.

Deli levente, a bál elnöke vezeti karján. Piros écharpeot visel ragyogó arany monogrammal. Hölgyén sötét gránátszin bársony ruha van; kissé haragos szinárnyalat a jókedv termeihez. Nyomában leánya jő, kinek nehéz selyem ruhája igaz gyöngygyel van himezve. S környezi őket számtalan szin, mind a legdrágábban és legpazarabban kiállitva. Pényes parkban érezzük magunkat, melynek a verőfény beragyogja minden zugát, s melynek egy szöglete sem maradt az emberi kéz diszitő, cziczomázó érintése nélkül. Oh mi jól esnék ez égető napfényre egy kis üde szellőcske, ennyi művészetre egy kis árnyas, pázsitos, szabad természet!

Egyszerre csak megjelenik az Istennők között egy kedves kis tündérke. Valami falusi erdő nimfája. Az Olymp Istennői nap-aranyból, csillag-gyémántból szőtték fénypalástjokat; a mezők szelid lilioma is kért a hajnaltól egy csöpp harmatot, de elhozta magával illatát és csodás rege-körét. S ime . . . minden szem kifáradt a ragyogó jelenségek szemléletében; a pompás megyszin selyem, a kaczagó rózsaszin fellegruha, a gyémánt, rubin és smaragd a főn, keblen, s jobbra-balra feltűzött kamélia csokrok, csinált-virág erdők elvesztik bámulóikat, s az egész világ hálával, szeretettel fordul a lenge-fodros, könnyű lepke-uszályu, ragyogó hófehér ruha felé; a hullámos alapon volt egy-két szalag a mennyég szelid szineivel, s a fürtök közül néhány kis virág kandikált elő.

Az én ideálom igy volt öltözve.

* * *

Oh szép fehér szin, milyen kedves vagy te nekem!

Midőn az anya először öleli keblére gyermekét, hófehér gyolcsba öltözteti. A hófehér lélek, ez a kis lehellet, mely csak pár percz előtt született meg az élet-vihar számára, oly jól illik e hófehér keretbe. A gyöngéd lény nem sokára járni fog, s megkezdi utját az élet-pálya szürke porondján. Elér az ifjuság zöld ligeteibe; szakit az öröm piros virágaiból, s meglátja, és végre el is éri az elmulás fekete világát. És azután? Azután ismét elér oda, a honnét küldetett: a fény hófehér világába.

Bölcsője fölött áll egy angyal; szárnyai hófehérek, fehér palást omlik lábaihoz.

* * *

Fehér ruhát viselnek az angyalok.

Fehér lepelt öltenek a sirok lakói. Fehérbe öltöznek a regék nőalakjai. Ki ne ismerné a szegény „Hófehérke“ kedves történetét?

Hófehér fátyolt borit fürtjeire, vállára a menyasszony. Igy van az életben, s a költészetben, mely mind e szineknek jellemet, eszmekört adott. Hófehérrel enyhiti szomoruságát a tél ridege. Mint magát a vénség is földisziti . . . ezüsttel.

Mennyivel szegényebb a többi szin!

A fekete, melynek a halál, a rémes, a zsarnoki, az éj, s a bú jutott. Petőfi mondja a zsarnokokról:

„Szemüktől a levegő fekete . . .“

Aranynál, az ő „Családi Kör“-ének alkony-világában:

„Feketén bólingat az eperfa lombja . . .“

Kék az ibolya, a hűség, a szerénység. Kékes a kisérteti, a maga kén-lángjaival, s kék a hegy, és a távol; mig Aranynál „a fehér hajdan“-ról van szó. Aranynál a kisértet ujja „mintha kékes lánggal égne“. A görög anthologia gyönyörűen festi a „kékszemű csöpp ibolyát.“

Zöld a remény, természet, ujulás és a tavasz szine.

Igy szól Arany János:

„Nincsen olyan puszta inség,
Hogy magának benne
A halandó egy tenyérnyi
Zöld virányt ne lelne!“

Sápadt a félelem. Garai Jánosnál

„. . . . mint a félelem
Sápadt el a harag!“

A piros és rózsa a magok árnyalataival először is az ünnepélyes és vidám szinei. Hogy szól a népdal?

Nem anyától lettél,
Rózsafán termettél,
Piros pünkösd napján
Hajnalban születtél.

Aranynál a szerelem piros. Nála vannak a szinek gyönyörűen vegyitve:

Kék fátyol messze bércz fokán,
Arany hajó, mely futva szegdel
Bibor habot . . .

Vagy Petőfinél:

Zöld levelű, fehér
Virágos ákáczfa . . .

A sárgáról — e rosz indulatu szinről — tudjuk, hogy az irigység, az ősz és a vénség szine.

S mind e szineket legyőzi a fehér, ha elgondoljuk, hogy ez az . . . ártatlanság szine is.

* * *

A szép Millievának hófehér arcza volt, hófehérek voltak keble, karjai és hófehér kezecskéi. Nem is hivták másképen, csak fehér Millievának.

Oroszországban, ebben a fehér hazában lakott.

Nagy Péter czárról tudjuk, hogy szerette a népet. Álruhát öltött, s szivesen járt-kelt az együgyü földmivesek között, s örömest hajtá fejét nyugalomra a szalmafödél oltalma alatt. Tudjuk, hogy neje is a föld szolgálója volt, mielőtt parancsolójává lett volna.

Történt egyszer, hogy a nagy czár eljutott a fehér Millieva falucskájába is. Ez egyszer nem ál-öltözetben, de czári diszben, nagy kisérettel utazott egyik fővárosából a másikba.

Millieva koszorut nyujtott a czárnak, a kinek nagyon megtetszett a falu hófehér szépe. Midőn a koszorut átvette, oda sugott a fehér lány rózsás fülecskéjébe: „Három nap mulva visszatérek, és ismét meglátlak, szép fehér Millieva!“

Három nap mulva visszajött a czár, és felkereste Millievát.

És Millieva kifestette a maga fehér arczát pirosra, fehér ruháját tele aggatta piros pántlikával. Még a szeméből sem az a hófehér szendeség világitott, a mely három nap előtt megégette a czár szivét.

Mosolyogva nézett rá a czár, s elfordulva tőle emigy szólott: „Piros Millieva, menj vissza kunyhódba, és mosd le arczodról a piros rózsákat, fejtsd le katrinczádról a piros pántlikát. Szép a leány fehér ruhában; s a kit egyszer megszerettünk hófehérnek, nem örömest nézünk többé arra, ha ezt a szint . . . megvetette!“

És fehér Millieva nem látta soha többé az ő hatalmas fejedelmét.

Gáspár Imre.

Közügyek.

(Parlamentaria. — Hármacskán. — Franczia köztársaság. — Keleten. — A magyar kard. — Bismarckról is egy kicsikét.)

Az osztrák parlament azon tanakodik, hogy valjon vegye-e tudomásul a berlini szerződést vagy vesse el? Herbst és pártja a tudomásul vétel mellett kardoskodnak, de ugy, hogy a tények rosszaltatván, a tárgyalások a kormány bukását idézik elő. A magyar parlament, mely szintén összeült, érdekkel várhatja e tanácskozások eredményét. Ha a szomszéd államtest lemond a berlini szerződés tárgyalásának jogáról, akkor maga sem láthat hozzá. Igy hozza magával az egyenlőség. Ime, egyik legfontosabb jogunk függ a Reichsraththtól! S van a dolognak még egy oldala: a külügyér a két parlament beleegyezése nélkül intézkedett az uj államok kormányzását illetőleg. Ha ehhez joga van . . . akkor már nem két, de három államtest képezi Ausztria monarchiáját.

Franciaországban a Dufaure miniszteriuma előterjesztette uj programmját a kamarák előtt. Mérsékelt köztársasági szellem lengi át, melynél átalában többet vártak, s a pártok sok tanácskozást tartottak fölötte. Gambetta lapja, a „Respublique Francaise“ sincs vele megelégedve. Mindazonáltal az az átalános vélemény, hogy Dufaure miniszteriuma egyelőre megmarad, hogy végrehajtsa a politikai és katonai igazgatás terén szükséges személyváltoztatásokat. 223 képviselő 121 ellen bizalmat szavazott az uj kormánynak.

Keleten folynak a régi zavarok.

Oroszország és Törökország között még nem jött létre a béke-szerződés. Oka e halogatásnak a hadi-kárpótlás; Oroszország 800 millió frankot követel, a mit a zaklatott Törökország nem birhatna meg, sőt — a mi katonai, és politikai uton nem ment, — ez által a pénz segélyével tétetnék tönkre.

A szép Bulgária még mindig nem határozott. „Kérője“ — máskép trónkövetelője — van elegendő. Eddigelé a következő urak között válogathat: Dondukoff-Korzakoff herczeg és Ignatieff gróf, Aleko-Bogorides, Bratianu, Arnulf bajor és Károly román herczeg, egy Hohenzollern herczeg, herczeg Reuss, herczeg Battenberg, Bozidar Petrovics, az Orleans herczegek, több Bourban, Chartres, Alençon és Penthièvre herczegek, s más trónvesztett házak tagjai.

Milyen szép kis polgár-háboru kerekedett volna ebből a középkorban! Mert e jelöltek mindegyikét vagy pártolja, vagy ellenzi valamely nagyhatalom. Uralkodóházak tagjai nem választhatók.

Az eredmény igen bizonytalan.

Vajon milyen erős a magyar kard?

E kérdésre szolgál felelettel a honvédelmi miniszterium egy készülő jelentése. Van e szerint a honvédségnél szolgálatban 1317 tiszt és hivatalnok, 9320 legény; szabadságolva 1330 tiszt és hivatalnok, 242,634 legény, összesen 2647 tiszt és hivatalnok, 251,954 legény. A közös hadsereg magyar ezredeinek 287,284 legényét 7105 tiszt vezényli, kikből magyar csupán 1157; tehát alig egy hatod része! Az egész magyar armádiában összesen 15 magyar törzs tiszt találkozik . . . Ime, a magyar kard hüvelye . . . német.

Beszéljünk már egy kicsikét Bismarkról is! Ő soha sem tartozott a kellemes emberek közé, s még előkelő társaságokban is megtartotta nyerseségét és gorombaságát. Egy este még orosz követ korában, Bariatinszky herczegnő szalonjában volt s élesen és gonoszul nyilatkozott a szóba került nyilvános egyéniségekről; végül aztán ajánlotta magát és távozott. Az udvarról egyszerre fölhangzott a házőrző eb hangja, mely dühösen ugatva kisérte a kocsiját kereső követet. Bariatinszky herczeg nem állhatott ellen a kisértésnek, kinyitotta az ablakot s könyörgő hangon kiáltott utána a távozónak: „Követ ur! az istenért, meg ne harapja valahogy a kutyámat!“ . . .

Budapesti hirvivő.

*** (*Udvari hirek.*) Ő Felségeik e szük időkben alapitványok s költségek mellőzését ohajtják az ezüst lakodalom rendezőségei részéről. Az udvar 8 napi gyászt viselt Henrik német alföldi herczegért, bált mult szombaton rendezett ismét. Valéria főherczegnő Bécsbe ment Gödöllőről, Rudolf főherczeg Drezdába; a királyné irlandi utja még most sem bizonyos.

⁂ (*Adakozások.*) Király ő Felsége ujabb 500 frtot adott Budapest szükölködőinek.

⁂ (*Társas-élet.*) A jogászbálnak valóban nem ártott meg az a gyöngédtelen fölfedezés, hogy már ötven esztendőt számlál. Karnevál herczeg nem pártolt el tőle, s a mamák, kik talán csillárai alatt ragyogtak . . . először, épen annyi friss szépséggel áldoztak e „Baal“ oltárán. Az ötven éves szépség nem hanyatlott; valamivel kevesebb pipere (lásd a nagyon is egyszerű kotillion-jelvényeket, s a sokkal egyszerűbb, fehérben tulnyomó, s kivált virágokban igen gazdag toiletteket), valamivel több megtakaritás . . . ez az egész. A tánczrend vászonba kötött könyvecske volt virággal, s igen szépen sikerült. A katona zenekar dalamtalan keringőket huzott, s a czigánbanda csárdásait . . . nem Rácz Pali csinálta, a buffetben pedig igen, igen rosz volt a kiszolgálat, bár az ételek-italok Schallern tátvozásával javultak. A mi a kedvet, s a mulatságot magát illeti: az netovábbja volt a jókedvnek, elite-nek, és szépségnek. Gyönyörű ifju leányok és menyecskék tölték meg a vigadó nagy termét; egy rendező szerint 1000 frt volt a tiszta haszon, holott minden egyes forduló megért egy milliót. Be lehetne váltani a magyar banknál! A bálanya, gróf Teleki Sándorné, fekete bársonyban jelent meg nagy fehér atlasz betéttel; oldalán leánya Margit grófnő, és Vay bárónő; körüle a Zichi grófnők, izléses egyszerűségben, továbbá Kinszky grófnő, és Edelsheim báróné. A bájos kör előtt hullámzott aztán egy egész tündérvilág. Ilyennek találhatták a bál kitűnőbb férfitagjai is, köztök gróf Szapári, Pauler és Péchi miniszterek, báró Edelsheim-Gyulai, Gonzien, ki Pázmándi Dénes és Harrach József urak kiséretében gyönyörködött Storch Ilka és Gyulai Aranka kisasszony csárdás-tánczában; jelen voltak Lenhossék rektor, Ságri dékán, Apáti, Gyulai Pál, Beöthi Zsolt, Dobránszky Adolf tanárok, Degré Alajos, Mende, Tassi, Funták képviselők, és mások. Ez urak közül feltűnőbb betűvel nyomattuk azok neveit, kik érdemeiket családjok elhozásával gyarapitották. Jelen voltak tehát a már emlitett hölgyeken kivül: Péchi Margit, Degré Erzsike és Mariska, Apáthi Jolán, Funták Ágnes, Schnierer Aladárné, Mukits Leona (Szabadkáról), Horváth Tercsi, Farkas Emilné, Ramazetter Jolán, Kordin Mariska, Mares Vilma és Csengei Matild (Pómázról), Takács és Pfaun nővérek, Erdélyi Béláné, Biró Cornélia, Okányi Schwarz Jenny, Szongoth Ilona, Dolinai Olga, Castiglione Emilia, Császár Emma (Bajáról), Dietzl Anna, Gyulányi Aranka, Kenéz Jolánta (Turkeviből), Balázsovits Gizella, Ligeti Margit, Menter Zsófia — a jeles művésznő, — Zeillinger Józsa, Varga, Tóth, Skriván, Csillag, Pscherer, Rónay, Kövér, báró Mondbach és Siráki nővérek, Patai Paula stb. A rendezők kedves lovagok voltak. Másnap — a mit ezennel megsugunk olvasóinknak, — párbaj is volt, még pedig igazi pisztolyokkal. Baja nem esett senkinek. — Házi estélyek is voltak a fővárosban; ilyen a V. Kovács Lászlóé mult pénteken, s a gróf Zichy Pálé csütörtökön. Ez utóbbin is fényes közönség, s több iró is volt jelen. — A nőegylet álarczos bálja ma, vasárnap van a vigadóban. — Kitűnő mulatság volt szerdán a gyógyszerész bál, melyen Cserhalmai Ferenczné urnő kitűnően teljesité a háziasszony tisztét. A főváros előkelőbb polgár családai környezték. — Az orvos bál is nagyon szépen sikerült. A lady patronesse, gróf Andrássy Aladárné, elbájolt mindenkit szeretetreméltóságával. Az elegans tánczrend, s Rácz Pali csárdásai képezték előnyét a jogász bál felett.

⁂ (*Vegyesek.*) Budapesten a mult héten született 232 gyermek, meghalt 223 egyén. — Horváth Zsigmond kiewi egyetemi tanár a fővárosban van, s az egyetem szláv nyelvi tanszékére pályázik. — Egy nyugalmazott katonai hivatalnok Budapesten vegetarianus (növényevő) egyletet törekszik alapitani.

Rózsás napló.

⁂ (*Jegyesek.*) Kralovánszky Anna kisasszony és Ráth Rudolf honvédhuszár főhadnagy. — Füleky Jolán kisasszony és Szénássy György, Szerencsen. — Helvey Stefánia kisasszony és Jaisl Mátyás, Ujvidéken.

⁂ (*Összekeltek.*) Aranyos-Maróthon nagy fénynyel ülték meg mult kedden gróf Forgách Károly és gróf Migazzi Eugénia kisasszony esküvőjét. — Schreiner Kamilla kisasszony és Schönbeck Mihály, Esztergomban. — Wurst Terka kisasszony és Lázár Zoltán hadnagy, Nagyváradon. — Békésen: Bárner Terka kisasszony és Komáromi Sándor, Sebők Mariska kisasszony és Mádai M. László. — Vojnits Helén kisasszony és Kreuzer dzsidás főhadnagy.

Halálozások.

⁂ (*Elhunytak.*) Simon Nep. János, lovag, volt főispán és képviselő, 72 éves, Pinnyén. — Molnár József, 62 éves, Nagyváradon. — Tóth Aranyi Terézia, 42 éves, Debreczenben. — Nagy Szeőke Polyxena, 78 éves, Szathmártt. — Kacskovics Ignácz, képviselő, 66 éves, Tót-Gyugyon. — Bujanovics Majláth Karolina, csillagkeresztes hölgy. — Gróf Nyári János, Szlávi volt miniszterelnök sógora, Pozsonyban. — Özvegy Málnási Bartók Istvánné, Budapesten. Béke hamvaikra!

Vidék.

⁂ (*Rima-Szombatból*) Gömörmegye e kedves városából, tudósitanak, hogy társas élete ezuttal igen csöndes. A tűzoltó egylet nem ad életjelt magáról, a működvelő társulat megszüntnek tekinthető, s a lövöldét is elhanyagolják. Wagensommer tanár érdeme mégis, hogy a dalárda hangversenyt rendezett; 80 tagja szabatosan énekelt, s tetszést arattak Malinák Mariska kisasszony zongora játékával, Makláry Ilonka kisasszony énekével, Süteő Ilonka kisasszony szavallata; Ján Zsigmond ur hegedűjátéka is tapsokat aratott.

⁂ (*Ardó-falváról*) megható történetet irnak nekünk. Szegény árvát temettek; ott állott a koporsója, és nem siratta senki. Senkije se volt, ő maga is senkié! Elnézte a pap is e megható jelenetet, s hirtelen ihlettségtől megszállva, a régi népdallal kezdte szónoklatát:

Kitették a koporsót az udvarra,
De nincs a ki véges-végig sirassa!
Most tetszik meg ki az igazi árva,
Senki sem borul a koporsójára!

Szépen volt ez elmondva, mert a nép apraja-véne sirva fakadt, s a szegény árvát az egész falu sirásától kisérve vitték végnyugalomra.

*** (*Vidéki vegyesek.*) Ungvártt — a mint erről P. Cs. L. urnő tudósit — a nőegylet bálja elmarad; e helyett, Nehrebeczky Natália urnő buzgólkodása folytán, február 1-sején reuniot rendeznek. — Székesfehérvári püspök lett Pauer János érdemes tudósunk. — Egy székely aszszony a királynőtől a „kis üstön való“ szabad pálinkafőzés dolgában folyamodott. — A Tiszán veszélyes jég-torlódások vannak kivált Szeged körül. — Czegléd minden évben megüli a Kossuthnál való tisztelgés évnapját. — A vidéki társasélet számtalan mozzanatáról értesülünk. Csak röviden emlithetjük meg, hogy mily sikerült volt az egri nőegylet szombati évi bálja, 18-dikán a fóti vigalom, s a budapesti egyet. hallgatók egy körének esztergomi mulatsága, a kalocsai önkénytes tűzoltó egylet bálja január 15-dikén, — 18-dikán a pozsonyi Toldy-kör vigalma, mely egészen magyaros volt. — Debreczenben a nőtlen urak és tisztek 3-dik estélye is fényes volt. — Hódmező-Vásárhelyen hangverseny és tánczvigalom tartatott, amaz Hódi és Neumann kisasszonyok, s a kis Pajor Anna közreműködésével; Zambán, Tolnában, bál, élén dr. Láng Frigyesné urnővel. — Váczon műkedvelői előadás, melyen kitűntek kivált Hesz Irma, Tilzer Etelka és Gallé kisaszszonyok.

Külföldi hirek.

*** (*Gróf Szécsenyi Imrét,*) monarchiánk berlini nagykövetét, e hó 18-dikán az egész udvar jelenlétében fogadta Vilmos császár. A gróf Dénes öcscsével 92,000 hold ura, melyet szép egyetértésben kezelnek, s e mellett jeles zenész. Családjával végleg májusban költözik Berlinbe.

*** (*Gróf Andrássy Ilonáról*) ujra fölmerült a hir, hogy herczeg Montenuovo Alfréd veszi nőül, néhai Mária Luiza főherczegnő (elébb I. Napoleon, aztán gróf Neipperg nejének) unokája.

*** (*Külföldi vegyesek.*) A hollandi király e hó 14-dikén tartotta meg esküvőjét a sokkal ifjabb Valdek Emma herczegnővel. — A franczia zászlókon ezentul nem a császári sas, de babérkoszoru lesz. — Az angol királynő tavaszszal elmegy a leánya darmstadti sirjához. — II. Orbán kereszteshad inditó pápa szent lesz. — Geel éjszak-brabanti városkában 1300 őrültet őriznek.

Irodalom és müvészet.

*** (*Irodalmi hirek.*) Arany János kisebb prózai, e nagybecsü fejtegetések az aesthetika, hazai és világirodalom, és verstan köréből, közelebb jelennek meg az akadémia kiadásában. Ez oly irodalmi esemény, mely e könyvválalatot magában is nagy fontossággá teszi. A művet ismertetni fogjuk. — Petőfi „Hóhér kötelét“ svédre forditották. — A Kisfaludi-társaság Csiky Gergelyt választja rendes tagjául. — A „Vas. Ujság“, e jeles képes hetilap, 25 éves jubileumára készül. — Milkó Izidor jeles ifju iró összegyüjté, s kiadja tárczáit.

*** (*Zene.*) Joachimról irják, hogy vagy föllép egy philharmoniai hangversenyen, vagy pedig még egy hangversenyt rendez Budapesten a böjt alatt. — Saint Saäns, a nagy nevü franczia zeneköltő, a budapesti philharmonikusok böjti hangversenyében személyesen vesz részt. — Liszt Ferencz e hó 20-dikán jött a fővárosba; vendége volt Massenet is. — Gróf Zichy Géza pénteki jótékony hangversenye fényesen sikerült. Az ő számai voltak: Mendelssohn „A dal szárnyain“ dalának átirata, Bach Sebestyén két „inventió“-ja, Beethoven „holdfény“-szonátájának adágiója és Lisztnek ajánlott saját „művészindulója.“ Erre mondta a mester, hogy annál már roszabbakat is ajánlottak neki. — Uj zeneművek; Kolozsvárott Demjénnél jelent meg báró Bánfy „Coute qui coute“ czimü polkája, ára 60 kr; Táborszky és Parschnál „Sylvia négyes“, Pischingertől, 60 kr, „Sorrentino de Piccolino“, Poor Vilmostól, 50 kr. — Joachim bécsi hangversenyei egészen elragadták a közönséget és kritikát.

*** (*Képzőművészet.*) Munkácsi Mihály képe, az ujonczozás, már látható volna a muzeumban, ha mahagoni lapja a szállitásban meg nem sérül. Valódi barbarság! — A müncheni akadémián Gyárfás György festő, és Kis György szobrász, hazánkfiai, jutalmat nyertek. — Munkácsi „Milton“-ja február 8-dikától lesz a műtárlatban kiállitva.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, január 18. Bánk-bán. — Vasárnap, január 19. A törvénytelen fiu. — Hétfő, január 20. Ugyanaz. — Kedd, január 21. Tannhäuser. — Szerda, január 22. A nagyon szép asszouy. — Három gyertyatartó. — Csütörtök, január 23. Sylvia, Diana nymphája. — Tell Vilmos. — Péntek, január 24. A fény árnyai.

Várszinház. Vasárnap, január 19. Liliomfi. — Csütörtök, január 23. A nagyon szép asszony.

Népszinház. Szombat, vasárnap, január 18—19. A piros bugyelláris. — Hétfő, január 20. A kornevilli harangok. — Kedd, január 21. Niniss. — Szerda, január 22. A kornevilli harangok. — Csütörtök, január 23. A piros bugyelláris. — Péntek, január 24. Az ördög bibliája. (Először.)

*** (*Rossi,*) a jelen kor egyik legkiválóbb tragédája, kereste föl közelébb fővárosunkat. Emlékezünk, mily kitüntetésekkel fogadtuk a szinművészet ez óriását néhány év előtt; irói körök ünnepélyt rendeztek tiszteletére, lapok arczképét hozták, Jókai Mór dramaturgusá lett a kedveért: a „Hon“-ban maga irt felőle czikket. S előadásai valóban remekek is voltak. Ezuttal — január hó 16. és 17-dikén — a lelkesedés nagyot csökkent. Okozta ezt a farsang, a hely (a herminatéri német bódéban lépett fel,) s kissé azon körülmény is, hogy mindenki a jegyek elfogyásától tartott, pedig lett volna elég. Az árak is nagyok voltak. Othello Rossinál a szinészi alakitás tetőpontja volt. Salvini Othellot idealisálta, s az elegikus részletekkel hatotta meg szivünket. Ő a kétségbeesés szineit választotta, Rossi pedig a düh, és bosszuállás Othellóját állitotta szemünk elé. Alakitása materialistikus volt, s szerfölött igaz; Salvininál,ez idealista művésznél pedig sokszor jut eszünkbe, hogy épen a féltékenység szenvedélye az, melyben legkevesebb tere az eszményitésnek nyilik. Rossi második föllépése egy középszerü olasz drámában („Polgári halál“) esett meg; ebben is sok erőt, szenvedélyt fejtett ki. Közelebb ismét feljő, s társulatával, mely — mellesleg mondva — igen középszerü, a gyapju-utczai német szinházat, vagy a népszinházat bérli ki. Ez alkalommal egész sorozat Shakespeari drámában láthatnók meg. Kivánatos, hogy fővárosi közönségünk, bár kissé elszokhatott a nagy tragikus alakok méltó előadásától, megtisztelje maga-magát ez előadások látogatása által.

Sch.

⁂ (*A kornevilli harangok*) ismét megcsendültek. Ott a hol a legsilányabb és legkedvesebb operette, tehát a „Niniss“ és Planquette kedves operája örvendenek a legnagyobb népszerüségnek: a népszinházban Ninissben, és a Serpolette szerepével igyekeznek sokan megpróbálkozni, s jelentjük, hogy legalkalmasabbaknak bizonyultak eddig ama szerepre Gerőfiné asszony, erre pedig a Soldosné asszony ragyogó művészete. Ilyen Serpolette — az első előadás végig nézett Gonzien szerint is — Párisban is alig akad. Henrit Vidor Pál énekelte érzéssel, szépen; játéka azonban még mindig a „Csikós“-ra emlékeztet. Együd Gáspár apót szintén művészettel játszotta, igy kivált az őrülési jelenetet; Jenei kisasszony Germainben gyönge volt. Hagyjuk Sziklai Emiliának a mi a Sziklai Emiliáé, a ki különben is inkább Germaine, mint... Niniss. r. e.

* * *

Elsőd előadás.

(„A törvénytelen fiu.“ Irta Dumas Sándor. Szinre került január 17-dikén.)

A törvénytelen fiut nem most adják nálunk először. Ezelőtt husz évvel irta Dumas és akkor előadták Párisban a Gymnase szinházban és nálunk is a nemzeti szinpadon; most pedig átvette és nagy tetszés közt adja a Théatre francais. Velünk aligha volna megelégedve szerzője, mert ő ezt tartja legjobb darabjának, nálunk pedig nem aratott oly sikert, mint némely más darabja, sem pedig mint, a vele némi tekintetben rokon Fourchamboult-család Augiertől.

A törvénytelen fiu egy u. n. „prologgal“ kezdődik, a mit azonban nálunk első felvonásnak vettek. Vignot Klára, bukott nő áll előttünk, és házigazdája a fiatal, gazdag Lucien. Elég érdekes alak; gyógyithatlan betegségben szenved, és ő maga is tudja, hogy csak fél éve van hátra, épen azért azt a fél évet minél élvezetesebben iparkodik eltölteni. Klára tetszik neki; ez azonban, szerelmét anyai szeretettel viszonozza, ápolva betegségében. Megjelenik Klára elcsábitója, Sternay Károly és bucsuzik tőle, mert családja elszegényedése miatt Amerikába megy ki, valójában azonban házasodni indul. Mikor ezt Klára megtudja, utána rohan és itt végződik a prológ. A következő felvonásig husz év telik el; Jaques Vignot, Klára fia, már felnőtt ember, bele is szeret egy felnőtt leányba, a ki épen az ő apjának Sternay Károlynak gyámleánya. Jaques megkéri Hermine kezét, nagyanyja azonban, Dorgeback marquise, megtagadja tőle, mert származása homályos és vagyona gyanus. Fressard Aristid jegyző, Klárának gyermekkori barátja és legbizalmasabb embere, felfedi Jaquesnak, hogy törvénytelen fiu és hogy atyja Sternay. Jaques elrohan hogy felkeresse; találkozik vele, megmondja, hogy ő fia és számon kéri tőle: mért hagyta el anyját; Sternay vagyonára utal, ezt Jaques is gyanusnak találja, és most már anyjától kéri számon. Anyja elmondja, hogy Lucien hagyta reá, anyai ápolásáért. Ez nagyon gyönge, nagyon erőltetett drámai motivum, sok oka van Jaquesnak még ekkor is kétkedni. De bejön a jegyző, jól összeszidja, és ő nem kétkedik többé, hanem bocsánatot kér anyjától. Ez igy van. Jaques ezalatt folyton emelkedik; röpiratot ir a keleti kérdésről, ezért a miniszter titkárjává teszi, majd egy fontos, diplomatiai küldetésben keletre küldik. Apja kezd rá büszke lenni, de fel is akarja használni, hogy képviselő lehessen általa. Most már fiának akarja fogadni, el is hiresztelí mindenfelé, neki akarja adni leányát — azonban mikor Jaques megjön keletről, ahol közbevetőleg mondva nagy dolgokat művelt, megmentette Európát, — tehát Jaques viszautasitja, mert már szerzett ő maga magának nevet. Még boszszut is áll rajta, „nemes“ boszszut, mert grófi czimet adat neki a miniszterrel, a mit ugy látszik minden ember megkaphat ... ott és akkor; ő pedig megkapja Herminet.

Eddig tart a darab. Sok mindenfélét irtak róla a lapok, nemcsak a francziák, melyek tuldicsérték, hanem a mieink is. Nem csoda, ha e sorok iróját véleménye elmondásában megelőzték, mert hiszen a napi lapok pár nappal előbb járnak. Szerintem legigazabbja van annak (B—y, „Nemzeti Hirlap“), a ki szerint Dumas egész darabjának czélja: feltüntetni, hogy az apa tartozik elismerni törvénytelen fiát; a darab végén azonban a fiu utasitja vissza apját. Ez a legnagyobb hiba; ebből bátran vontatjuk azt a morált, hogy az apa ostoba törvénytelen fiát tartozik nevébe fogadni, az okos, tehetséges fiu azonban utasitsa vissza. Jaques tehetséges, azaz hogy nem tehetséges, hanem tökéletes, mindenható; röpiratot ir a keleti kérdésről, a miniszter titkárja lesz, elküldik keletre, megmenti Európát egy nagy háborutól, a világ csak róla beszél, becsületrend, nagy követség — ez mind megy, mint a parancsolat ... egy huszonöt éves legénykének. Hanem hogy mi volt abban a röpiratban, mivel mentette meg Európát, arról mind egy szót sem tudunk meg. Olyan az egész, mint mikor egy vigjátéki pályázó azt adta utasitásul személyeinek: beszélgetnek; hogy mit, az az ő dolguk. A világon nincs egy tökéletes ember, szinművekben, regényekben száz meg száz. És még azt mondják, a szinpad az élet képe. Higyje a ki akarja. Ha Dumas valami kérdést akar megoldani, emberrel oldassa meg, ne félistennel.

Természetes, hogy sok jó is van a darabban. Igy vannak sikerült alakok. Dorgeback marquis, kit Szigethy József ur pompás humorral játszott, különösen mikor Jaques-ot ő is fiának akarja fogadni. Dorgeback marquisnő, Paulayné asszony; Fressard Aristid, Bercsényi ur egyik legjobb alakitása; Sternay Károly szerepét Feleki ur jól játszotta. Jaques Náday ur volt. Nem épen jó szerep és talán nem is neki való. Én azt hiszem, hogy az ő szerepköre: elmés, gunyos, bon vivant ifju, de mindenek felett gunyos. Az ő ajkán az érzelem szava is gunyosra fordul, ugy, hogy néha, például Ferréolban, alig vehetni észre, hogy komolyan beszél-e vagy gunyosan. Az ő szerepe Oliviér, a Demimonde-ban, abban nagyon jó. Vignot Felekiné asszony, ugy látszik nem szereti e szerepét. Sz—k J—s.

Tartalom.

Huszár Adolf, (arczképpel.) — Ha kedves lány ... Bartók Lajostól. — Gyógyithatlan sebek, Balázs Sándortól. — A divat története. — A várparancsnok bálja. — Heti tárcza. — Közügyek. — Budapesti hirvivő. — Vidék. — Külföldi hirek. — Irodalom és művészet. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Huszár Adolf arczképe.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

4-dik szám. Január 26-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár	Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap kelte	Nap nyugta
						óra perez	óra perez
Jan. 26	Vasárnap	E 3 Polik.	E 3 Polik.	14 G 2 Czak.	2	7 36	4 51
27	Hétfő	Ar. János	Ar. János	15 Theb. Pál	3	7 36	4 52
28	Kedd	N. Károly	N. Károly	16 Vasas Péter	4	7 34	4 53
29	Szerda	Szal. Fer.	Valér	17 Nagy Antal	5	7 33	4 54
30	Csütörtök	Martina	Adelgund	18 Athanáz	6	7 32	4 56
31	Péntek	Nolai Péter	Virgil	19 Makár	7	7 30	4 58
Febr. 1	Szombat	Ignácz vért.	Brigitta	20 Euthim	8 Szabb.	7 29	5 0

Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk.

Divattudósitás.

Mindenkor sokat foglalkoztak a nagyhatalmu divat-kormánynyal, de tán soha sem beszéltek annyit róla, nem taglalták, nem elemezték olyan figyelemmel, mint most. Vannak, a kik a direktórium korszakából valóknak állitják a szabásokat, mig mások a XV. és XVI. Lajos korabeli feltámadást látják a divatban, és olyanok is vannak, a kik az átmeneti, renaissance korszak sok emlékét vélik benne felelevenitve. Ha e különféle állitásokat összevetjük és figyelemmel kisérjük a jelenségeket, azt kell mondanunk, hogy e tekintetben — mindenkinek van egy kis igaza. Még pedig azért, mert a divat olyan szeretetreméltóan engedékeny, hogy teljesen aláveti magát az egyéni izlésnek, ugy, hogy valóban bármelyik korszakhoz alkalmazhatjuk igényeinket, csak a legszebbet, a leginkább egyéniségünkhez illőt válaszszuk. És valóban minő barátságos összesimulását látjuk a különböző korszakoknak! Ugyan egy öltözéken szemlélhetjük a direktórium korszakbeli frakkos felöltőt, széles kihajtójával, és szorosan mellette a hosszu mellényét a XV. Lajos korszaknak, valamint csipkecsokrait ugyan e kornak. És a panier-ről mit is mondjunk! Szerényen lépett fel eddig, a szoknya hátsó részét dudoritva fel egy kissé, mintha csak támaszául szolgálna a sok disznek, a nehéz selyemszöveteknek. De valjon, nem fognak-e még nyerni terjedelemben és veszteni a szerénységből? Valjon megóvja-e hölgyeinket a tulzástól a velük született szép-érzés, és a természet elleni kidudorodásban mutatkozó izléstelenség? Hisz minden öltözék visszatetsző, mely aránytalan, egészen természetellenes. Ha tulságba nem vitték volna a szük ruhák divatát, ugy az egészen megfelelőnek bizonyul, de valljuk be őszintén, hányan tartották meg hölgyeink közül az aranyos középutat? Hisz a tulságosan szük, ránczok nélküli ruhák olyanok, akár a szoros tokok, melyek még a kellő mozgást is vagy korlátolják, vagy pedig tulságosan előtünteti. Meglehet, hogy ha e tekintetben kellő arányt tartottak volna szem előtt a divat-kormányzók, nem éled vala fel a panier tulsága sem. De azért, és épen azért, szabadságában áll minden hölgynek csakis a szépet, az illőt választani, és hiába mondják, hogy a mai kor öltözékei nagy költséget igényelnek, mert azokat valóban szerény jövedelemből is csinosan ki lehet állitani azoknak, a kiknek izlésük és ügyességük van hozzá.

Igy vagyunk a báli öltözetekkel is. Igaz az idősebb nők, a mamák, aztán a tánczoló fiatal asszonyok csakis nehéz selyemruhában jelennek meg tánczvigalmainkon, de ez régtől fogva igy volt, és igy fog maradni, de a fiatalság a legegyszerűbb ruhában is jól fog mulatni, szép lesz, kedves lesz, és — a mi a fő — boldog is lesz! Csinos fehér, rózsaszinű, kék, halvány zöld tarlatán ruhákat láttunk, selyemderékkal, vagy a nélkül, sok virággal diszitve a szoknya, a derék, de a kevesebbé diszitett ruha is szép volt, ha azt kellemmel és izléssel viselte a fiatal leány. Egész rövid ruhában azonban az idén még nem bálozuak, de azt mégis látjuk, hogy a tánczosnők uszálya valamivel rövidebb, elől meg épenséggel rövid a szoknya, hogy sehogy sem lehet akadály táncz közben, az uszálylyal pedig — boldoguljon a környezet, nemde?

Számrejtvény.

H . . . Juliskától.

4. 2. 13. 10. Szárnyasaink eledele,
14. 5. 6. Sok leánynak az a neve.
10. 11. 12. 3. Nélküle ház nem épülhet,
7. 18. 17. 16. Vizen menni ezen lehet.
15. 18. 2. 7. 8. 9. 6. Törökországot nevezik igy,
1. 11. Ennek te soha ne higyj.
I 18. Hazánk egyik nagyvezére,
Ki azt egyszer nagygyá tette.

Megfejtési határidő: februárhó 19-dike.

A mult évi 52-dik számban közlött rejtvény értelme:

Ne fujd, a mi nem éget!

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Jánossy Lajosné, Báthori Sigray Istvánné, Hanzsulovits Berta, Peterdi Pap Erzsébet, Ujfalusy Károlyné, Temesváry Erzsébet, Fodor Jolán, Juhászovics Tekla, Burián Laura, Nagy Ilona, Gáspár Aranka, Koller Irén, Uray Erzsébet, Mihajlovics Mariska, Dicső Imréné, Losonczy Eszter, Spuller Olga és Emilia, Mészáros Janka, Tóth Lászlóné, Szerb Tekla, Árvay Jutka, Namény Vilma, Tóth Endréné, Mózesy Juliska, Kádár Zsófia, Máriássy Anna, Hamar Istvánné, Szabóky Esztike, Baráth Ida, Fényes Matild, Novák Irén és Berta, Galambos Mariska, Varga Róza, Netrik Józsa, Herzán Tilda, Erdélyi Zsófia, Bartha Gyuláné, Szigethy Jolán, Máthé Elvira, Izmael Mari, Holitska Antónia, Török Ida, Molnár Juliska, Kézy Julia, Mednyánszky Vilma, Hort Ilka, Szabó Mihályné, Biró Anna, Kiss Ottilia, Fülöp Aranka.

Megbizások tára.

Piskoltra G. J. urnőnek: Ujból megküldtem.

B. Horváthra H. I. urhölgynek: Azokkal a régiekkel már nem szolgálhatok!

Sárospatakra M. K. urnőnek: Azonnal és a legszivesebben intéztem el megbizását. Jól választottam-e?

Nagyágra H. V. urhölgynek: Midőn kedves sorait vettem, már el volt küldve.

Murányba egy előfizetőnek: Névaláirás nélkül beküldött házassági hireket nem közölhetek lapomban, mert fájdalom, már többször történt visszaélés az ilyen hirekkel. Bocsánat.

Vépre É. K. urnőnek: Nemde vette felvilágositó soraimat? Szives tisztelet.

Sz. Somlyóra V. M. urnőnek: Várom szives válaszát.

Bicsérdre Gy. F. urnőnek: Azonnal megküldtem.

Mohácsra L. J. urhölgynek: A jövő hét folytán veszi a csomagot. Köszönet a felvilágositásért!

N. Bajomra Cs. I. urnőnek: A legszivesebben teszem.

Korpádra U. M. urhölgynek: Magánlevélben mondtam véleményt és tanácsot a kérdéses tárgyban.

Zsarnóra Zs. B. urnőnek: A legszivesebben járnék el a reám bizott ügyben, de tudnom kellene, kinél és mikor jelent meg a kérdéses regény. A „Családi Kör“ kiadványai közt nincs. Fogadja szives tiszteletemet.

Rimaszombatba W. B. A. urnőnek: Régibb könyveinket 2 frt 10 kron szerezhetik meg azon t. uj előfizetőink, a kik kötelezik magukat a lapot egész éven át járatni. Az előfiszetési dijat évnegyedenként is be lehet küldeni.

Mezőkovácsházára L. G. urnak: Évnegyedenként is be lehet küldeni a lap előfizetési diját. A könyvek meghozatala azonban egész évi kötelezettzéggel jár a lap iránt. Tán nem olyan sulyos feltétel!

Pápára P. K. H. urnőnek: Azonnal megküldtem a kivántat.

Kérdések.

Mire használhatnám fel szép, drága myrthus koszorumat, mely csak két óráig diszitette fejemet? kérdi

P. Albertina.

Ki nem állhatom a keztyűt szobában, ha látogatóba megyek. Csakugyan az illem elleni sértés, ha azokat lehuznám, szeretné tudni V. Mariska.

Melyik szagos viz most a legdivatosabb?

Igaz-e, hogy a glycerin nagyon ártalmas az arczbőrre nézve? D. Lina.

Az a multkori egyszerű leányka, a ki nagyon tudni vágyó és csendes falujában nem áll módjában saját igyekezete után csekély ismereteit kibőviteni, többször hallotta már azt a kifejezést: naiv, sőt azt saját magára is hallotta már alkalmazni, pedig egész, igazi értelmét nem tudja. Irja meg ezt neki egy kevésbbé egyszerű és tudatlan hölgy és köszönettel fogja venni a szives utasitást.

Melinda kéri t. előfizető társnőit, szivesked jenek neki olyan hajkenőcset ajánlani, mely nem csak növesztené, de egyszersmind meg is barnitaná haját.

Feleletek.

Z. Arankának. Cinthio Giraldi, ferrarai beszélyiró „Hecatommithi“ czimű könyvének, — mely 1565 óta számos kiadást ért meg és több nyelvre lefordittatott, — harmadik, a hűtlen férjekről szóló része hetedik elbeszélésében tárgyalja a „hős mór“ történetét, kinek azonban nem ad nevet. Ő, ugy látszik, a XVI. század elején keletkezett és történeti tényeken alapuló mondát használt: mert Cyprusnak egyik velenczei helytartója, Moro Cristofalo, 1508 körül lemondott állásáról, mivel nejét elveszté. Shakespeare az olasz elbeszélést nyomról nyomra követte tragédiája megirásánál, lényeges változtatást alig téve rajta; de a mórnak és a zászlótartónak nevet adott, kiket az olasz beszélyiró csak czimükön emlit: Othello és Jago nevét állitólag Reynold John „The revenge against adultery“ czimű beszélyéből vette. A tragédiának tehát lehet némi történeti alapja, de Othello semmi esetre sem historiai személy.

Egy Shakespeare-barát.

F. Ilonának. A szemölcsök fájdalom nélküli kiirtására ajánlom, hogy naponta égesse pokolkővel, és égetés előtt vágja le minden nap a bőrt vérzésig; ez a szemölcs eltűnőseig folytatandó. Egy piros folt marad a szemölcs helyén, de ez is elmulik rövid idő mulva. Th. Mariska.

G. Bertának hajnövesztésre ajánlom Beszédes Gyula hajkorpa szeszét, melynek jó hatását magamon tapasztalom. F. Ella.

Fenimórnak. A renaissesance-styl nem egyéb, mint a görög és a római stylnak uj keresztyén szellemben való feltámasztása, melyet a tulságosan czifra épitkezési modor tett szükségessé. Az olaszok kezdték az ujitást, első, hirnévre kapott művészük Brunelleschi Fülöp volt, a ki a flórenczi dómot épitette. A renaissance a maga gazdag épitészeti szépségeit nem csak templomokban fejti ki, hanem leginkább palotákon, muzeumok, szinházak, parlamentházak stb. épitésénél. A renaissance leghiresebb mesterműve a szt. Péter temploma Rómában. Másfél század alatt épült, és egyik legóriásabb épülete a világnak. A kupola átmérője 140' s magassága 405'. Ha a bécsi Szt. István tornyát e templom közepére tennék, a torony hegye nem érné még el a lámpák fedelét sem. — A renaissance styl főszépsége az ékitményekben és kimerithetlen gazdag képzeletben nyilvánul, mely annak nyilatkozatában rejlik. Fel van használva benne minden szépség, mit az előbbi korszakok is nyujtottak, csakhogy nemesen egyszerűsitve: a római kupolák és bolthajtások, a görög oszlopok stb. A renaissance styl főépitészei voltak: Alberti, Rafael, Michelangelo, Palladio stb. Francziaországban tulságba csapott át ez uj irány is és majdnem torzképeit láttuk a rococo és barock stylban, de a jelen nemzedék már óvakodik e hibáktól és azért találkozhatunk napjainkban gyakran igazán szép, nemes arányokban tartott épitkezésekkel.

Es kis tanitónő.

Szerkesztői nyilt levelek.

„A gondolat ruhája.“ Igen kedves

„Dalok.“ I L. A mostani évszak hideg nekik, de nyáron szivesen mutatunk be belőlök.

„Beteg asszony.“ Köszönettel vettem.

„Az erdő titka.“ Nem marad soká titok!

„Oh! drága boldog pillanat“, „Szivrészegitő gondolat!“ — Ugyan ezt mondja Vajda János jeles költőnk a „Találkozások“ 57-dik versszakában!

„A bölcső mellett.“ A mint reá kerülhet a sor, igen szivesen.

Előfizetési fölhivas

a

„CSALÁDI KÖR“

Huszadik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven szines boritékkal.

Minden hóban négy melléklet, fölváltva szinezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások és könyomatu arczképek.

Előfizetési dij:

Csupán a lapra: egész évre **12 frt,** — félévre **6 frt,** — negyedévre **3 frt.**

Az egész évi 12 kötet csomagolási dija 40 kr.

VARRÓGÉPEK

Wheeler és Wilson-féle Mfg. Comp. Uj-Yorkban

es. kir. udv. **szállitók**

Budapesten csak **OHM C O.**-nál Józseftér 15. sz.

Nagy varrógép-raktár családok és iparosok számára. — **kézivarró-gépek**, különféle rendszerek szerint. — **Berendezési intézet**, házi távirdákra és villámháritó tervezetekre.

Kegyesen figyelembe ajánltatik!

Az idei **párisi világkiállításon Wheeler- és Wilson Mfg. Comp.** 80. varrógép-kiállitók közül az első jutalommal (Grand prix) **„nagy arany éremmel."**

SZŐKE EDE

Budapesten, váczi utcza 2. sz. Gróf Szapáry-féle há

„a rózsához"

ajánlja gazdagon felszerelt és izletes

uri és női pipere raktárát

u. m:

lemez alsó	2 frt. 75 krtól	4
berlini kendők	80 „	3
gyermek kabátkák	60 „	fe
férfi és női duxi ingek	90 „	
„ „ „ nadrágok	1 frttól	
női nyakkendők	25 krtól 2 frt 50	
szines és fehér férfi ingek	1 frt. 25 „ 2 frt 50	
női és gyermek harisnyák	30 „	
posztó kesztyük	20 „	
kamáslik	40 „	
férfi és női gallérok drbja	20 „	
továbbá szines zsebkendő	8 „	50

valamint minden e szakba vágó czikkeket a lehető legi nyosabb áron.

Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek.

Köszönet nyilvánitás.

Egy a tagjaimba esett igen erős köszvény miatt, oly erős fájdalmakat szenvedtem, hogy ágyamban csakis mások segélyével fordulhattam meg és az éjjeket a legnagyobb kinokban álmatlanul töltöttem. Ezen fájdalmaimtól, a Török József ur gyógyszertárában kapható **köszvény vászon** használata által a legrövidebb idő alatt megszabadultam, noha azelőtt ellene hideg borogatást stb,, valamint orvosi segélyt vettem igénybe, miután most hivatásomnak ismét megfelelhetek, minden ilyen bajban szenvedőnek a fenti iránti szóbeli vagy irásbeli kérdezősködésére szivesen teszek bizonyságot.

Gröbner János,
pályaudvár, Rákos-Palota.

A. Wissnyey Gyula

Budapest váczi-utcza 14.

Nagy raktár **női pipere áruk, fichuk, chemisettek, gallérok és kézelőkből** a legujabb formákban.

Különösen szép pongyola-fökötők.

Ujdonságok **valódi franczia selyem cravatteok és csipke barbeokban. Spanyol és csipke fejkendők** fehér és feketében.

Fejcsokrok és coiffureök továbbá **minden női pipere czikk** a legujabb mintákban.

Az ünnepek alkalmára az árak leszállitva.

A farsangi idényre: **báli, estélyi és mennyegzői ruhák** a legujabb párisi modellek után olcsón készitetnek.

A. Wissnyey Gyula,

Budapest, váczi utcza 14.

Általánosan elismert **legszebb**

báli toilettek, jelmez-costümök és belépők.

Báli toilettek tarlatánból	frt 25, 30
ugyanazok atlaszderékkel	frt 35, 40
gazdagon virággal diszitve	frt 45, 50
Faille ruhák minden szinben a mostan kedvelt és legujabb szines himzésekkel és himzett mellénynyel	frt 80, 90, 100
Atlasz báli ruhák elegansan, ezüst vagy arany gazirral és virágokkal	frt 70, 80
Menyasszonyi toilettek atlaszból v. failleből	frt 60, 70, 80

A toilettek diszitéséhez a leggyönyörübb szines zéseket, nemkülönben természeti fecskéket személy hoztam Párizsból.

Vidéki megrendeléseknél egy régi derek és a s nya előhosszának beküldése kéretik.

Teljes tisztelettel

RÓZSAY, Confectioneu

Deák utcza 5. sz. a „Franczia nőh

Vadász Ferencz özvegyének utóda

illatszer-tára

„A VIRÁG KIRÁLYNÉHOZ"

koronaherczeg (uri)-utcza 1. szám alatt Párizsi ház Pesten,

Ajánlja főraktárát valódi ***angol*** és ***franczia illatszerek, hajkenőcsök, olajok*** és ***toilette szappanoknak,*** továbbá fog-, köröm- és hajkefék, mindennemű fésűknek; ugyszintén nagy választékban a többi itt fel nem emlitett ***pipereszereket.***

Árjegyzékek kivánatra beküldetnek, és vidéki utánvételi megrendelések azonnal pontosan teljesittetnek.

Igen részlezett dúsan képekkel ellátott **fö-magárjegyzékem** (tartalmazza: mag- és gumó-fajokat legnágyobb választékban s legjutányosabb áron) megjelent s t. cz. kivánatra ingyen s bérmentve megküldetik. Minden rendelményhez egy diszesen kiállitott müvecske tartalmazva: 1. Az év minden hónapjában mikép végezzük a kertben teendőinket. 2. Spárga mivelő. 2. Artcsóka mivelő. 4. 120 ábra a legkülönfélébb növényekről ingyen mellékeltetik.

Első magy. kertész és mezőgazdászati ügynökség

Freund Adolf D.

magkereskedése Budapesten, Thonet-udvar.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a müvelt magyar hölgyek számára

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij féléveakint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 21-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

5. SZ.
Február 2-dikán.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Gyógyithatlan sebek.

(Elbeszélés.)

Balázs Sándortól.

(Folytatás.)

— Hitemre ez elragadó. Mintha csak vaudeville- vagy regényhős lennél! Két évre van szükséged, hogy tönkre jussál; az adóssági börtönt csak furfangos szökéssel kerülöd ki, s alig kerül bele három hó s hitelezőid, kiket kétségbe ejtél, meg vannak vigasztalva, s te gazdagabb, mint valaha! Vigyen el az ördög, ha beszéltünk három napig egyébről Párisban, mint szerencsés házasságodról. De mond csak, nem nagyitott a hir: mennyit kaptál nőddel?

— Négyszázezer pengő készpénzt s legalább háromszor annyira biztos kilátást. Csakhogy fájdalom, ez elragadó kilátás kissé messze esik!

— Hogy hogy? Talán örökösödés?

— Fájdalom, ugy van!

— És az öreg jó husban? Nem bámulok. Oly emberek, kik csak haláluk után kezdenek valamit érni, rendesen hallhatatlanok. De mond csak, minő ember az ipad?

— Nyárspolgár a szó szoros értelmében. Nevetséges, hiu, fukar, ostoba!

— De pénze van.

— Nyomoruság. Minden huszasán érzik a gyapjuszag. Az ember keztyű nélkül zsebébe sem nyulhat.

— És nőd? Őszintén szólva, te alig fogod elhinni nekem, mennyire kiváncsi vagyok e milliomos asszonykára!

— Bah, aranyos rámában nyomoru mázolás. Egy ostoba libácska, ki minden szavamra fülig pirul, s kivel utaznom kellett a mézes hetek alatt, hogy merő unalomból főbe ne lőjjem magamat!

— De hát szép-e?

— Nem épen rut!

— Nem voltál szerelmes bele?

— Mily eszme! Ha még két ilyen kérdést intézessz hozzám, magam magamnak sem fogom elhinni, hogy Párisban voltál!

Ön elképzelheti Viktor, mit éreztem e gyalázatos szavak hallatára, de erőm nem hagyott el, és maradtam, hogy tökéletesen kiismerjem ez embert, ki ily alávaló módon bánt velem.

— Apropos! — mondá az idegen, — emlékezel még a kis Jeanette-re?

— A kis virágárusnéra az saint Honoré utczából? Patvarba! Hogy ne emlékezném?! Olyan lábakat és termetet soha nem lehet elfeledni. Most is előttem áll kis villogó szemeivel, melyeknek pillantásai jobban részegitettek a bordeauxinál! Ah, kedves kis állat!

— Távozásod felett vigasztalhatatlan volt egész egy hóig!

— Mily szeretetreméltó hűség, ezt meg fogom jutalmazni!

— Hanem aztán természetesen vigasztalást keresett.

— És talált?

— Egy ostoba porosz bárónál, ki feleségül vette őt.

— Ah, ez fölséges! Egész kis regény!

— S a mi benne legnevezetesebb: neked köszöni szerencséjét.

— Hogy hogy?

— Hisz te fedezted fel, s te hoztad divatba őt. De megállj csak, mit is akartam kérdezni? Egész uton fejemben volt, s most nem akar eszembe jutni . . . Ah, meg van! Matild! Mi történt Matilddal? Nem képzeled, mily érdekes dolgokat irt Dénesfi e kalandról nekünk. Felolvasá-

sokat tartottam leveleiből barátainknak, kik egészen el voltak ragadtatva általok és téged a leggenialisabb kópénak, a szerencse kegyeltjének kiáltottak ki!

— Ah Matild! De hát hol kezdjem: mennyit tudsz e kalandból?

— A legérdekesebb pontig ismerem e viszonyt, csak a befejezést mond el, erre vagyok kiváncsi.

— Tehát tudod?

— Hogy Matild egy napon értésedre adá, hogy anya.

— Ugy van barátom.

— És te mit tevél?

— Mit teheték? Nőül csak nem vehetém őt, kinek épen oly kevéssé volt vagyona, mint nekem! Na hiszen gyönyörű koldus estélylyel ünnepelhettük volna meg menyegzőnket!

— És Matild, a szegény kis Matild?

— Most szintugy gazdag, miként én vagyok.

— Véletlen örökség?

— Nem; férjhez ment!

— A manóba! És ki volt a szerencsés?

— Egy holdimádó uj nemes; kinek nagyapja még serfőző volt Pozsonyban, de nagy vagyont szerzett, s azzal nemességet, nevet és jószágokat vásárolt magának.

— De mi lelte önt Viktor? — kiáltá a fiatal nő, észre véve, hogy a beteg arczán fájdalmas izgatottság mutatkozik. — Sebe sajog önnek Viktor, vagy talán e szomoru elbeszélés okoz önnek fájdalmat?

— Semmi; higyje el Julia, semmi. Egy kis futó nyilalás volt mindössze, de már elmult; már nem szenvedek többé. Kérem folytassa ön!

— De mi módon jutott ez ember Matild közelébe, — kérdé az idegen.

— Mi módon? E körülménynél térdet kell hajtanod Matild előtt. E játék valóságos mesterműt volt. Sétányon, nyilt helyeken látta őt néhányszor, legalább Matild nekem ezt igy beszélte, midőn esetlegesen megtudva kilétét, azon gondolat villant agyába, hogy jó lenne, ha ez ember nőül venné őt, hogy fátyolt vessen könnyelműsége következményeire.

— Gyönyörű! Ez elragadólag volt kigondolva!

— És a kivitel, a kivitel barátom, ez volt a mesterműt!

— Hogyan történt? Beszélj gyorsan, égek a kiváncsiságtól!

— Legnehezebb volt kieszközölni azt, hogy körébe jöjjön, hogy találkozzék vele, legalább egyetlen egyszer. Végre nem tudom minő véletlen, ugy hiszem egy tűz, mely házukban kiütött, segite e szükségen is, az idegen beszélt Matilddal, föl lőn szólitva látogatások tételére, s pár hét, alig egy hó után a játék megnyerve, s Matild a milliomos arája lőn.

— Ugyan kérlek, nevezd meg nekem e műkiállitásba való egyéniséget, égek a vágytól nevét tudni!

— Elfeledtem, tudtam, de elfeledtem!

— És mond csak, mily terveid vannak Matildot illetőleg? Véget akarsz mindennek vetni, vagy még tovább is czélod fönntartani az összeköttetést?

— Miképpen hagyhatnám őt el? Ah barátom, e nő bűvhatalommal uralkodik mindazok felett, kik közelébe

tévednek. Egy valóságos syrén, kinek csábhangjai elől nincs menekülés!

— Hol vannak ők e pillanatban?

— Pesten. Épen tegnap irtam neki, s csak levelét várom, hogy azonnal induljak.

— És nőd?

— Nőm? Ah barátom, kényelmesebb és fesztelenebb házasságot nem is képzelhetsz, mint az enyém. Nőm ép oly mértékben ostoba mint szerelmes, s engem egy föld feletti lénynek, egy félistennek hisz . . . halálra nevethetném, ha magaviseletére gondolok.

Nem volt bátorságom többet hallgatni.

Erőm fogyni kezdett, s megszégyenülve, porig alázva és szétzuzott szivvel tántorogtam szobámba, és épen jókor, mert tagjaim zsibbadni kezdtek, s félig eszméletlenül rogytam egy pamlagra.

— Boldogtalan nő! — sóhajtá a beteg.

— Reményeimnek, boldogságomnak, életemnek vége volt, s kétségbeesés fogott el, ha a jövőre gondolék.

Éreztem, hogy ez emberrrel nem élhetek tovább, de mi módon szabadulok tőle? Sejteni kezdém, hogy ő, ki mintegy hitvány áruczikket csak számitásból, pénzemért vett nőül, vonakodni fog ez előnyről lemondani. Elhatároztam atyámnak irni, s kéni őt, jöjjön rögtön és tanácsoljon.

Ah Viktor, ha a balsors egyszer ellenünk fordul, nem áll meg mindaddig,mig tökéletesen össze nem zuz bennünket.

Alig egy óra mulva e boldogtalan párbeszéd kihallgatása után, egyik cselédem a szobába lép, s levelet nyujt át, mely — mint mondá — e pillanatban érkezett.

Remegve törtem fel az iratot; egy titkos sejtelem sugá, hogy tartalma gyászos leend.

Nem csalatkoztam.

Ah, a gonosz sejtelmek soha sem csalnak!

A levelet atyám könyvvezetője irta, melyben tudatja, hogy atyám igen veszélyes, s reménytelen betegségben szenved, s hogy ha még egyszer látni akarom őt, sietnem kell.

E levél végső reményemet is meggyilkolá.

Mit tenni? mit tenni? kérdezém magamtól, a nélkül, hogy egy gondolatom jött volna.

— Hivja ön a báró urat! — mondám a cselédnek, a nélkül, hogy tudtam volna még, mit fogok neki mondani.

— A báró ur egy idegen barátjával ezelőtt negyedórával elhagyá a házat, — válaszolt az inas, — s azt mondta, hogy csak ebédre fog hazatérni.

— Mikor indul a vonat Pestre?

— Egy óra mulva asszonyom.

— Hozzon bérkocsit, indulnom kell!

Egy óra mulva már utban voltam.

Késő volt!

Atyámat halva találtam.

Másnap megérkezett férjem, képmutató szemrehányásokat tett gondatlanságomért, hogy egyedül utra kelltem, de annyira le voltam verve a fájdalom által, hogy mit se felelheték szavaira. Pillanatra sem távozám atyám koporsójától s férjem hasztalan kisérté meg eltávolitásomat. Sirtam, mig könnyeim elfogyának.

A temetés megtörtént.

A sirkertből haza érve, atyámnak volt könyvvezetője lépett a szobába, egy pecsételt csomaggal, mely mint mondá,

atyám végrendeletét tartalmazza, melynek végrehajtásával ő bizatott meg.

Kértem őt, halaszszuk el e szomoru formalitást, de férjem nem volt velem egy értelemben, és én nem akartam idegen jelenlétében jelenetet kezdeni.

Ah, e végrendelet, e boldogtalan végrendelet, ez volt számomra a végső csapás!

(Folytatása köv.)

A buza-kalászok.

(Nép-legenda.)

Szász Bélától.

Megvan. A zűr formákat ölt,
Kék ég ivén az ifju föld
Himes palástot hordva jár,
Melyet aranynyá sző a nyár,
S az embert minden lanka fája
Hajlékkal s táppal is kinálja.

S mint raj, ha elhagyá kasát,
A földet a nép-sokaság
Mind négy szakon, hogy ellepi:
Utat az Ur mutat neki;
Vezérli gonddal, áldva, kézen,
S bármerre tér: Ő vele lészen.

Egygyé forrik egy-egy csoport,
Melyet egy vágy egy tájra hord;
S a tájat hogy megkedvelék,
Épitik házak födelét,
Mert szól az Ur: „Jobb lakni házba',
S legjobb kényért ád a barázda."

S oktatja az ember fiát,
Kezébe rózsás magvat ád:
„Hintsd el, föltörve rét gyepét,
De egy háznak egy sor elég,
Mert, hogyha nyár hevétől érik:
Szem födi szárát le, tövéig!"

S barázdáját minden család
Megvonja; az Ur áldva áld;
Kövér a föld s ha jön a nyár
Tövig szemes a buza-szár;
És, hogy minden háznál elég van:
Béke tanyáz szivben, hajlékban.

De ám az ördög sem pihen,
S egy jámbor papnak képiben
Hirdet csodás, szép dolgokat,
A többel s többel csalogat,
Igér a nőnek éket, szépet,
S a férfinak királyi széket!

— Az igazat nem ejti meg;
De van, ki hisz beszédinek
S Rur háza, a ki nagyra lát,
Hogy több legyen, mint más család,
Veti ekéjét széles földre:
Ötven barázdát magvval töltve.

Rur és neje reménykedő,
Csillámló tervet tervre sző;
Hombárja kész a mély, a nagy,
Földjén nyüzsög a szolga-had;
Uj palotája terve készen,
Ivelve büszkén, nagy merészen.

— Az Ur komoran nézi ezt,
S hogy a vetés már érni kezd:
Egéből, im', a földre szállt,
S fogván fején a buza-szárt,
Csak egy maroknyit hagy bántatlan,
S a többi szem tövig lepattan.

S a Rur család mezőre mén;
Ma lesz valóvá a remény!
De kéz remeg, szem tétováz:
Minden száron csak egy kalász!
A homlokon verejték gyöngyöz...
— Igy kötteténk sovány göröngyhöz!

Farsangi beszélgetés.

I.

A napokban egyik barátnőmnél társaság volt. Thea után a fiatalság a zongoraterembe sietett, az öregebb urak a mellékszobában szivarra és politikára gyujtottak, a többi a házi asszonyt és a fiatal hölgyeket mulattatta, én meg egy félreeső karosszékbe vesztettem el magamat. Nagyobb társaságban élénkebb beszélgetés után jól esik, ha kis időre félre huzódhatom, és az én öreg hibámnak, az ábrándozásnak élhetek egy keveset. Egész uj világot varázsol akkor elő a szemfényvesztő képzelet. Mintha csak álmodnánk, mégis tisztán látunk, tisztán hallunk mindent, sokkal szebben és élénkebben, mint a valóságban, a hogy csak a képzelet tud áltatni. Most az egyszer azonban, én nem tudom, hogy jött, talán azért, mivel, a közmondás szerint, a végletek érintkeznek, de a körülöttem zsongó-bongó vidámságban, az én bohó képzeletem azzal állott elő, milyenek lehetnek az ártatlanul halálra itélt utolsó órái, utolsó gondolatai, utolsó érzései; hogyan eshetik neki, elbucsuzni az élettől, a melyben olyan kegyetlenül megfizettek neki; övéitől, a kiket ugy szeretett, és mégis megbélyegzett nevet hagy reájuk, és épen odáig jutottam, midőn a megdicsőülés fénye önti el halovány arczát, mikor kizavartak álmadozásomból.

Egy régi barátom volt. Nem tudom, mi űzte el az ország boldogitásán vetekedő — nem veszekedő — politikától; azt azonban egész világosan láttam, hogy ide én hozzám a legtisztább emberszeretet hozta. Azt hitte, hogy én itt borzasztó módon unatkozom magamban, és szánakozott rajtam. Különben az is meglehet, hogy társat keresett magának. Mert meglátszott rajta, hogy kissé roszkedvű. Valamin mérgelődhetett oda át a politikában.

Hogy min gondolkodom, kérdé, kissé elegikus hangon.

Volt eszem, hogy nem mondtam meg neki. Még megerősitette volna abban az épen nem hizelgő föltevésben, hogy én itt e kedves társaságban unatkozom!

A zenét hallgatom, mondám tehát, a mely a szomszéd teremből ide szűrődik hozzánk. Csárdás hangjai voltak, és a boldog fiatalság szive szerint mulatott mellette.

— Hagyja el! — szólt rá az én régi kedves barátom kedvetlenül. Felesleges mondanom, hogy az én régi kedves barátom szintén megette már kenyere javát.

— Ez nem igazság! — tréfáltam vele. — A politika keserű levével a mi édes zenénket önti le!

— Nem is a zenére mondom, hanem azokra oda át, — magyarázta az én barátom, még kedvetlenebbül.

— A fiatalságra? — kérdém hitetlenül.

— Arra, arra! — hagyá helyben az én barátom. — Egyebet se tesz, csak tánczol.

— Illik neki; azért fiatal és azért van most farsang — és kezdém sajnálni jó barátomat. Nagyon elbánhattak vele oda át.

— Az a baj! — veté ellen az én barátom. — Ez a mai fiatalság csak a naptártól kér tanácsot. Az én leányom is köztük van!

— Mi is csak olyanok voltunk! — figyelmeztetém szeliden az én öreg barátomat.

— Más idők voltak azok! — fohászkodott fel. — Akkor volt miből, most pedig nincsen.

— Azt a kis tánczot oda benn ingyen adják, — nyugtatám meg tréfás komolysággal.

— Nem akar megérteni! — zsémbelt rám barátom. — Nem arra mondom. De kegyed is tudja jól, hogy ez most csak köszörülés a jövő heti bálra.

— Tehát a bálozás! — és erre én is gondolkodóba estem egy keveset. Elfelejtettem megmondani, hogy az én barátom egyszersmind országgyülési képviselő, és pénzügyi bajaink nagy gondot okoznak az ő hazafiui fejének. Azután az a nagy szomoruság, mondhatni: elérzékenyülés, a melylyel az utolsó szavakat mondá.

— És azt hiszi barátom, hogy ezzel meg lehetne menteni a hazát? — kérdém tehát őszinte részvéttel, és csak midőn barátom szemébe néztem, vettem észre, mekkora badarság szaladt ki a számon. Ugy nézett rám, mintha szörnyeteg volnék.

— Bocsánat! Nem azt akartam mondani! — rebegém tehát, a minthogy ugy is volt; csak ugy öntudatlanul jöttek ajkaimra azok a szavak, és most igazán féltem, hogy barátom meg lesz bántva.

De ok nélkül volt félelmem. Midőn most ujra rá néztem, nem neheztelés, hanem mosoly ült ajkain. Csak hogy az olyan forma mosolygás volt, a min nekem lett volna okom a neheztelésre. Olyan valami csekélybe-vétel volt e mosolygásban. Mintha csak azt mondta volna; „Lehet is a nővel okosan beszélni!“ Erre valami „belső szózat“ azt sugta nekem, hogy azért is nekem van igazam. És hol van az a nő, a melyik nem hallgat a „belső szózat“-ra?

— Azért mégis csak ugy van az! — mondám tehát. És szeretem is, ha a fiatalság egy kicsit farsangol!

— A mai időben is? — kérdé barátom élesen.

— A mai időben is, — mondám én utána komolyan.

— Halljuk! Halljuk! — szólt most barátom, egészen ugy, mint a hogy a képviselőházban szokás.

— Halljuk elébb az ön okait! — Tulajdonképen azért ajánlottam föl neki az első szót, mert az egy „belső szózat“-on kivül semmiféle okot nem birtam volna felhozni állitásom mellett, azzal pedig vajmi kevésre mentem volna barátomnál. Legalább időt akartam tehát nyerni.

— Mondtam már, tisztelt barátnőm, — kezdé most barátom, ujra az előbbi elégikus hangon, jó sok keserűséggel vegyitve. — Ebben a mostani időben, mikor jóformán a mindennapija sincsen a nemzetnek. És mi az: a nemzet? A sok egyes! Szegényedünk, pusztulunk! Az előbb is oda benn, szintén azt mondtam. Kereskedelem, ipar, borzasztó mód panganak. Az embernek össze kell magát huzni, ha meg akar maradni, hogy telnék akkor még bálokra is!

Hagytam őt beszélni, és az alatt az én „belső szózat“-om sem hallgatott. Az előbb csak éreztem, hogy tévedésben van, most már azt is tudtam, miben van tévedése.

— Tehát gazdálkodási okokból? — szóltam, midőn láttam, hogy barátom most már nekem engedi át a szót. — Látja barátom, nincs igaza. Más a nemzetgazdaság, és más a házigazdaság. Onnan tudom azt, mivel én nem értek a nemzetgazdasághoz, a házigazdagsághoz meg önök nem értenek. Nincs is hozzá való érzékük, hogyan is volna, mikor csak a fejükkel dolgoznak! És most azt hiszik, mikor a leányoktól elhuzzák a farsangot, az már tiszta nyereség, pedig dehogy az, szó sincs róla! Nem szólok a szegénységről —

— De én meg arról szólok! Épen az, hogy én meg erről szólok! — kapott barátom a szón.

— Dehogy erről szól, kedves barátom! — vetém én ellene, — mert akkor azt sem tudja, mi az a szegénység. A mely apának máról holnapra nincsen, annak a leánya nem kivánkozik bálba, eszébe se jut neki szegénynek. Azt én jobban tudom, édes barátom, erről tehát ne is szóljunk, és a könnyelműségről se szóljunk, mert a könnyelműséget sem a farsang rontja meg, mert a könnyelműségnek minden nap van farsangja.

— Az, az! És ezer annak a száma! — veté közbe barátom.

— Meglehet, és nagy baj, ha ugy van —

— Szerencsétlenség! Valóságos szerencsétlenség! — vágott szavamba.

— Azt is megengedem, és okvetetlenül segiteni kellene rajta; de — más annak az orvossága, és — maradjunk csak a tárgynál, a hogy önök az országházban mondják. Tehát csak a középrendről lehet szó, a mely szintén sulyosan érzi az idő mostohaságát, a holnapon azonban nincs mit aggódnia, és a holnaputánon sem. Fenntarthatja családját tisztességesen, csakhogy a nehéz idők miatt szükebbre kell fogni az életrendet. Helyesen is van, csak ne a farsangon kezdje, különben az a pénz, a mit a farsangon meggazdálkodik, ha még annyi is, elszállinkozik, és akkor se pénz, se posztó.

— Hogy-hogy? — kérdé barátom hitetlenül.

— Bajos azt megmondani, csak hogy elmegy. Mondtam már, más a nemzetgazdaság és más a házi gazdaság. Az tudomány, ez is az, csak hogy afféle „asszonyi tudomány“, a melynek, mint tudjuk, sziv és szeretet a mestere. Mikor a jó nő látja, hogy nem ugy telik már, mint eddig, összébb huzza a házi rendet, és pedig az egészet, elejétől végig. Egyszerűbb az ebéd, a vacsora, ritkább a vendégség, kevesebb a cselédség, kisebb a lakás, felesleg és fényüzésről épen szó sem lehet többé —

— Az, az! — vágott szavamba barátom. — Tetszett neki ez a nóta.

— Az hát! — hagyám belyben. — Csak tessék végig hallgatni. Hol is hagytam? Igenis, az uj rendnél. Igen te-

hát, az uj rend azért nem esik nehezen senkinek a házban, épen azért, mert r e n d. Szeretet az inditója, szeretet az intézője, és akkor az ember alig érzi, ha-nem-ha abból, hogy az összehuzás még közelébb hozta a szerető sziveket egymáshoz; ugy-e, hogy ugy van?

— Szóról szóra! Látná csak a feleségemet! — szólt rá barátom, és gyönyörűség nézni, mikor öreg ember arczán boldogságos szeretet üti ki magát.

— Nos akkor, — folytatám tehát — azt is megengedi, hogy jó sokra megy, a mit ily módon éven át meg lehet gazdálkodni. El se hinné az ember, milyen kevéssel éri be a szeretet, ha szeretet megy elől jó példával, és akkor, édes barátom, a farsangra is telik. Nem épen ugy, mint annakelőtte, sem számra, sem fényre, erre nincs is szükség, csin és izlés adja meg a fiatalságnak az ő bájosságát, azért egyszer-kétszer dehogy nem engedem meg lányomnak farsangon át bálba menni, a mig a mindennapit megadja a jó Isten.

— A hiuság vására is hogy álljon! — nevetett barátom.

— Látja, hogy igazam van? — mondám neki diadalmasan. — Onnan tudom, mivel nevetése gunynyal elegy.

— Avagy talán nem hiuság vására a tánczvigalom? — kérdé barátom konokul.

— De nem ám! — viszonzám én, és megvallom, kissé erélyesen. De mikor roszul esett az a vádja!

— És ha az volna is, ön, az országos képviselő, legkevésbbé tehet érte szemrehányást! — tevém tehát hozzá.

— És valjon miért nem?

— Csak, azért. Hányan is vannak önök az országházban? Ha jól tudom, négyszázan. És hányan értenek a törvényhozáshoz? Talán százan, vagy annyian sem. Melyik tehát a hiuság vására? az országháza-e, vagy a bálterem?

Barátom szeretett volna nevetni, de nem igen akart neki sikerülni. Csak motyogott tehát bajusza alatt.

— Egyik tizenkilencz, másik egy hiján husz.

— Épenséggel nem, mert, mint mondám, a tánczvigalom nem hiuság vására, — igazitám ki barátom szavait.

— Akkor hát mi? — kérdé ez kissé hevesen.

— Hogy a fiatal leány bálba szeret menni? Édes Istenem, hogy is ne szeretne! Fiatal, szép, valóságos tavasz virága, szereti a napvilágot, ugy illenek is egymáshoz, és ez talán csak nem hiba? csak nem hiuság? Ám nézzen körül ilyen vigalomban, a szépség mellett a szendeség; mint gyul ki feselő bimbóarczuk a reá eső idegen tekintettől! Csak a maguk kedveért akarnak szépek lenni, senkinek sem másnak. És mikor tánczolnak, az az önfeledt gyönyörködés, a világból szeretnének kiröpülni —

— Költészet! — vágott szavamba barátom.

— Valóság! — igazitám ki én, — csak hogy a valóság itt költészet egyszersmind. Nézzük tehát más oldalról. A fiatal leány annyira el van választva a világtól; üvegházi virág; rokonain kivül, ugy szólván csak az ablakon át nézheti a világot. Pedig ő is csak szeretne valamit tudni az emberekről. A szinházat is leginkább azért szereti, és a regényeket szintén. Pedig a szinpadi és regénybeli emberek nem is valóságos emberek, hanem költöttek. Csak a tánczteremben találkozik némi valóságos élettel. Az a sok fiatal ember, az a könnyed fesztelenség, ezzel is, azzal is egyszeri bemutatásra megismerkedhetik —

— És szerelmes lehet belé! — veté közbe barátom.

— És nem lehet belé szerelmes! — igazitám ki én, — és pedig azért nem, mivel a leányszivben eszmények élnek, és a szerelemről is meg van neki az ő eszménye. Megengedem, hogy ábrándozni valót haza visz a bálból, és azt is megengedem, hogy az ábrándból szerelem is válhatik; ez azenban már tul a tánczteremen, a szülei hajlékban fűződhetik csak tovább, és ha a szülék komolyan ellene vannak, nem igen lehet szerelem belőle. Ebben a részben tehát nem férhet a bálteremhez szó, mig más részt, csak rá kell ott nézni a fiatal leányra, csupa ragyogás, csupa boldogság, csupa költészet!

— Megint költészet! — nevetett barátom, most már vidáman.

— Az hát! — hagytam rá hévvel. — És ön nem annak nézi? Vagy talán azért, mivel mind a ketten öregek vagyunk már? Szólongassa csak alamuszi fantáziáját! Gondoljon vissza, mikor szintén fiatal volt; ugy-e, hogy más szemmel nézte a világot?

— Bizony mással! — hagyá helyben, maga elé merengve.

— És ugy-e, hogy most is, valahányszor eszébe jut az az idő, örömmel telik meg a szive? Es milyen tiszták, mondhatni, égiesek voltak azok az örömök! Pedig ön férfi, és sok mindenféleképen ismerkedett meg az élettel, küzdelmeivel, diadalmaival, csalódásaival, fájdalmaival. Mennyivel inkább a nő; milyen hamar záródik be ennek az élet! Csak addig él a világnak, a mig leány, akkor is, milyen kicsiny az ő világa, és még ezt se ismerje? Még saját szépségének tiszta, ártatlan tudatában se gyönyörködhessék egykor-máskor? A miért mostohák a viszonyok? Kérdezze csak leányát, ha nem-e szivesen mond le egész évre minden egyéb mulatságról; ha nem-e örömest dolgozik és nélkülöz éven át szivesen, csak egy-két farsangi vigalomtól ne foszsza meg!

— Nem fogom kérdezni! — szólt most barátom komolyan.

— Mert fél! Nem engedi a lelkiismerete! — mondám nevetve.

— Nem azért, hanem belátom, igaza van! — mondá és fölkelt.

— Igazán?

— Igazán. Ebben a részben tökéletesen megtéritett. Volna ugyan egy kis mondani valóm, de azt már máskorra hagyjuk — azzal kezet nyujtott és ment.

És alig hogy távozott, a mellékszobából egy csapat fiatal leány repült be hozzám, körülfogtak, ölelgettek, csókolgattak, a miért olyan bátran oda mondtam a bácsinak. Nagy beszélgetésünkben sem én, sem öreg barátom nem vettük volt észre, hogy a zene rég elhallgatott, a mellékterem ajtaja halkal kinyilott, és a fiatal leányok szépen meghallották beszélgetésünk legnagyobb részét.

— Csak azt mondtam, a mi igaz — mondám tehát.

— És bár más is megtudná az igazat! — szólt ez is, az is a kedves virágok közül, hogy ne kelljen ugy könyörögni —

— És harczolni egy-egy bál végett! — folytatá a másik és a harmadik is.

— Ez a legkönnyebb! — biztatám őket. — Kinyomatom e beszélgetést.

— Oh, tegye azt! Tegye azt! — sürgették valamennyien, és ujra elhalmoztak szeretetükkel.

— Csak aztán másutt is az a hatása legyen! — nevettem én. — Sőt barátom is azt mondta, hogy valami mondani valója van még! Aligha nem ki akarja csavarni kezünkből a diadalt!

— Oh nem! Azt papa nem teszi! A mit az mond, az meg van mondva! — szólt egy közülök, kedves ibolya szemekkel. A barátom leánya volt.

— Mindegy, mégis jobb lesz, utat veszteni! — mondám, és a kedves leányoktól közre fogva, kilopództam a teremből és haza mentem. Inkább csak más alkalomra hagytam a folytatást. Emilia.

Az örök tegnap.

— Beszély. —

Blumenthal Oszkártól.

Tikkasztóan és zivatarterhesen nehezedett a hő augusztusi nap a kastély parkjára. Köröskörül minden csendes és fáradt volt. A fákon és bokrokon szomjas porréteg feküdt, és az ég kékje alig kandikálhatott ki a felhők közül a félig eltikkadt vidékre, melynek közepében olyan büszkén emelkedett gróf Sunden Erik tornyos kastélya, mintha az örökkévalóságnak volna épitve.

Ezuttal elfogadtam Erik szives meghivását és az egész augusztusra nála szállásoltam be magamat. Mostani meghivását oly különösen ünnepélyes melegséggel és izgatott, követelő ékesszólással intézte hozzám, hogy első perczre az a gyanu ébredt föl bennem, mintha jelenlétemtől kedélyének különös megkönnyebbülését várná.

Kipróbált barátság fűzött vele össze. Először az egyetemen találkoztunk volt és egyenlő életmódunk hamar fonta körénk a rokonszenv kötelékét, mely idővel az igaz szivbeli közösség gyöngéd lánczává erősödött. Azóta jó- és balsorsunkban hű társakként tartottunk össze. Akkori szokás szerint együtt szomorkodtunk a világ bajain, együtt követtük el pajkos csinyjeinket — csak a nősüléssel járt Erik a maga utján. Malten Kamilla első látásra megnyerte tetszésemet kelleme s bája által. E ritka teremtés oldalánál, — ezt a benyomást tette rám — Erik napjai derülten és örömtelten fognak lefolyni, arany folyamként.

Két év mult el egybekelésük óta. És most ez a sietős aggály, melylyel barátom meghivott. — Sötét gondolatok támadtak bennem.

Azonban megkönnyebbedett a szivem, midőn néhány napot a kastélyban töltöttem. Erik és Kamilla élete felhőtlen vidám volt. Ónsuly esett le lelkemről! Ha bölcselkedő barátom olykor-olykor bús hallgatásba merült is, ezt elmélkedő hajlamából magyaráztam, régóta szenvedett e bajban. Meg is róttam volt érte nem egyszer.

— Arra való az élet, hogy élvezzük, és nem, hogy tanulmányozzuk! Te pedig fürkészőleg és kutatólag vizsgálod, mint valami régi, bölcsességet rejtő kéziratot . . . és fájdalom, valódi philologusként mindig a nehezebb olvasási módot fogadod el!

— Ne bolygasd csendes modoromat, — felelt ilyenkor mosolyogva, és ezzel bevágta az utját minden fakgatózásnak.

Kamilla iránt mindig egyformán jó maradt. Bajos dolog lett volna megmondani, mi volt kedvesebb: Erik feláldozó figyelme és fáradhatlan gondoskodása, melylyel felesége utjából minden tüskét eltávolitani igyekezett, vagy Kamilla hálás jósága, melylyel a legcsekélyebb szivességet is fogadta és viszonozta.

Erikkel azért sem beszélhettem szivem szerint, mert egyre megzavart benne egy vidám tündér, ki mint én, szintén vendég volt a háznál. Borneck Julia bárónő, ez volt az a tündér, öreg férjének elhalálozása óta a főváros legünnepeltebb szépségének tartatott és csipős, gunyos nyelve már régen az arisztokratikus társaság enfant terible-jévé lett. Elhatározta, hogy inkább tűri a falusi élet egyhanguságát, mintsem az udvarlók léha seregét, mely örökös hódolatával vette körül. Pezsgő vérmérséklete, szeszélyes türelmetlensége lehetetlenné tette a komoly beszédet és igy ma sem jutottam hozzá, hogy Erikkel beható eszmecserébe ereszkedjem.

Meglehetősen szótlanul költöttük el a reggelit, kivéve a bárónét, kinek kaczér csevegése soha meg nem állt. Reggeli után Sunden mindjárt kiment a jószágra, hogy a gazdasági ügyelőnek uj rendeleteket adjon. A pör, melybe egyik veszekedő szomszédjának önfejűsége sodorta, Erik szigoru személyes éberségét igényelte, — és igy az ő kalauzolása nélkül indultunk tehát a park végén álló erkélyre, mely szőlőlevelekkel sűrűn befutva, utját állta a mintegy gyönyörtől bágyadt déli hőnek.

— Azt be kell vallani, Kamilla! — kezdé a bárónő, miután a szép faragásu kerti asztalnál helyet foglaltunk, — férjednek ma megint szép napja van!

— Hogy értsem ezt . . .?

— Hát nem bámultad a reggelinél bájos arczát? . . . „Huhuhu, te gyilkos!“ . . . sötét vonásait látván, egy véres balladának ezen borzongató refrainje remegtette meg lelkemet. Hisz minden izmában egy-egy buskomor gondolat rejtőzött . . . Az ég legyen irgalmas hozzánk, ha egész nap igy pessimistáskodik!

— Bizonyára a peren jár az esze, — vetém közbe.

— Csak ön ne védje őt, — felelt Julia. — Ön is egy huron pendül vele . . . csak hogy nem annyira száraz. Az elmélkedés terén ön is megállja helyét. De Erikkel szemben mégis csak kezdő. Még legroszabb élczein is alig bir jobban elkomolyitani!

— Te tulzasz, — viszonzá Kamilla, kinek halvány nemes arcza gyöngéd ellentétet képezett a bárónő csábitó, kihivó, barna szépségével. — Te szigoru megfigyelő vagy és a komolyság gyöngéd ránczát már a bubánat éles barázdájának nézed.

— Se baj! De hogy engedhetsz meg annak a férfinak, kinek csak két év óta neje vagy, oly különczséget, milyen a komolyság ráncza? Oh ezek az asszonyok, ezek a szerelmes nők! Abbeli édes örömükben, hogy egy férfi szivén uralkodnak, rabnőivé lesznek f e j é n e k! Tudod-e, kedvesem, hogy Eriknek tartozó kötelessége: boldognak lennie? boldognak bizony, reggeltől estig! Nagyon roszul teszed, bár perczekre is, felmented e hivatásától!

Ugy tetszett nekem, mintha e szók hallatára Kamilla arczán hirtelen árny vonult volna át, mely átlátszó finomságában minden legkisebb mozdulat visszatükrözött. Juliának élénk kérdezősködése — szomoruan és meglepetve vettem észre — valóban fájó hurt pengethetett meg benne.

— Kegyed, — mondám, a bárónőhöz fordulva — tulságosan nagyba veszi Erik futólagos rosz kedvét.

— Ön pedig minden áron védeni akarja.

— Mert ismerem őt. Mindig nagy hajlammal viselte-

tett az erkölcsi rosszullét iránt. Ily jellemeknél előfordul néha a szomoruság permetegje még akkor is, ha az égen a legkisebb felhő sincs.

— Oly bölcsen beszél, — tréfált a bárónő, — mint valami olympusi isten, ha jól megvacsorált. De ön mégis rosz időjós . . . Permeteg! . . . Erik szomorusága inkább hasonlit tartós országos esőhöz . . . Te Kamilla, tulságosan engedékeny vagy. Hogy vidámságot mosolyogj rá, az mint láttad nem sikerült neked. Próbáld meg, legalább az é n érdekemben, és kényszeritsd rá.

— Te, ugy látszik szereted a virgácscsal való nevelést?

— Rózsaágból is lehet virgácsot fonni.

— Mit jelent ez a mondás itt alkalmazva?

— Azt, hogy Eriket tul kell halmoznod szivélyességgel, ha elborong . . . gyöngédséggel kinoznod, ha busong . . . kiméletlen szeretettel kell bebizonyitanod, mennyi jogod van boldogságára.

— Miért? Szeretném tudni (és szavai bus érzettől megremegtek) ha szemeimből nem olvassa a legéberebb részvétet, a legélénkebb vigaszt, hogy vezethetném beszédem és cselekedetem által az örömre vissza?

Erik meghivása egyszerre más szinben tünt fel előttem. Itt valami titok, valami könyterhes titok lappang. Nem sejtette ezt Kamilla? — vagy csak a könnyelmű bárónő elől akarta ezt elrejteni? Segitségére kellett sietnem.

— Talán nincs inyére a falusi élet, — jegyzém meg. — talán jobban nélkülözi, mint tudja, a főváros változatos szórakozásait . . .

— Végre egy okos szó, — szakitott félbe a bárónő. — Persze, ez az oka. Magát ily mezeies visszavonultságra hónapokig kárhoztatni . . . borzasztó gondolat!

— Tévedsz, — felelt Kamilla csititólag. — Ép ez a békés elkülönités felel meg legjobban Erik hajlamának. Alig hinnéd, mily, mondhatnám tulbuzgó kitartással, hatolt be a mezőgazdaság részleteibe . . . és egy napszámos sem tud nagyobb szorgalommal dolgozni, mint Erik, ha mezőn vagy erdőn, déli hőben vagy viharban, harag és boszuságtól meg nem félemlitve, a munkálatokra felügyel.

— Megmagyarázhatlan hőbörtösség, — mondá csodálkozva a bárónő.

— Én is azt hiszem, hogy a munkát tulozza.

— No akkor hass ellene. Néhány hétre ott hagyni a nagy várost . . . miért ne? Már azért is, hogy az ember megint vissza térjen. De megvallom, a kolompok hangjának hosszas hallása megölné az én jó kedvemet is . . . Miért volt Erik azelőtt egészen más? . . . gondolj csak például tavalyi közös fürdői utazásunkra!

— Tanneburgot érted?

— Azt. Emlékszel . . . a beteg flórenczi énekesnőre, a szegény Lugani Mariettára, kibe akkor az összes fürdővendégség bele szeretett?

— A szerencsétlen Marietta! — felelt Kamilla, fájdalmas, mintegy szemrehányó pillantást vetve Juliára. — Mily megrázó volt sorsa a szegénynek. És te majdnem könnyelmű játék tárgyává tetted.

— Mesélje ezt el, grófnő! — kértem, örülve, hogy a beszélgetésnek más irányt adhatok.

— Nem, hagyjuk ezt, — felelt a bárónő, — de látod Kamilla, Erik a k k o r egészen más volt: tüzes, beszédes, pezsgő vigságu, boldog frisseségben versenyezve Tirol forrásaival . . . akkor még e n g e m is megvigasztalhatott!

— Az igaz, — mondá Kamilla meglepő mosolylyal, — akkor nagy szükséged volt vigaszra.

— Nagy ám.

— Hogy is ne. Öreg férjed, kikez szüleid kivánságára uagy ellenkezés után nőül mentél, három hónap előtt halt meg.

— Igaz. Jó öreg Teophilom! Tudod, szülőim soha se tehettek kedvesebbet, mint hogy minden gyermekes könyek daczára . . .

— Mit bárónő? — szakitám őt félbe. — Kegyed sirhatott is valaha?

— Mint hogy, ismétlem, gyermekes sirásom daczára összeházasitottak Borneck majoratusával. Látod Kamilla, e z volt a férj . . . bár csak több hozzá hasonló volna! Soha sem éreztem magamat hajadonabbnak, mint mióta Teophil felesége lettem. Szórakozás szórakozást, ünnepélyt ünnepély követett, az ábrándozó ifjuság lábaimnál hevert . . . és Kamilla, nem tagadhatod meg csodálatodat: mind a mellett mentve maradtam a szerelem betegségétől.

— És ezt a csodálatraméltó állapotot mindig meg akarja őrizni?

— No lám! Az ur kiváncsi . . . No, hogy orvosi kutatás-vágyát kielégitsem . . . meg! és Amen!

— De bátor vagy! — mosolygott Kamilla.

— És min alapszik bizalma? — kérdém.

— Sok mindenen, miről tán egyszer szólni fogunk. Többi közt egy nagyon egyszerű körülményen is. Eddig oly nevetségesen könnyű volt győzelmem . . . hogy természetszerűleg igen nehéznek tartom legyőzetésemet. Csak azt a férfit szerethetném, ki felsőbbsége által megsemmisitene.

— Engedje meg nagysád, hogy ezt a brunhildi szeszélyt csak regényekben higyjem el, és ott is csak akkor, ha a szerzőknek különös szivességet akarok tenni. A valóságban a makranczos hölgyek komédiája gyorsabb lefolyásu, habár csekélyebb következetességgel!

— Ne vitázzunk erről, — felelt a bárónő. — De arról biztosithatom, hogy az ábrándozó szerelmeseket, kik önválasztott Mekkába való zarándoklásukon egész életüket elsohajtják, a legmulatságosabb emberi fajnak tartom.

— Hát nem ismered fel, — kérdé Kamilla, — ép cselekvésük gyengeségében érzetük erejét?

— Igen önérzetükét! Mert mindegyik azt hiszi, hogy a hóditásra elég, ha oly kegyes megkivánni.

— Te javithatlan vagy, Julia!

— Mert nem kell az a hiba, melyet rám akarsz erőszakolni.

— Csodálom paradoxonaid tűzi játékát.

— Bár csak ez a tűzi játék mindnyájunkat légbe röpitene! . . . De nyomasztó itt a lég. Erik alighanem mindjárt visszatér . . . reménylem élvezhető állapotban.

Kamilla esdőleg nézett rá.

— Julia, n e szólj többé róla, ne többet r ó l a! . . .

A beszélgetés tehát, a vidám közbeszólások daczára megint viszatért kiindulási pontjára, Erik megfoghatlan szomoruságára, mely most jelentőségteljesebbnek tűnt fel előttem, mint valaha.

(Folytatása köv.)

Heti tárcza.

Januárhó 29-dikén.

(„Embergyülölő“-tárcza.)

Kerülöm az embereket. Mikor kerestem, és együtt tolongtam velök az élet-piaczán, melyen mindég vásár van, akkor hittem is bennök. Az én buzám azonban mindig olcsóbban kelt el, mint a másé, pedig nem volt benne üszög, és nem is volt könnyebb. Nem tudtam eladni! ez persze az én hibám volt, s a vevő annyit nyert, a mennyit én vesztettem. Ki is követelhetné valakitől e modern világban, hogy ne . . . nyerjen?

Azóta rá jöttem, hogy a függetlenség netovábbja érintkezni csak is oly emberekkel, a kiket szeretünk. Soha senki mással. S igy a világot sem oly sötét szinben fogjuk látni; hiszen ne feledjük, hogy nincs ember, még ellenségünk sem, a ki bizonyos kis körre nézve ne lenne jó ember, jó barát. A választott kis körben aztán ha az gyermekekből áll . . . feledjük vénségünket, ha vénekből . . . feledjük ifjuságunkat; ha pályatársakból, feledjük, hogy ki ér többet, s ne ejtsünk ki szánkon egy szót, egy fogalmat sem, a mi a közös versenytérre emlékeztetne. Szeressünk és tegyünk jót; ezzel az arkánummal akár ki is gyógyithatjuk a legsebzettebb szivet is.

A mióta „misantrop“ vagyok, ifju lányoknak udvarlok, s ifju barátaim vannak. Lelkem igy aztán hasonlit Jókai Mórhoz, mikor paróka van a fején. (N. b. másban fájdalom . . . n e m.)

Az illető körök persze azt fogták rád, hogy ők kerülnek, és hogy kizártak maguk közül. Holott megleheť nem nevezhetnének meg egy alkalmat sem, melyben őket kerested, velök érintkeztél, vagy hozzájok tartoztál volna. Az irodalmi czéh-életbe például belévegyülni nem is szükséges, sőt egy igazi tehetségre nézve nem is előnyös; ez urak egymásról, egymásnak, és legkivált egymás ellenére élnek, és irnak, az igazi életbe nem vegyülnek; viszonyaik egészen egyenlők, ezért oly egyenlők érzéseik, meséik, alakjaik, ugy versben, mint prózában. Jellem, — s a mi ezzel rimlik — kellem, szellem stb. nincs tulsulyban e körökben. Száműzted magadat, csakhogy szelidebb éghajlat alá.

A nagy világgal ne érintkezzünk máshol mi misantropok, mint ott, a hol nagyon sokan vannak együtt, a hol frakkot hordanak és fehér mellényt, s a hol zene szól. Bálban, szinházban, hangversenyeken. Itt az emberek ünnep-ruhát viselnek, s igy nagyobb gondot forditanak inggombjaikra, nyakravalójukra, keztyűjökre, virágukra, mint sem hogy törődnének velünk; néha udvarolnak is. Zene mellett jobb az ember, mint a gép-kerék zakatolása, tollak perczegése, vagy pénz csengése mellett. Ott küzdesz, versenygesz velök, itt . . . mulattok. Egy kis pezsgő meg épen rózsaszinnel árasztja el a világot; azonban i g a z i pezsgőt értek, mert a h a m i s pezsgő olyan mint az érzés; ha nem tiszta . . . roszul hat rád.

* * *

A kit állandóan szidunk, annál mindég kisebbek vagyunk.

Nyájas olvasónőink, köztök kivált az a veszedelmes Coralie, kivel tavaly oly sokszor találkoztunk e helyen, nagy nyájasan jegyzik meg, hogy hiszen ime . . . most se teszünk mást, minthogy szidjuk a világot teljes erőnkből.

Oh Istenem! hát a tragédia nem más, mint egy-egy erős szidalma e világnak? a satira? a regény? a bőjti prédikáczió?

A világ, a végzet, a felsőbb hatalmak mind oly fogalmak, melyek ellen a legerősebb ember sem tehet mást, minthogy zugolódik ellene. Ki versben, ki prózában, — ki ujságban, ki szószékről. Aztán a világ fogalmában benne vagyunk . . . magunk is.

Egy különben nagyon rosz poéta irja valahol, véletlenül elég igazán:

Rosz a világ, de a világon
Vannak kivételek;
Az együgyűk, s a kik szerettek,
Áldást érdemlenek.

Nos, ezt a kivételt engedi meg a misantropiám, mely tehát nem oly vak, nem oly igazságtalan, mint az Aesop rókájáé, mikor a szőllő savanyu volt.

. . . Bálban voltam. Kosarat kaptam. Meghültem. Nem kaptam cotillion-ordókat. Nos, ne legyen az ember misantrop ilyen rosz világban? Hanem azért vannak kivételek:

Az együgyűk, s a kik szerettek,
Áldást érdemlenek!

* * *

Ha nyájas olvasónőink között akad, a ki a kedvünkért . . . m é g e g y s z e r átlapozná Moliéret, a legnagyobb vigjátékirót, s az ő „Embergyülölőjét“, (magyar forditás szerint „Misantrop“-ját,) az a műben sajátságos két alakkal találkoznék.

Alcest és Philint urakkal. Mint a nagy költők alakjai általában, ők is örökké korszerűek maradnak; nevezhetnők akár Arturnak, és — más kedvelt modern nevet keresve — Elemérnek.

Alcest-Artur ur — a misantrop — dühöng. Azon szerencsétlen kedélyekhez tartozik, a kik minden embernek „igazat“ akarnak mondani; ha ez igazság gyöngédség, dicséret, akkor elhallgatják. Philint-Elemér barátját — fogalmazó a belügyminiszteriumban — szidja ép e pillanatban: „Az emberekre nyájas szókat halmozol, kedvökbe jársz, hizelegsz nekik; fűt-fát igérsz, hűséget esküszöl, megcsókolod nagy élvezettel . . . s mikor elmennek tőled, még csak akkor tudod meg, hogy ki légyen hát ez az i s m e r e t l e n ember?“

Philint-Elemér ur nagyot néz. Próbára teszi Alcest barátját, kérdezvén: „Hát megmondanád-e a vén lányoknak, hogy korukhoz a tetszelgés már nem illik, kifestett arczukon mindenki megbotránkozik? Merilasnak, hogy terhedre van, s az udvarnál mindenki unja már mikor hőstetteiről, s

nagy őseiről beszél?“ (Tegyük hozzá: „Péternek, hogy uzsorára adja ki a pénzét, — Pálnak, hogy fizesse meg a tartozását, — Tamásnak, hogy mért lett iró? — Ilkának, hogy mért öltözik czifrábban . . . a lányánál, — Olgának, hogy roszul ejti a franczia szót, — Frigyesnek, hogy a modora nagyon is falusias“ stb. . . .)

Alcest-Artur azt válaszolja, hogy: „Kétségkivül!“

* * *

Alcest-Artur nem is való az emberek közé! Becsületes emberek, és még sincs igaza. Hagyjuk ezt az érzékeny igaz-mondást négy-szemköztre, és legyenek igazak tetteink, érzéseink. De azt csakugyan nem értem, mi jogon merjük egy embernek, ha mindjárt hiu, kapzsi, rosz-poéta, vagy nem teljesen művelt ember is, például egy bálban, vagy más mulatságon kedvét szegni ily igazmondási sport, és passio által? Jelentéktelen pillanatokban az élet csupa formából áll; csevegünk, — egy-két jó adomát — hatás kedveért — ugy adunk elő, mintha az élményünk lenne, — bókolunk, csipkedünk, és megszólunk. Bolond is volna a ki hazugnak nevezne azért, mert például a kis Arankának azt mondtuk, hogy a haja arany, a szeme nefelejcs, a szive gyémántból van . . . Mondtuk formából, csevegésképen. Alces-Artur pedig . . . bolond. Oh, ő — ugymond — „gyűlöli az egyiket mert rosz, s gonosztévő, a másikat mert jó a rosz iránt“; s mindezért magányba fut, hol nem lát embert.

Ha pedig nyájas olvasónőink Moliére e vigjátékát még egyszer átlapozzák, akkor rájönnek, hogy az igazmondó ur is vizet prédikál, és bort iszik. Szerelmes a leghiubb, legtetszelgőbb divathölgybe: Celiménébe! (Mondjuk helyette: a kaczér Tarkövinébe, a „kokett“ Hoffmannéba, vagy „abba a szivtelen Kovács Gyurinéba.“) Azért ne is vitatkozzunk vele. Jól oda mond neki Philint-Elemér mikor — megunva a sok bölcsességet — azt kérdi tőle: „De hát ezt a sok tökélyt abban is föllelted . . . a kit szeretsz?

* * *

Mondtuk már, hogy a nagy költők művei mindig korszerűek. Csak a keret, a forma lesz más; magok a jellemek, az érzések, a szenvedélyek, ugy szólván az emberek, mindig ugyanazok. Ha egy költő korszerű, s igy maradandó akar maradni, találjon el művében egy embert, egy kort, egy darab körüle hullámzó életet. Ha már elolvastattuk hölgyeink által a „Misantropot“, akkor rá fognak jönni, hogy a mű lényege mindmaig fennmaradt. Ime, a darabban festett kaczér nő, a féltékeny udvarló, a hiu rosz poéta, az egymást vérig sértő u. n. „barátnők“ . . . azok meg vannak ma is. A mi elesett, az nagyon kevés; csak a szinpad salonja, butorzata, a Moliére-korbeli uracsok parókái, harisnyái, s más ily külsőségek, tehát a keret és formák változtak. Viszont — a mint ép a mult számban jegyezte meg szinbirálónk — a modern bibliás, görög és római, ó és középkori szinművek nem költenek érdekeltséget. Mért? Azért, mert nem tartoznak a körülök forrongó élethez, s utánzatai ama remekeknek, melyeket első sorban korszerűségök miatt kellene utánozniok.

S nincs, — hogy visszatérjünk eredeti tárgyunkhoz, — műremek, mely ne adna választ a lélek, a sziv valamely kérdésére, ne fejtené meg életünk valamely hatalmas rejtélyét.

Ime Philint XIV. Lajos korabeli lovag, most Elemér, hires cotillion-tánczos, és tiszteletbeli fogalmazó a belügyminiszteriumban, mit mond az embergyűlölőknek . . . A kornak, melyben már egyszer benne vagyunk, ugymond, — „türjük gyöngeségeit, — az embert tulszigorral ne bináljuk, vessünk szelid fátyolt hibáira! Hajlékonyabb erény kell a világba, a tulszigoru erkölcs is hiba. Valódi bölcs semmit se visz végletekig, és józanul mérsékli a szigort. Az uj-kor nem oly klassikus, mint az ó; ár ellen uszni pedig hasztalan. Nincs nagyobb bolond, mint a ki a világot javitgatja.“ (S ezt — szurjuk közbe, — hiu poétákon, szalonokon, s divathölgyeken kezdi.) „En is, mint te, látom, hogy sok dolog mehetne jobban, mint a hogy megy, de azért nem gyulok haragra, és ugy veszem az embert, a hogy van.“ (Vagy ugy is, a hogy az emberek akarják.) „A türelemhez szoktatom magam, s hiszem, hogy igy jobban boldogulok.“

Philint-Elemérnek . . . tökéletes igaza van.

Gáspár Imre.

Közügyek.

(A fekete asszony. — Bécsben. — Keleti ügyek. — Panszlavizmus. — XIII. Leo pápa életéből.)

Oroszország, minden szenny és piszok e fészke, uj csapással fenyegeti Európát. Dul térein a pestis, melyet az allegoriák kedvelői „fekete halálnak“ neveznek. Az ijedtség már is talált hazánkban gyászeseteket, azonban, hál' istennek, alaptalan hir volt valamennyi. Bécsben bizottság működik a hivatlan vendég utlevelének megvizsgálásában. Különben az is kiderült, hogy a pestis gyógyitható.

Ugyancsak Bécsben végezték be a berlini szerződés tárgyalását. A kormány bizalmi szavazatnak vehette az eredményt. Érdekes, hogy mit tart Herbst a reánk nézve oly gyülöletes Boszniáról és Herczegovináról! Ime egy beszédének erre vonatkozó részlete: „Reméltük, hogy végre békében fogunk élni Magyarországgal; és most ujabb gyülöletes alkudozásokat kezdjünk Magyarországgal, és feláldozzuk legfőbb állami javainkat egy tartományért, mely a magyar koronának van szánva“. Tehát vannak, a kik minket is irigyelnek!

A keleti ügyek nevezetesebbet nem lendültek. A békeszerződés, a hadait Törökországból kivonni nem akaró muszka makacssága miatt, még sincs aláirva. Érdekes hir csupán az, mely Bolgárországot és Szerbiát egy fejedelemséggé kivánja vonni. Mindenesetre nevezetes lépés volna a sláv-egység mezején.

XIII. Leo pápa ő szentségének is szentelünk e szemle végén néhány sort. Felőle a napokban az a hir terjedt el a vatikánban, hogy „megmérgezték“. A pápa értesült a hirről, s igy szólt kamarásához: „Mondja meg az előszobában levőknek, hogy nincs bajom és a mérgezés egyelőre csak — jámbor óhajtás“.

Budapesti hirvivő.

*** (*Udvari hirek.*) Király ő Felsége megtekintette a bécsi műtárlatban Zichi Mihály „Démon fegyvereit“, s Munkácsi „Milton“-képét. — Herczeg Coburg Fülöp és neje visszajöttek a fővárosba. — József főherczeg a nemzeti tornaegylet alapitója lett.

*** (*Adakozások.*) A király Alsó-Peszéren és Pereg-Adocson iskolát alapitott. — Gróf Nyári János

özvegye 1000 frtot adott Pozsony szegényeinek. — Ungvárt Bugyis András katholikus főesperes alapitott saját házában elemi leányiskolát. — A primás 1000 frtot adott a pozsonyi egyházi zeneegyletnek, Pollák kanonok Pécsett 18,000 frtot érő házat a szegények házának. — Gróf Pejacevics János a budai főgymnáziumnak nagy értékű természetrajzi gyüjteményt ajándékozott.

*** (*Társas-élet.*) A várszinházi bál szépen jövedelmezett január 16-dikán az első szegény gyermekkert egylet javára. A várszinházi báltermet diszes közönség lepte el, jelen voltak a háziasszonyokon, báró Lipthay Bélánén s báró Edelsheim-Gyulainén kivül — kinek ruhája hir szerint 25,000 frton készült Párisban — gróf Lónyai Menyhértné, gróf Andrássi Aladárné, Ráth Károlyné, Ivánka Imréné, s még igen sokan. — Az irók és művészek társaságának estélyén kis közönség volt jelen. A háziasszony Felekiné urnő volt, körüle Liszt Ferencz, Menter Zsófia s az irodalom és művészet más képviselői sereglettek. A hangversenyen Krancsevics és társainak vonós négyese, Gassi-Glatz tenorista és Ney éneke, Allaga és társainak gordonka négyese és Károlyi Ilona kisasszony zongorajátéka tetszésben részesültek. — Fényes estélyek voltak mult csütörtökön; az egyik gróf Teleki Sándorné urhölgynél a legfényesebb közönséggel, s Ivánka Imre képviselő budai lakásán nem kevesebb diszszel; táncz helyett egy vigjáték, s Rakovszkyné Podhorszky Gizella urnő éneke mulattatta a vendégeket. — A nőképző-egylet második művész estélyéről is e helyen emlékezünk meg; mert tény, hogy a hires flórenczi négyes elragadó játéka (most már egy magyar taggal: Hegyessi gordonkaművészszel is), — továbbá Labat bécsi udvari énekes szép előadása, Zamarra Teresina kisasszony szép hárfajátéka igen számottevő műsort képeznek, de a farsangon mégis csak a táncz-zene az igazi ur. Ezuttal is vig mulatság kerekedett, s gróf Teleky Sándorné háziasszony meg lehetett elégedve az estély mind két részével. — Az egyetlen álarczos bál mult szombaton tartatott meg a vigadó nagytermében. A jótékony-nőegylet, e legrégibb nőegyesületünk érdeme, hogy farsangi idényünk nem valamirevaló álarczosbál nélkül folyik. Nagy közönség részvétele hálálta meg a kedves figyelmet, s az álarczosok és a néző közönség egyaránt válogatottak voltak. Amazok többnyire kedvelt operettek alakjai voltak, s nem egy ur hallott egyet-mást a maga sorok közé való életrajzából. El kell árulnunk, hogy Soldosné asszony is álarczot öltött, valakit — a ki vele az életben együtt játszsza a házasság szinművét — erősen meg is forgatott. — A bölcsőde bál kedden a legvigabb, legfényesebb mulatságok közé tartozott. Ez, a jótékony nőegylet álarczos bálja, a jogász bál, s a jövőben talán az athleták bálja lehetnek e farsang legsikerültebb elite-bálja. Háziasszony gróf Zichy Pálné volt, körüle két szép leánya, továbbá gróf Teleki Sándorné palotahölgy bájos leányával, gróf Berchtold Jánosné, gróf Pálffy Geraldine, Péchy Tamásné, Károlyi, Szapári, Zichy grófok, gróf Karácsonyi Guido, s más kitűnőségek. Feltűnő volt a főuri körök s középosztály fesztelen összekeveredése. — Mult szombaton sikerült mulatságok voltak a budai torna-csarnok megnyitó ünnepélye (háziasszony Rupp Zsigmondné urhölgy), — a tiszti kaszinó estélye, melyen mintegy 150 pár tánczolt, — a Szent Mátyás jótékony egyleté a zenekedvelők termében, háziasszonyul Rebernik Róza urnővel, — s a józsefvárosi körnek a szegény tanulók javára rendezett bálja, élén Tichy Ferenczné urhölgygyel. — A központi Frőbel-nőegylet január 6-diki séta hangversenye 531 frtot jövedelmezett; a jogász bál tiszta jövedelme 1400 frt, az orvosbálé 1000 frt. — A fővárosi román ifjuság február 12-dikén rendezi nemzeti jellegű koszorucskáját a „Hungáriá"-ban.

*** (*Vegyesek.*) A királyi jubileumra a főváros csakugyan 100,000 frtot ád a gyeemekmenhelyre, 15,000 frtot osztanak ki a szegények közt, s kivilágitást rendeznek. — Coburg Fülöp herczeg csecsemő fiát elszegényült magyar báróné dajkálja. — Gróf Andrássy Ilona kisasszony eljegyzésének hire alaptalan. — A luxus adókat eltörlik. — Az „Erzsébet" leányárvaház a királyi pár menyegzője napján alakul, s egy nap üli jubileumát.

Rózsás napló.

*** (*Jegyesek.*) Izzekutz Mari kisasszony és Csonka József, Hátszegen. — Ráth Mariska kisasszony és Schuler Alajos királyi számtiszt, Balassa-Gyarmaton. — Molnár Ágnes kisasszony és Szűcs Ferencz, Szegeden. — Agáczy Julia kisasszony és Faragó Béla, Szegeden. — Vasady Gizella kisasszony és Fogarassy Zsigmond, Budapesten. — Szabó Gizella kisasszony és Kozma János birtokos, Dicső-Szent-Mártonban.

*** (*Összekeltek.*) Pisuth Ilka kisasszony és Fiedler Ferencz, Esztergomban. — Bányai Ilka kisasszony és Pongrácz Antal, Kolozsvárt. — Chernel Krisztina kisasszony és gróf Festetics Elek, Kőszegen. — Batternay Frida kisasszony és Géresy János, Mármaros-Szigeten. — Braun Ilona kisasszony és báró Lippe Viktor, Budapesten.

Halálozások.

*** (*Elhunytak.*) Szép Róza, hosszas szenvedés után, Budapesten. — Hajós Menyhért, id. Hajós József takarékpénztári igazgató atyja, Dalmady Győző jeles költőnk ipja, 68 éves, Dömsödön. — Özvegy Márfi Sándorné, született Turóczy Erzsébet, unokák, déd- és ük-unokák anyja, 89 éves, Halason. — Zlinszky György, volt országgyűlési képviselő, 73 éves, Budapesten. — Trux László nyugalmazott bányanagy, 85 éves, Budapesten. — Humann Adolf, az ismert művész család tagja. — Reviczky György, 75 éves, Vásárhelyen. — Vágner János plébános és csatári apát, 69 éves, Vörösvárt. — Oláh Sámuel, Munkács városának 30 éven át főjegyzője. — Biró Dusóczky Amália, Debreczenben. Béke hamvaikra!

*** (*Külföldön elhunytak.*) Kuh Dávid, hirlapiró, Prágában. — Antonucci bibornok, Rómában.

Vidék.

*** (*Vidéki társas-élet.*) Ha lapunk szük tere engedné, e helyen báli tndósitóink szivességéből hazánk minden szépét felsorolhatnók. De hát — nincs terünk, s igy csupán az egyes mulatságokat sorolhatjuk elő. Ily sikerült vigalmak voltak tehát közelebb: Balassa-Gyarmaton a polgári iskola javára rendezett bál, sorsjátékkal, élén Madách alispán kedves nejével; Győrött a jótékony nőegyesület

izléses jelmez-bálja; Sopronban a kaszinó-egylet tánczestélye; Kolozsvárt rendkivül sikerült a nőegylet álarczos bálja; Magyar-Óvárott, Rácz-Almáson, Miszlán, Monoron, Török-Szent-Miklóson, Mármaros-Szigeten, Keszthelyen, Szolnokon, Beregszászon, Zsarnóczon, Hajdubószörményben, Zalaegerszegen szintén voltak érdekes mulatságok; Szombathelyen szép volt a tanár-egylet bálja; Hódmező-Vásárhelyen a boszniai harczosok javára, élén Szilárdné urnővel; Esztergomban vidám közvacsora volt; Nagyváradon gyermek-bált rendeztek; az egri nőegylet karton-bált bazárt rendezett a legszebb sikerrel; Rozsnyón a korcsolya-egylet bálja; Szabadkán jelmez-bál, élén a szellemes Vojnits Etelka urnővel; Pozsonyban a jogászbál február 19-dikén lesz; háziasszonyai gróf Eszterházi Istvánné és gróf Szapári Biri urnők.

*** (*Vidéki vegyesek.*) Szotyorban egy kereskedő neje férje koporsójára szivszakadva rogyott. — Nógrádban Ó-Bást birája eladta az iskola épületet. — Szabadkán a tanuló ifjuság megülte jeles igazgatója, Jámbor Pál (Hiador) nevenapját.

Külföldi hirek.

*** (*A trónörökös Drezdában.*) Rudolf főherczeg 23-dikán érkezett meg Drezdába, a király és György herczeg fényes katonai kisérettel fogadták, a közönség zajosan üdvözölte. Az udvarhoz szállt, melynél még akkor este udvari bál volt tiszteletére. Rudolf főherczeg kiszemelt arájának György herczeg leányát, Matild herczegnőt emlegetik, ki még alig 16 éves; házias nevelésben részesült s hir szerint igen kedves és jószivű.

*** (*Külföldi vegyesek.*) Grammont herczeg irja Benenedek tábornokról, hogy Königgrätznél nem akarta elvállalni a vezényletet, de maga az uralkodó mondta neki: „Ön az egyetlen, nincs más emberem“. — Alice nagyherczegné öt árvája Angliában marad s nagyanyjuk, az angol királynő neveli. — A szultán már négy nőrokonát házasitotta ki, hátra van még öt nővére, és Abdul-Aziz 9 nővére, kiknek mind ő szerez férjeket.

Irodalom és müvészet.

(Jókai Mór.)

Jókai Mórtól ismét 3 uj kötet jelent meg: „Görög tűz“ czim alatt; egész halom orosz, török s másféle tárgyu rajz és beszély. Az ő ragyogó styljében, kedélyes humorában fürdött meg valamennyi. Néha csak egy-egy adoma, s a mese jelentéktelen és gyönge; de a szerző megkapó előadása csapongó ezt is elolvastatja velünk. — Jókai Mórról tavalyi évfolyamunkban külön tanulmányt adtunk; ezuttal „Szabadság a hó alatt“ czimű, a „Honban“ szintén most folyó regényéből közlünk egy kis részletet, mely igen elszivelhető tanácsokat tartalmaz. Egy fiatal nőnek szól, ki férjét, Puskint, a szabadság Istennőjétől — Eleutheriától félti. Igy hangzik:

„Járj mindenben kedvére! ne mondj neki ellent. Ha egy nap hétszer változtatja is a véleményét, te ugyanannyiszor fordits a magadén. Találd ki, hogy miről gondolkozik s előzd meg a kivánságát. Ha egy gondolatját birod, arról a többit mind követheted. Ha rosz kedvét látod, ne fakgasd, mi baja? olyankor a legkedvesebb arcz is visszatetsző. Szerelmét viszonozd egész lelkeddel s a boldogságodat ne titkold; de ne hizelegj neki, mert azért megutál. Légy rajta, hogy otthon jól érezze magát. Háztájad legyen csendes és tiszta, magad mindig vidám és kedélyes, recsegő hangodat még a cselédhez szólva se hallja. A kit ő szivesen lát, te is jól fogadd, férfias mulatságaitól vissza ne tartsd. Ne kérdezd ki, hová megy, honnan jött? És különösen féltékenységet el ne árulj. Azt nem érezni egy nőnek a férje iránt lehetetlen: de ott kell lenni a jó ügyvédnek, a szivnek, a ki tisztára mossa azt védelme által, még akkor is, ha a szemek és fülek a vádlók. Szemed soha se legyen kisirva előtte. Arra pedig, a mit magad tészsz, jól vigyázz. Nem szükség, hogy a vadembert játszd idegen férfiakkal szemben s minduntalan férjedhez menekülj, ez őt nevetségbe, sőt bajba hozhatná; de ne is engedj játékból, asszonyi hiuságból bárkinek is olyan előnyöket, a mik az ő féltékenységét fölidézhetnék. Ha valami bánt, mond meg neki szeliden, azonnal; ne tartogasd, a mig nagyra nő, a mig az arczodon meglátszik a bú, s légy könnyen engesztelhető. És mindezekben egyforma légy; örökké! Mert egyetlen egy rosz óra: egy elátkozott negyedóra elég, hogy eszébe jusson az elhagyott szeretője az „Eleutheria“ s visszajöjjön hozzá!“

Megjegyezzük végül, hogy Jókai Mór regényeit ezentul Stampfel pozsonyi könyvárus adja ki németül, s nem sokára egész sorozatot bocsát közre. Az „Üstökös“-ben folyó „Rab Rábyt“ s a „Szabadság a hó alatt“ cziműt szintén Stampfel adja ki.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, január 25. Lahor királya. — Vasárnap, január 26. A munkások. — A csók. — Hétfő, január 27. A törvénytelen fiu. — Kedd, január 28. Lahor királya. — Szerda, január 29. Dora. — Csütörtök, január 30. Lahor királya. — Péntek, január 31. Julius Caesar.

Várszinház. Szombat, január 25. Demi monde. — Vasárnap, január 26. Bánk-bán.

Népszinház. Szombat, január 25. Az ördög bibliája. — Vasárnap, január 26. A piros bugyelláris. — Hétfő, január 27. A kornevilli harangok. — Kedd, január 28. Niniss. — Szerda, január 29. A kornevilli harangok. — Csütörtök, január 30. Egy katona története. — Péntek, január 31. A kornevilli harangok.

*** (*Molnár György,*) a legjelesebb magyar hős-szinész, lapunknak is munkatársa, a kolozsvári nemzeti szinház művezetője lett; 2400 frtot, és játékdijakat kap. Örvendünk, hogy e kitűnő művész ha még nem is őt megillető helyet, de mindenesetre oly állást foglalhatott, mely neki hivatásának megfelelő, gondtalan életet biztosit, s melyből ő egyik elsőrangu müintézetünknek oly igen hasznára válhatik. Senki sem tagadhatja, hogy Molnár ép akkor tett nemzeti nyelvünknek, s a főváros magyarosodásának nagy szolgálatokat, mikor erre égető szükség volt, s valóságos szégyene volna a nemzetnek, ha érdemeit most, jobb napokban feledni tudná. De hát egy-két „clique“ nem a nemzet! Kolozsvári föllépései közül nevezetesebbek voltak ezuttal „Lear“, és „III. Rikhárd“; helyi lapok amabban mély tanulmányát, a másikban ezen kivül óriás szenvedélyét, s kivált a hires temetési-jelenetet, s általában Molnár hatalmas rendezői képességét emelik ki. Bizonyos ál-büszkeség még nem engedi felhagyni némely fővárosi lapok fitymáló hangjával; azonban kétségtelen, hogy most

már Kolozsvárnak lesz kitűnő rendezése, méltó tragédiája. Molnár különben látványosságok, s meglepetések dolgában sem marad ama szinház legkedveltebb művezetői megett sem.

*** („*Ördög bibliája*“,) ez a czime K. Papp Miklós kolozsvári iró és szerkesztő legujabb népszinművének, mely e hó 24-dikén volt a népszinház elsőd előadása. Nálunk még aligha volt szinpadon a kártya-szenvedély bűne, s feldolgozása hatásos részleteket hozhatna felszinre. K. Papp Miklós ur darabja azonban teljesen elhibázott rémdráma, tele pityergéssel és gyilkossággal. Rákosi Szidi, Lukácsiné, Vidor és Előry a főbb szerepekben, Solymosi, Horváth, Parténi a kisebbekben jól játszottak, de a szerep maga nem engedte tapshoz jutni. Az „Ördög bibliája“ egyszóval halvaszületett mű.

* * *

Elsőd előadás.

(„Lahore királya“. Opera 5 felvonásban, szövegét irta Gallet Lajos, forditotta idősb Ábrányi Kornél. Zenéjét szerzé: Massanet. Először előadatott a nemzeti szinházban január hó 25-dikén.)

A „Lahore királya“ meséje, mint a Wagner Rikhárd operáiban is, a hit-rege világaiból van kölcsönözve. India regében, legendákban, s allegoriákban gazdag hit-tanából meritette tárgyát. Ezért maga a költemény is inkább allegoria, a hű szerelem Istenitése; alkalmas a legnagyobb tömeg, csudás látványosságok, pezsgő élet, csoportok feltüntetésére, s helyzetek, érzelmek hatalmas zenei festésére énekkel és hangszerrel.

Maga a mű meséje a következő. Az első felvonásban: Indra istenség lahorei templomát látjuk. A nép tolong, mert jön a török. Timur főpap megnyugtatja őket, hogyha Alim király nem is győzne, Indra Isten megvédi a hont. A nép a templomba vonul. Jön Scindia, a király fővezére is. Szereti Zitát, a szép ind papnőt kéri a főpaptól, de hijába, mert a papnők bilincseit csak a király oldhatja meg. Scindia akkor elmondja a titkot, hogy Zita az oltár mögött esténként férfival találkozik. A második kép a templomban játszik le. Zita s a papnők énekelnek. Scindia hozzá lép, mondva, hogy nem sokára arája lesz egy férfinak. Zita a szeretett férfira gondol, de megtudva Scindia szerelmét, elutasitja. Scindia szemére hányta a találkozásokat. Zita nem tagadja, de e férfi szelid, szó nélkül távozik, s csak azt suttogja: remélj! A nő kérleli Scindiát, Timur előlép s halált mondani a bűnös papnőre. El is akarják hurczolni, de megjelenik Alim király, s kijelenti, hogy Zitát ő jegyezte el s megvédi. De Timur előadja, hogy e szent hely nem tűr szennyet, s a királynak is lakolnia kell s hadakká küldi őt. Alim másnap reggel indul; Timur megáldja, mig Scindia mélyen gyűlöli, boszut forral és remél. A második felvonásban Ali táborát látjuk kopár sikon; sátrak, katonaság, tánczoló rabnők. Zita tépelődik, s figyel a távoli harcz zajára. Most menekülők jelentik, hogy Alim veszitett. Jő Scindia s jelenti, hogy a király elesett, s lázitja ellene a sereget. A sebesült Alim maga marad a sivatagon; Zita nem hagyja el. Künn hangzik: „Lahorba!“ A király ki akar rohanni, de összerogy s meghal. Scindia már királynak hiszi magát s elhurczolja Zitát. A harmadik felvonás Indra fényes paradicsomát tárja föl. Az istenség trónon ül; fény, buja növényzet, üdvözölt lelkek, hurik. Karének dicséri Indrát és világát. Apsarák tánczolnak, üdvözült lelkek játszanak a virágok közt, Nareda ifju isten emelkedik föl s dalol. Most jelenik meg Alim király lelke, s kéri Indrát, hogy az éden helyett adja neki vissza a földet, Zitával. Indra beleegyezik, hogy átbűvölje a földi életbe, de a hol darócz ruháju vándor lesz s ha Zita meghal, neki is halnia kell. Alim nem ijed vissza, hiszen a szerelem mindene. A negyedik felvonás hajnali szürkületénél a lahori királyi palota lépcsőjén szunnyad Alim, pórruhában. Láthatatlan kar énekli: „Szenvedj, szeress, remélj!“ Alim ébred. Scindiát, fényes menet királyként üdvözli, ő pedig Zitával akarja megosztani a trónt. Ekkor lép elő Alim; a nép megdöbben, a menet megáll. Scindia el akarja fogatni, de a katonák nem mozdulnak, a papok intik Schindiát: ne kössön ki az istenekkel. Alimot nép és papok tébolyultnak jelentik, ki megátkozza Scindiát s a hűtlen Zitát. Timur főpap őt Indra szentélyébe vezeti, a tömeg Scindiát királynak kiáltja ki. Az ötödik felvonásban Indra szentélye és nagy szobra látszik. A nászszobából oda fut Zita, menedéket keresve. Tört von elő, de a papnők esti imájára nem öli meg magát, s a multra gondol. Alim most előlép fehér papi köntösben s a holdfénynél ráismer Zitára, ki megdöbben, aztán sikoltva fut feléje. Most jön Scindia Zitáért, ki tört döf szivébe s meghal; Alim követi. Scindia is meglátja Isten kezét, s mig az üdvözültek meglelék a nyilt eget, Indrát, s háttérben feltárul az éden, Scindia eltakart arczczal borul le, érezvén, hogy rá a pokol vár. Az utolsó kép a paradicsom csodás világát mutatja: az átszellemült pár az istenség trónja elé lép. Itt végződik a pompás keleti rege.

Maga a mű zenéje közelit a Wagner R. iskolájához; Liszt, ki előadás alatt ugyancsak lapozgatta a partiturát, szintén e véleményét nyilvánitá. Legsikerültebbek a drámai részletek, a lyrai elem teljesen elvész. Egyetlen egy dalamfélének mondható a Kaled (Saxlener Emma) tábori dala. A „jövő zenéjében“ oly sajátságos hatásosságra itt is nagy suly van fektetve, s az énekkarok, zenekar és magánénekesek ugyancsak kifáradhattak belé. A szenvedély helyei, s a festések hatalmasak; a nyitány — mely se harczi, sem szerelmi — zavaros. Az egészen pedig az ismeretlen, de megkapó motivumok sajátságos varázst kölcsönöznek.

Massanet, ha ez elsőd-előadást megvárhatja, több tekintetben elégedhetett volna meg nemzeti szinházunkkal. Nagyné Benza Ida Zitát hévvel énekelte; Ney (Timur,) Odry Lehel (Scindia) kivált a kettősüket énekelték szépen, erőteljesen. Perotti Timurt magyar szöveggel, s érzéssel énekelte. Campilli balettje, a tájképek, csoportozatok és jelmezek pompásak voltak, Erkel Sándor a zenekart szokott pontossággal, és biztonsággal vezényelte.

Sch.

Tartalom.

Gyógyithatlan sebek, Balázs Sándortól. — A buza-kalászok, Szász Bélától. — Farsangi beszélgetés, Emiliától. — Az örök tegnap, Blumenthal Oszkártól. — Heti tárcza. — Közügyek. — Budapesti hirvivő. — Vidék. — Külföldi hirek. — Irodalom és művészet. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Egy gyermekkötő szabásmintája.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

5-dik szám. Február 2-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap kelte		Nap nyugta	
							óra	percz	óra	percz
Febr. 2	Vasárnap	E 4 Gyerty.	E 4 Mária t.	21 G. Triod. k.	9		7	28	5	1
3	Hétfő	Balázs	Balázs	22 Timóth	10		7	27	5	2
4	Kedd	Veronika	Veronika	23 Kelemen	11		7	25	5	4
5	Szerda	Ágota	Ágota	24 Xenia	12	☽	7	24	5	6
6	Csütörtök	Dorottya	Dorottya	25 Gergely	13		7	22	5	8
7	Péntek	Romuáld	Richárd	26 Xenoph. M.	14		7	21	5	9
8	Szombat	Máltai Ján.	Salamon	27 Aranysz. J.	15 Szabb.		7	19	5	11

☞ Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk. ☜

Divattudósitás.

A divatvilágban fegyverszünet, azaz ideiglenes nyugalom állott be mindaddig, mig az uj idény kezdete ujból igénybe fogja venni a termő gondolatok szükségességét. A téli divat most már nincs kitéve változatnak és mindenki meg van elégedve az ujitásokkal, melyeken öltözékei átmentek. Ezen nyugalmasabb szünetet arra fogjuk felhasználni, hogy kedves olvasóinknak átalános képet nyujtsunk a most uralkodó divatról, hogy mindenfelé tájékozhassák magukat.

A ruhákról most is jelenthetjük, hogy elölről változatlanul a testhez simulnak ugyan, hátul azonban a felhuzások és redőzések valamivel nagyobb tért foglalnak el, mint eddig. Utczai öltözéknek a rövid ruha mindinkább el van fogadva; a ruhák leginkább szőrkelmékből készülnek, faille, plusch, bársony, brocat és moire diszitéssel. A disz többnyire hajtókákból áll, mellénykékből és kötő alaku hosszu betétből a szoknya elején. A mellények még most is igen kedveltetnek, még az egészen egyszerű öltözethez is szeretik, és nem csak selyemből készülnek, hanem cashemirból és olcsóbb bársonyból is. Fényesebb öltözékekhez fehér cashemir és selyem mellény is készül, ezüstös vagy aranyos gombokkal. A mellényekhez a kabát forma leb bentyűs derék illik, és e nélkül nem is igen lehet már ruhát sem látni, ugy, hogy valaki ráfogta, hogy hölgyeinknek is egyenruhájuk van mostanság.

A karcsu fiatal hölgyek megkedvelték a ránczos derekakat, elől sima négyszögű betéttel és szép csattos övvel, és végre még a polonaisek sem tüntek még le a társaságból, és e szerint van mindenkinek miből válogatnia.

Látogatói öltözékhez a finom cashemir ruhák leginkább divatosak, csak szépen legyen diszitve, csinos legyen a kalap, uj a keztyű, és szóval szép minden, a mi az öltözéket kiegészíti. Mert akár melyik hiányos kellék tönkre teheti a legcsinosabb ruhát is.

Estélyi öltözékekhez nagyon divatosak a fehér atlaczból készült és gazdag himzéssel diszitett ujjas-féle derekak. A báli ruhák hátul fűződnek és jó mélyen veszik körül a csipőket. A szoknyák még a legutóbbi időben is uszálylyal készülnek, fiatal leányok azonban jóval rövidebben is viselhetik azt.

A hajviselet az ujabb időben nagy átalakuláson ment keresztül. Vastag hajfonatokról és hosszu fürtökről már szó sem lehet, és átalában ki van küszöbölve a hamis haj viselete. A mostani izlés a fejet lehetőleg kicsinek akarja előtüntetni, a maga szép formáját el nem takarva. Fiatal és szép hölgyek nagyon kedvelik az angol hajviseletet. A haj tudniillik mind hullámosan, könnyedén felfelé és hátrafelé lesz fésülve, hátul jól alant tekercsbe fogva, melyen keresztül egy szép nyil vagy tőr lesz szurva. A Psyche-hajviseletnél pedig, a mely szintén igen divatos, a haj mind a fej tetején lesz összefogva, befonva és egyszerű kontyba tűzve. Vannak, a kik még egy kis tartózkodással viseltetnek ez ujitások iránt, ezek aztán a homlok felé huznak egy-egy fonatot, vagy a kontyot egy pár rövid fürttel gazdagitják. A hajdisz is igen egyszerű, egy egyes szép virág, egy finom művű fésű, vagy szép nagy tű, egy sor gyöngy leginkább kedveltetnek.

Mai mellékletünk

Egy gyermekkötő szabásából áll, melyet több kedves előfizetőnőink felszólitására adunk. Az egész egy darabból áll, fehér chiffonból készülhet fodrocskákkal, vagy egy kis himzéssel diszitve, de készülhet szőrkelméből is, a mint jobban szeretik.

Számrejtvény.

W. B. A.-tól.

2. 12. 11. 3. 5. Az alföldön ez nyujt enyhet;
Fáradt utas itt pihenhet.
18. 15. 22. 16. Szépen tekint ez le ránk;
Édes ő, ha szomjas szánk!
10. 21. 3. 19. 6. 4. Életünk egy tényezője,
Szegény s gazdag éltetője.
2 6. 13. 12. Emeli a női öket,
Divatban ha tartunk féket.
9. 20. 5. 10. 23. Pengetése áldást hozó,
Vele bánni jó fárasztó.
17. 8. 4. 14. 1. Lehetsz te bár milyen nagy,
Szegény azért mindig vagy!
1—23. Tiszta szivünkből kivánjuk:
Száljon áldás „Ő“ reájuk.

Megfejtési határidő: februárhó 26-dika.

A f. é. 1-ső számban közlött sakkrejtvény értelme:

Láttad-e angyalom a Dunát,
S a szigetet közepén?
Ide szivembe képedet
Akként foglalom én.
A szigetről zöld falomb
Mártja a vizbe magát,
Ha te szivembe igy a remény
Zöldjét mártanád! Petőfi.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Báthori Sigray Istvánné, Veisz Regina, Ujfalusy Károlyné, Sánta Mari, Persay Rapcsák Anna, Peterdi Pap Erzsébet, Dominkovits Fánny,

Jánisch Aladárné, Ráthonyi Kossuth Anna, Devich Ferenczné, Tamás Ida, Negyedy Mariska, Pfeiffer Luiza Jánossy Lajosné, Delhányi Mari, ifj. Gálbory Sámuelné, Szentgyörgyi Tatai Erzsi, Tóth Ottilia, Morvay Zsófika, Hamar Erzsébet, Málnay Izabella, Fodor Janka, Szilágyi Emilia. Árvay Lászióné, Muharos Anna, Temesváry Erzsébet, Kun Lilla, Naményi Róza, Jóo Margit, Szűcs Klára.

Megbizások tára.

N. Becskerekre D. B. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Tamásiba Dr. P. J. urnőnek: Azonnal megküldtem.

Rimaszombatba W. B. A. urnőnek: Ugy-e bár látja, mily szivesen vettem?

Egerbe F. A. A. urnőnek: Az egyiket azonnal megküldtem, a másikat meg megrendeltem.

Nagyváradra G. S. urnőnek: Szivesen vettem, de mert a sakkrejtvények nem részesülnek olyan átalános tetszésben, mint a betű- vagy számrejtvények, még szivesebben vettem volna néhány ilyet.

Zomborba Sz. S. V. urnőnek: Legközelebb veszi a kivántat.

Veszprémbe T. I. I. urnőnek: Köszönettel vettem, de, sajnálva mondom, csak később fog rá kerülhetni a sor, annyira el vagyok árasztva sakkrejtvényekkel.

Szt. Királyra Z. G. urhölgynek: A. J. lakik: Budapest, akadémia-palota.

Kolozsvárra T. L. urnőnek: Ára itt Pesten 75 frt, csomagolási dij 5 frt.

Rimaszombatba K. M. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Egerbe D. M. urhölgynek: Legközelebb felelek a kedves sorokra.

Lázira R. M. urnőnek: A második is el van küldve, és biztatnak, hogy tökéletes lesz. Szives tisztelet.

Pécsre O. P. M. urnőnek: Ugy sajnálom, de eddig sikertelen volt minden tudakozódásom!

Miskolczra K. O. urhölgynek: A legnagyobb vigyázattal tessék e dologban eljárni, különben baj is lehet belőle!

H. Oklándra K. J. urnőnek: Látatlanról nem lehet itéletet hozni. Mintául valami csekélységet jó volna beküldeni, hogy többeknek bemutathatnám. A Székesfehérvárott a tavaszra tervezett kiállitásra pedig okvetlenül néhány szép példányt kellene küldenie, hogy nagyobb körben ismerjék a szép munkát.

Kérdések.

Félek a nagy hangu hirdetésektől, és jól tudom, hogy az igazán jó portékának mindenben és mindenütt meg kell adni az árát. Kérnék azért utasitást, hol és kinél vehetnék jó, tiszta, igazi vásznakat. Nagyobb mennyiségre lesz szükségem és tartós vásznat ohajtanék. Sz. Béláné.

Hogy vasaltassam finom fehérneműimet, hogy fényesek legyenek, és nem szerfelett kemények? G. Bella.

Ki tudna utasitást adni, hogyan készül az igazi olasz, különösen az annyira dicsért milanói risotto? A. Lina.

Egy pár hideg crémet, kocsonyát szeretnék készitenі, de nem tudok. Kérek egy pár szives utasitást, de csak biztosan jót, és olyantól, a ki azt már kipróbálta. Z. Janka.

Feleletek.

Mire használja myrthus koszoruját? kérdi P. Albertina. Bizony kedvesem ennek soha többé ez étleben nem veszi hasznát. Tegye el emlékül, és ohajtom, hogy kedves emlékek és boldogság fűződjék hozzá. K. Emma.

V. Mariskának. A keztyűt, még ha nem szereti is, más házánál csak tartsa meg, csak bizalmas, hosszabb látogatások alkalmából huzhatja le, különben csakugyan megrovásnak teszi ki magát. Szinházban, hangversenyben, estélyen szintén le ne huzza, a keztyű használata olyan bevett szokás, a melytől nem szabadithatja fel magát egy hölygsem. De nem is olyan alkalmatlanság az. F. Gézáné.

D. Linának. A parfume-ök közül jelenleg igen kedvelt a viola, a Mosse Rose, az angol Forget me not, az Ylang Ylang, a Cyclamen. Mind e szereket a legfinomabb minőségben Thalmayer és Seitz urak nádor-utczai (7. sz.) kereskedésükben fogja kaphatni. Egyuttal felemlitem, hogy ha egyszer megkedvelt egy szagot, ne igen változtassa azt, hanem tartsa meg évekig és ne használjon belőle sokat, mert az nem finom. M. Ferenczné.

Melinda forduljon egy barnitó hajkenőcs miatt Beszédes Gyula dunavecsei gyógyszerész urhoz.

A multkori fiatal gazdasszony következőkép bánjék el sonkáival, és átalában a füstölni való disznóhussal. Tizenhat fontot nyomó négy sonkához vegyen fél font darált sót, három lat salétromot, melyet vizbe kell áztatni, egy negyed font koriandert, ugyanannyi fenyőmagot, egy kis szegfűborsot és egy fej fokhagymát. Mind e fűszereket törje meg jól s vegyitse össze jól, és oszsza el négy egyforma részre (a fokhagymát is). Még mielőtt a sonka egészen kihült, sózza meg jól, kivált a vastag husrészeket; a salétromos vizbe téve a fokhagymát, most ezzel kell jól megkenni, végre pedig a fűszerekkel egészen behinteni és jól bele dörzsölni a husos részekbe. Ezután egy arra rendelt széles fenekű dézsába le kell rakni a sonkákat, hogy jól megfeküdjék a dézsa fenekét, a tetejét tiszta vastag ruhával letakarni, nehéz kövel lepréselni, naponként a husokat megforgatni és a róla lecsorgott vizzel locsolni. Ezen páczban a sonkák 10 napig feküdjenek, azután 48 óráig ki kell őket fagyasztani, most pedig a füstre tenni, a hol tiz napig legyenek. Vigyázattal kell lenni a füstölésnél is, hogy a kémény melege ne érje a sonkákat, azért jó magasra kell azokat akasztani. V. Eszter.

Szerkesztői nyilt levelek.

„Bál után.“ Alkalmilag sikerültebbet kérünk.

„Téli dalok.“ Csinosak, meg fognak jelenni.

„Egy jogász bál.“ Nem lapunkba való.

K. K. urnak: Szivesked kedjék az itt levőket másokkal, érdekesebbekkel és élénkebben irottakkal kicserélni.

„A tarlatán-tündérhez.“ Valjon figyelmesen átelvasta-e ön azt a költeményt, mielőtt hozzánk beküldte? Aligha, különben bizonyára nem teszi.

Y. Z. urnak: Ugyanezt mondja Petőfi is, de hát mikép mondja azt ő, és milyen halavány utánzás az ön ömlengése!

Gy. M. urnak: Valaki lehet kitűnő tanár, művelt ember, de rosz versiró is. Kiméljen meg bennünket, kérjük, a hetenkénti nyaláb verstől. Valóban élvezhetlenek.

Dalárnak: Szivesebben vennénk történelmi nők életrajzait vagy eredeti ismeretterjesztő czikkeket.

A német országi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgalt, és kitünő alkalmazhatósága végett a magas cs kir. Magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúz (Rheuma), inszaggatás, mell, derinczfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen. **Egy csomag 1 frt 5, kettős rejü 2 frt 10 kr.**

Ezen köszvényvászon azzal különböztetik valamennyi létező iobbi szerékről, hogy csakugyan használ.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr. Postán küldve 10 krral több. Valódian Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gysztárában, kiraly-utca 7. sz. — **Debreczenben:** Rothschneck ur gysztárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur gysztárában. — **Mohácson:** Jazevics Károly. — **Kolozsvártt:** Wolf gysznél. **Pécsett:** Zsolnay. — **Szegeden:** Weiglein György, Kovács gysz. — **Temesváron.** Kraul. — **Aradon:** Prinner gysz. — **Nagyváradon:** Molnár gysz. — **Székes-Fehérvár:** Dieballa: **Gyöngyösön:** Vozary gysz. — **Brassó:** Fabik gysz **Szigetvárott:** Ehrenfeld W. — **Miskolcz:** Ujházy gysz. — **Pozsony:** Söltz. — **Kassan:** Escwig Ede és fia gysztárában.

SZŐKE EDE

Budapesten, váczi utcza 2. sz. Gróf Szapáry-féle házban

„a rózsához"

ajánlja gazdagon felszerelt és izletes

uri és női pipere raktárát

u. m.:

lemez alsó	2 frt. 75 krtól	4 frtig
berlini kendők	80 „	3 „
gyermek kabátkák	60 „	felebb
férfi és női duxi ingek	90 „	„
„ „ „ nadrágok	1 frttól	„
női nyakkendők	25 krtól	2 frt 50 krig
szines és fehér férfi ingek	1 frt. 25 „	2 frt 50 „
női és gyermek harisnyák	30 „	felebb
posztó keztyük	20 „	„
kamáslik	40 „	„
férfi és női gallérok drbja	20 „	„
továbbá szines zsebkendő	8 „	50 kr

valamint minden e szakba vágó czikkeket a lehető legjutányosabb áron.

Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek.

Vadász Ferencz özvegyének utóda

illatszer-tára

„A VIRÁG KIRÁLYNÉHOZ"

koronaherczeg (uri)-utcza 1. szám alatt Párizsi ház Pesten,

Ajánlja főraktárát valódi ***angol*** és ***franczia illatszerek, hajkenöcsök, olajok*** és ***toilette szappanoknak,*** továbbá fog-, köröm- és hajkefék, mindennemű fésűknek; ugyszintén nagy választékban a többi itt fel nem emlitett ***pipereszereket.***

☛ Árjegyzékek kivánatra beküldetnek, és vidéki utánvételi megrendelések azonnal pontosan teljesittetnek.

Igen részlezett dúsan képekkel ellátott **fö-magárjegyzékem** (tartalmazza: mag- és gumó-fajokat legnágyobb választékban s legjutányosabb áron) megjelent s t. cz. kivánatra ingyen s bérmentve megküldetik. Minden rendelményhez egy diszesen kiállitott müvecske tartalmazva: 1. Az év minden hónapjában mikép végezzük a kertben teendőinket. 2. Spárga mivelő. 2. Artcsóka mivelő. 4. 120 ábra a legkülönfélébb növényekről ingyen mellékeltetik.

Első magy. kertész és mezőgazdászati ügynökség

Freund Adolf D.

magkereskedése Budapesten, Thonet-udvar.

A. Wissnyey Gyula

Budapest váczi-utcza 14.

Nagy raktár **női pipere áruk, fichuk, chemisettek, gallérok és kézelőkből** a legujabb formákban.

Különösen szép pongyola-fökötök.

Ujdonságok **valódi franczia selyem cravatteok és csipke barbeokban. Spanyol és csipke fejkendők** fehér és feketében.

Fejcsokrok és coifeureök továbbá **minden női pipere czikk** a legujabb mintákban.

Az ünnepek alkalmára az árak leszállitva.

A farsangi idényre: **báli, estélyi és mennyegzői ruhák** a legujabb párisi modellek után olcsón készitetnek.

A. Wissnyey Gyula,

Budapest, váczi utcza 14.

Általánosan elismert **legszebb**

báli toilettek, jelmez-costümök és belépők.

Báli toilettek tarlatánból	frt 25, 30	és felj.
ugyanazok atlaszderékkal	frt 35, 40	„ „
gazdagon virággal diszitve	frt 45, 50	„ „
Faille ruhák minden szinben a mostan kedvelt és legujabb szines himzésekkel és himzett mellénynyel	frt 80, 90, 100	„ „
Atlasz báli ruhák elegansan, ezüst vagy arany gazirral és viragokkal	frt 70, 80	„ „
Menyasszonyi toilettek atlaszból v. failleből	frt 60, 70, 80	„ „

A toilettek diszitéséhez a leggyönyörübb szinos himzéseket, nemkülönben természeti fecskéket személyesen hoztam Párizsból.

Vidéki megrendeléseknél egy régi derek és a szoknya előhosszának beküldése kéretik.

Teljes tisztelettel

RÓZSAY, Confectioneur

Deák utcza 5. sz. a „Franczia nőhöz."

Bizonyitvány.

Egy meghülés következtében évekeu át mindkét lábamon heves köszvény benszenvedék, mi ellen különféle szerenet haszuáltam, de sajnos, eredménytelenül. Végre tanácsolás folytán kisérletet tettem az oly hires **köszvényvászonnal,** s legnagyobb bámulatomra egyetlen egyszeri használat után fájdalmaimtól megszabadultam. Mit is ezennel a legjobb lelkiismerettel bizonyithatok.

Budapest, Kőbánya-ut.

Smidt József,

Schmidt és Császár czég.

Főraktárhelyiség Magyarország részére Budapesten Török József-nél.

Ára csomagonkint 1 frt 5 kr. és 2 frt 10 kr.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a müvelt magyar hölgyek számára

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 21-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

6. SZ.
Február 9-dikén.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Gyógyithatlan sebek.

(Elbeszélés.)

Balázs Sándortól.

(Folytatás.)

Atyám vagyona közel egy millióra rugott, s ő ez összeget születendő gyermekeink számára hagyományozá, azon kikötéssel, hogy a gyermekek nagykoruságáig a pénznek kezelését férjem eszközölje.

— Nos édes nöm, — szóla hozzám a könyvvezető távozása után, szemtelen mosolylyal — igyekeznünk kell . . .

— Uram, — mondám komolyan és visszautasitólag — nekünk többé lehetetlen együtt élnünk, én el akarok öntől válni!

— Mit beszél? — kiáltá egészen kikelve szinéből.

— Azt uram, hogy a véletlenség leálarczozta önt előttem, azt uram, hogy tudom, hogy nem szeret, hogy nem szeretett soha, s hogy csupán csak vagyonomért vett nőül.

— Boldogtalan, ki mondá ezt önnek?

— Ön maga uram; kihallgatám párbeszédét barátjával.

— Ah, ön tehát hallgatózni szokott! — kiáltá lábával toppantva, — mily nyomoruság!

— Nem bámulok rajta, hogy ön roszat tesz fel felőlem, önmagából indul ki, de tudja meg uram, hogy egyedül a véletlen vezetett önnek ajtajához, s hallva, hogy ön egy idegennel felőlem beszél, kiváncsi voltam rá, hogyan fog beszélni boldogságáról, szerencséjéről, a mint ön ez átkos összeköttetést előttem nevezé.

— Tehát ön mindent hallott?

— Mindent uram; ennek bebizonyitására csak két nevet emlitek ön előtt: Janette és Matild.

— Annál jobb tehát, hogy megtudá a valót, mert nem soká lett volna már türelmem e komédiát folytatni. Igen asszonyom, hallja tehát most szemébe: Én nem szerettem önt soha, s csak vagyonáért határoztam el magamat e nevetséges összeköttetésre!

— De melyet azonnal föl fogunk bontani!

— Mit mond?

— Azt uram, hogy egy perczig sem élhetünk többé együtt, hogy a válási pört azonnal meg kell kezdeni.

— Önnek nincs helyén az esze asszonyom, hogy ilyen badar dolgokat beszél. Ez elválás nem fog megtörténni asszonyom.

— Miért uram?

— Miért? . . . miért? . . . Az ördögbe is . . . hát oly kevés józan belátással bir ön, hogy ezt még mutogatnom kell?!

— Hogyan uram, hisz csak az imént mondá, hogy nem szeret, hogy nem szeretett soha, és tudja meg, hogy én sem szeretem önt többé!

— Ugyan ne beszéljen nekem mindig csak szerelemről asszonyom, mintha ez lenne a fődolog. Hát nem hallá ön atyjának végrendeletét, melyben összes vagyonát gyermekeinknek és azok nagykoruságáig nekünk hagyományozá? Vagy azt hiszi ön, hogy önnek szeszélyeskedéseért le fogok e tetemes vagyonról mondani? Nem asszonyom, e nevetséges dolgot nem fogom elkövetni, és magamon kivül vagyok a bámulás miatt, hogy ön csak egy pillanatig is fel tehette rólam ez esztelenséget!

— De uram, ön csak nem fog kényszeriteni? . . .

— Nem asszonyom, én mire sem fogom önt kényszeriteni egyébre, mint a mire a törvény nekem jogot ad. Én nem akarok egyebet, minthogy ön velem maradjon legalább addig, mig atyjának végrendeletében homályosan

bár, de azért eléggé érthetőleg kifejezett óhajtása teljesülend! . . . Én nem akarom, hogy e házasság felbontassék, legalább addig, mig ön nem ajándékozand meg engem egy örökössel, hogy igényem atyja vagyonához jogositott legyen. Ne ijedjen meg ön asszonyom, nem vagyok tulkövetelő, nem kivánom, hogy épen fiu legyen, megelégszem egy leánynyal is! . . .

— A mit ön beszél uram, az gyalázatos! Hát nem mondám-e már, hogy nem szeretem önt többé. Ugy van uram, én gyűlölöm önt.

— Hát mi szükség van rá, hogy szeressen? Hát szükség ahoz szerelem, hogy ön nekem örököst ajándékozzon? Gyűlöljön ön, ha ez önnek ugy tetszik; ajándékozza szerelmét annak, a kinek akarja, ez nem tartozik rám; én csak örököst akarok asszonyom, s ön sokkal fiatalabb . . .

— Uram, ön elrémit engem! Ily alávalóságról, minőt ön tanusit, nem volt fogalmam! Hát nincs lehetség benne, hogy öntől menszabaduljak?

— Egyetlen egy van asszonyom, ha titkosan idehágy; de jól elrejtőzködjék ön ez esetben, azt ajánlom, mert én mindenhová üldözni fogom önt s a törvény gondoskodott eszközökről, melyekkel a megszökött nőket a férjek visszakövetelhetik . . . Azért jobban teszi, ha megkiméli magát a nyilvános botrány és gyalázattól!

— Kegyelem, kegyelem! — kiáltám térdre rogyva a szörnyeteg előtt, — vegye el ön vagyonomat mind, mind . . . de egyezzék bele kérem, kényszeritem ez elválásba!

— Lelkemre mondom ön meglep találékonyságával! Ön még is ügyesebb, mint hittem. Ön azt ajánlja tehát, hogy lemond vagyonáról csak egyezzen bele az elválásba? Lássuk, mit tehetünk! Nekem vagyon kell, önnek szabadság! Engedjünk mindketten valamit, igy mindketten elérjük czélunkat. Ön nekem átengedi vagyonát, megelégszik egy általam meghatározandó évpénzzel, mondjunk kétezer pengőt! . . . Mit gondol ön? És én beleegyezem, hogy külön éljünk! Lelkemre mondom többet nem tehetek, mert végleges elválásról szó sem lehet; én nem akarok önnek jogos fegyvereket adni kezébe, melyekkel koldussá tehessen. Nos, feleljen ön, beleegyezik?

— Megelégszem az ön által meghatározandó évpénzzel uram, habár még kevesebbre szabja is azt, és esküszöm, kogy soha sem fogok a törvényhez folyamodni, csak kérem, kényszeritem önt, egyezzék bele a végleges elválásba, engedjen örökre és végleg elszakadnom öntől!

— Ha ön a végleges elválást minden áron erőszakolni akarja asszonyom, akkor közöttünk egyességről szó nem lehet, mert én ebbe soha nem fogok beleegyezni, és igy számomra nem marad egyéb hátra, mint férji jogaimnak gyakorlata. Ha tetszik önnek asszonyom, akkor igénybe vehetendi a törvények védelmét is, csakhogy engedje megjegyeznem, hogy a törvényszék nem elégszik meg szeszélyekkel, hanem elfogadható okokat követel, és hogy a pör lefolytáig, mi, hogy mentől tovább tartson, az én gondom leend, ön hatalmamban leend . . .

— Ön egy nyomorult, alávaló ember uram, — kiáltám elszörnyűlködve ez ember aljasságától — semhogy csak egy napig, csak egy óráig éljek önnel, inkább beleegyezem kivánságába.

— Végre hát tisztában vagyunk! Mondhatom, hogy elég sokáig is tartott az alkudozás, — mondá gunyos fanyarsággal, és asztalhoz ült a kötlevelet elkésziteni.

— Minthogy önnek atyja asszonyom, elég figyelmes, előrelátó volt, vagy hogyan is nevezzem e gondoskodást, hogy pénzét olykép helyezé el, hogy annak mi csak kamatait szedhessük, kérnem kell önt e kötlevél aláirására. Oly szerződés ez, mely szerint ön két ezer pengő évi jövedelem és függetlenségeért lemond minden jogairól, igényeiről és azokat rám ruházza . . . Igy most már tisztában vagyunk. Most már mehet ön, a hová tetszik, csak arra kell még kérnem, hogy tudassa velem minden évben legalább egyszer hollétét, hogy önnek évpénzét megküldethessem.

Azóta négy év folyt le Viktor, bánat, szenvedés, kétségbeesésben . . . Végre találkoztam önnel . . . ön nekem szerelemről beszélt . . . és én félelmet kezdék ön iránt érezni. Kerültem, futottam önt. Ah Viktor, mert éreztem, hogy szivem többé nem közönyös ön iránt és mert egy ujabb csalódás fájdalmait kerülni akartam! . . . De ön követett Viktor, s bár nem hallgatám meg, jól tudom, nem szünt meg szeretni soha. Most bizonyitványát birom e vonzalomnak Viktor, és eljöttem megmondani önnek . . . neked . . . hogy szeretlek . . . szeretni foglak örökké! . . .

Ez volt azon fontos mondandó, mit tudtodra kelle adnom, mert meg vagyok győződve, hogy e szerelem sietteti felgyógyulásodat, visszaadja életedet, ah, a kedves életet, mely ezután már kettőnké leend.

Léptek hangzottak; az orvos volt.

A fiatal nő épen jókor végzé be elbeszélését.

(Folytatása köv.)

Dal a keringőről.

Gáspár Imrétől.

Szebben lobog ott fönn a csillár,
Több lánggal égnek a szemek,
Lobban a sziv, szerelmet kínál
Ajk és kebel, ha fölzeneg
S tánczra hiv a keringő.

Sir és kaczag a méla dallam,
Egyszerre bút és kéjt regél,
S a mi szent és kimondhatatlan,
E dalra szót lel, szárnyra kél,
Lágyan beszél szivedhez.

Ünnepet ülsz, ünnep-ruhában
Hallod, mikép játszik veled;
Fölzeng bűvös-bájos szavában
Öröm, bubánat, képzelet,
Szivednek minden álma.

A lányka fürtje vállad éri,
Öleled karcsu derekát;
Szivetek egymást kicseréli,
Szerelemért szerelmet ád,
Nem kérve, nem kinálva.

Suhan a selyem, ég a csillár,
Valami mámor szárnyat ad . . .
S ti túl e lét határain már,
Dal, álom, szerelem ragad,
Tündér-regét susogtok!

És te sohajtasz önfeledten:
„Szálljunk együtt tovább, tovább!
Együtt örökké, s csak mi ketten
Életen és halálon át,
S az örök-léten által.“

És te sohajtasz önfeledten:
„A mi utunk véget nem ér!
Oh, édes álom! elfeledtem
Mindent egy bűbájos dalér!
Mindent egy égi perczért!“

Oh édes álom! s üt az óra,
Kiég a fény, dal elzeneg . . .
Egyszer, utólszor, bucsuzóra
Még intenek a szép szemek,
S megszünik a keringő.

Farsangi beszélgetés.

II.

A miért akkor este nagy diadalmasan haza szöktem, nem voltam még a lakásomon, már tudtam, hogy nem én téritettem meg barátomat farsangolási nézeteiben. Valami keveset én is járulhattam hozzá, a fő mégis az atyai sziv, könnyen adja az meg magát, mikor olyan leánya van, mint az én barátomnak.

Csak azt vártam tehát, hogy mikor fog meglátogatni. Azzal vált el tőlem, hogy valami mondandója van még e részben; kiváncsi voltam tehát, mi lehet? De elmult egy nap, két nap, és a ki nem jött, az ő volt. Akkor már aggódni kezdtem. Hátha megbántottam? Mivel? Talán azzal, hogy az országgyűlésről azt mondtam, több benne a választott mint a hivatott? De hiszen én azt csak tréfából mondtam. Mit tudom én asszony létemre, miféle jelességekből áll a mi mostani országgyűlésünk? És ha komolyan mondtam is, csak nem veszi magára szavaimat, ő, a ki főre, szivre egyaránt jeleseink közé tartozik!

Álló két hétig tartott ez igy! Már megadtam magam sorsomnak, ezt is elvesztettem, mint annyi mást az életben, egyszerre csak betoppan az én kedves régi barátom, és nem olyan arczczal, mint akkor este, hanem tele vidámsággal. Pompásan állhatnak az ország dolgai, gondolám, de nem mertem szólni, és időm sem volt reá, barátom megelőzött, köszönetet jött mondani, volt első szava. — Nekem? Ugyan miért?

— Tegnapelőtt bálban volt, egész éjjel, kivilágos-viradtig. — Vagy ugy? Nos, ugy-e, hogy jól mulatott? — Pompásan! Az az, hogy a leánya, gyönyörűség volt nézni! — No látja, még a komoly országos férfinak is, de még az öreg országos férfinak is jót tesz néha a fiatalsággal tartani. Különösen mikor a leánya is vele van!

Barátom nevetett, csak azt akartam, a nevetéséről tudtam meg, hogy csakugyan nem neheztel reám; a nevetés mutatja csak igazán, milyen szivvel van valaki hozzánk. Ebben a részben tehát meg voltam nyugtatva, már csak a mondani valója volt hátra, ezt szerettem volna most megtudni, de nem mertem kérdezni, megint vita lehetne belőle, hogy mulatott a bálban? kérdém tehát amugy kerülősen. Volt ott mit látni! Szebbnél szebb öltözék!

Azt hittem kaczagás lesz rá a felelet, azonban csalódtam. Barátom arcza komolyra változott.

— Volt, volt! — szólt végre elegikus hangon.

Megijedtem e hangtól. Aligha nem vita lesz belőle, gondolám, és föltettem magamban, akármit mondjon is, nem fogok ellenkezni vele. Nem lenne szives, leirni egynéhányat, ama szebbnél szebb öltözékek közül? — kérdém tehát, hogy egy kicsit megnevettessem. Azonban ujra csalódtam.

— Miért ne! — szólt, még az előbbinél is komolyabb arczczal, azután ujra elhallgatott, elgondolkodott, azután azt kérdezte tőlem, ha szeretem-e a virágos rétet?

Hogy ne szeretném! — mondám. — Az a csupa élet, csupa bűbáj! Köröskörül mintha csak gyermekszemek mosolyognának ránk!

— Az, az! — hagyá helyben barátom. — És ezt a csupa bűbájos életet egész más szemmel nézi a tudomány embere! Kiméletlenül letépi, át meg át vizsgálja, az egyikre azt mondja, méreg, a másikra azt mondja, balzsam. Épen ugy a magam forma öreg ember a bálban.

Kezdém érteni, és szerettem volna azt mondani neki: Jaj barátom, akkor jobb lett volna neked, otthonn maradni, szépen lefeküdni, és aludni reggelig. De nem mertem. Inkább tehát azt mondtam, a női szépség iránt a tudomány embere is kiméletesebb, és nem is hagyja az magát csak ugy könnyeden szélylyel tépegetni, mint a virágok. Csak azért mondtam azt neki, hogy hátha kiveszem abból a mélabus hangulatából.

De nem mentem vele semmire.

— Nincs is arra szükség, — felelt barátom. — Olyan különös az. Szép arcz, szép ruha, fényes kivilágitás, mintha csak megannyi égő szövétnek volna, olyan tisztán látszik meg a lélek tőlük.

Nem állhattam meg, hogy legalább azt ne mondjam neki: Kár volt akkor Danténak megirni az „Isteni komédiá“-t! És — tevém hozzá — reménylem, szép lelket is világitottak meg neki azok a szövétnekek?

— Hogy ne! Sokkal többet, mint nem szépet. Lehet mondani, rutat egyet sem láttam, és mégis, — ugy-e bár azt mondtam, hogy jól mulattam? Igaz is, csak hogy — és egyszerre elnevette magát — nagyon sajnáltam azokat a tündérszépségeket!

Ha ő nevet, miért ne én is? gondolám, és tőlem telhetőleg követtem a jó példát.

— És még mennyire fog nevetni, ha azt is megmondom, miért sajnáltam ugy ama tündérszépségeket! — és ugy elfogta a nevetés, hogy alig birta kimondani a szót.

Most már nem segitettem őt benne. Valami olyan szomoru volt a nevetésében, hogy szint' a szivemet járta által.

— Én vén ember! — kezdé ujra. — Tudja, mit találtam legkevesebbet abban a tündérkertben? Ugyan nevessen már, kérem! A tündérek igézetes báját!

Megtettem neki, nevettem, és az adott szabadalomnál fogva azt is bátorkodtam megjegyezni, hogy csalódott.

— Meglehet, — szólt erre barátom, még mindig mosolyogva. — Meglehet, de nem valószinű. Az én korom ban már tisztán látjuk a dolgokat, mert tisztábban is tudunk szeretni. Igy én is tegnapelőtt, egész este, egész éjjel, ugy el tudtam őket nézni. Egyik szebb a másiknál, és

az öltözékek szintén, és mikor ugy a ketőtt egybe vetettem, eszembe jutott, no, talája ki, hogy mi jutott eszembe?

— Hát a tündérek!

— Nem épen egészen, hanem a zugligetben a János hegy. Emlékszik rá? Ugy-e, hogy szép?

— Nagyon! — mondám. — Mikor a kelő nap arany koronát tesz a fejére, vagy az alkonyat biborpalásttal boritja be.

— Ugy van! — szólt most barátom hévvel. — És e szerint kegyed is elismeri, hogy az alak egy magában még nem szépség?

— Elismerem, — mondám, de barátom nem hallgatott rám. Minden pénzügyi nagy tudománya mellett költői lélek is lakozik e félig kopasz, félig deres fejben. Egész elragadtatással folytatá:

— A napvilágból kisugárzó költészet leheli a földi dolgokra a szépség igézetét, a mi a lelket megveszi. Ez az a káprázat, a mi az örök üdvösségre emlékeztet, imádatra ragad, és a nő azért van a világon, az életet ő kapcsolja össze az örökkévalósággal.

— Köszönöm a bókot! — mondám mosolyogva, hogy kissé alább hagyjon az elragadtatással.

— Nincs miért! — viszonzá barátom. — Hagyja el, kérem! Mert valóban nincs rajta mit nevetni. Az a gyönyörü fiatalság! Ugy el tudtam őket nézni! Az a sok drága kincs, a mi e fiatal lelkekben — el van temetve! Ugy el tudtam rajta gondolkodni! És tudja, mi jutott eszembe?

Talán most meg a Svábhegy? — szerettem volna mondani, de nem mertem; nagyon tüzesen nézett rám, nagyon megtalálna reám haragudni. Inkább azt kérdeztem tehát, valjon mi jutott neki eszébe. Nagyon vagyok rá kiváncsi!

— Eszembe jutott, a mit pár nap előtt a lapokban olvastam.

— Hogy Bismarck lakatot akar verni a németek szájára? — kérdém.

— Nem az! — nevetett barátom.

— Akkor hát az, hogy a németalföldi király 60 éves korában —

— Az sem! — nevetett ő, — és bár mint tetszik is tréfára venni a dolgot, nincs rajta mit nevetni. Vagy tessék csak megmondani, hány uj szépirodalmi mű jelent meg nálunk a mult évben?

— Nem vagyok én ifj. Szinnyei József, hogy azt is tudjam —

— Pedig tudja! — vágott szavamba barátom, — csak nekem nem akarja tudni, mert szégyenli magát. Tiz uj szépirodalmi mű sem jelent meg nálunk a mult évben! Annyi százezer magyar hölgy lelke tiz uj könyvnek sem érezte szükségét!

— Ha rosz volt a termés! — mondtam rá, és bár ne mondtam volna! Olyat kaczagott rá barátom, hogy szinte megrendültem bele.

— Rosz termés! — szólt keserűen. — Mert hát a költészet olyan, mint a krumpli, nemde? Tavasz az, asszonyom, és a hol tavasz van, ott daloló madár is van. Maguktól jönnek, nem is jönnek, ott vannak már régen, csak a lelküket nyitja meg a fakadó virág. Saját fenségének sejtelme tölti ezt el, eget kér: érzi azt az ihletett lélek, dalra fakad, és hangot ad az érzésnek, a mit besziv; ez a dolog virág és a madárdal, az élet és a költészet között. És most nézzen végig e nemzet életében, asszonyom! A hogy az érzés fakadásnak indult készen várták már a költők, és megzendült az ihlettség, szivük szakadtából. Dugonics, Csokonay, Berzsenyi, Kisfaludy, Vörösmarty, Jósika, Petőfi, Arany, Tompa, Jókai, csak a nagyokat hozom fel, ugy-e, hogy volt akkor „termés"? És hogy lesték ajkaikról a szót! Mert volt mért, volt a szivekben érzés, a lélekben eszményi sejtelem. Most! —

— És ha ugy volna is, miért csupán a nőket tenni érte felelőssé? Miért nem a férfiakat is? — kérdém félénken.

— A férfiak is részesek benne, — válaszolt barátom — de nem annyira, mint a nők. A férfiaknak van mivel takaródzni, a nyilvános élet ezer gondja, ezer baja. Kopasz mentség, mert csak az ezredik törődik igazán a haza sorsával, a többi csak a nyelvén hordja, csak szivbeli nagy fogyatkozásait takargatja vele. Mondom tehát, kopasz mentség, és csak azt mutatja, hogy az illetők sem a költészet lelkesitő hatalmát nem ismerik, sem szükségét nem érzik, azért valami derekas munka sem telik tőlük, akár az országnak, akár önönmaguknak, de — legalább mentség, ürügy, mig a nők — mióta e nemzet uj életet kezdett, és annak ma-holnap száz éve — soha a magyar hölgyek olyan közönyösek nem voltak az irodalom iránt, mint most! Ugyan kérem, mentegesse őket, ha tudja! Mert hiszen a tulajdon véremet illetem e sulyos váddal! — és nagy fájdalom volt hangjában, egész arczában.

— Talán ennek is a férfiak az oka. Az ő példájuk, — szóltam halkal. Most, hogy olyan tűzzel beszélt, valósággal féltem vitába ereszkedni vele. És igy sem várta be, hogy végezzem.

— Bocsánat, asszonyom, — szólt, — de csalódik. A föld a naptól veszi fényét, és nem megforditva. A természet rendje ez, asszonyom. (Mindig igy: „asszonyom", egyszer sem a régi bizalmas: „barátnőm!") A szép iránti fogékonyságot, és mind azt, a mi a lélek világában a szép körébe esik, legnagyobb részben a nő tartja ébren a férfiban. Az édes anya emléke azért sirig képben él előttünk. Ez gerjeszti föl bennünk a szeretet és gyöngédség első édes érzéseit. Hű szerelmünk tárgyát is a sirig, és talán még azon is tul, szentségül őrizzük szivünkben. Ez meg az élet megfelezésének boldogitó érzéseit gerjesztette föl bennünk, és épugy a hű feleségé, szóval, a mi szép a férfi szivében lakozik, mind a nőtől gyul ki benne; a szép kultusza, a költészet az ő világa, azért őket is sujtja —

Szinte elrémültem, olyan valami menydörgésszerű volt most hangjában. És arcza is az őskori evangelistákra emlékeztetett. Édes Istenem, valjon minő váddal fogja most hölgyeinket sujtani!

— Talán bizony afféle „tudós nő" képe lebeg barátom előtt! — mondám tehát, csak azért, hogy megállitsam szavainak árját.

És czélt értem. Arczáról eltűnt az ihlet. Rám nézett. Kiolvastam a szeméből a nagy szánalmat, hogy nem birom követni szellemének röptét.

— Afféle „tudós nő!" — szólt aztán szomoruan, mintegy maga-magának. — Én is olvastam olyakról egyikmásik élczlapunkban, és a szinpadon is találkoztam egy pár ilyen alakkal, de mindannyiszor eszembe jutottak az irás szavai: „Bocsáss meg nekik, Uram, mert nem tudják, mit mivelnek", tudniillik, a kik a közönséget effélékkel

mulattatják. Azok az alakok még csak torzalakoknak sem mondhatók. A torzalakokra legalább az alapvonásokat szolgáltatja az élet, és — szeretném ismerni azt az embert, a ki nálunk tudós, avagy csak tudákos nőt is látott! A nagy közönség természetesen nagyot kaczag, midőn ilyen csudát mutogatnak neki. Miért is ne kaczagna, mikor önönmagából egyetlenegy hajszálnyit sem talál benne, sőt ellenkezőleg! És ettől aztán olyan jól esik neki az ő tudatlanságának tudata! És van olyan ember is, a ki mikor az öreg koldus vagy a kis gyermek az utczán elesik, nagyot kaczag. Helyes-e, nem helyes-e az ilyen nevetés? csak a századik kérdi, és az sokkal szivesebben is venné, ha a kik hivatva vannak reá, inkább az irodalom és költészet iránti közönyösséget tennék nevetség tárgyává. És ez kötelességükben is állna, csak az, hogy ha az ilyen alakok az életből lennének véve, kevesebben nevetnének, egynéhányan meg épen boszankodnának is rajta, és akkor nem ütne ki jól a „vásár.“ Csak a napokban is; az egyetemi tanitás ügyében értekezlet volt, olvasott valamit róla?

— Nem én! — mondám egész ártatlan arczczal. Hadd szidjon ki érte. Inkább engem, mint ezer meg ezer más nőt.

— Annál jobb kegyedre nézve, — szólt, szörnyű megütődésemre. — Csupa országos hirű tudósok, irók, államférfiak voltak itt együtt. Arról tanácskoztak, mi az oka, hogy a mai fiatalság olyan készületlenül kerül az egyetemre? És azt mondták, hogy egy részt az anyák annak oka. És annyi jeles férfiu közül nem találkozott egy sem, a ki ellent mondott volna ez állitásnak!

Ez már sok volt. Igy beszélni előttem hölgyeinkről! Tovább nem türtöztethettem magamat.

— És mind e szép dolgok a tánczteremben jutottak önnek eszébe? — kérdém, és — nem tagadom, — kissé élesen vetettem föl e kérdést. Nem bánom, ha megharagszik is érte barátom, gondolám.

Rám nézett. Azután egészen nyugodtan azt mondta:

— Igenis, ott.

— Furcsa! — csak annyit jegyeztem meg reá; de hogyan volt az mondva! Most — gondolni sem szeretek reá!

Barátom azonban ujra csak rám nézett, és ujra csak nem akart megharagudni.

— Én semmi furcsát nem látok benne, — szólt egész nyugodtan. — Ugy hiszem, mondtam már, a nagy fényességben annál világosabban látszik meg a lélek.

Megfogtalak, vén Scipio! — gondoltam most magamban, és —

— Igen, igen, emlékszem, azt tetszett mondani, — szóltam diadalmasan. — És azt is tetszett mondani, hogy rút lelket egyet sem talált a tánczvigalmon, — és valódi gyönyörrel néztem reá.

Barátom nyugodtan állta ki tekintetemet.

— Igen is, azt mondtam, és az ugy is van, — szólt. — Azért a mint a sok szép fiatalságot láttam, lelkem mélyéből az a fohász szakadt ki: „Miért is nem vagyok Pygmalion, hogy fölszállnék az égre és egy isteni szikrát lophatnék e lelkek számára! Akkor volnának csak szépek!

Nem tudtam szólni. Rettenetes egy ember! — csak az az egy gondolatom volt. De, pompás! Most jutott eszembe!

— Igaz! — szóltam tehát, — a multkor, tudja, akkor este, azt tetszett mondani, hogy valami mondani valója van

még abban a részben? — igy mégis csak más tárgyra viszem át a beszélgetést, gondolám.

Barátom rám nézett, gyenge mosoly futamlott át arczán.

— Ugy van, — viszonzá ő rendes nyájasságával. — De azt tartom, abban sem telnék most gyönyörűsége. Az is csak olyan.

— Akkor tán máskorra halasztanók! — mondám neki őszintén.

— Nem bánom, egy föltétel alatt.

— S ez?

— Hogy kinyomatja mai beszélgetésünket.

— De uram, hová gondol!

— Ha a multkorit kinyomatta —

— Az más! Azt a lányok kedveért, akarám mondani, az igazság kedveért tettem!

— Ezt meg azért kérem, hogy megtegye, hogy — ne legyen igazam! Nos, megteszi, vagy nem?

Mit volt mit tennem! Meg kellett igérnem, nehogy tovább folytassa szörnyű szemrehányásait.

Mert nagyon fáj a szemrehányás, ha nem adtunk rá okot. Hogyha pedig okot adtunk rá, — néha meg is haragszunk érte! Emilia.

Az örök tegnap.

— Beszély. —

Blumenthal Oszkártól.

(Folytatás.)

Julia széles karimáju szalmakalapját, kék szalagjával karjára akasztá és kiléptünk a déli óra tompa, nyomasztó csendjébe. A lombok közt nem suttogott a szellő, az izzó légben egy bogár sem repkedett. Mintha a végzet sulyos előérzete nehezült volna a kastélyra, és még az égen is a vihar-felhők sűrűbben és fenyegetőbben huzódtak össze. Kamillára tekintve ugy tetszett nekem, mintha itt egy emberi sziv ohajtana vallomások által szabadulni terhétől.

* * *

Nincs kinosabb és nyomasztóbb, mint valami titok sötét börtöne előtt állni. Minden szónál attól félünk, hogy ajtaját rázzuk — minden pillanatban ellenséges ismeretlen hatalommal, kisérteties testetlennel érezzük magunkat szemben — és a magunk kedvével meg vidámságával, elvész az elfogulatlan fogékonyság is. Kétséget sem szenvedett, hogy Erikre, bőséges boldogsága daczára, ólmos gond nehezült — és Kamilla meg a bárónő közti délelőtti beszélgetés után elhatároztam, hogy barátom bizalmát követelni — sőt ha szükséges, kolduln i fogom.

Szerencsére délután barátságosabb órákat töltöttünk el, melyek lassankint megszabaditottak nyomasztó hangulatomtól. Erik közlékeny, majdnem vidorrá lett, midőn egyetemi életünkről beszéltem és Kamilla, boldogan, hangulatának megváltozása miatt, ugy megczirógatta, mint valami szerelmes leány, hogy maga a bárónő is felszólalt:

— Hisz ti valóságos czukrászlelkek vagytok! Mennyi édességet nyujtotok egymásnak ... örökkévalóságig akarjátok a mézes heteket elnyujtani?

Különös. Nekem már Erik gyöngédségének látása sem szolgált többé tiszta örömemre. Valami szándékos sietség volt benne észrevehető, félénk számitás, hogy csak mit se vétsen. Igaz, hogy ezt a benyomást saját hangulatomra

fogtam. A legszebb eltorzul, ha a gyanu sárga szemüvegén nézzük!

Nagyszerű vihar zajlott le, este felé pedig Erik sétakocsizást ajánlott egy nem messze fekvő erdős dombhoz, melynek befásitására és gondozására igen büszke volt. Mivel Erik veggeli sétáinak ez vala mindennapi czélja, a bárónő a sóhajok dombjának nevezte el.

— Talán, — tréfált, — sikerül, ma pessimista utat meg köny-forrást felfedeznünk . . .

— Kár, — jegyzé meg Erik a beszállásnál, — hogy a talaj boszantó nedvessége akadályoz a gyaloglásban. Vendégeink ugy jobban érezhetnék az egész ültetvény békés szépségét.

— Kedves gróf, én megvallva az igazat, — válaszolt Julia, — szivesebben csodálom a természetet kocsiban. Nem tartozom az ábrándozókhoz, kik a fáradt lábakat lényeges részének tartják a természet élvezésének, mely élvezés különben nem a legerősebb oldalam.

— Hogyan bárónő, — kiáltott Erik, — kegyed nem csodálja a természetet?

— Őszintén szólva, nagyon keveset.

— Lehetetlen! Kivonhatná kegyed magát azon benyomás alól, melyet például a kies vidék most ránk többiekre gyakorol?

— Ön megsért. A tájat nagyon csodálom. Mert friss lehével, melyet felénk küld, megszabadit csuf migrainemtől, mely egész nap leirhatlanul kinzott. Alig érthettem meg, hogy tudott az én jelenléktelen fejem oly jelentékeny fejfájáshoz jutni. Láthatja, hogy van okom rajongani a kies tájért. Ha fejem nem fájna . . .

— A bárónő ismét paradonoxokban tetszeleg, — viszonzám, mert e különös kedvű lénynyel szóvitákba elegyedni nagyon szerettem. — Alig hiszem, hogy ez áldott völgy varázsa ne érintse kegyedet. Nézze csak, minden füszálon a napsütötte esőcseppek mily gyémántszerűen csillognak . . . vagy ott a távolban, mily szépen emelkednek ki a kék légből az erdőkoronázta hegyek. Milyen elragadó! milyen bűvös!

— A völgy a hegyek zöld ásitása, — felelt a bárónő. — Valamelyik eszes iró, azt hiszem Heine, mondja ezt . . . és leginkább megközeliti az én nézetemet a természetről.

— Oh csak nézd, — veté közbe Kamilla, — a nap lementének hasonlithatlan látványát, nézd, a nap . . .

— Felénk küldi utósó sugarait . . . tüzes bucsuként. Tudom ezt a nótát. Hisz hány izetlen költő irta le a nap viseletét lehunytánál oly pontosan, mintha köröztetni akarná.

— Julia, — felelt Kamilla, — valjon a természetben nem a külső az, a mi vonz?

— Békés törvényszerű működésében, — tevé hozzá Erik, — titkos, megfejthetlen nyugalom honol. A szerencséssel megosztja az örömöt és az elhagyatottal szivesen szomorkodik.

— De mit használ? — felelt Julia. — A természet képmutató.

— De bárónő . . .

— Ugy van. Még annál is roszabb. Kitanult kaczér, ki tavaszszal rózsás ruhájával és a gazdag pompás virágdiszszel, melyet magára ölt, el akarja rejteni valóságos testalkatát és nem sejti, hogy álmát meglessük . . . őszszel, télen . . . mikor éber óráinak czifra öltönye el van zárva föld-

alatti ruhatárakban. Ekkor látjuk tökéletes meztelen bájnélküliségét, mily kiaszott és ránczos és hogy csak azért szagositja magát ibolyákkal meg rózsákkal, hogy eltakarja kiolthatlan kellemetlen penész szagát, mely elboritja. Tulajdonkép ilyenkor észre kellene térnünk és ravasz szépitő szerei ellen pánczéloznunk magunkat. De szemünk bamba, emlékező tehetségünk gyenge és ha ujra kezdi szemfényvesztő mesterségét, megint csak hálójába kerülünk. Ijesztőn egyhangu ez az örökös egyformasága, és épen nem csodálkoznám, ha beteljesülnének a bölcsészek jóslatai . . . ha minden lény végre is elhagyná ezt a világot . . . és egy szép napon az a hirdetés állna a „kosmosi hirlap"-ban: „Az előbbi lakók kihurczolkodása folytán, egy tisztességesen butorzott világ rögtön kiadandó!"

— Hisz ez borzasztó kilátás! — nevetett Kamilla.

— Kedvesem, vigasztalódásodra teszem hozzá, hogy ez mindig csak kilátás marad. És azért az emberek működése oly bolondos játék! . . . Jobb is volna a látcső szélesebb végén át nézni e játék szereplőit . . . Hidd el, ez a legajánlhatóbb „nézet."

— Lehetetlen, hogy te ezt komolyan mondjad! — viszonzá Kamilla.

— De bizony, komolyan mondom.

— Te, és az embergyűlölés hirdetője!

— Miért ne?

— Mert mindig vidám és nyájas vagy.

— Ez igen természetes. Mert én e l i s m e r e m ugyan a lét nyomoruságát, de . . .

— Nos?

— . . . De fel sem veszem! . . . Hát ön nem nevet, tisztelt ur? (itt felém fordult.) Kérem ez nagy udvariatlanság.

— Megvallom, hogy a kegyed nézete a természetről és a világról legkevésbbé sem ingerel nevetésre. Nekem ugy tetszik, hogy a kegyed vig szavaiban oly embernek könyei peregnek, kitől . . . más egyéb meg van tagadva.

— Kétségbeesetten kedélyes felfogás. De fájdalom, nem szabatos! Higyje el, az én humoromnak nincs czimerében az ismeretes nevető köny! Mellékgondolat és csalárdság nélkül nevetek!

— És mégis a legkeserűbb humornak tartom: a megvetés humorjának.

— Biztosithatom, hogy nagyon jól érzem magamat mellette.

— A mit, kegyes engedelmével, nem hiszek!

— Ah! . . . de merész!

— Kegyedre vonatkozólag szeretném megforditani „Faust" egyik mondását.

— Melyiket?

— S o k élcz és k e v é s kedvtelés.

— Igen jóakaratu kritika, de mint mondám, egészen hamis. Világfi vagyok, ki az élet örvényei mellett gondtalan mosolylyal suhan el, és ki a létet alig nézi más szemmel, mint az a javithatlan iszákos, ki minden reménytelensége mellett tovább ivott, azt mondogatván: „szeretném tudni, mi lesz ennek a vége!

Most én is felkaczagtam. És mégis a bárónő modora fájdalmas elutasitó érzést keltett bennem.

(Folytatása köv.)

Az illat- és szépitő szerekről.

Ezekről is jó valamivel többet tudni annál, hogy vannak; nevezetesen azt, hogy miből lesznek. Elébb azonban nem árt tudnunk azt sem, hogy az illat- és szépitő szerek használata sokkal régibb idő óta van divatban, sem mint gondolnók, és azért az a vád, hogy a nő szépiteni szereti magát, — hahogy egyátalában vád illeti meg érte, — olyan régi, hogy most már föl sem igen kellene hozni. A mindenféle jószagu fü- és egyéb szerek már az őskorban nagy becsben voltak, és pedig nem csupán a nőknél. A halottaikat jószagu olajokkal bebalzsamozó régi egyptombeliekről nem is szólok — a halottakról vagy jót, vagy semmit, tartja a régi közmondás; — és arról sem kell emlitést tennem, hogy a régi izraelitáknál is nagyon kapósak voltak az illatos fűszerek, — tudjuk ezt mindnyájan, minthogy benne van a bibliában. — Azért csak a görögökön kezdem, a kik a régi korban olyan nagy barátjai voltak az illatszereknek, hogy a test minden részére külön illatszert használtak. Görögországból aztán a régi rómaiakhoz származott át az illatszerek iránti szeretet, különösen a császárság korában volt az virágjában, a rómaiak uralma alatt aztán Európa-szerte elterjedt, a középkor lovagjainál és várhölgyeinél is nagy divatban volt, és nőttön-növe századról századra. Mai nap már egész külön iparágat tesz, különösen Francziaországban, hol most már számos gyár csupán csak illat- és szépitőszereket ad a világnak.

A legtöbb illatszert a növényország szolgáltatja; némi kevés az állatországból is kerül, és csak igen keveset állitanak elő mesterséges uton is. Egyik növény virágában, mások szárukban, gyökerükben vagy gyümölcsükben szolgáltatják az illatszert. A növényekből négyféle módon szokták az illatszert kivenni: sajtolás, párlás, pállasztás és végre kiszivatás utján. A sajtolást csak kevés növénynél lehet alkalmazni, a melyekben tudniillik nagy mennyiségben van meg az illatot tartalmazó illóolaj, mint például a czitrom héjában a czitromolaj. A párlás, mely leginkább az ernyős növényeknél jön alkalmazásba, mint például a köménynél, ánizsnál, a következő módon eszközöltetik. A párlólombik közepében szita van, ebben van a párolandó mag, ez alatt meg van az elpárolgó viz. A vizgőz általhatja a magot, fölveszi magába az illóolajakat, és viszi magával a lombik tetejébe, a hol ujra megsűrűdnek. A lombik teteje rendesen ugynevezett florenczi, vagyis olyanforma palaczk, a melyből alul cső ágazik fölfelé a palaczk két harmad magasságáig, és ott szájával aláfelé görbül. A palaczkba gyülő gőz itt kétfelé válik, alul maradnak a vizrészek, az illóolajok ellenben felszállnak. A mint a palaczk két harmadában megtelt, egy köztudomásu természettani törvénynél fogva a folyadék a csövön át kifoly, igy aztán könnyü szerrel el lehet választani az illóolajokat a vizrészektől, de ezeket is megfogta a jó illat, azért ezeket is felhasználják még az illatszerek gyártásánál.

A pállasztás ugy eszközöltetik, hogy zsiradékba, mint faggyu, zsir vagy faolajba virágot tesznek, és 65 fok melegben 48 óráig benn hagyják, azután kiveszik, ujat tesznek helyébe, mindaddig, a mig a zsiradék elegendő mennyiségü illóolajat szitt magába a virágból. Az ilymódon megillatositott zsiradékokból készülnek a mindenféle hajkenőcsök, a megillatositott faolajból meg a mindenféle szagos olajok. A virágok, a melyeket ilyen pállasztásra (maceratio) használnak: az olasz jázmin, a rózsa, az ibolya és rezeda.

A negyedik mód, a fölszivatás (absorptio), csak igen finom illatu virágoknál van használatban, minthogy ezeknek a megmelegités ártalmukra volna. A felszivatás igy megy végbe: Zsiradékneműből vékony szálakat sodornak, sodrony szövedékre rakják, és a szövedékeket sorjában egymás fölé arra való szekrénybe teszik. A szekrény deszkafallal két részre van elválasztva, alul azonban nyilás van hagyva, egyik felében vannak a zsiradékszálak, a másikban meg, szintén sorjában rakott pléheken, a virág, többnyire rezeda, vagy rózsa. Akkor a szekrényt légmentesen elzárják, a tetején meg e czélra alkalmazott fuvókkal a levegő a szekrény egyik feléből a másikba kergettetik, és ez uton a zsiradékszálak 48 óra alatt a virágok összes illóolaját magukba szivják.

Az illóolajok legnagyobb része rendes légmérsékben hig. Illatuk erős, némelyik kellemes, némelyik undoritó, izük égető. Vizben nem igen oldódnak, ellenben borszeszben, aetherben és zsiradékolajokban könnyen oldódnak. Legnevezetesebb illóolajok: a neroliolaj, mely narancsvirágból fejtetik ki, a pergamutolaj, mely a pergamut-féle czitrom külső héjából préseltetik. A rózsaolaj a czentifólia, damaszkuszi és pézsmarózsa leveleiből fejtetik ki, párlás utján. Csakis a Kelet rózsái adják azt, a mi rózsáinkban olyan kevés illóolaj van, hogy szó sem lehet valamit kinyerni belőlük. És a keleti rózsaolaj sem mind igazi, mert nagyban hamisitják a geraniumból és a rózsafából kifejlett olajjal és igazi rózsaolaj gyanánt árulják. A keserű mandula-olaj a kipréselt keserű mandulából fejtetik ki, párlás utján, és ujabb időben ezt is nagyban hamisittatik a benzelyből kifejtett olajjal.

A rozmaringolaj a hasonnevű növényből, az ánizs-, kömény-, kasszia-, szegfü-, szerecsendióvirág-, rózsafa-, geranium-, pacsuli- stb. olajok részint az illető növények magvából, részint pedig fájából fejtetik ki, mind párlás utján. A kámfort a Formosa szigeten honos bizonyos babérfa adja. A levegőn az illóolaj mézgává sűrűsödik. A mindenféle balzsam is mézga- vagy gyanta alakban jelenik meg természetes állapotában. Legismeretesb faja, a perubalzsam Délamerikában bizonyos fából szivárog ki. A fa héjába két hüvelynyi hosszu és négy hüvelynyi széles bevágást csinálnak, és gyapotot tesznek belé. Akkor a fa körül tüzet raknak, mire a gyapot balzsammal szivódik tele. Egyre fölebb és fölebb ujabb-ujabb bevágást csinálnak, a mig csak a fa egészen ki van szíva. A gyapotot aztán forró vizbe teszik, és ott a balzsam kivál belőle. A benzoë-gyanta a fenyűgyanta módjára magától szivárog ki a benzoëfából, ép ugy a tömjén- és a myrhagyanta.

Az állatországból származó illatneműek közül leginkább ismeretes a pézsma. Ez a Középázsiában honos bizonyos szarvasféle állat ürüléke. Eredetiben hig és pirosos barna szinű, a levegőn azonban néhány percz alatt sötétbarna szinű és bogyó alakura változik át, a milyenül hosszan tartó, erős illatjánál fogva világszerte ismeretes. Az állatországból származik még a czibét pézsma, az Ázsiában honos petymeg fajbeli czibéttől, a hódony a hódtól, és az ambra, mely a tengerből kerül ugyan, és eredete nem tudatik egész biztonsággal, de hihető bizonyos tengeri halból (hosszufejü fizetér, pott) származik.

(Vége köv.)

Heti tárcza.

Februárhó 5-dikén.

(Egy selyem ruha története.)

Ha nemzetgazdász lennék, nyájas olvasónőm, egy pillanatra akkor is levetném a pápaszememet, karonfognálak, s elvezetnélek oda, a hol a selyemruha története kezdődik.

Elmennénk tehát Európa selyemtermelő vidékeire. Megállanánk egy-egy eperfa árnyalt kunyhó előtt; e derék fán számtalan kis selyem bogár élősködik; jó munkásokat táplál. Elnéznők a kis férgek munkáját, kik csakhamar sok szinü burokba szötték-fonták be magukat

A haj-finomságu szállakat viszont látnók ismét Lyon, Turin vagy Mailand szövő-székein. Kerekek zakatolva, zugva hangoztatják az ipar rhytmikus dalát; füst-gomoly válik el a gőzgép kéményeitől, s mint valami oda nem tartozó ábránd . . . ugy emelkedik, emelkedik ég felé.

A gőzgép még egy strófát zeng el örökdalából, s készen áll egy vég rózsás selyem. Ha nemzetgazdász lennék, kiszámitanám, nyájas olvasóm, e suhogó kelme értékét; megmondanám, hány méterjével termeli évenkint valamely ország, mennyi marad otthonn, mennyi megy külföldre, s viszont mennyit hoznak be; kiszámitanám mennyi haszna háramlik az államra, ki a vám rendszerek hatását a selyem árára; szólnék a gyáros bőség-szarujáról, s a munkásság nyomoráról, melynek verejtékére, nélkülözésére bizonynyal nem gondolsz, midőn a finom kelme bájos redőkben omlik alá termetedről; nem gondolsz e munkások rongyaira, midőn toiletted királynőkkel vetekedik . . .

Nem vagyok nemzetgazdász, csak tárczairó . . . a pillanat gyors kezű történet irója; ott kezdem a selyemruha történetét, a hol először találkozik nyájas olvasónőm . . . veled, ki e pillanat királynője vagy!

* * *

A mama ott trónol a divatkereskedés kényelmes zsöllyéjében, s tanácsot ül egész halom kelme felett. Arany, ezüsttel át meg át szött brocat szövetek omlanak az ölébe; az ügyes kereskedő egész kis siót formált a kelme redőzetéből. Nagyon is tarka volna ez a kis Beatrix tizenhét esztendejéhez! Amott gyönyörü kék selyem hullám dagad. Pompás egy szövet, de Beatrix barna szépség, s igy nem neki való. A piros kissé kaczér, nagyon is számitó választás volna. S a faille, atlacz, brocat és crepp szövetek összeesküvése teljesen hajótörést szenved egy rózsaselyem ruhán. Beatrix rózsaszin ruhát kap; az öröm, és vigasság szinét.

Mamával jött el a szegény Margit. Varrónő a soroksári-utcza egy padlásszobájából. Máskülönben valódi lángelméje a tűnek! Ha ő varr, akkor minden virágdiszlet egy-egy lyrai költemény; minden mell-fodor egy-egy pajzán tárczaczikk; uszályos selyem ruhái megannyi modern stylű, könnyed regény. Abban is megegyeznek, hogy ma tetszenek, holnap elfelejtik.

A selyem ruhát majd az athléta bálra öltjük fel. Addig készen kell lennie.

És a szegény Margit ölt, ölt, ölt éjszakákon át. Ujjai meggémberednek a fütetlen szoba hidegében. Mindegy . . . a munka folyik, a varrónő ölt, ölt, ölt tovább. Szemei leragadnak az álmosságtól; szegény gyönge szemek! Mindegy; mint három éjszakán keresztül már, lecsukodniok nem szabad, s az össze-vissza szurkált sovány kéz csak ölt, ölt tovább.

A varrónő is fiatal még. Szép fekete haja van, melyet eddig még nem árusitott el. Mert nagy városokban erre is rá kerül a sor, franczia regényirók szerint pedig — lelkökön száradjon, ha nem igaz, — még azt a harminczkét gyöngyöt, az ifju leány zománczos fogsorát is megveszik. Margit még nincs ennyire. De mi haszna? éjjel-nappal műhelyében, vagy a varró asztala, gépe mellett üldögél; itt ugyan nem látja senki. Hogyan, hát gépe is van? Itt eszébe jut szegénynek két angol költemény; Isten tudja hol olvashatta magyar forditásban. Az egyikben a szegény varrónő örök munkája, hasztalan fáradtsága van megénekelve; bús, igaz egy költészet. A másikban a varrógép zakatolása szolgáltat refraint . . . s benne a gép megmentőjévé, könnyebbségére lesz a munkásnőnek. Pedig mindegy! a gép kevesbbiti ugyan a munkát, de a bért is; s a mell hamar megérzi a gép rázkodását, s hamar sinli meg a lehajolva végzett munkát. Oh az éhség és az egészség nem szeretik a gépeket!

S Margit tizennyolcz éves csinos lány. Ábrándozik a zöld mezőről, melyen jó volna koszorut kötni, verőfényt látni. A főváros szegényei tele vannak idylli hajlamokkal! S egy kicsit, mikor a fáradt lány mégis csak elszunynyad, arról is álmodik, hogy ez a szép rózsaszin ruha az ő nászi ruhája. Kecsesen simul karcsu derekához, s mint fényes hajnali felleg, ugy repül utána bűvös keringő dalára.

Bohó álom! Nem soká tart, mert Margit fölrezzen, és megint ölt, ölt és ölt tovább.

* * *

A ruha elkészült. Egy-két napig még ott diszlik a bolt kirakatában.

A nép-hullám épen a kirakat elé vet bennünket.

Érdekes dolgokat látunk.

Ott — mindjárt a mi selyem ruhánk mellett — egy rózsaszin plissé ruha: csupa fodor, s varrása beh sok álmatlan éjt áldozott fel egy vidám estélyért! Ugy-e, szegény Margit?

Selyem . . . bársony . . . milliomos szépségek mindmegannyi eszköze . . . hóditani. Tizedrész áru tarlatán felhő mellettök; szegény hivatalnok lányának elég szép.

S a divat valamennyi czikke fekszik ott, megvilágitva pazaron. Van-e nő-alak, mely ne rezzenne meg e látványra?

Van.

Egy ablakba pazaron öltöztetett . . . viaszbábot állitottak. Közönyösen tekint a felhalmozott piperére. Megveti.

* * *

Papa és mama kedvtelve nézik a csinos kis lányt. Beatrix igazán hóditó. A toilette ah! sokba került! s papa viszonyai nem valami különösek! Hanem hát ott a mama, a ki megmagyarázza, hogy ez tulajdonképen nem is pazarlás; ma báli-ruha, s épen talán e báli-ruhától függ, hogy nem sokára . . . menyasszonyi ruhává legyen. Vagy sokan vannak még, a kik számitás nélkül mennek bálokba? Akkor aztán be lehet a ruhát festetni feketére, és lesz belőle látogató öltöny. Világos számitás, fejezi be mama.

És a ruha nem sokára ott pompázik a bálterem kellő közepén. Megéri talán azt a szerencsét is, hogy másnap legalább hat divatlap közli leirását.

Istenem, ha ugy oda irnák, mennyi sok álom és remény van beleszőve egyetlen egy selyem ruha szövetébe!

* * *

Hol végződik a te sorsod, szép rózsás selyem ruha?

Beatrix kisasszonyról azt beszélik, hogy jegyben jár. Udvarol neki Löwenstein Hugo báró és Csillári Benő, ifju képviselő. Löwenstein báró és Csillári Benő kihivják egymást; Benő sebet kap a bokájába, s igy a báró egy ólomgolyó árán maga marad a szerelem versenyterén. Kár. Hugo báró nem udvarolt komolyan, s a szép Beatrix, a kis polgár-leány csakhamar megtanulja az első csalódás dalát.

Szegény kis polgár-leány! Ha a fényes elite-bálon valami egyszerű moll ruha födi, talán nem riasztja el azokat a szegény embereket, a kik ugynevezett „komoly czélokkal“ szoktak közeledni. Különös is az nagyon, hogy a hölgyek bál utján akarnak férjhez menni, s rendesen azokkal mulatnak, a kiknek eszök ágában sincsen . . . házasodni.

Szegény kis Beatrix! Bizony maga maradt ő, s a rózsaszinű selyem ruhából nem lett . . . nászi ruha!

* * *

Mi lett hát belőle?

Nyájas olvasónőm, igazán nem vagyok érzelgő lélek. Az érzelgős regényeket, verseket, tárczákat, nőket és pillanatokat igazán ki nem állhatom; az érzelgős történetekben meg épen nem hiszek. Ha a hősnő ily történet leghatásosabb pontján hal meg, az orvosától szeretném megtudakozni, hogy valjon nem volt-e ez epigrammikus végben része egy kis meghülésnek is? A mi éghajlatunk oly szeszélyes!

Hanem Beatrix csakugyan meghalt.

Mikor Hugo báró összekelt, valami dúsgazdag bankárnak a leányával, kezdett lyrai költeményeket és rémregényeket olvasni. Vidéki barátnőivel leveleket váltott, s minden héten meghivta a temetésére. Küldött kedvencz divatlapjának egy szó-rejtvényt is, melynek verse tele volt halálgondolatokkal. Anyjának pedig meghagyta, hogy őt — ha már meg kell halnia, — ama szép fehér selyem ruhába öltöztessék. Ekkor Beatrix már erősen hasonlitott Margithoz, a sápadt varrónőhöz.

Margitnak — a szegény varróleánynak, — nagy dolga van. Egyszerű fehér ruhát varr a saját menyegzőjére. Beatrix pedig e pillanatban már halva van. Ott fekszik kiteritve, hidegen. A szép selyem ruha vele megy el abba a fekete világba; a fényes báli köntös együtt porlik el a fényes bál-királynővel.

Im, egyetlen egy fehér selyem ruha története. Én azt hiszem, hogy valamennyinek van regénye . . .

Gáspár Imre.

A „magyar bál“ Bécsben.

(Bécsi levél.)

Asszonyom! Ha oly szerencsés vagyok, s önnel együtt vehetek részt a bécsi magyar bálban, akkor, megvonulva a „Gartenbau-Gesellschaft“ téli kertté varázsolt salonjának valamely lugasában, egy tündérvilágra tehetem figyelmessé. Azonban ah! egyedül vonulok meg egy óriási rhododendron árnyában, s csak hiányosan fogom leirhatni tündéreim . . . toilettejeit! A csipkéről tudom, hogy csipke, de azt nem, hogy brabanti-e vagy brüsseli; a selyemről, hogy selyem, az atlaczról, hogy atlacz, a németről, hogy német, . . . ennyivel szolgálhatok ezuttal is, többel nem!

Tündéreim vegyest tánczoló villik, és garde des dames-tündérek; máskülönben nagyrészt a bécsi magyar aristokraczia kitűnőségei. Ama jóságos arczu matrona, nehéz kék selyemben fehér csipkével, a bál védnőkének, Szász-Koburg-Gothai Ágost herczegnek kedves neje. Körüle hullámzik minden. A herczegnő balján ül Fülöp herczeg szép ifju neje; rózsaszinben van fekete csipkékkel; ékszerek szemeiben, virágok az arczán. Mellette ül a világ-kiállitás szépeinek egyik szépe, ugy, a hogy a hires album se képes visszaadni e derűs mosolyt, e szellemes tekintetet; Andrássy Ilona grófnőről — fehérben feketével — a külügyér leányáról beszélünk. Anyja, Katinka grófnő, most épen egy főherczeg üdvözletét fogadja; mellette áll — vérvörösben — Széchenyi-Grünne grófnő. Feltűntek volna még önnek is asszonyom, ki oly finom izlést fejt ki toilettjében, Apponyi Paula grófnő egyszerű rózsa-atlasz ruhájában, — Erdődi Ilona grófnő sötét vörösben, — Wenckheim Mária grófnő, feketében fehér csipke diszitéssel, — Zichy Hermine grófnő, zöldben virágokkal, s dúsgazdag gyémánt ékszerekkel feldiszitve; feltűnő szépségek voltak még Festetics Eugénia és Széchenyi Coralie grófnők.

S mig magyarjaink büszkén, boldogan jártak, keltek, ültek vagy tánczoltak a nem tulságosan nagy, de igen fényes és ragyogó teremben, engem bánatos érzés lepett meg. A magyar aristokraczia nagyobb fényt áraszt Bécsre, mint a szegény Budapest oly kevert társaságu elite-báljaira! Mert a bécsi magyar bált nagyrészt magyar főurak fiai rendezték s vendégei magyar arisztokraták voltak. Bécsbe vonzotta az . . . udvar.

Szép és sikerült mulatság volt ez. A bécsieknek általában kitűnő rendszerük van; felkértek magyarjaink is mintegy 17 ismert delnőt háziasszonyokul, s egy férfit — itt Koburg herczeget — védnökül, a kik aztán teljes erőből működnek a bál érdekében. Kitűnőségek „tisztelet-jegyeket“ kapnak, s ezeket felülfizetésekkel váltják meg; a magyar bál védnöke például 400 frtot küldött jegyéért. A 30,000 magyar lakossal biró Bécs magyar bálja igy 1500 frtot jövedelmezett az akadémiai olvasókörnek; 100 frttal többet, mint a budapesti jogász bál ez évi jövedelme.

A férfi kitűnőségek között láttuk először is a bál védnökét. Épen most fogadja Albrecht, Rajner Vilmos és Károly Lajos főherczegeket. Albrecht főherczeg idegesen, fitymálva hallgatja a Berkes Lajos csárdását, Vilmos fő-

herczeg azonban össze-össze veri a bokáját, s azt a megjegyzést teszi, (valószinűleg franczia forrás után,) hogy „Das ist echte Musik!“ Ott van Andrássy Gyula gróf, két Eszterházi, s egy-egy Schwarzenberg, Trautmannsdorf és Schönborn herczeg: Helldorff szász, Robillant olasz követ; báró Hoffmann és báró Wenckheim Béla miniszterek, gróf Pejacsevics és Jovannovics — a hős, — tábornokok, Rechbauer a reichsrath elnöke, Sommariva, Erdődi, Roggendorf grófok, báró Dingelstedt, báró Orczy osztályfőnök, Dóczy udvari tanácsos stb.

A bécsi szépségek közül jelen vannak ... Kattausch baronesse, Breteuil, Sommariva, Roggendorf grófnők, Slenfort, Engel, Guttmann, Drasche urhölgyek, Rosenzweig bárónő, s a művésznők közül Buska, Zampa, Merkovitz urhölgyek.

Érdekes névsor, melyhez sok szép emlék fűződik. A tánczrendek (haute-relief magyar czimerek bőrkönyvecskéken,) csinosak voltak, hasonlitottak a budapesti jogász báléhoz. A tánczok közül kettő a magyar bál számára készült; szerzői Majláth József és gróf Würtemberg Eberhard urak.

Mire a fényes vigalom véget ért, bizonyosság leve, hogy Bécs egy jó bál-czéggel gyarapodott. Ah bizonyos az is, hogy a magyar fény 70 perczentjét is lefoglalta, a másik politikai 70 perczent kárpótlására!

Ennyit a bécsi magyar bálról ... ez idén.

Comte de Bleu.

Közügyek.

(Ötödfél óra van. — Grévy jön, Mac-Mahon megy.)

Ötödfél óra van.

Versaille, vagy jobban mondva — „tout la France“ — izgalomban. A place d' armes pedig tele van nép tömegekkel.

A franczia senatus tagjai pedig — mint megannyi nemzetőr — helyükön vannak. Hogyne! Mac-Mahon elnök leköszönt, s helyébe uj elnököt kell választani! A ház különben is zsufolásig tömött, az idegen hatalmak képviselői csaknem mind jelen vannak. Martel ur, a senatus elnöke az ülést megnyitván, néma csendben felolvassa Mac-Mahon levelét, melyben a köztársaság elnökségéről lemond, mely után Martel az alkotmány tartalmát olvassa fel. És reá mindjárt kijelenti, hogy szavazathoz fog az üresedésbe jött elnökség betöltésére, mihez névleges szavazást követel.

Sarland (bonapartista) szót kér s a tribunere lép fel. Minden oldalról megütközéssel kiáltanak reá s lecsillapitják, mire a szószékről lelép.

Minden oldalról nagy zaj, de rendzavarás nélkül. Felkiáltások: szavazzunk! szavazzunk!

E közben Martel ur kéri a nemzetgyűlést, engedné szóhoz jutni Gavardie-t.

Az összes nemzetgyűlés felkiált: nem kell! Martel elnök erre kérdést intéz, nem kellenék-e mindenekelőtt Mac-Mahon marchall felmentését az elfogadás kérdésének alá vetni, hozzá tevén, miszerint a nemzetgyűlésnek ugyan nem előleges feladata azzal foglalkozni, de ha Gavardie (bonap.) ahhoz ragaszkodnék, azon esetre kijelenti, hogy akkor a nemzetgyűlés van hivatva annak megoldására.

Gavardie ujból a tribunere lép és Gambettát sértegeti. Végre szóhoz jön, s erélyesen követeli, hogy az együttes nemzetgyűlés a köztársaság elnökének lemondását inditványa értelmében fogadja el. Óriási zaj! Gambetta a miniszter székbe ül, felugrik és Gavardiera rival, ki elsápad mint a fal fehére és eltűnik a köztársasági párt a vezérének szavára.

Az elnök Martel inditványozta a demissio előleges (prealable) elfogadását.

Megszavazzák.

Martel a franczia alkotmány azon §-át olvassa fel, mely meghatározza, miszerint a köztársaság elnöke 7 évre, és ujból is megválasztható.

Bastéra (bonap.) szót kér. De a nagy ellenzék zajára visszalép.

Hatodfél óra van. A szavazás kezdetét veszi névszerint.

A szavazás eredménye, melyet a tribuneről hirdet az elnök az, hogy az ősz Jules Grévy, ki hazájában a mi Ghyczynk hirének örvend, a képviselőház elnöke, a franczia köztársaság elnökének kiáltatik ki. Általános Vive Grévy! Vive la Republique! felkiáltások.

Ennyi az egész.

Gambetta is kapott 90 szavazatot, s a szenátus elnöke lett.

Mac-Mahon pedig elhagyja kissé nagyravágyó nejével együtt az elnöki palotát: butort nem visz magával, mert a 40 szoba berendezése államköltségen történik. Távozás közben mégis kijelenti aggályait a rendőrfőnök előtt. Talán zavargások lesznek. Zaj, lárma. Történtek-e rendelkezések? „Uram“ — felel a rendőrfőnök, — „a hó eltakaritása folyamatban van; fagy lévén, a járdák közlekedése zavartalan ...“

Budapesti hirvivő.

*** (*Udvari hirek.*) Királyné ő Felsége február 15-dikén megy Irhonba.

*** (*Az uralkodó pár jubileumára*) az állam mindkét részében folynak az előkészületek. A bécsi jelmezes menet rendezését Makart, a hirneves festő vállalta el, a nemzeti szinház Jókai Mórt szólitotta fel alkalmi szinmű irására. Budapest hatósága pedig a nagy napon 6000 szegényt vendégel meg, s 100,000 frtos alapitványt tesz egy szeretetházra. Az izraelita nőegylet ezentul megüli az április 24-diki ünnepély évfordulóit.

*** (*Társas-élet.*) A gazdasszony-egylet vasárnapi álarczos bálja igen sikerült. A 13 urna körül buzgólkodtak a legkedvesebb urhölgyek, mint például Soldosné, Kármán Lajosné, Földváry Emilia, Jankovitsné, Apáthy Istvánné, Csernovits Roxane, Márkus Emilia stb. volt nyeremény is elég. — Az önkénytes bál zsufolásig tölté meg a vigadó nagy termét; háziasszony báró Edelsheim-Gyulainé, ki quirlandokkal és gyöngygyel diszitett fehér selyemben jelent meg. Sok szép leányt és számos katonai és világi kitűnőséget láttunk; fiaink igen jól néztek ki egyenruháikban. — A jég farsangjának a lágyuló idő véget vetett. — A budai kör szombati jelmez-bálja pompásan sikerült. — Érdekes mulatságok lesznek: e hó 15-dikén az athléták bálja, 20-dikán a budai „Mária Erzsébet“ egyleté (háziasszony gróf Zichy Nándorné), 11-dikén az országos nőképző egyleté az „Európa“ termében, 18-dikán a népszinházé a „Hungária“-ban (háziasszony Soldosné asszony.) — A gazdasszonyok köz-

vacsorája február hó 5-dikén fényesen sikerült a vigadóban. A kis fehér köténves hölgyek serényen szolgálták ki bőkezű vendégeiket a mit aztán kivált a tánczos urak igyekeztek pár óra mulva meghálálni.

⁂ (*Vegyesek.*) Budapesten január 19-dikétől 25-dikéig 251 egyén halt meg, és 241 született. — A fővárosban számos gyilkosság történik; közelébb a 18 éves Czechnert 17 éves társa, Chladon ölte meg. — Hollóssy Kornélia, az egykor oly ünnepelt énekesnő, jelenleg fővárosunkban időz.

Rózsás napló.

⁂ (*Jegyesek.*) Szathmáry Károly (Szathmáryné asszony, jeles szinmüvésznőnk fia) és Halmy Antóna kisasszony, mindketten szinészek, Debreczenben. — B. Jósika Gyula országgyülési képviselő és báró Vesselényi Teréz kisasszony. — Görgey Béla járásbiró és Bánó Margit kisasszony, Szobráncz.

⁂ (*Összekeltek.*) Nagy Vilma kisasszony és dr. Dobránszky Péter műegyetemi tanár, Tolcsván. — Grünberg Julia kisasszony és Sugár Ignácz, Miskolczon. — Rádics Milla kisasszony és dr. Raics Miklós, királyi táblabiró, Szabadkán. — Reinitz Sarolta kisasszony és Dr. Rott Jakab, Budapesten.

Halálozások.

⁂ (*Elhunytak.*) Szathmáry Király Pál, hazai közéletünk egyik kiváló bajnoka, a 40-es években Ung vármegye alispánja. Holttestét borsodi sirboltjába szállitották. 68 évet élt. — Riskó Ignácz, régi Riskó I. versiró fia, 21 éves. — Gróf Draskovics István, 75 éves, Zágrábban. — Id. Harmathy Károly, bihar vármegyei közgyám és szolgabiró, Tenkén. — Barinyai Albert, földbirtokos, Pozsonyban. Béke hamvaikra!

Vidék.

⁂ (*Vidéki társas-élet.*) Vidéken Karneval herczeg még mindig lankadatlan hivek felett uralkodik. Sikerült vigalmak voltak ismét: a lovas-berényi kaszinó-bál; háziasszonya Cziráky grófnő, vendégei között Cziráky Lujza grófnő, Trautenberg bárókisasszony, az urak közül gróf Cziráky Béla, Eszterházy László és Béla grófok, Trautenberg Frigyes báró, Kégl István stb. — Szegeden a torna-bál. — Hódmezővásárhelyen az óvoda-bál, a jó öreg óvó: Fodor Lajos bácsi által rendezve. — Szombathelyen a nőegylet pompás jelmez-bálja. — Kalocsán a polgári olvasókör bálja. — Egerben a korcsolyázóké. — Kassán uri piknik. — Aradon a farsang még csak készül. — A váczi kaszinó-bál (hangversenynyel), a nagy-mihályi zene- és táncz-estély, a mezőturi bál és köz-vacsora, s ó-szivaczi táncz és műkedvelői előadás fölötte sikerültek.

⁂ (*Vidéki vegyesek.*) Balatoni halászok a halak fogyásáról panaszkodnak. — A Duna Budapest körül több ponton árad. — Munkácson a rabok lázongtak; csakhamar lecsendesiték.

Külföldi hirek.

⁂ (*A „Figaro“*) szerint a nemrég elhunyt Raincin asszony magyar urhölgynek hagyta azt az ezüst diszitésü ébenfa guzsalyt és elefánt csont orsót, melylyel Marie Antoinette királyné font a fogság idejében.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Bécsben mult hétfőn a külügyér fényes bált adott, melyen több főherczeg is jelen volt. — Gambetta 405 szóval 314 ellen a franczia szenátus elnöke lett. — Zittoni lengyel faluban Kopernik csillagász csizmadia utóda él.

Irodalom és müvészet.

⁂ (*Uj könyvek.*) Márkus Józseftől „Köny és mosoly“ czim alatt 10 beszély jelent meg; közülök határozott tehetségre mutatnak a „Regina in coelo“ és „Zöldike“ cziműek; a többiben is van fordulat, könnyed irály, de — mint annyi sok irónál — fő hibájok, hogy a bennök rejlő felületes élet könyvekből van kiolvasva. Ha szerző az olvasás mellett tanul, irás helyett sokat foglalkozik az élettel is: idővel szép dolgokat várhatunk tőle. — Az „Olcsó könyvtárból“, a Franklin-társulatnak jeles irónk Gyulai Pál által szerkesztett e vállalatából megjelent, s lapunkhoz beküldetett a 67—70-dik füzet. Volt alkalmunk tavaly önálló czikkben méltányolni az olcsó kiadások fontosságát, s épen e kitűnően szerkesztett, igen olcsó füzetekből összeállitott sorozatot. Talán az a kifogásunk lehetne, hogy az ujabb magyar irodalomnak alig jutott hely a megjelent 70 kötet között; annál becsesebbek és változatosabbak eddig a forditások, s a régi irodalom darabjai. Ezuttal is veszszük a „Kisfaludy Károly vig beszélyeit“, — 40 kr, — két igen kedves beszélyt: „Theurietől „A buzavirágok háza“ — 30 kr, — és Ouida „Egy pár kis faczipő“-jét, és Schiller „Mózes küldetése“ czimü értekezésének forditását, ára 20 kr. Ajánljuk olvasónőinknek. — Előttünk továbbá egy angol jó regény forditása az „Athenaeum“ kiadásában: „St. Simon unokahuga“, Franc Lee Benedicttől; ára 3 frt. — Sasvári Armin ügyes hirlapiró „Baka levelek“ czim alatt irta meg, s adta ki boszniai élményeit. — Beöthy Zsolttól, az uj regény-iró nemzedék e legdicsértebb tagjától, Ráth Mórnál „Rajzok“ czimü szép kiállitásu kötet jelent meg. — Németh Ignácztól „Elbeszélések és rajzok“, ára 1 frt 20 kr.

⁂ (*A Kisfaludy-társaság*) januári ülésén gróf Zichy Géza székfoglalóul több költeményt olvasott fel; Gyulai Pál csinos dalokat mutatott be egy ifju költőtől, Varga Gyulától. — Rendes tagul Csiky Gergely koszorus szinmü költő választatott, a magyar irodalom más nyelven való terjesztéseért pedig levelező tagok lettek Ömann (svéd), Handmann (német), Bachat (tót), Saissi (franczia) és Buttler (angol). — Felhivjuk olvasóink figyelmét a társulat febr. 8-dikán délelőtt tizkor az akadémiában tartandó nagy-gyülésére; Gyulai Pál emlékbeszéde Szigligeti felett, Szász Károly és Greguss Ágost költeményei, Ágai beszélyei képezendik tárgyait.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, február 1. Lahor királya. — Vasárnap, február 2. A Fourchamboult-család. — Hétfé, február 3. Ibolyafaló. — Kedd, február 4. Jeannette menyegzője. — Sylvia, Diana nymphája. — Szerda, február 5. A hűség próbája. — A kérők. — Csütörtök, február 6. Lahor királya. — Péntek, február 7. Becsületszó. — Alfonz ur.

Várszinház. Vasárnap, február 2. A vén bakancsos és fia a huszár. — Csütörtök, február 6. Ibolyafaló.

Népszinház. Szombat, február 1. A kornevilli harangok. — Vasárnap, február 2. A peleskei nótárius. — Hétfő, kedd, február 3—4. A kornevilli harangok. — Szerda, február 5. Niniss. — Csütörtök, február 6. A piros bugyelláris. — Péntek, február 7. Niniss.

*** („*Jeanetton menyegzőjét*“,) „Les noces de Jeanetton“, Massé vig operáját Francziaországban már 25 éve játszszák, nálunk e hó 4-dikén került először szinre a nemzeti szinházban. Könnyed stylben folyó apróság, 1 felvonásos idyll; a szöveg-irók Barbier és Carré urak azonban régi tárgyat dolgoztak fel benne. Jeanetton a hűtlen pórsuhanczot Jeant győzi meg a házas élet üdvös voltáról, ki végül el is veszi. Az egész különben finom hangszerelésű, választékos dalam-fűzésű zenemű; van szép ivó-kardala, vagy nyolcz dalamos couplettje és duettoja. Azonban tény, hogy a régi iskola e nagyon is légies termékei már kissé untatnak; az operette többet ér. Nem minden Offenbach-, vagy Lecock-féle ledérséget értünk, de például a „Kornevilli harangokat.“ Valóban meg kell jegyeznünk, hogy Massé komolyabb szabásu dalműve: „Pál és Virginia“, a „Repülj madár“ bájos dalával, sokkal, igen sokkal többet ér. — Nádainé ügyesen mozgott, coloraturáját, trilláit, s hang-fordulatait teljes szépségben ragyogtatta; Zajonghi ur mellette, — bár mennyire termetes ur legyen ő — teljesen . . . elenyészett. Az egészet szabatosan vezette és tanitotta be Erkel Gyula. — Donadio Bianca kisasszony megkezdte vendégszereplését a nemzeti szinházban; „Hamlel“-ben és a „Sevillai borbély“ képezik első föllépéseit. — Váradi Antal „Tamórája“ először vasárnap kerül szinre a nemzeti szinházban; pénteken Szigeti régi jó „Becsület szóját“ adták tetszés között, uj betanulással. r. e.

***

(Nemzeti szinház: „Julius Caesar“, január 31-dikén. — Kisfaludy-est, február 5-dikén.)

Shakespeare tragoediája január 31-dikén került szinre. Nagy volt iránta már előre az érdeklődés, részint az uj szereposztás, részint a rendezés miatt, mely örömmel mondhatjuk, hogy az uj dramaturg, Paulay Ede alatt, nagyon sokat javult. A közönség megtöltötte az egész házat és azt hiszszük, hogy a közönség nem is csalódott, mert egy eléggé sikerült előadást élvezhetett. Ha azt mondjuk eléggé sikerült — azzal sokat mondunk, mert Julius Caesarnak kitűnő, teljesen kielégitő előadása lehetetlen; ahhoz három-négy oly művész volna szükséges, mint Rossi vagy Salvini. De ismétlem igy is jó előadás volt. Caesart Egressy Ákos játszotta. Arcza, termete nagyszerű, igazi Caesari; jobb alakot kivánni sem lehet Caesarnak; játéka szintén jó volt, még — a mi leggyöngébb oldala — hangja is elég tiszta, elég erős volt; e tekintetben határozottan javult ahhoz képest, mikor például először lépett föl Jagó szerepében. Brutust Nagy Imre játszotta; többet nyujtott annak óvatos, majdnem tul gondos töprenkedéséből, mint erélyes, merész fellépéséből, a mi ugy látszik, jobban is illik az ő egyéniségéhez. A tragoedia egyik legnagyobb szerepe: Cassius jó kézbe került. Bercsényi nagyon dicséretre méltóan jászotta; különösen sikerült az a jelenete, mikor Brutus szemrehányásokat tesz üzérkedés miatt és benne küzd a férfiu önérzet testvéri szeretetével. Antonius Kovács Gyula volt és az ő játéka Bercsényiével volt a legjobb. Monologja Caesar holtteste felett kitűnően sikerült, valamint a szószéki jelenet is, pedig ez egyike a legnehezebb jeleneteknek Shakespeareben; jobban sikerült az ő részéről, mint a néptől, mely nem érezttette eléggé az átmenetet Brutus pártjáról Caesar, illetőleg Antonius pártjára, noha szószólókul oly előkelő színészek vegyültek közéjük, mint Vizvári, Ujházi, Halmi. Egyébiránt a rendezés ügyes volt, leszámitva például azt a botlást, hogy Cassius és Brutus nagyon is betalálták vezetni a sereget, ugy, hogy még a szinpadon bevégződött, a mi természetesen ront az illusión; továbbá Cassius és Brutus kivégzési módját talán máskép lehetne végrehajtani, mert beledőlni egy más által tartott kardba kissé komikus, ámbár a költő azt adja utasitásul.

* * *

Nemzeti ünnep. A magyar vigjáték nagy érdemű megalapitójának: Kisfaludy Károlynak emlékét ünnepeltük február 5-dikén. A nemzeti szinház a Hűség próbáját (vigjáték 1 felvonásban) és A kérőket (vigjáték 3 felvonásban) hozta tőle szinre; amaz egy kis kaland Mátyás király életéből, emez egy társadalmi rajz a század elejéről. Amazt 1827-ben, ezt 1819-ben adták először „Pest városa szinházában.“ A kérőket 1856-ban adták legutoljára, a mikor még Egressy Gábor játszotta Perföldyt, Szerdahelyi Szélházi bárót és Munkácsi Flóra (ma Felekiné) Málit, Bulyovszkyné pedig Lidit. Ma Szigethi József volt Perföldi, a mi mindenesetre sajátságos ugrás, mert 1856-ban ő volt Baltafi, a ki pedig öregebb Perföldinél. Szemmel láthatólag öreg is volt Perföldinek, körülbelül olyan, mint Ellinger Hunyadi Lászlónak, de ezt leszámitva is — nagy bámulattal kellett észrevenni — hogy nem jól játszott. De ne kritizáljunk; kegyeletes ünnep volt, inkább máskor mondjuk el az egyesekre vonatkozó észrevételeinket. A Hűség próbájában Bercsényi mint Mátyás király, Vizvári mint Vidor, udvari bolond, Egressy mint Upor főispán, Ujházi mint Bartók, nagyon tetszettek. Csillag Teréz kisasszony mint a Sáfár leánya kedves kis leány volt; Endre csakugyan belészerethetett.

A kérőkben a sajátságos női és férfi öltözet kedvre deritette a közönséget, különösen a két leány, Márkus kisasszony és Molnárné asszony öltözete az egy araszos derékkal és a Feleki szürke czilindere. Halmi pompásan játszotta a külföldieskedő mágnást, báró Szélházit.

Hatvan éve lesz szeptember 24-dikén, hogy a Kérőket először szinre hozták. Toldy azt mondja róla, hogy „e darabbal kezdődik a magyar vigjáték irodalom“, és mi a kegyelet ünnepén nem csak örömet éreztünk a felett, hogy Kisfaludynk van, hanem fájdalmat is, hogy e hatvan év alatt oly keveset haladt a magyar vigjáték. Sz—k J—s.

Tartalom

Gyógyithatlan sebek, Balázs Sándortól. — Dal a keringőről, Gáspár Imrétől. — Farsangi beszélgetés, Emilitől. — Az örök tegnap, Blumenthal Oszkártól. — Az illat- és szépitő szerekről. — Heti tárcza. — A „magyar bál“ Bécsben. — Közügyek. — Budapesti hirvivő. — Vidék. — Külföldi hirek. — Irodalom és művészet. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divatképünk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

6-dik szám. Február 9-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, szines borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap- kelte	Nap- nyugta
							óra perez	óra perez
Febr. 9	Vasárnap	E 5 Apoll.	E 5 Apoll.	28 G. Hetvenedv.	16		7 18	5 12
10	Hétfő	Skolásztika	Skolásztika	29 Ignácz	17		7 16	5 14
11	Kedd	Viktória	Euphróz.	30 Vazul	18		7 15	5 15
12	Szerda	Eulália	Eulália	31 Czirus	19	☽	7 13	5 16
13	Csütörtök	Katalin	Kasztor	1 Február	20		7 12	5 17
14	Péntek	Bálint	Bálint	2 Krisztus el.	21		7 10	5 19
15	Szombat	Fausztin	Fausztin	3 Simon és A.	22 Szabb.		7 8	5 21

☞ Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk. ☜

Divattudósitás.

Lehet-e, szabad-e most másról irni e rovatban, mint farsangról, báli és estélyi ruhákról? Ugy-e bár nem, kedves olvasónőim? Igaz, hogy Kegyetek, a kik lapomat kézbe veszik, nem épen mind fiatalok, nem is készülnek mindnyájan boldog fiatal jó kedvvel a tánczterembe, hanem otthon is maradnak, élnek a kisebb-nagyobb körnek, a hova a sors állitotta, de nem ütődnének-e meg Kegyetek is, a „nyugodtak," ha csupa kényelmes pongyolákról, meleg felöltőkről, védkendőkről, vagy meleg harisnyákról irnék? Nem mosolyognak-e Kegyetek, legalább gondolatban, ha visszaidézik lelkükben azt a farsangot, a mikor először és remegve lépték át azt a küszöböt, mely akkor még egy ismeretlen nagy világba vezetett? Nem gondolnak-e vissza még a ruhára, a virágra is, nem is emlitve a tánczosokat, az örömet, a boldogságot, mely oly közel volt hozzájuk, mert saját szivükben hordozták? És ime, miért nem érdekelhetné Kegyeteket is a távolból hallaniok, mikép öltözködnek most, összehasonlitani a boldog multat, a gyakran kopár jelennel? És ha sokaknak kopár és szomoru a jelen, hála istennek vannak, a kiknek az most csupa merő boldogság, és ezen elmerengeni és nézni a lélek szemeivel a káprázató fényt, nem-e szintén élvezet, sőt olykor vigasztalás is?

És valóban sok szép báli öltözéket lehet látni az idén. Szépek a sima könnyed tarlatan és gaze szövetek, fényesek és könnyedek az ezüst és aranyszálakkal áthuzott gazirok, melyekben fiatal leánykáink diszlenek, és a sok virág, melyet az idén a ruhákra alkalmaznak, valóban nagyban emelik a báli öltözékekszépségét,mert e virágok gyönyörű kivitelűek, mintha csak élet volna bennük. Még a nehéz selyemruhákra is sok virágot raknak, kivált azon gaze-écharpe-ra, mely a szoknyára borul, és a nehéz szövetnek festői könnyűséget kölcsönöz. A rózsaszinű gesztenyevirág fényes bronzirozott levelekkel felette divatos. Egy nagy bokréta tűzetik a szoknyára, egy kisebb a fejre és ugyan olyan a mellre, mig a vállakon, a szoknyán végig, szeszélyes keresetlenségben a szép fűzér is látható. Nem tartozik a rendkivüli ujdonságok közé, hanem mégis mindig szépek a finom halvány rózsafűzérek, a melyből a fejre egy kis oldalt tűzött keskeny koszorut lehet venni, a ruhát pedig bőven ellátni nem csak nyilt rózsával és bimbókkal, hanem még levelekkel is. A hóvirágokból való fűzérek, valamint a szebbnél szebb finom levelű zöldes füvek, gyöngyvirágok, vadrózsák, vizi liliomok, gránátvirágok szintén nagyban emelik a báli ruhák szépségét.

A nehéz selyemruhák és a könnyed gaze-ruhák mellett csakugyan fenn tudták magukat tartani a világos szinü cashemir-ruhák is, melyeket estélyekre, kisebb társaságokba olyan nagy előszeretettel fogadtak hölgyeink. A gazdag középosztály eleintén kissé vonakodott ez ujitástól, de miután A. grófnő és B. bárónő olyan „igézetes" öltözéket tudtak cashemirból, csipkéből és szalagcsokrokból kiállitani, hogy olyanok voltak mint a „tündérek", most bizonyára divatba fognak jönni nálunk is e szép ruhák. A halványkék és rózsaszinű cashemiron kivül a halvány lila szinű és világos sárga is divatos, melynek lágy, simulékony redőzetét a hozzá kiegészitésül alkalmazott sima vagy brochirozott atlacz vagy damask csak még festőiebbé tesz.

De nézzük mai divatképünket, melynek első alakja egy halványkék faille báli ruhát tüntet elő, melynek tűnique-e ugyanolyan szinű damascirt selyem gazirból készült csipkediszszel, valamint rozsvirág fűzérekkel, melyek a derekon, vállakon és a fejen ismétlődnek.

A második alak jelmez-öltözéket ábrázol, mely japáni modorban tartva, egy előkelő japáni nőt ábrázol. (A la japanaise.) A selyemszoknya világos sárga Pompadourból készült, a kabát fekete bársonyból, gazdag atlacz béléssel és himzett hajtókával. A szoknya lehet rózsaszinű is, csak a jellemzetes nagy rajzu virágok ne hiányozzanak belőle. A hajba tűzött hat nagy aranyos tű még fényesebbé teszi e feltűnő öltözéket.

Számrejtvény.

Balogh Juliskától.

14. 9. 15. 6 10. 14. Kocsin, lovon sohsem jár.
12. 13. 4. 3. 6. 5. Atyjafia az agár.
1. 9. 2. 3. 4. 10. 6. 9. 5. Keble puha s hófehér
21. 18 19. 20. 8. 5 Szép az lenni a honért.
13. 14. 16. 15. Hajdan ugy volt: Gideon,
11. 5. 8. 7. 6. Nagygyal ezzel esznek jól.
19. 20. 21. 18. 17. Híres-neves szőllőnedve,
1—21. Ez hallik most országszerte

Megfejtési határidő: márcziushó 5-dike.

A f. é. 2-dik számban közlött számrejtvény értelme:
A legelső magyar ember a kiraly!
Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Jánossy Lajosné, Sánta Mari, Terelmes Imreck Ilona, Pfeiffer Luiza, Ujfalusy Károlyné, Thanhoffer Mariska, Bibzay Janka, Wagensommer B. Amália, Delhányi Mari, Salacz Ilka, ifj. Galbory Sámuelné, Jánisch Aladárné, Tóth Ottilia, Szlávy Schulcz Vilma, Tamás Ida, Devich Ferenczné, Negyedi Mariska, Molnár Lajos, Peterdi Pap Erzsébet, Sády Katinka, ifj. Kozma Imréné, Máar Lilla, Toth Lajosné, Kiss Zsófika, Menyhárt Ilonka, Fodor Erzsi, Fényes Tilda, Keresztury Matild, Sós Gyuláné,

Ujlaky Mariska, Tamás Krisztin, Majláth Irén, Szent-Miklósy Helén, Szathmáry Emilia, Tótfalusy Anna, Zdrahál Nina, Komjáthy Nella, Spóner Tekla, Madarász Róza, Vághó Marianne, Sipos Lenke, Nagy Orosz Ilma, Nábrátzky Ottilia, Mészáros Kóor Janka, Horváth Bán Klotild, Burián Ottilia, Nemes Ida, Komor Izabella, Olcsváry Mária.

Az 1-sö számban közlött sakkrejtvény megfejtését utólag beküldé:

Jóo Árpádné, Molnár Lajos, Sády Katinka, ifj. Kozma Imréné.

Megbizások tára.

Bánhorváthra H. I. urhölgynek: Legközelebb el lesz küldve.

Zsarnóra Zs. B. urnőnek: Kérném még egyszer ama regény czimét beküldeni. A kiadót nem ismerem.

Szikszóra K. P. urnőnek: Csak egy kis türelmet fogok még kérni!

Borszékre K. N. urhölgynek: El van küldve.

Karansebesre Sz. L. urnak: Nagyon örömest fogok kezet nyujtani ez emberbaráti szándékhoz. Az első lépéseket már megtettem, és, a mint lehet, értesitem az eredményről.

H. Kécsára F. B. A. urnőnek: Legközelebb el lesz küldve.

Kassára M. J. urnak: Szivesen várom. A kivántat nem sokára elküldöm.

Rozsnyóra H. K. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Debreczenbe M. O. urhölgynek: Azt mondták rá: tréfa volt. Igaz, tréfának nem volt finom, de ki tehet róla, hogy onnan még tréfának sem telik jobb.

Egerbe F. A. A. urnőnek: Legközelebb megküldöm.

Pohorellára G. J. urnőnek: A vászon- és tépésküldeményt még akkor emlitettem fel a lapban, a leveleket vettem, és véghetetlenül jól esett szives jósága.

Kérdések.

Ki ajánlhatna nekem olyan arcz-szépitőt, a mely tisztitja, finomitja és fehériti az arczbőrt, de azért még sem lássék meg a használata, és ártalmatlan is legyen?

K. Szulejka.

Hogyan lehet legbiztosabban megtudni, valjon a vászon nincs-e keverve pamutszálakkal? Sz. Gizella.

Melyik fajta kávé a legjobb, és milyen készités módját ajánlhatna nekem fiatal háziasszonynak egy tapasztaltabb háziasszony, a ki nem csak szereti a jó kávét, de alaposan érti is a készitését. Sz. Irma.

Feleletek.

A finom keményitett ruhát fényessé és nagyon széppé teheti G. Bella, ha a keményitőbe egy kis tiszta stearint tétet. Egy font keményitőre egy diónyi nagyságu darab finomra vakart stearin elegendő: ha biztos akar lenni, hogy a stearin egészen jól elolvadjon, ugy a keményitőbe három krajczárnyi borszeszt is adhat. V. Nella.

Sz. Bélánénak több jó vászonkereskedést ajánlhatok Pesten, a hol nyugodtan eszközölheti bevásárlásait. P. Eberling és társa vászonkereskedését, városháztér, Kolarits és fiai, váczi-utcza a Mössner-féle vászonraktárát, koronaherczeg-utcza, Aebly vászonkereskedését, szervita-tér.

Gy. Malvin.

A. Linának. Az igazi milanói risottót a következő módon kell készitení. Hat lat friss vajban és ugyanannyi friss velőben egy finomra vágott vöröshagymát meg kell párolni és két meszely mosatlan riskását, valamint két itcze marhahuslevet belé önteni. A rizs főljön puhára e lében mindadig, mig a rizs a levet be nem itta. Megjegyzendő, hogy ez ételt nem szabad befödni. Ha a rizs megpuhult, hat lat finom reszelt parmesan sajtot kell közé keverni. A ki igen izletesen akarja ez ételt készitení, az adjon a rizs közé még elvagdalt ludmájat és zuzát. Öt perczel a tálalás előtt egy formát vajjal ki kell kenni, a rizst belé tenni, kis vártatva pedig tálra boritva és köröskörül parmesan sajttal körülvéve, melegen betálalni. F. Katicza.

A fiatal gazdasszonynak szolgálok egy pár jóizű finom tészta leirásával. Kilencz lat finomra tört czukrot 5 tojássárgájával jól elkevervén, három tojás habját is közé kell keverni, valamint kilencz lat lisztet is. E könnyű tésztát liszttel kikent lemezbe kell önteni, a sütőbe tenni és ha félig megsült, kivenni, sárga baraczk beföttel bekenni, összehajtani, a tetejét czukorral és tört mandulával behinteni, ismét a sütőbe visszatenni és szép aranyszinüre megsütni.

Ime egy másik: Egy negyedfont vajat habosra elkeverven, két tojás sárgáját és két egész tojást belé kell ütni, egy czitromnak apróra vágott héját, egy negyedfont apró tört (hámozatlan) mandulát, ugyanannyi czukrot és kilencz lat lisztet. Mindezt jól elkevervén, még egy kis tört fahéjat és szegfüszeget kell belé tenni, a tésztát kis ujjnyi vastagságura kinyujtani, kártya alaku levelekre kivágni, négy sarkára egész hámzott mandulát rakni, tojás fehérével megkenni, és lassu tüznél megsütni. E tésztát soká lehet eltartani. P. Erzse.

Legközelebb a kivánt crémek leirásával is szivesen szolgálok.

A glyczerint nyugodtan használhatja D. Lina, hetenként egyszer lefekvés előtt könnyedén bekenve arczát, nem fogja azt megbarnitani. Csak a tulságosan használt zsiradék lankasztja és sárgitja el az arczot, mig egykor-máskor alkalmazva, kivált télen, jóltevő hatással lesz. Zs. Tilda.

Kávéhoz való finom élesztős kifliket irok le G. Bertának. Vegyen egy régi negyed kupa olvasztott vajat, dörzsölje el habzásig egy nagy tálban, verjen belé nyolcz tojás székét kettőnként, és azokat is dörzsölje el jól a vajjal, a fehéréből pedig verjen kemény habot és adja a vaj közé. Ezalattt egy régi fél kupa tejben felolvasztott két lat élesztőt, sót és czukrot tett belé, ezt öntse a vajra, hozzá kevervén három font finom lisztet, ezt most dagasztani kell mindaddig, mig a táltól szépen elvál. Ezután meleg helyen keljen meg jól a tészta, ez meglévén, gyuró deszkára kell kiboritani és 30 kis czipóra kiszaggatni, ezen 30 czipóból harmincz kiflit kell kinyujtva formálni, pléhre tenni, ujból kelni hagyni, tojással megkenni és szép sárgára megsütni. Ezen kifli még két hét mulva is jó, és egy kissé a sütőbe téve, olyan lesz, mint a friss. Ez vidéken igen kényelmes sütemény, melyet nálam nagyon kedvelnek.

Egy tapasztalt gazdasszony.

Ugyanez ajánlja ugyanannak hajnövesztésre a tiszta borszesz használatát, a melylyel hetenként háromszor kenje be a feje bőrét, mi pedig különösen ajánljuk neki Beszédes Gyula (Dunavecse) hajkorpa-szeszét.

A német országi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitünő alkalmazhatósága végett a magas cs kir. Magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúz (Rheuma), inszaggatás, mell, gerinczfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen. **Egy csomag 1 frt 5, kettős rejá 2 frt 10 kr.**

Ezen köszvényvászon azzal különböztetik valamennyi létező iobbi szerékről, hogy csakugyan használ.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr. Postán küldve 10 krral több. Valódian Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gyztárában, kiraly-utca 7. sz. — **Debreczenben:** Rothschneck ur gysztárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur gysztárában — **Mohácson:** Jazevics Károly. — **Kolozsvartt:** Wolf gysznél. - **Pécsett:** Zsolnay. — **Szegeden:** Weiglein György, Kovács gysz. — **Temesváron.** Kraul. — **Aradon:** Prinner gysz. — **Nagyváradon:** Molnár gysz — **Szekes-Fehérvár:** Dieballa: **Gyöngyösön:** Vozary gysz. — **Brasso:** Fabik gysz. **Szigetvarott:** Ehrenfeld W. — **Miskolcz:** Ujházy gysz. — **Pozsony:** Söltz. — **Kassan:** Escwig Ede és fia gysztárában.

SZŐKE EDE

Budapesten, váczi utcza 2. sz. Gróf Szapáry-féle házban

„a rózsához"

ajanlja gazdagon felszerelt és izletes

uri és női pipere raktárát

u. m.:

lemez alsó	2 frt. 75 krtól		4 frtig
berlini kendők	80 „		3 „
gyermek kabátkák	60 „		felebb
férfi és női duxi ingek	90 „		„
„ „ „ nadrágok	1 frttól		„
női nyakkendők	25 krtól	2 frt 50	krig
szines és fehér férfi ingek	1 frt. 25 „	2 frt 50	„
női és gyermek harisnyák	30 „		felebb
posztó keztyük	20 „		„
kamáslik	40 „		„
férfi és női gallérok drbja	20 „		„
továbbá szines zsebkendő	8 „		50 kr

valamint minden e szakba vágó czikkeket a lehető legjutányosabb áron.

Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek.

Vadász Ferencz özvegyének utóda

illatszer-tára

„A VIRÁG KIRÁLYNÉHOZ"

koronaherczeg (uri)-utcza 1. szám alatt Párizsi ház Pesten,

Ajánlja főraktárát valódi ***angol*** és ***franczia illatszerek, hajkenőcsök, olajok*** és ***toilette szappanoknak,*** továbbá fog-, köröm- és hajkefék, mindennemű fésűknek; ugyszintén nagy választékban a többi itt fel nem emlitett ***pipereszereket.***

☛ Árjegyzékek kivánatra beküldetnek, és vidéki utánvételi megrendelések azonnal pontosan teljesittetnek.

Igen részlezett dúsan képekkel ellátott **fő-magárjegyzékem** (tartalmazza: mag- és gumó-fajokat legnágyobb választékban s legjutányosabb áron) megjelent s t. cz. kivánatra ingyen s bérmentve megküldetik. Minden rendelményhez egy diszesen kiállitott müvecske tartalmazva: 1. Az év minden hónapjában miképen végezzük a kertben teendőinket. 2. Spárga mivelő. 2. Artcsóka mivelő. 4. 120 ábra a legkülönfélébb növényekről ingyen mellékeltetik.

Első magy. kertész és mezőgazdászati ügynökség

Freund Adolf D.

magkereskedése Budapesten, Thonet-udvar.

Nyilt levél.

Örömmel jelenthetem, hogy idegbántalmaim, melyben több év óta szenvedek s melyek a legutóbbi időben már lehetetlenné tették nekem, hogy a **köszvényvászon** használata nélkül egyenesen járjak, annyit vesztettek erejükből, hogy könnyen járhatok és állhatok s testem teljes nyugalmában, valamint az ülés alkalmánál ugyszólván semmi fájdalmat sem érzek, holott ellenkezőleg előbb ugy a nyugalomban, mindig fájdalmat éreztem. Remélem ennélfogva, hogy az erősbitett **köszvényvászon** hosszabb használata után üdült köszvényes idegbántalmaimtól jó részben megszabadultam, mit az igazság elismeréseül ezennel jó lelkiismerettel igazolok. Ohajtom, hogy e beismerésemet adja át a nyilvánosságnak, hogy a jó ügy nagyobb elterjedést nyerjen s a szenvedő emberiséggel ismertessék meg az eszköz, melyet sok e bajokban szenvedő a legnagyobb sikerrel használhat. Wetzen, Salzburg mellett.

ID. SCHNELLER IG. ANTAL,
polg. kereskedő.

Kapható: **Török József** gyógyszertárában.

Bizonyitvány.

Egy meghülés következtében évekeu á' mindkét lábamon heves köszvény benszenvedékt mi ellen különféle szerenet haszuáltam, de sajnos, eredménytelenül. Végre tanácsolás folytán kisérletet tettem az oly hires **köszvényvászonnal,** s legnagyobb bámulatomra egyetlen egyszeri használat után fájdalmaimtól megszabadultam. Mit is ezennel a legjobb lelkiismerettel bizonyithatok. Budapest, Kőbánya-ut.

Smidt József,
Schmidt és Császár czég.

Főraktárhelyiség Magyarország részére Budapesten Török József-nél. Ára csomagonkint 1 frt 5 kr. és 2 frt 10 kr.

Cs. és kir udvari fogorvos

Bikafalvi Máthé D.

Műtorme: jelenleg váczi utcza 9-dik sz.
(volt Nádor vendéglő 1-sö emelet.)

Általánosan elismert **legszebb**

báli toilettek, jelmez-costümök és belépők.

Báli toilettek tarlatánból	frt 25, 30	és felj.
ugyanazok atlaszderékkel	frt 35, 40	„ „
gazdagon virággal diszitve	frt 45, 50	„ „
Faille ruhák minden szinben a mostan kedvelt és legujabb szines himzésekkel és himzett mellénynyel	frt 80, 90, 100	„ „
Atlasz báli ruhák elegansan, ezüst vagy arany gazirral és virágokkal	frt 70, 80	„ „
Menyasszonyi toilettek atlaszból v. failleből	frt 60, 70, 80	„ „

A toilettek diszitéséhez a leggyönyörübb szines **hímzéseket,** nemkülönben természeti fecskéket személyesen hoztam Párizsból.

Vidéki megrendeléseknél egy régi derek és a szoknya előhosszának beküldése kéretik.

Teljes tisztelettel

RÓZSAY, Confectioneur
Deák utcza 5. sz. a „Franczia nőhöz."

CSALÁDI KÖR

Hetilap a müvelt magyar hölgyek számára

Előfizetési dij (illetmények nélkül) Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt. egész évre 12 frt. Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda: VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 21-dik sz. 2-dik emelet. Hirdetések dija: Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

7. SZ. Febr. 16-dikán. 1879.

Havonkinti szinezett divatképpel, minden szükséges himzetrajzokkal. Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Gyógyithatlan sebek.

(Elbeszélés.)

Balázs Sándortól.

(Folytatás.)

III.

Ismét néhány nap telt el.

Az orvosnak igaza volt, midőn azt állitá, hogy egy kellemetes felindulás Vértei ur egészségi állapotára nézve csak jótékony leend.

A beteg tul volt a válságon, életéért az orvos most már jót mert állani, s csak arról volt szó, meddig kellend még az ágyat őriznie.

Az orvos négy héttel biztatá őt, de kiköté, hogy rendeletei szigoruan teljesittessenek.

Ebben nem is volt hiány; ott volt Julia, és az olvasó sejtheti, hogy mily pontos és szigoru ápolónő lehetett.

Első, legszigorubb föltétel volt, hogy a beteg egy hangot se ejtsen ki, de hiszen erre nem is volt szüksége, ott őrködött felette egy fiatal nő, ki szemének egyetlen pillantásából leolvasta akaratát, ki megsejtette azokat, s kinek volt miről beszélnie neki, hogy mulattassa és szórakoztassa őt.

Oh a szerelemről sokat, örökké lehet beszélni!

Olyan az, mint a szentirásbeli olajos korsó, ha a sziv tele van vele, soha sem fogynak el eszméink, gondolataink; mindig találunk uj képeket, uj hasonlatokat leirására.

Julia beszélt, a beteg hallgatta őt, és csak pillantásaival válaszolt, de midőn szeretünk, azon előnynyel birunk, hogy kedveseink egy tekintetéből, egy mozdulatjából megértjük azt, mit értésünkre kivánnak adni.

Terveket csináltak a jövőre és e tervek oly szépek voltak!

Minden nap uj reményeket, uj eszméket és a betegnek több több erőt ada.

Az orvos örömmel látá a beteg erejének gyarapulását, de azért arcza gyakran elborult, midőn a beteg szobájába lépett.

Aggodalmának tárgya a fiatal nő volt, ki egészen elhanyagolja magát, s ki saját betegségét számba sem véve, csak kedvesére gondol. Pillanatra sem hagyja el szobáját, éjszakákat virraszt át, s csak mosolyog, ha az orvos komoly következményekkel fenyegeti, és igyekszik ön maga iránt gondoskodóbbá tenni.

Pedig e betegség nem volt jelentéktelen.

A fiatal nő mellbajban szenvedett, s mint arczának hallványsága és egész lénye mutatá, e baj igen gyors és veszélyes előhaladásokat tett.

— Az isten szerelmére kérem önt asszonyom — mondá naponta az orvos — fogadja el tanácsaimat és legyen több kimélettel ön maga iránt. E szobai lég megfogja önt gyilkolni. Ön nem tesz többé sétákat, ön nem vesz többé fürdőket, és az éjek legnagyobb részét átvirasztja; gondolja meg asszonyom, hogy ez az életmód felfogja önnek erejét emészteni és hogy Vértei ur most már veszélyen kivül van.

— Ön csalatkozik orvos ur, — felelt a fiatal nő mosolyogva, — ez a légkör nekem nem halált, — életet ad. Itt én oly jól érzem magamat, és sokkal kevésbbé szenvedek, mint bár hol a világon!

— Ah asszonyom, önnek arcza épen ellenkezőt tanusit; hiába iparkodik előttem titkolni szenvedéseit, hiába igyekszik mosolyogni, önnek fájdalmai vannak, engem nem lehet megcsalni.

— Ön rémképeket alkot orvos ur, és a külszin által engedi magát elámittatni; de higyjen nekem, én e pillanatban mi fájdalmat sem érzek, és ha arczom halvány, ezt nem betegség okozza.

Az orvos csak fejét csóválta és sóhajtott a fiatal nő makacsságára.

Ő meg volt győződve állitása igazságáról és fájdalom e meggyőződés alapos volt.

Julia mellbaja veszélyesen erősbült e rendetlen és lankasztó életmód mellett, s hogy ő maga ezt nem vette észre, oka csak az volt, hogy a szerencsétlen párbaj óta folytonos izgatottságban élt és egészen el volt foglalva betegápolói gondjai által.

Az orvos nem mulasztotta el őt naponta figyelmeztetni a veszélyre, mit makacssága előidézhet, de e figyelmeztetéseknek mi eredménye sem volt. A fiatal nő szilárdul ragaszkodott azon állitásához, hogy mi baja sincs és az orvos sejtelmeit csalódásnak nevezte.

Az orvos végre türelmét veszté, s nem tartva lelkiismeretével összeférhetőnek mit sem tenni ott, hol meglehet, egy élet forog kérdésben, Vértei urhoz folyamodott, s őt kérte fel a fiatal nőt reá venni, hogy ez egészségére annyira kártékony életmóddal felhagyjon!

A fiatal ember mindent megtőn, hogy az orvos tanácsai elfogadtassanak; a szerelem ékesen szólását használta fel, hogy kedvesére hathasson, de az orvosnál nem sokkal több eredménynyel.

Julia rendithetlenül megmaradt azon állitása mellett, hogy mi fájdalmai sincsenek, s szent kötelességének mondá, pillanatra sem hagyni el betegágyát annak, ki érette vérét ontotta.

Mindössze a mit Vértei el tudott érni, azon igéret volt, hogy azon napon, melyen először meg lesz engedve ágyát elhagynia, ő is meg fogja változtatni életmódját, s alá fogja magát vetni az orvos rendeleteinek.

Ezen óhajtva várt nap mindinkább közeledett.

Az orvos némi szabadalmakat engedett betegének, s ezek között — mit Viktor legnagyobb örömmel fogadott — ott volt azon engedelem is, hogy keveset és halkan beszélnie szabad.

Oh, mert neki igen sok mondandója volt; a szemek, bár mily ékesen szólók legyenek is, csak a jelenről tudnak szólni, ő pedig a multról és jövőről akart beszélni.

A legelső szabad pillanatban felhasználta tehát orvosa engedélyét a következő elbeszélésre, melynek folyamát a fiatal nő nem egyszer szakitá meg intve és figyelmeztetve őt orvosa tanácsaira.

— Julia — kezdé kezébe véve a fiatal nő kisded finom kezeit — ön nem is sejti azon meglepő, sajátságos kapcsot, mely regényeinket, életünk szomoru történeteit összefűzi.

Midőn ön férjét odahagyá, nemde ő visszatért azon nőhöz, kit ön elbeszélése folytán Matildnak nevezett.

— Igen Viktor, nekem legalább ugy mondák.

— Hogyan is nevezték ezen nőnek férjét asszonyom?

— Nem tudom Viktor; férjem e nevet nem nevezte meg előttem.

— Jó, tehát megmondom én önnek. Ezen gyalázatosan kigunyolt, rászedett férj, kinek nagyapja még serfőző volt Pozsonyban, ez én vagyok Julia . . .

— Ön . . . ön . . . Viktor?

— Én vagyok asszonyom. De hallgasson ki, hadd fejezzem be én azon elbeszélést, melyet ön csak félig ismer . . . Alig néhány nappal ön atyjának halála után, nőmnek egyik rokona engedelmet kért tőlem, hogy legjobb barátját báró Ecsedy Kálmánt házamnál bemutassa. Én nem ismerém a bárót, mit sem sejték a nőm és közte létező viszonyról, s igy nem volt okom e kérelmet megtagadni.

A báró mosolygó arczczal lépett házamba és én barátságos kézszoritással fogadtam őt.

Nőm hideg közönyt és udvariasságot mutatott iránta, és sokkal ügyesebb volt, sem hogy egyetlen pillantást veszélyeztetett volna, mi elárulhatta volna őt.

A báró ritkán jött, nőm soha nem kérdezősködött utána, és én sehogy sem birtam eltalálni magamban azon indokot, mi őt e bevezettetésre határzá.

De előbb valamit házasságomról.

Ön nemde Julia, szörnyen nevetségesnek és együgyűnek talált engem, midőn azon módot hallá elbeszélni, melylyel ismeretségem is összeköttetésem történt Matilddal? Ne igyekezzék tagadni Julia, ez nem is lehetett máskép!

De ön nem tud mindent.

Ön nem tudja, hogy e nő szép volt mint egy ördög, hogy én e nőt szerettem, mielőtt általa észrevétettem volna, s mielőtt, mint mondák, azon terv megfogamzhatott volna agyában, hogy nőmmé legyen.

De e szerelemnek nem voltak czéljai, reményei.

E nő főrangu születésű volt, és én nem akartam társaságába tolakodni. Kerültem azon kört, melynek előitéleteit a társadalom más osztályairól ismerém.

Megelégedtem lopva, észrevétlenül látni őt, merengni arczán, s hogy ezt tehessem, kerestem azon helyeket, hol őt találni reméltem.

(Folytatása köv.)

Dal.

Csengey Gusztávtól.

Muzsikálnak, mulatoznak, tánczolnak,
Vigalom lesz hegyen-völgyön maholnap,
Csak én nézem csendes tanyám ölébül,
Nem kell sehol a búbánat vendégül.

Messze csillog a zuzmara a fákon,
Kisütött a nap a déli határon,
Kisütött, de nem melegszem sugarán —
Mintha hideg szived volna kis leány.

De mit szólok, de minek is emlékszem?
Hidegségét legalább ma nem érzem . . .
Ide azt a búfelejtő poharat,
Hogy ne lássam azt a hideg sugarat.

Húzd rá czigány, ha magamnak húzod is,
Ha a szivem — ha a húrod szakad is,
Nem bánod meg, ha a könnyem' meglátod;
Elátkozom ezt a gonosz világot!

Elátkoznám, de nem merem, nem lehet,
Nem merem én haragitni az eget,
Attól félek, rád is szállna az átkom,
Egyetlen búm az egész nagy világon!

A gondolat ruhája.

(Csevegés.)

Nogáll Jankától.

Izgalmas napok ezek, uram, a farsang napjai. Valóban a ruhák felkelésének nevezhetjük. Bár merre menjek, közvetitőikkel, nagy hirökkel találkozom. Ha az utczán elnézem a csalogató kirakatok: tarlatane, crêpe-lisse, crêpe-enfumé, legyező, virág stb. tárházát: az, ki ruhámra lép egy rohanó utazó ügynök, kit megtaszitott valamely szaladó szabó, ki pedig siettében egy varrónőbe ütközött. A kik gondolatokba merülten haladnak, azok is ruhákkal foglalkoznak most. — Látok egy öreg urat búsan ballagni: elgondolom, hogy legalább is három leánya akar bálba menni. A kivel találkozik az férj, ki tán a selyem ruha árát megy kölcsönözni. — Az ablakokban pedig nem egy tűnődő fejécskét látok. Ugy eltalálgatja: jó lesz-e a kék ruha, vagy tán rózsaszinű jobban tetszett volna Gézának... Ez alatt Géza barátságosan köszönget Károlynak, kinek uj frakkja van, de nem szokott bálba menni. Géza pedig meghal, ha el nem mehet.

Ruha mindenütt.

Ruha a gond alapitója, a férjek mozgató ereje, a tűnődések tárgya és a rokonszenv alkotója. Csodáljuk tehát, hogy ruha képezi a társalgás tárgyát is? — Ha az utczáról valamelyik ismerősömhöz menekülök: részt kell vennem fontos értekezésökben a ruha diszitésről. Ők megjutalmazzák fáradalmaikat, elmennek a bálba gondjaikkal, czéljaikkal, reményeikkel, ruháikkal. Én pedig (nem érdekel ugyan senkit,) fáradtan, elgyötörve a ruhák lázadásától térek haza. Csak itt lenne ön, sohajtok, hogy feledtetné a nap „egyhangu izgalmasságát.“ Hiszen, ha igy elalszom, ruhákról kell álmodnom is.

Végre megérkezik ön. Örömmel nyujtom felé kezemet, és ön beszélni kezd, megkérdi: elhatároztam-e magamat a fehér ruhát választani, vagy a lilaszinűnél maradok?

Oh, uram, nincs hát ruhákon kivül számomra tárgy? No jól van. Erről beszélek hát én is, és hogy boszut álljak önön (ártatlan lényen) egész napi boszuságaimért, ruhákról beszélek ugyan, de melyeket ön soha sem láthat meg. Amaz egyszerü okból, hogy láthatatlan és e hiányos tulajdonságát a hallhatóság pótolja, tehát a hallható ruháról. Ön a suhogó ruhára gondol, melynek hangjára megrémül a férj, ha felesége szép termetén látja, — talán nem fizette ki. Lázasan dobog a fiatal leányok szive, és — van eset — férjhez mennek egy suhogó ruháért. Ezekhez mindegyikhez fűződik egy-egy könyes történet, melyet bálestéjén elbeszélni nagyon visszatetsző volna.

No, meg ön sem ró meg, vagy lelkesül ezekért. Ugy hát engedje meg, hogy más tárgyhoz vezessem és megismertessem előbb ama lénynyel, ki szintén láthatatlan és a hallható ruhát viseli.

Nos, ez egyén igen sajátságos. Talán nem élek vissza a tárczairás licentia poeticájával, nem állitok tulmerészen, ha e lényt a legujabb gyártmányu franczia regények hőseihez hasonlitom. A Ponson és Mautepin-féle hősök is olyan képviseletet meghaladó életet visznek. Ott vannak mindenütt. Keletkeznek, ha szükség van uj szereplőre, rejtélyes ismeretlenre, és a t. regénygyártó által azonnal meggyilkoltatnak, ha szerepöket lejátszották.

Igy az a most még meg nem nevezhető lény is. Keletkezik fontos, vagy csekély ok miatt. Egy szép fő meglátásánál egészen ugy, mint a nem a legfehérebb orrénál, mely a borkedvelők visszarettentő példája szokott lenni. Létre jön egy bájoló, édes mosolytól és ellentétül: a savanyitott uborkától is.

Övé az egész világ. Mint a „világurak“ és Brcamboleoké. Egyoldalu lakása soha sincs. Ott lakik a szép ifju leány selyem fürtjei alatt, a dandy csinos cylindere, az ellenállhatlan hadnagy csákója, a tetszelgő nő kaczér fejkötője, az urambátyám nagy kalapja és a nénikék bodros fejkötője alatt. A diplomata lesimitott haja vagy parókája, a tudós rendetlen fürtjei, az iró himzett sapkája és mind ama tárgyak alatt, melyek egy kis, vagy nagy gömböt fednek be, mit pedig az emberek fejnek szoktak nevezni. Számitok találékony szellemére, uram. Azt hiszem, felesleges most már kijelentenem, hogy e sajátságos, láthatatlan lény: — a gondolat.

A gondolat nem sokáig időzik gömbölyü világában. — Mint ama regényhősöknek, ugy neki is pompás ruhatára van. Csak hogy azokét látni lehet, már legalább a többi szereplőknek. A gondolat ruhája pedig láthatatlan. Ha bemutatja, csak hallani lehet. Gyönyörködni csengésében, dallamosságában, — vagy boszankodni rekedt, diszharmonikus akordjai miatt. Már a milyen a fej és a gondolat tulajdonosának a hangja, mert — a gondolat nem egyéb, mint a láthatatlan gondolat hallható ruhája.

A gondolat megválogatja öltözékeit. A körülményekhez, minőségéhez képest.

Vannak ritka esetek, mikor az őszinteség nem szalonias fogalma is szükséges. — Ekkor a gondolat egyszerü ruhát ölt, nem nagyon rejtegeti tartalmát. Leginkább található a kölcsönkérések eseteiben. És az ellenkező irányu szerelmi nyilatkozatokban, ha tudniillik nem foglalkoznak financziával.

Az igazság ruhája keresetlen, mégis a legveszélyesebb ruha. Hamar uszályára lépnek az emberek és tulajdonosa elesik, hogy — betörje a fejét.

Az értékes gondolatok személyöknek megfelelőleg öltöznek. Ezért beszélnek a tudósok és némely iró egyszerüen, de tartalmasan.

Ha a gondolat igen csekély (milyen leginkább a csákók és czilinderek alatt keletkezik) ékesebb ruhába öltözik. (Az értéktelen emberek is ékesitik becses testöket.) Feldisziti magát idegen ék-szavakkal, roszul alkalmazva, rikitó szóvirágokkal és kissé fátyolozva. A gondolat értéktelensége az érthetetlenség által lesz palástolva.

Előfordul az „udvarlás“ és „hóditás“ nagy mesterségében.

A gondolat sokszor álruhában jelenik meg. Mert — mint Schiller mondja — a látszatot mindenki birálja, a helyett, hogy a tartalmat keresné. Felveszi tehát álruháját, ha a körülmények, vagy a czél elérése követeli.

Vannak nem a legjobb indulatu gondolatok (milyenek a lesimitott hajak, parókák alatt tanyáznak) és az udvariasság, vagy ügyszeretet ruhájában lesznek hallhatók.

Gondolatok, melyek Cleopatrákhoz lennének hasonlók, de a Gretchenek szendeségében jelennek meg.

Talán a kaczér fejkötők alatt keletkeztek.

Vannak nagyon rejtett gondolatok is. Hosszu mentsikoffba burkoltan, fejükön capischon és sürü fátyol.

Hihetőleg a nőknél találhatók. Hiszen őket nevezik kifürkészhetlen, rejtélyes lényeknek, talányoknak, melyek

megfejtésök után elvesztik érdekességöket . . . Önző gondolatok a jóindulat ruhájába rejtőznek.

A nagy kalapok és bodros fejkötők alatt keletkeztek. És midőn mézes-mázos ruhájokban kiindulnak, valamely „lelkem“ meghóditását czélozzák.

Midőn pedig ideérék és szeretném magammal elhitetni, hogy csevegésemet még nem unta meg, — akár egy kis történetet fűzhetnénk a gondolat ruhájából. Ne ijedjen meg, nem lesz nagyon bő. A történet hősét ön képviselné. No, mert nem illik mindenkinek magáról beszélnie csak. A történet hőse tehát ön, a történet pedig — ha már eddig is a regényekből hasonlitgattunk — hát egy elcsépelt jelenettel fog kezdődni.

Ön csinos (oh! nem csinos, hanem földöntuli elragadó) nőt pillant meg az utczán. Bájosat „milyen csak egy regényhősnő lehet.“

És — persze regényes lélektani következtetéssel — hevesen dobogni érzi szivét, mert feltalálta eszményképét. Mint a 19-dik század regényhőse nem rohanhat a nő után és nem mondhatja az igazság veszélyes ruhájában, hogy most egyszerre megszerette őt. A nő elszörnyűködnék e regényellenes nyilatkozaton és a gondolat tulajdonosa betörhetné, — oh, nem a fejét, melyet ugy is elvesztett már, hanem — a szivét.

Utána megy tehát. Kiveszi kendőjét és megkérdi a hölgyet: nem ő vesztette-e el?

E naptól kezdve köszön neki mindig. Mig elgondolja, hogy e nő a világ legbájosabb lénye, szerelmes ügyetlenséggel burkolja be gondolatát és azt mondja:

— Aláz'szolgája!

De ha még valami kedves köszöntés-módot választana! Ez „aláz'szolgája“ kiment már a divatból, mint a török — simpathia.

Aztán a végzet és egy tánczestély (változatos jelenet, melyre a régénygyártónak szüksége van) összehozza önt imádottjával. — Mindenki keringőt tánczol, ön egyedül „kerülgetőt“ s egyszer csak imádottja előtt áll.

Ékesen bodrozott fejében e gondolat ég: „oh, jöjj karomba, imádott angyalom“, a sok ember előtt nem a legügyesebb udvariassággal egy alig hallható: „Szabad kérnem“ hangzik el. Aztán keringenek a többiek után.

A láthatatlan lény, a gondolat ki akar törni; de nem találja meg diszruháját. Ugy házi-köntösében még sem jelenhet meg. Pedig sokkal inkább melege van, mintha egy hatszáz forintos, nyolcz gyermekes hivatalnok ócska kalapja alatt jött volna létre, és jobban ég, mintha egy fűzfapoéta leomló fürtjei takarnák, — ki fél tollnyelet reggelizett már és még sem leli meg gondolata ruháját. — Az ön gondolata is csak hiába keres egy ékes, elragadó, hóditó ruhát.

Pedig szegénynek már elviselhetlenné vált a meleg. Végre — midőn a zene legerősebb, (mely az utolsó üteny szokott lenni) kitör valódi ruhájában. Egy hangos: „Szeretlek!“ lesz hallható, midőn a zene elnémul.

A nő zavartan süti le szemét. A mellettök tánczoló pár is megáll. A férj az, ki elhagyva tánszosnőjét önnel tart komoly értekezést, hol a gondolat rémséges, ijeszgető mumusoknak öltözve jelenik mng. Aztán egy végjelenet, melyet minden regényben találhatunk. És a történet hőse — miután a törökök, bosnyákok divatjokat multák — az afghanok ellen indul. — Az életuntság vagy egyszerű unalom ruhájába öltözteti gondolatait és — sohajtozik.

Brt! Egy . . . kettő . . . három . . . Tizenkét óra! Ezóta sokat haladhatott a bál. A látható lények érvényre juttatták látható ruháikat. Keltettek vele irigységet, bámulatot, hódolatot . . .

A legszebb ruhákat, melyekhez ki tudja mennyi köny, gond, aggodalom tapadt, — feláldozta egy szenvedélyes keringő. Eltépett fodrok maradtak vissza a harcztéren. De nem egy darabka került néhány fehér mellény zsebébe . . .

A mamák ujitási tervekkel foglalkoznak már. A papák, férjek — számtannal. Géza búsan tekint a jószivü Károly frakkjára, melyen ott diszeleg néhány milligyertya csepp . . .

Ekkor érvényesül a hallható ruha, a gondolat ruhája. Téli ruhába burkoltan jelennek meg a meleg gondolatok a talányos, rózsás ajkakon. Hullámzanak a Gretchenek. Hóditani iparkodnak a szóvirágokkal, idegen ékekkel rakott fátyolozott ruhák. — Mindegyiknek élni fog emléke, mig — az elrejtett tarlataneból pipa-tüll lesz és a megőrzött cotillion-csokrok elporladva kerülnek a szobaleány seprője alá . . .

Csak az én csevegésem hangzik el nyomtalanul. Pedig mennyi idejét raboltam el vele! . . . Hiszen ugy is azt mondják, hogy a nők meghalnának, ha nem beszélhetnének. Ez mentségem. Öltöztesse gondolatát a bocsánat ruhájába és kivánjunk egymásnak őszinte jó éjszakát!

Az örök tegnap.

— Beszély. —

Blumenthal Oszkártól.

(Folytatás.)

— Hát te mit mondasz hozzá, Erik? — kérdezte Kamilla férjét, ki látszólag csak félfüllel hallgatott a beszélgetésre és elgondolkodva nézett a messzeségbe.

— Ámulva hallgattam a könnyelműség evangéliumát, melyet barátnénk kifejtett, . . . de nem értem. Kegyedet még nem érte gond és kétség; pille-szárnyakon lebeg át az életen. Kegyed t e h e t i, mert az élet szinházában néző és pedig . . . szólhatok nyiltan? . . .

— Kérem, — szólt a bárónő.

— Nem részvétteljes néző!

— Lehet, — válaszolt vállat vonva Julia. — Még soha sem voltam felhevült.

— De hogy meg fogja-e tartani nyugalmát, ha a sors kiragadja a nézők közül és szerep-játszásra kényszeriti . . . ki tudja? . . . De mire ezek az okoskodások? Czélnál vagyunk . . . a kis utat a domb csucsához, honnan legszabadabb a kilátás, gyalog kell megtennünk. Csak néhány percz. Tehát szálljunk ki.

A kocsizás igy gyorsan és barátságosan telt el. Kamilla és Erik elől mentek, Julia meg én követtük őket.

— Erik ismét a sötétben tapogatódzik, — sugá fülembe a bárónő. — Szavai baljóslatként hangoztak!

— Tudja-e, hogy kegyed nem hisz a prófétákban?

— De hiszek.

— Igazán?

— Igazán. Az őrültségig babonás vagyok . . . Máris ugy érzem, hogy ön legközelebb szerelmet vall nekem!

— És mit mondana hozzá?

— Istenem, hogy e dőresége legkevésbé sem eredeti.

— Kegyedet persze elkényeztették imádói.

— Dehogy! Imádóim nem is olyanok, hogy elkényeztethetnének. Vegyük csak őket szemügyre.

— Jól van. Például a fiatal Waldenau báró a fővárosból.

— Ne mondja! Hisz az még nem is jelentkezett.

— Biztosithatom . . . egész ittas volt szépségétől.

— Ez nem hizelgő. Jele, hogy nem bir el sokat . . . De folytassuk a névsort.

— Nem részesül-e báró Stirner is kegyében?

Jóságos ég! Hisz ez huszonnyolcz éves Mathusalem! Rom, mely soha sem volt palota. Félek, hogy még mielőtt eléri a harmincz évet, végelgyöngülésben hal meg.

— Hát Bonde ur?

— Nem tartozik udvaromhoz. Önző, ki csak magába szerelmes, és jól teszi . . . mert másnál ugy sem találna viszont szerelemre.

— Kegyed csipős. És báró Berndt sem részesül kegyében?

— Ez sem.

— Pedig elmés embernek mondják.

— Talán nem ok nélkül. De ő nagyon tudja, és ez bánt. A szellemek leplezetlenül, de nem szőrére vetkőzve kell megjelennie. A ki, mint Berndt, fokonkint közeledik bizalmasságunkhoz és aztán lassankint kibontakozik, hogy szép gondolati növését bemutassa, az olyan férfit csak látjuk, de nem foglalkozunk vele. Csak akkor hiszek majd a jó báró elmésségében, ha hosszas ostobasággal meggyőz természetességéről.

— Hát többi imádói?

— Kétlábu közhelyek . . . emberek, kiken nem is lehet gunyolódni; mert beérjük vele, ha teljes jelentéktelenségükbe burkolóznak . . . és minden megtámadás ellen mintegy pánczéllal vannak védve.

— Hát én reám milyen epigrammot csinál majd?

— Semmilyent, ha jelen van. — De jó csomót, ha hátat fordit. Miből az következik, hogy jó lesz, sokat mellettem lennie!

A beszélgetést — sajnálatomra, habár nem igen akartam akkor elismerni — a csucsra érkezés szakitotta félbe. Lassan hunyó utósó sugár-kéve világitott még a csillogó csucsra, mig az alanti vidéket homály boritotta már. Aranyszegélyes fehér bárányfelhők lebegő fátyolként vonultak át fejünk fölött, és minden oldalról sárgásan villogtak a lombos hársfa sorok közt kigyózó, jól ápolt kavicsos utak.

— Kár, — mondá Erik. — Már elkéstünk. Különben a völgyben előtűnő gabnaföldek változatos szinjátékán éldelegtetek volna, középütt a vörös házfedelű faluval . . . Szabad egy ajánlatot tennem?

— Halljuk! — mondá a bárónő.

— Te, Kamilla, egyedül kocsizhatnál haza Juliával, mig én barátommal egy mellékuton, mely jóval rövidebb a kocsi utnál, gyalog mennénk a kastélyba. Nem fogunk sokkal később haza érni, mint ti.

— Beleegyezem, — vélekedett Kamilla.

— Hát kegyed, bárónő?

— Én is. De egy feltétel alatt.

— Nos?

— Hogy barátjának (és itt rám mutatott) utközben nem szabad a holdhoz verset csinálni!

* * *

Szótlanul és elfogultan haladtam Erik mellett.

Az utósó napsugár is lehunyt és az erdő sűrű lombsátorán át a hold barátságos ezüst fényét önté el a magasból. Kisértetiesen, mint a sötétség lélekzetvétele, zugott az ágak közt az éji szél. A levelek egymáshoz hajoltak, mintha félénk párbeszédet folytatnának.

Egy hidon megállt Erik. Alant az erdei patak nyugtalanul csörgedezett és gyikként siklott tova a virágos, zegzugos partok közt.

— Van-e busabb valami, — kezdé Erik, — mint egy tekintet e bodor, holdvilágitotta habok közé? Órákat tölthetnék itt csendesen és izgatottan, merengve a költő szavain:

Egy hullám szól a másikhoz:
De rövid e járás-kelés,
A másik a harmadikhoz:
Rövid élet, kis szenvedés . . .

Igen, rövid szenvedés! . . . Ugy vélem, mintha bús visszhangot hallanék a mélyből . . . De ezek csak magányosnak való gondolatok. Most te vagy itt, barátom, azért vigan beszéljünk vig dolgokról.

— Nem, Erik, — szóltam, az alkalmat felhasználni akarván. — Miért velem szemben ez a kinzó álarcz? Erik, te nem vagy boldog, nem vagy az!

Ijedten és kitérőleg felelt:

— De hogyan jösz e gondolatra? . . . Csalódol! . . .

— Most nem fogod elüthetni kérdéseimet. Ki kell lépned forrongásod megközelithetlen magányából. Minden óra elárulja, hogy szenvedsz és én nem nyugszom elébb, mig rám nem biztad, a mi szivedet nyomja. Lásd, nekem k ö t e l e s r é s z e m van fájdalmadból. Gondolj csak arra, hogy fájdalmas óráimban kitártam előtted szivemet, és lelkem bánata elmult, mikor te vigasztaló szavaidat enyhitőleg bocsátád rám. Erik, ne engedd, hogy kétségbeessem vonzalmad fölött . . . azért szólj te is!

— Nem tudod, mit kivánsz, — felelt ő, komoran maga elé nézve.

— Csak azt, hogy vesd magad a barátság enyhitő karjaiba! Egyéb semmit . . .

— Te jól láttad. Én szenvedek . . . iszonyuan szenvedek. De itt nincs vigasztalás, enyhités. Agyam forr, szivem dobog, ha rá gondolok, hogy elmondjam azt, mi oly hirtelen és hatalmasan rohant rám. Te égő sebeim veszélyes, hiába való felszakitását követeled . . . te fájdalmam hosszas elvérzését kivánod . . . oh, ne kényszerits a koporsófödél felemeléséhez, mely alatt lelketlen boldogságom hever . . .

— És Kamilla?

— Kamilla! Nos? Minek ez az intés?

— Nem mondtad el neki sem?

— Neki sem. Neki első sorban sem.

— De majd sejteni fogja bánatodat, mint é n sejtettem . . .

— Vele szemben álarczom sűrűbb, fájdalmam némább. Ember feletti erővel igyekszem legyőzni, bár mily parancsolólag és követelőleg emeli is fel fejét. Kamillának nem s z a b a d sejtenie, hogy belsőmben gyász honol . . . ennek elrejtése életem legfőbb feladata, és ha sirba szállok, az a gondolat hizelegje körül, hogy boldog ember vált el tőle.

— És mégis néha szótalan és elmélázó vagy, Kamilla jelenlétében.

— Gazdasági gondjaimnak tulajdonitja.

— Ki tudja . . .

— Ne vedd el tőlem fájdalmam éjének ezt az egyetlen világát. Hisz e reménybe kapaszkodik kétségbeesetten utósó életerőm . . . ha ez is a többihez száll, megsemmisülve rogynék össze . . .

Délelőtti észlelésem alapján nem éreztem magamat feljogositva megingatni Erik hitét, habár nagyon kétkedtem benne. De mi, mi homályositotta el életét ily fekete szárnyakkal? milyen démon fészkelte be magát vészthozólag belsejébe? mi történhetett, mi? — Bár mit gondoltam is, nem tudtam megfejteni a megmagyarázhatatlant.

— Bámulok, — mondám. — Tőled, ki látszólag a gyöngédség és öröm leglágyabb ölében lakozol, ily vallomás! . . . Félsz talán sorsod megváltozásától?

— Oh, ha ezt remélhetném!

— Vagy talán Kamilla nem maga az ártatlanság és szendeség?

— Ha kevésbé volna az, . . . talán meggyógyulhatnék!

— Hát nincs bánatodnak semmi orvossága?

— Nincs.

— Nem fog a jövő tőle megszabaditani?

— Lehetetlen.

— Erik, ez meggondolatlan, önkinzó szó. Nincs semmi e bolygón, mit a jövő meg nem változtathatna.

— Nincs . . . egyet kivéve!

— És az?

— A mult! Az örök tegnap! Vagy tudsz-e hatalmat a megtörténtnek vas mozdulatlansága ellen?

— Hát bánatod régibb napok eseményében gyökerezik?

— No, ha már megpenditettük: a multban van egy homályos óra, mely sötétségével egész létemet boritja be. Más sziv tán könnyedén venné az eseményt. Az enyémre követ hengeritett, mely keményen, elmozdithatatlanul nehezedik rá és minden izemet fájdalmasan nyomja. Felfogod most, mit szenvedek és érted már, hogy életem elemésztődik? A meg nem változtathatóval viaskodom, harczolok a kérlelhetlen ellen . . . szünet, segitség nélkül.

Megrázkodva hallgattam.

— Jósolj az embernek, — folytatá Erik — szörnyű kint, fenyegesd gyötrelemmel és halálos csapásokkal . . . mutass rá a kikerülhetlen végzetre . . . még remélni fog, remélni az esztelenségig és a várakozás rózsás fátylával födi be az örvényt, melytől nem szabadulhat. Ha csak egy ellenséges órája van multjában . . . elbukik. Ez a szörnyeteg mindig utána nyujtogatja karmait. A visszaemlékezés minden ördögével szemben védtelenül áll, éjjel felkorbácsolja legbékésebb álmából, és ha reggel lázas halántékkal nyitja fel szemét, ijedten néz oly nap elé, mely sorsán nem fog változtatni, nem változtathat.

(Folytatása köv.)

Az illat- és szépitő szerekről.

(Vége.)

Az illatnemű rendesen borszeszben oldatik, és akkor kivonat (extract) vagy lél (esszenczia) készül belőle. Van olyan esszenczia és kivonat, a mely többféle illatneműt foglal magában; igy például a narancsvirág-kivonat ugy készül, hogy egy negyed borszeszben 1 lat neroliolajat, $^1/_4$ lat pergamut-olajat és 2 lat pézsmatinkturát oldanak; az illatszerül világszerte divó pézsmakivonat készül félnegyed borszeszből, $^3/_4$ lat rózsaolajból, fél negyed ambrakivonatból és egy negyed pézsmatinkturából. A kivonatokra csak felette erős (85—90 foku) és az ugynevezett kozmaolajtól teljesen tiszta borszesz alkalmas, azért leginkább borseprőből-, vagy rozsból készült szeszt vesznek hozzá, mivel a burgonya-szesz soha sem egészen tiszta a kozmaolajtól. Mielőtt valamely illatszer piaczra vagy használatba kerül, jó ideig állni kell neki, mivel eleinte a több rendbeli illatnemű, a melyből készül, nem igen akar összeállni és egyik-másik erősebben kiérzik. Csak idővel törődnek össze egy illatra.

A legelterjedtebb összetett illatszerek egyike a kölni viz (Eau de Cologne). Feltalálója bizonyos Farina János Mária, és következő módon készül; 4 lat benzoë, 8 lat levendula- és 4 lat rozmaringeszencziát 130 negyed borszeszbe keverünk, $20^4/_5$ lat neroli-olajat, ugyanannyi petitgrain-t, (apró éretlen narancs) ugyanannyi cedrat-ot (czitromhaj), $41^3/_5$ portugalolajat, ugyanannyi czitromolajat, ugyanannyi pergamutolajat és némi geraniumvirág kivonatát adunk hozzá. Mindezt összesen egy hordóban erősen össze kavargatunk, azután lehuzzuk, ujra hordóba adjuk, két hétig állni hagyjuk, azután használatra palaczkokba fejtjük.

Az illatszerekhez tartoznak még az ugynevezett szagos porok. Ezek jószagu fából, növényekből, gyökerekből és virágokból készülnek, olyformán, hogy porrá törve megszitálják, illóolajokkal megáztatják, és mikor megszáradtak, kicsi selyem párnácskákba vagy papirboritékokba töltik. Igy például veszünk egy font ibolyagyökeret, $^1/_4$ font kék lóhert, $^1/_4$ font rózsalevelet, porrá törve összerázzuk, és $^1/_4$ lat szegfűolajjal, $^1/_4$ lat rózsaolajjal és 10 gramm pézsmával megszagositjuk.

A füstölők olyan illatszerek, a melyek csak melegitve vagy meggyujtva illatot árasztanak. Van ilyen hig állapotban, (esszenczia), és szilárd állapotban, kicsi gyertya vagy por alakjában. A füstölő-gyertyácskák ekkép készülnek: 8 lat szantelfát, 8 lat ibolyagyökeret, 5 lat tömjént, $^1/_4$ lat benzoét, $^1/_2$ lat pórist (borax) finom porrá törve, fél lat traganthmézgával meggyurunk és tetszés szerint gyertyácska-, golyócska- vagy egyéb alakot adunk neki. Az ugynevezett királyi füstölő ekkép készül: $2^1/_2$ font szegfűszeg, ugyanannyi kassziafahéj, $3^1/_2$ font ibolyagyökér, ugyanannyi póris, 5 font rózsalevél, és ugyanannyi levendula virág vastag porrá törve összerázatnak, azután 3 lat szegfűolajat, ugyanannyi levendulaolajat, ugyanannyi cedra- (jószagu czitrom) olajat, ugyanannyi bergamutolajat és 1 lat neroliolajat borszeszben oldunk, a porra öntjük, és jól elzárva száradni hagyjuk. Közönséges használatra igen jó illatu füstölőt a következő módon készithetni: 1 gramm pézsmát, 20 csepp levendulaolajat, 26 csepp bergamuttolajat, 10 csepp szegfűolajat és ugyanannyi rózsaolajat 6 lat borszeszbe töltünk, jól összehabarjuk, és használatra egykét cseppet forró helyre öntünk belőle.

A szagos szappanok ugy készülnek, hogy a közönséges szappanhoz illatneműt adnak. A jóság hirében álló fehér Windsor-szappan azonban mindjárt illatosnak készül, és pedig következőleg: 15 font fagygyuhoz 30 font kokoszolajat, 8 lat köményolajat, ugyanannyi levendu-

laolajat, 3 lat szegfűolajat és 4 lat ánizsolajat vesznek és igy egyben szappant főznek belőle. A többi jószagu szappan ellenben, mint mondám, ugynevezett hideg uton készül, az az már kész szappanhoz különféle illatneműt adnak. Igy például az ugy nevezett rózsaszappan a következő módon készül: 4½ font rózsaszinre festett jóféle szemecses szappant finom vékony szeletekre vágunk, márvány- vagy kigyókő- (szerpentin) mozsárba teszszük, 2 lat rózsaolajat, ½ lat szantelfa-, ugyanannyi geranimolajat és 4 lat pézsmaesszencziát adunk hozzá, és fatörővel keményen egybe zsurmoljuk. Akkor kiveszszük a mozsárból, és tetszés szerinti alakot adunk neki. Ugyanilyen módon készül a többi jószagu szappan is.

A szappan mellett még ugy nevezett bőrtisztitó kenőcsök (pomade) is vannak használatban a bőr ápolására. Ezek majd mind glyczerinből készülnek és gyöngéded puhán tartják meg a bőrt.

Azonkivül sok számos ugy nevezett szépitőszer is van használatban. Legszokottabbak ezek közül: az Amandine, a mely ekkép készül: 3 font fehér czukrot egy itcze tisztált vizben felforralunk és 2 lat mandulaszappancrême-t adunk hozzá, ezt előbb addig kavargatjuk, mig pépfélét kapunk belőle, kavargatás közben 7 font mandulaolajat, 2 lat keserű mandulaolajat, és 1 lat mólyvaolajat töltögetünk közéje. A kavargatásnak szakadatlanul folyni kell mindaddig, a mig a szerek mindvalamennyien szörpformában összeegyesültek. Akkor nagy gyorsan üveg- vagy porczellán szilkékbe töltik, hűs helyre teszik és mindig olyan helyen kell tartani, hol a lég nem igen éri.

Rózsatej. Ez ugy készül. Egy font reszelt olajszappan gőz felett 4—6 lat rózsavizben pároltatik. Akkor folyvást kavargatva, 1 lat viaszt és 1 lat czetvelőt elegyitenek belé, addig kavargatva, mig teljesen egyforma keverék állt elő. Akkor ½ font megtisztitott mandulát megtörnek, 6—8 lat rózsavizzel jól összekavargatnak, e vegyüléket finom ruhán át megszürik. Akkor a szappan-, viasz- és czetvelő keveréket márvány- vagy kigyókő törőbe teszik és miközben a rózsavizes mandulatejet apránkint közéje töltögetik, szörppé kavargatják. Akkor egy fél verdung olyan borszeszt (85%) csepegtetnek belé, a melybe egy drachma rózsaolaj oldatott, és csak arra kell vigyázni, hogy a kavargatás alatt a keverék meg ne melegedjék. Akkor 24 óráig állni hagyják, azután lehuzzák a folyadékot az üledékről palaczkokba. Ép igy készitik az ugy nevezett ugorkatejet.

Ugorka-tej (cream). Finom szeletekre vágott ugorkát jó sürű mandulaolajba tesznek, 24 óráig benn hagyják, akkor leszürik, friss ugorkát tesznek belé, 24 óra mulva ujra leszürik, akkor az olaj elegendő ugorkaanyagot szitt már magába, 2 lat viaszkkal, ugyanannyi czetvelővel és ugyanannyi zöld olajjal a fentebbi módon egybe kavargatják és meg van a tej.

A mi pedig azokat a szereket illeti, melyekről azt kürtölik, hogy ilyen-olyan szépre változtatják az arcz és bőr szinét, csupa ámitás az egész, különösen a mindenféle szeplő elleni szer; mert nincs olyan szer a világon, és természet szerint nem is lehet, a melytől a szeplő végkép elmulnék. Egy-egy időre el lehet tüntetni, de aztán ujra csak itt van, és nem is baj, ha van, csak különben jóságtól, gyengédségtől kedves legyen az arcz, nem rutitja azt el akkor a szeplő, mert akkor rendesen gyengéd halvány

szinű. Azon felül pedig az afféle szépitő szerek legnagyobb részt a milyen méregdrágák, valóságos mérgek, az az ártalmasok is, hunyort, higanyt, ólmot és egyéb efféle ártalmas anyagokat foglalván magukban, ezeknek használatától tehát óva intjük az olvasót. Van azonban egy-két ártalmatlan ugy nevezett szépitőszer is, például a „Lilionese“ néven jó pénzen kapható; valóságos ártatlan szer, mert nem egyéb hamuzsirnál, kevés rózsa- és fahéjolajjal megszagositva, azért a milyen ártatlan, olyan haszontalan és valóságos kidobott pénz. És más is csak olyan; a „Pomade-mondarin“ — mákolaj, gipsz, szagositva; Mauzier „Egyetemes balzsam“-a — lenmagolaj, terpentin és kén, szagositva; a „Sernesta“ — borszesz, glyczerin, gálicz, bergamutolajjal szagositva. Csak egy biztos és a mellett egészséges szer van az arcz és bőr szépitésére: jó levegő, rendes munkás életmód és tiszta mosdóviz.

Ép ugy a sok mindenféle kürtölt hajnövesztő szer csupa-merő ámitás, akár kenőcs (pomade), akár olaj vagy viz alakjában kürtöljék is. Igaz, kell kenni a hajat, hogy megtartsa puhaságát, és kell mosni a fejet, a fejbőr tisztántartása és a hajgyökér megótalmazása végett; de arra való kenőcsöt is, olajat is a legegyszerűbb uton lehet készitení. Igy az ugy nevezett rózsahajkenőcs ekkép készül: 2¼ font disznózsirt olvasztunk meg, közbe ¼ font faolajat, 5 lat czetvelőt és 1 lat porrá tört biborkát (cochenille) kevergetünk belé, finom ruhán át megszűrjük, és mikor ugy félig megaludt, 2 tizenketted (scrupel) rózsaolajat, ¾ lat pálmarózsaolajat, ½ lat bergamut-olajat és ½ lat pézsmatinkturát keverünk közé, és meg van a legjobb hajkenőcs jó sok időre.

Hajkenő olajat még egyszerűbb módon lehet készitení. Igy a hajnak annyira jó bojtorjángyökér-olaj a következő módon készül: ½ font apróra vágott bojtorjángyökeret 2 font faolajba teszünk és 3—4 napig langy-meleg helyen állni hagyjuk, akkor leöntjük róla az olajat, kevés riczinusz-olajat teszünk közéje, és 1 lat rózsaolajjal, 2 lat bergamuttolajjal megszagositjuk, és megvan.

Jóféle hajviz mindenesetre az, melyet dr. Lacock, Viktória, Angolország királynője számára készit, a következő módon: sürű mandulaolajba 2 drachma légköneget (szalmiakszesz), 2 lat rozmaringkivonatot, ½ drachma szerecsendióvirág-olajat és kevés rózsavizet keverve, jól átrázogatta, a mig egybe ment, és meg volt.

Ama csudát igérő hajnövesztő szerek azonban — mint mondám — csupa-merő ámitás. Igy a Mora-féle „Hajesszenczia“ áll: 20 rész riczinusz-olajból, 80 réz borszeszből és kevés perubalzsamból, kevés kakukfűolajból, kevés levendulaolajból és kevés khinatinktúrából — nesze semmi, fizesd meg jól.

A haj festésére szintén sok mérges szert kürtölgetnek, a legnagyobb rész ólmot és pokolkövet tartalmaz, azért — kötve higyjünk nekik. Igen jó, a mellett egész ártalmatlan hajfestő-szer a következő: felhigitott légköneggel megmossák a hajat, és mikor megszáradt, kefével chamoeleon-oldattal (hypermangar savas kali) vonják be, erre a haj azonnal szép barna szint vesz föl. Csak az, hogy jól kell vigyázni, nehogy a homlokot, vagy az arczot érjük vele, különben ez is megkapja a barna szint. A chamäleon-oldat sok vizzel felhigitva, szájöblintő viznek is kitűnő.

Közli: Sz. M.

Heti tárcza.

Februárhó 12-dikén.

(Mindent a hölgyekért!)

Bocsánat, hölgyeim, de én az önök áldozata vagyok!

„Tout pour les dames! mindent a hölgyekért! e jeligét himeztetem a claque-om monogrammja alá, ezt a szines selyem keszkenőmre, melyet valaha annyi hatással lobogtattam a csárdás alatt, és ezt hangoztatom versben és prózában, szóban és tettel, nappal — és bár álomban nem szoktam beszélni — éjjel.

Élek halok a hölgyekért. „Halok“ is, a mennyiben kész vagyok magamat halálra tánczolni minden bálban vagy háromszor. (Már igy elhiszem. Szedő.)

Tessék megkérdezni akárkit! például kis cousineomat Hortenset! Ha valami nagy véletlen, egy óriási csoda folytán . . . ülve kellene maradnia az első, a harmadik négyes, és (oh! borzalom!) a . . . cotillion alatt, ki rohanja sorba, sorba a csillár alatt gyülemlő urakat, a báli méh-kas e heréit? Oh, ki lenne más, mint alulirott régi hivök!

— Uram, én már rég ismerem, s csak ezuttal lehetett szerencsém magamat bemutatni. Xffy Ipsilon vagyok! Oh részemről uram! Nem tánczol? Nem? És, az istenért, miért nem? Tánczosnőt keres? Rögtön szolgálok . . . képzelje, mily szerencsés véletlen . . . a szép, a bájoló Hortense, (a kinek, négy szemközt mondva van vagy 100,000 frtja,) ülve marad!

Ezzel aztán viszem az emberemet, pedig ő nem azt mondta, hogy „tánczosnőt keres“, de azt, hogy „a csuz bántja“ s igy — köszöni alássan — pár perczig pihenni akar. De hát ki ura a saját perczeinek? A másénak sokkal inkább! „Edes Hortense, engedje bemutatnom, (hogy is hivnak barátom?) aha! tehát engedje, hogy bemutassam Magerle Boromeus jeles barátomat, a ki e kegyért már két óra óta eseng . . .“

Hortensenek tehát van tánczosa.

Boldog én, a ki most már elnézhetek a buffetbe!

Megyek is.

Utközben azonban történik velem valami. Amott egy szögletben, nagyon, de nagyon egyszerű ruhában, ül a kis Jolán. Szegény számtiszt leánya; a papa kis ujjában több tudomány van, mint az én à la Titus frizurám alatt, de hát — az én nagybátyám levén Széltornyai Dárius főispán, . . . természetesen én vagyok a főnöke.

Én vagyok a főnöke, tehát — ama főbenjáró körülmény folytán — nagy adósa is. A kis Jolánnak . . . nem szabad ülni. Ezzel tartozom neki. Valóságos becsületbeli tartozás.

Én ugyan nem viszem tánczolni, mert huszonhét éves fiatal embertől a XIX-dik században ily fárasztó foglalatosságot kivánni nem szabad. De hát segitünk rajta!

Amott megy a Feri; tartozik öt forintommal.

— Feri te! itt a másik öt forint, a mit parancsoltál! (Nb. A gyerek nagyot néz, mert hiszen épen most akart elkerülni a régi öt forint miatt is, de azért zsebre dugja az ujat is.)

— Igaz! Azt a kis lányt vihetnéd a cotillionra! Kérlek!

Öt forintért mért ne? gondolja magában, és . . . viszi.

Amott megy Aurél gróf, a ki — negyven éves levén és kopasz, — szintén csak philantropiából tánczol. Csupa sziv szegény!

— Édes grófom, amott van egy kis lány, a ki száz lapot irna tele a naplójában arról az egy fordulóról, melyet Széplaki Aurél gróffal tánczolna . . . Nézd, milyen mélán tekint felénk!

— Szegény kicsike! Ugyan kérlek, mutass be neki . . .

És már viszi ez is.

Pazar vagyok; küldök oda vagy tizenkét gavallért. S a kis leány, a ki a nőnövelde jeles olvasó-könyvében már olvasott vér-esőről, tűz-esésről, piros és fekete esőkről, s szokva még csupán tánczos-esőhöz nem volt, teljességgel el van kábulva a kitűnő szabásu frakkok és pompásan kötött fehér nyakravalók e zápora, sőt felhőszakadása által.

De most már igazán . . . el Krétába, azaz a buffetbe, a hol duplán is van dolga a krétának!

Az ajtóból azonban még egy tekintet a harcztérre!

Itt lebeg Hortense, a ki seladonját tökéletesen magához fűzte. Ezzel nincsen baj.

Amarra leng el Jolánka, a ki nyájasságával, bájaival szintén hozott be egy kis állandóságot a tourok változandóságába, s ugy látszik, többé már nem inségese a bálnak. Emma, Ilka, Juliska, Berta, Malvin, Aranka, Clarisse, Claudine . . . mind tánczolnak.

Most tehát jó lelkiismerettel mehetek a buffetbe.

És mielőtt egy lépést tennék, reám nézve is bebizonyul, hogy a nemezisnek mily véghetetlen a hatalma, nem csupán a klasszikus tragédiában, de a modern vigjátékban is.

— Megálljon csak uram!

Aztán ismét . . .

— Várjon csak édes barátom!

És megint . . .

Számoljunk csak, számoljunk édes Xffy!

És egymásután jelennek meg előttem ők, mint a zsarnok előtt az igazságtalanul kivégzettek lelkei.

Hiszen épen most van a „Damenwahl!“

Jön Hortense, az a Hortense, és a frakkomra tűz egy kis virágcsokrot. (A rendjeleket elosztogatta másnak.)

Jön Isméne, (szőke szépség, omló hajának egy csábító fonadéka keblén pihen) és kárörömmel tűz a frakkom hajtókájára egy . . . papiros Medzsidie-rendet. Mintha tudná, hogy az igaziért hiába folyamodtam!

Jön Adrienne, a halvány barna, diszitve igen sok virággal és epedő tekintettel, a kihez tizenkét év előtt ah! annyi sohajt küldtem az ábránd szárnyain . . . (Olcsó posta, nem jár bérrel.) Nefelejcset kapok tőle. Értem édes baronesse, értem; de azóta már tizenkét nefelejcs-nemzedék virult ám el!

És jönnek sorba, sorba valamennyien. Chacun aura son tour. Mindennek kijut a maga . . . tourja!

S mikor, kifáradva teljesen, kétségbeesve végkép, igazi roham léptekkel menekülök a buffetbe, akkor leng felém hálás arczczal, tul-boldog tekintettel a kis Jolán!

— Oh uram, önt nem feledtem ám el! . . . rebegi szeliden, s oda tűz a mellemre egy óriási . . . birkafőt arany papirosból! No ez szép tête a tête lesz, mondhatom!

És lejárom ezt a keringőt is.

Miután még egy pár divattudósitót fogok karon, s védencznőimet — első sorban azt a Hortenset és Jolánt, — kötöm a lelkökre, s a háziasszony toillettejéről elmondom nekik, hogy az vadgalambszin ám, és nem kupi-kék vagy tuli-piros, s felvilágositom őket a nehéz atlasz és . . . pukovai posztó lényeges különbsége felől, már most egész gyanutlanul vonulok a buffet felé.

Aha! épen eltaláltam! Ime, ott jő felém nagy barátságosan Z. ur, a ki, nálam tanulatlanabb levén, természetesen főnököm, s nagy kegyesen biztosit, hogy a hölgyek nem tudják felfogni, hová lehetett az ő bérkocsijok! A bérkocsijok? Oh, hisz ez a legkönnyebb!

— Száztizenötödik szám! . . . orditom teljes erőmből teljes egy negyedóráig: elrekedek, meghülök, s a buffetbe nem megyek többé. Gáspár Imre.

A Kisfaludy-társaság nagygyülése.

(Február 9-dikén.)

Legtekintélyesebb irodalmi testületünk nagygyűlése ezuttal is méltó közönség jelenlétében folyt le. Jeles iróink és költőink társulatának ünnepén, mely évről évre a Kisfaludi Károly halálának forduló napja, február 8-dika helyett a reá következő vasárnap tartatik meg, ezuttal is a lelkes ifjak egész tömege, a karzatokon, s földszint is legmüveltebb hölgyeink, köztök Bohusné-Szögyényi Antónia, Arany János, Csengery Antal és Szász Károly nejei, Bajza özvegye, Veresné-Beniczky Hermin, gróf Zichy Gézáné, gróf Zichy Livia, Migazzi grófnő, s számos bájos leány és asszony voltak jelen; a közélet más kitűnőségeiből Majláth György, a főrendi ház elnöke, Szontagh képviselő, az akadémia részéről Fraknói Vilmos, s mintegy 20 társulati tag volt jelen.

Az ülést Lukács Móricz elnök beszéde nyitotta meg; ily alkalmakkor rendesen valamely társadalmi kérdést fejtegetnek. Lukács az elnöki beszédekről szólt sok szellemmel, s egyszersmind bucsuzóját mondta el az elnökségtől. E közszeretetű elnök távozását igen sokan sajnálják; helyét a szintén bucsuzó Greguss Ágost, a társulatnak husz éven át buzgó titkára, Gyulai Pál alelnök, vagy Szász Károly fogja elfoglalni. Titkárul Vadnai Károlyt, a társulat egykori segédtitkárát emlegetik.

A melancholikus hangulatot nevelte a Gyulai Pál emlékbeszéde Szigligeti Ede felett. A jeles biráló jeles drámairó alakját s nagymérvü munkásságát s általában dráma-irodalmunk egész képét állitotta elénk gondos, és emelkedett hangulatu művében.

Szépirodalmi művek voltak Szász Károly „Szép élet“ czimü fellengős ódája, remekül irva és felolvasva; Greguss Ágost „A lakatosok“ czimü meséje, melyben a gáncsoskodó, de magokban hibát lelő irókat ostorozza, s Ágai Adolf, az utólérhetlen „Porzó-tárczák“ irójának egy kómikus genreje: „Monsieure Polydor“; egy „jó ember és rosz muzsikus“, magát Hunyadi utódának képzelő, elhibázott pályáju lény ábrándjai képezték tárgyát. Bezárta ez egészet Beöthy Zsolt segédtitkár kisérteties hangon tartott, illően hangsulyozott jelentése a költői elbeszélés, és regény-elmélet pályázatának meddőségéről. Oka lehet ennek az is, hogy csupán kómikai beszélyt kivántak, holott az ujabb verselők inkább a humor hangját művelik; kómikum például Arany János „Jóka ördöge“, a humor könnye és mosolya pedig ugyan e jelesünk „Bolond Istók“-jában van meg. Ugy tudjuk, hogy a jobb nevü ifjabb költők nem is vettek részt a bukott pályázatban. A regény-elmélete marad pályázatnak, de 1879 és 80-ban csupán az ezen idő alatt lapokban megjelent legjobb verses beszély kap jutalmat.

Az ülés után dr. Ágai Adolf által a Frohnerben megtartott kedélyes lakoma következett. Volt toast a mennyi kellett.

Jelentésünk végére Szász Károly szép költeményének két strófáját illesztjük. Magában is kerek egészet képez s izlelitőül szolgálhat a szép ünnepélyből; kissé ugyan korán, de azért már is ajánljuk hölgyeinknek a . . . jövő, 1880-dik évi ülést.

A hangulatteljes részlet itt következik:

Kivántam volna a hatalmat:
Százezrekkel tehetni jót;
Kerestem volna a nyugalmat:
Élvezni a jelenvalót.
De szert egyikre sem tehettem,
— Mert igy rendelte a nagy ég!
Dolgoztam, vivtam csüggedetlen
S szegény és kicsi maradék.

Majd ennmagamnak élni vágyva,
Epedve árnyért és hüsért,
Elrejtezém csöndes magányba',
Hová csak a gyönyör kisért.
Miért ott künn küzdeni kelle,
Csalódva, bukva szüntelen,
Boldog valék — itt készen lelve,
Hü karodon, oh szerelem!

Világ folyása.

(A fekete asszony története. — Rózsás levelke.)

A kozáknak van szerelme; a mint a tigris és a többi dú-vad is vonz párjához. Jegyese van otthon, ki hőn szeret Asztrakán rideg tájain.

A kozák gyors paripájával sokszor érte el a dicsőséget; oh hiszen az orosz háboruk minden gyalázata a . . . czáré. S haza jő a bajnok; mátkájának mit hozott nászajándokul? Azt, a mi legbecsesebb a keleten rabolható értékes dolgok közül: egy szép shawlt.

De a shawlt már érintette ujjaival a fekete asszony, a mirigy hadvészeinek, romboló démonainak czárnője. Vagy talán a megrabolt nemzet átka szövődött belé a tarka szövet virágaiba? s ez az a mesebeli lepel, mely viselőjére ezer romlást hoz?

S midőn a deli ara először boritja karcsu termetére e felséges ajándokot, abban a perczben lett a fekete asszony rabja. El is szállitotta abba a tartományba, mely hidegebb minden Szibéria havánál és jegénél. Meghalt.

És Oroszország e danausi ajándékkal jegyezte el magának . . . a pestist.

— — — — — — — — — — — —

Néhány nap előtt az a hir járta be lapjainkat, hogy

Budapestre szerelmes levél érkezett . . . Asztrakánból. Nem hiába szive hát az országnak Budapest, hogy a halál rózsás szerelmi levél alakjában közeledik hozzá!

Az egész — mondják — hirlapi kacsa volt.

* * *

Anglia Capföldi hadjáratában a zuluk ellen . . . vereséget szenvedett. — Vereséget szenvedett Ausztriában Taafe gróf, kit a felség kormányalakitással bizott meg; nem tudott egy miniszteriumot összehozni; az Stremayernek sikerült. — Vereségnek hiresztelik ellenzéki lapok a kormány legujabb . . . diadalát. A bosnyák foglaláshoz szükséges 100,000 frtos hiteltugyanis 14 szavazattal hagyta helybe parlamentünk, s szavazott a 8 miniszter, és 3 államtitkár is. Mások ismét szemrehányásokat tesznek azon kormánypárti képviselőknek, kik — bizván a szokott többségben, — ezuttal is honn, nyájas . . . családi körben időznek.

Hazánk.

Figyelmeztetjük t. olvasóközönségünket rovataink uj felosztására.

*** (*Udvari hirek.*) A felséges asszony irlandi utját ismét kétségbe vonják. — Herczeg Coburg Fülöp és neje Brüsselbe utaztak. — Rudolf trónörökös házasságáról foglalkoznak az udvari körök. Kevés katholikus herczegnő van; szó van a toskanai nagyherczeg szép leányáról és György szász herczeg legidősebb leányáról. Midőn Rudolf trónörökös nem rég Drezdában volt, György herczeg leányai nem jelentek meg az udvari ünpélyen.

*** (*Adakozások.*) Ő Felségeik 200, József főherczeg 50 frtot küldtek a közvacsora rendezőségéhez; a bölcsőde-egylet báljára 100 frtot küldött a királyi pár. A király 300 frtot küldött a sólyomi tanodának. — A primástól 1000 frt érkezett a szakolczai gymnáziumi segélyegyletnek, 300 a pesti kath. legényegyletnek, 1000 a pozsonyi zeneegyletnek, 200 a ghymesi iskolának s 100—100 az esztergami kisdedóvó egyletnek s a dimburgi kápolnára. — Gróf Apponyi Sándor Ráczegresen iskolát épittetett, s 500 frtos tanitói állomást redszeresitett.

*** (*Fővárosi társas-élet.*) A nőképző-egylet bálján ak közönsége az Európa termeiben fényes, de nem igen nagy volt. Ott láttuk Odescalchy herczegnőt leányával, gróf Teleky Sándornét leányával s Vay Lilla bárónővel, báró Edelsheim-Gyulayt nejével, gróf Andrássy Aladárt nejével, báró Rudics, Rohonczi Gidát nejével, báró Wodianert stb. A tánczosnők közt voltak Vértessy Irma, Kégl nővérek, Ivánka és Blaskovics nővérek, Burger Erzsi, Tömöry Gizella, Szerdahelyi Antónia, Pirnitzer kisasszony stb. — Az izraelita nő-egylet álarczos bálja a vigadó mindkét termét megtöltötte. Voltak élczes, és többnyire tisztességes álarczosok is. Az egésznek lelke a kedves Bischitz Dávidné urhölgy volt, kinek méltó öröme lehetett az elért sikerben. — Sikerült mulatságok voltak még: a budapesti gőzmalmi hivatalnokok bálja, — a budai lövész-egylet tánczestélye, — a kereskedő ifjak népes bálja, — a fővárosi postatisztek társas-estélye pedig a legkedélyesebb és csinosabb vigalmak közé tartozott; sikerült a budai zeneakadémia bálja, hangversenyén Kajdácsi és Bujtor kisasszonyok és Schmidt Ferencz ur közreműködésével, — a tiszti-kaszinó estélye (magyarul „Kränzchen"-je,) s a czitera-klubb estélye, melyet gróf Keglevich Ödön elnök rendezett. — Az „Európában" — Andriszek Ottó ur rendezésében — sikerült jelmez-bálra jelent meg egy zártkörű társaság. — A fővárosi iparosok köre pedig vasárnap az „Angolosan" czimű vigjátékot adta elő; kitűntek Stolz Gabriela, Schnitzler Gusztáv, Péterffy Frigyes, Stolz Antima, Schütze Guszti stb. — Előkelő fővárosi szalonok is sikerült estélyeknek nyitották meg termeiket. Gróf Zichy Nándorné budavári estélyén zongorázott Liszt Ferencz is, tanitványa Juhász Aladárral. Gróf Zichy Géza pár darabot adott elő s volt „trio" is; az elsődhegedűt idősb Huber Károly játszotta. Közelébb Budavárban gróf Zichy Géza is ád estélyt, melyben lesz irodalmi előadás is. — Özvegy Háder Vojnics Emma urnő termeiben vasárnap szintén vidám mulatság járta.

*** (*Vidéki társas-élet.*) A vidéki farsang feledhetlen éjjeinek ismét csupán e néhány futó sort szentelhetjük. Kitűnően sikerült mulatságok voltak tudósitóink szerint: a deési nőegylet közvacsorája, tánczczal, — Békésen a kaszinó e hó 8-diki bálja, — a pászthói kaszinó e hó 9-diki bálja, — Beregszászon társas-estély e hó 8-dikán, melyen énekelt a dalárda is, — tánczestélyek Léván, Hatvanban, a nőegyleté Ungvárt, Hevesen, Orosházán, Mező-Kövesden, Ercsiben az Eötvös-emlék javára, Kömlődön (rendezte Pázmándi Géza), — Kis-Zomborban, Szarvason, Kulán, Uj Fehértón stb. Selmeczen az akadémia tornabálja — disztornászok kitűntetésével — fényesen sikerült, — ugyanigy a szegedi izraelita nőegylet jelmezbálja, melyen azonban jelen voltak a város és vidék jobb keresztyén családai is; Szegeden fényes volt a korcsolya-bál is, élén Eisenstädtner Lukácsné urnővel; sikerült a jászberényi kaszinó-bál. — Műkedvelői előadásokról is veszünk hireket. Székely-Udvarhelyt Dumas „Felhivás keringőre" és Bekett „Dicsőség bajjal jár" czimű vigjátékait nagy sikerrel adták elő. Laukóné-Györfi Ilka, dr. Szabadi Ferenczné, Hlatki Miklósné, Zágoni Biri urhölgyek és Váró Ferencz, Solymosi Endre, Hlatki Miklós, Suppan Vilmos tanárok. — Putnokon Kövér Lajos „Csak kitartás" czimű vigjátéka került szinre, s kivált Borsodyné és Sipos Anna urnők tűntek ki. Mindkét helyen tánczczal végezték.

*** (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Füleki Jolán kisasszony és Balla Sándor, Debreczenben. — Özvegy Tiefenbrunner, született Deák Anna asszony és Ráth Ferencz pénzügyminiszteri fogalmazó, Budapesten. — Rákosi Mártha kisasszony, Rákosi Jenő nővére és Évva Lajos, a népszinház titkára. — Pecze Teréz, a nemzeti szinház balettjében Coppélia személyesitője és Tihanyi Miklós, a népszinház jeles tagja. — Spitzer Regina kisasszony és Beck Adolf, Baján. — Birly Anna kisasszony és Baranyay István hevesi földbirtokos, Budapesten. — Jeszenszky Ilka kisasszony Pécsről és Szeredi Kiss Gyula, budapesti királyi alügyész. — Sinka Mariska kisasszony és Végh Antal gymnáziumi tanár, Budapesten. — Összekeltek: Szántay Mariska kisasszony és Rokszin Miklós görög lelkész, Méhkereken. — Sonnenberg Etelka kisasszony és Schönfeld Ödön, Budapesten. — Platzer Mariska kisasszony és Csonka Péter, Ér-Diószegen. — Kende Klaudina kisasszony, Kende Kannt országos képviselő és miniszteri tanácsos

leánya és Bezerédi Dezső; saját zerge-utczai palotájának kápolnájában a szatmári püspök eskette össze. — Kovách Ida kisasszony és Budai Emil, szabolcsi földbirtokos.

⁂ (*Elhunytak.*) Tar Ilosvay Róza, 28 éves ifju nő, Nagy-Szőllősön. — Farnos Elek, 44 éves, Kolozsvárott. — László Kálmán osztálytanácsos, 51 éves, Budapesten. — Horváth Istvánné, Fráter Karolina, Vancsodon. — Molnár István földbirtokos és nyugalmazott császári királyi kapitány, 58 éves, Ungvártt.

⁂ (*Rövid hirek.*) Gr. Pálffy-Daun Nándor Lipót felvette a „teanoi herczeg“ czimét. — Berecz Antal az állami felső leány-iskola igazgatója lett. — Debreczenben Tóth András szűrszabónál a monacoi fejedelem magyaros szűrt rendelt meg. — Kossuth nővére, az Amerikában lakó Rutkayné asszony, jelenleg Budapesten van. — A népszinházi sorsjáték eredménye 20,000 frt. — Békésmegyei hölgyek az ezüst lakodalomra hódoló feliratot küldenek a királynénak. — Dr. Rózsahegyi Aladár biztos már elutazott a pestis szinhelyére. — Az állatkerti ritka tyuk-fajok tojásai már megrendelhetők. — Budapesten január 26-dikától február 1-sejéig született 244 gyermek, meghalt 263 személy.

Külföld.

⁂ (*Magyar fogoly Szibériában.*) A neve Csollák György, egykor nagy-toronyai néptanitó, ki magyar szolgabiró utlevelével utazott rokonaihoz, Galicziába, s nyomtalanul eltűnt. Most, 11 év mulva, érkezett meg Szibériának Irkuck kerületéből az ottani kormányzó tudósitása, mely szerint egy Csollák György nevű, magyarországi születésű férfi tiz esztendő óta ott dolgozik az ólombányákban. A külügyi kormány kétségtelenül sietni fog e honfitársunk kiszabitását kieszközölni. Angol állampolgár ily esete . . . háborura szolgáltatna okot.

⁂ (*Rövid hirek.*) Jules Ferry franczia közokt. minisztertől elvették a vallásügyet, mivel polgári házasságban él. — Elhunytak: Liszt Ede, bécsi főállamügyész, Liszt Ferencz unokaöcscse, s a maestro 100,000 frt tőkéjének kezelője; Jensen Adolf német dalköltő; Clairville franczia libretto iró, kinek műve „Angot“ és a „Kornevillei harangok“ szövege is. — A bécsi rajz-klubban ki van állitva királyunk több gyermekkori, 1845-ből származó rajza a tengerész-életből. — Paal László Párisban élő ifju festőnk megtébolyodott.

Irodalom és művészet.

(„Milton“, Munkácsi Mihály képe.)

Miltonnak, az „Elveszett paradicsom“ vak költőjének átszelleműlt alakja előtt állunk, a mint leányainak művét tollba mondja. Az iró leány, s a másik, ki ép oly ihletten tekint atyjára, s a költő, kinek szeme csupán égi látományok előtt nincs zárva, a párisi világkiállitás legcsodáltabb tárgyát képezték. A nagy magyar művészről szóló dicséreteket egész röpiratban gyűjtötte össze Neuda, Párisban élő hazánkfia, a continens minden képes lapja, angolok, németek, franczia (nálunk a „Képzőművészeti Szemle“,) hozták a remek mű másolatát; Adrien Dezamy, franczia aktag, gyönyörű sonettben ünnepelte, s a legkülönbözőbb irányu lapok, a „Temps“, „Union“, „Pays“, „Francais“, Defense“, „Figaro“ stb. magasztalják nagy hazánkfiának a művét.

Mnnkácsit a francziákkal „Az elitélt utolsó napjai“ czimű kép kedveltette meg először, 1870-ben; ő tetőtől talpig magyar ember. Tudjuk, hogy a most Párisban élő, Párisból házasodott művész a magyar köznép gyermeke. Legfőbb érdeme is a tősgyökeres magyar élet festése; ez által ő művelődés-történetünkben mint festő azt a helyet foglalja el, melyet Petőfi a költészetben, Jókai az elbeszélésben, Izsó a szobrászatban. Ezt tanusitják legszebb művei: az éjjeli csavargók, az ujonczozás, a tépés-készitők, az elitélt utolsó napjai. Másnemű képei (a zálogházban, Milton, az olvasó hölgy s játszógyermek csoportozata,) már a nagyváros behatására mutatnak, s nem kevésbbé voltak remekei a párisi „Salon“ kiállitásainak. Miltonjában nehéz feladat volt: alakjainak arczkifejezésébe koruk szellemét lehelni; őket egy láthatatlan kötelék által egymáshoz fűzni s egy szellemi cselekmény központjává tenni, mely a szemlélőt megragadja s meghassa. Hogy ez mennyire sikerült, arra nézve elegendő csak egy tekintetet vetni a műre. Megtekintését — ki van a mű állitva műtárlatunkban februárhó 9-dikétől — ajánljuk a művelt közönségnek.

Munkácsiról különben a francziák azt irták, hogy ő inkább a francziáké, mint a magyaroké, a „Neues Wiener Tagblatt“ pedig magyarul tudását tagadta meg. Jól válaszolt Neményi Ambrus ugyan e német lapban; megirta, hogy Munkácsi francziául csak hibásan beszél, a német szót pedig épen . . . ki nem állhatja. Magyar ember e nagy művészünk teste, lelke, legjelentékenyebb iránya és nyelve is. Valaha megjő az az idő is, melyben ily legnagyobb művészeink mind . . . Budapesten lakhatnak. m.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, február 8. Sevillai borbély. — Vasárnap, február 9. A klubb. — Hétfő, február 10. A Benoiton-család. — Kedd, február 11. Hamlet. — Szerda, február 12. Tamóra. — A becsületszó. — Csütörtök, február 13. Lalla-Roukh. — Sylvia, Diana nymphája. — Péntek, február 14. Az ajtó tárva vagy zárva legyen. — Ne fogadj fel soha semmit. — Egy szeszély.

Várszinház. Szombat, február 8. A hűség próbája. — A kérők. — Vasárnap, február 9. Jeannette menyegzője. — Coppélia, az üvegszemű hölgy. — Csütörtök, február 13. Alfonz ur.

Népszinház. Szombat, február 8. A kornevilli harangok. — Vasárnap, hétfő, kedd, szerda, február 9—12. A bácskai rezervisták. — Csütörtök, február 13. A kornevilli harangok. — Péntek, február 14. A bácskai rezervisták.

⁂ (*Donadio Bianca,*) a magyar közönség e kedvencze, az egyedüli, ki Ophéliában annyira tetszett, mint a feledhetlen Pauliné, e hó 9-dikén és 11-dikén ismét föllépett a nemzeti szinházban. A „Sevillai borbély“-ban énekelte Rozinát; előadásában a koloratura bravourját tetőpontra emelte; éneke és játéka egyaránt remek volt. A 2-dik felvonásban Proch széditő zene-gymnastikájában ragadott tapsokra, s igen kedves magyar kiejtéssel, és sok érzéssel énekelte „Ez a világ a milyen nagy“, és „Kis furulyám“ magyar dalokat; végül — ép oly szépen — az „Alvajáró“ egy áriáját. — Ophéliában felülmulhatlan volt. Gyönyörű jelenség, s Ophélia tragikumával meg tudta renditeni szivünket; a téboly jelenet volt oly remek, mint Hauck Mignonja. Általában egy rangon áll ő időnk legjelesebb énekesnőivel: Nilssonnal, Hauckkal, Luccával, Ro-

settivel, Gersterrel; Wilt asszony csupán hangjának erejével mulja felül. — Donadio jelenleg Milano, Róma, Genua, Nápoly s talán Flórenczben lép fel, s május végével hatszor látandjuk ismét szinpadunkon. Sch.

* * *

Két elsőd előadás.

(Irta Sz—k J—s.)

I.

(„Tamóra.“ Tragoedia 4 felvonásban. Irta Várady Antal. Először adatott a nemzeti szinházban február 12-dikén.)

Az akadémia száz aranynyal jutalmazta Tamórát; nem mint absolut becsü müvet, hanem, mint versenytársai közt a legjobbat; nem mint koszorut, hanem mint munkadijat adta neki aranyait. Az akadémia nagyon jól tudta menynyit ér ez uj tragoedia; birálatát elfogadhatjuk ma, az előadás után is.

Lássuk először is a darab meséjét, a mi itt tulajdonképen . . . rege. Régente, a mesék ködös homályában volt egy hatalmas, férfias királynő; Tamórának hivták; legyőzte a theozug birodalmat, és lakóit messziről elhozta az ő birodalmába rabokul. Ezek azt hiszik, hogy hős királyuk Dagon elesett; Dagon azonban megérkezik Tamóra birodalmába, hogy népét felláziţsa és Tamórát megölje. A mint partra száll, találkozik egy nővel, és ő, a hős király, ki egy népet jött felszabaditni, és egy nőn boszszut állni, — ez a nagy király első látásra végtelenül beleszeret e nőbe, ki persze nem más, mint Tamóra; Dagon ezt nem is sejtheti. Azután mindjárt találkozik a theozugok prófétájával, ki öt megismeri és egyszerre elhatározza, hogy fellázitja a népet. Épen mint a „Loherei király“ főpapja kiabálni kezd, és a theozugok, mintha csak ott hallgatóztak volna a bokorban, egyszerre előrohannak, és — csak miután már elhelyezkedtek — a dráma törvényeinél fogva Tamóra testőrei is megérkeznek egy theozug nőt üldözve. Összeütköznek és már-már meghátrálnak a lázadók, de akkor megjelenik Dagon, és más fordulatot ad a dolognak. Az üldözött nő azonban, ki nem más, mint a király holtnak hitt neje, megismeri férjét, mire az kardját kiejti, és foglyul esik. Mint foglyot Tamóra elé viszik és itt kezdődik egy hosszu szerelmes turbékolás, mert a hős király pár percz alatt elfeledte, hogy neje él és hogy megjelenése mily hatással volt reá. A lázadók ezalatt ostromolni kezdik a királyi palotát, a testőrség pedig tétlenül nézi ezt, mert Tamóra nem engedi megtámadni a lázadókat; mikor azonban megtudja, hogy Dagon neje él· mindkettőjüket elfogatja. A következő felvonásban Tamóra és Palmea állnak egymással szemben; mindkettő magáénak követeli Dagont és mivel Palmea nem enged, Tamóra máglyára hurczoltatja öt; a theozugok azonban megszabaditják, Dagon pedig, ki kevéssel előbb nevezte menynyei üdvének — megöli Tamórát. A theozugok berohannak és jósuk, Lyreus, megöli Dagont árulónak tartva öt.

Eddig tart az opera szövege; akarjuk mondani, maga a . . . tragoedia. Nem is tagadhatjuk, hogy alapjában mind Tamóra, mind Dagon jellemében van tragikum: az uralkodói kötelesség összeütközése a szerelemmel, — azonban mindezt a szerző elrontja. Már maga a gyors szerelem sem elég indokolt két olyan durva harczos közt (Tamóra „jégszivü“, „érczszilárd“ királynőnek nevezi magát,) de ez még csak hagyján; teljesen képtelenség az, hogy Dagon egyszerre szerelmes Palmeába és Tamórába, ez megrontja tragikumát. Aztán hogy követelheti magának Palmea Dagont, mikor ő a meggyalázott hitves? Szerző — épen, mint müvének hőse Dagon — két nővel sehogy sem tud boldogulni. Másik nem kisebb hibája a darabnak . . . nyelvezete. Dagályos és tulságosan lyrai. Mikor a theozugok ostromolják a palotát és már-már beröréssel fenyegetnek: Dagon és Tamóra legjobbnak látják ezt az időt szerelmi ömlengéssél eltölteni. Tamóra felszólitja Dagont, hogy beszéljen a szerelemről; Dagon vagy 15 sorban mond róla egész halom közhelyet. Dagon és Tamóra nyelvétől semmiben sem különbözik a legutolsó udvarhölgy nyelvezete. Egy nyelvet beszél az egész személyzet. Az egész mesében sok a csinált, kevés a bensőség; az alakokban sok a köd, kevés az igazság; a nyelvben sok a virág, kevés az erő. — Mi iparkodtunk ezt igazolni. A darabnak azonban volt külső hatása; a szerzőt többször kihitták, a szereplők: Kovács (Dagon), Felekiné (Tamóra), Kassainé (Palmea), Egressy (Lyreus), igen jól játszottak.

II.

(„A bácskai rezervisták.“ Irta Varga János. Népszinmü 3 felvonásban. Először adatott elő a népszinházban február 9-dikén.)

A szinbirálat nálunk legujabban nem más, mint egy-egy gyászjelentés. Ezuttal a Bácskai rezervistákról adjuk ki, mely születése pillanatában gyógyithatlan betegségben meghalt. Hogy ki volt, mi volt, s főképen mi volt a cselekvénye — válaszolnunk kell, hogy nem is igen volt cselekvénye. Barna Marczi szerette Böskét, Marczit elvitték Boszniába, anyja és Böske utánna mentek, azután haza jöttek; haza jött Marczi is, aztán szépen egyek lettek. Ime ez történik a darabban, megtoldva még egy kis intrikával, a mit Pavlás Jóca szerb hentes muzsikál el négy kézre Varju Ambrus bácsival. A darabnak nincs se tulajdonképeni hőse, nincs egy uj alakja, de még csak uj népdala se. Sziklai Emiliának előre hirdetett oláh dalát már hallottuk tőle egy népszinműben. Ezuttal is tetszett. Van e helyett elég valószinütlenség: ilyen az, hogy egy öreg asszony és fiatal leány elmennek Boszniába „látogatóba“; hogy egy katonai őr élve, s igen könnyen ellenség kezébe kerül, s csakhamar kényelmesen megszökik stb. Az egész darab puszta decorativ, alkalmi s nem költői czéloknak szolgál. Érdekes, hogy a muszka pestist is emlegetik, ezelőtt egy félévvel. Kiállitása azonban dicséretére szolgál a népszinháznak; különösen sikerült Bihács égése; a közönség meg is tapsolta a . . . festőt.

A szereplők: Tamássy, Sziklai, Tihanyi, Horváth, Lukácsyné igyekeztek játszani; a ház telve volt.

Tartalom.

Gyógyithatlan sebek, Balázs Sándortól. — Dal, Csengey Gusztávtól. — A gondolat ruhája, Nogáll Jankától. — Az örök tegnap, Blumenthal Oszkártól. — Az illat- és szépitő szerekről. — Heti tárcza. — A Kisfaludy-társaság nagygyülése. — Hazánk. — Külföld. — Irodalom és müvészet. — Szinházak. — A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Sakkrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

7-dik szám. Február 16-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte	Nap-nyugta
							óra percz	óra percz
Febr. 16	Vasárnap	E 6 Juliánna	E 6 Juliánna	4 G. Hush. v.	23		7 7	5 23
17	Hétfő	Konstáncz.	Konstáncz.	5 Ágota	24		7 5	5 24
18	Kedd	Flór	Zsuzsánna	6 Bukol.	25		7 3	5 26
19	Szerda	Konrád	Gabin	7 Parthén	26	☽	7 1	5 28
20	Csütörtök	Eleuther	Euchár	8 Tódor	27		7 0	5 30
21	Péntek	Eleonora	Eleonora	9 Niczefor	28		6 58	5 31
22	Szombat	Péter székf.	Péter székf.	10 Charalamp.	29 Szabb.		6 56	5 33

Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk.

Divattudósitás.

Mai mellékletünk magyarázata.

Az első szám: V és J betűk, monogramm.

A 2-dik szám: kis gyermek-előke, finom bélelt piquét-on tambour öltésekkel kivarrandó.

A 3-dik szám: P és S betűk.

A 4-dik szám: D és A betűk.

Az 5-dik szám: E és D betűk asztalneműekre.

A 6-dik szám: M és P betűk.

A 7-dik szám: E és O betűk.

A 8-dik szám: A gyermek-előke közepére való czifrázat rajza, melyet nyakkötőkre, gyermekruhákra is lehet használni.

A 9-dik szám: E betű.

A 10-dik szám: H és S betűk, monogramm.

A 11-dik szám: E és C betűk.

A 12-dik szám: asztalneműekre, törülközők végébe való rajz, melyet nagyon divatos tarka, jól mosható himző pamuttal sűrű tüzés öltésekkel kivarrni.

A 13-dik szám: Nyakkendő végébe való tambourirminta rajza, fehér, vagy reggeli öltözékhez, tarka pamuttal dolgozandó.

A 14-dik szám: M és V betűk zsebkendőre.

A 15-dik szám: finom fehérneműekre való szélesebb himzet-minta.

A 16-dik szám: czifra A betű zsebkendőre. És végül

A 17-dik szám: Csipke-szalaggal és csipkeöltésekkel dolgozandó széles csipke mintája.

A f. é. 3-dik számban közlött számrejtvény értelme:

Multával dicsérd a napot!

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Pfeiffer Luiza, Thanhoffer Mariska, Jánossy Lajosné, Wagensommer B. Amália, Delhányi Mari, Salacz Ilka, ifj. Gálbory Sámuelné, Janisch Aladárné, Tóth Ottilia, Moesz Gézáné, Terelmes Imreck Ilona, Devich Ferenczné, Negyedi Mariska, Peterdi Pap Erzsébet, Petrik Julia, Fodor Erzsike, Mészáros Károlyné, Palugyay Jolán, Kinizsi Berta, Orosz Ilonka, Bányay Katalin, Farkas Tilda, Csoma Lászlóné, Varga Istvánné, Szaniszló Matild és Olga, Dezse Mariska, Mezey Luiza, Kászonyi Tekla, Szeless Kornélia, Nincsics Róza, Bertalan Magdolna, Erdélyi Laura, Temesváry Erzsébet, Kiszely Matild, Magyary Jolán és Ida, Keller Zsófia, Rimanóczy Emilia, Tóth Sándorné, Kubinszky Margit, Vertics Luiza, Madarász Vilma, Soós Gyuláné, Komor Izabella, Tóth Lajosné, Vághó Marianne, Nemes Ida.

Sakkrejtvény.

Ifj. Gálbory Sámuelnétől.

Lóugrás szerint megfejtendő.

há-	u-	Ró-	ba:	te-	lu	tam,	Nem
zsa-	á-	nam	fa-	gat-	ra,	get-	le-
tá-	rom	Járt	Csep-	lá-	hi-	daj-	lág-
hi-	bo-	ri-	lo-	res	re-	gé-	tem,
lő-	csa-	„Pi-	gyel-	A	ból.	vi-	kált
kor-	nyám	le.	sá“-	ghy	bu-	vá-	nye,
ugy	be-	des	jöt-	meg	gat-	az	a
a-	ba	csak-	tam	é-	tem	Én	lo-

Megfejtési határidő: márcziushó 12-dike.

Megbizások tára.

Lázira R. M. urnőnek: Várom a feleletet fontos levelemre.

Sz. Somlyóra V. M. urnőnek: Legközelebb veszi feleletemet.

O. Asszonyfára B. S. urnőnek: Legközelebb kezei közt lesz.

B. Gyarmatra K. J. urnőnek: El van küldve.

Eőrkénybe G. F. urhölgynek: Magánlevélben felelek kedves soraira.

Sömjénre R. D. urnőnek: Most már megérkezett mind a kettő, és igy a legjobb rendben van a dolog. Fogadja szives tisztelétemet.

M. Vásárhelyre K. G. urhölgynek: El van küldve.

Bártfára G. N. urhölgynek: Nagyon csudálkoztam a visszaküldésen, mindjárt gondoltam, hogy tévedés van a dologban. Most ujból postára adtam.

Kassára M. J. urnak: Pontosan vettem.

Kaposvárra L. A. urnőnek: Pontosan vettem küldeményét. Szives köszönet.

Kérdések.

E napokban Medgyes Lajos egy gyönyörű költeményét olvastam: „Egy élettel vagy ifjabb nálam“ czim alatt. Szeretnék nem csak többet tudni és olvasni ez érzelemdus irótól, de őt magát illetőleg is tudni valamit, ki lesz olyan szives egy kis felvilágositást adni személyét illetőleg?

D. Ilka.

Egy nagyobb folyó partján lakom és rosz kutaink miatt, folyó vizet iszunk. Miután vizvezetékünk nincsen, mint a boldog pestieknek,*) hát hordókban hozatjuk a vizet haza és ha az asztalra való vizet nagy kőkorsókban is tartom, ritkán van jó, tiszta vizünk. Mit tegyek, hogy egészen átlátszó, szintelen vizet ihassunk kérdi F. Mária.

Valaki kérdi, miért nem adják már oly régóta a népszinházban a strickot? Közkedvességű darab, és sokan szeretnének ismét gyönyörködni benne.

Egy népszinház-látogató.

Ki tudna valami uj és érdekes társasjátékot, hogy esti összejöveteleinkbe egy kis elevenséget és változatosságot hozhatnék? K. Irén.

Feleletek.

K. Szulejkának. A hires, azaz hirhedett arczfehéritő szereket nem merem Kegyednek ajánlanl, de forduljon ilyen kérdésekkel Beszédes Gyula gyógyszerész urhoz Duna-Vecsére, az Kegyednek ártalmatlan szerekből összeállitott bőrtisztitókat fog küldeni, mint azt saját tapasztalatból bátran állithatom. K. Jánosné.

Ugyanezt ajánlom J. Marinak is, a ki egy arczbőrfinomitó szert ohajtana alkalmazni. E.

Jó kávé! Örült a lelkem, mikor becses lapjában erről olvastam, mert rég vágytam már ebbeli ügyességemet másokkal is megosztani. Mert hát valóban sziverősitő hatalom van egy csésze jó kávéban! (?!) Nem merem kimondani, azért csak ugy halkan megsugom hölgytársaimnak, hogy bizony még vigasztalást is adott már nekem a kávé az élet — kisebb, köznapi szenvedésekkel szemközt. Egész más szemmel nézem az életet a kávé előtt és a kávé után. Előtt: milyen sok kivihetetlen dologgal találkoztam, és utána: neki mentem még a nagy feladatoknak is. Azért hát gunyolódjék a kinek kedve tartja, mi pedig főzzük meg jól, tisztán a kávét, kináljuk meg vele kedves ismerősinket és azért megmondom, hogyan készitem én az én erőt adó arcanumomat.

Bizonyára mondanom sem kell, hogy mint mindenütt a háznál, ugy a kávéfőzés körül is a legnagyobb tisztaság és rend uralkodjék. A kávé és tejfőzéshez való edény soha semmi másra ne használtassék, még tiszta viz melegitésére sem. — Én egy csésze kávéhoz hatvan szem pörkölt kávét veszek, finoman megdarálom és belényomom a rendes sárgapléh kávéfőzőbe, melynek alja fehér porczellánból való. Már elébb a maga bögréjében feltettem tiszta folyóvizet, ha forr, öntök belőle egy félcsészényire a kávéra, ha ez lecsepegett, a többi vizet is rá öntöm, és hagyom szépen lecsurogni. Ha már mind lecsurgott, ujból a bögrébe öntöm, felforralom és még egyszer felöntöm. Ez az első kávé, a kávé java, a legerősebb és legzamatosabb, ebből csak a „nagyok“ kapnak. Ezt a kávét egy külön porczellán ibrikben félre teszem, és a kávét ujból felöntöm, de nem tiszta vizzel, mint az elsőt, hanem a mult napi kávéból kifőtt kávéaljjal. Még ez is igen jó és erős kávé lesz, mert ezt is kétszer öntöm fel. E kávéból osztok a kisebb gyermekeknek és a cselédeknek, és mondhatom, mindnyájan jó kávét isznak. — Nagy figyelemmel vagyok a tejszin iránt is: lassan hagyom felforralni, de tejszint a gyermekeknek szintén nem adok, mert ez egészségtelen. — A kávét illetőleg még megjegyzem, hogy mindig kétféle kávét használok egyszerre, Cuba- és Jávakávét, mindegyiket külön pörkölöm valamivel sötétebbre, mint a fahéj szine. Ha Sz. Irma nem sajnálja a fáradságot és ugy jár el vele mint én, tudom, mindig jó kávét ihatik. Egy vén kávénénike.

A fiatal gazdasszonynak hamarjában még a vanigliás crême készitését is ide irom: Egy itcze jó tejből, nyolcz tojás sárgájából és 6 lat czukorból folytonos keverés mellett közönséges crêmet kell forralni. Ha már forrni kezd, le kell venni a tűzről és finom szitán átszürni. Ezalatt harmadfél lat gelatint egy meszely vizben, egy kis czukorral szétfőztünk és beléöntjük a crêmbe. A keverő-tálat, melybe a forró crêmet öntöttük most jégre kell tenni és folytonosan keverni. Ezután egy itcze sürű tejszinből habot verünk, a kihült crême közé adjuk. egy formát friss olajjal kikenünk, a crêmet beléöntjük (ezen mennyiség két középszerű nagyságu formába való), ismét a jégre teszszük, tálalás előtt pedig a formát egy perczre forró vizbe mártogatjuk és ügyesen egy széles karimáju üvegtálra boritjuk, kis piskótákkal felczifrázva és köröskörül koszorut rakva belőlük, az asztalra küldjük. Ugyanaz.

A multkori fiatal gazdasszony kérdésére a sonka páczolására és füstölésére nézve lőn felelet: de mivel én a fokhagymát nem szeretem, és velem együtt sokan nem, jegyzem itt fel az én bánásmódomat is. — Én ugyan 4 közép nagyságu sonkára veszek két font sót és 6 lat salétromot, ezt jól megtörve, megmelegitem együtt és a sonkát bedörzsölöm vele; aztán egy kis marék összetört koriander és fenyőmagot, kevés fekete és szegfűborst is dörzsölök rá. Azután szinte igy bánok vele a hogy az előbbi lapon meg van irva. Egy régi gazdasszony.

Szerkesztői nyilt levelek.

„Népdalok.“ (Cs. P.) Itt-amott szép hely van bennük; egészben véve azonban a népdal kedves sajátsága: a parázs közvetlenség és a zengő, zamatos nyelv nincs meg bennük. Ajánlatát szivesen veszem. Talán használhatok belőle.

„Hulló levelek.“ (L. V.) Köszönöm. Meg fognak jelenni.

„Az anya álma.“ Akár csak valami diák-kéz irta volna. olyan perczegős.

„Dalok.“ (I. L.) Nagyon kedvesek. Csak a III. számunak első szakaszában van egy kis magyartalanság. Kérem tehát. igazitsa ki, és küldje be ujra. Magam nem nyulok hozzá.

„A bölcső mellett.“ Nagyon kedves, örömmel közlöm.

„Kesergés.“ (K. L.) Igy is nagyon szépek. Mégis jó volna, ha még egyszer végig menne rajtuk a gondos simitó kéz. Itt-amott egy-egy rim vagy láb végett. Az eredetiben is nagy gond van arra.

Gy. B. A. urnőnek (Beszterczebánya). Fogadja szives köszönetemet érte. Nem sokára bemutatom.

*) Olyan czitromvizszinű folyadékkal szolgálhatna jelenleg egy „boldog pesti nő“ a kedves Máriának, hogy nem irigyelné tőlünk az a hires vizvezetéket! Szerk.

Vadász Ferencz özvegyének utóda

illatszer-tára

„A VIRÁG KIRÁLYNÉHOZ“

koronaherczeg (uri)-utcza 1. szám alatt Párizsi ház Pesten,

Ajánlja főraktárát valódi ***angol*** és ***franczia illatszerek, hajkenőcsök, olajok*** és ***toilette szappanoknak,*** továbbá fog-, köröm- és hajkefék, mindennemű fésűknek; ugyszintén nagy választékban a többi itt fel nem emlitett ***pipereszereket.***

☞ Árjegyzékek kivánatra beküldetnek, és vidéki utánvételi megrendelések azonnal pontosan teljesittetnek.

SZŐKE EDE

Budapesten, váczi utcza 2. sz. Gróf Szapáry-féle házban

„a rózsához“

ajánlja gazdagon felszerelt és izletes

uri és női pipere raktárát

lemez alsó	2 frt. 75 krtól		4 frtig
berlini kendők	80 „		3 „
gyermek kabátkák	60 „		felebb
férfi és női duxi ingek	50 „		„
„ „ nadrágok	1 frttól		„
női nyakkendők	25 krtól	2 frt 50 krig	
szines és fehér férfi ingek	1 frt. 25 „	2 frt 50 „	
női és gyermek harisnyák	30 „		felebb
posztó keztyük	20 „		„
kamáslik	40 „		„
férfi és női gallérok drbja	20 „		„
továbbá szines zsebkendő	8 „		50 kr

valamint minden e szakba vágó czikkeket a lehető legjutányosabb áron.

Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek.

HIRDETMÉNY.

A pesti hazai első takarékpénztár-egyesület

évi rendes közgyülése

1879-ik évi február hó 27-ik napján délutáni 4 órakor fog megtartatni, Budapesten az egyesület hivatalos helyiségében (egyetem utcza 2-ik sz.)

Tárgyai:

1. Igazgatósági, és
2. Felügyelő bizottsági jelentés az 1878. évi üzleteredményről.
3. A mérleg és a tiszta jövedelem iránti határozathozatal az alapszabályok 20. §-a értelmében.
4. Tiz igazgatónak három évre leendő megválasztása.
5. Igazgatósági előterjesztések.

Mely közgyülésre a t. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 16. §-a értelmében szavazati jogát csak személyesen megjelenő oly részvényes gyakorolhatja, kinek részvénye 1878. év utolsó napjáig nevére átiratott és a közgyülést megelőző nap déli 12 óráig az egyesület főpénztáránál szelvényeivel együtt letétetik.

Kelt Budapesten, 1879. február 6-án.

Az igazgatóságok.

A német országi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitünő alkalmazhatósága végett a magas cs kir. Magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúz (Rheuma), inszaggatás, mell, gerinczfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen. **Egy csomag 1 frt 5, kettős rejü 2 frt 10 kr.**

Ezen köszvényvászon azzal különböztetik valamennyi létező többi szerékről, hogy csakugyan használ.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr. Póstán küldve 10 krral több. Valódian Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gysztárában, kiraly-utca 7. sz. — **Debreczenben:** Rothschneck ur gysztárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur gysztárában — **Mohácson:** Jazevics Károly. — **Kolozsvártt:** Wolf gysznél. — **Pécsett:** Zsolnay. — **Szegeden:** Weiglein György, Kovács gysz. — **Temesváron.** Kraul. — **Aradon:** Prinner gysz. — **Nagyváradon:** Molnár gysz — **Székes-Fehérvár:** Dieballa: **Gyöngyösön:** Vozary gysz. — **Brassó:** Fabik gysz. **Szigetvárott:** Ehrenfeld W. — **Miskolcz:**

Köszönet nyilvánitás.

Egy a tagjaimba esett igen erős köszvény miatt, oly erős fájdalmakat szenvedtem, hogy ágyamban csakis mások segélyével fordulhattam meg és az éjjeket a legnagyobb kinokban álmatlanul töltöttem. Ezen fájdalmaimtól, a Török József ur gyógyszertárában kapható **köszvéuy vászon** használata által a legrövidebb idő alatt megszabadultam, noha azelőtt ellene hideg borogatást stb,, valamint orvosi segélyt vettem igénybe, miután most hivatásomnak ismét megfelelhetek, minden ilyen bajban szenvedőnek a fenti iránt szóbeli vagy irásbeli kérdezősködésére szivesen teszek bizonyságot.

Gröbner János,
pályaudvar, Rákos-Palota.

Nyilt levél.

Örömmel jelenthetem, hogy idegbántalmaim, melyben több év óta szenvedek s melyek a legutóbbi időben már lehetetlenné tették nekem, hogy a **köszvényvászon** használata nélkül egyenesen járjak, annyit vesztettek erejükből, hogy könnyen járhatok és állhatok s testem teljes nyugalmában, valamint az ülés alkalmánal ugyszólván semmi fájdalmat sem érzek, holott ellenkezőleg előbb ugy a nyugalomban, mindig fájdalmat éreztem. Remélem ennélfogva, hogy az erősbitett **köszvényvászon** hosszabb használata után üdült köszvényes idegbántalmaimtól jó részben megszabadultam, mit az igazság elismeréseül ezennel jó lelkiismerettel igazolok. Ohajtom, hogy e beismerésemet adja át a nyilvánosságnak, hogy a jó ügy nagyobb elterjedést nyerjen s a szenvedő emberiséggel ismertessék meg az eszköz, melyet sok e bajokban szenvedő a legnagyobb sikerrel használhat. Wetzen, Salzburg mellett.

ID. SCHNELLER IG. ANTAL,

CSALÁDI KÖR
Hetilap a müvelt magyar hölgyek számára

Előfizetési dij (illetmények nélkül) Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt. egész évre 12 frt. Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda: VI. kerület: Terézváros, Ó-utcza 21-dik sz. 2-dik emelet. Hirdetések dija: Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

8. SZ. Febr. 23-dikán. 1879.

Havonkinti szinezett divatképpel, minden szükséges himzetrajzokkal. **Évenkint tizenkét kötet könyvmelléklettel.**

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Gyógyithatlan sebek.

(Elbeszélés.)

Balázs Sándortól.

(Folytatás.)

A véletlen ugy akará, hogy akaratom ellenére érintkezésbe jöjjek e családdal.

Házukban tűz ütött ki, én közel valék, s igen természetesnek találtam, hogy segitségükre siessek.

A gyuladás jelentéktelen volt és gyorsan elnyomatott. Én keveset, jobban mondva mit sem tevék, s már oda akarám hagyni a házat, a midőn Matildot pillantom meg, ki egyenesen felém tart.

— Uram, — mondá kezemet megragadva, — anyám és én köszönetet mondunk önnek azon szives és bátor viseletért, melyet irányunkban tanusitott, és egyszersmind anyám azon kérését adom át önnek, hogy legyen szives a napokban meglátogatni őt, hogy köszönetét ő is személyesen fejezhesse ki.

— Nagysád, — hebegém zavartan, — a mit tettem, oly csekélység, hogy . . .

— Ön el fog jönni nemde? — mondá kezemet megszoritva, és egy tekintetet vetve rám, mely lelkem mélyeig hatolt — én kérem önt uram. Nemde megfogja tenni? Önnek meg kell igérnie!

Nem volt erőm ellent mondani.

El fogok jönni! — hebegém.

Hol vettem volna erőt ez igéretet meg nem tartani — hiszen szerettem őt! . . .

Miért igyekezzem lefesteni ön előtt Julia azon izgatottságot, mely elfogott, midőn az első látogatást tevém?!

Szerettem . . . mi több: először életemben!

Ön ismeri ez érzést Julia, önnek nem szükség többet mondanom.

Ez első látogatást egy második követte. Matild felbátoritólag játszta szerepét, és én bátorságot vettem nyilatkozni.

A többit tudja ön, — egy hó mulva oltárhoz vezettem őt.

A báró mint mondám, igen ügyes és óvatos volt viseletében. Ritkán jött, és modorában nem volt semmi, mi gyanumat felébreszthette volna.

Elképzelheti azért ön azon villámszerű hatást, azon kétségbeejtő meglepetést, midőn egy reggel szobájába menve, azt üresen, és ágyát üresen találtam.

Egy levél, mely az asztalon feküdt, mindent megfejtett.

E levélben tudtomra adja nőm, hogy odahagyott. Hogy nem szeret, és hogy nem szeretett soha. Ne kisértse ön meg — igy végződött a boldogtalan levél — fölkeresni és találkozni velem az életben: közöttünk áthághatlan korlát emelkedett: én mást szeretek, s készebb volnék meghalni, mint e szerelem ellenére önhöz valaha visszatérni. Ön szeretett engem uram, s talán még most is szeret: ez érzelem nevében kérem önt: legyen nagylelkű!

Meg voltam semmisitve.

Szivem önbecsérzésem egyiránt feljajdult, s átszenvedett fájdalmamat csak az értheti meg, ki egy ilyen veszteséget keresztül élt.

Ön ismeri e fájdalmat Julia!

Szomoru napok voltak azok, melyek e balvégzetes esemény után következtek! . . .

Sok idő, sok könnyű, és sok feledékenységre volt szükségem, hogy csak némi nyugodtságra tegyek szert.

Szórakoznom kelle minden áron, de azt, kit feledni akarunk, oly nehéz elfednünk! . . .

Ha nappal sikerül is elfoglalnunk gondolatainkat, megjelen álmainkban, s ha fejünkből száműzhetjük is őt, szivünkben benn marad! . . .

Egy hűtelen nő emléke olyan mint az árnyék, ha nappal elzárkozunk előle, megjelen a hold fényénél, s ha ablakainkat elfüggönyözve, szobánkba vonulunk, oda suhan lámpánk és éji mécsünk közelébe . . .

Néhány hónap telt el . . . néhány hónap . . . néhány évszázad!

Csak a boldogság perczei repülnek, a szenvedés pillanatai mintegy megtelepedni látszanak! . . .

Utazni mentem.

Ez még legbiztosabb eszköze a szórakozásnak.

Változó tájképek, uj vidékek, idegen szokások, és bárha fájdalmunk mindig ugyanaz marad, a külvilág benyomásai legalább pillanatokra elfoglalnak bennünket . . .

Én is, miként ön tevé, Olaszhont utaztam be.

De mily különbség!

Engem a ragyogó nap nem szerelemre, hanem szenvedéseim lángjára emlékeztete.

A szellő nem boldog szerelemről, — hütlenségről regélt, s az erdők lombjai a csalódások panaszait susogták! . . .

A természet szépségei iránt nem volt fogékonyságom. Virág, patak, völgyek, épen mert istenek szerelmét jelképezik, nekem fájtak, csalódásomat gunyolni látszának.

A művészet csarnokait keresém föl.

Ez emberek mindegyikének — gondolám magamban — kik e műveket teremték, szintugy voltak szenvedélyeik, csalódásaik, fájdalmaik, mint nekem, s ők azt müveikben panaszolták el. Térjünk körükbe, hisz a szenvedőt csak a boldogok gunyolják és találják nevetségeseknek, a szerencsétlenek tárt karokkal fogadják őt, s vigaszt öntenek lelkébe.

A képcsarnokokat látogatám legtöbb előszeretettel.

Nem volt festmény, melyen a szenvedésnek, a fájdalomnak, mit a művész lelkében hordozott, kifejesését ne találtam volna fel.

Ott volt az egy-egy arcz fájó mosolyában . . . egy fán, mely elhullott levelein kesereg, — egy virágon, mely hervadni indult . . .

Emberek, kik e képeket hideg szivvel és legfölebb művészi érdekeltséggel vizsgálják, nem sejtik, elfeledik vagy eszükbe sem jut, hogy a kik ezeket alkoták, szenvedtek, csalódtak, s kétségbeestek talán . . . s hidegen, a részvét egyetlen sohaja nélkül távoznak el; de én, ki szenvedék, én fölismerém a panasz vonásait, részvétet is éreztem irántuk, s midőn szellemeik nagysága előtt térdet hajtottam, sziveik szenvedéseinek is áldoztam egy pár sóhajtást.

Szenvedők között a fájdalom enyhületet nyer.

Szomoru alkotása a szivnek! Vigaszt találunk abban, hogy más is szenved, enyhületet azon gondolatban, hogy nem egyedül vagyunk, kik előtt az élet gyönyörtelen! . . .

Egy napon Milanóban a Scalát látogattam meg.

Lucziát adták, Lucziát, Donizettinek e kedves költeményét, mely örök ifjusággal, hervadhatlan bájakkal bir.

Egész lélekkel átadtam magamat a zene élvezetének, s egészen elfoglalva ez opera édes, fájó melodiái által, elfeledém szenvedéseimet, a külvilágot, s mintha egy anyagtalan légkörbe varázsoltattam volna át, lelkemet oly szabadnak, oly könnyűnek érezém! . . .

Midőn az előadás véget ért, kimentem a szinházból, a nélkül, hogy az egész estén csak egyetlen egyszer is körültekintettem volna a közönségen.

Pedig Matild is jelen volt önnek férjével.

Azt hiszem, már akkor nem szerettem e nőt, mert nem érzém meg jelenlétét, s csak az esetlegesség pillantatá őt meg velem.

A csarnokban láttam kedvese karján.

Nem használtak kocsit, — követhettem őket.

Hallám hangjukat és kaczajaikat.

Részemről igyekvém észrevétlenül maradni, s mire sem gondoltam többé, csak a boszura, melynek érzése e pillanatban édesebb volt a szerelemnél!

A vendéglő, melyben laktak, nem igen messze volt: alig egy negyed óra alatt megérkezénk.

Nőm és kedvese beléptek, s én csak akkor követém őket, midőn már eltüntek a lépcsőzeten.

— Hányadik szám alatt lakik azon idegen, ki e pillanatban egy nőt vezetve karján a lépcsőzeten fölhaladt?

A kapus habozva nézett rám és vonakodott felelni.

Pénzt adtam neki, ez használt.

— Báró Ecsedy urat érti ön?

— Igen őt!

— Második emelet, hetedik ajtó.

— Köszönöm. De még egyet. Kicsoda azon nő, kit a báró karján vezetett?

— Azon nő uram a bárónak hitvese. Legalább utle velükben igy áll, — felelé kétértelmű mosolylyal.

(Vége köv.)

Dalok.

Koroda Páltól.

I.

Egő fejemet térdeidre hajtom,
Ép most susogtad, hogy szeretsz nagyon,
Hozzám hajolsz kigyuló ajkaiddal,
Szivem szakad az üdvtől, angyalom!
Hallom szivednek lázas, gyors verését,
Szemedben tündököl derűs egem —
Oh mi az élet minden szenvedése
E pillanathoz édes kedvesem!

II.

A halmok puha bársonyára dőltünk,
Dalos madár ült mohos sirkövön.
Hűs szellő csintalan kapott hajunkba,
Szivünk meglepte gyermekes öröm.
Ép mikor a játék legédesebb volt,
Te fölkiáltál aggodalmasan:
„Mi bűn az itt a holtakat zavarni
Ez a szent hely csak gyászolásra van.“

Éltet hozunk mi a holtak honába,
Miért ne volna ez nekünk szabad?
Kedves vagy itt, miként a nap sugára,
Melytől e hanton is virág fakad.
Oh boldog, ezerszer boldog helyecske,
A mely viseli kis lábad nyomát,
Oh ezerszer boldogtalan halottak,
Kik ezt nem érzik s alusznak tovább!

Uj regény a házas-életből.

(„Titkolt szerelem.“ Ifjabb Ábrányi Kornél két kötetes regénye.)

Báró Kereszti Elza 19 éves korában nőül ment gróf Dálnoki Alberthez. 19 éves korában a leány tudja már, mit kiván a női becsület és mit parancsol a hitvesi kötelesség.

És azt is bizonyosra vehetjük, hogy Kereszti Elza tiszta szabad akaratból ment a koros Dálnoki Alberthez. Bárókisasszony volt, és nincs megmondva, hogy szegény leány lett volna. De ha az volt is és csak a biztos jövő és fényes állás végett fogadta el a koros Dálnoki kezét, akkor is föl kell tenni róla, hogy számot vetett magával, kész volt elfogadni az életet ugy, a mint Dálnoki hitveseül kinálkozott neki, és lemondani a fiatalság egynémely örömeiről a biztos kényelem és fényes állásért. A felsőbb körökben különben sem gyakori a puszta szerelemből való házasság, a leány ott mintegy belenevelkedik ebbe a tudatba, a melyik máskint jól van nevelve, annak az erkölcse sem szenved benne, és Elza bizonynyal jól nevelt leány volt, különben kétszer is meggondolta volna a világlátott, ötvenes gróf Dálnoki, ha feleségül vegye-e.

És három évig Elza jól is érezte magát házas életében, mindamellett, hogy „soha nő ugy nem volt még őrizve.“ Ha boldog nem volt is, megvolt elégedve, és mikor gyermeke született, boldognak is érezte magát, a titkos vágyak és alaktalan sejtelmek is elmultak róla. Férje tekintélyes állást foglalt el a conservativ pártban, és kiváló fiatal ember is csak volt e pártban, különösen akkor, a forradalom utáni években; csakis ez tehetett valamit a hazáért, és nagyjában tett is, tőle telhetőleg. Elzának tehát módja és alkalma volt, összehasonlitásokat tenni férje és ama fiatal emberek közt, „őrizve“ sem volt már akkor, mégis nyugodt maradt a szive, becsületes nő volt, és ismerte kötelességeit.

És a mint gróf Bátori Auréllel találkozik, mintha csak kicserélték volna. Szerelmes lesz bele, hagyján, nem lehet a szivnek parancsolni, és most szeret először. De midőn a szerelem beleütött a szivébe, becsületes nő létére, és épen azért, mert első szerelme volt, csak két ut állhatott előtte. Az egyik nehéz, dicső, azért csak kevés nő választja. Szivébe zárja szerelmét, ott viseli holtig, senki sem tud róla, még az imádott is csak sejti, szeme világából, meg abból, hogy szivben, szeretetben messzire hagyja el a hétköznapi világot.

A másik már könnyebb. Szereti azt a férfit, legyen tehát az övé, mondja, ő meg a férfié, mind a két életre. Őszintén bevallja férjének, nem lehet neki tovább felesége, nem szereti, nem boldogithatja. És a férj, ha szintén becsületes ember, nem tartoztatja, ha még ugy szereti is. El akarja hagyni, itt tudja őt hagyni, el kell neki viselni, nem lehet a szivnek parancsolni, s erőszakot tenni rajta még kevésbbé. Elválnak tehát, tiszta, becsületes szivvel, a nő azé lesz, a kit szeret, ujra azzal a tiszta hűséggel és odaadó szeretettel, a mi nélkül a becsületes női sziv el nem lehet, csakhogy most már szerelmes szivvel is.

Harmadik ut nincs a becsületes nő számára. Tetetni? hazudni? csalni? becsületes nő létére? De már ezt nem lehet még csak föltenni sem róla, és nem is szabad. Mert ez annyit tenne, hogy a női becsület csak addig becsület, a mig alszik. És továbbá annyit, hogy a szerelem a női sziv megrontója, holott az nem ugy van, sem az egyik, sem a másik. A női becsületnek épugy megvan a maga ereje, bátorsága és mártiromsága, mint a férfiénak. Azért a melyik nő becsületes, — és Elza az volt, — nem lesz abból márólholnapra mihaszna, senki fiáért sem, ha még ugy szenved is benne. És a szerelem csak azt a szivet rontja meg, a melyik különben is férges, és azt sem mindig. Az ép és tiszta szivnek malaszt a szerelem; megtisztitja, megnemesiti, felmagasztalja. Meg tud halni szerelmeért, de nem tudja meggyalázni sem szerelmét, sem magát. Mert tudja, érzi, a menyországból, a mi benne támadt, hogy a szerelem éltető levegője a tiszta erkölcs, és a gyalázat egy a halálok-halálával, a szerelem kimulásával. A leánynak, az ő bimbó szivével, csak eszményi sejtelme van erről; a nő, a hitves, az anya már világosan tudja, és Elza nő volt, és ez volt első szerelme.

Mégis milyen! Szerelmének első perczétől fogva csupa-merő ámitás, képmutatás, hazugság, csalás férje iránt, a ki a tiszta bizalom és gyöngédség; a kinek csak az az egy hibája, hogy a fiatal Elza az ő neje. Megengedem, hogy hiba, öreg hiba, nem kellett volna tennie; de nem-e az is részes benne? és elegendő ok-e ez arra, hogy a nő megfeledkezzék a legdrágábbról: becsületéről? Ha nem tudta vagy nem akarta leküzdeni szerelmét, miért nem szólt férjének? Miért nem mondta meg neki, hogy csak most tudta meg, mi a boldogság, boldog akar lenni, ő nála nem lehet, hagyja tehát menni?

Talán attól tartott, hogy párbaj lesz belőle, életrehalálra, hire fog menni, botrány lesz belőle? Fogadjuk el ezt mentségül, ámbár nincs róla szó a könyvben. De akkor — nagyon sok esetben egyedül a félelem tartja vissza a nőt a ballépéstől, itt pedig a félelem mellett még a becsületérzés is őrködött felette, és mégis egyszerre csak rosz lesz. Lehet-e ezt elhinni?

De ha nem birt magával! A szenvedély összecsapott lelke fölött, nem tudott gondolkodni, csak szeretni, lángolón! Jó, fogadjuk el ezt is, és a mindenről megfeledkező szenvedély, ha bűnös is, néha nagyszerűségénél fogva kapja meg az embert. Euripidesben, Shakespeareben találunk ilyen szenvedélyeket, azért bizonynyal az életben is találkoznak. Borzasztók, de nagyszerűk. Öldökölnek, pusztitanak, azért, mert szeretnek, már tudniillik az illető emberek, és meg tudnak halni azért, a kit szeretnek, azért kapják meg a lelket. De Elza nem ilyen. Elza elébb megfeledkezik mindenről, a mi a női szivnek szent; önönkezével dulja föl a női becsület templomát; sovár lélekkel merül el a förtelem gyönyörébe, és midőn a kiért mind e bűn és gyalázatra vetemült, azt mondja neki: Légy enyém igazán, örökre, mert nem tudok élni nélküled! Akkor ez a nő azt tudja mondani: nem teheti; elő tud állni férjével, a kinek becsületes nevét tele tarkázta saját gyalázatával, becsületes szivét égető fájdalmakkal marczangolta össze; elő tud állni vele akkor, mikor tudja, hogy a kétségbeesésbe kergeti vele azt a férfit, a kiért mindez undokságokat tette; a kinek cseppenkint szivta ki a lelkét; a kit a dicsőség csarnokából nyomorék tehetetlenségbe rántott; semmivé tette testét-lelkét, aztán elrugja, hadd veszszen, és visszagyalázkodik férjéhez; becsületes szivvel nem tette, most megtudja tenni, — nem, nem, nem, az nem nő, nem is ember; nő igy nem szeret, ember igy nem cselekszik; szörnyeteg az, a melynek, mint a halál angyalának, pusztitás az élete, pusz-

titás a gyönyöre; olyan szörnyeteg az, a melynek az erkölcsi világrendben nincs helye, és ilyennek mutatja föl a „Titkolt szerelem“ a nőt, ilyen nőről azt mondja, hogy magyar!

Hogy van olyan nő is a világon? Nem tudom, de megengedem. És hogy a költő ott veszi tárgyait és alakjait, a hol tetszik? Nem áll ugyan egészen, mert a költészetnek a szép szabja meg törvényeit és határait; azért ezt is csak rá hagyom. De akkor ez a regény ne akarja velünk elhitetni, hogy a titkolt szerelem világát tárja föl előttünk; hanem mondja meg, hogy amolyan jóféle viselt dolgainak dicsőitésében keresi a dicsőséget. Dumas Sándor (ifj.) is nagy szabadsággal élt e részben, de meg volt neki az az igazságérzéke, hogy ama bizonyos után nevezte el művét: „Adrienne“ stb.; de azt mondani, hogy a mely nő szeret és titkolja szerelmét, az mind olyan, mint ez az Elza, — nem tudok ehez fogható itéletet ebben a században, a női erkölcs és női becsületről.

Azért most már abban is hagyhatnám ezt a nem-szeretem dolgot; mert jót mondani valamely irodalmi műről, minél többet, abban telik nekem kedvem. De ha már irányánál fogva kénytelen voltam kimutatni e mű hibáit és képtelenségeit; ép azért, mert nem lehüteni, hanem élesztени az irodalomszeretetet e lap tisztje; tartozom az olvasónak azzal a megnyugtatással, hogy — legalább a főbb alakokat is bemutassam neki.

Elzáról már szóltam. Olyan nincsen, legalább ott, a hol vezetékneve is van a nőnek. De Aurél is, az ő eszményképe! Már csak ez okból is érdemes kissé jobban a szemébe nézni neki.

Az van mondva róla, hogy minden kigondolható testi-lelki szépségekkel meg volt áldva bőven, és én el is hinném szivesen, csak annyi tanu ellenkezőt ne vallana, és pedig egytől-egyig szavahihető tanuk — önön tettei.

Hogy kegyetlen rosz verset irt, — csak az első szakot merem idézni belőle, mutatóba:

„Ha ádáz sorsom el nem ámit,
S el nem titkolja, hogy te élsz;
Nem kén széttépni első álmid,
Szellemeden nem ülne vész.“

nem számitom be neki; s utoljára is ártalmatlan mulatság. És arra is szemet hunyok, hogy uri nemes haragjában egy vendéget korbácscsal teremt arczul. Ha már meg kell lenni, művelt ember inasára bizza ezt a dolgot, maga soha semmi szin alatt nem képes ilyen alacsonyságra.

De egész uri magát ha veszszük! Párisban megszeret egy leányt, igaz, csak énekesnőt, de szereti, és el akarja venni. Akkor ráizen az apja: Csak azt tegye! és nem teszi, pedig szereti! No, de ez lehet szófogadás. — Haza jön Párisból, akkor az apja azt mondja neki, kérje meg gróf Szatmáry Ilonát, és ő megkéri, jegyet is vált vele, pedig nem szereti! No, de ez is lehet szófogadás. — Tele hir- és dicsőségvágygyal a politikára adja magát, a megye tenyerén hordozza, és — a mint Elzát megpillantja, még az országos képviselőséget is csak akkor fogadja el, mikor bizonyos benne, hogy Elza is a fővárosban lesz! No, de ez lehet szerelem. — Beleszeret Elzába, és nem bontja föl a mátkaságot gróf Szatmáry Ilonával! No, de talán félt az apjától. — Elfogadja Dálnoki Albert barátságát, és rutul megcsalja, hazudik neki! No, de kedvesének férje. — Megszereti Elzát, kinek férje, gyermeke, neve, becsülete van, és nem mondja neki azonnal: Hallja maga, édes, szeressük is egymást, igazán, de legyünk is egymásé igazán, hitvesül, mint illik, különben ha mindjárt a szivem megszakad is bele, de a maga becsületének, jónevének nem ásom meg a sirját; hanem ellenkezőleg, nyugodt lélekkel jó nevét, becsületét veszitteti el a nővel, — erre nincs mentség, mert ez már czimeres alávalóság. És akkor hiába mondja a regény szóval, hogy az ilyen-olyan nagy reményekkel biztató jeles fiatal ember: nem lehet elhinni. Mert jó erkölcs hijában értelmi jelesség sem lehetséges. Alávalóság: állatiság, és állatiság: butaság. Azért — megengedem, hogy gróf Bátori Aurél szép férfi és kitűnő lovas volt, lelki tulajdonságaira nézve azonban a legjobb akarattal sem lehet mást mondani, mint azt: Meglelte zsák a foltját.

És „három csillag van az égen“, harmadik a férj, gróf Dálnoki Albert, és igazán: Szegény feje! Haja ősz már, és gyerekészszel az ősz haj legalább is szánalomra indit. Már csak az, hogy 50 éves korában házasodik!

Hagyján még, ha afféle „eget kérő“ ábrándvitézzel volna dolgunk, a ki holtig csalódik, holtig szeret; de — hallgassuk csak, mit tud egy kegyes matróna az ő ifjuságáról!

27 éves korában a társaság Adonisza volt, és nem egy női sziv dobogott érte. Gróf Dessewffy Auréllel párbaja volt, a melyben valami szivügynek is volt része. Azután eljegyezte magának gróf Koltai Malvint, a legszebb leányt abban az időben, és mert egyszer akarata ellenére bálba ment, felbontotta a mátkaságot, pedig „igazán“ szerette, mondja a kegyes matróna, a mi onnan is kitetszik, hogy szerelmi bánatában elment Spanyolországba, elszerette egy grand csudaszép feleségét, a férjét meg ugy lelőtte, mint a nyulat, és miután a csudaszép spanyol dona mellett szerencsésen kigyógyult szerelmi bánatából, ott hagyta. Ilyen iskolában gyüjtötte ismereteit a földi csillagvizsgáló tudományokból. Lehet tehát képzelni, milyen erős volt az ő hite és bizalma női becsületben, női hűségben — és most menjnük tovább.

Visszatérve a hazába, Kossuth hive volt, (más helyütt meg ugy van, hogy már akkor csatlakozott a conservativ párthoz,) részt vett a forradalomban, és hogy a haza le lett verve, búnak eredt a szive, furdalatok bántották, — és sokkal jobb lett volna, ha akkor követi el azt a házasságot. Legalább azt mondták volna: bujában tette. De nem ugy volt. — Lelki furdalásai ellen a „nagy őrült“-hez fordult orvosságért és ez azt mondta neki: „Cselekedni, dolgozni, és nem vész el a haza.“ És ő megfogadta ezt a tanácsot, ujra belemerült a zajos életbe, egyszerre csak eltűnt, és nem sokára rá elterjedt a hir, hogy megházasodott, elvette a 19 éves, gyönyörű szép báró Kereszti Elzát, 50 éves korában. Hogy mi történt aztán, azt tudjuk, és hogy ő, a férj, mint viselte magát, lehet képzelni. Hogy ne, gróf Dálnoki Albert, ugyanaz, a kinek a multját ama kegyes matróna szavai után ismerjük. Nézzük tehát.

Elza és Aurél már meglehetősen jól értették egymást, és a férj, ugyanaz a gróf Dálnoki Albert, még semmit sem vett észre! Már a cselédségnek is feltűnt a méltóságos asszony halovány arcza, és ő, még mindig semmit sem vett észre! És mikor Elza a fővárosba kivánkozik, a miről pedig azelőtt hallani sem akart, a férjnek gróf Dálnoki Albertnek, eszébe sem jut, hogy ez tán onnan van, mivel most már Aurél is ott lesz. És mikor már lehetetlenség neki nem látni, és megszólal benne „a zöld,

szemű szörnyeteg“, akkor ő, gróf Dálnoki Albert azzal tapasztja be a száját: Elza?! Aurél?! Az lehetetlen! És maga elé hivatja Aurélt és ad neki bölcs tanácsot, ha azt akarja, hogy ember legyen belőle, kerülje az asszonyt! És a fővárosban, az egész világ látja, csak ő nem lát semmit! Elza és Aurél közszájon forognak már a társaságban, és ő benne, gróf Dálnoki Albertben, sem a becsület, sem a szégyen érzete nem ébred föl! Ez a tizenhárom próbás ur nem kéri számon felesége becsületét és a magáét!

Azért midőn a nő, kedvesét elhagyva, — a ki e miatt öngyilkos lesz, — lábaihoz borul férjének, és ez megbocsát neki; ha más ember teszi, szivünk mélyeig hatna ez a krisztusi nagylelkűség, mig ezek után csaknem olyan undorral fordulunk el a férjtől, mint a nőtől. Ennek nem hihetünk, mert nem találunk lelkében egyetlen-egy szálat sem, a melyhez hitünk fűződhetnék; amazt meg annyira semmi embernek ismerjük, hogy a legközönségesebb gondolatra is képtelennek tartjuk, és — minden tiszteletünk mellett ama kegyes matróna iránt, — sem azt nem tudjuk elhinni, hogy gróf Dálnoki Albert nők veszedelme volt valaha, sem azt, bogy akár a conservativ, akár az ellenzéki pártban számot tett volna. Nem telik az ki ilyen pipogya embertől!

És a többi is csak olyan, férfi, nő egyaránt, a hányan csak vannak. Valamennyien magasranguak, és semmi különbség köztük és cselédjeik közt, sem szóban, sem tettben, sem modorban. Az „urak“ ugy szólitgatják meg egymást: „Te szamár!“ „Te ökör“, a nők meg, a hogy ezek beszélnek, és a miről beszélnek! Csak egyetlen-egy olyan jellemet ha találnánk e regényben, a melynek helyet adhatnánk lelkünkben! De — egytől-egyig a milyen léhák, olyan bárgyuk, és a milyen bárgyuk, olyan feslettek is. Az ember undorral fordul el tőlük, és a regény azt mondja, hogy magyar nők, magyar főrangu nők! Ne beszéljünk többet róla; pedig mennyi volna még a mondani valóm, szerkezetről, nyelvről. De elég ebből ennyi.

Szegfi Mór.

Az örök tegnap.

— Beszély. —

Blumenthal Oszkártól.

(Folytatás.)

— Hát nincs menekvés, felejtés?

— Nincs! Lelkem izről izre sodortatik vissza e vészes körbe. És ha egyszer rövid időre megszabadulok az átoktól, olyan fogolynak érzem magamat, ki a börtön falai közül kiszökött és nem sokára még fájdalmasabb lánczokkal fog merényleteért bünhödni. Oh, a sors ily keserűségére nincs szó!

Megindulva szoritottam meg barátom reszkető kezét.

— Erik, ha valaki, ugy én veled érzek!

— Ezt csak magam érezhetem.

— Hidd el, szivem egészen elmerül bús szavaidnak folyójába.

— De te nem tudod, milyen hatalmak vannak ily visszaemlékezés szolgálatában. Gyakran Kamilla gyöngéd megindulása, szeretetteljes szava jól czélozott, kegyetlen tőrszurásként járja át belsőmet.

— És mégis meg kell kisérlened, felszabaditani magadat. Az emlékezet beteges önfejű fanatizmusából származik fájdalmad ... Nem tudom, mi történt a multban ... Ez izgatott órában nem merek többé sejteni és találgatni. De ha minden csepp véreddel keverődött is össze, bármi legyen is az, el kell űznöd.

— Nem! — kiáltá. — Ha akarnám is, nem szabad!

— Hogyan, Erik? ...

— Tudd meg: nem szabad, mert azzal, hogy amaz emlékezetnek hűn, folyton engedek, komoly itéletet hajtok végre.

— Itéletet! kin?

— Magamon, — volt tompa felelete.

— És ha mások összetörnek is alatta?

— Ez megemésztő végzet volna ... de az igazsággal nem lehet alkudni.

— Még egyszer kérdem, nem akarsz nyilatkozni?

— Csak annyit mondok, hogy saját kezemmel romboltam szét léleknyugalmamat és hogy megboszulom magamat ... magamon.

— Ez őrültség, bűn!

— Nevezd, a hogy tetszik! Én vagyok szerencsém gyilkosa ... és ezt a gyilkost meg kell büntetnem ... És miután láttad, mi dulja belsőmet, tudni fogod, mily erőre van szükségem, hogy e forrongást Kamilla előtt legyőzzem és békét meg örömöt szinleljek. Légy ez igyekezetemben hű társam, ha még szeretsz. A mit neked mondtam, azt temesd el magadba, mint a sirba. Egy aggódó tekintettel se idézd fel Kamilla jelenlétében ez óra szörnyűségét. Ne fáraszd magad találgatással és sejtésekkel. Segitsd tovább épiteni Kamilla boldogságát ... ez az egyetlen jó, miért még élni akarok. Igérd meg ezt, barátom, igérd meg!

— Szavamat adom, — viszonzám szomoruan és késlekedve.

Ijesztő feladatot rótt Erik vállamra. Éreztem, hogy oly igéretet tettem, mely meghaladja erőmet. Egyszerre hallatlan gondolat czikázott át agyamon.

— Hátha, — szóltam, — Kamilla fedezné azt fel, mit te előttem óvatosan rejtegettél? ...

— Ne félj, — felelt Erik nyugodtan.

— Ha véletlenül jönne rá!

— Lehetetlen.

— Ha valami csekélység ... például papirdarab, mit tudom én ... nyugtalanitaná?

— Titkom felfedezhetlen.

— Áruló sem juthatna hozzá?

— Élő nem fejtheti meg.

— Különös ...

— És ha oly bűn volna is, mely bitóra vinne, gondtalanul élhetném le napjaimat.

— És mégis ez a bánat és kétségbeesés?

— És mégis! ...

Leirhatlan komorság és tervtelenség szállt rám, és midőn ujra a parkba értünk, ugy tetszett, mintha sirok közt járnék.

* * *

Az életben nem ritkán izgató, ijesztő jeladás hangzik fel, hogy annál csendesebb békének szolgáljon bevezetésül. Ha a jelzett borzasztó dolog nem következik be azonnal, nem sokára elmultnak hiszszük a vészt, fokozott bensőséggel karoljuk át az órát, és csak későn és ép a gyanutalanság és megnyugvás pillanatában jelenik meg a kikerülhetetlen, melyet az a jeladás olyan intőleg megelőzött.

Ilyen jeladásokul vettem Erik fél vallomásait.

Reggelre már össze szedtem magam. A majdnem egészen álmatlanul eltöltött hosszu éjszakán sokat gondolkoztam barátom kedélyállapotának beteges, tarthatlan tulhevültségéről. Ily állapot nem tarthat örökké, de még sokáig sem. És ekkor eszembe jutott, hogy én, mint rendesen ily nyugtalan órában ép a legfontosabbat feledtem el kérdezni: mióta emészti ez a titkos bubánat? Ha, mint látszott, nem tegnapi és tegnapelőtti, akkor a megváltás napja nem lehet meszsze. Hisz Eriket, mint kevés más férfit, a szerelem édes szava fogta körül. Az élet gyümölcsei csábitólag hajoltak le hozzá. Az üditő források folyton lábainál csörgedeztek. És mégis képes volna ott vesztegelni a magára rótt tantalusi kinjainál? és maradhat-e a bánat ugy belé ékelve és elzárva, hogy az élvezet mindennapi csábszava sem üzhetné el? Ezt alig hihettem. Annál kevésbé, mert tekintettel Kamillára, kénytelen volt szinlelni azt a változását ma már, melynek valóságos beálltát csak holnaptól és holnaputántól kezdve mertem reményleni. A visszatérés azon kinhoz, mely Erik szava szerint nem is a jövőtől való félelemből táplálkozott — ez oly határtalan önkinzásnak, oly természetellenes vértanuságnak tetszett nekem, hogy nem akartam tartósságában hinni . . .

Ha még borzasztó gonosztett terhelné lelkiismeretét! De valódi büntettre Erik nem képes, és nem is volt az soha.

És mégis! Mire czélozhatott azon mondásával, hogy itéletet hajt magán végre? És Kamilla vajjon igazán semmit sem sejt-e Erik vigasztalan szivéről? És ha sejti, mi lesz belőle, mikor Erik azt mondta, hogy nem lehet ezen változtatni?

Habár eredménytelenül foglalkoztam is e kérdésekkel, mindamellett mindannyiszor megvigasztalt és reményt nyujtott az a gondolat, hogy bár miben áll is az ügy, Erik, a dolgok természetes folyásának ellenére, nem lesz képes tartósan ellent állni a mindennapi vigasztalás erejének.

Csak mikor már pitymallott és a park szélmozgatta fáin felébredtek a madarak, zártam le fáradt pilláimat. Eleintén zavart félálomba merültem, kinzó látományokkal. Egyszer tengerben láttam Eriket fürödni és mindig jobban távozott a parttól — „Fordulj vissza, Erik, jer vissza!“ kiálték reszketve . . . de ő busan rázta fejét . . . még egy lépés . . . és még egy . . . és miközben rémülten felsikoltottam, feje fölött összecsaptak a hullámok . . . Azután szilaj ló hátán láttam őt sziklás rónán végig vágtatni, feltartóztathatlanul, árkon bokron át, tátongó mélység felé, honnan már nem volt meszszire . . . egyhanguan, halottas ének gyanánt hangzottak a patkók koppanásai a kövecses alapon — remegve ébredtem fel . . . és különös, a kastély udvaráról csakugyan lódobogást, ostorpattogást és elrobogó kocsi zaját hallottam . . . Mi volt ez?

De időm sem maradt a gondolkodásra, mert valóban elaludtam és csak akkor ébredtem fel, midőn széles mosolygó napsugár esett arczomra.

Az órára néztem. Fél kilencz! Tehát mégis aludtam néhány órát, és az álom fel is üditett.

A parkban, hol kávézni szoktunk, csak a bárónőt találtam.

— Valahára! — kiáltott felém. — Eddig azt hittem, hogy ön már jókor lesi meg a madarak családi titkait és ghazeleket ir a harmatra. Most meg kell érnem, hogy ön is prófán alamuszi. Oh, megint kevesebb egy ábrándommal!

— Rosz éjem volt . . . De hol van Erik?

— Elutazott még a kakasszó előtt.

— Mit? oly hirtelen?

— Üdvédjének meghivására bement a városba. Sürgönyt kapott az éjjel. Azt hiszem, rendkivüli kérdések forognak szóban. Kamilla birkanyirásról, meg szeszadóról suttogott. Tudja, hogy ez barátunknál fődolog.

Most már nagyon is megértém Erik lázas munkavágyát. Bódulást keresett. Legalább mással is foglalkozott.

— És hol van a grófnő?

— A faluban, szegényeit ápolni. Bár csak leszokhatnék már egyszer az emberszerető vértolulásoktól!

— Lássa, bárónő, mindenkinek megvannak az ő gondjai. Eriké a kötelesség, Kamilla grófnőé a felebaráti szeretet. Csak kegyed őrzi meg tartós gondtalanságát, nevető elégültségét. Csak tudnám, hogy fog hozzá!

— Szivesen megmondom önnek a titkos szert, különösen mert nem képes azt alkalmazni.

— Kiváncsi vagyok!

— Szoktassa szivét örökös henyélésre . . . ez az egész.

— Jós mondás!

— Lássa uram, a világon vannak érzés-tékozlók, kiket tulajdonkép gyámság alá kellene helyezni; szivük czukorhintő, melynek ezer likacsán kihintik érzésük czukorporát. Barátom, önnek is ily hintő szive van, és azért soha sem fog nyugalomra szert tenni.

— Azt hiszem, a kegyed szive sem különb. Mert, a mennyire tudom, a természetnek csak egy kaptája van.

— Lehet. De én a kezembe sem veszem a hintőt, azért nálam nincs czukoreső. Ez a különbség köztünk. És azért fogok én nagyobbára jól, ön pedig roszul járni.

— Én elébe teszem az érzés fájdalmait . . . az önzés kedvtelésének.

— Önzés! Ez megint valami pánczélos szó. Mintha a föld lakója megszabadulhatna béklyóitól! Csak hogy az okos a saját, a dőre a mások önzésének szolgája! . . . és a ki magamagával semmit sem törődik, még kevesebbet törődik az másokkal.

— Hát a szerelem önmegtagadását egészen kitörli rendszeréből?

— Erről semmit se tudok. Talán ez oka sorsomnak. Kamilla iránti barátságomon kivül, mely barátság fiatalságom óta énemnek egy része lett, semmi vonzódást sem érzek más emberhez. Jó Theophilomhoz szülőim parancsára mentem és a menyegző napján érzőtehetségemnek azt az utasitást adtam, hogy hagyja el eddigi lakhelyét és csináljon helyet a kötelességérzetnek . . . ennek a kicsit fagyos, de végtére is kényelmes lakónak. Már mondtam egyszer, hogy házas életemben soha sem hiányzott a mulatság. Lágy szivű nő itt okvetlen ostobaságokat követett volna el: én megelégedtem udvarlóim kinevetésével és kötelességem teljesitésével. Az előbbihez ugy hozzá szoktam, hogy aligha vetkőzhetem le. Szakértők biztositottak róla, hogy igy igen jól fogok járni.

— Szánom kegyedet, bárónő!

— Miért? A mit talán nélkülöznék, az nem kivánatos. Ön is elismeri majd ezt, ha a csalódások első hullámverésében megszabadult. Kár, hogy akkor e vallomás már mit sem használ . . . és azért igaza van egyik tapasztalt barát-

nőmnek, hogy a szerelmeskedést csak akkor volna szabad a fiatal embereknek megengedni, ha . . . ötven évesek.

— Látom, hogy kegyed még soha sem ismert mély és hő érzelmet.

(Folytatása köv.)

Régi magyar mű a pestisről.

Ismertetését a jeles „Politikai Ujdonságokból“ veszszük át; czime a műnek: „Pax Dorperis, azaz az emberi test nyavalyáinak okairól, fészkeiről s azoknak orvoslásának módjáról való trakta, melyet magyar nyelven kiadott Pápai Paris Ferencz M. D. Helvetiában azon facultasban hites assessor, az Enyedi Collegiumban egyik tanitó.“ A nyomatás éve s helye az én példányomban meg van csonkitva; de a mindjárt következő „Előljáró beszéd“ a „természet titkait tanuló olvasó“-hoz, az 1687-dik „siralmas esztendőben“ iratik. Ezután „Ez hasznos munkának Tiszteletes tudós authorának stb. érdemlett becsületire.“ Dicsversek jönnek Sz. Némethi Sámuel kolozsvári református professor, Enyedi István n.-enyedi theol. professor s végül M. Tótfalusi Kis Miklós kolozsvári typograpustól. Ezek után jön: „Az orvoslás mesterségéről.“ Első könyv: A főnek nyavalyáiról. Első rész: a főfájásról stb. Mindegyik kórnál rövid leirása „a nyavalyának“, aztán annak fészkei, okai, jelei, jelentései, orvosságai következnek. Ez utóbbiaknál nagy mennyiségű fák, füvek, kevék, porok, pilulák, theák, fürdők, párolások, tapaszok repertoriuma. Második könyv: „a fő némely részeinek, szemnek, fülnek, orrnak, nyelvnek, fogaknak, inynek és toroknak nyavalyáiról“, 14 részből áll. A harmadik könyv: „A tüdő és szű nyavalyáiról“ szól 7 részben; a negyedik a gyomor és belek nyavalyáiról szintén 7 részben; az ötödik a máj, lép és vese bántalmairól 8 részben; ez utóbbi a köszvényt tárgyalja, mely — ugymond — opprobrium medicorum, orvosok gyalázójának (mint melynek semmit nem tehetnek) mondatik. Mert a ki jó borhoz, borsos étkekhez szokott (mint többnyire a magyarok): nem akarják megfogyatkoztatni sem torkokat, sem inyeket; mihelyt az ostor annyira tágul, nehezen veszik magukat a bor helyén tejitalra, sőt vizre, és a szerszámos étkek helyén viz levesre s egyéb effélékre. Hatodik könyv, 4 részben, különféle női betegségekről; a hetedik 6 részben „A hideglelésekről“ szól. E könyv utolsó (6-dik) része a pestisről.

„Ez a mérges dögösség — igy szól a bevezetés után — a vele együtt járó nyavalyáknak különbségök szerint, különböző; mert ebből mind döghalál, mind himlő, mind hagymáz stb. lehetnek“. — Ezekből kitetszik — igy folytatja tovább — hogy akármely próbált fő medicus doktor is nem könnyen következtethet a pestises embernek vagy életére, vagy halálára, hamar vagy későbbre való kimeneteli felől . . . Vannak mindazáltal is jó jelek, mint: ha nem igen nagy a forrósága, — ha esze, érzékenysége megvagyon; ha a mirigy lágy, elég nagy és feltornyzott, hegyes; ha nincs szokolusz vele; ha hamar kiüt a mirigy a betegen, ha csak egy-két izzadás után is jobban érzi magát. Nem jelentem szántszándékból a gonosz jeleket, hogy kárt ne tegyek, megijesztvén az irásomat olvasható beteget.“

Aztán az okait fürkészi: a megfertőzött levegőben találja azt, megronták pedig ezt minden régi senyvedt rothatságok, melyek büzzel töltik el a levegőt. Ilyen a régi koporsóknak valami okon, vagy akarva, vagy földindulás, vizmosás által valahol lőtt felbontása; mint történt Németországban 1624. évben, midőn egy bástyának fundamentumát akarnák felvetni, mely okon épen a temetőt el kelle hányni, honnan elsőben is arra a városra, azután az egész imperiumra a nagy pestis kihata. Idevaló: táborozásnak idején a holttesteknek megbüzhödése; nagy városoknak tisztátalanságai, utálatos szemétdombok, — a nagy drágaság, mikor a nagy szükség miatt mindent összevissza eszik a szegény ember; holott a nagy rendeknek egerei és egyéb férgek gabonával felettébb is bővölködnek.

Szól az óvszerekről: Szükség mindazt, a mi a vért megfertőztetné, eltávolitani, közönséges helyeket, házakat, utakat, megtisztitani, templomot, iskolát, udvart, tanácsházat tisztán tartani, különösen a kutakat. A megfertőzöttekkel nem szabad érintkezni. Sok helyeken még a macskákat is megölik, mivel observálták, hogy házról házra járván, a mételyt elvitték. Nagyobb az, hogy még a küldött levél által is elterjedt. — Egyébiránt ha kérdi valaki: szabad-e a pestistől futni? nem felelhetni egyebet, hanem: Németnek szabad, de nem magyarnak, mert amannak mindezekben is szép rendtartása és szokott eljárása van. — De messze kell az elől futni, mint Galenus, ki noha nagy ember vala s akkor kellete leginkább szolgálatja; de mégis Rómában pestis kezdődvén, haza Görögországba voná magát. — Ajánlja a hatóságok policziáját, mint Athen cselekedett Hippokrates tanácsára a pestis idején, a város körül nagy tüzeket gerjesztvén; s mivel a kénkőnek és salitromnak nagy vértisztitó ereje vagyon, nem ártana a várak és városokban — minden babona nélkül — öreg lövő szerszámokat naponként többször kilövöldözni; — sőt a házakban is kevés puskaport, a mennyi kárt nem tehet, felrobbantani. — Majd Democritus példájára utalván, szoros dietát sürgöl „foris oleum, intur mel.“ (kivül az olaj, belül a méz.) Felsorol számos orvosi óvszert . . . „De szóljunk már — folytatja — a mediczinalis orvosságokról is. Hogy azoknak mind számok, mind különbségek, ugymint fűből, virágból, fából, gyökérből, kövekből s élő állatokból.“ — A növényszerekből leghatékonyabbnak mondja a fok- és veres hagymát, annak kifacsart levét destillalt spiritusba csepegtetni, arról inni; a veres hagymát azonkivül tapasz gyanánt is használván a mirigyre. Izzasztékot sorol elé „a vén szarvasnak a szeme szegletin összeaszott nedvességnél nincsen semmi hathatósabb izzasztó állat.“ Az izzasztás után nem szabad aludni; ébrentartó szereket hoz elé. — „A nyavalya ellen nyakba köthető amuletumokat, mivel rendszerint arsenicum vagy merkuriusból vannak készitve, s ezek veszedelmesek, nem ajánlja; jobb ezeknél a borznak nyers bőriből szű formára kimetszett amoletum; de leghatalmasabb mégis a julius melegében fogott csirkebékából vagy a közönséges varasbékából készitett amulett, melyet a napon megaszalván, áztasd meg egy kevés borban, kösd a mirigyre, mérgét ugy kiszijja, hogy ugyan megpuffad a béka . . . S ha igy jó gondját viseljük, betegünk lábra áll Isten kegyelméből, kinek, mint minden orvosok s orvosságok urának, legyen dicséret s még a holtakban is dicsőség. Amen.“

Heti tárcza.

Februárhó 19-dikén.

(A távozó Karneval herczeg.)

Pakkol.

Az egyik csomag tele van selyemmel, csipkével, és hervadt virággal. Tört legyezők, gyürött keztyük, tarka cotillion-rendek boritják halommal. Vén hordár, öreg Böjt, ezt kapd föl a válladra. Künn ugyan várakozik egy száll bizottságocska, mely még egy piczi kis piknikre valót kér azokból a báli dolgokból . . . Szó sincs róla, a farsangnak vége, Karneval herczeg nem sokára utazik.

Bucsu látogatásokat tesz. Rosz kedve van, s igy megjegyzései nem egyszer kellemetlenek.

— Kedves lady patronesse, bocsásson meg, hogy az ön báljára nem jutott miniszter. Az nap szavaznia kellett, s ily szavazat után pihenni kell; tudja, a lapok szerint az a 14 szavazat többség 1 szavazat kisebbség . . . Adieu!

— Édes Artur, igen köszönöm, hogy tiz bálon rendezte a cotillionT; ha azonban jön a végrehajtó, akkor feledjen engem, s ha a papa jó adósságot fizetni, gondoljon mindannyiszor reám! Adieu!

— Édes Adrienne, mi már többé — ugy susogják — nem találkozunk; én ismét eljövök, kár hogy ön többé nem mosolyog szegény Karneval herczegre; mulasson . . . emlékeivel. Adieu!

— Édes bizottságom, sajnálom, hogy nem járulhatok a deficzit födözéséhez. Legyenek önök bölcsészek . . . bölcsész bál nélkül is. Adieu!

— Edes piczi kis Nagysád, higyje meg, hogy én eleget beszéltem a lelkére annak a Gyulának, de lássa, ő iszonyuan csapodár! Még a cotillionba sem vitte el, pedig ön a legszebbb jelvényt adta neki? oh az megbocsáthatlan! Hanem a jövő farsangon, akkor az ön lábai elé varázslom . . . Adieu!

. . . Karneval herczeg pakkol, bucsuzik, megy.

* * *

De hát ki ő, a Karneval herczeg?

Hol lakik a kikelet, tavasz, nyár, ősz, tél tündére, ha a vén idő elszólitja ideiglenes jogon birt világokból? Hol van Karneval herczeg, mikor a tavasz idylli nemtője uralkodik, mely egy kis ibolyácskát, egy kis zöldet nem adna a farsang minden csillámáért. Mikor jön a nyár, s menetjegyeket osztogat Karlsbad, Baden-Baden, Gasstein, Balaton-Füred felé? vagy ha az ősz, ez a zsémbes vén leány savanyu arczával oda ül a vigadó küszöbére és harisnyákat köt, vagy elmegy a nemzeti szinházba, és uj tragédiákat kritizál?

Van ennek a herczegnek birodalma, vagy csak amolyan üzér-ember, házassági közvetitő, vagy kereskedik üres pezsgő üvegekkel, csipkerongygyal, s annak a füstjével, a mi két hónapig fény volt?

Oh, ki tudná azt?

De én meglesem, mikor elindul.

Csakugyan! amott száll! Egy „pezsgőt“ tartalmazó palaczk dugaszán repült fölfelé! Egyenesen oda, a hol — a modern poézis, és hittanok szerint — örökké tartanak a zártkörü bálok. A keresztyén hit szerint csupa chorálok éneke zeng, legfölebb maga Szent Dávid perdül néha tánczra; Mahomed azonban azt hiszi, hogy csupán az örökkön élő balett (talán a nemzeti szinház már a világ teremtése óta élő balettje,) jár andalitó tánczokat, a hősök pedig, egy mennyei kaszinó tagjai, a világért se mozdulnak meg, ők nézik és éldelik; igaza van Mahomednek, ezek az urak már ide lenn kifáradtak végkép.

Megérkezik Karneval herczeg, és szól . . .

— Uram, felséges Isten. Megérkeztem, de utam felét gyalog tettem meg. Már a csillag faluvégen vettem észre, hogy oda lenn nincs semmi igazság; hamis pezsgő palaczkot kaptam, nem képes fölemelni a hetedik égbe. Mit tanultam, mit tapasztaltam? Azt, hogy az emberek többé nem tudnak mulatni. Dalamaik utálatos karmesteri melódiák, melyekbe messze, messze távol ágyudörgés, haldoklók jaj-szava vegyül. De hagyján; tánczolunk Vulkánon és sirdombokon egyaránt. De a ki bálba jó, az nem tanul és nem felejt. Nem feledheti a legőrültebb galopp szavára sem azt a sok könnyet, nélkülözést és áldozatot, melybe ez a bál kerül. Oh utálatos drága ruhák ti! Számitásból jönnek bálba, pedig számolni zene mellett teljes lehetetlen. S ha a sima báli parkettre épitett számitások, tervek kártyavára — legfelül a „coeur-bubbal“ — összedőlnek, — ha a fodrász távoztával mindjárt jó a végrehajtó, a hóditás után a foglalás, — akkor az emberek sirnak, de nem tanultak semmit, s napról napra érdektelenebbek a bálok. Ha a tárczairó szerelmi suttogásokat registrál, azok csupán az ő képzeletében léteznek; most a társalgás a legszebb dalam közben is legfölebb megszólás. A sziv nem jó el mulatni, legfölebb a lábak. Teljesen vége a magokat halálra tánczoló, szenvedélyes keringő-pároknak is. Vagy lehet-e a „drei-Schritt“ keringőt Musset „andalitó“, „őrült“, „bősz“, „költői“, jelzőivel illetni? A cotillionok különben még mindig ügyetlenek, a pánczél derék erősségére a hölgyeknek még mindég szüksége van, a lady patronessek, mágnásnék, s a vigadó pezsgője, (oh adjatok egy pohár valódi nectárt!) hamis. Ezt tapasztaltam oda lenn a földön, mely maga is nagyon bágyadtan járja már a maga keringőjét. — Barátom, Karneval herczeg, felel reá valami tulvilági cotillion rendező, te is engegeiroztad magad valakivel még a jogász-bálon cotillionra, a kit aztán hiába vártál az athletákéra. Tudom ezt a hangulatot! egy végig ült cotillion kész világfájdalom. Igyál és feledj!

* * *

Szerelem, te bájos keringő-dalam, melynek szavára két boldog ember örökké szállna, szállna, lázasan verő szivvel, forró ölelő karokkal, édes suttogással . . . te ne mulj el a bőjti zsoltár bánatos dalára sem. A kiket a vig

hetekben egyesitettél, azoknak zengd enyelgő dalodat mind örökké. S a kiknek dalát nem te énekelted, azoknak ugy sem volt farsangjuk soha, soha! Gáspár Imre.

Világ folyása.

(Oroszország takarodót fuvat. — Catevaya ő felsége. — A mi zulu-kaffereink. — A fecske fészek. — Érdekes szónokok. — Jókai Mór. — Tessék leülni. — Zsedényi Eduárd.)

E hétnek is voltak érdekes eseményei.

Oroszország végre takarodót fuvat; aláirta a békekötést, s április 31-dikére utolsó katonáját is kivonja ugy Törökországból, mint Bulgáriából és Ruméliából. Mondják, hogy erre pénzhiány készteti, de mások ismét valami diplomatai cselt látnak az egészben.

Afrika déli részén, Caplanaban, egy vad nép, a zulukafferek megverték Angliát. Catevaya ő felsége tehát kissé meggátolta a legnagyobb nemzet gyarmati terjedését, a mi — bár nem nagy horderejű következményekkel biró, de mindenesetre érdekes eset.

A mi zulu-kaffereink azok a nemzetiségiek, kiknek nevében Román Miron, román metropolita kérvényezett ő Felségénél a magyar nyelvnek a román iskolákba köteles tantárgyul való behozatala ellen. S a Felség nem ajtót, de — kegyesen — egy kis kibuvó ajtócskát mutatott válaszában. A magyar püspöki kar a herczegprimást közbe lépésre fogja felszólitani.

A parlament Novi-Bazár tavaszi fecskéjének fészkét igyekszik leverni az államház ereszéről, s erősen tárgyalja a budget-vitát. Érdekes, hogy a képviselőurak a budget-ről igen keveset beszélnek. Az előadó, Lónyai Menyhért gróf és Lukács Béla mondtak szakszerű beszédeket; az érdekesebb szónokok közül: Kármán Lajos kenetteljes hazafias prédikációt tartott; Grünwald Béla harmadik kiadásban bocsátotta közre „A felvidék“ czimű két kiadást ért jeles művét; Mende Bódog ifju szélbali szerkesztő és hirlapiró elmondta szűzbeszédét; Jókai Mór ezuttal is szellemes volt. Beszédének egy helyével zárjuk be szemlénket. „Az absolutizmus, — mondá, — nem vette el a nemzet becsületét, most elveszi az egyik párt a másikét. A francziák fölégették a Louvret, hol nagy férfiainak szobrai voltak. Nekünk nem volt Louvreünk; mi felgyujtottuk a Pantheont, melyben élő hazánkfiai voltak. A franczia nép fölépiti a Louvret s faraghat uj szobrokat; de ki faragja ki nekünk ujra a mi nagy férfiainkat? Az ellenzékhez hasonlitva még Robespierre is humánus volt; mert a terrorizmus előbb megölte ellenfeleit, aztán eltemette; a mostani ellenzék előbb eltemeti a kormánypárt hiveit s azután minden nap megöli őket.“ Nem szabad politizálnunk, s igy csupán azt jegyezzük meg, hogy a franciákéhoz nem hasonlitható nekünk sem kormányunk, sem ellenzékünk.

Az Auersperg kormány — hogy Bécsről is irjunk — tagjai Bécsben ép oly kevés gyászt idéztek elő távozásukkal, mint a mily kevés örömet okozott a Stremayer uj miniszterium. A bucsuzó miniszterek közelébb lefényképeztették magukat csoportosan, mielőtt közülök kettő bucsut vett volna a piros támlánytól. A fényképész az első fölvétellel nem volt megelégedve s a fölkelő urakat kérte: „Méltóztassék még egy kicsit székeiken maradni,“ mire herczeg Auersperg nevetve mondá: „Hogyne maradnánk,hisz rég nem intéztek hozzánk ily udvarias felszólitást.“

Zsedényi Ede

halálát, a legjelesebb hazafiak egyikének elhunytát kell olvasóinkkal tudatnunk. Ritka ember volt ő; független pártjában, házi életében takarékos, de egyháza, a protestáns egyház és iskola iránt nagylelkű volt. Kiről lehet mindezt elmondani? — Zsedényi született 1805. márcziushó 18-dikán; szülei a Pfannschmidt nevet viselték. 1829-ben Szepesmegye tiszti ügyésze lett, 1833-ban követe. 1842-ben helytartótanácsossá neveztetett ki, 1848-ban herczeg Eszterházy Pál oldalán udvari tanácsossá. A Jellasicsaera beálltával együtt köszöntek le. 1859-ben elvonultságából a pátens hivta ki, melyet a tiszai egyházkerület gyülésén oly erővel védelmezett, hogy e miatt 116 társával fogságot szenvedett. 1860-ban ismét udvari tanácsos lett, 1865-től minden országgyülésen követ, s a Deák-párt őszinte hive. — Az ország jeles „Sparmeistere“ tehát nincs többé. Béke lengjen porai felett!

Hazánk.

*** (*Udvari hirek*) Király ő Felsége és gróf Andrássy külügyér e hó 27-dikén Budapestre érkeznek, s a delegacziók ülései alatt itt időznek; jövő szeptemberben a Felség elmegy a Bánságba, s jelen lesz az országhoz való visszacsatoltásának százados ünnepén. — A királyné már elutazott Irlandba; Rudolf főherherczeg Bécsbe jött tőle elbucsuzni. — Károly Lajos főherczegnél szini előadás lesz s hires festők rajzai szerint élőképek, az egészet csupán az uralkodó ház tagjai adják elő, s nézhetik.

*** (*Adakozások.*) Haynald érsek ő Felségeik jubileuma alkalmával 25,000 frtot alapitott különféle jótékony intézeteknél. — A primás 1000 frtot adott a selmeczi irgalmas nénéknek. — Szabó Imre püspök a szombathelyi árvaháznak adott telket és 600 frtot.

*** (*Fővárosi társas-élet.*) Az athleták bálja. Amott, azon a bokor árnyalt emelvényen, mint valami titokzatos tündérberekben, egész sereg habruhás tündér ül; fekete frakkos környezetük valami ellenséges druidacsapatnak látszik. És csakugyan! minden egyes látogató visz egyet a bájos körből. De ne allegoriázgassunk tovább. A lady patronesse emelvényét értettük; Rohonczy Gedeon képviselő neje, született Lónyay Róza urhölgy fejedelmi jelenség volt; lilaszin és fehér nehéz selyem öltönye nagyon szép volt. Körüle láttuk gróf Zichy Pálnét gyönyörű leányaival, gróf Teleki Sándornét, gróf Zichy Nándornét, Bánó Laffert Matild bárónőt, báró Kemény Kálmánnét, Lónyai Gábornét leányával, gróf Hugonnai Bélánét, báró Aczél Lászlónét, és másokat. A tánczosnők között voltak Dietzl Anna, Funták Ágnes, Lipthay Margit, Kordin Mariska (a kedves énekesnő), Takáts Janka és Ilona, Klauzál Emma és Mariska, Péchy Berta (a miniszter leánya), Inkey, Jankó Irma (Tatáról), Zichy Olga (a nagy festő leánya), Mocsonyi Livia, Weiner Julia (a balletből), Recsky Margit (Gyöngyösről), Patai Ilona, Puky Amelie, Falvay Ida (Székesfejérvárról), Fehérvári Erzsi (Makóról), Tömöry Ilka kisasszonyok, Dőryné Tömöri

Irma, Erdélyi Béláné, báró Pongrácz Emilné, Kacsóh Lajosné, Vadnay Károlyné, Halász Zsigáné (Dabasról) s más urnők. A miniszterek közül Szapári Gyula gróf s számos kitűnőség, képviselő, iró, tanár, főbb tisztviselő stb. volt jelen; a katonai nevezetességek közül báró Edelsheim-Gyulai. Mondhatjuk, hogy fővárosunk idei farsangja folytán legválogatottabb volt a bölcsőde bál, legkedélyesebb, vigabb természetesen a jogász bál, legnépesebb az athletáké. 4000 forint volt a bevétel; a tánczrendek — nyitható csinos karperecz Harsányi István műve, — s a cotillion készletek igen szépen sikerültek. A cotilliont különben tánczolta vagy 180 pár, s Rohonczi Gedeon, gróf Pejacsevics, Szitányi, Porzsolt és Lisznyai Tihamér urak pompásan rendezték. Volt egy pár athletáknak való ugró figura, s jókedvet okoztak a női és férfiui négyes fogatok, s a tánczosné által eleresztett nyulacska; az tánczolt, a ki elfogta. Megjegyezzük, hogy ezuttal a zenekar sem oly dallamtalan keringőket játszott, mint karmesteri szerzeményeivel más bálokon. — A várszinházi bál is igen látogatott volt; háziasszonya gróf Zichy Nándorné, gróf Teleki Sándorné, Rohonczi Gedeonné, gróf Zichy Pálné, báró Vesselényi Béláné, Prielle Kornélia, Majláth György országbiró és családja, Palaviczini őrgrófné stb. emelték fényét. — A népszinházi bál is jóformán megtöltötte a „Hungária“ disztermét; Soldosné ezuttal nem mint . . . vendég, de szeretetreméltó háziasszony szerepében lépett fel. — A tisztviselők egyletének estélyét a „Hungáriában“ nagyban emelte Szász Károly az által, hogy „Mezei idyll“ czimű művét felolvasta. Vig volt a táncz is, közönség több volt, mint hely. — Szépen sikerült még a román ifjuság mult heti bálja (nemzeti tánczukat nemzeti viseletben járták el). — A calicot bálnak is nagy közönsége volt vasárnap, bár calicot-öltözet kevés volt. A szerencse-asztaloknál csinos dolgokat lehetett nyerni; közülök Hellebronth Jánosné, Rakovszkyné Pothorszky Gizella, Pothorszky Elza kisasszony, Kacsóh Lajosné, Krauszné-Dálnoky Gizella, a két Ruttkay kisasszony, Végess Gyuláné, Saxlehner Emma asszony, Rőck Ilona kisasszony és mások forgolódtak.

*** (*Vidéki társas-élet.*) Beszterczebánya, 1879. februárhó 15-dikén. — Tisztelt Szerkesztőnő! A „Cs. K.“ ugyancsak röviden bánik el a vidéki farsangokkal. Nem tudom, képezhet-e kivételt a helybeli korcsolya-egylet bálja; de annyi tény, hogy pompásan sikerült. A szép toilettek egész csipketengere hullámzik szemeim előtt e pillanatban is; s a szép kornevilli keringő dallama hangzik még a tollam perczegésében is. E csodavilágból hamarjában néhány kedves alakot látok kiválni; Haris, Reisitz, Pongrácz és Szilassi urnők, Gáspár Gizella, Turánszky Melanie, Würsching Flóra kisasszonyok, s ki tudná elég szépen leirni szép városunk jelen volt szépeit? A korcsolyázóegylet e báljának emléke szilárdabb, és tartósabb leend a már olvatag, és egészen tönkre ment jégpályáénál. E néhány sor közlését kérve maradok Nagysád hive, a *r. l.* — A többi sikerült dalidák sorozata itt következik: Békés-Csabán a kaszinó egylet bálja, — Marosvásárhelyt a nőegylet és székely árvaház közvacsorája. — Nagy-Kőrösön a város Budapesten időző ifjainak bálja, élén Mészáros Zsigmondné urnővel, — a bánffy-hunyadi bál kivált sikerült cotillionjával. — Somogy-Berzenczén zártkörű tánczmulatságot rendezett Takács Ferencz ur, — Alácsonyban sikerült bál volt Barcza Bálint ur házában, — Balassa-Gyarmaton piknik, — Ipolyságon kaszinó-bál, — Deésen a tűzoltó-egylet fényes bálja, — Sárospatakon jogász-bál, — Zilahon a törvényszéki ifjuság hálja, — Gyöngyösön kaszinó-bál, — Egerben a törzs-kaszinó estélye, — Debreczenben a kereskedők bálja, — bálok továbbá Zala-Egerszegen, Béga-Szentgyörgyön (élén Kiss Miklósné urhölgygyel) és Czegléden (élén Matolcsi Károlyné urhölgygyel).

*** (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Szűcs Gizella, Szűcs István szabolcsi földesur leánya és dr. Beőthy Zsolt, az ismert kitűnő iró és egyetemi tanár. — Kestenbaum Ilka k. a. (Kisujszállás) és dr. Berczel Henrik (Budapest). — Gutmann Sarolta kisasszony (Debreczen) és Klein Jakab (Gyöngyös). — Petes-Etelka kisasszony és Kersch Ferencz gymnáziumi tanár, Szegeden. — Fodor Lajoska kisasszony és Tar Gábor főgymnáziumi tanár, Csik-Somlyón. — Siráky Margit kisasszony és Walaszky Gyula földbirtokos. — Vaszkó Erzsike kisasszony és Szabó Román görög katholikus lelkész, Ilosván. — Eljegyezve továbbá Csikmegyében a következők: Csiszér József főorvos és Spányik Gizella kisasszony; Szász Károly tanár és Szabó Berta kisasszony; Kovács Antal törvényszéki aljegyző és Balló Berta kisasszony. — Spitzer Regina kisasszony és dr. Beck Adolf, Baján. — Összekeltek: Éhen Gyula ügyvéd és Oltay Kamilla kisasszony, Szombathelyen. — Bartók Zsuzsa kisasszony és Groisz Ottó, Marosvásárhelyen. — Balassa Gizella kisasszony és dr. Vécsey István fiatal ügyvéd, Budapesten. — Özvegy Mihalovics Kosztics Anna és báró Bibra Frigyes honvédszázados. — Végh Ella kisasszony és Weér Dezső, Kolozsvártt. — Király Etelka kisasszony és Jablonszky Emil, Nagyváradon. — Tóth Mariska k. a. és Füzesséry Lajos, Kolbásán.

*** (*Elhunytak.*) Poynár Sándor árvaszéki ülnök, 72 éves, Nagyváradon. — Vidorfalvi Antal uradalmi számtartó, 42 éves, B. Diószegen. — Patikárus Márton 17 éves fiatal népzenész, Budapesten. — Özvegy Suhayda Imréné, született Poroszkay Judit, 83 éves, Váczon. — Jaszencsák Szilárd, 68 éves, Homokon. — Jánossi Jenni, 17 éves szép leány, M.-Szigeten. — Brunner Imréné, született Klemm Józéfa asszony, 24 éves, Budapesten. — Báró Eötvös Antónia, 86 éves, Gyöngyösön. Heranus János, nyugalmazott tisztviselő s a Ferencz József rend lovagja, Budapesten. — Özvegy Vörös Pajor Rebekka, 93 éves, Kecskeméten. — Fáy Imre, 77 éves, Erdődön. Béke hamvaikra!

*** (*Rövid hirek.*) Hladont, Czechner 17 éves gyilkosát, husz évi börtönre itélték. — A kaszinó ez idei Széchenyi-lakomáján gróf Péchi Manó szónokolt. — Gorove István még mindig sulyos beteg; e miatt lehet csupán „tiszteletbeli elnök“ az országgyülés szabadelvű párti klubbjában. — Az angol kisasszonyok zárdájában hangverseny volt, melyre Liszt és Haynald érsek is eljöttek. — A pestis-bizottságban Heim osztálytanácsos jelenté, hogy az oroszországi járványterületről csupán két levél érkezett fővárosunkba. Egyik Asztrakánból, másik Saratoffból. Mind a kettőt karbolsavval hatalmasan megfüstölték, mielőtt kézbe jutottak volna.

Külföld.

*** (*Teplitz,*) Csehország hirneves fürdője ugyan . . . csehül járt. A duxi bányát elárasztó vizomlás elapasztotta a hires gyógyforrásokat, melyek az egész vidéknek nyujtottak keresetet, s Európa sok betegének üdülést. A szerencsétlenség iránt melegen érdeklődik maga a fejedelem is; a bécsi földtani intézet pedig Zsigmondi Vilmost, a városligeti, margitszigeti, kassai, alcsuthi, lipniki hires artézi kutak, források feltalálóját ajánlotta, ki már el is ment Teplitzbe.

*** (*Udvarokról*) a párisi „Figaro“ ismét tud „érdekes“ pletykát. A nem rég elhunyt Henrik hollandi herczeg ugyanis végrendeletében 40 milliót hagyott volna nejáre, s midőn a „végrendelet“ felirásu boritékot felbontották, abban nem találtak . . . semmit. — Itt emlitjük meg az Eugénia excsászárnő esetét is, kinek hires igénypörében a párisi főtörvényszék ugy itélt, hogy a khinai muzeumot és pierre-fondsi fegyvergyüjteményt nem kaphatja vissza, mert azok nem a Napoleon-család magánbirtoka, hanem az állam tulajdona; hanem a festvények egy részét neki itélte.

*** (*Rövid hirek.*) A száműzött kommunistákat már szállitják haza cayennei hajók. — A calaisi tengerszoroson megfagyott emberekkel telt hajót találtak. — Angolországban több magyar ur vadászott közelébb, igy gróf Almássy Kálmán, (ki nejével van künn Rugbyben), gróf Batthyány Elemér s báró Üchtritz Zsigmond. — Az elhunyt Taylor hagyományai közt van a Schiller kardja is, melyet Thackeray ajándékozott neki. — Berangernek Párisban szobrot emelnek, Byronnak pedig Londonban.

Irodalom és müvészet.

*** (*Irodalom.*) Hermann Ottó világhirü természettudósunktól megjelent a „Magyarország pókfaunájának“ 3-dik kötete. — Schnitzer Ignácz, Petőfi „János vitézének“ ügyes forditója, Szigligeti „Fenn az ernyő nincsen kas“ czimű jeles vigjátékát forditja németre. — Frankenburg Adolf jubilátus irónk, emlékiratain dolgozik. — Bachat Dániel a Kisfaludy-társaság uj tagja, slávra forditja a nagygyülésen felolvasott szépirodalmi müveket. Bachat müveiből magyar forditásokat a „Figyelő“ hozott 1876-ban. — A „Külföld“, Ujvári Béla és Moller Ede Sopronban jelesül szerkesztett lapjának 2-dik füzete is változatos tartalommal jelent meg. — A Sebestyén Gyula „Világtörténet“-éből megjelent a második füzet a Weiszmann testvérek kiadásában. Megkezdődik benne a keleten alakult első államok története Egyiptommal. E füzet képei, egyiptomi két piramis s az emberfajok főbb typusai. A füzet ára 30 kr. — Sztoczek Károly, ki Afrikában és Ázsiában tavaly hosszabb utazást tett erről munkát irt, mely — mint szerző jelenti — husvétra jelen meg. A mű czime: „Afrikai s Ázsiai utitapasztalatok“, s tartalmazza a többi között Palesztina s a szent helyek leirását, Kairó ismertetését stb. Előfizetési ár 1 frt. — Losonczy László Kesergő Lant czimű művében teszi közzé különféle alkalmakra irt gyászköltemenyeit, bucsuztatóit, halotti énekeit, sirverseit; ára 2 frt, mely a költő fiához, Losonczy Gyulához márczius közepéig Czeglédre küldendő.

*** (*Jókai Mór*) a jubileumra irt szindarabjának hőse Pállffy Nádor leend, s benne meg lesz azon jelenet is, melyben az ország rendei éltöket és véröket ajánlják fel Mária Terézia királynőnek.

*** (*Zene.*) A philharmonikusok márczius 5-diki hangversenyén Saint-Saëns személyesen igazgatja előadandó müveit. — A nőképző-egylet márczius 7-diki harmadik művész-estélyén Gounod Szent Czeczilia-hymnusát előadja Hellmesberger hegedün, Engeszer harmoniumon, Dubez hárfán; Saint-Saëns trióját zongorán maga a költő, Hellmesberger hegedün, Hummer — a bécsi opera tagja — gordonkán; Liszt dalát énekli Rakovszkyné Pothorszky Gizella, Bach egy hegedü-sololját előadja Hellmesberger, Engeszer egy dalát énekli a Liszt-egylet, végül Saint-Saëns játszik Liszttől, s magától. E müsor néhány részlete méltó bármely világvároshoz. — Párisban Huber Jenő és Aggházi Gyula, ifju zongora-művészeink, játszottak Lesseptné és Gambetta előtt, és részt vesznek nagyobb zenekari hangversenyekben is. — A zenekedvelők egylete mindinkább tért foglal; közelébb Szabó X. Ferencz, Beliczay Imre, Farkas Odön és Allaga Géza uraktól ad elő uj müveket; nagy hangversenyt rendez — Káldy Gyula alkalmi műve, s Beethoven „Athéne romjainak“ előadásával — a jubileum napján is. — Witzthumban Bach oratoriumait egy csürben találták föl. — Joachim nagy tetszés mellett hangversenyez Londonban. — Táborszky és Parschnál megjelent: „Fleures d'Oranges“ keringő Fahrbachtól, ára 80 kr.

*** (*Képzömüvészet.*) Beer Frigyes Munkácsi szobra muzeumunk tulajdonává lesz. — Matejkótól Krakkóban magyar tárgyu képet bámulnak, tárgya „A várnai csata“. — Böhm Pál, ki nejét gyászolja, illustracziókat készit Petőfi „Helység kalapácsához“: Münchenből most Olaszországba utazik. — A műcsarnok tavaszi tárlatán, mely márczius 15-dikén kezdődik, 190 külföldi művész lesz képviselve. Akkorra kijavitják a szépen, de kömivesei által nagyon is szabadon épitett helyiségét is, mely most romladozik. — Rudolf főherczeg Canon bécsi festőnél oltárképet rendelt meg 50,000 forintért. — Matejko „Várnai csata“ czimű képét kiállitják a műcsarnokban is.

*** (*Vegyesek.*) Kobányi „Frőbel gyakorlati kézikönyve“ Rautmann Frigyesnél, uri-utcza 8-dik sz. a., 2 frttal folyvást megrendelhető. — Dandet „Száműzött királyok“ czimű uj regényt ir. — A soproni irodalmi kör ismét Frankenburg Adolfot valasztá elnökévé. — Zomborban „irodalmi kört“ alakitanak. — A böjtben Balázs Sándor a halottak elégetéséről fog felolvasásokat tartani. — Magyar hirlap van a fővárosban 160, vidéken 163, több mint Angliában. — Rogeard a De Gerando család szalonjában Micheletről tartott felolvasást; az amnestia nem sokára visszahivja Francziaországba. — A Kisfaludi-társaság elnöke lett Gyulai Pál, eddigi alelnök; alelnöke Greguss Ágost, eddigi titkár, titkára Beőthy Zsolt, eddigi segédtitkár, tehát csupa avancement egy fokkal. Segéd-titkárul Csiki Gergely választatott meg. — Patti Sarolta márczius 15-dikén hangversenyez Budapesten több bécsi művész (Demunk, Grün) közreműködésével. Lábbaja gátolja abban, hogy operában lépjen fel. — Fiatal irók (Aradi J., Hevesi J., Kőrössi L., Hán A. stb.) irói kört alakitottak; elnöke Reviczky Gyula. —

Az akadémiában közelebb Haynald érsek mutatott be egy nálunk ritka virág-példányt. — A Petőfi-társaság utolsó ülésének tárgyai voltak: György Aladártól „Az atya Isten ábrázolása Michel Angelonál“, és Margitai Dezső „Róka koma“ czimű sikerült rajza.

*** *(Egy képes hetilap)* szerkesztői üzenetei közt, tehát oly helyen, a hol ily szerkesztői támadások ellen védekezni bajos, kétszer egymásután olvastuk egészen elrémülve, hogy utasitanak hozzánk mindenféle rosz poétát, mert nálunk „nem veszik oly szigoruan!“ Mintha hozzánk nem járna elég rosz poéta! Mi ez évben csupán Hiador, Zalár, Dobsa Lajos, Bartók Lajos, Szász Béla, Gáspár Imre, Csengey Gusztáv uraktól, tehát jónevü régi, s ujabb költőktől közöltünk verset; az illető lap pedig már is vagy 20 oly egyéntől, kik ezuttal tomboltak először a nyilvánosság czirkus-porondján. Mi e körülményt egészen udvarias levélben igazitottuk helyre, s kértük az igaztalan támadás jóvátételét; nem tudtuk, hogy ilyes valamit csupán jólelkü embertől kivánhatunk. Az volt a válasz, hogy emberünk a jó régi, 20 év óta fennálló „Családi Kört“ ravasznak és együgyünek nevezte. Feleletünk dr. Ágainak kinek e támadását csupán magán ügyek okozták, a puszta megvetés.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, február 15. Lahor királya — Vasárnap, február 16. A Daniseffek. — Hétfő, február 17. Taméra. — Az első foglalás. — Kedd, február 18. Jeannette menyegzője. — Coppélia, az üvegszemü hölgy. — Szerda, február 19. A velenczei kalmár. — Csütörtök, február 20. A fekete domino. — Peregrina. — Péntek, február 21. A mama. — „Ó!“

Várszinház. Szombat, február 15. Dora. — Vasárnap, február 16. Lalla-Roukh. — Csütörtök, február 20. Az ajtó tárva vagy zárva legyen. — Ne fogadj fel soha semmit. — Egy szeszély.

Népszinház. Szombat, február 15. A kornevilli harangok. — Vasárnap, február 16. A piros bugyelláris. — Hétfő, február 17. Niniss. — Kedd, február 18. Koziki. — Szerda, február 19. A kornevilli harangok. — Csütörtök, február 20. A bácskai rezervistak. — Péntek, február 21. Ágnes asszony. (Először.)

*** *(Bécsben)* mozgalmas élet uralkodik a szinpadokon. Wagner „Götter-Dämmerung“-ja, a négy operából álló Niebelungen-cyclus utolsója hat-hét óra hosszat vette igénybe a közönség kitartását, mely kivált Materna aszszonyt, s Jäger tenoristát tüntette ki tapsaival. Ugyancsak Bécsben adnak most nagy tetszés mellett két uj operettet: Suppé „Boccaccióját“, s a régi hallgatásra ismét megszólalt Offenbach „Madame Javart“-ját. Valószinüleg eljutnak a budapesti népszinházba is.

*** *(A kolozsvári szintársulatot)* Molnár György művezető erős kézzel szervezi. Operája nem lesz, e helyett a dráma valamennyi válfajára, kezdve a legmagasabb stylü tragédián, le a látványosságokig, gond lesz forditva. Ily látványosság leend például a királyi pár jubileumának alkalmából. Szerződtetve lesz a tehetséges Gyenes László is, ki jelenleg Párisban komoly tanulmányokat folytatott a theatre francais tanodájában. Párisban kivált szalon szerepeket láthat, a tragédia királyai ott trónvesztettek. Gyenes László a kolozsvári szerződést Pázmándi Dénes tanácsára fogadta el.

*** *(Vegyesek)* Kassainé Györbe ment vendégszerepelni. — Debreczenben közelebb föllép a 90 éves Szákfi is.

* * *

(Nemzeti szinház. „Musset-este“. Előadatott febr. 14-dikén. — „A velenczei kalmár“, febr. 19-dikén.)

Február 14-dikén került szinre Musset Alfréd három kis drámája, melyek közül a két utóbbi vigjáték, az első pedig proverbe (közmondás), vagyis oly drámai műfaj, melyben a költő lehetőleg szük körben egy közmondás körül fonja cselekményét s annak igazságát akarja drámájában bebizonyitani. Ez a Musset genreje, ki költészettel, finoman szellemesen mozgott benne. A szóban levő proverbe (Az ajtó tárva vagy zárva legyen) cselekmény helyett csak helyzettel, s lélektani árnyalatokkal. Dialogjait élvezettel hallgatja a közönség, annál is inkább, mert nekünk franczia szalon-darabokra vannak legjobb szinészeink. Prielle Kornélia igen kedvesen játszotta az elmés özvegyet, kinek udvarlója (Bercsényi) végre is kénytelen szerelmet vallani.

Erősebb és mulattatóbb komikuma van a második 3 felvonásos vigjátéknak. (Ne fogadj fel soha semmit.) Vizvári a kemény szavu, de jó szivü nagybácsit igen jól, tulzás nélkül játszotta, a mi dicséretére válik különösen az erdei borozó jelenetben. Halmiról elég ha azt mondjuk, hogy Alfréd, az uuokaöcscs, egészen az ő szerepkörébe tartozik; ugyanez áll Márkus Emiliáról is. Az „Egy szeszély“-ben egy kis családi összezördülés tárul elénk, Molnárné, Nádai és Prielle ügyes előadásában.

* * *

A velenczei kalmár február 19-dikén adatott sokkal jobb előadással és rendezéssel, mint a Paulay igazgatósága előtt. A czimszerepet Egressy Ákos játszotta, kinek ez, Jágóval együtt, legfőbb szerepe. Shylock jelleme három fővonásból áll: gyülölet a keresztyének iránt, felekezetének elnyomása miatt; fösvénység és apai szeretet. Ha a szinésznek ezeket sikerül feltüntetni: jól játszott. Egressy játéka legjobban sikerült, mikor apai fájdalma egyesül bosszuvágyával, vagyis mikor leánya elszökéséről és António bukásáról értesül. A törvényszéki jelenet kevésbbé; kissé kimerültnek látszott és gyorsan beszélt, de végső mozzanata, mikor mindenét elvesztve apai fájdalma vesz rajta erőt és megtörve, leánya nevével ajkán, távozik: igazán megható volt, legkitűnőbb mozzanata játékának. Egészben véve jól játszotta, s nagy élvezetet nyujtott a nézőknek. A többi szereplők nagyrészt a régiek voltak. Játékukat nem részletezhetjük, de nem is volt valami kiemelkedőbb; azonban meg kell emlékeznünk Vizváriról, ki Lancelot Gobbo szerepét kitűnően játszotta; másik uj szereposztás Jessikával történt, kit Csillag Teréz elődénél kedvesebben játszott. Végre dicsérettel kell megemlitenünk, hogy „A velenczei kalmárt“ most teljesen csonkitatlanul adták elő, a mi által az végmegoldásában sokkal derültebb és kielégitőbb. Sz—k J—s.

Tartalom.

Gyógyithatlan sebek, Balázs Sándortól. — Dalok, Koroda Páltól. — Uj regény a házas-életből. — Az örök tegnap, Blumenthal Oszkártól. — Régi magyar mű a pestisről. Heti tárcza. — Hazánk. — Külföld. — Irodalom és művészet. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Egy pánczél ruhaderék szabásmintája.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

8-dik szám. Február 23-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, szines borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte	Nap-nyugta
							óra percz	óra percz
Febr. 23	Vasárnap	Fars. vas.	E szeverin	11 G Zsirh. v.	30		6 54	5 34
24	Hétfő	Mátyás ap.	Mátyás	12 Meleczius	1 Adar		6 53	5 35
25	Kedd	Farsangk.	Valburg	13 Martinian	2		6 51	5 37
26	Szerda	Hamv. sz.	Sándor	14 Auxent	3	☽	6 48	5 39
27	Csütörtök	Leander	Leander	15 Onesimus	4		6 46	5 41
28	Péntek	Romanus	Oszvald	16 Pamfil.	5		6 44	5 42
Márcz. 1	Szombat	Albin	Albin	17 Tódor M.	6 Szabb.		6 43	5 43

Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk.

Divattudósitás.

A farsang utósó napjait éljük, a ki még kér az ó bohó örömeiből sietve tesz intézkedéseket, hogy kellemesen fejezhesse be a hangos örömnek szánt korszakot. Sokan még egy-egy fényes uj öltözékkel vesznek bucsut a kedves időszaktól, mások meg halomra rakják elhasznált farsangi öltözékeiket, és megvizsgálván őket kivülről, belülről, tanácsot tartva a mamával és az ügyes, tündérujju varrónővel, olyan szép báliruhát készitenek a meglevő, már használt készletekből, hogy szerintük, majdnem legszebb öltözékükben esik meg a bucsutáncz. És azért a figyelem ezentul már kevésbbé fog a báli öltözékekre fordulni, mint az utczai és még egy kicsit az estélyi öltözékekre, a melyek azonban többnyire csak utánzásai a farsangi ruháknak.

És azt véljük észrevenni, hogy a hölgyvilág két táborra oszlott a ruhák szabását illetőleg. Az egyik megtartotta előszeretetét a hosszu, sugár princesse-szabás iránt, a másik pedig minden áron igyekszik hiveket hóditani a hátul nagy ránczu, feldudoritott watteaux és panier modornak. Valószinűleg a dudoros izlés lesz a diadalmas, de tekintettel lesznek az ujitók a hosszu, karcsu derekak szépségére és kitűntetésére, és azért a dudorok, a felhuzások jó alant fognak kezdődni és meg van mentve a haza! — bocsánat a derék szépsége!

Ha vizsgáló tekintetet vetünk a téli divatokra, lehetetlen nem venni észre az arany iránti nagy előszeretetet, — pedig dehogy élünk arany korszakhan! — kivált fekete szinekhez alkalmazva. És sok részein az öltözéknek ismétlődik e divat. Fekete kalapokon látni arany gyümölcsöket, rovarokat, pillangókat, nyilakat, aranynyal áttört fátyolokat, csipkéket, a kötőszalagokon pedig arany fonásokat. Gyakoriak továbbá a felette hatásos arany-brocatból készült mellények himzett fekete selyem virágokkal, vagy a hosszu fekete casaque-ok finom keskeny arany sujtással diszitve, hátul hosszu princesse formára elől pedig arany-brocat mellénykével készitve. A fekete bársony és pluche-köpenykék, melyek estélyek és szinházak után delnőink vállait boritják, szintén gazdagon aranynyal vannak diszitve. Sőt még fekete selyem harisnyákat is aranyszállal varrnak ki, és itt helyén találjuk azon megjegyzést, hogy soha sem üzetett olyan nagy fényüzés a harisnyákat és czipőket illetőleg, mint most.

Utczára még most sem igen viselnek mást, mint a magas fekete bőrtopánkát középmagasságu sarkkal, és a czipő eleje hegyesre elvágva. Az elől négyszögű topánka már teljességgel nem divatos. Ez idő szerint finom merino harisnyát viselnek az utczára, többnyire egyszinűeket, csak két oldalt más szinű eresztékkel lehetőleg a ruha szinéhez alkalmazva, és igy egy sötét kék ruha ugyanolyan harisnyát követel, egy sötétzöld szintén és csak a bordeaux szinű ruhákhoz szeretik a szürke harisnyát vöröses betétekkel diszitve. Ugyan ezen izlés ismétlődik a társaságba való lábbeliekre nézve, csakhogy ott a harisnya is, a czipő is finomabb, mind kettő selyemből való. A harisnyák a ruha szinéből választatnak, himzett virágokkal, a fiatal tánczoló világ pedig szines atlaczczipőket visel, szalag-csokrokkal és végekkel, valamint fényes csatokkal diszitve. Estélyekre és ebédekre divatba hozták a sötét aranyos bőrből való kivágott czipőket, elől több keskeny bőrpánttal, melyek apró csatokkal vagy kristály gombocskákkal erősitetnek meg. Az aranyos czipők helyett a nem tánczoló hölgyek finom kivágott és pántos bőrczipőt is viselnek.

Mai mellékletünk magyarázata.

Hosszu, elől mellényes pánczél ruhaderék szabásával kedveskedünk ez uttal t. előfizetőinknek. Az első szám az előrészt jelöli; a megjelölt hely képezi a mellényt, mely más szövetből veendő, mint a ruha szövete, a 2-dik az oldalrész és a 3-dik és 4-dik a hátrész szabása. Az előrészbe alkalmazandók a test szerinti szélesebb vagy keskenyebb bevarrások.

Számrejtvény.

Máuraly Ilkától.

9. 4. 27. A nőfejnek kedves disze,
15. 28. 11. Májusban legjobb az ize,
6. 23. 3. 10. Ne legyen az soha gyermek,
20. 21. 22. 21. 23. Ebben nyáron dalok zengnek,
13. 14. 19. 16. 17. Kedves város ez Zalába',
4. 7. 8. 12. Szeretetben nincsen párja,
18. 19. 5. 24. 22. Több van ebből keserű, mint édes,
28. 2. 4. 7. 8. Soká legyen ép és egészséges!
25. 1. 5. Lencséről ez nevezetes,
27. 26. 25. 24. 22. Müvelt társaságban kedves.
1—28. Sok szép magyar hölgy dalolja,
Petőfi az alkotója.

Megfejtési határidő: márcziushó 19-dike.

A f. é. 4-dik számban közlött számrejtvény értelme:

Árpád a hon alapitója.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Thanhoffer Mariska, Jánossy Lajosné, Ujfalusy Károlyné, Sánta Mari, Báthori Sigray Istvánné, Wagensommer B. Amália,

Molnár Lajos, Zsarnay Ilon, Peterdi Pap Erzsébet, Sády Katinka, ifj. Kozma Imréné, Janisch Aladárné, Haintz Mari, Petrik Julia, Pfeiffer Luiza, Jelenffy Józsa, Gallé Natália és Gizella, Tamás Ida, Terelmes Imrek Ilona, Mészáros Ilka, Jóo Izabella, Dudits Mariska, Fáy Róza, Csoma Lászlóné, Keller Zsófika és Terka, Vághó Marianne, Szabó Nagy Judit, Mezey Luiza, Temesváry Erzsébet, Horthy Károlyné, Nemes Jolán, Végh Antónia, Szaniszló Matild és Olga, Mezey Sándorné, Ördög Luiza, Szányi Ilonka, Tóth Ivánné, Bokor Laura, Kincs Juliska, Jávor Riza, Vághó Irma, Vadász Dánielné, Paczek Malvin, Vertics Éva, Halassy Mari, Komor Istvánné, Bálint Miklósné, Erdélyi Sámuelné, Nagy Zsuzsanna, Szeless Emma, Rósz Ilka, Vertics Teréz.

Megbizások tára.

T. Szelére D. V. I. urnőnek: F. hó 17-dikéjén pontosan vettem. Csak most lett beküldve.

Pápára S. L. urnőnek: A 20 krt az idei félévi könyvmellékletre irtam be. A többit a tudvalevőre. Magán sorokban is értesitettem ezekről.

F. Egyházára D. I. urhölgynek: Ilyen kérdéseket művelt emberek nem szoktak tenni, azért nem is lehet feleletet adni reá, sőt erősen azt hiszem, hogy e kérdést hölgy nem is tehette.

Negyedre V. M. urnőnek: Azonnal ujból megküldtem.

L. Szt. Miklósra E. urhölgynek: Lapunk könyvmellékletei kaphatók 2 frt 10 kron. A magyar nyelv tökéletes megtanulására ajánlhatjuk Torkos László nyelvtanát és folytonos gyakorlatnak minden jó magyar könyv szorgalmas olvasását.

Siklóra B. I. urhölgynek: El van küldve.

Orosházára P. R. A. urhölgynek: A kérdéses tárgy minden szinben kapható 2 frt 50 kron, 3—4 frton a nagyobbak.

N. Kinizsre J. J. urhölgynek: A megrendelteket azonnal megküldtem.

Marosvásárhelyre K. G. urhölgynek: Az uj czimszalag már elkészült és igy rendesen fogja kapni a lapot.

Mihálydiba B. Sz. V. urnőnek: El van küldve.

Egerbe F. A. A. urnőnek: A mint elkészült, megküldtem. Szives válaszát elvárom.

Beregszászba M. V. urnőnek: Bizonyára elkerülte figyelmét, de megtörtént, és e lapok említést is tettek róla.

Pozsonyba K. P. urhölgynek: Posta fordultával kérem szives intézkedését, különben el fogunk késni vele.

Kérdések.

K. Ilona kérdi a tapasztalt gazdasszonyt, mondaná meg neki, mennyiből áll egy kupa, mert nálunk nem ezt a mértéket használják, hanem az itczét és fontot, vagyis most a liter és kiló mértéket.

K. Julia vágyna tudni, ki forditotta magyarra Poe Edgar Holló czimü nagyszerü költeményét?

Egy kedves költemény akadt a kezembe, egy darab papirra volt leirva, aláirás nélkül, de olyan szép az, hogy egy nagy költő művének tartom, és ismerősnek is tetszik nekem, de nem tudom, hol olvastam. Birom Petőfi, Arany, Tompa, Vörösmarty, Bajza, Garay költeményeit, de ezek közt nincsen. Nagyon szeretném tudni, ki irta. Melyik előfizető társam vezetne nyomra. A költemény igy kezdődik:

Ne légy te szép, ne légy te legszebb,
A nagy világ területén,
Bár bájaid hervadva lesznek:
Nélkülök is szeretlek én.
Lássak bár haloványra válni
Szemedben minden sugarat,
Hulljanak szét arczod rózsái:
— E sziv Te hozzád hű marad!

Sz. Kamilla.

Feleletek.

D. Ilkának Medgyes Lajosról szivesen szolgálok némi felvilágositással. Azt tudom, hogy 1817-ben született Berkeczen, Erdélyben, tehát már nem fiatal ember. Azt is tudom, hogy 1844-ben Dées városa megválasztotta ref. lelki pásztorának, és ott mint lelkész és ember egyiránt közszeretetben és tiszteletben él. Irói munkásságának sok szép költeményt köszönhetünk, valamint hat protestáns imakönyvet is szerzett, a melyek közt a Protestáns nők imakönyve, kivált Erdélyben, nagy elterjedésnek örvend. Most már rég nem láttuk kedves nevét a hazai lapok hasábjain. E. Julia.

F. Máriának. Ha hozathat magának Pestről Forstingertől egy viztisztitó gépet, 20—24 frton fog egy csinosat kapni, ugy mindig tiszta folyóvizet ihatik, ha azonban sajnálja a költséget, ugy egy egyszerü, de igen jó móddal fogom megismertetni, mely szerint mindig tiszta ivó vize lehet, és a melyre egy „boldog pesti asszonyt“ a hires vizvezeték sárgás, némelykor még barna folyadéka is, megtanitotta. Ugyanis vettem egy legnagyobb nagyságu kőbödönyt, ennek széles szájára reá kötöttem nagyon erősen egy sürü, jó állapotban levő asztalkendőt, ugy azonban, hogy nem állt feszesen a bödönyön, hanem egy jó rakás faszenet tehettem reá. E faszénre öntöttem aztán a zavaros dunavizet és hagytam szép csendesen a szénen át a bödönybe csurogni. Mikor már nem hallatszott csurgása, ismét vizet öntöttem rá, mig a szükséges vizmennyiség meg volt. Aztán vigyázva leoldottam a kendőt és félretettem a szenet, a vizet pedig nagy merő kanállal öntöttem az asztalra való üvegekbe. E módon elbánva a vizzel mindig tiszta ivóvizem volt, és napjában kétszer öntve fel azt, az egész házat bőven láthattam el vele. A szenet 3—4 napig is használhattam, és csak azután hozattam mást néhány krajczárért. D. Elekné.

Az „egyszerü leányka“ kérdi: mi a naiv. — A naiv valami gyermekileg őszintét fejez ki: ez alatt ama természetes vagyis mesterkéletlen ártatlanságot értjük, mely nem tekintve a polgárosult világ szokásait, ezektől meglepőleg tér el vagy szóban vagy tettben. A naivságról nevezetes a tiroli köznép, mely az előkelőket is tézi. E nemben irtak: Sophocles és Virgilius; ujabban Lessing (Verner in Mina von Barnhelm), Czuczor (A falusi kis lány Pesten) Vörösmarty Mihály (Dél sziget). G. Nelluska.

Szerkesztői nyilt levelek.

M—ly J. urhölgynek Kettő meg fog jelenni, a harmadik — jó volna, ha volna, kimondani azonban nem tudom.

„A felfutók.“ Inkább egyet belőlük szépen apróra kidolgozva, mint igy valamennyit nagyjából.

„A mi czigányaink.“ Vettem köszönettel. Hanem a „Gyügyü“-vel majd megjártam. Már a nyomdában volt, mikor a „P. N.“-ban megpillantottam!

„Dalok.“ (K. J.) A miért rövidek, még nem dalok. A többi meg a miért hosszabbak, még nem költemények.

„Harmatcsöppek“, keserves csöppek.

Török József gyógyszertára, király-utcza 12. sz.

Glycerin-Créme

a legjobb bör- és arcztisztitó-szer.

Több év óta hatályos szernek bizonyult szeplő, napsütés, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesitése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalsági frisseségét tartják fönn. A folyékony glycerin-créme eltér az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-en kivül semminemü hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glycern-szappan

glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztit és élénkiti a bőrt, és e finom pipereszappan minden k vánt előnyeivel bir. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgypor (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédebb fehér szint adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. Hölgyeknel ugy férfiaknál is, borotválás után, nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár és 1 frt.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacetből készitve, a legártatlanabb arcz- és kézbőrtisztitó szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyukszemgyürük és essentia, ára 60 kr.

Főraktár: TÖRÖK JOZSEF gyógyszerésznél Budapestsu, király-utcza 12. szám.

Csak a valóban jó cikkekkel szemben érvényesité magát a verseny.

A Guyot-féle kátránytokocskák, melyek oly kitünő hatással birnak meghülés, hurut, valamint légcsőbajok és tüdővész ellen, számos utánzóra találtak. Guyot ur csak azon üvegecskékért áll jót, melyek cimkéjén aláirása három szinü nyomásban van feltüntetve. Ára 1 frt. 40.

Budapesten **Török József** „Szentlélek"-hez czimzett gyógyszertárában király-utcza 12. sz. a.

Cs. kir. szabadalmazott

egyetemes emésztőpor Dr. Gölistől.

Eddig még utól nem ért tett hatására nézve az emésztés és vértisztitás terén, s a test táplálásáua és erősitéséro nézve. Ez által naponkint kétszeri és sokáig folytatott használata mellett valódi gyógyszerré válik számos, még makacs betegségben is, mint p. o. emésztési gyengeség, mell-égés, a gyomor túlterhelése, a belek petyhüdtsége, ideggyengeség, mindennemü aranyeres bajok-, görvény, g uga, sápadtság, sárgaságban, valamennyi idült bőrbaj-, rák, időszakos főfájások, férges es köves betegségek, tulnyálkásodásban, stb. Ez az egyetlen és gyökeres szer a megrögzött köszvény és mellbajban (tuberculose,) Ásványviz gyógyaszatnál, ugy azelőtt, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerül is kitünő szolgálatot tesz.

Egy nagy skatulya ára: **1.26 kr.** Egy kis skatulya **84 kr.**

Főraktár Budapesten, Török József gyógyszerész urnál.

A hamisitástóli megmenekülésre figyelmeztetek mindenkit, hogy a valódi egyetemes emésztő-por Dr. Gölis pecsétjével van elzárva, s minden skatulya a védbélyeggel s kivülről ily czimmel van elzárva:

K. k. conces. Univ.-Speisen Pulver des dr Gölis in Wien.
Főszállitohely: Becsben, Stefansplatz 6. (Zwettlhof)

Párisi pecséttisztitó.

Kitünő jóságu szer, melylyel nehány percz alatt mindennemü zsir-, olaj-, szurok-, faggyu-, vaj-, kocsikenő, olajos festek-, hajkenő- és izzadság által b á r m i l y k e l m é b e n, a ruhában, selyemszallagban, bársonyban, keztyüben, bútorokban, szobakárpitokban, acélmetszetekben okozott pecsétet ki lehet tisztitani. Ára egy üvegnek 1 frt

---

Dr. Romershauser Szem-Essentiája

a láterőt fentartja, helyreállitja és erősiti,

főraktára **TÖRÖK JÓZSEF** ur gyógyszertárában Pesten,

király-utca 12-dik szám alatt van.

Ára 1/1 üvegnek 2 frt 20 kr., 1/2 üvegnek 1 frt 50 kr. Postán 15 krral több.

A k e n, az Elbe mellett.

A dr. Romershanser-féle szem-essentiának egyedüli készitője dr. GEISZ F. G. gyógyszerész.

SALICYLSAV-KÉSZITMÉNYEK,

Kielhauser H. okl. gyógyszerésztől és illatszergyárostól Gráczban.

A Salicyl-sav a drezdai dr. Heyden vegytani laboratoriumából, azon felette kedvező eredmények után, melyeket a dr. Kolbe, dr. Neubauer, dr. Wagner stb tanár urak kisérletei előidéztek, már világhirt vivott ki magának mint erjedést és rothadást akadályozó anyag, és nem csak fényesen érvényesül mindennemü belső bajok ellen, hanem czélirányos összetételben még fölülmulhatlan óvszer a bőrre, hajra és fogakra nézve, Anticeptikus hatása különösen rendkivüli; megakadályozza a sérült szervek rothadását, s ezzel együt eltünik az azzal járó kellemetlen szag is.

Salicyl-toilette-szappan	darabja	ára 50	kr.
Salicyl-toilette-viz	„	„ 7	„
Salicyl-fogpor	„	„ 50	„
Salicyl-fogpép	„	„ 60	„
Salicyl-szájviz	„	„ 60	„
Salicyl-hajkenőcs	„	„ 50	„
Salicyl-hintőpor (lábak izzadása ellen)	„	„ 50	„

Főraktár Magyarországra nézve: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten, királyutcza 12. sz.

PARFUMS EXOTIQUES

IMPORTÉS PAR LA

PARFUMERIE VICTORIA

PARIS — 47. Avenue de l' Opéra, 47. — PARIS.

YLANGYLANG	CHAMPACCA	MELATI
DE MANILLE	DE LAHORE	DE CHINE

Ára egy-egy üvegnek 1 frt 50 kr.

Illatszer porlasztó 2 frt.

Főraktár Budapesten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában, király u. 12. sz.

Gróf Beleznay Árpád fagyás elleni tincturája.

Mely az ekkorig ismert szerek közt a legjobbnak és leghathatósabbnak bizonyult be, s biztos hatása több bizonyitvány által meg van próbálva. Ára egy üvegnek 1 frt.

Gr. Beleznay Árpád bütyök és tyukszem-essentiája

a fájdalmat néhány óra alatt megszünteti s rövid idő alatt gyökerestül kiirtja, ára **50 kr.** és **1. frt.**

Minden régi köhögés ellen,

mellfájdalmak, sok évi rekedtség, torokbajok, s a tüdő nyálkásodása ellen a több orvos által megprobált.

fehér mellszörp,

oly gyógyszer, mely még soha sem használtatott a legkielégitőbb eredmény elöidazése nélkül. Ezen szörp már az első használatnál feltünőleg jótékonyan hat, sőt **a göresős** és **hög-hurutnál** zlősegiti a nyulós és megrekedő nyálka kiköhögését; azounal enyhiti a gége ingerlékenységét és rövid idő alatt eltávolit minden, ha még oly heves, sőt magát a legveszélyesb **szárazbetegségi köhögést, és vérhányást is.**

Ára 1 egész üvegnek **3.60**, egy fel üvegnek **1.80,** egy negyed üvegnek **90** kr. Becsomagolva üvegenkint **20**krral több.

Mayer G. A. W, Breslauban

Fogfájások bármily ne ülek, egy pillanat és biztosan eltávolittatnak az **az indiai fogkivonat** használata által, mely gyors és biztos hatása által nagy hirnevet vivott ki magának, egyszersmind az a legjobb **fog- és száj-tisztitó-szer.** Egy nagy üveg 1 frt, kisebb 50 kr.

RETOUCHE gyorsfestő-tinktura szakálra.

Ezen uj kitünő kompositió által képesittetve vagyunk, az egészségre minden legkisebb hátrány nélkül, s minden bőrpiszkitás mellőzésével, pillanatnyi rövid idő alatt a szakált állandóan szőke, világos barna, setét barna vagy feketére festhetni.

Festett hajminták a raktárban megtekintés végett ki vannak téve

Kapható dobozokban 2 forintjával a készitőnél Gráztban **Kielhauser H.** illatszerés és vegyészetnél, sarkantyus-utcza 3. sz.

Főraktár TÖRÖK JOZSEF ur gyógyszertárában Budapesten Király utca 12.

Megrendeléseknél kérjük a kivánt szin tudatását.

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 21-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

9. SZ.
Márcz. 2-dikán.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges hímzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Gyógyithatlan sebek.

(Elbeszélés.)

Balázs Sándortól.

(Vége.)

Tudtam, hogy ez emher nem ismer, hogy mit sem sejthet azon indokról, miért e kérdéseket tevém, és még is érzém, hogy arczom lángbaborul, mitha gyalázatom egy Kainbélyeg lett volna, melyet minden ember leolvashatna homlokomról! . . .

— Nyittasson ön szobát számomra, — mondám összeszedve magamat, hogy hangom nyugodt és közönyös maradjon.

A kapus csöngetett, szobámba vezettetém.

— Menjen ön Ecsedi báróhoz, — mondám a pinczérnek, — második emelet, hetedik szám, — és kérje őt nevemben, hogy legyen szives egy rövid látogatásra hozzám jönni, igen érdekes és fontos ügyben. Ha nevem után kérdezősködik, mondja ön, hogy régi ismerőse vagyok, ki e pillanatban érkeztem.

A pinczér távozott és nem sokára vissza tért azon jelentéssel, hogy a báró azonnal itt leend.

Nem soká kelle várakoznom.

Léptek közeledtek, az ajtó felpattant, s a báró belépett.

Midőn megpillantott, halvány lett mint a fal, s látható izgatottság fogta el.

Én már elkészitém magamat e találkozásra, s igy megtarthattam nyugodtságomat.

Szó nélkül üdvözlők egymást.

— Uram, — mondám neki, — nézze el, hogy ily későn jövök, de csak e pillanatban jöttem tudomására ittlétének, s egyetlen perczet sem akartam elveszteni.

— Szolgálatjára állok uram.

— Azok után, mik közöttünk történtek uram, ugy hiszem, mondanom sem kell, mely ügyben jövök.

— Tökéletesen értem önt uram. Mikor? hol?

— Holnap öt órakor . . . ban.

— Holnap öt órakor . . . ban.

Ezzel köszöntők egymást, s oda hagyám a vendéglőt.

Türelmetlenségemben már négy órakor a kijelölt helyen valék.

Vártam az öt órát annyi izgatottsággal, annyi vággyal, mint egy imádó szokta várni kedvese érkezését az első légyottra.

Megboszulom gyalázatomat, — gondolám magamban — vagy meghalok. Rám nézve mindkettő nyereség.

De Matild?! Ah, Matild! . . .

E pillanatban érezni kezdém, hogy szerelmem még nem enyészett el végkép, hogy reám nézve e nő még nem vált egészen érdektelenné!

Aggódni kezdék jövendőjén.

Mi lesz e szegény nőből, ha kedvese talál elesni, mert hogy visszatérjen hozzám, hogy elfogadjam őt, én ki férje vagyok, kit oly gyalázatosan megcsalt, férje, ki kedvesét meggyilkolta, arra nem is gondolhaték.

De hát mi lett belőlem, midőn odahagyott?! Mit szenvedtem én, midőn megtudám, hogy mást szeret, hogy egy más karjai közé vetette magát?!

E szenvedések emlékére gyöngédbb érzéseim tovatüntek, s helyeiket a legélénkebb bosszuvágy foglalta el.

— Meg fogom magamat boszulni mindkettőn, — kiáltám vad gyönyörrel — még akor is, ha én halok, mert emlékem és árnyékom szüntelenül közöttük leend háborgatni, keseritni szerelmüket. És ha e szerelem egyszer megszünik, akkor föltámad keblükben a bánat, az önvád,

s mig én egyszeres halállal halok meg, addig ők százszoros halállal keblükben lesznek kénytelenek élni! . . .

Végre elérkezett az annyi türelmetlenséggel sovárgott idő.

A város tornyai, melyeknek csengését még nem nyelte el a nappali zaj, négy órát vertek.

Türelmetlenkedve tekinték azon utra, mely a városból ide vezetett.

Senkit sem láték, az ut üres volt.

Mint lehet valaki ily ügyben pontatlan?! — kiáltám toppantva boszuságomban — s járkálni kezdék, szemeimet minden pillanatban azon utra forditva, melyen érkeznie kellett.

Egy negyedóra telt el és senki sem jött.

Ezt egy másik követé . . . egy harmadik . . . eltelt egy óra és még sem érkezett senki!

Bizonyára eltévesztette a kijelölt időt! — mondám magamban, — mert minden gyűlöletem mellett, nem akartam feltenni, hogy szándékosan nem jelent meg.

Várjunk még egy órát! E másik óra is eltelt, a nélkül, hogy megérkezett volna!

Föllázadtam ez ember jellemtelensége és nyomorusága felett!

Tehát ily emberért hagyott el azon nő, kit annyira szerettem! . . . Nem tartoztathattam vissza könnyeimet, sirtam, soká . . . soká . . . de midőn megszüntem sirni, érzém, hogy nem szeretem őt többé! . . .

Rögtön a vendéglőbe siettem.

— Ecsedy báró?

— Elutazott.

Készen voltam e hir hallására, de életemnek felét odaadtam volna e pillanatban, ha ez ember nem szökött volna meg a viadal elől. Önérzetem kétszeresen érezte magát megalázva, hogy ily embernek áldoztattam fel! . . .

Találhattam volna módot fölkeresni őt s kényszerithettem volna a párviadalra, de azon pillanat óta, melyben megszüntem Matildot szeretni, nem találtam érdemesnek többé sem őt, sem nyomorult kedvesét boszumra, s elhatároztam, többé mit sem gondolni velük, s sorsukra bizni őket!

Néhány nap mulva odahagyva Olaszhont, visszatértem hazámba.

A véletlen összehozott önnel . . . Megláttam önt, s az első pillanattól kezdve szeretni kezdém . . . Ön kegyetlennek és érzéketlennek mutatá magát irántam . . . de végre . . . végre . . .

— Tied vagyok! — susogta a fiatal nő.

* * *

Mi sem lenne könnyebb, mint e most már boldog párt elhagyva, egyszerűen azt mondanom, ők feltalálták egymást, s ezzel kölcsönös szerencséjüket.

De fájdalom nem tehetem.

Nekem tudatnom kell önökkel, hogy e fiatal embernek és ifju hölgynek nem volt megadva boldogokká lehetni.

Az orvos baljóslatai fájdalom, teljesedésbe mentek és Juliát mellbaja még azon nyáron sirba vivé . . .

Vértei sebéből felgyógyult . . . ujabb sebekre . . . de melyek soha sem gyógyultak be! . . .

A báró és Matild?

Nem tudjuk, a világ mely részén kóborognak, de egyet tudunk, hogy van valaki, ki bizonyára figyelemmel kiséri őket, — s e valaki: a Nemezis!

Büvös óra.

Peterdi Józseftől *)

Ah, mennyi csáb e félhomályba'.
E halk, merengő csendbe'!
Meg-meg reszket a gyertya lángja
Virágillattól körül lengve . . .

Kanárid szárnyát összevonva,
Lankadtan figyel, ámul;
Csak egyet-egyet szól titokba'
S szeme lassan álomra zárul.

Virágaidra minden titka
Leszáll e bűvöletnek,
Kaméliáid rejtve, nyitva
Mind édes szerelmet lehelnek.

Csodálatos! édes testvéred
A lassan-nyiló-málva
Mint varázs-szóra mostan ébred
E késő pillanatra várva.

Zárt szirmait a titkos vágyak
Egyenkint föloldozzák —
Mély üdvözletül illatának
Bóditó árját szórja hozzánk . . .

Igen! Hallod oh édes angyal,
Léptit a szerelemnek? . . .
Siess elé mosolygó ajkkal —
E vendég minden bút feledtet!

Váczi-utczai történet.**)

Vajon igaz-e, hogy a házasságok az égben köttetnek? Valóban, a mennyei szeráfok birodalma az első és legmagasabb császári királyi házassági közvetitő intézet! Mindenesetre nagy hiszékenység kell hozzá, föltenni az ég angyalairól, hogy ezek nem tartják méltóságuk alatti dolognak, mindenféle szerencsésen végbemenő, de gyakran szerencsétlenül végződő házasság megkötésénél a „közvetitők“ szerepét játszani. Hanem persze már csak abban a hiedelemben is boldog az ujdonsült férj és nő, hogy az ő házasságuk körül olyan magas rangu és előkelő közvetitők működtek közre, „a hangversenyző iránti szivességből“, hogy most — a concert-saisonban — korszerű kifejezést használjak.

Nem tudom, az én nyájas olvasóim között hány ilyen boldog hivő van. E soroknak mindenesetre az a céljuk, hogy egynéhány hivőt a hitetlenek táborába csaljanak át, elmondva nekik egy házasság történetét, mely az angyalok karának éneke s Gábor főangyal áldása nélkül, de azért mindkét érdekelt fél teljes megelégedésére ment végbe.

*) Prém József ismert fiatal irótól, ki ezentul e név alatt fog irni.

**) A szép tehetségü ifju szerző közelebb megjelenendő kötetéből.

A váczi-utczában van egy nagyon látogatott üzlet, a melynek tulajdonosa H. ur (kell-e mondanom, hogy ez nem az ő valódi neve?); „pour amateurs“ árulgat mindenféle ritkaságokat, csinos csecsebecséket, mesés drága árakon. Ez az üzlet valóságos kis muzeum; értékes ódonságok mellett föl vannak benne halmozva mindenféle értéktelen „nouveauté“-k. E sok holmi között pedig — a mint H. ur maga mondta, — a legszebb és legdrágább darab volt egy „cassette.“ Gondolom, valamiféle drágakövekkel is ki volt rakva. Persze nagyon sokan alkudtak rá a mi szép fővárosunk szép közönségének azon részéből, a mely ujévi, karácsonyi vagy más gyöngéd meglepetés kedveért könnyen költhet széditő nagy összeget. De mikor az ára oly rendkivül magasra volt szabva! A „cassette“ csak ott hevert hónapokig, folyton bámultatva az üzlet habitüéi által, a kik a követelt óriási ár hallatára csak a fejüket csóválták, de a tárczájukat meg nem nyitották. Már ugy látszott, hogy nem is akad rá vevő.

Hanem Bükkházy báró nem az az ember, a kinek valamely ár nagyon magas, főleg ha arról van szó, hogy gyüjteménye számára egy szép kabinet-darabot szerezzen be. Ez a fiatal báró, egyike a főváros leggazdagabb mágnásainak, ezreket költ évenkint az ő „ritkaságok kabinet“-jére, a melyben mindenféle ócska fületlen edények vannak az őskorból a legszebb harmóniában odaállitva, izléses sévres-i füles (és nem kevésbbé drága) theás-csészék mellé. Ő rá mondta egyszer egy kilencz águ koronával megáldott, (de különhen feddhetlen előéletü,) kaszinó tag:

— Jobb volna, ha ez a kedves báró a pénzét inkább a balletre költené, mint ezekre az apróságokra!

Bükkházy báró azonban, (bár ő is kaszinói tag,) nem költ semmit a nemzeti szinház tánczkarára, bár annak egyes tagjai iránt az aggkort megillető tisztelettel viseltetik, hanem megvette a casette-t és hazavitte magával józsefvárosi palotájába.

Otthon pedig a nemes bárónak nem volt más dolga, mint iróasztalához — (szintén ereklye; a mult században Kaunitz herczeg irt rajta,) ülni, és megirni egy valahol Sárosmegyében vadászó barátjának, hogy ő tegnap a nemzeti szinházban a „Piccolino“ opera előadása alatt meglátott az övével szemben lévő középpáholyban egy bájos angyalt, egy oly szép hölgyet, a kihez hasonló még meg nem fordult a nemzeti szinház nézőterén, sem operai sem drámai előadások alkalmával, (pedig ez utóbbiak alatt a szini képezde növendékei is jelen vannak) s hogy az ifju hölgy egy öreges ur társaságában ült, és hogy ő (már mint a báró,) le sem vette róla a szemét, nem látott és nem hallott semmit az operából, (a mi nem lett volna baj, ha „Cinq-Mars“-t adták volna elő,) hanem rohant le a kapushoz, megtudta tőle, hogy az öreges ur Bánkfalvy képviselő Nógrádmegyéből, az ifju hölgy pedig annak egyetlen leánya; tegnaptól fogva páholybérlők, lakásuk Sándor-utcza, 59. sz. stb.

Az ily módon megirt levelet aztán, kissé megkönnyebülten az édes titok édes terhétől, egyelőre az uj casset-be rejté, quasi re bene gesta lefeküdt, s hosszas ábrándozás után el is aludt, és álmodott mindenféle kuszált homályos jelenetekről: Nógrádmegyéről, „Piccolino“-ról, a nemzeti szinház portásáról stb. Csupa olyan dolgok, a miről rendes körülmények között Bükkházy báró nem szokott álmodni.

Másnap reggel még ágyában hever e történet hőse, midőn a bejelentési etiquette törvények mellőzésével, a komornyik félre lökésével és más szabályellenességekkel, berohan hozzá H. ur, a váczi-utczai üzlet tulajdonosa, és lélekszakadva előadja az álmából lassan-lassan fölocsudó bárónak, hogy ő a casette-t nem hagyhatja nála; inkább visszafizeti az árát duplán, de azt birtokába vissza kell keritenie.

— Minden áron! Érti ön, báró ur, „minden áron!“

— De hát, kérem, magyarázza meg nekem, hogy miért adjam én vissza a cassette-t? Ha az önre nézve olyan nagyon fontos, akkor lemondok róla szivesen a „vételáron“ is.

Ekkor aztán H. ur hosszasan fejtegette, hogy ő csak feledékenységből adhatta el a bárónak a cassette-t, mely már ezelőtt el volt igérve egy urnak, a ki azt valakinek névnapi ajándékul szánta. Már most renommée-ja érdekében kéri a nemes bárót, bocsássa rendelkezésére vissza a cassette-t, ő iparkodni fog egy hét alatt Párisból egészen hasonlót hozatni!

A báró, félig álmosan beleegyezik. Csak vigye, ott van mindjárt a tintatartó mellett. S mialatt H. ur diadalittasan, a megmentett „corpus delicti“-vel hóna alatt, és megmentett reputációja lelket emelő érzetében elrohant, tovább szőtte a megszakitott derült álmokat.

A vigjátékokban, novellákban és egyebütt igen szép és rokonszenves szerepre hivatott „véletlen“ ugy akarta, hogy a cassette vevője Bánkfalvy képviselő legyen, ki azt leányának szánta mai névnapja alkalmából . . . A mint H. ur a szép tárgyat rendeltetési helyére elküldötte, a képviselő ur azonnal belopta leánya szobájába, mindjárt az ennek ágya melletti éjjeli szekrénykére, hogy az ébredő azt rögtön észrevegye. Igy is történt. Mig dörzsölte ki a szép hölgy az álmot szemeiből, azonnal nagy elragadtatással bontja ki a cassettet, s a belőle kihulló levélből megtudja, hogy Bükkházy báró „egyedül őt szereti, nélküle számára nincs öröm a földön, s ha nejévé nem teheti, meghal . . .“

Csakhogy azt Irén kisasszony nem fogja megengedni, hogy a nemes báró (kinek szép férfias arczát gyakran bámulta szüzies ábránddal egy barátnője albumában) miatta meghaljon. Inkább nőül megy hozzá! De előbb bizonyosságot akar. E végből rögtön befogat és társalkodónője kiséretében H. urnak váczi-utczai üzlete elé hajtat.

— Uram, — szólitá meg őt, — volt e cassette már azelőtt is valakinek a birtokában?

— Ah . . . dehogy . . . épen nem.

— Mert látja, — folytatja a fiatal leány, — én egy levelet találtam benne.

E pillanatban megáll az üzlet előtt egy kocsi, a melyből Bükkházy báró ugrik le, rohan be és kiáltja:

— Az istenért, H. ur! tán csak nem küldte el azt a cassette-et? Egy levelet feledtem benne, a mely —

Ekkor meglátja a piruló és zavart leányt, és meggyőződik, hogy a levél jó kézbe jutott. Midőn e sorokat irjuk, már akkor az eljegyzés is megtörtént „lámpafénynél.“

Ime tehát egy házasság, a mely nem az égben köttetett, hanem a váczi-utczában. H. urnak valódi nevét azért tartjuk meg szerkesztőségi titoknak, mert nagyon sokan találnának hozzá menni — cassetteket vásárolni.

Milkó Izidor.

Messze földön...

Gáspár Imrétől.

Messze földön, szana-széjjel
Hagyogattam lelkem széjjel:
Itt is maradt, ott is maradt
Belőle egy véres darab.

Palástja rongy elől, hátul,
Rejtezik, fut a világtul;
Én Istenem, e világban
Ki boldogul... rongy-ruhában?

Az örök tegnap.

— Beszély. —

Blumenthal Oszkártól.

(Folytatás.)

— Mélyet . . . néha. Hivet . . . soha. Mikor valaki hűségről beszél velem, az ugy tetszik nekem, mint ha az ezermester azt igéri, hogy viaszból bástyákat vagy dinnyehéjból hadi hajót épit.

— Kegyed szegény, bárónő, szegény! És higyje el: nem cserélném be szellemének és szépségének összes gazdagságát szegénységének ez egy érzetével!

— Az istenért, uram, — viszonzá. — Ön megint érzelgős kezd lenni . . . és ezt csak a vékony ebéd után türhetem el. Tehát isten önnel addig is, isten önnel!

Ezt mondva ellebegett és világos nyári ruhája nem sokára eltünt a fák között.

Mily különös kiismerhetlen lény! Ha ily beszélgetések után elhagyott, a vonzódás és ellenszenv vegyes érzetét költötte fel bennem, a mi ijesztett és lélegzetemet fogta el.

— Idegenek vagyunk egymáshoz, — vallám be fájdalommal és haraggal. — És mégis . . . mily lelkesitő gondolat, ezt a dicsekvő sima aczélszivet a szenvedély tüzében megolvadni látni! . . .

Igy a barátom iránti aggodalomhoz még a fakadozó szerelem édes altatása is járult. A kedves ellenségnek természetesen nem adtam meg magamat ellentállás nélkül. De ha az ember valamely vonzalom ellen kezd küzdeni, nem kétségtelen-e akkor, hogy legyőzetik?

* * *

Szobámban levelet találtam Eriktől:

„Barátom! Gyötör a gondolat, hogy nagyon sokat és ép azért nagyon keveset mondtam neked. Vagy mindent vagy semmit sem kellett volna rád biznom. Most ép ugy fogsz hányódni kétség és tétova közt, mint én a nyilt visszaemlékezés közt. Erőt kell gyüjtenem a legyőzhetetlen elleni további küzdelemre. Azért néhány napra elutazom. Kamillát hátra hagyom veled. Uralkodjál magadon férfiasan. Gondolj arra, hogy az ő nyugalma egyetlen tulajdonom. Nem sokára majd viszontlátod

barátodat Erik.“

Ezek az irónnal sietősen irt sorok oly kivánságot tartalmaztak, melyet igen könnyen teljesithettem. Kamilla mindig vidám és odaadó volt.

Mi hárman bájos idyllt éltünk át. Beszélgetéseinkben a grófnő gyakran tüntette fel lelkének minden kellemét és mélységét.

A mig beszélt, lelkemben elmult az égető izgatottság; ünnepélyes engesztelődés ömlött szavaiból kinzott szivemre és nem egy megjegyzését irtam le utólag, melyet szándéktalanul és követelés nélkül mondott. Igy például a következő mondatokat, melyeket jellemzőnek tartottam Kamilla benső lényére:

Olvastam egyszer, hogy a statisztika kimutatása szerint, minden emberre átlag egy palaczk bor jut naponkint, mire egy szegény ember, ki erről hallott, fájdalmasan kiáltott fel: „Hol maradt az én palaczkom?“ . . . Hol maradt? Természetesen a gazdag pinczéjében, ki bőségben, uszott . . . Sokszor ugy tetszik nekem, hogy a boldogsággal sincsen máskép. A világon csak meghatározott mennyiségben jő létre, és ebből a földi lakókra a születésnél kimért rész jut. De itt is koldusok meg milliomosok vannak és hány kiált fel élete végén busan: „Hol maradt az én boldogságom?“ Azért az öröm teljében meglep néha a komor gyanu, hogy e gazdagsághoz csak ugy juthattam, hogy soktól meg lett vonva az ő része . . . szenvedésük büntársául érzem magam és csak szégyenkedve meg lopva, mintegy a közös nyomor háta megett, merek boldog lenni! . . .

Kivánatosabb előttem, nemes küzdelemben bukni, mint aljas győzelmet aratni. Ki nem nézi szivesebben a tengerbe hunyó, mint a mocsárra sütő napot? . . .

Az az ellenség, kiben csak egy csepp nagylelkűség is pezseg, nem győzheti le soha a védtelent . . .

Ha a világ börtön, akkor a levelek, a váltott pillantások a kopogtatást helyettesitik, melyről hallottam. Hányan, kik egymáshoz kivánkoznak, vannak külön szobába zárva! A kopogtatásban minden emberi viszony meriti ki magát. És mert ez a nyelv oly nehéz és hiányos, félreértések fordulnak elő. Csak a szerelmesek mentvék ettől, mert nem kell szólniok, hogy egymást megértsék . . .

Régente bátorság kellett a kétkedéshez. Most majdnem nagyobb bátorság kell a hithez. Van bizony elég gyávaságból istenkáromló . . .

— Ha jó tetten kaptak rajta, ugy szégyeltem magamat, mintha erkölcstelen volna, áthatlan fátyollal a vizsgáló szemek elől el nem rejteni azt . . .

— Ha egy nagy költőt akarok olvasni, mindig ugy érzem magam, mintha diszruhába kellene öltöznöm: leirhatlan félénkség és alázatosság tölt el, mint kit kegyelemből hivott meg gondolati ünnepére, és fenséges kinyilatkoztatásai fölötti lelkesedésemen kivül még az az örvendő büszkeség is felemel, hogy ő, a nagy ember, bizalmára méltat . . .

Hasonló más tartalmas mondásokban nyilatkozott nemes női lelkülete, mig a bárónő folyton hű maradt magához: mindig gunyolódott és pajkoskodott, mindig kivánatos és — érzéketlen volt. Közlekedésünk fesztelensége daczára kigyóként siklott ki minden közeledés elől és mint a pezsgő annál jobban hevit, mennél hidegebb, ugy ő is ép ezzel fokozta vágyodó nyugtalanságomat.

* * *

— Ma engedned kell, Juliám, — kezdé Kamilla egy délután, — és velünk együtt az erdőbe sétálnod. Sétálás! Érted?

— Értem, hogy lábaim ellen merényletet akartok elkövetni.

— De az ut nem hosszu.

— No, nem bánom. Engedd meg legalább, hogy arra való czipőt huzzak fel . . . ön pedig (itt hozzám fordult) ne szidjon le nagyon, mig szobámban vagyok. Hallja?

Midőn távozott, Kamilla nevetve szólt:

— Azt hiszem, intése fölösleges volt, ugy-e?

— Sok kifogásolni valót látok barátnénkon.

— Hát önt nem igézte volna meg? . . . Uram, azt hiszem, ön képmutató! (Itt ujjával fenyegetett és oly elragadólag hitetlenül mosolygott, hogy alig titkolhattam el zavaromat.) No, ez igen természetes. Hisz a bárónő engem is, a ki pedig olyan félénken nézek a világba, ugy körülfogott egykor pajzánságának arany fonalával, hogy mindent megtettem, a mit játszi szeszélye csak parancsolhatott.

— Félek, hogy kaczér.

— De uram!

— Nézze csak öltözékét.

— Nos? Hát nem mindig igen egyszerű a ruhája?

— Az. De feltünően egyszerű.

— Mily éles megjegyzés.

— És . . . beszéde!

— Pompás!

— Az. Igaz. De kegyed egyszer tűzi játékhoz hasonlitotta szeszélyének csillogó tarkaságát . . .

— És tán hibás ez a hasonlat?

— Helyesebb, mint talán maga is kivánná. Igazán . . . tűzi játék! Serczeg ,de nem melegit.

— Éz ezt oly meleg hangon mondja? . . . Ismétlem, ön képmutató . . .

Igen, az voltam. És senki sem félt jobban attól, hogy még is igazam van — mint én.

* * *

Az erdőben Kamilla egyizben virágokat keresve hátra maradt és én magam mentem a bárónővel.

— Ez a vidék, — jegyzé meg hirtelen, ugy emlékeztet Tannenburgra és ezzel a benyomással mindig feltűnik előttem Lugani Marietta énekesnő képe.

— Kegyed már emlité egyszer ezt a nevet. Mi van vele?

— Szomoru története van, mely néhány szóval elmondható.

— Kérem, mondja el.

— Lugani Marietta ünnepelt énekesnő volt Flórenczből és a ki ismerte, nem tudta eléggé dicsérni nagy művészetét és mocsoktalan életét. Magától értetik, hogy a világok ezen legjobbikában ennek a derék és tiszta teremtésnek kegyetlen sorsának kellett lennie. Marietta . . . művészi buzgalma folytán, gyógyithatlan mellbetegségbe esett. Tannenburg volt állomásgazdag kinos utjának végczélja. Az olasz orvosok lemondtak róla. Egy német ezt a fürdőhelyet ájánlotta neki végső menedékül. Mi is mindnyájan azt hittük és reméltük. Nem is akartunk gondolni arra, hogy a kedves olasz nővel eltöltött idő csak bucsuzás, viszont nem látásra. És még is. Minden hiába volt . . .

— Szomoru sors . . .

— A legszomorubb, hogy a szegény maga volt az egyedüli, ki nem hitt gyógyulásában. Tiszta öntudattal közeledett a sirhoz. És tudja-e, hogy soha sem panaszkodott?

— Mily megkapó!

— Bizony, csodálatra méltó volt nyájassága és önmegadása, melylyel halálát minden nap várta. Egyik imádója két versszakot irt neki Hartmann Mórtól, melyek nagy igazsággal tükrözik sorsát:

Nem sokára meghalsz, te tudod,
Mégis mily vidám mosolyod,
De ez szétmarczangolja szivemet
Az én hű szerető szivem.

Ha nem fáj is kora halálod,
S elszántan, bátran azt kiállod,
De könyörülj az én szivemen —
Oh vigasztalj és sirj velem . . .

Ez, mellesleg megjegyezve, az egyetlen költemény, melyet könyv nélkül tudok.

— És talán az egyetlen visszaemlékezés, mely nem csupán fejében, hanem szivében is él?

— Meglehet. De különös okból, a miről önnek fogalma sincs.

— Miért akarja elrontani pillanatnyi nemesebb érzését? Ha tudná, mennyire szépitette, dicsőitette az a kedves kifejezés, melylyel a verset elmondta . . .

— Azt akarja, hogy hiuságból néha kedélyes legyek? hogy bensőséggel kendőzzem magam és érzést rakjak magamra? Nem rosz gondolat, csak hogy nem uj . . . De tudja, mi jut eszembe?

Tüzes barna szemével kihivólag nézett rám és pajzán nevetés gerjedezett ajkán.

— Nem tudom, — mondám elfogultan.

— Hogy ön rosz uton jár.

— Miért?

— Mert azt akarja, hogy én önhöz hasonló legyek és ez rosz jel!

— Engedje tehát bevallanom, mit nem titkolhatok el . . . engedje, hogy szivem mélyéből . . .

— Az istenért! — szakitott félbe. — Szót se többet! Vagy vakmerően szétrombolja közlekedésünk fesztelenségét . . . De kár, hogy ön is a szokásos vallomást tette! Pedig olyan szép reményekre jogositott . . . De vigasztalódjék . . . nekem nincs tehetségem a szerelemre.

Ezt mondva, mosolyogva nyujtotta nekem kezét. Tekintete nyugodt volt, hangja pedig barátságos.

Nem tudtam hinni kedélyének ilyen csillogó ürességében és azért a fájdalom küzködött bennem — a reménynyel.

* * *

Erik haza érkezte hirtelen megzavarta az idyllt.

Épen felöltöztem és ábrándos gondolatokkal foglalkoztam, midőn egy inas lépett szobámba és jelentette, hogy a grófnő a kertben vár rám.

— Nem jött semmi hir a gróf urról? — kérdém.

— A gróf ur tegnap későn este érkezett meg.

Lám, lám. És Kamilla beszélni akar velem! Nem minden elfogultság nélkül követtem hivását.

(Folytatása köv.)

A házi ipar érdekében.

Ujabb időben nagy gondot forditanak nálunk a házi iparra. Élesztik a kedvet, megmutatják az arra való módokat és eszközöket, és méltán, mert a házi ipar időtöltés is, hasznos is. A családtagok csak a rendes foglalkozás után fennmaradt időt töltik mellette, ma egy órát, holnap megint egyet, és idő jártával mégis van látszatja, a vagyontalanabbnak egy kis mellékjövedelme, és a va-

gyonosabbnak is szép összegre rugó meggazdálkodása, a mennyiben maga készit magának sok olyat, a miért különben pénzt kellene kiadni. Ismerek egy uri embert, a ki szabad óráit esztergályozással tölti. Csupa kedvtelésből, mert nincs rá szorulva, és polgári állása is előkelő. Mégis nem csak saját házát, hanem számos rokonáét és ismerőseét is mindennel látja el évek óta, a mi esztergályozási munkára csak szükségük van, lehet mondani, jó sokra megy már, a mi pénzt maga és ismerősei meggazdálkodtak ezáltal, és a mellett egészséges is az ilyen mellékes foglalkozás, testre-lélekre, férfira, nőre egyaránt. Csak örülni lehet tehát annak, hogy egy idő óta ugy buzditják a családokat a házi ipar gyakorlására.

Csak az, hogy — legalább a mennyire én tudom, — nagyobb részben olyan házi iparra buzditanak, a melynek gyakorlatára nagyobb testi erő szükséges, ilyen a furás, faragás, gyalulás stb. és azért a testi erőben gyöngébb nő nem igen foglalkozhatik vele még szabad óráiban sem; vagy pedig olyanhoz, a melynek gyakorlatára külön műhelyek, szerszámok, vagy külön feldolgozási anyagok kellenek, és minthogy ezeknek beszerzése költséggel jár, sokan a legjobb akarat mellett sem birják ama szerszámokat vagy anyagokat beszerezni. Mert, a költség ha nem nagy is, mégis csak kiadás, és nem telik rá mindenkinek, még akkor sem, ha hasznot hajtana is. Vegyük például az elébb emlitett esztergályozást. A szerszámokon kivül még mindenféle fa, enyv stb. kell hozzá, ezt mind pénzen kell venni, és — nem telik mindig, legalább nagyon soknak nem.

A legkevésbbé költséges házi ipar kétségkivül a szalmafonás, azért azt lehetne hinni, hogy ezen iparral mindenki foglalkozhatik, a kinek csak kedve van hozzá, pedig nem ugy van. Mert nem minden szalma alkalmas fonásra; vagy nagyon vékony, vagy nagyon durva; vagy könnyen szakad, vagy nem eléggé hajlékony; azért sok vidékünk van olyan, a hol a szalmafonás nem válhatik általánossá, azt nem is emlitve, hogy nem egy olyan vidéke van drága hazánknak, a hol csak a zabszalmából terem a népnek, és ebből sem annyi, hogy a házi iparra is jusson belőle, — még ha arra való volna is, — levén az ott kedves téli takarmány a lábas jószág számára.

Azért talán nem lesz időn és helyen kivüli dolog, ha e lapok jó háziasszony olvasóit a házi ipar oly ágára figyelmeztetem, a mely egyikében sem szenved az érintett fogyatkozásoknak. Nem kell hozzá különös nagy testi erő, azért a nő is könnyű szerrel végezheti; a hozzá való szerszám, vagyis készülék sem jön sokba, és mikor egyszer megvan, eltart egy egész életre, sőt még az unokákra is átszállhat; a mi pedig a feldolgozási anyagot illeti, az mindenütt bőven találkozik, és pedig ugy, hogy egyetlen krajczárba sem kerül, — akár csak a rongy.

Valóságos is a rongy az, a minek már semmi hasznát nem veszszük, kisöpörjük, ez a hozzá való anyag, ezt kell csak összegyüjtögetnünk, összerakosgatnunk, és mikor jó sok van belőle, mire használhatjuk?

Arra, hogy eléggé csinos lábszőnyeget készitünk belőle.

Nem mondom, hogy diszes termekbe való szőnyeget, de hiszen a házi iparnak nem is az a tulajdonképi czélja, hogy diszmunkákat állitson elő; hanem inkább az, hogy a mire leginkább van szükségünk, azt tudjuk vagy magunk előállitani, vagy legalább lehetőleg olcsón megszerezni. Már

pedig a szőnyegek közül, a melyeket szobáinkban, előszobáinkban használunk, van olyan, a melyik csak diszül szolgál, és ez rendesen szép pénzbe is kerül, de van olyan is, a melyikre szükségünk van, a tisztaság és egészség végett, és pedig rendesen nagyobb mennyiségben, azért nagyobb szolgálatot is tesznek a diszszőnyegnél; az ugynevezett járó-szőnyegek azok, (Laufteppiche), és ezt állithatjuk elő magunk abból a rongyból, könnyű szerrel, és egy kis figyelem mellett, eléggé csinosan és izlésesen.

És mert ugy tudom, hogy a „Családi Kör“-nek nagyon sok takarékos jó nő-olvasója van, megkisértem rövideden leirni az ilyen szőnyeg előállitási módját.

Természetesen szőni kell, a neve is mutatja. Csak hogy a szövése nem nagy mesterség, a szövőszéke, vagyis: szátvája is csak akkora, mint a közönséges kártyázó asztal, azért igen kevésbe is kerül; megcsinálhatja minden asztalos, ács, molnár vagy valamire faragó is, és mikor megvan, bárhol a házban föl lehet állitani, és ha kissé szebben van megcsinálva, egyáltalában nem disztelen házi butor.

És mikor ez megvan, az összegyüjtögetett rongyra kerül a sor.

Ezt mindenek előtt félujjnyi darabokra kell vagdosni, és egyiket a másikhoz hosszu szalagra férczelni. Ez meglevén, a szalagot felgombolyitjuk, és félre teszszük használatra. Mert elébb jó erős és kétszer összesodrott, közönséges vastag fonalat veszünk, börzsönyfőzetben megfestjük vörösre, megszáritjuk, kiszáradás után 20—30 méter hosszu darabokra szétvágjuk, és annyit csavarunk belőle a szátva hátsó tengelyére, a hány nyilása van a bordának. Mert minden szál fonalat keresztül kell huznunk a nyüstön és bordán, ugy feszitjük aztán a szátva első tengelyére. Ha ez meg van, akkor a rongyszalagból annyit veszünk az átvetőre, a mennyi csak lehetséges arra, hogy a vetélő könnyen járhat a fonalak közt. Ennyiből áll az előkészület. Most hozzá fogunk a szövéshez, és ez már olyan könnyű dolog, hogy utasitás sem kell hozzá, és egy kis jóakarat mellett akárki végezheti. És az előkészités is egy kis gyakorlat után olyan könnyen megy, hogy öröm nézni.

Nem kell hozzá sok idő és megvan a szőnyeg, tetszés szerinti hosszuságban, és olyan szélességben, a milyen szélességű az átvető. A rongyszalagot pedig szinek szerint osztályozzuk, hogy mindig egy-egy szin végig huzódjék a szőnyegen, például fölváltva veresből pár sort, feketéből szintén pár sort, és igy tovább, és ha egy kis gondot forditunk rá, a csikok is elég tetszetősen váltakoznak rajta, különösen távolabbról nézve, de minek is közelről nézni a lábszőnyeget?

És csak az első ilyen magaszőtte szőnyeg készüljön, tudom, hogy a jó háziasszony soha sem ad ki többet ilyen dologra egy krajczárt sem, hanem mind a házban készül, a mennyi csak kell, annyira könnyű és kedves munka, öregnek-fiatalnak egyaránt.

És ágy elé való szőnyeget is lehet belőle csinálni. Tudniillik tetszés szerinti hosszura elvágjuk, megbéleljük, és — szintén itthonn készült — rojttal körülszegjük.

Nálunk Felső-Magyarországon sokat látni ilyen szőnyeget, innen ismerem, és azért szeretném, ha drága hazánkban mindenütt házi ipar utján készülnének az ilyen lábszőnyegek.

Gy. B. Antónia.

Bál parancsszóra.

(Jelenet az északamerikai szabadságharczból.)

Az utolsó amerikai szabadságharcz vége felé történt. A déliek ügye már-már veszve volt, az északiak serege diadalmasan nyomult előre és Sheridán tábornok Winchesterben az ellenség földjén ütötte fel hadiszállását: e közben a déliek vezére, Moseby csupán guerilla-harczra szoritkozott s napról-napra több tért vesztett.

Winchesterben egy reggel, midőn Sheridán tábornok szobájában ülve, szokása szerint erősen pipázva a térképet tanulmányozta, egy Mr. Harry Levingstone nevű egyént jelentettek be nála. A bejelentés után mintegy 50 éves koru férfi lépett be s a szokásos üdvözletek után előadá, hogy ő és családja igen megtisztelve éreznék magukat, ha a tábornok és a főbb tisztek becses megjelenésökkel szerencséltetnék az egy órányira fekvő gyarmatukon holnap rendezendő tánczestélyt. Sheridán megköszönve a meghivást azt elfogadta.

Ugyan ezen nap estéjén egy öreg néger lopózott be a főhadiszállásra, a hol mint gyanus egyént elfogták. Az öreg hangosan felkiáltott: „Sheridán tábornokkal kell beszélnem.“ Sheridán ezt meghallván, kinyitá az ablakot s maga elé vezetteté az öreget. „Nos öreg, mit akar mondani“, szólt a tábornok. „Én egyedül ohajtanék tábornok urral beszélni.“ „Tehát vonuljatok őrhelyeitekre, fiaim“, szólt a katonákhoz a tábornok.

Miután a katonák eltávoztak, Sheridán beszélésre hivta fel a négert. „Tábornok urat — kezdé a beszédet — mivel értem és testvéreimért harczol, meg kell mentenem a legnagyobb veszélytől. Uraságod tánczestélyre van meghiva Levingstone urhoz? Tudja meg, uram, hogy az a rosz Moseby önt el akarja fogatni a tánczestélyen főbb tisztjeivel együtt.“

— Honnan tudod ezt, jó öreg? — kérdé őt a tábornok.

— Nekem, — felelt a néger, — mint öregnek nem lehetett fegyvert fogni s ott kellett maradni Levingstone urnál, tegnap hallottam mindent az ablak alatt. A környéken sok rosz embert rejtettek el s azok el akarják fogni a mi felszabaditónkat.

A néger elhallgatott a tábornok pedig hosszu lépésekkel sétált fel s alá, mig végre megállt a néger előtt.

— Jó öreg, légy hallgatag, ne szólj senkinek se e dologról. Térj vissza uradhoz s ha igazat beszéltél, meg fogsz jutalmaztatni. Most jöjj! — Sheridán maga kisérte le az őrökig s ott megparancsolá, hogy az öreg négert bocsássák szabadon. Ezután visszatért szobájába kezeit vigan dörzsölgetve s ismét pipára gyujtott.

Másnap egy őrnagyot hivatott a harmadik Conecticut ezredből, a kinek titkos parancsot adott. A két katona nevetése tanusitá, hogy e komoly szolgálati parancson kivül még más is van a dologban.

Az őrnagy eltávozása után az egész tisztikar megkapta a parancsot, hogy estére teljesen készüljön fel.

Délután négy órakor egy főtiszt kiséretében nyitott kocsiba ült a tábornok s félóra alatt kiértek Levinystone gyarmatjához.

Itt a verandán vidám férfitársaság fogadá a tábornokot, s azon körülmény, hogy nem jött kisérettel, csak növelte a vidámságot. Levingstone ur bemutatá a férfiaknak a legvitézebb és legbarátságosabb tábornokot s azután a nagy terembe vezeté őt, a hol számos nő volt báli öltönyben. A hölgyek a lehető legnagyobb nyájassággal fogadták Sheridánt.

Vigan folyt a társalgás, midőn egyszerre mint villámcsapás hangzottak fel az ablakokon és ajtón a puskaagy ütései s azután kék ruhába öltözött katonák jöttek elő. Az egész uri és női társaság halálra rémült, csak Sheridán sétált vigan, dörzsölgetve kezeit; odalépett a majdnem sóbálványnyá változott házi urhoz s igy szólt:

— Uram Levingstone ur s tisztelt uraim! Köszönöm a házi urnak szives meghivását, azonban engedjék meg, nekem a törvény azt parancsolja, hogy én ne magamhoz, hanem a jó Lincolnhoz hivjam meg önöket Washingtonba. Ott majd a haditörvényszék fog itélni önök fölött. Uraim, önök el vannak fogva!

Ezzel a hölgyekhez fordult az élczes tábornok és igy folytatá beszédét:

— Bocsássanak meg hölgyeim, hogy kegyeteknek kellemetlenséget okoztam, de a katonának első dolga a kötelesség teljesitése. Különben, hogy kárpótoljam kegyeteket, miután itt férfiak hiányában lehetetlen a mulatság folytatása, van szerencsém kegyeteket hölgyeim a főhadiszállásra meghivni, a zárt kocsik készen vannak s a beszállásnál gránátosaim segiteni fognak. Magamat ajánlom, a viszontlátásra, hölgyeim!

A tábornok ezután a legnagyobb nyugalommal távozott s lovára ülve — melyet katonái el — elvágtatott. Midőn Sheridán Winchesternek legelőkelőbb szállójába a „New-York house“-ba érkezett, a tisztikar már teljes számmal össze volt gyülve s a terem a lehető legszebben feldiszitve. Ezalatt a nők kocsikba ülve vonultak Winchester felé. Elképzelhető a nők remegése és félelme, mert azt gondolták, hogy legalább is fogságba vettetnek. Milyen nagy volt meglepetésük, midőn a kocsisok a New-York house elé hajtva, ott csinos tisztek fogták őket karon s vezették fel a pompásan feldiszitett tánczterembe. Itt Sheridán tábornok barátságos mosolylyal fogadá őket, miközben a zenekar a Yanke doodle hangjaival üdvözlé a báli vendégeket, önként értetődvén, hogy a fogoly nőkön kivül más nő nem volt jelen. A hölgyek nem tudtak meglepetésükből felocsudni; a legpompásabb frissitőkkel kinálták őket, szóval a leguriasabb módon láttattak el. A táncz javában folyt már, a nők szótlanul, duzzogó arczczal tánczoltak. Egy óra mulva Sheridán, az élczes tábornok jelt adott s a zene elhallgatott; az épen most oly vidám fővezér komoly arczczal fordult a hölgyekhez.

— Hölgyeim, — szólt — kegyetek nem csak, hogy a lehető legmélyebben megsértették az amerikai vendégszeretetet, hanem aljas árulásnak is váltak részeseivé. Bizonyára én vagyok az utolsó, a ki a nők iránt való tiszteletből ily csekély büntetést szab ily rut bűnökre. Ezzel a kis revanche-chal nem csak a magam, hanem hazám érdekében is tartoztam. Jegyezzék meg magoknak, hogy a yankee — ha oly annyira gyűlöltetik is — a háborut emberi és törvényes módon vezeti. S ezzel isten kegyelmébe ajánlom kegyeteket. Nem ellenzem eltávozásukat, a kocsik készen állnak. Isten velünk!

Igy büntette Sheridán a vendégszeretet megsértését és az árulást. Heim Emil után: H. Á.

Heti tárcza.

Februárhó 26-dikán.

(Böjti tárcza.)

Abbé Julienne, vagy abbé Hyacinthe már készül a böjti szónoklatára; s én, a ki e „tárczát“ ... ugy vezetem farsangban és böjtben, mint bármely miniszter a magáét ... igyekszem helyettesiteni a Jézusrend fenntisztelt szónokait, betűimre porzó helyett hintek hamut, és beszélek a világi örömek hiu voltáról, vagy inkább magáról a világ romlottságáról.

Ugy ugy, keresztyén gyülekezet, vagy akarom mondani ... nyájas olvasó közönség, a világ romlik, és fővárosai hasonlók lesznek a pusztuló Babylon, Jeruzsálem, vagy Ninive romjaihoz.

Utazók vagyunk, a kik azt hiszszük, jó helyre igyekszünk. Pedig dehogy. Te ügyes keringő tánczosné, és mazurka-tánczos, számitsd ki, hány mérföldet tenne ki egyfolytában, a mit te hiu világi zene zsoltár-csufoló hangjaira végig rohantál. Nos, annyival vagy közelebb a pokolhoz.

Te bűnös világi kedvtelésekben megvénült gardes des dames, számitsd ki, hány pillanatot ásitottál agyon a báliterem falaihoz támaszkodva, s részvétlen nézve a te hajadon leányod őrült rohanását, talán épen a Luczifer karjain! Nos, milliószor annyit kell időznöd a fogcsikorgatások és bűnök bünhödéseinek világában.

Oh, meg vagy te romolva, bűnös világ. Chorálokat kellene énekelned, holmi kornevillei keringők és Mollinári-nóták helyett; poudre de riz helyett hamuval boritanod tenmagadat, s divatlap helyett olvasnod kellene ártatlan hajadon leányaid előtt a szorgalmas Mártha, és az ájtatos Mária történetét. De te fürtöket csavarsz a kegyes művek lapjaira, és elalszol az áhitatosság óráinál.

* * *

Vagy folytassuk csak a prédikácziót tárcza-nyelven.

Az immár csukott báli-termek tele voltak allegoriákkal. Nem akarom bővebben kifejteni, mennyire hasonlit egy ily terem holmi kivénült szivekhez; csillárok ragyogtak bennök, a dalok bezengték, s hófehér alakok lebegtek azokban fel s alá andalitó zenére. Deli tánczos boldogan jártkelt a szép delnők között, s vitte őket; kit egy fordulóra, kit pedig kettőre.

És most? Csönd honol minden szögletében. Ajtai csukva vannak. Csillárai kialudtak. Zenéje nem zeng. Egy pár sovány emléknemtő — mint valami kósza egér — botorkál benne fel és alá; elnéz — szegény — a buffetbe is, a hol nem találhat semmit. Éhen vesz.

* * *

Szerfölött érdekes allegoriát találtam az én hölgyeim ... toilettejeiben is.

A kék ruhát kiszoritotta a vadgalamb szin.

A sárgát a crême, és a chamois.

A zöldet itt-ott még mindig a tengerzöld.

Tehát az egész szineket a fél szin. Az ily fél szineket pedig tudvalevőleg két szin vegyülékéből nyerjük.

És ez a szin-betegség uralkodik az egész modern világban. Valóságos európai ragály; terjed el nyugatról keletre.

A kebel csak félig szerethet. Vagy szeretet az, a mit egymás iránt ma érezünk? Oh nem ugy van most, mint volt régen! A szeretet élénk, ragyogó szinébe vegyül belé az érdek mocskos eleme, s e keverékkel festették be Hymen rózsás fátylát, s a szerelem, vagy barátság hófehér lepleit.

S csupán a szintelenség halvány mécsese világit a politika nagy csarnokában is. A miniszter fél vallomást tesz, s körüle fél-hűség, fél-bizalom csoportosul.

Az itélet homályossá, halványnyá lőn a társadalomban. Feltaláltak bizonyos kifejezéseket, melyekkel műveket és egyéneket agyon vernek, másokba — mint üres hólyagba — életet lehelnek. Ime a poéta, kinek lelkében eszmék, mély érzelmek lángolnak, s dalai jól viszhangozzák, a mit egy sziv beszél; de a poéta lehet emberkerülő, ellenszenves, különcz, vagy félszeg, tehát itélete igy fog hangzani: „Dalai, ha maga komoly ember volna, érnének valamit.“ Im, az egyoldalu, fél-szin lepelbe burkolt itélet! mintha a rosz dal nem volna nevetséges egy gróf, vagy miniszter magas ajakáról, s a jó dal nem volna komoly, bár Hans Sachs a csizmadia, Reboul a pék, Petőfi a kicsapott diák, Poë a korcsmákban veszett dala! Im, a komoly biráló, ki — magas gallérai mögé vonulva — elhallgatja az igazság felét, s a másikkal megnyugtatja ... maga-magát.

„Komoly“ és „tisztességes“. Ez a modern látszat-világ kedvencz két itélete; állitó, vagy tagadó alakban. Ki a „komoly“, és ki nem az, azt már tudjuk, még csak arról biztositjuk olvasóinkat, hogy „tisztességes“ az, a ki megőrzi a ... látszatot.

* * *

A mai boldog világban általában igen, igen könnyű valamire menni, és igen, igen nehéz. Könnyű annak, a ki helyett mások dolgoznak és küzdenek. A papa, mama, a pajtások, a parthie és egy ... klikk. Más halandónak nehéz, nagyon nehéz!

A világ ama boldog lakójához azután, a mint először érinti Isten mindenkinek egyaránt sütő napja, igen határozott kérdéseket intéznek.

Megkérdik tőle ... milyen minőségben ohajtaná befutni az élet göröngyös pályáját?

Akarsz lenni, oh boldog halandó, hires iró? költő, regényiró? Oh Istenem, nem könnyebb semmi sem!

Akarsz lenni tekintélyes társaságok tagja? nagysulyu intézetek bölcse, oraculuma? az állam gépezetében czifra, fényes, bár nem épen tevékeny iz, tag, ideg?

Oh milyen könnyű! A rokonság emel, a reklám dobra üt, a vásáron pénzért mindent adnak. Legroszabb esetben megházasodol valakinek a kedveért, és boldogultál.

Neked csupán látszanod kell annak, a mi lenni akarsz.

Igy lesz aztán érthetővé, a mit a genialis, korán elhunyt Andrássy Béla mondott ez ellentétekből összekovácsolt világra . . .

Beillik egy Prometheusnak,
Annyit gyötrődve, küzdve fárad,
Elméje fenkölt, s ő az, a kit
Csak „teinsurnak“ tituláznak.
Az fenségesnek született már,
S a champagneit mint vizet iszsza,
Az kesereg, ez hahotázik . . .
Mily nevetséges össze-vissza!

* * *

De hát „hosszu kolbász és rövid prédikáczió.“ Hogy pedig e közmondás ne hangozzék tul-finom füleknek (kolbász!) durván, franczióul is ide irom: „Sauci long, et court cermon.“ Im, tehát a szerfölött finom proverbe igazat ád papirosomnak, mely immár . . . elfogyott.

Végezzük a bőjti prédikácziót. Végezzük, hiszen nincs prédikáczió, nincs tárcza-czikk, mely valakit megjavitott volna.

S ne feleljünk ilyenformán az efféle világjavitó tárczairóknak, a mint a halálbüntetés eltörlése mellett szónoklóknak felelt Karr Alfonz?

— Töröljük el a halálbüntetést, de kezdjék el a . . . gyilkos-urak . . .

— Legyen a világon minden jó, de kezdjék el a . . . tárcza-czikkek . . . Gáspár Imre.

Két temetés.

Mult számunkban jelentettük Zsedényi Eduárd, ez ősz államférfi halálát, ki immár csöndesen pihen a lőcsei temetőben. Ezuttal az irodalomnak egy régi munkásától bucsuzunk el. Szétzüllött életnek lett vége; Vahot Imre halt meg Budaujlakon, szivszélhüdésben 59 éves korában mult pénteken. Két évtized óta csaknem élő halott volt már, kitől csak néha-néha merült egy-egy kis életjel. Pedig egykor a negyvenes évek elején kiváló szerepet játszott a magyar irodalomban, mint testvére, Vahot Sándoréhoz, az ő nevéhez is szép reményeket kötöttek. A nyilvánosság elé 1837-ben lépett először a „Rajzolatok“-ban. Budapestre 1838-ban jött joggyakorlatra, de e helyett az irodalommal foglalkozék. Megirta a „Zách nemzetség“ czimű szomorujátékot, dolgozott az „Athenaeum“-ba, „Figyelmező“-be, a „Regélő“-be s majd Kossuth „Pesti Hirlap“-jának ujdonságirója lett. Pozsonyban kiadta az „Országgyűlési almanach“-ot. Irt sok szinművet, melyek közül a „Farsangi iskola“ maig is fenn van a nemzeti szinház repertoir-ján, „Huszárcsiny“ czimű népszinműve pedig olykor a népszinházban kerül szinre. A negyvenes években igen értékes vállalata volt a „Magyarország és Erdély“ czimű füzetek, képekkel. E végett beutazta egész Magyarországot. Négy éven át (1844-től) szerkeszté a „Pesti Divatlapot“, mely virágzó közlöny volt s egy ideig Petőfi mit segédszerkesztő is dolgozott bele sötét szobáért, kis fizetésért. (Lásd a „Naphoz“ irt kis dalát.) 1848-ban az „Országgyűlési emlék“-et adta ki. A Budapestre bevonult császári sereg őt is befogta, de csakhamar szabaddá lett s kinyomatta a „Honvéd őrangyala“ czimű regényét. Majd a muszkák által fölégetett Losoncz fölsegélésére kiadta a nagy hirű „Losonczi Phönix“ három kötetét, ebből 4000 frt jutott jótékony czélra. Utóbb „Remény“ czimű füzeteket adott ki, „Magyar Thalia“ czimű szinészeti almanachot, „Napkelet“ czimű heti lapot, Kubinyi Ferenczczel együtt „Magyar- és Erdélyország képekben“ czimű folyóiratot. Tevékenysége azonban nagyon kimerité tehetségeit — a későbbi időre. A tősgyökeres magyarság képezte irányát, sőt széptani elvét is; a német Budaujlakon is magyar társaskört alakitott. Egy időben ő a társas-életben is kiváló szerepet játszott s a magyar irodalom terjesztésére jelentékenyen hatott. Ezt az érdemet soha sem szabad feledni. Vahot Imre temetése hétfőn délután 4 órakor volt. A holttestet Budaujlakról hozták át Pestre. A halottasháznál az egyházi szertartás végeztével megindult a gyászmenet, kisérve fia Gyula, leánya Mária, rokonok és barátok által. A pesti evangélikus templom előtt Győry Vilmos lelkész rövid bucsubeszédet mondott a halott fölött. Győry temette tiz év előtt Vahot legjobb barátját: Lisznyay Kálmánt is. A népszinház előtt megszólalt Eőry Gusztáv, az irók közül jelen voltak a temetésen Greguss Ágost, Vadnai Károly, Beöthy Zsolt, Lauka, Balázs Sándor, Rákosi stb., s a közönség is nagy érdeket mutatott. Béke poraira!

*

Zsedényi Ede temetése is méltó volt a nagy férfiu emlékéhez. Hétfőn délután 3 órakor imposáns gyászoló közönség részvétele mellett tartatott meg. A józseftéri ház előtt már a déli órákban több ezer főre menő tömeg gyült össze; a halottas ház elé hosszu kocsisor robogott, s láttuk a parlament mindkét házának tagjait Ghyczy Kálmán képviselőházi elnök és Majláth György országbiró vezetése alatt, ott voltak a városi és megyei hatóság főtisztviselői, az osztrák hitelintézet képviselője, számos egylet és testület küldöttei, köztük a szepesi husz tagu küldöttség. Kevéssel 3 óra előtt megérkezett a hatfogatu gyászkocsi s egy kékszinű, ezüsttel diszitett fogat, melybe két fehér ló volt fogva. Az utóbbira 21 pompás koszorut raktak fel, melyeket különböző testületek küldtek Zsedényi koporsójára. Fenn, a feketével bevont halottas szobában a koporsón három koszoru pihent; a gyászolóknak megnyitott 3 szobát, az előszobát s a folyosó lépcsőit a jelenvoltak egészen megtölték. Pontban 3 órakor megérkezett a szertartást végző papság Geduly superintendens és Győry Vilmos esperes vezetése alatt. A halotti zsolozsma eléneklése után Győry Vilmos megható emlékbeszédet mondott. Ezután a koporsót a hatfogatu gyászszekéren a helybeli evangélikus templomhoz vitték, mely ez alkalomra ünnepies gyászszal volt diszitve. A templom padsorait a parlament tagjai foglalták el, a karzatokon nők foglaltak helyet. A szentélyben felállitott ravatalra a koporsót elhelyezték, mire Geduly superintendens emlékbeszédet mondott a halott felett. Végül a koporsót s a koszorukat hosszu kocsisor kisérte ki az országuton és kerepesi uton át az indóházhoz, honnan a nagy halott földi maradványai az esti vonattal Lőcsére szálitattak. Vele ment a képviselőház küldöttsége is.

A mint értesitenek, Lőcsén is kellő fénynyel, nagy meghatottság mellett temették el; Czékus superintendens, Fábry esperes végezték a szertartásokat. Minden állomáson fekete zászlók lengtek, s impozáns volt a fogadtatás kivált Kassán. „Meghalt a mi apánk!“ „Igy jösz te ne-

künk vissza“? kiáltozott a nép, mely a Tátrafüredre érkező aggastyánt nem egyszer oly örömmel várta. Most már alszik csöndesen; béke lengjen porai felett!

*

De Zsedényi alakjától ne váljunk el ily hamar. Nagy érdemein kivül, melylyel az egykori alkanczellár, a veterán parlamenti tag, a pénzügyi bizottság elnöke, a protestans egyház egyetemes főfelügyelője, valódi belső titkos tanácsos, s a tiszai vaspálya alelnöke, s a jótékony ember szerzett, fennmarad számos aprólékos jellemű vonás is, melyeket — mint annyi kedves halottról — sokáig fogunk még emlegetni.

Félmilliónyi vagyon birtokosa, nagy ur, s háztartása mégis a legegyszerűbb volt. Im lakása! . . . Salonból, hálóés dolgozó szobából állott. Fényűzésnek nyoma sincs. A tért egy alcoven két része osztja s a válaszfal hosszában megfakult schirting függönyök; elől a Józseftér felé van a dolgozó szoba. A szoba melyben Zsedényi feküdt, nem volt világitva. A halott mellett egyetlen gyertya sem volt, ki sem őrködött mellette. Dolgozó szobája beillenék valamely egyszerű tanár szobájának, természetesen tudós tanárénak, mert minden arra mutat, hogy a megholt, halála órájáig tanult, foglalkozott. Az iróasztal mellett egy másik asztal is van, s az tele házi eszközzel, milyenekre az agglegényi háztartásban leginkább szükség van. Egy gyorsforraló, tojásfőző, czukorszelencze, két csésze, kanál stb. A reggelit naponkint honn főzték, s az inas felszolgálta urának a „salon“-ban.

Az alcov egyik oldalán egy óriás könyvszekrény, a másikon a halottas ágy. Csöndesen, nyugodtan alszik ő azon; Melczerné asszony, barátnője ibolyacsokrot tett kezéhez.

Kivül beszélik a lapok után a felőle keringő adomákat. Ime néhány. Többnyire takarékosságára, például ócska ruházatára vonatkoznak.

Ugy 1866-ban szokatlanul korán állt be a tél. Fűtöttek már októberben. A pénzügyi bizottság javában tárgyal. Egyszer Zsedényi felkél, a kályhához megy és teletömi. A bizottság tagjai valamennyien elszörnyűködnek. — „Ez a takarékosság urambátyám?“ interpellálják, — „Igen ez a magasabb takarékosság“ — replikáz Zsedényi. „Ha hideg van, akkor ti elmentek s csak magam maradok, és nem végezhetjük be ma sem a budgetet.“

Ime . . . „az idő pénz“! mondja az angol!

Egy alkalommal feltűnt előtte, hogy a lipótmezei tébolyda kiadásai közt egy ily tétel szerepel: „burnót 50 frt.“ — Az öreg ur nem győzött e fölött eleget zsémbelni. „Ötven forint tubákra! Hiszen akkor azok a szegény emberek egyebet se tesznek, mint egész esztendőn át prüszkölnek!“ S számos ily adomát sorolhatnánk elő.

1875-ben elpanaszolta, hogy egészen uj adomával is szolgáljunk, hogy inasa után — habár Szepesben már megfizette a fényűzési adót — Budapesten ujra kirótták reá azt. — Hohó — szólt közbe Széll Kálmán az akkori pénzügyminiszter — akkor urambátyámat én pörbe fogatom, mint az állam megkárositóját.

— Hogy hogy? — kérdé Zsedényi.

— Hát csak ugy, hogy Budapesten lakik és mégis Szepesben akar fényűzési adót fizetni, a hol a fényűzési adó kisebb!

Zsedényi azonnal megigérte, hogy inkább mind a két helyen megfizeti, csakhogy valamiképen meg ne kárositsa az államot.

S mint legtöbb rendkivüli jellem zárkozott, elvont kedélynél, az övé is a sziv valamely regényében találja megoldását. A régi dalban. Az agglegény valaha szeretett; főrangu nőt, s midőn az meghalt, ő tovább szerette, s hű maradt hozzá . . . mindhalálig.

Ime, mit gunyoljátok a költők érzelmes dalát, édes-bus regéit?

Hazánk.

*** (*Udvari hirek.*) Erzsébet királynénk mult szombaton érkezett Dublinba, s bár incognito, Hohenembs grófnő neve alatt utazik, sok helyen üdvözölte nép-tömeg. Uti kiséretében vannak gróf Festetich Mária palotahölgy, gróf Larisch főudvari marsall, báró Nopcsa főudvarmester, herczeg Lichtenstein Rudolf s dr. Lányi udvari orvos. Kihkokban az első róka-vadászat e napokban fog megtartatni. — A király fővárosunkba érkezett. — Rudolf főherczeg közelebb tábornokká lesz; már születése órájában lett ezredes, legrégebben a mostaniak közül. — József főherczeg, mint védnök, jelen lesz a székesfehérvári kiállitáson.

*** (*Adakozások.*) A pesti nőegylet mult hóban 913 frt 15 krt utalványozott házi szegényei számára. — Schlauch Lőrincz szatmári püspök tizezer forintos alapitványt tett szegényebb tanitók állandó segélyzésére. — A királyi pár ezüst lakodalmára az első magyar átalános biztositó társaság tiz-tizezer forintot ád a magyar akadémiának, s megsérült tűzoltók részére.

*** (*Fővárosi társas-élet.*) A két jelmez bál méltó befejezését szolgáltatta ez idei vig farsangunknak. A várszinházén báró Lipthay Béláné volt a háziasszony, körüle férje báró Lipthay Béla, Pauler miniszter, Kâs, Sametz tábornokok, Kammermayer polgármester; gyönyörködhetett a sikerült jelmezek tarka tömegében. A tiszti kaszinó jelmez bálján is fényes közönség, s a katonai élet legtöbb kitűnősége volt jelen. — Az épitészek bálja a Hungáriában szintén sikerült; Partos Gyuláné asszony a lady patronesse szerepét elbájoló finomsággal vitte. Jelen volt Ráth Károly főpolgármester, a hölgyek közül megjelentek: Wieland Jozefin és Leopolda, a Józsika és Petrovics nővérek, Schütz Emilia, Pucher Józsefné, Schmidtné, a Weber Antal leányai, Reiter Jolán, Petschacherné, Kirschenbaumné, Wecklné, leányával, stb. — A budai protestáns bál házi asszonya Chirsten Gyuláné volt, s a tornacsarnok helyiségét diszes közönség töltötte meg. — A fáczánban is vig bált rendeztek a honvéd tisztek özvegyei, s árvái javára; ugyancsak a Fáczán-vendéglő termében folyt le a budai izraelita nőegylet bálja; háziasszonyok Beer Bertalanné és dr. Frankl Adolfné urhölgyek voltak. — Piknikek voltak az Európában mult szombaton fényes mágnás piknik, — egy a „Hungáriában“ özvegy Bogdán Lajosné urnő házi asszonynyal. — Gyermek bálok Röser Miklós finevelő-intézetében, az angol kisasszonyok zárdájában; a nőképzőegylet leány-tanodájában már „növendék bál“ volt. — Liszt Ferencz tiszteletére kedélyes estély volt Németh János (Szentirmai Elemér) zeneszerzőnél; jelen voltak Liszt Ferencz, báró Podmaniczky Frigyes és mások. — A vi-

gadó bohóczestélyei ezuttal is izetlenek, szellemtelenek voltak. — Ezzel befejeztük a farsangot. Nyugodjék békével!

*** (*Vidéki társas-élet.*) Sikerült vigalmakkal bucsuztak el a farsangtól a vidék következő helyein: Szilas-Balhán (zártkörű bál a kaszinó javára), — Kassán (katonatisztek zártkörű bálja), — Székesfehérvárott (korcsolya bál; lady patroness Szögyényi Marich Lászlóné, a rendezés élén gróf Zichy Jenő), — Szilágy-Somlyón tűzoltó-egylet zászló szentelése, zászlóanya gróf Kornis Miklósné), — Kalocsán (a nőegylet mult hó 19-dikén tartotta meg bálját), — Edelényben (zártkörű tánczvigalom a Coburg herczegi kastély kis termében), — Székely-Udvarhelytt a nőegylet mult hó 19-dikén rendezett tánczestélye), — Beregszászon (e farsang alatt négy elite-bál volt: a templom-bál, a kaszinóé s a nőegyleté kettő), — Jász-Nagykun-Szolnokmegye (központi tiszti kar estélye), — Ipolyságon (az urak tánczestélye), — Monoron (a nőegylet tánczmulatsága), — Félegyházán (a honvédtiszti kar és ifjuság tánczvigalma), — Pilis-Csabán (batyubál Köpf Károly uradalmi számtartó házánál), — Salgó-Tarjánban (a bányatársulati könyvtár javára rendezett tánczmulatság), — Nagy-Kállón (a megyeház termeiben, a szabolcsmegyei közkórházra), — Szegeden (a görög katholikus nőegylet bálja), — Jászberényben (a kaszinó bál), — Békés-Csabán (a kereskedelmi bál), — Esztergomban (az ottani gyalogezred önkénytesei tánczestélyt rendeztek), — Kaposvárt (az izraelita nőegylet estélye), — Varannón (báró Balassa Istvánné urhölgy kezdeményezésére a helybeli közös iskola-alapra), — Losonczon (az állami főgymnázium segélyző egyesülete javára), — Sátoraljaujhelyen (a korcsolyázó-egylet bálja), — Váczon (a helybeli korcsolya-egylet javára), — Zomborban (az ifjuság vig bálja, házi asszony Gromon Dezsőné), — Debreczenben (a debreczeni nők által rendezett tánczvigalma), — Aradon (a kaszinó idei harmadik s utolsó tánczvigalma).

*** (*Lőcséről*) Zsedényi Ede temetéséről a következő részletes tudósitást vettük. Lőcsén februárhó 24-dikén volt Zsedényi Ede temetése, és nehezen látott e város ennél diszesebb temetési ünnepélyt. A magyarországi evangélikus egyház, az országgyűlés, egész Szepes megye, a felső-magyarországi bányavárosok, számos nyilvános iskola képviselve voltak, azonkivül az elhunyt nagy hazafi más tisztelői messze földről jöttek el az utolsó tisztességre. Délutáni 3 órakor indult meg a gyászmenet a megyeházából, a hol a szebbnél szebb koszorukkal tele boritott koporsó diszes gyászravatalon tegnap délután óta fel volt állitva. Bányatisztek elől menetele mellett, egyszerű földmivelők, az ő választókerületéből vitték a koporsót a halottas kocsihoz, utána a sok egyházi férfi, papi diszben, a nagy halott tesvéröcscse és rokonai mentek, ezek után meg az országgyűlési küldöttség, a megyei tiszti kar, a törvényszék tagjai, diszmagyar gyászruhában, ezek után a tanári testületek, a városi tiszti kar, számos vidéki intézet és társulat képviselői. A halottas menet az evangélikus templomhoz indult, ott bevitték a koporsót, a nagy templom zsufolva volt. Gyászének zendült meg, utána az iglói evangélikus lelkész rövid német bucsuztatót mondott; azután Czékus superintendens, hazánk egyik legjelesebb egyházi szónoka megragadó szép magyar beszédben sorolta fel a nagy halott halhatatlan érdemeit a magyarországi protestans egyház, a haza és az emberiség körül; felsorolta ritka nemes tulajdonságait, nagy bőkezűségét, bátor szilárdságát, ernyedetlen buzgóságát a közügyek, határtalan szolgálatkészségét a magánemberek iránt, a szivek mélyeig hatottak a jeles főpap gyöngy szavai.

A templomból aztán a temetőre indult a gyászkiséret. Ott meg Torkos lőcsei evangélikus lelkész mondott rövid, de szép beszédet.

Azután átadták a nagy halottat az örök nyugalomnak, ohajtása szerint, édesanyja hamvai mellé. *r. l.*

*** (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Czéha Amália kisasszony és Horváth György, Nagyváradon. — Esterházy Pál herczeg, Sopronmegye főispánja és Croy Eugénia herczegnő, Frigyes főherczeg nejének nővére. — Getző Ignácz fővárosi kereskedő és Czink Lujza, kisasszony, Pápán. — Fogarassy Gyula fővárosi táviró tiszt és Lamos Mariska kisasszony, Miskolczon. — Hajdu Gyula és Márton Lujza kisasszony, Debreczenben. — Összekeltek: Gajzágó Samil, (a főszámvevőszéki elnök fia) és Mihály Krisztina kisasszony, Turkeviben. — Scopián Irma kisasszony és Gollenich Károly főgymnáziumi tanár, Jászberényben. — Toperczer Irén kisasszony és Medveczky István, Szarvason. — Dalmadi Sándor megyei aljegyző és Jamniczky Irma kisasszony, Budapesten. — Füleky Pál birtokos és Tomanóczy Vilma kisasszony, Nagy-Károlyban. — Tihanyi Ferencz a népszinház tagja és Pecze Teréz kisasszony.

*** (*Elhunytak.*) Vahot Imre, ismert iró, Budapesten. — Mészáros Károly, az egykori „Dongó" és „Ludas Matyi" szerkesztője, született 1829-ben. — Vécsey Rózsa kisasszony, Vécsey egyetemi tanár nővére, szép, ifju leány, Szikszón. — Szaplonczai József, törvényszéki elnök, volt alispán és képviselő, Mármarosban. — Görgey Jánosné, született Mihálovich Anna, 65 éves, Budapesten. — Szerafin Antal volt honvéd-főhadnagy, 50 éves, Budán. Béke hamvaikra!

*** (*Rövid hirek.*) Vasárnap nagy zivatar dühöngött Budapesten, s az ország sok helyén, igy Veszprémben, Esztergomban, Lőcsén, Selmeczen, Gyöngyösön, Sopronban; a villám — ritkaság ilyenkor — több helyen lecsapott. Zala-Szent-Gróton a templom tornyát is ledönté. — Fiume hazánkhoz csatoltatásának emlék-ünnepét a királyi pár jubileumával egyszerre üli meg. — A nemzeti hajós-egylet májusban rendezi regattáját Budapesten.

Külföld.

*** (*A gróf Andrássy*) mult hétfői bécsi bálján a női ruhák uralkodó szinei halványzöld és rózsaszin volt. Maga a házi asszony halvány lila damask ruhát viselt. Igen bájos volt a fiatal szép Mária Terézia főherczegnő, vörös virággal ékitett fehér ruhában, halvány vörös korall ékszerrel, (melyet a királyné az iparosbál alkalmával hozott divatba,) s egyszerű hajviselettel. Általában a magas frizura eltünt az előkelő körökből. A tánczot gróf Hardegg Domokos nyitá meg Andrássy Ilona grófkisasszonynyal, ki az első társastánczot Lajos Viktor főherczeggel lejté. Feltünt a herczeg Metternichné született Sándor Paula grófnő ezüstszin ruhája s ragyogó gyémánt- és gyöngy-ékszere. A ki-

rály és Albrecht főherczeg igen jókedvűek voltak. A fényes társaságban a szinházaktól, az irodalom és művészet köréből is több férfivendéget lehetett látni.

*** (*Rövid hirek.*) A Renz-czirkus jubileuma nagy közönség jelenetében folyt le Bécsben. — Gallmayer, az ismert bécsi dal-énekesnő, egy emlékét adta ki a „Pester Lloyd"-ban, egy a forradalom alatt megismert 15—16 éves, később elhullt ifju honvédra vonatkozik. — Somoskeőyt, a hires magyar iparlovagot, elfogták San-Rémoban. — Elhunytak: Schumann Felix a hires zeneköltő 21 éves fia; — Saint René Taillandier, a franczia akadémia tagja, aesthetikus és publiczista, 62 éves.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, február 22. Lahor király. — Vasárnap, február 23. A 47-dik czikk. — Hétfő, február 24. — Ő! — Az első foglalás. — A diplomata. — Kedd, február 25. Jeannette menyegzője. — Sylvia, Diana nymphája. — Szerda, február 26. Julius Caesar. — Csütörtök, február 27. Cinq-Mars. — Péntek, február 28. Az ósdiak.

Városszinház. Szombat, február 22. Ő! — Az első foglalás. — A becsületszó. — Vasárnap, február 23. A fekete dominó. — Csütörtök, február 27. Az idegesek.

Népszinház. Szombat, vasárnap, február 22—23. Ágnes asszony. — Hétfő, február 24. A kis herczeg. — Kedd, február 25. Ágnes asszony. — Szerda, február 26. A kornevilli harangok. — Csütörtök, február 27. Niniss. Péntek, febrnár 28. Ágnes asszony.

Elsőd előadások.

(Nemzeti szinház. „Az első foglalás." Vigjáték 1 felvonásban. Irta Saint Agnau, február 17-dikén. — „Ő!" Vigjáték 1 felvonásban. Irta Najac Emil, február 21-dikén. Népszinház. „Ágnes asszony." Irta Lukácsy Sándor. Előadatott február 21-dikén.)

Barentin végrehajtó, ki azelőtt festészettel foglalkozott, hivatalos szereplését Bernard Blanche kisasszonynál kezdi, ki beteg anyjával nyomasztó viszonyok közt él. Blanche és Barentin meglátják, megszeretik egymást és a vigjáték házassággal végződik.

Ennyi az egész. Ezt a mesét már a szinlapról is kitalálhattuk. Egyszerű kis darabocska, vonzóbb szellemesség nélkül és csak is a vén tapasztalt végrehajtó Pic, ki uj főnökét folytonosan zavarja szerelmeskedésében, ad a darabnak némi érdeket. Ujházi igen jól játszotta e vén irnokot; Helvey Laura szintén kedves volt, Náday azonban nem volt elég férfias; most se vette elég komolyan a házasságot.

* * *

Ügyesebb és nagyobb cselekvényű a Najac dialogja. De Livière bárónő válófélben van jegyesétől, mert ennek nagybátyja ellenzi házasságukat. Épen ezen töpreng, mikor Montmyran Maxime, ismert afrikai utazó lép be hozzá, visszahozva barátjától a nő leveleit, vagyis annak váló szándokát jelentve. A bárónő levelet ir „ő" neki, de mialatt a válasz megérkezik, kiderül a tévedés, hogy Montmyran tulajdonképen Cerçon asszonyhoz küldetett, ki félemelettel felebb lakik. Montmyran, ki a bárónőt megszerette, kezét ajánlja neki, de ezalatt az igazi „ő" levelet ir, melyben kijelenti, hogy nem fog válni. A szereplők jót nevetnek a véletlen játékán és a függöny legördül.

E vigjátékban pedig az a nagy hiba, hogy maga az alap egy oly félreértés, mit drámában el nem fogadhatunk. De van benne egy pár elmés ötlet; például az, a melylyel Montmyran tudtul adja barátja elhatározását és mikor azt mondja, hogy őt már nem is tartják férfinak, hanem „barát"-nak, (a mi értelmében) és mindig oly megbizásokkal látják el őt, hogy nála a barátság már nem is érzelem, hanem . . . szerzetesség. A szereplők, Prielle Kornélia és Halmi, ügyesen játszottak.

* * *

A népszinháznak is volt ujdonsága. Ágnes asszony czim alatt bukott meg egy uj népszinmű, melynek szerzője pedig már irt jobbat is. A darab zavaros és hosszadalmas meséje ez: Forgó Pál gazda leánya, Ágnes, nagyon „rosz természetű", már nyolcz kérőt utasitott vissza; azonban jön még kilenczedik is Vércse Márton személyében, a ki nagyon rut, de jó ember. Ágnesnak az a gondolata támad, hogy ő hozzá megy ehhez a jó emberhez, hogy miért, az az ő dolga. Az esküvő előtt pár perczczel jön egy szép csinos legény, Csillancs Pista — és Ágnes most meg már ezt szereti meg, de nem talál viszontszerelmet, csak gorombaságot. De azért asszony korában is folyvást utána jár, még tanyájára is elmegy, de a válasz Pista részéről megint csak elutasitás. A férj azonban Ágnes magaviselete miatt öngyilkos akar lenni — szokás ez parasztoknál? — azonban csak könnyű sebet ejt magán. De Ágnes azt hiszi öngyilkos lett, megőrül, egy kendőt visz a patakba mosni, beleesik, férje kimenti — Ágnes őrültségéből kigyógyul és oh nyájas olvasóink, nem tréfálunk, ennyi bajnak, enynyi képtelenségnek a vége . . . Vércse Márton és Ágnes asszony boldogsága.

Ez a történet a társadalom egy osztályára sem illik, mert lélektanilag az egész hamis, de legkevésbé illik a népre, hol a leány nem utasit el nyolcz kérőt azért, hogy a legrutabb kilenczedikhez menjen férjhez; hol a férj nem lesz öngyilkossá neje hűtlensége miatt stb. Van a drámának egy jelenete, mely Aranynak ugyan ilyen czimű balladájára emlékeztet: mikor „Ágnes asszony a patakban, fehér lepedőjét mossa"; hanem az egész, mint láttuk nem egyez e balladával. Pedig ennek tárgya igazán drámai, tragikus és sokkal inkább is való drámai feldolgozásra, mint a mit e népszinműben találunk. Lukácsinál az őrült kigyógyul és ez ily viszonyok között, örökös rejtély. Azonkivül a cselédek beszédében annyi durvaság, annyi izléstelenség van, hogy azt nem is volna szabad szinpadra vinni. A mellék alakok közt van egy valamire való alak. Forgó unokája Ilon, ki minden áron főkötő alá akar jutni. Ez volt Soldosné szerepe, ki igen szeretetreméltóan játszotta, de néha nem elég naivsággal. A czimszerepet Rákosi Szidi játszotta, sikeresen, különösen az őrülési jelenetben. Vidor mint Csillancs Pista, most is megnyerte a közönség tetszését; Eőry (Vércse Márton) szintén jól játszott, de tulságosan elrutitotta magát.

Sz—k J—s.

Tartalom.

Gyógyithatlan sebek, Balázs Sándortól. — Bűvös óra, Peterdi (Prém) Józseftől. — Váczi-utczai történet, Milkó Izidortól. — Messze földön . . . Gáspár Imrétől. — Az örök tegnap, Blumenthal Oszkártól. — A házi ipar érdekében. — Bál parancsszóra. — Heti tárcza. — Két temetés. — Hazánk. — Külföld. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest 1879 Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

9-dik szám. Márczius 2-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, szines borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár	Ó-naptár	Izraeliták naptára	Holdjárás	Nap kelte	Nap nyugta
						óra percz	óra percz
Márcz. 2	Vasárnap	E 1 Simpl.	E 1 Simpl.	18 G 4 Leo p.	7		6 42	5 44
3	Hétfő	Kunigunde	Kunigunde	19 Archip	8		6 40	5 45
4	Kedd	Kasimir	Adorján	20 Leo	9		6 38	5 46
5	Szerda	Ezséb	Frigyes	21 Timót.	10	☽	6 36	5 48
6	Csütörtök	Frigyes	Fridolin	22 Ödön	11		6 34	5 50
7	Péntek	Tamás Aqui.	Feliczitás	23 Polykarp B.	12		6 32	5 51
8	Szombat	Ist. János	Philemon	24 János fejv.	13 Szabb.		6 30	5 52

Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk.

Divattudósitás.

A mi a női öltözéken leginkább szembe tűnik, az a kalap, vagy a fejdisz. Ha a fej csinos, a többi iránt még egy kis elnézéssel is találkozhatni. A jelenlegi divat bebizonyitotta ezt, nem csak mert gazdag választást enged a kalap formák közt, hanem, már az által is, hogy e sok formát megteremtette, a melyek közt a legkülönböző foku és jellegü szépség talál olyant, a mely tökéletesen illik fejéhez, arczához, hajzatához stb. A legszebb kalapok jelenleg az atlaczkalapok. Fiatal nők világos szinekben viselik azokat, menyasszonyok gyakran fehéreket választanak. A kalapok diszitése többnyire tollakból áll, a mint azt az elősorolandó példákból látandjuk: egy kitűnően izléses látogatási kalap világoskék atlaczból készült, capote formára, a karimáján arany szegélyzettel, a bal oldalon pedig világos kék tollakból csokor van alakitva. Széles kék atlacz kötő szalag egészíti ki e szép kalapot, melyek hátra vetve egy arany csattal foglaltatnak össze. Ilyen gazdag kiállitásu kalapot tulajdonkép nem is kellene viselni még a fiatal asszonyoknak sem, mert a fényesen, drágán diszitett tárgyak tulajdonkép csak az érettebb koru hölgyeknek szánvák, de hát ki tehet róla, ha az ilyen gyöngéd és pedáns megfigyelésekre nem minden, anyagi javakkal megáldott fejecske képes? De igaz e rovatban csak nézni szabad és bemutatni. — Egy másik uj kalap rózsaszinü atlaczból készült, melynek kissé előre konyuló ernyője a homlokot némileg könnyedén beárnyékolja; egy nagy rózsaszinü toll borul az egyik oldaltól a másikra, a toll elejét izléssel összeállitott szalagcsokor takarja. A kötő-szalag hátra huzódik, a hol szintén csokorba van kötve. Egy szürke atlaczkalap karimáját három sor ugyan ilyen kerek szegélyzet veszi körül, a kalap tetejét egy több tollból álló csokor disziti, melynek végei a kalap elejére borulnak. A szürke atlacz kötőszalag mellett fekete csipke barbe is van alkalmazva, mely kétfelül az arczot keriti be, mig a szalag hátra vetődik. Feltünő hatással volt még egy crême-szinü nemez kalap gránátvörös bársonydiszszel és ugyan olyan szinü gazdag tollazattal.

A mennyivel nagyobbakká lettek a kalapok, annyival lett kisebb a hajviselet. Szerény egyszerüség jellemzi most a fejeket, a mint azt már emlitettük is. A görög kontyot nyillal áttüzni, még mindig igen kedvelt, vagy a szép müvü fésük is, a melyek majdnem diademszerüen veszik körül a fejet szintén divatosak. De a kisebb hajviselet nem volt hatással a nyakkendőkre, nyakcsokrokra és fichu-kre, a melyek minden nap nyernek terjedelemben. A fehér mousselinból és bretagniai csipkéből való nyakkötők, az áthuzott tüllből valók, vagy az igazi csipke-kötésüek viráfeltüzve, és ez utóbbiak csak emelik ez átlátszó könnyed gokkal lesznek csokrok szépségét.

Számrejtvény.

Csócsa Juliskától.

16. 2. 1. 2. 3. 4. 5. Költőnk, orvosunk volt ilyen néven,
11. 9. 5. 7. 8. 6. Hirét hid emliti még Erdélyben.
15. 2. 16. 12. 6. 5. Gyenge szivben hitből sarjad,
18. 12. 13. 14. 19. Ezzel számon tart a gazda.
16. 17. 1. 2. Királyi szék volt halála,
15. 12. 11. 10. 8. 6. Vezér a kurucz világba',
10. 8. 20. 12. 6. Ez volt első gyapjas vitéz,
1—20 Arra int: vigyázz, hogy mit tészsz.

Megfejtési határidő: márcziushó 26-dika.

A f. é. 5-dik számban közlött számrejtvény értelme:

Ő Felségök ezüst lakadalma.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Báthori Sigray Istvánné, Jóo Árpádné, Moesz Gézáné, Peterdi Pap Erzsébet, Thanhoffer Mariska, Pfeiffer Luiza, Fodor Irma, Mészöly Mariska, Jelenffy Józsa, Tamás Ida, Sády Katinka, Horváth Szeöke Lilla, Hamar Ottilia, Fényes Matild, Boros Gyuláné, Kerekes Adél, Nagy Zsuzsika, Tamás Luiza, Sándor Kornélia, Szivos Krisztin, Benedek Hosszu Klára, Dányi Ella, Váradi Malvin, Varga Jolán és Etelka, Kemény Antónia, Lukács Paula, Mátyás Emilia, Vajna Lilla, Kelemen Miklósné, Buday Vilma, Komáromi Mariska, Pajor Ilona, Beőthy V. Jenny, Szabó Fodor Albertin, Kálmándi Mária, Jakab Viktória, Simay Nella, Miski Eleonóra, Kiss Gyuláné, Pálmaffy Aranka, Miklóssy Flóra, Kőrössy Janka, Nagy Alajosné, Kelecsényi Ida, Sipos Sándorné, Pánczél Mariska, Árvay Lenke, Somody Karolin, Hertelendy Etelka, Mester Teréz, Pál Irma, Csúzy Lina, Fekete Julis, Pajor Nelli.

A 4-dik számban közlött rejtvény értelmét utólag beküldé:

Delhányi Mari, Horváth Szeöke Lilla.

Megbizások tára.

Moroczra L. Gy. urnőnek: A legszivesebben megküldtem.

Siófokra B. S. I. urnőnek: Ugy-e bár rendben van?

Szarvasra D. M. urhölgynek: A regények a következők: Mit tegyünk 3 kötet, Vinetta ugyan annyi, a Gavallérok két kötet és Fülöp szerelme 1 kötet, összesen kilencz kötet 90 kron. Többel most már nem szolgálhatunk, a második feleség már régen elfogyott.

Sóosmezőre V. M. urnőnek: A kristálypor már a kisebb városkákban is kapható, sziveskedjék csak a legkö-

zelebbi városban utána nézni. Ha azonban még sem található, szivesen küldök Pestről, egy csomag 10 kr, használati utasitással együtt. Várom tehát szives válaszát a mennyiségre nézve.

Vaiszlóra A. A. urnőnek: Megküldtem mind a kettőt.

Debreczenbe B. I. urhölgynek: Fájdalommal vettem a leverő hirt!

Zsarnóra Zs. B. urnőnek: A kérdéses munka könyvkereskedéseinkben nem kapható. Igen sajnálom.

B. Ujvárosba F. I. urnak: Szivesen ujból megküldtem.

Szegedre K. J. urnak: Köszönet szives soraiért. Megvallom, vártam is ezt öntől.

Kaposvárra S. M. urhölgynek: El van küldve.

Orosházára P. R. A. urnőnek: Igen örülnék, ha küldeményemmel meg volna elégedve.

Sz. Kereszturra Sz. E. E. urnőnek: Ajánljuk e czélra Beszédes Gyula dunavecsei gyógyszerész ur vérjavitó és étekporát lovak, szarvasmarhák, juhok, sertések és baromfiak számára, mint a melyet legközelebb egy igen tapasztalt gazda nagyon megdicsért.

Kérdések.

Boldogult nagyanyámtól reám maradt szép és igazi csipkéit nem merem a tisztitóhoz adni, hanem magam itthon szeretném megtisztitani. Valjon elegendő-e neki a közönséges gyengéd mosás, vagy valami más eljárás is szükséges hozzá, ohajtaná tudni F. Blanka.

Mivel javithatnám a levegőt egy kedves betegem szobájában, a kinél naponta csak egy órára szabad ablakot nyitni? D. Mária.

Szeretném tudni, mit tanuljak, hány osztályt végezzek, hogy a jövő tanév elejéig kellőleg elkészüljek, és az állami tanitóképezdébe felvétessem. F. Ilona.

Megérdemli-e az ugynevezett élet-essentia a pártolást, és csakugyan erősitőleg hat az emésztési szervekre? Kérdi Terka.

Feleletek.

K. Juliának Poe Edgar Hollóját Szász Károly kitűnő költőnk forditotta, még pedig olyan jelesen, hogy bátran megállhat a nagyszerű angol eredeti mellett is. Piroska.

Sz. Kamillának: Minő a véletlen játéka! K. Juliát megkapja a Holló szépsége, és Sz. Kamilla ugyan akkor a: Ne légy te szép — költeményben gyönyörködik, és e költeményt is Szász Károlynak köszönhetjük, de ez eredeti, és méltán költhette fel figyelmét, mint a gyöngéd, hű szeretetnek bájos kifejezése. Szintén: Piroska.

A fiatal gazdasszonynak küldök egy pár tészta leirást. — A közkedvességű linczi torta következőkép készül: fél font vajat habosra elkevervén, ugyan annyi apróra törött mandulát, fél font czukrot, 6 egész tojást, 6 sárgáját adunk belé, valamint czitromhéjat, egy kis fahéjat és szegfüszeget, végül egy fél font lisztet keverünk belé, torta formába teszszük, finom befőttel megtöltjük, a tésztából rostélyzatot formálunk reá és megsütjük. E tésztából kis kerek tortácskákat is lehet vágni, a közepén egy-egy czukorba főtt megygyel felczifrázni, körüskörül pedig czitromos jéggel bevonni.

A pörkölt tortát meg igy készitem: egy fél font csak nagyjában eltört czukrot és husz lat apróra vágott mandulát lábasba teszek, és parázs fölött addig keverem, mig a czukor elolvadt és a mandulával összeáll, azután egy formát kikenek egy kis friss mandulaolajjal, a gyurmát laposra belé nyomom és a félig kihült sütőbe teszem száradni. Aztán vigyázva tolom ki a formából és czukorhabbal diszitem fel. P. Erzsébet.

Egyveleg.

(Kétértelmű felelet.) „Hallott-e ön engem énekelni az utolsó előadásnál?“ — kérdé egy meglehetősen megviselt énekesnő az őt az utczán kisérő birálótól. — Az utósó előadásnál? — kérdé sohajtva a malicziosus zenekritikus. — Fájdalom, nem hallottam!

* * *

(Londonban történt.) Egy lóvasuti kocsiban az ellenőr beszedte a jegyeket. Egy hölgy átadta a maga jegyét és még egy fél gyermekjegyet is, meglehetősen felcserepedett fiáért. A jegyszedő előbb a jegyet, aztán a fiut nézte meg és mondá: Valóban, tulságosan nagy gyerek ez már! — Ideje is volt nagyra nőnie, mióta felszálltunk — sietett a hölgy a felelettel, — hisz az önök lovai olyan lassan mozognak! — A kocsiban ülők hangos nevetése alatt hagyta el a jegyszedő mosolyogva a kocsit.

Egy általános betegség.

Naponkint találkozhatni számos halvány, szomoru, levert egyénnel, kik gyöngeségről, ájuldozás, erőhiány, erélytelenség és étvágytalanságról panaszkodnak, a nélkül, hogy valamely jelentékenyebb szervük kóros állapotban lenne. Folyton betegeskednek, gyöngeségük mindinkább erőt vesz rajtuk, a mig a halál be nem következik. „Ezen egyének gyöngék, de nem betegek“, ezt lehet hallani róluk. — „Csalódunk — mert ők vérszegénységben szenvednek. — A vérszegénység oka különböző: értelmetlen táplálási rendszer, sötét, nedves lakás, fiatalkori rosz szokások, kicsapongás az élvezetben, tulfeszitett fizikai és szellemi munka, átvirasztott éjszakák, bánat, folytonos boszankodás, féltékenység, szóval mindazon erkölcsi és fizikai okok, melyek a szervezetet gyöngiteni és tönkre tenni képesek.

A szenvedő ennek daczára még sem mutat nagyon szembetűnő jeleket arra nézve, hogy ágyban fekvő beteg legyen. A mindinkább sorvadó test, mely már nem bir semmi ellenálló képességgel, a legelső bekövetkező betegség által tönkre tátetik.

A „vas-bravais“ használata ily esetben általán véve ajánlható. Befolyása által rövid idő mulva az arcz egészséges szine és a bőr frissesége visszatérnek, az étvágy növekedik, s az egészség gyorsan helyre lesz állitva.

A „vas-bravais“ süritett cseppjei kaphatók minden gyógyszertárban s a főraktárban Páris, 13 rue Lafayette. (Kivánatra ingyen megküldetik egy érdekes röpirat a vérszegénység, s annak gyógyitásáról.)

Főraktár Budapesten: Török József gyógyszertára, Király-utcza 12. sz.

Török József gyógyszertára, király-utcza 12. sz.

Glycerin-Créme

a legjobb bör- és arcztisztitó-szer.

Több év óta hatályos szernek bizonyult szeplő, napsütés, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesitése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalsági frisseségét tartják fönn. A folyékony glycerin-créme eltér az eddig közönségesen has nált glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-en kivül semminemü hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ara 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glycerin-szappan

glycerin és illatos növényekből. kitünően tisztit és él nkiti a bőrt, és e finom pipereszappan minden k vánt előnyeivel bir. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgypor (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédebb fehér szint adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán es szárazon tartja. Hölgyeknél ugy férfiaknál is, borotválás után. nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár és 1 frt.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacetből készitve, a legártatlanabb arcz- és kézbőrtisztitó szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyukszemgyürük és essentia, ára 60 kr.

Főraktár: TÖRÖK JOZSEF gyógyszerésznél Budapestsn, király-utcza 12. szám.

Csak a valóban jó cikkekkel szemben érvényesité magát a verseny.

A Guyot-féle kátránytokocskák, melyek oly kitünő hatással birnak meghülés, hurut, valamint légcsőbajok és tüdővész ellen, számos utánzóra találtak. Guyot ur csak azon üvegcsékért áll jót, melyek cimkéjén aláirása három szinü nyomásban van feltüntetve. Ára 1 frt. 40.

Budapesten **Török József** „Szentlélek"-hez czimzett gyógyszertárában király-utca 12. sz. a.

Cs. kir. szabadalmazott

egyetemes emésztőpor Dr. Gölistől.

Eddig még utól nem ért ett hatására nézve az emésztés és vértisztitás terén, s a test táplálásáua és erősitéséro nézve Ez által naponkint kétszeri és sokáig folytatott használata mellett valódi gyógyszerré válik számos, még makacs betegségben is, mint p. o emésztési gyengeség, mell-égés, a gyomor túlterhelése, a belek petyhüdtsége, ideggyengeség. mindennemü aranyeres bajok-. görvéne, guga, sápadtság, sárgaságban. valamennyi idült bőrbaj-, rák. időszakos fofájások. ferges es köves betegségek. tulnyálkásodásban. stb. Ez az egyetlen és gyökeres szer a megrögzött köszvény és mellbajban (tuberculose,) Ásványviz gyógyaszatnál. ugy azelőtt, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerül is kitünő szolgálatot tesz.

Egy nagy skatulya ára: **1.26 kr.** Egy kis skatulya **84 kr.**

Főraktár Budapesten, Török József gyógyszerész urnál.

A hamisitástóli megmenekülésre figyelmeztetek mindenkit, hogy a valódi egyetemes emésztő-por Dr. Gölis pecsétjével van elzárva, s minden skatulya a védbélyeggel s kivülről ily czimmel van elzárva:

K. k. conces. Univ.-Speisen Pulver des dr. Gölis in Wien.
Főszállitohely: Bécsben, Stefansplatz 6. (Zwettlhof.)

Párisi pecséttisztitó.

Kitünő jóságu szer, melylyel néhány perez alatt mindennemü zsir-, olaj-. szurok-, faggyu-, vaj-, kocsikenő-. olajos festek-, hajkenő- és izzadság által bármily kelmében. a ruhában, selyemszallagban. bársonyban, keztyűben, bútorokban. szobakárpitokban. acélmetszetekben okozott pecsétet ki lehet tisztitani. Ára egy üvegnek 1 frt.

Dr. Romershauser Szem-Essentiája

a láterőt fentartja, helyreállitja és erősiti,

főraktára **TÖRÖK JÓZSEF** ur gyógyszertárában Pesten,

király-utca 12-dik szám alatt van.

Ára 1/1 üvegnek 2 frt 20 kr., 1/2 üvegnek 1 frt 50 kr. Postán 15 krral több.

Aken, az Elbe mellett.

A dr. Romershauser-féle szem-essentiának egyedüli készitője dr. GEISZ F. G. gyógyszerész.

A legjobb szer a nátha, toroklob, hurut, melszorulás, általában a mell és torokbeli ingerek, valamint csúzos és idegfájdalmak, tompor- és lágyék-köszvény gyógyitására **papir zsirla** (vegy készitmény szegfübors kivonatból, melynek alkalmazása a vérnek a külbőr felé tolulását eltávoztatja, s igy a bajnak elejét veszi. Az azonnal látszató és a papir fenmaradásáig tartó melegedés és élénk vörösség, biztos jelei a vértolulás elháritásának, anélkül, hogy fajdalom, viszketegség vagy küteg támadna. Ára egy doboznak 90 kr.

Kaphelyek: Budapesten: **TÖRÖK JÓZSEF ur gyógyszerésznél;** Párisban: P. Coirre Cp. 79. rue du Cherche-midi.

SALICYLSAV-KESZITMÉNYEK,

Kielhauser H. okl. gyógyszerésztől és illatszergyárostól Gráczban.

A Salicyl-sav a drezdai dr. Heyden vegytani laboratoriumából. azon felette kedvező eredmények után, melyeket a dr. Kolbe, dr. Neubauer, dr. Wagner stb. tanár urak kisérletei előidéztek, már világhirt vivott ki magának mint erjedést és rothadást akadályozó anyag, és nem csak fényesen érvényesül mindennemü belső bajok ellen, hanem czélirányos összetételben még fölülmulhatlan óvszer a bőrre, hajra és fogakra nézve, Anticeptikus hatása különösen rendkivüli; megakadályozza a sérült szervek rothadását, s ezzel együt eltünik az azzal járó kellemetlen szag is.

Salicyl-toilette-szappan	darabja ára	50	kr.
Salicyl-toilette-viz	„ „	7	„
Salicyl-fogpor	„ „	50	„
Salicyl-fogpép	„ „	60	„
Salicyl-szájviz	„ „	60	„
Salicyl-hajkenőcs	„ „	50	„
Salicyl-hintőpor (lábak izzadása ellen)	„ „	50	„

Főraktár Magyarországra nézve: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten, királyutcza 12. sz.

PARFUMS EXOTIQUES

IMPORTÉS PAR LA

PARFUMERIE VICTORIA

PARIS — 47. Avenue de l' Opéra, 47. — PARIS.

YLANGYLANG	CHAMPACCA	MELATI
DE MANILLE	DE LAHORE	DE CHINE

Ára egy-egy üvegnek 1 frt 50 kr.

Illatszer porlasztó 2 frt.

Főraktár Budapesten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában, király u. 12. sz.

Gróf Beleznay Árpád fagyás ellen: tinctur ája.

Mely az ekkorig ismert szerek közt a legjobbnak és leghathatósabbnak bizonyult be, s biztos hatása több bizonyitvány által meg van próbálva. Ára egy üvegnek 1 frt.

Gr. Beleznay Árpád bütyök és tyukszem-essentiája

a fájdalmat néhány óra alatt megszünteti s rövid idő alatt gyökerestül kiirtja, ara **50 kr.** és **1. frt.**

Minden régi köhögés ellen,

mellfájdalmak, sok évi rekedtség, torokbajok, s a tüdő nyálkásodása ellen a több orvos által megprobált.

fehér mellszörp,

oly gyógyszer, mely még soha sem használtatott a legkielégitőbb eredmény elöidazése nélkül. Ezen szörp már az első használatnál feltünőleg jótekonyan hat, sőt **a görcsös** és **hög-hurutnál** zlősegiti a nyulós és megrekedő nyálka kiköhögését; azounal enyhiti a gége ingerlékenységét és rövid idő alatt eltávolit minden, ha még oly heves. sőt magát a legveszélyesb **szárazbetegségi köhögést, és verhányást is.**

Ára 1 egész üvegnek **3.60**, egy fél üvegnek **1.80**, egy negyed üvegnek **90** kr. Becsomagolva üvegenkint **20**krral több. **Mayer G. A. W**, Breslauban

Fogfájások bármily nemüek, egy pillanat és biztosan eltávolittatnak az **az indiai fogkivonat** használata által, mely gyors és biztos hatása által nagy hirnevet vivott ki magának, egyszersmind az a legjobb **fog- és száj-tisztitó-szer.** Egy nagy üveg 1 frt, kisebb 50 kr.

RETOUCHE gyorsfestő-tinktura szakálra.

Ezen uj kitünő kompositió által képesittetve vagyunk, az egészségre minden legkisebb hátrány nélkül. s minden bőrpiszkitás mellőzésével, pillanatnyi rövid idő alatt a szakált állandóan szőke, világos barna, setét barna vagy feketére festhetni.

Festett hajminták a raktárban megtekintés végett ki vannak téve.

Kapható dobozokban **2** forintjával a készitőnél Gráztban **Kielhauser H.** illatszerés és vegyészetnél, sarkantyus-utcza 3. sz.

Főraktár TÖRÖK JOZSEF ur gyógyszertárában Budapesten Király utca 12.

Megrendeléseknél kérjük a kivánt szin tudatását.

Mandolahab (créme) **czitromlével,** a külbőrnek hasonlithatlan lágyságot s rugonyotságot nyujt, ez a leggyöngédeb tisztitó szer a kezek- és arczra nézve, s czitromtartalma folytán fehéritőleg hat a nélkül, hogy ingert keltene.

Frissen készitve egy kocsög 70 kr. s kapható a gyártónál

KIELHAUSER H.-nél

illatszerész és vegyész (Sporgasse 3. Grátzban.)

CSALÁDI KÖR

Hetilap a müvelt magyar hölgyek számára

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület, Terézváros, Ó-utcza 21-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

10. SZ.
Márcz. 9-dikén.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükseges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Az álarczosbál vége!

— Beszély. —

Brankovics Györgytől.

I.

Temetőből jövök. Mindennapi dolog! Oh, de a kit kikisértem, nem mindennapi ember volt! Szellemdus, élczes, tudományosan müvelt, világlátott, kedves s mindenki által szeretett fiu volt az én Károly barátom!

Szónoklatainkat s értekezéseinket, a legfogasabb dilemmák- s a legszebb metáphorákkal ép oly szivesen diszitette fel, mint a mily szivesen elhozta számunkra a zugligetből — az első ibolyákat! Mindenre rávehettük, csak „Novella“ irásra s az „Álarczos bálok“ látogatására nem. Pedig néhány év előtt nagyon szép elbeszéléseket irt az én Károly barátom a lapokba, s akár hiszik, akár nem, nem volt olyan álarczos bál, a melynek nem ő volt élczelő lelke!

Ha azt kérdeztük tőle, mért nem ir már valamit? rendesen azt felelte: Nem tudok! Ha arra kértük: vallja meg már, mért gyülöli az álarczos bálokat? Rendesen azt válaszolta: Majd, ha jó kedvem lesz!

Csak hogy az én szegény Károly barátomnak négy év óta egy perczre sem derült ki a homloka! Tegnapelőtt azonban karon ragad az utczán s csodálkozásomra ily szavak lebbennek el ajkán:

— Oly fenséges hangulatban vagyok ma, hogy még Andrássynak is megszavaznám az occupátióba teremtett milliókat!

— No hála Istennek, — válaszolám, — akkor elmondod nekem, miért gyülölöd —

— Az álarczos bálokat? Elmondani? Én? Soha! De ime, itt van titkaimnak szekrénye: naplóm, az majd beavat élettörténetem legnevezetesebb részébe! Csak arra kérlek, zabolázd kiváncsiságodat s holnaputánig ne kérj felvilágositást naplómtól.

— Mért épen holnaputánig? — kérdezém, átvéve a naplót.

— Meglátod, miért! — válaszolá Károly röviden s kezet nyujtva, távozott!

Különös ember, — gondolám utána nézve — miért kötötte ki épen a holnaputánt? Szemeiben idegen tüz égett, ajka mintha mosolyogva is remegett volna! Csak nem . . . valami . . . roszban töri a fejét? Eh, sokkal komolyabb embernek ismerem, semhogy . . .

Nem fejezhettem be gondolatomat, e perczben bérkocsi rohant el mellettem s a bérkocsiban egy pisztolyt sütött el valaki! A kocsi megállt . . . oda rohantam . . . s az öngyilkos . . . Károly volt!

Szegény Károly . . . ne itéljék el! A „holnapután“ elmult, a „naplót“ felüthetem, s ha nem veszik rosz néven, rögtön közlöm is önökkel a tartalmát.

II.

A pille.

— A fehér, vagy piros kaméliát tüzzem a hajamba?

E kérdéssel lépett be Völgyi ezredesnek, tetőtől talpig elegáns báli diszbe öltözött neje, az „Angol királynő“ azon vendégszobájába, a hol mi, már tudniillik az ezredes és én, egykori segédtisztje, a kandalló jótékony melegénél egy kis „Sashegyivel“ fegyvereztük fel magunkat, azon előre látható támadások ellen, melyeknek az éjjel az álarczos bálban ki leszünk téve.

— A pirosat!

— A fehéret! — volt egyszerre válaszunk.

— Köszönöm, — szólt angol-kisasszonyos „puckedli“ kiséretében az ezredesné, — most épen annyit tudok, mint előbb. Mondják meg őszintén, melyik áll jobban?

— A piros! — erősitém én.

— A fehér! — ellenkezett az ezredes.

— Hol az igazság? — sohajtá Völgyiné.

— Saphir szerint: „éjféltájban: a hálószobában,“ — mondá némi keserűséggel a férj.

— És szerintem: „éjféltájban: az álarczos bálban.“

— Hahaha! — kaczagott a csintalan nő, mind a két kaméliát a hajába tüzve. — Saphir s vele együtt Völgyi ezredes is, — folytatá egy jelentőségteljes pillantás kiséretében, — alkalmasint ama szónoklatokkal bizonyitaná be állitása helyességét, melyekkel az éjféltájban haza vergődő férjeket a nő szokta fogadni. De hogy Károly főhadnagy mivel indokolhatná megjegyzését, arról sejtelmem sincs.

— Tényekkel, méltóságos asszonyom, tényekkel!

— Hiszen az álarczos bál a bohóság, a szinlelés mulatsága, s igy nem lehet az igazság diadal ünnepe!

— Sőt épen azért az lehet. A gyakorlati életben azt tapasztaljuk egyrészt, hogy az őszinteség s az igazság mai nap: csak a bolondok társaságában lelhető fel, mert az okos ember tudva, hogy felebarátjaink minden szavunkból tőkét vernek ki a maguk javára: soha sem mondja meg azt, a mit akar; másrészt pedig egész komolyan mondom: sehol és soha sem hallottam emberi ajkakról egyszerre annyi igaz szót, mint épen az álarczos bálokban.

— Nagyon szeretném, ha ezt a mai „Calico“-bálban bebizonyitaná.

— Mihelyt nőegyleti teendőit elvégezte: szolgálatjára állok.

— No Károly öcsém, — fejezte be a kis vitát az ezredes, — üritsük ki poharainkat s azután ne feledjük, hogy: „a gárda meghal, de nem adja meg magát!“ Jerünk.

Ha azt hiszik, hogy most a Calico-bál fény és árny oldalait, a tarka-barka dominókat, a virágcsokrokat árulgató s delnőkként feszelgő hölgyecskéket s a szerencse kosarak titkait fogom leirni: felette csalódnak. Másnak a rétjébe sarlóját ne vágja senki se! A „Calico“-bál leirása a báli tudósitók dolga; részemről, tájékozásképen, csak annyit jegyzek meg, hogy a vigadó nagy termében a csillárok vakitó fényénél, a zene közvetlen befolyása alatt: egyedül a pajzán hamisság, s az incselkedés hullámzik gondtalanul fel s alá, mig a komoly vallomások hősei s hősnői a sötétebb folyosókba vonulnak: a kis terem végre azon semleges tér, a hol az unalmasok ásitoznak.

— Csak egyedül?

Igy szólitott meg egy „pillének“ öltözött álczás hölgy, midőn kardomra támaszkodva, szemeimet a nagy teremben, a méhekként rajongó tömegen legeltettem, az ezredesné elé vezetendő áldozatokat keresve, állitásom bebizonyitására.

— Én akkor is egyedül vagyok, — válaszolám, — midőn másodmagammal vagyok!

— Ez ugyan egy cseppet sem hizelgő ama hölgyre nézve, a kit karodon bevezettél, s ép oly kevéssé biztató reám nézve!

— Ha jobban tetszik szép masque, megforditom a dolgot: akkor is másodmagammal vagyok, midőn egyedül vagyok.

— Nem értelek.

— Pedig a dolog egyszerű: a ki gondolkozni szeret, az mindig gondolatjaival mulat s igy soha sincs egyedül!

— Helyes, de miként bizonyitanád be most már első állitásodat?

— Igen egyszerűen. A ki gondolkozni szeret: azt gondolatjaitól soha, semmi és senki sem vonhatja el e g é s z e n, s miután a gondolat az enyém, illetőleg a gondolkozó: én vagyok s igy a gondolat és én: egyek vagyunk, világos, hogy gondolkozva, másnak közelében is, egyedül vagyok!

— Oh, ez nagyszerű! Nem mondanád meg, egy sétát téve velem, miről gondolkoztál, midőn megszólitottalak? Arczodnak nagyon keserű kiiejezése volt akkor.

— Észrevetted? Ezt szeretem, legalább tudni fogod, hogy abban a pillanatban nem akartam szerelmet ébreszteni; a keserű arcz nagyon rosz eszköz ily czél elérésére. Nyujtsd karodat, s mindenek előtt mondd meg őszintén: beszéltem veled valaha?

— Nem, soha!

— Akkor beszélj, kérlek, természetes hangodon; a „gixer“ s a „Kakophonia“ elrontja az illusiót!

— Legyen neked a te akaratod szerint.

— Ugy, és most tekints végig bohó társaidon, és könnyen kitalálhatod boszuságom okát. Hasztalan prédikálunk a fényűzés ellen; hasztalan hivatkozunk a rosz időkre; hasztalan mutatunk reá a bedugult jövedelmi forrásokra; hasztalan forditjuk ki elijesztő példaként üres zsebeinket: a nők fényűzése süket, vak, érzéketlen. Ime, a Calico-bálban mindent találhatsz, csak Calicót nem! És miért, ha szabad kérdenem?

— Mert, — válaszolá a karomon lebegő pille, — a divat szentesiti a fényűzést!

— Beh kár, hogy a fényűzés a férfiak bűneit is nem szentesiti, melyeket miatta s miattatok elkövetnek!

— Azután meg a legtöbb nő azt hiszi, hogy az egyszerű nem tűnik föl eléggé s akkor ő nem tetszhetik eléggé!

— S te nem igy vélekedel? — kérdezém a kétkedés hangján.

— Nem, — válaszolá határozottan; — a rut, a legdrágább szövettel sem varázsolható át széppé s a szépet, a legegyszerűbb sem rutithatja el!

— Igen örvendenék e nyilatkozatodnak, ha farizeus nem volnál, a ki hirdeti a jót, de maga nem cselekszi! Öltözeted tizszerte drágább a Caliconál.

— Sőt ellenkezőleg, még a Calico árát is megtakaritottam. Ruhatáram s alakitó művészetem bűvölték elő mai öltözékemet.

— Tehát takarékos vagy?

— A lehetőségig!

— Szíveddel is?

— Ha a fösvénység: bűn, akkor én e tekintetben nagyon bűnös vagyok.

— Pedig ha szived érzete oly édes, mint ajkadon a szó: akkor nagyon szeretnék szived vendége lenni.

— Vendégek nem lépik át házam küszöbét s barátnéd nem lehetek!

— Miért?

— Mert a sok a jóból is megárt!

— Tehát sok barátod van?

— A boldogtalannak nincs barátja.

— Ugy kezet szorithatunk, mert én a boldogságot nem ismerem, sem barátom, se barátnőm.

— És Völgyiné?

A boldogtalanság vagy a Völgyiné nevének fölemlitése okozta-e, nem tudom, de mind a ketten szükségesnek éreztük a társalgás folytatását, a benső közlékenységet, a hangulat melegebb szinezését s egyszerre csak ott ültünk a sötétes folyosó egyik félreeső szögletében és csevegtünk vidáman, komolyan, nem törődve a körülöttünk zajgó bohó világ még bohóbb lényeivel, nem a helylyel s nem az idővel. Ha az önfeledtség: boldogság, akkor mi igen boldogok valánk!

(Folytatása köv.)

A csóka és a galamb.

Hiadortól.

Csóka seregbe került egy nap véletlen a héja
Által üzött félénk, hó szinü házi galamb.
„Vajj mit akarsz köztünk?“ kérdé a csóka közönség.
„Menhelyet.“ „Oh te bohó! szállj hamar akkor odább,
Mert lásd, mindnyájan gyászt hordunk, a mi szinünk ez,
Hogy széttépjenek itt: arra a szined elég.“

Lemondás.

Reviczky Gyulától.

Mulasson minden ember és a
Földön csupa vigság legyen!
Az én sorsom sötét maradjon;
Békén, nyugodtan viselem.

Táncz, ének, habzó-serlegek közt
Leány, barát felejtsenek,
S ne érjen senkit szemrehányás,
Hogy én itt árván szenvedek.

Nem akarok én már mulatni,
Epedni szép leány után;
Hanem már végre megnyugodni,
Pihenni vágyom én csupán.

A vigak élvezzék a mámort;
Én rájok nem irigykedem,
Csak egy kis örömet kivánok,
Mint a ki szomjas végtelen.

S ha ez a vágyam sem valósul,
S epedve, szomjan meghalok;
A sors ne adjon senki másnak
Ily lelket, ennyi rosz napot.

Köny a szemekben, szégyen és bú
Egyszerre haljanak velem,
Legyen az áldás és a béke
Országa véges-végtelen.

Törött szivvel meghalni könnyü,
Csak boldog csüng az életen.
Mily édes volna a halál, ha
A bú kihalna én velem.

De szeretet, vágy és lemondás,
Mind nem segit, mind hasztalan.
Egy boldogra, mig a világ lesz
Fog esni száz boldogtalan.

Orökre hurczolják a terhet
Szegények, árvák, özvegyek,
S én sirba roskadok hijába,
Mint most hijába szenvedek.

A bölcső mellett.

. . . Ezer kéj és öröm van egy
Csendes család barátságos körében.
A legnagyobbik, melyet ismerek,
A jó anyának kéje. Egy anya,
Sajáti közt, szeretve, és szeretvén,
Oly látomány, szent kép én előttem,
A mely előtt legistenibb áhitat —
S érzéssel állok s inkább tisztelek,
Mint a világnak minden koronáját.

Garay.

— Ön tagadja, a földi boldogság lehetőségét? Jöjjön, kérem, elvezetem oda, a hol meg fogja látni a mennyei örömet. De csitt! Csendesen, mert látja, hogy alszik. Csak messziről nézzük, elébb az anyát, csak nézze, mily elragadtatással csügg alvó gyermekének angyal arczán, és mint gyönyörködik a nyugodt lélegzetvételben.

— Nincs változása! — suttogja édesen. — Mosolyog! Az angyalokról álmodik!

Látja, mint tükröződik e gondolatra, a gyermekén csüggő anyaszemben a menny öröme, s a föld összes boldogsága! — Ah, ön már is el van érzékenyülve! — Üljön csak le, kérem, itt a háttérben s legyen tovább is tanuja annak a bölcső előtti nagy anyai boldogságnak.

— Mily édesdeden aluszik! — sohajt fel az anya s örömtől mosolygó arczczal, boldogságtól ragyogó szemekkel emelkedik föl a bölcsőre hajoltából.

Aztán leül a bölcső melletti zsámolyszékre, egyet igazit a picziny pólya kék atlacz szalagcsokrain s egyre nézi a piri kis angyal arczát, és egyre mereng szinte üdvözült arczczal, miként ha nem is a földön volna.

Vissza varázsolja lelkében a lezajlott időket, midőn még ez a piczinyke, de egy világnál nagyobb nem népesitette be lelkét.

Mennyi szórakozása és mulatsága volt akkor, és mégis milyen igazi tartalom és becs nélküli volt élete! A napok jöttek, mentek, egyik olyan volt, mint a másik.

És mivel teltek? Miben állt hivatása?

Hogy társaságot fogadjon, látogatásokat tegyen; hogy leszedje s ujra felrakja ékszereit, szokásból, unalomból! épen ugy, mint leánykorában!

Aztán év, év után jött és ment, a nélkül azonban, hogy az élet ezerféle csalfa hiuságai képesek lettek volna elfeledtetni vele azt a fájó űrt, a mely, bár merre ment is, és bár mit tett is, ott tátongott feléje. Milyen élet is volt az addig! Milyen élet is lesz ez ezután?

És a hogy gyermekkel áldá meg az Isten, mennyire egész más lett neki az élet!

Most lépett be csak igazán az életbe, most tudta csak meg igazán, kiért van a világon.

Most már gyermekének szentelheti azokat az órákat, napokat, éjeket, a melyeket addig oly gondtalanul elfecsérelt; elfecsérelte azért, mivel nem volt előtte becsük; nem volt, kinek valami jót tehetett velük, csak magának élhetett, örökké csak magának! — milyen üres az ilyen élet az olyan léleknek, a mely érzi, hogy jót tenni másokkal csak az élet, a boldogság.

Szerette férjét, egész lelkéből, és ez őt viszont, csak egymásnak éltek. De az a szerelem, a mely a leánynak boldogság, nem az többé a nőnek. Sokkal eszményiesebb a leány szerelme, és sokkal inkább valóság a házasélet. Szereti férjét, mindene neki férje, és nem volt boldog, ő nem volt férjének mindene, nem is lehetett, a férjnek a házasélet mellett még más élete is van, a külső hivatás, és mikor valakinek a világon m i n d e n e nem vagyunk, minmagunknak s e m m i sem vagyunk, és attól aztán olyan sivár, olyan üres ez az élet!

Most már nem üres többé a világ, most már nem üres többé szive: telve van az egy szent érzeménynyel, a melynek magasztos természete oly igen igen áldásossá tevé életét, van, a kinek ő mindene, igazán egyetlene a világon, innen az a magasztos, szent érzés, a mi szivét, lelkét eltölti.

Az anyai szeretet szent érzete ez.

Ezen mereng most ugy az anya ott a gyermeke mellett.

E gondolat élénk pirt lehel a nemes arczra, s boldogságot tükrődző örömkönnyek ragyognak szemeiben.

És gondol a férjre is, ez is egyetlene ennek a drága életnek itt, igy egyesül az anyai szeretetben a hitvesi szeretet; itt, ebben az életben lesz a férj és nő szeretete egy, az élettel egyetemben.

A picziny bölcső csepp kis lakója most mintha megszólalt volna.

Csak halkal, alig hallhatólag. Az anya mégis összerezzen. Ugy hallotta, mintha nyögésforma lett volna.

Ijedten hajol a bölcső fölé; néz, meredt szemekkel, hallgatódzik, visszafojtott lélegzettel! Semmi, a kis jószág már ujra csöndesen aluszik.

A szobában csend van, csak kivülről hallik be a téli szél zugása. A boldog anyának ugy tetszik, mintha messze, messze távolról hallatszanék ide ő hozzá.

Milyen ellentét a háborgó természet az anyai kebel szelid boldog nyugalmával! Mennyire tele van ez a szív boldogsággal!

Mily kimagyarázhatatlan érzésektől dobog az anyai kebel, felül haladja az a szivnek minden más érzelmét, felül az minden egyéb gyönyört, felül az mindent a világon.

Nem csökken meg önhaszonlesés által, el nem bátortalanitja a veszedelem, nem gyöngiti méltatlanság, nem fojtja el hálátlanság. Nem kiván jutalmat, nem kiván köszönetet. Ha rosz a gyermeke, szive vérzik, szive fáj, azért csak szereti.

Minden gyönyörködésről lemond, csak hogy gyermekét örvendezni lássa. Hogy ő is örömre vágyódnék? Eszébe se jut neki. Maga a lemondás.

S ha lelkét a mult emlékei bántják: ott áll előtte gyermeke képében a b á j o s j ö v ő, e dús kárpótlás a mult keservéért. És nem a maga jövője, hanem a gyermeké. Csak ezért él, és csak ez legyen boldog, akkor ő nyugodtan meg tud halni.

Erős e szív: élni, erős, ha kell, halni, mert szent az érzés, a mit az anyai szeretet meggyujtott benne; szent, miként a Teremtő gondolata, a melylyel rokon is.

* * *

A picziny kis angyal ujra félbeszakajtá az édes anya arany ábránd fonalát. Fölébred, fölveti angyal-szemeit.

A boldog nő alig várta, hogy oka legyen őt karjaiba fölvenni. Hiszen már olyan régen nem szorithatá szivéhez, a csöndesen nyugvó kincset.

Karjai közé vette, repeső szivéhez szoritá s lágyan édesen dudolá:

„Aludjál én magzatom,
Én édes kis világom.“

— Nos uram? e jelenet után is kétkedik, hogy van a földön boldogság.

Ne szóljon semmit. Szemeiből olvasom, hogy azt mondja: igazam van. E r d é l y i M i k e s R ó z a.

A z ö r ö k t e g n a p.

— Beszély. —

Blumenthal Oszkártól.

(Folytatás.)

— Ezer köszönet engedelmességéért, — kiáltá felém. — Akar-e nekem nagy szolgálatot tenni?

— Nem frázis, ha mondom, hogy szolgálattételi engedelme olyan valami reám nézve, mintha magasabb rangra emeltek volna.

— Lássa, engem különös félelem gyötör. Talán gyermekes. De mégis nyugtalanul vágyódom szabadulás után! Talán emlékezik arra a beszédre, melyet ép itt a bárónővel Erik lehangoltságáról folytattunk.

— Emlékszem. Hogyne, — feleltem.

Mindig nagy kontár voltam a szinlelésben és itt minden számitásomra meg tettetésemre volt szükségem, hogy ügyetlenséget ne kövessek el.

— Talán észrevette, — folytatá Kamilla, — hogy a társalgás fájdalmasan érintett engem.

— Ez sem kerülte el figyelmemet.

— Eltalálta-e kedvetlenségem okát? . . .

— Azt hittem, kifárasztotta a bárónő makacs ellenállása, mely nem engedte magát meggyőzetni aggodalmainak alaptalanságáról!

— Bár csak magam győződtem volna meg róla! E z volt! Akaratom ellen igazat k e l l e t t neki adnom . . . Higyje el, Eriket bántja valami. És hogy ugy igyekszik azt előttem elrejteni, az sokszor nagyon nyugtalanit.

— De mi fájhat neki?

— Az az m i bántja? Ha e kérdés annyira megoldhatatlan nem volna! Hány ezerszer kérdeztem ezt magamtól! És mivel nem tudtam rá feleletet, végre kinevettem magamat . . . és ujra csak a fürkészésen kezdtem és a nevetésnél végeztem. És még is érzem, hogy én nem töltöm be egészen Erik létét. Él még benne a vágy, . . . melyet s e j t e k, . . . melylyel védtelenül állok szemben . . . de melyet önnek el nem mondhatok.

E szóknál élénk pir öntötte el arczát és szégyenlősen süté le szemét. Sorsom az látszott lenni e házban, hogy

titkok közt hányassam. És még is tudtam, hogy Kamilla téved.

— Hogy é n segithetnék rajta? — kérdeztem, hogy a végére jussak.

— Ön által kell a megkönnyebbitő felvilágositáshoz jutnom. Beszéljen Erikkel, a barátság ékesszólásával kérdezze . . . ö n n e k mindent elmond, biztos vagyok benne . . . és ha ön akkor azt mondja nekem, hogy tévedtem, hogy fényes nappal kisérteteket láttam, akkor örömmel fogok hinni és megnyugodni. Önben b i z o m! Ön semmit sem fog előttem eltitkolni!

E pillanatban megértettem, mily nehéz, e nagylelkű gyanutalan nőt elámitani, eláltatni — és Erik szenvedéseinek egy része a maga teljes élességében és keserűségében tünt fel előttem.

— Nem panaszkodhatom elhanyagoltatásról, — folytatá Kamilla — semmi testtel biró eseményen, semmi kézzel fogható adaton nem alapszik aggályom. De száz csekély jel, ezer gyöngéd megfigyelés megmagyarázhatlan félelemmel kinoz. Ugy érzem, mintha fátyol akarna rám borulni, mely a legvékonyabb, pókhálószerű szálakból van fonva. Eriknek egyetlen szava sem mutatott még rá . . . de igen is néha hallgatása. Ah, az ember sokat árul el időn kivül hallgatással. Szóval, önnek segitségemre kell jönnie és az ön szava fog határozni, vajjon mind az, a mit láttam és nem láttam, jelentéktelen semmi, vagy pedig bánatterhes és sulyos.

Megigértem, — nem minden megindulás nélkül, hogy megteszem kivánságát és tudomásomra jutott, hogy Erik délelőtt a dombon vár rám. Késedelem nélkül oda indultam és a rövidebb gyalogutat választám. Hogy a park hátsó ajtaján át hamarabb jussak a szabadba, még egyszer el kellett mennem az erkély mellett, és ott a bárónővel találkoztam.

— Ah, ön már megkezdi diplomacziai küldetését, — szólt hozzám. — Mindent tudok. Szerencsés utat kivánok. Kamilla komolyan aggódik és, ha hihetek szememnek, nem ok nélkül. Mellesleg megjegyezve, ha nem is praktikus, még is szép öntől, hogy barátjainak jó és balsorsában oly tettre készen vesz részt. Mivel Kamillát illeti, nekem is szolgálatot tesz vele.

— Ez fokozza majd buzgóságomat.

— Csak ne bókoljon! De ha a tulvilágon ujra találkozunk, az ön érdekében megujitom abban hagyott ismeretségemet a jó Isten ő felségével és kieszközlöm kinevezését menybeli bizományossá. Be kell vallania, hogy nem is lehetek már hálásabb.

— Hát e földön semmit sem akar értem tenni?

— Lehetetlen . . . T e h á t . . . reméljen!

— Sovány vigasz!

— Még is vigasz! És most siessen, hogy hirt hozzon nekünk. Engem is felette érdekel ez az ügy, azért elvárom itt fülgyónásra.

* * *

Barátságtalan, mint küldetésem, volt eleintén az ut is. Lábam alatt csikorgott a szürke kövecses ut, melyen csak itt-ott tengett egy kis fű. Sovány, beteges fenyőkerités szegte be az utat. Jobra-balra kopár sikság terült el. Az ég unalmas és ólomszürke volt. Nem sokára azonban elértem az erdőt és ennek néma, illatos élete örömöt keltett lelkemben. Büszkén és hatalmasan emelkedtek a fehér bükkfák, — a hársak sudarai gyöngéd lehelettől reszkedtek, és alattuk a füvön serény vörös rovarok futkároztak.

Gondolatokba mélyedve folytatám utamat.

Erikre nézve oly nagyon fontos volt, hogy Kamilla boldognak tartotta őt. És most! — Az igaz, hogy a legroszszabb esetben hazugsággal segithettem volna magamon. De ki lett volna arra képes e nemeslelkületü hölgygyel szemben! . . .

Igy értem a dombra, hol Erik már várt reám. Elém jött, — és én megijedtem halvány, kikelt arczán. Beesett szeméből bágyadt és komor tekintet esett reám. Ugy látszott, mintha egész sereg bus gondolat járta volna be arczát és mindenik rajta hagyta volna kinos nyomait.

— Jó, hogy már itt vagy, — mondá barátom. — Nagy szemrehányásokat tettem magamnak, hogy összevissza beszédemmel nyugtalanitottalak. De ha már megtörtént, . . . tudj meg mindent. Igaz, hogy a fájdalom majd szétmarczangol és a megszégyenülés földre sujt . . .

— Szegény barátom! . . .

— Csak a z u t á n sajnálkozzál rajtam. Lesz alkalmad reá.

— És még is, azon elhatározásodról, hogy beszélsz, várom én könnyebülésedet és megmentésedet.

— Hallgass meg . . . és a z u t á n remélj. A megbánás és önvád érzete mérges gombaként vert gyökeret életem központján.

— És mióta?

— Egy év óta!

— Önvád! Ugy beszélsz, mintha gonosztett volna lelkeden!

— Az enyémet nem annak nevezi a világ. Tudom, hogy ilyesmit mindig igen könnyeden és felületesen itélnek meg. Ám tegyék, ha nekik ugy tetszik. Rám nézve az, a mit tettem, le nem bűnhödhető szentségtörés, mely örökre bemocskolja kezemet . . . És tudod-e m i a megbánás? A ki csak a felfedezéstől fél, csak a vétkéért kiállott büntetést siratja, hányszor követeli az a „megbánó“ nevet. Holott nem a z! De a ki n e m fél, n e m sir a büntetés alatt, és csak a hiba sulyát érzi . . . a t t ó l kérdezd, mi a megbánás! Azt feleli majd, hogy fájdalmat szomjuhozik, szerencsétlenségből merit üdülést, és minden vidám perczét lopott jószágnak tekinti, melyen hamar és önkényt tul kell adnia . . .

— Beszéld el tehát, Erik, szólj! A türelmetlenség mintegy csalánnal ostoroz. Szólj barátom, beszélj!

— Jó. Hisz még most is ugy áll előttem az az esemény, mintha tegnap történt volna. De olyan is volt az, hogy izzó vassal véste be magát agyamba . . . Tannenburgban történt a mult nyáron. Házasságom első éve egyetlen felhőtlen tavaszi napként folyt le. A bárónő volt mindennapi társunk, negyedikül egy olasz énekesnő csatlakozott hozzánk, ki Tannenburgban gyógyulást keresett.

— Lugani Marietta!

— Hát halottál róla? . . .

— Róla és szomoru sorsáról.

— Akkor rövidebb lehetek. És azt is be fogod látni, hogy különösen Kamilla vonzódott a szeretetreméltó lényhez. Az orvos a legszebb reményeket táplálta, csak Marietta nem osztozott bennük.

— Higyjék el, — mondta nekünk gyakran — mellem

köré vas öv kapcsolódik, melyet szellemkezek napról-napra egy fokkal összébb szoritanak. Érzem ezt a halálos szorongatást. Még néhány szem . . . és bezárult a kör. Csak addig legyenek türelemmel irántam.

— Hányszor igyekezett Kamilla vigasztalón, a bárónö tréfásan más gondolatokra terelni a szenvedőt.

— Önök jók, — mondá ilyenkor. — Rám akarnák hazudni az életet. De nem ismerik a halált.. Az egy galantuomo, ki egyelőre névjegyét adta át és szivesen vár egy ideig. Ne nehezteljünk rá, ha végre elveszti türelmét és nem várja be a meghivást. Láthatlanul követ engem. Asztalhoz ül velem. Ágyamnál örködik . . . és életem utósó napja csak halálomnak lesz utolsó napja.

— Ez érzet azonban soha sem tolakodóan és szánalmat kérőleg nyilatkozott benne. A halál érzete könnyű sötét szinű fátyolként lebegett rajta. Halálos gondolatait csak ritkán igazolta egy-egy éles, görcsös köhögés, mely nehezen és fájdalmasan tört ki melléből. De ily rohamok ép oly hamar multak el, a milyen váratlanul megjelentek és senki sem hitte volna, hogy gyógyithatlan beteg. Teste kerekded deliségü volt. Csak átszellemült arczának világos viaszsárga szine árulta el benne a beteget és fekete szemének mélyében néha tévelygő tüz gyuladt ki, áldozati fáklyaként . . . Sok estét barátságos beszélgetésben töltött el hármunkkal. Néha vidám olasz dalokat énekelt vagy odaadó lelkesültséggel és nem minden vonatkozás nélkül szavalta el Michelangelonak ama fájdalmasan szép madrigáljait, melyekben a költő a halál közeledtén busong. Leirhatlan költöi varázsu volt ez az együttlét, mit Kamilla is teljesen és egészen érzett velünk. Kivánatára majdnem mindennap megkérdeztem az énekesnő orvosát, hogy eleinte reményt adó, később a sikerben biztos jelentéseit halljam.

— Egy nem épen meleg napon nagyobb társaságban kis kirándulást tettünk a környékre. Utközben az erdőn egyszerre csak a bárónő, ki eddig Mariettával követett bennünket, hozzám és Kamillához csatlakozva, tréfásan szólt:

— Gróf ur, ön nagyon önző, hogy még sétaközben is mindig Kamillához szegődik. Udvariasan felkérem, váljon el tőle kis időre és engedje velem menni a jámbort. Marietta barátnénk aligha vissza fogja utasitani az ön kiséretét.

— Erre Kamilla Juliával elől mentek, Marietta meg én lassan követtük őket. Még soha sem láttam az énekesnőt ily bús felindulásban.

— Mily különös, — mondá. — Már rég nem éreztem magamat ily jól és még sem tudok szabadulni a halál közellétének érzetétől.

— De az orvosok más vélelményen vannak, nagysád.

— Azok csak azt látják, a mi nappal jelenik meg. Tudnak is azok valamit az én álmatlan éjeimről, a harcz és kin keserü óráiról!

— Pedig milyen jó szinben van!

— A többi is ezt mondja, gróf ur. De még is ugy érzem, mintha ez a látszólagos egészség és ez a jólét érzése, mely ma ereimben forr, életerőm halotti lakomája volna.

— Komolyan és lehetőleg hatásosan igyekeztem elűzni ez önkinzó aggodalmait.

(Folytatása köv.)

Gallmeyer Josefine, mint iró.

Élesebb ellentétet alig képzelhet az ember, mint Gallmeyer a szinpadon és a mai Gallmeyer a magánéletben. Látni kell a hasonlithatatlan alakitót a szinpadon, hol éles szatirával és fotografiai hűséggel karrikirozza a kor kis és nagy ferdeségeit — és beszélni vele közvetlen az előadás után. Neki nem jellemvonása az, a mi megvan a legfőbb hires és nem hires szinészben, hogy csak akkor érzik jól magukat, ha minden jót mondhatnak saját kedves személyeikről és minden roszszat drága kollegáikról. Gallmeyer asszony sem volt azelőtt tétlen ez irányban, ma azonban maga az evangeliumi szelidség társai irányában. Ha mások magasztalólag szólnak, abban ő nem osztozik. Ha pedig egyszer visszavonulhat, akkor egészen a könyvekbe fog temetkezni és tanulni, tanulni. Mohó vágygyal és az önképzés szabálytalanságával nyeli a legkülönbözőbb szellemi táplálékot. És különösen az olyat, mely gyönge női gyomornak rendesen nehezen emészthető. Nyolcz száz lap kötetenként, nem bántja őt. A mult évben szenvedélylyel foglalkozott az Egyptologiával és közel volt ahhoz, hogy érdekes közléseket tegyen Psammenit király anyjáról; az idén, itteni vendégszereplése alatt német nyelvbuvárlattal foglalkozott és igazán megható volt látni az örömet, melylyel — előadásról haza térve — könyvkereskedője küldeményét felbontotta; a megrendelt „Jakob Grimm“ végre megérkezett. Ő, mint meggyőződéssel mondja, ifju korában el volt hanyagolva, később pedig maga hanyagolta el magát, mig egy szép nap — annak már 20 és néhány éve — azon vette magát észre a „Goldonkel“ előadása után, hogy hires szinésznő. A hosszu mulasztást akarja ő most pótolni és azért megragad minden alkalmat. Ez évi egyik januári estén meglátogattam Gallmeyer asszonyt, ki ismét egy terjedelmes könyvet tartott kezében. Csevegni kezdett, élénkebben mint valaha.

„Nem törekedett ön, jobban mondva, nem érzett ön vágyat, irni, sajtó alá irni.“

Gallmeyer asszony félénken elpirult és némi keresgélés után egy jelentéktelen kézirattal lépett az asztalhoz.

„Alig van valaki körülem, azért a legközelebbi napok szabad idejét arra használtam föl, hogy ezt az apróságot papirra vessem. Az ösztönt egy kedves olasz novellától vettem, mely életemnek egyik eseményére emlékeztet. Igénytelenül irtam azt meg ugy, a mint megtörtént, irodalmi igény nélkül. Irói becsvágy nem bánt, azt mondhatom, bár némi örömet okozna, ezt nyomtatásban látni. De ez a zagyvalék még nem sajtó alá való!“

És fölolvasott nekem élettörténetéből. Egyszerű és igénytelen az, irói becsvágy nélkül, de épen ez az egyszerűség, főkép pedig az elbeszélő személye, érdekessé teszi azt.

Engedje át e munkát a „Pester Lloyd“-nak; a mi lapunk örömest támogatja a kezdő törekvő irókat, és ha mi egyengetnénk az utját a Parnasussra és ahhoz, hogy a világ a hires Gallmeyer szinésznő mellett Gallmeyer irónőt is ismerjen . . .

Tudja mit? Elküldöm az anyagot férjemnek és ő tőle kap ön választ. És ma hozta a posta Hamburgból az alábbi, első irodalmi munkáját Gallmeyernek.

* * *

Emlékezés.

Tegnap egy gyönyörű kis történetet olvastam Edmondo de Amicistől „Egy virágcsokor“ czim alatt. Ekkor csudálatosan megragadott engem az a gondolat, hogy egy élményemet leirjam, de nem azon szándékkal, hogy azt közzé tegyem, mert talán az nem is olyan csinos, a mint azt elképzelem és a mint emlékemben él, — vagy a mi még valószinűbb, nekem nincs tehetségem szépen és vonzón elbeszélni. Én épen nem vagyok iró és birok elég önismerettel, érezni, hogy nekem ahhoz sok, sőt minden, főkép pedig elegendő képzettségem hiányzik, (nem orthographiát akarok mondani). Én törekszem ugy irni meg ezen kis történetet, a mily jól csak tudom és kérem a t. olvasó és olvasónő elnézését azon esetben, ha ez a kis munka arra érdemesittetnék, hogy egy lap hasábjain megjelenjék. Az 1848-dik évben — én akkor 10 éves voltam (tehát most elárulom koromat) — szüleim Budán voltak szerződve. Ez az év az én szegény szüleimre nézve nehéz idő volt; a nyugtalanság, a forradalom, a háboru, sok bajt okoztak nekik. Budán laktunk a Krisztina városban, szemben az arénával, a várhegy tövében.

Egy napon anyám és én épen ruhákat aggattunk fel — mert meg kell jegyeznem, hogy anyám nemcsak derék, iskolázott opera-énekesnő, hanem derék gazdasszony is volt — a mikor sajátságos zugást hallottunk a levegőben, ugyanazon pillanatban pedig berohant atyám halálsápadtan az utczáról és „Az istenért — kiáltá — menjetek be a szobába, kezdődik a bombázás. Anyám összeszedte a ruhát és engem, és alig voltunk a szobában, csakugyan megkezdődött; nekem örömet, jó anyámnak a legborzasztóbb ijedtséget okozta. Meg kell emlitenem, hogy anyám szivben-lélekben császári érzelmű volt, atyám ellenben Magyarországért rajongott és én is — a leányok többnyire atyjukkal tartanak. Anyám — kérem ne nevessenek ennek olvasásánál — anyám a ki szigoru katholikusnak neveltetett Salzburgban, imakönyvet és olvasót vett egyik kezébe, a másikba egy kis képét a császárnak és egy festett Madonnaképet, elkezdett imádkozni fennszóval és érthetően Ausztriáért és császárjáért, aztán sirt; később csak dadogott és végre oly lázba esett, hogy atyám az ágyba vitte, a két képet, az imakönyvet és olvasót azonban görcsösen szoritotta. Szégyenlem, de ki kell mondanom, hogy anyámat én nem értettem; csak örültem, hogy nem kell menni iskolába és hallgattam figyelmesen a golyó süvöltését. A Svábhegyről nehéz lövegek jöttek a várba, és a melyiknek ez rövid pálya volt, az a Krisztina városba pattant. Erre kiáltás, tűzi lárma hallatszott, én az örömtől ide-oda ugráltam a szobában és magyar dalokat énekeltem; ezalatt anyám magához tért és eszét az első pillanatban arra használta, hogy végig ütött rajtam. Én egész nyugodtan hagytam magam verni, ugy gondoltam, hogy mindezt a kedves Magyarországért tűröm. (Kissé hóbortos voltam már akkor is). Mellőzöm az ostromállapot részleteit, csak azt emlitem meg, hogy annak következtében folytonos beszállásolást kaptunk. Majd osztrák katonák jöttek, majd honvédek; ha anyám nem is szerette a magyarokat, a szegény katonák minden jóban részesültek, kik a házba bekvártélyozva voltak; akár császáriak, akár honvédek voltak, szüleim adtak a tiszteknek abból, mit megtakaritottak, a közkatonáknak meg jó kosztot; atyám a legjobb szivarokat. Én akkor határozottan éheztem, csakhogy a szegény közkatonáknak adhassuk reggelim és vacsorám egy részét. A tisztek ajándékoztak nekem szép uj huszasokat — én kedvenczeimnek, a közkatonáknak adtam. Több napon át honvédek voltak nálunk szálláson, köztök egy egészen fiatal 15—16 éves fiu. Ez iránt én csodálatos vonzalmat éreztem; ő játszott velem, mintha ő is 10 éves volna, segitett munkámban, virágot hozott és csudaszép magyar dalokra tanitott meg. Emlékezem, hogy anyám gyakran mondta: Ha a háborunak vége lesz, a fiunak szinházba kell menni, olyan szép hangja van. Játszótársam, Antal, annyira megtudta magát velünk kedveltetni, hogy mikor elment, atyám és anyám fiukként siratták; én pedig komolyan vele akartam menni és szüleimnek minden szigoruságukra volt szükségük, hogy ebben megakadályozzanak. (Én már akkor is erélyes voltam.) Szerencsére a gyermekek könnyen vigasztalódnak; ugy elviseltem én is fivérem távollétét, mintha nem ismertem volna soha; de gondoltam rá, mert megigérte, hogy ha a háborunak vége lesz és életben marad — visszajön. Nekem mikor aludni mentem, mindig hangosan kellett imádkoznom három miatyánkot: szüleimért, a császárért és magamért, de a harmadiknál legtöbbször elaludtam. Attól kezdve hogy Antal elment, még egy miatyánkot csatoltam hozzá, a nélkül, hogy az álom elnyomott volna. A háborunak vége lett és jött sok szegény sebesült. Mindegyik kapott tőlünk valamit, mert örömest adtunk a szegény katonáknak, kik koldusok voltak. Mi azt hittük, hogy a szegény Antal elesett, mert nem hallottunk róla semmit. Körülbelül két hónap mulva jött egy szegény nyomorék, félkarral, betegen, nyomorultan a láztól és egészen elrongyolva, én felismertem benne Antalomat, megöleltem, megcsókoltam és sirva a szobába vezettem szüleimhez. Fájdalmas üdvözlés után rongyos köpenye alul kihuzott egy kis csomagot e szavakkal: Ime kedves kis Pepi, ezt én te neked loptam. Loptad? — kérdeztük egyszerre. Igen, — mondta ő, — én a vár ostrománál megsebesültem, de még volt annyi erőm, hogy zsákmányra mehettem. De egyedül csak a kis Pepinek akartam valamit hozni, isten a tanum, semmi egyebet; vedd hát ezt kis Pepikém, hálás szivvel nyujtom, mert olyan jó szivű voltál a szegény katonákhoz. — Mindnyájan sirtunk és ettől a pillanattól kezdve anyám jobban szivelte a magyarokat. A csomag egy kis varróeszköz volt, tűtartóval, ollóval és ezüst gyűszűvel. Én nekem meg volt az sok, sok évig, mig nem 1859-ben, mikor vándor társaságnál valék, ellopták. A szegény Antal pár napig nálunk maradt; atyám a gazdag polgároktól gyüjtött neki egy kis összeget én pedig szétdaraboltam anyámnak egyik atlacz ruháját, természetesen tudta nélkül, egy kis nemzeti zászlót csináltam neki abból és azután erőnk szerint megajándékozva — visszatért hazájába. Irt még néhányszor, nyolcz hónap mulva azonban jött a hir szüleitől, hogy meghalt. Én minden áron azt akartam, hogy anyám nekem gyászruhát csináltasson, ő azonban ugy vélekedett: Gyermekem, ha te valaha az életben valami kedvest elveszitesz, ne hordj gyászruhát, fájdalmadat kimutatni, az igaz fájdalom a szivben van — és neki igaza volt.

Budapest, 1879. január 26.

Gallmeyer Jozefin.

Heti tárcza.

Márcziushó 5-dikén.

(Budapesti séták.)

Az első tavaszi sugár, vagy — helyesebben mondva — az első derűsebb márcziusi nap, mely a tavaszéhoz hasonló . . . h a m i s fénynyel jelent meg a Gellért hegy mogorva homlokán, . . . a főváros barlang-lakóit kicsalta az ugynevezett „s z a b a d b a“.

Nem tartozunk, vagy legalább is nem kell tartoznunk az ellenzék azon mélyen tisztelt tagjai sorába, kik azt hiszik, hogy szép Magyarországon általában csak s z a b a d b a n, s s z a b a d o n sehol sem lehet járni, de azt bizton állithatjuk, hogy Budapesten a levegő . . . sehol sem szabad.

Oh Isten nagy ajándéka, szép, tiszta, verőfényes levegő, lengj körül selyem szárnyaiddal, vedd karjaidra lelkemet, szállj, szállj velem, ringass a végtelen áradatban . . . Oh ki ne érezné mikor az első derült nap megérkezik, hogy most, most lenne jó emelkedni, s versenyt szállni a tavasz daloló utasaival!

Hanem Budapesten ez a vágy kissé lankadtabb alakban nyilatkozik. Rendesen a helytől függ a hol a jámbor fővárosi lakó épen tartózkodik.

Én például itt állok a Dunaparton s föltettem magamban, hogy igen sok lélekkel szavalom el a fönebbi jámbor ohajtást. El is szavalom, tudom. Igy:

„Oh Isten nagy ajándéka, szép, tiszta, verőfényes levegő . . .“ (P h ü h ! m i l y e n n a g y g o m o l y k ő s z é n f ü s t ü t ö t t e m e g a z o r r o m a t !) „Lengj körül selyem szárnyaiddal . . .“ (V a l a m i d e r é k z s á k - h o r d ó e g y é n i s é g t i s z t e s s é g e s e n o l d a l b a n y o m .) „Szállj, szállj velem, ringass el végtelen áradatban . . .“ (E g y s z e l l ő c s k e m e g i s t e s z i , d e k i s s é u g y a n f é l r e é r t h e t e t t c s u p á n a k a l a p o m a t k a p j a e l , s a z t r i n g a t j a „a v é g t e l e n á r a d a t b a n“.) „Oh ki ne érezné, . . .“ folytatnám, de kalap nélkül mélt'ztassanak belátni, — nem élhetek a költészettel . . . egy kalap alatt.

* * *

Dunapart . . . megvetlek.

Elsétálok először is a kalaposhoz, és onnét ki a városligetbe. Ama „végtelen áradatban“ ringatódzó kalap ugyan kissé elvette a kedvemet, s az már bizonyos, hogy budapesti sétáimat csak amugy gyalogosan, lóvonatu és társaskocsi nélkül kell végeznem. Lelkem, az bátran repülhet fel és alá; a képzelet tűzszekerén járhat be világokat, s én csak azt kötöm ki, hogy ne vigye magával a . . . kalapomat.

Elindulok a sugáruton végig. A városligetben látogatom meg a tavaszt, talán . . . otthon találom.

Ah, itt a sugárut!

Kezdődik nagy négy emeletes házzal jobbfelől, balfelől pedig valami egy emeletes troglodith-épület alkalmatlankodik. Mintha Apponyi Albert gróf tánczolna vis a vis Pulszky Ágost urral. Az a ház pedig, mely a főut végén oly ügyesen áll a Dunapart és sugárut, e két epedő szerelmes közé, mintha holmi szűk ablakból kellene valami szép kilátást megbámulnunk, s ugyan ekkor véletlenül Paczolai János és Rómer Flóris ur, vagy a nemzeti szinház valamely ünnepelt primadonnája állna elébe.

A sugárut tulajdonkép két részre oszlik. Az octogonig, s az octogonon tul való része. Amabban fokhagyma illat száll tömjénképen ég felé, emebben . . . Oh, meglátszik, itt egy nagy város . . . végződik! Amott egy, valamire való épületet találhattunk: a „hét-házat.“ A sétáló közönségnek kellemes mulatsága egymás által megolvastatni e pompás ház-sor hét alkatrészét. Rendesen akad egy bámuló hölgyecske, a ki e fontos épitészeti problema megoldására teljesen alkalmatlan, mellette egy merész röptű lovagi lélek, mely nagy szellemi fölénynyel bontja elemeire azt a kő-tömeget.

Az octogon — Budapest-nyelvre forditva „otkolón“, — előtt kissé megállunk. Ez a tér kaczér delnő, mely — mondta egykor Andrássy Gyula gróf az ő kedves sugárutjáról, — csak később fogja elvégezni toilettejét. Oh, kedves gróf, folytassuk a képet! Ez a szép tér, s általában az egész sugárut nem más, mint az a hölgy, ki a conversation's lexicont elolvasta *a*-tól *m*-ig; olyan dologról, a minek kezdőbetűje *u*-től *z*-ig esik, nem beszélhetünk vele. Ez egy delnő, a ki szolgálatba állt, s minden havi béréből vesz valami szép toilette-tárgyat; keztyűje, tuniqueje, ékszere már van. És — kedves gróf, — volt e sok mindenféléhez hasonlitott delnőnek egy udvarlója, a ki pompásan hordta haját, értett a ragyogó beszédhez, s a ki — a krach után — tökéletesen hűtelen lett hozzá. Bécsben lakik, nem gondol vele többé. Oh, kedves gróf, önnek a sugáruton kell laknia, ha valami politikai krach Delilája lenyirná ama szép fürtöket, melyek különben veszedelmesek lehetnének még . . . Grácz-Pensionopolisára is.

Ah, elértünk a villákhoz is! Kertész-ember ásogat, nyeseget, kötözget előttök. A sétányokat kavicsolják, itt-ott dolgozik a meszelő is. Ime, ezek a városligeti, e pompás nyári-szinház, páholyai; mi álló, illetőleg járó-kelő helyekről nézzük. Boldog páholy lakói a szép sugárutnak, ha nem ő épitette falaitokat, a kit hirdetnek most szomszédotokban, a műcsarnok palotájában!

Ott erősen roskadozik minden. Az öreg Milton riadva menekült le a vásznáról, s tapogatódzva kereste a terem kijáróját. Nem tudom, hogy jut ki, ha nem találkozik a kapuban P r é m urral, kinek hivatalát a társulat ép most fejtette le a gallérjáról. Milton és Prém urak tehát együtt távoztak el a roskadozó műcsarnokból, melyet . . . szabadkőművesek épitettek.

* * *

Visszafele a kerepesi-uton ballagunk. A mi közbe esik, az a városliget; mi a tavaszt kerestük, az pedig még n i n c s e n i t t h o n, a városliget pedig még mindig betege a télnek, s nagyban élvezi a Zsigmondi ur keserű vizét.

„F u i t!“ sohajtsuk el fölötte Aranynyal, s ha megizlelted ama hires folyadékot, oh vándor . . . ama titokteljes sirkő feliratát te is olvasd el, de valahogy ki ne feledd a . . . „*t*“ betűt!

A kerepesi-uton ballagunk csöndesen, és sirkő után . . . temetésekről kell szólanunk.

A ki bánatos ember, az a kerepesi-uton béreljen szobácskát. Délutánonként álljon ablakához, s az arra haladó gyászkocsikon, a koporsók feliratairól sok, sok gyászos regét olvashat ki érzelmes szivével.

Ott megy a tizenöt forintos temetés mennyezet nélküli, kétlovas szekere. Utána öt-hat siró gyermek, és egy öreg asszony. Apa, anya volt-e a kit arra visznek? szegény ember volt, szegény gyermekek apja, anyja.

Utána végtelen kocsisor élén a hatlovas gyászkocsi. A nagy néptömegen látjuk, hogy a halott nem csupán gazdag, de nagy ember is volt, s a kik most kisérik, mind örökösei; hirét, tetteit hagyta reájok.

S mily szép ott ama kék fogat! A ki rajta szendereg, még nem is élt, csupán álmodott. Álmait majd égben folytatja. Ime, kit kék álomföllegekből szállitanak a kék égbe, mért ne e szin környezné az átmenet utján?

S vonulnak tova, tova mind, kik ime . . . most végezik utolsó budapesti sétájokat, s a közelitő tavasz sugárait elveszitve, örök-kikeletet nyerének osztály-részül!

G á s p á r I m r e.

Világ folyása.

(A költségvetési vita befejezése. — A ki roszul volt értesülve. — Oroszország. — Illedelmes emberek. — A rim-hősök. — A szinházakról.)

Parlamentünkben véget ért a költségvetési vita. A kormány 53 többséggel vetette el báró Simonyi Lajos inditványát, mely 25 tagu bizottság által ohajtotta az ország bajait megorvosolni. Gróf Apponyi Albert monumentalis beszédben kelt ez inditvány védelmére, de hiába, mert Tisza Kálmán ellene volt, s az ő vetoja olyas valami egy-egy ellenzéki inditványra nézve, a mi a . . . halálmadár huhogása beteg ablaka előtt.

A delegácziók szintén hozzálátnak a munkához.

A közös hadügyminiszter az osztrák delegácziót ülésén 260,000 főre tette a bosnyák história dolgában mozgósitott hadsereg létszámát.

— K ü l ö n ö s! é n c s a k **140,000** e m b e r r ő l t u d t a m . . . Sugott oda meglehetős hallhatóan gróf Andrássy külügyér a szomszédjának.

Szegény . . . Rosszul volt értesülve! Vajjon megtudná-e mondani, hány emberrel fogjuk okkupálni azt a rettegett Novi-Bazárt? Nem hiszi-e a gróf ezuttal is, hogy egy zenekar és egy-két zászlóalj untig elég lesz?

* * *

Oroszország erősen vonul kifelé Törökországból. Ott marad azonban mintegy t i z m i l l i ó t ö l t é n y, 100—200 ezer jó lőfegyver a bolgárok kezében. Bolgár és görög gyűlölik egymást, baj lehet belőle, melynek csillapitására még visszahivhatják a jó muszkát. A muszka pedig — emlékszünk 48-ra, — szivesen tesz ily baráti szolgálatokat. Mit neki nihilisták, lepuskázott rendőrfőnökök, titkos nyomdák és szabadelvű koronaherczeg? A fehér czár, e roskatag, halálkóros ember, Európa romjait akarja sirköveül, s mielőtt magát lelövik, sok millió lövésnek kell találni sok millió szivet, a koronaherczeget pedig, a kinek vannak alkotmányos hajlamai, közelebb szobafogságra itélte.

Bolgárország pedig megkezdte a fejedelem-választó ülést. A képviselő urak még most igen illedelmesen viselik magokat.

* * *

Mig az angol-zulu hadjárat satirája Napoleon Lajost a jó Lulut nyerte . . . rimnek, addig a magyar parlament igyekszik bebizonyitani, hogy ő sem egy könnyen ijed meg az árnyékától. Ime, Csanádi Sándor és Irányi Dániel az udvartartási költségekből igyekszenek levonni egy milliócskát, Pázmándi Dénes ur pedig a midőn a nemzeti szinház 44,000 forintos segélye megszavaztatott . . . Podmaniczky Frigyes báróval, a minden szabad-jegy, hervatag primadonna, és dráma-iró tantiéme felett korlátlanul uralkodó dynastát támadja meg. Beszélt — kissé joggal is, — a nemzeti szinházban termékeny talajralelt intrigákról, épen semmi joggal e példásan vezetett számadásokról; beszélt a sokféle igazgatási közegről (intendáns, művezetők, gr. Festetics Leo, drámabirálók stb.) s végül 50,000 frt subvencziot kért a vidéki szinészet számára. Ezt — sanyaru viszonyaink között, — nem kapta meg, beszédének financziális oldala ellen pedig b. Podmaniczky Frigyes, aesthetikája ellen pedig Tisza Kálmán lépett sikra . . . igen sok szakértelemmel. Szalai Imre urtól, a jeles bortermelőtől pedig azt tudtuk meg, hogy a nemzeti szinház jelenlegi előadásai . . . tökéletesek.

Hazánk.

*** (*Udvari hirek*) A k i r á l y jelenleg Bécsben időzik. — G i z e l l a f ő h e r c z e g a s s z o n y férjével együtt jelen lesz az ezüst lakadalmon. — A k i r á l y n ő igen meg van elégedve Sommerhill-Housei lakával; van kápolnája, s Dublin városa pompás fogattal ajándékozta meg. A rókavadászatoknak nem kedvez a hó és fagy.

*** (*Adakozások.*) Z s e d é n y i E d e a tiszai egyházkerületnek hagyott negyvenezer forintot, s a másik háromnak egyenkint husz-huszezeret. — H i r s c h l e r F ü l ö p n é urhölgy, leánya menyegzőjén, száz forintot adott az izraelita nőegyletnek, s az egyleti tápintézetben 250 szegényt jól tartott.

*** (*Fővárosi társas-élet.*) A b ő j t hijába hozta magával azt a sok zsoltárt, mert bizony a keringők uralma még mindig tart. Ismét be kell árulnunk néhány bőjti vigadót! A s z e p e s i e k t á n c z v i g a l m á n például a háziasszony, Matasovszky Arthurné urhölgy esküdött össze mindenféle bőjti hangulat ellen, s à la Pompadour öltönyében végig lengett minden tánczot. — A t i s z t v i s e l ő k e g y l e t é n e k j e l m e z - b á l j á é r t is lesz mit gyónni; elsőrendű bűnösök voltak: Ruttkay Mariska kisasszony mint franczia pórnő, nővére: Polixéna, mint cserkesznő, Motusz Irma kisasszony mint spanyol nő, Buzetzky Stephanie mint Fioretta, Hölle Matild, mint Serpolette, Hölle Irma, mint olasz nő, Martin nővérek mint harlekinek, Tomsics Irén, mint bretagnei pórnő, Mátyássy Ottil, mint spanyol nő, Robert Mariska, mint görög nő, Orley Lajosné, mint virágárusnő, Schütz Irma, mint czigány királynő, Schubert kisasszony, mint Gretchen, Kanovits kisasszony, mint jockey, Németh Ilona, mint vizi liliom, Wolfs-

gruber Róza, mint magyar menyecske érdekesiték a társagot. Estélyi ruhában: Hetyei Mariska, Gyenes Anna, Vörös Ilona, Csillag Antónia, Sponner Etelka, Lányi Győzőné, Halász Dezsőné, Herczeg Mihályné urnők stb. A négyesekben 150 pár tánczolt. Jankovich István egyleti perfekt „Henri“ volt a „Corneville-i harangok“-ból, Próbált Károly pedig olasz főur. Volt bibornok, Kolumbus Kristóf és spanyol grand is a társaságban. — Az iparosok körében, illően a bőjti hangulathoz, Kotzebue-féle vigjátékot adták elő, sikerrel kivált Huber Zsófi, Erdődi Ilona és Szinkovicz urnők. — Borbély Miklósné urhölgynél pedig fényes házi bál volt. Ám vétkezzék a ki akar, de mi — nehogy bűnrészesekké váljunk, ezennel befejezzük az ily bőjt „farsangi“ (?) rovatot!

*** (*Vidéki társas-élet.*) Sikerült vigalmak voltak a következők is: Hódmezővásárhelyen a kaszinóegylet karton-bálja, — Esztergomban a kaszinó sikerült hangversenye, melyben közreműködtek: Schwarczel Elza, Rudolf Etelka, Rédly Izabella kisasszonyok zongorán, Dobrovay Janka kisasszony, Feigler Károly, Wallfisch Gyula, Feigler János, Blaha Károly, Földváry István és mások; — Eperjesen a „sárosmegyei urak“ bálja, „bál-apa“ volt Szabó Ede, „bálanya“ Pulszky-Keczer Terézia urhölgy; — Kölesden a kaszinó-bál, — Verespatakon az olvasóegylet batyubálja, — Szamosujvárt a dal- s zeneegyleté, — a nagy-kanizsai „Társas kör“-é, — Békés-Gyulán házias jellegű társas estély, — Nagy-Kőrösön a „polgári kör“ bálja, — Felcsuthon a közbirtokosság tánczmulatsága, — Batonyán a fiatalság tánczestélye, — Kis-Kun-Halason a kaszinó részvényeseinek tánczvigalma, — Adonyban az uri bál, — Szegeden as élite-bálok utolsója melyen, házi asszony Vőber Flóra urnő volt, — Rima-Szombatban a gömöri ifjuság rendes évi bálja, — Balassa-Gyarmaton (házi asszonyul Madách-Csernyus Emma urnővel), a nógrádi ifjuság bálja, — Zsomboly án (házi asszony Várnay Gesztesy Lóra urhölgy), jelmez-bál, — Egerben piknik. — Ezzel e rovatunkat is bezárjuk — a jövő farsangig!

*** (*Egri levél.*) Tisztelt szerkesztőnő! A heves-szolnok-megyei nőegylet jelmez-bálja ez évben is fényesen sikerült. Volt tombola, szerencse kerék, virágárulás, pezsgő eladás, bálkirálynő-választás, megkoronázás, s a fejedelemnő ünnepélyes menetbeni körülhordozása, aranyos menyezet alatt a teremben. Bálkirálynőnek nagy szótöbbséggel Siposs Ilonka urhölgy, egy bájos, kedves kis franczia tejárusnő választatott meg. Láttunk sok szép jelmezest, különösen feltűnt, egy barna, magas, karcsu éjszemű gitana, Gáspárdy Malvine, kinek festői jelmeze általános tetszésben részesült; kivüle az örök kék égű ország, s az andalitó barcaroleok hazájának egy gyujtó tekintetű leánya, — Hartl Vilma emlitendő, kinek szép öltözéke, de még inkább bájos mosolya, illatos bokrétái tetszettek meg; kedves kis kertésznő volt Moróczy Panni, — mellette pajzánkodott egy kecses, szeretetreméltó kondukteur, — kinek igen sok passagierje akadt volna akár a világ végeig, Simáczius Piroska és mások. Ott sürgött-forgott az igen elmés, vidor jósnő, aztán három rózsaszin női dominó, kik általános figyelmet költöttek szellemdus, pajzán társalgásuk által. A mulatság a legjobb kedvben reggeli öt óráig tartott, mikor is a társaság a legnagyobb megelégedésben oszlott szét, s ment bűnbánólag . . . hamvazkodni. D.

*** (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Dr. Kállay Rezső, a képviselő fia és Doboczky Malvin kisasszony. — Auer Alexa kisasszony és Orgon László, Pozsonyban. — Königsbaum Olga kisasszony (Bécs), dr. Spitz Mór ügyvéd (Budapest). — Szeremley Lajos királyi tanácsos és tanfelügyelő és Móricz Ilona kisasszony, Nagy-Szebenben. — Összekeltek: B. Jósika Gyula és báró Vesselényi Teréz, Kolozsvárott, a legfényesebb menyegzők egyikével. — — Ullmann Tinka kisasszony és Ullmann Emil, Budapesten.

*** (*Elhunytak.*) Sántha Péter, Pestmegye kedvelt közbirtokosa, 80 éves, Tinnyén. — Bokros Ádám, 41 éves, Kolozsvárott. — Király Mihály, debreczeni polgár, 60 éves. — Jablonszky Sándor, gyöngyösi aljárásbiró. — Marcot Alfréd a „Temps“ budapesti levelezője, 30 éves. — B. Piret Anna, 18 éves, Eleméren; a budapesti kerepesi temetőbe szállitották. — Remenyik Ferencz 77 éves, s Csoór Béla, 24 éves, Egerben. — Rózsáson Básthy Istvánné, született Miskay Vilma asszony, 32 éves. — Komma Oszvald, tüzérhadnagy, 26 éves. — Nagy Elekné, 21 éves, Behetfalván. — Bartoss Jozéfa, 16 éves, Váczon. — Finczicky János, Nagy-Kaposon. — Fekete Imre tanár, Félegyházán. — Debreczen legidősebb lakosa: az „öreg Fischer“, 102 éves. — Veres Imre tanárjelölt, ki az akadémia nyelvtörténeti szótárának kidolgozásában is szorgalmat tanusitott, Budapesten. — Geguss Emma, Geguss Sámuel ügyvéd leánya, Budapesten. — Mangold Ágnes, 17 éves. — Brázay Kálmánné Brázay Vilma asszony, 33 éves. — Tallián Mariska kisasszony, 18 éves, Miskolczon. — Özvegy Tölgyesy Jánosné, született Mády Klára asszony, Budapesten. — Vágujhelyen gróf Pongrácz István, császári királyi kamarás, 51 éves. Béke hamvaikra!

*** (*Szegeden*) a vizállás majd kél, majd apad, s az ezerek munkájával megerősitett töltések erős ostromnak vannak kitéve! A vercsorai töltésektől kedvezőtlen hirek érkeztek; átszakadtak, s a várost elöntéssel fenyegetik. A munkát a hóesés kissé gátolta. A katonai hatóság Pozsonyból ujabban ismét harmincz dereglyét adott rendelkezésre. Leginkább attól félnek, hogy hátban támadja meg a várost a pusztító elem, s e félelem annál alaposabb, mert a vidék lakossága nagy gyorsasággal menekül az alföldi vasut rakodóiba s a város felső részébe, a rabokat pedig Félegyházára és Kecskemétre már elvitték, sokat szabadon bocsátottak. A védelmi bizottság is működik; három ágyulövésre az alacsonyabb helyen lakók a vár magaslatára menekülnek; lámpák egész éjjel égnek; a gőzmalomban hétezer mázsa liszt van biztositva a lakosságnak. Isten oltalmazza az aggódó várost!

*** (*Rövid hirek.*) A Terézváros külső kerületét a főváros Erzsébet királynő nevéről ohajtja elnevezni. — A primás az uj templomot maga szenteli fel, s számára Szent Erzsébet hamvait is megszerzi ereklyeképen. — Szarvas városának egy malma, a Krezsán féle, képezné Magyarországnak közepét. — A drezdai Siement czég a pestis alkalmából halott-égető készülékeket küldött a fővárosnak beható tárgyalás végett. — M—cs miniszteri fogalmazó vallási tébolyba esett. — Tisza Kálmán miniszterelnöknek és Madarász képviselőnek fiacskája született. — A bölcsőde egylet is részt vesz a királyipár ünnepé-

lyében. — Báró Bánffy Ádám szép majolika-műveket készitett a székesfehérvári kiállitás számára. — Haynald érsek hir szerint nem sokára bibornoki kalapot nyer. — Az Orczy-ház orthodox zsidó imaházában gyászisteni tisztelet volt Zsedényi Edéért. — Lőrincze Gábor a budai tébolydában leszurta felügyelőjét; Szent Gálon, otthonában fogták el. — Vahot Imre hagyatékában Kossuth Lajos anyjának arczképét találták meg.

Külföld.

*** (*Teplitzben*) hétfőn mozsárlövések és harangzugás hirdette a forrás fölfedezését. Sok kereskedő becsukta boltját. A nyilvános épületeket és több magánházat fellobogózták. Este diszelőadás volt a szinházban a fürdői dal s a néphymnus eléneklésével. A furásokat szakadatlanul folytatják. Zsigmondy mérnök 4-én uj nyilást talált. A viz hirtelen betódulásának elkerülésére központ-futó szivattyut állitottak az üregbe, s azt nagy vigyázattal bővitik. A képviselőtestület elhatározta, hogy Erzsébet királynét a fürdő meglátogatására kéri föl a jövő idényben. Kedden hálaistentisztelet volt, este pedig nagy fáklyásmenet, s az összes egyesületek által rendezett lakoma.

*** (*Rövid hirek.*) A Schwarzenberg palotában Bécsben fényes lovag-játékok folynak. A középkori stylü mutatványok egyre jobban sikerülnek a résztvevő főuraknak; jövedelem a tartalékos családoké. — Bukarestben a legszeszélyesebb időjárás uralkodik. — Krapotkin herczegre, Kharkoff kormányzójára rá lőttek; meghalt sebeiben. — A tervuereni kastély, a tébolyult mexikói császárné lakhelye, közelebb elégett. — Imelski, a központi állami pénztár tisztakezű igazgatója meglőtte magát; uzsora áldozata lőn. — Bécsben Hohenlohe herczegasszony termeiben működvelő előadás volt, melyben részt vett Andrássy Etelka grófnő s a nálunk ismert Czetwertinszky Borics herczeg is. — Gróf Zichy Ferencz nagykövet Konstantinápolyban fényes jelmezbált adott. — Elhunytak: Gróf Roon porosz tábornok, kit Vilmos császár személyesen látogatott meg kórágyán; V. Konstantin orosz nagyherczeg. — A Saint-Genots sorsjáték e hó elsei huzásán a főnyereményt (62.500 frt) egy vidéki földbirtokos nyerte. — Londonban elharapózott a kleptomania, (lopás) betegsége. — Marcére franczia belügyminiszter lemondott.

Irodalom és müvészet.

*** (*Irodalom.*) A Petőfi-társaság kiadásában jelentek meg a Lauka Gusztáv emlékjegyzetei: „A multról a jelennek“, élénk kedélylyel irt visszaemlékezések szépirodalmunk több régi kitűnőségéről, Vörösmartyról és köréről, Petőfiről és Szendrey Juliáról, Kuthy Lajosról s a negyvenes és ötvenes évek számos irójáról; a 210 oldalra terjedő kötet ára 1 frt 60 kr, s a „Petőfi évkönyv.“ Ismertetni fogjuk. — Zola, a nagy zajt csapott franczia realistikus irányu regényiró egy műve jelenik meg közetebb Egerben, Dominkovics Mária munkatársunk forditásában. — Madách Imre összes művei, melyeket Gyulai Pál rendez sajtó alá, közelebb megjelennek.

*** (*Zene.*) A londoni James Hall hangversenyeinek rendezésében ez idén részt vesz Richter is, s a műsorban képviselve Liszt és báró Orczi Bódog is. — Saint Saëns hangversenye, melynek programmját mult számunk közölte, fényesen sikerült. Taps, kihivás fogadta a modern franczia zene e kiváló képviselőjét; „Herkules ifjuságát“ pompás hangszerelésével, a hatalmas rhytmusban folyó „Danse macabret“ az ő tüzes vezénylete mellett kétszeresen élveztük, zongora játéka pedig (például saját Doornak ajánlott versenyében,) finom, szellemes és erőteljes volt. — A Thern testvérek mult pénteki hangversenye szintén megtölté a vigadó kis termét; az öszhang magas foka nyilatkozott játékukban. — Gr. Zichy Géza Kolozsváron is ád hangversenyt; vele utazik Liszt Ferencz. — Ravasz Ilona kisasszony hangversenye mult hétfőn megtölté a vigadó kis termét; a zeneakadémia e tehetséges növendékének erős technikája, e mellett érzelmes, szellemes előadása méltó volt a buzditásra. A közreműködött Perotti éneke emelte az est élvezetét. — Lohr János orgonaművész közelebb hangversenyt rendez Budapesten. — „Magyar dalalbum“ czim alatt 200 magyar dal jelent meg Litolffnál Braunschweigban. Szerkeszté Bolla Gábor.

*** (*Eötvös*) május 25-diki emlék-ünnepén, a szobor leleplezése alkalmából az akadémia 50 arany pályadijjat tűz ki egy akkor előadandó ünnepi ódára. Örvendetes volna, ha e méltó föladatot sikeresebben oldanák meg költőink, mint a hogy ujabban a többi pályázat szokott kiütni.

*** (*Vegyesek*) A Kisfaludi-társaság februári ülésének tárgyai voltak először is az uj tisztviselők, Gyulai Pál elnök és Beőthy Zsolt titkár beköszöntői; utánok Szilády Áron egy pár régi magyar költeményről tartott előadást s Szász Károly Milton „Elvesztett paradicsom“-ának egy részletét (a pokoli parlamentet) mutatta be Jánosi Gusztáv forditásában. Közönség nagy számmal volt jelen. — Hermann Ottó a természettudományi társulat estélyén a madarak tavaszi nagy utjáról tartott vonzó előadást. — Dr. Brehm madártani tudós budapesti két felolvasása márczius második hetében lesz. — Delibes Leo e hó 15-dikén érkezik Budapestre. — Az Athenaeum irodalmi és nyomdai intézet vagyona 745,494 forint. — Jókai Mór a bécsi egyetem magyar köre felolvasás tartására kérte föl. — A népoktatási kör felolvasást rendezett az iparoskörben; Pulszky Ferencz tartott érdekes előadást az 1839—40-diki országgyűlésről.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, márczius 1. A kőmüves. — Coppélia, az üvegszemü hölgy. — Vasárnap, hétfő, márczius 2—3. Az ósdiak. — Kedd, márczius 4. Troubadour. — Szerda, márczius 5. Felhivás keringőre. — A nők iskolája. — Csütörtök, február 6. Jeannette menyegzője. — Sylvia, Diana nymphája. — Péntek, márczius 7. A világ ura.

Várszinház. Szombat, márczius 1. A velenczei kalmár. — Vasárnap, márczius 2. A kőmüves. — Csütörtök, márczius 6. Az ósdiak.

Nepszinház. Szombat, márczius 1. A kis herczeg. — Vasárnap, márczius 2. Ágnes asszony. — Hétfő, márczius 3. A bácskai rezervisták. — Kedd, márczius 4. A kornevilli haraugok. — Szerda, márczius 5. A kis herczeg. — Csütörtök, márczius 6. Ágnes asszony. — Péntek, márcziuz 7. Niniss.

*** (*A főváros német szinházaiban*) rendesen élénk világ van. A gyapjutéri szinházban nem rég végezte be vendégszereplését Gallmeyer asszony, a kis herminatéri bódéban pedig Knaack játszik sok jó kedvvel, többnyire régi német vigjátékokban, minők „Fips“, „Nevelő ezer bajban“ stb.; nemrég pedig csárdást tánczolt a budapesti publikum nagy örömére. E két szinház, igen gyönge személyzet daczára,

vendégeivel mindig varázsol közönséget padsorai közé. Néhány ily vendégnek, minő például Rossi mindenesetre nem ártana a népszinházat átengedni; föllépései mindenesetre reklámot csinálnak ama mostoha testvér műintézeteknek. — A gyapjutéri német szinházban vendégszerepelnek jelenleg a Bécsben is tetszésben részesült szerecsenyek; „Tamás bátya kunyhója“ képezi debut-darabjokat.

⁂ (*Szinházi vegyesek*) A nemzeti szinháztól nagy tetszés mellett vendégszerepelt jelenleg Prielle Kornélia Szegeden, Helvey Laura Kolozsvárott, Szathmáryné — fia menyegzőjén s jutalmára — Debreczenben, ugyanitt Ellinger és Balázs-Bognár Vilma. — Fischer Friderika, Swobodáné, magyarul tanul, s benne nem sokára tehetséges operette énekesnőt nyer a népszinház. — Szigligeti Ede születése napján, pénteken „A világ ura“ kerül szinre. — Rotter Irma kisasszony april elsején megválik a nemzeti szinháztól s egyelőre Olaszországba megy vendégszerepelni. — Az operaházat, mely 1880-ban lesz készen, 1881-ben nyitják meg Erkel Ferencz „Szent István“-jával. — A szini kebelzet központi bizottsága azon van, hogy a királyi pár ezüst lakodalmára minden nagyobb vidéki társulat Jókai Mór alkalmi szinmüvét adja elő. — A csabai uj szinházat a jövő hónapban nyitják meg műkedvelőkkel. — Nápolyban kifütyölték Patti Adélt azért, mert társulata a „Sevillai borbély“ egy részletét kihagyta. Herostratesi egy dicsőség ily kifütyülés, az igaz.

* * *

(Nemzeti szinház. „Az ósdiak.“ Vigjáték 4 felvonásban. Irta Sardou V. Előadatott február 28-dikán.)

Régi darabja Sardounak, de nálunk csak most adadott először: és ez nagy baj, mert nemcsak első, hanem leggyöngébb darabjai közé is tartozik szerzőjének; és nemcsak az a baj, hogy a mi közönségünk Sardounak jó darabjait ismeri már, hanem még az is hozzá járul, hogy az Ósdiak iránymű, és igy teljes hatása csak a maga hazájában és korában lehet, nálunk pedig most mindkettő hiányzik. De ez még mind hagyján, ha az „örök szép és igaz“ kárpótolna az időszerűtlenségért, de épen ez nem történik, a mint meséjéből mindjárt meglátjuk. A dráma Franciaországnak azon átmeneti korszakában játszik, mikor a mult nemzedéke sehogy sem tudott megbarátkozni a jelen rohamos haladásával.

Az első felvonásban a szereplőket mutatja be a szerző oly módon is, a mi épen nem drámai: más szavaival jellemezve. De la Rochopens herczeg kastélyában előttünk állnak: az öreg herczeg; fia, a már szintén élemedett marquis: Vauclin Leonidas orvos, republikanus és istentagadó; Fromentel a gazdag polgár — mind megannyi ósdiak. Közéjök jön a fiatal Barillon jegyző, kérni a marquist, hogy testvérének — ki évekkel ezelőtt egy férfival megszökött — leányát fogadja házába; hosszas kérés után a marquis beleegyezik és megjön Marguerite. A lányka azonban betegen és szerelmesen jön a házba; szerelme tárgya Cavalier Marcel, fiatal mérnök, kivel Párisban ismerkedett meg, és kit itt is nem sokára viszontlát, a mint hosszasabban időzik a ház körül és pedig, mint Marguerite hiszi, azért, hogy őt láthassa. Marcelnek azonban más czélja van; a házat és vidékét rajzolja le egy vasut-társaság számára, mely épen arra akar vasutat épitetni. A marquis ezen végtelenül elkeseredik és rögtön indul Párisba, hogy e tervet megváltoztassa. Azalatt Marguerite sulyosan visszaesik betegségébe, mert azt hiszi, hogy Marcelt kiűzték a házból. Marcel nem szereti őt, de nincs elég ereje szemébe mondani ezt, sőt betegségét szánva rá hagyja, hogy szereti. Marguerite gyógyulni kezd. Forbac Rozalie, egy irigy vén kisasszony azonban elmondja neki, hogy csak bolonddá teszik őt, Marcelt előzték a házból és hogy Marcel nem is szereti őt. Marguerite többé nem fél a haláltól, letépi ruháját és kirohan a szakadó hóban az erkélyre, Marcel azonban viszsza hozza. Ezalatt a maquis megérkezett Párisból, még pedig egészen átalakulva. Most már a haladás embere; csak Marcel iránti érzelme nem változott, üldözi őt most is és csak az orvos határozott kivánságára engedi meg, hogy Marguerite-tel beszéljen, de aztán távozni kényszeriti, pedig most már szereti Margueritet Marcel. Vauclin azonban szemére lobbantja önzését és fölfedezi, hogy Marcelben tulajdonképen vetélytársát üldözi. A marquis megszégyenülve lemond ábrándjáról, beleegyezik Marguerite és Marcel házasságába és a darabnak vége van.

Mint már emlitettük, egyik nagy hibája a darabnak, hogy elavult, ósdi lett maga is; az a küzdelem, a mit rajzol réges régen megszünt. De sok hiba van az egyes személyek rajzában, azon kivül irányeszméje kedveért tulzásokba is esik Sardou, a mire egyáltalában hajlandó. Hogy hogyan változik át Marcel Marguerite irányában, az épen nincs megmagyarázva; azt igaz, hogy nem kell magyarázni, ha két fiatal sziv egymáshoz hajlik, de Marcel sokáig közönyös volt Marguerite iránt és szerelme inkább betegsége iránti szánalomnak tetszik. Nincs megmagyarázva a marquis gyors átalakulása, még kevésbé érthető pedig az, hogy az öreg istentagadó Vauclin mért megy a templomba, holott bárkivel elhivathatná az abbét. Hogy vigjátéknak van nevezve a nagyon is drámai hangulatu darab: azt csak tollhibának akarjuk tartani.

Egyes igen szép drámai jelenetek vannak benne; igy mikor Marcel behozza Marguerite-ot; mikor a marquis értesül huga betegségéről. Az első felvonás pedig általában nagyon jó, tele pezsgő élettel, jellemzetességgel. Egy pár jó alak is van benne: az orvos, Fromentel, Urbain, Fromentel fia. A drámának volt hatása, de nem olyan tartós, hogy sokszor elő lehetne adni, kivált ha Sardou ujabb drámáira gondolunk. A főbb szerepeket: Ujházi (Vauclin), Bercsényi (marquis), Vizvári (Fromentel), Márkus Emilia (Marguerite) és Nádai (Cavalier) játszták. Legjobb volt Ujházi és Vizvári. Sz—k J—s.

Tartalom.

Az álarczos bál vége, Brankovics Györgytől. — A csóka és a galamb, Hiadortól. — Lemondás, Reviczky Gyulától. — A bölcső mellett, Erdélyi Mikes Rózától. — Az örök tegnap, Blumenthal Oszkártól. — Gallmeyer Jozefine, mint iró. — Heti tárcza. — Világ folyása. — Hazánk. — Külföld. Irodalom és művészet. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divatképünk és előfizetési felhivásunk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

10-dik szám. Márczius 9-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, szines borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte	Nap-nyugta
							óra perez	óra perez
Márcz. 9	Vasárnap	E 2 Franc.	E 2 Prud.	25 G 5 Teras.	14 N. Purim		6 28	5 54
10	Hétfő	40 vértanu	Sándor	26 Porfir	15 Susán Pur.		6 26	5 56
11	Kedd	Heraklius	Rozina	27 Prokóp	16		6 23	5 58
12	Szerda	Gergely	Gergely	28 Vazul	17	☽	6 21	5 59
13	Csütörtök	Rozina	Ernő	1 Márcz.	18		6 19	6 0
14	Péntek	Matild	Zakariás	2 Theodót	19		6 17	6 2
15	Szombat	Longin	Kristóf	3 Eutróp	20 Szabb.		6 15	6 4

Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk.

Divattudósitás.

A rosz időkre való átalános panasz daczára az elmult farsang nagymérvű fényt fejtett ki, mint azt többször le is irtuk, és mint azt sokan tapasztalták is. És a folytonfolyvást fölmerülő házi bálok és egyéb társas összejövetelek még most is kivánatossá tették a könnyű ruhák megrendelését, és ez volt oka, hogy még e napokban is néhány kitünően szép fehér ruhát láttunk, mely nagy társaságba volt kisérendő egy pár előkelő fiatal leánykát. A fehér ruhák most már nem sárgás-fehérek, mint a mult éviek, hanem kékes-fehérek. Aztán az aranyszálakkal áthuzott gazir ruhák nagyon kedvesek lehettek a farsang alatt, hogy még most is ujra meg ujra rendelik meg azokat első rangu divat üzleteinkben. És valóban, olyan káprázató hatásuak ezek az aranynyal vagy ezüsttel átszött lenge ruhák! Mintha csak felelevenülnének lelkünk szemei előtt a gyermekkor csodás meséi, arany haju és arany és ezüst ruháju tündérekről, királyleányokról és asszonyokról! Aztán a sok szép virág, a fényes kincs, mit ékszerül viselnek asszonyaink, könnyen elénkbe varázsolják az eltünt regevilág hősnőit. És ime, még bőjtben, a szigoru bőjtben is van részünk gyönyörködhetni e szépségekben! Egy pár ifju hölgy mégis bátorkodott egy legközelebb megtartott uri tánczestélyen rövid ruhában megjelenni, ugy, hogy apró, atlacz czipőcskékbe szoritott lábacskáik kecses mozdulatai annál inkább kitüntek. Igaz, hogy mamáik és nénjeik ruháinak uszályai annál hosszabbakká lettek, de a boldog fiatalságot legalább nem feszélyezte a lábatlankodó padló-törlő, mint az uszályt egy csipős megjegyzéseiről ismert delnőnk nevezi és — mégis hűségesen viseli.

A legfényesebb öltözékek atlacz és brocatból állanak, oly formán, hogy a szoknya előrésze, a mellény és a fodrok atlaczból, a nagy szabásu uszály és a derék pedig brocatból készülnek. Fehér csipkéket akár mint fodrok, akár pedig mint szegélyek felvarrva, most egészen simán kell viselni, ugy, hogy a szép selyemalapon a legdrágább himzés hatását mutassák. Tudva való, hogy a csipkék a férjes nők kizárólagos kincsei. Fiatal leányoké még most is a szép virág, melyből azonban nem vesznek már sokat, sőt jóval kevesebbet, mint még farsangkor is. Szines virág és hozzá sötét szinű fényes levelek a bal vállon, a szoknya jobb felőli előrészén két kis virágcsokor, egy nagyobb csokor a szoknya hátrészén, valamint egy kis csokor a haj között, ez elegendő disznek, és jó hatással van a szemre. A virágdisz legszebb a fehér ruhákon, valamint azon hölgyek is szeretik a fehér ruhákat, a kiknek szép és drága ékszereik vannak, mert ezek a fehér alapon leginkább kifejthetik fényüket. A gyöngyök az idén még kedveltebbek, mint a gyémántok.

Valjon bucsut mondtunk-e már az estélyekről, a fényről és mulatságokról, és lesz-e még alkalmunk ezekről értesiteni kedves olvasőnőinket? Ki tudná ezt előre megmondani?

Nézzük tehát mai divatképünket.

Mind két alakunk tavaszi kimenő öltözéket mutat be.

Az első alak finom drap cashemir foule ramage ruhát visel, a szoknya alján préselt bársonydiszszel, mely a tünique hátulsó részén, a derékon és a felöltőn ismétlődik. A drap atlaczkalap fehér tollakkal van diszitve.

A második alakon bordeaux-szinű cashemir ruha látható, alul széles huzott fodorral, a princesse előrésze ránczos, a hátusó része pedig kötő-alaku. A világos drap tavaszi felöltő tollakkal és selyemrojttal van diszitve, valamint az ujjak körül, hímzéssel. A drap selyemkalap disze fehér csipkéből áll.

Számrejtvény.

Bittó Szilárdáté.

4. 2. 19. 6. 2. 16. Vethetsz reá sok ezer zárt,
8. 11. 5. 13. 23. 18. 14 Hatalma ennek még sem árt,
1. 22. 10. 17. S csak ezt sanyargathatja.
21. 12. 13. 20. Ez jó mondatban fő kellék.
Fejedbe ámde nem elég,
Ha szellem át nem hatja.
14. 16. Helye a nyúlszivűek
Hires merészségének.
21. 5. 19. 7. 3. Ez itt pedig kis szemtelen
Madár az uton s utfelen.
1—23. Sokkal gyorsabban boldogulnánk,
Ha szem előtt örökké tartanánk
E mondatunk igazságát;
És nem, mikor meglett a tett,
És változtatni nem lehet,
Csak akkor — későn — látnók át.

Megfejtési határidő: április hó 2-dika.

A f. é. 6-dik számban közlött számrejtvény értelme:
Nosza lányok, vigadjatok!
Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Sánta Mari, Moesz Gézáné, Thanhoffer Mariska, Devich Ferenczné, Negyedi Mariska, Jánossy Lajosné, Ujfalusy Károlyné, Ehon Gizella, Pfeiffer Luiza, Jelenffy Józsa, Bibzay Janka, Tamás Ida, Sády Katinka, Gyurtsek Matild, Terelmes Imrek Ilona, Csányi Jánosné, Gallé Natália és Gizella, Delhányi Mari, Janisch Aladárné, Petrik Julia, Peterdi Pap

Erzsébet, Fekete Julis, Pajor Nelli, ifj. Kozma Imréné, László Kornélia, Máar Zsófika, Huszty Mariska, Temesvárv Erzsébet, Losonczy Tinka. Oláh Edéné, Major Ilonka. Safárik Emma, Vásárhelyi Paula, Sipos Malvin, Orbán Lidi, Halassy Nagy Ida, Szentmiklósy Anna, Vághó Piroska, Weiner Amália, Ilosvai Izabella. Schulhof Lajosné, Henyey Karolin, Szilágyi Paulin, Sesztina Erzsébet, Korenágh Paula, Bányai Nelli, Csorba Henriette, Patonay Emma.

Megbizások tára.

Tótpelsőczre Z. P. V. urnőnek: Kivánsága szerint el van küldve, kérem az ott levők szives visszaküldését.

Szikszóra K. P. urnőnek: Azonnal kicseréltem.

Tapolczára K. Gy. urnőnek: Levelezési lapon nyugtáztam a beküldött összeg hiány nélküli beküldését.

M. Keresztesre S. Cz. urhölgynek: Várom válaszát kérdésemre.

Szászfára Sz. Gy. urnőnek: Nemde vette küldeményemet?

H. M. Vásárhelyre V. J. urnőnek: El van küldve.

Rimaszombatba W. B. A. urnőnek: A legszivesebben vettem kedves küldeményét.

Bajára G. K. urnőnek: Várom szives értesitését.

Roermondra T. B. urnőnek: Nagy örömmel vettem a kedves sorokat a távolból. Egyik részét a kivántaknak már megküldtem, a többit e napokban, addig is szives üdvözlet a távol hazából!

Bukarestbe G. I. urnőnek: Nagyon szivesen veszem a kérdéseket, valamint a feleteket is, még ha — Oláhországból is jönnek, sőt még akkor is, ha egy közelebb lakó hölgy már megelőzött. Minél többfélekép tudunk valamit, annál jobb. Szives üdvözlet!

Fényszaruba H. S. L. urnőnek: Azonnal megküldtem.

Nagyváradra O. L. urhölgynek: Azt hiszem, előfizetőim nem veszik rosz néven, ha divattudósitásaink mindig csak a hölgyek öltözékeivel foglalkoznak, és — az igazat megvallva — nem tartottuk szükségesnek, de még illőnek sem, hogy a divattudósitásban részük legyen az „urak"-nak is. Ha azonban tisztelt kegyed „okvetlenül szükségesnek" tartja a férfiak divatáról is tudomást szerezni, hogy kedves férjének ne „küldhessenek a fővárosból mindenféle divatból kiment lim-lomot", ugy alapos, a legilletékesebb helyen történt informáczió után mondhatjuk, hogy a férfiruhánál is fő törvény a jó, testhez illő szabás. De nagy változás nem esik meg a férfidivat körében; a fekete öltözet, fehér nyakkendő csak uj legyen és szép szabásu, és — kész „az ur." A kifogástalan fehérségű ingről, gallérról, kézelőről nem is szólunk. Angolországban, főleg Londonban, mely a férfidivatvilág irányadó Párisa, most a sötét kék frakkot kezdik salonképesnek nyilvánitani, és csakugyan lehető, hogy a többi nagy városokban is nem sokára találkozunk kék frakkos urakkal.*) Az urak kalapjai és gallérjai most kisebbek, sőt még a nyakkendőik is azok. — Nos, meg van elégedve velem? Megtettem, a mit tehettem!

Kérdések.

G. Ottilia ohajtaná a Kornevilli harangok szövegét ismerni, és kéri valamely szives előfizető társnőjét, hogy neki azt a következő czim alatt küldené meg: Goldstein Ottilia, Dombrád, Szabolcsmegye.

Ugyanaz szeretné tudni, miképen kell a számrejtvényeket megfejteni; sziveskedjék neki azt valaki e lapok utján megmagyarázni, tán másnak is van hasonló kivánsága.

G. Iza kérdi, ha lehetne-e, és mikép, a fekete selyembársonyt, ha már tükrös, foltos és törődött, ha nem is régi szépségére hozni, de legalább ismét csinosra igazitani.

Feleletek.

Terkának az életeszencziát a legkomolyabban ajánlhatom, mint olyan házi szert, a melyet én étvágyhiány és gyomor-daganat miatt néhány hónapig használtam, házi orvosom is helyben hagyta e gyógymódot, és tökéletesen helyre állott egészségem. Temészetesen figyelemmel kell lennie az iránt, hol és kitől rendeli meg e gyógyszert. Én mindig Duna-Vecséről hozattam azt Beszédes Gyula gyógyszerész urtól, és mint mondám, neki köszönhetem friss egészségemet és viruló kinézésemet. Egy üveg ára 50 kr. F. Amália.

D. Mária többféleképen javithatja a levegőt kedves betege szobájában. A legegyszerűbb, ha néhány edényben vizet állit fel, és azt naponta frissel cseréli ki, kivált az ágy alá helyezzen egy dézsa vizet. — Néhány csepp carbolsav is eltávolit minden ártalmas részt a levegőből. Nem kevésbbé ajánlható egy nagy vöröshagymát kétfelé vágni és valami kis edénykében a padozatra tenni. Azt mondják, hogy a vörös hagyma magába szivja a levegő romlott parányait. Minden hat órában másik hagymát kell felvágni, az állott hagyma azonban nem használható többé a konyhában és kidobandó. K. Lászlóné.

F. Ilona ha az állami tanitónő-képezdébe akar bejutni, el kell végeznie a négy polgári osztályt, de jól, hogy valóban elkészülve lépjen e jeles tanintézetbe, a hol a leglelkiismeretesebben fogják szép czéljára előkésziteni. Kellő ismeretet, szorgalmat és valódi hivatást is hozzon azonban magával e pályára, mert csakis igy felelhet meg igazán kötelességének, és nem neheziti meg a kitűnő igazgatónő, a jeles tanárok és tanárnők buzgó fáradozását. E.

Szerkesztői nyilt levelek.

Azok a „Wilde Rosen" jó részt csak csinált virágok, nem valók átültetésre.

„Van nekem egy galambocskám." Szépen indul, szépen is fejlődik; egyszerre csak a negyedik szakasztól fogva toldás. Még a nyelve sem az előbbi tiszta egyszerű.

„A mester sirja." Nem sokára jön.

„Egy öreg anyóka okos mondókái." Nem veszett kárba a munka, sok szép és jó van abban.

„Hortobágy." (Zs. K.) Nagyon rosz ut lehet most arrafelé. Még a Pegazus is sárban gázol csülökig.

„Az én rózsám." (F. A.) Máskép kell azt mondani, hogy más is meghallgathassa.

„Ágról szakadt." (D. L.) A szeme se jó annak. Dehogy állok vele szóba!

„A Cserhátról." Annyi sok szép költészet van a népéletben; a selejtesét azonban gondosan ki kell rostálni belőle, mint a tiszta buzából az ocsut.

*) A mint már találkoztunk is. Szerk.

Török József gyógyszertára, király-utcza 12. sz.

Glycerin-Créme

a legjobb bör- és arcztisztitó-szer.

Több év óta hatályos szernek bizonyult szeplő, napsütés, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesitése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalsági frisseségét tartják fönn. A folyékony glycerin-créme eltér az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-en kivül semminemü hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glycern-szappan

glycerin és illatos növényekből. kitünően tisztit és élénkiti a bőrt, és e finom pipereszappan minden kivánt előnyeivel bir. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgypor (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédebb fehér szint adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán es szárazon tartja. Hölgyeknel ugy férfiaknál is, borotválás után, nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár és 1 frt.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacetből készitve, a legartatlanabb arcz- és kézbőrtisztitó szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyukszemgyürük és essentia, ára 60 kr.

Főraktár: TÖRÖK JOZSEF gyógyszerésznél Budapestsn, király-utcza 12. szám.

Csak a valóban jó cikkekkel szemben érvényesité magát a verseny.

A Guyot-féle kátránytokocskák, melyek oly kitünő hatással birnak meghülés, hurut, valamint légcsőbajok és tüdővész ellen, számos utánzóra találtak. Guyot ur csak azon üvegecskért áll jót, melyek cimkéjén aláirása három szinü nyomásban van feltüntetve. Ára 1 frt. 40.

Budapesten **Török József** „Szentlélek"-hez czimzett gyógyszertárában király-utca 12. sz. a.

Üs. kir. szabadalmazott

egyetemes emésztöpor Dr. Gölistöl.

Eddig még utól nem éretett hatására nézve az emésztés és vértisztitás terén, s a test táplálásáua és erősitéséro nézve Ez által naponkint kétszeri és sokáig folytatott használata mellett valódi gyógyszerré válik számos, még makacs betegségben is, mint p. o emésztési gyengeség, mell-égés, a gyomor túlterhelése, a belek petyhüdtsége, ideggyengeség, mindennemü aranyeres bajok-, görvéne, guga, sápadtság, sárgaságban, valamennyi idült bőrbaj-, rák, időszakos főfájások, férges es köves betegségek, tulnyálkásodásban, stb. Ez az egyetlen és gyökeres szer a megrögzött köszvény és mellbajban (tuberculose,) Ásványviz gyógyaszatnál, ugy azelőtt, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerül is kitünő szolgálatot tesz.

Egy nagy skatulya ára: **1.26 kr.** Egy kis skatulya **84 kr.**

Főraktár Budapesten, Török József gyógyszerész urnál.

A hamisitástóli megmenekülésre figyelmeztetek mindenkit, hogy a valódi egyeremes emésztő-por Dr. Gölis pecsétjével van elzárva, s minden skatulya a védbélyeggel s kivülről ily czimmel van elzárva:

K. k. conces. Univ.- Speisen Pulver des dr. Gölis in Wien.
Főszállitohely: Becsben, Stefansplatz 6. (Zwettlhof.)

Párisi pecséttisztitó.

Kitünő jóságu szer, melylyel nehány percz alatt mindennemü zsir-, olaj-, szurok-, faggyu-, vaj-, kocsikenő, olajos festek-, hajkenő- és izzadság által bármily kelmében, a ruhában, selyemszallagban, bársonyban, keztyüben, bútorokban, szobakárpitokban, acélmetszetekben okozott pecsétet ki lehet tisztitani. Ára egy üvegnek 1 frt

---

Dr. Romershauser Szem-Essentiája

a láterőt fentartja, helyreállitja és erősiti,

főraktára **TÖRÖK JÓZSEF** ur gyógyszertárában Pesten,

király-utca 12-dik szám alatt van.

Ára ½ üvegnek 2 frt 20 kr., ½ üvegnek 1 frt 50 kr. Postán 15 krral több.

Aken, az Elbe mellett.

A dr. Romershauser-féle szem-essentiának egyedüli készitője dr. GEISZ F. G. gyógyszerész.

A legjobb szer a nátha, toroklob, hurut, melszorulás, általában a mell és torokbeli ingerek, valamint csúzos és idegfájdalmak, tompor- és lágyék-köszvény gyógyitására **papir zsirla** (vegy készitmény szegfübors kivonatból, melynek alkalmazása a vernek a külbőr felé tolulását eltávoztatja, s igy a bajnak elejét veszi. Az azonnal látszató és a papir fennaradásáig tartó melegedés és élénk vöröség, biztos jelei a vértolulás elháritásának, anélkül, hogy fajdalom, viszketegség vagy küteg támadna Ára egy doboznak 90 kr.

Rakhelyek: Budapesten: **TÖRÖK JÓZSEF ur gyógyszerésznél;** Párisban: P. Coirre Cp. 79. rue du Cherche-midi.

SALICYLSAV-KESZITMÉNYEK,

Kielhauser H. okl. gyógyszerésztől és illatszergyárostól Gráczban.

A Salicyl-sav a drezdai dr. Heyden vegytani laboratoriumából, azon felette kedvező eredmények után, melyeket a dr. Kolbe, dr. Neubauer, dr. Wagner stb. tanár urak kisérletei előidéztek, már világhirt vivott ki magának mint erjedést és rothadást akadályozó anyag, és nem csak fényesen érvényesül mindennemü belső bajok ellen, hanem czélirányos összetételben még fölülmulhatlan óvszer a bőrre, hajra és fogakra nézve, Anticeptikus hatása különösen rendkivüli; megakadályozza a sérült szervek rothadását, s ezzel együt eltünik az azzal járó kellemetlen szag is.

Salicyl-toilette-szappan	darabja ára	50 kr.
Salicyl-toilette-viz	„ „	7 „
Salicyl-fogpor	„ „	50 „
Salicyl-fogpép	„ „	60 „
Salicyl-szájviz	„ „	60 „
Salicyl-hajkenőcs	„ „	50 „
Salicyl-hintőpor (lábak izzadása ellen)	„ „	50 „

Főraktár Magyarországra nézve: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten, királyuteza 12. sz.

PARFUMS EXOTIQUES

IMPORTÉS PAR LA

PARFUMERIE VICTORIA

PARIS — 47. Avenue de l' Opéra, 47. — PARIS.

YLANGYLANG	CHAMPACCA	MELATI
DE MANILLE	DE LAHORE	DE CHINE

Ára egy-egy üvegnek 1 frt 50 kr.

Illatszer porlasztó 2 frt.

Főraktár Budapesten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában, király u. 12. sz.

Gróf Beleznay Arpád fagyás elleni tincturája.

Mely az ekkorig ismert szerek közt a legjobbnak és leghathatósabbnak bizonyult be, s biztos hatása több bizonyitvány által meg van próbálva. Ára egy üvegnek 1 frt.

Gr. Beleznay Árpád bütyök és tyukszem-essentiája

a fájdalmat néhány óra alatt megszünteti s rövid idő alatt gyökerestül kiirtja, ára **50 kr.** és **1. frt.**

Minden régi köhögés ellen,

mellfájdalmak, sok évi rekedtség, torokbajok, s a tüdő nyálkásodása ellen a több orvos által megprobált.

fehér mellszörp,

oly gyógyszer, mely még soha sem használtatott a legkielégitőbb eredmény elöidazése nélkül. Ezen szörp már az első használatnál feltünőleg jótékonyan hat, sőt **a göreső és hög-hurntnál** zlősegiti a nyulós és megrekedő nyálka kiköhögését; azounal enyhiti a gége ingerlékenységét és rövid idő alatt eltávolit minden, ha még oly heves, sőt magát a legveszélyesb **szárazbetegségi köhögést, és vérhányást is.**

Ára 1 egész üvegnek **3.60**, egy fél üvegnek **1.80**, egy negyed üvegnek **90** kr. Becsomagolva üvegenkint **20**krral több. **Mayer G. A. W**, Breslauban

---

Fogfájások bármily nemüek, egy pillanat és biztosan eltávolittatnak az **az indiai fogkivonat** használata által, mely gyors és biztos hatása által nagy hirnevet vivott ki magának, egyszersmind az a legjobb **fog- és száj-tisztitó-szer.** Egy nagy üveg 1 frt, kisebb 50 kr.

RETOUCHE gyorsfestő-tinktura szakálra.

Ezen uj kitünő kompositió által képesitletve vagyunk, az egészségre minden legkisebb hátrány nélkül, s minden bőrpiszkitás mellőzésével, pillanatnyi rövid idő alatt a szakált állandóan szőke, világos barna, setét barna vagy feketére festhetni.

Festett hajmintáka raktárban megtekintés végett ki vannak téve.

Kapható dobozokban **2** forintjával a készitőnél Graztban **Kielhauser H.** illatszerés és vegyészetnél, sarkantyus-utcza 3. sz.

Főraktár TÖRÖK JOZSEF ur gyógyszertárában Budapesten Király utca 12.

Megrendeléseknél kérjük a kivánt szin tudatását.

Mandolahab (créme)

czitromlével, a külbőrnek hasonlithatlan lágyságot s rugonyotságot nyujt, ez a leggyöngedeb tisztitó szer a kezek- és arczra nézve, s czitromtartalma folytán fehéritőleg hat a nélkül, hogy ingert keltene.

Frissen készitve egy kücsög 70 kr. s kapható a gyártónál

KIELHAUSER H.-nél

illatszerész és vegyész (Spergasse 3. Grátzban.)

CSALÁDI KÖR

Hetilap a müvelt magyar hölgyek számára

Előfizetési dij (illetmények nélkül) Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt. egész évre 12 frt. Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda: VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 21-dik sz. 2-dik emelet. Hirdetések dija: Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

11. SZ. Márcz. 16-dikán. 1879.

Havonkinti szinezett divatképpel, minden szükséges hímzetrajzokkal. Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Az álarczosbál vége!

— Beszély. —

Brankovics Györgytől.

(Folytatás.)

Azt kérdezik, miről csevegtünk? Kérdezzék meg a fecskepárt, mely az eresz alatt jövő boldogsága fészkét épiti, miről cseveg szüntelen? Az a fecskepár talán megfelel önöknek, de én nem; én csak annyit mondhatok, hogy pilémet az álczában is tisztelni valék kénytelen: öntudatlanul lemondtam a „masque“ engedelméről, a tegezésről, s önözni kezdém; gondolkozásmódja, modora, társalgása annyira lebilincselt, hogy az ezredesnének adott igéretemről is megfeledkeztem s midőn végre ily szavakkal:

— Az istenért, a vigadó már majdnem egészen üres, haza kell mennem, oldalam mellől felröppent, magamon kivül esdekeltem:

— Csak addig ne, mig kilétét megtudom!

— Ön felette veszedelmes ember, — válaszolá fenyegetőzve, — kérem, kerüljön, ne kutassa, ki vagyok s hol lakom.

— S ha a véletlen, vagy szivhez szóló édes hangja magára vállalja az áruló szerepét?

— A véletlen oly hatalom, mit nem vonhatunk felelősségre; hangomra azonban ügyelni fogok, hogy valamiképen rezgésbe ne hozza dobhártyáit.

— Tehát komolyan azt kivánja, hogy ne találkozzunk többé?

— Bizza ezt a véletlenre s igérje meg tiszti becsülete tére, hogy mit sem követ el, a mi felfedezésemre vezetné.

— Kivánsága parancs nekem! — mondám kedvetlenül s a lépcsőkig kisérve az érdekes pilét, egy kézszoritással bucsut vettem.

Valjon mit keresett itt e hölgy? kérdezém magamtól, vissza térve a terembe. Miért szólitott meg engem, a kivel soha sem beszélt? S ha megszólitott s az egész éjet társaságomban tölté, miért ellenzi oly makacsul, hogy az életben s álcza nélkül szőjjük tovább a megszakadt ismeretséget? Furcsa, de érdekes!

— Ha nem félsz, hogy az igazság betöri a fejedet, nyujtsd karodat, mondok valamit! — szólt egyszerre egy női dominó.

— A szó nem kés s a tettre tettel felelek!

— Katonához illő válasz. Tudod-e, kivel töltöd el az egész éjszakát?

— Oh, szólj! Ismered a pilét? — kérdezém hevesen karonfogva a dominót.

— Ismerem s ha jutalomra számithatok, megmondom, ki volt.

— Akármit kivánj, csak kiváncsiságomat elégitsd ki. Neve?

— Lélia.

— Ritka, de szép név. Kora?

— Negyven.

— Mivel te mondod, csak harmincz lesz. Állapota?

— Se özvegy, se leány, férje elhagyta.

— Kezdek fázni. Vannak gyermekei?

— Van egy, de az nem viseli férje nevét.

— Brrr! Vagyonos?

— Mint a templom egere.

— Miből él?

— Van egy ötven esztendős jegyese, a kit két év óta

csak azért hiteget, hogy éléskamráját megtöltse, azonkivül van egy tuczat házi barátja.

— Tehát könnyelmű?

— Ritkitja párját. Biztositlak róla, nem sokára tudatni fogja veled is lakását, s meglátogathatod bátran, ha . . . ha . . .

— Hazudsz! — kiáltám dühösen. — E nő lehet hibás, de bizonyára becsületes, s te elég gyáva és roszlelkű vagy, hogy nem átalsz álarcz alatt sértegetni oly nőt, a ki nem is védheti magát!

— Akkor gyógyul a seb, ha fáj. Igazat mondtam.

— Hazudsz, ismétlem! E nő minden szava, minden mozdulata tiszta sziv s nemes gondolkozásról tanuskodott! Én a hazugot leszoktam álczázni, jer — s erővel vonszoltam a dominót az előcsarnokba — mutasd meg arczodat, vagy erővel tépem le álczádat!

— Bizony, bizony mondom neked — válaszolá a dominó nyugodtan — vagy Lélia a világ legügyesebb képmutatója, vagy te vakultál meg szellemileg; ime, lásd arczomat!

Az álcza lehullt s szemeim — Völgyiné gunyos mosolyával találkoztak. Szivem összeszorult, ajkamon elhalt a szó. Szerencsémre maga az ezredes közeledett felénk.

— No gyerekek, — szólt, nejének karját nyujtva, — elég volt a bolondságból, fáradt vagyok, jerünk aludni. De nini, mit látok? Mi a menyköt nyelettél le főhadnagyunkkal? Ugy áll itt, mint a ki fuldokol!

— Egy kis igazságot, „éjféltájban: az álarczosbálban!“ — volt a démon válasza. — Jó éjszakát főhadnagy ur, vagy jó reggelt!

— Az éj jó volt, — válaszolám, az ezredes felém nyujtott kezét megragadva — de a reggel? . . . Jó éjszakát!

III.

A csók.

Hogyan? Ha van „szép arcz“, mért ne lehetne „szép lélek is?“ S ha van szép lélek, mért ne lehetne az Léliáé? Ily kérdésekkel ébredtem fel az álarczosbál utáni reggel. Igaz — folytatám a magánbeszédet — Völgyi ezredesné lefujta róla a nőiesség arany himporát, de nem tévedhet-e? Kérdés, az én pilém csakugyan Lélia-e? S ha az, kérdés, az ezredesné jól van-e értesülve felöle?

Azt mondják: nem zörög a haraszt, ha szél nem fuj; igaz, de az is igaz, hogy *a z e m b e r e k s z á j a n ö v e s z t i v i h a r r á*! Elég ha hibáztál, holnap már bűnösnek, vétkesnek mond a világ s holnapután legjobb barátod is elitél!

Férje elhagyta! Nos aztán? Mig a női szivben az egyik, csak hitvány kavicsot talál, addig a másik a legbecsesb érczeket hozza fel belőle a nap fényére. Régi dolog, hogy az elhagyott nő soha sem talál kegyelmet az emberek szeme előtt; a férjet, ha a megtestesült ördög volt is, legtöbb esetben fehérre mossák társai, de a nőt, a nőt még akkor sem pártolja senki, ha angyali ártatlan, mert minden szerencsétlenségnek — ugy hiszi a világ — egyedül a nő az oka!

Tagadhatatlan, a világ e hitét tiz eset közül: kilencz támogatja! Ámde mért részesüljön az a tizedik e kilenczek sorsában? S mért ne lehetne e tizedik az én pilém?

Mindenek előtt tehát arról kell meggyőződnöm, ha vajjon a kilencz közül való-e, s ha nem az: vissza helyezem képét oda, a honnan oly kegyetlenül lerántották!

Ez mind igen szép dolog, — mondám, jót kaczagva védbeszédemen — és a tiszti becsületszó? Hogy jutok a meggyőződéshez? S a véletlen? . . .

E pillanatban inasom egy rózsaszinű levélkével lépett be az ajtón.

— Ki hozta? — kérdezém, az illatos levelet átvéve.

— Jelentem alásan, egy hordár.

— S nem kérdezted, kitől?

— Igen is, nem.

— Küld be rögtön.

— Jelentem alásan, már elvitte az irháját.

— Jelentsd magad az ördögnél, tökfilkó, hogy cserezze ki a te irhádat is. Mehetsz!

— Igen is, kérem alásan.

Baka inasom együgyüségén mosolygva, azon tanakodtam, felbontsam-e a kis levelet, vagy nem? Féltem, vádlóként lép fel e levél, *v i s z o n v á l a s z t a d a v é d b e s z é d r e*, melyet Lélia érdekében tartottam az imént; és mégis — kezem az olló után nyult s mielőtt az akarat megakadályozhatta volna, az érzelem parancsára egy metszést tőn a boritékon s szemem előtt e végzetes sorok feketültek:

„A pile, légvár utcza x . . . szám, y . . . ajtó alatt lakik. E sorok, becsületére bizatnak.“

Egy, a kilencz közül! sohajtám. Az ezredesné igazat mondott. Pedig be kár, édes hangja, fűszeres beszéde egy arasznyi idő alatt mindent magába foglalt, a mi kedves, boldogitó, elragadó.

Mit éreztem e pillanatban, nem tudnám leirni, de hogy bensőmben erős lehetett a küzdelem, azt onnan gyanitom, mert nem sokára Galiléi hagyományos szavai: „És még is mozog“ törtek ki ajkamon. „És még sem hiszem!“ — folytatám; a mig az ember önmagával nincs egészen tisztában: az élet nem egyéb tapogatódzásnál! Tisztába kell jönnöm! E levélke lesz utmutatóm s eszközöm!

— János, — kiálték inasomra, — hozd be a reggelit, azután fogass be a kis kocsiba! Siess!

Épen tizenkettőt ütött a városház órája, midőn kocsim a légvár utczába befordult. Az x . . . számu ház kapuja alatti névsor meggyőzött róla, hogy az y . . . számu lakást csakugyan Lélia birja.

Dobogó szivvel léptem az előszobába, remegve kocogtattam meg az átellenes ajtót s alig hozta felém az az ismeretes édes hanghullám a „Szabad“ szócskát, már is ott áltam a szoba közepén, szemtől szembe . . . egy feketébe öltözött junói alaku hölgygyel, kinek halvány piros arczát nem ismertem ugyan, de a hang, az én pilém hangja volt s szeme eszembe juttatá Ferencz, franczia király hires versét:

„Nem egy hölgynek szemébe néztem
Már, telve forró érzelemmel,
S belőlök ibolyát is szedtem
Édes aggálylyal telt kebellel . . .
De mi még boldoggá tehetne,
Azt az ég csak egyet teremte,
S ez: szép szemek közt is legszebb szemed,
Igéző ég, nyiló rózsák felett!“

A mint Lélia meglátott, reszketett, mint a rózsalevél, a hajnali szellőtől., zavarában majd kipirult, majd elsápadt, kinyitá ajkait s nem birt szólni! Fogalmam se lett volna a

lélekről s a lélek hangulatáról, ha e jelenet meg nem győzött volna arról, hogy az áruló levélről sejtelme sincs és hogy . . . szeret!

— Bocsánat asszonyom, — törém meg végre a csendet, — bocsánat, hogy igy ajtóstul rontok be, de nem valék képes ellenállani szivem vágyának.

— Főhadnagy ur, — szóla szelid szigorral, — sokat csalódtam az életben, de még egyik csalódás sem sebze meg annyira, mint az ön szószegése.

A zavar s pirulás sora most reám került, néhány perczig nem tudtam mit feleljek a haragos angyalnak, de elvégre is — férfi valék s felelnem okvetlenül kellett.

— Asszonyom, — válaszolám, — ön azt mondá: a véletlen oly hatalom, a melyet nem vonhatunk felelősségre!

— Csak nem akarja velem elhitetni, hogy e félnap alatt a véletlen fedezte fel ön előtt nevemet s lakásomat?

— Ha megengedi, be is bizonyitom. E kis levélke volt utmutatóm.

— Szabad belé tekinteni? — kérdé a megütközés hangján, mialatt a pamlagon helyet foglalt s számomra az egyik támlás széket jelölte ki.

— Sőt kérem; győződjék meg, hogy meg nem érdemlem a szószegés vádját, s legfeljebb abban hibáztam, hogy e rózsaszinű áruló utasitását, nagyon is hamar követtem.

— Tehát legjobb barátnőm is? — sohajtá, a sorok átfutása után. — E vonások az éjjeli társnőm kezére vallanak, ki az elválás perczében oldalam mellett állt s igy meghallá végszavainkat.

— Ne itéljen szigoruan barátnéjának e tette fölött, már csak azért sem, mert engem boldoggá tett.

— Csak azt szeretném tudni, — folytatá, utóbbi szavaimat figyelmen kivül hagyva, — mi czél vezette őt, őt, a ki ismeri viszonyaimat?

— A rosz eszköznél, nem lehet mindig rosz czélt is gyanitani! Lássa, én is ismerem viszonyait s az ég tanum, a legjobb czél vezérelt ide.

— Oly visszavonultan élek évek óta, uram, hogy ön hiremet sem hallhatta s igy viszonyaimat sem ismerheti.

— Nem csak az állatvilágnak, hanem a társadalomnak is vannak ragadozói, kik addig ólálkodnak békés hajlokunk körül, mig reánk csaphatnak s ha életünktől nem is, de jellemünk néhány tollától megfosztanak. Ily ragadozó csatlakozott hozzám az éjjel egy dominóba bujva, s meg akará önt fosztani disztollaitól.

— S ön most, vallja be, leginkább azért látogatott meg, hogy lássa, valjon az álarczosbál piléje több vagy kevesebb-e a Plátó fogalma szerinti embernél, a tollatlan állatnál!

— A dominó felfedezései, a kezei közötti levélke, megütközést szültek ugyan bennem, de ön iránti érdekeimet egy perczre sem homályosithatták el.

— Köszönöm, köszönöm, — mondá, egy kedves mosoly kiséretében kezeit nyujtva felém. — A dominó felfedezései után, — folytatá egy sohajjal, — nem is kérdezősködöm; mai nap a halottakról sem beszélnek jót, hát még rólam miként beszélhetnének, rólam, a ki hibázott, szenvedett és — mégis élni bátorkodik.

(Folytatása köv.)

Nincs hit szivedben? . . .

Török Lászlótól.

Nincs hit szivedben? — Döreség!
Mit örök élet, isten, ég!
Csalók koholták a hitet,
— Tudod? — csalódol, csak h i s z e d.

Nincs hit szivedben? — El vele!
Gondolkodónál nincs helye!
— Oh hidd el, sokra nem viszed,
Ha, a mit gondolsz, nem h i s z e d.

Nincs hit szivedben? — Van szemem,
S a nap sugárzik körülem.
— Tudod, hogy valót lát szemed,
S nem puszta szint csak? — nem, h i s z e d.

Nincs hit szivedben? — Oh ne hidd!
Mindenben kezdet s vég a hit,
Ha gondolod, hogy nincs hited,
Azt sem tudod, csak ugy h i s z e d.

Anya, nagyanya és dédanya.

Egy fiatal asszonytól hallottam, néhány hét óta boldog anya volt: „Mégis csak csudálatos, mennyire átváltozik az egész világ körülöttünk ilyen kicsi élettől! Sokkal, de sokkal inkább, mint a házasságtól. Sokkal nagyobb lépés az, mikor a nőből anya lesz, mint mikor a leány férjhez megy.“

Mennyire igaza van a fiatal anyának! Soha életében nincs mit tanulnia annyit, mint anyai méltóságának első heteiben. Minden ember, a kivel csak találkozik, nem is beszél neki egyébről, csak kicsi gyerekekről, és nem telik belé két hét, már legalább is száz gyermekágyas asszony öröme, bánata tudva van előtte, a mi pedig a kicsi ujszülött ápolását és gondviselését illeti, az öreg mosónőtől kezdve a selyem uszályos előkelő barátnőig minden nő a tulajdon tapasztalatait és példáit hozza az uj anya ágya elé.

Mikor ujra hirlapot vehet a kezébe, bizonyosra vehetjük, hogy valaki bekiáltja neki a szobába: „olvasd csak, nagyon szép czikk van benne, a dajkakról szól“. És mikor ezt elolvasta, leteszi a lapot, nem törődik a többivel, a mi benne van, nem érdekli más, csak a mi a kicsi babákról van benne, az egész világ csak a kicsi babák végett van a világon; hogy mi lesz majd egykor a kicsi babákból, ha jegyben fognak-e járni, egybe fognak-e kelni, ha háborut viselnek-e és békét kötnek-e egykor egymással — mindezekkel a dolgokkal nagyon keveset gondol az anya, mikor első gyermekét tartja karján! — Lassan-lassan azonban, egész észrevétlenül más idő következik be.

Egyszerre csak azt hiszszük, az egész világ iskolába jár és nevelőben van. Ugy tiz-tizenkét évig tartó időszak ez gyermekeink életében, és akkor az első kérdés, a mit ismerőseinkhez intézünk, az: „Melyik iskolába küldi gyermekeit?“ Vagy az: „Kapott-e már nevelőnőt leányának?“ Csak a szabott időben beálló vizsgálatok és szünetek szerint számitjuk az évszakaszokat.

— Mikor is volt ez és ez látogatóban nálunk? — kérded: és:

— Mindjárt a husvéti szünetek után — a felelet reá.

— Mikor is voltak a gyermekek vereshimlőben?

— Az évi szünetek előtt kevéssel, — értsd alatta: juniushó elején.

Azután meg, a kivel csak érintkezünk, minden embernek iskolás gyermeke van akkor. Vagy talán megforditva? Csak is olyanokkal érintkezünk, a kiknek iskolás gyermekei vannak?

Meglehet, csak annyit mondhatok e részben, hogy majdnem minden házban ugyanaz a nyugtalanság a legközelebbi osztályzat miatt, ugyanaz az aggodalom az egyre halványuló és csappanó gyermekek miatt, ugyanaz a habozás iskola és házi tanitó között. Az egész világ egy nagy iskola, és csupán csak kétféle ember van benne: tanitók és tanulók. És az anyai életnek talán koronája ez az idő. Hanem ez az idő is telik-mulik.

Legnagyobb részben még mindig mi tartjuk kezünkben drága gyermekeink sorsát. És ha nagy is velük a baj és sok a gond, napról-napra, sőt óráról-órára tapasztaljuk sükerét. Igazithatunk itt is, ott is, a hol hibát látunk, és mennyire jól esik lelkünknek, mikor látjuk, hogy fáradozásunk jóra vezetett! A gyermekek napról-napra jobban fejlődnek, már annyira vannak, hogy barátot, barátnőt birunk bennük, azért mégis mindig csak az a gondolatuk van nekik, a mi nekünk, csak azt érezhetik, a mi nekünk van a szivünkben, még mindig azok a tiszta gyermeklelkek. Nincs még azokban egyetlen-egy remény sem megtörve, egyetlen-egy ábránd sem megcsufolva; az anya még egész nyugodtan néz a jövőbe. Hogy ne, mikor szentséges szeretettel iparkodott gyermekei nevelésén; szive vérét adta oda értük, éjjel-nappal azon fáradozott, hogy gyermekei a lehető legjobban legyenek nevelve; mi bajuk lehetne tehát majdan az életben? Jók és becsületesek, semmi kétség tehát, hogy boldogok is lesznek. Egyszer aztán az anyának megint megvan a maga nyugodt órája, el-elgondolkodik magában, és egyszerre csak azon veszi magát észre, mennyire megváltozott ugy lassan-lassan körülötte minden. Már az ő házában is beállt az idő, a melyben a regény és beszély nem igen kötik le a figyelmet; nincsen az a könyv, a mely olyan érdekes dolgokat foglalna magában, mint a milyenek élő-elevenen szemünk előtt történnek.

Ez a második nagy fordulópont a nő életében, olyan egy szakasz, a melyben az anyának minden erejére, minden sziklaszilárd hitére van szüksége, hogy magához méltóan átélje. Most már csak okosság és jóakarattal vihet ki mindent, véghetetlen nagy anyai szeretetével egyedül azonban semmit sem érhet el többé. Olyant kiván a gyermek, a mit meg nem adhatsz neki, és uj emberi hatalmak nyulnak bele életébe. Többé nem te vagy az egyedüli közbenjáró gyermeked és sorsa közt — ez az, a mi e második életszakaszban annyira szivet-lelket általjáró. Akár hány szüle nem akarja azt belátni; azt hiszik, még akkor is ők lehetnek gyermekeik sorsának egyedüli intézői, mikor ezeket a természet örökkévaló rendje arra hajtja, hogy ezentul saját utjukra induljanak. Igaz, nagyon egyszerű, nagyon megfogható, hogy a hű szülék a felnőtt gyermekeknek is azok akarnak megmaradni, a mik születésüktől fogva voltak nekik, azért mégis nagy, és sokszor felette végzetes tévedés. A mi hűséges szándékból legjobban kigondolt terveink semmivé lesznek. Nyugodjál meg benne, aggódó anyai szív, ne állj ellent ezeknek a dolgoknak; igy volt az világ teremtése óta, és igy is marad ez világ végeig.

És mikor már minden, minden jobban végződött, mint sem gondoltad, mikor fiuk, leányok valamennyien a maguk utján haladnak már, saját tüzhelyet alapitottak már, a nagyanya akkor ujra a — kicsi babákon kezdi, és az unokagyermekeken másodszor teszi meg az örömök és fájdalmak közbenjárását, csak hogy ez most már sokkal nehezebben esik neki, attól a szomoru tapasztalattól, hogy nem igen hallgatnak az ő tapasztalt szavára, és hogy az unokákra nézve már csak tanácsot adhat, döntő szava nincsen.

Azért az unokák is csak felnőnek és kiszállnak a világba; évről-évre nagyobb lesz az életek száma, a kikre öröm gondolni és a kik gondot is adnak; és akkor, ugyan min is merenghet a dédanya szive, a kinek már minden korból gyermekei, unokái, dédunokái vannak? A bizony ugy van, hogy akkor a sok mindenféle dolog közül egyik csak olyan kedves, mint a másik, egész ugy, mint a hogy nehéz sorscsapáskor megesik, hogy a falon mászó légyen, vagy a földön tánczolgató napvilágokon rajta felejtjük a szemünket; épugy az öreg asszony, negyed száz emberen egyformán csügg a szive és ez a szív csak ugy bele merül ezeknek sok mindenféle örömébe, bánatába, azért aztán egész fáradt lélekkel egy-egy haszontalanságon tépelődik: valjon jól is verte-e be a szegeket az asztalos! Valjon ma tisztitsák-e az ablakokat, vagy holnap! Valjon jó mosó-e is az ujon vett ruhakelme! Egész beleássa magát egy-egy ilyen tépelődésbe, nem tud aludni sem tőle, a szive rezeg meg bele, ugy el-eltépelődik rajta, és ez mind onnan van, mivel most már nincsen egy-egy olyan gondja, a mely a többi valamennyinél nagyobb volna egy fejjel, nem ugy, mint fiatal éveiben első gyermekének táplálása, fia első vizsgatétele, első leányának szivbeli hajnalhasadása, férjhezmenetele, első lebetegedése.

Igaz, igaz, azért mégis nagyon hibásan gondolkodnak az ilyen vén banyókáról! Azt hiszik felüle, egész megtaplósodott már annak a szive, lelke! Legnagyobb dolog ennek a világon a harisnyakötése! — Pedig hát!

Valjon honnan tudjátok, ti fiatalabbak itt mindvalamennyien, mi minden él még ebben az öreg szivben, menynyi mindenféle drágaság, mélységes fenekén elmerülve, olyan mélyen, hogy csak egyes porszemecskék, ezek is habra válva, vetődnek föl belőlük? Valjon melyiktek számlálhatja meg a gondolatokat, a melyeket békén tűrve, önmegadón szemenként belekötöget abba a legkisebb unokája számára készülő kis harisnyácskába? És valjon melyiktek birná csak elképzelni is mindazt a sok világot, a mi ez örökké egyforma munka mellett föl-fölmerül a lelkében, és ujra elmerül a lelkében?

Holott pedig olyan jóizüt tudtok nevetni rajta, a miért a körülötte folyó mindennapi trécselésből egy szót sem hallott, egy szót sem értett!

(Egy vén banyók után:) Sz. M.

Az örök tegnap.

— Beszély. —

Blumenthal Oszkártól.

(Folytatás.)

— Hagyja el, — felelt. — Jó tudnom, hogy kevés időm van hátra, legalább okosan és takarékosan osztom

be és nem tékozlok el belőle semmit. Legjobb lesz, ha bucsuzásra használjuk. Az élet egyik állomásán találkozhatunk. On és nemes szivű felesége kellemes kegyajándékként élveztették velem fennmaradt időmet. Az elutazásra megadatott a jel. Önök hátra maradnak, én megyek és mint a csengetyűszó, a mely válásomat jelenti, ép ugy el fog enyészni a visszhang is, melyet én emlékükben hátra hagyok. Busan hangzik, de valóságosan majdnem megnyugtató, ha az ember elmondhatja magáról, hogy n e m visz magával idegen boldogságot a sirba.

Reszkető, izgatott hangon mondta ezt és két nagy könycsepp gördült le arczán. Gyengesége erőt vett rajta, vállamra hajolt és oly reménytelenül nézett arczomba, hogy soha sem felejtem el ezt a tekintetét. Szent szánalom fogott el és gyöngéd szavakkal igyekeztem jobb utra terelni gondolatait.

— Ilyen beszéddel csak fokozza szomoru sorsát, — szóltam intőleg.

— Hát nem képzelhet magának oly sorsot, melyhez képest az enyém még boldogság? — mondta meglepő keserűséggel.

— Nem képzelhetek borzasztóbbat, mint teljes életben minden lépésnél, minden lélekzetnél a sirgödör tátongó mélységét látni szem előtt.

— És mégis, az én sorsom, a mennyire ön ismeri, még nem a legborusabb . . . Hallott-e tőlem egy v á g y a t is, mely a léthez tapad? egy k i v á n s á g o t, mely e földön visszatartana? Soha, de soha!

— Valóban mindig csodáltam ezen tulságosan lemondónak látszó megadását.

— Képzeljen most magának olyan magamforma szenvedőt, kit még hozzá forró szerelem lánczol ez élethez, kinek be nem teljesülhető vágy honolna szivében . . . szivében, melyet a betegség, a halál roncsolt szét . . . haha! ez volna csak a kegyetlen és csalárd végzet . . . kin, melyet nem lehet elnevezni, elgondolni!

Ijedten hallgattam e féketvesztett képzelődés váratlan kitörését. Egyébnek nem tartottam.

— Az egészséges ember elszenvedheti, — folytatá. — Lemondhat, küzdhet. A legvadabb szenvedélyt fékezheti, szétzuzhatja, hogy romjain uj boldog életet épitsen. De a beteg! Reménytelenül tengődvén napról napra, . . . van-e ideje várni? Remélhet-e még belső gyógyulást? Fejjel kell a kétségbeesésbe ugrania és vágyának kietlen magányában szomjan hal . . . Az istenért, nem tombolnak-e agyában lázadó gondolatok, elgondolva, mit szenved ez a haldokló?

— Az égre . . . térjen magához, signora, — mondám. — Honnan ez a hirtelen természetellenes izgatottság! . . . Kegyed magán kivül van egy képzelődés miatt . . . Térjen magához, az istenért!

— Igaza van, — válaszolt kimerülten és zihálva, mig kipirult arczát vad elkeseredés öntötte el. — Bizony igaza van . . . Ki az a haldokló? Mi közünk hozzá, barátom? Mi a neve? . . . Mit akar egyebet szemfedőnél és koporsónál? . . . Jöjjön, ott azon a dombon . . . üljünk le egy padra . . . jöjjön . . . hamar! hamar! . . .

Kedvetlenül követtem, mert már nagyon elmaradtunk a többiektől. De ugy éreztem, hogy engedelmeskednem kell. Éreztem, hogy fölhevült beszéde oly hatalmat nyert fölöttem, hogy féltem! . . .

— Ugy. Itt kellemes szellő leng! — szólt, midőn a dombot elértük. — Oh, mily szép a föld, bárhová nézünk is! Hogy ezen a szép földön annyit lehet szenvedni! . . . De nézzen az égre, köztünk legyen mondva, nem nagy bizalommal vagyok iránta. Különösen, mikor oly csunya fekete felhők suhannak rajta végig, mint most.

— Félek, esőt kapunk, signora, — mondám. — Jó lesz, ha a vadásztanyára sietünk.

— Csak még néhány pillanatig pihenjünk, barátom. Ez a friss, balzsamos illat megifjit . . . Gondolja csak, gróf ur, milyen szerencsétlenség volna, ha égbe röpültömben ily csunya esőfelhőben akadnék fenn és cseppenkint hullanék le, talán kertjének egyik rózsabimbajára, melyet gyanutalanul gomblyukába tűzne! . . . Mit gondol, nem gyerekes képzelődés ez? Ugy-e? . . . De már látom, hogy nyugtalankodik. Tehát jöjjön. Menjünk tovább.

Alig mentünk azonban néhány lépésnyire, már nagy cseppekben hullott az eső és én siettettem társnőmet. De Marietta nem sokára megállt.

— Nem mehetek tovább, legjobb akarat mellett sem.

— De az eső!

— Legfölebb, ha lassan haladunk.

— Akkor bőrig átázunk.

— De mi marad más hátra?

— Majd én viszem odáig.

— Gróf ur, én nehéz vagyok!

— Én meg erős. Csak bizza magát rám.

És csakugyan vittem, a fák ormai pedig félig meddig megóvtak az esőtől, mig a vadásztanya hátsó ajtajához értünk. Telt karjával nyakamat ölelte és lágy selyem haja arczomat érinté.

— A vadásztanyán nagy csodálkozásunkra egy fiatal legényen kivül, ki az ajtóban állt, senkit sem találtunk. Nem kerülte el figyelmemet, hogy Marietta e meglepetésnél különösen összerezzent. Kérdezősködésünkre megtudtuk, hogy a társaság Kamillával és a bárónővel az eső miatt Tannenburgba kocsizott vissza.

— Egy óra mulva, — mondá a legény, — visszajő a kocsi az uraságokért. Az erdész ur kéri, hogy tessék addig fenn a szobában várni.

Felvezetett az erdész lakására és azután hallottuk őt a lépcsőn lebotorkálni.

Magunkra maradtunk.

Marietta kért, hogy foglaljak mellette helyet a pamlagon és egy ideig szótlanul ültünk egymás mellett, mindketten elfogultan és elgondolkozva.

Végre társnőm törte meg a csendet s mintegy magában beszélt:

— Milyen kinos, édes-borzalmas pillanat! Hogy kivánkoztam utána hetek óta, küzdve és gyötrődve! Hogy szomjaztam oly véletlent, mely ezt a pillanatot meghozná! . . . Most v é g r e elérkezett és soha se tér többé vissza. És én megint hallgassak és lemondjak? És ujra harczoljak magammal és u j r a győzzem le magam? . . . Nem! Itt az óra, hogy szóljak, hogy bevalljam. És ki tudja, milyennek talál a holnapi nap? . . . Szóljak még többet, ön hideg, büszke szív? Hát nem sejti, ki az a szenvedély marczangolta beteg, kiről az erdőben beszéltem . . . és ki az, kihez minden szerelme és vágya fonódik? démoni, legyőzhetlen szerelme . . . ?

— Ki az . . . kicsoda? — kérdém megütődve.

— Kicsoda . . . ki más, mint ön! — hangzott a felelet.

— Igen is, ön! Örömittassan hirdetem, hogy ön! — összekulcsolta kezeit, mintha imádkoznék.

— Szerencsétlen! — kiáltám megrémülve. — Hagyjon fel ezzel a szenvedélylyel, az istenért! A kegyed és az én üdvösségemért . . . Ne öntsön több tüzet keblembe . . . Győzzük le a pillanatot, mielőtt az minket legyőz . . . Én n e m szeretem kegyedet! Kamillához lánczol vonzalmam gyémántos bilincscsel!

— Mily kegyetlenül marczangolja ön szivemet! — felelé. — Kamilla! és mindig Kamilla! Ön nem mondaná most ki ezt a nevet, ha elképzelné, hányszor kuszott hozzám a féltékenység és jajdult fel bennem az ádáz gyűlölet és hogy kellett vivódnom, erőmet meghaladólag. Soha sem ismerém a szerelmet. Ha közelitett hozzám, hidegen és daczosan utasitottam vissza. A szerelmi erő legkisebb részét sem akartam elpazarolni, mielőtt a szent nap el nem érkezett, melyen egész érzelmi kincsemet egyetlen egynek tehetném szivére. És midőn most önnek, barátom, felajánlom egy emberélet összegyűjtött gazdagságát, örömmel ajánlom fel . . . ön eltaszit magától! Eltaszit egy haldoklót!

— Kegyed élni fog, Marietta! Meg fog gyógyulni! . . . Oh, szivem mélyéből kivánom ezt.

Ezt mondva megcsókoltam kezét és már éreztem, hogy fájdalmas tekintetének beszédessége megolvasztja szilárdságomat, eszem elhagyott . . .

— Meggyógyulni? — felelt szavaimra. — És aztán? . . . Kiszakithatom életemből a szenvedélyt? elmulhatik-e a szerelem, ha egyszer megkezdődött? . . . Ugy megyek a halálba, mint üditő fürdőbe. Az nem nagylelkü öntől, hogy még ezt a reményemet is elveszi tőlem, barátom . . . De mit is kérek én öntől, merev, dőre embertől? Azt, hogy nekem szentelje életét? Nem azt. Csak egy kicsit szeressen . . . hintsen néhány virágot utósó utamra, melyet meg kell tennem . . . Gazdagitsa meg nyájasan végóráimat . . . Az istenért, hát a legkisebb szeretetre sem vagyok méltó?

Erik félbeszakitotta elbeszélését. A visszaemlékezés majdnem egészen leverte. Nem mertem kérdezősködéssel zavarni hallgatását. Végre mintegy kérőleg folytatá:

— Engedd meg, hogy ne mondjam el bővebben ez óra eseményeit. A szánalom, a váratlan legyőztek . . . Ittas beszédek tűzfolyama ömölt ajkáról vérembe és minden idegem feléje vont . . . Ez ölelés tüze emésztette meg életem boldogságát . . .

Sokáig álltam azután az ablaknál elmerengve, kétségbeesett megbánástól marczangolva. Kamilla alakja szemrehányólag és megsemmisitőleg tűnt szemem elé. Metsző bizonyossággal éreztem, hogy nem térhetek többé vissza hozzá, hogy szentélyt gyaláztam meg, egy élet vivmányait eszmélet nélkül semmisitettem meg oly rövid idő alatt! Folyton kinzó érzetek gyötörtek. Tompa, merész düh hatott át. Különösen magamra dühösködtem. De Mariettára is, . . . kit ép az imént vadul csókoltam, most megfojthattam volna!

Komor tekintettel léptem hozzá, de pillantása lefegyverzett. Hátra dőlve elragadtatással mosolygott és arczán madonnaszerű béke honolt — máskép nem is nevezhetem.

— Marietta ébredjen! — mondám, kezét gyengéden megragadva.

— Felköltesz, Erik? — suttogá. — Jer, csókolj meg inkább. Csókod közben szeretnék elhunyni . . . Mily szép a világ és az élet! Milyen szép lehet mégis a meghalás! . . . Jer hát, Erik, és csókolj meg! . . .

Mozdulatlanul hallgattam e szókat, melyekből szétdult kedélyemre csak uj maró sav csepegett. Egyszerre felemelkedett, nagy kisérteties szemét rám mereszté.

— Oh hogy szeretlek! — kiáltá és ájultan rogyott vissza. Arcza elhalványult . . . teste kissé görcsösen megrándult . . . azután mozdulatlan merevség terült el rajta.

Hirtelen iszonyu félelem kapott meg, lélekzet nélkül tapogattam üterét . . . szivéhez nyomtam fülemet . . . meghalt! kiszenvedett!

Megtörő szeméből még egy utósó szeretetteljes pillantás ért, mely fagyos rémülettel hasitott át . . . Tudod-e, hogy akkor keservesen irigyeltem őt haláláért? . . .

A többiről csak röviden emlékezem meg.

Az erdész és háznépe nem sokára megjöttek. Tannenburgba küldtek az orvosért. Midőn megpillantották a szép halottat, még e durva emberek is könyeztek, és mialatt én a szoba sarkából csendes sirásukat hallgattam, magam száraz szemmel álltam Marietta fekhelyénél. Ugy éreztem, mintha ezentul ki volnék zárva minden becsületes ember fájdalmától és örömétől.

Hosszu idő telt el, mig az orvos és — Kamilla megjöttek. Gyáva kölyökként reszkettem megjelenésekor. Alig birtam állni, ugy kellett hazugságot hazugságra tetéznem a halott előtt, mig az orvos ki nem jelentette, hogy mivel az esőben siettünk az erdőn, szivhüdés állt be.

Midőn Kamilla az elhunythoz lehajolt és heves zokogás közben megcsókolta — ugyan azt az ajkat, melyet kevéssel azelőtt én . . . oh, nem lehet azt megmondanom, a mit akkor éreztem — és midőn aztán igy szólt hozzám Kamilla: „Nézd csak Erik! mily boldog elégültség ül ez arczon!“ — akkor ugy tetszett, mintha tüzes bélyeg ütődnék ki homlokomon és mintha orditanom kellene, mint a vadállatnak.

Végre Kamilla hazatérést javasolt. Követtem őt, életem erejében megrontva, elveszett emberként. A kocsiban egyszerre nyakamba borult és szólt: „Olvassuk ki e halálból a szerelem intő szavát — fűződjünk egymáshoz még nagyobb bensőséggel, a mig az élet szemünkből sugárzik!“

Mondjam-e, vagy mondhatom-e, mi történt velem e szavakra? mily iszonyattal éreztem ölelése közben a köztem és Kamilla közt tátongó mély, áthidalhatlan gyalázat örvényét? Es mégis hallgattam! Hallgattam! És viszonoztam csókjait — é n! Nem a bátorság hiányzott a magam feljelentésére. De nem mertem Kamilla boldogságát halálos vallomással megmérgezni.

A hazugság utja azóta napról-napra nagyobb, a visszatérés meg napról-napra lehetetlenebb lett. Serényen és szakadatlanul kalapál bennem a kétségbeesés. Érzem folyton megujuló ütéseit; és mialatt a halált kivánom, végig küzdöm az ö r ö k t e g n a p p a l a kilátás nélküli harczot. Amaz óra ijedelmeinek emlékeivel és szivemben reménytelen megbánással, a megelégedés álarczát kell magamon tartanom. De semmi öröm sem boldogit már, az elérhetőnek tág körében nem találok enyhet és igy vánszorgok tovább az önátkozás, a mindennapi szinlelés és kiolthatlan megalázás háromszoros terhével!

* * *

Erik elhallgatott. Elbeszélése bódulttá tett. Sokáig nem tudtam szóhoz jutni. Ellenvetés és vigasztalás üresnek

és hatástalannak tűnt fel előttem e vallomások sulyával szemben. Végre megszólaltam:

— Elhiheted, hogy értem sőt tisztelem a lelki nagyságot és az erkölcsi mélységet, mely megbánásodban nyilvánul. És mégis . . . te már megbünhödtél hibádért. Nem szabad tenmagad iránt engesztelhetlenek maradnod.

— Változtasd meg a multat, és én engedelmeskedem, — felelt sötéten.

— Tégy Kamillának vallomást. Ő nemes szivű és majd megbocsát.

— Micsoda gondolat, barátom! . . . Nem, nem, igy egy szerencsétlen helyett kettő volna . . . Megbocsátni? Persze, hogy megbocsátana. De gyöngéd lelkét e tapasztalat bánata darabonként törné szét.

— Hozzád való szerelme támogatni fogja.

— A nők szerelemből mindent elviselnek, csak a megcsalatást nem. Én őt egy év óta minden nap megcsaltam!

— És mégis meg kell téged mentenem, — szóltam esdőleg és kétségbeesve.

— Másitsd meg a multat, — ismétlé mindannyiszor, midőn valamit javasoltam.

Kimerülten és aggódva hagytam el őt végre. Az érzéseknek ez utvesztő vadonjából nem találtam kijárást. Mindamellett nem szüntem meg remélni egy jövendő órában.

* * *

A bárónőt még az erkélyen találtam, rám várt. Látására igazán megzavarodtam, mert e pillanatban képtelennek éreztem magamat, elviselni lényének sima könnyedségét és mosolygó egykedvűségét keserű félreértés nélkül tűrni. Nagyon megrenditett az a tekintet, melyet az imént egy emberi kebel feldult mélyébe vetettem. A bárónő vidám pillangó természete, részvétlen léleknyugalma most egyszerre vétkesnek és megbocsáthatlannak tűnt fel előttem. Alig birtam szerelmemet felfogni és valóban sértett, midőn a türelmetlen teremtés vidoran kiáltott rám:

— Nos, diplomata uram, hogy állunk? . . . Tulajdonkép „csillagász"-nak kellene önt hivnom, mert nemde napfogyatkozás megvizsgálására rendezett ön kirándulást? . . . De gyorsan uram. Üljön mellém és gyónjon!

— Nem merek, nagysád, — feleltem, — kegyed szeret elmés szó- és gondolatjátékokba fogni és gyónásom nem adna rá alkalmat. Még megzavarhatná előkelő mozdulatlanságát, szivének henyélését, melyről annyit beszélt nekem.

— Ah, ön meg akar leczkéztetni? Ez szép. Talán igaza is van. De még szebb volna, ha máskorra halasztaná ezeket az oktató órákat. Akkor legalább iskolát kerülhetnék. De most maradnom kell. Leköt a gond Kamilláért . . . Kérem barátom, szóljon őszintén.

— Nem, nem, bárónő, hallgatnom kell.

— Kell?

— Kell. És köszönje meg. Kegyedet a természet virágnak teremtette, hogy az embereket illatával és szinével megörvendeztesse, elrészegitse. A virág is szépen hajladozhat a szélben. De figyelmetlen viharnak nem szabad hozzá érni! . . . Higyje el, bárónő, a kegyed virágszerű hivatásának csak használ, ha titoktartó maradok.

(Folytatása köv.)

Tengeren tuli kalitkások.

A kalitka és a madárka benne mai nap jóformán a butordarabok közé tartozik már, nem csak nálunk, hanem egész Európában. És nem csak a hazai madarakat látjuk és halljuk szivesen a szobákban, hanem az idegen földieket is; sőt, mint ez már természetében van az embernek, minél messzibre valók, annál kedvesebbek. Innen aztán évről-évre jobban keresik a tengeren-tuli kalitkásokat, és alig mulik el év, hogy valamely uj madárfajt ne hoznának Európába, és pedig nem ritkán olyat, a melyről eddig nem csak nekünk, de még a tudománynak is épen semmi, vagy csak igen felületes ismerete volt.

A hatvanas évek végeig mindössze negyvenhat féle tengeren tuli madarat hoztak Európába, 1870-ben 230 fajra ment a számuk, és azóta már 650-re növekedett a fajok száma, sok ezer példányban. Londonban, Hamburgban, Havreban és Marseilleban egész rendes kereskedést üznek már tengeren tuli madarakkal.

A tengeren tuli madarak kevés kivétellel, nem éneklő madarak, annál szebb a tollazatuk, ez okból kedvelik, és jó bánás mellett rövid idő alatt annyira megszelidülnek, hogy napról-napra nagyobb gyönyörűséget szereznek. Sokan közülök nem költenek a fogságban, lassan-lassan azonban egyik-másik faj annyira elfelejti régi hazáját, hogy fészket rak és családot alapit Európában. Igy ez évben Croy főherczegnő madárházában egy pár bibortangar, első esett ez Európában. A papagályok is most már kellő bánásmód mellett költenek is nálunk. A gyönyörű szép piczi kolibrit eddig nem lehetett elevenen Európába hozni, nem állta ki az utat, most ezen is tul vannak. Egy Mexicoban megtelepedett franczia ötvenen felül hozott tavaly belőlük Párisba, de nem akarja megmondani, mivel éteti, és csak egyszer ezt tudják meg tőle, és nem vetek hozzá sok időt, hogy ezekben a „repülő virágok"-ban is gyönyörködni fogunk kalitkáinkban.

Számra nézve első helyen állanak a papagályok. Összesen 172 fajta papagályt hoznak Európába, és pedig 70 fajtát Amerikából, 49-et Ausztráliából, 39-et Ázsiából és 14-et Afrikából. Ezek után következnek a pintyek, a melyek közül 68 felét hoznak Amerikából, 20-at Afrikából és 8-at Ázsiából. Seregély felét 66 fajt hoznak be, 32 Amerikából, 18 Ázsiából, 16 Afrikából. A galamb nem tartozik ugyan a kalitkás madarak közé, de mert nagyon kedvesek, ezekből is 66 fajig hoznak Európába. Diszpintyet 50 különféle fajut hoznak be, Afrikából 24-félét, a többit Ázsiából és Ausztráliából. A takács madarat bizonyosan olvasóink is ismerik már hiréből, annyit irtak róla, hogy milyen nagy művészettel szövögeti fészkét, a madárházban is a him örökké épitget, a nőstény azonban még eddig nem költött fogságban. Ezekből 33-félét hoznak Afrikából, a többi Ázsiából kerül hozzánk.

Ezek a legnevezetesebbek, ezekből sok ezer példányt hoznak évenkint, a többiből már kevesebbet. Az ár faj szerint a ritkasághoz és szépséghez szabja magát. Van olyan pintyőkefaj, a melynek párja csak harmadfél forint, a szárcsőrű borsevő (Ramphastos piscivorus L.) már 70 frttal is fizettetik egyenkint. Átalában 15,000 frt áru tengeren tuli madár kerül Európába évenkint.

Heti tárcza.

Márcziushó 12-dikén.

(Szegényes kis szoba.)

Szegényes kis szobácskám, hogy ne dalolnálak én meg tégedet is? Hogy ne mondanám el a világnak, hogy az én világom te vagy? Hogy ne mondanám el a nagy költő, Byronnal, hogy a magány édes, és jobb egyedül lenni, mint elhagyatva milliók között?

De tudom én azt is, hogy a magány költői ez édes-bús fogalom alatt mit értenek! Ott ülnek a zajló tengerár partján. Előttök terül el egy nagy darab végtelenség; hullám hull hullámra, s a láthatár távol, közel pontjain karcsu árboczok, hófehér vitorlák siklanak tova. Alul sötétzöld, felül kék világ, mind a kettő tarka fényes, örök. Megjelennek a csillagok; ott vannak az égen, ott vannak a vén Oczeán tükrében, mint valami szép emlék tárgyai a szivben. Fáradt madár-csapat vonul nyugalomra, matróz-dalok sirnak át a légen, s a tengeri istenségek kardala felharsan az éj üdvözletére. Amott egy árny, vagy valami csábos szellő.

A költő csodálva mereng el e titkos szinjátékon, és azt hiszi, hogy . . . egyedül van.

Vagy elmegy a rengeteg fái közé. Oh erdőkben, hegyen, völgyön nincs magány! Az emlék, s minden, a mit a rege suttog fűről, fáról érinti válladat, beszél hozzád, a ki ismét azt hiszed . . . hogy a magányt kerested fel.

Magány a költő kis szobácskája.

* * *

Ablakai sötétek. Az a minta, melyről Petőfi rajzolta le a magáét . . . a nap ritkán csókolja meg sugarával, szűk és keskeny. De tág mégis; Heine kis „költő-szobácskáját“ — meséli maga — ezrivel látogatta a sok szellem és idegen világi lény, s szépen megfértek együtt.

Oh nézzetek kis szobácskámba, az én szelid magányom csöndjébe, kápolnájába!

És, nyájas olvasóm, még se kell fölöttem kétségbe esned. Chevalier utazást tett kertjében, s ott feltalálta az egész természettudományt; körüle volt állatország, növényország, felette a csillagos ég, több se kellett. Karr Alfonz is utazott kis szobájában kertjében, s utja érdekes egy lélektani kéjutazás lett, mondhatom. A bűvész Hatvani, a magyar Faust, a mint azt Arany János és Jókai Mór megirták . . . oly tágassá tudta tenni apró szobácskáját, hogy a tisztelt debreczeni vendégek roppant kényelmesen fértek el benne.

* * *

Szobácskám kis költő kis szobája.

Ülök iróasztalomnál, s erősen gondolkozom rajta, hol kezdjem a Cicerone-szerepet. Mégis csak merészség volt ide bevezetnem egész olvasóközönséget! Önt édes Coralie, kinek salonja az élénk szinek netovábbját képezi; önt, édes Margit, ki a Louvre termeit látta, s igen élesen szokta megbirálni a szinház rips-butor-garnituráit, s igen vegyes stylú festményeit.

Azonban az én kis kandallóm mindjárt oly rendkivüliség, a minővel Páris vagy Bécs egy salonja sem rendelkezik.

Tulajdonkép egyszerű vaskályha, és aligha sokba került. De vannak tulajdonságai, melyek tudatában gazdája sokkal többre tartotta benne.

Oh nézze most!

Csöndes tűz lobog benne. Egyszerre csak felpattant kis ajtaja, s valami pajkos gnóm üti ki rajta fejét. Kék sapkája van, s ragyogó piros szeme. Utána egy másik. Aztán még egy. És még egy. És azután sok, igen sok kék sapkáju, piros szemű, nyelv öltögető, pittegő-pattogó kandalló-ördögöcske. Járnak, kelnek, czigány kereket vetnek, fecsegnek, locsognak, néha meg épen egész eredeti rhytmusi zenét dalolnak ehhez a csoda-baletthez.

Ezt is megeléglik. Fáradtan ülnek el, és meghalnak. Tűz-élet . . . tiz perczig tartott. És mielőtt hamuvá lesznek, haldokolva mond mindegyikök valami búsat, valami kétségbeejtőt.

— Én vagyok a remény. Ki gyujt fel, ha egyszer elaludtam végkép!

— Én vagyok a hit. Legutoljára hunyok el.

— Én vagyok a szerelem. Kialszom, s mégis égetlek mind halálodig.

— Én vagyok a dicsőség; add ide szived vérét, és fellobbanok . . . még egy pillanatra!

Akkor felkerekedik valami rideg szél, feljajdul, még egyszer felrázza azt a csodás társaságot; az még egyszer felemeli fejét, még egyszer tekint fényével szemembe, aztán a szél elül és a lángok kialszanak végkép . . .

* * *

Egy ilyen kis szobát, a mely hálószoba, dolgozószoba és salon egyszerre, bizonyára lehetetlen a chick minden szabálya szerint berendezni. Higyjék meg, nyájas olvasónőim, hogy végtelenül fáj egy nagy szabálytalanságot bevallanom! Ime, a dolgozó szobában, s az iró-asztal felett . . . olajfestmény függ! Leonardo da Vinci ur-vacsorája.

Azonban ne higyjék, hogy én valami hires képtárt raboltam meg érte, és ne jegyezze fel senki Bädeckerjébe az én kis szobácskámat. Nem. Egyszerű másolat ez, annyira gyönge és egyszerű, hogy a képzeletnek magának kell néhány ecsetvonást megtenni, s maga a kép tárgya az, a mi megkap, ha szemeim merengve tekintenek reá.

Középen az üdvözitő fenséges alakja. Minden igazi nagy ember arczán először is a jóság, aztán a bánat vonása tűnik szembe. Nézzétek a legjobb és legbusabb ember arczát! Ki mer bánatáról szólani, ha az ő bánatát látja? Ki meri magát tökéletesnek tartani, ha az ő tökélyére gondol?

Ott ül a megváltó hivei között. Balján János evangyélista nőies, szelid arcza. Omló haja érinti az üdvözitő palástját, szemei szeretettel, szemrehányó gonddal tekintenek arra, a ki nem sokára „keresztre feszittetik, meghal és

feltámad.“ Amott pedig Judás, ki az üdvözitővel egyszerre mártja falatját a tálba.

Régi kép, nem jó soká időzni előtte.

* * *

Ablakomat kitárom, s megkérem a tavaszelő csöndes szellőjét, megkérem a vékonyka napsugarat, látogassanak el hozzám, adjanak egy kis illatot, egy kevéske fényt nékem is.

A szellő beleng, iróasztalomra csap szárnyával, és felhányja azt a sok papirszeletet, mely épen most boritja.

Hagyd azokat, pajzán vendég! Ládd, amott tavaszdalok vannak, melyek hamis hangon dudolnak felőled és társadról, a tavaszi verőfényről. Boldog emberek dalai, kik azt hiszik, hogy ők költők. Kérlek, ne beszélj felőlök a tavasz szellőivel, a napsugárral és az ibolyákkal!

A kis sugárka pedig rá száll egy kopottas könyvre. Kopottas könyv, az aranyozása fakó, s ha nem a Petőfi Sándor nevét jelentené, bizonyára nem lenne többé nyoma sem. Jó helyen jársz, nap sugara, ez rokon-világ!

S kis csomagot veszek elő. Egy kis arczkép. A szép szemek oly édesen tekintenek reám, mintha néznének. Az dúsgazdag aranyhaj oly pompásan omlik alá a legszebb vállakra, mintha még várna forró csókjaimra, mintha még körüllengené Isten legbájosabb teremtményét. Oh szállj ide is nyájas sugárka, mely meglátogattad szegényes szobácskámat!

Egy kihamvadt kandalló, egy fakó kép, fakó kötet vers és egy arczkép . . . ez a költő-szoba minden kincse. Együtt véve . . . a magány! Gáspár Imre.

A szegedi vész.

A nagy költő könyvében olvassuk:

A folyó oly simán, oly szeliden
Ballagott le parttalan medrében . . .

A hol álltam, sárga föveny szőnyeg
Volt teritve, s tartott a mezőnek,
Melyen a levágott sarju-rendek,
Mint a könyvben a sorok, hevertek.

Semmi zaj. „Szegény Tisza, minek is bántjátok?“ teszi hozzá a költő. Pár nap mulva — folytatja —

. . . fél szendergésemből
Félrevert harang zugása vert föl,
„Jön az árviz! jön az árviz!“ hangzék,
S tengert láttam, a hogy kitekinték.

Mint az őrült, ki letépte lánczát,
Vágtatott a Tisza a rónán át,
Zugva, bőgve törte át a gátot,
El akarta nyelni a világot!

*

A Tisza, e rémitő folyó, ismét kiáradott, s Szegedet, a legnagyobb magyar várost, nem különben környékét a szó teljes értelmében tönkre tette. Hiába irta róla Arany, hogy immár „szabályhoz törik.“

Nem akarjuk mindazon rémületes hireket ismételni, melyeket a lapok hoznak az árviz rombolásáról. Annyi tény, hogy az a nagyszerű kép, melyet a Tisza áradásáról Jókai Mór ád regényében, az „Uj földes urban“, nem lehet tulzott. A borzalom ez maga, s Cross, egy angol lap hires rajzolója, ki szintén lement Szegedre, ez oldalról is bemutatja Európának egy szomoru előnyünket.

Budapest egyetemi ifjusága is lement Szegedre, hogy

ott mentő munkát végezzenek, s a rendet fenntartsák. Szép nemes cselekedet, méltó a magyar ifjusághoz, bár sokalnunk kell, s féltjük őket is. Köztök van lapunk tudósitója is, ki hű képét fogja adni Szeged szivrázó helyzetének.

Egyelőre álljanak itt egyik napilapunk utolsó táviratai, melyek fogalmat nyujtanak a veszedelem nagy fokáról. Igy hangzanak a gyászos tudósitások:

„Szeged, márczius 12. délelőtt 8 óra 20 percz. Szeged viz alatt, a házak roskadoznak, romjaik alá embereket temetve. Szeged meg lett volna menthető, ha a szél csillapodik, de nem állt el, hanem nagy hullámokat csapott a töltéseken dolgozókra. Félkettőkor künn megtörtént a legiszonyubb. A széltől korbácsolt ár elsodorta a makos erdőnél a töltést, háromkor megkondult a vészharang. A makos erdő felől a rókus-városi utczákon széditő sebességgel rohant az áradat és félóra alatt a budai országutat a városház közelében mosta. Száz meg száz kocsi vágtatott minden városrészből Uj-Szeged felé. Az elöntött utczákból asszonyok, gyermekek jajveszékelve futottak. A töltésekről sok ezernyi nép rohant a Tiszahid felé. Három órakor a városháztérnek tódult a viz, azt pár percz alatt ellepte. A leányok, asszonyok a házakból segélyért kiabáltak. — Pontonok, ladikok indultak menteni. A viz roppant sebességgel terjedt, áradt; megannyi katarakt gyanánt zugva ömlött kapukon, ablakokon át a házakba. A viz a városháztérről az alsó városba tódult, s ellepte a város minden utczáit, a nép ezrenkint menekült s csodálandó higgadtságot tanusitott. Férfiak hurczolták az ingókat, hajtották a marhákat, vitték a malaczokat. Sokan pőrén menekültek. Most az alsóvárosban sok helyt hét méter a viz. Csak egy házban is tizenegy ember romok alá temettetett. Lépten nyomon hullák láthatók.“

„Szeged, márczius 12. délelőtt 9 óra 30 percz. A gyufagyár felrobbant, ég. A reáliskola, postaépület viz alatt. Az iskola-utcza, a város legmagasabb pontja, félig tele vizzel. A viz óriásilag nő. Az egész vonalon a töltések beszakadtak. Szemlátomást dülnek a házak. Döglött ökrök, lovak usztak. A katonák pontonokon bámulatosan dolgoztak. Élelmi szert nem kapni. Ki csak teheti, Temesvárra menekül. Csatornák mind felszakadva, nem birták bedugni. Tömérdeken keresik rokonaikat. A várra pontonokon szállitják a menekülőket. Kiss-féle ház körülvéve vizzel. Viz a legnagyobb ház pinczéibe is folyik. A zsinagóga-utcza egy része ledült. A zsinagóga tele vizzel. Templomokba menekülnek.“

„Szeged, márczius 12. déli 12 órakor. A pusztitás mind rémitőbb; alig egy két utcza van szárazon. Az utczák megannyi folyók; a házak nagy számban hirtelen összedőlnek. A kórház bedőlt; ötszáz ember lett volna benne. A földszintes házaknak sok helyütt ablakai se látszanak ki a vizből; számtalan háznak csak teteje látszik. A vár belseje tele van vizzel. A nép töltéseken van; nagy részben elmenekült. A csónakok nem győzik a munkát.“

Ujabban az a rémhir érkezett, hogy a Szegedihez hasonló sors érheti Szentest, Csongrádot, Hódmezővásárhelyt.

*

A nyomor ez óriás fokán minden jóravaló ember igyekszik segiteni szerencsétlen embertársai nyomorán. A „Családi Kör“ pénzadományok küldésére hivja fel olvasónőit, s az adakozások sorát ezennel megnyitja:

A „Cs. Kör“ szerkesztője . . .	10 frt.
Warga Irénke és Mariska . . .	2 „
Szabó Éva	1 „
Gáspár Imre	10 „
Szivák János	1 „
Kudelákné	1 „
Összesen .	25 frt.

Adakozzunk!

Hazánk.

Mai számunk mellett veszik t. olvasónőink a „Családi Kör“ előfizetési fölhivását. Tiszta, nyugodt öntudattal küldtük szét. A jövő hónap elejével lapunk ***78-dik*** *évnegyedét kezdi meg. Nem mulaszthatjuk el ezuttal is ajánlani olvasóink szives szeretetébe lapunkat, mely ezentul is mindent elkövet arra nézve, hogy közönségének irodalmi szinvonalon álló, jó lapot nyujtson. Lesz rendes tárcza rovata, heti tárczával Gáspár Imrétől, „Világ folyása“ czim alatt élénk politikai szemléje, Sz—k J—s tollából rendesen szini levele, „Hazánk“, „Külföld“, „Irodalom és művészet“, „Szinházak“ czim alatt kimeritö kép a társadalmi és szellemi élet minden nemü mozgalmairól, a kiválóbbakról külön czikkben is, a boritékon jó irányu „Divattudósitás“, „Kérdések“ és „Feleletek“, „Szerkesztői üzenetek“. Irodalmi közleményeink alatt ez évnegyedben következök nevei állottak: Balázs Sándor, Bartók Lajos, Brankovics György, Csengei Gusztáv, Dobsa Lajos, Emilia, Erdélyi Mikes Róza, Gáspár Imre, Hiador, Koroda Pál, Milkó Izidor, Nogáll Janka, Peterdi (Prém) József, Reviczky Gyula, Szász Béla, Szegfi Mór, Torkos László, Zalár, Zichi Antal. Ezután még Vajda János, Vértesi Arnold, Bodon József, Molnár György, Kiss József, Mezei Ernő, Szabó Endre, Váradi Antal s más jeles iróknak részint már műveit, másoknak pedig igéretét birjuk. Egy szóval azon leszünk, hogy t. olvasónőink pártfogását ezentul is kiérdemeljük.*

*** (*Udvari hirek.*) Királynénk oly jól érzi magát az ir földön, hogy már is megigérte, hogy jövő évre ismét oda utazik a vadászati idényben; vasárnap ő Felsége misét hallgatott Dublinban.

*** (*Adakozások.*) Király ő Felsége szerencsétlen vizkárosultjaink részére már több mint 20,000 frtot adakozott. — A jövő héten adhatjuk csak jegyzékét a jelentékenyebb adakozásoknak, melylyel szerencsétlen szegedi árvizkárosultjaink nyomorán enyhiteni igyekszik a nagylelkűség. — Lévay Henrik az irók segélyegyleténél 200 forintos alapitványát 400 forintra emelte. — Horváth Ignácz műegyetemi tanár 200 frtot küldött Dörfl község iskolájának s a tanitó fizetéséhez évi 50 frtot ajánlott fel.

*** (*Társas-élet.*) A böjti mulatságok sorának valószinűleg végét fogja vetni azon országos csapás, mely Szeged városában az egész hazát érte. Csak röviden emlékezünk meg az utóbbi idők mulatságairól. A fővárosban fényes estélyt adott Majláth György főrendiházi elnök, ott voltak Simor bibornokprimás, Haynald érsek, gróf Andrássy Gyula, báró Wenckheim, Pauler, báró Bedekovics miniszterek, báró Edelsheim-Gyulai hadparancsnok, báró Fejérváry tábornok; a hölgyek körében: gróf Zichy Pálné, gróf Pálffyné Károlyi Geraldine s gróf Pejacsevich Márkné bájos leányaikkal, gróf Andrássy Aladárné, gróf Hunyadyné, Bánóné Laffert bárónő, gróf Pejacsevich Albinné, Inkey Istvánné stb. Sikerültek a nőiparegylet, a szabad kőmivesek bálja, a pesti lövész-egylet estélye; Sebestyén Géza ur fényes házi-bálja, a pestmegyei központi tisztviselők piknikje, a fővárosi polgári iskolai tanárok társas estélye, élén Bollerné és Gyulai Béláné urnőkkel. — Vidéken sikerült vigalmak voltak a beregszászi gyermek-bál, melyen persze a nagyok vigadtak igazán, a felcsuthi bál, s Orosházán a kaszinó második estélye; Ujpesten a leánynevelő intézet hangversenye, Kis-Kun-Halason vidám estély, Kassán a Frőbel-nőegylet vasárnapi tánczestélye.

*** (*Rózsás napló.*) Jegyesek: gróf Bethlen Pál és gróf Rhédei Gábriella, Bethlenben. — Stofán Ilka kisasszony és Alquinander tanár, Eperjesen. — Mellfärber Ilka kisasszony és Vartner Constant Pozsonyban. — Faludi Ilka k. a. és Rapos Géza Budapesten. — Lieder Anna kisasszony és Széll Győző, Budapesten. — Herczfeld Gábi (Pozsony) és dr. Boru Emil (Bécs.)

*** (*Elhunytak.*) Özvegy Aczél Istvánné, született Maár Juliánna, 82 éves, Kisujszálláson. — Dr. Baruch Ede, ismert orvos, 76 éves, Sajó-Szentpéteren. — Kovács Lajosné, született Tegze Julianna, 50 éves, Mező-Turon. — Ádám Gerssonné, a gymnáziumi igazgató neje, 35 éves, Nagy-Kőrösön. — Leitschaft Károlyné, született Tötöry Anna, 57 éves, Kecskeméten. — Dr. Soltész János a sárospataki református főiskola tanára, 70 éves, Vissen. — Egerben a negyedik egyetlen leány halt meg ez évben, s mind a négy menyasszony volt, igy Lévay Klára is, ki 20 éves korában hunyt el e napokban. — Ferenczy Gergely földbirtokos, Ferenczy Ida kisasszony a királyné felolvasónőjének atyja, 84 éves, Kecskeméten. — Kohner Zsigmondné, született Schossberg Lujza, 36 éves, Budapesten. — Ürge Zsigmond, áldozár, 40 éves, Nagy-Bárkányban. — Keczeli Mészáros Mihály, 34 éves, Zentán. — Schwarz Blau Borbála, az izraelita nőegyletnek hét éven át elnöknője, Kecskeméten. — Idősb Végh Ignácz, 79 éves, Budapesten. Béke hamvaikra!

*** (*Rövid hirek.*) Saint-Saëns már eltávozott Budapestről, hol oly szivesen fogadták. — Tiszadobon egy földmives fényképez és órákat csinál. — Marcot Alfréd a „Temps“ budapesti levelezőjének mult számunkban már emlitett temetésén nagy közönség, s gróf Apponyi Albert, a franczia konzul és Saint-Saëns is jelen voltak; beszéltek Komócsi József és Pázmándi Dénes urak. — Egy zsibárus utczai gázlámpa-raktára felrobbant; egy segéd veszélyes sebeket kapott. — Gervay Mihály főposta-igazgató 40 éves jubileumára a posta-tisztek meleg vonzalomtól átlengett ünnepélyt rendeztek; leleplezték a Vastagh által festett arczképet is. — Alsó-Dabason Zlinszky Istvánné urhölgy levélben engedélyt nyert Kossuth Lajos atyja hamvainak áthelyezésére, miután az ottani temető más czélra fordittatik. — B. Wäcker-Gotter német főkonzul Mexicóban lesz a német birodalom képviselője. — Balaton-Füreden a jég összezuzta a hideg-fürdőház egy részét. — Liszt Ferencz és gr. Zichy Géza vissza érkeztek már Kolozsvárról, hol a zongorakirály fényes fogadtatásban részesült.

Külföld.

⁂ (*Hazánk s külföld.*) Hazánk s a külföld e héten is több közös hirt szolgáltattak. Gerster Etelkáról, a kassai születésű kitűnő énekesnőről irják, hogy az egyesült államok elnöke a „fehér házban“ szivesen és fényesen fogadta. A szenátus és képviselőház számos tagja volt jelen, üdvözölve az ünnepelt magyar énekművésznőt. — Szomorubb hir ennél, hogy Paál László, Párisban élt festő, kinek tébolyáról csak nem rég irtunk, meghalt 33 éves korában. Hunyadmegyében született, hol atyja postamester volt; Munkácsyval benső barátságban állt. — Harmadik érdekes hirünk az, hogy Mac-Mahon, a franczia köztársaság volt elnöke, hir szerint áprilisban hazánkba jő, sógora, de Castris (egyik Sina-leány férje) látogatására. — Örömest emlitenők fel egészen hazai hirül, hogy Rudolf főherczeg előadást fog tartani a franczíák és poroszok spichereni (1870 augusztus 6-diki) csatájáról; persze Prágában, a had-tudományi egylet körében.

⁂ (*Rövid hirek.*) Sir Ali, Afghanisztán volt, nagy zajt ütött emirje meghalt Oroszországban ... természetes halállal. — Elhunytak még: Elihu Burrit, a new-yorki békeapostol; Oldofredi Haager Julia grófnő, csillagkeresztes hölgy és költőnő, Bécsben; Frölich Kata, Grillparzer az elhunyt német költő agg barátnője, szintén Bécsben; Baratinszky orosz tábornok, a cserkeszek és Samyl leigázója. — Vilmos császár egyik termében elcsuszott, s erősen megsérült. — A kievi nihilisták feloszlatott gyűlésén Roszovszka Olga egy csendőrt lelőtt, jelen volt Gersfeld tábornok leánya, s egy Panin grófnő, ki egyetemet hallgat. — Sándor czár a jövő fürdőidényre is Emsbe készül. — Passanante maga szerkesztett magának védbeszédet, bibliai alakban, 181 versben.

Irodalom és müvészet.

⁂ (*A magyar tudományos akadémia*) utolsó ülésén Szilágyi Sándor bemutatta báró Balassa Bálint, XVI-dik századbeli magyar szerelmi költőnek legujabb, a történelmi társulat által eszközölt kiadását. Tudvalevőleg a társaság 1874-diki kirándulása alkalmával találták a báró Radvánszky család radványi könyvtárában. Érdekes, hogy a rég 32 kiadást ért műre a XIX-dik században érkezett összesen ... 19 előfizető. — Szerfölött érdekes volt a Thaly Kálmán előadása, ki a hazai hirlapirás történetéből mondott el egyetmást. A XVII-dik század utolsó negyedében időhöz nem kötött füzetekben értesitések jelentek meg a török háboruból. Ugyanekkor hozott a bécsi német hivatalos ujság hamis tudósitásokat a Rákóczyféle fölkelésről, melyeknek helyreigazitására Rákóczy több tábornoka, ugymint Bercsényi, s kivált gróf Eszterházi Antal magyar szellemű, latin folyóiratot inditott meg, melynek első száma Kassán, 1705. április 14-dikén jelent meg. A második magyar folyóiratot 1720 után Bél Mátyás, régi magyar tudós inditotta meg Pozsonyban. — Most, másfél század multán több napilap van Budapesten, mint például a tizszer is nagyobb ... Londonban.

⁂ (*Irodalom.*) Megjelentek, s lapunkhoz beküldettek: Szabó Endre ujabb költeményei. (Csipke rózsák. Derűre boru. Alakok. Budapesti képek. Vegyes.) Weber Henrik bizományában, s Kocsi Sándor, lapunk nyomdászának szép kiállitásában. A 189 lapnyi kötet ára 1 frt 40 kr. Az érdekes kötetre lapunkban visszatérünk. — — Sárosi M. János „Tollrajzok“ czimű kötetre hirdet előfizetést Losonczon 1 frt 20 krjával. — Beksics Gusztávtól az „Ellenőr“ „Barna Arthur“ czimű regényt fog közölni, Endrődi Sándortól pedig Aignernél „Másodvirágzás“ czimű, 176 lapnyi elbeszélés jelent meg. — Az akadémia könyvkiadó hivatala már szétküldte Arany „Prózai dolgozatait“, melyek külön nem is kaphatók.

⁂ (*Zene.*) Az utolsó müvész-estélyen a legválogatottabb közönség volt jelen, s az műélvezet dolgában is ritkitotta párját. A Liszt-egylet női kara Cherubini „Blanche de Provence“-át, s Engesser egy-két dalát énekelte el szabatosan. Saint-Saëns jeles kamarai zene-költő a-moll ötösében, s b-dur négyesében, hangszinezése, s hangfüzézei elegánsak, gazdagok voltak: a zongorarészt Saint-Saëns, a hegedűt a két Hellmesberger, a brácsát Bochrich, a gordonkát Hummer kezelte: kitünően adták elő. Márkus Emilia kisasszony Arany „Tetemre hivását“ szavalta tetszés mellett, s végül két hiányzó szám helyett Saint-Saëns zongorázta Liszt egy szép dalát, s játszotta el élénken, tűzzel a két Hellmesbergerrel a hires halál-tánczot. A hangversenyt sikerült tánczvigalom követte, melyben a háziasszonyi tisztet Veres Pálné urnő teljesité szeretetreméltóan. — A bécsi zenekar Richter vezetése mellett Budapestre jő, s április 9-dikén ád hangversenyt. A 8000 frtba kerülő vállalkozás kutforrása a „Fővárosi Lapok“ szerint Pirnitzer ur volna, ki ezáltal kivánta megtorolni a philharmonikusik eljárását, mely szerint ezek hangverseny-jegyeiket csupán a Rózsavölgyi czég által adatják el. — A flórenczíek márczius 28 és 31-dikén hangversenyeznek a vigadóban.

⁂ (*Képzőmüvészet.*) A műcsarnok e hő 15-dikén megnyiló műtárlatának nagy érdekű tárgyai lesznek. Ilyenek Sziemiráczkytól a hires „Néró égő fáklyái“, s képek Brozik Sándortól, Munkácsytól, Barabástól, Webertől, Than Mórtól, s más bel és külföldi müvészektől. Melegen ajánljuk hölgyeink figyelmébe a sugáruti palota látogatását, a mint az egy világváros hölgyeihez illik is.

⁂ (*Pulszky Ferencz*) a mint lapunkban már jelentettük is, mult csütörtökön este az iparos körben felolvasást tartott az 1839—40-diki országgyűlésről. Ugy beszélt róla, mintha csak tegnapelőtt ment volna szét. Szemeink előtt elvonultak a negyvenes évek nagy alakjai, Deák, Klauzál, Bezerédy, Beöthy Ödön, Nagy Pál, Szentkirályi Mór, Zsedényi és ... de ne soroljunk elő neveket, melyeket mindenki tud. Im egy pár részlet. A farsang után a követek nejei unatkoztak. Nem is csoda. Különös társadalmi élet volt ott Pozsonyban. A mágnások nem társalogtak a követekkel. A megyei követ kerülte a városit, ennek meg derogált a pozsonyi polgárral beszélgetni. Megkérték Pyrker érseket, küldené le Albachot a hires pátert, hogy tartson bőjti prédikácziókat. Albach szép ember volt, nála mély tudomány, nagy szónoki tehetséggel párosult; beszédeiben meg volt az egyházi malaszt, de a mellett a demokraczia szelleme lengte át szónoklatait. Nagy közönség előtt tartott beszédet a zsidók emanczipácziójáról. ... Ferdinánd király, ki pozsonyi látogatása alkalmával észrevette, hogy nem szeretik, mennyire iparkodott magát a követeknél megkedveltetni. A bemutatásnál minden kö-

vetnek akart valami kedveset mondani. Igy az egyik követtől kérdezte, hogy él-e még az atyja, anyja. A követ igennel felelt, és elmondta azt is, hogy szülei nincsenek Pozsonyban. Irja meg nekik, hogy köszöntetem őket! mondá a király élénken. És még sokfélét szemelhetnénk ki a szellemes előadásból.

*** (*Vegyesek*) A magyar tudományos akadémia Szász Károlyt bizta meg az Eötvös emlékére irandó óda elkészitésével. — A történelmi társulat ülésén Fraknói Vilmos tartott emlékbeszédet Horváth Mihály fölött. — A Petőfi-társaság utolsó ülésének tárgyai voltak Petőfi a cseheknél" Wagner Lajostól, költemények Komócsy Józseftől és Ábrányi Emiltől, rajz Balázs Sándortól, elbeszélés Vértesi Arnoldtól. — Eperjesen, Petőfi és Tompa Amerikában elhunyt barátja, Kerényi Frigyes költőnek házát, emléktáblával jelölik meg. — A „Vasárnapi Ujság", melynek első száma 1854 márczius 6-dikán jelent meg, huszonöt éves jubileumára a lapnak rövid történetét s belmunkatársainak arczképeit fogja közölni egyik számban, s márcz. 25-dikén az irói és müv. kör. bankettet rendez tiszteletére.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, márczius 8. Romeo és Julia. — Vasárnap, márczius 9. A báli köpeny — Liliomfi. — Hétfő, márczius 10. A törvénytelen fiu. — Kedd, márczius 11. Lahor királya. — Szerda, márczius 12. A világ ura. — Csütörtök, márczius 13. Pál és Virginia. — Péntek, márczius 14. Az attaché. — Ő!

Varszinház. Szombat, márczius 8. A mama. — Vasárnap, márczius 9. Jeannette menyegzője. — Coppélia, az üvegszemü hölgy. — Csütörtök, márczius 13. Felhivás keringőre. — A nők iskolája.

Népszinház. Szombat, márczius 8. A kornevilli harangok. — Vasárnap, márczius 9. Ágnes asszony. — Hétfő, márczius 10. A kis herczeg. — Kedd, márczius 11. A piros bugyelláris. — Szerda, csütörtök, márczius 12—13. Kapitány kisasszony. — Péntek, márczius 14. A szegedi kupecz.

*** (*A szini tanoda*) mult vasárnapi matinéején „A haza" drámában Fáy Szeréna tünt ki szép hangjával és átérzett játékával; Borovszky Matild és az I. oszt. Pollitzer Károly szerepeiket kellő ügyességgel adták. „Rohan Mária" operarészletben Grünwald Etel énekelt kedvesen; az „Ezred leányában" láttuk, hogy Wein Margit és Szekeres Lajos az operetteben nagyon használhatók lesznek. A „Kőmüves és lakatosban" Örley Flóra és Handtel Ilka adták ügyesen a perlekedő kettőst. A „Nőgyülölőben" Horváth Zoltán árult el szép tehetséget, Csillag Teréz és Tolnay Andor szintén; ők már ismerősek a közönség előtt, ugy szintén a „Zsidónőben" föllépett Kordin Mariska is. Vári Janka ugyanebben csinosan énekelt. A végül adott „Nabukodonozor" operából az első jelenetet Spiegel Arabella és Manheit Jakab énekelték szépen, reményekre jogositóan. M.

*** (*Szinházi vegyesek*) Molnár György a fővárosban időzik. Szász Károlytól kapott egy eredeti drámát is. — A békés-csabai szinházat szerdán nyitották meg nagy ünnepélyességgel; mükedvelők „A falusiak" czimü vigjátékot adták elő, s Tóth Kálmán alkalmi prologját szavalták el. A szinház kicsiny, de diszes, s uralkodó szinét a vörös képezi. — Felekiné asszony e hóban Székesfehérvárt vendégszerepel, Kassainé asszony pedig Kecskeméten. — Bianchi kisasszony, a hamar hirre kapott bécsi énekesnő, juniusban föllép a nemzeti szinházban is.

* * *

(Nemzeti szinház. Márczius 5. „Felhivás keringőre." Irta Dumas. — „Nők iskolája." Irta Molière. — Márczius 7. „A világ ura." Irta Szigligeti,)

Egy régi és egy uj franczia vigjáték iróé volt az est. Ha tudjuk, hogy a régi Molière s az uj Dumas — azt is tudjuk, hogy élvezetes est volt. Molière bőven fordul meg a mi repertoirunkon, azonban csak az előadott darabok, nem pedig az előadások számát tekintve. Vigjátékainak nagy részét ugyan előadják nálunk, de azokat, melyeknek időszerűség és más egyéb legkevesebbet ártottak, ilyenek a Misanthrope, Tudós nők, Fösvény, — gyakrabban lehetne előadni. Ezt mondhatjuk a most előadott Nők iskolájáról is, mely a mig szerető fiatal szivek lesznek, mindig időszerű marad, legfelebb egy pár kifejezés van benne, a min a tul finom izlés fennakadhat, de sokkal több ennél a tiszta, mulattató elmésség. A főszerepet, Arnolpheot, Szigeti József játszotta nagyon jól; különösen arcczjátéka volt kitűnő és kifejező. Horaceot Halmi játszotta, elég jól, a nélkül azonban, hogy kiemelkedőbb mozzanatai lettek volna. Molnárné, mint Ágnes, nem elégitett ki; nem tüntette fel játéka azt a nagy együgyüséget és teljes tudatlanságot, a minőt a költő rajzol.

A másik kis vigjátékban jó szerepe van Nádaynak; egy olyan szerep, mely igazán neki való és a mit természetesen jól is játszott. Prielle Kornélia kitűnő volt, s jól játszott Csillag Teréz is.

* * *

Szigligeti születés napját ünnepelte a nemzeti szinház a nem oly rég elhunyt költő egyik tragoediájával. A nagy érdemü drámairó emléke megérdemli, megkövetelheti ezt épen a nemzeti szinháztól, mely neki annyit köszönhet. A közönségben sem hiányzott a kegyelet, teljesen megtölté a szinházat. Azonban, azt ezuttal sem feledhettük, hogy Szigligeti sokkal erősebb volt a népszinműben. Kovács Gyulának, mint Konstantinnak, volt egypár igen sikerült jelenete, igy a legelső, továbbá mikor anyja parancsára visszavonja fia halálitéletét és mikor annak holttestére borul. — Felekiné, mint Constantin anyja, hozzá illőleg töltötte be helyét Nagy Imre (Crispus) hévvel játszott. Szintén jó volt Kassainé (Fausta), különösen az első jelenetben, és mikor férjével a circusi versenyt nézte, egészen hű képét nyujtotta a dölyfös és ármánykodó császárnénak. Halmi (Vitullius), Ujházi (katona) és Vizvári (polgár) kis szerepüket szokott ügyességgel játszották. Sz—k J—s.

Tartalom.

Az álarczos bál vége, Brankovics Györgytől. — Nincs hit szivedben? Torkos Lászlótól. — Anya, nagyanya és dédanya. — Az örök tegnap, Blumenthal Oszkártól. — Tengeren tuli kalitkások. — Heti tárcza. A szegedi vész. — Hazánk. — Külföld. Irodalom és müvészet. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: 4—6 éves leány nadrág szabásmintája és előfizetési felhivásunk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

11-dik szám. Márczius 16-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, szines borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár	Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte óra	Nap-kelte percz	Nap-nyugta óra	Nap-nyugta percz
Márcz. 16	Vasárnap	E 3 Herib.	E 3 Czirj.	4 G 6 Eutr.	21		6	6	13
17	Hétfő	Gertrud	Gertrud	5 Conon	22		6	6	11
18	Kedd	Ede	Anzelm	6 12 vértanu	23		6	6	9
19	Szerda	József	József	7 Vazul	24	☽	6	6	7
20	Csütörtök	Nicetas	Ruprecht	8 Theophil.	25		6	6	5
21	Péntek	Benedek	Benedek	9 40 vértanu	26		6	6	3
22	Szombat	Oktávian	Kázmér	10 Kodrát	27 Szabb.		6	6	1

Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk.

Divattudósitás.

Aranyos világosság árad szét a szobában a beömlő áldásos napsugaraktól. Az ablakon álló virágok feléje fordítják hálás tekintetüket, és igy teszen az emberszív is, mely a ritkán élvezett éltető égitest hatása alatt, nyugodtabb önmegadással tudja elviselni bánatát. És ha e csendes szobában egy pár virágra, meg egy szomoru alak munkásságára esik aranyos szemének tekintete, mennyi szivrepesztő szerencsétlenségre tekinthet le most ugyan e nap — Szegeden! Más rovatban fordultunk már gyöngéd lelkű olvasónőink szivéhez, esengve segitséget, részvétet a szerencsétlenek iránt, a kik közt annyi a nő, gyermek, öreg, beteg! Boldogabb vidéken is ugy-e bár a nők, a gyermekek, az öregek és betegek fognak legmélyebben megindulni a rémhirek hallatára, azért fordulunk e rovatban is hozzájuk, könyörögve, hogy azt a figyelmet, melylyel e rovatot máskor megtisztelik, párositsák jó szivük meleg szeretetével és ne kivánják tudni e héten, rövid vagy hosszu legyen-e kimenő ruhájuk, övvel, vagy öv nélkül viseljék-e derekukat, a kicsi vagy a nagy kalap, a toll vagy virág illik-e jobban arczukhoz, hanem pillantsanak szivük ezüst tiszta tükörébe, gondolkodjanak egy kissé, és tudni fogják, mi illik leginkább hozzájuk: az áldozatkész szeretet, mely hő részvéttel karol fel minden szenvedő embertársat, és a szív segélyével kitalálják majd a szeretet adományait is, melyekkel éhséget csillapitani, remegő tagokat befödni lehet. Nem csak pénzzel segitsük most szenvedő testvéreinket, hanem kiki nézze át közülünk ruhatárát és fehérnemű-szekrényét, hátha akad benne gyermekruha, felöltő, női ruha, fehérnemű, mert a legnagyobb veszély elvonulása után ezekre is olyan égető szükség lesz, mint a falat kenyérre. És kinek nincs viseltes ruhája, felöltője kedves olvasónőim közül, és kinek nem volna érző szive, a leirhatlan nagy szerencsétlenség számára? E szeretetteljes szivekhez fordulunk tehát e rovatban is, és akár általunk küldik be szeretetadományaikat tisztelt olvasóim, akár egyenesen a szegedi polgármesteri hivatalba, isten áldása leend minden filléren, minden tárgyon, melyet érző, meleg szivvel nyujtottak! Ez érző meleg szivek bocsássák meg e rovat megcsonkitását és mutassák ki tettel, hogy megértették e rovat vezetőjét, megértették a női hivatás magasztosságát, és szivesen mondtak le a divatvilág ujdonságairól akkor, a mikor az ódonságokkal könnyeket lehetne száritani!

Sakkrejtvény.

Szoboszlay Gyulánétól.

Lóugrás szerint megfejtendő.

Hul-	-va	halo-	szebb,	-nak	her-	sak	te
-vány	A	-ja	-vad	bár	leg	szét	-id
-lesz-	rat,	roly	rad!	Te	hű	légy	Las-
nagy	-ra	szív	-zád	-ben	Szász	bája	ar-
suga-	-nek	min-	Ká-	ma-	hoz-	én.	ne
vál-	világ	-kü	E	is	-med	-czod	Bár
Nél-	-den	légy	Sze-	-le	zsái:	szép,	-lek
* Ne	-ni	terü-	-lök	te	szeret-	-tén.	ro-

Megfejtési határidő: április hó 9-dike.

A f. é. 7-dik számban közlött sakkrejtvény értelme:

Rózsabokorban jöttem a világra,
Nem dajkált az édes anyám hiába,
Járt utánam három falu legénye,
Én meg csakugy válogattam, hitegettem belőle.
Csepreghi „Piros bugyelláris“-ából.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárossy Mari, Ehen Gizella, Ferencsevics Teréz, Báthori Sigray Istvánné, Ujfalussy Károlyné, Fekete Margit, Devich Ferenczné, Negyedy Mariska, Novobaczky Katalin, Porsay R. Anna, Szentgyörgyi Tatay Erzsébet, Pfeiffer Luiza, Sánta Mari, Jánossy Lajosné, Buttykay Anna, Terelmes Imrek Ilona, Csányi Jánosné, Pénzes Mari, Delhányi Mari, Janisch Aladárné, Horváth Szeöke Lilla, Petrik Julia, Svertsits Mariska, Peterdi Pap Erzsébet, Pajor Nelli, Bibzay Janka, Legényi Jenő, ifj. Kozma Imréné, Lőrinczfy Paula, Wagensommer D. Amália, Kozma Irén, Szilágyi Ilka, Molnár Lajosné, Szikra Ottilia, Máar Zsófia, Nemes P. Ida, Szoboszlay Gyuláné, Szőke Katalin, Sády Katinka, Mezey Erzsike.

A 6-dik számban közlött rejtvény értelmét utólag beküldé:

Mezey Erzsike, Márfy Emilia, Szunyoghy Ilma és Riza, Jóo Mariska.

Megbizások tára.

H. Szoboszlóra Sz. M. urnőnek: Bár elébb tudtam volna, azonnal rendbe hozom a dolgot!

N. Harsányra M. A. urhölgynek: Pontosan vettem. Szives tisztelet.

Bajára G. A. K. urnőnek: El van küldve.

B. M. Keresztesre S. Cz. urhölgynek: Postára van adva.

Maros-Ujvárra S. L. urhölgynek: Az ottani postahivatal mint „ismeretlen"-t visszaküldte! Most ujból feladtam.

Szarvasra D. M. urhölgynek: Legközelebb veszi a kivántat. A rejtvényt köszönettel vettem.

R. Kovácsházára B. L. urnőnek: Kedvesen leptek meg szivélyes szavai. A kis herczeget szerepeltetni fogom.

Egerbe F. A. A. urnőnek: Őszinte ohajtásom, hogy most már tul legyenek minden bajon!

Pozsonyba M. J. urnőnek: Köszönettel vettem.

Árokszállásra D. G. urhölgynek: Lakása: József-tér 4. sz.

Bécsbe F. I. urhölgynek: Későn érkezett.

P. Albára J. F. urnőnek: A legszivesebben vettem kedves utasitásait. A szőnyegekről hely szüke miatt csak más alkalommal beszélhetünk. Szabad-e máskorra is kikérnem szives feleleteit, helyes nézeteit?

Veszprémbe K. Zs. R. urnőnek: Fájdalom, nincs már!

H. Oklandra K. J. urnőnek: Vettem a két szép, taplóból készült táskát, és valóban meglepett a csin és izlés, melylyel ki vannak állitva. A legszivesebben fogom azokat nem csak bemutatni, hanem ajánlani is, és örvendenék, ha ez által a házi iparnak és egy ügyes, szorgalmas hölgynek szolgálatot tehetnék. Egyuttal tudósitom t. előfizetőimet, hogy szerkesztőségemben a déli órákban megtekinthetik a csinos székely készitményeket, és a kinek kedve tartja, meg is veheti azokat.

Kérdések.

Mivel tisztitsam meg mosó szivacsomat, mely a nedvességtől kellemetlen fogásu és penészszagu?

K. Tilda.

Miből áll az ugynevezett gobelin-öltés? Szeretném megtannlni, ha nem nehéz. D. Jolán.

Minő ruhát vegyek fel egy legközelebb tartandó jótékony hangversenyre, melyen közre kell működnöm.

Sz. Marcsa.

Ki tudatná velem a konyhámban elszaporodott csotány bogarak mikénti kiirtását? Sz. Vilma.

Feleletek.

K. Ilonának azt feleli a tapasztalt gazdasszony, hogy egy fél kupában két meszely, vagy egy itcze foglaltatik. Továbbá az általa leirt kávéhoz való sütemény készitésénél javasolja, azt meg nem kenni tojással, ez csak tévedésből csuszott az utasitásba.

D. Máriának: Ha betege szobáját nem szellőztetheti, talán szellőztethetné a mellékszobát, és ha az ablakokat bezárta, nyissa ki a szobák közti ajtót. Különben tüzes vas lapátra öntve néhány csepp boreczetet, szintén tisztitja a léget. J. Ferenczné.

Terkának. Az életessenczia szerintem csak olyan szer, melynek nagy nevet adnak, hogy a közönséget megvételére birják. Meglehet, hogy egy ideig jótékonyan hat az emésztő szervekre, de később talán mégis azok érzik hátrányát. Olvassa ön Klenke Lebenskunst-, vagy Dr. Alcott die phisishe Lebenskunst-ját, és be fogja látni, hogy az életessenciát nem üvegben árulják.

J. Ferenczné.

Szerkesztői nyilt levelek.

„Téli dalok." Csinosak, most a tavaszszal azonban mégis fáznának a nevüktől.

„A római nők viselete." Eléggé érdekes.

„A tükör." Szintén használható.

„Kié a nagy világ." Arany szerint a művészé. Azért a költőé is csak hogy az kerüli a „dics babérját", a „két csókival" együtt.

„A koldus." Nem is koldus, hanem kódis, annyira se teste, se lelke.

„A szappan történetéről." Nem rég körülményesen volt erről szó lapunkban.

„A könyvek." Ennek már inkább hasznát vehettem.

„A mellőzött panasza." Ennek is helyet keritek.

„Fehér Panna" A népies költészet pongyolasága olyan, mint a falusi lány a pataknál. Nem pőreség az, hanem a naivság baja, ettől pedig nagyon távol van ez a Panna.

„Ujra látlak." A virág ha még annyi is, még nem bokréta. Szépen egymáshoz illeszteni és bokorba kötni is kell őket.

„Bolyongásom." Hangulat, gondolat, érzés szépen van benne, a szerkezet is megjárja; csak a nyelven tetszik meg a verejtékes fáradság, különösen a 3-dik szakaszon.

Milko Izidornak: A szerencsétlen flótást örömmel vettem. Többet magánlevélben.

Margit haza jön! Milyen szivesen látott vendég volt itt is!

Hasznos tanács.

Bizonyos foglalkozások sokkal inkább, mint mások, idéznek elő vérszegénységet, például az irodalmi, tudományos, hivatalnok, és átalánvéve azon pályák, melyek hosszabb ülést és a test meghajlását igénylik, továbbá varrónők, szabók, ékszerészek, bányászok, stb. foglalkozása.

Nem szükséges megszüntetni az okot, mely ezen vérszegénységi állapotot előidézi, hogy a következményektől meg legyünk óva. A legtöbb esetben lehetlenséget is kivánnak e tekintetben; de elkerülhetetlenül szükséges ezen okozatokkal megküzdeni, midőn is a vérhez a mulhatlanul szükséges vasat hozzá adjuk.

A kérdésre, miszerint az orvosságok terén tapasztalat szerint melyik bizonyult be legészszerűbb és leghatásosabb szernek, az orvosok egyhangu felelete a „vas-bravaist" (folyékony vas süritett cseppekben) jelöli ki ilyennek, mint a mely a vért oly módon ifjitja meg, hogy arra egyéb vastartalmu szerek eddig még nem találtattak képeseknek.

A vas-bravais alkalmazása által a vérkeringés tevékenysége rövid idő alatt meglepően gyarapodik. Az arczbőr egészséges szine és frissesége visszatér, az étvágy növekszik ugyanoly mérvben, a mint a többi szervezet élénksége, mely utóbbiaknak e szer kiválóan ifjitó, szokatlan erőt kölcsönöz. Az általános egészség végre egészen helyre van állitva.

A vas-bravais (feloldott vas-bravais) található minden gyógyszertárban s a fő-raktárban: Páris, rue Lafayette 13. (Kivánatra egy igen érdekes röpirat a vérszegénység s annak gyógyitásáról, ingyen megküldetik.)

Raktár Budapesten: Török József gyógyszertára a „szent lélekhez," király-utcza 7.

Török József gyógyszertára, király-utcza 12. sz.

Glycerin-Créme

a legjobb bör- és arcztisztitó-szer.

Több év óta hatályos szernek bizonyult szeplő, napsütés, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesitése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalsági frisseségét tartják fönn. A folyékony glycerin-créme eltér az eddig közönségesen has nált glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-en kivül semminemü hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ara 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glycern-szappan

glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztit és élénkiti a bőrt, és e finom pipereszappan minden kivánt előnyeivel bir. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgypor (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédebb fehér szint adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. Hölgyeknél ugy férfiaknál is, borotválás után, nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár és 1 frt.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacetből készitve, a legártatlanabb arcz- és kézbőrtisztitó szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyukszemgyürük és essentia, ára 60 kr,

Főraktár: TÖRÖK JOZSEF gyógyszerésznél Budapestsu, király-utcza 12. szám.

Csak a valóban jó cikkekkel szemben érvényesité magát a verseny.

A Guyot-féle kátránytokocskák, melyek oly kitünő hatással birnak meghülés, hurut, valamint légcsőbajok és tüdővész ellen, számos utánzóra találtak. Guyot ur csak azon üvegcsékért áll jót, melyek cimkéjén aláirása három szinü nyomásban van feltüntetve. Ára 1 frt. 40.

Budapesten **Török József** „Szentlélek"-hez czimzett gyógyszertárában király-utca 12. sz. a.

Cs. kir. szabadalmazott

egyetemes emésztőpor Dr. Gölistől.

Eddig még utól nem éretett hatására nézve az emésztés és vértisztitás terén, s a test táplálásáua és erősitéséro nézve Ez által naponkint kétszeri és sokáig folytatott használata mellett valódi gyógyszerré válik számos, még makacs betegségben is, mint p. o. emésztési gyengeség, mell-égés, a gyomor túlterhelése, a belek petyhüdtsége, ideggyengeség, mindennemü aranyeres bajok-görvény, guga, sápadtság, sárgaságban, valamennyi idült bőrbaj-, rák, időszakos főfájások, férges és köves betegségek. tulnyálkásodásban, stb. Ez az egyetlen és gyökeres szer a megrögzött köszvény és mellbajban (tuberculose,) Ásványviz gyógyászatnál, ugy azelőtt, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerül is kitünő szolgálatot tesz.

Egy nagy skatulya ára: **1.26 kr.** Egy kis skatulya **84 kr.**

Főraktár Budapesten, Török József gyógyszerész urnál.

A hamisitástóli megmenekülésre figyelmeztetek mindenkit, hogy a valódi egyetemes emésztő-por Dr. Gölis pecsétjével van elzárva, s minden skatulya a védbélyeggel s kivülről ily czimmel van elzárva:

K. k. conces. Univ.- Speisen Pulver des dr. Gölis in Wien.
Főszállitohely: Becsben, Stefansplatz 6. (Zwettlhof.)

Párisi pecséttisztitó.

Kitünő jóságu szer, melylyel nehány percz alatt mindennemü zsir-, olaj-, szurok-, faggyu-, vaj-. kocsikenő. olajos festek-, hajkenő- és izzadság által bármily kelmében, a ruhában, selyemszallagban, bársonyban, keztyűben, bútorokban, szobakárpitokban, acélmetszetekben okozott pecsétet ki lehet tisztitani. Ára egy üvegnek 1 frt.

Dr. Romershauser Szem-Essentiája

a láterőt fentartja, helyreállitja és erősiti,

főraktára **TÖRÖK JÓZSEF** ur gyógyszertárában Pesten,

király-utca 12-dik szám alatt van.

Ára 1/1 üvegnek 2 frt 20 kr., 1/2 üvegnek 1 frt 50 kr. Postán 15 krral több.

Aken, az Elbe mellett.

A dr. Romershauser-féle szem-essentiának egyedüli készitője dr. GEISZ F. G. gyógyszerész.

A legjobb szer a nátha, toroklob, hurut, melszorulás, átalában a mell és torokbeli ingerek, valamint csúzoz és idegfájdalmak, tompor- és lágyék-köszvény gyógyitására **papir zsirla** (vegy készitmény szegfübors kivonatból) melynek alkalmazása a vérnek a külbőr felé tolulását eltávoztatja, s igy a bajnak elejét veszi. Az azonnal látszató és a papir fenmaradásáig tartó melegedés és élénk vöröség, biztos jelei a vértolulás elháritásának, anélkül, hogy fajdalom, viszketegség vagy küteg támadna. Ára egy doboznak 90 kr.

Rakhelyek: Budapesten: **TÖRÖK JÓZSEF ur gyógyszerésznél;** Párisban: P. Coirre Cp. 79. rue du Cherche-midi.

SALICYLSAV-KESZITMÉNYEK,

Kielhauser H. okl. gyógyszerésztől és illatszergyárostól Gráczban.

A Salicyl-sav a drezdai dr. Heyden vegytani laboratoriumából, azon felette kedvező eredmények után, melyeket a dr. Kolbe, dr. Neubauer, dr. Wagner stb. tanár urak kisérletei előidéztek, már világhirt vivott ki magának mint erjedést és rothadást akadályozó anyag, és nem csak fényesen érvényesül mindennemü belső bajok ellen, hanem czélirányos összetételben még fölülmulhatlan óvszer a bőrre, hajra és fogakra nézve, Anticeptikus hatása különösen rendkivüli; megakadályozza a sérült szervek rothadását, s ezzel együt eltünik az azzal járó kellemetlen szag is.

Salicyl-toilette-szappan	darabja	ára 50	kr.
Salicyl-toilette-viz	„	„ 7	„
Salicyl-fogpor	„	„ 50	„
Salicyl-fogpép	„	„ 60	„
Salicyl-szájviz	„	„ 60	„
Salicyl-hajkenőcs	„	„ 50	„
Salicyl-hintőpor (lábak izzadása ellen)	„	„ 50	„

Főraktár Magyarországra nézve: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten, királyutcza 12. sz.

PARFUMS EXOTIQUES

IMPORTÉS PAR LA

PARFUMERIE VICTORIA

PARIS — 47. Avenue de l' Opéra, 47. — PARIS.

YLANGYLANG	CHAMPACCA	MELATI
DE MANILLE	DE LAHORE	DE CHINE

Ára egy-egy üvegnek 1 frt 50 kr.

Illatszer porlasztó 2 frt.

Főraktár Budapesten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában, király u. 12. sz.

Gróf Beleznay Árpád fagyás elleni tincturája.

Mely az ekkorig ismert szerek közt a legjobbnak és leghathatósabbnak bizonyult be, s biztos hatása több bizonyitvány által meg van próbálva. Ára egy üvegnek 1 frt.

Gr. Beleznay Árpád bütyök és tyukszem-essentiája

a fájdalmat néhány óra alatt megszünteti s rövid idő alatt gyökerestül kiirtja, ára **50 kr.** és **1. frt.**

Minden régi köhögés ellen,

mellfájdalmak, sok évi rekedtség, torokbajok, s a tüdő nyálkásodása ellen a több orvos által megprobált.

fehér mellszörp,

oly gyógyszer, mely még soha sem használtatott a legkielégitőbb eredmény elöidazése nélkül. Ezen szörp már az első használatnál feltünőleg jótékonyan hat, sőt **a görcsös** és **hög-hurutnál** zlősegiti a nyulós és megrekedő nyálka kiköhögését; azounal enyhiti a gége ingerlékenységét és rövid idő alatt eltávolit minden, ha még oly heves. sőt magát a legveszélyesb **szárazbetegségi köhögést, és vérhányást is.**

Ára 1 egész üvegnek **3.60**, egy fél üvegnek **1.80**, egy negyed üvegnek **90** kr. Becsomagolva üvegenkint **20**krral több. **Mayer G. A. W**, Breslauban

Fogfájások bármily nemüek, egy pillanat és biztosan eltávolittatnak az **az indiai fogkivonat** használata által, mely gyors és biztos hatása által nagy hirnevet vivott ki magának, egyszersmind az a legjobb **fog- és száj-tisztitó-szer.** Egy nagy üveg 1 frt, kisebb 50 kr.

RETOUCHE gyorsfestő-tinktura szakálra.

Ezen uj kitünő kompositió által képesittetve vagyunk, az egészségre minden legkisebb hátrány nélkül, s minden bőrpiszkitás mellőzésével, pillanatnyi rövid idő alatt a szakált állandóan szőke, világos barna, setét barna vagy feketére festhetni.

Festett hajminták a raktárban megtekintés végett ki vannak téve.

Kapható dobozokban **2** forintjával a készitőnél Grázban **Kielhauser H.** illatszerés és vegyészetnél, sarkantyus-utcza 3. sz.

Főraktár TÖRÖK JOZSEF ur gyógyszertárában Budapesten Király utca 12.

Megrendeléseknél kérjük a kivánt szin tudatását.

Mandolahab (créme) czitromlével,

a külbőrnek hasonlithatlan lágyságot s rugonyotságot nyujt, ez a leggyöngédeb tisztitó szer a kezek- és arczra nézve, s czitromtartalma folytán fehéritőleg hat a nélkül, hogy ingert kelteno.

Frissen készitve egy köcsög 70 kr. s kapható a gyártónál

KIELHAUSER H.-nél

illatszerész és vegyész (Sporgasse 3. Grátzban.)

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 21-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy negyszer hasábozott sorért 8 kr.

12. SZ.
Márcz. 23-dikán.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Az álarczosbál vége.

— Beszély. —

Brankovics Györgytől.

(Folytatás.)

— Hibázni: emberi s szenvedni: isteni dolog! — válaszolám a részvét hangján.

— Igaza van, a hiba csak akkor szenyezi be az embert: ha nem okul belőle; a szenvedés: a lélek, a jellem kohója, melyben vagy elég, vagy megtisztul. De azért még se szeretném, ha ön sokra becsülné hibámat s kevésre szenvedésimet. Ha már meghallgatta az egyik részt, hallgassa meg a másik részt is s azután itéljen.

— Már is itéltem s az itélet az ön javára dőlt el!

— Ezzel tudtomra akarja adni nemde, hogy tapintatlanság, önt, ismeretségünk bölcsőjénél s mondjuk ki, talán a sirjánál is, titkaimba avatni? De lássa, ön iró, s az iró előtt kétszeres érdekkel birhatnak az élet tragoediái s elvégre is az én keblem tiszta s a tiszta kebel olyan, mint az átlátszó forrás, minek rejtene titkot, mikor ölében a szintelen fövényt s a szines követ egyiránt megszámlálhatja.

— Ha bizalma ismeretségünk sirja fölötti gyászbeszéd akar lenni, akkor ne tárja fel előttem benső életét, mert a veszteség feletti fájdalom annál égetőbb leend!

— A zöld tövis hajlik s ha néha karczol is, nem hat a vérig! Rövid leszek.

— Kérem!

— Egy özvegy anya s négy kiskoru árva kisértek ki évek előtt atyám koporsóját a temetőbe. Anyánk gondjait s árvaságunk gyászát tetézte azon körülmény, hogy magán vagyonnal nem birva, egyedül azon csekély segélyre valánk utalva, melyben a magas kormány a katonatisztek özvegyeit szokta részesiteni.

— E segély ugyan — jegyzém meg — rendesen sok az éhenhalásra, de nagyon kevés az élet fentartására.

— Ezt tudva, nem fog ön pálczát törni a tizenhat éves leányka azon hibája fölött, hogy kezét, valódi benső vonzalom nélkül, egyedül családja javát tartva szem előtt, oly férfiunak ajándékozta oda, a ki őt imádta.

— Persze, a tapasztalatlan gyermek azt hivé, az anyagi jólét: teljes megelégedést szül; az egymázhoz törődés, a megszokás: szerelemmé fejlődik; a kötelesség pontos teljesitése megbékélteti a férfiut.

— S hahár az élet mind ezt meg is czáfolá, mégis nyolcz hosszu évnek a napjai felhőtlenül vonultak el tüzhelyünk fölött. A béke: az áldás szülője s én a házi békét mindaddig fenn tudtam tartani, mig férjem országgyűlési képviselővé nem lett!

— Hogyan? képviselő házunk ellensége volna a házi békének?

— Higyje el, a mily szeretetre- oly gyülöletreméltó a mi édes hazánk fővárosa. Édenkert ez, csakhogy nem egy, hanem egy millió kisértő ördöggel; nem csak egy fán, hanem minden utcza szögletén kigyók leselkednek itt a családi boldogságra. Férjem a képviselői mandátummal nem csak az országos ügyek fölötti vitákba, — hanem a könnyelmű élet hullámaiba is belé merült; szép vagyonát a házon kivüli dinom-dánum, kártya s kéjelgés közt három év alatt végkép elpazarlá, mig végre egy szép reggelen elhagyott, s nem tudom, hányadik kedveséhez költözött; ugyanazon napnak a reggelén, melynek délutánján laká-

somon a hatóság megjelent s férjem adósságai fejében mindenemet elárverezé!

— Irtózatos helyzet! S önnek tudomása sem volt a hatóság e kellemetlen látogatásáról?

— Nem. Véghetetlen türelem, elnézés s férjem küldolgai iránti közönyösségem, volt a második hibám. Ha eleinte erélyesen lépek fel, meglehet, megakadályozhattam volna a végkatastrophát. De a nyilvános botrányoktól s szégyentől való féltemben annyira vittem a békén türést, hogy férjemnek gyermekét, egy szép kis leánykát, magamhoz vettem s — gyermekem nem levén, mint sajátomat szeretettel neveltem s nevelem.

— Ön véghetetlenül nemesen járt el, de engedje meg, a szivbeli nemesség s a nagylelkűség is bűnt szül s büntetést érdemel: ha rosz helyen gyakoroltatik.

— Sajnos, igazat kell önnek adnom. Ama végzetes nap délutánján, midőn az üres falak között férj s kenyér nélkül maradtam; midőn a kétségbeesés, az őrület örvényéhez kergetett: házunk egy régi barátja lépett be hozzám s a hideg padozatról, hol önkivüli állapotban feküvén, hajamat téptem s keblemet marczangolám, felebaráti szeretettel emelt fel. E férfiu, vigasztaló szavaival felébreszté már-már kialvó erkölcsi erőmet; e férfiu az élet további küzdelmére — kölcsön-képen — anyagi fegyvereket adott kezeim közé; váló peremben tanácsával támogatott, s férjem gazdag családjától kieszközlé azon összeget, melyből gyermekét nevelem s magamat fentartom; e férfiu — most még csak jegyesem, de rövid idő mulva férjem leend!

A végkimerültség jeleivel ejté ki, a pamlag támlájára hanyatlott nő az utolsó szavakat; két könycseppet törült le arczáról, melyeket a kinos visszaemlékezés érzete sajtolt ki szeméből.

Én is éreztem könyeinek sulyát, oh hiszen a szenvedések engem sem kiméltek meg egészen, és a közös szenvedés közelebb hozza egymáshoz a lelkeket.

Ha eddig csak sejtve: most öntudatosan szerettem e nőt! Némán hajtottam le fejemet s megátkoztam a végzetet, a mely ily későn ismertetett meg vele! Majd eszembe jutott a belépésemkor észlelt jelenet, midőn a zavarában gyönyörű nő szive nyitott könyv vala, melynek egész tartalmát arczáról véltem leolvashatni; egy uj reménysugár tűnt fel már-már elhomályosult egemen, feléje hajoltam, átlátszó kezét gyöngéden megfogtam s ujra felvettem a társalgás fonalát.

— Lélia, öntől hallám elébb, a hiba csak akkor szenyezi be az embert, ha nem okul rajta! Szereti jegyesét?

— Őt az idő, engem a szenvedések öregitettek meg: összeillünk s jó barátok leszünk. Támogatni, tisztelni s mint felebarátok szeretni is fogjuk egymást.

— Ne feledje, hogy a nő szivében, az ön korában, a felebaráti szeretetnél még mélyebb érzetek is élnek s ha tán szunnyadoznak is jelenleg, de felébredhetnek s akkor?

— Mindent megfontoltam; három év óta gondolkoztam ezen eshetőségtől is, de végre határoztam.

— És ha volna egy, az ön korát megközelitő férfiu, a ki ily szavakkal lépne ön elé: Lélia, ha titkolod is, látom arczodon, kiolvasom szemeidből, szived nem egészen hideg irántam. Kérlek, ne félj a jövőtől, ne ellenkezzél, ne kárhoztasd némaságra érzeteidet, hanem szeress, mert én is szeretlek! Mit válaszolna?

Tulvilági fény lövelt e kérdésnél felém szemeiből, halvány arcza kigyult, láttam keble hullámzását s midőn azt hivém, hogy a tenger fölveti gyöngyét: visszavonta eddig kezemben pihenő kezét s alig halhatóan azt rebegte:

— Késő!

— Oh, ne mondja ezt Lélia, — szóltam felhevülten, térdre ereszkedve. — Még nem késő! Szavai rezgésbe hozták szivem csendes hurjait s én megszerettem az álarcz alatt is s a mióta szenvedéseit feltárta előttem: szeretem még jobban, szeretem kimondhatatlanul!

E szavaknál a szép nő mind a két keze közé fogta a fejemet, szemem közé nézett, hosszan, édesen s azután —

— Ez legyen — szólt homlokommegcsókolva — vallommásának első és utolsó jutalma. Legyen meggyőződve, ha valakit szivemmel megajándékozhatnék, az a valaki: egyedül ön volna, de már — késő, az adott szó kötelez! És most keljen fel, kérem, váljunk el örökre.

A végszavaknál koczogás hallattszott; az ajtó feltárult, s egy magas, szikár, ősz férfiu lépett be.

— Jegyesem — mutatta őt be Lélia — Agárdy Miklós ur. Reménylem főhadnagy ur, minden neheztelés nélkül fog néha-néha az álarczosbál pilléjére gondolni!

Ezzel meghajtá magát s én távoztam.

IV.

A péntek.

Nem vagyok babonás ember, de a pénteket nagy tiszteletben tartom. Pénteken születtem s születésem óta, egészen Lélia csókjáig, minden kellemetlenség e napon ért.

Hát a szép asszony csókja is kellemetlenség? Gyakran még annál is több! Reám nézve pedig valóságos szerencsétlenség volt! Hiába, pénteken történt s a baj soha sem jár egyedül.

Midőn Lélia lakását elhagytam, azt hittem, mindenki meglátja homlokomon a csókját; féltem, hogy valaki csupa irigységből letörli homlokomról s még is ugy szerettem volna, hogy ne égne ott! Mélyen szememre huztam tiszti fövegemet, haza küldém kocsimat, lelkem a magány után vágyódott.

Nem törődve a lábaim alatt ropogó hó és jéggel, a városligetnek legelhagyottabb, legjáratlanabb helyein bolyongtam.

Mért futott idegen tájakra a megbélyegzett Káin akkor, midőn még világi biró pálczát nem törhetett felette? Most már tökéletesen megértettem! Én ugyan meg nem gyilkoltam testvéremet, de meggyilkoltam lelkem szabadságát s a szép asszony csókja: Káin bélyege volt homlokomon.

Meddig járták boszorkánytánczukat agyamban az össze-vissza gondolatok, meddig és hányszor kerültem meg a lombtalan, hóvirágos fákat, nem tudom, csak azt tudom, hogy egyszerre fényes csillagok ragyogtak az égboltozatán s — hangosan felkaczagtam.

Azt kérdezik, mi idézhette elő ily lelki állapotban kaczagásomat?

Megmondom. Az állatkert közelében, a zuzmarás galyak között egy csókolódzó párt pillantottam meg. Nem nevetni való dolog ez? S ha megtudják, hogy az ölelkező férfi épen Völgyi ezredes volt, nem kaczagnak önök is velem?

Pedig, legjobb ilyenkor nem látni semmit. A példa-

beszéd azt mondja: Nevetéstől nem nő az embernek tyukszeme! Én pedig azt mondom: Harapd ajkadat vérig, csak ne áruld el, hogy fellebbvalód bűnös ölelkezésének tanuja valál!

Tudtam, hogy kaczagásomat az ezredes haragja követi; tudtam, hogy a katonaságnál a fellebbvaló haragja: végnélküli zaklatással s legjobb esetben állomás cserével jár s még sem tehettem másként, kaczagtam, tán mert — péntek volt.

Az egymással ellenkező benyomások hatása alatt, melyeket Lélia csókja s Völgyi ezredes ölelkezése lelkemben előidézett, léptem másnap a főparancsnoksági irodába, hol ez időtájt vezényelve valék; még meg se melegedtem iróasztalomnál, midőn az istenben boldogult „Pyrophag“ altábornagy, akkori oldalbeli magához kéretett.

Önök alkalmasint azt hiszik, hogy ez megtiszteltetés! Oh, ne higyjék, a kéretés csak udvariasságból használt szó, alatta mindig egy h o s s z u o r r rejlik. Mily hosszu lehet az az orr, melyet Pyrophag altábornagy osztogatott, azt könnyen elképzelhetik, ha megsugom, hogy e jó ur „májbetegségben“ szenvedett, „dupla osztrák“ volt s az alkotmányos viszonyokkal sehogy sem tudott megbarátkozni. A hosszu orra készen nyitottam tehát be szobájába.

Főhadnagy ur, — szólt komolyan, a mint beléptem, egy ügydarabot véve fel asztaláról, — lépjen közelebb, emlékezni még erre az ügy . . .

Nem tudott jól magyarul a lelkem, de azért még is, s talán épen azért, a legmagyarabb főherczeg mellé oldalbelivé nevezték ki.

— Szolgálatjára, emlékszem, — válaszolám s éreztem, a mint fejem felé tódult a vér. Nem ugyan az ügydarab miatt, hanem azért, mert az altábornagy asztalán Völgyi ezredes irását pillantottam meg egy nyitott levélke lapjain.

— Mért nem intézni el ugy, mint én akarom?

— Altábornagy ur, az 1868-dik évi törvénynyel s X . . . miniszter rendeletével a főparancsnokság nem jöhet összeütközésbe.

— Was törvény? Törvényt csinalja képviselő, s a képviselő katona dologba unwissend! Nekem nem parancsolni senki nur das Reglement! Érteni?

— Értem de, —

— Nix de, hogy akarom, ugy kell intézni!

— A mint parancsolja, de akkor nem lehetek a fogalmazványért felelős!

— Tudja, mi a Soldaten Pflicht? — rivalt rám, székéről felpattanva.

— Tudom, — mondám nyugodtan, — de a magyar azt tartja, hogy „a beszédnek egyenese: s a mankónak horgasa jó!“ Azért kötelességemnek tartottam kijelenteni, hogy a törvénynyel . . .

— Nem lehet ütközni össze, ugy-e? Helyes, intézkedni fogok, hogy többé akaratommal se jöjjön in Collision! Válaszszon, Karczagra vagy Mező-Turra ohajt, — gut verstanden, a szolgálat érdekében, — segédtisztnek menni?

— Altábornagy ur, az első hely nekem Cadix, a második Cayenne! Sem Karczagra, sem Mező-Turra . . .

— Mit? Nem megy? Huszonnégy óra elhagyja Bupest, jelentkezni fog Karczagon beim Bataillon-Commandanten. Az áthelyeztetési rendeletet majd fogjuk nachschicken!

— Altábornagy ur, jelentem alásan, ezennel leköszönök tiszti rangomról s czimemről, lemondási kérvényemet még ma beadom, s miután nem vagyok katonakötelezett, méltóztassék a szolgálattétel alól rögtön felmenteni.

E válaszra, ugy látszik, Pyrophag nem volt elkészülve, mert oly közel jött hozzám, hogy lehelletével a hajam szálait is mozgásba hozta, s ugy nézett szemeim közé, mint a ki nagyot hall!

Miután jó ideig farkasszemet néztünk egymással, végre megszólalt.

— Nem bánom, fahrens ab, a magyar mindig rebellis, wird nie Maul halten! Ön az ujságokba is firkál?

— A mennyire szerény tehetségem engedi, az irodalommal is foglalkozom.

— Merken Sie sich, hogy én a közvéleménytől nem félek!

— Miután leköszönésem ellen semmi kifogása sincs, bátran kijelenthetem én is, hogy az a közvélemény oly hatalom, a mely koronás főket is megbuktatott már! Egyébiránt igérem, a mig él, soha sem fog tollam altábornagy urral foglalkozni!

Az utolsó ügyirat, melyet a főparancsnoksági irodában fogalmaztam, saját leköszönési kérvényem volt! Még az nap levetettem a tiszti ruhát — s paraszt lettem.

Épen a kényelmes polgári öltönyt — mely öt év óta száműzve volt testemről — próbálgattam magamon, midőn „Trencsiner“ toppan be szobámba s azt kiáltja: „uj krach!“

Kiváncsiak tudni, ki ez a „Trencsiner“, a kinek nevét itt megörökitem? Ez olyan ember, a ki egyik lábával a börze termében áll s a másikkal a pénzes emberek után szaladgál! Százezreket forgat hetenként, a nélkül, hogy egy krajczárja volna! Vesz, de nem a maga számára; elad, de nem a te javadra! Ha pénzt adtál neki, soha sem látod azt többé. Megveszi ugyan számodra a „Lombard“ értékpapirokat, meg is fizetteti veled a „provisiót“, de papirosaidat ki nem szolgáltatja, hanem elhelyezi „Kost“-ba a „Fortuna“ bankháznál s az igy nyert pénzen, ujabbi provisióért „Franko-bank“ részvényeket vásárol a számodra, de csak papiroson, e l ő j e g y z é s utján, mert száz darab részvénynek husz ezer forint az ára s te csak tiz ezer forintot fizettél le, a másik tiz ezer fejében tehát, részvényeid f e d e z e t ü l maradnak az „Anglo-banknál.“ Ha „hausse“: árszökkenés áll be, a „többletet“ kifizetik, de Trencsiner ezzel a Lombardok kosztját fedezi s te „nyereséget“ nem látsz; ha „hausse“-re: árcsökkenésre kerül a dolog, papirjaidat „speisen“ etetni, azaz: a „kevesbletet“ rögtön pótolnod kell, mert különben a tőkéd is odavész. Ezt nevezik differenz-spiel“-nek s az emberek azt hiszik, ez uton meg lehet gazdagodni! Pedig kivétel nélkül csak a Trencsinerek: a „börzealkuszok“ gazdagodnak meg s a laikust előbb-utóbb, az értéktelenné vált részvények romjai, a „krach“ temetik el.

— Mi baj, Trencsiner? — kérdezém az arczából kikelt börze alkuszt.

— Uram, a Franko-bank „liquidálni“ készül, részvényei az érték felére csökkentek, a hiányzó tiz ezer forintot még ma le kell olvasni, mert különben —

— Azt akarja, tiz ezer helyet huszat veszitsek? Egy krajczárt sem adok, „árvereztesse“ el a Franko-részvényeket.

(Folytatása köv.)

Az árva dala.

(1856.)

Tóth Endrétől.

Ki már öledbe nem fektethetem
Búbánattól elcsüggedett fejem;
Kinek az ég biztató szavait
Nem mondják többé bezárt ajkaid:
Sirodra borul árva gyermeked,
Hallgasd meg őt, ki annyit szenvedett,
Oh édes, édes jó anyám!

Kinek a bú keserű poharát,
Csókod többé nem édesiti át;
Kit áldásod kisért az életen,
És átok lett az élet énnekem;
Nehéz idők, nehéz napok alatt
Az árva gyermek hite megszakadt,
Oh édes, édes jó anyám.

Ki kebleden szabad volt; oly szabad!
Annak most a sohajtás sem szabad...
Kit hány-vet minden jött-ment idegen,
Osztozván az én örökségemen ...
Saját házában szolga lett az ur;
Sokat mért ránk a végzet ostorul,
Oh édes, édes jó anyám!

Mert velem együtt többi gyermekid,
A sujtolóknak térdét ölelik ...
Gyámoltalanság hitvány gyámolunk,
Gyámoltalanul élünk, vagy halunk;
Nemzetségünk elfogy, és kipusztul,
És ki szabadit meg a gonosztul?
Oh édes, édes jó anyám!

Oh járd be a holtak nagy országát!
Költsd fel a századok sokaságát
Holott nyugosznak a mi őseink ...
Mozduljon meg a nehéz föld megint...
Hoz segélyt nekünk a tulvilágról,
Legyen hitünk a feltámadásról —
Oh édes, édes jó anyám!

Jutok-e néha ...

Gr. Vay Saroltától.

Jutok-e néha — mondd — eszedbe
S nem fáj-e szived kedvesem?
Midőn a kósza esti szellő
Füledbe suttogja nevem.

Nem fáj-e tudni, hogy szétdultad
Lelkemben a reményt — hitet —
Nem fáj neked? — Nem — nem oh! jaj mert
Szép angyalom — nincsen szived.

Préda asszony vallomása.

Azt szokták mondani, „minden ember, ha még olyan jó gazda is, egy valamiben préda.“ Akkor bizony én nagyon is préda vagyok, mert nekem három olyan valamim is van, a miben hallatlan mód préda vagyok. Hanem azért ne forduljanak el tőlem! Szerencsére ennek a három valaminek egyike sem kerül sokba. Nem kell magunkat költségbe verni érte; legföllebb az ur Isten kérhet számon egykoron, hogy az ő természetének háztartásában olyan pócsék voltam.

Azt a három valamit, a miben nézni se tudom, sőt ki sem állhatom a gazdálkodást, ugy hivják, hogy: levegő, világosság és viz.

Mennyit szenvedtek már tőlem szobalány, pesztonka, mikor az általuk épen betett és jól bezárt ablakot szemük láttára ujra csak kinyitottam! Mennyire kétségbe ejtettem őket azzal, hogy hátratolva a gyermekkocsi függönyeit, azt követeltem tőlük, hogy guritsák a kocsit a kertbe, lombos árnyékba, mikor ők sokkal mulatságosabbnak találták a napos udvaron hanczukázni, a hol a kedves kicsikét a legkisebb szellő sem érte! — Ha mindjárt husz fok hideget mutat is oda künn a hőmérő, soha sem feküdném le este a nélkül, hogy elébb legalább egy óráig ne hagytam volna nyitva hálószobám ablakát. Utolsó nappali munkám vetkőzés előtt, hogy beteszem az ablakot, reggel meg első munkám, hogy kinyitom az ablakot. Nyáron át meg azt a fáradságot sem sajnálom, hogy a varrógépet a kertbe viszem; ott tisztittatom és válogattatom a zöldséget, a hüvelyes veteményt, ott reggelizünk, ebédelünk és vacsorálunk a lugosban; májustól októberig a lakás a szó szoros értelmében csak hálásra és az eső elleni menedékül szolgál nálam. Es az év többi hónapjaiban is a mennyire csak lehet, a legdicsőbb istenadományában, a tiszta, erőtadó levegőben duskálunk.

A világossággal is ugy vagyok. Ki nem állhatom azokat a suttogós, sötétes „benyiló“-kat (boudoir), a melyekben mindig olyanformán érezzük magunkat, mintha valami titkolni valónk volna az Uristen előtt, talán egy-egy kicsi porszemecskét a szoba szurdikjában, — vagy a lakójáében, hogy ugy kedvére érzi ott magát. Mennyire ki nem állhatom azokat a nehéz vastag ajtó- és ablakszőnyegeket, függönyöket, fel-aláhuzókat, és a hogy már nevezik azokat a mindenféle mesterséges micsodákat, a melyeket a világosságot kerülő emberek kigondoltak, oly végre, hogy a ragyogó fényes napsugarakat erővel kirekeszszék szobáinkból! Mindössze is a fehér finom függöny az, a mit e részben megengedek, és ezzel is örök harczban állok.

És ezt a minél több világosság iránti szenvedelmemet még arra a világitásra is terjesztem ki, a melyet pénzen kell mégvásárolnunk, és erre talán igazán rá fér a szó: prédaság! De mikor az a kicsi pisla lámpavilág olyan valami förtelmes! Nézni is borzasztó, a hogy egyetlen ilyen nyomoruságos lángocska mellett hatan-nyolczan is egyszerre dolgoznak, olvasnak, rajzolnak, szóval minden kigondolhatóképen a szemüket rontják! — A mint négyen felül asztalomnál dolgoznak, már két becsületesen égő lámpának is kell állni rajta, és a hányszor azt hallom: „De, édesanyám, hidd el, jól látok“, ugyanannyiszor ugyancsak rá szólok: „Nem látsz, és vagy közelebb ülsz a lámpához, vagy abban hagyod az olvasást!“ Nem ritkán egy-egy jóakaratu csufolódást is zsebre kell tennem, mikor valamelyik kedves ismerősöm látogatóba jön hozzám, és jobra-balra a legnagyobb egyszerűséget, és a mellett a nagy fényes világitást látja. Mikor például két nagy asztali lámpa egy tál kolbászra, vagy egy tál burgonyára árasztja el fényes világát, az bizonynyal nevetni való do-

log; meg is engedem, hogy nevessenek rajta, legfölebb is annyit szólok reá: „Édesem, látni akarom, mi van a tányéromon, ha mindjárt csak só és kenyér is.“

Tökéletes hitem, hogy a világosság sem az egészséges, sem a gyönge szemnek nem árthat. Csak a beteg szem ovakodjék tőle, az is csak orvosi tanácsra. De ily esetben a betegnek átalában minden foglalkozástól tartozkodni kell; mihelyt foglalkozik, avagy csak a szobában is ha figyelmesebben néz körül, már jobb, fényes világosság mellett teszi, semmint borongós homályban.

És most a vizről!

Ez, hála Istennek, ugyancsak olcsón kapható, mégis akár hányszor szinte minden csöppjét sajnáljuk magunktól. Avagy nem nevetni való, milyen nagyon gazdálkodva bánnak némely házban a vizzel? A magam füleivel hallottom egyszer, hogy az anya megtiltotta gyermekének, nehogy kezeit egyszernél többet mossa napjában, mert különben este ujra meg kell a kantát tölteni! Bezzeg én nálam az a rend, hogy minden egyes „mosdás“ bizvást „fürdés“-nek is megjárhatná. Mikor ugy egykor-máskor vendéglőben megháltam, mindannyiszor az volt első dolgom, hogy az üres mosdótálban álló ékes kanta tartalmát kiöntöttem a tálba, azután odaadtam az üres kantát a pinczérnőnek, e szavakkal: „Igy ni, édes lelkem, és most hozzon nekem még három ilyen kantával!“ És, jó édesanyák, kérdem szeretettel, ha nem-e már az ujszülött kisded fürösztésénél kezdődik ez a vizbeli szegénység? Azok a bizonyos „bölcs“ asszonyok csakis épen annyi vizet tesznek a teknőbe, a mennyi a szivacsnak is alig elégséges. Valóságos gyönyörűség tehát az anyára nézve, mikor már maga fürösztheti azt e szegény kicsi jószágot! Akkor legalább is felényire kell a teknőnek vizzel lenni; és a hogy akkor az a kicsi jószág ide-oda fricsgál és nyujtogatja piczi kezecskéit, lábacskáit tele gyönyörűséggel a langyos árban, és csakhogy épen kezeink közül el nem uszik, azért — nem kell félni — nyolcz gyermekem közül egyetlen-egy sem fult a fürdőkádba, pedig körül-belül hatezerszer fürösztöttem meg őket saját kezeimmel. Mindvalamennyien akár csak az ablakom előtt odakünn a verőfényben tánczolgató szunyog, olyan jól érzik magukat. Csak egytől lehet tartani: valósággal az anyjukra ütöttek a prédaságban, és most már nyolczszorta nagyobb lett a tartozásom a mennybeli nagy adósági könyvben, a nagy mennyiségekben elfogyasztott levegő, viz és világosság miatt. Ezen persze van miért aggódni.

Közli: Sz. M.

Az örök tegnap.

— Beszély. —

Blumenthal Oszkártól.

(Folytatás.)

— Ön kinoz e viseletével! . . . Nem értem önt többé. Igazán ragaszkodó barátom-e még? Ha ön egyszerre a „köszobor vendég“-et akarja adni, akkor Erik bizonyosan valódi Meduza főt mutatott önnek.

— Ugy van.

— Akkor esedezem, mondjon meg mindent. Feledjük most egészen személyiségünket és egyesüljünk szövetséges társakul, hogy barátaink boldogságát megszerezzük. Erikért és Kamilláért az ön szive nem ver gyorsabban mint az enyém. Bár csak elhinné ezt már nekem, maga rettenetesen önfejű ember!

Megható kérés csillogott igéző szemeiben. Még soha sem láttam igy megindulva és szégyeltem gunyos tartózkodásomat. Barátság érzete tehát igazán valódi és mély volt! . . . Éreztem, hogy elragadtattam magam a szomoruság azon velünk született uralomvágyától, és a mit különben aligha tettem volna, most megtevém: röviden elmondtam neki barátunk sorsát.

Az igaz, hogy hatást vártam. De nem ilyent, mint a milyet most a bárónőn tapasztaltam. Lélekzet nélkül olvasta le a szavakat ajkamról — végre átható sikolylyal rezzent össze és kezeit tördelve, kiáltá:

— Mily borzasztó büntetés ér ma egy bohó tréfámért!

Meseszerűen érintettek szavai, az egész jelenet pedig talányosnak tűnt fel.

— Kegyedet, bárónő, büntetés érte? — kérdém megütődve. — Micsoda tréfát emleget?

Tébolyodottként nézett maga elé.

— Ily későn, ily hirtelen, — folytatá, — mikor pedig azt hittem már, hogy minden feledve van! — Ily irgalmatlanul kell azért bünhödnöm, a miről azt hittem, hogy már az első pillanatban nyomtalanul eltünt . . . Oh, valóban, jó emlékezete van a megtorlásnak!

— De kedves barátnőm, térjen magához . . .

— Hamar, hamar, jöjjön Erikhez . . . Irgalomból én irántam kell boldoggá lennie . . . Ne veszitsünk el egy pillanatot sem . . . gyorsan Erikhez!

Lázasan dadogta e szókat. Kalapot és köpenyt vett magára és én elvezettem a dombhoz. Menet közben lassankint lecsendesült.

— Én, barátom hallatlan változáson megyek keresztül, — jegyzé meg hirtelen.

Hallatlan változáson! — Egész megjelenése és modora bizonyitotta ezt a mondást.

— Örökre végök a pajkos bábjátékoknak, — folytatá. — Érczhangon mondja meg nekem ez óra az érzés komolyságát, melylyel eddig bolondoztam, enyelegtem. A szivekkel játszás . . . ma irgalmatlanul megboszulta magát! . . . Leesett szememről a hályog. Soha sem hittem volna . . . mégis igaz . . . Az élet jelent valamit . . . és engesztelhetlenül bünteti megvetőinek hideg gunymosolyát.

— És nem mondaná el nekem, legjobb barátjának, ki csak ma meri ismételni, hogy egészen a kegyed hive, nem mondaná el az óra izgalmának okát?

— De elmondom, ha mindjárt kegyelem nélkül elitél is . . . Nem azt mondta ön, hogy a vadásztanya véletlen magánya oka mindennek?

— De igen.

— E véletlen nélkül Marietta talán még élne, Erik tiszta volna a fájdalomtól és vétektől?

Ijedten, szinte kérve a megczáfolást, nézett rám. De én „igen“-t mondtam, és kalapácsütésként hatott rá szavam.

— Milyen megoldhatlan bonyodalom! — kiáltá. — Tehát tudja meg, az a véletlen nem volt esetleges. Én vagyok alkotója, az én művem az! . . . Oh, hogy nehezedik ez rám! Odaadnám éveim egy részét, ha meg nem történtté

tehetném . . . És ledér tréfa az oka, az emberi kedély ős erejének semmibe sem vétele!

Meglepetve kértem felvilágositást.

— Tannenburgban többször vitatkoztam Kamillával, — szólt Julia, — ha ép arra a tárgyra tértünk, a férfiak hűségéről. „Olyan nincs“, jelentettem ki tagadólag és Kamilla nem késett rendre utasitani. „Vétkezel!“ mondá komolyan. „Dehogy!“ feleltem. „Mindvalamennyöket a kalandos utáni vágy lelkesiti, és ez le is győzi őket mindig, ha a kisértés órája elérkezik.“ „Mondhatsz akármit“ szólt ilyenkor Kamilla, „de Erikemhez hozzá nem férhetsz.“ „Ki tudja! Meg kellene kisérleni.“ De méltóságteljesen utasitott rendre: „Sértő merénylet volna. Azt mutatná, hogy a gyanu bánt, és Eriknek igaza volna, ha már ezt sem bocsátaná meg nekem.“ Ezt én mint tulságosan gyöngéd figyelmet és félelmet kigunyoltam és azt mondtam, hogy durvább kézzel kell az életet megfogni és hogy csak az érzéketlen a változás iránt, ki már elejétől fogva készült rá. Igy sokszor rátértünk e tárgyra, végre terv érlelődött bennem. Azon délután, melyen a hegyekbe rándultunk, végrehajtottam. Midőn Marietta mellett mentem, egy gondolat czikázott át agyamon, melyet én igen pajkosnak találtam. Egyszerre elhagytam Mariettát, igy szólva: „Most Kamillához megyek és Eriket önhöz küldöm. De azon föltétel alatt, hogy hiven elmondja nekem, vajjon eszébe jutott-e neki kegyednek udvarolni.“ Nevetett e bohó ötleten és én kérdém: „Jó?“ „Miért ne?“ válaszolt. „Ugy sem lesz mondani valóm.“ „Ki tudja!“ mondám és elsiettem azzal a gondolattal, ha Marietta hallgat is, majd kicsalom én belőle az igazat! Kamillának semmit sem szóltam erről, de midőn az esőben a vadásztanyára értünk, siettettem a gyors elindulást — azon pajkos kivánsággal, hogy igy a kettőnek találkáját meghosszabbitsam. Soha sem gondoltam akkor másra, mint pajzán enyelgésére, mivel aztán Eriket és Kamillát szivem szerint boszantani akartam — és most ez a romboló iszonyu sors és ez a lesujtó lelkiismereti teher lett belőle . . .

— Igaz, hogy ez oly lánczolata a tett és hatásnak, melyet kigondolni sem lehetne rettenetesebben . . . No de tovább!

— Tovább? Nem igen van tovább. Midőn az énekesnő halálát meghallottam, megijedtem ugyan és szégyen és bánat vett rajtam erőt, de azt gondoltam, hogy tervem kivitele még mielőtt kezdődött volna, már meghiusult. Lassankint elfeledkeztem az egészről, és csak később alkalmilag elbeszéltem nevetve Kamillának, mi volt tervem és hogy hiusult meg — ő természetesen megszidott érte és ma erőszakosan kényszeritettem visszaemlékezni az elfeledett napokra és egyszerre Erik tettének bűnrészesévé és élete boldogságának első megsemmisitőjévé leszek! . . .

— Kegyed keményebben, sokkal keményebben bünhödött, mint megérdemlé, egészen feloldozni azonban nem lehet.

— Ön is igy nyilatkozik? — szólt fájdalmasan. — Térden állva könyörgök majd bocsánatot Erik minden átszenvedt óráját, és előbb nem hagyok fel esdeklésemmel, mig ki nem mondja nekem az életadó szót: „Megbocsátok!“ . . .

Tovább siettünk, de már nem találtuk Eriket a dombon. Az erdőben is kerestük, hiába. Minden irányban átkutattuk a fasorokat — a bárónő mindig elől, mindig nógatva, mindig ugy, hogy alig követhettem a szenvedélyesen nyugtalan nőt és egyszerre mosolyogva jutott eszembe, mily nehezen lehet őt máskor egy-egy sétára birni! Valóban megváltozott.

Fáradtan fordultnnk vissza, a bárónő halványan és erőtlenül karomba fogózott, alig birt vánszorogni.

— Nagyon nyomorult vagyok, barátom! — mondá.

Messziről a patak nyugtalan morajlása hallatszott már és ép egy tisztásra értünk, midőn társnőm felsikoltott és visszatántorodott. Hirtelen felpillantottam — és észrevettem Eriket, a hid karfájára támaszkodva, a habok közé merengve.

A bárónő sikojára föltekintett és felénk közeledett. A magához tért nőt ketten egy padhoz vezettük, melyre kimerülten rogyott.

— Mindent megmondtam neki! — sugám Eriknek.

— Mit . . . te . . . ?

— Csak azután itélj, ha hallottad.

— No, az igaz . . . barátod titkait szépen őrzöd meg!

— Ne indulatoskodjál, mig ő nem szólt.

A bárónő most felvetette szemét, pillanatig szótlanul nézett Erik arczába, mintha le akarná olvasni onnan az egy év óta oda irt szenvedéseket — azután térdre borult előtte és zokogva szólt:

— Bocsánat! . . . Bocsánat!

Halkan elmondott neki mindent. Semmit sem szépitett, semmit sem hallgatott el. Végszavainál merev csodálat tűnt föl Erik arczán:

— Ön tévuton volt ugyan, de én csaltam oda . . . ön be volt hálózva, de én készitettem a hálót. Büntessen, gyötörjön soha ki nem gondolt kinokkal . . . de bocsásson meg magának és legyen ujra Kamillának vidám társa. Miatta könyörgök, nem magamért.

Mozdulatlanul hallgatta őt barátom. Végre a bárónőt felemelve, keserűen megszólalt:

— Veszélyes időtöltést választott kegyed. De még sem uralkodik a tárgyon. Vigjátéki jelenetet akart játszani és szomorujáték lett belőle.

Csak heves sirás árulta el, mily hatással voltak e szavak a bárónőre.

— Légy könyörületes, Erik! — suttogám. — Bocsáss meg neki . . . bocsáss meg magadnak!

— Kegyednek, bárónő, nem teszek szemrehányásokat, — felelt Erik. — Tulajdonképen kegyed lőtte el a nyilat . . . kiszámithatta, hová repül? De én . . . mit is mondjak? Megváltozik-e vétkem az ön közleménye után? Felelj!

— Igen, meg, — mondám. — Hát semmibe sem veszed a kisértés hatalmát, melybe akaratlanul kerültél, mielőtt megvédhetted volna magad? Légy magad iránt is igazságos, Erik. A mult szinét veszitette.

— Már önkénytes kinzása által is, — tevé hozzá a bárónő, Erik kezét megfogva.

— Nézd, — folytatám, — tiszta bátor szemmel a megtörténtet. A tulhajtott megbánás, a lelkiismeret erőszakossága, . . . isten sem haragszik örökké. És te nem csak magad iránt vagy kemény. Hogy lehetsz oly kőszivű és nézheted e fiatal virágzó élet hervadását? És már Kamilla is sejti fájdalmadat.

— Neki soha sem szabad azt megtudnia, — szólt Erik hevesen.

— Soha? — viszonzám. — Ez nagy szó. De most nem, és nem is rögtön, hanem majd hónapok mulva, mikor minden küzdésed szerencsétlen lázalomnak tűnik fel neked, melyből gyöngéd napsugár fölébresztett. Most mindenek előtt ki kell bontakoznod vezeklésed beteges önfejűségéből, és az eleven életbe, a nyilt világba lépned.

— Ti syrén-dalokat zengtek! — szólt Erik. — A vágy dalait. De a vágy álbölcs. Képes leszek-e egyátalán arra, mit kivántok? . . .

— Igen! — mondá a bárónő bensőséggel. — Önnek csak ki kell nyitnia ajtaját; a zárt kissé hátra tolni . . . és mint nevető gyermek ugrik majd nyakába az öröm. Avagy nem tudja-e, hogy minden fa és bokor mögött a szerelem istene lappang, mely önt . . . Kamillához hivja? Ön hitetlenül mosolyog és már megint kétkedő szót akar szólni . . . ne mondja ki! Akkor vigaszt és reményt vihetek magammal, megint örülhetek, tréfálhatok és . . . elutazhatom.

— Elutazik? — kérdeztük mind a ketten.

— El. Ne kérdjék, miért. Nem maradhatok itt tovább. Sokat kell felednem és sokat tanulnom, és erre magányra és csendre van szükségem.

— De Kamilla csodálkozik majd.

— Megszokta már szeszélyeimet és hóbortjaimat. Ha egy óra mulva visszatér a kastélyba, megszünt ittlétem és a zavaró szent eltűnt, ki önnek Erik, akarata ellen annyi szivbeli és lelki fájdalmat okozott. Isten önnel, kedves barátom (itt felém fordult). Önnek végtelen sokkal tartozom. Majd viszont látjuk egymást! . . .

Csakugyan szavát tartotta. Még sokáig beszéltem Erikkel komolyan és intőleg. A kastélyba visszatérve, nem találtuk már Juliát.

— Ilyen ő, — jegyzé meg Kamilla. — Megfoghatatlan és gyors elhatározásu. Fecskeként jő és távozik, alig hogy megszoktuk édes csicsergését, és mindig vágyat hagy hátra, mely kitárt karokkal néz utána . . . Ugy-e bár? (Itt felém fordult).

* * *

A következő napokban nem egy bús órám volt. Midőn Kamilla Erik felül kérdezősködött, azt feleltem neki, a mi e pillanatban talán a legczélszerűbb volt — hogy ő tett nekem ugyan vallomásokat, de én azokat el nem mondhatom. Majd alkalmas pillanatban maga is elmond neki mindent.

— Értem tartózkodását! — viszonzá Kamilla. — Hogy önnek hallgatnia kell, ez az egy mondás az egész valót leleplezi.

Jónak láttam, nem firtatni ezt a talányos szót, és mindinkább Julia emléke foglalkoztatott. Mindenütt nélkülöztem, mindenütt kerestem. Ha komoly megjegyzést tettem, mindig vártam, hogy egy sarokból Juliát hallom kaczagni, és midőn egyszer kenetteljes jogász-komolysággal szóltam a törvények czéljáról, hirtelen körülnéztem, vajjon nem áll-e székem mögött valami manó, ki csak egy kis szünetre vár, hogy gonoszul fülemet meghuzza.

(Vége köv.)

Egy kedves kerti disz.

Egy félig elfedett, sokak által meg egészen ismeretlen virágra hivom föl e lapok kert- és virágkedvelő olvasóit. Ugy hiszem, jó szolgálatot teszek vele, mert hálásan fizeti vissza a ráforditott csekély fáradságot, szép alakjával, kedves virágaival és kellemes illatával.

A tubarózsa az; tudományos neve: Polyanthes, a mit azért jegyzek meg, mert sokan a pünkösdi rózsát is tubarózsának nevezik, holott ez egészen más virág. Ennek a tudományos neve: Paeonia, nagy vörös virágai május- és juniushóban nyilnak, és ugy szinre, mint illatra messze elütnek a mi össszel nyiló kedves tubarózsánktól.

Hazája Mexico, évelő, kitartó hagymanövény; hagymája körte alaku, barna burokkal; husa ragadós; a hagymán számos fiókhagyma van; levele lándzsa alaku, csatornás bevágással. Számosan vannak alsó levelei és ezek kerekded alakban terjeszkednek köröskörül a szár tövén, hogy szint' a földet elfödik.

A szár sima, egyenes, erős, egy méter magasságu, a nap felé néző oldalán piros, pettyes, és ugyszintén a bimbók is.

Virágjai a törzsfajnál üresek, de felette illatosok, miért is a gyógyszertárban is használják, és déli Franczia-országban nagy mennyiségben termesztik e czélra, szabadon a földeken. Javitott faja azonban már teljes, harang alaku virágokat ad, mint a jáczint, csak hogy tölcsére sokkal nagyobb és tiszta fehér. Külseje testszin-fehér, illata még mindig igen erős, kellemes, levágva két hétig is szépen el van a vizben, a kifejlett bimbók is lassan-lassan kinyilnak rajta és kellemes illatot lehelnek. Künn a szabadban pedig két hónapig is tart virágzása, és valóságos disze a kertnek.

A tubarózsa hagymáit télire ki kell venni a földből különben elfagynak. És mikor őszszel kiveszszük, ugy kell velük bánnunk, mint a georginákkal, tudniillik el kell tennünk fagytól ment helyre, tavaszszal pedig, márcziusban, vagy áprilhó elején elültetjük, 12—16 centiméter átmérőjü cserepekbe, ha lehet, jó narancsfa-földbe, vagy ha ilyen nincsen, levélföldbe, a cserepeket aztán melegágyba berakjuk és enyhe meleg mellett gyökereztetjük.

A kinek pedig nincs melegágya, ültesse be a hagymákat jó zsiros levélföldbe, tegye délnek néző ablakba, öntözze meg őket egykor-máskor trágyalével, és mikor hajtásnak indulnak, ültesse át zsirosabb földbe és nagyobb edénybe, ugy azonban, hogy a földgolyót meg ne sértse. Kis idő mulva, mikor tudniillik ujra nagyobbra hajtottak, ujra zsirosabb földbe és nagyobb edénybe ültesse át, mindig ovatosan, hogy a földgolyót meg ne sértse, akkor — bő öntözés mellett — melegágy nélkül is szépen fel fogja nevelni.

A szabadban is födolog a jó napos hely, igen zsiros, kövér föld, és gyakori öntözés, leginkább trágyalével. Ez esetben akár edényben, akár pedig szabadon neveljük, őszszel gyönyörű virágunk lesz tőlük.

Szaporitását az apró fiókhagymákból eszközlik; ez azonban nagyon lassu és háladatlan munka, négy évig is várhatunk utána, mig egy-egy belőle virágzásra lesz képes. Legjobb tehát anyahagymát ültetni el; kapható Harlemben, Hollandiában, tavaszszal csak 20 kr darabja. Es Budapesten is kapható a virágkereskedésekben.

Magócsi József.

Heti tárcza.

Márcziushó 19-dikén.

(Két tányér krumplileves.)

Nyájas olvasónőim, én e héten Nagysádtoknak igen költői tárgyakról kivántam irni.

Válogathattam bennök.

Megjött a tavasz Istennője, mások szerint csak kiárusitója, s üzlet jelentésében tudósit, hogy már is kapható nála a legeredetibb minőségű ibolya, tavaszi pimpó, s valódi három karatos napsugár, s ez áruk tekintetében kiállja a versenyt minden üvegházzal, s ajánlja magát a poéta és tárczairó urak jóindulatába. Ah . . . ez is régi dal!

Aztán történtek velem igen sentimentális dolgok is; holmi csalódások, füstbe ment álom . . . De ki irjon ezekről tárczát? A hány cigarette, a hány érzelem, annyi megy füstbe, két perczet neki az életből, kettőt a tárczahasábból, és aztán . . . volt, nincs.

Elvégre is azt határoztam el, hogy elfogadom a kis Pálma grófnő meghivását. Estély . . . szavalás . . . Liszt Ferencz . . . zene . . . dal . . . Hogy ne kellene ehhez egy ujságiró is? Oh, elmegyek kedves grófnő, okvetlen elmegyek, s nem hagyom otthon a bronçe végű irónomat sem! Elmegyek, s már is uszom a főuri pompa hullámain, s fuldokolva kiáltok valami „égszin kék szem“ sugáraihoz: kegyelem, kegyelem, mentsetek meg! Elmegyek, hiszen ott lesz *ő* is, ott kell lennie neki is, a ki . . . Eh, ez nem tartozik a dologra. Elmegyek, és irok tárczát a kis Pálma grófnő estélyéről.

* * *

„Édes barátom!

Szivesen látom ma vacsorára egy tányér . . . krumplilevesre! Margit.“

Nyájas olvasónőm, olvasd el még egyszer ezt a kis levelet, és meg fogsz érteni, ha nem megyek el a Pálma grófnő estélyére, nem találkozom vele sem, a ki . . . és nem irok tárczát a fényes terem csillárairól, tánczáról, daláról, s fényes jelenségeiről. A krumplileves nekem szent eledel, melyhez kegyeletes hagyományok kötnek, s melyhez családom történetének fővonásai is csatlakoznak. Margithoz megyek krumplilevesre, és nem cselekszem különben.

Egyik ősöm — kinek kutya bőrünket is köszönhetjük — egy tányér krumplilevesben főzte meg életének egész szerencséjét. Ime, a derék József császár, ki gyakran vegyült a nép közé álöltözetben, éhen tért bé e derék üköm kunyhójába. Éhes volt, enni kért! Az én családfám legfelső levelének párja pedig vett egy szakajtó burgonyát, elaprózta számtalan darabkára, csinált egy kis rántást, forralt egy kis levest, sózott, főzött, kevert, és feltálalta a végzetes levest. Mi lett belőle? az, hogy a nagylelkű fejedelem akkora kutyabőrt adott házi gazdájának, a minő tállal kapott tőle burgonyalevest. S midőn az én ősöm, igy olvasom családunk okleveleiben, halálos ágyán feküdött volna, megáldotta ivadékait, és illő mennyiségű földi javakkal egyetemben hagyta reájok ama bizonyos krumplileves hiteles recipéjét.

Nyájas olvasóm, megvallom azt is, hogy nem tudom, vajjon József császár volt-e a mi nemességünk e kutforrása. Meglehet, Mátyás az igazságos vala az, s ha nem táplálnék kételyeket az iránt, hogy Drake uram már akkor átcsempészte-e a nemes burgonya növényt Amerikából, bizonyára Nagy Lajos királyra fogtam volna rá a dolgot. No de azért nem akarom én egyöknek sem felpanaszolni azt az egy tányér burgonyalevest, csupán a történelmi hűség, s családi hagyományaink érdekében teszem még hozzá, hogy családunk minden nemzedékének volt kéje, üdve, élvezete a burgonyaleves, s később, midőn valamely inyencz ős anyám a savanyu tejfel pompás nedvét is vegyitette hozzá, kettőnek halálát is okozta. Nyugodjanak békével őseim sirboltjában azon czimer alatt, melynek vértjét én tányérnak, czirádáit burgonya virágnak kivánom tekinteni.

* * *

— Édes Margit, én sem élek ambrosiával. A krumplileves illata elvarázsol. Kiszólit remete-lakomból, s száműz a grófi estély bűvös világából. Ön hitt, ön felidézett. Suhintott varázsvesszejével, azt mondta, hogy „krumplileves“, és ezzel kimondta a varázs-szót, melyre a kisértet elhagyta vaczkát, és megjelent. Most pedig kérem a levesemet!

Margit behozza a krumplilevest, és én . . . én kérek egy kis szünetet. A következő három csillag azt jelentf, hogy most a krumplilevessel vagyok érdekes viszonyban. Élvezek.

* * *

És mért ne irhatnék én tárczát a krumplilevesről?

„Krumplileves“, ez nagyon tág fogalom. A tárczairónak is baj, ha többet markol Homérnál. Ez a két szó ezer tál, százezer tál, igen, igen sok krumplilevest jelent; keressük a legkisebb mennyiségű krumplilevest, és arról irunk.

Legkisebb mennyiség pedig két tányér krumplileves. Egy tányér krumplileves lehetett elég I. József császárnak, a ki ugy is megrontotta a gyomrát udvari kotyvasztékkal, rosz politikával, egyházi és világi ügyekkel, füstbement reformok kozmás szagával. Én két tányérral eszem, vagy semmit, s igy kevesebbet nem is irhatok tárczám cziméül!

Nyájas olvasónőm, azért hogy én családi büszkeségből szeretem a krumplilevest, ne te tarts dölyfös arisztokratának; azért hogy két tányéron alul szóba sem állok, ne tarts nagy étűnek. És igen kitűnő tanár, Greguss Ágost mondta az egyetemen, hogy a genie általában sokat szokott enni.

A krumpli maga is igen tiszteletreméltó növény. Van benne szesz . . . pálinkát ád. Virágát mutogatja. Haszontalan bogyóit kidobja, hasznos gubóit elrejti.

megye főorvosa és Neogrády Hortense kisasszony, a Szepességből. — Pap Szidi kisasszony és Imrek Béla, Veszprémben. — Csapó Etelka kisasszony és b. Alten-Backum Oszkár, császári királyi százados, Debreczenben. — Schamien Emma kisasszony és Bérczy Sándor, Perjámoson. — Összekeltek: Rubin Anna kisasszony és Granich Adolf, Sopronban.

⁂ (*Elhunytak.*) Wagner Istvánné Gallovich Izabella, 22 éves, Losonczon. — Urházy Sándorné, 43 éves, Kecskemét. — Pinfsich Imre, vasuti tisztviselő, 73 éves, Budapesten. — Dr. Gogola János, gróf Zichy Géza titkára, 30 éves, Tetétlenen. — Özvegy Bajzáth Vilmosné, 64 éves, Budapesten. — Kerekes Józsefné, Budai Piroska, 40 éves, Budapesten. Béke hamvaikra!

⁂ (*Rövid hirek.*) Gorove Constance kisasszony, Gorove István nővére, sulyosan beteg. — A „Szász-Meiningen“ ezred haza jő Boszniából. — Budapesten márczius 2-dikától 8-dikáig 274 gyermek született, 231 egyén halt meg.

Külföld.

⁂ (*Windsorban*) nagy pompával ment végbe Connaught herczeg és Lujza porosz herczegnő esküvője. Jelen voltak a menyasszony szülői, a Walesi herczeg, a porosz nagykövet s Anglia kitűnőségei. Általános feltűnést okoztak a gróf Károlyi Alajosné gyémántjai és gyöngyei tüntek fel leginkább, mint páratlan szépségűek.

⁂ (*Rövid hirek.*) Vilmos császár ez idén Teplitzbe vagy Wiesbadenbe készül. — Franczia országban kiöntött a Gironde és a Szajna. — Knoop odesszai csendőr ezredest a forradalmárok megfojtották. — Jellinek bécsi fő-rabbi szónokolt az uzsorások ellen. — Wienawszky, a hires hegedűművész, halálosan beteg. — Salvi Matter, az egykori hires ének-mester Bergamóban elhunyt.

Irodalom és művészet.

(Uj könyvek.)

Csinos, vastag chamois papiron Szabó Endre ujabb költeményei mosolyognak felénk. „Mosolyognak!“ ... e kifejezés állandóvá kezdett válni, ha e kedves ifju költő vig, derűs muzsájáról volt szó. Első kötete csakugyan a derű hangulatát nyujtá rózsás boritékja alatt, piros vonalakkal minden oldalon. A boriték ezuttal is rózsaszin, de a hangulat nem az. Több a köny, mint a mosoly, de több az érzés is; a sokszor tartalmatlan élczelődésben nyilvánult vigasság itt humorrá, tehát igen nemes és egészen modern hanggá lőn. Tudjuk, hogy mig a kómikum a puszta vig, addig a humor köny és mosoly együtt, s e kötet humoros költeményei közül kiváltkép meg fogjuk kedvelni a „Sárospatakon“, „Irnok urfi“, „Nemzetes uram“, „A szép Lóra“, „Farsangban“ cziműeket, s másokat is. A 189 lapnyi 1 frt 40 kr áru könyvet ajánljuk az olvasóasztalra.

*

Endrődi Sándor, az uj versiró nemzedéknek szintén igen tehetséges tagja, ezuttal uj térre lép. Az ő ábrándos, szingazdag látomány-költészetét már ismertettük e lapokban; ösmerik „Falusi álmok“ czimű kötetét is, melyekben csevegés és ömlengés sajátságos vegyületével, jó és rosz tárczákat találunk. Jelen műve elbeszélés. („Másodvirágzás“, 176 lap; kiadja Aigner Lajos, ára 1 frt.) — Költő irta, az látszik minden sorából, egy helyen előnyére, máshol kárára. Azon modern irányhoz tartozik, melynek feladata egy-egy lélektani feladat megoldása; rendesen egy kiábránduló, vagy egy kigyógyuló szivet, szerencsés vagy szerencsétlen szerelmet ... mindig életet festenek. Ez a modern franczia regény; Feuillett, Theuriet, Ouida. Ez oskola hangja nemes, iránya tanitó, rajzai finomak, reflexiói költőiek; azon irók, kik a rajz és reflexio mellől nem felejtik ki az érdekes mesét, nem is válnak egyhanguakká, s többet érnek azoknál, a kik pusztán mesélnek, s az érdeket és képzelmet teszik óriás próbákra. Azonban tény, hogy egy ültünkben egy művöket sem olvassuk el. Sok a jóból. — Endrődi elbeszélése gyönyörű költői képpel kezdődik; a menyasszony hajnala van benne festve, mintegy odalehelve. Később e költészet lankad, s a hős — kiben a költő magát látszik festeni, — antipathikus lesz, oly annyira kegyében látszik lenni szerzőnknek; erényeit dicséretekből tudjuk meg, tettei erőltettek. Az egésznek tárgya nem uj; nem is kell hogy uj legyen, mert a hány emberi lélek, annyi különböző kép, bár ugyanazon viszonyok között, s hasonló mesében tárgyalva. Alice jegyese az ősnemes Gusztávnak, ki vagyoni okokból elhagyja, de megbűnhödik, mert egy tánczosnő rabja lesz. A tánczosnő s viszonya a mű legsikerültebb alakja. Alice szenved, de végre is az ábrándos Leonie nejévé lesz. Ez a másod virágzás, és ennyi a „Másodvirágzás.“

*

Kisfaludy Atala, a Petőfi-társaság első nőtagja tartalmas, finom. „Rajzok“ czimű kötetét nagyanyja emlékére a kötsei temetőnek ajánlja, s benne — háttérben mindig a kedvelt nagyanyával, kedves családi képeket, kedélyes otthon emlékeit kapjuk. Különösen sikerült „A nagymama kukulája“ czimű költői rajzocska.

*

Beöthy Zsolt „Rajzok“ czimű kötetét Ráth Mór igen diszes kiállitásban bocsátotta közre. Pompás papir, boriték és nyomás ... a külföldi ipar dicséretére, s kevésbbé pompás, de itt-ott érzéssel, s nem kevés megfigyeléssel irt novellák, akarjuk mondani rajzok ... külföldi, angol irók benyomásaiból, hogy ne mondjuk utánzataikép. Rendesen valami sivár, elfásult kedély van bennök festve, melyet valami véletlen esemény emlékezni, pillanatra felmelegedni késztet. E kényszer-helyzet képezi minden egyes rajz végét. Ez a megszokott eljárás egyhanguvá teszi a kötetet, s a benne nyilvánuló „megfigyelőképesség“ daczára, mely kiterjed minden kicsiségre, s egy hajszálat nagy pedanteriával hasit kétfelé, felsohajtunk: hová lesz a magyar elbeszélés, mikor ime ... most is egész csomó iró van előttünk, a kik mind csupán festenek, rajzolnak és leirnak! — Legérdekesebb részét képezik a kötetnek a „Pörös Gábor ügyvédsegéd elbeszélései“, melyekben ez a rajzoló képesség elég ügyesen nyilvánul.

*

Lauka Gusztáv öreg ur, de azért rajta is tapasztalhatjuk, mily kevéssé öregszik egy igazán ifju lélek! „A multról a jelennek“ czimű, a Petőfi-társaság kiadásában megjelent művében (210 lap, ára 1 frt 60 kr), emlékiratait gyűjtötte össze. Legérdekesebbek bennök a Kuthy Lajosról, s Petőfi Sándor nejéről: Szendrei Juliáról szóló részletek. — Végül emlitjük meg, hogy Aigner Lajos — e

szorgalmas iró és könyvárus — „Ungarische Volksdichtungen“ czimű csinos műforditásai megjelentek 2-dik kiadásban. Áruk diszkötésben 2 frt; sikerült költői darabokat tartalmaz. G. I.

* * *

*** (*Zene.*) Patti Carlotta, Adél nővére, szép közönség előtt hangversenyzett, de nem a tiz év előtti sikerrel; hangja itt-ott csorbákat mutat. Bravourja (l. a „Kaczagódalt“) itt-ott meg van, melegsége, érzése kevés. Demunk gordonkája, Grün hegedűje tapsot kapott, de a Löwenberg zongorajátéka kevésbbé.

*** (*Képzőművészet.*) A műcsarnok megnyilt tavaszi kiállitását bővebben jövő számunkban ismertetjük.

*** (*Vegyesek*) Brehm Adolf, nagy közönség előtt, s vonzón szólt a vigadó kis termében az „éjszakhoni madarakról“, a „vándor madarakról“, s a „majmokról“. Előadásait ismertetni fogjuk. — A magyar tudományos akadémia Teleki pályázatán márczius 15-dikén két vigjátékot emeltek ki; föltételesen a jutalmat a „Bizalmatlanok“ czimű nyerte el, melynek szerzője hir szerint Csiky Gergely, utána pedig a dr. Acsádi Ignácz „Aranyország“-a emlittetett. — Peterdi (Prém) József „Székesfehérvári kiállitási Lapokat“ szerkeszt.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, márczius 15. Piccolino. — Sylvia, Diana nymphája. — Vasárnap, márczius 16. A Fourchamboult-család. — Hétfő, márczius 17. Az ósdiak. — Kedd, márczius 18. Ördög Róbert. — Szerda, márczius 19. Ármány és szerelem. — Csütörtök, márczius 20. Lahor királya. — Péntek, márczius 21. Rosenkranz és Güldenstern.

Varszinhaz. Szombat, márczius 15. A törvénytelen fiu. — Csütörtök, márczius 20. A Daniseffek.

Népszinhaz. Szombat, márczius 15. A szegedi kupecz. — Vasárnap, márczius 16. A vereshaju. — Hétfő, márczius 17. A kornevilli harangok. — Kedd, márczius 18. Niniss. — Szerda, márczius 19. A piros bugyelláris. — Csütörtök, marczius 20. A kis herczeg. — Péntek, márczius 21. A kornevilli harangok.

*** (*Szinházi vegyesek*) Jókai Mór jubileumi, alkalmi három képletből álló szinművének czime „Hős Pálffy.“ — A népszinház kara e hó 24-dikén a „Falu roszszát“ adja elő a herminatéri szinházban Szeged javára. — Szigeti József „A nagyralátó“ czimű népszinművet nyujtott be a nemzeti szinházhoz. — Ellinger nyugdijba lép.

* * *

(Nemzeti szinház. „Ármány és szerelem.“ Tragoedia 5 felvonásban. Irta Schiller. Előadatott márczius 19-dikén.)

Német dráma nem igen gyakori vendég a mi franczia szinpadunkon; de nem is lehet máskép, mert ez nemzet épen nem gazdag ebben a műfajban. Igaz, hogy a század elején, mikor még nekünk alig volt szinészetünk és drámairodalmunk, a németeknek nagy befolyása volt nálunk, hanem azóta változott a világ és változása nem önálló, magyar szinpadot hozott nekünk, csak áttéritett a franczia dráimairodalomhoz. De még a régi időkből most is repertoiron van Schiller néhány drámája, sőt többszöri forditásban is részesül, mint például a most szóban levő „Ármány és szerelem.“ De nemcsak több forditást, hanem több szinész nemzedéket is élt már át; a miben csak nem nagyon rég Lendvai, Tóth József, Jókainé szerepeltek, abban most egy egészen uj nemzedék lép föl és ugy hiszszük — akkori birálatokból meritve e hitünket — hogy ez uj nemzedék azzal a régebbivel szemben, nem jelez magasabb fokot. A főszereplő, Ferdinand, Nagy Imre volt. Termete, arcza, hangja mind kiválóan képesitik e szerepre; a természet bőkezűen bánt vele, de megtagadott tőle valamit, a mi szinésznek nagy kincs: megtagadta az arcz alakitó erejét, az arczjátékot. Arcza oly nyugodt, oly mozdulatlan mint nyári napon a tó tükre; szerelmi enyelgésben és a düh legmagasabb fokán arcza egyforma; mit más szinész (pl. Szigethy József) oly hatalmasan tud kifejezni arczán, azt neki mind hangjával és teste többi részével kell kifejezni. Nem tagadhatjuk, hogy Ferdinánd szerepét különben jól játszotta; föllépésében mindig volt méltóság és különösen sikerültek neki az erősebb kitörések, a mikre hangja, termete leginkább képesitik. A haldoklási jelenetben nem lépett tul a határon, nem volt sértő játékában. A mit föntebb mondottunk arczjátékáról, igazitsuk ki olyformán, hogy ne mondjuk: a természet megtagadta tőle a képességet, inkább mondjuk, hogy nem képezte magát ez irányban; meglehet, nagyon ohajtjuk is, hogy idővel e tekintetben is mutat fel haladást. A tragoedia egy másik jó szerepét, Wurm, Bercsényi játszotta. E rokonszenves szinészt most nem tudom ugy dicsérni, mint ohajtanám, sőt vádolom azzal, hogy ezt a szerepet jobban is el tudta volna játszani. Van ő neki ere alattomos, fondor jellemek ábrázolására, a mint azt például Tartuffe és Cassiusból tudjuk: maszkja, arczfintoritása most is megfelelt a szerepnek, de azt a végtelen gazságot, mely igazi kedvteléssel tesz gonoszságot, nem tűntette fel eléggé. Az a jelenet, mikor Lujzának diktálja a levelet, részéről nem sikerült annyira, mint a Lujzáéról. Márkus Emilia volt Lujza. A kisasszony, sajnálattal kell megjegyeznünk, meglehetősen hajlik az érzelgés, a szentimentalizmus felé; különös szemforgatása, fölfelé nézése, hamis pathosza, már nem érzelem, hanem érzelgés. De ebben a szerepben még ez tűrhető némileg; jól is játszott, különösen a levélirásnál a fokozatos lesujtást, a teljes tönkretevést nagyon kitűnően tűntette fel; a közönség itt bőkezűbb lehetett volna tapsaival. Lady Milford Kassainé volt. Ugy hiszszük ez a szerep sinylette meg legjobban a változást. (Azelőtt Jókainé szerepe volt.) A Kassainé kezében elmosódott, nem vált belőle egyén; egy jellemvonását sem tűntette fel élesen. Feleki (Walter), Vizvári (Kalb) jól játszottak. Legjobban játszott pedig Szigethy József (Miller); játékát nem részletezzük; zsörtölődése feleségével ép olyan jó, vagy talán még jobb volt. mint elérzékenyülése. A közönség igazságtalan volt iránta; az őt megillető tapsokat leginkább másnak juttatta. Különben a közönség tapsairól majd más alkalommal elmondunk egyetmást. Sz—k J—s.

Tartalom.

Az álarczos bál vége, Brankovics Györgytől. — Az árva dala. Tóth Endrétől. — Jutok-e néha . . . Gr. Vay Saroltától. — Próda asszony vallomása. — Az örök tegnap, Blumenthal Oszkártól. — Egy kedves kerti disz. — Heti tárcza. Világ folyása. — Hazánk. — Külföld. — Irodalom és művészet. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

A krumplileves meg épen a háziasság jelképe.

A családi ebédeken rendesen a marhahusleves zsarnokoskodik. Ez nyitja meg az ülést. Közönyösen üljük körül, s közönyösen, minden pietás nélkül habzsoljuk magunkba a mindennapos eledelt.

S ha jő a krumplileves!

Nyájas mosoly derül mindnyájunk ajakán. „Hahá! krumplileves!“ szól a családfő. „Nekem krumplilevest, nekem krumplilevest!“ visit az apróság. A leves ellensége sok gyermek; de mikor maradt a tányéron krumplileves, ha egy csöpp is? A mama bizton osztja, a kanalak vigan csörömpölnek, s mindenki hálával viseltetik a derék, becsületes leves iránt. Hiszen ma nagy mosás, meszelés, munka volt, s ilyenkor az igénytelen, s kevés gonddal járó leves valódi kisegitő jó barát. Bőjtben is krumplileves kerül az asztalunkra; ime, a krumplileves mint erkölcspapoló, mint vallási cselekmény, mely szinével a bőjt és hamvazó szerda porhamujára emlékeztet, s a közel ünnepre való előkészületre int mindnyájunkat. Nem tekintve továbbá még azt is, hogy ez a szegénység levese, ünnepi eledele.

Igaza van, kedves Margit, hivjon meg másszor is, ha krumplileves hevül házi tűzhelyének áldozat-lángjai oltára felett. Dehogy lesz nőm, a kiről nem tudom, hogy vajjon . . . tud-e a krumplileveshez?

Oh boldog én, ha egykor nekem is lesz házi-tűzhelyem! Ifju nőcske sürög-forog mellette, s midőn én, fáradtan a sajtó, máskép a kétlábu aczél-tollas kaszt munkájában, haza térek, oly jól esik majd kérdenem . . . „Mit eszünk ma, édes?“ . . . S a szöszke kis feleség csak amugy futtában (nincs ideje fecsegni!) válaszol, — „Krumplilevest kedves!“

Gáspár Imre.

A szegény vizkárosultak részére ujabban adakoztak:

Pestről: Fleischer Olga	1	frt	— kr.
Királyhegyi Fanny (Marczali) . .	2	„	— „
Kiss Pálné (Szikszó)	2	„	— „
Dusemasin Rezső és Lajos és Dietz Albert testvérek gyűjtéséhez járultak:			
a gyűjtők	2	„	— „
Flesch Károly és Albert	1	„	— „
Fischer Regina	2	„	— „
Blasko Antónia	2	„	— „
N. N.	—	„	50 „
B. H.	1	„	— „
Gold Ferencz	—	„	20 „
J. R.	—	„	30 „
A. G.	—	„	30 „
Reisz Dezső	—	„	10 „
Dusemasin Irénke	—	„	20 „
Ehhez a mult heti	25	frt	— kr.
Teszen összesen .	39	frt	60 krt.

Adakozzunk!

Világ folyása.

(A világ folyása. — 8,000 házból 300. — Az adakozók. — Lapoknál. — Életmentők. — Nagy alakot! — A legelső magyar ember. — A jelszó. — **A Felség Szegeden.** — Igazat a királynak! — Szeged még szebb lesz! — A Tisza nyomai. — A menekülők. — Szeged után. — Márczius 15-dikére.)

A világ folyásának legveszedelmesebb hullámverése még most is az, a mely Szegedet, a 80,000 lakossal biró nagy magyar várost eltörlé a föld szinéről. A földrengés által elpusztult Lissabon nyomora ily nagy lehetett.

A 8,000 házból álló nagy város 2—300 házra olvadt le, s e törpe kisebbségről nem tudni, mikor olvad le még kevesebbre, vagy semmire! Ha a város romjaira nehezedő viztest nem vonul el egyhamar, bizonyára annyi kőfal sem marad, a mennyit elfogadhatnánk siri jelül ezer és ezer halott, ezer és ezer elenyészett üdv, jólét s ezernyi otthon fölé.

S a szivrázó csapásban mégis van lélekemelő mozzanat. Ilyen az a nagyszabásu föllépés, melylyel hazánk, a főváros és nagyjaink ily szivrenditő nemzet-csapásokkal szemben viseltetnek. A fenség 50,000 forinttal, gróf Pálffi János 50,000 forinttal, a főpapok (igy az egri érsek), s tehetősbb városok, pénzintézetek tizezerekkel, s mások — tehetségeik szerint — ezerekkel, százakkal enyhitik a sulyosan látogatott nép nyomorát. A főváros bizottságot alakitott, csónakokat küldött, s a menekülőket elhelyezte, s küldöttség ment Szegedre. De a szegény ember forintja, a gyermek, s inséggel küzködők hatosa, fillérje nem kevésbbé értékes adomány, mint a minő a báró-bankár . . . 100 forintja. Jó szív, nagy lélek nyilatkozik mindenikben. Gróf Andrássy Gyuláné Bécsben hangversenyt fog rendezni. A bécsi, berlini, párisi lapoknál is folyik a gyűjtés; gróf Beust Párisban fényes hangversenyt rendez; első sorban áll mégis London. Angolország első minisztere nemzeti adakozást rendelt el, s a lord mayornál pár nap alatt gyült össze 20,000 forint, a „Dailli News“ czimü lapnál 40,000 forint. Nálunk a „Pester Lloyd“ gyűjtése elérte a 100,000 forintot; ez a pénz arisztokraczia, s igen sok magyar ur lapja. A magyar lapok számának szaporodtával forgácsolódik el a különben sem igen nagy befolyás, közönség, szellemi és anyagi tőke, s a „Pesti Napló“ mégis 33,000 forinton felül gyűjtött össze. A többi lap sokkal kevesebbet. Angol lapok, s egy magyar lap rajzolókat is küldtek e hallatlan katasztrófa szinhelyére.

De gyűjtenek egyesek és társulatok is. Pénzt, ruhát, élelmet, bort. A pápa maga is küldött 5,000 frankot. Gróf Károlyi Sándor 1000 darab pokróczot vitt magával a hajlék s ruha nélkül való didergő nép számára; máskép a kit kihuztak a vizből . . . fázva vesz el. Országgyülési képviselők (például egy Verhovai Gyula, Rohonczi Gedeon, Kende Tibor stb.) fáradoznak a mentés munkájában; ismert tornászok és sport-emberek: minők Zubovics Fedor, Porsolt Gyula, Hadzsi hajóskapitány, Bockelberg Ernő s ezenkivül a katonaság, tűzoltók és egyetemi ifjuságunk és a hirlapirók is. A jóakarat legalább megvolt minden részen. Az életmentés munkája befejeztetett, most még a vagyon mentése folyik. És azután?

S hogy mi történjék ezután, erre nézve nagyon szép utasitást nyujtott „a legelső magyar ember“ . . . a király. Megelőzte vele parlamentjét, kormányát, s uj reményt, uj tetterőt gyujtott a szerencsétlen népben. Saját koronáját, mely két évezred óta fényes, ellátta még egy millenniumra való dicsőséggel.

Lehettek, a kiknek szemében a szerencsétlenség helyéről hiányzottak a nagy alakok. A történelem, s költészet — Vörösmarty Mihály az „Árvizi hajósban“, Jókai Mór az „Uj földesurban“ a Tisza árjának költője, „Kárpáti Zoltánban“ — dicsően örökitette meg egy báró Vesselényi Miklós alakját, ki a Duna 1838-diki pesti árvizben féliste-

nek irgalmi-munkáját végezte egymaga. Ott volt István nádor is, s ma hiába kerestek volna szemeink egy fejedelmi alakot, ki megjelenne a csüggedők között? Hiszen e nép Istenétől és fejedelmétől vár még orvoslást, más senkitől.

És az ohajtott tünemény meg is jelent. Ugy, a mint várták.

A felséges király e hó 16-dikán indult el Budapestről Szegedre, 17-dikén reggel 5 óra felé érkezett Szegedre. Az indóházban beszéddel fogadta Pálffy polgármester. Ő Felsége válaszában adta meg azt a jelszót, most már van mihez ragaszkodni a népnek és kormánynak: **„Szeged még fel fog virágozni.“** Érdekes alakja a Felség szegedi időzésének Kreminger Antal szegedi prépost. Ez az ur feltette magában, hogy a királynak igazat fog mondani. Széttépte a conveniencziális formák mögé buvó, kissé talán bántott lelkiismeret pókhálóit, s egyszerre igen népszerű alakja lett az országnak. „Üstben vagyunk, üstben vagyunk“ — ugymond — „töltéseink, a Tiszaszabályozás és vasutaink miatt; egyesek érdeke tett tönkre.“ Midőn a király kérdésére Lukács kormánybiztos 24-re tette a halottak számát, ismét Kreminger szólt közbe: „Magam temettem negyvenet“ — itt mellére ütött — „csak Ujszegeden és Szőregen is.“ Kállay hépviselő pedig — bár az ő szavait a körülállók csittitása elnyomta — ezt tette hozzá: „Majd ha az árviz elmegy, megtudjuk mennyi van; ezer is lesz!“ Dáni főispán, midőn a Felséggel tudatták a leomlott házak számát, égnek emelt szemmel, lelkesedve szólt: „Azt mondták Szeged volt! Én azt mondom: hogy Felséges urunk atyai gondoskodása mellett Szeged lesz!“ mire a király nemes hévvel igy kiáltott föl: „Még pedig szebb lesz!“

Isten adja, hogy ugy forduljon a jövő, a mint azt a Felség látnoki szelleme megjövendölte! A város tartsa szem előtt a kis Hollandia példáját, mely egy tenger ellen tud küzdeni. Legyőzik a Tiszát is, melyet Petőfi oly bősznek fest, de szelidnek is látott.

A Tisza azonban Szeged vidékével se bánt el sokkal szelidebben. Nyomai látszanak mindenütt Tápé, Algyő eltörültetett a föld szinéről; nagy falu volt mind a kettő. Dorozsma viz alatt Szőreg és Uj-Szeged csöndes pihenőt ad temetőiben a szegedi vész áldozatainak. Szeged felől egész népvándorlás folyt; 18 vonat — 868 kocsival — 18,000 ember menekült; 5 gőzbajó 3—4000 emberrel indult utnak, 2 gőzös 2400 emberrel. Gyalog és tengelyen 20,000 ember kelt utra. Szőreg, Sövényháza, Deszk, Szentiványi, Zombor, Temesvár, Zsombolya, Makó, Uj-Szeged tele vannak menekülőkkel; vallás és nemzetiség különbsége nélkül, szivesen fogadják mindenütt.

Fenyegetve van H.-M.-Vásárhely és Szentes, lakosai küzdenek az ár ellen, egy vihar azonban semmivé teheti, mint Szegedet. A szentesi töltések átszakitása semmivé tenné H.-M.-Vásárhelyt. A kezdetben szintén fenyegetett Csongrád veszélyen kivül áll.

*

Ez idén is tuléltük márczius 15-dikét a forradalom kezdetének 31-dik évfordulóját. Nagy ünnep ez, mert egy szép hajnalt jelölt, a magyar szabadságét. Bár jelölné ezuttal is mind annak hajnalát, a mi fölött bubánat és balsors éjszakája borong. Rovatunk vezetője versre buzdult. Közöljük itt a kis dalt, hiszen e nap dicsőségének ides-tova csak dalban lehet nyoma.

Márczius 15-dikére.

— Epigontól. —

Leng a zászló, zeng a nagy szó,
Ima száll a magas égbe;
Ez az emlék fölemel még,
E nap a kor dicsősége!

Bölcsek jöttek, hősök lettek,
Megszülette a nagy óra;
Ugy támadtak, ugy születtek
A hatalmas riadóra!

S a kik élnek, messze vannak,
S a megöltek rég a sirba';
Mind eljönnek, föltámadnak
Ha ily harcz még egyszer hivja

Hazánk.

Jelen számunkban még egyszer ajánljuk lapunkat, a „Családi Kört“ t. előfizetőnőink pártfogásába. Mult számunk névsorához csatoljuk még Greguss Ágost, Szász Károly, Tolnai Lajos, Medgyes Lajos, dr. Acsádi Ignácz, Csalomjai s más ismert iróink neveit annak bizonyságára, hogy mi házoló ügynökök, s hirlapok nyiltterében folytatott zajütés nélkül is tudunk jó lapot nyujtani.

*** (*Udvari hirek*) Az ezüst lakadalmat különösen diszessé teendi, hogy a jótékonyság ünnepe leend. A monarchia nagy városai (Bécs, Budapest, Prága, Brünn stb.) a pompa költségeit a Felségek óhajára a szegediek javára fordítják. A szinházakban diszelőadások, emlék-érmek, feliratok, (ilyen lesz a nőképző egyleté is,) s a bécsi diszmenet képezendik a főbb mozzanatokat. Gizella főherczegnő férjével együtt 20-dikán érkezik meg. — Valeria főherczegnő pár napig gyöngélkedett.

*** (*Társas-élet.*) A társas-életi mozgalmak központja a szerencsétlenül járt Szeged. — Hangversenyek és műkedvelő előadások szép számmal; ilyen volt a Liszt-egyleté, kedden lesz az irók és művészek nagy hangversenye Liszttel, Jókaival, gróf Zichy Gézával, s a vigadó termei ingyen engedtetnek át; Josefi Ráfael közreműködik Budapesten és a vidéken minden ily hangversenyben; a fővárosi iparosok köre a „Vén bakancsost“ adják elő közelebb; az egyetemi dalegylet estélyt rendez; a fővárosi horváth ifjak sikerült hangversenyt adtak e hó 19-dikén; a nőképző-egylet a bécsiek zenekari hangverseny jövedelmének felét engedik át; az angol klubb e hó 29-dikén rendez e czélra estélyt; alföldi urhölgyek: Horváth Teréz, Kövér Jolán, Losonczy Anna, Návay Jolán, Szende Ilma és Tormay Antónia mult csütörtökön rendeztek e czélra hangversenyt. — Másnemű társas estélyek voltak: e hó 22-dikén a józsefvárosi kör sikerült hangversenye; — a budai kör szombati hölgyestélye Rupp Imréné urnő sikerült rendezésével, a „Granadai éji-tábor“ czimű dalművet adták, s abban Vághtalvi kisasszony (Gabriella) szép éneke aratott nagy tetszést; — Nagy-Körösön e hó 8-dikán a kaszinó hangversenyt és tánczestélyt adott, szép sikerrel.

*** (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Hajós Örzsike kisasszony (Dalmadi Győző sógornője) és Jamniczky Sándor Budapesten. — Feszl Erzsébet kisasszony és Müller János, Budapesten. — Posztóczky Ilona kisasszony és Szűts Jenő, Székesfehérvárt. — Nagy Szilárd Borsod-

12-dik szám. Márczius 23-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte	Nap-nyugta
							óra perez	óra perez
Márcz. 23	Vasárnap	E 4 Vikt.	E 4 Eberh.	11 G 7 Sophr.	28		5 59	6 15
24	Hétfő	Gábor főan.	Gábor	12 Teofán	29		5 57	6 16
25	Kedd	Gyüm. o. b.	Mária	13 Niczefor	1 Niszán		5 55	6 18
26	Szerda	Manó	Manó	14 Benedikt	2	☽	5 53	6 20
27	Csütörtök	Rupert	Rupert	15 Agáp	3		5 51	6 21
28	Péntek	Guntram	Malhus	16 Szabinus	4		5 49	6 22
29	Szombat	Czyrill	Eusztách	17 Elek	5 Szabb.		5 47	6 23

Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk.

Divattudósitás.

Mai mellékletünk magyarázata.

Az első szám: fehérneműekre való himzés rajza.

A 2-dik szám: H és L betűk, monogramm.

A 3-dik szám: E és O betűk, szintén monogramm.

A 4-dik szám: zsinórzási minta gyermekruhákra, alsó szoknyákra stb.

Az 5-dik szám: finom fehérneműekre való himzés rajza.

A 6-dik szám: keskeny nyakkötőcske végébe való himzés mintája, szines szalagra aranyszálakkal himzendő.

A 7-dik szám: H és S betűk, monogramm.

A 8-dik szám: széles himzés rajza fehérneműekre.

A 9-dik szám: széles csipke betét mint a point de lace zsinórkákból dolgozandó.

A 10-dik szám: fehérneműekre való himzés rajza.

A 11-dik szám: szélesebb betét rajza finom fehérneműekre.

A 12-dik szám: D és F betűk, monogramm.

A 13-dik szám: N és F betűk, monogramm.

A 14-dik szám: K és S betűk, monogramm.

A 15-dik szám: fehérneműekre való himzés rajza.

A 16-dik szám: L és S betűk, monogramm.

A 17-dik szám: F és J betűk, monogramm.

A 18-dik szám: A és I betűk.

A 19-dik szám: K és M betűk, monogramm.

A 20-dik szám: hosszu félkeztyű mintája. Tetszés szerint fehér nagy fekete point de laceból dolgozandó. A kerek nyilás a hüvelyk ujj helyét jelöli. Miután e csipkekeztyűk igen divatosak és szépek, tudom szivesen veendik t. előfizetőim e szép mintát.

Számrejtvény.

Delhányi Maritól.

12. 7. 19. 20. Régi német néptörzs neve,
Etele is harczolt vele.
8. 14. 24. 26. 22. 4. Ezzel szivünkben küzdjük át a létet,
Nélküle lankadna a küzdő lélek
1. 11. 19. 6. 21. A kárpátok egyik ága,
Mely lenyul a rónaságba.
2. 6. 5. Boldog nő, ki midőn ez lett,
Nem parancs, de szív szerint tett.
20. 23. 16. 23. 9. Egyik magyar megye neve,
Dinnyéiről hires leve.
13. 14. 9. 28. A bűnös ha hallja, ettől is felriad,
S a futásra gondol, mint az üldözött vad,
3. 17. 18. 25. Egy jeles magyar zeneszerző,
Az „Orpheus"-ba gyakran ir ő.
27. 10. 26. 15. Ez az egyik érzék szervünk,
Melynek sokat köszönhetünk.
1—28. Egy volt jelesünknek ez hires mondása,
Kivánjuk, hogy legyen ebben igazsága.

Megfejtési határidő: április hó 16-dika.

A f. é. 8-dik számban közlött számrejtvény értelme:

Árvalányhaj a süvegem bokrétája.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Éhen Gizella, Báthori Sigray Istvánné, Sánta Mari, Jánossy Lajosné, Ujfalusy Károlyné, Peterdi Pap Erzsébet, Fekete Julia, Thanhoffer Mariska, Gallé Natália és Gizella, Bibzay Janka, Csankó Károlyné, Füzessy Vilma, Rosz Józsefné, ifj. Kozma Imréné, László Kornélia, Nemes P. Ida, Szoboszlay Gyuláné, Szőke Katalin, Sády Katinka, Delhányi Mari, Szluha Vilma, Janisch Aladárné, Tamás Ida, Tóth Lászlóné, Lassu Mina, Gyulay Laura, Kún Ágnes, Rosz Aranka, Gencsy Ida, Szonomár Györgyike, Kiss Gizella, Fülöp Irén, Szmodics Elekné, Justh Riza, Ambrus Etelka, Tóth Mariska, Fényes Garay Jolán, Máar Zsófia, Lőrintzfy Paula, Petrik Luiza, Nemes Jolán, Károlyi Ilona, Kozma Lenke, Péchy Karolin, Sóos Mária, Jóo Hedvig, Ruttkay Ilonka, Kállay Kornélia, Buday Lászlóné, Csörghe Mariska.

Megbizások tára.

Z. Szt. Andrásra L. H. urhölgynek: A legszivesebben megküldtem. Ezért nem jár külön dij.

Szikszóra K. P. urnőnek: Még becses sorai vétele előtt postára volt adva.

Szamosujvárra Sz. T. urnőnek: Mindent meg fogok tenni kipuhatolására, és azonnal értesitem a sikerről.

N. Kinizsre J. J. urnőnek: Szives figyelmébe ajánlom a mult számhoz mellékelt előfizetési fölhivást. Ott fel vannak jegyezve a készletben levő regények czimei, és azokkal azonnal szolgálhatnék. A hiányos regény melyik kötetét küldjem meg? Egy pár példányom még meg van. Várom szives tudósitását.

V. Palotára K. I. urhölgynek: Köszönettel vettem.

Túrra H. K. urnőnek: Csakis e hó 15-dikén vettem becses sorait!

Egerbe M. E. urhölgynek: Szives figyelmébe ajánlom utósó levelemet.

Szatmárba J. A. urnőnek: Azonnal megrendeltem az állatkertben.

Bánba B. A. urhölgynek: Rögtön megküldtem az árjegyzéket.

N. Korpádra M. M. urhölgynek: A jövő hét elején el lesz küldve. A meglevők közül egy sem felelt meg

egészen kivánságomnak, azért várok be egy uj, e napokban érkező szállitmányt.

Kérdések.

Ki irta ezt a kedves költeményt:

Lemondani, lemondani,
Könnyü nektek ezt mondani!

És mi ennek a folytatása, kérdi egy kis leány.

Nagy köszönetre kötelezne azon t. előfizető-társnő, a ki a leányok tornatanitásában jártassággal birván, nekem e czélra egy alkalmas vezérkönyvet ajánlani sziveskednék.

Egy tornászat-kedvelő.

Mitől mulnának el sárgásbarna máj foltjaim? A tavaszi levegő kegyetlenül bánik el különben finom arczbörömmel. F. Ida.

Melyik napon mi látható a nemzeti muzeumban? Csak két napot tölthetvén ezuttal Pesten, szeretné előre tudni

A. Panna.

Feleletek.

G. Ottiliának. A számrejtvények megfejtésére a következő módot ajánlom, mely igen egyszerű s lehet talán, hogy az egyedüli, de az sem lehetetlen, hogy még más módja is van. Minthogy a rejtvények utolján ki van téve, hogy az 1-től a hányadik számig terjed a föladvány értelme (pl. 1—23), azért első teendőm leirni egy papirra az egytől utolsóig terjedő számsort; azután a föladvány első esetleg több sorát elolvasom is annak értelmét egy annyi betűből álló szóban keresem, a hány számjegy áll a rejtvény első sorában, ha a helyeset megtaláltam, ugy a betűket a papiron levő számsorban a megfelelő számjegyek fölé irom; ily módon járok el a további soroknál is, s az eredmény az lesz, hogy minden számjegy fölé egy-egy betű jön, melynek összefoglalása a rejtvény értelmét adják. Megjegyzendő azonban, hogy az összetett vagy kettős betűk külön választva veendők. K. Terka.

Engedje meg, hogy a rongy-szőnyeg készitésének módjához én is járuljak pár sorral, talán lesznek a „Családi Kör“ tisztelt előfizetői között olyanok, kik annak hasznát veszik, és kik talán járatlanabbak nálamnál e téren. Alig lehet hálásabb szőnyeg, mint a rongyokból készült, mivel nagyon tartós és nem is rut, ha a szöveteket illően elrendezzük, és a mi a fő: nagyon olcsó, még akkor is, ha takács szövi, és ő ad fonalat hozzá. Nálunk 10 kron szövi meg régi rőfét. Sokkal csinosabb a szőnyeg, ha a rongy-szeleteket megsodorjuk, az pedig egészen egyszerű művelet, a fölgombolyitott rongynak végét egy pár arasznyi hosszuságu gömbölyű fának, például egy sodrófának közepéhez erősitjük, s mialatt bal kézzel a rongyszeletet utána bocsátjuk, jobb kézzel körben forgatjuk a fát maga-maga körül, s ha egy arasznyi meg van sodorva, fölgöngyölitjük, és ezt igy folytatjuk, mig csak a sodrófa, mint fonásnál az orsó, meg nem telt, s akkor legombolyitjuk. Megjegyzendő, hogy tulságosan megsodorni nem szabad. Még egy más módja is van a szőnyegkészitésnek, mely inkább diván elé való, tudniillik a megsodrott rongyot csont- vagy vastag horgoló tűvel meghorgolni, sőt már kötötteket is láttam, ehhez azonban sokkal több és vastagabb rongy szükséges, de sokkal több erőt és ügyességet is igényel, hogy a szőnyeg csinos legyen, mint a szövött. Lehet arasznyi csikokat kötni, vagy horgolni, vagy csikok helyett koczkákat, és azokat összeférczelni. Varrott rongyszőnyegek is vannak, ezek inkább valók ágy elé, futó szőnyegnek nem alkalmas. Legszebbek a posztódarabkákból készültek. Háromszögű, félgömbölyű, vagy hosszukás posztódarabkákat vágunk, 4—5 centimeter nagyságuakat, alapul vehetünk valami vastag házi vásznat, és azt tojásdad idomura vágjuk, s szögletekre nehezebb darabkákat csinosan alkalmazunk s elkezdjük külső szélén a darabokat hegyeikkel kifelé fölvarrni, ugy, hogy szegleteik egy ujjnyira egymásra boruljanak, a másik sort ugy illesztjük, hogy a darabka közepe essék az azelőtinek összevarrásához, egy folytatva hasonló lesz a fenyőtobozhoz, vagy a halnak pikkelyeihez. Kellő közepén kell a fölvarrásnak végződnie. Ajtó elé, vagy küszöbre posztószélből lehet jó szőnyeget készitени, annak is vászonalap kell, melynek egyik végéhez oda erősitjük egymás mellé a posztószél darabok végeit, kimérve az illő hosszaságot, és azután elkezdjük áthuzni mint a posztószeleket sürün egymás mellé, mint a szövésnél elvágva minden darabot, és oda öltve a vászonhoz, mivel ezen széles és vastag szövetnek az általforditása nem esik oly csinosan, természetesen asztalon kell történni ezen munkának, melylyel ha elkészültünk, vékony posztó, vagy más szövettel körülszegjük.

Valóságos járvány.

Betegség, mely napjainkban az orvosok figyelmét a legnagyobb mérvben magára vonja, a vérszegénység; uralkodik gazdag és szegénynél egyaránt, és kor-különbség nélkül. Soha sem lehetett annyi vérszegény, görvélyes, tüdővészes és sápkóros egyént látni, mint jelenleg.

Nem kell hinni, miszerint a vérszegénység sajátlagos betegség; ellenkezőleg, szülő okát képezi a legtöbb betegségnek, melyekkel jelen nemzedékünk sujtva van.

Bátran állithatni, hogy az uralkodó bedegségek $^{9}/_{10}$ része a vérszegénységből származik, mintán minden szervezeti gyöngeségek, lázak, ennek következményeit képezik.

A gyermekek átalán véve vérszegények; a nők többékevésbé sápkórosak; aggok, kiknek vére kimerült vagy beteges, szintén vérszegénységben szenvednek; ezeken kivül vannak még vérszegénységi esetek idült köszvény, terhesség stb. állapotaiban.

A vérszegénység külső jelei ismeretesek: halvány arcz, nyákhártya halványodása, erőfogyás, levertség, kedvetlenség, hideg iránti rendkivüli érzékenység, tulságos ingerlékenység, étvágytalanság stb.

Legfőbb idő ilyenkor arra, hogy a vas-bravaist (folyékony vas süritett cseppekben) alkalmazzuk, miután ez az egyetlen szer, mely a vért megifjithatja, és pedig oly mértékben, mely egyéb vastartalmu készitmények használatánál soha sem észleltetett.

Ez értékes gyógyszer található minden gyógyszertárban, valamint a főraktárban: Páris 13, rue Lafayette. (Kivánatra egy igen érdekes röpirat lesz a vérszegénység s annak gyógyitásáról ingyen megküldve.) Raktár Budapesten: Török József gyógyszertára a „szent lélekhez“ királyutcza 7.

Első magyar általános biztositó-társaság Budapest.

I. Tűz-, szállitmány- és jégbiztositási üzlet.

Kiadások. Huszonegyedik évi zárszámla 1878. január 1-től deczember 31-ig.

I. Tűzbiztositás.

Kifizetett károk a viszontbiztositott rész levonása után	116,260	65	
Függőben maradt károk tartaléka	116,973	09	
Szerzési költségek a viszontbiztositott rész utáni bevétel levonásával	25,114	45	
A tűzbiztositási üzletet terhelő igazgatási költségek	37,974	10	
Behajthatlan követelések leirása	16,316	45	
A következő évek készpénz-dijtartaléka a viszontbiztositott rész levonásával és minden megt. nélkül	100,443	70	293,223 14

II. Szállitmány-biztositás.

Kifizetett károk a viszontbiztositott rész levonásával	42,809	81	
Függőben maradt károk tartaléka	42,010	87	
Szerzési költségek	18,122	70	
A szállitmány-biztositási üzletet terhelő igazgatási költségek	18,688	50	
A következő évek készpénz dijtartaléka a viszontbiztositott rész levonásával	30,353	81	151,987 81

III. Jégbiztositás.

Kifizetett károk a viszontbiztositott rész levonásával	48,866	40	
Szerzési költségek	8,721	88	
A jégbiztositási üzletet terhelő igazgatási költségek	13,527	27	
Behajthatlan követelések leirása	1,787	48	70,891 03
Társasági tartaléktőkének 5% kamatja			116,115 35
1878. évi nyeremény: 962,707 frt 78 kr.			962,333 73
Maradvány az 1877. évből 225 » 95 »			187,161 36

Bevételek.

1877. évi nyeremény-számla: maradvány		25 91
I. Tűzbiztositás.		
Az 1877. évről áthozott dijtartalék a viszontbiztositott rész levonásával	106,353 81	
frt 528,977,069 06 kötött biztositások utáni dijak és a f. évb. lejárt dijkötelezvények frt 3,390,262 88 levonva törl. dijak frt 172,612 15 viszontbiztos. dijak « 791,208 66 lejárt visszbiztositási dijkötelezv.-részek « 191,333 31 frt 1,158,153 55	232,079 32	
Az 1877. évb. fenm. tartalék függőben volt károkért	118,181 09	344,529 23
II. Szállitmány-biztositás.		
Az 1877. évről áthozott dijtartalék	41,291 68	
24,650,707 frt 57 krnyi kötött biztositások utáni dijak frt 204,567 88 levonva: törlesztett dijak frt 5,610 58 viszontbiztositási dijak « 77,531 09 « 83,141 67	121,426 21	
Az 1877. évben fenmaradt tartalék függőben volt károkért	29,183 28	191,906 17
III. Jégbiztositás.		
40,681,320 frt 70 krnyi kötött biztositások utáni dijak	107,910 01	
levonva: törlesztési dijak 29,379 frt 62 kr. viszontbiztositási dijak « 79,917 « 40 «	109,296 42	910,133 59
IV. Egyéb bevételek.		
Házak jövedelme és rövid időre elhelyezett tőkepénzek kamatjai	16,087 80	
Beváltott szelvények és értékpapirok utáni nyereségek	189,701 56	292,789 12
		1,871,611 36

II. Élet biztositási üzlet.

Kiadások. Tizenhatodik évi zárszámla 1878. január 1-től deczember 31-ig.

Törlesztett kötvények dija	39,712	88	
Visszaváltott kötvényekért	89,224	02	
Halálesetek után megtéritett összeg	354,951	14	
Lejárt kiházasitási tőkékért	155,544	98	
Kiházasitási biztositásoknál haláleset következtében dijvisszatérités	26,298	17	
Függőben levő károk tartaléka	92,724	38	
Évjaradékokért	44,755	45	
Viszontbiztositási dijak	48,111	76	
Bélyegekért	7,785	06	
Irodai bér, póstadijak, nyomtatványok stb.	45,900	05	
Tiszti fizetések	37,804	70	
Jövedelmi adóért a lefolyt év nyeremónye után	13,764	46	
Orvosi dijakért	5,186	45	
Szerzési és dijbehajtási költségek	61,537	40	
Behajthatlan követelések leirása	4,659	52	
	1,029,261	75	
Dijtartalék ez év végén	5,815,053	02	6,868,914 77
Nyeremény			474,416 66
			7,343,331 07

Bevételek.

A mult évből áthozott dijtartalék		5,716,225 41
Lefolyt dijak: ez évben kiállitott kötvények után	86,122 10	
az előbbi években kiállitott kötvények után	1,402,581 96	
a biztositott tőke emelésére forditott nyeremények	172,968 68	1,661,672 74
Mult évi függőben volt károk tartaléka	163,361 49	
Illetékek	13,288 65	
Kamatjövedelem	409,351 45	585,714 29
		7,343,331 07

Vagyon. Mérleg-számla 1878. deczember 31-én.

A részvényesek letétkötelezvényei a részvény alaptőke 20%-ról	600,000	
Irodai felszerelés, nyomtatványok és tűzmentes szekrények	—	
Elhelyezett tőkejeznek az első hazai takarékpénztárnál és m. k. államkincstári pénztárjegyekben	700,850	
Értékpapirok a deczember 31-diki árfolyam szerint		
a) 600,000 frt m. földhitelintézeti 5% záloglevelek à 86½%	519,000 frt — kr	
b) 335,000 frt m. földhitelintézeti 5½% záloglevelek à 94½%	316,575 frt — kr	
c) 2,000,000 frt m. északkeleti vasuti arany elsőbbségek à 78½%	1,570,000 frt — kr	
d) 200,000 frt m. északkeleti vasuti részvények à 115	115,000 frt — kr	
e) 190,000 frt eperjes-tarnowi vasuti elsőbbségek à 63¾%	127,372 frt 50 kr.	
f) Szőllővállsági, Lloyd-társasági, Prága városi és olaszalapitványi kötvények	108,617 frt 75 kr.	2,756,965 25
Az év végéig esedékes kamatok		14,719 11
Hitelzálogi kölcsönök		16,850
Lombard-kölcsönök		197,411 71
Leszámitolt és egyéb váltók		167,218 38
A társaság házai az Erzsébettéren és a Dunaparton		140,000
Pénzkészlet és maradványok a képviselőségeknél		296,672 12
Maradványok idegen intézeteknél		109,109 02
Központi pénzkészlet		5,067 16
		7,112,961 75
A következő években lejáró dijkötelezvények összege 3,052,525 frt 55 kr.		

Vagyon. Mérlegszámla 1878. deczember 31-én.

1,122,200 frtnyi pesti magyar kereskedelmi bank 6%-os záloglevelei 96 frtjával	1,077,312	—
1,144,560 frtnyi magyar vasuti kölcsön-kötvények 99¾ frtjával	951,415	50
1,515,000 frtnyi magyar földhitelintézeti 5½%-os záloglevelek 94½ frtjával	1,431,675	—
237,600 frtnyi magyar földhitelintézeti 5%-os érez értékü záloglevelek 103 frtjával	244,728	—
298,000 frtnyi magyar általános földhitel részvénytársasági 5½%-os záloglevelek 75 frtjával	223,500	—
183,600 frtnyi magyar keleti vasut másodkibocsátásu elsőbbségi kötvények 74 frtjával	135,864	—
456,000 frtnyi Pestvárosi 1869. évi kölcsön-kötvények 89 frtjával	405,840	—
380,900 frtnyi Pest-városi 1871. évi kölcsön-kötvények 89 frtjával	339,001	—
500,000 frtnyi magyar aranyjáradék kölcsön-kötvények 84½ frtjával	421,500	—
Hitelzálogi kölcsönök	772,107	
Kötvény-kölcsönök	919,021	—
1878. évb. esedékes kamatok és elszámolt pénzküldem.	188,288	12
A központ tartozása ezen oszt. nyeremény fedezésére	180,045	23
Vezér- és főügynökségek s mások tartozási	148,364	21
	6,744,288	16

Rész vényalaptőke 3000 részvény után à 1000 frt

Rész vényalaptőke 3000 részvény után à 1000 frt	3,000,000	—
Társasági tartaléktőke	963,122	26*
Tűzbiztositási dijtartalék készpénzben a viszontbiztositott rész levonásával és minden megterhelés nélkül	100,443	70
Szállitmány-biztositási dijtartalék készpénzben a viszontbiztositott rész levonásával és minden megterhelés nélkül	30,353	81
Tűzbiztositási függő károk tartaléka	116,973	09
Szállitmány-biztositási függő károk tartaléka	42,010	87
Árkülönbözeti számla	29,482	09
Dunaparti ház adó-tartaléka	19,098	21
Az 1879. évre eső kamat és házbér-jövedelem	51,890	03
Különféle követelések	16,210	81
Az életbiztositási osztály nyereményére fenmaradt követelése	18,001	22
A magyar akadémiánál statistikai és nemzetgazdászati czélokra tett alapitvány eddig gyüjtött részletei	6,107	78
Az előbbi évekről eddig fel nem vett osztalékok	483	—
Tisztviselők segélyalapja	29,499	14
1878. évi nyeremény	962,333	73
	7,112,961	75

*) A társasági tartaléktőke az 1878. nyereményből emelkedett 1,460,673 frt 16 krra.

Előre fizetett dijak az 1879–1888 évekre

Előre fizetett dijak az 1879–1888 évekre	36,57	96
Kiházasitási tőkék nyeremónye, 1879.—1912. éveket illetőleg	149,418	86
Fel nem vett nyeremények 1877. évről	151	55
Dijleszállitásokra vonatkozó nyeremények tartaléka	21,38	30
Viszontbiztositó intézetek és mások követelései	11,195	02
Függőben levő károk tartaléka	92,724	38
Biztossági alap	164,831	74
Dijtartalék	5,815,053	02
1878. évi nyeremény	474,416	66
	6,744,288	16

Budapest, 1878. deczember 31-én.

Az igazgatóság:

Fuchs Rudolf, Hajós József, Harkányi Frigyes, Léray Henrik, Ullmann Károly.

Frank Frigyes, a központi könyvvezetés főnöke.

A jelen zárszámlákat és mérlegeket megvizsgálván, azok egyes tételeit a fő- és segédkönyvekkel teljesen megegyezőknek, és a törvényben s az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készülteknek találtuk.

Budapest, 1879. február 24-én.

A felügyelő bizottság:

Pecz Vilmos, életb. osztályfőnök, *Rudnyánszky Ferencz, Tornyai Schosberger Zsigmond, Ürményi József. Ifj. Kaczvinszky János,* életb. könyvvivő.

5211

CSALÁDI KÖR

Hetilap a müvelt magyar hölgyek számára

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 21-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

13. SZ.
Márcz. 30-dikán.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Uton-utfélen hirdetik az öreg arczokat fiatalra szépitő szereket, tessék csak próbálni, és egy szó sem igaz benne, csak pénzt akarnak a hirdetők Pedig van olyan szer, magam láttam, és szivesen szolgálok is a leirással.

A napokban jöttem nyomára, egy főuri asszonyságnál, a kit a jó Isten hosszu élettel áldott meg. Igazán a jó Isten, unokákat ölelhet már, és miként a holdsugár, ugy ömlik el rajta az élet alkonyati bája. Finom arczán tisztán meglátszik a hosszu évek száma, van köztük nehéz is, lehet azt látni. És a mint igy néztem, lassan-lassan szinte odatapadt a lelkem, szememláttára eltűntek a ránczok és változott az arcz fiatalra, tavaszi virulat szelid őszi tájon!

Kerestem az okát,

Báró Gerliczy Felixné.

és rá is jöttem nyomban. Szomoru történetet beszéltem el neki, ő meg csak hallgatott, és lassan-lassan harmattiszta jóság ülte el arczát: gyöngédség, szeretet, sajnálat, segitségre készség, a mi jó istenáldás csak van a női szivben, ettől lett az arcza tele vonzó bájjal, — akkor láttam meg, a mit anynyi száz év óta hiába keresnek: az ifjan tartó balzsamot, — a szivbeli jóság az.

A miből tehát világos, hogy a női szépség valósággal csak a női jóság, és lehet ezt másképen is meglátni. Tudok olyan arczot, a melyik mikor nézem, hova-tovább veszit szépségében; mig viszont a másik, csak hogy épen látom; és a mint szóba ereszkedem vele, hova-tovább kedvesebbé válik, szint a szivünkbe lopódzik, —

a jóság, vagy mi a nőnél egy: a lélek az. — Virág a napon, madár az ágon, az ő lételének föltétele meg a jóság. Ennek hijával nem is az, a mi. Valami borzasztó a nem jó nő arcza. Vonásai lázadásban állnak egymás ellen, ha még olyan szabályosak is egyenkint. Valami természetellenes, valami szörnyeteges van az ilyen arczban.

Mig a jó lelkű nő, öröm rá nézni. Még a haragja is édes, akár a galambé. Lába nyomán vidámság fakad, áldások teremnek, szeretet virágzik, benn a házban és künn az életben egyaránt.

Rá is vannak szorulva. Az ő keble várja az ujszülött kisdedet, azt a mindenélő teremtések közül legtehetetlenebbiket, mi lenne belőle, ha anyja nem volna? És el birná-e a sok őrködést, virrasztást, ha tengernagy szeretete tele nem volna jósággal? És a mig megnő, gondját viselni testének-lelkének, óvni hidegtől, melegtől, minden lehelettől, mert az is ellensége lehet ennek a pihe kis életnek, és bármennyien vannak is, mindegyiknek külön-külön adja oda szivének összes jóságát, azért mégis marad még egy egész világgal a szerető élettárs számára, — előttünk áll a Megváltó csudatétele, a szegény menyasszony lakodalmán. Nem lehet megérteni, hogyan telik annyinak belőle, és még jól is van mellette, ő örül rajta legjobban, hogy ugy egész magát oda adhatja, — ugy érzi, hogy azért van a világon.

A nő fékezi a férfi gyakran romboló erejét, szeliditi elméjét, és mind ezeket végbe viszi az ő jóságával. Szépségével megveszi a férfi szivét, jóságával nemesiti meg a lelkét. Azért veszedelmes a puszta szépség, és nagy istenáldás a női jóság. A mi nagyot és dicsőt a férfi alkot, mindenben a nő jósága világit neki.

Igy is nagy még a hiányosság e részben! A sok országos szerencsétlenség, és a sok magános fájdalom! Nyomor és szenvedés, legeslegnagyobb részt olyan sebek, a melyeket a féktelen erő hasitott az emberiség eleven testébe, és a jóság hegesztheti be csupán, ez is, mint a család, a nő szerető szivére van bizva, minden egyes nőre a maga jó szive szerint, és a hol az egyes nem győzi, csoportba kell állni.

Teszik is azt szivesen, csak buzditó szóra és bátoritó példára van szükség, egy-egy lelkes nőre, a ki megmutatja, hogy a miért tulajdonképi munkaköre a családi hajlék, nem lépi tul az ő természetes határait, ha a nyilvánosságban is jót tesz. Valahol csak szerető szivre, segitő kézre van szükség, helye van a nőnek, az ő istentől való hivatásánál fogva. Rajta kivül ugy is senki más nem teszi, pedig kell valakinek megtenni, mert minden ilyen seb egy-egy panasztevő ajk, minden ilyen könnycseppet az Isten kéri számon.

Azért köszönet azoknak, a kik elől mennek a jó példával; köszönet nekik az emberiség nevében, a melynek szentséges hivatásuk szerint szolgálnak; és a nők nevében, a kiknek példájukkal bátorságot adnak, hogy kezet fogva, künn az életben is kövessék szivük jóságos sugallatait.

Báró Gerliczy Felixné is egyike ama kiválasztottaknak. A biharmegyei jótékony nő- és árvaház-egyletnek közel tiz éve már ő az elnöke. Biharban, Nagyváradon nagy a nemes szivű, művelt hölgyek száma, hazai irodalom, hazai művészet hő szeretetre találnak ott, egyesekül is sokan találják édes örümüket a jótékonysági erények gyakorlatában, — és a hányan csak vannak, egy sziv egy lélekkel csüggnek a szeretett elnökön, ugy meg van az a sziv áldva nemes erényekkel. Nem is nevezik máskép, csak a szegények védangyalának, megyeszerte példabeszéddé lett az ő határtalan emberszerető szive.

Mutatja is a vezetése alatt álló egylet. Közel ötvenezer forint tőkéje van, alig tiz év alatt gyarapodott fel annyira, mióta tudniilik báró Gerliczy Felixné áll az élén, az ő fáradhatlan buzgalmának köszönhető e ritka szép eredmény, — sok szegény emliti is áldva az ő nevét: csak árvát huszonnégyet nevel föl az egylet, az emberiségnek, a hazának, ez istenáldott elnök anyai szeme sugarai van rajtuk szüntelen szeretettel; azoknak meg a szivük csügg rajta, gyermekül, boldogan.

És ugy a munka terhében, mint az édes öntudatban hűségesen osztozik vele az egylet két alelnöke: Lakatos Károlyné és dr. Grosz Albertné urnők. Örömest veszik ki a maguk részét a munkából, és jut is abból mindegyiknek bőven, csak a nagy emberszeretet győzi, a mivel egyik is, másik is, meg van áldva. Még ők járnak utána, ha nem tikkad-e el valahol szegény ember szive segitség hijából, igy vezetik vissza a kétségbeesett lelket a mennyei uristenhez.

És a megváltott lelkekből hálafohászok szállnak föl érte, hogy a nő szivébe tette le az ő isteni voltának egyik legszebb részét: a jóságot! Emilia.

Érted rajongok.

Szabó Endrétől.

Én azért csak érted rajongok,
És nem lehetek józanabb,
Pedig tudom, hogy mindörökre
Elszakitád tőlem magad . . .
Tudom, tudom . . . nézek utánad,
Össze kulcsolom két kezem,
S mert imádkozni nem tudok már,
Kesergek, könnyezem.

Nem kárhoztatlak . . . önmegadva
Hullatom könnyem záporát,
Menj, a merre sorsod vezérel,
S nem marasztallak én tovább,
Hogy valaha megbánd e tetted,
Ne adja azt az ég neked —
Oh, csak tudnám, hogy elfelejtesz
Mihamar engemet.

Nem fogsz, dehogy fogsz elfeledni,
Hisz' a sziv csak egyszer szeret,
S én is hiába esküszöm el
Annyi soknak szerelmemet:
Tied marad az mindörökké,
Érted halok meg, jól tudom,
S annyi sok közül csak te fogsz majd
Zokogni siromon.

Az álarczosbál vége.

— Beszély. —

Brankovics Györgytől.

(Folytatás.)

— Uram, hát honnan fedezzem a Lombardok februárhavi kosztpénzét?

— Adja el a Lombardokat is, fizesse ki a kosztpénzt, fogja ki provisióját s a többletet hozza el.

— Lehetetlen, nagyon „pári alatt“ állanak.

— Több is veszett Mohácsnál, ugy kell adni, a hogy veszik.

— Uram, asztalfiókjában tizenkét darab dunagőzhajózási-részvénye is van! E társulat holnap csődöt mond, kétszáz forintos részvényeit ma még száz forinton el lehet adni.

— Itt van egy-kettő-tizenkettő. Kétezer négyszáz forint helyett hozzon ezerkétszázat! Este nyolcz óráig elvárom.

— Pontosan itt leszek!

De bizony nem volt itt, a tizet is elütötte, még se jött. Reggel azonban a következő sorokkal tisztelt meg:

„Uram! A Frankó-bank részvényeit, utasitása szerint elárvereztettem; a Lombardokat s a dunagőzhajózási részvényeket eladtam, de a pénzt . . .. az éjjel, a „rouge et noir“ asztalánál elvesztettem. Bocsásson meg, Budapestet a mai reggeli vonattal elhagytam!“

Még tegnap este szökött meg a gazember s kéjutazására utolsó értékpapirjaimat is elvitte! No de se baj, egy boldogtalan szerelemmel gazdagabb s néhány ezer forinttal szegényebb levék! Csengettem:

— Pista! . . .

Pista? Nos igen, a polgárnak csak nem lehet baka inasa; a tiszti ruhával János is elpályázott, tehát —

— Pista, elő a kofferekkel, utazunk. Nem akarok több pénteki napot itthon megérni.

V.

A viszontlátás.

Tökéletesen igazuk van azoknak, a kik azt állitják, hogy a szerelem: betegség, melynek egyedüli orvossága a viszontszerelem! De ha reménytelenül szeretünk? Nos akkor azt mondják a lelki orvosok, — legjobb szem elől távozni, mert ez annyi, mint feledni!

Szegény bölcs, ki a föntebbi tételt megalkotád, soha sem illatoztak a te mohos könyveid között a költészet virágai, soha sem ringatózott a te lelked a tündérálmok hullámain, s bár teljes életedben eszményképeket alkottál: soha sem érinthette a te homlokodat a legeszményibb ajk, mert különben a távozásból: nem következtethettél volna feledést, s a szerelem betegének nem igérhettél volna gyógyulást.

Lelked ércztábláját, melybe emlékeidet vésted: összetörheti az élet viharja; a gondolat szálait, melyek a kedves alakja körül szövődnek, összekuszálhatják a sors hivatlan ujjai; kebled szent tüzét kiolthatja az idő; de az érzelmet, mely a sziv talajában vert gyökeret: nem gyomlálhatja ki a feledés soha!

Bejártam én is a föld rejtett völgyeit, felkerestem a hegyi tavak csendjét, fel a sziklaövedzte katlanok sötét mélyeit; itt is ott is felütöttem remetelakomat: és a sziv s a lélek még se tértek magukhoz vissza!

Megmásztam a szirtek gerinczeit, heteken át a százados fenyvek fűszeres árnyai alatt bolyongtam; leborulva imádtam a hegyek hajnalát: s imáimba öntudatlanul is belé vegyült Lélia neve!

El-el merengtem a puszták délibábján, a rónák tündér jelenetein; megcsodáltam a végtelen Oczeán sikját, midőn habjai magokba szivták a leáldozó nap lángjait s a hullámfodrokon a sugár mennél messzebb és messzebb gyűrűztette bucsucsókját: annál közelebb és közelebb éreztem Lélia ajkának lehelletét!

Egy éve mult, hogy elhagytam hazámat, egy évig kerestem szomjas szarvasként, országokon át törtetve, a feledés forrását, és ime, visszatérve, ma is a régi gondolatok űznek a bájos „Margitsziget“ árnyékos fái alatt, ma is a régi érzeményekkel küzködve állok itt a Dunára néző romok mellett!

Megdönthetetlen igazságot dalolt Moore Tamás akkor, midőn azt éneklé:

„A sziv, mely egyszer igazán szeret, soha sem feled,
Hanem szintoly bensőleg szeret mindvégig!“

— Hallom az esti szellő dalát, a rózsabokron át; hallom a fülemile bájos énekét, hallom a megnehezült harmatgyöngyöket a sima viztükörre cseppenni, de — mit ér mindez, ha nem hallhatom Lélia ezüsthangját, mely lelkemet felviditaná, melynek zengésénél éreztem a szellem szárnyait s agyamban kitudtam volna mutatni a helyet, hol lelkem eszmélve ült s beszédét leste!

— S mért nem lesi most is? — kérdé váratlanul hátam mögött Lélia hangja.

Összerezzentem; fenszóval gondolkoztam, azt hivém, egyedül vagyok; nem mertem visszafordulni, mert féltem, hogy ő, s még jobban féltem, hogy nem ő.

— Haragszik, vagy talán gyülöl? — kérdezé ismét, esengve, s elém kerülve.

Nem emeltem reá szemeimet, de éreztem delejének hatását; felriadt a sziv s felnyitá ajkamat:

— Lélia! — kiáltám, karjaimat feltárva s keblemre ölelve a drága nőt.

— Megbocsátasz tehát? Tehát szeretsz még? Oh, boldog vagyok s áldom a véletlent, mely ma kihozott e szigetre! — susogta a karjaim között átszellemült Lélia.

— Es férje? — kérdém lázasan.

— Volt jegyesemet érted? Légy nyugodt, rég visszaadtam gyűrűjét; visszaadtam, mert távozásoddal nyugalmam is eltávozott, s mert irántadi szeretetem sokkal erősebb volt, sem hogy lebirtam volna mondani a reményről, hogy még boldog lehetek! Hasztalan igyekeztem megczáfolni Schiller ama mondását: „ein Herz muss der Mensch haben, an dem er mit voller Liebe hängt!“ nem birtam többé képedtől megválni s elhatároztam, hogy inkább élek emlékednek, de férjhez máshoz, szeretet nélkül, nem megyek.

— Oh miért, miért kell ezt csak most hallanom?

— Kérlek, könyörgöm, légy irgalmas, Károly, ne add vissza a kölcsönt, ne mondd, a mit én egykor, hogy: késő!

— A boldogság soha sem jő késő, Lélia, nem a megtorlásra, csak szenvedéseimre gondoltam.

— Szenvedtem én is, szenvedtem kétszeresen, mert remélni sem mertem, hogy még egyszer látlak s ha látlak, hogy kebledre ölelsz.

— Tehát enyém vagy, Lélia, valóban enyém, örökre?

— Tiéd, — rebegte, lelkét belém lehelve, szerelmesen. — Tiéd, — folytatá hévvel, — tiéd örökre, mert látom, hiszem, hogy én csak inda vagyok, mely a földön hever s ha te nem lészsz támaszom, soha sem emelkedik fel a lelkem!

— Szobor vagyok én már csak, Lélia, s nem támasz. Szobor, melynek homloka csak akkor sugárzik, ha a nap kél, de rögtön elsötétül, mihelyt az árnyak meghosszabbodnak! Te vagy e szobor napja, vigyázz, ne áldozzál le soha! Szeress, ugy, miként én, mert csak szerelmed töltheti ki ama gödröket, melyeket a szobron a szenvedés foga vájt!

— Életem minden perczét boldogságodnak szentelem!

S miként csepp a cseppel: ugy olvadtak össze ajkaink; miként a patak a lejtő felé, ugy szakadtak egymáshoz szíveink, s miként a tiszta áldozat füstje, ugy emelkedtek fel a boldogság egébe lelkeink!

VI.

A pletyka.

Izrael népének vallási könyve „a Talmud“ azt mondja egy helyen: „A Teremtő tiz font csacskasággal ajándékozta meg az emberi nemet, melyből a nők rögtön kilencz fontot foglaltak le a maguk számára.“

Lám, az „Occupátio“ sem uj az ég alatt! Már a világ zsenge korában is ismerték, csakhogy akkor nem államférfiak, hanem a nők gyakorolták ezt a drágalátos mesterséget, a mely mindenkor tetemes áldozatokba kerül!

A csacskaságnak is lennének áldozatai?

De még mennyi! A csacskaság ugyan is kétféle: ártatlan és bűnös. Az ártatlan, különösen, ha gyermeteg, kedvessé teszi a nőnemet, de ha alapja a roszlelkűség, az irigység, a boszu, akkor pletykává fajul s mint ilyen: bűnös!

Azt mondják, a pénz és a divat az egyedüli két főhatalom a világon! Nem igaz, van még egy hatalom, a mely jóval fölötte áll a kettőnek, a mely legdivatosabb öltönyödet is sárral dobálja be, a mely megátkoztatja veled a pénzt is, s e hatalom: a pletyka.

Jön és tűnik a divat, szaporodik a pénz és apad: de a pletyka mindig a régi marad!

Óriáskigyó ez, mely egész életedet általfonja! Oda czuszik bölcsődhöz; összekuszálja fullánkjával menyasszonyi koszorudat; befészkeli magát családi tűzhelyed kellőközepébe, s felveri farkával még a sirodon is a port.

Ott kéjeleg veled a szinház páholyában s ott gunyolódik melletted a népkonyhában!

Ha boldog vagy, ha jó hirnévnek örvendesz: addig lehelli lelked tükrére pestises páráját, mig elhomályosul. Ha boldogtalan vagy, ha szenvedsz, szivedbe csöpögteti mérgét s addig sziszeg körötted, még gunytárgyává tesz, mig megöl.

Ha szembe szállasz vele: rosz; ha elzárkozol előle: még roszabb. Nem óvhatod magadat tőle, mert nincs határozott alakja. Ma egy naiv kis leány, holnap egy száz ránczu agg szűz; ma jóbarát, holnap ellenség; itt szomszédnőd, ott felebarátnéd; majd ismerősöd, majd idegen. Néha látod, néha nem, hallani azonban mindenkor hallod; tudod, hogy folyton kutat, keres, firtat, kérdez, majd elvesz, majd hozzá tesz, s még sem büntetheted meg, mert a mig hátad mögött óriás volt: szembe veled összelapul, s mint a semmi, kicsuszik kezeid közül, de menekvése közben is csip rajtad egyet, hogy lásd, miszerint még is valami!

Hydra ez, mely a társadalom mocsárában tanyáz, s melynek nincs Herkulese.

S csakugy nem adott volna a teremtő semmiféle fegyvert kezeink közé, a melylyel legalább védekezhetnők magunkat?

Adott kettőt: a közönyösséget s az erős akaratot!

A közönyösség nem könnyű dolog, mert bölcsészeti talaj, s talán egy kis cynismus is szükséges hozzá. Az erős akarat azonban, a szilárd elhatározás: egy kis önálló gondolkozás s cselekvés segélyével könnyen elsajátitható.

Gondolkozzanak e felett egy kissé hölgyeim, s ha szerelmükkel megajándékoztak valakit, ne engedjék magukat, ne különösen a pletyka által más felé terelni. Tény az, hogy mi férfiak. nem vagyunk angyalok, s hogy e téren nincs kivétel.

Angyalokká, kivétellé, csak az önök önfeláldozó szerelme képes minket átvarázsolni, csak önök képesek minket önmagunknak visszaadni! Ez a mi végzetünk, ez az önök szép hivatása!

Ime, uj emberré lettem én is. Lélia szerelme elfeledteté velem a multat s a multtal eltűnt a régi ember is; lelkem szabadon lengette szárnyait, sasként a nap felé tört s a lég tiszta azurján át a tökély honában csapongott. Nem hittem, hogy van még sziv, a mely az enyémnél őszintébb s szentebb érzelmeket táplálhasson. És Lélia? Az üdv gyönyörében uszott, ömlengéseiben elragadó volt; benne a gyöngédség s a szenvedély, a szemérmes tartozkodás s az odaadás, a lélek legcsodásabb képévé szövődött!

Érzelmeink összege a gerle édes búgásába s játszi kedvbe olvadt át.

Lázas örömmel készitette kelengyéjét s én mámor és türelmetlenség között ringatózva vártam a napot, melyen örökre fogom őt lelkemhez fűzni! Csakhogy rendesen a kielégitett — nem, csak a megközelitett üdvösség tetején tárul fel a szerencsétlenség örvénye is e földön!

Anyám, ki már hosszabb idő óta az alföld kellő közepén, egyetlen fivérének betegágyánál időzött, épen akkor értesitett nagybátyám haláláról, midőn gyermeki karjaim közé s menyegzőmhöz vártam. Kénytelen valék leutazni.

A gyászos szertartás után rögtön szivbeli dolgaim foglalkoztatták a jó szülét.

— Édes fiam, — szólt szeretettel, — engem nagyobb boldogság nem érhet, mintha családi tűzhelyed megalapitását megérem. Áldásomat megküldém eljegyzéstekhez s hiszem, hű és nemes papnője leend választottad szerelmed szentélyének; de . . .

— Ha meglátod Léliát, kedves anyám, ha közelebbről megismered, soha sem jő az a csunya: „de“ ajkadra!

— Csak azt akartam kérdeni, fiam: tisztában vagy-e magaddal, menyasszonyod korával s jellemével?

— A mi engen illet, — válaszolám, — nem vagyok szerelmes, de szeretem; a mi a kort illeti, Lélia igaz, egykét évvel idősebb nálamnál, de a szerelem mindent kiegyenlit; jelleme pedig . . .

— Tudom, szerinted a legnemesebb. Ámha mások,

kiknek szemei előtt nem lebeg az érdek szitája, kik jobban be vannak avatva multjába, árnypontokat is fedeztek volna fel eszményképeden s ha ez árnypontok később halmokká domborulnának, akkor, fiam, anyád nem tudna nyugodtan meghalni.

— A férjeiktől elvált nőket mindig ferde fényben látja a világ. Lélia jelleme tiszta, s lelkét, benső világát, jobban senki sem ismerheti nálamnál! Hű és szerető nő lesz, s a mellett takarékos s gazdálkodó mint te.

— Ha hűségével s szeretetével az állandóságot s a kitartást is párositja, akkor szeretettel ölelem keblemre. Egy dolog azonban mégis feltünő, a mely legalább rokonai iránt ovatosságra int.

— S az?

— Völgyiné arról értesit a többek között . . .

— Ah, az ezredesné irt neked? Meg nem foghatom, mily alapon avatkozik e nő dolgaimba!

— Csak a régi jó barátság nevén intézte hozzám sorait s ugy látszik, csupa jó akaratból figyelmeztetett egyre-másra.

— Szép tőle! S valjon miről értesitett?

— Eljegyzésed, — azt irja, — csak akkor jött tudomására, midőn Lélia nővérei meglátogatták s erkölcsi viseletedről, jellemedről, vagyoni állapotodról kérdezősködtek. Ez nagyon különös eljárás akkor, midőn Lélia saját anyja, összes rokonai körében jegygyürüiteket tüzte az ujjaitokra!

— Völgyinéből, hidd el, a roszlelkűség, a harag beszél. Dühös, mert nem teszek nála látogatást, mert kerülöm.

— Legyen ugy, a mint mondod. Én egyáltalában nem akarok befolyást gyakorolni szivedre, sőt igen örvendek e komoly lépésednek. Igaz, atyai örökséged hogy áll? Börzevesztességeid nagyon megtizedelték, nemde? No, se baj, Váralyai birtokomat ezennel rendelkezésedre bocsátom, irasd át nevedre.

(Folytatása köv.)

Az örök tegnap.

— Beszély. —

Blumenthal Oszkártól.

(V é g e.)

Harmad napra igy szólt hozzám Kamilla:

— Levelet kaptam Juliától!

— Ah . . . és mit ir?

— Érdekli az önt?

— Kicsit.

— De én nem mondom meg. Tudja, miért?

— Nem én.

— Mert e levélben szörnyen sok szó van egy urról, ki iránt Julia rendkivül érdeklődik . . . De miért pirult el?

— Elpirultam? . . . Csalódik!

— Találja ki, ki az az ur!

— Ahoz nem értek.

— Pedig ismeri.

— Igazán?

— Maga képmutató! . . . Nem akarja nevét elolvasni?

— Ha lehetséges . . .

— Itt . . . ezen a levélczimen, jól olvasható. (Ezt mondva, levelet vett ki zsebéből és nekem adta.) Most pedig távozom. Még ily levélbeli találkát sem szabad jelenlétemmel zavarni.

Szivem dobogott, midőn kibontottam Juliának hozzám intézett levelét és olvasni kezdtem:

„Bölcs barátom! Elutazásom előtt oly keveset beszélhettünk. És mégis annyi mondani valóm van. Az utósó óra közelebb hozott egymáshoz, mint legművészibb közmondatokban kifejezett vallomása tehette volna. Az érzés alapelveinek tanulmányozásával foglalkozom. Ezt a tudományt én két nap előtt fedeztem fel, eddig nem értettem hozzá. — Akar tanitóm lenni? — A tandij fölött csak megegyezünk . . . Azt hiszem, valaki eszemet vette, csak az vigasztal, hogy aligha gazdagabb lesz tőle. — Szóval, legkésőbb nyolcz nap mulva várja önt türelmetlen B. J.-ja.“

Kétséget sem szenved, hogy a fentebbi sorokkal tele irt zöld levélpapir szalmából meg csirizből készült. És e tudat daczára mért emeltem azt mégis ujra meg ujra ajkamhoz és mért boritottam el bohó csókjaimmal?

* * *

Itt tartózkodásom utósó napjait még arra használtam fel, hogy gyakran és bensően beszéljek barátommal. Különös, mily szorosan és konokul zárkozott el minden vigasztól, és fájdalomittassan és kinzó örömmel nyult vissza még mindig a multba. Egy változás mégis észrevehető volt rajta. Letett az élettelen fagyos lemondásról, mely jéghideg lehe azelőtt minden szavából kirítt. Helyébe meleg és izgékony indulatosság állt be nála, a sors, mely oly alattomosan csánkot vetett neki. De haragos szavaiból már kiérezhetni véltem az öröm utáni vágyat, mely az emberből kiolthatlan és melyről mindig reméltem, hogy csuffá teszi Erik megátalkodottságát.

* * *

Egészen váratlan esemény siettette a befejezést. Midőn már utra készültem és bőröndjeimet csomagoltam, barátom szobámba lépett, a boldogság sugarával arczán.

— Örömhirt hozasz, — szóltam. — Leolvasom homlokodról.

— Most az egyszer jól olvastál . . . oh, barátom, mily angyali teremtés Kamilla!

— Te ujságot akartál nekem mondani, ez pedig nem az.

— Oly édes titkot mondok neked, melytől én sejtelmesen megrázkódtam. Uj élet áll előttem . . . Tegnap estefelé Kamilla pirulva mondta nekem: „Erik, téged bánt valami . . . én tudom.“ Képzelheted ámulásomat, és ez nem sokára növekedett még, mert igy folytatá: „Házasságunk eddig gyermektelen . . . valld meg, hogy ez bánatod.“ Azután kezébe vette fejemet és fülembe sugott valamit . . . valami kimondhatatlan édeset . . . lásd, ez összes alvó életerőm ébresztője volt . . . uj kötelesség háramlik reám . . . érzem, most minden árny eltünik . . . a nap felkelt . . . a köd szétoszlik . . .

Most megértettem Kamilla rejtélyes szavait és mély örömteli megindulás töltötte el szivemet.

— Kimondhatatlanul boldogit gyógyulásod, — mondám. — Bár soha se esnél vissza bajodba. Nem szabad örökké tetteink rabszolgáinak maradnunk. Az élet hatalmas törvénye az, hogy e szolgaságtól is megszabaduljunk. Az éber, önérzetes ma végre az örök tegnapit is legyőzi.

Másnap két boldog embertől bucsuztam el.

* * *

Eközben deczemberhó is elérkezett és megint kellemesen befűtött dolgozó-szobámban ültem. Oly olvasmánynyal foglalkoztam, melylyel nem telhettem be eléggé. Zöld, illatos levélcsomag hevert előttem és részegitő italként nyeltem el sorait . . . hanyadszor már?

1. sz. „Jelentem uraságodnak, hogy javithatlan szörnyeteg. Egész nap nem mutatja magát!! Égek a vágytól, hogy szemét kikaparjam és kérem, hogy e czélból ma pontosan megjelenjék. Kegyetlen átkozódással maradok B. J.-ja.“

2. sz. „Kedves barátom! Három fontos közlendőm van önnel: először, hogy önt rettenetesen gyűlölöm; másodszor, hogy ma este látni sem akarom és harmadszor, hogy mindennek ellenkezője igaz. Julia.“

3. sz. „E levél tulajdonképen nyelvtani gyakorlat. A tegezést tanulmányozni kell. Mily különös, hogy még egyetlen egyszer sem tévedtünk! — Te gonosz! Te bolond! Te alamuszi! Te gyöngyvirág! Te ügyetlen! — látom, hogy mindenfélekép sikerül és ennél többet nem akartam ma mondani. Julia.“

4. sz. „Találd ki, hol voltam ma délelőtt! — Nem találod el. — Képzeld, meglátogattam Theophil sirját és a temető csendjében sok keserű és édes gondolat járta át eszemet, melyekről azelőtt sejtelmem sem volt. Mily hálás vagyok érte, hogy belső életemet ugy meggazdagitottad! Az érzések ugy függtek bennem, mint meg nem lökött ingák. A szerelem érintése örökre mozgásba hozta őket. Bár csak annyit érezhetnél ki belőlem, mennyi érzést belém oltottál!“

5. sz. „Ujat mondok, uram! Ön frázis hős. Hányszor biztositottál, hogy beteg vagy, ha egy napig nem látsz — mért veszélyezteted akkor már fél hete egészségedet? — Nincs oly terjedelmes szó, mely kifejezné nagy haragomat. Vagyok és maradok dühös Juliád.“

6. sz. „Ha azt hiszed, hogy a szerelmeseknek szabad enniök, és hogy a gyomornak nem kell üresen maradnia, ha a sziv tele van, akkor ma egy kanál nektárra, ambroziára és ráklevesre elvárlak.“

Ezeket és más ilyen leveleket olvastam tegnap is, midőn egy kocsi állt meg házam előtt és néhány percz mulva — Erik és Kamilla léptek szobámba.

— Mily örvendetes meglepetés! — kiáltám. — Mi hozott ide?

— Egész télen a fővárosban maradunk, — viszonzá Erik.

— Ez már okos.

— De ma csak önért jöttünk, — szólt Kamilla.

— Értem?!

— Igen, hogy rendeltetése helyére vigyük.

— Hát a bárónőnél töltjük a mai estét?

— Hogy eltalálta!

— Te mondd, — kérdé Erik nevetve. — Mi hallottunk valami közelgő kézfogódról —

— Pletyka!

— Tehát nem adsz bővebb felvilágositást?

— Ne fakgasd, — szólt Kamilla. — Ismerem már. Ő megrögzött képmutató.

Együtt kocsiztunk Juliához és mivel Erik meg Kamilla szerencsés hangulatban voltak, a legkedélyesebben mulattunk.

Es ezzel zárom elbeszélésemet. A hallgatás a boldogok istene — és egy vallomásgazdag délutáni óra óta e vallásfelekezethez tartozom én is. Liszka Béla.

Párisi levél.

(Szinházi ujdonságok.)

Márczius 22.

Páris tele van szellemdus levelezőkkel, a kik a világ minden részébe pikans történetkéket irnak a kaczér Lutétiáról. Elárulják háztartásának titkait, mesés dolgokat irnak pompájáról — nem feledve kissé bepillantani a pompa mögött rejlő n y o m o r b a is, — és genialis családéletét sem átallják dobra ütni. Ujat ez örökké uj világról sem lehetne már irni . . . én tehát oly térre lépek, a mely az én terem, irok a párisi szinházi ujdonságokról. Nem lehet ez érdektelen, mert mielőtt a párisi ujdonságok a párisi ócskaságok zsibáruihoz kerülnek, előbb budapesti ujdonságokká válnak.

Tehát: az Ambigu comiqueben a „Assommoir“ járja rettentő hatás mellett. Ez mint unicum, ép ugy a drámairodalomban, mint az előadásban, nagyon érdekes. Zola Emilnek nagy zajt csapott regénye után, mely már 500 ezer példányban forog — készült, teljesen megtartva annak végtelenségig menő realitását a szinpadon is. Az iszákosság rettenetes következményeit kézzel fogható példával illustrálja, a mint az előbb józan életű, becsületes Coupeau a mértéktelen ital következtében delirium tremensbe esik s ez megöli, családja elzüllik, leánya megunva a nyomort, ledér életre adja magát, neje pedig koldulni kénytelen, mig végre az éhség és hidegtől kimerülten meghal. Ez a szörnyű sötét tárgy rendkivül érdekfeszitőn van kidolgozva 9 képben s egy pár kitűnően festett párisi korhely munkás-alakkal fűszerezve. A rendezés és előadás szintén elérte czélját, a mennyiben a kiállitás nagyszerű természetessége s a szinészek minden idealizálást kizáró játéka nagyon izgatólag hat a nézők idegeire s igen mély benyomást tesz rájok. Igy például a mosóházi jelenetben a szin egy párisi közmosókonyhát ábrázol telve asszonynéppel, a kik ott igazi Szajna vizben mossák az igazi szennyes ruhát s mikor a két vetélytársnő a szeretőjén összevesz, valóságos gőzölgő négy veder vizet öntöznek egymásra a közönség rettentő lelkesedése közt. Én a szegény öreg sugón mulattam legjobban, mert a szinpad lejtős levén, az egész viztömeg az ő trónusa felé rohant, s kézzel lábbal evezett valamenyünk szemeláttára, megmentendő a pusztitó elemtől irott kutforrását az ő bölcsességének. Vagy például a lezuhanási jelenetben egy állványokkal körülrakott épületen dolgozik egy sereg kőműves malterozva stb. — s mikor Coupeau felmegy a tetejébe, összeomlik, s égnek meredő hajszálakkal látjuk lezuhanni az őt helyettesitő bábot a harmadik emeletről. Ez esés következtében részegesedik el Coupeau betegeskedése alatt. Az állványt a mosóházban Coupeau neje által megöntözött Virginie fűrészeli be bosszuból, de őt is eléri végzete, mert féltékeny férje hűtlenségen kapva, agyon szurja. Bármenynyire jogosulatlan is széptanilag ez a darab, a kritika ostora nem igen fog neki ártani, legalább anyagi szempontból nem, mert noha a nézők közt gyakran hallani egyes „a l'hopital“ közbeszólásokat, mégis valóságos ostromállapotban van naponkint a pénztár, s az a boldog, irigyelt ember, a ki

képes jegyet szerezni. Jó üzlet ez a jegykupeczeknek is, a kik előre összevásárlanak egy pár tuczatot s nagy kamat mellett adják el ujra. Igy én is szereztem nagy nehezen egy négy frankos másodemeleti ülőhelyet hét frankért.

A renaissanceban Heloise és Abelard járja. Páris szerencsétlen szerelmeseinek e két igazán tragikus sorsu védszentje operetteben, vagy egyátalán szinpadon! Én azt hiszem, hogy ez csak Párisban tesz igazi hatást, mert máshol igen kevesen ismerik ezt a történetet, előleges ismeret nélkül pedig csaknem lehetetlen megérteni a darabot, oly kényes levén a tárgy, a mely körül az egész operette is forog, hogy azt érthetővé tenni egyátalában nem lehet, csakis homályba burkolt czélzatokkal sejtetni. Az igaz, hogy az operetteben nem történik az meg szegény Abelárddal, a mi őt a valóságban élőhalottá tette hűn szerető neje mellett, a ki férjéhez való hűségét megőrzendő, kolostorba vonult, s hű is maradt a sirig. Itt vannak eltemetve a Peérelachaisen és sirjuk mindig boritva van az életökben oly keveset élvezett rózsákkal. A darab igen szerencsés kimenetelű, a mennyiben a ravasz nagybátya szándéka nem sikerül, a ki azt hiszi, hogy Abelárdon a szörnyű tett végrehajtatott; ő maga adja össze hugával, hogy azt igy megőrizhesse más férfitól, mi által a leány vagyonát továbbra is ő kezelheti. Mikor aztán az esketés megtörtént, kisül, hogy az Abelardnak vetett hálóba egy kóbor troubadour esett bele, de még elég jókor kisül, egy gazdag főur gyermeke.

Ez a tárgy a lehető legnagyobb discretióval, igen szellemesen és mulatságosan van feldolgozva, zenéje nem különben gyönyörű. Ha jól tudom, a pestieknek is lesz alkalmuk benne gyönyörködni, a mennyiben az a népszinház igazgatójának már megküldetett.

A napokban láttam a Theatre des Nouveautésban a Fatinitza első előadását, mely noha a szöveg nagyrészt meg van változtatva, még pedig a darab hátrányára, roppant hatást csinált. Minden számát ujrázzák, sőt tegnap az utolsó felvonás nagy trióját annyit ismételtették, hogy a közönség közt valóságos harcz kezdődött; egyik rész ujból akarva hallani, tombolva kiabált, a másik méltányolva az énekesnők fáradságát, igyekezett azt elégnek nyilvánitani, ebből aztán egész szóváltás keletkezett közönség és szinészek közt, a kik azt kérdezték, mit tegyünk hát? s végre is el kellett énekelniök még egyszer. Pedig az előadást nem mondhatni a legkitűnőbbnek, de nagyon szépen van kiállitva és pompásan összetanulva. Az első felvonás téli tábora hó-eséssel, a második felvonás háremje stb. remekjei a diszitő mestereknek. A comeodie française tagjai a nyári szünidőre Londonba mennek, az ő páratlan művészetüket egységesen bemutatandó.

Páris képe a zajos farsang után egy kissé megkomolyodott s az elcsendesedett vezeklők egyhanguságát a mai nap viditja föl egy pár órára, a mikor a hosszas bőjti ájtatosságokban elunatkozva második hushagyó keddet ülnek, uj anyagot nyerendő a nagy bőjt második felét levezekelhetni. Ez a bőjt közepi ünnep ép oly fontos Párisban, mint a hushagyó, az egész városban szünetel minden komolyabb foglalkozás, egy nagy álarczosbál az egész Páris. A Quartier Latin minden diákja s minden diákjának elmaradhatatlan grisettéje a legfantasticusabb maskokban ujjongva járják a boulevardokat, s este ujabb erővel vidul meg a három hét óta nélkülözött kankan. Páris maga válik egy frivol, páholyaiban s karzatán egyaránt tömött szindarabbá. Ennek a szinháznak nem lehet concurrense; minden nap . . . première előadás. Gyenes László.

Aranyország.

(Mutatvány szerzőnek a Teleki-pályázat alkalmával kiemelt vigjátékából. A II-dik felvonásból.) *)

Hegyiné, Jolán, Eliás, Wald.

Hegyiné (Eliáshoz): Önnek van pénze. Vesz leányának drága ruhát, gyémántot, aranyat; teljesiti minden szeszélyét, óhaját. Miért ne vehetne neki vőlegényt is? Miért ne vásárolná meg neki az isten legszentebb ajándékát, a megelégedést, a boldogságot? Ön megengedheti magának azt a luxust, hogy olyan férjet szerezzen leányának, a ki boldoggá teendi őt. Ezt ugy is csak gazdag ember teheti; a szegény ember odaadja leányát annak, a ki épen elviszi. Ön gazdag ember, ön ur; ön elmondhatja, annak adom leányomat, a kit ő választott magának. Teszem, mert tehetem. Nem pénzt keresek, hanem férfiut, embert. És ez irányban leánya jól választott; olyan embert szeret, a ki önerejéből, saját tehetségével küzdötte föl magát tisztességes állásba, a ki nem pénzt hajhász, hanem az emberiség maradandó kincseit igyekszik szaporitani; a ki előtt nyitva áll egy szép jövő, melyen az ön támogatásával kettős erővel juthat majd előre. Bátyám, most alkalma van oly valamit tenni, a mit az istenen kivül csak ritkán alkotnak emberek, — boldogságot teremteni, verőfényt deriteni két szerető sziv életére. És a ki ezt tevé, az nyugodtabban léphet isten és az emberek elé, mint a ki mást nem mondhat életéről, mint azt, hogy „pénzt szereztem, nagy vagyont gyűjtöttem.“

Jolán: Atyám, nekünk nem kell a pénzed; szerelmedért, szeretetedért esengünk. Nyisd meg előttünk a föld édenét, és jőjj be velünk oda magad is. Hisz te leszesz ott a legboldogabb, mert szeretsz engem, édes jó atyám! Hadd csókolom meg jóltevő kezed, azt a kezet, mely annyiszor enyhité mások nyomorát; ne emeld most szegény leányod ellen.

Eliás: Édes jó leányom; jer ide, te kedves jó leányom. De az istenért, mit mondana hozzá a világ?

Wald: Hogy a világ mit mond? Mi furcsa kérdés! Mit mondott a világ az ön bajához, segitett valaki, mutatott-e igaz részvétet bárki is? Kárörvendezve mulattak rajta. És ennek a világnak a vélemenyeért áldozná fel ön a leánya boldogságát? Megérdemlik-e a hivány kárörvendők, hogy az ő kedvökért csak koczkára is tegye azt, kit legjobban szeret? Mit törődik a hitvány világgal! Mért nem inkább lelki ismeretét kérdi, s ha azt mondja: helyesen cselekedtél, boldogságot teremtettél, ugy ez az öntudat többet ér, mint az irigyek vagy bárgyuk gonosz károgása. Vagy ön tán a Steinbein, vagy a sánta Kohn véleményére többet ad, mint a leánya esdeklésére?

Dr. Acsádi Ignácz.

*) A bizottság kiemeli az „Aranyország“ sok helyütt gondos, izléses nyelvét, s kimondja róla, hogy életképi elevenséggel festi a gazdag zsidók életét. Vigjátéki satirának nevezi, mely javitani akar. A jutalmat elnyert „Bizalmatlan“ czimü darab csiszoltabb formájával győz. — Mi, kik szinirovatunkban a dráma modernebb, s időszerü irányának voltunk szószólói, örömmel közöljük a fentebbi, a darab tendenciáját élénken kifejező részletet. Szerk.

Heti tárcza.

Márcziusho 26-dikán.

(Pestre! Pestre!) *)

Azon a vidéken, melyet a gazdag nyár is silány zabkoszoruval diszit fel, nem olyan dalok szólnak, minőket az alföld aranyhaju délibábos rónái teremnek.

Néhány nappal még szomorubb minden, itt nincs mit aratni. Árvamegyében a nyomoruság lakik. El máshová! Szegényekről alföldszerte idézik a „kis tükörből“:

Ott találsz Árvára szegény pórnépével,
Élteti az inség barna kenyerével.

A magyar ember is elmondja a nótát, ha egy-egy tót legény mereszti beesett szemeit a zsiros falatokra. Előbb elmondja hiven, hogy: „Én szegény tót legény, Mindig krumplit zabálni!“ aztán szel neki darabot: egyél te is, na!

A férfiak, zab és krumpliföldeiket az öregekre hagyván, mennek az aratásra. A magyar gazda igen szivesen fogadja őket; ott ugyan megkivánják a turósat, meg a töltött káposztát, hanem azután dolgoznak is.

Sokkal szebb, ha a leányok mennek. Sok költészet van abban a karavánban. A mi a Bretagne és Provencenak Páris, az a mi Árvánknak Pest. Hagyományos szokás, hogy elindulás előtt elmondanak valamennyi „szerencsét“, a mit ez az ut szerez! Igen sok leány lett uriasszony; a ki sokat imádkozik, szolgálatot még utközben kap; elfogadja ám, mert két év alatt bizonyosan férjhez megy a gazdájához.

Két-három szekér vár a falu végén. Először is elmennek a paphoz, ez megáldja őket, s elmondja a szerencsétlenségeket, melyek előttük állnak. A lovak fel vannak piperézve; kocsisaik rendesen öreg emberek; emlékeznek minden lányra, ha ők vitték. Ha buktak, ha emelkedtek, ez soha sem természetes uton történt; bűbáj az mind! Ha a szekéren kedvenczök van, ennek elmondják, ne engedjen a hajából fürtöt vágatni, sem pedig ne lásson valaki a szemébe, mig háromszor nem beszélt vele; meg páratlan számu bankót se vegyen el első bérnek, különben sápadtan, meghalni jő haza, mint az és ez! Tudják ők! A szekereket tele ülik huszan-harminczan. Falu végén aztán elbucsuznak az otthontól. Már most „nagy a világ!“ mi mást tehetnek, mint énekelnek. Ezeken a szekereken sok szép tót népdal született. Hasonlitanak dalaik a mesebeli tündér énekéhez, ki a menyországból leesvén, három hosszu évig hullt, hullt a földre, s a szél majd fölemelte, majd elejtette dalait, ringatta s aztán szétszórta, s elhangzottak . . .

A kocsisoknak ugy megesik a szivök. Mesélnek nekik egy kis szórakozásképen. Valamennyi uri lak, táj bir egy-egy regével a felföldön. Egy helyt aztán leszállnak a szekérről. Itt a vasut következik, s a költészet se követi tovább ifju vándorát.

Gyalog rendesen azon kezdődik, hogy ki mit vár Pesten? Mennyi szép remény, átszőve hosszu, hosszu kláris szalagokkal, megtömve pruszlival és patyolattal, tele rajzolva legény arczokkal, persze hogy hájtól ragyogó csumbókok lógnak az ábrázatukba, meg rőfös átmérőjű kalap árnyékolja be, mint otthon.

Szép vidám leányok. Jaj annak a kertnek, mely utjokba esik, nem lesz abban több virág! Na meg gyümölcs! Leszedik az utolsóig! Jean Paul „Gyümölcshordó virágaink“ valósággal, hanem ki sajnálná tőlök?

Szeretik mindenütt. A hová jönnek, ott tejjel és buzakenyérrel várják. Első felvonása paradicsomi álmaiknak. Hálából aztán a pihenés napján hetekre szóló munkát végeznek. Jó leányok, bármelyikét daltárgyul választhatta volna Burns, vagy Petőfi. Bármelyike felett ott leng a skót népköltő kis dala a maga szelid, egyszerű festésével:

„Oh! eljösz-e hozzám,
Kedves Dunban Fánny?
Oh! eljösz-e hozzám,
Kedves Dunban Fánny?
Lóháton akarsz-e,
Avagy kocsin szállni?
Vagy gyalog jösz hozzám,
Kedves Dunban Fánny?“

„Nem kell nekem anyád
Földje, gazdagsága,
Nem kell nekem uri
Széles rokonsága;
Mondd, hogy jóban, roszban
Mellém akarsz állni:
S jövel egy szoknyában,
Kedves Dunban Fánny?“

s Dunban Fanny megy, megy, ki tudja hová?

Legszomorubb pillanata az utnak, midőn Zólyom, Liptó határán még egyszer megállanak, s visszanéznek Árvára, s még egyszer intenek tán végbucsut a jó öreg várnak, közös büszkeségöknek. Kis kunyhók is állanak körüle, s azokban a nyájas tüzhely, mely sokszor, igen sokszor állott üresen, volt lobogó hasábok szükében; ah! de mikor annál főzték első táplálékukat, s kérdés, ád-e a tá vol, idegen föld a szegéuy jövevényeknek? Némelyikük sir ilyenkor. Mennek, mennek perczekig szótalanul, eszökbe jut néhány sir, a mibe ilyen szerencse kereső lányok feküdtek belé, mindjárt a hogy haza jöttek . . . Eh! ne féljetek! valami erős szivű leány csakhamar megembereli magát, nótát kezd, és mennek mendegélnek tovább, tovább . . .

Ünnepélyes pillanat, ha a váczi hegyekről először pillantanak a Dunára . . . Ott hömpölyög, tolul méltóságosan. Istenem, beh nagy viz! Nagyobb a Garamnál is! A sors kiszemelte már, melyikök fog abban meghalni, s melyiköknek lesz szerencséje. A hangulat egyszerre megváltozik. Feltűrt ruhájokat lebocsátják, czizmácskát huznak, fésülködnek — és mennek lassacskán Váczra. Itt hajóra ülnek, egy percz, és — Pesten vannak!

*) Mutatvany szerző „Hazánk tót népe“ czimű, Tettey Nándor és társa kiadásában, lapunk nyomdásza: Kocsi Sándornál sajtó alatt levő nagyobb művéből. A 12 ivre terjedő kötet (I. r. Tót nép, II. r. Tót költészet,) ára 1 frt 20 kr lesz, s megjelenik f. é. április hó folytán.

A többit tudjuk. Néhányan már utközben kapott szolgálatot. Történt, hogy urhoz, vagy más becsületes emberhez mentek nőül; történt, hogy jól jártak — de csak a kisebb részével! A többi nevetség tárgya még tót testvéreik között is; sokan bolondok lesznek, és koldusbotra jutnak; egy része elesik . . . Hát Pesten! ha egy-egy szekér toloncz között szégyenkönnyet s eltakart arczokat látsz, ezek árvai leányok, kik eljöttek szerencsét keresni, most pedig mennek haza, meghalni, vagy bukni tovább.

Hja — a nyomor! Gáspár Imre.

Szegedről.

Márczius 26.

Egy szép népmonda szerint hajdanában boldog szerelemben élt együtt az alföldi puszta a tengerrel és e boldog szerelem gyümölcse lett a délibáb. Egyszer csak jön egy kaczkiás legény, a vihar, s beleszeret a tengerbe és ez viszont, melynek folytán a régi házasok közzé a legnagyobb egyenetlenség konkolya szóródik el. Naponkint zsémbelődés, pörpatvar, veszekedés volt a puszta és a tenger között, mig végre egy szép reggelen arra virradt fel a puszta, hogy deli leányával a délibábbal magára maradt, felesége meg, tüskön-bokron, hegyen-völgyön keresztül, megszökött a viharral messze, azt se tudta hová — merre?

A jó öreg puszta elhalt, a délibáb meg a nap szerelmese lőn s az alföld munkás népeknek lett tanyájává, kik itt a kanyargó Tisza partján ép oly boldogan éltek, mint egykor a tenger és a puszta.

A délibáb soha nem tudott megválni az alföldön nyugvó atyjától, folyton itt enyelgett a nap sugarával az ingó kalászok között, mig im egy rémséges éjszakán visszatért a tenger hullámaival, rettentőn fenyegetve az alföld lakóinak boldog otthonát.

Hiába fenyegette, az alföld lakói hős, vészt nem rettegő népe szembeszállt a dühöngő hullámival és korlátot vont elé, megvédni otthonát. A tenger még dühödtebb lőn, s a kisebb falvak sokáig ellent nem állhatva, halálos karjaiban sülyedtek el, csak Szeged, az alföld gyöngye és Magyarország szive, állt rettenthetlenül, s a tenger ölelő karjaiból végerőmegfeszitéssel igyekvék kibontakozni. Nem sikerült! mert a dühöngő tenger orkánná fajult társát, a vihart, segélyül hivta és ráviharozta dühét az alföld legszebb városára — alig pár óra alatt romba döntve azt. Most ott locsog a piszkos tenger önelégülten, hol előbb nemes szivű emberek tiszta és szerény otthona állt. Ott locsog jóllakva rom és nyomorral, hol előbb az ur szentelt oltára állt, elboritva a zsámolt, honnan fohászaikat küldék az urhoz az imádkozók. Betört a kripták és sirboltok örök csendjébe, megzavarta a nyugvó csontokat és fölforgatta a koporsókat, fölöttök őrjöngve kerengett, szanaszét hányva mindent, mi már a sir örök birtokában volt.

Iszonyatos! iszonyatos!

Nem kimélve semmit, dühöngve tört, zuzott mindent, mit elő talált s ha utól érte a menekvő embert, arra szörnyű halált hozott.

Szeged összes külvárosi házai romba heverve magok alatt rejtik nem csak minden butorát a lakóknak, de sok helyütt még a szerető férj vagy az előbb még oly kedvesen mosolygó kisded is ott van a hullámos viz fenekén. A belvárosi házak egy nagyon csekély része áll, és az egész forgalmi élete e nagy hetven ezer lakosságu városnak pár utczára szoritkozik. Ott nyüzsög, forog bánatos arczczal és még bánatosabb szivvel az itt maradt pár ezer ember, a többi mind elmenekülten a szomszéd város és községekben eszi könyáztatva a nemes szivek által nyujtott kenyerét.

A rémséges éj hajnalán, midőn a kialudt lámpákkal egyetemben az öröm is elaludt hetvenezer ember szivéből, följött a hold is, de a bánatos arczok láttára letűnt s azóta felénk se nézett, a nap sem meri megvilágitani kellőleg e tájt, gyásza van. A tenger előzte a lengő délibábot, most ugy látszik azt keresi, oh pedig e szerencsétlen lakóknak de nagy szüksége volna melengető sugárira. — Hideg van, a szél megfagyasztja a permetező esőt s ez egygyé fagy a szemből kigördülő könnyel.

Napsugárra volna szükség, mert a Tisza partján fabódékban lakókat, kik itt maradtak — az ily havas, hűvös hideg szél szintén előzi, elkergeti innen. Pedig de kár volna, ha végkép ide hagyná mindenki e várost! Nem is hagyja ide tán örökre senki, hiába akarná, hiszen a Tisza vizéből a ki egyszer ivott, vissza jő az ide, vissza kell jönnie!

Kovács János.

A szegény szegedi vizkárosultak részére ujabban adakoztak:

Özvegy Mocsy Lajosné (Konyár) .	2 frt	— kr.
Thanhoffer Mariska (Lőcse) . . .	1 „	— „
Asbóth Antalné (P. Péth) . . .	1 „	— „
Ehhez a mult heti	39 frt	60 kr.
Teszen összesen .	43 frt	60 krt.

Adakozzunk!

Hazánk.

*** (*Udvari hirek*) A királyné e hó 26-dikán megérkezett Bécsbe. — Rudolf főherczeg a jubileum után utazik Spanyolországba. — A jubileumra az uralkodó ház tagjai által Károly Lajos főherczegnél rendezendő élőképek között lesz Mária Terézia családi köre is.

*** (*Társas-élet*) Társas-életünk mozgalmai is mind Szeged nyomorát enyhitik. Legkiválóbb mozzanat mindenesetre az irók és művészek köre által rendezett nagy hangverseny, mely szerdán zsufolásig tölté meg a vigadó nagy termét. Liszt, Jókainé és Jókai, tehát az a három név tették műsorát élvezetessé, mely együtt és külön legtöbb varázserővel bir művészi, s társas-életi világunkban. Jókai Mór „Bölcső“ czimű, ez alkalomra irt költeményét Jókainé asszony megkapón szavalta, Liszt pedig Schubert gyászindulójával, s még néhány darabbal ragadta meg a közönséget. Itt királyok vannak! s a zene birodalmának vándorai ez érzéssel tekintének fel a zenekirályra. — Busse Alvin kisasszony énekelte még igen csinosan Ábrányi Kornél „Mikor megyek az oltárhoz“ czimű dalát, Odry Lehel Gounodtól, s Wagner Rikhardtól, („A rózsa“) sok érzéssel, s végül a leginpozansabb, leghatásosabb szám: Schubert ábrándja, négy kézre előadták Liszt, és a ki szintén ritkább jelensége a hangverseny termeknek, Mihalovich Odön. — A társas-élet egyéb mozgalmairól szűkre szabott terünkön ezuttal nem emlékezhetünk meg.

*** (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Meyer Helén kisasszony és Dóczi Lajos udvari tanácsos, a „Csók“ szerzője.

— Herczeg Eszterházi Pál és Croy-Dülenen herczegnő. — Péchi Endre földbirtokos és szolgabiró Tiszaháton és Horváth kisasszony, Horváth István főispán leánya. — Összekeltek: dr. Bacher Vilmos rabbi képzőintézeti tanár és Vinter Emma kisasszony, Budapesten. — Kriegner György gyógyszerész és Sztupa Jenny kisasszony, Sztupa képviselő leánya, Budapesten.

*** (*Elhunytak.*) Chorin Zsigmond, a „Magyar Hiradó“ szerkesztője, 48-ban honvéd, 50 éves, Budapesten. — Özvegy gróf Szapáry Józsefné, gróf Szapári Gyula miniszter anyja, Gyöngyösön. — Závodi Albinné, született gróf Festetics Róza, 20 éves, Budapesten. — Gróf Vass Sámuel, 48 után emigrans, s az akadémia levelező tagja, 69 éves, Budapesten. — Árvay József, királyi tanfelügyelő, 56 éves, Sárospatakon. Béke hamvaikra!

*** (*Rövid hirek.*) A Rákoson nagy börtönt terveznek. — Uj képviselők gróf Karácsonyi Guidó B.-Szentgyörgyön, s a Zsedényi Ede kerületében Máriássy Aladár. — A központi Frőbel nőegylet elnöknője ismét báró Edelsheim Gyulainé lett, alelnöknők Rosenzweig és Eberling urnők.

Külföld.

*** (*A külföld és Szeged.*) Impozáns a külföld részvéte. A világkiállitás alkalmával megvendégelt külföldiek bizonyára nagy befolyással vannak erre. A fejedelmek közül Vilmos császár és neje 16,000 márkát adományoztak, Mária Auguszta császárnő 3000 frtot küldött Prágából. Rigaud ur a párisi község-tanácsban 500.000 frank segély nyujtását inditványozza. Gambetta adománya 500 frank. Ezen kivül gyüjtenek Európa minden valamire való városában. — A művészet külföldön sem marad részvétlenül nemzetünk e nagy csapásával szemben. Gróf Beust párisi nagy hangversenyén magyarországi eredetü művészek játszanak; a „Hyppodromme“-ben Massanet, Delibes, Sain-Saëns rendeznek hangversenyt, s ennek védnöknője a köztársaság elnökének neje ... Grévy asszony leend. Bécsben a philharmonikusok hangversenyén Lucca Pauline énekel a szegediek javára, s ugyanott rendeznek hangversenyt, vagy — ha ez a terv nem sikerül ... sorsjátékot, — a főrangu nők. Emliteni való Flórenczben Buonamici zongoraművész hangversenye, s egy Csáky-Pallavicini grófnő által rendezendő akadémia.

*** (*Rövid hirek.*) Külföldön elhunytak: Strodtmann Adolf jeles műforditó, s Heine életirója, — Reichenbach tanár, hires fűvész, Drezdában. — A bonapartisták szerint a zuluk ellen küzdő Lulu herczeg megkapja Beatrice angol királykisasszonyt.

Irodalom és művészet.

(A műcsarnokban.)

A sugáruti műcsarnok felülről világitott, ugynevezett nagy termében ülünk.

A falak nem recsegnek. A padló nem ingadozik, s két nagy kép van benne, a nélkül, hogy alul, felül elvágtak volna belőle valamit.

Szép közönség jár fel s alá, kikről, ha már léteznének magyar műtörténeti képek, s a lapok igen sok alapos festmény-birálatot közöltek volna, elhinnők, hogy igen sokat ... élveznek.

Mi azért mindenesetre ... élvezünk!

*

Amott Brozik műve: „I. Ulászló követei VII. Károly franczia király udvaránál“; a magyar király követe megkéri a franczia udvar közepében a királyi herczegnőt. Jobbra a diszes küldöttség tagjai, s a kiséret a mennyezettel ékeskedő trónterembe tódulnak. Ott áll az arany-ruhás követ, ki átadja a király iratát; mellette egy pap, ékes kristály-szekrénykével s körülötte mások, ajándékokkal. Magdolna herczegnő szemben fogadja, mögötte pedig a kép bal felén a franczia udvar élén széken ülve az agg király és neje. A sok alak élénk csoportokra oszlik, melyeket a gazdag és erőteljes szinezés nagyon emel. Szerfölött megkapó a herczegnő üde, gyermeteg alakja, s az előtér három női alakja; szép, üde csoportot képeznek. A király és királyné, a cseh és magyar főurak merevek, Matejko hatása, s Makart szinezésének benyomása erősen meglátszik az egész képen, melyet a tárgy, s a királynő gyermekifjusága tesz rokonszenvesé.

*

Nagyszabásu és hires mű következik. Sziemiradszky Néró-képe. Diszes márvány épület lépcsőzetes terrászán szerecsen szolgák hordszéken hozzák a hatalmas imperatort, ki jobb kezével kedvencz tigrisét aranylánczon tartja. A császár tekintete az „élő fáklyák“-ra van függesztve, kiket sorba meggyujtanak a rabszolgák. E „fáklyák“ a keresztyén vértanuk, (aggastyánok, fiatal leányok, gyermekek,) kiket ruhákba pólyázva s szurokkal leöntve, virágokkal ékes, magas póznákra kötöttek, hogy meggyujtva világitsanak a hatalmas Néró ünnepélyén.

*

Rövidebben kell és szabad végeznünk a többi képpel. Régibb festőink közül Ligeti Antal, Madarász Viktor, Barabás, Tan Mór vannak képviselve. Külföldön élő művészeink körül Vastag, Mészölyi Géza, Weber. Az ujabb tehetségekből Feszti Árpád, Greguss Imre, Spányi. Idegenek Kaulbach (Liszt arczképe,) Riedmüller, Mali, Pieppenhuber, Gebler és még néhányan.

Jelentéktelen az egész csoport. Madarász Viktor történeti képe („Martinuzzi bibornok és Izabella királyné“) nagy terjedelmü, s csak ez az egy kiváló tulajdona van; a Feszti genrejében, Spányinál, Gregussnál van hangulat. A többiről ne szóljunk. Vagy ne legyünk szigoruak oly helyen, a hol egy Munkácsival, vagy Zichy Mihálylyal találkozhattunk.

Olvasónőink azonban bátran áldozhatnának fel egy váczi-utczai sétát e tárlat megtekintésére. Olyan szép, s izlés-nemesitő élet odakünn valóban nincsen! m.

* * *

*** (*Zene.*) A philharmonikusok e hó 15-diki hangversenyén három remekművet adtak elő nagy szabatossággal; ezek: Cherubini klasszikus „Anakreon“ nyitánya, Wagner méla-bús „Tristan és Izolda“-praeludiuma, és Beethoven magas röptü 9-dik szimphóniája. Erkel Sándor karmester, a közreműködő zene és énekkar, Maleczky és Saxlehner urnők, Perotti és Ney urak sok tapsban részesültek.

*** (*A Kisfaludy-társaság*) e hó 24-diki ülésének érde-

kes tárgyai voltak: a „Nagyralátó“ népszinmű első felvonása, Szigeti Józseftől; „Dalok a multból“ gróf Zichy Gézától; Pulszky Ferencz „Életem és korom“ emlékiratainak egy fejezete s Szász Károly elfogadott inditványa az „Árviz-könyv“ tárgyában. Közönség szépen jelent meg.

*** („*Hős Pálffy*“,) Jókai Mór alkalmi darabja megjelent Pfeiffer Nándornál. Annak idejében közöljük a meséjét, s ösmertetjük is. Ezuttal egy „tábori jelenet“ részletét mutatjuk be; „Herczegnő“ és „Grófnő“ szerelmesek Pálffyba, mindkettő a maga módja szerint.

Herczegnő.

Én is imádkozom (templomba' csak):
„Ah mon Dieu, adj háborus eget
Hét évig!“ Ilyen égből hullanak
Marschallbotok és herczegkoronák!

Grófné.

Lásd, bennem nincsen ilyen hősi vér.
Ha a réten végigmegyek, mikor
Kasza után a dült rend ott marad,
Minden virágot ugy megsirathatnék,
A mi tőről levágva ott hever; —
Pedig az csak virág. — Ha őszi estén
Az erdőt járom s hull a sárga lomb,
Ugy elbusult. Pedig az csak levél. —
Ha ismerős fecském, darum tovább száll,
Utána sóhajtok és bú fog el.
Pedig ez csak madár és visszajön még.
S ha gondolom, hogy a mezőn kaszált rend
Ember lehet, kinek fáj a halál,
Hulló levél — özvegy nő gyermeke
S szivemnek kedvese, ki elrepül
S tán vissza sem jő uj tavasz-nyitáskor:
Akkor, ha ezt mind végig gondolom,
Nem kellene énnékem a dicsőség
A világ minden koronájáért.

Herczegnő.

Bohó vagy. Akkor hőst minek szeretsz?
Én az enyémet ugy tudnám szeretni,
Ha arcza össze volna vágva kardcsapástól.
Nem is hagyok addig békét neki!

*** (*Gáspár Imrétől*) közelebb veszik tisztelt olvasóink „Ujabb költeményeinek“ előfizetési felhivását, melyet előre is ajánlunk t. olvasóink szives figyelmébe. Ugyan ő tartott közelebb a munkás-párt helyiségében „A munkások a költészetben“ czimű felolvasást, mely egy az egylet által kiadandó „Munkás dalok és szavalmányok“ czimű gyűjtemény élén jelenik meg, s épen most folyik a „Népszavában.“ Lapunkban folytatott munkássága nem ösmeretlen t. olvasóink előtt, s csak nem rég jelent meg tőle egy „Ujabb dalok az időnek“ czimű versgyűjtemény. — A „Hazánk s tót népe“ (lásd jegyzetünket a heti tárcza mellett,) költeményeket is fog tartalmazni. Ezek egyikét — Kollár-féle sonettet — itt közöljük mutatványképen.

Kedves dal, melyet a tavasz hirére,
Erdő, patak, mező egymásnak ád,
Titkos erők szavának mondanád.
Ugy árad hangja a föld gyermekére.
Szebb, mint melyet lantodnak idegére
A költészet szelid ajkkal lehel,
Szereti, vágyja az érző kebel,
Dicsőség, halhatlanság égi bére!
De ösmerek dalt, oly kedves beszéde,
Miként ha jönne lágy falomb megül,
És benne minden bűbáj egyesül!
Hogy forr, hogy ég a boldog ifju vére,
Mi üdv, miként ereszkedik szivére,
Ha hangzik e szó: „Tiéd egyedül!“

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, márczius 22. A király mondta. — Vasárnap, hétfő, márczius 23—24. Rosenkranz és Güldenstern. — Kedd, márczius 25. A király mondta. — Szerda, márczius 26. A Benoiton család. — Csütörtök, márczius 27. Lahor királya. — Péntek, márczius 28. Magdolna.

Varszinház. Szombat, márczius 22. A Fourchambault család. — Vasárnap, márczius 23. Cinq-Mars. — Kedd, márczius 25. A 47-dik czikk.

Népszinház. Szombat, márczius 22. Kapitány kisasszony. — Vasárnap, márczius 23. A piros bugyelláris. — Hétfő, márczius 24. A szökött katona. — Kedd, márczius 25 A kornevilli harangok — Szerda, márczius 26. A peleskei nótárius. — Csütörtök, márczius 27. Két pisztoly. — Péntek, márczius 28. Kamargo. (Először.)

*** (*Szinházi vegyesek.*) Váradi Antaltól „Eredendő bűnök“ czimű uj művet fogadtak el. — A népszinház 100 aranyos népszinmű-pályázatot hirdetett. — Kovács Gyula Miskolczon szerepel tetszés között. — A gyapju-utczai német szinházban vendégszerepeltek e napokban Geistinger Mari és Sonnenthal. — A dessaui udvari operához szerződtették Udvardy Ferenczet, a nemzeti szinház volt tenoristáját.

*** (*Budai várszinház.*) Gyászjelentést adunk ki ezuttal, nyájas olvasónőink, . . . a budai várszinházi előadások idénye néhány nap mulva aludni kezdi . . . nyári álmát. Sajátságos kis előadások is voltak ezek. A szinész urak minden mozdulatára, minden hangfutamára, s arczfintorára nem vigyázott a fővárosi légió, s igy sokkal kevesebb gondot forditottak a leczke betanulására, s a játékra magára is. A jó budai közönség pedig, mely sokkal többet tapsolta Vizvári urat, vagy a hős szinészek és Nagy Imre ur erősebb hangkifejezését, mint Prielle Kornéliát, vagy Halmit, hálásan bámult 3 frtos páholyaiból, s 80 kros zártszékeiről. Ugy is vette ki magát ez a liliput-szinház, mint nemes Kecskemét, Miskolcz, vagy Pozsony városainak szinháza, melyben a fővárosiak szerepelnek. Azt, hogy a „47 dik czikkben“ nem kaptak törvényszéki közönséget, az operában elég diszletet, vagy rendes csöngetyű helyett valami csodálatos csörgőt felvonások előtt, nem bánja a szerény, s térviszonyaival ismerős szinpadocska. Elég, hogy magyar szó hangzik a világot jelentő deszkáiról. A budaiak őszinte fájdalommal bucsuznak el szinházuktól, s midőn az idény utolsó előadásán elolvassák a függöny jelmondatán, hogy „Él magyar, áll Buda még“, lelkökben igy egészitik ki a hexametert . . . „s addig nem hagyja szinészét!“ Ugy legyen!

* * *

Elsőd előadások

I.

(„A király mondta.“ Vig opera 3 felvonásban; szövegét irta Godinet, zenéjét Delibes Leo. Először adatott a nemzeti szinházban e hó 22-dikén.)

— Van önnek családja, — szól Moncontou marquishoz az ő ura és királya.

— Négy leányom, sire.

— Fia is van . . . A király mondta, s igy Monconton marquis maga előtt sem meri tagadni, hogy van fia!

Mit tehet? Benoit, a kis komorna kedvese lesz e czélra felfogadva, a kinek tulajdonképen oly kevés a kifogása a dolog ellen, mint Serpolettenek a „Kornevilli harangok“-ban, mikor grófnővé teszik. Ebből az operettemotivumból az ügyes Godinet egész kis vigjátékot kerekitett ki. Mert Benoit barátunk pompás fiu! Udvarmesterét,

tánczmesterét bámulatra ragadja, cselédei pedig tudnak beszélni az ökleiről, sőt — uram bocsá! — megostromol még egy kolostort is! Épen arra való, hogy bemutattassék a királynak. Párbajt vív fogadott testvéreinek kérőivel, s az első kardvágásra halottnak tetteti magát; ellenfelei menekülnek, s halálhire eljut a királyhoz is. A király aztán részvétét jelenti a marquisnak.

— Az ön fia meghalt . . .

Nos, ha a királynak meghalt, akkor jól van, s Benoit hiába jelentkezik frissen, egészségesen . . . ő meghalt!

A király mondta!

*

Ez a mese vázlata. Legjobb az első felvonás, s ez a műnek legjobb része zeneileg is. Ezt a benyomását érezték még a gyapju-utczai szinházban is. A mosaik-szerű, de élénk operette nyitánynyal kezdődik. Jó a hordszék-vivők indulója, az udvarlók serenadeja, a tánczleczke, mely a „Sylvia"-balett mesteri zene-költőjére vall, s a befejezés pompás keringője. Ezt nem sokára halljuk salonban, tánczteremben, uton utfélen; legyőzi még a Cornevillei-keringőt is. — A másik két felvonásból kiemelhetjük a párbajozók gyors hármasát, a második felvonás elején Javotte menuettejét, s a harmadik felvonásban a Benoit rondeját, melynek tréfás derüje nyájas fénypont az áriák kékjében. Az első felvonás keringője fejezi be az operát is, s igy a távozó közönségnek van mit dudolnia egész hazáig.

Nádainé (Javotte) élénk, s hangjánál volt. Dévay és Saxlehner urnők a seranadot izléssel énekelték; igen üde, s szép volt a Kordin, Heim, Oerle és Handtel kisasszonyok négyese. Köszeghi (Marquis) szerepében a „Deo gratias" (fekete dominó) párját nyerte. Pauli és Zajonghi uraknak nincs játékuk, humoruk még kevésbbé. A karok és csoportok fából voltak, a zene — bár Delibes maga sem tudta volna több élénkségre rávenni — szabatos, tiszta, közönség szép számmal.

r. e.

II.

(„Rosenkranz és Güldenstern." Vigjáték 4 felvonásban. Irta Klapp Mihály. Először adatott a nemzeti szinházban e hó 21-dikén.)

E vigjáték irója nem egészen ismeretlen nálunk. A Gartenlaube azon czikkét a királynéról, mely miatt kitiltották — Klapp Mihály irta. Lehet, hogy épen ezért, lehet, hogy irói tekintetekből, művét névtelenül nyujtotta be a bécsi Burg-szinházhoz. Névtelenségét azonban, minthogy nagy elragadtatással fogadták, dicséretekkel elhalmozták, — csakhamar levetette. Ha a mi közönségünkre nem is volt oly nagy hatással, azt el kell ismernünk, hogy a dicséret nem volt épen alaptalan, sem tárgyát, sem feldolgozását illetőleg. Megjegyezhetjük itt, hogy szerző csak a czimbeli két nevet vette Hamletből, jellemzés és cselekvény az övé. Liebenstein herczeg utazni küldi husz éves fiát, hogy az saját szemeivel ismerje meg a nagy világot, tapasztalatokat gyüjtsön, kalandokba keveredjék — szóval, hogy legyen regénye. Mentorul mellé adja Rosenkranz bárót, egy idősebb kipróbált világfit és utasitásait irásban átadja neki. Csak a szinésznőktől óvja fiát, másoktól nem félti, mert hiszen már el van jegyezve Kienborn Clarisse grófnővel. Svajzban találkozik is jegyesével, a nélkül azonban, hogy ismernék egymást. Clarisse anyja azonban fölismerni véli Liebenstein grófot (álnevén Güldenstern) Sanftleben serfőző Ernő nevü fiában, a két mágnást pedig meiningeni szinészeknek tartja. Ernő szive azonban nem jegyeséhez hajlik, hanem annak barátnéjához, Düring Vilmához, a mit Rosenkranz épen nem ellenez, mert őt meg Clarisse hóditotta meg. Szerelmes lesz, mint egy husz éves ifju, vigyázatlan, ugy, hogy a herczeg irásba foglalt utasitásait is elveszti, Clarisse pedig, ki azt megtalálja és elolvassa Güldensternnek küldi el. A gróf dühbe jön, azt hiszi, hogy vele mint gyermekkel játszanak, szemrehányásokat tesz Rosenkranznak — a hátul álló közönség pedig jól mulat rajtuk, mert azt hiszi, hogy valami darabból próbát tartanak. Ez nagyon ügyes, kómikus jelenet, legsikerültebb az egészben. Rosenkranz helyzete azonban mind sulyosabb lesz egyrészt az által, hogy Düring Vilmát — Clarisse szavai után — szinésznőnek tartja, másrészt a herczeg megérkeztéről értesül. Azonban épen ez mindent jóra fordit. Kisül ugyanis, hogy Düring Vilma nem szinésznő, másodszor pedig a herczeg unokatestvérének — ki egy szinészszel megszökött és kit e miatt a család kitagadott — ennek a gyermeke. A herczeg az anyától megvont szeretetben részesitni ohajtja a leányt, nem ellenzi fia házasságát, a mint Clarisse anyja nem ellenzi Rosenkranzét leányával — és igy mind egymáséi lesznek.

Mindenekelőtt a darab czimzését igazitsuk meg; vigjáték helyett mondjuk, hogy bohózat — akkor egyszerre elfogadható darab lesz. Ezt próbálták többféleképen kifejezni; mondták, hogy a darab elmés tárczaczikkek sorozata, a mivel csak azt fejezték ki, hogy nincs benne mélyebb jellemzés és egységes cselekvény. Mindezt kifejezi a bohózat név, melybe még Molièrenél sincs meg a szigoru cselekvény egység, (pl. Szeleburdi) a miben pedig épen Molière oly nagy mester. A darabot komikuma is ez alsóbb rendű műfajhoz utasitja. Azt senki sem tagadja, hogy elmésség, szellem, komikum van bőven a darabban; nem hiányzanak a mulatságos alakok sem; ugy maga Rosenkrancz, továbbá Sanftleben (Ujházi), ki mindig hegymászásaival dicsekszik, tulajdonkép pedig Bädeckert mondja el könyv nélkül; Schmälich Justus, a vidéki birtokos (Vizvári). Mindezek játszva is nagyon jól voltak. A franczia közmondás szerint: Minden mű jó, a mi nem unalmas — e drámának van joga az élethez; van ahhoz, hogy többször előadják; eddigelé el is foglalt minden drámai estét és ez estéken a közönség igen jól mulatott. Náday (Rosenkranz) jól játszott, csak maszkja volt nagyon fiatalos, ugy, hogy egyidejűnek látszott sokkal fiatalabb társával.

Sz—k J—s.

Tartalom.

Báró Gerliczy Felixné, (arczképpel.) — Érted rajongok, Szabó Endrétől. — Az álarczos bál vége, Brankovics Györgytől. — Az örök tegnap, Blumenthal Oszkártól. — Párisi levél. — Arányország. — Heti tárcza. Szegedről. — Hazánk. — Külföld. — Irodalom és művészet. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Báró Gerliczy Felixné arczképe.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

13-dik szám. Márczius 30-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, szines borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár	Ó-naptár		Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte	Nap-nyugta
							óra percz	óra percz
Márcz. 30	Vasárnap	E 5 Quir.	E 5 Guidó	18 G 8 Cyrill	6		5 44	6 25
31	Hétfő	Benjamin	Ámos	19 Chrysant	7		5 44	6 27
Április 1	Kedd	Hugó	Theodora	20 Szabai vt.	8		5 40	6 29
2	Szerda	P. Ferencz	P. Ferencz	21 Jakab	9	☽	5 38	6 30
3	Csütörtök	Rikárd	Dárius	22 Vazul	10		5 36	6 31
4	Péntek	Ambrus	Ambrus	23 Nikon	11		5 34	6 32
5	Szombat	Vincze	Maxim	24 Zakariás	12 Szabb.		5 32	6 34

Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk.

Divattudósitás.

Egy „beavatott“ világvárosi delnő el akarja hitetni velünk, — szinte félelemmel irom le — hogy az ottani legmagasabb körökben arról tanakodnak, ha ne száműzzék-e a — keztyűt!

De ne essünk kétségbe nyájas olvasónőim! Nem azon keztyűkről van szó, melyek kacsóit a durva lég ellen védik, hanem a társaságban, hangversenyekben, szinházban nem akarják többé tűrni a hófehér, világos sárga, szürke, gyöngyszinű keztyűket, melyek pedig eddig elválhatlanok voltak kezünktől. És nem első eset a történelemben, hogy a keztyű kérdése ez uj szempontok alá esik, hisz jóval ezelőtt nem illett a legmagasabb tekintélyek előtt, a templomban és fejedelme előtt keztyűsen megjelenni. Az udvarnál és a törvényszéknél is keztyű nélkül kellett megjelenni és sokan ismerik azt a tréfás kis eseményt, a mikor a kék-festő eskületétel miatt a törvényszék előtt állva, éghez emelte a legszebb kék szinben ragyogó ujjait, az elnők rá parancsolt: huzná le azonnal a keztyűit, mire a jámbor kék-festő egész alázattal kérte a méltóságos elnök urat, kegyeskedjék pápaszemét segitségül venni, és meggyőződhetik róla, mikép ő becsületes kék-festő azért olyan a keze.

De hagyjuk a multat és csevegjünk a jelen ez ujonnan felmerült netáni változásáról. Nem hiszszük, hogy a társaság elfogadná ez ujitást. Igaz ugyan, hogy vannak esetek, mikor a keztyű alkalmatlan, meleg, és tulajdonképi feladatának megfelelt, ha testünk egyik nagyon érzékeny tagját a hideg ellen védi, — de hát a megszokás, a kezekkel való érintkezés szokatlansága stb. mégis csak a keztyű mellett szól és még egy ok, mely tán a legdöntőbb. Mert hát van ugyan minden embernek keze, még pedig két keze, de nem mindenkinek van olyan keze, melyet szivesen néz az ember. A kezek között olyan nagy a különbség, mint a szem és a tekintet közt. A szép, karcsu, jó idomu fehér kéz, rózsaszinű, fényes, keskeny körmökkel, melyen kifejezés és érzés is látszik, az bizony sokkal nagyobb ritkaság még a szép arcznál is. És ezért a kezek többsége sokkal jobban veszi ki magát keztyűbe bujtatva, mint a nélkül, és már azért is valószinű, hogy egy főuri szeszély nem teszi tönkre a keztyűsök egyik legjövedelmezőbb iparágát. Nyugodjunk meg e reményben.

E tudósitásunkat fejezzük be egy kis nagyvilági pletykával.

Grévyné asszonyt, a franczia köztársaság uj elnökének nejét, ismerősi felette szerény és igénytelen hölgynek mondják, a kit férjének uj méltósága és az azzal járó társadalmi kötelezettségek nem kis mértékben nyugtalanitottak. Nem rég bérkocsit hozatott magának az elnöknő és Laferrière, Páris egyik hires szabónéjához hajtatott, a kocsiból kivett egy nagy csomagot, mely régi bársonyruháját tartalmazta, és igy haladt fel a divat ez egyik hires csarnokába, a divatot teremtő papnő elé. Szives leereszkedéssel fogadtatott az urnő, de megkérték, várakozzék, mert a nagy művésznő, tudniillik a szabóművésznő, épen egy másik hölgygyel tart tanácskozmányt, e másik hölgy pedig a Comèdie francaise egyik hires szépsége volt. Grévyné asszony szerényen leült csomagjával együtt, és nyugodtan várta, mig a Laferrièrenek tetszett kivánsága után tudakolni, a mikor aztán elmondta neki, hogy alakitsa át divatosan az ő régi ruháját, és tegyen az aljára uj fodrot. A szabóművésznő ajkai körül kicsinylő mosoly vonaglott.

— Bocsánat — mondá — én nem igazitok régi ruhákat, legfölebb néha napján rendes, régi hiveimnek, csupa merő szivességből, én azonban az asszonyságot nem ismerem és —

— Grévyné vagyok — felelé amaz — és szeretném e ruhát a legközelebbi elysée-i fogadtatásra divatosan átváltoztatni.

Ez egyszerű szavakra a nagy Laferrière majdnem térdre ereszkedett ijedtében az egyszerű asszony előtt, bocsánatot kért és az általa elébb lenézett régi bársonyruha bizonyára végig játszotta az ő szerepét az — elisée-ben tartott elnöki fogadási estélyen.

Számrejtvény.

Felvinczy Iréntől.

1. 2. 3. 4. 5. 6. A legelső ember drága gyöngyöt áldozott érte.
10. 8. 9. Köből az országot védi, erényekből alkotva a sziveket.
17. 12. 16. 9. 16. 1. Európában is van néhány nevezetes,
7. 17. 20. 5. 18. Mindenki imádja, habár sok alakban.
10. 11. 1. 14. 15. Rohanva jön, mi nehéz a menekvés tőle!
13. 19. 21. 18. 12. 19. 14. 19. E romoknak egyik dicső fia volt.
22. 16. 15. Sokan becsmérlik a miatt, pedig vannak szép eszméi.
1—22. Jelenleg a hazának legszerencsétlenebb gyermeki, de egyszersmind legszeretettebb gyermekei is, kiket az egész világ vigasztal.

Megfejtési határidő: április hó 23-dika.

A f. é. 9-dik számban közlött számrejtvény értelme:

Lassan járj, tovább érsz.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Moesz Gézáné, Pfeiffer Luiza, Főcze Mariska, Báthori Sigray Istvánné, Jánossy Lajosné, Ujfalussy Károlyné, Nemes P. Ida, Gallé Natália és Gizella, Szoboszlay Gyuláné, Szőke Katalin, Haintz Mari, Janisch Aladárné, Sánta Mari, Thanhoffer Mariska, Riszner Ludmilla, Bibzay Janka, Delhányi Mari, Tamás Ida, Jelenffy Józsefné, Plecheisz Fanny, Kalmár Terka, Imrek Ilona, Láng Malvin, Nemes Jolán, Szikszay Mariska, Dús Tekla, Máar Lászlóné, N. Judit és Emerentia, Dányi Juliska, Szabó Éva, Ambrus Etelka, Károlyi Jolán, Tóth Józsefné, Fekete Luiza, Buday Ida, Mártonffy Gizella, Egry Teréz, Turay Katika, Váry Piroska, Szányi Karolyné, Kún Ágnes, Lassu Mina és Aranka, Ujhelyi Panna, Marsó Erzsébet, Péchy Lina, Kemény Juliska, Vecsey Paula, Hanzsovits Miklósné, Szentmiklósy Irén, Pethő Ilma, Andrásy Irma, Nagy Szűcs Emilia, Fodor Veronika, Pénzes Mari, Fazekas Elvira.

Megbizások tára.

Szolnokra N. S. urnőnek: A legszivesebben teljesitém megbizásait.

Győr H. L. urnőnek: Várom szives utasitásait.

Batizára F. J. urhölgynek: Szivbeli örömmel vettem a kedves, rokonszenves sorokat. Fogadja szives üdvözletemet. Bár még többen értenék meg egészen működésemet, lelkemet!

Szarvasra S. S. urnak: El van küldve.

T. Ujlakra H. B. urhölgynek: Szivesen vettem, de mégis kérem egy másik beküldésére. A feladott rejtett szó csak egy legyen és ne három, ez egynek pedig minden betűje kerüljön egy-egy szóba. Értelmét is kérem egészen világosan megirni, még az egyes soroknak is, mert a rejtvény megfejtésekhez valóban nem telnék idő.

M. Kályára G. Gy. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Petőre H. A. urhölgynek: Egy kis türelmet kérve még, el fogom intézni a dolgot. A másikra nézve nem merek tanácsot adni, mégis csak egy jó orvoshoz kell folyamodni. Fogadja szives tiszteletemet.

Nagyváradra L. A. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Sormásra S. D. urnőnek: Nemde vette soraimat?

Nágocsra S. K. urhölgynek: El van küldve.

N. Ilondára F. M. urnőnek: Postára van adva.

Debreczenbe N. I. urnak: Küldeményét pontosan vettem. Az előfizetési iven elősorolt könyvek azonnal kaphatók. a jelen évre valók csak később, a második félév folytán fognak megjelenni.

Osztopányra T. B. H. urnőnek: Ugy-e bár ugy volt, mint mondtam?

Bártfára G. N. urhölgynek: Nem ur, hanem aszszony!

Nagyváradra O. I. urhölgynek: Czime: Beszédes Gyula gyógyszerész urnak Duna-Vecsén.

Kérdések.

Cs. G. szeretné tudni a fehér rózsa virágnyelvi értelmét.

Egy jó családanya kéri társnőit, ismertessék meg őt egy jó házi gyermek-orvosi könyv czimével, hogy azt megszerezhesse magának. Vilma.

Miféle elővigyázati szabályokat kövessek, ha hagymázos, vagy más ragadós beteghez vagyok kényteten közeledni? G. Bella.

Feleletek.

Hajlandó volnék a következő zongorára alkalmazott, még jó karban lévő s részint uj zeneműveket tetemesen le szállitott áron bármely tisztelt előfizetőnőnek átengedni, ohajtanám ugyan egyben, de ha izlés szerint válogatva akarják is, átengedem, a kék boritékon kérem az illető szándékát és czimét tudassa, és utánvét mellett elfogom a hangjegyeket küldeni, a melyek következők:

„Sajó kutyám.“ Tisza A. 50 kr. „Fölfelé megy borban a gyöngy.“ Poor K. 40 kr. „Országgyűlési csárdás.“ Farkas M. 40 kr. 1848-diki „Alkotmányi csárdás.“ Dubez J. 40 kr. „Hadd szóljék hát az a csöndes.“ 1. Jurátus nóta. 2. Egy kis leány sétál a váczi-utczán. Szentirmay E. 50 kr. — „Girofle-Girofla“ valzer Strauss E. 90 kr. — Vászonyba bekötésű hangjegyek a következők: „Goldenes Melodienbuch“ Burgmüller F. 80 kr. „Mártha“ romantich-komische Oper Czerny 90 kr. „48 Melodien.“ Marai von Bochlet 45 kr. „100 Übungstücke“ Czerny C. 60 kr. „Practischer Lehrgang“ Louis Köhler 1 frt. Egy kemény és csinosan bekötött „Musikalischer Blumengarten“, Hanisk 3 füzet 2 frt 50 kr, tesz ki 9 frt 45 krt. Bolti ára 11 frt 97 kr. Egy barna.

F. Máriának. Van itt Pesten Forstingernél 4 forintos viztisztitó is, nem gép ugyan, de szénből való, egy gutta percha csővel ellátva. A szenet a zavaros vizbe teszszük, a cső másik végét pedig egy tiszta edénybe. Az üvegcső végét megszivjuk, és a viz tisztán folyik le.

J. Ferenczné.

G. Iza még jó állapotba hozhatja selyembársonyát, ha azt egy pár perczig meleg gőz felé tartja, azután pedig két kézre fogja és valaki más a bal oldalán forró vassal többször keresztül téglázza. Legjobb á bársonydarabokat himzőrámába varrni, és igy a gőznek kitenni. De azért kézben tartva is sikerülni fog a tükrös részeket felegyenesiteni, ha a kellő ügyességgel jár el benne. E. Károlyné.

A valódi csipkemosást F. Blanka következőkép eszközölheti. A csipkét figyelmesen és gyengén ki kell huzogatni, összehajtogatni, egy pár öltéssel keresztül varrogatni, aztán egy darab finom puha vászonba varrni, mintha csak zacskóban volna, e zacskót aztán teljes 24 órára tiszta faolajba kell függeszteni. Az olajból kivéve a zacskót, egy negyed óráig szappanos folyó vizben kell főzni, ezután pedig 4-szer, 5-ször is langyos, szappanos vizben kimosni, végül hideg vizben kiöblíteni és ritka keményitős vizbe mártani. A csipkét csak most szabad a zacskóból kifejteni, tükkel a vasaló deszkára feszíteni, hogy kissé megszáradjon, és csak azután finom flanellon a visszáján óvatosan kivasalni. Én még finom himzett galléraimat is ily módon mosatom, és mondhatom, finom fehérneműim nem csak rendkivüli szépek, hanem tovább is tartanak bár mely barátnőiménél.

Sz. Malvin.

Egy kis leányt értesitem, hogy a „Lemondani, lemondani“-féle vers Tóth Kálmántól van. Hely szüke nem engedi azt e boritékon egészen ide irni, de ne sajnálja a kis leány a fáradságot és keresse fel azt a nevezett költő költeményei közt és örömmel fogja azt elolvasni.

L. Hermin.

A. Pannának: A muzeumi termek naponta 9 órától 1-ig nyitva vannak. Hétfő régiségek, kedd és szerda képtár, csütörtök természetgyűjtemény, péntek ismét régiségtár és szombaton természetgyűjtemény. D. Endre.

Török József gyógyszertára, király-utcza 12. sz.

Glycerin-Créme

a legjobb bör- és arcztisztitó-szer.

Több év óta hatályos szernek bizonyult szeplő, napsütés, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesitése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalsági frisseségét tartják fönn. A folyékony glycerin-créme eltér az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-en kivül semminemü hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glycern-szappan

glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztit és élénkiti a bőrt, és e finom pipereszappan minden kivánt előnyeivel bir. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgypor (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédebb fehér szint adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán es szárazon tartja. Hölgyeknél ugy férfiaknál is, borotválás után. nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár és 1 frt.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacetből készitve, a legártatlanabb arcz- és kézbőrtisztitó szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyukszemgyürük és essentia, ára 60 kr,

Főraktár : TÖRÖK JOZSEF gyógyszerésznél Budapestsn, király-utcza 12. szám.

Csak a valóban jó cikkekkel szemben érvényesité magát a verseny.

A Guyot-féle kátránytokocskák, melyek oly kitünő hatással birnak meghülés, hurut, valamint légcsőbajok és tüdővész ellen, számos utánzóra találtak. Guyot ur csak azon üvegcsékért áll jót, melyek cimkéjén aláirása három szinü nyomásban van feltüntetve. Ára 1 frt. 40.

Budapesten **Török József** „Szentlélek"-hez czimzett gyógyszertárában király-utca 12. sz. a.

Cs. kir. szabadalmazott

egyetemes emésztőpor Dr. Gölistől.

Eddig még utól nem éretett hatására nézve az emésztés és vértisztitás terén, s a test táplálásáua és erősitéséro nézve. Ez által naponkint kétszeri és sokáig folytatott használata mellett valódi gyógyszerré válik számos, még makacs betegségben is, mint p. o. emésztési gyengeség, mell-égés, a gyomor túlterhelése, a belek petyhüdtsége, ideggyengeség, mindennemü aranyeres bajok-. görvéne, guga, sápadtság, sárgaságban, valamennyi idült bőrbaj-, rák, időszakos főfájások, férges és köves betegségek, tulnyálkásodásban, stb. Ez az egyetlen és gyökeres szer a megrögzött köszvény és mellbajban (tuberculose,) Ásványviz gyógyászatnál, ugy azelőtt, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerül is kitünő szolgálatot tesz.

Egy nagy skatulya ára: **1.26 kr.** Egy kis skatulya **84 kr.**

Főraktár Budapesten, Török József gyógyszerész urnál.

A hamisitástóli megmenekülésre figyelmeztetek mindenkit, hogy a valódi egyetemes emésztő-por Dr. Gölis pecsétjével van elzárva, s minden skatulya a védbélyeggel s kivülről ily czimmel van elzárva:

K. k. conces. Univ.- Speisen Pulver des dr. Gölis in Wien.

Főszállitohely : Becsben, Stefansplatz 6. (Zwettlhof.)

Párisi pecséttisztitó.

Kitünő jóságu szer, melylyel nehány percz alatt mindennemü zsir-, olaj-, szurok-, faggyu-, vaj-, kocsikenő, olajos festék-, hajkenő- és izzadság által bármily kelmében, a ruhában, selyemszallagban, bársonyban, keztyűben, bútorokban, szobakárpitokban, acélmetszetekben okozott pecsétet ki lehet tisztitani. Ára egy üvegnek 1 frt.

Dr. Romershauser Szem-Essentiája

a láterőt fentartja, helyreállitja és erősiti,

főraktára **TÖRÖK JÓZSEF** ur gyógyszertárában Pesten,

király-utca 12-dik szám alatt van.

Ára 1/1 üvegnek 2 frt 20 kr., 1/2 üvegnek 1 frt 50 kr. Postán 15 krral több.

Aken, az Elbe mellett.

A dr. Romershauser-féle szem-essentiának egyedüli készitője dr. GEISZ F. G. gyógyszerész.

A legjobb szer a nátha. toroklob, hurut, melszorulás, átalában a mell és torokbeli ingerek, valamint csúzos és idegfájdalmak, tompor- és lágyék-köszvény gyógyitására **papir zsirla** (vegy készitmény szegfübors kivonatból) melynek alkalmazása a vérnek a külbőr felé tolulását eltávoztatja, s igy a bajnak elejét veszi. Az azonnal látszató és a papir fennmaradásáig tartó melegedés és élénk vöröség, biztos jelei a vértolulás elháritásának, anélkül, hogy fajdalom, viszketegség vagy küteg támadna. Ára egy doboznak 90 kr.

Rakhelyek: Budapesten: **TÖRÖK JÓZSEF ur gyógyszerésznél;** Párisban: P. Coirre Cp. 79. rue du Cherche-midi.

SALICYLSAV-KESZITMÉNYEK,

Kielhauser H. okl. gyógyszerésztől és illatszergyárostól Gráczban.

A Salicyl-sav a drezdai dr. Heyden vegytani laboratoriumából, azon felette kedvező eredmények után, melyeket a dr. Kolbe, dr. Neubauer, dr. Wagner stb. tanár urak kisérletei előidéztek, már világhirt vivott ki magának mint erjedést és rothadást akadályozó anyag, és nem csak fényesen érvényesül mindennemü belső bajok ellen, hanem czélirányos összetételben még fölülmulhatlan óvszer a bőrre, hajra és fogakra nézve, Anticeptikus hatása különösen rendkivüli; megakadályozza a sérült szervek rothadását, s ezzel együt eltünik az azzal járó kellemetlen szag is.

Salicyl-toilette-szappan	darabja	ára 50	kr.
Salicyl-toilette-viz	„	„ 7	„
Salicyl-fogpor	„	„ 50	„
Salicyl-fogpép	„	„ 60	„
Salicyl-szájviz	„	„ 60	„
Salicyl-hajkenőcs	„	„ 50	„
Salicyl-hintőpor (lábak izzadása ellen)	„	„ 50	„

Főraktár Magyarországra nézve: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten, királyutcza 12. sz.

PARFUMS EXOTIQUES

IMPORTÉS PAR LA

PARFUMERIE VICTORIA

PARIS — 47. Avenue de l' Opéra, 47. — PARIS.

YLANGYLANG	CHAMPACCA	MELATI
DE MANILLE	DE LAHORE	DE CHINE

Ára egy-egy üvegnek 1 frt 50 kr.

Illatszer porlasztó 2 frt.

Főraktár Budapesten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában, király u. 12. sz.

Gróf Beleznay Árpád fagyásellemi tincturája.

Mely az ekkorig ismert szerek közt a legjobbnak és leghathatósabbnak bizonyult be, s biztos hatása több bizonyitvány által meg van próbálva. Ára egy üvegnek 1 frt.

Gr. Beleznay Árpád bütyök és tyukszem-essentiája

a fájdalmat néhány óra alatt megszünteti s rövid idő alatt gyökerestül kiirtja, ára **50 kr.** és **1. frt.**

Minden régi köhögés ellen,

mellfájdalmak, sok évi rekedtség, torokbajok, s a tüdő nyálkásodása ellen a több orvos által megprobált.

fehér mellszörp,

oly gyógyszer, mely még soha sem használtatott a legkielégitőbb eredmény elöidazése nélkül. Ezen szörp már az első használatnál feltünőleg jótékonyan hat, sőt **a görcsös** és **hög-hurutnál** zlősegiti a nyulós és megrekedő nyalka kiköhögését; azounal enyhiti a gége ingerlékenységét és rövid idő alatt eltavolit minden, ha még oly heves. sőt magát a legveszélyesb **szárazbetegségi köhögést, és vérhányást is.**

Ára 1 egész üvegnek **3.60**, egy fél üvegnek **1.80**, egy negyed üvegnek **90** kr. Becsomagolva üvegenkint **20**krral több. **Mayer G. A. W**, Breslauban

Fogfájások bármily nemüek, egy pillanat és biztosan eltávolittatnak az **az indiai fogkivonat** használata által, mely gyors és biztos hatása által nagy hirnevet vivott ki magának, egyszersmind az a legjobb **fog- és száj-tisztitó-szer.** Egy nagy üveg 1 frt, kisebb 50 kr.

RETOUCHE gyorsfestő-tinktura szakálra.

Ezen uj kitünő kompositió által képesittetve vagyunk, az egészségre minden legkisebb hátrány nélkül, s minden bőrpiszkitás mellőzésével, pillanatnyi rövid idő alatt a szakált állandóan szőke, világos barna, setét barna vagy feketére festhetni.

Festett hajminták a raktárban megtekintés végett ki vannak téve.

Kapható dobozokban **2** forintjával a készitőnél Graztban **Kielhauser H.** illatszerés és vegyészetnél, sarkantyus-utcza 3. sz.

Főraktár TÖRÖK JOZSEF ur gyógyszertárában Budapesten Király utca 12.

Megrendeléseknél kérjük a kivánt szin tudatását.

Mandolahab (créme) czitromlével,

a külbőrnek hasonlithatlan lágyságot s rugonyotságot nyujt, ez a leggyöngédeb tisztitó szer a kezek- és arczra nézve, s czitromtartalma folytán fehéritőleg hat a nélkül, hogy ingert keltene.

Frissen készitve egy kocsóg 70 kr. s kapható a gyártónál

KIELHAUSER H.-nél

illatszerész és vegyész (Sporgasse 3. Grátzban.)

CSALÁDI KÖR

Hetilap a müvelt magyar hölgyek számára

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 21-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

14. SZ.
Április 6-dikán.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges hímzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Az álarczosbál vége.

— Beszély. —

Brankovics Györgytől.

(Folytatás.)

— Köszönöm, kedves, jó anyám! De ugy-e, nem maradunk huzamos ideig e gyász helyen?

— Ne várakozzál reám; nekem előbb szegény fivérem kiskoru, s anyátlan gyermekeit kell rendbe hoznom, menyegződ napján azonban honn leszek!

Hogyne siettem volna Lélia karjai közé!? Hiszen egy hét óta, nem, egy örökkévalóság óta nem láttam! Egy forró csók a legjobb anya ajkáról, egy ölelés s — a gőzkocsi a főváros felé röpitett.

Léliát könnyezve találtam. Megdöbbenve közeledtem feléje.

— Miért e könnyek, Lélia? — kérdezém, lecsókolva arczáról a sziv drága gyöngyeit. — Mi keserithetett el annyira most, a midőn üdvhajlokunk betetőzése rövid idő kérdése?

— Csakhogy megérkezél, — válaszolá, lágy karjait nyakam körül fűzve, — szivem csak addig remeg, mig távol vagy; hozzád közel, nem aggaszt semmi sem. Nem látsz többé könnyet Léliád szemében!

— Könny és könny között nagy a külömbség, édesem. Harmat gyanánt hull az egyik s meg is szikkad az arczon; a másik néma kinban ég a bus szemen, s törülhetetlen vád leszen egykoron! Mondd meg őszintén, melyik csoporthoz sorozzam könnyeidet?

— Oh, távozásod óta nagyon sokat szenvedtem. Boldogságomnak kimondhatatlan ellenségei az emberek! Mióta eljegyzésünknek hire terjedt, nincs nap, a melyen névtelen leveleket ne kapnék.

— S e névtelen levelek?

— A legdurvább vádakkal illetnek téged s irtózatos szinekkel festik szerencsétlenségemet, ha az oltárhoz lépek veled.

— Hol vannak a levelek?

— A ki névtelenül támad, az orgyilkos, s mint ilyen, halált érdemel. A tüzbe hánytam őket.

— De megkönnyezéd halálukat.

— Nem a levelek, hanem az emberek, barátjaim, saját rokonaim dulnak szivemben.

— Az emberek között sok a bosszuálló; barátjaink többnyire irigyek s rokonaink között néha rosz lelkűek is találkoznak. Kérlek, beszélj!

— Tegnapelőtt Badary ur anyja látogatott meg, kérve kért, ne hagyjam magam elvakittatni, neki Hadaryné, ki egykor egy házban lakott veled, azt mondá, hegy te a legkönyelműbb ember vagy a világon, az egyik végrehajtó a másiknak adja át a kilincset; az éjjeleket rendesen a házon kivül töltöd; anyáddal is roszul bánsz, azért van most is távol.

— Badaryné-Hadaryné, szép egy pár. Ám folytasd, tegnap?

— Tegnap nálam volt az öreg Sunyi, s családunk iránti régi barátságára hivatkozva, arra kért, küldjem vissza jegygyűrűdet, mert te a kártyaasztalok s a könnyelmű nők hőse vagy, tisztességedtől is ily okok miatt fosztottak meg! Birtokod pedig csak a holdban lehet.

— És ma?

— Ma saját anyám jött be Csacskafalváról s az Istenre kért, ne rohanjak ismét tárt karokkal a szerencsét-

lenségbe! Kóczos ur, a falu papja, azt mondá: hogy jól ismer téged, iskola-társad volt; ha vagyonod van: nem jöhettél hozzá jó uton, mert szüleid földhöz ragadt szegények voltak; sőt az is tudja, hogy már nős vagy, s most bigamiát akarsz elkövetni!

— Valóban — kiáltám magamon kivül — az emberiség egyrésze megvetésre méltó. Nem gondolják meg, hogy mennél becsületesebb ember ellen vétünk, annál sulyosabb a vétkünk; nem gondolják meg, hogy az, a ki másra irigykedik, saját szivét gyötri s eljátszsza idejét; feledik, hogy a boszu kétélű kard, mely azt is megsebzi, a ki használja!

VII.

A szembetétel.

Hogy ama pletyka szülte vádak hallatára rögtön a szél nem ütött meg, egyedül áldott természetemnek köszönhetem, a mely annál nyugodtabb, minél nagyobb a veszély.

A lelki nyugodtság s a becsületesség tudata ez esetben is csakhamar rámutattak amaz egyetlen eszközre, melynek segitségével Lélia megingatott hitének s bizalmának ismét biztos talajt adhatok.

— A mily nehéz a pletykával megküzdeni — mondám kis szünet után Léliának — rendesen ép oly sikertelen is. De azt tartják: könnyebb a hazugot, mint a sánta ebet elérni! Légy szives tehát Lélia, öltözködjél fel s jer velem.

— Az Istenért, Károly, mit akarsz tenni? — kérdé Lélia ijedten.

— A mit a kötelesség parancsol.

— Hátha még nagyobb kellemetlenseged lesz, hátha talán . . .

— Párbajt? — szóltam közbe nevetve. — Ne félj, a pletyka gyáva s a mostaninál nagyobb kellemetlenség már nem érhet.

Félóra mulva Hadaryné asszonyom ajtaján koczogtunk. Fiatal, mosolygó asszonyka fogadott.

— Ismer ön engem, asszonyom? — kérdezém a szokásos üdvözletek után Hadarynét.

— Valóban nincs szerencsém!

— Jól nézzen meg, kérem; az öltöny sokat változtat az emberen, egy év előtt még katonatiszt voltam s négy év előtt én is e házban laktam.

— Oh, én csak félév óta lakom itt. Komolyan mondom, nem ismerem.

— De ismeri Badary urat s anyját?

— Az öreg asszony nagyon jó barátnőm.

— Mondja csak, miként festhetett le ön engem oly gyönyörű mákvirágnak Badary uréknál, ha nem ismer?

— Én, én, uram? Süketüljek meg, ha valaha a nevét hallottam; vakuljak meg, ha valaha láttam s némuljak el örökre, ha valaha az urról beszéltem.

— Akkor legyen oly szives s jöjjön velünk Badaryné hoz. Kocsim készen áll.

— Megyek, megyek, hogy ne mennék, hiszen ez borzasztó! Én is voltam mennyasszony, s jól tudom, mit érez a szegény szív ilyenkor.

Tiz percz mulva Badaryéknál voltunk.

— Ugyan édes Badaryné — igy kezdé, be sem várva az Isten hoztá-t Hadaryné — mért tukmálja reám a saját pletykáit? Mért kever engem ilyen bajokba? Beszéltem én valaha önnel erről az urról? Ugy-e, soha? Mondtam én valaha, hogy ismerem? Ugy-e, nem! No lássa! Hát ezt érdemeltem én őszinte barátságomért?

— Nos asszonyom, — fordultam a hallgatag s a szivárvány szineit játszó Badaryné hoz — nem lenne szives megmondani, honnan meritette reám vonatkozó hireit?

— Kérem, — kérem, szeretettel, — dadogá az elhizott néni — a fiamtól hallottam.

— Az az, hogy hallott valamit tőlem, anyám, — szólalt meg a váratlanul belépő fia — de nem azt, a mit Léliának mondott. Én csak annyit mondtam Lélia nővéreinek a jelenlétében, hogy tudomásom szerint, . . . Károly urnak nagy veszteségei voltak a börzén! — Nagyon sajnálom — folytatá felém fordulva — hogy e néhány szavammal is ily bajt okoztam önnek; ám higyje el, nagyobb baj az reám nézve, hogy anyámat meg kelle hazudtolnom.

— Asszonyom, — mondám Badarynénak, — tekintsen fia arczára s gyógyitsa ki önt pletykasági hajlamaiból ama pir, mely most ott látható.

— Én pedig, — vette át a szót Hadaryné — köszönöm eddigi barátságát, nem kérek többet belőle. Csak egye meg a kozmás főztyit ezután egyedül!

Még talán magához se tért az ájuldozó Badaryné, midőn kocsim Sunyi ur lakása előtt állott meg.

— Mily szerencsés véletlen hozta önöket szerény hajlékomba? — kérdé oly mélyen hajlongva, a mennyire kövérsége engedé.

— Látogatásunkat egyedül csak ama jellemsértő nyilatkozatainak köszönheti, melyeket kegyes volt menyasszonyom előtt rólam koczkáztatni. Felvilágositást s elégtételt kérek.

— No, én szép hinárba másztam, a mint látom. De hát utoljára is mit tegyek, önnek mind a kettőhöz joga van. Én a világért sem akartam önt megsérteni, Károly ur; a mit Lélia öcsémasszonynak mondtam, azt korántsem az ujjamból szoptam ki, hanem szóról szóra Agárdy Miklós urtól, öcsémasszony előbbi jegyesétől hallottam.

— De az Istenért, Sunyi bácsi — szólalt fel Lélia — hisz ön saját meggyőződéseként adta elő ama vádakat!

— Édes öcsémasszony, erre is csak saját édes anyja birt rá; azt állitotta, hogy igy ön tán több hitelt fog adni az én szavamnak!

— Már engedje meg — tört ki belőlem a szó — a szerep, melyre vállalkozott, nemcsak hálátlan, hanem utálatos is!

— Igaz, tökéletesen igaz, kedves öcsém uram; Isten ugy segéljen, bele vittek az asszonyok s az az ármányos, pityogó Agárdy. Bocsánatot kérek, ifju barátom, őszinte bocsánatot s ha ezzel be nem éri, kész vagyok bárminő elégtételre! Üsse le, ha tetszik, ezt a vén fejet!

— Egyelőre ön nem adni, hanem szerezni fog nékem elégtételt! Ime, itt vannak okmányaim, győződjék meg ezekből, hogy három tudományos szakmát kitünően végeztem s igy nem volt időm a kártya művészetét s a nők öleléseit tanulmányozni, győződjék meg, hogy saját kérelmemre adták meg a honvédségből való kilépésre az engedélyt s hogy van miből élnem! Ez okmányokkal kezében felkeresi Agárdyt s mint egyik segédem, elégtétel adásra szólitja őt fel nevemben! Válaszát négy nap alatt elvárom.

— Ön nagyszerű, fiatal ember, — kiáltá kezeit dör-

zsölgetve, Sunyi — rendelkezésére állok s még egyszer bocsánatot kérek!

— Kocsis — mondám az utczára érve — Csacskafalvára, félóra alatt ott legyünk.

Kóczos ur, szögletes udvariassággal fogadott, arczáról azonban nagy örömemre, a szelidség s a becsületesség vonásai ragyogtak felém.

— Tisztelendő ur, — szóltam bemutatva magamat, — egy házasulandó pár áll ön előtt. Itt van keresztlevelem, menyasszonyom elválási okmánya s a kihirdetés alóli dispensáczió; kész ön minket két tanu jelenlétében még ma, vagy holnap korán reggel törvényesen összeadni.

— Semmi akadály sem forog fenn, — válaszolá a lelkész, az okmányok áttekintése után. — Tessék meghatározni az órát s én az oltár előtt várom.

— Jól hallok? Ön segélyt nyujt az általam elkövetendő bigamiához?

— Nem értem! — szólt az elképedt lelkész.

— Nem érti? Hiszen ön jól ismer engem, ön nem csak azt tudja, hogy már nős vagyok, hanem azt is, hogy vagyonomhoz bűnös uton jutottam.

— Engedelmet, most még kevésbbé értem.

— Lélia, kérlek, világositsd fel a tisztelendő urat!

— Igen, — szólt remegő hangon Lélia, — édes anyám mondta, hogy a tisztelendő ur óva int e házasságtól, még pedig a jegyesem által elmondott okoknál fogva.

(Vége köv.)

Hasztalan törekvés.

Lauka Gusztávtól.

Sokszor feltettem magamban,
Hogy végképen elfeledlek,
Elfeledem mosolygását —
Ajkaidnak, szemeidnek.

Elfeledem szelid hangod',
Mely boldoggá tett engemet,
S mint a szellő a virágot,
Ugy ringatta a lelkemet.

Kerülöm találkozásunk,
Minden helyet, minden perczet, —
El — száműzök a lelkemből,
A mely öröm, s gyönyört szerzett.

Mind hasztalan! Ebren talán
Arczod, hangod feledhetem;
De látlak s hallom hangodat,
Álmomban, csendes éjjelen.

Keblemre zárnak karjaim,
Ugy nézlek, s bárha hallgatok,
Érzem, hogy boldog és nyugodt:
Egyedül álmomban vagyok!

Egy szerencsétlen flótásról.

(Lamentáczió.)

Hogy valaki szert tegyen e sorok czimére, annak nem kell épen flótásnak lenni. Ha annyit ért is a fuvolázás nemes mesterségéhez, mint Guildenstern s ha soha sem tanult General-Bass-t meg kontrapunktot, akkor is megérdemelheti e titulust: szerencsétlen flótás. E czim tragikuma nem a fuvolában fészkel. Balázs Sándor novellahőse például, a mindig éhes és soha jól nem lakó Krizánczkói Arisztid bizonyára szerencsétlenebb flótás, mint a bécsi udvari operaház zenekarának első fuvolaművésze, a ki 6000 forint évi fizetés mellett jóllakhatik akár minden nap ötször is, — nem számitva azon nagy banketteket, a melyeken a Wagner Rikhárd „Götterdämerung"-ja után kedvére terhelheti meg a gyomrát. Ezt azok kedveért jegyeztem meg, a kik a szerencsétlenséget elválaszthatlannak tartják a fuvolától s azt hiszik, hogy mindenki Marsyas (az első fuvolaművész, a kit Apollo művészi féltékenységből sajátkezüleg megnyuzott) sorsára jut, a ki üres óráiban flótázik.

Sajnos, a fuvola meglehetősen népszerütlen hangszer, — épen e balhit miatt, mely hozzá fűződik. Ez egy átoksuly, mely a zeneművészet e kiváló ágának jövőjére nehezedik. Ismerek apákat, a kik nem merik fiaikat fuvolajátékra tanittatni, attól való féltükben, hogy a zene muzsája szerencsétlenséget hoz fejükre. Ki tudja, hány kitünő tehetség maradt e kishitű babonaság következtében parlagon? A zeneművészet jól felfogott érdekében tehát tiltakozunk az anti-flautisták halálmadárkodása ellen. Ha egy gyermek hajlamot érez a fuvolához, hát csak tanulja azt bátran. Vannak szerencsés flótások is. Marsyast sem érte volna oly szörnyü sors, ha elbizakodásában nem hivja ki Apollót művészi versenyre, s egészen tisztességesen fönntarthatta volna magát művészetéből, — Európa nagyobb városaiban hangversenyeket adva.

De hát ki az a szerencsétlen flótás, a kiről szólni akarunk? — kérdheti e hosszu bevezetés után türelmetlenül a nyájas olvasó. Talán egy hetedosztályu adótiszt, a ki tizenkét év óta hasztalan várja kineveztetését hatodosztályuvá a hivatalos lapban? Vagy egy bukott képviselőjelölt, a kinek még harmadfél évig kell reménykedni, hogy aztán ujra kisebbségben maradjon? Vagy tán egy vidéki papja Tháliának, a kit a közönség kifütyül s az igazgató nem fizet? Avagy talán egy poéta, a kinek verseire nem jön előfizető?

Egyik sem.

Az én hősöm egészen más kaliberü flótás. Mondhatni, hogy a — par excellence modern Marsyas, a ki mint klaszszikus ősapja soha sem érzi magát otthon a bőrében, a kinek szerencsétlensége csak azért nem közmondásos, mert el tudja azt palástolni, a ki azonban a legnagyobb mértékben sajnálatraméltó s a kinek egész élete nem egyéb, mint vezeklés, örökös böjt farsang nélkül.

A flótások e legszerencsétlenebbike — a reporter.

Tudják önök, hogy mi az a reporter?

A reporter a megtestesült „Ueberall und Nirgends", a kinek nyiltan vagy inkognitóban mindenütt jelen kell lenni, a ki minden titkot fölfedezni, magába szivni, őrizni s annak idejében „par ordre du moufti" föltálalni köteles, a kinek föladata minden begombolt kabátot kigombolni, minden nevezetes embert „interview"-olni, minden pikáns hirt meghallani, szinházi és politikai pletykának nyomára jönni, stb.

Ha ezt tudják, akkor érthetik, hogy miért szerencsétlen flótás a reporter, a kinek tudnia kell minden politikai

látogatásról, minden diplomácziai ebédről (a hova pedig soha sem hivatalos), tűzveszélyekről, párbajokról, házasságokról, öngyilkosságokról, stb. És a felelősség, a melylyel a nehéz hivatás jár! Mindent a kellő időben tartozik megtudni, mindennek igaznak és hitelesnek kell lenni, a miről a közönséget értesiti s ezerfelé szegzett figyelmét nem szabad kikerülni a legcsekélyebb eseménykének sem. Ha egy énekesnő meg van hütve, arról neki értesülve kell lennie; ha egy ballerina kificzamitja a lábát, azt neki meg kell tudnia; ha egy ülést elhalasztanak, az is ő hozzá tartozik, s ha valaki ellen attentátumot követnek el, neki jelen kell lennie. (Még jó, hogy nem kivánják tőle, hogy a golyót is ő fogja fel.)

Van-e ember, a ki e szerencsétlen flótást irigyli? Bizonyára nincs.

Egy embert, a ki reggeltől estig egyik városrészből a másikba vágtat, egyik gyülésről a másikra rohan, egyik utczai szerencsétlenségtől a másikhoz repül (nehogy valami szerencsétlenség nélkülе történjék meg), s aztán, azt sem tudván, hol áll a feje, „hiven“ referál a lapnak, hogy a fővárosi törvényhatóság közgyülésén egy választmányi hölgy Győry Vilmos egy költeményét olvasta föl s hogy a magyar gazdasszonyok országos egyesületének választmányi ülésén Hunfalvy János inditványára a Wesselényi-utcza kikövezetése határoztatik el?

Egy embert, a ki az Yvetot-i királynak ép ellentéte, tudniillik későn fekszik s korán kel, ágyából azonnal a „tettek mezejé“-re rohan, ott a „figyelmes szemlélő“ szerepét játszva, a tolongásban oly oldaldöféseket kap, hogy fájult derékkal kimenekülve, alig tud a szomszéd utczában történő esemény szinhelyére vánszorogni, hogy onnan ujra meg ujra menjen tovább és mindig — tovább?

Irigylik őt?

Ugy-e nem? Én bizony nem szeretnék a helyén lenni. Inkább lennék még — magyar miniszterelnök. Ez pedig csak eléggé — szerencsétlen flótás. Milkó Izidor.

Dal a kenyérről.

Gáspár Imrétől.

Szegény családnak asztalán a
Barna kenyér már szegve van;
Játszik a gyermek, földre hányja,
Morzsolja, szórja gondtalan.

S az atya szól: „Ne játsz' kenyérrel,
Becsüld meg, édes gyermekem!
A mit leszórsz, az veritékes,
És kínos perczem volt nekem.“

Oly sokszor szólt a múzsa: „Oh jer,
Dalolj, tiéd lesz e babér!“
Nem hallhatám, mert szólt az inség:
„Dolgozz, itt egy darab kenyér!“

Keserű könnyem hullt reája,
Száraz, sovány, nincs rajta méz,
Apád, anyádnak mégis áldás,
Mit néked áldva oszt e kéz.

A kenyér drága! A becsület
Érte sokszor cserébe mén;
A hol kenyér nincs, ott az inség
Áll a kunyhóknak küszöbén.

Rengő kalász hulláma, zöldje ...
Ez háladal, mert van kenyér,
De átok, bűn és éhhalál, ha
Hozzá vizár, aszály, fagy ér.

Oh, nézd a koldus csonka karját,
Elhagyta bősz csatákba' tán?
... A gépnek adta, s ime ... koldul
Kenyér miatt, kenyér után.

Kinél kenyér van, ott van annál
A békesség, s az irgalom ...
Hallod-e gyermek? ... kenyeret kér
Egy koldus ott az udvaron.

Ne játsz kenyérrel! Nem sokára
Munkádnak bére lesz, hiszem;
Add maradékát a szegénynek,
S ne játsz kenyérrel, gyermekem!

Az otthon.

— Rajz. —

Major Bélától.*)

Az iróasztal a kályha mellé van huzva, a jó, enyhe melegre. A toll perczegése barátságosan hangzik a kis szobában. Kint tombol a vihar, zordon téli orkán; ide csak zaja hat be, hideg lehelletét nem érezzük.

Az asztal egyik sarkán áll a varrópárna, melyhez készülő fehérnemű van erősitve ... Ezen dolgoznak kezeid, mig hűséges szemeid fölváltva nyugosznak rajtam s a kis szendergő angyalom a bölcsőben melletted.

Kint dörömböz a zivatar; bent szelid az időjárás, csak rakj a tűzre.

A toll gyorsan szalad a papiron, apró sűrű betűkkel hányva tele a fehér lapot.

Kedves feleség! jer, nézz át vállamon. Nézd, mint irom meg egyszerű otthonunk dicsénekét.

A mienk ez, a mi otthonunk; biztos, nyugalmas fészek a nagyvilágban, mely ezen kivül üres; egy kis meleg hely a hidegben; enyhe óvszer minden ellen, a mi rideg, idegen. Révpart az élet tengerén; oáz a sivatagban.

Tégy a tűzre és ülj le ismét mellém; hallgassuk, mint üvölt ott kint a fergeteg és gondoljuk, hogy milyen rosz ilyenkor kint lenni; eltévedt utazóknak, a kik kimerülten törtetnek hóval fedett avar tájon, nem tudják merre van előre, hátra, távol minden emberi laktól, hidegben, zivatarban ...

Mily jó nekünk itt bent a barátságos meleg szobában!

Nézz át vállamon, s olvasd, mint irom meg egy olyan szegény bujdosó, eltévedt vándor történetét, a ki — ah, mily soká — küzdött előre-hátra ismeretlen zord vidéken, mig végre óvó fedélre talált.

Annak lehetett csak kedves az az óvó fedél, ugy-e?

* * *

Kisszerű, kisszerű minden, az egész élet, ez a nyomorult haszontalan küzdelem, vergődés, ki tudja, mi okból?

*) A korán elhunyt fiatal iró hátrahagyott kézirataiból.

ki tudja, mely czélért?! Születünk, élünk, meghalunk. A kezdet és vég közt levő űrt ki kell töltenünk. Mindegy, bármivel. Élnünk kell.

De miért érdemes élni? . . . Semmiért sem!

Az élet megvan. El nem hajithatjuk, mert az is badarság. Vonszolnunk kell tovább, s folytonosan azon igyekeznünk, hogy mint öljük meg az ólomszárnyu időt.

Ilyenformán gondolkozott Pataki Miklós barátunk. Ő is született, élt, s még nem halt meg; a kezdet és vég közti űrt ohajtá kitölteni, s nem tudta mivel.

Valamikor gyermek is volt, boldog diák ember, aztán jogász lett, volt ifju, lelkesült, hő, telve merész képzelettel, sok dicsvágygyal, még több alaktalan ábránddal, eszménynyel. Alig emlékezett reá, oly réginek tetszett azon idő előtte. Korán kiábrándult, a csalképek eltűntek, a lelkesültség kialudt, a dicsvágy elenyészett, rideg, prózai szinben látta a világot, tulságos prózaiban.

Unta az életet, magát, mindent.

S miért e keserű világgyűlölet, e hamleti kétségbeesés?

Mert egy leány, a kit szeretett, megcsalta; máshoz ment nőül.

Ez másokon is megtörtént már, még sem estek kétségbe. Lásd, ilyen bolond az ember!

Ő teljesen hitte, erősen meg volt felőle győződve, hogy már nem létezik, hogy már bevégezte rendeltetését. Ha oly rutul csalódott, ha bizalmát összetörték, miért élui tovább?

Járult ez indokhoz még több más is. Valóban kisszerűnek tekintett, látott mindent. S amaz okok szintén kisszerűek voltak.

Tanulmányai bevégeztével hivatalt vállalt valami intézetnél. Ott nem bántak vele elismerőleg, nem méltányolták érdemeit. Ez is bántotta. Aztán közönyös lett, nem tett többet egy hajszállal sem, mint a mennyi kötelessége volt. Azt elvégezte lelkiismeretesen s nem törődött vele, hogy mit mondanak rá.

S játszotta az eleven halott szerepét hosszu ideig, nem szenvelgésből, hiuságból; hanem tanulmányozva, mélyen átérezve.

Sem káros, sem hasznos szenvedélyei nem voltak. Igyekezett minden hajlamot, ellenszenvet kiirtani magából: fölül emelkedni mindenen, közönyös lenni minden iránt.

Igy aztán nem csoda, ha nem sok mulatságot talált az életben s ő maga sem volt valami mulatságos ember. A ki csak felületesen ismerte — pedig mélyebben nem ismerhette senki, — szenvedhetlennek itélte. Hideg, kimért, tartózkodó, kedvetlen volt. Ő szivében belül megvetett minden embert. Az az egy leány tönkre tette hitét az egész emberiség iránt. Mindenütt kisszerű érdekeket, fondorkodást, irigységet látott a zagyva tömegben, mely rontja, marja egymást a megélhetés végett; e hitvány bérenczek, zsoldos lelkek seregében, mely nem képes semmi jóra, csak a készet lesi-várja s egymás elől elkapkodja, mint egy csepp eczetben az ázalék férgek.

Ő is ily féregnek képzelte magát, s belenyugodott. Magán kezdé a világgyűlöletet.

Egy kis hónapos szobában lakott, melynek tisztaságára és rendjére nem adott sokat. Reggelenként eljárt a kávéházba, átfutotta a lapokat, délben elment szokott vendéglőjébe ebédelni, este vacsorálni. Nem érdekelte semmi. Koronkint elvitte a bűne a szinházba is; az sem mulattatta. Kezdett idővette, morózus agglegény lenni; pedig még alig volt több harmincz évesnél.

Kóborolt ama rideg pusztaságon, melyről fenebb emlékeztem, irány, czél, kedv és félelem nélkül, csak azért téve egyik lépést a másik után, hogy az időt ölje, mert reménye nem volt.

S ekkor, oh ekkor meglátott, megismert egy másik leányt! S mily gyarló az ember! e tény bizonyitá legjobban. Szive megdobbant. Jelenté, hogy él. Az ifju életerő követelte jogait; kárpótlást kivánt a mulasztottakért. Miklós valami fájó zsibongást érzett, az élet első jelét, mint a ki nagy nehéz seblázból ébred fel, s első érzelme — a lélegzés öntudatán kivül — a gyógyuló seb fájdalma.

Tisztult szemekkel tekintett körül. Előbbi, vagy mostani léte-e a csalódás? Mikor vagyunk teljesen bizonyosak, hogy ébren vagyunk? Hátha a mit mi álomnak hiszünk, az az ébrenlét, és ébrenlétünk az álom?

Elég az hozzá, hogy Miklós ösvényre lelt, mely ama rideg pusztaságról kivezet. Csak egy érzésre maradt még fogékonysága, de az visszahozta a többit mind. A madár ösztöne, mely fészket épiteni készti; az erdő vadjáé, mely otthon után vágyik.

Egyszerre megunta a hónapos-szobát, kávéházi és vendéglői kosztot, s a ki eddig mindig csak terv, irány, czél nélkül élt, most tervezni kezdett. Czéljai lettek, oly kicsinyes, haszontalan czélok, melyeket előbb megvetett. Most gyönyört kezdett bennök találni, s kezdé más szemmel tekinteni az embereket, a kik körüle épen oly czélok után fáradtak. A mit azelőtt nem vett észre.

Számot vetett körülményeivel, vagyoni viszonyaival, s kezdé a takarékosságot méltányolni. Eddig csak szokásból s vágyak hiánya miatt gyakorolta. Most számitott, tervezett, mindent jól megfontolt, szállást fogadott, bebutoroztatta, magára is kezdett valamit adni, oly csinosan járt, hogy ismerőseinek feltűnt, s egyszer — nos? — megnősült.

Pár hó előtt e lépését élete legnagyobb bolondságának tartotta volna; de két hónap hosszu idő, az alatt megváltozhatnak a vélemények. Ugyis azt mondják, hogy az ember természete minden hetedik évben változik. Lehet, hogy a Miklós hét éve épen két hó előtt köszöntött be. Szokatlan tevékenységgel intézett, rendezett mindent; maga volt mindenütt, értekezett mesteremberekkel, kereskedőkkel. Az eddig oly magábavonult, egykedvű, most egyszerre élénk, nyugtalan, izgékony lett.

Hej, mit nem vihet véghez hatalmad, szerelem! házias vágy! családélet ohajtása!

Megnősült bizony Miklós ur, s nejét szerény, de meglehetősen rendezett házi-körbe vezette.

S aztán élvezni kezdte az otthoniasság báját. Egészen megváltozott. Ugy találta, hogy ama kicsinyes czéloknak, küzdelmeknek sajástágos varázsuk van, s elérésükben gyönyör, mely az élet hiábavalóságát feledteti s magát az életet megédesiti.

Bejutott a révpartba az élet tengeréről, vagy hogy egy találóbb hasonlattal éljünk, — mert hisz aztán is voltak küzdelmei, s a tulajdonképeni révpart, a hol az ember végkép megnyugszik, csak a sir, tehát — biztos csónakra tett szert ama tengeren, melyen eddig mentő eszközök nél-

kül uszott. Most csodálkozva nézett vissza előbbi életére, és sajnálni kezdte magát, és sok, sok embertársát, a kik hosszabb-rövidebb ideig állapotát osztak, vagy osztják.

Ez az igazi rendeltetés, mely az élet fáradalmai után enyhet, magukban a fáradalmakban élvet nyujt. Gondoskodni egy hű lélekről, vagy idővel többről is, a kik hálásan fogadják a gondoskodást; hasznos tagjává lenni a társadalomnak. Leszállni a bölcsészet vesszőparipájáról, s beletalálni magát a hétköznapi életbe, melynek bajai, vesződségei közben virágok is nyilnak, csak föl kell fedezni. Alkalmazni az okoskodást, hogy valóban ki kell tölteni a kezdet és vég közti űrt, de minél hasznosabbal és kellemesebbel tölteni ki.

Idővel az egy hű lélek mellé egy másik hű lélek is járult, — egy iczi-piczi kis lélek, kedves kis gyöngéd burokban, melynek égies ablakain mosolyogva nézett elő. Egy kedves kis gyermek.

És Miklós ur boldogsága nem ismert határt. Mintha kicserélték volna, előbbi ismerősei rá nem ismernének. Komoly volt, de komolyságán keresztül sugárzott elégültsége. Érezte egész fontosságát. Néhány hónap előtt hogy nevetett volna, ha valaki e képet a jövőből eléje tárhatja.

* * *

Eddig haladtam e rajzzal. Hónapokkal ezelőtt . . .

Most irataim között kezembe került, s átolvasám. Biz ez csak halvány vázlat, elmosódó karcz festmény helyett. Magam vagyok legszigorubb birálója magamnak.

De van benne sok igaz: a lélekből kikapott egyes hang, mely most is visszacseng.

Én voltam az, s te voltál . . . De a harmadik, még öntudatlan részese a boldogságnak — oda van.

Egy egyszerű kis sir — hisz mily kevés hely kellett szegénykének! — jelöli hamvadó porait. Egy kis kereszt, rajta neve. Élt — nem egészen egy évet.

Ha azt az ember mind ugy leirhatná . . . Idegen közönség közé mennek e lapok. Vajh, lesz-e érző sziv, rokonszenves lélek, a ki a sorok közt tud olvasni, s kiérzi a keservet, fájdalmat!?

De azért fölvett tárgyamtól nem tágitok. Vihar van most is ott kint, mint akkor, s idebent lenni most is jó. Egy hely üresen van, de pótolja az emlék, s még az is áldásthozó; még az is jobbakká tesz bennünket, még az is czél. S a fájdalomnak magának is van édje: hogy képesek vagyunk ily fájdalomra. Az is jobb, mint ama lethargia. S a hétköznapi élet apró-cseprő gondjai közt fölemelkedünk a magasabb érzések honába, s egy percz kárpótol hosszu idők bajaiért. S mégis csak együtt vagyunk, és ha a kis aranykapocs kiesett a két lánczszem közül, annál szorosabban együvé tapadnak azok.

Hallgatjuk a vihar tombolását, s mégis csak azt mondjuk: mily jó itthon!

„Nem érek reá.“

Ha össze tudnók számlálni az órákat, a melyeket életünk folytában hiába elpocsékoltunk, tudom, egész elszörnyűködve kiáltanánk: „Lehetetlen!“ Minden bizonynyal azt látnók, hogy évekre megy az elfecsérelt órák száma, és mégis mennyi mindenféle sürgős dolgot nem birtunk elvégezni, mert „nem értünk reá!“

Régi dolog, hogy az az igazi tékozló, a ki a krajczárt meg nem becsüli. A ki a rendes napi kiadásoknál azt mondja, hiszen csak egy-két krajczár, az bizonynyal nagyobb pocsék annál, a ki a kicsi összegekkel gazdálkodik, egyszer-egyszer azonban egy kis mulatságot, vagy egy kis fényűzést enged meg magának. Ép ugy az idővel is. A ki minden perczét számon tartja, bátran szánhat egy-két órát szórakozásra, mulatságra, azért még sem idővesztegető. Hányszor nem mondjuk: Tiz percz mulva tálalnak; csak nem lehet ilyenkor munkába kezdeni! És mit csinálunk? Kinézünk az ablakon, vagy könyvet veszünk a kezünkbe, és — nem olvasunk, csak ugy lapozgatunk benne; vagy sétálunk ki s be egyik szobából a másikba, csak azért, hogy ama pár perczen tuladjunk. Én azt soha sem teszem. Ha készen vagyok a konyhában és teritve van, nem nézem az órát, hanem előveszem a varrásomat, kötésemet, irásomat stb., a mi épen rám vár, egész azzal a komolysággal, mintha órákat tölthetnék mellette. Igaz, nem egyszer még a szálat sem fűztem be, vagy még a tollat sem fogtam meg jól, már hivnak ebédre, de akár hányszor volt már, hogy valami váratlan dolog jött közbe, férjem nem jöhetett haza idejében, és akkor én szépecskén előre haladtam a munkában. Holott ha bele nem kezdek, egyre csak azt hajtottam volna: „Most már csak mindjárt itt lesz!“ és ugy oda veszett volna a fél óra, mint az első öt percz. Vagy mikor vendéget várok. Minden pillanatban itt lehet és akkor félre kell tennem a munkát. Mi is van abban? Szépen folytatom, egész a perczig, hogy a vendég megérkezik. Akár hányszor nem egy, de két órával is később zavartak ki munkámból, mintsem előre gondoltam, és nem pocsékoltam el az időt haszontalan, nyugtalan „várakozás“-sal.

Első dolog tehát előttem egész a perczig tisztára kihasználni az időt, a másik meg ekkép szól: „Minden dolgot lehetőleg jól és alaposan végezz, és mindig csak olyat, a mivel magadnak vagy tiédnek valamit használsz! Akkor egyetlen-egy órád sem megy kárba.“

Nincs annál nagyobb időpazarlás, mint mikor csak ugy félbe-szerbe, lomposan dolgozunk; nem győzzük rajta az igazitást; még sem lesz belőle jó soha. És nem csak a munkáról áll ez, (erről nincs mit sokat beszélni,) hanem általában minden dolgunknál, még a mulatságot is ide értve.

Ha sétálni megyek, olyan helyet keresek, és pedig jó távol esőt, hogy jól ki is járhatom magamat; az asztalnál meg nem csipegetek az ételből, hanem eszem becsületesen jóllakásig, akkor aztán nem gondolok többet az evésre, a mig csak ujra itt nincs az ideje; öltözködéskor mindent rendesen csokrozok, tüzködöm, hogy semmi bajom ne legyen vele többé estig; mikor olvasok, nem nyelem be szememmel a lapokat, hanem olvasok figyelemmel, meg-megállva, és jól általgondolva, ha megértettem-e is minden szót, és a mit nem értek, azt följegyzem magamnak, megnézem a szótárban, és ha ez nem adja meg a kellő fölvilágositást, megkérdem a nálamnál tanultabb, müveltebb embert; a zongorán is nem kalimpálok össze-vissza, hanem igazán, komolyan gyakorlom magam, vagy játszom — sőt a mulatságra szánt órákban is (minden embernek szüksége van szórakozásra, egészen ugy vagyunk ezzel, mint az alvással, azért épenséggel nincsen elveszve ez az idő), olyan szórakozást keresek, a melyben szivem-lelkem gyönyörködik, abból aztán ki is veszem a magam részét! És mert

csakis nemes és tiszta gyönyörökben telik kedvem, ez az idő is megtermi a maga hasznos gyümölcsét.

Egy szóval: a mit a kezünkbe veszünk, fogjuk meg becsületesen, alaposan, a mint csak birjuk! Nem lehet megmondani, mennyi időt gazdálkodunk meg akkor.

Néha ugyan társas illedékből egész órákat is kénytelenek vagyunk elvesztegetni, hanem ennek is megvan a maga módja. Én legalább ugy vagyok azzal: Először is a puszta illedéki ismeretséget a lehető legszükebbre szoritom és csak a legmulhatatlanabb esetben fogadok el ilyen meghivást. Azért mégis mindig nagyon sajnáltam az olyan unalmas, közönyös társaságban elvesztegetni végtelenül a hosszu estét. Csakhamar azonban két módot is találtam ki, hogy ez az idő se egészen hasztalanul veszszen el számomra. Hogy jól éreztem volna magamat és hogy lelkem föléledt volna ilyen társaságban, azt egyáltalában nem mondhatom, csak máskép volt valami hasznom benne.

Először is ugy, hogy ilyen trécselési estére mindig valami munkát is vittem magammal, és mialatt a legtöbb vendég csakis hogy ép a kezében tartotta, én valósággal dolgoztam is rajta. Rendesen valami kötést vittem oda magammal, a mit akár milyen beszélgetés közt és akár milyen világosságban lehet folytatni, a finomabb kézi munkán (hogyha egyáltalában ilyesmibe kezdtem), inkább otthonn dolgoztam magamban. És volt eset, hogy egy egész gyerekharisnyát kötöttem meg egy-egy ilyen este.

Azután meg ugy tapasztaltam, hogy nincs az az ismerősünk, a melyiktől nem tanulhatnánk valamit. Csak azt kell kitudnunk, miben erős, mert egy valamelyes kedvencz foglalatossága mindegyiknek van. Azt kitudni pedig nem nagy mesterség, könnyü volt rá vezetnem a beszélgetést az ő kedvencz tárgyára, erről aztán a jó lélek tűzzel-lélekkel órákig is el tudott beszélni, egyik a konyháról, másik a majorságról, harmadik a betegápolásról, negyedik a gyerek táplálásáról, és mindeniktől lehetett valamit tanulnom; ritka eset volt tehát, hogy egy-egy ilyen este épen minden haszon nélkül mult volna el számomra, és akkor mindjárt nem volt unalmas az ilyen társaság.

Legjobban pedig ugy gazdálkodunk az idővel, ha a mit ma végezhetünk, soha holnapra nem hagyjuk. Valahányszor készen vagyok valamely munkával, mindig azt kérdem magamban: Már most mi is a legsürgősebb teendő a következő órára, vagy a következő napra? és a mi legsürgősebb, azt veszem elő. És ha nem jut eszembe olyas, a mire a következő órában, vagy a következő napon lesz szükségem, akkor még előbbre megyek gondolatomban, és azt kérdem magamtól: Mi károm lehet benne, ha már ma csinálom meg, a mire egy hét, vagy akár egy hónap mulva szükségem lesz?

Igaz, nem lehet mindenben előre dolgozni, de a miben lehet, sokat nyerünk vele időben. Az én gyermekeim téli ruhája mindig őszszel volt már rendben; mikor uj világpolgárt vártam, négy héttel előbb már az utolsó szalagcsáig mindennel készen vártam; karácsoni munkáimmal mindig legalább egy héttel előbb voltam rendben; mikor másnap reggel a cselédet a piaczra kellett küldenem, előtte való este mind föl volt már irva, a mit hozatni kellett.

Mikor egyszer bele szoktunk, könnyen is megy az ilyen előre való munka; és akkor a meggazdálkodott idő mellett az a hasznunk is van benne, hogy tulajdonképen soha sincsen sürgős dolgunk. A vendégnek sincsen akkor az a nyomasztó érzése, hogy alkalmatlan időben jött. Azután meg az a jó is van benne, hogy mindent szép csendben és egész helyesen végzünk, mégis marad még a véletlenül közbe jött munkára is idő. Bizony, mondom, ebben az előre való munkában van az a nagy boszorkaság, hogy mindent elvégzünk, és mindenre rá érünk.

Kivétel természetesen mindenben van. Néha reszkető félelemmel látom, hogy az órán a mutató egyre halad, és nekem nyugodtan kell végig hallgatnom valami többé-kevésbbé érdekes történetet, valami többé-kevésbbé érdekes látogató ajkairól. Az bizony megesik, de se baj! Inkább egy kis áldozat, mintsem hogy azt mondjam: „Most nem érek rá!“

És most még csak egy szót, mert ez is a dologra tartozik.

Nem egyszer hallottam már jó nők szájából, szomoruan panaszkodva, hogy nem tudnak ugy a gyermekeiknek élni, mint szeretnék. Az egyiknek kicsi gyermeke van a keblén, a másiknak beteges férje veszi el az idejét, amannak meg a nagy háztartás, vagy a nagy erőtlenség, vagy a sok toldozás-foldozás, mert sokan vannak és idegen segitség nélkül tartja rendben a felvenni valót.

De mondok én ezeknek a derék, jó anyáknak valamit, a mi jól esik a szivüknek.

Nem annyira szóval és oktatással, mint inkább a saját példaadásunkkal neveljük a gyermekeket. Nincs elveszve az az idő, ha nem velük és körülöttük töltjük is, csak henyéléssel, könnyelműséggel és mulatsággal ne vesztegessük. Az az anya, a melyik haszontalan hivalkodásban, vigadozással, vagy fej- és szivbolondító regények mellett fecsérli el a munka idejét, az, igaz, tehet magának szemrehányást, keserűt, de nem az olyan, a melyiket egyéb kötelesség vonják el a gyermekektől; és ne is aggódjék rajta, azért jól lesznek nevelve az ő gyermekei. A kötelességek hű teljesitése, a békességes tűrés, a szeretetteljes önmegadás, a jó szivvel hozott áldozat, nevelés az, foganatosabb minden szónál. Neveljük mi drága gyermekeinket, nem csak akkor, mikor tanulunk, játszunk, sétálunk velük, vagy mesélünk nekik; és nem csak akkor, mikor hibáikért megrójuk, roszaságukért megbüntetjük; hanem akkor is, és akkor talán még inkább, mikor kicsi testvérüket táplálják, beteges atyjukat ápoljuk, ügyes, serény kézzel ruhájukat igazitjuk, vagy a tűzhely körül sülünk-fölünk értük.

Tudok egy anyát, évekig feküdt betegen, ágyhoz szegezve, iszonyu volt, a mit szenvedett. Nem láthatott tehát a gyermekek után, a kik pedig szép számmal voltak neki, azért egytől-egyig példásan voltak nevelve. Nem láthatott utánuk, de az az angyali nyugodtság, az a megváltói béketűrés, a melylyel elviselte szenvedéseit, ez volt a gyermekek nevelő iskolája. Melyiknek közülök lett volna az a szive, hogy bár csak egy kis helytelenséggel is szomoruságára legyen a legjobb anyának! Melyikök közülök ne ügyekezett volna mindenképen, hogy némi kis örömöt szerezzen neki, az ő nagy szenvedései mellett az ő soha el nem boruló szelid vidámságát látván.

Fenségesen jól eső az a tudat az anya szivében, hogy életének minden percze az ő gyermekeinek van szentelve, és ugy is van az, ha igazán értük dolgozunk, értük élünk.

Egy öreg anya mondókái.

Heti tárcza.

Aprilhó 2-dikán.

(A régi rejtély.)

A régi rejtély, vagy is az élet megoldásával, kedves Nagysád, hijába foglalkoznánk. Ugy járnánk vele, mint a lapok számrejtvényeivel. Száz meg száz gyöngéd kezecske illegeti össze, és tagolja szét a rejtélyes mondatot, s mikor végre — hosszu munka, és fáradság után — leirhattuk érteményét, kaptunk egy igazságot, mely nagyon kis darab élet-rejtélyt fejt meg! A többi marad örök-talánynak, millió meg millió rejtvény-fejtő mulatságára.

Oh élet, élet régi rejtély,
Mely magmaradtál uj talánynak!

Szegény, szegény Béla, ifju, vagy még, inkább gyermek, és költő is mellé, ki ama sorokat megirtad! Régen, régen, s épen szép május havának elsején feküdtél le zöld hant alá, ingó bokrok árnyába; lelkeddel igen nagy magasságról tekinted immár végig az élet hangyabolyának sürgését . . . talán előtted nem rejtély már az, a mit élő nem fejthet meg soha. Minő rejtélyt is hagytál te hátra? „Virág, mely május elsején hervadt el . . .“ Ezt irhattuk fel sirod fájára; a ki alatta fekszik, s a ki a betűket olvassa . . . egyaránt érti, érzi e szók titokzatát.

* * *

Igaza volt Andrássy Bélának. Régi rejtély, s megmarad uj talánynak. Az ember pedig ne keresse azt, a mit — Schillerként — égi hatalom kegyesen eltakart szemeink előtt. A ki szeret, szeressen, — a ki munkás, dolgozzék, — a ki beteg, gyógyuljon, vagy legyen por, hamuvá, de ne kérdezgesse mi az élet, mért az élet, s hová lesz az élet! Nagy darab kérdés az, olyan nagy, mint a gömbölyű mindenség; gömbölyű az, s igy egyszerre minden oldalról ki szemlélhetné meg?

* * *

A férfi a rejtélyek rejtélyének a nőt nevezi, a nő a férfit; pedig az igazi, tiszta szerelem nyelvén oly könnyen megérthetnék egymást!

Maga-magát senki sem igyekszik megfejteni, pedig — régi keletü görög bölcsesség szerint — ez nem utolsó feladat lenne. Valóságos számrejtvény az ember!

Sokkal könnyebb munka mások jelleméről alkotni tiszta fogalmat, bár az emberek ez előnyükkel se mindig élnek. Kártyáznak, sakkoznak egymással, váltókat cserélnek ki, tanulják egymás gyapját, buzáját . . . s tudj' Isten mit nem tesznek, s nem jut eszökbe kinyitni azt a hét pecséttel lezárt levelet, mely minden ember jellemének belsejében fekszik. Ügyes ember ujjai alatt mind a hét pecsét lepattan.

* * *

Olvasónőinket arra kérjük fel, tekintsenek körül saját ismerőseik közt. Valamint csak 10—13 féle arcz-kifejezést találnak az emberek közt, ugy lehet biztosra vennünk, hogy nincs jellem, melynek párja, hasonlója ne lenne meg bárki ismerősei között is. Ha X. ismer ily jellemet, bizonyosan talál hasonlót a maga ismerősei között Y. is. Innét van, hogy valamely iró, ha könyvében ügyesen talál el egy az életből vett alakot, népszerűvé lesz, s száz meg száz ember fogja rá ismerősei közül valakire: ime, el van találva abban a könyvben!

Nem rég tettem le egy kitűnő könyvet. Gogol, a nagy orosz iró „A revisor“ czimü vigjátékát. Revisor oly hivatalnok Oroszországban, a ki városról városra jár, s jelentést tesz a hivatalnokok vissza-éléseiről. Ily revisort vártak valami orosz kis városba, s ennek véltek egy fővárosi kalandort. A hivatalnokok ezt az urat sorba vesztegették meg, s nem volt közöttük egy alak, a ki ne emlékeztetett volna valakire. Ime, ezt a vigjátékot leforditották franczia, angol, német, olasz, magyar s tudj' Isten miféle nyelvre, s mind e nemzeteknél bizonyára sokan ismertek rá az idegen, orosz iró alakjaiban a magok emberére. De hát hogy is ne gondoltam volna én például az én öreg tanáromra, mikor a revisorhoz belép a kis Bobcsinszki Ivánovics Péter, 25 rubelt nyom a markába, s mindezért nem kiván mást az ál-revisortól, minthogy, ha egyszer a czár elé lép, jelentse ki, hogy „él Oroszország egy kis városában egy ember, a kinek neve Bobcsinszky Ivánovics Péter!“ És ne is mondjon semmi mást, csak annyit, hogy „él Oroszország egy kis városában egy ember, a kinek neve Bobcsinszky Ivánovics Péter!“

* * *

Nem szólunk a gazemberek typusáról; ezek mindenhol egyformák. Változatosabb a jó emberek faja, s a közönyösöké.

Ha nyájas olvasónőinknek van egy 23 éves fivére, az mindenesetre alig várja a 24-diket, teljes-koruságának évét. Ez typikus vonás, melyet fel lehet használni bármely vigjátékban. A 24-dik évvel mindenféle jogokat szokás elérni; egy fajta 25 éves ember megelégszik azzal, hogy a jogokról való lemondás fölényével hat, más fajta 23 éves ember már is érezteti a középen álló, 24-dik év jogait.

Vannak ritkább alakok is. Ismerek én egyet, a kit ezennel leirok. Ha nem volna elég anyagom egész tárczához, akkor a boriték kérdései és feleletei között intéztem volna kérdést; ott, a hol „egy barna“ a chocolade crême titkait, „egy szőke“ a máj-folt ellen-szereit kutatja, kérdeztem volna: „ime, itt egy kép, ki látta mását?“

Ez egy önmagával küzködő jellem.

Alapjában jó, nemes, de oly körben nőtt fel, mely ezeket a lágy sziveket nem kedveli, s az érdek és kapzsiság egyhanguságát ünnepeli. Ha jót tesz, ugyanekkor balgának nevezi magát is e miatt. A hajlamok sziveinkbe oltattak, s érvényt szereznek a rideg élet-bölcsesség parancsa ellenére is. Ez a rideg élet-bölcsesség azonban gyakran győz, s ilyenkor az agyonütött jó ösztön erős szemrehányásokra fakad, s a folytonos belső harcz aztán valóságos babyloni zavart eredményez e jó hajlamokkal, de rosz bölcsészettel kibélelt szivben. Néha igazságtalan, sőt bűnös

cselekmények következnek, s elvégre is annyira megy a felbillent egyensuly, hogy emberünk örömest czáfolja meg a lelkében fel-felszólaló jót, s ha valamit tesz, s mindent ennek mintegy ellenére tesz. Jó és rosz emberek vannak környezetében: ama belső tanácskozás ez utóbbiak, s rideg, de látszólag igen gyakorlati czéljai javára dönt. A jóindulat nagy zsarnok! utoljára is hatalmába kerithetné testünket, lelkünket . . . önállótlanná tesz, s igy a ridegebb érzelmeket megmentő segitségünknek tekintjük . . . önmagunk ellen!

Ez az én emberem. Van-e párja az életben? van-e másolata könyvekben? Választ kérek . . . jutalmul ajánlom fel Reviczky Gyulának a Rudnyánszky Gyula kiadásában megjelenendő költeményeit, — Benedek Aladár — Fedor — sajtó alatt levő legujabb „életbölcseleti regényét", — s a Prém József ur bölcsészeti és műtörténeti tárczáit. Tessék válogatni!

* * *

Csöndes kis kávéházba járok. Egyik magános szögletében futom át a lapokat, s nézem a világot. Itt se vagyok tanulmány-fők nélkül; az élet mindenütt és mindenkor érdekes.

Ah! amott van a kis kapitány, a ki nekem rendesen köszön, pedig nem is ismerem. Látom az arczán, hogy valamit mondani akar. Közlékeny ember lehet, beszélgessünk vele egy kicsit.

Beszélgetünk.

Szemlátomást igyekszik a társalgást a katonai szigor kérdésére vezetni. Kárhoztatja erősen. Mi már tudunk annyit, hogy a katonai szigort ez egyszer védenünk kell; azért, mert meglehet, hogy emberünk zugolódásának körülbelül az a titkos jelentősége van: „A katonai szigor elviselhetlen, s é n még is birom, s megfelelek követelményeinek!" Eljárásom ugy látszik jól esik, de csakhamar kitűnik, hogy a társalgásnak más oka is van; nem a puszta kiváncsiság. Arról kezd beszélni, hogy van neki a börtönben egy kedves katona-rokona. Jó, de könnyelmű gyerek; váltót hamisitott, becsukták, pedig ő beváltotta a váltót, s meg is semmisitette. „Hát mért itélik mégis el?" kérdi emberünk, „s mit tegyek azzal az emberrel", — folytatja tovább „é n a kire rá volt bizva?" Aha! tehát ez az ember lelkiismeret furdalásokat érez, s szeretné magával elhitetni, hogy jól cselekszik, ha magára hagyja a vétkest. Meglehet, hogy az elitélt tőle kért pénzt, mielőtt váltót hamisitott, s most, miután megmenthette volna, nem mer felette tiszt és biró létére itélni.

Igy tapogatództam s tanulmányoztam emberemet, mig végre megtalálom jellemének kulcsát. „Uram", — ugymond, — „én tiszt vagyok és nemes ember. Szégyent nem tűrök. Itt van egy m é r e g palaczk; ezt fogom az elitélt börtönébe vetni, s igy megtettem iránta való kötelességemet. Elitéltem, és megmentettem egyszerre . . ."

Ezzel fölkelt és távozott. Tehát rajongó volt, s nemesi előitéletek rabja, a ki kedvenczét halálra itéli egy kihágás miatt. Szegény elitélt! Hátha arra gondol e perczben, hogy a kiállott büntetés után becsületes, munkás emberré lehet . . . Nem ugy! e g y társadalmi nézlet, s e g y jellem nyomása alatt az ő nézletének, s az ő életének meg kell törni.

Soká néztem a távozó után, s pár nap mulva meghatva olvastam a lapokban egy öngyilkos katonáról, ki ez által kivánt menekülni a kiérdemlett büntetés alól. Mérget vett be, de nem tudják, hol keritette. G á s p á r I m r e.

A s z e g é n y s z e g e d i v i z k á r o s u l t a k r é s z é r e u j a b b a n a d a k o z t a k:

Fehér Buday Anna (Kécsa) . . .	— frt 50 kr.
Rikly Mihályné (Lázi)	— „ 60 „
Ehhez a mult heti	43 frt 60 kr.
Teszen összesen .	44 frt 70 krt.

Adakozzunk!

Világ folyása.

(S z e g e d — **Kossuth Lajos** és Szeged. — A kőváros. — Oroszország és a nihilisták. — Áldozatok. — A berlini szerződés. — Ghyczy Kálmán.

Soká, mig igen soká marad állandó rovatunk Szeged városának szerencsétlensége. K o s s u t h L a j o s közelebb levelet irt e nagy nemzet-csapás dolgában, s kis vagyonkájából 350 frankot áldozott a nyomor enyhitésére. Illő is, hogy a „l e g e l s ő magyar ember", a király részvétéhez járuljon a l e g n a g y o b b magyar emberé. Nagyon jól irja levele kezdetén:

„Tekintsétek meg, és lássátok, ha vagyon-e oly bánat, mint az én bánatom."

„A próféta siralmának e szivreható felkiáltása hangzik a hazához, hangzik az emberiséghez, Szegednek és sorsa osztályosainak leirhatlan pusztulásából.

Pompeji eltemetése óta alig tud a történelem egynél több ily mérvű pusztulásról.

„Bizony-bizony nincsen olyan bánat, mint az elpusztult Szeged elszórt népének bánata." S a csapásról helyesen irja tovább: „Szeged habsirja felett a jelen szenvedéseinek keresztje mellett, a jövendőnek nagy kérdőjele is emelkedik.

E kérdőjelre nemzetünk már adott feleletet, midőn a szegedi katasztrófa hirére nyomban egyhangulag kitört ajkairól a kiáltás: „Szegednek élni kell! Szegednek nem szabad — elveszni!"

E kiáltással a magyar nemzet Isten és világ előtt fogadást tőn, hogy uj, szebb életre fogja Szegedet kiszólitani hullámsirjából; miként az irás szerint Lázárt kiszólitá koporsójából az, a ki mondá: „Én vagyok a feltámadás és az élet."

És ama kérdőjelre hasonló választ adott a szerencsétlenség terjedelme felől személyes meggyőződést szerezni sietett uralkodó is: a mint könnyező szemekkel széttekintett az iszonyu pusztulás romokkal tömött ársikján.

A mi szivből jő, az szivre hat. Én, ki nem hódolok önök királya hatalmának, s ki a biborfényt indifferens látványnak tartom, a tisztelet adójaval hajlok meg azon látvány előtt, midőn királyi szemben az emberi részvét könnye ragyog.

Legyen e könny Szeged feltámadásának forrása egy szebb életre; és az engesztelődésnek egy fénysugarává lehet a multak emlékének sötétsége felé."

A külföld, és a bánatos nemzet még mindig ontja a jótékonyság bőség-szaruját, — Szegeden a nép, s a kormány hozzáláttak a viz lecsapolásához, s igy — Isten segitségével — nem sokára hozzá láthatnak a város felépitéséhez is. Caesar büszkén mondta Rómáról . . . vályog-várost találtam, kővárost épitettem!

*

Es Oroszországban uralkodik a rémület. Sasulics Vera csak nemrég nyerte el egy Corday Sarolta martyriumát. Mezencseff rendőr-minisztert Pétervár nyilvános utczáján leszurták, Kharkow kormányzóját golyó találja, legujabban pedig Mezencseff utódja, Drentelen tábornokra lőttek, de nem találták. Pétervár, Moszka, Kiew szinhelye a legrettenetesebb dolgoknak.

Oroszország éhezik, s nem birja lánczait. Kenyeret kér és szabadságot, s a ki óhajában gátolja, az meghal halálnak halálával. A megölt hullája mellett ily tartalmu iratot találnak: „Áruló, kém, elitélve s büntetve általunk, orosz szoczialista-forradalmárok által. Halál a Judásnak, az árulóknak!“

Drentelen tábornok merénylője körülbelől 22—24 éves nyulánk fiatal ember; nem valami elegáns. Egy darabig Drentelen kocsija után lovagolt, aztán mellette ügetett, s ekkor lőtt be kétszer a kocsiba, mire vágtatni kezdett. Mikor a ló megbotlott, ő egy fuvaros szánba ugrott s azzal tova hajtatott. Drentelent rettenthetlen embernek ösmerik, s azért tudtára adták, hogy helyette szép, ártatlan leányán fognak boszzut állani. Szegény gyermek! elvész a zsarnokságért, ugy, a mint a nép gyermekei vesznek el . . . a szabadságért!

*

Nálunk a berlini szerződést az ország törvényei közé iktatták. Ghyczy Kálmán, a képviselőház elnöke, ki elnöke volt 1861-ben is, később pénzügyminiszter, leköszönt. Helyére a kormánypárt Szlávi József volt miniszterelnököt választotta meg.

Hazánk.

Lapunk e számával a ***78-dik évnegyedi folyamot*** *kezdjük meg. Ajánljuk a „Családi Kör“-t t. olvasóink szives pártfogásába. Ez évnegyed sem fog mögötte maradni a lefolytnak.*

*** (*Udvari hirek.*) A királyné hir szerint nem jő Szegedre. — Koburg Ágost herczeg estélyt adott Bécsben. — A jubileumra az uralkodó ház tagjai drága kövekből diadémot s bokrétákat adnak át a királynőnek. — Gödling mellett udvari szarvas-vadászat volt.

*** (*Adakozások.*) Bonnaz veszprémi püspök 80, mond nyolczvanezer forinton nagyszerű árvaházat épittet Veszprémben. — Ráth György királyi táblai tanácselnök 5000 forintot adott a műcsarnoknak hazai festők dijazására.

*** (*Szegedért!*) Szeged nyomorát a havas, hideg idő is nagyon fokozza; a fabódékban fázik a nép s a városban maradt hétezer emberből is sok készül elvándorolni, látva hogy a viz alig apad. Közelebb ott volt Szende Béla is, ki igy szólt az evezőnek: „Menjünk vissza, nem tudom nézni. Borzasztóbb ez, mint a mit szemtanuk és hirlapok beszéltek!“ — Vidék és főváros szép tettekben érdeklődik Szeged s környéke iránt. A fővárosban művészet és jótékonyság karöltve működnek. — A vigadóban e hó 6. és 7-dikén este a bécsi Strauss Ede 48 tagu zenekara fog sétahangversenyeket tartani. — Husvét vasárnapján (13-dikán) száz népzenész: a Berkes Lajos, Rácz Pál, Bunkó, Balázs Kálmán, Kecskeméti és Patikárus bandái, Thaisz főkapitány felhivására, játszanak a vigadóban. — A „Fáczán“-ban sikeres volt a tiszai vasut tisztviselőinek hangversenye; Kassayné Jászai Mari asszony is szavalt. — A vörös kereszt ötezer forintot gyűjtött a templomokban. — A vigadó kis termében e hó 3-dikán volt hangverseny. — A képviselőházban 22,527 frt 75 kr gyült be. — Az angol klubb hangversenyt adott e hó 4-dikén; Helvey Laura kisasszony angol dalokat énekelt. — Vidéken: Román Miron román érsek körlevélben kér adakozásokat. — Veszprémben mult hó 24-dikén volt hangverseny; a hölgyek közül Neszmélyi Antalné, Anyos Lászlóné és Ambrus Lajosné urnők, továbbá Biró Margit, Krausz Francziska, Szentirmay Gizella és Irma kisasszonyok arattak tetszést. — Zsombolyán Csekonics-Cziráky Constance grófné betegápolóházat rendezett be. — Ó-Kanizsán 649 menekült van. — Jászberényben mult hó 29-dikén jótékony czélu előadás volt. — Kaposvárt hangverseny, melyen Kisfaludy Atala felolvasott. — Déván mult hó 23-dikán közvacsora, élén Barcsay Lászlóné, született báró Bruckenthal Antónia asszonynyal. — Belényesen műkedvelői szini előadás. — Szombathelyen az „olvasó-kör“ mult hó 24-dikén hangversenyt rendezett. — Székesfehérvártt az urhölgyek közvacsorát rendeztek, melynek főérdeme a Hollán Ernőné urhölgyé.

*** (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Császár Emma kisasszony és Tury Ferencz, Baján. — Krausz-Meyer Róza kisasszony (Budapest) és Gelsei Gutmann Henrik (Nagy-Kanizsa). — Összekeltek: Környei Vilma kisasszony (Környei főkapitány leánya) és Szőke István honvéd főorvos, Debreczenben. — Kralovánszky Anna kisasszony és Ráth Rezső huszár hadnagy, Nyiregyházán. — Ráth György királyi táblai tanácselnök és Melsiczky Gizella kisasszony, Budapesten.

*** (*Elhunytak.*) Vertán Endre földbirtokos, 1861-ben országgyülési képviselő, Kunágotán. — Návay Tamás, Csanádmegye főispánja, 66 éves. — Gönczy Ilona, (Gönczy Pál miniszteri tanácsos leánya) 17 éves, Budapesten. — Rezutsek Antal, a zirz-cistercita rend apátja, 81 éves. — Báró Sztojka Béláné, Váradi Gábor országgyülési alelnök leánya, 23 éves, M.-Szigeten. — Sztrakoniczky Vazul, volt honvéd alezredes, Beszterczebányán. Béke hamvaikra!

*** (*Rövid hirek.*) Gyilkosságok tartják izgalomban a fővárost; Mártonfalvai Izidor ügyvédet saját szolgája ölte meg, Bretka István pedig féltékenységből nejét, s aztán maga magát szurta le. — Egy magyar főuricsaládot párisi nevelőnőt fogadott, ki azonban nem jött el, mert bátyja, a franczia köztársaság elnökévé kinevezett Grévy ur háztartását fogja vezetni. — Az iróai és művészeti kör szegedi hangversenye 6491 frtot jövedelmezett.

Külföld.

*** (*Szegedért!*) Egyik külföldön élő tudósunk, Podhorszky Lajos Párisban czikkeket ir arról, hogy Szeged a kelták által alapitott Szege-Dunum helyén áll s igy a franczia ok ott most a saját őseik utódait segitik. S a párisiak rokonszenvet csakugyan tanusitanak Szeged, vagy Szege-Dunum iránt. Delibes, Saint-Saëns, Guiraud és Massanet hangversenyüket „a magyarok által szivesen fogadott franczia szerzők“-ének nevezik el. A gróf Beust által rendezett hangverseny is páratlanul sikerült. A közreműködők voltak: Huber Jenő, Aggházi Károly, Bertha Sándor,

Krausz Gabriella (bécsi nő, fekete-sárga szinekben, Beust két dalát énekelte), — Escudierné Kastner Róza, Halt kisasszony, Got, (a Th. Franc. hires énekese), — Bianchi kisasszony, Nadand kisasszony. Közönség fényes, bevétel mind két este 15—15 ezer frank. — A római hangversenyt Donadio Bianca kisasszony rendezi, s részt vesznek benne Singer Terezina, Trebelli és Colonna urnők is, tehát négy világhirű művésznő. — A londoni kristály-palotában báró Orczy Bódog egy dalművét mutatja be e czélra a hires Mann-zenekar. — A szentpétervári hangversenyben játszik Menter Zsófia kisasszony is.

⁂ (*Rövid hirek.*) Zubovics Fedor Bécsben van betegen. — A megkegyelmezett Passamentet Elba szigetére szállitották. — Blummer Miklós, Budapest volt orosz fökonzula, meghalt Genfben.

Irodalom és művészet.

(Zenészeti levél.)

Fővárosunk zenészeti idénye évről-évre gazdagabb, változatozabb. Ez év zenei tetőpontját képezte a Liszt, Jókai és Jókainé nevei által vonzóvá tett szegedi hangverseny, melyet a rendező irodalmi és művészi kör még egy Odry és Mihalovics Ödön nevével értékesbbitett, s könnyen tehetett volna oly nagyszerűvé, a minővel bármely világváros se mindig dicsekhetik. Csupa elsőrendű erő, még egy Soldosné, gróf Zichy Géza, Erkel Ferencz stb. közreműködése kellett volna, s az ember igazán nem tudja, hogy mért nem tettek igy a rendezők? — Áttérve a többi zenei-eseményre, első helyen emlékezünk meg a flórenczieknek vonós-négyesének előadásairól. A régi szabatos, tiszta, költői előadás. Mult pénteken Haydn D-dur, Beethoven Cis-moll, Brahms A-moll négyesét mutatták be; Liszt, s nagy közönség hallgatták őket a zenekedvelők termében. Hétfőn Mozart B-durja, legszebb négyese s Beethoven B-dur négyese, ebben a mesteri presto, s lágy cavatina ragadott el mindenkit; Beliczay Gyula (zeneszerző s főmérnök) G-moll négyese, izléses, egyszerű stylű quartettjének kivált adagioja kapott meg; Becker Liszt kérésére e számot ismételte is. — Az egyetemi dalegyesület április 1-sején tartott hangversenyén Márkus Emilia kisasszony szépen szavalta Arany J. „A lantos“ czimű elégiáját, Almásy Miklós sok taps között, nagy technikával játszta, s aztán ismételte Schubert „Impromptu“-jét; a Hungaria termét diszes közönség töltötte meg. — Térszükében csak megemlithetjük a zene-kedvelők aprilis 5-diki bangversenyét, ugyanez nap volt, s sikerült a budai zeneakadémiáé. — Közeledik a nagy-hét, s a bánat zenéje is felzeng a templomokban. De a világi zenének is nagy napja lesz; ha a templomokban minden dal passio-dal, más, jobb értelemben lesz passio hallani a bécsi nagy zenekar nagy hangversenyeit. 9. és 10-kén tartatnak meg a vigadó nagy termében, s Richter János fogja vezetni. Lesz alkalmunk összehasonlitani Richter Jánost és egykori taniványát, az igyekező Erkel Sándort, Nagyné Benza Ida aszszonyt, s a szintén közreműködő ... Lucca Paulina aszszonyt. Ohajtjuk, hogy az összehasonlitás, — melytől több lapban látszottak szepegni, — ne váljék kárára sem a budapesti philharmonikusoknak, sem a nőképző-egylet pénztárának, melynek javára jött létre e hangverseny is. r. e.

⁂ (*A magyar tudomáyos akadémia*) „Karácsonyi“ díját az idén sem adták ki; legjobb volt a beküldöttek közül a „Catilina“ czimű, melynek szerzője egy alig 20 éves ifju: Kövesdi Béla. — Budán lakik s miniszteri tisztviselő.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, márczius 29. Jeannette menyegzője. — Sylvia, Diana nymphája. — Vasárnap, márczius 30. A vén bakancsos és fia a huszár. — Hétfő, márczius 31. Rosenkranz és Güldenstern. — Kedd, április 1. A király mondta. — Szerda, április 2. Magdolna. — Csütörtök, április 3. Romeo és Julia. — Péntek, április 4. Az ál-jó emberek.

Várszinház. Szombat, márczius 29. Rosenkranz és Güldenstern. — Vasárnap, márczius 30. Mártha, vagy a richmondi vásár.

Népszinház. Szombat, vasárnap, márczius 29—30. Kamargo. — Hétfő, márczius 31. Ripacsos Pista oolmánya. — Kedd, szerda, április 1—2. Kamargo. — Csütörtök, április 3. Lumpaczius és a három jó madár. — Péntek, április 4. Kósza Jutka.

⁂ (*Szinházi vegyesek.*) Rotter Irma kisasszony „Sylviában“ lépett fel utólszor; önnálló szerepekben nem fogják pótolhatni. — Jókai Mór „Hős Pálffyját“ vidéken csak a szegediek javára adhatják elő. — A népszinház karszemélyzete önművelő egyletet alakitanak. Fellépnek, s ez, miután többnyire vidéki társulathoz szegődnek, jó gyakorlat; de tény is, hogy a két fővárosi szinház jobb erői mind a karból emelkedtek ki. — Gerőffyné először virágvasárnapján lép fel egy „Zengő angyalok“ czimű bécsi látványosságban.

* * *

Elsőd előadások.

I.

(Népszinház: „Camargo“, operette 3 felvonásban, szövegét irták Leterrier és Vanloo, zenéjét Lecocq. Először adatott márczius 28-dikán.)

„Soldosné ...“ népszinmű, azaz hogy ezuttal operette 3 felvonásban. Nem, nem ... ne legyünk igazságtalanok! Camargo ugyan nem tetszenék annyira Soldosné nélkül, mint a hogy most tetszik, de egyrészt sokkal jobb annál a sok szinpadi penész-virágnál, melyeket csupán e kedves művésznő egy-két népdala tart felszinen, másrészt tény, hogy Soldosné csak bájban és kellemben hasonlitható Camargohoz, s nekünk nem lenne szabad oly hamisnak hinnünk.

Camargo kisasszony, kihez Voltaire irt madrigalt, kit lefestett Lancret, s ki ezernyi novella alakja, ballerina, s a mi a látcsöves urak előtt még kedvesebbé teendi ... ő találta fel a kurta táncz-szoknyát.

Először is a párisi nagy opera ballet-csarnokában találjuk; ép most várja epedve egész sereg főur. Ott van Mandrin, a hirhedt rablókapitány, de álruhában és álnév alatt. Ő látta tánczolni Camargot, s megirta neki, hogy el fogja rabolni. Camargo vidáman dalol, s elmondja, mily levelet kapott. Pontcalé marquis, a rendőrfőnök barátja, megnyugtatja, hogy megvédi őt a rablótól. Mandrin hallja ezt s nevet rajta; de egy előbbi csinyével majd pórul jár. Ugyanis nem rég Páris mellett egy kreol nőnél, a heves Donna Juananál tört be. Juana ezentul nyomában jár, s azt hiszi, hogy a rablót a becsület utjára téritheti; a csarnokban rá is ismer, de nem árulja el, sőt megmenti. Ugyanis rá ismer Camargon egy tőle elrabolt ékszerre. A művésznő ezt elpanaszolja, Pontcalé megmotoztat minden férfit, de Juana magához veszi az elrablott tárgyat. Eddig az első felvonás.

A másodikban a Mandrin tanyáját látjuk, egy ódon várat. A rablók, a kapitány parancsára elfogják a Lyonba utazó Camargot s hozzák a kastélyba, a hol tánczolnia kell. Megjő Pontcalé is, de őt magát fogják el a rabló helyett. Mandrin elmenekül, Camargo azonban boszut esküszik. — A harmadik felvonásban a hires Ramponaeu kocsmát látjuk. Mandrin titkos rendőr a Pontcalé szolgálatában, s megint a Camargo elrablásán töri a fejét, de fondorlata meghiusul, s csak a művésznő jó szive menti meg. Azt mondja neki: „Köttesse fel magát más által.“ Donna Juana is megnyugszik, mert rájön, hogy ama bizonyos éjjel kételyeit csak — álmodta.

Ennyi a nem épen leleményes, s a Kornevillei harangokéhoz alig hasonlitható mese, melyet azonban néhány tréfás fordulat, s pikáns részlet élénkit. A zene pedig valóban kedves; a nyitányok dalamosak, a dalamok közül pedig egy-kettő népszerűvé válik; igen jó a pásztori balett.

Soldosné sok tekintetben tüntette ki magát. Számozzuk csak érdemeit! 1) A pásztori balettet kecscsel, jó kedvű mókával tánczolta. 2) Szép ruhái voltak. 3) Nagyszerűn vette ki magát a katuska főkötőjében. 4) A fehér parókájában épen igy. 5) A harmadik felvonás mókus-dalában a legkedvesebb mókus volt. Kapott is koszorut pántlikásat, nagyot.

A Ramponaeu-korcsma diszlete, — mondják — egykoru diszlet után készült, Lehmann festette; a jelmezek (Párisban rajzolta Callot) szintén csinosak voltak. És jó hogy csinosak voltak, mert a szereplőkön más megnézni való ez egyszer nem volt. Vidor (Mandrin) szépen énekel, de nem operette-szinész, — Solymossy (Pontcalé) a tréfákat jól csinálta, de elfeledte, hogy néhol finomnak is kellene lennie, — Jenei Anna (Juana) s kisebb szerepekben Tihanyi, Komáromi Mariska, Kápolnai, PárténYi stb. megelégedtek azzal, hogy ... Soldosné jól játszott. A PárténYi szerepét különben Tihanyinak osztottuk volna. Sch.

II.

(Nemzeti szinház: „Magdolna“, angol dráma 4 felvonásban, irta Vilkie Collins, forditotta Kárffy Titus. Először adatott márczius 28-dikán.)

Lagrange franczia falut ostromolják a németek; a franczia táborban két nő várja az ostrom kimenetelét. Merrick Mari, ki a sebesültek ápolásával foglalkozik és Roseberry Edith, ki Canadából megy Angolországba és csak kényszeritve van itt; az ostrom hevében menekülni akar, de az ajtóban golyótól találva összerogy és a franczia orvos holtnak jelenti ki. Jönnek a németek nagy puskaropogás és ágyudörgés közt; a tudós német orvos megállapitja, hogy a franczia orvos semmit sem tud, ő életre fogja hozni Edithet. Vele jön egy fiatal hirlaptudósitó is, Holmcroft Horace, kit Merrick Mari annyira meghódit, hogy azonnal felajánlja neki egy utlevél szerzését. Itt kezdődik a drámai bonyolitás; Merrick Mari egy a társadalomból kitaszitott nő; gyermekkorában egyszer lopással vádolták s e miatt javitó intézetbe került; azóta hiába igyekezett az emberi társadalomban helyet kapni. Most van alkalom s azt Horace, mintegy akaratán kivül, felhasználtatja vele az által, hogy utlevelébe Rosebery Edith nevét irja az előtte fekvő ajánlólevélből — aztán „az angol nő szabadon mehet“, — hallik az előőrsök kiáltása. A következő felvonásban már lady Roy Janet kastélyában van az ál Edith; mindnyájan szeretik a bálványozásig, különösen Horace, ki mint az ő vőlegénye áll előttünk. Boldogsága azonban nem zavartalan; árnyat vet reá a lady unokaöcscsének, Gray Julián lelkésznek megérkezése, kit ő a javitó intézetből ismer és ki nem is jön egyedül, hanem magával hozza a valódi Roseberry Edithet. A két nő találkozik és Marira anynyira hat a megcsalt Edith látása, hogy ájultan összeroskad. A néző már most azt hiszi, hogy itt kibonyolul a dráma, azonban ebben nagyon csalódik; a valódi Edithnek senki sem hisz; mindenki csalónak vagy őrültnek tartja; hogy megjelenése mért gyakorolt oly lesujtó hatást Marira, avval sem törődik. Edith azonban nem hátrál; ujra megjelenik a Roy kastélyban és Mari igéri is, hogy föl fogja deritni az igazságot; durvaságával azonban elrontja a dolgot, ugy, hogy Mariban fölébred a dacz, fölveszi álarczát és az összecsődülő házbeliek Edithet börtönbe akarják vitetni. Gray Julián, a kegyes prédikátor, a jó lelkű ember, bár tudja már a valóságot, megengedné ezt történni, és csak Mari akadályozza meg azon kijelentéssel, hogy mindent elmond. Később csakugyan értesülünk is erről, helyzetét azonban ez nem változtatja meg, a lady továbbra is csak ugy szereti, Horace helyett pedig, ki visszalép, kezével kárpótolja Gray Julián.

Ez a „Magdolna“ czimű dráma meséje, mely Vilkie Collins egyik regényéből van átdolgozva. Kenetes bőjti prédikáczió, egy csomó valószinűtlenség, mindennapi érdektelen küzdés — ezekből van összetákolva ez ugynevezett dráma. Okadatolja szinrehozatalát a bőjti időszerűség. Mi itt a drámai küzdés? Roseberry Edith el akarja foglalni lady Roy házában azt a helyet, melyet előle Merrick Mari jogtalanul elfoglalt; tehát küzd azért, hogy kenyere legyen, hogy megéljen, a mint hogy pénzzel is elégiti ki őt a lady. Nem drámának, de még jóra való novellának sem való tárgy, annyira kicsinyes, a köznapi élet aljából meritett küzködés. Ez az organikus hiba, mely megöli. De van még hibája ezenkivül is. Valami csodálatos az, hogy Merrick Mari, a „bűnbánó Magdolna“, bár összerezzen, bár elájul is — Horacenak, vagy a ladynak eszébe sem jut gyanakodni; megkérdezik: mi az, mi történt? Mari azt feleli rá: semmi — s azzal megnyugodnak. A Mari szerepe olyan, hogy minél jobban játszsza a színész, annál jobban feltűnnek fogyatkozásai. Kárffi Titus, ki oly dicséretes buzgalmat tanusit az angol darabok átültetésében, ezuttal is szép forditással igyekezett a darabot élvezetesebbé tenni. Sz—k J—s.

Tartalom.

Az álarczos bál vége, Brankovics Györgytől. — Hasztalan törekvés, Lauka Gusztávtól. — Egy szerencsétlen flótásról. — Dal a kenyérről, Gáspár Imrétől. — Az otthon, Major Bélától. — „Nem érek reá.“ — Heti tárcza. — Hazánk. — Külföld. — Irodalom és művészet. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Egy felső gallér és kézelő szabásmintája.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

14-dik szám. Aprilis 6-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JOTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár			R. katholikus és protestáns naptár	Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte	Nap-nyugta
							óra percz	óra percz
April	6	Vasárnap	E 6 Czel.	E 6 Irén	25 G 9 Gy. o. b.	13		5 30	6 36
	7	Hétfő	Ármin	Hegezipp	26 Gábor	14		5 29	6 37
	8	Kedd	Dénes	Appolonia	27 Matróna	15 Husvét ü.		5 27	6 38
	9	Szerda	Mária	Demeter	28 István	16 Husvét ü.	☽	5 25	6 39
	10	Csütörtök	Zöld csüt.	Zöld csüt.	29 Zöld csüt.	17		5 23	6 40
	11	Péntek	Nagypént.	Nagypént.	30 Nagypént.	18		5 21	6 42
	12	Szombat	Nagyszom.	Nagyszom.	31 Nagyszom.	19 Szabb.		5 20	6 43

☞ Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk. ☜

Divattudósitás.

A hideg, zord napok után, melyekkel még a mult hónap állandóan meglátogatott bennünket, egyszerre, átmenet nélkül, majdnem rohamosan tűntek elő a verőfényes, meleg tavaszi napok, és — nem meteorologiai szempontból fogunk erről csevegni — zavarba hozta az emberiség szebbik felét: mit is viseljen hirtelenében, mikor a meleg téli felöltő utáni átmeneti korszakra szánt finom posztó és bársony felöltők is tulmelegeknek bizonyultak be! Meglepetésükben egyik-másik delnő kivette régi nyugalmából az ő finom shálkendőjét, és megmutatta neki az uj törvényekre (divattörvényekre!) alapult világot, a világnak meg azt a finom szövésű, szineiben mindig élénk ruhadarabot, mely ugyan most nem dicsekedhetik a divatosság nimbuszával, de értékénél fogva mégis csak kitűnő darabja a ruhatárnak, a melynek bizonyára még feljövend napja, s melyet addig ápolni, tudniillik időnként szellőztetni, gondosan finom papirok közt összehajtogatva, jól elzárt helyen tartani kell. E rejtekből ugy láttuk, néhány gyöngéd érzelmű hölgy egy pár napra kiszabaditotta, bizván az ő „jobb sorsában".

Sok uj tavaszi ruha készül jelenleg. Két-háromféle szövetet is vesznek egy-egy ruhához, csak hogy minél tökéletesebb legyen az. Igy pl. a szoknya ha selyemből készül, a ránczos tünique cashemirból való, mig a derék eleje, vagyis mellénykéje damaszkból, himzett, vagy bársony virágu atlaczból. Az ujjak szintén selyemből valók, cashemir vagy bársonyos diszszel.

Az atlaczczal való diszités közkedveltségű. Általában olyan előszeretettel viseltetnek az atlacz szép fénye iránt, hogy még a nyári szövetek közt is nem egy olyan lesz, mely fényénél fogva selyemnek fog látszani. E fényes szöveteket aztán a puha, fénytelen cashemir mellé állitani, és ezekből izléssel állitani össze ruhákat, ez feladata a jó izlésnek, az igazi elegantiának. Láttunk már több tünique nélküli szoknyát, de azért nem mondhatjuk azokat egyszerűeknek, és szövetkimélésről sem dicsekedhetnek, mert annyi rajtuk a diszités, a ránczolat, hogy alig vehető észre, hogy ez mind csak az egy szoknyát boritja.

Legujabban észrevettük, hogy a ruhák alja nincs már olyan tulságosan hátrakötve mint eddig. Még nem dudorodnak ugyan fel, de hátul mégis csak kiszélesedtek, és kényelmesebbek, a mit sok hölgy köszönettel fogadott.

* * *

Mai mellékletünk egy felső gallér és kézelő szabásából áll. Az első számu szabás a gallér felét adja, mely készülhet finom csipkeszövetből, vagy egyes csipkebetétekből összeállitva, köröskörül egy széles csipkefodorral, vagy finom crêpelisseből valóból is, melyre aztán egy pár sor két ujjnyi széles plisséfodrot alkalmazunk. A kézelő természetesen ugyan olyannak készül, mint a felső gallér, mely elől egy szép csokorral lesz diszitve.

Számrejtvény.

B—zs B—i-től.

1. 8. 10. 11. Egy megyei püspök neve,
Ha „l" betűt tészsz középre.
10. 8 3. Hogy munkánk után élhessünk:
Épségére van szükségünk.
3. 11. 7. 9. 8. Egységéről hires országban ered e z,
S az éjszaki részén zuhatagot képez.
1. 5. 9. 5. Külföldön is szeretik már belőle a „magyar"-t
4. 8. 7. Figyelni éppen nem lehet, ha ez sokáig tart.
9. 2. 11. 6. 1. 8. Kettős tava másik világrésznek;
Tápot is nyujt egy folyam medrének.
7. 8. 9. 10. 8. Királyné neve — de itt magyarul —
Ki férjét megfojtatta álnokul!
6. 2. 1. 4. 8. Frankhonnak gyönyörű vidékén egy város;
Éghajlata télen, nyarunkkal arányos.
1—11. Paedagogus hölgyeink közt
Öt méltán illeti: babér.
Egész ország dicsérete
Nemes lelkével föl nem ér!
Nemünknek büszkeségére:
Isten sokáig éltesse!

Megfejtési határidő: április hó 30-dika.

A f. é. 10-dik számban közlött számrejtvény értelme:

Többet észszel, mint erővel.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Moesz Gézáné, Pfeiffer Luiza, Főcze Mariska, Báthori Sigray Istvánné, Jánossy Lajosné, Ujfalussy Károlyné, Nemes P. Ida, Gallé Natália és Gizella, Szoboszlay Gyuláné, Szőke Katalin, Haintz Mari, Janisch Aladárné, Sánta Mari, Thanhoffer Mariska, Riszner Ludmilla, Bibzay Janka, Delhányi Mari, Tamás Ida, Jelenffy Józsefné, Plecheisz Fanny, Kalmár Terka, Imrek Ilona, Láng Malvin, Nemes Jolán, Szikszay Mariska, Dús Tekla, Máar Lászlóné, N. Judit és Emerentia, Dányi Juliska, Szabó Éva, Ambrus Etelka, Károlyi Jolán, Tóth Józsefné, Fekete Luiza, Buday Ida, Mártonffy Gizella, Egry Teréz, Turay Katika, Váry Piroska, Szányi Károlyné, Kún Ágnes, Lassu Mina és Aranka, Ujhelyi Panna, Marsó Erzsébet, Péchy Lina, Kemény Juliska, Vecsey Paula, Hanzsovits Miklósné, Szentmiklósy Irén, Pethő Ilma, Andrásy Irma, Nagy Szűcs Emilia, Fodor Veronika, Pénzes Mari, Fazekas Elvira, Wagensommer B. Amália, Fényes Klotild.

Megbizások tára.

Tapolczára K. Gy. urnőnek: Várom szives megrendelését.

V. Sellyére Z. I. urnőnek: A munka a 321-dik lapon végét éri. Igaz, feloldatlan kérdés is támad belőle, de e hézagot nagyon könnyen pótolhatja az olvasó phantasiája, a melyre ez hagyatott. A kivántat azonnal megküldtem.

Szászfára Sz. Gy. urnőnek: Pestről mindig pontosan el lett küldve.

Lőcsére Th. M. urhölgynek: Mangánlevélben értesitettem a kivánt tárgyról.

Szamosujvárra Sz. T. urnőnek: Minden esetre meg fogja kapni annak idején. Az első kedves levelére még most sem válaszolhatok. A megjelölt helyeken nem lehetett reájuk akadni, de tovább is fogom kutatni, hátha mégis lehetséges volna! Rajtam nem mulik.

Szegvárra E. S. urnőnek: Azonnal intézkedtem.

Csécsére Zs. urnőnek: A legszivesebben jártam el szép megbizásában.

F. Czéczére Sz. E. urhölgynek: Nem emlékezem már, honnan került ide e levél és név, a melyből 4—5 előfizető is van.

Lázira R. M. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Gyorokra H. L. urnak: Most már csak az előfizetési fölhivásban megjelöltek kaphatók. A csomag a postára van téve.

Sóovárra R. K. I. urnőnek: Kivánsága szerint megküldtem.

Boglárra B. A. urhölgynek: Vettem kedves sorait, de mennyire sajnálom, hogy az enyimek eltévedtek!

Boczabányára B. Gy. urnőnek: A legszivesebben fogom azt elküldeni.

L. Szt Miklósra M. E. urhölgynek: Kérném a sakkrejtvény megfejtését is beküldeni!

Rimaszombatba W. A. urnőnek: Ha csak egy pár nappal előbb vettem volna, de igy már más valaki megelőzte ugyan e tárgygyal. A szélessége 44, a hossza pedig 62 centimeter.

Csongrádra Gy. F. urnőnek: Vettem kedves küldeményét. Többet magánlevélben.

Kérdések.

Szeretném tudni e kedvencz népdal többi versszakát:

Csongorádi betyár gyerek vagyok én,
Hosszu száru tajtpipából szivok én,
Hosszu száru magas sarku a csizmám,
Hej, csongorádi biró lánya a rózsám.

Az eredményt kiváncsian várja

Egy uj menyecske.

Mivel lehetne tekenősbéka fésümnek, mely megfakult, ismét régi szép fényét megadni? D. Mari.

Ki mondaná meg t. előfizető-társaim közül, milyen az ugynevezett góbelin-öltés? G. Alberta.

Hogyan készül a jó, omlós fahéjas fánk? Egy uj aszszonyka kér utasitást. S. Ferinė.

Feleletek.

F. Ida kérdezzen meg legelőször is egy ügyes orvost májfoltjai miatt és használjon belső szereket, ezenkivül azonban nem lesz ártalmára, ha naponta egyszer egy kicsi ecsetet Haller-savba mártva, a sárgás foltokat vele megkenni és megszáradni hagyja. V. Mária.

K. Tilda főzze ki szivacsait tejben, mossa ki jól több vizben, aztán tartsa mindig szellős helyen, egy kis hálóban, hogy a levegő átjárhassa. J. Ferenczné.

T. Ilonának. Van egy fü, melyet kutya- vagy farkastejnek hivnak, annak nedvét naponta reá kell csepegtetni a szemölcsökre, s vigyázni mig meg nem szárad, hogy le ne törlődjön. Van egy másik fájdalmas, de szinte biztos módja a szemölcs elvesztésének. Ugyanis a szemölcsbe oly mélyen a mennyire birjuk,szurjunk egy gombostűt, azt előbb a gyertya lángján izzóvá téve és csak akkor huzzuk ki azt belőle, ha kihült. 1—2 hét alatt a szemölcs gyökerestől kiesik.

K. Szulejkának. Nagyon tisztitja és finomitja az arczbőrt, ha azt 1—2-szer hetenként tiszta gabonapálinkával, rongyocskával, vagy törülközővel megmossuk, de gyógytárból kell azt hozatni. Minden arczbőr szépitőtől jobb óvakodni, mint azt használni, de például az olyan ártatlan mód, mint a többszörös vászonból készült álarcz, melyet éjelre friss vizbe mártva kell felkötni, és reggel az arczot friss vizben megmosni, nem árthat, és mondják, hogy ifjitja, szépiti a bőrt. J. Ferenczné.

Sz. Gizellának: A pamuttal hamisitott vásznat könnyen felismerhetjük, ha egy jó nagyitó üvegen átnézzük a vásznat. Ha a szálai bolyhosak, óvakodjunk tőle.

G. Bertának. A bojtorján gyökerét most már jól lehet ásatni, készitsünk tehát abból theát, egyszerűen vizben, melylyel hetenként 1—2 este a fejet meg lehet mosni, ez nagyon növeszti a hajat. Még egy más szert is tudok. Oly vidéken lakom, hol több oláh falu is van, és a hol a leányoknak gyönyörű szép, sarkig érő hajuk van, ezek hetenként egyszer korpacziberével mossák meg. Azt mondják, ez növeszti olyan szépre. J. A. E.

Előfizetési fölhivás

a

„CSALÁDI KÖR“

Huszadik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven szines boritékkal.

Minden hóban négy melléklet, fölváltva szinezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások és könyomatu arczképek.

Előfizetési dij:

Csupán a lapra: egész évre **12 frt,** — félévre **6 frt,** — negyedévre **3 frt.**

Az egész évi 12 kötet csomagolási dija 40 kr.

Török József gyógyszertára, király-utcza 12. sz.

Glycerin-Créme

a legjobb bör- és arcztisztitó-szer.

Több év óta hatályos szernek bizonyult szeplő, napsütés, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesitése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalsági frisseségét tartják fönn. A folyékony glycerin-créme eltér az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-en kivül semminemü hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glycern-szappan

glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztit és élénkiti a bőrt, és e finom pipereszappan minden kivánt előnyeivel bir. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgypor (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédebb fehér szint adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. Hölgyeknél ugy férfiaknál is, borotválás után, nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár és 1 frt.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacetből készitve, a legartatlanabb arcz- és kézbőrtisztitó szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyukszemgyürük és essentia, ára 60 kr,

Főraktár: TÖRÖK JOZSEF gyógyszerésznél Budapestsn, király-utcza 12. szám.

Csak a valóban jó cikkekkel szemben érvényesité magát a verseny.

A Guyot-féle kátránytokocskák, melyek oly kitünő hatással birnak meghülés, hurut, valamint légcsőbajok és tüdővész ellen, számos utánzóra találtak. Guyot ur csak azon üvegcsékért áll jót, melyek cimkéjén aláirása három szinü nyomásban van feltüntetve. Ára 1 frt. 40.

Budapesten **Török József** „Szentlélek"-hez czimzett gyógyszertárában király-utcza 12. sz. a.

Cs. kir. szabadalmazott

egyetemes emésztőpor Dr. Gölistől.

Eddig még utól nem éretett hatására nézve az emésztés és vértisztitás terén, s a test táplálásáua és erősitéséro nézve. Ez által naponkint kétszeri és sokáig folytatott használata mellett valódi gyógyszerré válik számos, még makacs betegségben is, mint p. o. emésztési gyengeség, mell-égés, a gyomor túlterhelése, a belek petyhüdtsége, ideggyengeség, mindennemü aranyeres bajok-, görvéne, guga, sápadtság, sárgaságban, valamennyi idült bőrbaj-, rák, időszakos főfájások, férges és köves betegségek, tulnyálkásodásban, stb. Ez az egyetlen és gyökeres szer a megrögzött köszvény és mellbajban (tuberculose,) Ásványviz gyógyászatnál, ugy azelőtt, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerül is kitünő szolgálatot tesz.

Egy nagy skatulya ára: **1.26 kr.** Egy kis skatulya **84 kr.**

Főraktár Budapesten, Török József gyógyszerész urnál.

A hamisitástóli megmenekülésre figyelmeztetek mindenkit, hogy a valódi egyetemes emésztő-por Dr. Gölis pecsétjével van elzárva, s minden skatulya a védbélyeggel s kivülről ily czimmel van elzárva:

K. k. conces. Univ.- Speisen Pulver des dr. Gölis in Wien.
Főszállitohely: Bécsben, Stefansplatz 6. (Zwettlhof.)

Párisi pecséttisztitó.

Kitünő jóságu szer, melylyel nehány percz alatt mindennemü zsir-, olaj-, szurok-, faggyu-, vaj-, kocsikenő-, olajos festék-, hajkenő- és izzadság által bármily kelmében, a ruhában, selyemszallagban, bársonyban, keztyűben, büterokban, szobakárpitokban, acélmetszetekben okozott pecsétet ki lehet tisztitani. Ára egy üvegnek 1 frt.

Dr. Romershauser Szem-Essentiája

a láterőt fentartja, helyreállitja és erősiti,

főraktára **TÖRÖK JÓZSEF** ur gyógyszertárában Pesten,

király-utca 12-dik szám alatt van.

Ára 1/1 üvegnek 2 frt 20 kr., 1/2 üvegnek 1 frt 50 kr. Postán 15 krral több.

Aken, az Elbe mellett.

A dr. Romershauser-féle szem-essentiának egyedüll készitője dr. GEISZ F. G. gyógyszerész.

A legjobb szer a nátha, toroklob, hurut, melszorulás, általában a mell és torokbeli ingerek, valamint csúzos és idegfájdalmak, tompor- és lágyék-köszvény gyógyitására **papir zsirla** (vegy készitmény szegfübors kivonatból) melynek alkalmazása a vérnek a külbőr felé tolulását eltávoztatja, s igy a bajnak elejét veszi. Az azonnal látszató és a papir fenmaradásáig tartó melegedés és élénk vöröség, biztos jelei a vértolulás elháritásának, anélkül, hogy fajdalom, viszketegség vagy küteg támadna. Ára egy doboznak 90 kr.

Rakhelyek: Budapesten: **TÖRÖK JÓZSEF ur gyógyszerésznél;** Párisban: P. Coirre Cp. 79. rue du Cherche-midi.

SALICYLSAV-KESZITMÉNYEK,

Kielhauser H. okl. gyógyszerésztől és illatszergyárostól Grázban.

A Salicyl-sav a drezdai dr. Heyden vegytani laboratoriumából, azon felette kedvező eredmények után, melyeket a dr. Kolbe, dr. Neubauer, dr. Wagner stb. tanár urak kisérletei előidéztek, már világhirt vivott ki magának mint erjedést és rothadást akadályozó anyag, és nem csak fényesen érvényesül mindennemü belső bajok ellen, hanem czélirányos összetételben még fölülmulhatlan óvszer a bőrre, hajra és fogakra nézve, Anticeptikus hatása különösen rendkivüli; megakadályozza a sérült szervek rothadását, s ezzel együt eltünik az azzal járó kellemetlen szag is.

Salicyl-toilette-szappan	darabja ára	50	kr.
Salicyl-toilette-viz	„ „	7	„
Salicyl-fogpor	„ „	50	„
Salicyl-fogpép	„ „	60	„
Salicyl-szájviz	„ „	60	„
Salicyl-hajkenőcs	„ „	50	„
Salicyl-hintőpor (lábak izzadása ellen)	„ „	50	„

Főraktár Magyarországra nézve: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten, királyutcza 12. sz.

PARFUMS EXOTIQUES

IMPORTÉS PAR LA

PARFUMERIE VICTORIA

PARIS — 47. Avenue de l' Opéra, 47. — PARIS.

YLANGYLANG	CHAMPACCA	MELATI
DE MANILLE	DE LAHORE	DE CHINE

Ára egy-egy üvegnek 1 frt 50 kr.

Illatszer porlasztó 2 frt.

Főraktár Budapesten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában, király u. 12. sz.

Gróf Beleznay Árpád fagyáselleni tincturája.

Mely az ekkorig ismert szerek közt a legjobbnak és leghathatósabbnak bizonyult be, s biztos hatása több bizonyitvány által meg van próbálva. Ára egy üvegnek 1 frt.

Gr. Beleznay Árpád bütyök és tyukszem-essentiája

a fájdalmat néhány óra alatt megszünteti s rövid idő alatt gyökerestül kiirtja, ára **50 kr.** és **1. frt.**

Minden régi köhögés ellen,

mellfájdalmak, sok évi rekedtség, torokbajok, s a tüdő nyálkásodása ellen a több orvos által megprobált.

fehér mellszörp,

oly gyógyszer, mely még soha sem használtatott a legkielégitőbb eredmény elöidazése nélkül. Ezen szörp már az első használatnál feltünőleg jótékonyan hat, sőt **a görcsös és hög-hurutnál** zlősegiti a nyulós és megrekedő nyalka kiköhögését; azounal enyhiti a gége ingerlékenységét és rövid idő alatt eltávolit minden, ha még oly heves, sőt magát a legveszélyesb **szárazbetegségi köhögést, és vérhányást is.**

Ára 1 egész üvegnek **3.60.** egy fél üvegnek **1.80,** egy negyed üvegnek **90** kr. Becsomagolva üvegenkint **20**krral több. **Mayer G. A. W,** Breslauban

Fogfájások bármily nemüek, egy pillanat és biztosan eltávolittatnak az **az indiai fogkivonat** használata által, mely gyors és biztos hatása által nagy hirnevet vivott ki magának, egyszersmind az a legjobb **fog- és száj-tisztitó-szer.** Egy nagy üveg 1 frt, kisebb 50 kr.

RETOUCHE gyorsfestő-tinktura szakálra.

Ezen uj kitünő kompositió által képesittetve vagyunk, az egészségre minden legkisebb hátrány nélkül, s minden bőrpiszkitás mellőzésével, pillanatnyi rövid idő alatt a szakált állandóan szőke, világos barna, setét barna vagy feketére festhetni.

Festett hajminták a raktárban megtekintés végett ki vannak téve.

Kapható dobozokban **2** forintjával a készitőnél Grázban **Kielhauser H.** illatszerés és vegyészetnél, sarkantyus-utcza 3. sz.

Főraktár TÖRÖK JOZSEF ur gyógyszertárában Budapesten Király utca 12.

Megrendeléseknél kérjük a kivánt szin tudatását.

Mandolahab (créme)

czitromlével, a külbőrnek hasonlithatlan lágyságot s rugonyotságot nyujt, ez a leggyöngédeb tisztitó szer a kezek- és arczra nézve, s czitromtartalma folytán fehéritőleg hat a nélkül, hogy ingert keltene.

Frissen készitve egy köcsög 70 kr. s kapható a gyártónál

KIELHAUSER H.-nél

illatszerész és vegyész (Sporgasse 3. Grátzban.)

Előfizetési díj (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási díj félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 21-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések díja:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

15. SZ.
Április 13-dikán.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Az álarczosbál vége.

— Beszély. —

Brankovics Györgytől.

(Vége.)

— Ez több a hazugságnál, nagyság! Soha sem beszéltem anyjával, most látom először jegyesét, nevét is csak a lapokból ismerem, melyekben gyönyörrel olvastam beszélyeit. Rögtön átkéretem cselédemmel édesanyját!

— Ne ugy, tisztelendő ur — tartóztatám a papot, — Lélia anyja beteges, s már egy kissé be is sötétedett. Nem volna-e jobb, ha ön átsétálna velünk menyasszonyom anyjához? Ugy is ott érnek össze a háló szálai, melyeket körülöttem fontak!

Lélia anyjának lakásához érve, menyasszonyom egy pillantást vetett a kivilágitott ablakba s lábai egyszerre megtagadták a szolgálatot, remegni kezdett.

— Agárdy Miklós is ott ül az asztalnál! — susogta alig hallhatóan.

— Ime, tisztelendő ur, nem illik ugyan, de tekintsen be az ablakon, épen együtt ülnek a becsületemben gázoló hirek nemes kovácsai. Jó, hogy köztük van a mester is, legalább rögtön leszámolhatunk.

— De most már én kérem önt, — szólt a pap szeliden, — mondjon le ez egyszer tervéről; nagyon fel van izgatva s Agárdy tán szándékosan is botrányt idézne elő! Térjenek önök, kérem szépen, haza, majd én csak egyedül megyek be, s nem csak elégtételt szerzek önnek s magamnak, hanem ha megengedi, közvetitőjük is leszek s helyre állitom az annyira kivánatos egyetértést is. Az eredményről rögtön értesitem.

— Kérlek, könyörgöm, — esenge Lélia, — kiméld anyámat!

— Igaza van, tisztelendő ur. Agárdyval én máskor és máshol is számolhatok. Ajánlatát köszönettel veszem.

Szegény Lélia, egész uton haza felé szótlanul ült mellettem a kocsiban, csak a kezemet szorongatá néhanéha! Valjon min gondolkozott? Valjon mit érezett? Talán eszébe jutott, hogy az embert tulajdonképen nem a pletyka terjesztője, hanem annak szembe mondója sérti meg! Talán a bünhödés proczesszusát élte át bensejében! Nem kérdeztem, szemrehányással nem illettem, de jól esett lelkemnek e szótlansága s még jobban esett, midőn lakására érve, nyakamba borult s azon az ő édes hangján bocsánatomért esedezett.

Hol az a férfi, ki a szeretett s bocsánatért esengő nőt magától eltaszitani képes volna? Átöleltem karcsu derekát, felkaptam a karjaimra s a pamlagra helyezve őt, csókjaimmal halmoztam el s azután — ismét oly boldogan csevegtünk, mint azelőtt; s bármennyit szólottak is ismét ajkaink, a dolog mindig semmiség vala; épen olyan, mint a pletyka: „sem eleje, sem vége, sem veleje, sem éke, szó és szó, csók és csók, — és mindig ujra igy és mindig ujra ez!“ Csókjainkat, ölelésünket a jótékony sötétség födte el a rosz nyelvek szemei elől.

VIII.

A vége.

„Az isten zárt ajtóval teremtette a sziveket, hogy mikor aztán valamikor felnyilnak, a gyarló ember lássa, mennyire hiába való minden számitás, minden hit az árva földön; mint van kimérve a bátorságnak, hazafiságnak, ki-

tartásnak határa; mennyire téved az, ki az emberektől többet kiván, mint a mennyivel birnak. Azért mindent meg is bocsát az ember felebarátjának, csak egyet nem bocsát meg soha, soha, s ez: az árulás!"

Husz éve mult, hogy e sorokat valahonnan kiirtam, s csak husz év mulva győződtem meg azok igazságáról! Husz évig hittem az erény s a szeretet tökélyében s végtelenségében, és ma? . . .

A derék csacskafalvai lelkész beváltotta szavát. Korán reggel kezeim között volt már értesitése. Siettem Léliához s ott bontottam fel levelét:

„Uram! Menyasszonyának anyjánál s nővéreinél az engesztelhetetlenség szelleme sokkal hatalmasabb, semhogy a vallás szelid szavai legyőzhetnék! Ugy látszik, szegényeket a nyomasztó helyzet s Agárdy anyagi igéretei egészen elvakitották. Agárdy — ki egyébiránt még az éjjel jószágára utazott — azt hiszi, hogy ha egybekelésök hajótörést szenved, ő ismét elnyerheti menyasszonyát! Az önérdek s a balhit tehát az ön ellenségei! Az állitólag tőlem származó vádakra kijelentették, hogy Lélia előtt soha sem hivatkoztak reám. Részemről azonban fontos okaim vannak önnek hinni s igy továbbra is rendelkezésére állok".

Még ki sem ábrándultunk a Kóczos uram levele által előidézett meglepetésből, midőn már Lélia anyjának is megérkeztek a sorai:

„Kár volt, — igy ir a jó anya leányának — kár volt a lelkészt reánk uszitani. Tégy tetszésed szerint, de ne számits áldásomra akkor, a midőn nyomoruságomat szaporitod! Én — ha Károlylyal egybe kelsz — csak átkomat küldhetem!"

Az utolsó szavak összetörték Lélia lelkét s a romok szerelmét is eltemették. Némán s mereven nézett anyja soraira, azután egy mély sohajjal felnyitá görcsösen összeszorult ajkait s kimondta azt az irtózatos szót:

— Jobb lesz minekünk válni!

Forogni kezdett velem a világ, szemeim elhomályosultak, agyam szédült, szivemen kimondhatatlan fájdalom nyilallott át:

— Igazad van, Lélia, — mondám a keserűséggel párosult harag hangján — jobb lesz minekünk válni, mert a kinek a tegnapi győzelem, a tegnapi bocsánatkérés, a tegnapi üdv s ölelések után, ily szavak jönnek az ajkára: annak a szive csak egy husdarab, igazi megutálásra igen, — de szeretetre nem méltó. Rokonaid minden alapos ok nélkül pellengérre állitották becsületemet s te: e szavakkal eldobtad, elárultad szivemet! Siess jutalmadért: anyád áldásaért! Légy az övék, de tudd meg, Agárdy élete az enyém!

Őrültként rohantam ki Lélia szobáiból; levegőre volt szükségem, fuldokoltam. Felindulásom tetőpontját érte el, barátra s ellenségre nézve egyiránt veszedelmessé lettem. Egy óra mulva már az öreg Sunyi társaságában Agárdfalva felé utaztam. Vért kivántam látni, Agárdy vérét s talán még inkább a magamét!

Oh, mért gyáva mindig a gonosz? Azt hiszik, Agárdy megverekedett vélem? Bocsánatért könyörgött a nyomorult; remegett, mint a vessző alatt álló gyermek; féltette hitvány életét, melyet én Léliáért százszor odaadtam volna! De könyörtelen valék. Egy ördögi gondolat támadt agyamban. Golyóhuzásra kényszeritettem őt, s megeskü-

vénk, hogy a ki a feketét huzza: mához négy évre golyót röpit agyába. Négy évig azonban Agárdy mindent elkövet, a mi embertől kitelik, Lélia kezének elnyerhetéseért s én — örökre lemondok róla!

Hahaha! Kaczagjanak! A fekete golyót én huztam!

Oh, miért alkot a Teremtő oly nőket, kik leőrlik az életüket a nélkül, hogy a valódi szerelem menyajándokával megismerkedtek volna; kiknek fogalmuk sincs mély s nagyszerű szenvedélyekről; miért engedi a világegyetem ura, hogy a nők látszólagos érzelmeikkel kinpadra vonják azokat, kikre befolyást gyakoroltak? S ha megalkotta az Isten a törvényt, mely szerint: „a nő elhagyja a férfi kedveért az anyát s az atyát", mért nem adott erőt is a kebelbe, e törvény követésére?

Ily gondolatokkal tértem haza, hol Lélia levele várt.

— Késő! — sohajtám — ám lássuk, mit kiván?

„Gonosz szavak voltak azok, kedvesem, melyek lelkedet annyira felháboritották. Ám, hidd el, szivem nem tudott róluk semmit! Valami gonosz szellem incselkedett velem s az késztetett azok kiejtésére. Te azonban nálamnál jobb vagy, s megbocsátasz nekem; te nem szakadhatsz el lelkemtől, mely a tiéd. Ugy-e, édes mindenem, csak büntetni akarsz, de el nem taszitasz magadtól?! Széttépem én szerelmedért örömest a lánczokat, melyek enyéimhez kötnek; nem riadok én vissza semmitől, még az átoktól sem, csak enyémnek mondhassam ismét azt, a ki megtanitott szeretni! ... Istenem, mily üres, mily hideg köröttem minden! A kétségbeesés körmei marczangolnak, oh mért nem jösz segitségemre? Vagy — Ur Isten! — csakugyan örökre távoztál volna? Az nem lehet! . . . És még is! . . . ha ma is hasztalan várlak, akkor . . . nem akarok élni, nem, holnap halva találsz. S ha meghalok — Istenem! — Istenem! — látogasd meg Lélia sirját s ird meg, milyen volt „az álarczosbál vége".

— Késő! Késő! — A fekete golyó zsebemben, esküm kötelez! S azután, — az állhatatlan, ingadozó természet soha se lett öngyilkossá! . . . Hány nap óta hever itt e levél? kérdém önmagamtól. Öt nap óta. Nagy ég, hátha? . . . Pista, Pista! — szólitám inasomat, — siess a Végvárutczába s tudd meg titokban a házmestertől, otthon van-e Lélia ő nagysága.

Roppant nyughatatlanság vőn erőt rajtam; sebes léptekkel méregettem szobámat; homlokomon hideg verejték gyöngyözött; a balsejtelmek egész özöne rohant meg. Végre visszajött inasom.

— Nagyságos ur . . .

— Otthon van, ugy-e? Él . . . no mondd, hogy él! — kiáltám az inas felé.

— Ő nagysága . . . megmérgezte magát!

— Hazudsz, hazudsz! Rosz helyen kérdezősködtél, pimasz!

— Tegnap temették el!

— Oh én szerencsétlen! Megöltem őt!

Hosszu időre ezek voltak utolsó szavaim. Szegény anyám, sok baja lehetett velem; hónapokig feküdtem öntudatlanul, élet-halál közt lebegve s mire kigyógyultam, szegény anyám Lélia után költözött! Elhagyott mindenki, a kit szerettem, csak én nem haltam meg, nem, mert meg kellett irnom az „Álarczosbál végét."

Százszor is hozzáfogtam a lefolyt négy év alatt, és egyszer se tudtam befejezni! De ime kész vagyok! A go-

lyóhuzás napján készültem el! Lélia, kívánságod beteljesült, hozzád sietek!

IX.

Tudják már, miért kerülte az én szegény Károly barátom az „álarczos bálokat“, s mért nem tudott évek óta novellát irni?

Oh, ne törjenek pálczát fölötte; gondolják meg, hogy a halottakról csak jót szabad mondani, vagy semmit! S ha unatkoztak is utolsó „beszélyén“, tegyenek ezzel is ugy, mint a halottakkal szokás!

Ujabb költőink.

Medgyes Lajostól. *)

Felgyujtottam sokban a lángot
S már tul szárnyaltak némelyek:
Szórják a dalt — az égi szikrát,
S én titkos üdvöt érezek;
Megszentel az az öntudat,
Utódunk hogy tovább halad.

Csak egyből nem több senki nálam,
És ez a honfi-buzgalom:
Az ihletés, a tűz, a szellem
Halványabb az ujabb dalon;
Költőink honfias dalát
Olvadt sugár nem hatja át.

Más volt a kor, melyben kiléptünk:
Eszméktől pezsgett a haza,
Az ó világ rozsdája foszlott,
Teremtő hajnal lángola.
Egünkre uj nap támadott,
S minden homályt szétoszlatott.

Most szomoru, beteg az ország,
S ezért halvány a honfi-dal;
A régi lant zugolyba rejtve,
Nem zeng többé bűbájosan.
Próbáltam egyszer verni még —
S ezüst hurja szét tépeték.

Az uj költők az uj világnak
Ihlett ajakkal dallanak:
Világ-eszmék, a nyilt természet
És a szerelmi lágy szavak,
Szinmű, dicsdal, nép-énekek . . .
S gunyorban az uj kor remek.

Ha jöne a tett kora egyszer,
Mért annyi honfi-sziv eped:
Közülök egy uj Thyrteus válna,
Elbüvölné a nemzetet.
Az uj költők uj éneke
A multnál szebben zengene.

Titokzatok.

(A kik alakot cserélhetnek. — A lathatlanok. — A hasonmás. — A szellemek. — A spiritismus. — Érzéki csalódások. — A béka tudósa.)

Az ember élete bohóságok lánczolata. Különösen ki van ő e czélra jelölve már mint ember, s egész halom oly babonája van, melyek saját testi és lelki szervezetének, valódi rendeltetésének, anyagi és szellemi képességeinek félreismeréséből, vagy teljes nem ismeréséből származnak.

*) Örömmel közöljük veterán költőnk e tagadhatlan igazságokat magába foglaló, lelkes dalát. Szerk.

Az ember általában a legsajátságosabb hitet táplálja maga felől, s e tekintetben is szélsőségek között mozog. Majd isteni czélokra, s hatalomra hiszi magát képesnek, tehát szertelen emelkedésre, majd pedig állattá . . . változik. Lesz belőle kutya, róka, farkas, kigyó, varju, holló. A monda és a mese gazdag tárházát szolgáltatja ily babonákra való példáknak. Az ártatlanul meggyilkolt nő lelke galambbá változik, s égbe száll; vagy lesz belőlök fehér rózsa, jávorfa, vagy szomorufüz. A rosz mostoha hollóvá lesz, a fösvény kutyává. Igy találjuk ezt legjelesebb költőink művében, kik a néphit e sajátságait művészi alakba tudják önteni. Hanem ez költészet, mely csupán mulattatni kiván, mig a babona valósággal hisz benne.

Hány emberre fogják rá, vagy — tetszvén magának is az érdekes (?) hirnév — hány ember fogja magára, hogy tetszés szerint bármely időben képes alakot változtatni! Pedig az emberi test részecskéit, s az ember egész valóját oly vegytan kapcsolá össze, melyen csak a halál fog változtathatni. Hiába beszéli Maris asszony, vagy Jutka néne, hogy neki, vagy másnak van olyan kenőcse, a mitől kutya lesz, macska lesz, vagy átbuvhatik a legkisebb kulcslyukon is: nem lehet az, a ki a szobába akar jönni, arra tart, a merre lyukat a kőmives hagyott.

A régiek meséiben divatos volt a láthatlanná tétel. Gyges királyról azt Ovidius, régi római költő meséiből is tudjuk, hogy gyürüje volt, melylyel magát láthatlanná tudta tenni. Minden hit-rege istenei láthatlanul járnakkelnek az emberek között. Az ő ebbeli képességeiket örömest méltányoljuk, de ismét kétségbe vonjuk, hogy lehetséges lenne a valódi életben, hol a mi nem kézzel fogható, szemmel látható, vagy általában érzékeink által észre nem vehető, az nem is létezik. Tudjuk a természetből, hogy még a levegő, hang és fény is testek, s tudjuk, hogy millió és millió mérföldre mivel van betöltve és ellepve az, a mit világürnek nevezünk. A szellemek lakását nem nevezi meg semmi tudomány. Mindezek után, a mint valaha bölcs királyunk, Könyves Kálmán mondá, hogy: „a boszorkányokról, melyek nincsenek, szó se legyen“, ugy ne legyen, s nem lehet szó a babona egyéb ily képzelet-szörnyeiről: az ördögökről, a mocsári vizből fejlett gőzök lidércz voltáról, garabonczás diákokról, tátosokról, javas és bűbájos asszonyokról, varázslókról és csoda-tevőkről.

Az ugynevezett müveltebb, tulajdonképen azonban a hamis müveltség által elforgatott elméjü körökben divatozik a két helyen való megjelenés babonája. Olvasónőink talán már hallották a „Doppelt-Gängerek (hasonmás) hirét-nevét? A britt költő, Byron is hitt ily hasonmásokban, saját énjének második példányában, uj kiadásában. Megdöbbentő hasonlatosság lett volna XIV. Lajos és iker-testvére között, kit — polgárháboruk és trón-követelő villongások elkerülése végett — a Bastille nevü fogházban, örökösen viselt vas-álarcz alatt őriztek. S lehet is ily szembeötlő hasonlatosság, de ez anyagi, s anyagilag megmagyarázható tény; de az ilyen emberek külön testtel és külön lélekkel megáldott lények, kik ugyanazon időben egyszerre két helyen lehetnek. Egy lélek azonban nem oszolhatik két felé, s e földi életben por-hüvelyétől el nem válhatik; egy test és egy lélek elválhatlanul összefügg, korlátozza, vagy emeli, határolja egymást. Ez életben legalább nincs másképp; az elválást majd csak a halál eszközli.

Van egy üzelem, mely a legmélyebb megvetést érdemli; mely, ha alapja volna, az emberi lélek legdicsőbb képessége volna, de mert nincs alapja, merő csalás. Értem a szellem-idézés üzelmét, mit latin nevén általában „spiritismus"-nak neveznek, hiveit „spiritisták"-nak. E szemfényvesztők szerint elhalt kedveseink, vagy rég-mult idők jeleseinek, élőinek szellemei bizonyos kiválasztott közegek, az ugynevezett médiumok, hivására megjelennek, beszélnek, vagy irnak. Egész társulatok alakultak, melynek tagjai erősen hisznek mind ebben, s üléseket tartanak, melyeken az idézett szellemekhez kérdéseket intéznek, a legkülönbözőbb dolgokat illetőleg. Európának épen legnagyobb városaiban, Szent-Pétervár előkelő termeiben, a különben oly felvilágosult Londonban; s kissé a mi fővárosunkban, Budapesten is el van terjedve. Asztalok mozognak és irnak; emberek merülnek delejes álomba, s felelnek multról, jelenről és jövőről, s a fekete posztóval bevont, kisérteties diszszel ellátott teremben járnak-kelnek a szellemek. I. Napoleon, Petőfi, Hunyadi János, Shakespeare ... s mindenki megjelenik a nevetséges körben, mely annyira megy, hogy a vallás legszentebb alakjait, s a szent családot, Megváltónkat és szent anyját is szájára veszi.

A lélek magában megfejthetlen, s ez életben örökké való rejtély. Mi hiszünk örök életében, de azt is tudjuk, hogy Isten nem hagyja kóborolni fel s alá; hiszszük, hogy amaz uj életben uj, s magasztosabb rendeltetés, földi elme által fel nem fogható czél vár reá. Szánandó tév-hitűek e szellem-idézők; vallásuk — a kóborló, parancs-szóra megjelenő, sem égen, sem földön nem honos lélek vallása — alacsonyabb a lélek-vándorlás vallásánál is, mely állatból állatba, csillagzatból csillagzatba bujtatja a lelket. S a mit előre kellett volna bocsátanunk, az ő hivő-felekezetük az emberek két fajtájából áll: csalókból és csalatottakból. Hiszen a fekete posztóval bevont terem kárpitai, oltárai alatt ott van a „laterna magica" — varázs lámpa — készüléke; a falon, sőt levegőben lejtő szellem-alakoknak természettani magyarázatát, s ebben az egész csalást szivesen fölfedezi tanitónk. S a tisztelt szellem-idézők gyakran is sülnek fel; a szellem nem jelenik meg, vagy bakot lő. Ennek okául aztán felhozzák, hogy a társaságban valaki van, a ki nem hivő, vagy — a mi szintén nem szabad — valaki ékszereket visel. Nem rég irták a lapok, hogy valamely szellem-idéző társaságban megjelent, s csoda dolgokat csinált I. Napoleon; sirt, üvöltött, jósolt a világnak romlást, kárhozatot. Hanem történt valami! a t. szellem — mit ezuttal is élő ember helyettesitett — elfeledte a levetni czipőit, s azoknak csikorgása szépen elárulta. Megverték, kikergették pereputtyostul, s aztán megtalálták a sok szemfényvesztő készüléket is.

Történik néha, hogy csakugyan vannak jelenéseink! Tekintélyes, szava-hihető egyének állitják, hogy titokzatos dolgokat láttak, hallottak. Csodálatos hangok, elhunyt kedveseik, vagy távollevők hangjai szólalnak meg, néha közvetlen közelökben, vagy felettök lengve. Van, a kit ily hang néven szólitott; az érzék-felettiekben oly könnyen hivő, de a természettudományokban többnyire járatlan embert ilyenkor aggály lepi el. „A halál megszólitása!" — véli aztán olyankor, midőn már más testi veszedelem régebben emlékeztette a közelgő elmulás pillanatára. Az izgult agy, a könnyen munkásságra serkenthető képzelem játéka az, a miben tulvilági titkot látunk. S a kik jelenéseket látnak, fehér alakokat, vagy vérfoltokat a falon, s ki tudna mindent elősorolni? azok bármely pillanatban megtanulhatnák a természettanból, hogy a lát-idegek mennyire szoros összeköttetésben állanak a könnyen izgatható agyvelővel.

Schopenhauer, az uj-kor nagy bölcsésze, erős kultusát állitja fel a sejtelmeknek, előérzésnek és vizióknak. Elfelejti, hogy mind e csoda-érzések betegségei annak, a mit ő képzetnek (Vorstellung) nevez; s neki a lét és minden, a mi létezik ... képzet. S ha ő azt állitja, hogy halottainkat könnyű felidézni sirjaikból egy birtokukban volt kis szalag, egy kis virágcsokor által, s ha ő kedveseinek visszaszállott szellemét ott találja ez emléktárgyak felett, akkor hiszünk e hit költészetében, s megtagadjuk bölcsészetét.

Az uj-kornak igen érdekes szellem-alakja a bécsi várkastély fehér asszonya. Megjelenik, valahányszor a Habsburg-dynastiát veszedelem fenyegeti. Ott ing-leng a folyosókon, s kard nem metszi, kéz nem érintheti. S minden nemzedék hisz benne; ki tudja, hányszor állott egy-egy fejedelmi tény utjába? S azt beszélik, hogy e szellem kivált a szabadabb elvű Habsburgokat keresi fel szivesen. Jókai egy kis noveletteje erősen állitja, hogy az utolsó koronázás előtt is elhagyta ősi sirboltjait, s egy a fehér asszonyokba nem igen hivő ifju tiszt — elég illetlenül — addig követte, mig otthonát megtalálta egy szemközti ház ... varázslámpájában! Kedves novella, és lehet is benne valami. — Tchröpher és Swedenburg urak Svédországban a XVIII. század második felében még jobban értettek a szellem-idézéshez. Ludovica Ulrica királynő például azt kérdezte tőlök, hogy vajjon kérdezzék-e meg megholt bátyjának szellemét, mért nem felelt az ő utolsó levelére? Swedenburg még a felbontatlan levélről is megmondta, hogy benne királynője az 1756-diki lázadás főokait kérdezte, melyre — most már Swedenburg utján — a meghalttól az a felelet jött, hogy ama lázadás oka maga a ... királyné! Bölcs Swedenburg! Nem is mindjárt tűnt ki, hogy ama levél tartalmát néhány beavatott főurtól tudta meg, a kik ily módon akartak királynőjöknek oda-oda mondogatni.

És még egy érdekes babonaságról kell megemlékeznünk! Európának valamely hozzánk igen közel eső világvárosában él egy ur, a ki a szemekből talál ki minden betegséget, sőt kiolvassa azokból multunkat, jelenünket és jövőnket. E derék uri ember ugyanis sok ideig be volt börtönözve. Ha a középkorban élnénk, azt mondanók, hogy varázslatok miatt, igy nem kutatjuk, hogy miért. Be volt pedig börtönözve oly földalatti, tehát szintén igen középkori stylü börtönbe, melybe békák ugráltak, s ő ezeknek szemeiből tanulta meg mostani tudományát. Ime, mily tekintélyes egy tárgy a béka. Eddig is tudtuk róla, hogy jól szervezett zenekart, alt, bariton és bass hangu énekkart vezényelhet; Galvani tudóst megtanitotta a galvanismus tudományára, s most egy orvosnak felfedezi, hogy az ember és a béka testi szervezete ugyanegy; egymás szemeiből olvashatók ki betegségeik! A mi pedig a jóslást illeti, arra nézve szolgálunk egy nem épen udvarias igazsággal. Egy tétellel. Nincs könnyebb, mint kitalálni egy hölgy minden titkait. Kérdéseket tenni, melyekkel kicsikarjuk a szükséges feleletet, — borravalók komornának, szobalánynak, inasnak, — mystikus külső, — a véletlen ... mind ezen eszközökkel élve, e sorok irója, — ha az illető urakat nem

tartaná csalóknak — szintén megszerezhetné a nagy varázsló és bűbájos czimét! Azonban . . . nem kérünk belőle!

Gáspár Imre.

Még egy sereg szerencsétlen flótás.

(Folytatás-féle.)

Némely olvasónak megvan az a szokása, hogy leveleket küldözget az irónak, a mi nem baj, ha — bérmentve történik. Az én szerencsétlen flótásom olvasói közül is többen irtak hozzám udvarias episztolákat, melyeknek nagy része nem volt egyéb, mint tiltakozás azon állitásom ellen, hogy a reporter minden flótások legboldogtalanabbika. E levelek irói közül többen önmagukat, tartják afféle hatványozott flótásnak, mások pedig általuk ismert egyéneket jelentenek be nálam, mint a kik e czimre több joggal tarthatnak igényt, mint a reporter.

Lássuk ezeket sorjában.

Egy kórista értesit, hogy neki harmadrész annyi jövedelme van, mint egy félig-meddig jól szituált reporternek s három annyi a felelőssége. A reporter, ha akar, elsikkaszthat egy egész eseményt, a melyről nem értesült, de ő el nem hallgathat egy hangot sem, mely a kótapapirra van irva. A kórista minden próbája egy valóságos középkori tűzpróba, tele szidással, veszekedéssel, stb. szóval: a kórista-élet — a mint feledhetlen Szerdahelyink énekelte — „kutyakenyér“ s a kardalnok a flótások legszerencsétlenebbike.

Egy magyar királyi kormánybiztos kér, jelenteném ki az igazság érdekében, hogy e czimre ő teljes joggal aspirál, mert felelőssége nagyobb bárkiénél; sem éjjele, sem nappala, dolgozik fáradhatlanul s aztán mégis mindennek ő az oka, stb. Szóval: ő a legszerencsétlenebb flótás a világon.

Egy kéményseprő keservesen panaszkodik, hogy a hét hat napján a gyermekek futnak előle, mint az ördögtől s a leányok félnek tőle, mint a pestistől. Csak vasárnap — a mikor tiszta polgári öltözetben jelenik meg — érzi magát a többivel egyenjogu embernek. Ő tehát csak hetedrész annyit él és élvez, mint bármely más halandó s élete hat heted részében egy mártyr szomoru szerepét játszsza. Kéri magát ezeknek alapján a legszerencsétlenebb flótásnak kinevezhetni.

Egy bálrendező figyelmeztet az ő hivatásával járó viszontagságokra. Mosolyognia kell, ha szivében a halál van is, a deficzit miatt; be kell egymásnak mutatnia két embert, a kik közül egyet sem ismer; mialatt a kotiliont rendezi, egy vetélytársa elhóditja a tánczosnéját; este nyolcz órától reggel hétig nem vehet lélekzetet s aztán még neki kell pótolni a deficzitet, stb. Végül esküszik mindenre, a mi szent, hogy ő a legszerencsétlenebb flótás a föld kerekségén.

Egy magyar királyi pénzügyőr (vulgo: finánczc) kér, vetnék egy pillantást az ő nyomorára s elpanaszolva az ütlegeket, a melyekben buzgóságáért részesül, határozottan vindikálja magának a legszerencsétlenebb flótást.

Egy népszinházi patkány rózsaszinű papiron, a leghiányosabb helyesirással irja le szánandó sorsát. Legnagyobb ohaja egy szerep, a melyben észre vétethetné magát bizonyos szinházi habitűék által, a kik hajlandók tehetséges fiatal szinésznők jövőjéről gondoskodni. Kijelenti, hogy a legszerencsétlenebb flótás egy patkány, a ki nem kap szerepet.

A szinház köréből továbbá jelentkezik a sugó, a ki hosszasan lamentál vértanui szenvedéseiről. Diogenes legalább hordóban lakott, az ő hajléka csak egy lyuk, a melyben alig fér el. Évek hosszu során át egészen elvesztette a hangját s most közönséges társalgásban is — sug. Helyzete még türhető előadás előtt, a mikor minden szinész hizeleg neki, ellenben kétségbeejtő előadás után, a midőn mindenki szemrehányásokkal illeti. Ha nagyon halkan sug, a komédiások haragszanak meg rá, ha pedig érthetőbben beszél, a közönség boszankodik meg érte. Ezek után a „legszerencsétlenebb flótás“ czimét kéri magának dijmentesen adományoztatni.

Egy nevelő több kartársa nevében és megbizásából kijelenti, hogy egy reporter sorsa az övéhez képest a legnagyobb mértékben irigylésre méltó. Panaszkodik a gyermekek vásottsága s a szülők kegyetlensége ellen, leirja egy leczkeóra kinjait s egy városligeti séta szenvedéseit, stb. Végül hivatkozik a „Nevelő ezer bajban“ czimü vigjátékra és esküszik, hogy ő a legszerencsétlenebb flótás és senki más.

Egy levélhordó a rosz időjárás miatt kesereg. Az év 365 napja közül alig van száz, a melyen érdemes levélhordónak lenni, a többi napok vagy tulságos melegek, vagy fagyasztóan hidegek, nem is szólva az eső különböző formáiról, szélvészekről, hózivatarokról, stb. A mikor más ember ünnepel, akkor van ő a legjobban elfoglalva, e szót: „nyugalom“ csak hirből ismeri, stb. Ezeknek előre bocsátása után kér, nevezzem ki őt, a legérdemesebbet, a flótások legszerencsétlenebbikévé.

Egy éjjeli őr megható jeremiádokban ad kifejezést tévesztett élethivatása fölötti sajnálkozásának. Ohajtja, hogy e tövises pályára minél kevesebben lépjenek. Elősorolja a tantaluszi kinokat, melyeket szenved, mialatt látszólag vigan értesiti az alvókat, hogy hányat ütött az óra. A legnyomorultabb koldusnak is a nap világit, ő kénytelen a holddal megelégedni. Záradékul követeli, hogy az ő verejtékkel szerzett czimet senki se bitorolja. A legszerencsétlenebb flótás ő és senki más.

De lehetne-e elősorolni mind a leveleket, melyeket e tárgyban vettem s a melyeknek irói és irónői többkevesebb erélylyel kivánják a szóban forgó czim átruházását? Vannak folyamodók a társadalom minden rétegéből, a minisztertől kezdve egész a konstáblerig. (Kivételt csak bizonyos istent szolgáló osztály képez, a melynek köréből senki sem szólalt föl.) E tömeges jelentkezésből azt kell következtetnünk, hogy a szerencsétlen flótások száma nálunk légió. Hogy kicsoda közötük a legszerencsétlenebb, annak eldöntésére nem vállalkozhatunk. Elég, ha ily terjedelmes kivonatot közöltünk a hozzánk intézett levelekből. E kivonatok alapján a fent elősorolt flótások közül minden olvasó választhat magának egyet, a kinek szerencsétlensége könyörületes szivét a legjobban meghatja.

E sorok irója is mélyen meg van hatva, midőn látja, hogy mennyi szerencsétlen flótás van a világon. De egyszersmind vigasztalja a tudat, hogy a másvilágon boldogulni fognak: a kóristából szinházi intendáns lesz, a kéményseprőből czukrász, a bálrendezőből lady patroness, a pénzügyérből pénzügyminiszter, a szinházi patkányból ün-

nepelt primadonna, a sugóból hősszinész, a nevelőből milliomos, a levélhordóból póstamester, az éjjeli őrből rendőrfőnök, a reporterből lapszerkesztő, stb. A kik pedig most szánó mosolylyal vagy megvetéssel néznek rájuk és viczczelnek fölöttük, azok amott lesznek majd szerencsétlen flótások. Ezekkel azonban, saját tapasztalásukon okulva, hihetőleg jobban fognak bánni a boldogabbak, leereszkedőleg mondva nekik:

Voltam én is olyan szerencsétlen flótás.

Milkó Izidor.

A vizi gyüjtemény.

A czim után olvasóim közül nagyon sokan legfölebb is ha sejthetik, hogy a mostanság annyira felkapott „szobai aquarium"-okról lesz itt a szó. De a név nem határoz, fogadjuk el tehát az én magyar elnevezésemet, a mig jobbat találnak reá; ha van kerti gyüjtemény, miért ne lehetne vizi gyüjtemény is, és van is már, nagyon sok uri háznál, és legyen is, disziti, élénkiti a termet, a mellett hasznos, megismertet a vizi élők sok sajátságos tüneményeivel, megkedvelteti velünk a gyönyörü szép természet egyik birodalmát, igy aztán a lelket is emeli, a látható világból a láthatatlan örökkévalóságba, különösen ha nem csupán egy pár halacskát, vagy legfölebb egy-két szalamandert és tekenősbékát, a mint ez lenni szokott; hanem egyéb vizi élőket is lubiczkoltatunk benne.

Az a pár aranyhalacska bizony akár gyönyörködésre, akár tanulmányozásra édes-keveset ér. Mit is látni rajtuk? Uszkálnak, habzsolnak, napról-napra egyformán; nézzük őket egy hétig, két hétig, azután megunjuk az örökkön-egyet, és akár itt se volnának többet. A patak és mocsárnak csudaszép vizi életét ugyan nem tárják föl előttünk! Vegyük csak, hogy egy-egy sundra rovar szinte szemünk láttára pehely szárnyu, ezer szinü pilikévé változik által! Künn a mezőn alig lehetséges követni ezt szemmel, napokat kellene akkor ott tölteni; mig igy, a szobában, az üvegtáblás ketreczben egész kényelemmel vedlésről-vedlésre gyönyörködhetünk benne.

Igaz, némi kevés ügyesség is kell hozzá, a beállitás és fenntartás végett; de: legjobb mester a tapasztalat, a mihez mindössze egy kis akarat, egy kis türelem és — jó ketrecz árán jutunk. És aztán, ép azért válik ez az időtöltés napról-napra kedvesebbé; ma ezt, holnap azt látjuk, a miről eddig fogalmunk sem volt, napról-napra nőttön-nő az érdek és észre sem veszszük, egész tudósok, vagy is — minthogy: „asszonynak nem való a tudomány" — egész szép járatosok leszünk a természetnek ezen kis, de nagyszerü világában.

Azért tehát — először az arra való ketrecz. Azok a kisebb-nagyobb harang alaku üvegek, a melyekben mostanság aranyhalacskát tartanak, épenséggel nem valók e czélra; már csak azért sem, mivel az üveggömbön megtört napsugaraktól a kicsi halacskák idétlen torzalakot mutatnak. Sokkal inkább arra való tehát az ugynevezett „vizi ketrecz". Ezek, kisebb-nagyobb alakban, kinek milyen, ugy készülnek, hogy vas- vagy bronz-rudakba üvegtáblákat illesztenek be, többnyire négyszögletüek, de a hat- és nyolczszögüek is kedveltek.

Ezek az egyenes falu vizi ketreczek a mellett, hogy egészen jól szolgálnak czéljuknak, a termet is felette disziti. Szép darázskőből sziklacsoportot lehet bennük felállitani, szép vizi növényeket is belerakogatni, azután kevés költséggel csöveket lehet bele vezetni a viz be- és kieresztésére, a minek a diszességen felül az a haszna is van, hogy nem szükséges ujra meg ujra lecsapolni a ketreczet, mivel a szünetlenül bele folyó friss viz szünetlenül uj élenyt is hoz magával, és mikor egyszer-egyszer mégis egészen ki kell a vizet ereszteni, semmi fáradsággal

nem jár, és a ketreczben levő állatoknak is semmi legkisebb alkalmatlanságuk sincsen benne.

A sziklára nézve, a mit fölállitunk benne, legjobb, ha, mint mondám, darázskőből készül, és minden esetre olyan formán, hogy több helyen meghasadva, és egyébkint is össze-vissza horhós és hasadékos legyen, hogy az állatok minél több átjárót és buvókát találjanak benne; a szikla teteje végre a vizszinen felül 2—3 centimeternyire kiálljon, a tábla szélénél azért mégis alacsonyabb legyen, különben nem lehet a ketreczet letakarni, a mi pedig szükséges néha. És most lássuk a beállitást.

A növény- és állatvilág kölcsönösen kiegészíti egymást és mulhatlanul szükségük is van egymásra: az állat nem lehet el éleny nélkül, a növény nem lehet el széneny nélkül És ime! az állatvilág szénenyt, a növényvilág élenyt lehel ki folyton-folyvást. A mi az egyiknek ártalmas, a másiknak életszükség. A természet ezen bölcs háztartási rendje is ráutal, hogy ne csupán állatot tartsunk vizi gyüjteményünkben, különben hamar elélik a vizben levő élenyt és elsatnyulnak. Tóban, patakban, árokban elég vizi növény terem, a melyek a szobai vizketreczben is szépen elvannak, csak ugy kell őket berakni, hogy gyökeret is verhessenek ott, azért a vizi ketrecz fenekét 3—4 centimeterig homokkal kell beboritani, (ne iszapfölddel, a milyen többnyire a patak feneke, mert ez nem való szobában.) Magától értetik, hogy minél nagyobb a növény, annál nagyobb hely is kell neki, és akkor a homokrétegnek is magasabbnak kell lenni.

Mikor a növényeket elültettük, 1—2 centimeterig apró kavicscsal töltsük föl a homokot, elébb azonban jó tisztára meg kell mosni, különben a viz zavaros lesz tőle.

Minél több növényfajt ültessünk el és minden egyes fajból 2—3 példányt, de ne szana-szélylyel a ketreczben, hanem 2—3 helyre csoportosan, hogy uszásra, lubiczkolásra elég hely maradjon. Azt talán mondanom sem kellene, hogy csak is fiatal csemete növényeket ültessünk el a ketreczben.

A mi végre az elültetendő növényeket illeti, a hazaiak közül a következők, ajánlatosok: a nyüfü, a hidőr, a mocsári sárkányfü (Calla palutris L.), az imer (Stratiotes alvides), a vizi menta, a mocsárhur, a rencze (Utricularia vulgaris), az egerfarku (Myriophyllum), a locsagáz (Ceratophyllum), a zsiok stb. Az uszónövények közül ajánlhatók: a potnya, a békanyál, és ha csak lehet, az uszó fentusz (Solvina natus). A békanyálból mentől sürübben frisset tegyünk a ketreczbe, mivel vele együtt sok számos apró állatka kerül oda, a mikkel az ott fogva levő állatok nagyon szeretnek lakmározni. A szikla befuttatására, minthogy a páfránfélék a szobai életet nem igen állják, legjobbnak találom a mondola palkát, a pálmának eme szakasztott mását kicsiben. És most a vizi gyüjteményünkbe való állatfélékről.

A halacskákról, tudom, a századik hölgy sem mondana le szivesen; nem is kell, ezeknek hiján a gyüjtemény ugy sem adná hiven a vizi élet képét. Csak hogy ne a hal legyen benne a fő, és ne is felette sok példányt vegyünk egy-egy fajból. És felette nagyot se vegyünk, legfölebb egy-egy félujjnyi nagyságut. A kicsi ponty nagyon jól el van a ketreczben, a mellett kedves, virgoncz halacska, különösen a tükrös ponty. A kárász is évekig megmarad, azon kivül az is becsülendő benne, hogy az iszaptól és elhullt állatok maradványától segiti tisztán tartani a ketreczet. Véghetetlenül kedves kis halacska az „egri ponty." Órákig elbabrálkodik egy-egy növényszállal, és ilyenkor csak ugy csillog-villog ezüstszinü oldala ide-oda forgásában. — A czompó, más néven czigányhal is nagyon ajánlatos. Eleinte borzasztó mód félénk, beleveszi magát egy sziklaoduba, és nincs mód, hogy kijőjjön. A mint azonban kissé bele törődött az uj életbe, könnyen barátkozik, és étetéskor versenyt vágtat elő a többivel. És van e fajból igen szép aranyos szinü is. — A fehér keszeg is kedves virgoncz kis jószág, csak az, hogy a szülővizén kivül ritkán le-

het megtartani. A mit pedig semmi esetre nem kell kihagyni a gyűjteményből, az a piros szárnyu ponty és a veres szem (L. erythropht halmus.) A tergélye és csik több évig állják a fogságot. A szálkás durbáncs a legtöbb esetben ugyan elvész, de ha megmarad, valamennyi közül bizonyosan ez a hal szerez legtöbb mulatságot, olyan virgoncz ügyességgel rakja össze tavaszszal az ő kis fészkét. Egy, legfölebb két példánynál többet azonban ne tartsunk belőle.

A békafélék is méltán megvárják a mi hajlandóságunkat, és ezekre nézve valóságos jóra tanit a vizi gyűjtemény. Szegény varangyék, mennyire iszonyodik tőle nem csak a tulizgékony és ijedős nő, hanem akár hány férfi is! Tapossák, pusztitják a „csuf férget“ irgalom-kegyelem nélkül, az ocsmány gonosztevőt se jobban, holott annyira kárunkra sincs, mint a kisujjam, és a mi a szépséget illeti, csak egyszer megszokjuk, azt is találunk rajta. A vizi gyűjtemény tehát, lehet mondani, az osztó igazság tisztjét végzi ez üldözött ártatlanságra nézve. Mert valaki csak figyelemmel van a béka életmódjára, teljes lehetetlen, hogy rövid idő alatt jóindulattal ne legyen hozzá. Van helyi érzéke, meg tudja különböztetni a barátot az ellenségtől, és egy kis jóakarat mellett annyira magunkhoz szoktathatjuk, hogy a kezünkből eszik. Különösen érdekes pedig a béka átváltozása; azért, ha csak lehet, ne mulaszszunk el tavaszszal egy-egy kevés békatojást szerezni a ketreczbe. Nagy része a kicsi porontyoknak a halaknak és egyéb állatféléknek esik ugyan áldozatul, egyik-másik mégis csak megmenekszik, ezek aztán szemünk láttára viszik végbe fejledezésüket. Kicsi korukban a vizben levő ázalagsággal érik be eledelül, később azonban nagyon egészségükre válik, ha egykor-máskor egy-egy összeapritott kukaczczal megvendégelik őket.

A levelesbékát jó szivvel ajánlhatom, de csak ugy, ha a szikla vagy negyedfél centimeterig kinyulik a vizből. Ugy szintén a vizi békát, csak ne az öregéből, és elég bő ketreczünk legyen hozzá. A barna béka (Pelobates fuscus) is jól beválik.

A göte vagy szalamander eleinte félénken elrejtőzik, és csak az éhség birja kikergetni buvójából: azonban ha látja, hogy szépen enni adnak neki, eszére tér és megjámborodik; mert csunya falánk természete van neki, és különösen a Triton-félek nagy pusztitást tudnak végbe vinni a gyűjteményben; azért jobb, be se fogadni az ilyent, és ez is, az is csak ugy marad meg, ha kedvére való buvókát talál a sziklában. Junius hóban aztán rendesen ott hagyja a vizet, és egy időre a szikla tetején telepedik meg, majd meg visszatér a vizbe, és ha különös jókedvében van, tojást is rak a szikla tövében, vizes moh alatt.

Sok mindenféle iz-állat is disze lehet a vizi gyűjteménynek. Mert bár a legnagyobb részük nem igazi vizi lakó, de bizonyos átváltozási szakokban a vizhez vannak kötve. Ilyen az acsa, a bagács, a kérész, stb.; és ezeknél mindnyájuknál annyi az átváltozás életükben, táplálkozási módjuk is annyiszor változik, a körülöttük folyó viszonyok fölhasználásában, az időjárás és netaláni megtámadtatás elleni gondoskodásban, végre a bekövetkezendő átváltozásra való készülődésben annyi, mondhatni, éleselműséget és józan megfontolást mutatnak, hogy a kedves időtöltés mellett valósággal sok szép gondolni valót is adnak az embernek! Az egyik homokszemekből gyurja, a másik növényszálakból fonja, a harmadik mohából ványolja, a negyedik csigahéjból tüzködi össze az ő kicsi tanyáját, szinte bámulatos, milyen ügyes épitőmester egy-egy ilyen elrugott, elgyalázott isten-teremtése. a mellett milyen könnyen juthatunk hozzájuk. Csak valamely félig kiszáradt pocsolyába ereszszük le vetőhálónkat, azután huzzuk ki iszapostul, és ugy, a mint van, töltsük vizes dézsába. A növényrészek azonnal külön válva, fenn maradnak, az állatfélék meg alászállnak, és minden fogás ujabb-ujabb állatfélével jutalmaz.

De valóságos vizi lakóink is vannak a rovarok közt; ilyen a fekete vizsodró (Hyrophilus pacens) és a szegélyes merülő, a nép nyelvén: vizi bolha (Dyticus marginalis), a vizi kórász, a vizi paraszka, a vizi szunyog stb. És vegyük hozzá a vizi százlábut is, a melyik akár az ügyes korcsolyázó, csak ugy surran végig a vizszinen, és bizonyára felette érdekes és változatos látványokra számolhatunk. A nagyobb e fajta rovarokból azonban csak a fiókját vehetjük fel a gyűjteményben, különben a milyen nagyétűek, éktelen pusztitásokat tesznek benne. Egyébkint is folyton-folyt a „lét harcza“ az ily módon kiállitott vizi gyűjteményben. A ki birja, az marja, és: „Ugy szeretlek, majd megeszlek,“ járja itt is; de — épen ez az érdekes az ilyen látványoknál, sok mindenféle emberi indulat rejtelme tárul itt föl előttünk; és egy-két példány mégis csak megmarad minden fajból, ezek aztán mint afféle „hatalmasok“, sans gêne, szemünk láttára cserélik a köpenyeget, náluk ugy mondják azt: vedlenek.

A vizi pókot is (Argyraneta) nehogy kifelejtsük. Nem csak alakjánál, hanem sajátságos életmódjánál fogva is méltán megilleti ez a kitüntetés. Ugyanis tojásdad alaku és mogyoró nagyságu afféle légmentőt gyur, oda ragasztja valamely növényszálhoz, abból a czélból, hogy abban aláereszkedve, mint a buvár, tovább lehessen a viz alatt, prédáját lesve. Az uszópók meg (Dolomedes marginatus), növény maradékból csónakot tákol magának össze, igy aztán egész kényelmesen kalózkodik a vizen.

A puhányok közül a festő gyöngyike nagyon csendes lakó, azért a kisebb fajtája igen ajánlandó. De még inkább ajánlandó a csiga, bárha egyik-másik faja kárt tesz a növényekbeu. De van olyan is, a mely tisztán állatfélékkel táplálkozik. Mások meg az iszapot emésztik föl, ismét mások a ketrecz falait a moszattól tisztitják meg. Különösen tavaszszal jó minél többet tartani belőlük, a mig az ivás tart. Sok vizi állat nagyon szereti a gyönge csiga husát, egy-kéttő közülök azért mégis csak jól el tud bujni, ezek aztán föl is nevekednek a ketreczben. Nyáron át azonban csak flatal példányokat tartsunk belőlük.

Ügyelni kell az élelmezésre is; legjobb: mindenféle férget, hangyabábot, legyet, felvagdalt kukaczot stb. vetni nekik, hogy kinek-kinek kedve szerint jusson. Az ostyát és nyers hust nem ajánlhatom táplálékul, nagyon könnyen megsavanyodik tőle a viz. A tekenős- és egyéb békafélék különösen a lisztféregnek örülnek, utóbbiak azonban a pillangót, hernyót stb. sem vetik meg, de csak ugy, ha eleven, és elébb mindig megvigyázzák, ha mozog-e, különben nem kell nekik. Nyáron át sokat kell a békának enni adni, máskint nem birja ki a telet. És mindig azonegy időben legyen meg az etetés, a maradékot meg este rendesen ki kell takaritani. Erre legalkalmasabb egy fél centimeter térfogatu üvegcső, a mit szivornya gyanánt használunk.

A vizi gyűjteményt legjobb ugy állitani föl, hogy a reggeli nap érje. A déli hőtől függönyök vagy redőnyök által óvandó. Télen nem szabad neki közel a kályhához állni, és erősen fütött szobában sem. A kimult növényt és állatot azonnal el kell belőle takaritani, az üvegtáblákat minden második-harmadik nap kemény kefével tisztára surolni, nehogy moszat fogja. A vize végre mindig tiszta legyen, és a mint zavaros, le kell szivattyuzni és ujjal pótolni. A kiszivattyuzásra, valamint friss vizzel teletöltésre legjobb a gummi cső, ettől nem kavarodik föl a feneke.

Magamról tudom, hogy az ekként berendezett és jó karban tartott vizi gyűjtemény sokkal több örömöt szerez kicsinek-nagynak egyaránt ama pár eviczkélő halacskánál, a melyek csakis lomnak vannak a szobában. És a mulatság mellett sok mindenféle előitélettől, balfogalomtól, ok nélkül való ijedezéstől, undortól gyógyitja ki az embert, játszva, észrevétlenül, bőven megfizet tehát a reá forditott kevés idő és fáradságért.

Közli: Sz. M.

Heti tárcza.

Aprilhó 10-dikén.

(Husvéti csevegés.)

Tavasz van, fecske nyilall a levegőben, ibolya kelleti magát bokor alatt, mint valami kék szem zöld zsalus ablak mögül. A napsugár vidáman szökell ablakról ablakra, virágról virágra, s megszólalnak a madarak is. Százával ülnek az öreg almafán, s ezeredszer kérdik tőle: hogy lehet annyi virága, mikor már almafának is vén egy almafa? Hja . . . az emberi sziv is virágot hajt, bár vén ember szive! Aztán egy pillangó is mutatkozik. Nem az a pillangó, a mely a költők dalában tüzet szeret, tűzbe hal, de egy igazi ágról ágra, virágról virágra lebbenő, virág-mézet nyalakodó kis pillangó. Együtt van a kis tavaszi-társaság, és nem tudja elgondolni, mire való az a sok munka amott az almafa mellett levő konyhában?

Mert ott nagy a munka!

Egy csodálatos, bámulatos lény, emberi fogalom szerint szakácsné, hatalmas konyhakéssel van felfegyverkezve. Épen most oltja ki egy hófehér bárányka életét; a kis bárány piros vére szalagot fest a hófehér bundára, s a mi eddig bárány volt, lesz most már bárány-pecsenye. A telhetlen gyilkos most már félre teszi párolgó kését, s tekintélyesen tekint a magas kéménybe, honnét illő mennyiségű sonkák ereszkednek le a valódi élet szinterére. Kivül füstösek, barnák, belül azonban rózsákat rejtenek. A másik szögletben pedig egész halom piros és másféle szinü tojás találtatható. Milyen csodálatos egy madár lehet ez, — jegyzi meg egy világlátott fecske, — a melyik ilyen tojásokat költ!

A fecske még be sem fejezte aperçujét, midőn valami különös hang szólalt meg. Ugy látszik, onnan a toronyból jöhet. Hangnak hasonlit a gólyáéhoz, csakhogy sokkal erősebb. „Hogy kelepel a torony!“ jegyzi meg egy frakkos fecskefi. „Bohó“, válaszol az almafa, „nem kelepel, de kerepel, mert az a nagypénteki kereplő!“ És a kereplés hirtelen megszünik, s megszólal a torony másik zenekara. A vén Miklós-harang, ez a primás. Bele szól csakhamar — mint valami szorgalmas kontrás — a középharang, s közbe idétlenkedik a legkisebbik is a maga sivitó szavával. Pedig roszul teszi, mert az öreg harang komolyan beszél. Hangja rezgő és mély; hasonlit a nyolczvan éves aggastyán hála-dalához. Hasonlit egy ájtatos község imájához, oly megható, magasztos. És mikor aztán — ünnep estéje levén, megdördül amott a templom előtt az első mozsár is, a konyhában mindenki leteszi munkáját; a szakácsné tiszta lélekkel mond imát, s az almafa társasága is együtt véve egy gyermek-imához hasonlit, külön-külön pedig egy szép költemény alkatrészeihez, melynek czime „Husvét!“

. . . Csak az a bohó fecskefi kérdi még: „Micsoda nap van? mért örül mindenki? mit beszélnek a harangok? mért ünnepel ma mindenki, sőt maga a nagy természet is? ünnep-e ez a fecskéknek is?“

A fecske-mama azt tartja, hogy ez az emberek ünnepe. Azt beszélik, hogy sok ezer év előtt egy embert keresztre feszitettek, a mért az embereket nagyon szerette. Mielőtt meghalt, azt igérte, hogy feltámad, és fel is támadott. Azóta ülik meg a husvét ünnepét. S hogy a természet együtt ünnepel az emberekkel, annak a jele, hogy az az ünnep Istennek is ünnepe. A természet pedig nagyon hasonlit egy fenséges templomhoz . . .

* * *

Azt hiszem, hogy a feltámadás ünnepére a mi korunknak nagy, igen nagy szüksége van!

Nagypénteket élünk, hosszu, végetlen nagypénteket.

A világ egy gyászba borult templom, melyben Megváltókat siratunk el. A szószéken rideg beszédek hangzanak, de az oltár előtt hitet, reményeket, szeretetet látunk. S ha nincs, ki e nagy igéket dalolja, ott áll gyertyafénytől körül lobogva, az Üdvözitő arcza. Nincs az a festő, ki ez arczot roszul festené. Élénk beszéde van e csukott ajaknak. Messze, a jövőbe tekintenek e zárt szemek E homlok, mely milliók helyett visel tövis-koronát, milliók nevében van fölemelve. Mintha szólana: Szenvedtek, de az én szenvedésem nagyobb a ti szenvedésteknél. Csüggedtek, pedig én a halál torkában föltámadást reméltem.

Oh daloljatok dics-dalokat, s reá tekintsetek nagypéntek kinos ünnepén! Nagypéntekre husvét, föltámadás ünnepe következik. El kell jönni e nagy ünnepnek, ő igérte meg!

Sir a passio éneke.

Az üdvözitő hurczolja a sulyos keresztet.

Fölfeszittetik.

És azután?

Azután, a passio dala után hymnustól, a feltámadás hymnusától visszhangozik az egész világ, s az emberek könnyeiket megtörölve, mondogatják egymásnak: „Bizonyára, ő feltámadott!“

* * *

Örvendjünk . . . ünnepeljünk.

Otthon, a kis falucskában hej, nagy a zsivaj! Juczi, Marcsa, Trézsi csuron egy viz, s a nemes ifjuság megvan rakodva piros tojással, finom kalácscsal. A ki mennyi rocska vizet kapott, annyival különb lány a többinél.

Itt, a fővárosban . . . Édes Jean, itt vannak a csomagok; egyszerű piros tojás, ezt vigye el Margit hugomnak. A mama küldte hazulról. Ez porczellán tojás, ezt ne törje el; virágcsokor van benne, ha felpattan; Coralie ő nagyságának viszem el, kinek piczi kis kezecskéjére lesz alkalmam egy csöpp friss vizet önteni. Aranka kisasszonynak, ha még nem ment el a próbára, vigye ezt a csomagot; vigyázzon rá, mert drága portéka, brilliant ékszer van benne, s a gyerekeknek végre ezt a bonbonniéret vigye el.

Ah, ezt is leráztam! Milyen jó, milyen jó volna most otthon! Milyen vigan nézném ablakomból a nagy almafa mögül a sikoltozó falunépet! S egy-két pohár friss vizet a

falusi kisasszonyok se vennének rosz néven. Kedélyes, vig, piros-pozsgás teremtések ezek a falusi kisasszonyok! Tudnak örülni, nagyokat kaczagni; a modern, fővárosi saucçeban fuldokló lény tud sirni (van oka rá!), de egészséges, igazi kaczagásra a maga gunymosolyra, elégedetlen grimaçeokra járó ajkával képtelen. Hogy vágyom haza! hogy keresnék velök együtt kertünkben a piros tojás tarkázásához való füvet, levelet! hogy karczolnám a kicsikék piros tojására a hit, remény s szeretet ábráit, az égő-szives oltárt! Milyen őszintéket enném abból a jó otthoni kalácsból!

Ah, itt kell maradnom! Jő a szedő-gyerek. Vigye, vigye csak ezt a chablon-tárczát! Husvétról ezeren, ezerszer irnak le egy dolgot, s mégis csak irjuk, mégis csak olvassák!

* * *

Mondják, ma nagy föltámadás van,
Azt mondja künn egy kis virág;
Megolvasom lágy mosolyában
A husvét legszebbik dalát.

Mondják föltámadás van! eljő
E hirrel egy kis napsugár,
Beleng vigan egy kicsi szellő,
S az én öröm-dalomra vár.

Föltámadás van! Szende kis lány
Keblében ott a szerelem . . .
Remény szivében, üdv az arczán,
Uj ünnep egy nagy ünnepen.

Föltámadás! együtt dicséri
A kunyhó, és a palota,
Mig bujdosom, lelkem' eléri
A templomok öröm-dala.

S mit a természet szava hirdet,
S érez az ember szive, benn;
Busan, megtörve bár, ez ünnep
Igéretét vallom, hiszem!

Gáspár Imre.

Párisi levél.

Páris, 1879. április 3.

(Páris első asszonyai. — Grévyné asszony. — Háztartása. — Szóbeszéd.)

Hölgyeim . . . emlékezni fognak azon időkre, melyekben a divattudósitás, és párisi levél abc-je *E* betüvel, Eugenia császárnő nevével kezdődött. Ő, s mindazon hölgyek, kik férjeik hivatalánál fogva első hölgyei voltak Franciaországnak, kormányozták Európa termeit bonton és divat dolgában is.

És szép számban dicsekhetett Páris ily divat-királynőkkel. A krinolin-császárné, igy nevezték titokban IIIdik, vagy kis Napoleon nejét, izlés és következetesség nélkül uralkodott Toilletteania birodalmában. Európát ő szoktatta fényűzésre; hiszen az ő változtatásai oly veszélyesen és gyorsan követték egymást, hogy egy ruhát átalakitani nem is lehetett, hanem odadobtuk mindjárt komornának, gouvernantenak, szegény rokonnak. Oh Franciaország, ki egy mosónét küldtél királynőnek külföldre, magadnak csak egy divat-bábot tudtál szerezni? Az első consul, később császár, I. Napoleon neje, Josephine nagyuri családból származott; családja ős-nemes, maga a legfinomabb társaságokhoz szokott. Azt tartják, hogy az akkor oly heves republikánus I. Napoleon nem másért vette el, minthogy általa nyerje meg a . . . régi nemességet. Midőn aztán elvált tőle, azért vette nőül az osztrák főherczegnőt, hogy királyi vérből származott neje legyen. Thiers asszony, a ki Eugénia asszony utódja, s egy testileg piczi kis köztársasági elnök neje volt, gazdag bankár leánya; a magasabb polgári körök Párisban finomak, s volt alkalma Thiers asszonynak előkészülni már akkor, midőn férje miniszterelnök lőn. Mac-Machon marsall, a Franczia-köztársaság utolsó előtti elnökének neje, ős-régi családból származott, érintkezett udvarokkal és koronás főkkel.

Grévyné asszony mind ez előnyök nélkül lépett a köztársaság elnöki polczára; illetőleg csak a férje lépett oda, de őt ép akkor karon fogva tartotta. Együtt léptek eddig mindenüvé, fokról fokra. Derék, polgári érzületű, házias asszonyság, a mi Franciaországnak nem nagyon tetszik. Atyja igen ügyes timár-mester a Burgundiában fekvő Dôleban, s igen megerőltette magát, midőn leányának 80,000 frank hozományt adott. Férje, Grévy ur államügyész, majd 1850-ben képviselő, majd a parlament elnöke lett, közbe-közbe párisi ügyvéd. Fölkeltek reggel 7 órakor, s látnátok csak Grévynét, hogy sürög-forog házában reggeltől estig! Konyha, pincze, kamra, mind az ő gondja! Cselédjeit ellenőrzi, piaczra maga jár, . . . egy szóval bizony derék egy háziasszony ő!

Ily elfoglaltság mellett persze bajos lenne látogatások után futkosni, bálozni, szinházazni. S midőn Grévy ur a követi kamara elnöke lőn, Grévyné asszony csak megtartotta saját házi-kamarájának elnökségét. Nem vonultak be a Bourbon-palota hivatalos lakásaiba, de maradtak a hol voltak. Az elnök ur 60,000 frank tábla-pénzt kapott, de bálokat, társaságokat azért nem tartott, legfölebb urakat fogadott, s ebédeket adott. Az ebédek jók voltak, de a társaság csupán politikáról folyt, s ez Grévyné asszonyt nem érdekli; nem szólt közbe, s innét jött egy kissé tulságos egyszerűség hirébe. Oh, Thiersné és Mac-Machonné sokkal többet beszéltek! többet is, mint kellett!

És megjött végre a köztársasági elnökség fényes időszaka, s ezzel vagy egy millió frank jövedelem. Ah, el kellett hagyni a Saint-Arnaud utczai kedves otthont, s a Louvre 40 teremből álló szállása gunyosan fogadná a háziasszonyi erényeket. S Grévy asszony meg is érti a kor kivánalmait, mert Grévy kisasszony, az elnök huga, ki ép akkor volt állás nélkül, s épen indult Magyarországba egy mágnás-család gyermekeinek nevelésére, átvett mindent, a mi kulcs, mérleg és főzőkanál, s azzá lőn az éléskamrában, a mivé Grévy asszony a salonban. Mindkettő megállta helyét, s Grévyné igen kitűnően fogad salonjában. Fogadta Viktória angol királynőt, s ah! fontos pillanat . . . fogadta Mac-Mahon ex-elnök nejét. Mac-Mahon neje kritikai szemmel vizsgálta utódját, és — saját szavai szerint — gondolt illatszereire, és a dôlei timár-üzlet légkörére. Hiába . . . mert kénytelen volt a következő dicsérettel adózni: „Ezek a franczia nők csodálatosak! Grévy asszony eddig semmi se volt, köztársasági elnök neje lett s most királyilag fogad királyokat, királynőket, diplomata-corps tagjait és . . . minket!“ Dôle illata nem hatol Fárisig.

Bálban vagyunk.

Hohenlohe-Schillingsfürt Klodvig herczeg, a német nagykövet rendezi, az uj elnök tiszteletére. Jelen minden, a mi nagy vagy kitűnő és pompás. A Saint-Germaine is teljesen. Jelen van Grévy ur is, ki bájos leányát vezeti karján. Ah, milyen kedves! Már is megtudtuk, hogy remek zenei mű-

veltsége van, s a mit nem illik elhinnünk, halálosan szerelmes a nagy opera egy hirneves művészébe. A mama — suttogják tovább — nem jöhetett el, mert nem készült el egy régi ruhájának e czélra szánt átdolgozásával. Amott egy lovagias attaché biztosit, hogy Grévyné bizonyára nem volt szakácsnő Grévy urnál, mielőtt hitvesévé lőn.

Ah . . . kedves párisi salon! Ne rágalmazzunk, hanem tiszteljük a házi-erényeket, átalakitott ruhákat, s köztársasági alakokat a köztársaság élén. Addig, mig a Grévy-családról keringő szóbeszédek ennek származását is érintik, bizonyosan jobban illik a Tuilleriákba Eugenia krinolinfelség, mint Grévy asszony, e tiszteletreméltó anya és hitves.

Igy. Ez volt lelkemen, midőn — a posta-zárlat órája közelegvén — levelemet befejezem, s utnak inditom. Oh, Páris igen szeszélyes! s. ó.

Bécsi levél.

Bécs, 1879. április 9.

(A külügyi palotában. — Bécs és mink.)

Hosszukás, négyszögletes terem, közepén óriás bemenővel, minden szögletben ajtó, a falakon fehér és arany diszitések, a főbejárattal szemben három bibor diszitésű, óriás ablak. Ebben a teremben rendezte Andrássy Katinka grófnő jótékony hangversenyét, mely a szegedieknek 20,000 frtot jövedelmezett. Liszt mint közreműködő, a felség, mint vendég . . . ez elegendő arra, hogy valamennyi hangverseny minden jegye elkeljen.

Elkelt ezuttal is.

A négy kisebb bejárat páholyokká van átalakitva. A főbejárattal szemben áll az állvány, rajta koszorus Bösendorfer-zongora, s koszorukkal boritott szék a koszorus, vagy koronás mester, Liszt számára. Az állvány mellett két felől bársony székek, szembe vele négy sorban mintegy 200 szék a közönség számára.

Herczegek, grófok, bárók, a pénzarisztokraczia néhány tagja, s magas rangu tisztviselők foglalják el. Itt-ott szemfüles journalista-kollegáinkat pillantjuk meg, a kik bizonyára igen szép dolgokat fognak irni a látottakról is. Amott például igen jól veszi ki magát főrangu társnői bájos körében a külügyér kedves leánya, ki koszorus szépségét teljes fénynyel ragyogtatja. A hallani valókról csak a felség megérkezte után lehet szó.

Ah, épen jő! A háziasszonyt vezeti karján, nyomban követi honvéd tábornoki egyenruhában a háziur, Andrássy Gyula gróf. Velök vannak Rajner és Vilmos főherczeg, Lichtenstein, Reuss és Koburg herczegek, s elfoglalják a négy páholyt. A Felségnek igen jól áll uhlánus egyenruhája.

Liszt is belép. E körben nincs taps, nincs addig, mig a Felség erre jelt nem ád. A belépő maestrot tehát halk üdvözlő moraj fogadja. Mosolyogva halad állványa felé.

Liszt nagyon sokszor fogadta már meg, hogy nem játszik többé. A budapesti irói és művészi kör küldöttjeinek — ugy halljuk — nem épen szeretetre méltó módon igérte meg, hogy játszik. A bájos Katinka grófnőnek pedig két-három levelet kellett irnia, mig megkapta ezt a sajátságos távirati választ: „In Gottes Namen! Ich spiele!“ (Magyar forditásba: „Isten neki, hát játszom!)

És játszott is. Schubertnek általa Budapesten is bemutatott gyász-indulójával kezdte. Több volt benne Lisztől és Lisztből, mint a Schuberté, a megkapó műbe nagy eszméket, szivrázó érzéseket öntött. Hatásos volt Rákóczy-indulója, három kézre, Liszt menydörgött és villámlott, s a jeles speczialista, Zichy Géza gróf szintén szolgáltatott egy pár hatalmas csattanást ez érdekes zenei égi-háboruhoz. Kauserné Gerster Berta asszony és Gomperzné Bettelheim Janka, a bécsi udvari szinház egykori kedvelt alt énekesnője, ki önként ajánlkozott, szépen énekeltek, s igy a műsor nagyon, de nagyon kielégité a 15 és 20 frtos jegyek boldog tulajdonosait.

Bécsnek általában sok érdekes dolgot adtunk ez idény folytán! A 30 százalék közös-adón kivül a magyar bált, a szegedi izgalmat, egy Liszt-hangversenyt, s nem sokára a magyar kör hangversenyét, melyen Jókai Mór tart felolvasást. De a műtárlatban is van részünk, mert annak igen elsőrendű látnivalója ered magyar művészektől; ilyenek Munkácsi, Wagner, s első sorban a Zichy M. „Bor hatása“ czimű tableauját, melyet ezuttal a bécsi műértők egész bucsujárása látogat. Mi viszont gyönyörködhetünk a jubileum diszmenetében. Makart 400 szabólegényt foglalkoztat az általa festett jelmezek készitésével. A jubileum általában festői látvány lesz, s róla tudósitandjuk olvasóinket! Comte de Bleu.

A szegény szegedi vizkárosultak részére ujabban adakoztak:

Gallov Aloisia (Holics)	2 frt	— kr.
Hayné Adél (Losoncz)	— „	80 „
Persay R. Anna (Szarvas) . . .	2 „	— „
Ehhez a mult heti	44 frt	70 kr.
Teszen összesen .	49 frt	50 krt.

Igy is csak összetarlózok egy pár forintot szerencsétlen kárvallott testvéreink számára. Sokra ugy sem számoltam, hogy is számoltam volna! Hölgyeink nemes jó szive bizony nem várja be az ő heti lapjának a felkérését; hanem jó szivénél fogva, a mint a nagy szerencsétlenség hirét vette, azonnal sietett segiteni, odaadta a legelsőnek, a ki gyűjtött, hogy minél hamarabb legyen meg a segitség. Igy nekem csak a morzsák maradtak, tudtam, hogy igy lesz, de én ezeket is örömest gyűjtögetem, ezzel is több jut szerencsétlen szegény testvéreinknek.

Hazánk.

*** (*Udvari hirek.*) A királyi pár ezüstlakodalmára megválasztott országgyűlési tagok e hó 20-án Bécsbe utaznak. A már bejelentett 160 küldöttség fogadása már 21-kén veszi kezdetét. 23-dikán nagy udvari estély. 24-dikén a fogadalmi templomnak ünnepélyes tedeummal leendő megnyitása. Károly Lajos főherczeg, az ünnepély rendezője, már intézkedett az elhelyezések iránt. Az nap lesz a királyi ház családi ebédje, s a szinházi diszelőadás. 25-dikén lesz a nagy diszmenet, melyre Bécs városa a főemelvényen tartott fenn helyeket a magyar kormány és képviselőküldöttek számára. Az átnyujtandó feliratot Jókai Mór szerkeszti, kiállitásáról Tisza Lajos gondoskodik.

*** (*Szegedért.*) Szegeden nagyban foly a lecsapolás munkája. Deutsch vállalkozó erősen készíti a körtöltést, Londonból pedig utnak inditották a két gőz-szivattyut.

Ezek a világ legnagyobb gőz-szivattyui. A szegény szegedieknek erősen károkra vannak a folytonos esőzések. Élelem elég van, s már mintegy 40,000 lakosa szállingózott haza. Közelebb 30—40, többnyire országgyűlési képviselőkből álló társaság ment Szegedre személyes tapasztalások szerzése végett. A jótékonyság bőségszaruja még mindig nyitva. A főváros és vidék, s a külföld társas-életéből minden mozgalom juttat valamit az inség enyhitésére. Eddig egy millión felül gyűlt össze önkéntes adakozás utján. Kell pedig tiz millió! — A fővárosban Strauss Ede keringői s vonói is hangzottak Szeged javára; ez alkalommal is szép közönség tölté meg a vigadó termét. Ugyanitt lesz e hó 13-kán a 100 czigány zenész hangversenye, — e hó 16-kán a VI. ker. polg. kör hangversenye, melyben részt vesznek Soldosné, Felekiné és Hermann Mariska urnők is. — Vidéken Beszterczebánya 7000 forintot gyűjtött, sikerült műkedvelői előadás volt Weisz Józsefné, Haduschek Aranka, Selymessy Hermin, Czapf Juliska, Thuránszky Bittera, Visnyey, Vágó és Sebe Irén kisasszonyok közreműködésével. — Ipolyságon Thaly István rendezett műkedvelői előadást, kivált Balázs és Keller urnőkkel. — A pápai nőegylet érdekes hangversenyt, Mohácson női bizottság műkedvelői előadást, a szilágy-csehi kaszinó közvacsorát rendezett, Déván sikerült hangverseny és műkedvelő előadás volt. — Szendrői tanár már elvitte a 24 reáltanulót Körmöczre. — Sok hálával tartozik Szeged a gróf Károlyi családnak és Csekonics grófnőnek. — Kuntzen karlsruhei épit. tanácsos, s más külföldi tekintélyek időznek Szegeden.

⁂ (*Társas-élet*) Mult szerdán a tiszavidéki vasuti hivatalnokok rendeztek kedélyes estélyt a „Fáczán“ vendéglőben, Budán; hangverseny és tánczvigalom teljesen sikerültek. A budai kör pedig nagy gonddal adta elő „Aszalai uram leányait“, s kiemelendők kivált Hazucha Lajosné, Széles Gizella, Kaubek Mariska, Hertrum Teréz, Ferschin Kamilla, Plekker és Eleméri kisasszonyok. — A budai dalárda e hó 7-dikén rendezte sikerült dalestélyét a „Fáczán“-ban. — A szolnoki nőegylet szini bizottsága öt év alatt 22 szini előadást rendezett, a mi dicséretre méltó buzgalom. Tagjai, kiket ép most választottak meg ujra: Magyar Pálné elnök, Kiss Ferenczné, Bagossy Károlyné, Szoó Béláné, Hajdu Sándorné és Szendi Antalné urnők.

⁂ (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Szirbik Olga kisasszony és Selley Péter reáltanodai tanár. — Csépán Lilla kisasszony és Kacskovics Kálmán földbirtokos, Somogyban. — Aradi Eszter kisasszony és Farkas Danó, Szentesen. — Összekeltek: Sinkó Mariska kisasszony és Végh Endre gymnáziumi tanár, Budapesten. — Beke Mariska kisasszony, a semmitőszéki biró leánya és dr. Del' Ádámi Rezső ismert fővárosi ügyvéd. — Langer Jenny kisasszony és Mendl Vilmos a bécsi „Fremdenblatt“ társ szerkesztője, Budapesten. — Kraus Róza kisasszony és Gelsei Gutmann Vilmos, Budapesten.

⁂ (*Elhunytak.*) Dr. Langer Ignácz, 48-ban honvéd, 60 éves, Aradon. — Illek János, 84 éves, Ujpesten. — Beniczky Dénes, nagybirtokos, 48-ban honvédtiszt, 54 éves, Klopodián, Temes vármegyében. — Hechtl Frigyes, Csukássy József iró és szerkesztő egy tiszt által halálosan megsebzett atyja, 83 éves, Győrött. — Dr. Kóta József, 28 éves, Felső-Dobszán. — Jakabbffy Kristóf, Battonyán. — Marossyné Farczádi Karolin, ismert vidéki szinésznő, 54 éves, Budapesten. — Kemény Sámuelné, művelt lelkü ev. lelkészné, Maglódon. — Dr. Erődi Béla a jeles iró neje, szül. Kovács Lilla. Béke hamvaikra!

⁂ (*Rövid hirek.*) Deák Ferencz után 7,664 forint maradt jótékony czélokra. — Az Eszte-ezred Boszniából e hó 7-dikén érkezett Budapestre, hol ünnepélyesen, s bankettel is fogadták. — Temesvártt a bánát 100 éves ünnepére muzeumot alapitanak. — József főherczeg Alcsuthon templomot épittet. — Verhovai Gyulát a semmitőszék teljesen felmentette.

Külföld.

⁂ (*A külföld és Szeged.*) A külföld megható és impozáns mérvü részvétének folyvást látjuk nyomait. Egy frankfurti iparos azon kérdéssel fordult a fővárosi segély-bizottsághoz, hogy mi módon tehetne ő szert egy szegedi feleségre? Königsberg és Jassy is szerveztek gyüjtő bizottságokat; Kostantinápolyban a nagyvezir, Oroszországban a miniszterek is irtak alá. New-Yorkban az első aláirók voltak Nemegyei és Just Manó honfitársaink. Hangversenyek voltak Salzburgban (itt Prokesch Ostenné Gossmann Friderika közreműködésével), Laubanban Moser szinműiróéval; Serajevóban is volt hangverseny. Külföldön élő művészeink közül hangversenyeket adtak Joachim Londonban, hol Freake asszony szini előadásokat rendez, — Rabatinszky Mária, az ismert énekesnő, Nordhausenben, — Gerster Etelka és Reményi Ede New-Yorkban. — Wiesbádenben Kéler Béla és Léderer hazánkfiai, ez utóbbi Kullman merénylő elfogója, rendeztek hangversenyt, melyen Bodenstedt jeles német költő is felolvasott.

⁂ (*Rövid hirek.*) Viktória angol királynő Párisban rövid időzés után az olaszországi Bahenonba utazott; leányát, Beatrice nagyherczegnőt hir szerint Humberto, az olasz király fivére kéri meg. — Contur Tamás világhirü párisi festő meghalt.

Irodalom és müvészet.

⁂ (*Irodalom.*) Petőfi Sándor összes műveinek füzetes, képes német fordításaira hirdetnek előfizetést Aigner Lajos és Farkas Miksa. — Tóth József tehetséges ifju beszélyiró „A mit mindnyájan érezünk“ czim alatt beszélyeire, Nagy-Kőrösön, 1 forintjával hirdet előfizetést. Ajánljuk olvasónőinknek. — Husvéti meglepetésül ajánljuk Tettey Nándor és társa páratlan szépségü képes könyveit, s gyermek-elbeszéléseit: „Az uj Robinson“, „Hamupipőke“, „Töviske“, „Legszebb képes könyv“, „Képes gyermeklap“, „Kardos Pál.“ Oly kedves hatásu művek, mint egy-egy legszebb piros tojás. — Megjelentek, s lapunkhoz beküldettek: „Utazók kézikönyve a magyar korona vasutain.“ Irta Kállay István. (Debreczen, ifj. Csáty Károly. 1879.) A magyar vasutak állomáshelyeiről vannak benne elmondva a statisztikai, földrajzi és történelmi adatok. A 220 l. könyv ára 80 kr. — „Gyakorlati utmutatás a házosztály- és házbér adóra nézve.“ Összeállitotta és irta Besse Sándor, királyi adófelügy. h. (Debreczen, 1878, Csáty Károly.) Ára 30 kr.

*** (*A Franklin-Társulat*) kiadásában megjelenő „Olcsó könyvtár“, — Gyulai Pál szerkeszti — ujabban ismét nyolcz igen becses füzet jelent meg, ugymint: 71. füzet: Taine H. Az eszmény a művészetben. Francziából forditotta Harrach József. Ára füzve 30 kr. — 72. füzet: Lessing Gotth. Ephraim. Bölcs Náthán. Drámai költemény 5 felvonásban. Németből ford. Zichy Antal. Ára füzve 50 kr. — 73. füzet: Beulé. Augustus családja és kora. Francziából átdolgozta Molnár Antal. Ára füzve 30 kr. — 74. füzet: Lindau Pál. Molière. Forditotta Bánfi Zsigmond. Ára füzve 30 kr. (Legnagyobb része már Szana Tamás „Molère életé“-ben van meg.) — 75. füzet: Feuillet Oktáv. Egy nő naplója. Regény. Francziából forditotta Fáy Béla. Ára füzve 40 kr. — 76. füzet: Macaulay. Parère Bertrand. Angolból forditotta Angyal Dávid. Ára füzve 30 kr. — 77. füzet: Molière. A bot-csinálta doktor. Vigjáték 3 felvonásban. Forditotta Kazinczy Ferencz. Ára füzve 20 kr. — 78. füzet: Louis-Lende L. Camaron. Episod a mexikói háboruból. Francziából forditotta Haraszti Gyula. Ára füzve 20 kr. — Ugyancsak e derék társulatnál a „Történelmi könyvtár“ következő ujabb füzetei jelentek meg: 60. füzet: Assyria és Babylonia, és a két legrégibb világváros Ninive és Babylon története. Irta dr. Lázár Gyula. — 61. füzet: A keresztes háboruk története. Irta dr. Lázár Gyula. — 62. füzet: II. vagy jeruzsálemi Endre magyar király. Irta Áldor Imre. Egy-egy füzet ára 40 kr. Mindezeket a munkákat felesleges ajánlani a tanulságos olvasmányt kedvelő közönségnek. Épugy Kubinyi Lajos: „Iparos gazdasszonyok könyve“ czimű művét, mely szintén a Franklin-Társulatnál jelent meg közelebb és megfelelő képekkel is meg van világositva. Ára 70 kr.

*** (*A jubileumra,*) „Czézár ünnepére“, sok szép „bokréta“ készül. Ilyenek Jókainak mindenütt a szegedi javára előadandó „Hős Pálffyja“, — a szini tanodában Váradi Antal két cantateja egy a Huber Károly, s egy a gróf Festetics Leo zenéjével, — a kolozsvári szinház számára pedig a Szász Károly és Hegedűs István költeményei.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, április 5. Lalla-Roukh. — Coppélia, az üvegszemű hölgy. — Vasárnap, április 6. Magdolna. — Egyetlen leány. — Hétfő, április 7. Az ál-jó emberek. — Kedd, április 8. A király mondta. — Szerda, április 9. Galatéa. — A kéregető nő. — Csütörtök, április 9. Cinq-Mars. — Péntek, szombat, április 11—12. A szinház zárva.

Népszinház. Szombat, Április 5. Kamargo. — Vasárnap, április 6. A falu roszsza. — Hétfő, április 7. Kisasszony feleségem. — Kedd, szerda, április 8—9. Kamargo. — Csütörtök, április 10. Niniss. — Péntek, szombat, április 11—12. A szinház zárva.

*** (*Szinházi vegyesek.*) Gráczba ment Szuper vidéki szinigazgató magyar társulata. — Beődi Gábor győri szintársulata Sopronba ment a Follinus párral, Somló Sándorral, Beődinével stb. — A budapesti gyapjuutczai szinházat Müller Róbert bérelte ki.

* * *

(Nemzeti szinház. „Az ál-jó emberek.“ Vigjáték 4 felvonásban. Irta Barrière Tódor és Capendu. Uj betanulással először adatott április 4-dikén. — Népszinház. „Falu roszsza“, április 8-dikán.)

A közönség nagy részének ujdonság volt e vigjáték, mert már évek óta nem adták szinpadunkon. Pedig kár volt oly sokáig pihentetni, mert nem sok mulatságosabb vigjáték van repertoirunkon. Tárgya és különösen főalakja ugyan már nem egészen ismeretlen; meggazdagodott polgár családot fest, hol az apa előtt csak a pénznek van becse, ezt elébe teszi gyermekei boldogságának, adott szavának és jó hirnevének. Leányai épen ellenkezőleg szegény sorsu ifjakba szeretnek, ebből keletkezik a dráma bonyodalma. Tárgyra hasonlit hozzá a Benoiton család és Samu bácsi Sardoutól, de ez nem von le becséből, mert kidolgozása más, még pedig olyan ügyes és szellemes, hogy mig egyrészről a közönséget folytonos érdeklődésben és derült hangulatban tartja bohózati eszközök nélkül, más részt tág teret nyujt a szinész tehetségének, alakitó erejének kitűntetésére. Csupán a Fourchambault családban van ennyi hálás szerep. Ily jó szerep a Halmié, mint Thevenot Edgáré; fiatal, sarkastikus kedélyü festő, ki az ál jó emberek albumát készíti s addig veszekszik, addig ellenkezik Eugenievel, mig bele szeret; Feleki, mint Bassecourt tőzsér, mindenkiről jót akar mondani, de egy „csakhogy“ fordulattal, mindenkiről a legroszabbat mondja; Molnárné, mint Eugenie, egy kis makranczos divatbáb, ki csak páholyról, fogatokról álmodozik; öltözete azonban nem volt mindig a szerepnek megfelelő fényes és divatos. E tekintetben nem versenyezhet Helvei Laurával. Szigeti Imre mimikájával mulattatta a közönséget. Hetényi, mint Delcroit Octave, különösen a 3-dik és 4-dik felvonásban igen jól játszott. Az est hőse mégis csak Szigeti József volt Peponet szerepében; csakugyan alkalmazni lehet rá a szinbirálatok szokásos magasztaló kifejezését, mely szerint azt a szerepet jobban játszani nem lehetne. Hiszszük, hogy az Ál-jó emberek ezentul nem tartanak oly nagy pihenőt, hanem sok jó estét szereznek még a közönségnek.

* * *

A népszinházban a „Falu roszszát“ adták vasárnap, a mit e télen szintén pihentettek. A darabot azt hiszszük, e lap minden olvasója ismeri, azért csak az előadásról szólunk. Ez előadás nem olyan, a milyet a népszinház személyzetétől várnánk. Soldosné volt Finum Rózsi; olyan szinésznő, min Soldosné, nem játszhatik roszul, csak a felfogása lehet hibás, és én azt hiszem, hogy felfogása az utolsó jelenetben csakugyan ilyen volt; ott nem szabad a közönséget megnevettetni. Tamásiról már régi nóta, hogy betyárosabbnak alakitja Göndört, mintsem hogy minden izében rokonszenves lehetne. Tihanyi Gonosz Pistája nem csupán komikus, hanem maga is komédiás. Sz—k J—s.

Tartalom.

Az álarczos bál vége, Brankovics Györgytől. — Ujabb költőink, Medgyes Lajostól. — Titokzatok, Gáspár Imrétől. — Még egy sereg szerencsétlen flótás, Milkó Izidortól. — A vizi gyűjtemény. — Heti tárcza. — Párisi levél. — Bécsi levél. — Hazánk. — Külföld. — Irodalom és művészet. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

15-dik szám. Aprilis 13-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár	Ó-naptár		Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap kelte óra	Nap kelte perez	Nap nyugta óra	Nap nyugta perez
Április 13	Vasárnap	E Husvét v.	E Husvét v.	1 G Husv. v. Apr.	20		5	18	6	44
14	Hétfő	Husvét hétfő	Husvét hétfő	2 Husvét hétfő	21		5	16	6	46
15	Kedd	Anasztázia	Olympia	3 Husvét kedd	22 Husvét v.		5	14	6	47
16	Szerda	Turibus	Charisius	4 Pelágia M.	23	☽	5	12	6	49
17	Csütörtök	Rezső	Rezső	5 Theodolus	24		5	10	6	51
18	Péntek	Apollonia	Flávián	6 Eutychius	25		5	8	6	52
19	Szombat	Kreszentia	Werner	7 György	26 Szabb.		5	6	6	53

Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk.

Divattudósitás.

Mai mellékletünk magyarázata.

Az első szám: Nyakkendő végébe való lapos himzés mintája.

A 2-dik szám: keskeny betét fehérneműekre.

A 3-dik szám: N és S betük.

A 4-dik szám: A J és C betük, monogramm.

Az 5-dik szám: D és J betük.

A 6-dik szám: K és S betük, asztalneműekre.

A 7-dik szám: S és C betük.

A 8-dik szám: V és L betük.

A 9-dik szám: E és L betük.

A 10-dik szám: felső gallér előrészére való himzés rajza.

A 11-dik szám: F és M betük.

A 12-dik szám: C és A betük.

A 13-dik szám: M és B betük asztalneműekre.

A 14-dik szám: Reggeli czipő himzetmintája, fekete posztón, ripsen vagy bársonyon szines selyemszálakkal, tambour-öltésekkel dolgozandó.

A 15-dik szám: Női fehérneműekre való betét és szél himzet-mintája.

A 16-dik szám: E és B betük asztalneműekre.

A 17-dik szám: N és N betük, szines pamuttal himzendő.

A 18-dik szám: fehérneműekre való keskeny himzés rajza.

A 19-dik szám: S és L betük.

A 20-dik szám: T és P betük.

A 21-dik szám: H betük czifrázattal.

A 22-dik szám: N betük.

A 23-dik szám: M és J betük.

A 24-dik szám: D és G betük.

A 25-dik szám: finom betét mintája párnahajra, ingbetétekre stb. És végül

A 26-dik szám: G és Z betük.

Számrejtvény.

Wagensommer B. A.-tól.

25. 1. 11. 7. 12. 27. Kis hely, igénytelen,
Nagy a történetben!
26. 13. 1. 19. 17. 4. Im itt van előtted;
Törd rajta a fejed.
3. 15. 8. 20. 14. 4. Férfinév e kis szó,
Hosszu s csak egytagu.
25. 11. 30. 21. Öseink nem mondanák,
Hogy ezt ők is lakták.
22. 9. 24. 20. 2. 10. 11. 26. Kapocs ez, jó kemény,
S adomány, mint erény.
28. 29. 6. Részben nemes büszke,
Más, ellenkezője.
10. 5. 31. Elemnek tartották,
Most csapásnak tartják.
1–31. Mily remény s vágy fűzvék hozzád!
Mily sok kebel vár enyhet tőled!
Jó vagy hozzánk, igaz, hű barát;
Mindig meglátogatsz te minket.

Megfejtési határidő: május hó 7-dike.

A f. é. 11-dik számban közlött sakkrejtvény értelme:

Ne légy te szép, ne légy te legszebb
A nagy világ területén,
Bár bájaid hervadva lesznek,
Nélkülök is szeretlek én.
Lássak bár halványra válni
Szemedben minden sugarat,
Hulljanak szét arczod rózsái,
E sziv te hozzád hű marad.

Szász Károly.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Moesz Gézáné, Thanhoffer Mariska, Devich Ferenczné, Negyedi Mariska, Túry Dánielné, Pfeiffer Luiza, Ujfalussy Károlyné, Báthori Sigray Istvánné, Jánossy Lajosné, Marossy Etelka és Izabella, Ulicsny Eugénia, Pénzes Mari, Lőrinczfy Paula, Jánisch Aladárné, Imrek Ilona, Buttykay Anna, Bibzay Janka, Kovács Györgyné, Esső Teréz, Gallé Natália és Gizella, Sánta Mari, Tamás Ida, Csányi Jánosné, Fényes Matild, Mészáros Olga, Jóo Katinka, Muraközy Ilonka, Krasznay Juliska, Lázár Ottilia, Farkas Mariska, Kapy Lászlóné, Molnár Ida, Mezey Erzsike.

Megbizások tára.

Heidelbergába Dr. N. Gy. urnak: Azonnal megküldtem ujból. Első izben mint „unbekannt“ visszautasitották.

F. Túrra H. T. A. urnőnek: Magánlevélben feleltem.

Szegedre Sz. S. urnak: Azonnal postára adtam. Az elsőt elvihette a rohanó ár.

H. M. Vásárhelyre V. J. urnak: Az utósó előfizetési fölhivásban meg vannak jelölve a még meglevő regények czimei. E 9 köteten kivül jelenleg más régibb könyvekkel nem szolgálhatunk.

Weldziczre W. H. urnőnek: Nemde vette levelemet?

M. Radnára Sz. I. urnőnek: A mint lehet, megküldöm.

Selmeczbányára M. G. urnőnek: Szivesen ujból küldtem meg.

N. Kinizsre J. J. urnőnek: A legszivesebben küldtem meg.

D. Vecsére B. Gy. urnőnek: Magánlevélben köszöntem meg gazdasszonyi ügyességének gyönyörű bizonyitványát.

Rimaszombatba K. M. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Előrkénybe G. F. urhölgynek: Vettem kedves sorait. A legszivesebben teljesitem ohajtását.

Parragra Cs. J. urnőnek: Még mielőtt sorait vettem, már postára volt adva.

Tapolczára K. Gy. urnőnek: Azonnal megrendeltem, a mint kedves sorait vettem. A többire nézve legközelebb magánlevélben felelek.

Debelliácsára G. A. urhölgynek: A legszivesebben teszem.

Kérdések.

Egy előfizetőnő kérdi az illető urhölgyet, valjon miből áll az általa felemlitett korpa-czibere? Vidékén ez egészen ismeretlen. D. N. J.

Ki mondhatná meg nekem saját tapasztalata után, hogy Beszédes Gyula ur fejkorpa-szesze, mely e lapokban többször ajánlva volt, nem csak a hajnak igen jó, hanem szakgatások ellen is csakugyan jó hatással van-e?

Sz. Ottilia.

Szép finom asztalneműmbe több bor-, gyümölcs- és rozsdafolt esett. Többfélét próbáltam már azok eltávolitására. Mivel tisztithatnám ki azokat egészen? L. Luiza.

Feleletek.

Cs. G.-nek: A fehér rózsa virágnyelvi értelme: Tőled megvettetve, meghalok! Eugénia.

D. Mari dörzsölje le fakó tekenősbéka fésűjét benzinbe mártott vászonruhácskával, és visszanyeri fényességét. Sz. Irma.

G. Albertának. A gobelin-öltés szintén két öltésből áll, mint a rendes kereszt-öltés, azon különbséggel azonban, hogy a két öltést nem rézsut kell tenni, hanem egyenesen egymás mellé két öltést venni, ugy, hogy az két szál kanavászt töltsön be. Az ilyen himzés simább, és ez által szebb a rendes kereszt-öltésnél, a rajz pedig kevésbbé szögletes. Mintának a gobelin-himzéshez minden kereszt-öltési mintarajzot lehet használni és azt egyforma szálu himzőtokra berlini pamuttal és selyemmel lehimezni.

Margit.

Egy uj asszonykának. Készitse a fahéjas fánkot a következő módon. Egy itcze lisztet a nyujtó deszkára mérve, két kanálnyi tejfelt, két lat felolvasztott élesztőt és egy kis tejet belé téve, széles késsel jól ki kell dolgozni. Ekkor egy fél font jó vajat a kinyujtott tésztába kell hajtogatni, mint az irósvajas tésztánál, és ezt háromszor ismételni, a kinyujtások között pedig mindenkor egy-egy negyed óráig pihentetni a tésztát. Negyedszer aztán a tésztát késfok vastagságura ki kell nyujtani, forró késsel négyszögletű darabkákra elvágni, keskeny kicsi szalaggal a fahéjas-fánk formájához kötözni és egyenként forró zsirban kisütni. Végül fahéjjal vegyitett czukorral behinteni és melegen az asztalra adni. H. Kata.

Szerkesztői nyilt levelek.

„Szeretlek" (B. F.) Ez is nehézkes még egy kissé. Különösen az ismétlődések. A refraint meg a sok e teszi tönkre.

„Liljom Panna." Hogy ezt a Pannát Liljomnak is hivják, arról én nem tehetek, és talán ön sem. A név név. De hogy a fülemile nem „fülmile", hanem legfölebb is „fülemüle", arról én felelek. Azután meg szegénynek a lábai is hibásak. És a nyelve sem tiszta. A mellett olyan száraz, a milyen hosszu. Akár a babkaró.

„Házasodni akarok." Talán az is; de más oka is van annak, a miért az az ember évek óta ugy bánik velem. Ha ön megtudná ezt az okot, tudom, álmélkodnék a gonosz lélek sajátságos esze járásán. De én azt az irodalom iránti tekintetből nem mondhatom meg nyilvánosan. Kénytelen vagyok tehát hallgatni, és az elfogulatlan olvasóra bizni az itéletet. Az is csak ismeri őt egy kevéssé. Mondom tehát, attól nem félnék; hanem más itt a baj. Ez a munka szerkezet és kivitelre nézve egyaránt nem világ elé való.

K. M. urnak (Kplcs.) Köszönöm. Alkalmilag tán használhatom.

„A feszület." Ha végig olyan keresetlenül tiszta szépen folyna, mint a milyen az első stropha! De már a harmadikban száraz krónikás a hangja és hova-tovább pongyolább a nyelve.

„A kandallóban." Miért nem pár héttel elébb kaptam! Tavaszszal azonban a jó kandallónak is az a sorsa, a mi az iróé, mikor elöregszik. Tudni sem szeretnek róla. Inkább elteszem tehát télire. Akkor lesz ő ujra „évad"-jában.

„Az elkeseredés pillanatában." Ennek sem kellett volna várni, hogy a gólya hozza. Most tavaszszal az irodalomban is a szivderitőt keresi a lélek. Valami naposat kérek tehát. Telik ott az is.

Sz. Gy. Sz. K. urnőnek. Köszönöm. Megkisértem, ámbár tapasztalatból tudom, hogy ebben a részben a hölgyek nem nagyon kapnak az ujságon.

„Kassa fénynapjai." Köszönet a szives megemlékezésért.

„Ülj le a fűbe." Nagyon messze van még attól is, hogyan nem kell verset irni.

„Nem ül a dalos madár." Erre is csak azt mondhatom. Mindjárt a második sorban az a „hanem"!

„Mi a költő lelke." Jól indul, egy-két hasonlata is találó; annál nehézkesebb a nyelve, néhol magyartalan is, és a mértékkel sem sokat gondol.

„Halálos ellenségeskedés." Nagyon köszönöm.

HIRDETÉSEK.

Vadász Ferencz özvegyének utóda

illatszer-tára

„A VIRÁG KIRÁLYNÉHOZ"

koronaherczeg (uri)-utcza 1. szám alatt Párizsi ház Pesten,

Ajánlja főraktárát valódi ***angol*** és ***franczia illatszerek, hajkenőcsök, olajok*** és ***toilette szappanoknak,*** továbbá fog-, köröm- és hajkefék, mindennemű fésüknek; ugyszintén nagy választékban a többi itt fel nem emlitett ***pipereszereket.***

☛ Árjegyzékek kivánatra beküldetnek, és vidéki utánvételi megrendelések azonnal pontosan teljesittetnek.

SZŐKE EDE

Budapesten, váczi utcza 2. sz. Gróf Szapáry-féle házban

„a rózsához"

ajanlja gazdagon felszerelt és izletes

uri és női pipere raktárát

lemez alsó	2 frt. 75 krtól		4 frtig
berlini kendők	80 „		3 „
gyermek kabátkák	60 „		felebb
férfi és női duxi ingek	90 „		„
„ „ „ nadrágok	1 frttól		„
női nyakkendők	25 krtól	2 frt 50 krig	
szines és fehér férfi ingek	1 frt. 25 „	2 frt 50 „	
női és gyermek harisnyák	30 „		felebb
posztó kesztyük	20 „		„
kamáslik	40 „		„
férfi és női gallérok drbja	20 „		„
továbbá szines zsebkendő	8 „		50 kr.

valamint minden e szakba vágó czikkeket a lehető legjutányosabb áron.

Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek.

Török József gyógyszertára, király-utcza 12. sz.

Glycerin-Créme

a legjobb bör- és arcztisztitó-szer.

Több év óta hatályos szernek bizonyult szeplő, napsütés, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesitése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalsági frisseségét tartják fönn. A folyékony glycerin-créme eltér az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-en kivül semminemü hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glycern-szappan

glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztit és élénkiti a bőrt, és e finom pipereszappan minden kivánt előnyeivel bir. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgypor (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédebb fehér szint adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán es szárazon tartja. Hölgyeknél ugy férfiaknál is, borotválás után. nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár és 1 frt.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacetből készitve, a legártatlanabb arcz- és kézbőrtisztitó szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyukszemgyürük és essentia, ára 60 kr,

Főraktár: TÖRÖK JOZSEF gyógyszerésznél Budapestsn, király-utcza 12. szám.

Csak a valóban jó cikkekkel szemben érvényesité magát a verseny

A Guyot-féle kátránytokocskák, melyek oly kitünő hatással birnak meghülés, hurut, valamint légcsőbajok és tüdővész ellen, számos utánzóra találtak. Guyot ur csak azon üvegcsékért áll jót, melyek cimkéjén aláirása három szinü nyomásban van feltüntetve. Ára 1 frt. 40.

Budapesten **Török József** „Szentlélek"-hez czimzett gyógyszertárában király-utca 12. sz. a.

Cs. kir. szabadalmazott

egyetemes emésztőpor Dr. Gölistől.

Eddig még utól nem éretett hatására nézve az emésztés és vértisztitás terén, s a test táplálásáua és erősitéséro nézve Ez által naponkint kétszeri és sokáig folytatott használata mellett valódi gyógyszerré válik számos, még makacs betegségben is, mint p. o. emésztési gyengeség, mell-égés, a gyomor túlterhelése, a belek petyhüdtsége, ideggyengeség, mindennemü aranyeres bajok-. görvéne, guga, sápadtság, sárgaságban, valamennyi idült bőrbaj-, rák, időszakos főfájások, terges és köves betegsegek, tulnyálkásodásban, stb. Ez az egyetlen és gyökeres szer a megrögzött köszvény és mellbajban (tuberculose,) Ásványviz gyógyászatnál, ugy azelőtt, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerül is kitünő szolgálatot tesz.

Egy nagy skatulya ára: **1.26 kr.** Egy kis skatulya **84 kr.**

Főraktár Budapesten, Török József gyógyszerész urnál.

A hamisitástól megmenekülésre figyelmeztetek mindenkit, hogy a valódi egyetemes emésztő-por Dr. Gölis pecsétjével van elzárva, s minden skatulya a védbélyeggel s kivülről ily czimmel van elzárva:

K. k. conces. Univ.- Speisen Pulver des dr. Gölis in Wien.

Főszállitóhely: Becsben, Stefansplatz 6. (Zwettlhof.)

Párisi pecséttisztitó.

Kitünő jóságu szer, melylyel nehány percz alatt mindennemü zsir-, olaj-, szurok-, faggyu-, vaj-, kocsikenő-, olajos festek-, hajkenő- és izzadság által bármily kelmében, a ruhában, selyemszallagban, bársonyban, keztyűben, bútorokban, szobakárpitokban. acélmetszetekben okozott pecsétet ki lehet tisztitani. Ára egy üvegnek 1 frt

---

Dr. Romershauser Szem-Essentiája

a láterőt fentartja, helyreállitja és erősiti,

főraktára **TÖRÖK JÓZSEF** ur gyógyszertárában Pesten,

király-utca 12-dik szám alatt van.

Ára 1/1 üvegnek 2 frt 20 kr., 1/2 üvegnek 1 frt 50 kr. Postán 15 krral több.

Aken, az Elbe mellett.

A dr. Romershauser-féle szem-essentiának egyedüli készitője dr. GEISZ F. G. gyógyszerész.

A legjobb szer a nátha, toroklob, hurut, melszorulás, átalában a mell és torokbeli ingerek, valamint csúzos és idegfajdalmak, tompor- és lágyék-készvény gyógyitására **papir zsirla** (vegy készitmény szeglöbors kivonatból) melynek alkalmazása a vérnek a külbőr felé tolulását eltávoztatja, s igy a bajnak elejét veszi. Az azonnal látszató és a papir fenmaradásáig tartó melegedés és élénk vöröség, biztos jelei a vértolulás elháritásának, anélkül, hogy fajdalom, viszketegség vagy küteg támadna. Ára egy doboznak 90 kr.

Rakhelyek: Budapesten: **TÖRÖK JÓZSEF ur gyógyszerésznél;** Párisban: P. Coirre Cp. 79. rue du Cherche-midi.

SALICYLSAV-KESZITMÉNYEK,

Kielhauser H. okl. gyógyszerésztől és illatszergyárostól Gráczban.

A Salicyl-sav a drezdai dr. Heyden vegytani laboratoriumából, azon felette kedvező eredmények után, melyeket a dr. Kolbe, dr. Neubauer, dr. Wagner stb tanár urak kisérletei előidéztek, már világhirt vivott ki magának mint erjedést és rothadást akadályozó anyag, és nem csak fényesen érvényesül mindennemü belső bajok ellen, hanem czélirányos összetételben még fölülmulhatlan óvszer a bőrre, hajra és fogakra nézve, Anticeptikus hatása különösen rendkivüli; megakadályozza a sérült szervek rothadását, s ezzel együt eltünik az azzal járó kellemetlen szag is.

Salicyl-toilette-szappan	darabja	ára	50 kr.
Salicyl-toilette-viz	„	„	7 „
Salicyl-fogpor	„	„	50 „
Salicyl-fogpép	„	„	60 „
Salicyl-szájviz	„	„	60 „
Salicyl-hajkenőcs	„	„	50 „
Salicyl-hintőpor (lábak izzadása ellen)	„	„	50 „

Főraktár Magyarországra nézve: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten, királyutcza 12. sz.

PARFUMS EXOTIQUES

IMPORTÉS PAR LA

PARFUMERIE VICTORIA

PARIS — 47. Avenue de l' Opéra, 47. — PARIS.

YLANGYLANG	CHAMPACCA	MELATI
DE MANILLE	DE LAHORE	DE CHINE

Ára egy-egy üvegnek 1 frt 50 kr.

Illatszer porlasztó 2 frt.

Főraktár Budapesten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában, király u. 12. sz.

Gróf Beleznay Árpád fagyáselleni tinctuŕája.

Mely az ekkorig ismert szerek közt a legjobbnak és leghathatósabbnak bizonyult be, s biztos hatása több bizonyitvány által meg van próbálva. Ára egy üvegnek 1 frt.

Gr. Beleznay Árpád bütyök és tyukszem-essentiája

a fájdalmat néhány óra alatt megszünteti s rövid idő alatt gyökerestül kiirtja, ara **50 kr.** és **1. frt.**

Minden régi köhögés ellen,

mellfájdalmak, sok évi rekedtség, torokbajok, s a tüdő nyálkásodása ellen a több orvos által megprobált.

fehér mellszörp,

oly gyógyszer, mely még soha sem használtatott a legkielégitőbb eredmény elöidazése nélkül. Ezen szörp már az első használatnál feltünőleg jótékonyan hat, sőt **a görcsős** és **hög-hurutnál** elősegiti a nyulós és megrekedő nyálka kiköhögését; azonnal enyhiti a gége ingerlékenységét és rövid idő alatt eltávolit minden, ha még oly heves. sőt magát a legveszélyesb **szárazbetegségi köhögést, és vérhányást is.**

Ára 1 egész üvegnek **3.60**, egy fél üvegnek **1.80,** egy negyed üvegnek **90** kr. Becsomagolva üvegenkint **20**krral több. **Mayer G. A. W,** Breslauban

---

Fogfájások bármily nemüek, egy pillanat és biztosan eltávolittatnak az **indiai fogkivonat** használata által, mely gyors és biztos hatása által nagy hirnevet vivott ki magának, egyszersmind az a legjobb **fog- és száj-tisztitó-szer.** Egy nagy üveg 1 frt, kisebb 50 kr.

RETOUCHE gyorsfestő-tinktura szakálra.

Ezen uj kitünő kompositió által képesitetve vagyunk, az egészségre minden legkisebb hátrány nélkül, s minden bőrpiszkitás mellőzésével, pillanatnyi rövid idő alatt a szakált allandóan szőke, világos barna, setét barna vagy feketére festhetni.

Festett hajminták a raktárban megtekintés végett ki vannak téve

Kapható dobozokban **2** forintjával a készitőnél Gráztban **Kielhauser H.** illatszerés és vegyészetnel, sarkantyus-utcza 3. sz.

Főraktár TÖRÖK JOZSEF ur gyógyszertárában Budapesten Király utca 12.

Megrendeléseknél kérjük a kivánt szin tudatását.

Mandolahab (créme) **czitromlével,** a külbőrnek hasonlithatlan lagyságot s rugonyotságot nyujt, ez a leggyöngédeb tisztitó szer a kezek- és arczra nézve, s czitromtartalma folytán fehéritőleg hat a nélkül, hogy ingert keltene.

Frissen készitve egy köcsög 70 kr. s kapható a gyártónál

KIELHAUSER H.-nél

illatszerész és vegyész (Spergasse 3. Grátzban.)

Előfizetési díj (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási díj félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, O-utcza 21-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések díja:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

16. SZ.
Április 20-dikán.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Molnár Mara.

(Igaz történet.)

Szegfi Mórtól.

Nehéz állás a birói állás. Egyfelül a törvény holt betüje, a melyiktől eltérni esküje tiltja, másfelül az érzés! Itéletet mondani, egész életre kiható kemény itéletet, akkor is, mikor a szivnek minden szála azt mondja neki: Nem gonosz, hanem szerencsétlen emher áll előtted; nem romlottság, hanem borzasztó körülmények vitték a rettenetes tettre, nem büntetést, hanem szánalmat, segitséget érdemel ez az előtted álló teremtés, — nehéz állása van a birónak! De beszéljenek a tények.

Egyik Királyhágón tuli törvényszéknél 187*-ben egy leányt kisértek be. Derék, sugár alakja volt, egészben véve közönséges, de jó szivre mutató, szelid és épenséggel nem csunya arczczal. Midőn a biróság elé vezették, holthalovány volt, és bágyadt szeme tele félelemmel merengett maga elé.

A jelentésben, mit a bekisérő csendbiztos átadott, a törvényszék értesittetett, hogy Molnár Marának hivják, tizenkilencz éves, hajadon, és e hó 11-dikén elevenen temette el három hetes gyermekét.

Ez volt az ő bűne.

És mikép is követhette el ezt a borzasztóságot? Mikép sülyedhetett annyira ez a fiatal teremtés, ezzel a jóságos arczczal?

Jöjjön el velem, kedves olvasó, egyik határszéli faluba.

A falu neve nem tartozik a dologra. Vidéke hegyes, határa sovány, nem igen terem egyebet tengerinél, azt is csak nehéz munka mellett, egyéb keresete nincsen ott a népnek; lehet tehát képzelni, hogy nagyon szegény emberek lakják. Egytől-egyig románok.

Egyik faluvégi vityillóhoz kamraforma van ragasztva. A viskó is rozzant, csak is épen hogy még állni tud, a kamrában meg nyáron át málét, kendert tartanak, és ebben a kamrában betegedett le Molnár Mara 187* februárhó 18-dikán.

Molnár Mara nem volt magyar születésű, a faluhoz mintegy negyedfél órányira született, egy kis városban, mely már Moldovához tartozik. Öt éve már elhagyta volt Moldovát és a határos erdélyi falukban szolgált, az utolsó két évben ugyanazon egy faluban ugyanazon egy gazdánál, a falu egyik tehetősebb parasztjánál.

Vele egy házban Juro Mirkó nevü legény is állt szolgálatban.

Juro Mirkó árva volt, Doboka vidékéről való és egykét évvel idősebb Molnár Maránál. Csinos legény volt, becsületesség és jószivüségben is semmit sem engedtek egymásnak, azután meg ő az egyetlen legény, a leány meg az egyetlen leány a háznál. Egyiknek is, másiknak is semmiféle atyafisága vidéken, semmi különös tehát benne, hogy Juro Mirkó és Molnár Mara rövid idő alatt egymáshoz vonzódtak, és pedig, fájdalom, egész a maga-megfeledkezésig.

187* februárhó 18-dikán Molnár Mara egy egészséges leánygyermeket szült.

Egész idő alatt hiven és becsületesen szolgálta gazdáját, soha sem volt jobb és dolgosabb cselédje. Juro Mirkó megigérte neki, hogy elveszi.

Asszonya nem kergette el házából, sőt inkább, azt a kamrát készitette el számára, máléhajból, kóczból, szalmából eléggé puha és meleg vaczkot vetett neki maga és

gyermeke számára. Ama vidéken a cseléd nem tarthat számot ágyra, kályháról, tűzhelyről meg gondolni sem lehetett abban a csupa fából összetákolt bódéban.

Asszonya maga volt a jóság, annál keményebb szivű volt a gazdája. Könyörtelenül ki akarta Marát lökni házából, csak felesége nagy kértére engedett, igy is csak ideig-óráig és ugy a hogy. Tudniillik Juro Mirkó vegye el Marát, azután bizonyos ideig bér nélkül szolgáljanak nála. Akkor megengedi, hogy Mara három hétig Isten nevében házában maradjon.

Juro Mirkónak tehát azonnal Mara lebetegedése után hazájába kellett indulni, az esketésre szükséges irományok végett. Legfölebb márcziushó 11-dikéig vissza legyen ismét, hogy az uj párt akkorra kihirdessék, és utána rá a lakadalom is meglegyen.

Egyiküknek sem jutott eszébe, hogy Molnár Mara idegen ország szülöttje, még a falu birájának sem, a kihez pedig tanácsért fordultak ez ügyben, és a ki nagy tudomány hirében állt, mivel csakugyan sokat tudott beszélni. Juro Mirkó tehát elment hazájába, és vasárnap reá megkeresztelték az ujszülött gyermeket. Keresztvizre a jó lelkű gazdáné tartotta. A kis gyermek szemlátomást gyarapodott. Kedves kis gyermek is volt és az anyja mód nélkül szerette.

Lebetegedése óta Molnár Mara nem igen szedhette magát össze; egész lebetegedéseig erősen dolgozott mezei munkában, azután meg nem volt meg neki a kellő ápolása. A kőszivű gazda szűken szabta ki neki élelmét, jó asszonyának meg a gazda fösvénysége csak néha engedte meg, hogy lopva egy-egy kis tápláló eledelt készitsen számára. Annál buzgóbban szivta ki az erős gyermek az anya minden erejét. Hozzá meg az 187*-diki kemény tél, akár mint tömögette is be tengeri csutkával, kóczczal, szőszszel a kamra száz meg száz hasadékát, a vékony deszkafalak csak alig-alig óvták a nagy hidegtől.

Molnár Mara napról-napra gyöngült, dolgozni épenséggel nem birt már; alig vánszoroghatott föl fektéből.

Igy érkezett meg márcziushó 10-dike. Akkor délben Molnár Mara betegen feküdt a kamrában, szalmatörek vaczkán, kis gyermekével kebelén. Fáztak mind a ketten; egy pár kita kendert rakott magára, hogy egy kicsit mégis átmelegedjék. Különben pedig ócska, rongyos bundába volt takarva, maga is, kicsi magzata is. Ez még azon kivül egy foszlott viganóba volt beleburkolva. Borzasztó hideg idő járt, a szegény betegnek szint a lélegzete fagyott meg fektében, pedig olyan forró volt a lélegzete, a mely kebeléből szakadt. Ugy aggódott, ugy remegett, kicsi gyermeke végett, ebben a borzasztó hidegben; ugy szorongatta őt magához, ettől is volt olyan forró a lélegzete. A kis gyermek aludt, tán fáztában, épen ez az alvása aggasztotta ugy az anyát. És még sem merte felkölteni. Hát ha akkor még inkább járja át a nagy hideg. Csak nézett tehát reá, aggódó fájdalommal lesorvadt halovány arczán.

Utolsó napja volt ez annak az időnek, a mit a gazda engedelméből még a házban maradhatott, és vőlegénye még mindig nem tért vissza.

Valjon jó sükerrel járt-e el dolgában? Kiskoru legénynek csak gyám és hatósági engedelem mellett szabad megházasodni, világosan mutatta meg nekik a pap, még az illető törvényczikket is felolvasta előttük. Ez engedelem végett ment el hazájába Juro Mirkó; de valjon megkapta-e? Eddig már kezében kell lenni, hahogy még hasznát akarja venni. Ma, legfölebb holnap délig, ha addig vissza nem lesz az irással, késő lesz; gonosz gazdája nem türi tovább házánál, gyermekével együtt.

Már csak huszonnégy óra van hátra, és Juro Mirkóról még mindig egy igényi hir sem érkezett. Hová forduljon, maga is betegen, tehetetlen kis gyermekével, ha ez a nap is igy semmi nélkül elmulik? Mi lesz akkor kettejükből? Elkergetve gazdájától, nincs neki hová lenni! Edesanyjánál talán? Az öreg asszonynak magának sincs mit ennie, azután öt éve nem volt hazájában, és egész idő alatt még csak hirt sem vett onnan! Azt sem tudta, él-e még az anyja.

Az alsó néposztályoknál ez a dolog fájdalom, nem ritkaság. A gyermekek elszármaznak és akkor szülék és gyermekek sokszor évekig, sőt egész életükben semmit sem tudnak egymásról, még akkor sem, ha csak néhány mértföldnyire vannak is egymástól. Akár csak a madarak, mikor kiszállnak az anyai fészekből. Egy-két napig még körülöttük vannak az öregek, tanitgatják repülni, táplálékot keresni, azután ki erre, ki arra, külön válnak utjaik. Ha összetalálkoznak is, nem ismernek már egymásra.

Mégis csak van egy kis különbség. A magasabb, ugynevezett művelt osztályok a szivtelenség, butaság kemény itéletét mondják ki a porban fetrengő népre, a mely apát, anyát, fiut, leányt, bátyát, öcsét, nénét, hugot el bir felejteni. Az ám: elfelejteni! A madarak igen, de nem az ember. Ugy fáj, ugy sajog a szegénység szive, csak egyszer ez életben még ha egymást láthatnák, szülék, gyermekek, testvérek, és ha nem is látni, csak legalább hirt ha vennének egymásról; milyen sora van a gyermeknek idegen földön! Hogy élnek a drága szülék odahaza! És a testvérek valjon gondolnak-e még reá! De sem irni, sem olvasni nem tudnak; néha meg annyi pénzük sincs, hogy valakivel irassanak és a levél bélyegét megfizethessék; utazásra meg már épenséggel nem telik; arra pedig, hogy valamelyik ismerőstől köszöntessék, tudósittassák egymást, ezeriben egyszer ha van alkalom. Igy aztán élnek és halnak, semmit sem tudva egyik a másikról. Ugy vannak ők arra kárhoztatva szegények!

Kizavarták aztán Molnár Marát szomoru merengéséből.

(Folytatása köv.)

Csüggedés két dala.

Andrássy Bélától. *)

I.

Halottak álma, jöjj szememre,
Ne halljam ezt a kába zajt,
Ne lássam ezt a furcsa népet,
Melyet csak kapzsi vágya hajt!

Kis testvérimnek csöndes árnya,
Ti nyájas szelid angyalok,
Jöjjetek kemény vánkosomhoz,
Hozzatok égi balzsamot!

*) Az 1873. május 1-sején, alig h u s z éves korában elhunyt, nagy tehetségű ifju költő hattyu-dala.

Jöjjetek kemény vánkosomhoz,
Itt vár rátok a csüggedés,
Nem lát meg senki hogy ha jöttök,
Árnyatok is az éjbe vész.

S én elbeszélem lopva néktek,
Hogy mint virrasztott jó anyánk,
Kezét tördelte, könnye szét folyt
A kis fehér halott-ruhán.

S hogy erös lelkü jó apánk is
Hogy zokogott a szemfedőn,
Mikor a néma angyal-arcz már
Tőlünk örökre rejtve lőn.

Borult szivünk a sejtelemtől
Ott állva sirotok felett,
Hogy a siket föld elrabolta
A vigaszt is tivéletek!

Halottak álma, jöjj szememre,
S nem leszek még sem egyedül,
Ha gondolom, hogy ti, jó árnyak,
Röpkedtek itt ágyam körül!

II.

Bús lépteimmel több az árnyék,
Ajkammal több a némaság,
Ugy dajkál a csend, a rideg csend,
Ugy szeretem az éjszakát!

A mi leszáll a csillagokból,
Itt merő némaságba vész,
A fény is elhal e sötétben,
S a sziv néma, bár dulja vész.

Nem űz a puszta végtelenbe
Szemem buvár pillantatot,
Érzem, hogy a föld álma mellett
Virrasztani mily kicsiny vagyok.

Én nem látok, lehunyva pillám,
Szememre hull le csöndesen,
S a végtelenség (oh én érzem!)
Fogja be ajkam és szemem!

Kassa fénynapjai.

(Korrajz 1626-ból.)

Bay Ponától.

Szürke, felhös, komor volt az ég, télies ködpárában uszott a vidék, a tavasz kora hirnökeit, a fakadó kék ibolyákat betemette a frissen esett hó. Hideg északi szél fütyülve suhogtatta az erdők lombtalan ágait, mérgesen csavargatta a Hernád vize mellett, Eperjesnek néző lankás hegyek lábánál fölállitott sátor vörös, fehér, zöld szinü zászlóit. Ezt az arany skófiumos czimerekkel ékitett, bársonynyal béllelt pompás sátort iktári Bethlen Gábor, Erdélyország fejedelme, Magyarország nagy részének hatalmas ura állittatá föl, a minden órán várt menyasszonya, a hirneves Gusztáv Adolf svéd király közeli rokona: Brandenburgi Katalin herczegnő tiszteletére.

Kassa városa is ünnepies szint öltött, utczáin a zord időjárás daczára sürün hullámzott a nép. Gábor fejedelem fényes udvarával napok óta ott volt már. Nagy számmal érkeztek a délczeg lovagok, csajtáros paripákon, ládingasan, farkas kaczagányban, szerencsét próbálni különféle lovagjátékokban. Távol vidékekről málhákkal rakott rengeteg hintók robogtak be a város ódon kapuin, s a hintókba ült ifju hölgyek szivszorongva gondolták át ama boldog órát, a melyben karcsu termetökre ölthetik ős anyjuk aranynyal, ezüsttel áttörött szoknyáit, kedves fejökre illeszthetik igaz gyöngygyel, ékkövekkel dúsan behintett pártájukat, hogy a küszöbön álló vigalmakon a szendeség dicsfényében földi angyalokként tündököljenek.

A fejedelmi környezetben ünnepies, de némileg komoly volt a hangulat, valami balsejtelem szorongatta a sziveket. Gábor fejedelem, korának e kiváló férfia napok óta feszült várakozásban számlálta a perczeket, a melyek közelébe hozzák fiatal jegyesét. A nagy államférfit politikai eszme inditotta a fényes összeköttetéssel kecsegtető házasságra. El-elmerengett az Árpádok, I. Lajos, s a dicső Hollós Mátyás alatt egész Európa előtt hatalmasnak elismert Magyarország multján, s nemes becsvágytól ösztönözve, az volt forró ohajtása, hogy ujra magyar üljön a magyar királyi széken.

A várakozás izgalmas óráiban a mellett saját jövője is foglalkoztatá, és egyre borusabb lett a nemes hazafi homloka. Gábor fejedelem, mint tudjuk, első nejével, a mély érzelmü, házias erényekben tündöklő nagy károlyi Károlyi Zsuzsánnával igazi nagyon boldog családi életet élt. Azért most nem egyszer kérdezgeté önmagában: ha valjon a külföldi udvarok finomabb, de kevésbbé szigoru erkölcsei közt kényeztetett fiatal herczeg leány képes lesz-e az élemedett koru férjet, a magyar nemzet fenséges, komoly erkölcseiben nevekedett, s hazájáért oly hőn lángoló férfit megérteni, — átalán boldogitani? . . .

Órák multak. Perczenként nagyobbodott a néphullámzat a várost keritő bástyákon. Nagyszerű látvány is tárult eléjök.

Az ég tisztult, a földre ereszkedett ködpára szétoszlik, a gyászos leple alatt kiemelkedik a nap, aranyba usztatva a kies vidéket, és pirosra festve a friss hótól csillogó hegyormokat, s háztetőket.

A Hernád melletti térségen, a pompás sátor körül állott a fejedelmi tisztelgő hadosztály. Gyönyörü harczias képlet volt az. Legelől az Erdély történelmében oly gyakran emlegetett székely darabantok vörös, kék gallérokkal. Utánok a nagy Bocskay fejedelem által kezdett szabadságharczok alatt oly fényes nevet vivott hajduk marczona alakjai tűntek föl, tollas föveggel, zöld vörös kék dolmányokban, vállra vetett farkas kaczagányokkal. A festői gyalogság mellett vértezett lovassági csapatok sorakozva álltak, mindmegannyi délczeg alak aranyos sisakkal, (melyek fényében miliard sziporkákban törtek meg a nap sugarai) átvetett szijon széles fringiákkal, lobogós, karcsu kopjákkal, védő pajzsakkal.

Nagy mozgás keletkezett a bástyákon, mindenki igyekezett előre, hogy minél jobban láthassa az eléje tárult fényes jelenetet.

A város egyik kapuja nyilt ki, és szemkápráztató keleti fényben tündöklő nemességtől környezve jelent meg Gábor fejedelem. Az urakon egybe halmozott kincs értékét bajos volna meghatározni, gyüjteménye volt a velenczei bársony, arany ezüsttel átszőtt mentéknek, a hozzá való

ékszereknek. A kor divatjához képest a hosszu farku paripák feje tigris- vagy párducz fejekkel voltak bevonva, és a rajtok levő csajtáros, bogláros szerszámok drága gyöngytől, ékkövektől tündöklének.

Bethlen Gábor, a nap hőse, választékos izléses öltözetében, évekkel ifjabbnak látszott, noha a sziv nemességtől, szellemtől sugárzó fejedelmi arczon világosan meglátszott, hogy nehéz gondolatok foglalkoztatják. Férfias alakjára ezüsttel áttört öltöny simult, vállára nyeszttel béllelt, gyémántoktól csillámló mente volt vetve, mig kalpagjának kócsagtollas, gyémátoktól tündöklő forgója nem egy német herczegség értékét haladta meg. A fejedelmi paripa szintén kócsagtoll bokréták közt ékkövekkel terhelt szerszámtól ragyogott.

Gábor fejedelem a sátor felé vágtatott kiséretével. Taraczkdurrogás, harsogó trombitaszó jelenté, hogy a Berlinbe küldött magyar urak (élükön Rákóczi György később Erdély fejedelme) megérkeztek, a külföldi fényes társaságtól kisért herczegi menyasszonynyal.

Bethlen lepattant nyergéből, s udvariasan lesegité hintójából a közép termetű, szőke fürtös, csinos arczu Katalint. Pörgött a dob, rikoltott a trombita, mialatt csókot váltottak a fejedelmi jegyesek, aztán néhány perczre sátorba vonult a diszes nászkiséret.

Azalatt künn, a herczegnő számárá Konstantinápolyban készült pompás hintót bámulta meg az ezerekre egybe sereglett közönség. Arany skófiummal varrott, piros bársonynyal bevont hintó volt az, vasalása a legparányibb részletig aranyozott ezüstből állott, és üstökig fehérkékre festett hat gyönyörű arab ló vonta, aranynyal dúsan vegyitett vörös selyem czafrangokkal terhelt vörös bársony hámokban.

Kocsis, felejtár, a hintó mellett futó kengyelfutók, szintén olyan szinű bársony öltönyt viseltek, levén ez a fejedelem kedvencz szine (később végrendeletében is megemliti, hogy forrón szeretett nemzete ezen szin fölöltésével gyászolja meg). Bethlen ezen fényes hintóval nem csupán a külső pompával kedveskedett Katalinnak, egyszersmind gyöngédséggel is ügyekezett őt lekötelezni. Mert a fényes hintó ablakain leomló szőke fürtökkel, fehér brokatba öltözött gyönyörű két gyermek mosolygott a közönségre, s omlatag kis kezökben aranyos lantot pengettek.

Noha a családi lakodalmi ünnepély Erdélyben, az akkori fejedelmi székvárosban Gyulafehérvártt volt megkezdendő, azért már a kassai rövid időzés alatt is javában folytak a lovagjátékok, tánczvigalom, és a luculusi lakomák. Hogy egy-egy lakoma mily hosszas ideig tartott, onnan is képzelhetjük, hogy „fogásokra“ volt osztva, és minden fogásban legalább is 16 tál ételt kell gondolnunk.

Az étkező asztal rendesen a nagy teremben a fal mellett állt, hosszu lóczákkal, vagy rézveretes magas hátulju székekkel körülte. Az asztal aranynyal áttört nehéz szőnyeggel volt bevonva, mely fölé széles aranynyal szőtt fehér kamaka abroszokat teritettek, s bőven meg volt rakva nehéz aranyos, ezüst domborművű, czimeres kupákkal. A kupákat kisebb kelyhek s poharak aranyból, ezüstből vették körül, voltak elvétve kristálypoharak is, jáspis s más drágakő födelekkel. A nádméz porzó, aranyos sótartók közé a kenyeret rendesen érintetlen tették föl s arany skófiummal dúsan kivarrott kendővel födték be. Kést, villát nem tettek az asztalra, minden vendégnek háta mögött állt csatlósa, s át adta saját evő eszközeit.

A konyhából föltálalták a fejedelmi étkeket. A konyhaszemélyzet közt első volt a konyhamester, ezt követték az ételfogók. A párolgó étkeket selyemmel varrott asztalkendőkkel átkötött, ezüst tálakban hordták föl. A rend fölött az asztalnok őrködött. Midőn a fényes menet bevonuláskor a fejedelmi palota lépcsőihez ért, az asztalnok leszállt lováról, s egyenesen az ebédlő terembe lépett.

A három ételfogás elsőjét, mivel akkor a mai leves nem volt szokásban, különféle lére készült husneműek tették, ugymint borjufő tejfeles zsemlyekoczkákkal, nyul fekete lére stb. A második fogásnál jöttek a sok jó nyárson sült, szelid és vad pecsenyék, a rég elfeledett levelensült, más tészták, s a hires marczipán, melynek még tányérja is eltérő volt a többi tányértól, rendesen diszesebb, áttörött szélű volt az. Harmadik fogás ételek voltak a kül- és belföldi gyümölcs befőttek, az ugynevezett liktariumok s ezüst aranyozott füles csészékben tálalták föl.

Az étkek jól meg voltak fűszerezve, mivel a régiek a legjobb vértisztitónak tartották a fűszert.

Mosolyogva engedjük meg nekik ezen téves nézetöket, viruló egészségöknél fogva nem is kellett megismerkedniök századunk hasonszenvi gyógymódjával.

Elvira születés napja.

— Beszély. —

Reich Sándortól.

I.

Szomoru nap virradt Krschák Vendel házára. Két hónappal előbb azt hitték még, hogy a szerencse ez egyszer csakugyan feléjök fordità mosolygó arczát: feneketlen aranybányához jutottak. Hanem a szép remény lassankint oszladozni kezdett, mig végre, — épen a mai napon, — végkép eloszlott, nem hagyva egyebet hátra, mint egy emléket, melynek megőrzésére, — mint Krschák ur gondolá — egy igazi aranybányára volna szüksége.

Meg kell jegyeznem, hogy Krschák Vendel uram hordár volt; ő maga, mint a három kezdő-mássalhangzó mutatja, gyermekkorában alkalmasint a zabkenyér pusztitói közé tartozott, de neje tősgyökeres magyar asszony vala, ki élte tavaszát és delének egy részét a főváros előkelő köreiben töltötte — mint szakácsnő. A sors összeboronálta őket és azóta hűségesen megosztják egymással az örömet és fájdalmat. Amabban ugyan ritkán van alkalmuk osztoszkodni, de annál többször az utóbbiban. Három gyermekkel van megáldva házaságuk; mind a három leány. A legnagyobb már 13 éves; szép, kifejlődött termetű, piros arczu, szőke leány. Aureliának hivják és feltünőleg piczi lábai vannak. Alkalmasint ez birta rá szüléit, hogy a ballethez adják, hol már munkába vették nevelését. A második most kezdi a nagy philologiai problemát megoldani, mikép lehet magyarul, németül és tótul egyszerre beszélni. A magyart anyjától, a tótot apjától, a németet a ház többi lakóitól tanulja. A harmadik pedig még a földön mászkál. Ily körülmények között nem kis gondot okoz Krschák Vendel urnak a család fenntartása és kedves életpárjával együtt igyekeznek is minden módon valami mellékkeresethez jutni. Lakások egy konyhából és két szobából áll; magok csak az egyik szobában laknak, a másik bérbe van adva két fiatal urnak. Ezek fizetik a házbér háromnegyed részét. Ezenkivül a hátralevő rész sem egészen őket terheli, mert a lakszobának még egy pár lakója van: egy másik hordárcsalád. Az asszonyok testvérek és igy a két sógor is közös kereseten van. Hivják pedig e második hordárt Petőfi Györgynek.

Ne itéljenek el, tisztelt olvasóim, hogy ez ünnepelt nevet ily állással hozom összeköttetésbe, én tényeket beszélek; ki nem resteli a fáradságot, menjen el a hordárok irodájába és nézze át a tagok 2 év előtti lajstromát, ott fogja találni: Petőfi György, áll a Hatvani-utcza szögletén, a Barátok terén. Nem tudom, most is ott állomásoz-e még?

Petőfi uram nagy capaczitás kollégái előtt; ő a segélyző egylet egyedüli irástudó tagja, a miért is jegyzőségi tisztet visel. Fizetésére utalványt kap minden évnegyedben, hanem a pénztárnok soha sem rendelkezik pénzzel.

A két család békés egyetértésben él egymással. Krschák Vendelnek neje, a termetes Marcsa néni vezeti a háztartást, mint aféle ügyes szakácsnő. Testvére, a kis termetű Juczika, nem avatkozik a házi ügyekbe, mert a kenyérkereső osztályhoz tartozik. Mint jó hirben álló fodrásznő, egész nap el van foglalva, méregeti Pest utczáit hosszában, széltében. Művészetére büszke; mostani állapotával nincs megelégedve; resteli, hogy hordárnak a neje. Midőn kezével boldogitotta Gyuriczáját, akkor még ő is a művészi osztályhoz tartozott: fodrász volt. De hiába! — a végzet utjai előre nem láthatók. Petőfi uram, daczára annak, hogy neve megmagyarositásakor oly szép költői nevet választott magának, egy napon azon vette észre magát, hogy tulajdonképen több napja, sőt hónapja is van már annak, mióta utolszor markolászhatott idegen fürtökben. Azóta csak a saját magáét tépi. Ekkor elhatározta magát. Denique, élni csak kell! Felcsapott hordárnak s azóta a Hatvani-utcza sarkán folytatja a lazzaróni-életet. Naphosszant várja a jó szerencsét, hátha valami munka akadna. Hanem az bizony nem mindig akad. Most ist búsan indul hazafelé sógorával, miután egész délelőtt jóformán semmi keresetök sem volt.

Otthonn a konyhában sürög-forog Marcsa néni. Dél közeledik, az ebédfőzéssel van elfoglalva. Bizony csak ismét krumplilevest, meg egy kis krumplistésztát főz, mint egy hét óta mindennap.

Vizsga tekintettel nézi a hazatérő férjeket, valjon hoztak-e valamit? Petőfi uram levágja magát a kopott pamlagra. A hirtelen mozdulat által a ráboritott plaid-darab félre rándul és látni engedi a gyomrából tátongó csepűt és rugókat. Vendel barátunk pedig szépen leült a földre legkisebb leánya mellé, ki már hatalmasan bele is kapaszkodott bozontos szakállába.

— No iszen! Szép helyet választott ki kend magának — igy kezdi a diskurzust Marcsa néni. — Ugyancsak jó kedve van! Tán bizony nagyon jó keresetük volt?

A sógor, ez interpellálás daczára, meg se mozdul (ez a legérthetőbb némajáték); Vendel nagy busan föltápászkodik, piszokfoltos sárga nadrágjának zsebébe nyul és levág az asztalra egy huszkrajczárost.

— Csak ennyi?

— Bizony, anyjuk, nincs kereset, nincs gseft! Egy zarvadiáknak vittem a kuffertot a lóvonatra a Herbstgassbul, az adott a husz grajczárt.

Marcsa néni bosszusan eltevé a pénzt.

— Orökké ez a szó: nincs kereset! Hát meddig tart már ez igy? Hát miből adjak enni ezeknek a porontyoknak? A házbért is elő kellene teremteni, egy hét mulva lesz a fertály. A milimárinak is 5 frttal tartozom már, azután Aureliánák egy pár uj ballett-czipő kellene, mert a „Prófétában“ fel fog lépni. A zálogházban is prolongirozni kell, mert különben odavesz a fehérnemű. Ennek az istenadta teremtésnek meg legalább egy pár inget kellene szereznünk, mert az az egy szál, a miben itt hagyta az a r... anyja (itt a szájára csapott) — oh Istenem, ne vétkezzem! — már egészen lerongyollott róla.

Az istenadta teremtés pedig ott ült a szögletben és a cziczával játszott. Első pillanatra föltünhetett, menynyire elüt a leányka halvány arcza, finom vonásai a többi gyermekek piros-pozsgás, durva arczkifejezésétől. A mint észre vette a reá fordult tekintetekből, hogy róla van szó, lesüté szemeit és zavartan simogatta a kis macskát.

A férjek a költségvetés előszámlálása alatt szótlanul bólintgattak fejeikkel. Sokáig nem szólt egyik sem. Végre a sógor vette föl a szót:

— Hátha az uraktól kérnénk előleget?

— Már hogy is ne: — pattant fel Marcsa néni. — Ugy is két hónapi lakbért fizettek le előre, pedig a két hónap alatt nem is lesznek idefenn. Andor ur ma teszi a doktorátust és akkor aztán mennek haza vakáczióra.

— Nem kell busulni. Az nem zavadzál engem. Holnap hurczolkodás lesz. A Steinfeld nagyságos asszony pusztára hurczolkodja, nyáralóra; holnap lesz gseft. Ne félj anyjuk, csak megvoltunk eddig is, majd megsegiti az isten továbbra is.

Krschák Vendelnek a jövő iránti bizalma megnyugtatta Marcsa nénit s egy oldalpillantást vetve a halvány leánykára, halk hangon kérdé:

— Hát az anyjáról nem hallottatok valamit?

— De bizony hallottam, még pedig nagyon fontosat, de tőled nem lehet szóhoz jutni. — Ezt a sógor mondá és odahajolva Marcsa nénihez, suttogó hangon folytatá: — Határozott nyomra jöttem. Mint tudod, minden kollegámnak átadtam személyleirását és felkértem őket, hogy nyomozzák ki e nőt. Ma reggel összejövök Rosenbaummal, — tudod, hogy a Magyar- és Czukor-utcza sarkán áll, — ő ujságolja, hogy tegnapelőtt látta a nagyságos asszonyt. Mindjárt fölismerte és távolról követte. A 21. számu házba ment be; azóta nem látta. Rohantam azonnal a terézvárosi kapitányhoz, mert azt mondta, mihelyt hirét veszszük, azonnal adjuk tudtára. A Dob-utczában találkozom a feleségemmel; elmondom neki a dolgot. Juczikámnak azonnal jó ötlete támadt. Azt mondta, hogy elmegy azonnal abba a házba és kikutatja, hogy ott van-e. Ilyen jó ötlete csak Juczikámnak támad, mert a kapitányság csakugyan nem tett semmit. Háznyomozást kértem. A kapitány azt felelte, hogy a Magyar-utcza nem tartozik a Terézvároshoz, azért át kell tenni az ügyet a belvárosi kapitánysághoz. Menjek el délután. A jómadár már most addig szépen elinalhat, ha a feleségem eddig már meg nem csipte.

Az ajtó nagy robajjal felnyittatott és belépett Juczika. Kis, alacsony asszony, rendes, megnyerő arczvonásokkal. Ki volt pirulva, alkalmasint a sebes járástól. Sötétszinű ruhája foszlányos uszályát balkezében hozta, de azért mégis csupa csatakos volt a künn megeredt eső következtében. Napernyőjéről csorgott a viz, de azért nem tette le, hanem ugy, a mint volt, szónoki állásba helyezkedett, a napernyőt a szók nyomatékositására tartván fenn.

— Ott voltam! — mondá diadalmas arczczal Juczi néni.

— Láttad?

— Csak sorjában! Majd elmondok mindent, előbb csak hadd fujjam ki magam — hadarta Juczi néni lélekzetvétel nélkül, és elmondta nagy szóbőséggel, mint ment be a házmesterhez, mily fortélyok segitségével tudta meg, hol lakott a keresett személy, mint birta azután vallomásra azon nőt, kinél Bányayné szálláson volt, mig végre megtudta, hogy csakugyan ott tartózkodott egy hétig, de két nap óta eltünt, hátrahagyva a fizetetlen számlát és egyedüli vagyonát, a kis fekete ölebet. Váltig panaszolta szegény asszony, hogy mily rutul rászedték — igy végzé Juczi néni hosszu lére bocsátott beszédét, nem gondolva meg, hogy ellentmond előbbi szavainak, melyekben azt állitá, hogy csak nagynehezen birta vallomásra a nőt. — Én aztán megvigasztaltam, hogy velünk is igy történt, csakhogy nálunk nem 1 hétig, hanem 2 hónapig lakott, azután nekünk nem az ölebét, hanem a kis leányát hagyta nyakunkon. Megmondtam neki, hogy ő is jelentse fel a városházánál, talán mégis nyomára akadunk. Ennyire mentem és most ott vagyunk, a hol voltunk. Csak azt az egyet bánom mindig, hogy én voltam az, a ki rábirtalak, hogy a házba fogadd. De ki gondolhatta volna ezt?

Csakugyan Juczika birta rá Marcsa nénit, hogy Bányaynénak hajlékot adjon. Ő régóta ismerte; mintegy 10 évvel ezelőtt a Váczi-uton lakott, az első emeleten; uri há-

zat vitt. Férje gabnakereskedő volt és mint mondták, egy szép birtok leendő örököse. Juczika el volt telve legjobb kundsaftjának dicséretével; valahányszor nála volt, mindig valami ajándékkal tért meg. Sajnálta is eléggé, midőn férjével együtt Németországba utazott. De mily nagy lőn öröme, midőn visszatérve, egyenesen őt keresé fel és kijelentette, hogy mig férje hazaérkezik, nála akar lakni. Aranybányát látott felnyitni a jövendőben; testvérét könnyen rábeszélte, hogy házukba fogadják és meg voltak győződve, hogy a szerencse ez egyszer feléjök fordítá mosolygó arczát. Hanem a férj csak nem jött meg; Bányayné, — mellesleg mondva nagyságos asszonynak szólították, — tehát a nagyságos asszony pénzt várt férjétől. Kapott ugyan leveleket, hanem azokat nagy titokban olvasta el és utána mindig kisirt szemei voltak, a pénznek meg természetesen hire sem volt benne. A málháját is várta; nem volt semmi egyebe, mint a mi rajta volt. Izlésesen készült ruhában járt és noha két hónapon keresztül folytonosan azt az egyet hordta, oly tisztán és csinosan tudta megtartani, mintha uj lett volna. Ez egy vonás mutatta, hogy jobb körökhöz van szokva. A második hó végével már nagyon gyanus volt viselete. Naphosszant elült a szobában, komoran maga elé bámulva. Reménye — ugy látszik — megtört és hogy ezt elpalástolja, habozó koholmányokhoz folyamodott. Majd tudósitást kapott, hogy a postán van már a pénz, csak ismerősöket kell keresnie, hogy azonságát bebizonyithassa; majd utalványt kapott egy helybeli bankárhoz 500 frtra; igért minden jót. Mennyi ajándékkal fog ő hazajönni!? Még utközben megrendelt egy süveg czukrot, 5 kilogramm kávét stb. Marcsa néni nagyon savanyu arczczal fogadta ez igéreteket, de várt, hogy mi lesz már belőle. A bankár nem volt otthonn, másnap kell mennie. El is ment és nem jött többé vissza, a leányka pedig ott maradt emléknek a hordárcsaládnál.

Juczika előbbi szavait mély csend követte; de ez nem tartott sokáig. Krschák uram ugyanis észre vette, hogy a két szobabérlő a lépcsőkön jön. A mint belépnek, mély meghajlással eléjök megy:

— Szabad gratulárum, doktor ur?

— Igen! — felel a megszólitott mosolyogva. — Most már méltán megillet e czim.

Sietett a többi is azonnal üdvözölni. Az egyszerű emberek őszinte örömnyilvánitását szivélyesen fogadta. Négy év óta folytonosan ezen családnál lakott társával együtt és igy mintegy barátságos viszony fejlődött ki a hordárcsalád és az ifjak között. A doktor urnak czimezett, jogász volt, a másik orvosnövendék. Az ifjak ismerték a szegény, de egyenes lelkű emberek sorsát és ezért szánalmat éreztek nyomoruságok iránt. A Bányayné ügye pedig már különössége miatt is érdeket gerjesztett bennök. Ezt tudva, nem is mulasztotta el Juczi néni aznapi kalandját, elejétől végig elbeszélni, még nagyobb szóáradattal, mint előbb és mint a többszörös fejtegetés természetes következménye, egy-egy kis változtatással.

A doktor urtól, mint jogtudós embertől kértek tanácsot.

A tanácskozás folyama alatt Malvinka, az elhagyatott kis jószág, félénken emelte fel szemeit hol egyikre, hol másikra. Az értekezlet magyarul folyt, ő pedig csak németül tudott. Rövid életének hányatottsága korán megérlelte eszét; tudta, inkább érezte, hogy most jövője fölött határoznak. Az asztal körül ülőknek borus arczkifejezése megrettenté.

A leányka már természeténél fogva tartózkodó volt; elhagyatottsága még zárkozottabbá tevé. Marcsa néninek durva köntösbe öltöztetett jóindulata épen nem volt alkalmas a kis Malvin felbátoritására, a többi pedig nem sokat foglalkozott vele. A két ifju mutatott iránta legtöbb jóindulatot, különösen a joghallgató. Zsebében mindig volt egy-két czukorka „a ház közös árvája részére“, a mint mondani szokta. Természetesen a gazdasszonya gyermekeiről sem volt szabad ilyenkor elfeledkeznie, mert akkor Malvin iránt az anya gyülölete ébredt volna föl.

Félelmében a leányka most is odahuzódott az ifjakhoz, mint az üldözött bárány odasimul vezetőjének lábaihoz, az ő elismert fensőbbségébe helyezve bizalmát, reményét.

A doktor ur legjobb akarata mellett sem adhatott jobb tanácsot, mint hogy a gyermeket az árvaházba kell adni; rövid vita után elhatároztatott, hogy az istenadta teremtést az árvaházba adják.

(Folytatása köv.)

Az Isten háta mögött.

Mennyi mindenféle fölfedezni valója van még az embernek, nemcsak Ázsia, Afrika, Amerika és Ausztráliában, hanem itt, a régóta ismeretes és untig leirt vén Európában is! Itt is megmérhetetlen nagyságu területek vannak még, a melyekről tán még a jeles Hunfalvy Jánosnak is csak homályos tudomása van. Csak az egy délkeleti Európában sok ezer kilometert tesz az embertől alig lakott föld, és az óriás hosszuságu Pecsora folyam-menti vidék mintha csak az Isten háta mögött volna, annyira keveset tudnak róla. A csupa mulatságból utazónak igaz, nem igen telhetik itt kedve, azért mégis felette érdekes és még annál is tanulságosabb az a rengeteg mocsár föld, mely a földrajzokban a „Pecsora-Tunder“ névvel van megjelölve, és bizonynyal e lapok t. olvasói is szivesen hallanak egyet-mást róla.

Mint mondám, a Tunder rengeteg ingovány, az Uralhegység, a Vjatka, a Mezen-folyó, a Dvina és Onega és a balti tenger közt. Az a rengeteg mocsár, a melyre Nagy Péter az ő székvárosát: Szt. Pétervárát épitette, szintén csak egyik ága földünknek ama csak félig kész részének, a mérhetetlen Tundernek.

Télen át borzasztó képe van a Tundernek; szint' a halál birodalma. Napok-, sőt havak hosszanta nem látni egyebet e véghetetlen térségeken óriási szemfödélnél, hópelyhekből szőve. Sem fa, sem bokor nem szakasztja meg az egyformaságot, a mellett a husz óráig tartó éjszaka és a négy órai nappal alatt is igazán csak fejünk felett a nap, annyira alacsonyan van az égen, lomhán és fáradtan nyugovóra czammogva. Vörhenyeg fénye néhány óra mulva elhalványodik, és nyomban reá szinevesztett fakó köd takarja be Európának eme vége-láthatatlan zugolyát, a melyben szélylyel foszlik, elenyészik, a mi csak némileg is szinhez hasonlitana.

És mégis, eme szinevesztett éjnek is megvannak a maga gyönyörű szépségei! Észak felül egy-egy kicsi, halvány ivkör mutatkozik. Lassan-lassan nagyobb és világosabb lesz, és reá csakhamar a rejtelmes északi fény kezdi el csudaszép játékát. Az ivkör felső karimája egy-két másodpercz alatt óriási nagyságu körben terjeszkedett már el, itt bibor-, ott vérveresre változott a szine, és minden felül lángnyelvek lövellnek ég felé belőle. A ki még nem látta, azt hiszi, irtóztató tűzvész van valahol a távolban, és ugy tetszik neki, hogy még a füstjét is látja. A gyöngébben megvilágitott sötét ég az, a mely itt-amott szürke füstfelhők alakjait mutatja. Most egyszerre óriási nagyságu fehér, veres, kék, zöld, violaszinű, sárga rajgók röppennek égfelé, egy-egy pillanatra az egész vidéket megvilágitva, pillanat mulva aztán ki is aludtak már ismét, és helyükben szem-nem-látott szinű oszlopok támadnak elő, egymást űzve, kergetve, mig végre ezek is kialusznak. A ki,

mint én tavaly januárban, egyes-egyedül e roppant pusztaságban, a természet ezen csudaszép szemfényvesztő játékát nézi, az elhiszi nekem, ha azt mondom, hogy szint' a lábáról veti le az embert e nagyszerű tünemény, sőt vannak pillanatok, a melyekben némi félelem is szállja meg. Igy midőn a távoli éghatáron apró fénysugarak ütődnek föl. Egészen olyan az, mint ha valamely óriás szeme szegeződnék reánk, rémületes-meredten.

Azt hiszem, a bűvös vadászról szóló monda itt e magas északon, az északi fény behatása alatt keletkezett. Mert ime, a mint néhány pillanat vagy néhány percz alatt ilyen elbűvölő tünemények láttára az idő is elveszti rendes mértékét, — a fényalkotások és tüzijátékok eltűnnek, egyegy ivkör szélén mindenféle állatok támadnak elő, űzetve vadászoktól, vadul száguldozva a félkörben az égen át vetett hidon, egyik falka a másik után, a többi aztán a képzelet dolga, elhiteti velünk, hogy kutyacsaholást, hajrá kiáltást hallunk, és azonképen kürtök riadását, teljes tiszta valósággal, — semmi kétség, a gonosz lelkek vadászatát látjuk. Ujra mondom, szinte leroskasztó hatása van e természeti tüneménynek az emberre, hát még a vidék műveletlen, ostoba lakójára, a ki még sokkal kevésbbé birja magának megfejteni e tüneményeket, ez valósággal térdre roskadva, imádatra borul emez előtte megfoghatatlan és annál fogva természet fölötti jelenség előtt — hogy is ne mikor a Belzebubot látta, szemtől-szemben, bűvös vadjaival egyetemben.

Egészen más az állat. Az iramnak ez a természetes, titokzatos világitás megmutatja az utat, a melyet követnie kell, hogy jó legelőre tegyen szert, vagy hogy az üldöző farkas elől meneküljön, mivelhogy ez bizony édes-keveset törődik emez embert leroskasztó, azért mégis lélekemelő természeti tüneménynyel.

Nappal nem tanácsos az embernek sokat járni a Tunder havában,könnyen meg is vakulhat.Még az e vidéken kóborló vad szamojéd is bele-bele esik ezen betegségbe, mind a mellett hogy keskeny szemeik mintha mélységes hasadékból kandikálna ki, olyan mélyen feküsznek üregeikben. Csupa csillámlós itt a hó; csupa ragyogó sugarakra szakadva, miként lobogó láng, mindenfelül szembántó sziporkák lengenek a légben. És hiába hunyjuk be szemünket, azért csak előttünk áll a rengeteg hótenger ezüstös fénye, a szivárvány káprázatával, és a megtámadott szemideg sokáig nem bir megszabadulni a tűzszegekkel belé nyomódott képtől.

Ilyen itt az élet, napokig, hetekig, sőt hónapokig. Hátra szegett szarvakkal, előre nyujtott fejekkel száguldoz az iram a vége nélküli róna sikon, csak ugy repiti a „szovik"-ba (irambundába) temetett utast, a kitűzött czél felé, és mi lehet ez itt más, mint valamely földbe vájt nyomorult szamojed gunyhó! És hálát ad Istenének, ha végre eléri, a nélkül, hogy elébb egy kis szélvészszel is meg nem küzködött. — Mért a szél, még csak az borzasztó e vidéken! Az ég hirtelen elsötétül, irtózatos felhők kerekednek, nem az égen, hanem köröskörül mindenütt a légben, fekete szörnyalakok ádáz üvöltéssel száguldoznak egymás hegyén-hátán, magukkal ragadva a belekábult utast, szánostul, mindenestül, — ilyen a tél a Tunderben.

És mikor megjön a tavasz, akkorra ez az eleven-holt darab föld is föltámad és gyönyörű szép tájképek tárulnak elénk. Megjönnek a vadkacsák, vadludak és az északi buvárok (Colymbus arcticus), vig rajongással töltve be a léget, és szint a napot sem látni tőlük, olyan seregesen jönnek. Itt biztonságban vannak, vigan élhetik világukat, senki sem zavarja örömüket, kevés itt az ember, ezerében egyszer ha egy is vetődik ide. És fölengednek a folyók is, és csaknem több bennük a hal a viznél, és zöldelő partjaikon a szelid iram legelész, az embernek e hű osztályosa e vendégszeretetlen világban. A vége-láthatatlan rónán meg mintha csak egyetlen-egy bársonyszőnyeg volna végig teritve. A moha ez, az ugynevezett iram moha, mely beláthatatlan nagy térségeket lep itt el, sárgás, fekete, kék, barna, violaszinben, innen az ő tarka szőnyeg képe. Itt-amott némi cserje és fa is üti föl a fejét, ámde csak néhány arasznyira. Ez a nagy sikság a szamojéd — szántóföldje, kaszálója, és ez most husz óráig tartó napestig tele van rajgató libával, ruczával, buvárral, hattyuval, meg legelője irammal, mely utóbbi azonban csak ritkán jön ki a Tundert dél felül szegő veresfenyű rengetegekből. Ezekbe nem tanácsos iránymutató nélkül indulni, mert maga az ittszületett szamojéd is könnyen ugy belezavarodik, hogy soha életében sem talál ki belőlük. A rengeteg szélén itt-ott még egy-egy fekete „csum" (szamojéd viskó) buslakodik; iramcsordáikat legeltetik itt, innen tul azonban hire-nyoma nincsen többé embernek. De térjünk vissza a Tunderhez, csak egykét perczre még.

Az iramon kivül, a melyből itt szelid is, vad is nagy számmal él, az északi sivatagok királya, a m e d v e is nagyon jól érzi itt magát, a különféle bogyóknál fogva, a melyeknek tudvalevőleg nagy kedvellője. Továbbá a f a r k a s falka számra kergeti itt az iramot, és a véres harczok, a mit vívnak, nem mindig az ordas haramia részére ütnek ki. V e r e s és f e h é r r ó k a, h ö l g y m e n y é t és n y u l is keresztül-kasul kalandozzák be a tátongó térséget, nagy örömére a szamojéd vadásznak, a ki nagyon vágyódik a bőrükre, ezt vivén vásárra Imsába és Archangelszkbe, ezen cseréli be, a mire éven át szüksége van.

Észak felül több rendbeli fenyű, mint a veres, a buz, a topolya, a nyir tenyészik, de csak nyomoruságosan, csenevészül, elcsigázva, sokszor földig görnyedve, hosszan elkuszva rajta, nem pedig büszkén ég felé emelve homlokukat. A cserjék közül itt-ott a vad rozmaring és boróka tengeti életét. A mocsárnövények mellett még a sóska, az ezerjófű, a három szinű viola, a fütej, az üröm, az egerfarku találtatnak, helylyel-közzel a vadhagyma, valami rosznemű növény kalászai és némi vadborsó viola szinű virága élénkitik a táj egyformaságát, különösen a tengerpart vidékén.

Egyes helyeken mértföldekre terjedő l á p o k is vannak a Tunderen, a melyeken a korcsolyázó ember alatt inog a föld, a megfutott utat hosszu vizcsikok jelölik, és ha bár csak egy perczre is megtalál állni, legott alásüpped és nagy tócsa támad elő körülötte. Csakis a könnyű lábu és széles körmű iram haladhat baj nélkül ez aláázott süppedéken.

Ime tehát ez Isten háta mögötti földön is mi számtalan szépséggel kedveskedik a Teremtő, vagy — ha ugy tetszik, — a természet! Tüneményeiben majd mindenütt más, szépségekben azért mindenütt egyformán gazdag és nagyszerű ez a mi „siralomvölgy"-ünk.

Közli: Sz.

Heti tárcza.

Aprilhó 16-dikán.

(Az öt emelet. Költemény Berangértől.)

Igen szép házmesterlány volt. Szép szőke haj, mely hullámokban omlott vállaira, hófehér bőr, „ég-szin kék szem“ stb. Földszint lakott, mint a házmesterlányok általában, akár szépek, akár nem szépek.

Május felé lehetett, mert — emlékszem még — a kapuban ibolyavivő szolgával találkoztam. A szolga után valami komornok féle lépdelt, a ki ékszer-szekrényt vitt a kezében. Mindketten a szép házmesterlányhoz: Olgához mentek.

Pár percz mulva jött vissza az ibolyavivő; az ő illatos portékáját ugy látszik nem fogadták el. Ki küldhette? Valami szerelmes irnok, vagy népiskolai tanár-helyettes.

Azután jött a magas galléru komornok ur, a ki nem járhatott oly hijába. Az ékszer ott maradt, vivője pedig rózsaszin levelkét forgat a kezében. Valjon kinek szólhat? Valami nagy urnak, egész vagy fertály mágnásnak. Olyan embernek, a kinek pénze több van, mint szive.

* * *

Szép, öt emeletes ház előtt állunk a váczi-utczában.

Ablakai gótivesek, virággal vannak tele, ritka, idegen égöv virágaival. Az első emeleti ablakok mögött pazar fény, pompa van.

Ugyan ki lakik ott? Gazdag ember lehet; ugy látszik egymaga birja az egész homlokzatot.

Olga lakott benne . . . maig. Most épen csomagol, s költözik a második emeletre. Az első emelet drága volt, s a ki az árát fizette, valami könnyelmű uracs; azt megházasitották. Nincs szüksége két otthonra.

* * *

De azért a második emelet se megvetendő ám. Bécsben ez a „belle etage.“ Ugyan olyan, mint az első emelet, bár az ablakok kissé alacsonyabbak, s egy lépcsővel többet kell mászni. De mi ez Olgának? mi ez fürge lábu, délczeg látogatóinak? Végig lebbennek a két lépcsőn, könnyen, gondtalan ugranak át két-három fokot . . . mint az életben.

Olga fogad . . . pezsgő folyik, kaczaj harsog, égnek a csillárok!

Csak a háziurat várják!

A háziur pedig egy bukott kereskedő, ki — ép most sugja valami inas az Olga fülébe — váltót hamisitott, adósságot csinált, és megszökött Amerikába.

* * *

Föl a harmadik emeletre!

Becsületes polgárleány, igyekvő tisztviselő, vagy más kenyérkereső ember összekelnek. Kezdik a harmadik emeleten, kis két-három szobás szállással. Két év mulva már a második emeletre kerül a sor; talán akkor, midőn külvárosi üzletüket is áttették valami előkelőbb utczába. Bizonyosan tudják, hogy Isten megáldja munkájokat, s rákerül a sor az első emeletre is.

Bohók!

Olga már lakott földszint, első és második emeleten, midőn a harmadikra került.

Még mindig csinos. Bár rózsának kissé kinyiltabb, teltebb, mint mikor még piros rózsa-bimbónak nevezték a házmester ablakában.

Most politikával foglalkozik. Igen tekintélyes képviselőt nevez barátjának. Az ülésekre rendesen eljár vele, meghallgatja, aztán karonfogva mennek ebédelni. Otthon kétségtelenül az utolsó ülés tárgyait magyarázza meg a képviselő ur. Nagyon boldogok. Az esküvő napja még nincs kitűzve.

* * *

Nem is lesz kitűzve. A képviselői mandátum idénye letelik, s nem tudni, hogy a nép régi képviselőjét küldi-e föl ismét Olga szalonjába? Negyedik-emeleti, izléssel berendezett, kényelmes szállás.

Nagyon is kényelmes. Olga nem lakhatik benne egyedül; unatkozik, mert nem is igen sokan látogatják. Hja! ugy van az! Boldog időkben pezsgő, dal, zene, csillár, vallomás . . . az aggkor napjaiban magány, magány, és magány! Olga utál mindenféle magányt, s unokahugait — igen kedves teremtések — veszi magához, s igen sok szeretetreméltósággal adja a gardes des dames szerepét. A negyedik emeleti szállás egyelőre ismét igen vig, keresett egy otthonná válik.

* * *

Ismerik nyájas olvasónőink a régi dalt? Heine régi dalát?

Az ifju szeret egy leányt, a ki ismét mást szeret.

Es ist eine alte Geschichte,
Doch bleibt sie immer neu.

Tóth Kálmán is szépen irja meg e bánatot abban a szép dalában, melynek refraineje: „Minek is van a sziv, s a szivben szerelem?“

Te engemet szeretsz, én másért lángolok,
A kinek szive tán ismét másert dobog,
És igy tovább . . . tovább . . . mást szeret mindenik,
Oly csillagok vagyunk, mik egymást kergetik . . .

Vagy Petőfi, kinél a szolga elzarándokol az imádott urnő sirjához, a kit azonban nem talál, mert annak szelleme a lovag sirján zokog . . . S Heine, Petőfi és Tóth Kálmán nyomán szépen mondja Boriska is a „Falu roszszá“-ban Göndör Sándornak . . . „Én is sokat tűrtem és szenvedtem ám; kigyelmed másért, én kigyelmedért!“

Ez a régi dal, melyhez a modern élet a romlás, elbukás következményét csatolja! Oh magasztos női sziv, melyet a fájdalom még nemesebbé tesz, a helyett, hogy az — Olga regényére kárhoztatná!

* * *

Kik laknak az ötödik emeleten, oly közel az éghez? s a mansard-szállásokban?

Szegény varrónők; dolgoznak éjjel-nappal, s oly szegények! Soha sem laktak máshol, csak pinczéikben és padlás-szobácskáikban. Hagyjuk, ne zavarjuk őket; éjfélre készen kell lenniök a munkával.

S a szomszédban? Ott öreg nő lakik; senki sem tudja ki volt, mi volt. Korán vénülhetett, mert szemeiben még van ifjuság, de a haja ősz, az arcza redős. Volt egy kis pénzecskéje, abból tengette napjait, mig végre elfogyott, s ő, mind az öt emeletnek egykor vidám lakója, holnap már szolgálóvá lesz, és — igy végzi Berangér is a maga „Öt emelet“ czimű szép és megdöbbentően az életből vett költeményét — söpri . . . mind az öt emeletet.

Gáspár Imre.

Világ folyása.

(Merénylet a czár ellen. — Viddinben. — A Khedive szeszélyei.)

„Forr a világ hatalmas tengere . . .“

S a költő szavai nagyon ráillenek jelen korunkra is. Merényletek történtek a porosz, spanyol és olasz király ellen, szó volt ilyenről az angol királynővel szemben, s legujabban az orosz czárra lőttek. Hogy is maradhatott hátra Oroszország, hol valóságos törvényszékek osztják a halálos itéleteket! A titkos bizottság e tettét intő levél előzte meg, s pár nappal reá megdördült a fegyver; négyszer egymásután, a nélkül hogy talált volna. A czárt mindenfelől szerencsekivánatokkal árasztják el.

A merénylet elkövetője Szokoleff (vagy Szkoloff) János a pénzügyminiszterium egyik alsóbb tisztviselője. Vonakodik vallomást tenni. Testéhez két méregtokocska volt viaszszal oda ragasztva. Este hire járt, hogy meghalt, mert vonakodott a neki nyujtott ellenszert bevenni; mindazáltal, ugy látszik, sikerült ellenszerek használatára rábirni. Szentpétervár hétfőn este ki volt világitva. Tömérdek nép hullámzott a császári palota körül; a czár megjelent az ablaknál.

*

Viddinben az orosz kormányzó durván bántalmazta monarchiánk konzulát. Ily csekély bántalom valaha elég volt arra, hogy Franczia- és Poroszországot harczba bonyolitsa; ezuttal egy kis dorgatorium simitja el a dolgot.

Európai háborura látszott okot szolgáltatni a Khedive, Egyptom alkormányzójának esete.

Ez az ur igen ért a pénz elköltésének mesterségéhez. Ha operát akar látni, irat magának egyet; igy irta számára a maga „Aydáját“ Verdi. Franczia és angol pénzemberek kezdték félteni Egyptomnak kölcsönzött pénzeiket, s a mumiákat és pyramisokat kezdték igen hallgatag jótállóknak tekinteni. Igy jöttek a Khedive miniszteriumába európai miniszterek; akadékoskodó, kákán is csomót kereső legények, kiket a Khedive egy szép nap szépen letett.

Konstantinápoly, hol a Khedive védura, a szultán lakik, táviratban követeli az európai miniszterek visszahelyezését, Anglia és Franciaország pedig, szokásuk ellenére, ez egyszer közös akarattal kivánják ugyanezt. Meglássuk mi lesz a dologból.

A királyi pár ezüstmenyegzője.

Bécs néhány nap mulva nagy ünnepélyek szinhelye lesz. Az uralkodó pár ezüst lakadalmát nagy diszszel üli meg, s már hetek óta folynak a készülődések.

A szomoru csapások folytán nálunk nem lesznek hivatalos ünnepélyek. A király maga kivánta igy. A Lajtántul is csak az uralkodó székhelyén rendeznek ünnepi pompát. A többi városok, ő Felsége kivánsága szerint, a Tiszavidék inségének enyhitésére forditották az ünnepélyre szánt költségeknek legalább egy részét.

De Bécs a jubiliáris napok alatt diszt ölt és ünnepélyeket tart. Ide utaznak a küldöttségek, hogy hódolatot és szerencse-kivánatokat tolmácsoljanak.

A magyar országgyülés küldöttségét ő Felségök e hó 21-dikén fogadják. Elnöke Szlávy József vezeti, föliratát Jókai Mór fogalmazza. A főrendiház küldöttségét Majláth elnök vezeti, e föliratis az ő műve. Ez a királynak azt kivánja, hogy „legyen szerencsésebb, mint Augusztus és jobb, mint Trajan“; a királynét szent Erzsébethez hasonlitja, kinek kezében rózsává lett a kenyér, s azon kivánságot fejezi ki, hogy érjék meg ő Felségeik az arany lakodalmat és az arany kort.

Az ezüst-lakodalom alkalmából tartandó ünnepélyek iránt máris roppant az érdeklődés Bécsben, s ez érdeklődés néha a legkalandosabb tervekben nyilatkozik. Néhány fodrász például azt kivánta, hogy a diszmenetben csak a mult századbeli hosszu allonge-parókákban lehessen részt venni, hogy a paróka-készitőknek is legyen hasznuk. Egy hölgy, ki valami szakácskönyvvel szerzett irodalmi érdemeket, e munka vevői számára a tribünökön ár-leszállitást követelt. Egy harisnya-gyáros minden szükséges tricót dij nélkül ajánlott fel,ha megengedték volna neki,hogy a menetben mutogassa a csodálkozó közönségnek készitményeit.Egy kapitány szerint minden a tribuneökön megjelenő köteles volna egy üveg bort és poharat hozni magával. A mint már most az István-templom elüti a tizenkettőt, mindenki koczczantana szomszédjával, a királyi pár egészségére „hoch“-hal és „éljen“-nel pecsételve meg e jó kivánságot.

Azonban vannak komolyabb előkészületek is. A szállodák nagyobb része a küldöttségek számára van lefoglalva, magánosoknak jóformán csak a magánlakások állanak rendelkezésre. Az ünnepélyek központja április 24-dike délkor az lesz, midőn ő Felségeik a fogadalmi templomban megáldatnak. De a küldöttségek már 19-dikétől fogadtatnak.

Midőn ő Felségeik az egyházból kilépnek, dr. Newald bécsi polgármester mond rövid üdvözletet ő Felségének, s a királynénak Bécs városa nevében, csodaszép bokréta fog átnyujtatni. Forazest-Winkler Teréz kisasszony, Bécs város legszebb leánya adja át.

A diszmenet Makart hires festő tervei szerint készül. Lesz abban 28 kocsi, melyek allegorikus kiállitásban a művészetet, tudományt, a vasutakat, kereskedelmet, ipart stb. képviselik. Eddig elkészült a vasutakat s a gőzhajózást előtűntető kocsi. A roppant jármü négy óriási kereken nyugszik, előrészén két allegorikus csoport van, melyek a gőz keletkeztét, mint a viz és a tűz közötti küzdelem eredményét tüntetik elő. Az utóbbit vakitó veresbe öltözött férfi gnóm-alak képviseli, az előbbenit egy nymfa-alak. A kocsi többi részében levő csoportozatok a gőz hatását tüntetik elő. Repülő kerekek és számos női alak képez festői csoportot, felettük a Fáma fujja a harsonát. Az egész csoport rendkivül lebilincscli a figyelmet. — A gőzhajózást előtűntető kocsi hatalmas gályát ábrázol, mely Buccentauro mintájára készült, melyről a velenczei do-

gék szokták a jegygyűrűt a tengerbe dobni. A hajó orrán a hatalmas szakállu Poseidon van kifaragva, hajózási jelképekkel körül véve. A hajó előrészét roppant szemafor foglalja el, mely körül a horgony, kötél, kis ágyuk s más tengerészeti jelképek alkotnak festői csoportot. A bányászat kocsija antik hajót tűntet elő. A gondola közepén fenséges nőalak áll, a bányászat istennője, körülvéve gnómok és bányászok által, kik megragadó csoportban állanak körülte. A kereskedők kocsija vas kereken nyugvó hatalmas szekér, melyen a kereskedelem jelképei láthatók. A mintázatok még nagyon hátra vannak, ugy hogy a legszorgosabban kell dolgozni, hogy a diszmenetre minden elkészüljön. Pompás lesz minden. Bécsbe 19—23-dikáig külön vonatok, leszállitott áruak is mennek.

Párisi levél.

(Páris és Budapest. — Egy Dumas. — Montrouge és Soldosné.)

Én belátom, hogy Budapestre irni szinházi levelet bármely világ-városból teljesen fölösleges. Budapest a szinházi reformok városa. Itt adják a Hugenottákat csonkán, és itt javitják meg Shakespearet, a mire (bármenynyire kérdezgettem ms. X. és ms. Y. iró és szini kritikus barátaimtól,) Párisban példát nem találtam. Szerencsét kivánok önöknek, a kik ily genialis dolgokról irhatnak szinházi leveleket.

Azonban lehet Párisból is irni érdekes dolgokról. A lapok „Sport“ rovatai nem kevesebb „uj nevet“ emlegetnek, mint a választások referádái. A sport azonban aristokratikus, és igy közvetve monarchikus intézmény, s igy az előbbiekkel, melyeknek esetei tudvalevőleg a köztársaságnak kedveznek, szóba sem jöhet. Népesedik a sétány is, és minden, a hol sok ember néz sok embert.

Mindez nagyon is a „szinházi rovat“ keretéhez tartozik. Hiszen a sport és a sétány élénkségével függ össze a szinházaké is.

A sétatérről mi is sietünk a szinházba. Drámát nem nézünk, arról már irtunk eleget. A „Theatre lyrique“-ben ma ujdonság nincsen, gyerünk tehát a párisi Solymossiak és Soldosnék csarnokába, melynek neve „Athénée-Comique.“ Ott egy darabot adnak, melynél legérdekesebb, hogy a szerzőjét Dumas-nak hivják. Persze csak . . . Alfred Dumasnak, tehát n'en parlous plus. E helyett beszéljünk kissé (ugy is emlitettük) Soldosnéról, kinek neve Párisban mme. Monterouge. Ő körülbelül birja e népszerűséget Párisban.

Mme. Monterouge . . . Ah, mme. Monterouge! Ő vig, ledér, lejt és dalol. Dala csupa refraine, s e refrainek igazi párisi tanokat, igazi grisette-morált ismételnek. Mert a comique-ban semmi párisinak sem kell komoly asszony. Soldosné pedig nekem csak olyankor tetszett, mikor ábránd, érzés és hangulatteljes dalainkat énekelte. Szinte bánt, ha a „Cserebogár . . .“, „Maros vize“ s a „Fogadásom tiltja szeretni . . .“-féle bámulatos dallamok énekesnőjét franczia darabban kellett megtapsolnom. (Mert Soldosné taps nélkül . . . lehetetlenség.)

És igy mulat Páris, mikor, izgultan a lapok távirataitól, és Thiers ur halálának csapásától, meghallja az előadás kezdő órájának ütését, és elmegy . . . a szinházba.

Taps.

És e taps a darabbal fogja bejárni Európát.

* * *

Hallgassunk meg most egy történetet a szinfalak mögül; egy vén zenész regélte gyermekéről, a legszebb kardalnoknő felől. Könnyezve mondta el.

A vén zenész regéje igy hangzik:

Lányát Marinak hivták, és szegény kardalnoknő volt; nem nagyon kitűnő lesz ennek sem, azt jósolták felőle.

Szerette a szinházat, örömest járt el az előadásokra. De hivatása más volt, mikor már föl is léphetett bennök.

Szegény öreg atyját ápolni, ez volt az ő vágya. Az ő ajkára hozni mosolyt, ez volt művészete. Őt boldoggá tenni, ez nagysága.

Egyszerű, házi teremtés volt, s az ilyeknek nincsenek regéik egy Dumas, vagy Feuillet számára.

És mikor először lépett a világot jelentő deszkákra, mikor első akkordját énekelté, akkor lett vége.

Valami lámpa lángja kapott könnyed szövetű öltözékébe, s ő elveszett, mielőtt elénekelte volna első dalát . . .

S az öreg zenész könnyezve mondta el ezt a párisi történetet.

s. ó.

A szegény szegedi vizkárosultak részére ujabban adakoztak:

Zytynszkyné (Neu-Sandec) . . .	1 frt — kr.
Obál Piroska *) (Bellatincz) . . .	10 „ — „
Ehhez a mult heti	49 frt 50 kr.
Teszen összesen .	60 frt 50 krt.

Hazánk.

*** (*Udvari hirek*) A király szegedi kenyeret szállittat asztalára. — Károly Lajos főherczeg palotájában folynak a jelmezes képletek próbái; Albrecht főherczeg kivételével minden uralkodó házi tag, még Rudolf főherczeg, Gizella főherczegnő, és Lipót bajor herczeg is részt vesznek benne.

*** (*Adakozások.*) Reischel Károly tisztelt nagyszombati polgár 100,000 frtot hagyott a dunáninneni kerület hivatalképtelenné tett evangélikus protestáns lelkészek, tanitók s özvegyeik javára, továbbá egy protestáns evangelikus papnevelde fölállitására.

*** (*Szeged.*) Verhovai Gyula elevenen rajzolja az „Egyetértésben“ Szeged mai képét. Serényen folyott a mentés, miközben a teknő nagyon hasznos szolgálatokat tesz. Robinson Crusoe megirigyelhetné, mert primitiv jószág ugyan, mint az indián faderékból vájt lélekvesztője, ámde készen van. Vizet fogott, fehérneműt mosott eddig, most vizen jár, mint a hattyu és fehérneműt segit fogni gazdasszonyának, hogy legyen majd mit kilugozni, kisulykolni, kiöbliteni. Nemcsak a teknő, az ajtókból vert talp is elég szolgálatot tesz. Meg van a maga rendeltetése a házi szerek, butordarabok kimentésénél. Sok sajátszerűt lehet most látni Szegeden. Imhol a kád, melyben a rémnapokon három bundás atyafi magyar fásultsággal fumigálta, pipából eresztett füstgomoly között, ezt a czudarul vizes világot. Üres a kád, gazdáik alkalmasint megunták a tanyázást. Bezzeg nem unták meg a szegedi árviz hódlakói. El nem mennének házuk tájékáról a világért sem. Olvasni nem olvasták a kőkorszak történelemelőtti életmódjáról irt könyveket; nem igen hallottak fejtegetéseket a svájczi tófalvak, és a Fertő czölöpépitményeinek készitési mivele-

*) Kézimunkái kisorsolása által összegyűjtve.

teiről; hanem azért az ősi találékonyság már épittetett velök czölöpökre lakásokat. A családi élet ott emelkedik a viz fölé és várja, a mikor a társadalom vére fog pezsegni, a hol ez idő szerint csupán a békák brekeghetnek. Sajátságos világ ez a romokkal keresztezett vészvilág! Félig vad, félig czivilizált. Lépésről-lépésre apad a viz, lépésről-lépésre hág nyomába a czivilizáczió, hogy féktelen tombolásának irtóztató emlékeit megszeliditse. Amaz óriások szenvedélyével tört be az áradat, a kik hegyekkel ostromolták az eget, és ama méhkas szorgalmával kell elhordani nyomait, mely egy fához erősitett deszkaállványon gyűjti köpüinek sejtjeibe a természet legédesebb ételét. Feltűnőbb ellentétet képzelni sem lehet, mint a légszesz-gyár háta mögött az áttörési roham utjába eső e lélekemelő képet. Háromszáz elseprett háznak lejebb sodort és egymásra halmozott födelei mögül emelkedik ki a munka ez élénk társadalma. Fölötte a tavaszi naptól és öntöző nedvtől serkentve hajt az ágas körtefa. Nem messze a szélmalom omladékain akad meg szemünk, ama szélmalomén, melyben hatvan menekülő munkást temetett el a dühöngő elem. Kissé odább a legszeszélyesebben összehányt roncsok között virágzanak a baraczkfák! Nem kérdezik: hol az ápoló kéz, mely ülteté és gondozá őket: a kikelet itt van és ők virítanak. Virág a halál és rom között? Nem illőbbek-e ide a Palánk-város egyik diszkertjének szomoru-fűzfái, melyek lehajtott ágaikkal siratni látszanak a pusztulást, zöld leveleikkel pedig a reményt jelképezik, mely Szeged jövőjéhez füződik? Szomoru itt nagyon a kikelet. Szomoru a szegény fecskékre is. Eljöttek, hogy fölkeressék a barátságos ház eresze alatt fészkeiket. Keresik a házat, keresik a helyét, összesereglenek, csipognak, keseregnek: nekik is meg van nagy veszteségök. Ki segiti ezeket? Hol találjanak uj hajlékot? Milyen boldogan röpdös, a melyik megtalálta a régi házzal régi fészkét. Mily ragaszkodás lakozhatik ama fecske piczi szivében saját tűzhelyéhez, mely hozzáfog a részegként megtántorodott, fedélkalapját félrecsapó háznak fennálló faloldala alatt fészkének kitatarozásához. Szép és tanulságos a természet világa, de legszebb, legtanulságosabb most Szegeden.“ — Szegedről különben mások is irnak érdekeset. Sok károsult jár a pénztárakhoz ... törleszteni. 21.000 lakos van a városban, s ugyanannyi a tanyákon. A „vörös kereszt“ több tagja, Ivánka Imrénével ismét buzgólkodik a népkonyhák körül. Lábbelit és ruhákat is varratnak. A Körmöczre vitt fiuk jól el vannak látva. — Működvelő előadás volt a szegediek javára Nagy-Kikindán, Nagy-Kállón, Nagy-Károlyban, mindenütt nagy sikerrel; volt Sopronban és Sümegen is; az aszódi előadás — Balázsné B. Vilma, Halmi, Márkus Emilia, és Tamási bndapesti szinházi tagokkal — fényesen sikerült. A fővárosi kisdedóvó egyesület — P. Szathmáry Károlyné inditványára — megürült állomásait szegedi kisdedóvókkal töltendi be. — Nagypénteken Kreminger prépost megható beszédet mondott a város egyetlenegy fennálló templomában, a belvárosiban. — Bodola mérnök szerint: „Szegeden elpusztult mind az, a mi falu, és megmaradt, a mi nagyvárosias volt benne.“ Igy talán valósul a Felség szép igérete, hogy egy nagyobb Szeged fog fölépülni a régi helyére!

⁂ (*Társas-élet.*) Sikerült estélyek voltak husvét hétfőjén; a fővárosban a „kereskedő ifjak“ családi estélye, hangversenynyel, Váradi Antal és Vizvári Gyula felolvasásával. — Szász Károly jeles költő budavári házában, Dumas „Felhivás keringőre“ czimű művének előadásával, melyben részt vettek Tanárky Julia kisasszony (az államtitkár kedves leánya), Szász Póli és Ilona kisasszonyok, Varga Gyula és Cseley Géza urak s többen. A férfidalegylet zászlószentelőjén, Kollaricsné urhölgy volt a zászló-anya. — Vidéken a Juhász Mihály képviselő házánál volt sikerült háziestély.

⁂ (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Böszörményi Jolán kisasszony és Butykai Ferencz, Szatmárt. — Biró Nelli kisasszony (a képviselő leánya) és Gosztonyi Kálmán, hevesmegyei földbirtokos. — Turcsányi Lenke kisasszony és Haraszthy Gyula tanár és iró, Debreczenben. — Gáspár Anna kisasszony és Szabó Pál aljárásbiró, Nagykárolyban. — Troll Ilka kisasszony és Tóth Dezső fővárosi ügyvéd, Budapesten. — Hirschler Teréz kisasszony (dr. Hirschler Ignácz leánya) és Kremsier Ágost. — Összekeltek: Schwarz Sarolta kisasszony és Waldmann Gyula ur, Budapesten. — Chyzer Kornélia kisasszony és Barna Sándor S.-A.-Ujhelyen. — Özvegy Szerafin Antalné, született Magyary Natália és Gáll Mihály, Budapesten. — Aranylakodalmukat ünnepelték Veszprémben husvét hétfőjén Zsoldos Ignácz nyugalmazott septemvir és akad. r. t. s neje Sóos Katalin urnő.

⁂ (*Elhunytak.*) Schweiger Salamon, 70 éves, Budapesten. — Kaszelik Ferenczné, sz. Simonyi Erzsébet, a főváros legtöbb adót fizető polgárának neje, 69 éves. — Sümeghy Ferencz, min. rendház főnöke, 70 éves. — Béke hamvaikra!

⁂ (*Rövid hirek.*) Tisza Kálmán és Lajos hir szerint grófi czimet kapnak a jubileum alkalmából. — Az állatkertbe egy pár szép oroszlán érkezett. — Budapesten márczius 30-dikától április 5-dikéig 237 gyermek született, 284 személy halt meg.

⁂ (*Felszólitás.*) Az orsz. nőképző-egylet tagjai tisztelettel felkéretnek, hátralékos tagsági dijaiknak mielébb való beküldésére. Gönczy Pálné, egyleti pénztárnok. (Kalvin-tér 6. sz.)

Külföld.

⁂ (*A bécsi udvari palotából*) a szinházba vezető ugynevezett Batthányi-lépcső félemeletén, a sarokban, az őr csecsemőt talált. Alig néhány hetes leányka volt, s mellette egy papiros darabka feküdt, melyre e szavak voltak irva: „A gyermek neve Mariska; a szükség kényszeritett rá, hogy itt hagyjam; isten kegyelmébe és ő Felsége a a császárné kegyeibe ajánlom.“ A kis gyermeket bevitték a főőrségre az udvari palotába, onnan pedig a lelenczházba, s különösen gondos felügyelet alá ajánlották. Az őr, ki a „Batthányi-lépcső“-nél állott, azt beszéli, hogy kevéssel a gyermek föltalálása előtt egy szegényesen, de tisztán öltözködött asszonyt látott a lépcsőn lejönni. A királynénak az esetről már jelentést tettek.

⁂ (*Rövid hirek.*) Szeged javára Párisban Rotschild 20,000, Waddington, Say miniszterek és Mac-Mahon 100—100 ezer frankot adtak: a müncheni udvari szinház előadást rendezett, a new-yorki presbiteryanusok bizottsá-

got alakitottak. — Elhunytak: Beck Károly, magyar születésü osztrák költő, ki dalaiban („Jankó, der ung. Rosshirt“, „Magyaren-Melodien“), hazánk alakjait énekelte meg, — Villemessant, a párisi „Figaro“ hirneves igazgatója, — Riedmüller Frigyes, agg bécsi tájkép festő. — Garibaldi Rómában ágyban fekve fogadta a királyt. — Mac-Mahon tábornagy április 23-dikán Bécsben a báró Sina család vendége lesz, melynek rokona. — Viktória angol királynő ezüstje 18 millió forintot ér.

Irodalom és müvészet.

⁂ (*Irodalom.*) Rózsaági Antal „Az életből“ czimü könnyed irályu beszéd-gyüjteményt adott ki. Ára 1 frt 20 kr. — Báró Balassa Bálintnak a Radvánszky család könyvtárában talált művei egy kötetben megjelentek. Együtt találja itt az olvasó a szép egyházi és világdalokat; együtt gyönyörködhetik az előbbiekből kitetsző mély vallásos hang s az utóbbiakból előtörő lángoló szerelem bensősége fölött. Balassa versei a legszebben festik az ő viharos, sok keserűséggel telt életét, melyben felvirult számára is a szerelemnek ama „szép pünkösdi rózsája“, melyről élete végeig egyenlő melegséggel énekelt, habár közbeközbe egy-egy „szegfü szép virág-ajkairól is szedte az édes mézet.“

⁂ (*Zene.*) A bécsi zenekar mult szerdai és csütörtöki zenekara valóságos diadal volt. Richter János vezényelte azt a zenekart, melyet Wagner méltán nevezett a világ legelső zenekarának. Schumann „Manfréde“-nyitányát nagy erővel, s lágyan adták elő a hős halálát festve; Beethoven c-dur négyesének részleteivel, s Wagner Siegfried halálával — kivált az érczhangszerek csodás összhangjával — valóságos ámulatba ejtettek. Szerdán Lucca Paulina asszony éneke képezte e hangverseny fénypontját. Csodás egy művészet, csodás egy hang, melylyel aztán lehet valaki egy zeneértő világváros első énekesnője. Nagy szerencse, nagy műélvezet volt e hangversenyezés, minőben fővárosunk közönsége csak nagy ritkán részesülhet. A szegedieknek is szép összeg jut belőle. — A 100 czigány zenész szegedi hangversenye, mely 3—4000 embert varázsolt a fővárosi vigadó termébe, szintén érdekes volt. Ilyen hangversenyt csakugyan nem láthat más főváros. A főkarmester az öreg Bunkó volt, ki — mint Zeus — egy szemöldök rántással tudott előidézni vihart és szélcsendet a hang-hullámok tengerén. Pompásak voltak a pianók és a forték, igazán rémitő szép a Rákóczi vihara. A Rácz Pál, ifj. Rácz Pál, Zsákai Lajos, Bunkó Gyula, Rácz Ferencz, Kecskeméti Gyula, Patikárus Miska és Bertók czimbalmos sóloi pedig ritkitották párjokat. Egyszóval Thaisz kapitány jól tette, hogy összehivta őket! Maurice Dengremont, a 12 éves hegedümüvész, ki most Bécsben világhirü müvészek babérait aratja, hir szerint eljő fővárosunkba is.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Vasárnap, április 13. Rosenkranz és Güldenstern. — Őszi napsugár. — Hétfő, április 14. A strike. — Kedd, április 15. Jeannette menyegzője. — Sylvia, Diana nymphája. — Szerda, április 16. Gilberte. — Csütörtök, április 17. Mártha, vagy a richmondi vásár. — Péntek, április 18. Hamlet, dán királyfi.

Nepszinház. Vasárnap, április 13. A csikós. — Hétfő, április 14 Kamargo. — Kedd, április 15. Agnes asszony. — Szerda, április 16. Huszárcsiny. — Csütörtök, péntek, április 17—18. Kamargo.

⁂ (*Szinházi vegyesek.*) Operánktól Láng Fülöp már eltávozott Stuttgartba, s vendégszerepel nem sokára Bignio és Gassi Glatz Ferencz. — Rossi Bécsben van.

* * *

(Nemzeti szinház. „Strike.“ Irta Szigligeti és Balázs Sándor. „Gilberte.“ Irta Deslaudes és Goudinet.

Mikor a népszinmű, ez a speczialis magyar műfaj, külön szinházat kapott, és átment fényes palotájába (a hol azonban a közönség izlésénél fogva mindez ideig nem gazda, csak vendég): akkor a nemzeti szinház egy néhány népszinművet kikötött magának, melyek továbbra is birtokában maradtak; ilyen például a Vén bakancsos Szigetitől, és ilyen a pályadijat nyert Strike. A közönség nagy érdeklődéssel nézett az előadás elé, kiváncsi volt különösen arra, milyen az énekes népszinmű ének nélkül. A ki erről letudott mondani, az meg lehetett elégedve az előadással. Különösebb dicséret illeti Halmit, ki részlestes, pontos ábrázolással játszotta szerepét, csak kissé talán nagyon is finom volt, valamivel több nyerseség nem ártott volna; továbbá Csillag Terézt, e kedves naiv színésznőt, kit tapsokkal jutalmazott a közönség, leginkább pedig Ujházit, kinek egyik jelesebb szerepe, mesteri alakitása Anzelm. Közönség szép számmal volt; kivánatos, hogy többször is föleleveniteék e jeles szinművet. Soldosné szerepét, Ágnest Molnárné ügyesen játszotta.

Szerdán „Gilberte“, hoszszadalmas, laza szerkezetü és meglehetősen gyarló vigjáték társszerzők műve, került szinre. Ugyszólva mind a legjobb szinészek játszottak benne, csakis igy teszhetett némileg. De e legjobb szinészek nem kaptak magukhoz illő szerepet, ugy hogy Szigeti József, Prielle Kornélia, Helvey, Bercsényi csak küzdöttek szerepükkel, a nélkül, hogy határozott egyént alakithattak volna belőle. Különösen Ujházi szerepén, mely különben igen jól volt játszva, látszott meg: mily kellemetlen a színészre egy félig jellemzett alak; mikor az iró felvesz egy speczialis jellemvonást, de abból nem alkot jellemet, sőt a cselekvény folyamán ugyszólva szétmossa az alapvonást, és tiszta kép helyett csak halvány vázlatot nyerünk, mely hálátlan a színész ráforditott munkájáért. Legjobb alak az egészben D'Orbeccha marquis, kit Náday pompásan személyesitett; csak a párisi salon előtánczosának tánczát nem szabad karrikirozni. Egy másik jó szerep Robieu Pál, csakhogy ez meg nem került jó kézbe; hanem lett belőle egyén, az nem az iró, hanem a különben igyekvö Kőrösmezey hibája. Halmi jól játszaná. Sz—k J—s.

Tartalom.

Molnár Mara. Szegfi Mórtól. — Csüggedés két dala, Andrássy Bélától. — Kassa fénynapjai, Bay Ilonától. — Elvira születés napja, Reich Sándortól. — Az Isten háta mögött. — Heti tárcza. — Világ folyása. — A királyi pár ezüstmenyegzője. — Párisi levél. — Hazánk. — Külföld. — Irodalom és müvészet. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divatképünk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

16-dik szám. Aprilis 20-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte	Nap-nyugta
							óra perez	óra perez
April 20	Vasárnap	E 1 F. V.	E 1 Sulp.	8 G 1 Herod.	27		5 4	6 55
21	Hétfő	Anzelm	Adolár	9 Eupsych.	28		5 2	6 57
22	Kedd	Sót. és Caj.	Sót. és Caj.	10 Ferencz	29		5 0	6 58
23	Szerda	Béla	Albert	11 Antipasz	30	☽	4 58	7 0
24	Csütörtök	György M.	Albrecht	12 Vazul	1 Ijár		4 56	7 1
25	Péntek	Márk ev.	Márk ev.	13 Artenin	2		4 54	7 2
26	Szombat	Ervin. Klot.	Ervin. Klot.	14 Martius	3 Szabb.		4 52	7 4

☞ Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk. ☜

Divattudósitás.

Mikor a vén föld uj tarka ruhába öltözik, olyan ékesen, olyan szingazdagon, ki vehetné rosz néven legkedvesebb gyermeketől, a hölgyeknek, hogy szintén behatóbb szemlét tartva ruhatárukban, igyekeznek kellemes összhangban lenni a megifjult föld bájaival. Pedig hány ezer meg ezer év nyomja a föld vállait és mégis minden tavaszkor ifjan, bájosan, gazdag piperében, pazar virágözönben mosolyog felénk! Ő nem vénül meg soha, valamint nem vénül meg senki, a ki jó és hasznos, és azért bátran vethetjük szemlénk alá a divat, az uj virágzás, lehetőleg minden jelenségét. Szabad a választás. A fiatalság tudja, mi illik neki, és mihez forduljon az érettebb hölgy, azt megmondja neki is az izlés, a kellő tapintat, melyek nélkül nem lehet csinosan öltözködni.

Rendkivüli gazdagságban tárulnak elénk a tavaszi és már nyári szövetek is. A csikos szövetek a virágosokkal együtt az uralkodók. A csikok lehetőleg gyengéd árnyalatban vannak tartva és sima szövetekkel együtt ruhák összeállitására használtatnak fel.

A tavaszi szövetek közt igen sokat láttunk apró elszórt virágokkal, a melyek a nyáron is felette divatosak lesznek, és valóban illő is az öltözéket összhangba hozni a viruló, szingazdag természettel.

A rövid ruha mindinkább hódit. Bokáig érőn a fiatalságot illeti meg, földig érőn pedig az érettebb kort. Az uszály csupán csak a salon jelensége. A ruhaviseleten más ujdonságot nem vehetni észre, mint a hátul való feldudorodások iránti előszeretetet. A mellénykék még mindig divatosak, rövidebb és hosszabb, egyenes vagy kerek véggel, elől nyitva, vagy nyakig begombolva, a mint kedvünk tartja. Divatosak továbbá a magas, lebbentyűs bársonyderekak is, melyeket kivált régibb fekete selyemruhák felfrissitésére alkalmaznak, fényes gombokkal diszitenek, a szoknyán szintén ugyanolyan bársonyt tűntetve elő.

A tavaszi felöltő leginkább mantille-alakban kedveltetik. Csipke és himzés teszik értékessé a felöltőket, de a sima felöltő is divatos, csak a szövete legyen jó és finom. — A rojtokat felöltőkre és ruhákra még egyiránt kedvelik, sőt divatos napernyők is ezekkel diszitetnek. A szinre nézve a fekete napernyő a legdivatosabb, mert a legalkalmasabb minden öltözékhez, hisz tudjuk, hogy csak az összhang teszi csinossá a legegyszerűbb külsőt is.

A csipkediszitést a tavaszi és nyári kalapokra nagyon kedvelik, leginkább pedig a könnyed bretonnecsipkét, melyek emelik a kisebb és nagyobb szalmakalapok szépségét. Diszitését a kalapoknak a csipkén, a foulardon, mousselin-en kivül, igen sok szép virág fogja képezni, a melyek közül könnyű a választás, mert valóban olyan szép kivitelűek csinált virágaink, hogy nem veszszük rosz néven, ha készitőnőik egy kissé a művészetet is emlegetik, ha elénkbe rakják gazdag választéku dobozaikat.

És most nézzük mai divatképünket.

Divatképünk magyarázata.

Az első alak szürke cashemir foulé-ból készült kimenő vagy látogatói öltözéket ábrázol. A ruha gazdagon van diszitve kékes csikos bársonynyel. A ruha eleje ránczos, a hátulsó tünique pedig gazdagon felhuzva. Az öltözékhez tartozó mantille a bársonyon kivül még rojttal is van diszitve. A szürke kalapon egy nagy fehér toll látható.

A második alak sötét marine-kék cashemir ruhát mutat be a derék, az ujjak, a zsebek, a tünique hátrésze pedig koczkás tarka selyem ramage-ol van diszitve.

Számrejtvény.

Hanzulovits Bertától.

4. 6. 7. 19. 17. 11. Számos férfi van e néven.
10. 19. 14. 15. 19. 17. 13. Ez meg sok van Velenczében.
16. 14. 18. 11. 13. 17. Égi lény, leánynak mondod.
1. 12. 8. 13. 7. A hajósnak ad ez gondot.
7. 9. 10. 9. Édes testvér a mesével.
3. 2. 7. Minden ember ide ér el.
5. 2. 7. 6. 18. A fiatalság képmása.
1—19. Gyógyitó ennek forrása,
És ez egyik kedves tája.
Öröm emlékezni rája.

Megfejtési határidő: május hó 14-dike.

A f. é. 12-dik számban közlött sakkrejtvény értelme:
Magyarország nem volt, hanem lesz!
Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Jánossy Lajosné, Báthori Sigray Istvánné, Ujfalusy Károlyné, Moesz Gézáné, Marosy Etelka és Izabella, Sánta Mari, Thanhoffer Mariska, Pénzes Mari, Gallé Natália és Gizella, Pfeiffer Luiza, Viczián Weszelszky Angela, Wagensommer B. Amália, Jelenffy Józsefné, Szoboszlay Gyuláné, Tamás Ida, Plecheisz Fanny, Mezey Erzsike, Hanzulovits Berta, Petrik Julia, Nemes P. Ida, Horváth Tersztyánszky Mária, Bibzay Janka, Kovács Gyertyámosi Amália, Molnár Olga és Juliska, Nagy Józsefné, Rudnay Biri, Fekete Lilla, Damó Veronka, Kelemen Róza, Sándor Nina, Gruzda Margit, Bogdán Mariska, Farkas Domokosné, Varga Hermin, Károlyi Erzsike és Jolán, Kabáy Tekla, Kemény Bella, Fülöp Lajosné, Vajna Marianne, Váradi Emma, Gyulai Mariska, Végh Etelka, Csoma Teréz.

Megbizások tára.

Tisztelettel kérjük fel mind azon t. előfizetőinket, a kik lapunkat e félév elején maguknak meghozatták és az előfizetési dij beküldését a mult hó végén igérték, hogy azt mielébb megtenni szivesek legyenek.

Nagyváradra L. A. urnőnek: Nemde vette soraimat.

N. Szebenbe F. I. urhölgynek: Köszönettel vettem.

Pápára M. K. urhölgynek: Csak e hó 15-dikén tudósitottak róla! Nagyon sajnálom!

B. Albára J. F. urnőnek: Szabad-e a kérdések rovatát szives figyelmébe ajánlani?

Ipolysághra S. L. urhölgynek: Az 5 frtos nagyon egyszerű, a 10 frtos már minden tekintetben finomabb és csinosabb is.

Zavarra B. J. urhölgynek: Posta fordultával küldték el a kivántat, melyről ohajtom, hogy mindenkép feleljen meg czéljának.

H. M. Vásárhelyre H. A. urhölgynek: Köszönettel vettem.

Kolozsvárra K. I. urhölgynek: Tessék kisérletet tenni vele, és akkor meggyőződik róla.

T. Megyerre N. J. urnak: Igen sajnálom, de már nem szolgálhatok vele.

Dombrádra G. O. urbölgynek: Legközelöbb veszi a kivántat.

R. M. Kovácsházára B. J. urnőnek: Még az ünnepek előtt el volt küldve.

M. Szögre M. S. urnőnek: El van küldve.

H. Oklandra K. Gy. A. urnőnek: Még e hét folytán kezei közt lesz.

N. Abonyba B. M. K. urnőnek: El van küldve.

Szendre Sz. S. urnak: Ujból postára van adva.

Makóra V. L. urnőnek: Máskor is parancsoljon velem.

D. Kereszturra K. O. urhölgynek: A szalma kalapokon igen sok virágot fognak viselni az idén.

Bellatinczre O. P. urhölgynek: Csak röviden emlithettem meg áldozatkészségének szép jelét, de azért olyan kedves az, mint a tavaszi napsugár.

Dombrádra G. O. urhölgynek: Miután a kivánt szöveget eddig még senki sem küldte be, és tisztelt Kegyed annyira érdeklődik iránta, igyekezni fogok azt mielébb megszerezni, ha t. i. nyomtatásban megjelent és a népszinháznál kapható.

Kérdések.

G. Julia kéri J. A. E. urhölgyet, sziveskedjék vele a G. Bertának ajánlott bojtorján növényt bővebben megismertetni, mivel többféle bojtorján van. — Ugy szintén érdeklődik a korpaczibere iránt, mert tán többen lesznek, kik azt nem ismerik, sziveskedjék arról tehát e rovatban adni egy kis felvilágositást.

Olyan ruhám van, melyről biztosan tudom, hogy mosás által elveszti a szinét. Mit tegyek tehát, hogy kedvencz ruhámat a szintelenségtől megmentsem? G. Ottilia.

Egy ártalmatlan, saját készitésü mosdóvizet ohajtana ismerni F. Mari.

Mi a különbség a tudvágy és a kiváncsiság közt, melyet nekünk olyan nagy bűnül rónak fel? Aranka.

Foghusam a szájmosásnál nem csak erősen vérzik, hanem folytonosan erősen meg van gyuladva. Hideg vizet eczettel vagy borszeszszel szoktam használni, de ez nem segit, ki tudna nekem jobbat tanácsolni?

M. Katinka.

Feleletek.

Sz. Ottiliának: Szaggatások ellen három hétig használtam Beszédes Gyula dunavecsei gyógyszerész ur ugynevezett korpaszeszét, és mondhatom, a legjobb hatással, mert érrzékeny kar- és lábfájdalmim azóta teljesen megszüntek. W. Lajosné.

L. Luizának: Vörös borfoltokat az asztalneműekben salmiakszeszszel kell erősen bedörzsölni, aztán pedig langyos szappanos vizben kimosva, a rendes mosásba adni. Egy ismerősöm azt állitja, hogy a vörös borfoltokat fehér borral kimosva azonnal eltünnek, de ezt még nem próbáltam. Tegyünk vele kisérletet. M. Róza.

Az uj asszonykának küldök megint egy tésztának készitési módját. Keverjen el egy negyed font vajat, tegyen belé egy tojás sárgáját és két egész tojást, 4 lat finomra tört czukrot, $^3/_4$ font finom lisztet és egy kis sót. Ha ez igen jól el van keverve, a tésztát kisujjnyi vastagságura ki kell nyujtani, egy kerek formával kis csókocskákat kivágni, azokat tojással megkenni, törött czukorral és mandulával behinteni, a közepére pedig egy kis befőttet, vagy czukorban főtt megygyet tenni, és lassu tűz mellett megsütni. H. Kata.

HIRDETÉSEK.

Vadász Ferencz özvegyének utóda

illatszer-tára

„A VIRÁG KIRÁLYNÉHOZ“

koronaherczeg (uri)-utcza 1. szám alatt Párizsi ház Pesten,

Ajánlja főraktárát valódi ***angol*** és ***franczia illatszerek, hajkenőcsök, olajok*** és ***toilette szappanoknak,*** továbbá fog-, köröm- és hajkefék, mindennemű fésűknek; ugyszintén nagy választékban a többi itt fel nem emlitett ***pipereszereket.***

☛ Árjegyzékek kivánatra beküldetnek, és vidéki utánvételi megrendelések azonnal pontosan teljesittetnek.

Köszönet nyilvánitás.

Egy a tagjaimba esett igen erős köszvény miatt, oly erős fájdalmakat szenvedtem, hogy ágyamban csakis mások segélyével fordulhattam meg és az éjjeket a legnagyobb kinokban álmatlanul töltöttem. Ezen fájdalmaimtól, a Török József ur gyógyszertárában kapható **köszvéuy vászon** használata által a legrövidebb idő alatt megszabadultam, noha azelőtt ellene hideg borogatást stb,, valamint orvosi segélyt vettem igénybe, miután most hivatásomnak ismét megfelelhetek, minden ilyen bajban szenvedőnek a fenti iránti szóbeli vagy irásbeli kérdezősködésére szivesen teszek bizonyságot.

Gröbner János,

pályaudvar, Rákoa-Palota.

Török József gyógyszertára, király-utcza 12. sz.

Glycerin-Créme

a legjobb bőr- és arctisztitó-szer.

Több év óta hatályos szernek bizonyult szeplő, napsütés, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesitése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalsági frisseségét tartják fönn. A folyékony glycerin-créme eltér az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-en kivül semminemü hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glycern-szappan

glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztit és élénkiti a bőrt, és e finom pipereszappan minden kivánt előnyeivel bir. Ara 35 krajczár.

Párisi hölgypor (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédebb fehér szint adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. Hölgyeknél ugy férfiaknál is, borotválás után, nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár és 1 frt.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacetből készitve, a legártatlanabb arcz- és kézbőrtisztitó szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyukszemgyürük és essentia, ára 60 kr,

Főraktár: TÖRÖK JOZSEF gyógyszerésznél Budapestsn, király-utcza 12. szám.

Csak a valóban jó cikkekkel szemben érvényesité magát a verseny.

A Guyot-féle kátránytokocskák, melyek oly kitünő hatással birnak meghülés, hurut, valamint légcsőbajok és tüdővész ellen, számos utánzóra találtak. Guyot ur csak azon üvegcsékert áll jót, melyek cimkéjén aláirása három szinü nyomásban van feltüntetve. Ára 1 frt. 40.

Budapesten **Török József** „Szentlélek"-hez czimzett gyógyszertárában király-utcza 12. sz. a.

Cs. kir. szabadalmazott

egyetemes emésztöpor Dr. Gölistől.

Eddig még utól nem éretett hatására nézve az emésztés és vértisztitás terén, s a test táplálásáua és erősitéséro nézve Ez által naponkint kétszeri és sokáig folytatott használata mellett valódi gyógyszerré válik számos, még makacs betegségben is, mint p. o emésztési gyengeség, mell-égés, a gyomor túlterhelése, a belek petyhüdtsége, ideggyengeség, mindennemü aranyeres bajok-, görvéne, guga, sápadtság, sárgaságban, valamennyi idült bőrbaj-, rák, időszakos főfájások, férges es köves betegségek, tulnyálkásodásban, stb. Ez az egyetlen és gyökeres szer a megrögzött köszvény és mellbajban (tuberculose,) Ásványviz gyógyaszatnál, ugy azelőtt, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerül is kitünő szolgálatot tesz.

Egy nagy skatulya ára: **1.26 kr.** Egy kis skatulya**84 kr.**

Főraktár Budapesten, Török József gyógyszerész urnál.

A hamisitástóli megmenekülésre figyelmeztetek mindenkit, hogy a valódi egyetemes ‚emésztő-por Dr. Gölis pecsétjével van elzárva, s minden skatulya a védbélyeggel s kivülről ily czimmel van elzárva:

K. k. conces. Univ.- Speisen Pulver des dr. Gölis in Wien.

Főszállitohely: Bécsben, Stefansplatz 6. (Zwettlhof.)

Párisi pecséttisztitó.

Kitünő jóságu szer, melylyel nehány percz alatt mindennemü zsir-, olaj-, szurok-, faggyu-, vaj-, kocsikenő-, olajos festék-, hajkenő- és izzadság által bármily kelmében, a ruhában, selyemszallagban, bársonyban, keztyüben, bútorokban, szobakárpitokban, acélmetszetekben okozott pecsétet ki lehet tisztitani. Ára egy üvegnek 1 frt.

Dr. Romershauser Szem-Essentiája

a láterőt fentartja, helyreállitja és erősiti,

főraktára **TÖRÖK JÓZSEF** ur gyógyszertárában Pesten,

király-utca 12-dik szám alatt van.

Ára $^1/_1$ üvegnek 2 frt 20 kr., $^1/_2$ üvegnek 1 frt 50 kr. Postán 15 krral több.

Aken, az Elbe mellett.

A dr. Romershauser-féle szem-essentiának egyedüli készitője dr. GEISZ F. G. gyógyszerész.

A legjobb szer a nátha, toroklob, hurut, melszorulás, átalában a mell és torokbeli ingerek, valamint csúzos és idegfájdalmak, tompor- és lágyék-kőszvény gyógyitására **papir zsirla** (vegy készitmény szegfübors kivonatból) melynek alkalmazása a vérnek a külbőr felé tolulását eltávoztatja, s igy a bajnak elejét veszi. Az azonnal látszató és a papir fenmaradásáig tartó melegedés és élénk vöröség, biztos jelei a vértolulás elháritásának, anélkül, hogy fajdalom, viszketegség vagy küteg támadna Ára egy doboznak 90 kr.

Rakhelyek: Budapesten: **TÖRÖK JÓZSEF ur gyógyszerésznél;** Párisban: P. Coirre Cp. 79. rue du Cherche-midi.

SALICYLSAV-KESZITMÉNYEK,

Kielhauser H. okl. gyógyszerésztől és illatszergyárostól Gráczban.

A Salicyl-sav a drezdai dr. Heyden vegytani laboratoriumából, azon felette kedvező eredmények után, melyeket a dr. Kolbe, dr. Neubauer, dr. Wagner stb. tanár urak kisérletei előidéztek, már világhirt vivott ki magának mint erjedést és rothadást akadályozó anyag, és nem csak fényesen érvényesül mindennemü belső bajok ellen, hanem czélirányos összetételben még fölülmulhatlan óvszer a bőrre, hajra és fogakra nézve, Anticeptikus hatása különösen rendkivüli; megakadályozza a sérült szervek rothadását, s ezzel együt eltünik az azzal járó kellemetlen szag is.

Salicyl-toilette-szappan	darabja	ára	50 kr.
Salicyl-toilette-viz	„	„	7 „
Salicyl-fogpor	„	„	50 „
Salicyl-fogpép	„	„	60 „
Salicyl-szájviz	„	„	60 „
Salicyl-hajkenőcs	„	„	50 „
Salicyl-hintőpor (lábak izzadása ellen)	„	„	50 „

Főraktár Magyarországra nézve: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten, királyutcza 12. sz.

PARFUMS EXOTIQUES

IMPORTÉS PAR LA

PARFUMERIE VICTORIA

PARIS — 47. Avenue de l' Opéra, 47. — PARIS.

YLANGYLANG	CHAMPACCA	MELATI
DE MANILLE	DE LAHORE	DE CHINE

Ára egy-egy üvegnek 1 frt 50 kr.

Illatszer porlasztó 2 frt.

Főraktár Budapesten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában, király u. 12. sz.

Gróf Beleznay Arpád fagyáselleni tincturája.

Mely az ekkorig ismert szerek közt a legjobbnak és leghathatósabbnak bizonyult be, s biztos hatása több bizonyitvány által meg van próbálva. Ára egy üvegnek 1 frt.

Gr. Beleznay Árpád bütyök és tyukszem-essentiája

a fájdalmat néhány óra alatt megszünteti s rövid idő alatt gyökerestül kiirtja, ára **50 kr. és 1. frt.**

Minden régi köhögés ellen,

mellfájdalmak, sok évi rekedtség, torokbajok. s a tüdő nyálkásodása ellen a több orvos által megprobált.

fehér mellszörp,

oly gyógyszer, mely még soha sem használtatott a legkielégitőbh eredmény elöidazése nélkül. Ezen szörp már az első használatnál feltünőleg jótékonyan hat, sőt **a görcsös** és **hög-hurutnál** zlősegiti a nyulós és megrekedő nyálka kiköhögését; azonnal enyhiti a gége ingerlékenységét és rövid idő alatt eltavolit minden, ha még oly heves. sőt magát a legveszélyesb **szárazbetegségi köhögést, és verhányást is.**

Ára 1 egész üvegnek **3.60**, egy fél üvegnek **1.80,** egy negyed üvegnek **90** kr. Becsomagolva üvegenkint **20**krral több. **Mayer G. A. W,** Breslauban

---

Fogfájások bármily nemüek, egy pillanat és biztosan eltávolittatnak az **az indiai fogkivonat** használata által, mely gyors és biztos hatása által nagy hirnevet vivott ki magának, egyszersmind az a legjobb **fog- és száj-tisztitó-szer.** Egy nagy üveg 1 frt, kisebb 50 kr.

RETOUCHE gyorsfestö-tinktura szakálra.

Ezen uj kitünő kompositió által képesittetve vagyunk, az egészségre minden legkisebb hátrany nélkül, s minden bőrpiszkitás mellőzésével, pillanatnyi rövid idő alatt a szakált állandóan szőke, világos barna, setét barna vagy feketére festhetni.

Festett hajminták a raktárban megtekintés végett ki vannak téve.

Kapható dobozokban **2** forintjával a készitőnél Gráztban **Kielhauser H.** illatszerés és vegyészetnél, sarkantyus-utcza 3. sz.

Főraktár TÖRÖK JOZSEF ur gyógyszertárában Budapesten Király utca 12.

Megrendeléseknél kérjük a kivánt szin tudatását.

Mandolahab (créme) **czitromlével,** a külbőrnek hasonlithatlan lágyságot s rugonyotságot nyujt, ez a leggyöngédeb tisztitó szer a kezek- és arczra nézve, s czitromtartalma folytán fehéritőleg hat a nélkül, hogy ingert keltene.

Frissen készitve egy köcsög 70 kr. s kapható a gyártónál

KIELHAUSER H.-nél

illatszerész és vegyész (Sporgasse 3. Grátzban.)

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 21-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

17. SZ.
Április 27-dikén.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges hímzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

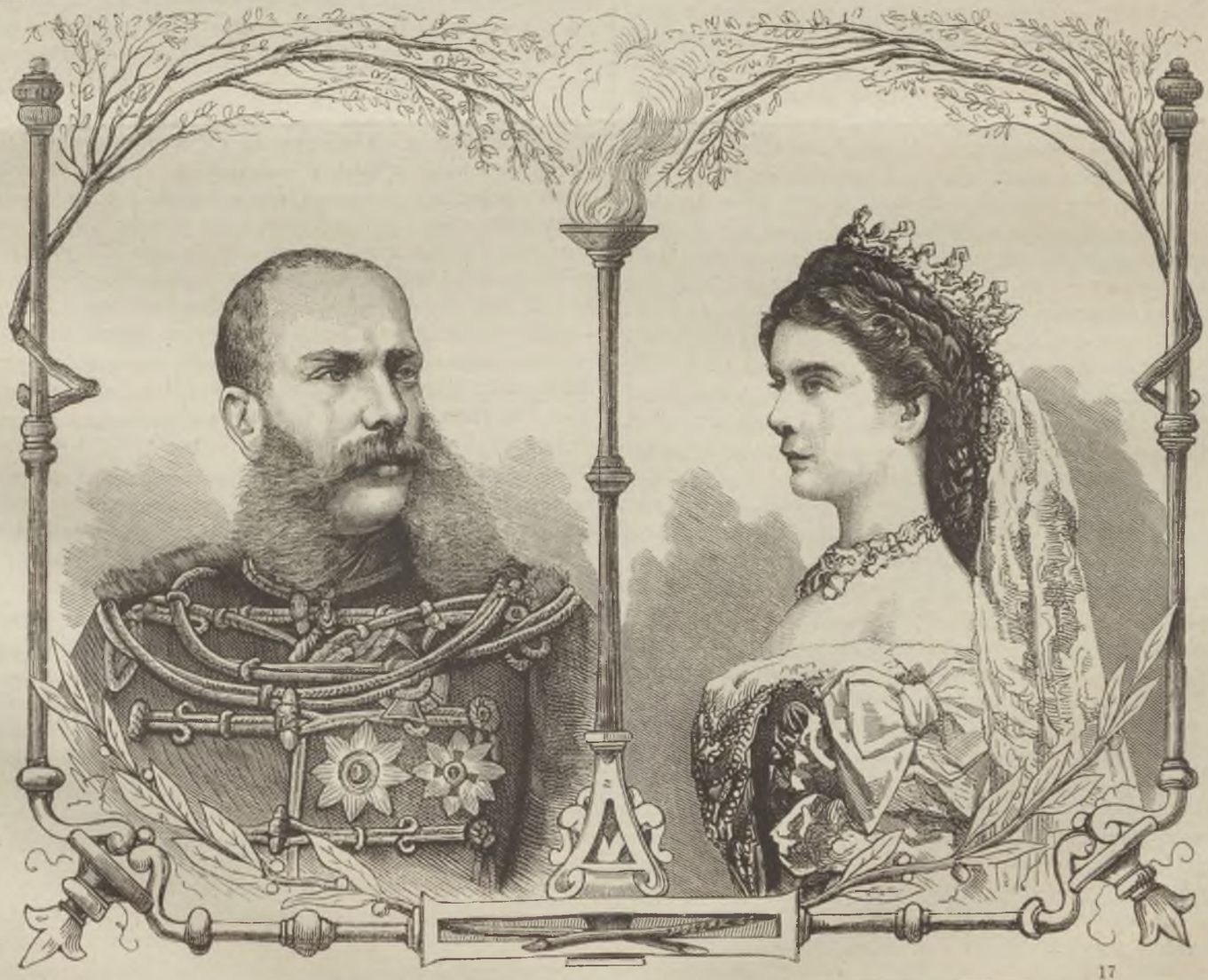

Szeretet a trónon.

A felséges királyi pár boldog házasságának negyedszázados évfordulóját üli meg a birodalom, és millió meg millió sziv hálát ad az égnek, áldva azt az órát, a melyben egy lett ez a két drága élet. A korona szent fénye a szeretet szent angyalával lépett akkor frigybe, és szeretet a trónon, — a milyen nagy istenáldás, olyan nagy ritkaság.

Magas hegy tetején nem nyitnak virágok, ha napvilág nem járja; és a hol a sok csillag ragyog, fenn a magas égen, hideg ott az élet. Nem is adna egy sem vagy egy szikrányi kis meleget ennek az édes testvérének ide lent, a szegény ember számára. Valóságos szolgalelkek. Azt a rajtuk levő ezüstöt sem igaz uton szerezték; azért is csak sötét éjjel mutatják magukat benne, mikor az uruk nem látja.

Ám az uruk! Isten koronája, fényes nap világa, tiszta istenáldás egész teste-lelke! Akár merre járjon, virág kél nyomában, édes illat árja tölti meg a léget, van is aztán öröme! Tavasz szép virága neki tárja kelyhét; daloló madárka neki zengi kedvét; esti szellő szárnya vigan leng utána, háladatos szivvel, hogy ugy szereti őket; és miként az égen, azonképen itt a földön; szeretet a trónon, tavaszi nap fénye, népek virulása, — és nem csak annyit köszönünk mi ennek az égben kötött házasságnak.

Jól esik a hű gyermeknek az apai szeretet, és király ő Felsége szive mélyéből szereti az ő hű magyar népét. Csak a mult hóban is, a szegedi vész láttára, könny esett ki szeméből, tiszta harmatcsepp az égből! A szeretet igaz istene veszi számba az ilyen könnyeket, és ezerszeres áldással váltja föl a hűséges szivekben. „A mi jóságos királyunk“, mondták az emberek, ezzel a czimmel jegyezték el az örökkévalósággal, a legfényesebb czimmel, a mit valaha uralkodó viselt, mert a nép adta, és ez nem adja azt ingyen, meg kell érte szolgálni. Egykor régen azonban — miért is ne mondanám? Százszor is el van már felejtve, ezerszer kipótolva, ugy emlékszünk csak reá, mint valami rosz álomra; — egykor régen nem ugy volt az köztünk, és nincs is rajta mit csudálni. Akkor is arany volt a szive, épen azért. Szeretett volna szeretni, és nem lehetett, el voltunk rágalmazva, legyalázva, még a becsületünket is gyanuba hozták előtte. Csak egyetlen-egy szóba került volna, és kiderül az igazság, és király és nemzet közt megvan a szent béke; — csak hogy ez a szó nem férhetett hozzá, elállták az utját, gyűlölet és ármány, halálunkra törve. És az Isten tudja, hogyan végződik, ha maga a jó Isten is meg nem sokalja. „Ez is az én vérem, az is büszkeségem“, mondá az ő mennyei kegyelmében, „annak a dolognak tehát vége legyen egyszer, és majd küldök én oda valakit, a kinek nem lehet elállni az utját, mert az csupa fényes, már a puszta látásától is futnak az ördögök“, — és elküldte neki egyiket az ő angyalai közül, hogy világító fénye legyen egész életére, és a mint meglátta, magához ölelte, és ez lett a mi királynénk, a magyarok istene küldte, és a mint szempillantást vetett a magyar nemzetre, azonnal tisztán állt előtte, hogy a kit ez megszeret, megvan az szeretve, és akkor, csak egy szavába se került, és nemzet és király egymás keblére dőltek, igaz szeretettel, soha azóta semmi legkisebb felhő nem boritja ezt a szeretetet, inkább melegebb lett évről-évre, életre-halálra. Bajban van az egyik, készen áll a másik, oda adni szive vérét, kéretlenül, hivatlanul, — ugy vitte azt ki a mi drága jó királynénk.

És a mi ezen felül szeretet van szivében, az már ama különös kegyelemhez tartozik, a melylyel annyiszor találkozunk ezer éves életünkben, a tatárjárástól kezdve napjainkig, a szebb jövő iránti hit is bizvást fűződhetik hozzá. Egyetlen-egy nemzet sem birja felmutatni a mindenható Istennek annyi csudatételét, mint a magyar. A költő is mondja: „Isten csudája, hogy még áll hazánk“, és ilyen egy az, a hogy a mi felséges királynénk a magyar nemzetet szereti. Talán, mert örökös szenvedés volt életünk, és a jó sziv önkénytelenül vonzódik a szenvedőhez. Talán mert a szenvedéssel mindig bátran szembe szálltunk, és a fennköltlélek rokonul érez a hősi bátorság iránt. Talán mert a haladás zászlaját lobogtattuk mindig, és a fenséges lélek azt örömmel látja. Vagy talán, mert „a nagy világon e kivül nincsen számunkra hely“, és a gyöngéd lélek részvéttel van az elhagyatott árva iránt, — mindegy, mégis csudával határos, hogy épen most és épen minket olyan királynéval áldott meg az Isten, a milyen nincsen több az ég alatt. Volt már nekünk Erzsébetünk kettő, szent Erzsébet az egyik, Mátyás király anyja a másik, örök dicsőség fényében ragyogtatja nevüket a történet, a miért a szegénység anyja volt az egyik, a másik meg a miért ugy szerette hazáját, a mi pedig szülötte földje volt neki: — a mi Erzsébet királynénk szive nógattából fogadta magáévá ezt a mi hazánkat, és szereti, mint édes szülőföldjét; nehéz fáradsággal tanulta meg nyelvét, és beszéli azt lelkéből; fényes udvarában édes mulatságul magyar könyvet olvas, magyar lapot járat, magyar költő lantja ringatja el lelkét, magyar lett a szive minden dobbanása, mikor ez a nemzet földig le volt sujtva, — nem-e csudával határos ez a szeretet?

Csak a napokban is, egészséget keresni indult messze földre, és a hogy a szegedi csapás hirét vette, nem volt tovább maradása; szeretett volna repülni, hogy minél előbb haza érjen, — minek ez a nagy sietség? mikor itthonn van az ő felséges élettársa, a mi jóságos királyunk, és ez megmondta, hogy annak a nemzet szeme fényének ujra föl kell tündökölni? — Minek?! Talán csak annak, hogy — miként a Deák-ravatalnál, — a nemzet fájdalmából kivegye a maga részét. Ne kérdezzük a hű anyát: minek! Azért, mert baj van, és akkor ő nem bir a szivével. Otthonn akar lenni, kedvesei várják, mondja, és ez a mi szegény hazánk az ő édes otthona!

Azért zeng a hála minden magyar szivből az egek urához, hogy megadta érnünk ezt az istenáldott ezüstlakodalmat. Rég is volt a magyarnak olyan ünnepnapja, a milyen fényes pompával e menyegző évfordulójának alkalmából kifejezést adott volna hálájának, szeretetének, hódolatának a felséges királyi pár iránt! De — maguk kérték, inkább szegény szegedi testvéreinknek adjuk, a mibe az ünnep külső fénye kerülne, ez esik jól az ő jóságos szivüknek, — és teszi is a nemzet, azért csak könyörgéssel fordulhatunk a mennybeli jó Istenhez, tartsa meg sokáig két szemünk világát, fényes ragyogásban fenn a magas trónon! Szivük szent szerelmét soha bú ne érje! Késő öregségig élvezzék gyümölcsét áldott jó szivüknek! Lássák felvirulni, testi-lelki jóban, a kit ugy szeretnek, drága, szent hazánkat!

Szegfi Mór.

Ünnep-dal
a felséges pár ezüst lakodalmára.
1879. április 24-kén.

Ünn zug a vész, és a királyok ellen
A lázadás fegyvert ragadva lép;
De itthon áldás leng a fejedelmen,
Nagy ünnepén ünnepet ül a nép.
Volt egy király, ki népeit szerette,
Körüle égett gyöngéd szerelem,
S a nép imája virrasztott felette . . .
Hirdesse ezt minden történelem!

Ha ül a kunyhó ezüst lakodalmat,
Jut asztalára hószin teritő,
S az öröm-könnye, ez az égi harmat,
Önkénytelen tör a szemből elő.
S mint a szegény élt által szeretetben,
Te csábos álom . . . szép huszonöt év,
Ugy ez a pár! s a fényes teremekben
Csak az az ünnep, s az a drága hév!

E szem villan fel boldogan nevednél,
Búdban ez a királynő könnyezett, —
Ez a király vigasztalt most, Szegednél,
Hol szenvedő népnek nyujtott kezet!
Imád hirdesse hálád az egekben,
S tanulj e fényes, boldog ünnepen:
Mint e királyi szivekben, szivedben
Lángoljon oly hű, forró szerelem.

S tolong a nép. Ünnep harangja kondul,
S a milliók imája már zeneg;
Elszáll a dal bérczen, világokon tul,
Ég és a föld hatalmas hangját hallja meg!
Ég áldja őt, ki hűn szerette népét,
S kit hűn szerettek népek, nemzetek,
S a huszonöt év ezüst kötelékét
Hagy aranyozza . . . uj századnegyed!

Molnár Mara.

(Igaz történet.)

Szegfi Mórtól.

(Folytatás.)

Kivülről hallatszott, hogy nyilik a konyhaajtó és nyomban rá következő beszéd jutott el Marához.

— Mit viszesz itt ebben a csuporban? — kérdé a gazda haragos, kemény hangon.

— Ebédet viszek Marának, — volt rá a felelet. A gazdáné szava volt.

— Mutasd! Hadd lám! — szólt a gazda.

Erre csend lett, de csak egy perczig. Nyilván a gazdáné megmutatta, mi van a csuporban. Mire a férj haragosan rárivalt:

— Asszony, koldussá akarsz tenni? Borlevest!

— Csak mézzel! — engesztelé az asszony szeliden.

— Mindegy! Az árpalevest sem érdemli meg az a haszontalan! Három hete már a kezét se mozditotta!

— Mikor beteg! — mentegeté az asszony.

— Az hát! Visszaviszed az ételt azonnal!

— Mikor már megvan!

— No persze! Az a mihaszna jobbat egyék nálamnál!

Molnár Mara most ütést, recscsenést hallott. Szorongatott szivvel ült föl fektében és hallgatódzott tovább. A gazda kiütötte felesége kezéből a borleveses csuport, ez darabokra tört, a leves meg elömlött a földön.

Molnár Mara még haloványabb lett, mint különben volt már. Reszketett egész testében, sirt egész lelkéből.

Kissé reá bejött az asszonya egy bögre árpalevessel és egy karéj barna kenyérrel. Az asszony szemei is ki voltak sirva. Szó nélkül tette a beteg elé a bögrét és a kenyeret, azután megfordult, hogy távozzék.

Molnár Mara kérte, maradjon még.

— Néném asszony, — szólt — még sem jött hir Mirkóról?

— Nem, leányom; a gazda meg — itt a jó nőnek elakadt a szava.

— Nos, a gazda? — kérdé Mara a félelem kandiságával.

— Hiába is titkolnám, ugy is csak meg kell tudnod, szegény lélek! A gazda megesküdött rá, lelki üdvösségére esküdött meg rá, hogy ha holnap délig, déli harangszóig rendben nem leszesz dolgoddal, elkerget a házából, gyermekestül. És akkor én nem foglak tovább ótalmazhatni.

Molnár Mara ujra sirva fakadt.

— És Mirkóról egy szót sem hallott! — mondá zokogva.

— Egyetlen szót sem! — erősité a jó asszony. — Nagyon aggódom is rajta.

— Min aggódik, néném asszony?

— A mai fiatalság csapodár. Ha itt hagy gyermekestül!

— Mirkó nem olyan. Neki becsületes szive van.

— Mégis mit tett!

— De megtartja szavát. Néném asszony, ne fájditsa meg jobban a szivemet!

Az asszony nem szólt rá semmit. Megfogta a kilincset, hogy távozzék.

Abban a pillanatban kivülről is nyitották az ajtót.

Nagy, deres bajszu, szikár ember lépett be, egészen az ottani viselet szerint öltözve, hosszu bundában, fekete bárányból kucsmával a fejében; csak feszes tartása és marczona arcza mutatták a hivatalos személyt benne.

Az is volt ő, lovas pandur, a járás közbátorságának egyik őre, a kinek ugyan hivatalos öltözéke is van, a mit azonban nem mindig szokott viselni, kivált faluhelyen, és hozzá még ilyen kegyetlen hidegben.

Pótolja az öltözéket bőven a hatalom tudata, a mi egész valóján nyilvánult, különösen pedig beszédében az alsó néposztályokkal szemben. Pedig maga is nép szülöttje, szegény juhász fia! Hanem ilyen a neveletlen természet; a mint kissé jobb dolga van, azonnal a kevélység ördöge üt belé.

Ez is most nagy peczkesen, kemény arczczal lépett be a kamrába.

— Jó napot, asszony! — szólt a gazdánéhoz fordulva. A beteg Mara, mintha a világon se volna.

— Adjon Isten, nemzetes pand'uram! — viszonzá a gazdáné alázatosan.

— Asszony, — kezdé ujra a pandur, — itt van még az a Molnár Mara nevű cseléd?

— Itt, pand'uram. Ahol fekszik betegen.

— Hivja csak ide az urát! — parancsolá most a pandur. Még mindig nem nézett feléje sem a betegnek.

— Mi beszéde van az urammal, pand'uram? — kérdé aggódva a gazdáné.

— Csak hivja ide, ha mondom!

Szorongó szivvel ment ki a gazdáné a kamrából.

A közbátorság őre most egész fennyen és még az eddignél is keményebb képpel fordult a beteghez:

— Molnár Marának hivnak? — kérdé.

Szegény beteg, alig birt szólni, ugy reszketett a szive.

— Annak! — rebegé végre halkal.

— Moldovából való vagy?

— Igen is, oda való.

— Tehát afféle jött-ment! És magyar is hozzá, neved is mutatja.

Minden szava azt mutatta, hogy gyűlölettel van minden iránt, a mi magyar. Azt hitte, tartozik vele magának, azért, mert román. Pedig magyar kenyeret eszik, magyar szolgálatban van.

— Nem vagyok magyar, kérem alássan. Az apám az volt, de én Moldvában születtem.

A pandur nem szólt rá semmit. Ugy tett, mintha tudj' Isten, min törné a fejét.

Most visszatért a gazdáné; férje is vele jött, magas, szál ember, mint rendesen az ottani román férfiak; lapos, buta arczczal.

Nagy alázattal levette kucsmáját. A pandur meg sem billentette a magáét.

— Mennyi ideje, — kérdé a lehető legkeményebb hivatalos hangon, — hogy ez az idegen alattvaló szolgálatban áll nálad?

— Két éve. Épenséggel holnap lesz két éve.

— És miért nem jelentetted be a dulónál?

— Hát az a törvény, pand'uram?

— Az hát! A ki moldovai alattvalót rejteget, egész kétszáz forint birság erejéig teszi magát bűnössé.

— Azt tartom, jó uram, hogy ez csak szökevényre áll, csak szökött katonára.

— Hallgass! Mert én ezt jobban tudom! A tekintetes duló ur egész kétszág forintig marasztalhat el.

Most a gazda is megszeppent. — Kétszáz uj forint! Háromszáz váltó! Édes istenem, egész gazdaságom nem ér ennyit! — sopánkodott.

— Akkor majd a kóterben ülöd le.

A paraszt félelme most haragra változott.

— Hogyan? — kiáltá. — E miatt a rosz lány miatt? Ez a köszönet benne, hogy ilyen bitang népségen szánakozunk! Takarodjék is tüstént a házamból!

Felesége le akarta csendesiteni.

— Apjuk, — szólt, — a lány mindig hű volt és becsületes és dolgos.

— Rosz, ha mondom! Tüstént takarodjék! Hallod-e, te? Megeszed a levesedet, a mi ott van melletted, aztán pusztulsz innen, porontyoddal együtt!

— Holnapig időt adtál neki, — veté föl a gazdáné. De a pandur kezére járt a gazdának.

— Hallgasson kend, asszony, — szólt. — Annak a micsodának tisztulni kell innen! Még ma tul kell neki lenni a határon. Kendteken veszik meg a büntetést, ha Erdély földjén érik.

— De hát mi bűnünket tudja, pand'uram?

— Azt, hogy ez a lány itt lappangott, és még gyermeket is szült itt.

— Egész tisztességgel férjhez fogjuk adni, pand'uram.

A pandur hátra pattant e szóra,

— Férjhez-e a—adni? Itt Erdélyben?

— Holnap, legfölebb holnapután itt lesz a vőlegénye.

— Férjhez fogja adni? — mondá ujra a pandur. — Sora van annak, asszonyom! Engedelem is kell ahoz, Bukarestből is, Budapestről is, arról pedig szó sem lehet ilyen jött-ment népnél. Azért tehát csak annyit mondok, még ma elpusztuljon innen. Hogy a minap a kis porontyát keresztvizre tartották, kitudódott, hogy Moldovába való származás, és titokban tartózkodik itt. A tekintetes duló ur még nem tud róla semmit, de pár nap mulva megtudja, mert a pap beterjeszti neki a keresztelői kimutatást, és ha akkor még itt érik azt a jófélét, késő akkor kántálni, megveszik kendteken a birságot, vagy hűsre teszik érte a gazdát. Csak azért jöttem, csak azt akartam mondani. És most tegyenek kendtek, a hogy jónak látják. Isten áldja meg kendteket.

A pandur ezzel ment, vivén magával azt a két jóleső tudatot, hogy ő milyen hatalmas ember, és milyen nagy dolgot vitt ő most végbe. A gazdáné meg sirdogált magában.

(Folytatása köv.)

Elvira születés napja.

— Beszély. —

Reich Sándortól.

(Folytatás)

II.

Az ifjak visszahuzódtak szobájokba. Az orvosnövendék, vigan fütyörészve, azonnal málhája csomagolásához fogott. Az ujdonsült doktor ur pedig odaült az ablakhoz és a szemközt levő ház egyik ablakát vette ostrom alá. A félig leeresztett függöny mögött időnkint viruló, mosolygó leány jelent meg és lopva néhány pillantást vetve az ábrándos tekintetű ifjura, ismét eltávozott. E plátói viszony, ugy látszik, már régóta foly és mindkét részről érdekkel, mert mihelyt az ifju az ablaknál megjelent, nem sokára jelentkezék a leány is.

Eleinte vita támadt a két ifju között: kinek pillantásait viszonozza a szép leány? Tagadhatatlan, mind a kettő csinos ifju volt; termetük majdnem egyenlő, mind a ketten körszakállt hordtak, csakhogy a jogász barna, az orvosnövendék szőke volt. És lelkületre nézve is nagyon elütöttek egymástól, és a különböző lelkület arczukon is kinyomódott. Békási Andornak, a jogásznak, arcza komolyságra mutatott, erős, határozott jellemmel és mély kedélylyel birt; az orvosnövendék, Lápos Endre arcza inkább vig kedvű és könnyelműségre hajlandó jellemet engedett sejtetni.

Endre csakhamar meggyőződött, hogy ha ő egyedül jelenik meg az ablaknál, szép átellenesök nem szokott mutatkozni, mig Andornak ábrándos pillantásai mindig az ablakhoz csalják. Ezért nagylelkűen lemondott a leányról és egészen laktársának engedte át.

Andor nem volt tisztában az érzelemmel, mely őt mindig az ablakhoz vonzotta. A szerelmet eddig csak regényekből és másokon tett észlelésekből ismerte; szive vágyódott nemesebb érzelem után és a fesledező szivnek ezen határozatlan vágya volt az, a mi benne a szép átellenesnő látásának vágyát ébresztette föl. A leány felől semmi bizonyosat nem tudott; a lakás butorzatából annyit következtethetett, hogy jómódu család gyermeke lehet.

A szép átellenesnő délutánonkint kézimunkával volt elfoglalva. Ilyenkor ott ült az ablaknál, de mióta észrevette, hogy az ifjaknak figyelme tárgyává lett, félig leereszti a függönyt és csak néha-néha vet egy pillantást az átelleni ablakra.

Ma azonban rendkivüli esetnek kellett közbe jönni. Andor nyugtalankodik; a szép átellenesnőnek ma nincs kedve, tartósabb szembeszélgetésbe bocsátkozni; nem ül kézimunkájához. Nemsokára felfedezte az okát: utazásra készülnek, pakolnak nagyban. Egy sóhaj követte e fölfedezést: valjon hová utaznak?

Ábrándozásából Endre ébreszté föl:

— Andor! Te ugyan furcsa ember vagy. Ma teszed le a doktoratust és a helyett, hogy ujjonganál örömedben, odaülsz az ablakhoz és ugy elbágyulsz, mintha a tormás fazékba néztél volna. Akkorákat sohajtasz, barátom, hogy megindulna tőle — egy szélmalom is. Hej! ha énnekem volna már kezemben a doktori diploma, — barátom! — szük volna nekem Budapest!

Barátja szavai felrázták elmélyedéséből Andort és ő is hozzáfogott az uti készületekhez.

Este bejött Krschák ur. Bocsánatot kért, hogy nem fogja az urak málháját a vasuthoz kivihetni, mert Steinfeldné nagyságánál, az átalellenes ház lakójánál van lekötve. Zamatos kiejtésével elbeszélte, hogy a Nagysága a nyári hónapokra falusi birtokára utazik; igy aztán akad egy napra való munka.

Andor megnyugtatá Krschák urat; örömében nagyobb vétséget is megbocsátott volna neki. Megtudta, hogy Steinfeldnek hivják az átallenes családot . . .

III.

Másnap délelőtt eldőlt Malvinka sorsa. Az árvaházba nem vétetett fel, mert nem helybeli és ugyis tömve vannak az árvaházak; majd igyekszik a hatóság, rokonait felkutatni és akkor majd intézkedni fognak. Petőfi ur megjegyezte reá: Hja, bizony! hiányzik a protekczió!

Kinos hallgatás következett reá, végre megszólalt Marcsa néni:

— A hol hetünknek van mit enni, majd telik még egy nyolczadiknak is. Majd megsegit az Isten!

Mindannyian bólintottak rá, csak Petőfi uramnak voltak némi ellenvetései, de megvetőleg leszavaztatott.

Malvin a család tagjává lett. A társadalomtól és világtól elhagyatott, a nyomorultaknál talált mentő kézre. Nem kérkednek tettökkel; a nyomorban sinlődő legjobban tudja felfogni embertársai szenvedését.

Mielőtt az ifjak a vasuthoz kimentek, Endre felhasznált egy pillanatot, mig barátja künn volt, hogy Marcsa néninek egy ötforintos bankjegyet adjon át: „Jó lesz Malvinkának ruhára.“

Önmagával elégülten ment ki Endre; friss levegőre volt szüksége. Talán szégyenlette volna, ha barátja megtudja e tettét.

Alig ment ki Endre, jön Andor és szintén 5 frtot nyom Marcsa néni kezébe: „Jó lesz Malvinkának ruhára.“ — Ő is örvendett, hogy barátja nem tud semmit csinyéről.

A két jó barát félt, hogy egymást zavarba hozzák az adomány által: hátha társa nem ugy gondolkozik, mint ő? és akkor mintegy kierőszakolná tőle, hogy ő is áldozatot hozzon.

IV.

Andor és Endre szerencsésen hazaértek: egy falubeliek voltak, Andor a tiszteletes urnak, Endre pedig a jegyzőnek fia. Boldog egyhanguságban folytak napjaik; egyedüli szórakozásuk a sétálás volt és mégis, mintha égi béke szállta volna meg keblöket, boldogoknak érezték magokat csendes magányukban. Azonban Andor nem sokára magára maradt, mert Endre hosszabb időre elutazott. Ezentul egyedül sétálgatott, vagyis inkább barangolt az egyhangu vidéken. Messze földön sehol egy hegy, vagy csak egy domb, melyen a szem megpihenhetne; a széles rónaság kevés változatosságot nyujt. Egyedül az urasági kastély mellett volt egy kis erdő, ezt választotta Andor ezentulra sétahelyéül. Az erdő nem volt nagy; egy negyedórai sétálás alatt be lehetett járni, de ez elég volt Andornak. A százados nyárfáktól körülvéve, az erdő közepén sűrű lombok sötét árnyában, igen szépen el tudta képzelni, hogy a Bakony rengetege veszi körül.

Egy délután, a környék flóráját vizsgálva, már vagy harmadszor kerülte meg az erdőt; eléggé gazdagnak találta a növényzetet, de kevésbbé változatosnak. Egy-egy szép példányt mindegyikből leszakitott és igy egész nyaláb mezei virág volt kezében. Lehajolt, hogy egy Kigyósziszt leszakitson; hanem a munka nehezen ment; valahányszor hozzá nyult, bármily óvatossággal is, a száron levő sűrű töviskék mindig megszurták a kezét. Boszusan féltérdre ereszkedett és épen kését akarta elővenni, midőn egyszerre vidor csevegés üti meg füleit.

A kastély felőli oldalról két leány közeledett karöltve. Andorunk odabámult; szivében megrezdült valami: a leányok egyike, pesti átellenesnője volt.

Meglepetésében elfelejtette a Kigyósziszt, az összeszedett virágok is kicsusztak kezéből, egész lelke mintha szemébe átköltözött volna. A leányok is észrevették a térdelő férfit, épen midőn néhány ölnyi távolságban elhaladtak mellette. A beszélgetés egyszerre félbenszakadt; az egyik meglepetve megállott egy pillanatra, azután zavarodottan tovább ment barátnőjével.

Már eltüntek a sűrű bokrok mögött és Andor még mindig utánok bámult. Ekkor kezdett csak eszmélni. Boszankodott nevetséges helyzete és bárgyu magaviselete miatt. „Köszönnöm kellett volna!“ — gondolá magában. — „Nem, az nem lett volna illendő, hisz tulajdonképen nem is ismerem, nem vagyok neki bemutatva.“

Meghányta-vetette fejében az illendőségtannak valamennyi szabályát, mit valaha olvasott, de emlékezete nem talált hasonló esetre. Elhatározta, hogy helyre fogja ütni félszeg magaviseletét. Atyja ugy is rég unszolja, hogy az uj földesurat meglátogassa. Másnapra tervezte látogatását.

Egész éjjel nem hunyta be szemét; az erdei jelenet folytonosan lelke előtt lebegett. Hanem — csodálatos! — bármennyire is megerőltette képzelő tehetségét, soha sem tudta pesti ismerősnőjét maga elé idézni. A fekete szemek helyett azurféle kék szemek, a mosolygó arcz helyett, ábrándos, merengő tekintet, a folytonosan csevegő, kissé telt ajkak helyett mindig csak a hallgató, piczi száj jelent meg, és utoljára azon vette észre magát, hogy nem a pesti ismerősnő, hanem a vele látott leányka az, a kinek képe édes álmadozást ébreszt lelkében.

Másnap felment a kastélyba. Az urasági lak kies, megkapó környéke, noha gyermekkora óta elégszer látta, most különösen kellemes hatásunak tünt föl előtte.

Ki az alföld rónáin végig utazva, kedve szegett szivvel nézegeti az erdő hijánál fogva örökös egyformaságot, egész uj világba átvarázsoltan képzeli magát, midőn az urasági udvar szinekben gazdag képe tárul eléje.

Gondosan ápolt park közepén áll az ódon alaku kastély. A négy szögleten kirugó tornyok középkori tekintetet adnak neki, gótives ajtaihoz két átellenes oldalon széles lépcsőzet vezet föl. A homlokzat előtt idegen földi virágokkal pompázó körönd ékesiti a tájképet, a nyugati oldalon huzódó kis erdő tetézi még a regényes szépséget.

A szőlőlugassal befuttatott tiszti lak, a nép által kis kastélynak nevezve, továbbá az arányosan elszórt kissebb lakok és az alsó udvarból előtünedező gazdasági épületek, a változatosság kellemes érzetét ébresztik föl.

Minden arra mutat, hogy birtokosa sem áldozatot, sem fáradságot nem kimél. Az épületek és berendezés még a régi birtokostól valók, szépen tartott utak, a virágos ágyak izletes rendje és az árnyas facsoportok alatt elhelyezett padok és asztalok — Andornak legalább ugy tetszett — női lélek nyomait viselik.

(Folytatása köv.)

Egy madárka kesergése.

Mind ama számtalan sok külső és belső tulajdonság közül, a mi a művelt embert a műveletlentől megkülönbözteti, kétségkivül a szeretet foglalja el az első helyet. Az emberiség legszebb erényei, legnemesebb tettei ez ősforrásból fakadnak. Ősforrásból mondom, mert az érzés benne van minden emberi szivben, itt-amott magától is felbugygyan, van rá példa, hogy egész egyszerű, tanulatlan emberek nemes szeretet gyakorlásában találják gyönyörűségüket: azért mégis csak a műveltség nyitja meg igazán a szivnek ez áldásos forrását, nem az a műveltség, a mit ugy fenn, mint alant a hétköznapi világban annak mondanak, hanem az igazából való, a melyen mint a jóféle pénzen a próba, rajta van a lélek bélyege. És — ha még ugy mosolyog is szavaimon egyik másik, én azért csak az mondó vagyok, hogy megéri még a világ azt az időt, a melyben a műveltség egy lesz az igazság és jósággal, és akkor a szeretet lesz az uralkodó csillag az emberiség feje fölött.

Hanem azért ne higyjük, hogy ez a szine-java tulajdonság csupán csak az emberben van meg. Megvan az az állatban is. Persze, nem ugy, mint az emberben, hanem azért megvan. Az állatban merő ösztön, az emberben öntudatos. Az állatban önkénytelen, ideig-óráig tartó, mint rendesen az indulat, azért nem is igen számba vehető; az emberben szántszándékos, egész életére kiható, azért erény. Az erény a lélek dicső töviskoronája, ennél fogva csakis az embernek lehet benne része, hanem azért a szeretet az állatban is meg van, és pedig nem csak a szülei és gyermeki szeretet, a mire nem kell példa, mert ugy szólván, szemünk előtt van, házi állatainkban, madarainkban; hanem a legtisztább, az önzetlen felebaráti szeretet is, a mely vonzódás, ragaszkodás és hálás megemlékezés alakjában nyilvánul, az is meg van az állatban, természetesen a maga módja szerint.

Hóförgeteges időben a szt. Bernát zárdabeli kutyák törhetetlen jókedvvel kutatják át a borzasztó havasok kietlen hasadékait, a hófuvatok alatt eltemetett vándort keresve, hogy a magával hozott táplálékkal föléleszszék aléltságából és utat mutassanak neki a szerzet vendégszerető födele alá. Igaz, erre is, arra is az ember tanitotta őket, nem az ő fejükben termett tehát a jó gondolat, hanem a nagy öröm, a tűz és hév, a melylyel a rábizott gondolatot foganatba veszik, ez már tisztán az övéjük; tudják, hogy jóban járnak, innen az örömük; az érzés, a szeretet öröme ez, ezekben az oktalan állatokban.

De ne is a kutyát nézzük, erről tudva van, hogy mennyire hive az embernek, maga a ragaszkodás, a háladatosság. És a lovat se vegyük, a mely akár hányszor napokig ott marad elesett gazdája mellett, és ott is vesz mellette, ha ideje-korán reá nem találnak. A lóról is tudva van, mennyire okos, mondhatni: értelmes állat. Azt azonban talán kevesebben tudják, hogy a tehén, a melyikre rá nézve, az ember azt hinné, az otrombánál is otrombább, mondom, az is milyen hűséges ragaszkodással van a gazdája iránt! Tudok rá esetet.

Egyik barátomnak volt egy tehene, mindössze csak az az egy, és mert különben is nagy öröme telt a szép jószágban, maga viselte neki gondját, és nem mehetett el mellette, hogy csillagos homlokát meg ne simogatta volna. Mégis ugy fordult, hogy a kedvelt jószágtól meg kellett válnia. És az a szomoru bőgés, mikor kivezették az istállóból, a házból! Ugy ki lehetett venni, hogy tudja, mi fáj neki. És harmadnapra az uj gazdája azzal állitott barátomhoz, hogy mit csináljon már azzal a tehénnel, se nem eszik, se nem iszik, csak áll a jászol előtt, és — az ember el se hinné — sir, mint a záporeső; valóságos nagy könnycseppek görögnek alá képén. Vissza kinálta vele barátomat, és hogy ez nem tudott rá állni, végre is mészáros kézbe jutott a hű pára, annyira félni lehetett tőle, hogy a tele takarmányos jászol előtt a bánat fogja elölni.

Még ennél is nevezetesebb, és ezt is talán csak kevesen tudják, hogy egynémely állat előtt, és különösen azok előtt, a melyeknek dalolás a mesterségük, a fájdalom költészete, a valóságos gyászdal sem ismeretlen. Én hallottam egyszer ilyen kesergő dalolást, a mint egy aranysárga madár torkából szakadt, és mondhatom, kevés költő renditette meg ugy a szivemet. Elmondom ezt az esetet is.

Mindig nagy barátja voltam a kanárimadaraknak. Egyszer aztán egy igen kedves ilyen kis madaram oda lett, nagyon fájt, hogy meg kellett tőle válnom, azért kitömettem, és olyan jól sikerült a kitömetése, hogy a mint az iróasztalomon állt, akár az eleven, csak hogy meg nem tudott mozdulni helyéből. Évekig állt igy iróasztalomon, okos fekete kis szemeit örökké azon egy helyre szegezve.

A kalitkában egy másik fajbelije foglalta el helyét, az is nagyon kedves volt, és annyira szelid, hogy csak egyet füttyentettem, már itt volt az ujjam hegyén, ugy csipegette ki ujjaim közül az enni valót.

Egy reggel — éjszakán át kalitkájában volt az ablak előtt — az én kis harsogómnak hült helyét találtam. Elfelejtettem volt betenni börtönajtaját, és a kis kópé jobbnak találta magára nézve nyakába venni a világot, még csak azt se mondta: Isten áldjon meg. Eleinte azt hittem, csak egy kicsit szélylyel nézni támadt kedve, nyitva hagytam tehát a kalitkát, hogy mikor majd eleget kinézte magát, az ő szive is csak azt mondja: Jobb otthon. Hanem bizony elmult az egész nap és az én kis szökevényem nem mutatta magát, és este sem tért vissza, az éjjelt is a házon kivül töltötte, nem volt mit tennem, bele kellett nyugodnom, hogy nem látom én azt többet soha sem. A kalitkát azért csak tovább is künn hagytam az ablak előtt, — hátha mégis!

Másnap reggel aztán, az ablak fölötti sárgaréz gombok körül gyönyörű szép háló tündökölt az aranyos sugarakból, egyszerre csak madárdalt hallok, egész közel az ablakkoz, de olyan szépet, hogy azonnal első perczre egész el voltam ragadtatva. Oda szaladtam az ablakhoz, azt hittem, az én madaram tért vissza. Épen ujra kezdte, neki eresztette csattogását, magasabbra, egyre magasabbra, a végén meg azzal a csudálatos, mesés czifrázattal, hogy csak ugy álmélkodtam, honnan veszi magát az az erő, az a rengető üvöltés ebben a piczike torokban. De — nem az én Pipi-

kém volt, az én madaramnak nem adatott ugy énekelni. Lassan, visszafojtott lélegzettel félrehuztam az ablakfüggönyt, és kit látok a kalitkában? Az én kis szökevényemet, olyan ártatlan képpel, mintha azt se tudná, mi az a bűnös lelkiismeret. A legjobb étvágygyal a világon szedegette begyébe a kendermagot az etető váluból. Hogy egész nap, egész éjjel künn járt, ugy látszott, megéhezett, és semmi kedve sem volt most daloláshoz, inkább evett. A kalitka tetején azonban szintén volt egy madárka, szintén kanári, de tollazatra, alakra olyan szépség, hogy ki sem lehet mondani, — és tehát ez volna az a páratlan daloló?

Lábujjhegyen mentem a félig nyitott ablakhoz, a kis Pipiske látogatója azonban nem volt félénk, számba se vette az én közeledésemet. És a dalolásra nézve is hamar jó uton voltam. Az uj vendég ujra rázendité az ő gyönyörűen rezgő, csattogató dalolását, egyre fölebb-fölebb ereszkedve, hogy szinte azt hittem, mindjárt megszakad a kis torka, annyira fel volt az duzzasztva. Egész el voltam ragadtatva, és csak azon járt az eszem, hogyan keritsem hatalmamba ezt a szépségre, dalolásra egyaránt csuda madárkát. A mi azonban sokkal könnyebben ment, semmint gondoltam. Dalolás végén ugyanis a kis gyönyörűség kajlára csapta kicsi fejecskéjét, fekete csillag szemével belekandikált a kalitkába, a hol az ő fajbeli atyafia még mindig ernyedetlen buzgósággal a kendermagban duskált. Az ehetnékem pedig ragadós. Az én csudaszép madaram még egy epedő tekintetet vetett az abrakos válu felé, azután nem sokat tétovázott, készen volt határozatával, hogy biz ő átlépi a Rubicont. Egyszer mégis körülczirkálta a kalitkát, az ajtóban is megállt egy pillanatra, jobbra-balra tekintett, egyszerre csak: hopp, benn terem a kalitban, és hivatlanul, kinálatlanul, hozzá lát a falatozáshoz. Akkor én, nehogy a virgoncz kis jószágot megijeszszem és kiröppentessem, nagy ovatosan közeledtem a kalitkához. Azonban ok nélkül volt ovatosságom, a kis jószág nyilván megszokta volt, emberi társaságban élni és a kalitka rudacskái közt szintén. Föl se vette, midőn a kis ajtót rá zártam, és ő meg volt fosztva szabadságától. Diadalmas örömmel fogtam most a kalitkát megkétszereződött tartalmával együtt, bevittem a szobába, az asztalra tettem, és nem győztem csudálni az uj jövevény szépségét. Lakoma után azonban kitűnt, hogy baj van. Mint afféle dalolók, a falat kenyeret megosztották egymással, az éneken azonban összevesztek. A mint az uj csillag rákezdé, a másiknak minden szál tolla felborzolódott, berzenkedve neki esett vetélytársának, tépte, csipkedte, valóságos kritikusi kegyetlenséggel, és mikor mindez nem használt, ez is rákezdé, erőnek-erejével túl akart tenni pajtásán — ime az irigység, gondolám magamban, akár csak az emberek.

Ha ez sokáig igy megy, a lelküket dalolják ki, sajnáltam szegényeket, bár mennyire ellenére volt tehát, megfogtam a kis Pipikémet, majd a kezemben elhallgat, gondolám, de biz ez ott sem tágitott, sértett becsvágyában se látott, se hallott, a mint az uj madár megszólalt, az én madaram még jobban torka szakadtából, ujjaim közt.

Mit volt mit tennem, rájuk hagytam, kinyitottam a kezemet, ki a kalitkát is, hadd röpkedjenek a szobában — „Művész hazája a nagy világ“, mondja a mi egyik halhatatlan dalolónk. Örültek is neki nagyon, hogy kedvükre szállongha ttak, ki ide, ki oda, függönyre, szekrényre, kályhára, a mint azonban az egyik rágyujtott egy kis dalolásra, ujra kiütött köztük a háboru, addig-addig, a mig — egészen ugy, mint az életben a vetélytársak — kezdték egymást ki nem állhatni. A Pipike visszatért a kalitkába, a kendermag végett, az uj vendég meg az iróasztal tetejére szállt, a hol, mint mondám, kitömött testvére meg se mozdult fatalapzatán. — És most olyan jelenet következett, a melyről az olvasó könnyen azt hihetné, hogy mese, és magam is, ha tulajdon szememmel nem látom, tulajdon fülemmel nem hallom, azt mondanám rá, ugy koholta ki az egészet valamely sulyok hajitó képzelet; igy azonban, felelek minden szóért, a mit mondok.

A jövevény eleinte egész bátran oda ment a halotthoz, nyilván azzal a szándékkal, hogy incselkedik vele. Látszott rajta, hogy elevennek nézte. Megcsipkedte a száját, tollánál fogva huzgálta, mindenképen iparkodott magára vonni figyelmét. És hogy ez sehogy sem sükerült neki, mintha megboszonkodott volna, elkezdett zsémbelni, haragosan reá kiáltani. Ezzel sem ment semmire. Akkor ujra a czirógatást vette elő, ujra csak az előbbi eredménynyel. Végre aztán mintha kivilágosodnék előtte, hogy hiába már itt minden. Mintegy félősen huzódott most kissé odább a halottól, és nem tudta levenni a szemeit róla. Egyszerre aztán dalra fakadt, és soha életemben nem felejtem el azokat a fájdalmasan kesergő hangokat, a melyeket akkor hallottam. Eleinte halkal, alig hallhatóan, mint valami lélek, vagy valamely Aeol-hárfa sohajtozása szállt a kicsi aranytollas kebelből. Egész a kanári madár természetes dalolása volt, tulajdon az ő össze-vissza csudálatos kondorodása, csélcsap csattogatásai, azért mégis égföld különbség az e fajta daloló madarak, zilált, danátalan csiripolásától. Minden egyes hangja maga volt a fájdalom, nincsen a világnak az a zeneköltője, Mozartot és Haydnt sem véve ki, a melyik ugy a lélek panaszkodását az isteni zene hanghullámaiba foglalhatta volna belé. Ott álltam, messziről hallgatva, lélekzetet vesztve. Akkor nőm is bejött a szobába, nem is sejtve, mi történik itt. Intettem neki, hallgasson, maradjon veszteg, és a daloló kis madárra mutaték. Ez csak tovább énekelt, mi meg, most már ketten, csak álltunk és hallgattunk, hogy szint a lélekzetünk elállt belé. Az ének hova-tovább hangosabbra, szenvedélyesebbre vált, majd meg halkabban nyujtotta, csaknem fülemile dalolásához hasonlóan, végre alig hallható, lehelletes suttogásban enyészett el. Visszafordultam nőmhez. Sirt. Nem is látta még a madarat, a jelenet elején a szobában sem volt még, azért mégis az ő lelkét is annyira megrenditette a madár gyászdanája, sőt az ő lelkét még az enyémnél is inkább, pedig nem leledzik valami nagy érzelgősségben, és a daloló madarakat sem kedvelli annyira, mint én, a kanári madarat meg örökös harsogása miatt épenséggel nem szivelheti.

A csudamadárka levette rólam a gondot, hogy valódi gazdája után tudakozódjam. Egyéb igazi költő módjára ez is rajongott a szabadságért, azért néhány nap mulva egyszerre csak, a mint jött, nyomtalanul el is tűnt ismét. Elfelejtettük volt betenni a kalitka ajtaját. És nem is tért vissza többé. Évek multak el azóta, de még most is akár hányszor megzendül a lelkemben az aranytollas madárka bübájos kesergése, mint valami szép tündérálom.

Szóról szóra ugy volt, a hogy elbeszéltem.

Heti tárcza.

Aprilhó 23-dikán.

(A bécsi ünnepélyek.)

Addig is, mig Comte de Bleu munkatársunk, az ünnepélyek után, részletes leirással szolgálna a kiváló ünnepélyességek lefolyásáról, s első sorban a diszmenetről, beérkezett hirek, s a lapok után szolgálunk a főbb mozzanatok leirásával.

A fődolog, a diszmenet lesz, melynek eddig csupán próbái tartattak meg. Jelmezes résztvevők száma 4900. Az emelvények, néző tribünök felállitását ma kezdték meg. Ezernyi-ezer ember hullámzik az utczákon; a látvány, melyet Bécs nyujt, egy felizgatott mozgalmas nagy város képe. A diszmenet igen érdekes lesz; a kis Makart képei, melyek április 25-dikén (pénteken) fognak Bécs vérévé válni. Az ezüst-nász diszmenetére készült vázlatokat értem. A geniális festő ecsetje a tizenkilenczedik századra rámázolta a tizenhatodikat. Azóta Bécsben egy pár ezer ember megőrült. Némelyik V. Károly császárnak tartja magát és csináltatott magának aranyos trikót; más azt állitja, hogy ő Rembrandt festő, és strucztollas bársony föveg után nézett. Szende bankhivatalnokok, kik eddig csak legyeket fogdostak, egyszerre sólymászni akarnak, még pedig lóháton. Sőt mi több, rendes osztrák-magyar katonaság megfeledkezik zászlóesküjéről és régi würtembergi alabárdosok bőrébe bujva tesz elavult hadgyakorlatokat a polgári fegyvertár udvarán. A práterben ujra megnyilt az 1873-iki világkiállitás; ott épiték ugyanis a diszmenet huszonhét diszkocsiját. Csupa hihetetlenül kigondolt allegórikus filagória; keréken járó szárnyas evezőjű, léggömbszerű hintónaszádok; szántalpon suhogó sátoros, kupolába ójtott oszlopcsarnokos lokomotiv-gondolák; delphin-fogatu fiakkerbrighez dörzsölődött fogaskerekű vitorlás gőzgalambpostakocsik. Ilyen szerkezetet képzeljen az olvasó huszonhetet. Ezekre aztán képzeljen pálmákat, rózsafüzéreket, aranyozott és ezüstözött fortunákat, múzsákat, kitömött vadállatokat, eleven háziállatokat, festőileg elterülő hölgyeket fényes jelmezekben, persa szőnyegeket, indiai sálokat, aranyos fegyvereket, hatalmas diszedényeket és még számtalan olyan holmit, minő eszébe se jut. Azután képzeletében fogasson be minden szekérbe hat vagy nyolcz fölbogláro zott, strucztollingató, uszályos teritékű, szalagokkal befont sörényü, csokorba kötött farku lovat; végre mindegyik előtt, mögött, mellett, fölött és alatt képzeljen tarka-barka maskarába bujtatott apródokat, hirnököket, trombitásokat, kengyelfutókat, czigánykerékhányókat. Ilyen mindenféle alakot képzeljen egy pár ezret. Ezekhez csatoljon hozzá harminczezernél több fekete frakkos, fehér keztyüs és nyakkendős, de hosszu szalagu vállcsokrokrokkal tarkitott egyént, egy pár száz teljes „viksz“-ben kirukkolt egyetemi „bursch“-ot, egy pár száz tűzoltót s egyéb testületi parádékat. Ezt az egész óriási embergörgeteget képzeljék végig hullámozva a széles Ringstrassén, melynek ezer-forintos erkélyei és kétszáz-forintos ablakai viritó öltözetü hölgyekkel vannak megrakva, melynek levegőjében ötven-hatvan ezer tarka zászló lobog, melynek egész hosszában két oldalt tiz-tizenöt sor zártszék vonul végig; végre képzeljen bele a még netalán maradhatott hézagokba egy pár százezer mozgó, ágaskodó, forgolódó, zugó-bugó emberfejet. Ilyen lehet majd a pénteki látvány. De ha az olvasó ironikus természetű, mindehhez képzeljen még hozzá egy jó tartós tavaszi esőt. Mert ilyen is lehet ám az április 25-diki látvány. Ez az egyetlen félelme van most Bécsnek. Ne menjen ki a muszka Ruméliából, verje meg Cetevájó az angolokat, hóditsa meg Jakub khán Keletindiát, kössön konkordátumot Bismarck herczeg a pápával, az mindegy; csak április 25-dikén ne legyen eső Bécsben.

Maga, a diszmenet programmja a következő:

A jelmeznélküli menet egy része, a tanulók, tornászok és vadászok csoportja a rotunda északi kapuja előtt sorakozik Steyskal rendőrfőnök vezetése alatt. A menet ezen részét egy herold és tiz kürtös nyitja meg. E csoport innen a városi raktárépület előtt a kiállitási uton felvonult jelmezmenet előtt vezettetik el. Harmadik része a diszmenetnek, a hegyi vadászok, az uszoda-sétányban sorakozik; a tűzoltók küldöttségei s a dalegyletek tagjai a kiállitási uton állnak fel. Reggel 9 órakor indul meg a menet eleje a vasuti viadukton át a Pratersternig, itt csatlakozik hozzá a menet második része, a történelmi vadászmenettel s a kiállitási uton várakozó diszkocsik. A mint az utolsó kocsi, a művészi társulat kocsija elhagyta a Pratersternt, a menet harmadik része csatlakozik hozzá, a hegyi vadászok. — A menetet lovassági csapat zárja be, mely a menet végének elindulását az uszoda sétányban várja. A menet eleje kürölbelül 11 órakor ér a Babenberger Strasseba, midőn ő Felségének jelentés tétetik. Ő Felségeik megjelenvén a diszsátorban, a bécsi községtanács üdvözli őket, mire a menet elvonulása megkezdődik. A mint a dalegyletek az ünnepi térre érkeznek, azt a lovasság elzárja. Az összes dalegyletek a hymnuszt éneklik. Ezután megszólalnak az ágyuk s megszólal a szent István székesegyház nagy harangja s Bécs valamennyi templomának harangjai.

* * *

A hivatalos ünnepélyek sora április 20-dikán kezdődött a gróf Larisch-Mönich udv. főmarsall által adott bállal. A grófi palota a Johannes-utczában fényesen volt diszitve s ez a nézők egész nagy csoportját vonta a palota elé. Az ünnepélyen jelen volt a tegnap Teresbesről megérkezett gróf Andrássy s az egész hivatalos világ. Fél 11 órakor háromszori harangjel tudatá Rudolf koronaherczeg megérkeztét. A koronaherczeg előtt a bálon megjelentek: Lajos Viktor, Albrecht, Vilmos s Rajner főherczegek, az utóbbi nejével; — továbbá Lipót bajor herczeg s Gizella főherczegnő. A mint a főherczegek megjelentek, kezdetét vette a bál, mely reggelig tartott. — Április 21-dikén fogadta ő Felsége a külhatalmak képviselőit, s a monarchia legfőbb hatóságait és a magyarországi küldöttségeket, kik

külön külön jöttek és a burg előtermeiben gyülekeztek. De a fővárosi küldöttség testületileg jött; az a Wandl-szállodában gyülekezett, tagjainak legnagyobb része itt lévén szállva e fogadóban, mely magyar igazgató alatt áll, és melynek magyar tulajdonosa a szegedi árvizkárosultaknak a vész első hirére 300 frtot ajándékozott. A szálloda elé tetemes sokaság gyűlt nézni a küldöttséget.

A burg körüli tereket, kivált a Svaitzerhofot — ott történt a felvonulás — nagy néptömegek lepték el. Csakugyan fényes látványban részesültek. Egy óra hosszat folyvást jöttek a fogatok és a diszesnél diszesebb vendégeket hozták a várlakba. Az osztrák miniszterek fehérzsinóros zöld kabátban és fehér nadrágban, a főpapok teljes ornatusban jöttek, a horvátok frakkban, a magyar küldöttségek pedig fényes diszruhákban. Érdekes volt például Tisza Lajos barnavörös bársonyból készült ruhája, melyről hátul világosszürke bárányból alaku bársony mentéje lógott, egy eszményitett juhászbunda volt ez; igen szép volt Rohonczy Gedeon ezüstbrokát attillája és kék bársony mentéje; gróf Zichy Lajos világos megyszin mentéje, Vojkffy smaragdzöld mentéje és karmazsinvörös nadrágja. A fővárosi küldöttség is kitett magáért; igy például Ráth Károly főpolgármester ez alkalomra buzavirágszinü kék bársony atillát viselt. A huszárok a bakon is igen nyalkák voltak és nem kellett meghátrálniok a prémsüveges grénátosok és egyéb udvari emberek előtt.

* * *

Károly Lajos főherczeg palotájában naponkig folynak a próbák az ő Felségeik ezüstmenyegzőjének alkalmából tartandó fényes jelmezelőadásra. Mint emlitettük, ezen előadásban a császári ház tagjai vesznek részt, kik hat képet ábrázolnak a Habsburg-Lotharingiai dynasztia történetéből. Ma este 7 órakor tartatik a főpróba; holnap lesz az előadás. Mi csupán jövő számunkban hozhatjuk ösmertetését. Mint nézők ő Felségeiken kivül csak a császári ház azon tagjai lesznek jelen, kik az előadásban nem szerepelnek, és a bajor és szász uralkodó családok néhány tagja. Szalvator Károly, Albrecht és Rainer főherczegek nem fognak a képekben szerepelni; de Bécsbe jön több tagja az uralkodó családnak, kik ritkán szoktak ott megjelenni: igy Mária Antoinette főherczegnő, Szalvator Lajos főherczeg és Izenburg Birkstein Mária Lujza herczegnő. A leghatásosabb képnek mondják Mária Teréziát gyermekeivel. Erzsébet főherczegnő ábrázolja Mária Teréziát. Károly Lajos főherczeg egész családja szerepel az előadásokban.

* * *

A virágkiállitás, melyet Bécs világtermelői és kertészei rendeznek, ma nyittatott meg ő Felsége által. A virágok nincsenek még teljesen kifejlődve, de azért rendkivüli szép látványt nyujtanak.

A csoport és egyes kiállitások művészi összhangban vannak elrendezve. Az ugynevezett középcsoportok, melyek más ilynemü kiállitásoknál rendesen szerepelni szoktak, itt teljesen mellőzvék, mi által az áttekintés sokkal szabadabb s a kiállitás minden részlete érvényre jut.

A magasabb növények a falakat teljesen eltakarják — a kiállitás a Blumensäle-ben van — s a zöld alapról szépen emelkednek ki a tarka szinü virágok. A kiállitásban legdusabban vannak képviselve az azeleák és rododendronok. Szingazdagságuk, növénydusságuk és virágnagyságuk egyiránt feltünő. Rózsákból nagyon szép uj példányok vannak kiállitva, ugy, hogy az ember szinte félni kezd, hogy a sokféle szinü uj rózsákban már nem fogja feltalálni a régi kedves rózsát.

Gloxiniák valódi harangnagyságban láthatók; a penséek tenyérnyi nagyságban tárják elénk keblöket, s szinpompájukkal valóban meglepnek.

Kár, hogy Bécs legkiválóbb kertészei közül némelyek az ünnepélyekben egyébként levén elfoglalva, nem vehettek részt e kiállitásban, mely azonban igy is meglepően szép.

A kiállitás legmegragadóbb része a téli kert. A pálmák és draczénák óriási nagyságban és pompás alakban vannak képviselve. Van azután számos speczialitás is.

A kiállitást az ünnepélyek alatt bizonyára nagyon sokan fogják látogatni.

A szegény szegedi vizkárosultak részére ujabban adakoztak:

Sinka Hermin (Ruma)	1 frt — kr.
Goldstein Ottilia és Grassmann Rézi gyűjtése (Dombrád)	4 „ — „
Ehhez a mult heti	60 frt 50 kr.
Teszen összesen .	65 frt 50 krt.

Hazánk.

*** (*Udvari hirek.*) Rudolf főherczeg a „Miramare“ nevü gőzhajóra Civitavechiában ül, s ezen járja be Spanyolhon és Észak-Afrika főbb kikötőit. Hir szerint vele menne Lipót bajor herczeg, s Gizella főherczegnő is.

*** (*Adakozások.*) Rudolf főherczeg a jubileum alkalmából 1000 frtot adott a szegedieknek. — Fischer Mór Herenden évenként öt-öt aranyt jövedelmező alapitványt tett le az agyag-ipar terén kitünő munkások javára. — Pallavicini őrgróf az árviz által elpusztult Algyőnek 300 hold földet, s 10,000 frtot adott, templomát pedig felépitteti.

*** (*Szeged.*) Szegeden ismét van ok csüggedni, mert a viz jelentékenyen emelkedett az esős napok s a felső Tisza áradása miatt s a már szárazzá lett pontok ujra viz alá kerültek. Az adóigazgató összeirása szerint a rombadőlt házak értéke negyedfél millió forintra tehető. Hát a szántóföldeké, réteké, butoroké? S ki tudja megbecsülni a gyászolók veszteségeit? S a szegedi nép mégis büszke, még se felejti el, hogy . . . magyar. Pénzt nem örömest fogad el, mert — ugymond — „az koldusnak való.“ Nyomorának enyhitésére eddig 1.400,000 forint gyült össze a belügyminiszternél; ebből a „Pester Lloyd“ 160,000 frtot, a „Pesti Napló“ 55,000 frtot gyüjtöttek, legtöbbet mindenféle gyüjtés között. A Thaisz főkapitány által rendezett czigány-hangverseny 3,367 forint 80 krt jövedelmezett. S a jótékonyság olajos korsója még mindég folyik. Herczeg Odeschalchi, az árvaházak, s Gyeorgyovics György törv. biró inditványára egy vacsoráló társaság, pártját fogták egy-egy szegedi árvának. Szegeden Adler Antalné urnő ismét buzgólkodik a népkonyhák körül. A fővárosban, a királyi pár menyegzőjének alkalmából a Frőbel-egylet, s Székely Imre rendeztek sikerült hangversenyeket, vidéken pedig Komáromban Asztalos Aba, Kürthy Lajos és Konkolyi Miklós urak rendeztek sikerült hangversenyt, — Déván — Barcsai Kálmánné

urhölgy buzgólkodása folytán — három kis vigjátékot adtak elő, — Balassa-Gyarmaton — Dessewffy Elekné urhölgy kezdeményezésével — igen szép műkedvelői előadás volt, — Szegszárdon estély műkedvelői előadással, tánczczal, — Szilas-Balhászon műkedvelői előadás, ugyanez Monorona Kassainé Jászai Mari urnő, nemzeti szinházi tag közreműködésével, — Kőrös-Ladányban, — Liptó-Szent-Miklóson (tót), — s az iparos ifjak részéről Felcsuthon; mind a legörvendetesebb sikerrel, s nagyobbára Husvét-hétfőjén folytak le. — Nagy-Kőrösön a főgymnázium disztermében hangversenyzett a szép czél javára a világtalan Horváth Atilla, szép sikerrel.

*** (*Társas-élet*) A budai körnek szombat esti hölgy-estélyének élén Ivánka Imréné urnő áll, műsorát Avakumovics Emilné és Molnár Irma urnők zongorajátéka, s „Aszalai uram leányai“ czimű előadása képezi. — Esztergomban e hó 26-dikán élőképeket rendezett Paczka Ferencz képiró; közelebb műkedvelői előadás volt Márkus Emilia kisasszony nemzeti szinházi tag, Turcsányi Irén kisasszony szinitanodai növendék, Bártfai Gézáné urnő, s Löwy Adolf ur közreműködésével. — Eperjesen a Széchenyi-kör tartott kitűnő előadást a szini fölszerelés javára; „Gringoireban“ részt vettek dr. Berzeviczi Albert, dr. Glück Lipót, Kuzmik Margit kisasszony és Beryer Klára kisasszony.

*** (*A jubileumhoz.*) Tudvalevőleg a Felség akarata volt, hogy hazánk az uralkodó pár ezüst-menyegzői ünnepéhez a nyomor, s Szeged balesetének pillanatában ne külpompával járuljon, s azt csupán a szivek mélyében ünnepelje meg. S e tekintetben nem fényesebb ünnepély a bécsieké sem. — Adjuk a magyarországi ünnepélyek néhány mozzanatát, melyek természetesen nagyban hordják magokon azon tény bélyegét, hogy az egész ünnep sulypontja . . . Bécsben van. Az egyes mozzanatok: A nemzeti szinházban Doppler „Erzsébet“ operáját, s Jókai Mór „Hős Pálffyját“ adták elő; ismertetjük rovatunkban. A népszinházban, Soldosnéval és Tamásival, a „Tündérlak Magyarországon“ került szinre, mely alkalomra az igazgatóság meghivta a József és Erzsébet árvaházak növendékeit. — Az országos szinitanoda április 26-dikán sikerült ünnepélyt rendezett Szigeti József megnyitó beszédével, Váradi Antal dramatizált prologjával, s gróf Festetics Leo ünnepi hymnusának eléneklésével. — A kolozsvári nemzeti szinházban két este volt előadás, Szász Károly egy allegoriájával, Tóth Kálmán „A király házasodik“ czimű vigjátékával, Jókai Mór „Hős Pálffy“-jával, Szász Béla és Hegedűs István szép költeményeivel és ünnepi zenével. — „Hős Pálffy“ német fordítását pozsonyi műkedvelők adják elő. — Az egyetem üdvözlő feliratát Gyulai Pál készité s egyik szép pontja igy hangzik: „a királyok boldogsága épen ugy a népek öröme, mint a népek jóléte királyi öröm.“ — Békésmegye hölgyei hódoló feliratot küldöttek Bécsbe. — Az izraelita nőegylet árvaházában is volt emlékünnepély. — A zenede diszhangversenye e hó 28-dikán tartatik meg. — Az ünnepély főmomentumai csütörtökön a közönség nagy részvéte mellett folytak le; ezek voltak: a ferenczvárosi, Erzsébet királynőnk védnöksége alatt álló római katholikus templom fölszentelése a primás által, — négy emlékfa elültetése a Gellért-hegyen, — a szegények megvendégeltetése a főváros által. Ő Felsége 104 fogolynak adott kegyelmet Magyarországon, közte — hir szerint — Mileticsnek is.

*** (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Jekelfalussi Melanie kisasszony, a pénzügymin. tan. leánya és Kiss Aladár, pécsi szolgabiró. — Beiwinkler Etelka kisasszony és Sárossy Géza, Nagyváradon. — Petry kisasszony és Killer Antal, Beregszászon. — Jakobovics Róza kisasszony és Würth Pál, Máramaros-Szigeten. — Failhauer Irma kisasszony és Laszgallner Ödön, Kassán. — Összekeltek: Kopácsek Mariska kisasszony és Vanyek Kálmán ügyvéd, Szegszárdon. — Szilvássy Sarolta kisasszony, a volt főispán leánya és Baranyi Lajos, Nagyváradon. — Dersy Lilla kisasszony és Nagy Béla polgári tanitó, Maros-Ludason. — Schwarz Julia kisasszony és Basch Lajos fővárosi ügyvéd, Szabad-Szálláson. — Özvegy Mussics Karolina asszony és Martelet Ágost, gymnáziumi tanár. — Aranylakodalmukat ülték meg Hauer Dömötör és neje, Sopronban. — Lukácsy Gizella kisasszony, Hutirai Lukácsy Sándor leánya és Szabó Géza fővárosi tisztviselő.

*** (*Elhunytak.*) Ujházy Károlyné, a debreczeni főorvos neje, s Ujházi Ede, a jeles szinművész anyja. — Scheucheschtuhl József, nyugalmazott bányatanácsos, 83 éves, Nagybányán. — Kéry Péter, Sopronmegye egykori jeles alispánja, 71 éves, Vöcsejen. — Hoitsy Géza vasuti mérnök, Kolozsvárott. — Péchy István, császári királyi főhadnagy, Szegeden. — Baróthy Antal, volt nagyváradi ügyvéd, 48 éves, a budai lipótmczei tébolydában. — Özvegy Dulovics Endréné, sz. Fritskó Jozefa, 82 éves, Budapesten. — Pfann Eleonóra, Pfann számtanácsos leánya, 20 éves, Budapesten. — Jankovics Endre tanárjelölt, törekvő ifju, kit Gyulai Pál a Bajza életrajzának megirására buzditott; 22 éves, Budapesten. — Özvegy Faragóné, sz. Osztrovszky Jozefine asszony, 69 éves, Kis-Zomborban. — Ormosné, sz. Hoffmann Borbála asszony, 57 éves; ifj. Ormos Zsigmond orsz. képviselő édesanyja. — Risztics Döme, Temesvártt. — Tahy Antal, Budapesten. — Nyiri Györgyné, sz. Lápossy Apollónia, 30 éves, Nagyváradon. Béke hamvaikra!

*** (*Rövid hirek.*) Szlávy József arczképét ünnepélyesen leplezték le Pozsony városháza termében. — A budapesti Kilian-féle könyvkereskedésben látható Stuart Máriának Erzsébet királynő által aláirt halálos itélete másolatban. — A nőképző-egylet május 4-dikén évi közgyűlését tartja az uj városház termében; tagjai gouvernante-képzőintézet felállitását is tervezik. — Budapesten április 6-dikától 12-dikéig 237 születés, 262 halálozás esett. — A Margitsziget fürdőit megnyitották.

Külföld.

*** (*A külföld és Szeged.*) Szeged javára a milanói Manzoni-szinházban műkedvelői előadás volt a hirneves Ferrari Pál alkalmi prologjával. — Gróf Battyányi József Sonthampton és Sunderlandban angolul elszavalta Jókainak „A bölcső“ czimű költeményét; Granichstedter ur, osztrák, ez estélyeken 14,000 márkát gyűjtött össze. — Gothában Becker, az udvari zenekar és szinház igazgatója rendezett estélyt, New-Yorkban pedig Gerster Etelka asszony hangversenye volt.

⁂ (*Rövid hirek.*) Viktória angol királynőre egy Bavenoi játék-bolt árui hulltak; „egész kis merénylet!“ jegyzé meg mosolyogva. — Oroszország jóformán katonai kormány alá helyeztetett, s drákói rendszabályokat kapott, melyekhez csupán az egykori lengyel állapot hasonlitható. — Párisban báró Hirsch nagy estélyt adott, melyen Izabella spanyol exkirálynő is megjelent s Faure énekelt. — Francziaországban a reakczionáriusok megválaszták az agg Blanquit képviselőül, ki most a clairvauxi börtön foglya. — Döllinger, a pápa-ellenes, ó-katholikus mozgalom megindítója, visszatér a katholikus hitre. — Kairóban az operaházban jelmezbál volt egy Esterházy kezdeményezésére. — Vilmos császár junius közepén a teplitzi fürdőbe megy. — III. Napoleon fia leirja zulu-földi élményeit. — Prága és Salzburg kivilágitást rendeztek a királyi jubileum alkalmából. — Oroszországban napi-dijakkal nyugalmazott tábornokokat fogadnak meg egy-egy menyegző diszének emelésére.

Irodalom és müvészet.

⁂ (*Irodalom.*) Megjelentek, s lapunkhoz beküldettek: Mikszát Kálmántól „Szeged pusztulása“: a czimlapon használva a „Kákai Aranyos nro 3“-féle álnév is. A borzasztó katasztrófának már egész irodalma van; jelen mű méltó társa azon megkapó leirásoknak, melyeket Jókai Mór, s Verhovai Gyula közöltek a lapokban. Költői, s igazán megkapó részletek vannak e kis füzetben, mely — Kákai Aranyosságánál fogva — ért a csipős igazmondáshoz is. (Szeged, Endrényi Lajosnál, 64 l., ára 40 kr.) — Don Pedrő (Bartók Lajos) ügyes költő, s mint a „Bolond Istók“ szerkesztője félt satirikus. Ezuttal „Rugott csillagok“ czim alatt tréfás és satirikus verseit bocsátotta közre; sikerültebbek, bár néhol igen is élesek; igen jók a „Farsangi prédikáczió“, „Egy ember a ki mindent tud“, „Bálrendező keservei“, „Jókai Mórhoz“ stb. (Budapest, 196 l., ára 1 frt, diszkötésben 1 frt 70 kr.) — György Aladárné gondos forditásában Cotin asszony „A szibériai száműzöttek“ czimű, az életből vett, megkapó rajza. (Budapest, Franklin-társulat, 136 l., 80 kr.) — Musaeus Grammatikus „Hero és Leander“ czimű költeménye. Forditotta és bevezetéssel ellátta dr. Tóth Sándor, tanár. A mű felolvastatott a Kisfaludy-társaságban; jó, gördülékeny forditás. (Selmecz, Jörgesz özvegye, 29 l., 30 kr.) — A soproni „Külföld“, Moller Ede és Ujvári Béla ügyesen szerkesztett folyóiratának áprilisi száma, melyben Győri Vilmos, dr. Márki Sándor és mások is közölnek alapos czikkeket. Ára félévre 2 frt 50 kr. — Más irodalmi hirek: Brankovics György, lapunk munkatársa, átvette a „Budapest“ czimű képes napilap szerkesztését. — Ney Ferencz hangulatteljes öröm-dalt irt a jubileumra. — Sturm Alberttől Lipcsében Arany „Buda halálának“ forditása jelenik meg közelébb. Megemlitjük, hogy „Gyöngyvér“ Arany János helyeslésével „Perlinde“ lesz e forditásban.

⁂ (*Zene.*) A terézvárosi polgári kör szegedi hangversenye a különben oly gazdag zeneidény sikerültebb mozzanatai közé tartozik. Beliczay Gyula rendezte sok tapintattal, Szuk Lipót, Huber Károly és Pischinger tanárok, s Góbbi Alajos ifju művész vonós négyese Mendelssohntól szabatos előadás volt; Felekiné asszony megkapó érzéssel szavalta Szász Károly „Három szó“ czimű, gyönyörű alkalmi költeményét, Soldosné asszony pedig mindenkit elragadott népdalaival. Ney nemzeti szinházi tag dalai, s az ifju Hermann M. k. a., s a Deuts Vili ur zongorázása, hegedű játéka azonban sok tapsban részesült. — Friedberg jeles hegedű-művész, s berlini hangversenymester, mult pénteken nem igen nagy közönséget vonzott a zenekedvelők termébe; dalamos, finom játéka tapsokban részesült. — Dengremont Móricz, a világszerte ünnepelt 12 éves kis művész, ki piczi kezeiben bámulatos technikát rejt, s ifju szivéből sok érzést varázsol hurjaira, valószinűleg látogatottabb hangversenyt rendez e hó 27-dikén a zenekedvelők termében. Hire megelőzte. Műsora a következő: 1. Beriot. 7-dik hangverseny, előadja Dengremont. 2. Mendelssohn Rondo capricioson, előadja Gilbert de Blanc ur. 3. Ernst. Othello Ábránd, előadja Dengremont. 4. Ének. 5. Leonard. Souvenir de Haydn, előadja Dengremont. — A jubileum ünnepélyein, (igy a dalegylet népdal ünnepén,) nagy becsületet arattak népdalaink, gróf Zichy Géza pedig a zenekedvelők művészestélyén játszotta virtuozitással Schubert és Bach dalait.

⁂ (*Képzőművészet.*) Ipolyi Arnold püspök az egyházi festészet emelésére szervezett bizottság elnöke lett. — Suhajdi Györgytől a jubileum nagy emléklapja kapható; szép könyomat a felséges család arczképeivel. — Rákosi Sándor Horváth Mihály nagy történetirónk arczképét festi az akadémia számára.

⁂ (*„Hazánk s tót népe“*), irta Gáspár Imre, lapunk főmunkatársának e legujabb művében rajzok találhatók a tót népéletből, továbbá tót népdalok, és 12 tót költő s más költeményeinek forditásai. Mindenesetre érdekes megismerkedni az egyes nemzetiségek nép-életével, s költészetével. Ajánljuk az érdekes művet olvasóink figyelmébe. (Budapest, Tettei Nándor és társánál, 169 l. Ára 1 frt 20 kr.)

⁂ (*Vegyes hirek.*) A Petőfi-társaság vasárnapi ülésének felolvasásai voltak: P. Szathmári Károly „Nyelvünk szépségei“ czimű értekezése, Tóth Endre „Az elhagyott küszöb“ czimű költeménye, s Bodon József egy szép beszélye. — A kassai muzeum egylet elnöke Schuster püspök lett. — Jókai Mór bécsi felolvasását, mely „Csöndes évek“ czim alatt a béke előnyeiről szól, a lapok dicsérik, s ő a „Neue Freie Presse“ a „próza Petőfijé“-nek nevezi. — A „Figaro“ ideiglenes szerkesztői Magnard és de Rodays lettek. — Tennyson angol költő egy angol laptól költeményért negyedfélezer forint tiszteletdijat kapott.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, április 19. Lahor királya. — Vasárnap, április 20. Samu bácsi. — Hétfő, április 21. A velenczei kalmár. — Kedd, április 22. A sevillai borbély. — A fekete dominó. — Szerda, április 23. Az ál-jó emberek. — Csütörtök, április 24. Hős Pálffy. — Erzsébet. — Péntek, április 25. Hős Pálffy. — A kérők.

Népszinház. Szombattól csütörtökig, április 19—24. A zengő angyalok. — Péntek, április 25 Tündérlak Magyarhonban.

⁂ (*Vendégszereplések*) Ellinger és Láng Fülöp távoztak, s Gassi (Glatz) ur napja kezd feltünedezni a nemzeti szinház láthatárán. Egyelőre jóval kisebb napocskában a Dálnoki Benő urában akartunk gyönyör-

ködni. De e szándékunkat bár megnéztük őt „Mártában“ mint Lionelt, s a „Sevillai borbélyban“ mint Almavivát, — nem érvényesithettük. Gyönge hang, gyöngécske játék, s a megjelenésben mégis némi rokonszenvesség Ez az ő itélete, melylyel ellehet segéd színésznek egy segéd színész, a . . . Pauli ur oldalán. — Biba Eugenia kisasszony, a berlini szinház tagja, föllép szinházunkban. Csodálatos, hogy mennyi derék énekesünk és énekesnőnkről kell megtudnunk, hogy a . . . külföld méltányolja és ünnepli. Biba kisasszony nagykanizsai születésű, s ha jól emlékszünk, Budapesten annak idejében kevés méltánylásra talált.

*** (*A zengő angyalok.*) A népszinházban „Zengő angyalok“ látványosságában gyönyörködik a közönség, melyet az első és utolsó felvonásban mutatnak meg neki. Az igazán szép festői látványra ráadásul azonban igen unalmas, gyarló 4 felvonásnyi szöveg van adva, a miért csak Solymosy, Rákosi Szidi és Együd szép játéka kárpótol némileg. Rákosi Szidi igazán szép drámai alakitásban mutatott be egy szerető anyát haldokló gyermeke mellett. A többi színészek azonban nem jutottak magukhoz méltó szerephez. A darabot Roderich Fels irta, németből leforditották, és helyi viszonyokra alkalmazták.

*** (*Szinházi vegyesek.*) Geröffyné a „Huszárcsinyben“ lépett fel először, mint szerződött tag a népszinházban; a gyér közönség pezsgő, s vidor játékát tapssal fogadta. — Gyenes László, e szép tehetségű ifju szinművész, Párisból, hol lapunknak is levelezője volt, haza érkezett, s május 1-sejétől a kolozsvári szinházhoz szerződött. — A hermina-téri szinházban szerződés-nélküli vidéki színészek előadást rendeztek, de kevés bevételök volt. — Debreczenben Vértesi Arnold jeles iró s munkatársunk „A hazaáruló“ czimü művét adták elő sikerrel. A nemzeti szinházhoz szerződnek Tolnai (gróf Festetics) Andor, Csillag Teréz kisasszony és Spiegel Arabella kisasszony, Heim kisasszony pedig Bécsbe szerződik.

* * *

(Nemzeti szinház. „Hamlet.“ Április 18.)

Hamlet legbölcsebb műve Shakespearenek, mint a hogy Faust Göthének, s a Misantrope Molièrenek. A bölcs szót csak jobbnak hiányában használjuk, mert nyelvünknek nincs egy meghatározott aesthetikai kifejezése arra, mit életbölcsészetnek, reflexiónak is szokás nevezni. Ily reflexiókban, — némelyek bölcs mondásoknak is nevezik — gazdag a Hamlet. Számtalan közmondáson kivül innen van véve Shakespearenek Westminsteri sirkövére vésett sirirata is:

Ő volt az ember, vedd akármi részben,
Mását e földön nem látom soha.

Jobban jellemezni más nem tudta volna őt, mint e saját szavai. Nem csak reflexiókban gazdag a Hamlet, hanem hőse, ugy hiszszük, legeszesebbnek is van rajzolva Shakespeare alakjai között, azonkivül annyi különböző — tettetett és valódi — vonásból van alkotva jelleme, hogy nagy feladatra vállalkozik a szinész, ki eljátszsza. Nálunk az Nagy Imre. Az ő egyéniségéről volt már alkalmunk egyetmást elmondani, nem ismételjük azt most; hogy hibái most is nagy kárára voltak, nem kell mondani. Kitünő Hamlet nem lesz soha, de iparkodása nem kárba veszett, vagy sikertelen, mert egy pár igen jó jelenete most is van. Első monologja meglehetős szintelen volt, nem fejezte ki azt a sejtelmes ellenszenvet az uj király iránt, de jelenete a szellemmel nagyon jó volt. Itt már nem csak szavalt, hanem játszott egész erejével és jól játszott. A színésznek figyelmet kell forditani külsőségekre is; helyeseljük Nagy Imre jól választott öltözékét, még inkább helyeseljük, hogy az emlitett jelenetben kardját is felhasználta játékához. Ily külsőségeknek nagy hasznát veszi oly színész is, kinek több tényezője van a játékban, mint neki. Jó volt első találkozása Horatioval, jó anyjával lefolyt hosszu jelenete. Azonban másik lapja is van az éremnek, és sajnos, hogy arra oly fontos jelenetek vannak felirva, melyek mintegy próbakövét képezik játékának. Mindjárt a nagy monologra nézve hibás volt felfogása és természetesen játéka is. Maga a monolog, mint genre, nem más, mint egy convenientia, egy alku a való élet és szinpad között; nem más, mint fentszóval gondolkozás. A színésznek tehát arra kell ügyelni, hogy játékában meglegyen a gondolkozás szine is egyszersmind, ha szükséges, erősebb, tettleges kitörés, felindulás. Azért a monologot mintegy észrevétlenül kell kezdeni, mikor azonban alapeszméjéhez ér: „Talán álmodni — ez a bökkenő“ — ott nem kell kimélni a felindulást; akkor a színész tegyen izgatottan pár lépést fel és alá, fejezze ki egész testében a megdöbbenést — mert hiszen gondolkozás közben igy hat ránk valamely megdöbbentő gondolat — szóval gondolkozásból menjen át a tettbe. Nagy Imre nagyon szelid, nyugodt volt, csak elszavalta, de nem játszotta a monologot. Az erre következő, még fontosabb jelenetben, mikor Ophéliát zárdába küldi, még kevésbé sikerült Hamlet érzelmeit feltüntetni. Három érzelem uralkodik ekkor lelkén: a fájdalom, mit Ophélia látása kelt benne, mert ő már tudja, hogy egymásé nem lehetnek, végzete lehetetlenné teszi azt; némi harag Ophélia iránt, mert észre veszi, hogy a kémkedés eszközévé hagyta magát tenni és e kettőbe bele játszik a tettetés, hogy Ophélia valóban őrültnek tartsa őt. Alaphangja a fájdalom és ebből következőleg a szelid bánásmód; Nagy Imre csak haragot mutatott, a miből legkevesebb van benne. Hogy a közönség ekkor tapsolt leginkább — bocsássa meg a meg nem értett Shakespeare. Ezeket akartuk körülbelül Nagy Imre Hamletjéről elmondani. A többi szereplőkről részletesebben szólni terünk nem engedi, azért csak Szigeti József kitünő Polonizát, és Helvey Laura alig kifogásolható Ophéliáját emlitjük fel. Végül, megemlitjük, hogy Hamletet némi röviditéssel adják elő; a szinpad követelménye, a sok felvonás elkerülése ezt megengedi, de például azt a mit Hamlet a színészekről mond, legalább részben bent lehetne hagyni.

Sz—k J—s.

Tartalom.

Szeretet a trónon. — Ünnepi dal a felséges pár ezüst lakodalmára. — Molnár Mara, Szegfi Mórtól. — Elvira születés napja, Reich Sándortól. — Egy madárka kesergése. — Heti tárcza. — Hazánk. — Külföld. — Irodalom és művészet. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Király és királyné ő Felségeik arczképe.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

17-dik szám. Aprilis 27-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte		Nap-nyugta	
							óra	percz	óra	percz
April	27 Vasárnap	E 2 Pereg.	E 2 Anast.	15 G 2 Arist.	4		4	51	7	5
	28 Hétfő	Vitális	Vitális	16 Agapia	5		4	50	7	6
	29 Kedd	Péter	Sibylla	17 Simon	6		4	49	7	7
	30 Szerda	Katalin	Eutróp	18 János	7		4	47	7	8
Május	1 Csütörtök	Fülöp és J.	Fülöp és J.	19 János Pat.	8	☽	4	46	7	10
	2 Péntek	Athanáz	Zsigmond	20 Tivadar	9		4	44	7	11
	3 Szombat	† feltalál.	† feltalál.	21 Január	10 Szabb.		4	42	7	13

Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk.

Divattudósitás.

Csak elfogult emberek találhatnák nevetségesnek, ha mondom, hogy a női öltözék mikénti előállitása tetemes befolyással van a családi élet boldogságára, és azért megérdemli nemcsak a kellő figyelmet, hanem hozzá még egy jó adag fejtörést is. És ezek a gondok nem nevetségesek és nem hiábavalók. Hisz a nőnek nem csak azon kell igyekeznie, hogy férje állásának a társadalomban eleget tegyen, hanem főleg azon is, hogy a férj ezen elégtételt ne fizesse meg drágábban, mint épen szükséges. Ez pedig nagy dolog és érdemes a gondolkodásra.

Mindenek előtt szükséges a jó nőnek, a jó házi asszonynak, nem hódolni a reggeli alvás és álom nógatásának, hanem olyan jókor kelni, hogy nem csak gyermekei öltöztetésénél jelen lehessen, és ha nem beteges, segitse is őket öltözködni, hanem ő maga is a reggeli behozataláig rendes reggeli ruhában lehessen, nehogy egy véletlen korai látogatás kiűzze a szobából, és láthatlanná tegye a ház asszonyát, a mi végre is az illedék ellen van. Nem szükséges már reggel diszes öltözetben lenni, hisz az izlés, a divat és az ügyesség oly bő választékot nyujt a csinos reggeli ruhákban, fökötőkben, kényelmes czipőkben, hogy kár volna nem venni hasznát e tetszetős dolgoknak.

A reggeli-pongyola-ruhák kétfélekép készülnek: vagy egyben szabott princesse formára, vagy pedig egy szoknyából állanak és hozzá tartozó hosszu, félig testhez álló felöltőből, mely egyforma szövetből készül a szoknyával. Ez utóbbiakat jelenleg jobban szeretik, és a ki teheti és kedvét leli benne, igen diszesen elláthatja selyemfodrokkal, rojtokkal, csipkézettel és szalagcsokrokkal, mig az egyszerűséget kedvelők kevés diszitéssel is meg vannak elégedve. Sokan meg változhatlanul hivei maradnak az egybeszabott princesse-formának, mely elől végig kapja a diszitést szines betéttel, bársonyból vagy más szövetből, mely az alapszövethez legjobban illik. Leginkább szeretik a reggeli ruhákat cashemirből, de van olyan sok és jó más szövet is, hogy e czélra mindegyik alkalmas, melyet épen kedvelünk.

A csinos reggeli ruha azonban erősen megköveteli a hozzá illő reggeli főkötőt, és még ha hajunk rendben van is, csak előnyére válik a házias jellegű öltözéknek a kicsi, szines szalaggal diszitett főkötő, melyet széltében láthatni és melyek magyaros, dudoros formájuk miatt mindenütt ismeretesek és a legkissebb városkákban kaphatók.

A divatszerű reggeli czipő a ruha szövetéből készül, vagy a diszités szinéből, félmagasságu, magas sarkkal, bélelt és szalagcsokorral diszitve.

A gondos és takarékos háziasszony azonban régibb ruháit is könnyen igazithatja át reggeli ruhákká, kivált ha olyan elővigyázattal birt, minden ujonnan készülő ruhához még egy-két méter szövetet is félretenni. Ügyességgel, tisztasággal és kiméléssel soká vehetjük hasznát ruháinknak és lehetünk rendesek és csinosak még a háznál is. Ezzel pedig csakugyan tartozunk miéinknek mindenkor és mindenütt.

Ugy-e bár igazam van kis asszonyka, ki nem rég sikoltozva rohant ki, különben már rendben levő fényesen butorozott szobájából, mikor tizenegy órakor délelőtt be nyitottam hozzá?

Számrejtvény.

Imrek Ilonától.

2. 3. 11. 5. Tehetős fővárosiak nyáron felkeresik.
16. 17. 10. 19. 7. 6. Ettől pedig mindenki fut, s rettegve irtózik,
16. 12. 18. 19. Hajdan ő is, mint most Szeged, érezte az ár hatalmát.
19. 1. 11. 13. 21. 15. Igy nevezzük őt mindaddig, mig megismerjük tartalmát,
14. 15. 5. 4. Egész példabeszéddé vált ismeretes félénksége.
10. 9. 16. Falun, de kivált tavaszszal fiu gyermek játékszere,
4. 20. 13. 21. 15. 8. 3 Szeretik: ha rendes, és e mellett kedves;
1—21. Koszorus nagy költőnk szép költeménye ez.

Megfejtési határidő: május hó 21-dike.

A f. é. 13-dik számban közlött sakkrejtvény értelme:

Szegedi árvizkárosultak.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be

Sárosy Mari, Thanhoffer Mariska, Jánossy Lajosné, Fényes Klotild, Ujfalusy Károlyné, Pfeiffer Luiza, Báthori Sigray Istvánné, Jelenffy Józsefné, Haintz Mari, Szoboszlay Gyuláné, Tamás Ida, Plecheisz Fanny, Marosy Etelka és Izabella, Hanzsulovits Berta, Petrik Julia, Nemes P. Ida, Horváth Tersztyánszky Mária, Bibzay Janka, Kovács Gyertyámosi Amália, Gallé Natália és Gizella, Fodor Teréz és Róza, Kun Juliska, Török Izabella, Imrek Ilona, Tatár Lóra, Kállay Irma, Sóos Betti, Hornyik Mariska, Magócsy Luiza, Károlyi Lászlóné, Höpfner Berta, Magary Emma, Baráth Lenke, Nyilassy Klára, Demsudi Irma, Kalmár Eszter és Tinka, Gulyás Ida, Hamary Jozefin, Végh Linda, Tóth Liána, Váczy Teréz, Buday Irén, Mikszáth Henriette, Beszterczey Gizella, Kiss Jolán és Judit, D. Juliska, Péchy Ilona, Gazdag Zsuzsika, Horváth Emilia, Szepessy Lajosné, Sipos Malvin, Delhányi Mari.

Megbizások tára.

Farkasasszóra K. A. urhölgynek: Tájékozásul egy előfizetési ivet küldtem.

Csongrádra E. V. urhölgynek: Azonnal megküldtem.

Lugosra M. L. urhölgynek: Örömmel küldtem volna meg, csak tudtam volna ohajtását. „Néma gyermeknek“ stb.

Kaposvárra Sz. M. urnőnek: Köszönettel vettem.

B. Kereszturra F. M. urhölgynek: Az 5 frton alóliakat nem ajánlanám, nem tartósak.

Debreczenbe K. K. urnőnek: Adja isten, hogy ugy legyen, nekem kevés reményem van már hozzá!

Brassóba V. R. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

Makóra J. K. urnőnek: Igenis, pontosan vettem.

Bécsbe M. L. B. urnőnek: Nagyon kevés combinátió kellett ennek a megjósolására!

Weldziszre W. H. urbölgynek: Vette-e soraimat?

Jánosiba P. I. urnak: Az első csomagban meg volt küldve, de azért azivesen ujból is megküldtem.

K. Remetére F. I. urnőnek: Azonnal postára tettem.

Veszprémbe I. I. urhölgynek: Szives figyelmébe ajánlom lapom mai számát. A másikra nem tudok határozott választ adni: tul vagyok halmozva velök!

V. S.-nak: Bocsánat, de tavaszkor — báli dalokat!

Bártfára G. N. és G. urhölgyeknek: Köszönettel vettem és mielébb felhasználom.

B. Gyarmatra B. M. urnőnek: A meglevőket kivánsága szerint mind megküldtem.

Szarvasra D. M. urhölgynek: Többel már nem szolgálhatok.

Kérdések.

Csengey Gusztávnak életrajzát szeretném ismerni és eddig kiadott müveinek czimét. T. S.

Ki tudna nekem hirtelenében egy pár kedves, okos aranymondatot küldeni emléklapokra, vagy csak elmélkedésre késztő figyelmeztetéseket. Minden nap szeretek egy-egy szép gondolattal felébredni és elaludni. Kérek tehát egy pár uj gondolatot, de nem közmondásokat értek alatta! Sz. Laura.

A fénytelen tölgyfa butorok divatosak-e még? Szeretném nappali szobámat ujból butoroztatni, vehetnék-e e czélra olyan butort? D. Karóla.

Nagyon szeretem a virágokat és többek közt előszeretettel viseltetem a kaktuszok iránt, melyből több fajtát már évek óta nagy türelemmel ápolok. Egész évi hallgatásuk e tövises, nehezen megközelithető növényeknek nem untat, mert egyszeri virágzásuk kárpótol lassu fejlődésükért. Van több ugynevezett kigyó levelü kaktuszom, mely többször gyönyörködtetett már nagy vörös virágaival. Két év óta azonban nem virágzott, mi lehet ennek oka, és mit tehetnék, hogy virágzását előmozditsam? Levelei szép zöldek, egészségesek, hol van tehát az oka? Kérdi

A. Juliska.

Feleletek.

G. Ottiliának. Vannak mosó ruhák, melyeknek szine megtartható, ha eső vagy folyóvizzel leforrázzuk, mielőtt kimosatjuk. A mosásnak hirtelen kell történni és a száritásnak is. Egy kis darab szövettel kisérletet kell tenni, hátha ez is megóvja a szép szint. — Az ugynevezett, fűszerkereskedésekben kapható szappangyökér is megóvja a szineket. Egy-két ruhához is elegendő 10 kron venni e gyökérből, melyet egy nappal elébb eső vagy folyóvizben jól meg kell főzni, aztán a szines holmit benne háromszor kimosni, de szappan nélkül. Szőrkelméket is ezzel kell mosni.

J. A. E.

G. Juliának: A kérdéses keserü bojtorján latin neve: lapa vulgaris, és egyike a legismertebb növényeknek.

J. A. E.

D. N. J.-nek. A korpa-czibere készitési módja a következő: egy 5—6 literes cserép fazékba 2 liter buzakorpát teszünk, melyhez egy kevés savanyu tésztakovászt föláztatva keverünk, és 24 óráig állni hagyjuk, mig erjedésbe jő és jó savanyu szagot kap. Ekkor a fazekat tele töltjük vizzel, mely más 24 óra mulva oly savanyu lesz, hogy le lehet szürni a korpáról és ismét más vizet felönteni. Ezen korpa 1—2 hétig is elegendő mindennapi változtatásra. Nálunk e savanyu lébe a szegény köznép babot főz vagy behabarja levesnek, sőt vannak ismerőseim, kik reggelire egy csésze cziberét esznek, tojással, tejföllel habarva. Orvosok öreg mellbetegeknek is ajánlják, mivel a nyálkát szabaditja. Ugy látszik, hogy a tiszta czibere a fejbőrre is jó hatással van, mivel e vidéken a parasztleányok fejmosásra használják, és hajuk nagyon szép. J. A. E.

F. Marinak. A házban készült mosdóvizek közül a következőt ajánlhatom: egy meszely forró tejbe egy mogyorónyi darabka kámfort kell vetni, és ha a tej forrásban van, egy czitrom levét belé csavarni és félretenni. Egy pár óra mulva e savót tüllön keresztül kell szürni, és ezzel reggel és este megmosakodni. Ez finomitja az arczbőrt és a nap vagy levegő barnitó hatását csökkenti.

Sz. Jolán.

HIRDETÉSEK.

Köszönet nyilvánitás.

Egy a tagjaimba eset igen erős köszvény miatt, oly erős fájdalmakat szenvedtem, hogy ágyamban csakis mások segélyével fordulhattam meg és az éjjeket a legnagyobb kinokban álmatlanul töltöttem. Ezen fájdalmaimtól, a Török József ur gyógyszertárában kapható **köszvény vá-szon** használata által a legrövidebb idő alatt megszabadultam, noha azelőtt ellene hideg borogatást stb., valamint orvosi segélyt vettem igénybe, miután most hivatásomnak ismét megfelelhetek, minden ilyen bajban szenvedőnek a fenti iránti szóbeli vagy irásbeli kérdezősködésére szivesen teszek bizonyságot.

Gröbner János,
pályaudvar, Kálvin-Palota.

Méregmentes, szintartó

Anilin-festékek

selyem- gyapju- és pamut szöveteket, nemkülönben vásznat, magánháztartásokban fekete, szürke, kávébarna, Bismarckbarna, divatbarna, tengerikék, chinaikék, buzakék, rubinvörös, skarlátvörös, törökvörös, viola, kékes és vöröses, zöld, sárga és naranctszinre való festésre. Egy zacskó ára (használati utasitással) 15 illetőleg 25 kr.

Kaphatók ***NERUDA NÁNDOR-nál,*** Budapesten, hatvani utcza 7. sz. „az arany mérkashoz.“

RÓZSAY, confectioneur,

Budapest, Deák Ferencz u. 5

„A franczia nőhöz.“

Párisból megérkezvén, ajánlja dusan fölszerelt raktárát a legszebb **párisi toilettek. himzett mellényeket, felöltők-, dományok** és **mantillekből** igen gazdag diszitménynyel kiállitva 15 frttól 80 frtig

Menyasszonyi toilettek

nehéz atlasz vagy faillebóI 50 frttól 130 frtig.

Utazó- és eső-köpenyek

10 frttól 30 frtig.

Megrendelések a vidékről jótállás mellett legpontosabban eszközöltetnek.

Török József gyógyszertára, király-utcza 12. sz.

Glycerin-Créme

a legjobb bör- és arctisztitó-szer.

Több év óta hatályos szernek bizonyult szeplő, napsütés, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesitése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalsági frisseségét tartják fönn. A folyékony glycerin-créme eltér az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-en kivül semminemü hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glycern-szappan

glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztit és élénkiti a bőrt, és e finom piperesszappan minden kivánt előnyeivel bir. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgypor (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédebb fehér szint adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán es szárazon tartja. Hölgyeknél ugy férfiaknál is, borotválás után, nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár és 1 frt.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacetből készitve, a legartatlanabb arcz- és kézbőrtisztitó szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyukszemgyürük és essentia, ára 60 kr,

Főraktár: TÖRÖK JOZSEF gyógyszerésznél Budapestsn, király-utcza 12. szám.

Csak a valóban jó cikkekkel szemben érvényesité magát a verseny

A Guyot-féle kátránytokocskák, melyek oly kitünő hatással birnak meghülés, hurut, valamint légcsőbajok és tüdővész ellen, számos utánzóra találtak. Guyot ur csak azon üvegcsékért áll jót, melyek cimkéjén aláirása három szinü nyomásban van feltüntetve. Ára 1 frt. 40.

Budapesten **Török József** „Szentlélek"-hez czimzett gyógyszertárában király-utca 12. sz. a.

Cs. kir. szabadalmazott

egyetemes emésztőpor Dr. Gölistől.

Eddig még utól nem éretett hatására nézve az emésztés és vértisztitás terén, s a test táplálásáua és erősitéséro nézve. Ez által naponkint kétszeri és sokáig folytatott használata mellett valódi gyógyszerré válik számos, még makacs betegségben is, mint p. o. emésztési gyengeség, mell-égés, a gyomor túlterhelése, a belek petyhüdtsége, ideggyengeség, mindennemü aranyeres bajok-, görvéne, guga, sápadtság, sárgaságban, valamennyi idült bőrbaj-, rák, időszakos főfájások, férges és köves betegségek, tulnyálkásodásban, stb. Ez az egyetlen és gyökeres szer a megrögzött köszvény és mellbajban (tuberculose,) Ásványviz gyógyászatnál, ugy azelőtt, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerül is kitünő szolgálatot tesz.

Egy nagy skatulya ára: **1.26 kr.** Egy kis skatulya **84 kr.**

Főraktár Budapesten, Török József gyógyszerész urnál.

A hamisitástóli megmenekülésre figyelmeztetek mindenkit, hogy a valódi egyetemes emésztő-por Dr. Gölis pecsétjével van elzárva, s minden skatulya a védbélyeggel s kivülről ily czimmel van elzárva:

K. k. conces. Univ.- Speisen Pulver des dr. Gölis in Wien.

Főszállitohely: Bécsben, Stefansplatz 6. (Zwettlhof.)

Párisi pecséttisztitó.

Kitünő jóságu szer, melylyel nehány percz alatt mindennemü zsir-, olaj-, szurok-, faggyu-, vaj-, kocsikenő, olajos festek-, hajkenő- és izzadság által bármily kelmében, a ruhában, selyemszallagban, bársonyban, keztyüben, bútorokban, szobakárpitokban, acélmetszetekben okozott pecsétet ki lehet tisztitani. Ára egy üvegnek 1 frt

Dr. Romershauser Szem-Essentiája

a láterőt fentartja, helyreállitja és erősiti,

főraktára **TÖRÖK JÓZSEF** ur gyógyszertárában Pesten,

király-utca 12-dik szám alatt van.

Ára 1/1 üvegnek 2 frt 50 kr., 1/2 üvegnek 1 frt 50 kr. Postán 15 krral több.

Aken, az Elbe mellett.

A dr. Romershauser-féle szem-essentiának egyedüli készitője dr. GEISZ F. G. gyógyszerész.

A legjobb szer a nátha, toroklob, hurut, melszorulás, általában a mell és torokbeli ingerek, valamint csúzos és idegfájdalmak, tompor- és lágyék-köszvény gyógyitására **papir zsirla** (vegy készitmeny szegfübors kivonatból melynek alkalmazása a vernek a külbőr felé tolulását eltávoztatja, s igy a bajnak elejét veszi. Az azonnal látszató és a papir fenmaradásáig tartó melegedés és élénk vöröség, biztos jelei a vértolulás elháritásának, anélkül, hogy fajdalom, viszketegség vagy küteg támadna. Ára egy doboznak 90 kr.

Rakhelyek: Budapesten: **TÖRÖK JÓZSEF ur gyógyszerésznél;** Párisban: P. Coirre Cp. 79. rue du Cherche-midi.

SALICYLSAV-KESZITMÉNYEK,

Kielhauser H. okl. gyógyszerésztől és illatszergyárostól Gráczban.

A Salicyl-sav a drezdai dr. Heyden vegytani laboratoriumából, azon felette kedvező eredmények után, melyeket a dr. Kolbe, dr. Neubauer, dr. Wagner stb. tanár urak kisérletei előidéztek, már világhirt vivott ki magának mint erjedést és rothadást akadályozó anyag, és nem csak fényesen érvényesül mindennemü belső bajok ellen, hanem czélirányos összetételben még fölülmulhatlan óvszer a bőrre, hajra és fogakra nézve, Anticeptikus hatása különösen rendkivüli; megakadályozza a sérült szervek rothadását, s ezzel együt eltünik az azzal járó kellemetlen szag is.

Salicyl-toilette-szappan	darabja	ára 50	kr.
Salicyl-toilette-viz	„	„ 7	„
Salicyl-fogpor	„	„ 50	„
Salicyl-fogpép	„	„ 60	„
Salicyl-szájviz	„	„ 60	„
Salicyl-hajkenőcs	„	„ 50	„
Salicyl-hintőpor (lábak izzadása ellen)	„	„ 50	„

Főraktár Magyarországra nézve: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten, királyutcza 12. sz.

PARFUMS EXOTIQUES

IMPORTÉS PAR LA

PARFUMERIE VICTORIA

PARIS — 47. Avenue de l' Opéra, 47. — PARIS.

YLANGYLANG	CHAMPACCA	MELATI
DE MANILLE	DE LAHORE	DE CHINE

Ára egy-egy üvegnek 1 frt 50 kr.

Illatszer porlasztó 2 frt.

Főraktár Budapesten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában, király u. 12. sz.

Gróf Beleznay Árpád fagyáselleni tincturája.

Mely az ekkorig ismert szerek közt a legjobbnak és leghathatósabbnak bizonyult be, s biztos hatása több bizonyitvány által meg van próbálva. Ára egy üvegnek 1 frt.

Gr. Beleznay Árpád bütyök és tyukszem-essentiája

a fájdalmat néhány óra alatt megszünteti s rövid idő alatt gyökerestül kiirtja, ara **50 kr.** és **1. frt.**

Minden régi köhögés ellen,

mellfájdalmak, sok évi rekedtség, torokbajok, s a tüdő nyálkásodása ellen a több orvos által megprobált.

fehér mellszörp,

oly gyógyszer, mely még soha sem használtatott a legkielégitőbb eredmény előidazése nélkül. Ezen szörp már az első használatnál feltünőleg jótekonyan hat, sőt **a görcsős** és **hög-hurutnál** zlősegiti a nyulós és megrekedő nyálka kiköhögését; azonnal enyhiti a gége ingerlékenységét és rövid idő alatt eltávolit minden, ha még oly heves, sőt magát a legveszelyesb **szárazbetegségi köhögést, és vérhányást is.**

Ára 1 egész üvegnek **3.60**, egy fél üvegnek **1.80**, egy negyed üvegnek **90** kr. Becsomagolva üvegenkint **20**krral több. **Mayer G. A. W**, Breslauban

Fogfájások bármily neműek, egy pillanat és biztosan eltávolittatnak az **az indiai fogkivonat** használata által, mely gyors és biztos hatása által nagy hirnevet vivott ki magának, egyszersmind az a legjobb **fog- és száj-tisztitó-szer.** Egy nagy üveg 1 frt, kisebb 50 kr.

RETOUCHE gyorsfestő-tinktura szakálra.

Ezen uj kitünő kompositió által képesittetve vagyunk, az egészségre minden legkisebb hátrány nélkül, s minden bőrpiszkitás mellőzésével, pillanatnyi rövid idő alatt a szakált állandóan szőke, világos barna, sötét barna vagy feketére festhetni.

Festett hajmintáknak a raktárban megtekintés végett ki vannak téve

Kapható dobozokban **2** forintjával a készitőnél Gráztban **Kielhauser H.** illatszerés és vegyészetnél, sarkantyus-utcza 3. sz.

Főraktár TÖRÖK JOZSEF ur gyógyszertárában Budapesten Király utca 12.

Megrendeléseknél kérjük a kivánt szin tudatását.

Mandolahab (créme) **czitromlével,** a külbőrnek hasonlithatlan lágyságot s rugonyotságot nyujt, ez a leggyöngédeb tisztitó szer a kezek- és arczra nézve, s czitromtartalma folytán fehéritőleg hat a nélkül, hogy ingert keltene.

Frissen készitve egy köcsög 70 kr. s kapható a gyártónál

KIELHAUSER H.-nél

illatszerész és vegyész (Sporgasse 3. Grátzban.)

CSALÁDI KÖR

Hetilap a müvelt magyar hölgyek számára

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 21-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

18. SZ.
Május 4-dikén
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Molnár Mara.

(Igaz történet.)

Szegfi Mórtól.

(Folytatás.)

Molnár Mara letörölte homlokáról a hideg verejtéket. Kis idő mulva aztán a gazda visszatért a kamrába és oda állt elébe.

— Kelj föl és takarodjál innen, porontyoddal együtt!

— Hiszen időt adtál neki holnapig! — szólt a gazdáné ujra.

— Hallgass, asszony! Egy órát sem engedek neki többet!

— Szépen kérlek, hadd legalább, addig legyen itt, mig a vőlegénye visszaérkezik.

— Minek? Mikor nem veheti el! Vagy nem hallottad?

— Azért, majd csak gondot visel rá.

— Magának sincs semmije! Egyél, jóféle, azután szedd özsze, a mid van.

— Az ám! — szólt a gazdáné keserűen. — Összeszedje, a mije van, mikor egyebe sincs a rajta levő rongynál, és a kis gyermeknél!

— Semmi közöm hozzá!

— Azután meg hova menjen, mikor az egész országban egy lelket sem ismer?

— Vissza a határon, a mint a pandur megparancsolta neki!

— Ebben a hidegben? A fák is majd hogy ketté nem repednek a kemény fagyban!

— Hát koldussá tegyem magamat miatta? — kiáltott a gazda, és mérgesen rohant ki a kamrából. A gazdáné oda ült a beteg mellé.

— Edd meg a levesedet, Mara — szólt — és ne busulj. Innen már el kell menned, a pandur parancsolta, hanem elviszlek a sógoromhoz, a másik járásba, ott közelebb leszesz a határhoz, és nem fognak keresni. Ott aztán elleszesz, mig visszajön vőlegényed, akkor meg majd a többit is megbeszéljük.

A beteg éhes volt, betegsége is inkább csak erőtlenség volt, kellő táplálék hiányából. A jó lelkű gazdáné vigasztalása is megnyugtató lehetett reá, mert a mint látszott, jóizűen költötte el a levest.

A gazdáné magára hagyta; kis idő mulva azonban ismét visszatért hozzá, és pedig egész kikelt arczczal. Egy öreg ember is jött most vele.

— Mondja meg neki, bátyó, — szólt a gazdáné — én nem birom. Ihol Molnár Mara.

— Molnár Mara — kezdé most az öreg, a beteghez fordulva. — köszöntet Juró Mirkó.

E szóra Mara boldog örömmel kapta fel fejét; boldog örömmel, mind a mellett, hogy első pillanatra észrevette a gazdáné rémült arczát.

— Vőlegényemtől? — kérdé, örömtől reszketve.

— Vége már a vőlegénységnek! — mondta rá az idegen.

A betegnek kiesett a fakanál a kezéből. Egy szót sem birt szólni, ugy meresztette szemeit az öreg emberre.

— Gyámja is, a helység is, — folytatá a szomoru hir hozója, — nem engedi, hogy elvegyen. Azt mondták neki, a törvény van ellene. Ő is szegény, neked is semmid sincsen. Azután idegen országbeli is vagy, a kinek nem szabad itt férjhez menni, ha csak a moldovai törvény bele nem egyezik. Már pedig te nem mehetsz többet oda visz-

sza, mert a mint a határon a gyermeked meglátják, nem eresztenek által. Szegény Mirkó, nagyon a szivére vette, hogy megtudta, hányadán van. Valóságos világgá ment bujában. Azt mondta, ugy elmegy, hogy soha hirét sem veszik többé. Azért küldött engem ide hozzád, hogy megmondjam neked, köszönetet a gyermekkel együtt. Pénzt is küldene, mondta, de magának sincs egy krajczárja sem.

Molnár Mara visszahanyatlott fekvőhelyére.

Most a gazda is ujra visszajött a kamrába. Arczán még nagyobb keménység ütötte ki magát, mintsem azelőtt.

— Hát mégis itt vagy? — rivalt a betegre. — Most már hallottad, hogy a vőlegényed is itt hagyott.

— És most már az egész világtól el legyen hagyatva? — kérdé a gazdáné, és sirva fakadt férje előtt.

— Maga lássa, ki könyörül rajta. Eredj dolgodra, asszony! Kend meg, öreg, jöjjön, igyék egy pohár pálinkát, mielőtt visszaindul utjára. Neked pedig, jóféle, csak annyit mondok, hogy ne lássalak többet házamban!

Erővel tuszakolta ki feleségét a kamrából; az öreg postát meg a pálinka csalogatta utána. Molnár Mara ujra magában volt kicsi gyermekével.

Nem lehet mondani, hogy bárgyu volt, csak olyan csendes, mélázó természet, a mely nem igen bir hevesebb érzésre gerjedni, és meleg érzésre is csak ritkán gerjed. Azért mégis milyen nagy volt most az érzelmek háborgása szivében!

Nem kellett többé megtürülnie sem könnyét sem veritékcseppjeit, nem volt mit megtörölnie; szemei égtek, halovány arcza ki volt gyulva, ajkai össze voltak száradva.

Fölkelt, magára vette ócska viganóját, végig gombolta kék ujjasát, felhuzta csizmáját és utra készült. Még egyszer körülnézett a kamrában, ha nem marad-e itt valamije. De igaza volt a gazdánénak, nem volt mit batyuba kötnie, nem volt egyebe a rajta való ruhánál; az ócska bunda is, a mivel takaródzott, nem az övé volt, nem volt egyebe — kis gyermekénél.

Fölvette a kis gyermeket; aludt. Szorosabban csavargatta reá az avit ruhát, a melybe takarva volt. Olébe vette, és indult ki a kamrából, az udvarból, a faluból. Lassan ballagott, vissza se nézett. Éles, hideg téli idő volt, köröskörül az ég hófelhőkkel boritva. A mint később kibizonyodott, a hőmérő nyolcz fok hideget mutatott az nap e vidéken Reaumur szerint, és akkor benn a hegyekben még annál is jóval hidegebb lehetett.

Molnár Mara a moldovai határ felé vette utját, mert hová is fordulhatott volna máshová, mint hazájába? Erdély földjén nem volt más ismerőse, csak szolgálatadója, és az elkergette. A hol azelőtt szolgálatban állt, azokról tudta, hogy be sem eresztenék most, kis gyermekkel a karján. Különben is keményszivűek az emberek, szerencsétlen ember iránt meg már épen könyörtelenek, és még mennyivel inkább az olyan iránt, a kinek van mit szemére hányniuk! Pedig hát egyikünk sincs hiba nélkül, és mindenikünknek van mit leimádkozni az Uristentől. Azután meg azt is mondták ma neki, hogy nem tűrik meg tovább magyar földön. Ha valakit megtalálna szólitani, még megeshetik, hogy pandurokkal kisérteti a határhoz, ott meg a moldovai határőröknek adják át, és akkor mi vár rá! Bántalmaznák, lehuznák róla a rajta levő rongyot is, és utoljára még börtönbe is vetnék.

Hazájában sem volt senkije az egy anyján kivül, a ki maga is földhöz ragadt szegény, azután meg azt sem tudta, él-e még. Más atyafisága nincsen neki Moldovában. Édesatyja ugy származott oda Magyarországból, azt sem tudta, honnan. Ott is tehát kevés reménynyel biztathatta magát, arra nézve, hogy valahol egy kis helyet szegnek neki gyermekével együtt; hanem hát mit csináljon? Nem volt más mit tennie; ha jószántából nem megy, pandurokkal kisértetik vissza, ütik-verik, még talán be is csukják. Egyenesen hazafelé tartott tehát.

Körülbelül délutáni egy óra volt, mikorra kiért az országutra, a honnan még mintegy két mértföldnyire van a határ, azon tul meg ujra mintegy fél mértföldnyire az ő szülővárosa.

Lassan, de biztos léptekkel ment, ment, előre; szivbeli nagy szorongattatása szinte uj erőt adott neki. Még a nagy hideget is mintha meg se érezné, a mint utját folytatta.

Kicsi gyermeke körül végig be volt csavargatva az ócska ruhába, csakis annyi nyilást hagyott neki az anyja, hogy lélegzetet vehetett, és ez a kicsi nyilás is melengető keblére volt forditva.

Az országut hosszában több falun is ment végig. Két izben egy-egy parasztházba tért be, hogy fölengesztelő melegben kicsi gyermekét táplálja. Mind a két helyütt szánó szivvel fogadták a beteges, halovány arczu nőt, kicsi gyermekével karján; étellel-itallal is ellátták, szállással azonban nem kinálták meg, mivel azt nem is kért senkitől. Később sem a két falu nevére, sem a házakra nem birt emlékezni.

Este lett, mire a moldovai határhoz elérkezett.

(Folytatása köv.)

A teritőn.

Dengi Jánostól.

Mikor a tölgyek árnyas, hűs ölében
Bolyongtam egykor és . . . találkozánk:
Csodás hatalmu láng csapott szivembe
S ujjá teremté lelkemet e láng . . .
Mindenki látta gyors átváltozásom,
Mindenki látta, csak te nem!

S futottam őrült, lázas szenvedélylyel
Bűvös körödből, hogy ne lássalak;
De angyalarczod mindenütt velem volt
És mindörökre üldözőm maradt . . .
Mindenki tudta, mért futok előled,
Mindenki tudta, csak te nem!

Ah, mennyi gyötrő szenvedést kiálltam,
Ah, könnyem árja mennyit öntözött!
S csepp enyhülést, csepp vigaszt sem találtam
Annyi keserv és könnyözön között . . .
Mindenki érté könnyem, szenvedésem,
Mindenki érté, csak te nem!

Jártam, miként egy sirból jött kisértet,
Ki élet nélkül, búsan tévelyeg;
S mig mellettem te büszkén elhaladtál,
Én összetörve, szótlan néztelek . . .
Mindenki kérdé ah! mi bánt, mi hervaszt,
Mindenki kérdé, csak te nem!

S eléd rohantam s ott a porba hullva
Megvallám, hogy szeretlek végtelen;
S te szivtelen, süket márvány szoborként
Álltál fölöttem némán, hidegen . . .
Mindenki szánta kinos vergődésem,
Mindenki szánta, csak te nem!

És most, midőn már nincsen szenvedésem,
S szivem verése megpihent, elállt,
És itt fekszem halottas teritőmön,
Szembemosolyogván a fagyos halált:
Mindenkinek forró könny ég szemében,
Mindenki sír, oh csak te nem!

A mi czigányaink.

Minél müveltebb valamely nemzet, annál fejlettebb a zenéje is. Őseink is ismerték már a zene hatalmát; hegedősöket és dalosokat tartának, és a folytonos harcz közepette sem szünt meg a tárogató lelkesiteni a bajnok szivét, innen származhatott ős zenénkben az a nemes tüz, mely oly fenséges andalgásba ringatja a lelket, majd emelkedettséget, mélységet* és méltóságot fejez ki, majd meg fölfölcsapongó örömöt a keservben is, a milyent csak a multját és jövőjét megbünhödött magyar szív érez — csak az ő zenéje fejezheti ki igazán.

A harcz után meg fölhangyzott a dics vagy a vigasz éneke, és midőn nemzetünk nagyon is el volt foglalva Európa védelmezésével, Keletről egy csoport nép jött hazánkba, mely a természettől ajándékba kapott tehetségével segitse eloszlatni a bút a magyar homlokáról.

Mielőtt még e nemzet nyelvét beszélte, szive már megtanult vele érezni, és ez az oka, hogy a honunkban letelepült czigányok egy része csakhamar itthonn érezte magát nálunk s ugyszólván a nemzet zenészeivé váltak.

E népfaj őshonát, mint majd minden népét, homály födi, de a tudósok megegyező állitása szerint India az, hol a szudok kasztjának tagjai voltak. Saját nyelvökön Rom vagy Dadé néven nevezik magukat, mig általánosan czigány néven neveztetnek. A német czigány magát Szude, a csehországi Rom- (férfi) vagy Kháló-nak nevezi. A magyarországiak — fáraok — vajdáik: fáraok vajdái-nak neveztettek, mint ez Ulászló adomány leveléből kitünik. A spanyoloknál: gitano, az olaszoknál: zingaro, a latin: zingarus, a németeknél: zigeuner, az oroszoknál: szingazi, a török és szyroknál: csingana, a lengyelnél: cygan, a lithwán: cigonás. az olahnál: cziganu stb. a neve, de látható, hogy Európa több nemzeténél megegyező nevezettel birnak hasonlóval a mi: — czigány — elnevezésünkhöz. Egyptomban e kóbor népet Harriot szerint: Kuraver vagy Kurumer-nak nevezik, mi a karaván szónak megfelelne, mert Egyptomban szintén karavánok, kóborlók valának. Persiában pedig: karacsi vagy luli néven nevezik, mely „luli“ névre Harriot megjegyzi: „Luli is a people in Persia called karachi with handsome boys and girls.“

Lakásukra nézve Ptolomeus azt állitja, hogy az Persia, hol a persiai öböl melletti Regma városában laktak, melytől keletre esett Dedán városa és ezt Dedan Rheamának fia épité s az ott lakók nevezték magokat Dadéknak. A „Rom“ név Flavius szerint, oly nép neve, melynek ősatyja Raham volt, ki Cham unokája és Kusnak fia.

Később e két néptörzs egyesülve Singarus név alatt vándorolt és egyesült a hatalmas egyptomi mitzraimokkal és magát szintén egyptominak vallotta. A czingál nevet röst és félékeny természetökért kapták, minthogy az arab nyelvben (csingár) röst férfiut jelent — az valószinü.

Azonban ezek is, mint a többi cingalok bizonyára a nagy népvándorlásba olvadtak be és abban enyésztek el. Azon czigányok, kik a 15-dik században jöttek nyugatra, Indiából üzettek ki Timur bég által, hol a szudok kasztjában voltak, hová a művészek, tánczolók, jövendölők és alakosok tartozának.

A nyelv, melyet ezen nép beszélt Pott szerint a szánkszkrittnak egyik távolabbi sarjadéka és igy az indeurópai nyelvcsaládhoz tartozik, de még nem ismeretes azon nyelv, melylyel legközelebbi rokonságban áll; azonban megerősiti azon nézetet, hogy őshazájuk India.

Hazánkban először Zsigmond alatt merült föl nevök 1423-ban, László vajdának szabadságlevelet adott arra nézve, hogy ha pör támad köztük, azt ő, László vajda, minden külbeavatkozás nélkül intézheti el.

Hogy honnan jöttek hazánkba a czigányok, erre nézve hazai iróink véleményei igen eltérők. Katona hires történetirónk a mi czigányainkat Zingara mesopotamiai városból származtatja, mig Szentiványi szerint a Spanyolországból Ferdinánd által elüzött czigányok származtak először hazánkba; Vécsey Georgiából Tyagan városából származtatja, mig Oefelius leveleiben Egyptomból hozza a mi czigányainkat, kik egyptomiaknak is vallották magukat. Látható tehát, mennyire eltérnek a nézetek e nép ős hazájára nézve és bizonyosan sem eredetök, sem ős müveltségök nem ismeretes, de hazánkban megtelepedve nagy részök megtanult a nemzettel érezni, szenvedni és örülni, és ők lettek nemzetünk érzelmének zenei kifejezői, nemzeti zenénk fönntartói. Elözönlék az egész hazát, mindenütt megjelentek szivhez szóló zenéjökkel; az a részök, mely megtelepült, kiválólag zenével foglalkozott, mig a többi kóborló rész férfia lókereskedést, kovácsolást stb., — a nők pedig meszelő csinálást és kuruzsolást üztek és üznek az ugynevezett sátoros czigányok — napjainkig.

Noha büszkén nevezik magokat Romáknak — férfiunak — (a nem czigány csak „g a d s ó“) mégis nem igen fényesen viselték magukat egykor hazánkban a hiressé lett nagyidai ütközetben, hol

A czigányság elveté vonóját
S vette érte háboruk golyóját,

de mily komikussá váltak itt a Romok a nagy hősiségökben, annak csak Csóri Ferke a megmondhatója, ki a Dadek dicsőségének letünte után:

Két kezébe kapja hegedüjét és huzza keservesen, hogy

A művésznek két könnye lopózik
Bús szemébe s szive elfogódik,
Jaj, hogy is ne volna bús keserves
A siralmas nemzeti keserv ez,
Mely Nagy-Idán érte nemzetöket,
Eltemetvén harczi szép hiröket.

S e gyásznap után annál búsabban huzta a magyarnak lelkesitő nótáját, hogy az is lelkesedésében neki keseredett hangon kiáltá:

Huzd rá czigány siralmasan,
Hogy magamat kisirhassam.

A nagyidai harcz után belátva magok is, hogy nekik nem a csatatéren terem a babér; annál nagyobb buzgalommal és hévvel vették kezökbe a hegedűt: „azt a kis fát, melybe szivök belenőtt.“

Egyik részök letelepedett, a másik meg kóborolt, mig végre Mária Terézia és József alatt a kóborlók közül mintegy 14 ezer család: uj magyarok néven, állandó helyhez kötötte magát.

Ezeket megkisértették a keresztény vallás elemeiben oktatni, sokan föl is vették a keresztény hitet, sőt a magyarokkal össze is házasodtak, a mezei munkába is bele szoktak és hasznos polgárai lettek a hazának.

Azonban még ma is ritkaság az olyan, a melyik közülök mezei munkával foglalkozik (nem szokta czigány a szántást). Egyik része lócsiszárkodás és kovácsolásból él, a másik legnagyobb rész hegedül, vigasztalja a bánkódó magyart ma is, oly érzelemmel, hogy ő maga is gyakran elkeseredve hajtja le fejét hegedűjére, majd a lelkesültség tüze ég szemében, kezébe kapja kedves hegedűjét, mire a magyar délczegen ugrik elő, s a hol lassu, eldanolja, a hol sebes, kitánczolja az „ő nótáját“:

Huzd ki czigány ezt a nótát vidoran,
Hadd tánczoljak egyet, a ki lelke van!

És ő huzza azt a nótát, a magyar pedig neki melegedve a tánczhoz, egyre járja:

Huzzad czigány, huzzad jobban,
Tánczolni való kedvem van;
Eltánczolom a pénzemet,
Kitánczolom a lelkemet!

Mert örömei közt is eszébe jut a fájdalom, mely szomoritja, azért mondja:

De ugy huzd, hogy megrepedjen szivem,
Repedjen meg örömébe, bújába? ...

De az a barna gyerek nem akarja, hogy kitánczolja a lelkét, a pénzét már nem bánja, ha eltánczolja; azért az a „száraz fa“ a kezében más érzelmet szólaltat meg és érzi a tánczoló, hogy

Igy vigad a magyar ember hiába ...

Czigányainknak másik, még most is kóborló része pedig még mindig a falu végén üti föl sátorát, nagyon közel van még ma is ős állapotához, s a polgárisultság legcsekélyebb hatást sem tett még reá. Kártyavetésből és kuruzsolásból él, vagy mint népdalunk mondja:

Ha nem lopnak, cserélnek.
Mégis igazán élnek.

Kovács János.

Elvira születés napja.

— Beszély. —

Reich Sándortól.

(Folytatás.)

A birtok előbbi tulajdonosa, egy nemes család utolsó sarjadéka, agglegény volt. Tőle vette meg a Németországból származott Steinfeld. Maga az ur csak ritkán és akkor is rövid időre szokott lejönni. A birtokos nején és az Andor által már ismert leányán, Elvirán kivül a házinőnek egy rokona, özvegy Váriné volt még a kastély lakója, szintén leányával, az igéző Jolánkával.

Andor együtt találta valamennyit a parkban. A bemutatási külsőségeken tulesvén, a társalgás csakhamar élénkké lett. Steinfeldné, a világhölgy finom tapintatával szüntelen uj érdeket tudott adni a társalgásnak.

Andor eleinte tartózkodó volt; csak néhány szóval felelgetett. A két viruló leány, de még inkább a német társalgási nyelv elfogulttá tevé. A doktor ur ugyanis, tősgyökeres magyar létére, bármennyire törte is magát a Minnedalnokok nyelve után, csak félve és kénytelenségből beszélt németül s a hol csak szerét ejthette, óvatosan kitért az ördöngös „der, die das“-nak. Szerző mind a mellett bevallja, hogy a doktor ur tartózkodása alaptalan volt, mert szépen és tisztán beszélt németül, mit Steinfeldné sem mulasztott el megjegyezni, hozzátéve, hogy mint emeli a német nyelv szépségét a magyaros tiszta kiejtés.

Andor igy fölbátorittatva, lassankint leküzdte elfogultságát és terjedelmes ismerete, vonzó előadási modorával azonnal megnyerte a hölgyeket. Felszólitották, hogy gyakorta ismételje látogatásait. Andor, természetesen, nem vette zokon e felszólitást és igyekezett eleget tenni a hölgyek kivánságának.

A magányhoz nem szokott hölgyeknek már egy pár hét mulva nélkülözhetetlen társalgójává lett. A napok vigan multak. Gyalog kirándulás, kocsikázás, zene váltották föl egymást. Andornak szép, érczes hangja volt: Elvira vagy Jolánka zongorázott, ő pedig énekkel kisérte.

A juliusi forró délutánokon, midőn künn a tropikus hőség perzselte a szomjas virágokat, különösen hasznát vették a doktor urnak. Az egész család a hűvös termekbe huzódott vissza és mig a nők szorgalmas kezei alatt oroszlánok, kis macskák és egyéb vérengző állatok teremtek elő a himző vásznon, Andor felolvasással szórakoztatta őket. E felolvasások folyamában kitűnt a doktor ur nagy olvasottsága és jártassága a költészetben. Steinfeldné különösen a német irodalomért állt sikra és a német nyelv lágyságát védte a magyarnak rovására. Rokona, Váriné, mint igazi honleány, Andorral tartott, ki nem vitatva el a német nyelv nagy fejlettségét, a magyarnak fönségét és ennélfogva a klasszikai versformára, az európai élő nyelvek között legalkalmasabb voltát dicsőitette.

Ezen irodalmi és nyelvészeti viták eredménye az lőn, hogy Steinfeldné engesztelékenyebb lett a magyar nyelv iránt és elhatározta, hogy Elvirának kivánságát teljesiteni fogja, ki rég kérte már, hogy uj hazájának nyelvére tanittassa.

Megkoczkáztatták a kérdést, ha nem volna e hajlandó a doktor ur a nyári hónapokra a tanitást elvállalni.

Andor örömmel ajánlkozott, hanem lelkében ugy érezte, hogy jobb szeretné mind a két leányt tanitani.

Az elmult pár hét alatt szivélyes viszony fejlődött ki közte és a leányok között. A pesti élmények magyarázatán tul voltak; csak annyit emlitettek föl, hogy átellenben laktak s igy régtől fogva ismerik egymást. Jolánka irigységet érzett lelkében támadni, hanem igyekezett azonnal elfojtani e nemtelen indulatot, noha ugy magyarázta a dolgot, hogy csak a fővárosban lakhatást irigyli barátnőjétől.

Elvirának rózsaszinű kedélye, mely örökké ott ült mosolygós arczán, elbájolta az ifjut, de Jolánka szelidsége szive mélyéig hatott. Elvirával szabadon, fesztelenül társalgott, pajzánsága bizalmassá tevé; de Jolánka irányában mindig tartózkodó volt: zavarba jött, ha csak rátekintett is.

Ha néha Elvirát magában találta, szeme szüntelenül fürkészett, keresgélt és csak akkor pihent meg, ha Jolánka is előjött; ha pedig Jolánkával volt egyedül, egészen meg volt nyugodva, noha alig volt képes egy-két szót előhozni. Keble tele volt szebbnél szebb érzelmekkel, a gondolatok serege üzte egymást agyában és, mintha a Mátra nehezednék mellére, nem volt képes egy szót sem kiejteni.

Mégis ugy érezte, hogy ha már mind a két leányt nem tanithatja, inkább Jolánkát ohajtaná tanitványának.

A doktor ur ezt természetesen csak gondolta; kimondani? — a világért se mondta volna ki. Hanem a szerencse istenasszonya ezuttal nem hagyta el.

— Kedves mama! — mond Elvira. — Ugy-e, Jolánka együtt fog velem tanulni?

— Bohó! Jolánka váradi leány és ott is járt növeldébe, ő tud magyarul.

— Az nem tesz semmit. Ugy-e, Jolánka, együtt veszünk órát a doktor urnál? Ha mindjárt tudsz is magyarul, a nyelvek terén van elég, mit tanulni. Te tanulnál például költészettant és irodalomtörténetet.

— Igazad van, — felelé Jolánka. — A növeldében csak nagyon fölületesen végeztük el és még akkor határoztam el magamban, hogy behatóbban fogom tanulmányozni irodalmunkat, különösen a költészetet.

Elvira inditványa elfogadtatott és a tanórák megkezdődtek.

V.

Az első órán együtt volt a két leány. Elvirának, óra végeztével dolga akadt és igy egyedül maradt Andor Jolánkával.

Szólni kezdett a költészetről és először is a képleteket és alakzatokat akará megismertetni. De valahányszor rátekintett Jolánkára, kinek szép szemei figyelően rajta függtek, mindannyiszor elakadt és zavartan süté le szemeit. Boszankodva látta, hogy nem megy a magyarázat; ezért a költészettani olvasókönyvhöz nyult. Jolánka felolvasott belőle, Andor pedig észrevételekkel kisérte az olvasást.

Egy helyen az értelem nem volt egészen világos. Andor a könyvhöz nyul, hogy ő is beletekintsen; keze összetalálkozik a Jolánkáéval. Villanyos reszketést érez idegein átfutni: Jolánka szintén érzi az érintkezési villanyosság hatását.

Andor szemei elhomályosodnak, közelebb hajol, hogy a kérdéses helyet láthassa; arcza közel jő a Jolánka arczához, érzi a belőle kisugárzó hőt, mire tökéletesen zavarba jő. Jolánka szive lázasan lüktet, mereven belenéz a nyitott könyvbe, hanem a betűk összefolynak szemei előtt.

Igy tart ez egyideig; egyiknek sincs kedve a helyzeten változtatni. Végre Jolánka föleszmél; kezét lassan elhuzza az Andorétól és érzelmes szemeivel rátekint.

Elvira épen idejében lép be, hogy a zavarnak véget vessen.

— Mára elég! — mond Andor, zavarodottan fölkelve. — Holnap folytatni fogjuk.

Hogy mit fognak folytatni, arra hamarjában nem adhatott volna feleletet.

Türelmetlenül várta Andor másnap a délutánt. Minden öt perczben kivette óráját, hanem az idő csak nem akart előre haladni. Végre rá fogta, hogy órája késik: előre igazitotta egy félórával. E műveletet azután még kétszer vitte véghez a délelőtt folyamában. Hanem azért nem indult el ebéd után, noha órája kettőt mutatott mert most meg a félsz ragadta meg, hogy korán talál érkezni. Mit gondolnának a kastélybeliek? Talán még ebédelnek.

Pedig ott is korán történt meg ma az ebéd. Ugyanis az urasági konyhában is csoda esett az órán. A szakácsnő azon vette észre magát, hogy alig tette fel az ételt, már elmult 11 óra. Csodálkozott is eleget. Mily észrevétlenül elrepült az idő! Hanem az ebéd azért elkészült idejére. Csak midőn az urnőknek jelenté, hogy tálalva van, akkor sült ki, hogy még csak 11 óra. Denique meg kellett enni az ebédet. Az asztalnál találgatták, ki igazithatta előre az órát. Jolánka hallgatott; délelőtt többször fordult meg a konyhán, talán felvilágositást adhatott volna.

Igy aztán tanitvány és tanitó a kitüzött időnél sokkal hamarább érkezett a tanterembe.

Az előadás kezdetét talán fölösleges is volna leirnom; akár a tegnapit beszéljem el ujra.

Elvira ismét eltávozott órája végeztével. A doktor ur azonban már bátrabb volt ma. Az előadás hevében összetévedt keze a Jolánkáéval és a bársonypuha kezecskét fogva is tartotta az egész előadás alatt. Hihetőleg csak azon okból, hogy figyelmét jobban fölébreszthesse.

Az ismétlési alakzatokat tanulmányozták s e végből Eötvös „Bucsuját“ olvastatta föl a doktor ur. Ugy állapodtak meg, hogy Jolánka olvas és hol alakzat fordul elő, szünetet tart; a doktor ur pedig ismételi az alakzatot.

A tanulmányozás szépen folyt. Mind a ketten a könyvbe néztek; Jolánka fürtei Andor arczát érintették. Az összekulcsolt kezek lassan-lassan reszketni kezdtek. Jolánka szive hevesen lüktetett, ugy, hogy többször meg kellett állnia lélekzetvétel végett.

Az utolsó előtti versszakhoz értek.

— „S oh én szeretlek néma bánatodban“ — olvassa Jolánka.

— „Oh, én szeretlek“! — ismétlé reszkető hangon Andor.

Jolánka meglepetve, nem folytatta mindjárt tovább. Csak kis vártatva kezdi ismét halkabb, megilletődött hangon:

— „Hazám, szeretlek könnyeid között“.

— „Szeretlek“! — viszonzá érzelmesen Andor és ekkor a bársonykezecskét forró ajkaihoz szoritotta.

Jolánka ismeretlen lángfolyamot érez erein keresztülvonulni és öntudatlanul megszoritja Andor kezét. Az arczok érintik egymást. Elhaló hangon tovább olvas Jolánka:

— „Égőn szeretlek“ — itt megakadt.

— „Égőn szeretlek!“ — rebegi lázas ajakkal, féltérdre ereszkedve Andor. Jolánka édes mámorban lehajtja fejét az epedő ifjuhoz. Egy hosszu, forró, édes csókban olvad át az érzelem, melytől megittasulva sokáig szótlanul tartják egymást átölelve.

— Jolánka! — hangzik kivülről Váriné hivó szava.

Mint a felriasztott galamb, ugy rettent meg Jolánka, nevének hallatára. Még egy csók és eltünt a boldogság mámorában visszamaradt Andor szemei elől.

VI.

Alkalmatlanabb időben nem jöhetett volna Váriné kiáltása, ezt szerző maga is bevallja. Mily szép alkalom nyilt volna, meghallgatni a szerelmesek nyilatkozatait. Andor elbeszélte volna, mint élt már hosszu idő óta egy eszménnyi világban, mint kutatott, keresett, mig Jolánka első megpillantásakor érezte, hogy ábrándjai eszményképét föltalálta. Mióta őt meglátta, nincsen nyugodt pillanata szivének . . . és több ily szép dolgot, mit oly szivesen hallgatnak a szerelmesek.

Jolánka, piruló arczát Andor vállán elrejtve, szintén kitárta volna szivét. Mint busongott, mig félénk tartózkodását közönyre magyarázta, mint változott át busongása örömmé, midőn Andor szerelmének első jeleit észrevette és mily véghetetlen boldogság árasztja el most szivét, midőn tudja, hogy Andor igazán szereti.

Következett volna Andor részéről a biztositás, hogy soha életében mást nem szeretett, azután a fogadás, az eskü.

No, de ne busuljunk. A mi most elmaradt, helyrepótolható lesz még. A költészeti órák naponkint ismétlődnek. A prozaikus iskolák padjain nyaggatott költészettanról ugyan mentől kevesebb szó van, de annál inkább átviszik az életbe a költészet valódi fogalmát. Költészet a kebelben, költészet a tettekben, boldogság sugára az arczon.

A doktor urnak saját módszere van. Saját költeményeit olvassa fel az órákon; Jolánka ezáltal a lyrai költeményeket különösen megtanulja becsülni.

A boldogság szárnyain gyorsan elrepült az idő. A napok vigan folytak. A hölgyek ugyan észrevették, hogy Andor sokkal szivesebben mulat a leányok között, de volt annyi belátások, hogy nem csudálkoztak ezen. Hanem azt nem is gyanitották, hogy hátok mögött egy idylli viszony, és még hozzá egy összeesküvés fejlődött ki, melynek Elvira is szövetségese volt.

Elvira különös psychologiai tehetség nélkül is hamar észrevette, hogy Andor és Jolánka jó szemmel néznek egymásra. Apró ingerkedések Elvira részéről, melyekbe azonban nem vegyült roszakarat, és egy belső ösztökélés végre

rábirták Jolánkát, hogy boldog szerelmét bevallja. Hivebb szövetségesre nem bizhatta volna titkát.

A mamák azon elvből kiindulva, hogy két leány együttléte fölöslegessé teszi a Garde des dames-ot, gyanakodás nélkül hagyták őket magokra. Elvira azonban mindig talált valami ürügyet, hogy a szerelmeseket egy-két pillanatra magokra hagyja.

Azon áldott teremtések közé tartozott, kiknek szivébe a természet csak végtelen szeretetet oltott, menten az irigység és önzés fulánkjaitól. Jolánka boldogsága az ő keblét is örömmel tölté el.

Napok multával mindig hosszabbra nyult az együttlét. Közeledett az ősz, az elválás ideje. Andor és Jolánka napról-napra szomorubbak lettek; Andornak Pestre kellett visszatérnie, Jolánkának pedig Váradra. Csak Elvira vigasztalta őket egy boldogabb jövő reményével. Megigérte, hogy hirt fog adni egyiknek a másikról.

A hármas társaságból Andor utazott el legelőször. Jolánka zokogva borult vállára; Andor vigasztalni akarta, de csak szaggatott szókat volt képes kiejteni.

— Egy balsejtelem fogja el szivemet, — magyarázá könyes szemekkel Jolánka, — hogy boldogságunknak még sok akadály fog utjában állani.

— Ne csüggedj, angyalom! Bizzál szerelmemben, mely minden akadályt le fog küzdeni.

— Ugy-e, nem felejtesz el?

— Soha! soha!

Jolánka szólni akart, de a zokogás elfojtá hangját; Andor igyezett elnyomni fájdalmát. Még egyszer kebléhez szoritá az imádott lényt, de a könyektől áztatott szép kék szemekbe pillantva, megtört az ő ereje is. Érzé, mint tolul szempilláira egy áruló könyű.

— Isten veled! — mondá fájdalomtól remegő hangon. Még egy bucsucsók, még egy ölelés, azután hirtelen elhagyta a szobát, nehogy a megindulás egészen erőt vegyen rajta.

Jolánka odaborult a pamlagra és zokogott keservesen. Elvira könyes szemekkel állt mellette és vigasztalni akarta. Átölelé karjaival és magához ölelé zokogó barátnéját.

— Ne sirj, kedves Jolánkám! Hisz elválástok csak rövid ideig tart, hogy azután egész éltetekre együtt legyetek.

A barátnőnek vigasztalása azt eredményezte, hogy Jolánka csak még keservesebben zokogott, mig végre Elvira is együtt sirt vele.

— Elment, — mondá szakadozottan Jolánka. — Soha sem fogom többé látni!

És nem tudott szólni a zokogástól.

— Még mindig fülemben csengenek szavai. Midőn utolszor kebléhez szoritott és fájdalomtól elfogódva mondá: „Isten veled", ugy éreztem, mintha a szivemnek kellene meghasadni.

Üres lőn az udvar. Csend állott be a vig zaj helyére. A két leány csak a magányt kereste; a sárguló falombok épen összeillettek hangulatokkal. Órákig elnézték szótlanul, mint peregnek a fákról az őszi levelek, mint repdesnek a légben a bucsuzó madarak; Elvira megkisérté néha ötletei által felviditani barátnéját, de csak nem jött mosoly ajkaira.

Nem sokára Váriné is elbucsuzott a pusztától.

Steinfeldné és Elvira magokra maradtak. Néhány nap mulva ők is vissza mentek a fővárosba.

Most lett „igazán puszta a puszta."

(Folytatása köv.)

„Honny soit qui mal y pense!"

(Felelet egy kiváncsi fiatal nőnek)

I.

„A szerelmes szivében legendák kelnek, a legegyszerűbb ember költővé lesz; ne csodálkozzanak, hogy az ifju, ki a csaták hevében érett férfiuvá, az álmok honába merengett gondolataival."

Jósikának e szavai tökéletesen ráillenek III. Eduárd, az angolok királyára. A harcz mezején tölté életének s uralkodásának legnagyobb részét; leigázta a büszke és makacs Skóciát, fogolylyá tette királyát; megalázta a Franciákat, lánczokra verten hozta magával Londonba fejedelmüket, és a dicsőség, — még sem elégitette ki az ifju hős királyt! Miért? Mert a bajnok sisakjába: galamb rakott fészket! A vérben gázoló III. Eduárd álmodozó volt: a szerelem álmodozója! S valjon kiről álmodozott?

Foglaljon helyet kérem, szellemi léghajómban. Ne féljen, csak Britannia fővárosába viszem, csak az 1350-dik évbe repülünk vissza. Elutazásunk épen nem lesz fáradalmas; a szellem tért s időt nem ismer; sokkal könnyebben haladunk át a lefolyt hatodfél századon, mint ama nemzedék, a mely átélte!

Kisérjen el tehát a „Szent Jakab" mulatókertbe.

Nézze csak, az árnyékos fáktól szegett „Rozamunda taván" egy csolnak — s a csolnakban „Johanna" a gyönyörű Salisbury grófnő, az udvarhölgyek gyöngye ringatódzik. Szemei hasonlitanak a naphoz, s a kire e szemek rá néznek, az boldogabb Diogenesnél, mert azt két nap melege heviti. Arcza a megtestesült hajnal; alakja a szelidség s kedvesség fehér fátyolába van burkolva; élénk, mint az őzike s éles eszű, elmés, mint a kis Ámor maga.

Hallja ama tölgyfa törzse mögül azt a mély sohajt? Egy daliás lovag vércseként leselg ott a szelid galambra! Tetőtől talpig fekete bársony fedi izmos tagjait, hogy előkelő, jelzi a nyakáról lecsüggő nehéz aranyláncz.

De im, a csolnak a part felé siet s a lovag elhagyja rejtekét.

— Szép grófnő, — kiált a hölgy felé, — nem venne fel csolnakába egy fáradt utast?

— Ah, felséges ur! — válaszol Johanna, — ön itt és egyedül?

— Mikor nem követte az árnyék a testet? S mikor volt a szerelmes egyedül?

— Igaz, felséged árnyéka: Lord Hastings, ott bujkál a fák között; s az ábrándozó Mortimer grófné ott sohajtozik a rózsa lugasban.

— Annál büszkébb lehet győzelmére, Johanna, mert ime Eduárd, az angolok hős királya, rabszolgaként csak azért eseng, hogy lábaihoz borulhasson csolnakában s elmondhassa, mily végtelenül imádja.

— Az állhatatlan képtelen az imádat magaslatára emelkedni!

— Az imádó állhatatlanságát csak az imádott tárgy benső üressége, lelki szegénysége idézi elő!

— E helyes érv kedveért, felsége, átviszem a tó tulsó partjára, a Rózsapalotához, ha megigéri, hogy jó lesz.

— Az leszek, — mondja a csolnakba lépő király, — bár nem tudom, miként állhatok majd szavamnak. Önhez közel a rosz sokkal jobb a jónál, s távol öntől a jó a rosznál is roszabb!

— Egy uj csillag az udvar egén! — kiáltja a távozók után kandikáló Lord Hastings. — Sietek barátjaimat értesiteni; Mortimer meghalt, éljen Salisbury!

— Egy szóra, Lord! — s utját állja Hastings-nek Mortimer grófné.

— Nem lehet, sietek — szabadkozik az.

— Vigyázzon, Mortimer grófné még feltámadhat! — fenyegetődzik ez.

— Soha többé! — visszavág kegyetlenül az elsietö lord.

Ime, mennyi életvonás egy percz alatt! A boldodság játszik ott a tó sima tükrén; itt a kegyvesztés dühöng a szárazföld durva rögén; s amott a ravaszság fut tova a kert bársony gyepén.

II.

Hagyjuk el mi is a Szent Jakab kertjét, siessünk Westminsterbe, a királyi palotába. Este lesz, mire oda érünk.

Mennyi fény és pompa! — kiált ön, a kivilágitott termekbe lépve! Hja, bált ad ma az ország nagyjainak a boldog király! Boldog? Hogyne volna az? Hiszen ...

De nézze csak, mennyi életerös, marczona alak! Nézze, nézze, ott áll az öreg Rochester gróf, a várvivó; mellette az ifju gróf Warwik szenveleg; jobbján Oxford gróf gunyolódik s háta mögött Lincoln gróf bölcseleg! S a nők? Mennyi szelid arcz, mennyi bájos virág! Tudja, mihez hasonlit ma a Westminster? Egy ös erdőhöz, melynek óriás törzsei között ibolyák illatoznak! S az ibolyák királynéja?

— Tehát csakugyan igaz? — kérdezé Rochester az ifju Warwiket.

— A mint mondám, — sugja bizalmasan a kérdezett, — mai naptól fogva az ibolyák királynéja: Salisbury Johanna!

— Csodálatos, — válaszolja Rochester, — hogy harczias fejedelmünk ily dévajkodásban is örömét találja!

— Nagyon természetes, — veti közbe Lincoln, — hös fejedelmek nem lehetnek el szerelmeskedés nélkül! Nagy Sándor egy egész várost áldozott fel kedvese hizelkedésének; Marcus Antónius, Cleopatra ölelésiért Julius Caesarnak a világ fölötti uralmat engedte át; sőt még szent Dávidról is azt mondja az élet könyve, hogy Bathseba kedveért a legnagyobb jogtalanságot követte el Uriahn.

— Épen ott tánczol a szép hölgy, — folytatá Oxford gróf — Buckingham herczeggel, de a király lépésről lépésre követi, mint a ... de mi az, ő felsége lehajlik ... ah! Johanna grófnő kék térdszalagja lehullott ... s a király fölvette! ... Valóban nevetséges!

A király azonban meghallotta az utolsó szavakat, a gunyosan mosolygó nemes urak felé fordul s haragosan kiáltja: „Honny soit, qui mal y pense: Gyalázat reá, ki roszat gondol felőle!“ azután a térdszalagra mutatva, igy szól: „Nem sok idő mulik el, s nagy lesz a térdszalag becsülete!“

Ezzel elrejtve a térdszalagot, karjára veszi Salisbury Johanna grófnőt s az elhült nemes urak bámulatára, belső termeibe távozik.

III.

Harmadik Eduárd beváltotta szavát. Még azon évben megalapitotta a legnemesebb s a világ leghiresebb lovagrendjét: a kék térdszalag-rendet, melynek csak koronásfők s a koronásfők érdemeivel ékeskedő főurak — ez utóbbiak mindig csak 25-en — lehetnek tagjai! A rend jelvénye: aranynyal, gyöngygyel s drágakövekkel dúsan kirakott, aranycsattos kék térdszalag, melyen jeligeként, a király hires szavai: „Honny soit, qui mal y pense“ vannak kivarrva, s melyet a rend lovagjai ballábukon viselnek!

E rendet, az alapszabályok szerint, III. Eduárd király, a valódi erény s a hősiesség megjutalmazására alapitá! S ha az állhatatosság: erény, akkor Eduárd, mint e rend lovagja, az alapszabályoknak tökéletesen megfelelt, mert Salisbury Johanna grófnőt élete végeig, állhatatosan szerette! S habár elődjeinek szokása szerint, nem emelte herczegi rangra Johannát, de teljes uralmat engedett neki szive, országa s kincstára fölött. E szép nő a király haláláig, maga rendelkezett az elkobzott jószágok felett, s a halálra itélteknek tetszése szerint osztogatott kegyelmet. Csak III. Eduárd kora halála zuzta össze Johanna boldogságát. Brankovics György.

A tükör.

A ki ma látja, hogy minden elmaradhat egy háztól kivéve a — tükröt, alig hiheti, hogy az első emberek a legrégibb időkben csupán akkor voltak szerencsések saját magukat szemlélni, ha történetesen valamely kristálytiszta vizhez vetődtek.

A tükörnek is meg van a maga története. A mint fentebb emlitém a legrégibb időkben a viztükre volt az egyedüli tárgy, a mely megmutatta az embert saját magának. Azonban már korán rájöttek a tükör használatára. Legelőször fényesre kicsiszolt érczet használtak e czélra, s tudomásunk van róla, hogy már a zsidóknak és az egyptomiaknak rézből készült tükreik voltak. A görögöknél már épen nagy szerepet játszott. A hirneves görög költő Homér leirja Penelope aranyból való tükrét. Alakjukra nézve e tükrök tojásdad alakuak voltak; a fali tükrök s átalában a nagyobb tükrök nem fordulnak elő gyakran. A rómaiaknak már Brundusiumban igen hires tükör készitőik voltak, a kik különféle érczvegyületekből állitottak elő tükörlapokat. Később a császárság ideje alatt, a roppant fényüzés korában a legtöbb tükör aranyból készült és a keretek drágakövekkel voltak ékesitve.

Ezek a tükrök azonban még nem feleltek meg a szükségletnek s épen ezért már a második században Kr. u. találunk az üvegtükör nyomaira. Már a 13-dik században általánosan el volt terjedve az üvegtükör. Az ily tükrök üveg jének olvasztása alkalmával bizonyos vegyületeket kevertek az üveganyaghoz, a mi által átlátszóságukat elvesz tették és fekete szint nyertek. Ezek a tükrök tehát még fekete szinűek valának.

A 14-dik században a velenczeiek feltalálták a fuvott üvegből való tükröt s ők már semmit sem adtak az üveganyaghoz, hanem befoncsorozták az üveglap hátulját. E velenczei tükröket azonban csak igen kis alakokban állitották elő.

A franczia jutottak azon tükrök felfedezésére, a melyek ma is használatban vannak. 1688-ban Thevart Ábrahám nevű franczia ugyanis feltalálta az öntött tükröket.

Ming e napig ily módon készülnek a tükrök, csupán csak az alakra és nagyságra különböznek egymástól. Az a sokféle tükör, a mely a fénytanban fordul elő, az egyszerű házi tükör különféle változatai. H. Á.

Heti tárcza.

Aprilhó 30-dikán.

(Esik eső, esik . . .)

Ugyan édes jó Istenem, hát elérkezett volna az az időpont, melyen az ég csatornái megeredvén, a bűnös emberiség halálnak halálával veszi büntetését? a második özönviz? És valjon hol az a derék uri ember, ki, Noé szerint, bárkát épitene, s az emberek és állatok különböző nemeiből venne föl rendkivüli példányokat, hogy az emberek és állatok végkép ki ne vesznének!

Fölvenne pedig járművébe először is egy minisztert, mert az emberiség kiveszésére következendő uj, egészen ártatlan nemzedékben miniszternek való ember nehezen találkoznék. Az emberiség ily tovább fenntartására nézve pedig legalkalmasabbnak a király személye körüli miniszter urat találnók, mint a kinek kegyelméből . . . kezdődik az ember; tudjuk ugyanis, hogy a bárósságnál kezdődik, a bárságot pedig ő osztja az emberiségnek.

Vidám, mozgékony emberiségre van szükség. E czélból a bárkába okvetlen föl kell vennünk egy ballerinát. Például Rotter Irma kisasszonyt, ki — a nemzeti szinháztól megválván — e perczben ugy is állás és hivatás nélkül van. Ő nagyon régen bebizonyitotta, hogy ő maga a mozgékonyság és vidámság.

Poéta urakat ne vegyünk fel a bárkába. Mit is kináljuk őket élettel, mikor közölük egy sincsen, a ki ne hinne a maga hallhatatlanságában? Aztán igen, igen sokan lesznek köztök, a kik — költeményeikbe görcsösen kapaszkodván — bátran adhatók a vizeknek: üres dolog lévén a kezökben, nem sülyedhetnek el. A regényirók közül arra a kitűnő férfira volna szükségünk, a ki megirta . . . a jövő század regényét. Megirná ő azon melegen a jövő emberiségét is! A számára aztán gondoskodjék 2-dik Noé ur paróka-csinálóról is.

És igazán nem tréfából gondoskodunk ily módon az emberiségről is. „E s i k e s ő, e s i k“, még pedig nem „c s ó k e s ő e s i k“, a melyre Petőfink tudvalevőleg azt a rimet csapta, hogy „a z ő l e l k é n e k n a g y o n j ó l e s i k.“ Esik már ez az eső legalább is negyven nap óta, a minél tovább a vizözön zápora sem tartott.

* * *

De hát ki is irjon jó tárczákat ebben az infámis időben?

Az asztalunk tele van a szegedi katasztrófa hireivel. Uj nyomor, uj árviz, s a zöld-ár is közeledik. (Az a zöld-ár se lehet rémitőbb, mely vizenyős zöld versek alakjában lepi el a szerkesztőségek asztalait.) Aztán a Duna épen az ablakaink előtt folydogál, s ugy látszik, nagy kedve volna megmutatni, hogy van olyan legény a gáton, mint a Tisza.

A Dunáról a budai hegyekre téved tekintetünk. Zöld bársony pázsit takarja, s kopárjuk csak itt-ott tekinget felénk nagy gunyosan. Amott, a zugliget irányából pedig lombos rengetegek látszanak integetni; hevesebb képzelmű emberek hallják az ágak suttogását, s napsugarakat is födöznek fel az ingó levelek között, s daczára e pompás képzelő tehetségnek, ugy tesznek, mint a költők és a regényirók: nem akarják észrevenni a fejünk felett alkalmatlankodó föllegeket.

Lakik a mi házunkban egy nagyon okos asszonyság. Hivatására nézve a ház kulcsárnője, tehát oly asszonyság, a kinek végzete rá találni igen sok dolognak a nyitjára. Igen tiszteletreméltó urhölgy ő maga is. Azt a meglepő felvilágositást kaptam tőle, hogy mikor husvét vasárnapján is szakad az eső, akkor az meg nem áll harminczhárom napig; ha pedig megáll, arról ő nem tehet. Nos, én e fönn tisztelt Pythia hő tisztelői közé tartozván, harminczhárom napig gondolni se merek egy kis derűre. Mit nekem a közmondások? „Borura derű?“ „Felhő után nap jő!“ Én tudom, hogy harminczhárom napig „borura-boru“, és „felhő után felhő“ járja. Minket ugy tanitott ki a Kádi asszony. Tessék nyájas olvasónőimnek is elhinni a mit Kádi asszony mond, mert más különben nem állhatunk róla jót, ha a legbájosabb tavaszi ruha a megszólamlásig fog hasonlitani a bécsi diszmenet jelmezeihez, s a bécsi paloták szőnyegdiszleteihez.

* * *

Kádi asszony különben is igen okos egy lélek. Azt tartja, hogy van ám ebben az örök esőben jó is. Ime, az emberek százai most is énekelve, zászlók és lobogók után vonulva járják be az utczákat; a bucsu egyre tart. Hát nem szép ez tőlük? Aztán — jegyzi meg világ-fájdalmas mosolylyal — az se utolsó előny az emberek tulvilági boldogságára nézve, hogy ilyen esőben a váczi-utczán meg a korzón se lehet sétálgatni!

Igaza van, Frau Kádi, a váczi-utcza és a korzó valóságos bűn-ösvénye! Mikor Dávid király óvott a gonoszok utjától, bizonyára a váczi-utczára, és a korzóra gondolt látnoki lelkében! Oda kell az a sok „putz“, ott kaczérkodnak (pardon! nem én mondom, de a Kádi asszony!) a szép asszonyok, ott járnak föl s alá munkátlanul a gavallérok, s ott lesik a Korona-kávéház ablakából a tisztességes sétáló hölgyeket, a kik elpirulnak és rájok se néznek.

Részünkről nem akarjuk következetlenségen fogni rajta Kádi asszonyt, a ki szerint azok a hölgyek is elpirulnak bizonyos tulkiváncsi gavallérok miatt, a kik nem is néznek, s igy nem is látják e tisztelt urakat. Nem, ily szándékot valóban nem táplálunk lelkünkben Kádi asszony iránt. Rut hálátlanság lenne, melyért megérdemelnők, hogy legközelebbi kapu-nyitáskor igen soká állasson oda künn „esőben, szélben.“ Azt azonban meg kell jegyeznünk, hogy a legelső napsugár a korzóra s a váczi-utczára fog bennünket kicsalni, itt pedig épenséggel a „Korona“ kávéház ablakába.

Mért épen ide? azért, mert ez pompás kis hely arra nézve, hogy az életet mintegy magunk előtt sétáltassuk el. Ott hullámzik el szemünk előtt, s mintegy mondani látszik: „Ha már unalmas tárczát irtál esős időben, itt va-

gyunk mi, . . . nap süt, megláthatod rajtunk, a miről mulatságos dolgokat irhat . . . a ki tud.“

Kiülünk amaz ablakba, megfigyelünk és szemlélünk, s ha oda jő elpirulni Kádi asszony, hirtelen hátrahuzódunk.

Oh, csak már jönne az első tavaszi napsugár, s az első sétára való szép májusi nap! Gáspár Imre.

Bécsi levél.

(A nagy látni való.)

Bécs, 1879. április 30.

Soha még annyi szem nem nézett oly haragosan a menyég torlódó föllegeire, mint csötörtökön, pénteken és szombaton. Valjon lesz-e szép idő, s igy csötörtökön diszmenet? Nem lett szép idő, nem lett diszmenet, s a bécsi paloták diszletei, kiaggatott szőnyegei ugy néztek ki, mintha száritani terigették volna ki. Ha már nincs pompa, lesz-e valahára diszmenet? kérdék ismét nagy türelmetlenül a diszmenetre sereglett idegenek, köztök olyanok is, a kiknek nagyon ideig-óráig volt kiszámitva a pénzök. „Meg lesz vasárnap, ob schön, ob regnet“ — lőn végre az oraculumi felelet, s a türelmetlen közönség aztán kapott április 27-dikén, vasárnap, szép időt, s oly látványt, a minő valóban ritkitja párját. Egy piczi kis esőcske — ugy 11 óra felé — mégis csak volt, de mi az ennyi napsugárhoz képest?

Hét órakor reggel az egész császári város már talpon volt. Az utczák két oldalát óriás, emeletes emelvények födték el, s a palotákról megujult frisseségben bámultak alá a szebbnél szebb diszletek. A Ringstrasse e pillanatban Európa legszebb utczája lehetett. Középen katonák és rendőrök sorfala szabad tért tartott fönn a diszmenet számára, oldalt azonban nem volt faág, kapu, vagy ablak, melyre ne jutott volna egy-egy bámész ember. Az Aspern hid lánczai, a lámparudak, s mondani sem kell, hogy az ablakok is kivétel nélkül nagy szolgálatokat tettek a kiváncsiságnak, s mi joguk van most már az erkély tulajdonosoknak a tulvilági boldogsághoz?

A diszmenet utczái felé omlik a népáradat. Egész családok vonulnak ott, megrakva élelemmel és ünnepi hangulattal. Hét órakor reggel már nem volt alvó ember Bécs városában. Csak a boltok vannak csukva; — bérkocsi nem robog végig az utczákon, — s a távolabb eső városrészek alszanak, vagy maradnak árván.

Tiz órára a katona-sorfal légmentesen zárja el a tért, s a tömeg kezd jó helyek után látni. Ki tudná megmondani, hány oldalba-lökés, vagy tyukszem-eltaposás fordittatik közjóra? Ájulást vagy negyvenet olvasnak meg. De elvégre is . . . tiz óra van, jő a menet.

Kezdődik a modern öltöny seregével. Frakk, köcsögkalap . . . tapsot ugyan nem kap.

A taps a szinesebb csoportoknál kezdődik, s valóságos viharrá lesz, midőn az egyes polgári foglalkozások csoportjai tűnnek szembe. Nini a Schäni! ott meg a Guszti! hát a Dickhuber Pepi! hangzik jobbra, balra, mindaddig, mig az utolsó tribun előtt is elvonultak. (Erről az utolsó tribunról különben az élczekben oly gazdag Bécsben igen jó ötlet keringett. „Der letzte Tribun war Rienzi, die letzte Tribüne muss also Frau Rienzi heissen.“) De ne töltsük az időt, mert a pék-csoport már is itt van! Zászlaján perecz-tartó két oroszlán ágaskodik, — a czukrászok óriás tortái, melynek négy szögletén oly igazi leányok állottak, mintha dragantból csinálták volna, igen tetszett. Nem különben a mészárosok felpántlikázott tulkai, utánok a hentesek és vendéglősök, a kik igen jól ellátott asztalt ültek körül, ügyes pinczérnőket hoztak magokkal.

Most csodás csoportok következnek. A kereskedelemé, művészeté, kertészeté, hajózásé és vasutaké. A tűzisten ölelkezik amott a vizek szellőjével, s a tűz-gomolyok egész rettentősegökben jelennek meg. Jöttek a kovácsok, és körülök tűz volt és füst, pörölyük pedig sulyosokat ütött egy óriás üllőre. Ott voltak a harangöntők, s az égzengést lopták be óriás harangjukba. A műárusok, könyvkereskedők és nyomdászok csoportjában Guttenberg igen jól vette ki magát az ő komoly arczával. S mikor aztán megjelentek a képzőművészetek képviselői, köztök Makart, kinek az ünnepély e nagyszerűsége köszönhető volt, akkor aztán megzendültek az éljenek, a tapsok és a lelkesülés minden nyilatkozásai. Makart XVI. századbeli öltönyt viselt.

S a felséges pár, mely mind e fénynek, mind ez örömnek és szeretetnek forrása, czélja, központja volt? Az e napon érezhette, mit tesz egy nép szeretetét birni. A hivatalos tribünökhöz közel, melyeknek központja voltak a Dönhof grófnővel és saját családjával megjelent külügyér, a magyar, az osztrák parlament, a miniszteriumok, s a diplomaczia, ott volt az udvari páholy; nem messze a muzeumtól. 11 órakor jelent meg a Felség. A felséges család számára az előtér hat széke volt elfoglalva, de csupán a királynő, a trónörökös, Gizella főherczegnő és férje ültek le. A kis Valéria főherczegnő a felséges asszonyhoz simult, s figyelmesen hallgatott atyjára, a királyra, ki többnyire állt, s magyarázgatta a menet egyes mozzanait. Az uralkodó ház tagjain kivül ott volt a páholyban Chambord gróf, a ki nem számithat többé diszmenetekre, s a Koburg herczegi család is.

A másfél óráig tartott menet végét 1500 énekes, a 43 bécsi és környékbeli dalárda tagjai képezték. Félkörben álltak meg a királyi páholy előtt, s hatalmasan hangoztatták a nép-hymnus dalamot. Mair, a főkarmester elismerő szavakban részesült a Felség részéről. De nem csupán dal volt e diszmenet adománya; a nyomdászok csoportja röpiveket osztott ki, melyekből diszpéldány jutott a király támlányára. A vendéglősök pompás hordócskában bort hoztak, mely . . . huszonöt év előtt született. Mily kábitó, emlékben, boldogságban gazdag mámora lehet e bornak! A kertészek pedig e tavasz szüleményét: virágokat nyujtottak át.

S ezzel véget ért a menet. Emléke azonban kedves lesz az ünnepelt fejedelmi párnak, s kedves a népnek, mely nem csupán imádott uralkodóit, de egy huszonöt éves, példás családi élet boldogságát is ünnepelte e napon.

. . . S hogy, nekünk magyaroknak is örömünk legyen, csak el kellett menni este a nagy operába, a hol diszelőadás tartatott. Elősször allegorikus képeket láttunk, melyekben Wolter kisasszony pompásan személyesité a boldog Ausztriát, s aztán az egyes népek dalát, táncát, zenéjét láttuk. Lucca kisasszony stájer dalokat „jodlirozott“, Schitt kisasszony cseh nótát hangoztatott, aztán volt tambura, guszlicza és minden a mi jó, és . . . osztrák-magyar; volt egy néhány tót viskó is, három tóttal, a mi együtt véve magyar-falu lett volna. De aztán magyar volt ám Rácz Pali, a ki páros diszruhában huzta a szép lassukat, frisseket és toborzókat. Heted-magával csinálta, s a

nemzeti szinház tánczosnői se roszul járták hozzá a magyart. „S végre...jött Soldosné!“ (Ez idézet, mert Jauner igazgató, s a publikum egy része épen igy kiáltott fel a sok egyhangu sláv melódia után.

Jött piros csizmában, kaczkiás fökötőben, lobogós keszkenővel a kezében. Már a coulissák mögött is tetszett; a próbákon a zenekar tapsolta, Jauner pedig át akarta ölelni. „Hess német! ezt csak magyar embernek szabad!“ vágott neki visssa. Mikor kilépett, kissé-kissé meglátszott, hogy nagyon nagy egy szinház ez az ő hangjának. De azért csengett az, s pótolta kedvességgel, játékkal. A „Csingi-lingi“-dal, meg a „Piros, piros, piros“ valóságos extazisba hozta a publikumot, s ha ez az előadás nem amolyan hivatalos vendégekből összeállitott theatre parée, bizony megujráztatják a mi Soldosnénkat Bécsben is!

Ott volt ez előadáson Volff, a „Figaro“, tehát az első világlap munkatársa. Ő irja a mi pacsirtánkról: „Párisban elragadtatást keltene, s az eredmény, melyet bécsi föllépésével kivivott, oly nagy volt, a minő csak lehetett olyan közönség előtt, melyet az etiquette korlátoz. Gyönyörűen énekli — ugy mond — a magyar népdalokat, e mélabus, érzésteljes dallamokat, melyekben a vigság csak olyan, mint a futó mosoly a bánatos ajkakon. Énekét a czimbalmos és a czigányok kisérik, s igazi magyarok a csárdást járták hozzá, ezt a daemonikus mozdulatokból álló nemzeti tánczot. Az ember szédül bele. Ilyen ballet ilyen zenekisérettel fölvillanyozná az egész Párist.“ Az előadáson — ugyancsak Wolff szerint — a legteljesebb, a legélénkebb és a legeredetibb kép a Magyarországé volt. Szépen irnak róla a bécsi lapok emberei is, a kik — mellesleg legyen mondva — pórul jártak ez előadáson, mert negyedik emeleti állóhelyet kaptak, s igy leginkább a főpróbáról hoztak tudósításokat.

Most pedig bucsuzom nyájas olvasónőiktől, s ohajtom, hogy a Felséges pár aranylakodalmáról is én irjak tudósitást ugyan e becses lapnak, ugyan ez olvasó-közönségnek.

Comte de Bleu.

Hazánk.

*** (*Udvari hirek.*) A királyi párról az a hir volt, hogy május elején Budára jönnek, egy hétig itt maradnak s egy pár udvari estélyt adnak, holott csupán a tavaszi lóversenyekre jönnek el, de udvari ünnepélyek nem lesznek. A király ezután Prágába, a királyné pedig Ischlbe utazik.

*** (*Adakozások.*) A Felséges pár „Ferencz József Erzsébet alapitvány“ czim alatt a jubileum emlékére negyven, 3—300 frtos alapitványt tett; 3—3 jut a pesti, kolozsvári és zágrábi egyetemre, a többi pedig a soproni, hernalsi és fischani katonai-intézeteké. — Sóos Gábor, hajdudorogi országos képviselő a tervezett debreczeni egyetem javára tanszéket alapitott, s letette a tanári fizetésnek (évi 2500 frt) megfelelő összeget.

*** (*A jubileumhoz.*) Kossuth Lajos Deák Ferencz halálára irott levelében a királynéról igy emlékezik meg: „A mit Erzsébet királyné tett, az gyengéd, nemes lélekre vall; becsülöm érte!“ A szegedi pusztulás alkalmával pedig alig három hete igy nyilatkozott egyik levelében a királyról: „Én, ki nem hódolok meg önök királya hatalmának s ki a biborfényt érdektelen látványnak tartom, a tisztelet adójával hajlok meg azon látvány előtt, midőn király szemében az emberi részvét könyje ragyog.“ Ezen királyi párt ünnepelte most az egész monarchia annyi részvéttel, annyi lelkesedéssel. Elismeri ezt azon királyi kézirat is; mely közelebb jelent meg a hivatalos lapban. Valóságos atyai érzelmeket tolmácsol az. Budapest nem ült pompás ünnepet; oka ennek a szegedi szerencsétlenség volt, de akkor is szokva vagyunk már, hogy Bécs tulsulyát mindenben tapasztaljuk. A ferenczvárosi templom felszentelése után a primás nagy ebédet adott. Istenitisztelet volt a főváros minden templomában, s a megvendégelt nép is meg volt elégedve menu-jével. A Felség jubileumára vert 2 frtos aranypénzek pedig már is forgalomba jöttek. A vidék igen kitett magáért érzelmeinek kimutatásában. „Te deum“ mindenütt volt, s „Hős Pálffy“ is sok helyen került szinre. Kolozsvárt is előadták a Szász Béla szép „Három könyv“ czimű költeményével, s drámai allegoriájával, Hegedűs „Szeged mentője“ czimű hangulatos művével, zeneművekkel herczeg Montennovotól s Jakobi karmestertől. Ez előadások két estét vettek igénybe. A sétatéren két emlékfát ültettek el. — Miskolcz és Homonna önkényt világitottak. Esztergomban a jubileum ünnepélyére rendezett élőképek kitűnően sikerültek; a legszebb képek között voltak: a Kaulbach „Werther és Lotte“-je Hele Józsa, a Lietzenmayer „Faust és Gretchen“-je, Rudolf Etelka, a Doré „szegény asszony“-a Eltert Irma kisasszonynyal, továbbá a Munkácsi „Milton“-ja és „Tépéskészitői“ a Kurzbauer „utólért szökevényei.“ Sikerültek a zenei előadások is. — Pozsony romjai ki voltak világitva. — Mármaros-Szigeten az Erzsébet kisdedóvoda ünnepén Váradi Gábor elnök tartott szép beszédet. — Zágráb fel volt lobogózva. — Székesfehérvárt ugyanekkor iktatták be Pauer János püspököt. — Fiume egyszerre ülte meg hazánkhoz csatoltatásának századik évfordulóját, s az ezüst menyegzőt. — Ünnepeltek még Gyöngyös, Nagyvárad, Zimony, Petrina, Karlovicz, Temesvár, Beszterczebánya, Késmárk, Debreczen, Kassa, Déva, sőt Maglaj városa is.

*** (*Szeged.*) Szegeden ismét nagy a félelem. Nő a Tisza is, a belviz is, meg a Maros is. Továbbá az uj-szegedi töltéseket a viharok, esők igen megrongálták. — A székelyföldi kis Popolcz falu azt az ajánlatot tette Szegednek, hogy mivel ő más segitséget nem bir adni, készit a városnak 40,000 deszkát. — Mező-Csáthon, Borsodmegyében, mult hó 19-dikén tánczvigalom volt a szegediek javára. Jelen voltak többek közt: Csiky Etelka, Véghné szül. Rozenkranz Malvin, Potthornyay Etelka, Simigh Margit, Ulrich Irma, stb. — Kecskeméten érdekes hangverseny volt a szegediek javára Handtel Ilka, Kecskeméti Berta, Predics Jolán, Hirsch Matild kisasszony, s többek közreműködésével, — Abonyban műkedvelők szombaton a Fedro „Vidor ur“ czimű vigjátékát adták elő, a női szerepekben Schrankné Kovács Eszti, Szabó Erzsike és Tömösközi Esztike kisasszony urnőkkel. — Zichy Géza szerdán hangversenyzett Debreczenben a szegediek javára. — Szabadfi tanár nejének holttestét Szegeden csak most fogták ki a vizből.

*** (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Lipthai Ilona kisasszony és Miklós István képviselő, Budapesten. — Almásy Viola kisasszony, Almásy Sándor képviselő leánya

és Kazinczy Artur, zemplénmegyei földbirtokos. — Guthmann Sarolta kisasszony (Debreczen) és Klein József (Gyöngyös). — Lemberger Sára kisasszony (Baja) és dr. Berliner Gusztáv (Pancsova). — Brachfeld Hermin kisasszony (Kecskemét) és dr. Burger Armin honvéd főorvos (Baja). — Mallász Vilma kisasszony és Danczer Kornél, Budapesten. — Tiborcz Ida kisasszony és Korcsánszky Imre törvényszéki biró, Aradon. — Almássy Róza kisasszony és Payer Géza, Debreczenben. — Recsky Margit kisasszony és Ladányi László, Alberti-Irsán. — Hadfaludy Irma kisasszony és Szörtsey Gáspár földbirtokos, Nagy-Gyulason. — Összekeltek: Birly Anna kisasszony, Birly nyitrai földbirtokos leánya és Baranyai István, hevesi földbirtokos, Budapesten. — Kovalik Irma kisasszony és b. Fechtig Imre, Csépán. — Galeotti Anna kisasszony és Boccardo Jeromos, Budapesten. — Gager Ilka kisasszony és dr. Veszely József, Budán.

⁂ (*Elhunytak.*) Dr. Pongrácz Mihály, közkedveltségű orvos, 75 éves, Losonczon. — Vadnai Etelka kisasszony, 22 éves, Zánkán. — Jékei Zsigmondné, született Luby Piroska, Luby tanfelügyelő leánya, 21 éves, Daróczon. — Hóllósi Lukács, M.-Szigeten. — Farkas Gábor, földbirtokos, Kömörben. — Murguj János, Nagyvárad-Olaszi görög lelkész. — Zádor Györgyné, szül. Thaly Julianna, Budapesten. — Jakabbffy Ágnes urhölgy, Budapesten. — Faust Simon-Böröndy Lujza, Olmüczben. — Kisdobai Decse Lajos, 73 éves, Jankán. — Stand Ferenczné, szül. Tranger Berta, Egerben.

⁂ (*Rövid hirek.*) A balaton-füredi idény e hó 18-dikán veszi kezdetét. — Temesvár hazánkhoz való visszacsatolásának ünnepe egyszerűen folyt le; Németh püspök Te deuma, Ormos főispán megnyitója, s a Dobó László Török János beszédei képezték főbb részeit. — Pozsonyban az előzékeny Palugyai vendéglős tiszteletére estély volt gróf Eszterházi Imréné urhölgynél. — A székesfehérvári kiállitás e hó 10-dikén nyilik meg. — Komárom Pulai Kornélt választá képviselőnek a Ghyczy Kálmán helyére. — „Kincsem“, a Blaskovics Ernő csoda paripája, ujra nyert a pozsonyi lóversenyen.

Külföld.

⁂ (*A jubileumhoz.*) Bécsben is volt templom szentelés a jubileum alkalmából: az ünnep, és a Kutschker bibornok által fölszentelt fogadalmi templom, melyet épitője, Förstel, a német épitészet gyöngyének nevezett el, egyaránt pompásabb a budapestinél. Itt nyerte a Felséges pár 25 éves menyegzői áldását, s ünnepély után a király elismerő szavakat mondott Károly Lajos főherczegnek, mint az épités védnökének. — Az uralkodó család nagy ebédjén 61 családtag, s gróf Odomel és gróf Coronini, a császár első szárnysegéde, voltak jelen. Amaz mentette meg a királyt az egykori Libényi-féle merénylet alkalmával. — Rudolf főherczeg Alt által festett aquarelleket nyujtott át szülőinek. — Rómában az ezüst menyegző alkalmából istenitisztelet tartatott. — Müncheni magyar festők Benczur Gyula rajzaival, hódoló feliratot küldtek, — ugy szintén a párisi magyar egylet is, melyen Beust gróf, Varjasi kapitány, Szalai Jozefin kisasszony, Munkácsi Mihály, Zichy Mihály és leánya Mari kisasszony, Bertha Sándor, Aggházi, Nachez és Huber Jenő zene-művészek, Flesch, Brück, Ebner festők stb. is jelen voltak.

⁂ (*A külföld és Szeged.*) A külföld még mindig adakozik Szeged javára. Francziország sem feledkezett meg részvétünkről a nagy háboru alatt. A párisi „Hotel Continental“ nagy bálja 60,000 frankot hozott be, s jelen volt azon Castries-Szina herczegnő, Feuilett Octave, gróf Beust, Lesseps stb. — Szarvadiné hangversenyt rendezett, s a „Journ. Offic.“ még mindig gyűjt. — A franczia Jura községe, a Nievre és Hautes-Alpes megyék, s Sedan összegeket szavaztak meg; igy tett a laibachi takarékpénztár. — Róma 71,000 lirát gyűjtött, a berlini „Ungarische Weinstubéjén“ szegedi árva fiu szolgál fel. — Bécsben az Auersperg-palota lovardája e czélra rendezi legközelebbi pompás lovag-játékát, s próba tartatott a herczeg Metternichné vigjátékainak előadásából. — A Ring-theaterben, gróf Robilant olasz nagykövet s neje védnöksége mellett, s Rossi közreműködésével az olasz segély-egylet, s a szegediek javára közös előadás lesz.

⁂ (*Rövid hirek.*) Elhunytak: Az öreg Ujházi László, 1848-ban Sáros főispánja, a forradalom bukása után amerikai száműzött, hol az általa alapitott Uj-Buda gyarmatban élt mind halálig; Etienne Mihály, a bécsi „Neue Freue Presse“ jeles szerkesztője. — Stratfordban, Shakespeare szülőhelyén, mult hó 23-dikán nyilt meg a nagy költő emlékére alkotott szinházat, könyvtárt, kép és szobortárt tartalmazó, parkkal körülvett épület. — Olaszországba utazott nem rég Helfi Ignácz képviselő, s meglátogatta Kossuthot, s a szerinte végelgyengülésben sinlő Garibaldit. Itt emlitjük meg, hogy Garibaldi jelenleg Albanoban időzik. — Az angolok a zulukat több izben megverték. — Herczeg Battenberg Sándor eddig főhadnagy egy orosz ezredben, Bulgária fejedelmévé választatott meg. — Aleko basa, kinek neje Baltazzi leány, Bécsben időzött diplomatai ügyekben. — Londonban közelebb árverezték azon övet, melyet I. Napoleon nászajándékul adott második nejének. — Az angol királynő s az olasz királyi pár e hő 18-dikán találkoznak Monzában.

Irodalom és müvészet.

(A kis Dengremont hangversenye.)

Pár hónap óta sokat és renkivüli dolgokat irtak a németországi, legközelebb pedig a bécsi lapok a 12 éves Dengremont Móricz braziliai hegedűművész játékáról, ki csaknem rohammal hóditotta meg az európai zeneközönséget és kritikusokat. E napokban bemutatta őt a magyar fővárosnak impressariója a Rózsavölgyiczég közvetitése folytán s a zenekedvelők termében egybegyült nagyszámu s műértő közönség is igazolva találhatta mind ama magasztaló hireket, melyek eddig e ritka zenészeti tüneményről hozzánk is eljutottak. Valóságos csoda-gyermek! S e tekintetben csak is a gyermek Mozart, Liszt és Rubinstein hasonlithatók hozzá. Beethowen 20 éves korában kezdett bámulatot kelteni; Chopin 14 éves koráig mindennapi zenésztanitvány volt; Paganini már érett férfi korban ragadta el a világot, Schumann még 24 éves korában is csak naturalista volt. Minő nagysággá fogja magát a kis Dengremont kinőni? vagy meg fog-e még állani, mint például ujabban Ketten Henrik? Az

érdekes braziliai gyermek már is bámulatosan fejlett technikával, nagy nyugalommal, elegáns előadással és igen szép kantilenával bir. Hová viszi ha igy fejlődik? az éredő korral megnyerve a hang teljesebb nagyságát, a felfogás mélységét és az érzés intensiv melegét. Nehézséget már nem ismer, a mint ezt a Beriot-féle konczertben, Ernst Othello-ábrándjában, de leginkább a Leonard „Souvenir de Haydn"-jében (változatok a néphymnus fölött) bámulva és tapsolva tapasztalta a közönség, mely a zenekedvelők termét egészen betölté. Zongorán Gilbert de Blanc kisérte, ki magát jó zongoravirtuóznak mutatta be. Láng Fülöp pedig dalokat énekelt, kivált a Schubert „Trockene Blumen"-jét hatással.

Degremont a vigadó kis termében keltett ujabb bámulatot, játszva Vieuxtemps „Fantazie Caprice"-át, Sivori románczát s ismételve legkiválóbb bravour-darabját: a néphymnus változatait.

Harmadik, szerdai hangversenyén a vigadóban a Mendelssohn e-moll hangversenyt, a Leonard „Haydn emléké"-t s eljátszva ugyanennek „Souvenir de Baden"-ját. Hatást, bámulatot, s szeretetet keltett ezuttal is; im, a művészet csodás szeszélye, mely gyermeket választ ki fölkent hirdetőjéül! M.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, április 26. Erzsébet — Coppélia, az üvegszemű hölgy. — Vasárnap, április 27. A strike. — Az első foglalás. — Hétfő, április 28. Három gyertyatartó. — A nagyon szép asszony. — Kedd, április 29. Troubadour. — Szerda, április 30. Ibolyafaló. — Csütörtök, május 1. Carmen. — Péntek, május 2. Az eredendő bűn. (Első szor.)

Népszinház. Szombat, április 26. A zengő angyalok. — Vasárnap, április 27. A piros bugyelláris. — Hétfő, április 28. A zengő angyalok. — Kedd, április 29. Kamargo. — Szerda, április 30. A zengő angyalok. — Csütörtök, május 1. Kamargo. — Péntek, május 2. A zengő angyalok.

*** („*Erzsébetről*") nemzeti szinházunknak a „Hős Pálffy"val egyszerre előadott, s a jubileumra fölmelegitett operájáról nem sok jót mondhatnak a lapok. Szinre hozatalát igazolja a kegyeletes alkalom; e dalművet adták elő 25 év előtt az ifju királynő tiszteletére. Zenei izlésünk azonban fejlett, s most az, a mi a műben a két Dopplertól származik, valóban igen gyönge, s az egészet . . . Erkel Ferencz mentette meg. Veterán zeneszerzőnk „Dózsa György" czimű operájából szurták közbe a hires fegyver-tánczot, mely most valóságos oázist képezett ha nem is a magyar, de németes, lapos zenei-frázisok tömkelegében. A baletten megérzett a Bécsben időzött tánczosnők távolléte is; a kiállitás fényes, a rendezés ügyes volt. Sch.

*** (*Szinházi vegyesek.*) A nemzeti szinházban készülnek Lortzing régi jó „Czár és ács" czimű operájára, s szerződtetik Dálnoki vidéki tenoristát. — Vendégszerepelni fognak: Linda kisasszony tánczosnő, Krausz kisasszony bécsi udvari énekesnő, Béli Hermin kisasszony (ez szerződési szándokkal) és Bianchi kisasszony. — Londonban Byron „Gyermekeink" és „A leányok" czimű darabjait tetszéssel adják az ottani Vaudeville-szinházban. — Gerster és Hauck Londonban időznek. — Szigligetiné asszony három hóra távozik Kolozsvárról. — Laube bécsi szintársulata e hó 2-dikán lépett fel először fővárosunkban. — A népszinházban Clairville „Coco" czimű bohózatára készülnek.

* * *

(Nemzeti szinház. „Hős Pálffy." Drámai jelenetek 3 képben. Irta Jókai Mór. Először adatott április 24-dikén.)

A nemzeti szinház igazgatósága felkérte Jókait, hogy irjon alkalmi drámát a királyi pár ezüstmenyegzőjére. Jókai elfogadta, és megirta a Hős Pálffyt. Tehát nem saját inspirátiójából, nem egy szabadon választott drámai meséből készült e mű, hanem egy hódolati ünnepre, szem előtt tartva folyvást ez ünnep jelentőségét és alárendelve e czélnak a művészetet. Ha igy fogjuk fel a Hős Pálffyt, nem fogunk a kritika szigorával mérni, hanem inkább csak ismertetésre szoritkozunk.

Az ünnepet tekintve alig találhatott volna a költő alkalmasabb tárgyat, mint a mely talán egész történelmünknek legloyálisabb nyilvánulása: a pozsonyi országgyűlés Mária Terézia alatt. Ezzel végződik a Hős Pálffy, melyben még két fényes tableau előzi meg e legfényesebbet. Az első felvonás a táborban játszik. Amália grófnő és Clarisse herczegnő találkoznak; az előbbi férjét, az utóbbi bátyját jön meglátogatni; az egyik elbeszéli, hogy már férjnél van, a másik, hogy már az ő szive sem szabad; Amália megnevezi férjét, ki nem más, mint a Clarisse lovagja. Ez a Hős Pálffy. Clarisse boszut esküszik, nemcsak mint csábító ellen, hanem azért is, mert bátyját párbajban megölte. Boszuja börtönbe juttatja Pálffyt, ki nem sokára azonban kegyelmet kap, de ugy, hogy a csatatéren kell vezekelnie, és bünét csak győzelmekkel teheti jóvá. Hogy ez sikerül, arról a harmadik felvonásban győződünk meg, mikor az országrendek tanácsában hét elfoglalt zászlót, mint diadalmi jelt rak a királyné lábai elé. Erre kirepülnek a kardok és felhangzik a: Vitam et sanguinem pro reginam nostram. (Életünket és vérünket királynőnkért.) Ez a legfényesebb tableau, a háttérben Mária Terézia alakjával.

Az egész est a legünnepibb szinben és hangulatban folyt le. A szereplők azon kori fényes öltözékben jelentek meg; a közönség szintén ünnepi öltönyben tölté meg a teljesen kivilágitott szinházat. A szereplők mind iparkodtak lehető jól játszani. Nagy Imre mint Hős Pálffy szépen szavalt; jól játszottak: Helvey, mint herczegnő, Márkus, mint grófnő, Ujházi, mint egy öreg katona. Csak Bercsényit hozta zavarba latin magyar beszéde egy főnemes szerepében. A közönség többször hitta ki a szerzőt, ki azonban Bécsben volt, mint képviselőházi küldött. Különösen tetszettek a darab szép nyelve és szép gondolatai, melyekben nem szűkölködik. Megemlitjük még, hogy az előadás a szegedíek javára rendeztetett és e jótékony czélra szépen jövedelmezett. Sz—k J—s.

Tartalom.

Molnár Mara, Szegfi Mórtól. — A teritőn, Dengi Jánostól. — A mi czigányaink, Kovács Jánostól. — Elvira születés napja, Reich Sándortól. — „Honny soit qui mal y pense!" Brankovics Györgytől. — A tükör. — Heti tárcza. — Bécsi levél. — Hazánk. — Külföld. — Irodalom és művészet. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Tavaszi felöltő szabásmintája.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

18-dik szám. Május 4-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, szines borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár	Ó-naptár	Izraeliták naptára	Holdjárás	Nap-kelte óra	Nap-kelte perez	Nap-nyugta óra	Nap-nyugta perez
Május 4	Vasárnap	E 3 Flórián	E 3 Flórián	22 G 3 Tódor	11		4	40	7 15
5	Hétfő	V. Pius	Gotthárd	23 Gergely	12		4	39	7 16
6	Kedd	János	János	24 Sebők	13		4	37	7 17
7	Szerda	Szaniszló	Gottfried	25 Márk	14	☽	4	36	7 18
8	Csütörtök	Mihály	Szaniszló	26 Vazul	15		4	34	7 19
9	Péntek	Gergely	Jób	27 Simon	16		4	33	7 20
10	Szombat	Izidor	Győző	28 9 vértanu	17		4	32	7 22

☞ Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk. ☜

Divattudósitás.

Ha a sebes röptü divat gyakran is ád elmélkedni és birálgatni valót, ugy most az utósó időben a hullámszerü sebes áramlat olyan gyorsasággal tünt fel és le szemeink előtt, hogy alig lehetett egyet-mást biztos kézzel kiragadni belőle. A divatnak sokoldalusága most annál nagyobb, minél hivebben ragaszkodik a régibb formákhoz, de a mellett még az ujakat is elfogadja. A régibb divathoz, a melytől nehezen esik az elválás, a polonaise iránti előszeretet is tartozik, mely többféle változással, még a legujabb tavaszi öltözékeknél is megmaradt polonaisenek. A divatos uj séta öltönyöket egyszerüségük teszik feltünővé, és csakis tökéletes jó szabása és az alakhoz illősége adja meg neki az értéket. Semmi magas dudorodások és semmi nyugtalan disz nem disztelenitі külsejüket. Karcsu hölgyek tesznek ugyan szoknyájukra köröskörül szerény plisséket, mások csakis a hátrészekre. A felső ruha shawl-szerüen van diszitve, elől egy pár rézsut ránczot képez, t. i. egyszerüen hátra hajtva, és a nagy paletó zsebekkel és felhajtókkal körülvéve, melynek diszitése az oda tüzött szegélyből áll. Ez a legkedveltebb utczai öltözék, a mely szövetre nézve kashemirból, beige-ből, vagy vigogne-ból készül. Szinre nézve leginkább a szürke és porszin divatos, kékes zöld és zöldes kék, lilavörösös és aranybarna. Az eddig nagyon kedvelt gránátvörös szint a legujabb „gensdarme-kék“ fogja kiszoritani.

A nehezebb diszitések helyébe, melyeket téli ruhákon láttunk, a könnyü chenille-rojtok és csipkék léptek. A rojtok közt ismét fekete gyöngyök fénylenek, de a szines gyöngyök helyébe szines selyemszálak alkalmaztatnak a fekete rojtokban, a melyek nem csak élénkek, de könnyebbek is mint a gyöngyök. Ez a kis változat csak emeli a sötét szinü ruhákat, a melyeket állhatatosan megkedveltek hölgyeink.

Mai mellékletünk magyarázata.

Mai számunkkal együtt egy tavaszi felöltő (mantille) szabásával szolgálunk t. előfizetőinknek, melyet tudom szivesen vesznek, mert egyszerüségénél és czélszerüségénél fogva a legkönyebben készithetni e szabás után szép tavaszi felöltőt, mely még nyári időben is nélkülözhetlen. Az első szám az előrészt jelöli, a 2-dik az ujjat, a 3-dik pedig a hátrészt.

Fekete cashemirból legszebbek e mantillok, csipke és gyöngydiszszel, vagy rojttal, a melyek a legdusabb választékban kaphatók. Jó e mantille-eket egy kis tafota béléssel ellátni.

Sakkrejtvény.

Szoboszlay Gyulánétól.

Egy	rü-	a							* Itt	-le-	ta-
süt	-ra-	szö-							-vasz,	szo-	Dal...
nyö-	nap;	-en	-kom-	De	lány	-dem	Szo-	-le	-gob	a	me-
		gyö-	-ke	-lai	-sem!	azt	a	Kér-	-mo-		
		-la-	-szé?	E-	-ja-	-bosz-	töl-	-ben	ka-		
		-sen;	Gyu-	Ab-	lesz-	-ha-	sug-	-ru-	-lag.		
		-ért?	-nyim	so-	-tól.	-an	-gyok;	-pum	süt		
		-lá-	-de-	mi-	dog,	e-	a	bal-	va-		
		ki	-lan	né-	csen-	de	én	-rak.	-ke-		
-ét;	-ta-	ma-	ta-	a	csak	Bol-	lött	nap;	fel-	a	-ik-
-ja	fel-	Bol-							-da-	Fész-	-lel-
-dog-	gá-	lál-							-ték	-et	ma-

Lőugrás szerint megfejtendő.

Megfejtési határidő: májushó 28-dika.

A f. é. 14-dik számban közlött számrejtvény értelme:

Zirzen Janka.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Báthori Sigray Istvánné, Marosy Etelka és Izabella, Jánossy Lajosné, Ujfalussy Károlyné, Molnár Róza, Nagy Tinka, Moesz Gézáné, Főcze Mariska, Petrik Julia, Nemes P. Ida, Szoboszlay Gyuláné, Gévay Janka, Horváth Torsztyánszky Mária, Gallé Natália és Gizella, Bibzay Janka, Riszner Ludmilla, Kállay Anna, Török Izabella, Kun Juliska, Varga Emilia, Hamar Klotild és Mária, Molnár Emilia és Anna, Kovács Margit, Kiss Klára, Novák Miksáné, Kun Ida, Fényes Gertrud, Imrek Ilona, Szentmiklósy Klemma, Bohony Janka, Hanzsulovits Berta, Oldal Mari, Majthényi Adrienne, Delhányi Mari, Sass Tinka, Kovács Evelin, Hamar Izabella, Sóos Irma és Kamilla, Máar Zsófia, Szentkirályi Gizella, Molnár Hedvig, Tomsich Ottilia, Szilágyi Mariska, Varga Ilka és Matild, Kemény Zsófika, Ember Lászlóné, Fényes Berta, Tihanyi Biri, Forenczy Ilka, Tóth Ilona, Máarfy Lilla, Károlyi Jolán.

Megbizások tára.

Dubniczra D. K. urnak: Azonnal megküldtem.

Szabadkára E. F. urnőnek: Örömmel vettem.

Rimaszombatba W. B. A. urnőnek: Pedig tőlünk el volt küldve!

Zomborba Sz. S. V. urnőnek: Mind a kettő el van küldve.

Nagyváradra G. S. urnőnek: Azonnal ujból megküldtem.

E. Szadára K. A. urhölgynek: Eddig már vette küldeményemet ugy-e bár?

Győrbe H. L. urhölgynek: A fennmaradt 1 frt 20 krt a jövő félévi előfizetési dijba jegyeztem be.

Kolozsvárra Gy. J. urnőnek: A legszivesebben küldtem meg.

D. Házára D. E. urhölgynek: A 35 frtos eléggé csinos. Szivesen fogom elküldeni.

M. Kovácsházára L. G. urnak: A legutóbbi czimszalagon azt hiszem eléggé világosan volt megjelölve a felirat.

Tüskevárra Sz. I. urnőnek: A becses soraiban emlitett küldeményt eddig még nem vettem. Annak idején pontosan el lesznek küldve.

Zavarra B. J. urhölgynek: A legszivesebben jártam el benne.

Cs. Szépvizre B. M. urhölgynek: A mint kedves sorait vettem, azonnal utnak inditottam.

Vadkertre K. E. urnőnek: El van küldve.

F. Turra O. L. urhölgynek: Bátran vehet kék ruhához halvány rózsaszin virágot.

Losonczra P. G. urhölgynek: Erre a kérdésre legjobban felel — saját finom tapintata. Gondolkodjék csak egy kissé rajta!

Lőcsére Th. M. urhölgynek: Ama kérdésre magánuton feleltem.

Kérdések.

Phosphorral való égési sebekre mit tegyünk, mig az orvoshoz folyamodhatunk? Kérdi V. Ilonka.

Hajam már erősen őszül. 50 éves vagyok, de leánykáim kedveért mégis társaságokba kell járnom. Viselhetek-e még egy kis virágot fejemen? D. Béláné.

Hogyan lehet hust lehetőleg soká friss állapotban megtartani, ha nincs jégvermünk? Egy falusi asszony.

Mivel tisztitsam meg kissé fakó fekete selyemruhámat? A borszeszszel való megnedvesités és vasalás nem igen segit rajta és mintha megszürkült volna tőle, mit tegyek tehát vele? B. Jolán.

Feleletek.

Sz. Laurának szivesen szolgálok bár mikor egy pár kedves mondattal, mert magam is szeretek minél gyakrabban egy-egy jó gondolaton vagy szép érzésen épülni. — Például:

A barátsággal és szerelemmel nem lehet könnyelmüen játszani, a nélkül, hogy visszatorlástól félni ne kelljen.

* * *

A szenvedés gondolkodni tanit. A bölcsesség szinmézét nem virágokból meritjük, hanem a tövisekből.

* * *

Igaz szeretettel szivünkben nem lehetünk soha sem egészen boldogtalanok. A fájdalmak megmaradnak ugyan lelkünkben, de a tudat, hogy valakiért szenvedünk, vigaszt is nyujt szomoru óráinkban.

* * *

Minden pótolhatlan, a mit egyszer igazán megszerettünk, és a mit pótolhatónak vélünk, azt még sem szerettük szivünk egész mélységes hatalmával.

* * *

A köny kiváló ajándéka az istennek. Köny enyhiti a fájdalmat, és köny fokozza az örömet.

* * *

Korunkban az emberiség nagy része a küllátszatnak él, pedig a külszin gyakran csal sokszor megelégedetlenséget, sőt nyomort is takar; azért a látszatnak a valót feláldozni olyan, mint az álmat az ébrenléttel összezavarni.

* * *

A könnyelmű és komoly kedélyű egyének érzelme között az a különbség, a mi a szalmatűz és az örökké égő naphta-forrás között. P. Albertin.

D. Karólának. Fénytelen tölgyfabutort nem ajánlok nappali szobába, ezek csakis ebédlő- és férfiszobába valók. Nappali szobába az egészen butorszövettel bevont pamlagok és karosszékek divatosak. A háló- és vendég-szobákba pedig a diófabutor kedvelt, gazdag mozaik munkával. B. V. D.-né.

T. S.-nek: Csengey Gusztáv még fiatal ember és tanár Aszódon. Sikerült költeményein kivül, melyek nem csak elszórtan a lapokban jelentek meg, hanem önállóan is, és melyekből mi is közöltünk időnként, egyik regényét „A gavallérok“ e lapok szerkesztője 1877-ben könyvmellékleteül is kiadott.

Szerkesztői nyilt levelek.

„Ne keresd a boldogságot.“ Nem lehet ezt ugy egész átalánosságban mondani. Innen aztán alakja is el van hibázva. És előadása is pongyola.

„A titok dalai“ (I. II.). Erőltetett.

„Kis leány halálára.“ Csak a közepe felé elegikus és emelkedett a hangja, és a vége is szép; az eleje azonban csak mértékre szedett próza. Mértéke is most már idejét multa.

„Mi a költő lelke?“ Ebből ugyan meg nem tudjuk. Mert csupa kép, itt-amott egy kis képtelenséggel.

„Tropeolum.“ Köszönet. Közölni fogom.

„Uj tavaszdal.“ A dal egyik főkelléke a tiszta mérték. Továbbá a második szak harmadik sorában hiányzik egy szó; a harmadik verszak próza, és az egészben nincs meg az alapérzés fejlődése, a megkapó befejezés vagyis a művészi szerkezet. A mivel azt akarom mondani, hogy nem elég a tehetség, a remekek gondos tanulmányozása, és egy kis költészettan is szükségesek hozzá.

K. Gy. A. urnőnek. Igen szépen van kidolgozva, csak az alapul választott mondat olyan, hogy a századik olvasó sem tudna rájönni. Nem is jó, ha magunk csináljuk az alapmondatot. „Érdemes is ilyesért a fejemet törni!“ mondja reá egyik-másik megfejtő. Inkább tehát valami szép közmondást, valamely költőnk ismertebb sorait, vagy valamely nevezetesebb történelmi nevet válaszszunk alapul.

Török József gyógyszertára, király-utcza 12. sz.

Glycerin-Créme

a legjobb bör- és arcztisztitó-szer.

Több év óta hatályos szernek bizonyult szeplő, napsütés, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesitése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalsági frisseségét tartják fönn. A folyékony glycerin-créme eltér az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-en kivül semminemü hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glycern-szappan

glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztit és élénkiti a bőrt, és e finom pipereszappan minden kivánt előnyeivel bir. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgypor (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédebb fehér szint adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán es szárazon tartja. Hölgyeknél ugy férfiaknál is, borotválás után, nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár és 1 frt.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacetből készitve, a legártatlanabb arcz- és kézbőrtisztitó szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyukszemgyürük és essentia, ára 60 kr.

Főraktár: TÖRÖK JOZSEF gyógyszerésznél Budapestsn, király-utcza 12. szám.

Csak a valóban jó cikkekkel szemben érvényesité magát a verseny

A Guyot-féle kátránytokocskák, melyek oly kitünő hatással birnak meghülés, hurut, valamint légcsőbajok és tüdővész ellen, számos utánzóra találtak. Guyot ur csak azon üvegcsékért áll jót, melyek cimkéjén aláirása három szinü nyomásban van feltüntetve. Ára 1 frt. 40.

Budapesten **Török József** „Szentlélek"-hez czimzett gyógyszertárában király-utca 12. sz. a.

Cs. kir. szabadalmazott

egyetemes emésztöpor Dr. Gölistől.

Eddig még utól nem éretett hatására nézve az emésztés és vértisztitás terén, s a test táplálásáua és erősitéséro nézve. Ez által naponkint kétszeri és sokáig folytatott használata mellett valódi gyógyszerré válik számos, még makacs betegségben is, mint p. o emésztési gyengeség, mell-égés, a gyomor túlterhelése, a belek petyhüdtsége, ideggyengeség, mindennemü aranyeres bajok-, görvéne, guga, sápadtság, sárgaságban, valamennyi idült bőrbaj-, rák, időszakos főfájások, férges és köves betegségek, tulnyálkásodásban, stb. Ez az egyetlen és gyökeres szer a megrögzött köszvény és mellbajban (tuberculose,) Ásványviz gyógyaszatnál, ugy azelőtt, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerül is kitünő szolgálatot tesz.

Egy nagy skatulya ára: **1.26 kr.** Egy kis skatulya **84 kr.**

Főraktár Budapesten, Török József gyógyszerész urnál.

A hamisitástóli megmenekülésre figyelmeztetek mindenkit, hogy a valódi egyetemes emésztő-por Dr. Gölis pecsétjével van elzárva, s minden skatulya a védbélyeggel s kivülről ily czimmel van elzárva:

K. k. conces. Univ.- Speisen Pulver des dr. Gölis in Wien.
Főszállitohely: Bécsben, Stefansplatz 6. (Zwettlhof.)

Párisi pecséttisztitó.

Kitünő jóságu szer, melylyel nehány percz alatt mindennemü zsir-, olaj-, szurok-, faggyu-, vaj-, kocsikenő-, olajos festék-, hajkenő- és izzadság által bármily kelmében, a ruhában, selyemszallagban, bársonyban, kesztyűben, bútorokban, szobakárpitokban, acélmetszetekben okozott pecsétet ki lehet tisztitani. Ára egy üvegnek 1 frt.

Dr. Romershauser Szem-Essentiája

a láterőt fentartja, helyreállitja és erősiti,

főraktára **TÖRÖK JÓZSEF** ur gyógyszertárában Pesten,

király-utca 12-dik szám alatt van.

Ára 1/1 üvegnek 2 frt 20 kr., 1/2 üvegnek 1 frt 50 kr. Postán 15 krral több.

Aken, az Elbe mellett.

A dr. Romershauser-féle szem-essentiának egyedüli készitője dr. GEISZ F. G. gyógyszerész.

A legjobb szer a nátha, toroklob, hurut, melszorulás, általában a mell és torokbeli ingerek, valamint csúzos és idegfájdalmak, tompor- és lágyék-köszvény gyógyitására **papir zsirla** (vegy készitmény szegfőbors kivonatból) melynek alkalmazása a vérnek a külbőr felé tolulását eltávoztatja, s igy a bajnak elejét veszi. Az azonnal látszató és a papir fenmaradásáig tartó melegedés és élénk vöröség, biztos jelei a vértolulás elháritásának, anélkül, hogy fajdalom, viszketegség vagy küteg támadna. Ára egy doboznak 90 kr.

Rakhelyek: Budapesten: **TÖRÖK JÓZSEF ur gyógyszerésznél;** Párisban: P. Coirre Cp. 79. rue du Cherche-midi.

SALICYLSAV-KESZITMÉNYEK,

Kielhauser H. okl. gyógyszerésztől és illatszergyárostól Gráczban.

A Salicyl-sav a drezdai dr. Heyden vegytani laboratoriumából, azon felette kedvező eredmények után, melyeket a dr. Kolbe, dr. Neubauer, dr. Wagner stb. tanár urak kisérletei előidéztek, már világhirt vivott ki magának mint erjedést és rothadást akadályozó anyag, és nem csak fényesen érvényesül mindennemü belső bajok ellen, hanem czélirányos összetételben még fölülmulhatlan óvszer a bőrre, hajra és fogakra nézve, Anticeptikus hatása különösen rendkivüli; megakadályozza a sérült szervek rothadását, s ezzel együt eltünik az azzal járó kellemetlen szag is.

Salicyl-toilette-szappan	darabja	ára 50	kr.
Salicyl-toilette-viz	„	„ 7	„
Salicyl-fogpor	„	„ 50	„
Salicyl-fogpép	„	„ 60	„
Salicyl-szájviz	„	„ 60	„
Salicyl-hajkenőcs	„	„ 50	„
Salicyl-hintőpor (lábak izzadása ellen)	„	„ 50	„

Főraktár Magyarországra nézve: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten, királyutcza 12. sz.

PARFUMS EXOTIQUES

IMPORTÉS PAR LA

PARFUMERIE VICTORIA

PARIS — 47. Avenue de l' Opéra, 47. — PARIS.

YLANGYLANG	CHAMPACCA	MELATI
DE MANILLE	DE LAHORE	DE CHINE

Ára egy-egy üvegnek 1 frt 50 kr.

Illatszer porlasztó 2 frt.

Főraktár Budapesten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában, király u. 12. sz.

Gróf Beleznay Árpád fagyáselleni tinctuiája.

Mely az ekkorig ismert szerek közt a legjobbnak és leghathatósabbnak bizonyult be, s biztos hatása több bizonyitvány által meg van próbálva. Ára egy üvegnek 1 frt.

Gr. Beleznay Árpád bütyök és tyukszem-essentiája

a fájdalmat néhány óra alatt megszünteti s rövid idő alatt gyökerestül kiirtja, ára **50 kr.** és **1. frt.**

Minden régi köhögés ellen,

mellfájdalmak, sok évi rekedtség, torokbajok, s a tüdő nyálkásodása ellen a több orvos által megprobált.

fehér mellszörp,

oly gyógyszer, mely még soha sem használtatott a legkielégitőbh eredmény elöidazése nélkül. Ezen szörp már az első használatnál feltünőleg jótékonyan hat, sőt **a görcsős és hög-hurutnál** zlősegiti a nyulós és megrekedő nyálka kiköhögését; azounal enyhiti a gége ingerlékenységét és rövid idő alatt eltavolit minden, ha még oly heves. sőt magát a legveszélyesb **szárazbetegségi köhögést, és vérhányást is.**

Ára 1 egész üvegnek **3.60**, egy fél üvegnek **1.80,** egy negyed üvegnek **90** kr. Becsomagolva üvegenkint **20**krral több. **Mayer G. A. W,** Breslauban

---

Fogfájások bármily nemüek, egy pillanat és biztosan eltávolittatnak az **indiai fogkivonat** használata által, mely gyors és biztos hatása által nagy hirnevet vivott ki magának, egyszersmind az a legjobb **fog- és szúj-tisztitó-szer.** Egy nagy üveg 1 frt, kisebb 50 kr.

RETOUCHE gyorsfestö-tinktura szakálra.

Ezen uj kitünő kompositió által képesittetve vagyunk, az egészségre minden legkisebb hátrány nélkül, s minden bőrpiszkitás mellőzésével, pillanatnyi rövid idő alatt a szakált állandóan szőke, világos barna, setét barna vagy feketére festhetni.

Festett hajminták a raktárban megtekintés végett ki vannak téve.

Kapható dobozokban **2** forintjával a készitőnél Gráztban **Kielhauser H.** illatszerés és vegyészetnél, sarkantyus-utcza 3. sz.

Főraktár TÖRÖK JOZSEF ur gyógyszertárában Budapesten Király utca 12.

Megrendeléseknél kérjük a kivánt szin tudatását.

Mandolahab (créme) **czitromlével,** a külbőrnek hasonlithatlan lágyságot s rugonyotságot nyujt, ez a leggyöngédeb tisztitó szer a kezek- és arczra nézve, s czitromtartalma folytán fehéritőleg hat a nélkül, hogy ingert keltene.

Frissen készitve egy köcsög 70 kr. s kapható a gyártónál

KIELHAUSER H.-nél

illatszerész és vegyész (Sporgasse 3. Grátzban.)

CSALÁDI KÖR

Hetilap a müvelt magyar hölgyek számára

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 21-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

19. SZ.
Május 11-dikén.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Molnár Mara.

(Igaz történet.)

Szegfi Mórtól.

(Folytatás.)

A határon áll az őrház, és a ki ott Moldvába akar menni, annak kellőképen igazolni kell magát, különben nem eresztik által.

Tudta ezt Molnár Mara is csakugy, mint minden ember ott a vidéken. Azért letért az országutról, lefordult egy kis cserjésbe, abban eljutott a határhoz, senki sem vette észre; a határon széles árok van, Mara bele ment az árokba, télen az be van fagyva, a tulsó parton lovas őr czirkált, Mara bevárta, mig odább fordult, akkor fölkapaszkodott a partra, a tulsó oldalon meg letért a földekre, sötét is volt már, senki sem vette észre, szerencsésen általjutott a határon.

Most ujra az országutra fordult és háboritlanul folytatta utját szülővárosa felé.

Öreg este volt már, mire oda eljutott; a kicsi mezőváros lakossága nagyobbára szegény földmivelők, éjjeli világitásról tehát szó sincsen a ronda utczákon, Mara igy is eltudott igazodni, hogy is ne, mikor tizennégy éves koráig itt élt. Ismert minden házat, minden ablakot. Nem volt ez utczákon egyetlen kő sem, melyre Isten tudja, hányszor nem lépett. A nagy világforgalomtól félre eső ilyen kicsi vidéki város ötven, sőt száz év alatt is alig változik valamit, nem hogy öt év alatt. Lépésről-lépésre egy-egy gyermekkori szomoru emlék ébredt föl benne. Kora gyermekségétől fogva nyomorusággal kellett neki küzködni, kemény munka alatt görnyedezni, csupa kin és szenvedés volt élete, azért mégis ugy csüggött a lelke a kis szülővároskán. Nehéz szivvel szakadt is el, innen; anyja nem tarthatta, idegeneknél meg nem kapott szolgálatot, az éhség hajtotta el, csupán csak azért ment idegenek közé, semmi másért; ott is dolgozni akart, ott is csak a falat kenyérért akart dolgozni, — oh szomoru és szánandó a szegény ember sorsa; nem is lehet azt kimondani, milyen keserves az ilyen élet!

És milyen volt most visszatérése a hazába! Minden legkisebb remény nélkül, hogy véres verejtékkel bár, száraz kenyerét kereshetni fogja. Azért jött most ide vissza, mert idegen földön nem tudott megélni, és vissza jött ide, a honnan azért ment el, mert itt nem tudott megélni!

És most már nem csak maga fog éhezni, hanem még egy másik élet is; az is oda lesz, ha nem akad neki, miből megélni, és az az ő szive, az ő vére!

Lassan és csendesen haladt utczáról utczára a néptelen, sötét éjszakában; egy lélekkel sem találkozott. Egész a város tulsó végeig jutott el igy, egy zeg-zug kis sikátorba, hol az utolsó szegénység huzza meg magát. Ott lakott az ő édesanyja, legalább most öt éve itt lakott. Csak az, hogy valjon most is itt lakik-e még? Ha valjon, egyáltalában életben van-e még? És ha igen, milyen sorsban, milyen állapotban van a szegény asszony?

Már öt évvel ezelőtt is, mikor Mara elköltözött innen, öreg volt már a nehezebb munkára, csak napról-napra tengett; el-eljárogatott a házakba, álmokat fejtegetni, vagy kártyát vetni. Itt-amott egy kis kenyeret adtak neki, vagy egy-egy krajczárt, a mit jobban is szeretett, mert azt azonnal elvitte a butikába, és megitta. A kenyeret is, a mit kapott, rendesen a pálinkás butikába vitte. Nagyon keveset evett már, annál többet ivott, azaz innia sem igen volt neki

miből, az a pár krajczár, a mit naponkint keresett, azzal bizony nem sokra mehetett; innen aztán a nagy szegénység, a nagy nyomor, a nagy dologtalanság, a rosz bánásmód, a mivel a műveletlen emberek a tehetetlen öreg kor iránt vannak, hozzá még a butitó pálinka, — elég az hozzá, nagyon kevés emberi érzés volt már abban az öreg aszszonyban.

Mit is várhatott tehát a szegény, nyomorult Mara gyermekével, ha netalán életben találja is édesanyját? És hová forduljon, ha már meghalt? Itt is csak ugy, mint oda át Magyarországon, nem volt senkije, a kihez bizalommal lehetett volna, a kitől pártfogást, segitséget várhatott volna. Az utczák, a házak régi jó ismerősei voltak neki, de az emberek, azok idegenek voltak, és még idegenebbek lettek hozzá.

A sötét sikátor is mintha csak ki volna halva. Nem találkozott senkivel, a kinél kérdést tehetett volna anyja felül, azért csak ugy találomra ment be abba a házba, a hol most öt éve elbucsuzott volt anyjától. Nem is ház volt az, hanem rozzant fagunyhó, fából összetákolva. Ebben volt anyjának egy oduforma kis szobája, egyetlen kis ablakkal, ez is bőven papirral beragasztva, tapasztott földpadlójából csak ugy szakadt föl a nedvesség.

Molnár Marának nagyon vert a szive, mikor oda ért a házhoz. Az ablak sötét volt, benn a szobában is semmi világosság. Mara oda hajtotta fülét az ablakhoz, belülről semmi nesz nem hallatszott. Egyre erősebben vert a szive, reszketett egész testében, erősen magához szoritotta kis gyermekét, hogy ezzel is jobban összefogja erejét, hogy ne reszkessen ugy egész testében.

A nagy sötétség mellett is eltudott igazodni, ismerte a dörgést. A nagy sötétben is megtalálta az ajtót. Tudta, hogy csak fakilincsre jár, megnyomta, és bement a szobába. Az is csak olyan sötét volt, mint odakünn a vadonat éjszaka. Az egyik sarokban most valaki megszólalt:

— Ki az?

Molnár Mara megismerte a hangot; az anyjáé volt.

— Én vagyok, édes anyám, Mara.

— Hozol-e pénzt, mi?

— Nem hozok, anyám.

— Akkor hát mit keressz itt?

Ilyen volt a leány fogadtatása a szülői házban, öt évi távollét után.

Molnár Mara nem birt tovább a lábán állni; a sötétben is megtalálta a régi csorba lóczát, most is ott állt, a hol elhagyta. Erre tehát leült, és mialatt aláereszkedett, fölébredt a kis gyermek és sirni is kezdett azonnal.

— Gyermeket is hoztál? — lármázott az öreg mérgesen. — Azért jöttél haza?

A szavak még mindig a szoba sarkából hallatszottak, az öreg nem mozdult helyéből. Nagyon hideg is volt az oduban, az öreg asszony ágyban feküdt, hogy a hideg ellen óvja magát. Ágyban, mondám, hahogy az ezer rongyból összetódott fekvőhelyet ágynak lehet mondani.

— És mit csinálsz itt majd azzal a kis porontytyal? — veszekedett tovább az anya.

Molnár Mara most lehető rövideden elbeszélte történetét, szerencsétlenségét, nyomoruságát.

És egy szó nem sok, annyi részvéttel, vigasztalással, vagy biztatással sem találkozott, sőt inkább még tetézte szemrehányását az anya.

— Vidd vissza azt a kölyköt, a honnan hoztad!

Mara kérte, adjon neki valamit enni.

— Enni? Egy harapás kenyerem sincsen!

És ugy is volt, az öreg asszony még mindig a régi sorban volt, ha-ne-ha még roszabbul. Öregebb, törődöttebb lett, kevesebbet kereshetett és többet ivott. Már csak az ital tartotta benne a lelket. Pálinka az volt neki a házánál, kenyér azonban egy morzsányi sem.

Molnár Mara egy darab kenyérhajat tett volt el abból, a mit az utban jó emberektől kapott, azt vette most elő és ez nagyon kevés volt a jóllakásra, a kis gyermek számára meg már épen nem adhatott táplálékot kiaszott keblének.

Anyja aztán nem törődött vele többet, kis idő mulva ujra elaludt, fásult szivvel, kábult fejjel.

Molnár Mara magára volt gyermekével. Ez is éhes volt, sivalkodott, és szerencsétlen anyjának nem volt mivel csillapitani éhségét, sivalkodását; ugy ült egész éjjel.

Szóról szóra igy van az megirva a hivatalosan fölvett vizsgálati jegyzőkönyvben; az öreg kártyavetőnő maga adta igy elő.

Borzasztó éjszaka lehetett az Marának, mert később semmit sem tudott róla; egyetlen egy érzésére, egyetlen egy gondolatára sem emlékezett abból az időből. Az is meglehet, hogy a mennyire át volt fázva, elcsigázva, hozzá még éhezve, siró-rivó gyermekével, az is meglehet, hogy egész elkábult és egyetlen tiszta gondolatra avagy érzésre sem volt képes. És akkor későbbi dolgait is könnyebben magyarázhatjuk meg magunknak.

Az öreg asszony másnap reggel is csak az volt, a mi tegnap. Első gondolata volt a pálinkás butykos, és első szava leányához, hogy nem maradhat nála.

— Erdélyben kerested magadnak azt a kölyköt, csak vissza tehát vele Erdélybe.

Azt mondta neki, hogy rögtön menjen. Molnár Mara erre mintha csak fejbe ütötték volna, hátára kapta gyermekét és indult.

Erre mégis az öreg asszonynak mintha megmozdult volna a szive.

— Nesze elébb egy kis sziverősitő, — szólt, és odanyujtotta neki a butykost. Mara ivott belőle, azt sem tudta, mit csinál; a vizsgálatból kitünt, hogy csak keveset ivott a pálinkából. Azután ment, a siró gyermekkel karján.

Már az ajtóban volt, mikor édesanyja utána kiáltott:

— Ha nekem ilyen kölyköm volna, tudom már, mit csinálnék vele. A szemétre dobnám s eltaposnám, — a kihallgatási iratok szerint szóról szóra ezeket mondta neki az anyja.

Ennyi volt a bucsu anya és leánya közt. Még csak kezet sem adtak egymásnak, ugy ment el a leánya, éhesen, általfázva, betegen, nyomorultan, halálos-holt lélekkel.

Mi történt vele azután, hogy anyjától elbucsuzott, arról később semmi felvilágositást nem birt adni. Csak arra emlékezett, hogy kiment a városból, vissza a határ felé. És arra is emlékezett, hogy egész idő alatt nem tudott sirni; egyetlen egy könycseppel sem könnyithetett a szivén.

Hová szándékozott, mit szándékozott, mi lesz belőle és gyermekéből, minderről semmi legkisebb sejtelme sem volt neki.

Nem volt egy harapás kenyere sem, nem volt egy krajczárja sem, kebelén a siró gyermekkel, havasi tél esi-

korgató reggelén, ugy vitték őt lábai előre az uton, maguktól.

Eljutott a határhoz, véletlenül nem volt ott épen őr, átment a határon, senki sem vette észre; csak mikor már magyar földön volt, jött elő egy moldovai oldalon, és meglátta.

(Vége köv.)

Perdita.

(Drummor.)

Reviczky Gyulától.

Az én házam a te házad,
Én elárvult angyalom;
Mert szerelmed nem a látszat,
Mert enyém vagy hűn, vakon.

A világ rosz volt te hozzád,
Hogy magától ellökött,
De ne áztasd könynyel orczád';
Én virasztok búd fölött.

Te akartad. Kötelesség
Volt csak a mit én tevék,
Nincs ah, a ki meg ne essék,
Ha két ily szem könnyben ég.

A mi emlék, fájva hordom
Most is a sziv mélyin én,
S csak remegve, sugva mondom:
Ne szaladj el, őzikém!

Itt pihenj meg puha fűben,
És ha multad bús nagyon;
Ne nézz hátra! Te vagy üdvem,
Te vagy az én bánatom.

Barna szemed sűrű könnye
Hányszor mondta el nekem,
Hogy mi búba', kéj- s gyönyörbe'
Összeillünk; nemde nem? . . .

Vad viharban, komor éjbe',
Ha megérzéd jöttömet,
Hogy repültél ki elém te,
Mily nagy volt az örömed!

S szivem — oh, nem festem én le —
Mit érzett, hogy' dobogott,
Ha az ablak üvegére
Nyomtad égő homlokod'!

Az oroszlánt hadd gunyolják,
Ki szelid lett egy napon,
Jó simulni neki hozzád,
Mert övé vagy hűn, vakon.

Nyugalmas, kis hajlokában
Az ő bátor szive véd,
Neki kell e rosz világban
Biztositni gyermekét.

Petőfi és Prielle Kornélia.

A Koszoru, a Petőfi-társaság havi közlönyének májusi füzete Prielle Kornélia arczképét s a kitűnő művésznő

következő nagyérdekű czikkét tartalmazza: „Ismeretségem Petőfivel.“

A czikket Prielle Kornéliának a Koszoru szerkesztőjéhez intézett következő levele vezeti be:

Tisztelt uram! A tárgy, melynek földeritésére tőlem kivánja a legbiztosabb adatokat, minden esetre olyan, mely már többször elferditve jutott a közönség elé, és én bármennyire vágytam is azt felvilágositani, mégis kevésbbé óhajtottam, hogy életemben olvassanak szivdolgaimról. Azután pedig — reméltem, hogy küzdelmes életemnek, pályám buzgón teljesitett kötelességeinek kiérdemelt emlékeiben senki sem fogja avatlan föltevések közt kutatni hóbortjait ifju szivemnek, mely végre is — a természet rendje szerint dobogott, hevült, lángolt — vagy rajongott.

Másként van ez a nemzet nagy költőjével, kinek üstökösszerű átvonulásából — melyet földi értelemben Petőfi életének nevezünk — minden parányi mozzanat megbecsülhetetlen, kedves és drága, mert szaporitja a felőle birt, lassankint halmozódó emlékek kincseit.

Ugy hiszem, négy vagy öt év előtt jelent meg Péchy Imrétől egy rövid czikk a Reform-ban ily czim alatt: Petőfi Debreczenben. (Mutatvány a szerzőnek Petőfi Sándor élet- és jellemrajza czimű sajtó alatt levő művéből.) Nem tudom, megjelent-e csakugyan valahol a könyv, de annyi igaz, hogy a reám vonatkozó kis epizod e rövid tartalmu czikkben legigazabban volt előadva, mert — az előttem teljesen ismeretlen szerző — azt a nagyérdemü Könyves Tóth Mihály r. lelkész ur erre vonatkozó leveléből közölte, kinek Petőfi feltárta szive egész rajongó elragadtatását, s ki szintén költői kedélylyel, nemesebb értelemben itélt felettünk, mint némelyek, kiknek egyike jogot vett magának igy irni: „Petőfi és Prielle Kornélia az első felvonás alatt meglátták egymást, a második után szerelmet vallottak, a harmadik után a paphoz futottak, ki nem akarván őket éjnek idején összeesketni, reggelre aztán kiábrándultak.“ — Fájt nekem ilyesmit olvasni, de bizonyos gyöngéd okból nem akartam a dicsőült szivvilágába tolakodni. Megvallom: nem akartam Petőfi és Szendrey Julia szerelmén egy kis bárányfelhő lenni; és ha az csak tőlem függ, nem tudja meg a világ közelebbi ismeretségünket. Én soha sem dicsekszem vele, annyival inkább nem, mert ugy sem birom többé az irott bizonyságokat, melyeknek értelmében Petőfi akkori lángja nemesebb szint öltene magára, mint egyszerűen a „költői hóbort“-ot, melynek azt valaki keresztelte. Tőle birt leveleimet, — szám szerint négyet — szeretett Kálmánom megsemmisitette, mint mindazt, a mi, szerinte, az ő boldogságát zavarná. Nem vádolom érte drága emlékü férjemet, mert az ő szerelme a nap melege volt életemen, és joga volt megsemmisiteni még a vakitó fényü csillagnak emtékezetét is.

Fentebb emlitett Péchy Imre ezzel végezte sorait: „Áldozatot hoz az, a ki Petőfiről bármely csekélynek látszó adatot feljegyez.“ Nem tagadom, áldozatot hozok én is a magam értelmében: Leirom önnek a valóságot, kezdve az első percztől, midőn Petőfit megismertem, az utolsó bucsuszóig. A világért sem számitok arra, hogy saját szavaim, kifejezéseim jussanak a nyilvánosság elé, mert ennek tudata megakasztaná még gondolatmenetemet is; hanem tekintse ezt őszinte beszélgetésnek, melyből aztán szedje ki és össze magának a legszükségesebbet, mint a mely

Petőfi és köztem emlékben levő viszonynak leghűbb képét adja.

* * *

1846. szeptember vagy október havában — beszéli Prielle Kornélia — Feleki szintársulata a debreczeni Nánássy-féle kis szinházban müködött, s én a szinigazgatónak nem csak működő tagja voltam, de némileg családjához is tartoztam. Igaz volt-e vagy csak képzelődöm, de ugy emlékszem, hogy ez egész társulat ragyogó kedélyü fiatalságból állott.

— — — — — — — — — — — —

Este Szigligeti Két pisztoly-át adtuk. Én játsztam Lenkét. Egyszerre — egy változás közben — élénk morajt hallunk a nézőtéren, csakhamar reá olyan hatalmas éljenzést, a minőre csak képes lehetett vagy 60 lelkesült diáktorok. Petőfi! Petőfi! mondja mindenki. Dávid pályatársam ki akar rohanni. Bájkertit játszta, és most kivételképen hivatalosan volt kezében az elmaradhatatlan hangszer, mert annak kiséretében énekeltem volna következő dalomat. Kicsi volt a szinpad, nem fért reá zongora, de nem is tudtunk zongorázni. Megfogtam Csöngei karját:

— Ne menjen szent Dávidom, kiki a maga módja szerint tisztelegjen a költőnek; amazok éljeneznek, maga hárfázzon, én majd énekelek.

— Hogyan? — kérdé.

— Látja, most jön az a jelenetünk, midőn Lenkét felszólitják az éneklésre, tehát, nekem ezt fogják mondani: Esedezünk baronesse, énekeljen egy népdalt. — Érti?

— Értem.

— Azután Fel, fele e vérző kebelről dal helyett reákezdjük, hogy: A virágnak megtiltani nem lehet.

— Oh isteni! oh isteni! — nyögdécseli Dávid és térdre borul előttem, megcsókolván kék öv-szalagom végét. Majd feláll, haját felborzalja, gitárját keblén állásba helyezi és egy-két akkord után elszántan azt mondja: Készen vagyok!

— Nem most csacsi, nem most, várja be a jelenését annak rendje szerint.

És ugy lőn. Nagy örömünkre a közönség is megértette szerény üdvözletünk módját, melylyel Petőfi iránti hódolatunknak adtunk kifejezést és mondhatom, hogy bármily csekély értékűnek tartom multam emlékei között éneklési tehetségemet, de e dal sikere fölér nekeim pár száz robotos szerepem dicsőségével.

Felvonás után Petőfi feljött a szinpadra. — A kivel nem volt személyes ismeretségben, azzal röviden barátságot kötött, Felekit, Gyulayt már ugy ölelte, mint legjobb pajtásait, mint művészeti előkelőségeket, a szerényen hátrább vonult, őt csak némán üdvözlőket — s azok közt a reszkető boldog Dávidot — felbátoritotta egy-egy kézszoritással.

— Barátim, testvérek vagyunk az Urban; köszönöm, hogy olyan szivesen fogadtok; higyjétek el, hogy ma este mégis csak ti szereztétek nekem a legédesebb örömet. De hát hol van az a ti Kornéliátok?

— Ugy? hát már nem vagyok többé kis Nelli? Pedig nézze, még mindig rövid a hajam; de biztositom, hogy már élénkebb felfogást rejtek alatta! például önnek minden költeményét könyv nélkül tudom.

Egy forró kézszoritás, hosszas szembe nézés volt jutalmam, s pár percz mulva csak annyit mondott:

— Köszönöm kisasszony, köszönöm még akkor is, ha azt kivánta tudtomra adni, hogy a virág már azóta csakugyan kinyilt.

— Ki is nyilt, be is zárult, — mondám.

— No lám, ilyenek a leányok, szeretik affektálni, hogy a dér már fagy, pedig fogadom, még az sem érinthette, olyan óvatosan, hamar elrejtözött előle.

Ezután a szokásos kérdezősködések következtek; szinészbarátjaival elhatározta, hol töltsék az estét, és nyájas „jó éjt“ kivánat után elváltunk, miután kinyilatkoztatta, hogy a holnapot körünkben kivánja tölteni.

Másnap reggel, midőn már próbára összegyülekeztünk, ő is eljött. Jól emlékszem: A Lara hét fiá-t adtuk. Az én szerepem csekély volt az elején és végén, és igy alkalmam nyilt vele minél többet időzni. Időzni, mert beszélni jó ideig nem beszéltünk. Nagy változás látszott kedélyén tegnap este óta, és én azt gondoltam, hogy az egy álmatlan éj következménye. Kérdeztem is tőle:

— Talán álmos?

— No lássa, kis bohó, hogy még most is olyan, mint volt, — mondá ő. — Álmos?! az ám, a legszebb álom, . . . szerelmes vagyok . . .

— Kibe? — kérdeztem.

— A kis Nellibe, kinek még most is rövid ugyan a haja, de ki azért még rövidebb észszel is átláthatná, hogy fülig szerelmes lettem bele.

— Most? — kérdém — tegnap este óta? és hát ha nem jön véletlenül Debreczenbe?

— Akkor, ki tudja, talán más van a csillagokba megirva.

— No lássa, lássa — nevettem — de jelenésem van, bocsásson meg.

Délután ismét eljött. Már akkor nem az udvaron, nem a szinpadon volt mindnyájunk látogatója, hanem szobáinkban keresett föl bennünket, Felekiéket és engem. Egy kis keskeny mellékszoba volt az enyém, minden igény nélkül, a lehető legegyszerűebben butorozva. Minden disze egy félig hervadt koszoru volt, melylyel asztalkám fölött — levén az iró- és varróasztal, azon felül könyvtár egy alakban — a Kuthy Lajos arczképe volt feldiszitve. Petőfi tekintette rögtön megakadt rajta, elkomolyodott és leült. Kevés idő mulva ismét oda nézett, onnan reám, végre azt kérdezte:

— Hát azt hiszi, érdemes a Hazai rejtelmek szellemes irója, hogy kegyed folyvást koszoruzza?

Én elpirulhattam, mert ő nem tetszőleg bólintgatott a fejével és arczomat vizsgálta.

— Az iró és az ember előttem el van választva egymástól, — mondám. — Azután nem vétkezett ellenem semmit; az nem az ő hibája, miszerint nem tudtam, hogy neje van. Ugy látszik, a főváros bizonyos osztályában nem is veszik azt számba a rokonszenv ébresztésénél; de végre is még elég jókor megtudtam, és egyűgyű eszemmel nem találtam más megoldást, mint hogy minden áron elhagyjam Pestet.

— Ezért bizony elég már volt, — mondta ő komoran. Gyűlölöm azt az embert! Hej ha én . . . Itt nem tudom mire gondolt.

Beszélhettünk még sok mindenféléről, mig egyszerre belebonyolódtunk egymás magasztalásába. Én teljes szivemmel dicsőitettem az ő nevét; nekem ez könnyű volt,

mert zengett az az egész országban; de azt hiszem, az ő viszonzó áradozásába már jóformán belevegyült az ifju ember lángra gyult szive is . . .

Egy ügyes fordulattal arra kért, bizonyitsam be, hogy az ő nevét olyan kiválóan tisztelem.

— Szivesen — mondám — bármivel. a mi tőlem telik.

— Minthogy én nem kérhetem el a kegyed szép nevét, fogadja el az enyémet és egyesitse a sajátjával.

Erre nagyot dobbant a szivem, hirtelen nem gondoltam másra, mint a két név egyesülhetésére, őszintén éreztem, hogy az enyém az övé mellett semmi.

— De hát hol van név a világon, melyet az önével egyesülten kellene viselni?!

— No hát akkor legyen csak Petőfiné.

— Hiszen Petőfiné csak asszony lehet, — mondám, — és akkor előbb . . .

— Igen, igen, előbb nőül veszem, ha hozzám jön, kis feleségemmé teszem, és azután lesz belőle Petőfiné.

— De hiszen nem szeretjük egymást, hát hogy házasodnánk össze?

— Jól van, — felelé Petőfi, — ha még eddig nem oly nagy is a szerelmünk, hogy együtt élhessünk, de tiszteljük egymást annyira, hogy közelben ugy, mint a távolban, kölcsönös becsülésben várjuk meg az időt, midőn boldog élettársakká lehetünk. Látja, — folytatta tovább, — milyen nagy az én bizonyitékom: felajánlom nevemmel egész életem szabadságát. — Mindketten egymásra nézve elméláztunk.

— Kor-né-li-a! — hangzott egy éles figyelmeztető, szakgatott hang a másik szobából; az Udvarhelyinéé volt.

— Mit parancsol mama? — és felálltam.

— Elkésik, öltözködni kell.

Petőfi megértette, szintén felállt és kezét nyujtva, igy szólt:

— Ugy-e Kornélia, ezt folytatni fogjuk?

— Mikor? — kérdém nevetve, — hiszen holnap reggel utazik, sőt azt is mondta ma reggel, hogy halaszthatatlan utja van.

— Hogy mi halad, vagy mi halasztható, most ez egyszer én fogom megmutatni a bolond sorsnak! — mondá hevülten és távozott . . .

Némi izgalommal öltözködtem az esti előadásra, arról gondolkozva, valjon tudnám-e szeretni Petőfit? valjon boldog lehetnék-e vele? Eh, tréfaság, — gondoltam, és ismét kerestem valamit, magam sem tudtam mit? és addig nem végezhettem be az öltözködést, mig a Kuthy képéről a koszorut le nem vettem.

Mondtam már, hogy a Lara hét fla franczia darabot adtunk. A világért sem emlékezném tartalmára, de arra igen — az események miatt — hogy fehér ruhában voltam, nagy fehér fátyollal fejemen. Mikor Petőfi meglátott, azt mondta:

— Na látja? készen is van a menyasszony.

— És vőlegény, — egészitettem ki, — csak a pap hiányzik.

— Az rögtön lenne, csak mondaná ki az igent.

— No hát igen: ez azonban — siettem folytatni, — csak arra kötelező, hogy mátkások legyünk addig, mig ön ismét fölkereshet engem; akkor azután ünnepélyes eljegyzést tartunk és megbeszéljük az egybekelést.

— Igen! — türelmetlenkedett ő, — addig . . . és akkor . . . és majd azután . . . és a többi! Édes Kornéliám, hiszen kegyed olyan kiváló teremtése a földnek, feleljen, ha már kimondta az igent, és most rögtön itt állana egy pap, kezembe tenné-e kezét az esküre?

— Bizonyosan, — feleltem.

Ekkor megragadta kezemet.

— Kornélia! ha egy óra, mondjuk két óra mulva . . . már akkorra már elvégezték ezt a Lara hét fájdalmát is.

— Fiát! — igazitám ki, — fiát!

— Na hát fiát, apját, anyját, hiszen látja, hogy félbolond vagyok. — Mondom tehát pár óra mulva, ha Könyves Tóth Mihály barátom — a miben nem kétkedem, — tárt karokkal fogad, megesküszünk ugy-e?

— Meg.

— Becsületére?

— Becsületemre! Erre megcsókolta kezemet és elrohant.

* * *

Hogy Petőfinek milyen párbeszéde fejlődött Könyves Tóth Mihálylyal és minő helyes okoknál fogva nem esketethetett össze bennünket igy rögtönözve, az már másutt elmondatott.

Mikor Petőfi a legnagyobb izgalomban visszatért hozzám és én megtudtam, hogy nem esketnek meg bennünket, egy néma hálával fohászkodtam a gondviseléshez és sirva kértem: Legyen nyugodt és ne zsákmányolja igy ki egy csak most keletkező rokonszenv jogát; higyje el, legjobb barátaink is elitélnek; utazzék el holnap békével, majd leveleink fenntartják köztünk a jövő boldogság kilátását . . . Én részemről egészen könnyebbülten éreztem magamat, hogy ide fordult a dolog.

De mi történt?

Lakott Debreczenben egy kedves, előkelő család, melynél nem csak jól fogadott vendég, de magát gyakran egész napra befészkelt családtag voltam. A emlitett levél vétele után, e háznál kis barátnőmmel épen szép jövőmről tervezgettem, midőn megzavart egy Szathmárról érkezett látogatójuk, ki a többek közt előadta roppant tréfás szinben azt is, hogy Petőfi olyan őrült szerelmes lett Szatmármegyében egy leányba, s az viszont belé, hogy talán rögtön kész neki rontani tűznek, viznek, ha a szülőktől való félelem vissza nem tartja . . . Képzelhetni az én helyzetemet; a jelenlevők mind zavarban voltak; maga az ujságoló ur is a csudálkozás miatt, hogy nem keltett elbeszélése nagyobb hatást. — Ebédre visszahivták őt, de már azután — kint jártában bizonyosan értesülhetett a Debrenczenben történtekről is — nem szólt többé Petőfiről, annál többet vizsgálgatván engemet. Ebéd után én vittem neki a fekete kávéját, s miután nyájasan megköszönte, hirtelen e kérdést intéztem hozzá:

— Mondja meg kérem, ki az a leány, a kibe Petőfi olyan nagyon beleszeretett?

Mintha most is látnám jóakaró, nyilt tekintetét, melylyel szemembe nézett, és egy kis szünet után azt felelte:

— Az bizony Szendrey Julia, kedves, költői leány; de azért ki tudja, mi van a jövőben megirva. — Ez utóbbi szavakkal alkalmasint engem akart megnyugtatni. — Mi volt természetesebb, mint hogy én a Petőfi levelére mintegy tizenkét napig nem válaszoltam, akkor is nagyon röviden csupán annyit, hogy csak állandósággal lehet bebi-

zonyitani az igaz szerelmet, és szalmatűz az, mely minden megyében talál magának uj lángra táplálékot . . .

Azt hagyományosan tudjuk róla, hogy felettébb büszke ember volt, s nagyon hiszem, hogy az a levelem megsérthette; vagy megengedem, hogy irántam már kissé hidegedett; de még inkább: hogy Szendrey Julia emléke magasztosabb fényben kezdett ragyogni lelki szemei előtt, — elég az hozzá, ő sem irt azután majd egy hónapig.

* * *

1848-ban, a szabadság, a harcz, az eszmék lángoló évében, ugy november vége vagy deczember elején, a debreczeni ref. nagy templom előtti tér azon bizonyos három szál deszka-járdáján lépdeltem, melyet már a mai ifjuság nem látott, de a mely nekünk akkor a korzót képviselte. Jó volt az, különösen azoknak, a kik párosával szerettek sétálni, mert a harmadik hivatlan nem csatlakozhatott hozzájuk, hanem talán nem a legkellemesebb volt olyanokra nézve, kik örömest kikerülték egymást. Én ugyan nem ezt éreztem, mikor mintegy 35 lépésnyi távolban hirtelen fölismertem Petőfit, honvéd-főhadnagyi öltözetében, de ő aligha nem ugy gondolkozott, mert midőn engem magyar főkötőmmel meglátott, komoran, köszönés nélkül haladt el mellettem. Ez különös — gondolám, — hiszen azért hű lehet valaki élettársához, ha „jó napot“ kiván is régibb álmai tárgyának. Visszanéztem utána; e pillanatban ő is hátra fordult — talán megbánta előbbi tettét — mindketten elmosolyogtuk magunkat, hozzám jött, ezt mondva:

— Fiam van! — s erre mit mondhattam volna mást, mint:

— Férjem van!

— Az Isten áldja édes Kornélia!

— Isten legyen önnel! — válaszolám.

— — — — — — — — — — —

És, midőn kiszakitá magát a legnagyobb földi boldogság, egy szerető család ölelő karjai közül a legszentebb czélért: a hazáért küzdeni; midőn eldobott a férfi-életet megjutalmazható, széppé tehető minden eszközt: birt, dicsőséget, ünnepeltetést, s csak a szenvedő, boldogtalan hazát ölelte keblére; s midőn e magasztos küzdelemben elbukott, megsemmisült — valjon vele volt-e az Isten? — Vele!

Elvira születés napja.

— Beszély. —

Reich Sándortól.

(Folytatás)

VII.

Legjobb lenne most két évet átugranunk. A képzelet szárnyain könnyü ezt megtenni azoknak, kik a boldogság mámorában észre sem veszik az idő gyors haladását, de nehéz azoknak, kik aggódva számlálják a napokat, melyeket reményeik megvalósulásáig még át kell élniök.

A válás által keltett heves fájdalomérzet lassankint melancholikus busongássá változott át Andornál. A munkában lelt szórakozást; azon remény, hogy a két évi praxis elteltével, az ügyvédi diplomával kezében fel fog léphetni Jolánkáért, erőt adott lelkének és bizalommal tölté el keblét a jövő iránt. Steinfeldékhez gyakran eljárt; Elvira sürü levelezésben állott Jolánkával és igy legalább valamit hallhatott távollevő imádottjáról.

A szemközt levő ablakok, hol Andornak és Elvirának első ismerkedése történt, most egész más czélra használtattak föl. Itt adott hirt Elvira Andornak. Az ablaktáblához támasztott papirlap jelezte, hogy levél jött; leeresztett függöny: a mama itthonn van, nem mutathatom a levelet tanuk nélkül; félig lebocsátott függöny: várakozás! a mama itthonn van, de el fog menni; felhuzott függöny: tiszta a levegő, jöhet.

Ha azután örvendő arczczal átment Elvirához és elbeszélgetett vele Jolánkáról és az elmult nyár szép emlékeiről, melyekben minden hely, minden részlet az imádott kedvest juttatta eszébe, ugy érzé, mintha közelebb volna hozzá és elmult szép emlékeit mind ujra átélné.

Nem is hagyta volna el lakását semmi áron. Ha Petőfi ur tudta volna, hogy oly becscsel bir Andor előtt a lakás, bizonyára inditványozta volna, hogy a lakbért felemeljék. A mily élelmes elvei vannak, fel lehet róla tenni. Malvinka miatt is folyton zugolódik: „Nem elegen vagyunk fogyasztóknak? — szokta volt mondani, — országvilág porontyát összeszedjük, mintha a legnagyobb bőségben usznánk.“

Marcsa néni rendreutasitásai ez egy ügyben nem használtak semmit, mig egyszerre egész váratlanul megváltoztak Petőfi ur nézetei.

Egy levél jutott kezeihez: Petőfi György urnak Bányainé asszonyság részére.

Petőfi uram minden lelkifurdalás nélkül feltörte a levelet. Hallott ugyan már olyasmit, hogy nem illik a más levelét felbontani, hanem a rendőrség sem kérdi, — igy gondolkozék, — hogy illik-e, vagy nem, ha valami fontos felfedezés reményében felbontogatja a leveleket.

Furcsa dolgok állhattak a levélben, mert Petőfi uram szemet, szájat meresztve állott olvasása után. Egy darabig tűnődött, azután, ugy látszik, egy jó eszme villant meg agyában; bevitte a levelet Andorhoz.

— Levél érkezett, doktor ur, a nagyságos asszony urától.

— A férjétől? Honnan?

— Bonnból.

— Akkor tehát lehet intézkedni Malvinkáról.

— Tessék csak előbb elolvasni a levelet.

Andor olvasá, mint következik:

Bonn 18 . . . október 3.

Szeretett Vilmám!

A börtönből a kórházba vittek át. Itt fekszem már hetek óta. Köhögési rohamaim sokkal gyakoriabbak, érzem, hogy testem feloszlásához közeledik. Ki van mondva, hogy már legfeljebb egy hétig huzom ki; az orvosok itt félre teszik a kiméletességet, kimondják a beteg hallatára a leplezetlen igazságot. Minek is titkolnák el a valót? A ki egyszer ide került, megváltó gyanánt üdvözli a halált. Sóvárogva nézek a pillanat elé, mely testi és lelki szenvedéseimnek véget fog vetni, csak . . . oh, csak a te bocsánatodról lehetnék biztositva. Csak legalább jövődet és gyermekünk jövőjét biztositva láthatnám! Félek, remegek jövő sorsotok miatt. Az a gondolat bánt, hogy anyai örökömet is elrabolhatnák tőled testvéreim és akkor az egyedüli lény, ki őszinte szeretettel viseltetett irántam, nyomornak és kétségbeesésnek lenne kitéve. Keress fel azért haladéktalanul valamely erélyes ügyvédet, mondd el neki leplezetlenül állapotunkat és igérd meg neki, hogy siker esetére a birtok harmadrészét átengeded neki. A hátralevő rész elég lesz jövőtök biztositására. De óvatosan járjon el; a birtokra atyám életében igényt nem tarthatnék, de a kellő időben egyszerre lépjen fel, Malvinának, mint egyenes örökösöm nevében. Rettegek bátyámtól. Nagyon csalatkoznám, ha az eddigiek után megelégednék azzal, hogy apai örökömből kiturt. Bárcsak előbb ismertem volna áldáz lelkét!

Midőn, egybekelésünket megakadályozandó, fellépett ellenem, nevettem fenyegetődzéseit. Atyám, föllovaltatva általa, kitagadással fenyegetett. De juthatott-e eszembe visszalépés, midőn tőled, a gyenge nőtől láttam a magasztos példát? Te is daczoltál atyád átkaival, elhagytad a kényelmes szülői házat és jöttél velem Németországba, hogy polgári házasság utján egybekeljünk. Atyám soha sem bo-

csáthatta meg, hogy zsidó származásu leányt vettem nőül. Bátyám felhasználta az alkalmat; szitotta a tüzet. Kitöröltettem a család tagjai közül; atyám, az én jó öreg atyám, kitagadott, megátkozott. A levél, melyben végkép szakitott velem, bátyám irása volt ugyan, de ő irta alá.

A kettős apai átok megfogant. Nem az örökség reményének, hanem az apai szeretetnek elvesztése fájt. Vagyonára nem volt szükségem. Már évek óta saját kezemre dolgoztam és fáradozásom bőven gyümölcsözött.

Pestre visszatérve, ügyeim lassankint roszul kezdtek menni; hitelem aláásatott. A kereskedő hitele olyan, mint a leány becsülete; ha csak egy szó rágalom fér hozzá, nem lehet többé tisztára mosni. Akkor még nem tudtam, honnan jönnek a koholt hirek, csak később ismerém fel a szivtelen bátya művét. Elhagytuk hazánkat. Idejöttünk Bonnba; oh, akkor nem is álmodtam, hogy ily siralmas véget fogok érni. — Reméltem, hogy megmaradt pénzemmel ujra megalapithatom szerencsémet. De nem számoltam a sorssal. Mintha ég és föld összeesküdött volna ellenem, üldözött a szerencsétlenség. Minden vállalatomba belebuktam.

Eltitkolám előtted, hogy tönkre vagyok téve, pedig szeretetedben vigaszt és erőt nyertem volna.

Megaláztam magam; a szerencsétlenségtől megtörve, bátyámhoz fordultam segélyért; hidegen visszautasitott. A végső mentőeszközhöz nyultam; az apai szivben könyörületességre fogok találni, gondolám. Összetett kezekkel kértem, adja ki legalább anyai örökségemet. Ajtót mutatott; könyörtelen válasza megsemmisitett: „Jogaimat fentartom. Mig én élek, a birtok az én kezeim közt marad. Azért csak imádkozzál szorgalmasan, hogy mentől előbb halálhiremet halld.“ Megtört lélekkel vánszorogtam ki az apai házból.

Levertségemet látva, szeretted által akarál vigasztalni, kedves nőm. Aggódó kérdéseidre kitérőleg válaszoltam, a valódi okot eltitkolám előtted. Bocsáss meg, drága lény, hogy hazugsággal altattam el aggodalmaidat; egyedül akartam a gondot elviselni. Roszul tevém; te megóvtál volna a romlás örvényétől.

A kétségbeesés erőt vett rajtam. A bűn ösvényére léptem. Feleljenek tettemért lelkiismeretök előtt, kik a romlás örvényébe taszitottak. Váltót hamisitottam bátyám nevére. Ha a szerencse kedvez, visszaválthatom a váltót és meg vagyok mentve. De a balsors nyomomban járt. A váltó lejárt és én nem valék képes fizetni.

A hamisitás kiderült. Midőn a poroszlók értem jöttek, te, angyali Vilmám, nem tudva a történtekről, halálos rémületbe estél. Csak annyi időm volt, hogy a még nálam levő csekély pénzösszeget átadhattam, hogy hazánkba visszatérhess.

Most már ismered bűnömet és tetteimnek mindazon indokait, melyeket eltitkoltam előtted. Te nem fogsz követ hajitani rám, szegény Vilmám, bár miattam vagy most nélkülözésnek és nyomornak kitéve.

Megbocsáthatod-e valaha, hogy szüléid békés köréből kiragadtalak, hogy miattam szüléket, testvéreket elveszitve, földönfutóvá lettél gyermekünkkel együtt, hogy a gyalázat szenyje, mely nevemet érte, a ti ártatlan fejetekre visszahullott? Keserű szemrehányásokat teszek magamnak, hogy mért kellett két ártatlan lényt magammal ránt anom a posványba, hogy mért nem engedtem inkább rokonaink tiltó szavának. És mégis, ha egy uj életet kezdhetnék, ujra csak ugy cselekedném és nem mondanék le rólad, ha mindjárt zaklatott életem összes szenvedéseit ujra át kellene is élnem. A te szerelmed volt az, angyali Vilmám, mely a hűtlen rokonok és ádáz végzet által üldözöttnek lelkét felderité, te voltál életem vigasztaló angyala.

Oh köszönet, ezer köszönet a boldogságért, mit szeretedben élvezék; ártatlan lényedet bizonyára nem fogja sujtani a balsors, mely az én fejemre oly fájdalmasan nehezült; te még boldog lészsz, Vilmám!

Igyekezzél atyámat megkérlelni. Nekem már nincs szükségem segélyére; mellbajom rohamosan halad előre; érzem a megváltó halál enyhe lehelletét. Csak rólad és gyermekemről gondoskodjék. Ha azonban kérlelhetlen maradna, várd be az időt, mig halála által az örökség jogos birtokába jutsz. Találkoznak még jó emberek, kik ismerve kilátásaidat, hajlékot fognak addig nyujtani. Azonban résen légy; csalatkoznám, ha bátyám kifogásolni nem fogná Malvinánk örökösödési jogát. Ezért idejekorán készülj el a küzdelemre. — Oh, hogy nőmet és gyermekemet védő kar nélkül kell hátrahagynom az önző emberek között! Az ég ki fogja rátok terjeszteni oltalmát.

Ha leányunk átlépi majd a gyermekkor határait és atyja felől kérdezősködik, mondd, hogy . . . de ne mondj semmit! . . . Oh! „Az apák bűne megtoroltatik a gyermekekben harmad- és negyediziglen.“

Mire e sorok kezeidhez jutnak, én már talán meg leszek szabaditva földi szenvedéseimtől. Ne sirass meg, szeretett nőm! Odafenn egy jobb hazában, hová az emberiség előitéletei el nem jutnak, ismét találkozni fogsz

végső pillanatáig rád gondoló

Béládval.

Andor növekedő feszültséggel olvasá a levelet; most már érthetővé lett előtte Bányainé rejtélyes magaviselete. A gyenge nő a kétségbeesés áldozatává lőn. E levél visszaadhatna volna reményét az élethez, de ki tudná, hol bolyong a szerencsétlen nő.

Összeült a családi tanács. Andor kifejtette az ügy mibenlétét. Az öreg Bányay, örökség vadászó idősebb fia unszolására, kitagadhatta Bélát saját részéről, de az anyai örökséget el nem vonhatja tőle. E birtokról a rendelkezés alkalmasint ugy történt, hogy mig az atya él, addig az ő kezében marad és csak halála után kapják meg a gyermekek. Először is tehát azt kell megtudni, hol lakik az öreg Bányay; azután, hogy fia, Béla, csakugyan kimult-e a börtönben. Ez esetben egyenes örökösére, Malvinára szállana az örökség az öreg halála után. Bátyja bizonyára kifogásolni fogja Malvina örökösödési jogát, ezért kell egész csendben eljárni és idejekorán beszerezni minden szükséges okmányt.

A hordárcsalád eltelt bámulattal. Malvinka egyszerre fontos egyéniség lett; a jövendő örökösnőt tisztelték benne. Mig Petőfi ur is szivesebb lőn iránta.

Andor magára vállalta az ügyet. Irt a szerencsétlen rabnak; a levél felbontatlanul érkezett vissza, hátulján nagy betűkkel olvasható vala: „Meghalt.“

A kis Malvina gyászruhát kapott. A hordárcsalád fölülmulta önmagát nagylelkűségben.

Lassankint beszerezte Andor Bányay Béla és neje házassági bizonyitványát, később Malvina keresztlevelét. Sokkal nehezebb volt megtudni, valjon él-e még az öreg Bányay és ha él, az ország melyik szögletében.

A fodrásznő sem adhatott felvilágositást. Valami Agyagos nevű pusztára emlékezett, ezt emlitette sokszor a nagyságos asszony. Az Agyagos pusztát természetesen hiában kereste Andor a térképen.

Bányay Bélának, a házassági bizonyitványban előforduló születéshelye igazitotta végre utba. Egy kis faluban, . . . Bányán, közel Nagyváradhoz élt az öreg.

A csatározási tér kikémlése után Petőfi ur, elhagyva a fővárost, a falucskában telepedett meg. Neje Pesten maradt, mert nem akará elveszteni kundsaftjait.

. . . Bányán Petőfi ur, fodrász-, azaz hogy borbélyműhelyt nyitott, a mellett lelkiismeretesen vitte titkos rendőri szerepét.

Miután az öreg urnak udvari borbélyává lőn, biztos tudósitásokat küldhetett Andornak. Igy aztán megtudta Andor, hogy „az öreg Bányay egészsége gyenge lábon áll. Meghasonolva az emberiséggel és önmagával, komor magányban él. Fia is csak ritkán látogatja meg; leánya és unokája, kik Váradon laknak, gyakran hosszabb ideig tartózkodnak nála. Ilyenkor az öreg urat néha mosolyogni is látják.“

(Folytatása köv.)

Heti tárcza.

Májushó 7-dikén.

(A mi nótáink.)

A salonban félhomály. Nincs semmi nesz, nincs semmi élet-jel. Egyetlen lámpa vet halovány fényt maga körül, s az fest a falakra fantaztikus árny-világot. S az árny-szellemek persze játszadoznak, s kergetik egymást a falon, de mindez nem zavarja a mély csendességet. A lámpa körül repdes valami elkárhozott pillangó; az se soká tart, mert nagyon közel talált jutni a lánghoz. Már vége van.

Egyszerre csak hangok, bűvös hangok töltik meg a termet. Megkapó bánat zendül át a légen, melyre mintha rezgőbb lenne a lámpa bágyadt világa, melyre mintha figyelni tudnának a falon kószáló koboldok.

Amott a zongora szólalt meg. Előtte ül haloványan, busan egy szomoru asszony. Fője kis kezére volt támasztva, s ugy merengett soká, soká maga elé. Ajka helyett csupán egy sebzett lélek panaszkodott ennek a csöndes magánynak. Aztán a kis fehér kezek is megmozdultak, érintették a zongora hófehér billentyűit, s a hang egész csodás Istensége kelt szárnyra.

Micsoda dalam ez?

Akkor hallottam először, midőn mély buban elmerülve bolyongtam végig a főváros utczáit. Vad fájdalom tépte szivemet, lelkemet, s a kétségbeesés disharmonikus kardala zengett mélyében. Pedig oly szép este volt! az estharang is oly lágyan sirt végig a légen! Akkor zendült meg az a kedves dalam, melyre könnyeket tudtam volna ontani.

Chopin Cis-moll impromptuja, azzal az édes bús adaggioval. Ez a szelid női szivek vigasztalása. Ez illik oly jól a gyöngéd kis kéz alá, ennek van oly jó helye a gyöngéd női szivben.

Zengj szelid ének, légy oly nyájas, mint egy gyermek dajka-dala, vigasztaló, mintha elhunyt szeretteink szava lennél!

* * *

Boldogok, kiknek kedves daluk egy-egy tánczdarab kaczagó melódiája.

A kis Margit nem szereti a félhomályos salonokat. Mikor nincs nap, meggyujt négy gyertyát is a karos tartóban, van is aztán fényesség körüle, annyi mint az ő tündöklő két szemében, nap-derűs szivében. Akkor aztán megzenditi az ő pompás keringőit és polkáit; vagy a csárdásait, ezekből is a legfrissebbeket. A pattogósat, a „csingilingit“, a „piros, piros, piros“-at! És a madarak kiváncsian pislognak be az ablakon, egy pár kanári pedig amott a kalitban próbálgatja nagy bután a Margit kisasszony nótáit.

A tánczdalam a vig szivek nótája.

* * *

Amott, egy harmad-emeleti szobácskában lakik a koros Teréz kisasszony. Csekély nyugdijacskájából tengeti életét, s az a napi foglalkozása, hogy vén zongorája előtt énekelget. Leggyakrabban énekli azt a szép dalt, melynek kezdete ez: „Isten veled te, csöndes ház . . .“ Méltó párjának találom én a „Jer vidám csolnakos . . .“, a „Lelkem Minkám . . .“ és a „Tihanynak riadó leánya . . .“ kezdetű dalokat.

Nem, ne gunyoljuk szegényt! Elavult, rég leénekelt nóták azok. A vén kisasszony és zongorája egyaránt hasonlitanak Arany János vén muzsikásához, a ki minden hangból huz csak felet, hiszen . . . minden nap egy nótát feled! S az se nagyon elbűvölő, ha kisasszonyunk leemeli a falról vén guitarreját, s azon énekel még félszázad előtt lángolt szerelmet, félszázad óta foszladozó vén álmokat.

Ne gunyoljuk őt! Ezek az ő nótái, az ő emlékei. Arcza valaha rózsás volt, és szemei villogtak, mint akár az öné, nyájas ifju olvasónőm! Fürtei arany-hullámot képeztek, s hangja is csengő, üde volt. És szive is érzett, szive is szeretett. Körüle is sereglének délczeg ifjak, a kik vallásos hódolattal vették körül. S dalai, e kopott nóták valaha sok, sok könynyet facsartak ki ártatlan szemekből, azokra is mondták egykor, hogy . . . szépek. Szép lány szép dalai valának, vagy pedig félénk szerelmi tolmácsok, zendülők csöndes éjjeken a holdvilágos ablak alatt . . . vagy édes órákon, dalladzó ladikon, susogó lugasban, midőn két forró kéz szoritotta egymást szerelemben, mámorban . . . A szellő felkapta a kábitó dalamot, elvitte a lombos kert minden zugába, s dalára harmatot sirt a virág, s szebbet álmodtak a csermely bús fűzei . . .

De ennek vége. A sziv együtt vénült meg dalaival. Neveti őket minden, csak az emlék nem. S a vig, ifju szivek nem hiszik el neki, hogy a vénség ott áll megettük is, és nem hiszik, hogy egy utánok következő kor vidám nemzedéke uj dalért elfelejti az ő dalaikat, s kaczagni fog az ő álmaikon is!

* * *

A népszinházban vagyunk. Soldosné énekel.

A táj holdas, álmatag. Egy elhagyatott gyermek, szegény gyermek közeleg a távolból. Azt a nótát énekli, a melyet én azóta nem feledtem soha. Az én nótámat!

Hej! bánatos esték, mondjátok csak el, hogy suttogtam el nektek, kihajolva magános ablakomból a „Maros vize“ édes bús dalamát?

Vig társak, mulató baráti körök, mondjátok csak el, hogy halt el ajkamon a szó, hogy némult el kaczajom, mikor a Rácz Pali csodálatos nyirettyűje azt énekelte, hogy „Maros vize folyik csöndesen . . .“

Dalok dala, szivszaggattó bánat panasza te! Magad is hasonlitasz egy halkan torló folyóhoz, melyet gyász-tüzek árnyalnak, melybe méla csillagok bámulnak nagy kék szemeikkel. Az a hires énekesnő nagy ajándékot adott az én szivemnek, mikor olyan szépen, olyan busan énekelte el az én dalomat!

Áldja meg érte a jó Isten!

* * *

Aztán vannak ám másféle nóták is. A „Rákóczi nóta“, ez a magyarok nótája. „Marsaillaise“-nek nincs annyi vihara, a lengyel hymnusnak nincs annyi gyásza, mint ennek a nemzeti dalnak. Aztán a „Szózat“ komoly vonású szava, s a Kölcsei-féle hymnus esdeklése is beillik nemzeti nótának. Melyik magyar sziv ne verne sebesebben, ha e hármat hallja? Emlékek, nagy napok emlékei, tettei vannak azokhoz kötve.

Vannak aztán dalok, a melyeket nekünk énekelnek, s a mi nótáink, de nem halljuk többé. Az egyik ugy kezdődik, hogy „Circumdederunt me mortis dolores . . .“ A többi gyászinduló; akár Beethoven, akár Chopin csinálta, szép az nagyon. Csakhogy mi már akkor nem értünk belőlök egy árva akkordot sem! Gáspár Imre.

Arany mondatok.

A szem a lélek tükre, mely az emberismerőnek elárulja belső érzelmünket.

* * *

A megelégedést és boldogságot ne a nagyvilági zajban, hanem a csendes magány igénytelen körében keresd.

* * *

A valódi barátság és szeretet nem hizelgő szóvirágokban, hanem tettekben nyilvánul.

* * *

A sziv az ábránddal szövetkezve, igen rosz tanácsadó.

* * *

Oly egyének, kiket hizelgek [illegible] nak, nehogy a csalás áldozatául essenek; mert a ki hizeleg, az egyszersmind csalni is tud.

* * *

A gazdagság nagyon relativ vagyis egyoldalu fogalom; szegény gazdagnak mondható az, kinek igénye nagyobb, mint vagyonának terjedelme.

* * *

A féltékenység a szerelmet megöli, — mig a bizalom fokozza.

* * *

A nagyravágyás és ennek szülötti: a korlátot nem ismerő szenvedélyek és igények, a mily mértékben csökkentik a jelen korban a nők erkölcsi értékét, — ép ugy emelik azt ennek ellentétei: a szerénység és igénytelenség.

* * *

Csak azon szerelem lehet tartós, mely kölcsönös ismereten és őszinte vonzalmon alapul.

* * *

A szerelemnek valamint a barátságnak csak akkor van értéke előttünk, ha önkénytes és nem kierőszakolt.

* * *

Hogy a nők egy kis idealismussal birjanak az kivánandó, mig a férfiaknál a realis gondolkozásmód előnyössebb.

Világ folyása.

(A cotilliontól. — Rosz idők. — A szép magyar nyelvről. — Az uj bibornok. — A philharmonikus macskák.)

Szép nagysád, nem emlékszik már arra a nyalka főhadnagyocskára, kivel oly pompásan lejtett az utolsó cotillion alatt? Érdekes, nyulánk s halvány arczszinű gavallér volt, s abban a hirben állott, hogy kitűnő keringő tánczos! Mást — se jót, se roszat nem tudtak róla mondani. Emlékszik még? Ön is tiz-tizenkét tánczos közül választotta, s ugyanekkor jött egy tekintélyes külsejű öreg ur, — a bátyja — a ki lovagját félrevonta, és sugott valamit a fülébe! Ön a bécsi bálok igéző hölgye, kissé duzzogott, de a hűtlen tánczosnak volt igen jó mentsége. „Asszonyom“, — ugymond — „igen sajnálom, hogy e tourt nem végezhetjük be . . . más tourra szólitanak fel . . . el kell mennem bolgár fejedelemnek! Magamat ajánlom!“

S ezzel ment. A kis Battenberg herczeg — mert ő volt! — most már I. Sándor, bulgária fejedelme, a kit — min ön a cotillionban — igen sok ember közül választottak meg! Most már egy nép ura, s egy czár alázatos szolgája. Anyja Hauke grófnő, a czár lengyelországi miniszterének anyja volt, egy nagybátyja, gróf Hauke, 1863-ban lengyel fölkelő vezér volt, Bossak (mezitláb alatt,) Garibaldi legiójában is harczolt s Dyonnál esett el. Minket igen szeretheti, mert épen most verette meg jól a viddini konzulunkat. Máskülönben igen érdekes fiatal ember.

*

„Rosz időket élünk, bele kell nyugodnunk. Ma egy nagyherczeg sem tehet többet, mint más ember; ostromállapot alatt élünk!“ E szókat pedig Miklós nagyherczeg[illegible] géhez, pedig nem történt más baja, minthogy a czárt rendőrök éjnek idején vitték el talán Szibériába. Elfogtak néhány herczegnőt, Botkinnét, a ki a czár házi orvosának neje. Elfogták a Drentelen tábornok unokaöcscsét, s el a házitanitót. Miután a házmesterek is rendőrök lettek, egynek a fejét ketté hasitották baltával. Turgenjeffet, a nagy orosz regényirót száműzték . . . Csekélységek! csak az orosz kormány és orosz forradalom enyelegnek egymással! A rendőrség különben erősen bizik magában, hogy minden nihilistát elfog. El is fogott már egész sereg 12—14 éves fiucskát. Mind igen veszedelmes . . . gyerekek, a kikben — miután a „nihil“ szó semmit jelent magyarul, csakugyan fogott egy nagy . . . semmit!

*

És sehogy sem akarnak magyarul tanulni! Már tudniillik a mi német, tót, szerb és román honfitársaink, kik képviselőik által erősen ellenezték azon a kormány által beterjesztett, s a képviselőház által törvénynek elfogagadott javaslatot, mely szerint a magyar állami nyelv minden népiskolában köteles tantárgygyá válik. Ez az állam legműveltebb és legtöbbek által ismert nyelve.

Kár olyan nagyon fázni a szép magyar nyelvtől! De a népről nem is teszszük ám fel, hogy ne akarna magyarul beszélni; a nép tudja, hogy e nélkül hazánkban valamire nem mehet. És aztán melyik a szebbik nyelv? a sok román „u“, a sok szerb „ics“, „vics“, meg „kako“, vagy a tót mássalhangzós nyelv, melyben vannak ilyen mondatok is: „sztrcs prszt szkrzgrk.“ Tessék csak kimondani!

*

Miután már itthon vagyunk, meg kell emlékeznünk egy kitüntetett, s egy vérig sértett kitünőségünkről. Amaz — Haynald kalocsai érsek — a finom, tudós és fölötte népszerű főpap . . . elérte vágyainak netovábbját, bibornok lett! Biztositom, kedves hölgyeim, hogy e sugár áldozári termetet szerfölött fogja emelni a cardinalisi bibor köntös hullámzó disze.

A másik Jókai Mór. A „philharmonikus macska“ ő nevezte igy a macska-zene szörnyét, fel akarta keresni ablakait, a mért — bécsi felolvasásában — a hazaszereteten kivül az összmonarchia szeretetét is hangsulyozta. Azonban mi azt hiszszük, hogy a nemzet nagy költőjével szemben macska-zenéről beszélni csak olvasni nem tudók, vagy a leirott eszme becsülésére még éretlen gyerekcsapat foghat. Hölgyeim vegyék elő „A magyar nábobot“, „Uj földesurat“, „Fekete gyémántokat“, és ne gondoljanak vele, milyen politikus, a ki ilyen jó költő.

Hazánk.

*** (*Udvari hirek.*) A felséges pár Budapesten való időzése valóságos pezsgő életet hozott magával. A szinházak, az utczák, a lóversenyek uj életet nyertek megjelenésükkel. Közelebb a ferenczvárosi templomot látogatta meg a királyi pár, Luitpold bajor herczeg s Gizella főherczeg asszony. Délben ½ 12-kor érkeztek meg a néptömeg éljenzései közt, várta őket a templomban Trefort miniszter, Ráth főpolgármester, Thaisz főkapitány, Ybl épitész, Ráth apát stb. Fel voltak állitva a Mária-intézet növendékei és gyermekei is. Ő Felségeiknek diszitett templomba. Ő Felségeik mindent megnéztek, s dicsértek. Csak a Felség találta azt mondani a miniszternek, ki a lipótvárosi dom 14 év alatt való felépüléséről beszélt, hogy „máris?“ A királynő beszélt a két intézet főnökeivel, Borgia-Uri és Anna (Schaafgotsche grófnő) nénékkel, s távoztak a kerepesi uti lókiállitásra. Itt báró Wenckheim Béla fogadta ő Felségeiket. Itt kérdezte ő Felsége D. lókereskedőtől egy ló árát. „Felség“ — felelt ez — „a ló-kupecznek nem szokás hinni, de én bevallom, hogy a lovat 800 forinton vettem!“ — A május 6-dikai katonai szemle igazán pompás látványt nyujtott ő Felségeiknek. — A május 5-diki udvari ebéden jelen volt Tisza Kálmánné, b. Edelsheim Gyulainé és gr. Szapáry László. — A királynőről beszélik, hogy a mióta Ferenczy Ida kedvelt felolvasónője által megizlelte a Kalocsa Balázsné urhölgy nagykőrösi kenyerét, azóta azt eszik. — Gizella főherczegnő 25 fehér rózsával himzett kék selyem ima támlányt ajándékozott a királynőnek az ünnepen; egy évi munkának mondják. — A felséges pár a fővárosból nem sokára Schönbrunnba utazik. — Rudolf főherczeg utazásáról is jönnek a tudósitások. Már Madridba érkezett, s a Valencia vidékére rándult vadászni. Milanóban megnézte őseinek koronázási dombját, s a képtárt.

*** (*A tavaszi versenyek.*) A lóversenyek rendesen tavaszra és őszre esnek, tehát oly időpontokra, melyekben az eső elkerülhetlen. Azért főnemességünk nem sokat törődik vele, sőt szereti, ha jócskán esik, már csak azért is, mert ebben is különbözik a nyárspolgároktól, a kik még az esernyőjöket is kimélik a megázástól. Az eső hullt a három verseny-nap két első napján, de azért volt publikum annyi, a mennyit a Rákos apáink országgyűlései óta se látott. Ott láttuk az Andrássy, Károlyi, Zichy, Inkey, Fiáth, Almási családokat, a hölgyek többnyire világos szinekben. A külügyér neje, Andrássy Katinka grófnő kékben piros csikokkal, csipkézettel, leánya Ilona grófkisasszony fehér cashemirban, gróf Szapári Gézáné (a fiumei kormányzó neje) világos kékben, csipkékkel jelentek meg, őket, s fogataikat jövet, menet óriási közönség bámulta. — Első nap megjelent a király és a királynő, Gizella főherczegasszony és Lipót herczeg (a királyné fivére) Klotild főherczegnő s József főherczeg. A király derült társalgást folytatott a vásártéren is. Megszólitá Thaisz főkapitányt, b. Wenckheim minisztert, b. Edelsheim-Gyulait stb. Megjegyezzük végül, hogy „Kincsem“ ismét diadallal versenyzett. — Az ügető verseny e hó 6-dikán szintén sok embert csalt ki délben a városligetbe. Várták a királyi párt, de hiába, s igy a nagy korcsmában elhelyezkedett pályabirák megadták az indulás jelét. Sok kocsi pályázott, a három első, tehát nyertes lett I. Fáy Béla, II. Wawrik Ferencz (bécsi) és III. Dőry Lajos. Az ügetés alatt czigányzene szólt.

*** (*Szegedi hirek.*) Szeged város területén jelenleg 19,100 lakó van, s félnek, hogy a máshová örökbe fogadott árvák elhonositása a jövő kárára válhatik. Az alföldi vasutvonal körül nagy károkat okozott egy mult szerdán dühöngött vihar. A vásárt is megtartották, s az elég élénk volt. Lakások drágák. — Biztosnak gróf Zichy Viktort nevezik ki. Dáni Ferencz köszönő táviratokat küldött Szeged kül- és belföldi jóltevőihez. 127 szegedi árva érkezett meg közelébb Szegedre. Műkedvelői előadások voltak a szegediek javára Kaposvárott, hangverseny sikerült Pápán és Nagybányán. Mindannyi igen [illegible] Papp Sándor m.-vásárhelyi dijnok egész havi fizetését adta a szegedieknek. — A fővárosi üllői kaszárnyában még 130 szegedit, öregeket s gyermekeket tartanak.

*** (*Székesfehérvári kiállitás.*) Nemzeti iparunk e nagy fontosságu mozzanata élénken foglalkoztatja közművelődésünk barátait. Védnök József főherczeg, gróf Zichy Jenő elnök buzgón működtek közre sikerén, s a május 17-diki megnyitáson, melyre, s a kiállitás egész tartamára, vasut és hajó kedvezmény áron szállit, jelen lesznek ő Felségeik, s több főherczeg is. A főbb épületek három udvaron állanak, s azokat a főváros és vidék iparosai, termelői érdekesebbnél érdekesebb czikkekkel töltötték meg. Porczellán, üveg, majolika és cserép; órák, egyházi és orvosi szerek, hangszerek, régészeti tárgyak, kárpitok; művészeti, tudományos eszközök; ércz, fém; fonás, szövés, ruha; női munkák (igy a sugáruti tanitó nőképezde kiállitása); fa, liszt, állatok, mezőgazdászat, kertészet, rab-munka stb. mind igen érdekes látni, s tanulmányozni valóval fognak kinálkozni.

*** (*Társas-élet.*) A budai kör bucsuján jelen volt Pauler miniszter is. Rupp Zsigmond a buzgó elnök arczképét leplezték le, és sikerültek az élőképek is. — Gróf Andrássy Aladár fürdő-utczai termeiben május 5-dikén fényes estély volt, melyen Gizella főherczegnő is megjelent.

*** (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Kollár Juliska és Kollár József, továbbá Fuchs Irma kisasszony és Vitéz Géza, Kecskeméten. — Csengery Leona kisasszony (Csengery Antal leánya) és Vámossy Károly fővárosi ügyvéd, Budapesten. — Összekeltek: Szabó Mariska

kisasszony és Csorba Boldizsár, Gyulán. — Hets Etelka kisasszony és Veöreös Endre ügyvéd, Győrött. — Reinitz Sarolta kisasszony és Rott Jakab, Budapesten. — Braunwarth Gábi kisasszony és Horváth Gyula orvos, Budapesten. — Kralovánszky Vilma kisasszony (a jótékonyságáról ismert Kralovánszky Istvánné urhölgy leánya) és Hekler Ede ifju ügyvéd, Budapesten.

*** (*Elhunytak.*) Hollán Viktor, szép képzettségű, ifju országgyűlési képviselő, Eperjesen. — Istvánffy Pál, m.-vásárhelyi királyi táblabiró. — Timon Vilma, Timon Nándor honvéd alezredes egyetlen leánya, 17 éves, M.-Vásárhelyen. — Gróf Erdődi János, titkos tanácsos, volt varasdi főispán, fiumei kormányzó s jó magyar ember, 86 éves, Bécsben. — Brüll Miksáné, szül. Munk Francziska asszony, a hollandi konzul neje, Budapesten. — Bartalics Imre, volt könyvnyomdász, 48 éves. Béke hamvaikra!

*** (*Rövid hirek.*) A nőképző-egylet mult vasárnapi gyűlésén Veres Pálné lelkes elnök magvasan fejtegette a leánynevelés fő kellékeit: alapos képzettség és szilárd hitet. A nőképezde szépen halad. Másodelnök lett Daruváry Alajosné urnő. — A nőipar-egylet jelentését Margitai Dezső olvasta fel. Fősulya a tanitó-képezdén van. Elnöke Rupprecht-Demidoff Kornélia. A választmány alelnökei lettek Kuglerné, báró Lipthayné és Tarnóczyné urhölgyek, titkárok Margitay Dezső és Gelléri Mór. — Tajthi János cap-földi hazánkfia Budapesten időzött, s érdekes emlékekkel ajándékozott meg egyes képviselőket.

Külföld.

*** („*Katinka grófnőről*“,) gróf Andrássy Gyula külügyér kedves és szellemes nejéről, sajátságos adomácskákat hoznak a bécsi lapok. Feltűnt, hogy a diszmenet páholyaiban nem volt jelen, a Schwarzenberg-kert ünnepélyén pedig a sátorában mért tokajit ő Felsége nem fogadta el tőle. A külügyéri palota utolsó estélyén pedig az történt, hogy Filippovicsra nem ismert rá. Ez ugyanis dicsérte gróf Andrássy Tivadar hadnagyot, mint a ki alatta szolgált, a grófné pedig valami vaskalapos generálisnak nézte, s megjegyezte, hogy az ő fia ugyan a würtenbergi herczeg mellé volt beosztva. „No, az is alattam szolgált“, válaszolt a táborszernagy, s bemutatta magát. Ezek azonban apró-cseprő malheurök, melyek daczára a grófné népszerű, s kedves fürnő marad, kivált Budapesten.

*** (*A külföld és Szeged.*) A Schwarzenberg herczegek bécsi kertje mult pénteken fényes ünnepélyt látott a szegediek javára. A pompásan diszitett helyeken a legbájosabb főuri hölgyek árultak különféle tárgyakat. A magyar csárdában Heim-Bloch asszony volt a csárdásnő, s a megjelent királyi pár, Gizella főherczegnő, Albrecht, Károly Lajos és Rajner főherczegek igen jól érezték magokat e helyen. A királyné nemzeti szalagos bokrétát is fogadott el, s nyájasan beszélgetett Trux Hugóné, budapesti urhölgygyel; könnyű magyar ruháját keveslette a hűvös időben. Az ünnepély este 8 órakor, villanyfénynyel, s zenével ért véget, és 320,000 frtot jövedelmezett. Schwarzenberg herczegnő s leánya Ida herczegkisasszony, mindenkit elbájoltak megnyerő modorukkal. — Beutlingen német város 14,000 márkát adott Szegednek, miután az 153 év előtt szintén adakozott számára egy tűzvész alkalmával. — A franczia szinmű- és zeneirók 500 frankot küldtek. — A párisi renaissance szinházban is volt előadás, melyen Garnier szinésznő beszédet is tartott. — Egy chicagoi hazánkfia, Patzauer Miksa, 10,000 frankot küldött Szegednek, szülőföldjének. — New-Yorkban 12,510 dollár gyűlt össze, Londonban 111,248 forint.

*** (*Rövid hirek.*) Orenburg, Oroszország egy szép városa, közelebb leégett. — A német trónörökös ez idén Kissingenben fürdőzik. — A czár junius 6-dikán érkezik Berlinbe, Vilmos császár arany-lakodalmára.

Irodalom és müvészet.

*** (*Irodalom.*) Cziklay Lajostól május 15-dikén tehetségre mutató csinos költemények jelennek meg „Dalbokréta“ czim alatt. Ismertetni fogjuk.

*** (*Zene.*) A zenede ünnepi hangversenye mult hétfőn Bartay Ede igazgatása alatt, fényesen sikerült. — Wagner Rikhard „Parsifál“ czimű operát fejezett be. 1881-ben adják először Bayreuthban.

*** (*Képzőmüvészet.*) Zichy Mihály „A bor hatása“ czimű képét kiállitja Budapesten is.

*** (*Vegyes hirek.*) Genetz Árvid finn tanár mult hétfőn magyar előadást tartott akadémiánkban a lappokról. — Jókai Mór „A látható Isten“ czimű felolvasást tart Pozsonyban a szegediek javára. — Rogeard mult pénteken tartá a De Gerando család termében utolsóelőtti felolvasását; kivált Staël és Sand George asszonyokról szólt. — Bálint Gábor nyelvész, nem kapván hivatásához méltó alkalmazást, külföldre utazik, mit keserű nyiltlevelében maga jelent.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, május 3. Lahor királya. — Vasárnap, május 4. Az eredendő bün. — Hétfő, május 5. Lahor királya. — Kedd, május 6. A kőmüves. — Sylvia, Diana nymphája. — Szerda, május 7. Őszi napsugár. — Rosenkranz és Güldenstern. — Csütörtök, május 8. A kegyencznő. — Péntek, május 9. A Fourchambault család.

Népszinház. Szombat, május 3. A zengő angyalok. — Vasárnap, május 4. A vereshaju. — Hétfő, május 5. A zengő angyalok. — Kedd, május 6. A piros bugyelláris. — Szerda, május 7. A zengő angyalok. — Csütörtök, május 8. Kamargo. — Péntek, május 9. Niniss.

*** („*Theater parée.*“) Egy napig tehát volt „Theater parée“, udvari-szinház, a nemzeti szinház is; a Felséges pár, Gizella főherczegnő és Lipót bajor herczeg láthatók voltak az udvari páholyban. Kedvökért Massanet „A lahorei király“ czimű operája adatott, melynek épen 2-dik felvonására jelentek meg. A közönség állva fogadta. — Vasarnap visszont a népszinháznak volt kedves estéje. A „Vöröshajut“ adták, s Soldosné asszony szép dalainak hallására („Maros vize folyik csöndesen . . .“ „Hullámzó Balaton . . .“) egész váratlanul megjelent Gizella főherczegnő, nagybátyja, Luitpold herczeg kiséretében. A darab végével, a közönség éljenei mellett távoztak.

*** (*Szinházi vegyesek.*) Laube bécsi szintársulata vendégszerepel a gyapju-utczában; a férfiakból Lobe, a nők közül Schönfeld és Frank nevezhetők kiváló erőknek; Stuart Máriát is előadták. — Linda kisasszony, a bécsi opera tánczosnője vendégszerepelt május 6-dikán a nemzeti szinházban. Tetszett, ha nem is mint valaha Taglioni,

Pepita, Couqui, vagy Elssler, de szerződtetése mégis ohajtandó lenne.

* * *

(Nemzeti szinház. „Eredendő bűn.“ Dráma 4 felvonásban. Irta Váradi Antal. Először adatott május 2-dikán.)

Hogy Váradi a mesék homályos országából eljött a mai társadalom földjére, azt mi, kik nem egyszer kifejeztük ennek szükségét, — csak helyeseljük. Az átmenet azonban nem sikerült egyszerre, mert magával hozta az alakok homályos jellemzését, némi bibliai szint és hogy ne egyenesen a theozugok földjéről jöjjön — hősét Amerikából hozza haza. Amerika nem véletlenül kerül a darabba; hivatva van indokolni a hős hirtelen szerelemre gyulását, gyors elhatározását és összeütközését vetélytársával; azonkivül alkalmat szolgáltat a szerzőnek egy pár hazafias, hizelgő phrazis elmondására, a mit nem vártunk Váraditól és a mi Kisfaludy Károly óta nem is igen hangzott szinpadunkon. Az első felvonásban például azt az uj igazságot halljuk, hogy: ott tul a tengeren minden nemzet elveszti hazafiságát, csak a magyar sir vissza a jótét közepéből is. Kovács Adorján mondja ezeket, kit husz év előtt valami népbank alapitásában való részvételért és sikkasztásért becsuktak, pedig ő ártatlan volt; hogy hogy itélhették el mégis, azt ki kell találni. A mint kiszabadult, kiköltözött Amerikába, most azonban haza hozta a honvágy és még inkább a fia jövője. Itthon előitélettel találkozik; régi jó barátja, Tardi főispán is elfordul tőle, mert „be volt csukva“, bár ártatlanságát tudja. Fia azonban hódit; kitűnő mérnök, szellemes ifju, jó tánczos, szép ember stb. szóval, hogy milyen derék ember, el kell képzelni; hozzá hasonlót ne keressünk. Nőnemű kiadása Klára, a főispán leánya, a ki, mikor a Tisza legdühösebben árad, elsandolinozik a torjai zsilipekhez; hogy szerző nem volt Szegeden az több, mint bizonyos. Azonban Klára veszélybe jut, de míre való az ő himnemű kiadása, ha nem arra, hogy megmentse és haza vezesse.

A második felvonásban estély van Tardinál; jelen van Kovács Andor is és csak amugy amerikaiasan szerelmet vall Klárának, mialatt Pataki orvos a szomszéd szobában hallgatózik. Aztán Andor pár percz alatt végez ellenfelével; amerikai párbajt vivnak olyformán, hogy a ki Klárától piros kotillion-jegyet kap, életben marad — mialatt Tardi Gabriella a szomszéd szobában hallgatózik. És az nagy szerencse, hogy e kisasszonynak olyan szobalány természete van, mert legalább elmondja Klárának, hogy mi történt és igy megakadályozhatják a párbajt. Klára ugyanis tudtára adatja Gabriella által Szerémynek, hogy nem őt szereti. Itt egy gyönyörű jelenet következik, melyben szerzőnek és szinésznek egyaránt része van. Csillag Teréz igazán remekelt; oly gyönyörűen, oly művészien játszott, hogy szinész még tapsot jobban meg nem érdemelt, mint a melylyel itt elhalmozta a közönség. Azon közben Tardinak eszébe jut, hogy Klára már férjhez is mehetne, fölszólitja tehát, hogy válaszszon még ez este; Klára természetesen Kovácsot választja, Tardi pedig visszautasitja e szavakkal: ha egykor elébem áll és azt mondja: én nem vagyok Kovács Adorján fia, — legyen meg leányom akarata. — Erre előáll az öreg Kovács és megjósolja, hogy Tardi is csakhamar olyan bajba kerül, mint ő; a szerző aztán a negyedik felvonásban gondoskodik róla, hogy e jóslat teljesüljön.

Következik egy idegrázó felvonás, sok sirás-rivással és lemondással. Az öreg Kovácsnak vannak olyan okmányai, a melyekkel fiát Barnley Sámuelnek adhatja ki, ezt vagy ötször halljuk. Most tehát elhatározzák a szülők, hogy lemondanak fiukról. Az alatt Miss Mary, a Tardi család nevelőnője jön és elmondja, hogy Tardi titkára, Barna, átakarja szakitni a gátat és aztán megszökni az árviz alappal — mialatt Kovácsné a szomszéd szobában hallgatózik. Hazajön Andor is; szülői elmondják neki, hogy nem fiuk, de ő nem hisz, végre anyja elárulja magát. A negyedik felvonásban Tardi ellen fordul a sors; titkára megszökött és épen most jön a kormánybiztos az árvizalap felhasználására. Vagyona, becsülete, mind elveszettnek látszik; jön azonban a megmentő, Kovács Adorján, hozza magával a titkár tárczáját, kit a felbőszült néptömeg épen az ő hása előtt agyonvert. A tárcza nemcsak a pénzt tartalmazza, hanem a titkár naplóját, a melyből kiderül a Kovács ártatlansága; hogy mi módon — azt tessék kitalálni. Klára és Kovács, Gabriella és Szerémy egyek lesznek.

Eddig tart a dráma, melynek egyes hibáira már eddig is iparkodtunk rámutatni. Legbántóbb az egészben, hogy Gabriella és Szerémy alakja is el van rontva némileg az által, hogy Szerémy előbb Klárát szereti, aztán egy pillanat alatt Gabriellába szeret. Mire való akkor a párbaj? Gabriellának pedig az utolsó felvonásban olyan szavakat ad a szájába, a mi már több, mint naivság. E két alak különben a legrokonszenvesebb; a többi kisebb-nagyobb mértékben mind zavart. A főispán titkárul veszi maga mellé halálos ellenségét, legyőzött vetélytársát; leánya a legnagyobb árvizben sandolinozik; Barna főbenjáró titkát elmondja megcsalt kedvésének; a nevelőnő sorsát egy olyan czimeres gazember kezébe teszi stb. Mind e kifogásaink daczára is az Eredendő bűnt jobbnak tartjuk elődeinél, különösen Tamórát képes lesz némileg feledtetni. Néhány szép jelenete van és a mi Tamóra után leginkább meglep — szépen folyó sima nyelve. Igaz, hogy jellemzetesség nincs nyelvében, mert minden alakja egyformán beszél, de néhol, például a 3-dik felvonásban, mikor Kovács vigasztalja nejét, igazán szép, költői. A darab, mint iránymű, abban téved leginkább, hogy Kovács Adorján ártatlan és igy eredendő bűnről, fiával szemben szó sem lehet. Az előadás nem volt kielégitő. Feleki (Tardi), Szigeti József (Pataki) nem tudták szerepüket. Ujházinak (Kovács Adorján) nem való drámai, Nádainak (Kovács Andor) nem való érzelmes szerep. Legjobb volt Csillag Teréz, Halmi és egy mellék szerepben Szigeti Imre. Közönség nagy; szerzőt többször kihitták. Sz—k J—s.

Tartalom.

Molnár Mara, Szegfi Mórtól. — Perdita, Reviczky Gyulától. — Petőfi és Prielle Kornélia. — Elvira születés napja, Reich Sándortól. — Heti tárcza. — Arany mondatok. — Világ folyása. — Hazánk. — Külföld. — Irodalom és művészet. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Betűrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

19-dik szám. Május 11-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két íven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár	Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte óra	Nap-kelte perez	Nap-nyugta óra	Nap-nyugta perez
Május 11	Vasárnap	E 7 Gang.	E 4 Béla	29 G 4 Jas.	18		4	30	7 24
12	Hétfő	Pongrácz	Pongrácz	30 Jakab	19		4	29	7 25
13	Kedd	Szervácz	Szervácz	1 Május	20		4	27	7 26
14	Szerda	Bonifácz	Bonifácz	2 Athanász	21	D	4	26	7 27
15	Csütörtök	Zsófia	Zsófia	3 Timóthé	22		4	25	7 29
16	Péntek	Nep. János	Peregrin	4 Pelágia M.	23		4	23	7 31
17	Szombat	Pasalis	Liberatus	5 Irén	24 Szabb.		4	22	7 32

Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk.

Divattudósitás.

Mai mellékletünk magyarázata.

Mai mellékletünkkel tudjuk, örömet szerzünk t. előfizetőinknek, mert tudvalevőleg legkedveltebb női munkáink közé tartozik jelenleg a jáva-kanavászra és vászonneműekre való szines keresztöltésű himzés. Eddig csak a szép szövött asztalkendő képezte ebédlő-, kávé- és theaasztalaink egyik ékességeit, mig az utóbbi években a kenyérkosár-takarók, tálczakendők, tojástakarók stb. mind szines kézimunkával láttatnak el, tanuságot teendők a háziasszony vagy leánykák szorgalmáról és jó izléséről.

Azért tudom érdeklődéssel veendik a mai mellékletünket, melyre egytől-egyig csupa szines keresztöltésű himzetmintákat választottunk, és melyek jáva-kanavászra himeztetnek. E szövet fehér és szürke szinben már kisebb vidéki városokban is kapható. A pamut szálakból készült fehér jáva-kanavász rőfe 1 frt 20 krba kerül, a czérna szövetből való pedig 2 frt 20 krba. A kendőcskék czéljuk szerint: négyszögű vagy hosszukás alakban készülnek, a szövetet körösköriil 2—3 ujjnyira üresen kell hagyni, hogy a himzés befejezése után a fennmaradt üres szélből a szálakat mind a négy oldalról kihuzogatván, egyuttal a rojt is ugyan e szövetből kiteljék. Vászonkereskedéseinkben csinosan elkészitett kisebb nagyobb teritők, tálczakendők, credenztakarók, törülközők stb. is kaphatók, a melyeken körösköriil a szines himzésre meg van hagyva az egyenes szálu keret. A mosó himző-pamut legbiztosabb szinei a kék, vörös, két, három árnyalatban, barna, sárga stb.

A mi pedig mellékletünk becsét magyar érzésű hölgyeink előtt csak emelheti, azon tény, hogy e mintát nem kellett a külföldről hozatni, hanem itthon készült és tabizonyságot ad e téren is iparunk szép fejlődéséről, melyet örömmel mutatunk be t. előfizetőinknek egy kis áldozat árán is.

Nézzük most az egyes számokat, melyekről érthetőségük miatt nem lesz sok mondani valónk.

Az első és második szám teritők, tálczakendők, varróasztalkák-takarókra stb. való himzet rajzai, melyeket tetszés szerint kisebbre és nagyobbra lehet készitени.

A 3. 4. 5. és 6-dik számok keskeny szegélyzeteket mutatnak kisebb tárgyakra, a melyekre nem illik a széles szegélyzet, pl. törlőkendőkre, törülközőkre, tányérkákra stb.

A 7-dik szám: tálczakendő vagy tojástakaró mintája, közepén a himzéssel.

A 8. 9. 10. és 11-dik számok ismét keskeny mintát ábrázolnak a fennt emlitett tárgyakra.

Betürejtvény.

Szamosy Máriától.

$$\text{zs a 't'l}^{\text{k k k / k k k k / k k k k / k k k}},\ \text{zs a 't'l}^{\text{k k k / k k k k / k k k k / k k k}},\ \text{csak'n m}\ \frac{\text{dd's k'}^{\text{e e / e e e e / e e e e}}}{\text{o e i}}.$$

Megfejtési határidő: május hó 28-dika.

A f. é. 15-dik számban közlött számrejtvény értelme:

Légy üdvöz te nagyon várt szép tavasz!

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Ujfalusy Károlyné, Báthori Sigray Istvánné, Pfeiffer Luiza, Jánossy Lajosné, Gallé Natália és Gizella, Kún Juliska, Török Izabella, Fényes Matild, Halmy Emma, Sipos Mariska, Varga Emilia, Damó Lenke, Jóo Magdolna, Farmos Margit és Lenke, Hamar Klotild és Mária, Náray Janka, Molnár Emilia, Kiss Klára, Hanzsulovits Berta, Nagy Lajosné, Szentmiklósy Klemma, Majthényi Adrienne, Kállay Anna, Szoboszlay Gyuláné, Petrik Julia, Sass Tinka, Nemes P. Ida, Langer Viktorin, Delhányi Mari, Jóo Izabella, Fényes Kiss Ida, Mártonffy Elma, Jelenffy Józsefné, Várhalmy Emma, Fülöp Juliska, Máar Vilma, Ferenczy Nina, Istvánffy Eleonóra, György Liána, Erdélyi Janka és Luiza, Havas Tekla, Tóth Sándorné, Ujlaky Emilia, Gyulay Emma, Tamásy Etelka, Simon Mari, Foghtűy Rozália, Tormássy Erzsébet, Ember Rózsa, Welser Marianne, Dömötör Czeczil, Jakobay Hanna, Nincsics Klára, Senki Mária, Bokor Erzsi.

A 14-dik számban közlött rejtvény értelmét utólag beküldé:

Jelenffy Józsefné, Kiss Tilda, Török Sándorné, Szentiványi Jolán.

Megbizások tára.

Ismételve kérjük azon t. előfizetőinket, a kik uj évkor lapunkat utólagos előfizetéssel megrendelték, sziveskedjenek lapunk diját mielébb beküldeni, nem különben a jelen évnegyedre még hátralékban levőket is kérjük erre.

A kiadó-hivatal.

Zavarra B. J. urhölgynek: Igen örülök, hogy meg van elégedve. A kivántat azonnal megküldtem.

Debreczenbe B. K. urnőnek: Azonnal megküldtem.

Kassára M. G. urhölgynek: Az árak, ugy tapasztalom, nálunk is csak olyanok.

Vaiszlóra A. A. urnak: Magánlevelet irtam.

T. Falura O. L. urhölgynek: Az elsőnek ára 30—35 frt, a másodiké pedig 6 frt.

Debreczenbe M. E. urhölgynek: Én is örömmel értesültem róla.

N. Abonyba B. M. K. urnőnek: El van küldve.

D. Kereszturra E. G. urhölgynek: Mai mintalapunk tökéletesen ki fogja elégiteni kivánságait.

Pécsre K. K. urnőnek: Régi dolog, csakhogy nem jutott elébb köztudomásra.

Batizára F. J. urhölgynek: Igenis, jól vannak megfejtve.

D . . . re E. P. urhölgynek: Lohengrin és Tannhäuser operák is a geniális német zeneköltő: Wagner Richard művei.

. . . re y . . . nak: A legszebb kiállitásut 10—12 frton kaphatni, de a 6—8 frtosak is már igen csinosak. Szivesen vagyok rendelkezésére.

Sárospatakra M. K. urnőnek: Minő szivesen megküldeném, ha csak megvolnának! Szives tisztelet.

Bajára Eleonórának: Sziveskedjék becses nevét a szerkesztőséggel tudatni, hogy a kivántat megküldhessük.

Kérdések.

Hogyan készül a jó, tartós eczetágy? Szeretné tudni

Henriette.

Az elsárgult régi vizes üvegeket mivel lehetne ismét tiszta átlátszókká tenni? A sóval, hamuval, eczettel stb. való mosás hatás nélküli volt. Ugyanaz.

Ki lenne oly szives velem tudatni, ki irta azon verset, melyek a refrainje: Az én lelkem másra vágyott, Keresnem kell más világot, és hogyan van a vers többi része. Viola.

Hajam vége egy kissé veresedésbe megy át, mit tegyek, hogy egy szinű legyen a felső felivel? Viola.

Minemű tulajdonokkal kell birnia annak, kit a sziniképezdébe felvesznek? Szives felvilágositást kér:

egy falusi kis leány.

Mivel szagosithatnám meg legkönnyebben a közönséges glycerint? Mariska.

Feleletek.

B. Jolán fekete ruháját legelőször is tisztitassa meg jól minden portól, aztán teritse ki a vasaló deszkára és dörzsölje be jól egy tiszta szivacscsal, melyet elébb forró fekete kávéba mártott. Ha egy kissé megszáradt, a fonákján vasalja ki meleg, de nem tüzes vassal. Ha nem igen férhet hozzá, ugy a jobb oldalon kell azt tenni, de akkor egy tiszta finom ruhát teritsen reá és igy vasalja azt. Kávéval már néhány fekete selyem ruhámat évekig meg tudtam tartani szép feketeségben és fényben. Férjem nyakkendői, fekete csipkéim szintén kávéval tartják fenn magukat.

F. Vilmosné.

Egy falusi asszonyka figyelmébe ajánlom a következő módot, melyet nem rég valahol olvastam, és melyet meglehetne kisérleni. A hust, melyet félre akarunk tenni, egy mély porczellán tálba helyezünk és annyi forró vizzel öntjük le, hogy az egészen befödje. E viz tetejére aztán olajat kell önteni, a mi a levegőt távol tartván, a hus rothadását is meggátolja. Igy bánnak el Japán lakói az ő husneműikkel.

V. Ilonka meg ne ijedjen ha ismét phosphorral megégeti magát, hanem készitsen sodából erős lugot, és abba mártsa be néhány perczre megégett kezét. Ez hamar és biztosan szabaditja meg a fájdalomtól, mig elhanyagolva az ilyen égési sebek nem csak igen fájdalmasak, hanem vérmérgezésük által veszélyesek is.

Egy öreg asszony.

Hogy ha Laura közli velem lakása czimét, ugy én nagyon sok és igazán szép aranymondatokat fogok küldeni neki. Az én czimem: Szőkefalva, u. p. Dicső Szt. Márton Kinizsy Zsuzsa.

M. Katinkának. A dagadt, vérző foghus nem csak külsőleg gyógyitható, hanem belsőleg, hasonszenvileg is. Tegyen vele kisérletet. Vegyen naponta reggel 3 golyócska mercur solubilist, ha egy hét alatt nem állana be javulás, próbáljon Hepur sulphurt, vagy Acidum sulfurt bevenni. Hasonszenvi gyógyszereket kaphat Budapesten Jármay Gusztáv gyógytárában, zöldfa-utcza. — A dr. Faber-féle Puritas fogszappant is ajánlhatom. J. A. E.

Szerkesztői nyilt levelek.

„Pál uram, meg Péter gazda.“ Szép, csak hogy nem nekünk való.

„Ha megvénülünk.“ Erről is azt kell mondanom, csak hogy — fajánál fogva — más okból.

„Szép a halál.“ Örömmel vettem.

„Dal a mulandóságról.“ Az eleje philosophia.

„A virág románcza.“ Nagyon szépen van irva; csak az, hogy a nap nem csak ezt az egy virágot csókolja, hanem a többit is sorban, azért hibás a kép.

„Fennvirasztva.“ Tárgya, hangja csupa régi.

„Már késő.“ Tárgya ócska, kidolgozása kezdetleges, lélektani indokolásnak, egyénitésnek semmi nyoma, szinte kár a csinos nyelvért.

HIRDETÉSEK.

Köszönet nyilvánitás.

Egy a tagjaimba esett igen erős köszvény miatt, oly erős fájdalmakat szenvedtem, hogy ágyamban csakis mások segélyével fordulhattam meg és az éjeket a legnagyobb kinokban álnatlanul töltöttem. Ezen fájdalmaimtól, a Török József ur gyógyszertárában kapható **köszvény vá-szon** használata által a legrövidebb idő alatt megszabadultam, noha azelőtt ellene hideg borogatást stb., valamint orvosi segélyt vettem igénybe, miután most hivatásomnak ismét megfelelhetek, minden ilyen bajban szenvedőnek a fenti iránti szóbeli vagy irásbeli kérdezősködésére szivesen teszek bizonyságot.

Grőbner János,
pályaudvar, Rákos-Palota.

Méregmentes, szintartó

Anilin-festékek

selyem- gyapju- és pamut szöveteket, nemkülönben vásznat, magánháztartásokban fekete, szürke, kávébarna, Bismarckbarna, divatbarna, tengerikék, chinaikék, buzakék, rubinvörös, skarlátvörös, törökvörös, viola, kékes és vöröses, zöld, sárga és naranctszinre való festésre. Egy zacskó ára (használati utasitással) 15 illetőleg 25 kr.

Kaphatók ***NERUDA NÁNDOR-nál,*** Budapesten, hatvani utcza 7. sz. „az arany mérkashoz.“

RÓZSAY, confectioneur,

Budapest, Deák Ferencz u. 5

„A franczia nőhöz.“

Párisból megérkezvén, ajánlja dusan felszerelt raktárát a legszebb **párisi toilettek. himzett mellényeket, felöltők-, dományok és mantillekből** igen gazdag diszitménynyel kiállitva

15 frttól 80 frtig

Menyasszonyi toilettek

nehéz atlasz vagy failleból 50 frttól 130 frtig.

Utazó- és eső-köpenyek

10 frttól 30 frtig.

Megrendelések a vidékről jótállás mellett legpontosabban eszközöltetnek.

Török József gyógyszertára, király-utcza 12. sz.

Glycerin-Créme

a legjobb bör- és arcztisztitó-szer.

Több év óta hatályos szernek bizonyult szeplő, napsütés, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesitése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalsági frisseségét tartják fönn. A folyékony glycerin-créme eltér az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-en kivül semminemü hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ara 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glycern-szappan

glycerin és illatos növényekből. kitünően tisztit és élénkiti a bőrt, és e finom pipereszappan minden k vánt előnyeivel bir. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgypor (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédebb fehér szint adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. Hölgyeknél ugy férfiaknál is, borotválás után. nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár és 1 frt.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacetből készitve, a legártatlanabb arcz- és kézbőrtisztitó szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyukszemgyürük és essentia, ára 60 kr,

Főraktár: TÖRÖK JOZSEF gyógyszeresznél Budapestsn, király-utcza 12. szám.

Csak a valóban jó cikkekkel szemben érvényesité magát a verseny **A Guyot-féle kátránytokocskák,** melyek oly kitünő hatással birnak meghülés, hurut, valamint légcsőbajok és tüdővész ellen, számos utánzóra találtak. Guyot ur csak azon üvegcsékért áll jót, melyek cimkéjén aláirása három szinü nyomásban van feltüntetve. Ára 1 frt. 40.

Budapesten **Török József** „Szentlélek"-hez czimzett gyógyszertárában király-utca 12. sz. a.

Cs. kir. szabadalmazott

egyetemes emésztőpor Dr. Gölistől.

Eddig még utól nem éretett hatására nézve az emésztés és vértisztitás terén, s a test táplálásáua és erősitéséro nézve Ez által naponkint kétszeri és sokáig folytatott használata mellett valódi gyógyszerré válik számos, még makacs betegségben is, mint p. o emésztési gyengeség, mell-égés, a gyomor túlterhelése, a belek petyhüdtsége, ideggyengeség, mindennemü aranyeres bajok-. görvéne, g uga, sápadtság, sárgaságban, valamennyi idült bőrbaj-, rák, időszakos főfájások, férges és köves betegségek, tulnyálkásodásban, stb. Ez az egyetlen és gyökeres szer a megrögzött köszvény és mellbajban (tuberculose,) Ásványviz gyógyászatnál, ugy azelőtt, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerül is kitünő szolgálatot tesz.

Egy nagy skatulya ára: **1.26 kr.** Egy kis skatulya **84 kr.**

Főraktár Budapesten, Török József gyógyszerész urnál.

A hamisitástóli megmenekülésre figyelmeztetek mindenkit, hogy a valódi egyetemes emésztő-por Dr. Gölis pecsétjével van elzárva, s minden skatulya a védbélyeggel s kivülről ily czimmel van elzárva:

K. k. conces. Univ.- Speisen Pulver des dr. Gölis in Wien.
Főszállitóhely: Bécsben, Stefansplatz 6. (Zwettlhof.)

Párisi pecséttisztitó.

Kitünő jóságu szer, melylyel nehány percz alatt mindennemü zsir-, olaj-, szurok-, faggyu-, vaj-, kocsikenő, olajos festék-, hajkenő- és izzadság által bármily kelmében, a ruhában, selyemszallagban, bársonyban, kesztyüben, bútorokban, szobakárpitokban, acélmetszetekben okozott pecsétet ki lehet tisztitani. Ára egy üvegnek 1 frt

Dr. Romershauser Szem-Essentiája

a láterőt fentartja, helyreállitja és erősiti,

főraktára **TÖRÖK JÓZSEF** ur gyógyszertárában Pesten,

király-utca 12-dik szám alatt van.

Ára 1/1 üvegnek 2 frt 50 kr., 1/2 üvegnek 1 frt 50 kr. Postán 15 krral több.

Aken, az Elbe mellett.

A dr. Romershauser-féle szem-essentiának egyedüli készitője dr. GEISZ F. G. gyógyszerész.

A legjobb szer a nátha, torokłob, hurut, melszorulás, általában a mell és torokbeli ingerek. valamint csúzos és idegfájdalmak, tompor- és lágyék-keszvény gyógyitására **papir zsirla** (vegy készitmény szegfübors kivonatból) melynek alkalmazása a vérnek a külbőr felé tolulását eltávoztatja, s igy a bajnak elejét veszi. Az azonnal látszató és a papir fenmaradásáig tartó melegedés és élénk vöröség, biztos jelei a vértolulás elháritásának, anélkül, hogy fajdalom, viszketegség vagy küteg támadna. Ára egy doboznak 90 kr.

Rakhelyek: Budapesten: **TÖRÖK JÓZSEF ur gyógyszerésznél;** Párisban: P. Coirre Cp. 79. rue du Cherche-midi.

SALICYLSAV-KESZITMÉNYEK,

Kielhauser H. okl. gyógyszerésztől és illatszergyárostól Gráczban.

A Salicyl-sav a drezdai dr. Heyden vegytani laboratoriumából, azon felette kedvező eredmények után, melyeket a dr. Kolbe, dr. Neubauer, dr. Wagner stb. tanár urak kisérletei előidéztek, már világhirt vivott ki magának mint erjedést és rothadást akadályozó anyag, és nem csak fényesen érvényesül mindennemü belső bajok ellen, hanem czélirányos összetételben még fölülmulhatlan óvszer a bőrre, hajra és fogakra nézve, Anticeptikus hatása különösen rendkivüli; megakadályozza a sérült szervek rothadását, s ezzel együt eltünik az azzal járó kellemetlen szag is.

Salicyl-toilette-szappan	darabja	ára 50	kr.
Salicyl-toilette-viz	„	„ 7	„
Salicyl-fogpor	„	„ 50	„
Salicyl-fogpép	„	„ 60	„
Salicyl-szájviz	„	„ 60	„
Salicyl-hajkenőcs	„	„ 50	„
Salicyl-hintőpor (lábak izzadása ellen)	„	„ 50	„

Főraktár Magyarországra nézve: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten, királyutcza 12. sz.

PARFUMS EXOTIQUES

IMPORTÉS PAR LA

PARFUMERIE VICTORIA

PARIS — 47. Avenue de l' Opéra, 47. — PARIS.

YLANGYLANG	CHAMPACCA	MELATI
DE MANILLE	DE LAHORE	DE CHINE

Ára egy-egy üvegnek 1 frt 50 kr.

Illatszer porlasztó 2 frt.

Főraktár Budapesten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában, király u. 12. sz.

Gróf Beleznay Árpád fagyáselleni tinctuŕája.

Mely az ekkorig ismert szerek közt a legjobbnak és leghathatósabbnak bizonyult be, s biztos hatása több bizonyitvány által meg van próbálva. Ára egy üvegnek 1 frt.

Gr. Beleznay Árpád bütyök és tyukszem-essentlája

a fájdalmat néhány óra alatt megszünteti s rövid idő alatt gyökerestül kiirtja, ára **50 kr.** és **1. frt.**

Minden régi köhögés ellen,

mellfájdalmak, sok évi rekedtség, torokbajok, s a tüdő nyálkásodása ellen a több orvos által megprobált.

fehér mellszörp,

oly gyógyszer, mely még soha sem használtatott a legkielégitőbb eredmény elöidazése nélkül. Ezen szörp már az első használatnál feltünőleg jótékonyan hat, sőt **a göresős** és **hög-hurutnál** zlősegiti a nyulós és megrekedő nyálka kiköhögését; azounal enyhiti a gége ingerlékenységét és rövid idő alatt eltávolit minden, ha még oly heves. sőt magát a legveszélyesb **szárazbetegségi köhögést, és vérhányást is.**

Ára 1 egész üvegnek **3.60**, egy fél üvegnek **1.80**, egy negyed üvegnek **90** kr. Becsomagolva üvegenkint **20**krral több. **Mayer G. A. W**, Breslauban

Fogfájások bármily nemüek, egy pillanat és biztosan eltávolittatnak az **az indiai fogkivonat** használata által, mely gyors és biztos hatasa által nagy hirnevet vivott ki magának, egyszersmind az a legjobb **fog- és száj-tisztitó-szer.** Egy nagy üveg 1 frt, kisebb 50 kr.

RETOUCHE gyorsfestő-tinktura szakálra.

Ezen uj kitünő kompositió által képesittetve vagyunk, az egészségre minden legkisebb hátrány nélkül, s minden bőrpiszkitás mellőzésével, pillanatnyi rövid idő alatt a szakált állandóan szőke, világos barna, setét barna vagy feketére festhetni.

Festett hajminták a raktárban megtekintés végett ki vannak téve.

Kapható dobozokban **2** forintjával a készitőnél Gráztban **Kielhauser H.** illatszerés és vegyészetnél, sarkantyus-utcza 3. sz.

Főraktár TÖRÖK JOZSEF ur gyógyszertárában Budapesten Király utca 12.

Megrendeléseknél kérjük a kivánt szin tudatását.

Mandolahab (créme) czitromlével, a külbőrnek hasonlithatlan lágyságot s rugonyotságot nyujt, ez a leggyöngédeb tisztitó szer a kezek- és arczra nézve, s czitromtartalma folytán fehéritőleg hat a nélkül, hogy ingert keltene.

Frissen készitve egy köcsög 70 kr. s kapható a gyártónál

KIELHAUSER H.-nél

illatszerész és vegyész (Spergasse 3. Grátzban.)

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület, Terézváros, Ó-utcza 21-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

20. SZ.
Május 18-dikán.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Molnár Mara.

(Igaz történet.)

Szegfi Mórtól.

(Vége.)

Mara ölben vitte gyermekét. Most is csak olyan borzasztó hideg volt, mint előtte való nap, a kis gyermek most is erősen be volt göngyölve az ócska ruhában, igy vitte az anya karján. A pálinka, a mit reggel ivott, a milyen kevés volt, mégis csak az anyatejbe ment és megkábitotta az éhező kis gyermeket.

A moldovai határőr tehát meglátta, és első gondolata is az volt, hogy tiltott árut csempész az a nő, az ölében levő ruhában.

Utána sietett, által a határon, a mi ott nem nagy ritkaság a moldovai örök részéről. Utolérte, megkapta, kirántotta karjai közül a kis gyermeket, mikor a szegény nő még jóformán azt sem tudta, mit akar, mikor még annyi ideje sem volt, hogy védelmezze magát. Csak állt tehát, hüledezve, tehetetlenül. Az őr meg prédájával kezében vissza szökött a határon fel az árokpartra. Ott kibontotta a nyalábot, és meglátta, hogy nem csempészett áru, a mint szerette volna, hanem egy kis gyermek. Dühbe jött e miatt, kirántotta a gyermeket a ruhából, lehajitotta a határ árkába, a ruhát meg megtartotta, hogy legalább ez a haszna legyen benne. És még nem érte be ezzel, boszut is akart állani, a miért igy megcsalódott reményében.

Mara magához térve első kábulatából, rohant gyermeke után, és abban a pillanatban érkezett föl a partra, midőn az őr utána hajitotta. Utána rohant tehát gyermekének, fölvette, akkor a határőr neki esett, ütötte, verte, lábával rugdosta, azután elvágtatott, vissza, moldvai földre.

A szerencsétlen Mara most csak kis gyermekére gondolt. A kis gyermek sirt, a nagy hóban nem igen ütötte meg magát, de sirt az éhségtől, és mert most már fázott is. A ruhát, melybe eddig takarva volt, a határőr vitte el magával, csak pár vékony rongy maradt rajta, nem is ótalom ebben a csikorgó hidegben! Mara keblére fektette, ez is nagyon hideg volt most. Egyebe sem volt neki tulajdon ujjasánál, abba takarta tehát bele a kis gyermeket, inkább maga fázott, csakhogy a gyermekét védje a hidegtől, igy folytatta utját; a kis gyermek egyre sirt, éhes volt, az anya meg nem adhatott neki; holtfáradt volt, összeverve, szinte megdermedve a hidegtől, egy csepp teje sem volt neki.

Hanem azért csak ment előre, most már magyar földön. Eljutott az első faluba, ott betérhetett volna valamely házba, jó emberek bizonynyal megengedték volna neki, hogy fölengesztelje magát, egy falat kenyeret is adtak volna neki; de Marának az most már nem jutott eszébe. Nem volt fejében gondolat. Valami kimondhatatlan félelem vett erőt rajta. Azt sem tudta már, hol van. Egészen meg volt zavarodva. Be se ment tehát a faluba, hanem megkerülte, s igy folytatta utját.

Mikor kihallgatták, csak annyit tudott arról, a mi vele az egész idő alatt történt, hogy kis gyermekét folyvást sirni hallotta, akármint csitogatta is, nem akart elhallgatni; egynéhányszor meg le kellett ülnie, fáradt volt teste-lelke; hanem azért csak ment, ment, azt sem tudta, hová, merre. Egyszer aztán nem tudott már tovább járni; a' hogy leült, nem birt fölkelni a nagy fáradságtól; gyermeke is elaludt volt ezen közben; nem volt már annyi ereje sem, hogy sirjon, a nagy éhségtől és a nagy hidegtől. Már ismét az országuton volt akkor. Kétfelül ugarföldek, itt-

amott egy-egy csenevész fenyűfával; az országut mentében kicsi, keskeny árok volt, keményen befagyva. Ennek a partján ült, kicsi gyermeke ölébe volt fektetve, és egyre aludt.

Akkor egyszerre Mara föleszmélt, de olyan eszmélés volt az, a mely borzasztóságokba üldözi az embert. Előtte állt sorsa. Elhagyatva, eltaszitva az egész világtól, ugy ül itt; nincs senkije, semmije az egy kis gyermeken kivül, a melynek meg rajta kivül senkije sincs ezen a világon. Hogyan fogadta édesanyja, egy harapás kenyeret sem adott neki; volt gazdájához sem mehet vissza, vőlegénye is elhagyta, azt se tudja, hol van, és a kerek nagy világon nincs egy lélek, a melyiknél hacsak egyetlen napra is menedéket, vagy akár csak egy falat kenyeret remélhetne, holott annyira oda van, beteges, összetörve, összeverve, félig meztelen, és ha még csak maga volna, de itt ez a szegény, szegény, ártatlan élet, ez is hogy szenved, nem tudja táplálni, nem birja ótalmazni, ebben a nagy hidegben; a hogy itt alszik, nézni is rettenet, mi lesz igy belőle, mi lesz igy belőle! Bár csak soha föl se is ébredne többet!

És egyszerre csak eszébe jutottak neki édesanyja szavai, hogy ha neki olyan kölyke volna, a szemétre dobná és eltaposná.

Az árok partja, a hol ült, laza homokföld volt, meredek partját nem lephette be a hó, a laza homokföld még a nagy fagyban sem állhatott erősen össze.

A milyen hirtelenül anyja szavaira emlékezett, ép olyan hirtelen jött neki most az a gondolata, hogy az árok partján elássa gyermekét. És abban a perczben hozzá is fogott a munkához. Hogy miket gondolt és érzett ez idő alatt, nincs az az iró a világon, a ki azt jobban elő tudná adni, mint a hogy maga tette, a kihallgatási jegyzőkönyvben fölvett saját szavaival, melyek hű forditásban a következők:

„Az volt a szándékom, hogy elölöm a gyermekemet, akkor legalább nem fog sokáig szenvedni. Akkor egyszerre nagy félelem jött rám, és ugy volt, mintha gyermekemmel együtt magamat is el kellene veszitenem. Azután meg az a gondolatom volt, hogy mikor elásom a gyermekemet, én mégis csak kapok ujra szolgálatot, és nem kell ugy Isten ellen vétkeznem, hogy magamat is elveszitem. Akkor meg megint ugy volt nekem, mintha nem volnék egészen eszemen. Azt se tudom, meddig ültem igy magamban. Akkor aztán leszálltam az árokba, felkapartam körmeimmel a földet, körülbelül olyanformán, mint a hogy a kutya szokott; egyik kezemmel kapartam, a másikkal meg a gyermekemet fogtam.“

Azután folytatja:

„Akkora volt már a gödör, a mit kapartam, hogy a gyermekem szépen elfért benne. Akkora volt, mint a derekam. Akkor aztán beletettem a gyermekemet, a rongyokkal együtt, a mibe takarva volt. Ugy igazitottam a fejecskéjét, hogy kicsi arczával a földek felé nézett. Igy majd utánam néz, mikor elmegyek, gondolám, és nem esik ugy nehezére egyedülisége. Azután rá tettem a homokot, vissza a gödörbe, rá a kis gyermekemre, akkor aztán félbe kellett hagynom, ráborultam a kis gyermekemre, majd megszakadt a szivem, ugy sirtam és csókoltam a kis gyermekemet. A kis gyermekem meg sirt, sirt, rettenetesen. Nem birtam tovább hallgatni. Felszöktem, és egészen betakartam homokkal.“

Kérdezték, ha nem sajnálta-e kis gyermekét? Azt mondta rá: akkor nem; ugy gondolta, jobb neki egyszeriben meghalni, mintsem tovább is ugy szenvedni.

Azután folytatá:

„Mikor a kis gyermekem már egészen be volt takarva homokkal, oda ültem melléje és sirtam. Mégis csak nagyon fájt a szivem a kicsi lelkem után. Tűnődtem is magamban, itt hagyjam-e, kivegyem-e? És már ugy volt, hogy kiveszem, kiásom, akkor emberek jöttek az országuton, egy férfi meg egy asszony, és akkor megijedtem és elszaladtam. Mikor már javában szaladtam, még mindig hallottam a kicsi gyermekem sirását, és ugy szeretem volna visszatérni, és az is volt a szándékom, hogy visszatérek, és kiveszem a földből, de nem lehetett, mert az emberek épen arra felé mentek, azután meg az a gondolatom: Én édes Istenem, mit csináltál! — azt se tudtam már, mit csinálok.“

Eddig a kihallgatási jegyzőkönyv. Mennyit lehet érteni belőle!

Azután meg az, attól fogva, hogy gazdája elkergette, nem tudott sirni, csak mikor kicsi gyermekét elevenen sirba tette és utoljára csókolta.

És most még néhány adat, a melyek szintén világot vetnek lelkére.

Molnár Mara nem tudott sem irni, sem olvasni, soha sem járt iskolába, vallástanitásban nem részesült; a Miatyánkot tudta volt egykor, de már azt is elfelejtette; a tizparancsolatot soha sem tanitották neki; gyenge eszű volt, de csendes természetű; szelid lelkületéről pedig már fentebb volt alkalmunk meggyőződni.

És most — ott hagytuk el történetünket, mikor elszaladt elevenen eltemetett gyermekétől. A földeknek vette utját.

Egyik szélbeli városkában épen vásár volt az nap (187* márcziushó 11-dikén). Egy parasztnő korábban indult haza a vásárról, az országuton egy férfi szegődött hozzá, ez is moldovai volt, együtt folytatták tehát utjokat a határ felé, szokás szerint beszélgetve a vásárról, a rosz időről, a mely hova-tovább roszabbra fordul, a nagy adóról, a mely hova-tovább nagyobbra növekedik, és hogy ez mind csak onnan van, mivel az urak odafenn, t. i. Bukarestben — kutyába se veszik a szegény ember dolgát, már a pálinkát sem ugy ihatják, mint annak előtte, és a többi, és a többi, egész addig tartott ez a bölcs beszélgetés, mig oda értek, a hol Molnár Mara a kis gyermekét elásta volt. Ott egyszerre valami különös hang ütötte meg fülüket. Mintha a föld alul hallatszanék. Abban a perczben meg is álltak.

— Hallja-e ezt, ember?

— Hallom hát, asszony!

— Egerek. Van az itt sok a földeken, ember.

— Nincsen annak fia sem itt a télen, asszony. De mondok én valamit, asszony!

— Ugyan mit, ember?

— Hallotta-e már hirét a Hüvelyk Matyóknak, asszony?

— Nem én soha, ember.

— Afféle földalatti emberkék; asszony; akkorák, mint az ujjam. Van az sok itt a hegyekben. Csak holdtölte éjjel látni őket. Akkor kijönnek a föld alul, és hajkorásznak, hanczukásznak, szanaszét a földeken. Olykor-olykor az embereknél is beszólnak, kivált ha beteg van a háznál, azt aztán ápolják, gyógyitják. És a kihez jó szivvel vannak,

ugyancsak hordják neki a sok minden málét, puliszkát, pálinkát, más gazda padlásáról, pinczéjéből, a melyik magára haragitotta őket. Azért nagy szivességgel illik fogadni őket, szépen asztalt teriteni, túrót, sajtot, pálinkát rakni elébük, szépen kinálgatni őket. Akkor ha másnapra kelve, az asztal tisztára van lakva, helyes, annak a jele, hogy jóban lehet reménységünk; hogyha pedig ételt-italt azon épen hagyták, akkor az annyiban van, hogy hiba történt, feléje se néznek többet, ha-ne-ha csalfaságra.

— És mit akar kend ezzel, ember?

— Hát hogy az ő czinczogásuk hallatszik ide, asszony. Nem is czinczogás az, ha' sirás. Baja lehet ő kemének, és kinjában visit az asszony!

— Bolondot álmodott kend, ember. Egerek zenebonája ez, ember.

— Ne beszéljen már ilyent, asszony!

— Majd meglássuk!

— No hát majd meglássuk!

És oda mentek az árok szélére, meghallották, merről jön a siránkozás s meg is lelték azonnal az ujon feltöltött helyet.

— Ugy-e, hogy nem egér, asszony?

— Ugy-e, hogy nem is matyóka, ember!

— Látta kend azt az asszonyt, a melyik arra la, a földeknek szaladt?

— Láttam hát! Itt aligha nem gonoszban jártak, ember.

És felkaparták a földet, félre hányták a homokot, és megtalálták az eltemetett gyermeket. Azon módon ugy feküdt, a hogy a Mara belehelyezte; még élt is.

Kivették a szegény párát sirjából.

— Asszony, hová lett az az asszony?

— Mit tudom én, ember!

— Jerünk, fogjuk el a beste lelkét, a gyermekpusztitót!

— Inkább a gyermeket mentsük meg elébb, ember!

A gyermek egész kék volt már; és a hidegtől is szinte megvolt meredve, alig birt már lélegzeni, a nyögése is csak hogy épen hallott.

A két vásáros sietett vissza a faluba, és az első házba bementek a gyermekkel.

A véletlen ugy akarta, hogy Molnár Mara is épen ebbe a házba tért volt be. Szegény, se látott, se hallott, a nagy hideg kergette a házba. Teste-lelke fázott.

A két vásáros benyitott a házba, az asszony vitte a gyermeket. Mara meglátta, felszökött.

— Az én gyermekem! — sikoltott fel, és kikapta a gyermeket az asszony kezéből, szivéhez szoritotta, nem tudott szólni, csak sirt és zokogott keservesen.

A kis gyermeket ágyba fektették, s ott csakhamar magához tért egészen.

Molnár Mara azonnal mindent megvallott, és el is fogták őt azonnal.

A törvényszék előtt sem tagadott semmit, és ki lehetett venni minden szavából, mennyire szánja-bánja tettét. Elbeszélte szerencsétlen sorsát, hogyan jutott odáig, és a hivatalos vizsgálat kimutatta, hogy mind egy szóig igaz, a mit mondott.

A kis gyermek megmaradt; csak később, a vizsgálati fogság alatt halt meg, a börtönorvos jelentése szerint, a nagy lelki rázkódtatástól a szerencsétlen anyának megromlott a teje, az ártott meg a szegény kis teremtésnek, és attól halt meg.

Egész fogsága alatt Molnár Marának nem volt más gondolata, csak gyermeke; hűséges szeretettel ápolta, gondozta, és mikor meghalt, csak hogy a szive nem szakadt meg fájdalmában.

És az első foku biróság „három hetes gyermekének szándékolt kivégeztetéseért", négy évi börtönre itélte, és a másod foku biróság megerősitette ez itéletet.

Kemény-e, igazságos-e ez itélet? Mondja meg az olvasó. De akár keménynek, akár igazságosnak találja, lehetetlenség, hogy a szerencsétlen nőt szive mélyéből meg ne sajnálja. Azért mondom: nehéz birónak lenni, mikor szive is van a birónak.

Még csak annyi mondani valóm van, hogy Molnár Mara több éve szenvedi már le büntetését, és soha semmi panaszra nem adott okot; szófogadó, dolgos, csak az, hogy nagyon szótalan, és — aligha sokáig állja már a büntetését — mondja róla a mult évi hivatalos jelentés.

Beteg asszony...

P. Tóth Kálmántól.

Beteg asszony ágya mellett hűvös ködös éjjel,
Mig odakünn sárgalevél versenyt fut a széllel,
Beteg asszony ágya mellett lobog pisla mécses,
Kicsi gyermek odasimul anyja kebeléhez.

„Édesanyám! de hideg van, melegits meg, fázom"
Hideg szellő, őszi szellő sir be a nyiláson . . .
„Gyere fiam — ide mellém; melegebb az ágyam!"
Vénült kutya nyöszörög a kunyhó ajtajában.

„Édesanyám, adj kenyeret! oly nagyon ehetném . . ."
„Nincsen fiam, egy falat sincs; oh hol is vehetném!"
Kis fiának homlokáról fürtjét elsimitja,
Öleléssel — csókjaival szeliden csititja.

Szegény asszony imádkozik, alig mozdul ajka,
Két beesett szemgödrében köny a könyet hajtja.
„Tekints reánk, nyomorunkra, könyörülő Isten!
Küldd a halált, kis fiamat hadd vigye el innen:"

És a gyermek két kis kezét összetéve szépen,
Imádkozik ahhoz a jó atyához az égben —
„Édes Isten, küldd el hozzánk szelid angyalkádat,
Hadd gyógyitsa már meg egyszer én beteg anyámat!"

Őszi szellő odakünn a katángkórót hajtja,
Nyil az ajtó — grófkisasszony lép be gyorsan rajta;
Későn jöttél, égi küldött, vigaszszal, kenyérrel . . .
Sirjaikon szellő játszik hervadó levéllel.

Mikor a költők festenek!

Volt, nyájas olvasónőm, egy igen kedves barátom, a ki szép verseket irt és rosz képeket festett. Természetesen jobban haragudott, ha a képeit gyalázták, mint a versét. Ugy, a hogy a bohócz szinész tartja magát igen kitűnő hősszinésznek! Ifju korában festőnek készült Jókai Mór is, és nagyon megharagudott volna, ha akkoriban nem a Rafael, Coreggio, vagy Rembrand babérjait igérték volna néki.

De, nyájas olvasónőink, nem olyan ecsettel festő költőkről szólunk mi. Arról a festésről, melyet Arany, tehát egy igen nagy költő, „énekbe festésnek“ nevezett. Midőn ennek a nagy művészetnek először is két szabályát adjuk, igérjük, hogy több szabályt nem adunk az egész hosszu czikkben. Igen sok szép idézet lesz benne jeles költőkből. Tessék csak átolvasni. A két szabály — hogy ezen is átessünk — igy hangzik: „A költő, mozdulatlan kép helyett, tárgyát, — legyen az élet, csata, alak stb. mozgás, tevékenység pillanatában tüntesse elő“, és „Fesse a leirt tárgyat inkább hatásában az emberi bensőre, tehát valamely érzés, hangulat, vagy eszme keretéül választva.“ Im a két szabály, melyet olvasóinőink már észrevettek régóta maguktól is.

Festőé a tér, költőé az idő. Rafael ugyan festhette constantini harczát balra egész hevében, közepén a keresztyénség győzelmével, s jobbra már a megfutamodó pogányokkal; itt mind a mellett csupán a tárgy sajátságos véletlene segitett, s mégis csak egyetlen pillanat van megragadva; a harcz oka, hős-tettei, jelentősége a művészetek közül csupán a költészetben juthatnak teljes érvényre. A regények nagy tableaui, például Manzoni Milanoi ragálya a „Jegyesekben“, Jókai „Uj Földesurában“, a „Tisza árja“, „Kőszivű ember fiaiban“, „Buda bevétele“, „Arany emberében“ a hajó utja, elbeszélések, együtt véve egy képet adnak. Festő és költő egyaránt vázolnak tengert, vihart, hegy-völgyet, sziklát, rengeteget, — napfényes, majd csillagos égboltot; a festői azonban a mozdulatlan természet, mig költőnek egész nagy munkássága áll rendelkezésére. Ily tevékeny a természet például Vörösmarty e hires soraiban:

Tanulj dalt a zengő zivatartól,
Mint nyög, ordit, jajgat, sir és bömböl,
Fákat tép ki, és hajókat tördel,
Életet fojt, vadat és embert öl...
. . . . . .
Mi üvölt, sir e vad rohanatban?
Ki dörömböl az ég boltozatján?
Mi zokog, mint malom a pokolban?

Minél közelebb az emberi bensőhöz, a leirás annál költőibb. Byron görögországi leirásai mindenütt a történelem egy-egy emlékét karolják fel; „Manfrédben“ tündérek és szellemek élénkitik a tájképet. Kivált nála s minden nagy költőben forr össze a kép egy-egy hangulattal; tájképeik fölött leng a költő bánata, emlék-világa, s egész lelke. Mily megkapó példa erre Lenau „Schilflieder“ czimü, magyarra méltón még nem forditott dalai! Byron és Arany a világirodalom nagy leiró költői. Byron „Childe Harold“-ja elvezet Európa legtöbb helyére; megmutatja Lissabont, Athént és Velenczét a sohajok hidjával; látjuk a Jura szakadékaiban dühöngő vihart, s mindebben az ő bánatos lényét, egybeolvadva a nagyszerű képekkel. Petőfi, ez egészen magyar leiró költő, ugyancsak saját lényének mását találja az alföld rónáiban. Leirásai majd a költő hazafias emlékei, majd egy kedves ifjukor kedves emlékein tűnődő sziv megkapó elégiái. A puszta néki a szabagság jelképe, s az alföld szivesen nyujt szinteret, keretet minden elégiájához. Vegyük leirásait: a „Csárda romjaiban“ az otthon imádata, — a „Kutyakaparóban“ az egyedüllét érzete, — az „Alföldben“ ódai lendület, a „Szülőföldemen“ gyermekemlékek dalszerű képei; a „Kis Kunság“ tiszta-humoros, mindenütt érzés, eszme, hangulat, és sehol sem rideg egymásutánban felsorolt részletek!

Arany „Toldijában“ és a „Buda halálában“ sok a plastikus, szobornak való kép; művészileg domborulnak ki művéből alakok, kor és részletek. „Buda halálában“ oly remekek akár a conservativ Bulcsu, Czerkó, Kanyaró vagy demagóg Szemere kisebb alakjai, mint a „Niebelungeni énekben“ se jobban eltalált, ravasz berni Detre, s akár az ingatag Buda, s nála nemesebb Atilla. Ő, Atilla, a legszebb erényekért sem apró gyarlóságok nélkül festve! A két királyné, köztük a sértődött Gyöngyvér, szeretetével gyermektelen létére a kis Aladár iránt, s a dölyfös Ildikó; szépen vannak festve Ildikó nő-kisérete, a hadgyakorlatok, a vadászat, a vihar s az Etele elleni összeesküvés, Buda és Detre viszonya, s ezek tanácskozásában annyi a mai viszonyokra is találó képpel, rajzzal . . . s ki tudna mindent elősorolni, a mi e műben remek? Ezt, kedves olvasónőink, el kell olvasni. Azonban nem hiszem, hogy lenne magyar nő, ki az ujabb költők közül legalább Aranyt, Petőfit, Vörösmartyt, Vajdát, Tompát, Madáchot ne ismerné teljesen.

Arany J. szép leirásai közé tartozik Budapest leirása Vojtina art poetikájából, melylyel csodálatosan rokon az Arany László, Arany János fia által irt „Délibábok hősének“ egy szintén csinos részlete. Először is álljon itt az Arany János leirása:

Állok Dunánk szélén, a pesti parton,
Előttem a két szindús, üde karton;
Fölleg, s hegy által a meny kékje csorba,
A nap most száll le a város majorba.
Büszkén a Gellért hordja bársonyát,
S fején, mint gondot, az uj koronát;
Lenn a Tabánban egy torony-tető
Gombjának fénye majdnem égető;
Mig fenn a Mátyás ódon temploma
Szürkén sötétlik, mult idők roma;
És hoszzu rendje apró sűrű háznak
Fehérlik sorba, mint gyepen a vásznak;
Alant a zölden tiszta nagy folyam,
Mintegy smaragd tó bérczek közt, olyan,
Meg nem legyinti szellő, fecske szárnya,
Csak mélyen lüktet forradalmas árja.
Felszine tükör, és abban, mikép
Tündéri álom az előbbi kép
Tisztára mosva, felforditva ring,
Mint lenge kárpit, a merő fal ing . . .
Ábrándos lelkem a hullámba mélyed,
Vágyban eluszva buvárlom a mélyet . . .
Itt, itt a nymphák! ott a cháriszok!
Az utczán por, bűz, német szó, piszok!

Nézzük most közvetlenül utána az Arany Lászlóét:

Oly szép, ha nyári napnak puszta reggjén
A felkelő nap a Gellértre tűz,
S sziklái száz rovátkáján, üregjén
Sugarat árny, sugár meg árnyat űz.
Fenn a királyok csillogó üvegjén
Vakitva gyúl ki a virradti tűz . . .
S alant is, a Duna szűk medriben,
Mert hab, hajó, ember . . . még mind pihen

Szép őszi estvén, túl a vérmezőre,
— A vár kicsorbitván a tág eget
Mint szaggatott papirt, — pihentetőre
Lecsuszik a nap a bástyák megett;
Árnyék takarja a tabáni pőre
Partot, e brouweri részleteket,
S a czik-czakos, sötét árnyékba rejtett
Korrajz homálya annyi titkot sejtet!

Száz lámpa és alant vizképi mása,
Rezegve függő tüzes szalagok,
A „Fecske“, „Hattyu“ röpke villanása,
A siklónál lekúszó csillagok,
A holt morajt átbőgő orditása
Egy vontatónak, mely pöfög, lohog
Hosszu uszálylyal . . . Eltünődve rajta
„Csak mind magyar voln'!“ szól Balázs sohajtva.

Ennyit a leirás, vagy is Arany nagy horderejű szavaival élve énekbe festés tulajdonképeni köréről és határairól. A leirás módját illetőleg, már a jó öreg Lessing közeledik „Laokon“ czimű, a festészet és költészet határairól szóló művében azon szabályhoz, hogy a költő válaszsza ki a tárgynak csupán legjellemzőbb tulajdonságait.

Homérnek elegendő egyetlen vonás leirásaihoz. Hajója majd „fekete“, majd „szárnyas“, majd „jól irányzott és fekete hajó.“ E helyett azonban részletesen foglalkozik a hajó elindulásával, kikötésével, jó és bal szerencséjével. Bajza egyszerű képe:

Falu végén erdő, erdőben magány,
A magányba' sirdomb
Hársak alkonyán.

Arany természet leirása „Bolond Istók“ második énekében:

Vagy elbocsátá lelkét ringatózni
Szellő fuvalmán, bólintó galyon,
Felhők futásival versenyt hajózni,
Hanyat terülve egy partoldalon;
Engedte önmagából kilopódzni
Hang, szin, sugár, dal, tér és mozgalom,
Ő a természet, a nagy és örök,
Mi ott henyél, csak hitvány földi rög.

. . . mindkettő szintén igen kevés vonással állit elénk egészet. Ily szép Aranynál a „Regg és est“ leirása, s „Hajnali kürtjében“ a vadászat pezsgő élete, vidám zaja.

(Vége köv.)

Elvira születés napja.

— Beszély. —

Reich Sándortól.

(Folytatás)

VIII.

Multak az évek. Eljött a nyár, de örömei elmaradtak. Steinfeldék fürdőre mentek és Andornak le kellett mondani a reményről, hogy Jolánkával ez évben találkozzék. A következő nyarat az uraság ismét a pusztán töltötte ugyan, de a ki édenné varázsolta volna számára a holt természetet, nem volt ott; Váriék nem jöttek el.

De azért nem csüggedt el Andor; annál nagyobb szorgalommal látott tanulmányai után és őszre szerencsésen le is tette az ügyvédi vizsgát.

Irodát nyitott. A hordárcsaládnak igéretet adva, hogy Malvinka ügyét ki fogja vinni, elhagyta régi lakását. Nyugodt lélekkel vált meg kis szobájától, vagyis inkább a kedves átellenesnőtől, mert tudta, hogy Jolánkáék feljönnek Pestre lakni.

Elvira nem hiu reményekkel áltatá Andort. Váriék csakugyan letelepedtek a fővárosban. Ki volt boldogabb Andornál? Viszontlátá, kiért két éven át epedett, ismét keblére ölelheté menyországát. Szebbnek, igézőbbnek találta Jolánkát. Nefelejts szemeinek szelidsége, ellentétben a sötét éjszinű hajzattal, magas homloka, bájos arczának hava, elöntve halvány rózsapirral és igéző piczi szája Amor csintalan mosolyával, mind, mind a régiek voltak; a karcsu, lenge termet és az ölelő lágy karok ugyanazok, és mégis szebbnek, igézőbbnek találta. Midőn utoljára látá, még az alig tulhaladt gyermekkor naivsága ömlött el lényén, most a kifejlett szűz varázsa még vonzóbbá tevé.

Jolánka tartózkodva, de elleplezhetlen örömmel üdvözlé Andort. A meglett férfiu állt előtte, viruló erejének teljében.

A két éven át megőrzött szerelem uj gyönyörrel telt órákat nyujtott nekik. Andor esténkint, mihelyt ügyes-bajos dolgaitól menekülve, irodájából szabadulhatott, rohant Jolánkához. Váriné szivesen látta a doktor urat, a — szerinte most fejlődő — viszony nem volt kedve ellenére és midőn Andor annak rendi-módja szerint megkérte Jolánka kezét, örömmel adta beleegyezését. Az eljegyzés megtörtént és az esküvő két hónappal későbbre tűzetett ki.

Volt sürgés-forgás a lányos háznál. Az idő rohamosan haladt és mennyi teendő volt még az esküvőig!

Andor határtalan boldog volt. Irodai személyzete vele együtt örvendett; azon tapasztalatot tevék, hogy ha minden princzipális vőlegény volna, nem lenne gyöngyebb élet a joggyakornokinál. A hivatalos órák mentől rövidebbre voltak szabva.

Most is türelmetlenkedve járkál az ügyvéd ur, szeretné, ha szabadulhatna már. Csak a postát várják még. Az egyik gyakornok, nem győzve már az irodaszolga hazaérkeztét bevárni, nagy készséggel maga szalad a postára. Hogy ne tenné, mikor a princzipális ur alig várja, hogy felszabadithassa őket? Gyorsan megtért a levelekkel. Csak a czimiratokat nézi meg a doktor ur, jött-e valami fontos. Egyiket a másik után teszi félre. Elég idő lesz még ezeket holnap is elolvasni. De az egyiket mégis feltöri; Petőfi ur kézirását ismerte meg. A „Sürgős!“ megjegyzés háromszor is alá van huzva.

Sebtiben tudósitja a doktor urat, hogy az öreg Bányay szerencsésen kimult az árnyékvilágból.

Egygyel több ok az örömre. Malvinka ügyét valahára rendezheti. Az örvendetes hirrel elküldte az egyik ügyvédbojtárt Marcsa nénihez, maga pedig arájához ment.

Jolánka szomoruan fogadta.

— Édes Andor, esküvőnk el fog halasztatni.

A doktor ur megütődve kérdé: „Miért“?

— Meghalt a nagypapa és igy be kell várnunk a gyászév leteltét.

Andor gondolt valami olyanfélét magában, hogy azt bizony megtehette volna egy esztendővel ezelőtt is, vagy legalább várhatott volna még egy hónapig. No, de a változhatatlanba bele kellett nyugodni, hát helyet engedett szivében a szánalom érzésének.

— Ez bizony baj, édes Jolánkám; de nem tehetünk róla. Régóta betegeskedett a nagypapa?

— Már régóta meg volt egészen törve. Mikor utoljára ott voltunk nála . . . Bányán, már akkor is . . .

— Hol? — kiáltá meglepetve Andor.

— . . . Bányán, — felelé Jolánka.

— Hogy hivták a nagypapát Jolánkám? — kérdé Andor, roszat sejtve.

— Bányay Edének. De mi lelt? Hisz egészen elhalványodtál! — szóla Jolánka ijedten.

— Semmi! semmi! mondá Andor, mereven maga elé bámulva. — Ez fatális összetalálkozás. — Rövid tünődés után ismét Jolánkához fordult. — Nem lakik a faluban más valaki is ilyen nevü?

— Nem.

— Igy hát ő az a Bányay, kinek két fia volt; egyik József, másik Béla?

Jolánka mindjobban csodálkozék Andor magaviseletén. „Igen — felelé, — ezek nagybátyáim. Béla bácsit ugyan még soha sem láttam, mert Németországban lakik . . .“

— És az öreg ur lánya, — folytatá Andor izgatottan.

— A mama. De miért kérdezesz oly különösen, kedves Andor?

A doktor ur felállt és nagy léptekkel méregeté a szo-

bát, miközben kezével többször végig simitott izzadt homlokán. Majd megállt arája előtt.

— Édes Jolánkám! Közléseid nagyon különös dologról világositottak fel. Gondolataimat rendbe kell szednem. Holnap reggel eljövök, szólnom kell a mamával.

Jolánka mondani akart még valamit, de Andor már akkor eltűnt.

A doktor ur egész éjjel nem hunyta be szemeit. Folytonosan tépelődött, mi következményei lehetnének, ha Malvinka ügyében fellép a Bányay család ellen, melynek tagjai közé tartozik Jolánkájának anyja is. Nem barátkozhatott meg a gondolattal, hogy Váriné, ki iránt az első pillanattól kezdve rokonszenvet és föltétlen bizalmat érzett, közreműködött volna fivére megsemmisitésén. „De miért aggódom? — igy nyugtatá meg magát elvégre. — Talán épen az ad szerencsés fordulatot Malvinka ügyének, hogy Váriné az egyik nagynénje. Ha megtudja, mily szerencsétlen sors áldozatává lön fivére és hogy egy szegény, üldözött gyermek, saját rokona jövőjéről van szó, bizonyára nemcsak maga fogja kibékülésre nyujtani jobbját, hanem bátyját is ki fogja engesztelni.“

Ily szép reményekkel biztatgatva magát, alig várta Andor a reggelt, hogy Váriékhoz mehessen.

Már nem találta őket honn. Jolánka egy levélkét hagyott hátra, melyben tudósitja, hogy elutaztak nagyatyja temetésére.

Andor azonnal elhatározá magát; utánok megy Bányára. Együtt fogja találni a családot és igy egyszerre elintézheti az ügyet.

Mire Bányára ért, az öreg ur már örök nyugalomra volt téve. Elment oda, hol elhal az apai átok dörgő szava, hol nem zaklatja többé nyugalmát a vallásos előitélet és apai szeretet küzdelme.

November utója volt. A sápadt nap sugarai nem voltak képesek a csipős hideget eloszlatni a temetés alatt.

Váriné idegeit a szeretett apa elvesztése nagyon megrázkodtatá; a csipős hideg is átjárta testét; a temetésről hazatérve, roszul érzé magát. Még másnap délelőtt is, midőn Andor megérkezett, szobájában elzárkozva maradt Jolánkával, ki édes anyját ápolá.

(Folytatása köv.)

Hogy vannak a szomszédban.

Jó néha a szomszédba is átalnézni egy-két szóra, ott is okos emberek laknak, tanulni meg nem szégyen, és hasznát is lehet vagy egyszer venni. Nézzük tehát, milyen világ van „oda át“, már mint az uj világban, Amerikában. E napokban kaptam levelet onnan.

Tudjuk, hogy Washington apa, mint az amerikaiak nevezik, nagy államférfi és nagy hadvezér volt; azt azonban, hogy Washington apa „gavallér“ ember is volt, talán nem mindenki tudja. Ugy állt előtte a nő, mint a férfival szemben gyöngébb fél, azért mindenképen gondoskodott is ótalmáról. Csak az általa hozott törvényeket ha nézzük, azonnal meglátjuk, milyen erős ótalomról gondoskodott az amerikai nő számára. Tudja is ezt a miss, és nagy a tisztelet nemes lelkű párfogója iránt az ő gyöngéd szivében. Ki is mutatták méltó módon. Az amerikai nők vették meg azt a darab földet, a melyben a nagy hazafi porladó részei nyugosznak, és megajándékozták vele nemzetüket, igy lett, a kit az összes amerikai nép magáénak vall, még halála után is az amerikai nép tulajdona, az amerikai nők által, épen huszonöt éve annak.

Felette érdekes ennek a darab földnek a megvásárlása. Örökség utján Washington egyik utódjának a kezére jutott; a jó utód alig emlékezett már reá, hogy Amerikának legdrágább ereklyéje az ő birtokán nyugszik, és a különben is szerény siremléket végkép pusztulásnak engedte is át. Köröskörül gaz és dudva verte föl, az ember százszor is elmehetett volna mellette, soha sem jutott volna eszébe, hogy sirhalom. Semmi sem állitotta meg a vándor lépteit, hogy a nagy jellemnek kegyelettel áldozzék. Megtudták ezt New-York hölgyei, összejöttek, tanakodtak, és elhatározták, hogy megveszik a sirhelyet, és a pénzt önkéntes adakozás utján teremtik elő.

Megkérdezték a tulajdonost, mit kér a sirhelyért? Rémitő sokat kért, 50,000 dollárt pár hold földért. Átalános volt a megbotránkozás, a lapok mennyköveket röpitettek a szemérmetlen követelő fejére; ez meg csak nevette, nem engedett az árából, és a most már rajongásig buzgó amerikai hölgyek néhány hét alatt előteremtették az 50,000 dollárt.

Diadalmas arczczal ment most a fekete szemű ladiek küldöttsége a haszonbérlő yankeehez, és leolvasta neki fényes aranyokban az 50,000 dollárt.

Washington nemes utódja most gondolt egyet. Ha ilyen rövid idő alatt 50,000 dollárt lehetett előteremteni, akkor talán több idő kell majd hozzá, mig annál is nagyobb összeget szedhetnek össze, de azt is össze fogják szedni, mert „nagy falu“ az az Amerika, és nagy abban a nők tisztelete Washington iránt. Kétszázezer dollárra szabta tehát a sirhely árát, a mellett nagyot káromolva, eldicsekedett vele, hogy ő milyen nagy hazafi, milyen nagy tisztelője Washingtonnak, épen azért nem fogadhatja el máskép ezt az 50,000 dollárt, csupán csak foglalóul. Nem szabad a nagy hazafi hamvait ugy odapocsékolni.

Borzasztó megbotránkoztatást keltett ez a hir az Egyesült-Államokban! A lapok izre-porrá törték a semmirekelőt, és tisztán azt hitték, a gyöngéd szivű ladiek most az egyszer megannyi hyenákul, csapatosan rohanják meg és fogaikkal tépik szét a gyalázatos uzsorást; a ki azonban egész nyugodtan szopogatta dohányát, és nyugodtan olvasta a fejére zuditott czikkeket, és egész örömmel dörzsölgette kezeit, értesülvén ugyanazon lapokból, hogy mindenfelül küldik az adakozásokat a 200,000 dollár kipótolására.

Hamar ment a dolog. A bizottság ujra megjelent nála. Tiszta aranyban olvasta le neki a még hiányzó 150,000 dollárt, a fekete szemű ladiek meg ugyancsak szórták az összezuzó tekinteteket a förtelmes pénznadályra. — Ez, meglátván a dolognak ilyetén szép foganatját, nagy kedvet mutatott ezt az összeget is csak ugy egyik részletül tekinteni. De már erre annyira fenyegetőre váltak a hölgyek szép szemeiben a tekintetek, a márványhomlokok meg annyira vészjóslóan ránczolódtak össze, hogy a jeles hazafi felhagyott e szándékkal. Édesdeden mosolyogva seperte be a pénzt, és nagyon udvariasan kisérte ki a hölgyeket, égre-földre esküdözve, hogy nincsen nálánál jobb hazafi a köztársaságban.

Ezt tették az amerikai nők. Igy tisztelik az ő nagy férfiaikat, még haláluk után is. Pedig az is tudva van, hogy az amerikai ember nagyon gyakorlati ember, fáradhatatlanul munkás, meggazdagodni: legforróbb vágya, legfőbb törekvése; mégis a nők hogy tudnak lelkesülni nemesért, dicsőért; és magam sem tudom, hogyan, de eszembe jut, hogy volt nekünk egy Petőfink, egész világ megirigyli tőlünk, és kiválólag a nők költője, a szerelem

költője, és az a kicsi kis darab föld, a hol bölcsője ringott, még mindig magánosok kénye-kedvére van bizva, — pedig tizedrészét sem kérnének érte, mint a mennyit a Washington sirhelyeért az a derék utód! De térjünk vissza az amerikai hölgyekhez.

A mint tehát mondtam, az amerikai törvény különös ótalmába veszi a nőt; de — holt betű a törvény, ha annak helyes voltát a nemzet nem ismeri. Azok a nőt pártfogásába fogadó törvények tehát tisztán azt mutatják, hogy ott a nő különben is annyira tisztelet tárgya, a milyenről nálunk fogalma sincsen az embernek; nálunk mondom, a kik pedig nagyra vagyunk egyfelül azzal, hogy szépségre, kedvességre nincs a magyar nőhez hasonló a világon, más felül meg azzal, hogy lovagias nemzet vagyunk.

És a mi az udvarlást illeti, szó sincs róla, tudunk szépeket mondani annyit, hogy hölgyeink bátran elengedhetnék a felét, csak igaz szivből jönne. Amerikában azonban máskép fogják föl a lovagiasságot, mind a férfiak, mind pedig a nők. Azaz hogy a lovagiasságot ott sehogy sem fogják föl; ennek a szónak ott nincs többé értelme; ugy maradt fönn abból a korból, a melyben az uraknak szabad volt a rablás és gyilkolás; Amerikában érzéke sincsen az embernek ilyesmi iránt, és a nőnek valóban nincs mit sajnálni rajta. Sokkal nagyobb az igazi tisztelet iránta, mint nálunk, olyannyira, hogy a nő ott néha vissza is él az ő kiváltságos helyzetével. Egyik jó ismerősöm legalább még a mai napig is keserűen emleget egy amerikai hölgyet, pedig jó huszonöt éve már annak, hogy nem a maga jószántából Amerikában töltött pár évet. Egy éjjel, mondja, Chicagóból St. Louisba utaztában alig hogy elhelyezkedett, jött egy lady, és elkergette üléséről; keresett tehát más helyet magának, de ott is alig tette magát kényelembe, ujra föl kellett kelnie, átengedni helyét, ugyanannak a ladynek, és ez igy ment legalább tizszer, egész éjjel nem volt nyugta ugyanattól az egy ladytől. Maga e barátom azonban mondja, hogy az csak kivétel, a nő ott sokkal bátrabban lép föl, mint nálunk, de azért nem tulkövetelő, és nincs is rá szüksége, mert a hol csak mutatja magát, gőzösön, vasuton, postakocsin, társaskocsin, az amerikai férfi, ha százszor elsőségi joga van is hozzá, mindig neki engedi át a legjobb helyet, magától, minden felszólitás nélkül készséggel a kezére jár mindenben, a mi szolgálatra, utmutatásra csak szüksége van, és nagyon megjárná, a ki csak egy tiszteletlen szóval vagy illetlen tekintettel merészkednék közeledni hozzá. A hányan csak vannak közelében férfiak, mindannyian kötelességüknek ismerik, megfenyiteni az olyan vakmerőt, — ez az egyik nagy különbség a mi lovagiasságunk és az ottani tiszteletérzet közt! Minálunk a nő fényes nappal sem mer egyedül járni az utczán, annyira nem biztos, hogy valamely „ur“ a szégyen pirját nem kergeti-e becsületes arczába; ott Amerikában, a nő napokig, hetekig utazhatik magában, kiséret, ismerős nélkül, olyan nyugodt lehet ott, hogy a saját hajlékában sem különben.

És van is aztán látszata. Amerikában, a szabad Amerikában, — és az európai embernek fogalma sincsen róla, mennyire igazán szabadság ott a szabadság, milyen szabadon irhatnak ott például a lapok mindenről, — mégis nincs rá eset, hogy trágár kétértelműséggel mulattatnák a közönséget. Azon egyszerű okból, mivel a közönség abban a perczben undorral fordulna el az ilyen laptól, nem hogy mulattatónak találná!

Nem a törvény őrködik ott az erkölcs és illem fölött, hanem maga a közönség; a ki a jobb osztályokhoz akar tartozni, távol tart magától minden szennyet, akár élő, akár nyomtatott alakban ügyekszik hozzá furakodni. És meg is termi gyümölcsét, ugy a nőkkel való társalgásban, mint átalában a férfiak modorában, beszédükben, egész gondolkodásukban, szemben is a nőkkel, és még annál is inkább — hátuk mögött. A nő iránti gyöngédség és udvarias figyelem a férfi egész valójára nemesitő hatással van; választékosabb lesz nyelve, könnyed a modora, finomabb a társalgása; a nő iránti tisztelet érzete vele van mindig. Ott sem angyal a nő, a mi pedig a „szeszélyek“-et illeti, azokkal egynémely amerikai nő, — ép a társadalmi viszonyoknál fogva — még sokkal inkább meg van verve egynémely európai testvérénél; a tisztelet iránta azért mégis sokkal nagyobb, mint Európában. Épen azért, mert nem angyalt keres benne, hanem nőt, a kinek annyi nemes és szép van lelkében, és ez olyan nemesitőleg hat a férfi lelkére, és olyan szépitőleg a férfi egész életére, a nővel, mondhatni vele született gyöngeségei csak ugy gyöngeségek, mint a férfiéi, és hozzá sem érhetnek a nagy tisztelethez, a melylyel neki ott a férfi adósnak érzi magát.

Legjobban lehet azt látni olyan társaságban, a melyben, mint mondani szokás, maguk közt vannak a férfiak.

Ott is csak ugy, mint nálunk, „néha“ a nők is jönnek szóba, és ott nincs rá eset, hogy valamely nő jó nevét megtámadnák, még ilyen bizalmas körben sem. Nem is volna tanácsos; rögtön találkoznék nem egy, a ki számon kérné az illetőt ilyen merényletért, és pedig amerikai módon. A kinek van valami a szivén, ott is hordozza azt magával, mélyen elrejtve, a mint hogy illik is; legtöbb esetben ugy sem a férfiunak válik az dicséretére.

Holmi udvarolgatástól, legyeskedéstől pedig a fiatal ember lehetőleg távol tartja ott magát, és van is rá oka nagy. Először az, hogy magánál a leánynál járná meg. Az amerikai leány máskép van nevelve, mint nálunk Európában. Sokkal szabadabb és függetlenebb, a „garde dame“ ott ismeretlen plánta, nem tűrné azt a leány maga mellett, megalázásnak tartaná magára nézve, hogy neki strázsára van szüksége, és nincs is rá szükség; néha egész napokig van férfitársaságban, kirándulásokat tesz velük, beszélgetnek erről is arról is, de merné csak a férfi átlépni az illem határát, csak egy szóval, csak egy tekintettel is! Abban a pillanatban száműzve volna köréből, és akkor egyuttal valamennyi tisztességes körből volna számüzve, nem lehetne többé maradása abban a városban, annyira „közös ügy“-nek tekintik ott az illemet.

Hogy ha pedig sükerül a férfinak érdeket, vonzalmat kelteni maga iránt valamely leányban, „elbolonditás“-ról azért ott szó sem lehet. Ha nincs komoly szándéka, akkor csak szakitsa félbe az ismeretséget ideje-korán, különben a törvény ott a nőnek fogja pártját, és elég ha a leány azt mondja: „Ez a férfi házasságot igért nekem“ és a törvény megesketteti rá a leányt, azután azt mondja a férfinak, vegye el, és ha nincsen hozzá kedve, olyan birságösszeget fizettet meg vele, a melylyel a leány egész életre biztositva van; hogy ha pedig nincs miből fizetni, egyszerűen elcsukatja, a körülmények szerint, egy vagy két évre. Nincs is aztán „megcsalt szív“-nek hire sem Amerikában.

Emilia.

Heti tárcza.

Májushó 13-dikán.

(Bocsánat.)

A keresztyén vallás egyik legszebb vonása a bocsánat érzése.

A gyarló ember lépten-nyomon botlik, téved; szenvedélyek rabja, melyek irtózatosnál irtózatosabb bűnökbe ragadják. Ha nem volna bocsánat, s csak büntetés, akkor a jövendő élet egy nagy börtönbe folyna le, melyből nem lehetne szabadulás. A mi hitünk alkotója a keresztfán is meg tudott bocsátani, s a bocsánat nagy fogalmát irta belé a „Miatyánkba“, mindennapos imánkba is.

De a mi vallásunk igazi szelleme ott áll a haldokló ágyánál; kezével érinti a veritékes homlokot, érinti a kinos teher alatt dobbanó szivet, s egy megbánó szóért meghozza a b o c s á n a t o t, csöndes, szelid elmulásá teszi a halál pillanatát.

* * *

A bocsánat szava sulyos és kinos.

Az atya, az anya neheztelése már is bocsánat, s még nékik is nehéz e szót kimondani. Hát még kérni! Oh, bocsánat-kérésre csupán a legnemesebb szivek képesek! De a bocsánatra is csak ezek.

Nehéz, igen nehéz egy szó!

De van a szivnek egy nyelve, melynek nincsen szüksége szavakra. Sokszor egy kézszoritás, egy bús tekintet, vagy egy szempillánkon remegő köny jelenti ezt a nehéz, nehéz kérelmet, s nagyon nagy sértésnek, nagyon nagy fájdalomnak kell annak lenni, mely e néma beszédet ne értse, mely ez esdeklésre ne felelne egy forró öleléssel; nagyon kemény szív legyen az, melyben e félénk közeledés ne ébresztene fel mindent, de mindent, a mi a multban közös volt, s hozzá oly szent, oly édes!

A bocsánat az emberi ajk legnehezebb szava.

Sokszor ott lebeg már az ajkon, s ott zokog, ott panaszol a szív mélyében, csak kimondani nem lehet!

S jaj, ha kimondását nem csupán a tulcsorduló érzések árja, de a büszkeség gátolja! jaj a dölyfösnek, jaj a büszkének!

Önmagát gyötri, saját szivét korbácsolja véresre; végtelen fájdalmának nem lehet vigasza, mert hiszen elzárta ő azt mélyen kétszeres lakattal.

Nem kér bocsánatot, nem tud megbocsátani.

* * *

Azok az emberek, a kik egymást idealis hévvel szeretik, érzékenyek egymás irányában. Oh milyen gyötrelmes dolgokat mondanak ezek egymásnak! milyen kinokat ohajtanak ama forrón szeretett, s oly hálátlan szivnek! az ő egész fájdalmokat szeretnék abba átültetni!

És csupán egy szó, egy keserű, sértő szó volt, a mi a forró szeretet lánczát széttépte. Egy szemrehányás, egy gáncs, mely — lehet! — talán jogos is volt.

És megy a vérig sértett ember. Fője le van hajtva, mert az a szó sulyosabb teher neki, mint Atlasnak az egész föld golyója. Szivében hálátlannak talál. Mért? hiszen nem adott néked soha semmit, felelnél e vádra! De ő öleléseit, szeretetének gazdag kincsét, s talán az emberiségben vagy Istenben is vetett egész hitét s bizalmát panaszolja fel csalódásában. Elgondolja, mily jó volt ő e szeretet birtokában; elgondolja, mily rosznak kell lenned, ki szeretteteddel nem tudtad féken tartani az ajkadon kitört szenvedély fenevadát. Nem jut eszébe, hogy a szenvedély mentséged is. De hiszen az ő fájdalma is mentség. Elgondol mindent, a mi keserű, a mi sebző, s azt hiszi, most már gyűlölni fog. És megy a vérig sértett ember.

Találkoztok uton, utfélen. Hidegen néztek egymásra; mentek, az egyik jobbra, a másik balra. De nem láttad, hogy megállt valamely kapu-aljban, vagy egy utcza szögjén, s hogy bámult, bámult utánad, a ki vissza sem tekintesz utadban. Most, most áll meg! most mondd ki azt a nagy kérést! mondd ki szóval, vagy csak egy tekintettel! ha ma nem, holnap, holnapután! keresd föl sétahelyein, vagy honn, kis szobácskájában, a hol bizonyára azt cselekszi, a mit künn, az emberek tömkelegében: keres, vár, sirat!

De te nem teszed. Találkoztok százszor, ezerszer. Először érzitek a csalódás nehéz fájdalmát, aztán ez érzés egyre tompább, hidegebb. Marad a helyén egy sötét eszme, egy kárhozatos nézlet, de egymás iránt hidegekké váltatok. A regénynek vége szakadt.

Igy van többnyire. Történik azonban, hogy egy haragvó félt szerencsétlenség ér. A kit megsértettél, éri balsors. Szegény lesz, kórágyba dől. S hogy mernél hozzá közeledni m o s t? hogy mernéd vele filléredet megosztani? hogy virraszthatnál kórágya mellett? A s z e g é n y százszor büszkébben utasitana vissza nyomorult segitségeddel. A beteg lázas beszédeiben talán vádadat hallanád, s arczod bús emlékkel sulyosbbitaná szenvedéseit. Milyen nehéz volna a te lelkiismereted ezzel a nyomorral, ezzel a kórágygyal szemben! Vagy érnék a sértettet vádak, félreértések; neve, becsülete volna megtámadva, s a világ itélete fordulna ellene. Te egyedül tudod, hogy ő gazságra képtelen; te hiszed, hogy ő vétkezhetett könnyelműségből, vállalhatta magára mások bűnét, de lelke tiszta, s itéletet nem érdemel. S ha közelednél hozzá, e kétségbeesett, e meggyalázott ember fenséggel nézne le megaláztatása napjaiban.

A bocsánattal, a bocsánat-kéréssel ne késsél! Sokszor egy-egy sir fölött, zokogva, porban fetrengve hangoztatod, de vajmi későn! A halott alszik, alszik csöndesen, s a te megbánásod nem száll le a porló szivhez, nem száll fel a fény között lakó lélekhez. Porhoz beszélsz porban.

* * *

Ismertem sok, sok szivet, melyeket a b o c s á n a t szava meggyógyithatott volna. Láttam Coriolánokat, a kik azért gyűlöltek, vagy — helyesebben szólva — azért a k a r t a k gyűlölni, mert forrón szerettek. Hazát, nemzetet, elvet; s költők voltak vagy államférfiak. Szegények!

nem jutott eszükbe, hogy a bocsánat szelid érzése fenségesebb az átoknál, s ád elégtételt, nyugodt öntudatot is.

Ismertem nőt és férjet, a kik nem értették egymást. Néhány szó kimagyarázta volna azt, a mit egymásban bűnnek, hibának tarttottak. Azt is tudták, hogy törhetlen jellem mind a kettő; lépéseket nem tesz, magyarázatot, mentséget nem mond. Balgák, mert nem tudták, hogy ez a szó nem kér mentséget, magyarázatot, s elfeledteti még azt a vádat is, melyet igazán, s joggal emelheténk. A bocsánat érzelme egy ajkon, egy szivben, egy szemben sem jelent meg, s ők, a kik egymást szerették, elváltak örökre, nem találkoztak soha többé! Csupán a más világon.

Nem szégyen a bocsánat-kérés! Jó helyen van az egy atya, egy anya szájában is. Hiszen az ember oly gyarló, hogy a szüleség szent missiója sem emeli tévedések fölé. De jaj annak a gyermeknek is, kik e szeretetteljes szivektől, ezüst fötől, s a remegő szavoktól bevárja a bocsánat-kérés szivszaggató igéit!

* * *

Gyarlók, oly gyarlók vagyunk! Rögeszméinktől válni nem tudunk, pedig beh sokszor megsiratjuk! Nézeteinkről, kedvencz mondásainkról azt hiszszük, hogy igazságok! Vajon mért? azért mert valamely rendesség, czélszerűség okos nyilatkozásai? vagy azért, mivel valamely jó, vagy jónak hitt tulajdonságunk van bennök törvénybe foglalva?

Balgaság! Beszélj szigorról, ha gyermekedet vétke halál torkába, vég-veszélybe hajtotta! beszélj elv-hűségről, ha elved vezérei árulókká, gazokká lőnek! Vagy, én szomoru szivem, te is hozd elő régi, kedvencz szabályodat: „nem tudok megbocsátani!“ Állitsd csak fönnen, bátran akkor, mikor annak van szüksége bocsánatodra, a kit jobb szerettél e földön mindennél, de mindennél!

* * *

Azonban, nyájas olvasónőim, mit tanitom én önöket bocsánatra? A női sziv bocsát meg legkönnyebben ha anya, ha hitves, ha tiszta szerelem ég szivében; pedig az anya, a hitves és szerető nő szive nyeri a legmélyebb sebeket. A nők oly sokat szenvednek, s oly sokszor tudnak megbocsátani!

És nem is kivánok senkire érzéseket erőszakolni, melyekre képtelen. Mert vannak érzések, melyekkel a bocsánat lehetetlen. A ki megcsalt, — a ki hamis volt irántunk, — a kit hiába hittünk jónak, igaznak, mert végre nyomorult gaznak kellett találnunk, — a kinek sokszor kellett megbocsátanunk. Mert az emberi sziv elvégre is bezárja kelyhét, s lehetetlenségre, isteni önmegtagadásra képtelen.

Csak annak bocsássunk meg sokszor, sokszor és örökké, a ki szeret bennünket; csak vele szembe ne feledjük el, hogy a mit ellenünk vétett, az neki fáj százszorosan!

Gáspár Imre.

Székesfehérvári kiállitás.

Május 18.

Székesfehérvár kis világkiállitása már ma megnyilik, s igy nem kerülhetem el, hogy a „Cs. Kör“ olvasóit ne tudósitsam mozgalmairól. Talán a székesfehérvári egyházban nyugvó királyok is megmozdulnak sirjaikban a szokatlan mérvű sürgés-forgás hallatára. A kiállitási tárgyakat az utóbbi napokban külön vonatok szállitották Székesfehérvárra. A kiállitók csaknem az utolsó pillanatokra hagyták az elküldést, s éjjel-nappal dolgozni kell, hogy május 17-dikére elrendezhessék.

A biráló bizottság tagjait felében a fehérvári kiállitási bizottság, negyedrészben az országos iparegyesület és ismét negyedrészben a budapesti ipar- és kereskedelmi kamara választotta.

Május 17-dikén reggel 9 órakor a megnyitás napján érkezik meg Alcsuthról József főherczeg és Pauer püspökhöz száll. A megye és a gazdasági egylet küldöttsége, Szőgyény-Marich László főispán vezetése mellett azonnal üdvözlik a főherczeget. Tiz órakor érkezik külön vonat a fővási meghivott vendégekkel. A főherczeg ezután az indóház előtt emelt diadalkapu elé megy, hol a kiállitás elnöke, gróf Zichy Jenő üdvözlő beszéddel fogadja s fölkéri a kiállitás megnyitására. A főherczeg erre megnyitottnak nyivánitja a kiállitást. Hir szerint Kemény G. miniszter is jelen lesz s a megnyitás előtt beszédet tart. A beszédek után a kiállitási termekben a megnyitásra meghivottak körutat tesznek. A közönség csak déli 12 óra után bocsáttatik a kiállitási helyiségekbe. Este a szinházban diszelőadás. Ezután a fehérvári közönség József főherczegnek fáklyászenét ad.

A megnyitási ünnepélyre a diadalkaputól jobbra és balra emelvények épittetnek kiválólag a nők használatára. Körülbelül 300 ülés áll itt rendelkezésre. Ezekre előjegyezni már most lehet Szekerák és Hornyánszky vállalkozóknál. Ülések ára első sorban 2 frt, másodikban 1 frt 50 kr., harmadik sorban 1 frt.

A kedvezőtlen időjárás azonban még most rendkivül megneheziti a kiállitási munkálatokat. Tegnap tegnapelőtt dült az eső, zugott a szélvész. Szabadban dolgozni nem lehetett. Tömegesen érkezett kiállitók termekben, pavillonokban megfeszitett erővel rendezik tárgyaikat, csoportjaikat. Bár számos kiállitó még hátra van és a hézagok feltünők, egyes csoportok általános képe már is rendkivül kedvező benyomást gyakorol a szemlélőre. A pavillonok már mind készen vannak. A képzőmüvészeti osztály az utolsó részletig készen áll. Tárgyak halmaza és torlódása a tanügyi kiállitást kiszoritotta a kiállitás keretéből, és a megyeház első emeleti termében lesz elhelyezve, s külön 10 krnyi belépti dij mellett látható.

A megnyitás alkalmából a város hatósága is nagy ünnepélyességekre készül. A megnyitás előtti napon a hatóság Zichy elnököt ováczióban fogja részesiteni. Pauer püspök a megnyitás napján József főherczeg-védnök tiszteletére diszebédet ad. Ugyanezen napon Zichy gróf a rendező és végrehajtó, valamint vidéki kiállitási bizottságok és kiállitási ügy érdemes uttörői tiszteletére szintén banketet rendez.

A bizottság meghivására s a miniszteriumok egy részétől válasz érkezett, s megigérték, hogy a megnyitáson jelen lesznek. Báró Wenckheim miniszter a király megjelenését is kilátásba helyezé, minek folytán a lövölde-kertben király-sátort épitenek ő Felsége számára.

A kiállitásás érdekes részletei közé tartoznak a körmöczbányai pénzverőben a székesfehérvári kiállitás alkalmából csinos készitésü veretett emlékérmek; s az a fenyőfa is, mely a méntelep udvarába van átültetve. Magassága 36.30 méter. A fa a cseszneki erdőben Gézaháza pusztán termett s csattanós bizonyitékát képezi annak, hogy hazánk csakugyan a természeti ritkaságok hazája.

Az egész sikerben általában nagy része lesz József főherczegnek, ki nagy rokonszenvvel fogadta a székesfehérvári kiállitás alkalmából megindítandó mozgalom eszméjét a magyar ipar pártolására. Midőn a kiállitási elnök a főherczeget e terv főbb vonásaival megismerteté, a legnagyobb örömmel nyilatkozott mellette, és kifejezte óhaját, vajha együttes működés és kitartó munkásság által sikerülne végre a magyar iparnak biztos védelmet teremteni; sőt az eszme létesitésének előmozditására is késznek nyilatkozott. A kiállitás intézői közül többen azon fáradnak, hogy a mozgalom élére a népszerű főherczeget nyerjék meg.

Szegedről.

A jubileum ünnepélyességei utolsó számainkban szűkebbre szoritották a szerencsétlen városnak szánt terünket, s azért itt adjuk állapotának leirását, fontosabb hireit. Még mindig csak jelentéktelen s a viz apadása, mely a szerencsétlen város utczáit és omladékait boritja. E hó 10-dikén volt a legnagyobb apadás; ezen a napon 7 hüvelyknyit apadt a belviz, az alföldi vasut töltésének betömése miatt; hanem a következő éjjel ismét szélvihar támadt, megint sok kárt tett, megrongálta az alföldi vasut töltését is; a Tisza szintén áradt. Mivel azonban a külső árviz utja mégis el van már zárva, azóta valószinüleg a szivattyuk is működnek.

A körtöltéseket hanyagon készitik. Jankovich Miklós biztos előterjesztést tett a közlekedési miniszternek, hogy a vállalkozóktól naponta 10,000 frt vonassék le birságképen.

A város e hó 10-diki közgyülésén bejelenték, hogy az országos Frőbel-nőegyesület a viz levonulása után azonnal saját költségén nagy gyermekkertet fog rendezni, a mely a város tulajdona marad. A közgyülés a tanusitott jótékonyságért hálás köszönetet szavaz a német, angol és franczia nemzeteknek, Schwarzenberg herczegnek, továbbá Debreczen városának 25 árva gyermek befogadásáért.

A király fölkéretik, hogy a városi közintézetek helyreállitására a jövő évre egy millió erejéig jótékony sorsjátékot engedélyezzen.

Érdekes az is, a mit a szegedi gyermekek örökbefogadásáról a „Sz. H.“ ir, melyben kifejti, hogy a hazai közönség részvéte a szegedi árvák vagy nyomorra jutott szülők gyermekeinek örökbefogadásával oly irányt vett, mely Szeged jövőjére nézve épen nem kedvező. Ha az örökbefogadás volna csak a balzsam, ugy a gyermekek kétharmadrészét örökbe kellene adni; igy azonban Szeged elvesztené azt az ifju nemzedéket, a melyből a jövő Szegednek kell előállnia. A szegedi nép gyermekét, legyen bármennyi, örökbeadni nem hajlandó. Nem a gyermek teher neki, hanem a nyomor, az inség. A legczélravezetőbb segély tehát az volna, ha a szegedi gyermekek elhelyezhetők lennének intézetekbe vagy családokhoz legalább egy évre, vagyis addig, mig a családfő hajlékot teremthet magának, mig biztos keresethez juthat.

Jótékonysági hirek egyre jönnek. Még Egyptomban, Kairóban is volt Szeged javára álarczos-bál. — Párisban Titián egy „Danaé“-ját a szegediek javára állitják ki. — Bukarestben a szinház tartott előadást, melyen a király 1000 frankot adott páholyáért. — Működvelők játszottak Abonyban, a Károlyi-család pedig napjában 1200 adag ételt szolgáltat ki. — Párisi művészek ismét nagy hangversenyt rendeznek a szegediek javára, melyben a többi közt Krausz, s Bloch, Judic, Granier és Chaumont urhölgyek és Faure fognak közreműködni, kik már régóta nem léptek föl Párisban, a községtanács pedig ötezer frankot szavazott meg Szeged számára.

Hazánk.

⁂ (*Udvari hirek.*) A királyi udvar elhagyta Budapestet. Ő Felsége a király e hó 7-dikén tért vissza Bécsbe, a királyné pedig Gizella főherczegnővel és Lajos bajor herczeggel e hó 10-dikén. — Rudolf főherczeg igen jól érzi magát Madridban, hol a tiszteletére ünnepélyeket, s a környéken vadászatokat rendeznek. A sógora kiséretében közelebb ellátogatott Granjába, Sevillába, s a szt. justi kolostorba; ebben élt remeteségben, s nyugszik őse V. Károly király, kit ő a Károly Lajos főherczegnek rendezett élőképletekben képviselt.

⁂ (*Adakozások.*) Gorove Jakab, a Nagyváradon közelebb elhunyt derék polgár, 30,000 frtot hagyott közczélokra. — A herczegprimás 12,000 frt értékű pompás misemondóruhát adott a székesfehérvári domnak. — Az ercsii Eötvös-szobor bizottságnak Pauer székesfehérvári püspök kétszáz forintot adott.

⁂ (*Az Eötvös-szobor leleplezését*) e hó 25-dikén az akadémia eszközli. Előtte az ünnepi közülés lesz, melyen gróf Lónyay Menyhért megnyitó beszédén Fraknói Vilmos titkári jelentésén kivül csak egy tárgy lesz: Gyulai Pál emlékbeszéde Kemény Zsigmond fölött. Ez után az akadémia tagjai az Eötvös-szobor helyére, a korzó felső ligetében vonulnak, hol az elnök rövid beszédet tart, Szász Károly pedig az ünnepi ódát szavalja el. A városi hatóság tagjai, élükön a polgármesterekkel, jelen lesznek, a többi testülettől pedig küldöttségek. A tér szűke miatt s közönség a liget rácsozatán kivül foglal helyet. A kis tér, mely alkalmasint „Eötvös-tér“ nevet kap, fel lesz lobogózva, valamint a városi s tán a többi középületek is.

⁂ (*A budai göz-siklónál.*) E hó 8-dikán délelőtt egy polgári öltözetű ur, karján lefátyolozott hölgygyel jelent meg a siklónál s kérdé a pénztárnoktól: „Mennyiért lehet a siklón fölmenni“? „Nyolcz krajczárért személyenkint.“ „Mikor mehetünk?“ „Három-négy percz mulva.“ „S ha mindjárt akarnánk indulni, mennyit fizetnénk?“ „Mindjárt nem indul a vonat semmi árért, — felelt a pénztárnok, — mert a rendet meg kell tartani.“ Vártak tehát a rendes időre s akkor mentek föl. A pénztárnok csak később tudta meg, hogy az ur és asszony Lajos bajor herczeg, és Gizella főherczegasszony volt. Ha tudta volna előbb: bizonyára azonnal is megindittatja a kocsit, mint teszi a miniszterek s államtitkárok kedveért akárhányszor. A bajor herczeg azonban bizonyára magas fogalmakat fog táplálni ezután a Magyarországban uralkodó rendről, a melyet itt senki kedveért meg nem szegnek. Megemlitjük itt, hogy Lajos bajor herczeg, királynénk fivére, a magyarok iránt viseltető kiváló rokonszenvéről ismeretes, a huszárok szenvedélyes bámulója s meg is tanult magyarul, hogy a huszárok nyelvén beszélhessen. A kis Valéria királykisasszony magyar leveleket szokott küldeni „Lajos bácsijá“-nak, ki a huszárokon kivül legjobban szereti látni.

*** (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Németh Ilona kisasszony és Hajónczky József, fiatal tanár, Déván. — Jaross Lajka kisasszony és Szűry Kálmán közalapv. ügy., Komáromban. — Benkó Vilma kisasszony T. Várkonyban és Ottlyk István, ifju ügyvéd, Nagy-Becskereken. — Cseleji Cseley Gyula zempléni földbirtokos és Téglássy Boriska urhölgy, Tomorról. — Összekeltek: Kun Angela kisasszony és Hosko József, Kecskemétről, — Schweiger Tercsi kisasszony és Budai Goldberger Sámuel, — Reinitz Sarolta kisasszony és dr. Roth, fővárosi ügyvéd, — Spitzer Elvira kisasszony és Schwarz Jakab, mindannyian a budapesti izraelita templomban. — Hobart basa és Horn kisasszony, Bécsben. — Beywinkler Etelka kisasszony és Sárosy Géza, Nagyváradon. — Jurics Margit kisasszony és Szalay Lőrincz, továbbá Nagy Mariska kisasszony és Orlovszky István tanár, Beregszászon. — Galásy Jolán kisasszony és dr. Tarajossy Sándor, Kalocsán. — Spitzer Récha kisasszony és Rosenberg Manó, Baján. — Ujhelyi Ilona kisasszony és Tihanyi Dénes földbirtokos, Zólyom megyében.

*** (*Elhunytak.*) Komlóssy Imre, tisztelt polgár, 1848-ban Haynau elitéltje, városában az ingyen-iskoláztatás elvének meghonositója; 66 éves, Debreczenben. — Rovács Ferencz, városának egykor polgármestere, 72 éves, Komáromban. — Erőskövy Antal, Szeged főorvosa, 71 éves. — Goga Illésné, a tanfelügyelő ifju neje, Temesvárott. — Balta Géza földbirtokos, Battonyán. — Feigler Anna, 95 éves cseléd, ki 63 évig szolgált egy helyen, Nagybányán. — Özvegy Aizner Szalay Róza, 87 éves, Tatán. — Szodorai Elek, 44 éves, Budapesten. — Sletter Ferencz, a bécsi udvar ékszerárus fia, 34 éves, Budán. — Juvet Toma, 125 éves ember, Ó-Szolcsván. — Soltész Kuderna Paulina, 48 éves, Kolozsvárott. — Özvegy Bajkó Fogarassy Julia, 102 éves, Kolozsvárott. — Zipfinger Lipót, zongoratanitó, 80 éves, Debreczenben. — Schreier János, császári, királyi százados, Nagyváradon. Béke hamvaikra!

*** (*Rövid hirek.*) A császárfürdőben az igazgatóság lapunknak küldött jelentése szerint e hó 15-dike óta a nagy gyógyudvarban délelőtt 8—11-ig, délután 4—9-ig két katonai zenekar, az úri-uszoda körül pedig czigányok játszanak. — Krivácsy ezredes ismét lemond a honvédmenház igazgatóságáról, melyben mindig van baj. — Kaposvártt Freystädter Antal jó gazdasszony képző-intézetet állit fel. — Nagy feltűnést okozott Balajthy Imre min. tan. öngyilkossága; neje, s gyermekei gyászolják a szélesebb körben ismert férfiut. — Nagybecskereken Mazur Sári k. a. egy hangversenyen oly szépen énekelt, hogy Soldosné párjának nevezték el. — Haynald bibornokhoz a pápai nemes testőr elindult Rómából a bibornoki kalappal; őt és a bibornokot Kalocsán ünnepélyesen fogadták a kalocsaiak e hó 13-kán. — Gr. Károlyi István az Ujpesten épülő templom számára egy millió téglát ajándékozott. — Dr. Wenzel Gusztávot, negyven éves tanári jubileumára, e hó 12-dikén fáklyászenével tisztelte meg az egyetemi ifjuság, az egyetem jogi kara pedig 11-dikén délben ünnepélyes rendkivül közgyűlést, este meg banquettet tartott tiszteletére az „Angol királynő“ szállodában. — Miletics leánya kihallgatásra megy a királyhoz, hogy atyja kegyelmi kérvényét átnyujtsa. — Miskolczon a Szinyva vize a sok esőzéstől kissé kiáradt. — Csanádi főispánnak Lonovics József nagybirtokos, (Hollósy Kornélia férje) van kiszemelve. — A fürdőidényre, Szliácsra, Koritniczára, Tátra-Füredre a vasutak 45 napig érvényes mérsékelt áru térti jegyeket osztanak. — A jogász-majális e hó 24-dikén lesz a Margitszigeten, a szini tanodáé pedig e hó 31-dikén a zugligetben. — A sugáruti Zirzen Janka urhölgy jeles igazgatása alatt álló tanitónő-képző intézetben junius 18-dikától 23-dikáig lesznek az elemi s 24-dikétől 28-dikáig a polgári tanképesitő vizsgálatok. — Feleki Miklós emeletesre épitteti gyöngytyuk-utczai alházát, Odry Lehel pedig nyaralót emeltet a János-utczában. — Orosházán junius 2—4-dikén a bánfalva vidéki méhész-egylet méhészeti kiállitást rendez. — Csikszeredán lesz szeptember első felében a székely müvelődési egylet vándorgyülése. — A franczia kormány küldöttje: Marbeau Eduárd jelenleg fővárosunkban időzik s meglátogatta a nemzeti muzeumot is. — Gróf Zichy Ferencz nagykövet fővárosunkba érkezett, és szombaton menyéhez, Odescalchi herczegnőhöz gróf Zichy József volt-miniszter nejéhez utazott, ki holt gyermeket szült.

Külföld.

*** (*Berlinből.*) Két napig fognak tartani az ünnepek, melyeket a német császári pár arany lakodalmára a jövő hóban rendeznek. A jubileum napján, jun. 11-kén, a küldöttségeket, körülbelől 1600 embert, fogják fogadni az uralkodó és neje, azután a várkápolnában az udvari lelkész ünnepélyesen megáldja őket, este pedig diszelőadás lesz a királyi operaházban. Másnap nagy katonai szemlét tartanak a „tempelhofi“ mezőn az orosz czár tiszteletére. Az a dzsidás ezred is részt vesz benne, melynek tulajdonosává ugyanezen a napon, csakhogy ötven év előtt, nevezték ki a mostani czárt, akkor még csak 11 éves nagyherczeget, s mely azóta folyvást nevét viseli. Délután a várpalota „fehér termében“ diszebéd, este meg nagy estély lesz a császári lakban. A következő napon a czár Ingenheimba, az uralkodó Emsbe és a császárné Koblenzbe utazik az eddigi hirek szerint.

*** (*A „semmi“.*) Oroszországban a nihilisták ujabb módok által izleltetik meg a zsarnok czárral, mit tesz az egy élet-halállal pazaron bánó hatalommal küzdeni. Legujabban a rendőrök hátára ragasztják kiáltványaikat; érmeket hoztak forgalomba Solovieff merénylő emlékére, s azon ivet, melyen a czárhoz intézendő aláirásokat gyüjtötték, kicserélték, s a polgárság ily felirat alá kezdett iratkozni: „Sajnáljuk, hogy a merénylet nem sikerült!“ Dubrovin hadnagy nihilista elvek terjesztése végett felakasztatván, Szentpétervár lakosságát a titkos bizottság gyász öltésére szólitotta fel. A lakosság nem mert ellenkezni, s róla az utczán tépték le a fekete ruhát.

*** (*Rövid hirek.*) Bismarck herczeg Csehi nevű fogalmazót tartott, ki őt a magyar ügyekről értesitette. — Anglia és Nicaraguai köztársasága királyunkat szólitották fel egy pörös ügyök elitélésére. — New-Yorkban 1883-ban világkiállitást akarnak rendezni. — Vilmos császár együtt lesz Emsben a czárral. — Shakespeare londoni lakháza helyére uj épületet emelnek.

Irodalom és művészet.

⁂ (*Irodalom.*) „Magyarország nem volt, hanem lesz“ czimű 3 kötetes regényre hirdet Privigyei Pál távirdai főnök Gyöngyösről, 3 frtjával bombastikus előfizetési felhivást. — Cziklay Lajostól a Wodianer F.-féle nyomda csinos kiállításában „Dalbokréta“ czimű költemény-füzet jelent meg, melyről több lap („Közvélemény“, „Debreczen“ stb.) elösmerőleg nyilatkozik. — Shakespeare összes műveinek olcsó, 6 forintos, s egy illustrált kiadását rendezi sajtó alá Ráth Mór. — Greguss Ágost, e jeles tudósunk nagy Shakespeare-életrajza közelebb megjelenik. — Az ujvidéki „Javor“ czimű szerb lap Dóczy „Csók“-jának forditása közli.

⁂ (*Zene.*) Mihalovics Ödön „Signe“ czimű dalművet nyujtott be a drezdai udvari szinházhoz. — A bécsi „Concordia“, irók és művészek köre, hangversenyt rendezett, s az fényesen sikerült; Bianchi kisasszony (a „német Patti“) éneke, a Dengremont („kis Paganini“) hegedűjátéka s a Joseffy zongoraelőadása stb. nagy tetszést idézett elő.

⁂ (*Képzőművészet.*) Lietzen-Mayer, a Münchenben lakó hirneves festő, kinek Faust-illustrációi Európaszerte ismeretesek, jelenleg szülőhelyén, Győrött időz. — Az Eötvös-szobort felálliták márvány talapjára; e gránit-talap már rég kész s egyik oldalán ez a fölirat: „Eötvös József báró“, a másikon: „a nemzet adakozásából emeltetett 1879.“ — Zichi Mihály „A bor hatása“ czimű képét kiállitják a sugáruti művészek-házában is.

⁂ (*Gáspár Imre „Ujabb költeményei.“*) Mai számunkhoz van mellékelve Sipos Soma szarvasi kiadó előfizetési felhivása Gáspár Imre derék főmunkatársunk „Ujabb költeményei“-re. A mi olvasó közönségünknek hetenként van alkalma találkozhatni Gáspár Imre szellemes tollával és ez feleslegessé teszi a nagy szavu ajánlgatást, ugy is tudjuk, örömmel veendik majd e kötetet, mely szép uj költeményeken kivül még egy költői hangon irt elbeszélést is tartalmazand. A szegény Nelli regéje, a melyből legközelebb mutatványt is közlünk. Azért előre is tudjuk, hogy e lapok olvasói sietni fognak biztositani maguknak e kedves munkát.

⁂ (*Vegyes hirek.*) A nemzetközi irói egyesület jövő havi, londoni üléseiben részt vesz lord Beaconsfield kanczellár s regény-iró (Disraelli), Hugo Viktor, Turgenjew stb. Hazánkat nem Jókai Mór, Pulszky Ferencz, Greguss, vagy Vámbéri Ármin fogja képviselni. — Gróf Andrássy Manó a régészeti társulat e hó 27-diki ülésén felolvasást fog tartani.

Szinházak.

Nemzeti szinhaz. Szombat, május 10. Pál és Virginia. — Coppélia, az üvegszemű hölgy. — Vasárnap, május 11. Dora. — Hétfő, május 12. Az eredendő bűn. — Kedd, május 13. Jeannette menyegzője. — Sylvia, Diana nymphája. — Szerda, május 14. A fal tövében. — A járvány. — Csütörtök, május 15. Lalla-Roukh. — Coppélia, az üvegszemű hölgy. — Péntek, május 16. A 47-dik czikk.

Népszinhaz. Szombat, május 10. A sárga csikó. — Vasárnap, május 11. Kamargo. — Hétfő, kedd, szerda, május 12—14. A zengő angyalok. — Csütörtök, május 15. Kamargo. — Péntek, május 16. Kokó. (Először.)

⁂ (*Laube szintársulata*) közelebb Szigligetink „Fenn az ernyő nincsen kas“ czimű vigjátékát hozta szinre „Rauschgold“ czim alatt a gyapju-utczai szinházban. A forditó, Schnitzer, nem csak leforditotta, de német kerettel is látta el e művet. A választást nem helyeselhetjük, mert e darabnál jobbak is akadnak a Szigligeti művei között; a német szinészek pedig sokkal roszabbul adták elő a magyaroknál. Ez alkalomból irja a „Főv. L.“, hogy a bécsiek félnek a magyar ruhás magyar alakoktól. „Ezért van, — irja tovább — hogy noha „Bánkbán“ tragikumát Katona hasonlithatatlanul nagyobb költői erővel festé, mint Grillparzer, e valóban kitűnő tragédia ma sem ismeretes még Bécs előtt sem, habár jó német forditásban került a könyvpiaczra. Szigligeti rendkivül élénk, leleményes bohózata: a „Liliomfi“ pedig egy időben csak ugy nyert szinpadi polgárjogot bécs-külvárosi szinpadokon, hogy tősgyökeres magyar alakjait kiforgatták sajátos keretükből. Tóth Ede „Falu rosszá“-t, melyben a magyar népélet eredetisége oly üde kellemmel párosul, nem merték szinre hozni még a Lajthán tul, noha elismerték a mű becsét. Sőt a burg művészei a Szigligeti elfogadott „Trónkövetelő“-jét maig is vonakodnak előadni, mert a magyar jelmez idegen nekik s félnek a hosszu, görbe kardoktól, melyek akadályozzák a mozgást. Egyetlen magyar vigjáték, mely Bécsen át sikerteljes körutat tett Németország szinpadain: a Dóczi Lajos „Csók“-ja, átalános mesevilági mű, spanyol köntösben. Pedig, hogy a német komolyabb irodalmi világ birna érzékkel a mi magyar drámai irodalmunk iránt is, az eléggé kitünik ama méltányló fogadtatásból, melyben legrégibb drámai ereklyénk: „Balassa Menyhárt árultatásá“-nak német forditása részesült. De végre is a szinpadon a szinészek kedve dönt s ezek eddigelé nem sok hajlamot mutattak magyar szindarabokban szerepelni.“ — Laubenek általában Lobe és Bukovics urakon, Frank asszonyon és Schönfeld kisasszonyon kivül nincs tűrhető művészi erője.

⁂ (*Szinházi vegyesek*) Perotti negyedéves, kikötött szabadság ideje előtt a „Kegyencznő“-ben vett bucsut a nemzeti szinháztól. — Nagy-Károlyban E. Kovács Gyula három vendégjátékára a nézőtér mindig megtelt. — Sopronban a magyar szintársulat pártolásban részesül. Kiváltkép tetszik Somló. — Székesfehérvártt a szép tehetségű Kövessy Sarolta kisasszony a közönség szinpadi kedvencze lett. — Kolozsvári lapok czélzatos kritikával birálják az uj művezetőt, s uj tagokat, s jellemző, hogy legjobban a szép tehetségű Gyenes Lászlót rántják le.

Tartalom.

Molnár Mara, Szegfi Mórtól. — Beteg asszony . . . P. Tóth Kálmántól. — Mikor a költők festenek! — Elvira születés napja, Reich Sándortól. — Hogy vannak a szomszédban. — Heti tárcza. — Székesfehérvári kiállitás. — Szegedről. — Hazánk. — Külföld. — Irodalom és művészet. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

20-dik szám. Május 18-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

Irodalom és művészet.

*** (*Irodalom.*) „Magyarország nem volt, ha nem lesz“ czimű 3 kötetes regényre hirdet Privigyei Pál távirdai főnök Gyöngyösről, 3 frtjával bombastikus előfizetési felhivást. — Cziklay Lajostól a Wodianer F.-féle nyomda csinos kiállitásában „Dalbokréta“ czimű költemény-füzet jelent meg, melyről több lap („Közvélemény“, „Debreczen“ stb.) elösmerőleg nyilatkozik. — Shakespeare összes műveinek olcsó, 6 forintos, s egy illustrált kiadását rendezi sajtó alá Ráth Mór. — Greguss Ágost, e jeles tudósunk nagy Shakespeare-életrajza közelebb megjelenik. — Az ujvidéki „Javor“ czimű szerb lap Dóczy „Csók“-jának forditása közli.

*** (*Zene.*) Mihalovics Ödön „Signe“ czimű dalművet nyujtott be a drezdai udvari szinházhoz. — A bécsi „Concordia“, irók és művészek köre, hangversenyt rendezett, s az fényesen sikerült; Bianchi kisasszony (a „német Patti“) éneke, a Dengremont („kis Paganini“) hegedűjátéka s a Joseffy zongoraelőadása stb. nagy tetszést idézett elő.

*** (*Képzőművészet.*) Lietzen-Mayer, a Münchenben lakó hirneves festő, kinek Faust-illustrációi Európaszerte ismeretesek, jelenleg szülőhelyén, Győrött időz. — Az Eötvös-szobort felálliták márvány talapjára; e gránit-talap már rég kész s egyik oldalán ez a fölirat: „Eötvös József báró“, a másikon: „a nemzet adakozásából emeltetett 1879.“ — Zichi Mihály „A bor hatása“ czimű képét kiállitják a sugáruti művészek-házában is.

*** (*Gáspár Imre „Ujabb költeményei.“*) Mai számunkhoz van mellékelve Sipos Soma szarvasi kiadó előfizetési felhivása Gáspár Imre derék főmunkatársunk „Ujabb költeményei“-re. A mi olvasó közönségünknek hetenként van alkalma találkozhatni Gáspár Imre szellemes tollával és ez feleslegessé teszi a nagy szavu ajánlgatást, ugy is tudjuk, örömmel veendik majd e kötetet, mely szép uj költeményeken kivül még egy költői hangon irt elbeszélést is tartalmazand. A szegény Nelli regéje, a melyből legközelebb mutatványt is közlünk. Azért előre is tudjuk, hogy e lapok olvasói sietni fognak biztositani maguknak e kedves munkát.

*** (*Vegyes hirek.*) A nemzetközi irói egyesület jövő havi, londoni üléseiben részt vesz lord Beaconsfield kanczellár s regény-iró (Disraelli), Hugo Viktor, Turgenjew stb. Hazánkat nem Jókai Mór, Pulszky Ferencz, Greguss, vagy Vámbéri Ármin fogja képviselni. — Gróf Andrássy Manó a régészeti társulat e hó 27-diki ülésén felolvasást fog tartani.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, május 10. Pál és Virginia. — Coppélia, az üvegszemű hölgy. — Vasárnap, május 11. Dora. — Hétfő, május 12. Az eredendő bün. — Kedd, május 13. Jeannette menyegzője. — Sylvia, Diana nymphája. — Szerda, május 14. A fal tövében. — A járvány. — Csütörtök, május 15. Lalla-Roukh. — Coppélia, az üvegszemű hölgy. — Péntek, május 16. A 47-dik czikk.

Népszinház. Szombat, május 10. A sárga csikó. — Vasárnap, május 11. Kamargo. — Hétfő, kedd, szerda, május 12—14. A zengő angyalok. — Csütörtök, május 15. Kamargo. — Péntek, május 16. Kokó. (Először.)

*** (*Laube szintársulata*) közelebb Szigligetink „Fenn az ernyő nincsen kas“ czimű vigjátékát hozta szinre „Rauschgold“ czim alatt a gyapju-utczai szinházban. A forditó, Schnitzer, nem csak leforditotta, de német kerettel is látta el e művet. A választást nem helyeselhetjük, mert e darabnál jobbak is akadnak a Szigligeti művei között; a német szinészek pedig sokkal roszabbul adták elő a magyaroknál. Ez alkalomból irja a „Főv. L.“, hogy a bécsiek félnek a magyar ruhás magyar alakoktól. „Ezért van, — irja tovább — hogy noha „Bánkbán“ tragikumát Katona hasonlithatatlanul nagyobb költői erővel festé, mint Grillparzer, e valóban kitűnő tragédia ma sem ismeretes még Bécs előtt sem, habár jó német forditásban került a könyvpiaczra. Szigligeti rendkivül élénk, leleményes bohózata: a „Liliomfi“ pedig egy időben csak ugy nyert szinpadi polgárjogot bécs-külvárosi szinpadokon, hogy tősgyökeres magyar alakjait kiforgatták sajátos keretükből. Tóth Ede „Falu rosszá“-t, melyben a magyar népélet eredetisége oly üde kellemmel párosul, nem merték szinre hozni még a Lajthán tul, noha elismerték a mű becsét. Sőt a burg művészei a Szigligeti elfogadott „Trónkövetelő“-jét maig is vonakodnak előadni, mert a magyar jelmez idegen nekik s félnek a hosszu, görbe kardoktól, melyek akadályozzák a mozgást. Egyetlen magyar vigjáték, mely Bécsen át sikerteljes körutat tett Németország szinpadain: a Dóczi Lajos „Csók“-ja, átalános mesevilági mű, spanyol köntösben. Pedig, hogy a német komolyabb irodalmi világ birna érzékkel a mi magyar drámai irodalmunk iránt is, az eléggé kitűnik ama méltányló fogadtatásból, melyben legrégibb drámai ereklyénk: „Balassa Menyhárt árultatásá“-nak német forditása részesült. De végre is a szinpadon a szinészek kedve dönt s ezek eddigelé nem sok hajlamot mutattak magyar szindarabokban szerepelni.“ — Laubenek általában Lobe és Bukovics urakon, Frank asszonyon és Schönfeld kisasszonyon kivül nincs tűrhető művészi erője.

*** (*Szinházi vegyesek.*) Perotti negyedéves, kikötött szabadság ideje előtt a „Kegyencznő“-ben vett bucsut a nemzeti szinháztól. — Nagy-Károlyban E. Kovács Gyula három vendégjátékára a nézőtér mindig megtelt. — Sopronban a magyar szintársulat pártolásban részesül. Kiváltkép tetszik Somló. — Székesfehérvártt a szép tehetségű Kövessy Sarolta kisasszony a közönség szinpadi kedvencze lett. — Kolozsvári lapok czélzatos kritikával birálják az uj művezetőt, s uj tagokat, s jellemző, hogy legjobban a szép tehetségű Gyenes Lászlót rántják le.

Tartalom.

Molnár Mara. Szegfi Mórtól. — Betog asszony . . . P. Tóth Kálmántól. — Mikor a költők festenek! — Elvira születés napja, Reich Sándortól. — Hogy vannak a szomszédban. — Heti tárcza. — Székesfehérvári kiállitás. — Szegedről. — Hazánk. — Külföld. — Irodalom és művészet. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

20-dik szám. Május 18-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, szines borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap kelte	Nap nyugta
							óra perez	óra perez
Május 18	Vasárnap	E 5 Ven.	E 5 Libor.	6 G 5 Jób	25		4 21	7 33
19	Hétfő	Czelesztin	Potenciána	7 † feltalál.	26		4 20	7 34
20	Kedd	Bernát	Athanáz	8 János	27		4 18	7 36
21	Szerda	Bódog	Okos	9 Izaiás	28	☽	4 17	7 37
22	Csütörtök	Áldozó cs.	Áldozó cs.	10 Áldozó cs.	29		4 16	7 38
23	Péntek	Dezső	Dezső	11 Mozius	1 Siván		4 15	7 39
24	Szombat	Johanna	Zsuzsánna	12 Epiphán	2 Szabb.		4 14	7 40

☞ Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk. ☜

Divattudósitás.

Mielőtt mai mellékletünk magyarázatát adnók, nézzük át a legujabb gyermeköltözékek halmazát, melyek egy első rangu gyermeköltönyök bazárjában elénkbe tárul. Megvalljuk, kissé nehéz szivvel teszszük azt, mert néhány elég leverő tapasztalatot meritünk e szemlénkből, de észre nem venni azt, vagy épen elhallgatni, kötelességünk elleni vétség volna. Mentsen ki ez a tudat, és azon remény, hogy hölgyeink nem engednek akkor a divatos áradatnak, mikor az legdrágább kincseik, gyermekeik, lelki életét károsithatja. Mert nem szomoritó-e azon feltünő jelenség, hogy mai nap a gyermekeket a legdrágább szövetekbe burkolják? Nem megrovandó-e ez inkább, mint utánzásra méltó? És mégis ugy van! Csakhogy, mint mondám az okos anyák kikerülik a veszélyes kényeztetés utját és megmaradva a bölcs középuton, a csinnal párosult egyszerüségre szoktatják gyermekeiket.

A mult télen több legmagasabb rangu urhölgynek azon szeszélye támadt, hogy kicsi leánykáikat ugyan olyan ruhákba öltöztették, mint saját magukat, ezt természetesen a mellettük álló társaság utánozni kegyeletes kötelességnek tartotta, és igy szivárgott le e divat a középosztály egyik fennhéjázó részébe is. Bársonyruhák himzéssel, nehéz selyem felöltők gazdag zsinórzási munkával, préselt bársonynyal, napi renden voltak, és még most is átalánosan legalább diszitését a gyermekruháknak selyemből, brocatból vagy bársonyból készitik. A ruhák alapszabása megmaradt a princesse-formának, természetesen jelentékenyen változtatva a diszités által, például elől egész hosszában más szövetü betéttel (plastron), vagy melénynyel diszitve. A kicsi gyermekleánykák ruhácskái mindvégig plissé ránczokba vannak szedve, a nagyobbakéi a szoknya alján kapnak plissé fodrot és a felső polonaise mutatja a diszitést, legyen az most már tafota vagy más szövetü. Legcsinosabb a mille-fleurs szövetekből készült gyermekruhák, melyek lehetnek vagy egészen az emlitett virágos szövetből, vagy pedig egyszinüből, és csak a diszitése, az ujjak és a mellényke készül az élénk szinezetü szövetből. A simulékony cashemir, beige, mousselin de laine, cheviot stb. gyermekruhákra a legkedveltebb szövetek, a melyekből tulságos diszités nélkül is igen csinos ruhákat készithetünk gyermekeinknek, csak izlés és tapintat segitse munkánk mellett az ügyes kezet.

És most nézzük mai mellékletünket.

Mai mellékletünk magyarázata.

Az első szám: R és M betük, fehérneműekre, kétféle szinü pamuttal himzendő.

A 2-dik szám: E és B betü.

A 3-dik szám: U és Z betü.

A 4-dik szám: G és D betü.

Az 5-dik szám: S, A és H betü.

A 6-dik szám: N és G betü.

A 7-dik szám: T és M betü, mind monogrammal.

A 8-dik szám: gyermekgallér rajza, point de lace csipkéből dolgozandó.

A 9-dik szám: E és V betü.

A 10-dik szám: C és R betü.

A 11-dik szám: S és M betü.

A 12-dik szám: R és G betü.

A 13-dik szám: W és B betü nagy alakban asztalneműekre.

A 14-dik szám: L és G betü.

A 15-dik szám: L és S betü.

A 16-dik szám: D és R betü.

A 17-dik szám: betét rajza fehérneműekre, szines pamuttal himzendő. És végre

A 18-dik szám: tüpárna mintája, szélesebb és durvább point de laceból dolgozandó.

Számrejtvény.

Maurály Ilkától.

10. 15. 12. 1. 34. Ez a szivet aláássa;
30. 31 32. 6. 16. Ezt használjuk hiradásra,
4. 9. 7. 17. 30. Ennek hün viseljük gondját;
27. 3. 8. 5. 19. 7. 33. 9. Sötét verem ez, mint mondják;
18. 8. 5. 4. 20. Ezen bottal hegedültek,
2. 35. 5. Itt vannak az üdvezültek.
21. 22. 23. 26. 28. 5. Nép, melyet a muszka pártol,
13. 14. 13. 7. 1. Költönönk ez a javából.
24. 25. 29. 33. Nagy ur volt ez Velenczében,
2. 3. 11. 12. Divatja van havas télben;
1—35. Szerető szív nagy kinjában
Mondogatja ezt magában.

Megfejtési határidő: junius hó 4-dike.

A f. é. 16-dik számban közlött számrejtvény értelme:

Visk-várhegyi andalgó.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Túry Dánielné, Devich Ferenczné, Negyedi Mariska, Jánossy Lajosné, Török Izabella, Kún Juliska, Máar Elvira, Nagy Sándorné szül. Büky Luiza, Fodor Teréz és Róza, Imrek Ilona, Szentmiklósy Klemma, Tatár Lóra, Vörös Malvin, Ujfalusy Károlyné, Varga Eleonóra, Tóth Mártonné, Gallé Natália és Gizella, Sánta Mari, Gulyás Szidónia, Bátori Sigray Istvánné, Timár Olga, Thanhoffer Mariska, Horváth Tersztyánszky Mária, Kiss Ella, Moesz Gézáné, Kallay Anna, Fekete Juliska és Jolán, Óváry Katinka, Pfeiffer Luiza, Szoboszlay Gyuláné, Nagy Lilla, Esztergomy Katalin, Petrik Julia, Szilágyi Eleonóra, Weisz Malvin, Haintz Mari, Omaszta Judit, Nemes P. Ida, Langer Viktorin, Lőrinczfy Paula, Delhányi Mari, Jóo Izabella, Fényes Kiss Ida, Jelenffy Józsefné, Várhalmy Emma, Fülöp Julia, Váry Blanka, Pénzes Mari, Olgyai Anna, Plecheisz Fanny, Peterdi Pap Erzsébet, Kovács Izabella és Ilonka, Majthényi Adrienne, Hajós Emilia, Tóth Aranka, Bojtár Emilné, Horváth Kata, Sólyom Irma és Juliska, Nagy Kalmár Riza, Kovács Andrásné, Andrejovics Luiza, Lányi Viktorin, Fényes Matild, Paragi Zsofia, Maár Emma, Szentmiklósy Elma, Paragh Ilka és Lilla.

Megbizások tára.

B. Földvárra W. A. urhölgynek: Mély sajnálattal vettem becses sorait. Valóban, a baj utközben esik meg, mert nálunk egyformán tisztán, rendesen lesz elküldve a lap oly figyelemmel, hogy a legritkább esetek közé tartozik az ilyen. Illető helyen be is jelentettük már azt, és hiszszük, nem történik többé ilyen „támadás.“

Lőcsére Th. M. urhölgynek: A legszivesebben tettem.

Mezőkövesdre G. K. P. urnőnek: A mennyi van, mind megküldtem.

Orosházára P. A. urhölgynek: Azonnal megküldtem.

Rimaszombatba W. B. A. urnőnek: Köszönet a kedves sorokért, ámbár igen szomoritólag hatottak reám, mert csakis a fölvállalt kötelességeknek lehetőleg hű teljesitése egyetlen egy jutalmam. A többi — másoknak terem, a kik jobban értenek a nagy dob ütéséhez, a vásári élelmességekhez.

Győrbe K. Cs. M. urnőnek: Annak idején a legszivesebben.

Szt. Imrére K. M. urhölgynek: Méterje 75 és 80 kron kapható.

Londonba W. J. urhölgynek: A felelet is utban van, a lap is. Szerencsés utat Philadelphiába.

H. Nánásra Cs. M. urnőnek: Azonnal megküldtem. Bár előbb tudtam volna róla!

Nagyváradra B. L. urhölgynek: A két szövet közül a fehér atlaczot ajánlanám. Nagyon szépek az abból készült menyasszonyi öltözékek.

D. Szt. Miklósra E. V. B. urnőnek: Sziveskedjék az ilyen kérdéssel egyenesen egy jó hirű orvoshoz fordulni; ama jelenségnek sok oka lehet, és kipuhatolása a gondos orvos feladata. A többire nézve: nagyon szivesen.

N. Kikindára D. B. B. urnőnek: Várom szives feleletét soraimra.

F. Túrra H. T. M. urnőnek: 5—6 frton csinosat, de azért csak egyszerűt kaphatni. 3 frt 50 kron láttam reggeli pongyolát, de bizony nem tartós és nem is jó mosó az ilyen jószág. — A kereskedés czime: Csáky Armin sugár-ut 60. szám.

Kérdések.

Kelengyémbe három selyem ruhát kapok. Szabad-e valamely fiatal tapasztalt asszonyt kérnem, hogy milyen szinű legyen ez a három selyem ruha, és hogyan varrassam meg azokat? Egy fiatal mennyasszony.

Szeretném tudni e dal folytatását:

Kétszer nyilik az akáczfa virága.

A tisza parti kis leány.

Kezeimet apró szemölcsök födik, mivel mulaszthatnám el azokat? G. Ottilia.

Hajamat nagyon eszi a moly, mit tegyek annak megszüntetésére? G. Ottilia.

Valami hajnövesztő szert is szeretnék tudni, mely lágyabbá tenné hajamat és jó illatot is adna neki.

G. Ottilia.

Arczomon fekete pontok (bőr atkák) támadtak. Mivel mulaszthatnám el azokat, és mi javithatná meg arczbőröm szinét? K. Mari.

Ki tanitana meg t. előfizetőnő társaim közül az átalánosan ismert és kedvelt köménymagos kifli készitésére? Nagyon le volna kötelezve ezért K. Anna.

Feleletek.

Violának. Hajának vereses, az az száraz végeit a a többi hajjal egyszinűvé teheti, ha hetenkint egyszer, sőt ha kell, kétszer is jól bedörzsöli fejkorpaszeszel, melyet jó minőségben kaphat Beszédes Gyula gyógyszerész urnál Duna-Vecsén. E. Rózsa.

Egy falusi kis leánynak. A szini képezdébe felvesznek minden kellemes külsejű leánykát, a ki meghaladta a 16 évet, és a ki a kellő ismeretekkel bir, ez alatt értvén a mai nap minden művelt leánytól méltán követelhető négy polgári osztály ismereteit. Kiejtésének is hibátlannak kell lennie, azonfelül pedig kell, hogy szülői vagy gyámja beleegyezésével is birjon. A döntő véleményadás a felvételi vizsga, mely a tanév megnyitása előtt tartatik. Egy kezdő szinésznő.

Mariskának. Hozasson a gyógyszertárból rózsavizet, öntsön néhány cseppet glycerinjába és meglássa, ez nem csak a jó szagot vette magába, hanem hűtőleg is fog hatni arczbőrére. Eugénie.

Egy más módja is van a glycerin megszagositásának, mert e folyadék nagyon könnyen vesz be magába idegen szagot. Ugyanis tépjük le kedvelt virágaink levélkéit, például ibolya, rezeda, rózsa, akáczfa stb. öntsünk reájuk egy kis üveg glycerint, tegyük 2—3 napig egymásután egy pár órára a napra, azután pedig szűrjük át a glycerint egy más üvegcsébe és olyan szagu glycerinünk lesz, mint a milyent ohajtunk. K. Julia.

HIRDETÉSEK.

Gyógyerejű József urnak Budapesten.

Tisza-Dob, márcz. 11. 1878.

Tekintetes ur!

agyrémvrü köszvényben szenvedvén, az ura- ól hozatott köszvény vászmat felhasználtam, nekem kitünő szolgálatot tett, úgy hogy gán gyakorlatra alkalmazni szándékozom, ennélfogva posta fordultával részemre egy ot az erősebből és egyet a közönségesből ni, maradván kiváló tisztelettel

Dr. Mogyoróssy s. k.,
Gróf Andrássy urad. orvosa.

Méregmentes, szintartó

Anilin-festékek

selyem- gyapju- és pamut szöveteket, nemkülönben vásznat, magánháztartásokban fekete, szürke, kávébarna, Bismarckbarna, divatbarna, tengerikék, chinaikék, buzakék, rubinvörös, skarlátvörös, törökvörös, viola, kékes és vöröses, zöld, sárga és naranctszinre való festésre. Egy zacskó ára (használati utasitással) 15 illetőleg 25 kr.

Kaphatók ***NERUDA NÁNDOR-nál,*** Buda-

RÓZSAY, confectioneur,

Budapest, Deák Ferencz u. 5

„A franczia nőhöz.“

Párisból megérkezvén, ajánlja dusan fölszerelt raktárát a legszebb **párási toilettek. himzett mellényeket, felöltők-, dományok** és **mantillekből** igen gazdag diszitménynyel kiállitva

15 frttól 80 frtig

Menyasszonyi toilettek

nehéz atlasz vagy failleből 50 frttól 130 frtig.

Utazó- és eső-köpenyek

10 frttól 30 frtig.

Török József gyógyszertára, király-utcza 12. sz.

Glycerin-Créme

a legjobb bőr- és arcztisztitó-szer.

Több év óta hatályos szernek bizonyult szeplő, napsütés, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesitése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalsági frisseségét tartják fönn. A folyékony glycerin-créme eltér az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-en kivül semminemü hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ara 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glycern-szappan

glycerin és illatos növényekből. kitünően tisztit és élénkiti a bőrt, és e finom pipereszappan minden kivánt előnyeivel bir. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgypor (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédebb fehér szint adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán es szárazon tartja. Hölgyeknel ugy férfiaknál is, borotválás után. nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár és 1 frt.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacetből készitve, a legártatlanabb arcz- és kézbőrtisztitó szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyukszemgyürük és essentia, ára 60 kr,

Főraktár: TÖRÖK JOZSEF gyógyszerésznél Budapestsn, király-utcza 12. szám.

Csak a valóban jó cikkekkel szemben érvényesité magát a verseny

A Guyot-féle kátránytokocskák, melyek oly kitünő hatással birnak meghülés, hurut, valamint légcsőbajok és tüdővész ellen, számos utánzóra találtak. Guyot ur csak azon üvegcsékért áll jót. melyek cimkéjén aláirása három szinü nyomásban van feltüntetve. Ára 1 frt. 40.

Budapesten **Török József** „Szentlélek"-hez czimzett gyógyszertárában király-utca 12. sz. a.

Cs. kir. szabadalmazott

egyetemes emésztőpor Dr. Gölistől.

Eddig még utól nem éretett hatására nézve az emésztés és vértisztitás terén, s a test táplálásáua és erősitéséro nézve Ez által naponkint kétszeri és sokáig folytatott használata mellett valódi gyógyszerré válik számos, még makacs betegségben is, mint p. o. emésztési gyengeség, mell-égés, a gyomor túlterhelése, a belek petyhüdtsége, ideggyengeség, mindennemü aranyeres bajok-. görvéne, guga, sápadtság, sárgaságban. valamennyi idült bőrbaj-, rák, időszakos főfájások, férges és köves betegségek. tulnyálkásodásban, stb. Ez az egyetlen és gyökeres szer a megrögzött köszvény és mellbajban (tuberculose,) Ásványviz gyógyászatnál, ugy azelőtt, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerül is kitünő szolgálatot tesz.

Egy nagy skatulya ára: **1.26 kr.** Egy kis skatulya**84 kr.**

Főraktár Budapesten, Török József gyógyszerész urnál.

A hamisitástóli megmenekülésre figyelmeztetek mindenkit, hogy a valódi egyetemes emésztő-por Dr. Gölis pecsétjével van elzárva, s minden skatulya a védbélyeggel s kivülről ily czimmel van elzárva:

K. k. conces. Univ.- Speisen Pulver des dr. Gölis in Wien.

Főszállitohely: Bécsben, Stefansplatz 6. (Zwettlhof.)

Párisi pecséttisztitó.

Kitünő jóságu szer, melylyel nehány percz alatt mindennemü zsir-, olaj-, szurok-, faggyu-, vaj-, kocsikenő-, olajos festék-, hajkenő- és izzadság által bármily kelmében, a ruhában, selyemszallagban. bársonyban, keztyűben, bútorokban, szobakárpitokban, acélmetszetekben okozott pecsétet ki lehet tisztitani. Ára egy üvegnek 1 frt.

Dr. Romershauser Szem-Essentiája

a láterőt fentartja, helyreállitja és erősiti,

főraktára **TÖRÖK JÓZSEF** ur gyógyszertárában Pesten,

király-utca 12-dik szám alatt van.

Ára 1/1 üvegnek 2 frt 20 kr., 1/2 üvegnek 1 frt 50 kr. Postán 15 krral több.

Aken, az Elbe mellett.

A dr. Romershauser-féle szem-essentiának egyedüli készitője dr. GEISZ F. G. gyógyszerész.

A legjobb szer a nátha, toroklob, hurut, melszorulás, átalában a mell és torokbeli ingerek. valamint csúzos és idegfájdalmak, tompor- és lágyék-köszvény gyógyitására **papir zsirla** (vegy készitmeny szegfübors kivonatból, melynek alkalmazása a vérnek a külbőr felé tolulását eltávoztatja, s igy a bajnak elejét veszi. Az azonnal látszató és a papir fenmaradásáig tartó melegedés és élénk vöröség, biztos jelei a vértolulás elháritásának, anélkül, hogy fajdalom, viszketegség vagy küteg támadna. Ára egy doboznak 90 kr.

Rakhelyek: Budapesten: **TÖRÖK JÓZSEF ur gyógyszerésznél;** Párisban: P. Coirre Cp. 79. rue du Cherche-midi.

SALICYLSAV-KESZITMÉNYEK,

Kielhauser H. okl. gyógyszerésztől és illatszergyárostól Gráczban.

A Salicyl-sav a drezdai dr. Heyden vegytani laboratoriumából, azon felette kedvező eredmények után, melyeket a dr. Kolbe, dr. Neubauer, dr. Wagner stb. tanár urak kisérletei előidéztek, már világhirt vivott ki magának mint erjedést és rothadást akadályozó anyag, és nem csak fényesen érvényesül mindennemü belső bajok ellen, hanem czélirányos összetételben még fölülmulhatlan óvszer a bőrre, hajra és fogakra nézve, Anticeptikus hatása különösen rendkivüli; megakadályozza a sérült szervek rothadását, s ezzel együt eltünik az azzal járó kellemetlen szag is.

Salicyl-toilette-szappan	darabja	ára 50	kr.
Salicyl-toilette-viz	„	„ 7	„
Salicyl-fogpor	„	„ 50	„
Salicyl-fogpép	„	„ 60	„
Salicyl-szájviz	„	„ 60	„
Salicyl-hajkenőcs	„	„ 50	„
Salicyl-hintőpor (lábak izzadása ellen)	„	„ 50	„

Főraktár Magyarországra nézve: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten, királyutcza 12. sz.

PARFUMS EXOTIQUES

IMPORTÉS PAR LA

PARFUMERIE VICTORIA

PARIS — 47. Avenue de l' Opéra, 47. — PARIS.

YLANGYLANG	CHAMPACCA	MELATI
DE MANILLE	DE LAHORE	DE CHINE

Ára egy-egy üvegnek 1 frt 50 kr.

Illatszer porlasztó 2 frt.

Főraktár Budapesten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában, király u. 12. sz.

Gróf Beleznay Árpád fagyáselleni tinctuvája.

Mely az ekkorig ismert szerek közt a legjobbnak és leghathatósabbnak bizonyult be, s biztos hatása több bizonyitvány által meg van próbálva. Ára egy üvegnek 1 frt.

Gr. Beleznay Árpád bütyök és tyukszem-essentiája

a fájdalmat néhány óra alatt megszünteti s rövid idő alatt gyökerestül kiirtja, ára **50 kr.** és **1. frt.**

Minden régi köhögés ellen,

mellfájdalmak, sok évi rekedtség, torokbajok, s a tüdő nyálkásodása ellen a több orvos által megprobált.

fehér mellszörp,

oly gyógyszer, mely még soha sem használtatott a legkielégitőbb eredmény elöidazése nélkül. Ezen szörp már az első használatnál feltünőleg jótékonyan hat, sőt **a görcsös** és **hög-hurutnál** elősegiti a nyulós és megrekedő nyálka kiköhögését; azonnal enyhiti a gége ingerlékenységét és rövid idő alatt eltávolit minden, ha még oly heves. sőt magát a legveszélyesb **szárazbetegségi köhögést, és vérhányást is.**

Ára 1 egész üvegnek **3.60**, egy fél üvegnek **1.80,** egy negyed üvegnek **90** kr. Becsomagolva üvegenkint **20**krral több. **Mayer G. A. W,** Breslauban

Fogfájások bármily nemüek, egy pillanat és biztosan eltávolittatnak az **az indiai fogkivonat** használata által, mely gyors és biztos hatása által nagy hirnevet vivott ki magának, egyszersmind az a legjobb **fog- és száj-tisztitó-szer.** Egy nagy üveg 1 frt, kisebb 50 kr.

RETOUCHE gyorsfestő-tinktura szakálra.

Ezen uj kitünő kompositió által képesittetve vagyunk, az egészségre minden legkisebb hátrány nélkül, s minden bőrpiszkitás mellőzésével, pillanatnyi rövid idő alatt a szakált állandóan szőke, világos barna, setét barna vagy feketére festhetni.

Festett hajmintáknak a raktárban megtekintés végett ki vannak téve.

Kapható dobozokban **2** forintjával a készitőnél Gráztban **Kielhauser H.** illatszerés és vegyészetnél, sarkantyus-utcza 3. sz.

Főraktár TÖRÖK JOZSEF ur gyógyszertárában Budapesten Király utca 12.

Megrendeléseknél kérjük a kivánt szin tudatását.

Mandolahab (créme) **czitromlével,** a külbőrnek hasonlithatlan lágyságot s rugonyotságot nyujt, ez a leggyöngédeb tisztitó szer a kezek- és arczra nézve, s czitromtartalma folytán fehéritőleg hat a nélkül, hogy ingert keltene.

Frissen készitve egy köcsög 70 kr. s kapható a gyártónál

KIELHAUSER H.-nél

illatszerész és vegyész (Sporgasse 3. Grátzban.)

CSALÁDI KÖR

Hetilap a müvelt magyar hölgyek számára

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 21-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért **8 kr.**

21. SZ.
Május 25-dikén
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Egy régi iskolatársam.

(Elbeszélés.)

Vértesi Arnoldtól.

I.

Mult év folytán valami örökségi ügy miatt pár napot K—n kellett töltenem.

Husz éve, hogy nem voltam ott és sajátságos érzések közt haladtam végig a görbe, néptelen utczákon. Iskolás fiuk jöttek épen szemközt, szij közé szoritott könyvcsomóval vagy bőrtáskákkal hónuk alatt, lapdákat gyurtak a hóból s hangos zaj, kaczagás, sivalkodás közt dobálóztak.

Eszembe jutott az idő, mikor én is ott jártam köztük. Biz az régen volt, nagyon régen, s a pajkos társak, a kikkel akkor hajigálóztunk, isten tudja, hol vannak már? Talán az az öreg ur is, a ki nyakig begombolt kabátban, füléig fölhajtott gallérral s még egy nagy sállal körülpólyálva, olyan komoly, feszes léptekkel megy ott, köztünk volt akkor s talán épen ő volt a leglármásabb, a legpajkosabb?

A házak még csaknem változatlan ugy állnak, mint husz-harmincz évvel ezelőtt; de az emberek? . . . Az emberek!

Nem tudom, mi lelt. Ugy elérzékenyültem. Minden oly csodálatosan hat reám. Minden szemközt jövőt ugy megnézek; ismerős arczokat keresek és egyet sem találok. Olvasom a boltok föliratait . . . Ej, hiszen itt van még egy régi név, amott egy másik. De talán már a fiaik folytatják a kereskedést?

Sokszor azt gondolom, a mint egyik vagy másik ismerős ház előtt elhaladok lassan döczögő kocsimon, hogy mindjárt kinyilik az ablak s kikiált reám valami vidám hang:

— Te vagy?

Valami jókedvű régi czimbora, a kivel karonfogva, danolva sétáltunk haza holdvilágos este a diákság tanyájáról, a Balló bácsi kávéházából.

A képzelet mint valami bűvös tükör rég eltűnt alakokat varázsol szemem elé. Karcsu, hetyke, ábrándos ifjak jönnek összefogózkodva. Körültök rózsaszinben uszik az egész láthatár. Szemeik ragyognak, ajkaik beszédedesek. Mi ez? Igazán látom?

Persze hogy igazán. Ott tódulnak ki épen a nagy szürke épületből. Kedvem volna leugorni közéjök s megkérdezni:

— Pajtások, nem ismertek?

Már hogy ismernének? Husz éve annak, mikor én abba a vén lyceumba járogattam. A bohó, tüzes ifjak, a kik akkor velem együtt oda jártak, azóta nagyon csöndes emberekké válhattak. Némelyike olyan csöndes, hogy meg sem mozdul a hat szál deszka közül, a hová fektették.

A vidám gondolatokat szomoruak váltják föl. A kocsi lassan tovább döczög. Mikor amoda a sarokra ér, hol három vasrácsos ablak komoran kidülled, szivem egészen elszorul. Egy fiatal leány jut eszembe, egy gyönyörű szőke fürtös fej, egy mosolygó gyermekded arcz, melyet gyakran láttunk ott ama vasrács mögül kitekinteni.

Az egész lyceum ifjusága lelkesült érte. Professor volt az apja s életemben soha sem láttam büszkébbet, mint az a kis szürke emberke, ha a leányával kisétált.

Aztán magam előtt látom őt sápadtan, meggörnyedve, az ajtóhoz támaszkodva, a mint ki-bejárnak az emberek és nem hall semmit, a mit mondanak neki és nem lát senkit.

Pedig az egész város népe megfordul ott, hogy megtekintse a fiatal halottat.

Ugy fekszik ott a szép leány, mintha aludnék. Szőke haja alig látszik ki a sok virág közül s mikor a koporsót kiviszik, egészen elboritják födelét a koszoruk. Fáklyákkal állunk körülte s köny gyűlt szemembe, ugy, hogy alig birom elolvasni a nagy aranyos betűket a koporsón:

„Élt 16 évet.“

Hová gondolok? Hisz annak már husz éve. Ni bizony igazán köny van a szememben. Bohóság!

— Hajtson már gyorsabban, kocsis!

Bámészkodva tekint az hátra.

— Hisz itt vagyunk már, uram.

Csakugyan ott vagyunk. A kocsi begördül egy kitárt kapun, melynek két rozzant szárnyát gerendák támogatják. Husz év előtt is épen igy volt. A falból kiálló rozsdás vasrudon egy ócska bádogczimer lóg, füstös, mocskos, a nap kiszivta, az eső lemosta szineit, nem lehet megismerni rajta a mázolást. De már husz évvel ezelőtt is alig lehetett megismerni. A vakolat hulladoz a falról, a lépcsők kicsorbultak, a tégla be-behorpadt a folyosón, botorkálva jutok tovább a sötétségben. Dohos levegő száll felém az épület minden zugából.

Ez a régi gólya-fogadó.

Egy görbe hátu vén ember jön előmbe csoszogó léptekkel. Ősz bajusza két oldalt lekonyult s csuparáncz az arcza. Csak nézem, nézem, hiszen ez a nyalka Pepi, a régi vendéglős, ki hegyes bajuszával, fölsütött hajával s befűzött karcsu derekával valamikor hajdan a szobaleányok ideálja volt.

Rá ismerek; de ő nem ismer én reám s mikor nevemet megnevezem, akkor sem emlékszik. Világosan látom arczából, ámbár csupa udvariasságból ugy tesz, mintha emlékeznék.

— Igenis, tekintetes uram, biz az régen volt, — dünyögte kezei közt morzsolgatva házi sapkáját. — Hja, megöregszik az ember!

II.

Este egy régi jó barátomnál vacsoráltam. Három vagy négy iskolatársam volt még jelen, mind hizásnak indult, szürkülni kezdő férfiak.

Egyik a vejével jött a vacsorára. Milyen furcsán hangzott az nekem: a vejével!

— Ugy bizony, — erősitette házi gazdánk; — maholnap az én leányom is férjhez megy. Hja, megöregedtünk!

S minduntalan közbe-közbe bocsátotta a beszélgetés folyamába, hol egyik, hol másik:

— Hja, bizony megöregedtünk!

A fiatalság az asztal tulsó végén sugdosott, nevetgélt. A házi asszony megfenyegette őket ujjaival.

— Hiszen csak a jogász bálról beszélgetünk, mamám, — szólalt meg egy gyönyörü szőke lányka.

Vidámság ragyogott szemeiből s göndör haja csintalan rezgett homlokán; de én nem tudom miért, nekem e pillanatban ama másik leány jutott eszembe, kit husz évvel azelőtt kiteritve láttam.

Volt-e igazán köztük valami hasonlatosság vagy csak én képzeltem? Nem tudom. Valami távoli rokonság létezett köztük. A szép szőke leány anyja unokatestvére volt ama korán elhunyt virágszálnak.

De arról nem beszéltünk most. Ösztönszerüleg kerültem nevének megemlitését, pedig emlékezetemben nem egyszer fölmerült ez este s néha csaknem ugy tűnt föl nekem, mintha őt látnám ott az asztalnál azokkal a hosszu selyem pillák alól kikandikáló gyermekded szemekkel s azokkal a bájos gödröcskékkel rózsás orczáján.

Vacsora után mi öregebbek sokáig elbeszélgettünk még egy pár pohár borocska mellett. Régi czimborák nevei jutottak eszembe. Hát ez él-e még? Hát amabból mi lett?

Végehossza nem volt a kérdezősködésnek. Minduntalan ujabb meg ujabb nevek ötlöttek agyamba. Hát még ez? Hát amaz?

Ki ide, ki oda szóródott a nagyvilágban. Nem tudtak mindegyikről hirt adni. Némelyik ugy eltűnt, hogy azt sem tudták, hová? Némelyik csöndesen pihent a temetőben.

— Igaz a! Hát Járdán Lojzi? — kiáltottam föl egyszerre.

Ejnye, hogy előbb nem jutott eszembe! Hisz az volt az iskola szemefénye, a hogy tanáraink mondogatták, mikor még az alsóbb osztályokban jártunk, a lángész, a ki már tizenhárom éves korában olyan verset irt, hogy nyomtatásban is megjelent. Hogy bámultuk mi akkor és azután később is! Milyen nevezetesség volt az a lyceumban s milyen hires embert vártunk belőle!

— De hát beszéljetek már, mi lett belőle? Meghalt?

— Biz az nem halt meg, de nem igen jól megy a sora, — felelt végre a régi iskolatársak egyike. — Tudod, kissé hóbortos ember volt mindig . . .

— Egy kerék mindig hiányzott nála, tudod, — magyarázta a másik.

Házi gazdánk csak a fejével bólintott hozzá s néma jelképes beszéddel mutogatta, hogy ott bent az illető koponyájában nincs minden egészen rendjén.

— Egyébként jó fiu szegény, — veti ugy félvállról, sajnálkozva, a ki először szólt; — hanem tudod, az a versfaragás megzavarta.

— Hát még most is ir verseket? — kérdeztem kiváncsian.

— Irna, ha a feleségétől nem félne.

— Hát megházasodott ő is?

— Meg ám az istenadta!

Csodálkozva tekintettem egyikről a másikra. Oly csodálatos különbség volt eme hang közt, a melyen most róla beszéltek s ama másik közt, melyhez én hajdan szoktam. De vacsoráló társaim, ugy látszott, nem vették ezt észre. Az ő véleményökben a hajdan ünnepelt iskolatárs régóta alá szállhatott.

Hanem előttem ugy jelent meg most is, a milyennek hajdan ismertem. Egy halvány, gyöngéd testalkatu ifju, nőies kis kézzel, piczi lábakkal, ábrándos nagy kék szemekkel és selyem finomságu, puha gesztenyeszin hajjal, melyet hosszan leeresztve viselt.

Nem birtam máskép képzelni, mint abban az eszményi alakban, a mint verseit szavalja előttünk s halvány arcza kissé kipirul. Milyen ragyogó jövőt jósoltunk neki! Hogy irigyeltük és milyen büszkék voltunk rá! Ifju szemeink már ott látták őt a Parnassus csucsán, hol hódolva fog előtte meghajolni egy nemzet, — talán az egész világ! Mit tudom én?

— De hogyan történhetett, hogy ugy elkallódott az a fiu? — kérdeztem még mindig bámulva.

Vállvonogatva feleltek, hát, ühüm . . . hát bizony csak ugy, hogy manó tudja, soha sem lehetett valami komoly dologra használni. Nagyon megszerette az ingyenélősködést. Ez sem tetszett, az sem tetszett neki, mig végre mindenből kikopott. Lassanként aztán elfogyott az a kis vagyonkája is, a mi anyjáról rá maradt. Szerencse, hogy olyan feleséget kapott, a ki legalább egy kis rendet csinált a házban s addig tuszkolta a férjét, mig csak valami rendes foglalatosságot nem keresett az.

(Folytatása köv.)

Mondják nekem . . .

Hajós Izidortól.

Mondják nekem, hogy még el nem feledtél,
Hogy néha rám is fordul a beszéd,
Ha bolygatod könnyelműn, vig szeszélylyel
A mult idők bohó történetét . . .
Mily édes tudnom, hogy reám, nevemre,
Egy-két óránkra még emlékezel;
Oh köszönöm, hogy egykori szerelmed
Kopott hősét még nem feledted el!

Ha eldicsérnek, milyen bájoló vagy,
Emléked játszik ujra én velem;
Eszembe jut szerelmi esküvésed
Örök hűségről holdas éjjelen . . .
S bár volna bőven ok kaczajra, könyre,
Egy néma vádat tört sohaj emel;
Oh köszönöm, hogy egykori szerelmed
Kopott hősét még nem feledted el!

Hogy is feledted volna! . . . kis faludban
A szép szobák, a kert, e hű barát
Minden zugában száz emlék sóhajtja
Szerelmünk annyi rég elunt dalát;
De hajh! szörnyű mód furcsa, lásd, az élet:
Itt mindennek születni — mulni kell . . .
Oh köszönöm, hogy egykori szerelmed
Kopott hősét még nem feledted el!

Te fényben élsz, én megmaradtam annak,
Kinek pihentél védő kebelén,
Ki önmagát oly dúsnak hitte akkor,
Pedig csak azt feledte, hogy szegény . . .
Téged a pompa, lelked gyöngesége
Máshoz fűzött, — de rám emlékezel;
Oh köszönöm, hogy egykori szerelmed
Kopott hősét még nem feledted el!

Beszélik, hogy nevem kaczagva ejted;
Hazudnak, ugy-e? ajkad csak mosolyg . . .
. . . Nálam rég váltá nyugalom a könyet
S tudom már, hogy ki könyezik, — bolond . . .
Ajkamra a mosoly is megkerül még,
Hisz' uj virágot hajthat a kebel . . .
Oh köszönöm, hogy egykori szerelmed
Kopott hősét még nem feledted el!

S ha ekkor lesz veled találkozásom,
Kaczagva áldjuk majd a végzetet,
Hogy a mit százszor esküvel tagadtunk:
Szivünk egymás nélkül is ellehet . . .
S csak egy szavam lesz hozzád; — gyönge szived
Ingerkedő vádamra mit felel:
Ha már emlékem oly hiven megőrzéd,
Oly könnyen esküd mért feledted el? . . .

Egy hires nőről.

Rogeard urat mult vasárnap először hallottam felolvasni. Es nagyon megbántam, hogy már régen nem igyekeztem előadásaihoz eljutni. Sok élvezettől fosztottam meg magam.

Kevés közönség volt. Nem csodálkoztam ezen. Rogeard ur maga se számitott nagy hallgatóságra; az akadémiai olvasókör termébe hirdette a felolvasást, a hova száz személy se fér. És meg ez se telt meg.

— Nemde asszonyom, ön se volt ott?

— Nagyon csuf idő volt. Szörnyen esett az eső.

— Biztosithatom, hogy az akadémiai olvasókör termében hószin nyaka nem ázott, gyönge válla nem fázott volna meg.

— De hogy jutottam volna oda?

— Az igaz. Esős időben én se szoktam a váczi-utczán járkálni, sőt az ön ablakai előtt se igen sétálgatok. Mert tudom, hogy hiába tenném. Nem látnám meg önt. Benső részvéttel gondolom el, hogy ön esős napokon mily eremita életre van kárhoztatva. Pedig az esős napoknak most ugyancsak bőviben vagyunk.

— Soha se sajnáljon engem. Ha esik is az eső, azért látogatóba el tudok menni.

— No lássa. És mégis azt kérdezi, mikép jutott volna az akadémiai olvasókörbe. Valljuk be az igazat. Nem igen szoktunk felolvasásokra járni.

— De mikor oly unalmasok ezek a mi felolvasóink. Az egyiknek pompás hangja van, csak hogy ő, akár fülemülét daloltat, akár népcsatákat ecsetel, mindig egyaránt megreszketteti a termet. Az első periodust igen szépen olvassa, csakhogy a másodikat, a harmadikat épen ugy olvassa, mint az elsőt. Ha egy magyarul nem tudó ember hallgatná, azt hinné, hogy ez az ur egy és ugyanazon — igen szép — mondatot ötvenötször ismételné. A másik a legszebb verset ugy olvassa, minha aesthetikai tankönyvből czitálna vagy kutyamesét mondana el. A harmadik nem a maga értekezését olvassa, hanem a másét és a rosz kéziratot a hallgatóság előtt dechiffrirozza. A negyedik tűrhetően olvas, de egyszerre észreveszi, hogy kifogyott az időből. Hadarni kezd; kapkod, mert ezt is szeretné még felolvasni, azt a passzust se szeretné, ha kárba veszne, kivonatokat improvizál, és ez bajos feladat, mikor az ember erre nem készült, mert a kéziratban bizott. Az ötödik meg a hatodik nem tudnak érdeket kelteni, nem tudnak a komoly fejtegetésben olyasmit közbeszurni, a mi felvillanyozza a hallgatót.

— Sok tekintetben igaza van, asszonyom. Felolvasóink közül sokan ugy olvasnak, mintha maguk se igen érdeklődnének az iránt a mit olvasnak. Mintegy robotszámba megy nálunk a felolvasás. A mit több kevesebb fáradság-

gal megirtak, azt most elénk tálalják, de ugy mintha nem is ők főzték volna. Vannak kivételek, például Pulszky Ferencz, Hermann Ottó, a kik rendesen szabad előadásokat tartanak, inkább konverzálnak, mint praelegálnak, mindig figyelnek arra, hogy a hallgatóság csakugyan mutat-e érdeket; szellemes apercukkel fűszerezik az előadást.

— Ezek kivételek.

— Vannak mások is. Például Ágai nagyon megbecsüli az élczet, érvényre juttatja akár a saját, akár a más művéből olvassa fel. Beöthy Zsolt is felmelegszik gyakran, a fiatalabb irók is szoktak rá gondot forditani, hogy a mit megirtak, ne veszszen kárba, hanem tegye meg a hatást, melyre számitottak.

— Ezentul többször próbálok szerencsét; hiszen az érdekes felolvasást, ha szépen verve-el, adják elő, ha ki nem fárasztanak, szivesen hallgatom meg.

— Biztosithatom, nem mulasztana el semmiféle felolvasást, ha felolvasóink Rogeardot választanák mintaképül. Rogeard nem olvas, hanem előad. Teljesen ura a tárgynak, melyről beszél és ezért egy pillanatra sem akad fel. Hévvel beszél, látjuk, hogy tárgya felmelegiti. A mellett nem téveszti szem elől egy pillanatig sem, hogy hallgatói vannak. Abból indul ki mindig, a mi őket legjobban érdekelheti. Ha valami komolyabb fejtegetést befejez, vagy megkezd, egy-egy odavetett szellemes megjegyzéssel villanyoz fel. És távolról se monoton. Ha érdemeket, tulajdonságokat sorol fel, szava ömlik, mint a hegyi patak vize; ha dicsőit, lelkesitő eszméket czitál, akkor pathoszszal beszél. De milyen pathosz ez! Nem a kiabálásban nyilvánul; a hang nem tör magasra, hanem nagy mélységből fakad, a sziv legmélységesebb zugából. A kéz nem ágál, nem hadonáz, hanem az arcz.

— Rogeard ur nem fogja rosz néven venni, ha arczán csak a kerek, az a tisztes szakáll szép, de maga a kép ugy viszonylik egy finom arczhoz, mint a paraszt kunyhó Madonna képe a Rafael Madonnájához — ez az arcz megszépül, átszellemül. Látszik, hogy rajong a nőért, a kiről szólt. Ő is felkarolta azon kultuszt, mely ujabb időben lábra kapott — a meghalt nők iránt.

— No ez a jelenvolt hölgyeknek bizonyára tetszett. Mert ez a plátói szerelem netovábbja.

— A rózsának kis tövise is volt. Rogeard azzal indokolta ezen plátói szerelmet, hogy kellő garanczia van nyujtva minden kiábrándulás ellen.

— Melyik nőről beszélt Rogeard?

— Staelné asszonyról, a legszellemesebb társalgónőről, kit a világtörténet felmutathat, a kinek eszméiben annyi erő volt, hogy legyőzték a 18-dik századot és átvezették a társadalmat a 19-dik század gondolatvilágába; a ki — mint irónő és salon hősnő — Chateaubrianddal együtt a tizenkilenczedik század kapuit a világnak megnyitotta, a ki a legidealisabb nőalakok egyike volt.

— A ki Narbonne barátnéja volt.

— Asszonyom! Egy gunyos mosoly lebbent el ajkain. Csak egy szempillantásig tartott, de észrevettem. Rogeard egy szóval se emlitette Narbonnet.

— Staelné asszony báró Stael-Holtstein, párisi svéd követ neje volt, de férjével nem a legjobb viszonyban élt. Ez nem a legszebb vonás.

— Erről Rogeard nem igen szólt. Csak mellékesen érintette, hogy hősnője Hymen lánczaiban szerencsétlen volt. De ez persze a „társadalmi viszonyok“ hibája. Olyan ez a mi társadalmunk, hogy a genialis nő csak szerencsétlen lehet benne.

— Ez igen szomoru, Rogeard ur ugyancsak mély plátói szerelmet érezhet hősnője iránt, ha pártfogásába veszi az egész társadalom ellen.

— Nem is csoda! Egy nő, a ki tizenkét éves korában kommentárt irt Montesquieunek „A törvénynek szelleme“ czimű művéhez, ki Buffon d'Alembert és más ily férfiakkal vitatkozott azon korban, melyben más leányok még babákkal játszanak, a ki a legforradalmibb volt a 18-dik század nagy szellemei közt.

— Nem csodálom, hogy Rogeard ezt mondta. Ő a kommunista természetes, hogy Staelné asszonyt ugy akarta feltüntetni, mint a szélső forradalom szóvivőjét. Rogeard ur itt kissé erősen szinezett. Staelné asszony kissé doktrinär volt, nézeteiben inkább hajolt az alkotmányos monarchia, mint a köztársaság felé. Legalább a republikánusok soha sem vallották magukénak.

— Hisz épen ez volt az érdekes. Látta volna, mily lelkesedéssel dicsőitette ő a kommunista nőt, mily rajongással fejtegette a legszélsőbb forradalom tételeit. És mint lángolt arcza a haragtól, mikor Napoleonról kezdett beszélni és fejtegette a viszonyt Staelné asszony és Napoleon közt. Mily verve-el beszélt, mily érdekesen vázolta, hol a legelmésebb, finom gunynyal, hol meg a nemes felháborodás megkapó tüzével, hogy Napoleon még Moszkvában is mint törte fejét az eszmék elfojtásának, a független szellemek leigázásának módjain. Engesztelhetlen ellensége volt Staelné asszonynak, mert e nőnek nagy eszméi voltak.

— Talán egy kissé azért is, mert Staelné visszakövetelte tőle a két millió frankot, mit boldogult apja, a nagy Necker, XVI. Lajosnak kölcsönzött. Nem mindig voltak ők ily elkeseredett ellenségek, mert Talleyrand Staelné asszony pártfogása következtében lett Napoleon mindenható minisztere.

— Asszonyom, kegyed nagyon ismeri Staelné asszony életrajzát.

— Tán csak nem csodálkozik ezen?

— Ments isten! Igen természetesnek találom, ha oly művelt és szellemes nő, mint ön, elolvasott már sokat, a mit e nő irt és a mit róla irtak. Nem is bocsátkozom abba, hogy itt önnek reprodukáljam, a mit Rogeard e nő működéséről mondott.

— Ki is kérném magamnak.

— De azért Rogeard urat bátran meghallgathatta volna. Mert elmés, szellemes, lelkes felolvasót hallott volna, a ki tud a nők izlése szerint beszélni. Képzelje csak, leirta Staelné asszony arczát — a mely nem volt szép, — szemét, a legelbűvölőbb, legmélyebb, leglelkesebb szemet, mit a világ látott, sőt a toilettejét is.

— És mit szólt e nő izléstelen toilettejéről?

— Rajong érte. Lelkesedik a toilette függetlenségéért. Gyűlöli a divatot.

— Ezt szerettem volna hallani.

— Tehát remélhetem, hogy ezentul gyakrabban látjuk Rogeard ur és magyar iróink felolvasásain?

— Igen.

Sasvári Ármin.

Elvira születés napja.

— Beszély. —

Reich Sándortól.

(Folytatás.)

Andor, ezt hallva, nem akará bejelenteni magát. Már visszafordult, hogy Váriné felépüléséig Petőfinél fogja magát beszállásolni, midőn az egyik teremből egy szép, magas férfi lépett ki.

Udvariasan kérdé Andort, hogy kit keres. Megtudva, hogy Várinéval kivánna szólni, bevezeté a terembe, hol vidáman lobogó tűz enyhe meleget árasztott szét.

Andor bemutatá magát.

— Ah, ön az? — szólt Bányay József, mert ő volt az. — Legyen üdvöz, kedves öcsém, házunkban!

Azonnal rendelést adott, hogy egy szobát rendezzenek be számára.

— Nővérem roszul érzi magát, — folytatá Bányay, — hanem azonnal hirt adok Jolánkának.

— Ha szabad kérnem, — mondá Andor, utját állva a kisietni akaró háziurnak — kedves anyja ápolását igényeli és nem bocsáthatnám meg magamnak, hogy miattam a gyöngéd ápolónőtől fosztatnék meg.

Bányay tehát maradt. Beszélgettek. Miről szóltak volna, ha nem a halálesetről.

— Mióta öcsém halálának hirét vette boldogult atyám — mondá beszédközben Bányay, egy erőltetett sohajt igyekezvén elfojtani, — rohamos léptekkel közeledett sirjához. Szegény öcsém esetét bizonyára ismerni fogja, Rékasi ur?

— Igen — felele röviden Andor, meghagyva Bányayt azon hiedelemben, hogy, mint a család leendő tagja, Váriné által avattatott be a családi ügyekbe. — Tehát megbánta az öreg ur, hogy oly kemény volt Béla iránt?

— Nem a bánat, hanem a szégyen érzete vitte sirba. Szegény atyám, végnapjaiban még engesztelhetlenebb gyülölettel viseltetett fia emléke iránt. Vigasztalni akartam, kibékiteni öcsém emlékével, de mind hiába.

— Hát kedves urambátyám engesztelékenyebb lett volna öcscse iránt?

— Én rég megbocsátottam neki. Az volt a tervem, hogy, ha majd osztozkodásra kerül a dolog, átadhatom öcsémnek a reám esett részt; hugomat is megnyertem volna bizonyára ez eszmének. De hát szegény öcsém megelőzte halálával még atyámat is.

Andor meg volt lepetve. Szégyenlé magát önmaga előtt, hogy ily önzetlen jellem felől rosszul gondolkozott.

— Kedves urambátyám! — szólt Andor, kezét nyujtva Bányainak. — Bocsánatot kell kérnem öntől. Szégyennel vallom be, rosszul gondolkozám ön felől; nem hittem, hogy ily önzetlen legyen.

— Nem csudálkozom véleményén kedves öcsém és nem is haragszom érte. Hisz nem ismert közelebbről; általában pedig megszoktuk inkább a rosszat hinni el embertársainkról, mint a jót.

Andor arcza mindinkább fölvidult. Maga sem tudta, annak örül-e jobban, hogy Malvinka ügye miatt nem kell pert kezdeni, vagy hogy Jolánkája nagybátyjában csalatkozott. Ily derék, önzetlen ember jellemében kételkedhetett!

— Kedves urambátyámnak e gondolkodásmódja nagy követ emel le szivemről. Most már nyugodtan térek vissza, mert meggyőződtem, hogy védenczem szerető rokonokra talál.

— Miféle védencze?

— Bányay Bélának nejével és lánykájával hozott összse a sors. Az anya elzüllött ugyan, de a leányka él. Ügye az az én kezeimbe jutott. Midőn fölkerestem kedves urambátyámat, szégyennel kell bevallanom, nem is álmodtam, hogy a kitagadott testvér még az apai örökséget is fölajánlja családjának. Azt hittem, hogy Bányay Bélának anyai örökségét is csak nehézségekkel fogom biztositathni védenczem számára; most örömmel tapasztalom, hogy kedves urambátyám rokoni szeretettel fog bánni fivére gyermekével.

Bányay homlokán egy pár ráncz huzódott össze, szemöldökei megrándultak.

— Kedves uramöcsém képtelenséget beszél. Öcsémnek nincs gyermeke, mert nem is volt házas.

Andor jóhiszeműen felvilágositással akart szolgálni.

— Hogyhogy? Nem tetszik tudomással birni arról, hogy Németországban megházasodott?

Bányay tagadólag rázta fejét.

— Hisz épen e miatt vonta magára Bányay Béla az öreg ur haragját! — mondá csodálkozva Andor.

— Azon nő csupán kedvese volt, de nem törvényes hitvese.

Andor elhült. — Uram, — mondá, — a bizonyitványok kezeim közt vannak, hogy Béla törvényesen polgári házaságra lépett nejével.

— Meglehet; nekem nincs tudomásom róla. És ha ugy volna is, a polgári házasság nálunk nem érvényes.

Csak most hullt le Andor szemeiről a fátyol; csak most vette észre, hogy képmutatóval van dolga. De azért még nem akarta hinni, a mit hallott.

— Ezzel azt akarja mondani, hogy —

— Hogy mit öcsém kedvéért megtettem volna, azt azon nő, vagy gyermek kedvéért nem teszem meg. Nem mondok le jogaimról, idegenek javára.

— Kedves urambátyám! — mondá fájdalmasan csalódva Andor. — Azon viszonynál fogva, melyben épen kedves urambátyám családjával állok, minden áron kerülni ohajtanám a nyilvános fellépést. Bányay Malvinának elvitázhatlan jogai vannak a Bányay Bélára eső anyai örökséghez és ha ön nem volna hajlandó az ügyet békés uton kiegyenliteni, kénytelen lennék, bármily fájdalmasan esnék is, per utján vivni ki védenczem jogait.

— Hatalmában áll, ügyvéd ur, — mondá Bányay felállva. — Ez esetben én is meg fogom tenni a szükséges lépéseket.

Andor ujra kérés által akará megengesztelni: „Kedves urambátyám, legyen méltányos!“

— Az ultimatumot kimondtam. Jogaimról nem mondok le.

— Váriné nagyságába helyezem még reményemet, — mondá lehangoltan Andor.

— Ám kisérelje meg, kedves öcsém. Szólni fogok vele, délután talán elfogadhatja. Addig is tekintse házamat otthonnja gyanánt. Mint ellenfelem ügyvédje is, szivesen látott vendég.

Bányay eltávozott, magára hagyva Andort tépelődő eszméivel. Az ebédet szobájába vitték, de nem volt képes egy falatot se enni. Aggodalmasan várta, hogy Várinéhoz szólitsák. Végre nyilt az ajtó és belépett Jolánka.

A tépelődő gondok mintegy varázsütésre oszoltak szét. Hogyan is zavarhatta volna aggodalom boldogságát, midőn Jolánkát karjai közt tarthatá?

— Mit tevél, Andor? — kezdé Jolánka, miután kibontakozott Andor karjaiból s az adott és nyert csókoktól szóhoz juthatott. — A mama nagyon föl van indulva.

— Te is haragszol, Jolánkám? — kérdé Andor, csókot ejtve a puha kezecskére.

— Én? Soha!

A felelet ismét csók által lőn megerősitve.

— De majd el is felejtem! Jöhetsz a mamához. Andorkám, kedves! légy engedékeny.

— Édes Jolánkám! Nekem az igazságot kell védelmeznem. Kivánhatnád, hogy részrehajlásból egy ártatlannak jogait veszni hagyjam?

— Igazad van, — felelé szomoruan Jolánka. — Cselekedjél, a mint jónak látod.

Váriné szobájához értek. Jolánka bebocsátá Andort, maga pedig künn maradt.

A szobában félhomály uralkodott. Egy zselyeszékben feküdt, a szenvedés nyomaival arczán, Váriné. Mellette, a

szék támlájára nyugasztva kezét, állt fivére gunyos mosolylyal ajkán.

— Bátyám elmondá idejövetelének okát, — kezdé gyenge hangon Jolánka anyja, miután Andor a kijelölt helyet elfoglalá. — Fájt hallanom, hogy épen ön akarja jogainkat megtámadni, ön, ki Jolánkám által legközelebb áll szivemhez és kinek érdekei családunkéival azonosak lesznek. Nagyon fájna, ha csalódnom kellene önben, kedves Andor. — Én bátyám nézeteit tökéletesen osztom; meg vagyok győződve eljárásunk igazságáról és csodálkozom, hogy ön, kit eddig mint embert is becsültem, egy jogtalan ügy mellett kardoskodik.

Andor le volt sujtva; szólni akart, de Váriné, kezével hallgatásra intette és beszédét tovább folytatá:

— Hagyja el, doktor ur! Tudom már, a mit mondani akar. Bátyám elmondá az ön érveit is, a mik azonban engem szintén nem győzhettek meg. Reménylem, hogy ön is jobban meg fogja gondolni a dolgot. Azt az egyet azonban kijelenthetem, hogy ha szándékától el nem áll, a mely napon meginditja a keresetet családunk ellen, ugyanazon napon Jolánkám jegygyűrűjét is a postára teheti. Ön is viszsza fogja kapni a magáét.

Váriné viszadőlt a zselyeszékbe és kezével elbocsátólag intett. Andor szédült; maga sem tudta, hogy jutott ki a szobából. A ház tornáczára érve, megállt; fejét a falhoz támasztva, mereven maga elé bámult.

Hátulról egy gyöngéd kéz érinté meg vállát. Andor felrezzent; Jolánka volt.

— Nem engedett a mama? — kérdé szomoruan Jolánka.

— Nem. Jegygyűrűd visszaküldésével fenyegettek.

Jolánka elhalványodott, de a másik pillanatban már a harag szikrái villantak meg szemében.

— Ne busulj, kedves Andorom! Cselekedjél lelkiismereted sugallata szerint. Jegygyűrűmet visszaküldhetik, de szivemet nem vehetik el tőled. Miattam ne félj! Engem soha, semmiféle kényszer sem fog arra birni, hogy kezemet másnak nyujtsam.

IX.

Mig a dübörgő vonat Andort Pest felé röpitette, elég ideje lett volna a gondolkodásra, ha egyáltalában képes lett volna valamit gondolni. Már megérkezett Pestre és még mindig nem határozta el magát, mit tevő legyen.

Kinos tusa keletkezett lelkében; az igazság és érdek küzdelme megzavarta lelke nyugalmát. „Minek áldoznám fel boldogságomat mások javáért? — Igy tépelődött Andor magában. — Mi közöm ahhoz a gyermekhez? Ha saját rokonai sem törődnek vele, miért áldozzam én fel az ő jóvoltáért egész jövőmet?“

Majd feltűnt előtte az elhagyott árva alakja. ki egy szegény hordárcsalád asztalának hulladékából tengődik, mig jogos birtokán mások osztozkodnak. „Elhagyjam veszni a szegény gyermeket? Engedjem, hogy inségnek, nyomornak essék áldozatul, és ha majd a szükség napjai kopogtatnak be ajtaján, anyja sorsára jusson? — Nem! nem! nem tehetem!“

Hosszas lelki tusa után végre győzött a jobb rész; benyujtá a keresetet.

Másnap csinosan becsomagolva visszakapta jegygyűrűjét. Nem lepte meg, el volt rá készülve. Mégis, midőn a gyűrűt kezében tartva elgondolá, mily közeli boldogság reményében tűzte csak rövid idő előtt Jolánka ujjára, addig nézett, addig nézett arra a kis aranykarikára, mig szemei könyekkel teltek meg és az erőslelkű, határozott ügyvéd ur leült iróasztala elé és szabad folyást engedett a sűrűn omló könyeknek.

Talán ugyanazon időben egy másik lény is ép ugy rejté el kendőjébe arczát, de igyekvék elfojtani zokogását, hogy a szomszédszobában levő mama figyelmét föl ne ébreszsze.

A per megkezdődött. Bányay a főváros leghiresebb ügyvédét választá és erős meggyőződés uralkodott mindenfelé, hogy a fiatal, kezdő ügyvéd meggyőzetve, visszavonulni lesz kénytelen.

Váriék visszajöttek Bányáról, de Andor nem kereshette föl Jolánkáját.

Ismét a kedves Elvira segitett a busongókon. Örök vidám kedélylyel, egész hévvel karolá fel barátai ügyét. Nála jöttek össze néha Jolánka és Andor, itt panaszolák el egymásnak keserveiket és esküdtek ujra meg ujra örök hűséget.

(Folytatása köv.)

Mikor a költők festenek!

(Vége.)

Mily nevetséges volna ellenben például egy tájkép festő, ki a szükséges vonások helyett egymásután rakná elénk a tájkép egyes részleteit: előbb egy fát, aztán egy patakot, rétet, majd egy tehenet, aztán az eget és egy kis dombot. A költőnek nem is szabad ennyi részletre terjeszkednie. Egyetlen szó pótolhatja e pepecselő eljárást. Például Virgilben a szél-isten erőteljes „Quos egoja“, (magyarul: „Majd adok én néktek!“) fölér egy feddő beszéddel, Arany „Toldijában“ egy szerető anya kitűnő jellemzése e sorokban:

„Áldjon meg, áldjon meg!“ anyja eddig mondta,
Hogy kit áldjon? vagy mit? azt csak ugy gondolta.
Tudta, hogy az, a ki a szivet vizsgálja
Minden kivánságát benne megtalálja!

Mennyire gyarlóbbak fiatalabb elbeszélőink rajzai, melyekben mese nincsen, csak egy-egy unalmas alak fárasztó leirása. Szép az ilyen rajz, de elharapódzása mégis arra mutat, hogy irodalmunkból kezd a képzelem kiveszni. Mert mese-szövéshez, novellához és regényhez képzelni is kell ám!

Boz-Dickens se sokat foglalkozik alakjainak külsejével. Egy-egy öltözékbeli, vagy modor-sajátságot, feltűnőbb vonást jelöl meg, s engedi, hogy erről az olvasónak valamelyik ismerőse jusson eszébe, s ez kapjon szerepet a regényben. Dávid az Istent igy festi: „rá tekint a földre, s ez föléled; érinti a hegyeket, és füstölögni kezdenek.“ Homér is Kroniont hatalmának egyetlen kijelentésében:

... Barna szemiveivel inte Kronion,
Ambroziás hajfürtei felborzadtak az Isten
Halhatlan fején. mibe megrendült az Olympus.

Zrinyi is fogalmat ád az isteni hatalomról csak e két sorban is:

Ugy monda, de nem nyelvvel és nem szózattal,
Hanem tündöklő isteni akarattal!

Shakespeareben (Macbetjében) Macduff összes fájdalma igy törik elő a gyermekét megölő Macbet ellen: „Nincsenek gyermekei!“ Ép igy segit ki egy-egy találó ellentét Goethenél, midőn Werter kétségbeesve hagyja el Lottit, kezében a gyilkos fegyver, s véletlenül az égre, „az örökkévaló égre tekint.“ Mikor Plutarchnál Cato már elkészitette kardját az öngyilkossághoz, s az éjet olvasva tölti el, egyszerre csak észreveszi, hogy ideje meghalni, mert itt a reggel, s a madarak már énekelnek. Bámulatos rövidség a leirásban, ép ily bámulatos hatással; valjon mivé lesz, ha Göthe az éjt, Plutarch a hajnalt hosszadalmas leirásokkal varázsolják elénk? Homér Achilles paizsát ennek történetével, s egész kis mivelődés-históriával, Pandarus zerge-szarvakból készitett ivét az állat elejtésének történetével, leirásával állitja elénk. Freiligrath

„Löwenrittje“ egy miniatur hősköltemény királyi hőssel, s tele tájképpel, mozgással, küzdelemmel. Vergil „Georgiconjában“ a pásztori élet leirása:

. . . Lybiának pásztora mindent
A mie van, vele hord : vele indul sátora, házi
Istene, és fegyverzete, és amyclaei kutyája,
S krétai tegze . . .

Az emberi alak szépségét hatásának elbeszélésével irjuk le. Homér is igy, hatásában az egybegyűlt vénekre festi le Helenát, kik első megjelenésére beismerik, hogy érte érdemes csatára kelni. Leirására Homér alig veszteget egy-két jelzőt, épen mint Virgil a maga „pulcherrima Didojára“, s Arany „Buda halálában“ a maga Ildikójára, a ki — szerinte — hajnal.

„Rózsateljes képpel, szőke aranyhajjal . . .“

Néhány ügyes jelző és hasonlat plastikus egészet nyujt. Homér képe Apolloról:

. . . . . Phöbos Apollo
Ime Olympos bérczeiről boszusan elindult,
Kézívvel vállán, s födeles puzdrával övezve,
Minden mozdulatin megcsördül a haragosnak
Válla felett a nyíl, s mint a komor éjszaka, ugy ment.

Vörösmarty hősei hasonlitnak a Homériihoz. Ezek mind igen szép emberek leirásai. Rút, de erőteljes alakja van Toldinak Aranynál:

Mint komor bikáé, olyan a járása,
Mint a barna éjfél, szeme pillantása,
Mint a sértett vadkan, fú veszett dühében,
Csaknem összeroppan a rúd vas kezében.

A modern költészet kivált a női szépség busás, tul részletezett leirásában idézi elő azt, a mit husos-poézisnak szokás nevezni. Még báró Kemény Zsigmond is körülbelül e bűnbe esik, „Gyulai Pálban“ midőn igy ir: „Keblén hószikrák zsibongnak, melyeknek vakitó játékát többnyire csak fiatal nők keblén találhatni, a hajadonokén és a halottakén . . . soha.“ Heine még magyarra is leforditott „Énekek éneke“ a frivolság legocsmányabb példánya. A „Csók“ leirása is kezd divatba jönni. Dóczi Lajos a csóknak valóságos elméletét, szabályait sorolja fel, mig Dalmadi „Az első csók“ boldogságát, édes pillanatát festi le szép dalában. Ugyanaz a Dalmadi, ki máskor komikus lesz az által, hogy észreveszi még a falevelen mászkáló bogárkákat is. Terjengős, bár sok helyt szintén megkapó Szász Károlynál a „Magyar zene“ leirása; Arany J. mégis szerencsésebb, midőn egy két szakos kis dalban ennek csak hatását vázolja. („A hegedű száraz fája . . .“)

A fantastikus festés nyilatkozik az álmok és látományok, meseszerűségek leirásában. Itt a költő, — mint Hugó, Lamartine, Heine, Musset — ragyogó szineket vegyithet, s képzelmét kifejtheti egész terjedelmében. Könnyen tévedhet belé a szertelen, az üres és terjengős örvényébe. Szép példák a fantastikus leirásokra Vajda Jánosnál; például ez:

Mint egy óriás arany sas,
Mit lebegtében nyil ére,
A nap összekapta fényes
Sugár szárnyait, az égről
Lebukott a mély tengerbe . . .
És utána jött az éjjel,
Uszva, csuszva a háttérben,
Homály karjait előre,
És előre nyujtogatva . . .

Az ujabb költészetben szép példát szolgáltat Endrődi Sándor „Miss Märyje“:

Egy könnyű csónak, hosszu nymphaeákkal,
S bibor szőnyeggel, mely a vizbe lóg,
Kristálytörésű gyöngyházzal, csigákkal,
Melyek nem ismert ég alól valók.
Nagy virágok közt Istennők márványból,
Ezüst evező, mindkét oldalán,
Vitorla vászna fényhabos selyemből,
Vagy ködszállakbul összefonva tán.
A csónak ing-leng ; balzsamos fuvalmak
Röpitik át a tükörlap felett . . .
Bársony párnáin, hárfával kezében,
Egy halvány, beteg ifju szendereg . . .

Ábrányi Emilnél a Tisza árja:

Veszett baromként, tajtékozva száguld
A szörny folyó, s ezer halált kavar,
A merre vágtat ugató haraggal,
Örvénynyé válik pusztaság, avar !
Dagad, zuhog az orkán, nyargal rajta
Mint vad csikón, és veri oldalát
Vihar korbácsesal . . . átugrik a gáton,
S berugja templom és kunyhó falát !

Nem is fejtegetve e helyen a népköltészet pazar leirásait, melyben Isten és a kedves vannak a legcsodásabban festve. Elég legyen például a „Nem anyától lettél . . .“ kezdetű népdal felemlitése, vagy az, mely szerint Isten trónusa a nap, hold a zsámolya, a koronája a csillagok.

Hátra van még egy neme az „énekbe festésnek“; ez a leirás által való elbeszélés, a sejtetésé. Ilyenkor a költő mintegy odaveti képét, s általa mintegy sejtetni enged egész történetet, s lelkünkben a reflexiok egész sorát hivja életre. Heine dala a magános fenyőről, ki pálmájáról álmodik, remek példa. Leirás által beszél el „Dombey és fiában“ Boz, hol a kis Pált a vén, ketyegő fali óra mintegy üdvözölni látszik: „Hogy van — az én — Pál ba—rátom?“ Jókai Mór „Enyém, tiéd, övé“ czimü regényében a tiszteletesné káposzta fejei, a cseh házfödeleket, betüket, sejtelmes indulatszókat képező födelei, s a szerencsétlen kiábrándulás perczében szétzuzott óra, mely a földön is dalolja a „Du hast mich nie geliebt . . .“ dalamát, s több ily, a modern próza forçeát, költészetét képező helyek.

Végül néhány szó a rút leirásáról. Erre a költőnek szüksége van; például Arany „Buda halálában“ az Ármány. Egy Hammerling, Dranmor, Walt Witmann, V. Hugo s mások szolgáltatnak erre példákat, de ők tetszenek magoknak a tulzás terén, s nem restellik a rútat egész az undorig leleplezni, feledve, hogy csak is az izléstelenség nem lehet költői. Elég is erről ennyit.

A leirás mint mű legyen kerek. Ne olyan, hogy akár meddig lehessen — kerek compositio hijján — nyujtani; s ugyanezért akárhol két-három felé vágni, s legyen végre hű. Ne legyen kicsinyes, melyben a költő házát, kertjét, butorát oly részletesen irja le, mintha ezek árverezésére készülne elő. Némely leirásban pedig — jegyzi meg egy szellemes franczia iró — nincs perspectiva; a hegyet kéknek, tehát távolról festik le, s meglátjuk fáit, virányát egyenkint, a rajtok mászkáló bogarakkal együtt, mintha közelről néznék.

Ennyit a leirásról, a költői hatás ez egyik legkiválóbb eszközéről; tekintettel a magyar költészetre, mely — a mint láttuk — e téren is szerfölött gazdag.

Gáspár Imre.

Heti tárcza.

Májushó 21-dikén.

(Irodalmi typusok.)

Igen kedves és szellemes irónőnk beszélte el e sorok irójának, milyen érdekes kis affaireje volt egy az arisztokráczia köreihez tartozó urnővel. Irónőnk lapot szerkeszt, s méltóságos barátnője arra kérte fel, hogy csinálja egyszer előtte az ujságot. Kedélyes ismerősünk ráállt a dologra, s kezdte ugyancsak erélyesen kezelni a szabók és hirlapirók legbecsesebb segéd-eszközét, az ollót.

Lett erre bámulás! „De édesem“ — szólalt meg a királyhágóntuli Magyarország főrangu hölgye — „hiszen én azt hittem, hogy te egyszersmind rögtön nyomtatod is az ujságodat!!“

Láthatod ebből, nyájas olvasóm, hogy vannak emberek, a kik az irodalomnak csupán szomszédhatárában lakó szedőket, meteur en pagèe-okat (magyarul metrompás) és hajtogató nőket is magasabb-lényeknek, irodalmi foglalkozásu individiumoknak tekintik. Rólad nem teszünk föl ennyi naivitást, de azt igen, hogy nagyon sok irót és poétát tartasz nagy embernek, a ki nem az. Egy-két sohajtás, egy-két holdsugár . . . s te megnyitod számára az albumodat.

* * *

I.

Ök általában.

Engedd meg, hogy egy-két irodalmi Marsiast megnyuzzunk a szemed láttára. Mutassunk egy-két álarczot, melyekről róka-ravaszság nélkül is észrevehettük, hogy „cerebrum non habent“. Nincs agyvelejük. Egyének, a kik irók akarnak lenni, és még sem azok. Néha olyanok, a kik szegényes jövedelmeiket költik el lekapandó, s föl sem vágandó műveik nyomatására, s ily rögeszme nélkül aztán volnának igen derék szőllő-kapások, asztalos mesterek (nem czélzunk Csepregire!), pékek (nem czélzunk Reboulra!), pástétom-sütők (nem czélzunk Ada Christenre!), vagy suszterek és borbélyok (a mi által nem czélzunk se Hans Sachsra, sem Jasminra!) Néha azonban igen tisztességes állásu egyének. Osztálytanácsosok, a kiknek minden pályázat alkalmával bukik egy drámájok; könyvkereskedők, tanárok, miniszteri hivatalnokok, a kik vidéki lapokban ostromolják az olymposzt . . . Műveik gyöngék nevetségesek, de ők nem tehetnek róla . . . ők irni, vagy — helyesebben szólva — nyomatni akarnak! A betű nyomorultjai, kiknek oh! a legnagyobb befolyás daczára sem sikerült még egy igazi lapba művet becsempészni! Boldog irók, a kiknek „fővárosi“ közlönyük van! valóban, az ő szégyenük a te dicsőséged!

II.

A zöld ár.

Nézzük, nézzük hát néhány válfajukat!

Első sorban áll — hiszen épen most reszketnek tőle az árvizes vidékek! — a zöld ár népe.

Ebben igen sajátságos emberek uszkálnak. Nem egészen fűzfa-poéták, mert ezek irodalmon kivüli typusokat képeznek, s nem egyből, ha talán müveltségre tehetett volna szert, lenne ember, még költői ember is. Ilyen lehetett az a pór legény, a ki közelebb jelent meg a Petőfi-társaság sorompói előtt, s engedelmet kért a „költészkedésre.“ A t. tag urak persze magok se mind kaptak erre „engedelmet“, s igy nem is szolgálhattak vele; azt találták, hogy a jó ember művei nem rosszabbak sok népdalnál, de azért nem tisztelték benne a költészet, s költői pálya imádatának e naiv, de azért mégis megható nyilatkozását.

A zöld ár másféle hangokat dudol.

Egy professor. Egy-két vidéki hirlapiró és szerkesztő. Egy-két segéd, vagy egészen rendes pap. Ügyvédek. Irodalom tanárok. Bölcsész urak. Miniszteri hivatalnokok. Műkedvelő mágnások.

De ki sorolná fel őket, társadalmi foglalkozásaik szerint ők . . . poéták! Milyen szivesen vetnék oda előnyeiket (czim, rendes élet, jövedelmek stb.) a poéta emberek apró bolondosságaiért!

Vannak rimeik. A mit mondanak, abban nincsen semmi őrültség, de valami rendkivüli dolog sem. „Igaza van!“ legfölebb ezt a meggyőződést költik fel bennünk, pedig néha az is igen nagy költő, a kinek nem akarunk igazat adni! Olvastak egy-két jó poétát, s azok chablonjait ügyesen is alkalmazzák, s nincs köztök, a ki nem irt volna egy-két, vagy legföljebb három-négy „csinos“, vagy „hangulatteljes“ verset. Kötetet adnak ki, s a vidéki lapokban szerepelnek; ha mágnások, vagy befolyásos emberek, szivesen látják őket a fővárosi lapok is; „ismert“, „jó nevü“ poétáknak szokás elnevezni. Csakhogy aztán öt, hat, tiz, husz évig, és „mindörökké, soha többé“ nem irnak, semmit a mi emelkedésre, javulásra mutatna. „Semper idem!“ mindig ugyanaz, ez az ő jeligéjök. Kevés tér észre, hogy idővel legalább tisztességes . . . műfordító váljék belőle, vagy műkedvelő, a ki . . . praenumerál. Mig élt, addig — nem tagadhatjuk, — eleven vala, de midőn meghalt . . . még sem élt!

Az ő epitafiumokat Göthe irta meg, a midőn felsohajtott:

Jung und Alt, Gross und Klein,
Grässliches Gelichter!
Niemand will ein Schuster sein,
Jedermann ein Dichter!

III.

A „Közli“-nemzetség.

Haragszom rája, irtózom tőle.

Irtam egy levelet; az volt benne, hogy: „Édes barátom! Kérek kölcsön 5 forintot“. Vagy ez: „Édes Nagysád! Kérem, legyen oly szives, gyüjtsön az „Ujabb költeményeimre“, mert prenumeránsom kevés van“. Vagy ez: „Tisztelt asszonyom! Szives tudakozódásaira azt felelhetem, hogy kedvencz ételem a zöld borsó, meg a kellkáposzta.“

Már most kérem szépen, én igen kis irócska vagyok. Ha az összes költeményeimre, huszonöt kötetes regényemre kiadót keresek, azt bizonyára nem kapok soha. Verseimet a t. szerkesztőségek tiz esetben kilenczszer visszaküldik. Mind e nagyszerű művet aztán . . . tűzbe dobom. Végök. „Vége annak, a mivel a világot akarom megrázni“, mondaná Titán Pál genie barátom.

S mikor aztán olvasom a „Közli“ nemzetség machinacziói, méltán jövök ily olympusi méregbe. Jelentéktelen semmiháziak, oly irók és verselők, a kik igazán legalsó fokán állanak az irodalmi skálának, fölfedeztetnek a „Közli“-ek által, s csak azért, mivel nem tegnap, de száz, ötven, vagy huszonöt év előtt haltak meg a „Közli“ közli hiteles másolatban édeskés verseiket, dajka-kori emlékeiket, sőt még azon dolgaikat is, melyeket magok ítéltek papir-kosárra, össze-gyüretésre.

Kétségbe vagyok esve, hogy én, ki legszebb drámáimat elégettem, legérdekesebb regényeimet a sajtosnak engedtem által, s költeményeimet csupán a viszhang bérczi istennőjének szavalhattam el, ily művek által leszek képviselve az utókor előtt: „Édes barátom kérek kölcsön öt forintot!“ Közli: Közli. „Édes Nagysád! Kérem, legyen oly szives, gyűjtsön az „Ujabb költeményeimre“, mert prenumeránsom kevés van“. Közli: Közli. „Tisztelt uram! Szives tudakozódására azt felelhetem, hogy kedvencz ételem a zöld borsó meg a kelkáposzta.“ Közli: Közli. Csillag alatt aztán ott lesz, hogy: „Buksi Jeremiás ugyan fűzfa-poéta volt teljes élètében, de azért kötelességünknek tartottuk nyilvánosságra hozni, hogy valaha öt forintra volt szüksége, — kevés volt a prenumeránsa, — és kedvencz étele a zöld borsó, meg a spenót vala. Közli: Közli.“

Mert a „Közli“ nem képes öt sort fogalmazni a maga jóvoltából. Ha nem talál közölni való mosó-czédulákat hirneves irókból, akkor műremekekből vesz elő ismert mondásokat, például igy:

Él magyar, áll Buda még.
(Kisfaludy Károly.) Közli: Közli.

Minden nemzetnek támasza, talpköve
A tiszta erkölcs . . .
(Berzsenyi Dániel.) Közli: Közli.

Oh azok a jó bolondok!
. . . . . .
Azt hitték, hogy üdvözitnek,
Nékem már e hitem sincs meg!
(Vajda János.) Közli: Közli.

És igy egész az unalomig. Valóban oly nemzetség, melynek támadó hadjáratait a jó izlés ágyu-ütegeivel, s a kaczagás harsogó puska-sortüzével kellene halálra lövetni!

Oh ti szerencsétlen Közli-ek!

IV.

A vad aesthetikusok.

Mert ilyenek is vannak! S épen nálunk esik meg, hogy a ki aesthetikával foglalkozik, az már született nagy ember. Ki bánja azt, hogy a legnagyobb irók születési és halálozási évszámával, e nagy irók érkezésének sorrendjével, tehát a korral, s igy a keresettel sincs tisztában? De ha csak ez volna! Van olyan aesthetikus, a ki az általa taglalt irót még csak nem is olvasta. Elővett két ismeretlen művet, s ebből összeirta a könyvét; az előszóban idézett vagy husz forrást, a melyekből épen csak az általa használt két-hármat feledte ki. Érdekes meglepetés szegényre, ha nyelvén aztán megjelenik az általa nem annyira fel, mint inkább ki és el-használt mű forditása is. Ezekről nem beszélünk; kisebb emberek még a Közli-eknél is.

Az aesthetikusoknak, kiket nyájas olvasónőink is óriásoknak tartanak, a mig el nem olvassák, fokozataik vannak. Ilyenek:

I. A Közli-nemzetség. Már ismertettük.

II. A kik az iró életrajzi adatait, könyv-czimeit sorolják elő.

III. Ugyan ezt teszik, de már kritikával is, melyet nagyrészt idézetekkel pótolnak. Például Tóth Edéről, Petőfiről annyit tudnak mondani, hogy „tündöklő meteorok, a kik fellángoltak és eltűntek a hazai költészet egén.“ Vagy igy: „Vörösmartyról bátran és merészen mondhatjuk, hogy . . . tisztelnünk kell!“ Vagy ha idéznek, idéznek ilyeténképen: „Oh jeles férfiu, mondja Kölcsei.“ (Mintha bizony ezt nem mondhatná „Buksi Jeremiás is!“) Vagy: „Hajh, sohajtana most Berzsenyi Dániel.“ (Hát „Inczifinczi Dániel nem tehetné?“) Százával vannak ez urak, kik aztán tudósoknak hiszik magokat.

IV. A következő osztály már bírálatokat is ir. Kijavitja a szépirodalmi iró történelmi, természettani hibáit, nagy sulyt helyez a mű czimére, az idegen szók helyes-irására, s egy csata-leirásánál képes okmányokból és hadászati művekből bizonyitani hűtlenségeket; költeményeknél szavakat és metrum-hibákat ir ki szorgalmasan.

Ezek a vad-aesthetika legtermetesebb, s leggyakoribb alakjai, kikkel egyelőre be is zárjuk az irodalmi typusok szemléjét.

Gáspár Imre.

Székesfehérvári kiállitás.

A székesfehérvári első nap, mely sajátlag csak fél nap volt, jól jövedelmezett. E fél nap bevétele 686 frt 70 kr, a vasárnapi pedig 2125 frt volt, a mit sokan keveselnek, noha kezdetben, ez esős, alkalmatlan időben, mely a kirándulásoknak nem kedvez, épen nem kevés. Háromezernél több látogatója volt szombatom, s hihető, hogy julius közepéig, a meddig való meghoszabbitását a belügyminiszter megengedi, nagy összeg fog begyülni a pénztárba. A fővárosból már eddig is sok látogató volt, noha a mult vasárnap megint esős volt. József főherczeg a városban s a kiállitók közt feledhetetlen emlékeket hagyott maga után. A püspök asztalánál toasztban hangsulyozá: mint magyar ember mennyire örvend annak, hogy a kiállitás jobban sikerült, mint a hogy várták. E toasztban a királyi párt is élteté. A püspöki ebéd ideje alatt a jury-pavillonban is lakoma volt, vagy harmadfélszáz kiállitó, meghivott vendégek és hirlapirók részvételével. A polgármester mondá az első toasztot a királyra. Beszélt az időközben megjelent Kemény Gábor miniszter is, kijelentve, hogy soha sem téveszti szem elől az ipar érdekeit. Ez ebéd társaságát meglátogatta József főherczeg is, ki már a megyeházból jött, hol a közoktatási kiállitást nézte meg. A lakomázók a Rákóczi-indulóval s éljenzéssel fogadták.

A megnyitást József főherczeg személyesen teljesité. A legnagyobb érdeklődéssel szólt és a szemle alatt sok izben adott kifejezést e siker által rá nézve tett hatásnak. A fő-

herczeg a kiállitás elnökének gróf Zichy Jenőnek fáradalmas tevékenységét is melegen emlegette.

Jelen volt báró Kemény Gábor közgazdasági és kereskedelmi miniszter is, s átalában sok kiváló vendég a megyéből és a fővárosból. És azóta naponkint tömegesen érkeznek a látogatók. Székesfehérvár egy nagy város elevenségével és tarkaságával bir e napok alatt.

*

A főherczeg az egyes csoportokat nagy figyelemmel tekintette meg, s folytonosan társalgott környezetével és kérdéseket intézett a kiállitókhoz.

A hazai vasutak gyűjteményes csoportjait Banovics és Gubiczy miniszteri felügyelők mutatták be. Itt mutatták be neki Göndöcs Benedek apátot, ki a megnyitásnál a gyulai ipartársulatokat képviselte. A főherczeg örömének adott kifejezést, hogy mint tudja Göndöcs sokat áldoz az iparért és meleg kézszoritással távozott a főépületbe.

A zsoboki márványgyárnál ezeket mondá: „Idővel be fogjuk látni, hogy jó iparczikkekért nem kell külföldre mennünk. Idehaza is sok jót, szépet találhatunk". A képzőművészeti kiállitást Telepy és Mészöly mutatták be. A párisi magyar egylet kiállitásánál Schindler báróval francziául társalgott, megdicsérte a tárgyak müizlését. Kirner fegyverművesnél azt mondá: „Soha sem vásárlok másutt fegyvereket, mint Kirnernél, jobbat tán nem is kaphatnék".

Richter látszerész (Szeged) előtt mondá: „Itt is érezzük a csapást, mely Szegedet érte. Mily sok kiállitó lett volna abból a szorgalmas magyar városból".

A földszinten hosszabb ideig nézte a zirczi cisterciták kiállitását.

Lechner órásnál megkérdezte, melyik óra jár legjobban és a szerint igazitotta zsebóráját.

A házi-ipar-kiállitásnál különösen hosszu ideig nézte a tárgyakat. „Népünkben, mondá, nagy mértékben van a természetadta ügyesség. Kár volna azt ki nem fejleszteni. Örülök, hogy erre itt alkalmas és hasznos eszközöket találok".

Schunda hangszerei és kivált a pedálczimbalom nagyon tetszett a főherczegnek. „Szeretnék egy nótát hallani", mondá. El is verték mindjárt az „Őszszel száll a fecskemadár keletre" kezdetű dalt, mi a fenségnek is igen tetszett.

Fischer Ignácz kályháiban és majolikáiban dicsérte az izlést és a tetsző formát. Midőn megtudta, hogy e czég külföldre sokat exportál, azt mondá „meg is érdemli, mert igazán versenyképes".

Kossuch János czég üvegkiállitásánál a czég képviselője munkásai nevében melegen üdvözölte, kérte fogadjon el mint az ipar pártolója és védője a munkások tisztelete jeléül egy garniturát, mely a főherczeg jelvényeivel készült. Ilyent ajánlottak föl Zichynek is.

A posztókat nézve azt mondta: „Ilyen tartós posztót mint a gácsi vagy brassói, nem igen kapunk külföldön". Ádám és Éberling női fehérneműinél, midőn Éberling magyarázta, hogy csak a csipke külföldi munka, igy szólt: „óhajtom, hogy e tekintetben se szoruljanak sokáig a külföldre".

Tetszettek a főherczegnek a brassói tulipános ládák is. „Kár, hogy ezek ma már egészen kimennek a divatból" — mondá.

Az ételek- és italok csoportjába érve, egyik sörkiállitó egy pohár árpalével kinálta meg. „Köszönöm, — mondá, — soha sem iszom sört." Zwack és társa czég egyik tagja szerencsésebben járt. Egy pohár régi szilvoriummal kinálta meg a főherczeget, mit az elfogadván, felhajtott. Megköszönte és jónak találta.

A pénzügyminiszter dohánykiállitásánál megjegyzé: „ez már jobb, mint a trafik". A gazdasági akadémia termében Kenessey Kálmánnal bocsátkozván beszélgetésbe, többek között azt kérdé: folytatja-e még a buzanemesitési kisérleteket, mire a kérdezett utalt az árvizre és tagadólag felelt.

A vasuti kőszénbánya-társulatnál Lederer igazgató fogadta. A főherczeg nagy érdekkel nézte e társulat kőszeneit és igen izlésesnek találta fölállitását.

Mezei Péter bajuszpedrőit is figyelemmel szemlélte és egy dobozt próbakép meg is rendelt. Ezután az udvarban körülnézett. Felmayer pavillonjában hosszan időzött és kedvezőleg nyilatkozott a szép képfestő munkákról.

Innen ebédre tért. Délután visszament, s folytatta szemléjét. A vaspavillonban Zellerin bádogos- és érczműárus által igen kellemesen meg volt lepve, mit ki is fejezett. A pavillonok között legelsőbben Oetlnél volt, mindent figyelmesen megszemlélt és elismerése jeléül a tulajdonossal kezet szoritott. A Zichy és Eszterházy pavillonban kedélyesen beszélgetett a két főuri család mintagazdaságáról. Zichyt mint kiállitót is hizelgő nyilatkozatokkal halmozta el.

Báró Bánffy műfaragványai, Veress porczellán-képei voltak az utolsó megszemlélt tárgyak, melyek szintén meglepték részben kivitelük, részben művészi becsük által. A mezőgazdasági gépek között is hosszan társalgott egyes kiállitókkal és kisérőikkel. Általában rendkivül meg volt elégedve a kiállitással; az elnöknek azt mondta:

„Sokkal többet találtam, mint reméltem!"

Este kivilágitás volt és fáklyás-zene. A szinházban adták a „Piros bugyelláris"-t, a melyben Reiner Antónia kisasszony szépen énekelte, hogy:

Fenséges ur, hogy az Isten áldja meg,
A királynak azt az egyet mondja meg.
Jöjjön hozzánk szeretett jó királyunk,
Örömkönnyek fogadják majd minálunk!

Májushó 18-dikán reggel aztán távozott a népszerű főherczeg hadiszemlére.

Világ folyása.

(Lovagias uton. — A Bittó-affaire. — A szultánon erot kellett vágni. — 10,000 rab; égő városok; házmesterek.)

E héten személyes kérdések vannak napirenden.

Az országgyülés egy bizottsági ülésében b. Lipthai Béla képviselő erősen megtámadta a kormányt, mely Erzsébet város helyett Dicső-Szt.-Mártonnak ád törvényszéket, holott csak nem rég épen megforditva intézkedett. E kérdésben a parlamentben még Jókai Mór is ellenzéket képezett. Tisza Kálmán báró Lipthai Bélát erős kifejezésekkel illette, s e miatt a hirlapokban nagy zaj támadott.

Képviselők helyreigazitották az esetet, s az egész lovagias uton azzal végződött, hogy Tisza Kálmán bocsánatot kért báró Lipthaitól.

Másik botrány az, hogy Bittó Istvánt, a volt miniszter elnököt, a tiszai vasut igazgatói székéből egyszerűen elküldték, s a helyére Nagy György kormánypárti képviselőt választották, a miből szintén igen erős hirlapi-hadjárat támadott.

*

A szultánon eret vágtak.

Kicsoda? micsoda? miért?

Azért, mert a szultán haragba jött.

Azért, mert a diplomatia képviselőnk, rá vette „valami irás“ aláirására, s az véletlenül a . . . novi-bazári megszállás egyezménye volt.

Nos, a vén gyerek megharagudott, s alig tudták a hamarosan alkalmazott érvágással lecsillapitani.

Most már teljesen a miénk Herczegovina is, Bosznia is! Salisbury szerint pedig „Bosznia és Herczegovina megszállása a világ-béke érdeke.“

*

Hát Oroszországban?

Oh, ott a régi tréfák folynak, csakhogy a komédiához zene kiséret és világitás járul.

Zene kiséret a 10,000 Szibériába hurczolandó nihilista láncz-csörgése.

Világitás az orosz nagy-városok égése. Egymás után borultak lángba Orenburg, Irbit, Visni-Uralszk. A czár emberei a nihilistáknak rójják fel e tűz-tengert is, nekünk azonban Róma jut eszünkbe, melyet Nero gyujtott meg, hogy e miatt a keresztyéneket lakoltassa.

S hogy a szomoru képnek legyen kómikai oldala is, megalakult Pétervárott a házmesterek légiója. A derék cerberusok, számszerint 50,000, most már rendőrségi tagok, s erősen odacsukják kapuikhoz a „semmi“ sarkát. Főnökükké Gurko neveztetett ki.

Igaz! Nálunk is megvan a bejelentési hivatal, a melynek erős támasza lesz a házmesteri intézmény. Minden Budapesten 3 napnál tovább tartózkodó ember, magán ház, vagy fogadó vendége, jelentkezni tartozik a rendőrségnél. Ez mindenesetre szükséges hivatal egy fővárosban, melyben annyi vegyes elem találkozik.

A szegény szegedi vizkárosultak részére ujabban adakoztak:

A csantavéri II. leányiskola növendékei	2 frt — kr.
Kalmár Teréz tanitónőjük . . .	1 „ — „
Ehhez a mult heti	65 frt 50 kr.
Teszen összesen .	68 frt 50 krt.

Hazánk.

*** (*Udvari hirek.*) A király bezárván a bécsi birodalmi gyűlést, Neubergbe és Eisenerzbe ment vadászatokra, junius 1-re néhány napra Prágába jő. — Király ő Felsége közelébb Szent István renddel tűntette ki Károly román fejedelmet, Karatheodory és Kheireddin basákat. — Rudolf főherczeg junius 1-re jő Prágába. Madridban sógorával megnézett egy bikaviadalt is. A főherczeg nem sokára tábornokká fog kineveztetni. — Ő Felsége Ney Ferencz jubileumi költeményének egy példányát, s a K. Vertán asszony emlékképét köszönettel elfogadta.

*** (*Adakozások.*) Haynald érsek 10,000 frtot adott az általa hét év előtt alapitott kalocsai árvaháznak. — Kovács Ferencz kanonok a váczi egyház-megye néposkolái s néptanitói javára 10,000 frtot alapitott.

*** (*Kalocsáról.*) Haynald bibornok igen szép napokat él. Az egész ország, s kivált székhelye, Kalocsa siet örömének jelét adni a bibornoki kinevezés fölött. Marchese Orlotti (vagy d'Osalli) vitte Kalocsára a kalapot, s láthatott kivilágitást, lakomát, s diadal-iveket. E hó 24-dikén pedig a bécsi Burg kápolnájában a monarchia két uj bibornoka: Haynald és herczeg Fürstenberg, a Felség kezéből, a szokott szertartások kiséretében vették át jelvényeiket. Megérdemli azt Haynald, ki mint tudós becsülésnek örvend, jótékony czélokra eddig összesen másfél millió forintot adományozott hazájában.

*** (*Szeged.*) Szegeden a viz lassan, de biztosan apad. Királyi biztosnak Tisza Lajos volt minisztert, s a kormányelnök öcscsét emlegetik. — József főherczegről pedig az hirlik, hogy Szegeden az épitkezési kedv előmozditására, több főurral együtt, palotát akar épiteni. E hó 22—25-kéig Szegeden időzött. — A vörös kereszt-egylet a bécsi parkünnep jövedelméből nyolczezer forintot kapott, s ez egylet Uj-Szegeden nem kórházat, hanem bölcsőde-házat állittat. — Uj-Szegedről küldöttek mentek Zsombolyára, a gróf Csekonics-családhoz, János napján kifejezni a nép hálaját e jóltevő grófi család iránt. — Szomoru adat végül, hogy Szegeden eddig 98 hullát találtak.

*** (*Tanodai hangverseny.*) Csötörtökön, e hó 22-kén egy d. e. hangversenyben vettünk részt, melyet a budapesti állami elemi és polgári iskolai tanitóképezde növendékei segélyegyletök javára a krisztinavárosi uj és csinos tornacsarnokban rendeztek. A műsor érdekes volt, a karok szabatos összhanggal mutattak be Bartalus Istvántól műveket: Magyar népdalokat, a Nemzet-őr indulót és Mátyás anyja nagy kardalt, mely utóbbi átalános tetszéssel találkozott nemkülönben egy szintén Bartalus István által három zongorára szerzett magyar ábránd. A sugáruti állami elemi és polgári isk. tanitónőképezde növendékei a jótékony czél iránti részvétből a karokban közreműködtek és kitűnő összénekükkel meglepték a szép számu közönséget. Ohajtjuk, hogy az anyagi eredmény is feleljen meg a közreműködők és rendezők buzgóságának.

*** (*Rózsás napló.*) Jegyesek: B. Rauch Margit kisasszony és Buzini Jellasics Gyula, császári királyi kamarás, Zágrábban. — Reviczky Ilona kisasszony és Ambrózy Antal közjegyző. — Marlovics Irma kisasszony és Szellmayr József, Pécsett. — Összekeltek: Fleischacker Helén kisasszony és dr. Harrach József budapesti főreáliskolai tanár s zenei iró, Aradon. — Rózsa Constance k. a. és Tasnády József, Aradon.

*** (*Elhunytak.*) Mártonffy János, plébános, 48 éves, Kozmáson. — Széher Mihalyné, szül. Thiel J. asszony, 53 éves, Budapesten. Széher városi képviselő és dr. Navratil Imre neje anyját gyászolja benne. — Özvegy Spissich Csontos Teréz, Vönöczkön. — Dr. Pisztori Ferencz, Pestmegye volt főorvosa, 50 éves, a lipótmezei gyógyintézetben. — Szeles Lászlóné, szül. Sztojkovics Katalin, Szabad-Szálláson. — Molnár Lajos,

volt bank-hivatalnok, 27 éves, Budapesten. — Kornély Ignácz, Dézmán, Aradmegyében. Béke hamvaikra!

⁂ (*Rövid hirek.*) A vigadóban oly górcsőt mutogatnak, mely 32 milliószor nagyit. — Szegszárdon a 23 éves Szentes József járásbirósági iktatót megölték. — A nőképző-egylet tanszereket küldött a székesfehérvári kiállitásra. — Az izraelita nőegylet közelebb tartotta 13-dik közgyűlését, melyen az arany érdem-keresztel kitüntetett Bischitz Dávidné urhölgy elnökölt. — Jókai Mór Pozsonyban meglátogatta a gróf Pálffy családot, mint a melynek ősét a „Hős Pálffy"-ban szerepeltette.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, május 17. Faust. — Vasárnap, hétfő, május 18—19. Pry Pál. — Kedd, május 20. Carmen. — Szerda, május 21. A Daniseffek. — Csütörtök, május 22. A Troubadour. — Péntek, május 23. Az ajtó tárva vagy zárva legyen. — Ne fogadj fel soha semmit. — Egy szeszély.

Népszinház. Szombat, vasárnap, május 17—18. Kokó. — Hétfő, május 19. A kornevilli harangok. — Kedd, május 20. A sárga csikó. — Szerda, május 21. Kokó. — Csütörtök, május 22. Ágnes asszony. — Péntek, május 23. A kornevilli harangok.

⁂ (*A népszinházban.*) nem rég adták elő „Kokót." Négy szerző irta szövegét, három a zenéjét egy pedig forditotta; nincs helyünk valamennyinek előszámlálására! Kokó papagály, a kinek 30,000 frt életjáradéka van; egy embernek kára, egy másiknak pedig hasznára válnék eltünése. El is vész, s keresése képezi a mulatságos bohóságokban gazdag operette tárgyát. Zenei része jelentéktelen, népszerűvé válható részletei nincsenek, jó szerepeket kaptak benne első sorban Solymossi, mellette Tihanyi, Horváth, Gerőfiné, s a kissé nagyon is szelid Sziklai Emilia. — Solymossi Elek a kiállitás tartama alatt Székesfehérvárott vendégszerepel. — Csepreghy Ferencztől „Az élhetetlenek" czimü népszinmű, továbbá Strauss „Szembekötősdi" czimü operája, s a „Nagy Kázmér".

* * *

(Nemzeti szinház. „Pry Pál". Vigjáték 5 felvonásban. Irta John Poole. Először adatott május 18-dikán.)

Igazaz, hogy a nevetés oly tulajdona az embernek, melylyel a természetben egyedül csak ő bir; igaz az is, hogy egész jóizűen szivéből csak jó ember nevethet, mert ahhoz bizonyos lelki nyugalom szükséges, és igaz az is, hogy jótevőnk, a ki megnevettet. Ily értelemben jót tett velünk a Pry Pál szerzője, mert müvén a szó szoros értelemében jól mulattunk, vagyis . . . nevettünk. Öt felvonásos vigjáték! Öröm volt csak rágondolni is. Hát még végig nézni! De ne gondold nyájas olvasó, hogy afféle rendszertelenül összetákolt bohózattal van dolgunk, melyben a lélektan, drámai törvények semmi, és minden csak a nevetés előidézése; oh nem; hiába nevezték el a lapok vasárnapi darabnak, van e műben határozott drámai jellemzés. Ott van mindjárt a hős, Pry Pál, egy teljesen körvonalozott, határozottan jellemzett alak. Egy kiváncsi, kotnyeles ember, ki nem tud mit csinálni idejével és azért rendesen a másokét rabolja, ki mindenhova beüti az orrát, mikor épen legkevesebb szükség van rá; ki nélkül a faluban semmi sem eshetik meg, ki tiz év óta mindennap megvárja a postakocsi érkezését, pedig soha nem vár senkit; ki elfogja az uton az érkező idegent és figyelmezteti, hogy Dobledot vendéglőjébe szálljon; kinek sok dolga van, tabákot kell vennie és megkérdezni Withertont, hogy van a fogával; a legjobb szivű ember, ki mindenkinek használni akar, és mindenkinek árt; kit mindenünnen kilöknek, kézről kézre adnak, mint a labdát — ah, ez oly alak, hogy a ki egyszer látta, soha sem felejti el többé. Ott van az ezredes, Hardy; ki folytonosan kiabál, azt hiszi, hogy mindenütt az ő akarata történik, pedig nevelőből haza került leánya tudtán kivül bele szeret Harryba és végül hozzá is megy, igaz, hogy az ezredes is ezt akarta, de nem igy akarta; ki ily hangon beszél barátjával: Nem akarok neked kellemetlenségeket mondani, azért csak azt mondom: vén bolond vagy stb. Ez alakot Ujházi ép oly kitünően játszotta, mint Vizvári, a czimszerepet, a kinek ez egyik legkitűnőbb szerepe. És ezzel sok van mondva. A darab meséje lehető röviden ez: Hardy ezredes Eliz leányát barátja fiának Harrynak szánta; Eliz azonban bele szeret egy ifjuba, ki nem más, mint ez a Harry, de ezt egyikük sem tudja; igy aztán a mint Harry a ház körül ólálkodik, üldözőbe veszik, az az ablakon keresztül bemenekül Elizhez és hogy Hardy előtt eltitkolják kilétét, Hardy Franknak, az ezredes unokaöcscsének adják ki, végre megérkezik a Harry apja és igy Eliz és Harry egymásé lesznek. Nagy baj, hogy két cselekménye van a darabnak, még pedig egymástól egészen külön álló, miket semmi belső kapocs nem füz össze. A másik Witherton gyönge akaratos agglegény házában játszik, kit gazdasszonya Lubtlené és felügyelője Grasp bolonditnak; elidegenitik tőle unokaöcscsét az által, hogy elsikkasztják leveleit; utóbb a gazdasszony már nőül is akarja magát vétetni urával, azonban egyszer Pry Pál is tesz hasznosat, kihalászsza a kutból a leveleket, melyeket Lubtlené beledobott és melyekből bünös volta kiderül. Igy megoldást nyer ez a cselekvény is. Ismételjük még egyszer, hogy legnagyobb baj ez a kettős cselekmény, de más részről ajánljuk olvasóinknak e nagyon mulatságos darabot, mely különben már nem uj, még 1825-ből való. Csiki Gergely forditotta igen szépen. A szereplők közül még dicséret illeti Szigeti Imrét Witherton, — és Halmit Harry szerepében. Csillag Teréz kedvesen játszotta Elizt, csak arra figyelmeztetjük, a mit már máskor is vettünk észre, hogy néha tulságosan egyszerűen, gondatlanul öltözik. Szobaleánya, Molnárné, szebben volt öltözve sokkal.

Sz—k J—s.

Hibaigazitás. Lapunk mult heti számában a „Hogy vannak a szomszédban" czimü czikkben két értelemzavaró sajtóhiba csuszott be, melynek ily kiigazitását kérjük figyelembe venni. Ugyanis a 468-dik oldalon a 6-dik sorban áldozzék helyett adózzék olvasandó, és ugyan ezen oldalon a 18-dik sorban haszonbérlő helyett haszonleső. — Továbbá a „Molnár Mara" czimü beszély végén kimaradt e szó: (Átdolgozás.)

Tartalom.

Egy régi iskolatársam, Vértesi Arnoldtól. — Mondják nekem . . . Hajós Izidortól. — Egy hires nőről. — Elvira születés napja, Reich Sándortól. — Mikor a költők festenek! — Heti tárcza. — Székesfehérvári kiállitás. — Világ folyása. — Hazánk. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divatképünk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

21-dik szám. Május 25-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, szines borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte	Nap-nyugta
							óra percz	óra percz
Május 25	Vasárnap	E 6 Urban	E 6 Urban	13 G 6 Glycz.	3		4 13	7 41
26	Hétfő	Fülöp	Benda	14 Izidor	4		4 12	7 42
27	Kedd	János	Luczián	15 Pakhom	5		4 12	7 43
28	Szerda	Vilmos	Vilmos	16 Tivadar	6	☽	4 10	7 44
29	Csütörtök	Miksa	Bruno	17 Andronicus	7		4 11	7 45
30	Péntek	Nándor	Nándor	18 Péter	8		4 9	7 46
31	Szombat	Petronella	Petronella	19 Patricius	9 Szabb.		4 8	7 47

☞ Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk. ☜

Divattudósitás.

A számtalan szinvegyülék daczára, melyek közül hölgyeink ruháik szineit választhatják, mégis látható előszeretettel fordulnak két kedvencz szinük felé: a feketéhez és a fehérhez. Az első utczai, a második pedig társasági ruhákhoz választatik feltűnő szivósággal. És tulajdonkép nagyon kényelmes is e divat; mindig választékosan jelenhetni meg e két szinben, mindenkinek jól áll és kivált azok találják felette czélszerűeknek, a kik nem rendelkeznek gazdag ruhatárral, és hozzá mégis igazi csint szeretnek kifejteni. Egy fekete ruha soha sem válhatik olyan megunottá, mint egy hosszu életű szines ruha. Olyan a fekete öltözék a ruhatárban, mint a mindennapi kenyér a háztartásban. — A fehér társasági ruhák, melyek ismét a sárgás crême szinbe játszanak, jelenleg könnyebb szőrkelméből készülnek, u. m. mousseline de laine, cashemirienne, crépon de l' Inde stb. . . . finom kelmékből, és diszitésük csipkéből és szalagcsokrokból, vagy fehér selyemhimzésből áll. A fekete könnyű ruhák csikos gazeból, grenadineből, foulardból valók, melyekre a fodrok fekete bretagni csipkéből alkalmaztatnak és fekete gyöngyhimzéssel diszitetnek.

Mind a mellett, hogy a nyári ruhákra még nem került a sor, mégis látjuk már, hogy az idén több mosó nyári ruhákat fognak viselni, mint tavaly. Ezen olcsóbb nyári öltözékeknél a főkellék a szép szabás és az egész öltözék stylszerű összeállitása. Egy része a mosóruháknak az u. n. kis baby-derékkal fognak készülni, melyek elől és hátul is rakott ránczba vannak téve és melyeket egy öv tart össze; a szük könyök ujjaknak felhajtókái vannak, melyek kivülről gombolódnak. Más mosóruhák hosszu lebbentyűs derékkal és mellénykékre készülnek, mely utóbbiak chenillia himzéssel boritatnak el; a hozzá való tünique à la laveuse hátra van hajtva és két szinű atlasz szalaggal diszitve. Ezen mosónő tünique-ek még igen divatosak, csakhogy hátrahajtásuk kevésbbé széles, mint tavaly. Himzett szélek veszik körül a mosóruhák tünique-jét, ujjait, derekát és zsebeit, kivált ha a ruha szövete sötétebb szinű, mig a világos nyári ruhák legdiszesebb hozzávalója a csipkeplissé. Ha az öltözék sima és csikos szövetből állittatik össze, ugy a plisséket, és átalában a diszitéshez való csikokat a sima szövetből kell venni. A könnyed virágokkal mintázott mosó kelmék, melyek olyan jellegűek, mint a meiszeni porczellán, a legdivatosabbak közé fognak tartozni; továbbá finom csikozott szövetek, virágos cretonok, cambric, perkal, sephir, Attalia, Galatea, — és ki tudná elősorolni a sokféle nevet, melyet egy-egy ujabb szövet csak mintájának, vagy első divatos vevőjének köszön. Eredeti öltözékeket készitettek Párisban tarka, pettyes — zsebkendőkből! Való igaz. Harmincz ilyen zsebkendőből telik egy divatos öltözék. Valjon hozzánk is eljut az ilyen bizarrság?

Egészben véve a mosóruhák készitési módjánál látjuk, hogy a szoknyák kerek szabásuak, és vagy a polonaise által egészitetnek ki, vagy pedig a tünique által, a derék pedig ilyenkor hosszu lebbentyűs. A mellények is gyakran láthatók uj mosóruhákon, melyek fehér piquéből vagy vászonból is valók. E divat azonban nem igen fog átalánossá válni. — A kerek rövid szoknyák divata ujból a szép lábbeli felé forditotta a figyelmet. A fekete és bronce-szinű finom bőrtopánkák oldalt gombolódnak és elől hegyesre szabatnak; ezenkivül a kivágott pántos és szalagcsokrokkal diszitett czipők is nagyon divatosak, a melyekhez szines harisnyák viseltetnek vagy a ruha, vagy pedig a diszités szinéből.

Nézzük mai divatképünket.

Mindkét alak kimenői öltözéket viselnek, és hosszu uszályra vannak szabva, és nyári hangversenyre, futtatásoknál stb. szerepelhessenek.

Az első alakon látható öltözék kék beige-ből és könnyebb brocatból készül, hátul dudorba van szedve, a dereka pedig testhez álló jaquette. A szürke szalmakalap diszitése szalagból és egy szines madárból áll.

A második alak drapp mousseline de laine ruhát mutat be, sötétebb szinű barna selyemmel diszitve. A tünique gazdag redőzettel bir, a derék azonban elől hátul egészen sima. A kalap diszitése nagy tollakból áll.

Számrejtvény.

Delhányi Máriától.

3. 4. 16. 13. 14. Nagy zsidó próféta, sok csudát vitt végbe,
S egy tüzes szekeren vitetett az égbe.
14. 2. 10. 4. Mig kicsi kellemes, de hogy ha nagygyá lesz,
Mindenki fél tőle és igen sok kárt tesz.
1. 6. 8. 9. A testek ezekből vannak összetéve,
Mozgásukból támad a fény tüneménye.
12. 11. 15. Veheted ezt hegynek, veheted főnévnek,
S „Nagy"-ot hozzá téve, egy magyar helységnek.
5. 7. 5. Nem nélkülözhetik ez eszközt a gazdák,
Régente fából volt, most vasból csinálják,
1 16. Jókainak egyik gyönyörű regénye,
Sok unalmas órát üzhetni el véle.

Megfejtési határidő: junius hó 11-dike.

A f. é. 17-dik számban közlött számrejtvény értelme:

A falusi kis leány Pesten.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Kiss Tekla, Sánta Mari, Gallé Natália és Gizella, Viczián Weszelszky Angela, Túry Dánielné, Kiss Olga, Hamar Izabella, Dányi Juliska, Károlyi Leontine, Jóo Irma, Muraközy Laura, Pfeiffer Luiza, Óvári Katinka, Ujfalusy Károlyné, Jánossy Lajosné, Thanhoffer Mariska, Báthori Sigray Istvánné, Nemes P. Ida, Langer Viktorin, Lőrinczfy Paula, Horváth Tersztyánszky Mária, Delhányi Mari, Kiss Ida, György Riza, Németh Klára, Jelenffy Józsefné, Jeges Ferenczné, Tóth Ida, Fülöp Juliska, Plecheisz Fanny, Véry Blanka, Bárány Róza, Csóry Krisztina, Hamar Laura, Sólyomi Mariska, Szarvasy Jenny, Király Ludmilla, Varady Irma és Juliska, Tóth Erzsébet, Sebos Erzsébet, Mészáros Zsigáné, Trencsényi Nina, Verebély Kamilla, Jagicza Jánosné, Kállay Anna, Peterdi Pap Erzsébet, Kovács Izabella és Ilonka, Priliszauer Mariska és Karóla, Majthényi Adrienne, Sólyom Irma és Juliska, Kiss Jolánta, Mészáros Zsuzsika, Petrik Julia, Kádár Lotti, Major Ida és Bella, Tolvay Mária, Tamás Jolán, Fehér Lajosné, Pajor Kornélia, Szentkirályi Etelka, Czikor Teréz, Máar Flóra, Bányay Ilona, Buttykay Anna, Kalmár Tinka.

Megbizások tára.

Tapolczára K. Gy. urnőnek: Egyenesen hozzám tessék czimezni a leveleket, akár szerkesztési, akár privát, akár pedig kérdéseket vagy feleleteket tartalmazzanak is azok. Egy és ugyanazon kézbe jő. Szives tisztelet.

Veszprémbe I. I. urhölgynek: Sziveskedjék csak egy pár sorban tudtomra adni, mi volt ama levélben, aztán mondhatom meg csak, ha vettem-e azt. A sok közül nem emlékezhetem reá. Szives tisztelet.

Nyitrára G. Gy. urnőnek: Szivesen fogom annak idején lapját a fürdőbe is küldeni, és átalában a legszivesebben ajánlom föl t. előfizetőimnek, hogy nyári tartózkodási helyükre inditatom meg lapjaikat, akár fürdőre, akár pedig csak hosszabb látogatóba is utazzanak.

Pozsonyba Ny. L. urhölgynek: Még a mult hóban könnyen lehetett volna, most ugy tudom, már késő van.

Korpádra U. M. urhölgynek: Vette-e küldeményemet és tetszését nyerte-e az?

Eperjesre M. A. urhölgynek: Egy szeretetreméltóságáról ismeretes urnő kegyes ajándoka volt az.

Székesfehérvárra B. O. urhölgynek: Szives köszönettel vettem ugyan, de nem tudom, ha fogom-e követhetni szivélyes meghivását.

A. Maróthra T. A. urhölgynek: Igenis, egy hét mulva meglesz.

T—falura B. E. urnőnek: Hentaller Batta Szilárda urnő lakik: Ösz-utcza 15. sz. 1. emelet. Általa a legbiztosabban szerezhet jó bel- és külföldi nevelőnőt leánykái mellé. Sziveskedjék az én nevemben fordulni hozzá.

Marosvásárhelyre M. O. urhölgynek: Azonnal megküldtem.

Sárospatakra M. K. urnőnek: Nemde vette küldeményemet?

Nagyváradra B. F. urnőnek: El van küldve.

...ra, R. E.-nak: Menyasszonyi ruhát atlaczból 60 frton már kaphatni. Ha otthon készíti, a szövet 40 frtba fog kerülni, a hozzá való nélkül. Menyasszonyi ruhát csak fehér mirthus- és narancsvirággal szabad disziteni. A virágok ára 5—10 frt. Ha kivánja, szivesen nyujtok ezek megszerzésében segédkezet.

Felkérem azon néhány kedves előfizetőt, a ki egy kis gyűjtést és kisorsolást rendez szegény szegedi árvizkárosultjaink részére, hogy azt fejezzék be és igéretükhez képest küldjék be hozzánk az eredményt, hogy az eddig hozzánk beküldött összeggel együtt már elküldhessük az illető helyre.

Kérdések.

Hogyan is van az a nóta:

Lakadalom vig zajába,
Barna kis lyány szomoru,
Bánatvirágból van fűzve
Homlokán a koszoru,

kérdi R. Emilia.

A finom himzésemet féltem, mert kezem könnyen izzad, mit használjak ellene? R. Emilia.

Néhány szép nyári virágnak szeretném a jelentőségét tudni, ki tudatná tehát velem laptársnőim közül?

Pensée.

E dal folytatását is ohajtanám ismerni: Én szeretem, ő nem szeret, Haj, de czudar ez az élet. Pensée.

Ki ismeri az ugynevezett Viktória angol királynő legyező játékot, vagy az Izabella-félét? Viszont szolgálat fejében kérdi Pensée.

Ki tudatná velem e dal folytatását: Keserü a borostyán fa levele ... P. Julia.

E két szép népdalnak szeretném tudni a folytatását, az egyik: De szeretnék rámás csizmát viselni, és: Piros, piros, piros. Nálunk nincs senki a ki tudná, lekötelezne, a ki ez uton megismertetne. Egy népdal kedvelő.

Feleletek.

A tiszaparti kis leánynak:

Kétszer nyilik az akáczfa virága,
Te vagy az én bús szivemnek világa,
Megbánod még, visszasirsz még engemet,
De szivemnek kétszer nyilni nem lehet.

Th. Maris.

Violának. Haja végét kenegesse dió olajjal, és az pár hét alatt megbarnul.

Henriettenek azt tanácsolom: mossa üvegjeit apróra vágott csalánnal, ezt tegye kétszer, háromszor is, és az üvegek visszanyerik régi fényüket. R. Emilia.

Henriettenek a boreczet készitéséről pedig egy kitűnő erdélyi gazdasszony a következőket irja: Én a jó boreczetet következőleg készitem: egy hat literes üveghez megszemelek egy fél liter lencsét, kávépörkölőben megmelegitem s az üvegbe töltöm, annyi boreczetet öntök reá, hogy egészen ellepje, tiz napig hagyom rajta, akkor töltök reá egy liter bort, és ismét tiz nap mulva egészen teli töltöm üvegemet borral, meleg helyen tartom, és igy nagyon hamar készül el a jó boreczet. Ha már erősnek látom, leszüröm ágyáról az eczetet, mert különben elromlik, az az megtér. Az eczetet azonban soha sem szabad egészen leszürni, hanem annyit hagyni rajta, hogy az ágyat ellepje. Ha már jó ágyat rakott az eczet, akkor ki kell szedni belőle a lencsét, mert azt tapasztaltam, hogy ha az ágynak való az eczetben marad, az könnyen megnyálkásodik és nem tartós, mig nekem 16 éves eczetágyaim is vannak és kitűnő eczetekkel dicsekedhetem. — Lehet azonban többféléből is eczetágyat készitenі például megygyből, málna, szeder, borszőllő, rózsa, ibolya, ákáczvirágból is.

K. Gy. Amália.

Henriettenek. Az elsárgult üvegekbe porrá tört krétát szoktam tenni, erre meg spiritust önteni és erősen mosni, mig visszanyerik szinüket. Pensée.

HIRDETÉSEK.

Különlegességek
VADÁSZ FERENCZ özv. utóda
illatszertárából
„A VIRÁGKIRÁLYNŐHÖZ."
Budapesten, IV. Koronaherczeg utcza 2. szám
(Párizsi ház)

Poudre de Serail.

Ezen port az arczunk és a testszinünk ifju és természetes szinezetet kölcsönöz, s a legélénkebb szem sem képes a port rajta észrevenni. Egy doboz ára 60 kr. és 1 frt.

Pate Dentifrice Glycerin.

A glycerin hatályosságát, Docker Berman különösen ajánlotta foghus-bajok, Dr. Lutton pedig a torok kiszárádása ellen.

Ezek a legjobb kezességek, melyeket e fogtisztitó és épentartó szer kitűnő hatására nézve nyujthatok. Ezen fogszappan sokkal ajánlatosabb szer bármely fogporná; hatása egyré-ut a gyöngéd bedörzsölésben nyilatkozik, mely egy lágy kefe segélyével eszközölhető, másrészt pedig helyi hatályosságban rejlik.

A glycerin nem tartalmaz sem savanyt, sem lúgszeszt, fehérré teszi a fogakat, anélkül, hogy zománczának ártana, megtisztitja a borkőtől és megóvja a rothadástól; elüzi a foghus daganatát, mely okozója oly fájdalmaknak, melyeket a fogaknak szokták tulajdonitani. E szer épségben tartja a szájat, elüzi annak kellemetlen szagát, mely bizonyos tápszerektől, hibás fogaktól és szivarról ered. Egy szelencze ára 1 frt.

Elixir Glycerine dentifrice pour la Bouche.

Ezen szer azon erővel bir, hogy megakadályozza és meggyógyitja a foghusbajokat, piros an és üdén tartja a foghust, a glycerin-pasztával való együttes alkalmazása f lytán. Ez az eredménye ezen kitünő fogvizeknek, mely szonkivül üdévé s kellemessé teszi a lélekzetet. Egy üveg 1 frt 40 kr.

T. Török József urnak Budapesten.

Tisza-Dob, márcz. 11. 1878.

Tekintetes ur!

Nagyérvü köszönyben szenvedvén, az uraságoktól hozatott köszönyvasznat felhasználtam, a mely nekem kitünő szolgálatot tett, ügy hogy azt magán gyakorlatra alkalmazni szándékozom, kérek emiélfogva posta fordultával részemre egy darabot az erősebből és egyet a közönségesből küldeni, maradván kiváló tisztelettel

Dr. Magyoróssy s. k.,
Gróf Andrássy urad. orvosa.

Török József gyógyszertára, király-utcza 12. sz.

Glycerin-Créme

a legjobb bör- és arctisztitó-szer.

Több év óta hatályos szernek bizonyult szeplő, napsütés, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesitése a legártatlanabb szereknek. melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalsági frisseségét tartják fönn. A folyékony glycerin-créme eltér az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-en kivül semminemü hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ara 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glycern-szappan

glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztit és élénkiti a bőrt, és e finom pipereszappan minden kivánt előnyeivel bir. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgypor (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédebb fehér szint adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán es szárazon tartja. Hölgyeknél ugy férfiaknál is, borotválás után. nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár és 1 frt.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacetből készitve, a legártatlanabb arcz- és kézbőrtisztitó szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyukszemgyürük és essentia, ára 60 kr.

Főraktár: TÖRÖK JOZSEF gyógyszeresznél Budapestsn, király-utcza 12. szám.

Csak a valóban jó cikkekkel szemben érvényesité magát a verseny.

A Guyot-féle kátránytokocskák, melyek oly kitünő hatással birnak meghülés, hurut, valamint légcsőbajok és tüdővész ellen, számos utánzóra találtak. Guyot ur csak azon üvegcsékert áll jót. melyek cimkéjén aláirása három szinü nyomásban van feltüntetve. Ára 1 frt. 40.

Budapesten **Török József** „Szentlélek"-hez czimzett gyógyszertárában király-utcza 12. sz. a.

Cs. kir. szabadalmazott

egyetemes emésztőpor Dr. Gölistől.

Eddig még utól nem éretett hatására nézve az emésztés és vértisztitás terén, s a test táplálásáua és erősitéséro nézve. Ez által naponkint kétszeri és sokáig folytatott használata mellett valódi gyógyszerré válik számos, még makacs betegségben is. mint p. o emésztési gyengeség. mell-égés, a gyomor túlterhelése, a belek petyhüdtsége. ideggyengeség. mindennemü aranyeres bajok-. görvéne, guta, sápadtság, sárgaságban, valamennyi idült bőrbaj-, rák, időszakos főfájások, férges és köves betegségek. tulnyálkásodásban. stb. Ez az egyetlen és gyökeres szer a megrögzött köszvény és mellbajban (tuberculose.) Ásványviz gyógyászatnál, ugy azelőtt, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerül is kitünő szolgálatot tesz.

Egy nagy skatulya ára: **1.26 kr.** Egy kis skatulya **84 kr.**

Főraktár Budapesten, Török József gyógyszerész urnál.

A hamisitástöli megmenekülésre figyelmeztetek mindenkit, hogy a valódi egyetemes emésztő-por Dr. Gölis pecsétjével van elzárva, s minden skatulya a védbélyeggel s kivülről ily czimmel van elzárva:

K. k. conces. Univ.- Speisen Pulver des dr. Gölis in Wien.
Főszállitohely: Bécsben, Stefansplatz 6. (Zwettlhof.)

Párisi pecséttisztitó.

Kitünő jóságu szer, melylyel nehány percz alatt mindennemü zsir-, olaj-. szurok-, faggyu-, vaj-, kocsikenő-. olajos festék-, hajkenő- és izzadság által bármily kelmében, a ruhában, selyemszallagban. bársonyban, kesztyüben, bűterokban, szobakárpitokban. acélmetszetekben okozott pecsétet ki lehet tisztitani. Ára egy üvegnek 1 frt.

Dr. Romershauser Szem-Essentiája

a láterőt fentartja, helyreállitja és erősiti,

főraktára **TÖRÖK JÓZSEF** ur gyógyszertárában Pesten,

király-utca 12-dik szám alatt van.

Ára 1/1 üvegnek 2 frt 20 kr., 1/2 üvegnek 1 frt 50 kr. Postán 15 krral több.

Aken, az Elbe mellett.

A dr. Romershauser-féle szem-essentiának egyedüli készitője dr. GEISZ F. G. gyógyszerész.

A legjobb szer a nátha. toroklob. hurut. melszorulás. átalában a mell és torokbeli ingerek, valamint csúzoz és idegfájdalmak, tompor- és lágyék-köszvény gyógyitására **papir zsirla** (vegy készitmény szegtöbors kivonatból, melynek alkalmazása a vérnek a külbőr felé tolulását eltávoztatja, s igy a bajnak elejét veszi. Az azonnal látszató és a papir fenmaradásáig tartó melegedés és élénk vöröség, biztos jelei a vértolulás elháritásának, anélkül, hogy fajdalom, viszketegség vagy küteg támadna. Ára egy doboznak 90 kr.

Rakhelyek: Budapesten: **TÖRÖK JÓZSEF ur gyógyszerésznél;** Párisban: P. Coirre Cp. 79. rue du Cherche-midi.

SALICYLSAV-KESZITMÉNYEK,

Kielhauser H. okl. gyógyszerésztől és illatszergyárostól Gráczban.

A Salicyl-sav a drezdai dr. Heyden vegytani laboratoriumából, azon felette kedvező eredmények után, melyeket a dr. Kolbe, dr. Neubauer, dr. Wagner stb. tanár urak kisérletei előidéztek, már világhirt vivott ki magának mint erjedést és rothadást akadályozó anyag. és nem csak fényesen érvényesül mindennemü belső bajok ellen, hanem czélirányos összetételben még fölülmulhatlan óvszer a bőrre, hajra és fogakra nézve, Anticeptikus hatása különösen rendkivüli; megakadályozza a sérült szervek rothadását, s ezzel együt eltünik az azzal járó kellemetlen szag is.

Salicyl-toilette-szappan	darabja	ára 50	kr.
Salicyl-toilette-viz	„	„ 7	„
Salicyl-fogpor	„	„ 50	„
Salicyl-fogpép	„	„ 60	„
Salicyl-szájviz	„	„ 60	„
Salicyl-hajkenőcs	„	„ 50	„
Salicyl-hintőpor (lábak izzadása ellen)	„	„ 50	„

Főraktár Magyarországra nézve: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten, királyutcza 12. sz.

PARFUMS EXOTIQUES

IMPORTÉS PAR LA

PARFUMERIE VICTORIA

PARIS — 47. Avenue de l' Opéra, 47. — PARIS.

YLANGYLANG	CHAMPACCA	MELATI
DE MANILLE	DE LAHORE	DE CHINE

Ára egy-egy üvegnek 1 frt 50 kr.

Illatszer porlasztó 2 frt.

Főraktár Budapesten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában, király u. 12. sz.

Gróf Beleznay Árpád fagyáselleni tinctura ja.

Mely az ekkorig ismert szerek közt a legjobbnak és leghathatósabbnak bizonyult be, s biztos hatása több bizonyitvány által meg van próbálva. Ára egy üvegnek 1 frt.

Gr. Beleznay Árpád bütyök és tyukszem-essentiája

a fájdalmat néhány óra alatt megszünteti s rövid idő alatt gyökerestül kiirtja, ara **50 kr.** és **1. frt.**

Minden régi köhögés ellen,

mellfájdalmak, sok évi rekedtség, torokbajok, s a tüdő nyálkásodása ellen a több orvos által megprobált.

fehér mellszörp,

oly gyógyszer, mely még soha sem használtatott a legkielégitőbh eredmény elöidazése nélkül. Ezen szörp már az első használatnál feltünőleg jótékonyan hat, sőt **a görcsös** és **hög-hurutnál** zlősegiti a nyulós és megrekedő nyálka kiköhögését; azounal enyhiti a gége ingerlékenységét és rövid idő alatt eltávolit minden, ha még oly heves. sőt magát a legveszélyesb **szárazbetegségi köhögést, és vérhányást is.**

Ára 1 egész üvegnek **3.60**, egy fél üvegnek **1.80**, egy negyed üvegnek **90** kr. Becsomagolva üvegenkint **20**krral több. **Mayer G. A. W**, Breslauban

Fogfájások bármily nemüek, egy pillanat és biztosan eltávolittatnak az **az indiai fogkivonat** használata által. mely gyors és biztos hatása által nagy hirnevet vivott ki magának, egyszersmind az a legjobb **fog- és száj-tisztitó-szer.** Egy nagy üveg 1 frt, kisebb 50 kr.

RETOUCHE gyorsfestő-tinktura szakálra.

Ezen uj kitünő kompositió által képesittetve vagyunk, az egészségre minden legkisebb hátrány nélkül, s minden bőrpiszkitás mellőzésével, pillanatnyi rövid idő alatt a szakált állandóan szőke, világos barna, sötét barna vagy feketére festhetni.

Festett hajminták a raktárban megtekintés végett ki vannak téve.

Kapható dobozokban **2** forintjával a készitőnél Gráztban **Kielhauser H.** illatszerés és vegyészetnél, sarkantyus-utcza 3. sz.

Főraktár TÖRÖK JOZSEF ur gyógyszertárában Budapesten Király utca 12.

Megrendeléseknél kérjük a kivánt szin tudatását.

Mandolahab (créme)

czitromlével, a külbőrnek hasonlithatlan lágyságot s rugonyotságot nyujt, ez a leggyöngédeb tisztitó szer a kezek- és arczra nézve, s czitromtartalma folytán fehéritőleg hat a nélkül, hogy ingert keltene.

Frissen készitve egy köcsög 70 kr. s kapható a gyártónál

KIELHAUSER H.-nél

illatszerész és vegyész (Sporgasse 3. Grátzban.)

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 21-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

22. SZ.
Junius 1-sején.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Egy régi iskolatársam.

(Elbeszélés.)

Vértesi Arnoldtól.

(Folytatás.)

— Hát bizony Lojzi kománk prüszkölt egy darabig, hanem végre mégis csak beadta a derekát. Ha te azt láttad volna, milyen siralmas képpel járt sorra bennünket, hát halálra nevetted volna magadat. — Hát aztán csakugyan valami hivatal kellene, Lojzi? — mondtuk neki. — Mit tegyek? — nyögött a szegény ember; — tudjátok, a feleségem . . . Na, megkönyörültünk rajta, bedugtuk szegényt a levéltárba. Hatszáz forintot kap évenként s ha meghal az öreg levéltárnok, — örökké csak nem fog élni, — ezer forintja lesz. Abból takarékosan megélhetnek.

— Meg ám. Hisz gyermekeik sincsenek. Felesége takarékos, derék gazdasszony. Nagy szerencse, hogy olyat kapott.

Mindnyájan megegyeztek abban, hogy nagy szerencse. Épen neki való. Igazán nem tudják, mit csinált volna az az istenadta gyámoltalan embere a nélkül az asszony nélkül.

Nem tudtam mit felelni minderre s csak bámultam és hallgattam. A mit hallottam, ugy megzavart, hogy még késő éjféltájban, mikor haza értem, akkor is folyást ott kóválygott és zugott a fejemben, mint valami talány, melynek sehogy sem birok a megfejtésére rá akadni.

Akármikép igyekeztem Járdán Lojzit más alakban magam elé képzelni, mindig ujra meg ujra csak a régi képében tűnt föl. Szomoruan nézett reám ábrándos kék szemeivel s hosszu selyem haját rázta. Ugy jelent meg álmomban is.

III.

Másnap fölkerestem őt a városházán. Egy zugban, poros iratcsomók közt, melyek rakásokban hevertek a boltozatig fölnyuló polczokon, szörnyű mocskos, rozzant iróasztal mellett egy tüskés szakálu, fakó arczu, kopasz embert találtam, ki épen pipaszárát tisztogatta.

Alig hihettem, hogy ez az, a kit keresek.

— Mi tetszik? — szólt félig alázatosan, félig haragosan mormogva.

Nem nézett föl, csak tovább piszkálta a pipaszárát.

— Lojzi! — kiáltottam föl.

Nem tudom, miért, de olyan volt nekem, a mint ez emberre tekintettem, mintha egy döfést kaptam volna szivembe. Hát lehetséges, hogy az idő ennyire átváltoztasson valakit?

Egy darabig bámulva nézett rám, bamba, félénk mosolygással. Letette az asztalra a pipaszárat s egy nagy tarka zsebkendővel megtörülte kezeit.

— Az ám, igazán te vagy, — szólt aztán, mikor megmondtam nevemet.

Zavartan mosolygott s még egyszer megtörülte kezét, mielőtt oda tette volna kinyujtott kezembe. Nagyon bátortalannak látszott s egészen elpirult, a mint megöleltem.

Talán a ruháját restellte. Emlékszem, hogy fiatal korában szeretett csinosan öltözködni. Most egy kopott szürke kabát, mely tele volt tinta- és zsirfoltokkal, födte testét.

— Tudod, az irodába elég jó, — mentegetőzött.

Aztán megkinált, hogy üljek le s mielőtt leültem volna elöbb nagy tarka zsebkendőjével letörülte a poros ócska bőrszéket.

— Kissé szoros itt a helyünk, — szólt aztán.

Biz az szoros volt s a dohos kriptai levegőben maga ez az egész ember egy kiszáradt mumiához hasonlitott. Ez nem indult hizásnak, mint a többi iskolatársam, kiket tegnap láttam; sovány volt, görbe hátu, hegyes könyökü, ránczos kezü. Bambán mosolygott s zavaros szemeit majd rám emelte, majd megint lesütötte. Nem tudta, hogy miről beszéljen s csak arra felelt, ha valamit kérdeztem tőle.

Nagy buzgósággal igyekezett biztositni, hogy jól érzi magát, igen jól, csak a felesége kissé meghűtötte magát.

— Máskép szerettelek volna téged meghivni . . .

Megköszöntem szivességét.

— Inkább te jöhetnél hozzám vacsorára a gólyába. Ugy is csak magam leszek.

— Igazán csak magad?

— Igen.

— De még sem mehetek . . . nem, nem mehetek, — szólt, legyező alakban kiterjesztve két keze sovány ujjait. — Tudod, a feleségem! . . . Meghűtötte magát szegény a konyhában. Nagyon jó gazdasszony. Nem is képzeled, milyen jó gazdasszony!

Emlitettem, hogy hallottam már dicsérni. A szegény ember elpirult.

— Gyakorlati gondolkozásu nő, — folytatta hebegve, — igen gyakorlati gondolkozásu. Tudod, olyan, a milyen a világba kell.

Ugy rémlett nekem, mintha egy elfojtott sohajtás vegyült volna szavai közé. De panaszt nem hallottam tőle.

Aztán áttértünk a régi dolgokra. Emlékszel-e még erre meg arra?

Ugy látszott, nem örömest emlékszik. Meg-megzavarodott, dadogott egy-két szót.

— Tudod, azok csak olyan üres álmodozások voltak, — szólt, bambán nevetve. — Azóta érett emberekké lettünk. Azóta . . .

Talán maga sem tudta, hogy mit akart mondani. Még jobban bele zavarodott s egészen elhallgatott.

— Hát nem jösz el estére? — kérdeztem még egyszer távozás közben.

— Tudod, ha csak lehet, — dadogá, kezemet megszoritva; — de a feleségem! . . . Nem hagyhatom magányosan otthonn szegényt, mikor meghűtötte magát.

— Igazad van.

Azzal elváltunk.

IV.

Korán besötétedett s az este végtelen hosszunak tűnt föl előttem a fogadó rideg, magányos szobájában.

Egy ideig föl-alá sétáltam, aztán olvasni kezdtem valami könyvből; de nagyon szórakozott voltam s gondolataim minduntalan tova-tova röppentek. Már bánni kezdtem, hogy itthonn maradtam s nem fogadtam el barátaim meghivását ma estére. Olyan izgatott, türelmetlen hangulat lepett meg. Valóban nem tudtam, mivel töltsem el az estét.

Künn zuzmarás, ködös, hideg éj volt s szinte éreztem, hogy hat be a külső fagyos levegő a rozzant ablak nyilásain. Oda ültem a vaskályha elé s kezeimet melengettem.

Egyszerre halk kopogást hallok az ajtón, lassan kinyilik az s valaki félénken bedugja fejét.

— Teringettét! te vagy, Lojzi? — kiáltottam, fölugorva a kályha mellől s elejébe rohanva.

— Igen, én vagyok, én, — szólt halkan. — Azt gondoltam, hogy mivel egyedül vagy . . . meg aztán mondani valóm is volna . . .

Lassan, mintha még mindig habozna, valjon tegye-e, vagy ne tegye, kibontakozott hosszu téli felöltőjéből. Most már nem a tintafoltos, zsiros szürke zubbonyban állt előttem, mint délelőtt az irodában, hanem fekete salon-kabátban, mely kissé gyürött és ránczos volt ugyan, szabása is divatból rég kiment, de legalább nem mutatott oly rémitő elhanyagoltságra. Inggallérja ezuttal tiszta volt, de czipője sarka félregörbülve s keztyüje oly mocskos, hogy nem lehetett eredeti szinére rá ismerni. Egész öltözete a cynikus rondaságnak s a régi csinosság némi maradványának vegyülékét képezte.

Csöndesen leereszkedett egy székre. Minden mozdulata oly félénknek látszott. Egy darabig ugy ült ott hallgatva s csak fejével bólingatva szavaimra vagy legfölebb annyit szurva közbe: „Biz ugy! — Hja! — Igaz!“

Az együtt átélt ifju évekről beszéltem. Kiváncsi voltam látni, mily benyomást tesznek rá a mult emlékei. Néhanéha ugy látszott, mintha élénkebb fény villanna meg zavaros kék szemeiben s mintha petyhüdt, fásult vonásain a verőfény és árny ama sajátságos libegése játszadoznék, a mit sürü lombos erdőben láthatunk.

De lehet, hogy mindezt csak képzeltem. A gyertya homályosan égett az asztalon s mi félig az árnyékban ültünk, közel a vaskályhához, melynek szelelő nyilásán vörös láng sütött ki, arczainkra vetve rezgő világát.

Egyszerre közelebb hajolt hozzám a régi iskolatárs és megragadta kezemet. Már félig kinyitotta ajkát, mondani akart valamit; de aztán ismét bátortalan visszahuzódott és elhallgatott.

Végre magam is mintegy kifáradva e nehézkesen döczögő, erőtetett társalgásban, néhány perczig elhallgattam.

— Milyen idők voltak azok akkor, milyen élet, milyen álmok! — dünnyögte, mereven a földre szögezve szemeit.

Aztán akadozva folytatta, a nélkül, hogy szemeit fölemelte volna a földről:

— Tudod, valamit szerettem volna neked mondani . . .

Nem beszéltem róla még senkivel . . . legalább nagyon régóta nem . . . Tudod, senkim sincs, a kivel ugy bizalmasan közölhetnék néha egyet-mást . . . Hát a mint téged megláttalak, mindjárt az jutott eszembe . . . De ugy hiszem, bolondság és bizonyosan kinevetsz érte . . .

Nagynehezen tudtam csak megnyugtatni, hogy nem nevetem ki.

— Babonás vagyok, tudom, — mormogá, a földről föl nem tekintve s oly halkan, mintha inkább saját magával, mint velem beszélne. — Tudom . . . De egy darab idő óta igen gyakran megjelenik álmomban . . . igen gyakran . . .

Nem tudtam, kiről beszél; de nem akartam kérdezősködésemmel félbe szakitni.

— Igen gyakran, — ismétlé még egyszer. — És mindig abban a fehér ruhában látom . . . tudod, a melyikben kiteritve volt . . .

Hideg borzongás futott át hátamon. Borzasztó gondolatom támadt: hátha ez ember tébolyodott?

Megdöbbenve kerestem arczvonásain az elmezavar nyomait. Szemeibe nem nézhettem, mert folyvást a földre szögezte.

— A fehér ruhában, virágokkal a fején, szőke haja leeresztve . . . Ugy-e bolondság? Ugy-e, kinevetsz érte?

Most lassan, bátortalanul fölemelte szemeit, melyek félig könyekkel voltak telve.

— De hát, édes istenem, kiről beszél? — gondoltam magamban, még mindig aggódva, valjon nem tébolyodottal van-e dolgom?

E pillanatban azonban eszembe jutott egy szép fiatal leány, a mint kiteritve feküdt a ravatalon, fehér ruhában, szőke haja leeresztve, virág a fején.

— Etelka! — susogtam félig önkénytelen.

Járdán Lojzi nem szólt, csak némán megszoritotta kezemet.

Ugy rémlett nekem, mintha most már egyébre is emlékezném. Valami bubánatos versre . . . nem egyre, többre is, melyeket fiatal barátunk abban az időben irt. De hiszen nem tulajdonitottunk annak valami különös fontosságot akkor. Mindnyájan sajnáltuk a szép fiatal leányt, mindnyájan busultunk utána s mindnyájan szerelmesek voltunk belé egy kissé.

Hanem hiszen annak már több mint husz éve s Járdán Lojzi akkor alig lehetett tizennyolcz-tizenkilencz éves. Mindnyájunknál fiatalabb volt pár évvel. Hát lehetséges, hogy az az érzés, mely az ifju szivet első fakadásában érintette, s melyről azt hittük, hogy csak mint a szellő átvonul, ily sokáig fönnmaradhatott?

(Folytatása köv.)

Óda

b. Eötvös József szobra leleplezésére 1879. május 25. *)

Szász Károlytól.

Im szobra áll — s ország világnak,
Mi volt nekünk Ő, hirdeti:
Márványt nem kére bár magának,
Szivünk önkényt hozá neki.
Nem néki volt szüksége arra,
A nélkül is halhatlan Ő:
Szive porából, az avarra
Hűs árnyat ejtő pálma nő!

Nem néki, nekünk emelkedjék
Örökre intő jel gyanánt:
Hogy megtartsuk „végrendelet“-jét,
S beteljesitsük, mit kivánt.
Ha ajka majd végsőt lehelle,
A meddig fönmarad neve,
Ne kő, eszméi győzedelme
Legyen — mondá — emlékjele!

Oh szép s dicső a férfi sorsa,
Kiválva milliók közül.
Ha küzdve, bátran tör magasra
S örök eszmékért lelkesül;
Ha esze lángját, szive vérét
Egy magas czélnak szentelé,
S nem kiván más tette-bérét,
Mint — hogy egy lépést tett felé!

Mert a tudat, hogy számot tettünk
Nagy könyvedben, történelem,
S mit elvetett szavunk vagy tettünk,
A mag nem volt gyümölcstelen,
Hogy ránk egy ország szeme nézett,
Keblünkben millió kebel
Verése élt: oh, ez az érzet,
Ez öntudat, oh mint emel!

Boldog, kinek küzdelmes pálya,
Mit végzete elébe irt;
Nem keresi, de megtalálja
Utján az örökéltü hirt.
Oh boldog, napja bár alászáll,
Nem mindenestől halni meg,
S az égieknek asztalánál
Élvezni üdvét tettinek!

Gyönyör muló, szerencse csélcsap,
De a hirnév — oh ne csekéld!
Mert nem a szük jelennek él csak,
Ki a nem muló hirnek élt.
Öltő után jő és megy öltő,
Mint árny után az árny vonul,
De él a hős, a bölcs, a költő
A hirnévben hallhatlanul!

Nem mindenestől halt meg Ő sem,
Elfödte bár az ercsi sir.
De zárja nem zár oly erősen,
Hogy ne pattantsa föl a hir.
S itt nyilik im a legmagasb ut,
A dics felé, sziklák között;
Koszoruink hová aggassuk:
— Ez a szobor lesz a küszöb!

Nem halt meg Ő; eszméi élnek,
A mért küzdött, kivíva van:
És annyi átvirasztott éjnek
Munkája nem volt hasztalan.
Ki jelenünk egy szebb, de távol
Jövővel átalhidalá:
Az égi üdv fénycsarnokából
Boldogan nézhet most alá.

Mert népet lát itt, küzdve, forrva,
Sietni a nagy czél felé;
Az ár, habár le-lesodorja,
Mely előbb vitte szem elé,
Hullámok torlanak körüle —
De vív, mert tudja, hogy miért.
Népet, magasra lelkesülve
Az ő dicső eszméiért!

S fölszitva szive s esze lángját
Az igazság oltárinál,
Fönn és elől vinni a fáklyát,
Mely előtt oszlik a homály.
Dics-csarnokot a tudománynak,
A népnek adni iskolát,
Szivnek hitet, az észnek szárnyat,
S szemet, mely a titokba lát!

És Kárpátoktól Adriáig
Népet, mely tenni, hatni gyors;
Munkával önurává válik:
Melyet nem ver le semmi sors,

*) Szerző engedelmével.

Lezajlott árján annyi vérnek,
Az egy hazán egy nemzetet,
A melynek kapcsa közös érdek,
S haza — és emberszeretet!

Népet, jogát mely védni tudja,
Békéeen ugy, mint vércsatán;
Pört nyerve — békejobbot nyujta
A százados viszály után,
S hangoztatván a Moriamur-t;
A trónhoz, mint egy ember állt;
Mig Európa tapsolt s bámult
Hü népet s szeretett királyt!

Oh nézz le ránk, Dicső, egedből!
Lásd ezreink szobrod körül,
Dobbanjon porladó szived föl,
S eszméid győzelmén örülj!
Mi álmaid valóra váltjuk,
Fölleljük, mit te keresél, —
S eskü a szó, melylyel kiáltjuk:
Nem halt meg Eötvös, Eötvös él!

Haza jön Margit.

— Rajz. —

Nogáll Jankától.

Barátságos félhomály. A kandallóban vigan lobog a tűz. Pajkos lángnyelvek jelennek meg a finom rostélyzaton és fantasztikus fényükkel fel-felélénkitik a félhomályt.

Ekkor láthatjuk az ó divatu butorokat, az öreg karosszéket, melyben kedves arczu apóka pipázgat. Nem messze tőle a ház gondos asszonya, fiatalságának boldogsága, öröme, öreg napjainak vigasza, ül. A fehér bodros fejkötő olyan jól áll nyájas arczához, melyet most kimondhatlan öröm élénkit meg. Kezében még mindig tartja a nyitott, százszor átolvasott, örömkönytől ázott levelet.

A félhomálylyal daczolva, iparkodik még egyszer, csak egyszer elolvasni azt a kedves hirt. Igazgatja szemüvegét, de hiába! e szemek, melyek egykor gyujtani, boldogitni tudtak, most megtagadják a szolgálatot. Még a hü szemüveget is elhomályositják az előtörő édes könyek.

Az öreg ur mosolyogva szemléli a jó mamát. Füstfelhők szállanak fel öblös pipájából. Az ő szeme is boldogan keresi fel a levelet, és szemében ott vannak a könyek is.

— Haza jön Margit, — susogja az anyóka. — Menynyire megnőhetett! Nyolcz éves volt, mikor elvitték és azóta nem láttam őt . . . A báróné vitte el. Azt mondja: oly okos és szép leánykának „finom nevelésre“ van szüksége. Oh, istenem! Adhat-e valaki jobb nevelést, mint az anya, ki szive vérén szerzi meg gyermeke pillanatnyi örömét?! Elvitte és azóta nem láttam! Talán meg sem ismer . . . Szép, nagy leány lett már a nyolcz éves gyermekből. Azt mondják, művelt. Hogy ne? Bécsi nevelő-intézetben volt. Nagynénje, a báróné, csak a nevelés befejezése után akarja őt bemutatni. Csak akkor láthatom viszont. Oh, azok a kinteljes éjek, azok az aggodalmak! Most már megszűnnek és e házban helyöket az öröm tölti be. Itt lesz az én egyetlen leányom. Az ő vidám nevetése fog betölteni minden zugot, könnyed lépteivel ő járja be a kertet . . . Haza jön Margit.

— Haza jön Margit, — susogja az öreg ur is, és arcza olyan boldog.

Kint élénk lármával rendezkednek a cselédek. Csak szép legyen a kisasszony szobája.

A konyhában izletes vacsora készül. A gondos háziasszony elhagyja helyét — a kandalló mellett — szorgosan szemléli a cselédek munkáját. Itt-ott rendeletet ad ki. Maga nézi meg a pecsenyét: sül-e már? Csak jó legyen minden, mert — haza jön Margit!

Este nyolcz órakor kocsi áll meg a ház előtt. Urias fogat, négy szürke lóval. Az inas bérruhája csak ugy fénylik a lámpa fényében, az aranytól, midőn a bárónét — hosszu bundájában — lesegiti a kocsiról. Azután leveszi az elkényeztetett ölebecskét, melynek fáj a hideg levegő és nyafogva rejtőzik urnője karmantyuja mellé.

Most finnyás delnőcske száll le. Finom kezével, kecsesen igazgatja uszályát.

— Beh piszkos ez az utcza! Jean! Tisztitsa meg kevéssé az utat, hogy bemehessek.

Kijön a ház öreg cselédje is, üdvözölni a kisasszonyt, kit annyiszor ringatott bölcsőjében. Alig bir a szivével a nagy örömtől. Kiterjesztett karokkal siet az érkező elé.

— Ne lépjen a ruhámra. Quelle maladresse!

— Margit, édes gyermekem! — hallik a jó anya hangja, örömében zokogva öleli keblére a hazatért leányt, csókjaival boritja, és az a drága anyai szív reszket a boldogságtól.

A leány hidegen viszonozza az ölelést. Szive oly közönyös! Volt rá gond a nevelő-intézetben, hogy hozzáférhetlen maradjon szive, a nő legdrágább kincse, mely egyedül képes boldoggá, elviselhetővé tenni az életet.

A „családi jelenetek nevetségesek“, mondta a mademoiselle és a leány elhitte szavait.

Az öreg ur is üdvözli Margitot. Szeretettel öleli meg. Aztán bemennek a szobába, melyben a régi jó időkön elmerengve pipázgatni szokott.

— Fidonc! Te csináltál ilyen csuf füstöt, papa? Keh, keh, keh, megfojt, nem birom elviselni! Jean! Nyissa ki az ablakot! Megfulok!

A gyöngéd szülők a másik szobába vezetik a fuldokló hölgyecskét.

Nagy nehezen levetkőznek. A leány felteszi csiptetőjét és azon fitymálva szemléli az ódon berendezést.

— Gyönge a szemed, gyermekem? — kérdi a gondos anya.

— Ha, ha, ha! — nevet a delnőcske. — Ez most divat, játékszer.

— No, mes chèrs, haza hoztam Margitot. Be van fejezve nevelése. Nyolcz évig volt a hires R. nevelő intézetében és meg vagyok elégedve e haladásával. A mon gôut zongorázik, énekel, tánczol, kellemesen cseveg francziául, németül; rajzol és szépen himez, — ekként hangzik a nagynéni jelentése.

Azutan zongorához ül Margit. Játszsza a „Serenade“ keringőt à toute force; szinpadi mozdulatokkal és szemjátékkal énekel egy dallamot a „Traviatá“-ból; beszél nagynénjével francziául (végtelenül sajnálja, hogy a chère mamán nem jártas az ő magas tudományaiban) megmutatja rajzait, kézi munkáit.

Hasonló mutatgatásokkal telik el az est. A delnőcske mégis unatkozik. Alig birja elfojtani az ásitást. Borzadva gondol arra, hogy ez öreges házban kell majd laknia, ez ócska zongorán játszania. Ah! Hol vannak az intézetben

töltött szép napok?! A fénynyel kiállitott lakás, a pompás zongora, a nagyuri barátnők, kiknek szive épen oly simák és üres, mint az övé . . . A báróné diszes termei, szinház, estélyek, fogatok, drága öltözékek?!

— Az élet elviselhetlen lesz. A mama nem tud franczíául és a papa olyan nagy füstöt fuj! — Meghalok unalmamban! — mondja nagynénjének, és ez mosolyog.

Aztán fáradtan megy aludni a kis társaság.

Az elvakult anyai szem nem látja a sok ferdeséget, szereti leányát végtelenül. A józanul gondolkozó atya felismeri a hibás nevelést, szive elszorul a szeretett leány lelki ficzamodottságát látva.

Minden reményét most is hű társába helyezi és elalvás előtt odaszól nejéhez:

— No, Anna, most már elkezdheted leányod n e v e l é s é t. A te jó szived talán még derék leányt nevelhet belőle.

Az anya alszik és még álmában is susogja:

— Haza jött Margit . . .

Elvira születés napja.

— Beszély. —

R e i c h S á n d o r t ó l.

(Folytatás.)

Egyszerre azonban ennek is végeszakadt. Váriné nyomába jött a csinynek; volt égiháboru. Jolánkának ezentul anyja kisérete nélkül sehol sem volt szabad megjelennie és Andor átkozta magában az órát is, melyben Bányaynét a hordárcsaládnál meglátta.

De azért nem lépett volna vissza. Komor busongásba sülyedve, eltemette fájdalmát szive mélyébe. A per vége felé közeledett. Az ellenfél ügyvéde fényes tehetségének egész erejét kifejté és Andornak már csak kevés reménye volt, hogy az ügyet megnyerje. Ha a pert elveszti, végkép lemondhat Jolánkáról, mert azon elégtétele sem marad, hogy az ügy, melyért Bányayt és Várinét megtámadta, igazságos volt.

Következett a végtárgyalás. Az ellenfél ügyvéde utolsó, hatalmas csapásra készült. Szónoklata ragyogó volt és hogy annál hatásosabb legyen, belevonta beszédébe Bányay Bélának hamisitását, erkölcsi sülyedését. — A hatás szemlátható volt; mindenki meg volt győződve, hogy a pálmát a küzdtérről ő viszi el.

De azért feszülten várta a közönség Andor végbeszédét. Mit tudták ők, mi zajlik most a fiatal ügyvéd lelkében, ki elvesztve legdrágább kincsét, azon ponton áll, hogy az ügyet is veszni lássa, melynek boldogságát áldozatul hozá?

Andor halvány volt, de látszólag nyugodt. Szemeit körülhordozá a birákon és közönségen. Miden arczon az ellenfél diadalát látta. De nem! Ott a karzaton két leány ül, Jolánka és Elvira; Steinfeldnével jöttek, Váriné nincs itt. Jolánka előrehajol s az aggodalom kifejezésével arczán, feszülten várja, miképen fog Andor megfelelni.

Szemeik összetalálkoznak. Andor uj erőt érez ereiben, szólni kezd. Hangja mindig erőteljesebb lesz, mig végre egészen visszanyeri érczességét. Malvinka törvényes születését az okmányok alapján már előbb bebizonyitá, most csak arra kellett szoritkoznia, hogy a birák rokonszenvét megnyerje védencze számára. Áttért Bányay Béla életére. Sajnálattal emlité fel, hogy neki, az idegennek kell a Bányay család egyik tagjának becsületéért szót emelni és hogy épen a család ügyvéde állitja pellengérre Bányay Béla emlékét, nem gondolva meg, hogy a reá dobott mocsok a család többi tagjait is beszennyezi. Egy hálás tekintet volt jutalma a karzatról, mi szivét édes érzéssel töltè el. Annál hathatósabban folytatá azután Bányay Béla jellemzését, lefestve a szenvedéseket, a küzdelmet, mely gyenge erejét utoljára megtörte. Élénk szinekkel festé az üldöztetést, a szeretetlen bánásmódot s a nyomort, melybe ennek következtében sülyedt. Hangja, majd a szenvedélyek viharáig emelkedve, majd lágyan hullámozva, magával ragadta a közönséget, melynek női része itt-ott könyet törölt szeméből. Élénk tetszészaj követte a fiatal ügyvéd beszédét, ki halványan, kimerülve visszaroskadt székébe.

A birák visszavonultak és csakhamar kimondatott az itélet. Malvina a Bányay Bélára eső anyai örökség tulajdonosának ismertetett el. Minthogy pedig az örökösnő még kiskoru volt, gyámjává védőjét nevezték ki.

Andor fájdalmasan felsohajtott: az árvának jogait kivivta, de ki ad ő neki kárpótlást az elvesztett boldogságért?

X.

A birtok átvétele után első dolga volt Andornak Malvinkát, ki ekkor már 11 éves volt, egy jóhirü nevelőintézetbe adni, hol elhanyagolt nevelése helyrepótoltassék. Azután a hordárcsalád megjutalmazásáról gondoskodott.

Krschák és Petőfi uraiméknak fölajánlá, hogy családjokkal Malvina birtokára menjenek le, hol jólétben, megelégedetten élvezzék jótettük gyümölcsét. De egyik sem egyezett belé. Nem akarnak ingyenélősködni; aranyos Malvinájoknak továbbra is hasznára akarnak lenni; adjon nekik Andor valami foglalkozást, hogy fizetésökért megszolgáljanak. Andor tehát megtette őket kulcsároknak, egyiket az egyik, másikat a másik pusztán.

Krschák uram ledobta a sárgaplehes vörös sapkát; nemzetes ur lett; Marcsa néni pedig nemzetes asszony. Boldogságok határtalan; étel, ital, bőségben; háztartás, cselédség fölött rendelkezhetik; Marcsa néni ismét kifejtheti gazdasszonyi képességeit, csakhogy mig szakácsnő korában gyakorta irigykedve duskált a bőségben, most sajátjának mondhatja mindazt, a mi konyhájában a tenyeres-talpas szolgálók mindkét kezének bőven munkát ad.

Legnagyobb lányát kivette a balletszemélyzetből, ki megizlelte már a ballettánczosnői élet nyomoruságait és a bőven teritett asztal mellől nem kivánkozik vissza 15 frtnyi havi fizetéséhez. Tánczosnői talentumát most arra használja föl, hogy a bálokban a parlagi uracsokat elragadtatásba ejtse.

És Juczi néni? — kérdi tisztelt olvasóm. — Az ő legnagyobb öröme, hogy saját kocsival és lovakkal rendelkezik; csak meggondolja magát és áthajtat testvéréhez. Hiába, a fodrásznő vére megmaradt benne, mozogni kell minden áron.

Petőfi-és Krschák, hivatásuk fontosságának érzetében, lelkiismeretesen igyekeznek megfelelni kötelességöknek. Andor meghagyta a főbb tiszteknek, hogy ne ugy bánjanak velök, mint alárendeltekkel, hanem mint az urnő nevelő szüleivel.

Igy elrendezve a dolgot, Andor megnyugvással tekintett a műre, mely az ő alkotása volt. Két, nyomorban sinlődő családnak megérdemlett, jobb sorsot nyujtott, egy elhagyott árvának jövőjét megalapitá, ő maga pedig reménytelenül, borzalommal tekintett sivár jövője elé.

A megnyert per hirnevet szerzett neki; keresett ügyvéddé lőn; az elnyomottak és üldözöttek védőjének hirében állott; mindenki baján tudott segiteni, csak a magáén nem. Várinéhoz a per bevégezte után levelet irt, azon reményben, hogy belátva védenczének igazságát, ki fog békülni. A levélre nem érkezett válasz.

Andor közel volt a kétségbeeséshez; már lemondott volna minden reményről, ha Elvira gyöngéd gondoskodásával közbe nem lép. Vigasztaló szavakkal ujra felélesztè reményét, a miben hatalmasan támogatta azon papirszeletke, melyet átnyujtott neki. Az irat ugyan nem Várinétól, hanem Jolánkától jött, de azért megnyugtatá Andorunkat. „Várjunk! türelem! Mig 20 éves leszek, van idő“ — ez állt a papirszeletkén. Jolánka ekkor 18 éves volt.

Andor tehát ujra kezdé a várakozást és szomoruan nézte, mint váltja fel a természet ujulását a forró nyár, a

bánatos ősz és a komor tél. Az idő halad, minden mulandó, csak az ő állapotában nem akar változás beállani.

Elvira közvetitése segedelmével folytonos levelezésben állt ugyan busongó Jolánkájával és mivel Váriné már valamivel alábbhagyott szigoru ellenőrködésével, néhaneha szerét ejtették, hogy össze is jöhettek, de azért boldogtalanságok ege nem akart tisztulni.

A kis Malvina is növekedett, testileg és szellemileg. Sugár, szőke leányka volt, arczán a szelidség kinyomatával. Andort kitörő örömmel fogadta, valahányszor meglátogatta a növeldében. Tudta, hogy a fiatal ügyvéd legnagyobb jótevője és forró hálával telt el iránta szive. Andor elvitte néha magával a serdülő leánykát szinházba, hangversenybe. Természetesen mindig olyankor talált oda menni, — csak ugy esetleg, — mikor Jolánkáék is ott voltak. Megmutatta gyámleányának, rokonait; Malvinka elmerengett nagynénje nézésében. Keble szeretet után vágyódott, ugy szeretett volna odamenni ahhoz a tisztes, szelid arczu nőhöz, hogy keblére borulva kisirhassa fájdalmát, de tudta, hogy nem szabad. Elhagyatottságának érzete soha fájdalmasabban nem hatott rá.

Annál nagyobb odaadással ragaszkodott ezentul jótevőjéhez és minden módon törte fejecskéjét, hogyan mutathatná ki iránta hálaját. Lassankint észre vette, hogy Andor bácsi, — igy szokta őt szólitani, — folytonosan busong. Valami mély fájdalmat rejt el szivébe, később az okát is megtudta, a mennyire azt egy 12 éves gyermekleánykának eszével fel lehet fogni.

Ugyanis Elvirának és Jolánkának kérésére elvitte Andor a legközelebbi találka alkalmával Steinfeldékhez. A két leány szeretettel halmozta el az árva rokont, ki szelidsége és szépsége által azonnal megnyerte szivöket. Malvinka soha nem érzett boldogságtól érzé áradozni szivét, a gyermekek egész odaadó szeretetével csüggött a hármas társaságon. Csak az az egy dolog busitotta, hogy látta, miszerint Andor és Jolánka boldogtalanok és annak épen ő az oka. Nem foghatta ugyan fel, miben áll tulajdonképen boldogtalanságuk, csak azt tudta, hogy Váriné nem akar kibékülni Andorral és ez szomoritja az ő szeretteit.

A találkákra négy személy jelent meg tehát ezentul; hanem ritkán történt meg ez is, mert csak oly alkalmakat használhattak fel, midőn Steinfeldné és Váriné együtt mentek valahová hosszasabb látogatásra. Az időközöket levelezés tölté ki.

A per bevégzése óta elmult már egy év és Andor ujra megkapta panaszos levelére a választ: „Várjunk! türelem! Még nem vagyok 20 éves.“

Andor megnyugodott; hanem bekövetkezett az, a mitől már régóta remegett. A kérők egymásnak adták a kilincset Váriné házában. Jolánka kijelenté anyja előtt, hogy még nem akar férjhez menni. Anyja hallgatagon beleegyezett.

Elmult ismét egy év, Andor megkapta a papirszeletkét: „Várjunk! Husz éves vagyok ugyan már, de azért türelem.“ Andor még szomorubb lett, jól tudta, mit jelent az az egy szócska „már“. Mi lesz ennek vége? Mikor fognak már vágyai teljesedésbe menni? Két év mult el a végzetes per óta és még mindig ott vannak, hol az első napon voltak. Jolánkát előbb-utóbb kényszeriteni fogják, hogy valamelyik kérőjének kezét elfogadja. Már Elvira is jegyben jár; Lápos Endre, Andornak egykori lakótársa, nyerte el kezét. Igy játszik a sors kénye-kedve szerint az emberekkel. A menyegző napja is ki van már tűzve; Jolánka sem fog sokáig ellenállhatni.

A kérők csakugyan ujra megjelentek. Váriné felszólitá leányát, hogy válaszszon közülök. Jolánka ugyanazon választ adá. Anyja szólni akart valamit, de mégis meggondolta magát és hallgatagon tudomásul vevé leánya nyilatkozatát.

Anya és leánya között a jegygyűrű visszaküldése óta feszült viszony uralkodott. Két év alatt soha sem emlittetett a házban Andor neve.

Váriné nem volt roszlelkű, sőt ellenkezőleg. Midőn Andornak a jegygyűrűt visszaküldte, bátyjának befolyása alatt állt és meg volt győződve, hogy Andor igazságtalanul támadta meg. Később, midőn a per Andor részére dőlt el és leveléből bátyja önző czéljait leplezetlenül megismerte, érzé, hogy igazságtalanul járt el, de nem volt ereje, önmaga előtt bevallani. Andor levelét válasz nélkül hagyta.

Ha talán még egy kisérletet tesz vala Andor, vagy személyesen felkeresi, Váriné békejobbot nyujtott volna. De Andor visszarettent az első sikertelen kisérlet után és Váriné többi ismerősei is óvakodtak megérinteni e kényes kérdést.

Leányának hidegsége mélyen szomoritá. Egyetlen gyermeke volt és mindenek fölött szerette. Azelőtt ő volt leányának legjobb barátnője. Látta, hogy Jolánka busong és őt tekinti szerencsétlensége okozójának. Megfordult néhányszor agyában az eszme, hogy a dolgot ismét helyre lehetne hozni, de mindannyiszor visszarettent a gondolattól, hogy ily hosszu szakadás után ő tegye meg az első lépést.

Jolánka hiven referált Elvirának a közte és édes anyja közt lefolyt jelenetről. Váriné szenvedőleges magatartását Elvira jóra magyarázá és elérkezettnek hitte az időt a cselekvő fellépésre.

Kifőzte szépen a tervet, mely a kibékülést előidézze, de Andornak és Jolánkának nem fedezte fel, csak annyit mondott, hogy nagy dolgok vannak készülőben. A kis Malvinával, kinek szép szavaló tehetsége volt, betanultatott egy hatásos, érzelmes költeményt, melynek tárgyát egy árva és a rokonoktól eltaszitott gyermek panasza képezte. Azután megigérteté vele, hogy a kellő alkalommal el fogja szavalni.

Elvirának születésnapja közeledett. Ez alkalommal akarta tervét kivinni. Malvinka által remélt hatni Várinéra, és biztos volt róla, hogy a szép és kedves gyermek meg fogja nyerni rokonszenvét. Ha aztán Malvinkával kibékült, a többi már magától megy. Jolánkának egy intést ad, körülfogják Várinét, megengesztelik és szent lesz a békesség.

A dolog azonban egész máskép ütött ki. Elvira meggyőződött, hogy a véletlen sokkal hatásosabb jeleneteket tud rögtönözni, mint ő.

Az elején minden ugy ment, mint előre kicsinálta. A születésnapjára meghivott barátnői és rokonai összegyülekeztek, köztök Váriné és Jolánka. A kis Malvina is jelen volt. Andort is meghivta, de nem vezette be a vendégek közé, hanem egy oldalszobában helyezte el.

(Vége köv.)

Az ötödik bécsi nemzetközi baromfi kiállitásról.

Bécs, május 18.

Figaro egy brüsseli kollegájától ered a mély értelmű mondás, hogy: „Könnyű valamely vállalatot virágzásba hozni, hanem vajmi nehéz azt abban megtartani!“

E mondás jutott eszembe, midőn a „Gartenbau Gesellschaft“ diszes helyiségeiben járva-kelve azt a tyuk-, lud-, kacsa-, pulyka- s galambnemzetség képviselőivel megtöltve láttam, s mi több a képzelhető legroszabb időjárás mellett, a legdiszesebb látogató közönséggel találkoztam.

A bécsi high life érdeklődésének magyarázata nemcsak abban keresendő, hogy a baromfitenyésztő egyletben is a functionárius jóformán a bárónál kezdődik, lévén báró az elnök, báró a térrendező, báró egy juror stb. hanem első sorban azon körülményekben, hogy a baromfitenyésztés modern sporttá vált, melynek terén h. Villa-Secca, Washington, Pirquet Bees, Mengen bárók egymással versenyre lépnek; s hogy főrangu hölgyek azon zászló alá so-

rakoznak, melyet az első bécsi baromfi egyesület 1874-ben kibontott. Ezen egyesület ez időtől fogva azon szerencsében részesül, Schwarzenberg Ida herczegnőt protectoratusa alatt állhatni.

E védnökség két irányban becses. A förangu világ érdeklődésének egyik forrása, mert az ép oly szellemes, mint szeretetreméltó herczegnő tud az ügynek proselytákat csinálni; máskülönben maga is még minden eddigi kiállításon érdekes collectiókkal szerepelt; ez alkalommal egy tuczat kacsafajtával.

Bár tudjuk azt is, hogy a báró Waschington-féle pölsi tenyésztést maga a báróné, — született Oldenburg herczegnő — kezeli, idején látnók, ha a „tisztelt urak" most már kissé a háttérbe állanának, a nőknek e téren átengedve az őket megillető helyet. Hanem hát a nőknek is mozogni kellene kissé. Tulszerénység egyfelől a succés d'estime-mel való elégedetlenség másfelől magával hozza, hogy az e kiállításokon képviselt tenyésztő hölgyek száma egyáltalán csekély s az ember ritkán van azon helyzetben, egyik kiállításról a másikra ugyanazon hölgy nevével találkozni a kiállitók lajstromában. Ime ezuttal is csak Hausner Mária (Szt. Miklós), Hirsch Albertine (Triebuswinkel), Kavalec Mária (Bécs), Kudelka Antónia (Bécs), Rink Ida (Penzing), Wargas Anna (Klamm), neveivel találkoztunk.

A jelen kiállitás különben több érdekes következtetésre szolgáltatott alkalmat. Mig az első években külföldiek s ezek közt baromfi-kereskedők tulnyomó számban vettek volt részt, ezuttal eltünően csekély számban voltak képviselve; jeléül, hogy rövid idő alatt elveszitették nemcsak a jó üzlet csinálásnak, hanem az elsőrangu kitüntetésekre való kilátás reményét is, mig a belföldi tenyésztőktől kiállitott állatoknál szerte határozott haladás volt észlelhető. Legszámosabban a hatalmas kochinchina tyukok voltak képviselve, (60 törzs) nem hiába, hogy e tyukfajtának Európában való elterjedéséhez Viktória angol királynő neve fűződik; s nem hiába, hogy e fajta tenyésztésel indult meg a tyuk-nemesités törekvése, mely Angol és Franciaországban oly nagy nemzetgazdasági jelentőségre tett szert immár és semmi kétségem benne az iránt, — hazánkban is mielőbb tért foglaland, holott a viszonyok a baromfitenyésztésre nézve annyira kedvezők! A kochinchina tyuk nagy teste, sulyos volta által kitünik, miért is a parlagi tyukok testformáinak javitására igen alkalmas. Azon körülmény, hogy a telivér állatok husa nem oly finom, mint hazai csibéinké, nem elég ok az ellenszenvre, melylyel e fajta nálunk néha találkozik, mert a telivér állatok nem a szakácsnő kése alá valók első sorban, hanem arra, hogy velük nagy és erős utódokat létesitsünk. Miután e fajta állatai kissé nehézkesek, inkább a városi üzemben vannak helyén, mint a vidéken, hol nem ritkán táplálékukat maguk kell, hogy keressék. Ily esetben azonban ne csodálkozzunk, ha husuk nem izletes, mint valami franczia poulard, vagy stayer kappan husa.

A Brahma-Poutra fajta csak 19 törzszsel volt képviselve. E világos és sötét szinben tenyésztett fajta ugy alakját, mint hasznavételét illetőleg nagyon hasonlit a kochinchina tyukhoz. Az öt ujju Dorking, bár Angolország első pecsenye fajtája, mint e kiállitás ismét mutatta, nem bir tért foglalni a száraz utakon, nem hiába, hogy csibéi igen érzékenyek, tojó képessége pedig csak középszerű.

A malayok ind származásu, hosszulábu, tyukok, csak

diszfajtának jelezhetők, mely különben is nagyon veszekedő természetű, akár az apró viador kakasok, melyek hetyke magatartása nagyon tetszetős ugyan, de valódi hasznuk minél kevesebb.

A hasonlóképen nagyon „harczias" bantam tyukok, melyek feketesárga (arany), fekete fehér tarka (ezüst bantam) szinekben tenyésztetnek leginkább, ezuttal alig lettek bemutatva; jeléül, hogy minálunk még nem járnak az angol lordok nyomdokán, kik a Sebright bantam tiszteletére klubbot alakitottak.

Annak jeléül, hogy nemcsak a távolban találni érdekes fajtákat, az erdélyi „kopasznyaku" tyuk szolgálhat, melyet Szeremleiné az 1875-diki nemzetközi kiállitáson legelsőbben bemutatott. Szépnek ugyan nem szép, de általában dicsérik ezen originalis fajtát, mint az időjárás iránt érzéketlent s jó tojót. Szerencsés gondolatnak volt mondható, hogy Zdeborsky ur e fajtát brahmapoutrákkal keresztezte, mely sikerült eljárásaért ezüst államéremben részesittetett. E kitüntetésnek nem csak azért örvendünk, hogy hazánkfia nyerte el azt, hanem mert e dijazással egy irány magasoltatott, melyért évek óta kardoskodunk, hogy ily kiállitásokon ne csak a telivér állatok tenyésztői jutalmaztassanak, hanem azok is, kik a parlagi fajták javitásán fáradoznak, bárha a szinre való tenyésztés tekintetében nem is érik el amazok eredményeit. A franczia fajták, melyek közt a houdanok az első helyet foglalják el, ezuttal aránylag csekély számban voltak képviselve, de tanuságot tettek, mily mesterek a francziák, kik közül Breihet (Páris), Martin (Suresnes), Voitellier (Mantes), Houdanokat, Martin, Voitellier, Karflêche és Créve Coeur tyukokat mutattak elismerésre méltó minőségben.

A kontyos tyukok (paduai, brabanti, német alföldi) nagyon kedvelt volta ezuttal is bebizonyult. Volt köztök olyan törzs is, melyért 100 frtot kértek, bár a legszebb dr. Rasp 60 forintos törzse volt, mely talpig gyászban, feketében, feje bubján hófehér tollbokrétát viselt.

A délczeg spanyol tyukokon kivül ezuttal a hasonló olaszok foglaltak helyet, melyek néhány év óta, kivált Németországban nagy kedveltségnek örvendenek.

Mit mondjunk a galambokról, melyek hatszáz párban voltak képviselve. Ezuttal csak annyit, hogy Mária Terézia herczegnő s Dumtsa ur kiállitmányai méltó föltünést okoztak.

Az első bécsi baromfitenyésztő egyesület vagy 400 tagot számlál. Budapesten már huzamosb idő óta fáradozik a „Gallus" ügybuzgó szerkesztője, Grubiczy Géza egy hasonló egyesület létrehozatalán hiába, mert még száz tagot sem birt összetoborzani. Ha hölgyeink ez ügyet felkarolnák, oly egyesületet lehetne a központban létesiteni, honnan olcsó pénzen a kivánt telivér fajtákat beszerezhetnék, melyekkel a hazai baromfitenyésztést virágzásba indithatnák. Ne várják be a nők a férfiak kezdeményezését, foglalják el a tért, melyet művelni hivatva vannak, egy tért, melynek nagy nemzetgazdasági jelentőségéről kivált a francziák tanuskodnak, és élvezetet és hasznot nyujt egyaránt!

Nem kétlem, hogy a magyar baromfitenyésztő egyesület létre jön — ha szózatunk a minden jó és hasznosért lelkesülő magyar hölgyekhez ér . . .

Dr. Rodiczky Jenő.

Heti tárcza.

Májushó 25-dikén.

(A magyar tudományos akadémia ünnepe.)

Ha nyájas olvasónőnk elsétál a fővárosi dunapart korzóján, s ahhoz a kis berekhez érkezik, mely, már közel a vén lánczhid pompás idomaihoz, régen bámult a közepén éktelenkedő deszkaalkotmányra, akkor uj látvány fogja meglepni.

Tisztes, komoly arczu férfiu alakja márvány talapon. Redős palást omlik alá vállárol; egy kezét fölemelve tartja, mintha épen nemzet-tanitó eszméit mondaná el, a másikban jelvényül iratot tart. Egyik lábával előre lép, a mi bizonyos merészség szinét kölcsönzi az alaknak.

A mi Eötvösünk impozans bronçe szobra ez; 40,000 frtba került, s Huszár Adolf jeles ifju szobrászunk vésőjét dicséri. Azon férfiu ércz-emléke, ki bár oly szerényen hangoztatta dalában, hogy szobrot nem kér, nemzete mégis megadta neki, s hálája ebben nyilatkozott.

* * *

Ha majdan átfutottam
Göröngyös utamat,
S hová fáradtan érek,
A sir nyugalmat ad.

Márvány szobor helyébe,
Ha fennmarad nevem,
Eszméim győzedelme
Legyen emlékjelem.

S ha majd kijöttök néha,
S megálltok siromon,
Zengjétek el a legszebb
Dalt néma hantomon.

Magyar dalt, lelkesitőt,
Melynél a sziv dobog,
Tán halva is megértem
S keblem hevülni fog.

És sirjatok egy könyet
Barátotok felett:
Dalt érdemelt, mert költő,
Könyet, mert szeretett.

Ez volt a nagy költő „Végrendelete.“ Egy nagy szellem szerénysége, s egy sziv összes jósága nyilatkozik benne.

Nem magyarázzuk olvasónőinknek, ki volt Eötvös.

„Karthausijával“ ugy is gyakran könyeztek hölgyeink. A „Falu jegyzője“ nemes alakjait velünk együtt szerették. Tudják könyv nélkül gyönyörű költeményeit, a hon-szeretetnek összes gyászát magában viselő „Bucsut“, vagy a „Vár és a kunyhó“ megható regéjét. „A két nővér“, a komolyabb hátterű „Magyarország 1514-ben“, s beszélyei mindmegannyi remek művét. „A gondolatok“-ban találunk az élet minden mozzanatához mondást, mely vigasztalónkká, utmutatónkká válhatik. Nem tartoznék hatáskörünkbe fejtegetni a nagy államférfi érdemeit. Nagy szónok volt, s a közmüveltség feladatait szivén viselte. Mint közoktatási miniszter valóban egy századdal vitte előre a magyar nemzeti művelődés ügyét. S hogy jó, nemes szivű ember volt, azt tudja mindenki, a ki e nagy férfiu közelébe juthatott.

Dalt érdemelt, mert költő,
Könyet, mert szeretett.

* * *

A magyar tudományos akadémia méltó ünnepet rendezett Eötvös emlékére. A szobor leleplezés ünnepét nagygyűlésének tárgyai közé vette fel, s ezuttal először történt, hogy legkiválóbb tudományos testületünk az utczára lépett, s itt hirdetett a tömegnek szépet és nagyot. Pontban 10 órakor belépett Lónyay Menyhért gróf akadémiai elnök, követve az akadémia rendes és levelező tagjai, nem különben a magyar miniszterium és a fővárosi hatóság képviselői által. A miniszterium tagjai közül ott láttuk Tisza miniszterelnököt, továbbá Kemény G. báró, Trefort Ágost, Szende Béla, Wenkheim báró, Pauler Tivadar és Bedekovics báró minisztereket, a fővárosi hatóságot Ráth főpolgármester, Kamermayer K. polgármester, Gerlóczy és Kada alpolgármesterek, továbbá Sztupa és Weiss B. F. fővárosi bizottsági tagok képviselték; a tudományos egyetem részéről Lenhossék tdr. egyetemi rektor, s több tanár jelent meg. Pár perczczel később lépett be Andrássy Gyula gróf külügymin., honvédtábornoki egyenruhában, kit a közönség beléptekor lelkesen megéljenzett. Valóban meglepő látványt nyujtott annyi jeles és kitünő férfiut együtt; valamennyit diszöltözékben s rendjeleikkel látni.

Gróf Lónyay Menyhért akadémiai elnök megnyitó beszédének tárgyát Eötvös József báró képezte. Elmondotta, hogy 1839-ben ismerkedett meg vele, ki már akkor a leglelkesebb ifjak közé tartozott, későbbi életének iránya már ekkor észlelhető volt. A milyennek ekkor ismerték Eötvöst olyannak bizonyult később. Negyven év mult el azóta; és negyven év mulva épen ő az első, kinek — érdemei méltánylásául — a nemzet érczszobrot emel. Épen ő az, kivel szemben először szerzünk érvényt azon szavainak, hogy „ne feledjük nagyjaink dicső tetteit!“ Eötvös érdemei és messzeható munkásságának emlékére szobort emeljen és a nemzetnek ünnepélyt rendezzen. Nem harczi tetteket dicsőitő szobor ez, mely véres harczokban szerzett érdemeket hirdet, hanem a lángész, a hazáért lángoló kebel, s a tudománynak szentelt emlék, mely egyszerű magyar művész alkotása s melyet a nemzet emel elhunyt jelesének halhatatlan tettei emlékeül.

Ezen elnöki megnyitó beszéd után Fraknói Vilmos akadémiai főtitkár terjesztette elő jelentését az akadémiának müködését a lefolyt évben, az odaitélt jutalmakról és az uj választásokról. Áldásos és méltó működés volt ez.

Végül Gyulai Pál olvasta föl emlékbeszédét Kemény Zsigmond báró elhunyt akadémiai rendes tag fölött. Elfogulatlanabb, őszintébb, az érdemet méltánylóbb, kiemelőbb, továbbá a tisztelet és baráti szeretettől áthatottabb beszédet ennél képzelni sem lehet. Oly találó vonásokkal

vázolni valakiben az embert, a barátot, a hazafit, az irót s az államférfit csak az képes, ki annyira szeret fölfogni és oly teljesen megérteni képes valakit, mint Gyulai Kemény Zsigmondot. Mondhatni könnyezésig elérzékenyülve olvasta azon helyeket, melyek Kemény Zsigmond életének szinte tragikai részét képezik. A kiváló emlékbeszéd egy kerek részletét alább veszi az olvasó.

Végül az elnök a közönséget meghivta a szobor leleplezésére.

* * *

Az Eötvös-tér, a Dunapart és a Ferencz-József-tér már kora reggel ünnepi diszt öltöttek. A Steinház, a régi Lloyd épületnek az Eötvös térre néző része és főleg a Sárkányház lobogókkal, zöld galyfüzérekkel, szőnyegekkel izlésesen feldiszitve, gyönyörű ünnepélyes látványt nyujtott. A hajók árboczain és a lánczhidon sűrűn lengett a sok mindenféle szinű zászló. Maga a kis park, melynek közepén a szobor emelkedik, szintén igen izlésesen volt diszitve.

Már kilencz órakor sűrű néptömegek lepték el a Ferencz-József-tért, a Dunapartot, és türelemmel vártak egész délig, midőn az akadémia palotájából a notabilitások hosszu sora közeledett az ünnepély helyéhez. Ekkor már oly nagy volt a tolongás, hogy csak a legnagyobb erőfeszitéssel lehetett előre jutni. Az Eötvös-tért övező házak ablakai tömve voltak nézőkkel. A Lloyd-épület kapujában emelvényt rögtönöztek, és még a Sárkányház tetejéről is sokan nézték az ünnepélyt.

A kis park, hol a szobor jobb keze felőli részén egy padon a megboldogultnak családja már korábban helyet foglalt, csakhamar megtelt mind ama notabilitásokkal, kik már az akadémia közülésén jelen voltak.

Midőn a Duna mindkét partjának tornyairól felhangzott a déli harangszó, gróf Lónyay Menyhért felállt az emelvényre, és a következő rövid beszédet mondotta:

„Ünnepélyes pillanat előtt állunk.

Hazánk fővárosában, az ország szivében, annak legdiszesebb pontján az első emlékszobrot leplezzük le, melyet a nemzet önkénytes adakozásból, egyik legkitűnőbb államférfiának és költőjének emelt. E helyt illeti meg őt az emlék, mert itt született, itt élt és halt meg.

E szobor nem annyira az ő dicsőségét hirdeti, — mint a mi hálánkat. A ő dicsősége műveiben él, vagy — a mint jóslatszerűen mondá — eszméi győzedelmében:

„Ha fennmarad nevem,
Eszméim győzedelme
Legyen emlékjelem.“

Ez a szobor a mi hálánk jele, az államférfiut tiszteljük meg vele, a ki annyi hazafiassággal és sikerrel fáradozott nemzete fölemelésén, a költőnek, a ki szivünk legnemesebb érzéseit zengette, az embernek, a ki a részvét, emberiesség és jóság megtestesülése volt.

Áldott legyen emlékezete, szolgáljon követendő például és buzditásul nemzedékről nemzedékre a legkésőbb utókorig.

Adja a mindenható, hogy a hatalmas Dunapartján emelkedő e szobor számos századokon át fennálljon a hatalmas Magyarország és megelégedett magyar nemzet virágzó fővárosában.

A magyar tudományos akadémia megbizásából őszinte hazafiui köszönetet mondok Budapest fővárosának, mely lelkesen fölkarolta a szobor felállitásának eszméjét és mindazon hazafiaknak, kik létesitéséhez hozzájárultak.

Éljen a haza, éljen a király.“

E szavakra, a közönség viharos éljenzésben tört ki; az éljenek között lehullt a lepel, és a megdicsőült szobrának fényes érczén ragyogva verődtek vissza a felhők mögül épen kitörő nap fényes sugarai, és Eötvös feje köré mintegy gloriát vontak. A közönséget a sikerült szobor láthatólag meglepte, és ezért meg is éljenezte a szobrászt, kit gróf Lónyay, a miniszterek, és a többi notabilitások siettek üdvözölni. — Gróf Andrássy Gyula szintén élénk tetszésének adott kifejezést. A megdicsőült özvegye pedig egy tekintetet vetett a fényes szoborra, és csöndesen zokogott.

Ekkor Szász Károly lépett fel az emelvényre, és messze hangzó érczes hangon, igazi pathoszszal szavalta el ez alkalomra irott emelkedett ünnepi ódáját.

Az óda végszavainak elhangzása után a közönség ismét zajos éljenzésben tört ki, mire a budai dalárda énekelte a szózat első versszakát, és Eötvös „Végrendeletét“, mi közben a szobor talapzatára elhelyezték a számos szebbnél-szebb koszorukat, melyek közül felemlitjük a következőket: Először is a boldogult özvegyének koszoruját: fehér kaméliák és sötét violák, széles fehér szalagon e fölirással: „Özvegye“, és gyermekeinek babér koszoruját gazdagon diszitve fehér és piros virágokkal és fehér szalagon e fölirással: „Gyermekei.“ Még a következő testületek tettek le koszorukat: A nemzeti kaszinó, (virággal diszitett babérkoszoru), a képviselőház (babérkoszoru, fehér szalagon e felirással: „Feledhetetlen tagjának“); a felső ház (babér koszoru nemzeti szinű szalaggal); Budapest főváros (babér koszoru vörös-sárga-kék szalaggal); Pest-Pilis-Solt-Kis-Kunmegye (babér koszoru: „A falu jegyzője szerzőjének“); az akadémia (nagy babér koszoru nemzetiszinű szalaggal); az akadémiai olvasókör (babér korszoru: „A nemzeti haladás nagy bajnokának“); az egyetem (babér koszoru), a műegyetem (babér koszoru virágokkal átfonva); a Kisfaludy-társaság (gazdag virágkoszorut fehér szalag); a pesti zsidó hitközség (nagy babér koszoru, nemzetiszinű szalagon e felirással: Hálaérzetének kifejezéseül); a nemzeti szinház (babér koszoru); Magyarország néptanitói; a „Néptanitók Lapja“ szerkesztősége; a zsidó országos központi iroda elnöksége (babér koszoru közepén fehér vizililiom csokor, és nemzetiszinű szallagon e felirással: „Kegyelet jeléül“); a természettudományi társulat (gazdag virágkoszoru fehér szalaggal); a budai tanitóegylet, a philologiai társaság, a budapesti országos tanitóképezde, az országos mintarajztanoda, a kereskedelmi akadémia, a zsidó országos tanitó egyesület, a magyar gazdaszszonyok egylete, az izraelita nőegylet, az országos kisdedóvó egyesület stb.

A koszorukat a szoborbizottság ma elküldte Ercsibe, hol azokat a családi sirboltban helyezik el.

Ezzel az ünnepély véget ért, de a közönség még sokáig nézte a szobrot és a diszes koszorukat, s délután is sűrűen hullámzott a téren.

Báró Kemény Zsigmond mint regény-iró.*)

Kemény fölléptekor Jósika és Eötvös voltak a magyar regényirodalom kiválóbb képviselői. Csakhamar Kemény

*) Gyulai Pál emlékbeszédéből a m. tud. akadémia május 25-diki nagy gyüléséből.

nevét is az övékkel együtt kezdette emlegetni a közönség, azonban kevés szellemi rokonság volt köztök. Jósika történelmi regényeket irt, de inkább csak külsőségekben fogta fel a történelmet, s majd minden regényében egy-egy erkölcsi eszmét igyekezett megtestesiteni. Igy Abafiban az erős akarat döntő befolyását önmivelődésünk- és nemesedésünkre; Zólyomiban a féktelenség következéseit, Utolsó Báthoriban az indulatok félelmes hatalmát, ha hiányzik önuralmunk. Eötvös azt tartotta, hogy a költészet kedves játékká sülyed, ha elválik a kor nagy érdekeitől. Karthausi-ában saját szive és az európai társadalom jajkiáltását hallatja, a hit nélküli társadalom s az önző szenvedélyek harczai közt a kereszténység nagy eszméi- és érzéseiben keresve vigaszt; a Falu jegyzőjében a magyar társadalom sebeit tárja fel, a nemesi előjogok s a megyei intézmény ellen izgat, sőt történelmi nagy regényében is a mult képeivel a jelenre akar hatni, a jobbágyság érdekében. Kemény nem vegyit regényeibe se tisztán erkölcsi, se tisztán politikai irányt; ő csak az embert rajzolja egyéni változataiban, a szenvedélyeket megolvadt vegyületökben, mindenütt élesen feltárva az eszmék és tettek nemesitését. Nemcsak legalaposabban értekezett irodalmunkban a tragikumról, hanem regényei egyszersmind a legtragikaibb magyar regények, tragikaiabbak mint tragédiáink. Azonban Kemény nem annyira a bűnök tragikumát rajzolja, mint inkább a nemes szenvedélyek, mondhatni, az erény tévedéseit. Mintegy hirdetni látszik, hogy a bűntől könnyebb megóvni magunkat, mint nemes érzéseinek eszélytelen elragadtatásaitól; nem elég az erkölcs törvényeit meg nem szegni, még sok más jogos érdek van, melyek megsértve megboszulják magukat s az emberi viszonyokon a hatás és ellenhatás természeténél fogva, vas kényszerűség uralkodik.

Ez Kemény költészetének legjellemzőbb sajátsága, innen árad lelkesülése, buskomolysága, megnyugvása. Muzsája a nemesis; félelemmel eltelve hallgatja, hirdeti sugalmait s döbbenve tárja fel a tragikum mysticismusát, a mely szerint bünhödésünk soha sincs arányban tévedéseinkkel s nemcsak magunkat sodornak örvénybe, hanem mindazokat, a kiket szerettünk, a kik ragaszkodtak hozzánk, sőt néha magát a hazát is, a melyet épen meg akartunk menteni, mert hogy saját szavait idézzem: „a bűnt az isten megbocsáthatja a gyónónak és bánkodónak, de a félre ismert politikai érdekek kegyetlenek s természetökben fekszik a kérlelhetlen boszuállás.“ Hősei majd mind az erény utján indulnak, s jó szándékok, nemes érzésök veszti el őket. A töprenkedő és lelkiismeretes Gyulait a Báthoryház iránti hála, s a hazája miatti aggodalom ösztönzik oly tettre, mely teljesen megsemmisiti őt a nélkül, hogy akár fejedelmének, akár hazájának használhatna. Jenő gróf boldogokká akarja tenni jobbágyait és családját, s mindnyájokat boldogtalanokká teszi; a Mikes fiuk mindent Sára boldogságaért áldoznak, s őt kétségbe ejtve mind magokat, mind családjokat megrontják; Péchynek vallásos buzgalma, későn és rosszul alkalmazott mérséklete egyaránt veszélybe döntik családját és felekezetét; Verbőczy a nagy hazafi és szónok, a ki oly hőn lelkesül Magyarország szabadsága és függetlenségeért, mindkettőt koczkáztatja, elveszti s magával ragadja egész környezetét. Sőt kevésbbé erényes hőseit is, mint Kolostory és Sarolta, inkább csak a hiuság áldozatai, engednek egy szeszélyes felindulásnak, s a viszonyok hatalma, a szenvedélyek fejleményei ellenállhatlanul taszitják őket a mélység felé.

Kemény Zs. a regény formájában tragédiákat irt s olykor drámaiságban is vetekedett a tragédia irókkal. Azonban nem minden tragikai alapeszmének kedvez a regény. A mi a dráma rövidebb és szorosabb formájában élénk hatásu, a regényben szélesen és részletesen elbeszélve fárasztó lehet. Kemény Zs. nem szőtte át regényeit idylli képekkel, derült jelenetekkel, nem annyira kellemes változatosságra, mint zord fenségre törekedett, sőt mintha teljes ellentéte akart volna lenni az oly regényiróknak, a kik léhán fogják fel az életet, egész előszeretettel fordult az élet sötétebb oldalai felé, meg-megáradt pesszimizmusa, s bár ritkán érinté az iszonyatos határait is, majdnem a groteszkbe tévedt. Ez volt egyik oka annak, hogy regényei nem váltak oly kedves és népszerü olvasmányokká, mint sokkal csekélyebb becsű művek. Ide járult még, hogy első regényeiben kedvelte a hosszas kitéréseket s örömest bocsátkozott lélektani fejtegetésekbe. Kivált Gyulai Pálban szelleme és ismereteinek egész gazdagságát előnkbe tárta. E regényben oly kitűnő részletek vannak, melyeknél jobbakat később is alig irt, de mint egész legkevésbbé sikerült regénye. Még nem volt eléggé ura a regény formájának, hol aránytalanságba, hol tulterheltségbe esett, nemcsak költő, hanem filozóf is akart lenni, nemcsak rajzolta, hanem egysersmind bonczolta is a szenvedélyeket. Később mindinkább eltért e módtól, művei arányosan emelkedve alakultak egy kerek egészszé, elbeszélő módja is nyert könnyedségben és folyamatosságban, bár fogyatkozása e tekintetben folyvást szembetünő maradt. De mily kárpótlást nyujtott mindezért kor- és jellemrajza! Valóban ebben Kemény Zs. minden magyar regényirót felülmul s vetekedik a külföld legjobb regényiróival.

Hazánk.

A szép piros pünkösd napja, a szentlélek szép allegoriájának ez ünnepe megérkezett. E szép ünnepen is áldást, megelégedést kiván a „Családi Kör“ ugy a hazának, mint minden olvasójának és minden magyar családi körnek. Boldog ünneplést!

Emilia.

⁂ (*Udvari hirek.*) Király ő Felsége ismét meglátogatta a fogadalmi templomot, s közel egy óráig időzött benne. — A királyné junius 10-dike körül költözik Ischlbe. — Rudolf főherczeg sógorával a gibraltári szorost és angol szikla-erődöt nézte meg május 9-dikén.

⁂ (*A székesfehérvári kiállitás.*) Székesfehérvártt junius első hete különösen mozgalmas lesz; 2-dikától 7-dikéig országos gazdagyülést tartanak; 3-dikán az iparos ifjuság vándorgyülését, 5-dikén az állatkiállitást nyitják meg, 7-dikén és 8-dikán pedig az erdészeti egyesület közgyülése lesz. — József főherczeg, s Klotild főherczegnő már eltávoztak, a királyi párt s a trónörököst juniusban várják Székesfehérvárra. — A kiállitás ugy szólván mézesheteit éli, mert a lakomák, ünnepélyek, fogadások, rendkivüli látogatások stb. egymást érik benne, a mi pedig jelentőségét illeti, elmondhatni, hogy a magyar ipar képességét csak most ismertük meg teljesen. A tárgyak nagy része talált vevőre, s gyakran hallhattunk ily kifejezéseket: „Ezt eddig Bécsből hozattuk, de látni való, hogy itthon még szebben és olcsóbban kapható.“

*** (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Móricz Karola kisasszony, Móricz Pál képviselő leánya és dr. Molnár Viktor, miniszteri titkár, Budapesten. — Gebhardt Paula kisasszony és Morelli Lajos, Aradon. — Adrián Zsuzsi kisasszony és Schenk Ede, Feleden. — Lázár Ilona kisasszony és Kőnig Pál, reált. tanár, Déván. — Bartányi Mari kisasszony és Peters császári királyi százados, Battonyán. — Szunyoghy Erzsike kisasszony és Szentiványi Adorján, aljárásbiró, Margittán. — Összekeltek: Szűcs Gizella kisasszony és dr. Beöthy Zsolt, egyetemi tanár, akad. tag, s a Kisfaludi-társaság titkára, Debreczenben. — Gróf Kornis Antónia és gróf Batthyányi József volt főispán, Szerepen, Erdélyben. — Jérics Lotti kisasszony és Jenei Árpád mérnök, Kolozsvártt. — Oppenheimer Jenny k. a. (B. Csaba) és Naschitz Ödön (Békés.)

*** (*Elhunytak.*) Dr. Weninger Vincze, egyik pénzügyi kitűnőségünk, s a hitelbank elnöke, 45 éves, Budapesten. — Özvegy Gulácsy Károlyné, született Boronkay Antónia, 81 éves, Budapesten. — Adda Elek, nyugalmazott törvényszéki tanácsos, Budapesten. — Flesch Mórné, 52 éves, Budapesten. — Özvegy Szürnyeghy Horváth Józsefné, 67 éves, a soproni nőegyletnek 26 éven át lelkes elnöke. — Kutsera Kristóf, piarista, 79 éves, Selmeczen. Béke hamvaikra!

*** (*Rövid hirek.*) József főherczeg Zomborban és Szabadkán hosszasan időzött, megnézte Szeged romjait, s már visszatért a fővárosba. — Aranyos-Maróthon a szegediek javára mult szombaton kitünően sikerült műkedvelő előadást rendeztek. — Prileszki képviselő török sorsjegyen 300,000 frankot nyert, de hiába, mert a fényes porta a nyereményt nem fizetheti ki. — Eötvös ünnepély lesz Ercsiben is, hol junius 15-dikén a siroszlopot leplezik le. — Eötvös ünnepélyt tartott a fővárosi reáltanoda önképzője. — A Budaváránál elesett honvédek sirjához áldozó csütörtökön kimentek az élő bajtársak, s egyetemi ifjak. — Gróf Károlyi Pista nem rég a kaszinó lakomáján toasztban serkentette a főranguakat magyarosodásra. — Stojkovics képviselő fenyegető levelet kapott a magyar nyelv érdekében tartott beszédjeért. — Haynald bibornok már külön alaku bibornoki széken ül a felsőházban; mult napokban a szokott szertartások között vette át Bécsben ő Felségétől a bibornoki kalapot, s egyszerre Fürstenberg herczeggel.

Irodalom és müvészet.

(A szegény Nelli regéje.)

Gáspár Imre „Ujabb költeményei“ czimű kötetéből mutatványképen közlünk itt egy kis részletet. „A szegény Nelli regéje“ verses regény, s igy kezdődik:

Távol világrész óriási fája
A bús upas-fa; ing-leng csöndesen,
És a ki tán pihenni dől alája,
Nem kél fel onnét többé soha sem.
S hull a nyugvóra a fa sürü lombja,
Száll, száll reá bódító illat-ár,
Virág-regét hall, százados fa mondja,
S a végét nem hallhatja senki már.

... Indus rege, Európában nem értik!
Dalolok néktek európai dalt,
A hol bolond szív ám az, a mi vérzik,
És ül a vétek olcsó diadalt.
Idyllre nem bukkansz modern mesékben,
Hősnője botlik, rosszul őrizett,
Viszta szűz járta csak, s madonna régen,
Most dalt sem érdemel ... ha nem grisette.

Modern világ, és drága társadalma,
Miért ne zengném én is hymnusod?
S igy, téged látva és felőled dallva,
A mese fája eszembe jutott.
Látom alatta, a kit a dicsőség,
És veszni hajtott valami erény ...
Vesztett csatáknak annyi büszke hősét ...
Fohászunk hajtja a szellő felém.

S eszembe jut egy méla, gyönyörű arcz,
Bús mosolya, borult tekintete,
A mit regélt, az nem volt nagyszerű harcz,
Van kis csatának is története!
Egy szív regéje, gyönge nő küzdelme,
S mert nem bukott ... mégis csak óriás ...
Megvédte álma, segité szerelme,
S egy tiszta szívnek győzni kell-e más?

A bevezetést követi egy szinházi est élénk képe. Mert:

Hét óra van! A gázt is égetik már,
Eladva lassan a szinházi jegy;
Ujságiró, fogalmazócska, titkár
Lecsapja tollát, és szinházba megy.
Zeng a nyitány, lágyan, most menydörögve
Vág czintányér belé, s trombita, dob,
Fölkap a hanghullám magasbb körökbe,
S száz gixernek védetlen oda dob.

A páholyokban agg ifjak, unottan,
S balett imádó ifju öregek;
Amott a karzat, megtöltik legottan
Taps, zajra kész mosdatlan seregek.
Telik a zártszék. Itt ugyan figyelnek,
Kivált az áldott jó vidékiek,
Az üldözöttnek oltalmára kelnek,
Habár csupa jambusba szenvedett.

Csönd! énekel már valaki! De ládd, ott
Egy bájos szem világa foglal el!
A primadonna valamit „kivágott“,
„Cist“-é, vagy „Est“, engem nem érdekel.
Én csak ez ajkat, e szép rózsa-arczot
Bámulom elmerengve, kéj között,
Az „Afrikai nőt“ adják, de arczod
Szép lányka ... Európához kötözött!

S a kire nézek kéjjel, önfeledten,
S a kit csodál a szín köröskörül,
Hogy érjem őt el? ő a föllegekben
Lakik, s a szinházban ... karzaton ül!
Szemében a meny oly levált darabja,
A melyen épen csillag ragyogott!
Mindenki ura ő, s mindenki rabja,
Korcsmába szolgált, és uralkodott.

Mert a kis Nelli pinczérnő volt. Rajongott a szinpadért, s ez ábrándját felhasználva, egy énekes elvitte magával. Tanittatta, de Nelli csupán kardalnokságig vitte. A szinész megunta, s megszökött egy hires énekesnővel, és a szegény, jó, és tiszta Nelli ... magára maradt. Öngyilkos akart lenni, de megmentették a halálból. Egy éjjel, midőn másodszor is életét akarta venni, a Dunaparton bolyongva eltévedett, s az őrjárat elől futva épen azon korcsma elé jutott, melytől valaha annyi szép álommal vált el. Nem lett — mint a modern müvekben szokták — bűnös, nem halt meg, de itt, folytonos munkában éldegélt tovább. Ez a kis, három énekből álló regény meséje. — Megemlitjük végül, hogy szerző „Hazánk tót népe“ czimű müvéről közelebb igen elismerő birálatot hozott Butler Dundas

Ede angol iró, s a Kisfaludi-társaság kültagja „A Nord Metropolitan and Halloway and St. Pancrass Press“ czimü hetilap hasábjain. — S végül közöljük felhivását, melyben szerző felkéri az „Ujabb költemények“ t. előfizetőit, hogy az összegeket ne hozzá, de — a felhivás szerint is — Szarvasra, Sipos Soma kiadóhivatalába küldeni sziveskedjenek, az előfizetés határidejét pedig e hó juniushó 15-dikéig hosszabbitja meg.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, május 24. A sevillai borbély. — Gizella. — Vasárnap, május 25. Éljen az egyenlőség. — Egy szellemdus hölgy. — Hétfő, május 26. A demi monde. — Kedd, május 27. Az afrikai nő. — Szerda, május 28. Julius Caesar. — Csütörtök, május 29. A kőmüves. — Gizella. — Péntek, május 30 Házasság hajdan. — A diplomata.

Nepszinhaz. Szombat, május 24. Kokó. — Vasárnap, május 25. A szökött katona. — Hétfő, május 26. Kamargó. — Kedd, május 27. Kokó. — Szerda, május 28. A kornevilli harangok. — Csütörtök, május 29. A piros bugyelláris. — Péntek, május 30. Kokó.

*** (*A bécsi Stadttheater*) tagjai Laube vezetése alatt, mint értesülhettek már olvasóink, fővárosunkban időznek. Hogy hazafiatlanság volna talán megnézni őket, azt komolyan nem kell czáfolni: a ki Bécsben meg nem nézheti, az örüljön, hogy helyünkbe jöttek; mert azt senki sem tagadhatja, hogy derék társulat. Igy, hogy oly darabról szóljunk, a mi nálunk is repertoiron van, a Fourchambault családot nem egy tekintetben jobban adták, mint nálunk. Különösen Schönfeldné asszony multa fölül Paulainét Bernardné szerepében; Gréve szintén jobb Bernard, mint Nagy Imre, ugyanez áll Rastiboulois báróról. De más részt a mi Prielle Kornéliánkat, Szigethy Jozsefünket és Halminkat nem multa fölül Tyrolt, Tyroltné és Bassermann, sőt merjük mondani, hogy a két előbbi felfogása sokkal inkább megfelel a költő jellemzésének. Szigethy ugyanis gyöngébb erélytelenebb Fourchamboult, Prielle erélyesebb F.-né, mint az emlitett németek. Az egész előadás igen összevágó volt különben. Ajánljuk figyelmébe olvasóinknak. Megjegyezzük különben, hogy a Lipótváros közönsége nem szorul e figyelmeztetésre; azoknak inkább a nemzeti szinházat kellene ajánlani. Sz—k.

*** (*Szinházi vegyesek.*) Gassi és Fektér tenoristák, ez utóbbi a „Figaroban“, mint Almawiva, szerencsével, s szerződtetési czélból léptek föl a nemzeti szinházban. — A nemzeti szinházban junius elején vendégszerepelnek: Szombathelyi Béla, Bély Hermin kisasszony és Biba Erdősi Eugénia kisasszony.

* * *

(Nemzeti szinház. „Éljen az egyenlőség!“ Vigjáték 4 felvonásban. Irta Báró Eötvös József. Az Eötvös-szobor leleplezése napján, május 25-dikén.)

Szép, kegyeletes ünnepet ült a nemzet, irodalmunk egyik legnagyobb alakjának, Eötvösnek szobor-leleplezését. Magasztos, lélekemelő ünnep, mert hiszen a dicsőült, kinek emlékét érczszobránál maradandóbban őrzik alkotásai, mint költő, mint államférfi, mint bölcsész egyaránt oly kitűnő volt, hogy alig dönthető el, melyik érdemét kell szobrában megörökitni. E nemzeti ünnepben a magyar nők nem csak, mint honleányok vesznek részt, mert alig van költő, ki szebben rajzolta volna a nőt, jobban ismerte volna a nőszivet, mint Eötvös. Ki tudná felejteni Julia, Betti gyönyörü rajzát a Karthauziban? Lehetne-e gyönyörübb rajzát adni az anyai szeretetnek, mint Juliában. Eötvös ünnepén kétszeresen ünnepelnek a magyar nők. A nemzeti szinház is csak a kegyelet kötelességét teljesitette, mikor emlékét vigjátéka szinrehozatalával ünnepelte meg, melynek irányát az idő bár meggyöngitette, de ma is örömmel nézhetjük végig.

Vigjátéka szintén iránymü; politikai nézeteinek kifejezésére használta a szinpadot, ostorozva az ál-liberalisokat. A mü tendentiája az, hogy mindenki hirdeti szóval az egyenlőséget, de gyakorlatban senki sem alkalmazkodik hozzá. Ábrányi gróf nem akarja oda adni a leányát Hegyfalvi alispán fiának, mert csak nemes ember; az alispán viszont Perlegi Gyulától tagadja meg leánya kezét, mert az apja prókátor, a nagyapja pedig csizmadia volt. Perlegi lenézi Gáborszky ügyvédet, mert szegény, rongyos zugprókátór, vagy mint akkor mondták tyukprókátor. Az alispán huszárja lenézi az inast, mert ő nagyobb ur, — szóval az ál szabadelvűséget satirizálja benne a költő, sok elmésséggel, de nem elég élesen; különösen czélzata nem elég világos, mert az egyes alakok rajza kissé elmosódott. Igy a grófról inkább csak sejtjük, mint tudjuk, hogy ő is csak ál-szabadelvű és általán az egész személyzeten inkább csak azt látjuk, hogy nem szabadelvűek, mint azt, hogy annak tartják magukat. A darab azáltal nyer megoldást, hogy a gróf, ki egy pör miatt bosszut akar állni az alispánon, azt tanácsolja Gyulának, hogy szöktesse meg Hegyfalvy Irmát; Gyula követi tanácsát és követi még más is, a kinek pedig épen nem szól ez a tanács: Hegyfalvy Vilmos, a ki a gróf leányát szökteti meg; össze is kelnek titokban és igy, mikor már nem lehet segiteni a dolgon, mindkét fél kénytelen megnyugodni. Sok mulattató van e darabban, melyet nemcsak a kegyelet ünnepén lehet szinrehozni. Különösen Gáborszky ügyvéd szerepében Ujházi rendkivül mulattatta a közönséget. A fiatal szerelmes pár: Csillag Teréz (Ábrányi comtesse) és Halmi (Hegyfalvy Vilmos) mint mindig, ugy most is nagyon kedvesen játszottak. Megemlitjük még, hogy Kováss Gyula vigjátéki szerepben lépett fel és én bizony nem tudom nem jobban való-e neki közép faju dráma, mint tragoedia? Az az egy már is bizonyos, hogy szép hangja csak itt érvényesül teljesen. Hát a közönségről mi dicséretest mondjunk? Elég lesz talán annyi, hogy mikor egyik legnagyobb magyar költő emlékét ültük, a ház telve volt — félig. Sz—k J—s.

Tartalom.

Egy régi iskolatársam, Vértesi Arnoldtól. — Óda, Szász Károlytól. — Haza jön Margit, Nogáll Jankától. — Elvira születés napja, Reich Sándortól. — Az ötödik bécsi nemzetközi baromfi kiállitásról. — Heti tárcza. — Báró Kemény Zsigmond mint regény-iró. — Hazánk. — Irodalom és művészet. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Sakkrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: 7—8 éves leánykának való derék-szabása.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

22-dik szám. Junius 1-sején.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, szines borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár			R. katholikus és protestáns naptár	Ó-naptár	Izraeliták naptára	Holdjárás	Nap-kelte	Nap-nyugta
							óra perez	óra perez
Junius	1	Vasárnap	E Pünkösd v.	E Pünkösd v.	20 G Pünkösd v.	10	4 8	7 47
	2	Hétfő	Pünkösd h.	Pünkösd h.	21 Pünkösd h.	11	4 8	7 48
	3	Kedd	Klotild	Erazmus	22 Baziliszk	12	4 7	7 49
	4	Szerda	Quirin	Karpasius	23 Mihály	13	4 6	7 50
	5	Csütörtök	Bonifácz	Bonifácz	24 Simon	14	4 6	7 51
	6	Péntek	Norbert	Longin	25 János fej.	15	4 5	7 52
	7	Szombat	Lukréczia	Lukréczia	26 Karpus	16 Szabb.	4 4	7 53

Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk.

Divattudósitás.

Végre, végre itt van ő, a várva várt, a keservesen várt szép idő, a meleg napsugár, mely elől később elrejtőzünk ugyan, de a mely eddig olyan tartózkodva osztogatta kegyeit, hogy még minden sugara uj és kedves. Igaz, olyan napokat élünk, hogy ha a legmosolygóbb időben felkeressük kedves budai hegyeinket, és gyönyörködve pihenünk szép lombsátoros fák árnyában, egyszerre csak fölriaszt egy csipős szél, és nyomban reá csak ugy zudul reánk egy kis oczeán, és kénytelenek voltunk, ha csak el nem akartunk sodortatni a növekedő, a hegyről zuhanó ártól, egy terebélyes fa erős ágai közé menekülni, megvárni az órákig tartó fergeteg elmulását, ég és föld közé szoritva, valóban nem irigylésre méltó helyzetben, remegni ezért a hitvány, ezerszer megunt és mégis forróan szeretett életért, ez mind igaz, és az is igaz, hogy ama terebélyes fa ágai közé jutva és egy pár madárkával együtt megvonulva a bősz elem veszélyes dühöngése elől, egy nyugodtabb perczben mégis eszünkbe jutott, — bocsánat a borzadálylyal hallgatóktól — milyen jótékonyság volt most mégis ez az egyszerű sima, uszály nélküli ruha, mely könnyűvé tette a fára jutást, és mert eső csakugyan agyon nem fullasztott és a szél le nem fujt ülő helyünkről, képessé tett erről gondolkodni, sőt 24 órával később vagyunk olyan szerencsések itt ülhetni a fehér sima papir előtt, mikor tegnap ilyenkor voltak perczek, a melyekben minden egyébre gondolhattunk, csak nem e papirra, e téntára, a melyekben fejünkben, szivünkben is zugott a zivataros hullámzás, mint a lábaink alatt kanyargó nyilsebes árban. És mind e mellett eszünkbe jutott a rövid ruha okos divata és ehhez fűzzük tehát mai divat-csevegésünket, senkinek sem ohajtván t. olvasónőink közül az ilyen közvetlen tapasztalatot a rövid ruhákat illetőleg. — A rövid szoknya mintha meghosszabbitotta volna a ruhának felső részeit, mert azok oly annyira takarják be a szoknyát, hogy azt többnyire más, könnyebb és olcsóbb szövetből is lehet készíteni, és csak legalul 30—40 méternyi szélességben a felső szövettel feldisziteni. A ki a tünique-et elől kihajtja, az elől a szoknyára félröfnyi betétet tegyen. A lebbentyüs vagy mellényes derék diszitése folyvást selyemből, brocatból vagy virágos tafotából, foulardból készül, mi igen élénkiti a különben egyhangu szürke, hamvas, drapp, kékes, zöldes ruhák szépségét. — Az utazó ruhák egyszerűségök által tűnnek ki: rövid szoknya egy széles vagy több keskeny plissé fodor rajta, hosszu casaque, sima szegélyzettel, csak több sor tűzéssel diszitve. A kalap is ezen egyszerűséget tünteti elő, semmi hosszan lengő tollak, hanem csak néhány csokor, madárka, szárny vagy gazeból tűzött könnyed disz, melynek nem árt meg a legkisebb szellő vagy eső.

A nyári öltözékek legkedveltebb diszitései a csipkeplissé-k és a himzések. Mindenütt találkozhatunk himzésekkel, a fehérneműeken kivül még ruhákon, felöltőkön, napernyőkön stb. A szépen mintázott nyári ruhák diszét csak emeli a szines pamuttal való himzett szegélyek, fodrocskák, melyek fehér alapon készülnek, vagy ecrú szinben, a mint azt a ruha szövete leginkább megkivánja. — A fehér nyakkendők majdnem nélkülözhetlen kiegészitései a nyári öltözékeknek, finom battistból készülnek, bretagni csipkéből való plissével, mind két végén egy-egy szines virágbokrétával. Ugyanilyen himzés disziti a zsebkendőt is, és lehet gondolni, hogy az ilyen összhangzatos apróságok mennyire emelik az egész öltözék csinját.

Mellékletül egy 7—8 éves leánykának való derékszabással kedveskedünk a kedves mamáknak és testvéreknek. Az első szám a hátrészt jelöli, a második az oldal- a harmadik az előrészt, mely elől négyszögben ki van vágva, a negyedik pedig az ujj szabását. E szabás után a legkönnyebben készithetnek csinos nyári ruhácskát leánykáiknak a mi ügyes hölgyeink.

Sakkrejtvény.

Kállay Annától.

Lóugrás szerint megfejtendő.

jál	kel-	az	csal-	ked-	bár	Ké-	ide
mint	tál.	mint	lik	dal,	lik	ves	gyok
Ké-	bán	nem	édes,	meg	az	a	kel-
Ha	rab-	De	bod-	bár	gón	va	ga-
ugy	lya.	dal	gyen-	ibo-	lam-	gyok	Du-
bod-	én	az	meg	bán-	ket	Ra-	bod
ibo-	Ne	lem	vi-	tál,	lya,	na.	va
vé-	rit	csal	jál.	Ké-	bod	Ra-	szál,

Megfejtési határidő: junius hó 18-dika.

A f. é. 18-dik számban közlött számrejtvény értelme:

Dal. Itt a tavasz, melegebben süt a nap,
Fészkeiket fellelték a madarak.
Boldog, a ki feltalálja magáét,
Boldogtalan csak én vagyok; de miért?
Ablakomra gyönyörűen süt a nap;
Egy szőke lány a kapum előtt ballag.
Kérdem tőle szomoruan csendesen:
Enyim leszsz-é? De azt sugja: soha sem.

Szoboszlay Gyuláné.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Báthory Sigray Istvánné, Langer Viktorin, Máar Zsófia, Kiss Judit, Pál Rózsa, Moesz Gézáné, Sárkány Borcsa, Szentgyörgyiné Tatay Erzsébet, Gáal Klementin, Ujfalusy Károlyné, Hefner Olga, Jánossy Lajosné, Bárány Róza, Pénzes Mari, Váry Blanka, Plecheisz Fanny, Peterdi Pap Erzsébet, Kovács Izabella, Gallé Natália és Gizella, Piros Aranka, Décsi Lidia, Persay Anna, Priliszaner Mariska és Karola, Krisztinkovich Csiszár Mária, Róth Ilka, Mészáros Paula, Pfeiffer Luiza, Imrek Francziska, Kállay Anna, Ulicsny Eugénia, Mánfy Klotild, Kovács Györgyné, Mihályfy Berta, Túry Dánielné, Imrek Ilona, Major Ida és Bella, Máar Flóra, Ungár Lidia, Virág Eszter, Kóbor Emma, Tállasy Málika és Irma, Hanzsulovits Berta.

A 17-dik számban közlött rejtvény értelmét utólag beküldé:

Hanzsulovits Berta, Kalmár Emilia, Márfy Juliska.

Megbizások tára.

K. Telekre M. O. urhölgynek: A beküldött pénzösszegről is tudom, mennyi időre ohajtja a lapot járatni. Igy például azonnal láttam, hogy ez egész éven át olvasóm kiván maradni, mert az év elején 3 frt 20 krt küldött, ez utóbbi könyvcsomagolási dij lévén, tudtam, hogy annak idején a könyveket is ohajtja meghozatni magának, ezzel pedig egész évi kötelezettség járul a lap iránt. Sziveskedjék ezt H. E. urhölgynek is megmagyarázni, és kérni őt, feleljen meg az önként elvállalt kötelezettségnek.

Szombathelyre S. M. urnőnek: El van küldve.

Segesvárra K. K. urnőnek: Nemde vette levélkémet?

Debreczenbe B. K. urnőnek: Azonnal ujból megküldtem.

Boczabányára B. Gy. urnőnek: Végre megküldhettem. Fogadja szives tiszteletemet.

Derecskére M. L. urnőnek: El van küldve.

Balázsfalvára D. I. urnőnek: Az egyik csomagot megküldtem. Soraimra kérek mielőbbi választ.

Nagybányára V. K. urnőnek: Elküldtem a meglevőt és magánlevelet is irtam.

D. Szt. Mártonba K. M. urnőnek: A kérdéses tárgy elkészült és el is van már küldve.

Kecskemétre K. J. urhölgynek: Igenis, a fehér cashemir és terno még mindig igen divatos, de nem kékes, hanem sárgás árnyalatban. Diszitése a fehér cashemir ruháknak lehet csipke, atlasz, brocat, selyemrojt. — A fehér öltözékhez legillőbb a fehér napernyő, vagy olyan, a minő szinű a ruha diszitése. A himzett keztyű igen divatos, nem különben a fehér csipkével diszitett hosszu 7—8 gombos keztyű, de átalánosságban mégis csak a sima hosszu svéd keztyű a legkedveltebb.

N. Váradra H. E. urhölgynek: Nyugtalanul várom szives feleletét.

Kolozsvárra H. J. urnőnek: Magánlevélben kerestem fel. Szives tisztelet.

Kérdések.

Egy értékes fekete napernyőm sárpecséteket kapott. Mindenfélével dörzsöltem már hiába. A ki nekem valami biztos szert ajánlana, igen lekötelezne.

Egy éjszemű leány.

Ki mondja meg nekem, mivel lepjem meg vőlegényemet nevenapjára? Ugyanaz.

Mivel tisztitsam ki bőrkeztyűimet? Egy takarékos.

Megengedi-e a divat, hogy egy szép könnyű nyári gazeruhámat sötét szinű bársonnyal diszitsem?

D. Teréz.

Feleletek.

A tiszaparti kis leánynak: A dal igy szól:

Kétszer is nyit az akáczfa virága.
Megbánod még angyalom. de hiába.
Megbánod még, visszasirnál engemet,
De szivemnek kétszer nyilni nem lehet.

Egyszer borult az én szivem virágba,
Csalfa rózsám te voltál napvilága,
Esztendőbe' egyszer nyit a kikelet,
Én is egyszer voltam boldog te veled.

Jó barátim ugy szánjátok az árvát,
Hogy miattok ti lesztek még csak árvák,
Árva leány árva levél módjára,
Kerül fordul más más bokor aljára.

Soh'se tudom az elmémből kivetni,
Hogy is lehet egy csalfát igy szeretni,
Azt siratom, a ki megcsalt, kijátszott,
Az igaz szív mindig egyszer virágzott.

Tiszaparti creol nő.

G. Ottiliának. A szemölcsök elvesztésére nézve sziveskedjék kék boritékunkat figyelmesen átnézni és az abban foglalt gyógymódot megkisérteni. — A haj növesztésére még azt is ajánlhatom: A haj végeit minden hónapban egy keveset le kell vágni, és naponta megáztatni gabonaszeszszel, és félig vizzel felolvasztott boraxxal. Ez utóbbit előbb vizzel kell felolvasztani, azután a gabonaszeszhez vegyiteni. Ugyanezt ajánlom K. Marinak az arczbőrén támadt atkák eltávolitására. Eleinte az arczbőr le fog hámlani. Ha látja, hogy a bőr megtisztult, kevésbitse a boraxot; a szesz mindig vizzel legyen keverve, és a gyógytárból hozassa azt. J. A. E.

K. Annának küldök egy jó tészta leirást: Vegyen egy fél font friss vajat, keverje el habzásig, adjon belé egymás után 10 tojás sárgáját, két lat langyos tejben föllolvasztott élesztőt, egy kis sót, két evőkanállal finomra tört czukrot, végül pedig annyi lisztet, hogy az egész jó könnyű tészta legyen, melyet szokás szerint addig kell keverni, mig a kanáltól eláll. Ekkor a tésztát megkelés végett meleg helyre kell tenni. Megkelés után a tésztát nyujtódeszkára kell tenni, kinyujtani, három szögletű darabkákra elvágni, ezekből pedig kifliket formálni, tojás fehérével megkenni, czukorral és ánizszsal behinteni, és vajjal kikent lemezen lassu tűznél szép sárgára megsütni. Ha e különösen jóizű kifliket beföttel, mandulával, dióval stb. meg akarja tölteni, szintén igen jó süteményt nyer vele. A tetejét vanigliás mandulával is be lehet szórni. Ha kivánja, még több jó sütemény leirásával is szolgálok.*)

Eugénia.

*) A legszivesebben veszi a szerkesztő is.

Előfizetési fölhivás

a

„CSALÁDI KÖR“

Huszadik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven szines boritékkal.

Minden hóban négy melléklet, fölváltva szinezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások és könyomatu arczképek.

Előfizetési dij:

Csupán a lapra: egész évre **12 frt,** — félévre **6 frt,** — negyedévre **3 frt.**
Az egész évi 12 kötet csomagolási dija 40 kr.

Különlegességek

VADÁSZ FERENCZ özv. utóda

illatszertárából

„A VIRÁGKIRÁLYNÉHOZ“

Budapesten, IV. Koronaherczeg utcza 2. szám
(Párisi ház)

Poudre de Serail.

Ezen por az arczuak és a testszinnek ifju és természetes szinezetet kölcsönöz, s a legélesebb szem sem képes a port rajta észrevenni. Egy doboz ára 60 kr. és 1 frt.

Pate Dentifrice Glycerin.

A glycerin hatályosságát, Doctor Bowman különösen ajánlotta foghus-bajok, Dr. Lutton pedig a torok kiszáradása ellen.

Ezek a legjobb kezességek, melyeket o fogtisztitó és épentartó szer kitünő hatására nézve nyujthatok. Ezen fogszarpan sokkal ajánlatosabb szer bármely fogporuál; hatása egyrészt a gyürgéd bedörzsölésben nyilatkozik, mely egy lágy kefe segélyével eszközölteték, másrészt pedig helyi hatályosságában rejlik.

A glycerin nem tartalmaz sem savanyut, sem lúgszeszt, fehérré teszi a fogakat, anélkül, hogy zománczának ártana, megtisztitja a borkötöl és megóvja a rothadástól; ellüzi a foghus daganatát, mely okozója oly fájdalmaknak, melyeket a fogaknak szoktak tulajdonitani. E szer épségében tartja a szájat, elüzi annak kellemetlen szagát, mely bizonyos tápszerektől, hibás fogaktól és szivartól ered. Egy szelence ára 1 frt.

Elixir Glycerine dentifrice pour la Bouche.

Ezen szer azon erővel bir, hogy megakadályozza és meggyógyitja a foghusbajokat, piroson és üdén tartja a foghust, a glycerin-pasztával való együttes alkalmazása folytán. Ez az eredménye emo kitünő fogvizuek, mely azonkivül üdévé s kellemessé teszi a lélekzetet. Egy üveg 1 frt 40 kr.

A németországi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitünő alkalmazhatósága végett a magas cs kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúz (Rheuma), inszaggatás, mell, gerinczfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen. **Egy csomag 1 frt 5, kettős rejü 2 frt 10 kr.**

Ezen köszvényvászon azzal különböztetik valamennyi létező iobbi szerékről, hogy csakugyan használ.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr Póstán küldve 10 krral több. Valódian Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gyszlárában, kiraly-utca 7. sz. — **Debreczenben:** Rothschneck ur gyszlárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur gyszlárában. — **Mohácson:** Jazevics Károly. — **Kolozsvárt:** Wolf gyszuél. - **Pécsett:** Zsolnay. — **Szegeden:** Weiglein György, Kovács gysz. — **Temesváron.** Kraul. — **Aradon:** Prinner gysz. — **Nagyváradon:** Molnár gysz. — **Szekes-Fehérvár:** Dieballa: **Gyöngyösön:** Vozary gysz. — **Brassó:** Fabik gysz. **Szigetvárott:** Ehrenfeld W. — **Miskolcz:** Ujházy gysz. — **Pozsony:** Söltz. — **Kassan:** Escwig Ede és fia gyszlárában.

T. Török József urnak Budapesten.

Tisza-Dob, márcz. 11. 1878.

Tekintetes ur!

Nagymérvü köszvényben szenvedvén, az uraságodtól hozatott köszvényvászuat felhasználtam, a mely nekem kitünő szolgálatot tett, úgy hogy azt magán gyakorlatra alkalmazni szándékozom, kérek ennélfogva posta fordultával részemre egy darabot az erősebből és egyet a közönségesebből küldeni. Tisztelettel ***Dr. Mogyoróssy*** s. k.,
Gróf Andrássy urad. orvosa.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a müvelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási díj félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 21-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések díja:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

23. SZ.
Junius 8-dikán.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Hetek óta már szinte bucsut jár a nemzet a székesfehérvári iparkiállitásra, és minél tovább nézi, annál nagyobb lesz örvendező ámulása. Mint a kit váratlanul nagy szerencse ért, nem tudja elhinni, ha csakugyan való-e, a mi vele történt.

Pedig való, nagy szerencse érte a nemzetet e kiállitással. Évek hosszu sora óta lidérczként nehezedett lelkére az a gondolat, hogy nem vagyunk iparos nemzet. Mert hiába nevezik drága hazánkat tejjel-mézzel folyó Kanaánnak, tej is, méz is a természet adományai, mai nap pedig nem a földmivelés és mezőgazdaság, hanem a nyers termékek feldolgozása és értékesitése hozza meg a jólétet és gyarapodást. Angol- és Franczia-ország azért foglalják

Gróf Zichy Jenő.

el az első helyet Európában, azért nem birja ezt semmiféle földi hatalom leverni; ha még ugy megsarczolják is, pár év alatt a milliárdok megint csak ő nála vannak, a sarczolók meg ismét csak ott vannak, a hol voltak, ha-ne-ha még roszabbul. És nem a népesség nagy száma adja meg neki azt a pusztulhatlan erőt, mert ime Belgium, Svájcz, maroknyi kis nemzetek, mégis erősek, önállók, számot tesznek az államok sorában, iparuknál fogva; ez adja meg a jólétet, az erőt, a fennmaradást, nekünk pedig jóformán semmi iparunk nem volt, — legalább ugy látszott; nagy városaink boltjai és tárai szebbnél szebb czikkekkel bővelkednek, és egytől-egyik külföldön készültek; előkelőink és gazdagjaink külföld-

ről hozatják fényűzési és divatczikkeiket, és legfölebb egy-egy rajongó hazafi ütődött meg rajta; ezen aztán sajnálkoztak, nevettek, ábrándozónak mondták, nem lehet az másként, előkelőség, gazdagság nem lehet el fényűzés nélkül, magunktól meg nem telik, nincs a ki csinálja, — és ha csak annnyiban lett volna! de még azt is tették hozzá, hogy nem is lesz itt az soha, nincs meg a magyar emberben még csak a tehetség sem hozzá, se izlése, se ügyessége, se szorgalma, ez pedig annyit tesz, hogy a magyarnak nincsen helye az ujkor nemzetei közt, — nem volt-e ok szomorkodni a jelenen, aggódni a jövőn? — és egyszerre csak föltárják a székesfehérvári kiállitást, és az akkora, a milyet még a haza nem látott, és a hová a szem fordul, a lábbelitől a zongoráig, mind olyan készitmények, a melyek csinra, diszre bármely ilynemű külföldi készitményekkel mérkőzhetnek, és egytől-egyig magyar iparosok készitményei, tehát máris ott állunk legtöbb iparczikkeinkkel, hogy a legkényesebb izlésnek is eleget tudunk tenni, — hogy van, hogy mi ezt eddig nem tudtuk? — kérdi egyik a másiktól. — Vagy talán csak pár év óta haladt nálunk ilyen óriási lépésekkel előre az ipar? Annál jobb ránk nézve; akkor meg már épen megvan a magyarban az iparhoz való minden képesség, és akkor meg már épen semmi ok a jövő iránti aggodalomra! — innen a nagy öröm az egész országban a székesfehérvári kiállitás láttára. Mintha csak uj tehetségeket fedezett volna föl magában, mintegy uj oldalról ismerte meg maga-magát itt a nemzet, olyan oldalról, a mely mulhatlanul szükséges az ő fennmaradására, és ez első sorban gróf Zichy Jenő érdeme.

És az valóban nem csekély érdem, akár a munkát ha veszszük, a mit végzett, akár a sükert, a mit kivívott, akár végre az eredményt, a mire számolhatunk. Már annakelőtte is voltak iparkiállitások a hazában, csak az ujabb időben is, 1872-ben Kecskeméten, 1876-ban Szegeden, ezek is szépen kitettek magukért, azért meg se közelitették a székesfehérvárit, sem számban, sem szépségben. Bizonynyal a szerzett tapasztalatoknak is részök van benne, most már jobban tudják a módját; azért még mindig nagy dolog volt, összeteregetni, ugy szólván, mindent, a mi szépet és jót a hazai ipar csak föl bir mutatni. Csak a nagy szeretet, a nagy hazaszeretet győzhette le egyfelül a közönyt, másfelül a bátortalanságot és a százféle egyéb akadályt, a melyek ilyen vállalatnak még mindig utjában álltak nálunk. De a nemes gróf — most már bizonyos — épen azért fogadta el a székesfehérváriak felszólitását, hogy álljon az ügy élére. Világos lélekkel tisztán látta a nagy szolgálatot, a mit a hazának tesz vele, és az akadályokkal szemben csak annál nagyobb erélyre buzdult. Összeköttetésbe tette magát, a sok száz meg száz iparos-társulattal, gazdasági egyesülettel, egyes nevezetes iparosokkal a hazában, és mert az irott szó nem mindenütt ugy fog, a hogy kellene, személyesen járta be az országot, itt megtörte a közönyt, ott felköltötte a nemes becsvágyat, amott meg kétséget, aggodalmakat oszlatott el; egyiket a haza-, másikat az önszeretet oldalánál fogva hóditotta meg az ügynek; sokat tett az egyéniség is, az a kedves modor, a mi az előkelő léleknek van meg, soha sem ereszkedik alá, és mindenkit magához emel; a lelkesedéstől van az, a nemes eszmék iránti lelkesedéstől, mindenkire ráragad az, a kivel csak érintkezik, igy most is, csak igy sükerült gróf Zichy Jenőnek, hogy a mi szépet, jót a hazai ipar csak föl bir mutatni, azt mind együtt láthatni most Székesfehérváron. Azért, a sok szépség láttára, József főherczegünknek is az volt első szava, hogy ugyancsak megszoritotta a nemes gróf kezét, és ezer ajkról hangzott: „Éljen gróf Zichy Jenő, a kiállitási bizottság elnöke!“

És sokkal nagyobb a siker, a mit a nemes gróf buzgó fáradozása kivívott, mint a mennyi a szem elé tárul, és a kiállitáson a nagy közönséget gyönyörködteti. A lélekre, egész iparos életünkre van ez a kiállitás jótékony hatással. Ily uton jut az iparos igazán képességeinek és értékének tudatára; itt tudja meg igazán, mennyire kiválik nemcsak lakóhelyének kicsi határában, hanem széles e hazában. Ez a tudat aztán emeli önérzetét, kedvet támaszt benne a további előhaladásra; összehasonlitja készitményeit másokéivel, világos tudatára jut annak, miben mulja felül, miben üti le egyik a másikat, és mindeniktől egyformán fejlik az izlés és gyarapodik a képesség. Lehet mondani: megannyi ipariskola az ilyen kiállitás, és pedig a javából, egy hét alatt többet tanulnak itt, mint másutt tiz év alatt, és pedig nem az inasok, hanem maguk a mesterek. Francziaországban már száz év óta vannak iparkiállitások, Angolországban szintén, azért is emelkedett ott világra szóló hatalomra az ipar. A hányan csak iparosokul ilyen kiállitáson megfordulnak, mind bőven megszedik magukat szakba vágó ismeretekkel, a mit azelőtt bajjal-gonddal el birtak késziteni, most már játszva megcsinálják, azért olcsóbban is adhatják, tőlük meg mások tanulják el a csint, a fortélyt, igy aztán sokkal hamarabb, semmint csak gondolná is az ember, óriási haladást tesz az ipar, az egész iparos élet, rövid idő alatt nemcsak egy-két jeles iparos van egy-egy városban, igy volt az másutt is, igy lesz az minálunk is, — olyan siker ez, a melyért gróf Zichy Jenő a nemzet elismerésére tette magát érdemessé.

És a végeredmény sem várat már sokáig magára. Most már ország-világ látja, hogy vannak olyan iparosaink, mint másnak; de mit használ a képesség, ha nincs, a ki foglalkoztatja! Az iparos csak akkor boldogul, ha minél több munkát kap. Akkor terjeszkedik, keres és talál magának ujabb-ujabb piaczokat — Kelet-Indiába az angol ipar nyitotta meg az utat, — jólétre emelkedik, és ez mind a hazának haszon, az egyesek becsületes iparkodása a haza vagyonosodása, a nemzet izmosodása, anyagilag, erkölcsileg, — az iparban gazdag Franciaország erkölcsét még III. Napoleon uralkodása sem birta megrontani, — semmi kétség tehát, hogy jeles iparosaink most már munkát is kapnak nálunk elegendőképen. Minek is fordulnának immár előkelőink és gazdagjaink külföldre, mikor idehaza is csak ugy megcsinálnak mindent, vagy legalább igen sokat, mire a finom izlésnek, uri kényelemnek és tündöklési kedvnek csak szüksége van? És a ki a maga jószántából nem teszi, megteszi a példánál fogva. Egész ország hallotta József főherczeg mit mondott e kiállitás alkalmával. Azt mondta, hogy a miből itthonn a hazában is szépet, jót kaphatni, abból ő bizony semmit sem hozat, se nem csináltat magának a külföldön. Ezek a szavak annak az ajkáról, a ki a Felség után első a hazában, bizonyára nem hangzanak el a pusztában, követik e példát a mi főuraink, ezeket meg seregesen az egész ország, a mint ez már természetünk nekünk. És akkor — sok száz millió marad majd évenkint itthonn a hazában, itt forog majd kézről-kézre, munkába hoz sok ezer főt, sok

ezer kezet, elősegiti a nemzet vagyonosodását, fennmaradását — és, részben legalább, a székesfehérvári kiállitás eredménye lesz az, oly eredmény, a mely után fél század óta Széchényi, Kossuth, gróf Batthyányi Lajos és annyi más dicső hazafi sovárgott, — ezt hozta közelebb gróf Zichy Jenő egy nagy lépéssel, ezzel iktatta be nevét jeleseink soraiba.

De igaz — gróf Zichy Jenő született 1847-ben, és fia gróf Zichy Edmundnak és Odescalchy Paulina herczegnőnek. A székesfehérvári Vörösmarty-szobor felállitása és az ottani állandó szinház épitése, valamint 1863-ban az élőképek rendezése az inségesek javára is az ő eszméje volt, és nem szükség mondani, hogy e jeles főurunk általában minden szép és jó ügynek lelkes támogatója.

Sz. M.

Heine dalaiból.

Dobsa Lajostól.

Szép, fényes...

Szép, fényes nyári reggel
Kertben sétálgatok,
Susognak a virágok,
Én némán ballagok.

Susognak a virágok
Esdő hangon felém:
Testvérünkre ne neheztelj,
Te gyászos, néma lény!

Nyomoru vagy...

Nyomoru vagy, s én nem neheztelek;
Oh kedvesem, mig csak meg nem halunk
Mi sem gyógyitja már e sziveket,
Mi mindketten nyomoruk maradunk.

Látom a gunyt, mely körzi ajkadat,
És a daczot szemed tekintetén,
A gőgöt, melytől kebled ugy dagad,
S nyomoru vagy, s nyomoru vagyok én.

A gúnyba kín lopódzik csakhamar,
Rejtett könyü rezdül meg szemeden,
A büszke sziv titkos sebet takar...
Mi... nyomorúk maradunk kedvesem!

Én nem haragszom...

Én nem haragszom, szivem megreped!
Kihalt remény, üdv! nem neheztelek.
Gyémánt fűzérrel tündököl nyakad,
Szived éjjébe egy sugár se hat!

Álmomban lényed, oh, előmbe állt,
S láttam szivedben a vak éjszakát,
Láttam a kigyót szived rejtekén —
Láttam milyen nyomorulttá levél!

Egy régi iskolatársam.

(Elbeszélés.)

Vértesi Arnoldtól.

(Folytatás.)

Igaz, hogy a benyomás a közönségesnél talán mélyebb lehetett ez érzékeny, gyöngéd kedélyre; de hiszen ez az egész alig volt egyéb, mint ábránd, inkább a képzelet, mint a sziv dolga. Mégis ugy láttam, mintha nagyon is valódi fájdalom volna az, a mi ott rezeg most e sápadt vonásokon.

— Hát ugy szeretted? — kiáltottam föl csaknem akaratlan.

Fölemelkedett székéről s az égfelé nyujtotta kezét, mintha annak tanuságára akarna hivatkozni; de aztán ismét megszállta félénksége s zavarodottan mormogta:

— De igaz, miért beszélünk mi erről? Ugy-e, hogy te is azt mondod rá: nagyon nevetséges?

— Nem, nem mondom.

Talán nem hallotta jól szavaimat, nem figyelt rá, hogy mit mondok; mert tovább folytatta:

— Valóban nevetséges... Az ember álmodik valamit s nem jut eszébe, hogy hiszen az álom semmit sem jelent... Egyátalán semmit... Aztán a mi olyan régen történt, el is kellene felejteni már. Minden okos ember azt mondja.

Kiváncsiságom, érdeklődésem pillanatról pillanatra jobban fölcsigázódott.

— De hát mit kellene elfelejtened? kérdeztem, karjára téve kezemet.

Megrázkodott s lassan visszavonta karját. Nem akartam erőtetni s vártam, mig önkényt megjön bizalma.

— Sajátkép semmit, — szólt hosszu szünet mulva, mialatt ugy látszott, folyvást azon töprengett, feleljen-e kérdésemre? — Igazán emlitésre sem méltó... Hanem néha mégis megzavar... Hát akkor, tudod, akkor, mikor eltemettük, (nevét nem emlitette) megfogadtam magamban... bolondság volt, ugy-e?... Tudom, de akkor olyan különös érzés szállt meg és megesküdtem magamban, hogy hű leszek hozzá és csak őt fogom szeretni holta után is... egyedül csak őt!

Elnémult. Sápadt arcza kissé kipirult, feje előre hajolt, aztán hirtelen fölállt, szemei fénylettek, mintha ott a távolban látná a szép szőke leányt, a kinek hűséget esküdött.

A mint igy szemléltem most ez embert, ugy látszott nekem, mintha egészen átváltozott volna. Vonásairól eltűnt az a bamba, bús kifejezés, még azok a ránczok is csaknem elenyésztek s mintegy megifjodva állt ott előttem.

Csodálkozva tekintettem reá s mindegyre nehezebben tudtam kitalálni, mit is mondjak hát neki?

Az az ábrándos, átszellemült kifejezés, mely arczán elömlött, annyira elütött attól, a milyennek csak imént láttam, hogy ajkamon elhalt a szó s csak némán vártam, mit fog még mondani?

Semmit sem szólt többet. Kifeszült arczizmai lassanként ernyedtekké váltak s visszaestek ránczos petyhüdtségökbe, a szemek tüze kialudt, az egyenes test összeesett, tétovázva tapogatózott a szék után s görnyedten lebocsátkozott rá.

— Nem tartottam meg fogadásomat... nem tartottam meg! — mormogá, két kezével eltakarva arczát.

V.

Vigasztalni próbáltam, ugy, a hogy tudtam. Igyekeztem gondolatait elvonni a multtól s ugy tűntetni föl azt a fogadást, mint ifjukori megfontolatlanságot, melynek semmi jelentősége s melyet nem kell oly nagyon komolyan venni. Egy percz föllobbanása volt az az egész. Hányszor fogad az ember ilyesmit! Ki követelné annak szigoru megtartását? Hisz a szivnek parancsolni nem lehet, nem kivánhatni, hogy egy ifjukori álomért valaki egész élete boldogságát föláldozza.

Járdán Lojzi csak sohajtott és hallgatott. Lesülyesztett fejét nem emelte föl és kezét nem vonta el arczáról.

— Ne légy hát gyermek! — bátoritottam. — A holtak békében nyugosznak s nem panaszkodnak. Megszerettél mást. Mit tehetsz arról?

Megint csak néma sohajtásból állt felelete. Közelebb huzta székét a kályhához, mintha fáznék. Ugy vettem észre, hogy kissé valóban didereg.

Más tárgyra vittem át a beszédet; de láttam, hogy gondolatai távol kalandoznak s csak néha-néha vegyül egy-két szóval a beszédbe, olyan félénken, olyan bambán. Végre föltápászkodik s menni akar.

— Azt hittem, hogy velem vacsorálsz, — tartóztattam őt.

Láttam, hogy kedve lett volna maradni, de fél.

— Feleséged meg fogja bocsátni, — igyekeztem megnyugtatni őt; — nem maradsz el sokáig, jókor haza mégysz.

— Nem, nem maradhatok sokáig, igazán nem maradhatok, — mormogá habozva; — ámbár a feleségem . . .

Valamit akart még mondani; de elharapta a szót. Szomoru, bágyadt rezignáczió látszott egész arczán, szemei tompán bámultak a kályhára.

— Feleségem? . . . Igaz, a feleségem . . .

Nem folytatta. Visszaült a székre a kályha mellé.

— Csak magunk leszünk? . . . csak mi ketten? — kérdezte félénken.

— Jobb is lesz, — mormogá halkan; — még szeretnék neked valamit mondani.

Szobámba tálaltattam a vacsorát, nem mentünk le az ebédlőbe. Ugy látszott, öreg barátom meg volt elégedve e rendelkezésemmel, mert helybenhagyólag bólintott fejével.

Még mindig bizonyos félénkség és habozás látszott rajta, mikor leültünk az asztalhoz. Keveset beszélt, keveset evett s csak nagy erőtetésemre itta meg az első pár pohár bort. Hanem aztán mintha némileg fölbátorodott volna, maga is töltött magának.

Egyszerre azonban a poharat is, a palaczkot is eltolta maga elől.

— Nem iszom többet, — szólt hevesen.

Meglepetve tekintettem reá. Fakó arcza egészen ki volt pirulva, szemei komor tűzben égtek.

— Nem! nem! — mormogá aztán, — ez a bor nagyon erős . . . és az embernek mindenféle eszébe jut . . . különösen ma . . . ma! . . .

Néhányszor végig huzta kezét homlokán.

— Nem szeretek rá gondolni s ugy is hiába való . . . egészen hiába való.

Lekönyökölt s kezére támasztotta fejét.

— Az életet nem lehet ujra kezdeni. A mi eltűnt, eltűnt. Elhagytam ideálomat, ő is elhagyott . . . Mindennek vége . . . régóta vége! A földhöz ragadt nyomorult rabszolga csak tántorog azóta . . .

Két vagy három perczig hallgatott, aztán szemeit mereven a földre szögezve folytatá, mintha nem is nekem, hanem csak önmagának mondaná:

— Árulás volt. Mikor ott álltam az oltárnál esküvőm napján, akkor is csak azt az egyet szerettem, azt az egyet, a kit soha el nem tudtam felejteni, akkor is láttam aranyos szőke fejét ott lebegni fönt az oltár fölött . . . Akkor is láttam . . .

Sajátságos érzés, borzongás, szánalom szállt meg, a mint e szavakat, e tompa hangot hallottam.

— De hát miért házasodtál meg? — kérdeztem, megragadva kezét.

— Miért? Mit tudom én, miért? Minden ember azt mondta, házasodjam meg, jó barátim rám estek, az asszonyok elhalmoztak jó tanácsaikkal: ennek a kósza, czéltalan életnek véget kell vetni, meg kell házasodnom, minden jóravaló ember ugy tesz. Ugy tettem hát én is.

Nem szakitottam félbe, csak hallgattam. Percznyi szünet mulva folytatá:

— Azt mondták, a leány épen hozzám való, dolgos, takarékos, jó gazdasszony, és addig mondták, hogy végre . . . Eh! gyöngeség volt, gyávaság volt; de hát mit tehettem? . . . Azt gondoltam: igy is, ugy is mindegy és talán az emberek mégis okosabbak, mint én vagyok . . .

Ismét elhallgatott egy-két perczig, aztán sohajtva folytatta:

— Azt mondták, legyek már egyszer rendes ember, hagyjam abba a hiába való álmodozást, hiszen láthatom, hogy az semmi jóra nem vezet. Láttam . . . Igaz, láttam . . . és olyan fáradt voltam, nem bántam akármit tesznek velem. Magam sem tudom, hogyan történt, csak azon vettem észre magamat, hogy vőlegény vagyok.

— De ha nem szeretted a leányt . . . ?

— Soha sem szerettem. Borzongás futott át rajtam mindig, valahányszor hideg, nedves kezét érintettem s mikor eszembe jutott, hogy feleségem lesz és meg kell csókolnom, ugy rémlett nekem, mintha azt soha sem birnám megcselekedni.

Hevesen nyult a pohár után, melyet imént eltolt maga elől s fenékig kiüritette, a mi még benne volt.

— Dehogy nem birtam! Dehogy nem! — mormogá, a poharat ujra eltaszitva. — Az ember mindent megtehet. A jó barátoknak igazuk volt: mindent. Esküvőm napján kissé sokat ittam, megvallom. Azt gondoltam, részeg leszek; de nem lettem. Csak a lábaim tántorogtak kissé és az üterek kalapáltak erősen halántékaimon; de a fejem tiszta maradt és attól a pillanattól kezdve tudtam, hogy ez milyen élet lesz s mikor kezemet szorongatva, mosolyogva szerencsét kivántak, szerettem volna gallérjuknál fogva sorra kidobni mind, a mennyi vendégünk volt a lakadalmon. Hanem hát gyáva voltam, nagyon gyáva, s mikor menyasszonyomra tekintettem, a ki ott ült oldalam mellett, megsajnáltam szegényt s azt gondoltam magamban: hátha talán mégis megélhetünk együtt, hiszen annyi házas pár megél, a kik nem szerelemből keltek össze! Később összeszoknak.

Megint a pohár után nyult keze; de mielőtt érintette volna azt, már visszarántotta.

— Látták, hogy kedvetlen vagyok, — folytatá; — de

azt hitték, hogy az rendes szokásom s hallottam, mikor körültem susogták: „Valami versen jár az esze most is, bizonyos, hogy hiányzik egy kereke.“ Sokszor hallottam már affélét s csak hideg megvetéssel szoktam rá hallgatni; de a mint most véletlen menyasszonyomra tekintettem, láttam, hogy annak az arcza egészen elpirult. Megsajnáltam szegényt s valami megnyugtatót akartam neki mondani; hanem a mint kezemet nyujtottam feléje, ő ingerülten vonta vissza a magáét.

Mint árnyékok huzódtak át ezek az emlékek a sovány, beesett arczon. A szemek pillantása mereven ide-oda tévedezett, szaggatottan folytak ajkáról a szavak:

— Sokszor gondoltam magamban, nagyon sokszor, hogy talán igazuk van, talán csakugyan hiányzik nálam egy kerék. Meglehet. De soha sem éreztem azt a nyomasztó érzést oly nagyon, soha sem voltam ugy elkeseredve, mint azon este, midőn menyegzőmet ültük. Ugy láttam, mintha minden szem gunyosan fordulna felém. Egyszerre elhomályosodott előttem minden. Kisiettem. Egy félszer ajtaját találtam nyitva az udvaron, oda bujtam. Ugy éreztem, mintha meg kellene szöknöm az emberek közül; de hová?

Akadozva, szemeit mogorván lesütve, kissé fölemelkedett székéről, hanem aztán visszasülyedt.

— El kell mondanom... mindent... azt is, — mormogá tompán. — A torkomat fojtogatja a szó. El kell mondanom, hogy megtudja egyszer valaki e világon, mit szenvedtem én. A mártirok kinszenvedése semmi ahhoz... Itt... itt égetett örökké mintha izzó tüzes vasat huzogattak volna át agyvelőmön.

Homlokára mutatott.

— És ennek nem lesz vége soha. És az aranyhaju szőke leányt is minduntalan látom, biztat, mosolyog, aztán meg oly búsan tekint reám, mintha mondani akarná: hát nincs bátorságod?... nincs?

(Vége köv.)

Elvira születés napja.

— Beszély. —

Reich Sándortól.

(Vége.)

A társaság élénk volt. Elvira főleg Váriné körül forgolódott és azon volt, hogy figyelme idő előtt ne irányuljon Malvinára. Váriné mégis észrevevé a halvány, sugár leánykát és kiléte felől kérdezősködött. Elvira készen volt a felelettel: „Egy barátnőm rokona, szegény árva“. Azután a beszélgetésnek ügyesen más fordulatot adott.

Az uzsonna után a terembe ment a társaság és Elvira a zongorához ült. Ez volt a praeludium; a játéknak szomoru alaphangja a kedélyek előkészitésére vala irányozva. A zongorázás bevégzése után Elvira szavalást inditványozott és fölkérte Malvinkát, hogy szavaljon valamit. „Kis barátnőm, — ugymond, — a növelde legügyesebb szavalójának hirében áll“.

Malvinka elkezdett szavalni. Lágy hangja azonnal rokonszenvet ébresztett a hallgatóságban; a költemény maga is mesteri volt és az átérzett előadás még növelte szépségét. Malvinka szemei Várinén függtek. Csak nagynénjét látta; ujra érzé azon vágyat, mely ugy készté, hogy odaboruljon azon szelid arczu nő keblére. Mélyen érzé árvaságát és nem idegen gondolatok elmondása, hanem saját fájdalmas életének elpanaszlása hangzott ajkairól és midőn Váriné szemeiben könyeket pillantott meg, erőt vett rajta a fájdalom érzete, nem birt magával tovább, melle elszorult és hangos zokogásban tört ki.

A panaszos költemény és szép előadás megindította a hallgatóságot, könyek csillogtak a nők szemeiben és midőn Malvinka a zokogás miatt félbeszakitotta a szavalást, Steinfeldné volt első, ki magához vonva a szép gyermeket, csókjaival akarta megnyugtatni. Egyik nő a másiktól huzta el a zokogó Malvinkát. „Ne sirjon gyermekem!“ — „Nagyon átérezte a költeményt.“ — „Mily érzékeny szive van!“ — hangzott minden oldalról.

Váriné szintén magához vonta a szép gyermeket, nem is gyanitva, mily része van neki e könyek okozásában. Malvinka, ki eddig kendőjét szemére tapasztá, elkezdett reszketni, zokogása hirtelen elállt és félénken huzódott vissza Várinétól.

— Fél tőlem, gyermekem? — mondá jóakaró hangon Váriné.

Malvina nem felelt; nagy, kék szemeit félénken nagynénjére szegezte és csak tovább is ki akart bontakozni karjaiból.

Váriné csodálkozva nézte a gyermek rémületét. „Miért fél tőlem, kedvesem?“

Semmi felelet. Gyermeteg félénkségnek magyarázva Malvinka magaviseletét, felbátoritani akará Váriné és ezért nevét kérdé, a mire legkönnyebben megfelelnek az elfogult gyermekek.

— Malvina — felelt ez szemlesütve.

— Ah, már megszólalt! Mindjárt jó barátok leszünk. Miféle Malvina, mondja gyermekem?

E kérdésre ujra megeredtek Malvinka könyei és zokogva felelé: „Nem... me... rem meg... mon... dani“.

De már most csakugyan csodálkozék Váriné: „Miért?“

— Mert... a... néni... meg... ha... ragszik... rám — felelé töredezett hangon a kérdett.

— En? tereád? Kedves gyermekem! — mondá megilletődötten Váriné, miközben keblére ölelte Malvinkát. — Miért haragudnám én rád?

— Mert... néni... ha... ra... gudott a... tyámra.

Váriné végig futotta emlékében ismerőseit, de senkit sem talált, kire valaha különösen haragudott volna.

— Bohó gyermek! Ki mondta ezt neked? Hát hogy hivták édes atyádat?

Malvinka alig hallhatóan rebegé: „Bányay Bélának“.

Váriné elhalványodott, majd hirtelen elpirult. Mintha éles tört szurtak volna mellébe, ugy érzé az önvád mardosó kinját. Kit ölelő karokkal keblére szoritott, üldözött fivérének gyermeke, az apátlan, anyátlan árva; egy kedves angyal, kitől ő eddig nemcsak a szeretet éltető melegét tagadta meg, hanem a nyomornak és végromlásnak akará áldozatul odadobni. Idegen emberek könyörületesebbek voltak iránta, kenyeret adtak az éhezőnek és megvédték saját rokonai kapzsisága elől. Midőn Malvinkát karjai közé szoritá, egy idegenre vélte pazarolni dédelgetéseit: valjon, ha tudta volna, hogy vérszerinti rokonság fűzi hozzá az árvát, nem előitélettel fordult volna el tőle? Lelkében szégyenelte magát önmaga előtt. E perczben keservesen bünhödött gyengeségeért, mely ily hosszu időn át visszatartá, hogy hibáját önmaga előtt bevallja.

Két év óta folytonosan elégedetlenség martaléka volt, még leányának szenvedése sem engesztelheté fel a jégburkot, mely dermesztő fagyával a rokoni szeretet édes melegét kizárta szivéből. Megbocsáthat-e neki valaha a sokat szenvedett gyermek? kipótolható-e még a szeretetlenség, melynek érzése ily korán a szenvedés bélyegét nyomta ki a szegény leányka arczvonásain? Két kezét Malvinka halvány orczáira téve, fölegyenesité eddig lesütve tartott fejét, hosszan szemei közé nézett és akkor egyszerre fuldokló zokogásban törve ki, rohamosan keblére ölelé az üldözött árvát. Oh, mily boldognak érzé magát az anyai szeretet után sóvárgó leányka! Beteljesültek tehát vágyai; nagynénje kebelén feküdt, könyei egybefolytak az övéivel; van már neki is édesanyja, nem áll többé egyedül az érzéketlen emberek tömkelegében.

A körülállók hallgatva, megindultan valának tanui

a szép jelenetnek. Elvira is törülgeté szemeit, de azért mindig közelebb huzódott az oldalajtóhoz. Jolánka édes-remegve nézte a történteket, egy szép jövőnek hajnala derengett lelke előtt.

Váriné, kisirva fájdalmát, ujra szóhoz jutott. „Akarsz az én gyermekem lenni?“ — kérdé félig suttogó hangon. Feleletül Malvinka leborult előtte és csókjaival halmozá el kezeit. Kis vártatva megszólalt:

— Nem fog többé rám haragudni, néni?

— Leányomként foglak szeretni, nálam fogsz ezentul lakni; jó lesz igy?

— De ugy-e néni, — folytatá kérő hangon Malvinka, — megbocsát Andor bácsinak is? Szegény Andor bácsi, mindig olyan szomoru és én vagyok az oka. Pedig ő olyan jó!

Váriné mosolyogva homlokon csókolá fogadott leányát.

Elvira abban a pillanatban eltűnt s a másik perczben már sugárzó arczczal vezette Andort és Jolánkát Váriné elé, ki megilletődötten mind a hármat keblére ölelé.

XI.

Két hét mulva kettős menyegzőt ünnepeltek. Hogy az egyik pár ki volt, fölösleges mondanom. A türelmes olvasó a IV. fejezettől kezdve folytonosan az ő lakodalmokat várta. A másik pár Elvira és Lápos Endre, Andornak egykori laktársa volt, ki azóta mint megyei főorvos, tisztes állást foglalt el, és ezentul, mint Elvirának férje, irigyeltetik. Szerelmök nem ment ugyan megpróbáltatáson keresztül, mint az Andoré és Jolánkáé, de jellemöknek most már közös sajátsága, az örök vidor kedély, jövendő boldogságok biztos zálogát hordta magában.

* * *

Malvina anyja nyomtalanul elveszett. Ki tudja, hol végezte életét a szerencsétlen?

A macska.

Ez a mi rendes lakótársunk is mutatja, mennyire rabja az ember a reá szállt véleményeknek, és mennyire keveset iparkodik végére járni annak, ha valjon igazságos-e is itéleteiben, rokon- és ellenszeveiben. „Hamis, mint a macska“, mondjuk a szivtelen, lelketlen, hálátlan képmutatóról, és legörömestebb a nőt tiszteljük meg e szépséges összehasonlitással, — nem tesz semmit, ismerkedjünk csak meg közelebbről a macska mivoltával, és megválik, ha igazságosak vagyunk-e irányában, mikor ilyen kegyetlen itéletet mondunk róla.

Elbeszélek először is egy történetet a macska anyai szeretetéről idegen kölykök irányában. Egy nyávogó kis muczikát találtam egyszer. Nagyon éhes volt szegényke, fáradt és szomoru is hozzá, a mellett vad és félénk. Alig birtam megfogni, haza vittem és tőlem kitelhetőleg ápolgattam. Az én muczim aztán szépen is fejlődött, csakhamar az urat adta házunkban, űzte-pusztitotta az egereket és patkányokat, a melyektől eddig nem volt maradásunk. Innen aztán a hányan csak voltunk gyermekek, nagyon megszerettük, soha egy rosz szót sem kapott tőlünk, és éjjel is egy ágyban hált velem. Ravaszságnak, alattomosságnak hire-nyoma sem volt nála, szépen hagyta magát nevelni, idővel annyira mentünk vele, hogy nem nyalakodott, sem a szobában szabadon röpkedő madarainkat nem bántotta, mind a mellett hogy vadászkedve évről-évre erősebben fejlődött ki benne.

A következő évben aztán megelett, elvettük tőle a kölyköket, kettőt kivéve, a melyeket a leggyöngédebb szeretettel ápolt. Akkor azonban három piczi mókust kaptunk, még a szemük sem nyilott ki, és fel akartuk őket nevelni. Hűségesen gondjukat viseltük, kettő mégis csakhamar oda lett belőlük, és nagy volt a félelmünk, hogy a harmadikat is elveszitjük. Nagy szorongatottságunkban tehát az jutott eszünkbe, hogy hát ha a szoptatós macskában anyát szerezhetnénk az elhagyatott árvának! Próbát tettünk vele, és tökéletesen eleget is tett a belé helyezett bizalomnak. Gyöngéd szeretettel fogadta föl az idegen kölyköt sajátjai közé, nyalogatta, melengette, a hogy csak kitelt tőle, és első percztől fogva valóságos anyai szeretettel viselte gondját. A három furcsa apróság pompásan növekedett; a két kis macskát aztán elválasztottuk és elajándékoztuk, a mókust meg ott hagytuk a nevelőanyánál. Ez most szinte háromszoros szeretettel volt a gyönyörű teremtés iránt. Képzelni sem lehet már nagyobb ragaszkodást, a milyennel ezek egymáshoz voltak. Az anya macskamódra szólitgatta, a mókus meg a maga módja szerint nyikkantgatott, azért pompásan értette egyik a másikat. Legszebb volt, mikor a macska sétálni vitte növendék kicsijét. Elől a rugalmas anya könnyed-kecsesen lépegetett, utána nagy esetlenül czammogott a mókus. Amaz untalan hátra tekintett kedvencze után; és mikor elmaradozott, nyivákolt reá, siessen csak egy keveset, és a mint észre vette, hogy fáradt, maga is megállt, és bevárta, mig a kis növendék kipihente magát. Bekövetkezett aztán a tanitás ideje. Könnyen ment az, mikor az anya olyasmire tanitotta, a mire a kis növendék már a maga természeténél fogva hajlott, annál nehezebben, mikor valamelyik macskafogásba akarta beavatni. Valóságos, nevetnünk kellett, látván a mesternő nagy álmélkodását, mikor a tanitványa alig hogy csak mutatta is neki, és a nélkül, hogy csak rá is hallgatna az óvó figyelmeztetésekre, felkapaszkodott a fára és mászott, mászott, egész a legtetejéig. Annál nagyobb volt az ő megütődése, midőn tapasztalná, hogy bármint iparkodik is megértetni növendékével a préda utáni iramodásnál mulhatlanul szükséges farokvetés módját, sehogy sem bir a fejébe menni.

A falun végig, a hol laktunk, patak folyt, rajta át keskeny hürü volt vetve, jó magas parton. Mikor a macska mókus növendékét először átvezette rajta, nagy ovatosan lépegetett, egyre biztatva kicsi növendékét, hogy ne féljen; egyszerre csak megállt bámultában; a mókus tul volt a patakon; sehogy sem birta megfogni, hogy történhetett ez a dolog; utána meg ugyancsak czirógatta-mirógatta, valóságos anyai örömmel, hogy olyan ügyes volt és bátor. Majd meg mikor séta alkalmával a kis mókus egyszerre csak valamely fára szökve, pillanat alatt fenn volt a legeslegtetején, az öreg csak nézett, olyan édes gyönyörűséggel, az ember alig hinné, hogy a macska képén helyet találhatna ennyi gyönyörűség. Máskor meg utána mászott a fára, és ott egy ágon ülve, némi félelemmel vegyes anyai szeretettel nézte a virgoncz növendék szökkenését, mintha csak soha egyebet sem tett volna. És csak egyet kellett szólnia, a mókus azonnal szót fogadott neki, szépen leszállt a fáról, és követte nevelőanyját vissza a házba. Nem volt rá eset, hogy a macskának kétszer kellett őt hivni. Évekig tartott köztük ez a szeretet és ragaszkodás, a mig csak a mókus véletlen baleset folytán életét veszté. Ugy kereste akkor az anya, napokig hivta, szólitgatta, és valahányszor kitömött mókust mutattunk neki, olyan szomoruan nézegette, szagolgatta, hiába, nem az ő mókusa volt.

Attól fogva aztán ujabb-ujabb próbára tettük az anyai szeretetét. Egyik évben fiatalabb házi nyulat, másik évben kutyakölyköt raktunk alája, és ezeket is, azokat is hűségesen ápolta, akár csak a tulajdon kölykeit. És mikorra a kicsi macska és a kicsi kutya annyira megnőttek, hogy egy-egy kis harapni való is jól esett nekik, az öreg kiment a csürbe, és kis idő mulva visszatért; egy egérrel a szájában, oda tette a kutya elé, ennek meg akár hogy unszolta, nem kellett neki; akkor oda tette a kicsi macska elé, ennek meg nagyon jól esett; az öreg erre egy kicsit gondolkodott, azután ujra elment, kis idő mulva ujra itt volt, egy verébbel a szájában, oda tette a kis kutya elébe, ezt már megette, és ettől fogva mindig fölváltva madarat, egeret hozott, egyikét a tulajdon macskakölykének, másikat a növendék kutyának, ennek is csak olyan hűségesen, mint amannak, sem kevesebbet, sem többet.

Ime tehát, kétségbe vonhatlan bizonyitéka a macska hű szeretetének, a milyent még a kutyánál sem találunk. Mert erre nézve is tettem próbát. A kutyám meg a macskám egy időben megellettek. Hogy kiismerjem a természetüket, egy kutya kölyköt a macska, egy kicsi macskát meg a kutya vaczkára tettem; haza jött az öreg macska, meglátja a fészkébe csempészett kis jószágot, egyet gondolkodik, azután szépen lefekszik és megszoptatja, mintha csak az övé volna. Kis idő mulva az öreg kutya is haza jő, ez is azonnal meglátja a tudtán kivüli szaporodást, és — nem sokat gondolkodott, hanem bizonyosan széttépi, ha én nem vagyok. El kellett vennem tőle, sehogy sem tűrte maga mellett. Pedig hát jóság hirében álló kutya, a másik meg macska, a melyikről az a vélemény, hogy hamis annak teste-lelke; akár csak az —; de nem irom ki azt a csunya itéletet.

De hát nem ugy van-e, hogy a macska hamis, ravasz, alattomos? Ugy van, csak az, hogy miért? Azért, mert nem bánunk vele ugy, a mint kellene. Nem törődünk vele még csak annyit sem, hogy enni-inni adnánk neki rendesen. Előre kimondjuk reá, hogy hamis, nem méltó szeretetünkre, akkor aztán természetesen ez sem mutat szeretetet irántunk. Tennénk csak a kutyával ugy! Avagy az emberrel ha szeretetlenül bánunk, nem-e szintén elvadul a lelke? Van rá példa elég, fájdalom.

Egyptomban a kutya szabadjára van hagyatva, és meg is látszik rajta. Fogalma sem lehet az embernek arról a ravaszságról és alattomosságról. Valóságos angyal hozzá képest a mi macskánk. Hát még, ha ugy bánnánk ezekkel a szép és hasznos állatokkal, a mint természetüknél fogva megkivánják.

Mert az igaz, hogy ebben a részben a macska természete lényegesen különbözik a kutyáétól. Meglehet azért, mert sokkal szebb nála, és a szépség mindenütt megkivánja az őt megillető elismerést, különben — megharagszik. De ha szépen bánnak vele, már mint a macskával, egyszer-egyszer megsimogatják, a hány macskám még volt, mindannyian nagy vonzódással, ragaszkodással voltak hozzám, soha álnokságot, hamisságot nem tapasztaltam részükről, torkosnak pedig annyira nem voltak torkosok, hogy — a hölgyek nagy rémületére — a mikor egeret fogott, dehogy ette volna meg! Előbb elhozta a szobába, vagy a konyhába, ott letette a földre, és csak mikor megdicsértem ügyességéért, vitte el és megette.

Még egy példa a macska anyai szeretetéről, a mit szintén magam tapasztaltam. Az én macskám egyszerre csak eltűnt, kerestem mindenfelé, csak napok mulva akadtam rá a szénáspadlás egyik sötét zugában, a hol megkölyközött. Egy-két hétig jól ment minden, a mig tudniillik a kicsikék megnőttek, és több táplálékra volt szükségük, mint a mennyit az anya adhatott nekik. Akkor aztán az öreg macska csak ott terem a szobában, egy kis macskával a szájában, egyenesen az édesanyámnak tart, a ki ép a pamlagon ült, szépen az ölébe teszi neki a kicsi nyávogót, és maga is addig-addig nyivákolt, mig egy csészealja tejet nem tettek elébe. Akkor az öreg kioson az ajtón, pár percz mulva megint ott van az ajtóban, a másik kicsi cziczával a szájában, a mit azonban már nem hozott el az anyámnak, hanem letette az ajtó előtt, és ott rimánkodott, nyávogott anyámnak, szabaditsa meg terhétől. Ez megtörténvén, a harmadikat, meg a negyediket is lehozta a padlásról, és ezeket már a szoba ajtajáig sem hozta, hanem az udvar közepén letette, ott rimánkodott értük. Édesanyám azonban nem igen szerette az efféle kényességet, oda szólitotta tehát magához a szobába, és akkor a hű anya dehogy ment volna maga egyedül! A kicsinyeit is magával hozta, elébb az egyiket, aztán a másikat, és ott könyörgött aztán enni-inni valóért számukra.

És — a miért azt mondtam, hogy szépen kell vele bánni, azért a pirongatást is és büntetést is békén tűri, de csak attól, a kiről tudja, hogy szereti. Nagyon tudja megkülönböztetni a barátot az ellenségtől, lehet ez aztán akár kutya is. Szivesen eljátszik vele, egy tálból eszik vele, egy almon alszik vele, ha tudja, hogy jóakarattal van hozzá.

Még az idegen ember iránt is kimutatja szeretetét. Egyik barátnőmnek két macskája volt, és hogy látogatásaimkor czirógattam őket, rendesen hazáig elkisértek, csak a szobám ajtajánál váltak el tőlem.

Merő ráfogás tehát, hogy a macska csak a házat szereti, és nem az embereket is, a kikkel együtt él. Mondtam már, hogy kicsi gyermekkoromban nagyon szerettem a macskánkat, megosztottam vele a falat kenyeret, és midőn később a tőlünk négy mértföldnyire eső megyei székvárosba, a gymnáziumba adtak, az én macskám hűségesen oda is eljött velem, magától, vákáczióra meg ő is haza ment velem, vákáczió után meg vissza kisért, a megyei székvárosba, a gymnáziumi évek elteltével az egyetemre is elkisért, tanulásom alatt rendesen a vállamon ült, boldog volt, ha néha-néha megczirógattam, tizenhat évet töltöttünk igy együtt, soha egy rosz szót nem kapott tőlem, nem is adott okot reá, egész a kimulásáig.

És ez nem kivétel, mert a melyiket utána neveltem, az is csak olyan volt. Mikor az erdőre mentem, ő is velem ment, és ha visszakergettem, éjfélig elült az ajtó előtt, várva hazajövetelemet; már messziről megismert, elébem nyivákolt, azután hozzám törleszkedett, mindenképen kifejezve a viszontlátás örömét. Nappal meg ott ült a szobában, előtte a sok madár, a mit lőttem; nézte, hogy tömöm ki őket, a világért sem nyult volna hozzá, sőt még ügyekezett szaporitani gyűjteményemet, megfogta a szebbnél szebb madarakat és szon sérületlenül elhozta, nyilván tudta, hogy örömöt tesz nekem vele.

Azért — ám mondják csak tovább is: Hamis, mint a macska. Ártatlanul szenvedi, a macska is, meg az is, a kit hozzá hasonlitanak.

Sz. M.

Heti tárcza.

Juniushó 4-dikén.

(Zöld-tárcza.)

A szinházak üresek, s ha egy-két vállalkozó szellem helyet is foglal az ásitozó nézőtéren, annak arcza csakhamar kipirul, a szinlapból legyezőt csinál, s igen örvendene, ha a szomszédságában ülne még egy árva lény, elpanaszolná neki, hogy pokoli hőség van!

A kávéházak is tátonganak az ürességtől. Boldog, a ki engedélyt nyert leander berkének kiállitására. Kávéházának homlokzata elé hűvös ponyva-sátrat feszit, a kényszeritve zöldelő berkek mögé asztalt és székeket rak, s igy csakugyan akad boldog ember, a ki leül fagylaltozni, jeges-kávézni, vagy — sötétebb hajlamai lévén — egy kis feketére. A zöldbe, a zöldbe! máskülönben ez a jelszó! A ki fél a zugliget ember-söprő viharától, a városliget porától, s nem jár kávéházba, az valamely könyvkereskedésbe látogat el, megveszi legujabb t. költőink köteteit, s őket olvasva, azt hiszi, hogy . . . a zöldben jár-kél.

* * *

Zöldel-e már a mi kis utczai kertünk?

Nyilnak-e a rózsák keritése mellett?

Illatozik-e már a vén ákáczfa? s az az óriás vadgesztenye, melynek tetején hányszor, de hányszor voltam én már! Legmagasabb ágáig kapaszkodtam. Nem bántottam fészkeit, nem nyultam gyümölcséhez, melyet a természet bölcsen zárt tövises burokba, nehogy megizleljék mérgét a csacska madarak! Csak egy-két levelet téptem le róla, s oda tűztem szalmakalapom mellé. Főmet a buja lomb árnyalta, s szemem még magasabbra, még tovább nézett. Ki tudja hova, meddig? Belátott messzeséget, s nem volt távol a dalladzó föllegektől. Azon gondolkodott e kis sziv, hogy valjon mért nem tud ő repülni, mint a madarak? Akkor mindenüvé elérhetne, a hová most csupán sejtelme juthat el!

Bohó gyermek! Megvénültél azóta, s többé zöld ágra nem vergődhettél. Repültél, s jó magasra néha, de az élet, ez a pajkos gyermek, kővel dobott meg, s te szárny-szegve hullottál alá. Csöndesen ballagsz immár pályád alantas ösvényén, s talán már nem is ohajtasz repülni. Nem vágysz magasság, mélység után; talán, talán édesebb, jobb a bizonyos helyett . . . csak sejteni.

* * *

Zöld a reménység.

Egy szép, zöld liget, melyben vidám gyermekek játszanak.

Fűn, levelen, virágon harmat mosolyog.

Pillangók keresnek mézet, s a napsugár fürdik gyöngyelő habok között.

Mert tavasz van, szép, zöld tavasz.

. . . Nyár felé a verőfény hőbb, s a liget zöldje itt-ott kopár fekete lesz. Aztán az ősz sárga szine kezd uralkodni, a tél fehér szemfödője sem soká késik.

S az allegoriának szépen vége szakad.

* * *

Utazom mint Child Harold, vagy Anyegin Eugen.

Álmodozom Monaco márvány-terraçeain, Nizza tengerpartjának meleg fövényére lépek, Velenczében ábrándozom a sóhajok hidján, s Havreben, mint Potin vagy Mezilliére akarnák a „Negyvenhetedik czikkben“, szivom, szivom azt a friss jó levegőt . . . Végig sétálok Ostende, vagy Gasstein pinczéreinek sorfala között,s élvezem Hame gyógytermében, mint szólitanak „mylord“-nak, és ladikom végig szeli az Ecs, Pó vagy Inn titokteljes hullámait.

Megcselekszem. Hiszen egy tárcza-iró teheti!

Aztán a müncheni képtárakat, a párisi salont tekintem meg. Rómában kihallgat a pápa, Travnyikban pedig én hallgatom ki I. Sándor cotillion-királyt. Angolországban végig csodálok egy lóversenyt, s 100 fontot teszek egy ellen, hogy a „Kincsem“ fog nyerni. Münchenben még azt is kieszközlöm, hogy Lajos királylyal egyedül fogok végig nézni valami Vagner-féle premiéret. Trouvilleben elveszitek néhány marok aranyat. Csak azért, hogy tudjam, milyen érzés lehet az. Párisban villás-reggelire és vacsorára hivom meg valamennyi szinház balett primadonnáit, s meghivatom magamat matinée-re a „Figaro“ erkélyére. Pázmándi Dénes ur majd kezünkre jár benne. Prém József ur már megtette . . . Budapesten, Párisban most már Dumas urat kérem fel, hogy összes dicsőségeiről nekem alapos magyarázattal szolgáljon. Helgolandban a tengerbe esek, kihuzatom magamat, s élet-mentőmnek életfogytig való ellátást adományozok.

Én ugyanis e dolgokat nevezem együtt véve „kirándulásnak“ a zöldbe. Igérem, hogy igy lesz ez idén is. Csupa irni való théma.

„Boldogok ezek a magyar tárcza-irók, a kik ilyen sokról irhatnak!“ sohajt föl az irigy olvasó.

De mért dicsekszik mindezekről a tárcza-iró? hogy irigyeljük? csodáljuk?

Hja . . . zöld-tárcza!

Gáspár Imre.

A londoni saisonról.

London, május végén.

(A parlament megnyitása és az operaházak megnyitása. — A mostani operasaison csillagai és repertoirja. — Franczia szinházi személyek Angolországban. — A théâtre français Londonban. — A Royal Academy.)

Régi dolog, hogy a hires londoni saison a greenwichi parliamenti banquettel, körülbelül julius közepén, tehát ugyanakkor végződik, a mikor a Whiteboits, a kedves kis themzei halacska a legjobban izlik. De azt senki sem tudja megmondani, hogy mikor kezdődik tulajdonképen. Ugy vagyunk vele, mint a nyárral; a milyen igaz, hogy egy fecske nem csinál nyarat, ép ugy a saisont sem lehet ennek vagy ennek a lordnak residencziájába megérkezésétől számitani, ugy, hogy egy uj közmondással bátran mondhatjuk: egy lord nem csinál saisont. A nyár kezdetét a naptár legalább megjelöli, de Gergely pápa elmulasztotta a lon-

doni saisonnak is ilyen csillagászati datumot adni, pedig ez is nagyon megérdemelné a sok csillag és nap miatt, mikor ilyenkor London politikai, irodalmi és művészeti egén föltünnek. De minthogy ezt elmulasztották, lassanként szokásba jött a parlament megnyitási napját a saison kezdetéül is elfogadni. Ez a nap fontos esemény volt azelőtt az angol királyokra; mióta azonban Viktória lépett a trónra és férjét elvesztette, többé nem koronás fő, nem is valamelyik tagja a királyi családnak nyitja meg a parlamentet, hanem egyszerűen felolvassa a trónbeszédet az első miniszter, azóta aztán nem is divat már a parlament megnyitásán megjelenni, főkép Londonba jönni miatta, mert hiszen sokkal kényelmesebb elolvasni a trónbeszédet az nap este a lapokban.

Igy történik aztán, hogy a parlament megnyitása sokkal üresebb ház előtt folyik le, mint ezt a két olasz operáról mondhatjuk. A birodalom peer-jei igen jó mentséggel birnak erre nézve: tudniillik az ülésterem sokkal kisebb, semhogy a „House of Lords“ (Urak háza) tagjait mind befogadhatná. Igy tehát attól féltükben, hogy valamelyik kollégájukat kiszoritanák helyéből, egész egyszerűen mind távol maradnak. Igy történt az idei megnyitáson is, a mikor egy vagy két pad kivételével csak a gyapjuzsákok voltak peerektől lefoglalva. Megjegyezhetjük, hogy gyapjuzsákok alatt miniszteri székeket kell érteni és hogy ezeken foglalni helyet természetesen nagy tisztesség.

Most tehát már a londoni saison megnyitása, mint mondtuk, nem esik össze a parlamentével, mert hiszen a parlament tornyának nagy lámpája még napokig, sőt hetekig fényeskedik a nélkül, hogy a tagok helyüket a kamrában elfoglalnák. Ha már valami eseménynyel össze kell kapcsolni a saison kezdetét, leginkább tehetjük a Patti első felléptével, mert a mint e nap London művészete egén megjelenik a Coventgarden operában, fölébred a város Themseködi éjjeléből és az a trónbeszéd, a mit Patti a szinpadon trillázik el, sokkal több M. P. 's. (főrendű) hallgatót csalogat oda, mint amaz, a mit Beaconsfield lord olvas föl.

Valóban hihetetlennek látszik, hogy az utóbbi években milyen fokra hágott a Patti-kultusz. Tizenkilenczedik saisonját érte már meg Londonban és kedveltsége minden évben emelkedik, ugy, hogy minél magasabbra lép a hirnév lajtorjáján, annál végtelenebbnek látszik ez is.

Ez bizonyult be az idén is. Olyan ovacziókat, a milyenben Pattit és Malibrant részesitették, Grisi és Malibran sem értek meg és a meddig Patti a coventgardeni társaság élén állott, addig ez volt az első a két olasz társaság közt. Boldog London! mely két angol mellett, még két olyan jelentékeny olasz operatársaságot is fel bir tartani! Különben a stagione csak három hónapra, körülbelül hatvan előadásra van szerződve és csakis igy lehetséges mind két igazgatónak, hogy oly nagyszerű felszerelés, oly borzasztó költségek mellett, a milyennel ez a mulatság jár, kijöhet.

Nézzük először a királyi olasz operát a Coventgarden szinházban. A repertoire ötvenöt, teljesen fölszerelt operát foglal magában, tehát jóval többet, mint a világ bármelyik szinházában és ehhez még évenkint három-négy opera járul. E mellett figyelemreméltó egy sajátságos közeledés a franczia operához: mig ugyanis azelőtt a Coventgarden kizárólag olasz operákból állitotta össze repertoireját, később német és franczia operákat is vett föl, most pedig csaknem

kizárólag franczia operákat. Verdi, Donizetti és Meyerbeer természetesen 6, 7, 8 operával vannak képviselve, azután jön Rossini 5, Auber 4, Bellini, Mozart és Wagner 3 operával. Az ujdonságokat sem német, sem olasz operákból nem veszik, hanem csaknem kizárólag francziákra szoritkoznak. Igy jött két év előtt „Hamlet“, a mult évben „Pál és Virginia“ Massé Viktortól és a jelen saisonban az „Afrikai nő“, „Roi de Lahore“ — Massenettől, „Le Pré aux cleres“ — Heroldtól, „Susanne“ Paladilhetól, „Les amants de Verone“ marquis d' Ivrytől. A Her Majesty operában ragaszkodnak az olasz repertoirehoz. Az ujabb operák közt 30-ból 20 olasz szerzőtől van és Mapleson igazgató ujdonságait mindig a régi olasz repertoireból szedi. Igy az idén „Aida“ Verditől, „Linda de Chamounit“ — Donizettitől „Gazza ladra“ — és „Semiramide“ Rossinitől és „La Forza del Destino“ Verditől kerültek szinre. Az idei saison megint csak azt bizonyitotta, hogy ez nem volt szerencsés választás, mert a bérlők legnagyobb része a másik operaházhoz fordult. Itt a franczia operák választása és a modern szellem, mely az egész intézményen átleng, főkép Albani befolyásának köszönhető, mig ellenben a Her Majesty operaházban az öreg zenekar igazgatónak, Sir Michel Costának van nagy befolyása, az igazgató és társasága nagy kárára. Sir Michel Costa szivéből idegenkedik minden német és franczia operától. Ő már öreg arra nagyon, hogy uj operákat betanuljon, azért marad minden a régi kerékvágásban. A mult évben a legnagyobb erőfeszitésekkel sikerült Hauck Minnienek keresztül vinni a „Carment“; és ez volt a legnagyobb sikere bizonyára ez évtizednek. Ebben pedig semmi érdeme sincs Sir Michel Costának. Igy haladnak tovább az olasz czopffal, a nélkül, [illegible] dalom a következményeket a primadonnákon kivül az igazgatók is megérzik.

A művész személyzetet tekintve a Her Majesty ugy látszik a legjobb. Nilsson Christina, Hauck Minnie, Gerster Etelka, Kellogg, Trebelli, Lablache, Salla Karolin, Tremel, Crosmond Heléna és Pappenheim Eugénia a legjelentékenyebbek a husz primadonna közt. A férfiak közül emlitendők Masini, Medini, Frapolli, Techi, del Puentes Gallassi, Foli és mindenek fölött Campanini, ki határozottan első tenoristája a világnak.

A Coventgarden Pattiban természetesen oly nagyságot bir, a kivel senki a Her Majestyben föl nem ér. Albani az idén oly állapotban van, a mi megakadályozza föllépését. A többi primadonnák közül Heilbron Mária, Scalchi asszony és Cepeda érdemelnek különösen emlitést, a férfiak közt pedig Nicolini, Capoul, Gayarre, Graziani, Maurel és Lassale. Láthatjuk, hogy a Coventgarden igazgatója mr. Gye többnyire Párisban, Mapleson pedig főkép Német és Olaszországban verbuválja művészeit.

Sajnos, hogy ez utóbbinak opera saisonja erősen veszélyeztetve van egy művészi czivódás által, mit betegségi bizonyitványokkal iparkodnak ugyan szebbiteni, de az igazságot egészen elrejteni nem sikerül. Röviden: Gerster és Nilsson czivódnak egymással fellépésük elsőbbsége fölött és minthogy egyik sem enged, már két hét óta akadályozva vannak a fellépésben egyik „nyakkatarrhus,“ másik „Rheuma“ által, ugy, hogy Hauck Minnie egyedül tartja a saisont. Mint az operában, ép ugy a drámai és operetteszinházakban is franczia izlés, franczia darabok

uralkodnak, egyszerűen azért, mert az angoloknak egyik műfajból sincs maguknak. Az öt operette-szinház repertoireján összesen egy, egyetlen egy angol operette van: az elpusztithatlan „H. M. S. Pinafore“ Sullivantól. A többi franczia: „Les Chloches de Corneville“, „Venice“, „Madame Favart“ és „La Perichole“. — A tizennyolcz szinház repertoireján mindössze három igazi angol darabot találunk, miket a három első szinházban, Lyceum, Haymarket és Adelphi szinházban adnak elő. Egyedül ez a három darab bir a modern franczia dráma beönzönlésének ellentállni, jóllehet ez a három szinház is néha-néha párisi ujdonságokba kénytelen kapaszkodni, ha a közönség izlésének meg akar felelni. A többi tizenöt szinházban franczia darabok uralkodnak angol forditásban, a miből nemcsak a londoni közönség izlését, hanem a mostani angol irodalom szegénységét is láthatjuk. Már maga az a tény, hogy London évről-évre nem kevesebb, mint 20 nagy szinházat tart fel, mutatja, hogy mily nagy tér nyilik Londonban a szinészetnek, különösen a drámai szinészetnek, és szomoru dolog, hogy az angol drámai művészet még mindig nem bir felülemelkedni a mindennapiságon, a melyben már ötven év óta tengődik és évtizedek óta nem tud egy derék drámairót felmutatni. E tekintetben hiányzik a kormány támogatása. Többé kevésbé minden művészetnek, de különösen a drámai művészetnek szüksége van egy központra, egy tűzhelyre. Kormány és udvar nem törődnek a drámával és a helyett, hogy támogatnák a hazai munkákat jelentékeny subvencczióval, fönnáll Angliában egy nevetséges czensura. Igy az angol múzsák Francziaország karjaiban nyugodnak és nem szégyenlik a franczia termékeket megangolositani olyan formán, hogy az uj rubáhan alig lehet rájuk ismerni. Ki gyanitaná például, hogy e czim alatt „Drink“ Zola Emil „Assomoire“-ja rejlik? Niniche Angliában „Boulogne“ nevet visel, a „Fourchamboult“ Augiertől „The crisis“-t stb. A franczia darabok ilyen incognitóban látogatják meg Angolországot és a forditókat szerzőknek tartják.

Igy jött mr. Hollingshead, a Gaiety-szinház értelmes igazgatója azon merész gondolatra, hogy mindezen franczia darabokat eredetiben adja elő és e czélra szerződtette magát a nagy párisi Theatre Français társaságát művészi nagyságaival, beleértve Sarah Bernardt is. Nagyszerű vállalat ez, mert nem kevesebbet jelent, mint kisérletet tenni egy állandó franczia társaság meghonositására Londonban. A társaság köteles franczia klasszikus és most élő drámairók műveit előadni és kap ezért esténkint 240 font sterlinget. Az előadások száma negyvenkettőben van megállapitva, tehát a társaság londoni vendégszereplése alatt körülbelül 12,000 font, vagyis 120,000 frtig van biztositva, a minek körülbelül már felét előlegezték. Bármint üt is ki, kétségtelenül nagyon merész vállalat mindjárt az első saisont 42 estével kezdeni.

Egy kis intermezzo a drámairók részéről is játszik közbe. Tekintettel a nagy utazási és fogadói költségekre a társaság fölkérte Hugo, Augier, Dumas, Feuillet és a többi drámairókat, hogy elégedjenek meg fél tiszteletdijjal, a mi körülbelül 12 százalékát teszi a bevételnek. Ha az egész kifizettetik, ugy az esténkint 30 fontra rug, az egész saison alatt pedig 12,000 fontra. Ehhez hasonló tantièemeben soha sem részesült angol vagy német drámairó. A franczia drámairók tiltakoztak joguk megcsonkitása ellen.

A Royal Academy, a londoni salon, megnyitotta kapuit a közönségnek, körülbelül egy időben a párisi salonnal. De már a megnyitás előtt tudva volt beavatott körökben az idei kiállitás nagy szegénysége és ezt sem az akademikusok megnyitó lakomája, sem a Walesi herczeg megjelenése, sem pedig Disraeli dicsérő nyilatkozata nem tudta feledtetni, hogy a képek legnagyobb része nem érdemli meg, hogy kiállitsák. Egy nagy tömeg hitványság éktelenitì a falakat. Az akadémia minden tagjának meg volt engedve nyolczat állitni ki évi termeléséből. Már most lehet-e a közt csak három is jó? A franczia salonban egy szerzőtől csak két képet vesznek be, itt egyszerre nyolczat! Az egész bűn az itélő bizottságot terheli, melynek ugy látszik kedve telik a rosz képek kiállitásában. Több festő, kevesebb kép — ugy jobban megközelitené a tavalyi kiállitást. De ez nem történt s most az egy pár jó kép is eltünik a roszak sokaságában.

Lord Y.

Hazánk.

Mai számunkkal veszik t. olvasóink lapunk jövő félévi előfizetési felhivását. Azon erős bizalommal nyujtjuk azt át, hogy mint sok éven keresztül, ugy ezentul is méltónak találják további szives szeretetükre, részvétükre és ajánlásukra, hő pártolásuk által mutatva ki tiszta törekvésünk iránti résztvevő szeretetüket.

Emilia.

*** (*Udvari hirek.*) A királyt juliusban várják Prágába. — Rudolf főherczeg julius 20-dikán tér vissza Spanyolországi utjából. — József főherczeg, családostul, alkalmasint e hó végén költözik a Margitszigetre.

*** (*Haynald Lajos*) bibornok e hó közepén gróf Zichy Ferencz papai kamarassal Romába utazik, s ott átveszi a pápától a bibornoki kalapot.

*** (*Székesfehérvári kiállitás.*) Az ünnepek alatt igen nagy közönség, négy vonaton 1500 ember, s másfelől is mintegy 500 vendég érkezett. Pünkösd másodnapján jött meg az iparos kongressus 400 tagja, s nyilt meg az iparos ifjak országos vándor gyülése. A gazdakongressusra 250 küldött érkezett. Székesfehérvárott e szerint van élénkség, szállást nem is kapni, sőt — nem birván a vendéglősök elég készlettel — elmaradt az iparos-bankett is. A vasutakon pedig nincs elég rend. — A kiállitást még julius 15-dikén tulra is szeretnék meghosszabbitani, de a kiállitók közül sokan ellenzik, mert az idő és pénzáldozat rájok nézve nincs arányban az eddig mutatkozott gyönge vásárlási kedvvel. Ez a magyar közöny egyik legujabb, s elszomoritó példája!

*** (*Az országos iparos kongressus*) épen most tartja üléseit Budapesten. 600 iparos testület küldte fel képviselőit, s a vigadó nagy termét valóban imposans tömeg töltötte meg. Az iparos egyesületek (azelőtt czéhek) alakulásának szigorubb elrendelése, a fokonkinti iparszervezet: ezek a főbb kivánni valók. Egyszersmind kimondja a gyülés, hogy kézműipart csak az folytathat, a ki tanulta, s szakvizsgát (azelőtt remeklést) is képes kimutatni. A szónokok alaposan beszélnek, s több köztük az értelmiség. Gróf Károlyi Pista, ki a kaszinóban csak nem rég szólalt fel a léha mágnások ellen, itt mint az orosháziak képviselője mondott lelkes toasztot.

*** (*Társas-élet.*) A társas-élet a tavaszi, helyesebben mondva nyári mulatságok idényébe lépett. — A város-

ligeti állatkertben mult szerdán volt a gazdasszonyok igen jól sikerült majálisa, — a budai tanitónő képezdéé kedden a „Szép juhásznőnél“, de eső zavarta meg, — az egyetemi dalegylet e hó 11-dikén rendez a Margit-szigeten majálist, — az „Aczélhang“ dalegyesület junius 1-sején tartott zászlószentelést, — Soldosné asszony védnöksége alatt az ujpesti református hitközség junius 7-dikén a rákospalotai erdőben az egyház javára jótékonyczélu tánczvigalmat rendez. Kezdete délután 6 órakor. Előre váltott jegyek személyenkint 50 kr, a tánczvigalom estéjén a pénztárnál 60 kr. Jegyek válthatók a lelkészi hivatalnál, — jun. 15-kén lesz a népszinháziak majálisa, élén szintén Soldosnéval, — e hó 7-dikén a budapesti tanitók majálisa az Eötvös-villában. — Vidéken e hó 15-dikén lesz a tűzoltók zászlószentelése Sátoralja-Ujhelyen, — a székesfehérvári főgymnáziumi ifjuság segélyegylete javára hangverseny volt, — Déván Eötvös-ünnep volt vasárnap, — Győrött ugyanekkor a tanitónő-képezde hangversenye.

⁂ (*A budapesti állami tanitóképezdében*) az 1878—9-diki tanév zárvizsgálatai 13, 14, 15, 16 és 17-dikén reggel 8-tól fognak megtartatni. A gyakorló iskola vizsgálata e hó 24-dikén délután 3 órakor fog megtartatni. Ugyan e derék intézet növendékei tartanak segélyegyletük javára e hó 8-dikán a vigadó kis termében igen szép műsorral biró hangversenyt, melyre a t. közönséget szivesen figyelmeztetjük.

⁂ (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Németh Ilona kisasszony és Hajduczky József tanár, Déván. — Kazár Emil, az ismert beszélyiró és Polányi Piroska kisasszony, Borsodból. — Nogáll Erzsike kisasszony és R. Éder Sándor, m. kir. honvéd főhadnagy, B. Gyulán. — Összekeltek: Gyenes Anna kisasszony és Vörös Sándor, számtiszt, Budapesten. — Császár Emma kisasszony és Tury Ferencz, Baján.

⁂ (*Elhunytak.*) Metzner Antal, osztálytanácsos, 59 éves. A közlekedési miniszterium derék hivatalnoka volt. — Báró Kemény Zoltán, 17 éves. — Schwartzer Géza, az ismert orvos fia, 22 éves, Budapesten. — Ecsedi Csapó Piroska, 36 éves, Földesen (Biharmegyében). — Előrhalmi József, volt bihari szolgabiró, s 48-as honvédtiszt. Béke hamvaikra!

⁂ (*Szlusny Ignácz,*) a miniszterelnökségi forditó-osztály tagja, megtébolyodott s szerdán a Lipót-mezőre is szállitották; rögeszméje az volt, hogy mindenfelé őt üldöző rendőröket látott, kik azzal gyanusitották, hogy szempillantásaival titkos tolvajbandát igazgat az utczákon.

⁂ (*Rövid hirek.*) A fővárosi első gyermek-menhely egylet ülésén gróf Károlyi Edéné elnök arra szólitá fel az egyletet, hogy védenczeit 6 éves korukig ne bocsássák világgá, mert az ápoló „anyának“ csufolt üllői, monori hiénák kezére jutnak. — A „Pester Lloyd“ levelet kapott a kalandor Somoskeőytől, melyben dicsekszik azzal, hogy az osztrák rendőrséget kijátsza, s őt a külföld becsüli. — A beteg államférfiak: báró Wenckheim Béla, Gorove István és gróf Szapári Antal már jobban vannak. — Schnitzer komáromi rabbit meglátogatta Salvator főherczeg. — Miletics leánya kihallgatáson volt a királynál, s azt hiszi, hogy az atyja kiszabadul. — Szegedi biztosnak Tisza Lajos, a volt minisztert nevezték ki. A Tisza egyre apad, s a király és József főherczeg többeket arra szólitottak fel, hogy a városban épitkezzenek. — Gróf Zichy Géza egy a gróf budai házának tetején át menekülő rabot elfogott. — Weninger özvegye gróf Andrássy, Tisza és Péchy miniszterektől részvétiratokat kapott; a fényes temetésre lejöttek báró Rothschild és Wodianer bankárok is Bécsből.

⁂ (*Assecurazioni Generali.*) A nevezett intézet részvényesei által május 24-dikén Triesztben tartott közgyűlés elé terjesztett számtételből kitűnik, miszerint az 1878. üzletév összny eresége 289,475 frt 25 krra rugott, igy tehát többre az előző évinél. Az osztalék részvényenkint 61 frt 20 kr aranyban, s junius 10-dikétől kezdve fog kifizettetni. A lebonyolitások mintaszerű pontossággal vannak felállitva s világosan bizonyitják, mennyire iparkodik az intézet kitűzött czélját: a biztositéki alapok nagyobbitását a tartalékok emelése által érvényesiteni.

⁂ (*A „Nemzeti Könyvtár“-ból,*) melyet Aigner Lajos ad ki 30 kros füzetekben, ujabban három szám (19—21.) jelent meg. Egyikben a Zrinyi Miklós „Szigeti veszedelem“ czimű hőskölteménye kezdődik; másikban a Kármán József kisebb prózadolgozatai vannak; a harmadikban Vitkovics Mihály költeményeinek egy része. Ez olcsó füzetek nagy elterjedést érdemelnek.

Külföld.

⁂ (*Páris és Szeged.*) A franczia irók társasága — a mint előzetesen lapunkban is emlitettük — mult hó 21-kén nagyszerű matinéet tartott a legközelebbi világkiállitás egy még fönn levő pompás épületében, a Trocadero-palotában. Az óriás diszteremben ott volt Páris előkelősége, szine java. A reggély programmját, mely 18 darabból állt, világhirű franczia művészek tölték ki. A műsornak érdekes pontja volt Normand ismert franczia költőnek alkalmi verse: „Aux inondés“, melyet Delaunay, a „Theatre français“ tagja adott elő. A gyönyörű strófák mintegy olvasni engednek a franczia nép szivében:

. . . . . .
Oly fájdalom, mint a tiétek,
Mind'ütt sohajt s könyet fakaszt!

De hogy ha szived tépő kinját
Átérzi minden nép fia,
Ugy át nem érzi senki, senki,
Nem senki, mint a franczia!“

A fényes matinée Szegednek mintegy 50 ezer frankot jövedelmezett, és a franczia nemzet eddig is mintegy 160—200 ezer frttal lépett elő. — A nagylelkűségnek folytatása a junius 7-diki operai ünnepély. Ez Párist, s Európát meglepi. Tudjuk, hogy mily magas igényű Páris, de tudjuk azt is, hogy Gounod, Delibes, Massenet zeneszerzők, Faur s Duprez énekesek stb. világhirű sikerről kezeskednek.

A közönség érdeklődik, s a toiletteket illetőleg a „Figaro“ azt tanácsolja a hölgyeknek, hogy az ünnepélyen ne hosszu uszályu báli ruhában és pazar pompával, hanem rövid, világos toilette-ben, félig kivágott derékkal, virágokkal és ékszerekkel jelenjenek meg. Ez az öltözet, tekintve azt, hogy különösen éjfél után a közönség árubódéból bódéba, folyosóról folyosóra megy, áramlik, tolong, a legczélszerűbb lesz. A férfiak pedig okvetlenül fekete ruhában, fehér nyakkendővel, claque- és lakkal, szalmasárga kesztyűvel jelenjenek meg.

*** (*Külföldi hirek.*) A junius 11-diki berlini ünnepélyre elmegy királyunk, s az orosz czár is. — Dublinban Moore Tamás jeles költő születésének 100-dik évnapját fénynyel ülték meg. — Szentpétervártt gróf Kosküllt, a czár kegyencz kamarását ellopták, s megölték a nihilisták. — I. Sándor bolgár fejedelem Konstantinápolyba utazott a szultánnál tisztelegni. — A német császárné Londonba utazott, hogy ott egy, Viktória, a királynő, s leánya, a német trónörökös neje között létrejött neheztelést kiegyenlitsen. — Szicziliában az Aetna kitört. — Mantua városát elönté a Mincio. — Karlsbádban e hó elsején nyiták meg a lelanskói vasgyár által épitett, s 228,000 frtba került uj oszlopcsarnokot, beszédekkel, karénekkel s este lakoma rendezésével.

Szinházak.

Nemzeti szinhaz. Szombat, május 31. Aida. — Vasárnap, junius 1. Pry Pál. — Hétfő, junius 2. A csók. — A munkások. — Kedd, junius 3. Hamlet. — Szerda, junius 4. Delila. — Csütörtök, junius 5. Piccolino. — Coppélia, az üvegszemü hölgy — Péntek, junius 6. A nők az alkotmányban.

Nepszinhaz. Szombat, május 31. A falu rossza. — Vasárnap, junius 1. A vereshaju. — Hétfő, junius 2. A kornevilli harangok. — Kedd, junius 3. Kokó. — Szerda, junius 4. A kornevilli harangok. — Csütörtök, junius 5. A kis herczeg. — Péntek, junius 6. Niniss.

*** (*Szinházi vegyesek.*) Lortzing „Czár és ács“-át tanulják a nemzeti szinháznál. — Erdősi (Biba) Eugénia kisasszony a népszinházban először a „Camargo“ czimszerepében fog fellépni. — Strauss „Szembekötősdi“ czimü operettejének főszerepeit Komáromi Mariska kisasszony, Solymosi, Együd, Kápolnai és Jenei Anna kisasszony adják. — Soldosné mult vasárnap a „Vereshaju“-ban, hétfőn pedig a „Cornevillei harangok“-ban bucsuzott el a közönségtől. A junius 7-diki párisi hangversenyre nem megy el. — „Aida“ főszerepét Gassi énekelte erőteljesen és érzéssel; e hó végével a nemzeti szinház tagja lesz. — A nemzeti szinházban a milanói Scala-szinház baritonistája Bak Béla magyar művész is fog vendégszerepelni. — Nagyváradon kedden sikerrel lépett föl Tolnay (gr. Festetics) Andor először a „Romeo és Juliá“-ban. — Xántusné, Doleschal Gabriella urnő Egerben mult hó 27-dikén „Gróf Dormándy Kálmán“-ban lépett föl s koszorukat kapott. — A győri szintársulat megkezdte előadásait Pozsonyban.

* * *

(Nemzeti szinház. „Csók.“ Előadatott junius 2-dikán. — „Delila.“ Előadatott junius 4-dikén. Szombathelyi Béla föllépte.)

Dóczi vigjátéka tulment hazánk határain és a németek földjén nagy hóditást tett, különösen osztrák testvéreink fővárosában. Mintegy képviselője lett a magyar drámának nálunk, mert más még oly hatást nem tett. Szükségtelen mondanunk, hogy nem egyedül művészi tekintetek szerepeltek szinrehozatalánál, sőt még fogadtatásában sem a nagy ur drámájának, de elég az, hogy előadták és hirét itthon is nevelték. A mi közönségünk azonban nem rajong érte annyira, legalább a nemzeti szinpadon nagyon ritka vendég. Pünkösd napján beköszöntött meglehetős kis közönség előtt, a mely jól mulatott a darab szellemességén, és boszankodott szerfölött nagy drámai hiányain. Mert hiszen a Csók szép költemény, de rosz dráma. Azonban hagyjuk ezt, ugy is elég tinta folyt már e kérdésben. Szóljunk inkább a szereplőkről. Főszerepe Marittának van, kitől legtöbb függ a darabban és a kire épen azért nagy gondot kell forditani. Molnárné játszotta és szerintünk nem egészen jól. Nem volt benne elég hév, tűz, a mi perzsel, éget; a mi elkábitja Carlót, a papot, a királyt — ez nem volt teljesen kifejezve a Molnárné játékában. Náday a fiatal bölcs király szerepében nagyon is erős, kissé nyers philosophus volt, ugy, hogy meglehetős ellenszenvessé tette szerepét. Bercsényi, Márkus Emilia szépen játszottak.

A Csók előadását megelőzte a Munkások czimü érzelgős haszontalanság, tele sirás-rivással, elkoptatott tendentiával. Nem a nemzeti szinpadon, de vidéken sem lehetne előadni; nem csodáljuk, hogy a szereplőknek nem volt kedve benne játszani. Csak Kovács Gyula tűnt ki szép játékával.

* * *

Szerdán egy vidéki szinész vendégszerepelt, a ki azonban már nem ismeretlen a fővárosi közönség előtt, mert a télen tagja volt a népszinháznak; minthogy azonban ott nem kapott neki való szerepeket, visszament Kolozsvárra. A nemzeti szinház közönsége jól fogadta, a mit meg is érdemelt. Rokonszenves szinész, szép alak, szép hang, kifejező, erősen jellegzett arcz és határozott tehetség — ezek jó oldalai a fiatal szinésznek. Csakhogy első fölléptére nagyon nehéz szerepet választott; hosszu gyakorlat kell ahhoz, hogy valaki Carnioli szerepét jól játszhassa. Az első felvonás sikerült; mikor Andrét szidja és dicséri, megbuktatással fenyegeti és öleli egyszerre — ez mind szépen volt feltüntetve. Hogy szerepét nagyon jól tudta, ez nemzeti szinpadunkon erény; neki is csak annyiból ártott, hogy nagyon is föltüntette ezt, kissé hadart. Később azonban a többféle érzelem rohamában már játéka sem volt oly biztos. Mikor André előtt szemébe mondja Falconieri herczegnőnek, hogy szeretője volt, hiányzott játékából a méltóság, ugy, hogy nem imponálhatott sem Andrénak, sem a herczegnőnek; mikor pedig Andrét magával akarta vinni, nagyon alázatos, mintegy alárendeltje volt neki. Legjobban sikerült neki mindig André iránti szeretetét kimutatni. Mindent összevéve igen használható tagja lenne a nemzeti szinháznak és mi csak örülnénk, ha szerződtetnék. Még egyszer ismételjük, hogy külseje igen nagy előnye és meggyőződtünk arról, hogy Halmi és Náday szerepköréből sikerrel játszhatna érzelmes szerepeket. Legközelebb pénteken, junius 6-dikán lép fel Tóth Kálmán „Nők az alkotmányban“ czimü vigjátékában. Sz—k J—s.

Tartalom.

Gróf Zichy Jenő (arczképpel). — Heine dalaiból, Dobsa Lajostól. — Egy régi iskolatársam, Vértesi Arnoldtól. — Elvira születés napja, Reich Sándortól. — A macska. — Heti tárcza. — A londoni saisonról. — Hazánk. — Külföld. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Gróf Zichy Jenő arczképe és előfizetési felhivásunk

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

23-dik szám. Junius 8-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap kelte óra	perc	Nap nyugta óra	perc
Junius 8	Vasárnap	E 1 Sz. H. v.	E Sz. H. v.	27 G 1 M. sz. n.	17		4	4	7	54
9	Hétfő	Primus	Primus	28 Eutych	18		4	2	7	54
10	Kedd	Margit	Onufrius	29 Theodózia	19		4	3	7	54
11	Szerda	Barnabás	Barnabás	30 Isázias	20		4	3	7	55
12	Csütörtök	Ur napja	Vazul	31 Hermás	21	D	4	3	7	55
13	Péntek	Pád. Antal	Tóbiás	1 Junius	22		4	3	7	56
14	Szombat	Vazul	Elizeus	2 Niczefor	23 Szabb.		4	3	7	57

Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk.

Divattudósitás.

Gyakran a csekélynek látszó apróságok nagy befolyással vannak egész életünkre. Épen ugy van ez a divatvilágban is. Nem a ruha szövete a fő, hanem a hozzá való diszités és apróság adja meg neki az igazi értéket és szépséget. Magukban véve például igen csekély szerep jut a sok szép fonásnak, rojtnak, himzésnek, és mégis a ruha főjellegét adja meg, a szépek vagy az észrevétlenek közé sorozza azt. Ilyen fontos tényezői a ruháknak a — gombok is. Jelenleg legkeresettebbek a gyöngyház gombok, melyeknek különösen szép fényüket az ipar és művészet egyiránt emeli, ugy, hogy nincs szinvegyület, a melyben a csillámló gyöngyház gombokat ne találhatnánk, és ezért minden ruhához lehet azokat alkalmazni. A finom gombokon igen szép virágokat vagy madárkákat láttunk, vagy ezüst és aranynyal berakott rajzokat nemcsak gyöngyházban, hanem finom csont és tekenő békában is. Egyszerűbbek a fehér csont és üveg gombok, melyeket minden szinben lehet kapni. Az érczgombok közül kedveltek az aczél gombok gyöngy csiszolással és mintázva, az oxydirt bronce- és aczélgombok, ezüst és aczélgombok domborművekkel, arany keretben, aranyos gombok halvány szinezettel, éremféle felülettel, vagy golyó alakban. Mint ujdonságot mutatták be nekünk a selyemre himzett gombokat, melyeket ugy mint a régibbeket faformára kell áthuzni, miután a himzést kerek darabkákra szétvágtuk és egy kis béléssel elláttuk. Az értékesebb gombok a világos meiszneri festett porczellánból valók, a sokszinű gyakran türkisekkel befoglalt emailgombok és az utánzott gyémánt- vagy ugynevezett stacz-gombok.

És mindezekből láthatja a nyájas és felette türelmes olvasónő, hogy nem tulságosan nevetséges az a kis leány, a ki ilyeténkép kért uj ruhát: Mamácskám, vegyük meg hát már a szövetet, gombjaim már ugy is vannak!

Számrejtvény.

Imrek Ilonától.

17. 2. 3. 4. 16. 15. 10. 19. Csemegének használják, különben puhány,
22. 19. 20. 21. 8. Van ilyen vizen és szárazon zakárhány,
15. 16. 21. 18. 19. 20. 1. 8. Szerkesztők, irók foglalkoznak vele,
5. 6. 7. Ez nem megy előre, hanem hátra fele.
18. 19. 20. Ha jó, s kivált ha szép ajakról jön: kedves,
22. 21. 20. 11. Nem bántja ez a ruhát, ha: szagos, nedves.
14. 9. 16. 14. 19. 13. A külföld ilyennek képzelte a magyart,
13. 6. 10. 9. 20. 16. 22. De meggyőződött róla, hogy „ez“ szülte „azt.“
8. 19. 10. 11. 12. 16. Irtotta őt elem, ragály, többféle vész,
Ki hazáért, királyáért mindenre kész,
Veszélyben is magát mindig hősnek mutatja,
1—22. Lakja sok, több nyelvű lény, de tót minden fajta.

Megfejtési határidő: junius hó 25-dike.

A f. é. 19-dik számban közlött számrejtvény értelme:

Szeretlek, szeretlek, csak ne mondd senkinek!

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Jánossy Lajosné, Pataky Viola, Sugár Ida, Bátori Sigray Istvánné, Róth Ilka, Krisztinkovich Csiszár Mária, Viczián Weszelszky Angela, Tóth Malvin, Thanhoffer Mariska, Halmay Etelka, Ujfalusy Károlyné, Dányi Etelka, Kinizsy Tinka. Túry Dánielné, Molnár Róza, Tóth Ottilia, Wagner Róza, Imrek Ilona, Kállay Anna, Sipos Klára, Nemes P. Ida, Tóth Kata, Fényes Krisztina, Szentmiklósy Margit, Andocsi Irma, Varga Fráter Antónia, Gyarmathy Katalin, Márfy Emma, Skublics Róza, Nánássy Mariska, Túry Eleonóra, Láng Mari, Szabó Éva, Withalm Erzsébet, Sóos Gyuláné, Sántha Jolán, Barczán Juliska, Szalay Judith, Szalmásy Veronika, Lukács Lilli, Székely Ilma, Király Zsófika, Preszly Ilona, Fehér Istvánné, Berzsenyi Margit, Lékay Flóra, Rajki Mária és Ida, Koronka Emilia, Birovszky Nina, Buday Anna, Törös Hermin, Kristo Nelli, Gáal Imrike, Ilosvai Ilonka, Szalgháry Berta, Verebély Vilma, D. Kálmánné, Forró Teréz.

A 18-dik számban közlött rejtvény értelmét utólag beküldé:

Lőrinczfy Paula, Forró Teréz, Pataky Ilona, Hegyesy Lóra, Molnár Berta.

Megbizások tára.

Kémesre N. A. urnőnek: Szives köszönettel vettem kitűnő küldeményét. Többet legközelebb levélben.

Balázsfalvára D. I. urnőnek: Reménylem, meg lesz elégedve választásommal.

D. Szt. Mártonba K. M. urnőnek: Nagyon örülök neki! Fogadja szives tiszteletemet.

Korpádra U. M. urhölgynek: Tudom, nem csak most, de később is meglesz vele elégedve, és örülök, hogy nekem is van egy kis részem benne.

Veszprémbe I. I. urhölgynek: Köszönettel vettem.

Jankováczra P. I. urhölgynek: Megrendelése szerint tettem. Most már kezei közt lesz.

Nagyváradra L. A. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Nyitrára Sz. R. urhölgynek: Szives figyelmébe ajánlom mai számunkhoz mellékelt előfizetési felhivásunkat.

Waldsiczre W. H. urnőnek: Nemde vette soraimat?

Temesvárra S. K. urnőnek: Fájdalom, hogy igy történt. Mindnyájunkat megrenditett. Szives üdvözlet.

L. Szt. Miklósra U. E. urhölgynek: Köszönettel vettem.

V. Palotára M. G. A. urnőnek: Az illető még Pesten van, de e hó közepén Gleichenbergbe megy. Szivesen fogom átadni.

P. Apátiba P. R. urhölgynek: Valóban szivemből sajnálom! — A kalapok ára 5 frttól kezdve 10, 12—15 és feljebb.

Erzsébetvárosba D. A. urnőnek: Ez is olyan szerencse, mint a tizenharmadik gyermek születése, szegény embernek!

Kérdések.

Hogyan tegyem el szőnyegeimet a nyáron át, hogy a moly meg ne rágja? Tavaly dohánynyal szórtam be, és mégis elpusztult egy pár belőle. A. Dóra.

Ki ajánlhatna nekem egy jó padlófestéket puha padló beeresztésére? Mariska.

Egyik-másik derék magyar gazdasszony nem közölné-e velem, hogyan főzi szappanját? Mi háziasszonyok csakis az által javithatjuk készitményeinket, ha egymással közölve a készitési módokat, igyekezünk minél jobbat előállitani. F. Emma.

Nagy városból falura származtam. Szeretnék jó gazdasszonynyá lenni. A baromfitenyésztéshez nem értek, csak annyit, mint cselédjeim, a kik etetik, itatják és tisztán tartják azokat. De szeretnék javitani rajtuk, mert lassan fejlődnek a kis jószágok, mire ügyeljek tehát? Szivesen vennék erre nézve utasitást, és tudom, velem együtt még akárhány magyar asszonyka. Sz. Margit.

Feleletek.

Pensée a következőkben megismerheti néhány virágnak az értelmét.

Akáczlevél. „A barátság ép oly hő, mint a szerelem.“
Akáczvirág. „Mikor látjuk egymást!?“
Almafalevél. „Szivemet legyőzted.“
Almavirág. „Nem remélhetsz viszonszerelmet.“
Baraczkvirág „Szeretlek, szeretlek, csak ne mondd senkinek.“
Baraczkvirág. „Légy vidám, szerelmem boldogit.“
Bársonyka. „Fülelők vannak jelen “
Bazsál. „Piros pünkösd napján, hajnalkor születtél.“
Bazsalikom. „Nem merek közeledbe jönni.“
Bodzavirág. „Ohajtom, hogy teljesüljön.“
Borostyán. „Rendületlenül hiszek szerelmedben.“
Borzas rózsa. „Szemem mindenüvé követ“
Csipkebokor. „A szerencsétlenségben se veszitsd el soha reményedet.“
Czitromvirág. „Tiszta szerelem nem hal el a Lethe folyamában.“
A czitrom levele. „Tiszta szerelem.“
Diófalevél. „Szeretlek magyar hűséggel.“
Égő szerelem. „Lángolón és hiven.“
Estike. „Ártalmas-e egészségednek az éji lég?“
Fájvirág. „Érzékenységed által visszariasztasz.“
Folyóka. „Nélküled elvesztem.“
Gyöngyvirág. „Titkon rég szerettelek.“
Háromszinű viola. „Te örülsz szivem vérzésének.“
Havasi rózsa. „Vajha ismét nálad volnék.“
Ibolya. „Legboldogabb szerelem a titkos.“
Jáczint fehér. „Maradj hű.“
„ kék. „Szavamat tartom.“
„ vörös. „Hozzon számodra mindenik harangocska egy-egy üdvözlést tőlem.“
Kökörcsin. „A remény nem csal.“
Körtevirág. „Siess hozzám.“
Nárcisz. „Nagyon önző vagy.“
Orgonafa. „Vidor kedély, élénk kedv kisérjen élteden át.“
(Moschus) Pézsma-csüküllő. „Mily jó szived.“
„ rózsa. „Jó és szép vagy.“
Pipacs. „Sokat kiabálsz mindenfelé.“
Rózsabimbó. „Remélj.“ — szár. „Nem.“ — levél. „Igen.“ — fűzér. „Szerelmem neked van szentelve.“ Eugénia.

Az éjszemü leány szép kézi munkával lepje meg vőlegényét, lehet az szivar- vagy pénztárcza, papirtartó, levélnehezitő, dohányzacskó, sipka stb. csak csinosan legyen munkálva és összeállitva. Juliska.

A takarékos dörzsölje tisztára keztyűit benzinbe mártott kis ruhával, és hagyja néhány napig szellős helyen.

D. Teréznek. A divat, a milyen zsarnok egyfelől, olyan engedékeny másfelül, mert okkal-móddal megenged majdnem mindent. Azért ha elég ügyes hozzá és jó izlése van, diszitse fel bátran könnyű ruháját bársonynyal, akár nagyobb csokrokkal elől akár keskeny szalagokkal, csak elengedő legyen belőle, és a szin jól legyen megválasztva.

P. Juliának.

Keserű a borostyánfa levele,
Még keserűbb az én rózsám szerelme,
Elfelednék minden bút és bánatot
Hej! csak az fáj, hogy a rózsám elhagyott.

Viszi a szél a felhőket lefelé,
Felhők mögül aranyos nap jön elé;
Bár csak vinné búmat is el magával,
Csak engemet hagyna itt a babámmal.

Dörög az ég villámlik a pusztára,
Beleütött pipa-gyujtó csárdába,
Ég a csárda, de nincs a ki eloltja,
Bús szivemnek nincsen vigasztalója.

Egy szőke.

Egy népdal-kedvelőnek. Szivesen közlöm a következő népdal folytatását:

De szeretnék rámás csizmát viselni,
Ha a kovács szépen tudná vasalni.
Vasald kovács ihaja,
Tiz husz pengő nem drága,
Majd megiszszuk a csingilingi lengetegi csárdába.

A másik pedig:

Piros piros piros, piros piros piros,
Piros bort az üvegbe,
Piros piros piros, piros piros piros,
Menyecskét az ölembe,
Gömbölyű kis karja,
Vállamat takarja,
Megölelném, de ő nem akarja.

Tilos tilos tilos, tilos tilos tilos,
Nagypénteken mulatni.
Tilos tilos tilos, tilos tilos tilos.
A szép asszonyt szeretni,
Gyönyörű kis ajka,
Szivem csalogatja,
Megcsókolnám, de ő nem akarja. J. E.

Szerkesztői nyilt levelek.

„Tündér és syrén.“ Csinos, helyet keritek neki.

„Eljegyzésünkre.“ Már az első strophának nincs értelme. És alapeszmét, alapérzést is hiába keresünk benne. Igy aztán fejlődésről, fokozódásról, költői befejezésről sem lehet szó.

„Alkonyatkor.“ Nem olyan könnyű dolog a naivság, a milyennek talán látszik. Keresetlen egyszerűségben, mégis a szív egész melegségével és a gyermek egész gazdag szinezésével nyugodt, természetes képbe egész lelket lehelni belé — könnyű annak, a ki tudja, csak hogy nem mindenki tudja.

„A vetélytársak.“ Hogy Andor szerelmét Elvira nem viszonozza, az mindenesetre baj lehet reá nézve; de hogy a nő későbbi szenvedéseit ezzel lehessen indokolni, azt, ugy hiszem, sem az erkölcs-, sem a lélektan nem hagyhatja helybe. A szivnek nem lehet parancsolni, tudniillik a leányszivnek azt, hogy kit szeressen, és kit ne szeressen, azért büntetés sem jár érte.

„Bánsági népszokások.“ Szivesen veszek ilynemű néprajzokat, csak ne ugy legyenek irva, mintha a babonának, előitéletnek és fajgyűlöletnek szószólói akarnánk lenni. Sőt inkább irtogatni kell azokat, a hogy csak módunkban van.

„Utolszor láttalak.“ Ha ezt a verset kiadnám, bizonyosan megrepedne a szive annak a kedves lénynek, ilyen kegyetlenül pedig mégis csak nem lehet őt megbüntetni.

„Csendes nyári.“ Ha igaz, hogy ugy volt, nem épen helyesen volt, és nyilvánosan dicsekedni vele, még a lovagiasság szempontjából sem járja.

„Piros pünkösd napján.“ Miért nem egy héttel előbb vettem! De igy is szivesen vettem Az „árvizi képek“-et szivesen veszem, különösen akkor, ha azt életet irják le, a mely mostanában foly a szerencsétlen árvizes városban.

Csász. kir. szabadalm. általános biztositó-társaság (Assicurazioni Generali) Triestben.

Negyvenhetedik számadás az 1878. évre.

a) Tüzbiztositási ágazat.

	frt	kr	frt	kr
Dijtartalék-átvitel az 1877 deczember 31-én folyó biztositások után.	—	—	1411543	95
1878-ben kötött biztositások után a befolyt dijak a visstörlés levonásával	2785844	90		
Korábbi években a kötött biztositásokért befolyt dijak 2.485.375 frt 23 kr.				
Levonva a visszatörlesztett és lefolyt dijakat 231,817 » 17 »				
Az év folytán bevétetett ...	2253558	06		
	5039402	96		
Visszbiztositási dijak ...	1744358	24		
	3295044	72		
Levonva az 1878 deczember 31-én folyó biztositások dijtartalékát	1538310	62	1756734	10
Az év tiszta dijösszege ...	—	—	3168278	05
Kártéritések az év folytában a visszbiztositók részének levonásával	1936487	72		
Az 1878 deczember 31-én függő károk tartalékja, a visszbiztositók részének levonásával ...	325095	70		
	2261583	42		
Leszámitva az 1877 deczember 31-én még folyóvá tett kártartalékot	506468	12		
Marad ...	1755115	30		
Provisió, adó és költség ...	996646	20	2751761	50
Nyereség ...	—	—	416516	55

b) Tengeri és szállitmány-biztositási ágazat.

	frt	kr	frt	kr
Dijtartalék-átvitel az 1877 deczember 31-én folyó biztositások után	—	—	51223	17
1878-ben kötött biztositások után befolyt dijak a visstörlesztés levonásával ...	363604	89		
Visszbiztositási dijak ...	83370	43		
	280234	46		
Levonva az 1878 deczember 31-én folyó biztositások dijtartalékát	57199	53	223034	93
Az év tiszta dijösszege ...	—	—	274268	10
Levonva az év folytán kifizetett kártéritéseket a visszbiztositók részének levonásával ...	328305	05		
Az 1878 deczember 31-én függő károk tartalékja, a visszbiztositók részének levonásával ...	137343	20		
	465648	25		
Leszámitva az 1877 deczember 31-én még folyóvá tett kártartalékot	169770	51		
Marad ...	295877	74		
Provisio, adó és költség ...	52632	47	348510	21
Veszteség ...	—	—	74242	11

c) Jégkár-biztositási ágazat.

	frt	kr	frt	kr
1878-ban kötött biztositások után befolyt dijak a visstörlesztés levonásával ...	1623637	92		
Levonva a visszbiztositási dijakat ...	218741	92		
Marad ...	—	—	1404896	—
Az év folytán kifizetett kártéritések, a visszbiztositók részének levonásával	1362130	45		
Tartaléka az 1878 deczember 31-én leszámolásban lévő károknak	5099	33		
	1367229	78		
Leszámitva az 1877 deczember 31-én még folyóvá tett kártartalékot	4032	50		
	1363197	28		
Provisio, adó és költség ...	192805	21	1556002	49
Veszteség ...	—	—	151106	49

a) Életbiztositások halál esetére.

	frt	kr	frt	kr
1877-ről átvitt dijtartalék ...	8110495	27		
A dijtartalék kamatja 4% ...	324419	81		
Dijak és illetékek ...	1913568	35	10348483	43
914 haláleset kifizetése ...	997645	08		
Függö károk tartalékja, 1879. átvitelre...	147571	19		
	1145216	27		
Leszámitva az 1877. átvitt kártartalékot ...	168972	51		
	976243	76		
Leszámitva a visszbiztositók részét... ...	3161	50		
	973082	26		
Törlesztések és visszvásárlások ristornált 3.554,934 frt 46 kr. tőke és 2,215 frt járadék után ...	390073	11		
Visszbiztositási dijak 1.785,085 frt 82 kr. visszabiztositott összegre	52116	37		
1879-re átviendő dijtart. 46.469,941 frt 66 kr. bizt. tőke és 57,925 frt 70 kr. járadék után 29,989 bárczára ... 8.613,701 frt 03 kr.				
Leszámitva a visszbiztositók részét... 170,724 » 70 »	442976	33		
A biztositottak nyereményrésze az 1877. mérleg szerint ...	78512	21	9936760	28
Nyereség ...	—	—	411723	15

a) Tőkék utáni jövedelem.

	frt	kr	frt	kr
A tőkék kamatja és jövedelme ...			778824	03
Levonva a kamattartozásokat ...	197	10		
Kamat-átvitel az életbiztositás felosztandó nyeremény után ...	18323	50		
» a tontin-osztályok után ...	6555	25		
» a hivatalnokok nyugdijpénztára után ...	8252	—		
» az életbiztositások leszámolás után, B.				
a) halálesetre ...	313153	43		
b) megérési biztositások és elhalasztott életjáradékok ...	207574	68		
c) feltétlen életjáradékra ...	73248	45	638570	79
Tehát maradvány...			140254	24

b) Nyereség- és veszteség-számla 1878.

	frt	kr	frt	kr	frt	kr
Nyeremény-átvitel 1877-ről ...	1173	44				
Kétes követelések tartalékának átvitele ...	80000	—				
Nyereség a tüzbiztositási ágazatból ...	416516	55				
» a tőkék jövedelméből ...	140253	24				
» a B. mérlegből ...	4667	11	642610	34		
Veszteség behajthatlan kinlevőségekből ...	17786	49				
Kétes követelések tartalékja ...	80000	—				
Veszteség a tengeri és szállitmányi biztositásból ...	74242	11				
Veszteség a jégkárbiztositási ágazatból ...	151106	49				
Tartalék az aranyban fizetett osztalék számára ...	30000	—	353135	09		
Nyereség ...					289475	25
Levonva: A részvényeseknek járó kamatot 29 frt 40 krjával. 4000 részvény után					117600	—
Marad nyereményül ...					171875	25
Ebből leszámitandó az alapszabály szerint:						
a) a nyeremény-tartalékra ... 171.875.25 frt 10%-ja levonva az 1877-ki maradékot 1173.44 frt Nyeremény B. mérlegből 4667.11 frt 5840,55 » 166.034,70 frt			16603	47		
b) az igazgatóság jutaléka ...			24000	—	40603	47
					131271	78
s továbbá a hivatalnokok jutaléka 2%-ja ... 131.271,78 frt levonva az 1877-ki maradékot ... 1173.44 »			130098	34	2601	96
Szétosztható nyereség ...					128669	82

Triest, 1879 május 5.

Az általános biztositó-társaság (Assicurazioni Generali) igazgatósága:

Morpurgo G. Pesaro Maurogonato J. Amb. di S. Ralli.
V. di S. Segré. Dr. Calabi R. Gidoni G. Goldschmieth L.
Levi A. A. Todros E.

Besso M., vezér-titkár.

b) Biztositások a megérés esetére.

az elhalasztott életjáradékok hozzászámitásával.

	frt	kr	frt	kr
A tartalék-alap átvitele 1877-ből ...	4151493	54		
A » » kamatjai 5% ...	207574	68		
Dijak és illetékek ...	493368	11	[illegible]	
Kifizetett esedékes tőkék ...	323142	67		
Törlesztések, visszavásárlások és visszaadott dijak 894,953 frt 29 kr, tőke és 559 frt 29 kr. évi járadék után ...	[illegible]			
1879-re átviendő tartalék 12.073,911 frt 92 kr. tőke és 13,523 frt 74 kr. évi járadék után 7589 bárczára ...	4393319	99	4859272	53
Veszteség ...			6836	20

c) Feltétlen életjáradékok.

	frt	kr	frt	kr
Átvitel az 1877-ki életjáradék-alapból ...	1464968	98		
Az életjáradékalap kamatja 5% ...	73248	45		
Befizetett tőkék és illetékek 38 uj életjáradék-szerződés után ...	95748	95	1633966	38
Kifizetett életjáradékok ...	217035	21		
1879-re átviendő tartalék 165,559 frt 96 kr. évi életjáradék után 664 bárczára ...	1222844	33	1439879	54
Nyereség ...	—	—	194086	84

d) A B. mérleg nyereség- és veszteség-számlája.

	frt	kr	frt	kr
Nyereség a halálesetrei életbiztositások után ...	411723	15		
Nyereség a feltétlen életjáradékok után ...	194086	84	605809	99
Veszteség a megérés esetérei biztositások és az elhalasztott életjáradékok után ...			6836	20
			598973	79
A feltétlen életjáradék alap kiegészitése ...			222397	09
			376576	70
Provisio és költség ...	358231	59		
Orvosi tiszteletdijak ...	13195	43	371391	02
Nyeremény ...	—	—	5185	68
Az alapszabályok értelmében 10% levonat a nyeremény alap javára...	—	—	518	57
Tiszta nyeremény ...	—	—	4667	11

Mérlegszámla 1878. deczember 31-én.

VAGYON.

	Osztrák értékben frt	kr	frt	kr
1. A részvényesek biztositott adós-levelei ...			2940000	—
2. Városi telkek ...			3758000	97
3. Mezögazdasági birtokok Olaszországban, 6729 hektárnyi összes terület... ...			2995773	37
4. Kölcsönök életbiztositási kötvényekre ...	1625258	51		
Aktiv életjáradékok és jelzálog által biztositott a biztositottak halálakor felveendő tőkék ...	76650	11	1701908	62
5. Kamatozó, betáblázás által biztositott tőkék az osztrák-magyar államban, a zálogosztályt illető tőkék kizárásával (alap. szab. 1. *c)* betü) ...			2230258	96
6. Kamatozó jelzálogositott tőkekölcsönök fekvőségekre Olaszországban a fonti zálogosztályé kizárásával ...			481100	79
7. Biztositékolt kölcsönök letéteményezett állampapirok kereskedelmi- és ipar-részvényekre ...			292471	94
8. Értékpapirok, kereskedelmi- és ipar-részvények, mint a jegyzék (melléklet A.) mutatja ...			4604676	59
9. Váltók a tárczában ...			603000	81
10. Elölegek a jelzálog osztály részére ...			355667	62
11. Mezögazdasági, deczember 31-én még el nem adott terményei a társulatnak olaszországi birtokaiból ...			146037	49
12. Különféle bankok és hitelintézeteknél folyó számlában kamatozásra letéteményezett pénzek ...			998301	95
13. Pénzkészlett a társulat trieszti és velenczei igazgatósági pénztáraiban ...			31368	77
14. Ugyanaz a fiókok pénztáraiban ...			218124	70
15. Maradvány viszontbiztositók számláiból ...			205417	17
16. Maradvány az intézet 4459 fiókjainak számláiból ...			1069857	78
17. Kiegészitési életbiztositási dijrészletek ...			605785	99
18. Adósok különféle czimek alatt ...			599503	99
19. Butorzat az intézet összes irodáiban, czégtáblák, papir- és nyomtatványok a raktárakban ...			104608	34
			23941878	83
20. Deczember 31-én érvényben lévő dijkötelezvények és későbbi években behajtandó dijak...	11751212	99		

TARTOZÁS.

	Osztrák értékben frt	kr	frt	kr
1. Alaptőke ...	—	—	4200000	—
2. Az A. leszámolás nyeremény tartalékja...	713798	15		
Ugyanaz B. leszámolásnál...	778557	59		
Rendelkezésre álló rendkivüli nyeremény-tartalék ...	200000	—	1692355	74
3. Tartalékalap értékpapirok értékének ingadozásáért ...			43814	16
4. Tartalékalap kétes követelésekért ...			80000	—
5. Tartalék, bejelentett de még deczember 31-ig le nem számolt káresetekre:				
a) tüzbiztositási ágazatra ...	325095	70		
b) tengeri és szállitási biztositási ágazatra ...	137343	20		
c) jégkár elleni biztositási ágazatra ...	5099	33		
d) életbiztositási ágazatra ...	147571	19	615109	42
6. Dijtartalék az A. leszámolás még 1878. decz. 31-én folyó biztositásokra:				
a) tüzbiztositásra...	1538310	62		
b) tengeri és szállitási biztositásra ...	57199	53	1595510	15
7. Dijtartalék a B. leszámolás még 1878. decz. 31-én folyó biztositásokra:				
a) halálesetre ...	8442976	33		
b) megérési esetre és elhalasztott járadékokra ...	4393319	99		
c) feltétlen életjáradékra ...	1445241	42	14281537	74
8. Osztalék-alap az életbiztositásra nyeremény osztalékkal ...			442161	78
9. A két Tontin-osztály vagyona kamatbiztositással...			152227	56
10. A hivatalnokok nyugdij pénztárának vagyona ...			145785	12
11. Maradvány a visszbiztositók számláiból ...			239707	32
12. Maradvány az intézet ügynökségeinek számláiból ...			1699	20
13. Különféle hitelezők ...			179098	66
14. Rendes osztalék a részvényesek számára ...	117600	—		
Felülosztalék ...	128400	—	246000	—
15. A két igazgatóság részilletéke ...			24000	—
16. A hivatalnokok alapszabályszerti jutalmazásai ...			2601	96
17. Nyeremény fölösleg az 1879-ki átvitelhez...			269	82
			23941878	83
18. Dijkötelezvények és későbbi években behajtandó dijak ...	11751212	99		

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt. egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület, Terézváros, Ó-utcza 21-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

24. SZ.
Junius 15-dikén.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Egy régi iskolatársam.

(Elbeszélés.)

Vértesi Arnoldtól.

(Vége.)

Nem tudtam, őrülttel van-e dolgom vagy a bor kábitotta el? Oly zürzavarosan hangzott, a mit beszélt:

— Itt, itt fejemben éreztem a gondolatokat, vijjogva repdestek azok és néha valami olthatatlan szomjuság szállt meg a . . . a dicsőség után; de a toll mindig reszketve kihullt kezemből. Tudtam, hogy kinevetnek. Aztán hisz ugy is el van temetve, a kiért érdemes lett volna élni, küzdeni. Minek ez az oktalan vergődés? S mikor mindezt elgondoltam menyegzőm napján ott a homályos fészerben, a hová behallottam a czigányok zenéjét s a poharak csengését, azt hittem, hogy tovább ki nem birom. S a mint . . . a mint kinyujtom karjaimat fejem fölött, egy . . . egy szög akadt a kezembe . . . egy nagy erős szög a falban . . .

Borzadva tekintettem a szegény emberre. Arcza e pillanatban halálsápadt volt. Kitaláltam, a mit mondani akart, bár ajka oly halkan mozgott, hogy egy szót sem lehetett hallani néhány másodperczig.

— Nem tudom, miért nem cselekedtem meg akkor mindjárt, — mormogá aztán. — A zsebkendő már kezemben volt. Összecsavargattam. Még egyszer megtapogattam, elég erős-e a szög? Erős volt, de én gyönge voltam. Eszembe jutott az a szegény fiatal nő, ki menyegzője napján özvegy marad s az a másik, az a szegény öreg asszony, a kinek én voltam egyetlen gyámola. Visszatértem a szobába, a honnan eljöttem. Anyám szemei aggódva tapadtak reám, aztán oda jött menyasszonyom, kérdezték, hogy mi bajom? A tükörben megpillantottam ijesztő sápadt arczomat s egy darabig nem tudtam szólni. Mosolyogni igyekeztem; de ugy éreztem, mintha állam megmerevült volna. Szerettem volna sirva odaborulni az elé a két nő elé; de csak mozdulatlan maradtam és hallgattam.

Most is hallgatott. Hallgattam én is. Ugy rémlett nekem, mintha nem illenék hozzám a mindennapi józan ész rideg tanácsaival állni a boldogtalan elé. Csak vártam, hogy tovább mondja szomoru, sivár történetét.

Kémkedve, komoran nézett rám egy perczig:

— Ugy-e te is azt mondod: hóbortos beszéd, hóbortos gondolatok? Ki tett volna engem boldogtalanná? Senki. Az emberek türelmesek, könyörületesek voltak hozzám. Néha kinevettek, de mást nem tettek. Hivatalt is szereztek végre. Csak azt kivánták, már most megbecsüljem magamat, ne hagyjam megint abba, mint addig. Most már feleségem is van, szokjam végre rendes élethez, mondjak le minden bohó ábrándról. És én megigértem, hogy ugy teszek. Minden irkafirkát a tüzbe dobtam; de ezeket a gondolatokat, ezeket innen a fejemből nem birtam kiűzni, nem hamvadtak el, minduntalan vissza-visszatértek. Hátha mégis megpróbálnám? . . . hátha? . . . hátha? . . . Olvastam, hogy nagy költők éltek nyomorban, megvetve, csak holtuk után tudta meg a világ, hogy kik voltak . . . Istenem! hátha én . . .? De őrültség volt, ostobaság, tudom. Éreztem, hogy le vannak törve szárnyaim, régen, régen. És azt sem tudtam igazán, hogy hát mit akarok? Gondolataim mindig ugy összezavarodtak.

Keze reszketve, tapogatózva nyult végig az asztalon. A poharat kereste.

— Csak egy kis világosság kellett volna, csak egy kis melegség, — mormogá; — a gyönge növény kihajtott

volna, virágot hozott volna. Igy elsatnyult. Nem nekem való volt ez a hely. . . . Nem! Sokszor eszembe jutott, hogy elhagyom ezt a nyomorult fészket, hol letapad lelkem a sárba; de ahhoz férfierő kellett volna s én csak hitvány gyönge báb voltam. Meghalt anyám is és én mégis maradtam . . . Mégis . . . Ha feleségem összeránczolta szemöldökeit, meghunyászkodva kotródtam a börtönbe, melyet ott a városházán készitettek számomra: a dohos hivatalszobába.

Arczszine pillanatról pillanatra változott, szemei lángoltak. Alig ismertem reá, annyira átváltozott. Ugy látszott, mintha a rég elfojtott tűz szikrázva pattanna ki az erek minden szálán.

De ez a csodálatos tünemény csak néhány perczig tartott, aztán ismét csak a csüggedt, habozó, gyámoltalan szegény embert láttam magam előtt.

— Mit gondolsz, — hebegé akadozva, — hátha talán mégis megpróbálnám? . . . ha Budapestre mennék? . . .

Nem értettem jól, hogy sajátkép mit akar azzal mondani; de csakhamar megértettem. Remegő sovány keze kabátja zsebébe nyult s egy csomag papirost huzott elő.

— Olvasd el, — susogá halkan.

Szétbontogatni kezdtem s azonnal láttam, hogy költemények. Egy része a lapoknak már egészen megsárgult, bemocskolódott.

Járdán Lojzi megragadta kezemet.

— Nem, ne most! Olvasd el majd később, ha magadban maradsz.

Fölkelt az asztaltól s lángoló arczczal, lesütött fejjel szégyenkezve mint valami iskolás fiu állt ott a gyámoltalan, álmodozó vén gyermek egy darabig, aztán botorkálva ment a szögletbe, hol felső kabátját hagyta. Ügyetlenül belebujt, begombolta azt nyakig, aztán még nyaka körül tekergette a nagy kopott sált, melyet magával hozott.

— Az ember nem vigyázhat eléggé, mindjárt megbűti magát, — dadogta.

Tökéletes roskatag vén ember volt, a mint igy előttem állt.

— Aztán . . . aztán, — szólt akadozva, — holnap majd megmondod vélemenyedet . . . de . . . de ne szólj, kérlek, senkinek. Feleségem nem szereti, ha effélékkel töltöm az időt . . . Csak a hivatalban néha . . . tudod, mikor az embernek üres ideje van . . . és nem látja senki . . .

Nem fejezte be a mondatot. Kezemet szorongatva, tipegve kicsoszogot végre az ajtón.

VI.

Sokáig gondoltam rá, mikor már eltávozott s egész este előttem lebegett a furcsa szomoru alak. Összehasonlitgatni próbáltam őt azzal a szép és szellemes ifjuval, kit hajdan ismertem.

— Istenem! mivé lett! — sohajtottam föl.

Aztán az a gondolat ötlött elmémbe: hátha mégis megmaradt valami benne abból az égi szikrából? Nem lakhatik-e költői lélek e nevetséges és szánalmas külső alatt is?

A kéziratcsomó ott feküdt az asztalon. Mohón huztam ki belőle néhány lapot s olvasni kezdtem. Azokat a papirosokat válogattam ki, melyek legujabbaknak látszottak.

Boldog isten! mily homályos zagyva gondolatok! mily értelmetlen csengő bongó szavak, melyek egymásba kavarodnak, ugy, hogy az ember nem bir kibontakozni belőlük s hiába keresi az értelmet.

Remegés, aggódás szállt meg: teljesen eszén van-e a szerencsétlen, a ki ezeket a verseket irta?

Nagynehezen halászhatni ki a zűrzavarból egy-egy eszmét, mely fölcsillan. Látszik a rettenetes erőködés; de az önmagával meghasonlott lélek nem bir fölemelkedni. A kiszáradt fantázia csak torzképeket rajzol, aztán lapos, egyűgyű sorok következnek, gyámoltalan siránkozás, üres rimek.

Csalódva, szomoruan tettem le kezemből a fölvett lapokat.

— Talán csak mi képzeltünk itt egy magasabb szellemet? — gondolám, a multra visszaemlékezve. — Az ifjuság szemei hamar elkápráznak, könnyen föllelkesül. Magasztalásunk, bámulásunk megzavarta egy szegény fiatal ember fejét, ki középszerű tehetséggel megáldva más téren talán hasznos tagja lehetett volna a társadalomnak, boldog ember lehetett volna!

Ezen gondolkoztam s ujjaim habozva pihentek az előttem kiteritve heverő iratokon. Valjon olvassak-e még többet?

Végre fölvettem néhányat a régiebbek közül, melyeknek papirosa már egészen megsárgult, a tinta fakóvá vált s némelyiken alig valának olvashatók a betűk. De az érzés tisztábbnak, a gondolatok világosabbaknak látszottak e megsárgult ócska lapokon, melegebb költői lehellet sugárzott ki a félig elmosódott, fakó sorok közül.

Csaknem évről évre lehetett volna kimutatni, a mint folyvást sivárabb és zavarosabb lesz a szárnyaszegett lélek. A hétköznapi élettel való kinlódás, a lebilincselő körülmények, a kicsinyes környezet, a guny, a nyomoruság egyenként tépik ki a tollakat lelki szárnyaiból. A mi aztán következik, az csak kinos vergődés. Látszik, hogy ohajtaná még ámitni magát, de nem meri.

Sohajtva hajtogattam össze az egész csomagot. Mit mondjak neki? Ámitsam én is vagy megmondjam neki a rideg valót, mint a többiek, kik gunyosan nevetve osztogatják neki a jó tanácsot: „Hagyj föl legalább vén korodra az álmodozással!“

Megmondhatom azt neki? Megfoszszam az egyetlen vigasztól, a mi talán fölmaradt még sivár életében? Vagy biztatásommal föllobbantsam azt a szikrát, mely ott lappang most is elrejtve az álmadozó szivében s talán oktalanságokra képes ragadni a gyámoltalan, roskatag embert?

Megvallom, nehéz helyzet volt s mindenkép féltem a felelősségtől, melyet netán magamra vállalok. Eszembe jutott a zavart beszéd, a merev pillantás, a lángoló arcz, a mint láttam őt ott az asztalnál ülni, a szög, melyre lakadalma napján föl akarta magát akasztani, mindaz, a mit tőle hallottam. Egész éjjel nem birtam aludni, minduntalan föl-fölriadtam. Egyre törülgettem homlokomat, melyről csurgott a veriték.

Felelet nélkül még sem hagyhattam őt, valamit mondanom kellett, mert hallgatásomat is feleletül, még pedig végzetes feleletül vehette volna. Kedvetlenül, folyvást töprengve, mentem el másnap dél felé hivatalába.

Ott találtam az akták közt meggörnyedve s pápaszemét törülgetve. Bamba, félénk mosolylyal fogadott s a mint a nálam hagyott kéziratcsomót letettem asztalára, hirtelen fölkapta s bedugta azt iróasztala fiókjába.

— Pszt! — szólt, szájára téve tintás mutató ujját. — Azt gondolom, hogy kissé . . . kissé . . . hogy is mondjam csak? . . . sokat ittam nálad tegnap este. Nem fogsz róla szólni senkinek? . . . Ugy-e, senkinek?

Megnyugtattam, hogy senkinek. Csak azért jöttem, hogy a mire fölkért, elmondjam a birálatot.

Tintás mutató ujját megint szájára nyomta.

— Pszt! Ne beszéljünk arról, kérlek. Vén bolond vagyok . . . az, az vagyok, tudom. Ne szólj. De látod, az ember ilyen korában már nem igen változik meg. Hja! ha még fiatal volnék! Ha . . . ha . . .

Dünnyögött még valamit, de már azt nem értettem. Egy nehéz sohajtás szállt föl ajkáról, aztán engedelmesen némán meggörnyesztette hátát, mint valami szegény jámbor teherhordó állat.

Én másnap elutaztam s azóta nem láttam őt, sem hirét nem hallottam.

Brabanti csipke...

Gáspár Imrétől.

Brabanti csipke, hó-selyem hulláma
Folyja be púha tested ékesen!
Ragyogj, világíts! lépteid nyomába
Keljen imádat... drágám, édesem!
De fürteid közt gyöngyvirág legyen,
S azt nyujtsa néked reszkető kezem!

Járj fénybe, dalba! csábító zenére
Repülj, repülj a fényes termen át!
Hallgass, mosolygj a hízelgő beszédre,
S ki tánczra hiv, szállj karjain tovább!
Csak hogyha rád az én szemem tekint,
„Szeretlek!“ igy szólj, és ne lássmegint!

Ragyogj, ragyogj! s e fényes hazugságot
Osszd a világnak, ennek az való!
Ha nem az álmot, a kéjt, boldogságot,
S a mi szivedből tiszta, szent, való,
A csöndes, hold-világos éjjeken . . .
Szerelmedet... oh azt hagyd meg nekem!

Dalok.

Inczédy Lászlótól.

I.

Szép csöndes nyári éj van,
Hold és csillag ragyog,
Szép csöndes nyári éjben
Kitárva ablakod.

A hold, a vén kiváncsi,
Leküldi sugarát,
És csillámló ezüsttel
Árasztja el szobád.

És látja édes arczod,
Habfodros kebeled,
Rád száll, és légi csókkal
Boritja kis kezed.

Szép csöndes nyári éj van,
Hold és csillag ragyog,
Szép csöndes nyári éjben
Kitárva ablakod.

És ifjad ablakodnál
Busongva föl s le jár,
S ezerszer elsóhajtja:
Oh boldog holdsugár!

II.

Mint a harmat rózsabimbón,
Függ az a szó ajkadon,
Annyi üdv egy piczi szóban,
Szinte föl se foghatom.

Ne, ne mondd ki, hadd lebegjen,
Hadd ragyogjon még az ott;
Csókjaimmal szivom fel, mint
Napsugár a harmatot.

III.

Hogyha néha szerelemről,
Boldogságról dalolok,
Oh ne félj, hogy szivünk titkát
Elárulják a dalok.

Páros gerle puha fészke
Megbuvik a lomb alatt,
Csengő rímben, zengő szóban
Ki keresne igazat?

A hintaszékben.

(Tárcza a szobából.)

Jövendő életiróm számára megjegyzem, hogy dolgozó szobámban sok a — butor. Egy biografusra nézve hősének lakása mindig igen fontos és kellőleg tanulmányozandó helyiség. Az én t. cz. életrajziróm is legyen majd annak idejében szives jól megtekinteni mostani lakásomat s ne sajnálja a csekély borravalót, mit e nevezetes hely megszemléléséért a kalauznak fizetnie kellend. Az ilyen dolgokban az iró nem lehet soha eléggé alapos. Rousseau joggal hányja szemükre a történészeknek, hogy azok csak hősöket és királyokat festenek, s nem embereket is — hálóköntösben. Mennyivel inkább föladata egy élettörténésznek, emberét ott lesni meg, a hol szelleme legközvetlenebbül nyilatkozik, saját négy fala közt, hálóköntösben, a komornyikja előtt (ha van neki), a hol tudvalevőleg „senki sem nagy!“

Tehát: szobámban sok a butor. Vannak, a kik irtóznak az ennyire megtömött lakásoktól; — a mi engem illet, jobban szeretem a szobámat telve, mint üresen. Érezte már az olvasó azt a sajátságos benyomást, a mit egy üres szoba gyakorol a belépőre, azt a hatást, a mely alatt egy polyglott hölgy föl szokott sohajtani: „Ma foi, mir ist nagyon unheimlich ici?“ Olyan az, mint midőn sivatagban hiába keresünk árnyékot, vagy midőn a szinház csak félig telik meg s a szinpadon látszólag több ember mozog, mint a nézőtéren. Megrontja ez a legnagyobb művészet hatását az operában s kedélytelenné teszi a tartózkodást szobánk-

ban. A latin igen jellemzően nevezte el ez érzést „horror vacui“-nak, az „üresség borzalmá“-nak. Azért lakásomon inkább legyen három butordarabbal több, mint egygyel kevesebb.

Ez a hintaszék például épen nem nélkülözhetlen darab butor nálam. És mégis, ha nem terülne el ott a könyvszekrényem mellett, nagyon érezném a hiányát. A helye folyton alkalmatlankodnék szemeimnek — az ürességével. Vannak dolgok, a melyek ép akkor tűnnek leginkább szembe, a mikor — nincsenek. Igy volnék e hintaszékkel is, ha például ellopnák tőlem, s a fájdalom, a melyet hiányán éreznék, nagyon hasonlitana Calypso nympha kisasszonyéhoz, a ki sehogy sem tudott megvigasztalódni távozásán Ulyssesnek, a kit hét évig férjként őrzött maga mellett, a mint ez Fenelon abbé mindenki által olvasott „Telemaque“-jában ékesen meg van irva. Pedig e kedves kis jószág hét évnél jóval rövidebb idő óta van csak birtokomban s annyira nélkülözhetlennek korántsem bizonyitotta magát, mint Atlasz ur bájos leánya számára a deli Odysseusz. Sőt azt is határozottan ki lehetne mondani, hogy hintaszékek nélkül is képzelhető teljes földi boldogság, a mit például a mythológia t. cz. nympháiról férjek tekintetében nem lehet elmondani, és tagadhatatlan, hogy számtalan megelégedett tagja van a polgári társaságnak, a ki még soha nem ült hintaszékben.

Bizonyos tehát, hogy e butordarab nem életszükséglet. De a mint vannak inyenczek, a kik az emberek legnagyobb részére nézve ismeretlen osztrigák nélkül meg nem lehetnek, ugy akadnak butor-gourmandok is, a kik egy himzett hintaszék kellemesen fölösleges osztrigájáért rajonganak. A ki szeret a szobájában gondolkodni, annak egy ilyen butor kitűnő szolgálatokat tesz. A mint hátradőlsz annak puha támlájára, már meditáló hangulatban vagy, s ha rajta himbálózva csukott szemekkel előre s hátra hullámzol, egy szebb világban képzelheted magad. A folytonos kellemes hullámzás kedélyedet is édesebb ringalomba hozza, valamint az üde tavaszi szellő nemcsak a porhüvelynek, de a léleknek is hangulatot ád langyos fuvalmával. A képzelőtehetség is magasra hatványozódik, ha csukott szemekkel himbálódzunk annak lágy ölében, — mert ilyenkor csak l e l k i szemeinkkel nézünk s kritizálunk, ezek pedig sokkal rózsásabbnak látnak mindent, mint a testiek. És ki tagadná, hogy egy jó adag képzelőtehetségre nagy szükség van napjainkban, ha nem akarjuk egészen vigasztalan szinben látni a szomoru képeket, a melyek egymást kergetve szemeink elé tárulnak. Minél többször ül valaki zárt szemekkel szobájában, annál kevesebbet lát a világ bajaiból. Üljünk tehát e világjavitó székre és ringassuk magunkat a képzelet szárnyain. Ah, minő fölséges! Tavaszi virány, édes illatár, virágrimek, fülemile-rythmus: ezek azon versek, melyeket a hintaszék-költészet teremt.

Egy ily himezett jószágban, mely a „dolce far niente“-nek van szánva, valami nőies lakik. Bondoirba való inkább, mint egy férfi dolgozó szobájába, „műhely“-ébe, s jobban illik belé egy kaczér delnő karcsu alakja, mint egy komoly férfié. Érzem ez asszonyi hatást, a mikor puha támlájára hajtom fejemet, s a nőre gondolok, a ki himezte. Pedig nem is tudom, ki volt. Egy kis leány hozta a munkát pár hó előtt, vételre kinálva azt nekem. Én kifizettem az árát alku és a mű létrehozóját tudakoló kérdés nélkül. Most jól esik rágondolni a szép (bizonyára szép!) ismeretlenre, a kinek tündérujjai (mily képzelőtehetség!) szeretettel dolgoztak e művön. Ah, én nagy köszönettel tartozom neki, legyen ő ifju vagy vén, szép vagy rut, mert akaratlanul bár, de sok élvezetet szerzett nekem. S ha a bájos ismeretlen nem akarja tovább is megőrizni inkognitóját, jelentkezzék e lapok szerkesztőségénél, a hol ki fogják neki jelenteni hálámat azért, hogy engem a hintaszék-költészettel megismertetett.

Édes ábrándjaimnak meghittje, kedves hintaszék! Öledből tekintve zöldebbnek látszik a fű, kékebbnek az ég, szebbnek a világ s jobbnak az ember! S mind addig, a mig a világ magától meg nem szépül s az emberek önszántukból meg nem javulnak, — mind addig nagyra fogom becsülni a hintaszékeket. Helyettesitik ezek az ugynevezett rózsaszinű szemüvegeket, a melyekre nagy szükség van századunkban, a képzelődés hizelgő szemüvegeit, a melyek nélkül kietlennek és sivárnak látszik a szem legelője. Ah, de egy hintaszékből minő más rózsaszin látvány tárul elénk! Pessimisták és világgyűlölők, szerezzetek hintaszékeket, s ha gondolkodni akartok, üljetek annak a képzeletet gazdagitó ölébe: meg fogtok gyógyulni!

Goethe szerint:

> . . . a spekulativ bohó
> Mind állat, melyet egy manó
> Kopár sikon hurczol körben körül,
> Mig tőszomszédba zsiros gyep terül.

A hintaszék egy ily zsiros gyep. A szemnek szép zöld legelője.

Milkó Izidor.

Kelet rózsája.

Évek multak már azóta, hogy a Nilus habjaiból utolsó bucsupoharat ittam, és még mindig nem valósult az arabs közmondása: „A ki csak egy cseppet ivott is a Nilus vizéből, annak akarva-nem akarva ujra vissza kell térni pálmás partjaihoz.“ Száz meg száz kötelék, melyeknek szét szakitása felülmulja erőmet, visszatartanak hazámban; csak a lelkem szárnyal vissza Kelet ragyogó földjére, a mely olyan drága, kedves lőn előttem, miként maga a szülőföldem. Akárhányszor valami sajgó sovárgás mintha csak azt akarná mondani, hogy azok a vidékek ott második hazámmá lőnek. És nem csupán a vidékek, hanem az ottani emberek után is vágyódik ugy a lelkem; olyan jó emberek voltak, és ugy szerettem volt őket! Még most is, valahányszor emlékezetem ócska, foszlott könyvét forgatom, olyan élő-elevenen állnak előttem, és valamennyi közül az az egy, a legkedvesebb, a melyikről csak annyit mondhatok, hogy olyan volt, mint a nyiló rózsa. Csak kevés ideig andalitott volt el illatos lelke, de még most is, ha csak gondolok is rá, szivem, lelkem éledez. Pedig ugy fáj vissza gondolnom reá, olyan valami lélekre szálló bűbájos kedvesség volt az ő egész valója, — oh, hogy keblemre nem tűzhetém Kelet e szép rózsaszálát!

Csak kevéssel voltam akkor több husz évesnél, és bár nem egyet hörpentettem volt már az élet fájdalompoharából, csupa vidámság volt a lelkem, tele pajzán, tréfás életkedvvel. Közbe jött a forradalom, bujdosóvá lettem, Törökországból Alsó-Egyptom egyik legnevezetesebb városába vezetett a sorsom, a Nilus partján, körüskörül pálmaerdőkkel és magasabb házainak lapos födeleiről a ten-

ger csillanása is látszott. Kairóból a város leggazdagabb és annál fogva tekintélyes keresztyén lakosaihoz voltak ajánlóleveleim, igy csakhamar jól el is voltam helyezve. Kabil, igy hivták gazdámat, egy csupán keresztyénektől lakott régi „Vekálé“-ban néhány szobát engedett át lakásul.

Magyar olvasóim természetesen nem tudják, mi az a: „Vekále“, megmondom tehát, hogy az tulajdonkép annyit tesz, mint nálunk a „gazdaság“, közönségesen azonban egy csomó házat értenek alatta, a melyekben földszint boltok vannak, az emeletek meg lakások, kiadva. Majdnem valamennyien többé-kevésbbé rozzant állapotban vannak; az udvaron össze-vissza folyosók, ajtók, sikátorok, szegletek, a tetőkön festői erkélyek, értékes ódon rácsozattal, tele az arabs lélek művészeti gazdagságával, itt-ott azonban egyes rudak, vagy egész darabok rendesen hibáznak már rajtuk, és ép azért csak annál inkább bilincselik le a festőihez értő szemet. Hozzá a falakat hosszában-széltiben a déli verőfényes napvilág önti el, szőve-fonva rácsozatot, erkélyeket, ezerféle alakban ezer szinű alapra, hogy nincs az a fásultság, a melyre igézetes hatással ne volna. Valóságos gyönyörűség lakni ilyen házban. Belül is majd egész tenger fényét veti be a nap az arabs mesevilágra emlékeztető ódon tekintetű szobába; majd csak egyes sugár fénye iramodik ide-oda hol egyik falon, hol meg a másikon. Mikor meg szálló szellő az udvarokba néző és minden felé köszöntgető pálmafák koronáit lengedezteti, vagy lent az udvaron keleties sürgés forgás köti le a figyelmet. Naplemenet végre a gyönyörű esthajnal illatos szinpompával futtatja be a dőledékes épületet, utána rá a hold ugyanazt ezüstös fényben próbálgatja. Végre csend lesz, legalább annyira, hogy egy-egy „Szór“, czimbalomféle zengése hallik, valamely boldog sziv szóval ki nem mondható keserű bánatát, vagy édes boldogságát önti ki benne, — ilyen egy házban volt az én lakásom.

Egész külön volt a többi lakástól a házban, külön lépcső is vezetett föl hozzá, innen meg föllebb a lapos háztetőre. A tetőről még nem lehetett nézni a szomszéd házak udvarába, a közbe eső faltól. Szencsére azonban duczforma vendégtető is volt rajta, honnan nemcsak a ház valamennyi erkélyére, hanem még a város nagy részére és még azon is tul a gyönyörűen rengő rónaságra nyilt kilátás. És törődtem is én azzal, hogy elődeim szentnek tekintették e helyet, és nem merték oda tenni lábukat, mivelhogy még valamely szomszédos ház asszonyát is meglehetett onnan látni. Tudtam, hogy a szomszédok itt mind valamennyien keresztyének, és annál fogva a „harem“ vagyis „illethetlen“ szónak ilyetén értelmezése nem alkalmazható ide; egész nyugodt lélekkel mentem tehát föl esténkint az emelvényes kicsi páholyba, a honnan olyan gyönyörű volt a kilátás. A nap lemente a ritkás pálmaerdő mögött! Minden egyes korona valóságos arany alapon rajzolódott le, és maga a sok korona, ez is, az is, külön-külön valamennyien olyan csudaszép és egyre váltakozó fényben álltak, hogy a lelkem nem telhetett be a látásukba. Nem is lehet azt leirni, csak annyit mondok tehát, hogy minden este ujabb-ujabb ábrándokkal ringatta el szivemet, és hova-tovább jobban szerettem meg ama kicsi buvókát. Százszor is láttam volt már a Niluson fel-alá ringadó sajkákat, egyenkint ismertem már a három szögben duzzadt fehér vitorlákat rajtuk, tovább egy événél gyönyörködtem az itteni vidék bűvös-bájos szinjátékában, és még sem untam meg kedves kitekintsemet, talán azért, mivel egy belső titkos valami egyre-egyre azt sugta volt nekem, hogy látok én még ennél sokkal nagyobb gyönyörűséget is itten.

Egy este, épen a leáldozó napról ábrándoztam. A minaretekről hallatszott még a mueddinnek esti imádságra intő szava a hivőkhez. A városban azért egyszeriben elhallgatott a zsivaj, a közeli hajógyárban megállt a kopácsolás.

„Hai al el szalah“ — (készülj az imádságra) — dalolá a vallás hirdetője, és a hivők legtöbbjei buzgón követték a felhivást. Egy része már megmosdott volt, és most térden fekve, egyszer-egyszer fölegyenesedett, hogy ujra leroskadva, a porba nyomja homlokát, ki-kiterjesztve karjait, majd meg kezeit összetéve, a próféta nyitott könyvét ábrázolván ezzel, hiven az izlam parancsához, és a nekihevült arczok szinte esti aranyfényben rengtek. Mások meg a vallás szabályaihoz képest,épen készülődőben voltak, „hogy tisztaságban járuljanak isten elé imádságban.“ Ájtatossága fuvallott a csendbe merült városban; a pálmafák koronái sem lengedeztek többé, én azonban kétszeres életet éltem, ébren voltam, mégis álmadoztam. Egyszerre csak szemem odatapadt egy képhez, azt hittem, hogy álmodom. Egész közel hozzám az erkélyen, egy nőalak volt, olyan szép, annyira csupa gyermekded kedvesség, a milyet még soha sem láttam. Nem birtam levenni róla lelkemet, meg kellett, hogy szólitsam.

— A fenséges Allah szerencsés jó estét adjon neked, urhölgy! — szóltam át hozzá.

Összerezzent, és le akarta takarni arczát fátyolával; szerencsére azonban lent felejtette volt ez egész fölösleges ruhaneműt.

— Miért e félelem, lelkemnek urnője? És miért akarod elvenni tőlem telehold képed világát? Talán nem tudod, hogy én frank (európai) vagyok? Az én hazámban a felhő eltakarja ugyan a nap világát az égen, de a fátyol felhője nem a napokat a földön. Megszoktam én nyiltan szemébe nézni Éva anyánk leányainak; miért rejtőznél el, napvilág, előlem? Tán nem vagy keresztyén?

— De az vagyok — viszonzá — dicsértessék Isten a mi urunk; csak azt, hogy nem volt még az az idegen férfi, a ki arczomat látta volna. A te hazád nem az én hazám, a te szokásaid nem az én szokásaim, uram! A frankok hazájában a nő szabad, itt rabszolgáló; gondold meg azt, te jóságos! Boldog legyen éjjeled!

Indult, hogy távozzék.

— Ne még, urnőm, miért sietsz annyira? Nem láttál még engem?

— Oh, de hányszor; mindjárt az nap, hogy ide jöttél, és azóta is minden nap.

— Nos tehát félsz tőlem?

— Nem, hanem az illendőség tiltja beszélgetnem veled.

— Es valjon, édes, nem jobbak-e az én hazám illendőségi szabályai azoknál, a melyek a mohamedánok földjén divnak?

— Bizonynyal, uram, sokszor is kivántam már magamban, bárcsak frank leánya volnék! Én szeretem a frankokat, mert tudom, hogy náluk a férfiak egészen mások,

mint itt nálunk. Azt mondták nekem, hogy náluk a feleség a férj barátnője, itt nálunk uraink szolgálója.

— És van már neked urad, urnőm?

— Nincs, még szüleimnél vagyok. Hanem most már boldog éjszakát!

— Miért repülsz már el, szép szemem világa? Maradj még, kérlek!

— Nem szabad!

— Akkor legalább mondd, hogy hivnak?

— Vardé-nak.

— Eljösz-e még ide?

— Nem szabad. Jó éjszakát, uram!

És nem volt már sehol. Nem tudtam, álmodom, vagy ébren vagyok-e. A „Varde" nevet azonban megtartottam. Tudtam, hogy annyit tesz arabsul, mint rózsa; és éreztem is a rózsa illatját — szivemben. Hogy is ne, mikor még csak huszonegy éves voltam! Volt ugyan már lelkemben, egy élő virág képe, a melyikről azt hittem, hogy egykor majd nekem fog viritani; csak hogy a hogy a hazából távoztam, másé lett, mint hallottam. Igy aztán az én szivemben is lassan-lassan elfonnyadtak levelei. Ugyancsak kergetőztek tehát bennem a gondolatok, hogyan hizelgem be magam szomszédom házába, hogyan mászom majd át a falat, a mely a nekem immár rózsakertté vált erkélytől elválasztott, mindenek előtt pedig el voltam határozva, hogy itt maradok, megtelepedem, stb. stb. egy huszonegy éves szív szokása szerint. Egyelőre mégis csak be akartam várni, mit hoz majd a jövő este.

És jött is, hozott is, elhozta az én kedves rózsámat! Gyermekded-őszintén megmondta, hogy nem akart eljönni, de nem is vagyok én olyan, mint a többi férfi. Ez nyilván onnan van, mivelhogy én frank vagyok. Azután azt kérdezte, hogy mit akarok hát tőle.

— Beszélni veled, gazella. Szemem keresi fényét, lelkem az élet ihletét; füleim kagylói sóvárognak befogadni a te szavaid gyöngyeit.

Szerettem volna még többet is mondani neki, de kezdém tapasztalni, hogy kétféle nyelv van az életben. Azt hittem volt, Isten tudja, milyen pompásan beszélek már arabsul; most ugy vettem észre, hogy csupán csak a mindennapi szavakat tudom. Törtem a fejemet szavak után, hogy kifejezhessem gondolataimat, és találtam is azt eleget, csakhogy mind magyar szavak voltak. A mit az imént mondtam neki, arra is kevéssel azelőtt egy bölcs seik tanitott volt, a kivel nagy hamar barátságot kötöttem. Ámde a tudós férfi tanitása század részben sem volt elég. Ezer szerencse, hogy arra is megtanitott, miszerint: „Habihbti" annyit tesz, mint: „Kedvesem." Azért tehát csak tovább is kitekertem az arabs szavak nyakát.

— Szeretném, oh rózsa, hogy légy habihbti!

Mosolygott rá. Azután komolyan kérdé:

— Nős vagy, uram?

— Nem, Varde.

— Van jegyesed?

— Nincs.

— Vannak szüléid?

— Hála Istennek, vannak.

— És lánytestvéreid?

— Van, egy; de messze, messze innen, és szüleim szintén, és mindvalamennyien, a kiket szeretek; egyes-egyedül vagyok itt az idegen földön.

Szánakozva mondá rá Varde:

— Ugyan, miszkihn (szegény)! — azután hozzá tevé: — Jó, én tehát lánytestvéred leszek; te engem hugodnak szólitasz, én téged bátyámnak szólitlak!

És most gyönyörű szép napok, vagyis inkább esték következtek. Minden este találkozám Vardéval. Hugomnak szólitám, de szabad volt habihbti-nak is neveznem őt, maga is néha „habihbi"-nek nevezett engem, és az arabs nyelvnek ez volt legszebb szava előttem. A seik azokra a szavakra tanitott, a melyek a könyvekben vannak. Varde ellenben azokra, a melyekre a nyiló életnek van szüksége. Nekem viritott a rózsa, szabad volt gyönyörködnöm illatában. Olyan boldog voltam, és napról-napra jobban tanultam meg arabsul. Akár a kis gyermek — félig gyermek is volt még — ugy örült a kedves lelkem, midőn egyszer akadozás nélkül elmondtam neki Hafizé következő kis versét, a melyre a seik tanitott volt:

„Szalá ále lillahi, ila jámel el jóm vu el leila,
Vodjak, ja nuhmi, el jóm, vu sarak, habihbti, el leila!"

Magyarul:

„Áldom Istent, éjt, napot teremtett én nekem,
Nap az arczod, éj hajad, egyetlen kedvesem!"

De a napok multak, kiütött az olasz háboru, és nekem mennem kellett. Megmondtam ezt Vardénak, és ugy sajnáltam most, hogy akkor este megláttam.

— A szomoruság költözött be hozzánk, és a fájdalom állt közébünk, bátyám, barátom, uram, — szólt — de hiszen elvihetsz magaddal, oh, lelkem gyönyörűsége!

— Nem, Varde, azt nem tehetem.

— És valjon mért nem, uram?

— Azért, mert oda megyek, a hol tűz a föld, láng a szél; hol méreggé lesz a lég, ostorrá a nap, és még a hold is ellensége az embernek. A te rózsalelked elhullatná ott viritó leveleit, a te gazella tested eltikkadna ott az égető napban, a te tested-lelked elsenyvedne ott a mérges lehellettől. Magam sem tudom, ha visszatérek-e még onnan, holott pedig férfi létemre beletörődtem már a viszontagságokba.

— Oh, uram, csalódol — felelt a leány — csalódol, ha azt hiszed, hogy te jobban birod el a viszontagságokat nálamnál. A te fejedet megroskasztja a szél, a te szemedet megvakitja a nap, a te testedet megaszalja a hő, a te éjjeled pokollá lesz a holdtól. Én Kelet lánya vagyok, születésem óráján izzó lángban állt a nap, az én keblem védve van a szél ellen, miként a perzsa a mérges nyil ellen. Te ágyba roskadsz, és nem lesz, a ki ápoljon és a ki imádkozzék érted. Azért tehát vigyél magaddal, megyek veled világ végeig. Szolgálód leszek egészségedben, ápolód leszek, ha megtalálnál betegedni; jókedvedben dalolok neked szazelát-ot, bánatodban vigasztallak. Vigy magaddal, Chalil, bátyám, barátom!

— Életemnek lelke, nem lehet, nem szabad. Vétek volna ellened, életed ellen, Habihbti! Azután meg mikép vinnélek magammal?

— Feleségedképen, férfi.

— Az én hazámban nem házasodnak olyan ifjan. Fiatal vagyok még arra, hogy feleségnek nevezhetnélek, gondold meg ezt, jóságom!

— Akkor hát szolgálódkép, rabodkép vigy magaddal.

Parancsolj velem, hogy mid legyek neked, és én szót fogadok neked. Birtokodban állok, uram!

— Nem lehet, Varde, teljes lehetetlen, Varde — mondám neki szomoruan. — Vétek volna ellened. Gondolj rám, mikor távol leszek tőled, idegen népek közt.

— Oh, rám gondolsz te majd, mikor a szerencsétlenség köszön be sátradba és a betegség ágyba roskaszt!

— Mindig rád fogok én gondolni, Varde!

Nem felelt rá többet; sirt. — Azután sem könyörgött többet, hogy magammal vigyem; de valahányszor láttam, mindig könyben álltak szemei: mennyei harmatcseppek a rózsalevelen! — Végre válnunk kellett. Átszenvedtem mind a kinokat, a miket ez a szó magában foglal.

— Allah ótalmazzon és Issra (Jézus) legyen veled, te kedves, rosz, idegenföldi férfi!

Ezek voltak az utolsó szavak, a melyeket hallottam tőle.

Arabs nyelvmestert fogadtam, és mohó hévvel tanultam arabsul, hogy irhassak neki. Irtam is neki többször, de nem kaptam feleletet egyetlen egyszer sem. Felüle tudakozódni, ellenkezik az ottani illemszabályokkal. És kinél is tudakoztam volna felüle?

Valjon virul-e még ez a rózsa? A jó ég tudja; csak azt tudom, hogy *én nekem* még mai nap is virul, valahányszor rózsaillat fuvall reám; szeretem is ezt a virágot mindenek fölött. A mi ide haza viritott nekem, az nem volt rózsa, — ámbár voltak tövisei, sok, sok, szurós, mérges tövisei. Hamar is elviritott, örökre.

És a mit itt elmondtam, nem kiván az magának egyebet, csak azt, hogy higyjenek neki. Mind egy szóig igaz valóság az.

Közli: Sz. M.

Virágkedvelő hölgyeinknek.

Magócsy Józseftől.

Tropaeolum.

Nevét a görög tropaion, győzelmi jegy szótól nyeré, minthogy levelei a paizshoz, virágjai pedig a sisakhoz hasonlitanak. Nálunk azonban természetesen magyar neve után ismeretes. Szarkaláb az ő becsületes magyar neve. Nem valami költői név, de nem tesz semmit. Van ez ugy az emberek közt is. Maga azért nagyon kedves virág, annyira, hogy alig van virágkedvelő, a ki ne ismerné, ne szeretné, annyira bőven hálálja meg a reá forditott fáradságot, ugy virágjainak sokasága, mint szép élénk levelei és dús növése által. Érdemes tehát közelebbről megismerkedni vele.

Amerikából került Európába, és mert magról igen könnyű nevelni, és ugy a szabad földben, mint virágedényben egyaránt dúsan tenyészik, csakhamar uj hazájában is nagyon elterjedt. Német nevét (Kapuzinerkresse) onnan nyerte, mivel szára, levele, virágjai és magja, egyszóval minden része egészen olyan izü, mint a kerti zsázsáé (Gartenkresse), és azért sok helyütt salátának elkészitve, nagy magjai meg zölden ugorka módjára besavanyitva, vagy sóval a hushoz tálaltatnak; utóbbiak azon felül mint a kapornya (Cappern), savanyu mártáshoz használtatik. Ez a nagy használhatósága is emelte olyan nagy becsre ezt az oly könnyen művelhető és egyszersmind diszes virágot, és innen az a nagy öröm és minden uj faj behozatalánál a virágkedvelők részéről. Szaporitották is, a mint csak lehetett.

Tropaeolum azureum — kitartó gyökü szarkaláb. — Ezen faj 1842-ben Chiliből hozatott Európába, és a többi szarkaláb fajtól eltérőleg: kék szinü virágjainál fogva nagyszerü meglepetést és örömet keltett. Ugy annyira, hogy Morrén hires botanikus egészen ki akarta venni a Tropaeolumok sorából, és Rixea név alatt uj virágfaj gyanánt, külön nemzetséget szeretett volna alapitani vele, a mi azonban nem sikerült neki. A többi botanikus nem egyezett bele. A milyen nagy becsben áll a Tropaeolum, és a milyen gyönyörü virág, az Azureum sem szégyelheti az atyafiságot, mondák.

Ezen gyönyörü teljes kék virágu faj szaporitása azonban igen nehéz, a vágy pedig évről évre nagyobb lett utána; nagyszerü megrendeléseket tettek tehát belőle a Chiliben levő virággyüjtőknél, és nem sokára nagy mennyiségü gumók érkeztek Európába. És még nagyobb volt a virágkedvelők öröme, midőn látták, hogy nem is egy, de két faj van e kék virágu Tropaeolumból, ugyanis a mai ismert Tropaeolum azureum, és egy egészen uj, most látták először, tudniillik a Tropaeolum violae florum, mely még szebben és dúsabban virit amannál. Ez utóbbi azonban igen finyás, a szabadban egyátalán nem marad meg, csak jól rendezett és fütött üvegházakban érzi jól magát, innen aztán mind a mellett, hogy olyan nagy mennyiségü gumót hoztak belőle Európába, most már az üvegházainkban is igen ritkán található.

Egy másik faja a Tropaeolum Lobianum. Ezt a sokat utazott és tömérdek növényt gyüjtött Lobb William 1843-ban Columbiában lelte és rövid időn szintén nagyon elterjedt Európában. Ezen faj igen hálás; dugványokból nevelve egész télen disziti az üvegházakat dús és gyönyörü szinü virágjaival. Ezen tulajdonsága, valamint tüz szinü virágjainál fogva szintén nagy becsben áll a virágkedvelők előtt, és ma már mesterséges himporozás által, leginkább a Trop. majussal, gyönyörü szinvegyülékü hylridákat birunk belőle.

Ismét egy másik faja a Tropaeolum minus, — törpe szarkaláb — ez a legrégebben ismeretes Európában, első példányai Nasturtium Indicum név alatt még 1596-ban hozattak be Peruból. Egy éves, dús virágzásu, minden évben magból tenyészthető, melyet nagy mennyiségben termeszt.

Végre a Tropaeolum poluphillum. Ezen fajnak is Chili a hazája, honnan 1839-ben Európába hozatott. Egy éves növény, majd semmi ápolást sem kiván, és igen dúsan virágzik.

Ezen virágnak némely faja egy éves, (évelő) azaz minden évben magból hajtanak, virágoznak, azután elszáradnak. Némely faja azonban kitartó, a gumója évenkint uj hajtást ad, a régiek pedig elszáradnak. Dugványokkal pedig az egy éveseket is lehet több évesekre nevelni, és télen át diszei az üvegházaknak és — gondos ápolás mellett — a szobának.

Heti tárcza.

(A párisi ünnepélyek.)

I.

Az előkészületek.

A Figaro junius 7-diki számában az előkészületekről a következő érdekes részleteket olvassuk:

Tegnap éjfélkor, midőn az operából az utolsó néző kiment, a kárpitosok, asztalosok, diszletfestők és gépészek egész tömege rontott a szinpadra és a terembe; az egész éjjelt ott töltik és dolgoznak junius 7-dikén egész nap.

Ha a junius 7-diki ünnepély roppant zajt fog ütni és elhomályosit mindent, a mi eddig az operában és másutt végbement, azt Garnier urnak fogjuk köszönni.

A kitűnő épitész volt az, ki leküzdött minden akadályt. Nagy művészi izlése, szellemes fantáziája biztositják az ünnepély fényét és sikerét. Két hét óta minden nap öt órát tölt ez ünnepély előkészitésével. Fáradhatlan buzgalma egy perczig sem lankadt.

Az opera belső diszitése és kivált a kivilágitás nagyszerüeknek igérkeznek.

A homlokzat előtt két, husz méter magasságu árbocz van felállitva. Mindegyik árboczon egy gömb van e felirattal: „Páris — Szeged.“ A gömbön hét zászló lesz kitűzve: három franczia, két magyar és két osztrák. Mindegyik árbocz csucsáról hét méter hosszuságu lobogó fog lengeni; az egyik árboczon magyar, a másikon osztrák szinü. A homlokfalon két óriási láng ég magyar és osztrák szinekben. Az erkélyek, ha nagyon nem esik (a mi azonban megtörtént) piros bársonynyal lesznek szegélyezve.

A kivilágitás fényes lesz; két hosszu légszesz-lángsor világitja meg a homlokfalat; a két lángsor a pavillonok körül kigyózik.

A loggiában, mely a tetőzet közepéről függ le, hét lustre lesz elhelyezve másfél méter átmérőjü szines üvegekkel.

A homlokzat kivilágitása félkilenczkor kezdődik; kilencz órakor pedig a villamos kivilágitás.

A foyer kivilágitása bizonyára rendkivüli meglepetést fog a közönségnek szerezni. — Garnier ur már négy éve tesz kisérleteket az uj világitási rendszerrel, mely abból áll, hogy husz láthatatlan Jablochkoff-gyertya fényárt önt a boltozatra és a pompás tetőzetre. Ezen kivilágitás egy negyed egykor kezdődik.

Az ünnepély lefolyása egyébiránt a következő lesz: Félkilencztől féltizenkettőig hangverseny; féltizenkettőtől éjfélig szünet, mely alatt a zenészek emelvényét elviszik; az előcsarnokban a köztársasági gárdának zenekara játszik. Éjfélkor az éjjeli ünnepély kezdődik, husz frankos belépti-dij mellett.

A függöny felgördül; játékok, árverések, czigányok, tiroliak, Waldteufel-féle zenekar, magyar csárda, a Petite Mademoiselle buffetje, a foyerban bódék, a buffet nagy rotundájában az Eldorado társulat előadásai, bűvészi, fonografiai és fényképészeti mutatványok stb. Az Eldorado társulat előadásainak egyik szünete alatt Thomas Holden tart előadást. Félegykor a hanlonlee-k parádéja, Agoust bűvész-mutatványai a szinpadon; egy órakor a Palais Royal látványossága; félegykor az opera tánczkara a farandolet járja.

Két órakor: Árverés a terem nagy emelvényén. A betegeskedő Granier kisasszonyt Legault kisasszony a Palais Royaltól helyettesiti, mellette lesznek Betthelier mint becslő, Joumard mint kikiáltó, Colombey és Faure a Vaudevilletől mint bizományosok.

Boldini, a tehetséges genrefestő az utolsó napon igen szép női tanulmány főt ajánlott fel. — A nagyértékü festményt Legault kisasszony fogja elárverezni.

Végül a Figaro figyelmezteti a közönséget, hogy a szép árusnők egyáltalán nem szándékoznak tulságos árakat kivánni; diskrétek lesznek; mindenki szabadon járhat-kelhet, nem fognak neki sértő tolakodással alkalmatlankodni. A szép közreműködő nőkben sokkal több a szellem, a tapintat és a jó izlés, semhogy boszantó tulbuzgalommal kompromittálnák a sikert.

II.

Az ünnepély.

A „Pesti Naplóban“ Pázmándi Dénes urtól, a franczia és magyar szellem e házassági közvetitőjétől olvassuk a következő tudósitást:

Páris, junius 7-dikén.

Tegnap reggel megérkeztem Párisba, Budapesttől idáig el nem hagyván a waggont. Az ilyen kis 45 órai utazás megfájditja ugyan az ember gerinczét; de a séta a boulevardokon csakhamar felfrissit — különösen ha arra gondolok, hogy most Páris Magyarországot ünnepli.

Gouzient a „Figaro“ Budapesten Massanettel együtt járt munkatársát, biztam meg levél utján, hogy rendeljen számomra szobát, elfeledtem azonban, hogy Gouzien most milyen elfoglalt ember. Levelemet felbontatlan találtam a zsebében, más 30-al, melyek közt négy levél nejétől való, ki különféle czimek alatt irt férjének: az operában, a Figaronál, a kávéházban, az utczára czimezve leveleit — s mind ezen szavakkal kezdődve: „Alfred itt van s kéret, hogy szereznél neki egy páholyt a Porte St. Martinben.“ Az előadás kedden volt, Gouzien a leveleket csak pénteken olvasta. Hja, az ő élete most csupa futkározás, torzsalkodás, izgalom. Alig akad nehezebb dolog a világon, mint egy ilyen ünnepélyt rendezni Párisban! Gouzien egy hét óta naponkint mintegy 2—300 levelet s táviratot kap. A felbontásoktól az ujja kisebesedett, a ragasztásokban elfogyott a nyála — kénytelen örökösen narancsot enni. De a hangja még megvan. A mai próbán 12 nagybőgő mellett kiáltotta a vezényszót!

Milyen próba volt ez! A próba az énekkar-szobában tartatott, — a szinpadon s az opera összes más termeiben

a munkások dolgoznak. Egymásután vezényeltek Gounod, Saint-Saëns, Reyer, Delibes, Massenet, Guiraud és Vizentini. Faure énekelt, oly szépen, mint tán soha. Gounod kitűnő jókedvében volt, szinte látszott rajta, hogy az előadás feltüzeli. Megigérte a többek közt, hogy jövő évre eljön Pestre. „Majd hétfőn a reggelinél — mondá — megbeszéljük a részleteket.“ Budapestnek ismerni kell a Faust szerzőjét. Ő legjobb ember a világon s mily lángész! A mai ünnepélyben egy éneke van — Le Wallon — melyet Faure fog előadni s egy zenerész — Marche funebre d'une Marionette — mind a kettő remekmű.

A legnagyobb hatást mégis Massanet aratta a próbán a Szabady-indulónak átiratával. Milyen instrumentáczió, mily szingazdagság, verve! — Nem kevesebb, mint nyolcz saxophont s négy bophokleidot használ Massenet — s két harangot, utánzandó egy város megrohanását. A mester csupa tűz, — magával ragadja a zenészeket, a hallgatóságot. Az ember alig győzi a tapsot — s mint magyar ember, talán könyeket is hullat örömében. Soha ilyen világra szóló nemzeti ünnepünk nekünk nem volt, mint ma este lesz az operában! Az ünnepély a világ városában, Párisban tartatván, egész Európa beszél róla.

Az ünnepélyre tegnap minden ülőhely eladatott, — ez 82 ezer frank bevételt jelent. Hát még a bál, a tombola! 5—6000 emberre számitanak 20 frank belépti dijjal, a tombolát és felülfizetéseket is számbavéve, a 150 ezer franktól nem maradunk messze. Ezt még soha sehol el nem érték!

Pár fekete folt azonban a párisi ünnepélyen is van. Ezt gróf Beust okozta a zászló-kérdéssel. A rendezők az operán a franczia és a magyar nemzeti zászlókat akarták kitűzni, ugy szintén az opera előtti térre. Gróf Beust azonban kisütötte, hogy miután az opera állami intézet, ez azt jelentené, hogy a franczia kormány önállónak ismeri el Magyarországot s követelte az osztrák sárga fekete zászlók kitűzését is.

Ne tessék ezen nevetni, a dolog igy esett meg, sőt még diplomácziai intervencziót is történt ez ügyben. A párisi magyarok s a rendezők a dolog felett eléggé boszankodtak s méltán mondák, hogy e jótékonysági franczia-magyar ünnepélyen mit keres az osztrák zászló, egyáltalában mi köze az ügyhez a politikának?

De a franczia kormány meghagyta az operának a sárga fekete zászló kitűzését s ma két ily zászló is ki van tűzve a magyar és a franczia mellett. A nagy lépcsőház azonban csak magyar nemzeti szinekkel van diszitve, — csodálatos, hogy gróf Beust az ellen is fel nem szólal . . . Bezzeg nincs kifogása, ha osztrák városról lenne a szó, s csak osztrák zászlók lobognának az operáról . . . Ilyenek az osztrák-magyar diplomaták, még ha gróf Beustnak is hivják őket! . . . Az ünnepély órája közelg, sietnünk kell s én csak szives elnézést kérhetek ez igen futólagosan irt sorokért.

Egy mellőzött panasza.

Talány, közli: H. Á.

Nem egyedül jöttem a világra, hogy földi zarándoklásaimat megkezdjem; van egy ikertestvérem hasonló alaku, nagyságu, erősségű és képességű. Szóval ugy hasonlitunk egymáshoz, valamint egyik tojás a másikhoz. Mégis engem elmellőznek s mint az ügyetlenség jelképe példabeszédszerüvé váltam. Születésünk első korszakaiban egyenlően használnak bennünket, de azután engem tökéletesen elhanyagolnak, mialatt testvéremet a leggondosabb nevelésben részesitik. Oktatják különféle finom munkákra, irásra, rajzolásra s minden szép dolgokra. A zenében is csak rendesen mint testvérem segitője szereplek. De mindezen mellőzéseknél jobban szomorit az, hogy ha valakinek köszönök, megsértve érzi magát. Ha néha-néha valaki felismeri a bennem rejlő képességeket s testvérem helyett használ, azt kigunyolják, ügyetlennek, félszegnek nevezik. Csak akkor, ha testvérem valami baj folytán, képtelen lett a munkára, rántanak elő engem s használnak mind arra, a mire eddig testvéremet szokták. Még ezt a panaszomat sem tudathatom másképen, mint a testvérem segitségével, a ki szerencsére olvasni nem tud. Remélem, hogy sajnálkozni fognak rajtam, s kitalálják a nyájas olvasók, valjon ki ez a mellőzött?

Megfejtése:
A panaszkodó mellőzött a: balkéz.

Hazánk.

*** (*Udvari hirek.*) Király ő Felsége a liptó-szentmiklósi leégett katholikus templom fölépitésére kétszáz forintot, a vallai katholikus templom nagyobbitására százötvenet, a jekfalvi katholikus templom fölszerelésére pedig százat adott magánpénztárából. — Királyné ő Felsége e napokban meglátogatta az Oroszy Georgina czirkuszát, gróf Festetics Mária udvarhölgygyel s az előadást végig nézte. — Királyné ő Felsége tüzetes értesitést kért a végelgyöngülés állapotába jutott dr. Scoda tanárról. — Az udvar e hó közepén költözik Ischlbe. — Rudolf főherczeg, lissaboni jelentések szerint, Riva de Sellánál medvére, a Sierra Gredosban zergére, s az Eskurial közelében sasokra fog vadászni, s e hó vége felé jő Prágába Párison keresztül.

*** (*Adakozások.*) Berlinből Born Gyula tizezerszáz forintot küldött a magyar miniszterelnökhöz, hogy valami jótékony czélra forditsa; ez már nem az első jelentékeny adománya.

*** (*A székesfehérvári kiállitás*) biráló bizottságai tegnapelőtt kezdték meg működésüket s ugyanakkor ért véget a gazdák kongresszusa is, melynek működése bizonyára jó következményü lesz a hazai mezőgazdaság emelésére. — Coburg Ágoston és neje megjelentek, s tetemes vásárlásokat tettek a tárlaton, vettek zsoboki szép márványt, herendi porczellánt, a pesti Fischer Ignácz majolika-gyárosnál több mint háromszáz forintnyi áruczikket, a pécsi Zsolnainál két villás-reggeli service-t, a tatai Fischer Károlynál vörös edényeket, stb; Klotild főherczegnő is vásárolt s este a vett tárgyakat mind elvitték. — A kiállitáson feltünik két pár szép magyar csizma is: egyik piros, arany himzéssel, a másik fekete, nemzeti szinü kivarrással; ezeket a népszinháznál Király Mihály öreg legény készité, Soldosné asszony számára. — Pünkösd óta nagyon megszaporodott a vendégek száma s a napi bevételt átlag ezer forintra lehet tenni.

*** (*A Széchenyi-szobor*) talapjához már kedden ezerkétszáz vámmázsa kőanyag érkezett meg s pár nap mulva megérkezik a másik hajószállitmány is. A talap épitésé-

hez ennélfogva már tegnap hozzá láttak. A „Pester Lloyd“-ban olvassuk, hogy e szobor leleplezése legkésőbb augusztus végén megeshetik. Mindenki érdekelten várhatja Engel e szobrát, melynek nem lesz nehéz jobbnak lennie a hirénél. Mert a hire nem a legjobb, noha másfelől oly szakértők, mint Pulszky Ferencz s Than Mór, igen tisztességes alkotásnak tartják.

*** (*A magyar irók segélyegyletének*) igazgató bizottságának dr. Hertzka Imre karlsbádi fürdőorvos, ki egyszersmind a „Concordia“ bécsi irói egyletnek is bizalmi orvosa, szép ajánlatot tett. Azt nevezetesen, hogy ő a segélyegylet által ajánlott s igazoló levéllel ellátott, kevésbbé tehetős, beteg magyar irókat, kik gyógyulás végett Karlsbádba mennek, kész minden dij nélkül gyógykezelni, őket tanácscsal és utasitással ellátni; továbbá kieszközli számukra a gyógydij elengedését s a fürdőknek dijtalan, vagy legalább mérsékelt ár mellett leendő használását.

*** (*A hirlapirók emlékiratát*) a „Figaro“ szerkesztőségéhez, körülbelől hatvanan irták alá a fővárosi lapok szerkesztői és munkatársai közül az Athenaeum nagy termében. A levél szövegét Komócsy József irta, s Pyat Felix forditotta francziára. Diszes fehér-bőr albumban küldik el, zománczozott bronz sarkakkal, kék selyem előlappal, előrészén az aranynyomatu magyar czimerrel, hátul koszoruban az „Au Figaro“ felirattal. Az albumot Posner Károly ajándékozta, s Zichy Mihály adja át Párisban.

*** (*Kitüntetés.*) A beregszászi és vidéki nőegylet első alelnöknője: Gönczy Sándorné, született Gulácsy Mária urhölgy arany érdemkereszttel diszittetett föl a jótékonyság és nőnevelés terén szerzett érdemei elismeréseül.

*** (*A nőképző-egylet*) tanintézetében szombaton délután 3 órakor volt a vizsgálat a vallástanból, 16-dikén délelőtt 9-kor lesz az énekből és zenéből; 16-dikán a négy elemi osztály, 17-dikén a felső tanfolyam két osztálya, 18-dikától 21-dikéig bezárólag pedig a polgári iskola négy osztálya tesznek vizsgát, minden délelőtt fél 9-kor.

*** (*Konek Ida kisasszonyt.*) az egyetemi tanár leányát, eddig rendesen csak a társasélet ünnepélyei alkalmával volt alkalmunk emlegetni. Jeles képirók állitják, hogy nem sokára emlegetni fogjuk a képzőművészet terén is. A festészetben képzi magát, valódi tehetséggel és ritka kitartással. Mestere kitűnő, — Vastagh György, kitől nagy buzgalommal tanul. Egyik sikerült művét alkalmasint már őszszel kiállitják a műcsarnokban.

*** (*A királyi biztos*) Tisza Lajos már Szegedre érkezett Lechner Lajos, Horváth Gyula és többek kiséretében. Nagy közönség fogadta és üdvözölte élénken az indóháznál. A város képviselőtestületét Dáni Ferencz főispán és Pálffy Ferencz polgármester vezette. A főispán meleg beszédére azt válaszolta a királyi biztos, hogy Szegedre érve a város polgárának tekinti magát, s erélyesen fog törekedni a kitűzött czél megvalósitására, nem ügyelve a személye ellen netán intézendő megtámadásokra.

*** (*Tulipánfa.*) A Margitszigeten nem egy — mint a lapok irták — hanem tiz szép példány van e természeti ritkaságból. Most a sziget minden látogatója ostromolja a főkertészt: merre van a tulipánfa? Pedig milyen könnyű megtalálni. Három áll a régi kastélyépület és az alsó vendéglő jégverme mellett (ez a legszebb példány), egy a romoktól jobbra, kettő a kastélyon fölüli tisztáson s egy a nagy szállón tul az első uthajlás kezdetén. Sima, szürkés kérge, finom nagycsipkés, platánszerű fényes zöld levelei könnyen szemébe ötlenek a figyelmes vizsgálónak. A tulipánfa hazája Észak-Amerika, platán-nagyságra nő, minden évben virágzik s a Margitsziget talaját kiválóan szereti, itt magot is érlel, mi a főváros környékén tenyésző tulipánfáknál nem történik soha. Mult évi magtermése rendkivül sikerült, ugy, hogy ezerekre menő csemetéje van a kerttelepen s lesz három-négy év mulva eladó.

*** (*A pesti és budai közuti vaspályák*) összeköttetése e hó 20-dikáig elkészül. Aztán a Károly-laktanyától egyhuzamban mehetünk rajta (a Margit-hidon át,) a császárfürdőbe 12 krért, Ó-Budára 15-ért, a zugligetbe 27-ért.

*** (*Társas-élet.*) Váczon, pünkösd-hétfőn a kegyesrendiek nagy gymnáziuma javára a tanári kar hangversenyt és tánczvigalmat rendezett a lövölde termében. A város- és környékbeli diszes vendégek szorongásig megtölték a termet, s a fővárosból is többen rándultak ki e mulatságra. — A budai olvasó-egylet majálisa a Margit-szigeten nem valami nagyon látogatott, de kedélyes mulatság volt.

*** (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Kis Ilonka kisasszony és Keczéry Ödön, Pásztón. — Fülöp Johanna kisasszony és Deutsch Lipót, kisvárdai kereskedő. — Pintér Gyula és Glancz Hermin kisasszony, Egres-Kátán. — Ferenczy Elek hajdumegyei első aljegyző és Szepessy Gizella kisasszony, Debreczenben. — Nogáll Erzsike kisasszony (a lapunk olvasói előtt is ismert Nogáll Janka kisasszony nővére) és Éder Sándor honvéd-főhadnagy, B. Gyulán. — Kovács Béla járásbirósági aljegyző és Geyer Lujza kisasszony. — Garay Gyula kereskedő és Scholz Izabella kisasszony, Rozsnyón. — Szerelemhegyi Tivadar és Móczár Jolán kisasszony, Déván. — Bánhidy Ferencz és Tóth Lina kisasszony, Csongrádon. — Összekeltek: Tauffer Lajos és Csiszér Ilona kisasszony, Deésen. — Erdélyi Károly igazgató és Nagy Mária kisasszony, Kézdi-Vásárhelyen. — Kohlmann Károly számtiszt és Geiszt Irma kisasszony. — Nagy Ödön, a székesfehérvári segédszolgabiró és Kampis Margit, Somogyból. — Ifj. Nagy Gábor és Sebők Julia kisasszony, Nagy-Szalontán.

*** (*Elhunytak.*) Vatthai Batta Andor volt országgyűlési képviselő, 59 éves. — Szikszay Béla műépitész és tartalékos-hadnagy, 28 éves, Debreczenben. — Fráter Farkas, Bihar egyik legrégibb családjának tagja, 53 éves. — Balásy Antal hétszemélynököt sulyos veszteség érte: 15 éves fia, Pál, Budapesten elhunyt. — Szluha László, a Pallavicini őrgrófi család nevelője, 34 éves, Bécsben. — Ifj. Széll Imre földbirtokos, 34 éves, Kecskeméten. — Leipolder József, városbizottsági tag, 79 éves, Budapesten. Béke hamvaikra!

*** (*Rövid hirek.*) Az izraelita nőegyletben ünnepélyesen adta át Bisitz Dávidné közszeretetű elnöknek az arany-keresztet Ráth főpolgármester. — Gyéresen pünkösd másodnapján ünnepelték meg az ottani református templom fennállásának kétszázadik évfordulóját. — Pozsonyban Mangold Ernő honvéd, szerdán hajnalban egy vasuti vonattal agyongázoltatá magát. — Bittó Istvánt, a ki a tiszai vaspálya igazgató-tagjainak sorából kiesett, megválasztták a duna-drávai vasut elnökének. — A viziváros állami tanitó-képző intézet

zárvizsgáit e hó 18-dikától bezárólag 22-dikéig tartják. — Schmidt Teréz, egy kertész-utczai kárpitos neje (két gyermek anyja), férjével való villongások következtében a Dunába ugrott, de kimentették. — Az első nőorvos most hirdeti magát Budapesten. Ez gr. Hugonay Vilma, ki Zürichben hat évig tanult. Lakása ősz-utcza 29. sz. — Zala-Egerszegen szeptember elsején leplezik le Deák Ferencz álló szobrát. — A lipótmezei tébolyházba szállitották e napokban Sopronból báró Babarczy Kálmánt. — A képviselőház elhatározá, hogy Rohonczy Gida és báró Üchtritz Zsigmond képviselők mentelmi joga, (párbaj-ügyben) fölfüggesztessék. — Soldos Sándor a művésznő férje, népszinműénekes akar lenni s föllép a „Falu rossza“ czimszerepében. — Az egyetem ifjusága is képviselve lesz az ercsii Eötvös-emlékoszlop ünnepén. — Szliácson már nagy számmal vannak vendégek. — Tisza Kálmán meglátogatta a székesfehérvári kiállitást. — Ugyancsak e héten látogatták meg Klotild főherczegnő és szülei, Szlávy József és Majláth György. — A szegedi királyi biztos évdija, hir szerint, tizenkétezer forint, a tizenkét tanácsosé pedig négy-négyezer. — Budavárban már épitik a honvédelmi tárcza palotáját, Hofhauser épitész felügyelete alatt. — Soldosné asszony megérkezett Nyiregyházára, még pedig éjjel és igy a banderium elmaradt.

Külföld.

*** (*A német császári pár*) e hó 11-dikén ünneplé aranymenyegzőjét. Ötven éve ugyanis, hogy Vilmos porosz herczeg Berlinben összekelt Auguszta szász-weimari herczegnővel, kinek szellemes, kedélyes lényét Göthe is megénekelte. Frigyök a sziv kölcsönös hajlamából eredt. Eljegyzésök 1828 október 19-én történt, összekelésök pedig 1829 junius 11-dikén, midőn a menyasszony még csak 18 éves volt. A trónra sokáig kellett várakozniok, de a várakozást nagyon kipótolták a másik huszonöt év nagy sikerei. A porosz királyból nagy diadalok után az egyesülő Németország első császára lett. E fénynek az utóbbi időben nagy árnyai lettek a merényletek, belső meghasonlások, kisebb balesetek, s e miatt az ünnepély fényes sorrendjében is lényeges csorba esett. Jövő számunkban bővebb tudósitást hozunk az ünnepélyről.

*** (*Rövid hirek.*) Napoleon Lajos herczeg (Lulu) a zulu-földön lázat kapott, már haláláról is beszéltek, de már jobban van. — Szentpétervártt a legfőbb törvényszék kötéllel végeztette ki Szolovjeffet. — Dr. Giskra hagyatéka négyszázezer forint. — Gróf Andrássy Gyula szombaton költözött ki a schönbrunni Stöckel-épületbe, melyet az uralkodó nyári lakásul enged át neki. — Oroszországban sok biztositó társaság vonakodik az ujabb biztositásokat elfogadni gyujtogatás miatt. — Gróf Andrássy Gyuláné urhölgy csütörtökön este Franzensbadba érkezett a fürdő használatára. — A mór épitészet remekét: a granadai Alhambrát veszély fenyegeti, mert a domb, melyen áll, csuszamlani kezd. — Türr tábornok a párisi földrajzi társaság e hó 7-diki ülésén érdekes felolvasást tartott a szegedi árvizről s egyszersmind megköszönte Francziaország nagy részvétét.

Irodalom és művészet.

*** (*Irodalom.*) Megjelentek, s lapunkhoz beküldettek: „Oriola“, Meixner érdekes és élénk regénye, mely Massinger Fülöp hires Shakespeare utáni angol drámairó életéről szól, megjelent Brankovics György, az ismert Shakespeare-magyarázó ügyes fordításában. — Molnár Gy.-től, a kolozsvári szinház jeles művezetőjétől „A bécsi szinházakról“ szóló füzetke jelent meg 55 lapon; igen alapos és találó észrevételek több előadott operetterről és shakespeari darabról. Ára 50 kr. — „A tűzoltás népszerű könyve“ czimű, száz lapra terjedő munkára előfizetési felhivást ád ki gróf Kreith Béla, (Lövész-utcza 5. sz.) ki e népszerű modorban készült könyvet kisebb mezővárosi, falusi és pusztai lakosok használatára irta s e hó végén adja ki számos ábrával. — Megjelent az „Athenaeum“ kiadásában: Daudet Ernő „De Sardes marquisné“ czimű franczia regényének magyar forditása, 320 lap, ára 1 frt 40 kr. Ajánljuk t. olvasóink figyelmébe. — Ugy szintén Homoród (álnév) „Két nővér“ czimű regényét. Ára 1 frt 20 kr.

*** (*Zene.*) A német zeneművészek e hó 5—8-dikán tartották ez idei nagygyülésüket Wiesbadenben. Liszt Ferencz is részt vett benne. — Két uj zenemű jelent meg a Rózsavölgyi czég kiadásában: „Repülj fecském“ magyar ábránd Spiller Adolftól „Rhapsodie slavonique“ (A-dur) zongorára Göczy Rudolftól; áruk 1—1 forint. — Az „Apollo“ juniusi száma megjelent, következő zeneművekkel: ábránd Mendelssohntól, Szerenád Bellá-tól, „Lehullott a fehér rózsa levele“ s „Piros, piros, piros“ népdalok, zongorára irva Müller József és Vágvölgyi Béla által. E zene-folyóirat félévi előfizetési ára 3 frt, megrendelhető Fellegi Viktor szerkesztő kiadónál (Budavár, Verbőczy-utcza, 179. sz. a.)

*** (*Vegyesek.*) A Kisfaludi-társaság Kisfaludy Károly életrajzának megirására 100 arany pályadijat tüzött ki. — Saissy Amadé válogatott hallgatóság előtt tartotta előadását a magyar népköltészetről a párisi értekezési teremben, a kapuczinusok körutján. — Temesvártt igen élénk részvét mellett ment végbe a délmagyarországi régészeti és történelmi társulat közgyülése, Ormos Zsigmond főispán elnöklete alatt. Kiváló a Pesty Frigyes értekezése Torontálról. — Békés-Gyulán Fraknói Vilmos felolvasást tartott Gyula multjából, dr. Hampel József pedig a gyulai muzeum értékesb darabjait s a gerendási leletet ismerteté. — A Petőfi szobor-bizottság elnöke gróf Károlyi Pista lett. — Sacher Masoch felolvasást tart a tél elején Budapesten is.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, junius 7. A Hugonották. — Vasárnap, hétfő, junius 8—9. A hálátlan kor. — Kedd, junius 10. A varázsfuvola. — Szerda, junius 11. A hálátlan kor. — Csütörtök, junius 12. Lammermoori Lucia. — Syilvia, Diana nymphája. — Péntek, junius 13. Mizantrop. — Kénytelen házasság. — Szombat, junius 14. Alvajáró. — Coppélia, az üvegszemű hölgy.

Népszinház. Szombat, junius 7. A kornevilli harangok. — Vasárnap, junius 8. A piros bugyelláris. — Hétfő, junius 9. Kokó. — Kedd, junius 10. Zárva van. — Szerda, csütörtök, péntek, junius 11—13. A szembekötősdi. — Szombat, junius 14. Kokó.

(Nemzeti szinház. „A hálátlan kor.“ Vigjáték 3 felvonásban. Irta Pailleron Eduárd. Forditotta Huszár Imre. Előadatott junius 8-dikán.)

Lahirel György, miután végig élvezte egész Európát azon tapasztalatra jut, hogy domborodó mellével és néhány ősz hajszálával széptevőnek már egy kissé öreg, de arra épen alkalmas, hogy beálljon házasulandónak. Hja! 35 éves. Hálátlan kor.

De Sauves kapitány kissé későn nősült, pár év mulva elvált nejétől, most azonban ujra visszakivánkozik a csendes családi életbe, de neje elutasitja. Hálátlan kor.

Foudreton Márius ellenkezőleg nagyon korán nősült; 22 éves korában nagynénje „megcsipte“ leányának és a tudós archeologus most, 35 éves korában lett 20 éves. Azaz csak akar lenni, mert ő is tapasztalni kénytelen, hogy a 35 év . . . hálátlan kor.

Desaubiérs Gontran, kifogástalan gavallér és diplomata, elválhatlan kisérője de Sauvesné asszonynak, remélve, hogy végre is jutalmat nyer hűsége. De hiába! 50 felé jár. Hálátlan kor.

Ez a négy alak képviseli Pailleron vigjátékának alapeszméjét. Hogy milyen eredménynyel, majd meglátjuk.

De Sauves ur a kikosaraztatás után el akarja foglalni helyét Walker grófnő oldalán. Vetélytársul senki mást, mint épen Fondretont találja. Sauves meg van győződve, hogy neki csak Lorise tábornoktól kell tartani, mert azt mindenki tudja, hogy mikor a tábornok győz, hölgyének ablaka előtt játszat egy ezred-zenekart. Mialatt azonban vetélytársával czivódik, felharsan kivül a katonai zenekar. Sauves visszavonul, Fondreton helyén marad.

Azalatt Sauvesné elhatározza, hogy az ő kedves Henriette barátnéjának visszakéri férjét, Fondretont a grófnőtől. A grófnő nagylelkű. Nem csak Fondretont adja vissza, hanem „ráadásul“ Sauvesot is.

A harmadik felvonásban Sauves ismét nejénél van és most már nem hiába könyörög; Bertha végre elárulja magát, hogy most is szereti — tehát meg van a kibékülés, az első. A második hálátlan koru, mint fölösleges, odább áll. A harmadikat anyósa ismét „megcsipi“; megtalálják a Juliánnak szánt karpereczet és bouquet-t, és Fondreton, hogy a hinárból szabaduljon, a negyedikre tolja. Azt állitja, hogy azokat Lahirel vette Genevièvnek, Hébertné ifjabb leányának, kinek kezét akarja megkérni. Fondreton ez által megszabadul, Lahirel pedig valóban, legalább sejtjük, hogy valóban, megkéri Genevièvet.

Eddig tart a dráma. Először is azt látjuk, hogy a hálátlan kor nem hálátlan, legalább nagy részben nem az. Sauves-ot visszafogadja neje; Lahirelt megszereti Geneviève; a grófnőnél ugyan nem érnek czélt, de a győztes vetélytársnak,a tábornoknak kora bizonyára még hálátlanabb, mint Sauves kapitányé. Tehát az alapeszme elesik. Másodszor: az egész cselekmény az alapeszme négy képviselője körül van fonva, tehát nincs egységes drámai cselekvény. Azután: Sauves visszatér nejéhez, mert máshol már hiába próbál szerencsét; Fondreton egy csellel menekül a hinárból, és reményli, hogy máskor sikerül kisiklani neje és anyósa körmei közül; Lahirel megkéri Genevièvet, hogy Fondretont kisegitse, bár folyton azt hangoztatja, hogy Lahirelt nem lehet elcsábitni és ez elhatározással indult utra is. Tehát nincs drámai megoldás, csak egy nyugvópont, a honnan tovább folyhat, és azt kell hinnünk, hogy folyik is ugyanez a cselekvény. És ez a legnagyobb baj, főkép Lahirelnél igen bántó. Az egész nem is dráma, hanem csak négy életkép, a miket ott fejezett be az iró, a hol neki tetszett. Ha végre morálját is tekintjük, bizony azt találjuk, hogy meglehetősen immorális. A férj akkor tér vissza nejéhez, a garçon akkor nősül, mikor már . . . roué.

Egyik franczia lap azt jegyezte meg a Hálátlan korról, hogy az chaosa a szellemességeknek, mulatságos, komikus helyzeteknek és hozzá teszi, hogy ez a rosz darab megtölti százszor is a Gymnase termét. Nálunk ez a jóslat ugy hiszszük igen csekély százalékban fog teljesülni, bár mi is elismerjük, hogy sok szellemes, ügyes dolog van benne. A második felvonás egy pompás tableaux a párisi életből. Legszebb, legköltőibb része a darabnak, a mit Sauvesné beszél Henriettenek az elválásról. Nyelve is igen szép, finom, bár néhol, különösen Sauvesné beszédében, nagyon is mesterkélt. Mindent összevéve a darab nem tett nálunk nagyobb hatást, bár előadása, rendezése igen jó volt.

A szereplők közül legjobb volt Halmi, Fondreton szerepében; teljesen elemében érezte magát. Nádayról (Sauves) ezt nem mondhatjuk; szerepének csak egy része illett egyéniségéhez. Helvey Laura (Sauvesné) szépen játszott; legjobban sikerült a már föntebb kiemelt jelenet. Bercsényi (Lahirel), Ujházi (Desabubiérs) igen jól játszottak. Csillag Teréz szerepe kissé rejtélyes, ugy, hogy érzelmeivel nem jöhetünk tisztába; „hálátlan“ szerep, de ugy, a mint a szerző megirta, Csillag Teréz szépen játszotta el; különösen kedves volt az első felvonásban. Hébertné szerepét először Paulayné, aztán Szathmáryné játszotta, ez utóbbi jobb felfogással, kevésbé ellenszenvesen. A ház meglehetősen megtelt.

* * *

Népszinház.

Szerdán a „valzer-király“ Szembekötősdi czimű operettje került szinre először. Egy hosszu, zajos ouverture és végtelenül gyarló szöveg nehezitik meg a néhány szép ária és táncz-zene élvezetét, miket Strauss ez operettjében nyujt. A szöveg bűnét Kneisel Rudolf követte el; van benne amerikai vőlegény, névcsere, csupa uj dolgok, a jó Peleskei nótárius idejéből. Legszebben játszott Komáromi Mariska; különösen tavaszi dala nagy hatást keltett. Komikus szerepekben Solymosi, Együd mulattatták a közönséget. Jáninak is nyilt alkalma kiabálni. Sz—k J—s.

Tartalom.

Egy régi iskolatársam, Vértesi Arnoldtól. — Brabanti csipke, Gáspár Imrétől. — Dalok, Inczédy Lászlótól. — A hintaszékben, Milkó Izidortól. — Kelet rózsája, Sz. M. — Virágkedvelő hölgyeinknek, Mágócsi Józseftől. — Heti tárcza. — Egy mellőzött panasza. — Hazánk.. — Külföld. — Irodalom és művészet. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

24-dik szám. Junius 15-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár	Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte	Nap-nyugta
						óra perez	óra perez
Junius 15	Vasárnap	E 2 Vitus	E 1 Vitus	3 G 2 Lucz.	24		4 3	7 57
16	Hétfő	Benno p.	Justina	4 Metrofán	25		4 2	7 58
17	Kedd	Adolf	Folmár	5 Dorotheus	26		4 2	7 58
18	Szerda	Gervás	Gervásius	6 Bessarion	27	D	4 2	7 58
19	Csütörtök	Juliána	Szilvér	7 Tódor	28		4 2	7 59
20	Péntek	Szilver	Szilás	8 Theodotus	29		4 2	7 59
21	Szombat	Alajos	Alban	9 Czyrill	30 Szabb.		4 3	7 59

Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk.

Divattudósitás.

Mai mellékletünk magyarázata.

Az első szám: ruhák diszitésére való tambourirozás mintája.

A 2-dik szám: nyakkendő rajza fehér angol tüllön, nyitott fehér pamuttal áthuzandó.

A 3-dik szám: J F és M betük.

A 4-dik szám: A és M betük.

Az 5-dik szám: Kis arczfátyol rajza, fehér vagy fekete angol tüllre fehér vagy fekete selyemmel áthuzandó. A közepén még egy-egy ivet rajzolván, tetszés szerint nagyobbitani lehet.

A 6-dik szám: szines ruhák körüli himzés rajza, szines selyemmel dolgozandó szőr- vagy selyem kelmékre, mosó szövetre azonban szines mosható franczia pamuttal.

A 7-dik szám: F és J betük asztalneműekre.

A 8-dik szám: O és A betük, monogramm.

A 9-dik szám: Czifra M betű zsebkendőre.

A 10-dik szám: Fehérneműekre való szélesebb himzés rajza, angolosan, t. i. lyukasosan himzendő.

A 11-dik szám: M és K betük zsebkendőkre.

A 12-dik szám: tambourirozási minta gyermekruhákra, kötőkre stb.

A 13-dik szám: E betű zsebkendőkre.

A 14-dik szám: A és G betük.

A 15-dik szám: C betű.

A 16-dik szám: fehérneműekre való himzés rajza.

A 17-dik szám: A és H betük.

A 18-dik szám: B és M betük. És végre

A 19-dik szám: fehérneműekre való fehér vagy tarka himzés rajza.

Számrejtvény.

Wagensommer B. A.-tól.

12. 9. 22. 6. Ilyet mondok, rövidet,
Találja ki, mi lehet,
15. 4. 13. Egy ember a minapon
Innen ment el csónakon.
13. 16. 29. 32. 22. Hogy ezt lásson, ugy mondá
Egy kis pénze is volt rá.
5. 26. 28. 14. 31. 21. 2. S alig tett pár evezést,
Ez bűvölte meg szemét.
10. 1. 29. 27. 33. 3. Csak hogy szörnyü boszuság
Ép most ez utjába vág.
25. 11. 19. Mérgesen ez hadináz,
Hogy jobban az nem vigáz.
8. 17. 28. 31. Még se bántja, nehogy rajt'
Az maradjon, s tovább hajt
7. 14. 18. 30. Haj de most e név, e nő,
Szivében elébe jő.
15. 23. 20. 24. 1. Ezt sohajtja, és legott
Szépen visszahajtatott.
1—33. Inkább, mondja nejének
Ide ketten elmennek.
Mert ott van csak a sok szép,
És tengernyi tenger nép!

Megfejtési határidő: julius hó 2-dika.

A f. é. 20-dik számban közlött számrejtvény értelme:

A szerelem bánatát édes boldogság követi.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Thanhoffer Mariska, Horváth Izabella, Túry Dánielné, Báthori Sigray Istvánné, Ujfalusy Károlyné, Tóth Ottilia, Wagner Liza, Jánossy Lajosné, Imrek Ilona, Nemes P. Ida, Tóth Kata, Gallé Natália és Gizella, Majthényi Adrienne, Kiss Nella, Hanzsulovits Berta, Kalmár Emilia, Jelenffy Józsefné, Karsay Jolán, Lőrinczfy Paula, Hártói Szokolay Mariette, Fodor Erzsike, Kállay Anna, Télfi Ilonka, Matuska Flóra, Tóth Ilonka és Ida, Hamar Izabella, Reinhardt Emma, Sulyok Róza, Nemes Aranka, Orosz Katinka, Mándy Juliska, Baráth Olga, Thulmon Etelka, Szép Margit, Hollósy Ella, Krakkay Mária, Sugár Emilia, Kanizsay Mórné, Tuboly Anna, Kiss Endréné, Balogh Kálmánné.

Megbizások tára.

Egész tisztelettel kérem mind azon t. előfizetőimet, a kik a jelen évnegyedre, vagy a jelen félévre járó előfizetési dijakat még be nem küldték, hogy azokat haladéktalanul küldjék be, nehogy tartozásuk az uj félévbe menjen át, nekem pedig szükségem volna a mult félévi pénzre.

Schremsbe S. M. E. urnőnek: A legszivesebben intézkedtem.

Kolozsvárra P. I. urnak: A jövő félév folytán okvetetlenül.

Szegedre N. L. urnak: El van küldve.

Szt. Lászlóra T. M. urnőnek: Az azonnal elküldhető könyvek czimei: Mit tegyünk, 3 kötet, Fülöp szerelme, 1 kötet, Vinetta, 3 kötet, A gavallérok, 2 kötet. E 9 kötet könyv 90 kron kapható, és akár a pénz beküldése után, akár pedig postai utánvét mellett juthat hozzá. Szivesen szolgálok vele.

Szegedre K. J. urnak: Köszönettel vettem, és a legszivesebben küldtem meg a kivántakat.

Sárospatakra M. K. urnőnek: Azonnal megküldtem.

Farkasaszóra K. A urhölgynek: Köszönettel vettem, a mint lehet, reá keritem a sort.

H. Oklandra K. Gy. A. urnőnek: Nemde vette küldeményemet és második levélkémet is?

Segesvárra K. K. urnőnek: Orsováról vagy Segesvárról küldetett-e el a kérdéses levél? Én márczius 24-dikén vettem Segesvárról egy 3 frttal terhelt levelet, mást nem. Szives tisztelet.

Szikszóra K. P. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Kérdések.

Tavalyi baraczk befőttöm többszöri felfőzés daczára is ujra forrásnak indult, mit tegyek vele, hogy ezt megakadályozzam és továbbra is eltartható legyen, kérdi egy jártasabb gazdasszonytól e lapok utján P. Anna.

Nagy örömet szerezne nekem azon kedves előfizető társnőm, a ki velem a „Hullámzó Balaton“ czimű dal szövegét tudatná. K. Anna.

Következő könyveket szeretném leszállitott áron eladni: Pesti Hölgydivatlap 1864-diki félévi, 1865—66 egész évi kemény táblába kötött folyamait, ezen két és fél évi folyamokat együtt 2 frt 50 kron adnám, az 1867. és 1868-diki folyamokat 2 frton, az 1869. és 1870-dikit 2 frton, és az 1871. és 1872-diki folyamokat szintén 2 frton, mind kemény táblába kötve. Továbbá Barnaby Rudge 3 vastag kötetét fűzve 2 frton. Az Éj hölgye 2-dik kötetét 50 kron. A nemes leánya 3 kötetét 1 frt 50 kron. A venni szándékozók forduljanak A. J.-hez Nagy-Károlyban, poste restante.

Egy előfizetőnő.

Feleletek.

A. Dórának. A szőnyegeket nyáron hetenkint kétszer, még pedig jókor reggel szoktam kiveretni, aztán rovarporral beszórni, melyet Pestről hozatok Thalmayer és Seitz kereskedésökből. Éveken át igy teszem el szőnyegeimet a legjobb sikerrel. Diófalevelet is szoktam közéjük szórni, a mi szintén távol tartja a rovarokat.

F. Istvánné.

Mariskának a következő szobafestéket ajánlom: 16 itcze tiszta lugba teszek 1 font sárga viaszkot, ugyanannyi hamuzsirt és egy kis darab közönséges szappant. Ezt a tűzhelyen folytonos keverés alatt 2 óráig főzetem, azután hozzá tétetek még 1½ lat gumi-guttit, melynek elolvasztása után a festéket még mindig folytonos keverés alatt kihülni hagyom. Hűlés után adok belé egy meszely borszeszt. Figyelmeztetem, hogy mint a fazék, mint a főzőkanál egészen tiszta legyen, és semmi zsirosságot ne foglaljon magába, miután ez esetben a viaszk azonnal összefut, egyszersmind azt tapasztaltam, hogy minél tovább lesz keverve a festék, annál szebb lesz a szine.

P. Ilona.

Egyveleg.

Cselédek Californiában. — Fehér cselédek becséről egy San-Franciscoi ujságban, a Demokratban a következőket olvassuk. Mind a mellett, hogy San-Franciscoban ezer meg ezer chinai leány található „mindenre való“ cselédnek, azért a jó fehér bőrű és kivált európai cselédek iránti tudakozódás felette élénk, oly annyira, hogy ha valamely európai cselédleányról tudomásuk van az ottani háziasszonyoknak, szinte hajtóvadászatot rendeznek megszerzésére. Az urnők maguk sietnek a jövevény tiszteletére, és a leány müértő szemmel választhatja ki magának azt az urnőt (!?), ki neki legjobban tetszik, és a ki legjobban fizet. Ha a leány hetenként két „kimenő nappal“ beéri és ha uraságát nem kinozza szándékosan, olyan életet él, akár egy kis herczegné. Havi fizetése, mely 25—35 dollárból áll, szabad lakása, egész ellátása, lehetővé teszik a legdivatosabb kalapok, keztyük viselését, szép kimenő-, báli és egyéb ruhák megszerzését, a melyeket nem egy „kicsi lady“ megirigyelhetné — Európában. Valjon mit mondanának nálunk, ha például valamely napilapban a következő hirdetést látnók:

Ajánlat. Két német leány keres alkalmazást. Az egyik mint szakácsné, a másik pedig minden házi munkát elvállal. A közelebbi megbeszélés miatt az illető urnők kéretnek a Prescott-house-ban, a 49. számu szobában megjelenni.

Másutt tán tréfának tartanák ezen hirdetést, mig San Franciscóban egészen szokásos, hogy az urnők keresik föl a cselédekül elszegődni akaró nőket vendéglőkben vagy más lakásukon.

* * *

Illatszerekről. Párisban a többek közt csupán csak egy illatszer gyárban a következő mennyiségben használ fel évenként virágokat: 80,000 font narancsvirágot, 60,000 font cassia virágot, 54,000 font rózsalevelet, 32,000 font jasminbimbókat, 32,000 font ibolyát, 20,000 font tubarózsát, 16,000 font orgona virágot, nem számitva még a tömérdek rezeda, czitrom, fodormenta, rozmaring, akácz stb. virágot.

Szerkesztői nyilt levelek.

„A viz.“ Egy kicsit hosszu is, meg egy kicsit nagyon tudományos is, a mennyiben a szépirodalmi mű egyik főkellékének: a szép formának teljes hiányával van.

„Köszöntelek.“ Egység hiján az egyes részek, ha még olyan szépek is, a vers csak olyan, mint az eltört tükör. Első tehát az alapeszme, vagy — a mi a lyrai költészetben együtt jár az eszmével — az alapérzés. Ebből fakadnak a részletező és megvilágító gondolatok, mint az ágak a fa törzséből, vagy mint a sugarak a napból. Virággal, szinekkel aztán a képzelet ékesiti föl. — Második a tiszta forma és helyes mérték. Ez adja meg a szivből szóló költészetnek a szivhez szóló zeneiséget. Végre — a helyesirás. Utoljára hagytam ezt, mert — mint ez a vers is mutatja, — lehet a szivben költészet helyesirás nélkül; de már arra, hogy kellőképen ki is fejezzük, a mit a szivünk érez, mulhatatlanul szükségünk van a helyesirás ismeretére. Mert szorosan véve, helyesen irni, annyit tesz, mint alaposan ismerni az anyagot, a miből, és a szerszámot, a mivel dolgozunk. A nép fia vagy — leánya, az más; ennek a lelkében ugy szólván, magától terem a dal; a hogy tudja, ugy adja, rendesen jól is adja, de számot nem bir adni róla. Mig az igazi költő, a kinek a költészet egyszersmind „tanult mestersége“, minden szaváról tudja, miért kell annak igy lenni, és nem másképp. Szólok pedig ezuttal azért olyan hosszasan ezekről a dolgokról, mivel még mindig sokan vannak nálunk — és pedig, mint mindjárt meglátjuk, férfiak, nők egyaránt, a kik azt hiszik, hogy a költészet afféle: „tudok, de nem próbáltam még“; holott ha megvan is az Isten adománya, a hozzá való tehetség, ez még csak a nyers kő, a melyben benne van a nemes ércz, a mit még ki kell fejteni és meg kell olvasztani, hogy a nemes ércz a maga drága tisztaságában napvilágra kerüljön, és a költői tehetségnek a tanulás az olvasztó kohája.

„Tavaszi.“ Ez is milyen szépen indul! De már a harmadik szakasza nyikorog, mint a — bocsánat őszinteségemért kenetlen taliga, és ugyancsak a fentebbi okokból.

„Tűnődés.“ Inkább azon kellett volna tűnődnie, ha valjon magyarul van-e az: „thát.“ Mert a nyelv terén is vannak ám dolgok, a melyekről — mint Shakespeare mondja — a bölcsészethallgató, akarom mondani: a philosophia nem is álmodik.

K. A. (N—n.) Magán emberek gyarlóságai nem tartoznak a nyilvánosság itélőszéke elé, különösen az olyanok, a melyekkel nem ártanak senkinek. Nyilvánosan meghurczolni az olyan egyéneket ép ugy ellenkezik a jó erkölcsecsel, mint a jó izléssel. Azért igazán vétek, hogy szép tehetségét igy a sárba dobja.

Előfizetési fölhivás

a

„CSALÁDI KÖR“

Huszadik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven szines boritékkal.

Minden hóban négy melléklet, fölváltva szinezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások és könyomatu arczképek.

Előfizetési dij:

Csupán a lapra: egész évre **12 frt,** — félévre **6 frt,** — negyedévre **3 frt.**
Az egész évi 12 kötet csomagolási dija 40 kr.

Különlegességek

VADÁSZ FERENCZ özv. utóda

illatszertárából

„A VIRÁGKIRÁLYNÉHOZ“

Budapesten, IV. Koronaherczeg utcza 2. szám

(Párizsi ház)

Poudre de Serail.

Ezen por az arczot és a testszinnek ifju és természetes szinezetet kölcsönöz, s a legélesebb szem sem képes a port rajta észrevenni. Egy doboz ára 60 kr. és 1 frt.

Pate Dentifrice Glycerin.

A glycerin hatályosságát, Doctor Bowman különösen ajánlotta foghus-bajok, Dr. Lutton pedig a torok kiszáradása ellen.

Ezek a legjobb kezességek, melyeket e fogtisztitó és épentartó szer kitünő hatására nézve nyujthatok. Ezen fogszappan sokkal ajánlatosabb szer bármely fogpornál; hatása egyrészt a gyorgéd bedörzsölésben nyilatkozik, mely egy lágy kefe segélyével eszközölhető, másrészt pedig helyi hatályosságában rejlik.

A glycerin nem tartalmaz sem savanyt, sem lúgszeszt, fehérré teszi a fogakat, anélkül, hogy zománczának ártana, megtisztitja a borkötől és megóvja a rothadástól; elüzi a foghus daganatát, mely okozója oly fájdalmaknak, melyeket a fogaknak szoktak tulajdonitani. E szer ép egészségben tartja a szájat, elüzi annak kellemetlen szagát, mely bizonyos tápszerektől, hibás fogaktól és szivartól ered.

Egy szelencze ára 1 frt.

Elixir Glycerine dentifrice pour la Bouche.

Ezen szer azon erővel bir, hogy megakadályozza és meggyógyitja a foghus bajokat, pirosan és üdén tartja a foghust, a glycerin-pasztával való együttes alkalmazása folytán. Ez az eredménye ezne kitünő fogriznek, mely azonkivül üdévé s kellemessé teszi a lélekzetet. Egy üveg 1 frt 40 kr.

A németországi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitünő alkalmazhatósága végett a magas cs kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúz (Rheuma), inszaggatás, mell, gerinczfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen. **Egy csomag 1 frt 5, kettős rejü 2 frt 10 kr.**

Ezen köszvényvászon azzal különböztetik valamennyi létező iobbi szerékről, hogy csakugyan használ.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr Postán küldve 10 krral több. Valódian Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gysztárában, kiraly-utca 7. sz. — **Debreczenben:** Rothschneck ur gysztárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur gysztárában. — **Mohácson:** Jazevics Károly. — **Kolozsvártt:** Wolf gysznél. - **Pécsett:** Zsolnay. — **Szegeden:** Weiglein György, Kovács gysz. — **Temesváron.** Kraul. — **Aradon:** Prinner gysz. — **Nagyváradon:** Molnár gysz. — **Székes-Fehérvár:** Dieballa: **Gyöngyösön:** Vozary gysz. — **Brasso:** Fabik gysz. **Szigetvárott:** Ehrenfeld W. — **Miskolcz:** Ujházy gysz. — **Pozsony:** Söltz. — **Kassan:** Escwig Ede és fia gysztárában.

Olcsó eladás. Az üzlet változtatása miatt.

MAY EDE

legnagyobb varrógép üzletében ***Gizella-tér 5. sz. Harminczad-utcza sarkán,*** hol mindennemü: u. m. ***Wehler*** és ***Wilson, Hove, Anger Cylinder, Elastique*** sat.

Singer utóbbi gyöngxházzal diszitett és a legujabb Pendel-féle hágóval ellátva, melyet csak a láb hegyével gázolni szükséges, és minden eddigi Systemet könnyü járása miatt elhagyott.

Mindennemü javitások saját áron számittatnak, készülékek legolcsóbban, fizetések pedig alkalmasak.

Tisztelettel

MAY EDE.

Amerikai fogorvos

Med. & Chir.

Dr. Kennedy F.

American Dentist

az Allumni Association of the Philadelphia Deutal College alelnöke.

Váczi-utcza vastuskó, II. emelet

(Valódi amerikai müfogak, arany stb. tömések.)

(Fájdalom nélkül fogmütétek kéjgáz által.)

HUGONNAI VILMA,

okleveles szülésznő,

ki hat évig volt a Zürichi egyetem rendes hallgatója, és ott az összes orvosi tudományokban tudori oklevelet nyert.

Lakik: ősz utcza 29. szám.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a müvelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyve omagolási díj félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 21-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések díja:
Egy négyszer használozott sorért 8 kr.

25. SZ.
Junius 22-dikén.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges hímzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Egy episod az életből.

1864-diki szeptember 30-dika volt. A budai szinházban a ködfátyolképeket adták, Pannoniában eddig soha nem látott mindenféle látványosságokkal. Ki ne menne az ilyet megnézni, ha épen faluról jött, s ha a művé- illetve büvészet legujabb vivmányaitól elmaradottnak nem akar tekintetni. Ment is oda a nép seregestől, de nem csak a vidéki, hanem természetesen, még óriásilag nagyobb mérvben a két testvér-főváros élvsovár közönsége. Én a Földváry-nemzetség családi gyülésében részt veendő rándultam volt le Pestre, mint meghatalmazott, illetve saját családi ügyem képviselője. A megjelenés czéljául kitűzött tárgy nem közönséges vonzerővel volt mindannyiunkra, mert hiszen a nemzetségi javak birtokosai közt kiosztandó jövedelmi illetmények valának felveendők. A gyülés napja október 1-sejére vala kitűzve, B—kovics S—r nemzetségi pénztárnok aranykézutczai szállására. Nógrádiak, hontiak, gömöriek, pestiek, zempléniek, fehér- és hevesmegyeiek, liptói és turóczi atyafiak, s ki tudja még, a haza melyik vidékéről való érdekeltek és képviselők jövének egybe, hogy felvegye mindenik a reá kiszámitott rátát, mely mig egyeseknél ezreket tett, másoknak (persze a többségnek) szerény egy pár forinttal is be kellett érniök. De azért ők is votum curiatummal birtak, mindenki szavazhatott, bele avatkozhatott szabadon a dolgok folyamába, a mi már magában is sokat ér, sőt egynémelyik nem is cserélte volna el ebbeli szép jogát a 40 ezer holdnyi terület jövedelméből neki ramaliter kijáró sovány ottigentiáért. Kár, hogy közebéd is nem tartatott olyan formában, mint mikor (48 előtt) az esztergomi főkáptalan évenkint egyetlen ugynevezett arendatorialis ebédre ráköltötte mind azt a jövedelmet, a melyet egész Hontmegye területéről az illető birtokosok neki árenda czimén fizettenek, a mely évi bér (összesen mintegy 800 pengő forintot) a decima sedecimájának diszes elnevezését viselé.

Tehát, mint mondám, szeptember 30-dika vala. Gyönyörű szép meleg őszi nap, s ennél — ha lehet — még gyönyörübb holdvilágos este.

Az előadás a népszinházban 7 órakor vevén kezdetét. Már 6 órakor annyira ostrom alá volt a pénztár véve, hogy jegyhez csak egymásnak ha nem is épen holt, de mindenesetre félig összegázolt testén keresztül hatolva lehetett jutni. Csoda-e, hogy ezt a jó alkalmat nem mulasztá el kizsákmányolni azon élelmes nép, mely a rongyból, az eldobott csontok és hulladékokból is aranyat tud csinálni, és házakat tud épiteni, és kormányozza vele látatlanul, de nagyon is érezhetőleg a világot, mert hiába, igaz a közmondás, hogy: Geld regiert die Welt. — Azonban adjuk meg az igazat azoknak is, a kik nem tartoznak ugyan genetice a jelzett élelmes fajhoz, de hajlamaik, kontine-jök és a velök született karvalyszerű természetnél fogva semmit sem engednek Mózes kipróbált utódának. Az alább közlendő, sajnos, hogy igaz történetben mind a két felekezet képviselőinek meg volt a maga teljes eredménynyel czélhoz vezetett szerepe.

A mint 6 és 7 óra közt egy pár barátom s egy urnőrokonom társaságában, kedélyes beszélgetés közt a népszinház felé tartunk, a budai lánczhidfő és a volt népszinház közti emelkedő téren, egy jól öltözött, nem kellemetlen külsejű, mintegy 20—22 éves fiatal ember jön velünk a szinháztól lefelé szemben, s illedelmesen köszönve, egész tisztelettel tudakozva: nem volnánk-e szivesek tőle azon két zártszék jegyet, vagy ezek közül legalább egyet megvenni, melyeket ő, ugymond, maga és barátja számára, agyontapostatás veszélye közt vett a pénztárnál, de miután

ily roppant tolongásban már nincs kedvük vissza menni, szivesen eladnák e két jegyet, melyeken az aznapi keltet megmutatván loyaliter igazolá, hogy itt távolról sem lehet valami csalásról szó, és hozzá tette, hogy kész azon jegyeket a vételáron alul is átengedni, csakhogy szabaduljon tőlük.

Miután a közvetlenül megszólított én valék, s társaim azonnal helyeslék — magammal együtt, — a több tekintetben nyereségesnek mutatkozó alku megkötését, én sem valék rest a kabátom belső oldalzsebébe nyulni, s onnan a tárczámat kivéve, az udvarias gentleman által igényelt dijat megfizetni. A mire ő még udvariasabb bókkal távozott, és a szinház bejárata előtt állongáló tömeg között eltűnt. Bizony mi nem is nagyon vizsgáltuk, merre veszi utját, mert egy kicsit tartottunk tőle, hogy hátha megbánja az alkut, és még vissza talál jönni a jegyekért!

Eközben megharsant a muzsika, jeléül, hogy az előadás kezdetét veszi, a közönség betódult és megtölté a helyiség minden zigét-zugát, a szellem-alakok (hihetőleg még egyelőre földi hüvelyben) nyikogtak és toporzékoltak a kivivandó diadal előérzetében; én és társaim szintén helyet foglalánk. — A nagyszerű előadásnak 10 órakor vége lőn, és mi az átélt művészi élvek gyönyörével eltelve indulánk vissza Pest felé, a hol szállva valánk. Miután én legelül jártam, jegyet is hamarabb sikerült váltanom a lánczhidfőnél, mint a többieknek, s mivel ugy illék, hogy társaimat bevárjam, a hidfőtől mintegy 15—20 lépésnyire megállapodám a lánczhid járdáján s én dymioni gyönyörérzettel merengtem a teljes pompájában sugárzó hold tiszta tányérra, el-elképzelve, hogy hány poéta ábrándozhatik most még sokkal édesb vágyak közt, mint jómagam az éj tünde királynéjához, és az életben osztályrészemül oly ritkán jutó gondtalanság mámorának hatása alatt egy oly bűvös világot láttam magam körül kitárulva, melynek legalább néhány perczre polgárává lehetnem oly jól esék. Felső öltönyöm egy vállaimra vetett könnyű köpeny, ez alatt atillaszerű nyilt kabát vala. Egyszerre ugy látszék, mintha valaki hozzám nyult, és baloldalam táján megérintett volna. De ez alig vala több a képzelődésnél, a szellem-alakok érintése nem lehetett volna finomabb és észrevehetlenebb. Azonban csakhamar kezdtem kiábrándulni, midőn kabátom belső zsebébe nyulván, a hol pénztárczámat tartani szoktam volt, azon tapasztalást tevém, hogy ott bizony megvan a zseb, de benne semmi olyan nincs, a mit tárczának neveznek. Nem akartam saját magamnak hinni (nehezen is hiszi azt el az ember, a mit nem szeret), ismét és ismét belenyultam a zsebembe, s ismét és ugyanannyiszor vettem ki onnan a kezemet üresen; körülnéztem aztán a lánczhid járda-padlózatán, melyet a teljes hold nappali fénynyel világitott meg, de biz ott semmi nem hevert olyasféle, a mi az én szerény, de nekem nagyon is becses tárczámhoz hasonlitott volna. Denique miután láttam, hogy semmit sem látok olyat, a mit látni és szemlélni szerettem volna, gyors ötlettel elhatározám, hogy megyek Pest felé, és elfogom a legelső gyanus embert, vagy inkább mindazon embereket, a kik előttem ilyenekül fognak feltűnni. És a hirtelen fogamzott terv nem hagyott soká váratni a vágyott zsákmány után; két másodpercz alatt markaim közt volt egy törpe csámpás polgár, a kinek kaput szárnyai a sarkait verték, és az egyik szárny hátulsó zsebében oly valami sulyosb jószág adta az odaverődésben az ütenyt, mely nem lehetett egyéb, véleményem szerint, egy meglehetősen megspékelt tárczánál. Megállj, apostrofálom a katyás-pókot higgadtan, de a helyzet lefolyása alatti erélylyel; én most megkutatlak; s mily nagy lőn meglepetésem, midőn az érdemes férfiu egész nyugalommal, s a dolgot mintegy természetesnek találva, felel a nem udvarias megszólitásra, hogy: „Hát tessék, uram, itt vagyok, motozzon át bizvást.“

— Mi van önnek a kaputja hátulsó zsebében balról? — kérdém már némi kételylyel a siker iránt.

— No, és hát mi volna — ugymond, — egyéb, mint az imádsághos künvem; itt van, tessék megnézni; és ezzel a derék ember kihuzza a megjelölt zsebből a kis hosszu negyedrét alaku könyvet, melynek karakallái csakugyan meggyőzének arról, hogy ebben lehetnek nagyon épületes dolgok, de nem olyan alakba öntve, a milyenben én most az üdvöt kerestem.

(Folytatása köv.)

Trifolium.

Ney Ferencztől.

Bájos a hölgy mind, nem tagadom; de ajánlom azontul
Emlék-utiszerül ezt a trifoliumot.

I. Leány-disz.

Szende, szerény, nyájas, művelt, őszinte, szemérmes,
Tiszta erényű, serény: im a leányi tökély.

II. Női ékszer.

Hűség, rendszeretet: gyémánt koszoruja a nőnek,
S a takarékosság szerzi a gyöngyi fűzért.

III. Anyai rendjel.

Hő szeretet, hű gond, gyöngédség, szinte rajongó:
Boldog anyák kebelén ösztön is élvezet is;
Ott, hol erély és bölcs szeretet győz: diszlik az érdem,
Czélja levén jellem, hon java s emberiség.

Merengés.

Csengeri Jánostól.

Szeretnék a remény szárnyán
A jövőbe szállni,
S megpihenve tölgyek árnyán
Párom' oda várni.

De én csak a multban élek
S elveszek a multba' . . .
Lesárguló falevélnek
Ugy meghat a hullta!

Itt szeretek ez avarban
Merengeni folyvást,
S mint csörög el felkavartan —
Elnézni a forrást.

Beh szép is volt a tavassza
S vissza se tér többé!
Nincsen, a ki felfakaszsza . . .
Szerte foszolt köddé.

Pedig én még remélhetnék,
Jogom is van hozzá!
De multam oly édes emlék!
Azt vissza ki hozná?

Rövid éltem nagyobb részét
Tán már le is éltem?
Multján lelkem azért néz szét,
S jövőm nincs is nékem?

Ha nem leszek boldog többet,
Meg is halok — érzem:
Lelket belém csak az önthet,
A rózsámmal ha kettőnket
A sors egygyé tészen.

A virág élete.

(A virágnak is van lelke. — A virág álma. — A virág hajnalarcza. — Az alvás különféle módjai. — „Minden élet alszik már.“ — Az éjjeli virágok. — A virágok királynője. — A virágok dalnoka. — A virágóra.)

Dicső Petőfinknek gyönyörű dalai közül van egy, a „Ki a mezőre ballagok“ czimű,*) csupa szin és illat, csupa érzés és verőfényes képzelet, akár csak a tündérkert, ugy ragadja meg a lelket. Mindjárt az első szakaszban elmondja hogy a füben heverészve hallgatja, mit sugnak-bugnak egymás füleibe a kedves kis virágok, szivbeli örömöt, szivbeli bánatot, és ő megérti minden szavukat, ez természetesen csak olyan szinarany költészet, saját szive lelkét hallja ott a költő, az volt ugy tele szebbnél-szebb virággal; érzés, gondolat zengő virág képét öltötte benne, illatárból, napsugárból, madárból, légies könnyed bájból, a miből a valódi költemény terem valóságos a virág; ámde azért ha nem lehet is azt szó szerint venni, és azok az egymáshoz hajlongó, egymás közt suttogó kedves kis virágok ha nem is valóságos szóval, a maguk módja szerint mégis beszélgetnek egymással, legalább beszélhetnének, a maguk módja szerint, mondom. Mert ha nem lehet is elfogadnunk Aristoteles állitását, hogy: „Minden növénynek van lelke“, mert Aristoteles a milyen nagy bölcs volt, mégis a mi hitvallásunk és erkölcsi elveink szerint csakis az embernek van lelke: azért mégis nem szenved kétséget, hogy az ő módja szerint, a világnak is megvan az ő lelke, az ő öröme és bánata, tehát az ő érzése, és azt érdemes is közelebbről megismerni.

Élete sok tekintetben hasonlit a miénkhez. Földhez ragadt, mégis a világosság után vágyódik, egészen ugy, mint a hogy az ember az anyagias mindennapiság bilincseibe verve, mégis az eszmények világai után sóvárog. És miként nekünk, ugy a virágnak is van bimbó gyermekkora, és kifejlődve, csupa báj és erő, azután gyümölcsöt terem, azután elhervad. És miként az élete, ép ugy változik nála minden egyes napnak minden egyes része. Napkeltével ébred, vigan virit nap hosszanta, és álmosan behunyja himes szempilláját, a mint a nap leáldozik, egészen ugy, miként az ember. Valósággal alszik a virág, és olyan érdekes azt nézni, egész uj oldalról ismerjük meg akkor a növényéletet. Jerünk csak, nézzük. Csak a kertbe, vagy a legközelebbi rétre.

Hosszabbra nyult az árnyék, tikkasztó hő után megenyhült a lég, az örökkévaló édesanya előbb jóféle hűsitővel itatta meg az ő drága magzatait, azután puha alkonyati fátyolával takarta be őket, és most édesdeden alusznak, fenn az ágak közt, lenn a magas fűben, kiki hajlokában, odujában, fészkében, — mindvalamennyien, a hányan dalolással, csipogással, ezerszeres hév és szenvedélyes élettel töltötték meg a világot. A növényországra is elöntötte enyhitő illatát a jó édesanya, eltűnt a sok vidáman mosolygó virágarcz, a melyek tarka csoportokban egész napon át egymással játszadozva, kedves szép szemekkel és egész lelkükkel a napvilágon csüggtek. Csak itt-ott kandikál még egy félig, vagy egészen nyitott szemmel az alkonyati barnás homályba. Legnagyobb részük azonban már alszik. Egyik-másik kehelybe egy kis rovar is be van zárva, az éjszakai harmat ellen keresett ott ótalmat.

És a mi még különösebb, minden növény az ő külön módja szerint tér nyugovóra.

A szines „virág“ önönmagába vonul vissza. Befelé huzza össze szines szirmait, és ekként elzárkozva a külvilág elől, mintegy elszunnyad. Visszatér a bimbóállapotba, egészen ugy, mint a hogy az ember álmában a boldog gyermekkorba költözik vissza.

Mások meg, mint a hogy egynémely ember fáradt fejét aláhajtja, mélyen alácsüggesztik kelyhüket; igy például némely kutyatej faj, a szironták, mig az erdei galaj bugái egymásra borulnak el, mint az édestestvérek, mikor egy ágyban alusznak. Ismét mások, mint például a nenyulj-hozzám, a levelek alá rejtőzve, egész oda lapulnak, mint egynémelyik kis gyermek az édesanya óvó keblére.

De nem csupán feje szunnyad el a virágnak, mikor álom borul rá, hanem a levelei is. Oda simulnak a szárhoz, némely növénynél pedig egészen is összehuzódnak, vagy egymásra borulnak, mint például a mimóza, az ákácz levelei stb. A bahó és rekettye levelei szintén igy egymásra borulva alusznak éjen át; épugy a három levelű lóhere, egész éjen át maradnak igy a leveleik, széleikkel összeérve, a mint azt mindenki láthatja.

És „este van, este van, kiki nyugovóra,“ mint a költő mondja, fenn a fák tetején, lenn a himes réten elszenderült minden élet. A pajzán szironták, a tejfű bimbósan hajtották össze szirmaikat, a százszorszép, a pitypang, a katány és a fészkes virágu növények valamennyien éjjel csészéjükkel takarják el a virág pártáját; csak a nefelejts, a nadálytő, a harang-virág, szóval azok, a melyeknek egy darabban van a kelyhük, maradnak nyitva éjjel-nappal. A rétről a gabnaföldekre érünk, itt is az egész világ alszik. A buzavirág összehuzta kék szin koronáját, a konkoly lilaszinű kelyhe becsukódott, a szulák gyöngédeden összehajtotta ezüstfehér kelyhét, a székfű fehér csészéje a sárga tányért fogja közre. Csupán csak a telő kalászok rengenek félelmetlenül a sötét éjtszakában. És miként a szántóföldeken, ép ugy a kertben is. Még a vizen is a sárga és fehér uszó rózsa is kelyhét összehuzza, a viz alá huzódik, csak másnap reggel nyujtja ki ujra jó magasra a viz fölött, és ujra ki is nyilik akkor.

Éj multán ujra kél a nap az égen, és az első sugárra egyenkint ébredeznek az alvó virágok, egyik korábban, másik később, ugyanabban a rendben, a milyenben nyugalomra tértek, és egyszer fölébredve, egész napon át ébren maradnak is, kivéve azt az esetet, hogy egyik-másik virág abban a hiszemben, hogy esteledik, elálmosodik. Igy láttam egyszer egy tulipánt, a melyik ötször borulván be az ég, ötször bezáródott, és ugyanannyiszor ki is nyilott

*) Lapunk szerkesztőnője e dalt Petőfi saját kéziratában, 1847-ben tőle kapva mai napig kedves ereklyeként őrzi. Sz. M.

ismét, a mint a napsugarak keresztül törték a felhőket. Mert naptól virit, naptól éled ez a tündérszép világ, és a mint ez életforrás eltűnik felüle, szomoruan csukódnak be szép szemei.

Azért napos virágoknak nevezték is el ezeket.

És van a napos virágok közt olyan is, a mely egyszer nyilik, egyszer záródik, azzal vége van örökre. Menjünk csak ki reggeli hat és hét óra közt a lenföldre, mikor virágjában van, és a szivünk repes örömében az ezernyi ezer égszin koronás fejecske láttára. De csak délig gyönyörködhetünk mind e dicső szépségekben, akkor a virág bezáródik, és nem is nyilik ki többet soha sem, hanem elhervad örökre. Van az emberek közt is ilyen egyszer nyiló virág, persze ritkaság. A mécsvirágnak is ilyen egyetlenegy a természete. És olyan napos virág is van, a mely nem is egész nap, hanem csak pár órára tárja föl kelyhét, az után elalszik, és ezt teszi több nap egymás után, a meddig tudniillik élete tart. Ilyen virág például álomszusz hirében álló ernyős virágu sárma; találni azt erdőn, réten eleget tavaszszal; déli tizenegy óra tájban a gyöngyszinű csillagok kinyilnak, délutáni három óra felé bezárulnak ismét.

Egyébiránt a tulságos nagy hőség is altató hatással van a virágra. Igy egyszer egy félig nyilt bojtvirágom harmincz foknyi hőben egészen kinyilott, harminczhat foknál meg lassankint bezáródott ismét. Ez oka, hogy némely virág már a déli órákban ujra bezáródik. Nagy érzékenységüknél fogva nem birják el az egyenesen rájuk ömlő napsugarakat.

Azon pedig, hogy nappal nyilik a virág, nincs mit csudálkozni. Hiszen magától értetődik, hogy napvilág és virágpompa együtt járnak. Azért a földi élet egységes törvényeinél fogva azt is természetesnek találjuk, hogy a virág érzékeny kelyhe éjjel bezáródik. Mind a mellett — egészen ugy, mint ez emberek közt — vannak virágok, a melyek nappallá teszik az éjt, és éjjellé a nappalt. Nappal alusznak, éjjel ébren vannak. Ilyen az éjjel nyiló jégvirág; egy hétig tart az ő virágzó kora, de csak esti hét óra körül nyitja nagy kelyhét ugy marad egész éjjel, csak a kelő napra záródik be ujra.

Többnyire azonban az éjjel nyiló virágok rövid életüek. Egyetlen egy nyári éjtszakán megittasulnak saját gyönyörüségükben, azután elhervadnak örökre. Igy a méhpilis, az ismeretes fehér, sárga, veres, vagy habos Jalappa mirabilis, és egyéb éjjel nyiló, különösen a gyönyörű szép „éj királynéja“, a melynek hófehér nagy koronája este nyilik ki, és akkor vanillia-illatot árasztva, nyugodt fenségben diszlik, szépségének nincsen párja, a természet titokzatos bűbája fogja körül. Kilenczven sárga pikkelyből álló kelyhén harmincz szirom terül szét, belül két sorban négyszáz porond áll körben, és ez mind gyöngédeden szárból indul, leveletlenül, mint a művészileg faragott oszlop.

Csak az, hogy megvannak számlálva a tündérszép éjkirályné órái: alig kondult meg az éjfél, máris hervadásnak indul, és a kellő hajnal már csak összeesett sziromtömböt talál belőle.

A növényvilág ezen legünnepeltebb szépségének Jamaika a hazája; meleg-házakban ugyan nálunk is sokat találhatni, itt azonban csak ritka esetben nyilik. Épen azért, a ki csak egyszer is látta életében, a mint tikkadt nyári éjjel szép kelyhe egyre tárul, egyre árad belőle a balzsamos illat, hogy csakhamar lélegzetünkkel is balzsamot szivunk tőle magunkba, kis idő mulva aztán szemünk láttára oda lesz az alig nyilott nagyszerű pompa — soha életében nem felejti el, a mit akkor érzett.

És nem csak az, hogy az éjtszakai fuvalomra az éji virág kinyilik; hanem miként a fülemüle az éjtszakára váló langyos esti alkonyattól ittasulva, legszivet-átjáróbban csattogtat, ugy az is akkor ömleszti ki legkábitóbb illatát, csak ugy ontja. Szakasztott a növényvilág fülemüléje. Pedig „virág érzelme az illat,“ — mondja egy nagy költő, — és miként az emberi sziv csendes éjjel, egyedül, senkitől sem látva, erősebben érez; ugy a virág is, mélázóan, szemérmesen mintha csak az eltakaró sötétséget várta volna, hogy szive-lelke érzésben olvadjon föl, és kilehelje édes illatárban. És tudjuk, hogy még a nappal nyiló virágokra is hatással van az éjjeli sötétség. Egész máskép leheli ki a virágzó orgonabokor illatát este, és a jazmin lugasban is egészen máskép érezzük magunkat este, sokkal erősebben árad ránk akkor kábulatos illata. Még letörve is és a szobába téve éjszakán át kábitó illatot ömlesztenek ki, azzal boszulják meg magukat a szép leányon, a miért letörte őket, mikor álomba dőlve, ott fekszik tehetetlenül, és a légi rémek elől el nem menekülhet.

És az a tapasztalat, hogy a különféle virágok más-más órában nyilnak, már a hires növénytudós Linnét hozta arra a gondolatra, hogy tán virágórát is lehetne összeállitani. És hogy is ne lehetne, mikor reggeltől estig, óráról órára más-más virág nyilik, az egy déli 12 órát kivéve, a melyben egyetlen-egy virág sem nyilik. Az óra mutató tehát nyiló virág alakjában végig jár a virágágyon egy nap ugy, mint a másikon, igaz, csak addig, a mig a virágok ivadja tart, üvegházakban azonban, hol akkor termesztenek virágot, mikor tetszik, egész éven át tarthatni virágórát. Sok köszönet ugyan nincsen benne, mert nem hogy a perczeket, de még az órát sem mutatja pontosan, a virágkedvelőre nézve azért mégis eléggé mulattató. Már a természetvizsgáló más, ezt inkább érdekli az a kérdés, honnan a virágnak az a nyiló, záródó tulajdonsága? Soká tartott, mig a tudomány annak az igazi okát ki tudta puhatolni, most azonban már egészen tisztában van vele.

Kideritették először is azt, hogy miként az embernek, ugy a virágnak is szükséges az alvás. Bezáródván ugyanis a virág, éjjelen át óva van éjjeli harmat és egyéb nedvesség ellen, a melyek termékenységüknek válhatnának ártalmára. Nyitva is azért függ egynémely virág alá felé, mások meg sisak-, szárny-, bajusz- és ernyőalakuknál fogva óva vannak a hulló eső és harmat ellen.

Beáll pedig a virág elaluvása a többé-kevésbbé minden testtel közös rugalmasságnál fogva. Különösen rugalmas a növényrost. Hideg légjárás mellett a rost összehuzódik, meleg légjárás mellett viszont kinyulik. Melegben továbbá élénkebb az anyagváltoztatás, a sejtek is serényebben dolgoznak; a nedvesség hamarabb párolog el, azért a kerengése is gyorsabb, az izületek akkor duzzadnak a nedvességtől. Ezen élettelt állapotban tehát a sejtek rugalmasan feszülnek, a levelek és szirmok erősen kinyujtódznak, — ez az ébredés. Gyengébb életműködés mellett ellenben a rostok rugalmassága csök-

ken, a szirmok összehuzódnak, egybecsukódnak — ez az alvás.

És a mi a virágélet működését igazgatja? Hogy ki vülről történik, az bizonyos, de valjon mi? Az esténkint rendszerint beálló nedvesség nem lehet az, mert ime, az üvegházakban mindig egyforma hőségű a levegő, a virágok azért csak ugy a maguk idejében csukódnak és nyilnak, mint a szabad levegőn; ép ugy a viz alatti virágok, a melyek pedig szintén egyforma hőfoku nedvességben vannak mindig. Vannak ugyan virágok, a melyek esőre fordulván az idő, bezáródnak, ilyen például nálunk a peremér, miért is ezen virágok bátran tekinthetők időjósoknak, épen ugy, mint némelyik békafaj, ezen virág bezáródásának azonban egészen más oka van, és semmi köze az éjjelenkinti rendes elalváshoz.

Nincs a virág alvásának más oka csak a világosság. Látni is, hogy a levelek és virágok a nap után fordulnak, és kisérletek utján kitűnt, hogy a lámpavilágtól is fölébrednek a virágok. És épugy nappal ha sötétre csinálják a szobát; a benne levő virágok menten azt hiszik, este van, és elalusznak. De csak abban az esetben, ha a szoba hüvös, meleg szobában nem alszanak el nappal, akár mint rekeszszék is ki a világosságot belőle. Ép ugy napfogyatkozáskor a virágok elalusznak, és a meleg pinczében szintén csak a maguk rendes idejükben alusznak el, de csak egy ideig, mikor sokáig hagyják a sötét meleg pinczében, lassankint kiesnek a rendből; a hidegben pedig azonnal felbomlik az ébrenlét és alvás rendje.

Kiderült továbbá, hogy a levelek csak a teljes világosságtól ébrednek, maga a virág ellenben sokkal gyöngédebb idegzetű; annak elég, ha az ugy nevezett hősugarak esnek reá, az ugy nevezett szinképző sugarakra már nincsen szüksége, ezek nélkül is fölébred.

Mindezekből tehát kitűnt, hogy a világosság mellett az este, reggel beálló hőbeli változások eszközlik a virág elalvását és fölébredését, földünk pedig a naptól kapja világosságát és hőségét, azért a mint az első meleg napsugár a virágot érinti, — az éjtszakai nyugalom alatt különben is megduzzadván az életnedvtől, — azonnal fölébred.

Azaz — nem mikor érinti, hanem akkor, midőn az érintés ideje bekövetkezik számára. Mert — mint láttuk, egyik virág korábban ébred, a másik később, honnan van ez? Az ember alig hinné! Onnan van ez, mivel a virágban is megvan abból a magasztos érzésből, a mi az embert az istenséghez képes közel emelni, a virágban is megvan a hazaszeretet érzése! Kitűnt, hogy rendes viszonyok közt a virág, bármilyen messze világrészbe származzék is, akkor nyitja ki kelyhét, mikor az ő eredeti hazájában napkelte van. „Odahaza“ akkor érintené homlokát a kelő nap reggeli csókja, és ezt ő el nem tudja felejteni, soha, épen mint az ember. Ki fejtheti meg a természet csudálatos titkát? De hát az embernél, ki fejti meg, hogy ha még ugy szenvedett is hazájában, és ha még ugy kedvez is neki a szerencse, elszakadván tőle, szive mégis holtig fáj utána.

És a halónak végszava:
Isten hozzád, szép haza!

Szegfi Mór.

A mester sirja.*)

Közli: S. M. C.

A nagy város egyik komor külsejű, szürke szinű házának eresze alatt kedves kis fecskepár rakott magának fészket. Csupa gyönyörűség volt nézni őket. Óra számra enyelgett az anya kicsi magzataival; azután eleven fekete szemű életpárjával repült versenyt; reggel, este meg könnyű boldog szivvel csicsergett-csattogott, nem volt a világon az a magas sziklavárban uralkodó madarak királya, az a büszke sas, a melyikkel a kicsi fecske az ő meleg otthonjában cserélt volna.

Napleáldoztával aztán, hogy soha bele nem fáradó jókedvű szálltában ide is, oda is: „Édes álmokat“ kivánt, olyan szives szeretettel, hogy fent az égen az öreg hold is rá mosolygott örömében, lent a házban egy kicsi ablak nyilott ki, szelid arczu férfi nézett ki rajta, méla tekintetű szép, fekete szemekkel, és ugy eltudta nézni a fekete sivalkodó vidám surranását.

Olyan különös valami is van abban a fecske dalolásában! Olyan csupa eleven vidámság, olyan valami keresetlen könnyű, kedves, ugy megkönnyebbedik hallatára a sziv, ha még olyan nehéz is. Ugy volt vele az a férfi is; lehetett látni, mikor végre ott hagyta az ablakot; nem volt már az a csüggedt arcza, még mosolygásféle is ült ajkán.

És hogy elment az ablakról, bűbájos hangok szálltak ki a kicsi szobából, az alvó csendes világba. De nem voltak vidám hangok, és ugy fájt az annak a könnyű szárnyu fecskének. Nem tudott hová lenni tőle, annyira tele bánattal voltak azok a bűbájos hangok, ugy ránehezedtek testére-lelkére, ugy lopódzott vissza szellős kicsi fészkébe, halkal, ovatosan, nehogy kicsinykéit megzavarja álmukban, onnan aztán ki-kinyujtotta kicsi fejecskéjét és nézett, nézett okos kis szemével az ablak felé, a honnan a pislogó gyertya fénye látszott el hozzá.

Azok a hangok meg egyre hatalmasabban és lélekrázóbban ömlöttek ki a fekete éjbe, a kis fecske soha sem tudta, mikor hallgattak el; másnap reggel, kora hajnalban ugy tetszett neki, mintha csak ép az imént hallotta volna őket utoljára.

Napközben az ablak zöld függönynyel volt letakarva, benn a szobában meg csöndesség volt; a madárka ujra meg ujra odasurrant az ablakhoz, egyet-egyet legyintgetve könnyű szárnyával, odabenn azért egy lélek sem mozdult. Pedig mennyire szerette volna, a miatt a Golgothavirág miatt, a melyet alkonyatonkint az ablakon át a szobában látott. Attól szerette volna megtudni, kicsoda az a nagy hatalmas varázsló. Csak hogy a szép Golgotha mindig csak befelé nézett a szobába, az ő nagy kék szemeivel, nyilván nem tudta levenni őket szeretett gondviselőjéről odabenn. Csak nagy-néha tekintett ki az ablakon. Azután meg rátartóság és szenteskedés hirében is állt az a titkolódzó virág, innen is volt az, hogy a mi fecskénk nem igen vonzódott hozzá; levén a mi fecskénk szabadelvű, még pedig a javából.

Akár a szép álom, egyszerre csak vége volt a nyárnak. A vándormadarak már a nagy utra gondoltak, melegebb, naposabb, boldogabb hazába. Kezdődött a bucsuzgatás. A kicsi fecskék a hányan annyian körülrepdesték a házat, szitták magukba a gyönyörű szép hangokat, hogy is ne, bölcsőbeli altatójuk voltak ezek a hangok.

*) Polko Eliz nemes irányu: „Zene regéi“-ből.

Eljöttek a kemény szelek is, tépték marékkal a fák sárgult leveleit, a szép virágok is utolsóig elhunytak. A kicsi ablak azért hüvös este is csak tárva-nyitva állott, ömlöttek belőle a hangok teljes-tökéletes szépségükben, ki a nagy világba; a hangszer előtt meg az ismeretlen varázsló hajlott fővel ült; finom ujjai gyöngédeden, szinte tudtán kivül ide-oda lebegtek a billentyükön; körülötte kisebb-nagyobb papirszeletek hevertek, hangjegyekkel tele irva. A kis fecske meg odakünn csak nézte, eszébe jutott, hogy el kell tőle válni, olyan nagyon fájt a szive; ugy huzták-vonták azok a csudaszép, bűbájos hangok, a milyen bátortalan volt, egyszerre csak benn termett a szegényes szobában, körülrepdeste a varázsló fejét, megsuhintgatta szárnya szélével a nagy varázsló nemes homlokát, és a rá eső szelid tekintet láttára magánkivül omlott a nagy varázsló fáradt, beteg keblére.

Ugy volt neki, mintha álmodnék, lágy kezek kapcsolódtak körülötte gyengéden, édes lehellet csapódott hozzá, édes ajkak csókot nyomtak fejére, egyszerre hüvös szellő futott el rajta, erre aztán magához tért boldogsági mámorából, felujjongott egyet bucsuzóra, azzal felhajingatta magát és rebbent, rebbent, fel, — az ég legtetejére. Utána repült egy sohaj, bánatterhes szivből, utána küldé egy sokat szenvedett élet, de mert nagyon nehéz volt a teher rajta, nem érhette utól a könnyü szárnyu fecskét, és ez csakhamar otthon is volt háza népénél, és volt mit elbeszélnie egész uton, külön-külön minden gyermekének, életpárájának, hogy az milyen egy lélek, a ki őt kezébe vette, a ki őt megcsókolta, azután meg azok a menybeli szép hangok, éjjel-nappal velük álmodott.

És havak multán tavasz nyiltán ujra eljöttek a fecskék, és csattogó nagy örömükben fölkeresték a régi fészket. Gyönyörű szép májusi napon a mi kedves kis fecskénk is itt termett, egyenesen a régi jó ismerős ablaknál, és az most nem volt zölddel letakarva, nyitva állt, a szoba meg üresen! Egyik sarokban ott állt a Golgotha-virág, oh, de milyen szinben! Haloványan, bágyadtan, a tikkasztó nap meg csak ugy tüzött rá! A kis fecske nem tudta mire vélni, ugy várta, mikor lesz már este. Az égen meg ő nagysága a nap épen ma nagy kedvét találta a pompásan felczifrázott világban, és nem akaródzott neki nyugovóra térni! Végre mégis ráborult a sötét est a földre, a kis madárka akkorra már ide-oda repesett az ablaknál, leste várta, mikor szólalnak meg a rég nem hallott bűvös-bájos hangok — hasztalan! nem ömlöttek most ki a csendes éjtszakába, ki sem nyilt az ablak már. Busan tért a fecske nyugovóra, alig várta, mikor lesz már hajnal, akkor elindult a Golgotha-virághoz, az szegény, egész oda volt már, a kis fecske hüset legyezett rá szárnyával, lassan-lassan föleszmélt a virág, halkal, alig hallhatóan szólt a kis fecskével, attól is ugy elgyengült, hogy egyszerre csak lecsüggeszti szép fejét, egyet rázogatta fonnyadt leveleit, aztán vége volt.

Most a fecske leválasztotta száráról a kelyhét, és repült vele, — messze, messze, el a csendes temetőre. Ott egy ujon hantolt siron zsenge pázsit zöldelt, oda tette le a fecske a meghalt szép virágot, jóltevője lábaihoz, a ki ott pihent a föld meleg ölében, aztán visszatért a fecske, busan, szomorun.

(Vége köv.)

Lafayette Mária.

— Irodalomtörténeti rajz. —

Wutz Alberttől.

A franczia irodalom valamint első vigjátékát, ugy első jobb regényét is XIV. Lajos korának köszönheti. Azt Moliére, ezt Lafayette grófnő teremtette. Moliére leszoritotta a szinpadról a spanyol vigjáték-irók sivár és izléstelen utánzásait, Lafayette grófnő pedig kiszoritotta az olvasók kezeiből a végtelen pásztor-regényeket s a „Nagy Cyrus“ egyhangu szerelmes históriáját. Mindketten azon voltak, hogy a csinált helyébe valódi életet és természetes érzést helyezzenek.

Nem kényszerűség volt, mi Lafayette grófnőt az irásra ösztönözte. Egyszer téli estén (1664-ben) az orleansi herczegnővel, Stuart Henriettel a kandalló tüzénél ült a palais royalban. A herczegnő osztozott azon sorsban, mely e tragikus család valamennyi nőtagjának sorsa volt: sokat tévedni, sokat szeretni s a hajlam és kötelesség meghasonlása közt rejtélyes halállal kimulni. Barátja Guiche gróf épen akkor számüzetett az udvartól valami távol fekvő helyőrségbe s a herczegnő e szerelem kalandjairól és változásairól beszélt a grófnővel.

— Irja le az én életem történetét, — szólt végre — nem mulatságos regény-e ez? Irja csak le, ön oly jól tud mesélni.

E szavakban nyerte Lafayette grófnő az első ösztönt csodálatraméltó müterének alkotására.

Heves, szenvedélyes lelke nem volt a grófnőnek; nyugalmasabb élet nem is lehet, mint az övé. Hatvan év, vége felé betegséggel, bubánattal és bajjal telve, csaknem tökéletesen esemény nélkül vonult el fölötte; egyik jött a másik után, egy sem változtatta meg rögtöni erőszakos rázkódással Lafayette grófnő helyzetét, nézeteit, vagy szivét. Sőt még szerelme is inkább testvéri szeretet és barátság volt. Hősnői, minden ártatlanságuk mellett, épen azért ragyognak az erény dicsfényében, mert a költőnő soha sem tapasztalta önmagán a bün démoni hatalmát.

A tudományos nevelés, melyben részesült, már korán egy kis „kékharisnyásságot“ akgatott reá, a mit azonban a vele született kellem s az udvari élet módositottak. Anyja: de Pena Mária, a Provence egyik hires ősrégi családjából származott; őseinek egyike, Hugó, anjoui Károly udvaránál Nápolyban Beatrix királynő kezéből nyerte a költői babérkoszorut.

Igy nőtt föl a leány művészi környezetben; eleinte atyja oktatta, később a tudós Ménage. A körök, melyekbe Lavergne kisasszony 1655-ben Lafayette Ferencz gróffal kötött házassága után jutott, a Hôtel Rambouillet, Sévigné asszony társasága s a magányos padlás-szoba, hol Scarron Francziska oly sok évig lakott, segitették kifejleszteni szépmüvészeti hajlamait.

A világ szinpadán tehát szerepet játszani Lafayette Mária nem volt hivatva.

Sem eléggé fiatal, sem eléggé szép nem volt az ifju XIV. Lajos csillogó udvarának. 1632-ben született, tiz évvel előbb, mint pártfogónője s barátnője: Stuart Henriette, kivel a chaillot-i zárdában tett látogatásai alkalmával ismerkedett meg, hol az ifju herczegnő neveltetett.

Nem életének folyása, hanem az, a mit irt alkotja dicsőségét s vivja ki számára az utókor elismerését. Ő valódi

irónő, ki nemcsak memoire-ok s kecses levelek irásával foglalkozik, mint kortársnői, legnagyobb része, hanem költeményekkel, melyek a kiadót, Barbin-t gazdag emberré tették. Hanem mig Scudéry kisasszonyt hosszadalmas regényeinek irására a szükség kényszeriti, a grófnő hajlamból dolgozik. Neki a költészet nem munka, ő a versaillesi válogatott társaság muzsája, komoly arczu Kliója s ábrándos Kalliope-ja.

Művei — kivéve néhány levelet, melyek inkább a styl kedvessége, mint gondolatbőség által tűnnek ki — vagy történetiek, mint „Henriette orleansi herczegnő története“ s „A franczia udvar emlékiratai 1688 és 1689-ből“, vagy történeti novellák, mint „Zaida“, „Cléves herczegnő“, „Tenda grófnő“ és „Montpensier herczegnő.“

Harmincz éves lehetett, mikor irni kezdett. Segrais, egy akkori költő, meghasonolván pártfogónőjével, Montpensier herczegnővel, a grófnő házában lakott; ennek neve alatt jelent meg a grófnő első regénye „Zaida.“

Jó barátai közül egy másik, Huct, avranchesi püspök a „Zaida“ első kiadásához tudós és szellemdús értekezést irt: „A regény eredetéről“ — összeegyeztetve a szépet a hasznossal, mire a grófnő mosolyogva azt a megjegyzést tette:

— Mi összeházasitottuk gyermekeinket.

Igy lépett be az irodalomba.

Az orleansi herczegnő szerelmi kalandja önkénytelen „Zaidá“-hoz s „Cléves herczegnő“-höz vezette. Oly finom és szellemdus tehetség, oly, ha nem is magasra szárnyaló, de bájos képzelőtehetség mellett, minővel a grófnő birt, ez átmenet ép oly könnyű, mint szükségképeni volt. Sőt a valóság talán még regényesebb, rendkivülibb volt, mint a grófnő költeményei. Már Henriette herczegnő szerelmét Guiche gróf iránt, melynek vigjátéki kalandjait s tragikus kimenetelét részint hallotta, részint maga látta, ugy tudta előadni, „hogy némely helyen ugyan föl lehetett ismerni a valóságot, de sem sértő nem volt az, sem a herczegnőnek visszatetsző.“

Klió itt már akaratja ellenére fölveszi Kalliope alakját. Azért „e történet“ az első tanulmány regényeihez. Itt tanulja meg mennyire mehet egy herczegnő szerelme, mit merészel, mit szenved; itt tanulja meg mindenekfölött a szenvedélyt beboritni azon átlátszó s mégis elrejtő fátyollal, mely egyformán betakarja hősnőinek ártatlanságát és bűnösségét. Ha Guiche herczeg a magányos éjben, a lebocsátott hidon Montpensier herczegnő szobájába lép, a beszély irónője, mintegy elpirulva, elfordul a két szerelmestől Chabannes grófhoz, ki most kezét kardjának markolatára szoritva, bár maga is szerelmes a herczegnőbe, őrt áll a szűk folyosón szobája előtt, védve őt a meglepetés ellen.

E novellák világa félig idealis, félig a versaillesi termek és kertekhez idomitott. A diszlet ragyogó termek és lugosok közt váltakozik, a fényes bált holdvilágos éj követi. A kocsikázást a fasorok közt, a csónakázások tarkán fölczifrázott gondolákban a csendes tó tükörén XIV. Lajos hasonló csónakázásaira s kocsikázásaira emlékeztetnek Lavallière Louise-zal.

Mindez gyöngéd vonásokkal van odalehelve az ujabbkori irók terjedelmes laposságа, hanem természetesen ezeknek mélyebb nézlete nélkül is.

A költőnő pillantása nem emelkedett a franczia udvaron fölül, lába nem lépett a szabad földre. Mindenütt márványtalap, sima parquet, apróra tört kavicsos ut; mindenütt hősök, kiknek nincs egyéb dolguk a szerelmi kalandoknál; nők, kik nem érintve az élet mindennapisága és gondjai által, a kötelesség és hajlam közti küzdelemben emésztődnek föl.

Lafayette grófnő műveinek költői értékét Voltaire abba helyezte, „hogy itt látja az ember először a művelt társaság szokásait s a valósághoz közel álló kalandokat kellemesen lerajzolva.“ Ez az itélet hiven mutatja e regények első benyomását. A „Nagy Cyrus“-sal, vagy Scudéry kisasszony „Cleliájával“ szemben itt reális alapot érez az ember lábai alatt; annyi fantasztikus hazudozás után itt végre valami valódit találhatni, melynek létezése elvitázhatatlan, habár reánk nézve már elveszett.

Lafayette grófnőben nem volt semmi Phaedra, vagy Julia démoni szenvedélyéből, de az illem és kötelesség által ostromolt szerelem ismeretes volt előtte a legfinomabb mozzanatokig. Ennek számára föl is találja a legszebb és leggyöngédebb hangokat. Zaida, a mór herczegnő és Gonsalvo, ki őt a hajótörésből megmentette, szeretik egymást, a nélkül, hogy egyik a másik nyelvét értené; midőn először kényszerülnek néhány hónapra elválni egymástól, Zaida megtanulja a spanyolt, Gonsalvo a mór nyelvet s igy sietnek a találkozásra, mindkettő az idegen nyelven üdvözölve kedvesét. „Mennyire tudhatott azon szív szeretni, mely e vonást ki tudta találni!“ igy kiált föl d'Alembert.

Kicsiny az érzelmek köre, melyben Lafayette grófnő mozog; szerelem, féltékenység, barátság, folyvást csak ez jön elő nála; ez az a három húr, melyen a legmagasb hangtól a legmélyebbig játszani szokott.

Regényeinek női mind szőkék, még a mór Zaida is; epedő szépségek; csak a franczia udvariasság, mely levegőjük különbözteti meg őket Goethe Leonorájától. Soha nem gyujtanak oly lángra, mint Heloise, soha nem gyakorolnak oly érthetetlen és mégis ellenállhatatlan varázst, mint Manon Lescaut, a grácziák szilaj és elkényeztetett gyermeke, hanem csendes és benső szerelemmel nyerik meg a szeretett férfiut.

Ezen érzelemben szeretet és tisztelet, platói gondolatok és középkori lovagiasság vegyülnek; mindennek lehetetlen szerencsés házasságban végződni; Lafayette Mária hősnői a szerencsétlen szerelemre születtek, ép ugy, mint Stuart Henriette.

E rajzok a remek előadásnak köszönhetik egész varázsukat. Nem a természet frisseségét és eredetiségét utánozzák, hanem egy mesterséges világ pompáját s körmondataikban csaknem hallani véli az ember a selyem uszályok suhogását, a duzzadt atlacz ruhák ropogását, a tollas kalapok lebegését. Az érzelmek kizárólagossága az érzelmek előkelőségében nyilvánul; tartalom és alak összhangzatosan folynak egymásba.

A divatos történeti regények, a tizenkét kötetes udvari történetek széles és tisztátalan folyamából ezek első, legtisztább forrásához menekülni s annak fényében gyönyörködni mindenkor üditő lesz.

Lafayette Mária meghalt 1693-ban, utolsó lehelletéig szeretve gyermekeitől.

Heti tárcza.

Juniushó 18-dikán.

(Házasodjék meg!)

— Házasodjék meg, édes barátom! E szeretetreméltó inditványnyal lepett meg nem rég Coralie, a ki nevét bizonyára azoktól a pompás korall ajkaktól nyerte.

— Hogy jut eszébe, asszonyom! Lássa, én . . . — de higyje el! — én még önt se venném el.

— Borzasztó ellenszenv a házasság iránt!

— De érthető dolog. Hanem engedje meg, hogy kimagyarázzam magamat. Ne számitson azon „költői“ lelkületek közé, kik e világon „nem találnak szivet, mely őket megértse.“ Kik elméleteket alkotnak magoknak Byron, Heine és Vajda János nyomán, s a női szivet — persze nem élményekből — a hűtlenség és gonoszság valóságos tárházának tekintik. Azok közé sem tartozom ám, a kik kaptak a bál s az élet tourjaiban egy csomó kosarat, s már most ugy tesznek, mint a népszinmű kántora: „megvetik Rózsit.“ Ideálokat sem keresek az életben, sőt legkedvesebb ábrándomat képezi egy kis lombárnyalt ablakocska, melyen belül . . .

— Tudom, tudom! Melyen belül mosolygó nőcske ringatja a trón-utód bölcsőjét, s az asztalon a despotát várja egy tál párolgó krumplileves. Lássa, ily formában még leginkább kapható a boldogság. A bájos nők kik a krumplileves elkészitésében valósággal remekelnek, csak ugy hemzsegnek a vidék házi-tűzhelyei előtt.

— Oh igen szép öntől édes Coralie ennyi találékonyság, de ne feledje el, hogy az iró rendesen nem fogadná el életnek, a mit képzeletben alkotott magának. Hiszen már maga a képzelet nem más, mint álom arról, a mi nem létezik. Máskép a képzeletnek semmi dolga sem lenne, s heverhetne a suton.

— De hát édes barátom, mindebből még nem tudom, mért nem házasodik ön meg! S ha nincs szüksége amolyan házi Istennőre, tessék körültekinteni a balett chórusaiban; szeresse meg a szinpad királynőit. Itt meg lesz a változatosság is: a szinpadon lesz egy Gretchen, otthon pedig ugyan ő a költői rendetlenség, elkésett ebéd, vacsora, elégetett bornyu-cotlettek, gondozatlan gyermekek megkapó poézisében fogja részesiteni. Ma Bátki Tercsi, holnap Titania a „Szent Iván éjálomból.“ Carmen, Rosina, vagy Amina. Tessék csak válogatni! Ez már nem unalmas idyll; ez regény, vagy — tekintve sok művésznő és irónő házasságainak örökös harczias szinezetét — . . . hőskölteméný! Hőskölteméný uj szabásban, mert itt a heros rendesen . . . nő!

— Édes Coralie, egy kissé téved. Oh ne morzsolja szét azt a szegény rózsát, a mért elrejtőzik ama szerelmes lomb mögé. A genialis feleségtől jobban irtózom, mint a háziélet hamupipőkéitől. Ne higyje ön, hogy én nem találok a háziasságban sok, igen sok költészetet. Ön beszélt a jó krumplilevesről? Nos, ha nőm a krumplilevest azért főzi, mert kedvencz ételem; ha szobám tisztán tartása azért képezi ambicióját, mert a tisztaság egész lényének kiegészitő részét képezi . . . nos, csak ugy fogom őt ez egyszerű keretben csodálni, mintha valamely könyvben, Tennyson, Voss, vagy Göthe idylljében olvasnám. Nekem tud lenni a költészet élet, s az élet költészet. Oh, az egyszerűségben sok a költészet! Ha a nőnek (igazi nőt értek,) gyermeke van, élete kettős önfeláldozás. Altató dala, csókja, ölelése egész életünk szép emléke marad, s első intéseiben több a bölcsesség, mint az egyetem tanaiban. Minden jóravaló nő költői . . . a szeretet által.

— S ön még se keres ily egyszerű nőt?

— Nem bizony. Csak is azért, mert boldogtalanná tenném. Lássa szép özvegy asszony! mi irók, költők az iróasztal elátkozottjai vagyunk. Nem rég olvastuk a lapokban valamely hiresebb franczia dalmű költő esetét, a ki el akart nejétől válni, mert egyszer szokatlan pillanatban nyitott be hozzá. De hát nem értené ön ezt? Lelkében tulvilági dal, csodás zene szól. Mindaz, a mi önt dalamával, zenével, csodás meséjével, a nagyszerű csillárral, diszletekkel, és tapsoló közönséggel együtt megragadja . . . épen e pillanatban áll előtte. Egy óriás rendezővel: az ihlettséggel tanácskozik. S a kis ártatlanság e pillanatban bekukkant, s azt kérdezi . . . hogy van ön megelégedve a harisnyáival? A költő, a művész csak mellékesen ember; ő annak a leirt betűnek a rabja, ez pedig mozgalmas, eseményekben és tapasztalásokban gazdag életet, csodás érzéseket követel, máskép csak betű, és nem hang, a mi regél, dalol és megkap. Szegény kis feleség! szegény gyermekek! s mindenki, a kit sorsához kötni merészelt! Ez a hömpölygő ár elragadja magával, s az ő életök is kizökken a rendes kerékvágásból. A költészet és művészet nomádjának ez a chaos-élet boldogság, táplálék: övéinek örökös boldogtalanság. És, lássa édes Coralie, az emberi sziv és elme gyarlósága, hogy ingyen nem szeret. Azért, hogy én valakit szeretek, dijul kivánom azt a tudatot, hogy én valami tekintetben kiválót szeretek. Sokszor történik, hogy a nagy szellem, iró, költő, gyermekeit csecsemő korukban, s nejét az első két évben szereti. Miért? mert ama kor egészen tehetetlen, s a költő saját képzelmével festheti hozzá a jövőt, e másikat pedig költőivé varázsolja a szerelem csodás érzelme. Később, midőn a gyermeket kevésbbé eszesnek találjuk magunknál, s a nőt . . .

— Ugy-e bár . . . megunjuk?

— Kegyed mondta. Egy szóval . . . meghidegülünk irántuk.

— S nemes-é ez?

— Nem nemes, de mégis változhatlan lélektani törvény.

— S mit következtet ön belőle?

— Azt, édes Coralie, hogy oly ember, a ki magában csak egy vonást talál, mely nem illik az élet fogalmai közé; csak egy szenvedélyt, melyen uralkodni nem tudunk, s mely elég lenne családunkat szerencsétlenné tenni, az ne merjen valakit sorsához kötni. Éljen magának és magában.

Éljen a percznek, s tegye a mit a zsarnok és telhetetlen uralkodója, a múzsa kiván: ne legyen o t t h o n a, — éjjei legyenek telve mámorral, táncz, dallal és regével, — viszonyaiban legyen őrült, s keresse hát vakmerőn azt, a mi az ő mesterségének olyan anyaga, mint a csizmadiának a bőr: a boldogtalanságot, a kétségbeesést. Mikor kitombolta magát, akkor aztán . . . alkosson. Mondja el a világnak, a mit szépnek, vagy rutnak talált. Szegény ember! ne itéljük el! Kissé hasonlit a felfedezőhöz, ki végtelen tengerekre, lakatlan világrészekbe utazik, hogy az emberiségnek, mely e helyekre majd egész kényelmesen hajókázhatik el, h a s z n á r a legyen. Oh nem kell a házasság! Angyalból oldalamon ördög válnék, vagy martyr. Művésznőt, genialis nőt még kevésbbé keresek . . . mert külön-külön legalább van mindkettőnkben valami eredeti, együttvéve . . . nevetségesek. Lássa, a Chopin viszonya Sanddal nem lesz oly költői, ha belé papi-áldás és krumplileves vegyül. E g y e d ü l, ez a mi jövőnk. E g y p e r c z minden állomáson, mert mi gyorsvonaton utazunk.

— S azt nem hiszi ön, hogy lehet egy nő, a ki házias, jó anya, hű, önfeláldozó, s még se . . . „liba“? eszes, művelt, szép lelkű, s még sem „kék harisnya“, vagy emanczipált (magyarul n e k i s z a b a d u l t?) A ki önt érthetné, s nagy szerelmének erejével vezethetné?

— Mondják, vannak ily nők. Néhány költőnek jutott ily anyja, hitvese. Azonban . . . én nem merek, s nem tudok hinni.

— S ha „nem tud, nem akar“ választani, mi lesz egy ilyen rosz elméletnek feláldozott életből?

— Oh édes Coralie! Egy kötet rím, egy felületes hirlapi necrolog, a rokonok szenteskedő gyásza s egy jelöltelen sírhalom . . . G á s p á r I m r e.

B e r l i n i l e v é l.

(Az arany lakodalom.)

Az arany lakodalom aranya el van költve; az aranyfüst is elkopott — pedig volt bőven, — most már csak az arany homok marad az ember kezében, küldjünk belőle haza néhány szemet, irjunk meg néhány apró történetet; én azt hiszem, hogy többé-kevésbé jellemzők az egész ünnepre nézve is. Egyike az aranymenyegző legérdekesebb látni valóinak a hódoló bevonulás volt, a mi azonban a főudvarmester kiváló ügyessége folytán valódi hódoló r o h a n á s s á vált. Már a férfiaknak sem volt csekélység a tükörsima padlót gyors rohamban végig futni, a trón előtt hódolattal meghajolni, és ugy a mint jöttek távozni — a nőknek pedig ez valóságos lehetetlenség volt öles uszályaik miatt. De egy mentő gondolat segitett a bajon. A teremben nagy számu apródokat állitottak fel, kiknek feladata volt a nők uszályát a bevonulásnál elrendezni, és tartani az átvonulás alatt. A mi nem is épen hálátlan feladat, és főrangu nőknél teljesitették is buzgón kötelességüket az apród urak; különösen lady Russel, az angol nagykövet nejénél valóságos vetélkedés fejlődött ki köztük. Azonban a vér nem tagadja meg magát, és a polgári állásu nők tőlük ugyan mehettek összegyürt uszálylyal a császári pár elé. Csak egy nő tudott magán segiteni. Morgenstern Lina, egy jótékonyságáért arany kereszttel is kitüntetett berlini zsidó nő, ki a nem épen szolgálatkész apródok egyikét megszólitja: „Kicsoda ön uram?“ — „Én X. gróf vagyok.“ — „És ön?“ — „Én Y. herczeg vagyok.“ — A nő pedig, legkevésbé sem hökkent meg e nagy czimek hallatára, s oda szólt: „Tehát X. gróf és Y. herczeg, legyenek szivesek uszályomat rendbe hozni.“ — A megszégyenitett urfiak pirulva engedelmeskedtek.

A rohanó csapat, Russel és Morgenstern urnők, császár, császárné és közönség találkoztak este az operában. Spontini-nek a repertoiról régen letett hősi melodrámáját, az „Olympiát“ adták elő. A közönség legelőkelőbb részét természetesen katonák képezték; köztük Moltke; azonkivül voltak tudósok, nagy követek, a c h i n a i, s ő t a j a p á n i is, ki egész európai kellemmel tudta lorgnettezni szép szomszédnőit. Nyolcz órakor, mikor a vendégek már mind helyükön voltak, jelentette a főudvarmester az udvar megérkezését. A publikum háromszoros éljenbe tört ki, mind felálltak helyükről, a császár háromszor mélyen meghajtotta magát, és aztán kezdődött az előadás. Az egész szinházban egyedül Bismarck volt keztyű nélkül.

Szinház után következett a kivilágitás látványa.

* * *

Kivilágitás csupán néhány főutczán volt. A többibe nem jutott el az ünnep lelkesedése. Egyes középületek pazarul voltak diszitve, de mindenütt inkább a nagy m e n n y i s é g g e l akartak hóditani, mint izléssel. Igy az operaházon óriási tűz betűkből volt olvasható: *W.* és *A.* (Vilmos és Augusta). Általában az egész ünnepnek rideg, katonai jellege volt; a mi vonzóvá, kedvessé tette volna, a művészetek nem érzik magukat otthon Berlinben. Volt ugyan zene, de itt megint a mennyiség foglalta el a szép, az izlés helyét. A Dönhoff téren énekelt egy 1500 emberből álló kar. Képzelhetjük azt az éktelen zsivajt, a mit ezek véghez vittek. De legyünk igazságosak. Még a költészet sem hiányzott az ünnepélyből, és olvashatók voltak a legvadabb versek . . . lángbetükkel megirva. Egy helyen olvasható volt:

Sie ist ein Engel, er ein Weiser,
Hoch lebe er der Kaiser.

Szegény császárné! A rím nem engedte meg, hogy őt is éltessék.

De most már fejezzük be prózánkat egy igazi, ha ugyan igazi fényképpel. Az arany lakodalom alkalmából kegyelmezési jogával is élt a császár. Kegyelmet kaptak többi közt olyan felségsértők is, kik a mult évi merényletek következtében iéltettek el. Csodálatos! Még vasemberek is ellágyulnak néha? Vagy talán csak illendőségből történt? Annyi áll, hogy csupán ez egy vonás az, a mi az a r a n y menyegzőben a bécsi impozáns e z ü s t t e l szemben megállná a sarat.

Az Eötvös-ünnepély Ercsiben.

Junius 15.

Az Ercsi emlék-oszlop mult vasárnap lepleztetett le az Ercsi „Eötvös-halmon“, melynek lábánál a szőke Duna zsongja méla, lassu altató dalát.

A budapesti vendégeket, Eötvös özvegyét, Mariska leányát és fiát báró Eötvös Loránd egyetemi tanárt, a kormány, a képviselőház, a főrendiház, a tud. akad., a Kisfaludy-, a Petőfi-, az erdélyi Kemény Zsigmond-társaság, a pozsonyi Toldy-kör s a főváros küldöttségét külön fellobogózott hajó szállitotta Ercsibe. A karcsu „Erzsébet“ aligha ringatott még ily diszes társaságot. A kiválóbb nevek

közt felemlitjük: Pauler igazságügyminisztert, Szlávy képviselőházi elnököt, Szögyény-Marich László m. kir. főkamarás mestert és Fejérmegye főispánját, ugy is mint a leleplezendő oszlop-bizottság elnökét, Pulszky Ferenczet, Szász Károlyt, Gyulayt, Gregusst, Wahrmann Mórt, Keleti, Kenessey miniszteri tanácsosokat, Ballagi Mórt, Gerlóczy polgármestert s még többeket. A hirlapirók is szép számmal voltak képviselve.

Az eső szünet nélkül esett s az ég egész nap megtartotta mogorva jellegét.

Ercsire érkezve a szobor-bizottság részéről ünnepélyesen fogadtattunk s Kereskényi Gyula érdi esperes hazafias üdvözlő szónoklatára Szlávy József válaszolt. Ezzel kocsira szálltunk s a szakadó eső daczára hosszu sorban vonultunk ki az „Eötvös-halomra“, s az Eötvös hamvait rejtő sirkápolnában rövid istenitisztelet után Szögyény-Marich László az emlékoszlop-bizottság elnöke megható beszéddel megnyitotta a tulajdonképeni ünnepélyt. Utána Jarassek Ferencz országgyülési képviselő ünnepélyes szónoklatot mondott, Boross Mihály ismert népies iró pedig az emlékoszlop történetét olvasta fel. Most a budapesti küldöttek beszéltek. Először Pulszky az akadémia, Gyulai a Kisfaludy-, Éjszaky a Petőfi-társaság és Gerlóczy a főváros nevében mondott egy-egy rövid beszédet. Végül Szász Károly szavalta el ismert ódáját, melyen csupán az alkalomszerűség igényelte némi kisebb változtatást tett, a mi szintén igen érdekes speczialitás.

Ezután a sírkápolnát és az emlékoszlopot szemléltük meg, mely utóbbi Szögyény beszéde alatt leleplezteteett. A kápolna magas fensikon épült, szorosan a Duna partján. Előtte lépcsőzetes terasse áll, melyről kiemelkedik a sóskuti kőből készült piramid-oszlop s e ennek a Duna felőli oldalán féhér márvány medaillon örökiti meg Eötvös arczvonásait. E medaillon Szász Gyula, fiatal szobrászunk műve. Az emlékoszlopra e rövid felirat van vésve:

BÁRÓ EÖTVÖS EMLÉKÉNEK.
KÖZADAKOZÁSBÓL EMELTETETT 1879.

Az ünnepély után a hajóhoz hajtottunk vissza, hol fényes társas-ebéd várt reánk. Az asztali felköszöntőkben itt sem volt hiány; felköszöntötték a királyt, Szögyény-Marich Lászlót, Fejérmegyét, Ercsi községét, a boldogult családját, a vendégeket s a megjelent hirlapirókat.

* * *

Magunkféle egyszerű ember ritkán részesülhet azon szerencsében, hogy közéletünk napjainak melegében sütkérezhetnek, s bizonyára örömmel gondol azon napra, melyen a „halhatatlanok“ sikerült s kevésbbé sikerült sziporkáit első kézből hallhatta s tán a t. olvasót is érdekelni fogja, ha egy-egy a hajó fedélzetén elfogottat e helyen bemutatunk. Egyátaljan az „Erzsébet“ hajó vendégei igen élczelő kedvben voltak s Pulszky pére s Wahrmann a hires szójátékos csak ugy dobáloztak a jóizű, bár helylyel-közzel csipős bonmotokkal.

... Egy csoport „hallhatatlan“ állt a fedélzetre vezető lépcső alján; azzal mulattatták magukat, hogy egymást tőlük kitelhetőleg csipkedték, Pulszky érdekes ujsággal szolgál:

— Hallottátok a legujabb ujságot?

— No, mi az? — mondja György Aladár.

— A Széchényi-szobor november elején fog leleplezteteni, de a szobor-bizottság határozata szerint — óda nélkül.

Midőn Kereskényi esperes befejezte hazafias üdvözletét, melynek végszavai valóságos republikánus szint öltöttek, többek közt azt mondván: „Akkor nem lesznek nyomorult, földönfutó fejedelmek, elpusztult, tönkre ment nemzetek ...“ Pulszky volt az első, ki felé sietett s elég hangosan ezt sugta a lelkes szónok fülébe:

— No, főtisztelendő urból sem lesz megyés püspök!

Szlávy József ő kegyelmessége elbeszélte, hogy gróf Zichy József kereskedetmi miniszter ur idejében gróf Szapáry fiumei kormányzótól valami családi ügyben sürgönyt kapott, mely azonban annyira megcsonkitva érkezett a miniszter kezébe, hogy kénytelen volt táviratilag Zichytől uj sürgönyt kérni. Zichy bosszuságában az ujabb sürgönyben többek közt azt sürgönyözte: „Micsoda sz ... hivatalnokokat alkalmaztok a távirdában, hogy egy egyszerű sürgönyt is megcsonkitanak.“ A távirdászok casus bellit csináltak e kérdésből s testületileg mentek a miniszterhez, hogy Zichy részéről elégtétel adassék nekik.

— Hogy mondhatja rólunk a gróf ur, — mondá a küldöttség szónoka, — hogy mi sz ... k vagyunk!

— Honnan tudják mindezt, — kérdé a mosolygó miniszter.

— A sürgönyből!

— A sürgöny kivatalos esküjük szerint titok, — szólt a miniszter, — s a ki azzal visszaél, hivatalát veszíti!

Pauler miniszternek nagyon feltűnt, hogy az ercsii plébános az egész ünnepély alatt távollétével tündökölt.

— Üresedésben van talán a plébániájuk? — kérdé a sírkápolna előtt egy uri embertől.

A pénzarisztokráczia tagjai kerültek szóba. Többek között báró Schay hires bécsi tőzsérről következő adomát beszélte Wahrmann Mór:

Midőn Bismark mellét ütögetve azzal hetykélgetett: „Wir gehen nicht nach Panossa!“ — Hohenwart egy társaságban ezzel fordult német nyelven báró Schayhoz:

— Nemde bár, kedves báró, mi elmegyünk Panossába!

— Was mach ich, Excellens, in Kanizsa?

De ki győzné a szellemi röppentyűk töméntelen seregét előszámolni, melyek sziporkáztak még — esős időben is. Este 7 óra volt, midőn a fellobogózott hajó a pesti rakparthoz megérkezett, hol szép számu közönség várta a kilépőket s nem kevésbbé csodálkozott, midőn a nagyméltóságu, méltóságos és nagyságos urak ép oly sárosan, elpiszkolva lépdeltek kifelé, mint a legszerényebb hirlaptudósító. Hajh az ercsii sár — mint a többi — nem tesz különbséget ember és ember között! Cziklay Lajos.

Hazánk.

*** (*Udvari hirek.*) Az udvar 8 napig gyászol a Párisban elhunyt orániai Vilmos herczegért, s hollandi trónörökösért.

*** (*Az illovai malom.*) Ily czim alatt, a következő, megható kis rajzot irja Jókai az elpusztult Szegedről a Hon tárczájában: Az elpusztult város utolsó házainak romjain tul végtelen viztükör terül elénk, a miből csak egyes szigetek emelkednek elő; néhol mintegy világító torony mered ki a vizből egy munkapihenő szélmalom. Ez a naptól ragyogó viztükör a legszebb buzavetésnek a takarója. Most már kezd a nádnak a hegye keresztültörni a földszi-

nen s a vizi virágok levelei uszkálnak fölötte. Az egyik zöld sziget a temető. A csendes lakókat nem háboritotta a katasztrófa. Egyedül ő nekik vannak zöld fáik, olyan szépen virit a jerikói rózsa egy sirbolt homlokzatán. Egy másik kis sziget a sik viz közepén a gyászemlékü illovai malom. Temető ez is. Mikor a király itt járt, kérdezé a velevolt főispántól: „Mi ez?“ „Ez, fölséges uram, huszonkét embernek a sirja.“ Szép, erős épület volt ez. A gazdája feleségével s gyermekeivel lakott benne. A malom fala köröskörül be volt zsindelyezve, mint a svájczi házaké szokott lenni. A végzetes éj előestéjén a molnár ipa odament szekérrel s azt mondta, hogy elszállitja onnan a leányát és az unokáit. Az apa nem engedte: biztos helyen vannak itten. Ez a malom örök időkre van épitve. — Még a védgátról is husz munkás menekült oda a viharos éjszakán, családos férfiak a szomszéd Vásárhelyről. Az a zivataros éj valamennyit eltemette. — Egyedül a molnár maradt élve, egy sánta, béna, összetört alak, hogy hirmondója legyen a borzalomnak. Őt is ugy fürészelték ki az egymásra omlott keményfagerendák közül, miket csónakból megmozditani lehetetlen. Ez beszéli el, hogy a husz munkás odalenn volt a malomban, ő pedig a családjával fenn a malomműhelyben. Egy roppanás hangzott, egy iszonyu halálorditás, s ő abban a perczben feleségét és két gyermekét a lábai előtt látta elsülyedni. Hova tűntek el azok, hogy maradt ő meg élve? azt nem tudja. Most a malom helyén egy gömbölyü agyagdomb áll, tetején az összetört gerendely a malomvitorlából, a korong, a garad állványa és a négy malomkő: az eltemettettek sirkövei. A legnagyobbik kövön még most is ott van az idősebb fiu összegyürt kalapja s köröskörül a kis szigetet már fölverte a nád. Ez amaz emlékezetes hely, a hol a király szeméből kicsordult a köny.

⁂ (*Egy magán vizsga*) tanui voltunk e napokban, melyet Szabó Lajosné urnő, okleveles tanitónő néhány uri család gyermekeivel tétetett. A kis 6—8 éves leánykák szabatosan feleltek meg, hogy öröm volt hallgatni. Mint magán vizsgát nem is emlithettük volna fel e mozzanatot, de örömmel értesültünk, hogy Szabó Lajosné urnő a nyilvánossági jogért folyamodott, és egy négy osztályu elemi leányiskolát akar felállitani, melyre már előre is figyelmeztetjük a gondos anyákat.

⁂ (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Galantbai herczeg Eszterházy Pál és Crouy Dülmen Eugénia herczegnő. — Miskey Gizella kisasszony és Kovács Samu földbirtokos, Tinnyén. — Ekkel Erzsike kisasszony és Tendt Ottó, Beregszászon. — Petz Irma kisasszony és dr. Boda Gyula, Püspök-Ladányon. — Összekeltek: Sebess Izabella kisasszony és Simonffy István, Debreczenben. — Csépán Karola kisasszony és Kacskovics Kálmán, Somogyban. — Szénási Róza kisasszony és Jakab Ödön tanár és iró, Mező-Madarason.

⁂ (*Elhunytak.*) Özvegy Gyujtó Lajosné, született Hegyessy Anna kisasszony, Kolozsvárt. — Szombathelyi Paula, 17 éves. — Özvegy Burián Ignáczné, született nemeskéri Kiss Kornélia, 68 éves, Pozsonyban. — Petrovics József kanonok, 57 éves, Rozsnyón. Béke hamvaikra!

⁂ (*Rövid hirek.*) A Zirzen Janka urnő igazgatása alatt dicséretesen működő „állami tanitónő-képezde“ vizsgája e héten kitűnő eredménynyel folyt le; a nőipartanoda vizsgái, mult péntektől hétfőig szintén dicséretére válnak György Aladárné igazgatónak. — Soldosné asszonyt Nyiregyházán nagy kitüntetésekkel, virággal és koszoruval fogadták. — Az „Arrogante“ nevű franczia hajó elsülyedése alkalmával, Budapesten regatta, s bál lesz — Ungvártt az éji zivataros esőszakadásban és árvizben több szegény család hajléka omlott össze, s emberélet is esett áldozatul. — Ur napján a fővárosban esett, de a székesfehérvári kiállitást 4,694-en látogatták meg. — A margitszigetnek már 227 ott lakó vendége van. — Az állatkertnek két oroszlánya, zsiráfja, s uj alligátora van. — A „Pesti Napló“-nál összesen 58,824 frt 29 kr gyült össze a szegediek részére.

Külföld.

⁂ (*Gróf Andrássy Gyula külügyér*) igen beteg. Átázva jött haza, s nyitott ablaknál nézett egy képet, s csaknem tüdőgyulladást kapott. Neje Franzensbadból már Bécsbe sietett, s ő Felségeik személyesen látogatták meg a beteg külügyért. E sajnos esettel s más politikai hirekkel összefüggőleg beszélnek a külügyér hosszabb szabadságoltatásáról, mely alkalommal a herczegi czimet is elnyerné.

⁂ (*Külföldi hirek.*) Cassagnac bonapartista képviselő oly nagy nagy zavart csinált a versaillei parlamentben, hogy az elnök feltette sapkáját, s rend csinálás végett beszólitá a teremőröket. — A bécsi urnapi körmenetben ő Felségeik is részt vettek. — Blanqui Párisba érkezett claivauxi börtönéből; jóformán egész életét fogságban töltötte. — Vilmos a vig orániai herczeg s hollandi trónörökös meghalt Párisban, 39 éves korában. — Brüssel helyőrségi tisztjei nagy ünnepélyekre készülnek Szeged javára. — Garibaldi vejét: Canzio tábornokot Rómában egyévi börtönre itélték politikai üzelmek miatt. — Napoleon Lajos herczeg halálhirét veszszük lapunk zártával. A zuluk 17 lándzsa szurással ölték meg. Jövő számunkban bővebben irunk az eseményről.

Irodalom és müvészet.

⁂ (*Irodalom.*) Aigner Lajos pártolásra méltó „Olcsó könyvtárából“ megjelent a 19—24-dik füzet, Zrinyi, Kármán, Vitkovics, Kazinczy Ferencz és Kármán müveinek folytatásaival. Egy-egy füzet ára 20 kr. — Előfizetést hirdet: Zalai Mór „A családi háztartás könyvvezetése magyar hölgyek számára“ czimü műre, 1 forintjával Debreczenben; — dr. Zeliczi Károly „A vihar a gyermekkor felett“ czimü műre, 1 forintjával Debreczenben; — Csákvári Lajos tehetséges ifju költőtől „Költemények“ jelentek meg Vilckensnél, 149 lapon.

⁂ (*Zene.*) A zenede régibb növendékei mult vasárnap vizsgálati hangversenyt tartának. A műsorban igen jól választott zeneművekkel a magyar zene, Liszt Ferencz, idősb Huber Károly s Zimay László müvei által volt képviselve. Kitünt Hermann Mariska kisasszony hegedűjátékával.

⁂ (*Vegyes hirek.*) A londoni irói congressus tiszteletbeli elnöke volt Hugó Viktor; jelen voltak Turgenjew orosz, lord Beaconsfield, Longfellow, Tennyson

angol, Castelar spanyol, Auerbach német irók stb., s a magyarok közül Arany János és Jókai Mór bizottsági tagokká választattak. — Saissy Amadé, ki a magyar költői irodalomról nem rég olvasott Párisban, Lyonba s Svájczba megy és ott szintén felolvasásokat rendez. — Huszár Imre Párisban volt s meglátogatta Hugó Viktort, ki nemzemtünkről rokonszenvvel nyilatkozott. — A „Petőfi-társaság“ mult vasárnapi ülésén felolvasta E. Kovács Gyula tanulmányát „Don Carlosról“, Torkos László „Ábrándozások“ czimű költeményét, s Szana Tamás a Kisfaludi Atala egy rajzát.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Vasárnap, junius 15. Liliomfi. — Visszatérés Japánból. — Hétfő, junius 16. Mizantrop. — A miniszter előszobájában. — Kedd, junius 17. A Hugonották. — Szerda, junius 18. A fal tövében. — A járvány. — Csütörtök, junius 19. Lahor királya. — Péntek, jun. 20. Gauthier Margit, a kaméliás hölgy.

Népszinház. Vasárnap, junius 15. A falu rossza. — Hétfő, junius 16. Szembekötősdi. — Kedd, junius 17. A piros bugyelláris. — Szerda, junius 18. Niniss. — Csütörtök, péntek, junius 19—20. Kamargó.

*** (*Szinházi vegyesek.*) A nemzeti szinház operájánál többen vendégszerepeltek; d'Angeri kisasszony a bécsi udvari opera tagja szerdán a „Hugonották“-ban mint Valentine drámai játékot és óriás hanganyagot fejtett ki; Bély Hermin — a többi közt mint Amina az „Alvajáró“-ban — hasznavehető lesz, csinos, jól oskolázott hangjával; kisebb szerepekre szerződtetik. Gassi mindegyre jobban tetszik. Csütörtökön a „Lahorei király“-ban Bak Béla, Perotti urak, s D'Angeri kisasszony közreműködése egészen világ-városi szinvonali estét varázsolt elő. — A népszinházban Erdőssi Eugénia kisasszony csütörtökön és pénteken a „Kamargó“-ban mutatta be magát; csinos hang és ének. — Prielle Kornélia bámulat által környezve vendégszerepelt Szombathelyen Gerőfinél; tetszés mellett lépett föl ugyanott Gerőfiné is. — Vizvári és Ujházi e hó folytán többször lépnek fel a népszinházban.

* * *

(Nemzeti szinház. „Mizantrop.“ Irta Moliére. Előadatott junius 16-dikán.)

Moliére magyarázói ugy tekintik a Mizantropot, mint a melyben Moliére költészete tetőzik. Hatás, cselekvény, komikum tekintetében sok műve fölülmulja; igy szinpadi hatásra a Tartuffe; komikum tekintetében a Fösvény; az irodalomban tudjuk legnagyobb, szinte hihetetlen hatást tett a Tudós nők, mely különben is tetőpontján van Moliére tiszta vigjátékainak; — de jellemzés és érzelem mélység, és életbölcseség tekintetében egy sem mulja fölül a Mizantropot. Hogy is ne volna benne mély érzelem, mikor egy végtelenül szenvedő lángelme szive vérével irta. Hogy gyöngy a kagyló betegsége; hogy a fájdalom egyik leghatalmasabb forrása a költészetnek, soha költő szebben, de egyszersmind szomorubban meg nem mutatta, mint Moliére. Boldogtalan volt; fájdalmát a közönség elé vitte és kényszeritette kaczagni. Nem egy vigjátékában a tragikum szélén jár, sőt a Mizantropban át is lép annak birodalmába és hogy még ezeket is vigjátékokká tudta tenni, abban bámuljuk alkotó erejét. Nem mi mondjuk ki először, hogy a Mizantrop alapjában tragikus; tragikumát Philinte szavaiban találjuk, miket Alcesthez intéz. A tulszigoru erkölcs is hiba — és máskor:

Valódi bölcs mit sem hajt végletig,
De józanul mérsékli a szigort.

Tehát az erény tulzása; a világot akarja megjavitni egy ember; szemébe mondja mindenkinek: mit tart róla. Tehát hogy a szokásos kifejezéssel éljünk: szembe száll a világrenddel — következéskép elbukik. A Mizantrop végső kitörése az, hogy lakatlan pusztába bujdosik, szerelmétől is elválva. Ez bukása.

Az előadásról előre is gondolhatjuk, hogy tragikus alapon nálunk nem igen sikerülhetett. A hős Nagy Imre volt. Egyéniségéről már többször szóltunk, de kedvezőtlenebbül még talán nem itéltünk, mint most vagyunk kénytelenek. Szavalt — ebben van kifejezve egész játéka, helyesebben szólva ez helyettesitette a játékot. De még nem is jól szavalt mindig; sokszor álpathost vegyitett közbe, mert a legjelentéktelenebb dolgokat is egyforma emelkedéssel mondta el. Csak fölindulást tudott jól kifejezni; megdöbbenést, epedő szerelmet nem. Mikor Philinte azt kérdi tőle, hogy a nagy tökéletességet, mit másoktól kiván, megtalálta-e kedvesében. — Milyen alkalma lett volna játszani; de ő oly mozdulatlan maradt, mintha nem is neki szólna a kérdés. Mikor Celiménet szemrehányásokkal illeti és annak szavaira lassankint szemrehányásból könyörgésre viszi szerelme — az átváltozást mind nem láttuk; csak hallottuk, hogy szerelmes. Szóval nem élő alakot, csak szavaló színészt láttunk magunk előtt. Annál szebb volt azonban Celimène alakitása. Alcest iránt való szerelme, kaczérkodása minden más férfival, emberszólása, mi nem roszszivűségből történik, hanem csak épen mert divat; megbántott hiusága, leleplezett haragja az Arsinoéval folytatott párbeszédben — mindez a legszebben volt föltüntetve. Legsikerültebbek voltak mégis azon jelelenetei, mikor Alcest szemrehányásaira igazi gyermeki naivsággal felel. Az ő érdeme, hogy Alcest ellágyulását megtudtuk érteni. Celimène Helvey Laura legkitűnőbb alakitásai közé sorakozik. A mellékszereplők közül Náday mulattatta különösen a közönséget nagyon komikus nevetésével. Lendvainéról csak azért nem szólunk, mert nem tudnánk gyöngédebb kifejezést használni, a mit egyszer Vörösmarty mondott Komlóssynéról. Márkus Emilia kis szerepét elég sikerülten játszotta. Alcest szerepét mint halljuk Kovács Gyula is betanulta; részünkről ohajtjuk e változtatást.

Sz—k J—s.

Tartalom.

Egy episod az életből, Csalomjaitól. — Trifolium, Ney Ferencztől. — Merengés, Csengeri Jánostól. — A virág élete, Sz. M. — A mester sirja, közli: S. M. C. — Lafayette Mária, Wutz Alberttől. — Heti tárcza. — Berlini levél. — Az Eötvös-ünnepély Ercsiben. — Hazánk.. — Külföld. — Irodalom és művészet. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divatképünk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

25-dik szám. Junius 22-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, szines borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár	Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte		Nap-nyugta	
						óra	percz	óra	percz
Junius 22	Vasárnap	E 3 Paul.	E 2 Achát.	10 G 3 Bert.	1 Tham.				
23	Hétfő	Edeltrud	Vazul	11 Barthol.	2	4	3	8	0
24	Kedd	Ker. János	Ker. János	12 Onufirius	3	4	3	8	0
25	Szerda	Prosper	Eulogius	13 Aquilina	4	4	3	8	0
26	Csütörtök	János és P.	Jeremiás	14 Elizéus	5	4	3	8	1
27	Péntek	László	László kir.	15 Amos	6	4	4	8	1
28	Szombat	Leo	Leo	16 Tychon	7 Szabb.	4	4	8	1
						4	5	8	1

☞ Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk. ☜

Divattudósitás.

Izléssel és divat szerint öltözve lenni majdnem minden hölgynek igyekezete, de azért nem éri el mindenki az ohajtott czélt. És ezen kivánság nem is alapszik a pénzkérdésen mint oly sok más kérdés, és nem is a több, vagy kevesebb fényüzésen, melyet kifejtenek. Hisz tudjuk, hogy gyakran sokkal szebb és izlésteljesebb egy egyszerű öltözék a legczifrábbnál, ha az egyes részek összhangban állanak egymással és az egész a hölgy egyéniségéhez illik. De azért az egyszerűség egymaga még nem a jó izlés, legfölebb az észrevehetőbb hibáktól óvja meg az illetőt. Ha az öltözék igényt tart jó izlésre, és jó hatással legyen a szemre, ugy első sorban arra kell figyelemmel lennünk, hogy az egyes darabokat gondosan meg kell válogatni. A ki elegans kiván lenni még nem tett eleget, ha egy szép atlacz ruhába öltözött, és talán gyürődöttek a kalapja virágai, vagy olyan keztyüje van, melyet nem lehet begombolni, mert szük, vagy rövid, vagy ránczokat vet. Önkénytelen eszünkbe jut egy franczia öltözködési törvény, melynek főbb pontja azt mondja, hogy legelső sorban jól kell fésülködni, jól álló keztyűt és ugyanolyan czipőt viselni. És csakugyan, a menyire emeli az öltözék csinosságát e három fődolog, épen olyan mértékben képes ennek ellenkezője a legszebb öltözéket tönkre tenni. Nem kell azért a fényüző divat minden szeszélyének hódolni, mely igen gyakran tulságokba esik. Például most olyan drága kiállitásu keztyűket láthatni, melyek nem csak a legfinomabb himzéssel el van boritva, hanem olyanok is, mint a melyeken az illető hölgy czimere vagy monogrammja van behimezve, vagy drága csipkebetéttel diszitve, de azért tudjuk, hogy hölgyeink csak kivételesen engednek meg maguknak ilyen fényüzést. A legszebb mégis csak az egyszinü, finom bőrü, a kézhez tapadó keztyü, melynek szépsége csupán jó szabásában áll. A félig hosszu ujjakhoz, melyeket jelenleg a szebb ruhákhoz viselnek, nem lehet csak 2—3 gombos keztyűt felhuzni, hanem legalább 5—6 gombosat, a melyet a csuklónál a csinos arany karperecz vesz körül. A jelenleg divatos tarka Pompadour szövetek lehetetlenné teszik ez idő szerint a ruhával egyszinü keztyűt viselni, és csak akkor lehet ez izlésnek is eleget tenni, ha egyszinü ruhába öltözködünk vagy határozottan egyik szin a tulnyomó a szövetben benne. Fekete ruhákhoz ismét kedvelik a lavendula szinü, a lila, gyöngyszinü és szürke keztyűket. A sárga pedig — lehetetlenné tette magát. Miért? Ki tudná azt megmondani?!

Divatképünk magyarázata.

Mai divatképünk két nyári kimenő öltözéket ábrázol.

Az első alak rózsaszinü satinből készült ruhát visel, az alján három széles ránczokba rakott plissé-fodorral. A hosszu hegyes derék tünique-je panier-dudorokra van felhuzva és széles rojttal diszitve. A sárga olasz fonásu kalap diszitése egy nagy fehér tollból és rózaszin szalagból áll.

A második alak ruhája sima és virágos cretonból való. A szoknya rövid, oldalt és hátul szélességben rakott széles ránczokba rakva, elől pedig hosszában futnak azok végig a szoknyán. A derék és dudoros tünique és az ujjak a virágos szövetből készül, hajtókával és csokrokkal diszitve. A szalmakalap diszitése rózsaszinü szalag és barna tollak.

Számrejtvény.

Gallé Natália és Gizellától.

21. 12. 6. A sziv, s ütér dobogását
Ketyegésin számlálgatják.
25. 14. 22. Rokonszenves nemzet éke,
De nem türi bolgár népe.
16. 15. 3. 18. 1. E meg maga a hős nemzet,
Kire emelték a fegyvert.
24. 28. 27. 27. 12. 19. Hadban nagy szerepet viszen
S ritkán kerül haza épen.
5. 2. 20. Nőfej kedves ékessége,
Hiu lélek büszkesége.
7. 26. 9. 4. 11. 3. 23. A vonat padján ül veled,
Szólitsd meg, ha nem resteled.
8. 13. 17. 11. 12. A felföldön hires bánya,
A sót nagyban szolgáltatja.
1—28. Emlékjele az Eötvös téren,
Eszméi meg e hires műben.

Megfejtési határidő: julius hó 9-dike.

A f. é. 21-dik számban közlött számrejtvény értelme:

Az élet komédiásai.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Kiss Gizella, Ujfalusy Károlyné, Esztergomy Terka, Kovács Juliska, Jánossy Lajosné, Jelenffy Józsefné, Moesz Gézáné, Kiss Róza és Ella, Gallé Natália és Gizella, Horváth Róza és Kamilla, Kállay Anna, Nemes P. Ida, Ágoston Irma és Ilonka, Horváth Izabella és Jolán, Sipos Klára, Fényes Matild, Boros Gyuláné, Bokor Jusztina, Kálmán Margit, Péchy Rozamunde, Darvas Ilonka, Jóo Anna, Varga Ferenczné, Trifunácz Auguszta, Máar Zsófika, Radnay Emma, Welser Mariska, Szilágyi Katinka, Kőrösy Juliska, Léber Mari, Buday Györgyné, Ambrus Julia, Patay Janka, Ónody Zsuzsika, Herberth Lina, Tábor Kamilla, Tóth Piroska, Kaszás Páine, Tóth Balla Hermin, Lányi Róza, Váry Paula, Bodor Emilia, Kelenffy Flóra, Marusek Anna, Bauer Irma, Kőnig Juliska, Kászonyi Lotti, Madarassy Róza, Végh Piroska, Duka Angyalka, Fráter Sarolta, Burian D. Mária, Fornett Ella, Sáary Emma.

Megbizások tára.

Sz. Somlyóra V. M. urnőnek: Várom szives tudósitását.

Boczabányára B. Gy. urnőnek: A legszivesebben megküldtem.

Pécsre T. P. urnak: El van küldve.

Bátyára Gy. G. urnőnek: Eddig kezei közt lesz már küldeményem.

Pozsonyba G. N. urhölgynek: Szives köszönet azon jóságáért, melylyel lapom terjesztését czélba vette. Csak egy uj előfizetőt ha minden hű pártolónk szerezne lapunknak, még inkább tudnám kimutatni jó akaratomat és fáradhatlan buzgalmamat.

Baracskára K. K. I. urnőnek: Magánlevélben feleltem.

Erzsébetvárosba R. D. urnőnek: Szives figyelmébe ajánlom előfizetési felhivásomat.

Jankováczra P. I. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

P. Lászlóra R. F. urnőnek: A két szövet közül a világos lilaszinűt bátorkodom ajánlani.

Homonnára O. L. urhölgynek: Szives figyelmébe ajánlom utósó soraimat.

Vaiszlóra A. A. urnak: A mint csak lehet magánlevélben felelek. Egy-egy műlap ára 30 kr.

Kérdések.

Igen szeretném Jókai Mór Fekete gyémántjait és a Szerelem bolondjait olcsóbb áron megszerezni. Ki volna hajlandó azokat nekem leszállitott áron átengedni?

G. K. Paula.

Egy nagy és uj abroszom vörös bor pecséteket kapott. Mivel mossam azt, hogy eltűnjenek, de ugy, hogy az a szövésre nézve ne legyen ártalmas. G. K. Paula.

Szeretném tudni, hogyan készül a rózsalekvár. A ki erre mielébb megtanitana, köszönetre kötelezne.

G. K. Paula.

Betegnek való erősitő és könnyen emészthető ételek készitésmódját szeretném tudni. A rendes becsináltakat, pecsenyéket kedves betegeim már megunták, hátha jobbat tudhatok meg kedves boritékunk utján. D. Emma.

Kérnék utasitásokat a befőzni való gyümölcsök készités módját illetőleg. Hátha ujat tanulhatok!

Egy fiatal asszony.

Feleletek.

P. Annának. Az engedetlen baraczkbefőttet jó adag czukorral főzze be még sűrűbbre és akkor ismét soká el fog állani. A legbiztosabb szer azonban azt — mielébb elfogyasztani.

K. Annának. A kérdéses népdal igy hangzik:

Hullámzó Balaton tetején,
Csolnakázik egy halász legény,
Hálóján a szerencse,
Hej pedig a kedvese,
Megcsalta, meg a szegényt.

Hullámzó szivem a Balaton,
Kis csolnak rajta búbánatom,
Szerelmem volt kormánya,
Lelkem a vitorlája,
Megtörtek a hullámon.

Egyveleg.

Japánból. A japáni császárné igen nagy érdekeltséget mutat a selyemtenyésztés és sok más iparág iránt. Ottani lapok irják, hogy az utósó thea aratásnál, melyet az Akasaka palotát környező császári kertekben tartottak, a császárné maga is jelen volt, és a thealeveleket száz fiatal leányka szedte le a bokrokról, a kik mind csinosan és egyformán fel voltak öltözve. Munka után a leánykákat theával és süteménynyel jól tartották.

Előfizetési fölhivás

a

„CSALÁDI KÖR“

Huszadik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven szines boritékkal.

Minden hóban négy melléklet, fölváltva szinezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások és kőnyomatu arczképek.

Előfizetési dij:

Csupán a lapra: egész évre **12 frt,** — félévre **6 frt,** — negyedévre **3 frt.**

Az egész évi 12 kötet csomagolási dija 40 kr.

Poudre de Serail.

Soldos-Blaha Louiza művésznő kedvencz arczpora.

Ezen arczpor vegytanilag tökéletesitve minden ártalmas szerektől mentes és oly kitűnő tulajdonságokat központosit, hogy minden eddig a kül- és belföldön készitett porokat sokszorosan felülmulja; nagymérvü federje az arczot az időjárás kellemetlen befolyásától megóvja, az arcznak és a testszinnek ifju és természetes szinezetet kölcsönöz, ugy hogy a legélesebb szem sem képes a port rajta észrevenni, mely kitünő hatásaiért **Soldos-Blaha Louiza** asszonyság következő sorokkal **tüntette ki.**

Tiszt. Müller J. L. Vadász Ferencz özv. utóda, illatszerész urnak **Budapesten.**

A Poudre de serail, melyet ön feltalált, **valóban kitünő és nemében páratlan,** mert nemcsak az arczon láthatlan és tartós, de egyszersmind rendes használatnál ártalmatlansága által az arczra oly különös jótékony hatást gyakorol, a minőt még eddig semmiféle arczpornál nem tapasztaltam, mely kiváló tulajdonságért jövőben mint kedvencz arczporomat kizárólag fogom használni és meg vagyok győződve, hogy felülmulhatlan jóságáért általános elismerésnek fog örvendeni

Tisztelettel

Soldos-Blaha Louiza.

Minden doboz POUDER DE SERAIL a mellékelt bejegyzett védjegygyel van ellátva, 60 kr. és 1 frt dobozokban, valódi minőségben csupán a feltalálónál **VADÁSZ FERENCZ. özv. utódai-nál** illatszerészénél a „Világ-királynő“-hoz **Budapest, Koronaherczeg-utcza 2. szám** kapható.

A németországi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitünő alkalmazhatósága végett a magas cs kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúz (Rheuma), inszaggatás, mell, gerinczfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen. **Egy csomag 1 frt 5, kettős rejü 2 frt 10 kr.**

Ezen köszvényvászon azzal különböztetik valamennyi létező iobbi szerékről, hogy csakugyan használ.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr. Póstán küldve 10 krral több. Valódian Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gysztárában, kiraly-utca 7. sz. — **Debreczenben:** Rothschneck ur gysztárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur gysztárában. — **Mohácson:** Jazevics Károly. — **Kolozsvártt:** Wolf gysznél. - **Pécsett:** Zsolnay. — **Szegeden:** Weiglein György, Kovács gysz. — **Temesváron.** Kraul. — **Aradon:** Prinner gysz. — **Nagyváradon:** Molnár gysz. — **Székes-Fehérvár:** Dieballa: **Gyöngyösön:** Vozary gysz. — **Brasso:** Fabik gysz. **Szigetvárott:** Ehrenfeld W. — **Miskolcz:** Ujházy gysz. — **Pozsony:** Söltz. — **Kassan:** Escwig Ede és fia gysztárában.

Amerikai fogorvos

Med. & Chir.

Dr. Kennedy F.

American Dentist

az Allumni Association of the Philadelphia Deutal College alelnöke.

Vácziutcza vastuskó, II. emelet

(Valódi amerikai müfogak, arany stb. tömések.)

(Fájdalom nélkül fogmütétek kéjgáz által.)

HUGONNAI VILMA,

okleveles szülésznő,

ki hat évig volt a Zürichi egyetem rendes hallgatója, és ott az összes orvosi tudományokban tudori oklevelet nyert.

Lakik: ősz utcza 29. szám.

T. Török József urnak Budapesten.

Tisza-Dob, márcz. 11. 1878.

Tekintetes ur!

Nagymérvü köszvényben szenvedvén, az uraságodtól hozatott köszvényvásznat felhasználtam, a mely nekem kitünő szolgálatot tett, úgy hogy azt magán gyakorlatra alkalmazni szándékozom, kérek ennélfogva posta fordultával részemre egy darabot az erősebből és egyet a közönségesből küldeni. Tisztelettel ***Dr. Mogyoróssy*** s. k.,
Gróf Andrassy urad. orvosa.

Köszönet nyilvánitás.

Egy a tagjaimba esett igen erős köszvény miatt, oly erős fájdalmakat szenvedtem, hogy ágyamban csakis mások segélyével fordulhattam meg és az éjjeket a legnagyobb kinokban álmatlanul töltöttem. Ezen fájdalmaimtól, a Török József ur gyógyszertárában kapható **köszvéuy vászon** használata által a legrövidebb idő alatt megszabadultam, noha azelőtt ellene hideg borogatást stb,, valamint orvosi segélyt vettem igénybe, miután most hivatásomnak ismét megfelelhetek,minden ilyen bajban szenvedőnek a fenti iránti szóbeli vagy irásbeli kérdezősködésére szivesen teszek bizonyságot.

Gröbner János,
pályaudvar, Rákoa-Palota.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a müvelt magyar hölgyek számára

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 21-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

26. SZ.
Junius 29-dikén.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Egy episod az életből.

(Folytatás.)

Egyik jó ismerösöm a másik után ment el eközben mellettem, mindenik rám nézett és megütközöttnek látszék azon, hogy én itt egy monstrumféle kertlábúval vagyok oly közeli érintkezésben és szóváltásban, de mivel mindeniknek sietös volt az utja, meg nem állt egy sem, csupán P—rcz Pista (a mostani honvédezredes) és mint jó stratega azonnal fölismervén, hogy valami bajomnak kell lenni: mi tartóztat fel? ugymond, mi történt veled?

— Semmi egyéb, — felelém, — minthogy a tárczámat kicsenték a zsebemből, s most megyek Pest felé, mert a tolvaj kétségkivül csak arra vehette utját.

— Nem, — mondá ismét nevezett barátom, — menj vissza Buda felé; én láttam egy barna alacsony embert átcsuszni a korlát alatt, és bevegyülni a tömeg közé, hihetöleg az lesz a te tolvajod.

Én szót fogadtam, és mentem vissza a tömeg felé, átfurakodva azon, több irányban keresve mindenütt a barna alacsony embert, de mivel ott akkor legalább is 100 barna alacsony ember volt egy csomóban, lehetlen vala ezuttal a nyert intést tettleg hasznositanom.

Miután be kelle ismernem, hogy magam nem boldogulok, egy a hidon ácsorgó ört szóliték meg, hogy jöjjön segitségemre, de ez nagy szemeket meresztett rám, hogyan merek én most, ezen órában, és ily néptódulás mellett tőle ilyesmit kivánni, a mikor örülhet az ember, ha önmagát nem téveszti el valahogy, nem hogy még más ösmeretlen embert tudhatna feltalálni, a ki összes tudományát oda összpontositja, hogy minden áron felösmerhetlenné váljék. — Aztán, — tevé hozzá a közbiztonság derék közege bizonyos önérzettel, mely arról akart tanuskodni, hogy a közeg nagyon be van avatva a rendőri ügyek elintézésének hivatalos menetébe — mit gondol az ur, hogy most a kapitányi hivatal talán a városházán van összegyülve, és az ön baja kedveért ülést tartand? Szó sincs róla; reggeli 10 órakor holnap igen, de nem ma $^1/_2$11-kor.

Ebben is kénytelen valék neki igazat adni. Eközben megérkeznek barátim és V. V. urnő rokonom, a kik engem már kerestek, és ha nem is tudomásuk, de sejtelmük mindenesetre volt erről, hogy engem valami baj ért. A szót a czimzett urnő kezdé meg:

— Mi történt, hogy téged a poszton nem találtunk? Ez bizony egy kissé elhanyagolása a lovagiasság kötelmeinek (meg kell jegyeznem, hogy ő szellemdús, és mindig tréfál).

— Nekem, viszonzám, nem történt, hála Jupiternek, semmi bajom, de a pénztárczám hűtlen lett a zsebemhez.

— No, és olyan nagy a veszteség, hogy érdemes e fölött komolyabban aggódni?

— Biz ez nem megvetendő összeg, — mondám, — szegény emberre nézve. 870 egynehány forint kész bankjegyekben, és mintegy 4000 forint érték váltókban, melyekből 2000 forint holnap levén lejárandó, azt épen felvenni szándékozám.

V. V. L. urnő nem titkolhatá el megdöbbenését, s tudakozá, hogy hát mennyi összeggel rendelkezem még a tárcza elorzott tartalmán fölül?

— Egy pár hatossal, — felelém; — ezzel majd csak elérek az Arany Sas-ig, a hol szállva valék, de ha egy pár forintot kölcsön kaphatnék holnapig, igen le volnék kötelezve.

— Elég lesz-e 20 forint? — kérdé ő.

— Több, mint kell, — felelém, — de köszönettel elfogadom.

Ezzel mentünk Pest felé. Ők a maguk szállásaikra, én az Ujvilág-utczába levő Arany Sas fogadóba. De itt meg kell még jegyeznem, a mit elfeledtem, hogy tudniillik a lánczhidról vissza mentem a népszinházba s össze-vissza kutattam a helyet, a hol ültünk volt, persze sikertelenül.

Az Arany Sasba érve, ámbár éjfélre járt az óra, előhivatám a fogadóst s felkértem őt, vegye kérdőre a szobalyányt, a ki takaritott, nem talált-e az ágyam melletti asztalkán, vagy a fejem alatt egy kis zöldszinű bőrtárczát? (Annyira nem akartam hinni, hogy a mi velem a lánczhidon történt, valóság lehessen!) No, természetesen, hogy nem talált, és nem találhatott senki semmit.

— Kár volt, — ugymond a fogadós, — önnek uram, a tárczáját rám nem biznia, és csak annyit vinnie magával, a mennyi a napi szükség fedezésére épen elég leendett; most szépen együtt hálhatna a tárczájával.

Elismertem, hogy ennek is igaza van, de nem akartam magamnak megvallani, hogy az a közmondás is nagyon fején találta a szöget, mely a közbeszédben ilyen igazsággal nyert kifejezést, hogy: késő bánat, a gondolat. Tehát nem akartam bánkodni, és nem is bánkodtam semmit, hanem papirt és tollat kértem, és leveleket irtam azokhoz, a kik által váltóim kiállitva, illetőleg fizetendők valának. Első volt ezek közt B—kty Gy. barátom, a kitől a mint adósom megbizottjától 2000 forintot október 1-sején kapnom kellett. Alig szükség emlitenem, hogy ezen előgondoskodásom azon aggodalomból származott, nehogy a rabló a váltót ott helyben bemutassa, és magának kifizettesse. De mivel az nap (illetve éjfélkor) már tenni csakugyan semmit sem lehetett, másnap jókor reggel (mintegy 6 órakor) siettem emlitett barátomhoz (Nádor-utczába, 6. sz. II. emelet) ahol akkor lakott, és ugy hiszem, hogy mostan is lakik.

Hat óra reggel Pesten, őszi időben, roppant korai idény; természetes tehát, hogy ekkor még az én barátom is pihent, és valóban nem csudálom, ha roszaló érzelmekkel telt el, midőn bejelenték neki, hogy itt van B.-Gy.-ról valaki, a ki azonnal kiván vele szólani.

Midőn látogató jegyemet elolvasá, felhuzta a liliomokkal és tulipánokkal ékesen kivarrott háló kabátot, és kijött hozzám a váró-szobába, de homlokáról meglátszék, hogy nem hajlandó nekem az ilyen udvariatlan falusi rátörés kellemetlenséget egykönnyen elengedni.

— Hát te lámpással jársz vizitbe Pesten? — volt a nyájas megszólitás. Tudom, hogy lejárt a váltód, de hiszen erre ráértünk volna még kissé később is.

— Engedj meg barátom, de most ez egyszer rá nem értünk volna; sőt szerencsém, hogy ha (a mint örömmel sejtem) már is el nem késtem.

Az én Gyuri barátom erre kezdett egy kissé érdeklődni a mysticus fordulatot vevő dolog iránt.

— Tehát üljünk le, — ugymond, — s add elő regényedet, én előre is kijelentem, hogy bármily szivesen időzöm is veled, ha dolgod sürgős, késedelemre okot szolgáltatni nem akarok, mert a pénz készen van, s váltód átadásával akár azonnal is végezhetünk.

— Dolgom sürgős, — viszonzám, — mert pénzre szükségem van; de a váltóval nem szolgálhatok, — s erre elbeszéltem neki a tegnap este velem történteket.

Szegény Gyuri barátom, mily szivből megsajnált, hát még (az nap délután) az ő áldott jó felesége s mennyi okos, részvevő tanácscsal láttak el!

— No hát, — vevé fel Gyuri a szót, — ha váltód nincs, irj egy elösmervényt, és a váltót semmisittesd meg, s ezzel a fiókjához ment, és a 2000 forintot lefizeté. — Menj, ugymond bucsuzáskor, P—r Titus bátyádhoz (a ki akkor megyei provisorius alispán volt) ez ösmerős a városházán levő urakkal, ő fog tudni téged utba igazitani.

P. T. bátyám engem csakugyan utasitott egy rendőrtiszthez, a ki azon veszélyes jó hirben állott, hogy a titkos policzia, és az ugynevezett nádererek (tolvajokból lett rendőr közegek) főnöke, s a ki még arról is hirre kapott akkor, hogy — miként az ujságsovár lapok kikürtölték, egy hollót lőtt, de se nem feketét, se nem fehéret, hanem ennél is sokkal nagyobb ritkaságot; veres tollakkal ékeskedőt.

Reggeli 8 óra lehetett, midőn a városházán megjelentem, s csakhamar a czimzett urral vala alkalmam találkozni. Azonnal jegyzőkönyvet vett fel, elmondatá velem az egész esetet körülményesen, leiratá tárczámat, a benne volt értékek és készpénz mennyiségét, a bankjegyek minőségét stb.; s midőn ezzel készen lettünk, minden további gondolkodás nélkül felhivott, hogy jelenjek meg ismét egy óra mulva, vagyis 9 órakor ugyanazon helyiségben.

Bámulni akartam e rövid terminuson, de ő erre nem adott időt, mert panaszos és ügyes-bajos-emberek jöttek, a kik elfoglalák, én tehát ajánlám magamat és megigértem, hogy pontos leszek.

Nehogy messze távozzam, s hogy egy kissé a mai délelőtti órákban tartandó nemzetségi gyülés iránt is tájékozzam magamat, innét az aranykéz-utczai szállásra mentem, a hol több jó ismerősömmel találkozván, és esetem által mindannyiok érdeklődését kivíván, 9 órakor pontban a városházán valék.

A veres varjut lőtt rendőrtiszt ur nem késett engem a tömeg közt is, mely hivatalos helyiségét betölté, megismerni és fogadni.

— Tessék előre jönni, — ugymond; — s egyszersmind egy az enyimhez megszólalásig hasonló zöld maroquin pénztárczát mutatván fel, kérdé:

— Ismerem-e ezen pénztárczát?

Én, noha azonnal rá ismertem, mégis csak habozva valék hajlandó azt a magaménak elfogadni, tekintve, hogy a tárcza bámulandólag vékony arányokra lapult össze a mult esti katasztrófa óta.

(Vége köv.)

Félek én már...

Szabó Endrétől.

Félek én már ti tőletek
Szép leányok,
Nagy ritkaság, ha gondolok
Még reátok;
Csak ugy lopva tekintgetek
Arczotokra,
S elfordulok, ha rám néztek
Mosolyogva.

Félek attól a ragyogó
Szép szemektől,
Meggyulhatna szivem egy tüz-
Tekintettől.
Nem merem én hallgatni már
Fecsegéstek,
Félek, hogy megbabonáztok,
Megigéztek.

Nem merek én ugy szeretni,
Mint szerettem,
Az ábrándot lassan-lassan
Elfelejtem,
Elfelejtem, hisz' az egész
Gyerekjáték —
A kőbe is! Csak szép leányt
Soh'se látnék.

A szülék nevelője — a gyermek.

Azt hiszik tán, a gyermek nem egyéb tanitványunknál? Nem a, mert az csaknem ép annyira a mi tanitónk is, és voltaképen ugy áll a dolog, hogy szüle és gyermekek kölcsönösen nevelik egymást. Avagy nem ismerünk-e akárhány nőt, a ki annakelőtte mulatságba járó, szeszélyes, elkényeztetett tánczbaba volt, és most csak azt halljuk felüle: Azt se hittem volna, hogy olyan jó anya válik belőle? Vagy akár hány férfiról meg, a ki annakelőtte nagy önzéséről volt hires: Mikép is eshetett az a csuda, hogy ebből az emberből gyöngéd, szerető apa lett? Pedig semmi csuda nem esett, az az egész, hogy észre se vették, mégis a gyermekeik nevelték őket azzá, a milyenekül most tiszteljük.

Igaz, az örökkévaló fenséges tanitómesternek, a szeretetnek is kell a kezére járni, de — hála érte Istennek! — a tulajdon magzat iránti szeretet legeslegutoljára vész ki az emberi szivből, és a mig az megvan, mindaddig neveli is a gyermek a szüléit, lassan és észrevétlenül, évről-évre. Csak gondolkodjanak rajta, apák és anyák, ha nem ugy van-e!

Ime egy példa, jó uram: Az ön vizslája valami kis csinyt tett, és ki is kap érte kegyetlenül a korbácscsal. Akkor az ön szeme a vonitó állattól kis fiára téved, és ez egész testében reszketve, ott áll mellette, és még inkább azokkal a nagy könybe lábadt gyermekszemekkel, mintsem élőszóval könyörög:

„Kedves, jó papuskám, ne verd már ugy a Hektort! Hiszen az ugy fáj neki! Szépen kérlek, ne verd már!“

Abban a perczben a sarokban is van már a korbács, a fia meg a karján van már — mernék rá fogadni.

Tudom, azzal üti el a dolgot: „Látod, a Hektor rosz volt, és megérdemelte a büntetést“, hanem azért soha nem lesz az többet a fiu jelenlétében megfenyitve, és mikor künn teszi is, akár mértföldnyi távolra házától, az első ütésnél ujra ott lesznek előtte azok a jámbor szelid gyermekszemek, és akkor a mulhatlanul szükséges fenyiték soha sem fajul többet kegyetlen boszuállásra a védtelen állat irányában.

És azok a körmönfont káromkodások is, hányszor nem figyelmeztette önt a felesége, hagyja el, és hiába, de csak egyszer ha látta, hogy a kis fia is utána mondja, tudom, hogy ezentul tisztán tartja tőle a száját. Hogyan is tilthatná meg a kis gyermeknek, a mit az apától hall?

Most a fiut iskolába fogják. Otthonn aztán sok mindenféle kérdéssel áll elő, a történelemből, a földrajzból, a természettanból, vagy valamely művészeti tárgyról. Eleinte azzal küldik haza: Apa már elfelejtette, vagy: Hirtelen nem jut eszébe, vagy ugy is: Nem ér reá, ezt neked most megmagyarázni, stb. Csak az, hogy nagyon is gyakran találná hallani ezt a feleletet, és akkor némi hihetlen álmélkodás üti ki magát a gyermek arczán, hogy hát mégis csak sok az, a mit a papa már elfelejtett!

És akkor a feledékeny apa egyre sürübben veszi a kezébe hol a történelmet, hol a földrajzot, és erre aztán — ime, van érkezése megfelelni a fiu kérdéseire és eloszlatni kételyeit.

Ugy tizenkét-tizennégy éves korában az olvasási kedv ébred föl az elevenebb eszü gyermekben. Nehogy tehát egy-egy óvatlan perczben ártalmas, illetlen olvasmány kerüljön a kezébe, gondosan elzárják előle azokat a francziából forditott mocskos regényeket, olyan gondosan, hogy egy szép nap vissza is küldik a kölcsönkönyvtárba, vagy a kitől kapták, azzal a kérdéssel, illetőleg kéréssel:

— Nem szolgálhatna-e valami olyan érdekes könyvvel, a mit a fiatalságnak is lehet olvasni?

— Oh igen — szól rá a felelet — csak tessék választani — és megküldik a czimtárt, és ettől fogva mindig csak olyan könyvek kerülnek a házhoz, a miket nem szükséges rejteni, sőt inkább, szivesen veszik, ha a gyermekek közül valamelyik felolvas belőlük, ugy a téli estéken, és akkor az egész család körülüli az asztalt és gyönyörködik benne, hogy ez is, az is milyen szép értelmesen tud már felolvasni a gyermekek közül. Még az apa is nem a kártya kompániát keresi föl, az ivópajtásokat meg már épen nem; hanem oda haza marad, a jó mama serény kezén felejti tekintetét, azután meg a felolvasó kedves arczán, és eszébe jut, hogy ugyanezek a kedves piros ajkak egyszer azt mondták neki: „Édes atyám, kérem, ne üsd már azt a Hektort!“ és ámulattal veszi észre, mennyire más ember lett belőle, ez által a fiu által.

Ez az apa csak egy példa a sok közül. Avagy nem-e ép ugy van ez a tapló szivü pénzes zacskóval, az összeaszott tudóssal, a mokány falusi gavallérral? És csak egyszer jó apa legyen belőle, jó és boldog e m b e r is lesz az akkor ezáltal.

És hát még az anya, csak ezt nevelik igazán a gyermekek. Kicsi szülöttjének első kiáltásával kezdődik ez a nevelés, türelemre, önmegtagadásra, szorgalomra, rendszeretetre, kitartásra, szóval mind ama tulajdonságokra, a melyek nélkül a nő sem jó házi asszony, sem jó anya nem lehet. A szülei házban és az iskolában csak az alapját teszik le ezek az erényeknek, fejlődésre, tökéletességre csak a szeretett gyermekek utján juthatnak. Innen az, hogy a férjhez nem ment vagy gyermektelen nőknél sokszor hiába keressük ezeket az igazi női erényeket. Érzi is ezt az olyan nő, hiányzik neki valami, a mihez csupán csak valamely gyermek utján juthatni, azért örökbe fogadott vagy rokon gyermekekben keres kárpótlást, ezeket aztán ugy magához szoktatja, akár csak a tulajdon édes gyermeket, és a melyiknek sükerül, soha sem lesz abból afféle „vén leány“,

még hetven éves korában sem. És a ki olyan nehéz körülmények közt teljes tiszta szándékkal és szentséges erős akarattal anyai boldogságot és anyai örömöket tudott magának kiküzdeni, megis érdemli az ezeket a mennyei örömöket, sokkal inkább még a valódi édesanyánál is, a kit önként áldott meg velük a természet. Nincs az az anya a világon, a kit nagyobbra becsülnék, mint az ilyen önkénytes nevelőanyát.

És azt is, hogy a gyermek neveli az anyát, példák mutatják meg legjobban.

Képzeljünk magunknak egy fiatal anyát, habfinom, illatos vigalmi öltözékben, hogy kergeti magától a kicsi gyermeket, a melyik gyöngéd szeretettel repes feléje: „Hozzám ne nyulj! — kiált reá ijedten — összegyűröd a ruhámat, összekuszálod a hajamat, eredj csak, eredj!“

Mikor aztán a megfélemledett kicsi gyönyörűség a sarokba huzódik, és messziről mereszti szemeit a „szép“ mamára, a kit nem szabad neki ölelni, csókolni — akkor egyszerre csak nagyot dobban az anya szive, hogy majd szétreped a ruhája, és a vigalmi örömök javában is ki nem megy a fejéből kicsi gyermekének bucsutekintete. Kétszer is meggondolja aztán, ha élfogadjon-e ujabb meghivást. Egyre komolyabban és komolyabban gondolkozik rajta, a mig csak világos lesz előtte, hol keresse ezentul az örömöket, és hol teremnek azok számára.

A fiatal háziasszonynak szakácsnéja van, azt hiszi felüle, hűséges, megbizható, de csak addig, mig első gyermekének először baja van. Mikor a kedves lélek élete egy kis jó tápláló ételen válik meg, az anya is csak kinéz a konyhába, és iparkodik ugy elkésziteni a kevéske levesket, a mint a beteg legjobban szereti, vagy a mint az orvos elrendelte.

Egyuttal egyik-másik fazékba is bele pillant, és akkor ugy veszi észre, hogy ezzel is, azzal is jobban és takarékosabban lehetne bánni. Végre arra is rá jön, hogy a puszta szóval semmire sem lehet itt menni. Meg kell azt mutatni, hogy és mint van az jobban, édes fiatal asszonyka. Csak akkor lesz kegyed igazán házának asszonya, cseléd-jeinek urnője, és nem pedig rabnőjük.

Sétálás közben a mama néha mesélni is szokott gyermekeinek, máskor meg el-elcseveg velük és türelmesen hallgatja ezer meg ezer kandi kérdéseiket. Egyideig most is járja, ma azonban roszkedvű. Semmiféle mese nem jut ma eszébe; és ugy tipegnek a lába előtt! Végre egész boszusan mondja: „Hagyjatok békét!“

Szótlanul, lehorgasztott fejjel lépegetnek a gyermekek darabig mellette. Tovább azonban a legidősbik, a négy éves eleven, szőke fürtű fiu nem állja.

— A fejed fáj, anyácskám? — kérdi félénken. — Vagy tán szomoru vagy?

— Nem én, fiacskám, miért kérded? — kérdi viszont az anya.

— Mert olyan haragosan nézesz, nem is ugy, mint máskor.

— Dehogy, kis fiacskám! — szól most az anya az ő rendes vidámságával, és azt gondolja hozzá: Az én roszkedvemnek ezek a szegény kicsikék adják meg az árát, a kik pedig semmit sem tehetnek róla! — Erre aztán fenn hangon mondja: — Tudjátok mit? fogjatok meg! Ki fogja meg a mamát!

Ezzel repül végig a pázsiton, utána ujjongatva a gyermekek, mintha csak nehéz átok alul szabadult volna meg a lelkük, és messze el, a fellegekbe száll a roszkedv, soha sem tér vissza.

Végre még a rendszeretetről is egy-két szó. Ha a házasság első éveiben ez a jó tulajdonság nincsen is meg egész tökéletességében, a mint a gyermekek növekednek, az anya ebben is jó példát ügyekszik adni. Nagy szégyen is volna, ha mikor azt mondja leánykájának: „Tedd el csak a holmidat!“ ez ekkép felelhetné neki: „Hiszen ez a te kendőd, ez a te keztyűd, meg ez a könyv is a tied, hová tegyem hát őket?“

Vagy mennyire kellemetlen valami az, mikor gyermekeink látják, hogy szükségünk van valamire, és nem tudjuk, hová tettük, és itt is, ott is keresnünk kell utána!

És mennyire engedékenyek és elnézők leszünk mi anyák gyermekeink által! És ez rendesen az utolsó, a miben ők minket nevelnek, mert akkorra ők is már emberszámba nőttek. Milyen kiméletlenül keményen itélünk az olyan szülékről, a kiket rosszul nevelt gyermekekkel vert meg az Isten! Milyen büszke magabiztával hiszi egynémelyik anya, hogy szerencsésen kikerülte azokat a szirteket, a melyeken amannak a nevelése hajótörést szenvedett, és milyen erősen meg van győződve, hogy ő szorosan a lelke előtt lebegő eszményképe után fogja nevelni gyermekeit! Jól van, jól, büszke fiatal asszonyka, a miért kicsi gyermeke három éves korában nem nyalakodik többé a czukorból, és nem sir, mikor egyedül van a szobában, azt hiszi ön, hogy tul van már mindenen? Várjon csak egy kicsit! Ön is alább adja még, ön is engedni fog büszkeségéből, elbizakodásából, és a sok, sok semmivé lett ábrándon okulva, más szülő iránt is elnézőbb lesz itéletében.

Azért, ugy-e bár, igazam volt, midőn azt mondtam fönnebb, hogy leghathatósb nevelőink és nemesitőink — gyermekeink?

Egy öreg anya okos mondókái.

A mester sirja.

Közli: S. M. C.

(Vége.)

Másnap reggel pedig alig pitymallott, már utban volt a közeli zöld erdőre; régi jó barátnéját kereste ott föl, a Rigó nevű hires-neves énekesnőt. Szép sudár fenyőfa tetején volt a lakása, de nem beszélhetett vele egyedül. Látogatója volt, egy stiglicz, a ki ugyancsak feszitett mellette. Tudni való, hogy a stiglicz az ő tarka kabátjánál fogva csak ugy veszedelmére lehet egynémely madár kisasszonynak, miként a nyalkán kicsipett hadnagyocska egynémely fiatal leánynak. A fecskének azonban mintha itt se volna; sokkal nagyobb dolgok voltak most neki a fejében. Épen csakhogy köszöntött neki, azután a Rigóhoz fordult, szeméből lehetett kiolvasni, hogy kérése van hozzá; a Rigó azonban, mint afféle kényes, nagy begyesen bólintgatva adta neki visza üdvözletét.

— Édesem — kezdi most a fecske — ugy-e bár, megteszed, a mire kérni akarlak.

— S mi legyen a kérés? — sipitá a Rigó, meglehetős kedvetlenül. Nem igen szivesen vette, hogy zavarták.

— Szeretnék éjjeli zenét rendezni — szólt most a fecske halkal — és hogy te is részt vennél benne.

— Oh, szivesen! Szivesen! — mondja a Rigó, kapva a hizelgésen, és nyomban rá olyan egy futamot repitett a torkából, hogy Stiglicz urfi csaknem hanyatt eset elragadtatásában.

— Bizonynyal ő felsége, a Sas érkezett meg — Kezdi ujra a Rigó — vagy tán épen Sólyom herczeg, azzal a szivek veszedelmével, szárnysegédjével, Karvaly gróffal!

— Nem, oh nem! Egész másról van a szó! — szakitja félbe barátnőjét a fecske — egyik hirneves zeneművész hunyt el nem régen, és szeretném, ha örökkévaló nyugvó helyén valami szép altatóban gyönyörködhetnék. Én magam, egyedül, igaz, életében sokszor el-elhallgatta az én csicsergésemet; de most, ugy szeretném, hogy valami nagyon szépet hallana; azért tehát, kérlek tedd meg ezt nekem, édes Rigó barátnőm!

Az énekesnő szinte kővé meredt álmélkodásában.

— Csak gondolni is olyat! — fakadt ki indulatosan — a veszélyes éjjeli levegőnek tegyem ki hangomat, és kiért? Egy holt flótás, vagy hegedűsért! Nemde, kedves barátnőm, csak tréfáltál egy kicsit az erdők hirneves dalkirálynőjével? No, meg az hogy kimélni is kell a hangomat. A világhirű művészt, tudod, a Hollót várják ide holnapra, csak egy napot fog itt tölteni, reggeli zeneelőadást rendez orrfuvókán, és én is oda igérkeztem neki egy énekre; délután meg egy szökevény kanári hangversenyében működöm közre, este végre Szarka ő nagysága zeneestéjére vagyok meghiva — csak ugy dőlt a szó az énekesnő szájából, hogy a fecske be sem várta a végét. Keserűséggel szivében ment tovább, a hóbortos Veresbegyhez. Nem találta épen rosz kedvében, csak hogy azt sem tudta, hol áll a feje. A széptevőjét várta, a szeleverdi csizt. Illatos rózsaleveleken fenséges magszemekből pogácsák garmadájba álltak készen, kék harangvirág kelyhei meg tele harmattal, gondűzőnek. Hanem a várt imádó csak nem érkezett. A fecske most elmondta, mi hozta ide hozzá. És abban a perczben a Vörösbegy ugy elrekedt, hogy azt a szót: Nem lehet" is alig alig birta kinyögni. Nagy beteg, mondá, és eltámolygott a fészkébe, és forgatta szemeit; — a fecske rá nézett, egy szót sem szólt többet, csak kiterjeszté szárnyait, és nagy szomorusággal szivében, az erdőn át egyenesen lakásának vette utját.

Az erdőn elreptében meglátta a csizt, ott ült a csapodár egy nyárfa ágai közt, valami takaros barázdabillegető mellett, és ugyancsak dalolgattak, csattogtattak, egymással vetekedve. A fecske fejét rázta, és tovább akart menni, de nem lehetett, azok ott meglátták, megszólitották:

— Hová, hová, jó pajtás? — kiált utána a zöld hajtókás csélcsap. — Azután az a szomorura vált arczod! Szomorkodó fecske! Ilyet még nem pipáltam! Ki vele szaporán, mi ütött ma hozzád?

Nem volt mit tenni, a fecske elmondta, mi végre járja föl az erdőt. És a csélcsap madár csendes-nyugodtan hallgatta végig.

— Veled megyek! — kiáltott egyszerre egész lelkesülten. — És ne legyen Csiz a nevem, ha valamennyi pajtásomat össze nem teremtem, és azok is mind a szavadra állnak!

— Én is itt vagyok ám! — zengett most a takaros billegető — a testvéreimet is magamra vállalom, azok is eljönnek.

A kicsi toborzónak csak ugy ragyogtak a szemei örömében.

— Hiszen az valami! — szólt végre! — Hiszen akkor olyan kantosom lesz nekem, az én drága Ferencz mesterem tiszteletére, a milyen csak kell!

— Mit? Ferencz mester? Arról van a szó? — kérdé a csiz, és két szárnyát kiterjesztve, össze-visszaölelte a fecskét — Ferencz mester! Az a madarak őrangyala! Hogy a testvérem a lábát törte, ő vette gondjába, ápolta, orvosolta, a mig csak helyre nem állt ismét. De meg a kedvesem is, már mint a régi, és mi tagadás benne, biz az helyre egy kis czinege volt, mások is mondták, utána is bomlott a sok kaján lépvesszős, meg is fogták egyszer, elvitték a vásárra, és nem tudom, mi lesz a vége, hahogy épen Ferencz mester is ott nincsen. Ez a mint meglátja, megsajnálta, megváltotta jó pénzen, pedig nem sok volt neki abban, azután kieresztette. De meg különben is: Ferencz mester, van-e, a ki őt nem ismeri! Madár, virág, ez az egész kerek erdő! A mennyit az itt járt, folytonosan magában dudorászva azokat a csudaszép danákat! Hogy ne dalolnánk tehát neki mi is, nem csak egyszer, hanem minden éjjel — igy beszélt a csiz, mert mégis csak jó szív dobogott abban a kis csélcsapban.

— Tehát éjfélkor a temetőn! — csak annyit birt a fecske szólni, azután elrepült, és nem volt nálánál boldogabb madár a világon.

Az erdőszélen meg egyik fában ugyancsak vig élet folyt. Pirók sógor tartott ott iskolát. Sok számos kedves kis madárka gyülekezett körülte, maga pedig fekete sipkájával a fejében, mellig érő veres nyakravalójával, hozzá illő méltósággal ült köztük, tiszta fényű szemei örömmel nyugovának a vig kedvű csoporton, a melyik viszont kegyeletes tisztelettel leste ajkairól a szót. Mert épen mesével tartotta őket, mikor a fecske beköszöntött hozzá. Erre csend lett, és a fecske elmondá, mi okból teszi tiszteletét nála.

Pirók sógor szivesen vette a megtiszteltetést, megigérte neki közbenjárását, ajánlólevelet is adott neki, legjobb barátjához, Harkály zeneigazgatóhoz, a ki csak egykét fával odább lakott tőle. Az ott levő fiatalság meg, a mint megtudták, miről van a szó, a hányan csak voltak, egy szív- egy lélekkel ajánlkoztak, hogy ők is dalolnak a jó Ferencz mester örömére. Hogy is ne dalolnának, szóltak, mikor annyi sok szépet hallottak róla, egyik az atyjától, másik az anyjától, a harmadik bátyjától, nénjétől, mindenki ismerte, tisztelte, és ők is mind hiréből, az ő fenséges lelkét. A fecske tehát bucsuzott, nagy örömmel szivében. Elment a derék Harkály urhoz, és dehogy mondom meg, hogy annál mit végzett; elég a hozzá, valami jó lehetett, valami nagyon édes, mert öreg éjtszaka is volt már, mire haza érkezett övéihez, oh, de milyen arczczal! Csak ugy ragyogott az örömtől. Szólni se birt, annál többet a szemei, csak intett a kedveseinek, jőjjenek, és alig pihent pár perczig, ujra fölkerekedett, sietett el, a csendes temető felé.

Éjfél lett, mire odaért, akkorra már a hold fényes ezüst fátyolt boritott a jó mester sirjára. És egyszerre csak közelről-távolról megzendült az ének, valamennyi madár, karba állva, kedvesebbnél-kedvesebb dalaikat csattogtatták a nagy mester tiszteletére, a ki ott a sirban halva fekszik, csendes szótlanul, holott tele volt a lelke dallal, hogy

a mig a földön élt, olyan idegenül érezte itt magát, nem is értették az emberek, annál jobban értették a madarak, az ő daloló lelkükkel, meg a virágok, az ő illatos lelkükkel; ezek aztán szerették is, tisztelték is, jobban mint az emberek, egész nehéz vándorutján, azt a sokat szenvedett Schubert Ferenczet.

A hű fecske körülröpkedte a sirt, megcsókolta a füszálak széleit; a rózsabokor ágai a sir fölé hajoltak, egyik ágán meg a fülemile bűvös-bájos dalait csattogtatta; ő volt Harkály igazgató ur legkedvesebb tanitványa, most is ő verte neki az ütemet, lábtól, a nagy mester sirjánál. És a többi madárka is egytől-egyig, az az elragadtatás, a mivel énekeltek; hold és csillagok sorba ültek ki az égen, hallgatódzni lent a földön virág, bogár mind fölébredt tőle, zizegve-zsonogva ők is bele zengtek, a szentjánoskák meg csillogó mécsekkel rakták körül a csendes siri hajlékot.

Valjon a ki olyan édesdeden álmodva alszik abban, elhallatszott-e hozzá ez a csupa élet, csupa vidám dalolás? — A madarak az hiszik, hogy el; azért évről-évre virág nyitó május első éjjelében ott a sirnál zengik el a tavasz legszebb danáját; őszszel meg, midőn a kedves fecskék hosszu utra kelnek, mindvalamennyien oda gyülekeznek, és ott csicsergik el bucsudalukat utoljára, boldog, boldog viszontlátásra.

Sirja tehát még sincs végkép elhagyatva; kedves kis madárkák, szép szemű virágok állnak őrt a megszentelt hantok előtt.

A szin.

Akárhány dolog van, a miről azt hiszszük, hogy ismerjük, és azt se tudjuk róla, hogy micsoda. Igy vagyunk a szinekkel is. Ennek ez, annak az a szine van, mondjuk, és tán a tizedik sem tudja, mi is az a szin. Megkisértem tehát elmondani, mit értünk alatta, változatosság kedveért meg holmi egyéb dologról is lesz szó, a melyekről szintén azt hiszszük, ismerjük, és szintén ilyen formán.

Kék, zöld, veres stb. különböznek egymástól, azt tudjuk; de már a vörös egy szin, azért azt hinnők, hogy valamennyi veres szin azon egy uton áll elő; azonban nem ugy van. Naplemenetkor az ég karimája veres szinben tündököl; hevült arczunk veres szinben gyul ki, a megtüzesitett vas szintén veres szinben izzik, és mindeniknél más-más oka van a veres szinnek. Naplemenet onnan a veres szin az égen, mivel bizonyos körülményeknél fogva — a miről alább lesz szó, — a felhők vissza vetik a napsugarakat; hevült arczunk veresre gyul ki, mivel a bőr alatti finom erecskék jobban telnek meg vérrel; a vas végre a bele ömlött tűztől mutatja az ő veres szinét. Sok példát tudnék még felhozni, a melyek valamennyien azt bizonyitanák, hogy ugyan az a szin más-más okokból áll elő.

De — csak a hol világosság van, van egyszersmind szin is. Sötét éjjel nem látunk szineket. De maga a villágosság is mindig egyik-másik szinben mutatkozik előttünk. Midőn a verőfényes napba nézünk, először ugy tetszik, hogy tiszta fehér szinű; majd sárga szint mutat, végre vereses szinben látjuk. A villámnak leginkább kék vagy zöld szine van; a lobogó láng majd sárgás, majd vereses, majd kékes, majd fehér szint mutat. Csak az olyan fénytünemény nem mutat semmi szint, a mely vagy nagyon sebesen, vagy nagyon gyöngén röppen el szemünk előtt. A szin tehát valósággal szines világosság, már most csak az a kérdés, miképen ölt a tulajdonképen fehér szinű nappali világosság másmás tárgyakon más szineket? Ez az, a mit sokan nem tudnak, és erre ügyekszem majd megfelelni, hahogy — nem untatom vele az olvasót.

Minden világosság, a mit nappal láttunk, a naptól ömlik ki, az ő sugarai világitják meg a dolgokat, részint maguk a sugarak, részint pedig a tárgyak utján, levén a világosságnak az a tulajdonsága, hogy a nem tisztán átlátszó tárgy visszaveti sugarait. Vegyük például az eget, tiszta feketének látszanék, hahogy a levegőt eltöltő, puszta szemmel ki nem vehető sok számtalan parányi vizi buborék a napvilágtól meg nem világittatnék. Ezek a piczi buborékok mintegy finom fátyol alakjában terülnek el köztünk és az ég szintelen sötétje között. Mikor ezek az apró vizi buborékok nagyobb mennyiségben gyülnek meg, felhő alakjában tűnnek szemünk elé, és a naptól megvilágitva, a legtisztább, legvilágosabb fehér szint mutathatják. A mely nap ama piczi vizi buborékok kivesznének a levegőnkből, az égboltozat azonnal fekete szint öltene, és csak az izzó napon látnánk világosságot. A déli vidékeken tisztább a levegő, azaz kevesebb vizi buborék van benne, és ott az ég is sötétebb szint mutat; hasonlókép magas hegyen, a hol szintén kevesebb számmal vannak a parányi vizi buborékok a levegőben, és pedig minél magasabbra érünk, annál feketébbnek látszik az ég fölöttünk. Azt mondják, a levegő kék, és azt hiszszük, hogy a távoli hegyek azért kéklenek felénk, mivel felette nagy levegő réteg van köztük és szemünk közt, miként hogy a tenger vize is kék szint mutat, holott a pohárban a viz merőben szintelen. Pedig a dolog ugy áll, hogy a levegő átlátszó, vagyis a napsugarak keresztül mennek rajta, nem verődnek ugy vissza, mint ama vizi buborékocskáktól, melyek millió meg millió parányi holdakként a naptól kölcsön vett világosságban fénylenek. Ha a levegő magában kék volna, akkor a levegőben levő napvilágot is kék szinben kellene látnunk. A levegő magában csak ugy nem kék, mint a hogy nem veres, mikor este felé nyugaton az ég veres szint ölt. A hányféle szint az ég csak mutat, mind ugy származnak, hogy a légkörben levő vizi buborékocskák ilyen vagy olyan erőben vetik vissza a napvilágot. Es miként az ég kék szine, ép ugy szemé is. Miként a levegőben, ép ugy az ember szemében semmiféle kék nincsen; hanem ez a kék szin ugy származik, hogy a sötét-barna szemkamra előtt fehéres szinű hártya van, az ugynevezett szivárványhártya (iris); ez a finom hártyácska a sötét-barna szemkamra előtt kék szint mutat, ép ugy, mint a hogy a légkör finom párázata szintén kék szint mutat, vagy mint a hogy a föld feletti finom esti köd a sötét hegyeket vagy a távoli erdőséget kék szinben tünteti elénk. Sötétes háttéren az égő szivarból kiszálló vizpárák is kék szint mutatnak. (Nehogy azonban e vizpárákat a szivarból kiszállongó füsttel összevétsük; ez a benne levő finom hamuparányoknál fogva szennyes hamu- vagy épen barnás szint mutat, a miért nem is alkalmas ilyetén kisérletekre.)

A mint tehát láttuk, sok dolog tűnik föl előttünk kék szinben, a mi voltaképen nem kék. Onnan van ez, mivel, mint mondám, bizonyos körülmények közt a fehér napvilág szinét változtatja. Tapasztalhatni azt bármely vizzel

telt palaczkon; mikor a napra teszszük a mögéje tartott papiron szines sávok mutatkoznak, akár a szivárvány. A szinváltozások szorosabb megvizsgálására az ugy nevezett prizma szolgál. Ez egy hármas élbe köszörült rudacska, üvegből, vagy egyéb átlátszó anyagból. Mikor sötét szobában ugy helyezzük el e hármas élű rudacskát, hogy a napsugár kicsi nyiláson át valamelyik élére esik, akkor a fehér papiron felfogott sugártól különféle hosszudad-kerek szinek mutatkoznak, egészen olyan rendben, mint a szivárványnál: veres, narancsszin, sárga, zöld, kék, viola szin. A szinek különféleségét pedig következőképen magyarázzák meg a természetvizsgálók.

Rég óta tudva van, hogy a hang, a bennünket környékező levegő rezgései által támad. A zongora hurja például a rácsapodó billentyű által megrezegtetvén, rezgésbe hozza a levegőt is, egész a fülünkig, és ott halló idegeinket érinti meg. És miként a hangok a levegő rezgése által, épugy támad a világosság egy még sokkalta finomabb anyag, az ugy nevezett villágossági aether által, a mely miként a hanghullámokat a levegő, a világossági hullámokat rengeti tovább.

És — vélik a természetvizsgálók — miként a különféle hangok légrezgések, ugy a különféle szinek az aether-rezgések utján származnak elő, és valamely hang nagyobb vagy kisebb csengése ama gyorsaságtól függ, a melyben a levegőbeli rezgések egymásra következnek. Az a hang, mely egy octávával magasabb a másiknál, még egyszer annyi levegőbeli rezgésből származik ama másik hangnál. Hasonlókép a violaszinű világosság több aether-rezgésből származik a veres szinű világosságnál. A napvilág, mondják, különféle szinű sugarakból van össze téve; ezen összetett állapotban fehér szint mutat, mivel a fehér szin nem más, mint valamennyi szinnek egybeolvadása. A prizmában ellenben külön válnak az egyes szinek, és akkor sok szinű világossági kép áll elő. Már azt is kiszámitották, hogy a violaszin előállitására 750 billió, a veres szin előállitására ellenben csak 500 billió aether-rezgésre van szükség.

Ezek után már csak az iránt kell tisztába jönnünk, miként támad bennünk a különféle hangok és szinek tudata, vagyis mint tudjuk, hogy például ez a szin veres, zöld stb.; vagy hogy ez a hang sopran, bariton stb., és hogy ezt is megértsük, a lélek működéséről is kell egyetmást elmondanom, csakis annyit, a mennyi ezuttal mulhatatlanul szükséges.

A külvilág jelenségei külső érzékeink utján jutnak tudomásunkra; vagyis: a külvilág jelenségeit először külső érzékeink fogják föl és ezek közvetitése folytán jutnak el lelkünkhez. A szem a külső jelenségek alakjait és szineit, a fül a hangokat, a tapintat a keménységet, vagy puhaságot stb. közvetiti, a felismerés azonban a lélek által megy végbe, az érzék csupán közvetitői a léleknek.

Minden egyes fölismerésnél három tényező működik közre; 1-ször a jelenség, mely valamely érzékünk alá esik; például viz, hang, meleg stb., 2-szor a működés, mely az illető jelenség által valamely külső érzékünk részéről előáll; például látás, hallás, meleg stb., és végre 3-szor a felismerés, vagyis az illető jelenség meghatározása; például patak, harangszó, tűz stb. Ehez járul negyedikül az a képesség, a melynél fogva fel birjuk fogni az okokat, a melyek utján valamely felismerés végbe ment bennünk, például a patak vizből áll; a harang hangot ad; a tűz melegit stb. Ezt a képességet: itéletnek nevezik. Világositsuk meg jobban a mondottakat.

Látjuk a holdat; nézzük tehát, miképen történik először az, hogy meglátjuk a holdat, másodszor az, hogy a mit látunk, arról tudjuk, hogy a hold? A következő módon történik bennünk ez a két dolog.

A napvilág, vagyis a naptól eredő aether-rezgés egész a holdig jut fel, a holdról meg a földig verődik viszsza. Itt a hold világossága szemünket üti meg, általjárva azt, egész a szem hátulján levő ideghártyáig. A rezgésnek idáig való eljutásánál fogva a látóideg szintén izgalomba, azaz működésbe hozatik, a látóideg végei pedig az agyba nyulnak be, innen aztán az agy is működésbe hozatik, az agy utján végre a lélek jut ama világosság tudatára, ez a fölismerés, a fölismerés utján következik be az itélet, vagyis az a meghatározás, hogy a mi most a szem előtt áll, az a holdnak az ő világa, a holdvilág.

A mondottakból látjuk, hogy valamennyi felismeréseink és itéleteink többé-kevésbbé erős érzékbeli rezgések utján támadnak elő, és hogy e rezgések idegeink végszálaiig — az agyban — hatnak el. Hogy a hallás ilyetén rezgésen alapszik, már fentebb mondtuk. És miként a hang és a világosság fölismerése az illető levegőbeli anyag rezgése által, épugy a melegség fölismerése a hőanyag részeinek megrezegtetése utján történik. A mi csak érzékeink utján bennünk támad, mind rezgés utján áll elő. Miként hogy az ütő a harangot csengésbe hozza, épugy juttatja az idegek rezgése a lelket a külső jelenségek fölismerésére, gondolatokat, érzéseket támaszt benne; és miként a hur hangja attól függ, mikép huzzák végig a vonót, ép ugy a lélek működése attól függ, miféle idegeink hozatnak működésbe, és milyen erővel. Általános a hit, hogy a világosság fölismerése szemünk, a hang fölismerése fülünk által történik stb.; a nyelvszokás is kezére dolgozik ezen téves nézetnek. „Szememmel láttam, fülemmel hallottam“, mondjuk. A ki tudja, hogy valamely fölismerés soha sem az illető érzékben, hanem mindig csak a lélekben áll elő, az bátran élhet az olyan képes kifejezésekkel; az avatatlan ember azonban könnyen téves fogalmat alkothat magának e részben. Az érzékek nem tudnak felismerni, csakis a léleknek adatott az. Persze, jó volna, most magáról a lélekről is tüzetesen szólni; ez azonban nagyon is messzire elvezetne tárgyunktól, mikor ugy is nagy próbára tettem már olvasóink türelmét. Azután meg — hölgyeknek szólok, hit nélkül nem tudok képzelni sem nőt, és a hol hit van, ott nem is kell különösen bizonyitani, hogy az ember lélekkel van Istentől megáldva.

Mikor a vonót végig huzzuk a hegedű hurjain, csakis a hurok adják a hangot, és nem egyszersmind a vonó is; épugy csakis a lélekben vannak a szinek, és nem a világossági anyagban, a melyből a szineket lelkünk fakasztja elő. A világossági anyag rezgésbe hozza látó érzékünket, látó érzékünk rezgésbe hozza az illető idegeinket, az illető idegszálak végei az agyba nyulván, működésbe hozzák lelkünket, a lélekből fakad a világosság fölismerése, vagyis szinben való maga elé állitása — igy támadnak elő a különféle szinek, nem a tárgyakon, hanem a lelkünkben.

Sz. M.

Heti tárcza.

Juniushó 25-dikén.

(Egy pompás kis juniális.)

Nyájas olvasónőm, azok kik tegnap reggel öt óra felé ott állottak a nemzeti szinház kapuja előtt, ma reggel öt óráig igen boldogok voltak.

Fiatalok . . . vigak . . . Kell-e több a boldogságra?

Ifjak, a kik most épen azzal foglalkoznak, hogy előkészülnek a dicsőségre.

A kik hangjokban, mozdulataikban, a most még kissé lapos tárcza daczára, ugy benn hordják a néha miniszteri fizetések reményét, mint tölténytáskájában marsall botját a franczia közkatona.

A kiknek lehetetlen tulszerénynek lenniök. Hiszen nekik kötelességök egyszer, mikor egy-egy nagy név letűnik a szinlapról, igy szólani a világhoz: mi vagyunk Prielle Kornélia, Szathmáriné, Jókainé, Soldosné, mi vagyunk Egressy Gábor, Szerdahelyi, Szigeti József!

A kik jól tudják, hogy az ő életökben a taps minden más hangnál erősebb lesz, s a fény szolgájok, mely este száz meg száz csillárból ömlik reájok, hogy ragyogóbbak legyenek. Az ő életök minden napjából egy darab nagy költők által van megalkotva, s ekkor ők még kenyeret is jambusokban, s csengő-bongó rímekben kérnek.

Boldogok ők, mert övék a . . . szinpadnak országa. Ők a szini tanoda növendékei, a jövő Rachelei, Talmái, Lendvai Mártonai.

E hó 25-dikén, szerdán volt tavaszi mulatságuk a zugligetben.

A tárczairó, a hetekre darabolt világtörténet röpke tollu tolmácsa, arról ir, a mi egy hét alatt életének legkedvesebb mozzanatát képezte.

Mi nem bánjuk, ha a lap kedves szerkesztőnője ez egyszer megneheztel; legyen a „kis ív“ ez egyszer egyhangu. Beszéljen e kedves gyermekekről szinbiráló és tárczairó ugyanegy számban.

Ott a szigoru aesthetika, itt a jókedv és szép emlékek nevében beszélnek. A tárgy mégis csak különböző.

Oh, nem is lehet élénkebb, kedvesebb vigjátékot képzelni, mint a minőt az a kis majális képezett!

A diszlet hajnali tájkép volt, igen sok változással.

Először is: hajnal a főváros felett.

Ötkor kelj fel, nyolczkor, kilenczkor vagy tizenegykor, s az utczán mindig más emberek fogadnak. Ötkor találkozol azokkal, a kik éjjel a vigabb, s veszedelmesebb Istenségeknek hódoltak. A tejárusnő, a zöldséges emberek most döczögnek végig méla csacsik által vont szekereiken a főváros hoporjas kövezetén. Nyolczkor, kilenczkor kissé hasonlit a főváros egy diadal-menet keretéhez; az ablakokból szines szőnyegek gurulnak elő, s rövid látó szemek által üdvözlésül lobogtatott fehér kendőknek is tekinthető törlő-rongyok lengedeznek a fejed felett. Az emberek sietnek reggelizni aztán üzleteikbe, s irodáikba. Tizenegykor az öt, nyolcz és kilencz óra emberei elbujnak irat-csomagjaik, áruik közé, s megjelennek azok, kik különbféle okokból későn feküdtek le, s tizkor még azt sohajták puha takaróik alatt, hogy „tiéd vagyok imádott heverés!“ Dandyk és naplopók, a kik a legszebb szépet, a napot még soha sem látták, a mint felhő-pongyolában kél égszin nyoszolyájából.

Ötkor kel fel az is, a ki majálisra indul. Ismételjük: mi is megcselekedtük.

A főváros szunnyadt, s reája a hajnal pirja kedves fényt árasztott. Pompás dekoráczió, mely a szinház előtt még szebb lett; a hajnalhoz megérkeztek a mulatók is.

Nyájas olvasónőm, ugy-e bár gyakran tekintettél felvonás-közben a nemzeti szinház orchestrumába? A csinos hölgynövendékeket, s az ifjakat, kik rendkivüli önérzettel nézik a szinház közönségét, s előadás alatt a szinészeket is, kiknek — mellesleg mondva — hibáikból még többet tanulhatnak, mint erényeikből . . . Láttad őket a nemzeti szinházban, midőn a büszke lord, vagy bájos marquisnő salonjaiban a főszereplőnél sokkal fényesebb öltönyben jelennek meg, mert hiszen ők adják rendesen az . . . inas-szerepeket. Ez az ő mezejük; többnyire emelt fővel büszkén lépnek be, s néhány perczig örömest állnak meg a szinpadon; ők ilyenkor tulajdonképen bérruhába bujtatott Coriolánok, Richardok és Buckinghamek. Akarod tudni hogy mondják el szerepeiket? „Uram . . . a fogat elő állott!“ . . . ez ugy hangzik ajkukról, mintha azt mondanák, hogy „Ne gunyolj Róma!“ „Asszonyom, egy levél . . .“ ezt olyan hangon, melyben benne van, hogy a ki a mondott tényben kételkednék, annak meg kell vívni életre-halálra.

Kedves, tehetséges gyermekek, kik most még szeretik egymást, pályájokra hittel, lelkesültséggel lépnek, s a nemzeti szinház matadoraira imádattal tekintenek. Ebben is előnyösebb a helyzetük a miénknél.

Mind ott voltak öt órakor a nemzeti szinház előtt.

S a kis vigjáték dekorácziói — ismételjük— egyre szebbek és szebbek lettek. Az összekötő lóvonatu vaspálya majd a Margithidra vezetett, mely egyszerűen, nyugodtan s a hatalmas arányok tekintélyével uralkodik a széles Duna felett. Átröpitett a vén Budán; kiérve a városból, mely Pest mellett igen hasonlit egy kopott, öreg férjhez, elhaladtunk egynéhány temető mellett, és nem mutattunk érzékeny hajlamokat; néhány kiváncsi ákácz bepillantott kocsinkba, s kalapjainknak zöld lombot ajándékozott. Nevettünk, csevegtünk, és . . . elértünk a zugligetbe. Még egy pár lépés, még egy Rákóczi-induló, és elértünk a „Fázánhoz.“

Az első felvonás hajnali diszlete, s nyitányára következtek a bonyodalmak, s a déli tájkép.

Kitünő egy második felvonás . . . ebben már elsőrangu művészek is vettek részt. Kedves elsőrangu művésznők! A szerelmi (mert a hol ifjuság van, ott ne volna költői, szelid és boldog szerelem is?) és a bonvivant szakmákat átengedték az uj nemzedéknek, s ők a magok

között az apa, anya szerep-körét osztották meg. Tiz óra felé érkezett meg Lendvainé asszony, a mulatság lady patronesseje; oly finoman, annyi bájjal és kellemmel játszotta e tisztjét, a minőt mindannyisszor tapasztaltunk nála, a hányszor a nemzeti szinház rendezősége piros bársony és aranyos, vagy japáni salonját, bál termeit, s téli kertjeit rakja ki ilyenkor előkelő világot jelentő deszkáira.

Hát Szathmáriné asszony? Oh róla, vagy csak ez egy napjáról is külön tárczát kellene irni! Ki volt már hat órakor reggel az utra kész ifjuság valódi központja, s kedvének folytonos ébrentartója egész nap? Ki vigyázott a jókedvű ifjuságra, midőn az el-eltévedhetett a kedv rengetegének árnyas fái alatt? Bizony csak Szathmáriné asszony, a szeretetreméltó mama! „Ringelspieleztünk“, s ő velünk; játszottunk „künn a bárányt, benn a farkast“, s ő ezuttal is beállt a sorba, s erélyes őre volt a báránykáknak; megtette a kedvünkért, hogy a virág-játékban ő volt az ibolya, sőt láttuk egy dalamos keringő hangjára szállni körül a táncztermet. Bizony nagy művésznő; a kedv és vidámság művésznője ugy a szinpadon, mint az életben.

Jelen volt még Bercsényi Béla, a kit tanitványai bálványoznak, s este felé követte a zugliget vándorait a szinészet és irodalom számos alakja, s egy kis reggeli eső daczára, volt annyi közönség, a mely fölért egy tele házzal a nagy saisonban.

Épen most állitja egy lap, hogy a szini tanoda ifju tagjainak névsorát nem jó nyilvánosság elé hurczolni. A vizsgákról van szó; szinbirálónk dolga. Mi csak azért nem irjuk le név szerint e kedves virág-koszorut, mert a hölgyek báj és vidámság rovatába egytől-egyig beválnak, s az urak — élökön az ügyes és előzékeny, mindenben sikerrel eljárt rendezőséggel — szintén megtették a magokét. Azokból, a kiknek neveit ki szokás irni, megjelentek később Prielle Kornélia asszony kedves leányával, Vizvári és Tihanyi urak nejökkel, Császárné, Molnárné és később valószinűleg többen is.

A zene hangzott, a párok tündéri karéjban szálltak hangjaira, mig mások a fák között beszéltek a holddal és a csillagokkal, a szegény tárczairó pedig nagyot sohajtott, felszedte sátorfáját és haza sietett . . . megirni a jelentését.

Gáspár Imre.

IV. Napoleon.

Sok, nagyon sok volt a Napoleonok bűne, s az ember mégis napról-napról nagyobb szánalmat, nagyobb rokonszenvet érez e család iránt. Ha az ember visszatekint alig száz éves történetén, ha nézi, mily sors jutott tagjainak osztályrészül, ha eszébe jut az arcolei hid, Jena, Austerlitz, a pyramisok, az elbai fogság, a szt.-ilonai fogság . . . Szebasztopol, Solferino, a hami fogság, Sedan, wilhelmshőhei fogság: az ember értelme megzavarodik, a Napoleonok sorsának felfogása meghaladja az emberi észt. Mintha az ókoriak végzete nehezednék e családra! . . . Egy Bonaparte sem hallhatott meg eddig Francziaországban; s nemcsak az uralkodókat, a hóditókat, hanem fiaikat is éri a szörnyű végzet. I. Napoleon örököse meghalt Schönbrunnban, III. Napoleoné a zuluk földjén.

S a szép spanyolnő? kit a világ első trónjára emeltek, kinek egész Francziaország lábai elé borult, bár meg nem érdemelte? . . . s nincs helye Francziaországban, nincs koronája, nincs férje, nincs fia, nincs családja; egyedül áll, lesujtva a hallatlan végzettől, minőre nincs példa a császárok történetében! . . .

A gondviselés utai kikutathatlanok.

*

Szokott reggeli pompájában ébredt fel a természet Chislehurstban, nyugalom terült el a Cambden-Place-on, mikor a rettentő hir odaérkezett.

Reggeli 6 órakor érkezett oda Stanley ezredesnek, az angol hadügyminiszternek egy sürgönye, melyet még éjfél után két órakor az alsóház ülése után el akart küldeni Pietrinek, hogy a császárnét előkészitse a lesujtó csapásra. A távirat megérkezése után Pietri minden ujságot eldugatott a lakóházban. 7 órakor érkezett a walesi herczeg és herczegné sürgönye, 9 órakor egy másik sürgöny a királynőtől s a cambridgei herczegtől.

A császárné házában zavar, kétségbeesés uralkodott az alatt. A titkár, felolvasónő, szolgaszemélyzet nem tudta, hogy minő magatartást kövessen, s mint készitse elő a szegény anyát a hirre.

Félkilenczkor látván az excsászárné, hogy a futár még nem érkezett meg, kérdezte, hogy hol késik. Azt felelték, hogy még semmi sem érkezett. Ugyanez a kérdés és felelet félóránkint, egész tizig.

A császárné környezetének arczkifejezését kezdi vizsgálni, de semmit sem szól, csak a szokottnál jobban elhalványodik, mintha maga is félne a felelettől, melyet adnának.

A 11 óra 57 percznyi vonattal megérkezik lord Sydney, a ház benső barátja, kit a királynő a szomoru küldetéssel megbizott, hogy a császárnét a csapásra előkészitse.

Mikor Eugénia a vonat robaját hallotta, elfeledkezvén az etiquetteről, s gondolván, hogy valami végzetes esetnek kellett történnie, az előcsarnokba siet, s a mint Sydney lehangolt arczkifejezését meglátja, fölkiált:

— Louis?

Az öreg lord, a régi hű barát hallgatása, a szemébe gyülemlő két nehéz könycsepp ékesebben szóló, de egyszersmind lesujtóbb válasz minden szóbeli feleletnél.

Eugénia elájul, s ettől kezdve a cambden place-i ház ajtaja bezárul az emberek elől.

Chislehurst gyászt ölt, angol szokás szerint beteszi ablaktábláit, gyászlobogókat tűz házaira, s osztozik a szerencsétlen anya fájdalmában, ki oly iszonyuan lakolt hibáiért.

*

A herczeg halálát Bassano herczeg adta tudtára az excsászárnénak egyenesen, minden szépités nélkül, miután Sydney lorddal megbeszélte a dolgot.

Eugénia mellett Bassanon s Pietrin kivül Mouchy herczegné, Aguado asszony, Corvisart báró s Goddard abbé van. Rouher e hó 21-dikén este érkezett oda.

*

A herczeg szobájában Goddard abbé misét mondott. Ez egy angolosan butorozott, egyszerű szoba: egy vaságy, ruhaszekrény s asztal van benne, melyen a herczeg sétapálczái s lovagkorbácsai hevernek. A herczeg holttestét, mely junius 10-dikén indult el a Cap-földről az angol „Tenedos“ hajón, itt fogják a ravatalon kiteriteni.

A herczeg halála hirének előestéjén a császárné e szobát elrendezte, fiának minden kis tárgyát jó kedvvel rakosgatta ide-oda. Várta, hogy fia nem sokára vissza fog érkezni.

*

Az excsászárné állapotáról azt irta némely lap, hogy szándékosan festik állapotát tulozva, hogy szánalmat keltsenek iránta. Nincs okunk kétségbevonni, hogy „kábult állapotban van, sokat sir, a táplálékot visszautasitja; hogy nem alszik, hogy folyton fia nevét hangoztatja.“

*

A mélyen sujtott excsászárnéhoz Európa minden részéből érkeznek a részvétnyilvánitások. Azokon kivül, kiket már emlitettünk, a spanyol király, az olasz senatorok részvétüknek táviratilag adtak kifejezést. A látogatók közül megemlitjük a walesi herczeg részéről Knollys tábornokot s titkárját, a belga, spanyol, svéd és dán küldöttségeket, Bonaparte Luczián herczeget, Sutherland herczegnét, a walesi herczegnét, a cambridgei herczeget, egy brazilia minisztert, Woodhouse tengernagyot, a canterbury érseket, Musurus pasa török nagykövetet s a woolwichi katonai akadémia egy küldöttségét.

A látogatókat Bassano herczeg s fia fogadja.

Pázmándi Horváth Endre.

Győrött mult vasárnap ismét országos irodalmi ünnepély volt. A magyar éposz egyik uttörőjének, az „E pur si muove“ korszak egyik kiváló bajnokának emlékét ünnepelték meg. Száz éve mult el a mult év november 28-dikán a költő születése napjának. A költő eddig jeltelen sirban pihent a pázmándi temetőben, mig tavaly, születésének századik évfordulója alkalmával, Nogáll Károly ozerói vál. püspök, pápóczi prépost s győri székesegyházi kanonok elhatározta, hogy a temetőben emlék-keresztet, a plébániai lakházra pedig, a melyben a költő 1829—1839-ig élt és működött, emlék-táblát fog illesztetni.

Ezt az ünnepélyt ülték meg mult vasárnap Győrmegye közönségének és a főváros irodalmi köreinek részvétele mellett Szász Károly emlékbeszédével. — Horváth Endre született 1778-dik évi november hó 28-dikán Pázmándon, Pannonhalma tövében, Győrmegyében. Szülői szőlőművelők voltak, s házuk a regényes fekvésű szőlőhegy oldalán feküdt.

Elemi oktatását Pannonhalmán, a benczéseknél s ezek eloszlatásával Szent-Mártonban, majd meg Pázmándon nyerte. A négy nyelvtani osztályt Győrött végezte, a humaniórákat, az 5., 6-dik osztályt Komáromban végezte, a hol ismét találkozott a benczésrend tagjaival. A bölcsészeti akadémiát Pozsonyban végezte, s 1797-ben belépett a cziszterczita szerzetébe Heinrichauban, Felső-Sziléziában. A honvágy azonban visszavonzotta hazájába, s elhagyva a cziszterczita rendet a győregyházmegyei papnöveldébe lépett, honnan már 1801-ben mint fölszentelt áldozár került ki s először Széplakon, majd Szergényben, majd meg Győrött káplánoskodott a belvárosban, a hol Rajnissal szorosabb barátságban élt, tőle sokat tanult. Győrött, hol 1803-tól 1806-ig működött mint lelkipásztor, az utolsó években kiütött hagymáznak majdnem áldozata lett a buzgó káplán, a ki a katonai kórházban önmaga is megkapta a betegséget. Felgyógyulván betegségéből, főpásztora téthi plébánossá nevezte ki.

1815-ben „A nemesszivű magyarokhoz“ a pesti nemzeti theátrum ügyében, czim alatt jelent meg tőle egy poétai pamphlet, mely még ugyanazon évben három kiadást ért. Horváth ezután egyes kisebb művei megirása mellett, minők „Epistola Boldogréti vig Lászlóhoz“, „Horváth Istvánhoz“, „A drámának versmértékéről“, a történetbuvárlatra adta magát. A magyar ős-történet tanulmányozását mutatja „A magyar nemzet nem finn származatu“, czimü értekezése.

A történet tanulmányozása csakhamar fellelkesitette költői kedélyét a honszerző Árpád diadalmainak megéneklésére, s már az 1821—1831 közti évtized hatalmas irodalmi termékeket szült Horváthnál.

„Árpádiás“-án folyton dolgozott, miről az irodalom barátjai már az „Auróra“ 1822-, 1826-, 1828-diki folyamaiból értesültek. A nagyszabásu mű, hat évvel Vörösmarty Mihály „Zalán“-ja után, 1831-ben jelent meg. Ezen nagy hőskölteméný, 12 könyvben, 12 évnek nagy gonddal készült, irodalmi becscsel biró terméke, melylyel az akadémiai 200 aranyos nagy jutalmát nyerte el. „Ové — mondja Toldy Ferencz — klasszikai époszi nyelvünk és hexameterünk megteremtésének dicsősége.“

1829-ben Téthről saját kivánságára szülőhelyére Pázmándra helyeztetett át s itt élt, irogatott 1839-ig, midőn márczius hó 7-dikén elhalálozott, végrendeletileg a magyar tudományos akadémiának hagyván pázmándi magányát, ugy könyvtárát is, mintegy hálából, hogy az akadémia őt megválasztá tagjának. A birtokocska később eladatott s mig élt, anyja huzta a kamatot. Apróbb dolgozatai „Kisebb költemények“ czim alatt jelentek meg arczképével.

Mindenkor igen derék, kedélyes ember volt, szerette a jó társaságot és a tréfát, s ezen kedélye megmaradt halálos holtáig, mint arról végrendelete is tanuskodik.

Azt mondja pedig a végrendeletben:

1-ször. Drezsmiczer kanonok urnak Győrött hagyok öt ezüst frtot kalapra; mert már nem nézhetem, minő kopott kalapja van, — s ha épen nem volna szegénynek öt forintja, hagyok neki én.

2-szor. N. tisztelendő urnak hagyok ötven forintot dohányra, annyi elég lesz neki, mig itt ez árnyékvilágban marad, — vegyen szegény egy kis jó dohányt, késő vénségére izlelje meg a jót is.

3-szor. A győri karmelitáknak hagyok száz forintot egy hordó jó borra, legalább ha becsületes ember náluk marad ebéden, adjanak neki embernek való italt. — Áldott legyen emlékezete!

Lapom hü pártolóihoz.

Félév végén mindig olyan a szivem, mint az anyáé, mikor pár órára el kell menni hazulról. Még egyszer olyan melegen lobog fel akkor szivében a szeretet minden iránt a mi körülötte van; én is ugy vagyok lapommal, vagy a mi egy: lapom hü pártolóival. Husz évi szeretet, egész egy emberélet fonódik lelkünk körül, ezernyi szálaival, egyiken virág nyilt, másik meg elsenyvedt, és mindenik egyformán szivemből sarjadzott, és most, hogy még egyszer visszanézek, tegyék ezt hölgyeink is, az ő igaz szivü tekintetükkel, egyenkint minden számon, nem-e találják, hogy igaz, tiszta szeretet vezetett dolgomban? hogy mindig a javát válogatva állitottam be hölgyeinkhez, hü barátnő módjára, eleitől végig?

Legyenek tehát tovább is jó szivvel hozzám! Nem értek a nagy szavakhoz, nem is tartom illőnek sem az irodalomhoz, sem a művelt hölgyekhez, sem magamhoz. Nem

mondom tehát, hogy hadat inditottam Németország ellen és szövetségre léptem Franciaországgal — a párisi divat érdekében. Nagy nemzet a franczia nemzet, és csak a napokban is ujra megmutatta, milyen meleg szeretettel van hozzánk; ezért mégis nem mind szép és nekünk való az, a mit a párisi divat piaczra állit. A nagy világvárosban, a hol tiz-huszezer vendégen alul nincsen nyilvános mulatság, nem egy olyan divatjelenség tűnik föl, a mi ott egy időre megjárja, másutt pedig mint merő izléstelenség szemet szur. Sem Páris, sem Berlin, sem más világváros divatképeit nem szabad csak vaktában terjeszteni, nehogy a jó izlésnek és a magyar szépségnek ártsunk vele.

Azért miként a regényirodalom terén, ugy a divat körében is én részemről Párisból is mindig csak azt mutatom be, a mi igazán szép és izléses, és a régi szeretetnél fogva, kérem hölgyeinket, támogassanak továbbra is tiszta törekvésemben; legyenek továbbra is hozzám azzal a szives szeretettel, a mivel hosszu évek óta! Pártolják és terjeszszék az uj félévben is lapomat, és mint eddig mindig, ugy most is: lapommal, divatképeimmel, könyv- és egyéb mellékleteimmel, hűségesen meg fogom szolgálni!

Emilia.

Hazánk.

⁂ (*Udvari hirek.*) József főherczeg és családja mult csütörtökön érkezett a Margit szigetre.

⁂ (*A szegedi legenda.*) Jókai Mór egy szép rajzát ismét hozzuk a „Hon“-ból. Igy hangzik: „Ezt a legendát szegediektől hallottam. — Körülbelül most száz éve, hogy Szeged város porig leégett. Akkor is büszke szép magyar város volt. A lakosság sirva üldögélt házainak füstölgő romjai fölött s azon sóhajtozott vajh lesz-e még valaha Szeged olyan szép és olyan nagy, mint a milyen egykor volt? — Ekkor egy jóslat keletkezett, mely szájról-szájra kelve, elterjedt az egész nép közt s mind e mai napig fenmaradt — „Akkor épül fel Szeged olyan nagygyá és széppé mint hajdan volt, mikor a halottak visszatérnek a városba.“ — A nagy katasztrófa napján a duló vizár felszakgatta az alsó-város temetőjében a sírhalmokat, s egy szer csak azt látta a töltésekre menekült népség, hogy a a halottak jönnek vissza koporsóikban az elhagyott utczákra. — Most aztán szentül hiszi a nép, hogy a régi jóslat teljesüléséhez közelit. — Én is hiszem. — Isten segitsen rá bennünket.“

⁂ (*Székesfehérvári kiállitás.*) A székesfehérvári kiállitáson 2916 kiállitó közül 2189 kapott kitüntetést; 113-an diszokmányt, 256-an aranyérmet, 134-en ezüstöt, 1806-an pedig bronzot. József főherczeg ismét volt a kiállitáson s többi közt Szeged veszedelmére vonatkozó fényképeket keresett nővére, a belga királyné számára, s igen jól érezte magát. Megemlitjük továbbá, hogy a kiállitás tartama alatt a fővárosból oda és vissza II. helyre 2 frt 46 kron, III. 1 frt 84 kron válthatni jegyeket.

⁂ (*Fürdői saison.*) Balaton-Füreden 319, Szliácson 138, Lippiken 208 vendég volt e hó közepéig, Tátrafüreden közelebb volt az osztrák és magyar állam-vasutak főigazgatóinak kedélyes találkozása. Egy szóval a fürdőiévad mindenütt megkezdte hullámzását.

⁂ (*Társas-élet.*) A társas-élet mozgalmát jelenleg a tavaszi mulatságok képezik. Kár, hogy az eső igen sok helyen keseriti meg a mulatságot. Elmosta a veszprémi majálist e hó 23-dikán, belevegyült a szini tanodáéba is e hó 24-dikén. A fővárosi tisztviselők egyletének vasárnapi kirándulása Visegrádra viszont igen jól sikerült. Jöttek váczi hölgyek is, kiket Rácz Pali vonója igen jól hangolt. Nagy-Kikindán báró Malcomes Gizella urnő a szegediek javára saját házában rendezett kitünő hangversenyt.

⁂ (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Viklida Mariska kisasszony és Novák Antal főreáliskolai tanár, Győrött. — Benkő Julia kisasszony és Bogye György, Berenden, Erdélyben. — Lánczy Anna kisasszony és Brüll Miksa, Rima-Szurányban. — Összekeltek: Molnár Mariska kisasszony és Domokos Elek, Szegeden. — Tóth Emilia kisasszony és Lerch Ágoston, Budapesten. — Nebovidszky Matild kisasszony és Kristóf János tanár, Debreczenben. — Szabó Mariska (Dulovics Agamál Mária fogadott leánya) és Zsebő Sándor tolnamegyei birtokos, Szegszárdon.

⁂ (*Elhunytak.*) Gróf Csáki Alfonz, a megszünt „Délibáb“ czimü lap szerkesztője, s a debreczeni irod. és müv. kör alapitója; 38 éves, Debreczenben. — Bobori Károly, 1861-ben, s 1865-től 1875-ig czeglédi képviselő, római katholikus lelkész s jó hazafi, végül nagy-kátai plébános. Élt 75 évet. — Szentiványiné, született Kiszeli Helén, 24 éves, Liptó-Szt.-Iványban.

⁂ (*Rövid hirek.*) Algyőt Sándorfalva név alatt átlelepitik, s virágzó helység lesz romjaiból. — Budapesten e hó 8-dikától 14-dikéig születtek 233-an, elhaltak 250-en. — Makón Lonovics József, Hollóssy Kornélia férjének főispáni beiktatása nagy ünnepélyesség volt, bandériummal, fáklyásmenettel, diszlakomával és bállal ment végbe, e hó 26-dikán. — Nagyváradon vasárnap ment véghez dr. Szabó János szamosujvári görög katholikus püspök fölszentelési fényes ünnepe. — Jókai Mór közelébb Samarjay Károly ügyvéddel s több pozsonyi barátjával beutazza a Vág regényes völgyét.

Külföld.

⁂ (*Világ folyása.*) Muszkaországban a nihilismus folytatja rettentő bosszuját. A czár remeg. A nagyhatalmak a pazar egyptomi Khedive elmozditását sürgetik a szultánnál, ki azonban — önmagáról itélve — nem tarthatja bünnek a pazarlást, s nem enged. Más az ő baja. Miniszterein megint tulad, s a rosz hirü Mahmud Nedim pasát akarja visszahivni, ki monarchiánk s Angliának nagy ellensége. Ozman pasát, az orosz-verő hőst Fuad és Nusret pasák az államkincstár, s hadi-készletek meglopásával vádolják; pöre épen most folyik. — Bonaparte Jeromos Viktort herczeg V. Napoleon névvel a párt trónkövetelővé választotta.

⁂ (*Külföldi hirek.*) Külföldön elhunytak: dr. Rozenkranz Károly, kitünő német széptani iró, Königsbergen; dr. Cambell, hires párisi nőorvos. — A magyar hirlapiróknak a „Figaro“-hoz intézett albumát a német postákon, mint gyanus küldeményt, feltartóztatták.

Irodalom és müvészet.

⁂ (*Irodalom.*) Megjelent és beküldetett hozzánk: Iparos-gazdák könyve. Az iparos-gazda családok számára, rajzokkal kiállitva, irta Kubinyi Lajos, kiadta a

Franklin-társulat, ára 70 kr. Továbbá: a Kis Nemzeti Muzeum 44. füzete: A Szántó-család története, elbeszélés az ifjuság és a nép számára, Bánfi Jánostól, ára 50 kr, és A házi nevelés, Zámolyi Varga Mihálytól, szülők, nevelők számára. Ajánljuk olvasóink figyelmébe. Ára 1 frt 50 kr.

*** (*Vegyes hirek.*) A Kisfaludy-társaság e havi 25-diki, a kéthónapos nyári szünet előtt utolsó felolvasó ülésén előadások voltak: „Emlékezés Moore Tamásra", Szász Károlytól, — „Az első gróf Teleki József verseiből", Szilágyi Istvántól. — „Euripides és Goethe Iphigeniája", Hegedüs Istvántól. — Greguss Ágost a műegyetemen előadásokat fog tartani a műépitészetről.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, junius 21. Aida. — Vasárnap, hétfő, junius 22—23. Perichon ur utazása. — Cox és Box. — Kedd, junius 24. A Troobadour. — Szerda, junius 25. A párbaj. — Csütörtök, junius 26. A párbaj. — Péntek, junius 27. Ibolyafaló.

Nepszinház. Szombat, junius 21 Szembekötősdi. — Vasárnap, junius 22. A toloncz. — Hétfő, junius 23. Kamargó. — Kedd, junius 24. A kis herczeg. — Szerda, junius 25. Niniss. — Csütörtök, junius 26. A sárga csikó. — Péntek, junius 27. Az élhetetlenek.

(Nemzeti szinház. „Perichon ur utazása." Vigjáték 4 felvonásban. Irta Labiche és Martin. Először adatott junius 22-dikén.)

Labiche nem ismeretlen közönségünk előtt; „Nyelvtan" czimű darabja a legmulatságosabb bohózatok közé tartozik. Mostani darabja szintén nagyon mulatságos, bár komikuma finomabb, mint a Nyelvtané. Van határozott alapeszméje is, erkölcsi czélzata és van hibája is. Alapeszméje nagyon igaz: hálát csak nemes sziv bir elviselni, közönséges léleknek teher. Perichon ur utazik; vele megy leánya, leánya kedveért pedig folyvást kiséri két fiatal ember. Svajzban Perichon egy magaslaton lováról leesik; az egyik fiatal ember, Desroches Armand megmenti életét; ezért Perichon ellensége lesz, mert lekötelezte; a másik fiatal ember, Savary Dániel okosabb; ő magát menteti meg Perichonnal egy szinlelt leesés folytán. Ő lesz az apa kegyencze; a leányé azonban Desroches Armand. Ez a mű alapeszméje és összeütközése. A bonyodalom további része ehhez hasonló. Desroches az apát még többször is lekötelezi, miáltal annak egész haragját vonja magára, ugy, hogy Savary már győztesnek tartja magát és épen ezért fölfedi taktikáját Armand előtt. Perichon azonban kihallgatja a beszédet nyitott ajtó mögött és igy Savary bukik, Armand győz. — Hanem édes Labiche ur, ezt nem vártuk öntől. Ily megoldáshoz nem kell az ön tehetsége. A dráma nem gordiusi csomó: vagy ha az, nem szabad karddal vágni ketté, hanem csak föloldani szabad. Ha erre nem képes, az iró erején fölül mer. Igy a „Perichon ur"-ról mást nem mondhatunk, mint Horatius szavait: a felül szép nő alul rut halban végződik. Jó és szép darab, rosz és bámulatosan egyűgyű megoldás. Villámcsapás a derült égből, a mit az aesthetika „deus ex machina" névvel nevez. Különben ajánljuk olvasóinknak; érdemes megnézni; a megoldásig nagyon jól mulat s csak akkor bosszankodik, mikor oda ér.

Emlékeznek-e még szives olvasóim arra, mikor a télen a Kisfaludy ünnepről irtunk? Akkor csak annyit mondtam: Szigeti József nem jól játszott — de az ünnepi alkalom miatt nem részleteztük, de igértük, hogy majd máskor szólunk róla. Egész eddig kellett várnunk, hogy szavunkat beválthattuk, mert ez idő alatt Szigeti József soha sem játszott roszul, de most igen. A színészetnek, főkép a komikus színészetnek egyik legveszedelmesebb, mert legvonzóbb örvénye: a tulzás. Nincs rá mód, hogy értelmetlen színész kikerülje. Azt hiszi, hogy a jellemzés annál világosabb lesz, minél tulzóbban tűnteti fel vonásait; csak azt az egyet feledi, hogy a komikus és nevetséges közt határ van; komikus addig, mig nem tudja, hogy nevetséges. Az például megtörténik, hogy vén leány ugy öltözik, mint egy tizennyolcz évesnek szabad. Komikus; de nem tudja, hogy nevetséges, ha tudná nem tenné. Ez a „ha tudná, nem tenné" tartsa vissza a színészt a tulzástól. Szóval sok szó után mondjuk ki: nem tudja a komikus színész, hogy ő nevetséges. Az örvény olyan vonzó, hogy nem is szólva a népszinház tagjairól olyan színész, mint Ujházi is belékerül néha és most még Szigethy József is belékerült. Az egész párbaj históriában nevetséges volt: Dániellel való jelenetei többnyire e hibában szenvedtek; Armanddali jelenetei jók voltak. Mikor a színészet nálunk gyermekkorát élte, színészeinknek egyik legnagyobb baja volt a rosz hangsulyozás. Nem csoda, mert a németektől tanultak s a két nyelv hangsulya nem egyforma. Szigethy Józsefet ezelőtt husz évvel is többször megrótták e miatt, különösen a „Pesti Napló" kritikusa, ma első rendű aesthetikusunk. Mi is vettük észre többször, de egyedül nem akartuk felemliteni; ma azonban ha már az árnyakrol irunk, ezt is felemlitjük. Magyar fülnek nem épen kellemes az ilyen hangsulyozás: Majd meg mutatom én a kapitánynak stb. Prielle Kornélia is azt mondja: igaaz, de nála ez bizonyos kellemmel egyesül. A többi szereplőkről most nem szólunk.

* * *

A szini képezde a m. héten tartotta ujabb növendékeinek vizsgálatait. Azt látjuk, hogy egy nagy csomó szép leány, néhány tehetséges drámai és néhány szép hangu operai növendék, az a kikből a képezde áll. A drámánál említést érdemelnek: Bihari Béla, Horváth Zoltán és Nagy Ibolya kisasszony. Az operánál mindenki kapott tapsot. Legtöbbet kaptak és legjobban meg is érdemelték: Grünwald, Spiegel, Vachtel Bieleczky Emma és Vein kisasszonyok. A szives olvasó pedig ne gondolja, hogy a „nagy csomó szép leány"-ból mi a legszebbeket akartuk felemliteni; meglehet ugyan, hogy azt tettük, de ártatlanok vagyunk — mert másik szobából hallgatván éneküket, magukat nem láttuk. Nyilvános előadásuk a nemzeti szinpadon elsején és másodikán lesz.

Sz—k J—s.

Tartalom.

Egy episod az életből, Csalomjaitól. — Félek én már . . . Szabó Endrétől. — A szülék nevelője — a gyermek. — A mester sirja, közli: S. M. C. — A szin, Sz. M.-tól. Heti tárcza. — IV. Napoleon. — Pázmándi Horváth Endre. — Hazánk.. — Külföld. — Irodalom és művészet. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Nyári mantille szabásmintája.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

26-dik szám. Junius 29-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, szines borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte		Nap-nyugta	
							óra	percz	óra	percz
Junius 29	Vasárnap	E 4 Pét. és P.	E 3 Pét. és P.	17 G 4 Mán.	8		4	6	8	0
30	Hétfő	Pál	Pál	18 Leontin	9		4	7	8	0
Julius 1	Kedd	Theobald	Theobald	19 Judás	10		4	7	8	0
2	Szerda	Mária	Mária	20 Method	11	☽	4	8	7	59
3	Csütörtök	Heliodor	Ulrik	21 Julián	12		4	8	7	59
4	Péntek	Ulrik	Kornél	22 Őzséb	13		4	8	7	59
5	Szombat	Domitián	Karolina	23 Agrip.	14 Szabb.		4	9	7	59

☞ Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk. ☜

Divattudósitás.

Az ugynevezett paletót, évek óta hű kisérője kimenetelünknek, egy időre, talán duzzogva, félrevonul. Divatos hölgyek még csak könnyű, világos szürke, drap posztóból viselik — utazó ruhákhoz, mig a diszesebb öltözékekhez a kis gallérok vagy mantillok fogadtattak el, melyek fekete indiai, vagy más finom cashemirból vagy selyemből készülnek, fekete csipke, paszomántos munka és rojt-diszitéssel, nem felejtvén el a fekete zománczos gyöngyök fényével emelni ez öltönydarab szépségét. Egy ideig félre volt téve a fekete gyöngydiszités, hogy ismét ujult hévvel alkalmaztassék ott, a hol csak lehet. De a mint fennebb a paletótról mondtunk, az nem terjeszkedik ki a ruha szövetéből készült ujj nélküli paletókra, mert ezek mai napig még elég nagy kegyben állanak, ugy, hogy ez idő szerint nem tartani a számüzetésüktől. E kis felöltők iránt még most is nagy az előszeretet; legfőbb ékességük a szép művü gombok.

A meleg napokra számtalan kisebb-nagyobb alaku fichu áll rendelkezésünkre. Csipkével köritettek fekete vagy fehér tüllön gazdag himzészel diszitettek, vagy spanyol fekete csipkéből állók, köröskörül selyemrojttal, vagy chinai crêpe-ből valók, filet-munkából, végre igazi csipkéből készültek. Fiatal és karcsu nők előszeretettel viseltetnek a szép formáju shalszerű mantelette iránt, mig erősebb hölgyek a bővebb, ujjakat utánzó formákat kedvelik, hátul hegyesen vagy még inkább négyszögletre vágottan, és mely hátul egy nagy gallért, elől pedig hosszukás shált mutat.

Számtalan ujabbnál uj kalap kináltatja magát velünk még mindig. Feltűnő előszeretettel viselik a köröskörül lehajló Niniche-kalapokat, melyek kivált fiatal arczokhoz igen jól illenek. Diszitésük fehér mollból és csipkéből, könnyed virágfüzérből vagy csak egy nagy csikos szalagcsokorból áll. Egyik uj jelensége a kalapok közül a huzott tafotából készültek, a mint azokat 30—35 évvel ezelőtt viselték. Egy crême-szinü ilyen kalapnak csakis egyetlen egy nagy fehér toll volt diszitése, a kezdetén egy thearózsákból álló csokorral letűzve. Ezen kalapok azonban még csak az olyan ujdonságok közé tartoznak, melyekről még nem tudni, nyernek-e később átalános létezési jogot, vagy eltűnnek ismét egy időre a láthatárról a feledés lomtárába. Egy szép olasz szalmafonatu kalapot láttunk, fekete atlaczbéléssel, kivülről chantilly csipkediszszel és árvácskákból álló szép fűzérrel, valamint fekete atlaczkötő szalagokkal. Egy másik kerek kalap fekete atlaczszalaggal volt diszitve, hátul egy nagy csomó pipacscsal, melynek egyik része a hajra borult. Az ecrü-szinü szalmakalapok nagyon divatosak, közép korban álló hölgyek tarka szalaggal és gránátvirággal szeretik disziteni. De ki tudná leirni a számtalan kalapot, melyek majdnem mindegyike valami szépet mutat: szép szalagot, gyönyörü rózsákat, nefelejtseket, könnyed fehér virágokat, csipkével vegyitve; ezek emelik a legegyszerübb kalapok értékét.

Végül pedig mai szabásunkat mutatjuk be t. hölgyeinknek, mely egy nyári mantille-t mutat. Az egész mantille egy darabból áll, kendő alaku és chasmirból készül, mely leginkább simul a testhez. E szabásnál leginkább szem előtt tartandó, hogy a nyak felé jövő egyenes oldal rézsut fekvő szövetből szabassék. E mantillok egy sor rojttal vagy széles csipkével diszitetnek. Fiatal hölgyek előszeretettel összekötik azt a mellen, a mi könnyeddé, széppé teszi őket, tudniillik a mantillokat, melyek még egy nagy szépséggel dicsekednek: rendkivüli olcsósággal. Egy és egy negyed méter finom cashemirból két ilyen mantille-féle kendő telik! Reméljük tehát, hogy hölgyeink szivesen fogadják az alkalmat, ügyességüket ismét egy hasznos öltönydarabnál kitüntethetni.

Számrejtvény.

Kollerich Irmától.

9. 12. 5. 4. 5. 6. 11. 15. 7. 17. Ritka, mint a fehér holló,
13. 2. 8. Meleg kályha ilyenkor jó,
1. 5. 12. Nagyot ezzel nem neveznek,
6. 14. 10. 2. 12. Mestersége ez a péknek,
4. 2. 6. 9. Használják az asztalosok,
7. 6. 9. Néha kevés, máskor meg sok.
1 – 17. A nemzetnek választottja,
Törvényeit hogy alkossa.

Megfejtési határidő: julius hó 16-dika.

A f. é. 22-dik számban közlött sakkrejtvény értelme:

Kékellik ide a Duna,
Kéket virit az ibolya,
Kékellik az ibolyaszál,
Rabod vagyok, bár megcsaltál.

Rabod vagyok, bár megcsaltál,
De én velem gyengén bánjál,
Ne ugy bánjál, mint raboddal,
Hanem mint az édes, kedves galamboddal.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárossy Mari, Jánossy Lajosné, Ujfalusy Károlyné, Fodor Erzsike, Nagy Malvin, Báthory Sigray Istvánné, Persay Anna, Horváth Róza, Nemes P. Ida, Plécheisz Fanny, Hanzsulovits Berta, Gallé Natália és Gizella, Lőrinczfy Paula, Keresztes Flóra, Szabó Kiss Ida, Forgács Margit és Veronka, Szász Paulin, Tamás Juliska, Hajós Emilia, Kerekes Nagy Julcsa, Nemes Olga, Kovács Szücs Klára, Péter Anna, Szlávy Vilma, Halasy Klemma, Gálbory Erzsike, Gosztonyi Katinka, Érlaky Emma, Gyöngyössy Mariska, Ujj Lina, Bozik Irma, Balla Olga, Butkovics Jeanette, Kovács Margit, Erdélyi Jolán.

Megbizások tára.

Szalókra Th. K. I. urnőnek: Igen sajnálom, de azokkal már nem szolgálhatok, az april negyedévi számokat azonban azonnal megküldtem.

Tolcsvára F. J. urnak: El van küldve.

Pápára R. I. urhölgynek: A regények czime: Mit

tegyünk, 3 kötet, Fülöp szerelme 1 kötet, Vinetta 3 kötet és A gavallérok 2 kötet. E 9 kötet ára 90 kr.

T. Ujlakra Cs. A. urnőnek: Juliusban minden előfizetőnk uj czimszalagot kap. Azok, a kik ujévkor vagy a második évnegyedben a könyveket is megrendelték, azoknak decz. végeig szóló czimszalagot csináltatok még akkor is, ha csak évnegyedenként küldték be a dijat, sőt még mielőtt is beküldték volna a második félévre szóló előfizetést. A könyvek mennyiségét uj év után kell meghatározni onnan a megrendelők kötelezettsége a lap és könyvek irányában, az én kötelességem pedig a lap folytonos küldése.

Bécsbe K. E. V. urnőnek: Szives köszönet jóságáért!

Kassára O. O. urhölgynek: El van küldve.

Aradra B. J. urhölgynek: Lapunk 24-dik számában volt szó róla. Ajánlom szives figyelmébe.

N. Bajomba Cs. I. urnőnek: A legszivesebben teszem.

H.-M.-Vásárhelyre H. L. urhölgynek: 25 frton csinosat fog kapni, már csipkével diszitettet.

Makóra P. A. urnőnek: Nagyon sajnálom, de teljes lehetetlen.

Szatmárra V. R. urhölgynek: Azonnal megküldtem.

Rimaszombatba W. B. A. urnőnek: 10—12 frton már tartósat lehet kapni, az olcsóbbak gyenge szövetből készülnek, melyek nem állják ki soká a rosz időt. Különben a legszivesebben állok rendelkezésére.

Kérdések.

Viselik-e még a kivágott czipőket, és milyen diszszel?

Sz. Anna.

Mivel pusztithatnám el pinczéimből a sok patkányt?

K. Emma.

Ki irta azt a szép költeményt: Szeretnélek még egyszer látni, a kertben ott a fák alatt! Csak két strófát ismerek belőle, ki tudná a folytatását és a szerző nevét?

D. Mariska.

Mit tegyek az uborka közé ha üvegben savanyitom, hogy szép zöld és kemény maradjon? A tetején sok uborkám elromlik, meglágyul, pedig elég figyelmesen raktam be eczetbe.

H. J.

Feleletek.

G. K. Paulának: A rózsalekvárt következőképen készitem: A rózsaleveleket jól megválogatom, tudniillik legyenek mind frissek, ne legyen benne apró pók vagy bogár, aztán megmérem és egyenlően veszem a czukrot hozzá. A czukrot felforralva, ebben főzöm meg a rózsaleveleket. Azután megfőzök fehér cseresznyét, átszűröm a levét és hozzá teszem a czukorba főtt rózsalevelekhez. Ha azonban akkor még nincs fehér cseresznye, és rózsalevelek meg bővében vannak, akkor elébb megfőzöm a rózsát, félre teszem és csak később a cseresznyelevet. E léből annyit veszek, mint a mennyit a czukorba főtt rózsalevél nyom.

László Józsa.

Egyik kedves előfizetőnőnk még egy szobafesték készités módját közli velünk, ime: egy fél font sárga viaszkot, négy lat hamuzsirt, négy lat orleanst, négy lat satinóbert, egy negyed font enyvet és egy fél font házi szappant 16 liter folyó vagy eső vizben jól meg kell főzni és lehetőleg folytonosan keverni; kihülés után egy meszely spiritust öntök belé és gyengén beeresztem vele a szobapadlót. Ha megszáradt, még egyszer beeresztem, száradás után pedig felkefeltetem.

K. Luiza.

D. Emmának. Minden jó házi asszonynak egy kissé a vegyészethez is kellene értenie és főleg tudnia az ételek táplálékony vagy gyengébb voltát. Ezen alapszik a konyha czélszerü vezetése, és ez leginkább a betegeknek nyujtandó ételeknél szükséges. Igy tudnia kell, hogy ha erős, tápot adó levest akarunk betegünknek adni, a hust forró vizben kell a tüzre tenni, elegendő zöldséget, tudniillik sárga répát, petrezselyem gyökerét, zöldjét, egy kalarábét, egy vöröshagymát belé tenni, de semmi néven nevezendő fűszert. A hus mellett jócskán kell csontokat főzni, vagy a baromfiak lábait, fejeit, szárnyait. Az ilyen erős levesek erőt adók, de csakis olyan betegeknek adandók, a kik nem szenvednek gyomorbajban, mert ezeknek mai nap már nem is javasolják az orvosok a leves evését, legfölebb 2—3 kanálnyival, és csakis fiatal baromfit engednek meg nekik, mig annyira vannak, hogy sült marha- és borjuhust ehetnek. Ha a levest különösen jónak ohajtjuk, ugy a hozzá való hust kis koczkákra kell vágni és ugy megfőzni a beteg számára. Egy meszely leveshez egy fél kiló hus számittatik. Egy csésze levesbe egy tojás sárgáját elkeverve, tápláló eledelt nyujt kedves betegünknek. Félek, hogy egy számba bele sem menne, a mit e téren közölhetnék, és azért máskorra hagyom fel magamnak e téreni tapasztalatim folytatását, a kedves szerkesztőnő szives engedelmével.*)

Szerkesztői nyilt levelek.

Tolnai Lajosnak: Köszönettel vettem.

Késő, késő . . . Azt hiszem, nagyon is jókor van még az érzéssel is, de meg a verseléssel is.

B. A.-nak: Őszszel lesz az helyén.

X. X.-nek: Szabad-e szives igéretére emlékeztetni?

. . . . . nek: Ez idő szerint nem kérek belőle.

A kandallónál: Kegyetlenség e tüzet most éleszteni.

G. J.-nek: Legközelebb.

Nem kell nekem . . . De nekem sem.

Miért vagyok . . . Sokkal jobban mondták el azt ismeretes költőink, a kiknek figyelmes tanulmányozását tisztelettel ajánlanám.

A szerelem mértanilag megfejtve. Száraz izetlenség, minden érzés és gondolat nélkül.

*) A legszivesebben várom.

Előfizetési fölhivás

a

„CSALÁDI KÖR“

Huszadik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven szines boritékkal.

Minden hóban négy melléklet, fölváltva szinezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások és arczképek.

Előfizetési dij:

Csupán a lapra: egész évre **12 frt,** — félévre **6 frt,** — negyedévre **3 frt.**

Az egész évi 12 kötet csomagolási dija 40 kr.

Poudre de Serail.

Soldos-Blaha Louiza művésznö kedvencz arczpora.

Ezen arczpor vegytanilag tökéletesitve minden ártalmas szerektöl mentes és oly kitünö tulajdonságokat központosit, hogy minden eddig a kül- és belföldön készitett porokat sokszorosan felülmulja ; nagymérvü federje az arczot az időjárás kellemetlen befolyásától megóvja, az arcznak és a testszinnek ifju és természetes szinezetet kölcsönöz, ugy hogy a legélesebb szem sem képes a port rajta észrevenni, mely kitünö hatásaiért **Soldos-Blaha Lo iza** asszonyság következö sorokkal **tüntette ki.**

Tiszt. Müller J. L. Vadász Ferencz özv. utóda, illatszerész urnak **Budapesten.**

A **Poudre de serail,** melyet ön feltalált, **valóban kitünö és nemében páratlan,** mert nemcsak az arczon láthatlan és tartós, de egyszersmind rendes használatnál ártalmatlansága által az arczra oly különös jótékony hatást gyakorol, a minöt még eddig semmiféle arczpornál nem tapasztaltam, mely kiváló tulajdonságért jövöben mint kedvencz arczporomat kizárólag fogom használni és meg vagyok győződve, hogy felülmulhatlan jóságáért általános elismerésnek fog örvendeni

Tisztelettel

Soldos-Blaha Louiza.

Minden doboz POUDER DE SERAIL a mellékelt bejegyzett védjegygyel van ellátva, 60 kr. és 1 frt dobozokban, valódi minöségben csupán a feltalálónál **VADÁSZ FERENCZ.** özv. utódai-nál illatszerész a „Virág-királyné"-hoz **Budapest, Koronaherczeg-utcza 2. szam** kapható.

A németországi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitünö alkalmazhatósága végett a magas cs kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúz (Rheuma), inszaggatás, mell, gerinczfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen. **Egy csomag 1 frt 5, kettös rejü 2 frt 10 kr.**

Ezen köszvényvászon azzal különböztetik valamennyi létezö iöbbi szerékről, hogy csakugyan használ.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr Postán küldve 10 krral több. Valódian Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gysztárában, kiraly-utca 7. sz. — **Debreczenben:** Rothschneck ur gysztárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur gysztárában. — **Mohácson:** Jazevics Károly. — **Kolozsvártt:** Wolf gysznél. - **Pécsett:** Zsolnay. — **Szegeden:** Weiglein György, Kovács gysz. — **Temesváron.** Kraul. — **Aradon:** Prinner gysz. — **Nagyváradon:** Molnár gysz. — **Székes-Fehérvár:** Dieballa: **Gyöngyösön:** Vozary gysz. — **Brasso:** Fabik gysz. **Szigetvárott:** Ehrenfeld W. — **Miskolcz:** Ujházy gysz. — **Pozsony:** Söltz. — **Kassan:** Escwig Ede és fia gysztárában.

Amerikai fogorvos

Med. & Chir.

Dr. Kennedy F.

American Dentist

az Allumni Association of the Philadelphia Deutal College alelnöke.

Vácziutcza vastuskó, II. emelet

(Valódi amerikai müfogak, arany stb. tömések.)

(Fájdalom nélkül fogmütétek kéjgáz által.)

HUGONNAI VILMA,

okleveles szülésznö,

ki hat évig volt a Zürichi egyetem rendes hallgatója, és ott az összes orvosi tudományokban tudori oklevelet nyert.

Lakik: ösz utcza 29. szám.

T. Török József urnak Budapesten.

Tisza-Dob, márcz. 11. 1878.

Tekintetes ur!

Nagymérvü köszvényben szenvedvén, az uraságodtól hozatott köszvényvásznat felhasználtam, a mely nekem kitünö szolgálatot tett, úgy hogy azt magán gyakorlatra alkalmazni szándékozom, kérek ennélfogva posta fordultával részemre egy darabot az erösebből és egyet a közönségesből küldeni. Tisztelettel ***Dr. Mogyoróssy*** s. k.,
Gróf Andrassy urad. orvosa.

Köszönet nyilvánitás.

Egy a tagjaimba esett igen erös köszvény miatt, oly erös fájdalmakat szenvedtem, hogy ágyamban csakis mások segélyével fordulhattam meg és az éjjeket a legnagyobb kinokban álmatlanul töltöttem. Ezen fájdalmaimtól, a Török József ur gyógyszertárában kapható **köszvéuy vászon** használata által a legrövidebb idö alatt megszabadultam, noha azelött ellene hideg borogatást stb,, valamint orvosi segélyt vettem igénybe, miután most hivatásomnak ismét megfelelhetek,minden ilyen bajban szenvedönek a fenti iránti szóbeli vagy irásbeli kérdezösködésére szivesen teszek bizonyságot.

Gröbner János,
pályaudvar, Rákoa-Palota.

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 21-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer használozott sorért 8 kr.

27. SZ.
Julius 6-dikán.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Egy episod az életből.

(Vége.)

A rendőrbiztos ur azonban itt is segitett késedelmezésemen, s fennhangon mondá:

— Igen is, a tárcza kell hogy öné legyen, nem csak azért, mert a benn volt váltók hiánytalanul meg vannak benne, de még a photografiáját is tiszteletben tarták a tolvajok, mert ime, megvan, és S—nyi müintézetének valóban becsületére válik, mert szakasztott mása az élő példánynak.

— Hát a bankjegyeket, melyek a tárczában voltak, s melyeket szintoly hüséggel jegyzőkönyvbe mondék, respektálták-e némileg a tolvaj urak? — koczkáztatám szerényen a kérdést.

— Biz ezt nem tevék, — viszonzá a ritka verebet lőtt ur némi sarcasticus vonással vörnyeges bajsza alatt; — ők a gyakorlat emberei, a készpénzt azonnal és veszély nélkül használhatják, mig a váltókkal csak bajuk volna, tehát ők meghagyták önnek az érték $^4/_5$-öd részét, de a bajból mit sem vállaltak magukra.

— Még egy csekélységről, de a mi nekem becses s a mi 14 év óta volt rendes lakója tárczámnak, kérek felvilágositást: meghagyták-e a czimzett zsebmetszők az Ujházy-féle kicsiny bankjegyecskét, mely előttük ugy sem birhatott semmi értékkel?

— Biz ők ezt sem hagyták meg, — felelt a náderer főnök, — gondolták talán, hogy ezért is ad a kofa egy czipót, s hogy ha már a többit elvitték, szabálytalanság volna ezt az apróságot ott hagyni, a minek mégis bankóformája van; hanem hát az uraságod arczképe . . .

— Ezt annyira sem becsülték az ipar élelmes lovagjai, hogy gondolták volna, miszerint a kofa egy czipót legyen érte hajlandó adni, — egészitém ki magamban az elkezdett mondatot. Csakhogy nem is ez az, a mi az én ambitióim tárgyát képezi, diskuráltam ismét magamban önmegnyugtatólag.

— És ha szabad tudakoznom, — folytatám a beszédet, — hol lett tárczám megtalálva, és kinek, melyik rendőrközegnek köszönhetem az erélyes eljárás eredményét? Ezt azért kivánnám tudni, mert ugy hiszem, nem lehet megtiltva, hogy én annak a becsületes és példátlanul gyors sikert felmutatott rendőrnek, köszönetem nyilvánitása mellett egy kis borravalót adjak?

— Ez nem szükséges, — mondá a biztos, — sem az illető szolga nevének tudása nem tartozik a dolog lényegére. Az ön tárczája a lánczhid pesti hidfője melletti kocsiuton volt eldobva s igy ha épen borravalót akar a rendőrnek adni, kézbesitse azt a baloldali jegyszedő-házikóban levő hidbiztosnál, a rendőr azt biztosan át fogja onnan vehetni; most pedig birtokába bocsátom önnek a tárczáját azon biztos reményem kifejezésével, hogy az elsikkasztott pénzt is lehető rövid idő alatt vissza fogja ön kapni.

Most éreztem csak, mennyire boldog az, a kinek a pénzét ellopják, miután az átszenvedett kis izgatottságot a váratlan siker feletti mondhatlan megelégedés öröme váltja fel. No, gondolám magamban, szervus neked Páris, London és minden egyéb világváros a ti hirhedt rendőrségetekkel, minden semmi a pestihez képest, mert itt hihetőleg még kamatokkal is visszatérittetik az ember pénzét a loyalis zsebmetszők által. Már magában mily roppant becsületesség az, hogy a tolvaj nem dobta a Dunába a tárczát minden váltóval együtt, holott épen a Duna fölött állt. Valóban irigylésre méltó ez ország, hol még a tolvaj is annyi gyöngédséggel, annyi felebaráti szeretettel ékeskedik.

Csak az iránt kivántam még határozottabb utasitást, hogy hát mi már most mégis az én további teendőm azon fölül, hogy az édes megelégedés kéjérzetében ringatom magamat. Bevárjam-e, tudakozám nyugodtan, a további lépések eredményét, vagy vár rám is valamely általam megoldandó feladat?

— Mindenesetre, — felelt a biztos ur. — Önnek azonnal Budára kell mennie, s ottan mindjárt előadnia a kapitányi hivatalban, a mit már itt jegyzőkönyvbe mondott, s miről a mostani legutolsó perczig tudomása van.

— Igen de, — jegyzém meg, — ha már egyszer itt mindent elmondtam, miután tárczám a pesti hidfőnél találtatott, s ennélfogva fel kell tennem, hogy az eset nyomozása és elbirálása is ide tartozik, mi czélja volna annak, hogy a már itt befejezett dolgot ujra Budán kezdjem?

— Ön csalódik, uram, ha azt hiszi, hogy a megkezdett dráma a pesti szinpadon fog befejeztetni. Épen az, hogy a tárcza a pesti részen találtatott, tanusága annak, hogy ön tolvaja nem pesti, hanem budai illetőségű iparos. Már ezt ugy szokták ezek a semmirevalók, hogy minket félre vezessenek; csakhogy mi ismerjük az ő fogásaikat, s ennélfogva tanácslom, hogy késedelem nélkül tessék Budára felmenni, a hol a már is értesitett kapitányság ön ügyét rögtön előveendi.

Megköszönve a jó tanácsot, habár lapos, de reményteljes tárczával, megfogyva, de meg nem törve, sőt a máris elért siker által felvillanyozott kedélyhangulatban indultam Budára, nem ugyan lóháton, mint egykor a derék peleskei, csak gyalogosan, de mégis szokatlanul gyorsan s beléptem a török időkből felmaradt ódon épületbe, melyben a főkapitányi hivatal székelt.

Ott volt maga a főkapitány ur is és egy másik hivatalnok, a kik engem kihallgattak s nagy sulyt fektettek arra, hogy megmondjam: hogyan nézett ki az én tisztelt tolvajom, és milyen volt az ő becses termete és szeretetreméltó arcza?

Megvallám, természetesen, hogy én a tolvaj urat nem láttam, mert ha látom és jókor észreveszem vala, hihetőleg nyakon is csiptem volna, de igy csak arra kelle szoritkoznom, a mit mástól hallék, hogy tudniillik az engem megtárczátlanitott érdemes állampolgár termetre kicsiny és szinre nézve barna férfiu volt, hogy pedig ügyesnek is kellett lennie, azt legjobban tanusitja a velem elkövetett csiny eredménye, a ki bizony sem az eszemet nem szoktam árendába adni, sem nem vagyok oly könnyelmű, hogy fáradozásom által kiérdemelt filléreimre a lehető leggondosabban fel ne ügyelnék. Most ugyan (a mióta már pénzem nincs) bevallom, hogy még sem jó a tárczát a nyitott kabátnak habár belső zsebében hordani, hanem tanácsosb azt oda tenni, a hol az ovatosb emberek hordják, tudniillik a mellény belső zsebébe, a sziv kamarája fölé.

A mint a zsebmetszőt ekként, habár csak nagyon felületesen, leirom, a kapitány és hivataltársa uni sono törtek ki a felkiáltásban, hogy: „dass ist ja der Spitzbub Sch—r!*) No jó uram, — ugy mondának, — már tudjuk, ki az ön tolvaja, s jót állunk érte, hogy három nap alatt fogva lesz, és hogy pénze is, vagy ennek legalább nagy része visszakerülend.

*) Ugyanaz, a ki most, egy tavaly elkövetett gyilkosságért ül a főváros börtönében.

Én miután elmondám még, miként vettem meg a szinházi jegyeket, miként fogtam el a csámpás polgárt stb., a mire ők szakértő fejbillegetéssel válaszolának, hogy ezek mind azon egy consortium tagjai, a kik egymás kezére dolgoznak, a kapitány ismételve jótállt, hogy az egész kompánia 3 nap alatt okvetlenül a kóterben leend, aztán pedig engem szépen tudósitanak, a mikor a szembesités, illetve a pénz átvétele végett megkellend jelennem.

Ismét nagyon elérzékenyülve valék ennyi pontosság és jóakarat által, s a példátlan rend és készség iránti lelkesedésemben annyira mentem, hogy a feltalálandó és nekem kézbesitendő összeg egyharmad részét felajánlám az ügyemben legtöbb serénységgel eljárandó rendőrközegek javára. Ezzel haza utazám teljes jó reménynyel, mert hiszen ugy a pesti, mint a budai rendőrhivatalok által váltig biztositva lettem, hogy pénzemet nem sokára visszanyerendem; legföljebb az utiköltségem menne kárba, ha a tolvaj uraknál erre való kártalanitási fundus netalán nem találtatnék.

Egy pár hónap mult el, mire felidéztek. A kapitányságí hivatalteremben a főkapitány ur és egy rendőrhadnagy állott, derék magyar fiu, jól megtermett s erős szálas legény. Aztán ott volt az én lánczhidi bravóm is, a derék Sch—r ur, a kinek külseje engem meglehetősen meglepett, mert ez egy csinos, alacsony, barna fiatal ember volt, kinek szabályos férfias arcza, kipedrett bajusza, s karikákba kondoruló fényes hollófekete haja, sokban hasonlatossá tevék őt az akkor még virágjában levő Füredyhez, a két keze pedig kicsiny markai és vékony ujjaival azonnal sejteni engedék a hamis játékost és a páratlan zsebmetszőt, illetőleg escamoteurt.

— Ismeri ön ezt az urat? — kérdi a kapitány, hozzá szólva és rám mutatva. — Vagy látta-e valaha? s ha igen, hol és mikor?

Ő engem, ugymond, sem nem ismer, sem nem látott soha.

— Hát ekkor és ekkor? itt és itt?

— Soha és semmi körülmények között, — volt rá a felelet.

— De hiszen ön mult évi szeptemberhó 30-dikán ennek az urnak a tárczáját a zsebéből kivette, ezt a főügyész előtt bevallotta és jegyzőkönyvbe adta, egyszersmind nem csak hogy a jegyzőkönyvet sajátkezűleg aláirta, de 200 forintot készpénzben átadott a főügyész urnak; meri-e ezt tagadni?

— Igenis, tagadom; nem tudok, nem tettem és nem láttam semmit.

— Hát a jegyzőkönyvet sem irta ön alá?

— De igen, — felelt ő, kihozva sodrából.

— Ha tehát aláirta, miért tevé ezt?

— Mert nem voltam akkor, — ugymond, — eszméletnél.

— Hát a 200 forintot hol vette és miért adta által?

— Az enyém volt, de elvették tőlem.

— No és azt meri tagadni, hogy börtönbe záratása után néhány nappal a börtönőrt 40 forinttal megvesztegetvén, megszökött, s később elfogatván, bevallotta ama bűnös tettét, azzal együtt, hogy a 40 forint a szeptemberhó 30-dikán a lánczhidon ellopott tárcza tartalmából került.

— Micsoda! — förmed rá ekkor a hadnagy, — és ezt előttem, szemembe meri tagadni, a ki önt akkor kihallga-

tám, és minden gazságának saját bevallása szerint nyomára jövék?

— Igenis tagadom, — viszonzá a routinirozott zsebtolvaj. De a hadnagynak sem kelle több, fogta izmos öklét, és a főkapitány ur meg mindnyájunk jelenlétében, ugy alkalmazá azt a megátalkodott tolvaj füle tövéhez, hogy ez majd leszédült, de azért mit sem tágitott. A főkapitány ur meg is pirongatá ezért a magáról eme szent falak között oly nagyban megfeledkező hadnagy urat, a minek jogos voltát ez magában, ugy látszik, beismeré, de még sem állhatá meg, hogy félig a háttérből ismételve öklöt ne mutasson a makacs tagadó felé.

Innen azt következtetém, hogy ez a hadnagy ur még igen romlatlan, naiv, nem régi hivatalnok lehetett, a ki oly nemes hévvel karolta fel az igazságot, és annyira fel tudott háborodni egy gaz tolvaj megátalkodottságán.

— Hát ön ismeri a váltókat? — kérdeztek aztán engem, — Vagy látta őt valaha? és hol?

Be kellett vallanom, hogy biz én ezt az embert sem nem ismerem, sem nem emlékezem, hogy valaha láttam volna, csakis a leirás után mondám őt be a hivatal előtt. A tolvaj ur erre, ugy látszék, nagyon megkönnyebbültnek érezé magát. Es igaza volt, mert hiszen a mi könyörülő törvényeink szerint, melyeket őseink alkalmasint a „szegény legények“ és efféle iparűzők iránti nemes részvétből alkotának, a kedves vádlott jogositva vala az authenticatio alkalmával büntelenül visszavonni, és meghazudtolni, a mit a collateralis inquisitio alkalmával bevallott, és ennek akkor volt is értelme, mert azon időkben a pandur első teendőjét abban találta, hogy az elfogott rabnak srófba szoritá a két hüvelykujját, a minek folytán ez aztán olyakat is bemondott maga ellen, a minek soha hirét sem hallotta, az authenticatio alatt azonban lábairól még a vasak is levétetvén, joga vala lehetőleg nem vádolni magát jobban, mint a hogy a valóság magával hozá és a tanuk megállapiták. Azóta azonban a humanismus a rablók és tolvajok sorsán is nagyot változtatván, az olyan memento mori, a minőt K. hadnagy a Sch. ur füle tövéhez utalványozott, minden esetre és méltán unicumnak vala tekintendő, s csakis mint ilyet jegyzem azt föl a történeti hűség kedvéért.

Vége a regénynek az lett, hogy miután a velem szembesitett, és általam fölismert fiatal iparos, a kitől a zártszék jegyet vásárlám, szintén mindent és állhatatosan tagadott, én egy, ha nem is „szép“, de tanulságos és kissé drága tapasztalással lettem gazdagabb, beteljesülvén rajtam szó szerint a közmondás, hogy: Maga kárán tanul a magyar.

Csalomjai.

A csillag.

Hiadortól.

Szép az a csillag, mely kora reggel
Fénylik a rózsa zöld levelén,
Azt hiszi, harmat, reggel a gyermek,
Oh pedig a szem harmata: könycsepp,
Szebb az a rózsa, hol süt e fény.

Szép az a csillag, mely a kehelyben
Mint a fehér gyöngy égve ragyog,
Mint a jövendő, fátyolon által,
Annyi örömmel, annyi virággal
Messze reád és rám mosolyog.

Szép az a csillag, mely a hajósnak
Lelke előtt jár, mint a remény,
Mondva az éjben, mig a vihar tart:
Erre a szikla! arra a révpart!
Évezredek óta fenn vagyok én.

Szép az a csillag, mely a leánynak
Barna szemében égve ragyog,
Mondva: Szeretlek! téged imádlak!
S fényt ad a földnek, fényt a világnak
Fénye a siron is átmosolyog.

Szép az a csillag, mely a nagy égen
Messze ragyog mint égi jelünk,
Gyakran elalszik véljük a földön,
Ujra kigyul és mindig alább jön
S búban, örömben bolyg mi velünk.

A dohányozásról.

Nem fogok ellene szólni e szép szokásnak; hiába is volna, a férfiak annyira rá vannak kapatva, hogy nagy része talán el sem is lehetne nélküle, a hölgyek meg, mondani csak mondják, hogy szeretik a dohányfüstöt, azért nagy ritkaság az olyan nő, a ki maga is bodor füstöt eregetne. Azért talán még sem egészen felesleges dolog szólni róla e kiválóan női lapban is; mert van olvasóink közt hű anya is, a ki szeretettel őrködik gyermekeik testilelke épsége fölött, és vannak neki jó fiai is, a kik hallgatnak az anya jóra intő szavára. Sőt talán olyan férfi is találkozik, a ki mikor a felesége azt mondja neki: „Jó, jó, dohányozzál, szivarozzál, csak ne tulságosan! Nem a pénz végett; dehogy sajnálom a pénzt, ha kedved telik benne. És a sok piszok miatt sem; azért van a feleség, hogy tisztogasson utánad. Hanem az egészséged végett, a mi drágább nekem mindennél a világon! Azt rontod és pusztitod a tulságosan sok dohányozással“, — mondom, akad tán olyan férfi is, a ki nem veszi rosz néven felesége ilyetén beszédét, azért tartom illőnek, egyet-mást elmondani e szép férfi szokásról.

Hogy a dohányozás ellenkezik az emberi természettel, mutatja az, hogy nincs az az ember, a ki mikor először pipázik vagy szivarozik, roszul ne érezné magát tőle. Arcza elhalványodik, vonásai összekuszálódnak, közel van az ájuláshoz, és még valami máshoz is. Onnan van az, mivel az emberi természet önkénytelenül visszaborzad mindentől, a mi ártalmára lehet, a dohány pedig egyikét foglalja magában a legerősebb mérgeknek.

A dohány méreg neve a tudományos világban „nicotin“, és kapta azt egy Nicot János nevű ember után, a ki 1560-ban franczia követ volt a portugáli udvarnál. Ez az uri ember ugyanis többek közt a dohánynyal is megismerkedett ott, és minthogy ez a növény akkor még nagy ujság volt Európában, királynéjának, Medicis Katalinnak küldött belőle egy példányt, és a növénytudósok a: „Nicotiana“ nevet adták neki, a vegytudósok meg a: „Nicotin“ nevet csinálták belőle, a méreg számára, a mi e növényben van; egész tisztán azonban csak 1828-ban sikerült kiválasztani ezt a mérget a dohánynövényből. Posselt és Reimann nevű vegytudósoknak sükerült ez először. A nicotin olajnemű, tiszta állapotban egészen szintelen és átlátszó, 10 foku hidegben még nem alszik meg, és a viz forráspontjánál, vagyis 100 Celsius-foku hőben kiállhatatlan rosz

szagu párák válnak ki belőle. Íze még felhigitott állapotban is szerfelett erős és maró, hatására nézve végre a lehető legerősebb mérgek közé tartozik — nem ugyan a dohány, hanem a nicotin, vagyis az olaj, a mit magában foglal.

Egy cseppnek a negyedrésze elég, hogy a házi nyulat megölje, egy csepp belőle a kutyát öli meg. A kicsi madár meg ha csak közelébe hoznak ilyen méregbe mártott vesszőt, tehát csak alig hogy valamit belélekzik belőle, már oda lesz, az ember meg csak a szájába vegyen egy kevés nicotin-oldatot, és ha még ugy föl van is higitva vizzel, egész teste megmered, tiz perczig mozdulni sem tud, és még két óra mulva is borzasztó fejfájása van tőle. Olyan erős egy méreg az.

Természetes állapotban 100 font dohányban 2 egész 8 font nicotin van, megjegyzendő azonban, hogy minél finomabb faju a dohány, annál kevesebb nicotin van benne. Igy például a Havannah-dohányban csak 2 századrész nicotin találtatik. Tudniillik az igazi Havannah-dohányban; mert a mit nálunk e néven árulnak, annak sokszor csak a neve Havannah, maga soha sem is látta a Havannáht. Hamburgi, bremai kereskedők nagyon értenek az ilyen elbérmáláshoz. De ez már a dohány- és szivarpusztitók dolga, és mindössze is annyit tartozik a hölgyekre, hogy az igazi Havannah-szivar jó drága, és a mely férfi rá kapatja magát, szép egy kis pénzében van annak ez a mulatság, — a felével is jó szolgálatot tehetne a magyar irodalomnak. Azért tehát térjünk vissza a dohányhoz.

Minthogy a nicotin viz által oldódik, azaz viz által vál ki a dohányból, a mint a szivar a szájban megnedvesedik, már némi nicotin részek válnak ki belőle, a melyek aztán a nyállal a gyomorba jutnak, és könnyű belátni, hogy az egészség nem igen gyarapodik tőle. Azért kérjük szépen férjem uraimékat, hogy legalább ne a puszta szájba vegyék a szivart, hanem szivják szopókából; akkor nem nyálazódik be a dohány, és nem oldódik föl a benne levő nicotin, és nem veszélyezteti az egészségüket.

A pipás embernek pedig nagyon kell rá ügyelni, hogy a pipa szárostul, szipókástul lehetőleg tiszta legyen, és ebben a részben a nő is vigyázhat egy keveset férje egészségére. Mondom, tisztán kell tartani a pipát szárostul, mert az azokban, valamint a szipókában (csutorában) lerakodó dohánylé felette ártalmas. Csak nem rég lehetett olvasni egy hires orvosi lapban, hogyan mérgezte meg magát egy kis fiu ilyen lerakódott dohánylével. Szappanborékot fujt egy pipából, a mely már tovább egy évnél nem volt használva, a fiu előbb vizet öntött a pipába, kitisztitotta, aztán szappanlét tett bele, fujta belőle a buborékokat, és ez az ártatlan mulatság életébe került. Alig egy óra mulva roszul lett, hányt, arcza elhalványodott, mély álomba esett. Másnap egész teste megmeredt, és hasztalan volt az orvosok fáradozása, negyed napra meg volt halva.

És ezen eseten kivül is akár hányszor történt már, hogy a pipában vagy a szárban meggyűlt dohánylé halált okozott, (nem az ugy nevezett bagóról van itt a szó, hanem a dohányléről. A bagó is csak az erős természetű embernek nem ártalmas; de még sem annyira, mint a dohánytól kiválasztódott lé.) Posen városában részeg parasztlegények a korcsmában egyik pajtásuknak a pipájukból dohánylét öntöttek a pálinkájába. Ez is részeg volt már,

nem vette észre, megitta a pálinkát, és harmad nap reá ki volt teritve. A bonczolás világosan kideritette, hogy a dohánylé ölte meg.

Nálunk bizonynyal nem fordul elő az az eset, hogy valaki egymás után tizenhét pipa dohányt kiszivjon; azért mégis csak fölemlitem, hogy egyszer két ember fogadott, melyikük erősebb dohányzó; az egyik tizenhét, a másik tizennyolcz pipáig vitte, és egyik sem nyerte meg a fogadást, mert negyed napra mind a ketten halva voltak. Mondom, meglehet, hogy egyik-másik „nagy pipáju“, ezt olvasván, hihetetlenül fejét csóválja; nem bánom, azért csak megirom, valósággal megtörtént dolog, nem árt tehát ebben is mértéket tartani; az egészség, de meg a feleség is gyermekek is csak megérdemelnek egy kicsi kis lemondást.

És nem csak a pipalé, maga a dohány is megmérgező hatással van az emberre. Mutatja azon eset, hogy egyszer egy ember — szintén fogadásból, — két lat vágott dohányt evett meg, és hét óra mulva meg volt halva. Ki van mutatva továbbá, hogy $7^1/_2$ gramm pipalé, bárha egy pint vizzel felhigitva, elegendő arra, hogy három embert megmérgezzen. Végre föl kell emlitenem még azt az esetet is, hogy nem rég egy fiatal ember almát evett, a tollkésével kissé megkarczolta az ajkát, nem törődött vele, szivarra gyujtott, a dohány leve a sebes ajkon át a vérébe ment, és a rögtön alkalmazott orvosi segély mellett is rövid idő mulva a nicotin méregnek esett áldozatul.

Lehet tehát látni, hogy a dohány mégis csak nem olyan ártatlan növény, a milyennek képzeljük. Azért habár most már a pipa és a szivar ugy szólván világszerte rabságba verte a férfiakat; mégis csak jó, fontolóra venni egy kevéssé ezt a se nem nemes, se nem tisztaságos „passziot“, legalább annyiban, hogy a tulságos dohányozás és szivarozástól óvakodjanak. Azok pedig, a kik gyomor-, torok- vagy tüdőbajoknak vannak kitéve, egyátalában tartózkodjanak a dohányozás és szivarozástól; mert azok valósággal életüket röviditik meg vele.

És most az okot is megmondom, a miért e czikket ebben a kiválólag női lapban kivánom közzé tétetni.

Fájdalom, nem ritka már az az eset, hogy fejletlen fiuk is szivarozásra vagy pipázásra vetemülnek. Ezeknek pedig ez valóságos méreg. Pusztitó hatása ha nem is mindjárt, de okvetetlen bekövetkezik. És lehet is azt látni arczukon. Csak egy évig szivja magába a fejletlen fiatal test a dohány mérges részeit, és arcza elveszti üdeségét, szeme be van esve, lélekzete nem olyan erős, és nem olyan könnyű, a milyennek ilyen korban lenni kell, egyszóval a kora halál sötét szárnya borong rajta. Lélegzési szerveit rontja meg a fejletlen fiatal ember a korai dohányozás vagy szivarozás által, a megromlott lélegzési szerveket pedig az egész testi szervezet sinli meg okvetetlenül.

Csak ezt akartam mondani, csak erre akartam figyelmeztetni, egyiránt az atyákat és az anyákat. Tiltsák meg fiaiknak a dohányozást és szivarozást a lehető legkomolyabban; vegyék erre szavukat, becsületbeli fogadásukat, és ne nézzenek el nekik semmit, e részben. Hagyják akkorra e szép szokást — ha már épen meg kell lenni, — a mikor bajszukat pödörhetik. Akkor is elég jókor lesz az még.

Sz. M.

Halálos ellenségeskedés.

— Rajz. —

Lindau Rezsőtől.

Tisson Izidor urnak, a montpellieri egyetem történelmi tanárának, hatvanöt éves korában még egy nagy szenvedélye és egy jó barátja volt: ritka könyveket gyűjtött, szivesen neveztette magát bibliophilnak és a szó teljes értelmében biblioman vala. Barátja és kortársa Coste Kázmér nyugalmazott ezredes volt.

Tisson harmincz éve özvegy. Két leánya, kiket anyjuk halála után Nîmes-ben egy alázatos nénjük nevelt, ugy, hogy atyjukat a gyóntató papnál is kevésbbé ismerték, férjhezmenetelük óta Nîmesben és Lunelben éltek. Tekintélyes, jámbor nők voltak, kik keresztényi kötelességüket zugolódás és öröm nélkül teljesitették, a negyedik parancsot tiszteletben tartották és atyjukat nem hosszu rendes időközökben meglátogatták; de csak néhány óráig maradtak Montpellierben, éjszakára soha, és épen nem zavarták az öreg tanár házában uralkodó nagy rendet.

Az ezredes agglegény maradt. — Izidor és Kázmér, hatvan év előtt, mint szomszédos gyermekek együtt játszottak. Együtt jártak iskolába és akkor váltak el először, midőn a tizenhét éves Tissont nagybátyjához küldték Toulouseba, hogy az ottani egyetemet látogassa, mig a fiatal Coste St. Cyrban készült a tiszti vizsgálatra. — Azután majd harmincz évig nem hallottak egymásról és kölcsönösen elfeledték egymást. Tisson e hosszu idő alatt több tudós munkát irt és szülővárosába tanárrá neveztetett ki; Coste Algirban a beduinokkal viaskodott, a becsületrend keresztjét és alezredesi rangot nyert és végül Sebastopolnál kapott nehéz sebe miatt nyugalomba kellett vonulnia. A fáradt, magános ember visszatért hazájába, melyet ifjusága óta nem látott, de mindig visszavágyott hozzá. Ott akarta nyugtalan, elcsigázott életét nyugalmasan befejezni.

Montpellier Coste hosszas távolléte alatt nem igen változott. Az öreg férfi a szük, rosz kövezetü utczában rá talált a házra, melyben szülei laktak és ő született; véletlenül üres lakást fedezett fel benne, mely megtetszett neki, és kibérelte, egyszerüen bebutorozta és beköltözött. — A ház mögött nagy kert volt, és tekintélyes lakó létére, szivesen engedték meg az ezredesnek, hogy a kertet használhassa.

Egy szeptemberi estén, midőn az ezredes kurta száru pipájából füstölve, a kertben sétált, valaki nevén szólitotta, még pedig ugy, hogy az öreg ember összerezzent.

— Kázmér! Kázmér!

Negyven év óta senki sem szólitotta őt keresztnevén. Előljáróira és alattvalóira nézve ez időben Coste hadnagy, kapitány, őrnagy vagy alezredes volt; társaira nézve egyszerüen: Coste; anyját és atyját rég elvesztette; testvérei nem voltak. El is felejtette már, hogy Kázmérnak hivják, és most valaki régi, bizalmas nevén szólitotta:

— Kázmér! Kázmér!

Megfordult. A szomszéd házban, az első emeleten nyitott ablaknál idős férfi állt, ki barátságosan mosolygott rá és integetett. Az ezredes pillanatra megkövülten állt. Azután nagyot káromkodott, mint rendesen, mikor örült, boszankodott, csodálkozott vagy unatkozott, és azután vissza kiáltott:

— Biz' isten, Izidor! Lehetséges?

Őt percz mulva együtt voltak a kertben. Tisson elbeszélte, hogy reggel visszatért utjából Montpellierbe és egy órája hallotta, hogy a szomszéd ház uj lakója montpellieri ember, Coste ezredes.

— Rögtön arra gondoltam, nem az én öreg Kázmérom-e ez; ma este meglátogattalak volna, hogy bizonyosságot szerezzek magamnak, de láttalak a kertben és megismertelek. Nem változtál!

Az ezredes akkorát nevetett, hogy a fákon a verebek ijedten repültek tova.

— No, ez mégis csak tóditás! — mondá. — Mikor a postakocsira ültettelek, csinos, karcsu fiu voltál, ütköző bajuszszal és szép, fürtös fekete hajjal. Most hasat eresztettél és megőszültél, öreg Izidorom. Én akkor jó szemü, erős fogu, gyors lábu gyerkőcz valék, sürü hajjal, mit majd jobb, majd bal felül választottam el, a szerint, hogy melyikről képzeltem, hogy jobban illik nekem. Most már csak szemüveggel olvashatok, nyul módra majszolok, mivel elvesztettem zápfogaimat, jobb lábamra sántitok, mert az orosz ketté lőtte és olyan kopasz vagyok, hogy a választéke egyik fülemtől a másikig ér. Bizony, ahhoz a Kázmérhoz, kit te ismertél, ugy hasonlitok, mint a tyuk a tojáshoz, melyből kibujt.

— Nem ismertem rögtön rád? — viszonzá a tanár nevetve. — Százezer ember közt is megtalálnálak és azt mondanám: „Ez az én öreg Coste pajtásom.“

— Hát én tán sokáig kerestem nevedet fejemben? — kiáltá az ezredes.

És a két öreg huszadszor is kezet szoritott, könyes szemekkel nevettek, és tiz perczig nem juthatott szóhoz egyik a másiktól. Azután rövid kérdések és gyors feleletek következtek:

— Nős vagy?

— Nem. Hát te?

— Harmincz év óta özvegy.

— Gyermekeid?

— Két férjhez ment leány.

— Itt Montpellierben?

— Nem: az egyik Lunelben, a másik Nîmesben. Itt maradsz?

— Természetesen. És te?

— Egyetemi tanár vagyok itt.

— Hogy vagy különben?

— Nagyon jól. És te?

— Kis rheumát kivéve, semmi bajom.

Igy folyt köztük a beszéd, végre a tanár ezt mondta:

— Este lesz és hűvösödik. Jer be hozzám. Az öreg Pascal könnyü éstebédet készit, ott azután bor mellett beszéljük ki magunkat.

Az ezredes beleegyezett és késő éjig ültek együtt a tanár barátságos szobácskájában, elbeszélve egymásnak egyszerü, mindennapi élettörténetüket.

Másnap megint találkoztak és megint együtt ettek a tanárnál. Most az ezredes erre hivta meg talált barátját, hogy másnap vele egyék a vendéglői közos asztalnál, mert ő ott étkezik.

— Egész életemben nem volt háztartásom, — szólt, — és most már nem rendelhetek azt magamnak. A hol csak helyőrségen voltam, mindenütt vendéglőből éltem, és sokkal öregebb vagyok már, sem hogy megtanuljak szakácsnékkal vesződni. Asztalom a table d' hôte, és oda hivlak vendégemül.

A tanár erről hallani sem akart.

— Együtt eszünk, hogy együtt lehessünk, — szólt, — és azért, hogy egymás iránt udvariaskodjunk. Ha idegenek környeznek, nem beszélhetek veled szivem szerint; azután meg szó a mi szó, de természetem nem veszi be a vendéglő főztjét. Tedd meg tehát, kérlek, és vedd vissza meghívásodat. Irányomban semmi feszes udvariasságra sem vagy köteles, nem is fogadnék el tőled ilyesmit. Egyél nálam holnap, holnapután és minden nap. Nagyobb örömet nem is szerezhetnél nekem, mert egészen magam vagyok.

Az ezredes nem volt ingyenélő természet, sokáig kérette tehát magát, végre mégis csak beleegyezett, hogy másnap ujra Tissonnál ebédel.

Két hét mult el igy. Az ezredes és a tanár naponkint több órát töltött együtt és az agglegény az özvegynél ebédelt. Egy este azonban, ebéd után, midőn a fekete kávé az asztalon állt, és az öreg Pascal kiment, — Coste pipára gyujtott, torkát köszörülte, és miután előljáróban egyet káromkodott, a következő hosszu beszédet tartotta barátjának, melyre egy hét óta készült:

— Ez mind igen szép és jó, Izidorom; örökké azonban nem tarthat.

— Mi?

— Jobb dolgom van most, mint valaha; de az étkezés nincs inyemre.

— Miért?

— Midőn hagynagy voltam, hatvan frankot fizettem havonkint az ebédért; kapitány koromban nyolczvan frankomba került az étkezés. Mióta őrnagygyá kineveztek, ennek pedig rég ideje, havonkint százhusz-százötven frankot költöttem élelmezésemre. Ezt a régi szokásomat meg kell tartanom, különben vége lelki nyugalmamnak . . . és ha nem tudod a módját, mikép költhetem el társaságodban pénzemet, nem ehetem többé nálad.

— Elment az eszed?

— Azután meg eszembe jutott, milyen nehezemre esik majd nekem, és ugy hiszem, neked is, ha megint nem látnál asztalodnál.

— Erre bátran megesküdhetel.

— Ezért mondok én neked valamit.

Hosszas szünet. Az ezredes erősebben köszörülte a torkát.

— Hallom, — mondá a tanár nyugodtan. — Látom, hová czélzasz. Megengedj, kedves Kázmérom, ez gyerekesség.

— Jól van, Izidor; de akár gyerekes, akár nem . . . nem állok el tőle. És ha te is ugy szeretsz, mint én téged; ha nincs ellenedre, engem ugy szólván családodba fogadni, kérlek, fogadd el ajánlatomat.

(Folytatása köv.)

A szent szövetség.

Ujabb időben sokat beszéltek a lapok a „három császár szövetség“-ről, a mely oly czélból volna kötve, hogy Európa mostani három császárja egymást támogassa politikai törekvéseiben, és azt is lehetett olvasni, hogy e szövetség tulajdonkép a régi „szent szövetség“, vagy „szent alliance“ megujitása. Elmondjuk tehát ama „szent szövetség“ történetét, annyival inkább, minthogy egy nő fejében keletkezett ez az eszme, oly nőében, a kinek egész élete is sok érdekes mozzanatot tűntet föl.

Krüdener Julianna bárónő 1764-diki novemberhó 24-dikén Rigában született. Atyja Vietinghoff báró, egyike volt Kurland leggazdagabb birtokosainak. Leányában már gyermekkorában rendkivüli elmebeli tehetségek tűntek föl; ebben a korában tette át atyja Párisba lakását, ott nagy házat vitt, és a serdülő leánynak jókor volt alkalma a legjelesebb franczia tudósokkal érintkezni. Nem volt épen szépség, annál érdekesebb volt, arcza csupa szellem, egész jelensége megragadóan élénk, nem volt tehát hijával a kérőknek, és ezek közül Krüdener báróhoz, abban az időben egyik jeles diplomatához ment nőül. Eleinte boldog volt házassága, elkisérte férjét Velenczébe, a hová ez követül költözött, és egy fiu és egy leánynyal ajádékozta ott meg férjét. A szellemes és szeretetreméltó nő minden felül hódolat tárgya lőn; rövid idő alatt ő volt a nagyvilág központja, a mindennemű szórakozás, ünnepély, tánczvigalom és mulatság, a melyekben akkor nagy bővében volt a lagunák élveteg városa, őt is magukkal sodorták. Többek közt Stakieff Elek gróffal ismerkedett ott meg, a ki hő szenvedélyre lobbant a fiatal nő iránt. Ez ugyan nem viszont a gróf iránt, azért ez az ismeretség mégis nagy hatással volt reá egész életére nézve, hatalmasan ragadta meg érzelmes szivét a fiatal ember lemondó szerelme. El-elgondolkodott házaséletén és kezdé magát nem jól érezni benne, annyival inkább, minthogy Krüdener ur egészen csak követi hivatásának élt, és az akkori előkelő világ divatja szerint, keveset törődött nejével. Sok szép elmebeli tulajdonsága mellett is inkább a hideg ész embere volt, és ennél fogva nem igen illett összse tulon-tul ábrándos nejével. Hozzá járultak még a zavart anyagi viszonyok, az állásával járó szertelen fényűzés következményei, valamint az, hogy ideges neje sokat betegeskedett, minél fogva orvosi rendeletből Párison át déli Franciaországba ment, és egy ideig távol volt férjétől. Ezen idő alatt számos nevezetes férfival találkozott, többek közt Bernardin de St. Pierre-rel, a világszerte csudált: „Pál és Virginia“ czimű regény szerzőjével is, a kit a rajongó nő mindenek felett kitűntetett. A nagy franczia forradalom első idejében volt az, és Krüdenerné asszony akkor szintén rajongott a szabadságért és emberiségért, a mint ez hév érzésű, lobbanó természete mellett nem is lehetett máskép.

Néhány hónapig Montpellierben tartozkodott, ott megismerkedett gróf Fregeville-lel, egy fiatal huszártiszttel, és ez az ismeretség végzetes volt reá nézve. Ez kisérte Vaucluse regényes fürdőhelyére, melyet Petrarca örök időre hiressé tett szerelmi sonattáival, és itt csakhamar hitvesi és anyai kötelességeiről feledkezett meg. Ezalatt a forradalom napról-napra növekedett, és kedvese, a ki nemes és katona létére kétszeresen gyanus volt, kénytelen volt kimenekülni Franciaországból. Krüdenerné is ott hagyta akkor Franciaországot, kedvese elkisérte Brüsszelbe, Németországba, onnan meg haza Kurlandba, hol válni akart férjétől. Családi tekintetekből azonban elállt megint e szándéktól, csak külön élt férjétől, és a nagyon is elnéző férj tökéletesen megnyugodott benne. Később aztán kedvese elhagyta, Napoleon ragyogó csillagzata vonzotta körébe, majd a nő is Párisba ment vissza, ott csakhamar bele került a nagyvilág forgatagába, és

könnyelmű fejjel egyik viszonyból a másikba sodródott. Csak szelleme és a még mindig szivében élő eszményi rajongás óvták meg a végsülyedéstől. Kereste a jeles irók és irónők társaságát, és egyszerre csak ő benne is föllángolt az irói dicsőség utáni vágyódás. Megirta „Valeria“ czimű első regényét, a melyben bámulatos tehetséggel és a szenvedély egész hevével Stakieff gróffal való viszonyát irta le. E könyv általános figyelmet keltett Párisban, és ő mohón, egész a csömörlésig mohón itta ki első irói dicsőségének örömpoharát.

Akkor vette a hirt, hogy édesanyja beteg, otthagyta tehát Párist és visszatért Rigába. Itt egy nap az ablaknál állva, látja, hogy családjának egyik barátját guta éri és összerogy. A haldokló tekintete borzasztó hatással volt az izgékony, gyönge idegzetű nőre. Mindig csak a halál képe állt előtte, és kevésbe mult, hogy meg nem őrül, olyan buskomolyságba esett. Szorongatott lelke önkénytelenül ég felé fordult erő és világosságért, de oda is hiába. Akkor, abban a lelki álapotban, egy vargával ismerkedik meg, a ki egy pár czipőre mértéket venni jött hozzá. Feltűnik neki ez ember derült, megelégedett arcza, és meg nem állhatja, hogy az oka felül ne tudakozódjék nála. Mire ez azt mondja neki, hogy ő herrnhuter, és magasztalja előtte az imádság csudatevő hatalmát és a vallás gyógyitó erejét az élet minden szorongatottságaiban. — És erre a szerelmében megcsalódott, az élet örömeiben belefásult nő egész rajongó lelkével a vallás karjaiba veti magát, ép oly hévvel, mint elébb a gyönyörökéibe. Igy lőn az imént még könnyelmű nagyvilági delnőből Isten iránt rajongó kegyes bűnbánó; semmi sem változott meg benne, csupán csak tárgyat cserélt izgatott rajongása.

Hogy tökéletes legyen belső átváltozása, Németországba ment, hol először is a különféle herrnhuter községeket kereste föl és Jung-Stilling, akkori ismeretes szellemidézővel szoros összeköttetésbe lépett. Egyre mélyebben merült el a rejtelmes badarságok örvényében, és kezére jártak egy Fontaine nevű kalandor lelkész és egy Kumrin nevű — parasztasszony. Németországból az akkori nagy politikai események Svájczba vitték, a hol Empeytas fiatal rajongó, de meggyőződésből rajongó lelkészszel ismerkedett meg, és ennél készült uj hivatására, az Evangyeliom hirdetésére a szegények közt. Első ebeli nyilvános működése Heidelbergában volt, a hol is imádságos könyvvel a kezében a börtönbe ment, és beszélt a haramiáknak, tolvajoknak, hogy forduljon meg a szivük és térjenek Istenhez. Ez természetesen nagy feltűnést okozott, hozzá még olyan időbe is esett, a mely világrázó eseményekben volt gazdag, Napoleon futott Oroszországból, megveretett Lipcsében a fegyverbe állt népektől, meganynyi bizonyiték arra, hogy van gondviselés a felhők felett, megannyi ok, hogy az ember a vallás szavára hallgasson szivében. Különösen Sándor muszka czár gondolkodott igy, egész el volt telve szentséges hivatásától, — miután fenékig üritette volt ki ez élet poharát, egész a csömörlés és fásultságig duskálván a gyönyörökben. Egy Stourdza kisasszony közbenjárása mellett aztán a két rokon lélek csakhamar megtalálta egymást, Heilbronnban, mikor Sándor czár másodszor vonult be diadalmasan Párisba. Krüdenerné asszony akkor mint valami ó-szövetségbeli próféta nő beszélt a minden oroszok önkényes uralkodójával; egész nyiltan megdorgálta eddigi életmódjáért, a czár soha sem hallott még ilyen beszédet, és ép ez a bátorság keltett benne tiszteletet e nő iránt.

— Nem, felség, — szólt többek közt e nevezetes beszélgetés alkalmával, — ön még sem hajolt meg ugy a Megváltó előtt, mint illik a kegyelemért esdő bűnösnek. Még mindig nem kért bocsánatot attól, a ki egyedül képes megbocsátani önnek az ön bűneit; még mindig nem alázta meg magát Jézus Krisztus előtt; még mindig nem könyörgött hozzá ugy, miként ama vámszedő: Oh Istenem! légy irgalmas hozzám, mert én nagy bűnös vagyok! — Azért nem találhatja ön még meg a békességet! — Hallgasson egy nő szavára, a ki szintén nagy bűnös volt, de a ki a keresztfa lábainál nyert bocsánatot.

Mélyen meghatották Sándort e szavak és sirva fakadván, mindkét kezével takarta el arczát. Krüdererné meg, mintha csak most jutna eszébe, hogy Európa legnagyobb és legkorlátlanabb uralkodója előtt áll, mentegetődzni kezdett.

— Nem ugy, asszonyom! — viszonzá a czár, — akár a zene, olyanok nekem szavai.

Három óra hosszat tartott ez a beszélgetés, a mig csak a hajnal nem hasadt, csak akkor engedte őt a szive mélyeig megindult czár távozni.

— Ne féljen semmit; — e szavakkal bucsuzott el tőle — szavai megerősitették és megtisztitották az én szivemet. Olyan dolgokat láttatott ön meg velem annak mélyében, a melyek eddig egész ismeretlenek voltak előttem. Hálát adok érte Istennek, de egyszersmind több ilyen tanitás után áhitozik a szivem, azért kérem, maradjon tovább is közelemben.

Krüdererné most Sándor világos kivánságára szintén elment Párisba, előbbi ledér életének szinhelyére. Itt most vallásos összejöveteleket rendezett, a melyekhez csak ugy tódultak a minden rangu és rendű nők és férfiak. Lakása pedig tőszomszédos volt az Elysee-Bourbon palotával, a hol Sándor czár lakott. Titkos ajtón át, a melyhez csak ennek volt kulcsa, valahányszor az élet tarka-barka zajongásai terhére voltak, az ujkori Pythiához menekült, meghallgatandó az ő kinyilatkoztatásait. És e világkerülő csendes hajlékba érlelődött meg Sándorban a „Szent szövetség“ eszméje, és egész világ tudta, hogy e nőtől kapta ez eszmét. Csak ilyen kificzamodott elmében támadhatott az az eszme, hogy a keresztyénséget a diplomácziával, a menyországot a pokollal kell összekapcsolni. Sándor czár át volt hatva attól a gondolattól, hogy neki világtörténelmi küldetése van, azt a czélt tűzte ki magának, hogy az Evangyeliomot teszi a politika alapjául, és ehez képest az ő ukázai nem csak Oroszországban, hanem mindenütt Európában jelentőség és érvényre nézve isteni kinyilatkoztatásokul lesznek tekintendők. Nevet is Krüdererné adott e csudaszülött eszmének, hivatkozván Dániel könyvére, a melyben meg van jövendölve, hogy az észak és nyugat királyai a szent szövetségben fognak egyesülni. Sándor czár maga saját kezével irta le a szövetség tervezetét, és átadta Krüderernének azzal a kéréssel, legyen szives átnézni és kiigazitani. Mire ez egyet-mást igazitott is rajta, azután oda irta tetejébe a czimet: „Szent szövetség.“

(Vége köv.)

Heti tárcza.

Juliushó 2-dikán.

(Rendjelek.)

A mai világban, nyájas olvasónőim, nem elég érdemekkel birni, vagy jót cselekedni. Sokszor, igen sokszor ismételtük már e hasábokon is, hogy a mai világban fődolog a „látszat.“ Az ember maga sem érzi magát jónak, érdemesnek, ha ezt igen sok embertől nem hallja, s első sorban ő excellenciájától a király körüli miniszterről, ki épen annyi csillaggal rendelkezik, mint a mennyivel az égbolt; a világ meg épen megkivánja, hogy az érdemek osztályzatát ott viseljük a kabátunk hajtókáján. Vannak emberek, a kik elhiszik, hogy a kinek előbbkelő rendjele van, az érdemesebb annál, a kinek nincsen. Mi természetesen nem vagyunk elfogultak; azt hiszszük, hogy a ki 3000 forintot költött Ferencz József rendre, az épen oly érdemes ember, mint a kinek 8000 forintot lehetett kidobni egy vaskorona rendért. Viszont nagy elfogultságot tanusitunk, midőn kijelentjük, hogy Arany János, vagy Jókai Mór rendjele, a kik a Szent István rend, tehát a legelőbbkelő magyar rend lovagjai, a bárói czimmel járó kis kereszttel is vannak oly kitűnőségek, mintha gomblyukaik egészen simák volnának. Általában azonban mégis megengedjük, hogy az érdemjel nem szégyen; tekintsük oly szerencsétlenségnek, melyet néha a legderekabb embernek sem lehet kikerülni.

Ha nyájas olvasónőink azt kérdeznék, hogy mért untatjuk őket ezen prédikáczióval, mely tulajdonképen a teremtés urainak, a férfiaknak szól, arra is nagyon könnyen válaszolhatunk. Egyrészt elégtételt ohajtunk Nagysádtoknak szolgáltatni. Fényes elégtételt.

A „teremtés urai“ a hölgy-világot tartják Isten leghiubb teremtményének. „Hiuság, a te neved . . . asszony!“ Ezt egy előkelő angol költő sohajtja udvariatlanul, a kiről azonban nem tudjuk, volt-e érdemjele, vagy nem volt. A „hiuság vásárához“ számitjuk a nő bevásárlásait, midőn az ékszerkereskedők, divat- és pipereárusok számlája, mind megannyi lapja a pipere vaskos regényének, azt a három dolgot susogja a férj fülébe, a mit egy hires hadvezér egy vár bevételének főeszközeül tekintett: „pénz, pénz és . . . pénz!“ S kétségbeejtő egy három-egység ez ma, a midőn „tizszer tiz“ többé nem száz, de — oda véve a törvényes kamatokat — százanyolcz. Oh, milyen hiuk az asszonyok, sohajt fel a teremtés ura, midőn nőcskéje félnapokat tölt el a fél falat a padlótól egész a tetőig elfödő tükör előtt. A pipereasztalon persze egész vegytani műhely van berendezve: tégelyek, dobozok, flacon, hattyu-pehely, és Isten tudja, mi más; mi persze nem értjük e szerek feladatát, s ha értenők, sem tudnánk árulkodni. Bizonyára orvosságok lesznek, vagy pedig a háztartáshoz kellő házi szerek.

E helyett kiszolgáltatjuk azt a bizonyitványt, hogy a leghiubb nő sem közeliti meg a rendjel kereső férfi hiuságát.

Hiszen van-e több az a kis keresztecske, vagy csillagocska, a mit fejedelmi kezek ajándékozának, mint a mennyi a bájos nő ékszere? Az is gyémánt, ez is gyémánt, s mind a kettő külsőség, és fölösleges. Fölösleges, mert a szépség nem lesz szebb az ékszer által, s az érdemet ama ragyogvány nem teszi dusábbá. Eszünkbe is jut egy jó izű német adoma: jön a „kitűntetett“ férfiu nejéhez: „Mein Engel, Seine Majestät haben geruht mir einen Orden zu verleihen!“ „Wie heisst“ — vág közbe az igen sok emberösmerettel megáldott hitestárs — „du hasst nicht geruht, biss du einen Orden bekommen hasst!“ Vagy egy másik adoma. „Mit tettél ezért az érdemjelért“, kérdeznek uj lovagot. „Mit tettem? hát a szükséges lépéseket!“

Ezek a szükséges lépések pedig ép e pillanatban vertek föl igen, igen nagy port államunk társadalmi életében.

Mi magyarok hiu nemzet vagyunk. Ha megkérdezzük a vidék méltatlan kezekre jutott, hajdan ősi érdemek által örök fénynyel bevont, czimerrel ékeskedő kastélyait, azok szomoru regéket mondanának el. Mért kellett annak a czimernek lehullni az ősi kastély homlokáról? Mért vágták ki a parkok szorgalmas ősök által ültetett százados topoly fáit, hársait, hogy ölszámra adassanak el? Mért hivják most Nagyvári grófot, Őshegyi herczeget Knoffelsteinnek, Hablavecznek? A régi étterem beszélhetne pazar lakomákról, — az árvaságra jutott udvar borban fürdött kortes csapatokról, — szemétdombra került levéltár, nagy pénzen, óriás áldozatokkal szerzett czimekről, rangokról és . . . érdemjelekről. Hiuság vására, melyen mindent adtak egy . . . semmiért.

S ha már a főuri rend éget egekig érő gyertyákat ezen a hamis oltáron, Isten neki . . . aranykereszt. Családi hagyomány, kaszt-rögeszmék, álbüszkeség menti őket. De legujabban épen a „praktikus“ polgári rend, kereskedők és pénzemberek estek e baj áldozatául. Milyen szomoru világosságot vetett erre a bécsi rendjel-pör! Egy bécsi szédelgő — az elitélt Sonnenberg — hamar megérezte, milyen jó üzlet a férfiui hiuság! Sorba járta Bécs és Budapest kiválóbb polgárait, dicsekedett befolyásos ösmerőseivel, s árát szabta bizonyos érdemrendek megszerzésének. Bécsben Schweitzer udvari tanácsos, Budapesten a parlament alelnöke, egy udvariasságáról, szeretetreméltó modoráról ismert államférfi, Váradi Gábor segitette elő az üzletet, a ki most igen sok szemrehányást kénytelen eltűrni a hirlap-irodalomtól, és saját pártjától. Pedig hát ő nem maga hibás; hibás a kor, mely ez üzelmeket lehetségessé teszi, s oly igényeket követel egyesektől, melyek alatt kevésbbé szilárd jellemek megroskadnak. S milyen szigorun tud itélni ez a mi társadalmunk! Egész erkölcsi felháborodással vet követ arra, a ki elég szerencsétlen volt a látszat leplét elejteni. Pedig beh sok embernek

sughatnók meg a szentirásból: „Ne itélj, hogy ne itéltessél!“ *)

Nyájas olvasónőm, egy éve találkozunk már e hasábokon. Önzők vagyunk, jutalmat kérünk; dicsőséget, mely abban áll, hogy minket . . . hű barátnak tartsanak. S ily barátnak ne legyen joga egy kissé az igazság odamondogatására? Nekünk például a rendjel-kérdésben is volna egy kis mondanivalónk . . . a hölgyekhez.

Nem vagyunk benne egészen biztosak, de azt hiszszük, hogy a hölgyek is szivesen veszik, ha a kedves férjnek rendjele van. Sőt sok, igen sok a nagyravágyás örvénygyürüi közé jutott család mondhatná el, hogy e nagyravágyás kutforrása a női szív mélyében fakadott. „Excelsior!“ Fölfelé! Ez egy gyönyörü Longfellow-féle költemény refrainje. Ezt hajtja a hiu asszonyka férje, előtt, s üzi őt nem az érdem napfényéhez, de a hiuság jeges magaslataira. S aztán? Oh aztán beszéljenek a tönkrejutott kastélyok czimerei, a törvényszékek tárgyalásai, s a lapok ön gyilkossági rovatai.

Azonban elég e komoly tárgyról! Ne is kényszeritsenek a bájos női kezek más érdemjelet a mi kabátunk hajtókájára, mint a minőt osztanak a . . . cotillionban.

Gáspár Imre.

Még egy szegedi legenda.

A „Szegedi Hiradó“-ban olvassuk a következőket: A Jókai által megirt legendába vág bele a következő eset. Tudva levő dolog, hogy a végzetes márczius 12-dikén, midőn a Tisza szerencsétlen városunkat elöntötte, a borzasztó ár mindent, a mivel csak megbirkózhatott, magával ragadott, a legkönnyebb szalmaszálat ugy, mint a legnehezebb háztetőket. Ugyanezen rémületes nap reggelén történt, hogy a Dugonics-utczában lakó T. J. cselédje, ki a folyosóról bámulta remegve az áradat pusztitását, e közben vizsgálgatván, mit mindent hordott az már be a ház udvarára, észre veszi, hogy a sokféle között egy temetőbeli nehéz fakereszt is uszkál, a mit nem is késett a házbelieknek ijedve beujságolni. — A család kétkedve fogadta ugyan a hirt, de hogy annak mibenléte felől meggyőződést szerezzen, maga is szemle alá vette az összehordott romokat s nem kis meglepetésére a kérdéses keresztben a ház urnője a felsővárosi deszkás temetőben nyugvó édesatyja sirkeresztjét ismerte föl. De még nagyobb lett a család meglepetése más nap, midőn ugyancsak a saját udvarukon szintén az anya testvérének sirkeresztjét találták a viz által behajtva. Ezen csupán a véletlen játékán alapuló ritka esetből a babonás emberek, a kik nálunk, elég sajnos, még mindig találkoznak, legfőkép azon izgatott állapotok közepette, majd kovácsoltak volna maguknak különféle rémes dolgokat! Igy azonban müvelt családdal történvén, annak tagjainál a legelső meglepetésen kivül csak a kedves halottaik iránti kegyeletet fokozta, s szerettjeiknek hozzájuk menekült fejfáját azok visszahelyezhetése idejéig tisztelettel őrizgetik.

*) Különösen olyan férfi irányában ne hamarkodjuk el itéletünket, a kinek, mint Váradi Gábornak, élete szakadatlan lánczolata volt a hü hazaszeretetnek, és a legnemesebb emberszeretetnek. Nem csak jeles tehetségeivel, de tettel, áldozattal is segitett minden jó ügyön, minden megszorult emberen, a ki hozzá fordult. Bizonynyal ez a nagy áldozatkészsége, az a ritka jószivüsége hozták pénzzavarba, a melynek végre áldozatul esett. El kell szenvednie következményeit, ezt megköveteli a közerkölcs, a magyar név tisztessége, — a személyes tiszteletet azért nem tagadja meg tőle senki, a kinek csak egyszer is alkalma volt belepillanthatni ez igazán melegen érző, nemes szivbe. Szerk.

Hazánk.

*** (*Udvari hirek.*) Az udvar két hétig időzik Ischlben.

*** (*Adakozások.*) Simor primás 4800 frtot adott iskolai és jótékony célokra. — Haynald érsek 20,000 frtot az érsekség elaggott papjai, s kántor-özvegyei javára.

*** (*Szeged.*) Kossuth Lajos nagy hazánkfia, kinél e napokban Verhovai Gyula, időzött közelébb levelet irt a szerencsétlen Szeged ujjá teremtése dolgában. A jó szegedi nép szeretete, és sok gyakorlati tanács van e levélben. — Adler Antalné urhölgy ismét lement Szegedre az ujszegedi bódé-kórház berendezésére, s a gróf Zichy Pálné elnöklete alatt alakult segélybizottság által gyüjtött ruhák kiosztására. Kivülök Návai Lászlóné, Rupprecht-Demidoff urnők, s a Károlyi grófnőknek, továbbá a vörös-kereszt hölgyeinek buzgólkodnak a szegedi segélyezések körül. — Szeged javára a belügyminiszternél eddig 2.325,164 frt 45 kr gyült be.

*** (*A székesfehérvári kiállitás*) már be van fejezve. 3000 kiállitó közül 2100 kapott jutalmat, s igy a kitüntetések értéke elveszett. Fontosabb az, hogy a magyar ipar megmutatta, miben és mennyiben fordulhatnak most már hozzá, a kik eddig a külföldről szereztek be mindent. 674 helységből 158,000 ember sereglett Székesfehérvárra az érdekes kiállitás tartama folytán. Voltak ott az udvartól is, a mit zár-beszédében a kiállitás lelke, gróf Zichy Jenő hangsulyozott. A derék gróf, kinek érdeme volt a József főherczeg védnöksége is, ötven arany sulyu érmet, s szép albumot is nyert emlékül a kiállitóktól.

*** (*Társas-élet.*) Nyári mulatságok voltak a fővárosban; szombaton a hajós-egylet margit-szigeti vigalma, — a budai Vaskovics-féle gyógyintézetben estély a tulajdonos névnapjára, — Urnapján lesz az „Arrogante“, elsülyedt franczia hajó károsultjainak javára rendezendő mulatság. — Vidéken: Kolozsvártt a Bánffy-kertben fillér-estély lesz a szegények javára, — Balassa-Gyarmaton bál lesz a vörös-kereszt czimü nem rég a Kövyné s Pulszky Polixena urnők buzgalma folytán alakult nőegylet javára, — Losonczon Kovarcz jeles zenetanár jótékony hangversenye lesz közelebb.

*** (*Fürdők.*) A margitszigeti fürdővendégek csütörtöki mulatsága igen sikerült volt. Ott volt Gräf altábornagy, több konzul és képviselő, s a hajnalig tartó táncz körül Gerendai György főrendezőnek vannak nagy érdemei. — A Nyiregyház melletti Sós-tó fürdőben junius 20-dikán volt kedélyes vigalom. — Balaton-Füreden gróf Károlyi Pista és gróf Zichy Jenő a mágnásokat tanácskozni hivták össze teendőik felől. — Palicson Bogdani Vanda (van der Meer grófné) hangversenyez.

*** (A „*Pesti Napló*“) mult csütörtöki számából veszszük át azon hirt, hogy Malot Hektor „Család nélkül“ czimü regényének a franczia akadémia oda itélte a 2500 frankos Monthyon-dijat, és egyuttal hozzá teszi, hogy e regény taval a mi lapunk egyik melléklete volt. Köszönet tisztelt laptársunknak e szives megemlékezésért, a mely egyszersmind bizonyságul szolgál t. előfizetőinknek, milyen gonddal válogatjuk meg a regénye-

ket, a melyeket nekik mellékletül küldünk. Ez évben is ugy lesz.

*** (*Ajánlat.*) Figyelmeztetjük a nagy közönséget egy kitűnő képzettségű északnémet okleveles nevelőnőre, Kunike Anna kisasszonyra, ki a nyelvek tanitása körül kifejtett sikeres működésének legközelebb az „Országos nőképző-egylet“ tanintézete vizsgáin fényes tanujelét adta. Nevezett kisasszony gyakorlati tanfolyamot nyit felnőtt hölgyek számára a német, franczia és angol nyelvre. A mellett iskolalátogató 2—3 leánykát teljes ellátásra, gondozásra és nevelésre fogad el. Bővebb értesitéssel szivesen szolgálunk. Augusztus elsejétől fogva nevezett kisasszony Szervita-tér 8. sz. III. em. 48. ajtó.

*** (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Tóth Jolán kisasszony (Tóth Lőrincz leánya) és Miklós Ödön mérnök, ki jelenleg a kormány megbizásában jár Chicagoban. — Rosos Vilma kisasszony és ifj. Reuschler Vilmos, — Minich Gizella kisasszony és Bánó Jenő (Bánó József fia), Budapesten. — Összekeltek: Balázsi Ilona kisasszony és Szabó Károly királyi alügyész, Debreczenben. — Asbóth Flóra kisasszony (az Asbóth tábornok leánya) és Hadzsi Emil hajóskapitány, Budapesten. — Kovács Samu és Miskey Gizella kisasszony, Tinnyén.

*** (*Elhunytak.*) Somhegyi Ferencz, a kegyes tanitórend tartományfőnöke, egyetemi tanár, akadémiai tag, s buzgó hazafi. A történelmet a német gyászidő alatt jó irányban mivelte. — Gajzágó Antal, Kolozsvár leggazdagabb polgára, törvénységéről ismert különcz, 75 éves. — Földvári Ilka kisasszony, 19 éves, Esztergomban. Földvári István ifju költő nővére. Béke hamvaikra!

*** (*Rövid hirek.*) A botrányok, bűntettek és balesetek napjait éljük; csak röviden emlitjük fel, hogy Giergl kártyagyáros neje sajtópört inditott a dr. Kresz orvosi jelentése ellen, mely őt a többi között őrültnek jelöli ki, s a pört el is veszté; — a váczi uton egy marhakereskedőt gyilkolva találtak, s a tettest keresik. — Felekiné asszonynak leány-gyermeke született. — Báró Wenckheim Béla kir. körüli miniszter, lovagias, becsült államférfi halálos beteg. — Az állatkertben egy „nubiai herczeg“ és népe tart mutatványokat; van náluk zulu-lándzsa, s egyéb érdekes dolog, kivált a két nubiai herczegné.

Külföld.

*** (*Chislehurst*) még mindig megható gyász képe. A császárné beteg, s várja fia holttestét, mely e hó folytában érkezik meg Angliában. A szerencsétlen anyához egyre érkeznek a részvétiratok, eddig 2000 a számuk, s az angol trónörökös személyesen látogatta meg a gyászoló nőt. Hire jár, hogy Napoleon herczegnek a Bati fürdőben törvényes neje, s fia élne, ki már jelentkezett is. Carey hadnagyot, ki IV. Napoleont elhagyta végveszélyében, törvényszék elé állitják; de vigasztalás-e ez a szerencsétlen anyára? Egy párisi lap szerint az excsászárné Cseh- vagy Horvátország egy uradalmába vonulna. — A „P. N.“-ban Pázmándi Dénes, ki nem rég járt Chislehurstban, a többi közt igy ir: „Szegény Eugénia császárné! A legnagyobb hatalom polczáról rövid pár év alatt „a lady in Chiselhurst té“ szállni le, elveszteni férjét s most egyetlen vigaszát, reménységét: ez valóban borzasztó. Nem tudom, megszünnek-e ezután majd a német lapok támadásaikkal Eugénia császárné iránt! Kár, hogy nem volt iróik közül valaki ma Chislehurstben. Látott volna egy ősz, megtört asszonyt, kinek szemeiből kihalt minden fény, ajkáról minden mosoly. Oh, hol vannak a Tuilleriák báljai, a szemkápráztató látvány, midőn a „Salle des Maréchaux“-ban egyszerre felhangzott a jelszó „L'Impératrice!“ Dob pergett, a cent-garde-ok fegyvereiket prezentálták — s megjelent Eugénia császárné a gyémántoktól ragyogó szép, szellemdús hölgy, s tizezrek meghajtott vállain tartott szemlét. S most a kis angol cottage, az egyszerű kapusné, a fekete ruha . . . s e rettentő csapás. Önkénytelenül azt hittem egy perczre, összehasonlitva elmémben a multat s jelent, hogy ez az élet talán nem is igaz, de álom!“

*** (*Londonban*) most van a „season“ tetőpontján. Az időjárás szépnek mondható, daczára, hogy minden nap esik egyszer vagy kétszer — de legalább meg vannak mentve a rettenetes ködöktől, s ez maga elég arra, hogy az ember gyönyörködjék az időjárásban, ámbár a napot persze most is csak nagy elvétve látjuk kibukkanni. Hanem alig is mutatkozik Phoebus egy órára, s már is az utczákon, sétányokon, a parkokban van mindenki, ki csak lábát mozditani tudja, vagy kinek lova, fogatja van. Délután 5—6 óra közt például annyi az ember, hogy a Rotten Row körül a szó szoros értelmében nem lehet járni. Az ut egyik felén ezrei a szebb és szebb kocsiknak, a másikon százával vágtatnak a lovarok s lovagló hölgyek pompás paripáikon. A kocsi-ut s az itt 25 öl széles lovas-ut közt foglal aztán helyet a néző közönség, ki ülve, ki állva. Egyike ez a legnagyobbszerű látványoknak; a mellett alig lehet emliteni a bécsi Pratert, a párisi Longchampsot, nem is gondolva más kisebb helyekre, mint például a mi városligetünkre. A Hyde Parkból haza térve, az elegans világ egyet sétál a Regent Streeten, Londonnak egyetlen valóban szép utczáján. Azután következik a kurta rosz ebéd à l'anglaise s 8—½9 felé a szinház.

* * *

Londonnak ez idő szerint van vagy 25 szinháznak nevezhető épülete. A 25 szinház közt „tisztességes“ nincs több 5-nél, ezek: a két opera, Covent Garden s Her Majesty, aztán Irwing szinháza, a Lyceum- továbbá az Adelphi s a Gaiety szinház, (a Hay Market jelenleg zárva van), a tervezett londoni nagy opera pedig megbukott, az épület félben áll, kitéve az idő roncsoló fogának a mely nem sokára majd elmorzsolja az angol nemzeti opera e szerencsétlen szülöttjének még jelképét is. A számbavehető öt szinházon kivül van még egy pár félig tisztességes, legfeljebb 3—4 s nem több. Ilyennek vehetjük a Drury Lane-t s az Opera Comique-ot, a Globe-ot stb. A többi aztán rosz barlang, vásári komédiásokkal, korhelyek s tolvajokból álló közönséggel.

*** (*Külföldi hirek.*) A kievi katonai pénztárból a nihilisták 100,000 rubelt vittek el, és hagytak helyette nyugtát. — Az orosz czár Emsben van; oda várják a német császárt is. — Garibaldi vál nejétől, s hű dajkáját veszi el. — Andrássy külügyér teljesen felépült. — Alfonzo spanyol király Biarritzban találkozik jegyesével, Krisztina főherczegnővel. — Rudolf trónörököst Madridban egy katonai szemle alatt felrobbant gránátcsomag majd életveszélybe sodorta. — Egyptom alkirálya mégis csak letétetett; helyére a szultán Tevfik herczeget nevezte ki. — A reichstadti herczegnek

magyar nőtől, Somogyi Máriától származó fia IV. Napoleon halálával ismét szóba jött. — Bem apó nővére Kostromában él száműzetésben és inségben. — Lord Beaconsfield nem fogadott el egy arany babér koszorut, mert átnyujtója őt kitűntésekért ostromolta. — A „Figaro“-nak Zichy Mihály és Pázmándi Dénes már átnyujták a magyar irók albumát.

Irodalom és müvészet.

*** (*Irodalom.*) Beniczkyné Bajza Lenke „Márta“ czimü uj regényt kezdett meg a „Pesti Napló“-ban. — Simonyi Zsigmond „Antibarbarus“ czimü füzetben kel ki az irodalomban használt magyartalanságok ellen. Ki kel a „tanár“ szó ellen, pedig Vörösmarty ódája is üdvözli Lisztet, a „hangok nagy tanárát“, s a czimlapon szerző is „tanárnak“ irja magát. — Mikszáth Kálmántól „Az igazi humoristák“ czimü könyv jelent meg; nem a köny és mosolyról, tehát az igazi humorról, de a nép tréfáiról ir mulatságosan, magyarosan. A kis könyvecske ára 1 frt.

*** (*Tóth Kálmán*) jeles költőnk életrajzi adatait mondja el Szana Tamás az „Egyetértés“ tárczájában, s közli a költő e csinos, jellemző költeményét is:

Költészetem.

Minden dalom igazság volt,
Soh' sem mondtam hazugságot,
Elmeséltem, a mi történt,
A mik szivem' összetörték.

Nagy uraknak, gazdagoknak
Énekeim soh' sem szóltak,
Csak a vértanúi hanton
Zokogott az én bús lantom.

Soh' sem irtam olyan verset
A mely nem a szivből serkedt,
Melynek minden kis betüje
Érzésekből nem lett gyüjtve.

Kis fiamról, jó anyámról
Daloltam, mint madár, ágról,
Ugy örültek ezek azon,
Hogy szeretem őket nagyon.

És dalai szerelmemnek
A falukban elterjedtek,
Ablakokból kihallani:
„Fütyül a szél“ „Lemondani.“

Sok pusztult az idő alatt,
Egy pár dalom mégis maradt;
Ifju költő, tudod, mi az? . . .
Az marad meg, a mi igaz.

*** (*Könyvészet.*) A Makáry Gerő „Magyar könyvészet 1876“ czimü, a magyar könyvkereskedők egylete megbizásából készült müve szerint: tavaly 1063 eredeti magyar mü jelent meg, 11,711 kötetben, s 136 forditott mü 167 kötetben; hirlap és folyóirat 1878 elején 284, a folyó év elején pedig 319 jelent meg, tehát a szaporodás 35; örvendetes, hogy e szaporodásban 17 a szakközlönyökre esik.

*** (*Zene.*) A zeneakadémia hangversenyei ismét a szokott sikerről tanuskodtak. Volkmann, Erkel Ferencz, Ábrányi Kornél és Nikolics tanárok érdeme ez; több zongora-játszó (kivált Almásy Miklós), s a zeneszerzésben Gosztonyi Béla („A szabadsághoz“ czimü férfi karral) valósággal becsületére válnak a Liszt által vezetett, kitűnő müintézetnek.

*** (*Képzőmüvészet.*) Munkácsi Mihály „Látogatás egy gyermekágyasnál“ czimü festménye, Londonban nagy tetszést aratott. — Széchényi szobrát már állitják az akadémia előtti ligetben.

*** (*Vegyes hirek.*) „Magyar Amerika“ czimü magyar lap indult meg New-Yorkban. Első száma Rudnyánszky Gyulától hoz verset. — A magyar tudományos akadémia hétfői, a szünidő előtt utolsó ülésén Szász Károly olvasta fel szép emlékbeszédét Pázmándi Horváth Endre felett, s Zichy Antal értekezett a Széchényi hátrahagyott kéziratairól.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, junius 28. Czár és ács. — Vasárnap, junius 29. Az eladó ház. — Az attaché. — Hétfő, junius 30. A másoló. — A felolvasónő. — Az eladó ház. — Kedd, julius 1. Az országos szinészeti tanoda drámai osztályának nyilvános vizsgája. — Szerda, julius 2. Alvajáró. — Csütörtök, julius 3. Az országos szinészeti tanoda operai osztályának nyilvános vizsgája. — Péntek, julius 4. Szünet.

Népszinház. Szombat, vasárnap, héttő, junius 28—30. Az élhetetlenek. — Kedd, julius 1. Kamargó. — Szerda, julius 2. A falu rossza. — Csütörtök, julius 3. Az élhetetlenek. — Péntek, julius 4. A kornevilli harangok.

*** (*Bianchi Blanka kisasszony.*) A bécsi udvari opera e kitűnő művésznője e hó 2-dikán kezdte meg vendégszereplését a nemzeti szinházban; kedveért a szünidőből csiptek el néhány napot, s nem hiába, mert a közönség szép számmal jött a szinházba. Bianchi az „Alvajáróban“, Aminában lépett fel. Fiatal leány, ki még emelkedni, fejlődni fog, s bár Londonban, Szentpétervárott, Párisban stb. többször hallották, csupán a mult év végén, Bécsben ismerték fel nagy értékét, a hol Pattit sem ünneplik nála jobban. — Ő világhirű koloraturénekesnő; hangjában meleg bensőség van és lágyság; kantilenája dallamos, hullámszerű, hangja csengő és óriási terjedelmű, mely őt minden bravourra képesiti. Az „Alvajáróban“ Artôt, Patti, Nilsson tüntek fel előtte; Bianchi nemesen egyszerü felfogása itt sem maradt homályban, s meglepő staccatói valóságos bámulatra ragadták a közönséget. — Játéka nem oly szép, mint éneke. Azonban van kellem megjelenésében, s a közönség minduntalan emelkedő lelkesüléssel fogadta. — Rudolfot is vendég: Bak Béla ur játszotta. Az intendatura vele ezuttal is . . . bakott lőtt.

*** (*Szinházi vegyesek.*) Lortzing „Czár és ács“ czimü jó régi vig operáját tetszéssel fogadta a nemzeti szinház. Kőszegi és Odri kaptak benne jó szerepeket. — A kolozsvári szinház Dobsától, Szász K.-tól, Degrétől szerzett uj darabokat. — A győri szintársulat Pozsonyból Komáromba ment; jobb tagjai Nikó Lina, Follinusné, Ádámi Piroska, a Beődi pár, Somló, Mikei, Follinus. — Prielle Kornélia mult pénteken 1339-edszer lépett fel a nemzeti szinházban.

* * *

(Népszinház. „Élhetetlenek“. Vig szinmü 5 felvonásban. Irta Csepregi Ferencz. Először adatott junius 27-dikén.)

Nagyon, de nagyon rosz darab. Izléstelen, durva szellemtelen és unalmas. Egyetlen egyszer sem volna szabad előadni — hja! de a kinek Krisztus a barátja, könnyen üdvözül. A darab az öngyilkosság ellen iratott volna; — hanem, hogy kerüljük-e vagy megkedveljük — arra ugyan semmit sem tudunk meg; legfelebb a nézőnek volna rá

kedve, ha sokszor kellene végig nézni ezt a darabot. Olyan durva, olyan sértő a kómikuma; csupa huza-vona, teritő lerángatás, vánkossal dobálás, ablak-beverés — és más ilyen „magyaros“ dolgok. És azok a színészek is! Játékuk majdnem méltó volt a darabhoz, Rákosi Szidi asszonyt kivéve. Mikor sirtak, a közönség nevetett, mikor nevettek, a közönség ásitozott. Sirni egyáltalában nagyon kevés színész tud; nevetni könnyebb dolog (a szinpadon). A ki a nemzeti szinház vigjátékaihoz hozzá szokott — azt büntetésül küldeném az Élhetetleneket megnézni. — (Nyájas olvasó! Ez elkeseredett szinbirálathoz ne gondold oda a Petőfi „Szinbirálat“-ának végsorait: Hol maradhatott az a kis leány, hol? Üres volt, a melybe jár, a páholy. — Ámbátor, hogy a páholy (mind) üres volt.)

* * *

(Nemzeti szinház. „Eladó ház.“ Vigjáték 1 felvonásban. Irta Meilhac és Halévy. Először adatott junius 29-dikén.)

A gondviselés még a szini referenrsől is gondoskodik. Gondoskodik arról, hogy ha referádáját irva (a mikor még egyszer átéli a birálandó drámát) — nagyon eltalálna keseredni — valamivel megengesztelje. Élhetetlenek mellé küld Eladó házat. Mennyi finomság, mennyi szellem, mennyi báj van e kis vigjátékban! Olyan vonzó, olyan kedves példájával találkozunk a felsőbb kómikumnak Cerney grófnő és Boismartin alakjában. Igazi tiszta kómikum: kellem és fonákság (indulatos természetüek). Egy házasodó agglegény eladó házában találkozik e két alak. Három hónap előtt jegyesek voltak, de indulatos természetük felbontotta a viszonyt. Most miután nagynehezen kibeszélik magukat — miközben nemcsak minden látogatót, de utóbb magát a házi gazdát is elküldik — végre megtudják, hogy mennyire szeretik egymást; a házi gazda pedig megtudja, hogy ugyanazon nő miatt vesztek össze (mert Boismartinnek kedvese volt), a ki most az ő jegyese. A házasságról lemond és háza többé nem eladó. Ez röviden a kedves kis darab meséje. Igazán nagyon jó darab. És azok a színészek is! Játékuk méltó volt a darabhoz. Halmi, Molnárné kedves indulatoskodásukkal, Bercsényi kifejező arczjátékával ragadták el a közönséget.

* * *

(A szini tanoda vizsgálatai. „Bajazet“. „Hamlet.“ „Idegen nő.“ (Töredékek) — „Margit álma.“ „Csalfa mint a hullám.“ (Teljesen.) Julius 1-sején.)

Azt régebben tudom, hogy a jövő szinésznő-nemzedék szép lesz, de hogy e nemzedékhez szép reményeket is lehet csatolni, most arról is meggyőződtem. Meggyőződtem, hogy lesz tragikus művésznőnk, az az nem; arról győződtem meg, hogy van. De mit mondjak róla, Fáy Szeréna kisasszonyról? Ha azt mondom, hogy a képezde szemefénye, tanárainak büszbesége, hogy a tragikus nagy művésznők kis számát fogja szaporitni, — ez mind igaz, de nem uj. Dicsérjem sugár termetét, élesen jellegzett arczát, tüzes szemeit, lángoló szenvedélyét — eh, hiszen ezt is már mind elmondták a lapok. Tehát mit mondjak még? Cordélia hallgatott, pedig Cordélia szerette legjobban Leart. Fáy kisasszony után a nők közül leginkább kiválik Lánczy Ilka kisasszony, de nem tragoediában, melyben szintén föllépett, hanem vigjátékban, melyben szép sikert is aratott. Ramazetter Jolán kisasszony tapsot, virágot bőven kapott, sőt még babérkoszorut is előlegeztek neki hódolói. Szintén jobb volt vigjátékban, mint szenvedélyesebb drámában. Turcsányi Irén kisasszony az utolsó vigjátékban egy elmés szobalány szerepében mulattatta a közönséget, mely nemcsak jóizű nevetéssel, hanem virággal is adózott. Vavra és Borovszky kisasszonyok még kissé szokatlanok voltak a szinpadon, bár az előbbinek határozottan van szinészi ereje. A férfiak kisebb számmal voltak és nem is mutattak fel annyi sikert. Tolnai Andor urat nagyon különbözőképen itélik meg; volt, a ki határozottan czéltalannak tartotta szini szereplését. Igaztalanság. Hogy tehetsége van, azt Hamletben is megmutatta, a vigjátékban pedig azt is, hogy már is gyakorlott, ügyes színész, kinek van salon-szerepekhez kellő finomsága. Horváth Zoltán urat már a mult alkalommal is emlitettük; most is igazolta jó véleményünket. Jeles salon-színészt várunk belőle. Vendrei urnak komikai tehetsége van. Földessi Sándor ur szavalt, még pedig — bár eleinte bágyadtan — később hévvel, csaknem szenvedélylyel. Megemlitjük, hogy a nemzeti szinházhoz a képezdéből Csillag Teréz kisasszonyt szerződtették, a ki most már nem is lépett föl a vizsgálaton. Fáy kisasszony jövőre végez.

* * *

(A szini tanoda opera vizsgálata. Julius 3-kán.)

A műfaj csillogóbb, mint a dráma és igy látszatra több sikert értek el, mint a drámai növendékek. De valóságban oly sok tehetség itt sem tűnt fel, mint a mennyit a tapsokból lehetne gondolni. Egyike a tehetségeseknek Kordin Mariska kisasszony, ki már a nemzeti szinpadról is ismeretes. Őrley Flóra kisasszony operában is fellépett, kevesebb sikerrel, mint népszinműben. Gyönge hangja van, de képzett. Játéka kissé erőltetett; kezeivel többnyire tulságosan gestikulál, népszinműben mindemellett használható. Legtehetségesebb növendékek, — erről ujra meggyőződtünk — Grünwald Etel és Spiegel Arabella kisasszonyok. Az előbbi igen kedves jelenség, szép arczu, de nagyon kis termetű gyermek. Hangja igen erős alt, de még nem egészen tiszta. Máskép áll a dolog Spiegel kisasszonynál. Gyönyörű sopran-hang, mely már teljesen képzett; szép, kifejező arcz, szenvedélyes játék, sugár termet; az opera legkitűnőbb növendékévé teszik. A koszoru őt illeti, mint a drámánál Fáy kisasszonyt. A férfiak közül csak kettő énekelt solót: Szekeres Lajos és Manheit Jakab urak. Mind a kettő bariton, ez utóbbi előhaladottabb képzettségénél fogva előnyben van, de Szekeres ur is reményekre jogosit. A mi kellemesen lepett meg, játszani is tud. Ha nem csalódunk, vig operákban vagy épen népszinművekben lesz helyén. Sz—k J—s.

Tartalom.

Egy episod az életből, Csalomjaitól. — A csillag. Hiadortól. — A dohányozásról, Sz. M.-tól. Halálos ellenségeskedés, Lindau Rezsőtől. — A szent szövetség, Sz. M.-tól. — Heti tárcza. — Még egy szegedi legenda. Hazánk.. — Külföld. — Irodalom és művészet. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

3

1

2

4

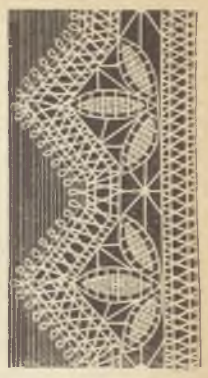

5

6

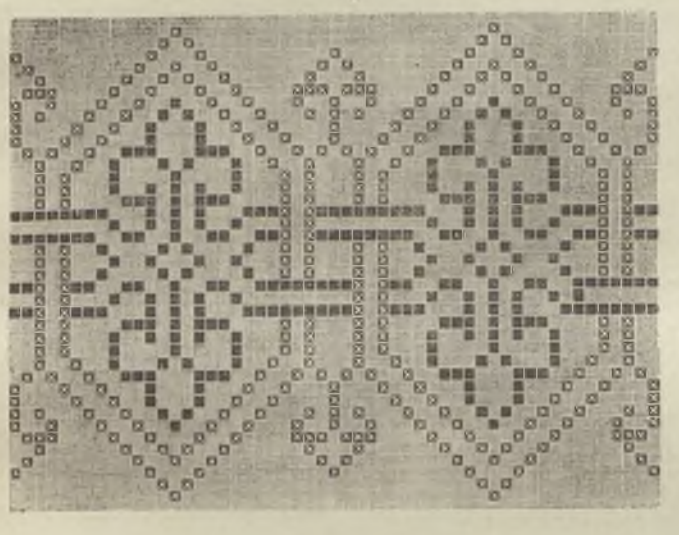

7

8

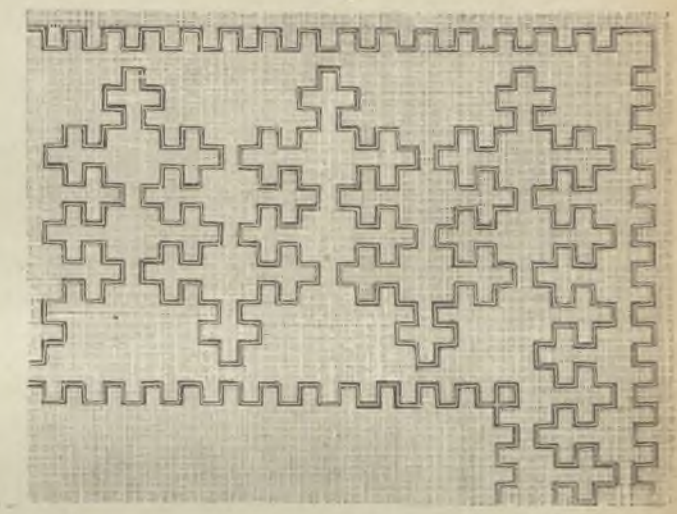

9

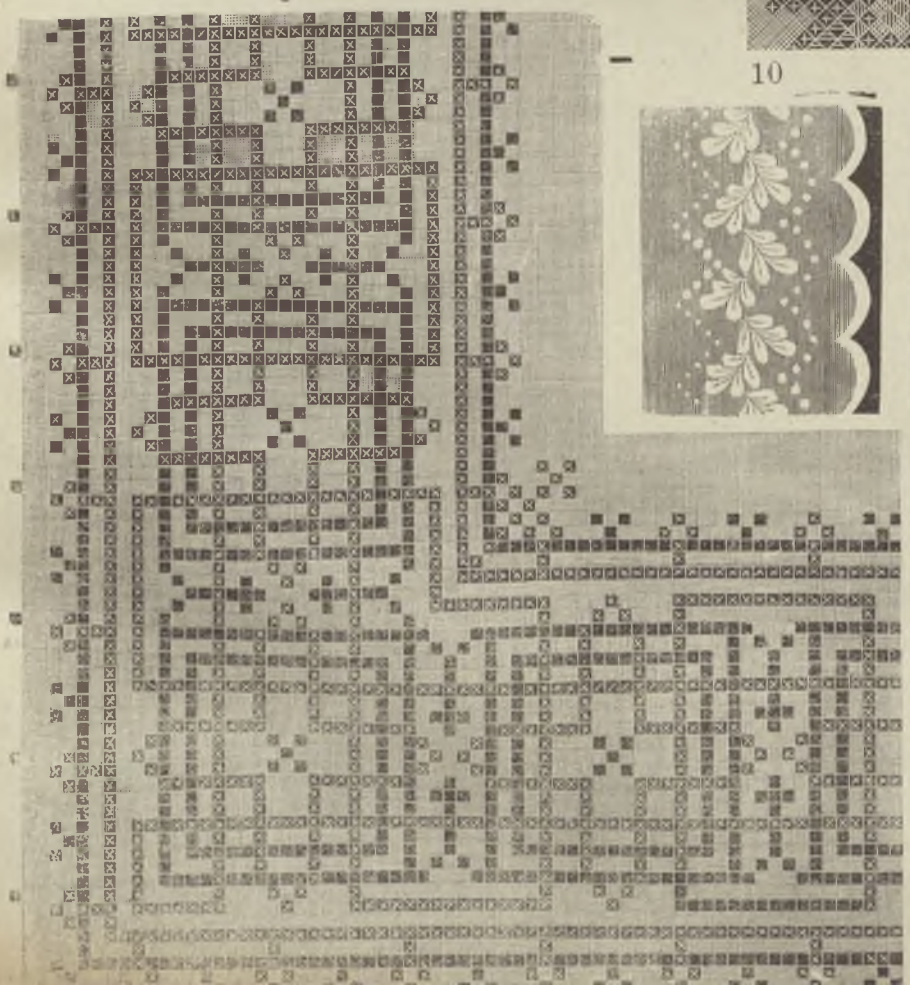

10

11

12

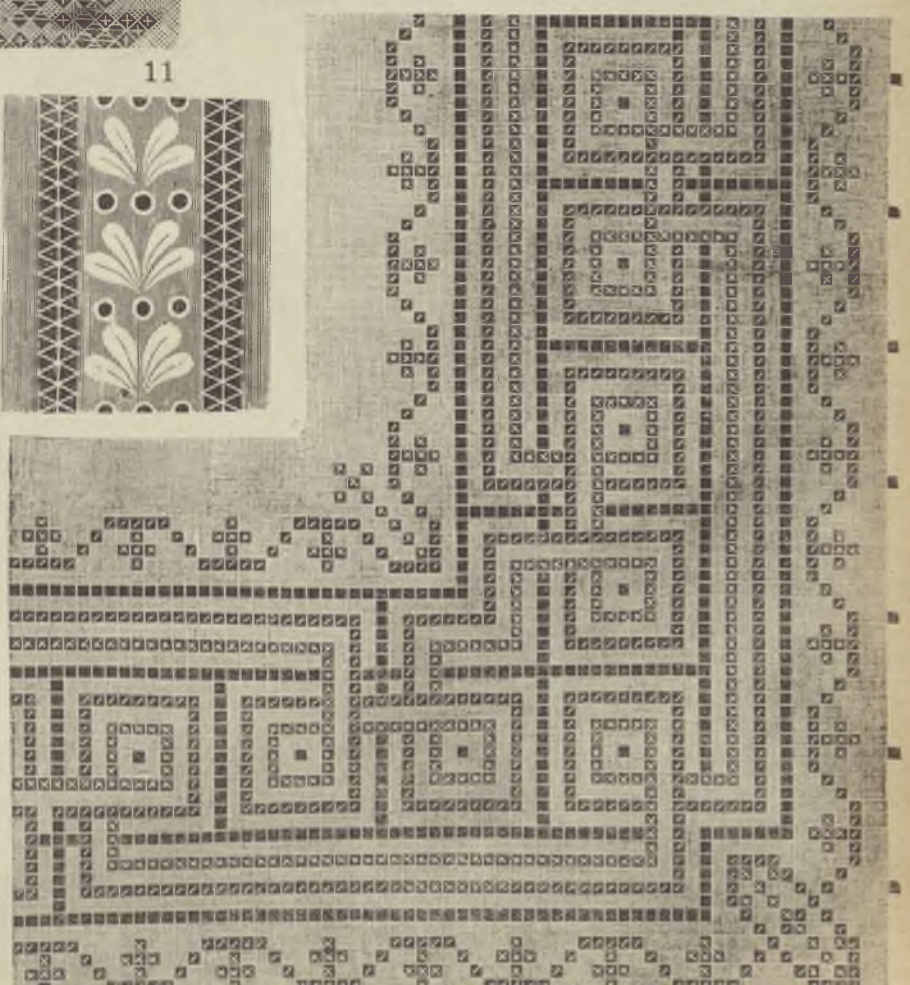

27-dik szám. Julius 6-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap- kelte	Nap- nyugta
							óra percz	óra percz
Julius 6	Vasárnap	E 5 Ezs.	E 4 Goár	24 G 5 J. sz.	15		4 10	7 58
7	Hétfő	Vilibald	Vilibald	25 Febronia	16		4 11	7 58
8	Kedd	Kilián	Kilián	26 Dávid	17 Templ. el.		4 12	7 57
9	Szerda	Anatólia	Lujza	27 Sámpson	18	☽	4 13	7 56
10	Csütörtök	Amália	7 tesvér	28 Czyr. és Ján.	19		4 14	7 56
11	Péntek	Pius	Pius	29 Péter és Pál.	20		4 15	7 55
12	Szombat	Henrik	Henrik	30 Apostolok	21 Szabb.		4 15	7 55

☞ Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk. ☜

Divattudósitás.

Mai mellékletünk magyarázata.

Tudjuk, kellemes meglepetéssel veszik t. előfizetőnőink mai mellékletünket, a melyen válogatott és csupa hasznavehető nőimunka-rajzokkal kedveskedünk.

Az első és második szám két uj hajviseletet mutat be, az egyik hátul a nyakba lógó fonatokat tünteti elő, a másik pedig kontyot, hátul fürttel. Ez a két hajviselet most a legáltalánosabb és legkedveltebb.

A 3-dik szám: keresztöltéses keskeny himzés fehérneműekre, törülközők hosszu szélére, kis tálczakendőkre stb.

A 4-dik szám: keskeny csipkeminta, point de lace csipkeszalagokból dolgozandó.

Az 5-dik szám: szintén point de laceból álló csipkebetét mintája, a szokott módon készitendő.

A 6-dik szám: keresztöltésü himzetminta, törülközők aljára, kétféle szines, mosható pamuttal himzendő.

A 7-dik szám: kulcsos kosárkákra vagy más kisebb tárgyakra való himzés mintája, tetszés szerint akár négyféle selyemmel, akár pedig berlini pamuttal dolgozandó.

A 8-dik szám: teritőkre, tálczatakarókra stb. való himzés rajza, egyes egyenes öltésekkel kivarrandó. Ezen öltések neveztetnek Holbein-öltéseknek, és a himzést Holbein-technikának. Ilyen öltésekkel bármilyen keresztöltésü mintát lehet lehimezni és mosható Jáva-kanavászon igen csinos e munka, mely a szövést utánozza, vagyis inkább kiegésziti.

A 9-dik szám: asztalteritőkre való himzés rajza, keresztöltésekkel, kétféle mosható pamuttal Jáva-kanavászon himzendő.

A 10-dik szám: fehér himzésre való szegélyzet rajza, sürü franczia himzés.

A 11-dik szám: betét, szintén franczia himzés, közben lyukakkal.

A 12-dik szám: Még egy teritő rajza, két-három féle szinü mosható pamuttal himzendő.

Számrejtvény.

Jóo Katinkától.

1. 5. 17. Szivre hat, ha szivből jő,
2. 7. 6. 5. Őskorunkban hires nő,
3. 19. 7. 17. 17. 11. Ez pedig világverő.
9. 10. 11. 12. 5. Ez meg tőle eredett,
4. 7. 15. 6 2. 11. Mátyás alatt bajt szerzett,
14. 15. 18. 17. 13. Egy királynak sirja lett.
6. 7. 8. 7. 15. 7. Erejével ez kivált,
6. 16. 2. 19. Ezt fütták, mikor kiállt.
1—19. Arany ilyest mond fiának,
Mikor hő imában szállnak
Lelkeik az égre fel,
S életünket ehez mérve,
Bármi kinos csapás érje,
Szivet, lelket fölemel.

Megfejtési határidő: julius hó 23-dika.

A f. é. 23-dik számban közlött sakkrejtvény értelme:

Osztrák-magyar birodalom.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Weisz Betti, Sánta Mari, Kovács Margit, Molnár Izabella, Vicziány Weszelszky Angela, Jánossy Lajosné, Horváth Róza, Ujfalusy Károlyné, Devich Ferenczné, Negyedi Mariska, Fényes Irmácska, Ágoston Irma és Ilonka, Horváth Izabella, Fényes Matild, Temesváry Erzsébet, Hanzsulovits Berta, Thanhoffer Mariska, Tóth Piroska, Herberth Lina, Patay Janka, Gallé Natália és Gizella, Báthori Sigray Istvánné, Fodor Tinka, Kállay Anna, Peterdi Pap Erzsébet, Szoboszlay Gyuláné, Földes Gizella, Márton Lenke és Olga, Décsi Aranka, Nemes Klotild, Csapláros Nina, Balogh Rezsőné, Sipos Matild, Simon Izabella, Eperjesi Margit, Tóth Ida, Posgay Sándorné, Fülöp Johanna, Erdélyi Kata, Makusz Györgyné, Rácz Flóra és Mariska, Butka Mariska, Nagy Póli, Técső Mari, Szentkirályi Róza, Klimó Emma, Somlyódy Anna, Fürész Mihályné, Gáal Kornélia, Miklóssy Berta, Ujházy Terka, Moravcsik Lotti, Nagy Tinka, Olgyai Janka és Lilla, Bihary Ilonka, Morvay Pálné, Alajos Marcsa, Pánczél Katinka, Szent-Iványi Klementine, Béressy Szidi, Strausz Juliska, Nemes Jolán, Lőrinczfy Paula, Plecheisz Fanny.

A 22-dik számban közlött rejtvény értelmét utólag beküldé:

Peterdi Pap Erzsébet, Kiss Minka, Harcsa Mariska, Szoboszlay Gyuláné.

Megbizások tára.

Szikszóra K. P. urnőnek: A csomag el van küldve.

D. Ladányba M. G. urhölgynek: A legszivesebben küldöm lapomat a fürdőbe is.

B. Püspökire P. K. urnőnek: El van küldve.

Petneházára P. P. urnőnek: A kivánt azonnal postára lett adva. A levél jól volt irányitva.

D. Füredre O. M. urhölgynek: Az ilyen kinövéseit a divatnak legfölebb megmosolyogjuk. Kár volna czikket irni róla, ugy sem terjedhet el az jóizlésü hölgyeink körében.

Pécsre Z. M. urhölgynek: Szives köszönet, hogy felfogva lapunk komolyabb irányu hivatását és czélját, annak terjesztésében segédkezet nyujtott.

Kolozsvárra K. K. urnőnek: Pontosan vettem.

Oklandra K. Gy. A. urnőnek: A legszivesebben küldtem meg a kivántakat, a többi is meg lesz annak idején.

T. Szajolra T. A. urnőnek: Azonnal ujból megküldtem.

Battonyára R. L. urhölgynek: El van küldve.

Szászfára Sz. Gy. urnőnek: Szives figyelmébe ajánlom utósó előfizetési fölhivásunkat, a hol feleletet talál kérdésére.

Lugosra K. O. urhölgynek: A 9 kötet könyv azonnal utnak inditható, a mint parancsolja.

Kérdések.

Koszorus költőnkről, Szász Károlyról szeretnék életrajzi adatokat is tudni, hol született, mikor és mik főbb müvei? Örömmel találkozom nevével a lapokban is, önálló költeményfüzért is birok tőle, de többet szeretnék még tudni róla. Egy magányos.

Petőfi összes költeményeit képekkel diszitve, melyek 12 nagy füzetből állanak, szeretném 4 frton eladni. A ki birni ohajtaná azokat, tudassa velem lakczimét és azonnal postára adom. Barna leány.

Ugyanaz szeretne egy pár uj butortakarókra való horgolt csillagot kapni, és szivesen ajánlkozik bármely viszontszolgálatra.

A jó diós pálinka készitésmódját szeretném tudni. Ki tanit reá? K. M.

Feleletek.

Egy fiatal asszonynak. A befőzött gyümölcsökre nézve szivesen adok néhány átalános utasitást, a melyekből először is a gőzbe főtt gyümölcs készitésmódját láthatja, (compote) és később térek át a czukorba főtt gyümölcsökre.*) Első teendő: a gőzbe főtt gyümölcsöknek szánt üvegeket nagyon tisztán kimosatni és szárazra kitörülni. Ezekbe rakjuk a száraikról letisztitott cseresznyét, meggyet, a meghámozott kis körtéket, a ribizli és egyéb gyümölcsöt, és egy negyed font czukrot számitva egy-egy nagy meszelyes üvegre (a meggy, ribizli több czukrot kiván az édesebb gyümölcsnél), azt elegendő mennyiségű vizzel felforraljuk és kihülve a poharakba öntjük, pergament-papirral és spárgával erősen lekötjük, és szép sorban törlő ruhák közé a katlanba, vagy ha kevesebb üveggel főzünk be egyszerre, széles lábasba elrakva, a tetejét nedves ruhával befödve, hideg vizzel a tüzre teszszük, ott 6—8 perczig hagyjuk átforrni, azután pedig tegyük félre a tüzről és hagyjuk más napig befödve kihülni. Ekkor szedjük ki az üvegeket, mossuk le tisztára, törüljük szárazra, kössük be az üvegek tetejét tiszta papirral és helyezzük el szép sorban hüvös kamrába. — Más alkalommal más gyümölcsökről fogok szólani. V. Istvánné.

G. K. Paulának a rózsalekvár készitésmódjára a következőket ajánlom: 1 font rózsalevelet 3 itcze vizben 7 óráig kell főzni; $^3/_4$ részét a rózsaleveleknek finomra össze metélni, ezután a metélt és egész levelekhez 2 font törött czukrot, vagy fuksziával, vagy alkörmössel festve, hogy piros szint kapjon, keverni s igy még $^1/_2$ óráig főzni. K. M.

G. K. Paulának. Nem csak a vörös bor, de a gyümölcs pecséteket is fehéritès utján szoktam kivenni; a szép nyári napokon asztalneműimből kikeresem a pecséteset, és a kertben a pázsiton a rendes módon naponkint 2—3-szor megnedvesitem, a nap sugarai megteszik a többit, egyébiránt ha a pecsét friss, azaz még nem volt mosva, ugy a vörös bor-, mint a gyümölcs pecsétet, szedett, nem zsiros forró tejbe kell mártogatni felváltva dörzsölni, és addig ismételni mig a pecsét meg nem halványul.

Mindazon előfizető társnőimet, kik érdeklődnek a bundák nyáron való eltartásukról, figyelmeztetem a kálmusgyökér porra, melyet a moly nem szeret, kellemetlen szaga miatt. Én azzal hintem be ugy a posztó, mint szörmés oldalát, és vászon lepedőbe burkolva bevarrom, s hüvös szobában tartom egy fölnyiló divánban, nyáron át 1—2-szer kiporoztatom, de soha sem teszem napos helyre, hanem árnyékosra, mivel a molylepke napvilágos helyen rakja le petéit, s igy igen hibás eljárás, posztó, vagy szörmés ruhákat a napsugárnak kitenni. Szőnyegeimet is igy szoktam elrakni. J. Ferenczné.

D. Mariskának. A kérdéses költeményt Gyulai Pál jeles költőnk irta és igy hangzik:

Szeretnélek még egyszer látni
A kertben, ott a fák alatt,
Hallgatni édes csevegésed,
Mint gyermek ugy örülni véled,
Szakitva a virágokat.

Szeretnélek még egyszer látni
Homályos őszi délután,
Kandallódnál a karos széken,
Ha mintegy elringatva, ébren
Alszol s álmodva nézsz reám.

Szeretnélek még egyszer látni,
Midőn ugy várod jöttömet,
Megismersz immár a távolból,
S bár ajkad olyan hidegen szól,
Elárul néma örömed.

Szeretnélek még egyszer látni
Szép csöndes nyári estvelen,
Holdfénynél az ákáczok árnyán,
Midőn fejed keblemre hajtván,
Igy suttogsz: Még maradj velem!

Szeretnélek még egyszer látni
A vén udvarház csarnokán,
S ha elhangzott az isten-hozzád,
Még visszanézni utószor rád
S először sirni igazán.

Szeretnélek még egyszer látni,
Meggyógyitna egy pillanat;
Mit szenvedtem, feledni tudnám,
S még egyszer örömest feldulnám
Éretted ifjuságomat!

*) Jó szivvel fogadom.

Előfizetési fölhivás

a

„CSALÁDI KÖR“

Huszadik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven szines boritékkal.

Minden hóban négy melléklet, fölváltva szinezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások és arczképek.

Előfizetési dij:

Csupán a lapra: egész évre **12 frt,** — félévre **6 frt,** — negyedévre **3 frt.**

Az egész évi 12 kötet csomagolási dija 40 kr.

Poudre de Serail.

Soldos-Blaha Louiza művésznő kedvencz arczpora.

Ezen arczpor vegytanilag tökéletesitve minden ártalmas szerektől mentes és oly kitünő tulajdonságokat központosit, hogy minden eddig a kül- és belföldön készitett porokat sokszorosan felülmulja; nagymérvü federje az arczot az időjárás kellemetlen befolyásától megóvja, az arcznak és a testszinnek ifju és természetes szinezetet kölcsönöz, ugy hogy a legélesebb szem sem képes a port rajta észrevenni, mely kitünő hatásaiért **Soldos-Blaha Louiza** asszonyság következő sorokkal **tüntette ki.**

Tiszt. Müller J. L. Vadász Ferencz özv. utóda, illatszerész urnak **Budapesten.**

A **Poudre de serail,** melyet ön feltalált, **valóban kitünő és nemében páratlan,** mert nemcsak az arczon láthatlan és tartós, de egyszersmind rendes használatnál ártalmatlansága által az arczra oly különös jótékony hatást gyakorol, a minőt még eddig semmi féle arczpornál nem tapasztaltam, mely kiváló tulajdonságért jövőben mint kedvencz arczpromat kizárólag fogom használni és meg vagyok győződve, hogy felülmulhatlan jóságáért általános elismerésnek fog örvendeni

Tisztelettel

Soldos-Blaha Louiza.

Minden doboz POUDER DE SERAIL a mellékelt bejegyzett védjegygyel van ellátva, 60 kr. és 1 frt dobozokban, valódi minőségben csupán a feltalálónál **VADÁSZ FERENCZ. özv. utódai-nál** illatszerésznél a „Virág-királyné“-hoz **Budapest, Koronaherczeg-utcza 2. szám** kapható.

Amerikai fogorvos

Med. & Chir.

Dr. Kennedy F.

American Dentist

az Allumni Association of the Philadelphia Deutal College alelnöke.

Vácziutcza vastuskó, II. emelet

(Valódi amerikai müfogak, arany stb. tömések.)

(Fájdalom nélkül fogmütétek kéjgáz által.)

A németországi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitünő alkalmazhatósága végett a magas cs kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúz (Rheuma), inszaggatás, mell, gerinczfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen. **Egy csomag 1 frt 5, kettős rejü 2 frt 10 kr.**

Ezen köszvényvászon azzal különböztetik valamennyi létező iobbi szerékről, hogy csakugyan használ.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr. Póstán küldve 10 krral több. Valódian Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gysztárában, kiraly-utca 7. sz. — **Debreczenben:** Rothschneck ur gysztárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur gysztárában. — **Mohácson:** Jazevics Károly. — **Kolozsvárt:** Wolf gysznél. — **Pécsett:** Zsolnay. — **Szegeden:** Weiglein György, Kovács gysz. — **Temesváron.** Kraul. — **Aradon:** Prinner gysz. — **Nagyváradon:** Molnár gysz. — **Székes-Fehérvár:** Dieballa: **Gyöngyösön:** Vozary gysz. — **Brasso:** Fabik gysz. **Szigetvárott:** Ehrenfeld W. — **Miskolcz:** Ujházy gysz. — **Pozsony:** Söltz. — **Kassan:** Escwig Ede és fia gysztárában.

T. Török József urnak Budapesten.

Tisza-Dob, márcz. 11. 1878.

Tekintetes ur!

Nagymérvü köszvényben szenvedvén, az uraságodtól hozatott köszvényvásznat felhasználtam, a mely nekem kitünő szolgálatot tett, úgy hogy azt magán gyakorlatra alkalmazni szándékozom, kérek ennélfogva posta fordultával részemre egy darabot az erősebből és egyet a közönségesből küldeni. Tisztelettel

Dr. Mogyoróssy s. k.,
Gróf Andrássy urad. orvosa.

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 21-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

28. SZ.
Julius 13-dikán
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükseges hímzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Az erdő titka.

(Elbeszélés.)

Bodon Józseftől.

I.

Nyár derekán járt az idő, mikor a hegyek közé kerültem. Magánosan bolyongtam össze a bérczeket. Néma csendben pihent az erdő s a tölgyek sötét lombjai enyhe árnyat vetettek mindenfelé. Olykor vadgalamb-csapat surrant át a fák fölött s árnyékuk a ritkásabb helyeken lerajzolódott a pázsitra. Nem messze tőlem egy kis erdei patak csergedezett czik-czakkos medrében; távolabbról a kakuk éles hangja hallatszott felém. A lombokon apró madárkák tollászkodtak s néhány lépésnyire vékony, sipogó hangok ütötték meg fülemet. Arra tekintettem. Egy kerek faoduból két-három madárfiók dugdosta ki kopasz, lapos fejét és hosszan, keservesen sipogott valamennyi. Bizonyosan anyjokat várták az eledellel. Önkénytelenül ötlött eszembe a gondolat: ha ellőtte valaki e kicsinyek anyját s tán épen most szopogatja finom csontjait. No, hiszen várhattok akkor árva, tehetetlen férgek!

Csendesen heveredtem le egy vén cserfa tövében s néztem a madárfiakat. Jó félóra telhetett igy el, midőn erős repüléssel csapott le az anya a fészek előtt álló csonka galyra. Tehát nem ette meg senki.

A szomszéd fa odujából vadméhek röpködtek ki s be; csendes, egyhangu zsongásuk elevenséget hozott az erdő nyugodalmas magányába.

Letettem a könyvet, melyet magammal hoztam, hogy majd olvasgatok. Hol isten keze irta a betűket a természet gyönyörű könyvébe: ott csak e könyvből lehet olvasni. És én mély gyönyörrel merültem a nagy könyv szemléletébe s lelkem néma csudálattal telt meg a hatalmas alkotó iránt, ki mindent oly bölcsen rendelt el.

Elnézegettem a döngicsélő vadméheket, a fiait etető anya-madárt s a meg-megzizzenő faleveleket.

Gondolataimból halk zörrenés vert fel. Mintha finom, parányi lábak suhannának el a száraz haraszton. Ugy is volt.

Az erdei patak tulsó partján néhány őzike lépegetett a forrás felé. Száraz fejöket magasra emelve, körültekintő ovatossággal közeledtek. Pár fiatal üsző is viczkándozott az öregek mellett.

Halkan, zajtalanul lapultam a cserfa derekához, hogy el ne zavarjam a félénk állatkákat s tovább gyönyörködhessem bennök.

Letértek a patakhoz s kristálytiszta hideg vizéből hatalmasat huzott mindenikök. Jó izü szürcsölésük tisztán elhangzott hozzám s vidámabban kapkodták fel fejöket az elvett szomjuság után. Az üszők is beleütögették finom orrukat a vizbe, aztán tüsszögve fujtak utána. Csendesen fordultak vissza a partról s egy terebélyes cserfa árnyában telepedtek le a finom pázsitra. Vékony, sovány lábukat hasuk alá huzogatva, kör alakban dülöngének le.

Gyönyörködve lestem a kedves csapatnak minden mozdulatát. Az üszők játszi enyelgéssel furakodtak a tápláló emlőhöz s nagy fekete szemöket anyjokon nyugasztva, szopogattak. Az anyák hosszukás piros nyelvökkel végig végig nyalogatták kicsinyeik fejét és ideges nyakát. És mennyi szeretet, mennyi ragaszkodás sugárzott ki ez okos szemekből!

Észrevétlenül röppentek el a perczek s lassan-lassan fogyni kezdett a világosság a lombok alatt. Koronkint

erősebb szellő csapódott át a galyakon s egyet-egyet zúgott az erdő. Hallgattam a morajt és néztem a pihenő őzcsapatot, mely az ismétlődő zúgásra fel-felütögette fejét és szélylyeltekintett.

Néhány percz mulva hosszan elnyujtott tompa dörrenés reszketett át az erdőn, mit az őzcsapat csörtető robaja követett. Egyetlen pillanat alatt eltűntek előlem, csak folyton halkuló robogásuk jelzé az irányt, a merre iramodtak.

Én is felszedelőzködtem és kifelé tartottam az erdőből. Komor, fekete felhők kóválygogtak a hegyek fölött s mire kiértem a fák közül, kövér cseppekben hullongott az eső.

Valami hegyszakadék vagy sziklaüreg után néztem, a hol meghuzhassam magamat, mig a zivatar eláll.

A szembeeső hegy tövében, közvetlen az erdő alatt egy kunyhót pillantottam meg. Minden tétova nélkül ballagtam a kunyhó felé, mely két puskalövésnyire gubbaszkodott előttem.

Az eső hatalmasan megeredt, az erdő csattogott, zengett a rövid időközökben meg-megujuló dörrenésektől. A bérczek s az üregekkel telt ormok százszorosan verték vissza a roppanásokat, mintha a természet fenséges játékában ők is gyönyörködnének.

Meglehetősen átázva léptem be a parányi vityillóba. A tulsó sarokban egy férfi guggolt, süvegét megemelintve fogadta köszönésemet.

Elmondtam, hogy a zivatar hajtott ide s ha megengedi, itt várnám be a végit.

Az ember felállt s barátságosan lépett előmbe.

— Fedelem nagyon szükecske ugyan, de sok jó ember megfér együtt.

Végig tekintett rajtam s ujra szólt:

— A ruhája átázott, jó uram. Majd egy kis tüzet gerjesztek s megszáritjuk nála. Aztán, ha sovány estebédemet meg nem veti, ahoz is szivesen látom.

Megköszöntem és bizodalmasan telepedtem le a kicsi tüzhely mellé. Ő szemben guggolt le velem, a hamut lekotorgatta a zsarátnokról és száraz galyat rakott rá.

Künn egyre zuhogott a zápor, rémes szilajsággal zúgott az erdő s egy-egy vakitó villám fénye czikázott át a kunyhón. Benn vigan ropogott a tűz s lobogó lángjánál jó ideig némán hallgattuk a tomboló zivatart.

A férfi kezére támasztott fővel bámult a tűzre s én figyelmesen vizsgáltam vonásait. Tojásdad barna arczán valami mélabus komolyság ömlött el; különösen a szemembe ötlött, hogy szép fekete haja sűrűn szürkélik az ősz szálaktól. Pedig még fiatal ember volt, nem lehetett több harminczöt évesnél.

Kis vártatva felkelt s valamit huzott elő a sarokból. Egy cserép-fazekacska, meg egy vászon tarisznya volt. Ujra visszaült helyére, a tarisznyából szép cserhaju burgonyával rakta meg az edényt. A fazékba nem öntött vizet, hanem fedővel letakarva, szájával lefelé igazitotta a tüzhöz.

A beszélgetés csak csendesen, szakadozva folyt. Kérdéseimre csupán annyit vehettem ki belőle, hogy négy év óta pásztorkodik itt; télire behuzódik a faluba.

A sarokból halk nyöszörgés vonta magára figyelmemet. Észre se vettem eddig, hogy ott egy vesszőből font, szürdarabokkal leteritett fekvőhely terpeszkedik a földbe vert tölgyfa karókon.

Egy kis leányka ereszkedett le a fekvőhelyről, s a mint megpillantotta, hogy idegen is van a kunyhóban: félénken huzódott a férfi mellé és csipet öklével szemeit dörzsölgette.

Gömbölyű, rózsapiros arczu gyermek volt, szép fekete szemei élénkebben ragyogtak az édes álom után. Átaludta az erős zivatart s nem tudott a dörgésekről semmit. Gyermek volt: ártatlan szivvel, angyal-tiszta lélekkel.

Magamhoz édesgettem, a mi nem ment valami könnyen. Bátortalan volt, mint egy erdei mókus. Igéretekre, biztatgatásokra volt szükség, mig hozzám csalogathattam. Felvettem a térdemre és megczirógattam egészségtől duzzadó piros arczát.

— Hol van édes anyád, kicsikém? — szóltam hozzá csendesen.

Leütötte a fejét és nem felelt. Kérdőleg tekintettem a férfira, ez szomoruan nézett rám egy darabig, azután komoran mondá:

— Nincs anyja, uram.

— Nincs! — szólt a gyermek is, bátorságot meritve az apja szavaiból.

— Meghalt? — kérdém halkan.

A férfi fejét rázta és alig hallhatóan mondá:

— Nem halt meg. Él.

Most már sejtettem, hogy a vidámságot mi zavarhatta el a férfi arczáról; az ősz hajszálak egy átküzdött életre, a lélek mély szenvedésére mutattak.

Kiméletesen intéztem néhány kérdést hozzá s a menynyire szóval lehetséges, igyekeztem bizalmát megnyerni.

Jó ideig némán hallgatta beszédemet s csendesen babrálta a hamvadni kezdő tüzet. Aztán feltekintett rám és az ölemben szundikáló gyermekre. Megértettem, mit akart mondani s az alvó gyermeket óvatosan tettem le a fekvőhelyre és betakargattam. Egyenlő nyugodt lélekzetvétele mutatta, hogy mélyen elaludt ujra.

II.

— Már emlitettem, — kezdé a férfi, — hogy én csak négy esztendeje lakom itt. Azelőtt feljebb laktam a hegyek közt. Korán árvaságra jutottam s örökségül földhöz ragadt szegénység maradt rám. Mondhatom, hogy épen ugy nevekedtem fel, mint az ég madarai.

Jókor munkára fogott a szükség s én megszerettem a munkás életet. Még tizennégy éves se igen lehettem, mikor már sarlót nyomtak a kezembe s versenyt kellett dolgoznom a felnőttekkel. Akadt a faluban egy jó lelkű ember, a ki örömest hordott a munkára és megcsiporgatott keresményemet félre rakosgatta. Ennek a házánál huztam meg magamat egészen addig, mig a földesurasághoz nem kerültem.

Volt a háznál egy másik árva is, egy nálamnál négyöt esztendővel fiatalabb leányka. Ő ugy távolról atyjafia volt a gazdának, én egészen idegen voltam.

Mind a mellett ugy tekintettük egymást, mintha testvérek volnánk. — Neki hordogattam a madártojásokat a mezőről s ha kis fürjet foghattam, azt is az ő számára tartogattam a kalapom alatt és szivesen átdolgoztam a napot födetlen fővel is. Hogy ő is gondolt rám odahaza, többször tanubizonyságát adta. Gyakran megesett, hogy mikor este haza tértem a mezőről, hozzám sompolygott és titokban egy darabka sajtot vagy egyéb izletes falatot csusz-

tatott a kezembe. Sőt nem egyszer eldugatta számomra az aludttejet is. Ez bizony másnak is jól esett volna, hát még nekem, a szegény árvának, kire az ég alatt senki sem gondolt.

Szerettem is a kis Juczikát szivem mélyéből, alig vártam az estét, hogy láthassam. Hajnalban pedig, mikor dologra mentünk, ha csak szerit ejthettem, mindig beosontam a kis kamrácskába és az ágya fejéhez loptam valamit. Egy-két szál árvalányhajat, vagy mezei virágot. Gondoltam, jól esik neki, ha meglátja, hogy itt voltam. Ugy is volt, mert az árvalányhajat máskor a kis ablak hasitékjában pillantottam meg. Juczika gondosan eltette.

Legjobban örültem a vasárnapnak. Isteni tisztelet után rendesen lementünk a ház végibe s ott üldögéltünk sokáig. — Keveset beszéltünk, mert a magam forma együgyü ember nem sokat ért a beszédhez: de azért mi igen jól éreztük magunkat szó nélkül is. Engedte, hogy megfogjam a kezét, sőt ha olykor szép piros arczát megsimogattam, azért se neheztelt. Gyönyörű szőke haja olyan lágy, olyan fényes volt, akár csak a kukoricza selyme. Ha ezt végig fektethettem az egyik tenyeremen, a másikkal pedig gyöngén végig simithattam, az egész világ kincseért nem adtam volna.

Mennél több időt töltöttünk együtt, annál jobban ragaszkodtunk egymáshoz. És nem vettem észre egyszer sem, hogy a gazdám vagy a felesége görbe szemmel nézték volna vonzódásunkat. Sőt félfüllel olyas valamit is hallottam, hogy nem igen bánják az egészet. Attól nem igen tarthattak, hogy kenyeret nem birok keresni; aztán Juczika is szegény árva leány volt, a kire nem igen vetette a szemét senki sem.

A gazda felesége szó nélkül hagyta, ha kenyérsütéskor Juczika egy zsiros lepénynek valót szakitott el a tésztából. Még inkább incselkedett vele, hogy „Ugy-e, Istvánra tekint már az a lepény megint?“ Vagy: „Csepegni fog már az a lepény, Juczikám.“

Ezeket mind Juczika beszélte el nekem, mikor a lepényt átadta.

Mért tagadnám, hogy gazdámék jólelkűsége nagyon, de nagyon jól esett. Alig fért meg szivembe az öröm s Juczika le is olvashatta ezt az arczomról, a két szememből, mert az ő arcza is csupa örömtől ragyogott.

(Folytatása köv.)

Erdei kép.

Torkos Lászlótól.

Csend s béke, a merre
Ember szeme lát,
Fa nem roppantja
Hajló derekát,
Szellő se lebben,
Madár se rebben,
S az avaron zöld gyík
Nem csörtet át.

De ime csitt!
Mi zaj, mi nesz? . . .
Amott . . . emitt
Kél s ujra vesz . . .
Hol megpihen
A sziv, ha fáradt,
A sűrűben,
Hol illat árad,
Virágos, árnyas fák alatt . . .
Vén asszony tördel ágakat.

Mikor a madárkák házasodnak.

Hejehuja lakodalom!
Arany János.

Sand György mondja egy helyütt: „Ugyanaz a madár, a mi az emberek közt a művész“, és nem tudok e részben nagyobb igazságot, kevés szóval kifejezve. Szakasztott a művész, ugyanaz a csélcsap, ugyanaz a kedves szeszélyesség, ugyanaz az örökké munkálkodó fej és jól eső finomság. Csakhogy nehéz őt megérteni. Nagy utánjárással lehet csak kitudni a természetét. Az a hóval befútt kicsi madárfészek valamely kopasz, levele hullt bokorban korántsem beszéli ám el az ő eredetének igaz történetét. Nem téli rege az, hanem tavaszi. De én már sok tavaszt láttam, és még annál is több fészket, a hogy a kis madárkák rakták és a hogy benne éltek, azért el is tudom talán mondani.

Künn az erdőn a bikkfa még alig vette föl ritkás zöldes fejrevalóját, a setétes harmatkása és szittyófű még alig nyujtották ki napra vágyó első leveleiket a földből, de még a bohókás szattyu is alig rakta még szét vereses buzogányos fejeit, mint valami sakktáblán, a nyirkos fekete földön: és a madárkáknál már rég beköszöntött a tavasz, be sem várták, hogy a beszédes fecske feleségestül bejelentse elébb náluk. Megsugta nekik a szivük, hogy közel van, a ki után vágyik, a mint az már lenni szokott olyanok közt, a kik egymásért vannak a világon. És a kinek tele van a szive, kiömlik a száján. Először is a verebek és czinegék kezdik. Ezeknek már márcziusban pompásan megy a dolguk a télihez képest. És akkor a sármány sem sokat gondolkodik, kiáll a háztetőre és tollait borzolgatva, mintha csak álmában dalolgatná azokat a csendes, szivből szálló, szivhez szóló, meg-megszakadó nótácskákat. És tudják-e, miről szól a nótája? Hogyne, megérti a kis gyermek is:

„Tücs ki, hess ki, csunya tél,
Beh csak jó, hogy elmentél!“

És a mint igy mondja, szegény sármány, meglátszik rajta, hogy még csak nem régen mint járt házról-házra, mint üldögélt órahosszat is a csür előtt a karón, remegve várva, mikor viszi már el az ördög a macskát, hogy a hadaró alul elpattanó magszemekből egyet-egyet fölcsipegethetne. Hej, beh csak nehéz napok voltak azok, mennyivel jobb mostanában! És egyre nagyobb lesz az ezeket daloló madarak száma napról-napra. Valami varázsló lehetett, nem is más, az ütött egyet bűbájos pálczájával, attól lett ugy itt is, ott is egyszerre hangzatos erdő, mező, akár csak a ringó habok a vizbe esett kavicstól. Az is az, varázsló, ugy hivják, tavasz, a dalolása meg csupa édes szerelem.

Ez azonban még csak olyan suttogás-buttogás, mint mikor az emberek valami nagy potentátát várnak. A hivatalos bemondó csak most hallatja szavát. A pacsirta az. Mint a zengő rakéta, ugy száll föl a légbe. Éles szemével meg alant a földeket őrzi. A meddig dala hallik, magáénak mondja mind a földet, és üti-vágja is, orrával, körmével, a ki oda beteszi a lábát, addig-addig, a mig csak a többi

csavargónak is a tavasz megmutatta, hol legyen hazája, és békesség lesz köztük.

És a hány dal, ugyannyi szerelmi vallomás, és aztán ki-ki párjával ugyanazon vigan dalolgatva fészket raknak szerelmüknek, ótalmazó rejtekben, hogy senki meg ne lássa. És mikor az első kis tojáskát meglátják, nagy akkor a boldogság a házban. Rég leáldozott már a nap, sötét este borult már a földre, és a hím még mindig fenn a magasban ujjongat nagy örömében. Végre mégis csak le kell szállnia; hiába, a mi földből van, annak a földre vissza is kell térni. Azért még soká zárja le a földi álom az ihletett madár szemeit. Köröskörül az uj szántáson százával is dalolnak még a pacsirták, valamivel halkabban és mélázóbban, de talán még sokkal gyönyörűbben és édesebben, mint az elébb fent az égen. Mintha csak magát az eget is magukkal hozták volna le a földre, hogy ez takarja itt be őket, és mintha csak a felhőkből hallatszanék ki dalolásuk, azokból a ködfelhőkből, a melyek a csendes kis virágok fejei körül lengenek. Csak ugy éjféltájban aluszik el a pacsirtadal végképen, lassan, egyenkint, miként a mécsvilágok a faluban.

Édesdeden eshetik aluvása, nem csak a pacsirtának, hanem a többinek is, ezek is mindvalamennyien csak nagy viaskodás után jutottak biztos fészekhez. Akár a sugár fenyű tetejéről, akár a patakmenti sűrű nádasból, akár a kopár szikla repedékéből, akár végre a virággal telt almafáról halljuk, — mindenik egyformán harczi dal volt eleinte és diadalmi harsogásra változott.

Csak az, hogy olyan jó dolguk van a madaraknak! Ugyanaz a diadalmi harsogás, a mely már messziről tudatja az ellenséggel: „Közel ne jöjj, mert itt én vagyok az ur!“ egyuttal a szerelmet is csalogatja, hogy jöjjön csak, jöjjön csak, meleg fészket rakni. És mikor a himek este megérkezvén, versenydalolásra kelnek, egyikök édesebben a másiknál, reggelre kelve el is jutott az akkor, hogy szinte álomnak tetszik neki. Csendesen lopódzott ki-ki szive szerint párjához, naptámadatkor aztán már ketten együtt szállnak el, messzire, egész az elszáradt tavalyi hangabokorhoz, egész benn az avarban, vagy a viz partjához, vagy az erdő csendes tisztásába, ezeknek aztán van mit gyönyöködni két madársziv szerelmében, házi boldogságában.

Házon kivül az erősebb férfi ám csak viaskodjék, dalolgasson, benn a házban szerényen, serényen, a nő készíti a bölcsőt a kicsikék számára. Egyébre az nem gondol, még a rajta levő ruha is ugy sem mutat semmit. Az őt illető dolgokban aztán annál bátrabb és annál magában bizóbb. A pintyek és czinkék erdő közepében kiülnek az ut szélire, és szedegetik a szalmaszálakat a kocsinyomokból, és az a boldog, a melyiknek egy odaragadt pihecskét, vagy valamely őszi legelőn egy-két szál gyapjut vagy akár csak egy pár szőrszálat ád az Isten. A kánya mindent összelopkod a faluban, a mi puhafélét csak a szeme lát, és tele tömi vele a fészkét. Ott aztán szépen együtt láthatni egy csomó gyopár mellett a mókus farkát, a mit aligha nem valamely menyét hullatott el faltában; mellette meg vászon-, papirrongyot, magasan fenn a fasudaran, sőt egy alkalommal e sorok irója egy szemen szedett falusi szerelmes levélre bukkant, a melyiken még egész tisztán olvasható volt, mennyire vágyódik valakinek a szive az ő egyetlen-egy Jancsija után „az harmadik kompániába.“

Csupa napvilág az élet, elfelejtve minden téli baj, még is hull a hó, csak hogy most már almafáról, kökényágról. És kellős közepette mind e virulatos gyönyörűségnek, e verőfényes illatos királyságnak ül a madár az ő csattogató lelkével, birodalom ura és kikiáltó egy személyben. Reggel-este jár a szája, vig danája, hát még, a mit ki nem mondhat, mélyen titkolt nagy szerelmét! Mert hát itt is ugy van az, hogy az az igazi szerelem, a mit csak ők ketten tudnak ezen a világon.

Hogy suhan el az egyik a virágos bokrok közt, hogy meg ne lássák; amott meg a másik nagy titokzatossággal hogy dolgozik a réten, forgolódik, terpeszkedik egész testével, ugy egyengeti, kerekiti azt a kicsi üregecskét, hogy csak mentül jobban kitudja rakni pár szalmaszállal, arra meg a négy piczi tojáskát, mindegyiket befelé hegyével. Az a másik meg gyenge fejével, gyenge lábacskájával egész be a földbe ássa magát, az ember el se hinné, hogy ugyanaz a parti fecske, a melyik ugy a viz felett a napsugárban száguldoz. Meg meg az a másik, nézze csak az ember! egész az ablakunk fölött, a kertből általnyuló ágon, mikor is hordta oda össze azt a csomó szálat, tollat, pelyhet! A harkály pedig a faderekat furta ki egész a béleig a jövendő nemzedék számára, a favágó meg a tavalyi hajlékon ragasztotta be ujra az ajtófeleket, hogy az uj ivadékot ellenséges betöréstől óvja. És milyen szépen fontak egybe szálat, tollat, milyen sima-kereken és takarosan vájták ki a földet vagy a fa derekát! Háza, viselete, szava és élete mind csupa csin és kellem a madárnak.

És mikor kérőnek áll be! Hogy simul és ügyeskedik akkor kedvese körül, milyen édesdeden dalolgat, torka szakadtából, mint röpked eléje az épületi anyagot czipelő nösténynek, és kiséri fityfirkélve a fészekig, azután a rendezgető, fonogató kedves közelében egy faágon telepedik le, és onnan csattogtatja hozzá nagy szivbeli boldogságát, olyan lelkesülten, a milyen hangokra ritka ember képes! Azért — gonosz kéz az olyan, a mely a madárfészket pusztitani tudja!

Csupa napvilág az élet. Csupa madárdal a légben, és a lombos ágak közt esti sugár tánczot jár fölötte. Egyre jobban ereszkedik le az est, magas fa tetején édes suttogás hallik, a madárdal is egyre halkabb és halkabb lesz, lassan-lassan ez is, az is egészen elhallgat. Már csak az orgonavirág bokrai közt egymagában szól a fülemile a kerti keritésben. Meleg, párás, sötét éjszaka borul a világra, egyre melegebben leheli ki finom illatát az orgonavirág, és egyre hatalmasabban zeng az egyetlen madárka, szinte hallani, mint repes a lelke örömében, bánatában. Oda át a faluban rég bezárva minden ajtó. Csak itt-amott egy gyönge kis világ furódik a sötétségbe, talán a szenvedés hánykolódik mellette kemény betegágyon, helyét nem találva. Közben-közben kutyaugatás veri föl a csendet. A falu egyetlen utczája néptelen, egy lelket sem látni. Csupán csak a szél kavargat ide-oda egy pár szalmaszálat. Falu végén most a bakter kiáltja el: „Hallja“ mondókáját, aztán ujra csend lesz, már a szél is elnyugodott. Erre ujra megszólal a fülemüle, és a ki ilyenkor nem hallotta, nem tudja az, milyen az ő dalolása. Nem szabad akkor lenni holdvilágnak sem, hogy a sas szárnyánál is hatalmasabban csapkodjon a dal sötétségtől, illatártól szorongatott szive körül, olyan borzalmasan, édesen, a milyen csak maga a természet, a hol élet és halál olyan nagyon közel laknak egymáshoz.

Hanem már innen-onnan kakas szól, és az erdő szélén fenn a légben a pacsirta már utban van a közeledő nap elé, hogy ujra öntse el fényes világgal a kedves madaraknak dallal, szerelemmel telides-telt életét. Sz. M.

Halálos ellenségeskedés.

— Rajz. —

Lindau Rezsőtől.

(Folytatás)

A tanár sokáig vonakodott. A legtalálóbb érveket hozta föl, hogy rábirja az ezredest, legyen ezentul is vendége; de ez nem tágitott és végre is a tanár engedett.

— Te mindig akaratos voltál, én pedig békés és engedékeny, — szólt. — Legyen meg akaratod: holnaptól kezdve részt fizetsz a konyhára.

Ezzel nem volt még befejezve a vita. Coste nagyon sokat akart fizetni, Tisson nagyon keveset elfogadni. Végre abban egyeztek meg, hogy döntse el az ügyet Pascal, ki már harmincz éven felül volt a házban.

Az öreg cseléd, ki az egész háztartást példás rendben vezette, ugy döntötte el a vitát, hogy Tisson ur sem nem nyer, sem nem veszt, ha az ezredes havonkint százhusz frankot fizet ebédjeért. Ezt mindkét fél elfogadta és ezzel véget ért a hosszas és élénk vita.

Ez naptól kezdve a két öreg magános urra nézve uj, vidám élet kezdődött; egész megifjodtak, elfeledtette velük az öregség sulyát és sok évi zavartalansággal kecsegtetett. — A tanárnak kevés, az ezredesnek semmi dolga sem volt. Naponkint több órát voltak együtt. Sétáltak a perron- és esplanade-on, Montpellier két fő sétaterén, vagy a tanár könyvtárában és az ezredes lugasában ültek, vagy a Dél-Francziaországban népszerű véget érni nem akaró szép „mail“ játékot játszották. Az estét a klubban töltötték el, hol rendesen whisteztek és hol szivesen látott, tisztelt vendégek voltak. Egymáshoz szoktak, mint két öreg ember, kiktől az élet lassan-lassan visszavonul, kiket kevesen szeretnek és kik kevés embert szeretnek, kik csak kis kör iránt érdeklődnek, csak egymáshoz szoknak. Nem sokára nélkülözhetetlenné váltak egymásnak. Tisson nyugtalankodott, ha Coste öt perczczel később jött az ebédhez; és az ezredes minden reggel hosszasan és bizalmasan kérdezősködött Pascalnál, hogy aludt „az ur“, nem köhögött-e és jól esett-e neki a reggeli. Rendesen eljárt barátja előadásaira; tisztes feje, figyelmes, komoly arcza hamar ismeretessé vált az egész egyetemen; a fiatal tanulók megszerették és tisztelettel helyet adtak neki, ha megjelent a tanteremben. Előadás után az ezredes a tanárral a hallottakról beszélgetett és bizonyos nehezebb kérdésekben felvilágositást kért, és a tanár örvendező büszkeséggel adta azt meg neki. Az ezredes olykor latin idézeteket használt: alea jacta est; errare humanum est; dulce est pro patria mori; in vino veritas és hasonlókat, mintegy mutatni akarván, hogy ő is tanult valamit; ilyenkor a tudós tanár jóakarólag és némi zavarral mosolygott és hirtelen másra forditotta a beszédet. De ha az öreg katona hadjáratairól beszélt, órákig tehette, a tanár buzditó kérdéseknél egyébbel nem szakitotta félbe. Közmondásossá vált a két öreg ur barátsága; csak a tanár jámbor leányainak nem tetszett e megható viszony, ezek keserédes arczczal panaszolták, hogy Coste ezredes az ő jelenlétükben is istenkáromló szavakat használ és az egész házat megfertőzteti pipájával.

— Atyánk mindent jónak talál, mit az ezredes ur mond és tesz, — mondák. — Csak aztán meg ne bánja!

Az első megjegyzés nem volt egészen való. A tanár épen nem osztozott feltétlenül barátja nézeteiben és életmódjában. Tisson szigoruan vallásos, és, mint a dél-francziaországi jó társaság legtöbbje, buzgó legitimista volt. Coste ellenben ritkán ment a templomba, számtalan sikamlós történetet tudott papokról, barátokról és apáczákról, a melyekben nem azzal a tisztelettel bánt el velük, a milyet Tisson részükre követelt; politikai véleményére nézve meg szabadelvű volt, a köztársasághoz hajló. Tisson Costét tréfásan: „Charras“-nak nevezte, ez pedig: „Polignac“ névvel vágott vissza. — A gyakori és igen élénk viták rendesen azzal végződtek köztük, hogy az egyik vitázó hirtelen arra emlékeztette a másikat, hogy a „mail“ vagy whist vár rájuk. Erre az ellenfél izgatott arcza elcsendesült, jó barátok lettek, kalapjukat vették és kedélyesen társalogva mentek a klubba vagy a „cours du mail“-ra.

A rettenetes 1870—71-diki év, a l'année terrible, minden felületes vitának véget vetett a tanár és az ezredes közt. Mindketten jó, meleg szivű honfiak voltak és a szorongatott haza iránti közös gond feledteté velük a véleménykülönbségeket, melyek azelőtt köztük fennforogtak. Megegyező keserűséggel korholtak császárt, császárnőt, minisztereket és tábornokokat; büszkeséggel olvasták a franczia seregek hősiségét és utálattal a német katonák barbarságát; ugyanilyen megvetéssel viseltettek Oroszország ellen, mely nyiltan kimutatta rokonszenvét a németek iránt, „az angol kalmár népség“ és a „hamis, hálátlan olaszok“ ellen, kik cserben hagyták régi szövetségesüket; és együtt sirtak, midőn a sedani fegyverletétel hire Montpellierbe eljutott.

Beteges, ideges izgatottság vett erőt ez időben a franczia nemzeten. A két barátra is ráragadt. Az utósó évek vidám higgadtsága elmult. A klubban nem nyultak többé kártyához, és a „mail“-golyócskák porosan hevertek a pitvar zugában. Lázas kiváncsisággal olvasták az ujságokat és oly komolysággal meg érdekkel vitatkoztak, mintha a seregek nekik engedelmeskednének; minden valószinűség ellenére a hadi szerencse hirtelen változását remélték; utolsó perczig nem csüggedtek el, mert lehetetlennek tartották, hogy Francziaország, a büszke, szép, hatalmas haza más nemzettel küzdvén, elbukhatik, és majd lerogytak, midőn az egyszerű, rettenetes valóra ébredtek és világosan látták, hogy Francziaország legyőzetett és a győzőnek megadta magát. — Napokig szótlanul, komoran haladtak egymás mellett, csak annál bensőbben ragaszkodva egymáshoz a fájdalomban, mint az utósó évek békés nyugalmában. De öregségük daczára, bizonyos fokig mégis megőrizték déli földieik szellemi ruganyosságát és a tompa, szótalan gyászból nem sokára felocsudtak. Maradt azért bennük keserűség, beteges izgatottság, mely abban nyilvánult, hogy tőlük telhetőleg szidták a szerencsétlenség okozóit.

Az ujságok ekkor azt a hirt hozták, hogy Párisban forradalom ütött ki és kommunisták ragadták magukhoz a kormány gyeplőit. A két barát eleinte közönyösen fogadta e hirt. Az idegen ellenség által ejtett sebek még oly frissek voltak, hogy más fájdalom iránt teljesen eltompultak. De

néhány hét mulva figyelmük mindinkább a polgárháborura irányult. Ez volt a beszéd főtárgya; a Páris körüli harcz, hol francziák küzdöttek francziák ellen, minden egyebet háttérbe szoritott.

1871-ben vagyunk, junius 3-dikán esti 6 órakor. Tikkasztó meleg nap volt. Nehéz, sötét felhők tornyosultak az égen és minden pillanatban kitöréssel fenyegettek. A levegő füledt, félelmetes vala.

A tanár nyugtalanul járt-kelt az ebédlőben és az ezredest várta ebédre. Ez egy negyedórát késett. Félig kibontott, összegyürt ujságcsomagot hozott magával, és az asztalra dobta. Arcza halvány volt és zavart.

— Megvártam a párisi lapokat, — szólt, — olvasd! Rettenetes, hallatlan, hihetetlen!

Tisson felkapta a lapokat és néhányat átfutott belőlük.

Pascal behozta a levest és a tele tányérok az öreg urak előtt gőzölögtek; de egyiknek sem jutott eszébe, hozzá nyulni.

A lapok a kommunisták pusztitásáról irtak: a Tuilleriák, városház, miniszteriumok lerombolásáról; a dühös utczai harczról és egyuttal a rettenes vérfürdőről, melyet a versaillesi csapatok a „társadalom ellenségei“-nek készitettek. Tisson ragyogó arczczal pillantott fel.

— Hál' istennek! — mondá. — A jó ügy győzött!

— Kevesebb kegyetlenséggel is győzhetett volna, — viszonzá Coste sötéten.

— Csak nem tolod fel magadat a kommunisták, e rabló és gyilkos csorda ügyvédeül? — pattogott Tisson.

— Azt nem teszem, — viszonzá Coste halványan és reszketve; — de több emberséggel bánhattak volna el. Ötvenezer . . . gondold meg, Tisson, mi az, ötvenezer szerencsétlen . . . az ujságok mondják . . . ötvenezer ember veszett el. Öt . . . ven . . . ezer . . . Oh! borzasztó! Nem kegyelmeztek a nőknek és gyermekeknek; fojtogattak és öldöstek, mintha vadállatok ellen küzdenének!

— Jól tették! — kiáltá Tisson. — Fenevadakkal, az emberiség salakjával, rablókkal, gyilkosokkal, latrokkal, gyujtogatókkal álltak szemben. Ez aljas söpredékből egyet sem kellett volna elszalasztani!

— Tisson, Tisson! gondold meg, mit mondasz! Francziákról van szó; a mi nemzetségünk gyermekeiről, testvéreinkről!

— A t e testvéreidről, ha ugy tetszik! De istenemre, nem az enyéimről! Semmi közöm e gazemberekhez és semmirekellőkhez!

— Nekem sem!

— De van, mert védelmezni mered őket!

— Merem? Tisson? . . . Tisson, elment az eszed, hogy igy beszélsz.

— Nagyon is józan az eszem; azért teljes, keserű komolysággal mondom: gyalázat, hogy a commune védelmére vesztegeted a szót. Szégyeld magad! Szégyeld bizony magad, Coste!

— Vond vissza szavadat, Tisson! Vond vissza! Vagy istenemre . . .

— Szégyeld magad! Szégyen és gyalázat!

Erre az ezredes öklével az asztalra ütött, ugy, hogy a tányérok és poharak megcsörrentek, azután fölemelkedett, és halványan, vörös, izzó szemmel megesküdött, hogy soha többé nem ül ez asztalhoz, soha se lép többé e házba, mig Tisson a rajta elkövetett sértésért engedelmet nem kér.

— Én pedig, istenkáromló beszéd nélkül, kijelentem, — viszonzá a tanár nyugodtan, de ép oly halványan és reszketve, mint öreg barátja, — hogy az a szó, melyet ugy szeretnél hallani, soha se fog ajkamon elröppenni.

Az ezredes vette kalapját és botját, az ajtóhoz közeledett és hátra sem fordulva — eltűnt. Tisson hallotta sántitó, nehéz járását a lépcsőn; a kapu kinyilt meg bezárult — azután nagy csend lett.

Három napig vivódott a tanár és ezredes tele haraggal egymásra; azután elfüstölgött az ingerültség és felismerték mit vesztettek. A magány, melyben most éltek pokollá vált rájuk nézve. Coste nem merte elhagyni szobáját, félvén, hogy öreg barátjával találkozik; ez pedig tolvajként lopózott ki a házból, ha hivatása a tanterembe szólitotta; — és a két öreg sziv mégis ujra vágyott kibékülni. De ez lehetetlen volt. Százszor is ismételték magukban a szerencsétlen jelenetet, mely őket szétválasztotta; emlékeztek minden szóra, minden pillantásra.

— Nem lett volna szabad, engem asztalánál megsérteni, — mondogatta az ezredes és érezte, hogy becsülete nem engedi visszavonni esküjét.

— Ő a hibás, — vélekedett a tanár. — A világ legnagyobb gonosztevőit védelmezni! Ki hallott ilyest!

És remegve gondolt az ünnepélyesen tett esküre, hogy soha sem mondja ki a bocsánatkérő szót, a mire Coste ugy várt.

Egy reggel az öreg Pascal bement az ezredeshez.

— Ezredes ur, — jajgatott, — mit követett el szegény uramon? Alig nyul az ételhez; nem alszik többé; egész nap sem könyvhez, sem tollhoz nem nyul, csak ül a szobában; senkit sem akar látni, senkivel sem beszélni; elemészti magát; tönkre megy. Ezredes ur, mit csinált vele? Mentse meg szegény uramat!

Az ezredes nem volt büszke, hogy az öreg Pascallal erről ne beszéljen. Mindent elmondott neki.

— Lássa Pascal, — végezte szavait, — becsületemre és üdvösségemre esküdtem, hogy nem lépek addig házába, mig be nem látta tévedését . . . és nem szeghetem meg eskümet.

— Ezredes ur, bűnös, haragban tett eskü nem kötelező, — biztatá az öreg. — Kérdezze meg a plébános urat; vagy akár a püspököt; ezek majd feloldják istentelen esküje alól.

De az ezredes fejét rázta.

— Pascal, ezt maga nem érti, — szólt. — Becsületemre fogadtam, és nincs az a pap, a ki ez alul feloldhatna.

(Vége köv.)

A szent szövetség.

(Vége.)

A nevezetes okmány kivonatilag a következőt foglalja magában.

„A legszentségesebb és oszthatatlan szent háromság nevében.“

„Ő Felségeik az osztrák császár, a porosz király és az orosz császár az utolsó három év alatt Európában történt nagy eseményeknél és különösen ama jótéteményeknél fogva, a melyeket az isteni gondviselésnek tetszett elárasz-

tani az államok fölött, a melyek ő bele helyezik bizalmukat és reményüket; meggyőződvén annak szükségességéről, miszerint a hatalmasságok által kölcsönös viszonyaikban követett irány ama dicső igazságokra alapitandó, a melyeket a mi Megváltónk szent vallása tanit; ünnepélyesen kinyilatkoztatják, hogy jelen egyezségnek egyedüli czélja: kinyilvánitani a világ előtt azon tántorithatlan elhatározásukat, hogy valamint saját államaik kormányzásában, ugy a más kormányokhoz való viszonyaikban is tisztán csak ama szent vallás rendeletei szolgálnak majd nekik zsinórmértékül, jelesül az igazság, keresztyén szeretet és béke rendszabályai, a melyek korántsem csupán a magánéletre alkalmazandók, sőt inkább közvetetlenül a fejedelmek elhatározásaira levén befolyással, ezeknek is hozzájuk kell magukat alkalmazni, levén ez az egyetlen mód az emberi intézményeknek szilárd alapra fektetésére és tökéletlenségeik elháritására. Minek folytán ő Felségeik a következő pontokra nézve léptek egyezségre:

1. Szem előtt tartva a Szentirás szavait, mely szerint minden emberek testvérek, ő Felségeik az igaz és válhatatlan testvériség kötelékeivel maradnak egyesülve, egy haza szülöttjeinek tekintik magukat, és minden alkalommal és minden esetben kölcsönösen támogatják majd egymást; továbbá alattvalóikra és seregeikre nézve családatyáknak tekintvén magukat, ugyanazon testvériségi szellemben fogják azokat vezetni, a melytől a vallás, a béke és az igazság megótalmazására által vannak hatva.

2. Ennél fogva ugy a nevezett kormányok, valamint ezeknek alattvalói közt azon egyetlen elv lesz irányadó, hogy egymásnak segitségére legyenek, állandó jóakarat utján kölcsönös hajlandóságukat kimutassák egymásnak, és általhatva ezen hajlandóságtól, azonegy keresztyén nemzet tagjaiul tekintik magukat, oly formán, hogy e három szövetséges uralkodó a gondviselés meghatalmazottjainak tekinti magát, oly czélból, hogy azon egy család három ága, vagyis Ausztria, Poroszország és Oroszország fölött uralkodjanak; ezzel egyszersmind kinyilvánitják azt is, hogy a keresztyén vallásnak, a melynek ők és alattvalóik hivei, voltakép nincs más ura és parancsolója annál, a kié egyedül a hatalom, levén egyedül ő benne a szeretet, tudomány és végtelen bölcsesség összes kincsei, más szóval Jézus Krisztus, a Mindenható igéje, az élet igéje. Miért is ő Felségeik a leggyöngédebb gondoskodással ajánlják alattvalóiknak, hogy napról-napra inkább erősitsék meg magukat azon elvekben és azon kötelességek gyakorlatában, a melyeket az isteni Megváltó tanitott vala az embereknek, csak ily módon részesülhetvén a tiszta lelkiismeretből eredő és egyedül tartós béke malasztjaiban.

3. Mindazon hatalmasságok, a melyek készek ünnepélyesen elismerni a szent elveket, a melyek jelen egyezséget sugalták, és a melyek be fogják látni, mennyire fontos a már nagyon is sokáig zaklatott nemzetek boldogságára nézve, hogy ez igazságok jövőre kellő befolyással legyenek az emberek sorsára: szives készséggel és teljes jóakarattal fognak e szent szövetségbe fölvétetni."

Ez okmányt először a nevezett három főhatalmasság irta alá; később Európa valamennyi hatalmasságai csatlakoztak hozzájuk, a pápát kivéve, Francziaország királya, és Anglia akkori uralkodó herczege pedig azon óvatossággal éltek, hogy a maguk személyére nézve hozzá csatlakoztak ugyan, oly kikötéssel azonban, hogy országaikra semmi politikai kötelezettség ne háramoljék belőle. — Ebből is látszik, hogy a „szent szövetség" a föntebbieken kivül még titkos pontokat is foglalt magában, a melyek mind e mai napig sem jutottak köztudomásra, a föntebbi pontok tehát csak az egyik fele, a mit a népek számára készitettek.

Kilátszik ez onnan is, mert a milyen erényesek és keresztyénileg jámborak a szent szövetség elvei szóra, azért csakhamar kitűnt az ő nagy veszedelmes volta a népek szabadságára nézve. Biztos eszközül szolgált az minden szabad mozgás, minden nemzeti törekvés elnyomására. E szövetség alapján igázták le az olasz szabadelvűeket, buktatták meg a spanyol alkotmányos kormányt, verték bilincsekbe az alkotmányos életet, és üldöztek kegyetlenül minden szabadelvű mozzanatot, egy szóval ez a szentnek gunyolt szövetség Európaszerte a legborzasztóbb reactiót idézte elő a nemzetekre. A keresztyén szeretettel ajkain, halálos ellensége volt minden haladásnak, bakója minden szabadságnak, készséges szolgája minden elnyomásnak, lassan-lassan le is vetette a szeretetnek még álczáját is, és nem mutatta magát egyébnek, mint a mi valósággal volt: alávaló fogdmeg intézmény egész Európában. Békét igért a népeknek és háborut és pusztitást hintett el; testvéri szeretetet hirdetett, és gyűlölséget, meghasonlást és üldözést támasztott. Lassan-lassan aztán egyre lazább lett a szövetség, csak a három alapitó maradt végig hű egymáshoz, a szent szövetség végre is önmagától enyészett el.

Nyilván maga Krüdererné asszony is rövid időn belátta, hogy a földi hatalmasok vajmi kevéssé alkalmasak arra, hogy az általa hirdetett Evangyeliomot fölvegyék magukba; azért ujra ismét egészen a néphez fordult, és pedig kiválólag a szegénységhez, a szenvedőkhez, csakhogy nem a kellő óvatossággal, és azért itt is többet ártott, mint használt. Először is Baselbe ment, és nyilvános beszédeket tartott a néphez, ott különösen nők és leányok sereglettek körülötte, ezek egy párszor az utczán zavarogtak, minél fogva a hatóság a városból utasitotta ki Krüdererné. Ugyanaz a sors érte Lörrachban, Aarakban, 1816-ban tehát ott hagyta Svájczot, Badenbe ment, és akkor, a nagy éhség évében, ezeren meg ezeren gyülekeztek körülötte a szegénység közül. Ezeket aztán a gazdagok ellen lovalta beszédjeiben, és nem munka és kitartásra buzdiditotta őket, hanem csak puszta imádkozásra és üres áhitatoskodásra, holott csak e kettő egyben foganatos a lélekre. Miért aztán a badeni kormány is kiutasitotta a rajongó nőt. Ettől fogva aztán városról-városra járt, mindenütt nyilvános beszédeket tartva, hirdetve az ő rajongó vallásos és társadalmi nézeteit. Seregesen tódult hozzá a nép, a rendőrség azért meg mindenütt sarkában volt, űzte egyik városból a másikba, végre átkisérték a határon, Oroszországba, a hová tartozott, és — hiába volt egykori barátságos viszonya Sándor czárral, nem engedték meg neki Pétervárba menni, és mindennemű nyilvános működéstől is szigoruan eltiltották.

A Krimben huzta meg tehát magát, betegen, életuntan, és 1824-diki deczemberhó 13-dikán halt meg, Karaszubazarban, leánya karjai közt. Hajnaldy.

Heti tárcza.

Juliushó 9-dikén.

(Nincs holt idény.)

Csodálatos az, t. olvasó közönség! Uton-utfélen árulják a savanyu uborkát, ezt az utszéli zöld szinü nyalánkságot, a szegény ember fagylaltját, jegeskávéját. A nyilvános kertek ugynevezett „zöld“ lombjai már hervatagon hajlanak le a nap perselő sugárai alatt, az uszodákban is elegendő jegyet adnak el, és — a mi fődolog — a naptár a kánikula évadját jelzi, és az idény még se „holt idény.“

Az iró ily körülmények között kezd hasonlitani ama hálátlan lényekhez, a kik valakinek a halálára várnak.

De az idény nem akar meghalni.

A nap függőleges sugarai már javában csókolták izzó homlokunkat, a midőn a szegény Napoleon halála, vagy az a szerencsétlen rendjel-pör vert fel három nagy idényre való hullámot. Még a szinház sem akart belétörődni a kikerülhetetlenbe, midőn a felülmulhatlan csodálatos Bianchi kisasszony bájhangjaihoz folyamodott. S ez használt is, mert e hangban csodák rejlenek; hiszen nem rég irta egy lap, s utána két élczes ujság csoda-bogár rovata, hogy a divát „a múzsa jókedvében csókolta az emberiség homlokára“ (milyen z a m a t o s egy kép!), s hogy hangja „gyémánt-lapra hulló kristály gyöngyök.“ Bizony csak lelkesült urak azok a szinházi tudósitók!

* *

Azonban a nemzeti szinház csak beletörődött az elkerülhetlenbe. Még egy pár trilla, staccato és magas *c*, még egy pár szini-tanodai vizsga, azután a bejáró ajtajának csikordulása, és itt ugyan beállott a holt idény.

Művészet és közönség . . . utra kel.

Megjegyzendő, hogy néhol épen akkor kezdődik az élet, a mikor nálunk a holt idény.

A nagy saison alatt Páris, London, Szentpétervár hallja őket, a kiket a tapsoló közönség „diva“ néven tisztel, hozzánk lejönnek, hogy ne mondjuk: leereszkednek kapuzárás előtt öt perczczel. A magyar főváros szini nagyságai is most járják be a vidéket, s most váltják be hangjuk csengő ezüstjét csengő aranynyá. Mert a szinésznek b e s z é l n i arany, s a szünidők alatt hallgatni csak . . . p i h e n é s. Azonban nekünk méltán jut eszünkbe a német élczlap képe, mely a bécsi művészeket borzasztó munkában rajzolja le; a szünidők alatt dolgoznak erősen, s mire az érett fürtű október megérkezik, egészen kimerülve, félholtra fáradva látnak hozzá a r e n d e s munkához. Talán kevesebb betegség s kimerülés gyötörné a t. művész urakat és asszonyságokat, ha a szünidő alatt . . . szünetelnének. Önmagok, s a közönség iránt való kötelesség ám ez a szünidő!

Oh valami fenyveshegység árnya alatt, az alpesek, vagy legalább a Kárpátok alján; lombárnyalt, rózsaillatos villában, melynek kertjét patak szeli keresztül-kasul, vagy akár csak Káposztás-Megyeren, Ujpesten . . . ott nyerné vissza érczét minden hang, ott tanulná magasabb röptét az eszme, s ott születnék ujra a művész . . . egy egész idényre!

* * *

Tehát nincs holt idény.

S fájdalom, hogy országos bánat, országos szomoruság tartja életben.

A hatvani-utczán végig ma haladt egy szomoru menet. Báró Wenckheim Bélát, közéletünk ez előkelő alakját kisértük végnyugalomra.

E lovagias, nemes főur érdemeit külön czikkben ohajtjuk méltányolni. Itt csupán egy sohajt, egy könnyet szentelünk neki. Könnyekkel oly nehéz tárczát irni. Nem volt senki a fővárosban, ki ne kisérte volna részvéttel az elhunyt nagy hazafi fölötti szenvedéseit.

Valóban nem halt meg ez idény, de maga is . . . g y á s z o l.

* * *

A beszentelésről haza térve (este volt már) méla hangulattal sétálgattunk a szép szőke Duna partján.

Kilencz óra felé járt az idő.

Egy kis szállitó hajó kezdte meg e napon utolsó fordulóját. Ugyanekkor lobbant ki az összekötő vaspálya világa, s a Gellért-hegyen trombitaszó hallatszott, s a lámpák mintegy láthatatlan kézből, egyenkint gyultak meg a két part hosszában. Távolabb egy pásztortűz világitott meg valami kis idyllt ebben a nagy világ-városi regényben.

A nagy költő csodálatosan andalitó dala csendült meg a szivben:

Ah! az est!
Bágyadt akkor elme, test,
Haza száll a megtört lélek,
Nő a lomb-árny . . . félek, félek!
Mit hoz álma, vándor szelleme,
Hogy holnapra fölemeljen?
Boldog, ha visszanéz a mára
Öntudatod nyájas sugára!

Szép, csöndes este!

S nekem eszembe jutott egy nagy angol iró, a ki nevetségesnek találta, hogy az emberek magukat hiszik a világ központjának.

Az emberek beszélnek a romantikus, a költészet kivesséről, s a nagy iró az égre, a földre, s a folyvást alkotó nagy szövőszékére mutat. Nem veszett el semmi abból, a mi valamely kornak legbecsesebb ékessége vala, csak azon mélység felett függő vizcsöpp, az ember vesztette el kristály-tiszta fényét. Költői az egész természet, s a ki a költészetet szereti, az megtalálja bárhol.

Ugy-e bár, magunk ellen beszélünk, nyájas olvasónk?

Holt idény nincs is. Ha mindaz, a mi a kedélyeket most foglalkoztatja, végre lankad, s diplomatia, művészet, divat, s mindaz, a mit „életnek“ szeretünk nevezni, szüne-

telni tér . . . a természet nem fog tudni a holt idényről, ellát örömekkel és kedvvel.

S a kit a „holt idény“ űz a természet keblére, ah az éli csak a világát! Gáspár Imre.

Wenckheim Béla b.

1811. febr. 16. — † 1879. jul. 7.

Báró Wenckheim Béla hétfőn meghalt. Elhunytában magyar nemzeti csapást látunk, mert Wenckheim báró azon nemesek legnemesebbike volt, kik — bár külföldi származásuak — a nemzet minden jellemvonását fölvették, s valóban „vér lettek a mi vérünkből s hus a mi husunkból.“ Ha Wasserburg, a szintén idegen Vencellin annyira magyarrá lett unokáiban a Sztárayakban és Niczkyekben, hogy ezek most a nemzet ezredéves tölgyének lombkoronájában kiváló gallyakul diszlenek; ha ők, a kiknek öse már István királyunk lovaggá ütteteskor is szerepelt, ezer év alatt teljesen magyarokká válva, nemzetünk egyik büszkeségét méltán teszik: mily magasra fokozódik ezen büszkeség a Wenckheimoknál, kik még csak egy század előtt nyertek a nemzettől honositást, s ezen rövid idő alatt lettek a szó legnemesebb értelmében, testtel, lélekkel magyarokká? Valóban elmondhatjuk, hogy kiesett a mi fejünk koronájának egyik legdrágább ékköve!

Az őszinte fájdalom könnyeivel adózunk a nemes elhunytnak, kinek ravatalánál méltán borul gyászba a magyar nemzet őrszelleme.

Wenckheim Béla báró 1811-ben február 16-dikán született. Tanulmányait Pesten végezte kitűnő sikerrel. Az 1830-diki országgyűlésen az ifjuságnak volt központja és vezére.

Az országgyűlésről hazatérve, az alig husz éves ifju a közhivatali pályán keresett tért tevékenységének, 1831. évi október 26-dikán Békésmegye aljegyzője lett s ő, ki az országgyűlésen a „diktatúrára“ ép oly hűségesen eljárt, mint akármelyik szegény legény jurátus, hogy a jegyzői széken sem összetett kézzel ült, tanusitják a megyegyülések és sedriák ez időről szóló jegyzőkönyvei. 1832. évi október 25-dikén táblabiróvá nevezték ki a huszonegy éves ifjut, 1837-ben ötszörös többséggel alispánná választották s mint ilyen annyi erélyt, törvénytudományt s bölcseséget fejtett ki, hogy 1839-ben egyhangulag Békésmegye országgyűlési követévé kiálltották ki.

Az országgyűlésen igen kiváló szerepet játszott. Hatalmas beszédei nem egyszer ragadták el hallgatóit. A hol a nemzet sérelmeit kellett velőt rázó és szivreható szavakkal tolmácsolni, a hol a haza megtámadott szabadsága, a nemzet jogai mellett kellett bátor védő szót emelni: báró Wenckheim Bélát mindig az első sorban találjuk. Az ország házában, a megye termében s a salonokban, mindenütt a nemes lelkű s tiszta érzelmű hazafit, mindenütt a jó szivű emberbarátot, az áldozatra kész nemes szivet látjuk benne.

1842-ben a gróf Teleki Józseffel főispáni beiktatására Békésmegyébe utazott Károlyi György gróf elé lovagló fényes bandérium vezére volt s ő nyujtotta át neki azon disz-zászlót, melyet az uj főispánnak, bizodalmuk, szeretetök zálogául, a megye előkelő hölgyei készitettek s melyért viszonzásul a főispán neje, Zichy Karolina grófnő sajátkezűleg himezett egy ma is meglevő drága lobogót a megye számára.

1848-ban Békésmegye főispáni székébe emelték s István főherczegnek Magyarország nádorának főudvarmesterévé nevezték ki. 1849-ben külföldre menekült. Megkegyelmezése után visszatérvén a hazába, hol minden más tér a társadalmin kivül el volt előtte zárva, Széchenyi egyesületi eszméit karolta fel s a pesti nemzeti kaszinó, a lóverseny, a csákói vadászegylet nagy részben az ő buzgóságának köszönhették, hogy ujból fölmerültek. Az októberi napokat megelőzőleg élénk részt vett a Trefort Ágoston által oly lelkesen meginditott békésmegyei gazdasági egylet létrehozásában.

1862-ben ismét Békésmegye főispánjává nevezték ki. Megyéjét hamar szervezte. Kicsiny dolog, de mégis nagyon jellemzi, hogy midőn a deczember 11-dikén tartott tisztujitás alkalmával a közönség erősen kiáltozott s egy hang annak rendreutasitását kivánta, mosolyogva szólalt fel: „Hagyjuk el azt, hiszen oly jól esik a fülnek e tiz év óta nem hallott zaj.“

Ez naptól fogva ismét vezére s intézője lett Wenckheim Béla báró Békésmegyének, épen ugy szeretett, épen ugy tisztelt vezére, mint régenten. Szeretni volt is okuk. Csak azon egy vonást emlitjük fel működéséből, hogy olyan tisztviselők fizetését, kiknek családi körülményeiknél fogva a megye dijazása fönntartásukra nem volt elegendő, saját erszényéből szokta megtoldani.

Az alkotmányosság helyreállása óta élete egészen ismeretes. Az esztergomi értekezletnek ő volt irányadó első szónoka s a király még a megkoronáztatás előtt jóval bizalommal viseltetett tanácsai iránt. Az alkotmány helyreállitásával tudvalevőleg belügyminiszterré lett. — Azóta csekély megszakitással folyvást ott találjuk őt a korona legelső tanácsosai között. Mint ő Felsége személye körül levő miniszter, a pártküzdelmeket s kormányválságokat tulélve, működött köztiszteletben, a fuzió létrejöttekor 1875-ben félévre miniszterelnök lett, de csakhamar átengedte ezen helyet Tisza Kálmánnak, hogy régi állását ő Felsége személye körül, hol kedveltebb s befolyásosabb egyén aligha volt s lesz egyhamar, elfoglalhassa.

Mint miniszternek, látszólag jelentéktelen föladata volt s az élczlapok sokat is gunyolódtak vele s rendjel osztogatásaival, de a kulisszák mögé látó tudja, mily fontos és megbecsülhetlen egy az udvarral benső viszonyban élő egyén állása nálunk, hol a kiegyezések hosszu sorozata uj és uj viszályokat támaszt a monarchia két fele közt s hol magánál az udvarnál — mint sajnosan tudjuk — még a 40-es évekből maradt fenn egy pár, mely feledni s tanulni nagyon keveset tud. A hazafias és buzgó működés, melyet Wenckheim e téren kifejtett, a dolog természeténél fogva nem kerül részleteiben a nyilvánosság elé, de a magyar nemzet tudta ezt s a lovagias főur népszerűsége nagyrészt innen magyarázható meg.

Tudvalevő dolog, hogy halálos küzdelme még a mult hó végén kezdődött. Szombat s vasárnap közt levő éjszaka lett roszul a nemzeti kaszinóban s alig vitték haza, le kellett feküdnie, hogy soha többé föl ne keljen. Mindenki tudta, hogy betegsége halálos s valóban csodálta az ember, hogy vasteste mily sok ideig küzdött a kérlelhetetlen

végzettel. Halálküzdelme kilencz napon át tartott, s valóban, bármily reményekre jogositotta is a közelállóit, és barátait, utólag mindenki sajnálkozott a végzet ezen sujtása fölött.

A több mint egy hét óta minden perczben várt katasztrófa 7-dikén délelőtt 11 óra 5 perczkor következett be. A középületeken gyászlobogó hirdette az arra menőknek, hogy báró Wenckheim Béla . . . nincs többé.

Hazánk.

⁂ (*Udvari hirek.*) Ő Felsége Bécsbe érkezett s meglátogatta a Schönbrunnban időző Andrássy külügyért. Szeptemberben Prágába megy, hol a trónörökös (ki most Prága környékén tart hadgyakorlatokat) három hadtestet vezényel előtte. — A királyné részvétiratot intézett a beteg, hirneves Skoda orvoshoz.

⁂ (*Adakozások.*) Néhai Almai Rezső hagyatékaiból 2500 forint folyt be jótékony intézetek javára a fővárosi letéti pénztárba. — A Bádenben elhalt dr. Schlesinger Jakab 4000 forintot hagyott jótékony czélokra.

⁂ (*Báró Wenckheim Béla*) halálesete nagy részvétet keltett mindenfelé. Stremayr miniszter az osztrák kormány nevében és Fiume város képviselőtestülete távirati uton részvétüket fejezték ki a magyar kormánynak. A gyászravatal, melyre a báró Wenckheim holttetemét rejtő koporsó nyugodott, a Ferenczieк templomában volt felállitva, s azt az egész délelőttön át nagy számu közönség nézte. A templom bejárata és a templom igen impozáns gyászdiszitésekkel volt ékitve. Fekete leplek fehérkeresztel boritották a templom hajóját, az ablakokat és az oltárokat; a ravatal a főoltár előtti, elköritett téren volt feállitva. Száz viaszgyertya sárgás fényt hintett a koporsóra, mely körül gyászba öltözött szolgák álltak őrt. A koporsót, valamint az előtte levő fekete szőnyeget számos koszoru boritotta. Koszorut küldtek: gróf Mikes János, gróf Andrássy külügyér, Wenckheim Károly báró, Károlyi Viktor grófok, az összes magyar miniszteriumok, az igazságügyminiszterium hivatalnokai, a szabadelvű párt, az egyesült ellenzéki kör, a miniszterelnökség hivatalnokai, Győrmegye és a hevesi gazdasági egyesület stb. A drága tetemet szerdán délután 5 órakor szentelte be Pauer János székesfehérvári püspök számos s fényes segédlet mellett. A templom előtti tért a kiváncsi tömeg elől póznakorláttal zárta el a rendőrség s igy is alig sikerült az óriási tolongásban a rendet fenntartani. Pár perczczel öt óra után érkezett meg József főherczeg, Gräf adlatus kiséretében, s báró Edelsheim-Gyulai. A főherczeg feltűnő meghatottsággal ment végig a templomon s elfoglalván helyét, kezdetét vette a gyászszertartás, mely egy rövid halotti ima elzengése után csakhamar véget ért. Ezután megindult a menet. A temetkezési vállalat két szolgája két piros bársony vánkoson az elhunyt rendjeleit vitte elől, ezt követte a koszorukkal teljesen elboritott koporsó, mely után közvetlenül József főherczeg ment, követve a király küldötte, a kormány tagjai, a főváros, akadémia, több törvényhatóság, s számos helybeli s vidéki egylet küldöttei által. A hosszu menetet a „Zion“ s „munkások nyugdij-egylete“, melyeknek az elhunyt tiszteletbeli tagja volt, nyitotta meg. A roppant tolongás daczára a menetben rend uralkodott.

⁂ (*Szeged.*) Szegeden a királyi biztos erélyesen ügyel Lechner mérnök épitési munkálataira. A nép hálás az adakozók iránt; a vasárnapi közgyűlés közelebb köszönetet szavazott a párisi „Figaro“ szerkesztőségének, az osztr. örökös tartományoknak és Olaszországnak. A hatóságilag élelmezettek száma örvendetesen apad; 300-ról 222-re szállt le; jele, hogy az inség sem növekszik. — Az alsó városban az eddig felbecsült kár kilenczszázezer forint, de még vagy ezer ház hozzáférhetetlenül állván, e városrész kára három millióra tehető, az egész kár 13—15 millióra.

⁂ (*Székesfehérvári kiállitás.*) A kiállitás tartama alatt belépti dijakból 33,283 frt jövedelem folyt be. Ebben a megyeházi tanügyi kiállitás bevétele 1640 frt. Midössze 67,000 fizető és 53,000 nem fizető látogató fordult meg. A legnagyobb napi bevétel 2140 frt volt, a legkisebb pedig 268 frt. Székesfehérvár közgyűlése gr. Zichy Jenőt egyhangulag diszpolgárnak választotta meg. A felsővárosi sétányt is az ő nevére nevezik el, a polgárság pedig e hó 15-kén emlékünnepet rendez tiszteletére. — Több lap megrovólag emeli ki, hogy Lederer ur, kinek a kiállitás körül szintén nagy érdemei voltak, kitüntetésben nem részesült.

⁂ (*Kossuth Lajosnál*) gyakran fordulnak meg hazánkfiai, s kissé terhére is érkeznek a levelek s ajándékok. Verhovai Gyula az ismert ellenzéki hirlapiró, s képviselő most jött meg Baracconéból, s érdekes közléseket hallott a nagy magyartól. Kossuth kissé beteges; Ihászszal egy nap esett el, s mindkettő láb-ficzamodást szenvedett. Most már jobban vannak. Kossuth sötét szinben látja a haza sorsát, s Verhovai talán még sötétebb szinekben adja viszsza nézeteit. Beszélt Kossuth István nádor szökéséről is. Ő vette észre a forradalom, s még inkább a korona elől szökő főherczeg készülődéseit. Rögtön levelet irt Hajnik rendőrfőnöknek, éjjeli 2-kor, de az inasok csak ötkor adták át a levelet, s István nádor elutazott. — Igy végezték el a hült hely e históriáját a történelem számára az inasok, és pedig Hajnik tudtával és beleegyezésével.

⁂ (*A Zirzen Janka*) vezetése alatt álló budapesti tanitónő-képezde a székesfehérvári kiállitásra küldött tárgyakért arany éremmel lett kitüntetve. Egy helybeli lap ez alkalomból a kitűnő hölgy arczképét adta e héten. Kétszeresen örülünk ennek, minthogy mi már két év előtt ismertük kedves kötelességünknek, bemutatni olvasóinknak képben e jeles hölgyet, a kinek a hazai nőnevelés terén olyan nagy érdemei vannak, hogy mult télen ő Felsége által is kitüntetésben részesült.

⁂ (*Fürdők.*) Vihnyéről, Barsmegye e kies fürdőjéről irják, hogy ott igen szép társaság időz. Ott vannak: Botka Tivadar királyi tanácsos és akadémiai tag, lovag Berks alezredes nejével Selmeczről, Latinovits Frigyes kamarás, Kazinczy István Zemplénből, Malmosy Károly tanár, stb. A hölgyek közül pedig: Vajkay Károlyné (kir. táblai tanácselnök neje) bájos leányával, Karolinával, Bittó Béniné, (ki örökös jó kedvével az egész társaságot fölvillanyozza,) a Csallóközből, Szalayné miniszteri tanácsosné kedves leányával: Arany Lászlónéval, Bittó Kálmánné, szép kis leányával, Belcsák Lászlóné Léváról, Malmosy Károlyné, Kruplanics Sándorné Nagy-Sarlóról, Lipthay Kornélné, Margit leányával, Szlámka Józsefné Selmeczről. — A szliácsi fürdő-idény, mely ez idén részint a kelle-

metlen időjárás, részint más országos csapások miatt igen rosszul kezdődött, a jó időjárás beálltával egyszerre oly kedvező fordulatot vett, hogy ma már — ugy szólván — tetőpontját érte el. A lakások annyira telvék, mint más években julius 20-dikán, és ha még ezentul is oly tömegesen érkeznek a vendégek, ez az idény az eddigieknél jobb lesz. Oly kellemes napoknak örvend a társaság, minőket csak fürdőhelyen kivánni lehet. A vendégek tánczban, tombolajátékokban, kuglizásban és kirándulásban keresnek és találnak szórakozást. Eddigelé tiz névsor jelent meg 525 személyszámmal. Részint itt időztek, részint itt időznek ma is: Justh György, Orczy Antal Fegyvernekről, Szarvas Gábor és dr. Simonyi Zsigmond, e két jeles nyelvtudós, báró Vécsey Gyula, báró Baldácsy Antalné, gróf Ráday Gedeon képviselő családjával, Urváry Lajosné és Vulcanu Józsefné, báró Orczy Andor, gr. Waldeck Frigyesné T.-Roffról, Kenessey Justh Ilona, gr. Bissingen Ernőné, gr. Gyürky Ábrahámné leányával, gr. Károlyi Viktor, özv. Patay Istvánné, Gassner Béláné stb. A szépitő bizottság ez idén gr. Károlyi Viktor elnöklete alatt megkezdte már működését és a fürdővendégek kényelmét és szórakoztatását czélzó több határozaton kivül egy állandó szinház épitését is javaslatba hozta. — A legujabban kiadott névsorok szerint e héten Balatonfüreden 533, Buziáson 284, Harkányon 630, Mehadián 1263, Krapina Töpliczen 438, Lipiken 311, Szliácson 310, Trencsén-Tepliczen 695 vendég volt. — Székely-Udvarhelytől pár percznyire van a csuzos bajokban páratlan hatásu, eddig ismeretlen Szejkei fürdő. Orbán Balázs képviselő birtoka, s kezd hirre tenni szert. — Tátra-Füred aránylag néptelen ez ivad kezdetén.

⁂ (*Társas-élet.*) A fővárosban gróf Károlyi Sándor fényes estélyt adott Eszterházi-utczai palotájában a szegedi szakértők tiszteletére. Jelen voltak: Barilari (Paleocapa barátja), Gros, Jaquet, Koszlovszky, Valdon, stb., tehát Európa mérnöki tekintélyei. — A nemzeti hajós-egylet mult szombaton igen sikerült vigalmat rendezett a margitszigeti alsó vendéglőben. — Vidéken: Orosházán volt mult szombaton sikerült műkedvelői előadás; előadták „Oh azok a férfiak“ czimű vigjátékot, melyben Szávics Irén és Kahn Hermin kisasszonyok játszottak igen szépen. Az előadást vig tánczmulatság követte. — Szepesváraljáu „magyar leány-koszoru“ czimű önképző jött létre; e kör — ifjakkal szövetkezve — mult hó 28-dikán igen jól adta elő Szigligeti „Liliomfi“ czimű bohózatát.

⁂ (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Varju Kornélia kisasszony és Sámi Andor, Bánffy-Hunyadon. — Nagy Mária kisasszony és Beczner Frigyes reáltanodai tanár, Debreczenben. — Förster Irma kisasszony és Bassarabits Sándor honvédezredes, Budapesten. — Kovács Sarolta kisasszony és Szécsi Ferencz, Budapesten. — Lajtos Leona kisasszony, és Támár Dezső császári királyi főhadnagy. — Sifanovics Irma kisasszony és Török Bálint, Nagy-Enyeden. — Összekeltek: Feldenblüh Sarolta kisasszony és Lusztig Miksa, Budapesten. — Özvegy Sámi Lajosné, született Kele Janka urnő és Geréb Márton, Budapesten. — Hajós Róza kisasszony és Csongvay Lajos, Kolozsvártt. — Özvegy Hermann Regina urnő és dr. Ehrenhoff Rezső orvos, Budapesten. — Özvegy Megele Róza asszony és Hegedüs Mihály, M. Berényben.

⁂ (*Elhunytak.*) Egry Kálmánné, született Hoffmann Józsa asszony, Egry K. népszinházi tag neje, 23 éves korában, Budapesten. — Kéthelyi Sándor járásbiró, 46 éves, Szent-Gothardon. — Asztaller Károly, Várpalota agg plébánosa, 89 éves. — Gilinger Mátyás, Szeged agg, 97 éves polgára, Ujvárott. Béke hamvaikra!

⁂ (*Rövid hirek.*) Az evangeliumi egyház báró Radvánszky Antalt választá meg egyetemes főfelügyelőjévé. 448 szavazata volt 105 ellenében; rá szavazott Kossuth Lajos is, mint egy nógrádi egyház felügyelője. — Báró Kemény Gábor minisztert Kolozsvártt diszlakomával ünnepélyesen fogadták. — Debreczenben most folyt le az országos tanár-egylet nagy gyülése. — Szent Lőrincz név alatt Slauch püspök Tisza-Halász árvizes községet áttelepeti. Ez lesz Sándorfalvával az ország legujabb faluja. — Gróf Forgách János, gróf Forgách Antal sülyedt fia, Gácson testileg-lelkileg kimerülve halt el. — A központi Frőbel-nőegylet diszes küldöttsége közelébb adta át a tiszteleti tagság oklevelét Rupprechtné Demidoff Kornélia urhölgynek, Kammermayer polgármesternek, Békey tanfelügyelőnek és Weisz B. Ferencznek. — Péchy miniszter a szegedi külföldről meghivott szakértők megérkezésekor beteg lett. Valami nyelvbajban szenved. — A debreczeni főiskola rajzkiállitásában Nánássy Erzsike, Fischer Anna és Giza kisasszonyok csinosan festett képekkel tűntek ki. — Az állatkert közelébb egy szép pumát és leopardot kapott; a nubiaiakat pedig mult hét végeig 10,859 fizető s 377 évjegyes vendég nézte meg.

Külföld.

⁂ (*IV-dik Napoleon*) halálának körülményeivel foglalkozik Európa sajtója. Az angol katonák gyávasága érzékeny sebet ejtett Albion fiainak büszkeségén s a vezénylő Carey hadnagyot, ugy látszik méltán okolják a herczeg megöletéséért. A hadnagy ugy adja elő az esetet, hogy a herczeg, ő és hat katona lenyergeltek egy rál mellett, a herczeg lefeküdt, s a legények kávét főztek. Semmi gyanusat nem vettek észre. Dolgukat végezve kiadták a parancsot az indulásra, s a hadnagy látta, a mint a herczeg a kengyelvasba tette a lábát. Ekkor pillantotta meg a zulukat alig pár ölnyiről feléjük rohanva. Azok lőttek, de az angolok nem viszonozhatták a tüzet, mert a karabélyok nem voltak megtöltve. Ez a legsujtóbb vád a hadnagy ellen, ki a legszembeszökőbb elővigyázati rendszabályokról sem gondoskodott. Most sem nézett emberei után, hanem elvágtatott, s csak a folyón tul, a hol biztosságban érezte magát, jutott eszébe a herczeg, kinek lova uratlanul vágtatott keresztül a sikságon. Látván, hogy a zuluk már közelébb jöttek annál a helynél, hol a herczeget utólszor látta, meg sem kisérlette: megmenthető-e még, hanem visszatért a táborba. A hadnagy lelkiismeretlenségét még jobban föltünteti a kémszemlében résztvett néhány katona jelentése. Az egyik azt állitja: látta, hogy a herczeget vagy tizenkét zulu üldözte. De ők nem kaptak semmi parancsot, hogy segitsenek neki, s két mértföldre futottak megállás nélkül. Szakértők szerint a herczeg megmenekülhetett volna, ha csak egy ember is segit neki lóra ülni. Tizenkilencz assegailándzsa furta át testét. De halála nem lehetett kinos, mert arcza nyugodt volt. Mindjárt az első sebek megölhették. Carey hadnagyot már elfogták. — Az „Orontes“ hajó pénteken érkezett Maderiába, a Napoleon herczeg

holttestével. Chislehurstba szombatra várják, s minden fölösleges pompa nélkül teszik végnyugalomra. — A bonapartista párt e temetés napján . . . megszünik. Napoleon, máskép a vörös herczeg, vagy — a mint magát mint kis gyermek nevezte — „Plon-Plon“, nem tekintélyes, fia, Viktor még kevésbbé, Jeromos nem tud egységet hozni a pártba.

⁂ (*Külföldi hirek.*) Az osztrák miniszterium leköszönt, mert pártja a szláv nagybirtokosok agitatiója folytán kisebbségben maradt; az uj kormány lelké gróf Taafe a belügyér. — Offenheimot, a hires vasuti szédelgőt, Bukovinába képviselőnek választák. — I. Sándor bolgár fejedelemnek a szultán személyesen adta át a fölavató iratot. — Hopp gráczi lelkész a királynő képét, mert kivágott ruháju volt, kiutasitá egy iskolából. — Friedenthal leköszönt porosz miniszter Bismarckot egy éles megjegyzés folytán kihivta. — A franczia szenatus 159 szóval 107 ellen elfogadta a kamarák visszatérését Párisba. — Cincinnatiban a budapesti Schuck Náthánnal szökött, de általa csakhamar elhagyott Florenz Katalin kivégezte magát. — A charkovi kerületben több falu népe fegyverrel kezében tagadta meg az adófizetést, nihilista izgatások következtében.

Irodalom és müvészet.

⁂ (*Irodalom.*) Megjelentek: a „Budapesti Szemle“ jul.—aug. száma; szépirodalmi közlései között Turgenjew „Faust“ czimű novellája, s egy költemény („Pusztában“) Szász Károlytól. — A „Koszoru“ élén jeles költőnk Tóth Kálmán arczképe látható, melyhez Szana Tamás irt czikket. — A „Havi Szemle“ élén Tolnai Lajostól, kitől nem sokára közlünk egy szép költeményt, gyönyörű novella olvasható. — Brabek Ferencz tekintélyes cseh iró a magyar irodalom történetén dolgozik. — Bogisich Mihály fővárosi római katholikus áldozár „A keresztyén egyház ősi zenéje“ czimű műre hirdet előfizetést 3 forintjával. — Simoncsics Emil 2 forinttal Félegyházáról összegyűjtött beszélyeire hirdet előfizetést. Szerző irja, hogy e gyűjtemény husz éves működés eredménye.

⁂ (*Greguss Ágost „Shakspere-könyv“-ét.*) melynek mutatványai az akadémia és Kisfaludy-Társaság ülésein, irók és művelt olvasók köreiben, közelismrésben részesültek, Ráth Mór fogja kiadni, épen olyan alakban, minőben a Kisfaludy-Társaság Shakspere-kötetei jelentek meg. Vagy harmincz ivre fog terjedni s az Athenaeum nyomdája októberre állitja ki. E mű leginkább Shakespeare életének, s működésének adataival, s commentatoraival foglalkozik, s e téren csodálatos szorgalomról is tanuskodik.

⁂ (*Zene.*) A zeneakadémia Simonffy Kálmán által a „magyar hangverseny“ jobb előadásainak jutalmára kitűzött pályadiját (husz arany) ez idén Almásy Miklós, Nikó Hortense és Nobel Irén, Kont Ilona, Grün Ilona, Koderle Róza, Gosztonyi Béla és Mausch Károly nyerték. — Reményi Ede Kaliforniában hangversenyez. — Pázmándy Dénes hazaérkezett Párisból s hozott Szabady Ignácz számára egy példányt a „Hősi induló“-ból, mely Liszt Ferencznek van ajánlva; s hozott neki Gouzien Armandtól is egy barátságos levelet, a ki különben nem sokára megint eljön fővárosunkba, mert jelen kiván lenni az „Arrogante“-féle margitszigeti népünnepen.

⁂ (*Képzőművészet.*) Huszár Adolf, jeles szobrászunk, nagy utat fog közelébb tenni szobrászati tanulmányok végett, bejárva Olasz-, Spanyol-, Franczia-, Angol- és Németországot. — Toldy Ferencz diszes siremléke még a halottak ünnepe előtt teljesen elkészül.

⁂ (*Vegyes hirek.*) Jules Claretie franczia iró magyar tárgyu regényt ir. — A párisi „Revue geographique“ minket „követelő, dicsvágyó népnek“ nevez, kiket az „elnyomott“ szláv faj felül fog mulni. Orosz pénzzel tartják fenn e lapot.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, julius 5. Dinorah, vagy: a ploermeli bucsu. — Vasárnap, julius 6. Czár és ács. — Hétfő, julius 7. Lammermoori Lucia. — Kedd, julius 8 dikától augusztus 10-dikéig szünet.

Népszinház. Szombat, julius 5. A kornevilli harangok. — Vasárnap, julius 6. A sárga csikó. — Hétfő, julius 7. A csikós. — Kedd, julius 8. A kornevilli harangok. — Szerda, julius 9. Kósza Jutka. — Csütörtök, julius 10. A sárga csikó. — Péntek, julius 11. A szinésznő férje. (Először.)

⁂ (*A népszinház*) szerződtette Erdősy (Biba) Eugénia kisasszonyt, ki előbb a berlini opera tagja volt. A kisasszony szerződtetését most még nem mondhatjuk oly rendkivüli szerencsének, mint, némely lap, mely tulzó dicséreteivel aligha tesz neki jó szolgálatot. Hangja képzett, az kétségtelen, de van oly természeti fogyatkozása, mit a képzettség nem bir eltakarni. A középhangok épen nem kellemesek énekében, a mit, ugy látszik, maga is érez, mert e fogyatkozását rendesen egy-egy trillával akarja feledtetni; azután feje fölé emeli kezét s ez a mozdulat a római czirkuszokban azt jelentette: Tapsoljatok. A mi közönségünk is annak veszi. Játéka a Kornevilli harangokban nagyon mögötte áll elődeinek, a mi nem is csoda, mikor elődei Szigligetiné és Soldosné voltak. Mindenfélekép most még csak fejlődő szinésznő, még a nyelvben is, a mit külföldön kissé elfelejtett.

⁂ (*Szinházi vegyesek.*) Sarah Bernard, Páris hirneves tragikai hősnője, ki csak nem rég volt a „Figaro“ illetlen gunyjainak czélpontja, Amerikába megy. — Hauck Minnie, a nálunk is kedvesen ismert énekesnő Carmenjére Patti mondta: „Carmen“-ben mögötte maradnék Hauck-nak, ki e szerepet nálamnál jobban énekli és játszsza.“ — A népszinházban pénteken „A szinésznő férje“ czimű uj franczia bohózatban lépett fel Ujházi és Vizvári.

Tartalom.

Az erdő titka, Bodon Józseftől. — Erdei kép, Torkos Lászlótól. — Mikor a madárkák házasodnak, Sz. M.-tól. — Halálos ellenségeskedés, Lindau Rezsőtől. — A szent szövetség, Hajnaldy Benőtől. — Heti tárcza. — Wenckheim Béla báró. — Hazánk.. — Külföld. — Irodalom és müvészet. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: 8—10 éves leánykötő szabásmintája.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

28-dik szám. Julius 13-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két íven, szines borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte	Nap-nyugta
							óra perez	óra perez
Julius 13	Vasárnap	E 6 Margit	E 5 Margit	1 G 6 Julius	22		4 16	7 54
14	Hétfő	Bonavent.	Bonavent.	2 Mária	23		4 17	7 53
15	Kedd	Apost. oszl.	Apost. oszl.	3 Jáczint	24		4 18	7 52
16	Szerda	Kar. Mária	Ruth	4 András	25	D	4 20	7 51
17	Csütörtök	Elek	Elek	5 Athanáz	26		4 21	7 51
18	Péntek	Frigyes	Eugen	6 Sisoes	27		4 23	7 50
19	Szombat	Aurélia	Rufina	7 Mal. Tamás	28 Sabb.		4 24	7 49

☞ Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk. ☜

Divattudósitás.

A legtöbb nyári ruha, kiváltkép az utazásra, fürdőben délelőtt való, városban rendes kimenetelre stb. beige szövetből készül, mely szövet lágyságánál fogva könnyű és kellemes a viseletre, és melyet selyemdiszszel ellátva, igen csinossá is lehet tenni. Ezen kedvencz szöveten kivül azonban van még számos uj szövet, például az apró koczkás beige, sötétebb és világosabb szinárnyalatban; a pamut-féle selyem, vagyis selyem kinézésű pamutszövet (taffetas de laine) atlacz csikokkal; a Pompadour-szövetek gazdag szinezetű sokasága és sok más könnyű szép mosó és nem mosó szövet. A sima szövetű ruhák, legyenek azok mosó vagy szőrkélméből valók, csikos vagy virágos szövettel diszittetnek, a mi a nyári ruhákat igen élénkké és kedvessé teszi. A szabásra nézve az elől tablier- (kötő) formára készült szoknya, mely hátul fel van dudorodva, és mellényes hosszu derék hozzá, még átalánosan divatos; de ugyanilyen becsben állanak a külön szoknyák és külön tünique-ek is, a mint jobban szeretjük és alakunkhoz illik. Egyik kedves előfizetőnőnk kérdésére, ha viselik-e még a polonaise-eket, azt válaszolhatjuk, hogy igen is, viselik még, azon módositással, hogy előrészén gyakran széles ránczba vannak szedve, hátul pedig nem simák, mint eddig, de egy kissé dudorokba szedve. Aztán valamivel rövidebbek is e polonaise-féle felső ruhák, a miért igen könnyen lehet a tavalyiakból szinte ujakat készitteni, elől tudniillik szétvágva, oldalt néhány ránczczal a hátrészhez varrva, mely ránczok aztán könnyűvé teszik a dudorodást; hátul jól veszi ki magát egy nagy szalagcsokor, mely a dudort összetartja. Csak előre is vigyázatot kell ajánlanunk kedves hölgyeinknek az oldalt és hátul alkalmazandó dudorokra (pannier) nézve, nehogy a tulságos bőséggel az alakot kivegyék természetes formájából.

Az aprólékos ujdonságok közül felemlithetjük még a fehér bretagnei csipke iránti folytonos előszeretetet, mely nem csak kalapok diszitésére maradt még meg közkedvességben, hanem nyakkötők, ruhák, jabots-okra egyformán használtatik. Továbbá a kis fekete pettyes fehér fátyolokat emlitjük fel, melyeket még a nagy meleg sem távolit el hölgyeink kipirult arczáról.

Több fiatal anya kértére mai mellékletül egy 8—10 éves leánykötő szabását adjuk, mely az öltözék legnagyobb részét elfödi, és ez által igen czélszerűvé lesz. Nyáron legszebb, ha fehér chiffonból készülnek e kötők, egy kis csipkével, himzett széllel, vagy egy kis szines himzéssel diszitve. A szines himzést a legkönnyebben olyformán alkalmazhatjuk fehérneműekre, hogy megfelelő szélességű czérnatokot varrunk fel a himzendő tárgyra, aztán e tokra himezzük a mintát, többféle mosó pamuttal, és ha elkészültünk vele, vágjuk le előbb a tok széleit, aztán huzogassuk ki szálait jó vigyázva, és a himzés ott marad a szöveten. Igy készülnek szép kötők, ruhácskák stb. Mult heti mellékletünkön láthatni néhány csinos himzett mintát, mely fehérneműekre alkalmas, és a mai szabásu kötőnek is diszére válnék.

Számrejtvény.

Kiss Adéltól.

1. 11. 3. 4. Magunknak legyünk az, szigoru,
13. 11. 12. 13. 4. A virággal ez nem egykoru,
9. 2. 15. 16 Ezt csak nemes lélek érzi,
2. 3. 5. 16. A jó ember szánva nézi.
6. 12. 13. 10. 3 Dicső név ez, érdemeld meg!
14. 7. 6. 8. Tolmácsa az érzelemnek.
1—16. Magyar főur példányképe!
Hazánké volt egész élte,
Jó királyunk hű szolgája, —
Szivünk most ugy fáj utána!

Megfejtési határidő: julius hó 30-dika.

A f. é. 24-dik számban közlött számrejtvény értelme:

Székesfehérvári országos kiállitás.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Körösy Zsuzsa, Keresztes Flóra, Szabó Kiss Ida, Borhy Ilonka, Forgács Margit, Gomba Juliska, Thanhoffer Mariska, Jóo Kata, Csák Kornélia, Petrik Julia, Szoboszlay Gyuláné, Kállay Anna, Jánossy Lajosné, Pongrácz Fanny, Kékessy Róza, Krakkay Mari, Boris Janka, Gallé Natália és Gizella, Magyari Jolánka, Plecheisz Fanny, Novotny Róza, Máar Ida, Török Istvánné, Jób Matild, Kiss Erzsike és Jolán, Dobó Emma, Klein Irma, Tótfalusy Margit, Hamar Eliza, Jeszenszky Bóra, Majláth Luiza, b. L. Paulina, Mészáros Marianne, Szilágyi Janka, Nemes Klotild, Földes Gizella, Gáal Kornélia, Kolozsváry Róza, Herberth Lina, Csányi Flóra, Miklósy Berta, Kiss Ignáczné, Szász Kata, Szikszay Petra, Pánczél Katinka, Fürész Mihályné, Andocsy Mariska, Kiss Minka, Béressy Szidi, Ambrus Lenke, Olgyai Janka és Lilla, Fehérváry Ottilia, Temesváry Erzsébet, Mártonffy Károlyné, Báan Tekla, Orosz Emilné, Ladányi Juliska, Leveleky Marcsa, Nyitray Julia, Vitéz Bella és Ilonka.

Megbizások tára.

Veszprémbe T. I. I. urnőnek: Postára van adva a csomag.

Bajmokra P. B. urnőnek: Azonnal megküldtem a kivántakat.

Aradra N. K. urnőnek: Nagy sajnálattal tudósitom, hogy már nem szolgálhatok vele.

Makóra K. R. urhölgynek: A legszivesebben jegyeztem be továbbra is kedves nevét lapom pártolói közé, ugy szintén J. A., T. M., F. M. és M. K. urhölgyeket is.

Nyitrára T. M. urhölgynek: A czimszalag megváltoztatása semmiféle alkalmatlansággal nem jár, igen szivesen tettem.

Marczaliba K. F. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Uj-Létára F. J. urhölgynek: Vettem kedves sorait. Szives tisztelet.

D. Komáromba A. L. urhölgynek: A könyvek czimei: Mit tegyünk 3 kötet, Vinetta szintén 3 kötet, Fülöp szerelme 1 kötet és a Gavallérok 2 kötet. Mind ezek 90 kron megszerezhetők t. előfizetőink által, és azonnal elküldhetők.

F. Bányára T. M. E. urnőnek: Szerencsés utazást és egészséges visszatérést ohajtok.

Péczelre K. K. I. urnőnek: A kivántat azonnal megküldtem.

Füredre B. H. urhölgynek: A legszivesebben tettem.

Tapolczára K. Gy. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Pelsőczre P. Z. V. urnőnek: Azonnal megküldtem.

D. Acsádra Gy. A. urhölgynek: Milyen szivesen tettem!

V. Palotára M. K. urnak: Magánlevelet irtam.

T. Szelére D. V. I. urnőnek: Az uj félév első számát mindig a régi czimszalaggal küldjük szét, a másodikat már az ujjal, a mint a mai számból meg fog győződni.

Kérdések.

Hogyan készül a hideg narancs-puncs?

K. Ilka.

Igaz-e, hogy a glycerin használata ártalmas az arczbőrre nézve? Választ kér T. Klemma.

Mivel ragaszthatnám meg egy kedvencz szobrocskámat, melynek feje letört? D. Malvin.

Viselik-e az idén a reczézett hosszu keztyűt?

F. Mariska.

Feleletek.

Egy magányosnak. Szász Károly életrajzát szeretné Kegyed tüzetesen ismerni? Fájdalom, nem szolgálhatok itt vele, mert annak a megirására ez az egész boriték, de még az egész szám is kevés volna. Tüneményes ennek a munkássága. Mint eredeti költő 25 év óta szünetszünetlenül ódákkal, romanczokkal, balladákkal, dalokkal, hősköltemények kel, szinművekkel gazdagitja irodalmunkat, széptani értekezésekkel az izlést fejleszti; angolból Shakespeare, Byron és Moore Tamás, franciából Moliére és Hugo Viktor műveiből birunk tőle az eredetiekhez méltó remek forditásokat, németből meg a világhirű Niebelungen-ének népéposz és Goethe költeményeinek forditását birjuk tőle; olaszból pedig Dante „Isteni komédiá“-ját forditja, és nagy része már készen is van. A mellett jeles mennyiségtani iskolakönyveket is dolgozott át a mi iskoláink számára. A mellett jeles egyházi beszédek jelentek meg tőle. A mellett évek óta a „Vasárnapi Ujság“ egyik legszorgalmasabb főmunkatársa. A mellett honvéd volt 1849-ben, tanár volt Nagy-Kőrösön és Kecskeméten, pap volt Kézdi-Vásárhelyen és Kun-Szt.-Miklóson, országgyűlési képviselő volt 1865-ben, a közoktatási miniszteriumban osztálytanácsos volt 1867-ben, tanfelügyelő volt 1870-ben, jelenleg pedig miniszteri tanácsos a nevezett miniszteriumban. A mellett egyik legmunkásabb tagja az Akadémiának, a Kisfaludy-társaságnak, a Történelmi társulatnak, a budapesti református egyháznak, és a jó ég tudja, még mi minden szépnek, jónak. Már atyja is, szintén Szász Károly, országos hirű férfiu volt, nagy-enyedi tanár és az erdélyi ellenzék egyik legjelesebb szónoka és vezére, 1848-ban pedig államtitkár. Reá termett fia 1829-ben született Nagy-Enyeden.

D. Emmának. Nagyon hibás eljárás az orvosoktól, a betegeket csupán husra utalni, mintha nem volna más élelmiszerben is tápanyag. Ha felváltva rendelnék a tápszereket, a beteg nem unná meg az étkezést, most már van elég friss zöldség, az is tápláló ám, azonkivül a tej, tojás, például egy könnyű omlette, kevés befőttel, szinte tápláló, ha könnyű is. Én néhány év előtt egy és fél évig nélkülöztem minden husféle tápanyagot, levest azalatt soha nem ettem, zöldség, főzelék, tészták, tej, tojás, gyümölcs volt eledelem, és azon időben vetettem még alapját azon tűrhető egészségnek, melyet tiz évi betegség után nyertem, és 6 év óta élvezek. J. Ferenczné.

Pensée-nek. Tudassa velem lakczimét és akkor, én megküldöm az „Izabella“-féle legyezőjátékot.

G. Ottilia.

Szerkesztői nyilt levelek.

„Dal.“ Hangulatteljes kedves kis mű. Nagyon szépen köszönöm.

„Elátkozva.“ Sok szép van benne, gondolat ugy, mint érzés; csak gondosabban kellene kidolgozni. Igy mindjárt a második és harmadik szakaszban a sok „hogy“, hozzá még a mértékkel való könnyű bánás, csaknem prózává teszi a nyelvét. És szerkezet tekintetében is összébb kellene szoritani.

„Egy politikai konyhareczept.“ Köszönet. Érdekes kis apróság.

„Virág- és állatórák.“ Csak nem rég volt erről szó lapomban.

„Egyveleg.“ Nagyon jól vannak összeválogatva. Köszönet.

„A fátyol.“ Sokkal több érdekest lehetne erről a különböző népek és korok történetéről összeállitani.

„A temetőkről.“ Talán. Mert a magában szomoru tárgyat egy kis költői napvilággal kellene földeriteni.

„Uszszanak-e a nők?“ Jó, ámbár többet lehetne róla mondani.

„Hogy utaztak 300 év előtt fürdőbe?“ Helyet keritek neki.

„Válaszuton.“ Én azt hiszem, hogy a „nok“, „ár“ stb. képzőket soha sem fogják többé kiküszöbölni nyelvünkből, ha még ugy bizonyitják is rájuk, hogy nem Ázsiából hozták őket magukkal őseleink. Ugy vagyunk velük, mint az emberekkel. Nem nézzük az eredetüket, csak egygyé legyenek a nemzet élő-eleven testével-lelkével, és azok a képzők valósággal azok lettek. Tehát nem ezek ellen van kifogásunk, hanem az ellen, hogy a költészet nyelve átalában más, mint a tudományé.

„Mesterséges gyöngyök.“ Érdekes. Jövőre azonban hosszabbakat kérek.

„A hang.“ Nagyon köszönöm. Rövid idő alatt meg fog jelenni.

V—r-ba. (T. A.) Hogy az illető illetlenül viselte magát ama tiszteletreméltó hölgy iránt, az minden esetre megrovást érdemel, és a legérzékenyebb megrovás az, hogy ilyen embert nem fogadnak többé tisztességes társaságban. Nyilvánosságra hozni ilyen dolgot — nem érdemes, és csak olajat öntenénk vele a féktelenség tüzére.

Előfizetési fölhivás

a

„CSALÁDI KÖR“

Huszadik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven szines boritékkal.

Minden hóban négy melléklet, fölváltva szinezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások és arczképek.

Előfizetési dij:

Csupán a lapra: egész évre **12 frt,** — félévre **6 frt,** — negyedévre **3 frt.**

Az egész évi 12 kötet csomagolási dija 40 kr.

Poudre de Serail.

Soldos-Blaha Louiza művésznő kedvencz arczpora.

Ezen arczpor vegytanilag tökéletesitve minden ártalmas szerektől mentes és oly kitűnő tulajdonságokat központosit, hogy minden eddig a kül- és belföldön készitett porokat sokszorosan felülmulja; nagymérvü federje az arczot az időjárás kellemetlen befolyásától megóvja, az arcznak és a testszinnek ifju és természetes szinezetet kölcsönöz, ugy hogy a legélesebb szem sem képes a port rajta észrevenni, mely kitünő hatásaiért **Soldos-Blaha Louiza** asszonyság következő sorokkal **tüntette ki.**

Tiszt. Müller J. L. Vadász Ferencz özv. utóda, illatszerész urnak **Budapesten.**

A **Poudre de serail,** melyet ön feltalált, **valóban kitünő és nemében páratlan,** mert nemcsak az arczon láthatlan és tartós, de egyszersmind rendes használatnál ártalmatlansága által az arczra oly különös jótékony hatást gyakorol, a minőt még eddig semmiféle arczpornál nem tapasztaltam, mely kiváló tulajdonságért jövőben mint kedvencz arczporomat kizárólag fogom használni és meg vagyok győződve, hogy felülmulhatlan jóságáért általános elismerésnek fog örvendeni

Tisztelettel

Soldos-Blaha Louiza.

Minden doboz POUDER DE SERAIL a mellékelt bejegyzett védjegygyel van ellátva, 60 kr. és 1 frt dobozokban, valódi minőségben csupán a feltalálónál **VADÁSZ FERENCZ.** ő zv. utódai-nál illatszerész a „Virág-királyné“-hoz **Budapest, Koronaherczeg-utcza 2. szám** kapható.

A németországi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitünő alkalmazhatósága végett a magas cs kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúz (Rheuma), inszaggatás, mell, derékfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen. **Egy csomag 1 frt 5, kettős rejü 2 frt 10 kr.**

Ezen köszvényvászon azzal különböztetik valamennyi létező iobbi szerékről, hogy csakugyan használ.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr. Postán küldve 10 krral több. Valódian Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gyógyszertárában, kiraly-utca 7. sz. — **Debreczenben:** Rothschneck ur gyógyszertárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur gyógyszertárában. — **Mohácson:** Jazevics Károly. — **Kolozsvárt:** Wolf gyógyszerész. — **Pécsett:** Zsolnay. — **Szegeden:** Weiglein György, Kovács gyógyszerész. — **Temesvaron.** Kraul. — **Aradon:** Prinner gyógyszerész. — **Nagyváradon:** Molnár gyógyszerész. — **Szekes-Fehérvár:** Dieballa: **Gyöngyösön:** Vozary gyógyszerész. — **Brassó:** Fabik gyógyszerész. **Szigetvárott:** Ehrenfeld W. — **Miskolcz:** Ujházy gyógyszerész. — **Pozsony:** Söltz. — **Kassan:** Escwig Ede és fia gyógyszertárában.

Amerikai fogorvos

Med. & Chir.

Dr. Kennedy F.

American Dentist

az Allumni Association of the Philadelphia Deutal College alelnöke.

Vácziutcza vastuskó, II. emelet

(Valódi amerikai müfogak, arany stb. tömések.)

(Fájdalom nélkül fogmütétek kéjgáz által.)

T. Török József urnak Budapesten.

Tisza-Dob, márcz. 11. 1878.

Tekintetes ur!

Nagymérvü köszvényben szenvedvén, az uraságodtól hozatott köszvényvásznat felhasználtam, a mely nekem kitünő szolgálatot tett, úgy hogy azt magán gyakorlatra alkalmazni szándékozom, kérek ennélfogva posta fordultával részemre egy darabot az erősebből és egyet a közönségesből küldeni. Tisztelettel

Dr. Mogyoróssy s. k.,
Gróf Andrássy urad. orvosa.

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 21-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

29. SZ.
Julius 20-dikán.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Az erdö titka.

(Elbeszélés.)

Bodon Józseftől.

(Folytatás.)

De nem is igen lehetett panaszuk rám soha. Egész lelkemből iparkodtam, hogy jószivüségöket valamiképen meghálájam.

Azon a nyáron történt az a nagy szerencsétlenség is, melynek párjára még a legöregebb emberek sem emlékeztek a helységben.

— Mi volt az? — kérdém halkan, mivel a gyermek nyöszörögni kezdett az ágyon.

— Mennénk ki talán a kunyhó eleibe. Ugy látom, elállott az eső s a fris levegőn jobban esik a beszélgetés, meg aztán ez a kis jószág is könnyen felébredhet — mondá a férfi csendes hangon.

Nekem egyetlen kis széket hozta ki a kunyhóból s több rétbe hajtogatott subáját teritette a székre, maga pedig egy fatuskóra ült mellém.

A nyári alkony félhomálya terjengette már szárnyait a hegyeken s a zivatar fürdőjéből kikelt őserdő felséges pompájában mosolygott körülöttünk. Sötét zöldje fris életet látszott lehelni a fürdés után; a mezei virágok felpattogott kelyhéből százféle illat áradt szét a levegőben. Az alattunk elterülő völgyecske nyilásán át-átcsapódott a hazatérő nyáj méla kolompszava s fejünk fölött fészkökre térő madarak szárnyverésitől suhogott a balzsamos levegő.

— Kemény telünk volt — folytatá a férfi elbeszélését. — Olyan telünk, mely mélyen bevágott a tavaszba is. Tömérdek hó esett, a szükebb völgyeket és hegyek szakadékait egészen betemette. Csak arra kértük a teremtőt, hogy lassu olvadásunk legyen, de biz az nem ugy történt. A hirtelen beállott meleg napok gyors olvadást hoztak, a hegyi patakok feldagadtak s egymás után boritották el a laposabb völgyeket.

A helységünket keresztül szelő keskeny folyó is szemlátomást duzzadt; a lakosok szekérderekakat, gyermekbölcsöket fogdostak ki a rohanó mocskos áradatból. Ez volt a jele, hogy a felsőbb falvakat már elöntötte, vagyonkájokat elsöpörte a viz. A harangok egyre kongtak a völgyben, a szomszéd helység lakóinak kétségbeesett jajkiáltásai áthangzottak hozzánk. Emberek és állatok menekülő csapatjai lepték el a hegyeket, dombokat; a szegény barmok hosszu, rémes bőgése velőtrázó volt.

Többen menekültek a mi helységünkbe is, mert azt magasabb fekvésénél fogva biztosabbnak tartották. Most azonban ez sem nyujtott menedéket; a negyedik vagy ötödik napon ezt is elboritotta az áradat.

A viz növekedésével megkezdtük a hurczolkodást, de nem sokáig hurczolkodhattunk, mert az áradás rohamosan jött, mire második teherért akartunk visszatérni: lehetetlen volt.

A nagy zavarban sok ember elveszti a fejét. Gazdámék inkább a ládájukat vitték ki először, mint alig két éves fiacskájokat.

Az ő házuktól nem messzire esett a szekérhid, mely a faluból kifelé, egy jókora magas dombra vezetett. Ide menekültek az emberek, ott voltunk mink is, mikor eszünkbe jutott, hogy a kis gyermek még bent van.

A folyó partján vastag tölgyfa karók voltak végig verve, a karók közeit borókával, meg kavicscsal szokták kitölteni, hogy némi gátul szolgáljon az áradások ellen. Most

már csak a karók hegyei csillámlottak ki a vizből, de ezek is csak imitt-amott.

Nem gondolkoztam sokáig, hanem neki indultam a háznak. Karóhegyről karóhegyre lépegetve tettem meg a veszedelmes utat. A hidon és dombon állók még lélegzetüket is visszafojtották s meredt tekintettel bámultak utánam.

A házba már becsapott a viz s az ágyat is emelgetni kezdte, az ágyat, melyen a gyermek egész nyugodalmasan és mélyen aludott.

Tudtam, hogy még Juczika is itt van, mert ő adogatta ki a holmit s velünk nem jött el. Ott is volt a padkán, de rémületében egyetlen szót sem tudott kiejteni.

A felébredt gyermeket karomra véve, vissza indultam vele. Az áradat rémesen zugott s én lassan, óvatosan lépegettem a karóhegyeken. Ép az utolsó lépést kellett volna tennem, s ezzel elértem a hidat, mikor a lábam megcsuszamlott, leléptem a folyóba. Szerencsére még jókor kaptam meg a hid párkányát s a gyermek is erősen csimpaszkodott a nyakamba. Ugyanakkor öt-hat kéz is kapott utánam s baj nélkül vergődtem a szárazra.

És másodszor is megtettem ezt az utat Juczikáért. Az emberek vissza akartak tartani, szándékomat őrültségnek nevezték s majdnem erőszakkal kellett kirángatnom magamat közülök.

Bárcsak ekkor csuszamlott volna meg a lábam, bárcsak ott vesztünk volna el együtt a hullámok között!

Itt elhallgatott; én nem zavartam szomoru emlékeinél. Sőt őszinte részvéttel tekintettem rá, a szegény, egyszerű emberre, ki oly mélyen, oly igazán érzi a lelkén ütött mély sebet.

Néhány percznyi csend után ujra folytatá:

— A következő nyáron lementünk az alföldre aratni. Én nem valami nagy kedvet éreztem hozzá, mert otthon is szépecskén kerestem, aztán nehezemre esett annyi időre elszakadni Juczikától. De a gazdám akarata volt, én szó nélkül meghajoltam előtte s kedvetlenségemet se mutattam ki.

Este sokáig kint üldögéltünk a ház előtti padkán. Juczika szomoru volt, igen keveset beszélt. Sokszor hozzá fogtam, hogy megvigasztalom, de sehogy se ment. Olyan szépen kigondoltam a szavakat, olyan gyakran a szám szélin is mozgott már az eleje, még se tudtam kimondani. Csak a kezét fogtam meg és a szeme közé néztem. Ő is rám vetette szép sötét szemeit s azt a kezem fejére esett két könycseppet sokért nem adtam volna akkor. Fájt is, örült is a lelkem. Ugy mozgott a szivem táján valami, ugy szerettem volna kiönteni azokat a szép szavakat, melyeket el-elgondoltam.

Másnap kora hajnalban utnak idultunk. Nehéz szivvel vetettem vállamra a kis fehér tarisznyát és elszomorodva pillantgattam a kamrácska ajtajára. Még az utról is visszavissza tekintgettem a szalmafödeles házra, mig csak el nem mosódott előlem a reggeli szürkületben.

Szünet-szüntelen a Juczika kedves karcsu alakja lebegett előttem, nem válhattam meg tőle egyetlen pillanatra sem. A mint mellettem ült a padkán tegnap este, a mint reám tekintett könyektől csillogó két barna szemével, a mint csendesen bement a kamrácskába feküdni s az ajtóból még egyszer vissza nézett reám. Szinte éreztem kezének a melegét kezemen.

Most pedig ép a fejésről jön, kezében a párolgó sajtárral. Lassan lépeget be a házba, tele szűri fris meleg tejjel a kis mázas csuprot, mellé barna kenyeret tesz az asztalra és csak akkor jut eszébe, hogy ma abból a csuporból nem iszsza ki a tejet senki.

Hát majd vasárnaponkint kiül-e valjon a ház végibe, a hol együtt szoktunk üldögélni, gondol-e ilyenkor rám?! Ha gondol-e?

Mikor déltájban egy kis pihenés és falatozás végett letelepedtünk az ut szélire s tarisznyámat kibontám: szemem-szám elállott a bámulattól. A fél kenyér mellől szép piros pogácsák gurultak elő s tiszta fehér vászon darabkába egy egész sajt volt bekötve. Hát még az a szép himzett kendő, mely csinosan összehajtogatva, a tarisznya egyik sarkából kandikált felém. Majdhogy fel nem ugrottam helyemről, annyira elöntötte az öröm lelkemet. Társaim csodálkozva bámészkodtak rám, el nem gondolhatták, miért mosolyog az egész arczom s miért nézek folytonosan a tarisznyámba a nélkül, hogy a kenyeremet kivenném.

(Folytatása köv.)

A magányban.

Tolnay Lajostól.

Kijöttem e szép fák közé —
A harmat mint megöntözé,
Lehulló fényes csöppjein —
Eszembe jutnak könyeim.

A cserjék, bokrok mily vidámak,
Minden porszemből élet támad;
A vadgalamb oly búgva búg,
Itt is eszembe hozva búm!

A távol völgyben, lent amott
A lég mi sűrű, mily nyomott,
A templom is — nem hiszek benne,
Hogy fúladva ne lélekzelne.

Harangja a mint ide ver,
Ugy nyög, mint egy beteg kebel,
Tornyán a kereszt meg-meghajlik,
A mint a város üvölt, zajlik.

Oh sziv! bolondul hiszed azt,
Hogy itt te fölleld a vigaszt,
Hol a madár is búban él,
Zokogva szökve, mint a szél!

Oh sziv! bolondul hiszed azt,
Hogy itt te fölleld a vigaszt,
Hol, nézd: a templomnak se jut
Egy békességes enyhe zug!

(Marosvásárhelyt.)

Dudva.

Boldog virágok, boldog kerti növények! Titeket csak megóvhatunk, kipusztithatjuk mellőletek a kártékony gazt és dudvát, még a gyökerüket is kiáshatjuk a föld mélyéből; mennyivel nehezebben megy ez a dolog a lélek virágágyában, az emberi szivben, a mit pedig épugy gaz és dudva verhet föl, és sokkal mérgesebb és kártékonyabb

annál, a mi virágágyainkat elcsufithatná, veteményes kertünket elpusztithatná!

Ámde ezzel a dudvával is elbánhatunk, csak jól utána kell nézni, egészen bele a sziv mélységes mélyébe, az igazság tiszta, világos fáklyájával. Meglátjuk akkor, mi van abban szép és rut, jótékony és kártékony, virág és dudva, ápolhatjuk az egyiket, pusztithatjuk a másikat. Nehéz munka, de háladatos munka, megismerjük akkor magunkmagunkat, és mikor kinyilnak rá a szemeink, hálát adunk érte a jó Istennek!

Van azonban olyan egy dudvafaja is a léleknek, a melyet, ha egyszer bele vette magát, nem lehet többé kipusztitani. Mert már akkor veszi magát a lélekbe, mikor ez jóformán még csak fejledezőben van, képzelődés, álmadozás egész élete. A mellett egész olyan kártékony, mint a földi dudva a virágnak: megrontja a gondolkodást, az idegzetet; félénkké, kicsi hitűvé lesz tőle az ember, és akár mint küzködjék is ellene, nem bir vele sem tudomány, sem műveltség, még a hitet is elselejtesiti, és a mi a legboszantóbb, azt se tudjuk, hogyan jutottunk hozzá, ugy lopódzott a lelkünkbe, mikor nem is gondoltunk rá, kicsi gyermekkorunkban, mikor ugy eltudtuk hallgatni azokat a gyönyörű szép dajkameséket tündérekről, boszorkányokról, ördögökről, kisértetekről, haza járó lélekről, s a többi, — ez a magva, ebből hajt ki az a csunya dudva, a mely a lélek virágkertjében ugy el tud burjánozni.

Majd, az évek multával, táplálékot is kap e dudva magva a gyermeki lélekben. Egyiknek a házbeliek közül a szeme viszket, a másiknak meg a tenyere, vagy épen az orra; az egyiknek a füle cseng, a másiknak meg nyul szaladt át az uton; az egyik ballábbal kelt ki az ágyból, a másik meg pappal találkozott először az utczán, és ez mind jelent valamit, és azt mind a gyermekek előtt beszéli el, komolyan, az értelemmel együtt, a mi szerinte hozzá van hötve; sőt tudok esetet, hogy egy valaki — és pedig nem szegény parlagi cseléd, — kártyát vettetett magának, és elbeszélte a gyermekek előtt, hogy mit jövendölt neki a czigány asszony a kártyából.

Ezek után nem szükség mondanom, miféle dudváról van a szó. A babonáról. Ez az a csunya dudva, a mit olyan nehéz kiirtani, és a milyen csunya, olyan kártékony is. Engedjék meg, hogy erre nézve egy pár esetet elbeszéljek. Neveket nem emlithetek, mert valóságos megtörtént dolgok.

Bizonyos városban pár év előtt egy vén asszony jövendőmondásra adta magát. Rendes keresetet csinált belőle, és pompásan megélhetett utána. A látogatók egymásnak adták a kilincset, és nem csupán afféle dib-dáb népségből kerültek ki. Többek közt két kedves fiatal leány sem állhatott ellen a kisértgető alkalomnak. Meg akarták tudni, milyen sorsnak nézhetnek eléje. A vén Sybilla természetesen jó pénzért kész volt eleget tenni kivánságuknak. Az egyiknek hosszu boldog életet jósolt, a másiknak meg, hogy szintén nagy boldogság néz reá, rövid idő alatt férjhez fog menni, ahoz, a kit szive választ, és férje imádni fogja, de nem sokáig tart boldogsága, az első gyermekágyban meg fog halni. — A szerencsétlen véletlen ugy akarta, hogy a jövendölés egyik-másik része csakugyan bekövetkezett — tudjuk a görögöktől, milyen furfangos módon tud az orakulum jövendölni; — a leány csakugyan megszeretett egy fiatal embert; a miben talán semmi különös nincsen; a fiatal ember csakugyan megkérte; ezt is természetesnek fogjuk találni, ha meggondoljuk, hogy a fiatal leány jó „párti“ volt; de mert az neki előre meg volt jövendölve, ólomsulylyal nehezedett lelkére az a gondolat, hogy ő szeret, és ujabb ólomsulylyal az a tapasztalat, hogy ő viszontszerettetik, hogy szive választottja kezét megkérte, mert hát a jóslat, a jóslat!

Sokáig küzködött magával, végre mégis csak a szerelem győzött. Haszontalan beszéd, szólt magában, és kimondta az igent; neje lett szive szerelmének, boldog volt, kimondhatatlanul, közbe-közbe mégis elszomorodott, eszébe jutott a jóslat, hogy első gyermekágyában meg kell halnia. Bekövetkezett az az idő is, lebetegedett, szerencsésen, ki irhatná le az anya boldogságát! Napról-napra jobban lett, akkor, a hatadik napon, a férj, nagy boldog örömében, megcsókolja feleségét, gyermekét, és nevetve mondja: „Ime a jóslat! Az ostoba jóslat! Eddig nem szóltam, attól tartottam, megijesztlek; de most, hogy te is, kedves kicsikénk is olyan jól vagytok, dehogy nem szólok, dehogy nem nevetek!“ Este felé járt már az idő, a férj tehát nem láthatta a változást neje arczán a jóslat szó hallatára. Csak akkor tért magához, mikor neje megszólalt: „Oh Géza, nem kelek én föl ebből az ágyból, meglátod!“ — alig birt szólni a nagy zokogástól, és ettől a percztől fogva roszabbra fordult állapota, lázba esett, és hiába volt az orvosok minden tudománya, minden iparkodása, harmadnapra megvolt halva; az izgatástól esett lázba, a láznak esett áldozatul; de történt-e volna ez, ha az az oktalan jóslatba való hit gyökeret nem ver babonára hajló lelkében? És hajlott volna-e babonára, ha kicsi korában már meg nem félemlitik lelkét?

Azt is mondtam fentebb, hogy még az okos, művelt embernek is nehéz leküzdeni a babonás hitet, mikor egyszer megfogta a képzeletét, és erre is tudok egy szomoru példát. Egyik felsőmagyarországi városban egészséges kies vidékénél és olcsó életénél fogva sok nyugalmazott katonatiszt él; gyermekkoromban én is néhány évet töltöttem e városban, ott végeztem pár gymnáziumi osztályt; egyszer egy hét alatt két öreg nyugalmazott ezredes halt meg a városban, nagy katonai diszszel ment a temetésük, a melyektől természetesen mi kis deákok nem maradhattunk el. Haza menet aztán egyik iskolatársam nagyon különösnek találta, hogy ezen a héten két ilyen „pompás“ temetésben volt részünk, — hogy a halál az öreg ezredesek előtt sem szokott kitérni, arra mi gyermekek természetesen nem gondoltunk, — és nevetve tette hozzá, hogy ő nagyon kiváncsi rá, valjon melyikre fog most a sor kerülni?

— Hát a te nagybátyádra! — mondja rá egy másik iskolatársunk, a ki szintén velünk volt.

Nevettünk rajta mind a hárman; barátomnak is egy nyugalmazott ezredes nagybátyja lakott a városban és az erős hetvenes öreget már egy párszor meglegyintette volt a guta, mégis nagyon nevetségesnek találtuk a pajkos fiu beszédét. Két héttel rá aztán a jó öreg ezredest ujra gutaütés érte, és kioltotta életét. Barátomat nagyon meghatotta a szomoru eset, nagyon szerette öreg nagybátyját, ez meg őt, alig birtam vigasztalni; kimentem vele sétálni, akartam szórakoztatni, játszani vele, nem voit hozzá kedve, mindig a nagybátyja volt eszében. Akkor vetődik hozzánk az a harmadik iskolatársunk, és első szava

is az volt: — No, nem megmondtam? — Mit? — kérdé barátom. — Hogy a te nagybátyád lesz az első! — Barátom különben is izgatott lelki állapotában, csunyán lehordta rosz nyelveért, ez meg kötekedő természeténél fogva, nevetve visszavág neki: — Jól van, jól, beszélhetsz tőlem, azért mégis tudom, hogy nem éred meg a 36-dik évedet! — ezzel elszaladt, magunkban maradtunk, szidtuk a hóbortos gonosz nyelvét, egyszerre csak barátom megáll, és egész elkomorodva mondja: — Hát ha megint igazat mondott?! Lám, a nagybátyám is, előre megmondta halálát! — én kinevettem, hogy gondolhat ilyet; barátom is nevette hiszékenységét; 15 évesek voltunk akkor, jókedvűek, mint a madár az ágon, tanultunk, álmadoztunk, terveztünk a jövőről arany várakat, barátom azért akár hányszor veté közbe: — De hát ha csakugyan nem érem meg a 36 évet? — Maga is nevetett rajta, hogy ne, olyan volt, mint az aczél! Két év mulva aztán elszakadtunk egymástól, én Zürichbe, a műszaki tudományokra, ő Budapestre, vagyis akkor még Pestre, jogra; nyolcz év mulva ujra összehozott az élet, mind a ketten kész emberek voltunk, egyikünknek sem volt oka panaszkodni a sors ellen, a jelen biztositva, a jövő kecsegtető, én csakhamar családi fészket is alapitottam, hűség és szeretet deritették föl napjaimat, biztattam barátomat, tegyen ő is ugy, nem is élet a nőtelen élet; barátom szabódott, nem teszi, ugy veszi észre, hogy egészsége hanyatlik, mondá; kaczagtam szemébe, olyan volt, mint a viritó cseresznyefa; a külszin csal, jegyzé meg rá barátom, ő érzi, hogy beteg, és ha rövid időn megtalálna halni, utána maradna egy szeretett özvegy, kicsi árvákkal, vagyontalanul. — Hogyan gondolhatsz csak ilyent! — szidtam, és nevettem, de barátom nem nevetett, hanem egész komolyan mondta, nem lehet azt tudni, és — minek tovább részletezni! Pár évvel rá egyszerre csak az a rémhir futotta be a fővárost: X. ügyvéd főbe lőtte magát. Senki sem tudta magának megmagyarázni e szörnyű esetet. X. ügyvéd köztiszteletben állt, gond nélkül élhetett, mi vihette e szörnyű tettre?! Én tudtam az okát, mert ugyanaz a barátom volt. Megszeretett egy leányt, és mert akkor már tul volt a 30-on, őrülésig szeretett, és minél jobban lángolt a szive, annál jobban kerülte a leányt; akkorra már rögeszmévé vált benne a hit, hogy nem éri meg a 36-dik évet, és hogy barátai nem hagytak neki békét, vegye el azt a mindenképen hozzá illő derék leányt, ő meg csak nem tudta magát elhatározni e lépésre és vonakodásának igaz okát szintén nem tudta megmondani, szerelem és félelem közt hánykódott a lelke, iszonyu volt szenvedése, és egy ilyen tulizgatott perczben pisztolylyal vetett véget szenvedésének — az a különben értelmes, művelt férfi a babonás félelemnek esett áldozatul!

(Vége köv.)

Halálos ellenségeskedés.

— Rajz. —

Lindau Rezsőtől.

(Vége.)

Öreg szeme könybe lábbadt; látszott rajta, hogy nyomorultnak és elhagyatottnak érzi magát; azért mégis oly határozottsággal beszélt, hogy Pascal belátta, eredménytelenül fog visszatérni. — Ugy is volt.

A tanár jámbor leányai ezalatt eljöttek atyjuk látogatására Montpellierbe és meghallották a cselédtől, mi történt. Örültek, hogy a ház megszabadult a durva szomszédtól és azt hitték, atyjuk nem sokára tapasztalni fogja, hogy csak nyereség rá nézve ez az általa siratott veszteség. Erről akartak vele beszélni; de ő egész rekedten a felindulástól, és szikrázó szemekkel rivalt rájuk, hogy hallgassanak, vagy tüstént hagyják el a házát; és ők fejcsóválva távoztak, hogy ismerőseik körében az öreg ember megátalkodottságáról panaszkodjanak.

Egy hónap mult el, a nélkül, hogy a Tisson és Coste közti viszony megváltozott volna. Egész Montpellier beszélt az összezörrenésről, de senki sem érezte magát a közbenjáró szerepére hivatva.

A tanár szabadságidőt kért, és hamarabb utazott el, mint máskor. Tiz év óta Coste mindig elkisérte. Együtt voltak Párisban, a Pyrenäekben, Auvergneben és a Svájczban. Mindenütt fölségesen mulattak. Ezuttal a tanár egyedül utazott. Legelsőben Párisba akart menni . . . és onnan? . . . maga sem tudta, hová. Csak menekülni akart Montpellierből. Nem volt itt maradása.

Az ezredes az ablakfüggöny mögött állt, midőn a kocsi a szomszéd ház elé hajtott. Keble összeszorult. Eltikkadt szeme tűzben égett, midőn a tanárt görnyedten és nehézkesen a házból kilépni és a kocsiba ülni látta. A kocsi elrobogott. Coste beesett arczára tapasztá kezét és sirt, de némi megkönnyebbülést szerzett neki az a tudat, hogy elvesztett barátja nincs közvetlen közelében. Több napig járkált borus gondolatokba merülve a kertben, hol senki sem zavarta és senki sem látta. Azután némi nyugodtság ereszkedett reá; és egy reggel, a mint fölkelt, a következő levelet irta:

„Kedves Izidorom!“

„Elhatároztam, hogy elhagyom Montpelliert és Algirba költözöm. Ott viszontlátom régi ezredemet és néhány bajtársamat, kikkel ezentul élni akarok. Nem pótolhatják ugyan veszteségemet; de közelükben nem érzem majd magamat oly elhagyatottnak, mint itt. Mielőtt elmegyek, még egyszer szeretnék veled pár órát együtt tölteni, egészen ugy, mint a régi jó időkben. Ezt ajánlom tehát: válaszolj e levelemre és adj nekem Párisban találkozót. Azután bejárjuk a nagy várost, mint két év előtt, este együtt vacsorálunk, étkezés után jó éjt kivánunk egymásnak, mint tiz év óta minden este. Reggelre rá azután köd előttem, köd utánam. Akkor harag nélkül gondolhatsz rám, mint egy eltávozott barátra, kitől békében és szivélyesen váltál el; viszont én is igy teszek majd. — Én csak az első felhevülésben haragudtam rád; mióta magamhoz tértem, a régi vagyok irányodban: azért maradok, ha nem is fogadnád el ajánlatomat, hű barátod Coste Kázmér.“

Az öreg Pascal közölte az ezredessel urának párisi czimét. A rue de Helder egyik kis fogadójába szállt, melynek tulajdonosa montpellieri születésű volt, és hol Coste és Tisson már többször beszálltak volt.

Hogy a levél elment, más nap az ezredes levelet kapott Párisból. Rögtön rá ismert barátja irására és reszkető kézzel tépte le a boritékot. A levélben csak néhány, majdnem olvashatlan, gyorsan odavetett sor állt:

„Megesküdtem, hogy nem mondom ki a szót, melyet a hozzám való visszatérhetés iránt hallani kivántál; de megirhatom, milyen nehezemre esett eskümet megtartani. Bocsáss meg azért a fájdalomért, mit neked haragomban

okoztam. Megbünhödtem érte és halálomig hű, öreg barátod maradtam. T. I.“

A levél kiesett az ezredes kezéből. Szeme elhomályosult. A mint kissé magához tért, Pascalhoz rohant. Ez semmi hirt nem vett uráról. Coste a párisi fogadósnak sürgönyzött és kérte, értesitené Tisson, montpellieri tanár hogyléte felől. Néhány óra mulva megjött Párisból a felelet: „Tisson tanár ur hirtelen meghalt; tegnap reggel halva találtuk ágyában; holnap lesz temetése; a balesetről tudósitottuk az elhunyt leányait.“

Coste még az nap este Párisba utazott, hová néhány órával barátja temetése után érkezett. A fogadóban találkozott az elhunyt két leányával és vejével. Mély gyászban voltak és nagy méltósággal viselték az őket ért csapást. Fitymálkodva néztek az öreg emberre, ki poros uti ruhában, zavart arczczal, bejelentetlenül lépett szobájukba és röviden, kimérten feleltek atyjuk végperczeire vonatkozó kérdéseire: guta ütötte meg; este tiz órakor még egészségesen feküdt le és tizenkét órakor holtan és hidegen találták az ágyban. Aligha nem tizenegy órakor hunyt el; reménylik, fájdalom nélkül.

Coste más nap reggel az uj sirhoz vezettette magát. Midőn a temetőből visszatért a fogadóba, meghallotta, hogy a délfranczia országi uraságok már elutaztak, előbb „csinos“ sirkövet rendelvén a tanár sirjára.

Douczet, a fogadós, beszédes ember volt, régóta ismerte az ezredest és rendesen szivesen társalgott vele; de kevés szavu és zárkozott lett, a mint a tanár halálát kérdezte. Coste jól látta, hogy eltitkolják előtte az igazságot. Pedig nyomára akart jutni. Megvesztegette a pinczért, ki abban a szobában szolgált, melyben Tisson meghalt. Eleinte ez sem akart nyiltan szólani; csak midőn Coste ünnepélyesen megfogadta, hogy nem fogja elárulni, beszélte el elijedt arczczal a történteket.

— Tisson ur öt nap előtt érkezett meg. Borzasztó szinben volt: szomorunak és gyengének látszott. Keveset járt ki; egyedül evett szobájában és senkihez sem szólt. Péntek este több levelet irt, melyeket maga adott fel; azután tiz óra felé theát rendelt és ágyat vettetett, meghagyván, hogy reggel ne zavarják. Midőn szombaton reggel kilencz óra felé ajtaján kopogtattam, hogy egy érkezett levelet átadjak neki, belülről semmi feleletet nem kaptam, és midőn észrevettem, hogy az ajtót belülről elreteszelte, mindjárt bajt sejtettem. Douczet urat hivtam, ki rögtön a rendőrbiztoshoz küldött, hogy az ajtót hivatalnok jelenlétében kinyissuk . . . csupán Douczet ur, a biztos, meg egy orvos léptek a szobába. Nekem az ajtónál kellett állni, hogy senki be ne mehessen. Sokáig vártam. Midőn a három ur végre kijött a szobából, Douczet ur holthalvány volt. Félre szólitott és azt mondá: „Reménylem, hogy ön, mint e ház régi szolgája, nem fog pletykázni; a fogadó hirneve szenvedné ezt meg.“ Hallgatást igértem és nem is szóltam eddig senkinek; nem is fogok többé; ön Tisson ur régi barátja volt, ezt tudom; önnek felfedezhetem a valót . . . Néhány óra mulva az orvos visszatért, két segéddel. Bezárkoztak a halottas szobába és ott maradtak egy jó óráig. Későn éjjel, hogy a többi vendéget meg ne rémitsük, hozták a koporsót . . . Más nap reggel megérkeztek a délfranczia országi uraságok. Látni akarták a halottat. Bementem velük a kis terembe, hol a ravatalon feküdt. Arcza nem torzult el, hanem viaszsárga volt. Széles, feszes, fülig érő

fehér kendő volt a nyakán. A hideg borzongatott ennek látására. Douczet urnak halkan oda sugtam, hogy a halott e nyakkendőben ijesztő benyomást tesz. A fogadós kezével intett és hallgatást parancsolt . . . Ezredes ur, az én véleményem az, hogy Tisson ur maga vetett véget életének és . . .

Coste halotthalványan tántorodott hátra és egy székbe rogyott. A pinczér befecskendezte arczát és hideg vizet adott neki inni. Midőn a szerencsétlen megint magához tért, a pinczér ujból hallgatásra kérte és elsompolygott.

Az ezredes néhány nap mulva visszatért Montpellierbe; de csak azért, hogy Párisba hurczolkodása iránt intézkedjék. Nem sokára egy félreeső városnegyedbe telepedett meg, mely közel volt Tisson sirjához. Egy évig élt még ott a csendes, szomoru aggastyán; azután betegeskedni kezdett és néhány hét mulva ágyba kellett feküdnie. Párisban nem kötött ismeretségeket; senki sem jött ápolására. Orvosa azt ajánlotta neki, hogy irgalmas nénét fogadjon magának. Az ezredes mindenbe beleegyezett. Az ápolónő eljött és nem távozott többé mellőle. Erős, fiatal, tiszta képű apácza volt. Figyelmesen, hiven, fáradhatlanul ápolta a magányos, elhagyatott aggot: haszonlesés, gond, remény nélkül, a hogy évek óta száz beteget meg haldoklót ápolt.

— Mind inkább elgyengül, — mondta egy reggel az orvosnak. — Már rám sem ismer.

Az orvos a beteg ágyához lépett. Az ezredes félig lezárt szemmel, halkan lélekzelve feküdt. Az orvos megtapogatta a beteg üterét, homlokát, szivét, és keztyűjét magára huzva, igy szólt:

— Nem hiszem, hogy a mai napot tuléli. Majd este megint eljövök. Csak adjon be neki tovább is a tegnapi orvosságból.

Az apácza az orvos távozta után folytatta kézi munkáját, melylyel idejét töltötte.

A nap nyugodtan telt el. A haldokló állapota nem igen változott. — Besötétedett. Az apácza lábujjhegyen ment ki a csendes szobából, hogy lámpát gyujtson. Az ajtót nyitva hagyta. Midőn a konyhába ért, a beteget beszélni hallotta. Hozzá sietett. Coste felemelkedett. Arcza, melyet a homályban nem lehetett jól kivenni, megifjodottnak látszott. Nap közben lecsukott szeme most tágra nyilt. Békésen, barátságosan nézett. Az a szép mosoly, melylyel annyi fáradt üdvözli a halált, ömlött el arczán.

— Besötétedik, — suttogá; — várj; együtt megyünk haza.

Visszadőlt a párnára. Lélekzete halkabb, rövidebb . . . mindig kevesebb lett . . . mig végre elállt.

Az apácza néhány perczig mozdulatlan állt; azután elhagyta a szobát és nem sokára visszatért az égő lámpával. A halott fejéhez tartotta, ugy, hogy az ellenző a fényt a nyugodt arczra vetette. Sokáig nézte, figyelmesen, megindulás gyöngédség, fájdalom nélkül, azután elfordult, az asztalra tette a lámpát, visszatért az ágyhoz és befogta az elhunyt szemét. Ugyanazzal a megszokott feszességgel simitotta le a vánkost és gondosan és figyelmesen fektette rá a kimult főt; azután az elhunyt álláig felhuzta a takarót és fakeresztet tett az összekulcsolt, hidegülő kezekbe; erre két gyertyát gyujtott, az egyiket a holttest lábához, másikat fejéhez állitván; végül levette a szekrényen álló palaczkot és a készen tartott medenczébe öntötte a szentelt

vizet. Miután mindezt elhamarkodás, tétovázás nélkül megtette, még egyszer körülnézett a szobában, mintha meg akarna győződni, nem felejtett-e el valamit. Figyelmes, nyugodt tekintetét ugyanazon komolysággal hordozta végig a holttesten, a gyertyákon, kereszten, medenczén; és midőn meggyőződött, hogy mi sem hiányzik, minden a legnagyobb rendben van, kopott, kis fekete könyvet vett elő zsebéből, jól ismert helyen kinyitotta, letérdelt, keresztet vetett és félhangosan elmotyogta a halottakért való imádságot.

Forditotta: Liszka Béla.

A zuluk.

Messze benn Afrikának napvilágos déli részén, körülfogva az égbe nyuló Sárkányhegy lánczolatától és az ind óczeán kék viztükrétől, terül el a körülbelül 840 mértföldnyi angol gyarmat: Natal (Krisztus születése). Onnan kapta e nevet, mivel épen Krisztus születése, azaz karácsony első napján fedeztetett föl 1497-ben Vasco de Gama vitéz portugal tengerésztől. Paradicsomkerti ország. Földje hármas lejtőzetben lassudadan emelkedik, minél fogva három különböző éghajlati viszonyok is vannak rajta, és határain belül épugy tenyésznek a forró, valamint a mérsékelt égöv termékei. A mélyebb tengermelléken, 4—7 órányi kiterjedésben világos zöld czukornád és sötét lombu kávéültetvények diszlenek; hosszu rendben gyapotvetések gyönyörködtetik a szemet, telided-tele aranyos virágkelyhekkel és félig nyilott gyapotkupacsokkal, és nincsen az a forró égövi füszer, a melynek termesztése bőven meg ne jutalmazná az ültetvényes szorgalmát. Fölebb már, 2—3000 lábnyi magasságban a tengertől, — és ezen magasságban terül el az ország legnagyobb része, — a hüvösebb égövek valamennyi termékei tenyésznek: a cser- és ákáczfa, az európai gyümölcsfák és főzelékek, a déli és középeurópai gabnanemek; végre még magasabban a hegyi vidék festői alpesi látványokkal és üde, egészséges hegyi levegővel viditja föl a vándort. A hatalmas hegyláncz tetejét évenkint 3—4 hónapon át hó boritja, lassu ereszkedői nyáron kitűnő legelők, tavaszszal hímes virágtengerek.

Csakhamar azonban a vidék délafrikai jelleme, a nagy néptelenség is ötlik szembe. Szinte el van hagyatva, csak itt-amott találni egy-egy emberi hajlékot. Kiszámitották, hogy kellő marhatenyésztés mellett, csak a legelő után, 12 millió ember tarthatná itt fenn magát, holott az egész Natal gyarmatot 12,000 fehér és 350,000 fekete ember lakja! Hozzá még a feketék 70 századrészben az őseredeti, tőről szakadt Zulu-fajból valók; ez nem dolgozik, és azért a fehér lakosság nem tud munkást kapni. Oly nagy hiány van ott munkaerőben, hogy a dusan termő tengermellék mivelésére indiai kulikat kell a fehéreknek hozatni, és a most ott épülőben levő vaspálya soha sem készülne el, hahogy szintén Indiából és Chinából munkásokat nem hoznának melléje. A zulu-kaffer ha elhagyja is králjját (telepét) és munkába áll is valamely ültetvényesnél, vagy a vaspályánál, nem állja sokáig a munkát, a legkisebb szóra, de minden ok nélkül is, és rendesen legnagyobb munka idején, abban hagyja, haza szökik králjába, utána menni pedig és a megalkudott munkára kényszeriteni: csaknem lehetetlenség a sok huza-vona idő- és pénzbeli veszteség miatt, a mivel az jár. „Urnak született a zulu“, azaz munkakerülő, odahaza is králjában az asszony dolgozik, ő meg henyél. A mi mezei munkára csak szükség van, szántás, vetés, kapálás, kaszálás, gyűjtés, takarás, mind az asszony vállait nyomja, és a mellett még a konyhára és a gyermekekre is neki kell gondot viselni. A férj mindössze a sátor fáját tűzi le, behordja a tüzelő fát, megcsinálja a vesszőkeritést hajléka körül, és a marhának viseli gondját, künn a legelőn, vagy benn a králjban, azon tul sütkérezik a napon, pipázgat, vadászgat, ellátogat a szomszédba, és a maga-féle emberekkel terecsel, de minek tovább részletezni! Itt minálunk nem találni ilyen életet, — igaz, nehogy elfelejtsem, „Kaszinó“ nincsen a zuluknál — azért ugy sem lehet itt fogalom róla. Egy szóval tehát, a zulu urnak tartja magát, a nőt meg arra valónak, hogy dolgozzék érte.

Nézni is szomoru, mikor valamely kaffer-család utra kerekedik. Elől a nők és leányok, fejük megrakva ház- és konyhaneműekkel, kezükben fejszét, kapát, kaszát czipelnek, a hátukon meg, kinek hogy jutott, egy pár gyermek; és utánuk következik a férfi, nagy kevélyen tekint a teherhordozókra; az ő vállait bezzeg nem nyomja semmi, az egy paizson és assagaion (lándzsán)*) kivül, legfölebb még a puskája és a töltéstartó. Sőt azt is láttam nem egyszer, hogy a lusta, lovon ülve és a perzselő nap ellen ócska európai esernyővel ótalmazva födetlen fekete koponyáját, ügetett előre, a nagy. teher alatt görnyedő asszonyok és leányok meg lélegzetvesztve, lépést tartottak vele.

A zuluk dologtalansága oka, hogy a Natal földjén a fehér gyarmatosok nem igen boldogulnak. A tengermelléki lakosok mégis csak mennek valamire, délövi termesztményeik körül maguk győzik a munkát, de fölebb a magasabban elterülő sikon! Annyit lehetne termeszteni, hogy kivitelre is bőven jutna, és kénytelenek hozatni tejet Svájczból, vajat Dániából, burgonyát Irhonból, főzeléket és halat Angolországból, épületfát Norvégiából, tisztán csak azért, mert nem kapnak munkást. Máskülönben azonban a zulu tetőtől-talpig becsületes ember. Adott szava szentség. A többi délafrikai zagyva népségek közt vagyis a hottentották, kevert vérűek és kafferek közt, a kik az európaiakkal való hosszas érintkezés folytán tökéletesen el vannak romolva, — mert először mindig az iszapját veti a vad népek közé a czivilizacziő, és rendesen a pálinkáspalaczkot terjeszti közöttük, hogy azt a kevés emberészt is, a mivel Isten kegyelméből birnak, elkábitsák, aztán kényük-kedvük szerint fosztogathassák, — a zulu még az egyetlen, a ki őseredeti tisztaságban óvta meg az ép természetes jelleget.

Már a külseje is kiváló, elannyira, hogy teljesen reá illik „a vademberek fejedelmi ága“, a minek az angol irók elnevezték. Alig van köztük olyan, a ki meg ne ütné a hat lábat, a mellett vállasak, izmosak, mindenike egy-egy kis Herkules, és még a termetüknél is nagyobb az ő büszkeségük; más kaffer fajbeli előtte „kutya.“ A többi kaffer faj az európaiakkal való adás-vevés kedveért a hollandus vagy az angol nyelvet tanulta meg (ugy, a hogy), a zulu nem, ez méltóságán alulinak tartja, az umlungu (fehérek) nyelvére alázni meg magát, és ennél fogva ezek voltak kénytelenek az ő nyelvét megtanulni, mely egyébiránt egyik legszebb nyelv a világon. A hottentottát, a becsuan-kaffert az európai ütheti, verheti, nem szól neki, legfölebb

*) Ezekkel ölték meg közelebb a fiatal Napoleon herczeget.

alattomban, méregkeveréssel áll boszut; de merje csak a zulut megütni! Azon módon visszaadja neki, sőt könnyen megeshetik, hogy életével adja meg a fehér az ilyen bántalom árát. Már a zulu köszöntésmódjából is kitűnik urias büszke volta. Ugy köszönt: „Szaku bona!“, a mi annyit tesz, hogy: „Meglátánk!“, mig a szelidebb lelkületű és udvariasabb becsuan találkozás alkalmával azt mondja: „Tumela!“ („Legyünk jó barátok!“) És különben is a zulu egész magaviseletével mutatja, hogy semmiképen sem tartja magát alábbvalónak a fehérnél, még ha szolgálatban áll is nála. Különösen a nőnembeli fehérek iránt nem akaródzik neki engedelmességet avagy tiszteletet mutatni, annál gyakrabban őrületes szenvedélyt, elannyira, hogy számos európai családba nagy szomoruságot hozott ez már Natalban.

A zulu nők és leányok arányos, kellemes testalkatra és könnyed, biztos tartásra nézve megannyi szobrászati mintaalakok. A könnyed, biztos testhordozás leginkább onnan van, mivel szokás szerint nagy terheket hordanak fejükön. (Kinek nem jut itt eszébe a mi dunántuli „fehérnépünk“, a mint rengeteg vékával a fején, az aratóknak kiviszi az ebédet, és akár az őzike, olyan könnyed és biztos a járása.) Csak az, hogy a reá nehezülő sok nehéz munkától a zulu nő korán vénül, és ettől fogva élete egy szakadatlan törődés, mindhalálig. Egyik-másik kézi munkában is felette ügyes a zulu nő; igy például igen szépen varrja ki ködmen- és kaczagány féle öltözetét himzésekkel, gyöngyökkel stb. A zulu férfiak szintén ügyesen űznek különféle európai iparágot. Fazékas, kosárkötő, faragó, kovács, szabó elég ügyes van köztük, és üstöt, kazánt, fejszét, baltát és varrótűt szintén maguk gyártanak maguknak, a kaffer-rozsból meg kitűnő serfélét (leting) főznek, olyanforma ize van neki, mint a muszka kvasznak.

Fönnebb mondtuk, hogy Natal földjén mintegy 350,000 főre rug a feketék száma, ezek közül mintegy 250,000 tiszta telivér zulu, a többi egyéb kaffer fajbeli, vagyis a föld őslakói. Mert ennekelőtte egész e század elejéig számos és a polgárosodásban szépen előre haladt fekete lakta e földet, békességes boldogságban. 1816-ban egyszerre rajtuk rontottak a zuluk, Chaka királyuk, e délafrikai Atilla vezérlete alatt, és folyt a harcz és háboru egész 1828-ig, akkorra az őslakók legnagyobb része ki volt pusztitva vagy kiűzve hazájából. Később, 1838-ban, a hollandusok foglalták el e földet, de nem sokáig tartott uralkodásuk, mert már 1842-ben az angolok kezébe jutott. A hosszas véres harczok folytán 1843-ban összesen már csak 10,000 fekete volt e földön; az angolokkal azonban rend és személyes bátorság költözött be, és erre csak ugy özönlött ide a sok fekete, legnagyobb részben a tulajdonképi zulu birodalomból, a zsarnok és vérengző kormányformánál, valamint a kemény házassági törvényeknél fogva, a melyek ott a népre nehezedtek.

A fekete emberek ezen nagy sokasága a 20,000 fehérrel szemben, még nem volna baj, csak békeséges természetűek, dologszeretők volnának és engedelmességgel viseltetnének az angol kormány iránt. De épen az, hogy az angol kormány itt csak névleg kormány, a fekete lakosság nem igen hallgat reá, csak a saját vérebeli főnököt tekinti korlátlan urának, és vakon követi ennek parancsait.

A benszülött főnökök korlátlan hatalmánál fogva, a fehér gyarmatosok helyzete Natalban eleitől fogva komoly aggodalmakra adhatott okot, most pedig, hogy Angolország nyilt háboruban áll a szomszédos önálló zulu birodalommal, és már egyszer-kétszer vereséget is szenvedett, valósággal a lőporos hordó feletti táboréhoz lehet hasonlitani. A mennyire itt az angolokat nem szeretik, csak egyetlen felhivásába kerülne a rokon fajbeli zulu királynak, hogy az ország valamennyi feketéi fegyvert ragadjanak ellenük. És vegyük hozzá, hogy az angol kormány menthetetlen közönyénél fogva, nyerészkedő fehér fegyvergyárosok a gyarmat összes bennszülöttjeit európai fegyverekkel látták el, és általános fölkelés esetében az egy Natal földjén is könnyű szerrel 40—50,000 fegyveres kafferrel szaporithatná a zulu királynak jól szervezett 50,000 főnyi seregének számát. Sőt, ha a lázadás tüze tovább találna terjedni — de már is messze tértünk el czélunktól, azért csak annyit mondunk még, hogy általános fölkelés esetében a fehér gyarmatosok — Angolországnak mindössze 10,000 főnyi hadserege van Natal földjén — csak gyors menekülléssel kerülhetnék ki a mind egy lábig való kipusztitást. Mert a milyen vérengzők e vad népek, kegyelemről szó sem lehetne.

Az utolsó vereségek hire bámulatos sebességgel terjedt el Délafrikában, — kitanitott gyorsfutók viszik az ilyen hireket králról králra, — és azóta az „umlunguk“ sokat veszitettek győzhetetlenségi hirükből a feketék előtt. Készen lehetünk tehát a legroszabbra, hahogy az angol kormány először is tetemesen nem erősiti meg ottani hadseregét, másodszor pedig ha nem sükerül neki továbbra is követni a: „Válaszd szélylyel és uralkodjál“-féle latin közmondást. Az előbbi kaffer-háborukban szerzett tapasztalatok után azonban bizvást föltehetni, hogy ez a mesterség ezuttal is sükerülni fog az angoloknak, mert a nemzetegység eszméje még soha sem fordult meg kaffer fejében, és olyan hazaszeretetről, a mi az egyes törzseknek egymás iránti ellenséges indulatát elfojthatná, szintén semmit sem tud e népfajok történelme mind e mai napig. Hozzá még az, hogy a kaffer-fejedelmek egyik főtulajdonsága a haszonlesés. Egy-egy helyesen alkalmazott szép ajándék, a milyen a paripa, kocsi, és több efféle, a miben a kaffernek gyönyörűsége telik, nagyobb hasznára lehet az angol kormánynak az oda küldendő uj ezredeknél, a melyeknek azon felül az élelmezése is olyan nagy bajjal jár a néptelen és járhatatlan Délafrikában.

A zulu-háboru végeredményét azért bizton előre lehet megmondani. Angolországnak most 250 millió alattvalója van az öt világrészen, pénzes ládája meg már épen kifogyhatatlan; azért ha már egyszer rá tette kezét a vad néger fajra, nem is veszi le elébb róla, a mig csak örök időre ártalmatlanná nem tette. Akkor aztán uj idő kezdődik Natal istenáldott földjén és az egész nagy zulu-birodalomban; erős fegyelem, szigoru törvények és rendszeres nevelés alaposan változtatják majd meg a vad népeket, ott is csak ugy, mint másutt mindenütt, a nő rabszolgai helyzete és igavonó élete is véget ér majd ottan, és akkor nem hiába folyt a sok embervér a mostani zulu-háboruban, a melynek pár hét előtt szegény Eugénia császárné egyetlen fia is áldozatul esett; innen tul tehát a polgárosodás munkája kezdődik ott az angolok részéről.

Sz. M.

Heti tárcza.

Juliushó 16-dikán.

(Levél... a fürdőbe.)

Nagyságos Milkó Izidor urnak, Vihnye szabadalmazott tárczairójának, bérmentve.

Édes barátom . . . mindenki fürdőbe ment már. Olvasom mintegy husz-huszonnégy ujságban, hogy te is ott vagy, s miután mind a huszonnégy lapban közölt vihnyei tárczáidat megható buzgalommal olvastam el, képes volnék e pillanatban nem csupán fürdői levelet irni, ugy, a mint t. barátom Ábrányi Emil szokott volt párisiakat, de még Bolemann István urnak, Vihnye monografusának is konkurrenciát csinálni, s e derék hazai hévizről három kötetben értekezni. Oly alaposan, mint valami német tudós, ki rendszer és pápaszem nélkül . . . irni sem tudna.

Megjegyezve, hogy a német tudós e definicziójáť Laboulaye adja, egy óriási kérést intézek hozzád, ki a vihnyei jó levegőben fürdeted magas röptű lelkedet.

Tudd meg a kedvemért, édes Izidor, mit beszélnek a vihnyei fenyvesek?

Szerfölött érdekelne, megtudnom; mert nem rég — ugy két-három év előtt — igen szellemes és érzelmes dolgokat beszéltek.

Beszéltek egy szép szőke asszonykáról, kinek parányi lábacskái nevetségesen apró nyomokat hagytak a vihnyei sétány porondján. Beszéltek az ő aranyos fürteiről, melyekkel a szél szeszélyesen bánt, ha hozzá férhetett. Hófehér kezecskéje volt a szép asszonynak, s olyan homloka, mint egy örök fehér lap, melyre kor vagy balsors még nem irt egy szót sem.

Ott sétálgatott a fenyvesek alatt, és azok az ábrándos fák először bizonyára valami tündérnőnek hitték. Nem tudták, hogy a tündéreknek nem rendelik a vihnyei hévizeket.

A vihnyei fenyvesek!

Ott sétált alattuk a szép fiatal asszonyka, s követte őt nyomban egy diák-ember, a ki szerelmes volt belé. Irt hozzá verset, a mennyi csak telhetett tőle, s egyszer — ha jól emlékszem, Anna-bálkor, egy négyes alatt — szerelmet is vallott neki, és lehajolt a már emlitett kis kezecskéhez. Bizonyára azon valami elkövetésére, a miről Dóczy Lajos Bécsben vigjátékot irt, t. barátom Dengi János pedig értekezést . . . Debreczenben. Nos (beszélik tovább a vihnyei fenyvesek,) a kis kezecske egyet rezzen, egyet emelkedik, egyet suhan, egyet csattan . . . s az én t. ifju barátom . . . kapott egy szeretetreméltó kis . . . pofocskát!

Oh rémes percz! Ez kering azóta agyambam, mint befagyott emlékezet. „Innét a lét már vissza mén!“ S ha rágondolok . . . vagy is akarom mondani, ha az illető rágondol e borzasztó eseményre, a haja szálai — bizonyosan tudom — égnek merednek.

Azonban — folytatják a vihnyei fenyvesek — volt ennek a kis regénynek is költészete; a „Csók előtt“ czimű fejezetben igen sok ábránd találkozik, s a hős . . . szenved, sőt mártir lesz. Ha a fenyvesek megunták volna a sok kérdezgetést, fordulj csak édes Izidorom, Vihnye t. kertészéhez, a ki a mártirságra nézve bővebb felvilágositással fog szolgálhatni. Ő volt ugyanis, a ki a szerelmes ifju érzelmeinek felfogására legkevésbbé volt hivatva Vihnye területén. Ő volt, a ki „durva kezekkel kapott egy érző kebel hurjaiba.“ Az ifju ugyanis képzett szerelmes volt; megtanulta regényből és dalból, a szerelem ezen „Pesti művelt társalgóiból“, hogyan kell magát valamire való szerencsétlen szerelmesnek viselni. Vett magának egy bicskát, s a mint illik vihnyei fenyőfák kérgébe metszé saját nevét, és a kedvesét. „Nézzétek“ — olvasható a képzett szerelmes egy dalában:

Nézzétek meg a fákat, melyeket
Hiába hervaszt tél, vagy nap heve,
Az idő viharának közepett
Véstem be, ott van még az ő neve!

Az „idő viharának“ egy villamcsapása volt a fent czimzett t. kertész ur közbelépése, a ki — nem levén jártassága az érzékeny szerelem törvénykönyveiben — barbár módon zavarta meg a század legbájosabb cselekedeteinek egyikét.

Ez az ember kétségtelenül vagy nem olvasott soha dalt ujabb poétától, vagy pedig nem tett mást életében, mint hogy azokat olvasta. Mindkét eset elegendő ok arra nézve, hogy gyűlölettel viseltessünk minden érzékeny dolog iránt.

Ez az én véleményem; kérdezd meg a vihnyei fenyveseket, nincs-e igazam.

És — édes Izidorom — a vihnyei fenyvesek még több érzékeny dolgot is tudnak.

A szép asszony bizonyára nem ok nélkül jutott Vihnyére. Beteg volt, és . . . és . . .

A többit kérdezd meg a vihnyei fenyvesektől. A szép szőke asszony beteg volt, és . . . megyógyult.

* * *

Édes Izidorom, tudod-e „mi a boldogság mostanában?“

A boldogság Szliács, Vihnye, Balaton-Füred, Tátra-Füred, Koritnyicza.

Oh, hogy repülnék, oh, hogy szállanék! De nem lehet!

Csomagoltam. Indultam. Épen a bucsucsókot akartam kinzóm, a szedő-gyerek ártatlan homlokára nyomni, és Váradi Gábor ur neve felmerült a rendjel-pörben. Az ujságiró pedig kénytelen ily esetben bizonyos mennyiségű vezérczikket elkövetni.

A Váradi-ügy néhány hét alatt megszűnt vezérczikk lenni, s én ismét csomagoltam is, indultam is. De hiába . . . ember tervez, Asbóth János ur, a „Magyarország“ t. főmunkatársa . . . végez. Asbóth ur ugyanis ép az nap látta jónak nyilvánosságra hozni, hogy a belügyminiszterium tisztelt . . . akarom mondani Méltóságos államtitkára bizonyos üzleteket kötött, melyek nagyon alkal-

masak arra, hogy az illető mennyiségű vezérczikkek, pikáns aperçük stb. gőzerővel gyártassanak. A boldogság mostanában . . . fürdő, s miután a fent czimzett vezérczikktárgyak világos okai annak, hogy e boldogságot nélkülözni kell, nem csoda, ha a t. ujságiró urak őket kissé . . . megfürösztik.

Bizony mondom, hogy ne legyen az világ-fájdalmas, a ki julius 16-dikán, a helyett, hogy izzadva izzasztaná a társadalom betegeit, ott sétálhat valami fürdő árnyas fái alatt, s a mi minket kétségbeejt, megöl, azt ő legfölebb kellemes izgalomkép veszi a reggeli postával. Kétségbeesem, ha rágondolok, hogy én ujságiró létemre nem vagyok más, mint egy kis járulék . . . a fekete kávé mellé.

A boldogság juliusban fürdőre ment, s az embereknek ott adott . . . találkát.

Boldogok az egyűgyűek és a fürdővendégek!

És most Isten veled . . . te boldog ember, mert fürdő-vendég! Gáspár Imre.

Hazánk.

⁂ (*Udvari hirek.*) Rudolf trónörökös a minckowitzi gyakorló táborban, hol még négy hétig fog időzni, az esperesnél lakik, ki szivességből a magas vendégnek átengedte egész lakását, s ő maga a konyhában szoronkodik. Mikor a trónörökös pompás butorai Prágából megérkeztek, a 70 éves öreg esperes, a ki még ilyen fényt soha sem látott, csodálkozva mondá: „Ha mindez az enyém volna, bizvást megházasodhatnám.“ „Az egész berendezést önnek adom, — felelé neki a trónörökös mosolyogva, — de azért aztán meg ne házasodjék.“ — Az uralkodó a Clam-Martinitz herczeg smecnai kastélyának vendége lesz szeptemberben a csehországi hadgyakorlatok alatt; — e napokban a legszigorubb inkognitóban meglátogatja a a tábort. — Mária Anna özvegy császárné főudvarmesterének, az elhunyt gróf Bissingen helyébe, gróf Saracinit emlegetik.

⁂ (*Szegedről*) vasárnap reggel külön hajó: a „Ráczkeve“, indult a szakértő bizottság elé; Tisza Lajos kormánybiztos is a hajón volt, a kormánybiztosi tanács néhány tagjával. A „Ráczkeve“ délben Mindszentnél találkozott a „Maros“-sal, mely a szakértőket hozta több vendéggel együtt, kik Szolnokban és az uton csatlakoztak a bizottsághoz. A közlekedési miniszter egyenkint mutatta be őket a királyi biztosnak, ki minden külföldivel saját nyelvén társalgott szivélyesen. Az ebédet a hajón költötte el a társaság, s aztán megtekintették az algyői vasuti hidat. Szegedre este felé érkeztek meg. A kikötő-helyen, mely ünnepélyesen fel volt diszitve, nagy közönség várta őket: a hajó-hidon gróf Károlyi Sándor, Dáni főispán, a polgármester, stb. Az üdvözlő-beszédet a polgármester mondta „Szeged romjain“, mire a közlekedési miniszter éljenzések között felelte, hogy a kormány nem fogja kiméini az áldozatot s a fáradságot, és a romokon uj, szebb város fog épülni. Este a királyi biztosnál volt nagy vacsora. A szegedihez hasonló szivélyességgel fogadták a többi állomáson is Szolnoktól Szegedig. Csongrádon, a hol szombaton megháltak, roppant közönség várta és üdvözölte őket éljenekkel, Stammer alispán pedig beszéddel. A bizottság egy része a hajón, a többiek a városban háltak meg. Hétfőn reggel a szakértők kimentek a Maros-torkolat megszemlélésére s egyhangulag oda nyilatkoztak, hogy a Maros levezetését Szeged alá elkerülhetetlenül szükségesnek tartják. Leginkább meglepte őket a petreti gátszakadás, melyhez hasonlót, mint mondák, hosszu gyakorlatuk alatt nem láttak; a Tisza itt 17 méternyi mélységig mosta alá a gátat. Szeged ujjáépitése és megvédése iránt a szakértők alkalmasint már most nyilatkozni fognak. — Megemlitjük még, hogy a szakértők tiszteletére vasárnap este Tisza Lajos királyi biztos adott estélyt, szombaton pedig a város rendezett vendégséget Uj-Szegeden, egészen magyaros étlappal: halászlével, paprikás hallal, túrós csuszával stb. A lakosság igen rokonszenvesen fogadja a vendégeket. — Egy lapunk azonban nagyon helyesen jegyzi meg, hogy a t. szakértő urakat eddig csupán boraink, konyhánk, taraczkjaink, toasztjaink és üdvözlő beszédeink dolgában tájékoztuk. „Szakértelmök“ kifejtésére nem igen engednek időt a folytonos ünnepélyek. A külföd arra is furcsát mondhat, hogy Szeged . . . lakomákat ád! — Más szegedi hirek: dr. Neuhoffer János ismert fővárosi ügyvéd vasárnap adta át a városnak az Angliából megrendelt s ott felállitott két vasházat, melyeknek egyikét „Mátyás király“-nak, másikát pedig „Erzsébet“-nek keresztelték. Bényei István folyamodott Szeged hatóságához, hogy télre oda mehessen negyven tagból álló társulatával, előadásokat tartani.

⁂ (*Ünnepély Székesfehérvárt.*) Gróf Zichy Jenő a kiállitás körül szerzett érdemei elismeréseül a város diszpolgárrá választatván, Havranek József polgármester vezetése alatt a városi képviselő testület számos tagja, a Budapestről meghivott vendégekkel, kik közül Ráth Károly Budapest főpolgármesterét és Kenessey Kálmán osztálytanácsost emlitjük fel, továbbá a kiállitást rendező bizottság tagjai és sok megyei és városi polgár Zichy Jenő gróf lakására mentek, hogy átnyujtsák az ezen alkalomra készült diszes albumot, mely üdvözlő iratot foglal magában, aláirva számos városi és megyei polgár és a kiállitók nagy része által. Az album izlésesen készült diszes munka. Szürkés fehér alapon világoskék arabeszkekkel diszitve, Zichy Jenő gróf monogrammját tűnteti fel, a középen gazdag szinezetű kivitelben. Két oldalt a kiállitás emlékére vert érem elő- és hátulsó lapja látható. Az album foglalata fehér bőr, melyet arany szegélyzetben mozaikszerű diszités fut körül. Felül Székesfehérvár városának czimere, alul a Zichy-család czimere szemlélhető. Pontban 5 órakor ért a városházáról, hol a gyülekezés történt, a diszes menet, mely körülbelül 200 főből állott a „Magyar király“ szállodába, hol Zichy Jenő gróf lakik. Itt Havranek József polgármester nagyhatásu beszédet mondott, melyre Zichy Jenő gróf meghatottan válaszolt, miután a tiszteletére vert arany, ezüst és bronz érmeket átvette. Köszönetét nyilvánitá a város közönségének diszpolgárrá történt megválasztásáért, s a kiállitóknak e személye iránt tanusitott elismerésért, s kijelenté, hogy minden igyekezetét ezentul is a hazai ipar fejlesztésére fogja forditani. Tisza Kálmán miniszterelnök a polgármesterhez intézett levéllel mentette ki távol maradását. Este 8 órakor 300 teritékü lakoma rendeztetett, melyen az első pohárköszöntőt Szőgyény-Marich László mondta a királyra. — A székesfehérvári kiállitásnak már valóban nem lehetne szebb utójátéka.

⁂ (*A vörös-kereszt-egylet*) iránt mindenfelé közérdekeit-

ség nyilvánul. Marosvásárhelytt megyei választmány alakult Béldi Gergelyné elnöklete alatt, hogy Maros-Tordamegyében fiók-egyleteket alakitson. Kassán gróf Szapáry Lászlóné kezdeményezésére jött létre egy virágzó fiók-egylet. Szegeden a száznyolczvan tagu ily egylet, Wőber Györgyné elnöklete alatt, átvette a „vörös-kereszt“ gyermekkertje, bölcsőháza, kosárfonó-iskolája és népkonyhája vezetését, ugy, hogy a négy hónapon át buzgón ott működött Guttmann Emilia kisasszony már e hó közepén visszatérhetett a fővárosba. Balassa-Gyarmaton (a Kövy Tivadarné ivén) 84 rendes s 12 rendkivüli tag, Sátoralja-Ujhelyen 84 rendes s egy alapitó tag irta magát be a vörös-kereszt-egyletbe. Makón, Zentán, Sopronban, Kaposvártt, Zalaegerszegen, Nagy-Becskereken és Temesvártt a hölgyek szintén tömeges részvétet tanusitnak. Reméljük, hogy idővel még több ily mozgalomról értesithetjük olvasóinkat.

*** (*A báró Wenckheim Béla*) nagy hazánkfiának holttestét szállitó külön vonat csütörtökön reggel két óra felé érkezett meg Mezőberénybe; az utolsó vasuti állomásra, honnan a koporsót diszbe öltözött megyei panduroktól körülvéve, négylovas hintón szállitották Körös-Ladányba. Oda kora hajnalban ért a gyászmenet. Budapestről báró Wenckheim Viktor, Tisza Kálmán miniszterelnök, Bedekovics miniszter, gróf Szapáry Antal, mint a budapesti lovaregylet képviselője, gróf Szapáry László altábornagy, gróf Szapáry István, (pestmegyei főispán,) gróf Nádasdy Ferencz, gróf Zichy Béla, gróf Dessewffy Aurél, báró Orczy Andor stb., kisérték kocsikon a koporsót. Az eső daczára ezerekre menő közönség hullámzott a kegyurasági templom körül, hol a koporsót ravatalra helyezték. A feketével bevont templomban kilencz órakor kezdődött a végső beszentelés.

*** (*Fekete könyv.*) Bűnöket, baleseteket, botrányokat jegyezünk fel itt; röviden, futólagosan, de ki nem kerülhetjük. Asbóth János hirlapiró, a „Magyarország“ czimü napilap főmunkatársa gróf Zichy Viktor államtitkár ellen sulyos vádakat emelt; ezek szerint Hatvani Deutschnak 20,000 forintos adósság elengedéséért nemességet szerzett, a hires vállalkozó Erlanger-czégnek eszköze volt szennyes vállalatokban; Dreher serfőzőtől — ki ellen az államnak tetemes kártéritési pöre van — kölcsönt vett fel, gróf Keglevich Béla csődügyének hütlen gondnoka volt. E miatt még a Váradi Gábor ellen fölzudult ingerültséget is felülmuló zaj támadt. Még nem tudni, valjon sajtó-biróság, vagy becsület-biróság fog-e az ügyben itélni. Ő Felsége az állam méltóságát annyira szivén viseli, hogy magát ez ügyben egy általa kiküldött bécsi tisztviselő által értesitette. Ugyanekkor vádolják a „M—g“-ban a közlekedés és közmunka miniszteriumot egy vasut-engedély alkalmából az állam kárositásával. — Ezek az országos botrányok. Nem kisebb az, hogy Kleinrath Gyula ismert fővárosi ügyvédet becsukták; 50,000 frtot sikkasztott el báró Lipthay Alexandrine urnőtől, de más szegény embereket is koldussá tett. — Pénteken pedig a főposta épületében követett el rablást egy vakmerő coronini-ezredbeli katona. — Következnek a balesetek, minők a következők is: Szabadkán e hó 3-dikán Balogh Ferencz honvéd-huszárhadnagy, lóháton egy mellékfolyón akart átgázolni, de lovastul elesett és belefult. — Az egyetemi belgyógyintézet most épülő pavillonjánál egy állvány leszakadt, s két munkást agyonütött, kettőt pedig sulyosan megsebesitett. — A Margithid egyik oszlopába csütörtök este kőszállitó fahajó ütődött s összeroncsolódott; az emberek megmenekültek. — Kassán egy irnok az emeletről ledobta ifju szép nejét, mivel egy gazdag udvarlóval együtt találta. A nő meghalt, a férjet letartóztatták.

*** (*Fürdők.*) A fürdő évad ez idén nem valami élénk. A rosz idő, a nyomott pénzügyi helyzet, s az, hogy a politikai élet mitsem akar szélcsendről tudni, ép ugy hat a fürdőkre, mint akár például a budapesti uszodákra. — Balaton-Füreden e hó 6-dikáig 1005 fürdővendég fordult meg. — A Margitszigetet élénkebben látogatják most, mint tavaly. Azok is oda mennek, a kik nem utazhattak más fürdőre. A mult hó végeig (a kedvezőtlen idő daczára) 47,657 látogatója volt; a künnlakók száma pedig 540-re ment. Jelenleg minden lakás el van foglalva. Arany János el-elmulat a „Tölgyek alatt“, csakhogy kitanulták a kis rejteket, és — bár távolról — igen sokan bámulják a többnyire olvasmányaival foglalkozó nagy költőt. — A lippiki jód-fürdőt a horvát escompte-bank vette meg árverésen kétszázezer forintért. — A tátrafürdői távirdai állomás julius 1-sején a nyári idényre megnyittatott.

*** (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Boronkay Anna kisasszony és Igaz János, Nagyváradon. — Keresztes Ilona kisasszony és Németh József, Szatmáron. — Bartal Etelka kisasszony és Fekete György, Kis-Küküllőn. — Összekeltek: Unger Matild kisasszony és Szőke Adolf tanár, — Unger Emma kisasszony és Andrejcsik Miron, mind Losonczon. — Szremácz Mari kisasszony és Sztratimirovics Aladár, Szegeden. — Gráner Kornélia kisasszony és Goldberger Albert, Zala-Egerszegen. — Tüzkövi Ilona kisasszony és Homoky Ferencz, Nagy-Szebenben. — Polányi Ilona kisasszony és Kazár Emil, ismert iró, Budapesten. — Horánszky Irma kisasszony és Elek Dávid, Szolnokon. — Török Irma kisasszony és Rasztig János, Hódmezővásárhelyen.

*** (*Elhunytak.*) Báró Lopresti Árpád, egy régi főuri család utolsó sarja, 51 éves korában, Budapesten. Már 24 éves korában őrnagy volt a szabadságharcz alatt, s Görgey vakmerő hősiességért becsülte. Bujdosott Hamburgban, Párisban, s később kegyelmet kapott. Az akadémiára 45,000 forintot adományozott. Művelt ember volt, s voltak találmányai is. Családi viszonyai elvonult, különcz emberré tették; ő és testvéröccse hiresek voltak gyülölködéseikről, lovának mausoleumot emelt stb. Neje, Erdély egyik legszebb hölgye, Bethlen grófkisasszony volt. — Elhunytak még: Dr. Machik Béla, kolozsvári egyetemi orvos-tanár; az őrült Sarolta császárnét is gyógyitotta. — Serfőző Józsefné, született Szilágyi Mária, 46 éves, Miskolczon. — Návai László, 1882—36-ban Csanádmegye követe, Makón. — Ray Imre, 21 éves erdész, akadémiai hallgató, Selmeczen. — Vécsei Vilma, Vécsei Tamás egyetemi tanár és képviselő 16 éves ifju növére. Béke hamvaikra!

*** (*Rövid hirek.*) Gróf Károlyi Gyula a nagykárolyi kastélyban levő családi képekből tizennégyet Budapestre hozatott kijavitás végett Kratzmann Gusztáv műtermébe; van az arczképek közt egy XVII. századból való szép fiatal nőalak képe, melynek hátterében az ecsedi vár és a hires ecsedi láp látható, s érdekesek a különböző korbeli ruházatok. — A magyarországi unitáriusok

augusztus 24-dikén Székely-Kereszturon megünneplik az első erdélyi unitárius püspök, David F. születésének háromszázados évfordulóját is. — Báró Kemény Gábor közlekedési minisztert Erdélyben diszesen fogadták. — Az egyetemi növénykert jelenleg valódi paradicsomhoz hasonlit; az áloe is virágot hajt, a mi nem mindennapi dolog. — A lánczhidon a mult hóban 8462 frt 22 kr volt a bevétel. — Preradovics horvát költő koporsóját kivették a bécsi temetőből, s Zágrábba szállitják. — Pozsonyban a bécsieknek szabadkőmives-páholyuk van. — Gróf Kálnoky Gusztáv volt osztrákmagyar követ a dán udvarnál, hir szerint, báró Langenau helyébe pétervári nagykövetté fog kineveztetni. — Az összekötő vasuti hidon most már gyalog is lehet átmenni, két krajczár hidpénzért. — Budapesten junius 29-dikétől julius 5-dik 252 gyermek született, s 229 személy halt meg.

Külföld.

⁂ (*Chislehurst.*) A búbánat és gyász e helyére mindenki a részvét könnyével gondol. A szerencsétlen IV-dik Napoleon holttestével az „Enchantress“ jacht pénteken délután két órakor érkezett Woolwichba; jóval elébb, mint várták. Noha szép idő volt, nem valami nagy néptömeg gyűlt a kiszállitó pontra. Francziák kétszázan valának. A tüzérség és diszgárda teljes diszben sorakozott. A feketére festett s fehér leplekkel boritott hajóra fölmentek a francziák, megnézni a koporsót, mely fehér atlacz szegélyű, kék bársony takaróval és virágokkal volt boritva. Fölötte egy pálmából készült kereszt. A nők letérdeltek mellette. Ott voltak Canrobert tábornagy neje, Mouchy herczegné, Fleury tábornok stb. Három órakor egy püspök jelent meg, a halottat beszentelni. Négykor szállitták ki vállon a koporsót, mialatt a tüzérség zenekara gyászindulót játszott. A koporsóra franczia nemzeti szin leplet teritettek. Az azonosság megállapitása alatt a nők sirtak. A holttest roszul volt bebalzsamozva. Jelen voltak ott az angol trónörökös, Cambridge, Connaught és Edinburgh herczegek s a svéd trónörökös is. Az azonositás megtörténte után a holttestet egy uj angol tölgyfa koporsóba tették. A szertartás vagy két óra hosszáig tartott, mialatt a néptömeg künn igen megszaporodott. Hat órakor ágyutalpra fektették a koporsót s tüzércsapat kisérete mellett indult meg a gyászmenet. Chislehurst az nap reggel már tele volt francziákkal s nagy halmazban szálliták a Napoleonok jelvirágát: az ibolyát. A spanyol arisztokráczia is küldött képviselőket, több előkelő herczeget, a temetésre. Az angolok mélyen osztoznak a gyászban, s hire volt, hogy a királynő ujra meglátogatja a szegény császárnét s a gyászmenetet zárt helyről ohajtotta nézni. — Nagy a részvét Eugénia iránt is, kiről az a hir (alkalmasint mendemonda) szállong, hogy a gyászhir vétele után belladonnával meg akarta mérgezni magát s ezért féltették életét az első három nap. Meglátogatta őt a temetés napján az angol királynő is, ki leánya Beatrix herczegnővel pont fél 11-kor érkeztek meg, lord Sidney kamarás kiséretében, nagy berlinoiseon, melybe két hatalmas mecklenburgi ló volt fogva. A királynő gyászban volt, Beatrix herczegnő fehér rózsákból font koszorut hozott. A királynő és leánya letérdepeltek a koporsó előtt és imádkoznak, Beatrix herczegnő arcza könnyekbe borult. A királynő, valamint leánya és menye, a walesi herczegnő, igen szivélyesen üdvözölték Napoleon herczeget. Eugénia császárné egészen ki volt merülve, nem fogadhatott senkit. A királynő egyedül ment fel barátnője szobájába. A szoba egészen homályos volt. A királynő kinyujtotta kezét, mintegy tapogatózva; keze egy fagyos kézzel találkozott, a császárné kezével. A két özvegy kezet szorit és ezzel a találkozás véget ér. Viktória királynő távozik. A parkban egy feketével bevont emelvényen foglalt helyet és ott várta meg a gyászmenetet. A koporsó közeledtekor a királynő előre lépett, majd térdet hajtott és egy fájdalmas pillantást vetett a koporsó után; tekintetét bensőbbé tette az özvegyi fátyol, mert fekete árnyékot vetett a királyi arczra. A koporsó távozta után a királynő ujból felment a császárnéhoz, ki ezután üzent Napoleon herczegnek és Mathild herczegnőnek, hogy szivesen fogadja látogatásukat. De a császárné oly beteg volt, hogy nem fogadhatta őket és igy Napoleon herczeg, a császárnőnek különben sem jó barátja, elutazott, a nélkül, hogy a császárnővel beszélt volna. — Mac-Mahon tábornagy engedélyt kért a hadügyminisztertől, hogy a chislehursti temetésre mehessen. A válasz, elég szükkeblűen, az volt, hogy mivel Canrobert és Leboeuf tábornokok és Jurien tengernagy hasonló kérelmét sem teljesithették, a tábornagy sem képezhet kivételt. Egy sürgöny szerint azonban Canrobert tábornagy mégis elutazott volna a gyászünnepre. — Carey hadnagyot, mint vádlottat, a Harrison ezredes elnöklete alatt ülésező haditörvényszék elé állitották. A vád az, hogy cserbe hagyta Napoleon Lajos herczeget. Ő e vádra azt felelé: soha sem kapott parancsot Napoleon herczegre nézve, hogy őt, mint királyi személyt tekintsék. Careynek ki kellett lépni a hadseregből.

⁂ (*Külföldi fürdői hirek.*) Gleichenbergben az ezerkétszázat meghaladó vendégeknek körülbelől fele hazánkbeli. Ott vannak: Csengery Antal családostul, gróf Péchy Manó, gróf Somssich Adolfné, Ribáry Sándor miniszteri tanácsos, Krausz kisasszony (énekesnő), gróf Degenfeld Pál, Nikolics Olga (a zombori királyi ügyész neje) és nővére. Volt közelébb egy helyi jótékony czélu hangverseny is, melyben gróf Wickenburgné, született Almásy Vilma grófnő magyar dalokat énekelt. A Darázs Miska zenekara is megfordult a fürdőben s tetszés mellett játszott. E hó 9-dikén érkezett meg Károly Lajos főherczeg kúrára. A magyar telepnek e hó 9-dikén temetése volt: Kovács János egyedi plébánost temették, ki egy ideig baráti önfeláldozással ápolta a vele együtt lakott Czimmerman János egyedi jegyzőt, s néhány nap alatt mind a kettő elhunyt s most a trautmansdorfi sirkertben pihennek egymás mellett. — Ischlbe a mult héten megérkezett gróf Andrássy Gyula külügyminiszter; eléggé jó szinben van. Nem sokára Ischlbe érkezik gróf Andrássy Gyuláné is leányával, Ilona grófnővel; a grófné anyja, gróf Traunné, ki a mult télen sulyos beteg volt Budapesten, szintén Ischlben időzik. A külügyminiszter kiséretében vannak Dóczi Lajos miniszteri tanácsos és Péchy titkár. Ott nyaral gróf Festetich György is, továbbá Chorin Ferencz s még számos magyar vendég.

⁂ (*Külföldi rövid hirek.*) A növilágra nézve fontos találmány hire érkezett Lyonból. E szerint a lenrostnak egészen selyemszerű alakot, fényt s ruganyosságot adhatnak, ugy, hogy talán a selymet idővel még ki is szorithatja. — Belgium a jövő évben ünnepli meg függetlensége öt-

ség nyilvánul. Marosvásárhelytt megyei választmány alakult Béldi Gergelyné elnöklete alatt, hogy Maros-Tordamegyében fiók-egyleteket alakitson. Kassán gróf Szapáry Lászlóné kezdeményezésére jött létre egy virágzó fiók-egylet. Szegeden a száznyolczvan tagu ily egylet, Wőber Györgyné elnöklete alatt, átvette a „vörös-kereszt“ gyermekkertje, bölcsőháza, kosárfonó-iskolája és népkonyhája vezetését, ugy, hogy a négy hónapon át buzgón ott működött Guttmann Emilia kisasszony már e hó közepén viszszatérhetett a fővárosba. Balassa-Gyarmaton (a Kövy Tivadarné ivén) 84 rendes s 12 rendkivüli tag, Sátoralja-Ujhelyen 84 rendes s egy alapitó tag irta magát be a vöröskereszt-egyletbe. Makón, Zentán, Sopronban, Kaposvártt, Zalaegerszegen, Nagy-Becskereken és Temesvártt a hölgyek szintén tömeges részvétet tanusitnak. Reméljük, hogy idővel még több ily mozgalomról értesithetjük olvasóinkat.

⁂ (*A báró Wenckheim Béla*) nagy hazánkfiának holttestét szállitó külön vonat csütörtökön reggel két óra felé érkezett meg Mezőberénybe; az utolsó vasuti állomásra, honnan a koporsót diszbe öltözött megyei panduroktól körülvéve, négylovas hintón szállitották Körös-Ladányba. Oda kora hajnalban ért a gyászmenet. Budapestről báró Wenckheim Viktor, Tisza Kálmán miniszterelnök, Bedekovics miniszter, gróf Szapáry Antal, mint a budapesti lovaregylet képviselője, gróf Szapáry László altábornagy, gróf Szapáry István, (pestmegyei főispán,) gróf Nádasdy Ferencz, gróf Zichy Béla, gróf Dessewffy Aurél, báró Orczy Andor stb., kisérték kocsikon a koporsót. Az eső daczára ezerekre menő közönség hullámzott a kegyurasági templom körül, hol a koporsót ravatalra helyezték. A feketével bevont templomban kilencz órakor kezdődött a végső beszentelés.

⁂ (*Fekete könyv.*) Bűnöket, baleseteket, botrányokat jegyezünk fel itt; röviden, futólagosan, de ki nem kerülhetjük. Asbóth János hirlapiró, a „Magyarország“ czimű napilap főmunkatársa gróf Zichy Viktor államtitkár ellen sulyos vádakat emelt; ezek szerint Hatvani Deutschnak 20,000 forintos adósság elengedéséért nemességet szerzett, a hires vállalkozó Erlanger-czégnek eszköze volt szennyes vállalatokban; Dreher serfőzőtől — ki ellen az államnak tetemes kártéritési pöre van — kölcsönt vett fel, gróf Keglevich Béla csődügyének hűtlen gondnoka volt. E miatt még a Váradi Gábor ellen fölzudult ingerültséget is felülmuló zaj támadt. Még nem tudni, valjon sajtó-biróság, vagy becsület-biróság fog-e az ügyben itélni. Ő Felsége az állam méltóságát annyira szivén viseli, hogy magát ez ügyben egy általa kiküldött bécsi tisztviselő által értesitette. Ugyanekkor vádolják a „M—g“-ban a közlekedés és közmunka miniszteriumot egy vasut-engedély alkalmából az állam kárositásával. — Ezek az országos botrányok. Nem kisebb az, hogy Kleinrath Gyula ismert fővárosi ügyvédet becsukták; 50,000 frtot sikkasztott el báró Lipthay Alexandrine urnőtől, de más szegény embereket is koldussá tett. — Pénteken pedig a főposta épületében követett el rablást egy vakmerő coronini-ezredbeli katona. — Következnek a balesetek, minők a következők is: Szabadkán e hó 3-dikán Balogh Ferencz honvéd-huszárhadnagy, lóháton egy mellékfolyón akart átgázolni, de lovastul elesett és belefult. — Az egyetemi belgyógyintézet most épülő pavillonjánál egy állvány leszakadt, s két munkást agyonütött, kettőt pedig sulyosan megsebesitett. — A Margithid egyik oszlopába csütörtök este kőszállitó fahajó ütődött s összeroncsolódott; az emberek megmenekültek. — Kassán egy irnok az emeletről ledobta ifju szép nejét, mivel egy gazdag udvarlóval együtt találta. A nő meghalt, a férjet letartóztatták.

⁂ (*Fürdők.*) A fürdő évad ez idén nem valami élénk. A rosz idő, a nyomott pénzügyi helyzet, s az, hogy a politikai élet mitsem akar szélcsendről tudni, ép ugy hat a fürdőkre, mint akár például a budapesti uszodákra. — Balaton-Füreden e hó 6-dikáig 1005 fürdővendég fordult meg. — A Margitszigetet élénkebben látogatják most, mint tavaly. Azok is oda mennek, a kik nem utazhattak más fürdőre. A mult hó végeig (a kedvezőtlen idő daczára) 47,657 látogatója volt; a künnlakók száma pedig 540-re ment. Jelenleg minden lakás el van foglalva. Arany János el-elmulat a „Tölgyek alatt“, csakhogy kitanulták a kis rejteket, és — bár távolról — igen sokan bámulják a többnyire olvasmányaival foglalkozó nagy költőt. — A lippiki jód-fürdőt a horvát escompte-bank vette meg árverésen kétszázezer forintért. — A tátrafürdői távirdai állomás julius 1-sején a nyári idényre megnyittatott.

⁂ (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Boronkay Anna kisasszony és Igaz János, Nagyváradon. — Keresztes Ilona kisasszony és Németh József, Szatmáron. — Bartal Etelka kisasszony és Fekete György, Kis-Küküllőn. — Összekeltek: Unger Matild kisasszony és Szőke Adolf tanár, — Unger Emma kisasszony és Andrejcsik Miron, mind Losonczon. — Szremácz Mari kisasszony és Sztratimirovics Aladár, Szegeden. — Gráner Kornélia kisasszony és Goldberger Albert, Zala-Egerszegen. — Tüzkövi Ilona kisasszony és Homoky Ferencz, Nagy-Szebenben. — Polányi Ilona kisasszony és Kazár Emil, ismert iró, Budapesten. — Horánszky Irma kisasszony és Elek Dávid, Szolnokon. — Török Irma kisasszony és Rasztig János, Hódmezővásárhelyen.

⁂ (*Elhunytak.*) Báró Lopresti Árpád, egy régi főuri család utolsó sarja, 51 éves korában, Budapesten. Már 24 éves korában őrnagy volt a szabadságharcz alatt, s Görgey vakmerő hősiességért becsülte. Bujdosott Hamburgban, Párisban, s később kegyelmet kapott. Az akadémiára 45,000 forintot adományozott. Művelt ember volt, s voltak találmányai is. Családi viszonyai elvonult, különcz emberré tették; ő és testvéröccse hiresek voltak gyűlölködéseikről, lovának mausoleumot emelt stb. Neje, Erdély egyik legszebb hölgye, Bethlen grófkisasszony volt. — Elhunytak még: Dr. Machik Béla, kolozsvári egyetemi orvos-tanár; az őrült Sarolta császárnét is gyógyitotta. — Serfőző Józsefné, született Szilágyi Mária, 46 éves, Miskolczon. — Návai László, 1882—36-ban Csanádmegye követe, Makón. — Ray Imre, 21 éves erdész, akadémiai hallgató, Selmeczen. — Vécsei Vilma, Vécsei Tamás egyetemi tanár és képviselő 16 éves ifju nővére. Béke hamvaikra!

⁂ (*Rövid hirek.*) Gróf Károlyi Gyula a nagykárolyi kastélyban levő családi képekből tizennégyet Budapestre hozatott kijavitás végett Kratzmann Gusztáv műtermébe; van az arczképek közt egy XVII. századból való szép fiatal nőalak képe, melynek hátterében az ecsedi vár és a hires ecsedi láp látható, s érdekesek a különböző korbeli ruházatok. — A magyarországi unitáriusok

augusztus 24-dikén Székely-Kereszturon megünneplik az első erdélyi unitárius püspök, David F. születésének háromszázados évfordulóját is. — Báró Kemény Gábor közlekedési minisztert Erdélyben diszesen fogadták. — Az egyetemi növénykert jelenleg valódi paradicsomhoz hasonlit; az áloe is virágot hajt, a mi nem mindennapi dolog. — A lánczhidon a mult hóban 8462 frt 22 kr volt a bevétel. — Preradovics horvát költő koporsóját kivették a bécsi temetőből, s Zágrábba szállitják. — Pozsonyban a bécsieknek szabadkőmives-páholyuk van. — Gróf Kálnoky Gusztáv volt osztrákmagyar követ a dán udvarnál, hir szerint, báró Langenau helyébe pétervári nagykövetté fog kineveztetni. — Az összekötő vasuti hidon most már gyalog is lehet átmenni, két krajczár hidpénzért. — Budapesten junius 29-dikétől julius 5-dik 252 gyermek született, s 229 személy halt meg.

Külföld.

*** (*Chislehurst.*) A búbánat és gyász e helyére mindenki a részvét könnyével gondol. A szerencsétlen IV-dik Napoleon holttestével az „Enchantress“ jacht pénteken délután két órakor érkezett Woolwichba; jóval elébb, mint várták. Noha szép idő volt, nem valami nagy néptömeg gyűlt a kiszállitó pontra. Francziák kétszázan valának. A tüzérség és diszgárda teljes diszben sorakozott. A feketére festett s fehér leplekkel boritott hajóra fölmentek a francziák, megnézni a koporsót, mely fehér atlacz szegélyű, kék bársony takaróval és virágokkal volt boritva. Fölötte egy pálmából készült kereszt. A nők letérdeltek mellette. Ott voltak Canrobert tábornagy neje, Mouchy herczegné, Fleury tábornok stb. Három órakor egy püspök jelent meg, a halottat beszentelni. Négykor szállitták ki vállon a koporsót, mialatt a tüzérség zenekara gyászindulót játszott. A koporsóra franczia nemzeti szin leplet teritettek. Az azonosság megállapitása alatt a nők sirtak. A holttest roszul volt bebalzsamozva. Jelen voltak ott az angol trónörökös, Cambridge, Connaught és Edinburgh herczegek s a svéd trónörökös is. Az azonositás megtörténte után a holttestet egy uj angol tölgyfa koporsóba tették. A szertartás vagy két óra hosszáig tartott, mialatt a néptömeg künn igen megszaporodott. Hat órakor ágyutalpra fektették a koporsót s tüzércsapat kisérete mellett indult meg a gyászmenet. Chislehurst az nap reggel már tele volt francziákkal s nagy halmazban szálliták a Napoleonok jelvirágát: az ibolyát. A spanyol arisztokráczia is küldött képviselőket, több előkelő herczeget, a temetésre. Az angolok mélyen osztoznak a gyászban, s hire volt, hogy a királynő ujra meglátogatja a szegény császárnét s a gyászmenetet zárt helyről ohajtotta nézni. — Nagy a részvét Eugénia iránt is, kiről az a hir (alkalmasint mendemonda) szállong, hogy a gyászhir vétele után belladonnával meg akarta mérgezni magát s ezért féltették életét az első három nap. Meglátogatta őt a temetés napján az angol királynő is, ki leánya Beatrix herczegnővel pont fél 11-kor érkeztek meg, lord Sidney kamarás kiséretében, nagy berlinoiseon, melybe két hatalmas mecklenburgi ló volt fogva. A királynő gyászban volt, Beatrix herczegnő fehér rózsákból font koszorut hozott. A királynő és leánya letérdepeltek a koporsó előtt és imádkoznak, Beatrix herczegnő arcza könnyekbe borult. A királynő, valamint leánya és menye, a walesi herczegnő, igen szivélyesen üdvözölték Napoleon herczeget. Eugénia császárné egészen ki volt merülve, nem fogadhatott senkit. A királynő egyedül ment fel barátnője szobájába. A szoba egészen homályos volt. A királynő kinyujtotta kezét, mintegy tapogatózva; keze egy fagyos kézzel találkozott, a császárné kezével. A két özvegy kezet szorit és ezzel a találkozás véget ér. Viktória királynő távozik. A parkban egy feketével bevont emelvényen foglalt helyet és ott várta meg a gyászmenetet. A koporsó közeledtekor a királynő előre lépett, majd térdet hajtott és egy fájdalmas pillantást vetett a koporsó után; tekintetét bensőbbé tette az özvegyi fátyol, mert fekete árnyékot vetett a királyi arczra. A koporsó távozta után a királynő ujból felment a császárnéhoz, ki ezután üzent Napoleon herczegnek és Mathild herczegnőnek, hogy szivesen fogadja látogatásukat. De a császárné oly beteg volt, hogy nem fogadhatta őket és igy Napoleon herczeg, a császárnőnek különben sem jó barátja, elutazott, a nélkül, hogy a császárnővel beszélt volna. — Mac-Mahon tábornagy engedélyt kért a hadügyminisztertől, hogy a chislehursti temetésre mehessen. A válasz, elég szükkeblűen, az volt, hogy mivel Canrobert és Leboeuf tábornokok és Jurien tengernagy hasonló kérelmét sem teljesithették, a tábornagy sem képezhet kivételt. Egy sürgöny szerint azonban Canrobert tábornagy mégis elutazott volna a gyászünnepre. — Carey hadnagyot, mint vádlottat, a Harrison ezredes elnöklete alatt ülésező haditörvényszék elé állitották. A vád az, hogy cserbe hagyta Napoleon Lajos herczeget. Ő e vádra azt felelé: soha sem kapott parancsot Napoleon herczegre nézve, hogy őt, mint királyi személyt tekintsék. Careynek ki kellett lépni a hadseregből.

*** (*Külföldi fürdői hirek.*) Gleichenbergben az ezerkétszázat meghaladó vendégeknek körülbelől fele hazánkbeli. Ott vannak: Csengery Antal családostul, gróf Péchy Manó, gróf Somssich Adolfné, Ribáry Sándor miniszteri tanácsos, Krausz kisasszony (énekesnő), gróf Degenfeld Pál, Nikolics Olga (a zombori királyi ügyész neje) és nővére. Volt közelébb egy helyi jótékony czélu hangverseny is, melyben gróf Wickenburgné, született Almásy Vilma grófnő magyar dalokat énekelt. A Darázs Miska zenekara is megfordult a fürdőben s tetszés mellett játszott. E hó 9-dikén érkezett meg Károly Lajos főherczeg kúrára. A magyar telepnek e hó 9-dikén temetése volt: Kovács János egyedi plébánost temették, ki egy ideig baráti önfeláldozással ápolta a vele együtt lakott Czimmerman János egyedi jegyzőt, s néhány nap alatt mind a kettő elhunyt s most a trautmansdorfi sirkertben pihennek egymás mellett. — Ischlbe a mult héten megérkezett gróf Andrássy Gyula külügyminiszter; eléggé jó szinben van. Nem sokára Ischlbe érkezik gróf Andrássy Gyuláné is leányával, Ilona grófnővel; a grófné anyja, gróf Traunné, ki a mult télen sulyos beteg volt Budapesten, szintén Ischlben időzik. A külügyminiszter kiséretében vannak Dóczi Lajos miniszteri tanácsos és Péchy titkár. Ott nyaral gróf Festetich György is, továbbá Chorin Ferencz s még számos magyar vendég.

*** (*Külföldi rövid hirek.*) A növilágra nézve fontos találmány hire érkezett Lyonból. E szerint a lenrostnak egészen selyemszerű alakot, fényt s ruganyosságot adhatnak, ugy, hogy talán a selymet idővel még ki is szorithatja. — Belgium a jövő évben ünnepli meg függetlensége öt-

venedik évfordulóját. — Perotti tenoristánk a szünidőt trieszti szép villájában tölti, honnan gyönyörű kilátás van a városra és tengerre. A tetején nemzeti szin zászló lobog országunk czimerével. — Viktória királynő takarékossága közmondásos; most azt irják róla, hogy férje halála óta négy millió font sterlinget takaritott össze.

Irodalom és müvészet.

*** (*Irodalom.*) Pulszky Ferencznek 3 kötetből álló érdekes „Emlékiratai“ közelebb jelennek meg Ráth Mórnál. A „Budapesti Szemlé“-ben megjelent részletek előre is felkölték a figyelmet a sok mindent látott és átélt tudós e müve iránt. — Shakespeare diszkiadásából Ráth Mórnál megjelent az első kötet; Arany Jánostól a „Szent Iván éji álmot“, Szász Károlytól „Othellot“ tartalmazza.

*** (*Zene.*) Siposs Antal zeneakadémiájának növendékei vasárnap délben hangversenyt rendeztek a vigadó kis termében. Kitünt, hogy Sárközy Antalka, Beulwitz L. és Pfeiffer Ida énekökkel, Kuppis Natália, Vahot Ida, Krivácsy Gizella zongorajátékukkal a derék mester legtehetségesebb tanitványai. — Londonban Gluck-zenetársulat alakult, Gluck és más régi mesterek zeneműveinek terjesztésére. — Strauss János „Cervantes“ czimű uj operetten dolgozik, Bohrmann pozsonyi szinigazgató szövegére.

*** (*Képzőmüvészet.*) Pilotynak ismét uj képe áll közel a befejezéshez; czime: „A Girondiak végperczei.“ Pilotynak e hir szerint remek képe eredetileg a müncheni nemzetközi kiállitás számára készült, de a festő most már másképen rendelkezett felőle. — Grün Anasztáz költőnek (herczeg Auersperg Antalnak) szobrot emelnek Gráczban. — Baranyamegyében emléket akarnak állitani I. Lajos magyar királynak.

Szinház.

Népszinház. Szombat, vasárnap, julius 12—13. A szinésznő férje. — Hétfő, julius 14. A kornevilli harangok. — Kedd, szerda csütörtök, julius 15—17. A szinésznő férje. — Péntek, julius 18. A kornevilli harangok.

(Népszinház. „A szinésznő férje.“ Bohózat 4 felvonásban. Irta Meilhac és Halévy. Először julius 11-dikén.)

A nemzeti szinház zárva, a népszinház egyedül küzd a saison morte-tal. Láttuk azonban, hogy még igy is nagy a feladata, gondoskodott hát az igazgatóság, hogy megkönnyitse. Fölléptette a nemzeti szinháztól Ujházit és Vizvárit, a mi által elérte azt az alig hihető dolgot, hogy julius közepén tele háza volt. Ebben különben a bemutatott ujdonságnak is van érdeme, mely igen ügyes termék. Légköre igaz, hogy nem épen tiszta, itt-ott még a szavakban sem igen válogatós, de igen sok komikumot fejtenek ki benne a társszerzők. Egy fiatal leány habozásával kezdődik a bohózat. A fiatal Nina habozik, hogy kezét nyutjsa-e a szegény Lambertyiének, ki házassági szándékkal szereti, vagy a gróffal tartson, ki csak szereti. Döntsön a sors. Ha Lambertyié nyer a kártyán, övé lesz, ha veszit, nem. L. nyer. A második felvonás az esküvővel kezdődik. Az albiró (polgári házasságról van szó) egyszersmind szinigazgató is, és épen ma cserbe hagyta a primadonnája, sokkal fontosabb tehát előtte helyettesről gondoskodni, mint az előtte álló párt összeadni. Azonban mikor nevét hallja a menyasszonynak, eszébe jut, hogy Nina egy hangversenyben nagy feltünést keltett énekével. Tehát itt a primadonna. A násznépet kiküldi, ő pedig próbaéneklést tart Ninával; az eredmény nagyszerű, szerződteti első énekesnőnek nagy fizetéssel. A harmadik felvonás az első fellépés. A szinpad szinházat ábrázol; előttünk a türelmetlen közönség, a szinpad zajos élete, az össze-vissza futkosó igazgató, rendező, néhány szinésznő — szóval egy pillantás a kulisszák mögé. Nina énekel, a közönség tapsol, férje pedig felrohan a szinpadra, mert nem türheti, hogy neje oly rövid ruhában jelenjen meg. Az utolsó felvonásban megtudjuk, hogy Lambertyié, a szinésznő férje nagy ur lett, előbbi kis hivataláról lemondott és most csak a neje ügyeivel foglalkozik; megtudjuk, hogy nejével pedig titkárja, a szép Alfréd foglalkozik a férj helyett, megtudjuk, hogy Alfrédnek neje van, mire aztán Nina elhagyja Párist és Bécsbe megy kisérletet tenni. Erre pedig báró Escarbonié azt jegyzi meg: „Mit beszél ön kisérletről, hisz az ön neje gyakorlott szinésznő!“ Ez utolsó szavak jellemzik az egész darab irányát. Eles vonásokkal rajzolja azt a „szabadelvű“ életet, mely a szinpad légkörében tenyész. Bepillantást enged a szinpadra, mikor azt függöny takarja. Ezt azonban sok elmésséggel teszi. Igen erős komikum van mindjárt az első felvonásban. Egy apa négy leányával jön soiréera, és hogy irodalmi müveltségüket megmutassa, szavaltat velük. Továbbá az esketés; a biró minduntalan leugrik emelvényéről, ledobja nemzeti szinü övét és gondolkozik, hogy kivel énekeltessen estére. Aztán az előadás, a szinpad élénksége; általában nagyon mulatságos bohózat. Hanem a vendégeknek nem épen jó szerep jutott. Vizvárinak kis mellékszerep, az albiróé, bár ebben erős komikum van. Ujházinak ellenben nagyobb, de nem elég mulatságos szerepe volt. Báró Escarbonié komikuma nagyon gyönge arra, hogy Ujházit a népszinház közönségének méltón bemutassa. Különben mondanunk sem kell, hogy a mennyire szerepük engedte, jelesül játszottak. A „gazdák“ közül legtöbb dicséret illeti Előryt, ki nagyon jól játszotta a czimszerepet. Hanem valahányszor nem népszinműben játszik, öltözékét mindig megrovás illeti. Oly hanyagul, oly szegényesen öltözik, mintha fogadásból tenné. Az a közmondás, hogy „ruha tisztesség“ — a szinpadon tizszeresen igaz, sőt a szinészre nézve szabálynak kell lenni. A szinésznőt Rákosi Szidi játszotta. Az énekben természetesen gyönge volt, de játékban jó.

Sz—k J—s.

Tartalom.

Az erdő titka, Bodon Józseftől. — A magányban, Tolnay Lajostól. — Dudva, Sz. M.-tól. — Halálos ellenségeskedés, Lindau Rezsőtől. — A zuluk, Sz. M.-tól. — Heti tárcza. — Hazánk.. — Külföld. — Irodalom és müvészet. — Szinház.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Sakkrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divatképünk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

29-dik szám. Julius 20-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap- kelte		nyugta	
							óra	percz	óra	percz
Julius 20	Vasárnap	E 7 Illés	E 6 Illés	8 G. 7 Prok	29		4	25	7	48
21	Hétfő	Praxed	Paulina	9 Pongrácz	1 Áb		4	26	7	46
22	Kedd	M. Magdoln.	M. Magdoln.	10 45 vértanu	2		4	27	7	45
23	Szerda	Libor	Apollinár	11 Euphemia	3	☽	4	27	7	45
24	Csütörtök	Krisztina	Krisztina	12 Proctus	4		4	28	7	44
25	Péntek	Jakab ap.	Jakab ap.	13 Gábor	5		4	29	7	43
26	Szombat	Anna	Anna	14 Aqu. József	6 Szabb.		4	30	7	42

☞ Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk. ☜

Divattudósitás.

A mi a nyári idényre szép ruha készült, annak legalább is három negyed része fürdőkbe vándorolt, és milyen rettenetes sorsra vannak kárhoztatva ezek a gyönyörű szép jószágok! A folytonos hideg, a gyakori esőzés nem is engedi őket napfényre hozni ragyogó szépségüket, mert a ragyogó napfény olyan ritka vendég lett e nyáron, és csak olykor-olykor örvendeztet meg. Nyári ruha napfény nélkül! Képzelhetlen, lehetetlen fogalom! És volt-e még valaha kor, mely annyi szépséget, bájt, könnyedséget, szinpompát tudott szöveteken elővarázsolni, mint a legujabb idő? Láttunk-e valaha grenadine-t, selymet, lustre-t, foulardod kedvesebb virágmintázattal, mint jelenleg? És nem vételkedik-e még a közönséges mosó szövet sokasága is a legigézőbb virágrajzokkal, nincs-e a mosható satinnek olyan fénye, mint akár a drága atlacznak? Igaz, hogy e fénykor, fájdalom, csak uj korában tűnik szembe és az első mosás után sokat veszit szépségéből, de ifjusága annál szebb volt. Kapcsolatban ezen panaszszal megemlitjük, hogy a kényes szinű crêton, battist, satin és egyéb nyári ruhákat az által lehet megóvni a végveszélytől, ha nem mosatjuk a rendes módon szappannal, hanem átszűrt korpás vizben, vagy főzessünk meg szappangyökeret és ebben a lében mosassuk a nyári ruhákat, még pedig sietve, hogy mielébb száradjon meg a szövet.

A diszesebb nyári ruhák foulardból és battistból készülnek és ez összeállitás nagyon kedvelt. Átalában ismét nagyon keresik a néhány évig kissé mellőzött battistot. A fekete battist ruhák a legdivatosabbak közé tartoznak, fehér csipkével vagy himzéssel diszitve. A drágább ruhák diszitésére himzett gaze csikokat, vagy a ruha szinében található selyemhimzéseket alkalmaznak a leggyakrabban.

Egy divatos nyári ruha következőképen volt összeállitva: A kerekre szabott szoknya alján nyolcz centimeternyi fodrok látszottak, kettő-kettő battistból, közben pedig egy gazeból, háromszor ismétlődvén egymás felett e disz. A csak a felső kart takaró ujj van félig battistból, félig pedig gazeból, a könyök felé a ruha sötétebb szinéből való szalagcsokorral, mely ki van himezve. A derék eleje könnyű brochirozott selyemből mellénykét képez, a többi részei feszes jaquette-et képeznek battistból, a mellény négyszögben van kivágva és csipkével és plisséfodrokkal diszitve. Magas alak oldalt és hátul feldudoritja ruháját, kicsi alakoknak mérsékelten szabad csak használni e szélesbitő divatot.

A foulard ruhák az idén rendkivüli tetszésben részesülnek, és mert kevésbbé gyűrődnek, mint a könnyű szövetek, valóban ajánlhatók is. Egy szép foulard ruhát láttunk, melyet legközelebb egy előkelő urhölgynek a fürdőbe küldtek, és tudjuk, hogy ott is feltűnést fog okozni, valamint azon divatteremben is sokak figyelmét magára vonta, a hol két napig látható volt. A foulard keskeny kék és világos sárga csikokból állott; a szoknyát sok keskeny plissé fodor boritotta, ugyane szövetből, és ezek igen könnyűvé tették a szoknyát; a ránczos tünique világos sárga faille-lal volt befoglalva és elől nagy világos sárga csokrokkal mintegy összehuzva; a tünique hátulja egy nagy dudort képezett, melynek ránczait egy nagy sárga csokor tartott össze. A szintén csak sárga faille-lal beszegett derék eleje sárga faille mellénykét képezett. Ezen ruhához egy kis mantille is tartozott, szintén a két szövetből diszitve, elől sárga csokorral összetartva. A sárga szalmakalap ugyanolyan szinű atlaczczal volt diszitve, sárga tollakkal, az elől és hátul felhajtott karimán pedig egy-egy bokor halvány rózsa látható. A virágos, ugynevezett Pompadour-foulard is csak olyan kedvelt, mint a csikos, és rendesen sima selyemszövettel együtt használtatik.

És most nézzük mai divatképünket.

Az első alak bordeaux-veres foulardból készült ruhát visel, az alján három sor plissé-fodorral. A ránczos tünique két oldalt hegyes és szélesebb csiku foularddal és szalagcsokrokkal van diszitve. A testhez álló derék diszitése is a csikos szövetből áll. A fehér szalmakalap fekete tollakkal és bordeaux-szinű atlaczczal van diszitve.

A második alak drap beige-ből készült ruhát tüntet elő. Az alján két sor huzott fodor látható, azok mellett egy tenyérnyi széles betét apró dudorokból, melyek feje ismét egy fodorból áll. A tünique oldalt kétszer fel van huzva, és drap selyemszalaggal diszitve. A sima derék diszitése csupán csak az elején látható betoldott selyemmellényből áll. A fehér szalmakalapon fehér tollakkal és fekete bársonynyal való disz látható.

A harmadik alak egy kis leányka nyári öltözékét mutatja be. A világos kék satinből készült ruha alján két plisséfodor van alkalmazva, melyre fehér csipke van varrva, a tünique diszitése ugyanolyan. A testhez álló derék szintén plissével és egy sor betéttel van diszitve, mely diszités az ujjakon és a nyak körüli galléron ismétlődik. A fehér kalapon fehér tollak és világos kék szalag látható.

Sakkrejtvény.

Kollerich Irmától.

dy	kép-	la-	gyog	fa-	ben	il-	köny
ves	sze-	lu-	ze-	fák	ra-	Kis-	Ül
fel	Ká-	laj-	zá-	ké-	té-	dor,	la-
mé-	Ked-	tűn	va	tá-	tos	a	te
roly.	o-	a	ber-	ja	visz-	ben	ván-
li	ben	néz.	vol	hajt-	bús	zet-	sza
tét	kö-	mé-	kát	sza	ben.	so-	Haj-
S	vé-	* Sö-	dé-	lyen	lé-	visz-	Szer-

Megfejtési határidő: augusztus hó 6-dika.

A f. é. 25-dik számban közlött számrejtvény értelme: Karthausi, báró Eötvös József regénye. Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Ujfalusy Károlyné, Horváth Ella, Kiss Matild, Sarkady Eleonóra, Báthori Sigray Istvánné, Harcsa Mariska, Főcze Mariska, Thanhoffer Mariska, Ottlik Margit, Jánossy Lajosné, Kiss Minka, Moesz Gézáné, Csák Kornélia, Petrik Julia, Kiss Lajosné, Pázmándy Elekné, Szoboszlay Gyuláné, Fényes Matild, Krakkay Mari, Magyari Jolánka, Nemes P. Ida, Kászonyi Bella, Viczián Weszelszky Angela, Kállay Anna, Forgó Amália, Olgyay Janka és Lilla, Fűrész Mihályné, Mártonffy Károlyné, Ladányi Juliska, Vitéz Bella és Ilonka, Temesváry Erzsébet, Varga Luiza, Fehérváry Ottilia, Orosz Emilia, Kiss Ignáczné, Szilágyi Janka, Kőrösy Ilka, Jeszenszky Bóra, Kövér Ella, Hanzsulovits Berta, Hegyessy Laura, Lőrinczfy Paula, Berkovits Ida, Kummel Teréz, Lázár Mária, Lengyel Ottilia, Vojnits Margit, Krasznay Mariska, Fekete Juliska, Gerán Judit, Bartha Emilia, Molnár Mariska, Gyöngyösy Jolánka, Bajcsy Rózsa, Fazekas Tinka, Kerekes Nagy Bella, Tarjáni Adél, Károlyi Ilka, Mohay Piroska, Tamás Ilonka, Kalmár Teréz, Pálfy Mariska.

Megbizások tára.

Tapolczára K. Gy. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Bécsbe G. I. urhölgynek: Szerencsés utat!

Lázira R. M. urnőnek: Vettem a kedves sorokat, és mindenkép rajta leszek, hogy czélt érjen.

F. Apátiba Z. B. urhölgynek: Csak egy hónap mulva lesz ismét Pesten! A ki csak szerét teheti, röpül most ki a nagy városból.

Miskolczra V. E. urhölgynek: Várom szives eljárásának eredményét.

Beszterczebányára M. G. urnőnek: Csak a lapok utján értesültem róla.

Nagyváradra O. I. urhölgynek: A nemzeti szinházban csak a jövő hó 10-dikén kezdődnek az előadások. A népszinházban azonban minden nap játszanak.

Biharba Sz. K. urnőnek: El van küldve.

Orsovára K. L. urhölgynek: Magánlevélben feleltem.

Pozsonyba O. M. urhölgynek: A legszivesebben teljesitem ohajtását.

Z. Egerszegre K. Sz. urnőnek: Bizonyosan tudom, hogy leány.

Győrbe H. L. urhölgynek: Várom szives utasitását.

Szatmárra V. L. urnőnek: Köszönettel vettem.

F. Vissóra M. G. urhölgynek: 10 frton megcsinálják, a hozzá való nélkül, mely legalább is 5 frtba kerül.

Szamosra V. A. urnőnek: Szives figyelmébe ajánlom lapom mai számát, benn találja az ohajtottat. Szives tisztelet.

Sz. E. urnak: Ugy van, a mint mondja.

Kérdések.

Hogyan lehetne vajat sokáig fris állapotban eltartani, besózás nélkül, mert ez elveszi eredeti jó izét. Kérdi D. Berta.

Ki irta azt a szép költeményt: Minek is van a sziv, s a szivben a szerelem? K. Emma.

Vajda János jeles költőnk hol él és miért találkozunk most már olyan ritkán műveivel? F. Laura.

Feleletek.

A barna leányt kéri Bartha Pálné urnő Kupán, Abaujmegye u. p. Felső Vadász, küldené meg neki Petőfi összes költeményeit postai utánvétellel.

K. Ilkának. A hideg narancspuncsot következőképen készitem, és mondhatom, hogy kivált kirándulásoknál nagyon kedvelt hűsitő ital. Egy kilo czukron ledörzsölök hat szép narancsot és ugyanannyi czitromot, aztán leveses tálba teszem a czukrot, öntök reá egy liter vizet, és belé nyomom a hat narancs és hat czitrom levét, asztalkendőn vagy finom szitán átszűrve. E közben forralok egy liter jó vörös bort, egy kis fahéjat és szegfűszeget tevén belé, meg hagyom hülni és aztán bele öntöm a tálba a többi közé, végül pedig egy fél liter jó rhumot adok hozzá, jól összekeverem és üvegekbe töltve, jégre teszem. Rendesen délelőtt készitem a puncsot, hogy jól kihüljön és megtisztuljon. Sz. Lászlóné.

T. Klemmának. A glycerin épen ugy, mint minden, a mit tulságosan használunk, ártalmára van az arczbőrnek, de hetenkint kétszer gyengén bekenvén az arczot vele, csak finomitja és meglágyitja az arczbőrt.

V. Mariska.

D. Malvinnak mondok egy jó ragasztót, melylyel kedvencz szobrocskájának helyére állithatja ismét fejét. Ugyanis csepegtessen egy negyed liter forró tejbe annyi borszeszt, hogy az azonnal fusson össze, aztán habarja el jól és tegye félre. Két tojás fehérét üssön aztán beléje és annyi finom mézport, miglen pép lesz belőle. E pépet jól ki kel dolgozni, meggyúrni, aztán pedig az eltört részekre tenni belőle, vigyázva egymásra szoritani, egy óráig a levegőn megszáritani, aztán pedig a forró takaréktüzhely csövébe tenni, hogy végkép megkeményedjék. Ezen ragasztékkal már olyan lábakat is tettem ismét használhatóvá, melyek minden nap kézbe kerülnek. K. Irma.

F. Mariskának. Ha viselik-e még a reczézett kesztyűt, kérdi Kegyed. Igenis, viseli, a kinek kedve tartja, kisebb összejöveteleknél, a kertben, a háznál, de nagyobb társaságban nem. Divat dolgában nem kell tul félénknek lenni, mert végre is — mindent viselnek, a mi csinos és — főleg ha jól áll. A kinek karja sovány, az jól teszi, ha nem visel nyitott ujjakat, de hisz ilyen átalános szabályokat t. szerkesztőnőnk figyelmeztetéseiből már tudunk.

A. L. Margit.

Előfizetési fölhivás

a

„CSALÁDI KÖR“

Huszadik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven szines boritékkal.

Minden hóban négy melléklet, fölváltva szinezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások és arczképek.

Előfizetési dij:

Csupán a lapra: egész évre **12 frt,** — félévre **6 frt,** — negyedévre **3 frt.**

Az egész évi 12 kötet csomagolási dija 40 kr.

Poudre de Serail.

Soldos-Blaha Louiza művésznö kedvencz arczpora.

Ezen arczpor vegytanilag tökéletesitve minden ártalmas szerektől mentes és oly kitűnő tulajdonságokat központosit, hogy minden eddig a kül- és belföldön készitett porokat sokszorosan felülmulja; nagymérvü federje az arczot az időjárás kellemetlen befolyásától megóvja, az arcznak és a testszinnek ifju és természetes szinezetet kölcsönöz, ugy hogy a legélesebb szem sem képes a port rajta észrevenni, mely kitünő hatásaiért **oldos-Blaha Louiza** asszonyság következő sorokkal **tüntette ki.**

Tiszt. Müller J. L. Vadász Ferencz özv. utóda, illatszerész urnak **Budapesten.**

A **Poudre de serail,** melyet ön feltalált, **valóban kitünő és nemében páratlan,** mert nemcsak az arczon láthatlan és tartós, de egyszersmind rendes használatnál ártalmatlansága által az arczra oly különös jótékony hatást gyakorol, a minőt még eddig semmiféle arczpornál nem tapasztaltam, mely kiváló tulajdonságért jövőben mint kedvencz arczpromat kizárólag fogom használni és meg vagyok győződve, hogy felülmulhatlan jóságáért általános elismerésnek fog örvendeni

Tisztelettel

Soldos-Blaha Louiza.

Minden doboz POUDER DE SERAIL a mellékelt bejegyzett védjegygyel van ellátva, 60 kr. és 1 frt dobozokban, valódi minőségben csupán a feltalálónál **VADÁZ FERENCZ. ö zv. utódai-nál** illatszerész a „Világ-királyné“-hoz **Budapest, Koronaherczeg-utcza 2. szám** kapható.

Amerikai fogorvos

Med. & Chir.

Dr. Kennedy F.

American Dentist

az Allumni Association of the Philadelphia Deutal College alelnöke.

Vácziutcza vastuskó, II. emelet

(Valódi amerikai müfogak, arany stb. tömések.)

(Fájdalom nélkül fogmütétek kéjgáz által.)

A németországi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitünő alkalmazhatósága végett a magas cs kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúz (Rheuma), inszaggatás, mell, gerinczfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen. **Egy csomag 1 frt 5, kettős ujju 2 frt 10 kr.**

Ezen köszvényvászon azzal különböztetik valamennyi létező iobbi szerékről, hogy csakugyan használ.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr. Postán küldve 10 krral több. Valódian Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gysztárában, kiraly-utca 7. sz. — **Debreczenben:** Rothschneck ur gysztárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur gysztárában. — **Mohácson:** Jazevics Károly. — **Kolozsvártt:** Wolf gysznél. — **Pécsett:** Zsolnay. — **Szegeden:** Weiglein György, Kovács gysz. — **Temesváron.** Kraul. — **Aradon:** Prinner gysz. — **Nagyváradon:** Molnár gysz. — **Székes-Fehérvár:** Dieballa: **Gyöngyösön:** Vozary gysz. — **Brasso:** Fabik gysz. **Szigetvárott:** Ehrenfeld W. — **Miskolcz:** Ujházy gysz. — **Pozsony:** Söltz. — **Kassan:** Escwig Ede és fia gysztárában.

T. Török József urnak Budapesten.

Tisza-Dob, márcz. 11. 1878.

Tekintetes ur!

Nagymérvü köszvényben szenvedvén, az uraságodtól hozatott köszvényvásznat felhasználtam, a mely nekem kitünő szolgálatot tett, úgy hogy azt magán gyakorlatra alkalmazni szándékozom, kérek ennélfogva posta fordultával részemre egy darabot az erősebből és egyet a közönségesből küldeni. Tisztelettel

Dr. Mogyoróssy s. k.,
Gróf Andrássy urad. orvosa.

Előfizetési díj (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási díj félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 21-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések díja:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

30. SZ.
Julius 27-dikén.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Az erdő titka.

(Elbeszélés.)

Bodon Józseftől.

(Folytatás.)

Nem mondhatom meg, hogy mit éreztem ekkor, csak azt tudom, hogy igen jól esett, nagyon jól esett, a mit éreztem. Nincs a világnak az a kincse, a miért ezt az érzést felcseréltem volna.

Társaim ledülöngöttek az evés után és elszundikáltak. Az én szememre egy világért se jött volna álom. Olyan erőt, elevenséget éreztem minden porczikámban, minőt azelőtt soha. Ki-kinyitottam a tarisznya száját és előhuzogattam belőle a szép himzett kendőt.

Közelünkben egy jókora domb feküdt s örömömben felszaladtam a dombra és onnan néztem vissza a falunk felé. Nem láthattam belőle semmit, mert hiszen már a harmadik határban jártunk, de nekem még arra felé néznem is jól esett. Láttam én azért Juczikát, azt is tudtam, mit csinált akkor. Csak a napra kellett tekintenem, mely óriási piros tányérjával majdnem a fejem fölött ragyogott és bizonyosan tudtam, hogy most az ételt tálalja s kipirult arczczal viszi a nagy tölgyfaasztalra. Aztán leül maga is az asztal mellé s a nagy tálba meriti a fehér fakanalat.

Ugy elképzelgettem, ugy láttam ezeket mind. Mintha csak hallottam volna, hogy fujják a párolgó ételt, hogy mondogatja a kis gyermek kedvetlen képpel: „Zsizsa“, a mi az ő gyermeki nyelvén azt teszi, hogy meleg.

Most már nem fájt annyira, hogy köztük nem lehettem én is. S mire a többiek felkászolódtak, vidáman kaptam fel a tarisznyát, az egész uton én voltam a legbeszédesebb a kis csapatban.

III.

Csapatvezetőnk egy éltes, kipróbált ember volt. Suhancz korától kezdve minden nyarat az alföldön töltött, a környéket ugy ismerte, akár csak a saját faluját. Ugy emlékszem az öreg Mihály bátyára most is, mintha előttem állana két hosszu lábán, sovány csontos arczával, melynek közepén nagy horgos orr nyulott lefelé. A rengeteg széles karimáju kalap mindig félrecsapva pihent a fején, a melléje szurt kurta száru cserép pipával. Soha sem hittem volna, hogy ennek a kalapnak még más czélja is lehetne a fej befedésén kivül. Pedig volt ám.

A szórást egy világért sem engedte volna át másnak az öreg; mindig maga szórt, különösen ha tisztabuzára került a sor. En rendesen a garmadát igazgattam ilyenkor és szemem-szám elállott rajta, a mit láttam. Az öreg szórás közben ugy billentett a lapáton, hogy egy-egy kevés buzaszem mindig a rengeteg kalap karimájába hullott s mikor érezte, hogy nehezedik a kalap: sunyi képpel hátra sompolygott és rejtekhelyén kiüritette a karima terhét.

Mig látta vagy gondolta, hogy nem vettem észre a különös csenést: egy kukkot se szólt róla. Csak mikor tekintetemből láthatta, hogy mindent tudok: akkor vágott a szemem közé egy laposat, hogy hallgassak.

Nem akarom szépitgetni a dolgot. Én bizony hallgattam róla, mint a sir. Még többi társaimnak se árultam el a titkot, mert tartottam az öregtől és féltem, hogy valamelyik ki találná kottyantani s mindnyájan elesnénk a munkától, melyet az öregnek köszönhettünk.

Egy vasárnap magával hitt az öreg a korcsmába s étellel, itallal megvendégelt. Mikor kijöttünk, elővettem a pénzemet és a rám eső részt át akartam adni neki. Sunyi,

ravasz képével erősen a szemem közé nézett és eltolta a kezemet magától, miközben ezeket dünnyögte:

— No, no, ne bolondozz, fiam. Ezután minden vasárnap velem tartasz, érted?

— Hogyan érti ezt Mihály bátya? — kérdém az öregtől.

Az öreg felkaczagott és lábaszárát verte a tenyerével. Azután leemelte a fejéről a szörnyű nagy kalapot és karimáját köröskörül simitva kacsingatott a szemem közé.

A néma magyarázat untig elegendő volt, hogy belőle mindent megértsek. Többet nem szóltam s hallgatva ballagtunk éjjeli tanyánk felé. A többiek már lepihentek, az öreget is elnyomta az álom, mihelyt a jó puha szalmára ledőlt.

Én a tűzhely mellé telepedtem le s a hamvadni kezdő zsarátnokot ujra felszítottam. Egy jó gondolatom támadt s nagy titokban egyszer rálestem az öreg rejtekhelyére és vártam a hét végét. Ekkor egy éjszaka kihuztam a lopott buzát a rejtekből, hogy majd szép csendesen visszaöntöm a szérűre. De ezt éjszakára bezárták, én nem juthattam hozzá sehogy sem. A pajta falához dőlve tanakodtam, mi tevő legyek, hogyan csempészszem vissza a jószágot? Azt hittem, hogyha eltűnik a buza a rejtekből, az öreg megszeppen s felhagy gonosz cselekedetével. A zsákban egy vékányi buza lehetett, a zsák vége a kezemben volt.

Tusakodásomból egy kemény, vastag hang vert fel, a másik pillanatban már két vasmarok ragadt a vállamba, Meglehetősen világos nyári éjszaka volt s én rögtön fölismertem az ispánt.

— Mit kerestél itt? — förmedt reám dühösen.

Dadogtam valamit, de hogy mit, most se tudom. Csak annyit tudok, hogy ijedtemben nem mondtam igazat, mert az ispán igy szólt utána:

— Az ám! Hát ez kutya? — És lábával megrugta a zsákot.

Erre magamhoz tértem, és reszkető hangon ugyan, de érthetően elmondtam mindent.

Szavamnak nem adott hitelt s minden irgalom nélkül vállamra vétette a zsákot és bekisért a helység házához.

Másnap ugyanazt vallottam itt is, a mit az ispán előtt. Erre megidézték az öreget és szembe állitották velem. Itt is olyan ravaszul hunyorgatta a szemét és csudálkozó képpel hallgatta végig a vádat, azután megtagadott mindent az utolsó betűig. Sőt még neki állt fejebb, nagy fennyen kérdezte, hogy kié a zsák, melyben a lopott huza van, mert ő az egész faluját hivja tanubizonyságul, hogy nem az övé. Szemügyre vettem a zsákot és elszörnyűködve ismertem benne a sajátomra.

Az öreget elbocsátották, én ott maradtam. Mély keserűséggel telt meg a lelkem s e néhány pillanat alatt többet tanultam, mint egész eddigi életemben.

Mind a mellett nem estem kétségbe. Biztam a gondviselésben, hogy az igazság előbb-utóbb kiderül.

Ki is derült. A dolognak csakhamar hire futamodott a faluban, engem a harmadik nap délutánján szabadon bocsátottak.

A valóság egy falubeli leány, meg egy öreg asszony utján jött napvilágra. Ezek ugyanis a veteményes kertben gyomlálgattak, mikor az öreg kalapja karimájában hordogatta a buzát rejtekhelyére.

Ezután nem sokára befejeztük a munkát s a nyár is

végét járta már. Boldogságtól dobogó szivvel vetettem vállamra a tarisznyát és egy reggelen utnak indultam haza felé. Gyorsan vittek lábaim a poros országutom s harmadnapra elértem a rónaság végét. A kéklő messzeségben már előbukkantak a hegyek ormai, a szép erdőboritotta hegyeké, melyek után olyan hosszu ideig sóvárogtam s annyiszor, de annyiszor tekintgettem mély, epedő vágyakozással.

Alkonyat táján értem el a kis falut s csendesen huzódtam végig az alacsony keritès mellett. Juczika a szárnyasokat terelte az ól felé, mikor a kis kaput benyitottam. Lábujjhegyen akartam a háta mögé lopódzni, de a házőrző kuvasz elmordult, Juczika hátra tekintett. Oh uram, nem mondhatom el azt a végtelen örömöt, boldogságot, mely e pillanatban a leány arczán ragyogott. Először megállott, azután reszketve, sirva, kaczagva futott felém. A zajra kifutott az asszony is és becsületes arcza mosolytól fénylett, mikor megpillantott bennünket. Aztán hozzám szaladt a kis fiucska, parányi kezével átfogta a botomat és ugy tekintett fel rám.

Juczika levette vállamról a tarisznyát, kivette kezemből a botot s engem előre tuszkolva, bementünk a házba. Azután oda sugott valamit az asszonyomhoz, és mint a pörgetyű, surrant ki a kamra felé.

Mikor a gazda is hazatért, mindnyájan kimentünk és feloldoztuk a négy zsák száját, melyben az én keresményem piroslott. Olyan négy zsák buza volt az, melynél szebbet a galamb sem hordhatna össze. Mindenki a szájába vett egy-egy szép piros szemet és megroppantotta és a fejével bólingatott utána. A gazdám pedig egyik markából a másikba szórogatta és gyönyörködött az ezüsttiszta hangban, melyet az adott. Majd a zsákba mélyesztette kezét könyökig, onnan markolt ki egy csomócskát, hogy egyenlő-e? Egyenlő volt az fenékig. Ezt látva, egy kis büszkeséggel mondtam, hogy még két zsákkal hoznak utánam. E szavaimra mindenki hátra hökkent és csudálkozva csapta összze a kezét. A gazda pedig jó kedvvel ütött a vállamra és igy szólt:

— István fiam, az őszszel megüljük a lakadalmadat.

A felesége csendes hangon mondta utána:

— Segitse meg őket a jó isten!

Én Juczikára tekintettem, a ki fülig pirulva sütötte le a szemét.

Este sokáig felbeszélgettünk a jó vacsora után és a kancsó bor mellett, mely különös ritkaságképen ma az asztalra került. Elbeszéltem szerencsétlen esetemet is, mit igazi részvéttel hallgattak végig, közbe-közbe nagyokat sopánkodva: „Ejnye! Ejnye!“ A jó asszony és a Juczika szeméből könyek fakadtak, a kis fiucska pedig hozzám törleszkedve sohajtá: „Szegény Piszta báczi!“

Igazán nem volt csuda, ha ennyi meleg szeretet, részvét, nemesszivűség elfeledtette velem szomoru árvaságomat; ha sajátomnak tekintettem ezt a kis családot, mely boldog volt, mikor az én boldogságomról gondoskodhatott.

A Juczika ragyogó arcza, meg ezek a kedves képek rajzottak előttem, midőn a késő éjszakán álomra hajtám fejemet.

(Folytatása köv.)

Dal.

Reviczky Gyulától.

A te neved, a te hangod
Mostan is fülembe csendül,
S édes dalok csengnek-bongnak
Még édesebb szerelemrül.
Bágyadt kezed, kicsi lábad
Mult virányain vezérel;
Csilag-szemed ragyogása
Mult homályát üzi széjjel.

A te kerted, rózsa-kerted . . .
Ezerszer bejárja vágyam.
Lábaidnál elmerengek
Szemed, ajkad mosolyában.
Kezem a tiédbe reszket,
S némaság a vallomásom;
Mintha én is rózsa volnék
És te volnál rózsa-párom.

A te szíved, gyönge szíved,
Csak tréfát üzött belőlem;
Még se foglak elfeledni,
Csak a néma temetőben.
Hozzád térek vissza mindig,
Emlékedre búm is enyhül,
S édes dalok csengnek-bongnak
Még édesebb szerelemrül.

Dudva.

(Vége.)

És beszélhetnék el olyan esetet is, midőn egy nő babonasága miatt egy fél falu lett a leányok áldozata; és egy másikat, a melyben egy anya gyermekét vesztette el babonasága miatt. De az ilyen esetek, fájdalom, nem is tartoznak a ritkaságok közé, és nem épen mindig a legalsó néposztályokban. Avagy a sok mindenféle csudakura, mi egyéb babonánál, és mégis akár hány anya bizza rájuk beteg gyermekét! Mennyire erkölcsi kötelesség tehát, mindenképen azon lenni, hogy ez az ártalmas dudva ne találjon utat a zsenge szivbe! A legbiztosabb óvszer pedig e részben az, hogy gondolkodásra serkentjük a zsenge lelket, arra szoktatjuk, hogy minden jelenségnek eredetét és okát keresse. Ekként vezetik oda a lelkét, hogy mindjárt eleinte megtudja különböztetni a valót a képtelentől, akkor csak abban fog hinni, a mi igaz, és akkor a hite is igaz lesz, az egy igaz Istenben való hit, a melynek semmi szüksége balgatag képtelenségekre; itt van előttünk az ő mindenhatósága, az ő örökkévalósága, az ő végtelensége, akár a természetet ha veszszük, akár a történelmet, holott a babona valóságos lealacsonyitása az Isten eszméjének, valóságos erkölcsellenes, de — nézzük a dolog szines oldalát is. Elmondok egy más esetet, a melynek szintén magam voltam tanuja.

Egyik vidéki barátom férjhez adta leányát, és a menyegzői ünnepélyre közelről-távolról meg voltak hiva a jó ismerősök, én is köztük voltam.

Barátom a vidék előkelősége közé tartozik, ugy gazdagsága, mint műveltségénél fogva, a mellett egyike a

fájdalom, már kiveszőben levő régi magyar typusoknak, vendégszerető, jókedvű, tüzes hazafi, nagy gazda. Kastélyának egyik szárnyán husz vendégszoba sorban nyilik egymásba, ezek most a várt leányvendégek számára voltak berendezve, a két utolsót kivéve, ezek közül az egyikben a kiházasitási kelengye volt kiállitva, a másik meg, a sarokszoba, könyvtárul volt ideig-óráig átalakitva, tudniillik ide hordták a földszinti könyvtári helyiségekből egy pár száz kötetet, fölállitották ugy a hogy szekrényekben, asztalokon, az igazi könyvtári helyiségeket meg — négy egymásba nyiló nagy termet a földszinten — a férfi vendégek számára rendezték be, hogy azzal is több legyen; igy is kevés volt még a helyiség a sok hivatalosak számára. Csak az, hogy ilyenkor az ember nem nézi a kényelmet, csak hogy épen meghuzhatja magát valahol.

A vendégek közt egy nyugalmazott őrnagy is volt, a házi gazda egykori bajtársa a forradalmi időből; hetven éve mellett még most is csupa tűz és elevenség; a leányát is magával hozta, Lajoska kisasszonyt, az apja nevelése, a mint büszkén mondogatá. Dicsekedett vele, hogy milyen jól nevelte leányát, egyebet ugy sem hagyhat rá örökségül, mondá, és nehogy bánatos gondolatok támadjanak benne, legott hozzá tevé, hogy nincs is annak szüksége más egyébre, meg tud az a jég hátán is élni, ugy van az nevelve.

Esküvő előtti este a vendégek a nagy terembe gyültek, egyik felén a fiatalság, másikon az öregek; az asszonyságok beszélgettek, a férfiak szintén, a fiatalság meg nevetkőzött, szokás szerint, talán maguk sem tudták, min. Tehették is bátran, nem háborgatták az öregeket, ezek meg nem őket, olyan volt a társalgó terem, akár egy zászlóalj katonát lehetett volna benne gyakoroltatni, tudniillik most, mikor a vastag szőnyeg közfalak ki voltak véve.

A fiatalság felül egyszerre nagy hahota és nyomban reá nagy vitatkozás támadt, hogy az egész nagy teremben elhallott. A Lajoska kisasszony szava hallatszott a leghangosabban, hogy az nem ugy van, ő tudja, hogy az nem ugy van! Gyönyörű szép hangja volt, férfiasan érczes, nőisen lágy és rezgő. Az öregek is oda kezdenek figyelni, az őrnagy is elmordulja magát: — Nos mi baj? — A leánya meg már utban is van hozzá, utána a vőlegény, ennekutána meg a többi, a hányan csak vannak.

— Ugy-e, hogy ugy van? — kérdi Lajoska kisasszony édesatyját, és elmond egy pár sort Vörösmarty „Csongor és Tündé“-jéből, utána a vőlegény ugyanezt a párt sort némi változtatással, és a maga részére hivja föl biróul az ezredest.

Ez aztán egy darabig gondolkodik, pödörgeti hatalmas bajuszát, végre csak bevallja, hogy biz ő nem tudja, az egészben csak pár szó a különbség, és biz ő nem emlékszik már rá tisztán. A házi ur szintén, a többi valamennyien nem különben, egyikük sem emlékszik tisztán az illető pár szóra. Nincs más mit tenni, elő kell venni a könyvet, igen de hogyan akadni rá most ebben a nagy felforgatásban?

Most Lajoska kisasszony emlékszik rá, hogy ő azt a kötetet ma délután az elsőemeleti sarokszobában látta. Még lapozgatott is benne.

— Talán épen azt a helyet, a mely most vita tárgya! — jegyzi meg rá a vőlegény tréfásan.

— Nem azt, — felel a leány, hanem azért tudja, hogy

ugy van, a mint ő állitja, és ezt mindjárt meg is fogja neki mutatni. Azzal veszi az egyik gyertyatartót, és megyen ki a teremből.

Az öreg ezredes szó nélkül néz utána, az arczán látszik az apai nagy büszkeség. Csak mikor az ajtó bezáródik a leánya után, fordul a házi gazdához:

— No, ugy-e, hogy helyre gyerek? Az apja nevelése! Nem adja az meg magát! És meglássák, ugy van, a hogy ő mondja!

Senki sem mond ellent, csak a fiatal hölgyek suttognak egymás közt, olyan különösnek találják, hogy az a Lajoska kisasszony igy egyes-egyedül föl mer menni az első emeletre, végig a hosszu folyosón, öreg éjjel, ugyan menynyire lehet még az éjfél? Alig fél óra! Azon a hosszu huzós folyosón! Egy szál gyertyával a kezében! Ha a szél ki találja fúni!

Még folyt a tanakodás, és Lajoska kisasszony már vissza is volt, egyik kezében a könyvvel másikban a gyertyatartóval. A szél nem fujta ki a gyertyát, annál jobban lehetett látni, hogy egész ki van kelve szinéből. Halotthalvány volt az arcza. Nem is ment, hanem rohant a szobába, mintha kisértet üldözné. Nem tudott szólni, csak lihegve mondá:

— Rablók! — azután belekapaszkodott egy pamlag támlájába.

Erre a szóra a férfiak mind felugrottak, a nők meg mind hátra hanyatlottak ülésükön, a leányok pedig futottak, ki erre, ki arra.

— Rablók?! Hol? — kérdi a házi ur, és szaladt egy asztalhoz, és kirántotta ennek a fiókját.

— Fenn, az emeleten, a kiházasitási szobában! A kiházasitást lopják! A sarokszoba ablakán át másztak be! Csak csendesen, de hamar, rotsunk rajta, és elfogjuk!

A férfiak be sem várták a beszéd végét, az öreg ezredessel az élén rohantak ki a teremből, fölfegyverkezve pipaszárakkal, botokkal, a mit épen kézbe kaphattak; csak a házi ur kezében volt két revolver, az egyiket aztán az ezredes kapta ki a kezéből, a másik kezével meg a Lajoska kisasszonyt lóditotta hátra, menjen vissza a leányokhoz, nincs itt mit keresnie; a leány nehéz szivvel engedelmeskedett, ugy szeretett volna jelen lenni a mulatságnál, de mégis csak szót fogadott atyjának, vissza tért a terembe.

Benn a teremben nyomasztó félelem ülte el a szíveket. Egyedül maradtak a nők és leányok. Künn egy lövés hallatszott, mintha őket találta volna, mindvalamennyüket az az egy lövés, ugy tántorodtak hátra mindvalamennyien. Csak az ezredes Lajoskája maradt meg helyén. Azaz hogy rohant az ajtó felé, egy nagy ezüst karafinával a kezében. Azzal akarta védelmezni a védtelen nőket, a kik a vész pillanatában fejüket vesztették.

Ezer a szerencse, hogy a vőlegény még künn az ajtó előtt kiáltott be a terembe, hogy nem kell félni, nincs semmi baj, különben Lajoska kisasszony alig ha nyakába nem önti a vizes karafinát. Igy azonban semmi baja sem lett. Bejött a terembe, azt mondta, a hölgyeket megnyugtatni, csakhogy egyenesen a menyasszonyához szaladt, azt fogta által, csupa biztatásul, hogy ne féljen, és utána mások is jöttek fiatal emberek, mindannyian azzal a hirrel, hogy nincs semmi baj, megfogták a rablókat, egytől-egyig mind a hármat, az egyik a lábába is kapott valamit, ezt most viszik a béres házba, a másik kettőt meg kötözik és

az öregek is visszatértek, leghátul az ezredes a nyakkendő hijával, azzal kötözte meg az egyik gazembert, és a terembe érve, először is az eléje szaladó leányát ölelte nyakon, és első szava is az volt, hogy:

— Ugy-e, hogy megmondtam? Ugy-e, hogy helyre gyerek?

És egyéb se kellett; a hányan csak voltak, mind körülfogták a Lajoska kisasszonyt, beszélje el, hogy történt, mint történt; hogy eshetett, hogy meglátta a rablókat, hogy mehetett el a sarokszobáig, onnan meg vissza, keresztül a kiházasitási szobán, végig mind a tizennyolczon, és egy hajaszála sem görbedt.

Lajoska kisasszony homloktövig elpirult, azt a sok kérdezősködőt körülötte látván, azért mégis elmosolyodott; ő is csak lány volt, és jól esett neki a figyelem. Azután csudálkozva vetette föl nagy kék szemeit, és egész természetes szerénységgel kérdé, hogy mi különös is van abban?

— Helyesen, lányom! — biztatá az atyja. — Azért csak beszéld el, hogy volt!

— Ugy volt, — kezdé most a leány, — hogy a mint innen elmentem, én bizony egyébre sem gondoltam, csak a „Csongor és Tündé“-re, és annak is csak arra a pár szavára, a miről vitáztunk. Igy értem föl az emeletre és nyitottam ki az előcsarnok ajtaját. Egyszerre csak ugy tetszett, mintha benn a szobákban valaki járna. Ugyan mi lehet az? gondolám, és bementem az első szobába, a többi meg végig tárva állt előttem. Semmi, mondám erre magamban, csalódtam, és mentem tovább előre. A kiházasitási szobába érve azonban, látom, hogy a hosszu ablakfüggöny mozog. Oda nézek, hát egy pár csizmát látok a függöny alul kikandikálni. No, ez már valami, mondom magamban, és mintha semmit se láttam volna, megyek előre; azaz, hogy abban a pillanatban azt is gondoltam: Hátha tolvaj járt itt, és ha most visszafordulok, utánam rohan, nyakon csip, és akkor még baj lehet. Mondom tehát, mentem előre, csak ugy magam elé nézve, mintha semmiről semmit sem tudnék, végig a kiházasitási szobán, egyenesen a sarokszobába, a könyves asztalhoz; ott azonnal meg is találom a könyvet, kinyitom, és hogy még jobban félre vezessem a tolvajokat — mert most már bizonyos voltam benne, hogy tolvaj jár itt, mert a sarokszoba ablaka nyitva állt, azon mászott be, gondolám — mondom tehát, hogy még jobban elbolonditsam őket, félig fennszóval, mintha magamban beszélnék, mondám: „Ah, megvan a könyv!“ azzal kinyitom, és teszem magam, mintha olvasnék benne; igy olvasva fordultam vissza, az egyik szobában ujra egy pár nagy csizmát látok az ablakfüggöny alul kikandikálni, azért nem siettem, nehogy gyanut gerjeszszek, és elriaszszam a jómadarakat, csak mikor ide értem a terembe, kapott meg a nagy félelem, ez az egész.

— Ez az egész! — mondá az öreg őrnagy is, büszkén körüljártatva szemeit az ámuló csoporton.

— Borzasztó! — szakadt ki most az egyik nő szivéből, és a többi is, mintha csak azt várta volna, egytől-egyig utána mondta, hogy

— Borzasztó! — Lajoska kisasszony meg csak nevetett.

— Ugyan mit csinál akkor, ha egy ilyen gazember utját állja? — kérdi egy koros nő.

— Tudom is én, hogy akkor mit csinálok! — nevetett Lajoska kisasszony. — Nem is jutott az eszembe.

— Helyes! — jegyzé meg rá az öreg őrnagy, és pödörgette éktelen nagy bajszát, mintha ki akarná tépni.

— De az a nagy félelem! — jegyzé meg egy másik a hölgyek közül.

— Mondtam már, hogy nem féltem, — felelé nevetve Lajoska kisasszony.

— Ugy van! — szólt most az öreg őrnagy is. — Nem ijedünk ám meg a magunk árnyékától, ugy-e, leányom! És most nézzük azt a könyvet! — azzal fogta a leányát és ment vele az asztalhoz.

Hagyjuk őket keresni a könyvben, ugy sem tartozik ez már reánk; inkább keressük az okokat, a melyeknél fogva az a leány olyan szerencsésen megmenekedett a kész veszedelemtől.

Először is, mint maga mondá, nem jutott eszébe félni. Nagyon jól mondta. Mert a félelem tulajdonkép nem más, mint hogy az ember maga-magát ijeszti. Igy lesz, ugy lesz, ott is lát veszedelmet, a hol nincsen. Képzeli a veszedelmet. Innen az, hogy a gyönge idegzetű emberek rendesen félénkek. Edzzük tehát gyermekeinket, erősitsük testüket, és akkor lélekben is erősek lesznek.

Váratlanul jött veszély idejében a nő rendesen erős lelket tanusit. Onnan van az, mivel ilyen esetben nem ér reá képzelődni és megijedni.

És hogy az a Lajoska kisasszony késő éjjel egyedül mert fölmenni az elhagyatott emeletre! Tömték volna csak tele holmi boszorkányos, kisértetes és egyéb babonás oktalanságokkal, bizony nem merte volna tenni! Igy azonban, „apja nevelése“, mondá az öreg őrnagy, eszébe sem jutott félni, és a gazdag kiházasitást mentette meg atyja régi barátjának. Csak az ezüstnemű, a mit a tolvajok okvetlenül elvittek volna, többet ért tizezer forintnál.

Nem is maradt jutalmatlanul a derék leány bátorsága, de ez ismét nem tartozik már a dologra. Még azt találnák hinni, hogy ugy költöttem az egész dolgot, pedig valósággal megtörtént. Sz. M.

A chantilly hold.

Történeti elbeszélés.

Dominkovich Máriától.

I.

1764-diki év julius havában oly égető nap perzselé Franciaország nagyobb részét, hogy nappal lehetetlenné vált a munka az embereknek, s a társadalom azon kiváltságos osztálya, melyet az ég táplált, a nélkül, hogy csak kezét kellett volna is mozditania, képtelen volt folytatni szokott mulatságait. Mindenki födél alá menekült s csak akkor szivott szabad levegőt, midőn a csillagok felragyogták.

Ilyen egy este Chantilly nyári palotájának parkjában Bourbon herczeg sétálgatott lovagjaival s a fiatal Roussillon gróffal, ki az nap délután érkezett meg Párisból, hogy ő fönségének mint szerencsésen megérkezett utazó mutassa be magát. A fiatal gróf épen most végzé be az akkor szokásos európai utazását.

— Valóban, uraim, — mondá a herczeg, egy lugas előtt megállva, — nagyra vehetjük kedves grófunktól, hogy a fulasztó hőség sem tartóztatta, kimutatni nekünk hódolatát. Senki sem vehette volna rosz néven, ha látogatását hűvösebb időre halasztja.

— Addig, — viszonzá Roussillon, — szivem nem állta volna. A tegnapi holdtöltétől várták, hogy enyhitőleg hat az időre, de ismét hasztalanul. Nézze fönséged, ott tünik föl mintegy csufolódó tisztaságban a fák fölött.

A herczeg azonban nem követte az intést, sőt majdnem hevesen fordult el a ragyogó égitesttől s egy bokrok által fedett mellékutra tért. Szótlanul, mint ő volt, követte környezete, csak Macdonel lovag, egy született skót, ki több év óta Bourbon kiséretéhez tartozott s általánosan a „derék skót“-nak neveztetett, maradt hátra a megdöbbent gróffal, s kezének érintése által adá tudtára, hogy tanuk nélkül akar vele beszélni. A fiatal ember kérdőleg tekintett az öregre, ki azonnal halk hangon kezdé:

— Ön azt nem tudhatta, közülünk senki sem emliti többé a holdat a herczeg előtt. Nem akarja többé e szót hallani, fáj neki.

— Bizonyára nem csalódom, — viszonzá Roussillon, — ha ennek okát valamely szomoru eseményben keresem, a mi távollétemben —

— Ugy van! — erősité közbe vágva a lovag. — Ő fönségét ez a szó oly katasztrófára emlékezteti, mi egy év előtt itt Chantillyben történt. A herczeg részesének tartja magát, bár csak ugy nem az, mint én. Azt állitja, hogy az első okot ő szolgáltatta arra, hogy de la Touche marquis elvesztette nejét.

— Mit mond ön? — kiált fel a gróf ijedten. — A bájos marquisnő meghalt? Erről egy szót sem irtak nekem.

A skót fejét rázta: — Mindazok, kik ez esetet tudják, szavukat adták egymásnak, hogy hallgatni fognak róla. A marquisnő él, Angolhonban van!

— Az istenért, — rebegé Roussillon, — mit fogok hallani?

— A herczeg, — folytatá Macdonel, — e pillanatban megparancsolta nekem tekintetével, a mi kikerülte az ön figyelmét, hogy értesitsem önt a történtekről. Miután ismét körünkbe lépett, szüksége van tájékozásra, magaviseletére nézve.

— Üljünk le, — kéré a fiatal ember, — az ijedtség szinte megbénitott.

A skót elment vele a lugasba s helyet foglalván mellette, minden kerülő nélkül kezdé:

— Ön tudja, hogy a marquisnő bájossága, szelid szépsége, s mindenek felett tiszta erénye „a hold“ melléknevet szerzé meg számára. A mult évben kora tavaszszal több hétig férjével együtt vendégünk volt a marquisnő. Félig földim, egy fiatal angol, királyának megbizásából egy gyönyörű szürkét hozott ajándokul herczegünknek s egyideig itt mulatott. Neve Pierrepont Evelyn, bátyja halála folytán Kingston herczeggé lett. Rangjánál s gazdagságánál inkább finom lénye s kitűnő műveltsége hóditotta meg urnőinket. Láttam néha, midőn Pierrepont azt hivé, hogy nem kisérik figyelemmel, miként csüngött tekintetével a marquisnőn, csak ugy lángolt tekintetében az elrejtett szenvedély. Azonban ugy látszék, hogy kivéve engem vén ficzkót, senki sem vette ezt észre, legkevésbbé a kedves nő, ki a herczeggel mindig egyenlő szivességel bánt, a nélkül azonban, hogy a többi ur felett kitűntette volna. Egyszer véletlenül fültanuja voltam beszélgetésöknek. Ugyanezen lugasban ültek, hol ön most a szerencsétlen-

séget hallja, kedves gróf, Kingston dicsérte öltözékének egyszerűségét, ellentétéül azon tulhalmozott disznek, a mi napjainkban divik. — Takarékoskodnom kell, — nevetett a marquisnő, — mert három gyermekünk van s aránylag kevés jövedelmünk. — Aztán Pierrepont áttért szellemi előnyeinek magasztalására, s főként lényének jóltévő nyugodtságát emelé ki, melyet környezetére is kiterjeszt, ugy, hogy leglelkesültebb imádója sem lépi át a tisztelet határát érzelmeinek kifejezésében. Ujra nevetett: — Sokkal inkább ismerem hitvesi és anyai kötelességeimet, s sokkal boldogabb vagyok azoknak teljesitésében, mintsem hogy idegen férfiak hódolatára vágynám, miként egynémelyik közülünk. Fájdalom, társaságunkban a jó modorhoz tartozik, ha nem több, legalább egy udvarlóval birni, én inkább a divat ellen akarok véteni, mint a jó erkölcs ellen. — Rejtekhelyemből megláttam, miként változtatta Kingston szinét. Hangja reszketett, midőn viszonozni merészlé, hogy csalódik, ha boldognak tartja magát; mert mint tizenhét éves gyermek a zárdából kilépve adták férjhez, s habár hajlammal viseltetik is férje iránt, huszonhat événél fogva csak ugy tisztelheti a negyvennyolcz éves férfiut, mint atyai barátját; szivet-dúló, viharos szenvedélyeket ellenben nem ismert még.

— Hála isten, — szólt rá a marquisnő, — nem is akarom soha megismerni.

Izgatottan veté oda Kingstone: Daczára mindannak, mit ellene mondanak, a lélek izgalma a legfőbb, s egyetlen boldogsága az életnek. — Annyira világosan kezdett beszélni, hogy a fiatal nő nem kétkedhetett többé, hogy a leghevesebb imádó áll előtte. Szótlanul fölállt s sebes léptekkel sietett a kastélyba. Kingston vissza hanyatlott előbbi ülőhelyére s sokáig ajkait rágta, mig ujra visszanyerte nyugodt kifejezését. Midőn végre a marquisnő után indult, én is elsompolyogtam. Örömmel tapasztaltam, hogy menynyire semmibe sem veszi őt a marquisnő. Egy napon reggel a jó de la Touche levelet kapott Párisból, minél fogva kénytelen volt mielőbb visszatérni a városba. A szép Zsófia el akarta kisérni. Herczegünk kérte a marquist, hagyja még néhány napra nálunk a kedves holdat, s ez az, mit most nem tud megbocsátani magának, miben vétkességét látja. Én helyeseltem a marquisnő szándékát, hogy férjével Párisba térjen vissza, azonban uram és parancsolóm, a ki még csak nem is sejtette, a mit én tudtam, eltiltá beleszólásomat, s keresztül vitte az előzékeny marquisnál, hogy Zsófia nálunk maradt. De la Touche huszonnégy óra óta volt távol, midőn vadászok azon hirt hozták, hogy a pagonyban egy hatalmas szarvas tartózkodik. Azonnal vadászatra fuvatott a herczeg. Lóra ültünk, Kingstone is velünk tartott. De már az erdő szélén heves lábfájásról panaszkodott s engedelmet kért visszatérhetni a kastélyba. Még a vadászat után is sántán találtuk. Hogy e lábfájás tetetett volt, világos volt előttem. Hogy miként használta föl a napot, eléggé mutatá a marquisnő megváltozott magaviselete. Soha sem tekintett az ebédnél Kingstonra, s azon elfogulatlan vidámság helyett, mi különben mindig sajátja volt, merengés ült arczán, s midőn beszélt, lelke máshol látszott lenni. Herczegünk élczet vágott reá, azt mondta, hogy gondolatai Párisban vannak férjénél és gyermekeinél. Én bátorságot vettem magamnak megfeddeni őt a miatt, hogy a gyöngéd hitvest elválasztotta férjétől, s fölajánlottam, hogy elkisérem Zsófit a fővárosba. A marquisnő visszautasitá

ajánlatomat, más nap reggel azonban bucsut vett tőlünk, hogy kisérő nélkül haza utazzék. Herczegünk nem tartóztatta tovább. Néhány nap mulva megérkezett Egmond grófnő s mindent lázadásba hozott azon tudósitásával, hogy a hold világa elhomályosult, s a marquisnő betegen fekszik otthonn. Kingston herczeg nagy készséget mutatott Párisba menni, s aggódó herczegünknek minden nap tudósitást küldeni a beteg állapotáról. Meg is tartá szavát, mig egyszer levélhordozója helyett azon hir érkezett, hogy a marquisnő eltűnt, ugyszintén Kingston is.

— Hihetetlen! Megfoghatatlan! — vágott bele izgatottan Roussillon, ki eddigelé léleg zetét visszafojtva hallgatott.

A becsületes öreg skót karjára tette kezét: — Kedves grófom, minden ember életében vannak örvények, melyek mellett sokáig el-elhalad, mig végre egyszerre mélyökbe rántják.

Roussillon jobbjába mélyeszté fejét: — E nőért a tűzbe tettem volna kezemet!

Macdonel vállat vont: — S ki nem?

— Milyen fogások által sikerülhetett Kingstonnak? — kérdé amaz.

A lovag nem engedé befejezni kérdését:

— Sikerült neki részvétét felkölteni; öngyilkossággal fenyegeté.

— Honnét tudja ön azt? — vágott bele a gróf élénken.

A lovag nyugodtan folytatá:

— Londonból levelet kapott a marquisnővel megszökött komornától. Abban volt megirva. De la Touche átadta nekem a levelet elolvasás végett.

— S aztán?

— Ön azt akarja kérdezni, ha nem kisérlette-e meg a marquis, boszut állni nején s csábitóján?

— Minden esetre?

— Százan ezt tették volna az ő helyében, kedves gróf, de az én nemes lelkű barátom, de la Touche, másként tett, s nagyobb tiszteletet vivott ki ezzel magának, mint a visszatorlás cselekedetével. — Ha tudtam volna, — mondá nekem, — hogy nőm e fiatal embert szereti, ugy tettem volna, mint uticai Cato Marciájával s átengedtem volna nőmet a herczegnek. Én nem keresek boszut, s nem is kivánom, hogy a sors Zsófin boszut álljon.

— Különös nagylelkűség! — birálgatá Roussillon.

— Láthatja, — mondá Macdonel, — hogy még oly században is, mely bővelkedik az álbecsület fogalmaiban, elvétve egy-egy igazi erényt is találunk.

— De mit mondanak a gyermekek anyjuk szökéséhez? — szerette volna a gróf tudni.

A skót szomoruan mosolygott:

— A kicsinyeknek azt beszélte atyjuk, hogy anyjuk az orvosok tanácsára utazott Angliába, tengeri fürdőbe, hogy megrongált egészségét helyreállitsa, ő maga kivánta, hogy titokban utazzék el, hogy szivét kedves gyermekeinek bucsufájdalma ne szakgassa. Időről időre leveleket olvas föl az elhagyatott férfiu a fiunak s a két leánykának, azt mondja, anyjoktól kapta, és ezekben gyógyulását s mielébbi haza érkezését helyezi kilátásba.

— Meddig akarja folytatni ez ámitást?

Macdonel fölkelt. — A meddig lehető lesz. Ebben igazat adok neki: az idő hadd gondoskodjék magáról. Ön azonban, a mint veszem észre, a marquis egész viseletén megütközik. Ön gyöngének tartja őt —

— Megvallom, hogy annak tartom!

— Várjon csak, mig meglátja. Kevés olyan emberrel találkoztam életemben, ki ily önuralommal viselné szenvedéseit. Talán ön is találkozik vele véletlenül, ha bár ritkán megy ki. Nagyon megváltozva fogja találni.

— Ön azt tanácsolja nekem, hogy ne keressem föl?

A skót fejével intett: — Hálásabb lesz önnek ezért, mintha részvétét igyekeznék kifejezni neki. De most jöjjön a kastélyba, a herczeg várni fog bennünket!

(Folytatása köv.)

Hugó Viktornál.*)

Páris, julius.

(Paul d' Abrest látogatása.)

A mult évben Hugó Páris legszebb részében lakott, a göröngyös rue de Clichy egyik egészen prózai harmadik emeletén, melynek legfölebb a bejárás magas oszlopai adtak ha nem is épen költői, de némi rendkivüli szint. Lakásával szemben vakitó gáz-irásban égtek a Skating-Rink csalogató hirdetései, mely intézet az előbbeni adósok börtöne termeiben ütött tanyát. A költő lakása minden este nyitva volt a nagyszámu barátoknak és tisztelőknek, mindenki, a ki szinről-szinre akarta látni, nyert bebocsáttatást, egy meleg késszoritást, néhány szives szót és a mellékteremben a párisi soireékon szokásos hűsitőket. Az eredménye e rendkivüli vendégszeretetnek lett a zsufolásig megtelése az aránylag kis lakásnak, és a költőnek minden este oly kimerülése, mely az ő rendkivül erős, e tekintetben igazán bámulatos szervezete mellett is végzetessé lehetett volna. Igen szerető gondoskodás volt tehát a költő hozzátartozóitól, hogy őt a város közepétől elvonták. A zajos rue de Clichy harmadik emelete helyett most Hugó egy kedves cottageban lakik, bátran nevezhetném villának is, az Avenue d' Eylau külső végén; igen csendes hely, gyönyörű kertekkel, pompás mezei lakókkal. Itt talál Viktor Hugó illatos levegőt, saját kertjében teheti a szükséges mozgást, és ha sürgő szükség a városba hivja (például értekezlet politikai pártfeleivel, próba a theâtre françaisban, vagy egy uj játékszer vásárlása unokája számára,) csak inteni kell az öt perczenkint elrobogó zöld omnibusznak. A födélen utazni az ő kedves mulatsága keresztül-kasul Párisban. Nagy örömet szerez neki az eszmecsere utitársaival, a kikkel a véletlen összehozza és a kik közül a legkevesebben gyanitják, hogy ki a szomszédjuk.

A ház elég tágas arra, hogy Viktor Hugón kivül a Lockroy házaspárt és oly korán elhunyt Károly fiának két gyermekét befogadja. (Lockroy, a csipős humoráról ismeretes képviselő két év előtt vette nőül a költő menyét.) A fogadóterem földszint van, és kijárással a meglehetős nagy terjedelmű és mindenütt gonddal ápolt kertbe. Persze az idei tavaszszal a kerti élvezetek nem sokra mentek és május közepe daczára az üvegajtók szorosan be voltak téve, a rouleauk lebocsátva és ha nem csalódom, pattogó tűz a magas márvány kandallóban. És ez szivesen látott vendég is volt, mert a hosszu utazás nyitott kocsiban szibériai benyomásokat hagyott hátra. A szalon butorzata rendkivül izléses, költséges és phantasztikus. Egy butordarab sincs silány vagy polgárias és egy sem czikornyás. Ez egy költő otthona, ki nem akar ugy rendezkedni be, mint a dús főnr, de nem is tűr házában semmi nevetségest. Különösen szembe tűnnek a pompás fali szőnyegek, ritka és bizonyára nem közönséges drága munkával, szürke és piros alapon sok aranynyal, igen kedvesek a szemnek. E szőnyegeket Viktor Hugó maga találta ki és találmányára nem kis mértékben büszke; ő maga vezette a kárpitos munkákat és az egész butorzatra ő maga készitett terveket. A látogatók tömege távolról sem oly nagy, mint a rue de Clichyben, mert az esti elfogadást megszűntette, és most csak személyes ismerősei látogatják csütörtökön és vasárnap. Én körülbelül egy év óta nem láttam a költőt és ez idő alatt némely hirek testi és szellemi hanyatlásáról beszéltek. No, miért ne? Az öregség mindig megköveteli jogait, Hugónak azonban korlátlan hitelt biztosit. Én a gyanitásokat és hireszteléseket üres fecsegésnek találtam. Ellenkezőleg, a szabad levegő láthatólag használt a házi urnak, arcza még teltebbnek, szeme fénylőbbnek látszik, mint egy év előtt, magatartása épen nincs megtörve, mondhatnám: katonás, mozdulatai, ha ültéből fölkel, hogy egy belépő nőt üdvözöljön és lovagiasan kezét megcsókolja, bámulatosan ruganyosak. Igazán, a nélkül, hogy köznapi bókot csináljon, mondhatta a nő, hogy a lovagias házi ur évről-évre fiatalodik. És a mi a szellem üdeségét illeti, elég egy negyedóra, meggyőződni, hogy az erre vonatkozó fecsegések milyen alapra vezethetők vissza. Egy bizonyos lapban jó izlésnek tartják Hugót, mint valami főpapot tüntetni fel, a ki mindig mintha oltár előtt állna s a világ legpathetikusabb hangján kér egy pohár vizet. Bizalmas körben, kandalló mellett ebből a hangból ugyan keveset venni észre; a legnagyobb fesztelenségel beszél Hugó a különböző tárgyakról, miket a társalgás szőnyegre hoz és ezek a tárgyak nem tartoznak a magas gondolat légkörbe. A hang, a mi Hugónál uralkodik, nem pedáns és a szellem apró pénze, az élcz van forgalomban. Beszéd közben soha sem indulatoskodik és kifejezéseit megválogatja, ha irodalmi vagy politikai ellenfeleiről beszél; legfelebb egy ironikus vagy kicsinylő, de mindenkor udvarias megjegyzésben részesiti. Tudva van, hogy Zola Emil az utóbbi időben roppant szenvedélyes ellensége neki. „Én nekem még soha sem volt időm, hogy Zola urtól egy sort is olvassak“ — mondá Hugó sajátságos mosolylyal.

A hasonlók vonzódnak egymáshoz. A költők különösen szivesen látottak Hugó Viktornál; azon este is, melyről szóltam, többet közülök találtam ott. Az egyik, Bacquerie Auguste ugyan régen lemondott a muzsával enyelgésről, mert egy néplapnak, a „Le Rappel“-nak szerkesztése teljesen igénybe veszi, azonban a Levynél épen most kiadott „Szinház“ czimű munkája mutatja, hogy ez az érdekes fejű, tüzes beszédű ember nem csak mint heves politikus, hanem mint érdemes dramaturg is megérdemli az ünnepeltetést. Egy másik költő, Clovis Hugues, élő példája a déli forradalmi költészetnek. A lelkesedés tüze ég a fiatal marseillei szemeiben, ki mögött már figyelemre méltó és regényes pálya van. Ha az ember Hugótól jön egy csütörtöki soiréeról, oly költői hangulat kiséri, hogy szinte versben hallja trillázni a táj fülemiléit.

Közli: Sz. J.

*) A lapok nem rég közlék Huszár Imre látogatásának leirását a nagy költőnél. Érdekesnek találjuk bemutatni Paul D' Abrest, a jeles tárczairó e közleményét is. Szerk.

Heti tárcza.

Juliushó 23-dikán.

(A népszinházról.)

A „kerepesi ut“ nagyon nevezetes egy utcza.

Csak nem rég feküdt előttünk egy félig-meddig feledett iró, az „Egy alispán“, „Nemzet napszámosai“, s annyi jóizű és zamatos, nem csupán magyarul és magyarosan, de magyarán is megirt korrajz szerzője.

Szegény jó Vas Gereben! Mikor Megyeriről, a legnagyobb magyar komikusról beszél, megemlékszik a nemzetes ispánné asszonyomról is, a ki Megyerit minden mókázásért . . . hátba ütötte. Hátba ám, de ez által bámulatát fejezte ki a kaczagtató művészetnek, s Megyerinek a legdiadalmasabb esték alkalmával, mikor hullott a koszoru, harsogott a kaczaj, zúgott a taps, kihivás és „éljen“ szó, akkor se hiányzott semmije, csak ez a jóakaró hátba ütés. A jó Vas Gereben, ki ugy szerette azokat a szilárd becsületű, egyszerüségükben is oly bölcs urakat, a kik apáink voltak; s negyven-ötven év előtt valószinűleg nem álmodták meg nagyságos, méltóságos és excellenczias utódaik moralis elméletét, ő, a magyar elbeszélés kissé terjengős, de elég magvas irója, szintén elábrándozott ilyenforma dicsőségről; beh jó is lenne — ugymond valahol, — ha valami vidéki atyafi, a ki a félmult ama kemény szabásu alakjaival mulatván, végig olvassa műveit, s buzáját, gyapját eladva, haza menés előtt fölkeresné iróját, s szeretetét, elismerését akár amolyan jóakaró hátba ütésben is fejezné ki!

Bizony csak nem rosz portéka egy hátba ütés, a melyet csak azért adnak, hogy . . . használjon!

Czikkünk homlokára az van irva, hogy „A népszinházról“, s nyájas olvasónőnk bizonyára arra a gondolatra vetemedik, hogy mi most már a Vas Gereben értelmében hátba ütjük a népszinházat, vagy helyette valakit e tiszteletreméltó műintézet előmozditói közül.

Távol legyen tőlünk ez a szándék! Csak Vas Gerebenről és Megyeriről beszéltünk, ez az egész. A modern világban nincsenek többé jóakaró hátba ütések; ma szurunk, vágunk, bunkózunk, öklelünk. A mi Megyerinek jól eshetett, azt a modern óriások megorrolják, s bár ama kerepesi uti czifra művész-templom sem rendülne meg igen belé, lenne mégis földindulás, égszakadás, a mennyi . . . nem kell!

Beszéljünk inkább Vas Gerebenről, Megyeriről, s lapozzunk tovább a porló humorista könyvében. Hogy imádta ez ember szinészetünket! Szigligeti, Szigeti József, Balog, Déryné sokat meséltek a magyar szinészet bölcső-éveiről, de hymnust Vas Gereben zengett nekik. Elvezette olvasóját a kerepesi ut végén álló üres telekre, s megmutatta azt a tekintetes urat, Pest akkori hires alispánját . . . Földváry Gábort, a ki „legyen“ szavával fölépité a főváros első állandó szinházát, a nemzeti szinházat. Nagy alakok állottak e világot s nemzetet jelentő deszkákon, midőn függönye először gördült fel; oly nagyok, hogy az ember szédülve tekint fel csekély szobraikra is! Tüneményszerű jelenetek művelődésünk történetében! De hát ily tüneményszerű jelenetekben gazdag a mi történelmünk; a mikor szükségesek, a végpillanatban megérkeznek hozzánk a lángelmék. Mikor Magyarországnak hadvezérekre volt szüksége, ugy megkapta 1848-ban is, mint a mikor Széchenyit, Kossuthot, Eötvöst, Deákot, vagy — ugorjunk egyet — Megyerit, Szentpéterit, Lendvait és Egressy Gábort számitotta fiai közé. — A „Nemzet napszámosai“-ban van egy öreg vándorszinész; ütött-kopott alakja nem egyszer jelent csodákat a szinpadon; de egyszer sem jut eszébe, hogy ennyi tehetségnek nem kocsiszin, de fényes palota való. S midőn először hallja, hogy Budapesten fényes csarnoka épül művészetének, álmatag lelke előtt egyszerre egész századra való jövendő dicsőség vet lobbot; álmodik, lát, s szivében boldogsággal telve fekszik le fekhelyére, s szép álmából . . . nem ébred soha többé.

Szegény uttörők! Keljetek fel sirotokból! Fényes szinházak állanak a főváros utcáján. Százezrek képezik forgalmukat, s hogy dicsőségöknek világszerte se akadjon párja, arra nem kellene több . . . mint a ti nagy nevetek!

* * *

A nemzeti szinház zárva, a magyar nyelv múzsája már egy hónapja, hogy csupán a népszinházban szólal meg. A közönségnek el kell sétálni a nemzeti szinház mellett, el a vén Rókus-kórház előtt, menni sima aszfalton, hoporjas kövezeten, mig végre elér a Rákossi ur Vesta-templomához.

Ha valami idegen ember van velünk, az bizonyára azt hiszi, hogy e tetszetős, előkelő külsejű épület lesz a magyar dalmű palotája. Ilyen szabása van a párisi operának is. Valóban, a magyar népszinmű ugy járt, mint a szögedi menyecske, a ki — a segélyzők jóvoltából — „sinyót“, „tunikát“, meg „steklis czipőt“ kapott. Meg is magyarázzuk hamarosan a jó embernek, hogy magyar dalmű ugyan nincsen, énekeseink és énekesnőink java külföldön vágja ki a legcsodálatosabb „c“-ket, trillákat és stakkatokat, a magyar opera temploma másfelé épül. Tökéletesen olyan lesz, mint egy népszinház.

Angolunk csakhamar meggyőződik róla, hogy ez csakugyan valami „barbár nép“ népszinháza. Jele ennek a szinlapon van, melyen csakugyan furcsa nyelvű nevek olvashatók, a minők például ezek: „Mondezir“, „Biszkára“, (ez már épen zulu-kafferesen hangzik) „Matüren“, „Sarlott“, Sándazür“ stb. Azt már nem lehet a tisztelt idegennel elhitetni, hogy ez tulajdonképen . . . francziául van! Természetesen egy rendszer szerint, melynek nyelvtanát kardalnokok, kardalnoknők és a „katonaság, nép“ használatára fogja megirni a népszinház t. igazgatósága.

Ismételjük, csak is a népszinház van nyitva, s igy föltehető, hogy oda bent a fuldoklásig zsúfolt közönség tapsol a magyar múzsa fölkent papjainak. Azonban nem ugy van, mert üres a páholy, üres a zsöllye, a körszéken van jó sok journalista, s egy-két vidéki hontárs, az erkély-

széken itt-ott néhány kedvezmény-jegyes mosolyog felénk véghetetlen kéjérzetében. Nos, midőn a harmadik szinház is fölépül, akkor aztán furcsán leszünk! A népszinház többnyire, a nemzeti mindig üres lesz, a dalmű pedig — mely tudvalevőleg nagy sulyt fog fektetni a külső diszre is — hasonlitand ahhoz a csizmadiához, ki hamis négykrajczárosokat csinált, de azok darabonként nyolcz krajczárjába kerültek. Jó gondolat is az a harmadik szinház; látszik az kivált most, az üres egyetlen nyitott színházban! Jó gondolat, ha másért nem, azért is, hogy a mágnás intendans jut a dalmű szinháznak, iró a nemzetinek, a népszinház pedig jó lesz gazdagitónak. Aztán mire valók a frázisok! A frázis mindenkor meggyőz! Ime, Laboulayenál, az ő „Páris Amerikában“ czimű könyvében nem rég olvastuk: „Valamely nemzet müveltségének hévmérője hirlapolvasóinak száma!“ Nekünk van a legtöbb hirlapunk, Európában, tehát mi vagyunk a legmüveltebb nemzet! Mért ne mondanók ki e hires tétel mintájára a következőt is: „Valamint a szappan-fogyasztás, és a hirlapok száma, ugy hévmérője valamely nemzet müveltségi fokának az is, hány ... üres szinháza van!“

Tessék csak megirni könyvben ... elhiszi akárki!

* * *

Miután idegenünknek igy bebizonyitottuk szinügyünk kitűnő helyzetét, szolgáljunk neki egy kis felvilágositással itt helyben, a népszinházban.

Francziaországban azért van a népnek is szinháza, hogy franczia népéletet játszanak benne. Páris, a Provence, az Auvergne, s nem tudjuk, hogy mi minden, de azt látjuk, hogy a Francziaországból hozzánk került szindarabokban ... mindig franczia életet látunk. Bécsben német possékat, s Londonban szintén angol életet mutatnak be. Ez ép oly csoda, (?) mint a hogy Francziaországban még a gyermekek is francziául beszélnek ám!!! Nálunk ez nem ugy van. Nálunk a szinpad egy darab Francziaország. Roszul leforditott franczia szójátékok („Ninis“, „Szembekötősdi“) mondanak csütörtököt a légben; eredetiben elsültek. Franczia hajadonok nyernek érmet Brüsszel városában, nálunk „Brüss“ helységének óráit igazgatják a szinpadon, s mielőtt a Kornevillei harangok megkondulnának, igen csinos jeleneteket látunk, hiven a franczia népéletből. Ha valami különöset, ritkát akarnak mutatni, akkor az igaz, hogy nem kötéltánczosokat, akrobatákat látunk, mint Bécsben, de még annál is ritkább spektákulumot ... magyar népszinművet! Aránylag ritkán van az az örömünk, hogy a szinpadról azok a régi jó magyar dalok áradjanak felénk! Egyszer két hétben is elég az! És akkor se a szivrázó „Cserebogár ...“, nem a szép „Elszegődtem Tarnóczára ...“, vagy „Az alföldön juhász legény vagyok én ...“ járja, a melyekre könybe lábad a szem, s szeretni ohajt a sziv, de holmi modern nóta, a melyek aligha az igazi nép száján keltek. Frivol szöveg, nem annyira dallamos, mint pattogó, csattogó dallam; ez az egész. Bizony kimondom én, hogy az a hires „Hajnalban, hajnal előtt“ nem magyar nóta, a „Heretyutyu“ nem valami hárompróbás szépségű. Hát még a kiséret! Trombita, dob cseng belé a magyar népdalba! Bihari, Patikárus, Lavota, Csermák! nem ver-e föl sirotokból ez a magyar dalba ojtott „csinnadratta“? Szerencse még, hogy a magyar falusi jelenetekhez tisztességes magyar falukat festett Lehmann, s hogy a magyar legények, meg Blaháné magyarosan öltöznek, mert a ki például egy kis csárdást akarna a népszinházunkban látni, az furán járna. Halbstiblis, piros-fehér-zöld pántlikás, chignonos hölgyek ugrálják trombitaszóra, dobpergésre, középen pedig a balettmester igyekezik a saját bőréből minél ügyesebben kiugrani. Pedig bizony a mi csárdás-csufitó tánczosainknak a népszinház deszkáiról kellene eltanulni egy-egy kis „igazi magyar tánczot“; olyat, a minőről Arany János és Berzsenyi Dániel igazán lelkes költeményt tudtak irni! Szerencse, hogy oly hiba, minő az „Élhetetlenekben“ fordul elő — nyári tájkép fütő-időben — ritkán fordul elő; viszont e darabban a Salamon-tornya igen helyes kis rajz. — Hanem hát Rákossi ur — kinek igazán jó szivből sugjuk ám ezeket a dolgokat — fősulyt fektet a franczia operettere, s rendesen olyan erkölcstant hirdet a szinpadról, melyet sok derék fővárosi családapa még e frivol korban sem örömest hallgattat a fiatalokkal! S mikor népszinművet adat, akkor se Szigligeti, Szigeti József, Tóth Ede, Gaál József és a többi jóravaló magyar iró van soron, de ... Azonban neveket emliteni gyülöletes dolog; elég megjegyeznünk, hogy a népszinműi pályázat lesz alkalmas népszinműveket létre hozni, s nem az irodalmunk minden terén alakult consorcziumok rendszere. — Magyar költő, magyar élet, magyar zene, magyar dal és magyar táncz, erre van szüksége a népszinháznak; különös, de igaz, hogy a ki magyar népet vett tollára, az eddig csupán jó erkölcsöt, tiszta erényt hirdetett. Kár, hogy másnap egy franczia „szellemes (!) iró“ sietett ellensulyozni!

* * *

— Mi van ma, operette?

— Operette, uram. Azt ne nézzük meg. A „Kornevillei harangok“-ban Együd az őrült Gáspárt nagy művészettel játszsza; Learcket, Rikhárdokat is tudna játszani. Annál szörnyebb, hogy ő a népszinház rendes grófja, bárója. Ő, és Eőri fejtik ki a legszörnyebb eleganciát, a mi még Piripócson sem válnék be szalon-öltözetnek. Serpolettet legjobban játszotta Szigligetiné, a ki most Kolozsvárott van; Blahánétól is gyönyörrel lehet megnézni, bár az a baja, hogy Serpolettje szemérmes magyar kis leány, s nem élénk franczia soubrette. Most Erdősi kisasszony játszsza, a ki — a mellett, hogy nem tud magyarul, s néha lámpa-lázban szenved — nem tud ... játszani. Szép hang erre a szerepre kevés. — Holnap se menjünk el a népszinházba; Ujházi, és Vizvári, a nemzeti szinház tagjai, vendégszerepelnek a „Szinésznő férjében“, s igy ensemblenak semmi nyoma.

— De hát mit képes nyujtani az önök népszinháza?

— Röviden elmondom. Franczia vigjátékot és bohózatot szivesen ad, de ilyenkor kitünik, hogy szinészei soha sem jártak szalonban; öltözetük lompos, mozdulataik szögletesek, vagy — mikor könnyedén ohajtanak játszani — bakugrások. Ilyenkor rendesen egy nő-szerep van helyesen betöltve: a Rákosi Szidié. Ügyes salon-szinésznő, Prielle Kornélia, kicsiben; kár, hogy ő játszsza a népszinművekben a falusi ártatlanságokat, ezekre már nem elég tizenhét esztendős. Operettekben van mindig csinos diszlet, a karok gyöngék, a statiszták fából vannak, de a férfi-szerepek jó kézben Együdnél, Solymossinál, Tihanyinál, Horváth Vinczénél, kik népszinműben is a jókedv egész forrását árasztják magok

körül. Szép hangu szép férfi . . . nincsen; a „Kornevillei harangok“ Henryjában Solymossi kómikus volt, Vidoron — e szép hangu népszinmű-énekesen — megérzik a lobogós ingujj, meg a tulipános szűr. Kápolnai egy-két dalocskát csinosan tud elénekelni. A nőszerepek operetteben mind kárba vesznek, többnyire a Blaháné adjutansai, Gerőfiné, Sziklai Emilia játszanak bennök; amaz élénken mozog, de néha hamisan intonál, ez pedig nagyon is csöndeske; Germainere termett, de játszatják vele a Serpolettet is. Jenei Anna, Komáromi Mariska egy-két dalt már is csinosan énekelnek. Az operettenek még az a furcsa sajátsága is meg van, hogy . . . nincsen balettje!! Ezért Páris macska-zenét adna igazgatóinak. „Kisasszony feleségem“, „Kornevillei harangok“, „Szinésznő férje“ valóságos irtózat, s csak nálunk lehetséges. Az igaz, hogy az igazgató jövedelme igy nagyobb. Hiányzik a látványosságoknál is, melyek néha jó szöveggel („Strogoff“, „Özönviz“), néha azonban kritikán aluli irka-firkával („Zengő angyalok“) kerülnek szinre, de mindig fényesek, költségesek, s néha („Sztrogoff“, „Utazás a föld körül“) külföldön is megtetszettek. — A miben azonban a népszinház kitűnő, s felette áll a hirlapi támadásoknak, az mindenesetre az elhanyagolt népszinmű. Blaháné Finom Rózsija, Szilaj Katája (a „Maros vize folyik csöndesen . . .“ dalával), Marcsája oly alakitások, melyekről már beszélni sem kell. Blaháné ilyenkor tomboló zajt idéz elő, s most is a „nemzet énekesnője“ volna, ha az ily féle czimek még járnák. Kár, hogy nincs, a ki szünetelései alatt csak megközelitőleg is pótolná. Arra, hogy egyszer megválnék a népszinházból, borzadva gondol mindenki. Akár be is csukhatnák a nagy boltot, ha a jövő nem hoz valakit. Más, nem énekes szerepeket jól játszik Lukácsiné, a mikor nem tuloz, Klárné, a mikor nem sopánkodik, Pártényiné, s Dancz Nina is jó pattogós menyecskék. A férfiak közül drámai erővel alakit Előri; Együd parlagi uracsai, Tihanyi öreg urai, Solymosi zsidói, kisebb komikus szerepekben Horváth, Pártényiné tesznek ki magokért. Tamási énekesnek már nem válik be, hangjának ércze megszűnt; utóda Vidor, a ki helyre falusi gyerek, és szépen is énekel, de az a bensőség, az a mély érzés, mely Tamásinál még most se feledteti emlitett hiányát, néki nem adatott. Ismételjük: a népszinháznak vannak jeles művészei, de ensemblek előadásaiban nincsen; ezt akkor éri el, ha a mellékszereplők ép oly jól töltik be szerény körüket, mint a Blaháné a magáét; ha a szereplők egyéniségöknek, s képességeiknek megfelelő szerepet kapnak; ha a rendezésnek . . . sodra, azaz összevágó, ügyes, egyenes menete van. — Ennyit kellett elmondanunk a népszinházról, drága külföldi vendégem! Gáspár Imre.

Fürdő évad.

1879, julius.

Értesüléseink szerint közöljük itt a jelen fürdő-évad főbb adatait. A magyar fürdők látogatásáról következő kimutatás fekszik előttünk e hétről: Balaton-Füreden volt 1005, Buziáson 510, Harkányon 895, Mehádiában 1803 K.-Tepliczen 670, Lipiken 453, Pöstyénben 1477, Szliácson 632, T.-Töpliczen 1167 és V.-Töpliczen 876, Parádon 371, Bártfán 400, Tátra-Füreden 360 vendég.

*

A margitszigeti fürdővendégek minden másodszombati tánczmulatsága egyre nagyobb közönséget vonz azok sorából, kik a főváros „holt idény“-ének tapadós aszfaltjától nem menekülhetnek távolabb eső üdülőhelyek tiszta levegőjére, hanem csak a Magitszigetre rándulnak ki kéthetenkint rövid, néhány órai vigalomra, hol az ezernyolczszázhetvennegyediki óta a mostani a „legelevenebb“ idény. A mult szombati tánczestély közönsége már alig fért be a felső vendéglő tánczermébe, s akár hányan kivülről gyönyörködtek a vigadók lankadatlan jó kedvében, melynek pezsgése csak az egyórai különhajó utolsó állomásán ért véget. A fürdő jelenlegi vendégei ezuttal szintén nagyobb érdeklődést tanusitottak a nevök alatt és kedvökért rendezett tánczestély iránt. A tánczrend három társastánczában részt vettek: Küry Oszkárné, Farkas Emilné, Jezovits Kornélné, Kacsóh Lajosné, Handtl Károlyné, Bakosné, Köpf, Batizfalvy, Stein, Kollerich, Farkas és Fülöp nővérek, Castiglione Hermin, gróf Lázár Berta, Storch Ilka, Ligeti Margit, Greguss Gizella, Török Anna, Sziklay Ilonka, Rupp Antónia, Halász Mariska, Küry Klariszka, Szendeffy stb. kisasszonyok. Ott láttuk Gräf altábornagyot, a belga konzult, a Boszniában megsebesült Rupp kapitányt s künn a verandán: Trefort minisztert leányával, s varsói, hamburgi és bécsi vendégeket.

*

Sliácsról irják nekünk, hogy ott jelenleg oly nagyszámu közönség van, hogy elfoglalt minden helyet. Különösen a magyar középosztály hölgyei keresték fel az idén nagyszámmal e kitűnő gyógyerejű fürdőt, a hol az ott tartózkodás igen kellemes. Szliács egyike azon kevés magyar fürdőknek, melyek európai szinvonalon állanak s a kényelem igényeit is teljesen kielégitik. A vigalmak e fürdőben egymást érik, tombola és tánczestély követi egymást, melyeken igen diszes közönség van jelen. Szliács látogatottsága az idén is semmi kivánni valót sem hagy fenn. A szerdai estélyre megjelentek: Gyürky Alice gróf kisasszony, Kiss Margit kisasszony Véglesről, Gaszner Béláné, Vulcanu Aranka, Urváryné, Hasenfeldné, Falk Aurelia kisasszony, mind Budapestről; Pallay Lajosné és nővére, Szabó Julia kisasszony, Bölönyiné, Markus Lajosné Nagyváradról, Sternau Elza Berlinből, Dévayné Szirákról, Polgár Károlyné leányával Török Sz.-Miklósról, s többen. A nézők sorában voltak gróf Gyürkyné, gróf Károlyi Viktor, báró Orczy Andor, Csemegi Károly, Kiss Miklós stb.

Világ folyása.

(Konty alá való politika. — Váradi . . . Zichy . . . Asbóth. — A külföldi szakértők. — A gyászruha és az imádság. — Egy koporsó körül. — A czár. — 450 millió rubel. — A szultán. — Románia, Varsó és a zsidók.)

Rég nem találkoztak nyájas olvasóink lapunk e rovatával, pedig hát a mint van „konty alá való“ bor, ugy van konty alá való politika is; abba édes süteményt ebbe pedig édes államférfiakat mártogatunk. Hát mért ne tennők? „Politikai véleményt“ (brr! milyen csunyán is hangzik ez!) nem merünk mondani, de hát egy-egy kicsit mi is értünk ám az emberszóláshoz, s ebből áll mai napság a politika is!

Váradi . . . Zichy . . . Asbóth . . . ezek a nevek hangzanak ki hozzánk a pipázó szobából. Ugy vettük ki, hogy ezzel a kormánypárt néhány kitűnőségének nem egészen tiszta üzleti szokásai vannak kapcsolatban. Váradi Gábor

azonban — hiszszük mi — inkább szépitő képességének adott kifejezést, midőn érdem-rendek, s udvari szállitó czimek eszközléséért jó pénzt fogadott el; társát, Sonnenberget, a mint már tudjuk, a bécsi államügyész fogságra itélte, Váradi pedig bizalmi szavazatot kapott ugyan mármarosi választóitól, de társadalmilag bizony nem olyan elnézők az emberek. Kár, hogy a parlamentnek az utolsó ülés-szak alatt . . . alelnöke volt. — Növelte a botrányt, a Zichy-eset. A számtalan nyilatkozat-tömkelegből most már kiviláglik, hogy gróf Zichy Viktor belügyi államtitkár, mielőtt a hivatalt elfoglalta, mágnás létére 100,000 frt ajándékot kapott Erlanger vasuti-vállalkozó czégtől, s atyjával összesen 400,000 frtot kölcsönzött Dréher sörgyárostól ugyanakkor, midőn ellene az állam kártéritő pört inditott. Ezek a mindent látó Asbóth által inditott főbb vádak. Mi nem itélünk, de azt halljuk, hogy az ellenzéki sajtó Zichy lemondását követeli, mig a kormány-elnök tud mentő körülményeket Váradi és Zichy barátai számára; valóban megható példája a baráti szeretetnek, melyhez még a Felség, s az októberben összeülő parlament is járul egy-két szóval.

Ez bizony szomoru világ folyása, s kár, hogy épen akkor történik, midőn a Szeged kedveért behivott külföldi szakértők vannak nálunk! A bécsi világkiállitási jury, a statisztikusok fővárosi gyülése, Bodenstedt, Massanet, Gouzien stb. összes dicséreteit ellensulyoztatja az, a mit ez urak fognak elbeszélni. Ettek, ittak, most már komolyabb vizsgálat után is látnak ám! — S végül igen szomoru, hogy a novi-bazári mozgósitás véres hirei ismét kisértenek. Bizony csak bevonulunk oda megint, s talán a gyászruháknak lesz ismét kelete, s a tépés-készitő gyöngéd kezek se fognak pihenni. Szeretnők elhallgatni, de a csapás ugy annál nagyobb volna. Szegény anyák, hitvesek, testvérek, arák . . . imádkozzatok! Novi-bazárt már is izgatják csapataink ellen; vérszomjas arnauták, bősz és bigott dervishek villogtatják a tőrt, s mi mit tehetünk? Imádkozunk szeretteinkért!

Röviden a külföld helyzetéről. Angolország valóban nemesen osztozik a zászlói alatt elhunyt franczia császárfi anyjának gyászában. Fényes temetést rendezett a trónvesztett hősnek, s királynőjét szivesen látta könyet ontani e gyászos véget ért élet fölött. Anglia valóban szomoru szerepet játszott a Napoleonidák tragédiájában; Ilona szigetén Anglia volt az első Napoleon börtönőre, s aztán ő ásott sirt az utolsónak. Annak gunyolója, de ennek siratója lőn. Boszut is állott érte, mert Careyt, ki az ifju bajnokot bajában a csatatéren magára hagyta, becsületvesztésre is itélik. Milyen kicsinyes ezzel szemben a franczia köztársaság eljárása! Mac-Mahon, Canrobert tábornokokat nem engedte Chislehurstba utazni, s néhányat, kik oda mentek vigaszszal, könynyel adózva egy immár ártalmatlanná lett . . . emléknek, fel is mentett állásától. Pedig a szánalom könnye nem lesz áradat, — s a köztársaság az utolsó komoly számba ment trónkövetelő elhaltával elvesztette legnagyobb ellenét. A Bonapartista párt szétoszlik, s egyesiteni nem tudja senki.

Oroszországban foly a rémuralom; a czár s a nihilismus tűzzel, vérrel és rémitő szavakkal küzdenek egymásért. Oroszország 4500 milliót költött el a török hadjárat alatt. Én Istenem, mekkora darab jólét lőn itt puskaporrá, ólommá, vérré, s igy füstté, porrá változtatva! Hagyjuk ezt; vigasztalanabb csupán a törökök állapota, hol egy ingatag államfő kénye-kedve változtat kormányokat, rendszereket. — Anglia bevégezi a zulu-háborut. — Romániát „zsidó-üldözéssel" vádolják a külállamok; ott a zsidóság maig sem élvez polgárjogot. Ugyanekkor Dolgorukoff herczeg kormányzó a város valamennyi uzsorását és zálogház-tulajdonosát, 278 embert, és ezek legnagyobb részt keresztyének, egyszerre kikergetett Moszkvából. Ez urak rövid időn aligha nem lesznek fővárosunk vendégei; itt az uzsora szabadon garázdálkodhatik.

Ime, ez a világ folyása. Szomoru egy folyás, olyan mint a Tiszáé, mely sok szépet, jót, nemeset sodor el magával. Oh Istenem, hová vetnek bennünket ezek a bősz hullámok?!

Csik Ferke.

Hazánk.

⁂ (*Udvari hirek.*) Király ő Felsége meg volt elégedve a brucki tábor gyakorlataival, hol mult csütörtökön nagy fénynyel fogadták. Ott időzése alkalmával ő Felsége meglátogatta szomszédait, a Harrach grófokat. — Hir szerint Rudolf trónörökös számára meg akarják venni a csehországi kameniczi uradalmat. — Az udvari gyász (az elhunyt Mária Therézia herczegnőért) nyolcz napig, 29-dikéig tart megszakitás nélkül.

⁂ (*Adakozás.*) Özvegy gróf Apponyi Rudolfné 200 frtot osztott ki a fia, gróf Apponyi Sándor s neje által fenntartott rácsegesi pusztai iskolában.

⁂ (*Szeged és Székesfehérvár.*) Röviden közöljük e két város hireit, melynek neve idestova állandóvá lett a hirlapok hasábjain. — Székesfehérvár kiállitói Kosuch üveggyáros inditványára József főherczeget értékes emlékkel fogják meglepni. Ugyanott Károlyi Lajos szinigazgató most fejezte be előadásait; tudvalevőleg a kiállitás vendégei örömest nézték meg e jól szervezett társulatot. — Szegedről pikáns czikkecskék jönnek-mennek, melyek Lechner osztálytanácsos és főmérnök mellett a királybiztosi méltóságot fölöslegesnek találják, fölöslegesnek a leküldött hivatalnokokat, birálgatják s lassunak találják a helyreállitás munkálatait, s kiváltkép sürgetik a segélypénzek kiosztását. Annyi tény, hogy a mig a kár becslése folyik, addig bajos lenne osztani. — Szeged javára a Felség rendkivüli állam-sorsjáték tartását engedélyezte. — Szeged városa diszpolgáraivá akarja választani gróf De Serurier, Gouzien és Massenet urakat, mint a párisi segélygyűjtő bizottság buzgó tagjait.

⁂ (*Társas-élet.*) Váczon az ifjuság, a polgári kör és a dalárda tagjaiból alakult bizottság kezdeményezésére csütörtökön megünnepelték az önvédelmi harczban ott vivott csata harminczadik évfordulóját. — Zala-Egerszegen a jövő hó két utolsó napján szentelik fel azt a zászlót, melyet a város adott az ottani önkéntes tűzoltó-egyletnek. Deák szobrának leleplezésére is nagy előkészületek folynak.

⁂ (*Egy fiatal, müvelt*) leányt ajánlunk t. olvasónőink figyelmébe, a ki egy jó háznál ajánlkozik kisebb gyermekek tanitására, gondozására, vagy egy beteges urnő mellé, mint házi kisasszony vagy társalkodónő. Szerkesztőségünk szivesen szolgál bővebb tudósitással.

⁂ (*Beküldetett*) Vargyasné-Petz Vilma győri leánynevelő- és tanintézete polgári és elemi leányiskolájának értesitője az 1878 9-diki tanévről, a melyből örömmel lát-

juk az intézet jeles szervezését, és a buzgalmat, melyet a derék tulajdonosnő már évek során annak emelésére kifejt.

⁂ (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Kereszturi Róza kisasszony és Scultéty Géza, Zentán. — Veidinger Flóra kisasszony és dr. Alföldi Lajos, Baján. — Báró Kruchina Károly és Csorba Alexa kisasszony (Csorba Sándor királyi táblai biró leánya), Budapesten. — Összekeltek: Szabó Gizella kisasszony és Kozma János földbirtokos, Kis-Czégen. — Balogh Ilka kisasszony és Ternyei Tódor, Győrött. — Zsoldos Etelka kisasszony és Micsinai János, evang. algymnáziumi igazgató tanár, Aszódon.

⁂ (*Elhunytak.*) Vörösmarty Erzsébet kisasszony, nagy költőnk: Vörösmarty Mihály leánya, e hó 21-dikén meghalt; anyja, Vörösmarty özvegye, s nővére, Széll Kálmánné, testvérei Béla és Ilona gyászolják. — Augusztics Imre országgyülési gyorsiró, 42 éves, Budapesten. — Dr. Földvári Béláné, született Kiss Mária, 30 éves, Kassán. — Merki Pillér János, 48/9-ben honvédezredes, 68 éves, Eperjesen. — Bolgár Mihály, kegyesrendi áldozár, a külügyér gyermekeinek nevelője, 44 éves, Kökényesen. — Haris Gergely, dúsgazdag fővárosi polgár, a „Haris bazár“ tulajdonosa, Budapesten. — Dubovay Károly, az ismert agg rendőrségi tollnok, Budapesten.

⁂ (*Rövid hirek.*) A váczi kültelki gyilkosság elkövetője, bár három gyanust egyént is fogtak el, még nincs kipuhatolva; Tardos-Kedden Brna nevü egyén vallott volna magára, s öt czinkos társára is, de kisült, hogy őrült. — A „Népszava“ czimü munkás-lap egy költeménye ellen sajtópört inditottak. — A fővárosi tanács a fiosztályokban is ohajt nőtanitókat alkalmazni. — A magyar országos Frőbel nőegylet jeles kertésznőképezdéjében 14 derék növendék nyert képesitést. — Tabajdy Károly főispánt, szegény falusi jegyző fiát, diszesen iktatták be Aradon. — A király Miramaret ajánlotta fel a volt aegyptomi alkirály lakásul. — A főváros uj lóversenytere kész lesz az őszi idényre. — Budapesten telefon-hálózat készül.

Külföld.

⁂ (*Napoleon Lajos herczeg*) emlékkövére már nem gyüjtenek Angolországban, mert megvan a szükséges összeg A bizottság, az angol trónörökös elnöklete alatt elhatározta, hogy a begyült pénzből márvány-szobrot emelnek a Westminster-apátságban. A herczeg koporsóján, mely a chislehursti sirkápolnában van elhelyezve, ez a felirat: „Napoleon Eugéne Louis Jean Joseph, Prince Impérial. Né à Paris, le 16. Mars 1856. Tué par l'ennemi, en Zululand (Afrique Australe), le 1. Juin 1879. Déposé dans l'église catholique de Sainte Marie de Chislehurst, le 12. Juillet 1879. R. I. P.“

⁂ (*Külföldi rövid hirek.*) Egy osztrák fürdőben vigjátékot adtak, melyet — mig szerzője elő nem került — az ott időző Haynald bibornoknak tulajdonitának. — Moltke porosz hadvezér le fog mondani. — Brüsszelben e hó 27-dikén lesz a szegedi-ünnepély. — A monacói herczeg házassága megsemmisittetett, de a házastársak uj frigyre sem léphetnek.

Irodalom és müvészet.

⁂ (*Irodalom.*) Krátky János fölhivást bocsátott ki „A czár-gyilkos“ czimü 6 kötetes történeti regényre: ára 6 frt.

⁂ (*Zene.*) Zeneünnepély volt szombaton Salzburgban, melyben a bécsi zenekedvelők egylete is részt vett. A műsor legérdekesebb száma a Mozart és Schumann-féle ünnepi négyes volt, melyet Grün, Hofmann, Zöltner, Giller és a Tern testvérek (magyarok) kitünően adtak elő. Schuch-Piroska asszony és dr. Krausz énekkel arattak tetszést. Pénteken zenei óváczió volt a kapuczinushegyen a Mozart-házikó előtt, énekkel, szavalással. —

⁂ (*Képzőművészet.*) A bécsi képzőművészeti akadémiában hat magyar ifju nyert kitüntetést. — Gróf Széchenyi emlékszobra október hóban jő meg a bécsi érczöntődéből. — Az egri megyeház diszteremében közelébb leplezik le Deák Ferencz arczképét, melyet a megye Sajosi Alajos festővel készittetett el. — A müncheni nemzetközi műkiállitás nem igen sikerült. A francziák közül senki, a magyarok közül Steindl épitész, Aggházi Gyula és Nadler Berta festők vannak képviselve.

Szinház.

Népszinház. Szombat, julius 19. A szinésznő férje. — Vasárnap, julius 20. A vereshaju. — Hétfő, julius 21. A szinésznő férje. — Kedd, julius 22. Angot asszony lánya. — Szerda, julius 23. A szinésznő férje. — Csütörtök, julius 24. Angot asszony lánya. — Péntek, julius 25. Trikoss és Kakolé. (Először.)

⁂ (*Népszinház.*) Lecoque hires operettejét az „Angot asszony lányát„ fölelevenitették, a nélkül azonban, hogy valami eleven lett volna az előadás, sőt nagyon is eszünkbe juttatta, hogy a saison holt. Közönség ugyan volt, hanem a szinészek nem igen voltak otthonn. Erdősy kisasszony játszotta a czimszerepeket, de mind éneke, mind játéka megerősitett multkori véleményünkben, sőt ez estére még kedvezőtlenebbé tette. Hév, tüz, vidámság hiányzott játékából. Jenei Anna kisasszonynak is ez volt a baja; olyan nyugodt, olyan szelid kegyencz volt, hogy csak szép ruhájából sejthettük, hogy ő az. Kápolnai is csak immel-ámmal őrölte le Ange Pitou szerepét; éneke azonban gyönyörködtetett. Még legjobban játszotta szerepét, Pomponét, Karikás. Tihanyi La Rivaudière szerepében nagyon is erős volt; kevés volt rajta az „udvari.“ Szóval nagyon „gyönge est“ volt, nem alkalmas arra, hogy uj vonzerőt adjon a hires operettenek, melynek dallamait minden rendü utczai és udvari zenészek ép annyira elkoptatták, mint még hiresebb utódjáét, a Kornevilli harangokét.

Tartalom.

Az erdő titka, Bodon Józseftől. — Dal, Reviczky Gyulától. — Dudva, Sz. M.-tól. — A chantilly hold, Dominkovich Marietól. — Hugó Viktornál, Sz. J.-től. — Heti tárcza. — Fürdő évad. — Világ folyása. — Hazánk.. — Külföld. — Irodalom és müvészet. — Szinház.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

30-dik szám. Julius 27-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár			R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte óra	Nap-kelte percz	Nap-nyugta óra	Nap-nyugta percz
Julius	27	Vasárnap	E 8 Pant.	E 7 Mártha	15 G 8 Cyrill	7		4	31	7	41
	28	Hétfő	Győző	Pantaleon	16 Athenogen.	8		4	32	7	39
	29	Kedd	Márta	Beátrix	17 Marian	9		4	34	7	38
	30	Szerda	Abdon és S.	Abdon	18 Hyac. vért.	10	☽	4	35	7	36
	31	Csütörtök	Loyol. Ign.	Ignácz	19 Makrina	11		4	36	7	35
Aug.	1	Péntek	Vas. sz. Pét.	Vas. sz. Pét.	20 Illés prőf.	12		4	39	7	33
	2	Szombat	Porciuncula	Gusztáv	21 Simon	13 Szabb.		4	40	7	32

Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk.

Divattudósitás.

Napi renden vannak az utazások, és a kik még fürdőbe nem mentek, most sietnek oda, vagy a kik valami érdekes utazásra készültek, most valósitják azt, és tagadhatatlan, hogy csak azok fogják kellemesen tölteni az időt, a kik csak most indulnak utra, mert annyi siralmas panasz volt eddig a hideg, esős időre, az elrontott kirándulásokra és tönkre ment öltözékekre, hogy joggal várhatják a később indulók, hogy inkább a meleggel fognak küzdeni, mint a hulló viztömeggel és a szél alkalmatlanságaival.

Hogy azonban az utazás igazi élvezettel legyen reánk nézve, okvetetlen szükséges a czélszerű, semmiben sem akadályozó utazó ruha. Semmiből sem itélhetni meg jobban egy hölgy jó izlését, mint utazó ruhájának minőségéről. Az utazóruha tulajdonkép a legujabb kor vivmánya, azóta van, mióta a hölgyek sokkal többet utaznak, mint azelőtt, és arra van készitve, hogy vasutakon, gőzhajón, kocsin és ha kell, gyalog, jó és rosz időben, sok és különféle ember társaságában, mindenütt czélszerű legyen és feleljen meg feladatának. Azért főjellege az utazóruhának az egyszerűség, aztán a kényelem és végre a tartósság. Könnyű finom szőrkelmék, melyek nem igen gyűrődnek össze és nem kivánnak meg felesleg és alkalmatlan diszitéseket, a legczélszerűbbek e czélra. A szabás azonban legyen kifogástalan. Legillőbbek jelenleg az angol szövetek és szabások, a melyeknek egy kissé férfias jellegük van. A rövid szoknya ezeknél egészen sima, legfelebb egy pár feltűzött szegély látható rajta, vagy az egész széles skót plissé ránczokba van szedve. A felső ruha a testhez simuló és hátul egy pár egyszerű felhuzás látható. A derék és tünique-féle egy darabból áll, ugy, hogy testhez álló paletot-hoz hasonló, mely oldalt gombolódik, a nyaknál pedig kis gallérban végződik. Az ujjak szűkek, de mégis elég bővek, hogy a szép fehér kézelő helyet találjon benne. A gombok mind nagyok és szépek. Végül felemlitjük még a külső oldalzsebeket, melyek egy utazóruháról sem maradhatnak el, de a melyekbe egyebet sem szabad tenni, legfelebb egy kis szines szélű zsebkendőt, vagy a mellzsebbe a vasuti jegyet, különben kitágulnak a zsebek és kijönnek jó formájukból, és ez által az egész öltözéket elrendetlenitik.

Elővigyázatból jó lesz az esőköpenyeget sem felejteni otthonn, mely rosz időben utban nélkülözhetetlen, és melynek igen bőnek kell lennie, hogy könnyen vehessük fel és vethessük le, a mikor kell.

És most szerencsés utat kivánva mindazoknak, a kik használt veszik utasitásainknak, nézzük mai mellékletünket, mely női munkák minta lapjából áll, és a következőket tartalmaz:

Az első szám: jegyzőkönyvecskére, szivartárczára s hasonló munkákra való himzés rajza, bőrre himzendő, szines selyemmel és aranyszálakkal.

A 2-dik szám: N és P betűk fehérneműekre.

A 3-dik szám: K és M betű.

A 4-dik szám: V és K betű.

Az 5-dik szám: A és P betű.

A 6-dik szám: Az egész a—b—c kisebb alakban házi és konyhai ruha himzésére.

A 7-dik szám: betét rajza, nadrágokra, gyermekruhákra stb.

A 8-dik szám: F és H betű asztalneműekre.

A 9-dik szám: bokréta rajza, nyakkendőkre, szines himzésben pedig tűpárnára stb.

A 10-dik szám: C, V és M betűk.

A 11-dik szám: Egy kis munkatáska alsó része, mely ripszen, bársonyon vagy cashemiron tambourőltésekkel készül.

A 12-dik szám: A és S betű.

A 13-dik szám: A 11-dik szám alatt emlitett táska felső része.

A 14-dik szám: keskenyebb betét, fehérneműekre.

A 15-dik szám: himzés rajza, nadrágokra, szoknyákra stb. És végre

A 16-dik szám: O és A betű, monogramm.

Számrejtvény.

Kállay Annától.

1. 4. 3. Sok közülünk hasznát veszi.
13. 6. 6. Testünknek egy részét teszi.
9. 10. 11. 1. Leányt hivnak e néven,
19. 1. 6. 15. 1. Sziget a földközi tengerben.
12. 7. 4. Kedvelt itala a németnek.
8. 16. 12. 18. Mondják ezt a gyermekeknek,
2. 5. 6. 6. Egy hires ijásznak neve,
2. 3. 11. A főelemek egyike.
1—19. Munkánál ez legyen vezéred,
S czélodat biztosban eléred.

Megfejtési határidő: augusztus hó 13-dika.

A f. é. 26-dik számban közlött számrejtvény értelme:
Képviselőtestület.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:
Sárosy Mari, Thanhoffer Mariska, Ottlik Margit, Kászonyi Tivadarné, Fodor Emilné, Domby Emma, Ujfalusy Károlyné, Nyéky Kornélia, Báthori

Sigray Istvánné, Csák Juliska, Pázmány Elekné, Boris Janka, Gallé Natália és Gizella, Károlyi Szidónia, Jánossy Lajosné, Sipos Irma, Nemes P. Ida, Magyari Jolánka, Kállay Anna, Forgó Amália, Hanzsulovits Berta, Nemes Jolán, Holly Emma, Fűrész Mihályné, Temesváry Erzsébet, Tóth Ottilia, Drágus Anna, Túry Dánielné, Magyari Lilla, Majthényi Adrienne, Sipos Ilonka, Sóos Tinka, Nagy Lajosné, Odor Francziska, Szent-Iványi Nelli, Máar Luiza, Fodor Erzsike és Ida, Török Katinka, Lápossy Guszta, Fuggér Jenny, Jánossy Mariska, Danyek Vilma, Tóth Károlyné, Kiss Ida, Fényes Veronika, Túry Emilia, Szlávik Antónia, Mozsár Fáni, Császár Bella, Egry Jolán, Sztancsek Lotti, Faragó Jánosné szül. Nyéky Mária, Ürményi Erzsike, Kaszás Krisztin, Csorba Hermin, Dőry Malvin, Kaszap Éva és Julia, Tóthfalusy Anna.

A 25-dik számban közlött rejtvény értelmét utólag beküldé:

Majthényi Adrienne, Sipos Ilonka, Varga Juliska, Máar Luiza, Szentiványi Nelli.

Megbizások tára.

Tisztelettel kérjük mind azon előfizetőinket, kik a mult és jelen évnegyed előfizetési díját még be nem küldték és a lapot egész évre rendelték meg, nem különben azokat, a kik még az első évnegyeddel is hátralékban vannak, hogy azt mielébb beküldeni szíveskedjenek. Egyeseknek csekélység egy-egy évnegyedi vagy félévi díj, mig nálunk jelentékeny összeget tesz ki, melynek hiányát érezzük. Kérjük ezt figyelembe venni.

Tisztelettel *a kiadó-hivatal.*

Orosra Z. E. urhölgynek: A mult félévit is pontosan vettem.

Szegszárdra H. G. urnőnek: El van küldve.

Beszterczebányára Gy. B. A. urnőnek: Azonnal postára adtam.

Losonczra V. A. urnőnek: Az egészen izlés dolga, mert az egyik csak olyan divatos, mint a másik.

Kolozsvárra Gy. J. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Kassára V. A. urnőnek: Várom szives felvilágositását.

T. Kereszturra A. L. urhölgynek: A régibb 9 kötetet azonnal megküldhetem, ha kivánja.

Temesvárra O. M. urhölgynek: Az emlitett levelet nem vettem.

L. Szt. Miklósra V. L. urhölgynek: Erre nézve tanácskozzék egy ügyes és lelkiismeretes orvossal, ezt nem lehet és nem szabad külső pepecseléssel gyógyitgatni. A többire nézve, minden intézve el van.

Sz. Ujvárra D. E. urhölgynek: A legszivesebben fogadom kérdéseit és feleleteit a két rovat részére, és szeretem, ha hölgyeink közlik egymással tapasztalataikat; ez utánzásra, próbára serkent, a miből mindig tanulhatni.

P. Albára J. F. urnőnek: Várom szives feleletét soraimra, mig közelebbet nem tudok meg, nem is tehetek semmit a dolog érdekében.

Petőre H. A. urhölgynek: Mind a kettőt megküldtem.

Kérdések.

Hogyan készül az ugynevezett püspök-kenyér-féle tészta? F. Ilka.

Ki volna hajlandó nekem egy pár zongorára jól átirt magyar csárdást átengedni? Czimem: T. Vargha Józsefné, Nagy-Lak. V. Józsefné.

Mikép készitsem el a komlóból és korpából álló, kenyérsütésre való párt? Nagyon hallom dicsérni, és nem tudom készitési módját. Sz. Róza.

Ki tudna nekem utasitást adni egy jó sajt készitésére, mely hónapokig eláll és nem penészedik meg?

F. Kálmánné.

Tartós-e az ugynevezett és most már nagyon elterjedt china-ezüst? Egy tapasztalatlan.

Feleletek.

D. Bertának: A vajat, egy külföldi lap szerint évekig (?) el lehet tartani, ha azt egy jó mázos edénybe oly erősen benyomjuk, hogy semmi hézag ne maradjon közte, felül rá pedig egy réteg faolajat öntünk, aztán erősen lekötjük, és hűvös helyen tartjuk. Nem próbáltam még, de talán meg lehetne kisérteni. Én eddig besózva tettem el a vajat, és használatkor előbb friss vizben mostam ki, azután pedig egy-két órára édes hideg tejbe tettem. Az egy hetes vagy tiz napos vaj is jó, ha igy elbánunk vele. Ki tudna még más módot t. társnőim közül? L. Angyalka.

K. Emmának. Azt a szép költeményt: Minek is van a sziv, és a szivben szerelem, Tóth Kálmán irta.

V. Imréné.

F. Laurának Vajda János Pesten él. Azt tudjuk, hogy nagyobb szabásu költői munkákon dolgozik, de nem közli azokat. S. Nina.

Nem régiben megigértem, hogy a czukorba főtt gyümölcsökről fogok egyetmást elmondani, ime beváltom szavamat, megismertetvén társnőimet azon egyszerű, de biztos módról, melyet boldogult édesanyámtól tanultam és magam is már sok év óta a legjobb sikerrel használtam. A gyümölcs befőzésnél legyünk először is az iránt figyelemmel, hogy csupa szép, egészséges gyümölcsöt használjunk. Czukrot annyit mérek, mint a mennyi gyümölcsöt, sőt a kényes sárga baraczknál egy font gyümölcshez még egy fél negyed fonttal több czukrot veszek. Igy a czukorba főtt sárga baraczkot még féléretten, keményen lehámozom, hideg vizbe teszem, mig a hámozás tart, aztán megmérem a baraczkot és a czukrot, ezt egy kis vizzel felforralom, ha már sürűre befőtt, teszem belé a baraczkot, és lassan hagyom ismét felforrni, óvatosan megkevergetem ezüst kanállal. Ha felforrt, csak két perczig hagyom a tűzön, vigyázva finom szitára rakom ki a baraczkot, a levet pedig hagyom még egy negyed óráig forrni. Ez alatt a baraczkot egy mély porczellán tálba szedem, reá öntöm a levet és félreteszem hűvös helyre. Másnap ismét szitára szedem ki a baraczkot, a levét ismét felforralom, kissé áthülve öntöm a baraczkra, harmadik nap aztán, ha a baraczklé a szitán lecsurgott, a baraczkot széles száju üvegekbe rakom be félig, a levét pedig, ha már szép sürűre befőtt, reá öntöm, másnap pergament papirral lekötöm, hideg vizzel tölt edényben a tűzhez teszem, ugy mint a gőzbe főtt gyümölcsnél, fel hagyom forrni a vizet, akkor leveszem a tűzről, másnap pedig letörlöm a vizes üvegeket és szellős helyre teszem el. Évekig eltartom igy az én gyümölcseimet. Ugyanigy bánok el a zöld ringlottal, (ezt nem hámozom le,) a zöld szilvával, a birsalmával, az őszi baraczkkal, a kis körtével (ehez valamivel kevesebb czukrot veszek, mint körtét), a málnával, ribizkével, spanyol megygyel stb. — A tészták töltelékeül használt befőttöknél is ugyanazon mértéket használom, szitán áttöröm a gyümölcsöt, a tűzre teszem, ha egy félóráig főtt, az azalatt finomra tört czukrot belékeverem és addig hagyom forrni, mig a hideg tányérra csöpögtetett csepp szét nem folyik. Levéve a befőttet a tűzről, félre teszem és csak ha kihült, teszem el poharakba, hagyom három napig hűvös helyen bekötetlenül, csak a por ellen egy kis papirral letakarva, aztán kötöm le pargament papirral és teszem el használatig. Még ezen befőttet is szeretem a gőzbe tenni, kivált azokat az üvegeket, melyeket csak későbbi, vagy épen téli használatra szántam. V. Istvánné.

Előfizetési fölhivás

a

„CSALÁDI KÖR“

Huszadik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven szines boritékkal.

Minden hóban négy melléklet, fölváltva szinezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások és arczképek.

Előfizetési dij:

Csupán a lapra: egész évre **12 frt,** — félévre **6 frt,** — negyedévre **3 frt.**

Az egész évi 12 kötet csomagolási dija 40 kr.

Riunione Adriatica di Sicurta biztositó társaság Triesztben.

A folyó hó 16-án Triesztben Daninos Sándor lovag vezérigazgató ur elnöklete alatt megtartott rendes közgyülésen az 1877/8-ik három évi időszak élesbiztositásainak mint szintén a mult évi elemi biztositások zárszámadásai lettek az idevonatkozó 1878, deczember 31-én lezárt mérlegszámlával együtt a számvizsgálók előleges megvizsgálsása és helyesnek találása után a részvényesek elé terjesztve. Miután ama számtalan tételt tekintve, melyet ezen jelentéstétel magában foglal, a társulat valamennyi ügynöksegénél dijtalanul megkapható teljes nyomtatványokra utalnánk, szabad legyen itt csak a főbb mozzanatokat kiemelni. — A terjedelmes jelentéstétel azon részében, mely az életbiztositásokat tárgyalja, kiemeli az igazgatóság, miszerint a gazdasági viszonyok folyton tartó nyomottsága, mint valamennyi társulatnál, ugy a Riunione-nál is egyfelől az uj életbiztositások körül felettébb csekély növekvést s más felől a lezárt szerződések rendkivüli számu törlését s bárcza visszaváltásokat vont maga után. — A három évi mérleg időszak alatti ujabb szaporulat 9. 041,795 frt tőke és 10240 frt járadékot tett ki a különböző osztályzatokban: a leszámolás általi törlések, visszaváltások, halálesetek vagy szerződések lejárta következtében a biztositási alap 1878. év végével is csak jelentéktelenül tünik nagyobbnak mint a mult mérleg időszak végével. Az 1878. deczember 31-én érvényben maradt biztositások 18.672,044 frt tőke és 15.644 frt életjáradéki biztositásokat tettek ki az elhalálozási eseteknél, 5.021,812 frt tőke és 34,377 frt életjáradéki biztositást megélési eseteknél. A tartalékok, melyekre 4.638,669 frtnyi összeg lett félretéve, 437.512 frttal haladják tul a mult évi zárszámadásbelieket. A nyereményrészlettel lezárt biztositások különleges osztálya 123 394 frt 00 kr nyereményt tüntetett ki, melynek fele 61.697 frt 30 kr, az illető biztositók között dijilleték fizetéseikhez aránylag fog ki csztatni, még pedig a Riunione szabályrendeletei szerint ezen összeg azonnal ki fog fizettetni. — Ellenben a másik fele a társulatnak jut, s ennélfogva ez a többi osztályzatok nyereményeivel együtt összesen 154.592 frtot tévén ki, az általános mérlegbe kebeleztetett be. A különféle elemi biztositási szakoknál (tüz, jég és szállitás) az 1878-ik évben kötött biztositások 982 millió forintnyi összeget értek el biztositási érték és 6,936.267 frtot dijakban, mig ez utóbbi az 1877-dik évben 5.818,418 forintban rugott, ami 118,000 frt növekedést tesz ki. A kifizetett károk 4.287,975 frtot tettek ki. A tüz és szálitási biztositásokra félretett tartalék a viszbiztositásokra esedékes részletek levonása után 6.321,089 forintot tesznek ki és pedig 1.363,969 forintot készpénz és 4.959,120 forintot időnkinti dijakban. — Azonkivül a külön jégbiztositási tartalék, noha az semmi nyereményt sem hozott, ismét 50.000 frttal emeltetett, ugy hogy az most a 300.000 frtot elérte. Az összes tartalékok illetőleg az életbiztositási szakok összege 11.623,422 frtot tesz ki. A viszbiztositási tárcza 991.391 forintra rug. A különbféle tartalékok s az összes kiadások leszámitása után az összes üzleteredményből 225.690 frt 26 kr nyeremény tünik ki, melyből a 20 százalékos rész illetéket a nyeremény tartalék alap részére, a társulat személyzete rész dij illetékeit, s a társulati hivatalnokok takarék és ellátási pénztára részére esedékes rendes járulékot leszámitva részvényenként 45 frtnyi osztalék kiosztása határoztatott, mely f. évi jul. hó 21-én lesz kifizetve. A nevezett hivatalnoki pénztár jelenleg 113.552 frtnyi össztőkével bir. A két mérleg összeállitásából, melyekből az egyik tisztán az életbiztositási szakot s a másik a többi összes osztályzatokat öleli át, a következő főbb tételek tünnek ki: Vagyon: 1.980,000 frt. Künlevő befizetések a részvényekre, 140,808 frt 51 kr, pénztári készlet (az igazgatóság és a főügynökségnél), 907,295 frt 8 kr, az osztrák hitelintézet, takarékpénztárak, és különböző bankoknál, letéteményezett pénzekben, 667.215 frt 41 krajczár, váltó-tárczában 2.136,644 forint, értékpapirokban (a két kimutatás szerint) 3.283,900 frt fekvőségekben Bécs, Trieszt, Budapest, Brün, Milánó és Velenczében (melynél a 112,000 frtnyi teher már levonásba tétetett) 111.881 frt 33 kr, Kölcsön értékpapirokra 4.957,119 frt 75 kr, időnkénti dijakban 566,844 frt, előlegek életbiztositási bárczákra, 1.133,526 frt, 53 kr, fizetési számlákon az összes vezér és főügynökségeknél valamennyi osztályban. — Teher; 3.200,000 frtrészvénytőke, 363,654 frt, 42 kr nyeremény tartalék alap, 11.259,758 forint dijtartalék alap, 287.268 frt kártartaléki alap, 370,185 frt, 74 kr fizetési számla különféle biztositó társulatok javára. Miután a közgyülés az igazgatóság különféle jelentéstételeitése előterjesztéseit, melyekben a tartalékok jelentékeny nagyobbodás különösen ki van emelve, kiváló elégültséggel tudomásul vette, az igazgatóságnak megadatott a felmentesitvény. Az erre következett választásoknál báró Ralli Pál ur az elhunyt Petke A. M. ur helyébe mint igazgatósági tag ujonan s Schwachhoffer Adolf ur revizornak, Afenduli G. ur revizor helyettesnek ujra megválasztattak.

Poudre de Serail.

Soldos-Blaha Louiza művésznő kedvencz arczpora.

Ezen arczpor vegytanilag tökéletesitve minden ártalmas szerektől mentes és oly kitünő tulajdonságokat központosit, hogy minden eddig a kül- és belföldön készitett porokat sokszorosan felülmulja; nagymérvü federje az arczot az időjárás kellemetlen befolyásától megóvja, az arcznak és a testszinnek ifju és természetes szinezetet kölcsönöz, ugy hogy a legélesebb szem sem képes a port rajta észrevenni, mely kitünő hatásaiért **Soldos-Blaha Lo iza** asszonyság következő sorokkal **tüntette ki.**

Tiszt. Müller J. L. Vadász Ferencz özv. utóda, illatszerész urnak **Budapesten.**

A **Poudre de serail,** melyet ön feltalált, **valóban kitünő és nemében páratlan,** mert nemcsak az arczon láthatlan és tartós, de egyszersmind rendes használatnál ártalmatlansága által az arczra oly különös jótékony hatást gyakorol, a minőt még eddig semmiféle arczpornál nem tapasztaltam, mely kiváló tulajdonságért jövőben mint kedvencz arczporomat kizárólag fogom használni és meg vagyok győződve, hogy felülmulhatlan jóságáért általános elismerésnek fog örvendeni

Tisztelettel

Soldos-Blaha Louiza.

Minden doboz POUDER DE SERAIL a mellékelt bejegyzett védjegygyel van ellátva, 60 kr. és 1 frt dobozokban, valódi minőségben csupán a feltalálónál **VADÁSZ FERENCZ. özv. utódai-nál** illatszerésznél a „Virág-királyné“-hoz **Budapest, Koronaherczeg-utcza 2. szám** kapható.

T. Török József urnak Budapesten.

Tisza-Dob, márcz. 11. 1878.

Tekintetes ur!

Nagymérvü köszvényben szenvedvén, az uraságodtól hozatott köszvényvásznat felhasználtam, a mely nekem kitünő szolgálatot tett, úgy hogy azt magán gyakorlatra alkalmazni szándékozom, kérek ennélfogva posta fordultával részemre egy darabot az erősebből és egyet a közönségesből küldeni. Tisztelettel

Dr. Mogyorássy s. k.,
Gróf Andrássy urad. orvosa.

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 21-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

31. SZ.
Aug. 3-dikán.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges hiuzetrajzokkal.
Evenkint tizenkét kötet könyvmellék-lettel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Az erdő titka.

(Elbeszélés.)

Bodon Józseftől.

(Folytatás.)

IV.

A földesuraság, a kit már emlitettem, jó félórányira lakott a falutól. Kastélya egészen az erdő alatt feküdt, gyönyörü kert közepén. Tőle nem messzire nyulott el az óriási terjedelmü vadaskert, mely egy egész erdős hegyet magába zárt. A hajtóvadászatok alkalmával én is megfordultam benne egy párszor, jól ismertem minden zegét-zugát.

A kastély ura még fiatal, nőtlen ember volt; Karádi Györgynek hivták, de a falusi nép előtt csak Piros Gyurka volt a neve, mivel nagyon piros volt; Gyurkának meg azért nevezték, mert szeretett legyeskedni, dévajkodni a a csinosabb falusi leányok körül.

Sok csudálatos történetet suttogtak róla a vidéken. Hogy a kastélyát örökösen zárva tartja, benne csak elvétve, nagy ritkán fordul meg idegen, de barátaival hetekig is eltivornyázik. És hogy ilyenkor nem hiányzik a társaságból a szép asszony se. A kiváncsiság hébe-hóba minket is elcsalt az urilak felé. Holdfogytán, mikor sötétek az esték, magam is ellopódzkodtam egy párszor. Muzsikaszót, lábdobajt hallottunk is elégszer, de látni bizony nem láttunk semmit, mert az ablakok olyan sötétek voltak, akár csak a vak éjszaka.

A gazdám felesége nevetve beszélte el, hogy pár héttel a hazajövetelem előtt kint üldögéltek a ház előtt Juczikával. Karádi a falun ment keresztül s a mint előttünk vitt el az utja: megállott. Nyájasan üdvözölte őket és beszédbe ereszkedett velök, miközben tréfálkozva akarta megcsippenteni a Juczika képét. De Juczika se volt rest, olyat kommintott az ujja hegyére, hogy elmehetett vele.

Jót nevettem rajta én is.

Az ötödik vagy hatodik napon egészen váratlanul toppant be hozzánk a Karádi inasa. Én kint voltam az erdőn fáért. Mikor déltájban haza vergődtem a szekérrel: a gazdám fontos képpel állott elömbe és azt mondja, hogy menjek tüstént a kastélyba, az uraságnak beszédje volna velem.

Sebtiben kitisztázkodtam és siettem a kastély felé, Karádit a kertben találtam. Nyájasan fogadta köszönésemet, de eltűrte, hogy levett kalappal álljak előtte.

— Azért hivattalak, hogy nem volna-e kedved nálam szolgálatba állani, István?

— Kedvem volna bizony nekem, de nem tudom, mit szólnak majd hozzám a gazdámék.

— No hát tudd meg, azután pattanj el a válaszszal még ma. Számadó juhászra van szükségem a külső majorban s én egyenesen rád vetettem a szememet, mert jóravaló embernek tartalak.

Olyan örömmel szaladtam haza, mintha teméntelen kincsre bukkantam volna. A gazdáméknak egyetlen szavuk sem volt ellene, sőt örömük sem volt kisebb az enyémnél, mikor akadozva elmondtam előttük a dolgot. És a faluban mindenki szemet-szájat tátott, mikor a csinos juhászházba még azon a héten behurczolóskodtam. Hát még ugy ősz vége felé, mikor a kis templomból egyenesen oda vezettem Juczikát is. Kerek e szép földön nem volt boldogabb ember nálamnál.

De hallottam is ám nem egy elejtett szót; még szemtől szemembe is elmondogatták: „István, te jól imádkoz-

tál!“ „Juczika gyönyörű isten teremtése és a jóságban ritkitja párját nagy darab földön.“

Ezekre még jobban éledt a lelkem s már jó előre festegettem magam elé a szép jövendőt.

Volt holtig tartó kenyerem s azt a kis fehérre meszelt házat akár a magaménak mondhattam. Aztán a szorgalmat, takarékosságot megáldja az ég, idő jártával még a tulajdon juhaimról is nyirhatok, a saját földembe is akaszthatom az ekét.

Ilyen gondolatokat szövögettem magamban, valahányszor arra a takaros, mosolygó menyecskére tekintettem, a ki ugy sürgött-forgott a háznál, mint a pergetyű, a kinek a kezében égett a munka.

A szép piros buzából ő sütötte már a foszlós bélü kenyeret, melyek olyanra dagadtak a keze után, akár csak a dob s mindeniknek olyan rózsapiros parányi pupja hasadt, hogy csakugy mosolygott az emberre.

Ha kiültünk esténkint a vén cserfa alá, mely sötét lombjaival a kis házikó homlokára borult: ő a vállamra hajtotta fejét s én hajlós derekát öleltem át reszkető kezemmel. Menyország volt az.

Délben ő hozott ételt az erdőre; vigan, dalolva jött s már távolról fülembe hajtotta a szellő a nóta végső hangjait:

„Szivem gulyás, teritsd le a subádat.“

— Leteritem, lelkem gyöngyvirágom — és futottam eleibe a lejtőn. Ha észrevett, hirtelen ketté szakadt a nóta ajakán, elbujt valamelyik fa mellé és mosolyogva leskelődött utánam, mig én kerestem. Mikor közelibe értem, vidám kaczajjal kiáltott rám: „Kukk!“

Elvettem tőle a kantáros edényt, karomat a nyaka köré keritve ballagtunk a delelőig, tréfás enyelgések közt. Ő piros zsikú vászonkendőt teritett az árnyas pázsitra és kirakta, a mit magával hozott.

Együtt ebédelt velem. Egy edényünk, egy kanalunk volt, soha sem hozott többet. Ugy ettünk, mint egy galambpár.

Ebéd után csinosan összetakaritotta holmiját és fejemet szelid erőszakkal vonta az ölébe. Szunyadnom kellett, ha akartam, ha nem. És álmodtam arról a nagy boldogságról, mely a valóságban körülvett, melynél az álom sem teremthetett már nagyobbat, édesebbet.

Az erdő fái halkan zizegtek, a lombok árnyai némán bólingattak a pázsiton s én egy szerető lélek lágy karjain szenderegtem. A teremtő gyönyörködve tekinthetett le ránk a magasból, ránk, kik a földön valósitottuk meg az ő menyei országát.

Mikor elment, lekisértem az erdő aljáig. Ott elővettem a furulyát és a fa derekához dőlve, elfujtam az ő kedves nótáját.

Ragyogó barna szemeivel vissza-vissza tekintgetett, mig csak lassan-lassan le nem tűnt a dombról.

Este ő futott előmbe, mihelyt a nyáj csengetyűszavát meghallotta, ő akasztotta le vállamról a szűrt, ő vitte be a kis házba rendesen.

Vasárnap egymás mellett mentünk a templomba. Szép sugár termete még szebb volt a csinos ünnepi öltözetben. Gyönyörű piros arczához, sötét barna két szeméhez, kicsattanó rózsa ajakához jól állott a himzett szélű hófehér kendő. De nem is igen hagyta egy tekintetre senki sem; a gazdám felesége gyakran elmondogatta:

— Ez a Juczika sokkal szebb asszony, mint a milyen leány volt.

És ő még erre is elpirult, mint egy tizenhat esztendős szende leányka.

Egy napon Juczika jóformán elkésett az ebéddel. Már a delelés vége fejé járt, a vezérürű meg-megrázta a csengetyüjét: mikor nagy sebbel-lobbal közelgetett felém.

— Megkéstem az ebéddel, ugy-e? — szólt, tekintetemet vizsgálgatva, hogy nem haragszom-e.

Szeliden vontam le magam mellé és megczirógattam kipirult arczát.

— Valami bajod akadt, lelkem?

— Fel kellett szaladnom a kastélyba mindjárt kora reggel. A Miska felesége volt értem, aztán annyi dolgot adtak, hogy egészen eltöltették velem az időt, ezért késtem el. De többet nem megyek, ha száz posta jönne is értem.

— Már miért ne mennél?

— Csak azért, hogy mindig ilyen szépségesen ellabodáztatnák velem a délelőttet, mint most la.

— De hát ki hivatott ma?

— Az öreg Sára azt mondta, hogy az urunk, de biz én nem láttam a szinét se.

— No akkor el is kell menned mindig, a mikor csak hivat; mert őt nem haragithatjuk magunkra.

És ezentul csaknem minden istenadta nap jött érte a posta. Sokszor még délutánra is vissza kellett menni, akadt ott dolog bőven. A delelőn aztán hiven elmesélgetett előttem mindent, a mit látott, hallott és dolgozott.

Egyszer elmondta, hogy valami nagy vendégséghez készülhet az urunk. Annyi mindenfélét készitenek a konyhán, hogy tizenkét lakadalomra is elég volna.

— De czigány lagziba talán, Juczikám? — vetém közbe tréfásan.

— Nem a bizony. Akármiféle lagziba.

Másnap azzal a hirrel jött ki hozzám, hogy ma este az urunk parancsából ott kell maradnia éjszakára is.

— Miért?

— Ma lesz a nagy vendégség, nekem azt mondták, hogy az asztalnál szolgálok ki. — Később utána vetette:

— De ha te akarod, nem megyek; én még soha sem voltam ilyen helyen.

Jó ideig hallgattam szavai után, ő ezalatt mutató ujjával babrált a pázsiton. Valóban nem tudtam hamarjában, hogy mit feleljek. Eszembe jutott a sok mende-monda, a mit Karádiról suttogtak és először merült fel a lelkemben valami különös érzés. Balsejtés volt-e, mi volt-e, ma sem tudnám megmondani. Csak annyit tudok, hogy ilyen hur azelőtt még soha sem rezdült át a szivemen. E közben feltekintettem az ő tiszta, ártatlan arczára és igy szóltam:

— Elmégy, Juczikám.

(Folytatása köv.)

A matróz hitvese.

Az Arrogante károsultjai javára Gyöngyösön rendezendő hangversenyre.

Erdélyi Bélától.

Saphosszat ül a puszta szirtfokon,
Az Óczeánt vizsgálja mereven,
Barát nem háboritja, sem rokon,
Mig lelke tova száll a tengeren.

Mindegyre vár és könye egyre hull,
Reményeit a kétség tépi szét,
Lábánál kis fia gondatlanul
Meri kagylóval a tenger vizét.

A férjét várja; nem vár kincseket;
Filléreiből kenyérre, jó, ha jut.
Nem vár a közmatróztól egyebet,
Csak őt magát, ha briggje révbe fut;
Csak egy könnyűt, mit az öröm fakaszt;
Csak egy csókot, mi lelkét hozza meg...
S a dúsnak hagyja meg sohajtlan azt,
Miért a kalmár vihartól remeg.

Vár, vár soká... de mind hiába vár!...
Nem tér meg ő, el messze költözött...
A viz sima, üres a láthatár...
Csak egy sirály leng a habok között.
Az asszony arcza erre fölragyog...
Félőrületben felkiált: Hajó!
A gyermek hallja és szintén gagyog:
Hajó... a szirt is vissza zeng: Hajó...

Ölébe kapja játszó kis fiát,
A szirtfokról a révbe lerohan,
Megszánja mind, ki hallja: hogy kiált:
„Hajót“ a megbomlott boldogtalan.
Kit ő ohajt, kit lelke vissza vár,
Őt várja az, a tenger mélyiben...
Elsülyedett... Mindenki tudja már,
Csak ő nem tudja: férje hol pihen?!

Ő egyre vár a puszta szirtfokon,
S az Óceánt vizsgálja mereven,
Barát nem háboritja, sem rokon,
Mig lelke tova száll a tengeren.
Mindegyre vár és könye egyre hull,
Reményeit a kétség tépi szét,
Lábánál kis fia gondatlanul
Meri kagylóval a tenger vizét.

A délibáb.

Gondterhes lehajtott fővel ballag a megpróbáltatások hosszu sorát kiállott alföldi gazda mezei jószága felé, hogy a természet nyitott könyvéből reményt meritve, egy jobb esztendőre való kilátás vigaszával térhessen vissza aggódó családja körébe. Kétes örömmel halad a rónán keresztül; a ménes meg a gulya kolompja, a pásztor tilinkója és a légy pacsirtájának csattogó dala oly csodás harmoniába olvadnak össze, és a csüggeteg fej fölemelkedik.

De mi ez? Meddig a szem lát, a messze tájat lengő viz boritja. Tenger vizhullámai környezik tehát a csendes házikót? Hát itt is elboritotta a viz a lengő zöld vetést? Nem, nem; hisz ez itt a ménes meg a gulya, ott meg a számadó áll botjára támaszkodva, szint' a róna játszva futó szörnyein bámulva.

A róna más tája felől meg vándorutas közelg, bágyadt tagjait az akarat erejével kétszeres sietésre ösztönözve, mióta a biztatólag intő falu messziről föltűnt előtte. Oh, de most látja csak, hogy viz is választ el tőle! Se baj! Azért csak halad előre, hisz már a falu harangjának és — ugy tetszik neki — a vizre menő leányok dalolását is hallja. Előre! előre!

De ni, hol a falu? hol a tenger? Elenyészett minden, a fáradt vándor a puszta kellő közepében egyedül áll, elhagyatottan egy utszéli rongyos czigánysátor előtt.

Nem a falu felé ment, sőt távozott attól; rászedte a csalfa délibáb.

Alig van a természetben egy-egy csudásabb tünemény a délibábnál, mely mint az alföld koszorus költője mondja: enyelegve űzi tűndérjátékait hazánk alföldi rónáin. A természet bölcsen gondoskodott a puszta egyszerű lakóinak gyönyörködtetéséről. A reggel munkása gyönyörrel szemlélheti a pacsirta szivemelő éneke mellett méltósággal kiemelkedő napot; és ha munkájában versenyezve haladt a nappal, gyönyörűséggel tekinthet az est biboros nyoszolyája felé, nappal pedig, mint a költő mondja:

Fölötte lángol a nap, az égnek ifja;
Lángol, mert kebelét a szerelem vívja;
Szeretője, a ki epedve néz rája,
Délibáb, a puszták szép tündér leánya!

A nép élénk és ragyogó fantaziája nem egy szép mondát alkotott a délibábról; ilyen egy az, mely a délibábnak a naphoz való szerelméről szól, és melyet jeles Ipolyi Arnoldunk is — a „Magyar mythologiá“-ba — következőleg fölvett:

„A Puszta már ezredévekkel ezelőtt itt lakott, hol most a szőke Tisza kanyarog, együtt élve tomboló feleségével: a Tengerrel, és egyetlen szelid leánykájával: Délibábbal. Tenger asszony megunván a partok lánczaiban epeszteni magát, hűtlen lőn s a Viharral szövetkezve, keresztül tört a hegyeken és elhagyta az öreg Pusztát. Midőn a Puszta fölébredt ájultából, melybe nejének durvasága folytán esett, örömmel látta, hogy neje elhagyta, és még nagyobb lőn öröme, midőn maga mellett látta Délibáb leányát, kit, mert szelid és jó volt, rosz anyja soha sem szeretett. És a szép aranyhaju Délibábba szerelmes volt a Nap, szerethette is azt, egész utjában nála szebbet soha sehol nem talált. Eddig Tenger asszony háborgó vad indulatja visszafojtá Nap urfi szive szerelmét, nem mert közeledni, most azonban, hogy a mérges anya odább állt, megvallotta szerelmét és a leányka is viszont ő neki tárta föl szivét. Im azonban megtudta ezt a Fölleg, ki szintén szerette a Délibábot, és legsötétebb ruhájába öltözve, harczot üzent a ragyogó Napnak. Küzködtek sokáig, végre a Nap győzött, keresztül szurta a Fölleget és diadalmasan tekintett a remegő kedvesre. A fölleg ekkor, hogy egyiküké se legyen, áradásban ömlött le a földre. Erre a Nap hidat csinált szivárványból és felölelte magához Délibábot. Fölleg akkor elpusztult, a Nap meg most ujra levitte szerelmesét atyja, a Puszta kebelére, és ide jár le azóta boldogságtól rengő keblű kedveséhez. Másoknak is megakadt a szeme szép Délibábon, valamint a Nap után is mások vetették ki hálójukat. A Napot szerette Harmat, Virág, Kikelet; a Délibábot meg Levegő, Esti szellő, de ők azért hivek maradtak. Esti szellő meg is vallá szerelmét, utána is ment a szép Délibábnak, de az arra mindig eltűnt és csak akkor jött elő ujra, mikor a neki drága Napot megpillantotta ragyogó szemével.“

Ilyen költőileg szépen fejti meg magának a népképzelem a forróbb és hidegebb légnemek áradását. Szebb

mythoszi mondát a természet e szép tüneményéről alig képzelünk.

Egy másik fönmaradt monda hasonlóan a délibáb szerelméről szól. A Délibáb — ugyanis — és testvére: a Tenger, az öreg alföldi Pusztának gyermekei valának; a Tenger haragos, nagyravágyó, elnyomja testvérét, a szelid Délibábot, de szerelmese: a Szél elkergeti a Tengert és az öreg Puszta egyetlen leányául megmarad a Délibáb, a ki pedig gyűlöli a Szelet és szerelemmel viseltetik a Nap iránt, hozzá is emelkedik, kebelére simulva. E mondát ismerhette Petőfi, mert fentebb idéztem rövid sorai az ő költészetének nagyszerűségével fejezik ki eme mondának főbb lényegét.

Eddig im a monda! Tehát az alföldi pusztán a Viharral megszökött Tenger uralkodott egykoron. Régen, — az emlékezete is elveszett, a monda azért fönntartotta — volt már Szeged fölött tenger, de akkor még nem volt Szeged, csak a puszta volt itt, az enyelgő délibábbal. Ez évben visszajött a tenger, elözönlötte a pusztát, ott hánykodott fölötte vad, haragos kedvében, és még többet akart, egész hajdani birtokát, hol már azóta Szeged emelkedék. Megkezdődött az ostrom, mint tudjuk, és segélyül hivott czinkos társával, a viharral legyőzött bennünket, kegyetlenül megrontott, sőt ki is öntött kedves otthonunkból.

Szelid leánya: a Délibáb is elhagyta tájunkat, mert hol eddig ő enyelgett az ingó kalásztenger fölött, ott most még mindig anyja, a tenger, vad haraggal háborog, de most már talán mégis csak ismét megszabadulunk tőle.

A délibáb Ipolyi szerint d e l i és b á b szókból kapta elnevezését — minthogy b á b: bűbájost, bűvöst jelent, deli pedig ragyogót, fényest; nem pedig onnan, mivel délben volna látható, ijesztő, csalfa bábképeivel.

Az olasz mondákban is a Fata Morgana, ki mélyen zöld kristálypalotákban lakik, nem délben, hanem csak napnyugatkor emelkedik ki társnőivel a habokból, százféle különböző alakban, mindig változva. Különben a délibáb és delibáb szavak közt ugy is csekély a különbség nyelvünkben; mert a d é l szó a nap fénypontját, ragyogását, d e l i s é g é t fejezi ki.

Az alföld lakói közül kevesen gyönyörködnek a délibáb csalóka képeiben; eleget látta már — mondja — e földpárát, mit is bámulna rajta! Pedig csakis a természet fönséges tüneményei tölthetik be napról-napra nagyobb gyönyörrel a vizsgálódó, romlatlan kebelt. Nézzük a természet remekeit, gyönyörködjünk az utánozhatlan fönségben, hogy éltünk gyönyörtelenségéről ne szólhassunk soha.

Nem hagyhatom itt említés nélkül a Tompa mondái közt szereplő Délibábot; ha e mondákkal kapcsolatban szemléljük az alföld e csudás tüneményét, a gyönyör talán nagyobb leend. Tompánál a „Csörsz árka“ czimű mondában a Délibáb R á d, a longobárdok királyának leánya, szerelmes az avarok vezérébe, Csörszbe, kitől azonban a végzet elszakasztá; Csörszöt villámcsapás érte, melyért:

Szerelmes Délibábnak
Mély volt szivbánata . . . !
Elhalt, miként az alkony
Csöndes fuvalata.

Nézzétek a Délibábot!
Verőfényes napon,
Meg-megjelen remegve
A sík határokon,
Az alföldnek vidékin
Tünő szárnyon lebeg,
Csörsz nyughelyét keresve,
És nem találva meg.
S keseregvén most is, a kit
Hajdan könyezve várt:
Elönti könyözönnel
Körül a láthatárt.

Kovács János.

A chantilly hold.

Történeti elbeszélés.

Dominkovich Máriától.

(Folytatás.)

Igy is volt. Midőn a lovag a fiatal grófot a kivilágitott étterembe vezette, már az asztalnál ültek. A herczeg balján egy szék üres volt. Bourbon sietett azt felajánlani.

— Rég nem látott arczát szeretném szemközt látni, édes Roussillon, de miután távolléte alatt több szép tulajdonságomhoz még a süketség is járult, mellém kell ülnie. Macdonel átellenemben fog helyet foglalni, vele intés által is tudok értekezni. — Most pedig beszéljen nekem utazásáról, — folytatá Bourbon herczeg, — mi mulatságost látott stb. Valóban nagy szolgálatot tesz nekünk, ha megnevettet. Ördög vigye el e fulasztó légkört, egész mélává tesz! Néha ugy tetszik, mintha már semmi nevetésre méltó sem történnék a világon.

II.

Kingston herczeg korlátlan birtokában látta magát kedvesének. A lélek hullámzása azonban, mit az élet legfőbb boldogságának tartott, ez által elcsöndösült. Ha Zsófi férje vagy a marquis valamely barátja a csatornán át utána megy, és londoni palotájában számadásra vonja, alkalmasint a legutolsó csöpp vérig ótalmazta volna zsákmányát. De miután hónap hónap után mult, a nélkül, hogy valamely büntetés fenyegette volna, hóditásának becse nagyot csökkent szemében. Nem birt-e a marquisnő férje előtt anyi értékkel, mint a hogy Francziaországban látszott, mert ime de la Touche közönyösen veszi a dolgot? Vagy talán személyes félelem tartja vissza, nem mer életre-halálra megverekedni házassági boldogságának földulójával? Igazi szerelemféltés nem engedett volna helyet a félelemnek, hanem csak a dühöt hagyta volna működni. Ezt mondogatá magában Kingston s azon következésre jutott, hogy: — Oly nőt ragadtál magadhoz, kit talán egy másik már megunt! Lehetséges, hogy nevet rajtad, mint elvakitott dőrén. Nem okoztál neki keserűséget, sőt inkább szivességet tettél neki ezzel!

Hiában igyekezett ily tépelődések ellenében fölhozni, hogy mily áldozatot hozott neki Zsófi, mily hálával tartozik neki. Ha egyszer erővel hurczoljuk elő a jó gondolatokat, hogy a roszakkal szembe szálljanak, akkor a harcz már előre el van dőlve, és a puszta kötelességérzetből való szerelem megszűnik szerelem lenni. Kingston, midőn a marquisnővel Londonba ért, egész háztartását akarata alá rendelte, s eleinte minden intézkedését kitűnőnek, páratlannak találta. Lassankint azonban tünedezett a lelkesedés; némely rendelete ugy tűnt föl előtte, mint szabadságának korlátozása, homlokán néha felhő mutatkozott, elkezdte ezt-amazt ócsárolni. Zsófi azt azonnal kivánsága szerint megváltoztatta, de Kingston épen ezen alkalmazkodását s készségét magyarázá balul; azon meggyőződés-

nek tulajdonitá, mely Zsófinál is felmerült, hogy bájai nem gyakorolnak többé föltétlen uralmat, azért tehát más módokhoz kell nyulnia, hogy Kingston kegyét megtarthassa.

Mily téves volt e vélemény! A marquisnőnél hiányzott az uralomvágy szelleme s a kaczérsági hajlam, természetének fővonása a jóság volt; közelében senkinek sem volt szabad valaminek hiányát érezni, inkább maga mondott le róla. Még egy dolog járult hozzá, a mi a herczeg iránt mindig engedékenységre s szivélyességre ösztönzé: elakarta előle titkolni a meghasonlást, miben uj viszonya önmagával hozta. Az anyának lehetetlen volt bensőleg is elszakitani magát gyermekeitől, miként külsőleg tette. Szive meg volt osztva a mult s jelen között, s ha tiszteletreméltó férjére gondolt, ki joggal megvethette a házasságtörőt, akkor szive mélyében reszketett; Kingston azonban semmit se vegyen ebből észre, Kingston azt higyje, hogy meg van elégedve nála, miután mindent föláldozott érte, mi ezelőtt szent volt előtte.

Az angolnak soha sem jutott eszébe, Zsófi lélekállapotát fürkészni; mint valódi önző ember, csak kedves énjével foglalkozott, s mihelyt világos lett előtte, hogy mostani élete meglehetős egyhangu, egy perczig sem tartóztatta magát, szórakozást keresett, melyben a marquisnő nem vett részt. Szemrehányás nélkül engedte menni, eltűrte, hogy az asztalnál keveset beszélt, s lassankint egészen szótlan lett; egy benső érzés azt sugá neki: Ha egyszer azon az uton van, hogy elforduljon tőle, a szemrehányások s kérelmek az ő részéről csak siettetnék a szakadást. De mi lesz akkor, ha egy napon türelmessége daczára Kingston részéről történnék azon nyilatkozat, hogy: Eredj, honnét jöttél, nem vagyok semmi szent kötelesség által hozzád csatolva, nem szeretlek többé? Emésztő félelem kapta meg szivét, a jövőre gondolván, bűntudat, megbánás s azon érzet kinja, hogy sorsát megérdemelte, gyötrék a fiatal nőt, és megijedt, mikor a tükörbe tekintett; mert Zsófi nem tűnt föl többé magának huszonkét évesnek, matrónának látta magát. A testi szépség legroszabb gondviselője a bánat.

Egy reggel Kingston tudatá Zsófival, hogy a napot egyedül kell töltenie, mert ő kirándulást teend barátaival a vidékre. Zsófi hallgatott. Kingston bucsu nélkül kelt föl a reggelizö asztaltól. Ekkor Zsófinak rég elfojtott fájdalma égető könnyekben tört magának utat, s midőn kisirta magát, remegő kézzel keresett elő iratai közül egy levelet, mit nem sokára Londonba érkezte után egy zárdai barátnőjétől Brüsszelből kapott. Ez hallotta a lépést, mit a marquisnő nem rég tett volt, s ezt irá neki: — Elébb-utóbb lábbal fogja tapodni odaadásodat, megvetve, eltaszitva, s elhagyatva fogod magad látni, mint szerencsétlen barátnőd, mint én, ki szintén mellőztem az észt, erkölcsöt s kötelességeket s a szenvedély ördögi csábszavait követtem.

Zsófi először borzadással olvasta e levelet s soha többé nem merte érinteni. Ma nyugodtan olvasta el ujra, azt rebegé: — Nagyon is igaz! — s készült felelni rá. A magányosság segitségére járt, a nap hosszu volt, mit nem lehetett mindent ezalatt a tollal mondani? S a marquisnő szükségét érzé annak, hogy kibeszélje magát, miután ugy sem érthette meg senki jobban, mint a hasonlólag megpróbált bajtársa.

— Nem akarom magamat menteni, — irá, — sem hibámat szépiteni. Te magad itélj, mennyire vagyok kárhoztatandó. Szivem ment volt minden melegebb vonzalomtól, de Kingston pisztolylyal kezében állt előttem, s azzal fenyegetett, hogy szemem láttára öli meg magát, ha nem hallgatom meg. Földijeinél az öngyilkosság a betegségek közé tartozik, és nem egy fiatal élet vetett már igy véget csekélyebb ok miatt. Sajnáltam őt, a megrohanás is közreműködött, kértem, hogy borzasztó szándékát legalább halaszsza el. Másnap elutaztam Chantillyból, azon reményben, hogy kigyógyul, ha nem fog látni. De azon félelem, mit hevessége keltett bennem, nem enyészett el. Álmomban ismét közeledett felém, lobogó hajjal egy mélység felett lebegve, egy véres papirt dobva lábaimhoz. Sikoltva, átizzadva ébredtem föl, Tauchon, komornám, ágyamnál állt, s azt mondta, hogy álmomban többször Kingston nevét emlitettem. Még akkor nem tudtam, hogy e teremtmény már Chantillyben meg volt vesztegetve általa, hogy elcsábitásomat elősegitse. Néhány napig lázban voltam e borzasztó álom után, ágyban maradtam, de az orvos nem látott semmi veszélyt s rábeszélte férjemet, hogy menjen Saint-Germainbe, hol egy haldokló ohajtott vele utoljára beszélni. Alig távozott a marquis, Tauchon beszaladt hozzám, azzal a hirrel, hogy Kingston herczeg van az előszobában. Eddig minden nap tudósitást vitt neki állapotomról lakására, férjem távollétéből pedig azon előnyt engedé neki a ravasz teremtés, mi után törekedett. Álöltözetbe sompolygott be palotáinkba. Tauchon rimánkodott, hogy ne utasitsam el, s legalább egy tekintetre méltassam. Határozott vonakodásom ellenére az ajtóhoz rohant, egy perczre rá hálószobámban termett Kingstone, elvesztettem öntudatomat. Mit használt már sirásom? Ujabb csókokkal fojtá el azt. Esküdözött, hogy mindenét megosztja velem, ha Londonba követem, és ha a sors özvegygyé teend, rangját is rám ruházza. Nem engedett eszméléthez jutnom, a szökéshez minden el volt már készitve, Tauchon köpenybe s takarókba burkolt, a herczeg levitt a kocsiba, a nélkül, hogy valamelyik cselédem észre vett volna, — erről is Tauchon gondoskodott — s a lovak elvágtattak velünk. Gyermekeimet sem volt szabad megölelnem; Kingston nem engedte meg, azon félelemből, hogy az anyai szeretet által visszatartva, meghiusithatnám terveit. Calaisig őrült sebességgel haladtunk, ott megbetegedtem az izgalmaktól. Ujra napokig beteg voltam, Kingston nem mozdult mellőlem. Oly gyöngédséggel, mire férfiut nem hittem volna képesnek, tett meg nekem minden szolgálatot, bár Tauchon még nálam volt, ki csak Londonban kapta meg elküldetését s bűndiját. Egy külön e czélra kibérelt hajó, minden kényelemmel ellátva, vitt bennünket Doverbe. Tom, Kingston komornyikja, kit előre küldött, várt bennünket a kikötőnél; minden állomáson a fővárosig előfogatok álltak készen. Itt a palotában is, a hol most ki tudja, meddig, még lakom, mi sem hiányzott, a mi egy nőnek szükséges. Kingston a házban korlátlan hatalommal ruházott fel, s magánkiadásaim födözésére 20,000 livres évpénzt ajánlott fel. Én csak 5000-et fogadtam el, s nagyobb részét szegények segélyezésére forditottam, kik itt nagyobb számmal vannak, mint Párisban. Nekem nincs szükségem semmire, azaz nem akarom hogy legyen. A nagy világ szivesen fogadott volna, miután az angol ladiek épen oly kevéssé szemérmesek, mint a mi nőink Francziaországban, de szégyenérzetem távol tartott a társaságtól, s visszavonultságommal egyszersmind be akartam bizonyitani a herczegnek, hogy

nem eltitkolt hiuság s fény utáni vágyból lettem az övé, hanem egyedül azért, mert a körülmények hatalma győztek le. Eleintén hizelgett neki magamviselete, s büszke volt azon varázsra, mit egyénisége rám gyakorolt; de a mi vérünk nem forr mindig, s ha a férfiaknál csendesebb folyásba megy át, akkor jaj nekünk szegényeknek, akkor elvesztünk! Te is tapasztaltad ezt, Teréz, te megjósoltad nekem, hogy mit fogok átélni — most élem azt át! Evelyn napról-napra hidegebb lesz, nem merek többé gyöngédséggel közeledni hozzá; valjon fog-e ezt valaha saját akaratából kérni? E remény hozzá oly gyönge, miként kezem, melylyel üdvözletemet küldöm neked, szerencsétlen nővérem! Nem mondhatom: Élj boldogul, én csak igy imádkozhatom: Vigasztaljon Isten! Ha visszagondolok derék férjemre, kinek oly mély fájdalmat okoztam, kedves gyermekeimre, kik talán idegen ápolás alatt elsorvadnak, holott anyjok egykor minden egyes lélegzetvételük felett őrködött — nem, Teréz, nekem nem szabad visszagondolnom, a kétségbeesés kinyujtja borzasztó körmeit Zsófi után —

Itt megállt az irásban, nem volt bátorsága férje nevét is a papirra irni, a levél befejezetlenül ment Brüsszelbe.

(Folytatása köv.)

Az udvari élet Mária Terézia alatt.

Szinte szégyenli magát az ember, ha látja, milyen uralkodókat tiszteltek meg a „nagy“ czimmel. Vegyük csak azt a Katalin czárnőt! Ennek a förtelmes asszonynak, a ki gyalázatára vált nemének, csuszó-mászó kegyvadászok ugyanazt a czimet adták, a melyikkel Mária Terézia császárnő és királynő nevét örökiti meg a történelem!

Mária Terézia ellenben méltán viseli e fényes czimet. Az a legkevesebb, hogy századának egyik legszebb asszonya volt. Mert a milyen szép volt, olyan jó is volt. Már csak az, hogy abban az alapjában megromlott korban mocsoktalan tiszta női becsületét a rágalom is kénytelen volt tiszteletben tartani; és ez annál dicséretre méltóbb, minthogy férje, Ferencz, épenséggel nem volt a hűség példányképe. Mária Terézia ellenben egyaránt kitűnő volt mint nő, mint anya és mint uralkodó. Sokat tett az osztrák-magyar birodalom javára, és az akkori viszonyokhoz képest, nagyot is. Ő emelte ki a birodalmat középkori tespedéséből, ő alatta kezdett itt szabadabb gondolkodás tért foglalni, és annál nagyobb az ő érdeme e részben, ha meggondoljuk, hogy VI. Károly udvarában nevelkedett föl, olyan udvarban, a hol a vakbuzgóság magasan hordta üres fejét. És nem csak saját alattvalói, hanem más népek iránt is megvolt benne a jog és igazság érzete. A mit a 18-dik század elvetemedett udvari politikájában sehol sem találunk Európában, nála megtaláljuk: volt lelkiismerete. Midőn Nagy Frigyes és az orosz Katalin Lengyelország eldarabolását elhatározták, azt az égbe kiáltó gonoszságot és azt a szörnyű politikai hibát; egyedül Mária Terézia szivében támadtak erkölcsi aggodalmak, Frigyes és Katalin tul voltak az ilyen „gyerekségeken.“ Talán semmi sem hirdeti annyira Mária Terézia dicsőségét, mint az a leirat, mint Kaunitz miniszteréhez ez ügyben intézett. Szive mélyében érezte, és nyiltan ki is mondta, hogy „ebben a dologban nemcsak a világos igazság égbe kiált ellenünk, hanem a józan ész is ellenünk szól“, és el lehet neki hinni, hogy „a legnagyobb aggodalommal engedi mentire a dolgot“, csupán csak azért, „mivel magában áll és nincsen többé „en vigueur“. Teljes erejének és teljes erélyének éveiben a császárnő-királynő bizonyára nem egyezik vala bele Lengyelország feldarabolásába.

Semmi kétség, Mária Teréziában is csak ugy, mint a többi ezen korbeli uralkodóban, meg volt a korlátlan hatalom tudata; de ő benne nemes szeretettel és gyöngéd nőiséggel volt az párosülva. Ime, egy példa, arra, milyen szelid és gyöngéd volt e nő lelke. Férje, Lotharingiai Ferencz, könnyű életet élt, szeretőket tartott, Mária Terézia meg imádta férjét, maga volt az erény, mégis soha sem mutatta neki, mennyire fáj neki mellőztetése. És mikor férje meghalt, és a kétségbeesett császárné marczangoló fájdalommal szivében örökre befogta a drága szemeket, a halottas szobának egyik szögletében meglátja férje utolsó kedvesét, Auersperg-Neipert herczegnőt. Ennek is könnyek peregtek le arczán; és e könnyek láttára a császárné elfelejti saját fájdalmát, el azt is, hogy mit tett neki az a siró nő ott férje életében, oda megy hozzá, kezét megszoritja, és zokogva mondja: „Oh, kedves herczegnő, nagy a mi veszteségünk!“

Csupa szeretet volt a szive, nem afféle szép szó, hanem valósággal ugy érzett, mintha édesanyja volna népeinek, és megosztott vele örömöt és bánatot. Igy, midőn megkapta a hirt, hogy Lipót fiának Florenczben fia született, azon pongyolában, a mint volt, hajtatott a szinházba és ott a páholyából kihajolva, lekiáltja a közönségnek: „A Poldimnak fia született“ — nem hitte másként, mint hogy az ő népének is ugy kell örülni e hirnek, mint a hogy az ő anyai szive, azért ki is kell adni neki az ő részét.

Az udvartartás Mária Terézia alatt nagyon fényes volt, különösen az örökösödési hadjáratok után. Férje, Ferencz császár és király, szerette a mulatságot, és Mária Terézia nem volt ellene, annyival kevésbbé, mivel maga is kedvét lelte a vidám, fényes és változatos szórakozásokban, különösen fiatal éveiben. Ünnepies alkalmakkal a császári étteremben 1.300,000 frt értékű arany asztalnemű ragyogott. Az udvari istállókban 2,200 ló állt. Az udvari ebédeken, lovagjátékokon, operákon és tánczvigalmakon néha kétezerre is ment a meghivott vendégek száma. Az összes udvartartás hat millióba került évenkint; mai nap nem tartják ezt soknak; nem szabad azonban feledni, hogy az a kor még nem volt a milliókkal való szédelgés kora.

Mind a mellett a családiasság volt Mária Terézia egyik kiváló jellemvonása. Nem sok anya él ugy anyai kötelességeinek, mint ez a koronás nő, és egész egyszerűen, mondhatni polgárilag nevelte gyermekeit — akár csak a mi drága Erzsébet királynénk! — A keresztelők, — és tizenhat gyermeke volt, — megannyi ünnepnap vala ugy az udvarnál, mint egész Bécs városában. A császári palota, vagy a gyönyörű szép Schönbrunn tele volt akkor vendéggel és pompával. A főméltóságok és idegen követek teljes diszben, tündöklő hintókban hajtottak a nagy fogadásra, a kihallgatási terembe alig fért el a sok veres, kék szalag, aranygyapju, női szépség, és drágakövek ragyogása. A magyar mágnások, a kik különös kegyben álltak Mária Terézia előtt, teljes festői diszökben tiszteleg-tek. Igy ment végbe a kézcsóknak hosszu, és annál fogva minden pompás volta mellett is eléggé unalmas szertartása. Este aztán táncz és vacsora volt, a mely azonban csak 11

óráig tartott. Kisebb rendű ünnepélyek alkalmával hangversenyek vagy szinjátékok töltötték ki az esti órákat, néha kisebb operák is. A szereplők a császári ház tagjai voltak; rendesen olasz nyelven, nem egyszer azonban a hány szereplő, ugyanannyi nyelven játszottak, hogy a mulatság haszonnal is járjon, tudniillik nyelvgyakorlat végett.

A farsang még teljes virágjában diszlett Mária Terézia alatt; csupa zaj és vigalom, és az udvar szivesen járult hozzá a maga részéről is. Hangversenyek, tánczvigalmak, szánkázások, szin- és egyéb játékok egymást váltogatták, különösen az álarczos vigalmakat nagyon kedvelte a császárné. Ilyenkor aztán rendesen férjét választotta tréfáinak és kötődéseinek czéltáblájául, és mind e vig élet mellett Mária Terézia udvara ment volt a mult század udvari ledérségétől. A főuri világ ugyan ott is csak olyan volt, mint mindenütt abban a korban; csupán csak a császárnő tett jeles kivételt e részben. És a milyen tiszta erkölcsű volt, körében sem türte a ledérséget, csak a háta mögött tenyésztek az ugynevezett „galant“ penészvirágok ott is dúsan.

Fiatal éveiben, mikor még nem testesedett volt el annyira, mint idősebb korában, a császárnő könnyed, élénk volt, szeretett futkározni, szökdelni, azért a szabad természet ölében érezte magát legjobban. Schönbrunn és Laxenburg, Bécs mellett, egyik gyönyörűbb nyári kastély a másiknál, az ő és férje alkotásai. És érdemes följegyezni, hogy nem csupán a császári család, hanem a nép gyönyörködésére is teremtette Schönbrunnt. Világosan kimondta ezt a kitűnő lelkű nő, és tettel is kimutatta, A tündérszép kerti ültetvényekbe szabad bejárata volt a népnek, és hogy a „jó bécsiek“ igazán jól kimulathassák ott magukat, a tündérszép kerti ültetvények egyik félreeső helyén — sörházat nyittatott, természeten „virsli“-t is árultak benne. Nem is mulasztotta volna el a tőről metszett bécsi nyárspolgár nyáron át feleségestül, gyermekestül fölkeresni Schönbrunnt, a mikor csak szerit ejthette, és gyönyörködni a jó császárnő látásában, természetesen három lépésnyi távolságban.

Mária Terézia tudta, hogy szép — tudja ezt más nő is, — és mikor még, hogy az ő szavaival éljek, „en vigueur“ volt, mesternő volt az öltözködésben. Kedvencz öltözéke volt: ezüst-brokát ruha, kék derékkal, a melyen a sok gyémánt nem hiányozhatott. Rizsporos hajában brilliántok tündököltek, vagy igazgyöngy, a mit még jobban szeretett. Jelensége és tartása méltóság volt és kellem. Tudta adni a felséget, az uralkodót, mikor az alkalom ugy kivánta. Egyébkint egyszerű nyájas-szives volt magaviseletében, sok ilyen vonás maradt fönn utána, ezek közül talán a legérdekesebb az a beszélgetés, a mit egy alkalommal a szabad gondolkodásu jeles Sonnenfels-zel folytatott. A jeles iró panaszkodott előtte, mennyi mindenféle bolatásoknak van a szükelmű czenzura részéről kitéve. Mire a császárnő ilyetenképen vigasztalá: „Nos hát, mi baj megint? Már megint a képére másznak? Mért nem hagynak magának békét? Talán mi ellenünk irt mi? Megbocsátom én azt magának szivemből. El is vesztheti néha türelmét a jó hazafi. Tudom én azért, mit tartsak felüle. Vagy talán a vallás ellen? Nem ment el az esze. Vagy talán a jó erkölcs ellen? Nem telik ki tőle disznóság. Hogy ha azonban a miniszterek ellen irt, hja, édes Sonnenfels lelkem, akkor ám lássa, hogyan vágja ki magát, én nem segithetek rajta. Én eleget intettem, hogy azt ne tegye.“ *)

Nyáron át az udvar rendesen Schönbrunnban tartozkodott, és akkor, egyes gála-napokat kivéve, az udvari rend sokkal kevésbbé feszes és cziczomás volt, mint télen át a bécsi palotában. Ugy is eléggé kiczirkalmazott és kipéczézett volt az akkori udvari társaság, faluhelyen is, azaz a császári mulató kastélyainak fasoraiban és lombos ligeteiben is. Képzeljük csak el magunknak azokat a finom gavallékot az ő franczia öltözékükben: aranynyal-ezüsttel kivarrt bő felöltőjükben, lengeteg fehér nyakkötőjükkel, a legfinomabb hollandi patyolat gyolcsból; selyem bugyogóban, selyem harisnyában, az ékes czipőkön csillogó-villogó gyémántos csattokkal, kimért menuet-lépésekben lejtve; azután a bűbájos hölgyeket, a kiknek darázs termetéről nehéz, dudoros, virágindás selyemruha hullámzott alá, és kiknek lábacskái hüvelyknyi magas sarku atlaczczipőbe voltak szoritva, arczaikon nem a természet, hanem a festékszilke pirosságával, fejükön hajból, halhéjból, sodronyból, tafotából és csinált virágokból alkotott Bábel-tornyával, édes Istenem, a természet ölében ennyi természetellenes! — De csitt, még magára találná venni a mi boldogságos korszakunk, az ő szörnyűséges hajboglyái mián.— Ámde a tulajdonképi udvarhölgyek és udvarurak ennyiben sem követhették saját izlésük és szabójuk sugallatát. A rendes udvari öltözék mellett a schönbrunni és laxenburgi időszakra külön viselet volt kiszabva: az uraknak veres frakk, arany paszomántos kabát, és aranynyal kivarrt zöld mellény — szakasztott a papagáj! — a hölgyeknek meg veres ruha, ugynevezett „zsák“, aranynyal, vagy ezüsttel áttörve és virágokkal körülszegve.

A nyári mulatságok rendesen igen egyszerűek voltak a császárnő udvarában. Első helyen állt a czélba lövés, a melyben csak hölgyeknek volt szabad részt venni, a főherczegnőkkel az élén. A nyereményeket a császárnő osztotta ki. Tavaszszal a sólymászat volt a legkedvesebb mulatság, szorosan a középkori hagyományok szabványai szerint. Néha szarvasvadászat is járta; este rendesen szinház volt, kicsi franczia darabokat adtak elő, külön e czélra oda rendelt társulat által; szinház után néha egy-egy kis rögtönözött tánczvigalom, közben-közben álczás is, máskor meg tűzijáték fejezte be a napot. Őszszel pedig szüretet játszott az udvar. Egy ilyen laxenburgi szüretről egy hűséges udvaroncz, 1758-diki októberhó 22-diki kelettel lelkiismeretesen följegyezte naplójában, miszerint „vörös borból egy, fehérből pedig másfél akón felül volt a szüret“ — mindent összevéve tehát el kell ismerni, hogy jó erkölcs, vagy legalább illedék tekintetében Mária Terézia udvara majd valamennyi akkori udvaron tultett. Már a szellemi életről nem lehet hasonlót mondanunk. Mintha csak a holdban lett volna, annyira semmi sem jutott el oda a század szellemi hullámvetéséből.

Sz. M.

---

*) „Was ist 's halt 'r wieder? Sekiren sie Ihm schon wieder? Was wollen sie Ihm denn? Hat Er etwas gegen Uns geschrieben? Das ist Ihm vom Herzen verziehen. Ein rechter Patriot musz wohl manchmal ungeduldig werden. Ich weisz aber schon, wie Er 's meint. Oder gegen die Religion? Er ist ja kein Narr. Oder gegen die guten Sitten? Er ist ja kein Saumagen. Aber wenn Er etwas gegen die Minister geschrieben hat, da kann ich Ihm nicht helfen, da musz Er sich selber heraushauen. Ich habe Ihm oft genug gewarnt.“

Heti tárcza.

Juliushó 30-dikán.

(S z é p könyv.)

Coralie ő nagyságával nem rég . . . f o g a d t u n k! Nagyon fontos egy dolog lehetett a mi fogadásunk tárgya; arra fogadtunk, hogy Tekla bárónőt Pipiu gróf, vagy Alfonz herczeg fogja-e kisérni Marienbadba, vagy Razia — a kit ugy hivnak, mint Wieland „Oberonjának“ gyönyörű hősnőjét — micsoda különcz divat szerint öltözik ismét Balaton-Füreden? Csak arra emlékszem, hogy . . . én nyertem! Nyereségül ki volt kötve egy s z é p . . . könyv.

Oh százszor boldog én! Egész nap azzal voltam elfoglalva, hogy valjon milyen s z é p könyv lesz az, melyet Coralietól mára bizonyára megkapok. Valjon hogy fog választani Coralie? micsoda szempont fogja vezérelni?

Ha az é n izlésemet fogná tekintetbe venni, akkor bizonyára az angol irodalom nagyjaira fog gondolni. Nem baj, ha egyike-másika két példányban lesz meg a könyvtáramban. Ha arra gondol, hogy a nemzeti szinház egy shakespearei előadását sem nézem végig, akkor okvetlen rá kell jönnie, mennyire imádom én a britt költészet ez óriását! Okvetlen Shakespearet fogja választani. Oh, Coralie tudja, mennyivel szebb a salon asztala, ha obligát fénykép-albumok mellett nagy költők illustrált kiadásai boritják; egy Dorée által illustrált Shakespeare, vagy szentirás, igy a Lietzenmayer Göthe-árnyrajzai arra valók, hogy tulajdonosnőjüket magas izlésű, előkelő müveltségű delnőnek hirdessék.

Bizonyára Shakespearet kapom! Ha azonban Ráth Mórnál talál vásárolni, a gyöngéd . . . udvarias . . . kiadó nem fog késni hazafias szempontok ajánlásával. Vörösmarty ugyan nincs szépen illustrálva, de „Szép Ilonkájának“ diszkiadása valóban kedves. Arany János, Eötvös tűrhetőn van kiállitva, s a Petőfi diszkiadás is beválik haladásnak; Zichy Mihály és Munkácsi is rajzoltak belé. Mind e pompás könyvekből válogat talán ép e pillanatban az én szellemes barátnőm.

Azonban Coralie szereti a divatot. Divat a franczia, s könnyen meglehet, hogy Musset kétségbeesése és Lamartine melancholiája, Beranger vidám szabadságára esik a választás . . . Vagy talán ifjabb Dumas, Zola, Daudet és Ouida, a legdivatosabb modern franczia irók lesznek a boldogok . . . Isten tudja, és Coralie.

Ah, csöngetnek!

A Coralie szoba-cziczája van oda künn. Kis szőke cziczus, hamiskás kék szemmel, s egészen hamis mosollyal vérpiros ajakán. A kezében . . . könyvet tart.

— Mit hozott, édes lelkem!

— Jaj kérem, nem tudom ám, hogy fog tetszeni!

— Bizonyára nagyon becses könyv! Ő nagyságának finom izlése . . .

— Hiszen ha ő nagysága választotta volna! Ő nagysága nagyon el volt foglalva, azért csak engem küldött a papirkereskedésbe . . .

— Hová küldte ő nagysága?!

— A papirkereskedésbe, hogy ott egy s z é p e n b e k ö t ö t t tiszta könyvet válaszszak, de az ne legyen olcsó. Tessék, itt van!

És itt is volt, a boritékon pedig arany betűkkel állott:

Emlékül . . .

*

Ára 5 forint.

Megjegyzendő, hogy a csillag helyén ékes lant van, s az „Ára 5 forint“ nem arany betűvel iratott ki.

Hölgyeim . . . Emlékkönyvem már van, tessék tele irni!

Ezt meg kell köszönnöm. Leülök, irok levelet. Igy hangzik:

„Édes barátnőm!

Vettem a kellemes ajándékot. Nem képzelheti, mi boldoggá tett vele.

Ime, nekem már van „Stammbuchom.“

Ha látogatóm jő . . . siri hangon riasztok rá: „Ember, itt a toll, irjál!“

S ha a megriadt vendég megsemmisülve rebegi: „Sohse irok alá váltót!“ Vagy azt, hogy: „Elvem, nem irni alá előfizetési ivet“, akkor én fölénynyel nézem végig, s azt mondom neki, hogy „nem váltót, nem előfizetési felhivást, hanem e m l é k-v e r s e t kell irnod . . .“

S mintha látnám már a sok szellemes emlék-verset.

X. barátom igen élczes ember. Mindjárt az első lap legeslegvégére irja oda, hogy „a ki nálam jobban szeret, az irja nevét az én nevem alá.“ Y. barátom még élczesebb, és szemrontó hajszálvonásokkal bár, de azért oda irja.

Látom már borbélyomat, a ki kegyelemkép kéri ki magának, hogy ő is irhasson emlék-verset. Oh Istenem! ő szokva van az éles eszközökhöz, s engem nem egyszer vágott meg; legyen könyvemben képviselve ez a modor is.

A kis Márta már növeldében van. Előre tudom, hogy ezt irja nekem „örök emlékül“:

Zöld erdőben, zöld mezőben
Virágzik egy nefelejcs,
Néked irom ezt emlékül,
Hogy engem el ne felejcs!

Lesz, a ki e megható sorok alá a következő megható sorokat helyezi:

A barátság igen nagy kincs,
Szerencsétlen kinek az nincs.

Valahányszor e két sort olvasom, mindannyiszor eszembe jut, hogy nem vagyok szerencsétlen ily barát birtokában!

Rajz-képes barátaim nem késnek oda rajzolni egy oltárt, melyen egy jókora sziv fog lobogni, s akad bizonyára sírkő is, mely magát könyvembe rajzoltatja, s végül

arra valók ám a Benedek Aladár, Dengi János és Koroda Pál költeményei, hogy a kötet diszére váljanak.

. . . Asszonyom, köszönöm a szép könyvet. Én ugyan „szép könyv“ alatt szép tartalmu könyvet is értettem, de beláttam, hogy a könyvkereskedések kirakatai nem hiában oly pazarok, hogy az iró tiszteletdiját valószinüleg a t. könyvkötő czéh kapta; beláttam, hogy fődolog a kötés, a tartalom semmi. Ön megfejtette a talányt: a tartalom nem csak mellékes, de fölösleges is. Köszönöm a szép könyvet.

— Ő nagyságának jelentse kézcsókomat, s átadva soraimat fejezze ki, mennyire boldog vagyok ez ajándék által, s mennyire meglepett, hogy ő nagysága ily jó helyen tartja az . . . izlését! Gáspár Imre.

Vihnye, Szliács, Radegund.

(Válasz Gáspár Imrének.)

Nem Vihnye, hanem Radegund. 1879. jul. 30.

Gáspár Imrének Milkó Izidortól üdvözlet!

A „Cs. Kör“-ben hozzám intézett levélre, melyet Vihnyéről Szliácsra s onnan Radegundba küldöttek utánam, egy kissé későn jön a válasz. A késedelem oka épen a „Cs. Kör“, mely 10 napi bolyongás után csak tegnap ért el a — tányéromra.

Igenis, a tányéromra!

Mert Radegundra délben érkezik a posta, s a levélhordó mindenkinek tányérjára helyezi a számára érkezett leveleket.

Azt mondod, hogy boldogok a fürdővendégek.

Mily csalódás!

Tudod, mi egy fürdővendég?

A fürdővendég egy naplopó ingyenélő, a ki hetekig kénytelen magának szemrehányást tenni, hogy czél nélkül él; egy ember, a ki merő semmittevésből nem ér rá magát kipihenni; egy szerencsétlen, a ki reggeltől estig szidja az esőt, egy fürdő-vizkárosult, a kit vendéglősök, villatulajdonosok, fürdőszolgák és pinczérek zsarolnak, fosztogatnak, stb.

És te még beszélsz a fürdővendégek boldogságáról?

Hát még a vihnyei fürdővendég, a ki reggeltől estig felöltőben didereg, rosz kávét iszik (de ezt már nem reggeltől estig), farkasorditóban alszik és — tárczákat ir!

Ez csak az igazi szerencsétlen flótás!

Bizony, hidd el barátom, nincs abban semmi dicsekvés, ha azt mondom: anch io sono — fürdővendég!

Én is az vagyok, még pedig az idén már harmadszor.

Először Vihnyén voltam. Fájdalom, meg nem tudhattam, hogy mit beszélnek az ottani fenyvesek, azon egyszerű okból, mert Vihnyén fenyvesek — nincsenek. A fürdő központjából legalább husz perczig kell gyalogolni, ha fenyőillatot akar az ember lehelni.*) Én megtettem ez utat, bolyogtam járatlan utakon s szivtam a fáknak balzsamos lehét, hanem ezek nem voltak vihnyei fenyvesek.

Azt azonban megmondhatom, hogy mit beszélnek a vihnyei — nők.

Pletykáznak.

És pedig valószinűleg az én rovásomra.

*) Ezeket értettem. G. I.

A kölcsönösség kedveért én is üzök egy kis médisance-t az ő kontójukra, és értesitelek, hogy Szliácson már sokkal érdekesebb női társaság van, mint Vihnyén.

Szliács!

Mily szó ez! Nem dobog-e szived, mikor kiirva olvasod?

Ez volt a második gyógyhely, a hol fürdővendég voltam. Hoziannah!

Az első ember, a kivel ott találkoztam, háromszáz nő volt. Ott sétáltak a központi épületek körül szebbnél szebb toilettekben és pletykáztak egymásra a legkülönbözőbb változatokban. Tudod, mi Szliács? Háromszáz érdekes arcz, háromszáz értékes ruha, ugyanannyi mosoly és hysztéria. Ez Szliács! Egy igazi női fürdő. Mindenütt csipke és uszály. Női luxus lépten-nyomon. Csak itt-ott tünik fel egy egyes férfi alak, mely ritkaságának és fontosságának tudatában büszkén lépdel, mint egy pasa a háremében. Oh, bizony itt jó férfinak lenni a hourik e magyar paradicsomában, hol bájos asszonyok és leányok népesitik be a parkot s kedves női csicsergés tölti meg édes hangokkal a léget! Örültem is, hogy Szliácsra értem, s majd nyakába borultam az első háromszáz embernek, — a kivel találkoztam.

„Hier ist gut sein, hier lasst uns Hütten bauen“, — gondolám s letelepedtem ott néhány napra. Szliácsi fürdővendég lettem. Ittam a József-forrásból, fürödtem a 2. számu tükörben, ebédeltem Khélynél, tomboláztam (mitsem nyerve), négyeseket tánczoltam (elrontva a figurákat), stb. Szóval: szliácsi életet éltem. Te ismered e fürdőt és annak életét! Irtak róla Zipser, Wagner, Czilchert, Schöpf, Suchy, Fischhof, Habermann, Hasenfeld és Gáspár Imre!*) Egy délután, mikor zugott a szélvész és könnyezett Jupiter, átnéztem mindez iratokat, de igen örültem, midőn elállt az eső, ujra kisütött a nap, földhöz csaphattam a könyveket és mehettem ki az erdőbe. Csakhogy Szliácson a nap hideg, hidegebb, mint bájos növendégeinek mosolya. Klimája zord, s mikor a fővárosban a czipőtalp az aszfalthoz ragad, Szliácson egészen kedélyesen burkolózhatunk köpenyünkbe.

El innen enyhébb éghajlat alá! És elindultam Radegundba!

A ki tehát e sorokat irja, az egy radegundi fürdővendég, a ki reggel és délután áldoz Priessnitznek 10—12° R. vizben. Azt mondja valaki a hidegvizkuráról: Ezelőtt kétségbeesésből a vizbe ölték magukat, most a vizet ölik magukba az emberek. Természetes, hogy itt aztán melegnek tünik föl a különben hüvös levegő.

Radegundon nagyon szép a természet, majd olyan szép, mint a szliácsi nőközönség. Jer ide fürödni jéghideg vizben, pihenni a fenyvesek árnyékában, teleszivni magad édes erdőillattal! Mit törődjünk Asbóthtal, Zichy Viktorral és a politikával? Radegundon nincs politika. Itt a hideg viz uralkodik, és nem a korrupczió. Jer, itt megintervienolhatók a fenyvesek s hallhatni tőlük kitűnő novellatárgyakat, balladákat, románczokat. No, ha egy ilyen fenyves egyszer megszólalna! . . . Megmondaná neked, hogy nem minden fürdővendég boldog. A fenyveserdők már igen sok sohajt hallottak elebbenni t. cz. fürdővendégek ajakáról.

*) Soha sem irtam róla egy nyomtatott betűt . . . prózában. Revange. G. I.

Bizony nem minden fürdővendég boldog. Tegnap is valakit öngyilkossági kisérleten kaptak rajta. Agyon akarta magát a szerencsétlen lőni — a folytonos rosz idő miatt.

Isten veled! Milkó Izidor.

Fürdő évad.

A legujabbi kimutatás szerint a magyar fürdők következően vannak látogatva: Balaton-Füred 1193, Buziás 633, Harkány 991, Herkules-fürdő 2623, Krapina-Töplitz 882, Lipik 580, Pöstyén 1663, Tátra-Füred 360, Trencsén-Teplitz 1277.

Az erdélyi fürdők is látogatottságnak örvendenek.

*

Lefolyt a fürdőkre nézve oly fontos Anna-hét is. Az Anna-bálokról egész halom tudósitás van előttünk. Itt közöljük más fürdői hirekkel együtt. A parádi timsós fürdőben az idei Anna-bál — mint lapunknak irják — igen fényesen sikerült. Az első négyest 42 pár tánczolta. A jelen volt hölgyek közül tudósitónk a következőket emliti meg: Sólyomfekete Ferenczné, Danilovich Pálné, Kordin Mariska, Lostenier Károlyné, Gulyás Jánosné, Kirchknapf Mártonné, Marzsó Lőrinczné, Sir Lajosné, Kelemen Istvánné, Sir Rózsika, Lettner Aranka, Kelemen Ilonka, Kiss nővérek, Sipos Ilonka, Szuhányi nővérek, Brunhuber Gizella, Gyürky Czeczil, Erdélyi nővérek, Mészáros nővérek, Sosteiner Ida, Bercsy nővérek stb. A fürdővendégek száma mult hó 26-dikáig 425 volt.

*

A balaton-füredi Anna-bál fényes sikerü bál volt, a franczia négyeseket 40 pár tánczolta. A diszes báli közönségből a következők neveit jegyezzük fel: gróf Cziráky Béláné, gróf Trautenberg Riza, báró Döry Lajosné, Dániel Ernőné, Thuryné, Kazy Jánosné, Boon Gyuláné, Horváth Elekné, Kégl Irma, Balassa Gizella, Ligeti Margit, Bezerédy Irma, Kozma Juliska, Szentirmay Gizella, Schir Ilon, Borek Gizella és Irma, Maltiny Irma, Jalsoviczky Ilona, Vértessy Irma, Horváth Ilona, Kacskovics Ida, Kétli Anna, Kostyalek Ilka, Gaal Irma, Éhen nővérek, Czobor kisasszony stb. A kedves vigalom kivilágos kivirradtig tartott s mindenki teljes megelégedéssel, szép emlékekkel távozhatott.

*

Borszékről irják: A borszéki fürdő soha sem volt annyira látogatott, mint most. A megérkezett és beiratkozott családok száma: 174, 412 személylyel. Sokan vannak még, a kik nem iratkoztak be, ezen kivül folytonosan érkeznek a fürdővendégek, mert Borszéken a tulajdonképi fürdő-„évad“ julius második és augusztus első fele. Salamon zenekara itt játszik. Ma vasárnap Szentiványi Kálmán marosmegyei alispán, közkedveltségnek örvendő kitűnő hazánkfia és Reiner jeles orvos kezdeményezéséből az itteni községi iskola javára bál fog rendeztetni.

Hazánk.

*** (*Udvari hirek*) Ő felsége a királynő augusztushó elején két hétre Münchenbe utazik. — Thurn-Taxis herczegnőt, született gyoroki Edelspacher Mária urnőt csillagkeresztes hölgynek nevezte ki. — A király augusztushó folytán Gassteinba utazik a német császár látogatására. Gróf Andrássy Gyula külügyér kiséri. — A trón-örökös katonáival ismét Prágába tért vissza.

*** (*Adakozás.*) Király ő Felsége 750 forintot osztott szét vidéki egyházak között.

*** (*Szeged*) A Tisza alacsony vizállása nagy örömet okoz Szegeden, s azt hiszik, hogy nemcsak a város, hanem a külső árterület is nem sokára megszabadul a víztől. A petresi gátszakadásnál már néhány napja foly visszza az ár a Tiszába, még pedig folyvást nagyobb eséssel. Ez örvendetes körülmény következtében nem sokára lehető lesz a percsorai gátszakadást is helyreállitani, s megtenni az intézkedéseket arra nézve, hogy a városnak a jövő árvizek ellen teljes biztonságot nyujtható védművek épitéséhez mentől hamarább hozzá fogjanak. A királyi biztosság már foglalkozik is e tervvel, s mindent megtesz keresztülvitelére. A gátak kijavitását főleg ama szomoru tapasztalat folytán siettetik, hogy a tatarozást a kora-tavaszi vizáradások miatt tavaszszal már késő megkezdeni. A külföldi szakértők is, kik e napokban érkeztek Szegedre s tanácskoztak a királyi biztossal, azt a véleményüket fejézték ki, hogy a körtöltésen kivül a fővédelmi munkálatokat is még ez évben eszközöltetni kell. E pót- és kiegészitő védművek teljes elkészültét őszre tervezik, de még nem érkezett hir a felől, valjon véglegesek lesznek-e ezek, vagy csupán ideiglenesek. Meglehet e felől is most határoznak a szakértői szemle után, melyre a királyi biztosnál tiszteletükre rendezett ebéd után indultak el hajón a külföldi szakférfiak. Szándékuk volt bejárni a Tiszát, sőt az ártért is, azután pedig a Marost megtekinteni. A becslésekkel is haladnak a bizottságok. Az alsóvárosi már a jövő héten készen lesz vele, a többiek pedig legkésőbben a jövő hó közepére. S igy remélik, hogy a segélypénzeket még szeptemberben, vagy legfölebb októberben ki lehet osztani. Kellemetlen még az is, hogy a kutyák nagyon elszaporodtak, s éjente sok izgágát csinálnak. Sőt az illetők azt sem igen tartják kellemesnek, hogy az adófelügyelőség elrendelte az adó behajtását a kevesebb kárt szenvedett lakosoktól. A szakértőket tegnap estére várták vissza a fővárosba.

*** (*A székesfehérvári kiállitás*) budapesti kiállitóinak, hir szerint szeptemberhó első napjaiban fogják ünnepélyesen átadni az országos kiállitás biráló bizottsága által nekik itélt kitűntetéseket a hozzájuk tartozó oklevelekkel együtt.

*** (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Ausländer Zsófi kisasszony és Engel Adolf, Szegeden. — Blaskovics Gizella kisasszony és itebei Kiss Elemér földbirtokos. — Károlyi Anna kisasszony és báró Buttler Elek, Grácz. — Összekeltek: Koller Piroska kisasszony és dr. Fáy Gyula, Bánfalván. — Karczag Nelli kisasszony és Kühnel Gyula fővárosi tanácsjegyző, Budapesten. — Milutinovics Nina kisasszony és Barianu Atanász, Budapesten.

*** (*Elhunytak.*) Teleki László, 74 éves, H.-Szoboszlón. — Mocsári Ilona, 74 éves, Eger-Farmoson. — Özvegy Varga Koritár Györgyné asszony, 71 éves, B. Csabán; 33 unoka és 44 dédunoka siratja. — Szacsvai Zsigmondné, 72 éves, Kolozsvártt. — Girault Leon földbirtokos, 74 éves, Budapesten. — Fraenkel Mihályné, született Czigmai Gizella, 28 éves, Ungvártt. Béke hamvaikra!

⁂ (*Rövid hirek.*) Dr. Batizfalvi Sámuel gyógyintézetében egy év alatt 620 beteg kezeltetett mintegy 20 orvos által; 63 beteg az intézetben gondos ellátásban részesült. — Néhány század magyar-osztrák katona átlépte a novi-bazári határt. — A bányakerületi ágostai protestánsok Fabinyi Theofil királyi táblai alelnököt fogják felügyelőjükké választani. — Türr tábornok e hó elején visszatér Budapestre s élénk részt készül venni az „Arrogante“ károsultjai javára e hó 20-dikán tartandó nagy ünnepélyen. — Czegléden kidobolták, hogy sem szolgálónak, sem parasztlánynak nem szabad feltűzött hajat viselni, mert ha teszi, először öt forint büntetést fizet, ismétlés esetén pedig levágják a haját. — Haynald Lajos bibornok Prágában időzik. — Az orosz lithurgia hiteles magyar szövege rövid időn egészen elkészül. — A fővárosban julius 13-dikától julius 19-dikéig 252-en születtek és 229-en haltak el.

⁂ (*Hibaigazitás.*) „A népszinházról“ szóló multkori tárczámba értelemzavaró tollhibák csusztak be. Itt egyszerűen közöljük az illető helyek valódi értelmét: „Sziklai Emilia Germainere termett, s igy csodáljuk, hogy nem játszatják vele Szerpolettet is!“ — „A nem énekes szerepekben jól játszik Lukacsiné, — a mikor nem túloz, Klárné is, — a mikor nem sopánkodik, Párténayiné. — Dancz Nina is jó pattogós menyecske.“ „Tamási utóda Vidor. a ki helyre falusi gyerek, de az a mély érzés, és az a benső ség, mely Tamásinak még most is feledteti hiányait, néki nem adatott.“

Külföld.

⁂ (*Vilmos császár,*) a mint róla irják, nem fog már sokáig uralkodni. Agyvelő-csontosulásban szenved s emlékezőtehetségét egészen elvesztette. Bismarck herceg ellenségei már is nagy kombinációkat épitenek arra az eshetőségre, hogy a trónörökös nem sokára apja helyébe lép. A trónörökös, de főleg neje, Viktória királynő leánya, épen nem barátjai Bismarck herczegnek; természetes tehát, hogy az agg császár halálát vagy lemondását egyjelentőségűnek tartják Bismarck herceg bukásával is. Csakhogy politikában a személyes indulatok nem mindig határoznak, és nagy kérdés, az uj császár nélkülözhetné-e a „vas-kanczellárt.“

⁂ (*Chislehurst*) tovább gyászol és sirat. Eugénia császárné volt már fia koporsójánál a chislehursti Mária-templomban, s vagy egy fél órát töltött mellette, buzgó imába merülve. Carey számára maga is kegyelmet kért. — Visszaérkezett az elesett kardja is, Cetevajó, a zuluk udvarias királya, visszaküldte. — A bonapartista párt ezalatt heves harczokat folytat. Casagnac erősen támadja a veres herczeget, a ki nem is nagyon akar trónkövetelő lenni. Napoleon Jerome herceg ugyanis, Cassagnacról és társairól, kik mindig arra ösztökélték: szakitson multjával, azt mondá egyszer: „Ez urak mindig azt beszélik, hogy Páris megér egy misét; igaz, de ők nem Párissal, hanem csak egy misével kinálnak.“

⁂ (*Külföldi rövid hirek.*) A nihilisták ismét több várost gyujtottak föl Oroszországban; a czár, miután parkjában gyanus embereket látott, nyakraföre Livádiából Szentpétervárra utazott. — Rudolf trónörökös „a durrgó kakasról“ érdekes rajzot irt Brehm „Thierleben“ czimű folyóiratába. — A spanyol király Bécsben meglátogatja Krisztina főherczegnő szüléit, s hir szerint meg is kéri. — Kheireddin basát a szultán elküldte, a nagyveziri állást is eltörlé. — Sassulics Wjera, a ki Trepoff tábornok ellen követett el merényletet, hirlapirónak csapott fel a Londonban megjelenő „Nabat“ (vészharang) czimű orosz forradalmi közlönynél. — Savoyai Maria Terézia luccai herczegnő holttestét e napokban inditották utnak külön-gyászvonaton Rómába Luccából, hol fényesen és nagy közönség jelenlétében történt meg a kikisérés a vasuthoz. — Grujew Joakimról, az uj bolgár közoktatatásiminiszterről, azt a hihetetlen dolgot beszélik, hogy csak elemi iskolákat végzett, s még irni, olvasni sem tud jól. — Colonna di Castiglione herczegnő elhunyt; Marcelló álnév alatt többször állitott ki tehetségről tanuskodó szoborműveket a párisi „Salon“-ban. — Az egyptomi volt alkirály Nizzában fog lakni, hol gyönyörű villát vásárol.

Irodalom és müvészet.

⁂ (*Irodalom.*) Az Athanaeum kiadásában legujabban megjelentek: „Szabadság a hó alatt, vagy a zöld könyv“ regény négy kötetben Jókai Mórtól. Ez is csupa ragyogó fantázia, mint a nagy költő minden műve. Ára 5 trt. — „Korunk hőse“ Lermontowtól, oroszból forditották Ruby M. és Timko J. Az egy kötetes igen érdekes regény ára 1 frt. — Továbbá: Madách „Ember tragédiája“ — irodalmunkban ez egyetlen egy mű, mely szerzőjét hallhatatlanná tette — ötödik kiadásban. Ára 1 frt.

⁂ (*Zene.*) Horváth Atillától, a vakok intézetének kiváló tehetségű növendékétől, „Szegedi búvirágok“ czimű zeneszerzemény jelent meg zongorára, s hatvan krajczáron kapható.

⁂ (*Vegyes hirek.*) Petőfinek egy 1844-ből való daguerrotyp-képét szinezték ki közelebb, Jókai pedig kijavitotta, s igy a nagy költő hiteles arczképét birjuk benne. — Petőfi müveiből magyarban maig 120,000, németben — nyolcz kiadásból — 27,000 példány kelt el.

Szinház.

Népszinház. Szombat, vasárnap. julius 26—27. Trikoss és Kakolé. — Hétfő, julius 28. Angot asszony lánya. — Kedd, julius 29. Trikoss és Kakolé. — Szerda, julius 30. A szinésznő férje. — Csütörtök. julius 31. Angot asszony lánya. — Péntek, augusztus 1. Niniss.

(Népszinház. „Trikoss és Kakolé.“ Bohózat 4 felvonásban. Irta Meilhac és Halévy. Először adatott jul. 15-kén.)

Ha elfogadjuk, hogy népszinház feladata közönséget nevelni a magyar szinészetnek (s ugy hiszem, elfogadhatjuk), akkor csak helyeselhetjük, hogy nagy sulyt fektet a bohózatra, mert egy ily közönséget alulról felfelé kell vezetni a müélvezetbe; csak igy számithatunk arra, hogy állandóvá lesz. Főkép alkalmasak erre az e fajta „ügyes“ franczia darabok, melyek szórakoztatnak, a nélkül, hogy nagyobb igényt keltenének bennünk. Nagy leleményesség, gyors cselekvény, sokféle változás, maszkirozás folyton ébren tartják a figyelmet. Tulajdonképi cselekvénye nem nagy; pár szóba összefoglalva annyi, hogy Van der Puff báró neje megszökik Emil herczeggel, a férj aztán a Trikoss és Kakolé czéghez fordul, hogy szerezze vissza nejét; ugyanehhez a czéghez fordul a megszökött pár is, hogy rejtse el. Ez a keresés és elrejtés képezi aztán a darab szövevényét,

és minthogy a két társ egymáson nem tud kifogni, végre is abban egyeznek meg, hogy vissza viszik a nőt. A férj nagy örömmel fogadja, miután megtudja, hogy Emil herczeg csak testvéreül tekintette a bárónét kóborlásuk alatt. A darabban magában nagyon sok leleményesség és komikum van; ugy mikor megszöknek, a báróné anyja arczképét akarja magával vinni s minthogy Emil nem talál itt a szobában mást egy nagy olajfestménynél, ezzel hóna alatt szöknek meg. Legnagyobb érdeket azonban mégis a két főszemély folytonos átöltözése, maszkirozása kelt. Ezt Ujházi és Vizvári játszották és csakugyan azt hiszszük, hogy e darab előadása sokat fog itt veszteni, ha vendégek nélkül játszszák. Mert mind a ketten nagyon kitűnően játszottak, csak az utolsó felvonásban van egy mozzanat, a mitől jó lesz megkimélni a közönséget. A komikumban is van határ. Emil herczeget Eőry játszotta, kit népszinműben mindig örömmel látunk, e szerepben azonban, mely különben szintelenül is van jellemezve, nem tudott elég elegans lenni; ez volt a baja Dancz Ninának és Tihanyinak is, a báróné és báró szerepében. Megjegyezzük, hogy Ujházi és Vizvári e héten befejezték vendégszereplésüket és mindkét bohózatot, melyben fölléptek, ezután a népszinház tagjai, Sólymosi és Tihanyi fogják játszani.

* * *

*** (*Vendégszereplések.*) A nemzeti szinház nem sokára megnyilik, s az országban szerteszét vendégszereplő, vagy pedig valamely üdülő helyen pihenő tagjai lassankint ujra megjelennek a nemzeti szinház előkelő szinpadán. — Helvei Laura kisasszony, — kinek 4000 forintos toilleteje nagy zajt csapott — Nagyáradon, Halmi és Bercsényi Debreczenben léptek fel. Márkus Emilia Kis-Martonban nyaral. Szigeti bácsi a budai hegyekben, Perotti Triesten, saját villájukban élvezik a szünidők gyönyöreit. Lendvainé asszony Rima-Szombatban és Miskolczon valóságos diadalokat arat. — Ohajtjuk, hogy a közeledő szinidény jókedvben és egészségben, művészetök régi teljében találja őket.

*** (*Szinházi vegyesek.*) Az országos szini egyesület, köztük az, mely az országot 30, egyszerre csak egy igazgatóval biró kerületre osztja, már megnyerték a miniszteri jóváhagyást; Kolozsvár önálló kerületet képez. — A nemzeti szinházban közelebb fellépnek W[illegible] asszony, a hires drámai énekesnő, továbbá Linda Berta és Zimmermann kisasszony bécsi tánczosnő.

* * *

Az épülő dalmű szinház.

A sugáruti dalmű szinház fölépitése szépen halad és, ha csak rendkivüli körülmények nem jönnek közbe, már egy év mulva hazai dalművészetünk, valamint fővárosunk egy fényes palotával lesz gazdagabb. Lehetnek pazarabb fénynyel kiállitott dalmű-szinházak, de mi is oly dalmű-szinházat kapunk, mely nemcsak berendezésénél fogva, de külcsin és épitészeti izlés tekintetében is ritkitani fogja párját. A 6 pályázó közül Ybl volt, kinek terveit elfogadták; egyszerű, imponáló izlés, s czélszerű berendezés képezik előnyeit. — Az egész olasz renaissance stylban készül. Az operaház előtere, beleértve a sugárut szélességét is, majd 24 öl. A közönség részére a kőburkolattal ellátott főhomlokzaton van a kocsifeljáró. Belépve az előcsarnokba tágas előtérrel ellátott négy pénztárt találunk, mellettök a rendőrszemélyzet szobája, a tüzőrségé, a rendbiztos, orvos, felügyelőtiszt szobája s a kapus páholya tűnnek elénk. Kivülről két kocsi-feljáró van és pedig balról a királyi család, jobbról pedig az igazgatóság részére. Van veszély esetére két tartalék kijáró is; ezek a földszinten a páholyok alatt vezetnek a szabadba. A nézőtérhez nagy diszes lépcső vezet s ezen kivül még néhány más lépcső. E mellett jobbról és balról az igazgatóság és az udvar számára lesz fenntartva a földszinti helyiség. A gyalog-jövők a főbejárat homlokzatán levő ajtókon juthatnak a páholyokba és helyeikre a nélkül, hogy az előcsarnokba be kellene lépniök. A kazatra menőknek szintén külön följáratuk van az épület két oldalán. A fő nagylépcső alatt földszint van a nagy ruhatár. — Első emeleten van a társalgó terem. Az udvari terem közvetlen összeköttetésben van a kis páholylyal, mig a nagy diszpáholy a nézőtér közepén foglal helyet. Az első emeleten van a kéyelmes czukrászda és ruhatár, ezen kivül minden emeletnek a maga társalgója és ruhatára. A karzat amphithetrál alaku. A nézőtéren az előszintéri páholyok, két oldalt a szinpaddal, szemben az udvari páholy. Az erkélyülések elhagyattak, mert a felállás által és a tarsalgás miatt az előadás zavartatnék. A zenekari helyiség oly mély, hogy bárminő nagy bőgő nyaka sem fog belőle kilátszani. A szinház bármely pontjáról végig láthatni a szinpadon történő minden jelenetet. A homlokzaton (a sugáruton) van a második emeleten a loggia (zárt terasz), a 4-diken a nyilt terasz, melyből pompás kilátás nyilik a Terézvárosra. Az előcsarnokban 8 renaissance stylü jóniai márványoszlop van; az oszlopfej carrarai, az oszlop alja karsti márvány. Az első emeletiek vörös márványból vannak. Az oszlopokon semmi suly nem nyugszik, mert a felettök levő vas tartja azt. Az inasok és kocsisok külön helylyel birnak lent (olyan váróterem féle). — A szinpad elején egy vasfüggöny van, ugy, hogy ha ott tűz ütne ki, ez leereszthetnék és a tűz nem hathatna át. Épen igy a nézőtéren is, minden lehetőleg vasból van, ugyancsak felülről sem hulhat le a tűz, mivel a tetőzet is vas s a szinpad minden oldalt a falban tele van figyelő lyukakkal. A tetőzet rostélyzata olyan, mint a párisi világkiállitási rotundáé. A szinpad a tulsó utczára leereszthető, ugy, hogy a lovak és kocsik stb. innen kanyarodva feljutnak a szinpadi szerepléshez. A tető felső része préselt horgany. A szinpad fölötti tető is elkészül még az idén. A tetőzet 3 részből fog állani: az előcsarnok, a nézőtér és a szinpad tetőzetéből.

Tartalom.

Az erdő titka, Bodon Józseftől. — A matróz hitvese, Erdélyi Bélától. — A délibáb, Kovács Jánostól. — A chantilly hold, Dominkovich Marietől. — Az udvari élet Mária Terézia alatt, Sz. M.-tól. — Heti tárcza. — Vihnye, Szliács, Radegund. — Fürdő évad. — Hazánk.. — Külföld. — Irodalom és művészet. — Szinház.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Egy ránczos reggeli főkötő szabása.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

31-dik szám. Augusztus 3-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, szines borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Muzeum-körut 10. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár			R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap- kelte	Nap- nyugta
								óra perez	óra perez
Aug.	3	Vasárnap	E 9 István	E 5 Ágost	22 G 9 Mária	14		4 41	7 30
	4	Hétfő	Domokos	Dominik	23 Phocas	15		4 42	7 29
	5	Kedd	Hav. bold. a.	Oszvald	24 Krisztina	16		4 43	7 27
	6	Szerda	Ur szinevál.	Sixtus	25 Anna	17	☽	4 45	7 25
	7	Csütörtök	Kajetán	Afra	26 Hermol	18		4 46	7 23
	8	Péntek	Cyriák	Cyrill	27 Pantaleim.	19		4 47	7 22
	9	Szombat	Román	Roland	28 Proch.	20 Szabb.		4 49	7 21

☞ Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk. ☜

Divattudósitás.

Azon hiszemben voltunk, hogy a nyári divatra nézve már lehetőleg mindent felemlitettünk, a mi hölgyeinket érdekelheti, de a hozzánk érkezett többféle kérdés kötelességünkké teszi még egyről-másról emlitést tenni, mi egyszersmind feleletül szolgálhat az illető kérdezősködő hölgyeknek.

Ugyanis a mellényen kell kezdenünk, mert ez iránt interpelláltattunk több oldalról. Igaz, a mellény még most is kiváló helyet foglal el az öltözékeknél, de azt vettük észre, hogy mig a diszes, drága öltözékek összeállitásánál már kezdik elhagyogatni, a közönségesebb kimenő szőrruháknál még mindig viselik azokat. A mellény mindig más szinű szövetből, mint a ruha és egészen olyan külön álló része az öltözéknek, mint a férfimellény, tudniillik a háta bélés-szövetből készül, és nem mint eddig, csak mint előrésze a ruhának, a derékbe bevarrva. — Ha a ruhának nincs tünique-je, ugy a szoknyára gazdag diszitést alkalmaznak, elől kötő alaku (tablier) betéttel, hátul pedig feldudorodva, és még mindig hátra huzva a szoknya ránczait, ha bár már nem oly feszesen, mint tavaly. A derékon kihajtókák vannak, az ujjakon is, és ezek mindig a mellény szövetéből valók. — A nyári ruhákhoz legdivatosabb szövetek, a mint azt már fel is emlitettük, a beige, könnyű nyári cashemir, indiai mousseline. Ezekből áll a ruha alja és főrészei, mig valami csinos félselyem szövet vagy faille és atlacz-keverékből Pompadour-izlésben vagy a csikos Pekin-szövetekből készül a diszités. Ugyanilyen modorban diszittetnek a mosóruhák is, melyek atlacz fényességű vászonból, battistból, percalból, vagy elszórt milles fleuresből láthatók leginkább, világos és sötét alapon mutogatva szép rajzaikat.

Hanem nagy csudálkozásunkra egyszerre csak feltűnő számmal felmerült ismét a polonaise, pedig azt hittük már, hogy csak olyan kegyelem-féle napokat él, de az uj izlés és divat tartozott magának azzal az elégtétellel, hogy hátul — szépen panier-vel látta el, azaz feldudoritotta. A fürdőkbe készült uj és divatos öltözékek közül a divatositott polonaise, elől mellénynyel, első helyen áll. A mellények ez alkalommal mindig jó hosszuak, és egyenesen vannak szabva, mig a polonaise két oldalt feszesen hozzá simul, és csak hátul a csipőtől kezdve mutat fel dudorodást. A legszebb polonaise-öltözékek sima caschemirből készülnek vagy failleből, damask, brocat vagy pekinnel összekötve. Azon nagy előszeretetnél fogva, melynek a csipkék ez idő szerint örvendenek, sok polonaise készül csipkeszövetből is, és selyem alsó ruhákhoz véve, gazdagon diszitve csipkefodrozattal és lebegő atlacz szalagokkal, kedvelt nyári öltözékek.

Mai mellékletünk egy ránczos reggeli fökötő szabásából áll. Az első szám a szoros előrészt jelöli, a második pedig ránczokba szedve, a hátrészt. Finom mollból, csipkebodrozattal és szines szalagcsokrokkal diszitve, igen csinos főkötőt készithetünk magunknak e szabás után. Hátul egy összehuzó szegélyt kell alkalmazni, mely a fejhez szoritja a főkötőt.

Számrejtvény.

Buttykay Annától.

1. 6. 10. 4. 5. Gyakran kérdjük ezt önmagunktól is, ha valamit nem jól tettünk.

9. 30. 11. 5. Vannak sokan, kik nem adnák semmiért, ha övék volna a legszebb.

8. 9. 28. 28. 10. 14. Sok nőnek kell ezt tennie, hogy fenntartsa magát.

22. 4. 15. 23. 3. 3. 6. Ez az, mitől a beteg gyermek legjobban irtózik.

18. 19. 31. 28. 27. 30. 29. 32. Minden érzés közt ez legforróbb.

4. 12. 13. 27. 7. Nincs dicsőbb, mintha a férfira, ki legközelebb áll hozzánk, ezt elmondhatjuk.

25. 26. 2. 8. Sok viharnak van ez az életen át kitéve.

21. 17. 24. Boldog emberek, kik e kis szót mindenre alkalmazhatják.

16. 20. 28. Minden embernek ugy kellene élni, hogy ettől rettegni ne legyen oka.

1—32. Egyik költőnk legszebb műve.

Megfejtési határidő: augusztus hó 20-dika.

A f. é. 27-dik számban közlött számrejtvény értelme:

Drága kincs a becsület.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Török Jánosné, Tóth Matild és Paula, Thanhoffer Mariska, Jánossy Lajosné, Holly Emma, Gallé Natália és Gizella, Hegyessy Laura, Ujfalusy Károlyné, Fürész Mihályné, Tóth Ottilia, Nemes Jolán, Temesváry Erzsébet, Túry Dánielné, Magyari Lilla, Kiss Jolán és Rózsika, Majthényi Adrienne, Sipos Ilonka, Vargha Józsefné, Szoboszlay Gyuláné, Bánó Olga, Fényes Matild, Sipos Juliska, Ónody Rózsa, Jámbor Nella, Olgyay Piroska, Máar Zsófia, Károlyi Sándorné, Imrey Tinka, Lakatos Ilka, Szunyogh Bella és Irma, Belágh Zoltánné, Harlikovics Zsuzsika, Kiss Sándorné, Jóo Mariska, Zoltán Flóra, Marosy Tekla, Vigh Teréz, Nagy Miklósné, Reizinger Mari, Szent-Iványi Helén, Fodor Lászlóné, Török Katinka, Tóth Károlyné, Drágass Anna, Szalgháry Minka, Szlávik Antónia, Boris Janka, Ürményi Erzsike, Kaczap Éva és Juliska, Füredi Amália, Kalász Boriska, Mesko Leontine, Ember Lotti, Csányi Franciska, Huszár Kálmánné, Szőnyi Katalin.

A 26-dik számban közlött rejtvény értelmét utólag beküldé:

Szoboszlay Gyuláné, Frank Matild, Máriássy Ida.

Megbizások tára.

Zádorfalvára B. B. urnőnek: A kivántat postai utánvét mellett adattam a postára.

Debreczenbe N. I. urnak: Magánlevelet irtam.

Pécsre Gy. Á. M. urnőnek: Nemde vette levelemet?

Kolozsvárra Gy. J. urnőnek: Vettem becses sorait és intézkedtem. Valjon kiderül-e, mikép történhetett ez?

Borsra D. V. K. urnak: Minden el van küldve.

Porrogra Cs. J. urnőnek: Az egyiket azonnal megküldtem, a másikat pedig egy pár hét mulva küldöm.

Aradra P. L. urhölgynek: A legszivesebben tettem.

M. Berénybe O. L. G. urnőnek: 20—24 frton kaphatni elég csinosat.

D. Pereczre Sz. M. urnőnek: Legalább is két hétig kell várni utána.

D. Vecsére B. Gy. urnőnek: Igen szivesen tettem.

Makóra M. M. urhölgynek: Ilyen esetben a feketét választanám.

T. Zsadányra G. I. urhölgynek: Pontosan vettem.

L. Szt. Miklósra U. E. urhölgynek: Szives köszönet küldeményeért, melynek folytatását szépen kérjük.

Somogyvárra W. R. urnőnek: Ha a ruha értékes, akkor legjobb volna azt Pestre küldeni, talán alkalmilag. Szivesen járok el benne.

Vargára Cs. A. urhölgynek: Sziveskedjék a t. beküldőnek megmondani, hogy az ilyen rejtvényben minden sornak felülről alá felé olvasva, ugyanazt a szót kell adni, a mit balról jobbra olvasva ad. Azért az I. és V. sorok jók, mert keresztben-hosszában ugyanazt a szót adják, de már a II. balról jobbra olvasva: „irtás“, felülről alá olvasva pedig „irzbs“. És épugy a III. és IV. is hibásak.

Kérdések.

Hogyan kell a vizes uborkával elbánni, hogy télen is a vizben elálljon? Szeretné tudni W. R.

Valaki emlitette előttem a nyullevest. Valjon savanyuan készül-e, melyik részeiből a nyulnak és hogyan készitik? Lekötelezne valamely társnője ennek leirásával egy fiatal asszonyt.

Ki adhatna kellő utasitást a lombfürészeléshez.

G. Luizának.

Egészséges vagyok ugyan, de nagyon sovány. Mit tegyek, hogy egy kissé meghizzam? D. Emilné.

Feleletek.

F. Ilkának: A püspökkenyér következőkép készül: 12 lat mazsolaszőlőt, ugyanannyi hámozott és hosszukásra elvágott mandulát, ugyanannyi finomra tört czukrot, aprószőlőt, czukrozott czitromhéjat (czitronat) 8 tojás sárgájával és szintén 12 lat finom liszttel egy óráig jól el kell keverni, végül pedig a 8 tojásnak fehéréből vert kemény habot belé adni, egy sima hosszukás formát vajjal kikenni, egy kis liszttel behinteni, a tésztát belé önteni és lassu tűznél szép világos barnára megsütni. A tésztába szurt kötőtű, ha szárazan huzhatjuk ki, megmutatja, ha jól ki van-e már sülve e tészta, melyet csak kihülve szabad szép vékony szeletkékre felvágni és csemegének az asztalra adni. E tésztát sokáig el lehet tartani, azért lehet belőle nagyobb mennyiséget is készitени egyszerre.

V. Károlyné.

Egy tapasztalatlan szeretné tudni, ha tartós-e a chinaezüst. Szivesen felelek kérdésére, mert tapasztalataim vannak e tekintetben. Őszintén megvallva, csak az vesz magának chinaezüstöt, a ki nem bir magának ezüstöt venni, és vannak csakugyan tárgyak, például tálczák, gyertyatartók, czukorszelenczék stb. a melyek sok évig megtartják szép ezüstös szinüket és fényüket. Az evőeszközök azonban nem lehetnek olyan tartósak a mindennapi használat és tisztogatás miatt sem, és igy készeknek kell lennünk, hogy három-négy év mulva a kanalak és kések kiállóbb helyei megfeketednek vagy megsárgulnak, a miért azonban azokat még néhány évig használni lehet. A ki tehát azon helyzetben van, hogy ezüstöt vehet magának, érje be kevesebbel és vegyen azt, a ki azonban nem teheti, jól teszi, ha a fa- és csont evőeszközök helyett chinaezüst kést és villát választ, a kanalak ha csak lehet, legyenek ezüstből. — Ez barátságos tanácsa egy tapasztaltnak.

Sz. Rózának.*) Olyan komlóból, mely sörfőzéshez is használtatik, (nem pedig azon erős szagu apró száru fajtából) zölden ½ litert kell venni, ha száritott, hát kevesebbet; ehez fél marokkal árpát, 1 fej apróra vágott vereshagymát, 3 középnagyságu sárgarépát apró koczkára vágva, 10 szem törött diót és 3 dk. gramm gömbölyű ánizst. Mindezt 5 liter vizben két óra folytáig forrni hagyván, kiöntetik a dagasztó-teknőbe. Cserfának izzó parazsából néhányat oltunk e keverékbe, ezen kialudt szenet kiveszszük; ha már langymeleg, bele egyelitünk 3 kiló tisztabuzaliszből készült jól megkelt kenyértésztát, (mely kovászszal, nem pedig sörélesztővel volt kelesztve) ha ezt kezünkkel jól elvegyitettük, jő közéje a tisztabuzakorpa. Ez legyen nagy léhajura őrölve, és nem régi; annyit kell bele keverni s dagasztani, hogy kenyértészta keménységű legyen. Ezután az egészet dió nagyságu darabkákra kiszaggatjuk, deszkákra szétrakva, padláson vagy más szellős helyen száradni hagyjuk, többszörösen megforgatva (napon nem szabad száritani). Ha egészen megszáradt, vászon zsákocskákba felaggatva, szellős helyen egész évig eltartható. Ki egyszer megizleli az ily élesztővel (párral) készitett kenyeret, nem fog többé savanyu kovászszal éleszteni. Erről kezeskedik 40 évi tapasztalatom. Felhasználáskor félmarokkal veszünk egy bögrébe, erre annyi langymeleg vizet öntve, hogy befödje, két óra alatt megázott, szitán átszűretik s annyi langyviz öntetik hozzá, mely elég 4 kiló lisztből sütendő kenyértészta kovászához. Ezen bekevert kovász betakarva pihen 4 óra folytáig, ekkor bedagasztható vele a liszt, és mindjárt a szakasztókosárba helyezve a tészta, a sütésig kelni hagyatik. Megjegyzendő, hogy liszt, korpa és viz ne legyen régi és állott. Augusztus havában készitem én egész évre való kenyérélesztőmet. G. Ferenczné.

F. Ilkával közlök egy jó tészta leirást. Egy fél font mandulát a hajától megtisztitván (forró vizzel leöntvén), apróra meg kell törni. Ugyanannyi vajat a nyujtódeszkán, ¾ font finom liszttel jól össze kell morzsolni, hozzá tenni a mandulát, egy negyed font porczukrot, egy czitromnak apróra vágott héját vagy vanigliát, ez már izlésünktől függ, ezeket egy egész tojással és czitromlével jól ki kell dolgozni, vajjal kikent és liszttel behintett lemezre tenni a tészta felét, ezt azonnal lassu tűznél megsütni, ha kész, a másik felét is megsütni. Az első felét finom baraczk-, ribizke-, málna- vagy más befőttel megkenni, a másikat pedig reá boritani. — Lehet e tésztából kis pereczeket vagy más formáju kisebb süteményeket is csinálni, tetejüket elébb egy kis tojásfehérével és aztán durván tört czukorral behinteni. U. Eugénia.

*) Két jeles gazdasszonytól kaptunk utasitást a párkészitésre nézve, hely szűke miatt a másikat a jövő héten fogjuk közölni. Szerk.

POUDRE RAVISSANTE

du Dr. LEJOSSE à Paris.

A párisi és londoni hölgyvilág, valamint ***a legtöbb művésznő legkedveltebb arczpora.*** Mindazon t. hölgyek, kik egyszer használták, meggyőződtek, bogy a POUDRE RAVISSANTE felülmulhatatlan, igen jól tapad, láthatatlan és természetes üdeséget ad a bőrszinnek, tehát legjobban ajánlbató.

Nagy doboz ára 1 frt. — Kisebb 60 kr. fehér vagy rózsaszinű.

„RAVISSANTE“ du Dr. LEJOSSE à PARIS

a hölgyvilágnak egyetlen ártalmatlan szépitőszere, azon jeles tulajdonsággal bir, hogy a bőrszervre puhitólag, felfrissitőleg hat, annak müködésére fokozó és éltető befolyással bir. A legdicsőbb toilette-szer minden hölgy számára, mely minden bőrbetegséget eltávolit s a bőr szinét fiatalitja és szépiti. ***Mint lágyitó, bőrfejlesztő szer minden zsiranyagot és olajfélét felülmut, miután a bört rendkivül hajlékonynyá, gyöngéddé és fehérré teszi.***

Nagy üveg ára 2 frt. 50 kr., kicsiny 1 frt. 50 kr.

SAVON RAVISSANTE

legjobb és legkedveltebb pipereszappan a bőrszin **szépitésére és javitására.** — Egy kartonnal (3 darab) 1 frt 50 kr., darabonkint 50 kr.

Valódi minőségben kapható: **Budapesten TÖRÖK JÓZSEF ur gyógyszertárában,** király-utcza és a nagyobb vidéki gyógyszertárakban.

A németországi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitünő alkalmazhatósága végett a magas cs kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúz (Rheuma), inszaggatás, mell, gerinczfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen. **Egy csomag 1 frt 5, kettős erejü 2 frt 10 kr.**

Ezen köszvényvászon azzal különböztetik valamennyi létező iobbi szerékről, hogy csakugyan használ.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr. Postán küldve 10 krral több. Valódian Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gysztárában, kiraly-utca 7. sz. — **Debreczenben:** Rothschneck ur gysztárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur gysztárában. — **Mohácson:** Jazevics Károly. — **Kolozsvártt:** Wolf gysznél. — **Pécsett:** Zsolnay. — **Szegeden:** Weiglein György, Kovács gysz. — **Temesváron.** Kraul. — **Aradon:** Prinner gysz. — **Nagyváradon:** Molnár gysz. — **Székes-Fehérvár:** Dieballa: **Gyöngyösön:** Vozary gysz. — **Brasso:** Fabik gysz. **Szigetvárott:** Ehrenfeld W. — **Miskolcz:** Ujházy gysz. — **Pozsony:** Söltz. — **Kassan:** Escwig Ede és fia gysztárában.

Köszönet nyilvánitás.

Egy a tagjaimba esett igen erős köszvény miatt, oly erős fájdalmakat szenvedtem, hogy ágyamban csakis mások segélyével fordulhattam meg és az éjjeket a legnagyobb kinokban álmatlanul töltöttem. Ezen fájdalmaimtól, a Török József ur gyógyszertárában kapható **köszvéuy vászon** használata által a legrövidebb idő alatt megszabadultam, noha azelőtt ellene hideg borogatást stb,, valamint orvosi segélyt vettem igénybe, miután most hivatásomnak ismét megfelelhetek,minden ilyen bajban szenvedőnek a fenti iránti szóbeli vagy irásbeli kérdezősködésére szivesen teszek bizonyságot.

Gröbner János,
pályaudvar, Rákos-Palota.

Poudre de Serail.

Soldos-Blaha Louiza művésznő kedvenez arczpora.

Ezen arczpor vegyanilag tökéletesitve minden ártalmas szerektől mentes és oly kitünő tulajdonságokat központosit, hogy minden eddig a kül- és belföldön készitett porokat sokszorosan felülmulja; nagynévü federje az arczot az időjárás kellemetlen befolyásától megóvja, az arczuak és a testszinnek ifju és természetes szinezetet kölcsönöz, ugy hogy a legélesebb szem sem képes a port rajta észrevenni, mely kitünő hatásaiért **Soldos-Blaha Lo iza** asszonyság következő sorokkal **tüntette ki.**

Tiszt. Müller J. L. Vadász Ferencz özv. utóda, illatszerész urnak **Budapesten.**

A **Poudre de serail,** melyet ön feltalált, **valóban kitünő és nemében páratlan,** mert nemcsak az arczon láthatlan és tartós, de egyszersmind rendes használatnál ártalmatlansága által az arczra oly kellemes jótékony hatást gyakorol, a minőt még eddig semmiféle arczporánál nem tapasztaltam, mely kivált tulajdonságáért jövőben mint kedvenez arczporomat kizárólag fogom használni és meg vagyok győződve, hogy felülmulhatlan jóságáért általános elismerésnek fog örvendni

Tisztelettel

Soldos-Blaha Louiza.

Minden doboz POUDER DE SERAIL a nevével ellátott fejegyzett védjegyzéssel van ellátva, 60 kr. és 1 frt dobozokban, valódi minőségben csupán a feltalálónál **VADÁSZ FERENCZ. özv. utódai-nál** illatszerészénél a „Világ-királyié“-hoz **Budapest, Koronaherczeg-utcza 2. szám** kapható.

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 21-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért **8 kr.**

32. SZ.
Aug. 10-dikén.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Az erdö titka.

(Elbeszélés.)

Bodon Józseftől.

(Folytatás.)

Ugy egy hétre ezután valami végett a kis kamrába nyitottam be. Huzamosabb ideig keresnem kellett, a mire szükségem volt s egyszer egy pár ujdonat uj czipő akadt a kezembe. Magas száru fűzős czipő volt. — Hogy az ördögbe kerülhetett ez ide, valjon kié lehet? — motyogtam magamban és nézegettem a czipőt. — Nini, hisz ez már lábon is volt, az ám, meglátszik a talpáról. De még csak egyszer járhattak benne.

Vissza tettem a helyére és bementem a házba.

— Kié az a czipő a kamrában, Juczikám? — kérdezém tőle.

Megzavarodva tekintett rám és jó sokára mondá:

— Az enyém.

— A tied? . . . Nem hordasz te czipőt, lelkem. Mi köztünk nincsen ez szokásban, és a faluban minden ember görbe szemmel nézné azt a leányt, azt az asszonyt, a ki ilyenben menne végig az utczán. Aztán ehez valami harisnya-féle is kell; talán neked már az is van.

Még mélyebben elpirult, és szemlesütve felelé, mint valami gyermek:

— Ne haragudj meg, István. A kastélyban adták azon az estén. Az urunk hagyta meg, hogy ebbe öltözzem, mert kopogós sarku csizmában nem járhatok a vendégei előtt. Nem szándékoztam én azt viselni a falun. — Ezzel a nyakamba borult és könyezett.

Az a különös érzés ujra feltámadt bennem, de azért nem szóltam. Csupán annyit mondtam, hogy azt az „izét“ ne vegye többet a lábára, még a kastélyban se, még az urunk parancsára se.

— Nem veszem, ha te mondod, István, — szólt, a szemeit törülgetve.

— Hasztalan igyekeztem a fejemből kiverni ezt a bolondos dolgot. Nem ment az sehogy. Miért nem mondta ő ezt nekem, miért rejtette el a czipőt előlem? És miért irultpirult, mikor én kérdeztem meg tőle? Ezekre nem találtam feleletet, ezek ejtettek komolyan gondolkodóba.

Hiszen elmondott mindent körömhegyre, a mi történt, a mit látott, hallott azon az estén. Csak ezt az egyet hallgatta el. S a ki ezt elhallgatta, az mást is eltitkolhat.

Leolvashatta az arczomról, rájöhetett a magamviseletéből, hogy én ezekre a kérdésekre választ keresek magamban, mert másnap, mikor az ebédet kihozta, igy szólt:

— Ma is hittak a kastélyba, de nem mentem. És többet nem is megyek, még ha te mondod is.

Szemébe néztem . . . és ez a kereken kimondott néhány szó tökéletesen megnyugtatott, mintha csak ezt vártam volna kérdéseimre.

V.

Nem sokára ezután olyan dolog adta magát elő, mely balsejtelmemet még jobban felriasztotta.

A nagy ládába három darab tiz forintos bankóra akadtam. Olyan uj volt mind a három, hogy szinte ropogott s kotorázás közben csuszott ki egy darab vászonból. De még ez nem volt minden. A láda legfenekéről tenyérnyi széles, finom selyem pántlikák, szebbnél szebb csipkék kerültek elő s a sarokból egy pompás nyakékesség villant a szemembe.

Megkövülve állottam meg a láda felett s abban a szempillantásban nem voltam én se holt, se eleven.

Ekkor nyitotta be az ajtót. A mint meglátott, rémülten szaladt hozzám és sikoltva kiáltá:

— Az istenért, mi lelt téged, István! — és tenyerével végig simitá az arczomat. — Szólj már, az isten nagy nevére kérlek, hisz olyan vagy, mint a halál! No szólj, lelkem édesem, mi bajod?

Kétségbeesett szavaiból láttam, hogy nem a felfedezés felett rémült meg; az én arczom lehetett rettenetes, attól ijedt meg annyira.

— Mik ezek, asszony? — kérdém, nem a legszelidebb hangon. — Ez a három nagy bankó, az a csomó finom pántlika, csipke és amott az ezüst nyakékesség?

— Lelkem Istókom! — szólt, a kezeit összecsapva — hát azok miatt lett az arczod holt halványnyá? Uram teremtőm, ne vigy a kisértetbe! — És kaczagott, hahotázott vigan, jó kedvvel.

Már restelni kezdtem a dolgot s csendesebben kérdém:

— De hát hogyan kerültek ezek ide?

— A három bankót három hónapi szolgálatomért kaptam, a pántlikát, csipkét és nyakékességet azon az estén viseltem, mert muszáj volt. Ezeket mindig készültem visszavinni, de kiment a fejemből. Hanem vissza viszem, még ma lesz a napja.

És rögtön hozzá látott a holmi összerakásához.

Én pedig rábámultam némán, szemlesütve. Erősen fúrta az oldalamat a kérdés, melyet a multkor magamba fojtottam. Most aztán nagy dadogva kibökkent belőlem:

— Ugyan lelkem Juczikám, miért hallgattad el ennyi ideig ezeket a dolgokat?

Erre olyan tekintetet vetett rám, hogy igazán megbántam, a mit kimondtam. Aztán sirásra fakadt. Leült a láda szélire, két kezét a szemére tapasztotta és zokogott keservesen.

Egy darabig csak néztem, de nem birtam ki sokáig. Elfogott a gyengeségem és átöleltem a nyakát, aztán csendes, kérlelő hangon mondogattam:

— No, ne sirj no! Hiszen nem mondtam semmit; nem akartalak megbántani. Az isten verjen meg engem, vegye el tőlem, a mi a legkedvesebb a lelkemnek, ha csak eszem ágában volt is a megbántás.

— Elhiszem, István! . . . De mégis szörnyűség, a mit mondtál . . . Nem ugy cselekszem-e, a mint te akarod? Nem magam mondtam-e, hogy többet nem megyek abba az átkozott kastélyba, még ha küldenél is? . . . Mégis gyanuskodol, mégis féltékenykedel! . . . Oh istenem! én édes istenem! . . .

És sirt még keservesebben.

Nem volt az a nyájas szó, hizelgés, nem volt az az átok, a mit el ne mondtam volna magamra, csakhogy megengeszteljem.

Nagysokára aztán el is csendesedett, két könnyes szemével rám mosolygott. És mikor felszedte a holmit s indulni készült, azt mondta:

— Viszem a három bankót is.

Igy cselekedtem, de a lelkem azért nem volt helyén. Nyugodalmamat, szivemnek örömét elhegedülte szent Dávid.

De vele szemben nem tehettem másként, mert mélyen, igazán szerettem. Nagyon jól éreztem magam, hogy erősebbnek kellett volna lennem, hogy nem kellett volna megjuházódnom a puszta sirásra. De hát mit tehettem róla, a szeretet sok bakot lövet az emberrel.

Harmadnapra épen induló félen voltam a nyájammal haza felé, mikor az erdőszélen a vén Sára sompolygott felém.

— Tán elcsipték a legszebb juhodat, István, hogy olyan búnak eresztett fővel ballagsz a nyájad után? — szólt az öreg.

— Akad az embernek baja, nénémasszony, ha a juhát el nem lopják is.

— Akad bizony fiam, kiváltképen a kinek takaros felesége van.

— Hogyan érti ezt kigyelmed, Sári néni?

— Állj meg egy szóra, mindjárt megmondom.

Körültekintett az öreg, hogy nincs-e közelünkben valaki, aztán suttogva igy szólt:

— Tudod, édes fiam, ugy-e, hogy a te édesanyád (az isten nyugtassa meg szegényt) az én mostoha testvéremnek sógorasszonya volt, hát atyafiságban is állanánk egymáshoz. De meg különben is jó asszonyom volt ő nekem szegény. Nem történt mi köztünk husz álló esztendő alatt egy nagy szó sem, pedig egy udvaron laktunk. Elég az ahoz, hogy az én lelkem már csak te feléd huzódik. És isten legyen a tanubizonyságom, hogy mennyire nehezemre esnék, ha én a te boldogtalanságodat megérném. Már pedig példa bizonyitja, hogy az ilyesminek soha sem lett jó vége. Tudsz-e te arról valamit, fiam, hogy ezeket a drágaságokat hol szerezte a feleséged?

Kötényét fellebbentve, kihuzta alóla a pántlikát, csipkét és a nyakékességet s merőn nézett a szemembe.

— Uram teremtőm, ne hagyj el! — sohajtám felnyögve. — Hogyan kerültek ezek kegyelmedhez, nénémasszony?

— Juczi adta a kezembe, hogy őrizzem meg, még három tizes bankót is átadott, nálam van mind a három.

A kebeléből kihuzott egy koczkás kendőt, a kendő sarkába volt kötve a pénz.

(Vége köv.)

Egy percz.

Gáspár Imrétől.

Néztem soká buza-virág szemébe,
És átkaroltam karcsu derekát . . .
Egy perczig, még csak egy rövidke perczig
Hallgasson el szivem mélyén a vád.

Megcsókolám még egyszer piczi lábát,
Megszoritám kis hó-selyem kezét,
Elmondtam néki: Oh oly tiszta, szép vagy,
Én tündérkém . . . vajon szeretsz-e még?

Megesküdött! S én még egyszer, utólszor
Hajtám ölébe fáradt fejemet,
Beárnyalt szőke fürtje, sátorában
Egy perczig nem láttam zord föllegeet.

Egy perczig tartott a bűbájos álom,
És aztán mindörökre vége lett,
Sirtam, kaczagtam, s elátkoztam százszor
E percz után egész bús éltemet!

Csendes est...

Szluha Vilmától.

Csendes est volt, emlékszel-e, kedvesem?
Ott nyugodott bájos arczod keblemen,
Kéz a kézben, ugy néztük a csillagot,
Körülöttünk minden némán hallgatott.

Kéz a kézben ajkunkon a némaság,
Csak szivünkben tündökölt a nagy világ,
Fényesebb, mint nap és csillag, Istenem!
Akkor tudtuk, mi a boldog szerelem.

Csendes est van most is, drága kedvesem;
Most is nyugszik bájos arczod keblemen,
Kéz a kézben, de nem látunk csillagot,
Csak sohajtunk s szemeinkbe köny ragyog.

A Napoleonok és a nők.

Szegény Lulu herczeggel, lehet mondani, az utolsó Napoleon szállt sirba. Mert a kik e néven megvannak még, csak nevét örökölték a nagy hóditónak, maguk a család hivei ismerik azt el, és oszló félben is van e miatt a párt.

Már csak a történelemé a név, és nagyon érdekes: beletekinteni a történelmi nagyságok életébe és — szivébe.

Első Napoleon élettörténetében alig néhány lapot tesz az első szerelem regénye. Nem igen rajongott sem a nők sziveért, sem a nők szellemeért. Első házassága is főleg számitás műve volt. A nálánál idősebb nő kezével a huszonhét éves Bonaparte az olasz hadsereg feletti fővezérséget kapta a Francziaországban akkor mindenható Barras tábornoktól. Később a negyvenegy éves császár csak azért lépett házasságra a fiatal Mária Luiza osztrák főherczegnővel, mert a fölvergődött nagyság hiuságának hizelgett, hogy magas fejedelmi házakkal léphetett családi viszonyba. Első Napoleon általában a legnagyobb mértékben gyöngédtelen volt a nők irányában, szinte hadi lábon állt korának kiváló nőivel, és kedve telt benne, hogy lehetőleg kisebbitse és megalázza őket.

Tudva van, hogy a nagy hirű Staelné iránt milyen visszataszitólag bánt, a ki pedig eleinte rajongott érte, és később egyik elkeseredett és egyik legveszedelmesebb ellenségévé lőn. Maga a lelánczolt Prometheus mondta Szt.-Ilona szigetén, hogy e nő kastélya Coppetben, a genfi tó partján, valóságos fegyverterem volt, a melyben lovagokká avatták ellenségeit; és eleget is sajnálta, hogy miért nem inkább „hasznos szövetséges“-t szerzett magának benne.

Mert a milyen keményszivű zsarnok volt, azért jól tudta, milyen igézetes hatalom a szépség, és nem igen bizott magához vele szemben, a mint a következő eset is mutatja. 1807-ben Luiza porosz királyné erőt véve magán, személyesen járult a győzelmes császár elé, hogy megengesztelje haragját, és Napoleon erre a találkozás előtt tette föl a Poroszországra nézve annyira megalázó békepontokat; csak igy érzett magában erőt, szemébe nézni a bűbájos szépségéről hires királynénak, és igy is kicsibe mult, hogy vaskemény szive meg nem lágyult. Egész el volt ragadtatva a fájdalmában is csudaszép nőtől, és mélyen megilletődve kérő szavaitól, az ablakban egy kis rózsató állt, egy nyiló rózsát szakitott le róla, és a királynőnek kedveskedett vele. Ez fel akarja használni a kedvező pillanatot, legalább az egy erősitett Magdeburgot akarja megmenteni, és a nőnek saját lélekjelenléttel, e szavakkal nyujtja ki kezét a rózsa után.

— Magdeburggal együtt kinálja e rózsát? — és a vasszivű győző már-már reá hagyta, midőn a szintén jelen levő Talleyrand fülébe sugja:

— Sire, azt mondja-e az utókor, hogy legszebb győzelmeit egy szép nőért adta oda?

Erre Napoleon magához tért és ezt válaszolá a kérő királynőnek:

— Ne tessék felejteni, Felség, hogy én vagyok az, a ki ad, és Kegyed az, a ki elfogad.

Általában azonban hideg szive volt I. Napoleonnak. Mindjárt pályája kezdetén, az olasz hadjárat alatt, mikor még csak Bonaparte volt a neve, bizonyitotta azt be. Az olasz nők istenitették a fiatal hőst, és mind a mellett, hogy, vagy talán épen azért, mert ellensége volt hazájuknak, nem egy közülök vetette ki rá igézetes hálóját; de hiába, minden kisértésnek ellent tudott állni. Szintugy első konzul és később császár korában óvatosan vigyázott szivére. Csak mikor tetőpontjára jutott hatalmának és dicsőségének, a béke évei alatt tágitott az eddigi szigoru elveken, tiszta öntudattal és egész örömmel vetette magát bele az élni vágyó franczia főváros csapkodó hullámaiba, átengedvén magát röpke hajlamoknak, szenvedélyeknek, a melyek közül egyik-másik méltó sem volt hozzá.

Josephine császárnén és ennek leányán, Hortense Eugenie királynén, III. Napoleonnak kellemekben gazdag anyján kivül egyetlen nő sem volt igazi lelkies-nőies hatással I. Napoleonra. Jó fiu volt; csak hogy közte és Laetitia anyja közt egy láthatatlan válaszfal állt: lényük egymáshoz hasonló alapvonása. Nővérei iránt sem viseltetett különös vonzódással, második feleségével, Mária Luizával pedig már az életkorbeli nagy különbségnél fogva sem köthette össze igazi szerelem; el volt ragadtatva gyermekded természetessége és üde nőiességétől, bensőbb vonzódás azonban soha sem volt köztük.

Dicsőségének osztálytársát és életének egyetlen barátnőjét özvegy Beauharnais grófnét, született Tascher de la Pagerie Josephine-t Château-Renand asszony termeiben látta meg először Napoleon. Daczára a Vendemiaire 13-diki nagy mentő tettnek, a fiatal Bonaparte nagyon jelentéktelen szerepet játszott Barras tábornoknak fény és előkelőségtől ragyogó termeiben. A gyönyörű szép grófné, a „csipkéből, gazból szött tündér“, egy párszor tiszta szánalomból megszólitotta az elhagyatott, senkitől észre nem vett fiatal hőst, a neki saját bűbájos kedvességével; hála fejében aztán a fiatal hős halálosan szerelmes lett belé. A grófnő felettébb meg volt lepve házassági ajánlatától, és vissza akarta utasitani ajánlatát, mert „szenvedhetlenül uralkodni vágyónak“ tartotta, azután meg „nagyon posztó- és saruszagu“ volt neki. Barras azonban mindenképen azon volt, hogy a fiatal Bonapartét lekötelezze, azért erősen rá beszélte a fiatal védtelen özvegyet, hogy hozzá menjen. Ugyanezt tették Josephine barátnői: Tallienné, akkor a divat királynéja, Château-Renandné, és csacska de Permon kisasszony, később Abrantes herczegnő, a házasságszerzés női ösztönéből minden rábeszélési ügyességöket a kicsi tábornok

érdekében használták föl. Josephine azért csak nagy sokára birta kimondani az igent, valami azt mondta neki szivében, hogy „féljen“ ez embertől. Art irta ama barátnői közül egyiknek:

„Egész el vagyok rémülve a hatalomtól, mit Bonaparte környezete fölött gyakorolni bir. Fürkésző tekintetében van valami rejtelmes, még a kormánytagokat is általjárja az; lehet tehát képzelni, mennyire megrezzentheti a nőt! És a mit annyira feldicsérnek előttem, szenvedélyének heve, épen az aggaszt engem; én tul vagyok már a fiatalság első évein; tartóssá birom-e tenni azt a szilaj gyöngédséget, a mely ő nála a Vulkan kitöréséhez hasonlit?“

Napoleon azonban kitartásával és kéréseivel legyőzte Josephine elfogódását; 1796-diki márcziushó 9-dikén megköttetett a polgári házasság. Bizonyos körökben nagyon rosz néven vették Josephinenek e házasságot, „néhai grófné“-nak csufolták, egy büszke marquisnő annnyira ment, hogy egy tánczestély alkalmával helyet sem foglalt mellette, „vásárt üzött szerencsétlenségével“, mondák. Napoleonra nézve azonban a szerencse hatalmas tényezőjévé vált e házasság; Josephine szépsége, ügyessége és nagy emberismerete egyengették az utat a magától lett merész férfinak; nehezen lett volna konzul belőle, ha ő nem dolgozik közre; csak az ő közremunkálása folytán lett belőle az a nagyság, a mi volt, mert Francziaországban — és talán másutt is — a cselfogásnak kezére kell járni az érdemnek; a mellett meg példányképe volt a hű hitvesnek, a gyöngéd, önfeláldozó barátnőnek.

Alig van női szép tulajdonság, a melylyel Josephine ne birt volna; szeretetreméltósága hiressé vált; soha senkinek kellemetlenséget nem mondott, soha könnyet nem fakasztott. Férje szigorán enyhitett, a száműzöttek és elitéltek részére kegyelmet eszközölt ki és barátjaivá változtatta át ellenségeit. Nagy kedvelője volt az irodalomnak és művészetnek, föl is tudta fogni, és élénk érzéke volt minden szép iránt. Különösen a virágoknak volt nagy kedvelője; ő honositotta meg az első kaméliát Európában az Antillákból, és ugyszintén ama sajátságosan költőileg bájos madarat: a fekete hattyut.

Lángoló szenvedélylyel telvék a levelek, melyeket Bonaparte tábornok házassága után feleségének Olaszországból irt:

„Asszony! Álma, gyötrelme, boldogsága lelkemnek, hidegek voltak leveleid, nincs meg bennük a lélek szivverése. Minden egyebet jobban szeretsz nálamnál, nem maradsz el az én kedvemért egy uj szinmű előadásától, nem mondasz le egy ebédről Barrasnál, hogy inkább nekem irj. Én nekem, a férjnek, csak olyan piczike kis figyelemmel adózol, csak egyetlen kis cseppecskével az édes szeretetreméltóságból, a mitől a szived tulárad . . . Irigylem a Fortunét (a kedvencz kandurt) igen, igen, a Fortunét, a miért czirógatod.“

Ennek a nagy szerelemnek aztán megvolt a maga árnyoldala is: a nagy féltékenység. Bonaparte erkölcs-őröket állitott föl neje ellen, szárnysegédei és titkárai képében, és még kocsisát és inasait is felbérelte, hogy szemmel tartsák. Tulságos nagy szerelme szinte arra a lépésre ragadta, a mit tizenkét évvel később ellenkező érzésből tett: nem egyszer válással fenyegetett. „Semmivé teszem azt a bodros fejű és szőke fürtű piperkőczbandát, a mely hizelegve röpked körülötted, sőt botrányt csinálok, nyilvános szakadást, törvényes válást inditok!“ irja a féltékeny Napoleon. Egyszer meg neje össszes holmiját a portás fülkéjébe hordatá, megtiltván neki inasai által, nehogy szobájába jőjjön, és csak Beauharnais Eugéne és Hortense mostoha gyermekeinek nagy kértére engedett, és zárta a rémültében siró Josephinet ujra karjai közé. Békezálogul aztán egy ilyen jelenet után egy török shawle-t ajándékozott neki, az elsőt, a mit Európába hoztak, és ez annyira megtetszett Josephinenek, hogy élte folytában nem kevesebbet, mint százötven török shawlet szerzett magának.

És fösvénységével is nagyon kinozta Napoleon a szegény Josephinet. Remekül értette e nő az öltözködés módját és illő fény és pompával adni a császárnét, csak hogy ez természetesen nagyon sok pénzbe került neki. A büszke, gazdag császár pedig keményen szitkozódott és lármázott a divatárusnők számlái miatt, akár az utolsó szatócs azon való aggodalmában, hogy préda felesége tönkre juttatja. Pedig az udvari ünnepélyek alkalmával egyenesen megparancsolta neki, hogy „kápráztató legyen szépségével és pompás öltözékével!“ Mikor valamely ruhája nem tetszett neki, a tentatartót öntötte reá a barbar. Ruhaszállitóit ugy fizette ki, hogy börtönbe vettette; egyszer egy havi számlát mutattak be neki háromszáz kalapról, és annyira dühbe jött rajta, hogy összetört egy nagyon értékes virágtartót és egy egész kávékészletet, a mi busásan fölért az illető összeggel. Különösen a Malmaison kastély átalakitásakor vetette szemére Josephine-nek a nagy pazarlást, holott pedig e kastély falai mögött élte volt le legédesebb házi boldogságát, később az eltaszitott nő részéről a legbensőbb napoleoni imádatnak volt tanuja, végre — 1870-ben — a németek által — összelövetett. Malmaison falai gobelin-szőnyegekkel voltak bevonva, a melyekben a himzések Josephine saját keze munkája voltak, az üvegházakban ezernyi példányban nevelte a Bonapartea speciosát, egy délamerikai disznövényt, melyet Palisot hires fűvész nevezett el a császár tiszteletére. Napoleon dolgozószobájába soha idegen be nem léphetett; maga porolta ki a viseltes ruhadarabokat, a melyek ott székeken ki voltak rakva, ereklyéinek nevezte ő azokat. Az iróasztalon egy történelmi mű volt kinyitva, ugyanazon a helyen, a hol Napoleon abban hagyta benne az olvasást. Különös véletlenből a waterlooi csata után négy napot töltött Napoleon, életének talán legkeservesebb napjait, Malmaison kastélyban. Onnan indult Rochefortba, hogy az angolok kezébe adja magát. Valjon mit érezhetett e falak közt, a hol még látszottak az egykor oly hőn szeretett nő lábnyomai, a melyben még érzett utolsó sohajtása? Azé a nőé, a ki jó angyala volt neki, a kinek az ő kegyetlensége adta meg a halálos döfést, és a ki azért még sem birta tulélni az ő szerencsétlenségét!

Napoleon válása nejétől fekete folt az ő életében, bármely oldalról nézzük is; roszaság volt tőle, és haszontalanság. Midőn a kormánytanácsban elhatározták a válást, maga Napoleon vitte meg Josephine-nek a borzasztó hirt. Még egyszer együtt ebédelt vele, ebéd végeztével következett a kinteljes jelenet. Maga Josephine következőleg beszéli el azt:

„Kávé után Bonaparte kiküldte a cselédeket, én magam maradtam vele. Isten, milyen volt a tekintete! Reszketett egész testében, nekem meg a szivem is borzongott.

Megfogta kezemet, szivéhez szoritotta, és akkor e szavakat mondá: „Én Josephinem! Te tudod, milyen nagyon szerettelek. Neked, egyedül neked köszönöm életem boldogságát, de az én rendeltetésem nagyobb az akaratomnál. Francziaország javára legédesebb vonzalmamról mondok le! . . . „Ne tovább!“ volt erőm szólni, tudtam, vártam, mégis halálos volt a csapás! . . . Hirtelen ugy volt nekem, mintha meg kellene őrülnöm fájdalmamban, a tárgyak forogtak körültem, ájultan rogytam le a földre!“

A válásra vonatkozó többi előleges intézkedéseket mások által végeztette Napoleon, neki magának nem volt ereje, elbánni az ő áldozati bárányával. A válás után szives barátságos viszonyt tartott fönn Josephine-nel. Gyöngéded leveleket irt neki, néha meg is látogatta, és fiát, a római királyt is elküldte neki, hogy lássa. Bukása után, a balsorssal együtt a legfeketébb hálátlanség is állván vele szemközt, mélyen megható sovárgás támadt lelkében a hű barátnő után. Az elkövetett kegyetlenség szivbeli elhagyatottságban boszulta meg magát rajta. „Sok számos csatában kerestem a halált, ma jótétemény volna reám nézve, egyszer azonban, csak egyetlen-egyszer szeretném még Josephinet látni!“ ezek az utolsó szavak az utolsó levélben, mit a hű nő tőle kapott.

Bár eleinte ugy látszott, hogy nagyon szerelmes második nejébe, Szt. Ilona szigetén mégis határozottan „szerencsétlenség“-nek mondta ezen házasságot. Fiához, a kit csak mint rózsa arczu, arany fürtös kis gyermeket ismert, a bálványozásig való szeretetet táplálta szivében, egész halála órájáig.

Halálos ágyánál két idegen nő ült, lelki fenség és hűség által fűződve hozzá, Montholm grófnő és Bertrand tábornokné. Rokoni kéz nem enyhitette utolsó órájának tragikus fájdalmát.

(Vége köv.)

A chantilly hold.

Történeti elbeszélés.

Dominkovich Máriától.

(Folytatás.)

Ha sejtette volna a marquisnő, hogy otthonn gyermekeinek atyja más papirt bontott fel s a fiatal sziveket, miként már oly gyakran, ujabb szeretetteljes hazugsággal tartotta anyjuk tartozkodására nézve! Azt olvasta ki, hogy a beteg mama jobban van, s az orvos azt hiszi, hogy őszszel, ha ismét vissza nem esik, haza jöhet. A gyermekek ujongva tapsoltak kezecskéikkel s lefutottak játékhelyükre, a kertbe, mig az atya szája körül keserű mosoly mutatkozott. E pillanatban Macdonel lovagot jelentették be.

— Marquis, — mondá a belépő, — uram, a herczeg mostanáig nem viszonozta az angol király ajándékát; a gobelinek, melyek erre szánva voltak, nem nyerték meg ő fönsége tetszését; végre uj szövetek kerültek ki a gyárból, melyekről a herczeg azt hiszi, hogy a britt fejedelem örömmel fogadja majd. Én vagyok annak átadásával megbizva. Eltalálja, miért jöttem önhöz. Világos beleegyezése nélkül nem szereznék semmi tudósitásokat — nos, hiszen ön tudja.

De la Touche gyöngéden megszoritá a skót kezét: — Tegyen, a mit jónak lát!

— Ha nem érdekli önt, marquis —

— Tegyen, a mit jónak lát, barátom! — mondá ujra a marquis s jelenőségteljesen tekintett a lovagra. — Egyre mégis kérnem kell önt.

— Parancsoljon!

— A mit hallani vagy látni fog — megnyomta e szót — s ohajtom, hogy ha ujra meglátogat, az egész valót, s ne a felét mondja el.

— Az egészet, — biztositá Macdonel. — Eddig még semmi hirt sem hallott róla?

— Semmit! — De la Touche eltakará szemeit.

A lovag részvéttel nézett a szenvedőre s kis szünet után folytatá:

— Szabadságot ad ön nekem, cselekedni is minden esetben?

A marquis erre lekapta kezét szeméről.

— A herczeg ellen? Nem! Ha boldog ama nő, maradjon is az; ha nem boldog, akkor olyan becsületes ember, mint ön, nem vivhat meg hitvány emberrel!

Az öreg skót fejét rázta: — Nem ugy értettem, marquis! Föltéve, ha egy bűnbánót találnék —

— Soha! — kiáltá de la Touche, élénk felindulással. — Soha sem akarom viszontlátni!

— S mégis, — viszonzá amaz, — nem halt ki érzelme.

— Éljen boldogul, utazzék isten ótalma alatt! — végzé a marquis hirtelen a beszédet. Egy kézszoritás s Macdonel elbucsuzott.

Később érkezett a Themze városába, mint hitte; mert Calaisba érve, saját személyét nem féltette, de igenis azon értékes küldeményt, minek átadása rá volt bizva, és nem volt bátorsága, a hig elemre bizni azt. Tudniillik a csatornában vihar dult épen s házmagasra csapkodta a hullámokat. Tovább egy hétnél vesztegelt azért a kikötőben, mig végre a megzavart természet visszatért a régi rendbe. Mig a szigetország földjére ért, Zsófi levele gyermekkori barátnőjét kereste föl Brüsszelbe, s Teréz néhány sor kiséretében Párisba küldte azt de la Touche marquisnőnek.

Görcsösen rángatództak a férj ujjai, midőn a levelet kezébe vette. Egyre növekvő fájdalommal olvasta neje vallomását, kinek vétke most kisebbnek tűnt fel előtte, mint a herczeg s a megvásárolt Touchon cselszövénye, ki e bűnt minden következéseivel együtt okozá. — Szegény gyermek! — mondá megindulva, magában. — Szegény gyermek! Egyszerre azonban hevesen fölpattant:

— Oh Macdonel, Macdonel! — A gondolat, mely e fölkiáltáshoz fűződék, nem nyilvánult; de la Touche ott állt, az üres légbe tárt karokkal, mintha a skót alakja láthatólag, megfoghatólag, mozogna előtte.

III.

Zsófi napról-napra jobban jutott azon meggyőződésre, hogy Kingston csak már megtűri közelében. E viszony igy nem maradhatott. Egy álmatlanul töltött éj alatt a gyötrött nő kebelében erős elhatározás keletkezett. Midőn Kingston más nap reggel mint valami gép a reggelizö asztalnál helyet foglalt s épen ugy fölkelt, a marquisnő erélyes hangon s lángoló tekintettel kérdé:

— Hová mégy?

— Dolgom van! — volt a rövid válasz, épen oly hidegen.

— Azelőtt mindig megtudtam, hová mégy, — szólt Zsófi, Kingstont feltartóztatva, — egy idő óta csak ki kell

találnom, s — hangja elveszté biztosságát, midőn e szava kat is kiejté: — Jaj nekem, ha helyesen sejtek!

— Jó reggelt! — ezzel Kingston be akarta csapni az ajtót maga megett.

Most világos lett a franczia nő előtt, hogy vetélytársnője van, ki őt kiszoritá Kingston szivéből.

— Maradj! — kiáltá kétségbeesetten. — Kivel bánsz igy? Emlékezetedbe kell hoznom, hogy mit áldoztam föl érted?

Kingston arcza megtartotta jéghidegségét: — Ha bánja tettét, akkor velem is csak ugy tesz.

Ez elég világosan volt mondva, s fölöslegessé vált minden válasz. A szerencsétlen nőnek nem is volt ereje hozzá; oly fájdalom nyilalta át egész valóját, mintha vas marok szoritaná s morzsolná szét szivét. A herczeg most akadálytalanul hagyta el a szobát. Nem sokára belépett Tom, a komornyik s fölszedte a reggelizö készletet. A marquisnő elfordult, hogy elrejtse előle forró könnyeit, melyek nehéz csöppekben peregtek alá arczán. Tom azonban már meglátta, és hozzá közeledve, egész jó akarattal, mi annál lázasztóbb volt, miután csak gonozságát akará általa palástolni, kezdé:

— A marquisnő sir? Önnek, asszonyom, szakitania kellene a herczeggel! Hiszen nagyon világosan láthatni, hogy e viszony egyiköknek sem nyujt többé élvezetet.

A megszólitott feléje forditá halvány arczát.

— Meg vagy bizva, Tom, hogy nekem választ ajánlj?

A szolga tagadólag intett.

— Csak saját jószivűségemből teszem; mert azt hiszem, hogy mylord nagyon érdeklődik a walesi herczegnő szép udvarhölgyeért, miss Chudleighért.

Zsófi szomoruan helybenhagyólag intett fejével. E közlemény nem lepte meg, bár a név uj volt előtte, de mit tett ez a dologhoz!

Elenyészett minden remény Kingston szerelmének visszanyerhetése iránt, s mi több: a marquisnőnek nem lehetett többé házánál maradnia, ha csak önbecsülését is nem akarta elveszitenі. Tom kiment, átengedve őt gondolatainak, de néhány percz mulva már visszatért, azzal a jelentéssel, hogy az előszobában egy idegen van, ki csak a marquisnőnek akarja magát megnevezni. Zsófi ujabb keserűséget sejtett, s fojtódott hangon mondá: Jöhet!

De éles sikoly röppent ki ajkairól s minden vére fejébe szökött, midőn Macdonel lovagot megpillantotta. Előtte állt a mult, ártatlanságának békés ideje, szétdult boldogsága.

A lovag illedékes magatartással állt meg a küszöbön, mig Zsófi magához tért, s az első szót kimondta.

— Ha azért jött, hogy büntessen, akkor elkésett; én bünhödöm, s keményebben, mint a hogy képzeli.

— Én többet tudok, asszonyom, — viszonzá Macdonel szeliden, — mint a mit ön nekem mondani képes. Én egy hét óta időzöm Londonban s azóta sokat hallottam. — Midőn elhallgatott, Zsófi félénken kérdé:

— Ki küldte önt?

— Londonba, Bourbon herczeg, önhöz, marquisnő, szivem.

Zsófi gyanakvólag tekintett rá: — Macdonel!

— Igen, igen, — erősité ez, — a ki szeret a holdba nézni, akkor nem feledi azt el, ha letűnt.

— Letűnt! — mondá Zsófi, s zokogva rejté kezeibe

arczát. A magyarázat, mit e szónak adott, nem volt Macdonel szándékában.

— Ránk nézve, — tevé tehát hozzá hirtelen.

— Ne mutasson irántam ilyen jóságot, — rebegé, — nem érdemlem.

— Marquisnő, én soha sem hittem, hogy ön — miként is mondjam? — változatossági vágyból hagyhatta el házáját. Az én erős meggyőződésem az, hogy oly körülmények voltak a játékban, melyek akarata ellen arra birták.

— Oh istenem, — sohajta fel Zsófi, mintha lelke megkönnyebbült volna, — van tehát olyan ember, kinek a szeme a rejtekbe is behatol! De csak egy van? — tevé hozzá, majdnem gyermekies félénkséggel.

E kérdés felelet nélkül maradt.

— Mit szándékszik tenni, a hogy most a dolgok állnak? — kérdé a skót, más tárgyra áttérve. Tom ujabb belépése megelőzte feleletében. Egy levélkét nyujtott át a marquisnőnek azon megjegyzéssel:

— Az előszobában fogok a válaszra várni, — és miként jött, ugy el is tűnt.

Zsófi fölbontá a levelet s Macdonelre tekintett: — Kingston herczegtől!

— Olvassa el, én rá érek, — szólt a lovag.

A marquisnő elkezdett olvasni, egyszerre azonban összeborzadt, s elfordult arczczal oda nyujtá az iratot a vendégnek. A lovag elvette s miként Zsófi, ő is halkan elolvasta; homloka láthatólag összeránczolódott. A levélke azon ép oly szeretetlen, mint szivtelen durva nyilatkozatot tartalmazá, hogy Kingston a marquisnőnek 10,000 livres évijáradékot fizet, és ha ezen összeggel nem elégednék meg, még egyszer annyit ajánl föl neki, ha elhagyja.

Macdonel a földre dobta a levélkét s kérdé:

— Szabad nevében felelnem, marquisnő?

— Szabad! — lehellé.

A lovag felszakitá az előszoba ajtaját:

— Jer csak, jer, fiu!

Tom meglepetve állt:

— Parancsoljon.

— Mondd meg uradnak, ember, hogy csak a tökéletes gazember cselekszik igy!

A komornyik erre szügybe vágta magát.

— Ki merészli ezt mondani? — Lenézőleg felelé a skót.

— Macdonel lovag, ki herczegedet Franciaországból ismeri, hol megtalálhat, ha kedve van hozzá. Kalapot s köpenyt a marquisné asszonynak, ficzkó! — oly parancsolólag volt az mondva, hogy Tom, mint az eb, ugy szaladt a kivánt tárgyakat előhozni.

— Karját asszonyom! — folytatá Macdonel, — ön ótalmam alatt áll, kocsim a kapu előtt vár!

A mint volt, ugy hagyta el Zsófi vezetőjével a herczegi palotát. Tom nem kiséré le őket, térdei inogtak; mint most Macdonel lovag, nem bánt még vele senki életében, s halandó nyelve nem beszélt még igy Kingston herczegről. De hűséges, kötelesség szerető komornyik létére, kénytelen volt a legmélyebb alázatossággal urának fülébe juttatni a „tökéletes gazember“ praedicatumot.

Kingston magán hagyá száradni e czimet. Hiszen a legnagyobb szolgálatot tette neki Macdonel! Semmi zavaró elem többé a házban, semmi tekintet, semmi lekötelezettség. Ugy föllélegzett, mint egy fogoly, kiről levették

a lánczokat, s sietett megszabadulását Chudleigh Erzsébet urhölgygyel tudatni. Tőle függött kitűzni a napot, melyen herczegnővé akar lennie. Akkor azonban kisült, hogy az udvarhölgy már nem volt szabad, mert titkos házasságban Bristol grófhoz, az egykori Hervey lordhoz volt kötve, kivel azonban csak egy napig élt. E fölfedezés visszarettenthette volna ugyan a herczeget, de még jobban fokozá vágyát, az ugynevezett miss Chudleighet birhatni. Sürgette Bristolt, hogy váljon el; ez vonakodott, mert nem kivánt jót a nőnek, kit néhány óra alatt meggyűlölt, s csak akkor engedett, midőn őt szintén egy másik nő behálózta. Négy évig kellett Kingstonnak epednie Erzsébet után, ki nagy művésznő volt a kaczérságban, és ez idő alatt annak minden fogásával valóságos rabszolgájává tette. Végre 1769. elején elválasztották Herveytől, s márcziushó 8-dikán beköltözött azon palotába, hol egykor de la Touche marquisnő, mint szelid tündér lakott, és most miss Chudleigh házasságuk első napján már furiának mutatta magát, ki arra volt kiszemelve a végzettől, hogy Kingstonon végrehajtsa érdemlett büntetését. Hallania kellett, miként nyilatkoztatá ki előtte neje gúnykaczajjal, hogy csak azért fogadta el kezét, mert rangját akarja örökölni s minden szeszélyét ki akarja elégiteni pénzével.

A kiábrándulás nagyon korai, s nagyon borzasztó volt, a herczeg megsemmisülve, földre sujtva érezte magát, egészsége alá volt ásva, s közel volt halála. 1773-ban mint nyomorult, megtört, elhagyatott ember halt meg, s még csak boszut sem állhatott azon kigyón, ki megmérgezte életét; mert a furfangos nő előrelátó volt, s mielőtt az oltárhoz lépett, megmásithatlan végrendeletet kötött ki vőlegényétől, melyben jelentékeny vagyonának élethosszaiglan való élvezete volt biztositva számára. Csak ujra férjhez mennie nem volt szabad, de mit törődött ő ezzel? Az özvegység semmiféle lemondással nem járt reá nézve. További kalandos élete, mit leginkább utazással töltött, nem érdekel bennünket többé, visszatérünk tehát de la Touche marquisnőhöz.

(Vége köv.)

Mesterséges gyöngyök.

A hamis gyöngyök már a Krisztus előtti korban ismeretesek voltak az araboknál, a kik a vörös tenger partjain gyöngyhalászattal foglalkoztak. Észrevették, hogy a beteg vagy megsebesitett kagyló bizonyos nedvet izzad ki, a mely megszáradva és megkeményedve jelentékeny fénynyel bir. Ezen megfigyelésüket azután mesterséges gyöngyök készitésére használták fel. Ugyanis midőn a kagylók a nyugodt tenger felszinére jöttek, nagy mennyiségben összefogdosták, és gyenge testükön éles eszközökkel szurást ejtettek, azután fedett tartóba helyezték őket, a hol a kiizzadt nedv kerek gyöngyalakot vett fel.

Ezt az arab halászok által már a hajdankorban nagyban üzött mesterséget 1700 évvel később Linnée ujra fölfedezte. Ő ugyanis hosszas kutatások és buvárlatok után reá jött a valódi gyöngyképzés egyetlen valódi és biztos módszerére. A svéd kormány azonban nem vett tudomást e felfedezésről, a melynek titkát azután a nagy svéd természetbuvár egy kereskedőnek adta el 500 aranyért. China fürge munkásai azonban egészen más módszer szerint nagyban fáradoztak már akkor a gyöngy előállitásában. Mai nap is igen jelentékeny gyár van Canton közelében, a hol évenként pár ezer ember foglalkozik mesterséges gyöngykészitéssel.

Velencze kereskedő szellemű népe volt első Európában, mely a hamis gyöngy készitésére is kiterjeszté figyelmét. Legelterjedtebb volt náluk a különböző festőanyaggal szinesitett üveggolyók készitése, ezeknek készitésénél a higany nagy szerepet játszott. Különben a gyöngykészités módját is azon titokzatos lepel boritja, a melyet minden találmányukra reá boritottak a versenytől félő velenczeiek.

A velenczei hamis gyöngy készitése később olyannyira tökéletes lőn, hogy a 15-dik század végén törvényt hoztak ott, a mely az efféle gyöngyök előállitását és árusitását szigoruan megtiltotta. E törvény keletkezésére az szolgáltatott okot, hogy a valódi gyöngyöt már-már alig lehetett megkülönböztetni a hamisitottól. E tilalom daczára azonban fennmaradt s maig is nagyban üzetik a hamis gyöngy gyártása.

A francziák is ügyes gyöngy készitők. Készitményeikben bizonyos vegyülék szerepel, a melynek a neve: Essence d' Orient. Általában csak nagyjából ismerjük a hamis gyöngyök készitésmódját, a részletek mint üzleti titkok, ritkán, vagy épen nem bocsáttatnak a világ elé.

Jelenleg a Seine-megye a hamis gyöngykészités főhelye, másutt csak kis mértékben készitik.

Uszszanak-e a nők?

Fürödni jó, de uszni jobb! Ez állitás igazságát azonban csak a férfiak tapasztalják, — legalább nálunk; — a nők megelégesznek azzal, ha kis kádban, vagy medenczében fürödhetnek.

Angliában a nők legnépszerűbb mulatsága az uszás; tekintet nélkül a korra, a nők ott usznak. És ennek igen sok haszna van.

Ha a nő hajóra kényszerül menni, kivált kis csónakra, nem fél a viztől, bizik benne. Az az elem, a melytől igen sokan legjobban szoktak félni, a legkedvesebb mulatsággá változik.

Mily könnyű az uszás mestersége! Az egész nem áll egyébből, mint az orrnak a viz felett való tartásából, a mi mindenesetre nem nehéz valami. Tehát a nehézsége nem lehet elriasztó.

Mit szóljak az uszás egészségi hasznáról? Hiszen ez annyira el van ismerve, hogy egyáltalában nem is lehet vita tárgya. Ugy a testi egészség fenntartására, mint különösen a lélek vidorságára, élénkségére nagy hatással van. Különösen a lélekre talán semmiféle mulatság nincs olyan jó hatással, mint az uszás.

Olyan kellemes érzés, csendesen uszni az üde viz tükörsima felszinén, vagy élvezni a habok ringását! Miért engednék át a nők ez élvezetet egyedül a férfiaknak? Hiszen talán még több joguk is van hozzá, mint ezeknek! Mert istennőjük: Aphrodite, a minden bájjal felékesitett szépség istenasszonya, ugy uszott a habokban, azokon a hűs, kellemes hullámokon, mintha csak a szépség, egészség és erő utját akarta volna megmutatni.

Közli: H. Á.

Tárcza.

Brummer, a gordonkás.

(Vázlat a bécsi zenész életből.)

„Szerencsétlen fuvolajáték“ kiálthatna föl ő is Hamlettel, pedig nem is dán királyfi, se nem fuvolás, hanem csak izraelita és gordonkás, azaz zsidó és violoncellista Bécsben. Szegény, öreg ember, a ki született a nélkül, hogy előrelátó gondviselés hátára irta volna, hogy kimélve bánjanak vele, igy aztán a sors teherhordói mindig kimélet nélkül mint közönséges podgyászt taszigálták, dobálták. Egy megtört vén ember. Az ember sajnálni tudná, ha nem kellene nevetni rajta; és az ember nevetné, ha nem inkább arra érezné magát inditva, hogy haragudjék reá. És épen azért szánalomra méltó leginkább, mert nem érdemes a szánalomra. Ez a nyomor legmélyebb mélysége.

Mikor született, a csillag, mely fölötte állott, haragosan lefutott az égről és eltűnt nyomtalanul. Mikor művész lett, dicsvágyból múzsa papjának szentelte magát; nem tudta a boldogtalan, hogy mindössze csak kilenczen vannak. Igy maradt védasszony nélkül; és a kit nő nem védelmez életében, az örökre elveszett; a kinek napjait női mosoly nem melegiti, annak léte lassu megfagyás.

Fázott is Brummer élte folytán nem keveset; és hogy változatosság legyen, éhezett még többet. Elviselt ruhákban járt örökké, összetört kalapban és alig talpalt czipőben. És mégis tudott időről-időre elegendőt összekoldulni. Ereiben nemes koldusvér foly. Szegénysége szemtelenséggel van béllelve és fejős tehene a nem csüggedés.

Gordonkán ugyan kitűnően roszul játszik, hanem épen azért nagy művésznek tartja magát. Nagynak és épen azért üldözöttnek. Popper, Röver, Hummer és a többiek „intrigálják őt tönkre“ — mondja ő. Hanem konzertet adott eleget és hirdetett még többet, melyet szerencsés behajtása után a szokásos hadi harcznak, soha sem tartott meg. Hangversenyein mindig a főváros legelső művészei működtek közre, hogy a szegény ördögnek kenyeret, sört és inget énekeljenek, hegedüljenek vagy szavaljanak össze. És olyankor maga is mindig vitézül kiült az emelvényre és játszott. A szegény, összeaszott nyomorék alig nagyobb, mint instrumentuma, és az ember nem mondhatja meg határozottan, hogy ő ül a cellón, vagy az ő rajta; és ha véletlenül hamis hangot csalt ki, ő maga kiáltott a közönség helyett „Ohó“, vagy „Hopp“, vagy más effélét.

Ő a bécsi művészvilág páriája. Ő az első, hátulról.

Mint zeneszerzőnek nem csekély érdemei vannak. Tud ő minden kigondolható alkalomra komponálni. Keresztelés, lakodalom, temetés, tánczmulatság, serenade neki mindegy. Mikor Albrecht főherczeg megverte az olaszokat, Brummer tanácsosnak látta ezt zenében örökitni meg, édes reményében egy jelentékeny borravalónak. Átkutatta régi irásait és csakugyan talált köztük egy megpenészesedett bölcsődalt, melyet sok évvel azelőtt egy nagy befolyásu csecsemő dicsőitésére irt és a melynek megjutalmazása élte legszebb emlékei közé tartozik. Most leirta ezt csinosan és boritékára pingálta a czimet: „A custozzai csata. Szerzette és a diadalmas főherczegnek ajánlja a legmélyebb stb.“ Át is nyujtotta a győzelmi hymnust és bőkezüleg megjutalmaztatott.

Egyszer, mikor Rothschild bárónak fia született, Brummerben felébredt megint Mozart és Beethoven, és arra a megállapodásra jött, hogy mivel ez a jó alkalom meglehet nem egyhamar tér vissza, itt az idő a Rothschild dicsőségét hangjegyekbe szedni. De mert hallgatni nem tud, a nagy tervet már hetekkel előbb elárulta. Akkor, a nagyjelentőségű napokban találkozott véletlenül Popperrel, a hires gordonkással, a ki, mintha semmit sem tudna, elkezdi: „Hallja, izé, képzelje csak, hogy jártam egy alkalmi compositiómmal. Tudja, hogy most Rothschildéknál egy fiu született. Tegnap este leülök, firkantok sebtiben egy hymnust, ma sietve elviszem a boldog apának — és képzelje csak, a báró majdnem nyakamba borult, mélyen elérzékenyedve megszoritotta kezeimet, aztán ajánlom magamat és kezemben száz darab fényes aranyat találok — osztrák értékben!“ Brummer a mint ezt a hajmeresztő szerencsét hallotta, először viaszsárga lett, aztán pulykavörös és elkezdett mindenki füle hallatára dühösen kiabálni: „Tolvaj! Rabló! Utonálló! Zsebmetsző! Rózsa Sándor! stb. A száz arany az enyém. Ha e pillanatban ide nem adja, rendőrt hivok! Ellopta tervemet és Rothschildnál megelőzött! Most már én nem vihetem el szerzeményemet. Ez gazság!“ stb. Csak nagy fáradsággal sikerült a vén muzsikussal elhitetni, hogy az egész csak tréfa volt és hogy még mindig elmehet Rothschildhoz, senki sem csipte el a borravalót az orra elől. Igy végre megnyugodott a szegény élősdi.

Különben Brummer, a gordonkás, százszor kipróbált czéltábla. Önhitt és nyomorult egyszersmind, a legközönségesebb szellem is megtréfálhatja.

Ha nyilvánosan játszott, a boszantásoknak vége-hossza nem volt. Egyszer, mielőtt az emelvényre lépett, gordonkáját tele töltötték vizzel. A mint hangszerét fölemelte, rejtély volt előtte, hogy miért lett az egyszerre olyan nehéz. Végre azt hitte, ő erőtlenedhetett el annyira, hogy most hegedüje is nehéz. Azalatt a publikum már várt rá, és kiczipelte nagy nehezen a gordonkát, a nélkül, hogy a rejtélyt megfejteni tudná. Leül helyére és kiadja az első hangot, — egy zavarodott hmhm-öt hallat, mert hű gordonkája olyan gyalázatos hangot hallat, mintha vonó helyett fűrészszel játszanék rajta. Boszusan emeli föl hangszerét és majd szétépi a hurokat; nem használ semmit, a hang nem javul. A publikum nyugtalankodni kezd, itt-ott már nevetés hallik; a művész pedig tovább kinlódik hangszerével. Hirtelen éles nevetés hangzik az első sorokban, mert csodálatos jelenséget vesznek észre; a szék alatt már egy egész kis tócsa van. A művész még egyre játszik, a csöppek mind sűrűbben hullanak, a hegedű egyre jobban tágul, mert olvad az enyv, és nem sokára mintha nem gordonkán, hanem öntöző kannán játszanék Brummer. Végre a nevetés általános

A. MÁRKUS KÖNYVTÁRA

lesz, a viz gordonka teljesen fölmondja a szolgálatot és a művész kénytelen lelépni.

Az egészben az a legcsodálatosabb, hogy százezerszer elbolonditották, nem tanult belőle semmit. Egyszer kopogtatnak ajtaján. Siet kinyitni és a vér arczába szökik. Mily tisztesség! Három ur áll előtte fekete frakkban, fehér nyakkendővel és vadgalambszin keztyűvel.

— Kérem uraim, tessék belépni.

— Itt lakik Brummer ur, a gordonkás?

— Igen, én vagyok az. Mivel szolgálhatok az uraknak? — Akkor átveszi egyik a szót:

— Bocsásson meg, mélyen tisztelt uram, ha háborgatjuk, stb., — mi ennek és ennek a jótékony egyletnek bizottsága vagyunk. Elhatároztuk, hogy jótékony czélunk előmozditására az advent folytán hangversenyt rendezünk (a művész arcza lángban ég) és mert tudjuk, hogy uraságod gordonkaművész, (a művész meghajtja magát) czélszerűnek tartottuk uraságodhoz fordulni, azon bizalmas kéréssel (a művész arcza sugárzik), lenne szives velünk közleni — hol lakik Röver ur!

(Röver volt a Hellmesberger-quartett gordonkása.)

Képzelhetjük a művész dühét. Szerencsére a meghivó bizottság sietett, hogy a küszöb köztük és a dühöngő közt legyen, máskép az az eset vér nélkül le nem folyt volna, vagy legalább öt forintnyi érvágáson alul nem menekültek volna.

Máskor egy ifju lebegő hajjal, alig lélegzve rohan szobájába.

— Uram! — kiált, — nekem egy nagy, igen nagy kérésem van önhez, de önnek nem szabad azt megtagadni, nem, nem!

— Beszéljen, fiatal ember, — mormogja a művész.

— Kérem önt alázatosan, uram, ajándékozzon nekem egy hurt gordonkájáról. Ne tagadja meg kérésem, uram, mert kijelentem önnek, hogy a nélkül nem fogom elhagyni lakását.

A művész a különös kivánságot nem tudja máskép megmagyarázni, mint hogy ez a fiatal ember művészetének lelkes tisztelője és elhatározta, hogy becses emlékül egy hurt kér hangszeréről. Megilletődve ez eredeti hódolattól, hangszere után nyul, levesz róla egy hurt és átnyujtja az ifjunak, a ki örömtől sugárzó arczczal fölkiált:

— Köszönöm, ezerszer köszönöm, ön nagy kellemetlenségből mentett ki, mert elszakadt a hózenträgerem és nem volt mivel összekötni. — Azzal eltűnt egy pillanat alatt s az utána repülő szék már csak árnyékát találta.

Egyszer Brummer művészi utazásra készült Brünnbe, de előbb tanácsosnak tartotta mégis mégkérdezni egy más művészt, a ki már conczertezett az osztrák gyapju fővárosában.

— Ugy-e a szinház mégis talán nagy lesz egy ilyen magam-fajta virtuóznak? — kérdezé. — Félek, hogy üresen marad a ház.

— Hogyan, — mondá amaz, — csak nem gondol ön komolyan a szinházra? Mégis csak könnyelműség volna olyan szük helyiségben játszani. Én azt tanácslom, hogy a czirkuszban játszszék, az sokkal terjedelmesebb.

— A czirkuszban? Ön mindig rá akarja szedni az embereket!

— Kérem, én komolyan beszélek; jót állok, hogy a czirkusz tele lesz; csak bánni kell tudni a brünniekkel.

— Hát mit tegyek? Szóljon.

— Hirdesse nagy betükkel: Szabad a bemenet.

— Eh, ne tréfáljon, csak nem játszhatom ingyen!

— Hagyja elmondani, a mit akarok. Alul azonban irja föl kis betükkel: „A conczert kezdete után az ajtók bezáratnak és a ki az első darab után távozni akar, annak egy forintért kinyitják.“ Meglátja, hogy az ingyenbemenet a czirkust az utolsó helyig megtölti, az első darab után azonban a közönség tömegesen tódul a kijáráshoz és önnek szép bevétele lesz.

Én azt hiszem, hogy Brummer nem egyszer gondolt a jó tanácsra.

Igy éli Brummer napjait és néha egész könnyen megy a dolga. Hanem ő már annyira hozzá szokott a nyomorhoz, hogy azt tartja a természet rendjének. Hanem most már napja leáldozóban van, ha ugyan leáldozhat az a nap, mely tulajdonkép soha sem jött fel. Már évek óta nem adott conczertet. A világ lassankint felejti és nem akad már ember, a ki tréfát üzzön vele. Csak erre vár még egyszer, s ha ez megtörténik, akkor talán önként föladja magát.

Addig még mindig félni lehet, hogy egy szép napon majd házról házra megy, mint előbb:

— Uraim, itt van három zártszék-jegy, összesen kilencz forint. Szükségem van egy frakkra, a mit conczertem jövedelméből csináltatok.

— De mi szüksége van önnek a frakkra?

— Conczertet akarok benne adni.

Hevesi Lajos.

Évad-hirek.

*** (*Király ő Felségét*) e hó 10-dikére várják Gasteinba, a német császár látogatására. Másnap uralkodónk ismét visszatér Ischlbe, hol most az udvar nyaral.

*** (*Királyné ő Felségére Ischlben*) ez idei fürdői tartózkodás észrevehetőleg jó hatással van. Naponkint használja a fürdőt s több óráig tartózkodik az egészséges hegyi levegőben. Reggeli 6 órakor kel s $^3/_4$7 órakor egyszerű reggeli öltönyben gyalog megy a Rudolf-fürdőbe. Rendesen maga megy oda a pompás dogg-gal, mely sétáin is mindig vele van. A fürdő után, körülbelül 8 órakor visszatér a császári parkba, reggelizik s egész ebéd idejéig itt tartózkodik, még rosz időben is. Rendesen kézimunkával foglalkozik, vagy felolvastat magának s a kis Valeriával enyeleg. Gyakran Jókaitól is olvas regényeket. Három óra felé van az ebéd, a mi rendkivüli egyszerű: leves, hus és tészta. Négy órától hatig rendesen sétakocsizást tesz, ezután lovagol s egyszerű vacsora után visszavonul. A királyné csak nagy ritkán fogad látogatókat s az utóbbi időben csak Andrássy grófnéra nézve tett e tekintetben több izben kivételt. — Londonban az a hir, hogy ő Felsége a királyné őszszel a vadászati évadban ismét meglátogatja Irországot.

*** (*Gróf Andrássy Gyula*) már teljesen fölépült, és a minap egy vadászaton is részt vehetett, mely több napig távol tartotta Ischltől. Nem sokára el is hagyja a fürdőt és elmegy Terebesre, üdülés végett.

*** (*Magyar fürdőhelyek látogatása.*) Balaton-Füreden e hó 6-dikáig 1479 vendég, Buziáson 764, Harkányon 1092, Krapina-Tepliczen 919, Pöstyénen 1862, Trencsény-Tepli-

czen 1448, V.-Tepliczen 1086. — Tátrafüreden e hó 6-dikáig 296 fürdővendég fordult meg. — Koburg Frigyes herczeg nejével együtt Korytniczára utazott.

Fővárosi élet.

⁂ (*Jótékonyság.*) Király ő Felsége, Licze római katholikus hitközségének iskolai épitésére 100 frtnyi segélyt és a sámsonházi ágostai, továbbá a vajkóczi helvét hitvallásu egyházközségeknek saját pénztárából egyenkint 100 frtot; Bekölcze község tűzkárosult lakosai 200 frtnyi segélyt adományozott.

⁂ (*A miniszterelnök*) e hó vége felé Ostendébe utazik, távollétében Trefort kultuszminiszter fogja helyettesiteni, ki az egész nyarat itthon tölti. A többi miniszterek szintén itthon időznek s vezetik tárczájuk ügyeit, kivéve Péchy Tamás közlekedési minisztert, ki Kissingenbe ment s kit a közlekedési tárcza vezetésében báró Kemény Gábor kereskedelmi miniszter helyettesit.

⁂ (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Kismartonban Teleg dy Róth Lajos királyi osztálygeológ Piller Mártha kisasszonynyal. — Kracz Viktor beregszászi járásbirósági joggyakornok Berzsenyi Piroska kisasszonynyal, Berzsenyi Antal leányával. — Dr. Fay Márk debreczeni fiatal orvos Krämmer Luiza kisasszonynyal. — Kálmán Lajos vaáli aljárásbiró Mészáros Etelka kisasszonynyal. — Deésen Keul Józéfa kisasszony, Keul József deési törvényszéki elnök leányával Eisenlohr Ulrik tordai adófelügyelői helyettes. — Sellei Árpád paptamási jegyző Tátrai Mariska kisasszonynyal, Sitérről. — Összekeltek: Szüts Jenő adonyi segédszolgabiró Posztóczky Ilonka kisasszonynyal. — Beregszászban Kovács István ügyvéd Rohay Etelka kisasszonynyal, Rohay N.nagykárolyi pénzügyi tisztviselő leányával. — Nagy Szilárd borsodmegyei körorvos Neogrády Klementina urhölgygyel, Neogrády Ignácznak, Koburg herczeg uradalmi erdőmesterének leányával. — Debreczenben Károly József Demeter Róza kisasszonynyal. — Pünkösti Lajos, Háromszékmegye pénztárnoka Gidófalvy Vilma kisasszonynyal. — Kolozsvártt Bokodi Antal, a szinház tagja, Máté Róza kisasszonynyal.

⁂ (*Az országos nöipar-egylet*) iskolajában tervben van a jövő tanévre a harmadik iparosztály felállitása s Tarnóczy Gusztáv alelnök tudatta, hogy Trefort Ágoston közoktatásügyi miniszter megigérte 500 frt. utalványozását az iparosztály berendezésére és a taneszközök beszerzésére. — Frecskay Józsa urnő, ki nem rég megszüntette sok éven át fennállott tanintézetét, számos értékes taneszközt ajándékozott az egyletnek, a miért az igazgatóság jegyzőkönyvileg köszönetet szavazott a nemes adományozónak.

⁂ (*Szt. István napján*) — mint már irtuk — nagyszerü ünnepély lesz a Margit-szigeten, az Arrogante károsultjai javára. Az ünnepély élén Türr tábornok és Ráth főpolgármester állanak, a kik közül az első 1000, utóbbi pedig 500 frtot ajánlott föl ez ünnepély czéljára, de ez csak egy része a költségeknek, mert olyan ünnepély lesz az, a milyent keveset látott a főváros, diszre nézve is. A főváros összes katonai zenekarai, a szinházak összes énekmüvésznői és müvészei — köztük természetesen Blaháné asszony is, közremüködnek majd. A részleteket csak a jövő héten fogják közzé tenni. Belépti dij, a hajói vitelbérrel együtt csak 1 frt lesz.

⁂ (*Özv. Szabó Lajosné,*) a ki a tanitónői pályán számos év óta a legjobb sikerrel működik a fővárosban, a jövő hó elején nyilvános elemi leányiskolát nyit, a Kalvintér 4. szám alatti házban. A beiratások e hó végén kezdődnek, és a szülék nyugodt lélekkel bizhatják szeretett gyermeköket e buzgó tanitónő gondjaira.

⁂ (*Ajánlat.*) Az elemi tantárgyak alapos tanitására ajánlunk t. olvasóiknak egy fiatal tanárjelöltet, a ki a gyermekeknek zongorában és franczia nyelvben is adhatna oktatást. Szivesen szolgálunk bővebb felvilágositást.

⁂ (*Fővárosi vegyesek.*) A császárfürdő igazgatósága e hó 9-dikén tánczvigalmat rendezett egyforintos belépti jegyekkel az „Arrogante“ károsultjai javára. — Pálik Béla jónevű képirónk e napokban Szegedre utazott, hogy ott természet után vázlatokat készitsen a viz alatt álló részekről. — A nemzeti muzeumot a mult évben összesen 229,077 személy látogatta meg. — Türr István tábornok és neje Budapestre érkezett. Türr a nyár hátralevő részét valószinűleg Tátrafüreden tölti. — A budapesti uj angol főkonzul: Andley Gosling e napokban érkezett meg. Mintegy 40—45 éves férfi, élénk rokonszenvvel szól Magyarországról, s mielőbb be is akarja utazni. — Gorove István egészségi állapota fájdalom, még mindig nem javult annyira, hogy a fővárost elhagyhatná. — Junius hóban Budapest 602.052,094, az év eleje óta pedig 3,166.182,246 liter vizvezetéki vizet fogyasztott el, — a mult év ugyan e szakában 2,755.947,458 liter viz fogyott itt el. Az idén tehát eddig félmilliárd literrel többet fogyasztott a fővóros, mint tavaly. — Madarász rablógyilkos, a hivatalos orvosi vélemény szerint, épen nem őrült, sőt még a kedélye sem izgatott, mert a fogságban meghizott. — Huszár Adolf jeles szobrászunk nagyszerü műtermet épittet a városligetben, hol a főváros, magához méltóan, csekély áron engedte át neki a 900 négyszög ölnyi telket. — A Széchenyi-hegy Eötvös nyaralójában mult szerdán a „budai ifjuság“ fényes tánczestélyt rendezett. A sok szép hölgy tette fényessé. — Toldy István beteg irótársunknak a karlsbadi fürdő fájdalom, nem használt, azért most a Svájczban keres gyógyulást, és bár találna! — Marócz Ferencz fővárosi ügyvéd az irói segély-egyletnek 58 frtot ajándékozott. — Mac-Machon tábornok, a franczia köztársaságnak elnöke legközelebb Magyarországra jön látogatásba.

⁂ (*Elhunytak.*) Két jeles férfit veszitett hazánk e héten. Losonczy László, jeles költőnket, kinek több népdala mai nap is él a nép ajkán („Káka tövén költ a rucza“, „Bús az idő, bús vagyok én magam is“); 68 évig élt, ha az utolsó 12 évet életnek lehet nevezni. Mert lelke meg volt már törve, és egypárszor a budai őrültek házába is kellett őt adni. Budán halt meg, az irgalmasok kórházában, az irodalmi körökben senki sem tudta, senkinek sem adtak hirt felőle; barátjai meg már nem igen voltak, szegény ember, öreg ember, hogyan is lett volna barátja! Megváltás volt neki a halál. — A másik országos halottunk politikai nevezetesség: Kállay Ödön, az 1848/9-diki forradalomnak egyik leglelkesültebb hive; a miért aztán 1849-ben Haynautól halálra itéltetett, de már csak akkor, midőn egyszerre csak valamennyi elfogottaknak kegyelmet adott; ezek közt volt Kállay Ödön is, és azóta Csergésbe volt

internálva, 1861-ig, mikor országgyűlési képviselővé választották, azóta mindig a képviselőház tagja és a függetlenségi párt rendületlen hive volt. 64 éves koráig szolgálta a hazát. Áldás poraira! — Elhunytak továbbá: Budapesten Pellion Béla, fővárosi mérnök, 33 éves. — Kassán Sóováry Sóos Sándor, 76 éves. — Özvegy tolnai gróf Festetich Sándorné, 79 éves, Szürtén. — Majthényi Ignáczné, született frivoldi Frivodszky Serafin, 47 éves, Verseghen. — Máriássy László, 32 éves, Senyén. — Csáky Anna grófnő, 88 éves, Pozsonyban. — Budaházy Ferencz, a legrégibb közigazgatási hivatalnokok egyike, 82 éves, Sámsonban. — Bánóczon özvegy Szécsenyi Károlyné, született revisnyei Reviczky Julia asszony. — Schaller Ernő, az elemi iskolák igazgatója s az abauj tornamegyei tantestület elnöke, 37 éves, Kassán. — Sárkány János, szarvasi evangelikus lelkész neje, Esztergály Amália urnő. — Özvegy Czirjék Dénesné, született Jerzsák Terézia asszony, Nagyváradon. — Mezőberényben Pilcz Zsuzsika, a város egyik legszebb leánya. — Soupper Sándor 1848/9-diki honvédőrnagy, 54 éves. Béke hamvaikra!

Vidéki élet.

*** (*Szegedről.*) Hangya szorgalommal foly az ujjá születés nagy munkája, már csak egy 20-ad része van viz alatt, pár nap alatt az is elpusztul. Tisza Lajos szegedi királyi biztos fákat és csemetéket kért az elpusztult város növényzetének pótlására, és erre József főherczeg sajátkezüleg irt levélben tudatta, hogy nem kevesebb, mint 34.800 csemetét ajándékoz Szegednek. — Brüsselben nagyszerű zene-ünnepély volt e héten a szegediek javára; a királyi pár védnöksége alatt alatt rendezték, ezer énekes és három egyesült katonai zenekar működött közre az ünnepélyen. Az előadott darabok közt különösen a „Szegedin“ czimű cantate ragadta viharos tapsra a közönséget. E zeneművet Lassan Ede jeles zeneköltő egyenesen ez alkalomra szerzette, és a királynénak van ajánlva. Hogy milyen nagy volt a részvét ez ünnepély iránt, az is mutatja, hogy a jövedelem 60—70,000 frankot tesz.

*** (*Gyöngyösön*) az „Arrogante“ szerencsétlenei javára rendezett hangverseny fényesen sikerült e hó 3-dikán. A közönség tódult a szinkörbe. Sokan nem kaphattak jegyet, pedig még a karzatülésekért is olyan árakat fizettek, mint az erkélyszékekért. Az előadás a közönség legnagyobb megelégedésére folyt le. Részt vett benne Odry Lehel is, több dallal. Szép cserkoszorut is kapott szivességéért; Kovách Lászlóné urnő nyujtotta át, ki a legnagyobb buzgalmat fejtette ki a hangverseny ügyében, melynek eszméje is tőle származott. — Nagy Bogsányban az „Arrogante“ károsultjai javára Dancs Gyula, Péterffy László, Holz Adolf és Rusz Mihály urak tánczmulatságot rendeztek, mely 120 frtot jövedelmezett. Az összeg Ujfalussy főispánnak küldetett el.

*** (*A szabadságharcz emlékünnepei.*) Miskolczon mult hó 27-dikén ülték meg a zsolczai csata 30-dik évfordulóját. A város értelmisége kivétel nélkül ott volt a vérmezőn, hol a honvédsir van s azt megkoszorúzták. Emlékbeszédet Bódogh Albert országos képviselő és Gyöngyössy Sámuel református lelkész mondtak. — A debreczeni csata (1849. augusztus 2.) évfordulójára az ottani tanuló ifjuság rendezett ünnepélyt, s nagy számmal jelent meg arra a közönség. Az ünnepély délután 3 órakor kezdődött az „emlék-kertben“ a Szózat eléneklésével. Jenei Miklós Petőfi „Élet vagy halál“ költeményét szavalta el, s végül a dalegylet adott elő ismét egy dal. A közönség ezután a honvédsirokhoz vonult ki, hol a városi dalegylet a Hymnust énekelte el, Dóczy György elszavalta Bajza „Apotheosis“-át, s Kiss Sámuel Petőfi költeményét „A nemzethez“. Az emlékbeszédet Breuer ur tartotta ez alkalommal.

*** (*A feketehegy*) fürdőközönség gyüjtést inditott meg azon czélból, hogy Tompa Mihály Feketehegyen időzésének megörökitésére emlék emeltessék s addig, mig a végleges emlék elkészülhet, az 1868-ban felállitott s már romlásnak indult emlék megujjitassék. Az eddig begyült összeg egy részéből a régi emlékkövet megujjitották.

*** (*Jászberényben*) Riszner József zenetanárnál a mult évben megjelent „Palotási dalaiból“ 30 válogatott dal még mindig az előfizetési áron: 2 frton kaphatók. Később bolti áruk 3 frt lesz. A mű jövedelme a hirneves zeneköltő hátrahagyott családjának fenntartására fordittatik, egy okkal több, hogy nemes lelkü zenekedvelőink megszerezzék maguknak e gyönyörü dalokat.

*** (*Rimaszombatban*) Hermann Irén okleveles tanitónó jövő hó 1-sején női ipartan-műhelyet nyit, a következő négy tanfolyamból: 1) népiskolai munkaosztály; 2) szabászati osztály; 3) gépkötési osztály; 4) himzési osztály. A részleteket az intézet előrajza foglalja magában, melylyel nevezett intézettulajdonosnő kivánatra szivesen szolgál.

*** (*Kolozsváron*) Brassay bácsinak, hazánk e fiatal lelkű örökhirű tudósának örömnapja volt e héten. Kanitz és Janka, ottani egyetemi tanárok eszközölték azt neki, abból az alkalomból, hogy már negyven évvel azelőtt olyan nagy volt a mi Brassai bátyánk hire és neve a tudományos világban, hogy egy Ausztraliában talált növényt az ő nevére nevezte el. Negyven év! nagy idő, még egyszer olyan nagy a tudomány emberének életében, ezt a ritka kedvezését a sorsnak érdemes tehát megülni, és meg is ülték, ugy, hogy a jeles veterán tudósnak egy albumotadtak át, a jelenkor legjelesebb botanikusainak arczképeivel Angliából, Franciaországból, Belgiumból, Hollandiából, Németországból, Olaszországból, Ausztriából, Spanyolországból, Portugálliából, Svájczból, Svédországból, Oroszországból stb. Maguk az illető tudósok küldték meg arczképeiket tiszteletük jeléül a mi kedves öreg Brassai bácsinknak, a kit a jó Isten még soká tartson meg ép egészségben.

*** (*A hazai unitáriusok*) e hó 23-dikán ülik meg hitalapitásuk háromszázados évfordulóját Székely-Kereszturon, és nagy készületeket tesznek ez ünnepélyre Udvarhelymegyében, hol az erdélyi unitáriusok legnagyobb része (körülbelül harminczezer) lakik. Az egyházi tanács által Dávid Ferencznek, az unitáriusok ihlett vértanujának életleirására kitüzött pályadiját a jeles Jakab Elek nyerte el, és igy e mű is bizonynyal méltó az ünnephez. A zsinaton Dávid Ferencz-alapot fognak létre hozni, melyre Ferencz József unitárius püspök kilenczezer forintot gyüjtött. A püspököt bandériummal fogadják a héjasfalvi állomásnál. Angliából Gordon Sándor belfasti és Chalmers András cambridgei unitárius papok mint „a londoni és külföldi unitárius társulat“ küldöttei fognak megjelenni e

nevezetes ünnepen, sőt az észak-amerikai unitárius társulat is küldött képviselőt, Heywood János louiswillei unitárius pap személyében, ki már utnak is indult Amerikából.

*** (*Vidéki vegyesek.*) Leveleki Molnár Ágost ur a nagykállói királyi főreáltanodának tápintézete javára ötszáz forint alapitványt tett. — Privigyén pedig Brestyenszky Elek községi biró 200 frtnyi alapitványt tett, olyformán, hogy annak évenkinti kamatjai a privigyei leányiskolában járó két szegény s a magyar nyelvben legjobb előmenetelt tanusitott leánynak adassanak. — Supka Jeromos cziszterczi rendű áldozár és előszállási lelkész, a zircz-pilis-pásztói és szent-gotthárdi egyesitett apátságok valóságos apátjává neveztetett ki. — Ajtonban (Erdélyben) a parasztok fegyveresen támadtak föl a tagositás ellen, a kihirdetett statárium és a katonaság azonban észre téritették őket.

Külföld.

*** (*Emlékkápolna*) a meghalt császári herczegnek. Murat Joachim herczeg elnöklete alatt Párisben bizottság alakult, és gyűjtéseket indit meg egy kápolnára, mely a császári herczeg emlékére Párisban állittatnék. A felhivás aláirói közt hiányzik Napoleon Jerome herczeg és az idősebb Cassagnac, az ifjabb Cassagnac pedig csak mint a sajtóbizottság tagja szerepel a felhivás alatt. — Carey hadnagyot az angol hadsereg főparancsnoksága halálraitélte, de a kormány hir szerint megsemmisitette ezen itéletet.

*** (*Thiers szobrának leleplezése*) alkalmából Nancy városában mult péntek este óta fényes ünnepélyek voltak. Thiers özvegye pénteken este érkezett meg; a városi hatóság nagy ünnepélyesen fogadta. A nagy bankettre Thiers összes volt miniszterei pártkülönbség nélkül meghivták. Azonban szerencsétlenség is történt ez alkalommal; két vasuti vonat bele ment egymásba, 5 ember agyon zuzatott, 30 megsebesült, és mint irják, gonosz kéz szándékosan idézte elő e szerencsétlenséget.

*** (*A spanyol király házassága.*) Krisztina főherczegnő, anyjával Erzsébet herczegasszonynyal Bécsből Biaritzba utazott, hol Alfonz spanyol királylyal fognak találkozni. A biaritzi franczia fürdő közel van a spanyol határhoz.

*** (*Egy bécsi nődoktor.*) Dr. Welt Róza kisasszony, egy fiatal bécsi leány, ki a berni egyetemen orvostudori oklevelet nyert, Pflüger, a berni egyetem szemészeti tanára mellé segédtanárrá neveztetett ki.

*** (*Egy magyar iparos kitüntetése Londonban.*) A londoni iparkiállitáson e napokban 1700 kiállitó iparos között egy Golonya Jenő nevű magyar ezüst éremmel lett kitüntetve. E derék földink néhány éve egy budapesti czipészüzletben volt alkalmazva, azért nem czipőkért kapta a kitüntetést; hanem a legutóbbi kiállitás alatt Párisban tartózkodott és itt megtanulta a műfaragást fába, elefántcsontba, érczbe. Alig egy éve Londonba költözködött és ott boltot nyitott. Faragványai főként a rajz tisztaságánál és a diszletek szigoru kivitelénél fogva a kiállitás diszei közé tartoznak. Beaconsfield lord, az angol miniszterelnök, személyesen adta neki át az érmet, és igy szólott hozzá: „Szerfelett örvendek rajta, hogy egy magyar is részt vett itt a kiállitáson és kitüntetést vivott ki magának. Reménylem, hogy a jövő londoni kiállitáson is találkozunk majd önnel és műveivel.“ Golonya közelebb a budapesti iparmuzeumnak néhány faragott képkeretet fog küldeni ajándékba.

*** (*Novi-Bazár megszállására*) teszik az előkészületeket, tudniillik a mi részünkről. Erős a hit, hogy vér nélkül és ujabb pénzáldozatok nélkül megszállhatják a kivánatosnak jelentett helyeket. E hő 18-dikára, uralkodónk születésnapjára, Novi-Bazárban is osztrák zászló lenghet már. Másfelül meg azt mondják, hogy ott is vér fog folyni, mert az albánok rettenetes ellenállásra készülnek.

Irodalom és müvészet.

*** (*A nemzeti szinház*) tagjai nagyobb részben visszatértek már vidéki kirándulásaikból, a hol a szünidő alatt ujabb babérokat arattak, és pénteken a próbák is kezdődtek már, vasárnap pedig már az első előadás lesz. „Bánk bán“-nal, Katona halhatatlan tragoediájával kezdik meg az uj előadásokat. — A szünidő alatt a szinház belsejét is diszesen átalakitották, az eddigi állóhelyeket ülőhelyekre változtatták stb. Egyuttal megemlitjük, hogy jeles Szigeti Józsefünk a szinitanoda aligazgatójául neveztetett ki a kormány által. — Győry Vilmos jeles költőnk a napokban nyujtotta be „Nótás Kata“ czimű népszinmüvét a népszinháznak, mely egyik első ujdonsága lesz az őszi idénynek, és a közönség méltó érdeklődéssel várja a jeles költő ez első művét a dráma terén. — Az irodalom, festészet művelői között már voltak és vannak kiváló magyar nők, most a szobrászat terén készül föllépni egy érdekes jelenség, Huszár Adolf jeles szobrászunk tanitványai között ugyanis a legtehetségesebbek egyike Jókai Róza kisasszony, ki a festészetben is meglepően halad. A fiatal művésznő a szünidők alatt is, melyeket Jókai Mór családjával B.-Füreden tölt, buzgón folytatja tanulmányait. — Kolozsvártt a szinház legközelebbi ujdonsága a Dobsa Lajos „Akadályverseny“ czimű bohózata lesz, melyet a már régebben pihenő jeles iró egyenesen e szinház számára irt.

Szinházak.

Nemzeti szinház. A játékrendben ki vannak tűzve: Aug 10-dikére „Bánkban.“ — Aug. 11-dikére „Kéregető nő.“ — Aug. 12-dikére „Afrikai nő.“ (Gassi ur mint vendég.) — Aug. 13-dikára „Stuart Mária.“ — Aug. 14-dikére „Jeannet menyegzője“ és „Koppélia.“ — Aug. 15-dikére „Őszi napsugár“ és „Rosenkranz és Güldenstern.“ — Aug. 16-dikára „Lucia.“ (Béli Hermin kisasszony mint ujon szerződött tag és Gassi ur mint vendég.)

Nepszinház. Szombat, aug. 2. „Kamargó“ operett 3 felvonásban. — Vasárnap, aug. 3. „A peleskei nótárius“ Gaál József bohózata. — Hétfő, aug. 4. „Niniss“ operett. — Kedd, aug. 5. „Kósza Jutka“ népszinmű 3 felvonásban Lukácsitól. — Szerda, aug. 6. (Erdősy Eugénia kisasszony mint vendék) „A kornevilli harangok“ operett 4 felvonásban. — Csütörtök, aug. 7. „Trikoss és Kakolé“ bohózat 5 felvonásban. — Péntek, aug. 8. „Angot asszony lánya“ operett 3 felvonásban.

Tartalom.

Az erdő titka, Bodon Józseftől. — Egy percz, Gáspár Imrétől. — Csendes est, Szluha Vilmától. — A Napoleonok és a nők. — A chantilly hold, Dominkovich Marietól. — Mesterséges gyöngyök. — Usszanak-e a nők? H. Á.-tól. — Tárcza. — Évad-hirek. — Fővárosi élet. — Vidéki élet. — Külföld. — Irodalom és művészet. — Szinház.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Szótagtalány. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jegyzési mintalap.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

32-dik szám. Augusztus 10-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraelita naptára	Hold-járás	Nap-kelte	Nap-nyugta
							óra perez	óra perez
Aug. 10	Vasárnap	E 10 Lőr.	E 9 Lőr.	29 G 10 Kall.	21		4 50	7 20
11	Hétfő	Zsuzsánna	Ármin	30 Szilas	22		4 51	7 18
12	Kedd	Klára	Klára	31 Eudoczim	23		4 52	7 16
13	Szerda	Hyppolit	Hyppolit	1 Auguszt.	24	☽	4 53	7 15
14	Csütörtök	Özséb	Özséb	2 István	25		4 54	7 13
15	Péntek	Nagy b. a.	Nagy bold. a.	3 Izák	26		4 55	7 11
16	Szombat	Rókusz	Rókusz	4 7 vért.	27 Szabb.		4 57	7 10

☞ Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk. ☜

Divattudósitás.

A divat uralma tudvalevőleg az egész nővilágra kiterjed, ámbár az egyesek közt vannak olyanok is, a kik kevésbbé vetik alá magukat befolyásának, csakis tartózkodva, okoskodva, vonakodva. Nagy különbség van azon világias irányu divatbáb közt, a kinek egyedüli életczélja az alig föltűnt divatokat uton-utfélen képviselni, és azon házias nő közt, a kinek szive övéin és házán csüng, a ki kénytelenségből a divat hatalmas befolyásának enged ugyan, de csak lassan, csak messziről követve azt. Az egyik nem ismer más törekvést és életczélt és neki iramodik még az izléstelenségnek is, mig a másik, ha nem mellőzheti is egészen a divat változatait, mégis meggondolva és válogatva fogadja ujitásait. Egészen, fájdalom, ő sem fordithat hátat az ujkori változatosságoknak, ha olyan állásban és társaságban él, mely a csint és kellemes megjelenést megköveteli tőle, vagy férje állása olyan, hogy ki nem vonhatja magát a társasélet szokásos követeléseitől. És e szerint ugy a hogy a jó és házias nő is alá van vetve ama zsarnoknak, melynek neve: divat, de nemes lelkületénél fogva őrizkedni fog mégis a divat tulzásaitól, feltűnőségeitől és nagy költségeitől.

A rövid és hosszu ruha közti ingadozás még mindig tart, az ujitók elfogadták a rövid ruhát, mig sokan még tétováznak, ha kövessék-e azt. Ez utóbbiak pedig tapasztalatból ismerik az uszály alkalmatlanságát az utczán, számtalanszor emeltek panaszt ellene, és még sincs bátorságuk azt elhagyni, mert még divat tekintetében is sok a félénk természetű hölgy. Az arany középuton ohajtanak haladni és földig érő ruhát csináltatnak, hátul kis uszálylyal. De ezen eljárás sem czélravezető, mert az olyan ruha, a mely sem nem hosszu, sem nem rövid, felette alkalmatlan. Ezt igy kell értelmeznünk: az uszályt az utczán fel szokták emelni és sokkal könnyebben és csinosabban lehet felemelni a hosszu, mint a félig hosszu ruhát, mert emez nem olyan bő, mint a hosszu uszályos ruha, és igy a redőzet kemény, formátlan. Aztán a félig hosszu ruha szintén érinti a földet és ez által csak ugy elkopik és bepiszkolódik az alja, mint a hosszué. Azért a divatbeli előljárók határozottan javaslatba hozták a régiekkel való végleges szakadást és olyan rövid ruhák behozatalát, melyek sem a járásban nem gátolnak, sem pedig érintkezésbe nem jöhetnek az utcza porával vagy sarával. És miután a vidéken, hosszabb séták alkalmával, a minők fürdőhelyeken és mindenütt most napirenden vannak, a rövid ruha csakugyan kényelmesebb, mint a hosszu, nem kételkedünk benne, hogy a rövid ruha fog diadalmaskodni az előitéleteken és a régi szokáson, és átalánossá válik a mostani idény alatt, a hosszu ruhákat pedig a látogatói, estélyi, és átalában a társas összejövetelek számára tartván fenn.

Most pedig az előkelő világ egy uj szeszélyéről fogunk említést tenni. A világvárosokban a legdivatosabb ékszerek közé tartozik mai nap a virágtartó melltű, melyet a divathölgyek nem csak este, de nappal is igen kedvelnek, és mely egy kis kigyót, vagy gyikot ábrázolva, igen ügyesen, finoman dolgozva, rubintos, gyémántos szemecskékkel, ezüstből, aranyból, a mint csak kivánják. Azon hölgyek azonban, a kik fölötte állanak az első 10,000 frtnyi évi jövedelmen, megunták már a kigyót és gyikot, a mely már utczai divattá vált, és a czimerükön szereplő állattal helyettesitik. Igy a walesi herczegnő egy oroszlánnal erősiti meg a mellén diszlő virágcsokrot, a bajanoi herczegnő egy gyémántos tigrissel, rubintos szemekkel, és a többi előkelő hölgy követi e példát. Griff-madarak, mókusok, oroszlánok, tigrisek, párduczok, kutyák, sárkányok, salamanderek, sasok, hollók és a czimertan más egyéb állatai és jelvényei foglalták el a bal váll alatti helyet, hogy megőrizzék a természetes vagy művészi virágcsokrot.

Mai mellékletünk többek kivánságára négy teljes a-b-c-ből áll, melynek betűi és számai egyszerűbb háziruhák és durvább fehérneműek jegyzésére valók, és melyek szükségesek minden szorgalmas hölgy varróasztalkájának fiókjában.

Szótagtalány.

Kollerich Irmától.

Ebből a 11 szótagból kell 5 oly szavat összeállitani, a melyeknek k e z d ő b e t ű i felülről lefelé egy kitűnő magyar költő nevét adják; végbetűi pedig, a l u l r ó l f ö l f e l é olvasva, szintén egy jeles magyar költő nevét tüntetik elő.

al, mas, ma, na, pit, o, se, té, var. tény. zon.

1. Buda mellett kis város.
2. Az egészséges levegő egyik része.
3. I. Napoleon egyik kitűnő tábornoka.
4. Máskép tornácz is a neve.
5. Kedvelt gyümölcs.

Megfejtési határidő: augusztus hó 27-dike.

A f. é. 28-dik számban közlött számrejtvény értelme:
Báró Wenckheim Béla.
Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Hegyessy Laura, Ujfalusy Károlyné, Kőrösy Ilka, Varga Luiza, Ladányi Juliska, Fürész Mihályné, Temesváry Erzsébet, Thanhoffer Mariska, Tóth Ottilia, Kiss Jolán és Rózsika, Nemes Jolán, Magyari Lilla,

Túry Dánielné, Báthori Sigray Istvánné, Pénzes Katinka, Braun Hermina, Mártonffy Károlyné, Majthényi Adrienne, Sipos Ilonka, Haintz Mari, Kozma Laura, Jánossy Lajosné, Várady Ottilia, Vargha Józsefné, Ambrózay Emilia, Gallé Natália és Gizella, Frommhold Paulin, Hanzsulovits Berta, Grosz Fanny, Szoboszlay Gyuláné, Tóth Ottilia, Füredi Amália, Huszár Kálmánné, Kaszap Éva és Juliska, Riskó Ilona, Faragó Anna és Luiza, Domsics Ilka, Nigriny Etelka, Édes Nina, Korbuly Emma, Várady Mariska, Ónody Berta, Kiss Olgyay Juliska, Fényes Matild, Szőeke Klotild, Wagner Ida, Győry Teréz, Jakab Póli, Tóth Lajosné, Major Jánosné, Mezey Olga, Kocsis Jóo Aranka, Végh Kornélia, Pálfy Margit, Rosz Paulin, Margot Ida, Negyedi Eliz, Szolno i Erzsébet, Kalmár Zsófia, Ferenczy Tekla, Máar Ilonka.

Megbizások tára.

Tisztelettel kérjük mind azon előfizetőinket, kik a mult és jelen évnegyed előfizetési diját még be nem küldték és a lapot egész évre rendelték meg, nem különben azokat, a kik még az első évnegyeddel is hátralékban vannak, hogy azt mielébb beküldeni szíveskedjenek. Egyeseknek csekélység egy-egy évnegyedi vagy félévi dij, mig nálunk jelentékeny összeget tesz ki, melynek hiányát érezzük. Kérjük ezt figyelembe venni.

Tisztelettel *a kiadó-hivatal.*

Farnadra Sz. Z. K. urnőnek: Azonnal megküldtem.

Szikszóra K. P. urnőnek: Meg van-e elégedve választásommal?

Tokajra K. M. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Gmundenbe V. I. urhölgynek: Bár mielébb!

N. Illondára F. M. urnőnek: Szivesen tettem.

P. Albára J. F. urnőnek: Nagyon rajta leszek, hogy eljárásom sikeres legyen.

Dubniczra D. K. urnak: El van küldve.

Karczagra S. M. urhölgynek: Igenis, a negyedéves előfizető is igényt tarthat a könyvekre, ha éves előfizetőnek iratja be magát, és a 40 kr csomagolási költséget beküldi.

Kassára K. J. urnőnek: Ha igazit választ, 5—8 frton kaphatni szépet, az utánzottak csak 2—3 frtba kerülnek. A mint csak lehet, levélben keresem fel. Szives tisztelet.

Bécsbe O. R. urhölgynek· Lehetett-e mást várni olyan nemes szivű és okos embertől!

Philadelphiába W. J. urhölgynek: A csomagot elküldtem. Tudósitson, kérem, mielébb, hány nap alatt tette meg a hosszu utat. Sok szives üdvözlet!

Csécsére Z. P. K. urnőnek: A legszivesebben tettem, máskor is adjon reá alkalmat.

Kérdések.

Hogyan készitik a boraxsal vegyitett mosdóvizet, mely az arczbőrt tisztitja? K. Mari.

Mikép készitsem fagylaltjaimat, hogy tökéletesen jók és kemények legyenek? Kérdi egy fiatal gazdasszony.

Ki tudna nekem egy jó kertészeti kézi könyvet ajánlani, melyben leginkább kedvelt virágaink ápolásáról, gondozásáról van szó? Galgóczy és dr. Farkas munkái nekem megvannak, de kérnék kielégitőbb munkákat megismertetni velem, lehetnek azok magyarul vagy németül is irva. J. A. E.

Mi által nyeri vissza az elsárgult elefántcsont szép fehéres szinét? G. Ilonka.

Ki tudna valami jó módot a tojások sok ideig való eltartására? K. Nelli.

Feleletek.

W. R.-nek: Az ugorkás hordónak fenekén csaplyukat kell furni és jól bedugaszolni, azután a hordó fenekére szőlőlevelet, kaprot és szőlő kacsot kell rakni, s fölibe egy sor megmosott, megtörült ugorkát, s ismét szőlőlevelet, mig a hordócska megtelt s azután hideg sós folyóvizzel meg kell tölteni és erősen beverni a hordócska nyilását s naponkint felrázni, 14 napig egymás után s azalatt meleg helyen tartani. Minden 10 nap után tele kell tölteni a csaplyukon át sós vizzel, mivel a hordó száját fogyasztásig föl-bontani nem szabad, hogy hiányos ne legyen. Én igy tavaszig is tartottam már el ugorkát, mely nagyon jó izű.

J. A. E.

D. Emilnének. Semmi sincs a világon ok nélkül, a soványság sem, mely nem betegség, és mégis lehet valami régibb betegségnek, vagy életrendnek a következménye. Talán életmódját kellene változtatnia, az okot kellene megszüntetni. Különben tapasztalásból tudom, hogy reggel, este a meleg, friss fejésű tej a testet táplálja és hizlalja, télen fagyos, nyers szalonna, vagy csukamáj-olaj is, sőt a test likacsain át is lehet zsirt juttatni a testbe, mert mindenesetre a soványság a testnek zsir hiányától származik. Egy arasznyi hosszu fél ujjnyi vékony szalonnát a mellcsontra, egyet a hátra kell függeszteni, s fölül törülközővel elfödni, legjobb éjjelre föltenni, s reggel langyos vizzel szappannal lemosni. Engem is tápláltak egyszer igy zsirral, és nem haszon nélkül. J. A. E.

Egy fiatal asszonynak. A nyullevest következőkép készitem: Egy nyulnak nyers czombját, valamint egy font marhahust kis szeletkékre elvagdalom, ugy szintén egy negyed font sovány sódart is, egy kis vajat teszek föl egy lábasba és ezekhez az elvagdalt husokhoz egy kis vizet öntvén hozzá, a levét szép aranyszinüre pároltatom, akkor teszem belé a nyulczomb csontját, egy sárgarépát, petrezselymet, zellert, annyi vizet öntök hozzá, a mennyi levesre van szükségem, és puhára hagyok benne mindent megfőni. Akkor egy kis vajból és egy kanálnyi lisztből szép sárga rántást csinálok, a levessel felöntöm, egy pár kanálnyi tejfölt teszek belé és piritott zsemlyekoczkával együtt forróan betálalom. V. Gyuláné.

Multkori igéretünkhez hiven egy másik igen derék, tapasztalt gazdasszony utasitását közöljük az alföldi komlóskorpa készitésmódjáról, mely némi részben eltér a már közlöttel és azért látjuk szükségesnek ennek leirását is. Nézzük tehát: 8 itcze fodor korpát keresztül szitálunk egy ritka szitán, hogy semmi liszt-rész ne maradjon benne; 9 fél meszely vizet felteszünk egy vasfazékban, 1 összemarék komlót, félmeszely tiszta árpát, 2 jó fő vöröshagymát összevágva megfőzünk jól. A korpa a sütő teknőbe lesz szétterjesztve, a forralékot ráöntjük, kikavarjuk jól, hogy a korpa mindenütt áthatva legyen és lágymelegre kihűtjük. Ekkor a már meghagyott jó egészséges kenyértésztát, 2 fontnak kell lenni, beletakarjuk a korpa közé, jól körülnyomkodva a tésztát és betakarva, kelni hagyjuk. Körülbelül egy óra mulva szétválik a korpa. Ekkor isten igazában bedagasztjuk, nem ám ujjhegygyel, de egész tenyérrel, mig minden szem korpa tésztával van vegyülve, szépen össze nyomva. Aztán ismét betakarjuk és 5 óra hosszat kelni hagyjuk, akkor igen kellemes illat árad belőle. Most ökölnyi nagyságu gombóczokba kiszakgatjuk és száritóra teszszük; ha a teteje megszáradt, ismét ketté törjük a gombóczokat és ezt folytatjuk, még izekre nincs törve. Ezt csak árnyékban szabad száritani, nem napon; végül ha kiszáradt, ritka vászon zsacskóba téve, padlásra vagy léghuzamos raktárba szabadon csüggve kell felakasztani. A párjaságát végtelenül neveli, ha egy kevés anyakovászt is teszünk közé, vagy mikor a borok forrnak. 1 itczényi borélesztőt dagasztunk közé. Ebből az élesztőből minden 6 fontos kenyérhez egy fél marék élesztőt kell beáztatni. Vörös Eszter.

POUDRE RAVISSANTE

du Dr. LEJOSSE à Paris.

A párisi és londoni hölgyvilág, valamint ***a legtöbb művésznő legkedveltebb arczpora.*** Mindazon t. hölgyek, kik egyszer használták, meggyőződtek, bogy a POUDRE RAVISSANTE felülmulhatatlan, igen jól tapad, láthatatlan és természetes üdeséget ad a bőrszinnek, tehát legjobban ajánlbató.

Nagy doboz ára 1 frt. — Kisebb 60 kr. fehér vagy rózsaszinű.

„RAVISSANTE" du Dr. LEJOSSE à PARIS

u hölgyvilágnak egyetlen ártalmatlan szépitőszere, azon jeles tulajdonsággal bir, hogy a bőrszervre puhitólag, felfrissitőleg hat, annak müködésére fokozó és éltető befolyással bir. A legdicsőbb toilette-szer minden hölgy számára, mely minden bőrbetegséget eltávolit s a bőr szinét fiatalitja és szépiti. ***Mint lágyitó, bőrfejlesztő szer minden zsiranyagot és olajfélét felülmut, miután a bőrt rendkiväl hajlékonynyá, gyöngéddé és fehérré teszi.***

Nagy üveg ára 2 frt. 50 kr., kicsiny 1 frt. 50 kr.

SAVON RAVISSANTE

legjobb és legkedveltebb pipereszappan a bőrszin **szépitésére és javitására.** — Egy kartonnal (3 darab) 1 frt 50 kr., darabonkint 50 kr.

Valódi minőségben kapható: **Budapesten TÖRÖK JÓZSEF ur gyógyszertárában,** király-utcza és a nagyobb vidéki gyógyszertárakban.

A'németországi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitünő alkalmazhatósága végett a magas cs kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúz (Rheuma), inszaggatás, mell, gerinczfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen. **Egy csomag 1 frt 5. kettős e.ejü 2 frt 10 kr.**

Ezen köszvényvászon azzal különböztetik valamennyi létező iöbbi szerekről, hogy csakugyan használ

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr. Postán küldve 10 krral több. Valódian Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gysztárában, kiraly-utca 7. sz. — **Debreczenben:** Rothschneck ur gysztárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur gysztárában. — **Mohácson:** Jazevics Károly. — **Kolozsvártt:** Wolf gysznél. — **Pécsett:** Zsolnay. — **Szegeden:** Weiglein György, Kovács gysz. — **Temesvaron.** Kraul. — **Aradon:** Prinner gysz. — **Nagyváradon:** Molnár gysz — **Székes-Fehérvár:** Dieballa: **Gyöngyösön:** Vozary gysz. — **Brasso:** Fabik gysz **Szigetvárott:** Ehrenfeld W. — **Miskolcz:** Ujházy gysz. — **Pozsony:** Söltz. — **Kassan:** Escwig Ede és fia gysztárában.

Köszönet nyilvánitás.

Egy a tagjaimba esett igen erős köszvény miatt, oly erős fájdalmakat szenvedtem, hogy ágyamban csakis mások segélyével fordulhattam meg és az éjjeket a legnagyobb kinokban álmatlanul töltöttem. Ezen fájdalmaimtól, a Török József ur gyógyszertárában kapható **köszvény vászon** használata által a legrövidebb idő alatt megszabadultam, noha azelőtt ellene hideg borogatást stb,, valamint orvosi segélyt vettem igénybe, miután most hivatásomnak ismét megfelelhetek,minden ilyen bajban szenvedőnek a fenti iránti szóbeli vagy irásbeli kérdezősködésére szivesen teszek bizonyságot.

Gröbner János,
pályaudvar, Rákos-Palota.

Poudre de Serail.

Soldos-Blaha Louiza művésznő kedvencz arczpora.

Ezen arczpor vegytanilag tökéletesitve minden ártalmas szerektől mentes és oly kitünő tulajdonságokat központosit, hogy minden eddig a kül- és belföldön készitett porokat sokszorosan felülmulja; nagymérvü federje az arczot az időjárás kellemetlen befolyásától megóvja, az arcznak és a testszinnek ifju és természetes szinezetet kölcsönöz, ugy hogy a legélesebb szem sem képes a port rajta észrevenni, mely kitünő hatásaiért **Soldos-Blaha Lo iza** asszonyság következő sorokkal **tüntette ki.**

Tiszt. Müller J. L. Vadász Ferencz özv. utóda, illatszerész urnak **Budapesten.**

A **Poudre de serail,** melyet ön feltalált, **valóban kitünő és nemében paratlan,** mert nemcsak az arczon láthatlan és tartós, de egyszersmind rendes használatnál ártalmatlansága által az arczra oly különös jótékony hatást gyakorol, a minőt még eddig semmiféle arczpornál nem tapasztaltam, mely kiváló tulajdonságért jövőben mint kedvencz arczporomat kizárólag fogom használni és meg vagyok győződve, hogy felülmulhatlan jóságáért általános elismerésnek fog örvendeni

Tisztelettel

Soldos-Blaha Louiza.

Minden doboz POUDER DE SERAIL a mellékelt bejegyzett védjegygyel van ellátva, 60 kr. és 1 frt dobozokban, valódi minőségben csupán a feltalálónál **VADÁSZ FERENCZ. özv. utódai-nál** illatszerész a „Virág-királyné"-hoz **Budapest, Koronaherczeg-utcza 2. szám** kapható.

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 21-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

33. SZ.
Aug. 17-dikén.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Az erdő titka.

(Elbeszélés.)

Bodon Józseftöl.

(Vége.)

Olyan fájdalom nyilallott át a lelkemen, mintha édes apámat, édes anyámat pillantottam volna meg a teritőn. Görcsösen markoltam meg a fokosom nyelét s éreztem, hogy halántékomon vastagra dagadtak az erek.

— Édes fiam, — szólt ujra az öreg, — ezek a dolgok nem jóra mutatnak ugyan, de én mégis azt mondanám, ne hamarkodd el a dolgot. Várj, mig a saját két szemed nem lát, mig a saját két füled nem hall valamit. Én minden nap ott voltam a kastélyban, a mikor Juczi is ott volt, de nem tapasztaltam semmit, a mire épiteni lehetne. Nem szerettem ugyan, hogy ő azon az éjszakán ott maradt, mert szépen kibujhatott volna alóla, ha magának is kedve nincs hozzá. Az se volt inyemre, hogy a kurta szoknyához olyan nagy készséggel huzta fel azt az ördöngös czipellőt, tette nyakára ezt a drága ezüst ékességet. Mert ha hire fut a faluba: jó hirnevének egyben vége.

Megköszöntem az öreg jóakaratát, azzal leütött fővel ballagtam a nyájam után.

Lelkem fel volt kavarva, mint a zavaros folyó. De az öreg tanácsát helyén valónak láttam s erőt vettem magamon, a mennyire csak vehettem. Eltökéltem, hogy nem teszek semmit, még csak rosz képet se mutatok.

De sokkal könnyebb valamit elhatározni, mint megállani. Nem voltam hozzá szokva a képmutatáshoz, nem ment az nekem sehogy se. Hiába erőltettem a nyájasságot, a kedveskedést: ha a lelkemen ott rágódott a féreg.

Észre is vette rajtam, mindjárt az első napon; de nem szólt. Csak este simult hozzám; szivet verő szemeit rám vetette és a legédesebb hangján szólitott meg:

— Mi bajod neked, édes mindenem?

Nagysokára jött ki az ajkamon ez a szó:

— Semmi! — És elresteltem, magamat, mikor kiejtettem. Ez volt a legelső hazug szó, mely a számat elhagyta.

— Te nem mondtál igazat, István; neked valami nyomja a lelkedet; szólj, lelkem boldogságom, mi az?

Sokáig hallgattam, mert a lelkem küzködött, vivódott önnönmagával. Egyszer azt sugta: Mondd, másszor ellene volt: Ne, ne, ne mondd ki, a világért se mondd ki.

Ezalatt mindig rám nézett és szorosabban fűzte át két gyenge karjával a nyakamat.

— No, szólj lelkem!

— Hát csakugyan boldogsága vagyok én a lelkednek? — mondám szeliden.

A nyakamba borult, olyan meleg vonzódással, mintha tegnap jöttünk volna haza az esküvőről.

És ez igy tartott jó két hétig. Dalolva hozta az ebédet, bár én nem mentem eleibe többet, nem játszodtam vele bujósdit a fák között. Nem bántam, ha ebéd után enyelegve vonta ölébe a fejemet, ha gyengén simogatta az arczomat, mig én szunyadoztam. De többé nem tértek viszsza a régi szép álmok: bolgogságról, csendes örömekről. Lelkemből eltűntek ezek, és én ugy féltem, ugy reszkettem, hogy örökre eltűntek.

Ha furulyámat hébe-hóba elővettem: mindjárt szomoruba csapott át a legvigabb nóta is rajta. Lelkem képe ömlött a dalon. Azt panaszolta el furulyám a hallgató erdőnek, a locsogó pataknak, a himes virágos mezőnek.

Mikor lekisértem az erdő aljáig, azt mondta egyszer: fujjam már el az ő kedves nótáját, olyan régen nem hallotta már.

Rákezdtem. De oly szomorun, olyan bubánattal reszkettek a hangok, hogy elhagyatta:

— Ne fujd, István, ha oly szomoruan fuvod.

És nem fujtam, mert vigabban ugy se tudtam volna.

Egyszer megint felkeresett az öreg Sára néni az erdőn.

— Ha rosz hirrel jön, nénémasszony, jobb, ha el se mondja. — Ezzel fogadtam az öreget.

— De már ezt csak elmondom, fiam, ha bele halok is. Legalább tudd meg, hányadán vagy. Tegnapelőtt volt a vásár a városban, ugy-e? No hát tegnap ujra ezt hozta Juczi hozzám eltenni.

És egy bőrtokból drága arany fülbevalót, ezenkivül két szép arany gyűrűt vett elő.

— Ezért vagy ő volt a kastélyban, vagy Karádi volt a házadnál.

Több szóra nem vártam, fokosomat a kezembe kapva, futottam ki az erdőből. Kalapomat lekapta fejemről az ág: észre se vettem. Lihegve, eszem nélkül futottam a nagy, a szörnyű számadásra.

Az öreg asszony torkaszakadtából kiabált utánam, hogy álljak meg. De már süket voltam, elvakitott a kétségbeesett fájdalom. Szivem nagyokat nyilallott, mintha ki akarna ugorni mellemből.

A házban nem volt senki, csak két éves kis gyermekem, egymagára hagyva. A mint fokosommal belöktem az ajtót s meglátott: rémülten, sikongatva szaladt szegényke az asztal alá és sirva fakadt.

Mentem az udvarra. Itt elömbe botlott a bojtár s ez mondta, hogy reggel óta nem látta az asszonyt. Mihelyt én a nyájjal kimentem az erdőre, rögtön elment hazulról.

Majd leszámolok hat a másikkal. Ugy is ő temette el boldogságomat. És szaladtam egyenesen a kastélyba.

Az udvaron utamat állta az erdőmester s visszahökkenve kiálltotta rám:

— Az istenért, mi lelt téged, István?!

Kitértem előle és futottam a nagy ajtónak. Zárva volt. A tornáczon át lementem a cselédházba; épen ebédelt a cselédség.

— Szegény István! — mondák egyszerre többen.

Ezek már tudtak mindent, lecsendesitésemhez láttak. Az egyik kikelt az asztal mellől és sok teketóriás szóval annyit mondott, hogy ne is várjam vissza. — Legjobb lesz, ha örökre kiveted a fejedből, István.

Fejem leesett a mellemre; fokosom kihullott a kezemből s eltántorogtam onnan.

Három álló napig bolyongtam az erdőn lelki kinaimmal; a negyedik napon karomra vettem azt a szegény kis gyermeket és elhagytam a falut. No de él még a nagy isten!

— — — — — — — — — — —

Elhallgatott; fejét kezére nyugasztva, mélán bámult a sötétedő erdőre. A hold gömbölyded karéja átpiroslott a fák lombjain, a völgyben száz meg száz tücsök kezdte rá esteli énekét, a csendesen hullámzó vetéseken végig-végig szaladt a pitypalaty csengő, tiszta hangja.

Lekisért egészen a hegy lábáig. Némán, szótlanul ballagtunk egymás mellett; nem szabadulhattam a leverő gondolattól, hogy fájdalom, boldogtalanság mindenütt van, hol emberek élnek.

* * *

Még az ősz nem sárgitott meg minden levelet, nem fosztotta meg a fákat lombos koronájuktól, midőn egy különös esemény hire futotta be a vidéket. Azt beszélték, hogy Karádi György, vagyis „Piros Gyurka“, a fiatal, gazdag földbirtokos nyomtalanul eltűnt. Egy reggel vadászni ment a hegyek közé, azóta nem látta senki.

És a kik megtudták, hogy a csőszkunyhó egyszerű lakója is ugyanekkor tűnt el nyomtalanul, és ismerték élete történetét: tűnődhettek rajta eleget, hogy ez a két ember hová tűnhetett el egyszerre, ugyanazon a napon.

„No de él még a nagy isten!“

Egy köny.*)

Zalártól.

Az a köny, mely szemedben égett,
Midőn megláttad a mosolyt,
Melytől a győző ajka égett,
Az emberiség könye volt.
Mi is ott sirtunk, ah! szemeddel,
Egy egész nemzet — a magyar . . .
S most a világ nyugpontot nem lel,
E köny minden fényt eltakar.

Karthágó lánya szép szemében,
Midőn kötélnek font haját
Széttépték a hajófödélen,
Ily könyet látott a világ;
Igy sirtak a nők Róma gyászán,
Midőn gyilkolta Alarik;
Demoszthén is könyez — meglátván
A maczédonok hadait.

E köny lett jóssá, prófétálva
Jeruzsalemben pusztulást;
Ez cseppent Ossian lantjára,
Hogy gyásznál nem tud zengni mást;
Ez forrott Kosciusko lelkén,
Midőn lováról lebukott;
Honától, bujdosóba menvén,
Kossuth e könynyel bucsuzott.

Sötét, keserű, égető köny!
Melytől a látnok megvakul,
S a vak látása ujra megjön,
S néz, mint az őrült, oly vadul;
Nem a halál, e köny a szemben
A legnagyobb kinszenvedés,
Nem enyhit balzsam e keserven,
E sebre minden ir kevés.

Iszonyu köny! kétségb'esésből
Szült a végzet tán tégedet?
„Tegyetek le minden reményről!“
Benned is e szó fenyeget . . .
Átokcsepp! tehetetlenségünk
Szemünkbe sütött bélyege,
S mégis szent, mert te rajtad nézünk
Az elsötétült ég felé.

E könycsepp rejtőzött szemedben,
Csepp s mégis egész oczeán,
Egész világ elférne ebben,
Te Frankhont láttad ott csupán, —
A mint a kecs szép tündérhölgye,
Ki a föld szemefénye volt,
Mezetlen, sártól s vértől födve
Küzd, küzd . . . hanyatlik — s összerogy . . .

*) Jules Favre ejtette hazája sorsa felett, midőn a német seregekkel Páris elé érkezett Bismarckkal hasztalan alkudozott.

Hiába tör egy-egy nagy emlék
A mult ködén át ragyogón, —
A köztársaság győzedelmét
Mutatva ezer lobogón,
Midőn a trónok porba hulltak
A marseille-i dal zengzetén . . .
A te szemedben mély borulat,
Nem hat most abba semmi fény.

Meddő a lélek, Frankhon lelke,
Hiába próbáltok csodát,
Egyetlen egy merész lángelme
Üti az égbe homlokát:
A világszellem, megdermedten,
Mint egy Sphynx, néma és komor,
De keble mélyén, mint szemedben,
Elfojtott boszu lángja forr.

Mig e köny rejtőzik szemedben,
A győző gúnyosan mosolyg,
Mint a sátán, hogy a kereszten
Az Isten fia haldokolt . . .
Nem, nem! nincs vége még hazádnak,
Hisz lelke a köztársaság;
Ez eszme nem hal meg, feltámad,
Mint Krisztus . . . övé a világ!

A nagy izzasztó.

Ebben a mostani kánikulás időben bizonyára hölgyeink is szivesen veszik, hogy a világosság és melegség főforrásáról: a napról egyet-mást elmondok.

Mi is tulajdonképen a nap? Sokáig nem tudták azt, és mert valamit csak kell mondani, sok badarságot mondtak. Igy a régi görögöknél Anaximander ugy volt meggyőződve, hogy az égi boltozaton nagy lyuk van, azon át ömlik ki a meleg világosság, és ez a nap. Epikur meg nevette; lyuk ám! Mert az nagy tüz, a mit reggelenkint meggyujtanak, esténkint kioltanak; — nem szükség mondanom, hogy Epikur szintén nagy bölcs volt a maga idejében — és hol is oltják ki azt a nagy tüzet? Azt is megtudták mondani: a nagy Okeanus folyóban, a mely a földet körülfogja. Könnyen is ki lehet oltani, egy láb nagyságu az egész, mondák a napról, ez ellen Anaxagorus már kifogást tett, a nap, mondá, akkora, mint a Peloponnes, tudniillik egy félsziget, a mai Morea.

Valjon mit mondanának ama régi tudósok, — ilyen az emberi tudomány! — ha szám szerint kimutatnák nekik, hogy a nap felülete 11,600-szor nagyobb a mi földünkénél, a mi földünk felülete pedig 9,260,000 négyszög mértföldet tesz? Tessék csak sokszorozni egymással ezt a két mennyiséget, azután próbálja kimondani az egészet. És most még csak annál inkább az a kérdés: mi is tulajdonkép a nap?

Nem rég még — a 60-as években — azt hitték, a nap magában sötét golyó, a milyen a mi földünk, hegyekkel, völgyekkel, tengerekkel, folyókkal, légkör is folyja körül, egészen ugy, mint a mi földünket, és csak ezen légkörön tul van körülvéve sugaras fénykörrel, ugynevezett photosphaerával, a honnan származik minden világosság és minden melegség. Most azonban, a spectral-analyse utján, kiderült, hogy mindebből egy szó sem igaz. Mert most már kétségtelen, hogy a nap egy tömérdek nagyságu parázsgömb, tele mindenféle anyagokkal, részint hig, részint gáz alakban, de valamennyien izzó állapotban. A spectral-analyse feltalálása óta a nap távolsága a földtől — husz millió mértföld — csak annyi, mintha itt a szobában valamely tárgyat jól megnézünk.

Azt is érdekes tudni, hogy miféle anyagokból van az az izzó napgömb összealkotva. Egészen befejezve még mindig nincsenek a vizsgálódások e részben, de már eddig is a következőket deritették ki: alumnium, barium, calcium, chrom, vas, kobált, réz, magnesium, mangan, natrium, titan, hydrogen. Aranyt, ezüstöt, higanyt azonban eddig nem fedeztek föl benne, ezek tehát, ugy látszik, nem csak a földön, hanem a napban is a ritkaságok közé tartoznak. És ha azt mondom, hogy a fentnevezett fémek egytől-egyig gáz alakban vannak meg a napban, lehet képzelni, mekkora ott a hő. És mikor a nap légkörében akkora a hő, milyen lehet még magának a napnak a forrósága! Kiszámitották, hogy a nap felületén legalább is huszonhét ezer foknyi forróságnak kell lenni; olyan hőfok az, a melyhez képest a mi olvasztó-koháink forrósága — enyhe tavaszi fufalom. És az csak a nap felülete, belsejének a forrósága egyáltalában meg sem is határozható. Innen az, hogy maga a nap egy roppant izzóan hig gömb, izzó, gáz alaku légkörrel körülvéve. Néha egy-egy buborék-forma horhadás is támad az izzóan hig napgömbön, ezek aztán izzó gázzal telnek meg, azután fellobbannak, akkora nagyságban és magasságban, hogy ha a mi földünket bele hajitanák, csak olyannak látszanék, mint mikor a kovácsmühely izzó tüzébe egy — mogyorót hajitunk bele.

A napfoltok alkalmasint felhő alaku vagy salaknemü kihült anyagok, a melyeket azonban az izzó napgömb csakhamar ujra magába olvaszt. Ezek a foltok fekete szinünek látszanak, valósággal azonban nem feketék, csak a nap felületének sugárzóságánál fogva látszanak feketének.

Ennyit a nap mivoltáról, és most még csak egy pár szót.

Azt is kideritette már a tudomány, hogy a földön találtató minden meleg a naptól származik, épugy az, a melyik a gépet hajtja, valamint a melyik az emberi testben van, és a mit minden legkisebb mozdulatunkkal fogyasztunk, mind megannyi ajándék a naptól, és pedig drága ajándék, mert melegség hiján — egyetlen tagunkat sem birnók megmozditani.

És ki számlálhatná meg a nagy mennyiségü munkát, a mi napról-napra a földön végbe megy, és a nagy mennyiségü erőt, a mit napról-napra itt elfogyasztanak! A tenger rengeteg hulláma, valamint a loccsanó parti habfodor nem mozog magától; van, a mi mozgatja, ugy-e bár, ez világos? És a mi mozgatja, a levegő az. A vihar kavarja föl a tengert és bömbölve csapkodja a parthoz hullámait. De hogyan lesz a vihar? Ugy, hogy a légrétegek melegsége nem egyforma. Melegebb tájékokra hidegebb légtömegek iramlanak, melegség hiján tehát se szél, se vihar, se erő, de még csak élet se volna.

Azt is érdekes tudni, mekkora mennyiségü, meleget, vagyis erőt ömleszt naponkint a nap a földre? És ezt is kiszámitották, csak hogy az olyan számbeli mennyiséget tesz ki, a mit alig lehet kimondani. Azért inkább példával segitsünk magunkon. Minden perczben annyi meleget ömleszt alá a nap, a mennyi egy 228 billió lóerejü gőzgépben volna, ha volna, tudniillik ilyen gőzgép. Vagy más példa. A naponkint aláömlő meleggel egy 92 billió 600,000 millió kubikmeternyi jégtömböt lehetne felolvasztani. Szép mennyiség, nemde? És ez pedig csak az, a mit a földre ömleszt, a mit a többi csillagra, az nincs még belefoglalva. És a mellett az a nagy pazarlás! Annak a melegnek, a mit kiömleszt, milliód része sem szolgál valamely csillagnak, a többi mind a hideg, üres világtérbe száll, mi czélból? még nem lehetett kipuhatolni. A mi a földünket illeti, erre az összesen kiömlő melegből csak egy százalékának huszonhárom milliód része jut, és e szerint a mi földünk nem visel épen igazgató-tanácsosi tisztséget a nap-consortiumban.

És millió meg millió éve tart már a napnak eme példa élete, és minden oda mutat, hogy még pár százezer évig meg sem fogja érezni. Egykoron okvetetlenül megcsökken a meleg kiömlése, mindennek van határa; akkor majd egyre nagyobb és nagyobb lesz a napfoltok száma, terjedelme és tartóssága, végre egész felülete egy folt lesz, és kéreg képződik körülötte. Hogy mi lesz akkor a mi földünkből? Lehet képzelni; megszünik minden szerves élet, minek tehát sokat busulni, mikor mindvalamennyien gazdagok, szegények, csak vendégek vagyunk itt a földön!

Gadácsi Márton.

A chantilly hold.

Történeti elbeszélés.

Dominkovich Máriától.

(Vége.)

IV.

Észak-Franciaország egyik zárdájának kapusnője egy fölfegyverzett utasnak, s egy elfátyolozott nőnek nyitá ki a kaput, ki a főnöknével ohajtott beszélni. A beszélgetés sokáig tartott, aztán a hadfi a matronával együtt védenczéhez ment, kit ezalatt a kapusnőre bizott, s mondá:

— Minden rendben van, jó kezekben hagyom, marquisnő, mig ismét hallatok magamról. Éljen boldogul.

Halk zokogás hallatszék a fátyol alól, gyöngéd ujjak fogák meg a komoly ember kérges kezét, és futó csók érinté azt, mielőtt megakadályozhatta volna.

— Isten vele, hű Macdonel! — susogá alig hallhatólag Zsófi.

A skót mélyen meghajtotta magát a főnökné előtt s végig haladt a folyosón, mialatt a fejedelemasszony magához voná a fiatal nőt.

— Jöjjön, kedves gyermekem! Nyugodjék meg! Üdvözitőnk azt mondá: Ki fogja közületek az első követ dobni rá?

Legyőzetve a szelidség által, mely fogadá, a vigasztaló jó lélek karjaiba rogyott Zsófi.

— Oh anyám!

Néhány hét telt el. Az apáczák nem tudták meg, hogy miért keresett az apácza náluk menedéket, azért féligmeddig kitalálták, hogy a szép fiatal nő valamely tévedés áldozata lett, s mindnyájan megszerették a csöndes bűnbánót.

Egy reggel magához hivatá a főnökné pártoltját s egy levelet adott át neki, mialatt egy másikat, melyet épen elolvasott, zsebébe tett.

— Kedves gyermekem, — mondá, — öntől függ, ha továbbra is e menhelyen akar-e maradni. De én azt hiszem, hogy ön el fog menni tőlünk. Olvassa el a levelet, aztán határozzon, magára hagyom!

Zsófi nem mert a levélre tekinteni, mig a főnökné el nem hagyta a czellát. Akkor reszketve bontotta ki, férjétől volt az. Zsófi térdre rogyott s ajkaihoz, homlokához, arczához szoritá, mielőtt olvasni kezdte. Szive hangosan dobogott. A marquis a következőt irta:

„Macdonel meglátogatott. Már akkor értesülve voltam állapotáról. Teréz elküldte a közleményeket, melyeket ön neki Brüsszelbe küldött. Ha lelkemet vizsgálom, azt találom, hogy nehéz annak meg nem bocsátani, kit igazán szerettünk, különösen ha annak megbánása őszinte. Térjen vissza azon gyermekekhez, kik szivemnek oly drágák, s részeltesse őket azon gondosságban, melyre szükségök van! Ne féljen részemről semmi szemrehányástól előbbi vétségeért! Ha nem találandja is bennem ama gyöngéd férjet, kit elhagyott, mégis találand oly barátot, ki hajlandó önnek tűrhető helyzetet készitени. Kötelességei foglalkozást adandnak önnek, mi jobban töltendi ki idejét, mint a mult feletti eredménytelen elmélkedés a zárda magányában. Egész társaságom itt néhány becsületes barátomból áll, oly emberekből, kik tulteszik magukat minden előitéleten. Kinyilvánitám nekik azon határozatomat, hogy önt vissza hivom, s helyeslésök által megerősittettem szándékomban. Gyermekei közelében rendeztettem be az ön számára szobát. Azon gondosság, melyet mint anya mutat, leend mérlege annak, melyben önt jövőre részeltetni fogom. Utazzék el minden késedelem nélkül, minden készen van elfogadására! Hanem kiméljen meg megérkezésénél a megbánás minden nyilvánulásától! Semmi térdre hullás s multról való beszéd! A gyermekeket azon hitben kell megtartani, mivel én ámitám őket, miként Macdoneltől tudja! Jöjjön ugy, mintha legjobb barátját látogatná meg — az idő majd megadandja a többit! De la Touche.“

Minden szó parancs volt a marquisnőre nézve, mit a leglelkiismeretesebben igyekezett teljesiteni, hogy méltóvá tegye magát férje kegyére. Csak a kezdet látszott nagyon nehéznek, az első lépés az egykori otthon küszöbén, a viszontlátás első pillanata! De a marquis nem ok nélkül tette sorai után ez utóiratot: „Tudósitson, ha lehetséges, az utolsó állomásnál, hogy mikor érkezik meg! Elébe fognak menni.“

A nevelőnőt küldé elébe a gyermekekkel s bocsánatot kéretett, hogy maga nem jött, de váratlanul Bourbon herczeghez hivatott, s csak néhány nap mulva térhet vissza Chantillyből, a marquisnő ezalatt otthon rendezkedjék be.

Mily érzelmek közt ölelé az anya mit sem sejtő gyermekeit, csak gondolhatni, de leirni nem lehet. A nevelőnő előtt nem kellett tartózkodnia, a fiatal leány idegen volt előtte, a vidékről származott s a legkisebb sejtelemmel sem birt a fiatal nő sorsáról. A háznál egyet sem talált régi cselédei közül, csupa uj arczok léptek elébe, hódolatteljesen, s miután két napig ismét a régi födél alatt időzött, késő este, — mikor a gyermekek már aludtak — a marquis kopogtatott ajtaján. Nesztelenül lépett be; Zsófi, őt meglátván, összekulcsolta kezeit, és lehajtott fejjel, mint a legmélyebb alázat jelképe, állt, mig férje halkan, a nélkül, hogy közeledett volna hozzá, mondá:

— Legyen üdvözölve, s azt kivánom, hogy találja itt meg azon békét mi oly régóta hiányzott önnek. Jó éjt! — Ezzel hirtelen távozott.

Másnap reggel ugy üdvözlé a cselédség, mintha ünnep lett volna. Ily barátságosnak, mondák, álmukban sem képzelték urnőjöket; megérkezte óta mindnyájoknak ugy tűnik föl a ház, mint egy paradicsom. Nyugodtan viszonzá de la Touche:

— Ne mondjatok ilyesmit a marquisnőnek; ép ugy nem szereti a hizelgést, mint én.

Macdonel is eljött, még több régi barát is. Mindenik ugy viselte magát, mintha Zsófi soha sem lett volna távol. A kimélet, melylyel bántak vele, megkétszerezé buzgalmát, hogy vétkeért eleget tegyen. Folytonosan gyermekei körül látták, kikkel játszott, hogy kedvöket felébreszsze. S a mit elleshetett férje szemeiből, az történt; kivánságai a nélkül, hogy kimondattak volna, teljesültek.

A télnek vége volt. Uj kikelet, uj élet! Bourbon herczeg ismét kiköltözködött kedvencz Chantillyjébe. Zsófi az egész gonosz időszak alatt nem látta Párisban. Egyszerre csak meghivást kap tőle nyári palotájába. Borzad Chantillytől, kéri a marquist, mentse föl e kirándulás alól, most először mosolyog férje ugy, mint évek előtt.

— A herczeg makacsul ragaszkodik ehez, nem szabad meghivását visszautasitania, asszonyom! — Zsófi nem mond ellent, csak félénken kérdezi: — Elkisér?

— Nem! Azt tanácslom önnek, hogy délfelé induljon. Isten vele!

Zsófi a legegyszerűbb öltözéket veszi föl, s el akar a marquistól bucsuzni; de sehol sem találja. Szorongó szivvel lép a kocsiba s daczára a szép időnek, bezáratja annak ajtait.

Mi czélja a herczegnek meghivásával? Ez megfejthetlen előtte. Midőn Chantillybe érkezik, a szolgák, kik a kocsi ajtaját kinyitják, kérik, hogy ne menjen a palotába, hanem kegyeskedjék a marquisnő asszony követni őket. Mindig rejtélyesebb lesz Bourbon szándéka.

A kigyódzó ut, melyen vezetői haladnak, egy kis szabad térben végződik. Ott áll egy nyitott oszlopos-pavillon, megkoszoruzva, mint valami ókori templom. Közepén egy oltár van emelve, melyen aranyozott csészében naphtaláng ég. Az oltár megett áll Bourbon herczeg, balján de la Touche marquis, oldalt két sorban az udvarhoz tartozó lovagok, legnagyobb diszben.

Zsófi egész bensejében összerezzen e látványra, lábai inogni kezdenek — ekkor ott terem mellette az öreg Macdonel, karjába fűzi karját s igy támogatja a roskadozót. A herczeg mint valami Isten szolgája, felemeli kezét, szemei örömtől sugároznak, s szép érczes hangon mondja:

— Meg van irva: hogy az égben nagyobb az öröm egy megtért bűnös felett, mint tiz igazon, kiknek nincs szükségök megtérésre! Igy a földön is. A mi egyházunk nem oldja fel a férj s hitves közti köteléket, a mit egyszer kötött, azért tehát nem is kötheti azt az egyház ujra, ha daczára áldásának széttépetett. Egyedül a házasok akaratától függ, hogy egymásnak kezet nyujtsanak, s hogy az egykor tett esküt ujra örökre letegyék. Azért kérdelek tehát de la Touche Henri marquis, mint házadnak barátja, s válaszodra tanukul felszólitom a jelenlévőket: akarod gyermekeid anyját ez órától fogva ismét egészen mint hitvesedet tekinteni?

— Akarom! — erősité a marquis határozottan.

S Bourbon herczeg folytatá:

— S te, ki botlottál, szenvedtél, s kinek szive megtisztult a fájdalomban, akarsz-e ujra igaz közösségben élni azzal, ki megbocsát neked, Isten, az örök szeretet s könyörületesség példáját követve?

— Henri! — kiáltá Zsófi, karjait kitárva, s ennyi szem láttára minden tartózkodás nélkül repült férje keblére.

Sokáig, sokáig tarták egymást átölelve, a herczeg szótlanul, áldólag tevé kezét fejökre. A legszebb szavak nélküli ima volt ez, mely a naphta-illattal együtt az emberek lelkéből felszállt a tiszta légbe. Végre Bourbon herszeg töré meg az ünnepélyes csendet, s mondá:

— Nos, uraim, a h o l d nincs többé ajkainkról száműzve, örüljünk megujult fényének s nyilvánitsuk magunkat örök kisérőinek!

A Napoleonok és a nők.

(V é g e.)

A második császárság uralma már égészen más volt, mint az elsőé. Itt is egy nő — Josephine — volt a Napoleonok csillaga, döntő befolyást azonban ez nem gyakorolt az államügyekre; jó angyala volt I. Napoleonnak, és az angyalok messze kerülik a politikát. Mig az unokaöcs, III. Napoleon környezetében a legfontosabb államügyek

körül is nevezetes szerepet játszottak a nők, és pedig — mint látni fogjuk — nem épen javára sem Francziaországnak, sem a szerencsétlen császárnak és az egész családnak.

Már III. Napoleon anyja, a szép és szellemes B e a u h a r n o i s Hortense is nagy hatással volt fia — második fia volt ez neki — lelkületére és fejlődésére. Tőle tanulta meg azt az ügyességet, — a melyben egynémely nő olyan nagy mester, — hogy titkos gondolatait szive mélyében el tudta zárni; azt a ravasz finomságot, a mit csudaszép anyja annyi szeretetreméltósággal be tudott hinteni; azt a ritka adományt, hogy odaadó barátokat és mindenre kész párthiveket tudott szerezni; azt a szertelen becsvágyat, azt a vak hitet az ő „csillagzat"-ában és mindenek felett azt a rajongó szeretetet és hő lelkesedést a nagy császár iránt.

Maga Hortense őrködött fia neveltetése fölött, sőt a rajzban, tánczban és egyéb szépművészetekben személyesen oktatta. Vasárnaponként mindent föl kellett neki mondani, a mit héten át tanult, az estéket meg utleirások és történelmi művek olvasásával töltötték el, és akkor az anya mint a kor élő krónikája, a hol csak alkalma volt reá, érdekes megjegyzésekkel, megkapó fölvilágositásokkal és czélzatos tanulságokkal elevenitette meg az olvasmányokat, különös tekintettel a császárság dicsőitésére.

És nem volt az a nap, a melyen az eleven eszű fiu nagybátja hős tetteiről és fényes diadalairól ne hallotta volna beszélni édesanyját. Tanuja volt fájdalmának, a nagy császár bukása miatt, panaszainak ellenségei ellen, és a szégyenletes bánásmódnak, a mit neki is, az anyának, szenvedni kellett. Nem egy maró es keserű szó vésődött akkor a gyermek lelkébe a hatalmasak hűtlenségéről, a nagyok gyávaságáról, az emberek aljasságáról, és ezek oltották belé későbbi gondolkodás- és cselekvésmódjának első csiráit.

Igy multak az évek és lett a gyermekből ifju. Akkor előbb Olaszországba ment, tagja lett a Carbonári akkori politikai titkos társaságnak, és onnan elüldöztetvén, Angolországba ment, a honnan M á r i a da Gloria, az akkor tizenhét éves portugáliai királynő kezét kérte meg. A házasság nem jött létre, és erre Napoleon Lajos jónak látta, nyilatkozatot bocsátani közre a franczia lapokban, olyformán, hogy savanyu a szőllő, — hogy esze ágában sem volt neki a portugal királynő.

Erősebb lehetett vonzodása a szintén még csak tizenhét éves Matild főherczegnő, Jerome nagybátyjának, volt westphaliai király leányához. Ugy látszik, hogy azt igazán szerette. A fiatal főherczegnő akkorában gyönyörű szép jelenség volt, kicsi, de idomzatos termetű, valóságos vilialak, rózsás arczczal, dus szőke hajjal. Hozzá a csudaszép nagy szem, tele ragyogó lélekkel, meg az igézetes piczi száj, és a nyiló rózsaarcz.

Hortense tökéletesen helyeselte fia választását, maga is akár a tulajdon gyermekét, ugy szerette ez unokaleányát, azután meg azért is, mert azt hitte, hogy ez a házasság politikai balgatagságoktól tartóztatja fiát. A családi tanács szintén helyben hagyta e házasságot, már a kézfogó is el volt határozva, akkor közbe jött az ismeretes strassburgi merénylet, a melynek, mint tudjuk, az lett a vége, hogy Napoleon Lajost elfogták, elcsukták, és ennélfogva kénytelen volt lemondani a szép unokahug kezéről, nem levén neki más menekvése, mint számkivetésbe menni Amerikába. Matild főherczegnő később a roppant gazdag-

ságánál fogva ismeretes Demidoff orosz herczeghez ment nőül, a kitől azonban rövid idő mulva törvényesen elvált.

A zajló tergeren, az „Andromeda“ födélzetén, a melyen nem a maga jószántából tette utját, Lajos vérző szivvel gondolt vissza a boldog órákra, melyeket bűbájos unokahuga társaságában a Bodensee partján élvezett. Egész érzékenyen irta akkor naplójába. „Midőn néhány hó előtt Matildot haza kisértem, együtt léptünk be a nagy kerti ligetbe, ott egy fát pillantottam meg, mit csak imént döntött volt le a vihar, és ennek láttára az a gondolatom támadt, hogy a mi házassági terveinket is igy semmivé teheti még a végezet. A mit a lelkem akkor rémletesen sejtett, valósággá lőn azóta. Valjon fenékig meritettem-e ki ez egy év folyamában a boldogságot, a mi e világon ki volt mérve számomra?“

Ez az idylli szerelem bár csak rövid kis mellékesemény Napoleon Lajos életregényben, azért egész életén át igaz barátság alakjában élt az tovább ama két szivben. Legott a mint a köztársaság elnökének megválasztatott, meghivta Matildot az Elysée-be, megbizta a házi urnő tisztjével, és az is maradt, a mig csak Napoleon meg nem házasodott. Ugyannakkor afféle gyöngéd viszonyt kötött Gordan Eleonorával, egy kalandor énekesnővel, a ki strassburgi merénylete alkalmával nevezetes szerepet játszott.

Egy Spanyolországban elesett franczia tiszt leánya volt ez, maga is rajongó tisztelője I. Napoleonnak, és a nagybátya iránti rajongás szerelemmé változott a testvér fia iránt. Az ép oly szép, mint szellemes primadonna akkor épen Baden-Badenben tartozkodott, és bő ismerettsége volt a strassburgi katonatisztek közt. Őt használta tehát föl Napoleon, hogy a strassburgi tisztek közül néhányan hozzá csatlakoztak, és az összeesküvés szálai az énekesnő kezei által szövődtek. Nagyravágyása talán valóságos koronáról is álmodott, a szinpadi papirkorona helyett, mialatt kedvesével Fülöp Lajos ellen összeesküdött.

Amaz éjjel, midőn az összeesküvők a másnapi merénylet részleteit megállapiták, Leonora is köztük volt, az egyetlen nő annyi férfi közt, és ezeket valamennyöket messzire felülmulta ugy bátorságban, mint lélekjelenlétben. Mialatt Napoleon czinkostársaival a „Kaszárnyá“-ban, a hol a katonaságot lázadásra buzditotta, csunyául kudarczot vallott, az énekesnő megmentette a reá bizott irományokat, nagy bátorsággal szembe szállván a lakására rontott rendőrséggel. Ezek kopogtak, és erre nem hogy kinyitotta volna az ajtót, sőt még el is torlaszolta egy nagy szekrénynyel, és ezáltal épen elég ideig tartoztatta föl az üldözőket, a mennyi szükséges volt arra, hogy a veszedelmes irományokat a lángoknak adja át. Midőn végre a rendőrség beronthatott hozzá, már csak a hamuját találta meg a kandallóban, a szobában meg az énekesnőt, a ki villogó szemekkel fogadta őket. Tisztán csak ennek a bátorságos lélekjelenlétének köszönhették az elfogott katonatisztek, hogy semmi bántódásuk sem lett, nem lehetett rájuk bizonyitani, különben aligha kikerülhetik a haditörvényszék itéletét.

Hogy füstbe mentek tervei, Napoleon Londonba ment, hol 1838—40-ben féket eresztett életet élt, nyilván azért, hogy sükertelen vállalkozásain elkeseredett lelkét elkábitsa. A nők közül, a kiket akkor vonzalmával kitüntetett, magas rangjánál és ragyogó szépségénél fogva lady Seymour emlitendő. A tornajátékon, mit lord Eglinton ez időben rendezett, Napoleon Lajos ez urnő szineiben jelent meg, Oraniai Vilmos jelmezében, mintegy jelezvén általa, hogy miként ez a Stuartokat, ugy ő a gyülölt Orleansokat fogja letaszitani a trónról.

A büszke lady Seymour iránti minden hódolata mellett azonban egy más angol hölgygyel, miss Howarddal is kötött viszonyt, és pedig nem épen platonikusat. Ez egy rubensi szépség volt, nagy és termetes, világos szőke hajjal, rózsás arczczal, telt, mondhatni roppant idomokkal. Ez a hölgy még az által is nagy érdemeket szerzett magának kedvese körül, hogy minekutána ez nagyon eladósodva, ő pedig meglehetős vagyonos volt, nem egyszer rántotta ki a hitelezők kegyetlen körmei közül, és még az adósok börtönével való ismeretségtől is megóvta. Hála fejében aztán Napoleon, a mint császárrá lőn, Beauregard grófnővé tette, és gyönyörű szép birtokot is ajándékozott neki, közel Párishoz. Mindezzel azonban miss Howard legkevésbbé sem volt megelégedve, mert a nagy áldozatok után, a mit érte hozott, egész biztonsággal számitott reá, hogy a trónt fogja vele megosztani. Irigy szemmel nézte tehát szerencsésebb vetélytársnéját — Eugeniát, — és egész a nyilvános bántalmázásig vitte. Egy este a szinházban olyan kihivólag szegezte szemcsövét a vele szemben ülő császárnéra, hogy ez egész felháborodva robbant föl ültéből, és ott hagyta a szinházat. A következménye pedig egy igen heves jelenet volt férj és feleség közt, a mely azzal végződött, hogy a császárné hosszabb időre bucsut vőn a császártól, elutazott a skót hegyekbe, „egészségi tekintetekből“, mint az akkori hivatalos lap, — a „Moniteur“, — mondá.

Az államcsiny után „a nép választotta“ nagyon iparkodott rajta, hogy egyenrangu házasság utján biztositsa dynastiája jövőjét. Követei utasitást kaptak, nézzenek körül itt is, ott is a különböző udvaroknál és vessék ki a hálót valamely illő menyasszony után. Csak hogy ott nem igen biztak a pinkösdi császárszághoz és még a kisebb rendű fejedelmek is megtagadták leányaik kezét a koronás kalandortól. Hohenzollern főherczegnő, a kiből később portugál királyné lett, sőt az akkor még vagyontalan Vasa főherczegnő is kosarat adtak neki, igy aztán kénytelen volt lemondani a fejedelmi feleség eszméjéről, és lejebb szállni egy-két fokkal.

A hölgyek közül, a kik akkor az Elysée „társaságá“-t tették, szépsége és pompás öltözéke által Montyo Eugenie grófnő foglalta el az első helyet. Arczának vakitó fehérsége az ujonnan esett hóval vetekedett, és aranyos-szőke haj foglalta körül; kifejezése kellemes volt és élénk, bár az illetékes műbirák szemét kissé kicsinek és éles metszetűnek találták, és a homlok ellen is volt kifogásuk. Arczának idoma, valamint egész jelensége nagyon emlékeztetett a szerencsétlen Stuart Máriára, a kihez sok tekintetben hasonlitott.

Anyja a Kirkpatrikok előkelő skót családjából származott, de már réges-régen Spanyolországba telepedett meg, hol jelentékeny borkereskedést üzött. Eugenia anyja pedig egy élni szerető delnő hirében állt, sokat utazgatott, kalandorkodott, nem is a legjobban beszéltek róla. Férjéről azt mondták, hogy derék spanyol katonatiszt volt, de nem épen boldog házasságban éltek. Két leánya volt, ezek az anya szárnyai alatt nőttek föl és tanui voltak

az ő lengeségének. A leányoknak is számos udvarlója akadt, ezek közül Alba herczeg, II. Fülöp hirhedett fővezérének egyik ivadéka, különös kegyben állt előttük.

A herczeg választása végre az idősebb testvérre esett, és ezt az ifjabbik testvér: Eugenia, annyira szivére vette, mert szenvedélyesen szerette sógorát, hogy el akarta magát veszteni. A méreg azonban, a mit vett, nem volt elég erős, és a még jókor érkezett orvosnak sükerült megmenteni az életét. Akkor, hogy boldogtalan szerelméből kigyógyuljon, a szórakozások forgatagába vetette magát: a hol csak nyilvános mulatság volt, onnan ő el nem maradhatott, különösen pedig a hazájában divó bikaviadalokban talált nagy gyönyörüséget. Mellette meg a szép grófnő jó szivvel vette, hogy előkelő férfiak, herczegek, grófok kenyéren udvaroljanak neki. És minthogy egyetlen-egynek közülök nem volt az a lelke, hogy kezét is megkérje, Eugenia egész fölháborodva a hűtlen férfifajzaton hagyta el a háládatlan Madridot, elment külföldre, a hol nem ismerték annyira, hátha ott jobban szolgál neki a szerencse.

Egy időben, mondják, egész komolyan arra is gondolt, hogy lemond a világról és kolostorba megy. Csak valami vén félbolond apácza jövendölése folytán, hogy egy trón diszeül szolgálni van ő hivatva, tett le e szándékról. A kolostor helyett most a szép Eugenia szép anyja társaságában Európa nagy városait és divatos fürdőhelyeit járta föl, és anya és leány körül mindenütt seregesen tódultak a világfiak. 1848-ban Londonban mulatott, ott megismerkedett Napoleon Lajossal, és rövid idő alatt annyira ment köztük a barátság, hogy Napoleon kezével kinálta meg. Akkor azonban visszautasitotta e neki szánt kitüntetést, ugy látszik, azért, mivel az eladósodott királyfi helyzete nem kecsegtette eléggé fényes kilátással.

„Ön elmegy majd Párisba“, — irá neki ez alkalommal — „és Francziaországban hatalom után törekedvén, konzul, elnök, sőt talán diktator lesz. Tegyük föl már most, hogy elérte első czélját: meg fog-e akkor állapodni? Beéri-e azzal becsvágya? Nem törekszik-e majd több után? Bizonyára törekszik. Mennyire terhére lenne akkor a feleség! Mikor valaki, miként ön, egyszer császár akar lenni, szabadon kell annak hagyni az utat a császárné választásához. Azonban ha ugy találna fordulni sorsa, hogy ki nem viheti terveit, ohajtásai nem mehetnének teljesedésbe, Francziaország nem adná meg önnek, a mit tőle vár; akkor, de csakis akkor, jöjjön el hozzám ujra, és én felelek ajánlatára. Akkor jusson eszébe, hogy olyan szív dobog keblemben, a mely elég erős arra, hogy minden bánatért, minden meghiusult reményért kárpótolni tudja.“

E levélhez, mondják, Eugenia részéről egy ötszázezer frankot érő gyönyörű szép igazgyöngy nyakék volt mellékelve, és ennek árából telt ki részben a költség, a mibe elnökké választatása került. És elnökké választatása után Eugenia azonnal Párisba ment, egy vadászat alkalmával a compiegnei erdőben találkozott ujra Napoleonnal. Gyönyörű szép alakja még egyszer olyan szépnek tűnt ki a rajta levő nyalka apródöltözékben, hozzá szépsége, a merész bátorság, a hogy tüzes andaluziai paripáján száguldott: a férfiak oda voltak az elragadtatástól, a nők az irigységtől. A császár el nem mozdult mellőle és kevéssel reá egész Páris csak a szép spanyolnővel való házasságáról beszélt. Napoleon azért még habozott, a barátai végett, az ismeretes Persigny és Matild unokahuga is ellene voltak e házasságnak. Utóbbi, ugy beszélték, lábaihoz borulva, könyörögve kérte, hagyjon fel e házassági szándékkal. Azt mondták neki, vegye el inkább a lengyel Czartoriszka főherczegnőt; a szellemes Lieven herczegnő azonban, a kinek a császár kéz alatt tanácsát kérte ki ez ügyben, Eugeniát ajánlotta neki, ezekkel a jellemző szavakkal: „Ha lehet választanom, inkább a cachuchát járom (spanyol táncz), mint a lengyel mazurkát.“

Kevéssel reá a „Moniteur“ külön manifestumban tudatta a világgal a császár választását, a polgári házasság 1854-diki januárhó 22-dikén ment végbe a Tuileriákban, a császári ház tagjainak és az állami főméltóságok jelenlétében. A császár tábornoki egyenruhában volt, a mennyaszszony az ő világhirűvé vált öltözékében alençoni csipkéből, Mária Luiza császárnénak gyémántok és záfiroktól tündöklő övével dereka körül. Más nap rá a párisi érsek a Notre-Dame templomban az egyház áldását adta a házasságra, azután az ünnepélyek hosszu sora következett, kivilágitás, népmulatságok, noha a lakosság nem igen volt megelégedve a házassággal és nem épen a legjobb véleménynyel volt a „spanyolnő“-ről. Annál inkább el volt ragadtatva Napoleon fiatal nejétől; bámulta szellemét, bátortorságát, „szelleme annyi, mint más kettőnek, bátorsága meg mint más tiznek“, mondá egyik barátjának — a mézes hetekben.

Lassan-lassan a nép is kibékült a házassággal, Eugenia eleinte igen okosan viselte magát uj állásában és ajándékokkal és jótékonysággal ügyekezett kinyerni a közszeretetet. A fényűzésnek és divatnak nagy kedvelője levén, hatalmasan mozditotta elő a kereskedelmet és ipart, de egyszersmind a préda pazarlást és elvhajhászatot is eddig hallatlan módon. Nem ok nélkül mondták róla, hogy ő oka ama ledér és romlott erkölcsöknek, melyek az ötvenes években a franczia társadalomban annyira elharapódtak, és a franczia nemzet későbbi megaláztatásának egyik legfőbb tényezője voltak.

A trónörökös születésével az öregedő császár fölött is egyre nagyobb lett a hatalma és azzal együtt a politikába is a befolyása. Az ugynevezett jezsuita-pártnak, a mely ennyi végzetes lépésre ragadta Napoleont, és későbbi bukásának volt okozója, ő állt az élén. A mely miniszter és államtanácsos nem az ő akarata szerint járt el, az ellen addig ármánykodott és fondorkodott férjénél, mig kiturta, helyüket még az ő teremtményeivel töltette be, a kik pedig sem nagy tehetség, sem nagy jellem által nem tűntek ki. A német-franczia háboru is kiválólag az ő műve volt, ő vitte bele férjét ebbe a nagy szerencsétlenségbe.

De — bár mily nagyok voltak is vétkei, százszorta nagyobb a bünhődése, lebukni ilyen magas polczról, elveszteni egymás után mindent: koronát, birodamat, férjet, és utoljára még egyetlen-egy fiát is, — van-e szív, a mely szánalommal ne telnék el ennyi borzasztó csapás láttára vagy hallattára!

És — a szenvedések tisztitják meg a szivet. Milyen méltósággal viseli e nő e szörnyű csapásokat! A mély szánalom mellett a mély tisztelet támad elő a szivben azon lélek iránt, a mely a nagy szerencsétlenségben sokkal nagyobbnak mutatja magát, mint a milyen kicsi volt a szerencse verőfényében.

Sz. M.

Tárcza.

Az anya álma.

Ugy szerette volt a még félig gyermek lányt, és azt hitte, a lány is szereti őt, mikor egész elfogódva, könnyekkel szemében, nagy zavarodottan beleegyezett, hogy megkérje. A milyen gyermek volt még, azt hitte, nem szabad neki őt elutasítania, nem szabad a derék, jeles férfitól megtagadni kezét. Megkérdezte édesanyját, milyen is az a szerelem, és minden nap azon könyörgött Istenhez, engedné őt egyszer ugy fölébredni, hogy meglegyen szivében az az epedő vágy, az az édes remény, az a fájdalmas boldogság, az a sejtelmes üdvösség, a melyről édesanyja szólt neki. Es valahányszor vőlegényét meglátta, mindannyiszor azt hitte az ő szivbeli egyűgyűségében, hogy most már csak megnyilik számára az a titokteljes csudaszép világ, a mi eddig mindig zárva volt előtte.

Hanem hónapok multak és szive csak tovább is nyugodtan vert. Egész éjeken át ugy eltudott ezen töprengeni; latra vetett minden szót, a mit vőlegényének mondott, nehogy olyat mondjon neki, a mit nem érez, és még is meg ne bántsa. Elkinozta magát, ilyen-olyan csunya teremtés, ilyen-olyan hiu, szeszélyes, makranczos: — erőnek-erejével helyet akart adni a szerelemnek szivében. Föltette magában, hogy csupa jóban jár majd a lelke, akkor a jó Isten is bizonynyal meghallgatja könyörgését.

Igy lépett a házaséletbe, ezzel a folytonos gyötrődéssel, ezzel a hasogató viszongással szivében.

A természetellenes tépelődés lassan-lassan engedett, heves természeténél fogva azonban az ellenkező érzésbe csapott át; ugy volt neki, hogy életének legszebb éveiben csalták meg, az ifjukor ártatlan örömeit rabolták el tőle, időnek előtte fogták be az anyai hivatás igájába, és ezt gyönge teste meg nem birja. A hetekig tartott sulyos betegágyban aztán egész elkeseredett férje ellen, a ki pedig feláldozó szeretettel ápolta és gondozta. Egyre forróbban és forróbban szoritá szivéhez a kedves kisded életet, ugy vágyódott szeretni, ugy égett a szive utána, az apától azonban napról-napra jobban huzódott. Makacs önfejűsége nem egyszer heves jelenetekre ragadta, eleinte még szives kibékülésben végződtek, később azonban mentül ritkábban. Voltak napok, a melyekben csak egy-két hideg szót váltottak, a melyeken a nő ebéd vége előtt fölkelt az asztaltól, csak azért, hogy az ilyenkor szokásos csók elől meneküljön. Az is megesett, hogy mikor lefekvés előtt férje odahivta kicsi gyermekökhez, hogy ott a bölcsőnél együtt imádkozzanak, a nő kinevette, érzelgősnek mondta. Kinos-keserves hetek voltak azok! — Erővel keményitette meg szivét a férj hő szeretete ellen, nem akarta látni a bánatos szemeket, a melyek az övéit keresték; nem akarta megfogni a kezet, a mely utána nyult, hogy hűséges istápja legyen neki az élet sok számos viszontagságaiban. Daczos lélekkel tekintett a jövőbe, majd utja egyre távolabbra és távolabbra viszi férjétől, és nem lesz neki egyebe egyetlen-egy imádott gyermekénél.

Akkor aztán elkövetkezett az idő, hogy a férj tovább nem birta. Este volt, a nő hidegen jó éjtszakát kivánt, azután nyugalomra tért, kicsi gyermekével karján. A férj meg ott maradt szobájában, és egyszerre mintha csak jéggé akarna dermedni a szive fájdalmában; érezte, hogy nem lehet ezt tovább kiállni. Még egyszer beszélni fog vele — hátha mégis leronthatja végre az erőszakosan emelt válaszfalat. Hogyha pedig nem lehet — akkor nincs más hátra, mint válni; akkor csak szép álom volt az, hogy ő e gyönyörű teremtést boldoggá tudja tenni. Maga előtt látta a leányias nőt, a szőke fürtű kis gyönyörűséggel karján.

„Oh, mi boldog lettem volna!
De nem lehet, Isten veled!“

Halkal nyitott be a nő hálószobájába. A kis gyermek édesdeden aludt kicsi ágyacskájában; a nő is mintha aludnék.

A férj megcsókolta kicsi fiát, azután szólt halkal: „Ilma, alszol?“

Az nem felelt, de a férj látta, hogy ébren van.

Beszélt tehát neki, a mint gyötrődött szive tudnia adta; Istenre kérte, vesse ki szivéből mind ama fonák érzéseket, és ne csupán gyermekének, hanem neki is legyen a világon.

A nő arczán könnyre könny pergett alá, de nem szólt.

A férj végre kimondta a szót: — Ha nem szerethetsz, akkor válnunk kell!

Kevésbe mult, hogy daczossága fölengedett, de csak nem tágitott, és egész elszántan és hidegen szólt: „Holnap visszatérek szüléimhez.“

Többet aztán nem szóltak; a nő keservesen zokogott, a férj nem tett ellene semmit, nem könyörgött neki — arra büszke volt. Amaz meg sirt, sirt, a mig csak el nem aludt sirtában. Még akkor is sirt tovább, álmában.

Akkor aztán azt álmodta, hogy künn jár a mezőn, kedves kis magzatát a dajka viszi karján. Himes réten, rengő vetésen vitt el utjuk, fenn a légben csicsergett a pacsirta, a kicsike meg bele ujjongott, mintha csak maga is madárka volna. Neki meg, a milyen kimondhatatlan boldogság volt neki máskor mindig kicsi gyermeke, ma szint' a lélekzete elszorult; valami olyan nyomasztó volt a szivén. És mikor még egy darabig mentek, egyszerre csak nincs ott a dajka kicsi gyermekével! A meddig csak a szeme érhet, sehol semmi nyomuk.

Irtóztató félelem kapja meg szivét, mindenütt keresve, szalad árokról árokra, keritésről keritésre, tanyáról tanyára, kikutatja az utolsó gunyhót is a faluban, bele néz minden kutba, azután ujra barangol ide s tova, egész eszeveszetten nagy kinos félelmében. Végre eljut egy nagy, szép uri házhoz; a gazda künn ül a folyosón, de az sem tud semmit a kis gyermekről — a dajka azonban most mégis előkerül, és azután megvallja, hogy elvesztette a gyermeket. A nyárilak tulajdonosa most felszólitja az anyát, kutassa ki házát, kinyitja előtte minden szobáját. Ilma rohan,

szobából szobába, lépcsőről lépcsőre, sehol, sehol, az ő édes, kedves élete!

Végre a pinczébe is eljutott. Ott a félhomályban, a sötét padló fenekéről élesen kiválva feküdt az ő hófehér, virágszál gyermeke. Felkapja szivére — hideg volt és megmeredve. A nagy mennybeli szemek, a melyekbe annyiszor tele édes boldogsággal tekintett, kialudtak, a gyönyörű piczi száj, a mely ezer- meg ezerszer boldog szeretetben mosolygott reá, zárva volt — örökre. Még mindig nem birja felfogni a dolgot. Végig tapogatja gyönge testét. Végtől-végig hideg ez, megdermedve, — meghalva! Csaknem őrülten nagy fájdalmában összeroskadt. Oda az ő gyermeke, a kit őrzött és ápolt szivének lelkével, a kiért egyedül volt a világon, a kiért könyörgött Istenhez, a ki neki mindene volt a világon!

Nem volt már gondolata sem; csak szoritotta szivéhez a kicsi halottat, erősen, egyre erősebben, kibontotta ruháját és meleg keblére fekteté a kicsi drága teremtést.

Most egyszerre szavak ütődtek hozzá — mintha csak a holt gyermek mondaná őket: — „Ugy szerettem volna a béke angyala lenni köztetek, — nem tudtam az lenni, azért kellett meghalnom!“

Mintha csak vas karmaik volnának, ugy vágódtak bele e szavak a nő szivébe — igaz, ugy van! — Nem érdemelte meg ez angyalt, nem engedte, hogy a béke angyala legyen. Maga dulta fel boldogságát — semmivé tette őt ez a gondolat! . . .

Fölvetette szemeit — meglátta a bölcsőt, meglátta az alvó kis gyermeket. Egy fohász szakadt ki kebléből, az iszonyu fájdalom elmult róla — álom volt csak!

Másik tekintete egy sötét fürtös fejre esett, a mely a bölcsőhez volt támasztva. Férje még mindig ott térdelt a kicsi gyermek előtt. A nő szeme sokáig nyugodott rajta, alig birt felindulásával. A férj nem aludt, szemei azonban — „azok a hűséges, mélységes szemek, az én gyermekeméihez hasonlitanak“ — gondolá most a nő — le voltak hunyva, és a halovány arczon férfikönnyek peregtek alá, azok pedig olyan égetők. Mennyire tele boritotta ez arczot a bánat, azóta, hogy utolszor nézett reá a szerelem tekintetével! És mindez ő miatta, ezek a könnyek, ezek a fájdalmak — a béke angyala meg ott fekszik, a melyik még sem hozta meg a békét.

— Károly!

Ez nem mozdult.

A nő a férj fejére tette kezét.

— Édes Károlyom!

Most a férj reá nézett.

— Szeretsz-e még?

— Törődöl talán vele?

— Oh, Károly, — szólt most a nő, és vállára hajtotta fejét — ugy szeretném elölről kezdeni az életet, szeretve téged és jó szivvel lenni hozzád! El tudod-e felejteni az elmult évet?

A férj fölemelkedett.

— Szeretni akarsz engem? Ilma! Igazán?

És szivéhez ölelé a nőt; egyik sziv dobogott a boldogságtól, másik a megbánástól.

Most megszólalt a bölcső. Mindketten aláhajoltak, egyik felül az egyik, másik felül a másik. A kicsi élet épen most nyitotta ki szemecskéit, és csak ugy ragyogtak eléjük az altában kinyilott piros rózsák arczacskáin, és csak ugy repesett eléjük kicsike karjaival, egyszerre apa, anya elé. Ezek meg megcsókolák kedvesöket, azután egymást, a soha többé meg nem zavarandó boldog békeség szent fogadásául.

Viktória.

Hazánk.

A hét nagy eseménye az a hir, hogy gróf Andrássy Gyula nem soká lesz már külügyminiszter. Nem azért ment Terebesre, mivel egészsége, hanem azért, mivel állása meg van rendülve. Mikor a mult héten király ő Felsége Vilmos német császárral Gasteinban találkozott, ő Felsége nem vitte magával, el lehetett nála nélkül, és gróf Andrássy nem várta be, hogy küldjék, ment magától, egyelőre csak Terebesre, és ha nem hijják, vissza sem megy többé, hanem beadja lemondását. És a politikai lapok pártszinezet szerint ujjongatnak, vagy fenyegetődznek. Ugy kell neki, mondja az ellenzék, Magyarország nem veszit vele semmit, nem vette semmibe Magyarország érdekeit, el hagyta veszni Törökországot, kezet fogott a muszkával, megengedte, hogy a szláv elem elhatalmasodjék körülöttünk, csak azt akarták tőle, és hogy az most már megvan, kiadnak rajta, és vele együtt — mondja az ellenzék — ki fognak adni Tisza Kálmánon is, az segitette őt a nemzetellenes politikában, egyik tartotta a másikat, együtt buknak is. Hogy mi következik utánuk? Itt a hazában valószinűleg a volt Deák-párt jobbjai veszik ujra kezükbe a kormányt, a mi csak nyereség volna, — igy az ellenzéki lapok, a kormány hivei meg nagy szerencsétlenséget látnak a dologban, Andrássy után Bécsben a gyászos emlékü reakczió kerekedik ujra felül, Magyarország ellenségei századok óta, és akkor ide haza is alkotmányunkat, szabadelvű haladásunkat van okunk félteni — és bár miként forduljanak is a dolgok, világra szóló esemény Andrássy bukása, az egész külföld is csak erről szólt e héten, a mi pedig minket illet, nekünk is van egy politikai hitünk, és ez az, hogy: Él még a magyarok Istene, a ki majd egy ezredéve ótalmazta e nemzetet, és az bizonynyal ezentul is meg fogja ótalmazni.

Fővárosi élet.

*** (*Jótékonyság.*) Király ő Felsége, Nagy-Bossány római katholikus hitközségnek, orgona szerzésre, saját magánpénztárából nyolczvan forintot adományozott.

*** (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Hoffmann Simon nagyfuvaros Felsenburg Malvine kisasszonynyal. — Összekeltek: Kovács István váczi járásbirósági hivatalnok Hosszu Mária kisasszonynyal. — Sultheis József fővárosi tisztviselő Mózer Berta kisasszonynyal, dr. Römer Flóris unokahugával. — Sinkovics József reáliskolai tanár Vekszberg Henriette kisasszonynyal, Nagyváradon.

*** (*Az „Arrogante“ javára*) a császár fürdő igazgatósága mult szombaton este tánczmulatságot rendezett. A platánok által környezett tánczter villanylámpával volt kivilágitva és számos lampionnal diszitve. A borus idő sokakat visszatartott, a minek az lett a következése, hogy nyolcz órakor, midőn az eső csakugyan beállott és a közönség a gyógyterembe szorult, ott kényelmesen elfért. Számos szép hölgy vett részt a kedélyes mulatságban, mint Varga nővérek, Babarczy Karolin, Juhász Jolán és Ilon, Paulay

Irma, Hegedűs Margit, Sponer Etelka kisasszonyok, Jerneyné, Strakáné stb. asszonyok. A mulatság reggeli fél négyig tartott. — Az „Arrogante“ ünnepélyhez, mely, mint már emlitettük, e hó 20-dikán lesz a Margitszigeten, és pedig a legfényesebb ünnepélyek egyike, Türr tábornok a rendező bizottság nevében meghivta a párisi hirlapirókat. Az ünnepély egyik igen érdekes része lesz a „kürt-zene“ a bengali fénynyel kivilágitott kolostor romjaiban. A hangversenyben részt fognak venni: Blaháné, Balázsné, Nádayné, Saxlehner E., Maleczkyné, Márkus E., Odry L., Pauli R., Huber J., Aggházy K. A műsor: Thomas, Gounod, Guiraud, Massé, Joncier, Massenet, St. Saëns, Verdi műveiből s népdalokból összeállitva. Váradi Antal ez alkalomra irt prologját Márkus Emilia fogja szavalni. A működők számára készitett emelvényt a sziget kertésze a legszebb exotikus virágokkal fogja disziteni.

⁂ (*A zenekedvelők termében*) ma, vasárnap működvelői előadással egybekötött zártkörű tánczvigalom lesz, részint a nemzeti szinház segélyegylete, részint pedig az „Arrogante“ károsultjai javára. Előadják a „Falu rosszá“-t és a „Másoló“ dramolettet. Belépti jegy 1 frt, családjegy 2 frt.

⁂ (*Gróf Zichy Jenő,*) a székesfehérvári kiállitás érdemes elnöke, lelkesült hangon levelet intézett Károlyi Gyula grófhoz, fölhiva őt, hogy fogjanak kezet a hazai ipar érdekében. Zichy gróf, kereskedelmünk és iparunk, nem különben gazdászati viszonyaink gyökeres átalakitása iránt rendszeres tervezetet fog előterjeszteni az őszre; de ehez névleges és tényleges segélyre van szüksége, s fölkéri Károlyi Gyula és Széchenyi Béla grófokat, mint gyermekkori bajtársait, hogy szövetkezzenek. És bár ki is vihetné a nemes gróf e nemes szándékát!

⁂ (*Munkácsi Mihály*) hirneves festőművészünk közelebb hazajön Párisból, egy ideig fővárosunkban fog időzni, azután a vidéken tesz kirándulásokat, és igy valószinűleg ujabb remek genreképeket veszünk majd tőle a magyar népéletből. Nagyváradot is utba fogja ejteni, egykori tanitója, Szamosi ur látogatására megy oda, — a világhirű dicsőség nem oltotta ki a kegyeletet e nemes szivben, — azután Kende-Lónára megy, hol Teleky grófné vendége lesz. Neje is — most már másodszor — kiséri a nagy művészt szeretett hazájába.

⁂ (*Borosnyai Oszkár ur,*) ki Losonczynak, hajdani tanárának temetésén, mint csaknem egyetlen szemtanu, véletlenül jelen volt, meleg szavakkal hivja fel egykori tanulótársait, hogy adakozásaikkal tegyék lehetővé, hogy egykori kedvelt tanáruk sirjára megfelelő emlék állittassék. Mi is magunkévá teszszük e kegyeletes felhivást s ajánljuk az eszmét nem csak Losonczy volt tanitványai, hanem összes tisztelői és barátai figyelmébe.

⁂ (*Mult szerdán*) gyász emlékű napja volt a hazának, a „tizenhárom“ vértanu megdicsőülésének 30-dik évfordulója, és a hazáért érző szivekből hő fohász szállt az égbe, hogy szálljon reájuk egy sugár az ő dicső lelkükből, hadd tudjunk mi is, ugy élni, és ha kell, ugy halni a hazáért, miként ők.

⁂ (*Fővárosi vegyesek.*) Báró Wenckheim Béla utódjául az ő Felsége személye körüli miniszteri állásra báró Orczy Béla fog legközelebb kineveztetni. — Budán Répászky József kassai egyházmegyei áldozár és papnöveldei hittanár fogja mondani a szent-istvánnapi szent beszédet. — Gervay Mihály főpostaigazgatót a másodosztályu csillagos koronarenddel tüntette ki a német császár. — Brna János, kit a vácziuti rablógyilkosság elkövetésével gyanusitottak, a hivatalos orvosi vélemény szerint, csöndes őrültségben szenved s ennélfogva ajánlatos a tébolydába szállitása. — Hirlik, hogy gróf Clam-Martinitz Henrik van gróf Andrássy Gyula helyébe külügyminiszternek kiszemelve. — A budavári siklón e hó 16-dikán nyittatott meg ujra a forgalom. Hetek óta igazitottak rajta. — Bónis Sámuelt, a legfőbb itélőszék tanácselnöke, mint sajnálattal értesülünk, sulyosan beteg. — Csengery Antalt a gleichenbergi fürdő tökéletesen kigyógyitotta torokbajából, és a napokban jó egészségben érkezett vissza a fővárosba.

⁂ (*Irodalom.*) Beküldetett hozzánk: „Egy szó azokhoz, a kiket illet. A magyar helyesirás és szófüzés érdekében.“ Irta K. Kmethy István, kiadta Mikecz József. A tiszta jövedelem a magyar irói segély-alap javára van ajánlva. A 8 lapból álló füzet ára 10 kr.

⁂ (*Elhunytak.*) Kesseleökeöi Majthényi Ignáczné, született Frivaldszky Szerafin e hó 4-dikén, Budapesten. — Váczott özvegy Vadkerti Ferenczné, született Bódy Veronika, 68 éves. — Dr. Óváry Pál, Abaujmegye egyik legtudósabb orvosa, 64 éves korában. — Rötth Lászlóné, temesmegyei alispánné, született Ivánka Ida asszony, 45 éves. — Okolicsányi Károlyné, született Battik Katalina asszony, Losonczon. — Szakáll Antalné, országgyülési képviselő neje, Zabzón. — Palásthy Endre, 32 éves Budapesten. — Zélits Máté, Bács-Bodrogmegye volttáblabirája és szabadkai városi képviselő, 71 éves. — Érdiószegen Kis István, a városnak sok időn keresztül főbirája, az egyháznak, iskolának és a szegényeknek támasza, kit uralkodónk pár éve arany érdemkereszttel tüntetett ki. — Zorkóczy Kornél, Turóczmegye szolgabirája, az önvédelmi harczban honvédszázados, és a turóczmegyei lótenyésztési-bizottság elnöke. — Sarkadon Tóth Sándor, az ottani felső népiskola igazgatója. — Gyulán N. Gergely Péter, nyugalmazott tanitó, ki nyugalmaztatása alkalmával, pár év előtt, félszázados tanitói működése alatt szerzett érdemeiért arany érdemkeresztet kapott, 67 éves. — Keszthelyen dévabányai Halassy Aladár. — Dobrojevich Jakab mérnök, Ungvártt. — Gyalai Luiza asszony, Gyalai Imre nyugalmazott irodaigazgató leánya, Gyulán, 21 éves. — Kunig József, a fővárosi kereskedelmi kar egyik legtiszteletreméltóbb tagja, Budapesten, 56 éves. — Puszta-Daróczon Nagy Ignácz, volt országgyülési képviselő és Szatmár város főispánja, 68 éves. — Munkácson özvegy Hoffmann Sámuelné asszony, 87 éves. Béke hamvaikra!

Vidéki élet.

⁂ (*Gróf Pallavicini Sándor*) 300 hold földet adományozott az árviz által károsult algyői és tápéi lakosoknak, uj község épitésére. Már megkezdődött az áttelepités, Sándorháza lesz az uj község neve, és egyike lesz az alföld legszebb községeinek. A templomot a nemes gróf fogja épittetni, ugyszintén az iskolaépületet is.

⁂ (*Jókai Mór*) e héten a felvidéket látogatta meg, és mindenütt tisztelet és szeretet fogadta a nagy költőt. Vágujhelyen Rakovszky István üdvözölte. Trencsénben a pá-

lyaudvaron fényes közönség gyűlt össze. A hölgyek nevében Schwertner Irma kisasszony egy nemzeti szinű szalaggal átfont, gyönyörű koszorut nyujtott át neki. A főispán vendégszerető házánál ismét koszoru átnyujtásával fejezték ki a nagy tiszteletet iránta. A város föl volt lobogózva, a férfiak nemzeti szinű kokárdákkal fölékitve. — Trencsénmegyében is nagy ünnepélyességgel fogadták nagy költőnket. Illován üdvlövésekkel tisztelegtek neki megérkezéskor. Podhrágyon egy fatörzsön ülve, az egykori vár romjait rajzolta le magának, és a fiatalság elhatározta, hogy azon a helyen emléket fog felállitani, a fatörzs meg „Jókai-törzs“ nevet viseli ezentul. Testületek és magánosok egymással vetekedve mutatták nagy tiszteletüket nagy költőnk iránt.

*** (*A nagyváradi*) iparosok Kossuth Lajosnak e hó 25-diki névnapja alkalmából pompás diszzászlót készitettek. A nemzeti szin selyem zászló finom kiállitásu, s mint a hadi zászlók, háromszögű, nemzeti szin rovátkás szegélyzettel ellátva, s szalagját gazdag ezüst rojtozat disziti. A nyél végére alkalmazott lándzsanyelv alpakkából készült s igen izléses kiállitásu. A szalag egyik végére: „A magyar ipar védőjének“, a másikra „A nagyváradi iparosok, 1879. aug. 25.“ szavak vannak nyomva.

*** (*Ungváron*) e hó 2-dikán tánczmulatság volt, melyet az ott időző egyetemi polgárság rendezett a helybeli közkórház és a nőegyleti árvaház javára. A mulatság igen kedélyes s látogatott volt; az első négyest 100-nál több pár tánczolta; a cotillionra még 80 pár maradt. A háziasszonyi tisztet Bernáth Dezőné urhölgy a legszeretetreméltóbban teljesitette. A bálon a szomszéd megyék is szép számmal voltak képviselve; ott voltak a Pilissy nővérek Szabolcsból, Czibur és Gyurtsánszky kisasszonyok és Győrffy Gizella Abaujból, továbbá Hodoly Elekné, Orosz Aladárné, Lám Sándorné, Lasztókay Béláné, dr. Pogány Gerőné, Talapkovics Emilné, Szomráki Istvánné, dr. Moskovicsné, Kovács Károlyné leányaival, Orosz Mártonné leányaival, Spanyol Ignáczné leányaival, Orosz Mihályné leányával, Dietz Gusztávné leányával, Bánóczy Ferenczné leányával, Hlavathy Jánosné leányával, Belházyné leányával, Polányi Istvánné leányával, Szépfyné leányával, Mazurák Jánosné leányával, Stoffa Antalné leányával, Grabovszky Románné, Horváth Jánosné leányával; Báró Vécsey Etelka stb.

*** (*Baranyamegyében*) Keménd falu lakossága tiszta sváb, a község tanitója azonban, Körner József ur, évek óta buzgón tanitja a sváb gyerekeket a magyar nyelvre, és pedig oly sükerrel, hogy most már a gyerekek egytől-egyig magyarul társalognak, és a gyerekektől a magyar nyelv a szülékre is ráragadt.

*** (*Török-Szt.-Miklóson*) a napokban irtózatos gyilkosság követtetett el, és mint a jelek mutatják, babonás czélból. Egy jó reményben levő asszony vasárnap délután a mezőre ment, és ott valami gonosz teremtés hasát fölmetszette s gyermekének ujjait lemetszette. A meg nem szült gyermek ujjairól tudvalevőleg azt tartja a zsiványok babonája, hogy a ki ilyeneket magával hord, az bátran lophat, mert nem veszik észre. A tettesnek még nem jöttek nyomára.

*** (*Szabadkán*) e hó 10-dikén Mamuzsits Ágoston és Milassin Lajos ügyvéd Malagarszki Lukács kárára mintegy 40,000 frt erejéig elkövetett váltóhamisitás és csalás miatt elfogattak.

*** (*Vidéki vegyesek.*) Koritnyiczán közelebb hangversenyt tartottak, a melynek jövedelméből 100 frt az „Arrogante“ károsultjai javára fordittatott. — A palicsi Anna-bál 191 frtot jövedelmezett az „Arrogante“ károsultjainak. — A legujabb kimutatások szerint Balaton-Füreden 1574, Buziáson 842, Harkányon 1154, Mehádián 3728, Krapina-Tepliczen 1100, Lipiken 727, Szliácson 962, Tátra-Füreden 612 és Trencsén-Tepliczen 1594 fürdővendég volt. — Balla Gergely, az ál-Wesselényi, a mult héten Munkácson meghalt. — Nagy tüzesetek voltak a mult héten Szárazváron Sopronmegyében, Nagy-Borosnyón, Háromszéken és Illyefalván, szintén Erdélyben. Sok szegény embernek odaégett mindene, egyesek vétkes gondatlanságából. — A soproni népiskolákban a jövő iskolai évben párhuzamos magyar osztályokat fognak felállitani, a magyarosodás érdekében, a mit már rég kellett volna tenni. — Szeged városa már majdnem egészen tiszta a viztől. — Eperjesen katholikus felsőbb leányiskolát állitanak föl, apáczák vezetése alatt. — Liptóujvároń, a földmivelési iskolában sajtkészitési kisérletet tettek, és annyira jól ütött ki, hogy a kormány egy franczia sajtkészitőt szándékozik szerződtetni, a franczia sajtkészités módjának meghonositására. — Bogbuz Sándor diószegi plébánost megfosztották plébániájától és állásától, és az ok? „Borotvás vitézek“ czim alatt egy kis humorisztikus művet adott ki, azon czélból, hogy a katholikus papok is — megházasodhassanak? Nem, hanem csak szakált viselhessenek! — Szeged befásitására Liptómegye több százezer fenyűfát ajánlott föl. — Székesfehérváron M... közgyám főbe lőtte magát. Ugy hallik, hogy a közgyámi pénztárból 12,000 frt hiányzik. — Várady Gábor mult pénteken Técsőn kinyilatkoztatta választói előtt, hogy lemond a képviselőségről, és visszalép a politikai életről, ügyét pedig becsületbiróság elé fogja terjeszteni. — Balaton-Füreden az Anna-bál után is élénken tart a fürdőivad, nem ugy, mint más években. Napról-napra uj vendégek érkeznek oda.

Külföld.

*** (*Eugénia császárné*) megvette a felső-styriai Wasserberg kastélyt, Knittelfeld város közelében és alkalmasint ott is fog lakni ezentul. E kastély egy négyszáz éves nagy épület, melynek külső falain 122 ablak van, udvarra néző termeiben pedig legalább is ugyanennyi. Ugyanott fekszik a Prank-kastély, melyet az egyptomi ex-khidive vett meg.

*** (*Alfonz*) spanyol királyt egyre uj csapások érik. Tavaly vesztette el hőn szeretett feleségét, pár hónap előtt merényletet intéztek élete ellen, most meg egész Spanyolország által szeretett nővérét: Donna Mária del Palar infansnőt ragadta el a halál. Mély sebet ütött ez az uj csapás a fiatal király szivébe. Ugy mondják, hogy a meghalt infansnő Rudolf koronaherczegnek volt arául kiszemelve. — Alfonz király esküvője Mária Krisztina osztrák főherczegnővel novemberben fog megtartatni. E főherczegnő a mi néhai József nádorunk unokája, édesanyja, Erzsébet főherczegnő József főherczegünk édes testvére, ugy szintén a belga királyné is, és midőn a belga királyné 1876-ban Magyarországra jött József főherczeg, szeretett testvére látogatására, a fiatal Mária Krisztina is vele volt, bizonyo-

san ő is szereti tehát hazánkat, miként valamennyien, a kikben boldogult nádorunk vére buzog! — Másfelül meg az hirlik, hogy a fiatal főherczegnő még mondta ki az igen szót. Egy izben már visszautasitotta a király házassági ajánlatát, de minthogy ujra megkérte, ujra akar találkozni vele, és ha szivében azt fogja érezni, hogy szeretheti, elfogadja ajánlatát, különben nem.

*** (*Szerajevó város*) legszebb része mult pénteken a lángok martaléka lőn. A legszebb kereskedések elhamvadtak, mindennel együtt, a mi bennük volt, ugy szintén a katholikus templom is egészen leégett. 20,000 embert tett e tűzvész hajléktalanná, és milliókra teszik a szenvedett kárt. És abból a körülményből, hogy csak a keresztyének által lakott városrészt emésztették föl a lángok, azt hiszik, hogy szándékos gyujtogatás forog fenn.

*** (*A kissinyeni*) vasut pénztáránál egy angol utas: sir Kingston James két első osztályu jegyet váltott s nejével egy coupéba akart beszállni, melyet a vonatvezető számukra kijelölt. A coupéban azonban egy hölgy ült, és ez nem akarta beereszteni az utasokat s férjére hivatkozott, kit minden perczben vár s azt állitá, hogy férje az egész coupét lefoglalta. A vonatvezető hasztalan kisérlette a hölgyet megnyugtatni. Végre az állomásfőnök is közbelépett, az angol erővel beugrott a coupéba s az ülőhelyeken levő holmikat, melyek a bennülő hölgyéi voltak, egyszerűen a coupé másik oldalára dobta. A hölgy, ki, ugy látszott, a legmagasabb körökhöz tartozott, rendkivül fel volt ingerelve az angol ezen eljárása által. Heves feleselés fejlődött ki, mig végre az angol egészen kijött sodrából és oly czimmel illette a hölgyet, a milyet a londoni legközönségesebb korcsmákban lehet csak hallani. A hölgy valószinűleg nem értette az idegen kifejezést, mert rögtön férjével fenyegetőzött, kinek nevét is kiejtette. Végre elhagyta a coupét s azt egészen az angolnak és nejének engedte át. Ezen eset rendkivüli feltűnést keltett a bejáróban egybegyült közönség előtt. A hölgy Bismarck herczeg neje volt.

*** (*Gyermeki szeretet.*) A párisi akadémia ez évben egy Leontine nevü leánynak itélte oda az erénydijat. Olyan szeretet van is e leányban, a milyen minden gyermek szivében kellene hogy legyen. Harmincz év előtt édesanyja megőrült, elvitték az őrültek házába, akkor leánya folyamodott az őrültek háza igazgatóságához, alkalmazzák ápolónak, alkalmazták is néhány franknyi évi fizetéssel, és a leány azóta éjjel-nappal ápolta beteg édesanyját, a ki csak ritkán, világos perczeiben ismerte meg, máskor mindig kinozta, kergette, és a leány ezt mind édes szeretettel türte, egész tavalyig, szegény édesanyja haláláig. Az összes jelenlevők sirtak, mikor az akadémián felolvasták, mit szenvedett e nemes lélek, és milyen példás türelemmel viselte szenvedéseit, hosszu éveken át, hű gyermeki szeretetből.

*** (*Bélgiumban*) Menin városban néplázadás volt, és csak akkor széledtek el a lázangók, mikor a kirendelt katonaság tüzet adott rájuk. Két ember halva maradt, többen megsebesültek, és a lázadás oka az volt, hogy nagyon fölment — a burgonya ára! Mert a népnek az ott egyetlen tápláléka.

*** (*Nihilistát*) megint hármat akasztottak e napokban Oroszországban, Szibériába meg épen hajószámra küldik az embereket, és mind nem használ semmit, legközelebb a nikolszkojei lőporgyárt repitették föl a nihilisták. Hónapokig ásták alá, és — nem volt, a ki feladná őket. A gyár romba dőlt, a benne volt katonaság és munkások közül ki megöletett, ki sulyosan megsérült. Borzasztó egy felekezet azok a nihilisták, nem lehet kifogni rajtuk.

*** (*Külföldi vegyes.*) Vielicska sóbányáit ujra elárasztotta a viz, sok házon máris repedések mutatkoznak, és a város összes lakosságát páni félelem fogta el, nem is csuda, az egész város sóbányák tetején áll. — Amerikában áztatott, préselt szalmából fadarabokat készitenek, és ugy dolgozzák föl, mint a fát. Az ilyen „szalmafa“ igen kemény, kitűnően lehet simitani és fényesiteni.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Vasarnap, aug. 10. Bánk-bán. — Hétfő, aug. 11. Budapesten. — Három gyertyatartó. — Kedd, aug. 12. Az afrikai nő. — Szerda, aug. 13. Stuart Mária. — Csütörtök, aug. 14. Jeannette menyegzője. — Coppélia. — Péntek, aug. 15. Rosenkranz és Güldenstern. — Őszi napsugár.

Népszinház. Szombat, aug. 9. A csikós. — Vasárnap, aug. 10. A sárga csikó. — Hétfő, aug. 11. Koziki. — Kedd, aug. 12. Lumpáczius, vagy a három jó madár. — Szerda, aug. 13. A peleskei nótárius. — Csütörtök, aug. 14. Kamargó. — Péntek, aug. 15. A sárga csikó.

*** (*Nemzeti szinház.*) Katona József „Bánk-bán“-jával köszöntött be a szinművészet a szünidő elteltével, és nem kell hozzá sem auguri, sem más egyéb jóstehetség, hogy ezt a kezdetet jó jelnek magyarázzuk. Paulay óta általában a komoly dráma is illő figyelemben részesül nálunk, igy lesz ez jövőre is, és foglalóul reá: „Bánk-bán“-t tekintjük. Ilyen szép biztatással szemben nem volna helyén, holmi akadékoskodó kérdésekkel állni elő, például azzal: ha már hetekig el kellett lennünk nemzeti szinház nélkül, miért nem láttunk az első előadásban annyi régi jelesünket, a mennyit az előadás föllépteti engedett, mikor mi ugy szeretjük őket? Katona József hatalmas költészetének szintén nem ártott volna az ő hatalmas művészetük, még a szünidő után sem. — De amugy sem ártott neki a szünidő, a hosszas koplalás után eszünkbe sem jutott, hibát keresni, azért minden jó volt ez este, és mert a szereplők közül csaknem valamennyien most először játszták szerepüket, talán abban sincsen semmi udvariatlanság, ha azt mondjuk, hogy minél többször játszszák, annál nagyobb lesz a mi gyönyörűségünk, nem csak Márkus Emilia kisasszony játékában, a mi magától értetik, hanem Pintérében is, a ki pedig máris igen szépen adta Tiborczot. — Egyéb nevezetes nem történt e héten.

Tartalom.

Az erdő titka, Bodon Józseftől. — Egy köny, Zalártól. — A nagy izzasztó, Gadácsi Mártontól. — A chantilly hold, Dominkovich Marietól. — A Napoleonok és a nők, Sz. M.-tól. — Tárcza. — Hazánk. — Fővárosi élet. — Vidéki élet. — Külföld. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divatképünk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

33-dik szám. Augusztus 17-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Muzeum-körut 10. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár			R. katholikus és protestáns naptár	Ó-naptár		Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte		Nap-nyugta	
								óra	percz	óra	percz
Aug.	17	Vasárnap	E 11 Bertr.	E 10 Bertr.	5	G 11 Eusig.	28		4 58	7	9
	18	Hétfő	Ilona	Agapit	6	Ur szinev.	29		4 59	7	7
	19	Kedd	Lajos	Szebold	7	Domácz	30		5 1	7	5
	20	Szerda	István kir.	István kir.	8	István kir.	1 Elúl	☽	5 2	7	3
	21	Csütörtök	János Fr.	Adolf	9	Mátyás	2		5 4	7	1
	22	Péntek	Timót	Timót	10	Lőrincz	3		5 5	6	59
	23	Szombat	Fülöp	Zachäus	11	Euplus	4 Szabb.		5 7	6	57

☞ Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk. ☜

Divattudósitás.

A divatvilágban talán ugyanannyit beszéltek a legutóbbi időben a panier-ekről, mint a politikaiban — Andrássy gróf visszalépéséről, és a sok mindenféle szószaporitók közt olyanok is voltak, a kik nyugpontot tartva az élénk értekezleteken — a panier-ekről beszélünk! — annak eredetét kutatták. Igaz ugyan, hogy azon kis dudorodások, melyeket mostanság legujabb ruháinkon látni, még messziről sem hasonlitanak a régi terjedelmes gömbökhez, és igy csakis a név ugyanaz. A régi panier-ek rézabroncsokból készültek, nád és halcsont rostélyzattal, melyet aztán lószőr szövettel vontak be, mely orgonasip alaku ránczokba volt szedve. A divatos panier-ek nagyon szerények: egy szerény alaku tournüre-n, mely többnyire lószőr szövetből való, egy 25—30 centimeternyi hosszu dudor emelkedik, mely lószőr szövetnek létezését csak müértő szemmel vehetni észre. Mai nap azonban a legszerényebb dudorodást, mely a csipőkön, vagy a szoknya hátulján alkalmaztatik, még pedig minden idegen szövet vagy anyag hozzájárulása nélkül, már panier-nek neveztetik, miért? nem lehet igazi okát tudni, csak hogy megkedvelték e szót, e fogalmat és — használják. Bizonyára más nevet is lehetett volna találni a kis feldudorodásokra, de mert alapjában mégis csak hasonló a kis dudorodás a nagyhoz, egész jogosan panier-nek nevezik el azt a kicsit is. A hosszu derekak divata miatt a panier-ek kénytelenek voltak magasabb álláspontoktól egy emelettel lejebb vonulni, és most a helyett, hogy a csipőkön uralkodnának, lejebb kellett vonulniok, a mi szintén egészen más jelleget ad nekik, mint az eredeti, az 1787-dik évről reánk szállott történelmi alkotmány.

Egy uj divatot vettek fel fürdőkön időző hölgyeink, tudniillik a rövid ruhákhoz más szövetből való és más szinü felöltöket, jaquet-eket viselnek. Egyszerübb öltözékekhez fekete pekinből készülnek e jaquet-ek, egy kis bársony, atlacz vagy faille csikkal, diszesebb öltözékekhez brocatból készitik azokat. Egyik divathölgyünk fekete faille-ruhájához, gránátvörös alapu, tarka virágokkal behintett damaszk jaquet-et viselt, egy másik pedig egy crême szinü indiai mousseline ruhához egy sötétkék brochirt selyemből készültek. Most már nem az egyenlő szinek a kedveltek, hanem a tarkaság, de mégis tekintettel arra, hogy a szinek egymáshoz illjenek.

Mai mellékletünk: jelen havi divatképünk, melynek magyarázatát a jövő számban hozzuk.

Számrejtvény.

Somogyi Idától.

1. 2. 7. 13. 17. Hajdan hires görög város,
12. 3. 4. Ezt is méri a korcsmáros,
6. 5. 14. 10. Rómában volt nagy kegyetlen,
8. 11. 10. 9. Sokszor ül hamis szemekben.
15. 10. 9. 15. 18. 14. 16. Kinzó szer volt még nem régen,
14. 13. 15. Sokat látni faluvégen
1—18. Ah, a dicső, nagy vitézek
Egész világ rájuk nézett,
S mártiromság volt haláluk;
Szivünk most is fáj utánuk.

Megfejtési határidő: szeptember hó 3-dika.

A f. é. 29-dik számban közlött sakkrejtvény értelme:

Sötét olajfák illatos berkében,
Ül a bús vándor, köny ragyog szemében.
S mélyen sohajtva vissza-vissza néz,
Kedves hazája tűn fel képzetében,
Hajlékát véli a távol ködében.

Szerzette: Kisfaludy Károly.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Szentgyörgyiné, Sipos Ilonka. Neunteufel Amália, Ónás Mariska, Báthori Sigray Istvánné, Mészáros Olga, Jánossy Lajosné, Szücs Kata, Sánta Mari, Biró Mariska, Ambrózay Emilia, Gallé Natália és Gizella, Vekerdi Józsefné, Kiss Izabella, Hanzsulovits Berta, Grosz Fanny, Szoboszlay Gyuláné, Éhen Gizella, Hamar Ilonka, Jankovich Reményi Katinka, Túry Dánielné, Kállay Anna, Ratkovszky Emilia, Fodor Józéfa, Lányi Miklósné, Török Adél, Jankovich Etelka, Tóth Olga. Dömötör Juliska, Tavassy Lotti, Szilágyi Irma és Antónia, Dunkó Nelli, Esztergályos Anna, Serbán Béláné, Füredi Emilia, Károlyi Szidónia, Olgyay Anna, Jóo Margit. Balthazár Viktória, Huszty Ilonka, Bártfai Tinka, Moravcsik Mariska, Arany Erzsike, Birkner Sándorné, Huszti Lotti, Árvay Gyuláné, Berényi Elma, Tóthfalusy Klemma.

Megbizások tára.

Kassára Ny. L. urnőnek: Vettem kedves sorait, és harmadnapra reá az előfizetést is. Szives üdvözlet.

Szombathelyre F. M. urhölgynek: Néhány hét mulva a legszivesebben megküldöm.

Dobronára P. Z. V. urnőnek: El van küldve.

Rozsnyóra T. P. urnőnek: Legközelebb el lesz küldve. Szives tisztelet.

J. Karajenőre R. Gy. urnőnek: A kivántakat megküldtem.

Gmundenbe B. I. urhölgynek: Vettem a kedves küldeményt.

Rimaszombatba Sz. L. urnőnek: Várom a kedves sorokat.

Székesfehérvárra D. E. urhölgynek: Örömmel vettem szives részvétének nemes kifejezését.

D. Maróthra Sz. Gy. urnőnek: 35—40 frton csinosat kaphatni. Szivesen rendelem meg, csak mintát kérek.

B. Füredre O. P. E. urnőnek: Azonnal megküldtem.

Nyitrára D. M. urhölgynek: A legszivesebben tettem.

Sz. Falura Sz. Gy. I. urnőnek: Az illető a hölgyet személyesen ismerem és nyugodtan ajánlhatom gyermekei mellé.

Szikszóra K. P. urnőnek: A kivántat legközelebb megküldöm. A kérdéses tárgy ára 2 frt, 2 frt 50 kr, 3 frt. A mint ohajtja, azonnal küldök.

Kérdések.

Szeretném tudni e dal folytatását: Zsindelezik a kaszárnya tetejét? Ki lesz olyan szives ezt a mi kedves kék boritékunkon nekem megirni? G. Natália.

Atlaczruhámba egy estély alkalmával thea- és zsirfoltok jöttek, mivel vehetném ki azokat, hogy a szálak össze ne zsugorodjanak? A. Imréné.

Valjon lehetne-e az ősz hajnak elébbi szinét vissza adni — festék nélkül? Alig vagyok 30 éves és máris erősen mutatkozik hajam közt az ezüst szál is. Ha valami ártalmatlan szert tudhatnék meg, szivesen venném.

Sz. Ilona.

Mi által lehetne az emlékül megszáritandó virágoknak természetes szinét megóvni? B. Gizella.

Feleletek.

G. Ilonkának: Az elsárgult elefántcsontból való tárgyakat zsirral kell bekenni, meleg, de nem forró helyre tenni, néhány óra mulva pedig olyan vizben főni hagyni, melybe egyenlő mennyiségben tettünk borkövet és hamuzsirt. Ha látjuk, hogy tárgyaink fehérek, hideg vizben megmossuk és szárazra megtöröljük. A. Béláné.

K. Nellinek. Most olvasom, hogy a tojásokat nagyon soká el lehet tartani, ha külön-külön mindegyiket collodiummal kenjük be. Sz. Gizella.

T. Klemmának. Tizenkét éve már, hogy szakadatlanul használom a glycerint reggel mosdás után és este lefekvés előtt. Mindkét időben bekenem vele arczomat, kezeimet s azután járhatok bármennyit a külső levegőn, nem hámlik a bőröm. Daczára 45 éves koromnak, elég sima és redő nélküli az arczom. Készitésmódja következő: 4 lat folyó glycerinhez egy fél lat finomra tört keményitő veendő, s ez utóbbihoz annyi viz teendő, a mennyivel elvegyül, de ezüst kanállal kell keverni. Az egyesülés után hozzá kell tölteni a glycerint, tűzhez tenni s folytonos keverés mellett annyira főzni, mig oly sürű lesz, mint a krém. Ezután félre veendó s mig kihül, folytonosan keverendő. K. Gy. Amália.

A fiatal asszonynak. A befőtt gyümölcsök kocsonya alakban való előállitása ma már általános. Igen kedves hűtő nyalánkság és csekély fáradsággal lehet előállitani akárminő gyümölcsből, de főleg málna, som és birsalmából. Készitésmódja következő: Egy uj, mázos érczfazékat megtöltünk egészen gyümölcscsel, feltöltjük folyóvizzel, oda teszszük főni, ott hagyjuk, mig a gyümölcs puha lesz, de nem megy szét, azután hűvös kamarába vagy pinczébe leteszszük 24 órára. Ha a leve apad, ujra töltünk reá tiszta folyóvizet, hogy folytonosan szinültig legyen a fazék. Ezen idő elteltével szitán átszürjük, másodikszor sürű asztalkendőre teszszük, hogy csendesen szürődjék által. Egy kupa léhez egy font czukrot adunk s azt addig főzzük, mig szép kocsonyás lesz, e közben folytonosan keverjük, mig egy keveset hül, s azután tág száju üvegbe töltjük. A birsalmához, sőt a ki szereti, a többiekhez is lehet tenni egy kevés czitromot és vanilliát is. K. Gy. Amália.

A fagylaltról. (Egy fiatal gazdasszonynak.) A kedves csemegének való gyümölcsöt vizben meg kell főzni, szitán áttörni és annyira megédesiteni, a mennyire szeretjük. E gyümölcs levét, mely baraczkból, ribizkéből, czitromból, narancsból, vagy bárminő gyümölcsből készülhet, néhány órával elébb kell elkésziteni, mintsem a fagylalthoz akarjuk használni. Ha a fagylalt vanigliás, kávés, csokoládés, mandulás stb. legyen, akkor szintén elébb kell a crêmet hozzá megfőzni, például a vanigliás fagylalthoz egy meszely jó tejszinben elkeverni 8—10 tojás sárgáját, egy fél darab vanigliát belé tenni, folytonos keverés mellett felforralni, mig megsürüsödik, aztán folytonosan keverni, mig kihül, épen igy kell elkésziteni a kávét, a csokoládét is. Kihülés után a fagylalt-szelenczébe kell önteni az egész tömeget, a szelenczét egy dézsa jégbe állitani, de a dézsa fenekén vagy oldalán legyen egy lyuk, melynek dugóját ki lehessen venni, ha a jég olvadni kezd és friss jéggel akarjuk helyettesiteni az elolvadtat. Arra is legyünk figyelemmel, hogy a szelencze egyenesen álljon a jégen és ne ferdén. Rácsavarva a szelencze tetejét, a fogójával mindig egy oldal felé forgatjuk, minden 5 perczben kinyitjuk a tetejét, és a hozzá való kis hegyes lapátkával megkeverjük a fagylaltot, mert különben darabos és jeges lesz. Minél hamarabb forgatjuk a jég közt álló szelenczét, annál hamarább készül el a fagylalt. Ha már megkeményedett a fagylalt és az asztalra akarjuk adni, akkor a szelenczét kiveszszük a jégből, szárazra letöröljük, ráboritjuk egy szép üvegtálra, a szelenczére pedig egy meleg vizbe mártott és kifacsart ruhát boritunk, hogy könnyebben leváljon a fagylalt, és sietünk vele — rendeltetése helyére.

F. Györgyné.

Szerkesztői nyilt levelek.

„Egyetlen csókod.“ Figyelemre méltó tehetség, a nyelv azonban nem áll még egészen rendelkezésére; mutatja az: „elcsendesedt“, és a végén a sok „én.“

„Nincsen az én.“ A népies több helyütt erőltetett, egyiránt nyelvben és alakban.

„Jobb ez igy.“ Kedves, máskor is legyen szerencsém.

„A lemondás óráiban.“ (P. S.) Egytől egyig kedvesek.

„Hervadt virág“ stb. (D—r) Megvan a hangulat, az érzés, csak a nyelv ellen lehet kifogás. Például azt: „Öt én oh ugy szerettem“, „Virág s bokor mind szerelemről susog“ stb. másképen kellene mondani.

„Uti rajzok.“ (B. I.) Köszönettel vettem, és — szives viszontüdvözlet.

„Régi dalomból.“ (E. B.) Gyönyörűek egytől-egyig, és kérem is, ne feledkezzék meg rólam ezentul sem. Az üzenetet nem adhattam át. mert jó ideje már nem láttam.

„A nap.“ Mint látja, azonnal közöltem, és mindig szivesen veszem az élénken irt tartalmas dolgozatokat, bár miről szóljanak is. Csak az üres laposságnak nem adhatok helyet. Különösen pedig a hazai tárgyu dolgozatoknak örülök.

R. E. urhölgynek. (N. M—r.) Az értelmét is sziveskedjék beküldeni. Csinálva nagyon jól van.

POUDRE RAVISSANTE

du Dr. LEJOSSE à Paris.

A párisi és londoni hölgyvilág, valamint ***a legtöbb művésznö legkedveltebb arczpora.*** Mindazon t. hölgyek, kik egyszer használták, meggyőződtek, hogy a POUDRE RAVISSANTE felülmulhatatlan, igen jól tapad, láthatatlan és természetes üdeséget ad a bőrszinnek, tehát legjobban ajánlható.

Nagy doboz ára 1 frt. — Kisebb 60 kr. fehér vagy rózsaszinű.

„RAVISSANTE“ du Dr. LEJOSSE à PARIS

a hölgyvilágnak egyetlen ártalmatlan szépitőszere, azon jeles tulajdonsággal bir, hogy a bőrszervre pubitólag, felfrissitőleg hat, annak müködésére fokozó és éltető befolyással bir. A legdicsőbb toilette-szer minden hölgy számára, mely minden bőrbetegséget eltávolit s a bőr szinét fiatalitja és szépiti. ***Mint lágyitó, bőrfejlesztő szer minden zsiranyagot és olajfélét felülmut, miután a bőrt rendkivül hajlékonynyá, gyöngéddé és fehérré teszi.***

Nagy üveg ára 2 frt. 50 kr., kicsiny 1 frt. 50 kr.

SAVON RAVISSANTE

legjobb és legkedveltebb pipereszappan a bőrszin **szépitésére és javitására.** — Egy kartonnal (3 darab) 1 frt 50 kr., darabonkint 50 kr.

Valódi minőségben kapható: **Budapesten TÖRÖK JÓZSEF ur gyógyszertárában,** király-utcza és a nagyobb vidéki gyógyszertárakban.

A németországi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitünő alkalmazhatósága végett a magas cs kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúz (Rheuma), inszaggatás, mell, gerinczfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen. **Egy csomag 1 frt 5, kettős ered. 2 frt 10 kr.**

Ezen köszvényvászon azzal különböztetik valamennyi létező iobbi szerekről, hogy csakugyan használ.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr. Postán küldve 10 krral több. Valódian Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gysztárában, kiraly-utca 7. sz. — **Debreczenben:** Rothschneck ur gysztárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur gysztárában. — **Mohácson:** Jazevics Károly. — **Kolozsvártt:** Wolf gysznél. — **Pécsett:** Zsolnay. — **Szegeden:** Weiglein György, Kovács gysz. — **Temesváron.** Kraul. — **Aradon:** Prinner gysz. — **Nagyváradon:** Molnár gysz. — **Székes-Fehérvár:** Dieballa: **Gyöngyösön:** Vozary gysz. — **Brasso:** Fabik gysz. **Szigetvárott:** Ehrenfeld W. — **Miskolcz:** Ujházy gysz. — **Pozsony:** Söltz. — **Kassau:** Escwig Ede és fia gysztárában

Köszönet nyilvánitás.

Egy a tagjaimba esett igen erős köszvény miatt, oly erős fájdalmakat szenvedtem, hogy ágyamban csakis mások segélyével fordulhattam meg és az éjjeket a legnagyobb kinokban álmatlanul töltöttem. Ezen fájdalmaimtól, a Török József ur gyógyszertárában kapható **köszvéuy vászon** használata által a legrövidebb idő alatt megszabadultam, noha azelőtt ellene hideg borogatást stb,, valamint orvosi segélyt vettem igénybe, miután most hivatásomnak ismét megfelelhetek,minden ilyen bajban szenvedőnek a fenti iránti szóbeli vagy irásbeli kérdezősködésére szivesen teszek bizonyságot.

Gröbner János,
pályaudvar, Rákos-Palota.

Poudre de Serail.

Soldos-Blaha Louiza müvésznő kedvenez arczpora.

Ezen arczpor vegytanilag tökéletesitve minden ártalmas szerektől mentes és oly kitünő tulajdonságokat központosit, hogy minden eddig a kül- és belföldön készitett porokat sokszorosan felülmulja ; nagymérvü fedetje az arczot az időjárás kellemetlen befolyásától megóvja, az arcznak és a testszinnek igu és természetes szinezetet kölcsönöz, ugy hogy a legélesebb szem sem képes a port rajta észrevenni, mely kitünő hatásaiért **Soldos-Blaha Louiza** asszonyság következő sorokkal tüntette ki.

Tisz. Müller J. L. Vadász Ferencz özv. utóda, illatszerész urnak **Budapesten.**

A Poudre de serail, melyet ön feltalált, **valóban kitünő és nemében paratlan,** mert nemesak az arczon láthatlan és tartós, de egyszersmind rendes használatnál ártalmatlansága által az arczra oly különös jótékony hatást gyakorol, a minőt még eddig semmiféle arczpornál nem tapasztaltam, mely kiváló tulajdonságért jövőben mint kedvencz arczporomat kizárólag fogom használni és meg vagyok győződve, hogy felülmulhatlan jóságáért általános elismerésnek fog örvendeni

Tiszteltettel

Soldos-Blaha Louiza.

Minden dobozhoz POUDER DE SERAIL a mellékelt bejegyzett védjegygyel van ellátva, 60 kr. és 1 frt dobozokban, valódi minőségben csupán a feltalálónál **VADÁSZ FERENCZ özv. utódai**-nál illatszerész a „Virág-királyné“-hoz **Budapest, Koronaherczeg-utcza 2. szám** kapható.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a müvelt magyar hölgyek számára

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 21-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

34. SZ.
Aug. 24-dikén,
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Fiatal leányról irni!

Igazán: olyan félelemszerű érzés lep meg. Érzem, hogy költőnek kellene lennem s terjengő próza helyett lágyan csengő rímekbe önteni gondolataimat. Életrajzot ugy sem irhatok. Nincs hozzá adat. Mert hiszen Nogáll Janka még nem élt, csak megjelent, váratlanul. Néhány év előtt még a lepék után futkosott, virágokkal pepecselt — s ma már mint elismert, keresett iró szerepel. Jött — győzött.

Pedig nem jött titáni erővel, jött csak egyszerű, kedves virágokkal: az ő csevegéseivel. A ki olvasta azokat a szellemes csevegéseket, melyeket ő leginkább lapunkba s a „Fővárosi Lapok"-ba irt, az bizonyosan igazat fog adni nekünk abban, hogy ő az ujabb irók közt nemcsak kiváló, de egészen külön helyet foglal el.

Nogáll Janka.

Cseveg. Hanem a könnyed, behizelgő csevegés leple alatt mennyi magvas gondolat, mily nemes kedély, mily fenkölt erkölcsi nézet van!

Hát képzelte azt valaki, hogy azoknak a talpra esett, mindig valamely érdekesebb társadalmi kérdés körül forgó, egészséges eszmékkel bővelkedő csevegéseknek a szerzője egy élete tavaszán levő, kedélyes, vidám leányka?

Csodálatos is az! Ő, a ki nem csak ideiglenes irási viszketegből, feltűnési vágyból, hanem öntudatos hivatottsággal forgatja a tollat; a ki mielőtt irni kezdett volna — s azóta is folytonosan — oly komoly tanulmányokkal foglalkozott, minőkkel az ő korában a

századik, ezredik nő sem; a kinek tömör gondolatai, határozott nézetei arról tanuskodnak, hogy a bölcsészet könyveit is nem egyszer és kivált nem felületesen forgatta; a kinek olvasóasztalán Petőfi, Arany, Béranger, Heine stb. mellett Kant, Mill Stuart, Rousseau, Darwin, Büchner s mások nem ritka vendégek: még sem vesztette el szivét, kedélyét, nőiességét, nem lépett ki az érzelmek világából, nem szoktatta le üde arczát, lelkes szemét, beszédes ajkát a mosolygásról.

Kedélye gyermeteg, lelke ép, ment az üres tetszelgéstől; egyszerűsége nemes bájoló; szive mélyen érző, s e mélyen érző szivben van egy költői, ideális ábránd-világ — hiszen ő leány.

— A pápa-szem és doktor-kalap nem nekem való, — mondja, s marad: nő, szende, mint a madonna, egyszerű, mint a falusi leány.

Hanem azért van eset rá, hogy ha nézeteinek mások ellenében kell érvényt szereznie, egy kis komolyabb vagy gunyoros „polemiá"-ba is bocsátkozik. S ilyenkor az enfant gâté igazi enfant terrible.

O. J. bácsit (egyik rokonát), a ki a nőnevelésről irt egy vidéki lapba, azt akarván bizonyitani, hogy a nőnek untig elég, ha annyit tud, hogy mikor az eső esik, hát jó az eresz alá állni, ugy megmosdatta, hogy jobban se kell; — gyönyörűen kifiguráz egy vidéki poétát, a ki hozzá rosz verset irt, leczkét ád magának a tisztelendő urnak is, a ki egy czikkben ugyancsak azt a nótát fujja, a melyiket O. J. bácsi. Azok csak ugy prüszkölnek a fiatal leány eleven, élczes válaszaira. Az enfant terrible szeretetreméltón mosolyog s jó kedvvel, szivesen kivánja nekik: „prosit!"

És a ki oly szellemes azokban a néma betűkben, ép oly szellemesen, kedvesen, vigan, egyszerűen tud élő szóval is csevegni. Társalgása könnyed, változatos, természetes és érdekes, bármily csekélységről is van szó; azon elv, hogy az iró egyéniségét műveiből meglehet ismerni, talán senkinél sem alkalmazható ugy, mint ő nála.

De ő nem mutogatja — kék harisnyáit. A mellett egy pillanatra sem vetkőzik ki nőiességéből, s a ki vele kis ideig társalgott, az egészen elfelejti, hogy nőiróval áll szemben.

Mindezek azonban nem alkotnak teljes képet Nogáll Jankáról. E kép kiegészitését családja körében kell keresnünk. Neki magának voltaképen nincs is története; össze van az nőve egészen az ő otthoni életével.

Senki meg nem bánja, ha egy látogatást tesz velem Békés-Gyulán, a Nogáll-családnál.

Sárgára festett, földszintes ház van a város egyik kisebb, csöndesebb utczájában. Ez a ház már messziről, kivülről oly barátságos. Keresi az ember: nincs-e a kapujára irva, hogy „Itt lakik a boldogság?" Ebben a házban lakik Nogáll László királyi törvényszéki biró az ő kedves családjával: szeretett nejével, s két szép leányával.

Midőn a kapun belépünk, sürű, lombos akáczok, juhar- és hársfák üdvözölnek bennünket suttogó bólintgatással, orgona- és jázmin-bokrok kinálgatják virágaikat. A meglepően csinos udvart egészen lombsátor takarja. Önként eszünkbe jut az a gondolat, hogy e házban csak jó emberek lakhatnak.

Derűs, csöndes nyári este van. Az udvar csalitját, lomb-sátorát lámpák világitják meg. Egy asztal körül négy személy ül. Egy idősebb nő, ajakán szelid, jóságos mosolylyal, egy szintén idősebb férfi, közelökben két fiatal leányka. A két leány közül a kisebbik, a „kicsi" Erzsike, vidorabb, pajzánabb csevegéssel, a másik, Janka, az „aranyos kicsike" nyugodtabb, de szintén oly édes, a gyöngéd szeretet sugalta hangon mulattatják a „mamikát." A családfő, az apa, jóizű tréfákkal fűszerezi a társalgást. Igy van ez minden este. Lélekemelő e családot megfigyelni, mikor igy együtt van. A „mamika", a két leány bálványa, maga a megtestesült gyöngédség és szeretet, „apácska" meg a gondos, tevékeny, előzékeny, értelmes családfők mintaképe. Ennek a jó anya gyöngédségének, szeretetének, ennek a derék apa gondosságának köszönhetjük mi Nogáll Jankát.

A családtagok teljesen beérik egymással; egyek érzelmeikben, gondolataikban. Az öröm csak akkor teljes, ha mindnyájok kiveszi abból a maga részét; a bánatot ritkán lehet ott látni.

Késő ig együtt maradnak ugy esténkint. Mikor a szeretett anya nyugalomra tér, kisérőjéül szegődik a kissebbik leány, Janka pedig atyja karjába fűzi karját s tart a séta a csöndes éjjelben, a lombsátor alatt fel és le az udvaron sokáig. E séták a meditáczióknak, eszmecseréknek vannak szánva.

Nogáll Janka e családi kört huzamosabb időre soha sem hagyta el. Kezdettől mostanáig házi nevelésben részesült, tanitók és mesterek közreműködésével, de az apa megfontoló, tervszerű vezetésének s az anya szeretetsugalta gyöngédségének aegise alatt.

Az apa korán észre vette a kis Jankában a rendkivüli szellemet s azon tul éber figyelemmel kisérte és vezette annak fejlődését; hivatalos elfoglaltatásán kivül minden idejét családja körében szokta tölteni s igy lépésről-lépésre vezethette a nevelést.

Az irói tehetség korán mutatkozott a kis leányban; alig 12 éves korában huga s néhány leány barátnéja számára irott lapot szerkesztett, melyben a szüleitől hallott meséket, adomaszerű történetkéket közölte.

Nagy gondja volt atyjának a testi nevelésre is. Mihelyt a tanitók befejezték tanitásaikat, ő játszott a kis leányokkal a szabadban s gondosan gyakorolta őket a gimnasztikában. Nem kevésbbé igyekezett a gyermekek kedélyét épen tartani, szórakozások által eleveniteni. Épitett a gyermek-szobába kis szinpadot, melyen ő maga volt a szinműiró és szinész, a két kis leány az örvendező publikum.

Ily odaadás, a szülei kötelességeknek ily lelkiismeretes teljesitése már példányszerűségénél fogva is elismerésre méltó.

És ez a szeretetteljes családi viszony maig sem változott. Az apa ma is csak ugy siet haza hivatalából az ő szerettei körébe, azok meg ép oly örömöt éreznek, mikor ugy négyen együtt lehetnek.

Még az előadások is fentartották magokat. Csakhogy most már a két leány is szereplő. Zongoravirtuóz mindkettő. Egyszer Erzsike ül a zongorához és kiséri atyjának erőteljes, szép bariton énekét, majd Janka veszi át az előadó szerepét s felolvas egy-egy — csevegést.

Azért nem is igen mennek ők sehova. Beérik az ő kis világukkal, mely oly nagy szeretetben, megelégedésben, boldogságban.

Ily körülmények számbavételével aztán megfoghatóvá lesz az, hogy az a fiatal hölgy, kinek arczképét olvasóinknak bemutatjuk, azzá lett, a mi.

Aucun.

Ida betegségében.

Pósa Lajostól.

I.

Beteg a kis Ida,
Az én Idám . . .
Olyan szomoruan
Mosolyog rám!

Éjt-napot ott töltök
Ágya mellett:
Mint egy kis gerlicze,
Nyögdécselget.

Nincs már rózsa arczán,
Csak liliom . . .
Jobban lesz, biztatom,
Vigasztalom.

„Jobban leszek, sugja,
Érzem: jobban . . .
Egy kis kakukfüves
Sirhalomban.“

S megered szivemnek
Könnyforrása,
Visszafojtom, hogy ő
Meg ne lássa.

Angyalok az égben,
Jó angyalok!
Idám életére
Vigyázzatok!

II.

Teszel-e majd koporsómra
Koszorut, virágból?
— Teszek bizony nefelejtsből,
Mirtusból, rózsából.

Rám borulsz-e, megsiratsz-e
Igaz szivből egyszer?
— Rád borulok, megsiratlak,
Jó Idám, ezerszer.

Hát siromhoz ki-kijösz-e?
Nem leszel-e csalfa?
— Kimegyek, ki . . . mig egyszer majd
Ott találnak halva.

Az első regény.

(Tárcza-idyll.)

Nogáll Jankától.

Az olvasó megnézi a czimet és — elgondolkodik. Igy tesz mindenki. Előbb megkérdi fantaziáját a látottról. Az meg felel neki sok mindenfélét. A milyen az ember, milyen felfogása, érzelmei: olyan regényt fűz egy czimhez.

Tehát az „első regény“, s még utána irták: idyll.

A nők ezért bizonyosan szép alkonyi időt képzelnek szinhelyül. Hozzá patakcsörgést, madárdalt, virágillatot s a napnak ezerszer megénekelt „bucsucsók“-ját. Szereplőül két csodaszép szerelmest, kik itt találkoznak először; itt fejlődik ki köztük az a természetes regény; itt fonják a házasság rózsakoszoruit, vagy — lánczait.

Az érzékenyebb férfiak helyben hagyják a nők feltevését. A gonoszabbak ugy javitják ki: „Jó, ez az első regény, mert a második a kevésbbé költői, de sokkal érdekesebb — az esküvő után néhány évvel szokott kezdődni.

Tévednek, tisztelt olvasóim.

Ez állitásom nyomtatva van ugyan, de azért (vagy tán épen ezért) nem kell elhinniök. Szivemből kivánom, hogy kételkedjenek, mert akkor elolvassák történetkémet, az első regény egyszerű, igaz történetét.

* * *

Még egy kis közbeszólást.

Oh, azok a tárczairók csak nem tudnak tárgyilagosak maradni.

Bocsánat, kedves olvasóim. Ha Schumann „zenei tántorgásnak“ nevezte a taktus nélküli zeneműt, ugy önök bátran „irodalmi tántorgás“-nak nevezhetik a tárczákat. A ki pedig egyszer benn élt eme tántorgásban, nem tud „józanul“ irni, még ha idyll-t ir, sem, mely igy nem maradhat meg rendes formájában, tárcza-idyllnek kell nevezzünk.

Tehát a közbeszólás.

Egyszer a szellemes memoire-ok irója: Sévigné asszony látta, a mint az alig tizenhét éves Rohan herczeg gyöngéden megcsókolta kis Katharinája kezét.

— Nézze e szép gyermekeket, uram — szól kisérőjéhez Sévigné asszony, — „szerelmet“ játszanak.

A tapasztalt salonhölgy nem csalódott.

A szép Rohan és a tiz éves Katharina eljátszották egyikét ama kedves történetkéknek, melyek a vakáczióval kezdődnek és egy önkénytelenül elmulasztott ebéddel, vagy számkivetéssel — a szögletbe — végződnek.

Ilyen mintára történik az első regény.

* * *

Igy. Most már annyira jutottunk, hogy bemutathatom önöknek történetkém főszereplőit.

Lantos Andornak hivják a hőst.

— Hivatala? Jövedelme? — kérdik az előrelátó mamák és az „okos leányok.“

— Tizenhat éves.

Tehát ama korban van, melyben nem költötte még fel a mamák figyelmét és kit a felnőtt leányok csak keresztnevén szólitanak.

Ez a kor tele van csupa nagy dolgokkal.

A tizenhat éves hős csak a Jósika lovagjait tarthatja eszményképének. Vörösmarty hőskölteményeit szavalja ébren, álmában. Az első „kemény gallért“ kapja és az első czigarettet elszítta már a fáskamra idylli csöndjében. „Görgei álmát“ nagy lelkesültséggel nézi a kisvárosi szinházak hajmeresztő előadásain, de már röstel a „Peleskei nótárius“ bohóságain nevetni. Haját homlokára fésüli és kora növésre erőlteti a reménybeli bajusz gyönge csemetéit.

Ilyennek kell lennie az első regény hősének. Ha csak

egyik tulajdonsága hiányzik is, már nem alkalmas e fontos szerepre.

Már csak a hősnő kedvéért sem.

A hősnő: Emike, de a ki már mindenhová Emiliát ir. Titokban a Vacano beszélyeit olvassa és a Vértesi hőseiért lelkesül. Félrövid ruhát visel és nem „nagy karimáju“ kalapot, már keztyűt is kap. Szép barna haját befonják és végébe csokrot kötnek, mint a májfákra.

Egy ifjunak, ki az első „kemény gallért“ viseli, s egy hölgynek, kinek haját már befonják, kell végig játszaniok az első regényt.

* * *

Elérkezik a vakáczió aranyos ünnepe.

A jó Lajos bácsi utra készül, bemegy a fővárosba Andorért. Otthon pedig folyik az előkészület a nagy örömre, a kedves vendég szives fogadtatására.

A „kék szobát“ ujra kiporozzák. A szekrényekben elhelyezik a fehérneműt. Az ablakokba sajátkezűleg rakosgatja a jó mama virágjait: sárga violát, rozmaringot, rezedát. Emike is segit. Legszebb nefelejtseit helyezi el ebbe a kissé erőltetett szinvegyületbe. Oda teszi a fekete rigót is ódon kalitjával. Még a könyveket is rendbe szedik. No, ezt afféle „asszony izléssel“, a hogy a „fölülmulhatlan“ férfiak szeretik mondani. De azért az az áldott anyai kéz, ha fejére állitja is a tudós bölcsészeket, ott hagyja édes emlékét mindenütt. Látjuk, érezzük, hogy „ez az ő keze“ és mi végig csókoljuk a tévesen elhelyezett könyveket.

Mig otthon csak várnak, remélnek: a sárga kocsi gyorsan halad végig az alföldi országuton, mely juliusban, tartós szép időben néha még jó is szokott lenni.

Lajos bácsi már harmadszor tömi pipáját és Andor — a titkos dohányzó — csak szomoruan nézheti. No de nincs ideje, hogy sokáig buslakodjék. Lajos bácsi kifogyhatatlan a gondolatokban, mint némely tárczairó — tintatartója.

Beszél sokat. A jó mamáról, ki oly nagyon várja kedves fiát; Emikéről, a kedves unokatestvérről, ki szépen megnőtt, de még nem nagy leány. Ekkor hiába beszél még Lajos bácsi az öreg Erzsók néniről, a „tehenész gyerekről“, a „Bimbóról“, az Andor hű kutyájáról, mely szép tulajdonságával ellenkezőleg „Amor“ nevet visel.

Andor nem hallgat már rá. Andor mereng. Mereng egy tizenhat éves diák összes tehetségével. Mereng — Emikéről. Oh, nem azért, mintha sejtené — a hogy sok regényben megirták már — a szerelmet, hanem nagy hóditásának reménye foglalkoztatja csak.

Elképzeli, milyen hatást tesz az ő megjelenése az uj kemény gallérral. Hát ha majd egy-egy hőskölteményt szaval el?! Emike, ki legalább is egy Mikola Margithoz hasonló szépség, teljesen meghóditva emeli majd fel szemét a „nagy férfiuhoz.“

Aztán . . .

Ekkor nagyot zökken a kocsi, mert már áthajtottak a kapu küszöbén.

Megérkeztek. A „tehenész gyerek“ teljes önfeláldozással tartja a kapu szárnyát, az öreg Erzsók elejti a halálra itélt csibét, Amor ugrándozik, Lajos bácsi leszáll a kocsiról, elejti pipáját, Andor vigan ugrik le és rohan fel a magas tornáczra, az ölelő karok közé. Megcsókolja anyja kezét százszor, ezerszer, kérdez, felel.

Aztán jön Emike.

Kedves, piruló arczczal nyujtja szép kis száját (mit egy igazi beszélyiró „bibor ajkaknak“ nevezne) Andornak.

Ez az első csók, hosszu távollét után, irja meg az első regény első fejezetét.

Andor nem tud aludni még a régi kedves „kék szobában“ sem. Különben, ha álom jönne szemeire, még tán el is űzné, mert az igazi regényhősök soha sem alszanak ám.

Andor is csak álmodik, nyitott szemekkel, szüntelen egy idros-bodros nyakfodorra gondolva, melyből a kis Emi, kedves arcza, mint egy szép piros kis alma a lombok közül, ugy kandikált ki.

Az ilyen „áteszményitett“ éjek rendesen egy lángoló versben szoktak végződni. Égető, perzselő sorok, melyeket a gyöngéd eszménykép jó szivvel olvas el ugyan, de soha sem kerülhetnek (valamely szerkesztő jóváhagyásából) a szedőgyerek kevésbbé rózsás ujjai közé.

Mire Emike reggeli sétájára indul a kertbe, csevegni a madarakkal, kezében a folyóirattal, melyet a néni szobájából hozott el észrevétlenül, a kerti asztalon már összehajtott papirkát talál. Nem volna nő, s nem regényhősnő, ha ott hagyná észrevétlenül. Előbb kezébe veszi, aztán lassan, félve bontja ki, végre, maga sem tudja, miként, elolvassa a költeményt „tőle“ — „hozzá“ arról az édes, elfelejthetlen első csókról.

Azért ha a reggelinél találkoznak, egyik sem emlegeti a nagy eseményt. Csak szemeikkel keresik fel egymást. Még ha a mama bemegy kávéskanálért a szobába, s ők egyedül maradnak, akkor sem szólnak egy szót sem. Emike pirulva ropogtatja a „kifli“ piros végét és Andor nem győzi eléggé csodálni a kávés csésze közepét.

Titokteljesség a regény egyik főkelléke.

Néhány napig csak teremnek a nagy művek, aztán átváltoznak levelekké. Emike, szerencsére, nem költő, hogy versben felelhessen, és igy meg kell irni az első levelet, melyben sokat emlegetik a „halálos itéleteket“ meg a „menyországot.“

Emike felel.

Megkeresi Lajos bácsi tintatartóját, leszedi a penésztróla, tele önti vizzel, aztán munkához fog. A levél nem kis bajjal készül el. Hanem tökéletes ám, egészen olyan, mint más „női levél.“ A „Nyelvőr“-nek sok baja lenne ugyan vele, de szerzőnője nem annak irta. E levélke minden tántorgó betűje, minden tintafoltocskája, minden görbén huzott gondolatjele és a szépen kiczifrázott aláirás: „Emiliád“ az Andor reszkető kezébe vándorolt.

És délben Emike keze nem bir megválni köténves zsebétől, hová ujjacskáit rejtette, melyeken ott sötétlik néhány áruló folt.

Andor pedig zsebében hordja — „boldogságát.“

* * *

„Az igaz szerelem néma“ — mondta egykor valamely mélyen érző ember, vagy — ügyetlen udvarló. Ezt tartják szerelmeseink is. Világért sem beszélnének másként, mint azon a türelmes papiron.

Ez a kedves közlekedés pedig mindig gyakoribb, gyakoribb lesz.

Emike ablakában nem egy virágcserép repedt volna el a forró szavaktól, melyek a melléjök rejtett levélkékben égtek, ha kis urnőjük meg nem szabaditja őket.

Egy reggel azonban más játszotta a szabaditó szerepét.

Emike még aludt, midőn a néni nyitotta ki az ablakot és — megtalálta a levelet.

Összecsapta kezeit a jó asszony, miután elolvasta.

Beszélt a papával, beszélt Emikével. Aztán egy kis családi jelenet fejlődött ki a hátulsó szobában. Egészen zártkörű előadás, melynek csak az öreg Erzsók néni volt tanuja, a mint beleskelődött a kulcslyukon.

Egy zártkörű előadás a hátsó szobában irja meg az első regény kifejlődését — a catastrophát.

Mikor Andor válaszért keresi fel a kert „poste restante"-ját, levélke helyett meglehetősen gyürött irka-lapot talál, rajta néhány szót, mely megmondja, hogy „Emiliád" találkozni akar „Andorkájával" 11 órakor a fáskamrában.

Az első rendez-vous.

Andor tulboldog, örül a regény szerencsés fordulatának. Emike kesereg a hátsó szoba kevésbbé regényes jelenete miatt.

A rendez-vou-n, mivel a nők mindig pontosabbak a férfiaknál, Emike jelen meg először, s midőn Andort hallja közeledni, menekülni akar és — találkoznak az ajtóban. Nincs menekvés. Emlékezniök kell a Vacano rendez-vous-ra és ama mintára viselniök magukat.

Emike elpanaszolja hát a történteket, a felfedezést. Andor esküszik, hogy megmenti őt.

A töprengések, a találgatások végre nagyon merész (de regényes!) tervvel végződik: — szökés. Igen, fel vannak fedezve, szét van dulva „boldogságuk", menekülniök kell.

Andor előbb a tehenész-gyerekkel értekezik, egészen a helyzetnek megfelelő tüzzel, aztán szobájába zárkózik.

Az a gonosz Erzsók néni valami félelmet, vagy — mint ő mondja — „szepegést" emleget a konyhában; de nekünk most regényes lelki küzdelmeket kell képzelnünk.

Elérkezik a menekülés pillanata.

Andor heves léptekkel jár-kél a kert hátsó ajtajánál, várja — a tehenész-gyereket. Meg is érkezik. Elpanaszolja, hogy a „ponyi"-kat nem szerezhette meg, mert benn vannak a városban, hanem a tanyás csacsija jó, türelmes állat, elhozta magával, és a nagy kost is, melyre Emike kisasszony felülhet, csak a nagyságos asszony meg ne tudja.

Oh, közönséges lélek!

Olvasott már valaki szökésről (valamely regényben), melynek a bibliai állat- és a gyapjukereskedés e fontos tényezője voltak eszközei?

Andor olyan kétségbeesetten tekint a türelmes szállitókra, hogy egy Ponson-hősnek is dicséretére válnék.

De léptek közelednek. Nem ugyan a kis Emi könnyed léptei, mert meglehetősen gyanus kopogás hallatszik az utról. Hanem a szökni készülő hősnek meg kell éreznie az „ő" közeledtét. — Andor is ugy gondolja és sietve nyitja ki a kert ajtaját, honnan az öreg Erzsók gunyos arcza bujik elő.

— Csak hogy megtaláltam az urfit! Jöjjön csak be. Már régen keresi a nagyságos ur . . .

Hogy miért keresi a nagyságos ur, elgondolhatjuk a reggeli jelenet után.

A nagyságos ur „jó szándéka" hősünk iránt irja meg az első regény utolsó fejezetét.

* * *

S aztán? . . .

Nem vagyok regényiró. Nem kell olvasóimat olyan kinok leirásával mulattatnom, minőket még nem érzett s nem is érez földi halandó.

Az első regény egyszerűen, természetesen végződik.

Andort visszaszállitja a sárga kocsi tanulni a városba. Emikét elválasztják könyveitől s bevezetik a kenyérsütés titkaiba.

Tabbie rózsája.

— Köszönöm, de én nem szeretem a piros rózsát.

— Nem szereti a piros rózsákat! Ön maga sem hiszi, a mit mond, Tabbie kisasszony.

— Én mindig hiszem, a mit mondok, Mr. Clayton.

— De ez olyan gondolat, mely közel áll a hihetetlenséghez.

— Az én gondolataim rendesen közel állanak a hihetetlenséghez.

És felvéve a virágot, Tabbie megtöltött egy poharat vizzel s beletette a rózsát, a poharat tartalmával együtt egy mellékasztalra helyezte, mialatt ajkán csintalan mosoly játszadozott, mert jól tudta, hogy a rózsa adója nem a közönség gyönyörködtetésére adta ajándokát. Mr. Clayton csak egy leánykának akart vele örömet szerezni, nem pedig egy egész társaság bámulatát megnyerni.

Még egyszer megpróbálja Mr. Clayton a támadást, hogy hátha kapitulálna az ellenséges sereg.

— Azt reméltem, hogy a hajába tűzi majd Gilberték estélyén.

— Azt hitte? Félek, hogy nem tehetem; nem hiszem, hogy illenék ruhámhoz.

Tabbie, ki tudja, hogy most egy szeplőtlen fehér ruha van elkészitve szobájában az estélyre, meg volt győződve, hogy sokkal csinosabb lesz halványzöld ruhában liliomokkal.

Campbell Tabbie egy elbájoló kis kaczér volt, kaczér alatt ezen szó legártatlanabb jelentését értve. De a kaczérok legártatlanabbika is okozhat sok bajt; Tabbie is nagyon sokszor bántotta meg érzékeny hódolóit. Clayton Róbert a szenvedők között volt, s bátran elmondhatná Moore Tamás epigrammját:

Mondják, szemed mint égi tűz
Legbűvölőbb varázsszered:
Nem látok én fényt, engem űz,
Mint forgószél a porszemet.

Mert a kis leány kék szemeinek egy pillantása teljesen igájába hajtá a betűk emberét, és lábaihoz hullott, mint egy önmagával semmit sem tehető, de akaró és mégis magát megadó rabszolga.

Clayton Róbertet soha sem támadták meg nagy szenvedélyek. Az ő ismerete a nőkről nagyon korlátolt volt. Idejét eddig irodalmi munkálkodás és tudományos buvárlatok között osztotta föl és egyedüli érintkezése a gyöngédebb nemmel egy süket és öreges háztartónőre szoritkozott,

a ki butorzata felett elnökösködött és kinek lelkülete épen ellenkezője volt a szeretetreméltónak.

Most ez mind megváltozott. Caesar szavával szólva: „Jött, látott és legyőzetett.“ Most már nem gondolkozik elvont számitásokról, a fajok eredetéről, az emberi nem végső sorsáról. Az erőteljes, mindenható szerelem lépett a szinpadra, és az ember, ezen gyönge, könnyen hajtható teremtés, legyőzetett és meghódittatott.

Róbert alázatos lelkű ember. Ő nagyon keveset hisz magáról és érdemeiről. Ő szomoruan ismeri el a tizenkét évi különbséget kora és bámulata tárgyának kora között és bánatosan látja természetök különbségét. A különbség a leány vidorsága, szellemdussága, élénksége és az ő magába vonulása és hallgatagsága között nem sok reményt nyujt a győzelemre.

A férfi még mindeddig halogatta, hogy kimondja a szót, mely oly nagy boldogságnak, vagy oly nagy nyomoruságnak lehet okozója. Ő nem volt gyáva sem testileg, sem lelkileg, de habozott saját ajkával mondani ki számfüzetését. Mert csaknem bizonyos volt a visszautasitásról. Az ő saját érzelmei tanácsossá tették, hogy legalább egy időre távozzék a leány közeléből. De most érezte, hogy a fontos pillanat elérkezett, eleget volt már függő állásban, most meg akarja ismerni sorsát minden halasztás nélkül. Ezen elhatározással látogatta meg ma Campbell kisasszonyt, s bár érzi, hogy a leány nem épen nagy örömmel fogadta el a virágot tőle, mégis elmondja, a miért jött. Nem kevés erejébe került, mig annyi bátorságot öntött szivébe, s minthogy erejébe került, nem akarja, hogy hiába tette légyen.

Tabbie kissé boszus látogatója szórakozott modora miatt. A ferfi némelykor csak vaktában felelt kérdésére és Tabbie nincs hozzá szokva, hogy uralkodását mással oszsza meg.

— Nem érzi jól magát, Mr. Clayton? — kérdé elég ártatlanul.

— Egészen jól érzem magam, köszönöm, — felel ő.

— Ugy vettem észre, hogy szórakozott. De bizonyosan csak könyveire gondolt. Igaz, egy birálatot láttam az ujságban egyik könyvéről.

— Volt az ujságokban? Még nem olvastam ma ujságot.

— Mindjárt elhozom magának, — s Tabbie felugrott, hogy elhozza.

— Nem, ne hozza. Majd elolvasom máskor. Ugy is valamit akarok most mondani magának.

— Jól van, — és Tabbie elfoglalja előbbi helyét és a következendők sejtelmével huzza magához munkakosarát, mert nincs nagyobb segédeszköz a nő önuralmának megtartására, mint a kézimunka. A nő kétszeresen ura a helyzetnek, ha ujjai gyűszűvel és tűvel vannak fegyverezve. Szerepét sokkal nagyobb hatással tudja játszani, ha szavait szurással kisérheti.

— Mi nagyon jó barátok voltunk, nemde?

— Nagyon, — bizonyitja Tabbie, üregeket csinálva szuró eszközével varrásában.

— Nagyon kellemetlen dolog megzavarni a mi kellemes barátságunkat; de érzem, hogy lehetetlen tovább nyugodtnak maradnom. Miss Tabbie, én azt hiszem, hogy ön már észre vette az én érzelmeimet maga iránt.

Tabbie egy gondolkodó pillantást vetett az ajtó felé. Most már nem kételkedhetett a felől, hogy mi fog következni, és ő egy cseppet sem szereti az ilyen scenákat. Daczára akaratosságának gyengéd szive van, fáj neki, ha valakinek fájdalmat kell okozni, és most — de most Róbert észreveszi pillantását és abban a pillanatban minden keletkező remény kihal lelkében.

Mindamellett el van határozva, hallani a legroszabbat. Fölemelkedik, és a kandalló párkányára támaszkodik.

— Én nem vagyok valami gazdag ember és alig van más, a mit önnek felajánljak, mint nagy szerelmem; de nem gondolja-e, hogy eléggé tűrhet engem arra nézve, hogy feleségem legyen?

Tabbie megrántja czérnáját és ez elszakad, elejti himzését és ismét fölveszi, csaknem egyidejüleg elpirul és elsápad. Sokkal könnyebbnek gondolta ezen nyugodtan beszélő szerelmes visszautasitását.

— Ön nagyon szives, — rebegé Tabbie.

— Én nagyon középszerű érzelemmel is meg lennék elégedve; nincs okom, azt hinni, hogy több érdekeltséget költhetnék fel önben, mint akárki más, — szakitja félbe a férfi.

Tabbie reá néz a magas, bár kissé hajlott alakra, az értelmes arczra, és arra gondol, hogy sok ember az ő testi és lelki tehetségeinek mennyivel nagyobb hasznát tudná venni.

— Az ön boldogsága lenne az én egyedüli gondom, az ön kivánságainak teljesitése egyedüli boldogságom, — folytatja Róbert komolyan, — egy nőt sem szeretnének jobban, mint a mennyire önt szeretném én. Félek, hogy nem védém elég jól ügyemet, de higyje el, hogy az nem érzelemhiányból van.

Tabbie nem felelt semmit, hanem lehajtva fejét, ollójával játszik. Mai tapasztalása egészen uj. Még eddig soha sem hiányzott szava, melylyel imádóját kellett visszautasitani.

— Beleegyezésnek vehetem hallgatását? Remélhetek egy kevéssé?

Tabbie kissé megrázza fejét, a mint feltekint.

— Nagyon sajnálom — kezdi végre, de Róbert szavába vag.

— Elég — mondja halk, szilárd hangon, de ajkainak erőszakos összeszoritásával. El volt készülve a visszautasitásra, és a gyengeség minden jele nélkül akarja elviselni.

— Fiatal hölgyek, azt hallottam, rendesen ezen szavakkal kezdik meg a visszautasitást, s igy tudom, hogy mit akart ön mondani. Én nem vádolom önt. Be kell ismernem, hogy nem voltak vérmes reményeim. Ha irántam mutatott gyöngédsége szitotta szerelmemet, a hiba az enyém volt, nem az öné. Én mindig megemlékeztem arról, hogy a különbség köztünk minden tekintetben igen nagy, és ha maga azt áthághatlan gátnak tekinté, akkor, mint már elébb is mondám, nem lehet érte kárhoztatni. Én vagyok a hibás, hogy kitettem a mostani kellemetlenségnek.

Az utolsó szavaknál Róbert önkénytelenül csaknem atyai hangon beszélt, mert észrevette, hogy a leányka lesütött szempillái könnyesek, s keserüen szidta magát, hogy fájdalmat okozott neki. A férfi szerelme oly nagy és önzetlen volt, hogy most is a leány fájdalma szomoritotta meg.

— Isten vele, — mondá gyengéden. — Bizonyosan örülni fog, ha most megszabadul tőlem, — s megszoritva a gyöngéd kicsiny kezet, elment.

A leány hallotta becsukódni utána az ajtót, hallotta szilárd lépteit a csarnokon keresztül menve, s aztán felszaladt szobájába, levetette magát ágyára s keserű könynyekben tört ki.

Gilberték estélyén a legszebb jelenség Campbell Tabbie volt. A délutáni izgatottság cseppet sem látszott meg rajta. Szemei oly ragyogók, eszméi oly szikrázók voltak, mintha nem is léteznének visszautasitott udvarlók a világon. Vidámsága mindenkinek feltűnt, élénk nevetése mindenkibe jó kedvet öntött; de oly sajátságos mohósággal fordult minden érkezőhöz, mintha valakit várna.

— Milyen csinos, könnyű szivű gyermek! — jegyzi meg Gilbertné, a mint igy nézegette. — Ugy látszik, semmi gond sem nyugszik vállain. Tetszik-e önnek, Clayton? — kérdezi ez urat.

— Bizonyosan, — volt a laconicus felelet, s a mint a háziasszony egy ujon jött vendég fogadására siet, az ajtó felé megy, és mikor Gilbertné keresi egy négyesre, már eltűnt.

(Vége köv.)

Svájczból.

Pfeaffer és a Tamina-torkolat.

A Rajna vizétől átszelt gyönyörű völgyben Ragatz fürdőből gyér fenyvesekkel benőtt magas hegység közt hajlong fölfelé az egymás fölé domborult hegységbe vájt keskeny kocsiut, mellette óriás fehér, sávolyozott, sötét palakövek közt zug oda lent a széditő mélységben, zöld hullámaival, sebes rohanása közben fehér fodros habjaival a Rajnába sietö Tamina vize.

A keskeny kocsiut egyre meredekebb lesz, az óriás trachit- s palaszirtek összébb vonulnak, szeszélyes idomzatu, kopár oldalaikkal erkélyszerüleg hajolnak az ut fölé. Balról itt-ott fenyők zöldje enyhiti a táj zordonságát, ködszerüleg finom csöppekben, a nagy zuhatagokból eredt apró patakok permeteznek reánk. Oda lent a mélységben rengeteg sötét szirtdarabokkal küzd a Tamina, saját medrébe visszahulltan, hatalmas menydörgő csattogás közt vizesést képez, és a zugó, hánykódó habok a napsugárral, gyönyörű ivezetbe hajló, tündöklő szivárványnyá olvadnak össze. A Tamina fölött emelkedett magas hegység oldalán, toronyszerü szirtek közt, keskeny barlang tátong, nyilása elé mohával lepett, reczézett kő hajlik, és a félig nyilt üregben a mindent látó szem fölfedezi a réges-régtől ott állt kőszent szobrát. Időbarnitott alakja rémesen bámul le a viz tükrébe.

A kocsiut kissé tágabbá válik, a bal felől fenyöktől zöldellő bérczek távolabb huzódnak, a szélesebbé vált vizmeder kavicsos szigeteket alakit. Fejünk fölött zuhogva omlanak szikláról-sziklára ezüst szalagként a vizesések, megtört csöppjei által átnedvesül öltönyünk, s a különben kopár szirtekről szederindák, piros alpesi rózsabokrocskák, helylyel-közzel fehér virágaikkal pompázó havasi bodza cserjék, a kedves kék szinü harang alaku Campanula rhombaidalis, a sárga Lyratifolius mosolyognak le reánk.

A nagyszerű vadonban nyájasan lepi meg az utazót a zöld fenyőkkel benőtt hegynél, szorosan az ut melletti sziklákból ömlő Schwattenfall előtt hántatlan vörös fenyő sudarakból készült svájczi kis vendéglő. A kis épületet elhagyva, körültünk a magas szirtek összébb szorulnak, s e szirtekről alárohanó vizesések, a Tamina zugásával sajátos zenét alkotnak. Itt-ott fenyőkkel koszoruzott hegyormokon festőileg egymásra hajolt fatörzsek, merészen emelkedő torony alaku szirtek közt haladunk fölfelé, és elérjük a sziklába vájt boltivezetet, azokat a rémesen ut fölé görnyedő óriás szirttömegeket, az örökké csepegő, fejünkre omlással fenyegető Thrcanenfels-et. E rémesen előre hajló szirttömegen áthaladva, tágabb tér tárul elénk, az alattunk zugó Tamina szerény hajlással kerüli meg a folyam partja fölé márvány-alapzaton nyugvó Pfeaffer fürdőépületet, s a fürdő hátsó részén felnyuló hegység sziklái közt vész el.

A fehérre meszelt három emeletes, kolostorszerű rideg külsejű fürdőépület hosszu folyosóján meredek falépcsőin áthaladva, sötét barlangnyilás tátong. Ünnepélyes, elfogult érzelmekkel lépünk be a magas kupolás barlang folyosójába. A természet egyik nagy imaháza ez, a csodás alaku, egymáson függő rengeteg szirtek, a zugó folyó menydörgősen csattogó zajgása, az ide letévedt napsugarak bágyadt fénye, mind, mind, isten igéjét hirdetik elénk!

E kopár szirtek oldalába a csörtető Tamina fölött keskeny, fakorláttal védett, s padlózott vájt uton, a szirtekről alá omló patakok végett esernyő alatt haladunk, mindig mélyebben be a rendkivül hideg és nedves fenséges galerián. Olykor meg kell állanunk, hogy az itt kifejtett nagyszerű képletet megbámuljuk. A fehér fodrai közt hánykódó Tamina menydörgős viszhangja fölzaklatja az itt honolt csöndet, sziklákról-sziklára száll a bömbölő hang, mintha oda lent a palaköves mélységben Belzebub népe gyüléseznék; azonban fejünk fölött a széditő magasban, egyes szirtek repedésein belopódzik a tündöklő napsugár, mintegy hirdetve a mindenség uralmát, győzelmét a gonosz fölött, és a ragyogó fénysugarak, a sebesen rohanó vizhabok kékes ködpárájával ölelkeznek, s tündéri, fenséges szivárvány szinü sávolyokkal bágyadt, bűvös világitást nyer a sötét palakövekből alkotott hegyüreg.

Egyszerre a sziklaösvény téresebbé válik, vezetőnk egy avult ajtóhoz lép, a rozsda-ette ajtóretesz nyikorogva föltárul, s a támadt sötét üregben elvész öreg vezetőnk. Pár percz elteltével rezgő fény dereng az ajtónyilásból, s az ingre vetkőzött öreg svájczi nyájas arczczal jelenti, kövessük őt, hogy a hirhedt „Pfeaffer hév“ forrásai eredetétét megszemléljük.

Svájcz leghirhedtebb gyógyforrása ez, 1038-ban fedezte föl egy vadász, a monda szerint. Akkoriban az egész környék a Pfeaffer zárda tulajdona volt, s egy nap a zárda vadásza bérczek közt bolyongva, Hohenbalken Károly, (igy hitták a vadászt) vadászata közben a hegyoromról kuszott a barlangba, és nagy lett ámulata, midőn sasfiak helyett párolgó gőz szállt föléje!

Azonban a Pfeaffer-fürdőt e monda után csak két századdal kezdék épiteni, az akkori apát, II. Villingen Ottó alatt.

Bay Ilona.

Tárcza.

Az „Arrogante“-ünnepély.

Mikor Magyarország megköszönte Franciaországnak a franczia főváros által a szegedi árviz-károsultak javára küldött segélyt, a köszönő levél végén ez állt: „Nem kivánjuk, hogy egyhamar hasonló szomoru alkalom kerüljön elő, hogy megmutathassuk: mily hálásak vagyunk irántatok; de ha szerencsétlenség érne benneteket, számithattok reánk.“

Fájdalom! Ez alkalom nem sokáig késett. Nem sokára megérkezett a hire egy nagy szerencsétlenségnek. Borzasztó, lehangoló egy hir. „Az „Arrogante“ franczia páncélos hajó elsülyedt, közel száz családos ember vele együtt oda veszett a tengerbe.“

Hiszszük, hogy e hirt ép oly mély részvéttel fogadta az egész világ, mint pár héttel előbb a szegedi veszedelem hirét; de hogy a mély, őszinte részvét könnyei oly melegen, közvetlenül a szivből fakadtak volna fel bármely nemzet fiainak a szemeiben, mint a magyarokéban, azt nem hiszszük. Nem engedjük elvitatni magunktól, hogy nagylelkűségben, nemesszivűségben ugy megközelitse valaki a — francziákat, mint mi magyarok.

„A szerencsétlenségben ismerjük meg a jó barátot“ tartja a közmondás. Mi szerencsétlenségünkben szerettük meg egymást. S midőn mi az első magyar királynak, Szent Istvánnak napján igyekeztünk leróni hálánkat, megmutatni testvéries ragaszkodásunkat irántatok, francziák, méltóvá akarjuk tenni külső jelekben is azt, a mit szivünk érez.

Igy lehetővé vált, hogy az ünnepély országos szinezetet öltsön; részt vettek abban az ország legkülönfélébb részeiből ide sereglett vendégek.

* * *

A Margitsziget aligha látott egyszerre annyi vendéget, mint Szt. István napjának délutánján. A kellemes, kies sziget egész uj képet öltött. Kikötőiben diadal-kapuk, azokon vigan pattogó trikolor-zászlók, a főherczegi lak előtt diszes emelvények, páholyok, az utakon egymás mellett sűrűn felakgatott tárka lampionok, mind szórakozást nyujtó látványt képeztek a már jókor délután oda sereglett közönségnek.

Köztudomásu azon rend és tisztaság, mely a Margitszigeten uralkodik. Egy ideig csak fentartották a rendet. Nem bántotta senki a himbálódzó virágos bokrokat, nem lépett senki a bársonyos gyöpre, de mihelyt a néptömeg annyira szaporodott, hogy „özön“-nek kellett azt nevezni, vége szakadt a rendnek . . . Ugy sajnálom azokat a szép, kedves bokrokat, azt a bársonyos gyöpöt. Megborzalták a lombsátorokat, letaposták a gyep füvét, apró virágait. Igyekezett mindenki közelebb jutni ahoz a ponthoz, a hol a Francziaországból ideérkezett vendégek: Gouzien, Laurençon, Rops és Lafond jártak Türr István tábornokkal.

Kit nem lelkesitett a Rákóczy-induló? Még mikor a cseh muzsikus fujja és üti is a katona mars-ához, akkor is délczegebb a baka lépése, ragyogóbb a szeme, a morva kapitány is szorosabban nyomja csipejéhez a kard markolatát, feszesebben veti előre mellét . . . Hát a „Marseillaise“ kábitó hangjait ki ne csodálta volna?

„Allons enfants de la patrie,
Le jour de la gloire est arrivé!“

Nem beszél az szabadságról, nem beszél az megváltásról, csak egyről: a dicsőségről. Mert a dicsőség fogalmában van kifejezve a franczia nép reménye, vágya, szabadsága, jóléte.

E két indulóval fogadta a mintegy kétszáz főből álló czigány-zenekar a franczia vendégeket. S e fogadtatásnál lehetett látni kicsiben, hogy miképen készül a forradalom?

Az első ütemekre a felpezsdülő vér csillogó fényt ád a szemeknek; a gyorsabb, derültebb szakoknál az arczok kigyulnak; az andalgó, komor rész már nem szerez lehangoltságot, hanem borzongó haragot, s mikor a crescendo viharos ütemei tépik meg a léget — akkor nem látsz magad körül senkit, semmit, csak a levegőbe röpited kalapod, csak kitör egy kiáltás ajkadon.

„Éljen Francziaország! Éljen Magyarország!“

* * *

A főherczegi lak előtt folyt le a népünnep legérdekesebb része. Mozsár-lövések jelezték a monstre-conczert kezdetét.

A műsor legérdekesebb részét a Massenet-Szabady-féle „Marche heroique“ képezte.

Ismerik ez indulót széles e hazában. A török tüntetések alkalmával a czigány zenekarok széltiben ezt huzták. Itt készült az az induló egy kávéházban; az ország-ut és czukor-utcza sarkán levő kávéházban. Szerzőjük egyszerű kávés: Szabady Frank Ignácz. Azelőtt sem volt ismeretlen a zene terén. Sok szép dala keringett már régota a nép száján, többi közt a „Befordultam a konyhába.“

Szabady a „török-világ“ alatt irta indulóját, aztán betanitotta azt egy czigány zenekarnak, ettől eltanulta egy másik, harmadik s nem sokára elterjedt az ország-szerte. Meghallgattuk, elfelejtettük.

De egy jó szellem gondoskodott róla, hogy a mély gondolatu zenedarab ne veszszen el nyomtalanul. A franczia világkiállitáson meghallotta ez indulót egy franczia zene-szerző, Massenet, s azt az élvezetet, mit annak hallgatásakor magának szerzett, ugy mondta el a párisiaknak, hogy átirta az indulót.

Hogy mily genialisan: azt most volt alkalmunk tapasztalni. Bámulatos hangszerelés! A bugó kürtöknek, az epedő flótáknak, a harsogó trombitáknak mily megragadó harmóniája! Keleties szinezet vonul át minden ütemen; a török fatalizmus a kevésbbé hullámzó, mégis édes-bús hangmenetben, a hősies elszántság a viharos riadóban, s a kétségbeejtő katasztrófa mily megkapóan, érthető nyelven beszél hozzánk a vészharangok kongásában!

A roppant nagy számu közönség mély, elmerült hallgatagságából egetverő rialomban, ujjongásban, tapsolásban tört ki az induló befejeztével.

Ott volt az öreg Szabady is a tömegben. Félénken, szerényen közeledett a francziák felé. Azok közül egyik, Gouzien, már ismerte Szabadyt, s láttára azonnal közölte társaival, hogy kicsoda az, a ki most hozzájok megy?

A francziák felálltak, kalapjokat levették, s ugy üdvözölték a „Marche heroique“ szerény szerzőjét, maga Gouzien pedig örömtől elragadtatva ölelte meg a — sütőutczai kávést.

A szabadban folyt hangverseny alkalmával a katonai zenekar játszta még a Rákóczy és marseille-i indulót, a Coppelia ballett keringőjét és mazurkáját, továbbá Gounod „Katonakarát“, „Faust“-ból.

Majd a kürt-zene következett a romok közt.

Ekkorára már meggyujtották a megszámlálhatlan sokaságu lampionokat. A sziget fénytengerben uszott. Harsogott a zene mindenfelől. Az alsó vendéglőnél a czigányok, a felsőnél pedig a katonák zenekara mulattatta a közönségnek azon részét, mely a zártkörű hangversenyből kintrekedt. E hangversenybe a terem kicsisége miatt a jelenvoltak századrésze sem mehetett be. Pedig nagy élvezettől volt megfosztva a többség.

A terem minden ablakát elállták kivülről a kiváncsiak. Egy volt képviselő, jelenleg hirlapiró, ki minden áron bent akart lenni, ugy segitett magán, hogy az ablakon mászott be. Egy ott álló rendőr hivatalos buzgósággal biztatta:

— Csak tessék sietni, kérem, nehogy rosz példát adjon a többi bekivánkozónak.

A hangverseny fénypontját természetesen Blahánné éneke képezte. Vele már ugy van a közönség, hogy valahányszor őt énekelni hallja, mindig azt hiszi: soha szebben, kedvesebben nem énekelt, mint épen most.

De ez alkalommal Blahánné csakugyan csupa jókedv, csupa szikra, csupa tűz volt. Minden dalához tudott uj hangnyomatot, uj mimikát adni. A „Fekete szem éjszakája“, „Jaj lenne, baj lenne“, „Rózsabokorban jöttem a világra“ dalokat énekelte. De már ezekre a kint hallgató közönség is kikelt tartózkodó magatartásából és segitett a bent felriadt tapsot erősebbé tenni. A francziák nem birtak eléggé gyönyörködni. Gouzien oda sietett a művésznőhöz, s kicsibe mult, hogy térdre nem omlott előtte; Türr tábornokné szintén elhagyta helyét, hogy gratuláljon Blahánénak.

Ez alkalommal kedvesen tréfás jelenet folyt le. A tábornokné hoz Blahánné azt a kérdést intézte, hogy tud-e magyarul?

— Un peu! — felel a tábornokné.

— Nem ön pő, hanem egészen kell tudni magyarul, — mondja kedves kaczagással a mi kis magyar menyecskénk, mire a tábornokné szives igéretet tesz, hogy majd beszél ő még többet is magyarul.

* * *

Ezzel véget ért az ünnepély programmszerű sora. Ezután nagy katonai takarodó, tánczmulatság stb. következett.

A tárczairónak persze be kellett volna néznie a tánczterembe is. De mikor oly jól esett neki a nagy szorongásokból a puha gyöpön, a lámpáktól csillogó bokrok közt, a gyógyterem tornyáról leözönlő villanyfény mellett elgondolkozni a felett, hogy ez a mi ünnepélyünk semmi esetre sem volt fényben oly nagy, eredményben oly gazdag, mint a szegediek javára Párisban rendezett nagy hangverseny, de mindenesetre meggyőző tanuságot tett arról, hogy a magyar nem csak hálás tud lenni, hanem hogy a kit ő megszeret, meg van az szeretve.

Hiszszük, hogy ezt a gondolatot viszik magukkal párisi vendégeink is.

Raoul.

Szegedről.

Augusztus 19.

Az ideiglenes épitkezések városszerte folynak, csakhogy nem uj házikókat emelnek; csak egyszerűen a düledékeket és szineket alakitják át, hogy a család meghuzhassa magát és átnyomoroghassa a telet. És a hol semmi átalakitható házrészlet vagy fészer nem maradt, a nép maga ver vályogot, fur-farag, az asszonyok segédkezésével, de mégis csinál magának otthont, hogy ne kelljen neki a barakkok tultömött nyirkos levegőjében mindenkivel együtt laknia.

A Szillér medre még mindig egy tenger; itt voltak előbb a legszebb szőllőkertek, a legszebb gyümölcsfákkal, és a dió- és körtefákat kivéve, mind elszáradtak. A viz nagyon lassan foly a Tiszába, mert ez magas, tehát az idén alig szabadulhat meg e tér a viztől.

A belterület nagy része száraz már a városban, de még a szabályozási terv nem kész, tehát a romok ugy vannak, mint voltak.

A becslések már, a vizterületet kivéve, befejezvék, valószinűleg a jövő hóban egészen be lesz fejezve, noha addig a viz semmi esetre sem lesz még az egész városból levezetve; sőt sokan tartanak már az őszi ártól, és ez nem is alaptalan. Maga a királyi biztos a napokban szemlélte meg a külső töltéseket, s ezeknek helyreállitása szerinte is elodázhatlan.

Az iskolákat most tisztogatják mindenütt és gondoskodnak a romba dőltek pótlásáról.

Az adók behajtása megkezdetett s ez minden irányban keserűséget okoz, noha a királybiztos, Tisza Lajos közvetitése folytán csak a kevésbbé károsultak szorittatnak erre.

Ő Felsége születése napjára nagy ünnepélyességgel készültek ugy a katonai, mint a polgári hatóságok.

Szombaton tűz ütött ki a város szárazon maradt területén, ép a legveszélyesebb környéken, hol három butorraktár összehalmozódott holmijai vannak elhelyezve. Szerencsére azonban az idő csendes volt, és a tűz a polgárok megfeszitett erélye s a derék katonaság közreműködésével hamar elfojtatott. A Szeged sorsa iránt oly kegyesen érdeklődő király ő Felsége is értesitteté magát e tűzesetről.

Hétfőn pedig a szokottnál nagyobb ünnepélylyel ülte meg városunk legnemesebb jóltevőjének, ő Felségének születése napját.

Szt. István napján hasonló templomi ünnepélyek valának itt.

Kovács János.

Hazánk.

Az Andrássy-válság folyvást élénken foglalkoztatja a politikai köröket, s egyre-másra nőnek és mulnak el a

különféle kombinációk. Hirlik például, hogy Andrássy utódjának kinevezésénél épen ő fog döntő javaslatot tenni a királynak, s mig ez megtörténik, addig ő fogja tovább vezetni az ügyeket. Nagyon természetes, hogy a jelöltek nagy számmal vannak. A magyar kormánypártiak Szechényi Imre és Károlyi Alajos grófokról beszélnek, a konzervativek báró Sennyeyről és gróf Széchen Antalról; az osztrákok Metternich herczegről, Hübnerről, a csehek Clam-Martinitzról, a bécsiek pedig báró Hoffman közös pénzügyminiszterről. Jól értesültek azonban egész kereken kijelentik, hogy ez idő szerint még minden kombináczió alaptalan. Tény az, hogy Andrássy gróf szerdán éjjel Bécsbe utazott, hogy ott, mint már emlitők, ő Felségének javaslatot tegyen utódja kinevezése iránt. — Az ellenzék vezérférfiai Tisza Kálmán állását is megrendültnek hiszik, és máris tanakodnak a leendő változások felett. De ez még csak igen-igen távoli kombináczió. A kormánypárt főbb tagjai a fővárosba gyülekeznek s reménylik, hogy gróf Andrássy is majd helyet foglal a parlamentben, mint képviselő és támogatni fogja a kormányt, a mi nem is volna rosz viz a kormány malmára.

Gróf Andrássynak Bécsbe történt megérkezése után táviratok érkeztek fővárosunkba, melyek azt jelentik, hogy a gróf több órai kihallgatáson volt a királynál, s hogy visszalépése több mint valószinű.

Fővárosi élet.

*** (*Jótékonyság.*) Király ő Felsége a komlóttótfalusi helv. hitv. egyház-község templomának felépitésére magánpénztárából 100 frtnyi, a Romániában fekvő plojesti és pitesti helv. hitv. egyház-községeknek templomaik felépitésére ugyancsak magánpénztárából 200 frtnyi pénzsegélyt adományozott.

*** (*A király születésnapját,*) e hó 18-dikán a szokásos módon ünnepelték meg a fővárosban. A helyőrség összes csapatai kivonultak reggeli 7 órakor a vérmezőre, hol báró Kãs altábornagy, később báró Edelsheim-Gyulai főparancsnok tartottak szemlét a csapatok felett. Ott volt két zászlóalj honvédség is. Szemle után a tábori mise vette kezdetét, mire a parancsnok elléptette maga előtt a csapatokat s ezzel a katonai ünnepély véget ért. — A hivatalos istenitisztelet a budavári helyőrségi templomban tartatott meg; jelen voltak itt a miniszteriumok, főhivatalok és a fővárosi törvényhatóság képviselői. A belvárosi plébánia-templomban is volt mise. A középületek, lánczhid, hajók, mind fel voltak lobogózva.

*** (*A királyné*) a jövő hó végeig marad az ischli fürdőben; onnan Gödöllőre jön hosszabb tartózkodásra. Még a karácsonyi ünnepeket is itt fogja tölteni s csak a jövő évi január elején tér vissza Bécsbe.

*** (*Mária Valeria főherczegnőről*) következő érdekes dolgot irják: Rónay Jáczint püspök e hó 6-dikán ülte meg pappá fölszenteltetésének negyvenedik évfordulóját. Erről megemlékezett a püspök ur egykori növendéke, Mária Valeria főherczegnő is. Rónay püspök csöndben, egyedül végezte az emlékezetes napon reggeli ájtatosságát, de midőn a kápolnából visszatért, mosolygó gyermekarcz fogadta s egy szép aczélmetszetű madonnaképet nyujtott át neki, remek faragváyu, drágakövekkel kirakott keretben s szép, nagy gömbölyű betűkben következő aláirással: „Mária Valeria Rónay Jáczintnak negyven éves papsága emlékére. 1879, aug. 6-dikán.“

*** (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Jovián Antal marosujvári távirdai igazgató Mészáros Gizella kisasszonynyal, Mészáros István kedves leányával. — Tóth Márton nagyváradi ügyvéd Győrffy Czeczil kisasszonynyal. — Dr. Mezei Gyula abaujmegyei körorvos Pataky Róza kisasszonynyal. — Összekeltek: Ittebei Kiss Elemér Blaskovics Gizella kisasszonynyal. — Dr. Schaurek Bódog egyetemi magántanár Ocskay Antoinette kisasszonynyal, Pécsett. — Baczoni Albert kassai tanár Materny Jozefa kisasszonynyal.

*** (*A Széchenyi-hegyi villák lakói*) mult szombaton tartották harmadik tánczestélyüket az „Eötvös-nyaraló“ helyiségében, diszes közönség részvéte mellett. Az első négyest ötvennyolcz pár tánczolta. A hölgyek közül ott voltak: Schvoy Kálmánné, Hazucha Lajosné, Horn Edéné, Rácz Károlyné, özvegy Wolfsgruber Ignáczné, Engler Vilmosné, Liebold Lajosné, Blaustein Józsefné, Erdey Gézáné, Décsey Vilmosné, báró Pongrácz Mariska, Totis Emma, Hertrum Teréz, Plekker Józsa és Olga, Egan Etelka, Grünfeld Róza, Okolicsányi Margit, Szentmiklósy Ilonka, Sponner Etelka, Hadfaludy Róza (Szilágysomlyóról), Bródy Janka, Barna Gizella, Ottófy Ilka, Rötzer Mariska, Fischer Erzsi és Frida, Stern Ilona, Burián Mariska, Woschenileg Ida, Kún Mariska, Heybl Augusta, Medvés Irma, Vetter nővérek s még többen. A minden tekintetben jól sikerült mulatság két óráig tartott s ekkor a fogaskerekű vasut külön vonata szállitotta haza a vendégeket.

*** (*Szent István napját*) a főváros ezuttal szokatlan ünnepélylyel ülte meg. Már előzőleg három nap óta érkeztek az idegenek, vidékiek Budapestre. Több mint százezer főnyi tömeg töltötte meg ős Budavár utczáit. A várban a menet a Zsigmond-kápolna előtt rendezkedett, s 1/4 8 órakor megindult a helyőrségi templom felé. A helyőrségi templomban Répászky kanonok tartotta a szent beszédet, mely után a primás misét tartott. Innen a menet visszament a vártemplomba, hol rövid ájtatosság után az ünnepélynek vége lett.

*** (*Munkácsy Mihály*) csakugyan eljött a franczia vendégekkel. A vendégeket váró közönség, midőn a „Fiume“ fedélzetén észre vette az ünnepelt művészt, lelkes éljenzésben tört ki. Munkácsy néhány hetet szándékozik itthon tölteni; jobbára vidéken fog utazgatni.

*** (*Gróf de Roys.*) a szegedi árvizkárosultak segélyezésére alakult párisi bizottság elnöke az „Arrogante“-ünnepély rendező bizottságának ötven diszpéldányt küldött a julius 7-dikén Párisban tartott operai ünnepély programmjából. A gróf igen meleg hangon irt közleményt csatolt a küldeményhez, megjegyezvén egyebek közt, hogy „az önök nemes hazájához gyermekkorom óta mély rokonszenv és csodálat fűz; Magyarországnak és Franciaországnak azonosak a törekvéseik s reményiem, hogy a jövő mindig szoros egyetértésben, fogja őket találni.“

*** (*Franczia vendégeink*) meglátogatták a szinházakat. Csütörtökön a népszinházban a „Piros bugyelláris“-t nézték egy ideig; Blaháné dalainak varázsától alig tudtak szabadulni, hogy a nemzeti szinházba menjenek, hol „Aidá“-t adták. A nézőtér ünnepélyesen ki volt világitva. A vendégek a negyedik felvonás végére érkeztek meg ide, s látható élvezettel hallgatták az előadást. Másnap ismét a

nemzeti szinházba mentek, hol kivánságukra még egyszer eljátszotta a zenekar a Szabady-Massenet-féle hősi indulót.

⁂ (*Trefort Ágoston*) közoktatási minisztert, mint részvéttel értesülünk, ujabb sulyos családi csapás érte. Leánya Ilona, kin az elmebetegség nyomai már hosszabb idő óta mutatkoztak, most végkép áldozata lett e betegségnek s gondnokság alá helyeztetett.

⁂ (*Derék matróz.*) Izgalmas jelenetnek voltak tanui csütörtökön este egy Ó-Budáról jövő hajó vendégei. Egy kis leány, vizet akarván meriteni a Dunából, egyensulyt vesztett s a folyamba zuhant, mely őt azonnal magával ragadta. A hajó-közönség roppant izgalommal nézte a jelenetet. A szegény kis leány megmentésére senki sem akart vállalkozni. Egyszerre csak a hajóról egy matróz a Dunába ugrik, megragadja a leányt s kinos vergődés után megmenté. A közönség ujjongva üdvözölte a derék embert, kit Belcsicsnek hivnak, s ki még csak pár órával előbb jött ki a kórházból, hol betegen feküdt.

⁂ (*Fővárosi vegyesek.*) Az „Arrogante"-ünnepély hir szerint 15—20 ezer forintot jövedelmezett. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter elrendelte az Eszterházy-képtárban levő, összesen 41 megrongált festmény kijavitását. — A fővárosi iskolában oly nagy számmal iratkoznak be a tanulók, hogy a tanács elhatározta 15 uj tanitó-állomás szervezését javasolni a közgyülésnek. — Kossuth Lajos nevenapját a fővárosi független polgárság e hó 23-dikán ünnepelte meg. — A József-műegyetem könyvviteltani és államszámadolástani tanszékére dr. Ghyczy Géza eddigi helyettes tanár neveztetett ki. — Az „Arrogante" károsultjai javára e hó 23-dikán a Széchényi-sétatér termében több fiatal ember érdekes hangversenyt rendezett. — Az állatkertet Szt. István napján több mint 3000 ember látogatta. — A magyar mérnök- és épitész-egylet a jövő hó elején kirándulást rendez Erdélybe. — A községi s körjegyzők e hó 22-dikén tartották a fővárosban rendes évi közgyülésüket.

⁂ (*Elhunytak.*) Szende Zsigmond, a honvédelmi miniszter atyja, 86 éves korában Gavosdián. — Kuntorad Ede, a tiszavidéki vaspálya gépészeti igazgatója. — Szentiványi Mártonné, született Palugyay Adél, Liptómegye főispánjának neje, 54 éves korában. — Özvegy Kakujai Józsefné, született Jeszenszky Leontina. — László Imre országgyülési képviselő neje a kálnoki fürdőben, Szt. István napján. — Szibenliszt Antalné leánya, 18 éves korában, Radványban. — Tagyosi Csapó Vilmosné, született Nedeczky Hedvig, 64 éves korában, Tengeliczen. — Ehmann Ferenczné, született Kobozy Teréz, 22 éves korában, Sz.-Fehérvárott. — Börzsöny József, 71 éves korában, Német-Szecsődön. — Zágoni báró Szentkereszty István, 63 éves korában. Béke hamvaikra!

Vidéki élet.

⁂ (*Balaton-Füreden*) is megünnepelték a király születésének 49-dik évfordulóját. Minden épületen ki volt tüzve a nemzeti lobogó. Kilencz órakor nagy mise volt, melyet a tihanyi apát mondott fényes segédlettel. A templom belseje szinig megtelt. Az egyetem és királyi tábla, a megye és képviselőház ott időző tagjai vallás-különbség nélkül részt vettek az istenitiszteletben, melynél a magánáriákat Reiner Antónia énekelte. Befejezésül orgona kiséret mellett elénekelték a hymnust.

⁂ (*Rudolf trónörökös és Kossuth.*) A „Pozsonyvidéki Lapok"-ban irja Rimély apát, ki tudvalevőleg a koronaörökös magyarnyelv tanára volt, hogy Rudolf főherczeg nagyon szerette Kossuth beszédeit olvasni; egyszer megtudta, hogy van Kossuthnak még egy beszéde az uralkodó ház detronizálásáról, melyet tanára nem közölt vele. Nem nyugodott, mig ezt is nem olvashatta; a király ezt nagyon helyén levőnek találta és szivesen megengedte a beszéd elolvasását.

⁂ (*Fraknói Vilmost*) e hó 20-dikán, Szt. István napján, fényes ünnepélyességgel avatta fel Lipovniczky püspüspök szegszárdi apáttá. A szertartást a vidéki s a városi nevezetességek jelenlétében maga a püspök ur végezte. A budapesti theologiai kart, melynek az ünnepelt tagja, Klinger István prodékán és Stanczel Ferencz egyetemi tanár képviselték. A diszebéden számos hazafias felköszöntőt mondtak.

⁂ (*Petőfi Sándornak egy pálczáját*) őrzi hir szerint Papp Sándor nagykárolyi rendőrkapitány, a költő Papp Endre fia. A fehér csont-fogantyus spanyol-nád-pálczát Petőfi azon időben hagyta költő barátjánál, midőn egyizben Szendrei Juliát látogatta meg Endrődön.

⁂ (*A nők választó képessége.*) A horvát tartomány-gyülés szakbizottsága a horvát városok rendezésére vonatkozó törvényjavaslatot most tárgyalván, a kormány javaslatán többi közt azon módositást tette, hogy a városi választásokban a nők is aktiv választó-joggal birjanak.

⁂ (*Uj zárdával*) szaporodott Esztergom városa. A városi közgyülés ugyanis az ottani kórházat egyhangulag a szatmári irgalmas nénék gondjaira bizta. Hir szerint a herczegprimás volt az, ki az apáczák behozatalát elősegitette s lehetővé tette, a mennyiben azonnal 300 frtot adott első felszerelésük födözésére.

⁂ (*Vidéki vegyesek.*) A dorosmai fürdőben rendezett ünnepély körülbelül 50 frtot jövedelmezett a szegedi árvizkárosultak javára. — A szarvasi nőegylet a Sárkány Jánosné asszony elhunyta folytán megüresült alelnöki tisztségre egyhangulag Sipos Gáborné urhölgyet választotta meg. — Gerőffynét vendégszereplése alkalmával előzékenyen fogadta a kaposvári közönség s eltávozása előtt lakomát is rendezett tiszteletére. — A pozsonyi leégett apácza-zárda és templom felépitésére a pozsonyi társas káptalan 500, Rimély Károly apátkanonok pedig 100 frtot adakoztak. — A villám e hó 18-dikán Kaposvárott többször lecsapott és egy asztag gabonát fel is gyujtott.

Külföld.

⁂ (*Eugénia ex-császárné*) még mindig szomoru, vigasztalhatlan. A boldogtalan anya nem fogad senkit, étkezni is egyedül szokott. Szobáit csak akkor hagyja el, ha az elhunyt herczeg lakosztályába megy. Midőn első alkalommal oda belépett, ájultan rogyott össze. Chislehurst mély gyászban van. A császárné imádkozásban keres vigaszt, vagy társalgó hölgyeivel olvastat magának Bossuet, Marzilon stb. épületes müveiből. Éjfélkor, olvasás után álom-italt vesz be, mert e nélkül már nem tud aludni.

⁂ (*Andrássy Gyula jellemzéséhez.*) A következő megtörtént tényt emlegetik Andrássy grófról: Mikor Andrássy, ő Felsége kiséretében Szentpétervárott járt, az orosz czár megküldte neki pompás gyémántokkal kirakott zománcz festményű arczképét. Andrássy visszaküldte a nagy értékű ajándékot, azzal az üzenettel, hogy ha ő felsége, az oroszok czárja egyszerű fotografiával akarja őt megajándékozni, azt igen nagy becsben fogja tartani, de gyémántokat ő el nem fogadhat. Gorcsakoff, az orosz kanczellár erre azt mondta neki: Mon chér, vous êtez un fou! Telles choses s'acceptent sans dire un mot." (Barátom, ön bohó! Az ilyen dolgokat szó nélkül szokták elfogadni.) De Andrássy nem fogadta azt el s nem is kapott helyette mást.

⁂ (*Lovarnő — herczegné.*) Azon régebben keringő hirt, hogy Henrik, Reuss herczege nőül veszi Loissett Klotild kisasszonyt, a Renz-czirkusz hires lovarnőjét, Berlinből váltig czáfolgatták; és azalatt megtörtént az esküvő is. E hó 7-dikén ugyanis a helgolandi udvari kápolnában örök hűséget esküdtek egymásnak a menyasszony számos közeli rokona és egy hamburgi jogtanácsos jelenlétében és még az nap letették az esküt a polgári hatóság előtt is, miután egyik félt sem akadályozta ebben mi sem. Az ifju pár még egy ideig Helgolandban marad.

⁂ (*A lefözött Jordán.*) Jordán Vilmos, a „Niebelung"-ok költője jelenleg Münchenben időzik. Ez alkalomból az ottani lapok a következő mulatságos kis történetet elevenitik fel: Jordán V. majnai Frankfurtban telepedett meg, a mikor még Frankfurt a modern csatornázási rendszerrel nem volt ismerős. A tanács azonban elhatározta időközben, hogy a várost csatornákkal látja el. E határozat foganatositásánál a Jordán által saját házában épitett kis csatorna-rendszer is áldozatul esett. Ez boszantotta őt s midőn a munkálatok — épen háza előtt, — javában folytak, igy szólit meg egy munkásnak látszó embert: Barátom! minek épitenek magok uj csatornát, mikor a régiek sokkal jobbak voltak? Mire Jordán ur a következő feleletet kapta: Hát ön, uram, minek ir uj Niebelung-éneket, mikor a régi sokkal jobb? — A látszólagos munkás mérnök volt.

⁂ (*A világ legnagyobb fája.*) New-Yorkban most egy óriási fának egy része van kiállitva, melyet Kaliforniából vittek oda. A természet e csudás művét 1874-ben fedezték fel. A fa egy berekben állott a Tule folyó mellett Tulore megyében, mintegy 75 mértföldre Visaliától. Csucsa le volt törve, valószinüleg már igen régóta, s felfedezésekor a fának mégis 240 láb magassága volt. A törzsnek ott, a hol le volt törve, átmérője 12 lábat tett, mig ágainál 9—10 lábat. A fa alsó része 111 láb átmérőjü. Az erdőnek e királyát Old Mózesnek nevezték el egy közel levő hegy neve után. A fa korát — a törzs gyürüi után — 4840 évre becsülik s ez a legnagyobb fa, mit eddig fölfedeztek. A kiállitott rész kerülete 75, átmérője 25 láb. Belseje, hol 150 ember elfér, diszes teremmé van átváltoztatva; a talajt szőnyegek fedik, a butorzat egy zongorából, divánból, asztalokból és székekből áll. A falakat kaliforniai tájképek diszitik. A közönség a teremben szabadon jár-kel.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Az angol felső házban e hó 13-dikán Earl of Redendale számos aláirással ellátott kérvenyt nyujtott be az iránt, hogy az ifjuságnak az utczán való dohányzás tiltassék meg. — A „Vesta" hamburgi hajó e hó 13-dikán összeütközött a „City of London" gőzössel; az utóbbi el is sülyedt, de utasait megmentette a „Vesta", mely szintén jelentékenyen megsérült.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, aug. 16. Lammermoori Lucia — Peregrina. — Vasarnap, aug. 17. Az ósdiak. — Hétfő, aug. 18. A hűség próbája. — A mama. — Kedd, aug. 19. Hamlet. — Szerda, aug. 20. A vén bakancsos és fia a huszár. — Az eladó ház. — Csütörtök, aug. 21. Aida. — Péntek, aug. 22. Antigone. — Iris boszuja.

Népszinház. Szombat, aug. 16. A kornevilli harangok. — Vasárnap, aug. 17. A piros bugyelláris. — Hétfő, aug. 18. Angot asszony lánya. — Kedd, aug. 19. A kornevilli harangok. — Szerda, aug. 20. Kamargó. — Csütörtök, aug. 21. A piros bugyelláris. — Péntek, aug. 22. A kornevilli harangok.

⁂ (*A nemzeti szinházban*) mult szombaton este „Luciában" lépett fel először nagyobb szerepben Bély Hermin kisasszony, a szinház ujon szerződött tagja. A szép számu közönség buzditó tapssal fogadta a fiatal énekesnőt, kinek ha játéka még nem egészen tökéletes is, éneke máris azon reményre jogosit, hogy benne operánk szép jövőjü tagot nyert. Bély kisasszony kellemes megjelenésével tiszta csengő hang párosul, mely főleg a lyrai szerepekre alkalmas. Iskolája figyelemre méltó s ez hangja erősbülésével, melyre szintén szüksége van, bizonyosan lépést fog tartani. A közönség ismételten megtapsolta a fiatal énekesnőt. — E hó 18-dikán a király születése napjának ünnepére a nézőtér teljes kivilágitása mellett „A hűség próbája" s „A mama" vigjátékok kerültek szinre, melyekben Ujházy, Vizváry, Halmy, Náday és Szathmáriné igen sok élvezetes perczet szereztek a közönségnek. Az est legérdekesebb részét azonban a Szabady-Massenet-féle „Hősi induló" előadása képezte, melyben 85—90 zenész vett részt. A nagy tetszéssel fogadott indulót ismételni kellett.

⁂ (*A népszinház*) bájos csalogánya, Blaháné asszony, több havi vándorlás után haza került és vasárnap a „Piros bugyelláris"-ban először énekelt. A szinház zsufolásig megtelt. Mikor a kedves művésznő kilépett a szinpadra, a viszontlátás öröme viharos tapsokban nyilvánult. De nemcsak a közönség, hanem a szinpad köre is felderült, s a pályatársak kétszeres kedvvel játszottak. Blaháné dalai minden felvonásban fokozták a lelkesedést. Néhány dalt falrengető tapsok közt ujráztattak, de a mily fáradhatlan volt a közönség a tapsolásban, ép oly fáradhatlan volt Blaháné az éneklésben. A többi szereplő közül Tamássy, Vidor és Tihanyi tüntették ki magokat.

Tartalom.

Nogáll Janka (arczképpel). — Ida betegségében, Pósa Lajostól. — Az első regény, Nogáll Jankától. — Tabbie rózsája. — Svájczból, Bay Ilonától. — Tárcza. — Szegedről. — Hazánk. — Fővárosi élet. — Vidéki élet. — Külföld. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Nogáll Janka arczképe.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

34-dik szám. Augusztus 24-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, szines borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap- kelte	Nap- nyugta
							óra percz	óra percz
Aug. 24	Vasárnap	E 12 Bert.	E 11 Bert.	12 G 12 Focz.	5		5 8	6 55
25	Hétfő	Lajos	Lajos	13 Maxim	6		5 10	6 53
26	Kedd	Sámuel	Samu	14 Micheas	7		5 11	6 51
27	Szerda	Kal. József	Gebhard	15 Nagy b. a.	8	☽	5 12	6 49
28	Csütörtök	Ágoston	Ágoston	16 Az ur ruhája	9		5 14	6 47
29	Péntek	János fejv.	János fejv.	17 Myron	10		5 15	6 45
30	Szombat	Róza	Rebeka	18 Florus	11 Szabb.		5 16	6 43

☞ Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk. ☜

Divattudósitás.

A későn beállott meleg napok majdnem a nyár végén tették csak lehetségessé a sok szép világos alapu és könnyebbnél könnyebb nyári ruhák bemutatását, valamint az eddig kegyelt beige és cashemir ruhák egy ideig való mellőzését. Az ujonnan készült nyári ruhákon egy uj diszitést is megfigyelhettünk, tudniillik a ruha szövetéből vágott széles, rézsutos csikokat, melyeket apró plisséránczokba szednek, kétszer-háromszor a géppel végig tűznek, két szélén pedig bretagne-i vagy más mosó csipkét varrnak fel. Ezen szélesebb és keskenyebb csikokat többféleképen lehet alkalmazni. Ha a ruha princesse-formára készült, akkor ezen plissé-fodrok elől kötő alakura lesznek felvarrva, vagy a deréktól kezdve, olyformán, hogy kabátformát jelölnek vele. Ha a ruhának külön szoknyája, dereka és tünique-je van, akkor a diszités természetesen az egyes darabok külvonalaira lesz felvarrva, tudniillik a derék, a tünique körül és alul a szoknyára is néhány sorban. Az ugynevezett virágos foulard-battist nagyon kedvelt az ilyen könnyű ruhákra, és azt legujabban selyem foularddal szokták vegyiteni. A foulard átalában, még egymagában is, a legdivatosabb szövetek egyike, és ugy látjuk, hogy még őszire is készülnek sötétebb szinű selyem foulard ruhák. A foulardokon kivül a fényes, két szint játszó selyemkelmék is divatosak. A kéket és zöldet játszó, vagy sárga és kéket, szürkét és vöröset mutató szövetek igen kedveltek. Talán azért, mert a két alapszin a változatos diszitést követeli meg, mert most a két szinű ruhákat is virágos, tarka selyemszövetekkel szokás disziteni. Átalában soha sem voltak annyira kedveltek az élénk szinek, a gazdag szinvegyülék egy-egy öltözeten, mint mai nap.

Diszitésül még mindig leginkább a virágos Pompadour szövetet használják. Zöldes-sárga alapon vörös és kék virágok vannak elszórva, vagy barnás alapon aranysárga arabeszkek, vagy kék alapon halvány rózsaszin virágok, vagy sárga atlaczból kék és piros virágok fénylenek elő, és mindenik szöveten látjuk a gyönyörű szineket és sikerült, izléssel rendezett mintát. A szingazdag szövetek mellett feltűnő ellentétet képeznek a fekete és fehér szövetek. Mert, habár a divat száz meg száz ujat is teremt, e két szin, vagyis szintelenség, mindig megtartja a maga kiváló helyét és sokak előszeretetét. E két szövet pedig olyan alkalmas a tarka szövetekkel való párositásra és annál inkább tüntetheti ki az egyik, és a másik is, az ő szép voltát.

Selyemruhák fölé legujabban ismét viselnek grenadine és barège ruhákat, melyek aztán atlaczczal lesznek diszitve, kivált akkor, ha a grenadine vagy barège szöveteken atlacz csikok futnak végig, a milyen csikos barègeszövetek most igen kedveltek.

Végül pedig nézzük mult heti divatképünket. Az első alakon látható rövid kék vászon kimenőruha sötét vöröses vászonnal van diszitve, a szoknyán széles plissé-fodor látható, a tünique-en kis écharpe, a derékon pedig a gallér és az uj hajtókák is sötétvörösek. A sima, egyszerű tünique hátul dudorokba van szedve.

A második alakon bemutatott öltözék drapp beigeből készült, ugyanolyan szinű, csakhogy csikos szövettel vegyitve, a mint azt rajzunk világosan mutatja. A tünique és szoknya egybe van szabva, elől széles ránczokba, hátul pedig dudorokba szedve. Az egyforma szövetből álló kabátka zsebekkel és bojtokkal van diszitve.

A harmadik alak egy kis leánykát ábrázol, világos barna ruhában, mely sötét barnával diszitett szoknyából és félig testhez álló kabátból áll. Mind a három öltözék fürdőbe, kirándulásokra és utazásokra alkalmas.

Számrejtvény.

Kiss Esztertől.

1. 10. 4. 5. 13. Egyenesen ez nem járhat.
2. 3. 4. 3. Ettől alszik el a bánat.
5. 6. 7. 2. 1. 13. Ilyen legyen szivünk, lelkünk.
14. 16. 15. 2. 10. 12. S ilyen tettet ha miveltünk.
15. 16. 9. 6. 8. 10. 1. Néha ily kedvből is teszszük:
7. 2. 10. 11. 10. 7. Ezzel könnyen jóvá teszszük.
1—16. Szent koronánk emlékére
Üljük ezt meg évről-évre.

Megfejtési határidő: szeptember hó 10-dike.

A f. é. 30-dik számban közlött számrejtvény értelme:
A türelem rózsát terem.
Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Horváth Ilonka, Ujfalusy Károlyné, Temesváry Erzsébet, Jánossy Lajosné, Károlyi Szidónia, Báthori Sigray Istvánné, Cseh Anna, Túry Dánielné, Majthényi Adrienne, Nagy Flóra, Vargha Józsefné, Ratkovszky Emilia, Szoboszlay Gyuláné, Mannó Thanhoffer Mariska, Tóth Juliska, Kiss Ida, Fényes Matild, Faragó Zsuzsika, Kunszt Mariska, Eperjessy Emma, Dumba Róza, Marosy Emilné, Lánczy Nelli, Moravcsik Botti, Horváth Izabella, Latinovics Janka, Mózer Lina, Palugyay Olga, Hamar Izabella, Hegyessy Mária, Varga Jolán és Matild, Kiss Mihályné, Szalay Adrienne, Nyitrai Etelka, Mányoky Erzsébet, Folly Irma és Paulin, Ujhelyi Flóra, Madarász Hermin, Némethy Károlyné, Báthory Tekla, Francsek Riza, Dunkovics Szeréna, Ránky Rózsika, Asztalos Horák Magdolna.

Megbizások tára.

Paksra D. O. urhölgynek: Köszönettel vettem.

Losonczra L. Gy. urnőnek: Legközelebb kezei közt lesz.

Vésztőre Cs. B. A. urnőnek: K.-ra nem jár. Szives tisztelet.

Pápára P. K. H. urnőnek: Igenis, be van küldve.

Verespatakra D. V. urnőnek: Azonnal megküldtem.

Tenkére B. H. urhölgynek: Annak idején számolhat reá.

Székesfehérvárra G. F. urnőnek: El van küldve.

Zólyomba Sz. M. urnőnek: Lapunk előfizetési ára: évnegyedenként 3 frt, félévre 6 frt, egész évre pedig 12 frt; a könyvmellékletekre félévenként 20—20 kr küldendő be. A meglevő 9 kötet könyv 90 kron szerezhető meg és azonnal elküldhetjük t. ujabb előfizetőinknek.

Vadasfára Sz. S. urnőnek: Azonnal intézkedtem. Fogadja őszinte részvétemet.

Győrbe E. M. urhölgynek: A kérdéses munka két évvel ezelőtt jelent meg a Franklin-társulat kiadásában, ára 2 frt, és minden könyvárusnál kapható.

Szolnokra K. B. urhölgynek: Várom szives elhatározását.

Selmeczbányára O. I. urhölgynek: Lakása: Zrinyi-utcza 10. sz.

Siófokra B. S. I. urnőnek: Igen is épen ugy, mint a mult évben.

Pozsonyba P. E. G. urnőnek: Köszönettel vettem.

Jász-Ladányba P. F. urnőnek: El van küldve.

Makóra J. M. urhölgynek: Szives figyelmébe ajánlom magánlevelemet.

Kérdések.

Az elhasznált bélyegeket miféle hasznos czélra lehet forditani? G. F-né.

Kérnék velem néhány szép és jó zenedarab czimet e lap utján tudatni. A darabok között néhány nem magyar is lehet. M. Eugénia.

Valjon hol született Székely Imre és hol lakik jelenleg? M. Eugénia.

Ki tanitana meg az ugynevezett titkos irásra? E lapok t. szerkesztőnőjéhez sziveskedjék a feleletet beküldeni, ki azt bizonyosan szivesen közli egy kiváncsival.*)

Feleletek.

D. Emilnének: A tulságos soványság ellen a következőt is ajánlom: Igyék minden reggel éhgyomorra három pohár friss vizet, közben pedig járkáljon, ha lehet, szabad, jó levegőben. Reggelire ne igyék kávét, hanem sok és jó nyers tejet. Villásreggelire egyék két hig tojást, az ebédnél pedig több tejes és lisztes eledelt, mint hust. Az uzsonna szintén tejből álljon, a vacsora pedig valami könnyű étel legyen. Lefekvés előtt a három pohár viz ismétlődjék. A vágparti kis leány.

A fiatal gazdasszonynak ismét egy jó tésztának leirását küldöm: Tisztitson meg héjától egy negyed font mandulát, vagdalja el hosszukásra, törjön meg ugyanannyi czukrot egy kis vanigliával, szitálja át és keverje össze három tojás fehéréből vert kemény habbal; félórai folytonos keverés után, és ha a hab már kemény, tegye közé a vagdalt mandulát, vágjon ostyából kerek darabkákat, tegyen mindegyikre egy-egy kávés kanálnyival a habból és száritsa meg majdnem egészen kihült sütőben. Miután e csemege csak akkor sikerül jól, ha a hab jó kemény, ugy tanácsos a három tojás fehéréből vert habnak csak a felébe tenni a czukrot, és a többit csak lassanként adni utána. Eugénia.

Sz. Ilonának. Soha se busuljon őszülő haja miatt! Ez nem ékteleniti el az arczát azok előtt, a kik szeretik, a tömeg tetszése pedig bir-e értékkel, kivált ha ez külső dolgokon alapszik? A hirdetett és hirhedt vegyészeti szerek egytől-egyig többé-kevésbbé ártalmasak. Azt tanácsolnám tehát, — és tapasztalatból — hogy igazitsa el haját csinosan, ne hanyagolja el külsejét, a mi a csint és tisztaságot illeti és várja be mosolyogva azt a kort, a melyben fehéredni ugyan a haj és az arcz rózsái, de a melyben ha szeretnek, önmagunkért szeretnek, és ez olyan boldogság, melyet nem ád meg sem a franczia hajkenőcs, sem pedig semmiféle csudatevő (?) mosdóviz. Egy őszülő.

B. Gizellának. Az emlékül megszáritandó virágokat két rét finom itatós papir közé szoktam tenni, előbb még egy pár marok sót melegitettem meg egy uj lábasban, e meleg só felét kiöntöm egy tálczára, reá fektetem, a papirban levő virágot, reá öntöm a többi sót, erre pedig egy egész téglát rakok, hogy laposra préselődjék a virág. P. Amália.

Atlaczból, selyemből, brocat és damaskból a foltokat következőkép lehet kitisztitani. A szövetre tojás sárgáját kell kenni, vagy az ugynevezett velenczei szappant, langyos vizben kimosni, azonnal hideg vizben kiöbliteni és hirtelen megszáritani. Ezalatt a következő keveréket kell késziteni: tiszta arabiai gummit, ugyanannyi mennyiségű jó boreczetben és vizben felolvasztván, ruhán át kell szűrni. Ezen folyadékba az egész szövetet be kell mártani, kinyomkodni, tiszta vasaló deszkára tenni, kefével jól megveregetni, és hirtelen megszáritani. Selyem szalagokat is igy lehet tisztitani, de ezeket melegen, bal oldalukon ki kell téglázni.

*) Igenis, szivesen teszem. Szerk.

Szerkesztői nyilt levelek.

„A duzzogó asszonynak.“ Sükerült forditás.

„Szabadban.“ Nagyon érzik még rajta az iskola. Azután a „reggelhomály“-féle nyelv rég „leküzdött álláspont.“

„Bárányfelhők.“ (T. L.) Ütemek, egész verssorok, és nincs bennük gondolat, akár a hadarók kopogása.

„Antónia.“ Hogy az egyik fél romlottsága a másikat is bünbe rántja, abban van lélektan; ez azonban csak mentségül szolgálhat, és nem egyszersmind arra, hogy egész könnyeden, a javulás minden légkisebb jele nélkül a boldogság révpartján kikössön. A pár szép részlet tehát ez egyszer kárba ment.

„Az ázalagokról.“ Manap a tudós világban is tekintettel vannak a szépre, mennyivel inkább kell azt a szépirodalomban szem előtt tartani.

„Volnék.“ (B. B.) Akár mi ha volna, ezzel bizony meg nem hóditaná.

D—ra (J. J.) magándolgok nem a nagy közönség elé valók, bár menynyire kegyetlenség is az ilyen bánásmód.

„Holdvilágos.“ „Szőke kis lyány.“ „Tarló földön.“ „Mikor lesz a.“ A papirkosárba valók.

POUDRE RAVISSANTE

du Dr. LEJOSSE à Paris.

A párisi és londoni hölgyvilág, valamint ***a legtöbb művésznő legkedveltebb arcz-pora.*** Mindazon t. hölgyek, kik egyszer használták, meggyőződtek, hogy a POUDRE RAVISSANTE felülmulhatatlan, igen jól tapad, láthatatlan és természetes üdeséget ad a bőrszinnek, tehát legjobban ajánlható.

Nagy doboz ára 1 frt. — Kisebb 60 kr. fehér vagy rózsaszinű.

„RAVISSANTE“ du Dr. LEJOSSE à PARIS

a hölgyvilágnak egyetlen ártalmatlan szépitőszere, azon jeles tulajdonsággal bir, hogy a bőrszervre puhitólag, felfrissitőleg hat, annak müködésére fokozó és éltető befolyással bir. A legdicsőbb toilette-szer minden hölgy számára, mely minden bőrbetegséget eltávolit s a bőr szinét fiatalitja és szépiti. ***Mint tágyiló, bőrfejlesztő szer minden zsiranyagot és olajfélét felülmut, miután a bört rendkivül hajlékonynyá, gyöngéddé és fehérré teszi.***

Nagy üveg ára 2 frt. 50 kr., kicsiny 1 frt. 50 kr.

SAVON RAVISSANTE

legjobb és legkedveltebb pipereszappan a bőrszin **szépitésére és javitására.** — Egy kartonnal (3 darab) 1 frt 50 kr., darabonkint 50 kr.

Valódi minőségben kapható: **Budapesten TÖRÖK JÓZSEF ur gyógyszertárában,** király-uteza és a nagyobb vidéki gyógyszertárakban.

A németországi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitünő alkalmazhatósága végett a magas cs kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúz (Rheuma), inszaggatás, mell, perinczfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen. **Egy csomag 1 frt 5, kettős e. ejü 2 frt 10 kr.**

Ezen köszvényvászon azzal különböztetik valamennyi létező iobbi szerékről, hogy csakugyan használ.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr. Postán küldve 10 krral több. Valódiak Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gysztárában, kiraly-utca 7. sz. — **Debreczenben:** Rothschneck ur gysztárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur gysztárában. — **Mohácson:** Jazevics Károly. — **Kolozsvártt:** Wolf gysznél. — **Pécsett:** Zsolnay. — **Szegeden:** Weiglein György, Kovács gysz. — **Temesváron.** Kraul. — **Aradon:** Prinner gysz. — **Nagyváradon:** Molnár gysz. — **Székes-Fehérvár:** Dieballa: **Gyöngyösön:** Vozary gysz. — **Brasso:** Fabik gysz. **Szigetvárott:** Ehrenfeld W. — **Miskolcz:** Ujházy gysz. — **Pozsony:** Söltz. — **Kassan:** Esewig Ede és fia gysztárában.

Köszönet nyilvánitás.

Egy a tagjaimba esett igen erős köszvény miatt, oly erős fájdalmakat szenvedtem, hogy ágyamban csakis mások segélyével fordulhattam meg és az éjjeket a legnagyobb kinokban álmatlanul töltöttem. Ezen fájdalmaimtól, a Török József ur gyógyszertárában kapható **köszvéuy vászon** használata által a legrövidebb idő alatt megszabadultam, noha azelőtt ellene hideg borogatást stb,, valamint orvosi segélyt vettem igénybe, miután most hivatásomnak ismét megfelelhetek,minden ilyen bajban szenvedőnek a fenti iránti szóbeli vagy irásbeli kérdezősködésére szivesen teszek bizonyságot.

Gröbner János,
pályaudvar, Rákos-Palota.

Poudre de Serail.

Soldos-Blaha Louiza művésznő kedvencz arczpora.

Ezen arczpor vegytanilag tökéletesitve minden ártalmas szerektől mentes és oly kitünő tulajdonságokat közjontosit, hogy minden eddig a kül- és belföldön készitett porokat sokszorosan felülmulja; nagymérvü federje az arczot az időjárás kellemetlen befolyásától megóvja, az arcznak és a testszinnek ifju és természetes szinezetet kölcsönöz, ugy hogy a legélesebb szem sem képes a port rajta észrevenni, mely kitünő hatásaiért **Soldos-Blaha Louiza** asszonyság következő sorokkal tüntette ki.

Tiszt. Müller J. L. Vadász Ferencz özv. utóda, illatszerész urnak **Budapesten.**

A **Poudre de serail,** melyet Ön feltalált, valóban kitünő és nemében páratlan, mert nemcsak az arczon járhatlan és tartós, de egyszersmind rendes használatnál ártalmatlansága által az arczra oly különös jótékony hatást gyakorol, a minőt még eddig semmiféle arczpornál nem tapasztaltam, mely kiváló tulajdonságáért jövőben mint kedvencz arczporomat kizárólag fogom használni és meg vagyok győződve, hogy feltülmulhatlan jóságáért általános elismerésnek fog örvendeni

Tisztelettel

Soldos-Blaha Louiza.

Minden doboz POUDRE DE SERAIL a mellékelt fejgyzett védjegygyel van ellátva, 60 kr. és 1 frt dobozokban, valódi minőségben csupán a feltalálónál **VADÁSZ FERENCZ. özv. utódai-nál** illatszerészénél a „Virág-királynéhoz Budapest, Koronaherczeg uteza 2. szám kapható.

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 21-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

35. SZ.
Aug. 31-dikén.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Tündér és syrén.

— Beszély. —

Csürös Páltól.

Nevessen csak, szép, szőke olvasónő, és kegyed is barna hamis kis leány, nevessenek csak, gunyoljanak csak.

Van rá okuk!

Mert engem elborulni látnak ifju lelkek sirján, kik eléggé boldogtalanok voltak, hogy szeressenek s eléggé szerettek, hogy boldogtalanok legyenek, kiknek „hervadása liliomhullás volt.“

Igen, igen, az én lelkem elborul, szivem reszket s ugy érzem, hogy szemem valami fényes fátyol boritja el.

* * *

Velencze egyik vendéglőjében egy alkalomkor sietve szólitá meg a pinczért a levélhordó.

— Itthon van-e signor Lenkei Ernő? Levele van nálam.

— Az a signor magyarországi, nemde?

— Meglehet; legalább magyar postabélyeget visel e levél; kérem, hol lakik?

— Itthon van, lakása nr. husz.

A levélhordó egy kényelmes szobába lépett, melynek a térre nyiló ablakánál egy férfi ült, kifelé merengve, s a mint meghallá az ajtó nyilását, hátra tekintett és szótlanul nyult a levél után.

E férfi — inkább ifjunak nevezhetném — szép barna arczu volt s ifju gondtalansággal egybeolvadt mélyebb férfi szenvedélyt tükrözött vissza. Pár héttel ezelőtt jött Velenczébe a magyar fővárosból, s most örömmel vevé egyik barátja levelét, e gyönge hangot a távol hazából. Aztán lágy hangon, sohajtva mondá:

— Ah! erre tán még ma válasz kellene, de a tündér este hatra ladikjára hivott meg, majd onnan jöve megirom.

Két óra mulva egy szélesebb csatornán látjuk őt.

Alkonyat van. Velencze tengerére bágyadtan omlanak a leáldozó nap sugarai s a vizen fényes koszorut füznek össze s ismét szerte bontanak, a mint a hab lágyan reng vagy lenyugszik. Egyes habcsoportok zsonogva gyűlnek egy ladik körül.

A ladikba Lenkei ül, egy tündér szép nő mellett. Igazán tündéri az a halvány arczu, büszke tekintetű nő, kinek szeméből lopva sugárzik csupán egy-egy szerelmes, vágyó pillanat az ifjura, aztán ábrándosan tekint a fénylő égre fel, sovárgva nézve annak dicső palástját. Eltekint a messzeségbe, hol a nap habágyba nyugszik el, és utána fölgyul a szerelemnek fényes csillaga, hogy aztán őt is álomra rengessék a habok. Látja, a mint az ég alkonyivén két rózsafelhő ölelkezve uszik csendesen, aztán látja, hogy egy sötét felhő mint gördül e kettő felé, belepi őket és . . . az ábrándozó arczát sikitó szél csapása éri, önkénytelenül tekint alá, a mint a csolnak körül a habok csobbanva, sikongva fodrokká válnak, mintegy behálózva a víznek sima, fényes tükörét.

— Veszélytől nincs mit tartanunk, — szólt ifjunk a hölgyhez, — mig a bágyadt hullámok oroszlánokká ébrednének, addig csolnakunkat biztos helyre hajtom, hol nem érhet, legfölebb lágyfuvalmu szél és permetező hab s aztán majd ott ránk borul az est s azon át kegyed mosolygva nézhet csillag-ezreket s hő szivem s szavam mosolygva hallgathatja meg.

— Mondja csak, uram, ha az ön hazája oly szép, miként imént mondá, mi tartja önt távol tőle? Mert oly szép hazát lehetlen nem szeretnünk. De nemde Olaszország is szép?

— Szép; hazája istenáldott egy ország, méltó, hogy ily drága lény, mint kegyed, lakjék benne; de én szeretem enhazámat is, mint kedves jó anyát, ki szült, táplált s vágyom látni himes völgyeit, suttogó tavát, vészes bérczeit; hanem lelkem már kötve van.

— Nos, uram, tovább! Mi tartja kötve?

— Szerelem.

— Mi szép e szó!

— Százszorta szebb kegyednek ajkán. Oh, hogy kegyed nem ismeri e tündér hadat! A szivbe száll s a főben is uralg s ezalatt a mit érzünk, az a szerelem, a mit ekkor gondolunk, az a szerelem; a mit remélünk kivánság és vágy között, s a mit a sejtés bájos ujja elénkbe rajzol rózsaszinben s a mit szivünknek drága hurja zeng, az mind, de mind a szerelem.

— Boldog, ki e szerelmet ismeri!

— Nem mindig. Sokszor a rózsaszin a fájdalomtól vérré változik s a drága hur nem egyszer sirva pattan el. Oh, ha kegyed megkisértené szivembe nézni, meglátná ott annak arczát, kiért áldom a nagy természetet, kiért kérem áldó Istenemet! Ha kegyed tanulna hinni e szivnek s tanitna hitre engemet!

A csolnak ovatosan kanyarult tova az ismét pihenő vizen, a vizcseppek lepattantak az evezőről.

— Signor! — felelt mosolygva a leány — félek ön miatt; mert jaj annak, a ki nem hiszen. Ki tudja a jövőt? A hol előbb nagy hólepel borult, mondják, hogy szép virág fakadt, pedig mindennek csupán egy kissé melegebb sugár oka. Hátha megjön e sugár szivemre is, vagy hátha máris megjött?

A csolnak lassan haladt, nem hajtá senki már!

Az ifju leborult a leány lábaihoz s csak onnan suttogott, csak onnan esengett:

— Csak egy csókot, csak egy ölelést!

— Signor! — mondá a szép leány s elfordult, de lesütött szemein át ki-kicsillant édes öröme — tudom, mit tart önről a világ s elég őszinte leszek megmondani.

Azt mondják, hogy szive könnyen lángra gyul. Én félve engedem önt innen el, de önnek menni kell, mert még fényesbnek kell lennie hir és névben szivem előtt, hogy nagyravágyó lelkeink teljesen boldognak érezzék magokat. Azért elbocsátom, sőt még küldöm is; de gondolja meg, hogy én remegve visszavárom és akkor . . . akkor öné leszek, tanum rá élő Istenem!

Akkor kezét nyujtá az ifjunak, kérve őt, evezzen haza.

A csolnak suhanva haladt magas paloták alatt, melyeknek árnyai hosszan nyultak el a rengő viz felett.

— Jó éjt, signor! — mondá a hölgy. — Ég áldja önt! — s a mint bucsura nyujtott kezét visszavoná, érzé, hogy egy köny hullott reá.

Az ifju még egyszer nézett a távozó után, aztán lakására sietett.

Otthon tollat ragadott s a távoli barátnak válaszolt:

„Kedves barátom!

„Tudod, miért jövék el ide messze, messze tőletek? Mert nem birtam látni szenvedni a gyermek játszó-társat, az édes fogadott hugot; s mert könnyebben elviselhetni vélém saját szivem sebét is itt e bájos olasz földön. Igen, igen, én szerettem őt, én szerettem Bertát, de e szerelmem utjában állott nagyravágyásomnak s én elhatározám, hogy kiirtom e szerelmet. Tudtam, hogy Bertát Fátrai miniszter

szereti, egy miniszter, a ki által a hivatalban fokról-fokra emelkedhetem s ez nekem egyértékü volt vágyaim kielégitésével, egyértékű az élettel és — most már Berta a miniszter neje. Szegény, mint sirt, mikor megmondám, hogy ő nem lehet enyém. Irod, hogy ő boldognak látszik, vajh' én is az lennék! Szépek itt a nők, hanem szivem érzi még sebét és búsan fordul el. Egy van csak, ki gyógyitni tudna még, egy árva, de szép olasz leány, neve Carini Zeida. Vele gyakran ladikra ülve, járom be a szép csatornatért, s örömmel nézem tündérkellemét, sötét haját, fehér homlokát, rózsaajkait, égő szemeit és érzem gyakran, igen, érezem, hogy boldog lennék még vele, hisz mellette oly megindult vagyok. Vagy tán árvaságom érzetétől van csak ez? Ő szegénységemért aggódék, hanem midőn kinyilvánitám, hogy a miniszternél, ki rokonom, szót emelve, én mint követ jövök vissza majd, azt mondá, menjek hát s aztán szokatlan nyájassággal mondá: Majd ha Pestről visszatérek, álmainak legszebbikét valóra váltom át, ha igy kérem meg őt. Máskor oly hideg! Teljesitnem kell e gyermek álmát, legfőbb vágyát, büszke tervét, bár lelkem itt maradni vágyik. Néha az öröm közt sirni vágyom. Hugom oly szép, szerelmes, oly nyájas vala! Nekem feledni kellne nyujtott s kapott gyönyör között s ez nincs, oh nincs! Isten veled! Nem sokára látlak, mert követségem ügyében haza utazom."

Miután e levelet megirá, lankadtan dőlt vánkosára. Lelke a szép olasz leánynyal foglalkozott, képzelete e tündérrel játszott.

— Oh, mily megfoghatatlan, oh mily hideg! — suttogá álmodozva.

Oda künt ugy sir, ugy kaczag, ugy sikoltozik a levegő, mintha elkárhozottak szelleme bolyongna benne.

Mindenki alszik, csak a szerelem nem.

Velencze leányai puha vánkoson, lecsukott szempillákkal álmodnak szépet, bájolót, csak egy viraszt, csak egynek szemei csillognak, csak egy álmodik ébren.

Ez a leány az árva Carini Zeida — a tündér.

Oda dől dajkája keblére, ott suttog neki szenvedélyes szavakat:

„Igen, Margit, én szeretem őt, ő enyém leend, ott fogunk lakni csillogó palotában, büszke kaktuszok között, a te kis tündérednek lábainál büszke nagy urak fognak meghajolni, ragyogó boldogságát magas születésű delnők fogják irigyelni, homlokomra fog hullni mindaz, a mi szép, a mi dicső, a mi fény. Igen, igen — kiáltá aztán szenvedélyesen, s oda rohant az ablakhoz, felszakitva azt, hogy a szél arczába csapott — én ott fogok lebegni fent, fent, a magasban, mert én tündér vagyok, varázshatalmam ifjuság és lelkem ereje — s aztán a tulságos elragadtatástól kipirult arczczal dőlt zokogó dajkája karjaiba.

*

Merüljünk be az oczeánba.

Ne méltóztassanak rettegni. E helyen gyönge idegeik zugó viharok által nem fog ijesztetni, harsogó szél helyett illatos langy fuvalmak enyelgik körül fürtös homlokukat, a bősz hullámok helyett szelid zene rezgi át a léget; a sirályok szárnysuhogtatását uszályoknak kaczér lebbenése váltja fel, s picziny rózsaajkak epedő suttogása emlékeztet csupán a csábdalu hableányokra.

Ez az oczeán: egy bálterem a magyar fővárosban.

A tömeg csak ugy hullámzik, hömpölyög, szétfolyik

és ismét összeomlik. Egyes szepségek kiválnak a tömegből és ismét elmerülnek.

Csupán egy nő van, a ki az egész felett uralkodni látszik szépsége hatalmával: a bálkirálynő — a syrén.

— Nézd csak, Béla, — szól barátjához egy ifju, — mint ragyognak a syrén szemei. Rád vannak irányozva; no most feléd közelg, karjait nyujtja, hogy keringőbe sodorjon.

(Vége köv.)

Férjem halálakor.

Fannytól.

Ön szerető szivet vesztettem el benned
Hogy ne könnyeznélek, hogy ne siratnálak,
Mint a sötét felhő az ég boltozatát,
Akként boritá el szivemet a bánat.
Oh! mért is hagyott el ily korán az élet?
Vagy mért nem mehettem én is el tevéled!

Mily jó lenne ott a hant alatt pihennünk;
Üldözés, bubánat, ott fel nem találna,
Ott nyugalma lenne szenvedő szivemnek
Hisz a temető a „boldogok hazája!“
Árva lettem én itt, mint magányos gerle,
Mert minden reményem sirba lőn temetve.

Eljárok én gyakran a temetőkertbe,
Bús fejem lehajtom sirod bársonyára:
Hervadó virágin könnyűim ragyognak
S megtörik bennök a nyugvó nap sugára.
Oly szomoru itt a szellő suhogása,
Vagy az talán szivem gyászos sohajtása!?

Rengő gyászfalombok, suttogó levélkék,
Mondjatok ti velem buzgó imádságot,
Hogy az Isten adjon drága halottamnak
Csöndes nyugodalmat, örök boldogságot.
S mondja a természet titokteljes hangja:
„Legyen áldott porán sirja minden hantja!!“

Jobb is ez igy . . .

Ifj. Nagy Györgytől.

Jobb is ez igy, messze tőle,
Nem hallani hirt felőle.
Mintha mi sem történt volna, —
Nem is tudni semmit róla.

Csak itt élni csöndességben,
Nyugalomban, békességben,
Kis hajlékba megvonulva,
A világról mit se tudva.

Holdsugaras éjjelente
Mult időkön elmerengve,
Tűnődni . . . és mit se tenni:
Csak feledni . . . csak feledni! . . .

Iskolaév elején.

Még egyszer átnézi az anya fia minden ruhadarabját, egy-egy könycsepp is esik rá, olyan nehéz a szive, ujra sokáig nem látja majd drága magzatát, egész tiz hónapig, tiz hónap minden napján, minden perczén utána fog gondolni, felüle fog aggódni, — mi minden nem történhetik tiz hónap alatt!

— Az történhetik, anyókom, hogy a fiu megint csupa jelesre fog tanulni! — szól az apa, belépve. Talán az anya arczáról olvasta le, a mi a szivét összeszoritja.

— Ugy van! — hagyja helyben az anya — és nem tudok elég hálát adni a jó Istennek!

Az apa egy székre ereszkedett le az asztal mellett, ugy mereng maga elé. Koros ember már, deres fejjel, deres szakállal, barázdás arczczal, többet a bánattól, mint az időtől, tisztán meg lehet azt látni becsületes ember arczán.

— Csak hat évig még tartson meg az Isten! — mondja bensőséggel. — Akkorra leteszi az érettségit, azután majd a maga erejéből is fenn fogja magát tartani.

— Ugy van, — szólt ujra az anya — fiu fiu, nyitva áll annak a világ, ha mindjárt szegény ember fia is. De a lány, csak annak tudnék már valamit kigondolni. Édes, kedves Erzsikém, aludni sem tudok tőle!

— Én is ugy vagyok vele, — mondja rá az apa szomoruan. — Mit csináljunk azzal a leánynyal! Tizennégy éves, pár év alatt nagy leány lesz, szegény ember leánya, nem veszi azt el senki!

— Már azt is gondoltam, hogy szabóságra tanittatom ki, — mondja az anya. — Egy év alatt készen lehet vele, a költséget reá meg majd csak kiteremtjük.

— Szabóság! — sohajtoz az apa. — Az is kereset!

— Az is jobb a semminél! — veti ellen az anya, — és csak nem hagyjuk ugy minden nélkül a világon! — az utolsó szavakat csak nehezen lehetett érteni a zokogástól.

— Igaz, igaz! — hagyja rá az apa. — Csak annak a számára ha félre tehettem volna valamit! De ne! El kell azt felejteni! De — hátha! Megvan! Megvan, édes anyókom! — szólt egyszerre örömmel. — Lesz a kedves életünknek is kenyere!

Az anya kérdőleg nézett rá. Jó asszony volt, a nehéz csapások sem a szeretetet, sem a bizalmat nem renditették meg derék, becsületes, de szerencsétlen férjéhez. Csak annyit mondott tehát:

— Bár ugy volna!

— Lesz, édes anyókom! — szólt a férj nagy jókedvűen. — Ugy teszszük, a hogy mondtad, beadjuk a kedves lelkünket a városba, a fővárosba, lesz még ott egy-két jó emberem, a ki megemlékezik arra az időre, mikor még én is a világon voltam; és nem is egy évre adjuk be, hanem háromra, édes anyókom, és nem szabóságra, hanem másra, édes anyókom, tanitónőnek képeztetjük ki kedves leányunkat.

— Tanitónőnek? — kérdi a nő örvendetes álmélkodással!

— Annak, édes anyókom! — szólt az apa örömmel. — Van ott olyan intézet kettő is, oda adjuk tehát, három év mulva tanitónő, és akkor becsületes, tisztességes kenyere is lesz neki holtig!

És miként ezek a hű élettársak, ugy gondolkodik igy iskolaév elején sok száz meg száz más szüle a hazában, nagyon sok azoknak a száma, a kiknek az éjjeli nyugodal-

mát lopja el az azon való aggodalom, hogy mi lesz a leányukból. Vagyont nem hagyhatnak reá, mert szegények, és akkor a férjhezadásra sem igen van reményük; megvonják tehát szájuktól a falat kenyeret, beadják a tanitónőképzőbe, más biztos kereseti pálya nincs nálunk a nő számára, legyen tehát tanitónő, mondják, és —

És mikor egy-két év mulva arra a tapasztalatra jutnak, hogy hiába vonták meg maguktól a falat kenyeret, leányuk nem való tanitónőnek, öregebb is lett már egy-két évvel, és még mindig semmi biztos kilátás a jövőre, — borzasztó kin az a szegény szülei szivnek!

És ez pedig épenséggel nem tartozik a lehetetlenségek közé. Mert nem ugy van az, mint a hogy a fiut a középiskolában tanittatják. Mikor a fiu elvégezte a középiskolát és letette az érettségit, akkor még semmi, de lehet belőle minden; még csak akkor áll előtte a kérdés, mi lesz belőle, és választ pályát, tehetségei és hajlamai szerint. Ellenben a leányt a tanitónő-képzőben tisztán csak a tanitónői palyára készitik elő, olyan pályára, a mely nagyon gazdag édes örömökben annak, a ki reá termett, és viszont kétségbeejtőleg keserves annak, a ki nem született rá. Minden más pályán könnyebben boldogul a tehetetlenség és nyegleség. Minden más foglalkozásnak van g é p i e s, m e s t e r s é g i oldala, egyedül a tanitás az, a kinek örökké csak a lélekkel van a dolga, azért örökké egész lélekkel is kell csüggni rajta. Minden más pályán — még az egy költőin kivül — az a n y a g i é r d e k lehet a fő, egyedül a tanitói nem kecsegtet földi javakkal, valódi hivatás hiján tehát sem szellemi, sem anyagi jutalma nincsen fáradozásának, és pedig milyen nehezek e fáradozások!

Azért ép a gyermekükhez való szeretet teszi kötelességgé a szüléknek, hogy mikor leányukat tanitónőknek szánják, előbb tisztában legyenek arra nézve, hogy h i v a t á s a is van neki e pályára. A tizennégy éves leány — ezen koron innen nem veszik föl a tanitónő-képzőben — lelkileg is ki van már fejlődve annyira, hogy a kellő utmutatás mellett könnyen tisztában lehetnek e részben.

Nem vélek tehát felesleges dolgot végezni, ha — sok évi tanitói tapasztalat alapján — e lapok t. olvasóinak legalább a főbbeket mutatom föl ama lelki tulajdonságok közül, a melyekből meglehetős biztonsággal a tanitói hivatásra lehet következtetni.

Első a s z e r e t e t. A ki a gyermekek körében találja életének legnagyobb örömét, nagyon melegen és nagyon tisztán kell annak szeretni tudni. A kiben megvan ez a drága isten adománya, az soha sem unja meg a gyermeket; egyfelül alá tud ereszkedni hozzá, másfelül magához tudja emelni lelkével, akkor olyan szépen érti meg egyik a másikát, és mintha csak együvé tartoznának, olyan édesdeden vonzódnak egymáshoz.

És a hol megvan a szeretet, ott a t ü r e l e m sem hiányzik, és a kiben az megvan, akár mit szól és tesz is a gyermek, nyugodtan meghallgatja, soha indulatosság erőt nem vesz rajta; százszor is el tudja neki mondani ugyanazt az egy dolgot, és ha inteni, feddeni kénytelen, soha sincsen benne semmi legkisebb ingerültség, a mi a gyermeklelket annyira megfélemliti, vagy fölháboritja.

Ezek után mindjárt következik az e l ő a d á s i k é p e s s é g. Akárhány embert tudok olyat, a kinek szép ismeretei vannak, és — nem tud beszélni; minden harmadik szónál elakad, nem tudja rendben tartani gondolatait, nem találja rá a helyes kifejezést. Az ilyenből nem lehet jó tanitó, vagy tanitónő.

A másik meg, nagyon is jól tud beszélni, de minden dolognak olyan nagy feneket kerit, se vége, se hossza; nem tudja kiválasztani a dolog javát a feleslegestől. Az ilyen sem való a tanitói pályára.

Ismét a másik tud beszélni, de csak száraz tudományos nyelven, vagy csak keresett czifra szavakkal; a gyermek meg nem érti, nem tudja követni, azért hamar meg is unja. Valami sajátságos isten adománya az, ugy beszélni, hogy a kis gyermek is megérti, örömmel elhallgatja, azért még sem lapos köznapi a nyelve. Nem egy iskolakönyvünkben is hiába keressük ezt a nyelvet, nem is szereti a gyermek.

Végre a t a n u l á s i k e d v. A jó pap is csak azért „tanul holtig“, mert bizonyos tekintetben az is tanitó, a nagyok tanitója, és hát még a kicsik tanitója, hogyan kell annak birni azt a tudományt, a mit tanit! Valóságos a lelkének kell megtelni vele, csak akkor ömlik könnyedén a lélekből, és fogja meg egyenesen a lelkét annak, a ki hallgatja. És mikép kell szeretnie is tudományát! Mint a valóságos eszményképét! Csak akkor örökké uj előtte, és öröm neki beszélni róla, és szivből jön minden szava, és a kik hallgatják, szemükkel csüggnek ajkán, lelkét szivják magukba minden szavával.— Hogy a tudománynak minden ága szakadatlanul előbbre halad, és a ki lépést nem tart vele, rövid idő alatt messze elmarad tőle, arról nem is szólok.

De — nehogy a szüle az o l v a s á s i k e d v e t a tanulási kedvvel téveszsze össze! Utóbbi sokszor henye szórakozási hajlam, a mit gyermeknél, nagyoknál egyformán korlátok közé kell szoritani. És nem egy gyermeket tudok olyant, a melyik „csak ugy nyeli a betűt“, mint mondani szokták, össze-vissza olvas mindent, a tanulásban azért, és talán épen azért nem talál gyönyörűséget. Mert a tanulás öröm, de nem mulatság, hanem komoly munka. A kiben megvan a hozzá való kedv, annak az iskolán tul is első dolga: megtanulni a megtanulandókat, megirni a megirandókat, gondolni sem tud előbb másra, nem hogy nógatni kellene. És mikor megtanulta, maga keresi föl az anyát, vagy az atyát, vagy akár csak a kicsi testvérét, hogy hallgassa ki, és az az öröm, ha hiba nélkül felmondja! csak ugy ragyog az arcza, és igy van ez napról-napra, fáradhatlanul — ez az igazi tanulási kedv.

Ezek a biztos i s m e r t e t ő j e l e k. A melyik fiatal leányban ezek a lelki tulajdonságok megvannak, a tizennégy éves korban szépen meglátszanak már, és nagyon jól teszik a szülék, ha a tanitónői pályára adják, arra van hivatva; fény és gazdagság nem várják e pályán; de ilyen tulajdonságok mellett köznapi hiuság, fényelgési vágy nem igen fejlődhetnek a szivben. Magasabb czélok lebegnek előtte, a melyekért küzdeni is édes örömmel tölti meg a lelket, és nem is lemondás neki: hogy a földi gyönyörökből nem igen lesz része, nem érzi az olyan leány sem szükségét, sem hiányát azoknak. A gyermekvilág az ő világa, az a tiszta, virágos menyország. Minden egyes gyermeknek, a mi lelkére van bizva, testvére, anyja, ugy érzi.

A melyik tizennégy éves leányban ellenben nem mutatkoznak ezen tulajdonságok, jobb, ha távol marad a tanitói pályától; mert különben: az ő arczának veritékével munkálja ezt a földet, mégis csak tövist és bogáncsot terem számára.

Sz. M.

Tabbie rózsája.

(Vége.)

Egy év mult el, és a nyár pazar kézzel hullattja ajándékait lomb és virágok alakjában.

— Láttam ma Claytont a városban, — mondja Mr. Campbell egy este ebédnél.

— Látta? — kérdé leánya, vizet öntve magának egészen nyugodtan. — Hogyan van?

— Azt mondja, egészen jól, de nem mondhatnám, hogy jó szinben van. Külföldön volt, a mint mondta és Rómában a tavaszszal erős lázt kapott; lehet, hogy ez törte meg annyira.

— Én is azt hiszem, — felel Tabbie, és egyszerre elveszitette minden étvágyát.

— Meghivtam pár napra, a légváltoztatás talán használ majd neki. Először nem akart eljönni, de azután mégis megigérte, hogy eljön.

— S mikor?

— Jövő kedden. Kérdezősködött felőled, s remélte, hogy jól fogsz reá emlékezni.

Kedd eljött, és Tabbie egész reggelét csak egyik szobából a másikba szaladással tölté el, a nyugtalanság szelleme szállta meg. Háziasszonyi dolgait régen elvégezte; a a vendégszobákat kitakarittatta, énekelt, zongorázott, olvasott, de mindezen foglalatosság ma elvesztette előtte érdekét. Clayton atyjával jön a városból s a mint az érkezés ideje közeledik, egyre növekszik nyugtalansága. Mikor megérkeznek, elébök megy a csarnokba. Claytont nem látta azon emlékezetes délután óta, annak már 12 hónapja, s szive elszorul, a mint látja, hogy milyen vézna és sápadt lett.

— Aggódom, hogy ön nagyon beteg volt, — mondja Tabbie theatöltéskor, a mint Clayton mellette áll, theáját várva.

— Oh, dehogy! Csak könnyű kis láz volt az egész. — Tabbie gondolja magában, hogy annak a láznak nem lehetett nagyon könnyűnek lenni, ha ily változást idézhetett elő, hanem jobbnak tartja nem fürkészni a változás okát.

Házigazdája által marasztva, Róbert kiterjeszti látogatását egy hétre, és a levegőváltoztatás haszna csakugyan nagyon meglátszik rajta; s Tabbie, kinek halványsága és csüggedtsége a télen és tavaszon át apját megijesztette, visszanyerte előbbi élénkségét.

Clayton Róbert utolsó estéjét tölti a villában. Tabbie és ő egészen egymás társaságára vannak utalva, mert Campbell urat dolgai a városban tartóztatják.

— Milyen boszantó, hogy épen az ön utolsó estéjén van ez igy, — mondja Tabbie, átadván a táviratot Róbertnek.

— Oh ne gondoljon velem, — felel ez, visszaadván neki a sürgönyt, s a mint átadja, észreveszi, hogy Tabbie tiszta fehér ruhát visel, minden disz nélkül, csak egy félig kinyilt piros rózsa van a hajában.

Egy pillanatra Róbert összerezzen, mintha kinzó emlékek merülnének fel lelkében, de ekkor jelentik, hogy az ebéd készen van s ő csaknem egészen nyugodtan nyujtja karját.

Az ebéd nagyon csendesen folyt le, mindegyiket feszélyezni látszik a másik jelenléte, s a mily hamar csak feltünés nélkül teheti, Tabbie feloszlatja azt. Szobájába szalad, magára zárja ajtaját s kitépi a rózsát hajából.

— Nem szeret már, — kiáltja könnyek között, és eltapossa az ártatlan virágot, — szerelme elmult! S én elég egyűgyű voltam, feltételezni, hogy az nem ugy van, s elvesztém önbecsülésemet, lealáztam büszkeségem miatta! Ez a büntetésem, de — Istenem — ez nagyon kegyetlen!

Félóra mulva mosolyogva jelent meg a teremben.

— Nem bánja, ha egy kicsinyt játszom? — kérdi, a zongorához ülve.

— Ha nem esik terhére, — felel Róbert.

S leül játszani, de játéka zavart, nincs benne ütem.

— Mit csinált a rózsával, a mi a hajában volt? — kérdé Róbert egy szünetkor, és elvette a leány kezét a billentyűkről.

— A rózsámmal? Oh! Bizonyosan kiesett!

— Ön egyszer azt mondta nekem, hogy nem szereti a piros rózsákat?

— Azt mondtam?

— Bizonyosan emlékszik reá, hogy mikor mondta.

Róbert most egészen közel áll hozzá s letekint a gyöngéd fiatal alakra s arczára, az arczra, mely neki mindig legszebb és legkedvesebb volt és az is lesz. Egy kivánat uralkodik most is a lelkén, ugyanaz, a mi egy évvel ezelőtt, és — miért ne kisérlené meg még egyszer szerencséjét! Ő a *férfi* erejével szeretett, nem az *ifju* muló szenvedélyével.

— Tabbie, — mondja, feléje hajolva, — visszavonhatlan az ön korábbi szava? Drágám, megkisérlém feledni önt, de nem tudom. Átvándoroltam a világot, gyógyirt keresni szivemre, de nem találtam. Én türelmes ember vagyok, nem akarok alkalmatlanságot szerezni magának, csak azt mondja meg, ha van-e remény számomra!

Tabbie arany fürtű feje lehajlik. Róbert látja növekvő halványságát.

— Szóljon! — folytatja, gyöngéden megsimitva egy kibomlott fürtjét, — mondja, hogy becsül, tisztel, csak ne — oh — csak el ne küldjön magától, drágám, reménytelen kétségbeesésbe!

Tabbie nagyon elpirult; de felnéz a vágyódó szemekbe s — Becsüllek, tisztellek, szeretlek téged! — susogja.

* * *

— Róbert, emlékszik még erre?

Róbert lenéz a barna elhervadt virágra, mit Tabbie mutat neki, de nem látszik azt felismerni.

— Ez az a rózsa, a mit nekem adott, s mit nem tűztem hajamba Gilbertéknél. Megtartottam magamnak.

— Kedves, kicsi, drágám, — mondja a másik, magához szoritván őt.

— En szeretem a piros rózsát, — vallja be Tabbie gyermekdeden, — de én szerettem boszantani magát. Nem hittem magam sem, kogy annyira szerettem magát, csak mikor elment.

— Igy tehát akkor is szeretett egy kicsit?

— Nagyon.

* * *

Róbert kicsi feleségének ereklyéi közt egy ezüst pa-

pirba takart rózsa is van ; csak egy hervadt virág az, de többre becsüli minden vagyonánál.

(Angolból.) Illéssy Piroska.

Hogyan edzzük magunkat.

A kinek alkalma volt látni, hogyan miveli el két angol boxer egyik a másikát, az elhiszi nekünk, mikor azt mondjuk, hogy kellő edzés mellett az emberi test bámulatos sokat képes kiállni. Akkora ütlegek mellett más ember háta csupa kékre-veresre dagadna, és a boxer meg sem érzi. Mondják, hogy nálunk egynémely alföldi csikós koponyája is van olyan hatalmasan „kimivelve.“ Üthetik azt fütykössel, fokossal, föl se veszi. De körülöttünk is, gyakran látni erősebb munkával foglalkozó kézmivest, például lakatost, kovácsot, rézművest, olyan tenyerekkel, a melyeket talán késsel is lehetne metélni, meg sem éreznék talán, annyira keményre, kérgesre ki vannak dolgozva.

Milyen természettudományi és élettani uton áll elő egynémely testrésznek ilyen edződése, ezt talán nem szükséges itt tüzetesen fejtegetnem; nem a tudományos elmélet jelen sorok czélja, hanem a gyakorlati figyelmeztetés. Azért elég annyit tudnunk e részben, hogy folytonos és egyre növekedő mértékben való gyakorlás által az izmok, továbbá rendszeres, vagyis eleinte gyöngébb, de hovatovább erősebb és erősebb gyurás és dörzsölés által a husrészek annyira megedződnek, a milyenekül az angol boxernél látjuk, és hogy az edzett test nem csupán boxirozás tekintetéből érdemes a becsülésre, az talán abból is kitűnik, hogy mióta a világ áll, nem fordult elő az az eset, hogy valamely boxer idegességben, migraineben, és annál kevésbbé görcsökben szenvedett volna.

Az egyes testrészek tehát akként edződnek, hogy egyre erősebb és erősebb munkára szoktatjuk, egész addig, a meddig az emberi természet kibirja. Mint mindenben, ugy ebben is a természet által megszabott határokat nem szabad tullépni, különben, a tulságos izgatás folytán, megbomlik az illető rész és az egész test közötti egyetértés, és káros következmények, betegségek származnak belőle. Ujra mondom tehát: az edződés csak akkor sükerül, ha lassankint, fokozatosan, szüneteket tartva megyen végbe. Hogy a czélszerű táplálkozás egyik mulhatatlan föltétele, nem szükség mondanom.

Ugyanez áll a szellemi munkára nézve is. Lassankint fokozódó szellemi munkásság edzi a szellemi erőket, a tulságos megerőltetés ellenben kimeriti őket. Tapasztalni ezt olyan gyermekeknél, a kiket időnek előtte iskolába fognak, és ott tulterhelik tanulással és iskolai dolgozatokkal. Mikép megyen végbe a szellemi munkálkodás? Ugy, hogy az agyban levő anyagok és erők fölemésztődnek általa, körülbelül olyanformán, mint a hogy a lobogó láng a tüzelőfát emészti föl. És a mikor föl van emésztve, uj fát kell a tűzre raknunk, különben elalszik. A szellemi erőkkel is ugy. Uj erőket kell az agynak gyűjteni a feldolgozott helyébe, gyűjti pedig azokat ugy, hogy pihenő és nyugodalmas éjtszakai alvás mellett jól tápláló eledelt adunk a testnek, a miből első sorban az agy kapja meg a maga részét. Ellenkező esetben a gyermeki lélek munkaereje okvetetlenül megcsappan. Nem egyszer hallani panaszt a szülék és tanárok részéről egyik-másik gyermekük ellen ; olyan szépen indult a lelkem, most meg sehogy sem megy neki. Van rá eset, hogy — rosz példa, rosz társaság folytán — az akarat is megcsökken; sok esetben azonban nem az akaraton mulik; az megvolna, de szegény gyermek nem birja többet; azelőtt tul a rendjén megerőltette magát, és az első lankadásra nem gondoskodtak a fölemésztett erők pótlásáról, kellő pihenés és táplálás utján, később meg már bajos az elmulasztottat helyre hozni.

Az emberiség legnagyobb része azonban nem a testnek egy-egy részét, vagy a lélek egy-egy tehetségét, hanem egész testét és egész lelkét szeretné edzve birni; azért tehát sietünk áttérni ezen főtárgyra, és tehetjük azt annál könnyebben, mivel az e részben követendő eljárás ugyanaz, a mit eddig mondtunk: lassankinti, rövid szünetek mellett fokozatosan növekedő szoktatás, munkálkodás, erőkifejtés. Vegyük például azt az esetet, a mire minden embernek szüksége van: hogy az időjárás változandósága ellen akarja megedzeni betegségnél, vagy más egyéb okoknál fogva elgyengült testét. Ilyen esetben az orvosok rendesen azt rendelik, hogy az illető tengerparti vagy hegyi vidékre menjen nyáron egy-két hónapra, az erősebb levegő végett, a mit ott találni. Már most a ki azt hiszi, hogy a Kárpátok közt, vagy a tengerparton az ember nem hűtheti meg magát, és azért a mint oda érkezik, könnyű nyári ruhájában neki megy az éles levegőnek, ugyancsak megjárja: jó szerencse, ha csak hurutot és egy kis szakgatást hoz haza a nyaralásból! Mig ellenben a ki megfelelő öltözködés és mozgás mellett lassan-lassan alkalmazkodik a reá nézve szokatlan, erősebb levegőhez és állhatatlan időjáráshoz, az haza érve, sokkal kevésbbé érez meg hideget, meleget, szelet, esőt, szóval eléri czélját, meg lesz edződve. Itt is tehát az a szabály: kellő táplálkozás mellett lassankint fokozatosan, egy-egy kis szünetet tartva, beletörődtetni a testi szervezetet az erős levegőbe és az időjárás változandóságába.

Fődolog: meghülés ellen lehetőleg edzeni testünket, nagy részben ezen alapul egészségünk és hosszabb vagy rövidebb életünk. És mindenek felett a bőrben áll be hülés. A lélegzési szervekben már nem annyira, és a nátha, hurut, rekedtség csak igen ritka esetben származnak a beszitt hideg levegőből, hanem majd mindig onnan, hogy a bőrünket meghűtöttük. Még annál is ritkább az az eset, hogy gyomrunkat és egyéb emésztő szerveinket hűtenők meg egyenesen, például hideg viz, fagylalt stb. által. Többnyire ezeknek is, valamint általában az alsó belrészeknek a külső bőr meghűléséért kell szenvedni. Mindenek felett tehát a bőrt kell óvni, vagy is inkább jól edzeni a meghülés ellen, és különösen a puha, finom bőrt, a mely hamar izzad, ezek a helyek állhatnak legkevésbbé ellent a levegő változandóságának, és azért leghamarabb hűthetik is meg magukat, azaz egész magunkat. A bőr lassankinti edzése azonban kellőképen erősiti (nem kell azt ugy érteni, hogy megkeményiti) a bőrt, akkor nem izzad meg olyan hamar, és meg van vetve az egészség egyik főalapja.

Legenyhébb izgató a bőrre nézve a levegő; szakadatlan reáhatás által a vérnek a bőrbe törekvését és ennél fogva a bőr táplálkozását segiti elő. (A tiszta hűvös levegő beszivásának a lélegzésre, a vérkerengésre és az anyagváltozásra való jóságos befolyásáról ezuttal nem szólhatok.) Mikor a test külseje több meleget veszit, mint a mennyit belülről pótolhat, akkor az egész szervezet szenved a fázás alatt; a sápadtságban, hült bőrben, kevés vérű-

ségben, gyönge szivben szenvedő test nem igen birja ki a melegebb levegő hiányát, a test edződését tehát ezeknél más uton kell foganatba venni, és pedig ugy, hogy mindenek előtt kellő táplálás által az egész szervezetet erősitsük, mozogni pedig épenséggel ne sokat mozogjon. A tiszta, friss levegő reá nézve is mulhatatlanul szükséges, de mindig jó melegen legyen öltözve, és a szobában szintén nagyobb meleg kell neki. Ilyen test nem melegitheti föl magát erősebb és hosszabban tartó mozgás által, nincs arra elegendő ereje, azért kevésbbé megerőltető, szünetektől meg-megszakitott, de ujra meg ujra ismétlődő mozgás való neki, és a mily mértékben növekedik benne ezáltal az erősödés és a melegképződés, ugyanilyen mértékben csökkentendő a szoba és az öltözködés melege.

Az izzadásra hajlandó és könnyen kimelegedő testnek ellenben, ha nem betegség annak az oka, kevésbbé meleg szoba és kevésbbé sűrű ruha (ugyszintén nem nagyon meleg ágyneműj való, miként hogy általában mindent kerüljön, a mi izzadásba hozhatja, kivéve az erős mozgást, a mi ilyen bajban is felette egészséges. Az ilyen ember lehetőleg szellős szobában tartózkodjék és lehetőleg könnyed szövetű ruhába öltözködjék, minthogy a folytonos uj levegő mellett a bőr nem egyhamar jön izzadásba. Másrészt nagyon kivánatos, hogy a hamar megizzadó ember finom posztó lábravalóban járjon, mivelhogy a posztón át a levegőnek egyfelül sokkal szabadabb járása van, és másfelül a bőrt mégis sokkal jobban óvja hirtelen légváltoztatások ellen, mint a vászon vagy gyapot lábravaló. Továbbá jó, ha edződés végett tengerparton vagy hegyi vidéken nyaraltában posztóinget visel, mivel ilyen ótalom mellett bátrabban szállhat szembe a mindenféle változó időjárással, és ez pedig nagyon elősegiti az egészséget. Mértékletesen táplálkozzék, hevitő szerektől, valamint zsiros ételektől tartozkodjék, ellenben erős testmozgásokat tegyen mulhatatlanul. Akkor elejét veszi a kövéredési hajlamnak és megakadályozza a nedveknek a bőr felé törekvését, a miből az izzadás támad.

Mindezen segédeszközök mellett azonban a bőrt egyenes uton is meg kell edzeni, és pedig hideg mosás, vizhideg lepedővel való dörzsölés, eső-, folyó, balatoni, és — ha lehet — tengeri fürdők utján. A bőrhűtő és bőredző hideg mosás után erős dörzsölés és nem tulságos ugyan, de mégis elegendő mozgás következzenek, a mennyire lehetséges, a szabadban, a mi legbiztosabban óv meg a meghűléstől. Gyenge testű embereknél, különösen gyermekeknél legjobb a föntebbi sorozat szerint fokonkint előbbre menni a hideg viz használatában, tudniillik kezdeni a mosdáson, folytatni a vizhideg lepedővel való dörzsölgetéssel stb. Legegészségesebbek a tengeri fürdők, és minél hivesebbek, sósabbak és csapkodóbbak, annál jobbak.

Azon esetben pedig, mikor a bőr, vagy valamely testrész felette mód érzékeny és izgékony, a mi a hamar izzadás mellett vértolulásban, kigyuló arczban, szivdobogásban és orr- stb. vérzési hajlamban mutatkozik; mulhatatlanul szükséges, orvoshoz fordulni utasitás végett. Ilyen esetben a maga feje után senki se használja a hideg fürdőket, vagy hideg mosásokat, mert azokat akkor módjával szabad csak használni, nehogy többet ártsanak, mint használjanak.

Sovány, roszul táplált és általában gyengébb szervezetű embereknek, valamint egész kicsi gyermekeknek a hideg viz általi hőapasztás nagyon is sok erőt fogyasztana el; miért is ezeknél eleinte langyos fürdők alkalmazandók, de csak is annyira langyosak, hogy a test ne fázzék bennük; a mellett még hűs dörzsölgetések, mindaddig, mig a kellő táplálék, tiszta levegő, mozgás stb. által a test annyira meg van edzve, hogy a hideg viz gyógyitási eljárását is kibirja. Sok esetben pedig meleg takarók, vagy fölmelegitő italok által kell a hideg fürdő után fölmelegedésre serkenteni a testet; ez azonban megint orvosi utasitás dolga, azért nem is szólunk itt bővebben róla, minthogy mi itt csak általános utmutatással akarunk szólni a bőr edzésére nézve, az orvosi tudományba egyáltalában semmi kedvünk — belekontárkodni.

A mily mértékben a fentebb jelzett erősitési módokon a bőr megedződik, ugyanilyen mértékben kapja meg a felső lélegzési szervek nyálka hártyája is az orrban, torokban és a nagyobb légcsövekben, azt a képességet, hogy a külső izgatásoknak ellent tud állni, vagyis hogy hurutos és torokbántalmaktól óva lesz, sőt az alsó belrészek is tetemesen megerősödnek általa. Maga a szabad levegőben való sok mozgás is nagyon jó hatással van e részben, csak arra kell vigyázni, hogy ne akkor járjunk sokat a szabadban, mikor valamely lélegzési szervünk meg van támadva, tudniillik mikor hurutban, vagy torokbajban szenvedünk. A betegnek nyugalomra van szüksége, akár az egész test, akár pedig csak az egyes szerv legyen az a beteg. Ilyenkor távol kell tartani a beteges szervtől mindent, a mi izgatja, köhögésre, avagy sebesebb lélegzésre ingerli. Enyhe, de tiszta levegő ilyenkor főkellék a nyugalom mellett, az „urak“-nak tehát szépen sarokba kell vágni a pipát meg a szivartartót.

És bármilyenek legyenek is az edződési módok, azt az egyet nem szabad szem elől téveszteni, hogy — mint fentebb mondtuk — a tulság nem hasznos, hanem inkább ártalmas; nem hogy erősitené, inkább még gyöngiti a testet. És hozzá kell tennünk még azt is, hogy a hűtés még nem edzés, mert a hűtés csak akkor mozditja elő a vérkeringést és szolgál a test edződésére, ha lehetőleg gyorsan végződik, mig a hosszas hűtés csökkenti a vér keringését, és annál fogva nem egészséges. És most nézzük, milyen ruhácskában járatja egynémely szüle kedves kis leánykáját! Felül-alul kurta, lábán pamut harisnya, a czipő talpa meg mint a papir, olyan vékony! Ilyen ruhában aztán maradjon meg természetes melegében a kis lelkem, a mely épen kicsi gyermekléténél fogva kevesebb meleget fejt ki, és aranylag többet fogyaszt el, mint a felnőtt ember! Mikor aztán a kedves lelkemnek baja van a hasával, azt mondják, hogy bizonyosan sokat nyalakodott; és mikor köhögésbe esik, bizonyosan „czug“-ban ült; és mikor a manduláji megdagadnak, bizonyosan görvély (skrofula) mutatkozik; holott sok esetben onnan van mindez, mivel nem vigyáztak a ruhájára, és meghütötte az altestét, vagy a lábát. A gyermek is csak akkor fejlődik épen és szépen, ha jó melegen érzi magát ruhácskájában, és ugy a gyermeknél, mint a felnőtt embernél különösen arra kell ügyelni, hogy a lába meg ne hüljön! Gadácsi M.

Tárcza.

A szünidő végén.

Bizony nem vehetné tőlem senki rosz néven, ha ez alatt a czim alatt egy politikai szemlét penderitenék ide. Temérdek anyag kinálkoznék hozzá. A parlament szünideje egyáltalában nem volt dolce far niente-állapot a politikusokra nézve. Inkább csak a szünidő alatt „hozattak mozgásba a politikai küzdelmek apparatusai," — mint magát egy igazi politikai kapaczitás illően kifejezhetné.

Képzelem is, hogy a tisztelt papák most sem tudják elképzelni: mit akarok hát voltaképen? Csak ha kereken kimondom, hogy a diák-szünidőről van szó, akkor ütnek nagy meglepetéssel a divánra tenyerökkel:

— Ni bizony! hiszen itt van szeptember a nyakunkon; a sok politázálás közt észre sem vettem; most aztán csakhamar hivni kell a szabót, susztert, hadd lássa el a Gyula fiut; vássárra a gyapjuval, mert majd hogy hagyom ott a kollegiumban a gyereket!

Mert a Gyula fiu ugyan de csak egy szóval sem említené fel, hogy közeledik az iskolai év. Ezt számon tartani nem az ő kötelessége, de sőt igen jól esnék neki, ha valahogyan majd csak ugy szeptember első hetének a végén sülne ki, hogy neki már voltaképen ki kellett volna választani az uj osztályban azt a helyet, a hová nevét a minden szorgalom-szak elején kapott bicskával bevésse, tolózárral ellátott lyukakat vájjon, hogy azokba az órák alatt elcsipett legyeket bebörtönözze, a könyöklőre „nyulacskázó"-ra való keresztül-kasul figurákat messen stb.

Hasznos szolgálatott teszek tehát a politikában elmerült apáknak, ha jóakarólag figyelmeztetem őket, hogy „itt van szeptember."

Voltaképen magam is ugy jöttem rá erre, (hiszen én is az apák vezérczikk-evő hibájába estem,) hogy egy-két könyvárus boltot találtam közelebbről szemügyre venni.

Vörös, sárga, kék, zöld falragaszok hirdetik a bolt körül, hogy mi mindenféle jó tankönyvet árulnak ott?

Teszem: az egyik azzal véli az ő árujának jóságát bebizonyithatni, hogy 30% ár-elengedés mellett vesztegeti holmijait. Nem épen megvetendő előny a vevőkre nézve. De nem veszi talán rosz néven tisztelt Eperberger et C°. könyvkereskedő, Buchhändler, libraire és bookseller, hogy a venni szándékozó apa nem lép be rögtön a boltba, hanem tartva magát a mai üzleti szellem gyakorlatiasságához, fontolóra veszi a dolgot, okoskodván olyanképen, hogy ha ez a könyvkereskedő oly árleengedés mellett kinálja a portékáit, annak valami nem-szeretem okának kell lenni. E nem-szeretem ok legártatlanabb tényezőjének nem is vehet mást az okoskodó apa, mint azt, hogy az itt áruba bocsátott könyvek okvetlenül kismustrált, ezelőtt 10 évről megmaradt példányok. Már pedig a tudomány évről-évre halad. Ha mindjárt egy lépést is. De az az egy lépés akkora, hogy például a tavaly még javában használt tankönyv ez idén már csak arra való, hogy font számra megvéve, haza vigye puska-fojtásnak. Magáról tudja; csak a „Kis Tükör"-t veszi például; a geografusok ugy kinevetik ezért az ártatlan könyvért, a miből ő tanult, hogy már emlgetni sem meri. De hát hogy is ne? Mikor ő igazi somogyi ember léttére igy tanulta a vármegyéjét:

„Somot, almát, körtvét itt eleget ehetsz,
De a tudományban részt keveset vehetsz."

Elhatároztatik, hogy olcsó pénzért kinált könyv nem kell.

A másik könyvárus bolt, a Kennerheimé, már sokkal szolidabb kivülről is. A czégére szép nemzeti szinű betükkel ékes, közepén a magyar korona; kisebb betükkel pedig azt hirdeti, hogy „kir. udvari könyvkereskedő." Ez már hiteles firma. Csakhogy — jaj forgós-adta! — a plakátja veszekedett kombinácziója a szineknek: sárga alapon fekete betük. Igazi függetlenségi párti apa ilyentől keserüséggel fordul el.

A harmadik boltnak van egy figyelemre méltó ajánlata. „Tankönyveim a magas kormány által revideálva és ajánlva l e s z n e k." Apa egy pillanatig sem haboz, csak az ajtó nyitját keresi s a fenti ajánlat stylusából pillanat alatt nem birván szabadulni, oda szól egy ácsorgó kereskedősegédhez:

— Merre l e s z e k b e m e n v e?

Mire bemenettetik.

— Was ist gefällig? — sodorintja a derék magyar uri ember orra alá a vékony dongáju Buchhändler, a kinek tankönyvei a magas kormány által „ajánlva lesznek."

De ugy megy ki a megbotránkozott apa Gyula fiastul együtt a boltból, mintha könyvkereskedés helyett valamelyik zsibárus boltba tévedt volna.

Következik megint egy könyvkereskedés. Plakátjai messzire virítnak, melyek azt hirdetik, hogy „a nálam vásárló tisztelt tanuló urak tokba zárt ajándékokat kapnak."

Ehez aztán a Gyula fiunak is van szava.

— Ide jerünk édes apám, az osztály-tanáromnak is ez a könyv-liferánsa; jól beszél magyarul, igazi baloldali ember, a Ferenczvárosban az ő szavazata döntött T h a l y Kálmán mellett; aztán a felesége apja nyomdász, hát mindig ujdonat-uj könyvei vannak.

Nyomós argumentumok. Apa ilyenekben tapasztaltabbnak tartja a Gyula fiut, mert immáron ötödéve van Pesten.

Hogy mi minden könyvet vásároltak össze, az nem érdekli Gyulát, csak a tokba zárt ajándéknak szeretne már szemébe nézni. Szállásukon első dolga hát a szerető apának a fiu kiváncsiságát kielégiteni. Ovatosan bontja fel a csomagot, aztán egyet köhint, hirtelen össze csapja a tokot s bajusza alatt boszusan dörmög.

— Nincsen ebben semmi sem, édes fiam, — vigasztalja a fiut mosolygó arczczal, de csak ugy rágja a fogát nagy haragosan, mikor a tokot hirtelen kidobja az ablakon.

A Gyula fiunak persze nincs előbb való dolga, mint elhinni azt, hogy csakugyan üres volt a doboz, ugyanazért

apja hazamenetele után a zsebpénzből már hogy is venne ő valamit abból az ajándékos boltból?

— — És az utczákon napról-napra sűrűbben jelentkeznek azok a vigan, kedélyesen fecsegő fiuk. De rosszul mondtam. Nem mind oly vig, kedélyes az. Találsz köztük néhányat, a kik meglett férfiakhoz illő komolysággal, kimért grandezzával kopognak végig a járdán. Ismertető jelök: rikitó tarka kabát, pelyhedző bajusz, nem is pelyhedző szakáll, félre csapott kalap, homlokra göndöritett üstök, nyomós bot a kézben, uj keztyű, lakktopán, stb. Nem találkoztál még ilyennel Pest utczáin, édes olvasóm? Dehogy nem! — Hát az a diákok legboldogabbika. Most iratkozott be az egyetemre: első éves jogász. A komoly járás-kelés közben az „első éves" topán-sarka azt kopogja: nem vagyok már gyerek; e félre csapott kalap abban tetszeleg magának, hogy nem ló-fejet takar, (mert hogy csak a ló-fejek szokása a busulás,) a rikitó tarka kabát azt beszéli: kiszabadult az én kis gazdám az apa gyámkodása alól, maga szabatja már a ruháját; a homlokra göndöritett üstök kaczkiás mivolta, laktopán és uj keztyű arra emlékeztetnek, hogy „ha ugy tetszik, ránk is nézhetnek ám azok a leányok;" a nyomós séta-pálcza pedig félelmetes argumentuma első évesünk azon sarkigazságának, hogy a jogászszal nem tanácsos kikötni.

Jaj, csak aztán „vén diákkal" ne hozná őt össze balvégzete. A ki pedig előbb-utóbb rábukkan, menten megismeri a fenti személy-leirás után, s nem is kérdi tőle, hogy kicsoda? micsoda? hanem azt hogy:

— Ki a vivát, ecsém?

(Tudniillik, hogy ki legyen ez idén jogász-elnök?)

Tudja is az! De minek is tudná? Hiába tudná, mert im a vén diák már oda tűzte ujoncztársa kalapjához a vörös tollatt, melyre az van irva: „Éljen Buksi Demeter, jogász-elnök." Ez ellen aztán nincs fellebbezés. A vén jogász ugy uralkodik az istenadta első éves felett, mint a kaszárnyában firer ur Hapták a szegény Kis-Gyuri Pista ujoncz felett.

— — Oda haza az apák, mamák regélgetnek a ő kedves fiukról. Mi lesz majd abból! Ha jól tanul az ipse, ha nem vesztegeti el hiában az időt, ha korhelykedéssel nem rontja az egészségét, ha tiszteli előljáróit, ha leszokik arról a makranczos természetéről, ha és ha, hát akkor miniszterségig is felviheti.

Aztán jön a levél. No mit ir a fiu?

Csak azt, hogy „legyen szives édes apám egy-két forintot küldeni, mert itt mód nélkül drága az élet."

„Hm! Beh korán kifogytál édes fiam! Itt küldök 20 forintokat. De ez az utolsó eset legyen, hogy be nem éred avval, a mit egy hónapra előre kiadok." Itt még egy kis dorgatorium következik az apa boszuságáról, engesztelhetlen haragjáról; majd azon rendithetlen meggyőződésének kifejezése, hogy soha semmi sem lesz ilyen rossz fiuból.

Hanem azért mikor a legközelebbi vakáczióra a jogász fiu haza kerül, magával hozván egy jó mulató, vén diák barátját, a visontai szürcsölgetése közben mégis olyan irigykedő fohász tör ki az apa ajakán:

— Hej, csak az ember örökké diák lehetne!

Raoul.

Hazánk.

Gróf Andrássy lemondásának elintézése több időbe kerül, mint kezdetben hitték. Andrássynak Bécsbe történt menetele s kihallgattatása óta a helyzetben semmi változás elő nem fordult. Hir szerint Andrássy még nem nyujtotta át hivatalosan a lemondást, minthogy utódjára nézve késik a legfelsőbb elhatározás. A lemondást csak akkor adja be Andrássy, ha utódja már meglesz, a mi akkorára, midőn lapunk olvasóink kezében lesz, már talán be is következik.

Az uj külügyminiszter megválasztásában sok volt a nehézség. Voltak kiszemelt férfiak, kik a berlini szerződést nem helyeselték; mások ismét a novi-bazári megszállás végrehajtásának módját tarták rosszul választottnak. De leginkább azt hozzák fel főokul, hogy a külügyminiszter magyar legyen. A miniszter-jelöltek névsorát már multkor közöltük. Legujabban e névsort Haymerle báró nevével szaporitották s mint bécsi sürgönyök jelzik, „Andrássy gróf utódának kijelölése Széchenyi gróf és Haymerle báró között ingadozik", — de hozzá teszik mindjárt: „Valószinű, hogy az utóbbi lesz a jövendőbeli külügyminiszter." Haymerle kineveztetése több mint valószinű.

Ezen hercze-hurcza alatt egy másik komoly ügy is napirenden van: Novi-Bazár megszállása. Ez ügygyel foglalkozott a bécsi miniszter-tanács e hó 23-dikán; a tanácskozásban a király és Andrássy gróf is részt vettek. A megszállás elhatároztatott, az időpont azonban még nem tüzetett ki.

A megszállás nehézségeiről, az ellenállási készülődésekről, járatlan utakról, csapatok mozgósitásáról annyi sokféle és ellentétes hir szárnyal, hogy nagyjából sem lehet följegyezni.

A megszállás végrehajtásával hir szerint Vecsey altábornagy van megbizva.

Fővárosi élet.

*** (*Jótékonyság.*) Király ő Felsége a kilitii helvét hitvallásu községnek kétszáz, a kaptói görög katholikus egyháznak pedig száz forintot adományozott.

*** (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Oesterreicher Henrik és Schönbrunn Fánny kisasszony, Kolozsvártt. — Hochinger Sándor és Steiner Sarolta kisasszony, Csáktornyán. — Összekeltek: Kostyál György, kincstári főerdész és Hadik Adél kisasszony, Tamásdán. — Baczoni Frigyes tanár és Nagy Mariska kisasszony, Debreczenben.

*** (*A Széchényi-szobor*) felállitása körül már annyira haladt a munka, hogy a szobor talapzatával e napokban elkészülnek. Ezt azonnal követi a hatalmas szobor felállitása, melyre aztán az érczszobrot helyezik. A kőmunkák közül utolsónak marad a lépcsőzet felállitása.

*** (*Horváth Mihály siremléke*) a kerepesi temetőben méltó lesz a nagy történetiróhoz. Az elhunyt iró öccse, a magyar királyi államvasutak igazgatója, megrendelte Huszár Adolfnál Horváth Mihály mellszobrát, melyet a sír fején gránit talapzatra fognak állitani.

*** (*A főváros társas-életét*) a jövő télen egy uj, nemes czélu mozgalom fogja élénkiteni. Ugyanis több előkelő család elhatározta, hogy e tél folyamában termeiben irodalmi felolvasásokat rendez, melyekben kiválóbb iróink

fognak részt venni. Az első felolvasás gróf Teleky Sándorné termeiben lesz. Ohajtandó, hogy ez irodalmi estélyek ezután állandókká legyenek.

*** (*Az árvaházak*) kis leányainak szerdán jó estéjök volt: Feld Zsigmond, a városligeti szinkör igazgatója meghivta őket a „Wiener Festzug“ czimű látványosság megnézésére. Az árvák tanitónőik kiséretében nagy csoportozatokban jelentek meg, elfoglalva a páholyok alatti félkörüléseket. Nagy kedvvel hallgatták a bohózatot, de még nagyobb kedvvel nézték a Makart rajzai után festett ünnepi menet csoportozatait, mely egy hosszu forgó-képen vonult el a nézők előtt.

*** (*Az orvosok és természetvizsgálók*) XX-dik nagygyűlése csütörtökön nyilt meg a régi városház tanácstermében. Délután 3 órakor közebéd volt a Hungáriában, este pedig diszelőadás a nemzeti szinházban. Másnap a szakülések vették kezdetöket; délután kirándulás volt Kőbányára, este pedig a népszinházban diszelőadás. Vasárnap este a Margitszigeten tánczvigalom lesz. Ezenkivül kirándulást terveznek Visegrádra és Gödöllőre. A szakülések délelőtt tartatnak.

*** (*Két nőorvos*) is van az orvosok és természettudósok nagy-gyűlésén. Ezek egyike Szilassy Györgyné, született Hugonay Vilma grófnő, a másik Sibold Mária, belgrádi gyakorló orvos, kinek mellét négy érdemjel disziti. Mindketten a zürichi egyetemen szerezték diplomájukat. Minálunk nem bocsátanak nőt az egyetemre!

*** (*Az egyetemi tanévet*) szeptember 1-sején fogják ünnepélyesen megnyitni. Ez alkalommal dr. Lenhossek volt rektor lelépő, dr. Margó Tivadar uj rektor pedig székfoglaló beszédeket fognak mondani. Az ülest isteni tisztelet előzi meg.

*** (*Bónis Sámuel*) legfőbb itélőszéki tanácselnök és közéletünk tisztelt veteránja betegségéről az utóbbi napokban aggasztó hireket jelentettek. Mint örömmel értesülünk, a beteg állapotában már tartós javulás állott be, ugy, hogy naponkint már sétát is tehet a kertben.

*** (*Nem igaz, hogy Blaháné megint férjhez megy.*) Egy rendesen jól értesült lap irta, hogy Blaháné e hó 10-én szoros családi körben jegyet váltott Pazonyban (Szabolcs megyében) Elek Mihály honvéd huszár főhadnagygyal. A jegyváltás a vőlegény anyja, özvegy Elek Mihályné házában ment végbez. A boldog vőlegény legközelebb várja századossá való kineveztetését s reményli, hogy Gödöllőre tétetheti át magát s igy közel lehet majd nejéhez. Másnap aztán a jeles énekesnő azt felelte e hirre: eszébe sincsen, ujra férjhez menni!

*** (*Uj falfreskók.*) A közoktatásügyi miniszter értesitette a fővárost, hogy a ferenczvárosi templom keresztházában négy freskó-képet a vallás-alap költségén fog készittetni, de oly föltétellel, hogy viszont a város gondoskodjék a falak stylszerü polychrom-festéséről.

*** (*Franczia vendégeink*) e hó 28-dikán utaztak vissza hazájokba. E héten meglátogatták Szegedet is, hol a polgárság és Tisza királyi biztos által nagy szivességgel fogadtattak. Rendeztek tiszteletökre disz-ebédet is. Pesten megnézték a szabadelvű kört, ott Deák Ferencz arczképét stb. Laurençon, a ki parlamenti képviselő, pár napig még Budapesten maradt, hogy megismerkedjék az itteni politikai viszonyokkal.

*** (*Művészi kirek.*) Huszár Adolf, kitűnő szobrászunk, hosszabb külföldi utjára már elindult. Először is Bécsen át Drezdába és Berlinbe utazik, hol a műtermeket fogja tanulmányozni, hogy saját műterménél, melyet tavaszkor kezd épiteni, a legujabb épitészetét alkalmazhassa. Berlinből Koppenhágába megy Thorwaldsen szobrainak megtekintésére. Innen Angliába és azután Párisba megy, mely utóbbi városban hosszabban szándékszik időzni. Azután Olaszországon keresztül haza tér. Az egész utazás körülbelül 2—3 hónapot fog igénybe venni. — Benczur Gyula festész hazánkfia, a müncheni képzőművészeti akadémia tanára, hazaérkezett Kassán lakó anyja látogatására. Kassán néhány napig marad és azután kirándulást tesz a szepesmegyei Kárpátok közé, mely szép regényes vidéken tanulmányokat fog tenni. — Munkácsy Mihály Szabadynál tett legutóbbi látogatása alkalmával megigérte, hogy Szabadyt a nemzeti muzeum számára lefesti.

*** (*Nemzeti zenede.*) A növendékek beiratása az 1879—80-diki iskolai évre ez évi szeptember 1-sejétől egész 7-dikéig az intézet helyiségében (egyetemtér 6. sz.) naponkint délután 3—6 óráig történik; ezentul az igazgató Bartay Ede ur lakásán (IV. ker. zöldfa-utcza 7. sz.), hol a kellő értesitések is adatnak. A rendes előadások szeptember 9-dikén kezdődnek.

*** (*Diák-konyha.*) A főváros jótékony szellemű hölgyei körében igen jóravaló terv merült fel. E terv az, hogy müveltebb, de szegény sorsuak és főleg szegény tanulók számára ugynevezett diák-konyhát állitsanak föl, minők más fővárosokban már régebben léteznek. A küszöbön álló iskolai évben egyelőre próbaképen egy ilyen intézet felállitását tervezik, ha a jótékony nőegyletek valamelyike pártfogása alá veszi az ügyet.

*** (*Tüz.*) A magyar királyi államvaspálya indóházában mult szombaton délután 5 órakor nagy tűz támadt. Egy 48 kocsiból álló vonatnak 8 kocsija egyszerre gyult meg. A vonaton 600 métermázsa petroleum és egyéb iparczikkek voltak. Szerencsére egy gyorsan oda érkezett mozdony 40 kocsit megmentett. A kárt 25 ezer frtra teszik.

*** (*Fővárosi vegyesek.*) Kossuth Lajos nevenapját a fővárosban több helyen fényesen megünnepelték. — A nemzeti muzeum érem- és régiség-osztálya szeptember 2-dikáig, a magyar orvosok és természetvizsgálók XX. vándorgyülése alkalmából a közönség előtt nyitva lesz. — Aranymenyegzőjüket tartották hétfőn délelőtt a ferenczvárosi templomban Gallás Péter és Koszteleczky Antónia; a férj 76, a nő 70 éves. Tizenkét unokájuk van. — A Margitszigeten eddig 1019 fürdővendég időzött; most a szobák árát jelentékenyen leszállitották. — A ház-számozás a fővárosban október végére be lesz fejezve. — Bognár István hit- és bölcsészettudort a budapesti egyetemre nyilv. rendes tanárrá nevezték ki. — Prielle Kornélia elindult hazafelé, csak Nagyváradon fog néhányszor fellépni, s a jövő hó elején már a nemzeti szinházban látni fogjuk őt.

*** (*Elhunytak.*) Kollner Illésné, született Jäger Terézia, Debreczenben, 82 éves korában. — Danilovics Pál, Gyöngyösön, 84 éves korában. — Kiss József Aradon. — Katics József Sz.-Fehérvárott, 49 éves korában. — Péchy Kálmán, Ujfehértóvárosban, 54 éves korában. — Csathó Ferenczné, született Szikszay Jeanette, 33 éves korában, Nagyváradon. Béke hamvaikra!

Vidéki élet.

⁂ (*A jászberényi működvelő társaság*) két előadást rendezett ebben a hónapban az ottani nőegylet s a főgymnázium javára. Első izben a „Kék szobát“ és a „Becsületszót“, másod izben pedig „Az ezredes leányát“ és a „Nevelőt ezer baj közt“ adták elő. A közönség mindkétszer nagy elismeréssel fogadta a közreműködőket s különösen a hölgyeket, kik közül a következők neveit tudatják velünk: Szalay Károlyné, Bathó Mórné, Horváth Sándorné, Nagy Ibolyka (szini tanodai növendék), Veninger Beatrix, Vágner Flóra és Bartal Erzsike. Nézők igen szép számmal gyültek össze az előadásokra.

⁂ (*Nagybányán*) a jótékony nőegylet, alaptőkéje gyarapitására az idén is megtartotta a szokásos szt.-istvánnapi tánczvigalmat. Az első négyest negyven pár tánczolta. A megjelentek közt voltak: Sztán Ilona, Karg Janka, Brener Iza, Kása Bella, Bartók Karolin, Bartl Mariska, Pap Jolán, Stöckl Bella, Koretko Mariska, az Agricola, Schmitshauser, Czharich és Tóth nővérek stb. A vig mulatság csak reggel ért véget.

⁂ (*Brunóczon*) e hó 21-dikén báró Mednyánszky-Ghyczy Ágota urhölgy várkastélyában működvelő előadással egybekapcsolt fényes tánczvigalom volt, melyen a környék előkelő köreinek tagjai igen szép számmal jelentek meg. A szini előadás szereplői közt első sorban említendő meg a kedves házi asszony, báró Mednyánszky Ágota, ki az előadás végén szép énekével az egész társaságot elragadta. A többi szereplő: Pálffy Gizella és Teréz grófkisasszonyok, gróf De-Zasse Emil és Majláth országbiró fiai voltak. Az előadás végeztével a vendégek hosszu sora a kerti házból, hol a szinpad állott, a lampionok által gyönyörüen megvilágitott parkon át a várkastélyba ment, hol a pöstyéni czigányok zenéje mellett a táncz reggelig tartott.

⁂ (*Szamosujvárott*) a városi korona-vendéglő termében e hó 23-dikán több működvelő hangversenynyel összekötött tánczestélyt rendezett a szegedi árviz-károsultak javára. Mint levelezőnk irja, az estély igen jól sekerült s a jótékony czélra szépen jövedelmezett.

⁂ (*Magyar áldomás a tiszti kar ebédjén.*) Kaposvárott a király születésnapján a közös hadsereg és a honvédség tiszti kara által adott banketten magyar felköszöntőt mondott Stőger honvéd százados. Ez az első eset, hogy ily alkalommal magyar nyelven mondtak áldomást a tiszti kar körében.

⁂ (*A történelmi társulat,*) mely e hó 23-dikán nyitotta meg üléseit Marosvásárhelyt, a nagy-gyülés után bizottságokra oszolva, megkezdte a munkát. Az első bizottság Marosvásárhelytt dolgozik, a második Brassóban, a harmadik Nagy-Szebenben, a negyedik Vásárhely környékén, az ötödik a könyvtárakban. Zárülésre majd Segesvártt gyülnek össze.

⁂ (*Pázmándi Horváth Endre emlékérme.*) Nogáll Károly ozeroi választott püspök Nogáll Janka nagybátyja, beküldötte a nemzeti muzeum részére a pázmándi Horváth Endre nagy költőnk százados születésének évfordulójára vert emlékérmeket. Az érem egyik oldalán Horváth domborművü mellképe látható: „Pázmándi Horváth Endre. Szül. 1778. nov. 28. † 1839. márcz. 7.“ A hátlapon egy borostyán koszoruval övedzett könyv „Árpád“ felirattal látható. Fölötte egy fénysugarakkal — a költői halhatatlanság jelképeül — körülvett csillag, az érem körületén „Születése százados évfordulójának emlékére“ körirattal. A püspök még egy ezüst, bronz és britannia-fém-érmet is küldött.

⁂ (*Működvelő bakák.*) Dolni-Tuzlában, mint egy Rodich-ezredbeli „frájter“ irja, e hó 18-dikán este a Rodich-bakák előadták a „Falu rossza“ első felvonását. A baka működvelők jól betanulták szerepeiket, az ének-részek jól sikerültek; a szinpad, a magyar jelmezek csinosan voltak kiállitva. Különösen jól alkalmazták magokat a katonák a nőszerepekhez, mert ezekre már a bosnyák szépségeket hiába kérték volna fel. Az előadáson jelen voltak: Fröhlich altábornagy, Kayserheim tábornok, Brunner ezredes és a tuzlai helyőrség egész tiszti kara.

⁂ (*Vidéki vegyesek.*) Temesmegyében csaknem oly nagy szárazság uralkodik, mint az 1863-diki volt. — Simor János bibornokprimás születésnapját fényes ünnepélyességekkel ülték meg az esztergomiak. — Nagy-Kanizsán Vámbéry Armin e hó 30-dikán felolvasást tartott. — Szegeden ünnepélyes gyászisteni tiszteletet tartottak mult vasárnap Kállay Ödön elhunyt szegedi képviselőért. — Száva Gerő előpataki földbirtokos két találmányáról beszélnek az erdélyi lapok; az egyik a lenfehéritést teszi gyorsabbá és olcsóbbá, a másikkal pedig a lent egészen meg lehet tisztitania a kovarészektől. — Balaton-Füreden e hó 17-dikéig 1965 fürdővendég fordult meg. — Zentán az algymnázium tanárait kettő kivételével mind elbocsátotta a miniszterium, mert nem birtak tanári oklevelekkel. — Sorbán Károly nagykárolyi görög katholikus lelkész e napokban ünnepelte meg áldozárságának ötvenéves jubileumát.

Külföld.

⁂ (*A bajor király*) mulatságairól és szeszélyeiről számtalan adoma és történetke ismeretes s ezek száma folyton szaporodik. Lajos király nagy műbarát és kétségtelen, hogy a művészet sokat is köszönhet neki; de néha a művészek helyzete nem épen a legkellemesebb mellette. Egyik kedvencze a királynak a mi Benczur Gyula festőnk, ki a müncheni képzőművészeti akadémia tanára s kit a király elhalmoz megbizásaival. De e megbizások nem ritkán kétségbe ejtik a művészt. Gyakran együtt sétálnak a királyi kertben s meglátnak például egy pávát. „Ugy-e szép páva?“ kérdi a király, mire a művész természetesen rámondja, hogy „igen.“ — „Nos, hát fesse le!“ — És a művész kénytelen lefesteni a pávát. Ilyen megbizások miatt aztán alig marad ideje, hogy nagyobb műveken dolgozzék.

⁂ (*A spanyol király házasságát*) egyre sürübben emlegetik. Tudvalevőleg Mária Krisztina főherczegnőt, uralkodónk családjának tagját fogja nőül venni. Alfonz király e hó 23-dikán érkezett a franczia határra, Arcachonba, hol Mária Krisztinával találkozott. A pályaudvarról a király a fényes társaság kiséretében fogaton hajtatott a Menacco villába. Utjok a Bellegarde villa előtt vitt el, hol a főherczegnők laknak, de a villa ablakai be voltak csukva. A király azonnal látogatást tett a Bellegarde villába a főherczegnőknél s ott negyedóráig időzött. Másnap a király a főherczegnőkkel étkezett. — A házassági alkudozásokat Decazes és Metternich herczegek kezdték. Ferencz József király ő Felsége elejétől fogva pártolja az egybekelést.

⁂ (*Andrássy és Bismarck Gasteinben.*) Gasteinból jelentik, hogy Andrássy gróf, ki Gasteinba utazott volt, szerdán d. e. 1/2 12-től késő estig volt együtt Bismarck herczeggel. Az első három óra alatt senki sem zavarta őket, egészen maguk voltak. Délután 6 órakor két fogat állott elő. Az elsőben Bismarck és Andrássy foglaltak helyet, az utóbbi Bismark sürgetése folytán a jobboldali ülést foglalta el. A második fogatban Bismarck herczegné és Odescalchy herczegné, született Erdődy grófné, Bismarck Vilmos gróf és Arco gróf foglaltak helyet. A társaság Böcksteinba kocsizott, a hová Bismarck minden este ki szokott rándulni. A közönség, mely a Schwaigerhof elé gyült, a legnagyobb tisztelettel üdvözölte a két államférfit. Általában Andrássyt, valahányszor a terrasszon meglátták, a legrokonszenvesebben üdvözölték. Gasteini tudósitások konstatálják, hogy Bismarck s Andrássy fölötte barátságosan, sőt bensőleg társalognak egymással.

⁂ (*A ki már életében megdicsőült.*) Sacher-Masoch ugyancsak el van telve önmagával s önnagyságával: egy német lapban leirja önéletirását. Ebben konstatálja ő, hogy a költők Parnassusán Goethe és Schopenhauer mellett áll s hogy ő mindenütt oly lelkesedéssel találkozik, minővel még egyetlen egy jelenleg élő költő sem dicsekedhetik.

⁂ (*Petőfi halálának harminczadik évfordulójáról*) a svédek is megemlékeztek. A Stockholmban megjelenő „Nya Dagligt Allehanda“ napilap ez alkalomból egész terjedelmében közli a „Koszoru“ e havi füzetének alkalmi czikkét s ezenkivül Jókai Mórnak ama rajzát, melyben Petőfivel és Orlai Somával töltött éveit irja le. Irodalmunk lelkes barátja és ismertetője Stockholmban a fent nevezett lap egyik belmunkatársa: Birger Scholdotrom, a ki Szana Tamáshoz irt levelében „Jókai forditójának“ nevezi magát.

⁂ (*Intő levél a pápának.*) A pápa e hó 21-dikén az Egyesült államokból, Baltimoreból levelet kapott, melyben őt vigyázatra intik, mert valaki meg akarja mérgezni. A levéllel a Vatikánban kezdetben mitsem törődtek, de később mégis csak figyelemre méltatták azt, mert látták, hogy a levél irója nagyon jól van értesülve a pápa magánéletéről, szokásairól, környezetéről stb. Most a levél iróját igyekeznek felfedezni.

⁂ (*Példás megegyezés állam, hitfelekezet és községi hatóság között.*) Chatillon-sur-Loing franczia országi város Colligny tengernagy emlékére diszes szobrot akar állitani. E szoborhoz az állam adja a bronzot, az öntés és metszés költségeit a kerületi protestáns felekezet viseli, a talapzatot pedig Chatillon város készitteti. Három különböző hatóság! Nálunk ugyanannyiszor három ok lenne a meg — nemegyezésre.

⁂ (*Nagy tüzvész*) pusztitott e hó 21-dikén Franczia-ország egyik legnagyobb városában, Bordeauxban. Egész városnegyed hamvadt el. A kárt két millió frankra teszik.

⁂ (*A tüzvészek Oroszországban*) csak a mult hóban is 8.003,336 rubel kárt okoztak. Batumban, mióta az oroszok kezére került, már több tüzvész pusztitott, igy nevezetesen augusztus 6-dikán, a midőn ismét számos épület lett a pusztitó elem áldozata.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Ostendében egy franczia lap szerint, kolera-esetek fordultak elő, s öt beteg közül kettő meghalt. — Konstantinápolyban is megülte az osztrák-magyar telep királyunk születésnapjának ünnepét. — Karlsbadban bizottság alakult, hogy Goethenek emlékszobrot emeljen. — Tennyson Alfréd, a „babérkoszorus költő,“ körülbelől kétezer font évi járadékot örökölt volna azzal a föltétellel, hogy magát ezentul Turnernek nevezze; de ő ezt nem fogadta el. — A münchenimükiállitás sok kárt szenvedett a minap egy felhőszakadás folytán, mely oly nagy volt, hogy a viz az üvegpalota lemezein is keresztülhatolt s betódult a termekbe.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, aug. 23. Jeannette menyegzője. — Coppélia. — Vasárnap, aug. 24. II. Rákóczi Ferencz fogsága. — Hétfő, aug. 25. Az ál-jó emberek. — Kedd, aug. 26. Piccolino. — Szerda, aug. 27. Az első foglalás. — Tartuffe. — Csütörtök, aug. 28. A Hugonották. — Péntek, aug. 29. A czárnő.

Népszinház. Szombat, aug. 23. Niniss. — Vasárnap, aug. 24. A vereshaju. — Hétfő, aug. 25. A kornevilli harangok. — Kedd, aug. 26. A toloncz. — Szerda, aug. 27. Trikoss és Kakolé. — Csütörtök, aug. 28. Angot asszony lánya. — Péntek, aug. 29. A piros bugyelláris.

⁂ (*Nemzeti szinház.*) Fektér Ferencz, mint szerződött tag, kedden lépett fel először a „Piccolino“-ban. Vendégszereplése alkalmával elmondtuk volt már nézetünket Fektér képességéről s azt összevonva, ismételhetjük ma is, hogy tudniillik benne a szinház használható tagot nyert. Fektér routinirozott énekes, hangja elég tiszta, bár nem valami nagy terjedelmű, s ha a zene-frázisok megszakgatásáról leszokik, képes eléggé élvezhetőt nyujtani. — Nádayné hosszabb betegsége után szintén most lépett föl először nagyobb szerepben. Alig látszik a betegségnek némi kis nyoma hangján, s a „Sorrentoi dal“-t most is oly kedvesen, elragadóan énekelte, hogy azt a szünni nem akaró taps folytán ismételnie kellett. — Odry Lehel természetesen oly szépen, praecise énekelt ezuttal is, mint szokott mindig. — Szerdán Szakáll Antal vidéki szinész „Tartuffe“ czimszerepében lépett föl, mint vendég, mondjuk ki mindjárt, hogy közepes sikerrel. Szakáll azon jobb vidéki szinészek egyike, a kikben megvan a jó igyekezet s középszerű tehetségükkel a kevésbbé nagy igényeket is képesek kielégiteni, de megvan a modorosság, sőt némelyiknél — mint épen Szakállnál — a nehézkesség is. Pathosza, hol tulságos, hol meg kelletén tul lanyha s ezen felül beszélő organuma sem a legjobb. A közönség mindazáltal nem volt irányában egészen fukar a tetszésnyilatkozatokkal s egy párszor megtapsolta és kihivta őt. — Orgont Szigeti József adta sok eredetiséggel, jó kedvvel. Előzőleg Helvey Laura, Náday és Ujházi „Az első foglalás“ kis vigjátékot adták elő nagy tetszés között.

Tartalom.

Tündér és syrén, Csürös Páltól. — Férjem halálakor, Fannytól. — Jobb is ez egy . . . Ifj. Nagy Györgytől. — Iskolaév elején, Sz. M.-tól. — Tabbie rózsája, Illéssy Piroskától. — Hogyan edzzük magunkat, Gadácsi M.-tól. — Tárcza. — Hazánk. — Fővárosi élet. — Vidéki élet. — Külföld. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: 5—6 éves leánykának való lebbentyűs derék szabása.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

35-dik szám. Augusztus 31-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, szines borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Muzeum-körut 10. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap kelte	Nap nyugta
							óra percz	óra percz
Aug. 31	Vasárnap	E 13 Rajm	E 12 Paul.	19 G 12 Andr.	12		5 18	6 41
Szept. 1	Hétfő	Egyed	Egyed	20 Samu	13		5 19	6 40
2	Kedd	Efraim	Absolon	21 Tádé	14		5 20	6 38
3	Szerda	Mansuet	Mansuet	22 Agathon	15	☽	5 21	6 36
4	Csütörtök	Bozália sz.	Rozália	23 Farkas	16		5 22	6 34
5	Péntek	Viktorin	Herkules	24 Eutrychius	17		5 23	6 32
6	Szombat	Zakariás	Magnus	25 Bertalan	18 Szabb.		5 25	6 30

☞ Uj elöfizetöknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk. ☜

Divattudósitás.

Nem rég egyik szellemes munkatársunk szokott kedves modorában felszámlálta ama szegény flótásokat, a kik ellenkezésben élvén szivük hajlamaival, az élet hamis nótáit kénytelenek fujni, kinlódva, fáradva és végül — kinevettetve. De higyjék el, kedves olvasónőim, van a divattudósitó helyzetében is némi szánalomra gerjesztő flótásság. Nem lehet ugyan föltenni róla, hogy nem hivatásból, belső ösztönből, hanem csak puszta kötelességből végzi tisztjét, azért mégis vannak órák, a melyekben az ő hivatása nagyon szomoru ellentétet képez életével. Igy legyen figyelemmel a habszerű báliruhák, lelkesüljön a nehéz selyem és bársony estélyi pompák iránt, — és a köszvény bántja! Nézze a szép kimenő ruhákat, melyek mindenkinek készülnek, csak neki nem, legyen kérlelhetlenül a föld egy kis zugához lánczolva, és irjon — utazó ruhákról! Legyenek tehát, kérem, egy kis elismeréssel az ilyen szegény halandó iránt, és higyjenek szavainak, mert épen az ő elszigetelt állásánál fogva, megfigyel ő mindent, a mi testi és lelki szemei elé kerül, és hű képét tudja adni mindennek, a mi czélszerű, és ajánlandó vagy a mi nem az, mert a pontos megfigyelést nem zavarja meg a nyugtalan külső élet izgató mozgalma.

Most is nyugalmas „madártávlatból“ nézzük sorba a kedves utazó ruhákat, melyek, tekintve a szép időt, boldog halandóknak készülnek elsőrendű divattermeinkben, és a melyeken kedvvel nyugszik meg a szem, mert az utazó ruhák majdnem az egyedüliek, a melyeknél az egyszerűségre vannak figyelemmel még azok is, a kik nappali és estélyi öltözékeiket tele akgatják csipkével, szalaggal, himzéssel, rojttal, bojttal, egyszóval mindennel, a mi csak divatos és drága. Mint mondám, ebben csak az utazó ruhák tesznek kivételt. Kifogástalan szabás és egységes összhang, ebből áll egész szépségük. Szövetekül most is leginkább a serge, a beige, a tweed divatos, szürke, sötétzöldes szinben, melyet egy kis vörös passepoil által élénkebbé tesznek. A legujabb utazó ruhák közül feltűnt egy, melynek alján egy széles plissé-fodor látszott, a hozzá való kabát pedig (redingote) a fodorig ért. E kabát, mely a derekat és tünique-et helyettesiti, testhez álló, a hátán három varrás látható és két nagy, mélyen fekvő gomb, mig elől öt nagy gyöngyház gomb kapcsolja össze a derekat. Egy nagy gallér és szűk könyök, ujjak hajtókával, valamint nagy hátulsó és oldalzsebek egészitik ki a divatos és kényelmes öltözéket. A csinos nyakravaló, aranyos legyet ábrázoló tűvel, egy kis fényt kölcsönöz e különben komor öltözéknek.

A kicsi virágtartó tű, mely kigyót vagy gyikot ábrázol, szintén egyik kelléke az utazó öltözéknek, de uton nem szabad csinált virágot viselni; ez nem illenék, hanem természeteset, mert erről feltehető, hogy utközben kaptuk. A ruhát és a testet a hidegtől védő felöltők közül ismét megkedvelték a nagy kerek gallérokat, melyeket kényelmesen egy pillanat alatt fel és le lehet vetni. A bő esőköpenyek is jó szolgálatot tesznek utközben; ezek legujabban selyem csuklyával készülnek, és rosz időben a fejet is megvédik a hideg és szél ellen.

Olyan szép ősznek nézünk eléje, hogy még sokakat száll meg az utazási vágy, és utazni az utazás és világlátás kedveért, sokkal kellemesebb ősz elején, mint a hő nyárban, sokan tehát jó hasznát vehetik mostani csevegésünknek, és bizonynyal szivesen veszik egyuttal őszinte kivánságunkat: Szerencsés utat.

Mai mellékletünk 5—6 éves leánykának való lebbentyűs derék szabása.

Az első szám az előrészt jelöli, a második az oldal-, a harmadik a hátrészt, a 4-dik és 5-dik pedig az ujjakat. Az előrész elől egy kissé ki van vágva.

Számrejtvény.

Gallé Natália és Gizellától.

7. 4 8. Örül rajt' a karaván,
Kelet sivó pusztáján.
2. 13. 5. 26. Nem a maga hibája.
A jó lélek megszánja.
1. 14. 6. 21. 12. 11. 23. Jóért hozni: nagy érdem,
Silányságért: nagy szégyen.
3. 18. 17. 15. 16 15. A világi zajt elhagyva,
Az erdő magányát lakja.
20. 24. 22. 11. 10. 9. 19. Nem találsz itt hegyet, bérczet,
Sem vasat, vagy egyéb erczet.
26. 25. 23. 24. Hogy beléphess a szobába,
Kézszoritásodat várja.
1—26. Vörösmarty azért irja,
Hogy a főt munkára birja.

Megfejtési határidő: szeptember hó 17-dike.

A f. é. 31-dik számban közlött számrejtvény értelme:

Minek is van a sziv, és a szivben szerelem!

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Nagy Izabella, Tűry Dánielné, Majthényi Adrienne, Tóth Flóra, Bátori Sigray Istvánné, Ratkovszky Emilia, Gallé Natália és Gizella, Sugár Eszter, Fényes Erzsike, Makár Juliska, Zólyomi Mária, Márfy Endréné, Császár Ludovika, Kiss Nina, Tamás Ida, Jákóhalmy Mariska, Egry Franciska, Tóth Eorgács Anna, Halmi Nelli, Szentmiklósy Margit, Mannó

Thanhoffer Mariska, Duló Ilka, Kállay Anna, Jóo Krisztina, Ujfalusy Károlyné, Gáal Juliska, Tóth Mihályné, Kellemfy Jolán, Hatala Mariska, Szépfalusy Ida és Lenke, Molnár Lajosné, Szűcs Klára, Füredi Lászlóné, Sámson Tilda, Jóob Zsuzsika, Máar Zsófika, Asztalos Mariska, Illondai Irma, Fenyvesy Karolin, Forgács Károlyné, Hamar Izabella, Weisz Róza, Sipos Tekla, Naményi Janka és Ilonka, Csirke Aranka, Dumkovics Irén, Somlyódy Luiza.

Megbizások tára.

Holicsra Sz. A. urhölgynek: El van küldve.

Pellérdre K. L. urnak: Szivesen küldtem meg ujból.

Szegszárdra H. G. urnőnek: Postára van adva.

Kolozsvárra P. A. urnőnek: Eddig már kezei közt lesz.

Vésztőre Cs. B. A. urnőnek: Azonnal postára adtam. Szives tisztelet.

Kolozsvárra Gy. J. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Pécsre Z. A. urhölgynek: Szives figyelmébe ajánlom legutóbbi levelemet.

Karodárra B. I. urhölgynek: Vettem a gmundeni küldeményt, kedves soraiért pedig szives köszönet.

Beregszászba B. B. urhölgynek: Ára 10 frt és a nagyobb és szebb 15 frt. Szivesen vagyok rendelkezésére.

D. Patajra R. I. urhölgynek: Tudtam, hogy örömöt szerzek vele Kegyednek és sok másoknak is.

K. Mártonba M. E. urnőnek: Jó lesz ilyen bajjal lelkiismeretes orvoshoz fordulni.

Szegedre K. O. urhölgynek: Eddig még nem érkezett Pestre, a jövő hét vége felé várják csak.

Marczaliba K. F. urhölgynek: A mint csak időm engedi, felelek a kedves sorokra.

Kérdések.

Viselik-e még a magas hajtekercset?

F. Lilla.

Szeretnék egy divatosan és szépen butorozott hálószobát berendezni, vehetek-e creton butort belé?

D. Mariska.

Lehet-e fehér, kalapra való tollakat tisztitani, és hogyan? G. Sarolta.

Nagyon szeretem a madarakat. Hogyan szelidithetném meg annyira, hogy szabadon hagyhatnám szobámban, vagy hogy kezemből egyenek? N. Nelli.

Feleletek.

G. F.-nének: Az elhasznált bélyegeket sokan gyüjtik, gyakorlati hasznát azonban jelenleg nem igen tudom. Egy szerecsen gyermek kiváltása, egy menyasszony boldoggá tétele, a kit vőlegénye csak akkor vesz el, ha millió bélyegjegye van, — ezek talán most már kimentek a divatból. Egy kályha ellenzőt láttam ugyan bélyegekből összeragasztva, de megvallom, csakis a vele való fáradságot tudtam rajta megbámulni, mert a legegyszerűbb virágos szőnyegpapir kellemesebb a szemnek, mint a többféle szinü, de mégis csak egyforma bélyegkoczka. Ritkaságuknál fogva csinosak a külföldi, tengerentuli bélyeggyüjtemények, és tudok gyermekeket, a kik egész zsebpénzüket ezekre költik, — de a nagy emberek már többnyire felhagytak vele. H. Dénesné.

M. Eugéniának mondhatom, hogy Székely Imre az év nagyobb részét Pesten tölti, nyáron pedig falun lakik, Pest megyében. Bővebb adatokat életéről majd őszszel fogok küldhetni Kegyednek, mihelyt találkozhatom e kedvelt művészünkkel. V. Hermin.

M. Eugéniának ajánlok néhány szép zenedarabot: Schubert quatres impromtus-ját, Schumann Kreisleiánáját, novelletjeit, Chopin Nocturnjeit, ugyanannak Valser-jait, mazurkáit, Grieg legujabb szerzeményeit, Mendelssohn Lieder ohne Worte-jéit bizonyosan ismeri, valamint szép Ouverturejeit (Fingals Höhle, die schöne Melusine, Sommernachtstraum, Ruy Blas, stb.) Tulajdonkép csak akkor lehet zeneműveket ajánlani, ha az illető izlését, és a zenében jártasságát ismerjük. Székely Imre magyar ábrándjai mind szépek és társaságokban kedveltek, technikáját is előnyösen ki fogja velük tüntethetni; kérdés tehát, miféle zenét szeret, és ha Kegyed ugyanannak az izlésnek hódol-e, mint a többség, a ki abban egy kis szórakozásnál egyebet nem keres, és — nem is talál.

Egyveleg.

A szenvedélyek részint bűnök, részint erények, csakhogy a legnagyobb fokon. (Goethe.)

* * *

A jó cselekedetek közül azok a legértékesebbek, a melyek titokban történnek. (Pascal.)

* * *

Az önszeretet a legnagyobb hizelgő.

(La Rochefoucauld.)

* * *

A gyémánt csak világosságnál fénylik; nagy szellemek csak fölvilágosodott népek közt lehetnek.

* * *

Az a rosz, a mit elkövetünk, nem von maga után annyi gyülöletet, mint jó tulajdonságaink.

(La Rochefoucauld.)

Szerkesztői nyilt levelek.

„E-ka halálára.“ (D. I.) Van benne érő, és különösen egy pár megkapó szép kép van benne; az a végtelen sötétség és örökkévaló semmivé létel azonban sem a hit, sem az elegia megengesztelő szellemével nem egyezik meg.

„Anyám csókja.“ (V. E.) Meleg szeretet sugalta, csak nem találja el mindig az igaz szót. Tanulmány és gyakorlat azt is megadják.

„Szajnaparti vendégeink.“ Kaptam ilyet jó egy tuczattal, különféle czimen, és egyet sem a ritka vendégekhez méltót. Tiszteletünket pedig Erdélyi Gyula kedves költeményével fejeztük ki iránt uk.

„Csak egy évre.“ És lesz belőle több is. Ennek legalább minden szava azt engedi gyanittatni, hogy nagyon fiatal még a gazdája.

„A puszták királya.“ Régen tul vagyunk már azon, hogy a magyar nép ragyogó szépsége a — lókötő.

„A tűzhányók.“ Egy kis simitás mellett mehetne

„Az uj osztrák miniszterek.“ Élettörténetük sem igen érdekelhetik a művelt magyar közönséget; én legalább egyikről sem hallottam, hogy valami nagy ember, akár a tudományban, akár a művészetben, akár az állami dolgaiban. Azonfelül pedig ez az ismertetés annyira „csehül“ van irva, hogy a századik magyar is azt mondaná rá: „Fele sem igaz annak.“

„A 13. szám.“ Még csak az kellene, hogy a lutrizás mellett, szót emeljünk!

R. E. urhölgynek (N. M.) a 7-dikben a 6. a 8-dikban meg az 5 hibásak. Kiigazitanám, de mikor Kegyed is olyan szépen tudja azt megcsinálni!

B—tf-ra. G N. és G. urhölgynek. Nagyon köszönöm. A mérték végett, meg a 25 végett.

„Heinéből.“ (A. Cs. L.) Nem közelitik az eredeti gyönyörű könnyedségét és formatisztaságát.

POUDRE RAVISSANTE

du Dr. LEJOSSE à Paris.

A párisi és londoni hölgyvilág, valamint ***a legtöbb művésznő legkedveltebb arczpora.*** Mindazon t. hölgyek, kik egyszer használták, meggyőződtek, bogy a POUDRE RAVISSANTE felülmulhatatlan, igen jól tapad, láthatatlan és természetes üdeséget ad a bőrszinnek, tehát legjobban ajánlbató.

Nagy doboz ára 1 frt. — Kisebb 60 kr. fehér vagy rózsaszinű.

„RAVISSANTE“ du Dr. LEJOSSE à PARIS

u hölgyvilágnak egyetlen ártalmatlan szépitőszere, azon jeles tulajdonsággal bir, hogy a bőrszervre puhitólag, felfrissitőleg hat, annak müködésére fokozó és éltető befolyással bir. A legdicsőbb toilette-szer minden hölgy számára, mely minden bőrbetegséget eltávolit s a bőr szinét fiatalitja és szépiti. ***Mint lágyiló, bőrfejlesztő szer minden zsiranyagot és olajfélét felülmut, miután a bört rendkivül hajlékonynyá, gyöngéddé és fehérré teszi.***

Nagy üveg ára 2 frt. 50 kr., kicsiny 1 frt. 50 kr.

SAVON RAVISSANTE

legjobb és legkedveltebb pipereszappan a bőrszin **szépitésére és javitására.** — Egy kartonnal (3 darab) 1 frt 50 kr., darabonkint 50 kr.

Valódi minőségben kapható: **Budapesten TÖRÖK JÓZSEF ur gyógyszertárában,** király-utcza és a nagyobb vidéki gyógyszertárakban.

A németországi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitünő alkalmazhatósága végett a magas cs kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúz (Rheuma), inszaggatás, mell, gerinczfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen. **Egy csomag 1 frt 5, kettős ezejü 2 frt 10 kr.**

Ezen köszvényvászon azzal különböztetik valamennyi létező iobbi szerékről, hogy csakugyan használ.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr. Postán küldve 10 krral több. Valódiar Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gysztárában, kiraly-utca 7. sz. — **Debreczenben:** Rothschneck ur gysztárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur gysztárában. — **Mohácson:** Jazevics Károly. — **Kolozsvárt:** Wolf gysznél. - **Pécsett:** Zsolnay. — **Szegeden:** Weiglein György, Kovács gysz. — **Temesváron.** Kraul. — **Aradon:** Prinner gysz. — **Nagyváradon:** Molnár gysz. — **Székes-Fehérvár:** Dieballa: **Gyöngyösön:** Vozary gysz. — **Brasso:** Fabik gysz. **Szigetvárott:** Ehrenfeld W. — **Miskolcz:** Ujházy gysz. — **Pozsony:** Söltz. — **Kassan:** Escwig Ede és fia gysztárában.

Köszönet nyilvánitás.

Egy a tagjaimba esett igen erős köszvény miatt, oly erős fájdalmakat szenvedtem, hogy ágyamban csakis mások segélyével fordulhattam meg és az éjjeket a legnagyobb kinokban álmatlanul töltöttem. Ezen fájdalmaimtól, a Török József ur gyógyszertárában kapható **köszvéuy vászon** használata által a legrövidebb idő alatt megszabadultam, noha azelőtt ellene hideg borogatást stb,, valamint orvosi segélyt vettem igénybe, miután most hivatásomnak ismét megfelelhetek,minden ilyen bajban szenvedőnek a fenti iránti szóbeli vagy irásbeli kérdezősködésére szivesen teszek bizonyságot.

Gröbner János,
pályaudvar, Rákos-Palota.

Poudre de serail.

Soldos-Blaha Louiza művésznő kedvencz arczpora.

Ezen arczpor vegytanilag tökéletesitve minden ártalmas szerektől mentes és oly kitünő tulajdonságokat központosit, hogy minden eddig a kül- és belföldön készitett porokat sokszorosan felülmulja; nagymérvü federje az arczot az időjárás kellemetlen befolyásától megóvja, az arcznak és a testszinnek ifju és természetes szinezetet kölcsönöz, ugy hogy a legfinomabb szem sem képes a port rajta észrevenni, mely kitünő hatásáért **Soldos-Blaha Louiza** asszonyság következő sorokkal tüntette ki.

Tiszt. Müller J. L. Vadász Ferencz öz. utóda, illatszerész urnak **Budapesten.**

A Poudre de serail, melyet ön feltalált, **valóban kitünő és nemében páratlan,** mert nemcsak az arczon láthatlan és tartós, de egyszersmind rendes használatnál ártalmatlansága által az arczra oly különös jótékony hatást gyakorol, a minőt még eddig semmiféle arczpornál nem tapasztaltam, mely kiváló tulajdonságért jövőben mint kedvencz arczpormat kizárólag fogom használni és meg vagyok győződve, hogy felülmulhatlan jóságáért általános elismerésnek fog örvendeni

Tisztelettel

Soldos-Blaha Louiza.

Minden dobozhoz POUDER DE SERAIL a mellékelt bejegyzett védjegygyel van ellátva, 60 kr és 1 frt dobozokban, valódi minőségben csupán a feltalálónál **VADÁSZ FERENCZ. özv. utódai-nál** illatszerész a „Virág-királyné“-hoz **Budapest, Koronaherczeg-utcza 2. szám** kapható.

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 21-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

36. SZ.
Szept. 7-dikén.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Tündér és syrén.

— Beszély. —

Csürös Páltól.

(Vége.)

S csakugyan ugy volt. A syrén a megszólitott fiatal emberhez jött s elragadó mosoly közt egy kotillion-jelvényt tűzött mellére, aztán fürtös kis fejét hajtá le rá s a pár tova lebbent, a syrén tova tűnt, mint egy rózsalevél, mit tovasodort a fuvalom . . .

— És ön nem is tudja, hogy tulajdonképen ki ez a syrén? — kérdi egy uri ember szomszédjától — csudálkozom; mert nagy sensatiot keltett az a történet, a melynek Fátrai miniszter esett áldozatául nem rég, midőn a mostani syrént, ki ama fiatal ember karján lebeg, mint szegény árva leányt oltárhoz vezeté. Mondják, hogy a szép syrén kis ideig szomoru volt; de most már csillaga ama körnek, hová férje emelé. Hódit, vonz, mint a nap a többi égi testeket, s mégis ha valaki azt hinné, hogy e nő könnyelmű, kalandvágyó, nagyon csalódnék. Nincs egyetlen férfi férjén kivül, ki azzal dicsekedhetnék, hogy csak rózsás ujját is érintette ajkaival. Igen, ugy tesz ő, hogy fölgyujtja a tüzet a férfiszivekben és hagyja lobogni eloltatlanul, mig a szivből hamu lesz. Nevét onnan vevé, hogy egy alkalommal ugynevezett élő-képletek felmutatásakor hableányt ábrázolt, megbűvölve, leigézve mindenkit, ki láthatá. Azóta syrén a neve . . .

A syrén pedig e perczben lihegve omlott le inkább, mint leült egy közeli pamlagra s rögtön körül volt véve mézes beszédű arszlánok körétől.

Mintha valami lázas képzelet visioja lett volna, a mint ott pihent, kissé hátra dőlve, szőke fürteivel, melyek a fáradságtól lehelletszerüen gyönge pirral elöntött arczaira és vállaira aláhulltak.

Kimerültsége azonban csak rövid ideig tartott. Ismét csevegett, kaczagott a férfiakkal és a férfiak felett, osztotta pazarul mosolyait, s mikor fölharsant a zene, ismét ő volt az első, ki tovalejtett sebesen, féktelen szenvedélylyel, mint a szellő, mint a vihar . . .

És bár e nő egész valóján a diadalittasság, a gyönyör látszott elömleni, a lélekbuvár mégis észrevehette, hogy e kedv erőltetve van; hogy e hölgy, a ki kaczag, tánczol, szenved, ugy, a mennyire husz éves hölgy szenvedni képes, hogy az alatt a vadul hullámzó kebel alatt olyan sebzett a sziv, mint az a madár, mely kalitkájából sikongva szabadulni vágyik s a mig kalitja oldalait verdesi, maga borul vérbe.

Hanem ezt csak a nagyon mély lélekismerő vehette volna észre, mert e nőt a félelem, hogy valaki fájdalmát, szive iszonyu sebét észre veheti, egész művésznővé tette a tettetésben.

Volt azonban mégis egy férfi, a ki belátott lelkébe, szivébe e nőnek; egy férfi, ki egy héttel ezelőtt érkezett a fővárosba.

E férfi: Lenkei Ernő.

Ott állott ő már kezdet óta mozdulatlanul a terem egyik szegletében s délczeg termetével, sötét szemeivel és fürteivel, szép halvány arczával nem egy nő figyelmét vonó magára.

Nagyon szerencsésnek tartják; követté van kinevezve s ma-holnap Velenczébe kell, hogy utazzék hivatala betöltésére. S e szerencsés diplomata most ott virrasztja az éjszakát s tekintetével elnyelni látszik egy tünékeny alakot — a syrént.

Hiszen az a syrén az ő unokahuga, elárult unokahuga! Lelke bele van veszve eme nő csábos mosolyaiba, ittas diadalába; ugy van, mint az a ki elvesztve erejét, már nem küzd, pedig maga előtt látja a besodró örvényt.

A syrénnek van mindenki számára egy nyájas szava, futó mosolyát legutolsó tánczosának is van alkalma élvezni, csak egy férfi számára nincs még tekintete sem.

E férfi: Lenkei Ernő.

Hiszen ez a férfi az ő unokabátyja, az őt eláruló unokabátyja, a ki visszajött, hogy szivének hegedő sebeit ismét felszakitsa.

De mégis! A syrén könyörülni látszik. Oda megy Lenkeihez s a szokásos jelvénynyel keringőre hivja fel.

— Hiszen mi rokonok vagyunk! — suttogá, miközben ajkán hideg mosoly játszott, azután hozzá tevé: — Nos, ön meglehet elégedve követségi állomásával. És ön meg sem köszöni közbenjárásomat?

— Berta! — esdekelt az ifju szenvedélyesen.

A hölgy könyörtelenül válaszolt:

— Ön csalatkozik, Lenkei ur. Én nem vagyok Berta, hanem Fátrai miniszterné. Aztán minek is szenvedélyeskedik ön már! Hiszen ön nevetséges dolgot mivel ez által. Hahaha! — És a szép syrén összeszoritá ajkait, hogy e nevetséges dolgon nehogy — zokogásra fakadjon.

— Hallgasson meg, Berta. Azt hittem, a rangért egy megölt sziv, megölt szivem csekély áldozat lesz; eszemet vesztém. Még akkor nem tudám, hogy az ifjuság szerelem nélkül üres pusztaság; csak most tudom, mikor szivem szerelemért eseng, hogy nem lehetek más, nem vagyok más, mint egy szegény férfi, ki önért, a szerelemért megőrül.

A tour véget ért.

— Távozzék, Lenkei, tanuk előtt vagyunk, — rebegé a syrén, s percz mulva ismét ott lehetett látni élénken a vigadók közt.

Csak vége lenne már!

Nagy sokára az utczai csendet a távozó hintók robogása verte fel — a társaság oszladozott.

Végre csakugyan jöttek jelenteni, hogy gróf Fátrainé kocsija előhajtatott.

A jobbágyok egész serge ugrált föl kikisérni a királynőt, hanem a syrén valami szeszélyből mindnyájokat visszautasitotta.

Pillanat alatt Lenkei is a folyosón termett.

— Irgalom, Berta! — rebegte a mellette elmenőnek.

A syrén először észre sem látszott őt venni, de aztán mintha hirtelen valamit gondolt volna, hátra fordult s csodálatosan ragyogó szemekkel mondá:

— Kövessen!

Pár percz mulva egy barátságos kis boudoirban látjuk őket.

A kandallóban vigan pattog a tűz, olyan jó meleg sugárzik szerte s a syrén mégis ugy fázik, ugy összereszket! A theafőző olyan halvány, kisértetes fényt vet reá.

— Iszol egy csészével velem, Ernő, e theából?

— Igen, — válaszolá a férfi mámoros, ittas tekintettel, — ha méreg is, veled megiszom.

A hölgynek szemei olyan csodálatosan ragyognak ismét, rászegzi azokat merőn az ifjura, hanem aztán oda borul kedvese keblére, átfonja nyakát gömbölyű karjaival, s lágyan, epedőn fülébe suttogja:

— Emlékszel Ernő, ezelőtt egy évvel? Először nyomtad ajkaimra első, édes csókodat s azt mondád, hogy szeretsz . . . A csalogány ott repdesett felettünk énekelve, fejünkre hulltak a baraczkfa hófehér virágai . . .

Ernő nem felelt, csak égő csókkal hinté a syrén arczát, ajkait, szemeit, haját . . .

Egyszerre a hölgyet vonagló fájdalom fogta el, nem szólhatott tovább.

— Bertám, mit cselekszel?

— Mit? Azt, a mit te is mindjárt: meghalok, meghalsz, meghalunk . . . Nem volt erőm vétkezni, de válni sincs . . . Veled akarok egyesülni örökre . . . Isten veled! nem sokára viszontlátjuk egymást — az örökkévalóságban.

És holtan hanyatlott annak karjaiba, kit szeretett s ki őt mégis eladá.

Ernő ki akarta szakitni magát a halott karjaiból, hanem azok makacsul fonódtak rá. Benne is működni kezdett a méreg, még néhány percz s a syrén őt is magával ragadta a mérhetlen semmiségbe.

Az ablak előtti fák lombjain átszűrődő napsugarak két halott arczát csókdosák . . .

* * *

A tündér, a szép olasz leány pedig várt, csak várt.

A bujdokló katangra hó borult le már.

Ő várt, csak várt.

A természet a nap melengető csókjától mosolygva ébredett.

Ő várt, csak várt.

Könnyes szemmel, fájó szivvel, ő várt, csak várt.

Mikor a lomb ismét lehullt, azt mondá, hogy nagyon szeretné, ha keblére egy piros rózsát tűzhetne.

Estére aztán a szép leány ott feküdt a pamlagon, nagyon haloványan, keblén egy piros rózsa volt, lábainál egy pisztoly bevert.

A pisztoly volt az ág, melyről a tündér azt a rózsát fájó keblére tűzte.

És a ki vágyott fehér menyegzőre — elvitték fehér temetőbe.

És a ki vágyott lakni fent, fényes palotában, letették, hogy lakjék alant, sötét sir ölében.

Dal.

Szabó Endrétől.

Az Alföldet szanaszét bejártam,
Az Alföldön beh sok szép leány van!
Szebb az egyik, gyönyörűbb mint a más',
Jaj beh nehéz köztük a választás.

Választani nem tudtam, de csak addig,
Mig nem láttam egyet, az igazit;
— Az Alföldet szanaszét bejártam,
Az Alföldön csak egy szép leány van . . .

Őszi napfény ragyogása.

Sárgul a lomb, hull a levél a fáról, hanem azért őszszel is nagyon szép az élet. A nap tüze csillapult, nincs már neki „vivó szenvedelme“, szelid mosolygás vonul el a földön, a réten itt-amott egy virág nyilik, és ugy örül neki, mintha unokája volna; a gyümölcsösben piroslik az

alma, a hegy oldalában a szőllő alig birja már az édes terhet, mindenfelül szelid vidámság, mint a ki jól végezte dolgát; még annak a hulló levélnek is, a mit a hűvös szellő fú arczába, ugy tud mosolyogni, pedig az a hulló levél ugyanaz a földnek, a mi az embernek az első fehér hajszál.

Az első fehér hajszál! Az első után meg a második, a harmadik, pár hónap mulva meg sem lehet számlálni, olyan sokan vannak, és mint a hulló levél, ezek is arra emlékeztetnek, hogy immár közeledik az ősz, és miként a földnek, ugy az embernek is nincs rajta mit busulni, nem mond vele ujat, el vagyunk rá készülve, megtanultuk az égtől, meg a földtől, nyár után ősz, ősz után tél, tél után tavasz, azaz hogy a telet a lélek be sem várja, hanem mint a gólya, fecske, ő is uj tavaszba költözik, sokkal szebbe, mint a milyen itt a földön muló virággal hinti be a világot, azért olyan szép az élet, még az ősz is, még a sok szomoruság is, a mi itt a szivet éri, az is csak a szépségnek szolgál; magamról tudom; fényben állt az ég fölöttem, ugy örült a lelkem, nem birtam betelni vele, és a meddig szemem látott, és még azon is tul, egész az Isten trónusáig el szerettem volna szállni, az örökkévalóságon innen szóba sem álltam senkivel, — akkor egyszerre csak elborult az ég fölöttem, egy rázkódás, és leestem, azt hittem, a föld szakadt meg alattam, sötét éj nehezedett rám, miként ha sirban volnék, elevenen eltemetve, és ugy fájt minden testem, és ugy reszketett a lelkem a félelemtől, mi lesz már belőlem, és olyan kinnal fohászkodtam föl a haragos nagy Istenhez: Miért nem inkább halva!

Heteket töltöttem igy, rettenetes kinban, és lassan-lassan megszoktam a sötétbe látni, a félelem is elmult rólam, és megtudtam, hogy nem fekszem a sirban, csak az eséstől zuzódott el testem-lelkem, nem is csuda, az égről le a földre estem, a képzelet délibábos káprázatából a rögös puszta földre, a dicsőség tündérszép álomvilágából a mindennapi valóra, a mit eddig mindig olyan ridegnek és kietlennek képzeltem.

És most, hogy jobban-jobban körülnéztem és lelkemről elmult a sajgás — dehogy rideg és kietlen ez a göröngyös élet! Itt is, ott is egy-egy kedves virág, egy-egy piczi szépség, a min a lélek örömet lelhet és az Istenhez szállhat föl háladatos szivvel — hát tudtam volna én azt valaha, ha azok a nagy csapások nem érnek?

Mindig szép az élet annak, a kinek szeme van a szépre, és a hogy mi rá mosolygunk, ugy mosolyog az vissza, és épugy vagyunk az évszakokkal is, megvan az ősznek is a maga szépsége, meg a télnek is, csak fogékonyak legyünk reá, és képesek az ő élvezésére. A nagyvárosi ember el sem tudja képzelni a vadon rengetegben élő erdész hogyan lehet el a télen át abban a rettenetes egyedüliségben! És a hány ilyen emberrel találkoztam, egyetlen-egynek sem volt beesett az arcza, sőt inkább, csak hogy ki nem csattant a piros-pozsgás egészségtől, és azonképen a jó kedvtől, boldog volt, ha nevethetett, és mindig nevetett, az öröm tehát nem veszett ki belőle, és ha kérdeztem, ha unta-e magát a télen, olyan szemeket meresztett reám, mintha meg akartam volna bántani. Unatkozni, a hol annyi szépet talál az ember! És ezt nem csak a férfi mondta, hanem a nő is, abban a nagy egyedüliségben, — ott is tehát, mindenütt és mindenkor szép az élet, csak szem is legyen hozzá.

És tavaszszal-őszszel, télen-nyáron mindig ugy van a legszebben, a hogy meg van alkotva; ebben is mester a természet. Minden szakában az évnek más-más szinvegyülete van az égnek, és mindig olyan, a milyen épen akkor a földhez foglalatul illik. Innen a természetnek az ő kedves vonzó arcza minden korban. Avagy nem-e tökéletesen a nyilóbimbó leányhoz hasonlit a tavasz? Ugyanaz a szelid mosolygás, ugyanaz az ártatlan vidámság, és felette az ég csupa titkos sejtelem és kimondhatlan ábránd. A nyár meg, a gyümölcstermő nyár, szinte látni, mint fojtja vissza még a lélekzetét is, ugy őrködik drága magzatai fölött, ugy táplálja szive vérével; feje fölött az ég meg az egész mindenséget önti tele az ő égő nagy szerelmével, — nem-e valósággal a hű anyához hasonlit a házi gondok édes terhe alatt? És ép ugy az ősz, a tél, még a tél is, az a tisztes aggastyán, az ő méltóságos nyugodtságával, az ő magasztos önmegadásával, az ő hófehér szakállával, és felette az ég, mintha csak egyben akarna lenni vele, betakarva szépen, hogy aludjék el csendesen, nem zavarva senkitől. A többi világ fázik, neki meg jó melege van a fehér pelyhek alatt, a mibe ágyazta. Vagy mikor a vihar tombol, és a százados fák reszketnek sudaroktól tövükig, és az alvó öreg mégis semmit sem tud felőle, — nem-e a hatalmas Isten képét látjuk akkor?

Olyan szép az élet minden korban és mindig csak abban a formában, a mit a természet, az Isten szabott rá. Gondoljuk csak máskép! Tavaszi fakadás — téli komor éggel! Vagy megforditva: téli aléltság, — tarka pillangókkal, daloló madárral, mosolygó kék éggel — sehogy sem illenének össze, és nem volnának jó hatással. Egy-egy kis ideig vannak néha ilyen fele-más természeti jelenségek, ugy tél elején, tél végén, és — persze, nem vagyok orvos — hanem én azt hiszem, hogy attól esik az ember ilyenkor olyan hamar náthába, hurutba, attól a meghasonlástól, a mivel a föld és az ég vannak akkor egymással. Elébb a lélek náthásodik meg tőle, azután a testre ragad reá. Mig ellenben a rendes időjárás, csak az őszt, a hulló leveleket ha veszszük, messziről ugy tetszik, mintha virágok hullanának, vagy pillangók szállnának, azért még sem olyan, mint a tavasz virághullása és pilleszállongása, hanem egészen más, szelid rezgő fényben, olyan, milyen épen az őszi napvilághoz illik, a hogy azt Tompa Mihály olyan gyönyörűen megénekelte az „Őszi napnak ragyogása“ czimű költeményében.

Valami megnevezhetetlen bűbáj van abban az őszi levelek hullásában, mintha csak magától felmutatná a természet: ime, az idő, az élet megfehéritették fejem ékét, itt is egy, itt is egy, — és olyan szép az arcza, a mint ezt mondja, akár csak a szeretett nő, mikor fehér hajszálak mutatkoznak hajában.

Soh'se szükség eltakarni, vagy befesteni őket! Csak kérdezzük a gyermeket, milyennek találja igy a drága anya arczát! Azok a tiszta, derült tekintetű szemek olyan áhitattal csüggnek rajta, olyan szépnek találják, sokkal szebbnek, mint eddig mindig, és az édes kezek ugy simogatják, és a kedves ajkak ugy csókolgatják minden egyes fehér szálát! Ezüst szálak ezek nekik, az anyai szeretet koronája fonódik belőlük, ugy érzik.

És kérdezzük a férjet, milyennek találja igy a hű nő fejét; ha nem azt hiszi-e, hogy az ő gondjaitól fehérültek meg e drága selyemszálak! A miért vele osztozott az élet gondjaiban, hogy könnyebben viselje! És miként ama

szent órában, mikor a menyasszony fején a mirtus koszoru fonódott, olyan hő szerelemre gerjed ujra az első fehér hajszálak láttára. Szerelmének másodvirágzása ez, ugy érzi, és ez sokkal nagyobb boldogság neki is, de a nőnek is, az első szerelemnél. Semmi sem olthatja már ki ezt a szerelmet. Az örökkévaló szerelem diadalkoszoruja fonódik a fehér szálaktól a hű hitves homloka körül.

És kérdezzük az idegent, ha veszit-e a női arcz a fehér szálaktól? A mi szépséget az idő meghagyott rajta, csak annál inkább ötlik szembe; olyan glória-forma ragyogja körül, és az érzés is, a mi tőle támad, az éghez viszi közelebb a lelket. Jól esik közelében lenni az ilyen nőnek, ugy vonzódik szivünk hozzá, az örökkévaló tiszta nőiesség imádata szállja meg a lelket tőle, nőt és férfit egyiránt, — valami szép tehát az az első pár fehér hajszál, és saját maga ellen vétkezik a nő, ha egytől-egyig szépen meg nem hagyja. Emilia.

A fehér kamélia.

— Beszély a mai angol társadalmi életből. —

I.

A fénykép.

Egész Londonban nem létezik kellemesebb, kedélyesebb kis csevegő-terem, mint Maynard Eduard festőé, a mi jó „Teddy“ barátunké.

Művészetével már ugyan rég felhagyott, és hosszu éveken át mint kóbor lovag bebarangolta Spanyol- és Francziaországot, hol valódi régiség-kereskedővé képezte ki magát, mert utjában egy sereg régi képet, vasat, fegyvert, és isten tudja, hányféle ily dolgot szedett össze.

Igy nyert aztán bizalmas kis szobácskája, melyet tökéletesen saját izlése szerint rendezett be, és diszitett fel, bizonyos csodálatos, rejtelmes kinézést. A dióbarna oldaldeszkázat arany pálczákkal volt kirakva, ugy szinte a kárpit és butorzat is hasonló szinből készült. A kandalló párkányát egy tölgyfa keretbe foglalt régi divatu üveg diszité; a szoba nagy részét jól megrakott tölgyfa-állványok és könyvszekrények foglalák el, a még pusztán maradt helyeket pedig olaj- és vizfestmények fedték be, melyek mind régi ünnepelt művészek festményei voltak. Az ablakok ritka üvegfestményei között, ködös világosságban, a Regent-Street házainak hosszu sora tűnik fel, s ha egy kellemes délutánt e teremben akarunk átálmodni, csakis a felhallatszó zaj zürzavara, a léptek és fogatok moraja juttatja eszünkbe, hogy London, az örökké forrongó, pezsgő London közepén vagyunk.

Szép napos nyári nap volt, midőn Teddy barátomat ismét meglátogattam, de mint rendesen, nem találtam honn. Azonban egy számomra hátrahagyott kis papiron kért, várnék megérkeztére.

Hogy a magány legnagyobb ellensége, az unalom ellen jól fölfegyverkezzem, szivarra gyujtottam és az asztalon heverő fénykép-album után nyultam, hogy az ujan összegyűjtött arczképeket végig lapozzam.

Teddy határtalan előszeretetet tanusitott e kis parány-képek iránt, és a hol csak egy érdekes vonásu arczot felfedezett, megszerezte, bármibe került is az. Sok régi ismerősömre akadtam itt, sok szép fiatal leányra, diszes lovag- és egyéb szeszélyes öltönyben, számos éltesebb hölgyre, épen nem hozzájuk illő kihivó fej-ékkel; de én ez érdekes alakok egyikénél sem állottam meg hosszabb időre, siettem az utolsó lapokhoz, remélve, hogy a legujabbakat itt találandom.

Hirtelen azonban szemeim bámulva meredtek egy képre; a könyvvel kezemben az ablakhoz siettem, hogy e fényképet hosszasabban és több figyelemmel vizsgáljam, mint a többit. Ide s tova forgattam, mig végre e csodaszép arczot a legkedvezőbb világitásba helyeztem. A legvalódibb elragadtatással csüngtem e dús fekete fürtökön, e tiszta, klasszikusan szép, elragadó vonásokon, az édesen-barátságos tekinteten, mely élni és reám mosolyogni látszott, a félig beszédre nyitva álló finom kis ajkakon és a gömbölyű kis állon, mely az előre hajolt fejnél, mint a gyöngyvirág az üde moha vánkosán, ugy nyugodott az emelkedő kebelen.

Szóval én szerelmes lettem e kis képbe, a művészbe, ki teremtette és az ismeretlen eredetibe.

De ki lehet e lányka? — kérdém végre önmagamtól, és e kérdés következtében a képet kiszabaditám az album keretéből, hogy legalább a művész nevét tudhassam meg; itt azonban tiszta lapnál nem volt egyéb, puszta fehér lap. a fényképész neve, lakása és a legcsekélyebb jel nélkül, melyről nyomába jöhettem volna. Mikép jutott Teddy e képhez? — fűztem kérdéseimet tovább. Talán pénzért vette valahol? Nincs e lányka már eljegyezve, vagy talán már épen férjnél?

De mily soká is várat magára ma az a Teddy! — kiáltám türelmetlenül, mialatt dobogó szivvel föl s alá jártam a szobában, aztán kinyitám az ablakot, végig néztem a hosszu utczán s ismét az arczkép bámulásába mélyedtem. Végre valahára barátom jól ismert lépteit hallám s elébe siettem.

— Itt vagy tehát, te vén gyermek! — kiáltott felém, — megkaptad levelkémet, s várakoztál reám?

— Teddy, — kiáltám izgatottan, a nélkül, hogy üdvözlését viszonoztam volna, — szólj, miféle arczkép ez?

— Nos, nos, — válaszolt vontatva, mialatt példás nyugodtsággal pipáját tömögeté, — ugy látom, szokatlanul izgatottak, felindultak vagyunk!

— Igazad van, szokatlanul izgatott vagyok, — mondám őszintén, — de kérlek, felelj hát kérdésemre: ki e lányka? Minden áron tudnom kell!

— Engedd tehát látnom; — felelt Teddy, mialatt a képet kirántá kezemből, és oly figyelemmel vizsgálta, mintha valóban kilétéről gondolkozott volna. — Igen, igen, hogyan! Nem nagynéném, a chinai császárné arczképe ez? Valóban csinos, csakhogy kissé öregecske kis egyén!

— Engem ne tarts bolonddá, pajtás! — törtem ki akaratlanul; — ha már e kép felzavarta nyugalmamat, akarom tudni eredetije nevét is; mondd tehát, kérlek, hogyan és mily körülmények között jutottál e kép birtokába?

— Mondtam már, hogy nagynéném, — akará ismét kezdeni, midőn azonban növekvő kedvetlenségemet észrevette, igy folytatá: — Légy nyugodt te csodabogár, imádottadat én ép oly kevéssé ismerem, mint te; az egésznek története csak az, hogy e képet valamely fénykép műtermében vagy valamely külvárosi kirakatban megpillantám, s miután tetszett, néhány shillingért megvettem.

Keserűen csalódva és boszusan foglaltam el ujra helyemet; inkább ohajtottam volna, hogy barátom azt mondja, miszerint fényképem eredetije már más férfiunak esküdött örök hűséget, és reám nézve igy elveszett, minthogy e gyötrő bizonytalanságnak engedett át.

— Nos Frank, — szólott hozzám résztvevőleg, — csak nem akarod magadat egészen a kétségbeesésnek átengedni? Talán csak nem bolondultál bele végkép e leányba? Hisz meglehet, hogy ma már igen tisztes matróna, kit reményteljes gyermeksereg zajong körül; vagy valamely hirre vergődött pinczérnő, — vagy végre egy . . .

— Már ismét Teddy! Biztosithatlak, hogy tréfáiddal épen nem találsz jó kedvben. Jóllehet esztelenség tőlem e kutatás, de nem tehetek máskép. Mondd kérlek, épen nem vagy képes visszaemlékezni, hogy hol vetted e fényképet?

— Becsületemre mondom, már világosan nem emlékezem. Ha nem csalódom, Westbourne-Grove közelében volt; ugy hiszem — Bayswaternál — ebédeltem.

— Ha megengeded, magamnál tartom e képet?

— Szivesen, de ha tanácsolnom szabad, Frank, ugy kérlek, vesd tűzbe.

— Ezer köszönet, barátom! A mi tanácsodat illeti, már megbocsáss, azt nem követem; — válaszoltam örömmel, mialatt a fényképet tárczámba rejtém. — Élj boldogul, holnap ismét látjuk egymást!

— Hova, hova ily sietve?

— Westbourne-Grove-ba, még ma bebarangolom utczáit és környékét.

— Menj, menj, te javithatlan vén gyermek! — kiáltott utánam tréfásan, mialatt én tova siettem.

II.

Westbourne-Grove.

Westbourne-Grove nem tartozik azon ligetek közé, melyek neveiket hiven jelölik; ritkán beültetett hosszu fasor ez a Bayswater átjáratnál, kisebb kiadásu Regent-Street, számtalan kirakattal, mely főleg e városrész hölgyvilágának igen kedvencz gyülhelye. E városrészt leginkább kereskedők, nyugalmazott indus tisztek és törökök lakják, kik közül az utóbbiak, férfiak és nők egyaránt minden derült délután már négy órakor rendesen megjelennek e sétányon.

Ezeken kivül csendes egyhanguságggal indus ápolónők is ütik fel sátorukat, egy csapat gyermek kiséretében; izmos suhanczok vonszolnak maguk után egy-egy gyaloghintóba helyezett sebesült katonatisztet; itt egy vén, hosszu szakállu török kinálja hamis ékszereit szerény, könnyen piruló leánykáknak; amott egy lelkész halad hivatalos nimbusával, buzgó hivőnői hódoló sora között; Bayswater gyenge lábu vendégei az ablak mögül kandikálnak elő szemüvegeiken át, hol ide, hol oda köszöngetve; a szép fiatal leányok hidegen vonulnak el egy-egy nyugalmazott férfiu előtt, s szemeik csak a kalapok, kelmék, függők, és a kirakatok egyéb drágaságain csüggnek; az egész járdát drága selyem uszályok boritják el.

E helyre értem én, barátom lakásából kiindulva, eleinte kocsin, később pedig gyalog folytatva utamat. Minden kedvező pillanatot felhasználtam, hogy fényképemet elővéve, vonásait mindinkább lelkembe véssem, s minden

ujabb vizsgálat után, szebbnek, bájosabbnak tűnt fel előttem. Voltak pillanataim, midőn esztelenségemet saját magam is szememre vetettem, de csakhamar vigasztalt az a gondolat, hogy előttem már sokkal bölcsebb emberek is követtek el szerelemből hasonló balga dolgokat, és regényes kutatási utamat ujra folytatám.

Igaz, hogy czélommal tökéletesen tisztában voltam, de hogy mikép fogok ahoz eljutni, arról legcsekélyehb fogalommal sem birtam.

Minden lépten-nyomon fényképészeti műteremre akadtam, de hogy melyik legyen az általam oly hőn keresett, az iránt Maynard Eduard legtávolabb utasitást sem adott. Mitevő legyek, műteremről műteremre járjak kérdéseimet mindenhol ismételve, vagy azon reményben, hogy fényképem másolatját valamely kirakatban meglátandom, ezeket vizsgáljam sorra?

Sokáig kinzott e két gondolat, mig végre elhatároztam, hogy műtermi körmenetemet megkezdem, azonban mindenhol, és pedig nem mindig a legfinomabb módon, elutasittattam. Némely helyen alig méltattak néhány szóra, máshol ismét elég világosan tudtomra adták, hogy minden solid üzlet a lap hátára szokta czimét és lakását nyomatni; amott pedig hallanom kellett, hogy a kérdett művész termében sokkal tökéletesebb képek készülnek, mint az általam előmutatott. Ez utóbbi nyilatkozat egész büszkeségemet felláziá, és szégyeltem magam, hogy isteni képemet ennyi köznapi lélek tekintetének kitettem, mire végre elhatározám, hogy további kutatásaimat elnapolom. Ekkorra talán Teddytől is néhány czélhoz vezető körülményt kicsikarhatok. Talán képes leszek őt reá birni, hogy személyesen kövessen Westbour-Grove-ba, igy talán a tárgyak ujabb megpillantása emlékébe hozzák a kivánt helyet. Ha mindez sikertelen lesz, még mindig megmarad a kitartás, elhatározás, melynek vezetése mellett körutamat ujra kezdhetem.

Következő nap csakugyan ismét fölkerestem Teddyt; de oly rosz kedélyben találtam, hogy semmi egyebet nem tudhattam meg tőle, mint azt, hogy Bayswaterba kocsizott, ott egy boltban ellátta magát szivarral, s e bolt mellett tűnt szemébe ez arczkép, azt megvette, s hogy ismét kocsiba ülve, haza hajtatott; de hogy valósággal mindez mely ponton történt, arra többé emlékezni nem volt képes. És beszédét most is csak gunyos szavakkal végezte, melyekkel balga magaviseletemet ostorozta.

Ujult reményekkel indultam ujra fáradalmas fölfedezési-utamra. Azonban minél inkább reméltem czélomhoz közelebb jutni, annál fájdalmasabban esett azon gondolat, hogy egy nálam szerencsésebb korábban érkezett, hogy ismeretlen szépem kegyeit már rég élvezi, s talán ép e pillanatban csüng csókjaival az üde méz-ajkakon, mig az én szemem csak élettelen képében gyönyörködhetik!

A féltékenység ily rémeitől kinozva, mindannyiszor megkettőztetém lépteimet, s a mennyire lehetett, menekülni iparkodtam e gondolatoktól. Nem féltem többé a hiuságukban megsértett művészek gunyos, vagy épen sértő szavaiktól; minden megbántást kitartó, elszánt nyugalommal fogadtam!

Rémülve vettem azonban észre, hogy fényképem, a számtalan, s nem mindenkor a legvigyázóbb érintés alatt, az eredetihez méltatlan szint nyert, s elhatározám, hogy uj, s ha lehet, szinezett s megnagyobbitott másolatot készitte-

tek. E szándékkal léptem a legismertebb fényképészek egyikének műtermébe.

— Nagyobbitott másolatot? — kérdé a művész, miután a képen egy ideig figyelemmel nézegette: — Azt azonnal megkaphatja uram; nem ön rendelte meg ezelőtt néhány nappal e másolatot?

— Nem uram! — válaszoltam csodálkozva, — nekem épen most volt szándokom azt tenni.

— Jól van, uram, azonnal kezei között lehet, kérem legyen szives követni.

Jóltevőm egy mellékterembe vezetett, hol meglepetésemre az állványon egy már szinezett, nagyobbitott másolat feküdt szemeim előtt.

Elbűvölten álltam e kép előtt, melynek még üde szinben csillogó vonásai először álliták szemeim elé ez imádott fenséges alakot teljes pompájában. E látvány leszegezte lábaimat s elbűvölte lelkemet.

— Ez az, mit oly rég hasztalan kerestem! Ki ő, és mi neve? — kérdém türelmetlenül.

— Ki ő és mi neve? — ismétlé szavaimat a művész és bámulva tekintett reám, — nagyobbitott másolata azon képnek, melyet ön kezei közt tart.

— Igen, igen, — feleltem zavartan s átlátva, hogy itt vigyázva kell eljárnom, igy folytatám: — E megrendelést csak e hölgy egyik tisztelőjének kivánságára tettem, a hölgy nevét azonban nem ismerem.

A művész ujolag bizalmatlan, fürkésző tekintettel nézett reám, azután megrendelési könyve után nyult s mig ennek levelei között lapozott, igy szólt hozzám: — Legyen szives, uram, megrendelését határozott körvonalakban előadni, a nevet minden bizonynyal meg fogom találni.

Én az állványon fekvő képhez tökéletesen hasonlót rendeltem meg, s azon ürügy alatt, hogy e kép meglepetés leend, óhajomat fejeztem ki, miszerint ez titok maradjon, s legfőkép pedig az első megrendelő előtt.

— Látja ön, — szólt barátságosabban, midőn előleg fejében egy bankjegyet az asztalra helyeztem; — itt áll czime, győződjék meg saját szemeivel: Miss Vane, 28. Worcester Square, Hyde-Park, W.

Szivem hevesen dobogott, a vér az arczomba szökött, midőn szemeim nevének betűit majd elnyelék. Tehát mégis Miss, (leány), s talán még szabad; — gondoltam magamban, s egy ujabb reménysugár tölté el lelkemet. Azonban uralkodnom kellett felindulásomon s tetetett közönynyel kérdezém:

— Személyesen rendelte meg ama hölgy ez arczképet?

— Igen, személyesen, — válaszolt művészem előzékenyen.

Hálálkodások közt hagytam el a műtermet, s az adresse-t magamban folyvást ismételve siettem Teddy barátomat fölkeresni.

(Folytatása köv.)

A duzzogó asszonyok.

— Börne után. —

Ford. Lazarsfeld Emil.

Néhai menyasszonyomat, miként ez minden czivilizált népnél szokás, angyalnak neveztem; mostani feleségemet, a

mikor haragszom rá, bukott angyalnak hivom, s ha házasságunk időjárása derült, azt mondom, hogy megnyirbált szárnya van. „Miért volnék én megnyirbált szárnyu angyal“ kérdé Emma, midőn először fejeztem ki igy magamat. Zavarba jöttem, mert még nem tanultam meg a tettetést, még nem tudtam, milyen hasznos néha a házaséletben egy kis hazugság, s mennyivel gyakoriabbak volnának a vörös szemek az igazság fényének ez ellenzője nélkül. Drága Emmám! — szólék, mialatt biborajkai közé egy darabka czukrot erőszakoltam, melyet nagyon szeret — édes madárkám, nem kellene-e remegnem boldogságomért, ha angyal-szárnyaid kissé megnyirbálva nem volnának? nem kellene-e félnem, hogy elszállsz . . . s repülnél ég felé, merre hazád van — akarám nagy költőiesen kiegésziteni. De az én jó feleségem félbeszakitott. „Félsz tehát, hogy hozzád hűtlen tudnék lenni?“ kérdé, de nem, mintha feleletre várna, hanem összeránczolta arczát, egymásra szoritá ajkait és duzzogott. Hiába volt könyörgésem, fenyegetésem, hiába biztositásaim, sőt hiába hallgatásom, ő csak duzzogott. Erős léptekkel jártam-keltem a szobában: az angyali vonásokban semmi változás, bár a legnagyobb természetességgel tanusiték szerelmet, gyűlöletet, haragot, dühöngést, kétségbeesést; az én jó Emmám csak nem beszélt egy szót sem. Ez alkalommal kezdtem megismerkedni az asszonyok hires duzzogásával s nem is felejtettem el azóta soha. Menyegzőm utáni harminczadik nap volt, midőn boldogságom a „rákforduló“-ba lépett. Kezdetben az én drága Emmám csak egy székben duzzogott, aztán egy szegletbe vonult, utóbb egy kamrácskába zárkozott, mig végre gyakorlat által odavitte, hogy az egész házban duzzogott.

Valami kevés jártasságom van ugy az elméleti, mint a gyakorlati filozofia terén, metafizika, logika, emberisme, gyakorlati lélektan nem egészen ismeretlenek előttem; de az asszonyok duzzogásának elméletével még maig se tudtam tisztába jönni. Hanem azért azt a néhány kétségbevonhatlan alapfogalmat, melyeket tapasztalásaim után szereztem magamnak, szivesen elmondom; ez Európa jelenlegi helyzetében talán nem lesz egészen hiába. — Állampapir-kereskedők, vagy állam-papirkereskedők (nem tudom, hogy van helyesebben irva) gyakran kérdik most önmagoktól s másoktól: hogy végződik valjon a Spanyolország elleni hadjárat? Oh irigylésre méltó tudatlanság! Csak azok előtt lehet az kétséges, a kik nem házasok, mig minden férj biztosan tudja, hogy a francziák vesztenek. Az asszonyok duzzogása semmi más, mint guerilla-harcz, melyet a férfiak egyetértett hatalma ellen folytatnak, oly harcz, melyben mindig ők győznek. Mit használ nehéz tüzérségtek, ha a kezet, mely a kanóczot odatartja, egyik szunyog a másik után csipi és zavarja meg? Mit értek ti háromszázezer elvvel, ha még oly jól vannak is fegyverezve. Az asszonyok, mintha a gonoszszal léptek volna szövetségre, sziklaszilárdak, soraikat meg nem bontja senki. Legveszedelmesebb fegyverök a száj, akár szólásra, akár hallgatásra használják. Ha szólnak, s nektek sok eszetek és sok türelmetek van, néha hallgatásra birhatjátok őket; de ha hallgatnak (minek a házi tudományban duzzogás a neve), hasztalan minden fáradság, hogy megszólaltassátok őket, el kell vonulnotok s minden áron pyrenéi békét kell kötnetek.

A boszus férj legalább egy fejjel áll haragjának fel-

legei fölött, a házi zivatar csak lábai alatt dühöng; az asszony azonban fejével a menydörgő felhő alatt áll; s a béke egy sugára sem világitja meg tekintetét. Ha én jó Emmámmal veszekszem, tudom, hogy egy negyedóra mulva ujra megbékülök. Hanem duzzogó angyalomnak eszébe se jut, hogy valaha ismét kiengesztelődjék. S rendesen még valamely hóbortos félreértés is járul hozzá, hogy még inkább kikeljen önmagából. Én ugyanis drága nőmet Emuskának szoktam nevezni; de ha veszekszik, Muskának hivom. Erre a szóra még engesztelhetlenebb, mert azt hiszi, hogy csak gunyból használom a szerelmes kicsinyitést. — Kedves feleségemnek már sokszor tettem azt az ajánlatot, hogy duzzogására havonkint előfizetek, olyformán, hogy harmincz napra előre igazat adok neki mindenben, — igy — tevém hozzá — jobban kijövünk; de ő ily egyezményről hallani sem akart. E szerint tehát sok borus duzzogó napot kell házinaptáramban feljegyeznem s az év végén a meteorologiai mérleg nem mindig az én javamra üt ki. Hanem egy körülmény még különösebb és szomorubb szinben tünteti fel naptáramat: ugyanis napot, órát, pontosan meg tudok mondani, mikor kezdett az én Emmám duzzogni, de se órája, se napja annak, mikor hagyott fel vele. Csendesen és szorgalmasan igy kiduzzogja magát, meg se lehet határozni, mikor rebbent el utolsó hangja elégületlenségének, s egyszerre csak szokott boldogságom kellő közepén találom magamat, azt se tudva, hogy és mint jutottam belé. Egyszer elárulta előttem, hogy minden asszony igy tesz, ha megállott szivöket ujra felhuzzák, minden egész, fél és negyedórát végig üttetnek, mig a mutató a szerelem óráján megállapodik. Azt is mondta, hogy kénytelenek igy cselekedni, nehogy lelkök órája elromoljék.

Ha engemet az én jó Emmám azon paradicsomból, melyet nekem maga teremtett, órák-napok hosszant kiduzzog, az egyes-egyedül csak az én hibám. Én, elég meggondolatlanul, családi alkotmányomba ugyanazon hibákat engedtem becsuszni, melyek a spanyol alkotmányban vannak. Én és feleségem egy kamara vagyunk, természetes, hogy igy annak kell bekövetkeznie, a mi rendes az ily esetekben: a demokratikus elem hatalomra vergődik az arisztokratikus fölött. Az asszonyi sziv olyan, mint egy athénei piacz, — fölséges kéklő ég alatt, gyönyörű virágcsokrok, illatos délinövények, szende kellem, elmésség, szellem, érzemény; de e mellett hamisság, szeszély, ingatagság és hálátlanság. Hanem ha a családi törvényhozás bölcsen két kamarára van berendezve, ha a férj a felsőház s az asszony az alsóház, akkor, miként azt egy felsőházi tag gyönyörűen zengé, a demokráczia hullámai megtörnek az arisztokráczia szikláin, a mely sziklákon épült a trón és a béke!!

A könyvek.

Valjon sejtették-e a könyvnyomtatás feltalálói, hogy találmányuk oly nagy fontosságu lesz az emberiségre? Hitték-e, hogy azok a kis betük vannak hivatva mesés gyorsasággal országról-országra elterjeszteni a müveltséget, a tudományt s a történetet, hogy az a mesterség egykor a népek lelkét kapcsolja egybe?

Csak néhány évszázaddal ezelőtt még nem voltak nyomtatott könyvek s ma nem tudunk képzelni egy házat, annál kevésbbé egy földterületet könyv nélkül. A könyvek mellett növünk fel s a könyv hü társunk életünk egész folyamán át. Azonban a milyen jó hatást tesznek némely egyeseknél, oly rosz hatást tapasztalunk másoknál. Ha kérdezzük, hol itt a hiba, erre könnyü a válasz: a könyvek megválasztásában.

A legnagyobb dicséretet érdemlik a fiatal leányok, kiknek kedves időtöltésük az olvasás. Hanem azután az anyának kötelessége, hogy az olvasásra érdemes könyvet kiválaszsza. Semmi sincs pusztitóbb a fiatal kedélyre, mint a férez munkák s rosz irányu müvek vagy czikkek olvasása. A mely ember az ilyen rosz irányu munkákat kedveli meg, abban nem sokára megvan a hajlam annak követésére is. Hány példát látunk az életben, midőn a fiatal leány kedélye tulterhelve a selejtes regényektől s más e fajta férez-munkáktól, egészen megváltozik, valami tulcsigázott lelkü nőt választ magának mintaképül s azt igyekszik majmolni. Kell-e mondanom, hogy az ilyeneknek rendesen egy sorsuk van az életben — a szerencsétlenség!

Téves azonban az a nézet, a mely szerint minden, a mi regény vagy költemény, nem is kellene a leányok kezébe adni. A jó regény az életet mutatja be, az olvasó némi ismeretkört szerez vele magának, azért az ily regények mértékletes olvasása nem hogy káros volna, de hasznos is. Hasonlót állithatunk a költeményekről is. Jó költemények olvasása által a fiatal leány érzése tisztul, gondolatköre tágul, lelke nemesbül, müvelődik.

Nem szabad azonban a fiatal leányoknak csupán a regény és költemények mellett maradni, ezek leginkább a kedélyt illetik, az elme müveléséről, az eszmekör tágitásáról is gondoskodni kell. Történelmi, természettudományi s más e féle lélekmüvelő olvasmányok elmulaszthatlanok. Különösen pedig ohajtandó, ha minden fiatal leány hazánk történetét olvasgatná, mert majdan legszebb hivatása leend a hazának jó hazafiakat nevelni. Csak a gondos anyai nevelés az, a mely már mintegy a bölcsőben becsepegteti gyermekei szivébe a hazaszeretetet.

Ez olvasmányokhoz járul legalább még az időszaki lapok olvasása, a mely azonban ne csupán a divat szeszélyeinek föltétlen hódolására buzditsa a fiatal leányokat, hanem ismeretterjesztő czikkei által ismeretkörét szélesbitse, háztartási czikkeivel a gazdasszonynak segitséget nyujtson s jól megválasztott beszélyei s költeményeivel szórakoztassa.

Ha a fiatal leány könyvtárát megnézzük, itéletet tudunk mondani lelkülete és gondolkozásmódja felől. A szép érzésü nő csak a jó és nemes irányu könyvekben találja gyönyörét. Ily nőben megvan a szép és jó iránti érzet, az emberszeretet párosulva az értelemmel.

Igen meg kell tehát a könyveket válogatni s e megválasztásra a női lapok s főleg az anya van hivatva, mert igaz, hogy a könyv általában az emberiség áldása, de egyeseknél lehet — átok is!

H. Á.

Tárcza.

Jöttünk, mentünk.

Oda van a szép nyár. oda,
A természet lassan kihal . . .

Eszembe jut Arany Jánosnak ez a felsohajtása. Eszembe jut egy távol vidék falucskája, melynek fűzes berkeit, erdőkoszoruzta környékét egykor annyiszor összejártam. A nyár hevében édes élvezettel hevertem le a tölgy terebélyes sátora alá, puha moh-pamlagra, vigan csattogó vizesés mellé . . . Felettem apró ökör-szem madárkák nyilaltak át a lombkorona levelei közt, a csupasz kődarabokon okos szemű, tarka gyikok futkostak lihegve. Pintyőkék fütytyentgetése, kedves harangvirágok, buján felnőtt kosborok bólintgatása, egy-egy elvétve felém röpülő szellő, mely fáradtan beleful a távolabb rengő sűrű fűbe, — mindezt nem láttam ez idén.

Hát ne is lássam?

Az idő már őszre jár. Látom, mikor a kerepesi-uton végig ballagok, hogy pereg a földre az akácz sárga levele. A városligetből jövő lóvonatu kocsik felszállóikon egy-egy halvány platán-levelet, elgémberedett harasztot hoznak be magukkal.

Oda van a szép nyár, oda!

És megkapja egy vágy a lelkemet. Elmenni el, arra a kedves nyájas vidékre, összefutni hamarjában a kis falu fűzes berkeit, erdőkoszorus környékét. Elmenni halottnézőbe, elbucsuzni régi jó barátaimtól, a kik szinte képzelem: mily szemrehányólag néznek majd reám. A hervatag bokrok, sárguló lombok, kopaszodó venyigék.

„Nem jöttél a nézésemre:
Itt vagy a temetésemre.“

A kis ökör-szem, mikor látja, hogy a bús szemrehányásokat megértettem, felröppen előttem s a rét fűzébe buvik. Kövessem csak. A tarka virágok már be sem várhatták bucsu-látogatásomat. Helyökön már csak egy-egy kóró meredezik fel szomoru némasággal, s én azt hiszem, hogy tisztán kiveszem rajtok a siriratokat: „Itt nyugszik a szegény kis Málva kisasszony . . . itt a kaczkiás Kökörcsin, itt a „hires“ Borzas-Kati . . . ez a sir az erényes Ibolyácska hamvait takarja . . . emez a kényes Pipacsét . . . ez meg a csapodár Szarkaláb sirja . . . Születtek mindannyian piros hajnalban, meghaltak sárga-lázban. Béke velök!“

És én ugy el fogok busulni. Nekem ne sirjon ott az a kóbor őszi szellő, ne háborgassa busongásomat. Ilyenkor tud ő is előkerülni. Fogadott sirató ő csak, egyformán jajveszékel minden virág elhunyta felett, csakhogy kapjon a megboldogultnak ha mindjárt a ruhájából is valamit: egy-egy levelet, vagy ékes pártájából egy gyöngyöt: egy szirmot, vagy egy darabot a szomszéd nyárfa hulló ezüstjéből: leveleiből.

Mikor ezek a gondolatok nagy szomorogva körülzsongták merengő lelkemet, nem volt nehéz arra határozni magamat, hogy rögtön pakkoljak s menjek.

Lásd, édes olvasóm, most egy kicsit rá szedtelek. Rajongó idealistának mutattam be magamat s te már nevettél rajtam. „Milyen elmaradt ember lehet az!“

Nehogy ezt a véleményt tápláld felőlem mindvégig, vagy csak kis időre is, sietek neked kijelenteni, hogy el tudom én azt jóravaló, kerbeli, gyakorlatias prózában is mondani. Felejtsd el hát a mit fentebb mondtam s vedd eszedbe a következőket:

Neked a legforróbb nyárban is meg kell lenni a te ujságodnak, nekem a legforróbb nyárban is meg kell irnom a te ujságodat. Te elmehetsz fürdőbe. Utánad küldik a lapot. Én nem mehetek hosszabb időre a szomszéd városba sem, mert nem küldik utánam a nyomdát. Mig te ott hüsselsz a csoda-szép fenyők, tölgyek, bükkök árnyékában, addig nekem itt kell lesnem az izzó falak közt a nap eseményeit: a kávéhoz valót a te számodra.

Mikor aztán te haza kerülsz a fürdőből, akkor engem is megsajnál a szerkesztő s azt mondja, hogy nem bánja, ha egy-két napra elmegyek lehűteni a nyár alatt rám kapott hőséget.

S nekem nem esik nehezemre elhatározui, hogy rögtön pakkoljak és menjek.

S én még az nap uton vagyok. Megyek a szegény emberek vehiculumján: vasuton. Hej, ha én kocsival biró uri ember lehetnék! Volna akkor nekem ahoz egy okos gondolatom is. Hagynám a gőzlovat a gazdájának, magam pedig a mig csak tartana a ménesemből, de mindig inkább csak használnám a kocsit, lovat. Mások kéjt találnak ebben-abban; bennem egyedül az költi fel az irigységet, mikor látom, hogy valaki dagadó vánkosos ülésből nyujtja ki füstölgő pipáját, s nézi csengős lovak által vont kocsijából a kerek nagy világot, abrakoltat a mikor tetszik, maga kiáltja ki kocsisának a stáczió nevét, nem hallgat buta konduktorok kommandó szavára, hanem maga adja ki az ordre-t emberének: „Hajts!“ (Vasuti nyelvre leforditva: „Mehet!“)

Ime! Már az indulásnál tapasztalod a gőzerővel való utazás sanyaruságát.

A piros galléros vonat-inditó éktelen lármát csap a csöngetyűjével. Második csöngetés. Hamar fizetni! Két pohár sör, egy kifli, az 50 krajczár egyéb semmi az 80 krajczár . . . „Azt a husz krajczárt borravalónak tartsa meg édes barátom.“ — Mert mig kikeresné s ide számolná a markomba, addig ugy itt maradnék, mint az egyszeri vőlegény a lakodalmáról.

Beszuszakol bennünket az érdemes konduktor ötödmagunkkal. Mint a ki hirtelen sötétbe jut s lassan-lassan kezdi magát tájékozni: ugy teszek én is, ugy tesz a többi uti társ is. Nyitogatjuk egymásra a szemeinket. Hátha valahol, valamelyikkel már találkoztam. A potrohos öreg urat bizonyosan láttam már valahol. Ismerős előttem a periferiája, öblös tajtpipája, mult századbeli iszákja, kivixolt bajusza. A nevét nem tudom, se én, se a szomszédom, de azt mindnyájan tudjuk, hogy nem először találkoztunk

vele, sokat hallottunk róla beszélni. Ő az az „urambátyám.“ Minden vidéken van belőle egy példány.

Szemben vélem jó kinézésű hölgyecske szerénykedik. Iskátuláival körülbástyázta magát. Előveszi ridiculjét s majszolja a jó kraft-veknit, csibrálja apró ujjaival a szőllőfürt szemeit és kedvesen ropogtatja azokat össze csukott szájával.

Szomszédságában egy rajthuzlis mokány legény, egy vidéki földes uraság nagyreményű fia ül, a ki épen dupla puskát jött vásárolni a fővárosba. Alig várja, hogy a vonat elinduljon, s megszólitsa szomszédnéját:

— Naccsád kérem! Kegyed előttem olyan ismerős.

— Meglehet, — felelt a hölgyecske, miután egy tetemes nyelést tett a szőllő-vekni vegyitéken.

— Csak azt nem tudom: hol találkoztunk?

— Nem volt ön Kolozsvártt? — okoskodik a hölgyecske, hogy utba igazitsa az ismeretséget kutató urfit.

— De soha! Csak a hiriből ismerem azt a várost.

— Akkor, — folytatá hölgyünk lemondó mosolylyal, — nem láthatott ön engem, mert én kolozsvári vagyok, s szülő-városomból most mozdultam ki első izben.

A fiatal ember sehogy sem tud ezen megnyugodni.

— De hallja naccsád! én előttem mégis oly ismerős, hogy azt kell hinnem: mégis csak inkább voltam én azon a Kolozsváron.

A többieknek jó alkalom össze mosolyogni. S a mint az első mosoly ki van cserélve, meg van kötve köztünk az ismeretség is.

Urambátyám nyomban be is bizonyitja, hogy jó ismerősök vagyunk. Minden teketória nélkül megvaczkol abban a zugban, a hová letelepedett, pipáját felteszi az uti bőröndök közé, mellén össze kulcsolja nagy pecsét-gyűrűs kezét, aztán hanyatt dől. Esti 8 óra, hát jó lesz egyet aludni.

A fiatal földesur meg a kolozsvári hölgy megmondták már egymásnak a nevöket, most már csendben végeznek, az ötödik uti társ, egy német marha-kereskedő még most sem mozdult ki abból a positurából, a melybe beülte alkalmával helyezkedett, én meg csak jártatom a szememet, hol ide, hol oda. Meglehetős lomha egyhangúság uralkodik a 237-dik coupé-ban. A lámpa is csak ugy isten kegyelméből pislog le ránk. A fiatal földesur meg a kolozsvári hölgy nem bánják azt: epedő szemeket vetnek egymásra. A marhakereskedő némán kalkulál, én meg képtelen ábrándozásba merülök, mikor uram-bátyám jelt ad rá, hogy elszenderült: olyat horkant, hogy a pislogó lámpa lángja is nagyot lobban ijedtében.

Én, a fiatal földesur, a kolozsvári dáma s marhakereskedő össze nézünk. Ujabb mosoly, ujabb ismerkedés.

Hanem hát megunja az ember örökké azt a négy arczot nézni. Mintha olyan könyvet tartanék kezemben, melynek lapjait mind kitépték, csak négy levél maradt benne.

Okosabb bizony kinézni az ablakon. A világosság is jóravalóbb oda kint. A teli hold szépen bevilágitja az ép sikot, a csillagok vigan ragyognak a tiszta egen. Mikor a vonat a Tisza hidján átrobog, idylli kép tárul elém. A vizparton halászbárkákat ingat a csöndes hullám, a rajtok gyujtott tüzek az ingás vonalait oly kellemmel jelezgetik . . . a füzesből a vonat robajára zajjal röppennek fel a ruczák, szárcsák . . . A sik mezőn óriási árnyak inganak: legelő lovak árnyékai; botjára támaszkodva pipázik a fehér

ünges-gatyás pásztor, társa csöndesen fujdogálja a furulyát, melynek csak egy-egy élesebb hangját engedi meghallani a vonatrobogás.

Tovább karcsu tornyok merengenek fel a méla éjbe, bádogos tetejökön enyhén törik meg a hold halvány sugara.

Mily kedves, mily rég látott képek!

Éles sikkantás. A vonat megáll. Épen csak három perczre. De ez elég arra, hogy épen három utitárs köszmötöljön be közénk. Elől nagy lelkendezve gyürekedik befelé egy Zsófi néni. Aligha maradt otthon valami mosatni valója. Gyanum van rá, hogy minden fehér- és nem fehér neműje ben van abban a három öreg és hat fiók podgyászban, melyeket csak ugy tudunk egyenként belebbezni, hogy én, mint az ajtóhoz legközelebb ülő huzom, két konduktor meg tolja azokat. Tisztelt hölgyünk megjelenése a lámpa világnál elnémitja ajkainkon a bosszankodás sziszegését. Sudar orrán kerek pápaszem kaczérkodik, melyen keresztül ugy tud ránk nézni, mintha valaha mindannyian szerencsések lettünk volna az ő férje lenni. Utána jön az, tudniillik a férje. Csöndes, filozofus arcz. Bizonyosan ez találja fel, ha meg nem előzik, azt a sarkigazságot, hogy „hallgatni arany.“

A harmadik jövevény e két előbbi vásott magzata; a rakonczátlan Gyuri fiu, a kinek impertinens nyiffanását, hogy: „lódulj már odébb, papa!“ a tekintélyes mama el nem mulasztja buzditó mosolylyal jóvá hagyni.

Teremtő isten! Mily rendezkedés kezdődik most. A temérdek czókmókat madame szeles vehemencziával dobálja a kosár-polczra, indulatosan taszigálja idébb-odább a mi szerény holmiainkat, a Gyuri fiut oda röpiti hozzám: üljön le, s mikor készen van, félelmetesen néz szét azokkal a kerek pápaszemekkel: hát ő most hova üljön le?

Részemről, mikor a pápaszemtekintet engem csiklándoz, ijedtemben majd azt mondom, hogy csak tessék, kérem ide az ölembe, — szerencsémre azonban elmulik tőlem ez a keserű pohár, mert madame éles szeme felfedez urambátyám mellett egy neki való helyet: azt a hová az öreg ur jobb nyugalom kedvéért a lábával kuporodott fel. Madame a fekete legyezőt alá feszíti belülről az urambátyám alá, mint egy emelő rudat s egy ujabb horkantás már azt jelzi, hogy uram-bátyám lábai degradáltattak. Hanem azt már én nem tudnám leirni, hogy milyen arczot kanyaritott uram-bátyám, mikor szendergéséből felébredve, előbbeni helyzetében nem találta magát, közvetlen közelében megpillantotta a madame-ot. Most már kénytelen ülve aludni.

A madame férje szeliden hordozta szét szemét. Hát az ő számára hol vagyon hely? Állva maradt biz ő, megfogózott a kosár-polczba s ment gyalog — vasuton.

Van bennem annyi bátorság, hogy mosolyra derülök. De a kerek pápaszem megint rámirányul s én ijedten forditom ki fejemet, folytatni előbbi szemlélődésemet.

Ott felejtem tekintetemet a nagy távolban s végig jártatom azon a fekete vonalon, melyet a föld s az ég találkozása rajzol szép, szabályos körben. Ugy tetszik, mintha az a körvonal két felől sebes rohanva futna egymás felé . . . Ni! találkoznak egy ponton! S a mint rohamukban összeütköznek, összecsattanásuk szikrát, tüzet ád: épen a fekete vonalba esik egy messze-messze égő pásztortüz piros lobogása . . .

És felejtek madame-ot, nyafogó fiut, gyász férjet, kolozsvári hölgyet, marhakereskedőt. Ott járok képzeletben a vigan lobogó pásztor-tűz mellett, felszitom annak eleven parázsát s megkérem szépen az öreg gulyást: beszéljen, meséljen nekem azokról a régi jó időkről, mikor még nem járt a masina ezen a vidéken, sűrübb volt a nádas és fűzes, több az ösztövér kutágas.

Hogy vész ki lassan a puszták költészete.

Hej urambátyám! minek horkantott megint oly rengeteg nagyot, hogy ijedten kell bekapnom a fejemet.

Urambátyám félálmosan kapkod a zsebeihez. Nyilván az jutott eszibe, hogy: meg van-e a bugyilláris?

A horkantásra a többiek is czihelődnek. A kolozsvári hölgy gyönge karját dörzsölgeti, melyen a ridiculje egy részének a portrait-ja van kegyetlen vörös contourban: a ridiculre karját, karjára meg fejét nyugasztva szendergett ő nagysága. A fiatal földesur s a marha-kereskedő most bontakoznak ki egymásból, nagy bocsánat-kérések közt:

— Engedelmet kérek! Ez az én lábam . . . Tessék ez a kegyed feje.

Azon a szük helyen, a mi két embernek az ülésére van szánva, ők alvást akartak produkálni, még pedig a menynyire lehet teljes kiadásban. Ugy nyujtózkodtak ki aztán egymásra, egymás alá, és egymás közé: lábnak, kéznek, fejnek mind el kellett ott férni.

Madame pápaszeme villog, a Gyuri fiu arról énekel, hogy ő milyen éhes.

Urambátyám rápöffent a tajtpipára, kitekint, megvizsgálja az egen a „fias tyukot," meg a „göncziöl szekeret," abból aztán kiokoskodja, hogy milyen messze van még az ő stácziója?

Ugy örülök, hogy az enyém már itt van. Eltörődve, mégis vigan pattanok ki a coupéból. Nem sokára ujra látlak füzes berek, lombkoszoruzta környék!

Befutom a rétet, erdőt, ellesem a merengő fák, virágkórok panaszait:

Oda van a szép nyár, oda,
A természet lassan kihal . . .
— — — — — —
Pacsirta nem szánt, csalogány
Nem zengi dalját este, reggel . . .

S elfelejtem, hogy milyen keserves utat tettem idáig.

Kósza.

Hazánk.

Az uj külügyminisztert még mindig nem nevezték ki. Pedig az iránt már megtörtént a megállapodás, hogy Andrássy gróf utóda Haymerle báró római nagykövet lesz. Tehát nem magyar ember, mint elébb jósolgatták; — magyar lesz azonban államtitkára: Kállay Béni volt képviselő, a keleti ügyek jó ismerőse, a ki Kelet-Ruméliából már föl is hivatott Bécsbe. — Bécsben összegyültek a monarchia külföldi képviselői, hogy véleményüket nyilvánitsák; csak — talán a véletlen akarta volna ugy — a magyar nagykövetek hiányoznak: gróf Zichy a konstantinápolyi, gróf Károlyi a londoni és gróf Széchényi a berlini nagykövet.

A keleti ügyek emlegetésébe belevegyült e héten az a most megpendült hang, mely a monarchiánk és Oroszország közti feszültségről beszél. E szerint Pétervárról nem jó szemmel nézik, hogy Szerbia keresni kezdi monarchiánk barátságát, Románia fejedelme Albrecht főherczeget meglátogatta s a főherczeg viszonozta a látogatást Sinaiban, most meg Montenegro fejedelme utazott Bécsbe fényes kisérettel. Mindebből az oroszok azt következtetik, hogy a szláv politikában Ausztria-Magyarország versenyző szerepre készül.

Novi-Bazár megszállására megtörténtek az előkészületek. A katonai szemle-bizottság mult hó 30-dikán novi-bazári területre lépett. A novi-bazári határon, Visegrád mellett már föl van állitva a megszállásra kirendelt hadosztály, mely 7000 főből áll. Legujabban az a hir, hogy a tényleges megszállást a későbbi, őszi napokra hagyják. Ilyen ellenkező hir azonban mindennap merül fel, s a valót csak épen a tények után tudjuk meg.

Fővárosi élet.

*** (*Jótékonyság.*) Király ő Felsége a nagyhalmágyi görög katholikus templom tornyának fölépitésére saját magánpénztárából 150 forintot adományozott.

*** (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Incze Béla szilágymegyei földbirtokos és Fráter Nelli kisasszony. — Hanzély Béla nógrádmegyei birtokos és Majláth Etelka kisasszony. — Kardos Lajos kereskedő Rozsnyón és Porubszky Nelli kisasszony. — Báró Kaas Ivor jeles hirlapiró és Lónyay Ilona kisasszony. — Gyelmi Gerő szabadkai ügyvéd és Lovászi Mariska kisasszony. — Dessewffy Marczel szatmári törvényszéki jegyző és Freyseysen Erzsike kisasszony. — Összekeltek: Kolozsváry József megyei aljegyző és Batta Emilia kisasszony, Veszprémben. — Lehovszky Lajos ügyvéd és Zsilkai Gizella kisasszony, Báthon. — Bethlen Pál gróf és Rhédey Gabriella grófnő. — Évva Lajos, a népszinház titkára és Rákossy Mariska kisasszony, a népszinház igazgatójának huga. — Brüll Ármin és Lánczy Anna kisasszony.

*** (*A Margitszigeti fürdővendégek*) a mult szombaton a fővárosban időzött orvosok és természetvizsgálók tiszteletére tánczvigalmat rendeztek. A megtiszteltek és rendezők kölcsönösen megelégedhettek az eredménynyel. Mintegy hatvan pár tánczolta az első négyest, köztük: dr. Bolemanné, dr. Réczeyné, Fridrichné, Návayné, dr. Luxné, Varga, Kollerich, Képesi és Tipula nővérek s Obláth kisasszonyok Zemplénből, Gálszécsről, Helvey Irén, Valter Margit, Súgár Lenke, Batizfalvy Erzsi és Ilona, Osztermayer Krisztina, Görgey Irén, Sponer Etel, Röck Ilon, Ligeti Margit, Greguss Gizella, Juhász Jolán, Jeney Vilma és Avakumovits kisasszonyok, stb. A tánczmulatság rendezőinek: Gerenday Györgynek, Hódy Imre és Szepessy Gézának sokan fejezték ki melegen az elismerést. A mulatságnak csak egy árnyoldala volt: a konyha, mely ugyancsak rosz ételekkel szolgált. A pinczérek is hanyagok voltak, a krétájok pedig nagyon erősen fogott.

*** (*A természetvizsgálók és orvosok*) már eltávoztak fővárosunkból. Ittlétök alatt több kirándulást tettek, igy Visegrádra és Gödöllőre. Ez utóbbi kirándulásban az öreg Jedlik Ányos érdemes tudós vezetése alatt mintegy negyvenen vettek részt. Gödöllőn ünnepélyesen fogadták őket. A vaspálya keritése fel volt lobogózva s diadalkapuval is diszitve. Hangzott a „Rákóczi" s nagy néptömeg él-

jenzett s kisérte a vendégeket. A királyi kastély termeiben, a kápolnában és parkban Odray plébános szolgált magyarázatokkal. Aztán ötven kocsin kirándultak Harasztiba a minta-juhtenyésztést, Babatra a tehén-kiállitást s Besnyőre a Grassalkovics-család sirboltját megnézni. Visszatérve Gödöllőre, a nagy vendéglőben lakoma volt. Ebéd után népünnep volt a vaspályánál — legények, leányok s menyecskék járták a csárdást. Nyolcz órakor pedig a társaság vissza tért a fővárosba.

⁂ (*Árpád sirját*) tudósaink, régészeink már sokszor és sokáig keresték, de mind hiába. Régészeink azt hiszik, hogy a honalapitó vezér sirja Káposztás-Megyeren van s a Duna partján évekkel ezelőtt sok ásatást is rendeztek, de siker nélkül. Hosszas szünetelés után most ujra megkezdik a keresést A történelmi társulat ugyanis egy 600 frtos hagyományt kapott azon világos kikötéssel, hogy ez összeggel Árpád sirja kutatásának költségeit fedezzék.

⁂ (*Elemi népiskola*) nyithatására kapott engedélyt Batta Nándor okleveles néptanitó, ki ifju korában mint honvéd fegyverrel szolgálta a hazát, közel harmincz év óta pedig a közoktatás mezején működik fáradhatlanul. Csak a Szőnyi Pál hires tanintézetében, 18 éven át tanitott. Mivel kedvvel tanitott, kedvvel is tanultak tőle. Ohajtandó, hogy mentől több szüle vegye igénybe Batta oktatási képességét és uj tanintézetét, mely a lövész-utczai 5. számu házban van. — Leányok számára ajánljuk özvegy Szabó Lajosné 4. osztályu elemi iskoláját, mely szintén most nyilt meg Kálvin-tér 4. sz. a.

⁂ (*Uj szakiskolát,*) közép-ipar-tanodát nyit meg a kormány november 15-dikén a bodzafa-utczában. Ez intézetben az iparvállalatoknál alkalmazható munkásokat, művezetőket, sőt vállalkozókat is fognak képezni s ezért három szakosztálya lesz: épitészeti, gépészeti és nagyműipari s a tanfolyam három évre terjed. Ez évben csupán az első osztályt nyitják meg, melyben a közös tanulnivalókat adják elő.

⁂ (*Fővárosi vegyesek.*) A nemzeti szinházban e hét elejétől kezdve már hét órakor kezdődnek az előadások. — Az „Arrogante"-ünnepély alkalmával a gőzhajó-társaság eladott jegyek ára fejében 8271 frt 80 krt vett be. — Az irók segélyegylete pénztárába Morócz Ferencz budapesti ügyvéd 18 frtot, Marillay Gyula Dévaról 1 frtot küldtek be. — Falk Miksa képviselő és hirlapszerkesztő e hó 7-dikén ünnepli házasságának 25-dik évfordulóját. — Beőthy Ákos képviselő a rendőrségnél panaszt tett, hogy egy iparlovag az ő nevében, kivált képviselőktől, kölcsönt kéreget. — Az iparegyesület ipartanodáiban a beiratások vasárnap kezdődnek. — Munkácsy Mihály Streliszky fényképésznél többféle állásban levétette magát. Képei oly jól sikerültek, hogy mint ő maga mondá, ő még soha sem volt ily jól eltalálva. — Dr. Deutsch Salamon fővárosi orvos Pestmegye tiszteletbeli főorvosává neveztetett ki. — Az országos nőiparegylet tanodájában a beiratások e hó 15-dikéig tartanak.

⁂ (*Elhunytak.*) Horváth Gyuláné, Szegeden. — Szeless Ferenczné, született Antal Mária, Kecskeméten, 57 éves korában. — Heiling Károly tanár, Moson-Szent-Jánoson, 34 éves korában. — Özvegy Gózony Istvánné, Ráczkevén. — Fabriczy József kisdedóvó B.-Gyarmaton. — Báró Wenckheim László, Gasteinban, 64 éves korában. — Gróf Bethlen János, Kolozsvártt, 68 éves korában. — Barthán Károlyné, született Dálnoky Nagy Teréz, Ónodon, 53 éves korában. — Dákóczi Bárdos Mihály, Selmeczen, 92 éves korában. — Deutsch Johanna, Mosonyban, 107 éves korában.

Vidéki élet.

⁂ (*Szabadka város jubileuma.*) Szabadkát Mária Terézia ezelőtt száz évvel emelte a szabad királyi városok közé, s a beiktatás 1779. szept. 1-sején történt. A százados évforduló megülését a város még tavaly elhatározta, és a költségekre 5000 frtott szavazott meg. De ez összeget oda adták a szerencsétlen Szeged számára. Azonban a polgárok gyűjtést rendeztek az ünnepély megtartására, s azt meg is tartották most. Sátrakat emeltek, melyek alatt boros hordókat ütötték csapra, s gondoskodtak ökörsütésről. A népünnep augusztus 31-dikén délután kezdődött, és sok ezernyi tömeg volt jelen. A fölszalagozott ökröt fehérbe öltözött mészáros legények dob- és zeneszó mellett vitték az ünnepély szinhelyére, s ott levágva, nyársra huzták. Szólt a zene, lett jó kedv. A néphez Szkenderovics János a „népkör" elnöke beszélt az ünnepély jelentőségéről. Este kivilágitották a várost. Másnap isteni tisztelet volt, aztán pedig a városi közgyülésen Zomborcsevics Vincze orvos mondott emlékbeszédet, s elhatározták, hogy feliratot intéznek az uralkodóhoz s Mária Terézia arczképét lefestetik a közgyülési terem számára. Délben Mukits polgármester adott ebédet a „Pest" szállodában.

⁂ (*Deák Ferencz szobrának leleplezése*) Zalaegerszegen hétfőn délelőtt ment végbe igen nagy számu közönség jelenlétében. Tömegesen sereglettek a vendégek a szomszédos megyékből, Budapestről Kovách László országos képviselő és Kovách Kálmán miniszteri tanácsos jelentek meg. Szintén vasárnap volt a tűzoltóegylet zászlójának fölszentelése, délután népünnep és este tánczvigalom. Hétfőn a megyeház előtti téren, hol a szobor áll, már korán reggel gyülekezett a közönség s várta az ünnepély kezdetét. A megyeház disztermében Ürményi főispán megnyitván a közgyülést, miután a kegyeletes ünnepről megemlékezett, fölhivta a tagokat, hogy a leleplezés előtt templomba menjenek. Az egyházi szertartás végeztével a menet a szobor elé vonult, hol Svastics Benő alispán mondott emelkedett beszédet s midőn a lepel lehullott a szoborról, a közönség hosszas éljenzésbe tört ki. Ezután a dalárda elénekelte a szózatot s végül a főispán szólt, kifejezve ohaját, hogy Deák szelleme lelkesitse a késő ivadékokat is. A szobor talapzatát tömérdek koszoruval halmozták el. A szobor felállitását Zalamegye 1876. február 7-dikén, tehát néhány nappal Deák Ferencz halála után határozta el s az adakozások azonnal megindultak. A mintát báró Vay Miklós készitette; a szobor Deákot mint a harminczas évek fiatal szónokát tűnteti elő, balkezében papirral, jobbját fölemelve. Az ércz-szobor hatalmas gránit talapzaton nyugszik, melyen ez egyszerű fölirás olvasható: „Deák Ferencznek, Zalamegye közönsége. 1879." Az összes költség mintegy 16,000 frtra rugott.

⁂ (*A kiket a pápai átok nyom.*) Csik-Szt.-Domokos erdélyi helység lakói 1599 óta, tehát 280 éves pápai átok alatt szenvednek. — VIII. Kelemen pápa ugyanis, mivel Báthory Zsigmondot ott gyilkolták meg, átokkal sujtotta

a falut. Később a véletlen ugy hozta magával, hogy éhség és nyomoruság megtizedelte a falut. 1607-ben a kimerült és megtörött nép feloldásért esdekelt Rómában, mire a római kuria száz évi bőjtöt szabott rá és pedig oly kikötéssel, hogy ha csak egy ember is vét a tilalom ellen, a többi vezeklés is kárba vesz. A lakosság nem fogadta el ezt az „egyességet“ s igy az átok most is „nyomja“ a népet.

⁂ (*Vidéki vegyesek.*) Lugoson Szt. István napján nagy ünneyélyességekkel tették le az uj Szt. István-kápolna alapkövét. — A kávétermelés Gyöngyösön ez idén igen jól sikerült, ugy, hogy ott a „gyöngyösi kávé“ kezdi kiszoritani a külföldit. — A tetétleni uradalomban gróf Zichy Géza legközelebb nagy túzok-vadászatot rendez, melyben gróf Reventlow, a hires lövész is részt fog venni. — Az aradi szinház igazgatását, mint már régóta hirlik, Harkányi József fogja átvenni. — Simor János bibornok-herczegprimás 10,000 frtot adományozott a pozsonyi leégett zárda fölépitésére; — a herczegprimás e hó 7-dikén és 8-dikán fogja Pozsonyban a bérmálás szentségét kiosztani. — Mária Terézia főherczegnőt várják a Festetich grófok gamingi kastélyába, melynek több napig vendége lesz, hogy innen zerge- és szarvas-vadászatokra induljon. — Meteor-hullást láttak a mult héten kedden éjjel Nagy-Váradon és Ungvártt ugyan azon időben, fél 11 órakor.

Külföld.

⁂ (*A spanyol király házasságához.*) Egy Madridból érkezett sürgöny azt hireszteli, hogy a minisztertanács a kortesek összehivását október 15-dikére és Alfonz király egybekelési napját november 28-dikára rendelte el. Mária Krisztina főherczegnő a spanyol senatorok és képviselők küldöttségét Bécsben fogja fogadni. A főherczegnőt Triesztben négy spanyol pánczélhajó várja, melyek kiséretében Barczellonába fog utazni. A király házassága feletti vita körülbelül 15 ülést fog igénybe venni. Manuel Silvela La-Granjába hivatott. — Ezzel kapcsolatban megemlitjük, hogy Mária Krisztina főherczegnő anyjával, Erzsébet főherczegasszonynyal Párisban meglátogatta Izabella királynőt, Alfonz király anyját. A királynő igen melegen fogadta fia menyasszonyát s felszólitotta, hogy tegezze és anyjának nevezze. A főherczegnő kérte Izabella királynét, hogy legyen jelen az esküvőn, mibe ez némi vonakodás után beleegyezett.

⁂ (*Petőfi „Őrült“-jéről*) a „Magazin für die Literatur des Auslandes“ legujabb száma hosszabb tanulmányt közöl Meltzl Hugó tollából. Közli a költemény magyar szövegét, utána sikerült forditását s aztán elmondja e költemény keletkezésének történetét, a mint azt Várady Antal, Petőfinek 1845-ben lakótársa, feljegyezte. Az igazságtalan, személyes kritika elkeseritette Petőfit s 1845. őszén boszus hangulatban irta meg hires költeményét. Később egy albumba szánta, melyet Kuthy Lajos akart kiadni, de az album nem jelent meg. — Az irodalom-történeti adatok után következik a költemény tüzetes méltatása s a tekintélyes német közlöny több mint nyolcz hasábot szentel e tanulmánynak, bizonyságául annak, mily népszerűségre és jelentőségre jutott a nagy magyar költő a német irodalomban.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Hauck Minnie kisasszony, fővárosunk közönségének egykori kedvencze, a jövő operasaisonra a londoni Her Majesty szinházhoz szerződött. — Brimingham ban zeneünnep lesz, melyen a Mendelssohn „Elias“-oratoriuma kerül előadásra, a női magánrészekben Gerster Etelka és Trebelli Zelia asszonyokkal. — A bécsi Ring-szinházat a Tóth Ede népszinművével: „A falu rosszá“-val fogják megnyitni, melyet Sturm forditott le németre. — Erzsébet királyné e hó 7-dikén érkezik Ischl-ből Schönbrunnba. — A sedani csata napját Berlinben s a legtöbb németországi városban megünnepelték. — A német császár e napokban az orosz határra utazott, hogy találkozzék Sándor orosz czárral. — Báden-Bádenben a Blaskovics „Kincsem“-je megnyerte a nagy dijat (huszezer márka s arany serleg). Ez volt a hires magyar ló 51-dik győzelme.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, aug. 30. A fekete dominó. — Vasárnap, aug. 31. Pry Pál. — Hétfő, szept. 1. Ferréol. — Kedd, szept. 2. Lammermoori Lucia. — Gizella. — Szerda, szept. 3. A Benoiton család. — Csütörtök, szept. 4. Aida. — Péntek, szept. 5. A czárnő.

Népszinház. Szombat, aug. 30. A kornevilli harangok. — Vasárnap, aug. 31. A sárga csikó. — Hétfő, szept. 1. Trikoss és Kakolé. — Kedd, szept. 2. Niniss. — Szerda, szept. 3. A kornevilli harangok. — Csütörtök, szept. 4. A vereshaju. — Péntek, szept. 5. A kis nagysám. (Először.)

⁂ (*A nemzeti szinházban*) kedden egy fiatal franczia énekesnő lépett föl „Lucia“ czimszerepében: Levasseur Henriette kisasszony, kit a hir még nem hordoz szárnyain. Nem is rég forog a művészi pályán. A párisi conservatoriumban, Duprez és Roger vezetése alatt végezve tanulmányait, harmadéve és tavaly olaszországi városokban énekelt, később a szentpétervári operánál, majd Bukarestben vendégszerepelt. Ez évben Németországban utazott s Wiesbadenben hallotta Wilt Mária asszony, a hatalmas hangu énekművésznő, megtetszett neki s ajánlotta a nemzeti szinház igazgatóságának. Igy került hozzánk. Annyi sikert, mennyit nálunk vendégektől szoktak várni, nem aratott; de kellemes, tömör hangja s iskolázottsága, mely főleg a téboly-áriában tűnt ki, elismerő tapsokban részesült. Legnagyobb hiánya, hogy nincs elég élénk vérmérséklete a szinpadi ábrázoláshoz s arcza és mozgása keveset fejez ki. Nagyon is nyugodt. Mint jelenség: kis termetű, zömök alak, kerek arczczal, fekete szemmel. Ezuttal lépett föl szabadságideje után először Perotti is, kit tapssal és két nagy koszoruval üdvözöltek. Mindvégig hatással énekelt. A nézőtéren nagyszámu közönség volt.

Tartalom.

Tündér és syrén, Csűrös Páltól. — Dal, Szabó Endrétől. — Őszi napfény ragyogása, Emiliától. — A fehér kamélia. — A duzzogó asszonyok, Lazarsfeld Emiltől. — A könyvek, H. Á.-tól. — Tárcza. — Hazánk. — Fővárosi élet. — Vidéki élet. — Külföld. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Sakkrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Nőimunkák mintalapja.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

36-dik szám. Szeptember 7-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Muzeum-körut 10. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte	Nap-nyugta
							óra percz	óra percz
Szept. 7	Vasárnap	E 14 Reg.	E 13 Reg.	26 G 14 Adr.	19		5 27	6 28
8	Hétfő	Kisassz. sz.	Kisasszony	27 Pömen	20		5 28	6 26
9	Kedd	Gorgon	Gorgon	28 Mózes	21		5 29	6 24
10	Szerda	Miklós	Jodokus	29 János lefej.	22		5 30	6 22
11	Csütörtök	Emilián	Protus	30 Sándor	23	☽	5 32	6 20
12	Péntek	Tóbiás	Syrus	31 Mária öv.	24		5 33	6 18
13	Szombat	Móricz	Maternus	1 Szept.	25 Szabb.		5 35	6 16

☞ Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk. ☜

Divattudósitás.

Az elkésett meleg nyári napok, melyekkel a természet most kárpótol, egyszerre csak, alig tudni honnan, előröppentették a szebbnél-szebb — fehér ruhákat, és az apró virágos milles-fleurs minták mellett jól esik még a szemnek is az a hófehér könnyed viselet.

Leginkább indiai és svájczi mousselinből szeretik most a fehér ruhákat, himzéssel vagy bretagne-i csipkével gazdagon diszitve, a mi igen emeli a fehér szövetek szépségét. E fehér ruhákhoz csipkével fodoritott kis mantillákat viselnek a ruha szövetéből. A ruhához való öv vagy écharpe azonban nem szokott szines szalagból állani, hanem egészen fehérből. A kerek kalap is fehér atlaczczal vagy fekete bársonynyal van diszitve, és még a mellcsokor is csupa fehér rózsabimbóból vagy százszorszépből van, hogy az egész alak akár hófehérkének állhatna be. A fehér ruhák szoknyái majdnem kivétel kivül kerekre szabvák, és mert ez öltözékekhez rendesen kivágott czipőket viselnek, a selyem harisnyák is láthatók, a melyek vagy halványkékek, vagy vörösek, és az egyedüli szines az öltözéken a — harisnya. Csak az öltözék kiegészitéséhez szükséges apróságokat szokás feketében venni, (ez uj szabály a halvány rózsaszinü ruháknál is fennáll.) Igy például a fehér falegyező fekete rajzokkal készül; a könyökig érő keztyü fekete chantilly-csipkéből való, és a szalmakalap diszét is fekete bársony csokrok képezik.

Társaságokba való fehér ruhákhoz nagyon szeretik a pettyes fehér, ugynevezett svájczi mousselin-t, melyet sokan szines selyem ruha fölé viselnek. Ez esetben a fehér ruha disze és a hozzá való apróságok egyszinüek az alsó ruhával, igy rendeli ezt a legutósó divat parancsszava. Az emlitett szöveteken kivül még a fehér foulard is a kedvenczek közé tartozik, kivált a virágos Pompadour-öltözékek kiegészitéseül; igy a kabátka, a kötő alaku betét és minden diszités fehér foulardból készül.

Mig mi még mindig nyári öltözékekre gondolunk, a soha sem nyugvó divat már előrelátólag az őszi felöltőkre forditja figyelmét, mindeddig azonban nem tud valami nevezetes ujitást felmutatni, és ennek leginkább a mult hosszu tél, vagyis a nagyon rövid tavasz volt az oka. Egyre várták, hogy a májust másutt is láthassák, nem csak a naptárban, és azért senki sem törődött tavaszi felöltőkkel, hanem mindenki elviselte az ő eléhbi paletót-ját, mantilleját, igy nyárára ujdonság nem igen termett e részben. A nyárral együtt aztán ritka hévvel karolták föl a mellényes jaquette-k viseletét és — mintha soha sem lett volna felöltő a világon, annyira csak a mellényes öltözék járta, legfölebb azok a kis csipkekendők, melyeket fiatal és öreg hölgyek mindegyik a maga alakjához tudott idomitani. Őszire most az ujjakkal ellátott mantillokat akarják divatba hozni, tolldiszitéssel körülszegve, a nyak körül pedig gazdag fekete csipke-rüche-chel. Majd meglátjuk, ha képesek lesznek-e az ujitók népszerüvé tenni „legujabb gondolatukat.“

Mai mellékletünk magyarázata.

Csupa olyan munka rajzával kedveskedünk ma t. előfizetőinknek, a melyeknek jó hasznát vehetik.

Az első szám: zsebkendő negyedrésze, point de lace-munka.

A 2-dik szám: tull anglais-re dolgozandó áthuzási minta nyakravalókra, fátyolokra stb.

A 3-dik szám: java kanavászra való minta, vagy czipőkre, táskákra, szőnyegekre használható minta rajza.

A 4-dik szám: keskeny nyakkötő vége, finom point de lace-munka.

Az 5-dik és 6-dik szám: két tüll áthuzásra való minta, fátyolokra, nyakkötőkre, ruhadiszitésekre stb. És

A 7-dik szám: keresztöltési minta törülközők szélére, vagy egyéb fehérneműek diszitésére, háromféle mosható pamuttal himzendő.

Sakkrejtvény.

Kállay Annától

Lóugrás szerint megfejtendő.

ra	nek,	ká-	ne-	mánt	ün-	Kérd,	nyal
la-	vét.	lap-	Nagy	ra,	irom	kém	ne-
ved-	fes-	Re-	Kó-	fecs-	gyé-	arany	hogy
ezüs-	ab-	sek.	fecs-	tel-	Re-	pet	ba
tem,	ne-	Mond	pülj	pót	rej-	nyis-	Rá
ra.	tös	kém	hes-	pülj	szen-	dá-	tem.
hogy	Ru-	pot	sza-	le-	kő	vék.	sa
la-	vad	szek,	bin	ve-	meg	Azon	lap-

Megfejtési határidő: szeptember hó 24-dike.

A f. é. 32-dik számban közlött számrejtvény értelme:

Tompa, Arany.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Jóo Anna, Báthori Sigray Istvánné, Kiss Mariska, Ráth Ida, Nemes Jolán, Magyari Lilla, Kalmár Zsófia, Huszár Kálmánné, Braun Hermina, Kalmár Tinka, Guoth Irma, Latinovics Ella, Pazár Margit, Jánossy Lajosné, Túry Jolán, Sziklay Róza, Ujfalusy Károlyné, Mannó Thanhoffer Mariska, Duló Ilka, Kállay Anna, Kiss Adél, Szoboszlay Gyuláné, Gallé Natália és Gizella, Szikszay Erzsike, Láng Klotild, Varga Lóra és Malvin, Jóo Juliska, Kovács Mariska, Nemes Róza, Nánássy Margit, Terstyánszky Etelka, Vizy Lilla, Jánossy Gizella, Sándor Katinka, Némethy Ida és Flóra, Zakariás Emma, Balogh Róza, Fodor Mariska, Riskó Éva, Buday Berta, Lovászy Bella, Lipthay Margit, Eperjessy Clementine, Petrik Mária, Károlyi Róza, Fényes Matild, László Olga, Kutsera Krisztin, Fülöp Mariska, Ónody Károlyné, Kovacsics Ella, Szegedi Róza és Ilonka, Tamásy Emilia, Moravcsik Anna, Rácz Elekné, Lázár Jolán és Nelli, Markó Luiza, Szabó Péterné, Szűcs Klára, Hosszu Póli, Eötvös Katinka.

Megbizások tára.

Tisztelettel kérjük mind azon t. előfizetőinket, kiket a mult hetekben magánlevélben kértünk fel hátralevő előfizetési dijaik beküldésére, hogy felszólításunkat miélébb teljesiteni szivesek legyenek. *A kiadó-hivatal.*

Jász-Ladányba P. F. urnőnek: El van küldve.

F. Kereszturra M. K. urhölgynek: Legszebb választékban Marton Alajos váczi-utczai kereskedésében kaphatja.

Zavarra B. J. urhölgynek: Ugy-e bár vette küldeményemet?

Uriba J. Sz. I. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Pozsonyba Z. E. urhölgynek: Köszönettel vettem.

Kapolcsra K. M. urnak: Ezért nem jár dij, szivesen teszem.

Pápára M. G. urhölgynek: Ajánlom ezek meghozatalára Beszédes Gyula gyógyszeréz urat Duna-Vecsén.

Makóra H. G. urnőnek: El van küldve.

F. Ujvárra Sz. M. urhölgynek: Az egész csak mendemondának bizonyult be, a melynek én soha hitelt nem adtam.

Aradra b. J. T. urhölgynek: Minden esetre az ősz folytán.

Győrbe L. Gy. urnőnek: A munka három kötetből áll, ára 3 frt. Minden könyvárusnál kapható, eddig bizonyára Győrött is megvan.

Komáromba P. A. urhölgynek: Most már kár volna azt hozatni, mikor már csak rövid ideig használhatná.

Zólyomba D. S. urnőnek: Szives köszönet a jó hirért.

Marosvásárhelyre O. L. urhölgynek: Ugy sajnálom, hogy elkésve vettem és igy még kivonatban sem használhattam!

Buseora N. J. urnőnek: A csomag postára van adva.

Karczagra B. L. urnőnek: Eddig még nem vettem.

Déesre M. L. urnak: El van küldve és várom a többit!

Ó-Asszonyfára B. S. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Kecskemétre H. A. urnak: Nagyon szivesen tenném — csak lehetséges is volna!

Kerestetik egy müvelt, fiatal, solid nő vidékre gazdasszonynak, bővebb értesitéssel e lapok szerkesztője szolgál.

Kérdések.

Divatos-e még a kék ruha rózsaszin diszszel, és a rózsaszinű kékkel? Izidóra.

Kocsikenő foltok jöttek szép világos selyemruhámba, nálunk tisztitó intézetek nincsenek, mivel vehetném ki sikerrel a foltokat? Egy fiatal asszony.

Kérünk néhány finom sütemények készitésének leirását! Többen.

Ki irná le tüzetesen a házi szappanfőzés módját? Mondják ugyan, hogy azt a legritkább esetben főzik már gazdasszonyaink otthon, és inkább a gyári szappannal érik be, — de azt hiszem, van még sok olyan derék asszonyunk, a ki nem sajnálja sem a vele való fáradságot, sem pedig a leirását adni nekünk fiatalabb asszonyoknak, a kiknek nem volt alkalmunk a szappanfőzést látni.

F. Lajosné.

Feleletek.

F. Lillának. A magas hajfonatokat már nem viselik, a mint azt kedves lapunk divattudósitásaiban is olvastuk. Most a hajat alant kötik, konytyba tűzik fel és nyil vagy szép tűvel átszurva, egyszerűen viselik. Most meg a fej formája az első kérdés, nem a nagy „frizura.“

E. Kata.

D. Mariskának. Hálószobáját kedves helyyé teheti, ha nem tesz bele sok butort. Az ágyon kivül egy mosdó és fésülő asztal, egy pamlag, előtte kis asztal, két kerek szék, álló tükör vagy tükrös szekrény — ez az egész. A cretonokat még mindig kedvelik szép rajzaik, szineik és moshatóságuk miatt. A pamlag (chaise longue), a székek, a függönyök, ágytakaró, ajtófüggönyök mind egyforma szövetből legyenek. F. Gyuláné.

G. Saroltának. A fehér kalaptollakat könnyen lehet otthon is tisztitani. Lágy meleg vizben olvaszszon föl egy darab szappant és ütegessük szép fehér habbá. E meleg, habos szappanos vizbe mártogassa a fehér tollat és huzogassa végig néhányszor, tegye egyik tenyerére és a másikkal nyomkodja mindaddig, mig tisztává lesz. Akkor huzogassa végig egy párszor kékitett hideg vizben, és száritsa meg oly módon, hogy fektesse reá egy középmagasságu bögrére, ezt pedig állitsa be a langyos sütőbe. Néhány percz alatt megszáradt a toll, és most azt fel is bodorithatja, ha az egyes szálakat egy tompa ollón huzogatja végig. Aztán tegye néhány perczre ismét a sütőbe, és ha ügyesen elbánt vele, ismét feldiszitheti vele kalapját.

Egy tapasztalt.

G. Ilonkának. Megsárgult elefántcsont tárgyakat meg lehet fehériteni, ha venyige-hamuból készült erős lugba kevés fűzfa-hamut keverünk, s ebben az illető tárgyat addig főzzük, mig fehérségét visszanyeri.

P. K. Hermin.

K. Nellinek. A tojást romlás nélkül akár meddig el lehet tartani, ha sóba, vagy szitált hamuba fogja rakni. P. K. Hermin.

Szerkesztői nyilt levelek.

„Csalódás az élet.“ Nagyon is vastag vonásokkal van a hős rajzolva. Tudom, miféle minta után készült, de – annak a szájában is undoritó az a trágár beszéd. Se nem magyar alak az, se nem szép.

„Hévvel szerettem“ Ugy szabadjára száguldoz a gondolat, mintha csak műszabály sem volna a világon, a mi rendben tartsa.

„Oh, miért is emlékozem.“ Abban talán a hivő léleknek is szabad kételkedni, hogy ugyanazon a kék szalagu ruhában fogja egykoron ujra látni.

„Érzékenykedések.“ Sok igaz van benne, csak hogy ki sé szelidebben kellene mondani. Igy bántó. Az pedig, hogy a nő nem veszi szivesen, ha társaságban rosz izlésére figyelmeztetik, épen nem érzékenykedés; mert nincs is ott annak a helye, és nem is mindenki tisztje a leczkézés.

„Ne kérd, ne kérd“ — limonadé.

„Összeválogatott virágok.“ (H. Zs.) Alkalmilag és válogatva.

„Két szív.“ Elérte végzete, a mint előre megálmodta, — szabad-e táplálékot adni a babonának? Pedig olyan szépen van irva!

„Sem a tavasz.“ A miért keserűen megcsalódott benne, nem következés, hogy „valamennyi szép leány van, mind hamis“, pedig ennek a versnek oda megy ki a morálja.

„Habzik a nedv.“ „Mért is küzdjek.“ „Édes álom“ Gyarlóságok.

POUDRE RAVISSANTE

du Dr. LEJOSSE à Paris.

A párisi és londoni hölgyvilág, valamint ***a legtöbb művésznő legkedveltebb arczpora.*** Mindazon t. hölgyek, kik egyszer használták, meggyőződtek, hogy a POUDRE RAVISSANTE felülmulhatatlan, igen jól tapad, láthatatlan és természetes üdeséget ad a bőrszinnek, tehát legjobban ajánlható.

Nagy doboz ára 1 frt. — Kisebb 60 kr. fehér vagy rózsaszinű.

„RAVISSANTE“ du Dr. LEJOSSE à PARIS

a hölgyvilágnak egyetlen ártalmatlan szépitőszere, azon jeles tulajdonsággal bir, hogy a bőrszervre puhitólag, felfrissitőleg hat, annak müködésére fokozó és éltető befolyással bir. A legdicsőbb toilette-szer minden hölgy számára, mely minden bőrbetegséget eltávolit s a bőr szinét fiatalitja és szépiti. ***Mint lágyitó, bőrfejlesztő szer minden zsiranyagot és olajfélét felülmut, miután a bőrt rendkivül hajlékonynyá, gyöngéddé és fehérré teszi.***

Nagy üveg ára 2 frt. 50 kr., kicsiny 1 frt. 50 kr.

SAVON RAVISSANTE

legjobb és legkedveltebb pipereszappan a bőrszin **szépitésére és javitására.** — Egy kartonnal (3 darab) 1 frt 50 kr., darabonkint 50 kr.

Valódi minőségben kapható: **Budapesten TÖRÖK JÓZSEF ur gyógyszertárában,** király-utcza és a nagyobb vidéki gyógyszertárakban.

A németországi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitünő alkalmazhatósága végett a magas cs. kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúz (Rheuma), inszaggatás, mell, gerinczfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen. **Egy csomag 1 frt 5, kettős ezejü 2 frt 10 kr.**

Ezen köszvényvászon azzal különböztetik valamennyi létező többi szerékről, hogy csakugyan használ.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr. Póstán küldve 10 krral több. Valódian Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gyógyszertárában, király-utcza 7. sz. — **Debreczenben:** Rothschneck ur gyógyszertárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur gyógyszertárában. — **Mohácson:** Jazevics Károly. — **Kolozsvártt:** Wolf gyógyszerész. — **Pécsett:** Zsolnay. — **Szegeden:** Weiglein György, Kovács gyógyszerész. — **Temesváron.** Kraul. — **Aradon:** Prinner gyógyszerész. — **Nagyváradon:** Molnár gyógyszerész. — **Székes-Fehérvár:** Dieballa: **Gyöngyösön:** Vozary gyógyszerész. — **Brassó:** Fabik gyógyszerész. **Szigetvárott:** Ehrenfeld W. — **Miskolcz:** Ujházy gyógyszerész. — **Pozsony:** Söltz. — **Kassan:** Escwig Ede és fia gyógyszertárában.

Köszönet nyilvánitás.

Egy a tagjaimba esett igen erős köszvény miatt, oly erős fájdalmakat szenvedtem, hogy ágyamban csakis mások segélyével fordulhattam meg és az éjjeket a legnagyobb kinokban álmatlanul töltöttem. Ezen fájdalmaimtól, a Török József ur gyógyszertárában kapható **köszvény vászon** használata által a legrövidebb idő alatt megszabadultam, noha azelőtt ellene hideg borogatást stb., valamint orvosi segélyt vettem igénybe, miután most hivatásomnak ismét megfelelhetek, minden ilyen bajban szenvedőnek a fenti iránti szóbeli vagy irásbeli kérdezősködésére szivesen teszek bizonyságot.

Gröbner János,
pályaudvar, Rákos-Palota.

Poudre de Serail.

Soldos-Blaha Louiza müvésznő kedvenez arczpora.

Ezen arczpor vegytanilag tökéletesitve minden ártalmas szerektől mentes és oly kitünő tulajdonságokat közvetit, hogy minden eddig a kül- és belföldön készitett porokat sokszorosan felülmulja; nagymérvü fedérje az arczot az időjárás kellemetlen befolyásától megóvja, az arczának és a testszinnek ifju és természetes szinezetet kölcsönöz, ugy hogy a legélesebb szem sem képes a port rajta észrevenni, mely kitünő hatásáért **Soldos-Blaha Louiza** asszonyság következő sorokkal tüntette ki.

Tisztl. Müller J. L. Vadász Ferencz özv. utóda, illatszerészeknek **Budapesten.**

A **Poudre de serail**, melyet ön feltalált, **valóban kitünő és nemében páratlan,** mert nemcsak az arczon láthatlan és tartós, de egyszersmind rendes használatnál ártalmatlansága által az arczra oly különös jótékony hatást gyakorol, a minőt még eddig semmiféle arczpornál nem tapasztaltam, mely kiváló tulajdonságáért jövőben mint kedvenez arczporomat kizárólag fogom használni és meg vagyok győződve, hogy felülmulhatlan jóságáért általános elismerésnek fog örvendeni

Tisztelettel

Soldos-Blaha Louiza.

Minden doboz POUDER DE SERAIL a mellékelt bejegyzett védjegygyel van ellátva, 60 kr és 1 frt dobozokban, valódi minőségben csupán a feltalálónál **VADÁSZ FERENCZ. özv. utódai-nál** illatszerésznél a „Világ-királyné“ hoz **Budapest, Koronaherczeg-utcza 2. szám** kapható.

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 21-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

37. SZ.
Szept. 14-dikén.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükseges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékletlettel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

A vak ember.

Sziklai Jánostól.

Épen nyolczat harangoznak. A sötétedő ligetből hazafelé indul a sétáló közönség. Gyönyörű leányok, fitos menyecskék, pajzán fiatalok, blazirt ifjak, deres szakállu öregek. Egy-egy kalapemelintés, egy-egy bók s az emberek elsiklanak egymás mellett, ki föl, ki le.

Csak egy ember marad hátra, neki nincs keresete a szép ruhás kisasszonyok, a hetyke uracsok között. Régen volt az már, mikor neki is fütyölt a sárga rigó, azóta elfujta az őszi szél szerencsevirágjának himporát, s leszállt életére a hideg, a'dermesztő ősz. Beh jó, hogy az isten elvette a szeme világát is; nem láthatja a nyomort, mely boldogságából kelt ki, mert még talán megrepedne a szive.

Beh boldog volna, beh boldog volna pedig, ha látna — s megszakadhatna a lelke!

Oda támaszkodik egy korhadt fának kérges törzséhez. Mellette vidám kaczagással sietnek haza a leánykák.

Az öreg poros arczán két nehéz csöpp ás utat magának, — — neki is volt leánya!

Kocsi robog, s porfelhőt ver föl a repülő kerék, oda csapja az éles homokszemeket az öreg arczába.

Letörli ez kabátja ujjával, befogja fülét, hogy ne hallja a dübörgést, — hisz egykor ő is ostorpattogás közt sétált be fogadott lábakon a városba. Akkor birt volna járni, de nem akart; most menni akarna, — de nem bir.

Néha-néha egy könyörületes pékinasnak megesik a szive a szegényen, oda dob egy faladék süteményt; iskolás gyermekek zsebpénzökből megtakaritanak egy krajczárt s azt vetik rongyos kalapjába. Hogy megköszöni, hogy elrebegi az isten áldását, nem is szokásból, hanem szivből. Pedig egykor nem krajczárokként osztogatta az alamizsnát a koldusoknak!

Gazdag volt, boldog volt. Most szegény és boldogtalan. Pedig soha sem vétkezett; talán az volt egyetlen bűne, hogy sokja volt s még többet akart.

Hat év előtt volt. A világon nagyon sok pénz volt; a pénz szaporitotta az ördögöket is. Benn tanyázott az emberben az ördög, s szomját csak arany olthatta. Az ember lelke égett, mennél inkább akarta a hideg érczczel hűteni, annál hevesebb, annál forróbb lett az.

Etzenburger vagyona óriási módon nőtt. Helyet sem talált már értékpapirainak, bankjegyeinek. Mikor már nem tudta, hová tegye aranyát, háza födelét futatta be vele.

De aranynál becsesebb volt az a drágakő, mely perzsa szőnyegekkel kárpitozott termeibe volt zárva s csak néhanéha mutogatta, hogy ragyogásával bámulatba ejtse az egész várost. Akadt is vevője elég, de egyik sem birta lefizetni a vételárt. Melanie ő nagysága nem elégedett meg aranynyal, szellemet, szivet is kivánt.

Hiszeme szerint meg is találta mind a kettőt. Egy fiatal ügyvéd udvarolt neki. Szerette hiven, nélküle meghalt volna. Legalább megesküdött erre. A szellemes fiatal ember meghódolt a fiatal teremtésnek, ez az ártatlan lélek meghóditotta a jeles ifjut.

Május hava volt. Mindenütt virágok illatoztak; virág diszlett Melanie ablakában is. Csorvási küldte, — vőlegénye. Minden ibolya, minden gyöngyvirágszálon a szerelem lehellete látszott. Melanie kaczéran tekintgetett majd a virágokra, majd vőlegényére. Az ibolya is, a gyöngyvirág is titkos szerelmet jelképez; de neki már nem kellett titkolnia szerelmét; el voltak már jegyezve, négy hét mulva már meg lesz az esküvő is. Boldogon csevegtek házasságukról, miről is cseveghetnének másról a szerető jegyesek?

Lenn pedig az irodában dobogó szivvel, sápadt arczczal, izzó homlokkal leste az apa a sürgönyöket.

Rosz hirek kerengtek már régen a levegőben, mint a varjak, ha érzik a vihar szelét.

Bécsből jöttek. Az öreg fölvetette könyvét, lapozott benne, majd neki indult tolla a számadásnak, irt, számolt.

Fönt édes érzéssel szorongatta az ifju mátkája kezét; — lenn görcsösen rágta tollát az apa.

Az ifju elbucsuzott kedvesétől, az apja nem jött föl még az irodából.

Fölhordták a vacsorát s az öreg még most sem jött. Lámpájának fénye kisugárzott a zöld függöny megől.

A nagy templom tornyán tizenkettőt ütött. Melanie aggódva szaladt le atyja irodájába. Semmi nesz. Kopogtat; de választ nem kap.

Benyitja az ajtót, — apja ott ült a széken — dermedten.

* * *

Mindenük elveszett; a nagy papirosok kivándoroltak a szekrényekből; az aranynak lába kelt s még sem volt elég, hogy betapaszszák vele azt a nagy rést, melyet a sors vagyonukon ütött.

Az öreg számolt s megint csak számolt, ellökte magától az orvost, s odalánczolta magát a termetes könyvhöz.

A sok szám eszét vette, ámde nem adhatta vissza gazdagságát.

— Segitsen kérem rajtunk, — kéré Melanie Csorvásit: — talán még nem veszett el mindenünk.

Az ügyvéd bejárta mind a kereskedőket, bankárokat, fölkutatott minden zugot, a hol hirt hallhatott: de mindenhonnan csak azt tudta meg, hogy az öregnek semmije többé.

Feléje sem ment Melanienak. A leány várta; keblére szoritá a csokrot, az utolsót, melyet tőle kapott. Még most ráhajthatta fürtös fejét a lágy párnákra, még az övé volt; holnap még ezt is elviszik, — a dagadó párnák helyett szalmán, kövön fog feküdni, a selyem ruhák lefoszlanak róla s daróczot kell helyettök öltenie. A mahagoni Bösendorfer helyett talán rászorul a — kintornára!

Nem, nem! Neki el kell jönnie! Ő meg fog menteni. Hisz ugy szeretett!

Ő azonban nem jött; hanem megérkezett helyette levele. Lemondott menyasszonyáról!

Melanie nem hitt szemeinek. Kalap nélkül, bomlott hajjal, egyszerű otthonkában rohant az ügyvéd lakására. A kinek előbb lábainál hevert e férfi, a ki imádta, térden állva könyörgött kegyéért, az most megfeledkezve neméről, állásáról: odaborul egy férfi elé, könyörög, rimánkodik. Hisz szereti, esküdött, hogy szereti, hogy bánhatik vele igy! Szavai hazugok voltak, nem őt, csak pénzét szerette, nem a nő, hanem erszénye kellett neki!

— Kisasszony! kérem beszéljünk nyugodtan, — szólitá meg Csorvási.

— Kisasszony! — s ön jegyesének már feledte nevét? — kérdé nem ingerülten, hanem büszkén Melanie.

— Feledi kisasszony, hogy lemondtam.

— Igéretünk kölcsönös volt, ön nem — nem —

Az ügyvéd gunyosan mosolygott. Melanie szivébe szurt e mosoly, a szó torkán akadt.

— Tehát csak pénzem kellett! Igaza van, hogy lemondott, — — igaza van . . .

— Kisasszony, ön izgatott, foglaljon, kérem, helyet, beszéljünk nyugodtan atyja helyzetéről. Hanem kérem, pihenjen egy kissé, szüksége van nyugalomra.

— Szükségem van! — lihegé Melanie borzalmas hangon, mely Csorvásit is megijeszté.

Melanie rohant kifelé.

Fényes nappal volt, de ő nem látta az embereket. Csak egy épület létezett számára, — a hid.

Alatta morogott az örvény; kékes habja oda-oda nyalt az oszlophoz, meg visszafordult, jobbra-balra kereng, gyűrűket hány a vizen, megragad egy fadarabot, ruhafoszlányt s játszik vele negyedórán át.

Jaj annak, a ki belenéz! Olyan szép a feneke a viznek; tele van apró kövecsekkel, fényes hátu csigákkal. De azokat nem látja mindenki.

Melanie látta; nagyon megtetszettek neki a csecsebecsék.

Lement értök.

* * *

Három nap és három éjjel számolt Etzenburger. Harmadnapra letette a tollat. Kiszámitá, hogy nincs semmije.

Dehogy nincs. Még van leánya.

— Melanie, kedves Melanie! — susogja; nincs pénzünk, koldusok vagyunk; de megvagy te, legdrágább kincsem. Eddig is szerettelek, de most meglásd, hogy majd még jobban szeretlek! — Hol van Melanie? Mit akarnak itt az urak? — Fölirják butoraimat. — Jól van, igen jól van. Csak leányomat ne irják föl. Azt nem engedem elvitetni. — Hol van? Elvitték? — Mindjárt hozzák vissza, egyszeriben!

— Hozzuk, hozzuk, — szólt kegyetlen mosolylyal egyik becsűs. Még volt szive tréfálódzni.

Hozták a leányt. Márványfehérségű, bársonypuha karjai lankadtan lógtak le a hordágyról. Feje bele volt temetve szőke hajába, melyről apró cseppekben görgött a piszkos viz. Keble hidegen domborult, nem lihegett többé a szerelem ihlete alatt.

Szivszakgató pillanat volt ez.

Az apa visszanyerte eszméletét. Megismerte a leányt. Most már valóban nem volt semmije, csak élete. S az nem érte meg, hogy megtartsa. Haszontalan portéka, mely csak terhére van az embernek. El vele!

Hálószobájába még nem hatoltak a végrehajtók. Ott még ur volt. Sorban függtek a falon a pisztolyok. Azt sem tudta, melyiket ragadja meg; csak fölkapott egyet. Kétcsövű, régi pisztoly volt.

A kakas csettent, az öreg vérfagyasztó sikoltással hanyatlott a padlóra.

A pisztolyban nem volt golyó, — a föllobbanó por kiégette mind a két szemét.

— — — — — — — — — — —

Szép kisasszonykák, ifju emberek, boldog jegyesek, ne feledkezzetek meg a szegény vakról, ha sétálni mentek!

Régi dalaimból.

Erdélyi Bélától.

I.

Harmatos éjfélben
Az én kis virágom,
Fehér rózsabimbó
Szendergett az ágon.

Hajnalra megértem
Keble fakadását . . .
Jaj, be szép egy virág!
Soh'se láttam mását!

Elviszem titokban
Lánykám ablakába:
Reggel, ha felébred,
Ne legyen magába!

Ez a fehér rózsa,
Az a halvány gyermek —
Ugy egymáshoz illik,
Ugy egymásnak termett!

Egyik a legszebb lány
A virágok között,
Másik legszebb virág
A leányok között.

II.

Hogy nagyon szeretlek,
Bevallom másoknak;
Mit bánom, ha rajtam
Szánva mosolyognak!

De, hogy te is szeretsz,
Nem mondom senkinek . . .
Minek szaporitnám
Az irigyeimet?!

III.

Mint virág, ha szélbe' rezzen
Hajladoz a karcsu termet,
Megcsudálják százan, ezren,
Ha belengi a báltermet.

Messze röppen piczi lába,
A sóhajok arra szállnak . . .
Suttogás kel a nyomába'
Tündér-kertjében a bálnak.

Álom-neszszel hallom csak meg,
Hogy körültem mit suttognak . . .
Gondolatim ott lebegnek,
A hol a párok forognak.

Ott leng ő, kit messze sodra
A táncz-ár — s hogy tova lebben, —
Elmarad letépett fodra . . .
Bús jövőmet látom ebben.

Őt ragadja élet-kedve,
Én meg — sejtelmem azt mondja: —
Elmaradok, — elfeledve,
Mint uszálya tépett rongya!

Az illedék.

Nagyon sok fokozata van annak, a mit közönségesen finom illedéknek szoktak nevezni. Nem ritkák az olyan emberek, a kik a legfinomabb izléssel vannak öltözve, és beszédükben, modorukban szintén a leggyöngédebb illedék nyilatkozik, azért mégis folyton-folyvást valami szorongó érzés uralkodik rajtunk közelükben. Önkénytelenül a lapos mindennapiság széles országutján döczögtetjük a társalgást, ovatosan kerülve az alkalmat, nehogy az olyan ember tűzbe jöjjön, vagy legkisebb bizalmasságot tapasztaljon részünkről; magunk sem tudjuk, miért, de mintha valami veszedelem fenyegetne részéről. És viszont vannak férfiak és nők, a kikről megvagyunk győződve, hogy bármilyen fordulatot vegyen is a társalgás, soha sem hallunk olyan szót, soha sem látunk olyan mozdulatot tőlük, a mely kellemetlenül esnék. Olyan emberek azok, a kik nem csak cselekesznek és beszélnek, hanem gondolnak és éreznek is müvelt emberek módjára — ebben van a nagy különbség a kettő közt.

A kinek az illedék és finom modor iránti érzék mintegy vérében van, az olyan ember társaságát minden rang- és osztálybéli egyformán kedveli és keresi; az ő szép előjogához tartozik, hogy az alatta állót magához fölemeli, a felette állótól el nem fogódik, és mindenütt és mindig az illő modort találja el.

A finom tapintat külső alakját „illedék"-nek nevezzük; a szellem, a lélek azonban, a melyből az illedéknek fakadni kell, olyan valami mindent magában foglaló, hogy szinte azt lehet mondani: az ember legnagyobb, legfenségesebb erényeit öleli körül. Veleje az emberek iránti általános, önzetlen szeretet és becsülés; de alapos képzettség, erős jellem, szerénység, helyes önismeret, körültekintés, józan okosság — és még annyi mindenféle kivántatik hozzá, hogy jó lélekkel állithatom, az ember igazi értékét ismerhetni meg általa.

Mikor a két rendbeli finom tapintatból csak az elsőt, a külső illemet ápolják és gyakorolják, a szellemet pedig, a melynek azt át kell hatni, elhanyagolják, akkor az egy veszedelmes fegyver az emberek ámitására. Fájdalom, sok olyan emberrel találkozunk az életben, a kik csalárd uton ilyen fegyverhez jutottak, és ennek a segitségével a könnyenhivők bizalmához törtek maguknak utat. — Másrészt meg: elhanyagolván a külső modorokat, láthatatlan marad a finom illedék szelleme, lelke; senki sem veszi észre, senki sem méltányolja. Csak mikor mind a kettő gyöngédeden egybe válik, lehetnek azok igazán nagy istenáldássá.

Boldog ember, a ki a hű szülei kézből viszi magával ezen megbecsülhetlen és elidegenithetlen áldást ki a nagyvilágba; a későbbi években csak nagynehezen és nagyritkán szerezheti meg magának. Nem pusztán kedves tréfa, hanem nagy jelentősége van annak, mikor a kis gyermeket, a melyik még alig tud járni, alig tud beszélni, arra szoktatják, hogy a mit megkiván, azt kérje, és a vendégnek „szép pacsit" adjon. Nem képmutatásra szoktatjuk vele, hanem az első szabályra ama finom modorból, a melyre a nagyobb gyermekeket tanitjuk, mikor azt kivánjuk tőlük, hogy mosolygó arczczal közeledjenek az idegenhez. Annyira le kell küzdeni a természetes félénkséget, a gyermekes élénkséget viszont annyira meg kell fékezni, hogy a kis gyermek már első éveiben tanuljon meg szépen szót és feleletet adni, és viszont szép szerényen hallgatni, a maga idejében. Nagy dőreség: nevetni a kis gyermek helytelen szavain és tettén, vagy épen másoknak elbeszélni azokat az ő jelenlétében.

— Beh nagy orra van annak a néninek! — mondja egyszer az alig három éves kis okos. Mindnyájan nevettek rajta, legjobban maga a néni, és még mennyi csókot kapott a talpra esett megjegyzésért.

Nagymama bábut hozott a kis unokájának. A gyermek jobbra-balra forgatja, azután mondja:

— Iszen le sem vetköztethetni ezt a babát, ez mégis csak ostobaság!

— Itt van ni, már azt is kisütötte a kis kópé! Az ám, nem lehet azt megcsalni! — szólt az itélet a neveletlen megjegyzésre.

Holott a gyermek soha sem annyira gyermek, hogy a kis fiunak egész komolyan azt ne kellett volna mondani:

— Semmi szavad a nagy emberek arcza ellen, az nem illik a kis fiutól. Eredj, csókold meg a nénit. Ő olyan jó, hogy most az egyszer meg fog neked bocsátani; de jegyezd meg magadnak, hogy máskor nem szabad ilyesmit mondanod.

A kis leánynak meg:

— Ugy? A jó nagymama örömöt csinált neked, és te ócsárlod az ő ajándékát? Csunya háládatlanság! Ha még egyszer ilyesmit teszesz, a nagymama rögtön elviszi megint a babát.

A két gyermek akkor megütődve be fogja látni, hogy hibáztak, és egyelőre legalább a külső modornak tanulnak meg eleget tenni. És ki tudja, ha nem-e már most is felhajnalodik lelkükben annak a tudata, hogy mások fogyatkozásain nevetni: ellenkezik a szeretettel, továbbá, hogy bármilyen kis ajándéknál mindenek előtt és mindenek felett az ajándékozó jó szándéka becsülendő.

Ugy kell a gyermeket szoktatni, hogy eleinte csak gépileg, puszta engedelmességből legyen udvarias, figyelmes és szerény; tanuljon meg uralkodni magán és fékezni indulatát, jóval elébb, még semmint csak sejtené is, minő forrásból fakadnak ezen erények; a mig a fejlődő lélek folytán tiszta meggyőződésből nem követi az erkölcs és illedék törvényeit: vak engedelmességből kell követnie azokat.

És hogy ezek a kedves és szeretetreméltó modorok lassan-lassan a valóságos jó erkölcsökkel olvadjanak egybe, mulhatatlanul szükséges, hogy a kik e modorokra tanitanak, maguk is azoknak lelki mivoltától át legyenek hatva.

Mikor az anya csak a társaságban ékeskedik finom modorokkal és mint valami ünneplő ruhát, odahaza mindjárt leveti magáról; mikor az atya idegenek jelenlétében válogatott udvariassággal társalog, és a mint a látogató után bezáródik az ajtó, háza népével egész más nyelven beszél; ilyen szüléktől a gyermek természetesen szintén csakis üres, holt illedéki modorokat tanulhat el, és akkor aztán olyan ember válik belőle, a melyiktől az igazán művelt lélek szinte ösztönileg huzódik. Csak lenge fátyol szövetként folyja körül a jó modor és finom társasillem az ilyen embert — egyetlen váratlan léghuzam tova fujja a könnyű burkát, és előttünk áll az alacsony gondolkodás, a mi alatta lappang. Odahaza, a mindennapi érintkezés, a családi élet köre az egyedüli iskola, a melyben a finom modorok lelkét és lényegét tanulhatják meg gyermekeink; mennyire fonák, ebből a czélból drága intézetekbe adni a leányokat! — Meglehet, hogy a fiatal hölgy megtanul ott még egy-két illedéki szabályt, ámde a javát már magával kell oda hoznia, ha azt akarjuk, hogy ne csupán feszitő báb legyen belőle.

És különös! Nem egyszer tapasztaltam, hogy teljes visszavonultságban, a legegyszerűbb életviszonyok közt felnőtt leányok később, mikor sorsuk jobbra fordultával a nagyvilágba kerültek, olyan finom tapintattal és illedékkel töltötték be helyüket, hogy a környezetükbeli előkelő uri nők csak ugy álmélkodtak rajta.

— Ugyan hol is vehette ezt a kis lelkem? — lehetett hallani, — akár a királyné, olyan modora van, és a hol a leányom, nézze csak, pedig a legelső intézetben képeztettem! Hogy áll megint! Háttal ama hölgyhez, az ügyetlen!

Azt nem gondolja meg amaz anya, hogy csak az intézetben tömték bele leánya fejébe: soha sem szabad előkelő hölgynek hátat forditani. És most azt kivánja, hogy a szegény leány mindamaz ezer meg ezer bemagolt illedéki szabályokat örökön-örökké a fejében tartsa!

Az a „kis lelkem“ ellenben, a ki egész öntudatlanul és a nélkül hogy csak gondolna is rá, „akár a királyné“, nem a fejében hordozza ama szabályokat, hanem szivében, lelkében vannak azok neki; a szülei házban szivta be őket, ugyszólván minden lélekzetvétellel. Az anyja talán soha sem mondta neki, hogy az ilyen magaviselet helytelen, hanem maga az anya soha senkinek durván hátat nem forditott, még a legszegényebb varrónőnek sem, innen aztán a leányában magától támadt elő az az ösztön, hogy az ilyen magaviselet helytelen. — Az ily módon nevelt leány ha soha életében nem volt is férfi társaságban, mégis az első tánczestélyen tisztán tudja, hogyan kell magát viselni urakkal szemben, és nincs az a lepke uracs, a ki bár csak egy illetlen szóval közeledni merne hozzá. Csudálatosan hatalmas fegyver, és csak is nekünk nőknek adatott, az a finom, nemes modor, „tanulni“ azt nem lehet, annál inkább kell azt éreznünk, szivünk minden dobbanásában. Szóval nem fejezhető ki ez a hatalom, annál jobban ismeri az olyan, a kinek valaha kedve jött szemébe nézni neki.

És nem-e büszkévé teheti a szüléket az a szép tudat, hogy nekik adatott: felruházni leányaikat és fiaikat azzal a hatalommal, a mely a társaságban minden ajtót föltár előttük, és egyuttal minden veszedelem ellen biztos ótalmat szolgáltat nekik?

Az illedék és finom modorok nevelési titka egyszerűbb, semmint az ember gondolná. A következő egy tétel magában foglalja az egészet. Ne engedjünk meg magunknak házi körünkben sem más szót, sem más tekintetet, sem más tettet, mint a milyen szavunk, tekintetünk és tettünk a legjobb társaságban van.

Csak azt az egyet ha veszszük! Az a szó „Kérem“ és „Köszönöm“ hamar van mondva; miért van mégis annyi embernek csak az idegen számára érkezése hozzá? Sem az atya, sem az anya egyáltalában nem vét a saját méltósága ellen, ha kérés alakjában osztja parancsait és a vett szolgálatot rövideden megköszöni.

Ha az anya azt mondja kis leánykájának: „Kérlek, leányom, vedd föl csak nekem azt a gombolyagot!“ a fonalat meg szives: „Köszönöm, gyermekem“ szóval veszi át, akkor meg lehet győződve, hogy a gyermek testvéreihez és a cselédhez is igy szól majd.

Ha az atya szolgálatkészen oda szalad az anyához, és kiveszi kezéből a kosarat, máskor a gyermekek is követik e példát, és ilyen házban a cselédre is csakhamar ráragad az általánosan uralkodó jóakaratu illedék és gyöngédség, a melylyel a család tagjai viseltetnek egymás iránt.

Mikor a cselédnek azt mondjuk: „Kérem, adjon nekem egy pohár vizet!“ akkor ez magától tálczára teszi a poharat és illedelmes módon hozza a szobába. Mig ellen-

ben ha rákiáltunk a szolgálóra: „Juczi, fát!“ akkor az csunya haragos képpel toppan be a szobába és lábainkhoz dobja a hasábokat. Azért egyáltalában nem kell meghitt bizalmasnak lenni a cseléddel, hanem csak egyszerüen nyájasnak, egyformán magában és vendég jelenlétében.

Illedéken és finom modoron alapuló házi rend nem csak a gyermekek nevelését könnyiti meg, hanem sok zavar és nyugtalanságtól is óvja meg a házat. Mikor a cseléd hozzá van szokva, hogy rendesen és illedelmesen végezve teendőit, az idegen vendégek körüli szolgálattételeket is nyugodt lélekkel bizhatjuk reá. És ép olyan nyugodt lélekkel engedhetjük meg gyermekeinket magukban menni idegen házhoz, nem szükséges különös magaviseleti szabályokkal látni el őket, mindössze csak annyit kell nekik mondanunk:

— Ugy viseljétek magatokat, mintha otthonn volnátok.

Mert hiszen a gyermekeknek odahaza sem szabad másnak lenni, mint illedelmesek és előzékenyeknek; odahaza is ügyelniök kell a ruhára, hogy tiszta legyen és rendes; odahaza is naponkint ugy kell az asztalnál ülniök, a mint az illedékes társaság megköveteli, és odahaza sem látnak és hallanak mást, mint a mit a jó társaságban.

Az a zavar és rémület egynémely család részéről, mikor váratlanul vendége érkezik! Az az ide-oda szaladgálás, ajtócsapkodás, és egyiknek is, másiknak is suttogni valója van! Az előszobában az egyik kis gyermek nagyvidáman elébünk repes, rögtön elfogja a cseléd, és karocskájánál fogva valamely ajtón tuszkolja be, miközben a mi számunkra egy másik ajtót mutat, hogy: csak oda be tessék, a társalgó terembe. Ott aztán jó ideig magunkra hagynak, a háziasszonynak öltözködni kell elébb, azután kezdődik a mentegetődzés, a lompos öltözék, a nagy rendetlenség, és mit tudom én, mi minden miatt, mig végre magához tér zavarából.

Ime, olyan család az, a melyben mint valami ünneplő köntöst, csak különös alkalmakra veszik föl az illedéki modorokat. — Avagy nem-e ugy kell a házi asszonynak napestig öltözve lenni, hogy valamely barátnéjának látogatása soha zavarba ne hozza? Egész egyszerű háziöltöny, a vászonkötő is, mikor épen közönséges munkában vagyok, sőt a munkától vizes kéz is, a mit elébb meg kell törölnöm, hogy a barátnőét megszorithassam, mindez én előttem nem ok arra, hogy a látogatás elől megszökjem. Hiszen egész világ tudja, hogy dolgozom a házam körül, és én ezt egy cseppet sem szégyenlem. — És hogy ott valami gyermekjáték hever? Nos aztán? Talán csak tudják, hogy kis gyermekeim vannak, most is az előszobában játszanak; az sem szégyen tehát. Persze — szennyes ruhanemű, mosogatatlan edény, vagy por és szemét a szobasarokban — az nem bántja senki szemét az én szobáimban, mert azt s o h a sem szabad ott türni, és épugy nem szabad soha, de soha sem a háziasszonynak, sem a gyermekeknek ugy öltözve lenni, hogy szégyen nélkül nem mutathatnák magukat idegen előtt. Mert akkor ezerszerte inkább a férje, sőt a cselédje előtt volna mit szégyelnie magát.

Innen az, hogy az igazi szép modor és finom illedék csak olyan házban verhet gyökeret, a melyben minden tett és szó és gondolat mint valami kristályüveg alatt, egész világ szeme előtt tárva áll.

„Legyen világosság, minél nagyobb világosság, egész az utolsó szurdikig!“ itt is ez a szabály, és az ilyen tiszta napvilágos légkörben növekedett gyermekek mindenütt jól töltik be helyüket az életben, akár szerény viszonyokat, akár pedig koronás czimereket nyerjenek ajándékul a sorstól.

Közli: Emilia.

A fehér kamélia.

— Beszély a mai angol társadalmi életből. —

(Folytatás.)

III.

A parkban.

Teddy kényelmesen üldögélt egy palaczk sherry és egy kancsó selter mellett támlás székében s leghosszabb pipáinak egyikéből hatalmasan füstölt. — Aha! — üdvözölt zajosan, — az én szerelmes fényképrajongóm! Menynyire haladtunk ma ismét?

— Ma? — ismételtem diadalmasan — ma, drága barátom, már nevéig, lakásáig nyomultunk!

— Valóban? — kérdé törhetetlen nyugalmával, — foglalj helyet, lásd el magad dohánynyal, sherryvel és selterrel, s aztán — örvendj szerencsédnek!

— Kiállhatatlan ember! Még csak azt sem kérdezed: hogy hivják?

— Az utóbbi időkben annyit kelle róla hallanom, hogy nevére nem is gondolhattam. Ha ismét elragadtatásodba akarod magadat beburkolni, jó, kezd el; én behunyom szemeimet s hallgatok, csak arra kérlek, gondolj a végére is.

— Javithatlan! Neve tehát Miss Vane, lakása: Worcester Square, Hyde-Park.

— Valószinűleg valamely agg hajadon? — kérdé gunyosan.

— S miért nem, ha te épen ugy akarod s ha a kép után máskép nem tudsz itélni.

— Nos, mit akarsz tehát most kezdeni? — szólt közbe ismét Teddy; — Vaneék ezutánra is ép oly ismeretlen lények fognak előtted maradni, mint ezelőtt. Elégedjél meg, kedvesem, ez adressel, s hagyj fel továbbra szándékoddal és — és nyujtsd ide dohányszelenczémet.

— Hogy mit akarok kezdeni? Először is lakásukat keresem föl s igy reményem van, szemeiből néhány pillantást elleshetni.

— Szegény ember! — kiáltott fejcsóválva. — Ily hiu reményekkel kecsegtetni magát!

Teddy Maynard valószinűleg még soha sem szeretett, mert érzelmemet vagy nem volt képes, vagy nem akarta megérteni. Röviden bucsut vettem tőle, s nem figyelve gunyolódásaira, siettem Worcester Square 28. számát fölkeresni.

A házat nem sokára feltaláltam, mely daczára igen tisztességes külsejének, miben sem különbözött a körülötte levőktől. E tapasztalás nem igen egyezett össze fényes reményemmel, valamint az sem, hogy az ide s tova hullámzó tömeg egész közönyösen ment el e ház mellett, a nélkül, hogy az itt rejtett kincsről sejtelme is lett volna.

Az én bűvös herczegnőm azonban nem jelentkezett az ablaknál. Hosszas várakozás után kedvetlenül elhagytam helyemet s lakásom felé siettem, hol magányosan elköltém estelimet, s egymagammal hadi tanácsot tartottam.

Lehet, hogy miss Vane az idényt falun tölti. Ez esetben nem marad más hátra, mint türelemmel fölfegyverkezve naponta a tündérpalota elé zarándokolni.

Másnap reggel ismét megjelentem Worcester Squareben, hol az ott állomásozó rendőrtiszttel találkoztam, s azonnal ismeretséget is kötöttünk. Ő biztositott, hogy ez egész környékkel ismerős, miután, — mielőtt még jelen állását elfoglalta, hosszas ideig itt állott őrt. Hogy a 28. szám alatt csakugyan egy Vane ur, Vane ezredes lakik, ő is erősitette.

— Van családja is? — kérdém tovább fürkészve.

— Igen, egy leánya. Miss Vane még fiatal és igen szép.

— Soha sem hagyja el a házat? Nem szokott kijárni?

— De igen; naponkint két vagy három órakor szoknak kikocsizni; — volt kielégitő válasza, mit én, mielőtt eltávoztam, egy fél sovereignnel jutalmaztam meg.

Igy czélomhoz ismét egy lépéssel közelébb jutottam. Azonban a helyett, hogy — mi tagadás benne, — Teddyt némi kárörömmel és diadalmasan tudósitottam volna, a parkba siettem, hol gondolatokba mélyedve szép mennyiségű szivart fogyasztottam el. Ki tudja, nem találkoztam-e itt már ezelőtt is vele? Egy hölgy mellett sem haladtam el a nélkül, hogy arczába ne tekintettem volna. Már annyira bele éltem magam helyzetembe, hogy valóban azt képzeltem, miszerint ő is az első pillanatban reám kell, hogy ismerjen. E pillanatban azon párt legbuzgóbb hivői közé tartoztam, kik egész odaadással ragaszkodnak azon eszméhez, miszerint rokon lelkek titkos összeköttetésben állanak, s hogy előbb-utóbb felfogják találni egymást. Ha valaha, ugy e hit igazsága nálam kell, hogy bebizonyuljon, miután én már hónapok óta kiválóan csak az ő lényével és képével foglalkozom, s e szellemi társalgás lehetetlen, hogy befolyást, hatást ne gyakorolna lényére.

Ily gondolatok közt kutattam, vizsgálódtam, soká hasztalanul. Végre szomoruan elhatározám, hogy a parkot ismét elhagyom, midőn a kijáratnál egy gyorsan átrobogó kocsi kitérni kénytetett. E pillanat a kocsi belsejébe meggyőzött, hogy azon gyönyörű arcz, mely hónapokon át szivem mélyében élt, égett, egész bübájában elkáprázott szemeim előtt ragyog. Szinte ő is, s miként én képzeltem nem minden felindulás nélkül, reám tekintett. Azonban ő már rég, rég eltűnt szemeim elől, midőn én még mindég mozdulatlanul, minden tagomban reszketve a park bejáratánál állottam.

A fogat mélyen a fák közé roboghatott, mert a hazatérési idő még távol volt. De végre is e bejáratnál kellett ismét kimennie, s én elszántan állomásomon maradtam.

S nem csalódtam számitásomban. A kocsi, melyet jól megjegyeztem magamnak, a bejárat felé tartott, s a kocsiablakból már messziről integetett felém a nyári kalapról aláhulló lenge fátyol, mely a vállakra omló hosszu barna fürtökkel gyermekded játékot látszott űzni.

Ez alkalommal arczát tőlem el s atyja felé forditá, ki leánya figyelmét valamely érdekes beszélgetés által iparkodott lekötni. Az öreg ezredes még mindig igen szép férfiu volt, katonás tartással, őszbecsavarodott bajuszszal, de nemes, jóakaró vonásokkal.

Kéjmámor közt siettem én is, midőn a kocsit szemeim elől elvesztém, a parkból kifelé, s boldogságomban percz-

ről-perczre merészebb álmakba ringattam magam. Mikor láthatom őt ismét? Mi módon adjam tudtára hódolatomat? És mikor lesz szabad közelébe juthatnom?

Ily kérdések foglalkoztattak soká, mert eddigi haladásommal szivem többé megelégedni nem akart.

IV.

Az operában.

Ez ujabb eseményekről természetes Teddyt ismét értesitenem kellett. Szerencsémre még ez este találkoztam vele az irodalmi és művészi körben, melynek mindketten tagjai voltunk. Mint rendesen, ugy most is pipája szájában volt, s mihelyt megpillantott, igy kiáltott elém: — Nos, hogy állunk, te szerelem-bolondja?

— Láttam őt barátom, s pedig alig egy órával ezelőtt!

— Őt, őt, s mindég csak őt, — szólt nevetve. — Azt hittem már, eddig az egész történetkét kiverted fejedből?

— Ép ellenkezőleg, mióta egyszer, sőt kétszer láttam őt, még inkább elvesztém eszemet. Ah, hisz neked fogalmad sincs ez üdvről, e boldogságról!

— Oly általános szerencse, melyben mindenki részesülhet, kit utja esetleg a parkba vezet! Nos és mi történjék ezután?

— Ép ez azon kérdés, melyre tőled remélek választ. Én tökéletesen tanácsodra bizom magamat.

— Vesd magadat lovai lábaihoz, és ha ezeknek patkói szivedet összemarczagolák, utolsó sohajoddal hivd magadhoz, és mondd meg neki, mily forrón szeretted őt! Hidd el ez hatni fog! — tevé hozzá tréfásan, pipájával kaczéran játszogatva, s mint a szinész, ki csattanós jelenete után a szinfalak mögé vonul, ugy veté ő is magát karszékébe vissza.

— Komolyan, Teddy, mi tevő legyek? Te oly ember vagy, ki érző szivvel, kitűnő észszel és roppant tapasztalattal birsz.

E hizelgő szavak nem maradtak hatás nélkül. Néhány pillanatig gondolatokba mélyedve ült még, azután felkiáltott:

— Megvan! Irnod kell neki!

— Irni, neki?

— Igen.

— Hisz még nem is imerem, s ily durva tolakodást bizonyára soha sem bocsátana meg.

(Folytatása köv.)

A hang.

Radau nyomán Kemenczky Kálmántól.

A szót, mit a mindenség hallat,
Nyilatkozván, mint vész s fuvallat:
Megértem, — és a hang szivemből,
Élő beszédben visszazendül.

Tompa.

A hang: mozgás, mely a távolba hat. A csend, a nyugalom: hallgatás, halál. Minden nesz, minden zaj: mozgást, életet jelent. A természetnek ez a láthatatlan távirója örök idők óta.

Nevezik hangnak, szónak, beszédnek, éneknek; ez a legszorosabb kötelék, ez a főeszköz az élő lények minden kölcsönös viszonyaiban. Érzést, szükséget, kivánságot, ohajtást, kérést, mindent a hang fejez ki tökéletesen és érthetőleg. A hang: köszönt, vagy fedd, édesget, vagy visszataszit, ingerel, ösztönöz, gyönyörködtet, kérlel, buzdit, en-

gesztel, eseng, hizeleg vagy fenyeget . . . „Megrenditő a hang, a szó, ha ünnepélyes esküre emelkedik; magasztos, ha az ártatlant védi, a szenvedőt vigasztalja; rettenetes, ha vádol és büntet. Sebez és gyógyit, öl és elevenit, lángba boritja és megsápasztja az arczot, a szemben könyeket fakaszt, meggyorsitja, elállitja a sziv dobogását. Ragad, mint a rohanó ár, tündöklik, mint a szivárvány; vakit, mint a villám.“ . . . Emberi ajakról jő mindez. A hang fejezi ki, a hang adja tudtul mindazt, a mit a lélek gondol és a sziv érez. A hang: a gondolat megtestesülése, mit egy láthatatlan anyag kölcsönöz. Mint az isteni hirvivő Iris, hordja a szenvedélyeket a lélektől a szivhez, hitet költ vagy kétséget támaszt, haragot vagy békességet teremt . . . Mi volna az emberiség némaságban születve?! . . .

A fül, vagyis a hallás utján támadó érzések igen különböző neműek. Rendszerint különbséget szoktak tenni zenei hangok és zaj között. E különbségtétel azonban nem egészen helyes, mert lényegileg nem lehet különbséget tenni hang és zaj között.

A zaj átalában igen rövid tartamu hangokból, vagyis inkább hangvillanásokból áll, melyek gyors váltakozásban szabálytalanul következnek egymásra és többé-kevésbbé bántólag hatnak a fülre. Már pedig a zenei hangok, vagy — hogy az értelmezést meg ne rontsuk — a zenében használtatni szokott hangok is sokszor csakis mint löktetett hangok, és azonfelül épen nem összevágó egybeolvadásban alkalmaztatnak; már most hol a határ: hang és zaj között?

Ez egyedül a benyomástól függ, melyet valamely szerv füleinken át lelkünkhöz vezet, e szerv érzékenysége azonban épen nem egyforma az emberekben. Egyszer egy ázsiai követ jelen volt valamely nagy operai előadáson. Mig a zenészek meglehetős sokáig hangszereiket igazitották, ő követsége ujra meg ujra a legnagyobb tetszésnyilvánitásnak adott kifejezést; a mint azonban az opera nyitánya kezdődött, azonnal megcsappant a nagy elragadtatás, és végre is fölkerekedve ülőhelyéről, kereken kinyilatkoztatta, hogy semmi kedve, tovább hallgatni olyan éktelen lármát, s eltávozott, annyira eltérők a fogalmak hang és zaj közt.

Talán hamarabb jövünk tehát tisztába e részben, ha a két szélsőséget veszszük, vagyis egyfelül a szabálytalanul változó, és másfelül a változatlanul egyforma hangot.

A kocsi robogása, zörgése az utczakövezeten: gyors egymásra következő igen rövid tartamu és különféle nemű hangok. A ház ereszéről csobbanó vizcsöppek locscsanása: rövid, össze nem vágó hangoknak löktető csengése. A patak csörgedezésében, a száraz falevelek zörrenésében az átmenetek már sokkal szelidebbek, jobban egymásból folyók, kevésbbé darabosak. Más zajban, mint például a kéményben megrekedő szél süvöltésében, a hang folytonosan változik: emelkedik és alászáll, de minden szabályosság nélkül. Olyan zaj, a mely hang tekintetében arányosan van szabályozva, mint például a dobpergés, kissé már közeledik a zenei felé.

Az egymásra következő külön nemű hangok akkor zaj, ha oly gyorsan és szabálytalanul következnek egymásra, hogy a fül nem képes rendbeszedni őket; ellenben akkor támasztanak zenei érzést, ha az egyes hangoknak elegendő idejük van arra, hogy önálló benyomásokat keltsenek bennünk. Ugyanaz a különbség: ének és beszéd között, beszédben az egyes hangfokozatok nem tartanak

huzamosabban, a hang csaknem szabálytalanul lejt föl és alá.

Egyébiránt a zenei hangok zűrzavart keverékét is zajnak nevezzük, még ha nem képesek is a szabálytalanság érzését kelteni a hallgatóban. Igy zajt hozunk létre, ha tenyerünket rányomogatjuk a zongora billentyűire, vagy ha többen minden összhang nélkül, összevissza énekelnek.

Mindezekből a példákból következik, hogy a zenei hang és a zaj közti különbség meghatározása sok esetben csak önkényes, tetszésszerinti, továbbá hogy erősebb fokozataiban nagyon közel járnak egymáshoz s csak szélsőségökben jönnek ellentétbe. Igy zajnak nevezi mindenki azt a hangot is, mi a szoba padozatára szórt fadarabocskákból támad. De ejtsünk csak le sorban egymás után élüknél fogva hét egyforma hosszuságu és egyforma szélességű keményfa deszkácskát, a melyeknek vastagsága mindegyiknél egy-egy fokkal kisebb a másiknál: tisztán zenei hangot fogunk hallani, noha az egyes hangok különkülön semmi zenei benyomást nem tesznek ránk. A „szalmahegedű“ nem szól kellemetlenül. A khinaiak sorban egymás mellé sodronyra kavicsot akgatnak, és ütőfával ütögetnek rajta; e hangszer neve: King. Néhány év előtt Párisban egy zenész ilyen hangszeren „játszott“, a zenekarban egy pár hangszer csakis épen hogy a rhytmust fenntartotta és a kopogási hangokat ütemesen egybekötötte és ez nagyon tetszett, ujra mondom: Párisban — tehát zenei hangok voltak, a mit a kövekből kikopogtak.

Az élettelen természet csupán csak zajt csinál. A villámra következő menydörgés, a szélvész bömbölése, a szél süvöltése, a haraszt zörgése, a hegyi pataknak különben kellemes csörtetése, a tenger hullámverése, a zuhatag messze halló zuhogása, mind, mind csak zavaros robaj.

Néha azonban a természeti zaj is zenekép hangzik. Hajdan a Memnon-szobor napkeltekor hosszantartó hangot adott. A Fingal-barlang, Staffa szigetén, hasonlóképen nevezetes hangjairól. E barlangnak sötét és zárt háttere van, mint valami templom chorusa; hasábos bazaltkövek az időtől megfeketedett orgonát ábrázolnak benne. A barlang végén, a viz tükre fölött hosszas nyilást vehetni észre, melyből harmonikus hangok hallatszanak, valahányszor a hullámok a part fölött elcsapnak s a viz a mélységbe zuhan. Ettől a tulajdonságától vette a barlang a Llaimhbinn (zenebarlang) nevezetet.

A szél szegitségével az Äol-hárfa hurjaiból lehet zenei hangokat előfakasztani. Kircher Anasztázius az első, a ki ilynemű hangszerről emlitést tesz. Ez ugy készül, hogy egy hosszudad farámára*) vékony hangfeneket enyveznek, s a két keskenyebb végére felállitott hegedűlábon 6—10 egyformán hangolt hurt feszitnek ki. Egy félig nyilt ablak elé, vagy valamely torony ablakába helyezve oly módon, hogy a hurokat rézsut érje a léghuzam, az äolhárfa váltakozva a legszebb harmonikus hangokat hallatja, több oktávában. Hasonlókép a szélhárfa, vagy óriási hárfa, miként azt feltalálója Ventan prépost nevezi, szintén igen kellemes hangzöngést hallat a szélnek kitéve, s e készülék nem egyéb, mint a szabadban kellő szabályszerűséggel kifeszitett hosszu vassodrony.

*) A ráma fenyőfából készül, mintegy 1·26 méternyi hosszu, felül 16, alul 11 centiméter széles és 13 centiméter magas. A hurokat (ugynevezett A-hurok) nem szabad nagyon erősen kifesziteni.

Tárcza.

„A kis nagysám.“

Csak nézze az ember! Mit látok a mult hét valamelyik napján egy nagy sárga falragaszon? — Ezt ni:

NÉPSZINHÁZ.

Ma először adatik:

A KIS NAGYSÁM.

Operette 3 felv. Charles Lecocq-tól.

Személyek stb.

Megállok a nagy falragasz előtt, ujból kezdem az olvasást, felteszem a szemüvegem — — csakugyan „a kis nagysám“ van oda nyomtatva nagy ákom-bákom betűkkel.

Már ugyan hol is vették azok a Rákossyék ezt a czimet? az én találmányomat? Hát hittem volna én azt ezelőtt két hónappal, hogy azt a megszólitást, a melylyel én akkor valakit illettem, most itt olvassam a kerepesi-ut egyik szögletén, s hogy pláne muzsikát is csináljon arra valaki? aztán belépti dij mellett hallgassa azt a nevet emlegetni a publikum?

És felháborodtam. Neki készültem, hogy azt a sárga papir-lepedőt most mindjárt letépem a falról, zsebre gyüröm s megyek vele egyenesen a népszinház igazgatójához:

— Hallja az ur! Adjon annak az uj operettenek akármi czimet; ajánlom például az „apró nagysám“, „törpe nagysám“, „piczi nagysám“, „bors-szem nagysám“ czimeket, de hagyja el a „kis nagysám“-ot, mert én elmegyek arra az előadásra s ugy fogok ott elejétől végeig fütyülni, hogy a publikum egy szálig kiszalad és soha többé nem nézi meg azt a . . . nagysámot.

Hogy ezt meg nem tettem, annak az az oka, mert eszembe ötlött hirtelen, hogy az igazgató ur furcsa mosolylyal — tessék megérteni: f u r c s á v a l — bizonyosan azt kérdezte volna tőlem, hogy hát voltaképen mi közöm nekem ahhoz a „kis nagysám“-hoz?

Hát erre aztán csak nem tudtam volna neki őszinte feleletet adni, de sőt meghunyászkodva mosolyodtam volna el én is.

— Igaz! Mi közöm nekem a „kis nagysád“-hoz? — Persze, hogy semmi közöm sincs hozzá.

Hanem este az előadásra csak elmentem. Hadd nézzek hát szemébe annak, a kit ugy hinak, hogy „kis nagysám.“

Bevallom, hogy vittem magammal egy kegyetlen vékony hangu sipot, egy gyerek-kerepet, egy példányt abból a játékszerből, mely harmadéve „kri-kri“ név alatt szerepelt a korzón, városligetben. Majd csinálok macskazenét, ha az a „kis nagysám“ profanálni fogja előttem azt a — „kis nagysámot.“ Erre elhatároztam magamat.

Ki kell jelentenem előre, hogy nem követtem el ezt a neveletlenséget.

Nem, mert nem voltam arra feljogositva.

— — Egyszer csak hallok gyönyörű dalokat, jókedvű asszonyokat, leányokat, jámbor és katonás de mind jóra való becsületes férfiakat.

Halljuk csak milyen férfiak:

„Mi jámbor emberek vagyunk,
Akár a koppasztott baromfi,
Nem volnánk konspirátorok,
Nem is szokásunk a golyót:
Csakis a kuglizóba dobni!“

Oh biz' isten kedvem jön ilyen jámbor férfiak mellett azokra a takaros menyecskékre tekintgetni, a kik oly odaadással, oly epedve kérik a katonáktól férjeik szabadonbocsáttatását s oly örömöt mutatnak mikor végre karjaik közt érzik kedves élet-párjokat.

Magammal hozott mérgelődésem lassan-lassan elpárolog s én már tapsolok T a b o u r e a u kocsmáros azon boldog egyűgyűsége felett, melylyel azt énekli el, hogy az ő feleségét nem kell ám félteni, ő nem is félti; lám: hiában bocsátja szabadon a kapitány, ő nem siet haza, mert rágalomnak tartja, a mit feleségéről beszélnek. Istenem! Milyen irigylendő naturája van annak a jó T a b o u r e a u-nak. Mennyi példány elkelne ilyen Taboureauból más olyan országban, a melyet nem hinak Franciaországnak, hanem — —.

Hopp! Jó, hogy jókor észre találtam venni magamat. — Mert tetszik tudni: nálunk nincsenek ám oly hires menyecskék, mint az angoulêmi jegyzőné, ugyanazért nagy is volt az én sajnálatom, mikor mindhiába vártam őt; csak nem jelent meg a szinpadon; pedig a neve említésére is mily rendkivüli örömmel kurjantanak a táborozó katonák:

„Douilletné bizony,
A szerelmetes,
Ez már, mordizom,
Szóra érdemes.“

Hanem jött az angoulêmi jegyzőné passzusával a „kis nagysám.“ Szegény kis nagysám! De hiában voltam olyan ingerült ellened. Hiszen te jóravaló kis menyecske vagy, csak az a bajod, hogy nem akarsz férjhez menni másodszor is egy öreg legényhez. Oh istenem! Nem tudom neked rosz néven venni, hogy mikor öreg férjjel biztatnak, beállsz forradalmárnak, s prima vista bele szeretsz egy kapitányba. Még egyszer: oh istenem! Tökéletesen ugy cselekszel, mint a hogy az egyenruhák feltalálása óta világszerte cselekedni szoktak, még pedig a nélkül is, hogy öreg férjjel biztatnának másokat. Én belátom, hogy a pengő sarkantyu, a zsinóros dolmány, a csörömpölő kard előnyösebb minden egyéb „virtusok“-nál, melyekkel a jámbor czivil férfiak ékeskednek még akkor is, ha nem agglegények.

Akkor meg, mikor izgágáid miatt elfognak és bezárnak, megesnék rajtad még a pogány szive is.

Csókolni való, imádandó a te szived, melyből ilyen érzelmes dal fakad:

„Ha majd otthon leszek,
Irok fehér felhőre
Neked szép levelet,
Ha majd otthon leszek!

Megiratom neked
Könnyáztatott betűkkel:
Hogy holtomig leszek
Igaz, hű kedvesed!

Ha arra jár a szél
Az is hűségemről
S szerelmemről beszél,
Ha arra jár a szél.

S a kis madár neked
Hirt vinni jár én rólam,
S elmondja majd neked
Hogy mennyit szenvedek!

Oh jaj! hiv szeretők
Egymástól elszakasztva!
Oh jaj! hiv szeretők
Mennyit szenvednek ők!“

És hiában van most novi-bazári okkupáczió, mégis csak az az egy vágyam van, hogy bárcsak legalább főhadnagy lehetnék! Bárcsak volna egy kis nagysám, a ki ezt az érzelmes, kedves dalt hozzám intézve elsohajtozná ugy esténként:

„Megiratom neked,
Könnyáztatott betűkkel:
Hogy holtomig leszek
Igaz, hű kedvesed!“

És a kis nagysám kitartó. Se szép szó, se igéret nem fog ki rajta. Az öreg kérőnek hamis leczkét adnak:

„Ha házasodnék a lapát,
Szemet vetett a piszkafára:
Kell tudni, hogy a házasságra
Két fél adja a szavát.
Elsőbb is persze a lapát
A lapát,
De ő bármilyen nagyra lát is,
Meg kell kérdezni még a piszkafát is.

Kettős megegyezés elég
Szükség sincs épen, csak kettőre
De ennyi kell is esküvőre,
S lássuk a gróf esetét:
Itt igent mondott a lapát
A lapát,
De ő bármilyen nagyra lát is,
Meg kell kérdezni még a piszkafát is.“

És a piszkafa, a kis nagysám kitartása jutalmat nyer. A kapitány felesége lesz, a kapitány kedves, kis felesége.

Oh egyenruhás katonák! Ti boldogok vagytok.

— — Nos, „kis nagysád“: ugy-e nem profanálta a kegyed nevét ez a párisi-pesti? Azokat az apróbb pajkosságokat, kalandos vállalatokat számitsa le, kérem. Tudja kis nagysád: ő grófné volt. A grófnéknak sok olyan megengedhető, a mit kegyed bizonyosan nagy töredelmességgel gyónna meg lelki atyjának, feltéve, hogy olyan pajkosságokat, kalandokat elkövetne.

A mit én nem hiszek.

Mert a magyar „kis nagysád“ alapjában véve mégis csak egészen más ám. Nem terem az a fővárosban, nem ismeri az az utczákon, bálokban, politikai klubbokban „véletlenül“ szövődő regényeket, nem engagiroztatja meg magát előre a négyesekre, nem jár operette-előadásokra, nem hajt négylovas fogatot, hanem csöndes faluhelyen éli világát, ékesitve szív-jósággal, igazi erényekkel s csak néha-néha enged a közeli város műkedvelő társulata azon

kérelmének, hogy lenne szives zongorázni egy-egy hangversenyen. Hanem a kis nagysád még ilyenkor is oly tulszerény, hogy erről a szerepléséről sem annak előtte, sem annak utána nem szólna senkinek egy szót sem. Csak a helyi ujságok után tudhatni meg arról egyet-mást.

Oh, oly élénken előmbe tudom őt képzelni! Fodros ruhája, fehér köténye, hosszu hajfonata, melynek végén piros szalag van csokorra kötve, élénk fekete szeme, gyermeteg mosolygása, ábrándos tekintete — mind oly ismerős nekem. Ott látom őt a kert rácsozatánál állani, piczinyke fehér keze a virágbokrok levelével játszik.

A kapu nyilik.

Mokány vidéki gavallérok jönnek be illemes láb-kanyarintgatásokkal, szépen, sorjában, — abban a sorrendben, a mit a belépés előtt az utczán nagy huza-vona után egymás közt megállapitottak.

Elől a vidék legtehetségesebb költője. Gyönyörű körmondatokat tud mondani. Tartása kifogástalan, mosolygása hóditó, kézcsókja bóditó. Utána komolykodik be a „Láposi Harsona“ czimü ujság szerkesztője. Nemcsak nyomdokait követi a költőnek, hanem mozdulatait, körmondatait és mosolygását is. A harmadik a láposi műkedvelő társulat rendezője, vagy a mint azt Láposon mondják: lelke. Rendezői hivatalát annak köszönheti, hogy ő Lápos legelső ügyvéde.

Még egy együttes meghajlás, a kalapoknak derék szögben kinyujtott jobb karral a levegőbe tartása s a menet vezetője megszólal:

— Mit álmodott kis nagysád?

A kis nagysád bizonyosan kék égről, piros csillagokról álmodott, de hát ezt nem tartja tanácsosnak elmondani, mert fél tőle, hogy a költő a jövő héten már ilyen czimü versel fog a láposi közönség előtt fellépni: „A kis nagysád angyali álma; érzékeny versezet.“

A szerkesztő a kedves leány egészsége felől tudakozódik. A rendező ur meg hozzá fog a látogatás czélját szóba hozni.

— Nagy kérésünk volna, kis nagysád, — majd a szerkesztő barátom előadja.

— Kérem, kérem, — költő barátunkat biztuk meg ezzel.

— Oh, — szabadkozik az, — a rendező ur kötelessége.

Mig aztán a rendező ur végre megembereli magát, s néhány „miután“ és „minthogy“ előre bocsátása után rájön a „tehát“-ra.

— Nem egyébre kérjük kis nagysádat, minthogy lenne szives a Láposon tartandó műkedvelői hangversenyen zongorával kisérni a „Holt költő szerelmé“-t, melyet tehetséges költőnk fog ott elszavalni.

A kis nagysád oly jó, oly kedves, oly szeretetreméltó. Megkérdezi apát, mamát: szabad-e?

S a triumviratus boldogan hagyja el a kis nagysámot az igenlő válaszszal, nem mulasztván el az uton a felül is értekezni, hogy melyikök szerelmes jobban a kis nagysádba, de leginkább arról, hogy melyikök felé hajlik az angyali kis nagysám szivecskéje?

Természetesen: a költő formál legtöbb igényt ahoz a szivhez, el sem képzelhetvén, hogy foglalóul irt költeményei tekinteten kivül hagyassanak.

Pedig ha tudná! Az az áldott jó szivecske nem az

övé, sem a szerkesztőé, sem a rendező uré, de sőt még csak nem is a kis nagysámé. Hogy kié? Azt nem tudja senki sem, csak épen a kis nagysám, meg az a valaki. Mert e tekintetben a magyar kis nagysám is a párisival tart:

„Kettős megegyezés elég.
Szükség sincs, épen csak kettőre,
De ennyi kell is esküvőre.

S mikor a hangverseny után arról beszélget a kis nagysámmal a három gavallér, hogy milyen nagyszerűen sikerült a „Holt költő szerelme“, a kis nagysám pajkosan forgatja össze a szavakat: mindig ugy mondja a czimet, hogy a „Költő holt szerelme.“ Kósza.

Hazánk.

A külügyminiszteri válság meg van oldva. Gróf Andrássy Gyula e hó 25-dikén adja át tárczáját utódjának, báró Haymerlének s ugyanekkor nevezik ki báró Orczy Bélát a király személye körüli miniszterré, helyette pedig Kállay Bénit külügyi államtitkárrá. E változásokat megfogja előzni Bismark herczeg látogatása szeptember 20-dikán és egy nagy közös miniszteri értekezlet szeptember 23-dikán ő Felsége elnöklete alatt. Ez értekezletre Tisza Kálmán is haza érkezik Ostendéből.

Az országgyűlés október 2-dikán kezdi meg az uj ülésszakot.

A bevonulás Novibazárba Würtemberg herczeg vezérlete alatt megtörtént. A csapatok e hó 8-dikán zeneszó mellett lépték át a novi-bazári határt, s két oszlopban nyomulnak előre.

Fővárosi élet.

*** (*Az udvar Gödöllőre jövetelét*) már e hó közepe tájára várják s az előkészületek nagy buzgalommal folynak. Az uj épitkezések, a menyire azok elkészülése ez évre tervezve volt, még e hét végén befejeztetnek. — Szeptember 4-dikén a toszkánai nagyherczeg Bécsből Budapestre jött s délután kikocsizott Gödöllőre, hosszabb tartózkodásra.

*** (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Pápay Pál debreczeni tanár és Máté Juliska kisasszony. — Várady Lajos debreczeni segédtanár és Rottler Emmi kisasszony. — Farkas Antal magy. kir. állami számvevőszéki számvizsgáló és Szakáll Jolán kisasszony, B.-Gyulán. — Dengi János tanár, iró és Duha Róza kisasszony, Debreczenben. — Összekeltek: Kemény Dezső bényei ev. lelkész és Szeberényi Ilma kisasszony. — Ferenczy Elek ügyvéd és Szepessy Gizella kisasszony, Debreczenben. — Kolozsváry József és Batta Emilia kisasszony, Veszprémben. — Simon János törvényszéki biró és Balog Erzsi kisasszony, Visegrádon. — Harasd Arnold körjegyző és Kovács Laura kisasszony, Keszthelyen.

*** (*Az irók és művészek*) társaságának választmánya elhatározá, hogy Lauka Gusztáv irói munkásságának negyvenedik évfordulóját november 8-dikán megüli s a veteránnak aranytollat nyujt át. Továbbá Izsó Miklós szobrásznak siremléket állit, mivégre öttagu bizottságot alkotott, felhiva a képzőművészeti társaságot, hogy az is öt taggal képviseltesse magát a bizottságban. Huszár Adolf megigérte, hogy a siremlékre dij nélkül készíti el Izsó mellszobrát.

*** (*Zászló-szentelés.*) A Baldácsy-ról nevezett III. hadastyán temetkezési és betegsegélyző egylet szeptember 7-dikén szentelte fel ünnepélyesen zászlaját. Eljöttek ez ünnepélyre a bécsi „Tegetthof“, a pécsi, a miskolczi, a sopron, a baranyamegyei és a pozsonyi hadastyán-egyletek is. A zászló-anya Falk Miksáné volt, a ki ragyogó ruhában jelent meg az ünnepélyen. A zászló papi felszentelését a lipótvárosi templomban Simon Ferencz plébános végezte. Az ünnepély után ebéd és este bál volt. — Ugyanaz nap tartotta meg Falk Miksa hirneves, szellemdus publiczistánk ezüst menyegzőjét, átalános részvét mellett.

*** (*Az evangélikusok uj egyetemes felügyelőjét*) báró Radvánszky Antalt csütörtökön délelőtt 10 órakor iktatták be ünnepélyesen hivatalába, a Deák-téren levő templomban. Azután diszlakoma volt a „Hungária“-ban. Ez ünnepélyre sokan érkeztek a fővárosba.

*** (*A budai népszerü felolvasások*) rendezői a jövő hóban ingyenes téli tanfolyamot nyitnak a magyar nyelv tanitására, felnőttek számára. Erre nagy szükség van Budán s igen ohajtjuk a jó vállalat sikerét. Jelentkezni lehet Erczhegyi Ferencznél a várban, Iványi Mihálynál a tabáni templomtéren, Schöja Ignácz kávéházában a lánczhidtéren, Vlassek Ede krisztinavárosi gyógyszerésznél és többeknél.

*** (*Arabok a népszinházban.*) Kedden és szerdán este arab akrobaták léptek fel a népszinházban, nem nagy számu közönség előtt. Az arabok hihetetlen ügyességgel birnak. Minden szemfényvesztés, minden fogás és mesterkéltség nélkül mutatják be csodálatos izomerejöket, egyensulyi ügyességüket. A társaság tagjai közt vannak alig három-négy éves apró gyerekek, de vannak aztán igazi tagba szakadt athleták is. — Ez a társaság már kétszer bejárta az ó és uj világot.

*** (*A nyaraló rigó.*) Lauka Gusztáv kedvelt irónk e tavasz elején a Lukács-fürdő melletti lakásán fölnevelt egy rigót, mely szabadon röpdösött a szobákban, erkélyen és kertben, örülve a verőfénynek. Megszállta azonban a nyaralási vágy s május 6-dikán bucsut vett gazdájától. Majdnem négy hónapig nem látták. Augusztus 26-dikán azonban visszatért s füttyszóval jelenté, hogy haza jött telelni.

*** (*Fecske-posta.*) Egy nyugalmazott katonatiszt, kit a fővárosban kitanitott madarairól ismernek, kisérletet tett fecskékkel, hogy nem gyorsabb és jobb postások-e ezek, mint a galambok? Közelebb a Svábhegyről eresztett el egy fecskét, melyet józsefvárosi házánál idomitott s a fecske haza repült. Madárkedvelők kiváncsian várják a további kisérletek eredményét.

*** (*Irodalom.*) „Erdélyi Figyelő“ czim alatt Marosvásárhelytt kiváló irónk, dr. Tolnay Lajos szépirodalmi heti lapot inditott meg. Czélja e vállalatnak, mely közlönye az erdélyi „Kemény Zsigmond-társaságnak“, hogy a régibb és ujabb székely-magyar nyelvészeti sajátságokat és népköltészeti emlékeket felkutassa és összegyűjtse; hogy a széptudományok köréből dolgozatokat nyujtson, hogy általában a „Kemény Zsigmond-Társaság“-ot czéljaiban elősegitse. A mutatványszám nagy gonddal van összeállitva, tartalma változatos. Ára a lapnak egy évre 8 frt.

*** (*Fővárosi vegyesek.*) Munkácsy Mihály megigérte, hogy maga fogja lerajzolni arczképét a Petőfi-Társaság „Koszoru“-ja számára. — Az állatkertbe már megérkezett a megrendelt himtigris. — Az „Arro-

gante“-ünnepély bevétele 13,373 frt 83 kr s 650 frank arany volt; az összes kiadás pedig csak 2,398 frt 20 kr. — Az idei holt idény a nemzeti szinháznak 2200 s néhány forinttal többet jövedelmezett, mint a tavalyi.

⁂ (*Elhunytak.*) Jussák István, nagyváradi prépost. — Csapó Vilmos, honvédezredes, Közép-Tengeliczen, 81 éves korában. — Szabó Sándorné, született Bulin Ilon, Karczagon. — Telegdy K. Gyula, Debreczenben. — Dessewfy Emánuel kanonok, Szatmáron. — Daskevics Márton, lengyel menekült, Nagyváradon. Béke hamvaikra!

Vidéki élet.

⁂ (*Debreczenben*) szerdán nyitották meg a reformátusok egyetemes konventjét, báró Vay Miklós koronaőr elnöklete alatt. — Tárgyalás elé vétetett az, hogy az iskolai főfelügyelet tárgyában kibocsátott miniszteri pontozatok az egyház szabadsága ellen vannak. Szóltak e kérdéshez gróf Lónyay Menyhért, Révész Bálint és Imre, Mocsáry és többen, s bizottságot választottak egy főlirat szerkesztésére. A konvent főtárgyai közé tartoznak a zsinati előmunkálatok is, továbbá a közoktatás ügye, melyre nézve Molnár Aladár tervezetet dolgozott ki.

⁂ (*Ungvárt*) a közművelődési társulat keblében műkedvelői osztály is alakult, szini előadások rendezésére. Meg is kezdték már e működést a mult hó utolsó napján, a nyári szinkörben, „A nőgyülölő“ és „Kukli-prédikációk“ előadásával, átalános teszés, tapsok és virágbokrétákkal való kitűntetés mellett. A női szerepeket Hodoli Elekné, Polányi Erzsike és Horváth Petronella kisasszonyok játszották.

⁂ (*A mérnök-egylet vándorgyülésének*) tagjai Brassóból kirándultak a brassó-predeáli vasut megnézésére. Gyönyörű vidéket s egy kilometernyi hosszu nagy alagutat láttak. Predeálon a romániai állomásfőnök üdvözlé őket. Gregerson vállalkozó pedig megvendégelte a társaságot. Schwarzel titkár ez alkalommal azt inditványozta, hogy e kirándulás emlékezetére az egylet állitson emléket ama vitéz honvédeknek, kik a tömösi szoros védelmében 1849-ben Kiss ezredes alatt elestek az oroszok golyóitól. Kétszáz forint gyült be azonnal rá s Hofhauser épitész megigérte, hogy az emléket dij nélkül állittatja fel. Délután visszatértek Brassóba, hol a Czenk-hegyről megnézték a várost s aztán a „Bukarest“ fogadóban 170 teritékü lakoma volt, sok lelkes felköszöntővel.

⁂ (*Katonai igazság-szolgáltatás.*) Körülbelől egy évvel ezelőtt mindenütt nagy fölháborodást okozott amaz esemény, mely Győrött történt, hol báró Bömelburg huszár kapitány a köztiszteletbeu állott nyolczvanöt éves Hechtl-t, Csukássy József hirlapiró atyját, annyira bántalmazta, hogy az aggastyán szenvedett sérülései következtében nem sokára meg is halt. Ez ügyben a vizsgálat most fejeztetett be, s báró Bömelburgot elitélték — huszonöt forint fájdalom-dij fizetésére.

⁂ (*Szegeden*) a becslések be vannak fejezve. Az összes számitott kár tizenkét millió forintra megy. A három környékbeli község: Algyő, Tápé és Dorozsma összes kárai körülbelől 400,000 frtra rugnak.

⁂ (*Kivándorlás Magyarországból.*) A déli részeken, mint a temesvári lap irja, több község román lakossága közt, főleg hol a lakosok egy része német, figyelemre méltó mozgalom van készülőben. A kedvezőtlen anyagi viszonyok s azon körülmények, hogy a németek közt meg nem élhetnek, arra kényszeritik őket, hogy a Dobrudsába kivándoroljanak. Igy Román-Szt.-Miklós község összes román lakossága lelkészestől és tanitóstól el akarja hagyni eddigi lakhelyét.

⁂ (*Vidéki vegyesek.*) Pozsonyban e hó 8-dikán nyitották meg az állami tanitónőképezde uj épületét Trefort miniszter, Gönczy Pál és Szász Károly miniszteri tanácsosok jelenlétében. — Szegeden az iskolák megnyiltak, mindegyik szép számu tanulóval. — Ricker Teréz asszony Pozsonyban e hó 26-dikán ünnepli századik születésnapját; igen jól érzi magát. — Jókai Mór és neje a mult hét közepén meglátogatták Pápát, hol tiszteletökre a kaszinó kertben estély volt, számos felköszöntéssel; éji zenét is kaptak. — Fehérmegyében, Abán, e hó 1-sején volt a köztiszteletben álló Szűcs Gedeon aranymenyegzője. — A bajai főgymnáziumot e hó elején ünnepélyesen nyitá meg a zirczai cziszterczi rend, melynek az birtokába ment át.

Külföld.

⁂ (*A király Linczben.*) Felső Ausztria fővárosa évenként gazdasági kiállitást szokott rendezni, mely népünneppel van összekötve. Az idén a kiállitás e hó 7-dikén nyilt meg s megjelent Linczben a király is, Taaffe gróf és Falkenhayn gróf miniszterek kiséretében. Reggel 8 órakor érkezett meg s esti 7 órakor utazott Ischlbe. A város e napon ünnepi diszt öltött s a környékből sokan sereglettek össze. A bevonulás zajos üdvözlések közt történt.

⁂ (*11,500 mise.*) Krisztina spanyol királyné végrendeletét nem régen bontották fel Londonban. Az elhunyt királyné egyebek közt arról is rendelkezik, hogy 11,500 misét kell mondani az ő, a férje és gyermekei s unokái lelki üdvességeért.

⁂ (*Don Carlos arczképe.*) A szerencsétlen spanyol trónkövetelő ki nem fogy a furcsa pörökből. Nem rég megjelent nála egy jóhirü festőművész, Don Manuel Ceballos és kérte, hogy arczképét lefesthesse. A trónkövetelő megengedte; a kép elkészült s kitűnően sikerült. De alig helyezték el a nagyarányu festményt a trónkövetelő passyi kéjlakában, megjelent egy Lafitte nevü mérnök s 15,000 frankot követelt, mert állitása szerint, ő annyit előlegezett a művésznek, hogy ez a képet elkészithesse; kevéssel utóbb megjelent egy másik hitelező, a ki meg már azt mondta, hogy a kép az övé, nála volt zálogban 5000 frank fejében s ellopták tőle, és végre megjelent a csőd alatt álló művész tömeggondnoka s a csődtömeg számára követelte a képet, tiltakozva, hogy a trónkövetelő másnak a képet kiszolgáltassa. A vége bonyodalmas per lett. Don Carlos talán azt sajnálja leginkább, hogy csak a képén kapnak oly nagyon, nem az eredetijén.

⁂ (*Uj tengeri ut a sarkvidéken.*) A tudományos világ nagyfontosságu hirt kapott Keletázsiából: a „Vega“ hajó, mely Nordenskjöld vezetése alatt tavaly indult ki Norvégiából, hogy északon, Szibéria fölött a jeges tengeren át utat keressen az atlanti és csöndes óczeánok közt, a Behringcsatornán át megérkezett Japánba, Yokohamába. Ezzel tehát az északi átjárás lehetősége be van bizonyitva. Hogy ez uj tengeri utnak lesz-e más, mint tudományos je-

lentősége, azt majd a Nordenskjöld expedicziójáról kiadandó részletes tudósitásból fogjuk megtudni. A mult tél nagyon enyhe volt s ez nagyon könnyitette a „Vega“ áthatolását; hogy azonban kereskedők is indithatják-e hajóikat ez uj irányba, még kérdés. De tudományos szempontból ez expediczió a legnevezetesebbek egyike, mert valóban uttörő volt s egy oly problemát oldott meg, mely már régóta foglalkoztatta a földrajzi tudósokat. A „Vega“ 264 napig volt a jég között, de az expedicziót oly szerencsés volt, hogy a küzdelmes utban egyetlen haláleset sem történt. A tudományos világ most nagy érdekkel várja Nordenskjöld részletes tudósitásait.

⁂ (*Négyes fogattal Párisból Bécsbe.*) D'Osmond gróf, esküdt ellensége a vaspályának, négyes fogaton Párisból Bécsbe érkezett. A 180 mértföldnyi utat alig 18 nap alatt tette meg. A „Károly főherczeg“ szálloda előtt, a hol előre jelezve volt megérkezése, nagy népcsoport várta s midőn a fáradság legkisebb nyoma nélkül behajtott a vendéglő udvarába, zajosan megéljenezték. D'Osmond gróf Bécsből négyes fogatával Nizzába utazik, hol az őszt tölteni fogja. A grófot semmi áron sem lehet rá venni, hogy vaspályán utazzék.

⁂ (*A védbeszéd.*) Egy hamburgi ügyvéd hires volt arról, hogy ha egyszer a biróság előtt belefogott a beszédbe, lehetetlen volt a végét megérni; a hallgatóság megszökhetett ugyan, de a birák, az érdekelt felek kétségbeeséssel, majd néma megadással voltak kénytelenek eltűrni a csapást. Nem régiben, midőn ügyvédünk egy ilyetén védbeszéde ismét nem akart véget érni, az elnöknek levélkét nyujtanak át, melyet az, a közönség zajos bohotája között olvasott fel s mely igy szólt: „A vádlott kéri, hogy a végbeszéd tartamát szintén számitsák be a fogság idejébe.“ Ettől fogva ügyvédünk állitólag kissé fukarabb a szóval.

⁂ (*Szökevény hárem-hölgyek.*) Nápoly lakói e napokban igazán keleti látvány szemtanui voltak. Az egyptomi volt alkirály kegynői közül tizen, kik megunták Izmail pasa háremének gyönyöreit, szökésre szánták el magokat, s erre azt az alkalmat használták fel, mikor a tengerben fürdöttek. Az éber örök azonban mihamar üldözőbe vették az uszó szökevényeket. A különben oly erősen lefátyolozott háremi szépek kecses uszó ruháikban a nápolyiaknak különös látványt nyujtottak, de — elég különösen — senki sem tett kisérletet a szökevény szépeket törvényesen megszerzett szabadságukban védelmezni s igy sikerült az őröknek a szökevényeket a hárembe vissza vinni.

⁂ (*A marsaillaise eredete.*) Ez a tüzes csatadal, mely állitólag Rouget de Lisle szerezménye, másolatok utján Elsassban volt legjobban elterjedve. 1792. junius 25-dikén Mireur polgár, a Montpellier departement képviselője énekelte el egy lakomán, melyet az alkotmányhűek klubbja a marsaillei önkéntesek tiszteletére adott. Másnap a dalt a departement egyik lapja közölte, innen tanulták meg azt az önkéntesek, s énekelték aztán a teuilleriák ostrománál. Azóta Franciaországban nemzeti dallá vált.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Mária Krisztina főherczegnő eljegyzését Alfonz spanyol királylyal a bécsi hivatalos lap vasárnapi száma hivatalos közhirré teszi. — Lucca Paulinát Mapleson impressario Amerikába akarja vinni öthavi vendégszereplésre; — egy másik impressario pedig Ausztráliába hivja őt az ottani világkiállitásra. — Patti Saroltát Párisban e napokban vezette oltárhoz Demunk gordonka-művész. — Reményi Ede nyári hangversenyeit befejezvén, most New-Yorkban pihen s a télen Kaliforniában fog játszani. — Prágában mult vasárnap gyültek össze a cseh-német dalár-egyletek; összesen 1100 tag volt jelen.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, szept. 6. Mignon. — Vasárnap, hétfő, szept. 7–8. Az eladó leány. — Barátságból. — A másé. — Végrendelkezés. — Kedd, szept. 9. Dinorah, vagy a ploermeli bucsu. — Szerda, szept. 10. A hálátlan kor. — Csütörtök, szept. 11. A sevillai borbély. — Péntek, szept. 12. A fény árnyai.

Népszinház. Szombat, vasárnap, szept. 6–7. A kis nagysám. — Hétfő, szept. 8. A falu rossza. — Kedd, szerda, szept. 9–10. Egy nő, ki az ablakon kiugrik. — Beni Zug Zug arab társaság vendégjátéka. — Csütörtök, szept. 11. A kis nagysám. — Péntek, szept. 12. Szenes legény, szenes leány. — Beni Zug Zug.

⁂ (*A nemzeti szinházban*) mult vasárnap egyszerre négy egyfelvonásos darab került szinre. Ezek: „Az eladó leány“ Planche-tól, „Barátságból“ Tom Taylor-tól, „A másé“ Shirley Brooks-től s a „Végrendelkezés“ Mayhew és Smith-től. A darabok közül csak egyik van bohózatnak nevezve, holott valamennyi bohózat, vastag, angolos humorral, sokszor clown-szerű komédiával. A vigjátékokat össze sem lehet hasonlitani a szellemes, finom, franczia e nemű termékekkel, de nevetni lehet rajtok eleget s ugynevezett „kassza-daraboknak“ igen beválnak. A szereplők közt Náday, Halmi, Szathmáryné, Szigethi, Molnárné, Ujházy, Csillag Teréz, de természetesen leginkább Vizváry Gyula szereztek élvezetes estét a szép számu közönségnek. — Kedden Levasseur Henriette kisasszony folytatta vendégjátékát. Ezuttal „Dinorah“ czimszerepében lépett fel. Első fellépte alkalmával a kisasszonynak erős fogfájása volt, s kevésbbé sikerült szereplésének okául e baját hozták fel. Azonban ujabb fellépése sem volt kedvezőbb. Látszik, hogy van iskolázott, tömör hangja, de nincs játéka, nincs benne egy csöpp élénkség, hév sem. Van képessége a koloraturára, de szinpadi temperamentummal nem rendelkezik.

⁂ (*A népszinházban*) mult pénteken „A kis nagysám“, Lecocq legujabb 3 felvonásos operette került szinre először, a czimszerepben Biba Eugéniával. Az operette-nek kedves, fülbemászó zenéje van, sok helyütt egészen operaszerű zene-részletekkel, ugy, hogy az összbenyomás inkább is emlékeztet operára, mint operettre. Az előadás jól sikerült. Biba Eugénia, Sziklay Emilia, Kápolnai és Vidor tüntették ki leginkább magukat.

Tartalom.

A vak ember, Sziklai Jánostól. — Régi dalaimból, Erdélyi Bélától. — Az illedék, Emiliától. — A fehér kamélia. — A hang, Kemenczky Kálmántól. — Tárcza. — Hazánk. — Fővárosi élet. — Vidéki élet. — Külföld. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Hálófőkötő szabásmintája. Előfizetési fölhivásunk a jövő héten lesz mellékelve.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

37-dik szám. Szeptember 14-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Muzeum-körut 10. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte	Nap-nyugta
							óra percz	óra percz
Szept. 14	Vasárnap	E 15 Mária	E 14 ☥ felt.	2 G 15 Mam.	26		5 36	6 14
15	Hétfő	Nikomed	Nikomed	3 Anthim	27		5 37	6 12
16	Kedd	Ludmilla	Eufémia	4 Babil	28		5 39	6 10
17	Szerda	Lambert	Lambert	5 Zakariás	29		5 40	6 8
18	Csütörtök	Tamás	Titus	6 Mihály ark.	1 Tisri 5640	☽	5 42	6 6
19	Péntek	Julia	Sidonia	7 Szozon M.	2		5 43	6 4
20	Szombat	Eusztách	Fauszta	8 Kisasszony	3 Sabb.		5 45	6 2

☞ Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk. ☜

Divattudósitás.

Kinyerhetem-e bocsánatukat, kedves olvasónőim, ha ez egyszer a helyett, hogy azonnal a divat ujdonat ujdonságait bemutatnám, elébb a jó, öreg Andersen bácsinak egyik kedves meséjét hozom emlékükbe? Nem azt, mely a pásztorleánykáról és kéményseprűről szól; és a gyufaárus leánykáról, a rózsatündérről, a csintalan fiuról, vagy a régi házról szólót sem, és a tündérkertbe sem vezetem el, a gólyát sem mutatom be Kegyeteknek, hanem „a császár uj ruhái"-ról szóló mesét elevenitem föl elméjükben, a miből világosan kitűnik — a mit mondani akarok.

Hát hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy császár, a ki mód nélkül szerette az uj ruhát, és mert akkor is volt a császároknak miből, annyi ruhát csináltatott magának, hogy tiz is jutott egy napra. Azt is mondták ugyan, hogy egyebet sem szeretett a szép ruhánál, sem katonásdit, sem művészetet, sem tudományt, de ehez most nekünk semmi közünk, nagyon rég is lehetett ez, mert sok ezer éve már annak, hogy a császárok nagyon szeretik a katonákat, meg a művészeket, meg művésznőket, meg a tudományokat, erről tehát ne is beszéljünk, hanem maradjunk a császár uj ruháinál. Mikor már nem volt az a szövet és szabás, a mi a császár magas igényeit kielégitette volna, egy nap egy pár jóféle ember állit be hozzá, azzal a hirrel, hogy tudnak ők csinálni olyan szép szövetet, a milyent nem csak emberi, de még császári szem sem látott. E szövetnek hozzá még azon büvereje is van, mondák, hogy a hivatalra alkalmatlan, vagy nagyon ostoba ember nem tudja meglátni. A bizony! E találmány persze rögtön megnyerte a császár magas tetszését, azonnal szövőszékeket állittatott föl a két ember számára, drága selyem és arany fonállal láttatta el őket és dobogó szivvel várta azt a csudaszövetet, melyet csakis az okos emberek látnak meg. És — most következik a java — a két csaló csakugyan dolgozott a szövőszékeken, de arra bizony egy szál sem volt felhuzva, és csak ugy forgatták ide-oda kezeiket az osztovátára, mintha dolgoznának, a drága fonalat meg titokban eladták. A császár nagyon kiváncsi volt a szövetre, de mert röstelte mutatni, hogy ő is leledzik a csunya hibában, és mert akkor az volt a divat, hogy a császárok mindent elébb a mások szemeivel nézessenek meg, és csak azután a magukéval, — nagyon rég lehetett ez — hát elküldte az ő első miniszterét, nézze meg az ő uj szövetét. A jó öreg ember szivesen megnézte volna, csak lett volna mit, de mert szegény ő is csak ugy mint a többi férfi és asszony-ember jól tudta a szövet bűvös tulajdonságát, a láthatatlanságot illetőleg, azt jelentette a császárnak, hogy az a szövet felséges, nagyszerű! Hisz szegény feje csak nem mondhatja meg: Uram, egy szál selyem sincsen ama szövőszéken, és most kergess el, mert az annak a jele, hogy nem vagyok való első miniszternek, nagyon ostoba vagyok! Hogyan mondhatta volna ezt egy miniszter még ezer évvel ezelőtt is! És igy tett a többi is mind, a kiket a császár a csudaszövet megtekintésére kiküldött, és végre ugy tett ő maga is, mert mikor meglátta a semmit, csak nem vallhatott magára ostobaságot, — császár létére azt még kevésbbé tehette, mint más halandó — csak dicsérte és bámulta tehát ő is a csudaszép szövetet, ruhát parancsolt belőle magának, és valami nagyszerű bucsujárás alkalmával magára ölté a — semmit, és vivék utána az uszályt, és lépdele a császár nagy méltósággal a pompás aranyos bársonymenyezet alatt, és ámulának és bámulának a jó alattvalók, milyen nagyszerűen pompás az uj öltözék, milyen jól illik felséges uralkodójukhoz. Végre a bámuló tömegben egyszerre csak egy gyermek elkiáltja magát: „Nini! hiszen a császáron semmi ruha sincsen!" — De ennek a csacskának a szájára ütöttek egyet és a császár még feszesebben folytatta lépdelését, az udvaronczok meg még büszkébben vitték utána az uszályt — mely nem is volt a világon!

És ugy-e bár most már eltalálták, kedves olvasónőim, miért hallgattam feszült figyelemmel, midőn nem rég üde, tiszta gyermekajkak mosolyogva, sőt később nevetve e találó mesét előttem felolvasták? Nem vagyunk-e mi is bizonyos tekintetben vélemény nélküli udvaronczok, ha a divat uralkodója egyik-másik ujitásra magas tetszésének arany sugarát hinti? A magunk szemével látunk-e, a magunk józan eszét követjük-e? A rutra kimerjük-e mondani, hogy rut, és a szépet merjük-e még akkor is felkarolni, ha nem részesült is a legnagyobb jóváhagyásban? — De vigasztalódjunk, mégis jobbak vagyunk elődeinknél, gyakorlatiak vagyunk, nem dicsérjük már a láthatatlant, hanem csak a valósággal látszót. Kik füllentenek többet, ők-e, avagy mi, ez már megint nem tartozik mi reánk, és azért sietünk egy ujdonsággal kedveskedni türelmes, vagy tán már rég türelmetlen olvasónőinknek, olyan ujdonsággal, mely gondolkodóba ejti és — eszükbe juttatja a sokat emlegett császárt és uj ruháját. Tudniillik egy pár hét óta mosó ruhát viselnek — selyem diszitéssel, vagy cashemir ruhát mosó szövettel vegyitve. Egy évvel ezelőtt bár ki is kegyvesztéssel lakolt volna e merészségeért, most azonban egész természetesnek, és mindenek felett roppant szépnek, eredetinek tartják az uj összeállitást! Minél tarkább, minél nagyobb koczkáju, minél virágosabb valami, annál meglepőbb, — ez az! minél meglepőbb valami, annál genialisabb, és ez kell ma is azoknak, a kik uralkodnak a ruhák, kalapok, felöltők, — egy szóval a külső ember fölött! Csaknem a kedves Andersen meséje!

Mai mellékletünk magyarázata.

E háló főkötő szabása igen egyszerű, de jó, a fejhez simuló. Az első szám az egyik oldalrészt képezi, a második pedig a közepét. A részek összevarrásánál egy himzett betét igen jól veszi ki magát. Köröskörül valami himzett fodor vagy szép csipke diszités szükséges.

Több előfizetőnőnk kérése folytán adtuk e házias szabást, és tudjuk, meg lesznek elégedve vele.

Számrejtvény.

Szepessy Flórától.

4. 16. 1. Használd jól, mert meg nem áll,
2. 3. 4. 14. Boldog, ki azt hűt talál,
18. 6. 5. 17. 7. Szivünkben van a gonosz,
10. 9. 7. 6. 8. Szóval, tettel kárt okoz.
15. 13. 19. Ennek a föld menyország,
2. 4. 11. 12. 16. 12. 13. Néha elbizza magát,
1—19. Tűnő nyár szelid sugára
Beragyogta Tompa lelkét,
Igy kezdte rá egyik versét
S nyilt az ég ihlett szavára.

Megfejtési határidő: október hó 1-seje.

A f. é. 33-dik számban közlött számrejtvény értelme:

A tizenhárom vértanu.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárossy Mari, Jánossy Lajosné, Szabó Ida, Ujfalusy Károlyné, Ujj Klementina, Jóob Róza, Woditska Lilla, Báthori Sigray Istvánné, Szoboszlay Gyuláné, Mannó Thanhoffer Mariska, Maller Lászlóné, Fodor Tinka, Jóo Matild, Némethy Ilonka, Hosszu Póli, Karcsay Margit, Lászlóffy Mariska, Hajdu Emilia, Jäger Zsuzsika, Gallé Natália és Gizella, Jósa Ilonka, Fényes Matild, Temesváry Erzsébet, Martonfalvay Eliz, Kiss Lajosné, Thúry Iluska, Sánta Mariska, Verzár Margit, Tornyos Miklósné, Szűcs Klára, Egry Ida, Nagy Kamilla, Szepessy Flóra, Kalmár Izidóra, Markó Luiza, Szikszay Erzsike, László Olga, Csáky Róza, Riskó Éva.

Megbizások tára.

Tisztelettel kérjük mind azon t. előfizetőinket, kiket a mult hetekben magánlevélben kértünk fel hátralevő előfizetési dijaik beküldésére, hogy felszólitásunkat mielébb teljesiteni szivesek legyenek. *A kiadó-hivatal.*

Keszthelyre Cs. S. K. urnőnek: Igenis, be van küldve, és annak idején pontosan veszi.

Besenszögre M. A. urhölgynek: Köszönettel vettem. Legközelebb.

N. Illondára F. M. urnőnek: Legközelebb meg fogom nézni a pesti főpostán. A mult évről már nem szolgálhatok lapom egész évi példányival. Ha talán valamely előfizető társnéja engedné át azt, akkor szivesen járnék közbe, hogy kivánsága teljesednék.

Egerbe D. M. urhölgynek: El van küldve.

Győrbe L. G. urhölgynek: A rózsaszinű virág barna levelekkel nagyon csinos lesz.

Hevesre P. M. urnőnek: Szivemből örülök szives látásának lapomnak. Szives tisztelet.

N. Megyerre R. E. urhölgynek: Legjobb lesz, ha egy ujjal fog megkeresni, de kérem a megfejtést is oda tenni.

Pécsre H. L. urhölgynek: Pap Endre hátrahagyott műveit 1852-ben Csengeri és Kemény adták ki. Ő maga 1851-ben halt meg. Született 1817-ben, Szatmármegyében.

F. Keresztutra Zs. E. urnőnek: 7 frt annak a darabja. Küldjem-e?

Egy jó házból való hölgy, ki a ruhavarrást és egyéb kézimunkát alaposan érti, nemkülönben kis gyermekeket is oktathatna, uri háztartást is kitűnően vezethetne, akár gyermekek mellé, akár pedig idősebb nő mellé társalkodói állást szivesen elfogadna.

Kérdések.

Ki irta azt a költeményt, melynek még czimét sem tudom, csak az első versszakot:

Három árva sir magában,
Elhagyott sötét szobában;
Zivataros, hideg éj van,
Édesanyjok künn a sirban.

Nagyon lekötelezne, a ki a vers folytatását is tudatná velem és szerzője nevét. S. Marietta.

Kertemben nagyon elszaporodott a nagy hangya. Mivel irthatnám ki? G. Anna.

Mivel lehetne a sódarakat ugy elrakni, hogy még nyáron és őszszel is jóizüek és szép szinüek legyenek?

Sz. Juliska.

Feleletek.

Egy fiatal asszonynak: Erős borszeszszel ha dörzsöli a kocsikenőcs foltját ruhájában, el fog az tűnni, a benzinnel való bedörzsölés is igen ajánlható. Ha a folt már nem látszik, ugy meleg vassal ki kell száritani. Ha azonban a ruha kényes szinü, akkor jó lélekkel mondhatom, ne sajnálja a posta költséget és küldje be nagyobb városba ügyes tisztitóhoz. G. Anna.

Izidóra nyugodt lélekkel vehet rózsaszin ruhát kék diszszel, vagy kéket rózsaszinüvel, mert az még most is divatos, csak a ruha szabása és diszitése ne legyen régi.

H. Irma.

Néhány jó sütemény leirásával szivesen szolgálok előfizető társnőimnek.

Linczi tortácskák, töltve. Egy fél font friss, kemény vajat, ugyanannyi lisztet a deszkán jól össze kell vegyiteni, azután hozzá adni: egy negyed font finomra tört czukrot, melyet elébb czitromon ledörzsöltünk, nyolcz keményre főtt tojás sárgáját, ugyanannyi nyers tojás sárgáját és ezt jól össze kell gyurni, de sietni kell vele, nehogy a vaj nagyon meglágyuljon. Ez okból jó e tésztát hideg helyen, és nem a konyhában készíteni, sőt igen jó azt egy órára jégre is tenni, hogy ismét keményebb legyen. Ezután a tészta felét kisujjnyi vastagságura ki kell nyujtani, pogácsa nagyságu lapocskákat vágni ki belőle, a sütő pléhre rakni, és egyenként baraczkbefőtt tel megkenni. A tészta másik feléből kis rostélyok formáltaltatnak a tortácskákra és felvert tojással gyengén megkenve és czukorral behintve, ismét hideg helyre kell tenni, mig a czukor a tésztán szét olvadt és csak azután középszerű meleg sütőben megsütni.

Velenczei szeletek. Fél font porrá tört czukrot, egy darab vanigliát szintén apróra törve, hat tojás sárgájával habosra el kell keverni, ezalatt pedig egy fél font friss irósvajat felolvasztani és kanalanként a tészta közé adni, valamint egy fél font finom lisztet, és legvégül a tojás fehéréből vert kemény habot is. Egy pléh gyengén vajjal ki lesz kenve, a tészta belé öntve, egyformán belé igazitva, és langy sütőben megsütve. Sütés után ujjnyi széles szeletkéket kell vágni a tésztából, az egyiket befőttel megkenni, a másikat reá rakni, a szeletek tetejét pedig egy kis birsalmasajttal vagy más czukorba főtt gyümölccsel feldisziteni.

Máskor is szivesen szolgál tésztaneműek leirásával

M. Jolán.

Szerkesztői nyilt levelek.

„Mint a Szarvas.“ Valamelyik élczlapban talán megjárná. Ott nem igen nézik nálunk, kit ütünk és mivel ütünk. Én legalább azt hiszem, hogy annak a nyelvtudósnak minden tulzása mellett is nagy érdemei vannak nyelvünk körül. Lehet tehát vitázni vele, de ugy letenni őt, mint ön e — különben elmés — parodiában, az igazság és tisztesség tiltja. Ámbár igaza van abban, hogy ő hozzajuk is illenék egykor-máskor jobban megválogatni a szót, mert a „nyelvelés“ ha helyes képzés is, még sem szép; ez azonban már nem az én dolgom.

K. Zs. urnőnek. Köszönöm a háztartási czikket. Jó lesz feleletül.

„Ha én madár volnék.“ Akkor is csak csiripelő madár volna.

„Erdészlakban.“ El van nyujtva; az atya átka meg sehogy sincs megokolva, visszataszitó hóbort.

„A bűtelenhez.“ (B. P.) Jó lesz megküldeni neki, megérdemli; de miért büntetni vele az olvasót is, a ki egész ártatlan benne?

„A 26. sz. ajtó.“ Ostorozni a társadalom ferdeségeit, minden esetre az irodalom tisztje, és tették ezt már nálunk is többek közt Eötvös is, erős irányzatos szinezéssel. Azt a Sue-féle modort azonban, mely a borzadalmast undoksággal ékteleniti el, rég itélte már el a széptan.

„Az én keresztjáró napjaim.“ (Cs. F.) A szomszédba sem szabad annak hallani, nem hogy kikiáltatni engedném! Azután meg azt hiszem, hogy az a „kereszt“ jobban is tud pattogni, mint a hogy itt rigmusokba van szedve.

„Máli kisasszony.“ A legszebb benne az, hogy „A hamut mamunak, a szöszt pösznek ejti“ és ezt már Csokonay óta tudjuk.

POUDRE RAVISSANTE

du Dr. LEJOSSE à Paris.

A párisi és londoni hölgyvilág, valamint ***a legtöbb művésznő legkedveltebb arczpora.*** Mindazon t. hölgyek, kik egyszer használták, meggyőződtek, hogy a POUDRE RAVISSANTE felülmulhatatlan, igen jól tapad, láthatatlan és természetes üdeséget ad a bőrszinnek, tehát legjobban ajánlható.

Nagy doboz ára 1 frt. — Kisebb 60 kr. fehér vagy rózsaszinű.

„RAVISSANTE" du Dr. LEJOSSE à PARIS

a hölgyvilágnak egyetlen ártalmatlan szépitőszere, azon jeles tulajdonsággal bir, hogy a bőrszervre puhitólag, felfrissitőleg hat, annak müködésére fokozó és éltető befolyással bir. A legdicsőbb toilette-szer minden hölgy számára, mely minden bőrbetegséget eltávolit s a bőr szinét fiatalitja és szépiti. ***Mint lágyitó, bőrfejlesztő szer minden zsiranyagot és olajfélét felülmut, miután a bőrt rendkivül hajlékonynyá, gyöngéddé és fehérré teszi.***

Nagy üveg ára 2 frt. 50 kr., kicsiny 1 frt. 50 kr.

SAVON RAVISSANTE

legjobb és legkedveltebb pipereszappan a bőrszin **szépitésére és javitására.** — Egy kartonnal (3 darab) 1 frt 50 kr., darabonkint 50 kr.

Valódi minőségben kapható: **Budapesten TÖRÖK JÓZSEF ur gyógyszertárában,** király-utcza és a nagyobb vidéki gyógyszertárakban.

A németországi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitünő alkalmazhatósága végett a magas cs kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúz (Rheuma), inszaggatás, mell, gerinczfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen. **Egy csomag 1 frt 5, kettős ered 2 frt 10 kr.**

Ezen köszvényvászon azzal különböztetik valamennyi létező iobbi szerékről, hogy csakugyan használ.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr. Póstán küldve 10 krral több. Valódian Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gyszt árában, kiraly-utca 7. sz. — **Debreczenben:** Rothschneck ur gyszt árában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur gyszt árában. — **Mohácson:** Jazevics Károly. — **Kolozsvárt:** Wolf gyszn él. — **Pécsett:** Zsolnay. — **Szegeden:** Weiglein György, Kovács gysz. — **Temesváron.** Kraul. — **Aradon:** Prinner gysz. — **Nagyváradon:** Molnár gysz — **Székes-Fehérvár:** Diebalha: **Gyöngyösön:** Vozary gysz. — **Brasso:** Fabik gysz. **Szigetvarott:** Ehrenfeld W. — **Miskolcz:** Ujházy gysz. — **Pozsony:** Söltz. — **Kassan:** Escwig Ede és fia gysztárában.

Köszönet nyilvánitás.

Egy a tagjaimba esett igen erős köszvény miatt, oly erős fájdalmakat szenvedtem, hogy ágyamban csakis mások segélyével fordulhattam meg és az éjjeket a legnagyobb kinokban álmatlanul töltöttem. Ezen fájdalmaimtól, a Török József ur gyógyszertárában kapható **köszvéuy vászon** használata által a legrövidebb idő alatt megszabadultam, noha azelőtt ellene hideg borogatást stb,, valamint orvosi segélyt vettem igénybe, miután most hivatásomnak ismét megfelelhetek,minden ilyen bajban szenvedőnek a fenti iránti szóbeli vagy irásbeli kérdezősködésére szivesen teszek bizonyságot.

Gröbner János,
pályaudvar, Rákos-Palota.

Poudre de Serail.

Soldos-Blaha Louiza művésznő kedvenez arczpora.

Ezen arczpor vegytanilag tökélesitve minden ártalmas szeroktől mentes és oly kitünő tulajdonságokat központosit, hogy minden eddig a kül- és belföldön készitett porokat sokszorosan felülmulja; nagymérvü fedeije az arczot az időjárás kellemetlen befolyásától megóvja, az arczuak és a testszinnek ifju és természetes szinezetet kölcsönöz, ugy hogy a legéletlenebb szem sem képes a port rajta észrevenni, mely kitünő hatásaiért **Soldos-Blaha Louiza** asszonyság kövekező sorokkal **tüntette ki.**

Tisztl. Müller J. L. Vadász Ferencz özv. utóda, illatszerész urnak **Budapesten.**

A Poudre de serail, melyet ön felvalált, **valóban kitünő és nemében páratlan,** mert nemcsak az arczon láthatlan és tartós, de egyszersmind rendes használatnál ártalmatlansága által az arczra oly különös jótékony hatást gyakorol, a minőt még eddig semmiféle arczpornál nem tapasztaltam, mely kiváló tulajdonságért jövőben mint kedvencz arczporomat kizárólag fogom használni és megvagyok győződve, hogy felülmulhatlan jóságáért általános elismerésnek fog örvendeni

Tisztelettel

Soldos-Blaha Louiza.

Minden doboz POUDER DE SERAIL a mellékelt bejegyzett védjegygyel van ellátva, 60 kr és 1 frt dobozokban, valódi minőségben csupán a feltalálónál **VADÁSZ FERENCZ** özv. utódai-nál illatszerész a „Virág-királynő"-hoz **Budapest, Koronaherczeg-utcza 2.** szám kapható.

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 21-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

38. SZ.
Szept. 21-dikén.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Zivatar és szerelem.

(Eredeti novellet.)

László Mihálytól.

I.

A Dnieper folyótól negyed órányira, egyszerű magányos lak áll. Fából van az egész épület, végén hosszu kiterjedésü kerttel, mely jókora természetes tavat ölel magába.

Semmi feltünő csinosság, szépitgetés s izlés nem látszik a kerten, előrészét kivéve; hol néhány virágágy bocsátja a légnek illatözönét és egy roskadozó kisszerü üvegház emelkedik egymagában.

A tó az, mely az egésznek oly szép kinézést kölcsönöz: mint egy gyürünek a rajta diszlő drágakő.

Partjához csinos szandolin van lánczolva s csak magában lebeg a tó sima tükrén meg-megcsókolva a repdeső szellő által.

A hold bágyadtan bocsátja sugarait a vidékre, s halvány arcza nem képes a tónak, ezüstös — igéző — felületet adni.

Néma csend uralkodik köröskörül. E pillanatban még a leskelődő szellő sem mutatja magát.

A természet e szoborszerü némaságában egy alak közeledik, oly gyengéd léptekkel, mintha pehely uszkálnék a légben.

A szandolinhoz ér. Körülnéz, nem hall-e valami neszt.

Miután meggyőződött, okos fejecskéjével tagadólag inte, mintegy bizonyitva, hogy itt most senki sincs. Ki is merné az ő és az éj nyugalmát zavarni?

A hold gyengéd sugarainál alig 16 éves leánykát látunk. A szépség, kellem és szeretetreméltóság ömlik el ártatlan lényén. Valódi mintakép: a Dnieper büszkesége, egyetlene. Magas és hajlékony termete oly meglepő, mintha csak az ujkor hires szobrászának, Thorwaldsennek teremtő kezéből került volna ki.

Mozdulata kecses és fesztelen — könnyedséggel párosulva. Szive és lelke oly ártatlan, szüzies, minő csak az ég lakóié lehet.

Néhány percznyi gondolkodás után feláll a szandolinban s bár semmi zörej nem volt hallható: mégis körültekint. Folyton siri csend honol, a hold még gyérebben bocsátja sugarait, nehogy megzavarja a leánykát.

Leült, és megszabaditá apró lábait czipőitől s alabastrom testét ruhái egy részétől. A rajta maradtat szemérmesen voná össze keblén, mintha a néhány csillagtól s a bámuló holdtól félne, hogy meglátják.

A szandolint elbocsátá — s a tóra szállott. Midőn közepére ért — belemerült. Csekély távolságra uszkált ügyesen — a szandolintól. Játszian löké tova magától ugy, hogy meglehetős távolságra surrant el a könnyü eszköz.

Oly ügyesen uszott, mintha az oczeáni uereidák egyike volna.

Midőn már eléggé meghülve érezé magát, nyilsebességgel visszatért a parthoz. Magára ölté ruháit s meglánczolá a szandolint, azután megveregeté bucsuzóul s pillangó könnyedséggel tért a lakba.

A hold is tova távozott bámész állapotából, még búsabban világitva, mintha sajnálná, hogy eltávozott a leányka.

Fenséges kép volt a tó, a rajta uszó drága teherrel! Elragadóbb, szebb volt e pillanatban, mint a Rajnapartok regényes várromai közt, vagy a gyönyörü schweiczi

tavak, bérczeket és zergéket visszatükröző s havasi kürtökből zengő medenczéin evező ezrek képe, szebb volt, bár itt a nap nem oly melegen, s a hold sem oly regényesen süt, mint az Arno, vagy a genfi tó partján.

Minden kép elragadó a maga egyszerűségében!

A szoba, melyen keresztül kis hálószobájába ment a leányka, a lehető legegyszerűbb. Az egésznek méltó része. Közepén fényes tölgyasztalon kisded lámpa fösvény világot áraszt; az egyik szegletben egy közönséges kályha unatkozik. A jól megviselt pamlaggal szépen összeillenek a kopott karszékek; a falakon az idő viszontagságai által sötétre barnult arczok merengnek alá. Két ágy, könyvtartó s egy fekete feszület az egész keretet betöltik.

A leányka hálófülkéje, egy picziny szentek szentjeféle teremke, csupán egyetlen függönyös ágygyal, karszékkel, s a kertre tekintő egyetlen ablakkal.

II.

Mit álmodik? Mily álomban ringathatja magát egy 16 éves leányka? Egy szép ifjut lát s bele szeret. Ez az egész, semmi egyébb.

Olyan hasonló álma egy üzbek meséhez. Ebben egy ifju lesz álmában szerelmes a szép leánykába. Felébredvén, keresésére indul. Végre 40 ősz, fehérbe öltözött férfiuval találkozik, a kik utba igazitják.

Egy nagy kert felé veszi utját. Közepén kerek tóval, benne uszó hattyuval, partján egy czifra leánykával, bokrok, fák és virágok seregével diszeskedve.

A part szépe: Benzer padisah leánya. Midőn az ifju Seneober feléje közeledik, keble emelkedni kezd a szép ifju látásán. Honnan jösz? mely ligetnek vagy szülöttje? mely bokornak fülemiléje? Igy fogadja.

Nem ily álma volt-e a leánykának is? A mint felébredt, a kertbe szaladt, megnézni társait, a harmattal megezüstözött virágokat. Mit csinál a szandolin? Keresi a helyet a parton, hol az ifjut látá, midőn álmában a szandolinnal a tó kék tükrén lebegett . . . Valjon megfogja-e találni álmát a valóságban? Hiába futkározza körül a tavat, az álom ifja sehol nincs.

A gyönyörü gyermek atyja: Lesczinszky Fedor. Egy magas, szikár öreg ur, csillogó nagy szemekkel, s leomló ősz fürtökkel, melyek a mult szebb napjaira emlékeztetnek.

Előkelő lengyel nemes, romja azon fejedelmi családok egyikének, kik csaknem keleti fényüzésben éltek egykor, de hazájok leigázásával elszegényedtek.

Sok üldözés után a Dnieper mellett kerestek menedéket s nyugalmat.

Az 1863-diki felkelés, Varsóhoz közel fekvő jószágától fosztá meg. Egyik helyről a másikra vándorolt, vele mindenben osztozó hű nejével, mig végre a sok hányatás s nélkülözés a derék nőt a Dnieper partjain a halál karjaiba tevé. Élete legszebb szakában. Midőn örülnie kellett volna, hogy anya; anyja egy fejlődő bimbónak, ki mindenben hű képmása.

A derék jellemű férfiut a nagy csapás: egy hű nőt elveszteni, mélyen megviselé.

— A seb nem heged be soha, — mondá egykor önmagában.

Berlinben is lakott egy ideig, hogy leánya tökéletes nevelést nyerhessen. Szájról-szájra szállt már akkor a szép lengyel leányka elbüvölő szépsége.

Elbeszélésünk idejében kettecskén éldegélnek: rokonoktól, ismerősöktől távol, a legnagyobb egyszerüségben.

A csendes elvonultságban mint rejtett virág virult Hedvig.

A háztartás egészen az ő gyenge vállaira nehezedett. De nem azon prózai értelemben, mint a mit a háztartás alatt értenek. Kettőnek nagyon kevés elég. Aztán itt az apa leányáért, s ez viszont atyjáért élt.

A szenvedés, öröm, szóval minden közös volt. Az ily egyöntetű életben pedig vajmi boldogság lehetne az élet!

Az atya mindinkább meggyőződött, hogy leánya méltó lesz az értök mennyben imázó anyához.

Annak minden jó tulajdonai szép harmoniában egyesültek benne. De mik voltak azon jó tulajdonok? Derék, erényes, nemes, jó és hü nő volt. Ezekből pedig mindent érthetünk. Világa volt családja, egyedül annak élt. Nem engedte magát az előkelő születés által korlátoltatni.

Csoda-e, ha a gyermek fogékony szive mindezt örökölte?

Az öröklött szép tulajdonok mellett, még egy más is élt szivében: az istenség szikrája — a szeretet magva.

Ez az mi folyton tanuságot tesz a nagy természet teremtéséről!

Szeretet alkotá, szeretet tartja fenn.

S ebben leggazdagabb a teremtés koronája: az ember, hisz' maga az alkotó: csupa szeretetből teremté.

E végnélküli szikra bizonyos időben hatalmasan lép fel, figyelmeztetve birtokosát, hogy kielégitésre vár, s hogy ezentul örökszeretet lesz: az élet egyhangu folyamatának éltető csillaga.

Hedvignél az idő jelen volt. Ő gyakran szivére tevé picziny kezét, elmélázva ilyenkor óraszámra.

S lakott volna sivatag és vadonok közt, barlangok üregeiben s kősziklák hajmeresztő csucsain: a szikra akkor is felébred.

Mert mi volna a sziv szerelem nélkül?

Fekete éj, kopár liget.

Mi a virág illat nélkül? Mi az ifjuság szerelem nélkül? Érzés nélküli gépek. Tengődő lények.

S hogy a szent érzés czélját elérhesse, eszményképet keres: hason lelket.

Hedvig gondolataiban kereste, s álmában találta fel.

Szive hangosan dobogott, midőn szótlanul kerestek valakit szemei a tó partján. A hur megvolt pengetve. A többi maga magát teremti. Beleszeretett a sziv szüzies ártatlanságával egy ismeretlenbe, kit soha nem látott máskor, csak álmában. Ezen pedig csak a zord kebel akadhat fenn.

Ha a magányos lak nem hozta össze eszményképpel, kipótolta az álom.

Minek azon titkot vizsgálni, hogy miként szerethet egy ismeretlen ifjut? Nem elég tudni, hogy beleszeretett?

III.

Októberi naphoz hasonló ködös nap van. Az ég boltozatát sötét nehéz fellegek boritják. Az egész láthatár megvan telve; minél jobban halad a nap, annál jobban halmozódnak a sötét vészt jósló fellegek, s a szél is, mely e vidéken épen nem ritka vendég, annál hüvösebb lőn.

Komor sötétség szállott e vidékre még az éj beállta előtt. A szél hosszan dudolá üvöltő nótáját.

E haragos időben egy emberalak közeledett horkoló paripán a lak felé. Nem messze az egyszerű faháztól megállt, s néhány perczig gondolkozott . . . mi tevő legyen a közelgő zivatarban.

Leugrott lováról, s az itt elnyuló fák egyikéhez vezeté, aztán megsimogatá s betért a házba.

Lesczinszky a tavalyi politikai lapokat betüzgette; Hedvig pedig az estelit készité.

Látogató vagy ismerős, eddig még nem köszöntött be hajlékukba.

Az idegen magas termetü, szép ifju. Gazdag hollószin haja, nagy nyilt homloka, élénk ébenfekete szemei s finom vonásai előkelő családfit árulának el.

Hófehér inggalléra, könnyed csokorra kötött fekete nyakkendőjére volt kihajtva, olyan Petőfiesen. Mellén az inget egyetlen nagy gyémánttü fogta össze, melynek kereszt alakja volt.

Öltözéke többi része, nemes tartásu alkata, mindinkább kiemelék előkelő származását.

Gyengéden kopogtatott.

A „szabad“ bizalmas szóra bátran nyitott a szobába. Müvelten köszönt, meghajtá magát s Lesczinszky elé ment.

Ki lehet ez idegen ily szörnyü időben? — kérdé Lesczinszky tekintete.

— Uram! én Ingerrow Ernő földbirtokos vagyok. Látogatáson voltam s most e zord idő utban ért. Csekély nyughelyet kérnék, mig az idő vagy jobbra változik vagy az éj elmulik.

— Szivesen megosztom szegénységem, mert szegény ember vagyok. Itt pompát nem fog találni . . .

— Pompa! csak fedél alatt legyek.

— Tessék helyet foglalni, s ha tetszik szerény estelinkben részt venni.

A fogadtatáson némi hidegség ömlik el, mit csodálnunk nem lehet, mivel Lesczinszky oroszt csak erőtetve tudott igy is fogadni.

Legalább ő orosznak gondolta. Már a név hallatánál sürü felhő szállt derült homlokára, s a komolyság egész terhével nehezedett arczára.

Hedvig a mint az idegent megpillantá, gyengéden elpirult, mint a hófehér tej, melybe egy csepp vér cseppent. Ajka önkénytelenül kiáltani akart, de a szó nem jött ki.

Keblében oly valami különöst érzett, mintha delejesség futott volna át minden tagján, picziny kezeit gyorsan tevé mellére, mintha keble hullámzását csillapitani akarná.

Az asztalt hónál fehérebb teritővel takarta be. A kések és villák csillámlottak, mintha most kerültek volna ki a mester keze alól. Két régi ezüst serleget is hozott az asztalra.

Aztán mind hárman helyet foglaltak az asztalnál.

Az idegen az apa jobbján ült, Hedvig pedig balján.

Beszélgetés közben feltünt Lesczinszkynek, hogy az idegen oly melegséggel beszél lengyelül, mintha csak anyanyelve volna.

— Mi hir a minden oroszok fővárosában, fiatal ember? — kérdé Lesczinszky.

— Mi egyébb, minthogy lábbal tiporják az emberi méltóságot.

— Csak mindig az, — mondá szomorun Lesczinszky.

— Ez ott a rendes tempó, uram.

— Nem régibe olvastam az egyetemi ifjuság zajongása felől.

— Igen uram, mert félnek, hogy ha a zsarnok a testvért megöli, ép ugy őket is rakásra gyilkolhatja.

(Vége köv.)

Őszi dal.

Földváry Istvántól.

Hogy ujra meglátott szivem,
Vidulni kezdett, mint az őszi táj,
Melyhez szeliden visszatér
Egy bucsucsókra még a napsugár . . .

Reményeim . . . szép álmaim . . .
Tavasz világom édes gyermeki,
— E hervadó virág-sziget, —
Meg ujra kezdtek élni, fejleni . . .

Szelid, jó, biztató szavad,
Mint csengő, bongó édes ária,
Tavasz-dalként csaponga ott,
Hol a sohajnak kelle szállnia.

S megfogva reszkető kezed,
Érzém, hogy a lemondás őszi köd,
A melyet szép szemed vidám,
Verőfényes sugára megtörött.

Hiszen hervadni, halni fáj, —
Az én szivem szeretni, élni vágy, —
Oh légy enyém, szeress megint,
S a néma ősz dalos tavaszra vál . . .

Hamlet.

Greguss Ágosttól.*)

Shakespearenek legnépszerübb műve Hamlet; van még egy műve, nem ugyan tragoedia, mert ezek közt Hamlet kétségtelenül a legnépszerübb, hanem a comeodiák közt egy, mely népszerüség dolgában Hamlettel versenyez: ez a Makranczos hölgy. A rosz német átdolgozás után már régen kedvencz darabja a vidéki magyar színészetnek is és már eddig négy czimét ismerjük, mely alatt előadatik. Még Budán játszó színészeink is „A szerelem mindent véghez vihet“ czim alatt adták elő, sőt még a nemzeti szinházban iz e czim alatt járta, mig Fekete Soma átdolgozása után meg nem kapta mostani czimét. Ez átdolgozás németből történt, a mostani már angolból van Lévay Józseftől.

Hamlet is sokféle változáson ment át és mondhatjuk, hogy a közönség kedvencz tragoediájává szintén igen rosz átdolgozásban lett. Kazinczy Ferencz forditotta le először 1790-ben Kassán; alapjául szolgált Schröder német átdolgozása. Prózában van forditva, kivéve Ophelia danáit, melyek rímes versekben, — és a darabba szött szomorujátékot, mely alexandrinokban van forditva. Ezen darab hat felvonásra van osztva és igen sok lényeges hiányzik belőle. A nevek is el vannak ferditve; igy például Polonius, ki

*) Kitünő tudósunk egyetemi előadásaiból közöljük e becses részletet, mit lapunk számára átengedett.

különben az angol kiadások egyikében Coriambus nevet visel, Schröder átdolgozásában Oldenheimra van változtatva; az átdolgozó német színész a szereplő személyeknek dán neveket adott, Horatio helyett például Gusztávot. A hat felvonást a vidéki szintársulatok összeszoritották; lényeges kihagyások is fordulnak elő e darabban; mind a mellett még igy is népszerű lett és a nemzeti szinház megnyitása előtt Budán még ez átdolgozásban adták.

Különösnek látszhatik, hogy Shakespearenek épen legrejtélyesebb darabja, melyre nézve a magyarázók véleményei leginkább szétágaznak, lett nálunk legérdekesebb és legnépszerűbb. Ezen darab nem azért rejtélyes, mint Göthe Faustja, ámbár Hamletet elnevezték angol Faustnak, nem is azért mintha nem érthető vonatkozások fordulnának elő benne, vagy rejtélyes volna a darab iránya, mint ezt gróf Szécsen Antal a „Troilus és Kressida“ czimű komédiáról megjegyezte: Hamlet épen arra nézve rejtélyes, a mi Shakespearenél mindig legvilágosabb, a fő hős jellemére nézve. Shakespeare oly drámairó, kinél a hősök jellemére nézve, de általán is a személyekre nézve, semmi kétség fenn nem foroghat; de épen e tekintetben kivétel Hamlet. Annyi kétségtelen, hogy ez a költőnek legmélyebb és legeszesebb műve, bizonyos tekintetben philosoph-tragoedia, a mint hogy a németek el is nevezték ennek. Még egy más sajátsága is van Hamletnek; egyetlen műve sincs Shakespearenek, melyben annyi magánbeszéd fordulna elő, mint ebben; azt hinnők, hogy e magánbeszédek által annál világosabb lesz a hős jelleme, holott ezek csak zavart okoznak.

A magánbeszéd a költészetben szükséges rosz; ha teheti, jól teszi a költő ha elkerüli, mert hiszen az ember nem szokott önmagával beszélgetni, ha valaki igy tesz, kételkedni kezdünk lelki egészsége felett; igaz, hogy Hamlet féltébolyban van feltüntetve és ez enyhitő körülmény. E tekintetben is elágaznak a vélemények, valjon Hamlet megtébolyodott-e, vagy pedig csak tetteti magát; mindkét föltevést lehet védelmezni. A magánbeszéd akkor engedhető meg, midőn a költő nem teheti máskép világossá személye jellemét. Azonban ezek Hamlet jellemét épen nem teszik világosabbá. Hamletet elnevezték a magával tisztába nem jöhetés, a tépelődés, a meghasonlás tragoediájának. Valóban, ha összehasonlitjuk többi nagyobb tragoediáival Schakespearenek, ha Romeo és Juliát a szerelmi indulat tragoediájának nevezzük; Othellót a sértett becsület és féltékenység; Leart a hálátlanság és kétségbeesés; Macbethet a bün és nagyravágyás tragoediájának nevezzük; — azonban Hamletben a cselekvő erő hiányát veszszük észre, tehát Hamletet a magát emésztő bánat tragoediájának kell neveznünk. Maga a hős csupa határozatlanság, önvizsgálat; lelkét vizsgálja és nem birja magát elhatározni; hirtelen, meggondolatlanul cselekszik; készül ugyan atyja halálának megbosszulására, de ezt csak mintegy mellékesen hajtja végre. Mintha saját meghasonlásában gyönyörködnék, fitymálja szerencsétlenségét és nem segithet rajta; meg van győződve, hogy atyját meg kell bosszulnia és nincs hozzá való ereje; itt azután bekövetkezik a teljes lelki meghasonlás, melynél fogva epedve visszakivánja a multat, melyben megtorolni való elő nem fordul, a jelen kétségbe ejti, a jövőben nem tud bizni. Minél inkább gyarapszik belátása, hogy magát és a helyzetet felismeri, azon arányban fogy cselekvési ereje. Szereti Opheliát és szerelme nem szűnik meg azon bosszu-gondolat által, melyet végre akar hajtani, tehát szerelmével növekszik gyűlölete is az emberek iránt, annyira, hogy még Ophelia iránt is keserűséggel telik el, habár nem szűnik meg őt szeretni; bizonyos életundor támad benne, mely következetesen az öngyilkosság felé hajtja; kétséggel van a szellemi lét iránt, mind a mellett nem tud lemondani róla. Kétségbeesésében is elmélkedik, tréfálódzik; buskomorság bántja és a legbohóbb ötletek czikáznak agyvelején.

Igen helyesen jegyezték meg, hogy Hamlet vérmérséklete szerint nem buskomor, a körülmények teszik azzá. Hogy ne válnék buskomorrá, ha atyját meggyilkolják irtózatos módon; ha csalódnia kell édesanyjában, ki a gyilkos czinkosa; ha csalódnia kell kedvesében, kit az ő kémlelésére küldenek ki: ha barátai is elhagyják és csupán Horatióban bizhatik. Bánata egyre növekszik, mert felismervén önmagát, felismeri magában a tehetetlenséget; a körülmények nyomása és saját természetének korlátai miatt nem mozdulhat, szóval nem drámai természetű. Shakespeare Hamletben tulajdonkép olyan hőst állit elénk, ki nem tud cselekedni. Igy természetes, hogy kétségbe kell esnie; zokogásra fakad, hogy oly időben született, melyben a kor ki van zökkentve tengelyéből és kárhozat, hogy neki kell azt visszazökkenteni. Hamlet nagyszerű elmélet, kisszerű tétlenséggel. Salet német iró azt mondja Hamletről: Hamlet minden lapján korunk egy-egy fényes tulajdonságával és egy-egy betegségével találkozunk. Gondoljuk meg, hogy az ő irói kora e század első negyedére esik, épen azon korra, midőn I. Napoleon leverése után egész Európában, különösen pedig Németországban, a reakczió nehezedett a nemzetre, midőn a német nemzet csuffá téve jajgatott saját tétlensége felett; felbiztatták, hogy lépjen föl, lesz egység, szabadság, de a tett végrehajtása után sokkal nagyobb rabság nehezedett rájuk, mint azelőtt. A német nemzet ez időben valóságos Hamlet volt; látta, hogy a tróntól meg van fosztva és nem segithet a dolgon. Azon philosophiai pessimismus, mely ezen időben a német nemzeten erőt vett és a melynek Hamlet oly kézzel fogható, geniális képviselője, arra szolgált, hogy az egész német nemzet azonositsa magát Hamlettel; a mennyiben Hamlet Shakespearenek legeszesebb, legérzékenyebb és a férfiak között legszeretetreméltóbb alkotása, nem fogunk megütközni azon, hogy Rümelin, ki igen elfogulatlanul itél Shakespeareről, Hamletben tulajdonképen Shakespearet látja.

Egy szomorujáték már a 16. század 80-as éveiben szinre került Hamletről Londonban. Ezt nem lehet Shakespeare Hamletjének mondani: a kritika ezt Kis Tamásnak tulajdonitja, ki Shakespeare előzője volt a tragoedia terén és nagy befolyással is volt rá. Ha nem ez volt is a Hamlet szerzője, a forrást, melyből meritett, meghatározhatjuk; ez a forrás Bellesforest és Boisteau franczia beszély gyűjteménye „Száz szomoru történet“ czimmel, mely épen Shakespeare születése évében jelent meg Párisban. Ebből meritett a Hamlet irója. Magát Hamlet historiáját a franczia gyűjtők egy dán krónikás Saxon Grammaticus gyűjteményéből meritették, ki a 12. században élt és krónikájában egy északi skandináv hőskorbeli mondát reprodukál, mely megelőzi a keresztyénség időszakát.

E forrásból meritett Shakespeare, de nem csak eb-

ből, hanem vett motivumokat többi közt a Kis Tamás Hamletjéből is. Szóljunk még a Hamlet szerkezetéről. Öt felvonásra és husz szinre van osztva, ezekben körülbelül száz jelenet fordul elő, oly szám, melylyel nem igen találkozunk drámában. Különben is Shakespeare leghosszabb darabjai közé tartozik. A darab szerkezete nem felel meg a forma tökéletes igényeinek; a bevezetést, bonyolitást, válságot, kibonyolitást, katasztróphát megtaláljuk ezen szerkezetben is, hanem össze-vissza hányva. A bevezetés egy része átnyul a második felvonásba; ennek jóformán csak vége felé kezdődik a bonyolitás; a válság csaknem nyomban a bonyolitás után bekövetkezik a 3. felvonás 2. szinében, a kibonyolitása 4. felvonás utolsó szinében történik, a végfordulat pedig az 5. felvonás 2. szinében. A jelenetek közt előfordulnak olyanok is, melyek a drámának gyors cselekvényébe bele nem illenek, melyek költői, általán művészi szempontból igazolhatók, mint hangulatgerjesztők, de általuk a cselekvény nem mozdul előre, sőt előfordulnak oly jelenetek is, melyek egészen feleslegesek.

A fehér kamélia.

— Beszély a mai angol társadalmi életből. —

(Folytatás.)

— Nos aztán, ha igy lenne is? Vagy utjába állna sorsának — vagy — De az ördögbe is, miért nem hagysz nékem békét, ha tanácsomat nem akarod követni!

— Jó, tehát irni fogok, — szóltam megnyugtatólag.

— Igy már jól van, — válaszolt Teddy ujra vidáman. — Fesd le hiven, — a nélkül azonban, hogy nevedet felfedeznéd, — állásodat, jellemedet, körülményeidet és kilátásaidat. Add tudtára azonban, hogy további lépéseket mindaddig nem tehetsz, mig az illem rendes szabályai szerint nála bemutatva nem lészsz; továbbá pedig kérd, hogy ha ez ismeretség lehetőségét végkép el nem akarja taszitni magától, a következő hetek valamely estéjén jelenjék meg az operában és, — el ne feledd e mellett az ismertető jelt, — s kis gondolkodás után hozzá tevé, — hogy megismerhessen, egy fehér kaméliát gomblyukadban hordani. Ez, ugy hiszem, tökéletes, szabatosan kigondolt csatatery, melynek sikerülni kell, s melyet, ha te minden pontjában követni nem fogsz, a világ leghaszontalanabb és leghálátlanabb embere lészsz.

Ha bár kissé megrémitett is a terv hideg bölcsesége, mégis köszönötek között megigértem barátomnak, hogy a dolgot komolyan megfontolom, és lakásomra siettem.

Főaggodalmam az volt, hogy talán miss Vane szivét már másnak adta, vagy épen jegyben járt, és igy nevetség tárgyának teszem ki magamat; a mint azonban tekintetemet arczképére forditám, eltűntek kételyeim és szerelmem ujult lángokkal tört fel szivemből. A nélkül, hogy a végczélra gondoltam volna, a puszta találkozás reménye is mennyei boldogsággal töltè el lelkemet. Igen, szóltam magamhoz, e bűbájos szempárból a regényesség első hajnalsugara látszik ragyogni, és az ismeretség ily regényes kezdete, bizonyára hevesebb dobogásba fogja hozni szivét; hálás megindulással kell elismernie, hogy mily régen pusztán arczképe is menyire elragadott.

Mielőtt azonban tervem kivihetéléhez fognék, néhányszor még látni ohajtottam őt a parkban. Minő fájdalmas meglepetés!

Ezuttal nem atyja kiséretében hajtatott el mellettem, hanem egy ifju oldalán lovagolt, kivel igen szivélyesen társalgott, s kivel, miként én képzeltem, valami felett gunyos megjegyzéseket váltottak.

Én is azon régi családok egyikéhez tartozom, hol azon jó szokás és elv, valamely határzatunk mellett hiven megmaradni s azt minden tekintet nélkül keresztül is vinni, firól-fira szállott. A lovag előnyös helyzete feletti boszuságom és az elveszthetés félelme eszembe juttaták e családi örökséget. Azonnal haza siettem s elkészitém levelemet, tökéletesen azon módon, mint azt Teddy meghagyá, csak azon hozzátétellel még, miszerint bizva a miss Vane nemes lelkületében és gyengédségében nem félek, hogy bátorságomért valaha lakolnom kellene.

Az átalam kitűzött napon, fehér kaméliával kabátom gomblyukában, dobogó szivvel siettem a Convent-Garden szinház felé, hol előre gondoskodtam már az első emeleti páholyok egyikében ülésről. Kellemetlenül vettem észre, hogy az egész első emeleten kivülem még senki sem volt, és igy a közönség kiváncsi tekintetének czéltáblául szolgáltam. Azonnal látcsövem mögé sánczolám el magam, s az egész közönséget átkutatttam, s főleg különös figyelemmel vizsgáltam az ujan érkezőket.

A nyitány elhangzott, a függöny felgördült s jelenet-jelenet után mult el a nélkül, hogy egy hangra is figyeltem volna; ez este sem zene, sem ének, sem kiállitás, sem szinészek és szinésznők nem voltak képesek figyelmemet lekötni, s kinek figyelmét szórakozottságom felkölté, okvetlenül neveletlen barbarnak kellett, hogy tartson.

Ez önszemrehányások ellen is kitartó nyugalommal daczoltam. Kutatva tekintettem szét a közönség között, s nem tagadom, hogy a hölgyek koszorujában megbámultam nem egy bájos, fürtös fejecskét, egy-egy sugárzó szempárt, de mindezt a legnagyobb közönyösség bástyái mögül szemléltem és épen nem irigyeltem azon uracsok helyzetét, kik diszes estélyi öltözékeikben oly igen akartak szépeknek tetszeni. A szinház zsufolásig megtelt, de azt, kit én vártam, nem voltam képes fölfedezni. Talán sértette kérelmem? Vagy talán visszautasittatásomat elmaradása által akarja tudtomra adni?

Bosszankodva Teddyre és tanácsára, elhagytam a szinházat s haza mentem, hol szerencsétlenségemért a sors némileg kárpótolt, mert távollétem alatt a fényképész a megrendelt arczképet lakásomra hozta.

Következő nap nem volt bátorságom ismét a parkba menni, este azonban mégis erőt véve magamon ujra fölkerestem az operát. De ismét hasztalan! — Harmadik nap a parkban előttem hajtott el a nélkül azonban, hogy észrevett volna, — az operában megint nem láthatám. Mit gondolhattam tehát egyebet, minthogy megható kéréseim, esedezéseim, melyek a követ is képesek lettek volna megindítani, szivében könyörületre nem találtak.

Teddyhez siettem, de a remélt vigasz helyett csak guny és kaczajjal fogadott. Sőt már arczképe sem nyujtott többé elég kárpótlást.

Negyedik nap egy távoli rokonom, ki nejével — gyermekeik nem voltak — Canadából ismét hazájába tért és a fővárosban nagyszerű lakást bérelt ki — hivott asztalához.

Miután jóságában kizárólag engem szándékozott részesiteni, meghivását lehetetlen volt visszautasitanom, ha-

bár nem kissé aggasztott, hogy az egész estét társaságában kell töltenem, s igy az operát elmulasztom.

Annál kellemesebben lepett meg, midőn mrs. Laurence következő szavakkal fogadott: — Férjemet ki kell mentenem ön előtt Harcourt, hogy az egész estét nem szentelheti önnek; de egy elmulaszthatlan üzlet kényszeriti őt, az esteli után azonnal elhagyni bennünket. Miután azonban nem hizeleghetek magamnak azzal, hogy visszatérteig egyedül szórakoztathassam önt, a Convent-Garden szinházban páholyt béreltem, s ha rosz néven nem veszi, kérem legyen ez este kisérőm.

— Oh, — válaszoltam visszafojthatlan örömmel — kegyed társaságában mrs. itt is élvezet lett volna nekem, mind a mellett ajánlatát örömmel fogadom.

— Ezzel tehát rendben vagyok! Azonban engedje bevallanom, hogy kérelmem nem volt egészen ment az önzéstől. Férjem legcsekélyebb érzékkel sem bir a zene iránt, és igy operában az ön kisérete mindenesetre sok élvezetes perczczel kecsegtet; egyébiránt nem leszünk egyedül a páholyban, miután egy igen szeretetreméltó fiatal lánykát is hivtam meg.

— Valóban? — kérdém szórakozottan.

— Igen csinos és kedves gyermek, kinek társasága mindenesetre élvezetet szerzend önnek.

Ekkor mr. Laurence lépett be és nyomában azonnal az estelit is jelentették.

Az asztal fölötti társalgásban csak gépileg vettem részt, lelkem már előre az operában kalandozott. Hogy mrs. Laurence és szeretetreméltó társnője elmerülve a zene bűvös hangjaiba, engem át engednek saját gondolataimnak, — bizton reméltem.

Már indulni készültünk, midőn rémülettel vettem észre, hogy fehér kaméliámat hon feledtem. E nélkül pedig lehetetlen volt megjelennem. Kértem tehát mrs. Laurencet, kerülnénk lakásom felé, mert látcsövemet nem nélkülözhetem, miután csak is ez egyen látok valódi tisztán. És csakugyan ugy történt; látcsövem mellett azonban a fehér kaméliát is gomblyukamba rejtém, s felöltőmmel könnyedén elfödtem.

Nem sokára a szinház kapuzata alá érve, az előcsarnokba léptünk, hol mrs. Laurence mondá: Nézze csak, az ezredes Edithjével megelőzött bennünket; ő lányát csak idáig kisérte, s ugy látszik igen siet vissza azon klubba, melyhez férjem is tartozik.

— Az ezredes és Edith! — kiálték bámulva, mert az ezredes szónál csodálatos sejtelem fogta el lényemet.

Már közel álltunk páholyunkhoz, melyet egy szolgálattevő egyén jelölt ki, midőn én mrs. Laurencet még egyszer visszatartám és kérdém tőle: — Ki azon ezredes, kit ön imént emlitett.

— Vane ezredes, — volt válasza, — ki férjemmel hosszas ideig állomásozott Quebecben, Edith pedig egyetlen leánya; ők Worcester-Squareben laknak.

Azt hittem a föld alá kell sülyednem, s felindulásom bizonyára mrs. Laurence figyelmét sem kerülheté el, mert karom, melyre támaszkodott, folyvást reszketett.

Tehát Vane Edith volt eszményképem neve! — mily melodikusan zengett e név fülemben! És néhány pillanat mulva közelében leszek, elérhettem azon boldogságot, mely után rég hiába sovárogtam! Hangosan s mindég hangosabban dobogott szivem, midőn szerencsére levelem és a

fehér kamélia eszembe jutott. Szégyeltem mindkettőt, s a kaméliát hirtelen leszakitám s zsebembe rejtém — hisz nincs többé rá szükségem, — rendes uton is be leszek mutatva . . .

A páholyba léptünk. Miután a kölcsönös bemutatások megtörténtek, az ezredes eltávozott, s engem a két hölgygyel magamra hagyott. Nekik igen sok közölni valójuk volt, s nekem elég időm, hogy összeszedhessem magamat, s a páholy hátteréből az én imádott Edithemet zavartalanul bámulhassam. Most midőn ragyogó arczába tekinthettem, mozdulatait figyelemmel kisérhettem, édes hangját hallhattam, ajkának bűbájos mosolyát és vakitó fényű gyöngysor fogait szemlélhettem, — most arczképe puszta árnyként tűnt föl előttem.

Arczomon a kedvetlenség nyomainak kellett látszani, midőn mrs. Laurence hozzám fordulve szent áhitatatomból felriasztott. Önuralmam egy ujabb próbának lett kitéve. Rokonom mosolyogva kérdé tőlem:

— Harcourt urnak bizonyára élesebb szemei vannak, mint nekem és Edithnek, nem lenne oly szives kissé körültekinteni, ha nem fedez-e fel egy fiatal urat fehér kaméliával gomblyukában?

Mint örültem, hogy e szerencsétlen virágot már előbb eltávolitottam, s hogy zavaromat, a felszólitásnak engedelmeskedve, a látcső bástyái mögé rejthetém!

— Igen uram, — szakitott félbe tréfásan miss Vane, — nem lenne képes e rajongó szerelemittas pásztort felfedezni?

— Szabad e kiváncsiság okát kérdenem? — szólék halkan, — talán valamely titkos összebeszélés forog kérdésben?

Miss Vane kérdőleg tekintett reám, s mint egy futó gondolattól megkapatva, mosolyogva igy válaszolt:

— Majdnem eltalálta, mr. Harcourt. Egy tikos imádóval dicsekedhetem, ki névtelen levélben felszólitott, hogy e hét valamely estéjén az operában megjelenjek; mind ekkoráig nem tudtam magamat reá birni, mig végre ma atyám akaratának engedelmeskednem kellett s igy titkos imádóm is ki lesz elégitve. A tolakodó azonban hütlennek látszik lenni, — a szégyenpirt arczomon ismét a a látcső által palástoltam, — mert sehol sem tudom a fehér kaméliát, ismertető jelét, felfödözni.

— Valóban sajnálom, — mond miss Vane. — Ön is be fogja ismerni, hogy igen udvariatlan imádó lehet!

— Szegény ifju, — vágott társalgásunkba pártfogólag mrs. Laurence — az első pillanatban bizonyára nem birt szive lángjának parancsolni, közeledni azonban nincs bátorsága.

— Minden bizonynyal. Az első találkozás a legnehezebb, ettől függ minden, — szólék sokat jelentőleg, mialatt ismét a közönséget szemléltem.

(Vége köv.)

A temetőkről.

Abban a korszakban, a melyben a népeknek nem volt még állandó lakhelyök, olyan állandó helyük sem volt, a hová halottjaikat az örök nyugalomnak átadják. Eltemették ott, a hol utolsó lehelletét kiadta, vagy pedig azon a helyen, a hol kiválóan szeretett időzni, árnyas fa

tövében, szikla alá stb. Igy volt ez mindaddig, a mig az emberi nem megszelidülve le nem mondott a vadász- s halászéletről, letelepedett egy helyre s azt a helyet hazájának nevezé s csak a legfontosabb okok birhatták arra, hogy hozzá hűtlen legyen. Ilyen kezdetleges állapotukban tisztán családi életet éltek. A legöregebb férfi-tag parancsoló volt a családban, övé volt a hatalom a többi tag felett. Összetartá a családot, a mely miként életében egy test egy lélek volt: holta után is együtt akart maradni. Igy keletkeztek az ugynevezett családi temetők.

Idővel azután összesorakoztak ezek a temetők és a családok temetőiből község temetője lett. Már Egyptomban is egész sorát találjuk a kősziklába vájt temetőknek, a melyekben a régi Egyptom lakói mumia-alakban aluszszák örök álmaikat.

A régi zsidóknak is családi temetőik voltak, s hogy a sakál a holttestet ki ne áshassa, nagy köveket hengergettek a sírra s talán innen ered az a szokás is, hogy a sírra dombot szokás rakni kertekben. Árnyas ligetben szerették leginkább a héberek eltakaritani halottjaikat.

Ugy látszik, hogy a babylonoknál voltak az első közös sírkertek. Oda mutatnak amaz egy helyen felfedezett csontok és urnák, melyeket Babylon romjainak ásatásánál találtak.

A rómaiaknál a gazdagabbak a városon belül temetkeztek, kiki a maga telkén. A gazdagabbak életükben ugy gondolkoztak, hogy tán jól sem éreznék magukat, ha nem a családi tűzhelyhez közel nyugodnának. A szegények ellenben kénytelenek voltak beérni a közös temetővel. A római törvények azonban már korán intézkedtek a temetőkről. A 12 táblás törvénykönyv értelmében nem volt szabad a város falain belől temetkezni; e szabály alól csupán a Vesta papnői s néhány nevezetes egyén, mint például Fabriczius, Julius Caesár tettek kivételt. A nagy férfiak a Mars mezőn nyugosznak. A családi temetők leginkább az országutak szélein valának s innen ered ez a sírkő-phrázis: Állj meg utas!

A keresztyénség első éveiben a holtak nem a városban, hanem a szabad mezőn takarittattak el s csak később jött szokásba, hogy a városban benn temetkezzenek, még pedig a templom környékén. Azt hitték, hogy az ily szent hely közelében való örök alvás édesebb lesz. És igy keletkeztek ama templom-udvari sírkertek, a milyent majdnem minden régebbi templomnál találhatni. Ez a szokás, valamint a római katholikusoknál, ugy a reformáltak és a görög katholikus egyház hiveinél is elterjedt. A mai ind népek imaházuk közelében szeretnek temetkezni. A mohamedánok meg a városban, hogy a járó-kelők imádkozhassanak a megholtak lelki üdvösségéért.

Sok idő mult el addig, a mig az emberek reájöttek, hogy közegészség tekintetéből nem czélszerű a temetőket a város falain belől helyezni s kitették azokat oda, a hol most vannak. Nagyobb városokban a temetők a legtöbb esetben a várostól jókora távolságra vannak, de a vidéki helyeken még mindig a községgel ugyszólván határosak a temetők, hiába! az emberek kedveseik közelében szeretnek maradni, még holtuk után is.

Ujabb időben nagy vita foly a temetők ügyében. Egyik rész a legerősebb szinekkel festi a temető ártalmasságát és káros befolyását a közegészségre, a másik meg határozottan tagadja. Annyira egyformán erős érveket

hoznak fel mind a két nézet mellett, hogy mire akár az egyik, akár a másik diadalt ül, akkorra már a mi elhamvadt poraink felett — szántanak, vagy házak épülnek! És akkor nekünk bizonyára mindegy lesz, ha a földnek, vagy pedig a tűznek adják-e át a lélek kiszabadulása után fennmaradandó tetemet.

Hogy utaztak 300 év előtt fürdőbe?

Mai nap a kinek módja és kedve van hozzá, vagy a kinek szüksége van reá, ugy juthat el valamely fürdőhelyre, hogy alig veszi észre. Alig megy el a hó, alig öltözik zöldbe a természet, már küldik szerte a fürdők leirását, gyógyhatásáról szóló bizonyitványokat és a többi. Nem vehet az ember kezébe ugy ujságot, hogy egy pár fürdő ajánlást ne találna benne.

Hej, de más kép volt ez a „régi jó időkben!“ Bizony nem volt annyi a fürdők száma s a közlekedés, az már épen a lehető leggyarlóbb volt. Igen érdekes világot vet az akkori viszonyokra az a valóságos forradalom, a mi a drezdai udvarnál ütött ki, midőn Ágost szász választófejedelem — a ki hires testvérét szász Móriczot követé a trónon — egy hosszasb betegség után 1583-ban fürdőre akart utazni.

Ágost mulató ember volt, szerette az éjszakázást, azután meg a, mint életirója kifejezi „csupán a vizivászhoz nem volt szokva“ (a mi minden esetre igen finom kifejezés). Nem csoda tehát, hogy a rendetlen életmód megrongálta egészségét s épen ez okból az orvosok a fürdő használatát ajánlották neki. Alig nyilváníták ki azonban az orvosok ezen javaslatot, és a jogi kar tekintélyei heves ellenkezésbe léptek velük. Az államtanácsban kétségbe vonták a fürdőre utazás szükségét, azt hozván fel okul, hogy oly koru (57 éves) egyénnek már árt a fürdő.

Ezt megczáfolandó, Ágost irt a Hessen-Rheinfels őrgrófja, Fülöpnek, valamint Hessen-Kassel őrgrófjának Vilmosnak, a kik körülbelül egykoruak voltak vele, hogy valjon használt-e nekik a fürdő? A válasz megérkezésére 6—7 hét volt szükséges. Végre megjött, és pedig teljesen megnyugtató volt a válasz.

Ekkor azután az a kérdés támadt, hogy melyik legyen az a fürdőhely, a hová Ágost elmenjen? Küldtek mindenfelé külön udvari egyéneket, hogy vizsgálják meg a fürdőket.

Hosszas keresés után — a melynek forrásunk bő leirását adja — végre is az egyik kiküldött Wiesbadent ajánlotta, és az ajánlat el lőn fogadva.

E sok huza-vona közben azonban eltelt az év nagy része s mire elindulhattak volna, már erősen havazott!

A fürdői ut e szerint már csak a következő évben történhetett meg. Akkor május elején Drezdától Ellfeld-ig az utazás 18 napig tartott, vagyis annyi ideig, a mennyi alatt ma Amerikába is igen kényelmesen el lehet jutni. A fürdő annál fogva nem jól ütött ki, mert Ágost rövid idő mulva meghalt.

Hogy tetszik az ilyen utazás? Ugy-e, csak sokkal roszabb volt e tekintetben is a „régi jó idő“, mint ez a mai rosz világ?!

H. Á.

Tárcza.

Mikor az esték nőnek.

Már hiába takarékoskodik Czenczi néni, a vacsorához csak meg kell gyujtani két milly-gyertyát. Kevesebbe kerülne ugyan a petroleumos lámpára gyujtani, hanem hát még eddigelé nem érdemes babrálni vele. Az este még nem csak most kezd nyulni, de nem harapott bele tele szájjal a nappalba. Csak lassan-lassan nyalogatja azt körül kétfelől: reggel és este.

Feri bácsi reggel náthát kap; elfelejtette feltenni a tapló-sipkát. Tinka hugom sehogy sincs kibékülve azzal a tapasztalatával, hogy mig ő eddig 5 órakor mindig talpon volt, most már haton is tul jár az óramutató, mikor felébred s fel akarna kelni. De hajh! olyanformát érez, mintha azok a dagadó vánkosok oly kimondhatatlan nagy szeretettel ölelgetnék finom tagjait:

— Ne menj el, maradj még; lásd oly hüvös a reggel.

Hjaja, Feri bácsi! Bizony jó lesz üzenni a tiszteletes urnak, meg a jegyzőnek, hogy ne sajnáljanak esténként felfáradni egy kis pipaszóra, mert az unalom kezd állandó vendéggé válni. Nyulnak az esték.

Mindenekelőtt azonban szedje rendbe az unaloműző szerszámokat. A kulacs csupa por; gyanu lehet rá, hogy öblében is meggyült nyáron át a moszat, sőt az sem hihetetlen, hogy a tél végén bennmaradt szeszillat után betévedt szárnyasok egész légiójának a kadáverje van benne. Jó lesz hát kifujni, kiöbliteni.

A tarokk-kártyát meg főképen elő kell keresni, vagy jobban mondva: össze keresni. Ki tudja: nincsen-e az épen negyvenkét felé? Aztán ha sikerült az egy szinű hátuakat külön-külön seregbe gyüjteni, akkor még hátra van a dolog keserü része. Meg kell számolni: ki van-e a „tuczat"-ban a 42 lap? Dehogy is van. A könyvből nem szakad ki egy levél soha ugy magától, hanem a kártyának gonosz az ő természete. Azon kivül, hogy szereti a „szórakozást", különös hajlama van egyik-másik lapnak a szökésre. Azt azután ki kell sütni: hogy melyik desertált? Feri bácsi neki fohászkodik: makk disznó, makk alsó, makk dáma, makk király . . . ugyanezen gradáczió a többi szinekben. Mig végre a 38—39-dik lap körül megállapittatik a tényállás: hiányzik a XXI-es tarokk. A „kit" el szokás fogni. No hát azt most is el kell fogni, „bekergetni." A mi nem megy másképen, mint hogy előszedi Feri bácsi mind azt az ötven és néhány tuczatot, a mit ő boldog házassága alatt összevásárolt. Az mind megvan ott a könyvtárban. Most aztán kell olyan hátu tuczatban kutatni, a melyiknek a XXI-ese bele passoljon az imént megmustrált játszmába. Hühh! kemény munka biz' ez édes Feri bácsi.

Mikor aztán komplét a létszám, akkor veszi észre Feri bácsi, hogy az a játszma egy kicsit babrált, tisztátalan. Be kell lóditani a kocsist a városba: hozzon a boltostól uj kártyát. Czenczi néni azonban ideje korán neszét veszi a pazarlási szándéknak s megelőzi azt.

— No bizony, el lehet még evvel játszani ezen a télen; oda kell adni a Miska kocsisnak, hadd puczolja ki, „fagygyuzza meg."

A tiszteletes uram is azon veszi észre magát, hogy im rövidülvén a nappal, elő kell venni Horacziust, meg az ő kis nebulo fiát; amazt, hogy ő olvasson, emezt, hogy olvasni tanuljon.

— Ide nézz kis fiam: a . . . no mondjad: a! B — — mondd rá: ab; no mond rá édes kis fiam . . . mert mindjárt meghuzom a füled.

Szerencsére betámit a Feri bácsi kocsisa, hogy kéreti a tekintetes ur a tiszteletes uramat: tessék felnézni hozzá egy kis tarokkra, már a jegyző ur ott van.

Tiszteletes uram alá huzza a körmivel az a-b-c „b" betűjét, annak el nem felejtendő jeléül, hogy addig haladt az oktatásban; majd holnap ujra folytatják.

Hát már egész gyönyörű kompánia van együtt. Véletlenül megérkezett Menyus bácsi is a városból, a hol ő szolgabiró, itt pedig hires tarokkista. Csak egy veszedelmes szokása van. Nem elégszik meg a maga tizenkét kártyájának a nézésével, hanem kiváló gondja van rá, hogy a szomszédjai kártyájába is bele pislogjon. Hanem meg kell neki azt az egyet adni, hogy ezt nem „spillér"-módra cselekszi, nem lopvást, hanem tisztességesen. Mikor már odáig haladt a vizsgálódásban, hogy egymásután el tudja magában mondani mindkét partner kártyáját, nagy boszszusággal inti őket:

— Ugyan kérlek benneteket szivesen, édes barátaim, ne tartsátok ugy ide a kártyátokat; hiszen mind látom.

Hamisan nevet a két partner; mert tudva levő Menyus bácsiról, hogy ő a feltalálója annak a magyar közmondásnak:

— Vakuljon meg, a ki a más kártyájába nem néz.

Azt már nem lehet okszerűen rosz néven venni tőle, hogy a skártot néha felszedi. Ez rendesen akkor történik meg, mikor mind a tizenkét kártyája csupa merő szin, hát bizony az csak szerencséje, hogy véletlenül felszedegette a skártot is. Ujra kell osztani. Mutatja is nyomban a többinek:

— Ugyan jól jártam; nézzétek micsoda rengeteg rossz kártyám volt.

A jegyző ur, mikor Mennyus bácsi oda nem néz, megcsóválja a fejét. Azt merészkedik hinni, hogy a szolgabiró ur szántszándékkal követ el ilyen hibákat.

Tinka hugom beszalad a konyhából. Szép piros arczával oda áll Mennyus bácsi elibe: hogy micsoda tészta legyen? Persze, hogy kopó-fülü galuska. Ez a Menyus bácsi kedvencz étele.

Vacsora után aztán még egyszer oly vigan megy a tarokkozás. Czenczi néni meg Tinka hugom oda ülnek „kibicznek." Czenczi néni a Menyus bácsi háta mögé, Tinka hugom az apáé mögé. A kibiczeknek pedig az a meg nem engedett kötelesége, hogy bele beszéljenek a játékba. Hiába utasitják őket rendre a játszók.

— Csitt! Ne áruld el a kártyám!

Tinka csak meg-megkorrigálja apácska játékát.

— Édes apám! Nem carreau-t híttak, hanem coeur-t; vegye vissza a carreau dame-ot.

Menyus bácsi, meg a tiszteletes ur protestálnak. A renonce marad renonce. Was liegt, das pickt. Feri bácsi nem tágit, vissza veszi a dame-ot; Menyus bácsi leteriti a kártyáit és példával illusztrálja a Feri bácsi jogtalan eljárását, a tiszteletes ur a bibliából is tud idézni ilyesmire való sentenciát, a jegyző ur zavarában malmozik az ujjaival: nem mer véleményt koczkáztatni. Végre Menyus bácsi felveszi a kártyáit, nagy koppantgatások közt lehivja azokat, utolsó előtt a carreau királyt, — s legutoljára elcsipi a Feri bácsi pagátját. Hanem erre aztán Feri bácsi kezd csalást-mit emlegetni. Hogy az ő ultimóját regula szerint nem lehetett ám elcsipni. Haragosan adja tudtára Tinkának, hogy ő az oka az egésznek: minek beszél bele a játékba. (Voltaképen ugy mondta biz' ő, hogy minek „kotyog" bele.) Tinkának kiperdül a könnye, mama pártját fogja, Menyus bácsi lehordja Feri bácsit: hogy lehet olyan gyöngédtelen, a jegyző ur meg a tisztelendő ur egymásra néznek, de hallgatnak, nem tarják tanácsosnak az igazságot eltalálni, mig végre Menyus bácsi kijelenti, hogy nem játszanak többet. Ő legalább soha le nem ül Feri bácsival.

— Jer Tinka, zongorázz valamit, — fordul jó kedvvel a bús leányhoz, s oda viszi azt a zongora elé.

Itt megnyillik a jegyző ur és tisztelendő ur beszéde forrása is.

— Bizony az nagyon szép lesz. Méltóztasson drága nagysád.

Erre Tinka hugomnak is elmulik a rosz kedve; művészeti ambicziója feledteti vele apa gyöngédtelen kifakadásait. A bús könyek helyét félénk mosoly foglalja el. Menyus bácsi hangot ád:

„Földiekkel játszó
Égi tünemény . . ."

S Tinka rázendíti a kiséretet. A jegyző meg a tiszteletes ur félre teszik a hosszuszáru pipát, s neki látnak a Menyus bácsi pogány szopránját érdemes basszussal és szekonddal támogatni. Feri bácsi is elfelejti a Menyus bácsi méltatlan támadását és belevág az érzelmes nótába, Czenczi néni meg már ugyan hogy is állhatná meg, hogy bele ne zokogja azt a különösen szivet lágyitó refraint:

„Hittem szép szavadnak,
Ámde megcsalál."

Tudniillik, hogy ez volt az ő kedvencz darabja anno nem tudom én mikor, a guitarreok fénykorában.

Hajh! azóta mennyi szép idő lefolyt. Mennyi sok vig és bús perczet megélt ő az ő öregével. Feri bácsi is nagy szivességgel ismer rá a — mindenesetre más köntösben megjelent — Csokonay-féle dalra. Ő fujta azt egykor Czenczi „kisasszony" guitarrejához.

Egymásra néznek; megölelik egymást; Feri bácsi kérkedve szól Menyus bácsihoz:

— Lásd, lásd Menyus, mért is nem tudtál te is megházasodni, pedig te is hogy jártál hajdanta a Czenczi ablaka alá nótázni . . .

De ezt már nem tudja igazi megindulás nélkül elviselni a jó Czenczi néni; összeinti a két öreget. Ne legyenek bolondok, hanem folytassák félbe szakitott játékukat.

S a ki felfogadta a radnai szűzre, hogy ő többet le nem ül Feri bácsival tarokkozni, con amore ott pislog már egy fél óra után a partnerei kártyáiba.

De hát mit is csináljanak, mikor az esték ugy nőnek.

Pesti Pista.

Hazánk.

Andrássy gróf még sem vonul vissza a politikai élettől. Mint legujabban hirlik: birodalmi kanczellár lesz, még pedig mint ilyen az első. Külön állást fognak szervezni a birodalmi kanczellár részére, a kinek külön tárczája nem lesz, hanem a három közös miniszterrel és a két kormányelnökkel a legfőbb tanácsot fogja képezni, melyben a birodalmi kanczellárnak különösen az lesz a feladata, hogy minden kérdésben megóvja a birodalom egységét és az egész állam érdekeit.

E szervezkedésre az adott volna okot, hogy a legutóbbi évek tapasztalatai szerint az eddigi intézményeknél fogva senki sincs a korona tanácsában, a ki képviselje a birodalom egységét és külön a birodalom érdekei felett őrködjék. A két kormányelnök külön-külön a saját országa érdekére ügyel fel, a három közös miniszter pedig csak a saját tárczájával törődik. Ezen segitendő: lesz Andrássy gróf az első birodalmi kanczellár és mint ilyen, lesz a király után első ember, nem mint miniszter, hanem mint valamenyi politikai ügyek igazgatója, a ki kezdeményez, és a kinek kezében minden tény találkozik.

Fővárosi élet.

*** (*Jótékonyság*) Király ő Felsége a tótfalvi ágostai hitvallásu egyházközségnek temploma fölépitésére magánpénztárából 200 frtnyi segélyt adományozott.

*** (*A királyné*) e hó 16-dikán reggel Bécsből Gödöllőre érkezett.

*** (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Mészáros Ferencz tanár és Jeszenszky Ilka kisasszony, Miskolczon. — Bay Gábor törvényszéki jegyző és Fischer Mariska kisasszony, Debreczenben. — Széplaky Lajos rimaszombati földbirtokos és Ethey Aranka kisasszony. — Láng Kálmán főispáni titkár és Benda Ilona kisasszony, Beregszászon. — Butter Emil és Pallay Ilona kisasszony, Debreczenben. — Friebeisz Gyula és Bányai Eszter kisasszony, Szilágy-Somlyón. — Herczeg Lajos kereskedő és Halász Adél kisasszony, Alsó-Dabason. — Sólyom Elemér és Illosvay Margit kisasszony, Tapolcsányban. — Tasnády Dezső ügyvéd és Mack Berta kisasszony, Beregszászon. — Nentvich Gusztáv és Spányi Iza kisasszony, Budapesten. — Összekeltek: Förster Ottó és Rumy Mariska kisasszony, Körmenden. — Killer Antal és Petri Vetta kisasszony Alsó-Vizinczén. — Pogonyi Dénes volt országgyűlési képviselő és Horváth Vilma kisasszony, Budapesten. — Dr. Ujfalussy József és Marton Mariska kisasszony, Debreczenben. — Hajdu Gyula földbirtokos és Marton Lujza kisasszony, Debreczenben.

*** (*A Petőfi-Társaság*) mult vasárnap tartotta első felolvasó ülését, mely alkalommal a Kisfaludy-terem egészen megtelt hallgató közönséggel. Szana Tamás felolvasta Péchy Imrének „Petőfi Duna-Vecsén" czimű dolgozatát.

Majd Kovács Gyula szavalta el nagy tetszés mellett Ábrányi Emil „Szerenád“ czimű versét, végül Margitai Dezső maga adta elő szép rajzát a „Herkópáter“-t. A titkári jelentések közül emlitésre méltó, hogy Szmrecsányi Paula asszony kétszáz forinttal az alapitó tagok sorába lépett.

⁂ (*A Kisfaludy-Társaság*) tudvalevőleg emléktáblával készül megjelölni Kisfaludy Károly téti születési házát. Most azonban figyelemreméltó felszólalás jelent meg, mely szerint: a költő sajátképi születési házát már nyolczvan év előtt lebontották s a most is fenálló uj házat nem épen a réginek helyén, bár azzal egy telken épitették.

⁂ (*Saissy Amadé*) franczia tanár a mult hét végén érkezett haza Francziaországból. Mint egyetemi tanár már megkezdte előadásait. Jövő télen ismét fog nyilvános felolvasásokat tartani; továbbá kész fiatal hölgyeknek a franczia irodalomból és irályból leczkéket adni.

⁂ (*A műcsarnok*) őszi tárlatán egy fiatal képirónő először fog megjelenni. Ez Konek Ida kisasszony, Konek egyetemi tanár leánya és Vastagh György tanitványa. Egy nagyobb csendéleti művet készitett. Mint mondják a kép nagyon sikerült.

⁂ (*Az uj tébolyház*) számára, melyet a kormány a fővárosban épittetni akar, a telket már megvették a városligetben 45,000 frtért. E tébolyházat oly nagyra tervezik, hogy háromszáz beteget fogadhasson be, főleg olyanokat, kiket az orvosok gyógyithatatlanoknak nyilvánitottak. Az uj intézetnek két év alatt föl kell épülni.

⁂ (*A magyar lyra*) uj német anthologiája készül. Szekula Gyula készíti, ki német költőket magyarra s magyarokat németre igen jól fordit. A negyvenes évektől maig régibb és ujabb költők egész csoportja lesz képviselve a kötetben, mely még a jövő télen meg fog jelenni.

⁂ (*Franczia könyv hazánkról.*) Rops a „Figaro“ munkatársa, ki az „Arrogante“ ünnepély alkalmával Budapesten járt, egy Pállik Bélához irt bizalmas levélben arra kéri itteni barátait, hogy még néhány dologra nézve tájékozással szolgáljanak neki, mivel egy nagyobb munkán dolgozik, melynek „Magyarországi séta“ lesz a czime. Eredetileg a „Figaro“ számára irta, de nagy terjedelművé válván tolla alatt a mű, azt könyv alakjában adja ki.

⁂ (*Uj zeneművek.*) Pirnitzer Frigyes kiadásában ujabban több, feljegyzésre méltó zenemű jelent meg, nevezetesen: „31-dik magyar ábránd“, népdalok felett zongorára szerzé s özvegy Gerzon Antalné született Gorove Anna urhölgynek ajánlja Székely Imre. Ára 1 frt 50 kr. — „Két eredeti magyar dal“ („Nincs e földön búbánatnál egyebem“ és „Szelid szellő fú a mezőn“) énekhangra zongorakisérettel szerzé Beliczay Gyula. Ára 80 kr. — „Négy eredeti népdal“, ajánlva Blaháné asszonynak, szerzé Huber Jenő. Ára 1 frt. — „A piros bugyelláris“, Csepreghy népszinműve legkedveltebb dalai, énekhangra zongorakisérettel alkalmazta Altschul Rezső. Ára 1 frt. — „Ein Albumblatt“, zongorára szerzé s Blaskovics-Edelspacher Marianna urhölgynek ajánlja Gobbi Henrik. Ára 1 frt 5 kr. — „Gruss aus Bosnien“, polka-mazurka, zongorára szerzé Pejakovits L.; ára 50 kr.

⁂ (*Irodalom.*) Rózsaági Antal, irodalmunk régi buzgó mivelője, több éve már az aradi főreáliskolán a franczia irodalom tanára „Vezérfonal a franczia irodalom történethez“ czim alatt olvasókönyvet szerkesztett a reáliskolák számára a legjobb eredeti példányok nyomán, és valóban nagyon érezhető szükségen segitett e művel. Ára 2 forint 50 krajczár.

⁂ (*Megjelent.*) „Gyakorlati rajzminták“, a népiskolák III. osztálya számára. I. füzet. A mű 4 füzetben fog megjelenni. Egy füzet ára 15 kr. — Megrendelhető Weinberger Alajos fővárosi tanitónál VIII. kerület bérkocsis-utcza 41. sz. a. Budapesten.

⁂ (*Fővárosi vegyesek.*) Csepreghy Ferencz „A szép asszony kocsisa“ czim alatt uj népszinművet irt. — A császárfürdő kezelése átment a tulajdonos rend birtokába. — Az országos honvéd-gyülés október 12-dikén lesz a megyeház termében. — A mostani szinházi idényben hir szerint Giovanni Zuchi asszony is fog a nemzeti szinházban vendégszerepelni. — Wilt Mária asszony a jövő héten a „Don Juan“ Donna Annáját, s a „Troubadour“ Leonoráját szándékozik énekelni. — A birói kar több tagja kérdő felhivást kapott, nem volna-e kedvök a Szerajevóban szervezendő boszniai törvényszékeknél hivatalt vállalni? — A nemzeti szinházban szorgalmasan készülnek Erkel legujabb dalművére, a „Névtelen hősök“-re.

⁂ (*Elhunytak.*) Gardos Károlyné, született Hettinger Eliza asszony, 35 éves, Budapesten. — Weér György, 74 éves, Kolozsvártt. — Özvegy Vöröss Sándorné, született László Anna, 65 éves, P. Kovácsiban. — Bartatics Mihály képfaragó, 71 éves, Pécsett. — Kapácsy Miklós ügyvéd, 30 éves, Egerben. — Szabó Nelli, 22 éves, Tordán. — Siomis Mihályné, született Szendrey Francziska, 77 éves, Jászberényben. — Veress Gergelyné, született Eördög Éva asszony, 75 éves, Kecskeméten. — Váradi Albertné, született Kinczöl Irma asszony, 23 éves, Kolozsvártt. — Oláh Gusztáv, a hires veressapkások egyik őrmestere, Hosszumezőn. — Kali Dénesné, született Saáry Ida asszony, 51 éves, Tapolczán. — Özvegy Concha Jánosné, született Járányi Francziska asszony, 69 éves, Budapesten. Béke hamvaikra!

Vidéki élet.

⁂ („*Emlékkönyv*“-et) adott ki Győrött Nogáll Károly szerói választott püspök a Pázmándi Horváth Endre születése százados évfordulati ünnepéről, kedveskedésül nyujtva azt a költő tisztelőinek. Előszót is irt hozzá, melyből azt az adatot is megtudjuk, hogy a pázmándi ünnep az áldozatkész püspöknek több mint kétezer forintjába került. A 222 lapra terjedő s a győri Gross-féle nyomda által csinosan kiállitott könyv tartalma a következő: A százados emlékünnep leirása Vargyas Endrétől, Horváth Endre tüzetes élet- és jellemrajza Méry Eteltől, egyházi beszéd Horváth Lajostól, emlékbeszéd az akadémia részéről Szász Károlytól, „Koszoru“, költemény Kisfaludy Árpádtól s „Czipruslombok“ költemény Nyulassy Antaltól.

⁂ (*Mező-Turon*) a mult héten gyümölcs- és terménykiállitás volt, mely alkalommal következő hölgyek nyertek arany oklevéllel való kitüntetést: befőzött gyümölcsökért Fülöp Ferenczné, Spett Somogyi Mariska, Szabó Györgyné és Borbás Istvánné; aszalt czukrozott gyümölcsért Nagy Józsefné, Bolváry Fáni; levesbe való tésztáért idősb Mészáros Lajosné; télire eltett ugorkáért Emszt Gyuláné; tarhonyáért Szilasi Pálné; eltett paradicsomért Hellsinger

Mórné; baraczk-lekvárért Bodolai Lászlóné. — Volt ugyancsak M.-Turon kitünően sikerült közvacsora és bál is, melyeknek háziasszonya Bolvári Antalné urhölgy volt. A közvacsoránál Szabó Györgyné, Spett Somogyi Mariska, Borbás Istvánné, Emszt Mihályné, Jakucs Gáborné és Szlovák Jenőné, mint felszolgáló urhölgyek, a tánczmulatságnál pedig ezeken kivül még Bagosi Károlyné Szolnokról, Szeles Dénesné Gyuláról és Polgár Eleonóra T.-Szt.-Miklósról stb. tették élvezetessé az estét.

*** (*Békés-Csabán*) Chovan Kálmán, a megye szülöttje, zongoraművész és tanár a bécsi Horák-féle zeneintézetben, jól sikerült hangversenyt rendezett e hó 14-dikén a városi szinház termében, a helybeli leánynevelő intézet javára. Mesteri játéka a Beethoven- és Chopin-féle klasszikus darabokban s magyar népdal-egyvelegében egészen lelkesedésre gyujtá a megye, környék és város szine-java közönségét, mely tetszésnyilvánitásaiban igen bőkezű volt. Hajnik Béla a Jókai „Holt költő szerelmét“ szavalta hatással, Nogáll Janka kisasszony kitünő zongorakisérete mellett. Kedves munkatársunkat, Nogáll Janka kisasszonyt egész óváczióval fogadták a b.-csabaiak már megérkezte alkalmával, az indó-háznál; a lelkesedés iránta csak növekedett este, midőn nemcsak mint kitünő zongora-virtuozt, hanem mint kedves irót is ünnepelte őt a közönség. Ő volt az est királynéja. Rimler Ninka kisasszony népdalokat adott elő, Seyring Karolin kisasszony pedig Schubert „Ständchenét“ énekelte, Launer Ida kisasszony zongorakisérete mellett. Mind a kettőnek kellemes hangja van. A csabai dalkar összevágó éneke is nem kis részben emelte a hangverseny sikerét, mely a jótékony czélra szépen jövedelmezhetett. Előadás után táncz volt, melyben részt vettek: Nogáll Janka, Hajnik Béláné, Chovan Kálmánné, Reiner Gizike, Seyring Karolin, Rimler Ninka, Launer Ida, Farkas nővérek, Sztampa Berta és még sok szép leány. Kedvvel, tűzzel járták a rezgőst és kopogóst, de csak éjfélig, mikor a társasag derült hangulat közt oszolt szélylyel.

*** (*Magyar-román tánczestély.*) A délmagy. román néptanitók e hó 7-kén tartották Facseten ez idei vándorgyülésüket. Épen e napon sikerült tánczmulatságot rendeztek a magy. tanitók Facseten s az estélyen a román tanitók is mint szivesen látott vendégek jelentek meg. A magyar és román elem kedélyes egyetértésben mulatott együtt: járták a csárdást, csárdásból átmentek az „árgyeláná“-ba, ebből megint a csárdásba s a vidám mulatságnak csak reggel felé lett vége s mindnyájan kellemesen emlékeznek vissza a testvéries együtlétre.

*** (*A szilágy-somlyói katkolikus gimnáziumot*) szeptember 10-dikén nyitották meg ünnepélyesen. Délelőtt ünnepélyes istenitisztelet volt, délben közebéd, mely majdnem estig tartott kedélyesen. Este tánczmulatságot rendeztek a szinházban, mely alkalommal több mint nyolczvan szép nyeremény-tárgyat soroltak ki. Közönség igen szép számmal jelent meg, ugy, hogy a tiszta jövedelem mintegy 107 frtra rugott. A franczia négyest negyvenkét pár járta s a kedélyes mulatság csak reggel 6 órakor ért véget.

*** (*Tompa Mihálynak*) uj emléket emelnek Igriczi helységben (Borsodmegye,) hol a költő gyermekéveit töltötte. A református templom falában fog fölállitatni ez emlék, melyet Jablonszky Vincze, derék szobrászunk készitett, igen csinosan és nagy műgonddal, s melyen a következő fölirat olvasható: „E községben élt Tompa Mihály 1821—1830-ig. Megjelölték nő- és leánytisztelői.“ Az emléktábla fehér márványból készült, vörös márványnyal szegélyezve. Jablonszky, a mint halljuk, a költő iránti kegyeletből, minden munkadij nélkül készitette, a követ pedig gyári áron számitotta föl. Az emléktábla jelenleg Jablonszky aldunasori emlékműraktárában látható, honnan rövid idő mulva Miskolczra szállittatik, hol közszemlére tétetik ki.

*** (*Gordon Sándor*) angol unitárius lelkész, ki az Erdélyben most tartott háromszázados ünnep vendége volt, e napokban meglátogatta fővárosunkat is és szeptember 12-dikén indult el innen lakhelyére: Belfastba, Irországban. A szives fogadtatás, melyben a fővárosban és Erdélyben részesült, mint mondá, feledhetetlen lesz előtte. Dicsérte Budapest szép fekvését, Erdély festői tájait, a kolozsváriak vendégszeretetét s tisztelettel szólt a debreczeni konventről, melynek első ülésén jelen volt. Az utolsó estét Bedő Albert, Buzogány Áron és Liptay Pál körében tölté el s annyi mondanivalója volt nekik, hogy a vonatról is majd lemaradt. Podgyászát már csak az induló vonat ablakán adták be neki. A tisztelt férfi ismeri s érti nyelvünket is. Az erdélyi unitárius ünnep másik angol vendége: Chalmers András cambridgei unitárius lelkész már elébb utazott haza. Ő a mult vasárnap Kolozsvártt prédikált németül, persze oly angolos németséggel, hogy nehéz volt érteni. E beszédben az erdélyi szép tájakról azt mondá: láttukra nem egyszer azt gondolta magában, hogy az eget hozták itt az emberek a földre. Kolozsvári tisztelői az nap délután lakomát rendeztek tiszteletére. Mind a két angol pap a legkedvezőbb benyomásokkal hagyta el hazánkat.

*** (*Blahánné hangja a phonographban.*) A Gyöngyösön októberben tartandó hangversenyen Puskás Ferencz a tökéletesitett telefont és phonografot be fogja mutatni. A phonograf Blahánénak Budapesten beénekelt három népdalát fogja reprodukálni, Kovách Lilli kisasszony czitera kisérete mellett. A hangversenyen különben Odry Lehel, Szabó Ignácz, Komócsy és Sturm urak szintén megigérték közreműködésüket.

*** (*Vidéki vegyesek.*) Győrött az izraelita nőegylet tiszteleti tagokul választá Lévay Henriknét s a Párisban lakó Hirsch bárót. — Tarányi Ferenczné urhölgy a zalaegerszegi tüzoltó-egyletnek, melynek zászlóanyja volt, ezer forintot ajándékozott. — Szegeden az elhunyt Kállay Ödön helyett gróf Károlyi Sándort emlegetik képviselő-jelöltül. — Joachim és Brahms Temesvárott és Aradon hangversenyeztek e héten és október elején Kolozsvárra mennek. — A debreczeni szinházban e hó 27-dikén kezdődnek az előadások.

Külföld.

*** (*Alfonz király esküvője*) Mária Krisztina főherczegnővel még november közepe előtt meglesz, ha ugyan a cortes nagyon hosszan nem fogja tárgyalni a király házasságának kérdését. A főherczegnő nászutja tulajdonképen már Triesztben kezdődik, honnan egy osztrák-magyar hadi hajóraj kiséri, melyhez utközben öt páncélos hajóból és két fregattból álló spanyol hajóraj csatlakozik. A főherczegnő Barczellónában száll partra. Az esketés szertartása a Sam-Izidora-templomban lesz, mely régiségre nézve

Madrid második temploma. A szinházakban diszelőadások lesznek, másnap bikaviadal, kivilágitás és sok mindenféle ünnepély.

⁂ (*Magyar gróf-kisasszony Spanyolországban.*) Andrássy Manó gróf leányát, Andrássy Irma grófnőt Mária Krisztina főherczegnő meghivta, hogy kisérje el őt spanyolországi nászutjára.

⁂ (*A monacoi fejedelemnének,*) ki férjétől válni s egy magyar mágnáshoz (ifj. Festetich Tasziló gróf) férjhez menni szándékozott, a szent atya levelet irt, felkérve őt, mint az egyház hű lányát, hogy ne botránkoztassa meg a világot s maradjon férje oldalán. Nizzából azt irják, hogy e levél igen meghatotta a herczegnőt, a ki rögtön lemondott a válás szándokáról.

⁂ (*Cobden Rikhárd és Magyarország.*) Párisban e napokban Salis-Schwabe asszony „Richard Cobden“ czimmel könyvet adott ki, mely leveket tartalmaz a nagy angol államférfiutól, továbbá különféle jegyzeteket utazásairól, egyes mondásait stb. Számos adatot tartalmaz e könyv arról is, mily őszinte rokonszenvet érzett Cobden Magyarország iránt. Háza — mint egyik levelében maga irja, — mindig nyitva volt a magyar menekültek előtt s számukra ő gyüjtött legtöbb segélypénzt. Kossuth Lajosról nagy melegséggel nyilatkozik, mint óriási tehetségű férfiuról. Midőn a porta őrizet alá helyezte a magyar menekülteket, Cobden kijelenlette, hogy a londoni török nagykövetnek még névjegyét sem küldi át, mig a porta a magyarokat szabadon nem bocsátja. „En beváltottam szavamat — mondá később — és át nem léptem a követ küszöbén. Ha mindenki igy cselekednék, sem a török kormány, sem más hatalom nem daczolhatna sokáig a közmegvetéssel.“

⁂ (*Leánynevelés — illatszerrel.*) A legujabb fölfedezés, melyet az amerikaiak a nőnevelés terén tettek, az illatszer alkalmazása. Az eredményről egészen komoly jelentést olvasunk. Hetvennyolcz leánynyal tettek alapos kisérletet s arra az eredményre jutottak, hogy a mosusz alkalmazása szeretetreméltóságot, epedést és szép ruhák utáni vágyat fejleszt ki; de az utóbbi hajlam „talán“ már megvolt és a mosusz csak fokozta. A rózsaillat hatása kissé meglepő; ez tudniillik tartózkodóvá, megközelithetlenné teszi a leányt, tehát a nevelőintézetekben különösen ajánlható, főleg párositva geraniummal, mely jellemszilárdságot kölcsönöz, mig az ibolya nyájasságot és ájtatosságot okoz. Határozottan óvakodni kell azonban, mint mondják, a pacsulitól, mely könnyelműségre vezet. Európa csökönyösen konzervativ tanférfiai egyelőre, ugy látszik, nem gondolnak ez uj nevelési módszer alkalmazására.

⁂ (*A „jó partie.“*) Sokat emlegették az utóbbi időben, a Renz-czirkus egyik lovarnőjének, Loisset kisasszonynak Reusz Henrik herczeggel való házasságát. Azt is beszélték, hogy a herczeg épen nincs valami fényes anyagi körülmények közt. Most a reuszi kormány hivatalosan közhirré tételi, hogy Henrik herczeget mint pazarlót már harmadéve gondnokság alá helyezték, később csődöt nyitottak ellene. Ellenben hirlik, hogy Loisset Klotildnak igen jelentékeny vagyona van s igy végre az derül ki, hogy a herczeg csinált „jó partie“-t.

⁂ (*Külföldi vegyesek*) Albert szász király vasárnap reggel Bécsbe érkezett; a pályaudvaron királyunk üdvözölte, aztán együtt kocsiztak a burgba. — Eugénia császárné Loretoba szándékozik zarándokolni, hogy az ottani templomban miséket mondasson férje és fia lelki üdvösségeért s a „Kis Jézus“ lábainál helyezze el megölt fia ereklyéit. — Földrengést éreztek e napokban Lyonban; a rengés két másodperczig tartott. — A keleti gyöngyök ára, mint mondják, emelkedni fog, mert a persa öböl gyöngyhalászata ez idén igen soványul ütött ki. — Düsseldorfban a Heine születése házát Hüls Tivadar hentes vette meg hetvenezer márkáért. — Ristori Adél november hóban társulatával a berlini királyi szinházban fog vendégszerepelni. — Csetevájo zulu királyt az angolok elfogták s ezzel már csakugyan befejezettnek hiszik a katasztrófákban oly gazdag zulu háborut. — Dr. Genetz Arvid finn tudós a tavassebusi főiskolában a magyar nyelvet is tanitja s eddig három tanitványa van.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, szept. 13. Az álarczos bál. — Vasárnap, szept. 14. Az eladó leány. — Barátságból. A másé. — Végrendelkezés. — Hétfő. szept. 15. A Mizantrop. — A szeleburdi, vagy: mindent roszkor. — Kedd, szept. 16. Norma. — Szerda, szept. 17. Az uj czég. — Csütörtök, szept. 18. Lalla-Roukh. — Coppélia, az üvegszemü hölgy. — Péntek, szept. 19. A közügyek. — A házasitók.

Népszinház. Szombat, szept. 13. Szenes legény, szenes leány. — Beni Zug Zug — Vasárnap, szept. 14. A sárga csikó. — Hétfő, szept. 15 A kornevilli harangok. — Kedd, szept. 16. Koziki. — Beni Zug Zug. — Szerda, szept. 17. A kis nagysám. — Csütörtök, szept. 18. Tündérlak Magyarhonban. — Péntek, szept. 19. Koziki. — Beni Zug Zug.

⁂ (*A nemzeti szinházban*) Wilt Mária e világhirü énekművésznő kedden kezdte meg vendégszereplését, „Norma“ szerepében. Bellini Normája, mely annak idején apáinkat, illetőleg nagyapáinkat ragadta el, ma már csak ugy bir a szinpadon létjoggal, ha elsőrangu művésznők éneklik a czimszerepeket. Azokat az olvadékony, mézédes dallamokat most megifjulva, sőt megnemesülve halottuk a páratlan művésznőtől. A közönség, mely a szinházat zsufolásig megtölté, el volt ragadtatva a művésznő előadásától. Első jelenete után egy gyönyörű koszorut dobtak a szinpadra, s a vendégművésznőt nyilt jelenetben négyszer kihivták. Nemzeti szinházunk tagjai: Maleczkyné, Gassi és Ney derekasan megállták helyüket a mi ily művésznő éneke mellett már magában is teljes méltánylást érdemel. Szombaton a jeles vendégművésznő folytatta vendégjátékát.

Tartalom.

Zivatar és szerelem, László Mihálytól. — Őszi dal, Földváry Istvántól. — Hamlet, Greguss Ágosttól. — A fehér kamélia. — A temetőkről. — Hogy utaztak 300 év előtt fürdőbe? H. Á.-tól. — Tárcza. — Hazánk. — Fővárosi élet. — Vidéki élet. — Külföld. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja és előfizetési felhivásunk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

38-dik szám. Szeptember 21-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Muzeum-körut 10. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap kelte	Nap nyugta
							óra percz	óra percz
Szept. 21	Vasárnap	E 16 Máté	E 15 Máté	9 G 16 Joak.	4		5 47	5 59
22	Hétfő	Maurus	Maurus	10 Menodoxa	5		5 48	5 58
23	Kedd	Tekla	Tekla	11 Theodora	6		5 49	5 56
24	Szerda	Gerhard	Gerhard	12 Autonom	7	☽	5 50	5 54
25	Csütörtök	Kleofás	Kleofás	13 Kornel	8		5 51	5 52
26	Péntek	Justin	Cyprián	14 feltal.	9 Engeszt.		5 53	5 49
27	Szombat	Dámián	Adolf	15 Nicetas	10		5 54	5 47

☞ Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk. ☜

Divattudósitás.

Nem rég emlitettük, hogy a sok tarka, virágos öltözék közt szinte jól esik a szemnek egy-egy sötétszinű öltözékkel is találkozni. Ugy látszik, e látványban gyakrabban fogunk részesülni, mert a most készülő őszi ruhák közt igen sok szép fekete ruhát láttunk, és e napokban hűvösebb idő járván, többen föl is vették már, még olyanok is, a kiket koruknál fogva a rózsaszinű és kék virágos öltözék is megilletett volna. Feltünően szép fekete ruha készült legközelebb egy előkelő urhölgyünk részére, melynek ezennel leirását is adom. A nehéz fekete selyem ruhára fekete mintázott gaze felső ruha borult, melynek diszitése köröskörül plissirozott bretonne-csipkéből és gazdag atlacz csokrokból állott. Társaságba való öltözék lévén, a szoknya hosszu, legyező formáju uszályba volt vágva, és 20 centimeternyi gaze-fodorral diszitve, a fodor felett rézsut szintén öt sor gaze-szegélyzet volt, ezen meg 25 centimeternyi távolságban hosszu végű atlacz csokrok tüzve. A ruha elején szintén rézsutos gazeból keresztbe tett diszitést mutatott, gazdag csipkediszitéssel. A hosszu derekon is köröskörül fekete csipkedisz volt, és a szivalaku nyakkivágáson szintén, a hol egyszersmind rövidebb végű atlacz csokrok fénylettek. A könyökujjak felhajtói is fekete csipkével diszitvék. Ez öltözékhez halvány sárga thearózsával diszitett fekete csipkekalap tartozott, és a mellre ugyanolyan friss rózsa lesz tűzve, sőt még a napernyő is sárga rózsával van diszitve, finom himzésben. — Egy másik egészen fekete öltözék vörös pelargóniával volt diszitve: tudniillik a mellcsokor állott ebből és a világos olasz szalmakalap is pelargónia koszoruval és fekete csipkével volt élénkitve.

Átalában mondhatjuk, hogy talán még soha sem viseltek annyi csipkét, mint jelenleg. A hol csak lehet, mindenre alkalmaznak most csipkét, fehéret vagy feketét, a sárgás csipke azonban már nem divatos. A csipkék közt még mindég legkedveltebbek a bretagne-iak, szép gazdag mintázatuknál fogva, azután meg aránylagos olcsóságuk miatt is, a mi lehetővé teszi, hogy bővebben alkalmazhassák diszitésül. Azért láthatni most reggeli, házi, kimenő, — szóval majdnem minden néven nevezendő ruhán annyi csipkét, sőt még a házi és reggeli czipők is csipkecsokrokkal dicsekedhetnek, nem is emlitve a főkötőket, napernyőket, nyakkendőket!

A nyakkendők egyre nagyobbak lesznek, még gyermekleánykák is nagy nyakcsokrokat viselnek. Legdivatosabbak jelenleg a fehér pettyezett point d'esprit nevezetű csipkeszövetből valók, de azért a szines halvány rózsaszinűek, vagy kékek is kedveltek, melyek foulardból készülnek, fehér csipkével gazdagon fodrozva. És a mint a nyakkendők nagyságra nézve gyarapodnak, ugy lesznek mindinkább kisebbek a zsebkendők. Egy kis himzett vagy csipkés valami, a közepén egy kis darabka battiszttal, — ez az egész. Hová lettek tehát az igazi, használatra szánt zsebkendők? kérdjük; de — a ruhának mai napság nincsenek is olyan terjedelmes zsebei, a melyekben egy zsebkendő elférne!

Nézzük most mai mellékletünket, mely női munkák mintalapjából áll.

Az első szám: B és J betük, monogramm, kétféle szinű pamuttal himzendő.

A 2-dik szám: O betü.

A 3-dik szám: B és V betük.

A 4-dik szám: D betű, zsebkendőkre.

Az 5-dik szám: B és S betük.

A 6-dik szám: gyermek-előke rajza, tambour-öltésekkel, finom piquet-en dolgozandó.

A 7-dik szám: J és C betük.

A 8-dik szám: B és G betük.

A 9-dik szám: M és V betük.

A 10-dik szám: B és L betük.

A 11-dik szám: B és U betük.

A 12-dik szám: B és K betük.

A 13-dik szám: Felső gyermekgallér mintája, finom vásznan himzendő, sürű, u. n. irlandi modorban, tudniillik a rajzok közti hézagokat csipkeöltésekkel kitöltendő.

A 14-dik szám: U betű.

A 15-dik szám: C és G betük.

A 16-dik szám: széles himzés rajza ágyteritőkre, függönyök aljára stb. És végre

A 17-dik szám: finom tambourirozási minta gyermekruhákra, kötőkre stb . . .

Számrejtvény.

Gallé Natália és Gizi'lától.

12. 9. 4. 6. A városi forró nyárba'
Élvezni ezt ugy kivánja.
30. 19. 28. 5. 11. 27. Van ilyen egy ereklye,
István neje hímezte.
18. 15. 25. 29. 27. Páris az ő szülőanyja,
Nálunk is van elég rabja.
14. 22. 2. 8. 24. Csatát vívtak hidja végett,
Bem nyert itt nagy dicsőséget.
23. 7. 3. 6. 13. 21. Tündököl a gyémántfénytül,
Gazdag nőknek szolgál ékül.
17. 20. 27. 5. 10. Itt fogadják a hü szivek,
Hogy halálig lesznek hivek.
1. 11. 26. 14. 17. 6. 5. 16. Ilyen tavaszszal a lepke,
S akárhány könnyelmü hegyke.
1—30. Husz éve lesz nem sokára,
Hogy a nőket hün szolgálja,
Buzgósággal, szeretettel:
Nem is felejtik ők ezt el.

Megfejtési határidő: október hó 8-dika.

A f. é. 34-dik számban közlött számrejtvény értelme:

Szent István napja.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Szoboszlay Gyuláné, Kiss Adél, Sümeghy Piroska, Mannó Thanhoffer Mariska, Báthori Sigray Istvánné, Ujfalusy Károlyné, Já-

nossy Lajosné, Jóo Margit, Haintz Mari, Kiss Elekné, Vargha Józsefné, Gallé Natália és Gizella, Riskó Ilona, Nagy Kamilla, Fényes Matild Magura Terézia, Hoffer Luiza, Rózsa Vilma, Károlyi Szidónia, Egry Ida, Főcze Mariska, Heller Klotild, Nagy Juliska, Forgács Anna, Jeges Amália, Luczay Margit, Kutassy Emma, Buttykay Lidia, Szalay Olga, Lehoczky Tekla, Varga Juliska, Gáal Andorné, Szász Póli, Borhy Eleonóra, Zábrátzky Emilia, Vad Krisztina, Mohay Ilonka, Tamás Nina, Kolb Gézáné, Kálmán Izidora, Magócsy Lenke, Kőszeghy Irén és Judit, Jakab Szeréna, Miklósy Anikó, Pánczél Mariska, Moravcsik Ottilia, Petneházy Vilma, Vincze Janka, Pap Amália, Somlyódy Nagy Berta, Morvay Mária, Antal Jolánka, Fehér Aranka, Kőrösy Juliska, Alajos Medve Lotti, Ágoston Lilla, Tóth Józsefné.

Megbizások tára.

Beszterczebányára Gy. B. A. urnőnek: Azonnal megküldtem.

Szt. Keresztre H. A. urnőnek: A legszivesebben tettem, és minden jót kivánok.

Debreczenbe G. L. urnőnek: Néhány hét mulva szivesen fogok vele szolgálni.

Félegyházára O. M. urnőnek: Az ilyen kérdés nem való a nyilvánosság elé. Valjon ki tudna vagy akarna reá felelni?

Szászfára Sz. Gy. urnőnek: Legközelebb szolgálok a kivánttal.

A. Várra Sz. E. urhölgynek: Igazán, jelentékeny összeg az, melyet levélbélyegekre adunk ki évenként, de azért bérmentetlen levelet nem küldünk senkinek, még ha nem is a magunk érdekében kell irnunk.

F. Falura D. G. urhölgynek: Kedv és hivatás nélkül az istenért ne lépjen e pályára! Egy egész szív és világos fej kell hozzá, és átalában nincs áldás a nem szeretem-féle munkában.

D. Kereszturra F. M. urnőnek: Darabját 1 frton varják meg Pesten, ha egyszerűen, 1 frt 20—30—50 kron ha diszesebben ohajtja. A munka azonban, akár milyen egyszerű legyen is a kiállitás, mindig szép, tiszta és tartós.

Losonczra H. A. urhölgynek: Magánlevélben fejeztem ki őszinte részvétemet a nagy csapás felett, mely sujtotta.

Kérdések.

Szeretném a glycerint, melyet rendesen használni szoktam, jó szaguvá tenni. Szeszes parfum nem felel meg, mert ugy veszem észre, nem olvad fel benne, mit tegyek tehát bele, hogy kellemes illatu legyen? V. Mariska.

Gyászban vagyok, és mégis menyegzőre hivatalos. Magam nem vagyok előitéletes, és nem félek a fekete ruha befolyásától boldogságunkra, de másoknak nem szeretnék kellemetlen lenni komor külsőmmel, kérek tehát e részben egy kis felvilágositást. D. Ilona.

Szeretem a virágokat, s szobámat egy pár szép pálma disziti. Szomoruságomra azonban kedvencz pálmám levelei sárgulnak. Ki mondaná meg, milyen ápolást igényel a pálma, sok vagy kevés vizet? Köszönettel venném az utasitást. F. Luiza.

A szivacscsal és vizzel tisztitott tükröknek nincs meg az a szép fénye, mely olyan széppé teszi őket, a borszeszről tudom, hogy hamar elhomályositja; mivel tisztitassam tehát tükreimet, hogy szépek legyenek? Sz. Olga.

Feleletek.

S. Mariettának. Azt a szép költeményt Gyulay Pál irta, és egyike legszebb verseinek. Kedves szerkesztőnönk közbenjárása folytán az egészet kiirva, szivesen meg fogom küldeni Kegyednek. K. Elma.

G. Annának: Forró vizzel leöntve azokat a helyeket, a hol a legtöbb hangya mutatkozik, elpusztitja őket. Azon kivül ajánlanak a kertészek kőolajat vagy más erős szagu folyadékokat. D. Margit.

Sz. Juliska évekig eltartja sódarait, ha faszénporba rakja le, de bőven legyen köröskörül a faszénporból. Ez megóvja a penésztől és minden rovartól.

Ime, még egy jó tészta leirása: Angol falatok: Négy lat hámozott mandulát egy kis tojás fehérével finomra meg kell törni, azután egy negyed font czukorral, hat tojás sárgájával együtt egy keverő tálba tenni és habosra elkeverni. Ezalatt nyolcz lat friss vajat felolvasztván, szintén a tésztába kell tenni, ekkor pedig a hat tojásból vert habot és hat lat lisztet is belé keverni, valamint két lat finom aprószőlőt, két lat koczkára vágott czukorba főtt diót is. Egy két arasznyi hosszu és négy ujjnyi magas sütőlemezt egy kis vajjal ki kell kenni, liszttel behinteni, a tésztát beléönteni, és lassu tűznél megsütni. Sütés után szitára boritván a tésztát, csak kihülés után szabad ujjnyi széles és hosszu szeletekbe metszeni és az asztalra tenni. M. Jolán.

Szerkesztői nyilt levelek.

„Messze tüntetek.“ E műfajnak mulhatatlan kelléke a tiszta külalak és zengő nyelv.

„A szív fenekéről.“ Ugy tudom, hogy nem egészen eredeti; de nagyon szépen van átalakitva. Csak még a nagyon is általános czimen kellene változtatni. Ha megengedi, magam is megtehetném.

„A Cid-romanczok.“ Nagyobb alaposság mellett talán szakkőzlönyben volna helye. És azt a dorongolást alighanem ott is kihuzgálnák; mert a mennyire én tudom, az tekintély a német irodalomban, és a mellett ritka szorgalmu férfi.

„Falusi gyönyörűség.“ (Cs. L.) Nem jól mutat az az üveg; mert nagyon sok szép van abban a természet ölében való életben, a melyben ön csak csör pört lát. Igaz, van ott az is, van is rá ok a sok mindenféle cselédség közt; de van ott egyéb is: szerénység, szorgalom, okos gazdálkodás, derült jókedv, Istenben való hit és bizalom, mindmegannyi erény, a mi jól eső melegséggel járja át a lelket. És az igaz műveltség sincsen onnan kizárva, sőt nagyon szépen egészíti ki egyik a másikat, a mint van is reá példa akárhány.

„Csak egy szóra.“ Hamisnak elég hamis, épen azért lehet azt csak ugy kerülgetve költőileg elmondani.

„A királyi udvaron.“ „Multával.“ „Szivem szentje.“ — Nincs róluk mit mondani.

Előfizetési fölhivas

a

„CSALÁDI KÖR“

Huszadik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven szines boritékkal.

Minden hóban négy melléklet, fölváltva szinezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások és arczképek.

Előfizetési dij:

Csupán a lapra: egész évre **12 frt,** — félévre **6 frt,** — negyedévre **3 frt.**

Az egész évi 12 kötet csomagolási dija 40 kr.

A németországi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitünő alkalmazhatósága végett a magas cs kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúz (Rheuma), inszaggatás, mell, gerinczfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen. **Egy csomag 1 frt 5, kettős ered. 2 frt 10 kr.**

Ezen köszvényvászon azzal különböztetik valamennyi létező többi szerekről, hogy csakugyan használ.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr. Póstán küldve 10 krral több. Valódiak Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gyógyszertárában, király-utcza 7. sz. — **Debreczenben:** Rothschneck ur gyógyszertárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur gyógyszertárában. — **Mohácson:** Jazevics Károly. — **Kolozsvártt:** Wolf gyógyszerésznél. — **Pécsett:** Zsolnay. — **Szegeden:** Weiglein György, Kovács gyógyszerész. — **Temesváron:** Kraul. — **Aradon:** Prinner gyógyszerész. — **Nagyváradon:** Molnár gyógyszerész. — **Székes-Fehérvár:** Dieballa: **Gyöngyösön:** Vozary gyógyszerész. — **Brassó:** Fabik gyógyszerész. **Szigetvárott:** Ehrenfeld W. — **Miskolcz:** Ujházy gyógyszerész. — **Pozsony:** Söltz. — **Kassan:** Escwig Ede és fia gyógyszertárában.

Köszönet nyilvánitás.

Egy a tagjaimba esett igen erős köszvény miatt, oly erős fájdalmakat szenvedtem, hogy ágyamban csakis mások segélyével fordulhattam meg és az éjjeket a legnagyobb kinokban álmatlanul töltöttem. Ezen fájdalmaimtól, a Török József ur gyógyszertárában kapható **köszvény vászon** használata által a legrövidebb idő alatt megszabadultam, noha azelőtt ellene hideg borogatást stb,, valamint orvosi segélyt vettem igénybe, miután most hivatásomnak ismét megfelelhetek,minden ilyen bajban szenvedőnek a fenti iránti szóbeli vagy irásbeli kérdezősködésére szivesen teszek bizonyságot.

Gröbner János,
pályaudvar, Rákos-Palota.

Kopaszság

és a hajösszülés és a pikkely képződés ellen a naponta beérkező hála és köszönet iratok szerint legjobban használható a

Tanin-olaj

Dr. Moras-tól.

Tisztelt gyógyszerész ur!
A kopaszságellen a legjobban használ a Dr. Moras-féle Tanin-olaj. Kérem szíveskedjék még egy nagy üveggel küldeni.

tisztelettel
Prag ***Jeremiasek,***
cs. k. törvényszéki tanácsos

Kapható *Budapesten. Török József* gyógyszerésznél király utcza.

Dr. Lengiel F. féle
nyír balzsam

A növény nedv, mely a nyír törzséből kifoly ha bele furnak, mióta emberek emlékeznek a legkitünőbb szépitő szernek ismertetik, és ha e nedv a feltaláló utasitása szerint chemikai nton balzsammá készittetik csodaszerű hatást nyer.

Ha az arcz vagy test este bekenetik, reggel már alig észrevehető pikkelyek válnak el a börtől és helye feher és gyengéddé válik.

Ezen balzsam a ránczokat és himlőhelyeket az arczról eltávolitja és ifju szint ad; a bört gyengéd — fehér és üdévé változtatja és eltávolitja legrövidebb idő alatt a szeplőt, anyajelt, orrvörhenyt, kinövéseket és más tisztátlanságokat a börről.

Ára egy korsó nyír balzsamnak használati utasitással együtt 1 frt 50 kr.

Valódi kapható **Budapesten:** Török József gyógyszerésznél király utcza. **Pozsonyban** Pisztary Félixnél a Mihály kapunál és **Temesváron** Tarczay Istvánnál.

Valódi angol vászonból készült bekötési disztáblák
a „CSALADI KÖR“-hez.

Hogy a t. c. közönség jutányos áron, diszes és tartós kötéshez juthasson elhatároztam mint ez külföldön már régebben szokás, az értékesebb magyar irodalmi vállalatokhoz disztáblákat készíteni.

E táblákat kiválóan ajánlja **diszes külsejök**, mely alkalmassá teszi, **hogy bármely család könyves asztalának vagy könyvtárának diszére szolgáljanak**, valamint tartósságuk és olcsóságuk, s a legegyszerübb kötés árába kerülnek.

Ily disztáblák e nű **minden elobbi és jövöbeni évfolyamaihoz** is megrendelhetők.

Egy ily valódi angol vászonból készült, és csakis **finom arannyal aranyozva** ellátott bekötesi disztábla egy egész évfosyamhoz készitve **melynek alakját az itt látható rajz mutatja 1 frt 60 krért** kapható tetszés szerint választott vörös, zöld vagy kék szinben.

Ezen táblákba a bekötést minden vidéki könyvkötő is eszközölheti.

Ily táblák ugyan ezen olcsó áron kapható minden egyes számokhoz is zsinórral készitve különösen ajánlhatók is olvasóegyletek, szállodák, kávéházak stb. részére.

Szives megrendeléseket kérem levelező lap utján eszközölni, a czim év és lakás világos medjelölése mellett. — Megrendelhető levelező lapon csakis egyedül

HIRHAGER KÁROLY könyvkötészetében.
Budapest, (Akademia bérház.)

Minden más bekötéseket, hogy ha hozzám lesznek beküldve legolcsóbb áron, gyorsan és jól eszközlök ugy szintén a vidékre is.

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület, Terézváros, Ó-utcza 21-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

39. SZ.
Szept. 28-dikán.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Zivatar és szerelem.

(Eredeti novellet.)

László Mihálytól.

(Vége.)

— Ah! kit ért ön a testvér alatt? csaknem állitja pelengérre az orosz mellé a lengyelt?

— Soha uram! De nem-e ugyanazon faj? A nemesebb tulajdonok kivételével, melyek oroszt nem illetnek meg.

Lesczinszky csodálkozott, hogy orosz igy tud beszélni. Még mindig annak tartotta.

— Ön az orosz nemzet fia, ugy-e fiatal barátom? — kérdé Lesczinszky.

— Nem! . . . nagyobbé: a lengyelé.

— Oh ön a nagy nemzet gyermeke! — mondá Lesczinszky gyanakvólag.

— Minő nép! minő nemzet! — kiálta fel lelkesülten az idegen.

— De ez a nemzet ma barbár iga alatt van! — mondá Lesczinszky.

— A nemzetek, melyeknek, mint a lengyelnek, dicső multjok, fényteljes történetök van, el nem enyésznek. Egykor talán tetszeni fog az isteni gondviselésnek . . . a nemesis . . . istenem mennyire szeretem lengyel véreimet!

— Mind szép, barátom, de Európa, hol annyit kiáltozzák a szabadság szent nevét, elhagyott minket. Jajjainkat nem hallja. Ezerszer boldog lesz azon nemzet, mely jobbját nyujtandja nekünk. A világ összes hőseinek babérkoszoruja parány lesz ahhoz képest, mit a történelem nyujt neki, ha egy szabadságra képes nemzetnek életét viszszaadja.

— Bizzunk a polgárisult s szabadság szerető népekben, uram. Nem fogunk elveszni, — mondá az ifju, arczán egy jobb jövő iránti bizalom sugaraival.

— Igaz! a jó anyák erős hitet oltottak keblünkbe, fiatal barátom. Nem szabad csüggednünk.

— Sajnos, most már ama nemes tettöket sem gyakorolhatják szabadon.

— Ne féltse barátom a lengyel anyákat. Nem fognak a római hős korszak leányainál hátrább maradni.

— De a külső nevelés, a körülmények nagy befolyást gyakorolnak reájok, ép ugy, mint a római nőkre az erkölcstelen zsarnokok.

— Nem válik a vér vizzé, barátom. Aztán vannak a közelebbi korból is példák, melyek lelkesitőleg hatnak. Igy a testvér magyar nemzet nagy leánya: Zrinyi Ilona s a mi Pusztojowunk. Ezek gyöngyei a valaha létezett nőknek; ezek legyenek a lengyel anyák mintaképei, kiknek nevével tanitsák a szüzeket honszeretetre s nemes kitartásra.

— Valóban nagy hatással vannak a kebelre, a szépnem e ragyogó csillagai! Daliás korszakba ragadják az embert, hol a szelidség képviselőinek fejét kócsagos kalpag, a karcsu derekat pedig aczélkard diszesiti.

— Láthatja tehát barátom, hogy van példányképök a lengyel anyáknak, s ők hiszem követni is fogják a dicsőket.

E beszélgetés alatt Hedvig arczát a lelkesültség sugarai övezék körül. Szive magasan dobogott a „nagy“ nők említésénél; emlékök bátorságot, erőt önte keblébe. A lelkesült idegen sem csekély befolyással volt reá, midőn olykor rá emelé égő fekete szemeit.

Titkon ő is egyet-egyet pillantott az ifjura, s vonásai elárulák, hogy nagy érdekkel viseltetik iránta.

Az egyszerű de kellemes estelinek nem sokára vége lőn.

Az ifju paripáját elhelyezé, aztán visszatérvén, Lesczinszkyvel még sokáig beszélgettek szerencsétlen hazájuk sorsáról.

Hedvig pedig hálófülkéjébe vonult, s sokáig nézett kisded ablakán keresztül a fergeteges éjbe. Gondolatai az ifjuval foglalkoztak, szive pedig lángolt egész szerelmével az ifju iránt.

Ez talán álmának ifja? Ily gyorsan találta volna fel szivének kikötőjét?

Hedvig az első perczben, a mint az ifjut meglátta, megvolt lepetve; hisz' ez ugyanaz, kit álmában látott, kit azóta annyira szeret.

Valjon szereti-e az ifju? Eltalálták-e egymást? Nyilatkozhatott-e érzelméről szóval? Volt-e annyi bátorsága, hogy az első perczekben már ajkkal elmondja, a mit bensőleg érez?

Mindezt nem tehette; de nincs-e a beszéden kivül még más mód is a szerelemről szólani, mely beszédesebb a beszédnél, a mely csak halkkal, de ellenállhatlanul lopja azt szivébe? A szem fénye, a hang csengése; a gyöngédség, mely minden szóból, tekintetből, minden mozdulatból kiri, ezek teszik a szerelem valódi beszédességét, ezek a mit érzeni és érteni lehet, de festeni, leirni soha.

Lehet-e csodálni, hogy ezekkel egy fiatal, ártatlan szivet könnyen meglehet nyerni? Hedvig szeretett, bár nem tudta mi azon szenvedély, a mely rövid idő óta minden gondolatának, szive minden dobbanásának ura.

Az ifju is szeretett; boldognak érezte magát, hogy egy fedél alatt lehet a legszebb leánykával, minőt valaha emberi képzelem teremtett.

Csak néhány óra . . . s mily boldogok! . . .

IV.

Másnap reggel gyönyörű világos kék ég tűnt elő. A fellegek elvonultak, szétűzve a játszi szellő által; az idő kitisztult, s a légeţ azon sajátságos száraz üdeség töltė el, mely felviditva a kedélyt, csaknem mindig csendes, derült nap előpostája szokott lenni, a zivataros nap után.

Hedvig már pirkallatkor ablakánál állt, hogy élvezze a regg friss levegőjét, mely ugy körülölelé szép fejét, mintha üdvözölni jött volna.

Gyönyörködött a nagy mindenség harmóniás képében. Mindenről gondoskodik a láthatlan kéz: a puszták királyától a mycroscop parányáig. Hogy ne őrködnék a zivatar által fenyegetett utazók felett? Megmenti őket az életnek. Nem a láthatlan vezette-e az idegen ifjut is házukba, hogy menhelyet találjon? Igen! az gondoskodik mindnyájunkról . . .

Ily gondolatok közt tünődött ablakánál. Aztán guitárját vette magához, shawlt körite hófehér nyaka körül, mellén pedig összetűzte: és az ablaknál őrködő hágcsón a kertbe szállt le.

Nem akarta az átmenéssel háborgatni a nyugvókat.

A tó partjánál megállott. Rövid előjáték után gyönyörű lengyel dalokat játszott, oly művészien, bensőséggel s érzéssel, hogy a márványsziv is habbá lágyul hallatára.

Az ifju szinte korán kelt, s a kertbe sétált, mielőtt egy-két darabnál többet Hedvig játszott volna.

Jó reggelt kivánt; s miután engedelmet kért, hogy hallgathassa, könyörgött Hedvignek, hogy játsza el az előbbi lengyel darabokat.

Az ifjunak szemei szikráztak, midőn reá tekintett. Valóban a szózat melódiája s a játék gyöngédsége minden fület elbájoltak volna.

A lengyel dalok után Hedvig egy spanyol románczot játszott telve szerelemmel és busongással. Az első részt nagyszerüen adta, reszketeg, olvadó hangja szivig hatolt.

Az ifju elragadtatva kiáltott fel:

— Isteni művészet! égi zene!

Hedvig ártatlanul süté le szemeit a hallott dicséretre s csak akkor emelé fel, midőn az ifju ismét beszélni kezdett.

— Kisasszony, kegyed nagy művész.

— Önnek dicsérete büszkévé tenne, ha nem tudnám én magam, hogy nagyon keveset tudok.

— Kegyed megtagadja saját érdemét. Pedig mily örömest lennék tanitványa, hallgatója, hogy azon keveset megtanulhassam.

— Ön udvariasságból beszél igy.

— Hasztalan beszélek, tapasztalom, hogy kisasszony a szerénység példányképe.

— Ah, kegyed . . .

— Csak angyal birhat azzal, kisasszony, — előzé meg az ifju Hedvig mentegetését.

— Ön nagyon is méltányolja a csekélységet, elég érdemetlenül.

— Bocsánat, kisasszony, némi fogalmam van a zenéről, hallottam már a világművészeket is, de ily bensőséget, tiszta érzelmet, nem találtam nálok.

Hedvig keble az ifju beszéde alatt a hullámzó tengerhez volt hasonló; szive határtalan dobogásba jött: egész lényét valami fenség fogta el, mi alakját még szebbé, bájolóbbá tevé.

Az ifju is, kinek keble tiszta volt, mint a felleg nélküli homlok, kimondhatlan gyönyörrel jártatá szemeit a leánykán. Szemei mint villanyszikra hatottak a leányka szivébe, ki harmatos kék szemeivel oly mélán s igézőn felelt.

— Kisasszony, kegyed egészen rabjává tett . . .

Hedvig zavarodottan tekintett az elragadtatott ifjura.

— Hedvig kisasszony! tudja-e kegyed mi a szerelem? Égő tűz, melyet ember eloltani nem képes; saját életem: sőt annál is több: saját lelkem. Mig csak egy por lesz belőlem, szeretni fogom.

Az őszinte sziv e rögtöni vallomását egy forró csókkal pecsételé az ifju; az első csók szikrája a szivig hatott s egész odaadással susogá: „Szeretem én is.“ E gyönyörszülte szavak oly kellemesen hangzának, mint az első kikeleti dal.

A felkelő nap üdv-sugarainál vallottak szerelmet. Boldogan járák végig a nagy kertet.

Az ifju a költészet, szerelem s regényesség varázsigéit suttogá fülébe.

Nem lehetett talán tisztább szerelem, mint az ártatlan Hedvigé. Nem az ifjunak nemes magatartása vonta magára a leányka szemeit, nem! hanem valami isteni volt ragaszkodásában. A rövid idő óta ugy nézett imádottjára, mint egy felsőbb lényre, kivel már álmában is találkozott. A természettől gyengéd nemes lélek egészen fellelkesült társaságában. Nem gondolta, hogy milyen messze állnak egymástól: ő lengyel, az ifju pedig hazája legnagyobb ellenségének, az orosznak fia.

De mi köze a szerelemnek a politikához?

Ki tudja: hogy orosz? Ő mondta: a derék lengyel nemzet fia. Csak mondta, de az öreg Lesczinszky nem hitte el; vagy tán Hedvig elhitte? . . .

A szandolinhoz értek. Itt Hedvig elvált s atyjához sietett.

Az ifju elbüvölten nézett utána, s mámorittasan rebegé:

— Ah, a fehér rózsa nem tisztább, az ágról-ágra szökdelő evet nem könnyebb, a nád nem karcsubb, mint ez isteni leányka. Boldog percz, még boldogabb zivatar! hogy ide hozátok.

Rövid ideig még a méla tón jártatá tekintetét.

Mire a lakba tért, már a reggelinél várták.

A két fiatal szemei oly vidáman beszéltek egymással, csak az apa előtt volt titok a még titkosabb pillantások értelme.

— Uram, — szóla az ifju, — némi kötelességgel tartozom vendégszerető háza iránt. Én: gróf Pecky Ulászló vagyok.

Lesczinszky szemei a név hallatára fiatal tüzzel ragyogtak, s hévvel ölelé magához az ifjut.

Hedvig ugy örült a szép jelenetnek.

— Öcsém, öcsém! mily előrelátó vagy. Helyes! ennek egész lelkemből örülök.

— Előrelátónak kell lenni, mert különben megeszik az embert a vadak. Varsóban van elfogva nagybátyám: gróf Szitnovszky. Őt látogattam meg titkon, nagy áldozat árán; ő tanitott, hogy miként utazzam hazánkban, hol jelenleg, fájdalom! idegenek vagyunk. Ingerrow névvel utaztam mindenütt, még Pétervárott is voltam. A gondviselés nem engedett elveszni. Szerencsésen elvégeztem mindent, de visszatértemkor gyanusan néztek reám a nadályok és vérszopó bérenczek, s én jónak láttam a kissé kényelmes utazást abba hagyni, s lovon tettem egész eddig az utat. Ál-utleveleim vannak, öltözékemet is megváltoztattam, s mint egyszerű utazót tekintének mindenhol.

Tegnap a nagy zivatar meglepett s kénytelen voltam szállást kérnem Lesczinszky, akarom mondani: a nagy Kasczinszkynál, a nemes és rendithetlen hazafinál.

— Öcsém! — kiálta Lesczinszky.

— Kevés a mit még mondanom kell. Párisból három hónapja, hogy visszatértem s gallicziai birtokomon tartozkodom. Nagybátyámtól hallottam, hogy Lesczinszky név alatt menekült a Kasczinszky család, s én szerencsés, egy zivatar jóságából, ha lehet mondani, feltaláltam őket és jövőm boldogságát.

Lesczinszky — mi is nevezzük igy — az ifju gróf pillantásából mindent megértett.

Hedvig figyelmét az ifju pillantásai, szavai nem kerültek ki.

— Nemes báró! egyetlen mondani valóm van még, illetőleg kérésem: engedje birnom Hedvig kezét. Ez forró kivánságom bucsuzóul.

— Hedvig! — szóla Lesczinszky, — hallod?

— Igen, atyám! — felele ártatlanul a leányka.

Lesczinszky könnyek közt adá beleegyezését, emlékökbe kötve: hogy a zivatar és szerelem nem épen mostoha testvérek.

Két hó mulva Hedvig gróf Peckyné lőn.

A családi kastély egyik termében nagy olajfestmény függ; a Dnieper melletti lakot és kertet ábrázolja, alatta e szavakkal: Zivatar és szerelem.

Nem is tudod...

Dengi Jánostól.

Nem is tudod, hogy én előttem
A rosz világnak nyelve mint mar;
Hogy játszanak, hogy gunyolódnak
Fájdalmaimmal, kinaimmal.

Hibád, bünöd elömbe tárják
Elrémitő, sötét szinekkel,
S eszembe juttatják, hogy egykor
Az első ember mint esett el.

Kétségbe vonják, hogy szived mint
Egykor, ma is még ugy szeretne;
S ha szeretne is: engemet már
Szeretned többé nem lehetne.

Én hallgatom némán, nyugodtan,
Rá viszhangul pár könnyet ejtek . . .
. . . Találkozunk, te rám ragyogsz . . . s én
Mindent, de mindent elfelejtek.

A szerelemről.

A jó Nelli néni-féle asszonyok is kihalóban vannak már. Csak itt-ott találni még belőlük félreeső kis városokban, a hova lassabban hatnak el az ujkor változásai. Pedig kár értük, a társasélet egyik összetartó kapcsa vész ki velük, és még eddig nincs, a mi pótolja őket.

Jó harmincz év óta már az egész világ Nelli nénije, és nem sok ember van a városban, a ki valami jóval nem tartozik neki; különösen az asszonyok áldják, a kiknek tudvalevőleg mindig van valami szivbeli bánatuk: kinek az eczetes ágya megromlott, kinek a cserepes virága nem akar viritani, kinek a cselédje nem szokik kezére, kinek a házastársa soká marad el este, egy szóval, minden néven nevezendő külső és belső bajban a jó Nelli nénihez fordulnak, és mindenik számára biztos orvossága van neki az ő hatvan éves tapasztalatokkal tele szivében, és az egy kis szereteten kivül semmit sem kér érte.

Már csak egyedül áll a világon, azért mégis olyan kedves, olyan vidám. A kire ránéz, olyas valamit érez, mint az édes anyai csókra, csupa szeretet a nézése, a mosolygása meg mint a fiatal leányé, csupa édes, pedig nem egyszer ivott már az élet keserű poharából, jó baráttól, kedves rokonoktól, a kik félvagyonából kifosztották, férjét és gyermekeit is ő fektette sirba; az ember mégis azt hinné, idősebb testvére annak a két fiatal leánynak, a kik most nála vannak épen, pedig milyen halavány az arcza, szinte átlátszó, a két leányé pedig akár a liliom meg a rózsa, egyik szőke, másik barna.

— És édesanyád mit szól hozzá? — kérdi Nelli néni, és dolgozott a kötőtükkel, mint mindig, mikor valamin gondolkodott.

— Nem szóltam róla édesanyámnak, — feleli a szőke, nevezzük Jankának, szemlesütve.

— Még azt találná hinni, hogy okunk van rá! — toldá hozzá a másik, bátran.

— És csakugyan nincsen? — kérdi a néni szeliden.

— Majd bizony, van is eszemben! — nevetett a leány, a kit Erzsikének hivtak. — Csak azért mondtam, kérdezzük meg a jó Nelli nénit, mert ugy teli beszélik a fejünket!

— Az ember azt sem tudja, mi igaz benne, — folytatá Janka szemérmetesen.

— Jól van, mondja most a néni, és letette kötését — akkor még édesdeden alszik a szivetek, és hadd csókoljalak meg elébb benneteket, — mire a két leány oda borult az öreg asszony nyakába és szivük mélyéből adták neki vissza ölelését, csókolását.

— És most üljetek ide mellém, — mondá a néni, két felül maga mellé huzva a két leányt a pamlagra. — Igy ni, és most igérjétek meg nekem, hogy nem engeditek kizavarni sziveteket édes aluvásából.

— Hogy érti ezt Nelli néni? — kérdi Erzsike, Janka meg csak nézett rá mélázó szemével.

— Magad mondtad, azok a fiatal emberek teli beszélik a fejeteket.

— Vagy ugy! — nevetett Erzsike. — A fölül nyugodt lehet! — És Janka is mosolygott rá egy keveset.

— Nyugodt vagyok is: — szólt a néni komolyan, — csak azért mondtam, mert szeretlek titeket, és inkább soha föl ne ébredjen a sziv, semhogy ugy zavarják ki álmából. Uttalan utakon száguldoz akkor, és nehezen talál vissza csendes mennyországába. Hadd beszéljenek azok a fiatal emberek. Elhiszem, hogy szépet mondanak —

— Bolondokat, édes néni! — nevetett Erzsike.

— Elhiszem, — folytatá a néni, szintén vidáman, — afféle bókokat; szép leányok vagytok, elveszitek a szemük világát, azt se tudják, mit beszélnek. És van olyan is köztük, a kinek szinte napsugárral telik el az arcza.

— Olyant még nem találtam! — jegyzé meg Erzsike, és orczái kigyultak.

— Én sem! — sohajtá Janka.

— Nem tesz semmit, — folytatá a néni, — majd meglátjátok, egy lobogó láng lesz tőletek a szava, csupa elragadtatás, csupa igézet; olyan édes érzés, mint még soha, fogja majd el sziveteket, és huzza, vonzza, mint a mágnes, mint az angyal szárnya —

— Az jó lehet! — szólt Erzsike, és ugy ragyogott a két fekete szeme. Janka meg csak nézett a nénire.

— Dehogy jó, édes leányom, — szólt a néni kis szünet mulva. — Sőt ezektől kell csak féltened szivedet, ezek csak a veszedelem. Nem akarnak ámitani, mégis ámitanak. Afféle szerelmi rajongók. Tüzes képzeletük, mint az Alföld délibábja, szemfényvesztő játékot üz. Azt hiszik, szerelem, és az álmából fölvert leánysziv is bele esik ebbe a tévedésbe.

— Hát nem az? — kérdi Erzsike álmélkodva. Janka is azt kérdezte, de csak szemével.

— Bizony nem! — szólt a néni komolyan. — Avagy nem láttatok még részeg embert? Ugy-e hogy dalolgat, kurjongat? Ölelget, csókolgat, a kit közre kaphat? Az is csak olyan! Mámoros a szive a női bájtól; és a női sziv is, ha nem vigyáz magára, könnyen esik ilyen mámorba, és egyszerre csak arra ébred, hogy kipusztult mindenből. Már Petőfi is megirta „Költői ábránd volt, és nem szerelem —

— De édes néni nem költészet a szerelem? — kérdé most Janka, mintha csak a szóra várt volna, a melybe beleköthessen.

— Az a, édes leányom, — hagyá helyben a néni, — és pedig az igazából való; de hát tudod-e te, mi a költészet? — kérdé mosolyogva.

— Hogy ne tudnók! — felelt huga helyett Erzsike vidám biztossággal.

— Nos mi? — kérdi a néni mosolyogva.

— Hát a költészet, — kezdé most Erzsike, — hogy is mondjam, — nem lehet azt kimondani!

— No látod! — nevetett a néni. — Átengedjük magunkat valami izgalomnak, és azt hiszszük, költészet. Mikor az iró a képzelet „lángostorá“-val — hogy ismét Petőfivel szóljak — az élet szörnyetegeit korbácsolja fel, hogy minden idegünk a félelemtől vagy az izgalomtól reszket, igaz, ebben is lehet költészet, de csak lehet, édes leányom; a förgetegben is van szép, mert a költészet a szép, édes leányom, és szép mindenütt van a világon, csak legyen, a ki fölérezze, és a melyik azt a mindennapi életben fölérzi, azt a szépet, a mi a természetet az emberrel és az embert az Istennel köti össze, és az ő szivet-lelket általjáró mivoltában elébünk állitja, ez az igazában való költő!

Most a néni elhallgatott, és a lányok is hallgattak. Még az élénk Erzsike is komolyan nézett maga elé.

— De édes néni, — szólt végre, — mi most a szerelemről beszéltünk.

— A szerelemmel is ugy vagyunk, édes leányom, — mondja a néni, most már az ő rendes szelid bensőségével, — ez is ép ugy meg van a sziv mindennapi érzésében, és ugy-e bár édes leányom, csak minden hat napra esik egy vasárnap?

— Az ugy van, — hagyja helyben a leány, elgondolkodva. — Csak azt az egyet nem értem —

— Hogy a szerelem, az az „ég leánya“, hogyan járhat az hétköznapi ruhában? Ugy-e, azt akarod mondani?

— Azt, — hagyá reá Erzsike.

— Ne félj semmit, majd meg fogod érteni, — szólt a néni, — és csak akkor fogod tudni, mi a szerelem. A kit neked Isten rendelt, az nem csak csillagokról és angyalokról fog neked beszélni, hanem az élet fájdalmairól is, a nehéz napok keserű küzdelmeiről, és nem a hivalgás cziczomájával, sem a szenvedély emésztő lángjával, hanem himezetlenül egyszerűen, a milyen az igaz őszinteség, és te azért mégis lelkedbe szivod minden szavát, egy leszesz vele érzésben, gondolatban; világot gyujtasz neki, hol sötétség borong előtte, és a hol az nem lehet, a lelkedet adod neki kölcsönbe, hogy legalább ezzel is könnyitsél rajta, és ez mind olyan édes boldogsággal tölti el szivedet —

— Hát az is lehetséges? — kérdé most Erzsike, és szeme lángolt, valami megnevezhetlen érzéstől, a mi a szivét általjárta.

— Nem csak lehetséges, hanem valósággal ugy is van, — szólt a néni, maga is édes elragadtatással, — azért mondám, hagyjátok csak azokat a fiatalokat, majd eljön az igazi, ha ugy rendelte az Isten, és azt majd ti fogjátok kérni, hogy beszéljen nektek az ő hivatásáról, terveiről, czéljairól, szántás-vetés, adás-vevés, betűkaparás és több

efféle, a mi majd mindig jó messze esik a költészettől, és azért mégis minden szó édesen hangzik vissza szivetekben, magától ébred föl akkor a szivetek, és nincs mitől féltenetek az ő mennyországát —

— Mégis csak különös! — jegyzé meg a szende Janka, szinte öntudatlanul.

— A fiatal ember az ő magándolgairól mulattasson bennünket! — tevé hozzá Erzsike, szinte kedvetlenül.

— A ki téged mindennél jobban szeret a világon! — szólt a néni hévvel.

— Épen azért! — veté ellen Erzsike.

— És a kinek te felesége akarsz lenni! — véli ujra a néni.

— De nem ispánja, könyvelője, iródeákja, és mit én tudom! — viszonzá Erzsike fejét hátra vetve.

— Mindene, édes leányom! — erősiti a néni. — Avagy nem tudod, mit tesz az: feleség? Egy test egy lélek? Egész a koporsó zártáig?

— Én meg a konyha ügyekről fecsegek neki! Megköszönné szépen! — nevetett Erzike.

— Meg is! — hagyá helyben a néni. — Nem üres fecsegésről van itt a szó, hanem érzésről, gondolatról, aggodalomról, kilátásról, a mi a lelket foglalja el. Még ha nem érti is egyik a másikát, érzi, mert közös életnek közös az érzése, és a melyik az ő tulajdonképi élethivatásáról nem beszél neked, szive szerint őszintén, az, ha még ugy mondja is, hogy szeret, ne higyj neki, nem neked való! És a melyiknek az ilyen beszédjét nem örömest hallgatod, ha még ugy tetszik is neked, ne higyj magadnak, nem vagy neki való. Hanem most már elég. Azt kivántátok, mondjam meg nektek, mi a szerelem, megmondtam, okos leányok vagytok, gondolkodjatok rajta.

Fölkeltek. A két leány édes szeretettel bucsuzott el a jó nénitől, és már az ajtóban voltak, midőn Erzsike egyszerre csak oda fordul a nénihez.

— És vitatkozni is, édes néni? — kérdé, és csak ugy csillogott a két fekete szeme a hamisságtól.

— Azt is, módjával, — mondja a néni, szintén nevetve.

— A szelidebb enged! — hagyá helyben a szelid Janka, és kinyitotta az ajtót.

— És haragudni is? — kérdé Erzsike, ujra visszafordulva a nénihez.

— Azt már nem, semmi szin alatt! — szólt a néni nevetve, — legalább nem annyira, hogy a békecsókot örömmel ne adjuk, örömmel ne fogadjuk. Sem megharagudni, sem megharagitani, a kinek a szerelemben kedves az élete, és az életben kedves a szerelme.

— Nem is! — szólt az egyik.

— Soha, soha! — a másik, azzal eleltüntek, akár a tavaszi napsugár.

A jó néni édes szeretettel tekintett utánuk.

Emilia.

A fehér kamélia.

— Beszély a mai angol társadalmi életből. —

(Vége.)

Midőn tekintetem Edithével ismét találkozott, nem kerülhette el figyelmemet, hogy egy sajátságos gondolat uralkodik felette, melytől szabadulni nagy küzdelmébe kerül. Ezt látva, a társalgást közönyös tárgyakra vezettem s Edith mindég elfogulatlan mosolyok közt válaszolt, habár kissé komolyan és szórakozottan:

— Gyakran látogatja ön az operát, mr. Hartcourt? — kérdé végre.

— E héten legkevesebb már negyedszer, — feleltem meggondolatlanul, s csak midőn már kimondtam volt, jutottak levelem szavai eszembe.

Gyorsan, igen-igen gyorsan repültek ez est édes órái tova. Mig az „isteni“ Patti minden fület, szivet elvarázsolt, addig az én lelkem csak azon egy lényen csüggött, ki teljes bűbájában előttem ült; — minden egyéb idegen, hatás nélkül volt előttem. Mrs. Laurence igen örülni látszott a köztem és Edith közt kifejlett élénk és bizalmas társalgásnak.

Mint azonban a világon mindennek, ugy ez estnek is vége lett s számomra azon szomoru — édes kötelességnél, Edithet kocsijába segiteni egyéb hátra nem maradt; azután mrs. Laurence-el mi is hazafelé hajtattunk, miközben Edith magasztalásában kifogyhatlanok voltunk. Midőn saját lakásomra tértem, észrevettem, hogy fehér kaméliám hiányzik; bizonyára a szinházban veszitettem el. Különben már nem is volt reá többé szükségem, nyugodtan lefeküdtem tehát és álmodtam Edithről és az elmult estéről.

V.

Befejezés.

Mrs. Laurence, — ki mint minden nő, midőn életének nyárát átélte, vagy azt nem sokára átlépni fogja, egész szenvedélyes buzgalommal foglalkozott házasság-szerzéssel — majdnem minden nap termébe hivott, és a szerencsés véletlen majd minden nap ugy akarta, hogy Edith is ugyanez órában jelenjék meg. Ez alkalmakkor az öreg ezredest is közelebbről tanultam ismerni, ki csakhamar felszólitott, látogatnám meg gyakrabban Worcester-Squareben. E látogatások alkalmával Edith a legszeretetremél tóbb és legszivélyesebb házi asszony volt.

A szerelem mindegyre mélyebb gyökeret vert szivemben; nem sokára észrevettem, hegy az ő szive sem maradt érintetlenül, s a bizalom s egyetértés mindegyre növekedett közöttünk. Mily büszkén és boldogan lovagoltam most oldalán a park utain, vidáman gondolva azon sötét napokra, midőn még féltékenységtől kinoztatva, csak távolról volt szabad bámulnom őt!

Egy szép nyári délután, midőn Edith az átvirrasztott báli éj után igen fáradtnak érzé magát a kilovaglásra, kis lakszobájában ketten voltunk csupán és igen kellemesen töltöttük az időt. Bájai e nap még inkább elbűvöltek, az alkalom oly kedvező volt, s társalgásunk bizalmassága oly bátorságot öntöttek szivembe, hogy elhatárzám, feltárni előtte lelkemet. Szóval, először vallám be neki nyiltan szerelmemet, s kértem legyen örökre enyém.

Kipirult arczczal, csendesen állott egy ideig előttem; végre bátortalanul, megindultan igy kezdé:

— Mielőtt válaszolnék, egy vallomással tartozom önnek, melyet azonban nem szabad hátrányomra magyaráznia.

— Edith, Miss Vane — lehet-e kegyedet máskép, mint a legelőnyösebb oldalról megitélnem? Kérem szóljon, beszéljen!

— Emlékezik-e még mr. Harcourt azon estére, midőn

én az operában egy ifjut, kabátján fehér kaméliával reméltem találni?

— Minden bizonnyal! Elfeledhetném-e valaha azon perczet, midőn szerencsés voltam kegyeddel először beszélhetni?

— És ama ifju valóban jelen volt, habár ön semmiképen sem akarta észrevenni; — mondá ő tettetett nehezteléssel.

— Lehetséges volna ez? — kérdém szomoru lemondással, mert hisz kivülem csakugyan más is tűzhetett fel fehér kaméliát, ez annyira elterjedt szép virágot, s az is lehetséges, hogy az illető figyelmemet elkerülte.

— Igen, — válaszolt ő szemeit szemérmesen lesütve, — s e férfiut azon nap óta igen gyakran láttam.

— Bizonyára, — gondoltam s elátkoztam Teddyt tanácsával együtt, — bizonyára valaki birtokába kapta levelemet, s azt az én káromon saját előnyére zsákmányolta ki.

— És — és — szólék akadozva, — igaz, hogy nincs jogom e kérdéshez, és — kegyed viszonozza az ő szerelmét?

— Nem tagadhatom, — válaszolt halkan, mialatt égő pir boritá el mindkét arczát.

Szemeimet mindkét kezemmel elfödtem és hangosan sóhajtottam. De csoda-e, hogy e pár szavával oly végtelen mélyre taszitott le mennyországomból, midőn eddigi tettei, magaviselete, minden — vonzalmáról tanuskodott! Ily hirtelen, s saját hibám által sujtatni le, ez végtelenül, kimondhatatlanul fájt!

E perczben élénk nevetés érinté füleimet. Ez csak is Edithtől jöhetett, ki mellettem ült. És fájdalmamon kaczagni is tudott!

— Ez sok, ez fáj, végtelenül fáj — Miss Vane, — kiálték felindulva.

Ő ujra felkaczagott és igy szólt:

— És mivel sértettem meg önt, ha szabad kérdenem?

— Hogy mivel sértett meg? Nem-e elég sértés az, ha valaki kaczag fájdalmunkon akkor, midőn egy másik szerelme által diadalát ünnepli?

— Ezt én nem mondtam.

— A rejtvény-fejtésben igen járatlan vagyok; kérem miss, szóljon világosabban!

— Én csak azt mondtam, — kezdé félig elforditott tekintettel, — én csak azt mondtam, hogy azon férfiut szeretem, ki amaz este az operában egy fehér kaméliát elveszitett. Oh Frank, annyit jelent-e ez, hogy én önt megcsaltam?

Ezzel kebléből elővonta fehér kaméliámat, egy perczig mennyei mosolylyal tekintett reám, a másik perczben már arczát gyengéden arczomhoz simitá.

Igy tartám a győzelem e nagyszerű jutalmát örökre karjaim között. Szeretett arczképem eredetije végre enyém volt. A fehér kamélia még sem lett hiába leszakitva, és Teddy tanácsa mégis a legbölcsebbnek bizonyult be.

Forditotta: Csukássi Zmeskál Aranka.

A szoba virágdisze.

Most már szegény-gazdag egyformán virággal disziti szobáját. A pinczelakban, a hová alig vetődik egy-egy halovány napsugár, csakugy mint az emelet szőnyeges termeiben, és szintugy a kicsi padlásszobában, a hol a szüken fizetett hivatalnok huzza meg magát, ritkán vannak virág nélkül, ha mindjárt csak egy-két cserépben, legszivesebben mégis ott ápolják a virágot, a hol melegen érző sziv dobog. A csupán testének élő köznapi ember semmibe sem veszi a földnek ezen szép gondolatát.

És a kik szeretik is, nem egyformán szeretik. Egyiknek csak arra való, hogy szobáját diszitse, csak annyi neki a virág, mint a többi, a mi szobáját disziti. Mások ellenben önönmagáért szeretik, és gyönyörködve szépségében, nem igen nézik, ha a szoba is szebb lesz-e tőle. Amannak a virág eszköz — pipere — ennek magában való czél, és nem szükség mondani, hogy a kettő közül melyikre vár nagyobbb öröm. A ki a virágot egy sorba teszi a holt ékitménynyel, annak a virágai is egyre-egyre halottakká válnak, és már azért is jobban tenné, ha egy kis szeretettel is volna hozzá. Avagy kinek nem esik fájdalmasan látnia, hogy a még tegnap csupa eleven szin és illat hervadásnak indul és menthetlenül el van veszve?

Szeretni kell a virágot, és szeretetünket tettekben, gyöngéd ápolásban mutassuk ki iránta; nem mindenkinek adatott ilyen gyöngéd érzés, és a kinek adatott is, nem mindenki tudja a módját, azért talán nem egészen felesleges, némi utmutatással szolgálni e részben.

A virágok szobai ápolása olyan nehézségekkel is jár, a melyektől a kertész meg van kimélve, azért itt is, ott is más bánásmód szükséges. Annak azonban minden esetre örülhetünk, hogy vannak növények, a melyek sokkal jobban elvannak a szobában, mint a virágházban, ha még olyan jól ápolják is itt. Ilyenek a Ficus elastica, a kávéfa, a kedves illatu khinai olajfa (Olea vagy Osmanthus fragrans), a Curculigo, sok számos növénynek nincs magyar neve, csinálni pedig azt nem lehet, a virágkedvelő azért jól teszi, ha egyáltalában a tudományos nevekkel él, a Dracaena heliconiaefolia és a Dracaena robusta, az örökzöld felfutó Cissus autarcticus, a Cyclamen, a Chlorophytum Sternbergianum vagy Cordyline vivipara. Ezek, mint mondám, jobban érzik magukat a szobában, mint a növényházban, és pedig részint azért, mivel természetüknél fogva jobban szeretik a szárazabb levegőt, a miben a növényházakban nem igen van részük; részint meg mivel egyedül állván, jobban terjeszkedhetnek, és kevésbbé vannak kitéve a rovaroknak. A kedvelt Cordyline vivipara, más néven Colla, vizzel telt tartó aljában, csaknem egész éven át virágzik a szobában, mig a kertben csak télen. Ép ugy a Cyclamen, (álpesi ibolya) természetes hazájában, a magas hegyeken, hónapokon át hóval takarva, évenkint csak egyszer virit, és a növényházakban is csak több hónapig tartó pihenés után egy-egy ideig, mig a szobában, folytonos itatás mellett a tartóaljában, csaknem egész éven át virágban áll.

Ezek tehát világos előnyök, de másrészt vannak a szobai virágnevelésnek a maga nehézségei is; ilyenek: a kellő világosság hiánya, a nem neki való melegség, a tisztátalan, sokszor gáz által romlott levegő stb. A lakószobákban csupán csak az ablakon van egészen világos állóhely számukra, és ha az ablakokat mind nekik adjuk oda, akkor a mellett, hogy a lakás veszit kényelmességében, mégis csak oldalvást, egyfelül kapnak világosságot. A lakószobák melegében a virágok többnyire jól elvan-

nak, mégis jobb nekik az olyan szoba, a melyben ritkábban tartozkodnak az emberek, és ott a hőmérsék is egyenlőbb. Nagy baj, hogy tél idején a szobai hőmérsék sokszor nagyon is alácsökken, a mi nem jó a virágnak. Legnagyobb baj azonban a rosz szobai levegő. Néha poros, kormos (a kemenczétől, vagy a lámpától), néha meg huzós, és majd mindig nagyon száraz a virágnak. Ezektől az ártalmas behatásoktól tehát lehetőleg óvni kell őket, lehetőleg alkalmas helyet választván számukra. Vannak olyan virágok is, — kevesen, de szépek, — a melyek a világosság hiányát, a száraz levegőt, a váltakozó hőmérséket nem igen érzik meg, és a tél viszontagságait is nagyobb baj nélkül állják, csak nyáron át jól tartsuk. Ilyenek a Pleitogyne variegata, a Dracoena rubra, congesta, paniculata stb., az ugynevezett kicsi mézgafa (Fitus australis), a japáni orsófa (Evonymus jaconicus), a Pittosporum Tobira, stb. Ide tartozik részben a repkény is, ha eléggé mossák és megnedvesitik. A legyezőpálma is sokat bir ki, ha jól gondját viselik.

Lehetőleg tiszta levegő tekintetéből nagyon ajánlatos a szobapadlót viaszkosvászon- vagy egyéb szőnyeggel letakarni, továbbá olajfestékkel, vagy lakkal, viaszkkal beereszteni, akkor elmarad a sok száraz tisztogatás, a mi a por miatt nagyon nem jó a virágnak. Takaritás és tisztogatás alkalmával, ugyszintén léghuzam ellen nagyon ajánlatos továbbá könnyű ruhával letakarni a virágot, valamint spanyolfal-forma ellenzőt tenni eléje.

Egyik nagyon veszedelmes ellensége a virágnak: a légszesz, nem a fénye, hanem a gáz és korom miatt, a mit napközben is, mikor a csövek le vannak csavarva, a levegőben eláraszt. Ez ellen óvni kell a virágot, mert nem állja; azért mulhatatlanul szükséges olajfestékkel huzni be a csöveket, akkor nem igen bocsátják ki a gázt, a csapok pedig egész napon át tökéletesen zárva legyenek. Sok virág, például a begoniák igy sem maradnak meg légszesszel világitott szobákban, mert egy kevés széngáz mégis csak kiszáll a csövekből, és az nekik méreg.

A szükséges levegőbeli nedvességre nézve, a mi erősen fűtött szobában az embernek is nagyon jó, legczélszerűbb, vizes szivacsot akasztani a virágok közé. Az is jó óvó intézkedés, hogy a hol kettős ablak van, az ablak közé teszik a virágot, némelyek meg külön üvegházikót csináltatnak nekik, ugy teszik az ablak elé, vagy tartják a szobában. Semmi kifogás ellene, csak arra kell figyelni, hogy csak olyan virágot tartsunk az ablaknál, a melyik a világosságot és levegőt, a szoba belsejében meg csak olyanokat, a melyik a nedvességet és meleget szereti. Ilyen üvegházikók mellett a jobb módu család egész kis téli kertté alakithatja át szobáit.

A világosságot szerető növényekre nézve legalkalmasabb hely az ablak. Csak az, hogy ez a hely nagyon kicsi, nagyon keskeny, azután a sok virágtól az ablakban sötét és borongós lesz a szoba. Azért a fél ablaknál többet ne rakjunk be virággal. A kemény levelű, nagyobb növények kevésbbé kivánják meg a világosságot, ezek tehát virágasztalokra, a szobapadlóra, vagy külön állványokon, az iróasztal, a pamlag stb. mellett is jól elvannak. Csak az, hogy a jó virágasztal nagy ritkaság. Legnagyobb része nagyon kicsi, görbe szélű és repedékes. Egyes virágok számára pedig még ennél is nagyobb ritkaság az alkalmas állvány.

Üvegfödelű virágtartó kétféle van szokásban: asztal- és szekrény alaku; amazok alacsony, ezek magasabb virágok számára. Minél mélyebb helyen állitjuk föl az ilyen virágtartót, annál jobb a benne levő virágokra nézve, óva vannak por és száraz levegő ellen, és a páfrán- és mohafajok is szépen megmaradnak bennük. A virágok közül azonban nem mindenik marad meg üveg alatt, hanem többnyire csak azok, melyek a melegházakban is megmaradnak. Mikor a virágok nem cserepekben, hanem sziklaalaku darázskő, vagy virginiai para közt vannak elhelyezve, akkor az ilyen virágtartót: Ternariumnak nevezik, (ellentéteül az Aquariumnak). Rendesen apró, de alakra és levélre nézve különösen szép növényeket és virágokat helyeznek el ezekben. Több ablakos szobában az egyik ablakot virágtartónak is lehet átalakitani, ugy, hogy a belső ablaktáblák befelé a szobában jó szélesek. Egy kis szökőkutat is lehet ott könnyű szerrel alkalmazni. — A lakó-, társalgó- és fogadó-szobákon kivül ritkán találni virágdiszt a házakban. Holott olyan valami szép az, mikor az előszoba, a folyosó, sőt a lépcső is virággal vagy disznövényekkel van ékitve, hely pedig ott talán még több van, mint a szobákban, és még azzal az előnynyel is jár, hogy a nagyobb rendű növényeket, melyek nyáron át a kert diszitésére szolgálnak, igen jól kiteleltethetjük ilyen helyütt. Az erősebb hideg beálltával pedig a pinczébe rakhatjuk őket egyidőre.

Legfőbb fontosságu kérdés, mikor szerezzük be a szobai ápolásra szánt virágokat, és mikép kedveltessük meg velük uj hazájukat. Mert a milyen nagy az üvegház és lakószoba közti különbség, olyan nagy veszedelemmel jár az egyik helyiségből a másikba való áthelyezés. Ott nedves meleg, világosság minden felül, tiszta levegő, — itt száraz meleg, por, huzós levegő. Azért a ki nem csupán egy-egy különös alkalomra, hanem mindenkorra veszi a virágot, vagy tavaszszal, vagy jókor nyáron vegye, de soha sem őszszel, inkább még télen. Akkor lassan bár, de biztosan beleélik magukat az uj visszonyokba. És ha tél idején veszünk virágot, akkor vigyázzuk meg jól, hol álltak a kertésznél; langyos üvegházban-e, vagy hévházban, vagy talán a még annál is melegebb és nedvesebb fakasztóban. Utóbbi esetben eleinte papirral vagy szövettel óvandók a száraz meleg ellen, és mikor elhozzák, néhány perczig hidegebb levegőben hagyjuk, csak azután vitessük be a meleg szobába. Az oly növény, mely egész éven át állja a szobai életet, hagyjuk is ott egész éven át, mert azzal, hogy időről-időre a szabadba teszszük, vagy „koszt“-ba adjuk a kertészhez, csak azt érjük el, hogy mindannyiszor ujra meg ujra bele kell törődnie szegénynek az uj szobai életbe; az eddigi fáradság pedig kárba megy. Igy például a kamélia könnyen megszokja a szobai életet, szépen ki is virit, ha folyvást ott hagyjuk, mig ha csak télire teszszük a szobába, rendesen elhullatja bimbóit. A pompás Dracaenák közül a nagy levelűek mikor először a szobába kerülnek, rendesen elvesztik leveleiket, és mintha örökre végük volna, annyira oda vannak. Gondos ápolás mellett azonban elébb kicsi, majd nagyobb és nagyobb levelek képződnek rajtuk, végre egész arra a dús növényre nevelhetjük, a milyenek a növényházban.

Jámbor Antal.

Tárcza.

Szüret.

Jókor jöttetek ampelographusok. Üdvözölt benneteket a borongó ég, lanyha permeteg, váltakozva lágymeleg napsugárral; „éljen"-nel fogadott benneteket a szekérre rakott hordók D-dur kongása, öreg kádak tompa kiáltozása, volt diadal-kaputok is: oszlopos prés a borház előtt.

Szakotokba tartozó jelek, diszitések vettek benneteket körül. Mint valamelyik garnison altiszti báljában a vendégserget, a katonaság jelvényei: a falakon gyiklesők, dobok és trombiták.

Hanem csak ezután kellett volna még itt maradnotok. Mikor a szüret javában folyik. Igy hiába kóstoltátok végig a mosolygó furmintot, a zöld hárslevelűt, a gyenge természetű polyhost, az illatos muskotályt: még sem tudjátok elképzelni magatoknak egész alaposan, hogy miért oly páratlan jó zamatu, oly édes, oly tüzes a magyar bor?

Hogy erről kellő fogalmat szerezzetek magatoknak, élveznetek kellett volna a magyar szüretet elejétől végeig. Még pedig nem itt Budapesten, hanem ott a „Hegyalján", az igazi szüret hazájában. Mert csak ott tudnak ám a szüretből ünnepet csinálni. Azért ott nem három, hanem négy sátoros ünnep van. A legsátorosabb természetesen a szüret. A hegy tövében sorban állnak a gyékény-sátorok, melyek később aztán zsidó „kucskák" lesznek, hogy a derék Áronok és Naftalik, a kik e sátorok alatt vették meg a termést a szőllős-gazdáktól, ugyanazon sátorokban mondjanak buzgó hálát a Jehovának a jó üzletért.

Rég jártam azon a vidéken, de azért nem feledtem el szüretjét.

A felföldről mentem oda szüretre. Egy uri család vendége voltam. Csak vagy két hétig tartott, mig a szüretre való holmit szekerekre pakkolták. Sok mindenféle kellett ám ahoz. Laikus embernek arról a legprimitivebb fogalma sincs. Főző, sütő edények, különféle vadász-fegyverek, kis lopó, nagy lopó, üveg-, bádog- s tök-lopó, egy regiment szedő-sajtár, közéjök állitva néhány puttony, mint a közbakák szakaszai közé az altisztek; azután metsző kés, hordó furó, vágó kés és egyéb ily gyilkos szerszámok, egy zsák bicsak, melyeket reggelenként a vinczellér a szedőknek kioszt, hogy a fürtöket egyik se szakgassa ilyen-amolyan-adta, hanem messe le módjával, különben a földre pereg a szem; majd következtek a különböző nagyságu és formáju kasok: ezekbe télére való szebb szőllőt fog majd szedni a hegy-pásztor, mert csak ő tudja: hol és melyik tőkén található a szebbje? s olyan udvarias és előzékeny már ő is van, hogy le nem früstökölte azt mind, hanem hagyott az uraság részére is. Következett aztán egy falka juh, meg egy falka tót: férfi és nő vegyest. A tótok azért gyalogoltatnak le a Hegyaljára, hogy mindig elég számu szedője legyen a vinczellérnek; mert például a kemény hideg napokban a hegyaljai embert ki nem vasalod a hegyre; a tótot, a jámbort, csákányesőben is kihajthatod; nos, a juh-falka pedig ennek a szedő seregnek a kosztjául fog szolgálni.

Azt se fogod kitalálni a Hegyaljára tévedt idegen barátom, hogy a juh-falka előtt mért nem az isten lova gyalogol, hanem egy jól tölgyelő becsületes tehén? Elmondom én. A tehén feladata lesz az uraság családját a szüret tartama alatt kávéhoz való tejjel ellátni.

A mint ezen készülődésekből látható, a szüret nem egy-két hétre, hanem egy-két hónapra szóló mulatság, a mihez bizony jókora tábla szőllőkertek kellenek. Azért is megy oda le az egész család: mama, három kis és két felnőtt leánya, dada, gouvernante, nevelő, szobalány, hajdu, inas stb.

Az aztán a szép karaván. Elől a négylovas hintó az asszonysággal s leányaival; következik egy „bricska" az urral és a nevelőnővel; aztán egy terhes szekér: tetejében a dadával, szobalánynyal és nevelővel; ez után igyekeznek a lábas jószágok: a birkák és tótok, de ezek már a legközelebbi falunál ugy elmaradnak, hogy csak harmadnap, Mádon köszönnek ujra az uraságnak.

Gyönyörű az a tájék. Észak felől a Hegyalja jól megtermett kupjai, ezeken a soroktól, gátaktól rovátkos szőllőtáblák, ezekben piros fedelű filegóriák, a hegyek koponyáján az erdők, mintha régi stylű parókát tettek volna fel, tulfelől ködboritotta sikság, melyen messziről hallhatólag pöfög keresztül a tiszai vaspálya egy-egy vonata.

A hegység alatt elvonuló országutakra csinos borházak könyökölnek ki. Mikor a kocsin előttök elhajtunk, ismerős arczok, szép hölgyek, jókedvű urak üdvözölnek bennünket. Teszik is tiszteletöket egymásnak a szomszédok, mihelyt egymás megérkezéséről tudomást szereztek. S hogyne volna szives a fogadtatás, kedves a viszontlátás: hisz' oly régen nem látták egymást; épen egy esztendeje. Egyikök ott lakik a verchovinán, a görbe országban, a másik meg az Alföld legalját vallja hazájának. A két külön család két egykoru, felnőtt leánya a tavaly ilyenkor kötött ismeretséget melegen ápolta ugyan egész éven át: minden hónapban irtak egymásnak egy ömlengő levelet, de a család többi tagjai egyátalában nem szoktak arról semmit sem tudni, a mit két fiatal leány szokott egymásnak irni.

Már két ily család találkozása is mulatságos. Hát még mikor este felé a szomszéd hegységen biró uraság rándul át látogatóba! Akkor van még öröm. Az összeresztett urfiak, leányok zsivajognak vigan, mint a borház előtt megkopaszodott bokron a fürge veréb-sereg. Csak az a baj, hogy szűk a borház; a házi asszony zavarban van, nem tudja hová lefektetni a vendégeket, vagyis: tudná biz' ő hová, tudniillik a földre, asztal alá: csakhogy ágynemű kellene hozzá, mert már az apa farkas-bundája, plaidje, téli kabátja, üres zsák, meleg női kendő meg mi mind felment ágyalásra s egy vendégnek még mindig nincs fekvőhelye. Ugy került át a kedves szomszédasszony egyik leányával mi hozzánk.

zeumnál a rézmetszetek őre, az adóhivatal e napokban mint rézöntőt keresteté. — A kereskedelmi akadémiában a növendékek száma most is, mint tavaly, meghaladja a negyedfél százat. — Gróf Andrássy Gyulát e napokban Budára várják, hol palotája már egészen be van rendezve a telelésre.

⁂ (*Elhunytak.*) Néhai Szabó Richárd iró második leánykája: Szabó Rózsika. — Haslingerné Anna, Jeney Anna népszinházi tag édesanyja, 47 éves korában. — Pauler Tivadar miniszter nővére: Pauler Janka 56 éves korában. — Batthyány Kázmér gróf özvegye, született Keglevich Ágosta grófnő, 71 éves korában. — Pétery Vilmos számtiszt, 41 éves korában, Budapesten. — Klein Mártonné, Csibakházán. — Dr. Kürthy János, nagyváradi jogtanár, Ujpesten. — Fettich Károly, községi tanitó, Budapesten. — Özvegy Egressy Galambos Sámuelné, született Búza Etelka asszony, Prágában. — Oláh Sándor, Nagy-Beregben. Béke hamvaikra!

Vidéki élet.

⁂ (*A délmagyarországi százados jubileum*) mult vasárnap Nagy-Becskereken igen sikerült. A köz- és magánépületek ünnepiesen föl voltak diszitve, reggel katonai zenekar riadója ébreszté föl a lakosságot s a vidékről tömegesen érkeztek a vendégek, ugy, hogy a vendéglők képtelenek voltak valamennyit befogadni. Nagyon sikerült volt a lókiállitás, melynél tiz gazda nyert jutalmat; a lóversenyben pedig Brezovay András „Gesztenyé"-je nyerte el az ezüst serlegből és kétszáz forintból álló dijat. Este a város fényesen ki volt villágitva s ezernyi tömeg hullámzott az utczákon, élvezve a főtéren játszó katonai zenekar hangversenyét és a tűzijátékot, melylyel az ünnepélyt késő éjjel befejezték. A polgárság és a nép hazafias lelkesedéssel vett részt az ünnepélyben.

⁂ (*A szőllőszeti kongresszus*) befejezvén Budapesten tanácskozásait, a Hegyaljára indult. A kongresszus idegen tagjait Tarczalon báró Vay Sándor üdvözölte s Kenessy Kálmán osztálytanácsos ismerteté meg a Hegyalja megjelent kitűnőbb szőllőgazdáival. A vinczellér-képzőintézet, melynek érdemes igazgatója: Szabó szolgált magyarázatokkal, a fatenyésztési iskola, a kiállitott borok, a szép szőllőkertek s a fatáblácskákkal megjelölt fajok meglepték a szakértőket. A hegyaljai borászati egylet elnöke: b. Vay Miklós koronaőr Tokajra hivta meg őket, hol megnézték a király szőllőjét is, melyet ő Felsége 1854-ben kilenczvenhatezer forintért vett meg. E szőllő ezelőtt évenkint tizenkétezer forint deficzittel járt, de mióta Szirmay Vilmos a főfelügyelője, jelentékeny hasznot is hoz. A város szivesen fogadta vendégeit, kiknek tiszteletére lakomát is rendezett. A külföldiek egészen meg voltak hatva a hegyaljai vendégszeretettől s Goethe Rudolf azt mondá: testvérek közt érzi magát. A másik Goethe (t. i. Hermann) tarczali toasztjában dicsőité Tokajt, mint „a világ paradicsomát." Toaszt volt elég a tokai lakomán is. A vendégek utójára a Mudrányi András szeghii szőllőhegyét tekinték meg, hol ismét pompás borokat, nagy pinczét, jeles szőllőfajokat s bőkezű magyar vendégszeretet találtak. Ott Matolay Etele alispán mondott hozzájok bucsubeszédet. A sárospataki kirándulás elmaradt, mert a kongresszus tagjainak sietni kellett vissza a fővárosba a zárülés megtartására.

⁂ (*Kivándorlás.*) Mintegy százhusz sáros- és abaujmegyei földmives elhatározta, hogy elhagyja hazáját s kiköltözik Amerikába. E hó 16-dikán tartott eperjesi vásáron „polgári" ruhákat vásároltak s pár nappal később Oderbergen át utnak is indultak az uj világrész felé.

⁂ (*Vidéki vegyesek.*) Az aradvidéki tanitó-egylet választmánya javaslatba hozta, hogy Eötvös halála évfordulóján a tanitók ünnepet rendezzenek s ez alkalommal az Eötvös-alapra gyűjtsenek. — Gödöllőn az udvari saison ez idén alkalmasint élénkebb lesz, mint tavaly volt, mert most több kocsi és paripa érkezett le s a királyné hires vadászkutyáiból is ott van már 24. — Csáktornyán e hó 20-dikán nyitották meg az állami tanitónő-képezdét. — Czeglédi városi hatósága ezer forintot szavazott meg a szegedi árvizkárosultak részére. — Türr tábornokot igen szivesen fogadták Zágrábban s lakomát is adtak tiszteletére. — Brassóban Joachim és Brahms szintén fényes sikert arattak; utóbbi napokban Kolozsvár vendégei voltak. — Putnokon október 14-dikén, mint Tóth Ede születésnapján, állitják fel ennek emléktábláját s mükedvelők a „Falu rosszát" adják elő. — Szegeden a Krauszczég lóvonatu vasutat akar épiteni s erre az engedélyt meg is kapta. — Nagy-Kikindán szerb szinészek e napokban tetszés mellett adták elő a Szigligety „Czigány"-át.

Külföld.

⁂ (*Mária Krisztina főherczegnő kisérete.*) A spanyol király arájának kiséretét, mely Madridba követni fogja, király ő Felsége már kinevezte. A főherczegnő főudvarmestere Kinsky herczeg; a főudvarmesternő Pallavicini Gabriella örgrófné; kamarások: gróf Bellegarde Ferdinánd és gróf Mitrovszky Antal; udvarhölgyek Andrássy Irma és Cappy Henriette grófhölgyek. A főherczegnő, kiséretével együtt, október 18-dikán indul utra s az esküvő október 28-dikán lesz. A jegygyűrűkkel egy-egy futár Bécsből és Madridból már utnak indult; a két futár Párisban találkozott s onnan folytatta utját az egyik Bécs, a másik Madrid felé.

⁂ (*Bismarck Bécsben.*) Az egész világ figyelme most Bécs felé volt irányozva, hol e héten Bismarck herczeg, a „vas kanczellár" volt látogatóban. A herczeg neje és Vilmos fia kiséretében érkezett meg, s a „Hotel Imperialba" szállt. A pályaudvaron nagy óvációkkal fogadták; ő Felsége a király is képviseltette magát a fogadás alkalmával. — Volt aztán udvari ebéd, diplomacziai értekezés és látogatás. A bécsi nép, mely különben is hires kiváncsiságáról, minduntalan ott őgyelgett a „Hotel Imperial" előtt s az a boldog, a ki a hires vendéget megláthatja.

⁂ (*Minta-előadások.*) Münchenben a jövő évre mintaelőadásokat rendeznek a királyi udvari szinházban, oly előadásokat, melyekben minden szerepet Németország egy-egy elsőrendű drámai művésze vállal el. Bécsből részt vesznek Wolter és Strassmann asszonyok, Weszely kisasszony, továbbá Robert, Krasztel és Friedmann. A többi szinháztól: Barnay (Hamburg), Ulrich és Ellmenreich asszonyok (Drezda), Förster (Lipcse), Haase, Oberländer, Krause (Berlin), Lange (Karlsruhe) és Holthaus (Hannover.) A müncheni udvari szinház igazgatója, Possart, e napokban ismét Berlinbe utazott, hogy még más jelesb mü-

vészek is megnyerjen. A legnagyobb nehézség azonban csak most kezdődik, mikor a szerepek kiosztásáról kezdenek értekezni. Mert a legnagyobb művészek is ebben a kérdésben alig tudnak menekülni a kicsinyességtől.

⁂ (*Dumas Sándor*) jelenleg egy „Modern Tartuffe“ czimü regényen dolgozik, melynek hőse egy fiatal ember, ki a jezsuita rendbe lép, s a rend parancsára egy gazdag protestáns nőt akar elcsábitani; Dumas eleinte drámának akarta e tárgyát feldolgozni, de félt, hogy a szinpad czenzurája korlátozná szabadságát.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Sándor bolgár fejedelem Szófiából Bukarestbe a román fejedelem látogatására ment. — Grant tábornok, az Egyesült Államok volt elnöke, ki a földet körülutazta, e hó 20-dikán San-Franciskóba megérkezett. — Ratazziné asszony, Türr tábornok nejének nővére, Som-Sebastianban harmadik házasságra lép, ezuttal Rute spanyol képviselővel. — Kalanzier, a párisi nagy opera volt igazgatója Oroszországba megy s a pétervári és moszkvai udvari szinházakat fogja ujjá szervezni. — Svájczban ez idén közel másfél millió külföldi utas fordult meg s ezeknek ötödrésze angol, német és magyar. — A magyar irodalom Kaliforniában is terjed: a „Weekly Alta California“ Jókai Mór „A láthatatlan seb“ czimü beszélyének forditását közli, a „Daily Bulletin Supplement“ pedig „Farkas kaland“ versét, hibátlan magyar felirattal.

Irodalom és művészet.

⁂ (*A „svéd női négyes“*) föloszlott. A svéd énekesnők e télen Németországban és Ausztria-Magyarországban bucsu-körutat akartak tenni, a hangversenyeket már jó részben be is jelentették, mikor a hangversenyügynöknek tudomására hozták, hogy az egész körutból semmi sem lesz. A második soprán énekesnőt, ki Amerikában férjhez ment, férje haza hivta. Az első soprán és második alt Stockholmban marad, a második soprán Amerikába megy, az első alt pedig, Söderling kisasszony Bécsbe megy, hogy a szinészpályára magát előkészitse.

⁂ (*„Nemzeti könyvtár“*) czim alatt Abafi Lajostól már régebben meginditott füzetes vállalatból, melynek feladata régibb költőink s iróink müveit az olvasó közönség rendelkezésére bocsátani, megjelent ujolag a 37. és 38. füzet; amaz közli Kazinczy Ferencz erdélyi leveleinek egy részét, emez Mikes törökországi leveleit már 3-dik folytatásban.

⁂ (*Munkácsy Mihály*) jelenleg fenséges tárgyu képre tesz előtanulmányokat. A kép azt a jelenetet fogja ábrázolni, midőn Krisztus Pilatus előtt áll.

⁂ (*„A képes világtörténet“*) Ribáry Ferencz e legujabb nagyérdekü s Mehner Vilmos kiadásában füzetenkint megjelenő művéből a tizenötödik s tizenhatodik füzet is elhagyta a sajtót. Mindkét füzet az ókori perzsa birodalom történetével foglalkozik s számos illustrátióval van ellátva.

⁂ (*Emlékkönyv.*) „Eötvös-Album“ czim alatt Székesfehérváron egy 4 ivre terjedő csinos kiállitásu füzet jelent meg, melyet Boross Mihály az ercsii emlékoszlop leleplezési ünnepélye alkalmából készitett. A füzet Eötvös József báró és Szögyény-Marich László sikerült arczképével van diszitve s a leleplezési ünnepélyen elmondott beszédeket, az emlékoszlop történetét, az adakozók névsorát s Szögyény-Marich László a szobor-bizottság védnökének életrajzát tartalmazza. Ára 1 frt.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, szept. 20. A Hugonották. — Vasárnap, szept. 21. A Fourchambault-család. — Hétfő, szept. 22. Antigone. — Gringoire. — Kedd, szept. 23. Don Juan, vagy: a kőszobor-vendég. — Szerda, szept. 24. Az eladó ház. — Az attaché. — Csütörtök, szept. 25. Carmen. — Péntek, szept. 26. Marenya. (Először.)

Népszinház. Szombat, szept. 20. Niniss. — Beni Zug Zug. — Vasárnap, szept 21. A piros bugyelláris. — Hétfő, szept. 22. Trikoss és Kakolé. — Beni Zug Zug. — Kedd, szept. 23. Egy nő, ki az ablakon kiugrik. — Beni Zug Zug. — Szerda, szept. 24. A vereshaju. — Csütörtök, szept. 25. Niniss. — Beni Zág Zug. — Péntek, szept. 26. A sárga csikó.

⁂ (*A nemzeti szinházban*) Wilt asszony folytatta vendégszereplését, mindig zsufolt ház előtt. Szombaton a „Hugonották“ Valentine szerepében, kedden pedig „Don Juan“ Donna Annájában lépett fel. Gyönyörü énekét számtalanszor tapsolja meg a hallgatóság és sokan vannak, kik ének dolgában Wilt asszonyt Pattihoz helyezik. Különösen „Don Juan“ dallam-gazdagsága, gyönyörü zenei költészete mind igen alkalmas volt arra, hogy a vendégművésznő ritka tehetségét érvényesitse. — Volt más vendége is a nemzeti szinháznak, még pedig szintén ritka vendége. Egy névtelen művész: Mihályfi Károly, az aradi szinháztol. De első fellépése nevet szerzett neki. Első izben „Gringoire“-t, ez exotikus szerepet játszotta, az ágrólszakadt költőt, kit az éhség prózája gyötör s a szerelem költészete hevit s ki természetének nemes fölcsillamlásával meg tudja nyerni XI. Lajos királyt, noha ez ellen sujtó guny-éneket irt, s a mi több, lelkesedésével el bir bájolni egy fiatal, gazdag lányt, a ki annyira idegenkedett tőle. Nehéz szerep, de a fiatal vendégnek igen jól sikerült. Egészen szabatosan, folyvást érdekesen játszott s megnyerte a közönséget, mely párszor zajosan tapsolta meg. Szép, kellemes és elég erős hangja van; tisztán, helyes árnyalással beszél; élénken mozog s arcza is, hangja is többnyire elég biztosan találja meg a kifejezés hangját. Mozgása eleven. Van kedélye, szeretetreméltósága s izlése is, a mi a mohó evés mozzanataiban tűnt ki. Egészben véve határozott tehetség, kiben a nemzeti szinház igen jó erőt nevelhet magának. A vigjátékot Sophokles „Antigone“-ja előzte meg, melyet Jászai Mari asszony tiszta, emelkedett stilü ábrázolása folyvást vonzóvá tesz az antik tragédiák barátaira nézve.

Tartalom.

Zivatar és szerelem, László Mihálytól. — Nem is tudod . . . Dengi Jánostól. — A szerelemről, Emiliától. — A fehér kamélia. — A szoba virágdisze, Jámbor Antaltól. — Tárcza. — Fővárosi élet. — Vidéki élet. — Külföld. — Irodalom és művészet. — Szinházak.

Aboritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divatképünk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

— Ugyan édes Pesti Pista, maga gavallér ember, fiatal ember, edzett ember; tegye meg azt a szivességet: adja át nekem ma estére az ágyneműjét egy vendégem számára; maga meg — —

— Kérem nagysád, kész örömmel, csakhogy akkor én is oda megyek hálni.

Persze hogy ő nem azt akarta ajánlani. Nevetve a vállamra csapott a legyezőjével s azt mondta: süssem meg akkor az ágyneműmet, mert hiszen igy megint csak ágy nélkül marad egy ember.

Azt hiszik: nem adtam oda az ágyneműmet? Oda én. Magam pedig a présházban a vigan lobogó tűz mellé leteritettem a vinczellér décz-bundáját, rágyujtottam egy termetes pipára s oda szóltam az öreg Marczi bácsinak, a fő taposónak: mondana nótát, mesét, a mig én itt elszenderedem a rotyogó bográcz mellett.

Dehogy is aludtam csak egy pillanatig is. A kádban a taposók körbe állva elkezdték elébb lassu tempóban, aztán szaporázva verni a taktust meztelen lábaikkal a beöntött szőllő-törköly tetejébe, ahhoz a nótához, hogy:

Az én csizmám nyikorgós.
Tegnap vette a csikós . . .
Hap, hap, hap!

A mi aztán nem hagyta nyugodni a közeli pajtában beszállásolt szedő nép fehér cselédségét. Oda szállingózott valamennyi; elébb csak az ablakon kandikáltak be, majd beljebb merészkedtek egymásután, nagy szemérmesen, egy-egy jobb hangu leányzó bele vágott a taposók dalába, a többi körbe fogózva járt a lobogó tűz világa mellett egy sajátságos regulás tánczot, kigyózó vonalakat csinálva, olyan „chaine anglaise“ formára, majd csomóba gubanczolódva, majd egymásnak magasra tartott karjai alatt szerte-kasul bujdosva. S azalatt hangzott a leányok csinos dala:

„Az a kis lány nem lesz mindig árva,
Szüret után én leszek a párja.“

Mikor aztán éjféltájban elszéledtek a menyecskék, lányok, Marczi bácsi rákezdte a meséjét kristály palotáról, csodaszép királyleányról. A tűz álmosan pislogott már, a présből csurgó must versenyt fütyürészett a tücskökkel, közbe-közbe nagyot roppant az öreg prés, mintha nyögne az izmos vinczellér szoritása allatt . . .

Mire hajnal lett, a sajtóház falán néhány egymás mellé szénnel rótt vonás mutogatta dicsekedve a taposás, sajtolás eredményét. A hegy-pásztor oda állt elémbe hosszu puskájára támaszkodva.

Biztatásomra fülihez emelte a puska tusát s kisütötte a mit belé rakott. A nagy durranásra zsivajogva kászolódott fel álmából a szedő népség.

Fel, fel a hegyre!

S mentek szép sorjában. Hangzott a vidor dal, szólt a hegy bubjáról a hegy-pásztor „inas“-ának a harsogó kelepje, a zajra felriadó nyulat messze hallható rikoltgatással kisérték a mig csak látható volt, s mikor a tulsó hegyoldalon rálőtt a cserkésző vadász a megrémült tapsi fülűre, sokáig eltanakodott rajta a szedő népség: meglőtte-e? nem-e? Aztán folyt vigan a „munka“.

Persze ezt nem is szokás ott munkának nevezni. Jó kedvvel, dal, és tréfa közt szedik sajtárokra az édes gerezdeket. Az aratás, kapálás, széna-gyüjtés mind keserves munkája a népnek: a szüret, az a nyár hosszu fáradalmai után a pihenő; valóságos ünnep.

Munkás népnek munka az ő nyugodalma is.

Meg is áldja a szüretelő népet mindig a — kolduló barát, a ki puttonos szamarával nagy alázattal szed össze a jószivű uraságoktól néhány hordóra való bort.

— Adjon isten ezer annyit.

A mi néha nem a legjobb kivánság. Nincs hozzá elég hordó, s a szőllősgazda mi csináljon ilyenkor? Van arra vers is:

„Mit tehet mást a megakadt gazda:
Búvában a tavalyit fogyasztja.“

Pesti Pista.

Fővárosi élet.

Lapunk előfizetési felhivását az uj évnegyed alkalmából mult számunkhoz mellékelve vették olvasóink. E helyütt is szives figyelmökbe ajánljuk.

⁂ (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Fabinyi Gusztáv és Imrédy Etelka kisasszony, Pozsonyban. — Naosy Elek tanár és Dienes Ilka kisasszony, Debreczenben. — Vári Sándor néptanitó és Szentandrássy Róza kisasszony, M.-Berényben. — Ghyczy Dénes volt országgyűlési képviselő és Sztráda Gizella kisasszony, Budapesten. — Latkóczy Mihály tanár és Stölczer Margit kisasszony, Budapesten. — Péterffy István és Gyurcsák Ilona kisasszony, Nagyváradon. — Bócz Géza és Hlatky Ilona kisasszony, Nagyváradon. — Kranczter Jakab és Krausz Mariska kisasszony, Ungvártt. — Wahl Béla és Gutmann Juliska kisasszony, Budapesten. — Összekeltek: Pál Lajos honvédhadnagy és Schönvizner Malvin kisasszony, Tatán. — Szentkuthy Géza királyi számtiszt és Holly Irma kisasszony, Budapesten. — Pathó Géza honvéd-főhadnagy és Burián Berta kisasszony, Pozsonyban. — Kern Albert kereskedő és Tajber Teréz kisasszony, Békésen. — Ujváry Imre és Bürchner Ella kisasszony, Tatán.

⁂ (*A nemzeti dalkör*) dal- és tánczestélye vasárnap élvezetes és mulatságos volt, szépszámu közönség jelenlétében, a pesti lövöldében. Féltizkor kezdték meg a kardalok előadását: Volkmann „erdei dal“-át, melyre a Mollináry hires baka-nóta következett. A dalkör szabatosan, erőteljesen, jó árnyalva énekelt. Kászner Károly czimbalmozta a Massenet-Szabadi-féle török indulót, de nagyobb elismerést is kapott a magyar dallamok jeles czimbalmozásáért. A „Coradilla“ s a Huber Károly sikerült „Fohász“-a, melyben a tenorrészt Károlyi György, a baritont pedig Dreust Gyula énekelték, köztetszésben részesültek s az előadók és Huber Károly sok tapsot kaptak. Előadás után nem sokára kezdődött a táncz a Patikárusék élénk zenéje mellett. A csárdás vigan folyt s a négyesre körülbelől ötven pár állott ki. A résztvevő hölgyek közül ime néhánynak neve: Tánczos Béláné, Getső Ignáczné, Szohner Károlyné, Károlyi Györgyné, Eörvösy Vilmosné, Paár Jánosné és Józsefné, Miksits Minka, Zitterbarth Adél, Michel nővérek, Grafmayer Gizella, Frisch Ida, Pritzky Emilia, Graf Hermin, Meguscher Fánni kisasszony stb. A kedélyes hangulat hajnalig tartá együtt a társaságot, pedig a hajnal kezd már jó későn jelentkezni.

⁂ (*A Duna-egylet tagyjai*) Bécsből vasárnap lerándultak Budapestre. Fogadásukra sokan gyültek ki a partra; de hiába várakoztak, a „Sophia“ hajó órákat késett a vendégekkel. Természetesen, ez a kirándulás nem kéjut, ha-

nem tanulmányi ut s meg-megállnak, a hol valami megvizsgálni-való akad. A Duna-egylet ugyanis a folyam közlekedésének emelésére alakult s többi közt arra, hogy a Duna alkalmassá váljék egész hosszában mélyjárásu hajók vitelére is. A mostani kirándulás az első szemleut, miközben a magyar városok vendégszeretete is meg-megfogja a bécsi vendégeket. Igy Pozsonynál vagy négy órát, Esztergomnál kettőt késett a hajó. A parton várakozó urak, köztük Kammermayer polgármester, ki az üdvözlésre készült, meg is unták a várást s elhatározták, hogy az üdvözlés másnap kora reggel lesz. A „Sophia“ szombat éjjel csak kevéssel éjfél előtt ért ide. Vasárnap reggel vagy nagyven főnyi küldöttség jelent meg a „Sophia“ födélzetén, tekintélyes testületek képviselői élükön Kammermayer polgármesterrel. Volt kölcsönös üdvözlés és szónoklás. Félórai társalgás után a bécsiek egy része sétát tett a korzón, kilencz órakor pedig a hajó tovább indult lefelé a Dunán, a parton állók éljenzései közt.

⁂ (*A „budai lövészegylet“*) vasárnap tartotta idei zárlövészetét. Az ünnepélyes lövészet reggeli nyolczkor kezdődött s tartott szakadatlanul egész esti hat óráig, melynek befejeztével a jutalomdijakat osztak ki a nyertes lövészek közt. Jutalmat nyertek: mély lövésért Trittner Károly egy huszfrankos aranyat, Déván Károly öt darab és Zsömböry József négy darab ezüst forintot; legtöbb találásért: Déván Károly huszfrankos aranyat, Szőke János öt darab és Milacher József négy darab ezüst forintot. A tekepályán szintén dijdobás volt, hol Nicora József, Dubasievics Nándor és Gassner sorezredbeli százados voltak a fönyertesek. A jutalmak kiosztása után táncz következett Szűcs Tóni jó zenekara mellett. A négyeseket Laumann József rendezte ügyesen s részt vett harminczkét pár. A hölgyek között voltak Cserményi Viola, Keim Aranka, Nicora Szabina, Schwarcz Irma és Józsa, Klarner Hermina, Ostyián Irma, Löw Anna, Bruckner Julcsa, Krems Adél, Tamásy Etelka, Koller Mariska és Gizella, Medvés Lujza, Kranz Mari és még többen. Az ünnepélyen jelen volt Ráth Károly főpolgármester is, kit Érczhegyi Ferencz főlövészmester fogadott s vezetett körül az egylet összes helyiségeiben.

⁂ (*A Kisfaludy-Társaság*) e hét szerdáján tartotta meg a szünidők után első ülését. Az ülésen a tagok kevés, de a hallgatók annál nagyobb számmal jelentek meg. — Beöthy Zsolt bemutatta Széchen grófnak tanulmányát a XVII. és XVIII. század franczia társas életéről és memoire-irodalmáról. A becses tanulmány önállólag Széchen Antal „Tanulmányai“-ban fog megjelenni, melyet a a Kisfaludy-Társaság ad ki. — Ezután Vadnay Károly az „Ezüst kereszt“ czimű elbeszélést olvasta fel.

⁂ (*Szigligeti Ede mellszobrát*) rendelte meg a nemzeti szinházi foyer számára a szinházi emlékszobor-társaság Szász Gyula jeles szobrászunknál azon gyps minta alapján, mely hosszabb ideig volt az irók s művészek tázsaságának helyiségében kiállitva. A kiváló tehetségű fiatal művésznek ez az első jelentékenyebb megrendelése évek óta, az utóbbi évben pedig a szó szoros értelmében nem volt más megrendelése, mint egy pannoniai kőszobor a Propeller szállóban (Rudasfürdő mellett) ujonnan fölfedezett forrás felett, mely pár hét óta már ott fel is van állitva.

⁂ (*Gróf Batthány Kázmér özvegyéről,*) kinek elhunytát más helyütt jelezzük, több érdekes dolgot beszélnek. Igy:

Batthány Lajosné és Károlyi Györgyné grófnőkkel ő volt az első, ki 1844-ben a védegylet ügyét melegen felkarolta; a három lelkes hölgy az e végből adott bálon maga mutatta be a honi kelmét s ők voltak az utolsók, kik a mozgalom elhaltával levetették a honi ruhát. Az emigráczió idejében ő volt az egyetlen magyar nő, ki engedélyt nyert, hogy a szultán háremét meglátogassa. Párisban, főleg férje halála után, ha nem is épen szükségben, de nagyon egyszerűen élt; ez azonban nem törte meg erélyét s kézi munkával is segitett magán. A legutolsók közül való volt, kik a hazatérhetésért folyamodtak s agg kora daczára soha sem szűnt meg melegen érdeklődni nemzete minden ügye iránt.

⁂ (*Két érdekes felolvasást*) lesz alkalma hallani fővárosunk művelt közönségének a jövő hó folyamában. Mint ugyanis értesülünk, Hanslik Ede, a hirneves bécsi zeneitész, október 15. és 17-dikén két felolvasást tart Budapesten a zenészetről, példákkal megvilágitva. Előadásának főtárgya lesz a dalmű bevezetése Olasz-, Franczia- és Németországokban. E felolvasásokra előjegyzéseket elfogadnak Lafite és Rózsavölgyi műkereskedéseiben.

⁂ (*Vig szüretre*) készül Blaháné asszony gödöllői szőllőjében, hová a művészeti és irodalmi világból számos vendéget szándékozik meghivni. Valaki e mindenkitől szeretett vidám asszonyt durva levéllel fenyegette meg. Azt irta neki: a gőzsiklójának egy vánkosa alá tegyen az ő számára ötszáz forintot, különben este, a szinházból kijövet, leöntik vitriollal. A művésznő széttépte a levelet s egyet nevetett. Mitől is félhetne, mikor olyan hatalmas testőrsége van: a közszeretet.

⁂ (*Kunike A. kisasszony.*) németországi okleveles tanitónő társalgási órákat ád a német, franczia és angol nyelvekben. Összejövetelek e czélból hetenként háromszor lesznek. Tandij havonként 3 frt. A nyelvek ezen gyakorlatias tanulását melegen ajánljuk. Jelentkezni lehet a nevezett kisasszonynál, szervitatér 8. sz. a. délelőtt 11 órától délután 5-ig.

⁂ (*Regény.*) Egy fővárosi kereskedő neje cselédet fogadott. A cseléd megkezdte szolgálatát s bevitte az ebédhez az első tál ételt, de a mint a házi urat megpillantotta, nagyot sikoltott, elejtette a tálat és kirohanva, összeszedte holmiját és a háztól eltávozott. A kereskedő megértette e nagy meglepetést, mert az a cseléd az ő első felesége volt. Akkor ő még falun lakott, mint szatócs, de ez első feleségétől, mert könnyelmű volt, elvált; aztán a fővárosba jött, meggazdagodott, nevét megmagyarositotta s ujra megnősült. Az első asszonyt pedig idők multán a nélkülözés arra készté, hogy a fővárosba jöjjön szolgálni s a véletlen épen volt férjének második nejéhez vezette.

⁂ (*Fővárosi vegyesek.*) Egy lapban azt a furcsa hirt olvassuk, hogy gróf Andrássy Gyula a „boszniai alkirályi“ állomásra van kiszemelve. — Nagy Jakab, az ismert tilinkó-művész, fölcsapott konstablernek a fővárosi rendőrségnél. — Mihályfi Károlyt, kinek első vendégszereplése oly jól sikerült, már szerződtette a nemzeti szinház igazgatósága. — Wilt Mária asszonynak a nemzeti szinház igazgatósága — hir szerint — szerződési ajánlatot tett. — A muzeum közelébb nagy gyűjteményt kapott Khinából, gróf Széchényi Bélától. — A tanács a katholikus legény-egyletnek száz, a zenekedvelők egyesületének ezer forintot utalványozott. — Bubics apátot, ki a mu-

39-dik szám. Szeptember 28-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Muzeum-körut 10. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte		Nap-nyugta	
							óra	percz	óra	percz
Szept. 28	Vasárnap	E 17 Venc.	E 16 Venc.	16 G 17 Euph.	11		5	55	5	45
29	Hétfő	Mihály	Mihály	17 Zsófia	12		5	57	5	43
30	Kedd	Jeromos	Jeromos	18 Omen	13		5	59	5	40
Okt. 1	Szerda	Remigius	Remigius	19 Trófim	14	☽	5	59	5	39
2	Csütörtök	Leodegar	Leodegar	20 Eustách	15 Sátor ünn.		6	1	5	37
3	Péntek	Kandid	Jairus	21 Kondrat	16		6	2	5	35
4	Szombat	Szer. Ferencz	Szer. Ferencz	22 Phokás	17 Szabb.		6	4	5	33

☞ Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk. ☜

Divattudósitás.

Bár mennyi roszat fogjanak is rá a divatra, bármenynyire vas akaratu zsarnoknak legyen is kikeresztelve, mai nap még sem az az ellentállást nem tűrő tyrannus többé, mint a régibb időben, hol majdnem — egyenruhává vált egy-egy felkapott divat. Most már mégis az egyéniséghez lehet alkalmazni a divatot és minden hölgy összhangba hozhatja vele termetét, alakját: kora, állása, alakja, nagysága, arcza, sőt még hajának szine szerint választván öltözékét. Tehát a divat terén sincsen többé önkény. Bizonyság reá az uj ruhákon látható dudorodások, a melyek szinte felénken, és csak nagy-lassan pillogattak ki a divat piaczára, erőltetésnek, kényszernek semmi nyoma. Midőn évekkel ezelőtt a krinolin parancsolt, akarva, nem akarva mindenkinek, a ki csak némileg is a világban élt, meg kellett hódolnia neki, mig most a feldudorodott ruhák mellett számtalan szűk ruha is megtartja divatját, és kiki tetszése szerint választhatja öltözékeit. A karcsu alaku hölgyek, a kiknek egy kis dudorodás jól áll, előszeretettel viseltetnek a feldudorodott Pompadour-féle ruha iránt, mig a középnagyságu és teltebb termetű hölgyek nem követik ezen reájuk nézve nem is előnyös divatot, hanem kárpótolják magukat a Princesse-formával, a hosszu, sima lebbentyűs derékkal és csikos szövetekkel. E két forma közt még egy közvetitő szabás is van, mely szépen elfedi és azért mégis kellőképen kiemeli az alakot, és ez a Princesse-féle tünique, vagyis polonaise, a mint azt már évek óta viseljük, csakhogy most hátul és oldalt a csipők alatt fel vannak dudorodva, ugy, hogy az alak nem kap tőle sem tulságos szélességet, sem tulságos kerekséget.

Ujságképen pedig meglepő uj összeállitásokról és szinekről beszélnek, azaz még nem beszélnek, hanem csak suttognak, mert még kétes, ha szivesen lesz-e fogadva ez ujitás, és még nem is igen mutatták be nyilvánosan. Ez ujitás, vagyis inkább ez uj szeszélye a divatnak — a török öltözékből, azaz török szövetből fog állani, tudniillik török cashemirból, a legélénkebb szineket, a legbizarrabb pálmák és arabesque-kek mintáit mutatja, de a melynek még most az a nagy hibája is van, hogy igen drága. Azt mondják ugyan, hogy három méterből egy egész öltözék telik, és ha megtartják a most javaslatba hozott uj formát, akkor nem is igen kell több belőle. Mert ez öltözék csupán csak egy rövid, sima szoknyából áll, semmi néven nevezendő diszitéssel, franczia cashemirból egy széles, buzavirág kék écharpe borul a szoknyára, ez helyettesiti a tünique-t, finom selyemrojtos végei oldalt simulnak alá rajta, és e rojtok is a szoknya tarka-barka szineivel egyeznek. Az oldalt és hátul feldudorodott hosszu derék nem a török cashemirból készül, hanem a kék szövetből, és csakis a gallér és a derekon és ujjakon látható felhajtókák vannak török cashemirból. Azért mégis köztetszésre talál-e majd ezen uj izlés, a közel jövő mutatja meg.

Nem tudni, ujdonságkép lép-e megint föl vagy csak inditványkép az aranyos diszités iránti előszeretet, mert már a mult évben is kezdték azt viselni, akkor azonban nem tudott átalános hóditást tenni. Különösen fekete és barna őszi kalap készült nagy számmal arany zsinórral befoglalva, és a marabou-tollak is aranyporral vannak behintve. Majd megválik az őszszel, ha állandó lesz-e ezen fényes diszités, azért — nem kell sietni vele.

Nagyobb fontosságu a divat terén az a hir, hogy legközelebb a rövid derekak lesznek a divatosak, és — talán előpostául — a széles, csattos övek már itt is vannak, és el kell ismerni, hogy az ilyen öv csakugyan kellőképen tünteti föl a szép derekat. A legkedveltebb övek oroszországi és kigyóbőrből készülnek, (sajátságos találkozás!) vagy atlaczból, grosgrainből, bársonyból, fekete, vörös, bőrszinben. A néha ilyen szép művű csatt még aczélból, oxydált ezüstből, bronze-ból készül, hosszas négyszögű vagy kerek formában. (Egyszerűbb, de azért csinos csattok kaphatók 1 frton, 1 frt 50 kron, a szebbek 3, 4, 5 frt.) Az övről aláfüggő kis táska is divatos és készül ugyanabból az anyagból vagy kelméből, a miből az öv.

Divatképünk magyarázata.

Az első alak sima rózsaszinű cashemirból készült ruhát visel, hosszu sima jaquet-tel, a szoknya alján széles ránczokba rakott fodor látható. A tünique széles écharpe-ot képez, mely hátul uszályban végződik, oldalt pedig sima és gazdag himzéssel van diszitve. E diszités az ujjakon és hegyes galléron ismétlődik.

A második alak sima világos nyers selyemből való ruhát mutat be, az alján keskeny, rüche-féle fodorral, mely fölött három keskeny, rézsut vágott szegélyke látható. A princesse-formáju felső ruha és tünique egyben van szabva, elől gombokkal bezárva, egyik vége pedig a jobb oldalon magasra felhuzva és sima hátrész alá rejtve. A széles csipke jól hozzá illik a tünique diszitésének.

Számrejtvény.

Duka Margittól.

5. 4. 2. 1. Isten a gondviselője.
25. 3. 27. Bajban szivünk éled tőle;
8. 12. 6. 13. 11. 15. 21. 9. Hires barlang van ott nálunk.
20. 19. 18. 17. Nőnevet ilyet találunk;
24. 16. 26. 23. 24. Őskorunkban nagy vezérünk,
10. 14. 7. 13. 1. Ilyen szerint kelmét kérünk.
22. 21. 20. 27. 26. Viselik ezt télen gyakran.
1—27. Petőfi, a halhatatlan.
Egyik versét igyen kezdi,
Ifju szív szerelmét festi.

Megfejtési határidő: október hó 15-dike.

A f. é. 35-dik számban közlött számrejtvény értelme:
Ábrándozás az élet megrontója.
Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:
Sárosy Mari, Jánossy Lajosné, Báthori Sigray Istvánné, Szegedi Róza és Ilonka, Markó Luiza, Kovacsics Ella, Riskó Éva, Sándor Katinka, Kiss Béláné, Károlyi Róza, Szikszay Erzsike, László Olga, Mannó Than-

hoffer Mariska, Ujfalusy Károlyné, Tamásy Luiza és Ida, Éhen Gizella, Rózsa Vilma, Csáky Róza, Egry Teréz, Kiss Károlyné, Tamásfy Luiza, Kállay Anna, Vincze Janka, Fehér Aranka, Kőrösy Juliska, Tóth Józsefné, Kálmán Izidóra, Kolb Gézáné, Szalay Olga, Buttkay Lidia, Heller Klotild, Szoboszlay Gyuláné, Drágus Lenke, Oláh Szidónia, Magyary Károlyné, Huszthy Emilia, Török Flóra, Omaszta Ida, Martonfalvay Rózsika, Tömöry Gizella, Kendeffy Mariska, Szentmiklóssy Kiss Emma, Tóth Gyuláné, Máar Juliska, Németh Mária és Julia, Olgyay Tekla, Pazár Mariska, Weiner Lina.

Megbizások tára.

Egerbe D. M. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

Czeglédre D. F. urnőnek: Posta fordultával megküldtem.

Nádudvarra T. Á. urnőnek: Várom szives válaszát.

Gáltőre K. T. urnőnek: Fogadja szives üdvözletemet. A kedves sorokat vettem.

Mező-Kövesdre G. K. P. urnőnek: A legszivesebben egy pár hét mulva.

Ny. Iványára K. A. urnőnek: Azonnal ujból megküldtem.

Nyékre B. J. urnak: Magánlevelet irtam.

Pécsre D. A. I. urnőnek: Minden bizonynyal el lesz küldve; fogadja szives tiszteletemet.

L. Udvarra O. G. urhölgynek: Örülni a boldogokkal és szenvedni a szerencsétlenekkel, lehet-e ez másképp? Szives tisztelet.

Kolozsvárra P. I. urnak: Magánlevelet irtam.

Karczagra O. V. urhölgynek: A ház, melyben szerkesztőségünk van, uj számot kapott, t. i. 26-ot, de azért a régi szám alatt is megtalálnak bennünket, most még kevesen veszik tekintetbe a 26. számot.

Marosvásárhelyre T. G. urhölgynek: Magam is jó, hűséges barátnőt siratok benne! Szives tisztelet.

Kérdések.

Fehérneműmbe koromfoltok jöttek, mivel távolithatnám el azokat? Az erős lugban való mosást már megkisértettem, de eredmény nélkül. B. Vilma.

Arczbőröm tulságosan zsiros és fényes, mivel szüntessem meg ezt, a nélkül, hogy ártalmára legyen arczomnak? Rizsport nem akarok használni, ki tudna nekem mást tanácsolni? V. Ilonka.

Mit tegyek, hogy lehetőleg sokáig adhassak asztalomra friss uborkasalátát? Hallom, hogy ügyes gazdasszonyok uborkáikat télig is friss állapotban eltarthatják. Hogyan és mivel kérdi a fiatal gazdasszony.

Mivel szagositsam meg szekrényeimet, hogy mindig jó szaguak legyenek fehérneműim? A finom illatu virágleveleket, például a rózsa, reseda, ibolya hamar veszitik el jó szagukat, és télen alig van már illata az én szárított virágleveleimnek. Mit tegyek, hogy állandó legyen a kellemes illat? V. Ilka.

Feleletek.

D. Ilonának. Egy napra szabad elhagynia a gyászát, hogy szemet ne szurjon fekete ruhája a menyegzőn, de arra mégis legyen tekintettel, hogy ne vörösbe, vagy rózsaszinűbe öltözzék, hanem fehérbe, szürkébe, lilaszinbe stb. Ha azonban a haláleset egy pár héttel ezelőtt érte, akkor jobb lesz csak lelkével részt vennie a szertartáson.

Gy. Lászlóné.

Én is nagy kedvelője vagyok a szobavirágoknak és elég szerencsével ápolom őket. Pálmáim szép sötét zöld lombuak, e nyáron is több levelet hajtottak, és igy diletans létemre is bele merek szólani a virágok ápolásához. Ugy tapasztaltam, hogy a pálma szereti a nedvességet, és azért mindegyik pálmámnak tágas tányérja van, melybe a felesleges viz lecsuroghat, de fel is szivároghat. Pálmáimat mindig langyos vizzel öntözöm, télen melegitetem e czélra, nyáron pedig órákig a napon hagyom állani. Természetesen sokat teszem pálmáimat a napra, minden második nap lemosom leveleit a portól, minden tavaszszal uj fekete földbe ültetem át, és e gondozásomat a legviritóbb kinézéssel hálálják meg. D. Gyuláné.

Sz. Olga tisztitsa tükreit következőkép: vegyen 10 gramm égetett magnésiát és ugyanannyi finomitott benzint, dörzsölje jól össze, vegyen egy gyapot pamacsot és belemártogatva ama tisztitóba, dörzsölje be vele a tükröket, ha megszáradt, törülgesse le finom vászonruhával.

F. Györgyné.

Az elhasznált bélyegeknek igenis van hasznuk, és gyűjtik is azokat jótékony czélra. A chinaiak szobáik kárpitozására is vásárolják meg, az árát pedig jótékony czélra forditják. Privát személyek, például Herr O. Vater Berlin, Krautstr. 32 átvesz, és eszközöl elszállitást Chinába. Az Erzsébet kórház Berlin W. Lützowstr. 24—28 egy ingyenes ágy fölállitására gyűjt; és azért kár, csak egy bélyeget is eldobni, én szorgalommal gyűjtöm, és ezt ajánlom másoknak is, mert ha az ember csak csekélységgel segithet is, miért ne tenné. J. A. E.

Szerkesztői nyilt levelek.

„Micsoda dolog az!“ A komikumban sem szabad szolgailag mázolni az életet; hanem enyhiteni kell a rutat, különben leirva még inkább viszszataszitó.

„Az első harangszó.“ Szép részek vannak benne, az alapeszme azonban — homokban szikkad el.

„Felsőmagyarországi népszokások.“ Az elnevezéseken kivül, egyetlenegy olyan vonás nincsen köztük, a mit másutt is ne találnánk a nép közt.

„Két uralkodó életéből.“ A fele roszul van forditva, a többi meg épenséggel érthetetlen

„Mondd el.“ (Sz. K.) Erre a vallatásra nehezen nyilik meg az ajka. Szebben kell azt tudni elmondani.

„Az elhatározó lépés.“ Sok igaz van benne, de sok benne az egyoldalu felfogás is. Nem csupán a nő lesz más, hanem a férfi is, és talán még inkább, mint a nő, mégis csak ennek szól a leczke.

„Furcsaságok.“ Köszönettel vettem.

„A kávé.“ Kivánsága szerint.

„A szobai virágokról.“ Ez már sükerült. Máskor is ilyet kérek.

„Puskin.“ Akár a csontváz; nyilván a lexicon az oka, a miből ki van irva.

„G. költészete.“ Már Bajza mondja, hogy mikor a művet ütik, a szerzőnek is jut belőle. Azért még sem a kritika tisztje, egyenesen a költőnek menni neki. Ez nem kritika, hanem személyeskedés, hogy ne mondjuk: gyanusitás.

Előfizetési fölhivas

a

„CSALÁDI KÖR“

Huszadik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven szines boritékkal.

Minden hóban négy melléklet, fölváltva szinezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások és arczképek.

Előfizetési dij:

Csupán a lapra: egész évre **12 frt,** — félévre **6 frt,** — negyedévre **3 frt.**

Az egész évi 12 kötet csomagolási dija 40 kr.

A németországi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitünő alkalmazhatósága végett a magas cs kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúz (Rheuma), inszaggatás, mell, gerinczfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen. **Egy csomag 1 frt 5. kettős e. ejü 2 frt 10 kr.**

Ezen köszvényvászon azzal különböztetik valamennyi létező jobbi szerekről, hogy csakugyan használ.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr. Postán küldve 10 krral több. Valódian Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gyógyszertárában, király-utcza 7. sz. — **Debreczenben:** Rothschneck ur gyógyszertárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur gyógyszertárában. — **Mohácson:** Jazevics Károly. — **Kolozsvartt:** Wolf gyógyszerésznél. — **Pécsett:** Zsolnay. — **Szegeden:** Weiglein György, Kovács gyógyszerész. — **Temesváron.** Kraul. — **Aradon:** Prinner gyógyszerész. — **Nagyváradon:** Molnár gyógyszerész. — **Székes-Fehérvár:** Dieballa: **Gyöngyösön:** Vozary gyógyszerész. — **Brasso:** Fabik gyógyszerész. **Szigetvárott:** Ehrenfeld W. — **Miskolcz:** Ujházy gyógyszerész. — **Pozsony:** Söltz. — **Kassán:** Escwig Ede és fia gyógyszertárában.

Köszönet nyilvánitás.

Egy a tagjaimba esett igen erős köszvény miatt, oly erős fájdalmakat szenvedtem, hogy ágyamban csakis mások segélyével fordulhattam meg és az éjjeket a legnagyobb kinokban álmatlanul töltöttem. Ezen fájdalmaimtól, a Török József ur gyógyszertárában kapható **köszvény vászon** használata által a legrövidebb idő alatt megszabadultam, noha azelőtt ellene hideg borogatást stb,, valamint orvosi segélyt vettem igénybe, miután most hivatásomnak ismét megfelelhetek,minden ilyen bajban szenvedőnek a fenti iránti szóbeli vagy irásbeli kérdezősködésére szivesen teszek bizonyságot.

Gröbner János,
pályaudvar, Rákos-Palota.

Kopaszság

és a hajösszülés és a pikkely képződés ellen a naponta beérkező hála és köszönet iratok szerint legjobban használható a

Tanin-olaj

Dr. **Moras**-tól.

Tisztelt gyógyszerész ur!
A kopaszságellen a legjobban használ a Dr. Moras-féle Tanin-olaj. Kérem szíveskedjék még egy nagy üveggel küldeni.

tisztelettel
Prag ***Jeremiasek,***
cs. k. törvónyszéki tanácsos

Kapható *Budapesten. Török József* gyógyszerésznél király utcza.

Dr. Lengiel F. féle
nyír balzsam

A növény nedv, mely a nyír törzséből kifoly ha bele furnak. mióta emberek emlékeznek a legkitünőbb szépitő szernek ismertetik, és ha e nedv a feltaláló utasitása szerint chemikai nton balzsammá készittetik csodaszerü hatást nyer.

Ha az arcz vagy test este bekenetik, reggel már alig észrevehető pikkelyek válnak el a börtöl és helye fehér és gyengéddé válik.

Ezen balzsam a ránczokat és himlőhelyeket az arczról eltávolitja és ifju szint ad; a börtgyengéd — fehér és üdévé változtatja és eltávolitja legrövidebb idő alatt a szeplőt, anyajelt, orrvörhenyt, kinövéseket és más tisztátlanságokat a börről.

Ára egy korsó nyír balzsamnak használati utasitással együtt 1 frt 50 kr.

Valódi kapható **Budapesten:** Török József gyógyszerésznél király utcza. **Pozsonyban** Pisztary Félixnél a Mihály kapunál és **Temesváron** Tarczay István-nál.

Valódi angol vászonból készült bekötési disztáblák
a „CSALADI KÖR"-hez.

Hogy a t. c. közönség jutányos áron, diszes és tartós kötéshez juthasson elhatároztam mint ez külföldön már régebben szokás, az értékesebb magyar irodalmi vállalatokhoz disztáblákat készíteni.

E táblákat kiválóan ajánlja **diszes külsejök,** mely alkalmassá teszi, **hogy bármely család könyves asztalanak vagy könyvtárának diszére szolgáljanak,** valamint tartóságuk és olcsóságuk, s a legegyszerübb kötés árába kerülnek.

Ily disztáblák e mü **minden elobbi és jövöbeni évfolyamaihoz** is megrendelhetők.

Egy ily valódi angol vászonból készült, és csakis **finom arannyal aranyozva** ellátott bekötesi disztábla egy egész évfosyamhoz készitve **melynek alakját az itt látható rajz mutatja 1 frt 60 krért** kapható tetszés szerint választott vörös, zöld vagy kék szinben.

Ezen táblákba a bekötést minden vidéki könyvkötö is eszközälheti.

Ily táblák ugyan ezen olcsó áron kapható minden egyes számokhoz is zsinórral készitve különösen ajánlhatók is olvasóegyletek, szállodák, kávéházak stb. részére.

Szives megrendeléseket kérem levelező lap utján eszközölni, a czim név és lakás világos medjelölése mellett. — Megrendelhető levelező lapon csakis egyedül

HIRHAGER KÁROLY könyvkötészetében.
Budapest, (Akademia bérház.)

Minden más bekötéseket, hogy ha hozzám lesznek beküldve legolcsóbb áron, gyorsan és jól eszközlök ugy szintén a vidékre is.

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület, Terézváros, Ó-utcza 21-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

40. SZ.
Október 5-dikén.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

A hitetlen nővérek.

— Beszély. —

Brankovics Györgytől.

I.

— Ön tehát birtokot ohajt venni?

— Igen!

— Igényei?

— Regényes fekvés, folyam avagy tópartján, sziklahegyekkel a háttérben; kényelmes lakház, rendezett kert, gyönyörű kilátás; a jövedelmezés — — mellékes.

— Pompás. Egyet ajánlhatok a Vág mentén, a melynek regényességét még az épületek s az ültetvények ódonsága is emeli.

— Ki a birtok jelenlegi ura?

— Két nővér!

— Szép! Reménylem a nővérek csinosak, fiatalok, szellemesek. Az üzletet magam kötöm meg, habár jól tudom, hogy nőkkel szemben mindig a rövidebbet huzom, mert a szép szemeknek nem tudok ellent állani.

— A Lengedy nővérek szemei ugyan szépek, csak az a baj, hogy már ötven év óta nézik a világ folyását s igy az üzlet előnyös megkötésének nehezen képezhetik akadályait.

— Ez sokat változtat a dolgon. Önre bizom tehát az egész ügyet, mihelyt a vidéket megtekintettem. Az alkuduzáshoz — jól tudja — ugy sem értek.

— Tudom, s épen azért, ha a birtok megnyeri tetszését, nagyon szeretném, ha személyesen kötné meg az adásvételi szerződést. A Lengedy nővérek a meghatározott árból egy krajczárt sem fognak engedni, becsületességök azonban oly általánosan elismert, hogy a vevő az előnyös vételről már előre is biztositva van.

— Oh, ön kiváncsivá tesz engem a nővérekre; a tisztelettreméltó nőket, ha korosak is s daczára annak, hogy rendesen rutak is, felette imádom. Holnap tehát utazom, s ön bámulni fog, mily ügyesen, mily gyakorlatilag kötöm meg az üzletet.

Ime, ezek valának ama birtok megvételének az előzményei, a melyet már tiz év óta szépitgetek s a melyben boldog otthonomat feltaláltam. Igaz, hogy akkor még vidám (nőm állitása szerint: s z e l e s) fiu valék, de igaz az is, hogy már akkor nagy kedvem volt az aranyos tiszti ruhát a polgár egyszerű öltönyével felcserélni s komoly életet kezdeni. A magam ura ohajték lenni s ebben senki és semmi sem akadályozott. A sors és a nők mindig kegyeltek s én mindkettő iránt hálás valék, a mennyiben vakmerőn követtem a legelső pillanatok ihletét. Ennek folytán még nem áldozott le az alkuszommal folytatott párbeszéd óta kétszer a nap s már jövendő birtokomnak a határán valék.

Egy hosszu fütty, egy csengetés s Tarnóczon valék. Az állomáson várakozó kocsikhoz sietve, Lengedy nővérek birtoka után tudakozódtam.

— Lengedy nővérek? Lengedy nővérek? — ismétlék a kocsisok egymás után. — Uram, mi ismerünk itt fel egész Nyitráig, Trencsénig minden birtokost, de Lengedyék nevét soha se hallottuk!

— A patvarba is, itt kell lakniok ezen a vidéken, a Vág partján, egy ódon kastélyban: két koros hölgy, külföldről jöttek néhány év előtt ide.

— Ah, persze, persze, de azokat senki sem hivja a vidéken Lengedyeknek!

— Hanem?

— A „hitetlen nővéreknek“! Ah, azokat jól ismerem, hiszen nőmet is ők gyógyitották ki halálos betegségéből, fiamat is ők tanitatják s leánykám most is tőlök tanul varrni, de már oda uram, csak én viszem! — mondá egészen neki lelkesedve az első kocsi birtokosa, a kit megszólitottam.

— Tehát nagyon jótékonyok a nővérek s igy a vidék lakói nagyon szeretik is őket! — folytatám kocsisommal a párbeszédet, helyet foglalva a hajdan hintónak csufolt bárka kopott ülésén.

— Jók is, — szeretjük is, — válaszolá kocsisom, — de . . .

— De? — kérdém csodálkozva.

— De egy dolgot még sem lehet nékik megbocsátani.

— S mi az az egy?

— Hej uram, nagyon nagy dolog az egy, nem hisznek az istenben, sem Jézus Krisztusban.

A mig az összes, általam ismert vallásfelekezetek alapelveit kutattam össze emlékező tehetségemnek a könyvtárában, czélomhoz értem. A kastély mintegy kétszáz lépésnyire állott az országuttól távol, egy meglehetős terjedelmű kert közepén, melyet csak egy keskeny füzes választott el a Vág vizétől. Már beakartam hajtatni a kert kapuján, midőn az egyik füzfa mellett egy női alakot pillantottam meg, a mely egészen lebilincselt. A nő gyönyörű karcsu termettel birt, szemeit a Vág sima habjain legeltette s a vállán egy hófehér „pincsi“ kutya ült. Megállitottam a kocsit, leszálltam s a hölgy felé intéztem lépteimet.

— Szabad kérnem: itt laknak a Lengedy nővérek?

A hölgy felém se forditá fejét, felemelte vékony kesztyűs kezét s háta mögé mutatva, egy rövid „Ott“-tal válaszolt. A kis pincsi felemelkedett a vállán s urnője udvariatlanságát hátul viselt legyezőjével igyekezett helyre hozni.

Nem maradt más hátra, mint a mutató kéz irányát követve eltávozni.

Egy ezüst haju öreg komorna egy elég csinosan butorozott terembe vezetett. A terem falain értékes olajfestmények diszelegtek; Rousseau és Voltaire arczképei alatt Pláto és Sokrates szobra unatkozott. A terem diszét egy kis könyvtár egészitette ki.

Néhány percz mulva a szomszéd szobából szökelve rontott be négy kis „rottler“ s azután lengő léptekkel jelentek meg a Lengedy nővérek. A hitetlen nővérek alacsony s gyöngéd teremtmények voltak; barna hajfürteik eszményi rendetlenségben vették körül sötét szemeiket, arczbőrük aëtheri finomsággal birt. Arczvonásaik azon nők arczvonásaihoz hasonlitottak, a kik sokat és élesen szoktak gondolkozni.

Eleinte nagyobb figyelmet forditottak a tisztelt nővérek a kis rottlerekre, mint reám s csak akkor lettek irántam előzékenyekké, midőn az egyik ebecske ölembe ugorva, a kezemet kezdé nyalogatni.

Az alku egyes mozzanataival nem untatom olvasónőimet. Az ár mérsékelt volt s én elfogadtam. Hogy azonban alkuszomnak fogalma legyen űzleti ügyességemről, néhány feltételt akartam szabni, illetőleg néhány kedvezményt akartam kivívni.

— Önök hölgyeim, — igy kezdém a manővert, — tul akarnak adni e birtokon, nekem pedig tetszik s igy mindkettőnk kivánsága teljesülhet, ha önök egy-két mellék-feltételemet vissza nem utasitják. Ugy látszik e középkori

épületekben nagyon sok a patkány, — e patkányfogó kis kutyákból tehát egyet át kell nekem engedniök.

— Egy kutyát? — kiálták a nővérek egyszerre.

— Uram, — kezdé az öregebbik nővér, a kit Klárinak nevezett az ifjabbik, — ha ön tudná e kis ebek becsét, akkor . . .

— E feltételt elejteném, — fejezém be nevetve a mondatot. — Sajnálom azonban, a kis rottlereknek épen e nagy becse képezi kivánságom alapját.

A nővérek némán néztek egy ideig egymásra, azután:

— Nem tagadhatjuk meg öntől; — válaszolá Tekla az ifjabbik nővér. — Vannak emberek, kik az állat lelkét nem képesek a mindenség szellemének azon részével azonositani, a mely az emberben él. Az állat lelke igaz, korántsem oly szabad, mint az emberé, mert a látható és a láthatatlan természetnek az elemek körfutása a fel- és a letűnést, a születést és az elmulást egyiránt megkivánja.

— Hogyan! — kérdezém csodálkozva s félek, nem a legszellemesebb arczvonásokkal, — önök a lélekvándorlás hivei!

— Miért nem? — válaszolá Klári méltóságteljes hangon. — Nem okadatolja-e eléggé e véleményt az emberiség ős hite? Avagy a világ irtózatos nyomorának, s ama felemésztő pártoskodásnak, a mely évszázadokon át egész a mai napig egymásra uszitja az embereket s a szellemeket, nem épen abban rejlik-e oka, hogy a természet szavát eltanulták megérteni? Higyje el, az elégedetlenségnek, s a világ egyetemen rombolólag haladó küzdelemnek egyedül ez a forrása!

Tekla kisasszonynak tudományos komolysága valóságos lázba ejtett; Confucius és Zoroaster szelleme kisértgetett agyamban s még sem kaczaghattam azon, a mit e halvány női ajk oly meggyőződéssel, oly világ-megsemmisitő biztossággal hirdetett. A férfi ilyenkor ugy segit magán, hogy a gordiusi csomót ketté vágja s én is ugy tevék. A hölgyek ugyan nem a legkedvezőbben itelhettek felfogási tehetségemről, midőn világnézeteiknek terjedelmes fejtegetésére azt válaszolám, hogy:

— Feltételemhez, az egyik rottlerhez, mégis ragaszkodom.

— Sulyos feltétel, — véleményezé Klári. — Mi különösen szeretjük ezeket az állatokat, mert elhunyt rokonaink lelkei, a lelkek titkos vonzerejénél fogva, ugy hiszszük, kiválóan ezt a testet választák burkolatul.

— Például, — kiáltám, engedve a bohóságnak, — a „Lady“ itt nagyanyjuk lehetett.

— Oh, uram! — válaszolá örömrepesve Tekla, — az ön ösztönének még nagyon romlatlannak kell lennie, hogy oly szerencsésen combinál! Én magam is mindig nagyanyámnak tartottam az öreg „Ladyt“ — s ezért, ha Klári bele egyezik, átengedjük őt önnek. — Oh, én rögtön észre vettem, hogy ebeink nem bizalmatlanok ön iránt s azért alkudtunk meg önnel oly könnyen.

Erre azután mégis csak fázni kezdett egy kicsit a hátam közepe s a kültelek megtekintését ohajtám. Klári készsnek nyilatkozott a Cicerone szolgálatára. A kertbe érve, rögtön ama néma női alakot keresték szemeim, a kit először szólitottam meg, s eliszonyodtam, midőn még mindig ugyanazon a helyen, ugyanazon állásban pillantottam meg.

— Filome, — mondá, mellette elhaladva Klári, — birtokunk el van adva; nem sokára más vidékre mégy.

Filome felénk fordità fejét; a halvány leányarczból két nagy fátyolozott szem nézett reánk, s tompa hangján csak annyit mondott:

— A hely mit nem változtat meg. — Azután ismét mellére hanyatlott feje. Filome szép lehetett volna, ha lelke békózva nem lett volna. De mért nem szárnyalhatott lelke szabadon, itt e helyen, a hol a szellemi élet semmi és senki által sem korlátoztatott?

Kisérőnőm elzavarta titkos gondolatimat s Filomére utalva megjegyzé:

— Épen ez ifju rokonunk miatt adjuk el birtokunkat; a szegény gyermek lelkibeteg.

Részemről nem tudtam egyhamar feleletet találni s Klári kisasszony nem is volt kiváncsi arra; biztos léptekkel haladt a felfelé kigyózó keskeny uton, a mely a szőlőkhez vezetett. A szőlők alján, egy oszlopon valami szent képet pillantottam meg.

— Szegény kapások, — mondám, — épen ott állitottak fel magoknak egy vigasztaló s türelemre intő képet, a hol vérverejtékes munkájukat végzik.

Klári sötét szemei vizsgálódva függtek rajtam.

— A nép, — válaszolá, — csodálatosan fogékony a költészet iránt! Nem látja, mily izléstelenek e szent képnek alakjai, a magasztosat nem kivánva, a saját szük eszményi körében tetszeleg magának.

— Soha sem tartozott kisasszony valamely vallásfelekezethez?

E kérdésemre hosszu hallgatás után, némi arczfintoritás kiséretében, csak közvetett választ nyertem:

— Anyánk római katholikus volt, — sziszegte fogai közül Klári — s korán elhunyt.

Társalgásunkat s a birtok megtekintését egy gyermek sirása zavarta meg, a ki kérve kérte a „jó kisasszonyt“ jöjjön és mentse meg beteg édes anyját.

— A szegény asszony a szomszédfalu libapásztornéja, — magyarázgatá Klári — s meg fog halni. Foglaljon kérem e padon helyet, vagy pedig sétáljon néhány perczig egyedül, rögtön visszatérek, csak a fájdalmait enyhitem egy kissé házi szereimmel.

Mélázva tekintettem e két alak után, s először ébredtem keresztyén létemnek benső tudatára. Soha sem gondolkodtam komolyan amaz örvény felett, a mely a hivőt a hitetlentől elválasztja; most szemeim előtt tátongott. A hitetlenséget nem tudtam a műveltséggel összeegyeztetni. Nem tartozom azok közé, kik lelki üdvösségünkért folyton imáznak és bőjtölnek; — Klári kisasszonynyal szemben azonban, magam körül láttam ama számtalan milliókat, kik a feszület előtt velem együtt meghajtják a fejöket s nem éreztem annyi erőt magamban, mint a mennyivel e gyönge nők birtak, és még sem birtam keztyűt dobni a szemök közé.

Gondolatokba merülten ott hagytam a padot, s tova indultam. Nem sokára Filome mellett állottam. Ránéztem s tisztában valék lelki állapotával. Az igazi szivnek szüksége van a hitre, és Filome vágyó lelkét csak bölcsészi szőrszálhasogatással s őrült istentagadással táplálták.

Eszem ágában sem volt a lelki orvos szerepét játszani, de nem mindennapi dolgok mindig izgatólag hatottak reám.

— Egykor azt hallottam Filome kisasszony, — mondám egy fűzfa törzsre helyezkedve, — a ki nem munkálkodik: az senkit sem szeret. — Ön oly ifju, szép, önnek okvetlenül kell valakit szeretnie.

A leányka tagadólag rázta fejét.

— Nagyon, nagyon szeretnék valamit szeretni, de nincs mit. — És szomoru szemeinek vágyó tekintete ismét a Vágon tuli hegyeken függött.

— Nincsenek szülei, — nincs anyja? — kérdezém. — Bűnnek tartottam volna, a gyermeki hurokon kivül, ifju lelkének egyébb hurjait megérinteni.

— Anyám, az, van! — válaszolá.

(Folytatása köv.)

A lemondás óráiban.

Pósa Lajostól.

I.

Szalmafedél alatt
Boldognak születtem,
Édes anyai gond
Őrködött felettem.

Vége van! . . . elhagytam
A kész boldogságot . . .
Tört szivvel bolyongva
Járom a világot.

A mit elvesztettem,
Siratva keresem;
Hej, de mind hiába!
Soha meg nem lelem.

II.

Rejts el, oh rejts a világtól,
Zöldleveles enyhe sátor!
Födjetek be, sűrű lombok!
Jól esik, ha rám borultok.

Van nekem egy nagy halottam,
Egyedül itt hadd sirassam!
Hadd sirassam életemet:
Kiteritett eszményimet.

Rejtsetek el, hogy ne lásson
Senki, senki a világon.
Jobban esik, százszor jobban
Keseregni csak titokban.

Födjetek be! tudom, hogy ti
Egy romot nem kaczagtok ki.
Csak zizegtek, csak susogtok,
Részvevően sohajtoztok.

A láposi nagy hangverseny.

(Csevegés Kósza urhoz.)

Bizonyosan tudom, uram, hogy ön nem Gáspár Imre; még bizonyosabban tudom, hogy én nem vagyok Milkó Izidor. Mégis megtörténik rajtunk, hogy tárczát irunk egymáshoz.

Pedig ön nem emlegette tárczájában (a Cs. K. 37-dik számában) a vihnyei fenyveseket, én pedig nem irhatok önnek Radegundból levelet.

Ezt a szerencsét, uram, mely önt e tárcza által éri, egyedül ama körülménynek köszönheti, hogy a nők soha sem engedik át az „utolsó szó“ jogát.

Ön emlegette a magyar „kis nagysádot“ és az ő láposi szereplését. Azt hiszi, hogy ez a „kis nagysád“ kevésbbé nő, mint a többiek, és szó nélkül hagyja majd, mit ön róla beszél?

Csalódik, uram. Alig vártam a láposi események lefolyását, hogy megirhassam önnek, és általa a kedves olvasóknak tapasztalataimat.

Hogy akad majd egy pár olvasó is, gondolom. Nagyon ismeretes dolog már a nők kiváncsisága.

Panaszom van, uram, még pedig nagy. Nem azért, mert olyan rokonszenvesen mutatja be a „kis nagysád“-ot. Ej, melyik nő haragudnék ezért?! Hanem azért, mert abban a tárczában van egy igen fontos dolog, melyről ön megemlékezik ugyan, de nem mond róla semmit. Ez a láposi nagy hangverseny. Csak megemlit egy láposi hangversenyt. Csak megemlit. Tudja, uram, hogy ez nagy sértés ám? Bizony az.

Épen olyan, mintha ön — ilyen őszi időben — „Hulló levelek“ czim alatt egy költeményfüzért adna ki (bocsánat, nem ez lenne a sértés) és erről a „Családi Kör“ csak annyit irna: Valami Kósza nevű ur előfizetést nyitott stb.“

Semmi „tehetséges fiatal költő“, semmi „ismert irónk.“

S ilyen az a „csak megemlités.“

Önök persze ott a fővárosban nem is sejtik, milyen nagy dolog nálunk, vidéken egy hangverseny.

Mikor Lápos „lelké“-nek, a főrendező urnak hangverseny rendezésről támad gondolata: nem ebédel. Kezére hajtja fejét és ugy szenvedi át mind ama nagy produkczíókat, melyeken vasárnaponként a lányos házaknál átesett. Igy választja meg a szereplőket.

Ezt ön nagyon könnyű dolognak tartja, a hogy igy leirom. Ha csak ennyi lenne!

Ha Lujzácskát választja szavalni, nem kérheti fel Emmácskát zongorázni. Mert a két gyöngéd barátnő csak néhány nap előtt mondta fel egymásnak a barátságot egy lepke természetű hadnagy miatt. Ha Zsuzsika énekel, Vékony urra nem bizhatja a zongora-kiséretet. Mert Vékony urnak csak 500 frt évi jövedelme van. Elég bűn arra, hogy a mama távol tartsa tőle Zsuzsikát, kinek szép szemei, ebben a szűk világban, legalább is 1500 frtos férjet érdemelnek. Laura nem lép fel, mert a papa nem vesz neki uj ruhát; az ócskában nem „nézetheti le magát“ Margit által, kinek Pestről jön a toilletteje, kis városi nyelven: duillettéja.

Ha ezt mind számba veszi, uram, igen természetesnek fogja találni, hogy Lápos lelke valóságos lelki kinokat szenvedett, mig összeállitotta a programmot. Meg azt is, hogy a közreműködésre a „kis nagysádot“ kérték fel. Ön mondá, hogy a „kis nagysád“ csöndes, szerény leány . . .

És ön „csak megemlit“ egy láposi nagy hangversenyt, melynek csak a terve már oly sok és fontos dologba ütközik. Hátha még elmondanám önnek, hogy Lápos lelke mint bolyong házról-házra elkérni a zongorát, a karos gyertyatartókat, a szőnyeget. Mint kiáltanak utána még az utczán is, hogy csak vigyázzon azokra a féltett kincsekre. Ha ezt mind elmondanám: ön nagyon megbánná a tettét. Ettől félek. Igy hát csak a hangversenyről mondok el önnek egyetmást.

A hangverseny kezdetét nem tudnám meghatározni pontosan, mert előbb sok mindenfélének kell megtörténnie.

A „frizerné“ halálsápadtan tér haza szegényes hajlékába; fáradtan dobja el magától a sok égető, perzselő és másféle eszközöket, melyekről — bármint kivánná is — nem adhatok bővebb leirást. A lányok már annyira jutottak, hogy nem szabad leülniök, nehogy összetörődjék a sok rózsaszinű, sárga tarlatane. Mit mondanának az asszonyok! A szinház lassan telik. A padokat elfoglalják. A czigányok már eljátszották azt a leges-legelső „nyitányt.“

Az első sorban ülők már megismerték a Ninácska orrocskáját, az Idácska fülecskéjét a függöny szakadásán, melyen a közreműködők leskelődnek ki, a mint ott tipegnek, topognak a szinpadon. Lassan telnek a páholyok is. Egyikben vidéki szépségek ülnek. Elől a két nagy leány a repülésig kigöndöritett hajjal, mely disz az ilyen nagy „szuáré“-n, és minden ünnep- és vasárnapon elmaradhatlan. Hátrább ül a papa, mama, meg Szivli néni, kit részletfizetésre fogadtak be a társaságba, meg azért is, hogy ő Láposon „első kritikus.“ Még egy pár vidéki kirakat: göndöritett hajjal, fodrokkal, máslikkal, kötött keztyűkkel. A többi páholyok is megteltek már. Egyben-egyben — méltóan a nagy hangversenyhez — most csak hatan ülnek. Ide nem számitva Ferikét, Málcsikát, Lajoskát, kik a mama, papa meg a néni ölében foglaltak helyet, meg „a Panni“, ki a háttérből kandikál elő, készen minden baj elháritására, mely az apróságokat érheti. Most még nincs semmi baj. A kicsinyek mulatnak. Lorgnetto hiányában a „messzelátót“ meg a „szárlátót“ illesztik szemeikhez. A leleményes Lajoska pedig, kiből még egyszer a „Láposi Harsona“ vagy „Sárosi Riasztó“ szerkesztője is válhatik, egy orvosságos üvegen át néz az alant ülőkre.

E sok és nevezetes dolog mind arra mutat, hogy nem sokára megkezdődik a hangverseny.

Pista bácsi a fő-főrendező, ki a „Falu rosszának“ szereti nevezni magát. (Nem azért, mintha terjedelmes termete miatt irigykednék arra a karcsu, helyre egy gyerek Göndör Sándorra, hanem szeretné másokkal is elhitetni, hogy ő „rosz“, „gonosz“ is tud lenni abból a fajtából, melyhez egy kis szellem is tartozik.) Ismerjük el benne, hogy ő „szökdelő szellem.“ Csakugyan olyan ügyes és magas ugrással terem a lányok közt, hogy azok valóságos ijedéssel rebbennek szét. A Pista bácsi ugrása tudatja velök, hogy mindjárt megkezdődik a nagy hangverseny.

A közönséggel pedig azaz éles csöngetés, melyet alig végez el a felfogadott napszámos: mindkét kezével neki fog a függöny felvonásához.

Csönd.

Középen szétnyilik a papir-ajtó és megjelen Sovány zongoraművész, ki egy nevezetes zeneintézet tanára és a „megye szülöttje“, a hogy a „Láposi Harsona“ irja.

A művészi meghajlás valóságos forradalmat idéz elő minden mozgatható kéz között. A művész széttekint. A n. é. közönség elfojtott lélegzettel várja az igazi művészi játékot, mert, mint a szinpadról látszik, a művész állva fog zongorázni. De Sovány ur a coulissák mögé vonul. Lerakja a közreműködők nagykendőit a szinpad egyetlen székéről. Csak ekkor jelen meg ujra a lámpák előtt; kezében a szépen, sárgára festett székkel.

Ez az igazi „művészi fogás“ aztán szünni nem akaró

mozgásba hozta Lápos minden mozgatható lábát. Kitört a lelkesedés, a tombolás.

Azt se gondolja, uram, hogy Láposon nem szoktak beszélgetni. Alig kezdte el a művész darabját, mely sokkal csöndesebb, semhogy lelkesedést költsön, azonnal meg kellett beszélni az előbb történteket.

És képzelje, uram, Lina néni hangosabban akart beszélni, (pedig csak egy számtiszt neje) mint Klára néni, a tiszttartóné! Igen természetes, hogy ezt nem engedhette Klára néni. Az ő hangja még a piaczon is hatalmaskodik. Érvényesitette hát és tulbeszélte Lina nénit. Erre a közönség is figyelni kezdett. Azt hitte megkezdődött már a szavalat zongora-kisérettel, milyet nem hallott Láposon még a tisztelendő ur sem.

Most kezdtek volna még csak figyelni, de a művész elhagyta már a zongorát. A napszámos ujra csöngetett. Leeresztette a függönyt.

Ekkor kezdődött csak az „élet“ a coulissák mögött.

Ne gondolja, uram, hogy a láposi lányok olyan „szabadok“, hogy minden nagyobb baj nélkül kilépnek annyi sok ember elé énekelni. Azok szendén, jól vannak nevelve. Mikor Ninácska felé közeledett a rendező ur, Ninácska kedvesen hátat forditott neki; kis kezei közé rejtette piruló arczát és kijelentette, hogy ő fél olyan sok ember elé menni. A mama el volt ragadtatva. Lápos „lelke“ majd kétségbe esett, mert már ugyancsak vonszolta a függönyt a napszámos ember. Átérezte fontos, rendezői hivatalát, küldetését és elszántan lépett a lányok közé. Elővezette Ninácskát a mama háta mögül, mig barátja a szinpad másik felén Idácskát fogta el. Künn a leányok egész művésznők. Csinosan produkálják azt a meghajlást, melyet pedig csak egy hétig gyakoroltak az asztal tetején. Ez a meghajlás tökéletes, egészen olyan, milyennel Halmayné, a megyeszerte ismert szinésznő jelent meg a láposi szinpadon.

Arról, hogy a vidék költője mily lelkesedéssel, mily pathoszszal szavalta aztán a „Holt költő szerelmét“; milyen igaz könnyeket hullatott a holt költő sorsa fölött három kövér asszony az első padban, és öt szobaleány a karzaton, hogy ejtették el a gyermekek szárlátóikat bámultukban, s mint repült egy tolakodó légy a kis Lajos szája felé, melyet nyitva feledett; milyen ügyesen fogta el azt a „Panni“, ki szintén meg volt hatva, mint a többiek; milyen hamisan intett egy pápaszemes ur egy göndör haju kisasszonynak, mikor a költő bánatos, gunyos hangon mondta:

„Az asszonyi sziv!
Hajh, az nem aczél . . .“

De ha ezt mindet körülményesen elbeszélném, a zongora-kiséretet is meg kellene emlitenem. Már pedig a „kis nagysád“ nem szól erről, sem előtte, sem utána senkinek egy szót sem.

Annyit tudok a vidék költőjétől, hogy ez az előadás nagy hatást tett. A „Láposi Kintorna“ szerkesztője, ki halálos ellensége a vidék költőjének, ki különben a „Sárosi Riasztó“ szerkesztője, teljesen megszégyenülve távozott el. Még a banqueten sem jelent meg.

Hátha még ott lett volna ön a vacsoránál!

Bizony nem aludtunk. A rendező ur olyan szép nótákat fujt a siró-rivó hegedük zsivajába, hogy Klári néni, meg Lina néni nyomban kibékültek. Egymás mellett ültek ők ketten, kik nem tűrnek meg hatalmasabb hangot az övéiknél. Hát csak inkább kibékültek, hogy beszélgethessenek. S mert a rendező ur a Lina néni fia, rögtön a Klára néni Ninácska lánya mellett termett. Ninácskától kezdve sorra csalogatta, hóditgatta el a jóizü őzpecsenyétől a lányokat tánczolni. Példáját követte a „Sárosi Riasztó“ szerkesztője, ki a közvélemény hangja szokott lenni. A sárosi közvélemény most nem jutott érvényre Láposon. Nagyon jó volt az őzpecsenye és nagyon szük a hely a tánczhoz.

Ezalatt a „Láposi Harsona“ szerkesztője nem kis kinokat szenvedett a folyosón. Már nyomdába adta referádáját a nagy hangversenyről, s ebben valami kedélyes tánczmulatságról is volt szó. Utolsó mentségül a közjónak áldozta fel magát. Teljes buzgalommal fogott a munkához és néhány óra mulva vigan folyt a tánez. A szerkesztő ur lett most az est hőse. Minden lány vele akart tánczolni, mind csak rá mosolygott: csak hogy kitegye őket a lapjába . . .

És ilyen dolgokról hallgatott ön? Remélem, uram, máskor nem sértegeti Lápost a „csak megemlités“-sel. Annál is inkább, mert a „kis nagysád“ előkeresi a papa pensionált tintatartóját, az ősi ludtollat és megirja csevegését Kósza urhoz.

A „kis nagysád.“

Eszményi szerelem.

— Beszély. —

Rezdai Tihamér lelkét egy óra óta igéző látomány tartá fogva.

Egy tulvilági alak volt az, testet öltve; egy élő szobor; egy Mária-kép, összetett kezekkel, oltárra függesztett tekintettel, oly vonzó, oly imádatra serkentő alak, hogy az ifju őt választá imádata tárgyául a szentházban.

A nagy tömeg kifelé indult, a fekete ruhás szoborszerű lény még mindig oltárra függesztett tekintettel térdelt.

Végre megmozdult!

Most az ifju, ki egy szentet ábrázoló szoborhoz támaszkodva áhitattal nézte, összerezzent.

A távozni készülő fekete ruhás hölgy szemei még nedvesek, a vissza nem tartható könnycseppektől.

Az élő szobor a szenteltviz tartó felé nyujtá ki finom ujjait, miközben a kezében tartott fekete bársony imakönyvet a földre ejté.

Szent képek, száraz virág-levelek, ott hevertek a földön szélylyel hullva.

Rezdai ott termett s udvariasan nyujtá át a hirtelen összeszedett tárgyakat — egyetlen kép kivételével.

Melvei Iduna ráemelte nagy, égszinkék szemeit a váratlanul ott termett ifjura s összerezzent; azonban erőt véve felindulásán, szives köszönetet intve, gyorsan sietett ki az előcsarnokból s a templom előtt rá várakozó kocsiba ülve, eltünt.

Rezdai, egyedül érezve magát, egy pillantást vetett a kezében tartott képre, szemei tündököltek, szive lázasan vert, egész lénye reszketett az édes pillanat hatalmától. Lakására sietett.

— Ki vagy te, bánat angyala? — szólt a képhez rajongó szenvedélylyel, — hisz nem volnék költő, ha le nem olvasnám e búfelleges homlokról, hogy életed egy rettenetes keservvel telt élet, hogy vigasztalásra van szükséged. Orozva raboltalak el, most már az enyém vagy, te édes képmás! — és hévvel szoritotta ajkaihoz a képet.

Sokáig merengett még az angyali vonásokon, végre iróasztala fiókjába rejté, s egy már félig kész regény bevégzéséhez fogott.

* * *

Melvei Iduna felhős homlokkal nézi a foszlányos fellegeket ablakából, s ép azon tűnődik: miért nem lehet nyugodt az ő szive is, mikor azon is sűrű sötét az éj!

Kinos tépelődéssel jár föl s alá termében.

— Még csak pár nap, aztán be lesz fejezve a rémületes dráma, — suttogá zokogó fájdalomtól elgyengülve.

— Oh atyám, atyám, te nem tudod, mit cselekszel!

Leült az asztal előtti kis pamlagra, s egy az asztalon lefordított könyvben lapozgatott.

— E könyvnek irója felülmulta saját magát! Lerázta lelkéről a test nyügét, és szabadon nyilvánitja érzelmeit, mert a szabadság világa ragyogja át egész lelkét.

Letette a könyvet s szabad folyást engedett gondolatainak.

— Mily jó anyagot nyujtana, e magas röptű szellemnek naplótöredékem . . . ez a véres betűkkel irt, keserű valóság! Igen, igen, — suttogá fájó könnyek közt, — fölszólitom, hadd örökitse meg a valódi szenvedést.

Iróasztalához ült, hogy tudassa a költővel — Rezdai Tihamérral, ez ohaját.

Az iró következő választ küldött:

„T. Ismeretlen! Ajánlata megtiszteltetés rám nézve, midőn gyönge tollamra bizza életleirását. Azonban kérem önt, sziveskedjék a vázlathoz mellékelni arczképét is, hogy a külsőre nézve is élethű legyen rajzom. Az arczvonások különben is gyakran többet fejeznek ki, mint a holt betűk.

Rezdai Tihamér.“

Hol van az a toll, mely képes volna leirni Tihamér lelki állapotát, midőn az elküldött arczképben, a „fekete ruhás szoborra“ ismert.

— Ennyi nem várt boldogság! Közeliteni e csodált lényhez, lelkének ez egyedüli eszményéhez! Megtudni a fájdalom okát, mely ez eszményi szépség arczán borong!

Reszkető kézzel kezd lapozni a finom vonásokkal irt naplóban . . . Nem lehet! A sorok összefutnak szemei előtt!

Leteszi, majd ismét a képet veszi elő . . . Azon veszi észre magát, hogy nedves lesz az, a reá hullott könnyektől . . . Megtörli szemeit. Nyugodt akar lenni. Le akarja küzdeni a szenvedélyt . . . Ujra fölveszi a naplót . . . olvassa figyelmesen . . . Nem, nem lehet! hisz ez egy vérrel irt tragoedia! Elszorul olvasása alatt a sziv . . . Egy-egy halk, fájó sohaj szakad fel időnkint kebléből . . . Oh mi ez? Mi van itt irva? — Kezét végig huzza a napló levelen . . . Talán nem jól olvasta . . . Jobban akarja látni a betűket. Hasztalan! ugyan azon szavak, mindig, mindig. Jaj neki, hogy ez igy van! Vége, mindennek vége! — jajdult föl kinos fájdalommal. — Nem, nem lehet, — az a pillanat, halálom lenne!

— Igen, igen, látni akarom őt, átönteni keblébe szerelmemet . . . El, el, e pillanatban el hozzá, vissza akarom tartani attól az irtóztató lépéstől.

Alig végzé be gondolatait, inasa egy levéllel lépett a szobába.

„Mire e sorokat olvassa, — futotta át őrült mohósággal, — már távol leszek a fővárostól. Szükségtelennek tartanám ezt önnek tudtára adni, ha önt mindennapi lénynek hinném. Fogadja naplómat örök emlékül, melyből tudni fogja, hogy ez élet, melyet e földön kell folytatnom, igen is sok töviset termett számomra. Isten önnel! Egy óra óta atyám akarata folytán: Gróf Fájlay Gáborné.“

„Még egyet! Ha valaha Nápolyba vezeti utja, keresen föl; ott fogok, ott akarok a platánok dushazájában megnyugodni.“

Rezdai csaknem eszét veszité e nyilt, és mégis annyi titkot rejtő vallomásra.

— A más neje! — Észbontó tudat!

Föltalálta eszménye ragyogó valóságát, a költészetet, a bájt, a szellemet, s a mily hirtelen föltalálta, ép oly hirtelen elveszité azt!

* * *

Két év mult el a fent leirt jelenet óta. Iszonyuan kinos, széditően kinos két év, mely alatt Rezdai beutazta Nápolyt s Olaszország minden zugát, hogy föltalálja elvesztett életét.

Sehol, sehol!

A fájdalmas keserv irtóztatóan kinozta; ott lebegett lelki szemei előtt az a fekete ruhás alak szüntelenül; ébren, álmaiban. Egyik helyről a másikra menekült, keresve azt az élő szobrot.

Hasztalan! Összebarangolta a félvilágot, kutatott, keresett; űzte, kergette a bánat marczangoló tépelődése, és kétségbeesése pihenést nem engedő borbácscsá fonódott össze.

— Oh, ez az élet, ez a nyomorusággal teljes élet! — kiáltott egy-egy kimerült kutatás után.

Nápolyba telepedett le végre; hisz ugy is, — a halálos sorvadás magvát érezé szivében. — Itt akarok meghalni, a platánok árnyában, hol virággal van behintve a föld, hol isten lehétől virul minden. Ha nem lelhettem föl, legalább hadd haljak meg ott, a hol ő él.

Három hónapot töltött már az örök szép világvárosban, s a mennyire csak kifáradt, láztól gyötört teste engedte, egész nap barangolt: hát ha mégis föltalálja őt. Össze-vissza járta a narancserdők s bűbájos mezők utait.

Egy ily keresés alkalmával, mindig és mindig bel jebb és beljebb csalta őt a narancserdők igézetes bája. Végre egy tündéri, virágos halom tetején találta magát, hol platán- és olajfáktól árnyalt fehér kődarabok csillogtak elé az itt-ott félre hajlott levelek közzül.

Csaknem össze roskadt a fáradságtól. Melle sebesen lihegett, s irtóztató köhögés fogta el.

Jó darab ideig alig birt uj erőre jönni.

Végre fölállhatott, és folytatta utját.

Gyönyörű, virággazdag kertben látta magát.

Összejárta gyönge lábaival a megragadó helyet. Olyan könnyűnek érezte magát.

Egyszerre csak tekintete merővé változott, s egy „Nagy isten!“ sikoltással összerogyott.

Midőn ujra magához tért, már a nap leáldozóban volt. Bucsu sugarai az előtte álló szoborra estek, melynek márvány táblácskáján e szavak voltak irva: „Itt nyugszik: Melvei Iduna, Gróf Fájlay Gáborné.“

Midőn Tihamér e sorokat elolvasá, nem fájt többé neki az élet. Hisz végre föltalálta, a kit keresett.

Térden csuszott a drága sir felé. Átölelte a hideg

márványt. A szobor alatt nyugvó, kiszenvedett lélek fájdalmával szemközt, oly parányinak érezte saját szenvedését.

Ledőlt a drága hamvakat takaró hantra, szemei ragyogni kezdtek . . . majd elsötétültek, s e pillanatban megrepedt az a szenvedélyes, sokat szenvedett sziv.

Most már nyugodtan pihen eszményképe mellett!

E. Mikes Róza.

Deés.

Szolnok-Dobokamegye székhelye, már mint a mi kis városunk, Erdélyben a legrégibb város. Tele is van történelmi emlékekkel. Itt van az ugynevezett Óvár s abban az emléktorony, mely a magyarok idejöttét s a hon eljegyzését latin versekben őrzi. Közelben a hosszu kőpad, melyen a mondat szerént a hét vezér s az ide hivott székely Babonbán ült.

Deésen van továbbá a Rákóczi-féle kastély a Szamosra néző erkélylyel s két ősi fenyőfával. A Rákóczi-forradalom leveretésével a Haller családnak inscribáltatott.

Közelebbről gróf Haller Sándor az egész birtokot olcsó pénzen Vajda János oláh születésü birtokosnak adta el.

Nevezetes a 14-dik század elején épült gót-stilü református templom, ódon bástyáival s négy lábon álló magas tornyával, melyet hajdan II. József császár is megbámult.

Körül a várost övező regényes hegyek, mint a Rózsa, Béla és Huba hegyei. Mindenik egy-egy ősi vár emlékét őrzi. Megemlitendó a Vaskapu és a Király-árka czimü helyek dús regéikkel.

Ellátszik ide a Csicsó-vár; s legközelebb van a szomszéd Kozár-vár a Kazarok várával, melyet őseink lerontván, innen a székelyekkel Biharba mentek Abén Marót várát lerontani.

Ugyancsak e megyéhez tartozik a tündér völgyön tul a Vörösmarti által megénekelt Cserhalom. Deéstől három órányira van nagy és kis Esküllő, hol őseink a meghódolt oláhokat a magyarok hűségére esketék.

Nem csuda, hogy e történelmi emlékek a hazai és külföldi utazókat Deésre csábitják.

Az 50-es években itt voltak hazánkfiai közül báró Eötvös József, Kazinczy Gábor, Jókai, Lévai, Tompa, Arany László és többen. Gyulai Pál pedig Deést soha elfelejteni nem fogja, hol ifjuságának több hónapja kedvesen telt el.

A közelebbi időben Deés egészen ujjá alakult, régi köntöséből nagy mértékben kivetközött. Utczái járdákkal s kövezetekkel ékitvék. Óvár szamosmelléki sétatérei nagyszerüek. Éjenként az utczákat sürü lámpák világitják. Naponként szebbnél szebb épületek emelkednek. Van könyvnyomdánk s nagyszerü gazdasági kertünk, mely a legnemesebb gyümölcs- és szőllőcsemetékkel látja el az egész megyét.

Közelebb a tüzoltók zászlószentelési ünnepe és októberben termény- és iparkiállitás lesz, miről e lapokat tudósitani fogom. *)

Szept. 25. 1879. Rendes levelező.

*) Nagyon kérem. Szerk.

Sakkverseny élő alakokkal

tartatott nem régiben Pittsburghban (Észak-Amerikában.) Az ottani lapok föllengző tudósitásai szerint egy igazán fényes játék volt, mely mindent, mit eddig e nemben elértek, homályba boritott. Nézőtérül a városi könyvtár nagy terme volt kiválasztva, melynek karzatait már jóval a játék kezdete előtt fényes társaság töltötte be. A szin jobb oldalán a nézők szemei elől elrejtve, katonai zenekar volt felállitva és a játékharcz kezdetekor mindkét oldalon trombitafuvó hiradók voltak láthatók. Végre trombitaharsogás jelenté, hogy kezdődik a játék. Még egyszer végig simitották az öltözékeket, a játszók szinpadra illő mosolyt öltöttek és megjelent a fehér harczosok csapatja, a szinpad jobb oldaláról hangzó induló hangjai mellett. Az alakok párosával, komoly, kimért léptekkel előléptek és elfoglalták helyüket a küzdő téren. Ugyanolyan rendben, mint a hogy magukat fehér ellenfeleik felállították, léptek be taktusra a fekete versenyzők is baloldalról. Mindkét fél a közönség részéről élénk tetszéssel üdvözöltetett, mely valóságos örömkiáltássá fokozódott, mikor a két királyné, kellemesen söpörve a padlót uszályával, helyét felséges férje oldalán, hű és alázatos alattvalói között elfoglalta. A fehér királyné egy fehér selyem ezüsttel himzett ruhában volt öltözve. Hermelinköpeny függött le vállairót, fejét drágakövekkel gazdagon kirakott korona diszité. A király öltözékét arany és ezüst zsinórzat ékité; szintugy mellénye is ezüst rojtokkal volt diszitve. A parasztok mind egyformán ezüsttel diszitett fehér köpenyben voltak. Mindenik közülük pajzsot és ezüstös végü lándzsát viselt, kék szalaggal körülcsavarva. A futók hosszu, fehér öltözékben jelentek meg ezüstös övvel és hosszu, fehér kalapokkal. Hasonlókép jelentek meg a tornyok is; az ugrók végre nehéz, ezüstözött felszereléssel. A fekete fél királynéja aranynyal himzett fekete bársony ruhát viselt,melynek uszálya kecsesen aláhullott. Nyakát ugynevezett Stuart-gallér födte és fejét drágakövekkel diszitett sárga korona. A fekete király középkori fekete, aranyos királyi öltözékben jelent meg. A parasztok hasonlóan az ellentáborhoz, csak hogy sötét szinü ruhába voltak öltözve, lándzsájuk aranyozott hegyén skarlát vörös szalaggal. Futók és tornyok feketében jelentek meg, skarlát vörös szegélylyel, ép ugy az ugrók is fekete felszereléssel.

Az egész nagyszerü látványt nyujtott. A fehér partie képviselte a „City“-t, a fekete a „Castkud“-et Pittsburghban. Két leghiresebb sakkjátszó Doge öltözetben vezette a játékot, mely egy óra lefolyása után a feketék győzelmével végződött. Ekkor a játszó felek zenehangjai és a közönség viharos „bravó“ kiáltásai között ugyanolyan rendben, mint jöttek, leléptek a sakkmezőről.

Nálunk is, mikor valamely jótékony czélra nemes lelkü hölgyek pénz után fáradoznak, lehetne ilyen élő sakkjátékot rendezni. A sok szép alak, az élénk sürgés-forgás, a hozzáértők részéről meg az érdeklődés, hogy melyik fél nyeri meg a parthiet — a mit természetesen előre határozott már meg a rendezőség, csakhogy titokban tartaná, — bizonynyal nagy közönséget vonzana.

Tárcza.

A saison végén.

Mert a doktor ur abban a véleményben van, hogy egészség szempontjából naponként sétát kell tenni, megteszem neki azt a szivességet, hogy tekintélyét elismerem, s mihelyt a komor, kedvetlen esős idő elmosolyogja magát ha gyönge napsugárral is, nyakamba veszem a várost. Lépteim önkénytelenül a korzó felé vezetnek, melyet nyáron át annyiszor megméregettem, hogy utoljára sem tudom már, a különböző eredmények után: hány lépés voltaképen az eskü-tértől a lánczhidig.

Haj, de most már nem igen kell kitéregetnem. A Duna hűs lége elköltöztette a korzó szokott vendégeit más tájékra. Egyedül ballagok végig-végig. A kávéházak előtt még kint állanak a székek, asztalok, a pinczérek még ott unatkoznak abligát fehér kendőjükkel karjaikon, de csak nagy ritkán van alkalmuk nagy udvariasságukat kimutatni: „Pité! Wasz gfellig?“ A fürge gőzösök még le s felszaladoznak a Dunán, de a kikötőknél nem özönlik rájok és róluk a tarka nép: a Margit-szigetet már csak messziről emlegetjük, nem igen vágyik senki kebelére. Csak a propellerek dicsekedhetnek szokott számu vendégekkel; komoly, borotvált arczu csöndes uri emberek, egyik-másik miniszterium tagjai igyekeznek át Budára, meg jönnek vissza, zajos csörtetésü katonatisztek velök, meg néhány szerény öltözetü hölgy, szintén Budára tartva a nagyméltóságu urakhoz audiencziára.

Ezeket aztán elég egyszer látni. Nincs mit vizsgálni őket. Minden őszön ugyanazok a typusok.

Bekanyarodom a váczi-utczára. Ide szorult a korzó sétálóinak egy része. De csak azok, a kik a szintén hódolnak a doktorok tekintélyének. A pacsulis, gazdag fodros ruháju delnők hiányzanak. Legföllebb egy-két példány büszkélkedik azokból az ismeretes éltesebb dámákból, a kik viritó csokrokkal, rikitó szinü viganókban söpörgetik a járdákat s a kik kitartóan daczolnak az időjárással, kaczérul erősitgetve, hogy hiszen még nincs hideg. Azok a delnők, a kiket a férfiak a sétányokon meg szoktak volt mindennap csudálni, most már csak ritkán láthatók, akkor is kármentők megett: a fiakker-kocsi ablakai megett. Mikor néha végig hajtatnak a váczi-utczán, — rendszerint másod-magukkal ülve egy kocsiban — ugyan igyekeznek mentől többet látni: oda szoritják arczukat a kocsi-ajtó ablakához, egyik jobbra, másik balra, s vizsgálják, hogy kik járnak még kint? Ennek a vizsgálódásnak természetes következménye nem is lehet más, mint hogy az ott őgyelgő uraságok hirtelen szemök elé csiptetik a kacsintgatót, s előre nyujtott nyakkal igyekeznek az elrobogó kocsiban ülőket felismerni.

— Ah! a szép Ludmille s leánya! — szólnak meglepetve, sarkon fordulnak és néznek sokáig a kocsi után.

Unalmas egy szórakozás.

Megint tovább megyek.

Hová, hová? Ki a sugárut felé. — Csak az országutig kell érnem, hogy ujabb, alkalmatlan vendégeit lássam az őszi időnek. Irgalmatlan nagy lovak irgalmatlan nagy teher-szállitó kocsikat vonszolnak végig a tágas utczán, egymásután, lassan döczögve; a szembe jövőknek nagy ügygyel-bajjal tudnak csak kitérni. S a mig ez a kitérés tart, ott kell várnom. Lehetetlen áthaladni a másik oldalra. Bosszuság azért nem bánt. A szükség előtt meghajlok. Pedig ezek az irgalmatlan nagy kocsik a legszükségesebb czikkeket szállitják: hasábos és aprózott fát, a meleg ételek és meleg szobák előre beszerzett biztositékát.

A sugárut, az nem igen szokta elveszteni szokott alakját. Mint a borzas, fésületlen gyerek. Ott szerénykednek most is az apró bazárok, legfölebb azzal a változással, hogy most már a szappanhoz és rhumos üveghez három darab tüzi fa és ugyanannyi darab köszén is van madzagra akasztva czégérül. A félig felépült házak most is oly kétségbeesetten látszanak tünődni a „lét és nem lét“ kérdése felett, s mintha az őszi szél, mikor puszta ablakain, réseiken átfütyörész, nótára tanitaná őket: „Multadban (értsd: a nagy kamatra vett pénzben) nincs öröm, jövődben (értsd: hogy megint kapjon a gazdád s kiépitsen) nincs remény!“ A büszke, felépült paloták most is oly hetvenkedőleg integetnek magokhoz már messziről, s beszélnek hozzád a szokott hangon, a megszokott tárgyról: „Itt több rendbeli lakás kiadó“, s elsorolja a különböző nagyságu és áru lakosztályokat, pinczéket és padlásokat. Ki keres most lakást? Biztos fészekre szállt már minden előre látó. Ugyanazért a házmester nem is igen bánja, ha a kapu szögére felakasztott, vastag papirra ragasztott felirást egy hevesebb szélroham megforditja, befelé az irással. Ő házmestersége ugyan vissza nem igazitja. Nem olvas most ott senki ilyen ujságot.

Szomorkodva állok meg a hosszu ut végén. A liget, a kedves liget oly szégyenkezve fogad. Toiletteje oly foszladozó, oly tépett, feje oly borzas, lába oly piszkos a sártól. Istenadta ligetje oly esdeklőleg tekint rám: Ne nézz rám most, ne járj most hozzám, menj haza, várj, mig uj ruhám megérkezik, akkor majd jó kedvem lesz megint, rákezdetem madaraimmal azokat a szép dalokat, melyeket ugy szerettél, adok gomblyukadba kertemből tarka virágot, bársony-gyöpös keblemen ringatlak, betakarlak szeliden fátyolommal; árnyas lombsátorral ... csak menj most haza és várj májusig.

Isten veled hát, te szegény megtépett liget! Hét óra délután. Ugy is ideje lesz haza botorkálni. Estélyre vagyok hiva. Már eszébe jutott valakinek, hogy unja magát. Azon pedig nem oly nehéz segiteni. Kinek nincsen néhány jó barátja? Azt a néhány jó barátot össze lehet hini, csak épen hogy megbeszéljük a jövő téli teendőket.

Az első összejövetelt azért mégis csak „estély“-nek neveztük el, annyival is inkább, mivel az országgyülés megkezdése folytán már a képviselő urak is a fővárosba érkeztek s azok közül a szeretetreméltó Dörgő Balambér ur

is jelen volt. Persze, hogy ő volt az estély hőse. Nagy sokat tudott beszélni nyári fürdőzéséről, egy csomó pikanteriát olvasott fel tárczájából, hova a hallottakat jegyezgetni szokta. A társaság — a mama, papa és két eladó leányok — elragadóan kedvesnek deklarálták Dörgő urat, kivált mikor legjobb tapasztalataként, azt is előadta, hogy ujabban szép birtokot vett az alföldön.

Dörgő Balambér ur távoztával szavazat-többséggel el is határoztatott, hogy a képviselő ur nagy tudományu férfiu. A kisebbséget csuful lenevették. Az a kisebbség — már csak bevallom — én magam voltam.

De azért békében váltunk meg. Sőt azon biztositást voltam szerencsés magammal vinni, hogy leszavaztatásom egyátalában nem veendő kegyvesztettségnek. Toncsi kisasszony legalább egész kegyesen biztositott róla, hogy máskor is szivesen látnak, a papa meg épen szeretett volna a pártomon lenni, ha mama és Lujza lányom oly határozottan nem ragaszkodtak volna majoritási jogaikhoz.

Hiszen jól szoktam itt is mulatni. De csak mégis nyugtalanul várom én azt a bizonyos estélyt, melyre hivatalos leszek majd később. Egy fiatal házas párhoz. Milyen két áldott lélek az!

Van egy kedves „kék“ szobájok. A pamlagok, a székeik mind szép égszinkékek; este kedves rózsa-szin fedelű lámpa hinti szét világát a „kék“ szobában. A férj és feleség boldog egyszerűségben él. Nem ismerik ők a hosszu est unalmait. A theát ők nem azért szokták inni, hogy pikánteriákat fecsegjenek hozzá, nem azért ülnek az asztalhoz, nem azért hínak engemet magok közé, hogy valakiről beszéljenek, a ki nincs jelen, hogy „üzzék“ az unalmat. Csak mert szeretik egymást, szeretnek engemet. Nem mulatnak, hanem szeretnek.

Istenem, hiszen a szeretet a legfenköltebb mulatság. Nem veszi az észre, hogy hullnak a falevelek, hogy csuf idő, hosszu az est, kicsiny a társaság — s hogy nagy tudományu Dörgő Balambér ur.

Kezét csókolom kis nagysád! mikor hí meg már engemet a szép, kék kis szobába? Kósza.

Hazánk.

A király személye körüli magyar miniszterré az elhunyt báró Wenckheim Béla helyére egy szeptember 25-dikén kelt legfelsőbb királyi kéziratát báró Orczy Béla, eddigi külügyminiszteri osztályfőnök neveztetett ki s szeptember 26-dikán a hivatalos esküt ő Felsége kezeibe le is tette.

Az uj külügyminiszter kinevezését ismét elhalasztották. Haymerle báró ugyanis szeptember 28-dikán elutazott Olaszországba, hogy személyesen nyujtsa át hazahivó levelét az olasz királynak. Ezen diplomacziai formalitás teljesitése előtt nem történhetik meg a hivatalos kinevezés. A külföldi udvarokkal már hivatalosan tudatták Haymerle kineveztetését, mert Salisbury már gratulált is neki. A kinevezés október első napjaiban tétetik közzé.

A közös kormánynál történő személyváltozásokhoz tartozik a közös számvevőszék elnöki helyének betöltése is. Erre Tóth Vilmos országgyülési képviselő és volt belügyminiszter van kijelölve. Kállay Béni kineveztetése közös külügyminiszteri osztályfőnökké még Andrássy ellenjegyzésével történik, s igy az utóbbi távozása előtt fog közzététetni. Kállay azonban — mint beszélik — nem soká marad meg ez állásában, mert Konstantinápolyba megy gróf Zichy Ferencz helyére nagykövetnek.

Az országgyülés uj ülésszaka csütörtökön megnyilt. Ez alkalommal csak a szokásos előkészületek tétettek meg. Felolvasták a királyi összehivó levelet, a miniszterelnök levelét báró Orczy kineveztetéséről, Várady Gáborét, melyben a képviselőház alelnökségéről lemond.

A főrendiház is ugyanaz nap tartotta első ülését, hasonló formaságok elintézésével.

Az országgyülés legközelebbi ülése okt. 6-dikán lesz.

Fővárosi élet.

⁂ (*Jótékonyság.*) Király ő Felsége a varannócsemernyi izraelita hitközségnek imaház épitésre, magánpénztárából 100 frtnyi segélyt adományozott.

⁂ (*A király nevenapja.*) Ő Felségének a királynak ez évi október hó 4-dikére eső névünnepét a főváros közönsége szokásos módon ünnepli meg.

⁂ (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Pirnitzer Frigyes és Ungár Ida kisasszony. — Fabinyi Gusztáv honvédfőhadnagy és Imrédy Etelka kisasszony. — Összekeltek: Buzáth Lajos egri gyógyszerész és Eisenmayer Emma urhölgy.

⁂ (*Edelsheim-Gyulai báró*) ujabb időben egész buzgalommal hozzá fogott a magyar nyelv tanulásához. Tanára a budai államgymnáziumok magyar irodalom-történeti tanára.

⁂ (*Az első hangverseny.*) Maholnap megindul a zenesaison a vigadó termeiben. Az első, ki a kezdet bajaival daczolva beköszöntött, egy bucsuzó fiatal leányka: Hermann Mariska kisasszony, ki Bécsbe megy, hogy a hegedűjáték művészetében (melyben már is sokra vitte,) tovább képezze magát. Szép számu közönség gyült össze szerdán este s a hallgatók közt volt báró Kemény Gábor miniszter is, ki a zenének nagy barátja. Hermann kisasszonyt, midőn fekete bársony csokorkákkal diszitett fehér ruhájában kilépett, tapssal fogadták. Három darabot játszott, derék mestere: Huber Károly zongorakisérete mellett. Beriot 7-dik hangversenyében szép technikai képzettséget tanusitott s kettős fogásai kiválóan tiszták voltak. Az Allard „Troubadour“ ábrándjában s Huber „Magyar ábrándjá“-ban („Repülj fecském“ stb.) érzést is önte a dalokba. Azt hiszszük, hogy e fiatal leány jövőjéhez méltán kötnek szép reményt. A műsor minden száma változatlan maradt. Drescher Raimond lágy vadászkürt-játéka (Spohr „Rózsá“-ja és Schubert „Ave Máriá“-ja,) Schweida R. zongora-előadása (a Weber-féle „Szender dal“,) Dévay Janka kisasszony szép éneke (a „Faust ékszeráriája,) Gassi erőteljes előadása (Mihalovics mesterkélt „Mondnacht“-jában s Liszt „Oh, quand je dors“ dalában, ez utóbbi záradékában mesterileg alkalmazott fejhanggal) s Márkus Emilia kisasszony szavalata (Vörösmartytól a „Merengő“-höz) változatos és élvezetes műsort képeztek. Mind a közreműködők, mind a nagyszámu hallgatók azzal a jóleső tudattal távozhattak, hogy egy széptehetségű fiatal magyar lánykát buzditottak és támogattak pályája ama pontján, midőn idegen földre távozik tanulni, haladni.

⁂ (*Török Te Deum.*) A ferenczieк templomában vasárnap délelőtt ritka ünnepély folyt le: a fővárosunkban

lakó török alattvalók tartottak hálaistentisztelet II. Abdul Hamid szultánnak és keresztyén alattvalóinak az orosz-török háboruból való szerencsés meneküléseért. A misét fényes egyházi segédlettel maga a rendfőnök, Dosztal Gaudentius, mondotta s a khóruson egy zenekar és husz énekes foglalt helyet. A mise kezdetén mindenekelőtt fölhangzott a „Periere Sultán“ török ima, aztán Engeszer Mátyásnak, a belvárosi templom karnagyának „Pater noster“-e, melyben Vinczéné asszony és Kőszeghi működtek közre, mig a gróf Festetics Leó „Psalmus“-ában a tenort Serényi ur énekelte. — Már jóval a mise kezdete előtt megtelt a templom ájtatos hallgatósággal; megjelent a budapesti török főkonzul Feriz bég s vele Sedid Habeiche effendi alkonzul, kik fezzel fejökön, az oltárral szemközt foglaltak helyet, körülöttük számos török alattvaló, kik fővárosunkban időznek; ott voltak a magyar törökök: Vámbéry Ármin, Erődi Béla és még sokan a török barátok sorából. Mise végeztével a gyülekezet csöndesen szétoszlott.

⁂ (*Nagyérdekü albumot*) állitott össze Keleti Károly, az országos statisztikai hivatal főnöke: összegyüjtötte a szegedi árviz alkalmából Európa különböző nemzeteinél kibocsátott gyüjtőiveket. Számos hirneves férfiu aláirása látható e gyüjtőiveken s például a svéd ivek elsejére II. Oszkár svéd király sajátkezüleg jegyezte be a maga és családja nevében adományozott összeget. Keleti ez emlékezetes albumot elküldte a szegedi levéltárnak, hol késő nemzedékeknek is hirdetni fogja Európa rokonszenvét Magyarország és a szerencsétlen Szeged iránt.

⁂ (*A Margitsziget*) idei báljainak tiszta jövedelmét a rendezőség három jótékony egyletnek adta. A magyar irók segélyegyletének adott 50 frtot, a fővárosi szerethäznak 30 frt 84 krt s a bölcsődének 25 frtot.

⁂ (*Győri Vilmos*) uj népszinművet irt „Nótás Kata“ czim alatt. Ebben minden dal uj lesz, a szép nótáiról ismeretes Szentirmay Elemér szerzeményei. Mondják, hogy igen sikerültek vannak köztök. A népszinmü zenéjének hangszerelését Erkel Elek karmester végzi.

⁂ (*Az Eötvös-villa*) mellett a fogaskerekü vasut társasága több nyaralót épitett. Közelébb, midőn egyiknek számára az alapnak való helyet ásták, két méternyi mélységben tizenkét darab ezüst pénzt találtak, melyek részint oly nagyok, mint a mai ezüst-forintosak, részint kissebbek, de mind vékonyak, igen kopottak s csak a magyar czimert, Johannes nevet és néhányon szent képet lehet kivenni rajtok. Átadták a nemzeti muzeumnak.

⁂ (*Lutris szinészek.*) Tamássy, a népszinház kitünő művésze már évek óta rak három számot a kis lutriba és soha sem jött ki; a mult héten valami névnap miatt elfeledte betenni számait és a legközelebbi huzáskor mind a három száma gunyosan vigyorgott a szeme közé a fekete tábláról. — Szerencsésebb volt Halmi, a nemzeti szinháztól, ki a szegedi sorsjátékon tiz frtot nyert.

⁂ (*A sport legujabb neme*) a macskák nemesitésére fordul. Ez állatokkal akarják ugyanis a postagalambokat helyettesiteni. Nem is uj kisérlet és régebben sikeresnek bizonyult, hogy macskákat zsákban elszállitva visszabocsátottak a helyre, honnan azokat elvitték s kitünt, hogy rendkivül gyorsan és biztosan találnak haza.

⁂ (*Egy különcz.*) Budán él egy öreg ur, ki 1849-ben megfogadta, hogy soha sem megy át Pestre. Meg is tartotta eddig makacsan, de néhány nap előtt a császárfürdőben nagyot járkálva, felült egy lóvonatu kocsira, hogy a lánczhidhoz jusson. Olyanra ült azonban, mely a Margithidon át a pesti váczi-utra hozta. Ott vette észre magát az öreg. Leugrott, bérkocsin áthajtatott s azóta igen lehangolt.

⁂ (*Öt vasárnap februárban*) A jövő évi februárban öt vasárnap lesz. Ez az eset egy évszázadban csak háromszor fordul elő. E szerint 1880 után 1920-ig kellene várni, mig az év legrövidebb hónapja ismét öt vasárnappal fog dicsekedhetni.

⁂ (*Szinházi vonatok Ó-Budára.*) Hogy a szinházat Ó-Buda közönsége is könnyen látogathassa, a közuti vasuton minden nap egy-egy ó-budai vonat is fog a népszinházi előadások végével a közönség rendelkezésére állani. Ezen külön vonaton, melynek utjába a többi szinházak is esnek, tekintet nélkül a távolságra, személyenkint 18 kr vitelbér fog szedetni. Hasonlóképen a pénteki napok kivételével éjjeli 11 órakor a lánczhidtól is fog egy-egy külön vonat Ó-Budára közlekedni.

⁂ (*A nótás ember.*) Nagy Sándor, becsületes alsó-németi földes gazda, ugynevezett „nótás ember.“ Hallotta énekelni Tamássyt s ellenállhatlan vágyat érzett magában a szini pályára. Feljött Budapestre, kiállt a nemzeti szinház kapujába; Maleczkyval szóba is állt s előadta kivánságát. Maleczky azonnal Kovalcsikhoz vezette, ki a zongorateremben próbát tett vele. Nagy Sándor uram sehogy sem tudott azzal az eszmével kibékülni, hogy állva énekelnek s ülve gyujtott rá a „Sajó kutyám“-ra. Szép, érczes hangja van, szóval olyan hanganyaggal rendelkezik, miből virágjában valamit gyurni lehetett volna. Kovalcsik a népszinházhoz utasitá, azonban ide addig nem fog elmenni, mig az „asszonyt“ fel nem hozza, ki szintén jó hangu „gyerek.“ Majd párosan próbálnak szerencsét.

⁂ (*Fővárosi vegyesek.*) A fővárosi segélybizottságnál a tiszai árviz-károsultak részére összesen 111,124 frt 78 kr gyült be. — A postaintézet megmagyarosodását jelenti, hogy nincs többé szükség a postai rendeletek német kiadására, elég a magyar is. — Lauka Gusztáv jubiláris arany tollát az irók és művészek társasága Vidor ékszerésznél készitteti s azt a november 8-diki lakomán nyujtják át. — Budán a szüret jövő hétfőn kezdődik. — A telefont a fővárosban életbe akarják léptetni a két városház közt, mert régi panasz, hogy az irásbeli érintkezés a két hivatalos helyiség közt nagyon lassitja az ügymenetet. — Az athletikai klubban id. Keresztesi vivó-tanár e napokban kezdte meg a rendszeres gyakorlatokat. — Az ipar-muzeum érdekes tárgyait a kormány egy ügyes műrajzolóval lerajzoltatja s ekként a létesitendő ipariskolák becses mintákat nyernek. — Jókai műveiből, mint Kertbeny egy legutóbb Lipcsében megjelent röpiratában előadja, tizennégy idegen nyelven százötvenegy kötet jelent meg, nagyobbrészt 1870 óta. — A Rókus-kórházban ama könyvekből, melyeket a közönség tavaly a boszniai sebesültek számára ajándékozott, de melyekre már nem volt szükség, könyvtárt alapitanak. — Az üvegfestészeti műterem, melyet négy teremmel megnagyobbitanak, nem sokára elkészül s most már teljesen meg fog felelni czéljának: a költség igen csekély. — Az első magyar ált. bizt. társaságnál szeptember hóban 513,700 frt erejéig kötöttek életbiztositásokat.

⁂ (*Elhunytak.*) Gróf Károlyi Ede, Budapesten. — Ifj. gróf Lónyay Menyhért 4 éves kis leánya, Thuzséron. — Ifj. Szucsáky Imre, 19 éves, Kolozsvárott. — Sófalvi József, 49 éves, Kolozsvárott. — Dr. Farkas Szilveszter, Biharmegyében. — Bruckner Karolina, 20 éves, Debreczenben. — Tokody Györgyné, született Lakatos Juliánna asszony, 37 éves, Nagyváradon. — Zsubory Antal, nyugalmazott uradalmi tiszttartó, 77 éves, Püspökiben. — Héder Lajosné, született Kovács Ida asszony, Máramaros-Szigeten. — Goldhammer Borbála, 34 éves, Budapesten. — Bonn-Komarek Jozefa, 44 éves, Budapesten. — Gáll Alajos, 18 éves, Budapesten. — Weinberger Fáni, 32 éves, Budapesten. — Liszka János, 34 éves, Budapesten. Béke hamvaikra!

Vidéki élet.

⁂ (*Szilágymegyében,*) Ér-Kőrösön, helybeli ifjak a mult héten tánczvigalmat rendeztek, mely az ottani református templom javára vagy százhatvan forintot jövedelmezett. A társas vacsoránál urhölgyek szolgáltak fel. A mulatságban részt vettek: Sánta Tarczaly Lenke Tasnádról, Gönyey Gáborné N.-Károlyból, Keresztes Gyuláné, Majtényiné, Domahidy Zsigáné, Szalavetzné urasszonyok; továbbá Nagy-Károlyból Keresztszeghy Eta Margitáról, Morvay Szeréna és Bernáth Etelka Tasnádról, Szongott Ilon, valamint Toka Ilona, Szilágyi Biri, Keresztes nővérek, Sándor Lenke és Majtényi Klára stb. kisasszonyok.

⁂ (*Nyitramegyében,*) a bajnóczi várkastély kertjében van egy vén hársfa, melyre gróf Pállffy Ferencz (a kastély ura) nagy gondot fordittat. A tövét körülvevő falóczán elfér ötven ember. Ágait a vihar ellen vaskapcsok védik. A hagyomány szerint: e fát Csák Máté ültette volna, 578 év előtt. Később Mária királynő e fa árnyékában országgyűlést tartott, Mátyás király pedig több izben fényes lakomát adott.

⁂ (*A győri honvédegylet,*) e hó 6-dikán, az elesett honvédekért tartandó gyászmise után, ünnepélyt rendez. Tárgyai lesznek: A Kölcsey „hymnusz"-a, éneklik a szintársulat tagjai; gyászbeszéd Pereszlényi János református lelkésztől; „Kik voltak a honvédek" s az „Aradi gyásznap" czimű ismert költemények Tóth Kálmántól; emlékbeszéd dr. Sikor Józseftől; a „Szózat" karének. Délután két órakor társasebéd, este szinházi diszelőadás, („Bánkban", allegoriai képletekkel,) s végül bucsuestély lesz.

⁂ (*Vig szüret.*) Békés-Gyulán, mely különben nem tartozik a hires bort termelő helyek közé, Kövér László rendesen megyeszerte nevezetes szüretet szokott tartani. — Ilyen volt az idei is, mult hó 27-dikén. Az eső ugyan esett, de a must bőven folyt s nagy és vig társaság gyült össze, élvezni az igazi magyar vendégszeretet. Zene és fiatalság is lévén, megeredt a táncz s a négyeseket is tánczolta vagy huszonöt pár, a lányok közül Keller Mariska, Bodoki nővérek, Terényi Ágnes, Winkler Elvira, Rökk Ilon kisasszony s még sok kedves lány és menyecske.

⁂ (*Vidéki vegyesek.*) Sopronban az irodalmi és művészeti kör Tompa-ünnepélyt rendez s az elhunyt költőről Frankenburg Adolf és Moller Ede fognak felolvasást tartani. — Gyöngyösön vasárnap leplezték le Berecz Ferencz volt képviselő siremlékét s a márványtáblát azon a házon, melyben Vachott Sándor és Imre születtek. — Fogarassy Mihály erdélyi püspök szeptember 29-dikén ülte meg nevenapja nyolczvanadik évfordulóját s ennek előestélyén Gyulafehérvár polgársága fáklyászenével tisztelte őt meg. — A philloxera legujabb hirek szerint már a Hegyalján is mutatkozik.

Külföld.

⁂ (*A müncheni mükiállitás*) juryje a jutalmak kiosztásánál meglehetősen szigoruan járt el. Összesen 2292 mű volt kiállitva, de kitüntetést csak 88 művész kapott, még pedig elsőosztályu arany érmet: Németországból nyolczan, Ausztria-Magyarországból hárman (köztük Munkácsy), Francziaországból öten és Belgiumból egy; második osztályu arany érmet nyert: tizenkét német, egy osztrák, hat franczia és egy-egy orosz, belga, olasz és hollandi. Diszokmányt nyert huszonöt német, öt osztrák, tiz franczia s kétkét belga, olasz és hollandi művész. A kiállitás pénzügyi eredménye annyira kedvező, hogy a biztositéki alapot talán nem is fogják igénybe venni.

⁂ (*Harisnyakötő, mint áldozat.*) Haute Vienne megyében Francziaországban sajátságos szokás uralkodik. Az ősz beáltával a fiatal lányok bucsut járnak a sainte julien-i templom előtti kereszthez, s miután szent Eutropiushoz imádkoztak, ballábok harisnyakötőjét a keresztre aggatják. A ki ezt elmulasztja, a néphit szerint nem kap férjet. Hány harisnyisnyakötőt találnánk Budapesten az erre kijelölt helyen?

⁂ (*Oroszország belügyei.*) Az utolsó öt esztendő alatt a pétervári 1800 bejegyzett tanuló közül 720 politikai nézeteiért üldöztetett és elfogatott. Az utolsó politikai gyilkosság Kharkowban történt, hol két hajós legény gyilkoltatott meg, kik azon gyanuban állottak, hogy kikémlelik a tanulókat. A tüzesetek száma sem csökken. „A Dwinától és Dniperig egymásután hamvasztatnak el városaink. A mi a falvakat illeti, ezek közül minden nap legalább tiz ég el. Nemzeti jólétünket utóvégre is tönkre teszi e borzasztó csapás", irja egy orosz lap.

⁂ (*Érdekes dolgokat*) beszélnek franczia lapok, melyek különösen psychologiai tekintetben érdemelnek figyelmet. — X. Viktor párisi festő egy második-emeleti erkélyről vigyázatlanság folytán leesett. Barátai segitségére siettek, azt vélvén, hogy talán nyakát törte. A festő azonban nem szenvedett sérülést, hanem igenis: agyvelő-rázkódást, a mi ugy tűnt ki, hogy meg akarta szólitani barátait, de sehogy sem jutott eszébe azok neve; később azt tapasztalta, hogy felesége és gyermekei neveit is elfelejtette; tudott ugyan néhány betűt ezen nevekből, de teljes szavakba nem tudta azokat foglalni. Hasonló esetek egyebütt is történtek. Dr. Solger ismert iró és nyelvész, egy sétalovaglás alkalmával leesett lováról s egy éles kövön koponyáját érzékenyen megsértette. Erre az a különös jelenség adta magát elő, hogy Solger, a kinek neje franczia volt s ezzel és gyermekeivel francziául és angolul beszélt, egyszerre nem tudott más nyelven megszólalni, mint anyanyelvén: a németen, s ettől kezdve egész haláláig csak tolmács által tudott családjával beszélni. — Egy londoni kórházba meg egy Belgiumból származott, de folyvást Angliában lakott munkást vittek be; a munkás fején nagy ütést szenvedett, s azóta egy szót sem tudott angolul, hanem ujra flam nyelven beszélt, melyet gyermekkora óta nem hallott s teljesen elfelejtett volt.

⁂ (*A világ vége Északamerikában.*) Az Egyesült-Államok sok furcsa szektája legujabban ismét megszaporodott egy uj felekezettel. Ezt Grovés és Goodnight lelkészek alapitották, kik azt hirdetik, hogy tiz év mulva bekövetkezik a világ vége. Mielőtt ez bekövetkeznék, Grant tábornok még egyszer elnök lesz, meghóditja Európát s uralkodni fog az egész földön; de tiz év mulva véget ér dicsősége s megkezdődik a millennium. Az uj vallásnak hivei nagyon szaporodnak, mindenki bizik, hogy ezt a tiz esztendőt talán csak megéri s aztán — majd megválik.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) A dán trónörökös nejét svédországi utjában meglopták: a hajón eltünték 70,000 arany korona értékü ékszerei, de a tolvajt megkeritették egy tizennyolcz éves matrózfiu személyében. — A hamburgi törvényszék egy Meyer nevü iparlovagot kerestet, ki „Ragoczy János fejdelem“ és „Nádasky herczeg“ czimek alatt lépett fel; ezelőtt Amerikában szerepelt mint „száműzött.“ — Vilmos császár Baden-Badenben fogadta Gorcsakoff herczeget. — Vilson Krisztina közelebb Madridba megy, hol a király menyegzője alkalmából rendezendő diszelőadásban részt fog venni.

Irodalom és müvészet.

⁂ (*Szokoly Viktor*) tisztelt munkatársunktól megjelent a „Czinczyék és Czinczárék“ egér regényke az emberekről, mely nem rég az „Ellenőr“ közlése volt. Most a Rudnyánszky-féle nyomda állitá ki 148 lapra terjedő kötetben, melynek ára egy forint. Melegen ajánljuk hölgyeink figyelmébe.

⁂ (A „*Koszoru*“) a Petőfi-Társaság havi közlönye érdekes tartalommal jelent meg. Közli Vajda János jeles költőnk arczképét és életrajzát. Kiválólag érdekes közleménye a füzetnek egy XVI. századbeli, eddig kiadatlan nagy szinmü, melyet Jakab Elek ismertet.

⁂ (*Jakab Ödön*) tehetséges fiatal költő előfizetést hirdet költeményeire 1 frtjával. Az előfizetési pénzek hozzá Dévára (Hunyadmegye) küldendők.

⁂ (*Müvészeti hirek.*) A „Képzőművészeti Szemle“ legutóbbi füzete után felemlitjük a következő adatokat: Ligeti Antal nyári utazásából több csinos vázlatot hozott magával, melyek közt egy „Árviz“ czimü megkapó hatásu. Barabás Miklós Zsedényi Ede két arczképét festi az elhunyt örökösei számára; ezenkivül Lévay Henrik arczképét s egy „Eprész leányka“ czimü genreképet, melyet Okolicsányi Ödön vett meg. — Vastagh György a királyi pár arczképét festi Nyitramegye számára s közelebb befejezi József főherczeg s Klotild főherczegnő teljes alaku képeit is. Maszák Hugó neje, Barabás leánya, jelenleg Felekiné Munkácsi Flóra arczképét festi a „Kaméliás hölgy“ jelmezében. Konek Ida, az egyetemi tanár szép tehetségü leánya közelebb egy csinos „Csöndélet“ czimü képet fejezett be. — Tölgyessy Arthur szolnoki tartózkodása alatt több táj- és életképet készitett el, melyek közt a „Czigány leány“ s „Szolnoki országut“ emelhetők ki.

⁂ (*Uj zenemüvek.*) Rózsavölgyi s társa kiadásában megjelent: 1. Szegedi nóta, zongorára Molnárfy J.; ára 60 kr. 2. Csingilingi csárdában, zongorára Molnárfy, ára 60 kr.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, szept. 27. A Troubadour. — Vasárnap, szept. 28. A másoló. — Marénya. — Hétfő, szept. 29. Az idegen nő. — Kedd, szept. 30. Borgia Lucretia. — Gizella. — Szerda, okt. 1. Perichon ur utazása. — A kis ördög. — Csütörtök, okt. 2. A Hugonották. — Péntek, okt. 3. A csőd.

Népszinház. Szombat, szept. 27. A kornevilli harangok. — Vasárnap, szept. 28. A szökött katona. — Hétfő, szept. 29. Angot asszony lánya. — Kedd, szept. 30. Zárva van. — Szerda, csütörtök, péntek, okt. 1—3. Bokkácscsó.

⁂ (*Uj darabok.*) A nemzeti szinházban mult pénteken adták először b. Józsika Kálmán „Marénya“ czimü 4 felvonásos drámáját. A darabnak történelmi háttere van: a lengyel forradalom. Meséje ügyes kezekkel van szőve, egyes jelenetei csattanósak, de hiányával van a darab a drámai jellemeknek, az egységes cselekvénynek. Nem hiszszük, hogy sokáig fenntartsa magát a müsoron. — A népszinháznak is uj darabja van: „Boccácció“ operette, Suppé-tól. Az operette meséje Boccácciónak, a hirneves novella-irónak életéből van meritve s már innen is sejthető, hogy tele van sok bolondsággal, pajkossággal. Zenéje kedves, könnyed, dallamos. Szerdán este adták először zsufolt ház előtt. Leginkább kitünteték magukat az előadásban Blahánné és Komáromi Mariska.

⁂ (*A dráma fiatal vendége.*) Mihályfi Károly hétfőn este lépett föl másodszor, az „Idegen nő“ Gerard szerepében, mely nem nagy, de fontos szalonszerep. Három jelenetében sokat lehet kifejezni az érzés nemességéből s a férfiasság erélyével. Mihályfi a szalonruhában is ügyesen, csinosan mozgott, természetesen beszélt, szerelmet, férfiasságot éreztetett, de még nem teljes kifejezéssel, nem elég árnyalással. A herczegnével szemben jobban bele kellett volna melegednie a beszéd hevébe. Zajosabban is megtapsolták, midőn a léha herczeggel szembe állt. Itt hangja férfias voltának sok hasznát vette. Szerződtetése, (mely még nem történt meg,) ajánlható, mert be fog illeni a nemzeti szinház keretébe, mint fiatal szalon-szerelmes. Az előadás jó volt. Helvey Laura kisasszony a herczegnét oly kitünően játszá, hogy nyilt jelenés közben is zajosan kitapsolták. Feleki a nyers, becsületes amerikait, Halmi a léha herczeget ábrázolták jelesen. Felekiné asszonynak azonban kevés kedve lehet bizarr czimszerephez, mert pongyolában mutatta be s nem igen törekedett érdekessé, meg kevéssé valószinüvé tenni. Közönség, a szakadó eső daczára, szép számmal volt, főleg a földszinten.

⁂ (*Nagyné Benza Ida*) e hó 9-dikén kezdi meg ujra szereplését.

Tartalom.

A hitetlen nővérek, Brankovics Györgytől. — A lemondás óráiban, Pósa Lajostól. — A láposi nagy hangverseny. — Eszményi szerelem, E. Mikes Rózától. — Deés. — Sakkverseny élő alakokkal. — Tárcza. — Hazánk. — Fővárosi élet. — Vidéki élet. — Külföld. — Irodalom és müvészet. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Magas ruhaderék szabásmintája.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

40-dik szám. Október 5-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, szines borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap- kelte	Nap- nyugta
							óra percz	óra percz
Okt. 5	Vasárnap	E 18 Placz	E 17 Fides	23 G 18 János	18		6 5	5 30
6	Hétfő	Brunó	Friderike	24 Thekla	19		6 7	5 28
7	Kedd	Jusztin	Amália	25 Frózinka	20		6 8	5 26
8	Szerda	Brigitta	Pelagia	26 János	21	☽	6 9	5 24
9	Csütörtök	Dénes	Dénes	27 Kalisztrát	22 Sem. az.		6 10	5 23
10	Péntek	Ferencz B.	Gedeon	28 Chariton	23 Törv. ünn.		6 12	5 21
11	Szombat	Nikasius	Burkárd	29 Cyrjék	24 Szabb.		6 13	5 19

Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk.

Divattudósitás.

Sokan vannak, a kiknek az ősz legkedvesebb időszakuk. Ha őszinte feleletet kapnánk mindenkitől, kit e szeretet oka után kérdezünk, ugy az egyik bevallaná, hogy bizony őszszel legválogatottabb az — étkezés, a sok szép gyümölcs, a gazdag vadászat miatt, egy másik a szüretet és a vele való fesztelen mulatságokat fogja okul adni, egy harmadik a kellemes sétákat, egy negyedik — de ne feszegessük az okokat, miért szeretik ezt vagy azt az időszakot, — hanem állitsunk ide olyan tényeket, melyek a mi keretünkbe valók. Igy lehetetlen mellőznünk az őszi vadászatokat, melyek a vidéki társaséletet élénkitik, és sok fővárosi vadászat kedvelőt is a vidékre csalogatnak. Vidéken pedig nagyban készülnek az ilyen kedves összejövetelekre, mert ezek más élvezetekkel is vannak kapcsolatban, és azok az ügyes vadászok, a kik órákon át kegyetlenkedtek erdőn, mezőn, a hosszu őszi estéken épen olyan ügyesen szórakoztatják a ház urnőjét, leányait, kik maguk is gondoskodnak róla, hogy változatosságot, élénkséget varázsoljanak körükben.

És ezen őszi társas összejövetelek uj ruhákat és ujitásokat is hoztak létre. Azon idő már rég elmult, talán nem is létezett, midőn egyszerű házi ruhában fogadtak vendégeket, és igy nincs mit csodálkoznunk, ha egyre készülnek már most is a szép, társaságba való ruhák, még mielőtt az estélyek kezdetöket vették volna. A mostani ruháknak más és uj jellegük van és valóban igen szépek. Igy a fehér ruhák iránti feltűnő előszeretet sejteti velünk, milyen üdék lesznek a fehér mousseline-ba öltözött fiatal hölgyek. E fehér ruhákhoz legujabban szines selyemből készült hosszu lebbentyűs derekakat viselnek, mellény nélkül. Élénk, virágos tafotából legjobban szeretik a fiatal leányok, és valóban igen csinosak e derekak, melyek könnyű csipkével vannak fodrozva. Ez uj divat nem csak szép, hanem még gazdaságos is, mert régibb szoknyákat is lehet hozzá használni. Hosszabb selyem derekakat, az ismeretes casaque szabásra fiatal férjes hölgyek is viselnek, de ezek nem könnyű virágos tafotából készülnek, hanem nehéz selyem brocatból, többnyire világos kék alapszinen gazdag élénk szinezetű rajzokkal. Nagy aranyos gombok zárják elől a mellényt, mely ez öltözékhez tartozik és mely szövet alapszinében készül. A nagy zsebek, a melyekbe azonban nem szabad semmit sem dugni, nehogy elveszitsék szép formájukat, szintén fényes aranyos gombokkal vannak kirakva. Társaságba, mint már emlitettük, nehéz tarka selyem brocatból vagy damaskból készül e casaque, utczára azonban selyem ripsből és fekete cashemirból s csipke- és szalagcsokrokkal diszitik.

Az uj társasági öltözékekre jelenleg nagyon szeretik a halvány lilaszint, melyet egy árnyalattal sötétebbel vegyitenek. Ilyen ruhához halvány thearózsákat viselnek a hajban és mellcsokornak. A két szint játszó selyem szövetek ugy látszik nagy szerepre hivatvák a jövő téli idényben. A fekete és narancssárga, vagy kék és vörös, zöld és sárgás, kék és sárga, gránátszin meg kék stb. nagy menynyiségben láthatók első rangu divattermeinkben.

Végül pedig mondjunk néhány szót mai mellékletünkről, mely egy magas ruhaderék szabásából áll.

Az első szám az előrészt jelöli, a második és harmadik a hátrészt, a negyedik pedig az oldalrészt. A ki elől hegyesen szereti a derekat, hegyesre szabhatja ki, és tetszése szerint még hosszabbra is.

Számrejtvény.

Metszősy Ágnestől.

11. 9. 10. 11. 12. 13. Leng, ha fütyül a szél,
8. 13. Házi állat, ritkán henyél,
6. 5. 12. Ez az érzés világnyelve,
1. 2. 3. 3. 7. 5. Hazánk igy is volt nevezve.
12. 9. 3. 4. Királynéja táncznak, bálnak,
1—13. Testvére dicső királynak;
Éltét oltá hóhér bárdja,
Hitszegő király szavára.

Megfejtési határidő: október hó 22-dike.

A f. é. 36-dik számban közlött sakkrejtvény értelme:

Repülj fecském . . .
Repülj fecském ablakára,
Kérd, hogy nyissa meg szavadra,
Mondd, ezüstös lapot vevék,
Rá aranynyal irom nevét.
Képét gyémánt lapra festem,
Rubinkő lapdába rejtem,
Azon leszek, hogy nevednek
Nagy ünnepet szentelhessek.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Báthori Sigray Istvánné, Szentgyörgyiné Tatay Erzsébet, Monori Juliska, Jánossy Lajosné, Máar Anna, Füredi Izabella és Vilma, Mannó Thanhoffer Mariska, Ujfalusy Károlyné, Egry Ida, Rózsa Vilma, Nagy Kamilla, Magura Terézia, Szoboszlay Gyuláné, Fehér Aranka, Morvay Mária, Szalay Olga, Jeges Amália, Kutassy Emma, Erdélyi Mariska, Károlyi Szidónia, Gallé Natália és Gizella, Tóth Ottilia. Szamossy Gizella, Máar Zsófia, Kőszeghy Katinka, Szabó Róza, Tárnoky Anna, Mihalovits Olga, Lehoszky Emilia, Hets Mariska, Tamásy Irma, Szabados Ilona, Rókász Ilka, Vojwoda Juliska, Pálfy Etelka, Szabó Mihályné, Kutassy Georgine, Török Jolán és Anna.

Megbizások tára.

Szives figyelmükbe ajánljuk mind azoknak, a kiket magánlevélben kértünk föl a jelen félévi előfizetési dijak utólagos beküldésére, hogy azt mielébb megtenni el ne felejtsék.

Apagyra H. A. urhölgynek: Várom szives megrendelését.

L. Miklósra R. G. urhölgynek: Gyűjtőinknek két uj előfizető után 6 kötet, négy uj előfi-

zető után 12 kötet, hat uj előfizető után 19 kötet érdekes regényt ajánlottunk föl legutóbbi előfizetési fölhivásunkban is, de tájékozásául mondhatjuk, hogy annak is, a ki csak egy uj előfizetőt szerez lapunknak, egy regénynyel és egy diszes műlappal kedveskedünk, és reményljük, alkalmunk lesz még ez uj évnegyedben is, többeknek hű pártolóink közül nem csak megköszönhetni szives jóakaratukat, régi hű barátnéjuk, lapunk iránt, hanem a mint azt már az utósó napokban is tettük, többbeknek megküldhetni a kiérdemelt jutalmat.

Debreczenbe M. V. urhölgynek: Mai mellékletünkkel ime megelőztük ohajtását. A nyáron megküldött ujj-szabást e derékhoz is használhatja. Az ujj szabása nem változik, az csak szükebb vagy bővebb lesz. Szép küldeményeért pedig szives köszönet.

Fehérvárra D. I. urhölgynek: Lehet egyszerre két-három rejtvénymegfejtést is beküldeni.

Lázira R. M. urnőnek: Még mindig várom a kedves sorokat.

Szamosujvárra Sz. T. urnőnek: Kedves soraira a legrövidebb uton: magánlevélben azonnal feleltem.

A. Szécsénkébe R. I. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

Pécsre T. S. urhölgynek: Szives köszönettel vettem, máskor is kérem közreműködését.

Egyik kedves, hűséges előfizetőnőnk hajlandó volna lapunk mult évi számait (a 13. szám kivételével, mely eltévedt) valamely előfizető társnéjának könyvekért cserébe odaadni. Leginkább szeretne egy pár jó Marlitt-féle regény birtokába jutni. Lakhelyét, czimét szivesen tudatja szerkesztőségünk.

Kérdések.

A „Családi Kör“ 1875. és 1876-diki évfolyamait beköttetni ohajtván, látom, hogy néhány szám nincs meg. Igen lekötelezne valamelyik előfizető társnőm, ha az 1875. évből a 49-et, és az 1876-ból a 13-dikat nekem megküldené.

Torda, Erdély. Thurzay Istvánné.

Kérném velem a birzsalmasajt készitési módját tudatni, nem különben, hogyan készül a birzsalma csutkájából való kitűnő, finom befőtt, melylyel compotokat szokás disziteni? R. Béláné.

Ki tanitana meg egy jó tartós szobafesték készitésére? K. Bella.

Miből készitik az Eau de Cologne-t, szeretné tudni

Mari.

Feleletek.

B. Vilmának. A koromfoltokra nézve a következőt ajánlhatom: nedvesitse meg langyos vizzel a kormos darabokat, azután szórja be sűrűen savanyu borkő-porral, azután pedig forrázza le a ruhát forró vizzel, hagyja a vizet 24 óráig rajta, azután mosassa ki azt a szokott módon. Ha azonban a foltok még nem tűntek el egészen, ugy ismételje ezt még egyszer; és akkor bizonyára hatással lesz.

F. Györgyné.

V. Ilonkának. Arcza elveszti fényességét, ha szappan helyett mandula korpával fog mosakodni, és a rendes mosakodás után egy kis gyenge kölni vizzel is letörüli arczát. Azonkivül tanácslom, hogy arczát naponta egy párszor szarvasbőrrel törülje le, a mi magába veszi a bőr nedvességét. Sz. Lina.

A fiatal gazdasszony késő őszig fog friss uborkasalátát adhatni asztalára, ha most leszedi a nagy zöld uborkáit, ugy, hogy egy kis szára maradjon, mossa meg nagyon tisztára, azután pedig törölje le egészen szárazra. Ez meg lévén, kössön minden egyes uborkára egy darab spárgát, mázoljon be minden egyes uborkát tojás fehérével és aggassa fel egy rudra száraz helyen. Ha a nyár nem volt tulságosan esős, e módon hónapokig el lehet tartani az uborkát. L. Paulina.

V. Ilkának. Milyen könnyen lehet mai nap szagositani mindent! Ha virághlevelei felmondják a szolgálatot, forduljon a gyógyszertárba, vagy illatszerkereskedésekbe, és vegyen egy csomó ibolyaport (1 frt csomója) csináljon egy pár kis párnácskát, annyit, hogy szekrénye minden polczára jusson egy-egy, oszsza el a port a párnácskákba, rakja el azokat a fehérnemű közé és meglássa, jó ideig mindene ibolyaszagu lesz. Ha elmult a jó illat, ujat kell hozatni. K. Laura.

V. Mariskának: A glycerint, ha tiszta és finom, igen könnyen lehet jószaguvá tenni. Vegyen tehát egy befőttes üveget, töltse meg olyan virágszirmokkal, a melyeknek illatát legjobban szereti, például resedával, rózsalevéllel, tubarózsával, és aztán öntsön reá glycerint, kösse le jól pergament papirral, tegye naponta egy pár órára a napra, és három hét mulva azt a szagot vette fel a glycerin, melyet legjobban szeret. Ekkor a tiszta glycerint finom mollruhácskán át kell szűrni és használatba venni. Évek óta igy szagositom glycerinomat, és mindig igen kellemes szagu az. Én az ibolyaszagot kedvelem leginkább, ehez most már nem juthat, csak a jövő tavaszon, de azért van még most is elég erős jószagu virág. K. Janka.

F. Lajosnénak: Ámbár még sem asszony, sem gazdasszony nem vagyok, de mégis szivesen szolgálok kegyednek egy igen jó háziszappan-főzés utasitásával. Mi mindig itthon főzzük a szappant s mondhatom, a legjobb sikerrel. Egy és fél kilogramm zsiradékhoz fél kilogramm „caustisch“ sodát és 5 liter vizet kell vennünk. Nevezett soda abban különbözik a közönségestől, hogy sokkal szilárdabb s pár óráig a levegőn hagyva, tejfel-forma átvonatot kap. Ezt azért közöltem, mert nem minden kereskedésben kapható, s könnyen közönségest adhatnak e helyett, mely nem jó. A vizet a sodával tüzre kell tenni s ha a soda feloldadt, akkor a zsiradékot hozzá adjuk s három óráig főzzük. Hogy eléggé megfőtt-e már a szappan, megtudhatjuk, ha egy sima főzőkanál nyelét belé dugunk, s kivéve, meghülni hagyjuk, ha a rajta maradt szappan szépen lehámlik róla, akkor már jó. Ezután a szappant az alul levő lugról nagy kanállal leszedve, nedves ruhával kibélelt ládikába öntjük, s kihülni s megszilárdulni hagyjuk. Más nap kivehetjük a ládikából és ugy hagyjuk megszáradni. Jó siker esetében kérem tudósitsa T. Saroltát.

Szerkesztői nyilt levelek.

Medgyes Lajosnak. Köszönet ezért is, azért is.

Vértessi Arnoldnak. Várom szives igéretének mielébbi teljesitését.

Erdélyi Bélának. Nagy örömmel vettem.

„Azt mondja.“ — „Neked“, „érted“; „lelkem“ „lelkem“; „szólna“, „néma“ — ezek is rimek? Pedig az alapérzése nagyon gyöngéd.

„A mig élek.“ (ifj. N. Gy.) Simitani kellene még egy keveset rajta. Igy e helyütt: „Nem volt . . . odahagytam“ kétszer egymás után ugyanaz az egy gondolat; a „hogy igy látott“ halovány; és ugy szintén az „Oh, mert mindig“ stb.

„Csak tudnék.“ (L. E.) Nincs meg benne a magas szárnyalás, sem az a világos látás, hogy ama fényes magasságban a fenségesig eljuthatna és csak a jellemzetest összeválogathatná. A nyelvezetben sincs meg a kellő szin és erő. A másikról legközelebb.

„Orosz leánynevelés.“ Bár minél gyakrabban lehetne ismét szerencsém! Ilyenből is, meg amolyanból is.

A németországi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitünő alkalmazhatósága végett a magas cs kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúz (Rheuma), inszaggatás, mell, gerinczfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen. **Egy csomag 1 frt 5. kettős e. ejü 2 frt 10 kr.**

Ezen köszvényvászon azzal különböztetik valamennyi létező iobbi szerékről, hogy csakugyan használ.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr. Postán küldve 10 krral több. Valódian Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gysztárában, kiraly-utca 7. sz. — **Debreczenben:** Rothschneck ur gysztárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur gysztárában. — **Mohácson:** Jazevics Károly. — **Kolozsvartt:** Wolf gysznél. - **Pécsett:** Zsolnay. — **Szegeden:** Weiglein György, Kovács gysz. — **Temesváron.** Kraul. — **Aradon:** Prinner gysz. — **Nagyváradon:** Molnár gysz. — **Székes-Fehérvár:** Dieballa: **Gyöngyösön:** Vozary gysz. — **Brasso:** Fabik gysz. **Szigetvárott:** Ehrenfeld W. — **Miskolcz:** Ujházy gysz. — **Pozsony:** Söltz. — **Kassan:** Escwig Ede és fia gysztárában.

Köszönet nyilvánitás.

Egy a tagjaimba esett igen erős köszvény miatt, oly erős fájdalmakat szenvedtem, hogy ágyamban csakis mások segélyével fordulhattam meg és az éjjeket a legnagyobb kinokban álmatlanul töltöttem. Ezen fájdalmaimtól, a Török József ur gyógyszertárában kapható **köszvéuy vászon** használata által a legrövidebb idő alatt megszabadultam, noha azelőtt ellene hideg borogatást stb,, valamint orvosi segélyt vettem igénybe, miután most hivatásomnak ismét megfelelhetek,minden ilyen bajban szenvedőnek a fenti iránti szóbeli vagy irásbeli kérdezősködésére szivesen teszek bizonyságot.

Gröbner János,
pályaudvar, Rákos-Palota.

Kopaszság

és a hajősszülés és a pikkely képződés ellen a naponta beérkező hála és köszönet iratok szerint legjobban használható a

Tanin-olaj

Dr. **Moras**-tól.

Tisztelt gyógyszerész ur!
A kopaszságellen a legjobban használ a Dr. Moras-féle Tanin-olaj. Kérem sziveskedjék még egy nagy üveggel küldeni.

tisztelettel
Prag ***Jeremiasek,***
cs. k. törvónyszéki tanácsos

Kapható *Budapesten. Török József* gyóyyszerésznél király utcza.

Dr. Lengiel F. féle

nyír balzsam

A növény nedv, mely a nyír törzséből kifoly ha bele furnak. mióta emberek emlékeznek a legkitünőbb szépitő szernek ismertetik, és ha e nedv a feltaláló utasitása szerint ehemikai nton balzsammá készittetik csodaszerű hatást nyer.

Ha az arcz vagy test este bekenetik, reggel már alig észrevehető pikkelyek válnak el a börtől és helye fehér és gyengeddé válik.

Ezen balzsam a ránczokat és himlőhelyeket az arczról eltávolitja és ifju szint ad; a bört gyengéd — fehér és üdévé változtatja és eltávolitja legrövidebb idő alatt a szeplőt, anyajelt, orrvörhenyt, kinövéseket és más tisztátlanságokat a börről.

Ára egy korsó nyír balzsamnak használati utasitással együtt 1 frt 50 kr.

Valódi kapható **Budapesten:** Török József gyógyszerésznél király utcza. **Pozsonyban** Pisztary Félixnél a Mihály kapunál és **Temesváron** Tarczay István-nál.

Valódi angol vászonból készült bekötési disztáblák

a „CSALADI KÖR"-hez.

Hogy a t. c. közönség jutányos áron, diszes és tartós kötéshez juthasson elhatároztam mint ez külföldön már régebben szokás, az értékesebb magyar irodalmi vállalatokhoz disztáblákat készíteni.

E táblákat kiválóan ajánlja **diszes külsejök,** mely alkalmassá teszi, **hogy barmely család könyves asztalának vagy könyvtárának diszére szolgáljanak,** valamint tartóságuk és olcsóságuk, s a legegyszerűbb kötés árába kerülnek.

Ily disztáblák e mű **minden elobbi és jövöbeni évfolyamaihoz** is megrendelhetők.

Egy ily valódi angol vászonból készült, és csakis **finom arannyal aranyozva** ellátott bekötesi disztábla egy egész évfosyamhoz készitve **melynek alakját az itt látható rajz mutatja 1 frt 60 krért** kapható tetszés szerint választott vörös, zöld vagy kék szinben.

Ezen táblákba a bekötést minden vidéki könyvkötő is eszközölheti.

Ily táblák ugyan ezen olcsó áron kapható minden egyes számokhoz is zsinórral készitve különösen ajánlhatók is olvasóegyletek, szállodák, kávéházak stb. részére.

Szives megrendeléseket kérem levelező lap utján eszközölni, a czim név és lakás világos medjelölése mellett. — Megrendelhető levelező lapon csakis egyedül

HIRHAGER KÁROLY könyvkötészetében.
Budapest, (Akademia bérház.)

Minden más bekötéseket, hogy ha hozzám lesznek beküldve legolcsóbb áron, gyorsan és jól eszközlök ugy szintén a vidékre is.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a müvelt magyar hölgyek számára

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 26-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozo t sorért 8 kr.

41. SZ.
Okt. 12-dikén.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

A ki személyesen nem ismeri, azt hinné róla, hogy már inkább a veterán, mint a fiatal irók közé tartozik. A ki először látja, meg van lepetve: ez Ábrányi Emil-„ke?“

Mert Ábrányi Emil az irodalomban — persze csakis az irodalomban — nem mai gyerek, s ha Lauka Gusztávról tréfásan elmondják, hogy irodalmi működését a „Magyar Kurir“-ban kezdte, akkor Ábrányiról komolyan lehet állitani, hogy ő meg bölcsőjében „feküdt“ az irodalmi pályára. Tizenhárom éves korában már lehetett nevét olvasni, s igy az ő fiatal vállait már 15 éves irodalmi életnek a terhe nyomja.

Fiatalsága — de csakis fiatalsága miatt — egy időben állandó czélpontja volt az élczlapoknak, különösen jelenlegi legjobb barátja, Bartók Lajos pingáltatta le őt a „Bolond Miska“ majd minden számában sokféle komikus alakban, de irodalmi munkásságához a gunyolás, a kicsinyités joggal nem férhetett, mert az ujabb irodalmi generáczióban alig akad egy-kettő, a ki oly odaadással, oly gonddal, alapos tanulmányozással és tehetséggel avatta volna magát a toll emberivé, mint Ábrányi Emil. S hogy nagyon komolyan veszi az irodalmat, hogy annak lelkiismeretes munkása mostan is, arról mindenki meggyőződhetik nem csak működéséből, hanem a vele folytatott társalgásból is. A fiatal ember kelletén tul komoly, inkább kevés szavu, mondhatni zárkozott, mindazáltal szeretetreméltó modoru, s ha beszél: annak van

Ábrányi Emil.

eleje és veleje. — Ábrányi Emil 1851, január első napján, Budapesten született. Gyermekéveit nagyatyja, Eördögh-Ábrányi Alajos szabolcsmegyei birtokán Szt. György-Ábrányban töltötte s csak akkor hozták vissza a fővárosba, mikor a piaristák iskolájába beadták. Ott végezte első tanulmányait.

A fiuban korán ébredezett az irodalom és művészet iránti vonzalom. Azok voltak legelső álmai, törekvésének czéljai. Valóságos romantikus hévvel csüggött a színészeken; órákig el tudott bolyongani oly színészek után, mint Egressy Gábor, Tóth József stb. s egész éjjeleket átvirrasztott a nagy költők olvasása közben.

A piaristák iskolájában az intézet egyik szeretetreméltó tanára, ki jelenleg a piaristák provinciálisa, Kalmár Endre felismerte benne a tehetséget, s ébresztgette és ápolta benne a költészet iránti hajlamot. — Tizenhárom éves korában leforditotta Goethe „Götz von Berlichingen“-ét és egy évvel később „Stellá“-t s Hugó Viktortól a „Marion Delorme-ot. E kéziratok nagyon természetesen csak annyi becscsel birnak, hogy egy rajongó gyermek becsvágyát és korán ébredt irodalmi szenvedélyét jellemzik.

1866-ban lépett fel az irodalomban. Első költeménye a „Fővárosi Lapok“-ban jelent meg. A költemény eredeti volt, de ő azt fordítás gyanánt adta ki. („Az anya álma“, Walter Scott után.) Ez által valószinüleg tévutra akarta vezetni azokat a nagy szemöldökü kritikusokat, a kik, mint az annyiszor történt, valamely művet épen csak azért, mert fiatal, ismeretlen ember a szerzője, semmibe sem vesznek, a rosznál is roszabbnak bélyegeznek. Ábrányinak sikerült a rókákat rászedni. „Az anya álmá“-t, mint Walter Scott művét, mint fordítást nem késtek dicsérettel fogadni.

Egyébiránt Ábrányi tényleg sokat forditott külföldi költőkből, kivált irodalmi működésének első évében, a mi nála igen jó gyakorlatnak bizonyult be, mert e munkásságának okvetetlenül nagy része van abban, hogy formaérzéke oly szépen kifejlődött, verselése oly szabatossá lett.

1868-ban szövetkezve bátyjával, ifj. Ábrányi Kornéllal, „Európa költőiből“ czim alatt egy kötet fordítást adott ki.

1872-ben a drámairás terén tett kisérletet; irta „Váró teremben“ czimü 1 felvonásos dramolettejét. Ezt a nemzeti szinházban elő is adták, még pedig sikerrel, azonban daczára e sikerének, azóta nem irt ujabb szindarabot.

Ismereteinek gyarapitása végett utazásokat is tett. Igy 1873-ban meglátogatta Velenczét, s ott a Szent-Lázár kolostor egyik czellájában (a hová rajongása vezette) irta meg „Eljátszott szerelem“ czimü költői beszélyét, mely a Kisfaludy-Társaság 1875-diki pályázatán dicséretet nyert. Ezt a munkáját máig sem adta ki, csak egy-két lapban jelent meg abból néhány mutatvány.

1875 végén addig irt lyrai költeményeit egy nagyobb kötetben adta ki; a kötetet a kritika dicsérettel fogadta, de kisebbel, mint a minőt Ábrányi eszmékkel bővelkedő, kedves költeményei megérdemelnek. Ugyanez évben kezdte meg Lord Byron „Don Juan“-jának forditását, melyből az első ének nem régen jelent meg a Petőfi-Társaság „Koszoru“-jában. Leforditotta Byron „Manfréd“-jét is, de még nem bocsátotta közre. Byron különben egyik legkedvesebb költője, ismeri azt minden iziben, s innen van, hogy a byroni hangulat eredeti költeményeiben sokszor feltalálható.

1876 elején a „Figyelő“-t szerkesztette fél évig. Ugyanekkor jelentékeny átalakuláson ment át egész költői egyénisége. Addig csaknem kizárólag szerelmi lyrával foglalkozott, innen tul költészete a nagy politikai és társadalmi kérdésekre kezdett viszhangot adni s költeményeiben az uj kor szellemének egész erélye és vakmerősége föllépett, mintegy váratlanul. Költészete most már ebben az irányban látszik tovább fejlődni. Verseiben a köztársaság és az emberiség általános nagy elvei mellett tör lándzsát, majd pathetikusan, majd a szatira éles hangján.

Ennyi tevékenység azonban még nem minden, a mit Ábrányiról el kell mondanunk.

A hirlapirodalmi működéstől ő sem menekülhetett meg. Mint annyi társa, ő is kénytelen volt a körülményekkel megalkudni, s napi lapok mellett keresni foglalkozást. Mert maga a szépirodalmi munkásság nálunk még nem életpálya. 1872-től kezdve Ábrányi első rangu politikai hirlapoknál működik, mint szinbiráló és tárcza-kritikus. Legutóbb 5 évig a „Pesti Napló“ belmunkatársa volt, hová tárczáit, magvas szinbirálatait Robin név alatt irta. Jelenleg a „Magyarország“ főmunkatársa s ezen kivül összeköttetésben áll több szépirodalmi lappal, köztük a „Családi Kör“-nek is.

Meg kell még emlitenünk, hogy a nem régiben alakult Petőfi-Társaságnak ő is egyik kiváló, munkás tagja.

Jól átgondolva mindazt, a mit e fiatal irónkról csak vázlatosan emlitettünk fel itt, nem tagadhatjuk meg tőle elismerésünket, becsülésünket, s alaposan tápláljuk azon reményt, hogy oly munkaerővel és munkakedvvel, a minővel Ábrányi Emil rendelkezik, tőle még sok szépet és jót várhatunk, benne a magyar irodalom egykor egyik kiváló munkását fogjuk ünnepelhetni.

Sz—ó E—e.

Édes emlék.

Medgyes Lajostól.

Emlékezem
Oh édes emlékezet!
Midőn velem
Megosztád szerelmedet.

Lágy szellőben
Ingottak a jázminok,
Kéz a kézben
S szivünkben édes titok.

Fejünk fölött
Ránk olvadó csillagok,
A lomb mögött
Zengő csattogány-dalok.

A fű közül
Apró mécsként látszanak
Körüskörül
A szentjános bogarak.

A rózsafák
S a liliomok kelyhei
Ambroziát
Kezdének lehelleni.

A föld s az ég
Velünk együtt érezett,
Megszentelék
Ébredő szerelmünket.

Nem feledem
Ezt a perczet holtomig
Égi üdvem
Ezzel megnövekedik.

A hitetlen nővérek.

— Beszély. —

Brankovics Györgytől.

(Folytatás.)

— S miért nincs körében?

— Itt van!

— Hogyan? A Lengedy nővérek egyike?

— Igen, egyik közülök.

— Melyik?

— Nem tudom!

— Nem tudja?

— Nem!

— Lehetetlen, az anyai szeretet elárulja magát.

— Én csak egy paránya vagyok ama szellemi életnek, a melynek az összes emberek s állatok egyiránt tagjai. Nénjeim egyiránt szeretik az összes lelkeket, s e szeretet, azt mondják, legyőzi a föld sötét hatalmait s követelményeit.

— De ön Filome, ön nem szereti az idegen emberek s állatok lelkeit ugy-e?

— Nem! — válaszolá határozottan. — Én nem tudom megtanulni. Irigylem azon gyermekek sorsát, kik szüleiket szerethetik s ennek örülhetnek. Az én elmém gyönge s nem fogja fel amaz óriást, a melyet nénjeim felismertek s imádnak. Én irtózom a gondolattól, hogy lelkemnek tovább és tovább kell vándorolnia, ha testem elvesztém.

— Szegény gyermek! — kiáltám, résztvevőleg tekintve az előttem álló s bensőleg megborzadt alakra.

— De édes gyermekem, — folytatám lelki orvosi szerepemet — Nem csak a szülők szeretete boldogit; mi keresztyének az Isten, a megváltó szeretetét is birjuk. Nekünk van hitünk, — a keresztyén hit, s a keresztyént az Isten angyalai őrzik! — Igy folytatám tovább hévvel; a lányka szemei szemeimen nyugodtak, ajkait kissé felnyitá s a foggyöngyeinek hófehérségéhez csakhamar arczának pirossága csatlakozott.

— Egy kis leányka, a kivel mint gyermek játszogattam, ugyan azt mondá, de a nénjeim azt állitották: hogy a nagykoru keresztyének mesének tartják az egészet s épen nem cselekesznek a szerint. Ha ön mindazt a mit mondott, hiszi uram, akkor mondja meg nékem, mindég ugy cselekszik-e, mintha az Isten angyalai állanának oldalán?

Filome szemei várakozásteljes kifejezést nyertek s megvallom a lelki orvos tisztét kissé mégis kényelmetlenebbnek találtam, mint gondoltam.

— Az Isten kegyes s az eltévedt mindig szerető atyára lel benne, — válaszolám, érezve, hogy itt csak egyszerű természetes okok birhatnak hatással.

Filome a fűzfának egyik ágát ölelte át hófehér karjaival s homlokát az ágra fekteté. A megtestesült reménytelen vágyat láttam magam előtt.

— Filome, — mondám szelid hangon, — önnek egy lelkészhez kellene folyamodnia; a lelkész legjobban tudja, mely tanácsra, mely vigaszra van szüksége!

— Egyszer már megtevém.

— Nos, és?

— A lelkész azt mondá, hogy hinnem kell s én nem valék képes.

— Él még az atyja?

— Él, — válaszolá Filome erélyesen, — néhány év előtt lefestettek a számára. De ő elhagyta anyámat, mert nem hitt Krisztusban; ah, ő a gyermekét sem fogja szeretni, a ki oly kevés örömet szerezhet neki.

Tehát a sziv legszorosabb kötelékeit is szétszaggaták képzelődésük kedveért e nők?!

— Forduljon atyjához, — mondám a nővérek közeledése miatt susogva, — szeretete bizonyára helyre fogja állitani lelkében az összhangot.

Filome egyet bólintott fejével s azután ismét vissza esett előbbi érzéketlen állapotába, mig én a holnap reggel aláirandó szerződés pontjait fejtegetém a nővérekkel. Hasztalan igyekeztem időközben a nővérek arczvonásaiból kiolvasni, hogy melyik lehet Filome anyja, a mennyire különbözőknek láttam őket a szobában, oly hasonlóknak tűntek most fel a szabadban.

Másnap reggel egy jegyzővel kellett visszatérnem s igy a legközelebbi községbe siettem, a hol nem csak szolgálatkészségre, hanem vendégszeretetre is találtam.

— Nagyon sajnálom, báró ur, — mondá a jegyző, — hogy a szerződés pontjainak megállapitása előtt nem volt szerencsém. Ha a vételárt nem is szállithattuk volna lejjebb, de legalább figyelmeztettem volna, ama kitűnő borokra, melyek á hitetlen nővérek pinczéjében rejlenek.

Én a Lady könnyű szerreli megszerzésére gondolva biztosan állitám, hogy:

— Majd átengednek azok még egy hordó bort nekem.

A jegyző mosolygott.

— Nem ismeri báró ur a hitetlen nővéreket! Nincs az a hatalom, a mely őket a már megállapitott pontok megváltoztatására birja.

— Majd meglátjuk! Tud valamit multjokról!?

— Keveset. Mintegy tiz év előtt vették meg azt a birtokot. Eleinte nagyon visszavonultan éltek, s a vidék népe a legbadarabb hireket terjesztgette róluk, a mely hirek még badarabbak lettek akkor, a midőn mintegy hat éves leánykát pillantottak meg a munkások náluk.

— S melyiket tartják a leányka anyjának?

— Nem tudni. Mind a ketten közös végrendeletet csináltak Larinszky Filome, Larinszky János és Larinszky született Lengedy Klári Tekla leánya javára. Midőn a leányka körülbelől négy éves volt, az atya állitólag kisérletet tőn, a gyermek elrablására, a mi azonban a nővérek éberségénél fogva nem sikerült.

A hallottak annyira érdekeltek, hogy alig tudtam elaludni, különösen Filomenak ifju és hervatag, szép és életlen képe folytonosan szemeim előtt lebegett.

Másnap reggel arra kértem a nővéreket, miszerint boraiknak egy részét ráadásul engedjék át.

— — Uram, viszonzá Tekla, nem reméltük, hogy al-

kuszszal van dolgunk és pedig annál kevésbbé, mert elveinket ismeri, a melyek ellenére már Ladyt átengedtük.

— Hölgyeim, épen az ingerel az alkura, hogy alkusz nem vagyok. Egyébbiránt igazuk van. Mit tennének azonban akkor, ha én Ladyról lemondanék s cserébe egy-két hordó bort kivánnék?

— Oh, uram, — kiáltá Klári meghatottan, mi örömmel rá állunk kivánságára!

A jegyző szájtátva bámulta, mily gyöngéden csókolgatták a nővérek a Ladynak hivott ebet.

Egy órával később alá volt irva a szerződés s én hazafelé utaztam a nélkül, hogy Filomét még egyszer láttam volna.

II.

Midőn a hitetlen nővérek birtokát tényleg átvettem, akaratlanul is átszármaztak reám egy némely szokásaik. Ha a cselédség vagy pedig a falu lakói közül valaki azt mondá: „a hitetlen nővérek igy jártak el," én is ugy tettem; a környék szegényeire ép oly gondot forditottam, mint ők s az emberek vonzalmát épen ugy megnyertem, mint ők. A kastélyt s a környezetét azonban csakhamar annyira átalakitottam, hogy egészen a saját művemnek tekinthettem. Mindenek előtt azonban belátva, miszerint a „tűzhely" csak akkor kedves, ha h e l y b e n van valaki, a ki a tüzet éleszti, gondolatimnak oly irányt adtam, a mely a hymen révébe vezet — — vőlegénynyé lettem.

Lehet-e, van-e kellemesebb érzet annál, mint mikor az ember menyasszonyának s szüleinek a látogatását várja az önalkotta „otthon" küszöbén? Nem hiszem! Lázas, de kellemes izgatottsággal rendeztem még egyetmást, midőn jövendőbeli sógorom, Elemér, menyasszonyomat huszonnégy órával megelőzve, egyszerre betoppan hozzám. Elemér csinos, komoly fiatal ember volt. Tudja az ég miért, de valahányszor szemközt állottam véle, mindig eszembe jutottak s vádlókként állottak előttem eddig elkövetett balgaságaim, — talán féltem szigoru itéletétől, mert tettei a megtestesült meggondoltságot tükrözték vissza. Jogérzete: zsarnokká, rendszeretete: vaskalapossá, vallásossága: türelmetlenné tette őt; nagyon sok ismerőse, de kevés barátja volt, mert az alkalmazkodás művészetét épen nem értette.

A holnapi napra irányult intézkedéseim s izgatottságom kimentették udvariatlanságomat, midőn Elemér kezébe egy érdekes könyvet szoritva, a kertbe, az istállóba s tudja is még hova nem siettem. E példányképe az ifjaknak azonban csakhamar utánam jött, karomba csimpeszkedett s a kert egy távoli lombhajlékába vezetett.

— Oszkár, — kezdé Elemér, — te eltitkoltál valamit nővérem és szüleim előtt. Én azonban tudni akarok mindent, és nyilt és őszinte vallomást várok tőled.

Bámulva tekintettem reá.

— Ne szinlelj! — jegyzé meg izgatottan. — Az a szerencsétlen s ugy hiszem megcsalt nő ott ül a teremben s várakozik reád!

— Ez több a soknál! Ki az a megcsalt nő?

— Oh, ne tagadd, egy gyönyörű, búsujtott leányka, a ki megvallotta nékem, hogy az ővéitől megszökött s menedékhelyet keres nálad; forró vágyainak nem tudott többé ellentállani, szivszorongatásait nem tudta már elszenvedni.

— Ah! ez csak Filome lehet! — kiáltám.

— Látod? Most már tudod, miként állanak a dolgok — — szegény nővérem!

— Kövess! — parancsolám s meglehetős udvariatlanul vonszoltam Elemért a terembe, a hol csakugyan Filome ült egy zsölyében.

— Mit kiván gyermekem? — kérdezém lehetőleg szeliden.

— Szabaditson meg! — válaszolá Filome, kezeit kebléhez szoritva.

— Én? — folytatám nyugodtan. — Ön tudja, Filome, miszerint nem tartozom rokonai közé! Ám tudassa vélem azok hollétét s igérem önnek, miszerint meg lesz szabaditva.

Filome mindkét kezével megragadta jobbomat.

— Tudtam, tudtam, ön segiteni fog rajtam! — Néném a fővárosban laknak ime itt van atyám czime.

— Jó, irni fogok neki. Ő jogosan visszakövetelheti önt. Mig a válasz megérkezik, maradjon szépen nénjeinél.

(Folytatása köv.)

A nagynéni.

(Elbeszélés.)

Barna Sándortól.

I.

Mikor Köves Béla 24-dik esztendejét betöltötte, s szüléi után a neki járó szép terjedelmű birtokát megkapta: első dolga volt — mint minden Pesten járt jogásznak — a fővárosba visszatérve, azt itt az utolsó fillérig elpazarolni.

Köves barátunk csinos fiu volt; s e két utóbbi körülménynél fogva mindenhol szivesen látták, a hol megjelent; jó „partie"-nek tartották, azután meg — hogy őszinték legyünk — nem egy leány szive dobogott már — ugy titokban — érette!

Mindezzel azonban ő nem törődött. Elvei voltak, hogy a férfi szép, ha az ördögnél valamivel csunyább; a leányok — már tudniillik azok közül is a fiatalok — nem egyebek, mint nyiló virágok, melyeket csak le kell szakasztani, aztán elhajitani; a pénz pedig nincs egyébre teremtve, mint az elköltésre.

Hősünk tehát költi pénzét, szakasztá a „virágok"-at, sarokba dobta a „corpus juris"-t, és — vajmi keveset gondolt a jövővel.

Végre azonban egy verőfényes nyári reggel erszénye azt mondta:

„Édes barátom! én ime, megszereztem erőmhöz képest mindent a számodra; most azonban a jó ég áldjon meg, az én erőm kifogyott, nem találsz három vékony forintnál többet egy krajczárt sem nálam!

Béla egy kicsit megcsóválta fejét, de nem esett kétségbe; némi fejtörés után eszébe jutott neki, hogy hiszen édes anyjának testvérjénél, Lekencsei Istvánnénál még mintegy 25,000 forintnyi örökség van letéve a számára, s arra — legalább egy időre — igen szépen lehet adósságot csinálni!

Másnap tehát egész nyugodtan sétált el rendes hitelezőjéhez, aláirt egy kétezer forintról szóló váltót három évi lejáratra, s büszke léptekkel indult a kaszinóba.

Hanem az a hitelező meg igen tapasztalt ember volt. Az ő czimtábláján ugyan már messziről ott ragyog az a

kedves czim, hogy: „Geld für Alles“; de ez egyátalán nem azt jelenti, hogy ha valakinek pénzt adott, ő annak a t. egyéniségnek vagyonáról, tudomást ne keressen.

A jó ember tehát irt Köves barátunk nagynénjének. Az egyszerű, falusi asszonyság, a mint elolvasta a levelet: nem késett válaszolni rögtön, egyrészről az uzsorásnak, melyben megtiltá, hogy Bélának továbbra is hitelezzen, másrészről unokaöcscsének, a következőképen:

Édes Béla öcsém;

„Régóta figyelemmel kisértelek, régen láttam már, mint pazarlod vagyonodat. De nem szóltam. Nem akartam, hogy egynémely irigyebb rokonaim önzésül rójják föl majd tettemet. Hanem most, mikor ama csekély összegnek is nyakára akarsz hágni, mely még fönnmaradt a számodra, azt már nem engedem, és nem is engedhetem. Boldogult édes anyád ama meghagyással adta azt át nekem halálos ágyán, hogy csak akkor szállhat tulajdonodba, ha megházasodtál. Intelek tehát, térj meg s folytasd iskoláidat, szerezz valami tűrhető állást, aztán nézz tisztességes leány után, és bár ez összeg nem oly nagy, mint volt elpazarlott birtokod, takarékosság és gondos kezelés mellett szép tőkévé válhatik még kezeid között.

A ki egyébként szerető nagynénéd

Lekencsei Istvánné, stb.

A mint Béla végig futotta az öreg asszonyság kuszált sorait, egész nyugodtan azt gondolá magában:

— Szegény nagynéni! Milyen tapasztalatlan! Azt hiszi, hogy engem ily gyermekes oktatások által megszelidit! Látom, hogy pakolnom kell. Egy kicsit beszélünk majd a szivére! . . .

És becsöngeté inasát, megparancsolta neki, hogy böröndjébe néhány inget, egy szalmakalapot, egy házisipkát, két czilindert, két pár félczipőt, egy pár lovagcsizmát, ugyanannyi lack-topánkát stb. dolgokat tegyen; — hiszen falun arra mind igen nagy szükség van! — ő maga pedig leült, s néhány sort irt Libegi kisasszonynak a szinházhoz, melyben töredelmesen bocsánatot kért távozásáért, és egyszersmind biztositotta, hogy a mint vissza jön, rögtön megveszi számára azt a sokszor emlitett drágaköves fejdiszt; azután magára vette felöltőjét, és sietett ki a vasutra, ostromolni a kedves nagynéni tárczáját, mint nevetve mondá.

II.

Másnap délben már Fenyérre ért.

Egy hosszu fasoron kellett végig haladnia, hogy Lekencseiné nyaralójához juthasson.

A rég látott nyári déli nyugalom, a távoli harangszó oly hurt penditettek meg lelkében, melynek rezgése az itt töltött boldog gyermekkort varázsolta elő lelkében.

Oh beh sokáig is nem gondolt azokra a boldog évekre.

És most szélylyel tekintve, minden fa egy-egy boldog órára emlékezteté, és fent az égen az ismert pacsirtadal szólalt meg.

Megállt. Kebléből egy sohajtás tört elő.

És a visszaemlékezés oszladozó ködéből egy hat éves leánygyermek mosolygó arcza bontakozék ki . . . egykori játszótársa, Lekencseiné első férjének gyermeke — a kis „Mariska.“

És elkezdte magában számlálni: Tizenhat esztendős! Ha véletlenül azt is itt találná!

És ennél a gondolatnál elővette kézi-tükrét, megnézte benne magát, és igen csunyának találta azt az ott látott, kifent uraságot, azokkal a fitymálkodó, unalmas vonásokkal. Először gondolt akkor életében arra, hogy: Milyen jó volna most — szépnek lenni.

Huszonnégy órával ezelőtt ama szándékkal indult el, hogy néhány ezer forintot okkupáljon — haszontalanságok elérésére; — és most, hogy czélnál van, egyszerre csak kiesik szerepéből, és még öltözködni is másképen szeretne!

Hosszu, tekervényes virágos utakon kellett haladnia, mig végre elérhetett az épülethez.

A verandára lépve, egy inas jött vele szemközt.

Béla bejelenteté magát általa.

Néhány pillanat mulva már sietö női-léptek hallatszottak a szomszéd szoba felől, és valljuk meg: Köves barátunkban elakadt egy kicsit a lélegzet; nem jutott eszébe, hogy mit is mond majd annak a haragos, szigoru nagynéninek.

Mennyire elbámult tehát, midőn az ajtó széttárulva, kitárt karokkal és örömtelt szemekkel közeledett Lekencseiné feléje, s kebléhez szoritva azt mondá:

— Édes Béla öcsém! Hozott Isten, kedves öcsém! — Oh milyen rég nem láttuk egymást! Kerülj no beljebb, hadd nézzelek már meg kedvemre!

Béla szivét érzé összefacsarodni az elérzékenyedéstől és az önvádtól.

Ő azzal a szándékkal tudott elindulni ide, ebbe a szerető hajlékba, hogy mint zsarnok követelő lép föl nagynénje ellen: s az most őt keblére öleli!

Elfogultan követé tehát a jó asszonyságot az ebédlőbe.

Ott már egy tisztes, jól táplált öreg ur, s egy tizenhat évesnek látszó leányka fogadta őket.

— Tiszteletes Lőcsei Sámuel, helybeli református főlelkész, — szólt Lekencseiné, Bélát az öreg ur elé vezetve; — mostohaleányom, a kire talán te emlékezel is, hiszen együtt játszottatok: — Lekencsei Mariska; — Köves Béla unokaöcsém.

Béla szive nagyot dobbant, mikor Mariska nevét ejték ki előtte.

Tehát mégis itt van „ő!“

Sietett is néhány szót váltani a kissé zavart leánynyal.

— Ah! ezt nem reméltem volna, hogy az én egykori pajtásnőmet is itt fogom találni. Azt hiszem, azt nyiltan bevallhatjuk, — folytatá nevetve, — hogyha valamikor az utczán találkoztunk volna egymással, bizony egyikünk se ismert volna a másikra; kisasszony annyira megszépült, én pedig annyira megcsunyultam. De, ugy-e bár, — fordult most az egyik székre telepedvén le, Lekencseinéhez — nagyon váratlanul érkeztem? — Igen, mert a mint megkaptam kedves nagynéni levelét: rögtön elhatároztam személyesen eljönni.

(Hát mégis csak az a 25,000 forint hozta őt ide, nem a rokoni szeretet, — gondolá magában az öreg asszonyság.)

— Igaz, nem irtad, mikor jösz, — viszonzá a kérdezett, — no de hiszen épen azért vagy kedvesebb vendég is. — Nos hát, mi ujság abban a nagy városban, a hol én már olyan régen nem voltam?

— Semmi jó! — felelé Béla. — Ugy találom, hogy az a főváros nem más, mint egy óriási kőhalmaz; ez a kedves falu pedig: egy uj kis paradicsomkert, megáldva egyedül a természet szépségeivel.

Lőcsei ur helyeslőleg bólingatá tisztes ősz fejét, mig Lekencseiné nem tudott tisztába jönni Bélával.

A mint tehát unokaöcscse megebédelt, szobájába vezeté.

— Édes öcsém! — mondá itt, melegen szoritva meg Béla kezét, — te tudod legjobban, miért hivtalak ide. — Beszélj hát őszintén: — adósságaid vannak, s talán becsületed forog kérdésben? Ez esetben: kiadom örökségedet. De ha csak haszontalan élvezetekre akarod elpazarolni ezt a néhány ezer forintot: akkor tedd szivedre kezedet, s az fogja legjobban megsughatni: valjon jó lelkiismerettel rád bizhatom-e csekély örökségedet?

— Kedves nagynéni! — szólt Béla némi zavarral, — kegyed mindenesetre azt hitte felőlem, ime tehát, eljött ez a rosz ember, hogy még nehezebbé tegye nékem azt a dolgot, a mi ugyis sok terhes órámba került. Holott én arra határoztam el magamat, kedves nagynéni levelében adott tanácsait, az utolsó betűig teljesiteni. Ha megengedi tehát, a nyarat itt töltöm körében, igy legalább könnyebb is lesz elvégeznem tanulmányaimat. — Talán szavaim meglepik kedves nagynénit? Eddig folytatott életem után ezt természetesnek is találom; de becsületemmel erősitem, hogy állani fogok szavamnak!

Az ifju a szokatlan nemes lelkesültségtől egész ki volt hevülve.

— Édes fiam! — viszonzá megindultan Lekencseiné, — én nem kétkedem te benned, sőt kérem a jó Istent, adjon elég erőt rosz hajlamaid legyőzésére. — Csak maradj nálam, és ha az ügyvédi czenzurát letetted: én fogok számodra olyan nőt találni, a kire mindenki előtt büszke lehetsz mindenkor!

E szavaknál talán mind a ketten „egy valakire“ gondoltak.

— Most pedig, — folytatá mosolyogva, — kérd föl Mariskát, menjen el véled a „fülemile-csalitba“; én abba egy kis vadászlakot is épittettem, az jó lesz most a te számodra.

— Ezzel ujra föltárta az ajtót, Béla kész örömmel teljesité Lekencseiné ajánlatát, s karját nyujtva unokahugának, mindketten eltávoztak.

A nagynéni pedig az ablakból nézett utánuk — mosolyogva.

Azután ismét leült az asztal mellé, s elkezdék rendes beszélgetésöket Lőcsei urral a gabonáról, a szőlő éréséről, a jó- és rosz időről.

(Folytatása köv.)

A kávé keleten.

Az éjféli fekete sötétségben világot gyujt a kávé, mondja egy gazdag képzeletű arab költő, és nem mond sokat vele, mert a pipa és a kávé, e kettő nélkül kelet népe el nem lehet. Pedig egykor volt mit szenvednie, a mig háboritlanul átengedhette magát a „vérpiros kávé“ élvezetének; csak nehéz küzdelmek után jutott el Európába, és lőn nálunk is egyik legjótékonyabb táplálékunk, a „kávénénikék“-től kezdve, a kik a világ folyását intézik el mellette, a szegény hivatalnok nyugdijas özvegyéig, a kiben jóformán a kávé tartja meg a lelket; és a derék nyárspolgár is sokat köszönhet neki; ebéd utáni „feketéje“ vagy „kapuczinus“-a mellett nyeli az ujságot és lesz belőle rövid idő alatt olyan mindenhez értő politikus, hogy Bismarck és Beaconsfield iskolába járhatnak hozzá. Csak a tiszta háladatosság adóját rójjuk tehát le, midőn e nagy áldás bölcsőjére tekintünk vissza, és megismerkedünk a viszontagságokkal, a melyeket ki kellett állnia, a mig a világra szóló jelessége el lett ismerve.

Már fentebb mondtam, hogy Keleten is nagy háboruságokat támasztott az uj ital világra jövetele. „Ördög itala“ volt akkor az ő neve, és az első, a ki pártját fogta, egy Abd-Alkader nevű, istenfélő seik volt, hozzá még hires orvos; 1587-ben ez adta tudtul a hivő lelkeknek, hogy van Jemenben egy ital, a melynek segitségével könnyebben esik az éjtszakai virrasztás, minél fogva az ottani muzulmanok olyan boldog helyzetben vannak, hogy másoknál sokkal nagyobb hévvel és sokkal nagyobb jókedvvel zengik az isten dicsőségét. Tulajdonkép azonban egy Dhabani nevű mufti tárta föl először arabs földön a jelentéktelen bogyó titkát, és ő is hozta el Afrikából Arábiába, nevezetesen Kaffa vidékéről, a honnan nevét is vette. Dhabani beteges ember volt, azonfelül a Zofi szerzethez tartozott, a melynek tagjai éjjel-nappal egyebet sem tesznek, csak istenről elmélkednek, egész a megbódulásig, Dhabaninak tehát nagyon kedve szerinti volt ez az áloműző ital. Mekkában az igazhitű muzulmanok összeszaladtak az utczákon és összedugták csalmás fejüket, arra a hirre, hogy Adenben egy istenfélő seik egész világ szeme láttára, szinte példaadásképen, nyilvánosan szürcsölgette a fekete „ördög italát.“ 1450-ben esett meg ez a nagy dolog a mozlim világban. Az első lépés volt az, a honnan aztán bámulatos gyorsasággal valamennyi igazhitű népek között elharapódzott a „rosz példa.“

Mekkában mindjárt eleinte nagy perpatvar támadt miatta a tudósok, vagy a mi a keleten egyet tesz, az isten szolgáinak táborában. Az egyik azt mondta, a kávéivás egészséges, a másik meg ellenkezőleg: veszedelmesnek nyilatkoztatta ki. Végre is a kormány vette kezébe az ügyet Khair bég kalmuk helytartó képében, és ennélfogva nem lehet csudálkozni rajta, hogy határozatul kimondatott, miszerint „a kávéivás egészen ugy, mint a borivás, az agyra veszi magát.“ Az ellenzék azért nem tágitott, fegyverre szólitotta Aviczenna hires bagdadi orvost, és a nagy tekintély egész határozottan a mekkai helytartó ellen mondta ki véleményét, — Bagdadban, — a minek aztán az a szép következménye lett, hogy Mekkában a kávétilalom áthágóit a helytartó nyilvánosan megkorbácsoltatta. És itt meg kell mondani azt is, hogy Mekka tudvalevőleg hires bucsujáró hely a keleten, és volt ott egy „csudatevő forrás,“ ugynevezett „szent kut,“ ugy hivták „Cziemgene,“ ennek a vizét a mekkai helytartó drága pénzen árulgatta a szegény zarándokoknak, a korbácsnak tehát az volt a szép hivatása, hogy a „szent kut“ jövedelme a fekete levű versenytárs által valahogy meg ne csökkenjen. Hanem ez csak használt az ellenzéknek, vagyis a kávéivó pártnak. Most már mártirjai is voltak neki. A „szent kut“ jövedelméből természetesen az isten szolgáinak is kijárt a részük, a helytartóval tartottak tehát, és kihirdették a templomokban, miszerint a feltámadás napján az istentelen kávéivók kávészinű arczczal fognak megjelenni az örökkévaló szine előtt, az pedig

nagy szégyen lesz rájuk és irgalom dolgában is felette káros. Az egész keleti világot rémületbe ejtette a mekkai egyházi zsinat ezen nyilatkozata, csakhamar Kairóba is eljutott a hire, a mamelukok fővárosába, a hol az udvar már javában élt az uj itallal, és a mekkai szentatyák nem különben. Ha ezt Mekkában tudták volna! De még csak nem is sejtették, mert Kairóban is az udvar és a szentatyák afféle tilos gyümölcsnek tartották az uj italt, azért is találták olyan jónak, az udvari személyzetnek és cselédségnek azonban természetesen semmit sem volt szabad tudni ezen tilalmas dologról, azért a mint a mekkai szentatyák fentebbi itéletmondása hirül esett nekik, uraikat megpillantván, nem állhatták meg nevetés nélkül, eszükbe jutott tudniillik a kávészinü arcz, a melylyel majd a feltámadás napján az Ur szine előtt meg fog jelenni. Fülébe ment a dolog a marokkoi szultánnak is, és ez sokkal nagyobb veszedelmet látott abban, hogy az ő kegyeltjei és miniszterei tekintélyükben megkárosodjanak, semmint abban, a mi a föltámadás napján néz rájuk; semmisnek nyilatkoztatta ki tehát a zsinat kijelentését, a mekkai helytartót meg számkivetésbe küldte. És erre a szent seikok, különösen pedig a hirneves Hanczi Mohamed egyszeriben a kávéivók pártjára álltak, és nagy lőn a kávébogyó becsülete a nyugati Arábiában. Egész irodalom támadt, egyik guny-, másik dicséneket zengett róla, a kereskedő-karaván ok meg vitték szélylyel őket a birodalom egyik végéről a másikra, és velük együtt maga a bogyó is egyre kapósabbá lett, Damaskusban, Aleppoban és Hallebban. Ez utóbbi helyen ismerkedett meg vele 1573-ban Rauwolff Lenárd német orvos, tehát egész száz évvel elébb semmint Európába hozták volna, és ez a következő épületes dolgokat irta róla:

„Élnek Halebban egy Kaube (kávé) nevű itallal, és igen nagyra vannak ott vele. Fekete, mint a ténta, és sok számos nyavalyában, különösen pedig gyomorbajokban nagyon foganatos. Jókor reggel szokás inni, a nyilvános piaczon; minden ember szeme láttára, minden legkisebb szégyen nélkül, cserép vagy porczellán, kerek kis csészékből, a milyen forrón csak lehet. Egyet-egyet hörpintgetnek, aztán megint leteszik és tovább adják, kézről-kézre, a mint egymás mellett körben ülnek az emberek. Csakhamar meg is részegednek tőle, és olyan d . . . szn . . . kká lesznek, hogy még a németen is tultesznek."

Alleppoban, mint mondtam, már 1573 körül barátkoztak meg a kávéval, nem ugy a mozlim birodalom fővárosában, Stambulban (Konstantinápoly); ott még jó sokáig nem volt tudomás róla. II. Szelim (1566—1574), mint tudjuk, nagyon részeges szultán volt, a történelemben is a „Mest" (részeges), szép czimen van megörökitve, az ő uralkodása alatt tehát borivási tilalom nem létezett, minél fogva III. Murad trónraléptéig a kávéivásnak nem sok hive akadt Stambulban. Csak ezen szultán idejében hozták oda az első mutatványt a Mekkába zarándokolók, ágastul a bogyókat, a mint ez a hazatérő hadzsik részéről még mai nap is szokásban van, nem sokkal reá már kávéházak is nyiltak a mozlémok fővárosában, és itt is a fő-főkalaposok, az ulemák és egyéb szolgái a jó istennek hirdettek fennen a kávéivás istennek tetsző voltát, és a szükös lebujokat, a hol a kávézó vendégek egyebet se tettek, csak henyéltek, politizáltak és filkóztak, a „bölcseség iskolájá"-nak nevezték el. Mivel pedig az ilyen „bölcseség iskolái"-ban a buzgó tanulók nagyon elszoktak szaporodni, csakhamar oda fejlődtek a viszonyok, hogy a koránból kellett kimutatni, hogy a ki kávét iszik, örök időre elkárhozik. Szerencsére egyetlen szó sincs a koránban kávéról, mert már-már vérontástól lehetett tartani, ugy elkeseredett a nép e rendelet kihirdetésére. Meg kell azonban jegyezni, hogy ezuttal sem egészen a „buta nép" volt a zavargás oka, hanem egy kicsit a kormány is, ennek a keze szitotta alattomban a szenvedélyeket, egymásra uszitotta a két pártot, azután ótalmába vette a kávéivókat, jutalom fejében aztán olyan nagy adóval rótta meg a kávét, hogy igazán „keserű vala vize." Hanem a kávéivás terjedésének az már nem igen ártott, hiába, a divat nem kérdi az árat, és rövid idő alatt annyira általános lett ez a divat, hogy mikor a férj a kellő mennyiségű kávéról nem gondoskodik, az a nőre bőven elég ok a — válóper megindítására. Kávéval kedveskedik a török vendégének, a szultán a tisztelgő követeknek, és csak nem rég a mely követ nem részesült ezen legmagasb kegyben, az bátran kérhette utleveleit, annak a jele volt az, hogy ő felsége köszöni szépen az eddigi barátságot. A mellett a csészékkel is roppant fényt üztek Stambulban.

Es mos még csak a keleti kávétermésről és a keleti kávéfőzésről pár szót. A legjobb kávé a „Mokka", csakhogy nem mind igazán Mokka ám, a mit e néven árulnak, de még az ezred része sem az. Az igazi Mokka egyfelül oly csekély mennyiségben terem, Jemen vidékén, és másfelül oly nagy becsben áll az érte rajongó török előtt, hogy minden nagy ára mellett is csak igen parányi rész jut belőle Európába, és azt a parányi részt is legott Mekkában más faju kávéval elegyitik, ez a faj is kitűnő, azért még sem az igazi Mokka többé, a Mokka nevet azonban megtartotta. Az is mutatja, milyen csekély belőle az évi termés, hogy maga a jemeni lakosság a kávé haját forró vizzel leönti, egy kicsit állni hagyja, és az ekként nyert levet, mely jó izre nem is igen enged a kávénak, maga is Mokka gyanánt iszsza. E lé neve: „Kior," és csak Jemenben kapható, minthogy csakis a Mokka kávébogyó hajából készülhet.

Az arabs kávét végre a következőképen főzik: Egy-egy csészére való nyers kávészemet fémkanálban világos barnára pörkölnek, azon forrón mozsárban porrá törik és igy melegiben forrón vizzel leöntik. A csésze (ibrik) szájába egy csomó durraht (növényt) tűzve, ezen keresztül öntik a csészébe, mivel az arabs kávét mindig csak tisztán és czukor nélkül iszszák.

Az ugynevezett török kávét megint másképen főzik, és pedig egyformán mindenütt, a hol a török lakosság nagyobb számmal van, tehát egész európai Törökországban és Kis-Ázsiában. Egyenlő részben porrá tört kávét és czukrot tesznek a csészébe, jól összekeverik és forró vizzel leöntik. Akkor ujra a szenes serpenyőre teszik, és addig hagyják a tűzön, mig egy-két buborékot vet, akkor kávéstul a csészébe öntik. Egész forrásig soha sem hagyják a tűzön, mivel akkor elveszti finom kávéizét, és az a gyenge világosbarna habja sincsen neki, (mint a csokoládénak), a mi a töröknél csalhatatlan bizonyiték az ital jóságára nézve. A czukor azonban nem mulhatatlan kellék a török kávénál, és a szenvedélyes kávézó többnyire czukor nélkül iszsza is.

Keleti Gábor.

Tárcza.

A város éjjel.

Nem hiába hivnak engemet Kószának. Kószálgatok bizony eleget. Kószálni pedig a fővárosban nappal nem lehet. A ki nappal méregeti le s fel az utczákat, az sétál, járkál, mászkál, dolga után lót-fut, bevásárol, kaczki hölgyek után settenkedik, meg tudom is én mit csinál? de akármit csinál is, annak megvan a maga neve, igéje. A kószálás, az egészen más. Synonym a bolyongással, de mégis van a kettő közt egy finom különbség. A bolyongás szelid kedélyek kedvencz szokása, ábrándozás a fő jellege. A kószálás aczélos izmok nyughatatlansága, fő jellege a czéltalanság.

Hát mikor én a nemzeti szinházból esténkint kijövök, Szikszaynál megvacsorálok, bizony nem hajtom azonnal álomra fejemet, hanem messze fekvő lakásomig furcsa varga-betűkben szoktam elgyalogolni.

Ti szép hölgyek és podagrás öregek, ti filiszterek és jóravaló emberek már szép csöndesen aluszszátok az igazak álmát, mikor én végig kopogok ablakotok alatt. „Kip, kap, kop! kip, kap, kop!“ Ne ijedjetek meg. Nem vagyok három-lábu manó, azért hogy kopogásomat háromszorosan jelzem. Az a harmadik — séta-pálczám koppanása.

A bezárt kapuk, lebocsátott függönyök, a bereteszelt boltajtókon keresztbe zárt vasrudak egy cseppet sem költenek barátságos hangulatot. Oly rideg, oly alattomosan tartózkodó arczulatja van az utczáknak. Azok a lobogó gázlángok nem enyhitik, csak rikitóbbá teszik e ridegséget. A komoly falak mintha boszankodnának, hogy itt az utczán még valaki izeg-mozog, mikor ők már annyi évek óta csendes türelemmel álldogálnak egy és ugyanazon helyen, még az oszlopos lábakkal biróknak sem levén módjukban, hogy utánozzák a libák és gólyák praktikus szokását, hogy ha megunták egyik lábukon az állást, felrántsák azt s ránehezedjenek a másikra.

Az egyetlen barátságos jelenség a bolt-őr.

— Adjon isten jó estét! — szólit meg nyomoruságos hangon, nagy osztentáczióval rángatva vállán azt az őskori csákányt. Ne félj, nem azért köszön, mert valami nagyon a szivén feküdnék a te jó estéd, hanem mert fél tőled az istenadta gyász silbakja. Azért csak bolt-őr, nem pedig konstabler.

Hanem hát ez az unalmas egyhanguság nem tart ám oly sokáig, mint a hogy én azt itt leirtam.

Mihamar keresztutczához érsz, ott aztán jobbról-balról csak megüti a füledet egy-egy eleven hang, ha jól figyelsz, meghatározhatod, hogy zenével, dallal vegyes mulatság van ott. Már ugyan miért is ne tartanál arrafelé?

Adta gyerekei, milyen vigan vannak! Vidor jogászok, beh jó dolgotok van. A czigány-primás majd kiteszi a lelkét, oly igyekezettel huzza az előtte álló Szilaj Jóskának azt az igen szép nótát, hogy „Az én csizmám disztóbür“; az a kedves sajátsága van pedig ennek a nótának, hogy épen csak két hangot variál elejétől végeig. A hány sora van, az mind egy nótára megy. A primás csak két ujját használja, az egyik állandóan ott szoritja a visitó hurt, a másik egyenlő tempóban hol felbillen, hol lebillen. A bőgős meg végtülön végig egy hangot nyúz. Mert ilyen basszus kell ahoz az igen szép nótához.

Már hiszen én pokoli kinokat érzek ennek az igen szép nótának a hallására addig is, mig pár perczre kivánczsiságból betekintek a nyitott ajtón, de kénytelen vagyok annak rendkivül szép voltát elismerni, mert ez az a bizonyos nóta, a melyet ha egyszer oda diktáltak a czigánynak, azt ugyan reggelig el nem szabad hagynia senki kedvéért sem. Ha csak párbajra-mire nem akar okot szolgáltatni egy vagy más mulató.

Más kép. A király-utczában vagyunk. Itt állandó illuminácziő van. A gázlámpákon kivül sürün következnek egymásután a világos transparentek. Mindenik egy-egy mulató hely jelességeit hirdeti, persze német nyelven. Nekik — a németeknek — való mulatságok. Nem is látsz ott ságoroknál egyebet, legfölebb ha egyik-másik hon-atya téved oda, nyilván helyrajzi ismeretek szerzése végett.

Csak félve, körültekintgetve haladsz keresztül az utczán; óvatosnak kell lenned, mert hátha megtalál látni valamelyik ismerősöd s rád fogja, hogy bizony azok a király-utczai élvek vezették arrafelé a te lépteidet „is.“

Messze hangzik a jodlirozó német komédiás éneke. Még a harmadik utczába is hallod a tetszést jelentő röhögéseket, hallod, mint kap bele a publikum a dal népszerűbb részébe, s fujja együtt a komédiással torkaszakadtából:

„Mein Publikum, vernimm die Mordgeschichte,
Die ich dir mit grosem Graus berichte.“

Tisztellek benneteket király-utczai lakók Hány perczenttel olcsóbban adják ott nektek a lakásokat?

Egy szükebb, gyérebben világitott utczán két árny suhan el mellettem. Urias külsejü két ember. Nagy végezni valójuk lehet, hogy ugy sietnek. Az én romantikus gondolkozásom mindjárt ki is akarja találni: „Talán légyott? Talán beteg szüleik ágyához sietnek a szerető fiuk? Vagy az a két férfi messze utról haza térő két férj s a kedves feleséghez sietnek?“ — Másnap olvasom az ujságban, hogy ebben s ebben az utczában, éjjel 11 órakor X. Y. lakását kirabolták. Mikor én az én embereimmel találkoztam, már akkor meg volt tömve a zsebök.

Okos emberbaráti gondolat volt a várostól, hogy a téreken fa- és vaspadokat állittatott fel. Most már van hová magokat meghuzni a hajléktalanoknak. Ha az időjárás kedvező: a padokra, ha eső permetezik: a padok alá. Egész nap ugy is elfáradhattak. Zsákot czipelni a Dunaparton, földdel tömött talicskákat tolni az épitkezéseknél bizony fárasztó időtöltés. Részvéttel nézem az édesen alvó embereket, mikor nagy meglepetve látom, hogy egy régi ismerős arczu egyén is ül és szundikál az egyik padon. Nyikorgó Tóbiás, a ki ezelőtt pár évvel azzal a szándékkal

jött Budapestre, hogy ő itt majd iró lesz. Csak valamit felejtett otthon: a tehetséget. S ez juttatta őt arra a padra. Csodálom, hogy nincs vele Csuhaj Bendegúz barátja, a ki meg kövér erszényét azért hozta a fővárosba, hogy mihamar elverje mindenét. Nyilván azért nincs most itt, mert neki jobban kedvezett a szerencse s már bevitte őt valamelyik rendőr; ott aztán a pinczebörtönből con amore lesheti igy gázvilágos esténként, hogy mikor megy el arra egy-egy régi gavallér pajtása, a kinek még mindig kedvez a gazdagság szerencséje. Milyen vigan szólitja meg:

— Szervus, Kricsi pajtás! Hogy vagy, hogy?

Kricsi pajtásnak nagyon természetesen épen az a legkisebb gondja, hogy a szives kérdésre feleljen, a legnagyobb pedig az, hogy nyilsebesen eliramodjék a régi czimbora látköréből.

A pincze-lakások még éjfél felé nagyobbrészt világosak. A család feje, a dolgos apa fur-farag, az anya mos, vasal, csak a gyermekek alusznak csöndesen rongyos párnáikon. Élénk figyelemmel nézem el darab ideig a szegény napszámos család e nyomoruságos fészkét. De nem a szánakozás, hanem a megelégedés érzetével megyek tovább. Hiszen a férfi elkészült munkájával, s a nő is a mágáéval, örülve mondják ezt el egymásnak, s mialatt a szorgalmas asszonyka a nagyságos urak számára mosott és vasalt ingeket egy nagy kosárban máglyába rakja, a férfi elégedett arczczal teszi meg a számitást, hogy mennyit kapnak holnap? abból kerül egy kis téli ruhára való az asszonynak, meg a porontyoknak, ő még várhat. Sőt olyan szerencsésen is járhat, mint tavaly, hogy addig várt, mig egyszer csak kitavaszodott.

A Dunapartnak kerülök. A folyó sötét tükörében a Budáról belé villogó lámpák ezreinek hosszu, tüzostorszerű visz-képeit himbálják a hullámok. Itt elhagynak a meditácziók, kémlelés vágya nem bánt. Csak nézem ámulattal azt a szépséget, a mi előttem elterül. S nézem oly sokáig, hogy mikor a házmester otthon bebocsát, világért sem akar öt krajczárral megelégedni, mert már éjfél után van az idő. Kósza.

Hazánk.

Haymerle már ki van nevezve külügyminiszterré; kineveztetése egyidejűleg jelent meg a hivatalos lapban az Andrássy gróf fölmentését tartalmazó legfelsőbb kézirattal. Az uj külügyminiszter kineveztetését általában jól fogadják a külföldön.

A képviselőház hétfőn megkezdte működését. Tisza Kálmán miniszter hosszabb előterjesztést tett a ház legközelebbi teendőiről. A közös minisztériumban történt változások miatt a költségvetést a kormány csak e hó végén fogja előterjeszteni; de több más törvényjavaslat részint már be van adva, részint legközelébb elkészül és be fog adatni, s a miniszterelnök ezeket elsorolván, inditványozta, hogy a ház mindenekelőtt tárgyalja a mult ülésszakról maradt két jelentést a zárszámadásokat illetőleg s aztán tiz-tizenkét napig ne tartson ülést, mig az ujonnan benyujtott javaslatokkal a bizottságok el nem készültek. Irányi Dániel a polgári házasságról szóló törvényjavaslat benyujtását sürgette s vádolta a kormányt a helytelen munkabeosztás miatt. Ugyanez okból szólalt föl Szilágyi Dezső is és hevesen megtámadta a kormányt, mire a miniszterelnök higgadtan felelt. A ház végre elfogadta a miniszterelnök inditványát, kitűzte tárgyalásra a zárszámadási jelentéseket. Ezután az egyes miniszterek benyujták a törvényjavaslatokat, melyeket a kormányelnök emlitett. Tisza Kálmán miniszterelnök aztán előterjesztést tesz a rosz termés következtében tett intézkedésekről, valamint Szeged ügyéről; a ház tudomásul vette.

Fővárosi élet.

*** (*József főherczeg*) e napokban meglátogatta a Margitszigetet és ott is ebédelt. A mikor csak ideje van, örömmel keresi fel e kedvencz birtokát, környezetével körül sétálja utait s gyönyörködik még mindig üde zöldjében. A külföldi utjából visszatérő Klotild főherczegasszony, mielőtt Alcsuthra távoznék, szintén meglátogatja a szigetet, hol az egyre viruló szebbnél-szebb rózsákkal készitenek számára meglepetést.

*** (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Szántay Adolf váczi kir. járásbiró és Stockinger Jenny kisasszony, Budapesten. — Piltzer Sándor és Sternberg Etelka kisasszony, Török-Szt.-Miklóson. — Kende Tibor országgyűlési képviselő és Jármi Margit kisasszony Budapesten. — Szitányi Ödön és Kövér Jolán kisasszony. — Singer Zsigmond és Deutsch Borcsa kisasszony. — Stampfl Béla és Mittelmann Eszter kisasszony. — Oberländer Dezső temesvári kereskedő és Schäffer Regina kisasszony. — Szalacsi Géza orvos és Kovács Gizella kisasszony. — Mocsonyi Jenő és özvegy Sztárai Béla grófné, született Fischer Mária bárónő. — Összekeltek: Petz István pénzügyminiszteri hivatalnok és Szechnál Janka kisasszony, Szathmárott. — Berényi Bódog t.-becsei kereskedő és Bischitz Irma kisasszony, Budapesten. — Petrovich Arzén és Végh Ilona kisasszony, Aradon.

*** (*Az aradi vértanuk*) halálának harminczadik évfordulóját, október 6-dikán hálás kegyelettel ünnepelték meg a fővárosban. A ferenczieк templomában volt a gyászisteni tisztelet. Dostál Gaudentius mondta a misét, mely alatt egy 1848-diki honvéd a tizenhárom halálfejet mutató gyászlobogót tartotta az oltárral szemben. A többi régi honvéd sorfalat képezett, mig a templom padjait ájtatos közönség foglalta el. Jelen voltak többi közt Vetter és Gáspár tábornokok, Gedeon alezredes, Degré Alajos, Mikovényi, Besze János, Tassi Becz László őrnagy stb. A hölgyek élén ott volt mély gyászban Damjanichné.

*** (*A fővárosi tanács*) emléktáblával akarja megjelölni azt a házat, melyben Virágh Benedek költőnk Budán a Rácz-városban lakott. Az egyik házat, melyben egy ideig a rácz-fürdő közelében lakott, az 1875-diki felhőszakadás alkalmával az ördög-árok vize elsodorta; mindenesetre gondos kutatás szükséges tehát annak megállapitására: melyik házat illeti meg az emlék-tábla?

*** (*Az akadémia*) hétfői ülésén Pulszky Ferencz, mint a Széchényi-szobor-bizottság elnöke jelentést tett a szobor leleplezési ügyéről. A bizottság november 3-dikán ohajtotta volna azt leleplezni, mint ama nap évfordulóján, melyen a gróf a pozsonyi diétán inditványt tett a magyar tudományos akadémia létrehozása ügyében; e tervtől azonban el kellett állni, mert ama napra a szobor nem lesz készen. Az elnöklő gróf Lónyai Menyhért inditványára az elnök-

ség tagjaiból s az osztályok elnökeiből bizottságot alakitottak az iránti javaslattétel végett, hogy a szobor mikor lepleztessék le s az akadémia mint vegyen részt az ünnepélyen?

⁂ (*Wilt Mária asszony*) mult szombaton levélben hivta meg Blahánét aznapi vendégjátékára. A népszinház primadonnája ott is volt egy páholyban s a szinfalak közé rózsaszin szalagos babérkoszorut küldött a művésznőnek; vasárnap meg Wilt Mária asszony nézte és halgatta meg Blaháné „Boccaccio"-ját, élénken megtapsolta fürge játékát s szintén rózsaszin szalagos bokrétát küldött neki.

⁂ (*A budai Mátyás-templom*) stilszerű helyreállitása bár lassan, de folyton halad s néhány év mulva e templom fővárosunk egyik legszebb monumentális épülete lesz. Most a lebontott szentélyt épitik ujra s a munka főleg azért halad oly lassan, mert a faragott kövek szállitása Sütörről, Sóskutról és Kálózról nagy nehézséggel jár. A szentély elkészülte után a főhajóra kerül a sor, melyen szintén sok munka lesz. A templom főajtajánál láthatók a századokon át befalazva volt oszlopok, melyeknek valóban gyönyörű, nagy művészettel kidolgozott faragványai nem sokára ismét főékességei lesznek a templomnak.

⁂ (*A Zichy-Asbóth-ügyet,*) mely a nyáron oly nagy izgalmat keltett, még csak most fogják véglegesen elintézni. Gróf Zichy Viktor kérelmére a szabadelvű párt becsület-biróságot fog összeállitani, melyben a képviselőház minden pártjából lesznek tagok. Már e napokban a birák neveit is hozták a lapok, de ezek közül néhányan kijelentették, hogy oly biráskodásban nem vesznek részt, melyre mindkét fél által meg nem bizattak.

⁂ (*A muzeum*) megvette Thököly Imre hires titkárának Komáromy Jánosnak ezüst billikomát. E billikom egészen egyszerű, csak belseje s kivül a szélek meg a czimer aranyozott. A czimerpajzson kardot fogó kéz látható, a kard hegyébe török fej van tűzve. A czimer körirata: „Komaromi de Szanto Joannes." Komáromi a mult század elején halt meg és sirja Cselfalván van, a Pulszkyak ősi birtokán.

⁂ (*Nagy irodalmi vállalat.*) Kossuth Lajos nagy hazánkfia, mint több lapból olvassuk, nyilvános szerepléséről szóló emlékiratainak egy időszakot magába foglaló részét átengedte az „Athenaeum" könyvkiadó társulatnak. A mű körülbelől 100 ivre fog terjedni s előfizetési ára 12 frt lesz. Kossuth a kiadó társulattal közjegyző előtt kivánt szerződni s Vérey társulati igazgató, Urváry ig. tanácsos és Sigray Pál ügyvéd ezért Baracconéba utaztak.

⁂ (*Hölgyvilágunknak*) amaz érdekes ujdonságot hozhatjuk tudomására, miszerint Árvay J. és társa magyar királyi udvari szállitók bevásárlási utjokból már visszatértek és tárházaikat az idei téli és őszi idényre már berendezték. Bár köztudomásu dolog, hogy a már harmincz év óta fennálló czég saját nemében leginkább mérvadó, még sem mulaszthatjuk el ráutalni ez üzletnek ama kiválóan gyakorlati berendezésére, hogy a selyem- és szőrszövetek minden neméhez, egyszersmind a hozzá illő diszitések és hozzávalók a legnagyobb választékban megszerezhetők és ugy az egyszerű szerény izlés, mint a legfényűzőbb divat igényeinek megfelelnek. — Ép ugy a ruhakészitésnek fennálló külön osztálya elegáns öltözékekben a legizlésesebbet nyujtja.

⁂ (*Fővárosi vegyesek.*) A pesti jockey-klub e hó 20-dikán rendkivüli közgyülést tart, melyen elnököt választ. — A ferenczvárosi templom márvány kathedrája e napokban elkészült s hatezer forintba került. — A nemzeti szinház könyvtárnokától az „Irányok", „Egy rajongó", „Ilon", „Nőm férje", „Az asszony, angyal és ördög" s „A szerelem áldozata" czimü s a biráló bizottság által el nem fogadott szinművek kéziratait visszavehetik a szerzők. — A méhész-estélyen elhatározák fölkérni az osztrák méhészeket, hogy jövőre Budapesten tartsák vándorgyülésöket. — Budán a népszerű felolvasásokat rendező társulat már megnyitotta a magyar nyelv elsajátitására szánt ingyenes tanfolyamát a medve-utczai iskolaépületben. — A „Hon"-ban felhivás jelent meg, hogy a közönség gyarapitsa filléreivel Fogadjisten bukovinai magyar falu épitendő iskoláját.

⁂ (*Elhunytak.*) Térey József, 66 éves, Högyészen. — Özvegy Kállay Ödönné, született Faragó Mária, 56 éves, Cserjésen. — Péky Géza, kaposvári tanár, 36 éves. — Nyiri Péter, vértesi református lelkész. — Rippel Anna, 62 éves. — Slaba Gyula, 22 éves. — Eulenberg Katalin, 41 éves, Budapesten. — Rosenberg Róza, 26 éves, Budapesten. — Jarosch Mária, 39 éves, Budapesten. — Szokol Róza, 46 éves, Budapesten. — Szabó Ferencz, 76 éves, Budapesten. — Breiner Simon, 72 éves, Budapesten. — Grega Márton, 36 éves, Budapesten. — Steradnik József, 22 éves, Budapesten. — Maczek János, 34 éves, Budapesten. — Reitter Luiza, 50 éves, Budapesten. Béke hamvaikra!

Vidéki élet.

⁂ (*Gróf Károlyi Ede hült tetemeit*) e napokban helyezték öröknyugalomra a fóthi családi sirboltban. Budapestről mult kedden éjjel szállitották a koporsót négylovas gyászkocsin Fóthra, hol a feketével bevont házi kápolnában ravatalra állitották. Itt tiz dominikánus szerzetes imádkozott a koporsó körül s a kápolna másnap szorongásig megtelt előkelő vendégekkel. Az arisztokrácia számos kitűnősége volt jelen; a főrendiház részéről gróf Cziráky János. Déli tizenkét órakor kezdte meg Somhegyi apát és fóthi lelkész, nagyszámu egyházi segédlettel a beszentelési szertartást, mely majd egy óráig tartott s mélyen meghatotta a jelenvoltakat, midőn a „de profundis" eléneklése után a gyászoló özvegy ájultan rogyott össze. A szertartás végeztével a koporsót a családi sirboltban helyezték el.

⁂ (*Kassayné Jászai Mari*) asszony a mult héten Békés-Gyulán, a Csóka szintársulatánál vendégszerepelt. „Deborah"-ban és a „47-dik czikk"-ben lépett fel; az első előadásnál nem, de a másodiknál a jókora szinkör teljesen megtelt s a művésznő folytonos tapsok között adta Corát; a virágbokréták, koszoruk egymást érték, az éljenzés gyakran hangzott.

⁂ (*Győrött*) nagy ünnepélyességgel ülték meg az aradi vértanuk emlékét. A győri honvédegylet és Győr városa országossá tette a gyászünnepet, melyre már vasárnap számos idegen érkezett mindenfelől. Vasárnap délután a hölgyek összegyültek a megyeház nagy termébe, megkötötték a babérkoszorukat s ráilleszték a három méter hosszu nehéz moir-selyem szalagokat. A gyászistentisztelet a szent-Benedekrend győri székházában volt s az oltár

előtt fölállitott nagyszerű ravatalt egészen elborították a koszoruk, melyek mindegyikén egy-egy vértanu neve volt olvasható s melyeket az ünnepély után a vértanuk családjainak küldtek meg. Az egyházi szertatás után a nagyszámu közönség a kereskedelmi épületbe vonult, hol a „Szózat“ eléneklése után Pereszlényi János református lelkész mondott emelkedett beszédet, aztán felolvasták Tóth Kálmánnak a vértanukról irt szép költeményeit. Maga a költő, betegsége miatt, nem jelenhetett meg, de lelkes sorokat intézett a rendezőséghez. Dr. Sikor aztán emlékbeszédett olvasott fel s a „Szózat“ eléneklése után az ünnep véget ért. Délután nagy társasebéd volt, este pedig kivilágitás és a szinházban diszelőadás; „Bánk-bán“-t adták elő, alkalomszerű allegóriai képletekkel.

⁂ (*A békésmegyei régész-egylet*) hatodik vándorgyülése Szarvason, a főgymnázium nagy termében, szépszámu közönség előtt folyt le. Göndöcs Benedek apát tartá az elnöki megnyitót, előadva az egylet czélját s a gyulai muzeumból több érdekes tárgyat mutatva be. Volt aztán több érdekes felolvasás is.

⁂ (*Vidéki vegyesek.*) Szegeden Tisza Lajos királyi biztos vasárnap nyujtotta át ünnepélyesen a királyi kitüntetéseket az árviz alkalmával érdemeket szerzett férfiaknak. — Aradról irják, hogy ott Enyváry Sarolta kisasszony, a „Kisasszony feleségem“ főszerepében azonnal megnyerte a közönség rokonszenvét, kellemes hangja és alakja, szabatos éneke s élénk, de mindig az izlés határain belől mozgó játéka által. — A Hertelendy József torontáli főispán arczképére begyült összegből ötszázötven forint maradt meg s ennek fele a „vörös kereszt“ nőegyleté, másik fele a nagybecskereki nőegyleté lett. — Az egri sorsjáték rendező bizottsága ismételve kéri a megvett sorsjegyek árának beküldését, mivel a huzást november elsején megtartják. — Kolozsvári hirek szerint báró Bánffy Dezső főispán volna kijelölve belügyminiszteri államtitkárnak. — Tornamegyében Dobóbélen mastodon-csontokat találtak, de a tudatlan parasztok összetördelték; egyes fogai három font sulylyal birnak.

Külföld.

⁂ (*Mária Krisztina főherczegnő*) kelengyéjéről beszélnek most sokat, mert képzelhető, hogy Spanyolország leendő királynőjének nászkosara tele lesz szebbnél szebb, drága dolgokkal. A ruhák közül első sorban emlitendő egy kék bársony öltöny igaz gyöngyhimzéssel és ezüst csipkével diszitve; egy másik ruha selyem ezüst szövetből való, beleszőtt mirtusokkal, naracsvirágokkal, liliomokkal s a virágok kelyhében gyémántokkal; a fátyolt a belga királyné, az ara nagynénje ajándékozta; a fátyol igazi brüsszeli csipke s bele vannak szőve a Spanyolországot alkotó régi királyságok czimerei. A különböző fehérneműek a legfinomabb battisztból készülnek, az asztalkendőkbe Ausztria és Spanyolország czimerei aranynyal vannak behimezve s ha, mint remélik, mindezek a tárgyak ki lesznek állitva megtekintés végett, lesz min bámulni a szerencséseknek, kik bebocsátást fognak nyerni.

⁂ (*Gróf Széchenyi Béla Khinában.*) Gróf Széchenyi Béla keletázsiai expedicziójáról a legujabb hirek augusztus 25-dikéről szólanak. A gróf kisérőivel Siningbe érkezett s innen Lassa felé akart menni; de kérdés, valjon e tervét végrehajthatta-e. A khinai kormányzó ugyanis tudatta vele, hogy a Kukonor terület Tibetig mintegy háromszázhatvan német mértföld, közben nagy pusztaságokkal, melyek nincsenek katonailag megszállva s melyeken vad nomádok tanyáznak, ugy, hogy a kormány sem küldi ez irányban a postát, a szomszéd békés törzsek pedig folyton szenvednek a rabló törzsektől. E területen még katonai fedezet mellett sem lehet átjutni, a khinai hatóságok tehát nem vállaltak felelőséget a gróf biztosságaért. A gróf azonban személyesen meg akart győződni a dolgok állásáról s elment a kukonori határig, honnan még nem tért volt vissza, mikor a kormányzó e jelentést Pekingbe a kormánynak megküldte. A khinai kormány e jelentést közölte a pekingi német követséggel s a maga részéről megerősité a kormányzó állitásait. Brandt német követ aztán értesitette erről gróf Széchenyit és javasolta neki, hallgasson a khinai hatóságok tanácsára. Mit határozott a gróf, arról még nincs tudósitás.

⁂ (*Bismarck első szerelme.*) Egy bécsi lap regényes történetet beszél el a német kanczellár első szerelméről. Közel negyven év előtt történt ez, Tirolban, a szép Ultenvölgyben, hová Bismarck, akkor még csak egyszerű „von Schönhausen“ és garázda junker, Meránból sokszor kirándult, a mitterbudi fürdőbe. A fürdő tulajdonosának, Holznernek, volt egy bájos leánya, Jozefa, s ez és a porosz junker csakhamar örök hűséget esküdtek egymásnak. Bismarck komolyan vette a dolgot, megkérte a leány kezét, de — kosarat kapott. Az öreg Holzner ugyanis jó tiroli katholikus volt és kereken kijelenté, hogy leányát protestans embernek nem adja. Bismarck búsan utazott el a csöndes alpesi völgyből, hová többé nem is tért vissza. Később mindketten vigasztalódtak; Bismarck megnősült és a szép Jozefa mint Schmiedt Alajosné halt meg Salzburgban.

⁂ (*Német alaposság.*) Egy berlini polgárt augusztus 23-dikán az a szerencse ért, hogy harmadik fia születését érhette meg ugyanezen dátummal. Első fia 1873. augusztus 23-dikán, a második 1876. augusztus 23-dikán s most a harmadik ez évi augusztus 23-dikán jött világra. Ily háromszoros születés-nap egy családban bizonyára unikum.

⁂ (*Tolvaj humor.*) Mogilen Podolskl orosz városban Goldenberg zsidó rabbitól, mig a zsinagógában volt, több ezer rubel értékű pénzt s ékszert loptak el s helyette asztalán a következő irást hagyták: „40,733 rubel s 62 kopeket, azaz negyvenezer hétszáz harminczhárom rubel s 62 kopeket ezuttal teljesen s rendben átvettünk, a mit ezennel köszönettel nyugtázunk.“

⁂ (*Fatalis tévedés.*) New-Yorkban egy koldus következő felirást függesztette mellére: „Egy siket-néma kér alamizsnát“ Egy tisztességes hölgy megállt a koldus előtt, kivette tárczáját, egyszer csak mogszólal a koldus. „Adjatok, adjatok a szegény vak koldusnak.“ „Én azt hiszem, hogy ön siket-néma? — szólt a hölgy tárczáját visszatéve zsebébe.“ „Teringettét is, — kiált fel a koldus, — ma eltévesztettem a felirásomat.“

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) „Boccaccio“-t, Suppé operettejét, a párisi Théatre des Nouveautésban is előadják a tél folyamán. — Eugénia császárné végre rászánta magát, hogy távozik Chislehurstból s még e héten Abergeldie-kastélyba utazik, melyet Viktória királynő az ő rendelkezésére bocsátott. — Hollandból irják, hogy az öreg király fiatal neje áldott állapotban van, a mi annál nagyobb

öröm, mivel a jelenlegi trónörökös igen vékonydongáju ifju. — Bécsi lapok szerint ő Felsége azokat a bosnyák bégeket, kik a megszállást elősegitették, nemesi rangra emeli; egy részök ugy is régi magyar nemes abból az időből, mikor Bosznia a Magyarországé volt. — Egy zulu-kaffer-társaság mult vasárnap kezdte meg előadásait a bécsi józsefvárosi szinházban. — Goldmarck „Sába királynője“ czimü dalművét mult szombaton adták elő Bolognában, még pedig rendkivüli sikerrel; a szerzőt nyilt jelenet közben s minden fölvonás után is zajosan kihivták. — Királynénk testvére, Károly Tivadar bajor herczeg e napokban a müncheni egyetemen letette az orvostudori vizsgát; a herczeg különösen a szemészettel foglalkozik s e szakban már eddig is figyelmet keltett értekezéseket irt. — A spanyol király menyegzője, ujabb hirek szerint, deczember elsején lesz; Mária Krisztina főherczegnő most Prágában időz, hogy bucsut vegyen a nemzeti alapitvány hölgyeitől, kiknek apátnőjük volt.

Irodalom és müvészet.

⁂ (*Hangversenyek*) A Káldy Gyula karmester igazgatása alatti budapesti zenekedvelők egylete a hangversenyidényben négy nagy, négy kisebb és egy rendkivüli hangversenyt rendez. Az előadandó zeneművek nagyobb része Budapesten még nem adatott elő.

⁂ (*Gyulai Páltól*) igen érdekes és becses munka jelent meg a Franklin-társulatnál, „Emlékbeszédek“ czim alatt. Egyes fejezetei: Kazinczy Ferencz. — Pákh Albert. — B. Eötvös József. — Toldy Ferencz. — Kriza János. — Szigligeti Ede. — Báró Kemény Zsigmond. — Gr. Széchényi utolsó évei. — B. Jósika Miklós. — Mészáros Lázár. — Kossuth levele Deák halálakor. — A „Vasárnapi Ujság“ huszonötödik évfordulóján. A diszes kiállitásu, vaskos kötet ára 2 frt.

⁂ (*Puskin Sándor*) „Anyégin Eugén“ czimü hires verses regénye, melyet Bérczy Károly forditott oroszból, a Franklin-társulatnál második, csinos kiadásban jelent meg. Ára 1 frt 60 kr.

⁂ (*Az „Olcsó könyvtár“-ból.*) melyet a Franklin-társulat ad ki s Gyulai Pál szerkeszt, megjelent a 79—88 füzet. 79. füzet. Shakespeare és müvei. Irta Bodenstedt Frigyes. Németből forditotta W. L. Ára füzve 30 kr. 80. füzet. „Colomba.“ Beszély. Irta Mérimée Prosper. Franczióból forditotta Szenvey József. Ára füzve 40 kr. 81. füzet. Berzsenyi Dániel versei. Hatodik kiadás. Ára füzve 50 kr. 82. füzet. „Csalódások.“ Vigjáték négy felvonásban. Irta Kisfaludy Károly. Ára füzve 20 kr. 83. füzet. „Az ördög naplója.“ Vigjáték három felvonásban. énekkel. Irták Arago és Vermond. Franczióból forditotta Egressy Benjamin. Ára füzve 20 kr. 84. füzet. Sand György. Irta D'Haussonville. Franczióból forditotta P. E. Ára füzve 30 kr. 85. füzet. „Kegyencz.“ Szomorujáték öt felvonásban Irta Teleki László gróf. Ára füzve 40 kr. 86. füzet. A grófi kastélyban. Beszély. Irta Heyse Pál. Németből forditotta Halasi Aladár. Ára füzve 20 kr. 87. füzet. Ne fogadj fel soha semmit. Vigjáték három felvonásban. Irta Musset Alfred. Franczióból forditotta Paulay Ede. Ára füzve 20 kr. 88. füzet. Jean csillaga. Beszély. Irta Uchard Mario. Franczióból fordította Fáy J. Béla. Ára 40 kr.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, okt. 4. Don Juan. — Vasárnap, okt. 5. Rosenkranz és Güldenstern. — Őszi napsugár. — Hétfő, okt. 6. Lear király. — Kedd, okt. 7. Norma. — Szerda, okt. 8. A Demimonde. — Csütörtök, okt. 9. Mignon. — Péntek, okt. 10. A falu. — A szikra. — A kaczagó nők. (Először.)

Várszinház. Szombat, okt. 4. Perichon ur utazása. — Vasárnap, okt. 5. A fekete dominó. — Csütörtök, okt. 9. A kis ördög. — Végrendelkezés.

Népszinház. Szombat, okt. 4. A piros bugyelláris. — Vasárnap, hétfő, kedd, okt. 5—7. Bokkácscsó. — Szerda, okt. 8. A szinésznő férje. — Csütörtök, péntek, okt. 9—10. Bokkácscsó.

⁂ (*A nemzeti szinházban*) hétfőn este „Lear király“ került szinre s a közönség, melyet sokszor azzal vádoltak, hogy a komoly tragédia iránt már érzéketlen, majdnem egészen megtöltötte a szinházat, különösen a földszinti zártszékeket. Az előadás élvezetes is volt. A czimszerepnek Kovács Gyulában oly személyesitője van, ki nagy tanulmánynyal, gonddal igyekezett kidomboritani az agg király jellemének minden vonását. A heves föllobbanás, a harag szenvedélyes kitörése perczeiben a megalázott király, a megbántott apa alakját egész fönségében tudta elénk állitani. Kevésbbé sikerültek a fájdalom hangjai. Előnyére vált, hogy óvakodott a tulságosan halk beszédtől ugy, mint az erőszakos kiabálástól is; szavalásban ugy, mint taglejtésben teljesen uralkodott magán s ama jelenetekben, midőn a király elméje mindinkább elborul, mig végre teljes éjbe vész, művészi magaslatra emélkedett. A közönség nagy érdekkel követte az előadást, nyilt jelenetekben is többször kitapsolta s a második és harmadik fölvonásbeli nagy jelenetek után négyszer-ötször kihivta. Mellette Szigeti József „Kent“-je emelkedett ki leginkább, mig Vizvári bolondja kissé nagyon is józan és flegmatikus volt. Az előadás átalában összevágó, a rendezés pontos volt s ez est bizonyitotta, hogy közönségünk is van, művészeink is vannak nagyobb szabásu müvek számára.

⁂ (*Wilt Mária asszony*) bucsuelőadása kedden este volt, a „Normá“-ban. Természetesen, nem végbucsu, mert az igazgatóság egyezséget kötött vele, mely szerint a jövő két évben hosszabb ideig, (mint mondják. négy-négy hónapig) énekel a nemzeti szinházban. Ez este ugy énekelt, hogy mindenki megkivánhatta a mielébbi viszontlátást. Normája még drámaibb, még érzelemgazdagabb volt, mint első föllépte alkalmával. Minden kiválóbb mozzanatában fölmelegité, elragadta a nagyszámu és diszes közönséget, mely a nézőtért a szorongásig megtölté. A koloratura bravourja a kifejezés hevével és erejével egyesült énekében. A „casta diva“ jelenése után egy nagy babérkoszorut (piros szalagokkal) vetettek lábaihoz. A barlang jelenés végén, midőn ugy szólván egy ezüst trombita hosszu és érczes trilláját hangoztatá, ismét babérkoszoru (fehér szalaggal) röpült a szinpadra. Volt jelenés, mely után hatszor tapsolták ki. Szóval mélyen bevéste művészetét mindazok emlékébe, a kik hallották. Átalában az ő nyolcz vendégjátékát nem hamar feledik a budapestiek.

Tartalom

Ábrányi Emil, (arczképpel.) — Édes emlék, Medgyes Lajostól. — A hitetlen nővérek, Brankovics Györgytől. — A nagynéni, Barna Sándortól. — A kávé keleten, Keleti Gábortól. — Tárcza. — Hazánk. — Fővárosi élet. — Vidéki élet. — Külföld. — Irodalom és művészet. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Ábrányi Emil arczképe.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

41-dik szám. Október 12-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két íven, szines borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár	Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap- kelte	Nap- nyugta
						óra percz	óra percz
Okt. 12	Vasárnap	E 19 Miksa	E 18 Miksa	30 G 19 Gerg.	25	6 14	5 17
13	Hétfő	Kálmán	Ede	1 Október	26	6 16	5 15
14	Kedd	Kaliszt	Kaliszt	2 Czyporján	27	6 17	5 14
15	Szerda	Teréz	Hedvig	3 Dénes	28	6 18	5 12
16	Csütörtök	Galius	Gál apát	4 Hierotheus	29	6 20	5 10
17	Péntek	Hedvig	Florentina	5 Charitina	30	6 21	5 8
18	Szombat	Lukács ev.	Lukács ev.	6 Tamás	1 March.	6 22	5 6

Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk.

Divattudósitás.

Melyikünk ne tudja közülünk, hogy az öltözékhez tartozó ugynevezett mellékes tárgyak sokszor nagyobb fontosságuak az elegancziára nézve magánál a ruhánál? Mert e mellékes tárgyak adják meg az egész jelenségnek az előkelőség diszét, meglepőségét. Ezért tartom szükségesnek tudósitani tisztelt hölgyeinket időről-időre az ilyen hozzá-tartozandóságokról; és teszem ezt annál inkább, minthogy ezek még inkább alá vannak vetve a divat változásainak, mint a ruhák és felöltők.

A finom fehérneműek közül, melyekre a legegyszerűbb öltözéknél is nagy figyelmet kell forditani, mert legfőbb diszeül szolgál neki, a bretagne-i csipke még mindég állhatatosan tartja meg elsőbbségi helyét, és a finom pettyezett tüll (point d'esprit), melyet nem rég emlitettünk, hiába iparkodott helyébe lépni. Még a legujabb csipkekendőcskék is majdnem mindannyian e csipkével vannak fodoritva, vagy belőlük összeállitva. E kendőcskék hosszuak, keskenyek, elől rézsut végekkel. Ezeket a kendőcskéket elől a mellen egy szép kis virágcsokorral kell letűzni, rózsából, ibolyából, árvácskákból és nefelejtsekből. A nyak körül leginkább crêpe-lisseből való sűrű rüche-eket viselnek a gallérkák helyett, vagy csipkéből készülteket. Hosszu nyaku hölgyek szélesebb rüche-eket varrnak be, mint rövid nyakuak. Egy kis virágcsokor közel a bal fülhez a rüche közé tűzve, szintén divatos, de csakis hosszu nyaku hölgyek követhetik e divat szeszélyt, mig a rövid nyakuak a virágot csakis elől, a sziv alaku ruhakivágáshoz tűzik. Ezek csakugyan divatszeszélyek, azért nagyon ajánlatos, azt az elvet tartani szem előtt, hogy nem mindenkinek illik minden, és számba kell venni alakot, formát, mindent.

A társaságba való finom zsebkendők most már nem hegyes sarkuak, hanem gömbölydedek és köröskörül ki vannak himezve. Alig látni most szép zsebkendőt plissébe rakott valencienne-csipke nélkül. Az egyszerűbb battist kendők szines himzésűek, a belé himzett betűk szintén olyanok.

Szőrkelmés ruhához még mindig csikos szines skót czérnaharisnyát viselnek, a diszesebb öltözék azonban a selyemharisnyát követeli meg, és legfölebb a finom mintázatu áttört czérnaharisnyát engedi meg. A finom selyemharisnya többnyire egyszinű, az elején himzett virágokkal, csillagokkal, pettyekkel, pillékkel stb. diszitve. Legdiszesebb a fehér selyemből való harisnya, elől finom csipkebetéttel. És a harisnyáról szólva természetesen a czipőt sem hagyhatom emlités nélkül, mikor a divat is kiterjeszti rá figyelmét.

Reggeli- és egyéb nagyobb kimenésre fénytelen bőrből való félmagas czipőt viselnek, elől befüzve vagy oldalt gombolósan. E czipőknek széles, alacsony sarkai vannak. Délutáni kimenésre viszont az elől mélyen kivágott czipő van divatban, a láb előrészén egyetlen bőrpánttal, nagy fekete csokorral. Látogatási öltözékhez a magas sarku fekete lakczipő járja, fehér himzéssel diszitve és rózsaszinű bőrrel bélelve. Estélyi öltözékhez végre okvetetlenül atlaczczipőt kell fölvenni, több pánttal, szép csokrokkal, aczél vagy bronz csattal diszitve. A divat dolgában fő-fő igényű hölgyek estélyi czipői pedig ujabb időben csipkecsokorral vannak összefüzve, és a csipke végei arany- vagy ezüst porral vannak behintve. Az ilyen pompás czipő egy vonalon áll az elébb emlitett fehér selyemharisnyával, és csakis a legelőkelőbb öltözéket egésziti ki. Egyszerű körben természetesen egyszerű czipőt is viselnek, és az öltözék, a mit itt viselnek, minden izléses volta mellett, szintén tiltakozik az olyan tulságosan pompás lábbeli ellen. Itt is az az okosság szabálya: A mi az egyikhez illik, nem való a másiknak.

Számrejtvény.

Kőszeghy Katinkától.

19. 1. 6. 7. 15. Mindenkor legyen velünk,
18. 3. 2. 11. 4. Akkor a jó ez nekünk,
17. 21. 20. 19. 15. 14. 9. Szegény népet megrontja,
7. 19. 17. 13. 4. 3. A hiu nagy bolondja,
10. 5. 12. 13. 1. 2. Hires monostor helye,
23. 22. 21. 8. 16. Itt-ott kedves nő neve.
1—23. Boldogitó szép ige:
Vessük szivünk mélyibe.

Megfejtési határidő: október hó 29-dike.

A f. é. 37-dik számban közlött számrejtvény értelme:

Őszi tájnak hervadása.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Fényes Matild, Sipos Aranka, Novák Zsófika, Kalmár Tinka, Szegedi Róza, Markovics Luiza, Pauer Kornélia, Báthori Sigray Istvánné, Gallé Natália és Gizella, Tóth Ottilia, Haintz Mari, Török Jolán, Fenyvessy Ilonka, Kutassy Emma, Bekényessy Mariska, Károlyi Olga, Mohay Gizella, Vargha Juliska, Kállay Anna, Szoboszlay Gyuláné, Szép Etelka, Fekete Juliska, Kőrösy Emma, Jedlicska Gyuláné, Bocz Jenny, Máltás Irma, Kőszeghy Katinka, Egry Ida, Brener Bella, Sárkány Jolán, Libay Olga, László Róza, Guoth Mariska, Galgóczy Margit, Mihályfy Irma és Teréz, Tichy Zsóffa, Simon Adél, Fülöp Vilma, Ferencsevics Olga, Eperjessi Antónia, Szilágyi Juliska, Reviczky Laura, Kún Ferenczné, Detrich F. Paulina, Pozsgay

Sándorné, Erdélyi Ilonka, Szamossy Gizella, Füredi Izabella és Vilma, Losonczy Klára, Szlávy Ernesztin, Rácz Irén, Budai Erzsike, Tóth Ida, Kerekes Jánosné, Erdődi Julia, Cseh Erzsébet.

Megbizások tára.

Szives figyelmükbe ajánljuk mind azoknak, a kiket magánlevélben kértünk föl a jelen félévi előfizetési dijak utólagos beküldésére, hogy azt mielébb megtenni el ne felejtsék.

Rozsnyóra H. K. urnőnek: Szerencsésebb volt-e második levelem az elsőnél?

Piskoltra G. J. urnőnek: Magán sorokban világositottam fel.

Budára K. N. urnőnek: Igenis, pontosan vettem.

Kassára M. J. urnak: A mai lap legyen a kivánt felelet. A küldeményért már előre is szives köszönet.

Vaiszlóra A. A. urnőnek: Rendben van. A műlapok ára 30—30 kr. Egyet vagy kettőt küldjünk-e?

Z. Egerszegre P. A. urhölgynek: A legszivesebben tettem.

N. Pálira K. J. urhölgynek: A Hegyalján időznek még.

Kaposvárra Gy. K. urnőnek: 4—5 frton csinosat fog kapni, és ez egyuttal mintául fog szolgálhatni, mely szerint a többi aztán otthon is készülhet.

F. Kereszturra O. N. urhölgynek: Szives köszönettel vettem.

Gyöngyösre H. I. urhölgynek: Olyan sokan ajánlkoztak arra az állomásra, hogy nehéz volt a választás, de azért mégis megtörtént már.

Beregszászba L. Sz. urhölgynek: Rajtam nem mulik!

Szt. Andrásra M. V. urnőnek: Csak az egyiket használtam fel, mert már mástól is be volt küldve. Máskorra is kérem szives közreműködését.

Kérdések.

Mi a legjobb fogpor? Hogyan lehet azt otthon is készíteni kérdi egy fiatal leány.

Hogyan készitik a crême celeste-et? A. Tekla.

Megjelentek-e Polko „Musikalische Mährchen"-jei magyar forditásban? Szeretné tudni G. Ida.

Ki irta azt a szép költeményt:

Szolnok mellett a Tiszánál,
Damjanics dicső vezér áll . . . stb.

Kérdi: K. Lenke.

Feleletek.

R. Bélánénak. Itt küldöm a birzsalmasajt készités módjának leirását. Főzze meg az érett birzsalmát, mig meg nem lágyul, azután huzza le a héját ezüst kanállal, vagy késsel és törje át szitán. Főzzön meg forródásig egy font czukrot egy pohár vizzel, adjon hozzá egy font áttört birzsalmát és szüntelenül keverje. Egy negyed óra mulva egy czitrom levét adja hozzá, és folytassa a keverést, mig a kanáltól magában elválik. Töltse melegen tálczákba, és forgassa meg minden nap, mig ki nem szikkad. Azután tegye dobozba. K. Anna.

Marinak. Kölni vizet következőkép készitenek. Egy liter 85 foku borszeszbe 15 csepp neroli-olajat kell tenni, 20 csepp-bergamott olajat és 5 csepp kardamomen-olajat, ezeket mind jól össze kell rázni, és bedugaszolva egy pár óráig állni hagyni. Ekkor a folyadéknak már egészen tisztának kell lennie, és ha nem az, hát annak a jele, hogy a borszesz nem eléggé erős, pedig ez felette szükséges, mert a borszesz oldja fel az olajokat. Ezen tiszta folyadékot aztán kisebb üvegekbe kell önteni, bepecsételni és hűvös helyen eltenni. M. N. N.

A fiatal gazdasszonynak. Ha sokáig akar friss és jó saláta-uborkát adni asztalára, kövesse e módot: Vegyen e végre mag nélküli uborkákat, tisztitsa meg külső hajától, vagdalja jó durvára, mint a milyen egy konyhakés foka, sózza meg jól apró sóval — hagyja benne 12 óráig — azután szedje ki szitára. Mikor a leve lefolyt, rakja tág száju üvegbe, egy sort az uborkából, egy sort szép fehér darabos sóból, mikor tele van, kösse le légmentesen, használat előtt pedig mossa, áztassa ki a sóból. Ily módon eláll az uborka egy évig is. K. Gy. Amália.

Szerkesztői nyilt levelek.

„Eszmetöredékek J. naplójából." Némi rövidítésekkel közölhető.

„A francziák és a franczia nők." Szivesen vettem.

„Korall gyöngyök." Üres, és egész a póriasig pongyola.

„A földi paradicsom." Köszönöm. Legközelebb.

„Az élet napvilága." Szép tárgy, alakja azonban kissé prédikácziói.

„Özvegy asszony leánya." Semmi jellemzetes, semmi egyénités. Egyik ugy beszél, mint a másik. Azért minden rövidsége mellett hosszadalmas.

„Omladék vár." (S. V.) Sem magas szárnyalás, sem alaki tisztaság nincsen benne olyan, a milyet ez a műfaj megkiván.

„S néni." (T. L.) Eléggé rut hiba maga a pletyka, épen azért nem szabad szörnyeteg torzalakban felmutatni; mert akkor nem a hiba, hanem az alak undoritó.

„Ne tudja senki." Nem is mutatom senkinek.

„Vagy — vagy." Harmadik lehetőség is van: a papirkosár.

Előfizetési fölhivás

a

„CSALÁDI KÖR"

Huszadik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven szines boritékkal.

Minden hóban négy melléklet, fölváltva szinezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások és arczképek.

Előfizetési dij:

Csupán a lapra: egész évre **12 frt,** — félévre **6 frt,** — negyedévre **3 frt.**

Az egész évi 12 kötet csomagolási dija 40 kr.

A németországi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitünő alkalmazhatósága végett a magas cs. kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúz (Rheuma), inszaggatás, mell, perinczfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen. **Egy csomag 1 frt 5, kettős e. egy 2 frt 10 kr.**

Ezen köszvényvászon azzal különböztetik valamennyi létező iobbi szerekről, hogy csakugyan használ.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr. Pestán küldve 10 krral több. Valódian Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gysztárában, kiraly-utca 7. sz. — **Debreczenben:** Rothschneck ur gysztárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur gysztárában. — **Mohácson:** Jazevics Károly. — **Kolozsvártt:** Wolf gysznél. - **Pécsett:** Zsolnay. — **Szegeden:** Weiglein György, Kovács gysz. — **Temesváron.** Kraul. — **Aradon:** Prinner gysz. — **Nagyváradon:** Molnár gysz. — **Székes-Fehérvár:** Dieballa: **Gyöngyösön:** Vozary gysz. — **Brasso:** Fabik gysz. **Szigetvárott:** Ehrenfeld W. — **Miskolcz:** Ujbázy gysz. — **Pozsony:** Söltz. — **Kassan:** Escwig Ede és fia gysztárában.

Köszönet nyilvánitás.

Egy a tagjaimba esett igen erős köszvény miatt, oly erős fájdalmakat szenvedtem, hogy ágyamban csakis mások segélyével fordulhattam meg és az éjjeket a legnagyobb kinokban álmatlanul töltöttem. Ezen fájdalmaimtól, a Török József ur gyógyszertárában kapható **köszvény vászon** használata által a legrövidebb idő alatt megszabadultam, noha azelőtt ellene hideg borogatást stb,, valamint orvosi segélyt vettem igénybe, miután most hivatásomnak ismét megfelelhetek,minden ilyen bajban szenvedőnek a fenti iránti szóbeli vagy irásbeli kérdezősködésére szivesen teszek bizonyságot.

Gröbner János,
pályaudvar, Rákos-Palota.

Kopaszság

és a hajösszülés és a pikkely képződés ellen a naponta beérkező hála és köszönet iratok szerint legjobban használható a

Tanin-olaj

Dr. **Moras**-tól.

Tisztelt gyógyszerész ur!

A kopaszságellen a legjobban használ a Dr. Moras-féle Tanin-olaj. Kérem sziveskedjék még egy nagy üveggel küldeni.

tisztelettel

Prag ***Jeremiasek,***
cs. k. törvónyszéki tanácsos

Kapható *Budapesten. Török József* gyóyyszerésznél király utcza.

Dr. Lengiel F. féle

nyír balzsam

A növény nedv, mely a nyír törzséből kifoly ha bele furnak. mióta emberek emlékeznek a legkitünőbb szépitő szernek ismertetik, és ha e nedv a feltaláló utasitása szerint chemikai nton balzsammá készittetik csodaszerü hatást nyer.

Ha az arcz vagy test este bekenetik, reggel már alig észrevehető pikkelyek válnak el a börtől és helye fehér és gyengéddé válik.

Ezen balzsam a ránczokat és himlőhelyeket az arczról eltávolitja és ifju szint ad; a bört gyengéd — fehér és üdévé változtatja és eltávolitja legrövidebb idő alatt a szeplőt, anyajelt, orrvörhenyt, kinövéseket és más tisztátlanságokat a börről.

Ára egy korsó nyír balzsamnak használati utasitással együtt 1 frt 50 kr.

Valódi kapható **Budapesten:** Török József gyógyszerésznél király utcza. **Pozsonyban** Pisztary Félixnél a Mihály kapunál és **Temesváron** Tarczay István-nál.

Valódi angol vászonból készült bekötési disztáblák

a „CSALADI KÖR"-hez.

Hogy a t. c. közönség jutányos áron, diszes és tartós kötéshez juthasson elhatároztam mint ez külföldön már régebben szokás, az értékesebb magyar irodalmi vállalatokhoz diszlábakat készíteni.

E táblákat kiválóan ajánlja **diszes külsejök,** mely alkalmassá teszi, **hogy barmely család könyves asztalanak vagy könyvtárának diszére szolgáljanak,** valamint tartóságuk és olcsóságuk, s a legegyszerübb kötés árába kerülnek.

Ily disztáblák e mű **minden előbbi és jövőbeni évfolyamaihoz** is megrendelhetők.

Egy ily valódi angol vászonból készült, és csakis **finom arannyal aranyozva** ellátott bekötesi disztábla egy egész évfosyamhoz készitve **melynek alakját az itt látható rajz mutatja 1 frt 60 krért** kapható tetszés szerint választott vörös, zöld vagy kék szinben.

Ezen táblákba a bekötést minden vidéki könyvkötő is eszközölheti.

Ily táblák ugyan ezen olcsó áron kapható minden egyes számokhoz is zsinórral készitve különösen ajánlhatók is olvasóegyletek, szállodák, kávéházak stb. részére.

Szives megrendeléseket kérem levelező lap utján eszközölni, a czim név és lakás világos megjelölése mellett. — Megrendelhető levelező lapon csakis egyedül

HIRHAGER KÁROLY könyvkötészetében,
Budapest, (Akademia bérház.)

Minden más bekötéseket, hogy ha hozzám lesznek beküldve legolcsóbb áron, gyorsan és jól eszközlök ugy szintén a vidékre is.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a müvelt magyar hölgyek számára

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 26-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

42. SZ.
Okt. 19-dikén.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükseges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

A hitetlen nővérek.

— Beszély. —

Brankovics Györgytől.

(Folytatás.)

E szavakat a lehető leghatározottabban ejtettem ki, mert Filome arczáról olyasmit olvastam le, mintha nénjei helyett inkább nálam szeretne maradni. Némán s engedelmesen lehajtá a szegény leányka szép kis fejét s én rögtön egy levelet irva atyjának, felolvastam azt s lepecsételtem előtte. Lelkiatya valék ismét; a levél tartalma valóságos szónoklati beszéd, s közlése a legjobb hatással volt Filome kedélyvilágára. A jó gyermek mindenben engedelmeskedett. Megfogtam parányi kezeinek egyikét s a falu tanitójának a nejéhez vezettem, hogy a fővárosba kisérje őt vissza. A terem küszöbén megállott Filome s Elemérre nézett sokáig, mintha feleletet várt volna. Elemér azonban némán támaszkodott egy ablak melletti asztalkához s nem vette észre ama vágyó tekintetet, melyet a leányka szemeiből, a hosszu szempillák mögől, feléje lövelt. A tanitó nejével csakhamar elintéztem az elintézendőket, Filome pedig ismét álmodozva ült egy székben, nem törődve semmivel s azt sem tudva, hogy róla van a szó.

Visszatérve ismét a kertbe irányitám lépteimet, a hol a legszebb gyümölcsöt szedettem le kedves vendégeim számára a fákról. Néhány percz mulva megint mellettem termett Elemér.

— Oszkár, — mondá szemlesütve, — Filome atyjának megérkeztét tudatni fogod velem, elhatároztam, miszerint leányát nőül veszem.

— Hogyan? — kiálték a rémület minden jeleivel arczomon. — E kedélybeteg, vallástalan, elvtelen, szegény, eltévedt teremtményt? Tréfálsz!

— Épen azért veszem nőül, — válaszolá Elemér, — mert mindaz, a mit róla mondtál. Lénye hiányait kiegészitem s azzá lesz, a mivé lelkét idomitom, egyszóval: megmentem!

E váratlan fordulat — megvallom — nagyon megrémitett, ismerve azonban jövendőbeli sógoromnak könnyen felingerelhető önérzetét, nem mertem Filome kigyógyitását czélzó tehetségét kétségbe vonni. Ily gyors elhatározással szemben különben is a legnagyobb óvatosság szükségeltetvén, felhagytam a további lebeszéléssel, az időre s a viszonyokra bizva a további fejleményeket.

Azt kérdezik mi vonzotta e két lényt egymáshoz? Az ellentét. Elemér mindenről bő ismeretekkel birt s szigoruan itélt; Filome ellenben szellemi látkörének szük határai között mozogva, minden életczél nélkül, keresve, sejtve, gyászolva őrlötte le napjait, az azonban tagadhatatlan, hogy e gyászos lelki küzdelmek közepette, elborult kedélyvilágával mégis igéző alak volt.

Filome atyjának válasza, körülbelől tizennégy napnak lefolyása után, megérkezett s én — kötelességemnek tartottam azt Elemérrel közölni.

A levél azon igéret mellett, hogy Filomét, atyai jogainál fogva, még ez őszszel magához veendi, a következőket tartalmazá:

„Nőm ifju korának egyes eseményei annyira sajátjai, hogy azokról a leplet levonni, nem áll jogomban. Elég, ha elmondom, miszerint üzleti utazásaim alkalmával, melyeket terjedelmes gyáraim érdekében tettem, egy kis franczia városkában ismerkedtem meg a Lengedy nővérekkel. Ritka műveltségök, szellemi élénkségük, a gondo-

lat s az érzelem magasztossága, a mi mai napság már a legritkább tünemények közé tartozik, csakhamar lebilincseltek. Eleinte az ifjabb, Tekla felé vonzódtam. Tekla azonban csakhamar épen azon arányban hidegült meg irántam, a mely arányban én közeledtem feléje, mig az öregebb Klári, változatlanul az oldalamon maradt. Midőn eljegyeztem őt magamnak, nem kérdeztem, nyujthat-e e viszony jövő boldogságom számára biztos alapokat, elbóditott gyermekként cselekedtem. Én és rokonaim a protestans felekezethez tartozunk, Lengedyék felekezet nélküliek s keresztyéneknek sem szeretik magokat nevezni. Szülőim háza a rokoni szeretet temploma volt; a Lengedy nővérek egy házban laktak ugyan atyjukkal, a szabadságharcz egyik hősével s számüzöttjével, de hónapokon át se jöttek össze s ha látták is egymást, a szülő s a gyermeki köteléket mi sem árulta el közöttök. Talán tapasztalatlanságom s szigoru neveltetésem hitették el velem, hogy az elémbe tornyosuló akadályokat lefogom győzhetni. Csak szenvedélyem hitethette el velem, hogy ez akadályok boldogságom lépcsőit fogják képezni. Vallási érzelmeimnek fel kellett volna Klárit melegiteniök, kifogástalan viseletemből meg kellett volna a családi élet áldását ismernie . . . de — —“

„Báró ur annyi részvétet tanusitott leányom iránt, — folytatá az atya levelében, — hogy nősülésem végét könnyen eltalálhatja. Klári, házassági szerződésünk első feltételéül azt kötötte ki, hogy Tekla nővérétől soha sem választom el. Őrült vakságomban nyereségnek tartottam otthonomra nézve e feltételt. Az egybekelés előtti estén értésemre adták a Lengedy nővérek, miszerint mind a ketten szeretnek, és hogy arra nézve, melyik legyen törvényes nőm, sorsot huztak. Nem szólok ama fájdalomról, melyet e nyilatkozat okozott, nem ama küzdelmekről, melyek családi életemet iszonyatossá tették; nem illethetem szemrehányással a nőket; hiszen ők egy hajszálnyit sem változtak, álláspontjukat a hideg ész fegyvereivel védelmezték s azt, hogy szerető szivem vérezett, ők észre se tudták venni! Egyszer megkisértettem nőmet szüleim körébe vonni. Kisérletem eredményéről hallgatok, elég ha annyit jegyzek meg, hogy egy szép reggelen kinyilatkoztatták a nővérek, miszerint elhagynak s miután a váló-pert megkezdette nőm, el is hagytak. Az elválás kimondása után értesültem leányom születéséről. A nővérek közös tulajdonnak tekinték gyermekemet, s az apától a láthatást is megtagadták.“

Az atya levele mély benyomást tőn Elemérre, mélyebbet mintsem hittem volna. Kijelentette, miszerint Filome képe még mindig él szivében, s nem képes tova űzni azon álmokat, melyek a megmentett leánykát, hálás s vidám nőként, karjai közé varázsolják. Én az atya vallomásait intő példaként állitám elébe s kénytelen volt belátni, miszerint ő is az öncsalódás áldozata lenne.

III.

Az izgatottság, melyet Filome atyjának Larinszky János urnak levele keblemben előidézett, közeledő menyegzőm által csakhamar számüzetett; Elemér azonban sehogy sem tudott magához jönni, Filome megmentése valóságos rögeszméjévé lőn. Hasztalan vittem őt fel magammal az osztrák fővárosba, a hová némi bevásárlások miatt, közvetlenül menyegzőm előtt utaztam, Bécs tarkaságai, változatos s hullámzó élete sem vala képes gondolatait más irányba terelni.

Hazafelé utazva, gőzhajóra szálltunk. Miért? Mért nem utaztunk vasuton? Hiszen a vőlegény perczei drágák, a boldog ember mindig repülne! Ah, ki tudná mindennek a végokát felfedezni!? A sors akarta ugy! A természet felébredt álmaiból; kitavaszodott, s mi az első hajónak, mely lefelé indult a Dunán, akartunk utasai lenni. Utazási napunkat azonban nagyon roszul választottuk! A nap megtagadta sugarait a földtől; sürü köd boritá az egész vidéket, hajónk Pozsonyt elhagyva csak lassan s óvatosan haladhatott, mig végre a kapitány kinyilatkoztatá, miszerint kénytelen horgonyt vetni s a köd elszálltát bevárni!

— Stop! — hangzott le tompán a gépházba a kapitány vezényszava, s a hajó megállt.

Egy kis bábeli zürzavar szinhelye lett csakhamar a hajó terme. Mindenki kérdésekkel ostromolta utitársát; a hölgyek a szegény hajós kapitányba kapaszkodtak s addig ostromolták, mig határozottan ki nem nyilatkoztatta, miszerint semmiféle komoly bajtól sem lehet tartani, egyébiránt, a ki nem akarja bevárni a köd elszálltát, avagy fél a hajón maradni, Komárom és Szőny között vagyunk, oda is ide is szivesen elszállitja csolnakon utasait.

— Holnap okvetlenül Budapesten kell lennünk. Mit csináljunk? — kérdezém Elemért.

— A köd még holnapig is eltarthat, — válaszolá Elemér, — legjobb lesz, vitessük magunkat Szőnyre, a déli vasuttal reggelre otthonn lehetünk!

— Helyes. Málháink itt maradhatnak, kézi táskánk pedig nem lesz terhünkre.

Épen a kapitány felé indultunk, midőn egy gyenge kéz a vállamra nehezült s egy szelid női hang a következőket mondá angolosan kiejtett német nyelven:

— Kérlek, légy szives s adj tanácsot, hová forduljak nagyanyámmal. E ködös világban nem maradhat tovább.

(Folytatása köv.)

Fel-felujul egy kép . . .

Benedek Aladártól.

Fel-felujul egy kép emlékemben,
S utaimban meg-megállit;
Szerettimet ekkor elfelejtem,
S el éltemnek legszebb álmit.

Mindeneknél hatalmasb ez érzés,
Mely ilyenkor elfog engem,
Ugy, hogy azt is, a mit szenvedék és
Örültem — mind elfelejtem.

Ilyenkor ha meghalt kedvesemnek
S jó anyámnak sirján állnék:
Nem hallanám, hozzám mint esengnek
— Mint egy néma, hideg árnyék.

Sőt ha drága nőm kicsinyke karja
Fonna is át gyöngédeden:
Egy varázslat engem fogva tartna,
S nem viszonzhatnám néki, nem!

Oly csodás s mély rám e kép hatása!
Más szégyenelné is talán,
Mert egyszerű, mint a hó hullása,
S mint kenyér az Ur asztalán.

Ez a kép egy-egy halvány leányka,
Jósággal megtört szemiben,
Árván ki e lét nagy utját járja,
Kit a nyomor tép s a bánat üldöz,
S a kire nem vár senki sem.

Földi mennyország.

Hogy a paradicsomkertnek örökre vége itt e földön? Nem látott az még sem karácson estét, sem májusi virágszedést, sem husvéti tojásokat, sem iskolai szünetet, a ki azt mondja.

Meg van még itt a paradicsom, azon romlatlan, csudaszép boldogságában, és valamennyien benn is voltunk abban a paradicsomban, ugy hivják most — gyermekkor.

Már hogy meddig voltunk benne, és mennyi jutott nekünk az ő gyönyörűségeiből, az leginkább a szüléink jóakaratán fordult meg. Most pedig magunk is szülék vagyunk, és mirajtunk áll, kimérni kicsinyeinknek a részt, a mi a paradicsomból kijusson nekik, azért az a kérésem minden szüléhez, a melyik jó szivvel van gyermekéhez, hogy csak jó bőven mérje azt ki neki.

Sokan mondták már, hogy a zsenge gyermekélet olyan, mint a fiatal csemete, a kert televeny földjében ültetve, hogy „jó gyümölcsöt“ teremjen. E gyümölcs nevei: emberszeretet, kötelességérzet, tiszta, világos elme, ép, erős test, törhetetlen lélek minden életviszonyokban, és a sorsával való vidám megelégedés. Már pedig mind ama szép gyümölcs, a mit ugy szeretnénk, ha megteremne kicsi fánkon, csupán csak a gondosan óvott, hűségesen ápolt és napvilágos boldog gyermekkor virágjaiból lesz. Miként is várhatunk gyümölcsöt, ha időnek előtte fosztogatjuk, vagy megengedjük, hogy mérges ragya csipje meg virágát? ha kegyetlen szivvel elfogjuk előle a verőfényes napvilágot, a mely mulhatlanul szükséges, hogy a fiatal hajtás erősödjék, izmosodjék? A gyermeket ápolván, ne csak arra legyen gondunk, hogy tápláló eledele, jóravaló ruhája legyen és hasznos oktatást kapjon; hanem arra is, hogy kicsi szemében a gyermekkor igazi boldogságának fénye tündököljön, a miben csak egyszer van része az embernek ezen a világon; hogy semmiféle köd ne szálljon a ragyogó fényességre, a melyben most még az egész világnak állni kell szemében, ha azt akarjuk, hogy ez a világ egykor ne „siralom völgyé“-nek látszassék előtte. Csudálatos, milyen hamar kaphatja el a gyermekszem azt a fáradt, szorongatott tekintetet, a mitől ugy fáj a lelkem, valahányszor látom. Másrészt ugy örül a lelkem, valahányszor tisztes öreget látok, a kinek hajlott kora mellett tiszta szemében megvan még a boldog gyermekkor ragyogása, hosszu zarándokutjának sok számos viharjai mellett is hűségesen megőrözte azt szive mélységes mélyében.

Egyenkint megtudnám nevezni azokat a derült arczu öreg urakat és vidám lelkű matronákat, a kik egész életükön át mintegy a boldog gyermekkor áldásán tartották fenn magukat; viszont sötét embergyűlölettel találkozván, tudakozódjunk csak utána — gyermekkori boldog paradicsom földjében bizonyára nem sarjadzott fel ez a dudva.

És elgondolkodván az aranyos boldogságon, a mit ugy szeretnék, ha minden gyermeknek megvolna, eszembe jut, a mit egyszer olvastam és a mi nagyon találóan mondja meg, a mi megkivántatik hozzá.

„Sokat tett ön gyermekeiért“ — mondja ott valaki — „Előbb dajkát fogadott melléjük, azután dadát, azután nevelőnőt és tanitókat; most meg paripát tart fiának, leányának páholyt a szinházban, gyermekei azért még sem boldogok, mondja? Oh, mindama sok idegen helyébe inkább — a t y á t- a n y á t szerzett volna nekik!“

Igen bizony, abban van az egész: csupán csak apaanya lehetnek a gyermekparadicsom teremtői, és csak mikor mindkét szüle egyformán szentségnek tekinti ezt a boldogságot, meg van az nekik végig zavartalanul a szülei házban. Legyünk s z i g o r u a k gyermekeink nevelésében, de i g a z s á g o s a k is legyünk mellette. Az igazságos büntetés nem hogy megrontaná a szivbeli vidámságot, inkább még tetézi, a reá következő m e g b o c s á t á s által. Hiszen a büntetés csak eszköz; czél a bűnbánat és a bűnbocsánat, a mit soha sem szabad szem elől téveszteni. Nem is büntetés, hanem inkább a rá következő félóra az, a mi fontos a nevelésben. És megbánván a vétséget és őszintén javulást igérvén, minden ismét a régiben van, és csak annál vidámabban süt a nap az égen; soha sem mutat a gyermek melegebb szeretetet édesanyja iránt, mint mikor csak az imént meg volt büntetve, és csak a szigoruan nevelt gyermek lehet boldog gyermek.

Az ilyen nevelésnek azonban csak akkor van meg ohajtott sükere, ha a szüle az egyszer röviden, de határozottan kimondott szót, akár parancs legyen az, akár pedig tilalom, soha könnyeden venni nem engedi, hanem minden legkisebb vétséget mulhatatlanul megfenyit; az örökös pirongatással, a mit pedig nem egy házban találni, már egyet vétünk a gyermekparadicsom ellen, ebbe tehát egyáltalában nem szabad esni.

„Nem szállsz le onnan!“ „Nehogy hozzá nyulj!“ „Szent Isten, már meg milyen a képe!“ „Megint össze-viszsza hányod a holmidat!“ „Az az örökös ki- és be-szaladás!“ „Hogyan veted megint a lábadat!“ „Mit lóbálod megint a kezedet!“ „Oh, beh csak kinomra vagy a világon! Rám sem hallgatsz!“

Akárhány családban napestig ez a nóta járja, és ha az idegen ember csak kis ideig kénytelen hallani, ugy szeretné befogni mind a két fülét.

Az anya meg panaszra fakad: „Rajtam bizony nem mulik, keményen tartom, egész nap pörölök vele, de nem lehet birni azzal az ördöggel.“ — A szegény „ördög“ meg, a ki napjában huszszor is kénytelen hallani, hogy nem lehet vele birni, itt áll elszontyolodott képpel, nagy bambán körmeit rágcsálva, és minden szempillantása egy-egy keserű szemrehányás gyermekkorának elrablott boldogságáért.

Ennek ellenében meg vegyük csak ama három-négy éves piros-pozsgás kis buksit. Az anyja egész nyugodtan nézi, mint mászik sorban öt székre föl és csuszik ismét le róluk; a hatodikra azonban már nem mászik, mivel az apa iróasztala előtt áll, és az eleven kis ficzkónak még csak eszébe sem jut soha, akár csak egy darab papirt is elvenni onnan. Csak egyszer-kétszer lett az neki megtiltva, azért a milyen kicsiny, nagyon tudja, hogy a tilalom áthágását kérlelhetlenül követi a büntetés; az iróasztal, az anya varróasztala, a melyiken bátran tűt, ollót hagyhat, egyszerűen a világon sincsenek neki.

Ugyancsak vágtatja, ujjongatja, csevegi és ugrándozza végig a napot, rá sem ügyel senki, és ha egyszer-

egyszer el is hasitja ruhácskáját, se baj, meg lehet ezt varrni, és ha képét, kezét bemaszatolja, — akad még viz és szappan a háznál. Ellenben csak egyszer (nem mint az a másik, tizszer) mondja az anya határozott, komoly hangon: „Most egy kicsit nyugodtan fogsz ülni!“ szives-örömest megteszi és jó ideig szótlan-csendesen elvan. Hiszen árahoszszat kénye-kedve szerint mozoghatta ki kicsi tagjait, nagyon jól esik tehát neki egy kis pihenés változatosság kedveért.

Zivatarnak is kell lenni a gyermek égi boltozatján, kétszer olyan fényesen süt ki rá a nap. Csak hogy a betegségeken kivül neveletlenség esetében a szülék neheztelése legyen az egyetlen ilyen felhő. És ez is olyan ritkán borong ott, a hol a szülék tudják, hogy a rendes gyermekkori hibák kilencz tizedrészének sokkal könnyebben lehet elejét venni, mintsem kiirtani őket! (Mikor a „nagy gyermekeknél“ is inkább arra kell törekedni, hogy minél kevesebb gonosztettet kövessenek el; nem elég az, hogy az elkövetetteket megbüntetik!) Azért tehát ugy kellene, hogy a pirongatáson és büntetésen tul tulajdonkép semminemű szomoru érzés ne zavarja meg a tiszta gyermeklélek nyugalmát. Semmiféle perpatvar a felnőttek részéről, semmiféle roszkedvűség, semmiféle kellemetlen, avagy épen helytelen körülmények megbeszélése az ő jelenlétükben.

Majd minden lakás legalább két szobás. Inkább tehát ki kell küldeni a gyermekeket, mikor olyan dolgok jönnek szóba, a melyekből jót nem tanulhatnak, vagy a melyeket jobb ha meg sem is értenek. Mennyire kell ettől már kis korukban óvni őket, mutatja az ugynevezett „szemes gyermek,“ a ki az egész ártatlanul felkapott szavakat is szépen tovább adja. És ha olyan dolgokon, a melyek semmi vonatkozással nincsenek reájuk, nem szabad a szüléknek czivódásba eredni jelenlétükben; mennyivel inkább ártalmas, sőt valóságos a zsenge lelkek elleni bűn, olyan dolgok miatt vitába ereszkedni az ő jelenlétükben, a melyek ő reájuk vonatkoznak. Ilyen dolgokban atyának-anyának mulhatlanul egyet kell érteni előttük. Soha sem szabad megengedni az anyának, a mit az atya eltiltott, és soha sem szabad a gyermeknek menedéket találni az egyiknek karjai között, mikor a másiktól kikap. Miként annyi másban, ugy ilyen esetben is az a szabály az okos anyára nézve: két baj közül a kisebbet.

Az anya azt tartja, eleget evett már a gyermek, apa meg azonban nem állhat ellent kérésének: „Még egy kis befőttet!“ Az anya szemével int férjének, ne tegye, apa azért mégis csak ad neki még egy kanállal a tányérjára. Már most mit csináljon az anya? Költse el a gyermek azt a cseresznyét! Még ha egy keveset árt is az emésztésének, az még korántsem olyan nagy baj, mintha a kis leány azt hallja anyjától: „Ugyan ne adj már neki! Elrontja vele a gyomrát.“

Később azonban, mikor magában van férjével, már egész bátran kérheti, hogy ne tegyen máskor ilyest. De mit is mondok! Egészen máskép fordul meg ez a dolog. A mint a kis leány betette maga után az ajtót, a férj kezét nyujtja feleségének és nevetve mondja:

— Ne haragudjál, hogy már megint gyönge voltam a kicsike irányában. Kiláttam a szemedből, mennyire ellenedre van, nem is történik többet.

Valjon csakugyan nem történik-e többet? Gondolkodjanak rajta az atyák, a kik okos anyát adtak gyermekeiknek, és ne tegyék őket felette gyakran ilyetén próbára!

Még egyre figyelmeztetek ezuttal, mert az nagyon a mélyibe vágó dolog: Mi felnőttek csak nagyon tökéletlenül tudjuk magunkat beleképzelni a gyermek szivvilágába, és nem is szabad azt a magunké szerint megitélni.

A gyermekléleknek meg van az a jó tulajdonsága, hogy a kellemetlen érzést hamar elfelejti, abban a perczben azonban, mikor valamely érzés uralkodik rajta, csak olyan erős az benne, mint mi bennünk öregekben a mi érzéseink. Az a kis leányka például, a melyik az ő legkedvesebb bábuját eltörte, csak olyan szerencsétlennek érzi magát, mint az anya, mikor a gyermekét vesztette el. A kis fiu, a melyik, hite szerint: érdemetlenül, rosz osztályt kapott az iskolában, csak ugy meg van önérzetében sértve, mint az atyja, mikor előléptetésében mellőzték. A különbség közöttük csak az, hogy a fiu néhány óra alatt lenyögi, nekünk meg hetekre-hónapokra van szükségünk, hogy leküzdjük fájdalmunkat.

Szivtelenség tehát: nevetni az ilyen gyermeki bubánatot, és megtagadni tőle részvétünket és vigasztalásunkat, a mire kétségkivül szüksége van szivének. Szoktassuk önlegyőzésre is gyermekünket, hadd tanulja meg ideje-korán magába fojtani szivének fájdalmát; hanem azért lássa a szegény kicsi fájó lélek, hogy mi is érezzük, hogy van oka szomorunak lennie. Édes balzsam neki ez a tudat, és szorosabban füzi a föld legszentebb kötelékét: a gyermek és szüle közti szeretet kötelékét a legértékesebb ajándéknál.

Mikor a kis fiucska remegő kézzel és keservesen zokogva mutatja meg kimult kis madárkáját, nagyon nem jól teszszük, ha könyeden veszszük a dolgot, vagy, miként egyszer egy apától láttam, az ablakon hajitjuk ki a kicsi hullát. Az ilyen atya aztán ne csudálkozzék rajta, ha mikor a gyermek felnő, nem simul hozzá szeretettel és bizalommal, és mikor nem egy kimult madárnak, hanem valamivel drágábbjának temetéséről van a szó, akkor is jó távolra huzódik tőle. Szeretettel karjai közé zárván kis fiacskáját, miért nem ekként szólt hozzá: „Igazán szomoru! Mennyire sajnálom a kis madárkát! De tudod, lelkem, öreg volt már és beteg; sokkal jobb tehát igy a szegény kis jószágnak. Beleteszszük szép katulyába, te meg a kertben eltemeted.

Még nem takarja a föld a katulyát, már is régi fényükben ragyognak a veresre kisirt szemek — oh boldog, százszor boldog gyermekkor! Igy bánjunk a gyermek paradicsomkertjét fenyegető bajokkal, ha igaz szivünk van hozzá. Mikor egyszer ekként nyilatkoztam, azt vetették ellenem: „De mikor később épen nem rózsás ágyba fekteti gyermekeinket az élet; balgaság elkényeztetni őket kis korukban!“

Mint mindenütt az életben, itt is tények és tapasztalatok beszélnek a leghangosabban. Már pedig enenmagamon kezdve, — a kinek egyik legverőfényesebb helyjutott volt a gyermekkor feledhetlen paradicsomában, és épen azért edződtem ugy meg a későbbi évek nehéz küzdelmeire — enenmagamon kezdve, akár merre fordulok is, mindenütt csak azt hallom az olyan emberről, a ki erős lélekkel el tudja viselni a sors csapásait. „Lám, lám, csupa öröm és boldogság közt telt el gyermekkora, ettől az embertől csakugyan nem vártam volna ezt az erőt!“

Pedig épen ez az öröm és boldogság adták meg neki az erőt, hogy a kevésbbé jó órákat is eltudja viselni. Szülei gyöngeség, következetlenség, oktalanság és hanyagság

a nevelésben rontják el a gyermeket, hogy nem bir helyt állni az élet igényeivel szemben; a gondos, hűséges szülei kéztől óvott, szeretetben, vidámságban, örömben gazdag gyermekkor soha senkit nem rontott még meg.

A ki szereti gyermekét, hagyja meg neki az ő napvilágos tavaszát és tőle telhetőleg ápolja a virágokat, a melyekben a gyermekszív olyan gazdag és a melyek olyan könnyen megszerezhetők számára. Ha mindjárt önmegtagadással és áldozatokkal is, csak távolitson el tőle mindent, a mi megzavarhatná vagy időnek előtte eltemethetné neki ezt a boldogságot; olyan istenáldást ad akkor legdrágábbjának az életre, a mit semmiféle emberi hatalom, semmiféle gonosz sors nem vehetnek el tőle: szivbeli vidámságot és megelégedett, derült lelket.

Egy nagyanya.

A nagynéni.

(Elbeszélés.)

Barna Sándortól.

(Folytatás.)

III.

Mariska elvezette Bélát a „fülemile-csalit“-ba.

„Fülemile-csalit“-nak pedig azért nevezték, mert telve volt e kedves, énekes madarak zengő seregével.

Itt leültek egy kőpadra. A hallgatást Mariska törte meg:

— Ugy-e, Béla bácsi, ez a kis erdő sem volt olyan szép, mikor még itt lakott?

— Bizony sokat változott, — viszonzá a fiatal ember, — akár csak mint magunk is. — Hát emlékezik-e még, hányszor lapdáztunk, és játszottunk bujosdit ebben a buja fűben, és mennyit mulattunk azon, ha föltalálhattuk egymást a sűrű bozótban?

— Régen volt az, Béla bácsi! — hagyá helyben a leányka, egy nagyot sohajtva. — Azóta szépen megöregedtünk mindketten!

— Megöregedtünk? — kérdé csodálkozva Béla, — már hogy érti ezt?

— Hát csak ugy, hogy én belőlem nagy leány, Béla bácsiból pedig szakállas „ember“ lett, a kinek már más gondja van, mintsem ilyen csekély teremtésével foglalkozzék a jó Istennek, mint a minő én vagyok. — Ezért nem tűnt föl az nékem, hogy nyolcz éven keresztül nem irt a bácsi csak egy sort is: Pesten egészen szebb világ van, s abban a végtelen boldogságban elhiszem, hogy el lehet felejteni az ilyen, falun hagyott, egykori játszótársunkat!

Bélát meglepték unokahuga szavai. Olyan gyermekded-tiszta őszinteség volt a kedves leány szavaiban, és mégis valami fájó szemrehányás is hallatszott ki belőlük. És ez is, az is zavarba hozta Bélát. Szivét kapta meg ez a gyermektiszta lélek, mégis ugy ült a fiatal leány mellett, mint a bűnös birója előtt. Nem tudott hirtelen mit mondani.

Mariska fűzé tehát tovább beszédét:

— És a mióta elment a bácsi, mireánk nézve is nagyon megürült a világ! — Hiszen igaz, akkor szintén egyedül voltunk. De a bácsi legalább föl tudta deriteni édesanyámat azzal a számtalan apró, mulattató történetekkel, melyeket e nyolcz év alatt, Isten tudja hányszor kellett elismételnem előtte. — Aztán, ha a mesélésben már kifáradt Béla bácsi: megtanitott engem mindenféle mesterségre: hogy lehet a tojást tűz nélkül puhára megfőzni? — vagy a delejességről, a villanyosságról mutatott néhány kisérletet, a miknek most én sokat köszönhetek, mivel már az édes mama megengedi, hogy némelykor az ebédet magam is elkészithessem! — Igaz! mondja meg Béla bácsi: mit szeret legjobban? — Megpróbálom, eltalálnám-e az izlését.

— De már ezt a jó indulatot csakugyan nem érdemlem az én kis hugocskámtól, — fakadt ki Béla mosolyogva, — egyátalán nem érdemlem, mert valóban hálátlanság volt tőlem, nyolcz évig nem irni egy levelet sem!

— De nini! — vágott hirtelen közbe a leányka, — hiszen a mama minket azért küldött el tulajdonképen, hogy én megmutassam ennek a kedves helynek az ujságait?! — Jőjjön hát: legelőször a hattyuimat tekintjük meg, — mert tavat is ásattunk, a vadászlak közelében; — majd meglátja: milyen okos állatok az én hattyuim, elveszik a kenyér-szeletet is az ember kezéből!

Ezzel a két ifju karonfogva megindult az emlitett hely felé.

— — — — — — — — — — —

Mikor este Köves barátunk lefeküdt, sokáig nem birt elaludni. Ugy össze-vissza zavarodott minden a fejében: Pesten hagyott jóbarátok, vidám lakomák, Libegi kisasszony diadal-estéi, miket ő rendezett a számára, s ez az egyszerű kis falu, a jó nagynéni, ez a kedves, fiatal gyermek, egy chaost képeztek agyában.

És Mariska?

Ez angyali teremtés mig le nem hunyta szemeit, folyton Béláról beszélt Lekencseinének, és erősen állitá, hogy a bácsi nem olyan rosz ember ám, mint a minőnek a kis mama gondolta; megigérte neki, hogy meg fogja tanitani őt, mint lehet kaméliát tricolor-ral ültetni . . .

Álmodjatok mindketten szép álmokat . . .

Te ifju arról a leányról, a ki ha valamikor tiéd leend: te mondhatod el, hogy a legboldogabb férj vagy; és te leány arról az ifjuról, a kit, ha szerelmeddel boldogitasz: visszaadod önmagának, a hazának és a társadalomnak!

IV.

Másnap délelőtt tehát, mikor ismét sétálni indultak, Béla igy szólt a leánykához, gyöngéden magához vonva kis kacsóit:

— Mariska hugom igen nagy szót mondott ki tegnap előttem. — Emlékszik-e még arra?

— Nagy szót? — kérdé csodálkozva a megszólitott.

— Ugy van, igen nagyot, — ismétlé a fiatal ember, — a melynek értelme sok, sok mindent foglal ám magában! — Én is sokat gondolkoztam fölötte, de a valódi értelmét sehogy sem akartam elhinni. — Nem neheztel meg érte, ha kimondom?

— Oh, világért sem! — viszonzá a leányka nevetve, — sőt ellenkezőleg: kiváncsivá tesz a bácsi.

— Hát Mariska hugom azt mondá tegnap a többi között, hogy mi mindketten megöregedtünk, a mióta nem láttuk egymást olyan sokáig. — No, igen, persze, — én megöregedtem, a mennyiben körülbelől a huszonhatodik évemet taposom; de maga kis hugocskám, maga — —

Az utolsó mondatnál elkomolyodott Köves barátunk, s szomoru, kifejezésteljes szemekkel tekintett a leánykára.

Mariska elpirult, hirtelen kirántá karját a fiatal emberéből, s nyugodtan ennyit válaszolt:

— Ez volt tehát a „fő-jelentése“ annak a szónak, ugy-e bár? — Ebben tévedt a bácsi. — De . . . szabad hallanom a másik jelentését is ennek a . . . „nagy szónak?“ . . . mert sok függ, igen sok függ, mondhatom.

— A másik jelentését? — a másik jelentését? — szólt kétkedő örömmel a kérdezett, — a másik jelentését csak ugy gondoltam, hogy . . . hát ha arra öregedtünk meg egyedül . . . hogy — most már ne játszszunk többet bujosdit egymással!

Mariska rátekintett; meglátta a szemeiből sugárzó boldogságot, megfordult, s kipirult arczczal mondá:

— Menjen . . . maga csunya ember! Ezt is ki tudta belőlem! . . .

Azzal eltűnt a sűrű bozótban . . .

V.

Köves utána nézett a távozó leánynak, és olyan szépre változott előtte ez a világ, a milyennek még soha sem látta. És — dehogy nem marad itt, hetekig, hónapokig, örökre!

Könyvei megérkezvén, naphosszat nem látta senki sem. Tanult, készült a czenzurára. Csak esténként tette meg Lekencseinével és Mariskával a rendes sétáját a közeli hegyekre.

A jó öreg asszonyság látta a két ifju szerelmét, s hagyta azt fejlődni. Ugy vélte, hogy Köves csakugyan megjavult, s egy-két év leforgása után rábizhatja leánya jövőjét.

Mikor az ősz beköszöntött, Béla csakugyan elkészült, s egy reggelen belépett Lekencseiné szobájába.

— Édes néni! — szólt ünnepélyes hangon, — nem tudom, miként köszönjem meg ama szives fogadtatást és jóindulatot, melyben kegyed engem egész itt-tartózkodásom alatt részesitett. Most azonban eljöttem, hogy néhány napra elválván e kedves hajléktól, a szeretett nagynénitől bucsut vegyek. Tanulmányaimmal azt tartom, teljesen elkészültem, s ennélfogva nincs más hátra, mint az ügyvédiczenzurát letevén, szavamat beváltsam. Mielőtt azonban átlépném e küszöböt, engedje meg kedves nagynéni, hogy néhány őszinte szóm legyen, a melytől függ tulajdonképi boldogságom. — Azt hiszem, nem szükség bizonyitanom, mily vonzalommal viseltettem én mindenkor Mariska iránt, azt a kedves nagynéni gyermekkorom óta láthatta, — csak azt akarom kijelenteni, hogy e rokoni vonzalom már ma valódi, tiszta szerelemmé fejlődött, mely áldását az ön ajkaitól várja egyedül. — Ha még érdemetlen vagyok Mariskára, szivesen várok türelemmel, csak a határozott igent, vagy nemet szeretném megtudni.

(Folytatása köv.)

Dédőseink.

Az emberiségnek bizonyára legmagasb szellemi érdekei közé tartozik saját őseit megismerni s azok történetébe behatolni. A természettudományok ujabb időben óriási léptekkel közeledtek a nagy kérdés megfejtéséhez s a buvárok által fáradhatlan szorgalommal szerzett adatok folytán oly képet birunk ma magunknak őselődeinkről alkotni, mely nem csak mint lehetőség, hanem mint legnagyobb valószinűség, részben pedig mint bizonyosság el van már ismertetve.

A természettudományok összes ágai karöltve fáradozának ama sürű lepel szellőzésén, mely a közönséges történeti multat számos évezredekkel megelőző időtartamot lelki szemeink elől elfedé. A földtan, állat- s növénytan, régészet tömör vállalkozó csoportot képezve, indult hadjáratra a homály ellen, mely a láthatárt saját nemünk történetébe elsötétité. — A geologgal a föld mélyébe kell hatolnunk; s egy-egy csontváz, magános korhadt csont, darabka hegyes vagy éles kő, megzöldült rézdarab, melyet oda lenn találunk, egész diadalérzettel tölt el, mint megannyi felfedezés kezünkben. Az itt talált szerszámok, ételmaradékok s ritkán előforduló emberi vázrészek az ember ősrégi létének s tevékenységének kézzelfogható bizonyitékai.

Az ősember, bármily alacsony fokán létezett is a kezdetlegesség s a durva nyerseségnek, kétséget nem szenvedő adatok kideritették, hogy mégis durva szerszámokkal vagy fegyverekkel birt, melyek segélyével állat-környezetét féken tartani, legyőzni s belőlük táplálékot szerezni igen jól érthetett. Ezt bizonyitják azon számos leletek, hol emberi csont vagy kőfegyver mellett különféle vizözön előtti állatok, mint az ember kortársai, találtattak erőszakosan tört vagy megsérült csontokkal. Igy például, Schmerling természetbuvár által, kinek ily irányu fáradozását még a kezdeményezés érdemei is koszoruzzák, 1833-ban Lüttich melletti Engis és Engihoul barlangjaiban hetekig a legnagyobb szorgossággal folytatott ásatásai folytán a többi közt két emberi koponya, több rendbeli kovakőfegyver, az ős barlangi-medve, barlangi-hyena hulladékai mellett találtatott.

Azonban azt is meg kell jegyeznem, hogy ezen, időszámitásunkat megelőző vizözön előtti kor bizonyos rendszeres felosztást is fel tud mutatni. Ugyanis a földtan s vizözön által egymásfölé halmozott földrétegekben talált tárgyakról nevezi el az illető korokat. E tekintetben pedig igen következetesen a legalsóbb rétegeknek a legnagyobb, a legfelsőbbeknek a legkisebb kort tulajdonitja. Az elnevezésben pedig aként jár el, miszerint az emberiség legelemibb műveiből azok legrégibb embertörténeti korára, fokonkint haladottabb műveiből pedig, saját szellemi haladása mellett, azok későbbi korára von következtetést. Innen van, hogy a kiásott kőszerszámok, melyek fegyverül szolgáltattak, a legrégibb kort jellemzik s észszerűleg kell, hogy eme kőkorszak megelőzte legyen a rézszerszámokról elnevezett bronze s a vasbóliakról nevezett vaskorszakot.

E mellett igen jellemzik még az őskorokat azon őslénytani (palacontologicus) állatok, melyek a kovakőkorszaknak megfelelő körülmények között találtattak s melyek neveinek hallatára elborzadunk, ha meggondoljuk, hogy azok képezték dédőseink társaságát, ellenségeiket, melyek ellen kőfokosok, kőkopják, kődárdák s hasonló kőeszközökkel fölfegyverkezve kelle sikra szálniok, részint hogy magukat rengeteg agyaraik s iszonyatos fogaik étvágya ellen megvédjék, részint hogy azokat megölve, husukból tápot szerezzenek, a midőn az elejtett fenevadakat barlangokba vonszolák s bizonyára meg is süték; mert nem gondolható, miszerint az ásatások által napfényre jutott tüzhelynyomok őselődeinknek egyedül az idő zordsága ellen nyujtottak volna melegitő menhelyet. — E kornak jellegző ősállatai: a barlangi-medve, barlangi-hyena, oroszlán, mam-

muth, rhinoczeros stb., mint neveik mutatják nem legkellemesebb társaságot képezték az ősemberre nézve. Hogy azonban ilynemű ásatások leleteiről tüzetesb fogalmunk lehessen, idézek egy-két esetet.

1842-ben Aurignac (Haute-Garonne) mellett egy nagy sértetlen kőlap által eltakart temetkezési hely lőn fölfedezve, a mely 17 emberi csontvázat tűzkőfegyverek és iramszarv-szerszámok, valamint különböző sérületlen állati csontok társaságában takart. A törmelék eltávolitása után a barlang nyilásánál egy tűzhely találtatott, mely körül számos feltört vagy félig elégett óriásszarvas-, iram-, barlangi-medve-, rhinoczeros-csontok, valamint emberi művek hevertek szanaszét. Fájdalom az aurignac-i maire-nek nem volt sürgősebb teendője, mint hogy az emberi csontokat a városi temetőben megtalálhatlanul eltakarittassa. Igy veszett el nyoma azon forrásnak, melyből a legrégibb európai őslakó testalkotására biztosan lehetett volna adatokat meriteni. — A legujabb időben vasutépités alkalmával a régi Périgord (mai de la Dordogne) departement-ban Cro-Magnon barlang nyittatott meg, a melyben mammuth s egyéb kihalt állatok fogai és csontjai nagy mennyiségű emberi csontvázrészek mellett hevertek. Ez utóbbiak legalább öt személyre engednek következtetni; egyikök gyermeknek, egy másik nőnek képezi vázát. Valamennyi csont, névleg a férfiakéi igen jelentékenyen mulják fölül a jelenlegi délfranciák csontjait hosszuságuk és erősség tekintetében. A koponyák jól kifejlődöttek, az agyüreg nagy, az arcz rendkivül széles, az ál meglehetősen előre nyomuló s a magas álkapczák nagy izomtapadási kiemelkedéseket — mi rendesen izmosságnak jele — mutatnak. Broca állitása szerint a czomb- és szárcsontok bizonyos a majoméhoz hasonló jellegeket engednek fölismerni. — Mind Cro-Magnon, mind Engis mellett talált koponyák nem hozhatók biztos összefüggésbe valamely jelenleg élő népfajjal. Azonban az ősember műveltségi állapotának igen szomoru jeleként látszik szerepelni az, hogy a cro-magnon-i öt személy közül a kifejlődött férfi erőszakos sérüléseknek hegedett nyomait viseli lábszárán; a női koponya pedig igen valószinűen kőszekercze, de kétségtelenül valamely hegyes fegyvernem által van behorpasztva. Azon kevés emberi maradványok a barlangi-medve s a mammuth idejéből, melyek egyebütt hozattak napfényre, nem vetnek dédőseink testi alkatára s minőségére nagyobb világot.

Az emlitett állatfajok a vizözön-idő bizonyos szakában leszorulni kezdének a térről s a barlangi állatokat rendkivüli gyakorisággal az iramszarvas kezdi fölváltani, miért is szereplésének tartama iram-kor nevet nyert. Az iram-kor bő tudományos anyagot szolgáltat, mely részint barlangokból, részint egyéb emberi letelepedésekből veszi eredetét.

Volt bizonyos időtartam, mely alatt a régibb barlangi állatok az ujabb iramszarvassal még vegyest fordulnak elő. Belgium, Anglia, Németország, Schwaben és Franken nagyszámu ily lelhelyet számit.

Az iram-korban is nélkülözé még az ember az érczeszközöket. Valamennyi szerszám és fegyver tökéletlenül faragott kövekből, jobbára kovából avagy hasitott és faragott csontok és szarvakból áll. E közben már bizonyos fényűzési-nem jelei is mutatkoznak fölötte kezdetleges ékszerek készitésében, a melyek átfurt golyók és körlemezek, lánczok, gyürük és fölfüzött csigaházak s hasonlókból állanak. Mi több, művészi kisérleteket is fedezünk már fel, melyek állatok s ékszerek plastikai vagy képbeni előállitásából állanak, s melyekről nem tagadhatni, miszerint csontra vagy kőre karczolt, iramok, szarvasok, lovak s más állatokra vonatkozó ábrázolatok a kivitelnek durvasága daczára fölismerhetők ne lennének; sőt hozzá tehetjük, hogy emez emlékek a művészi izlés s a távlat (perspectiv) érzékének határozott nyomaival dicsekedhetnek.

Az iram-kori ember physikai alkatára kivált Belgiumnak furfooz-i barlangjaiban talált nagyobb mennyiségű csontok s két sértetlen koponya vet világot. Eme maradványok apró, de zömök erős testalkatra engednek következtetni.

Noha ismereteink vizözöni dédőseink boncztani alkatát illetőleg korlátoltak is, tevékenységének számos fönnmaradt bizonyitékai legalább tájékozó pillantást engednek vetni életmódjuk és szokásaiknak rejtélyébe. Az ember az iram-kor alatt is barlangokban vagy folyó áztatta völgyekben kiálló sziklák védelme alatt lakott még; s ugy látszik, hogy csak kivételképen épitett magának sikságokon mesterséges lakokat menhelyül az idő viszontagságai ellen. Érdekes e tekintetben Dupont leirása, midőn a belga őslakók tűzhelyeit, szokásait és erkölcseit szindúsan festi:

„Látjuk — ugymond — ez ősnépeket, miként vonják meg magukat, sötét, földalatti, állati csontokkal phantastikusan diszitett buvhelyeiken, miként vágják tűzkőből fegyvereiket és iramszarvból eszközeiket a legnagyobb ügyesség és türelemmel, nem törődve a lakásaikban hanyagságuk folytán szerteszét heverő számos rothadó állati maradványok fertőző, bűzös kigőzölgésével. Állati bőrökből kovakések és elefántcsont tűk segélyével készitnek maguknak ruházatot. Látjuk őket, miként üzik a vadászaton a vadakat, nyilakkal és kopjákkal fegyverzetten, melyeken egy darab kovakő képezi a halálthozó hegyet. Megtekintjük diszlakomáikat, hol egy-egy ló, medve vagy iramszarvas, a sikerült vadászat zsákmánya, éhség elleni egyedüli segédforrásukat a rosz patkányhust fölváltá. Majd ismét északi Francziaország törzseivel látjuk őket üzérkedni, hogy kagylókat és fény-kőszenet ékszerül, kovát pedig fegyvereik helyreállitására nyerjenek. Itt folypátot gyüjtenek, mint mely szemüket gyönyörködteti, ott ismét nagy kőlapokat feszegetnek, hogy azokat tűzhelyük köré rakják.“

Az eddigi buvárlatok főeredményeként ezek után vizözöni őseinkről azt kell mondanunk, hogy sem az érczek használatát nem ismerék, sem pedig a gabona termelés vagy állattenyésztéshez nem értének. Az ősember léte a legnyersebb érzéki szükségletek kielégitésére irányult s ezt csupán egy physikai erőben sokkal hatalmasabb állati környezet ellen folytatott elkeseredett küzdelem által volt képes kivívni. Küzdelem volt a jelszó azon szomoru gyönyörtelen édenben, a melyben dédőseink sinlődtek. Azonban a létérti küzdelem élesité elméjüket s észtehetségeiket; megtanultak fegyvereket gyártani, tört vetni, hálókat fonni s ekép talán épen a külellenségek s a barátságtalan természet elleni szüntelen védelmi állapot fejlesztéke csiráit azon szellemi tehetségeknek, melyek további kifejlődésének az ember a mindenség fölé magasan emelkedő mai helyzetét köszöni.

Tárcza.

Otthon.

Igénytelen, szerény fogalom. Nem diszkötésű szótárban találtam fel a ráillő szót. Közkeletű ugyan ez a szó; annyiszor mindenesetre hangoztatják, mint ezt: „kenyér“, de nagy részt épen oly közönyösen is. Sokan élnek vele, kevesen ismerik a becsét. Nagyvilágiak és szerény itthon élők egyformán hozzá férhetnek, de hogy folytassam a hasonlatot, mig emezek soha jobb izűt nem élveznek, mint áz áldott házi kenyér egy-egy falatját, addig amazok már csak jobban szeretik a császár-zsemlyét, kiflit.

Azért jutott pedig eszembe most az otthon, mert itt az ő ideje. Sajátságos! A kedves, szelid otthon saisonja oly rakonczátlan, vásott kisérettel érkezik meg. Maró dér, lármás száraz levelek, helytelenkedő szél fütyörészése, mosdatlan-fésületlen ködök, ólálkodó sehonnai fellegek, ide-oda csapkodó hideg eső, tolvaj módra érkező esték között köszönt be hozzánk!

Mégis oly szivesen látjuk.

Emlékezik-e kis nagysád, mikor a hideg ősz kezdetén leültünk a lihegő kályha mellé, bele néztünk annak piros tűztől villogó szemeibe, az alatt oda kint nagyot sikkantott a szél, oda verte az ablakhoz az akácz lombtalan koronáját, hamis dalt vert a csatornában a csepegő eső, milyen odaadással ölelte át mamáját s igazi örömmel suttogta:

— Beh jó most itthon!

Hogyne emlékeznék. Tudom bizonyosan, hogy ez a jelenet most is ismétlődik, s talán épen ebben a pillanatban, mikor én ezeket a betűket nagy kényelmesen szép sorba rakom, kegyed ott ül a lihegő kályha mellett, okos fejét kezére hajtja, s ugyanazzal a felkiáltással fordul szeretteihez. Ennyit bizonyosra merek venni. Megengedi, hogy még valamivel megtoldjam e gondolatomat? Nos, kegyed ugy magában ezt is elgondolja: hát az az istenadta Kósza valjon hol van most „otthon“? Ne szabadkozzék kérem. Ismerem a kegyed jó, résztvevő szivét. Bizonyosan eszébe jutok. Mert — most nem vagyok ott, hogy bevessek egy-egy hasábot a kályhában lobogó tűz falánk lángjai közé.

Köszönöm a megemlékezést. Itthon vagyok, Budapest egyik czifra házának egy eldugott kis szobájában. Bizony bitor név erre az „otthon.“ Özvegyes lakás, szótalan magány. Nem kivánhatom, hogy személyesen ismerkedjék meg ilyen „otthon“-nal, azért hát bemutatom azt kegyednek ilyen szóbeli photographiában. Oh, igen el fog az kelni ott a vigan pattogó tűz mellett valamelyik hosszu estén.

Azon kell kezdenem, hogy én világért sem folyamodtam a kormányhoz patent-jogért az özvegyes, agglegényes otthonok feltalálása czimén annak kizárólagos tulajdonosságáért. Sokan osztoznak velem e dicsőségben. Miniszteri fogalmazók, segéd-fogalmazók, tiszteletbeli és valóságos jegyzők, igazi és talmi-költők, nagy örökséget váró és nagy örökségeket elvert gavallérok, elvből és a nélkül meg nem feleségesedett férfiak, stb. mind osztályos rokonaim az özvegyes, agglegényes életben. (Hogy vennék is el tőlem már egyszer egészen!)

Mikor dolgom után járva a hosszu utczák hidegétől megviselten haza megyek, ne gondolja ám, hogy mindjárt felkiáltok: „beh jó itthon!“ Nem is tudom: mi volna itt olyan jó. Talán az, hogy lehelletem sűrű ködde alakulva telepedik le az ablakra? Vagy az, hogy szétszórt könyveimet gémberedett kezekkel össze kell szednem s a könyvtárba raknom? Vagy hogy az asztalra zilált ujságokat oda kell czipelnem a kályha elé? Vagy az, hogy ötöt-hatot kell kiáltanom, mig a cseléd meghallja, s átjön a nagyságos uréktól, hogy tüzet éleszszen didergő kályhámba?

„Oh, beh csak nagy boszuságom is van itthon!“

Az a kevés kellemes érzés, a mit az alkotó még a nőtlen emberektől sem tagadott meg, csak apró, homeopathikus adagokban ébredezik bennem. Lépést tartva a meleg derengésével, mely szobámat farkas-orditó voltából van hivatva átváltoztatni tűrhető menedékké. Igen: menedékké. Ez a helyes szó, melyet már elébb kellett volna használnom az „otthon“ helyett.

Mikor aztán a tűz lohogása, erősödése következtében odáig jutunk, hogy le merjük vetni a téli kabátot, akkor te szerencsétlen Kósza még semmi esetre se szólj igy, hogy „beh jó itthon!“ Mert először is: kinek szólnál? másodszor pedig minek füllentenél, mikor rögtön rajta kapod magadat.

Jobb bizony, ha elő szeded valahonnan a theás kannát, (törd rajta a fejed, hogy hova tetted tegnap este,) aztán a spirituszos üveget, meg a rhumos üveget. Próbáld meggyujtani a spirituszt a bádog kazán alatt, sütögesd össze a körmeidet, mig hosszu ujság-foszlányok közvetitésével ez sikerül, aztán mondd el, ha van lelked és egy parányi lelkiismereted, igazságszereteted, hogy „jó itthon.“

Kérlek: mondd el!

Mert ha még most sem értél odáig, hogy ezt magadnak bevalljad, akkor nem tudom, mikor fogja ajkaidat a megelégedésnek csak egyetlen igéje is elhagyni.

Te hallgatsz. Csak fuvod a csibuk füstjét irgalmatlan nagy gomolyokban, csak aprózod a czukrot kegyetlen nyugalommal, csak dörgölöd a theás kanált az asztalhoz, hogy a rajta felejtett zöldet eltávolitsd, aztán csészébe rakod a czukrot, rá zuhintod a forró vizet, a levegőbe csapsz ujjaiddal, hogy szinte csattannak, (közel értetted azokat az izzó bádoghoz), s végül alaposan elhatározod, hogy a thea irgalmatlan rosz. Próbáld meg édes fiam: mi a baja? Tégy bele több czukrot. Ha nem javult: még egy-két kanálnyi rhumot; de talán mégis csak az eredeti állapotra kellene vissza térni: ereszd fel ujra theás vizzel, mert hidd el, hogy még legjobb ize volt az első öntésnek. Most pedig fogd fel az egészet, kóstold meg még egyszer, aztán öntsd ki a mosdó tálba és kiálts fel: „beh jó itthon.“

Most, vagy soha; mert a következő perczben már

rajtad van a téli kabát, kezedben a pálcza, és sietsz nagy keserűségedben a Kammon-kávéházba, hogy egy valamire való czésze theát elkölthess, és nem vagy te már akkor otthon.

— — Nos, kis nagysád, hogy tetszik kegyednek ez a mi otthonunk?

De ne szomorodjék el. Van itt Budapesten az igazi, jó fajtából is példány. Több is, nem egy.

Csakhogy ezekhez hej! sok olyan mindenféle kell ám, a mit nem árul a zsidó.

Nem árul pedig a zsidó gondos papát, szerető mamát, engedelmes és szelid, kisebb és nagyobb kiadásu fiukat és leányokat. Ezeknek az arczára édes megelégedést, mosolygó, üde pirosságot. Ha ezek készletben vannak, akkor már oly kevés kell a kedves otthon megteremtéséhez.

Az idős, de vig kedélyü apa látható élvezettel ül a meleg kályha mellett. Fején egy jubilaris háló sipka. Házassága első éveiben kapta azt az anyjuktól. Nagy öröme telik szépen kiszivott tajték pipájában s az abból kikanyargó füst-karikákban, mégis többször jár szeme szanaszét, a család egyes tagjain. S a ránczoktól köritett szem ugy felelevenül, ugy ragyog a csöndes megelégedés, atyai büszkeség érzelmeitől. Inkább csak szokásból van előtte az ujságlap. Végig futotta már annak tarka rovatait s élő szóval közli a talált érdekesebb dolgokat a többiekkel.

A mama, tisztes fején szép tiszta, fehér fökötővel ott ül az „öreg“ közelében s mig szeme kára nélkül birja, régi kapcsos könyvben levelez, aztán csatlakozik az „előtte szóló“ nézetéhez, szemjártatásához.

Az iróasztalnál nagyobb fiu ül. Bizonyosan valamelyik felsőbb iskola növendéke. Tanul, munkálkodik. Mikor azzal elkészül, szóba ereszkedik apjával, fogas kérdések üzik egymást, s milyen öröme van papának, mamának, mikor az ifju óriás komoly nyomatékos elvekkel legyőzi a régi ütetű öreg urat. Mert örül biz' azon a papa is, hiába mondja indignáló hangon, nagy huzakodva, hogy az ő korában nem ugy volt ám az, de ez a mai világ mindent ugy kiforgatott a sarkából, hogy ő már alig mer fiatal literatus emberrel szóba állni. Csak a felnőtt, szende szép hajadon csóválja meg fejét, szemrehányólag tekintve fivérére: „Ne légy oly kiméletlen a papa iránt; tudjad elnézni a gyöngéit.“

A kisebbik fiu, ki még csak sintaxista ha lehet, nagy fejtörések közt csinálgat összeadást, kivonást, rajzolgat torzonborz mértani figurákat, majd ismételgeti magában az igehajtogatást: „J'ai, tu as, il a“ . . . közben oda-oda sandit a „nagyok“ felé, fülel a beszélgetésre, majd kipattan belőle a szó, mikor olyanról foly a beszélgetés, a miről már neki is meg van bizonyos saját véleménye. De mikor nem szabad felednie azt az arany-szabályt, hogy „akkor felelj, mikor kérdeznek.“

Nem sokáig tart azonban az ő némasága. Az ajtó előtt szapora apró léptek hangzanak, majd kedves fecsegő hang hivja a cselédet, hogy nyissa ki az ajtót.

Kipirult arczán leány-baba gömbörög be nagy vidoran a szobába, karján az ő csekélyke személyéhez képest irgalmatlan nagy táskával, a melyre aranyos betükkel van oda irva, hogy „Musik.“

Ah! a kis Liza haza érkezett az iskolából. Erre felbomlik az előbbeni rend. A kis boszorkány meg nem álló szájjal csicsereg, oda szalad ehez, ahoz, majd a mamája lábaihoz telepedik s elkezdi azokat az okos kérdéseket, melyekről soha senki sem tudja: hogyan fogamzanak meg azok ilyen kis teremtések fejeiben?

Bizony csak ő rá vártak, hogy vacsorához üljön a boldog család. Vacsora után a nagy diák elővesz egy könyvet, s mulattatja a családot. Felolvas.

A lámpa oly szeretetteljes sugarakat hint szét a csoport felett.

— — Látja kis nagysád, ez a család pedig nem is valami nagy uri család. A család-fő tisztességes, becsületes hivatalnok ember. Nem szokott futtatni lóversenyeken, nem kap érdemrendeket nagy szolgálatokért . . . csak teljesiti kötelességét a társadalom és maga iránt.

Nem világra szóló érdem a nagyilági fogalmak szerint, de igenis az, az emberbaráti és társadalmi eszmények tisztelői előtt.

S én ugy tudok örülni neki, mikor ez az öreg ur megmegállit az utczán, szivesen szól hozzám:

— Kedves Kósza ur, mikor látogat meg már bennünket! Ha tudná, milyen jó „otthon.“ Kósza.

Fővárosi élet.

*** (*A király vadászatai.*) Ő Felsége a király e napokban megérkezett Gödöllőre, s azonnal himszarvas vadászatra sietett. A sietség azért történt, mert azon nappal az ily himszarvasok vadászatának évadja lejárt; a mennyiben ezeket október 15-dike után nem szabad üldözni. A király a jelen vadászati idényben oly szerencsével járt vad után, hogy sikerült egy pompás tizenhatágu agancscsal diszitett himszarvast is elejtenie. Október 16-dikán kezdetöket vették a szalonka vadászatok. Szalonkák az idén, Gödöllő környékén, igen nagy számmal mutatkoznak.

*** (*Gróf Andrássy Gyula*) Budapestre költözött. Mult pénteken hagyta oda Bécset. Ott az indóháznál igen szivélyesen bucsuztak el tőle. Ott voltak: báró Haymerle, gróf Taaffe kormányelnök, báró Hoffman pénzügyminiszter, herczeg Reuss német nagykövet, Balaceanu román követ, Rudolf madridi nagykövetünk, a külügyi tárcza osztályfőnökei, előkelő tisztviselők, arisztokraták, kik a távozásnál mind leemelték fövegöket, mig egy csoport magyar ifju zajos „éljen“-t kiáltott. A gróf egy közönséges kocsiból este fél tizkor lépett ki a pesti indóházban, hol jószágigazgatóján kivül senki sem várta. Csak három hirlap-tudósító volt még künn. Barátai, rokonai közül senki, a mi csak saját kivánsága szerint történhet igy. De az idegenek is mind tisztelettel üdvözölték, midőn előttök elhaladt, magas tetejü kalapban, szürke felöltőben, sötét nadrágban, kezében fekete kis táskával. Bérkocsiba ült s budai palotájába hajtatott. A következő napok egyikén elment a szabadelvű körbe s annak tagjai közé beiratkozott. Itt nagy éljenzéssel fogadták.

*** (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Szalay Jakab szegedi kereskedő és Löwinger Fanny kisasszony. — Dr. Perleberg Arthur pénzügyi titkár és Távoli Gizella kisasszony, Budapesten. — Braun Miksa és Schmidl Berta kisasszony, Gyöngyösön. — Dr. Vajda Ferencz és Szabó Sarolta kisasszony, Mátra-Novákon. — Koch Bernát és Koch Juliska kisasszony, Aradon. — Összekeltek: Dr. Dapsy Gyula fiatal ügyvéd és Szmrecsányi Ilona kisasszony, Putnokon. — Péterfy István és

Gyurtsák Ilona kisasszony, Nagyváradon. — Dr. Gallu József és Dobrán Agora Katalin kisasszony. — Dr. Fodor Adolf és Jeszenszky Eszter kisasszony, Zala-Tárnokon. — Tóth Márton ügyvéd és Győrffy Czeczilia kisasszony, Nagyváradon.

⁂ (*A fővárosi szeretetházi egylet*) mult vasárnap rendkivüli közgyülést akart tartani, de oly kevés tag jelent meg, hogy csak választmányi ülés alakulhatott meg, melynek aztán Szőcs András igazgató jelentést tett az intézet viszonyairól. Ez évi junius hóban az intézet növendékei közül huszonhárman tettek vizsgát; a mostani tanévben még két növendéket vettek föl, ugy, hogy most van összesen huczonöt, még pedig tizenhárom budapesti, tizenkét vidéki. Az egylet bevétele a mult évben 2767 forint volt, kiadása 3210 forint s egy gyermek tartása 168 forintba került. György Aladár inditványára az elnökség föl fogja hivni az intézetre gróf Károlyi és mások figyelmét, kik egy javitó intézet alapitását tervezik. Az ülés folyama alatt fölvett árva részére Kralovánszkyné urhölgy, dr. Reich Armin, Eberling azonnal szép összeget adományoztak. Végül még elhatározták, hogy a közgyülést november hóban tartják meg.

⁂ (*Tóth Kálmánról*) több lap azt irta, hogy veszélyesen beteg. Tény, hogy a költő régi idegbaja e napokban sulyosbult, de mint ujabban nagy örömünkre értesülünk, állapota lényegesen javult s teljes fölépülése nem hosszu idő alatt bizton várható.

⁂ (*Lenhossék jubileuma.*) Az öreg egyetemi tanárnak tanárkodása 25-dik évfordulóját e hó 19-dikén ünnepli meg az egyetemi ifjuság. Fáklyás zenével fog az ünnepelt lakásához vonulni.

⁂ (*Az irók és művészek társasága*) Lauka Gusztáv irói jubileumát november 8-dikán fogja megülni; a lakomán, hol nők is részt vehetnek, egy teriték ára 3 frt lesz. — Ezzel kapcsolatban felemlitjük, hogy a társaság jövő téli estélyeire a rendezést Káldy Gyula vállalta el.

⁂ (*Inséges tél*) előtt állván, valószinű, hogy sok mulatságot fognak ez idén rendezni a hazai szükölködők javára. Jókai Mór a maga személyére vonatkozólag egy vezérczikkben kijelenté, hogy „ha olyan akcziót terveznének a tisztelt honfiak és honleányok, a mi szerint jótékony bazárok, közvacsorák és bálok sztratagemáival elébb szabó, masamód által, azután pedig ellenállhatatlan szép szemek által engedjük magunkat kiraboltatni, az ilyen akcióhoz való passziómat eltagadom; inkább vessék ki, mi esik rám a virtualis tiszta jövedelemből? megadom muzsika-szó és pezsgő nélkül.“

⁂ (*A szultán köszönete a budapestiekkez.*) A budapesti török főkonzul levelet kapott a szultán titkárjától, ki tudatja, hogy a szultán értesülvén, miszerint a budapesti török alattvalók háladó istenitiszteletet tartottak az ő élete ellen irányzott s meghiusult merénylet alkalmából, köszönetét és üdvözletét küldi mindazoknak, kik az érdeklődés és rokonszenv e kegyeletes ünnepélyén részt vettek.

⁂ (*A gróf Andrássy Gyula*) budai palotájában e napokban elegáns ur lépett egy ott lakó tánczmester lakásába, midőn a család ép ozsonnált. „Bocsánat, meg akarom nézni a lakást.“ — „Bocsánat, — felelte a tánczmester, — de ez a lakás nem kiadó; nekem is felmondtak, mert e szobákat is maga a házi ur foglalja el.“ — „Bocsánat, — jegyzé meg az elegáns ur, — ép magam vagyok a házi ur.“

⁂ (*Fővárosi vegyesek.*) Királynénk rendes vendége, lord Spencer angol kapitány megérkezett Gödöllőre s nem sokára megkezdendő lovas vadászatra. — A természettudományi társulat októberhavi szak- és választmányi ülését nem a hónap harmadik, hanem kivételesen a negyedik szerdáján, e hó 22-dikén délután 6 órakor tartja meg. — A „Deák Ferencz“ jótékony egylet gróf Zichy Jenőt megnyerte tiszteleti elnöknek, nejét pedig zászlóanyának. — Az angol társalgó körben Kosztovics felolvasást tartott az angol klubéletről. — A belügyminiszter elrendelte, hogy oly gyógyszerészek, kik gyógyszertár állitására jogot nyertek, ha egy év alatt e jogot nem foganatositják, azt elvesztik. — Budapestnek az adóvégrehajtás, melylyel 195 egyén foglalkozik, éven át 113,366 frt költségbe kerül. — Nagy tűzvész dühöngött hétfőn délután Ó-Budán; a Spitzer Gerson-féle kék-festő gyár egészen leégett. — A képzőművészeti tanács által az ez évi ösztöndijakra a következő nyolcz egyén ajánltatott: Greguss Imre, Gyárfás, Deutsch, Margittay, Biczó, Mayer, Peske és Vándory. — „Magyar kereskedelmi társaság“ alakitásáról beszélnek 20 millió forint hazai tőkével; az ügy élén gróf Zichy Jenő, Lederer Sándor, gróf Károlyi Pista stb. állanak.

⁂ (*Elhunytak.*) Lonkay Antal, a „M. Állam“ szerkesztőjének atyja, 83 éves, Nagy-Bocskón. — Sverteczky Istvánné, 28 éves, Budapesten. — Maczedonfy Papp Ferenczné, született Peró Jozefa asszony, 68 éves, Kolozsvártt. — Pataky Miklósné, született Ágotha Anna asszony, 42 éves, Erdélyben. — Teitelbaum Henrik, takarékpénztári volt-igazgató, 52 éves, Nyiregyházán. — Heinicher Károly, a volt Zarándmegye főmérnöke, Bábolnán. — Kenessey Antal, nyugalmazott urbéri törvényszéki ülnök. — Haintz Lipót promontori plébános. — Gerzon Gyula, Király-Daróczon. — Nyiri Péter vértesi református lelkész. — Kisztler Béla, 30 éves, Ungvártt. — Brüll Vilmos, Nagyváradon. — Dr. Kaszap Zsigmond, 37 éves, Nagy-Körösön. — Kvasz Andor ügyvéd, 29 éves, B.-Csabán. Béke hamvaikra!

Vidéki élet.

⁂ (*Műkedvelői előadás Ungvártt.*) A következő sorokat kaptuk: A műkedvelők e hó 8-dikán élvezetes estét szereztek nekünk. Meglepő sikerrel adták elő az „Egy millió“ czimű darabot, ugy, hogy ez előadás gyakorlott szinészeknek is becsületére vált volna. A szereplők közül leginkább kitűntették magokat: Halász Károlyné, Lám Sándorné, Finczicz ky Mihályné, Ditz Nelli és Budaházy Anna; különösen elismeréssel kell emlitenünk Halassy Károlynét, a ki nemcsak hogy olasz születésű létére tökéletesen elsajátitotta nyelvünket, hanem játéka is kiválólag sikerült volt. A férfiak közt Finczicz ky Mihály, Kusnyiri Gyula és Svertner Ödön működtek közre sikeresen. A kitűnő rendezés Lám Sándor ur műve volt.

P. Cs. L.

⁂ (*Tévedés.*) Gömörben egy megyeszerte ismert öreg ur a feledi állomáson meglát egy várakozó urat, ki nagyon hasonlit egy dobsinai ügyvéd ismerőséhez, oda megy hozzá s megveregeti vállát, kérdve: „Hol jár itt uramöcsém.“ A felelet az volt: „Nik spreken ungriss.“ Az öreg ur bocsánatot kérve távozik s mikor megtudja, hogy a kit

ő dobsinai ügyvédnek gondolt, az a Lajos Fülöp király unokaöcscse, a chartres-i herczeg, ki a Coburg herczeg vadászataira jött, azt feleli rá egész nyugodtvérűleg: „nem tesz semmit!“

⁂ (*Földrengés.*) Hazánk déli vidékein néhány hét óta sűrűn jelentkeznek földrengések. Mintegy két héttel ezelőtt Szegeden és környékén éreztek földrengést; mult pénteken délután pedig, kevéssel öt óra előtt, Fehértemplomban és Drenkován éreztek két erős lökést északnyugatról délkeleti irányban. Drenkován a földrengés oly erős volt, hogy a dunagőzhajózási társulat összes épületei megrepedeztek. Ugyanez időben, mint egy távirat jelenti, Belgrádban is erős földrengést éreztek.

⁂ (*A roncsoló toroklob ellenszere.*) Milankovics Bertalan Pancsováról azt irja, hogy ő ismer egy növényt, melyet rákbajok gyógyitására is szoktak használni, a melyből készitett theával már eddig 15 diphtheritisben levő gyermeket mentett meg Pancsován a haláltól s azok közt saját két gyermekét is. Tapasztalatát, mely Pancsován s környékén feltűnést keltett, egyenesen a belügyminiszteriumnak is bejelentette s felhivta reá a kormány figyelmét. Érdekes volna tehát, ha szakértők is megvizsgálnák e növény hatását.

⁂ (*Hányat ütött az óra?*) Soha sem tudják Békés-Gyulán. Sétát teszünk a parkban, sétánkat pont tizenegy órakor kezdjük s épen három negyed van tizenegyre, mikor az órás toronyhoz visszaérkezünk. Az oláh templom tornyán hivalkodólag kong a fél tizekettő, de menten meghazudtolja a katholikus templom öreg harangja, mert olyan tizenkét kongást visz véghez, mint annak a rendje. Napjában kétszer-háromszor kell igazgatnod a zsebórádat, s ha a vasuti állomáshoz tévedsz, utoljára is azt tapasztalod, hogy legalább egy órai különbség van a te órád meg a vasuti óra járása közt. Hát ennek a következő hübnere van. Az órás, ki a toronyóra igazitásával van megbizva, becsületesen végzi tisztét, kigyalogol az indóházhoz, ott megigazitja a zsebóráját s megy a toronyba, hogy annak az óráját is regulázza. Hátra tolja a mutatót egy órával. Jaj, de a tisztelendő ur már ebédelni szeretne. Nem tudja elképzelni: miért késik a szakácsné? Hát ihol kisül, hogy a toronyóra késik. Órás előczitáltatik, óramutató félórával előbbre tolatik. Meglátják az óra hirtelen előre iramodását a szomszédságban levő törvényszék hivatalnokai s nagy sietve hagyják oda az irodákat, ugy, hogy mikor az elnök itt vagy ott valamit végezni akar, nem talál egy lelket sem. Hát már megint csak kiderül, hogy az óra a hibás. Törvényszéki elnök által az órás hivatik s az óramutató már most csak azért is háromnegyeddel hátra tolatik. — Ha ma befejezték ezt az óraigazitást, holnap ujra kezdik s végre is a városban soha sem tudja senki, hogy délelőtt van-e, vagy pedig délután?

⁂ (*Vidéki vegyesek.*) Nagyváradon a székesegyház helyreállitási munkálatait Storno Ferencz, másfél évi munka után, elkészité; ez Lipovniczky püspöknek vagy hetvenezer forintjába került; a fölszentelés a jövő évben lesz. — Kolozsvárt az egyesült ellenzék napi lapot készül megindítani. — Csongrádon az izraelita nőegylet bálja 96 frtot jövedelmezett tisztán. — Dobsina városa, hir szerint, fürdő épitését tervezi a jégbarlang mellett. — Huber Jenő és Aggházy második hangversenyének Kolozsvárt sokkal nagyobb közönségök volt, sőt a két fiatal művészt egy harmadik tartására is felhivták. — A bánfi-hunyadi hegyeket mult szombat óta hó boritja. — Temesmegyében Ostern német faluban Basch Gáspár és Schneider Jozefa hitestársak ünnepélyesen ülték meg aranylakodalmukat és saját lelkész fiok végezte az esketési szertartást. — Szegszárdon jövő hóban tartják a tűzoltók zászló-szentelési ünnepét; zászlóanya Wimmersperg Jozefine bárónő lesz. — Debreczenben a szinházat nem nagyon látogatják; „Boccaccio“ előadására is csak félig telt meg a szinház. — A korcsolyázóegylet Szegeden ujra megalakult, Salamon Zsigmond elnöklete alatt; a választmánynak kilencz nőtagja is van. — A székesfehérvári régészeti egyletnek dr. König Mór apátkanonok (egyleti alelnök,) egy 1509-diki régi bibliát ajándékozott, mely az erdélyi Lázár-nemzetség tulajdona volt. — Szepsi-Szentgyörgyön bizottság alakult „első székely szövőgyárnak“ ezer darab tizforintos részvénynyel való felállitása végett s a bizottság részvényesek szerzése végett felhivást bocsátott ki.

Külföld.

⁂ (*Zichy-ünnep Párisban.*) A párisi magyar egylet október 11-dikén kedélyes estélyt rendezett a Palais-Royalban, hogy a Párisból hosszabb időre elutazó Zichy Mihály festőművész hazánkfia születése napját megünnepelje. A lakomára meghivták a szegedi segélybizotságnak az Arrogante-ünnep alkalmából Budapesten járt küldöttségnek tagjait is, kik közül azonban csak Gouzien jelenhetett meg. Jelen voltak Godepsky szobrász és neje, báró Schindler, Kain bankár, Bertha Sándor, Bukovics Imre, Fittler Kamill, Jaeger és Draskovics urhölgyek, Mary kisasszony, Zichy Mihály bájos tanitványa, stb. A csemege után számos felköszöntőt mondtak az ünnepelt művészre, ki aztán szép beszéddel válaszolt s végül Gouzienhez fordulva éltette Franciaországot, mely Szegedért annyit áldozott. Lakoma után egy kis hangverseny következett, melyben főleg a Bertha Sándor magyar dalait tapsolták, melyeket Várhalmy kisasszony adott elő. Végül tánczra kerekedett a társaság s csak hajnal hasadtakor oszlott szét, szerencsés utazást kivánva a távozó művésznek.

⁂ (*Memphisben,*) Északamerika Tenneesy-államában a sárgaláz ujra nagy mértékben dühöng. E miatt 250,000 ember van vesztegzár alatt a városon kivül, de egy harapásnyi enni valójuk sincs. A szegény emberek számára a város 100,000 adag élelmet akarna előteremteni. E czélból a közegészségügyi tanácshoz fordult. Ez azt felelte, hogy nem adhat élelmet, mert az nem az ő feladata, az ő hivatása csak abban áll, hogy a betegség elterjedését megakadályozza. A város hát a hadügyminiszteriumhoz folyamodott. Ez azt feleli, hogy nincs élelmi szere; majd a pénzügyminisztert zaklatták, ez is tudott valami kibuvót találni. A város jár Ponczius tól Pilátusig, s az alatt a 250,000 ember terméssze tesen a sárgaláznál is kegyetlenebb betegségbe esik.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) A müncheni műkiállitás fényes sikere következtében Lajos bajor király, hir szerint, elhatározta, hogy ezentul minden negyedik évben rendeztet ilyen nemzetközi kiállitást. — Wolodarokban, a kiewi kormányzóságban, e napokban egy hordó kerozin fölrobbant és harminczhét embert összeégetett, kik közül tizennyolcz csakhamar meg is halt s a többiek megmenté-

séhez sincs remény. — Bodenstedt Amerikába utazott, felolvasásokat tartani. — Massenet „A szűz“ czimű oratoriumot fejezett be.

Vegyes.

⁂ (*Rászedte a papot.*) Egy zsugorit csak nem tudott a gyóntatója igaz keresztyén életre birni. Minden gyónás alkalmával körülményesen elbeszélte neki, hogy milyen bűn az a fösvénység, el nem mulasztván mindannyiszor érzékeny vezeklésre itélni a szerencsétlen bűnöst. De mindez nem használt. Végül gyökeres kurához folyamodott a lelki atya. Elküldte vagy 30 mértföldnyire fekvő helyre bucsura. Majd észre téríti az a vasuti költség, — gondolta magában a derék páter. A fösvény el is ment a bucsura, vissza is jött s bejelentette ezt lelki atyjának. „Nos, hát hogy ütött ki a bucsu-járás? Mennyibe került?“ kérdi a pap az ő fösvény hivét. „Nagyon jól ütött ki, kérem alázatossággal, — felel az, — aztán nem is került semmibe, mert oda-vissza a kolduló barátokhoz szegődve gyalog jártam.“

⁂ (*Ellesett beszélgetés.*) Szinhely: egy napi lap szerkesztősége. A szerkesztő egy külmunkatársa czikkét végig olvasva: „Kérem, legyen szives ezt a pontot megváltoztatni.“ Megtörténik. „Meg ezt.“ Megtörténik. „Végül pedig ezt.“ — „De kérem, hiszen akkor egészen elveszi a czikk jelentőségét.“ — „Sajnálom, de igy nem adhatom ki.“ — „Hát változtassa meg ön, szerkesztő ur.“ — „Püf neki! hát azt hiszi ön, hogy ha én az ilyenhez értenék, hát akkor mással iratnék a lapba vezérczikket?“

Irodalom és művészet.

⁂ (*Hanslik Ede,*) a bécsi egyetem zene-történelmi tanára szerdán este tartotta első felolvasását a zenekedvelők termében, az opera történetéből. Hanslik a Wagner által megalapitott uj zene-iránynak egyik legerősebb ellenzője s nem mulasztja el az alkalmat ezt kimutatni. Ez alkalommal is többször kifejezte e tekintetben meggyőződését. Előadásában elmondta, hogy a mai opera azon törekvésnek köszönheti keletkezését, mely a 16-dik században a régi görög zene feltalálásán fáradozott. Az első valódi opera keletkezési éve 1600, s költője Peri J. Flórenczben, ki a „Daphné“-t és „Eurydiké“-t udvari ünnepekre irta. Az uj münem gyors fejlődésnek indult és nem sokára Monteverdi nevű zeneszerző „Ariadne“ czimű operájában már ária forma alakban énekeltetett a szereplőkkel. Egész 1673-ig az opera csak udvari ünnepeken szerepelt s az első dalszinház, hol pénzért mindenki hallgathatott dalművet, amaz évben Velenczében keletkezett; ez után oly gyorsan terjedt az uj műfaj kedveltsége, hogy a 17-dik század végeig Velenczében közel 300 operát adtak elő. Az operának ezen fejlődése közben mindinkább eltértek az eredetileg kitűzött czéltól, zene-drámákat irni, és mindig több sulyt fektettek az énekre és az énekben való művészetre, miben különösen az olaszok tűntek ki. Ez irányban rövid idő alatt tul is csaptak a kellő mértéken és az operát ismét veszély fenyegette, melynek közepette Gluck zeneművei képezték a forduló pontot a zenei reform terén. — A második előadás pénteken este volt. Erről jövő számunkban.

⁂ (*Zene.*) Innen-onnan megkezdődik a hangverseny saison is. Ugy hallatszik, hogy november 19-dikén és 21-dikén Wilt Mária asszony és Essipoff kisasszony zongoraművésznő a vigadóban két hangversenyt adnak, melyeket Dunkl N. J. műárus rendez. — A philharmonikusok Erkel Sándor vezetése alatt, uj évig három hangversenyt adnak. — Krancsevics vonósnégyes társulata október 29-dikén, november 16-dikán és deczember 3-dikán hangversenyez.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, okt. 11. Az afrikai nő. — Vasárnap, okt. 12. Pry Pál. — Hétfő, okt. 13. A szikra. — A falu. — A kaczagó nők. — Kedd, okt. 14. Ernani. — Szerda, okt. 15. Ármány és szerelem. — Csütörtök, okt. 16. A király mondta. — Péntek, okt. 17. Petronella. — Fenn az ernyő, nincsen kas.

Várszinház. Szombat, okt. 11. Az ál-jó emberek. — Vasárnap, okt. 12. Jeannette menyegzője. — Coppélia. — Csütörtök, okt. 16. Rosenkranz és Güldenstern.

Népszinház. Szombat, okt. 11. A kornevilli harangok. — Vasárnap, okt. 12. Bokkácscsó. — Hétfő, okt. 13. A szökött katona. — Kedd, szerda, csütörtök, péntek, okt. 14—17. Bokkácscsó.

⁂ (*A nemzeti szinháznak*) megint vendége van: Giovanno-Zacchiné asszony, a ki kedden lépett fel először „Ernani“ Elvira szerepében. Zacchiné asszony, ki évekkel ezelőtt már énekelt a nemzeti szinház egyik olasz staggionéjában, sokat haladt. Hangja rokonszenves, csengő és elég erős, de nem elég olvadékony arra, hogy Elvira kavatinájának koloraturás részeit is teljesen érvényre emelje. Egyes hangok kitartásával, az ária-phrázisok sima előadásával és a mélyebb hangok alkalmazásával gyakran idézett elő tapsot és általános elismerést. Mindjárt a kavatina után megtapsolták, a második felvonás kettőse és hármasa után pedig még jobban. Általában sok routinnal énekel, de nem gyujt. Játéka nem hideg, de nem is bir az a drámai ábrázolás erősebb vonásaival. Egyes sikerült jelenései azonban remélni engedik, hogy vendégszereplése nem lesz hatástalan s többen fogják nézni, mint most, midőn a nézőtéren elég üres hely maradt. Perotti (Ernani,) Maleczky (Don Carlos) s Ney (Sylva grand,) többször részesültek a közönség elismerő tapsában. Maleczky lágyabban énekelt (főleg a kettősben Elvirával,) mint szokott; az erősebb tónusu dallamokban is dicséretesen mérsékelte magát s sikere bizonyára még teljesebb lett volna, ha a magyar szöveg kiejtésével nem kellene még mindig küzdenie. Kár, hogy általában nem fordit több buzgalmat a szavak tiszta és kerek hangoztatására. Perotti olasz szöveggel énekelt s leginkább kitűnt a legelső jelenés hévvel előadott áriájában.

⁂ (*Nagyné Benza Ida*) gyöngélkedése folytán hosszabb szabadságidőt kért és kapott a szinházi igazgatóságtól s igy az idény alatt nem fogjuk őt hallani.

Tartalom.

A hitetlen nővérek, Brankovics Györgytől. — Fel-felujul egy kép . . . Benedek Aladártól. — Földi mennyország. — A nagynéni, Barna Sándortól. — Dédőseink. — Tárcza. — Fővárosi élet. — Vidéki élet. — Külföld. — Vegyes. — Irodalom és művészet. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

42-dik szám. Október 19-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, szines borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap- kelte		nyugta	
							óra	percz	óra	percz
Okt. 19	Vasárnap	E 26 Péter	E 19 Nánd.	7 G 20 Serg.	2		6	24	5	4
20	Hétfő	Feliczián	Vendel	8 Pelágia	3		6	26	5	2
21	Kedd	Orsolya	Orsolya	9 Jakab	4		6	28	5	0
22	Szerda	Kordula	Kordula	10 Eulámp.	5	☽	6	30	4	59
23	Csütörtök	Kapt. János	Szever	11 Fülöp ap.	6		6	31	4	57
24	Péntek	Rafael főa.	Salome	12 Probus	7		6	33	4	55
25	Szombat	Krisant	Vilmos	13 Carpus	8 Szabb.		6	35	4	53

☞ Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk. ☜

Divattudósitás.

A héten megint szép napok jártak, hanem azért nem csak a naptár, hanem az összes természet fennen hirdeti, hogy jól benne vagyunk már az őszben, és — divattárainkban jóformán egyebet se látni őszi és téli szöveteknél — posztóból. Posztó most az uralkodó szövet, csak a mintában nagy köztük a változatosság, elannyira, hogy szinte nehezen esik bennük a választás. Egy része két szinbe játszó, olyanformán, mint a divatos tafota, és ez a szinjátszás onnan származik, mivel a keresztbe menő fonál más szinű, mint a hosszába menő. Vannak azon kivül török mintázatu szövetek, csaknem olyanok, mint a török schawle-ok. A posztó-féle szövetek mostanság csaknem valamennyien játszó szinűek, a cashemir-féle szövetek meg keleties rajzaiknál fogva ötlenek szembe. Az egyik csupa tarka, a másik mérsékeltebb rajzu, az egyes szinek szelidebben olvadnak egymásba, azonban egyik csak ugy, mint a másik azt az összevissza tarka-barkaságot mutatja rajzaiban, akár a valóságos keleti szövetek. Magától értetik tehát, hogy a pálmaminták minden változataival találkozunk e szöveteken, majd lombozatosan, majd megtört vonalokban. A drágább ilyen szövetek, mint mondám, feliben selyemmel vannak átszőve, és a selyem tisztán látható a szines felén. Azt pedig, hogy e török-féle szöveteket egész és félhosszu felöltőkre is használják, nem szükség mondanom.

A sima szövetek közül, ugy látszik, a „Mousseline de laine de l' Inde“, vagyis az indiai gyapju mousselin van az idén nagy szerepre hivatva, most már természetesen vastagabb minőségben, mint a milyent nyári ruhában viseltek. Olyan az, mint a könnyebb fajta lágy posztó. Egyszerű kimenő felöltőkre pedig az angol „Cheviot“-nak van jó kelete, és méltán, mert nagyon tartós szövet. De bár milyen legyen is a szövet, akár mintázatos, akár átszőtt, akár sima, akár drága, akár olcsó, szindolgában valamennyien egyformák, t. i. a legkedveltebb szinek a különféle veres, különösen sötét árnyalataiban, mint gránát, sötét biborszin (az ugynevezett burgundi vörös). Azonban a zöld szin is igen kedvelt, és pedig a mohazöld, a bronz-zöld, és ugy szintén a kék is, a milyen a pávakék és a „zsandárkék.“ Hanem azért ujra csak azt mondom, hogy a sok mindenféle szin közül legkedvesebb az, a melyik legjobban illik az arcz- és hajhoz, az egész jelenséghez és a körülöttünk levő butorzathoz. Soha sem a divatos, hanem mindig a saját egyéniség határoz a szinre nézve csakugy, mint a szabásra nézve.

A mi pedig a ruha szabását illeti, az most a „panier“ mellett is a lehetőségig karcsu és testhez álló. Maga a „panier“ is más alakot kapott az ujabb időben. Nem rövid és pöffedt, mint annak előtte, hanem keskeny, hosszu és hátra felé egész lent a szoknyán a dudorban tűnik el. Igazán szólva, inkább aláboruló fodorvetőnek lehet mondani, mintsem „panier“-nek.

A már évek óta divatban levő karcsu termet és szűk ruha következtében az alsó ruhák is egészen más szabásuak most, mint annak előtte. Nem csupán a pánczélfűzőből és az alsó szoknya széles veres szegélyéből áll e változás, hanem a fehérneműu szabására is kiterjeszkedik. Igy most már az inget is a karcsuság divatja szerint szabják ki, mellőzve minden felesleges bőséget. Francziaországban, Angolországban egyformán ilyen most az ing szabása, és — orvosok mondják — egészségi tekintetből is felette ajánlatos. Egy azért, hogy nagyobb meleget ad, azért mégis könnyebb, azután meg szorosan a testhez simulván nem szorit ugy, mint a bő szabásu ing. Szabják pedig az ilyen uj divatu inget négyféleképen. Ugyanis vagy Princesse-alakban, egészen ugy, mint a Princesse-ruhát szabják, vagy ugy, hogy oldalt kétfelül hosszában rézsut, felül pedig elől és hátul négyszögbe kivágják. A harmadik szabás elől pánczél alakban simul a testhez, hátul pedig a közepén össze van huzva, hogy formás legyen. Végre a negyedik szabás: elől három lapos, rakott ránczba huzza össze, és hátul is, miként a ruhaderék, részekből van összeillesztve. Felülről az előrész egész a vállig ér, gazdagon van diszitve, és átalában inkább chemisette-hez, semmint ing elejéhez hasonlit. És négyszögre kivágott nyitott ruhaderék mellett viselik az ilyen ingeket, ingfodor képében.

Gyolcsból, cambricból, calico-ból és fehér foulardból egyformán mind a négy szabás szerint készitik most az inget, és legtöbbnyire a nyak és az ujjak körül himzéssel diszitik. Csak a foulardot diszitik csipkével és csipkebetéttel; foulard-inget azonban csak a franczia és amerikai hölgy szokott néha viselni.

Számrejtvény.

Kolosy Bertától.

4. 3. 1. 2. Néha ez veszélyes fegyver,
10. 11. 7. 8. 5. Ennek rabja számos ember,
18. 6. 20. 21. 9. 2. Ott, mondják, legszebb az ég,
12. 13. 6. 15. 16. 17. A betyárnak menedék.
22. 14. 19. Szeretik, neve: orosz,

1—22. Késsék bár, de jön a rosz;
Vedd eszedbe hát e szót,
S ne pazérold el a jót.

Megfejtési határidő: november hó 5-dike.

A f. é. 38-dik számban közlött számrejtvény értelme:

Családi Kör szépirodalmi divatlap.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárossy Mari, Báthori Sigray Istvánné, Ujfalusy Károlyné, Fényes Matild, Markovics Luiza, Szómor Izabella, Novák Zsófika és Irma, Sipos Aranka, Somogyi Berta, Tóth Ottilia, Szabados Ilona, Pálfy Etelka, Szabó Róza, Tamásy Emma, Losonczy Eulália, Tárnoky Anna, Kállay Anna, Jaross Ilona, Szoboszlay Gyuláné, Maller Lászlóné, Török Bartha Róza, Fodor Krisztina, Nemes Ida, Márffy Lilla, Orosz Milka, Farkas Lászlóné, Nemcsics Karolin, Majthényi Olga, Rácz Ilonka, Gergely Zsófika, Tallián Berta, Vásárhelyi Mariska, Ujhelyi Emilia, Dániel Nina, Szabó Emilné, Buzáth Tekla, Károlyi Szidónia, Máhr Irma, Kádas Sándorné, Kiss Emma, Sántha Izabella, Fejér Sóos Gabriella, Rakó Julcsa, Lehoczky Petronella, Kirch Eszter és Mariska, Tapolcsányi Klára, Vörös Mihályné, Várady Luiza, Hegyessy Irén, Halmi Gizella, Bányai Jolán és Margit, Horváth Elekné, Guotth Borcsa, Nagy Julcsa.

Megbizások tára.

Szives figyelmükbe ajánljuk mind azoknak, a kiket magánlevélben kértünk föl az elmaradt jelen félévi előfizetési díjak utólagos beküldésére, hogy azt mielébb megtenni el ne felejtsék.

Debreczenbe B. L. urhölgynek: Igenis, ugy lesz, a mint ohajtja. Szives tisztelet.

Kassára B. T. urhölgynek: Azonnal megküldtem.

Kézdi-Vásárhelyre J. V. urhölgynek: Forduló postával megküldtem.

Király-Helmeczre P. S. A. urnőnek: Magán sorokban feleltem.

Rozsnyóra H. K. urnőnek: Fogadja szives tiszteletemet.

D. Csabára O. R. urhölgynek: Tájékozásul elküldtem a legutóbbi előfizetési fölhivást.

Ungvárra P. H. urnőnek: Köszönettel vettem.

Aradra R. A. urnőnek: Levél is ment és a lap is. Szives üdvözlet!

Daróczra Sz. F. urnőnek: A 40 frtos már jó készitésű.

Szegszárdra J. V. urhölgynek: A mult számban volt szó róla.

Szamosujvárra Sz. T. urnőnek: A legtöbb esetben igen szépen szokott sikerülni. Árát azonban nem lehet látatlanul meghatározni, mert a szövettől és mennyiségétől függ. Egy, 3—4 frtnál talán nem lesz drágább.

Sormásra S. D. urnőnek: El van küldve.

Csoknyára T. N. A. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Munkácsra St. T. urhölgynek: A műlap most, vagy a könyvekkel együtt legyen elküldve? Kérem szives válaszát.

Apagyra H. A. urnőnek: Legközelebb kezei közt lesz küldeményem.

F. Turra M. O. urhölgynek: Az alpaccából való theás kannában legjobb izü a thea. 6 személyre valót 5—6 frton kaphatni.

Kérdések.

A varrás- és himzéstől nagyon össze szoktam szurkálni ujjaimat, a mi felette csunya. Mivel mulaszszam el tehát azt a vastag barnás bőrt, mely a szurásoktól képződött? Szeretné tudni: A. Ilona.

Gyakran olvasok mythologiai alakokról, de — őszintén megvallva — nem sokat értek belőle. Van-e nekünk magyar mythologiánk, és melyiket ajánlhatná nekem egy készséges társnőm? F. Tinka.

Egy társaságban vita folyt köztünk leányok között, hogy Szigligeti Ede felett ki tartott emlékbeszédet az Akadémiában. Én ugy vélem, hogy Gyulai Pál, mig a többség Szász Károlyra szavazott, kinek van tehát igaza közülünk? Cs. Mariska.

Társaságba az anya vagy a leány lépjen-e be először a terembe? Kérdi egy fiatal leány.

Feleletek.

R. Bélánénak. A birzsalmasajt készitése után fennmaradt csutkát, mely keményen megmaradt, folyó vizzel a tüzre kell tenni és 4—5 óráig folytonosan forrni hagyni. E levet finom asztalkendőn át kell szürni, 4—5 óráig csendesen hagyni és ujból másik kendőn átszürni. Akkor a levet meg kell mérni és ugyanannyi czukorral együtt a tüzre tenni és addig forrni hagyni, mig nyulós és vörös szint kapott. Langymelegen széles száju üvegekbe kell önteni, födetlenül egy pár napig hüvös helyen tartani, és csak azután papirral lekötni. Finom süteményeket és compotókat szépen fel lehet disziteni ezen átlátszó, szép befőttel. M. Vilmosné.

A. Teklának. A „crême céleste“-et következőkép készitik: 240 gramm mandula-olajat, 60 gramm czetagy fagygyut (spermacet) s 30 gramm fehér viaszt lassu tüzön megolvasztunk, ezután porczellán mozsárba teszszük s meghagyjuk fagyni. Miután már egészen kihült a mozsár törőjével gyengéden egy irányban addig dörzsöljük, mig az egész szép habos nem lett. Ezután még hozzákeverünk négy-öt csepp rózsaolajat. W. Albert.

K. Lenkének: A „Szolnok mellett a Tiszánál“-féle dalt koszorus költőnk: Bajza József irta. E.

G. Idának Polko Eliz zenei meséi tudtommal nem jelentek meg magyar forditásban, csak egyes részei a napi lapokban. (Mi is közöltünk már forditásokat belőle. Szerk.) F. Tilda.

Egy fiatal leánynak. Jó fogport készithet, ha $2^1/_4$ szemernyi, finom porrá tört faszén közé tesz: 15 gramm kénsavas chinint és 1 és fél szemernyi égett magnesiát. Mind ezeket jól összekeverve, száraz helyen el kell tenni. A hársfaszenet a legjobbnak mondják e czélra. M. Edéné.

Szerkesztői nyilt levelek.

„Eszményi szerelem.“ Köszönettel vettem.

„A porczellán égetés föltalálása.“ Már megvolt irva lapomban. Más ilynemű dolgozatokat kérek tehát.

„Az ikrek.“ Csinos tárgy, és a kivitel is sükerült, a szineket kivéve, a melyekre nagyobb gondot kellett volna forditani.

„Egy barátnőmhez.“ Ennek is ez a hibája. És kissé terjengő is.

„Szép szokások.“ Meg fog jelenni, de más alakban.

„Mindörökre.“ Kezdetleges.

„Őszszel.“ Nincs meg benne a népdal közvetlensége.

„Viszontlátáskor.“ (R. Ö.) Terjedelménél fogva nem közölhető.

„A türelem gyümölcse.“ Alakjai elmosódtak, a szerkezete meg el van nyujtva.

ÁRVAY J. ÉS TÁRSA

magyar királyi udvari selyem- és divat-áru-szállitó.

Budapest, bécsi-utcza,

ajánlja gazdagon fűszerelt tárházát

mindennemü ruhakelmékben,

lyoni selymek, bársonyok, gyapju és fantasie szövetekben; további **ékitesekre** alkalmas Pluch, velour façonné és brocat entique kelmék, mindennemü himezett díszítések, paszományok, szalagok, csipkék és gombok.

Toiletlek saját műhelyünkben a legujabb szabású párisi minta-öltözékek szerint készülnek.

Egész ***menyasszonyi*** fölszerelések, valamint egyéb megrendelések pontosan és jutányosan állittatnak ki.

Wissnyey Gyuláné

IV. ker. (Belváros) kigyó-utcza 2. sz. Várady-ház

Budapesten.

Aján ja ujonnan nyitott **női divat, pipere és Confection üzletét**, melyben minden ivadra a legdivatosabb női és gyermek **kalapok**, pongyola- és alkalmi **fökötők, Coifurok, csokrok**, galérok, kézelők, finom téli pamut, szövet kendők, finom **menyasszonyi, báli** és alkalmi **ruhak** mindég a legutolsó franczia divatlapok nyomán készittetnek. Mindennemü **Mouie, Crepplisze, selyem** és **csipke cravattok, rüshek**, csecseméi felszerelések és több e szakmába vágó czikkek mindég **nagy választékban** találhatók.

Megrendelések legpontasabban eszaözkltetnek

Árjegyzékek bérmnetve küldetnek.

!!! Jelentés !!!

az őszi és téli idényre.

Tisztelt vevőim és a t. c. közönségnek bátorkodom tisztelettel jelenteni, hogy **parisi vásárlásaimból** visszatértem és raktáromat a **legujabb franczia, női köpeny felöltőkzekék és átvetőkkel** ugyszintén **legdisze, sebb toilettekkel, a legnagyobb választékban** elláttam.

Főkép bátorkodom a tisztelt hölgyek figyelmét **a legujabb franczia pluchesleyem — sziciliai — és bársony-brokát-köpenyekee**, melyekből gazgng választékom van felhivni. Párisi czikkeim szives megtekintését kérve maradok teljes tisztelettel

Rössay, confectionär.
Daák-utcza 7. szám.

T. Török József urnak Budapesten.

Tisza-Dob, márcz. 11. 1878.

Tekintetes ur!

Nagymérvü köszvényben szenvedvén, az uraságodtól hozatott köszvényvásznat felhasználtam, a mely nekem kitünő szolgálatot tett, úgy hogy azt magán gyakorlatra alkalmazni szándékozom, kérek ennélfogva posta fordultával részemre egy darabot az erősebből és egyet a közönségesből küldeni. Tisztelettel

Dr. Mogyoróssy s. k.,
Gróf Andrássy urad. orvosa.

A németországi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitünő alkalmazhatósága végett a magas cs kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

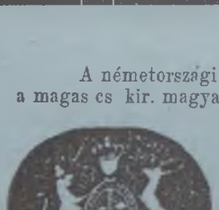

Köszvény-vászon

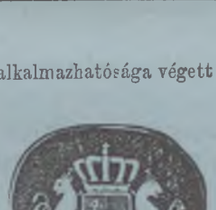

mindenféle köszvény, csúz (Rheuma), inszaggatás, mell' gerinczfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen. **Egy csomag 1 frt 5, kettős e. ejü 2 frt 10 kr.**

Ezen köszvényvászon azzal különböztetik valamennyi létező iobbi szerékről, hogy csakugyan használ.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr. Postán küldve 10 krral több. Valódian Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gysztárában, kiraly-utca 7. sz. — **Debreczenben:** Rothschneck ur gysztárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur gysztárában. — **Mohácson:** Jazevics Károly. — **Kolozsvártt:** Wolf gysznél. **Pécsett:** Zsolnay. — **Szegeden:** Weiglein György, Kovács gysz. — **Temesváron.** Kraul. — **Aradon:** Prinner gysz. — **Nagyváradon:** Molnár gysz — **Székes-Fehérvár:** Dieballa: **Gyöngyösön:** Vozary gysz. — **Brasso:** Fabik gysz. **Szigetvárott:** Ehrenfeld W. — **Miskolcz:** Ujházy gysz. — **Pozsony:** Söltz. — **Kassan:** Escwig Ede és fia gysztárában.

Köszönet nyilvánitás.

Egy a tagjaimba esett igen erős köszvény miatt, oly erős fájdalmakat szenvedtem, hogy ágyamban csakis mások segélyével fordulhattam meg és az éjjeket a legnagyobb kinokban álmatlanul töltöttem. Ezen fájdalmaimtól, a Török József ur gyógyszertárában kapható **köszvéuy vászon** használata által a legrövidebb idő alatt megszabadultam, noha azelőtt ellene hideg borogatást stb,, valamint orvosi segélyt vettem igénybe, miután most hivatásomnak ismét megfelelhetek,minden ilyen bajban szenvedőnek a fenti iránti szóbeli vagy irásbeli kérdezősködésére szivesen teszek bizonyságot.

Gröbner János,
pályaudvar, Rákos-Palota.

Kopaszság

és a hajösszülés és a pikkely képződés ellen a naponta beérkező hála és köszönet iratok szerint legjobban használható a

Tanin-olaj

Dr. **Moras**-tól.

Tisztelt gyógyszerész ur!

A kopaszságellen a legjobban használ a Dr. Moras-féle Tanin-olaj. Kérem sziveskedjék még egy nagy üveggel küldeni.

tisztelettel

Prag ***Jeremiasek,***
cs. k. törvónyszéki tanácsos

Kapható *Budapesten. Török József* gyóyyszerésznél király utcza.

Dr. Lengiel F. féle

nyír balzsam

A növény nedv, mely a nyír törzséből kifoly ha bele furnak. mióta emberek emlékeznek a legkitünőbb szépitő sze nek i-mertetik, és ha e nedv a feltaláló utasitása szerint chemikai nton balzsammá készittetik csodaszerü hatást nyer.

Ha az arcz vagy test este bekenetik, reggel már alig észrevehető pikkelyek válnak el a börtől és helye feher és gyengéddé válik.

Ezen balzsam a ráncvokat és himlőhelyeket az arczról eltávolitja és ifju szint ad; a bört gyengéd — fohér és üdévé változtatja és eltávolitja logrövidebb idő alatt a szeplőt, anyajelt, orrvörhenyt, kinövéseket és más tisztátlanságokat a börről.

Ára egy korsó nyír balzsamnak használati utasitással együtt 1 frt 50 kr.

Valódi kapható **Budapesten:** Török József gyógyszerésznél király utcza. **Pozsonyban** Pisztary Félixnél a Mihály kapunál és **Temesváron** Tarczay István-nál.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a müvelt magyar hölgyek számára

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 26-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

43. SZ.
Okt. 26-dikán.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

A hitetlen nővérek.

— Beszély. —

Brankovics Györgytől.

(Folytatás.)

Egyikünk sem válaszolt; némán bámultuk az ifju szép arczot egy ideig s azután mindketten egyszerre kérdezők:

— Filome, ön itt?

— Ah, te ismered nővéremet, — mondá a hölgy Elemér felé fordulva, a ki alkalmasint nagyobb hangsulylyal ejté ki „Filome“ nevét.

— Nagymama, nagymama, — folytatá egy öreges nő felé fordulva, — ezek az urak ismerik Filomét. Az én kedves nővérem nagyon hasonlithat hozzám, hogy igy elismertek.

Igen, a hasonlat, habár az előttünk álló hölgy legalább négy évvel fiatalabb Larinszky Filome kisasszonynál, mégis csodálatos volt.

Elemér elhalványult, ajkai remegtek.

— Csatlakozzanak hozzánk, — mondám ezalatt, az agg nő előtt meghajtva magam. — Ha nem csalódom önök is Budapestre utaznak, s ha a Duna jobb oldalán fekvő Szőnyre csolnakázhatunk, akkor utunk czélját csakhamar elérhetjük a vasut igénybe vételével. Szabad kérdenem, miért nem jött Larinszky ur maga leányáért, a mint azt velem utolsó levelében tudatta.

— Együtt hajózott át velünk Angliából, de előre sietett, mig én Németországban levő rokonaimat látogattam meg. Fogadd előre is az én s fiam köszönetét értesitéseidért.

Elemér ezalatt Arankával, — igy hivták Filome nővérét — társalgott, megmagyarázta neki a főváros távolságát, a tovább utazás körülményeit. Szemeivel majdnem egyszerre kerülte és kereste a kedves leány arczát; kétséget sem szenvedett, megtalálta eszményképét, a lelkileg egészséges, megnemesült Filome előtte állott.

Néhány percz mulva tova surrant velünk s a két hölgygyel a csolnak; a Duna jobb partja felé eveztünk, a mi persze nem mehetett a sürü köd miatt minden nehézség nélkül végbe, de végre is szárazföldhöz értünk s partra szálltunk. A csolnak visszatért s mi a szőnyi indóházhoz vezető utat kerestük. Csodálatos: csakugyan oly sürü a köd, avagy a föld nyelte el a szőnyi eröditményeket!? Hi szen jól tudom, a vendéglő s az indóház közvetlenül a Duna partján van! Jó ideig menve, egyszerre ugy éreztem, mintha nem egyenesen, hanem körvonalban haladnánk! Érzékem nem csalt, csakhamar megtudtam, miszerint csolnakunk eltévesztette egy fordulás következtében az irányt, s igy a Dunának nem jobb, hanem balpartján, még pedig a komáromi szigeten kötöttünk ki.

Aranka felkaczagott, midőn tudattam vele Robinsoni helyzetünket, csakhamar azonban nagyanjáért remegve, elszomorodott. Tudtam, hogy a tavaszi árviz halomra döntötte a sziget gunyhóit, s az összeköttetés Komárom és a sziget között még nincsen helyre állitva, valami elhagyott csolnakot pedig hasztalan kerestünk volna. Tanácskozánk. Aranka váltig biztatta nagyanyját, összébb huzta rajta a köpenyeget s kézi táskájából egy pohár bort nyujtott neki. Elemér merengőn nézett egy ideig az ifju leányra, azután határozott hangon mondá:

— Mi hoztuk ide s igy kötelességünk önökről gondoskodni. Átuszom a tulsó partra. Előbb a toronyóra ütését

tisztán hallottam; most háromnegyed hatra; hat előtt a vizbe ugrom s a harang kongása megjelöli az irányt.

Aranka mind a két kezét feléje nyujtá s szemeiben egy pár drága köny ragyogott.

— Félek, — mondá remegve, — bajod történik, a viz hideg, görcsöket kaphatsz.

— Fog néha reám gondolni, — kérdezé Elemér, a leányka kezeit szivéhez szoritva, — ha elvesztem?

— Életem fogytáig; — hangzott a válasz.

— Isten veled, Oszkár. Még két percz hiányzik. Aranka! imádkozzék értem, s akkor bizonyára csolnakokkal térek vissza.

— Őrizze a jó ég! — mondá a nagyanya,

— Én imádkozom! — kiáltá Aranka s térdre hullt.

Én megöleltem a jó fiut, azután egy locscsanást hallottunk és — eltünt. Egy ideig kicseréltük kiáltásainkat; végre mély sohajként hatott csak hangja hozzánk, majd halotti csend lőn. Aranka még mindig térdelt, s csak néha-néha tekintett nagyanyjára, a ki szintén imádkozott. Lomhán haladtak a kinos perczek; némán hallgatóztunk a legkissebb neszre; egyszerre az égre emelte szemeit a leány, s bár egyetlen csillagát se látta, mégis közel érezte üdvét; arcza megdicsőült, a parthoz szökelt s az evező lapátok csapkodása menyei zeneként hatottak füleinkbe.

— Aranka! — hangzott egyszerre közelünkben.

— Elemér! — válaszolók egyszerre s Aranka ott feküdt a jó fiu kebelén.

Még ma is csodálkozom azon, hogy akkor egészen természetesnek találtam e jelenetet; s fel se tünt, hogy e két lény szerette egymást. Még a komoly nagymama sem tiltakozott — szabaditónk megjelenésén örvendve — az ölelkezés s csókolódzás ellen.

Nem fárasztom olvasónőimet menekvésünk s további utazásunk leirásával. Hangulatunk annál vidámabb s melegebb lőn, mennél közelebb jutottunk a fővároshoz. Mig én várakozó menyasszonyom karjai közé siettem, addig Elemér utitársnőinket kisérte azon vendéglőbe, a melyben Larinszky ur lakott. Megigértem, miszerint nem sokára követni fogom türelmetlen sógoromat s közbenjáró leszek az atyánál.

Nem tudom pontatlan valék-e, avagy Elemér türelmetlensége előzte meg az időt, elég az hozzá, alig öleltem meg menyasszonyomat, sógorom küldöncze már is a hátam mögött volt s Larinszky urhoz érve, Elemért a legjobb egyetértésben találtam az atyával s a nagyanyával. Larinszky ur magas, erőteljes barna férfiu volt, komoly és nyugodt arczvonásokkal. Melegen üdvözölt, s Elemérre vonatkozólag kinyilatkoztatá, miszerint gyermekének boldogságát semmi tekintetben sem akadályozza, ha — a mi kétséget sem szenved — Elemér mindazon feltételeknek megfelel, melyeket egy gondos atyának vejével szemben meg kell szabnia.

Határtalanul örvendtem, hogy Elemér szivügye ily szerencsés megoldást nyert s épen sajnálkozásomat fejeztem ki a felett, hegy a végzet Larinszky urat második nejétől, öt gyermekének anyjától oly korán megfosztá, midőn a mellékszoba ajtaja feltárult s azon Filome és Aranka egymás karján belépett.

Larinszky ur átölelte Filomét s szeliden kérdezé:

— Nos, felvidultál egy kicsit gyermekem, nővéred körében?

Filome igent intett fejével s egy alig észre vehető mosoly játszott ajkai körül, midőn a kezét tartó Arankára veté tekintetét.

— Ime leányom, — folytatá az atya nyugodtan s mégis meghatottan, — ott áll nagyanyád, a ki agg kora daczára is kész volt e hosszu utat megtenni, hogy szerető szivére ölelhessen. Atyádnak édesanyja ő, Filome!

A leányka sokáig nézett a tiszteletreméltó alakra, azután szomoru hangon mondá:

— Alkalmasint nem tudtad, hogy én lelki beteg vagyok s azért siettél ide.

— Épen azért siettem, mert tudtam, — válaszolá az agg nő, reszkető kezét Filome vállára téve s homlokon csókolva őt.

E párbeszéd alatt egy ablak mélyedésben állottam Elemér mellett, a ki halványan s reszketve állott mellettem, lázas szemei folyton ama két leányon függtek, kik oly csodálatos hatást gyakoroltak reá, kikhez oly határtalanul vonzódott.

— Ha velünk jősz, — folytatá ismét az atya — még több nővér és fivér is ölelend, s nem csak gyermekeim, de az egész környezetünk azon lesz, hogy vidám s boldog légy.

— Én félek a sok embertől, — válaszolá Filome, nővéréhez simulva. — Én nem ismerem a vidámságot.

— Légy bátor Filome, — biztatá Aranka. — Testvéri szeretetem majd megismerteti veled az élet örömeit!

Filome most valóban mosolygott, Aranka érzelemteljes, meleg szavai a beteg szivéig hatottak.

— Egy uj boldogság üti fel veled otthonát családi körünkben, — mondá a nagyanya. — Nővéred férjet választottt, a kinek hű, szerető s engedelmes neje lesz; testvéri jó kivánataidat nem fogod tőle megtagadni.

Aggodalmasan tekinténk Filoméra, a ki csak nehezen tudta a közlöttek értelmét felfogni, végre azonban mégis megértette a hallottakat s Aranka felé fordulva mondá:

— Te jó vagy és vidám, miért ne szeretnél és szeretetnél?

Elemér egy lépést előre tőn s Filome felismerte őt. E felismerés azonban nagyon lehangolta őt; arczvonásai egyszerre a megtestesült reménytelenséget tükrözték viszsza, feje hervadt virágként hanyatlott alá s néhány percz mulva tompa hangon oda nyilatkozott hogy: „A nénjeinél marad!“

— Miért, gyermekem? — kérdezé ijedten az atya.

— Ti keresztyének vagytok, — válaszolá Filome, — ti mindenütt boldogok lehettek, nénjeim csak nekem örülnek.

Megfordult, távozni akart. Aranka azonban tárt karokkal utját állta.

— Filome, — kiáltá, — meg se akarod kisérleni a boldogság elérhetését, szomoru helyzeted megváltoztatását?

— Megkisérlettem, — válaszolá Filome. — Késő van, — lelked ama férfiun függ, szükséged van reá. A beteg nővér csak terhedre volna, — néném már megszoktak — elér majd engem is a végzetem s a halvány mécs, mit Filoménak neveznek, kialszik. Éljetek boldogul!

Aranka az ajtó elé állott.

— Filome, — mondá mély, érzelemteljes hangján, — Filome, azt akarod, hogy isten adta nővérem és ama férfiu

közt válaszszak, a kit szivem jelölt ki férjemül? Ha lelki üdvösséged csak ezen az áron szerezhető meg, akkor határoztam. Elemér bocsáss meg, de én nem lehetek nőd.

Elemér szivéhez kapott, lábai alatt megingott a talaj, de Aranka kijelentése ellen nem mert szólani. Larinszky kezét nyujtá Elemérnek s esengve mondá:

— Könnyitse meg leányomnak, e szegény gyermek megmentésére irányzott elhatározását.

Elemér kezét nyujtá a nővéreknek. Levezettem a kocsihoz, s a szülőkhöz hajtattam, a hol minden szegből, zugból a menyegző előjelei kandikáltak kifelé. Szegény Elemér, lelkileg tökéletesen meg vala törve. Csak annyit vehettünk ki belőle, hogy:

— Megmenthettem volna Filomét — ez a büntetés, hogy nem tevém.

(Vége köv.)

Betegen.

Hajnalkától.

I.

Halálos bajt érzek szivemben,
Nem gyógyithat meg senki engem,
Egyszer ugy lesz, — bárki meglássa, —
Megöl, szivemnek dobogása.

Nem szerelem, vagy más eféle
Az én szivemnek érzeménye,
Egész más fajta fájdalomban
Szenvedek egyre, mindig jobban.

Csak ne érezném folyton-folyvást
Ezt a gyötrő, kinzó szorongást,
Tudom mért büntet ily kegyetlen,
Mert egykor végtelen szerettem.

II.

Mikor már azt hittem,
Megáldott az isten;
S elfelejtem, hogy valaha
Volt is talán szivem.

Mikor már azt hittem,
Meg van ölve végre:
S hogy ezt tették, hálálkodva
Tekintek az égre.

Egyszerre csak itt benn
Életemre törnek,
S éreznem kell folyton, hogy a
Saját szivem öl meg.

A nönevelés Oroszországban.

„A mi leányaink jó nevelést kapnak az intézetekben. Az orosz leánynevelő-intézetek három dolgot tartanak az emberi erények talpkövének: a franczia nyelvet, a mi nélkülözhetetlen a házi boldogságra; a zongora játékot, a mi majdnem a jövendőbeli férjnek kellemes szórakozásul szolgál és a háziasság művészetét, azaz pénztárczák és egyéb ajándékokra alkalmas tárgyak himzését. — A nönevelés tökéletesbitésén uj korunk nagyon leleményesen fáradozott. Az egyik nevelőintézet elébb a zongorát, azután a franczia és utójára a háziasságot műveli, másutt a pénztárcza himzésével kezdik, a franczia nyelvvel folytatják és a zongorázással végzik stb. A módszerek különbözők.“

Mikor Gogol 1842-ben megjelent hires regényében, a „Meghalt lelkek“-ben e megjegyzéseket irta, még szó szerint kellett azokat venni. Az orosz állam akkor még csak annyiban gondoskodott a felsőbb leány-nevelésről, hogy iskolákat tartott fönn, azonban csupán a felsőbb körök számára és azoknak is akkor, ha a szülék néhány évre teljesen lemondtak leányaik neveléséről. A szmolnai kolostor nevelőintézetébe és a szt.-pétervári Katalin-intézetbe kizárólag nemes leányokat vettek fel; épugy a moszkvai Katalin és a charkovi nemes hölgyek intézetébe. Polgárleányok csak azon esetben részesültek ama szerencsében, hogy a „korona költségén“, vagy ő felsége a czárnő védnöksége alatt neveltessenek, ha a moszkvai Sándor-intézetbe vagy a szt.-pétervári szeretetházba, a lelenczek óriás intézetében vétették föl magukat. A többiek magukra voltak hagyatva és vagy lemondtak minden felsőbb műveltségről, vagy oly intézetekben szerezték műveltségüket, milyenekről Gogol regénye megemlékezik.

A magán-intézetektől a czáriak csak a szabályokra és tantervre nézve különböztek. A szabályzat azt kötötte ki, hogy a tanuló soha se hagyja oda az intézet helyiségeit, a hová kicsi gyermekkorában került, még a szünidőkben sem; továbbá hogy idétlen öltönybe bujjanak és a vasárnaponkinti látogatók előtt párosával elléptessenek. A tanterv meg arról gondoskodott, hogy a kikerülő növendékek idegenedve a polgári élettől, csak elbizakodott salon-alakoknak váljanak be. E tekintetben tökéletes egyenlőség uralkodott, és a nevelőnői pályára készülő leányt alig lehetett megkülönböztetni a „társaság“ diszitésére szánt leánytól. Ennek is, annak is ugyanaz az a fellépése volt, ép ugy beszélt francziául, ugyanazokat a helyesirási hibákat követte el, ugyanolyan erszényeket himezett, ugyanazokat a Field-féle nocturne-okat és Chopin-féle mazurkákat zongorázta, és ha hangja volt, a Warlamow-féle románczokat ugyanolyan hamisan énekelte. A jó sikerrel kiállt vizsgálatokról különféle fokozatu bizonyitványokat adtak, melyek arról tanuskodtak, hogy birtokosuk egyformán jártas három nyelvben, és a természet- meg történettudomány összes mezején otthonos. A mellett egy hölgy, ki a nagyhirü szmolnai intézetből jeles bizonyitványokkal került ki, gyakran panaszkodott, hogy soha sem tudta tisztán megkülönböztetni a harmad- és negyedtörteket és sok fáradságába került össze nem cserélni Mózest Napoleonnal.

Az öltözékekhez azonban czárné ő felségének e védenczei annál csodálatraméltóbban értettek: az izléstelen szürke gyermekruhában és magas fehér kötényben eltöltött évtized csak e fontos czélra való előkészület szolgált. A való élettől és különösen a férfiakkal való érintkezéstől mesterségesen elzárva levén, a czári intézetek elbocsátott növendékei fiatal legyek éhségével rohantak a társas örömök után és alaposan kipótolták az elmulasztottakat, ugy, hogy néhány hét mulva rendszerint nem lehetett őket megkülönböztetni a szalonok törzs vendégeitől.

Az állami intézetekből kizárt leányok pedig, azaz az óriás többség, nevelőnőkre s a már emlitett magán-intéze-

tekre szorult. A törvény a magántanitói pályára készülőktől paedagogiai képességük kimutatását követelte; de mivel a kereslet rendszerint nagyobb volt a kinálatnál, keveset törődtek a törvénynyel. A megvizsgált belföldi nevelőnők mellett főszerepet játszottak a svájczi és franczia nők, és ezek ha helyes franczia kiejtésök volt, már jeles nevelőnők voltak. Különös becsben álltak a nyugalomba tett tánczosnők és színésznők. Ennélfogva az orosz irodalom kiválóbb regényeiben és vigjátékaiban csaknem állandóan találkozunk egy-egy tudatlan nevelőnő alakjával. Pothechin vigjátékának Ivanovna Karolinája és Turgenjev elbeszélésének nevelőnővé avatott extánczosnője, ki az amoni szó hallatára fülét hegyezi, az elmult napok orosz nevelőnőinek typusai, és csak az utósó évtizedekben vesztek ki az életből, és engedtek helyet egy ujabb fajnak.

Az emlitett állami intézetek csak II. Katalin idejében léptek életbe; addig a nemes leányok a magánintézeteken kivül, sehol semmi neveltetésben nem részesülhettek. Ez intézetek eleinte csak Pétervárott és Moszkvában voltak, és csak lassankint terjedtek el a vidéki városokban. A leghiresebbek francziák kezében voltak. A mult század kilenczvenes éveiben Moszkvában fennállt nevelő-intézetek legkiválóbbja a Forçeville-páré volt. Két részre oszolt: fi- és leány-osztályra. A nő a növendékek testi ápolásáról gondoskodott, de hogy? A növendékek csak ugy fetrengtek a piszokban. A férj megszökött esztergályos volt, dolgozó szobája soha sem látott könyvet, tintát vagy tollat; francziául nagyon hibásan beszélt, és mivel élete legnagyobb részét Angolországban töltötte el, az angloman-t adta, de sem az angol, sem más nyelvben nem tudott oktatást adni.

Husz évvel később özvegy Passekné Tatyána alapitott mostoha anyjával együtt leánynevelő-intézetet egy vidéki városban. A különben okos, de az előkelő világban felnőtt és igy rendszertelenül nevelt nő minden előkészület nélkül fogott bele; nyelv, zene, történelem, bölcsészet, minden össze-vissza hányódott, és a hiányt az élénk előadás pótolta. Sparta történeténél a növendékek ugy lelkesültek a lacedaemoni nőkért, hogy el kezdték utánozni életmódjukat: mezitláb jártak, theát sem ittak, hanem pálinkát, és leszoktak a sirásról. Ilyen nevelési rendszer mellett csuda, hogy egészségesek maradtak. — Megemlitendő még, hogy ez asszony emlékirataiban, azon nőkről, kikkel nevelőnői pályáján (1827—1829-ben) érintkezett, azt irja, hogy bele unva az üres szalonéletbe, férfiruhába bujtak, lovagoltak, titkon korcsmákat látogattak és boros palaczkokat emelgettek arisztokratikus kezükben.

Azonban a Passekné-féle intézetek is a legnagyobb ritkaságok voltak, általában a leánynevelés üres látszat és külső világi sikerek előkészületeiből állt csupán, és a társaság *diszitését* tekintette főczélnak. Jól mondja Gribojedow egyik vigjátékában: „Ugy neveljük leányainkat, mintha csupa tánczmesterek és bohóczok nejéül szánnók őket.“ A nemzetiségükből kivetközött felsőbb társaságbelieket buzgón majmolta a középosztály, a polgári osztálynak meg kellett elégednie az elemi iskolákkal, melyek az irás, olvasás és a négy számtani alapművelet tanitásán tul nem emelkedtek, ezek is csak nagyobb városokban voltak elegendő számban, és a kormánytól figyelembe sem vétettek.

Az orosz leánynevelés siralmas állapota általánosan ismeretes volt, Norow közoktatási miniszter ezt 1856-ban a czárnak tett jelentésében fel is tárta. Ennélfogva már 1858. május havában uj tervezet készült el, de mivel a pénzügyminiszterium nem tudta a szükséges pénzt előteremteni, életbe nem léphetett. Az állam azért a községeket, kerületeket és magánosokat hivta föl, hogy a legfelsőbb helyen megerősitett szabályzat alapján a felsőbb oktatás számára „*női gymnáziumok*“-at alapitsanak, a czárnő „védnökség“-e alatt. Mivel azonban a kormány igen csekély pártolásban részesitette ez ügyet, a kerületi és városi hatóságoknak pedig egyéb sulyos kötelezettségeik voltak, csak nagyon lassan haladtak a dolgok. 1872 végével mégis már 55 „női gymnázium“ és 131 „algymnázium“ volt Oroszés Lengyelországban, körülbelül 25,000 hallgatóval. 1872 óta nem tettek közzé statisztikai kimutatást, de hihető, hogy azóta jóval szaporodott még a számuk.

A női gymnáziumokban a szokásos tantárgyakon kivül a kereskedelmi számtant, a könyvvezetést, továbbá a tezmészettudományokat és vegytant, különös tekintettel a házi gazdaságra adják elő; ugy szintén az idegen nyelveket, zenét, tánczot és alapos rajzot, szóval: jó szándékkan, nagy szempontokban és a világ minden tájékáról összehordott paedagogiai elméletekben nincs hiány. Tanitónőkről a Pétervárott alapitott paedagogiai intézet ugy a hogy gondoskodik. Itt a női gymnáziumokból jó bizonyitványnyal kikerült leányokat két éven át a tanitónői pályára készitik elő. Jellemző, hogy az orosz női gymnáziumokért az állam épen ott hozza a legnagyobb áldozatokat, hol arra a meglevő (természetesen nem orosz) iskolák mellett nincs szükség: Lengyelországban és a balti tenger vidékén, mig a tág birodalom sok nagy városában csupán elemi-leányiskolák vannak. Az állam a varsói tankerület „női gymnáziumai“-ra 14,000 rubelt költ.

Az a közöny, melylyel az állam a nőnem felsőbb kiképeztetése iránt viseltetik, a leggyakoribb és leghangosabb panaszok tárgya. Nem ok nélkül állitják, hogy a kormánynak e tekintetben kimutatott szükmarkusága nem csupán pénzbeli okon alapul: a buzgóság, melylyel az orosz leányok magukat az előttük nyitva álló művelődési forrásokra vetették és a különös irány, melyet ebben követtek, inkább elijesztőleg, mint buzditólag hatott a kormánykörökre.

A középosztály leányai tudniillik csakugy tódultak a „női gymnáziumok“-ba és a természettudományi előadások hallgatásaira, melyeket a szék- és egyetemi városokban tudósok és működedvelők tartottak. A mily egyoldaluan hódoltak azelőtt a szalon-tündöklésnek és a divat semmiségének, ép oly egyoldalusággal rohantak most a férfiak tanulmányaira. Számtalan hölgy, ki eddig ahoz volt szokva, hogy napjait a társadalmi élet semmittevésével és a gazdag rokonok látogatásával töltse el, most egyszerre azért a gondolatért lelkesült, hogy a nemzet „hasznos tagjá“-vá lesz és a férfiakkal egyenlően munkálkodik, serénykedik, művelődik; és csakugyan nem lehetett tagadni, hogy a régi korbeli művelt nőosztályok semmittevése, tetszésvágya és szellemi üressége volt az orosz élet rákfenéje, a leányzók azért fordultak el *végképen* anyáik szokásaitól és erkölcseitől és ügyekeztek *mindenben* elütni tőlük, némelyik még a jóban is.

Az a törekvés, hogy az életet az eddiginél tartalmasabbá és méltóbbá tegyék, valóságos torzképpé fajult a közép- és felső fi-iskolák mereven realisztikus és demokra-

tikus irányának befolyása alatt; eleinte ez csak nevetséges és izetlen volt, idővel azonban nagyon veszélyessé is vált, és ez az irány a leánygymnáziumokban is elharapódzott, mivel a régi szabásu intézetek a franczia nyelvet, zenét, tánczot és erszények himzését a komolyabb foglalkozás rovására űzték, most szégyenletessé vált a művészetekkel és női munkákkal foglalkozni. Azelőtt a nők az esztelenségig hódoltak a divat fényüzéseinek, most teljesen megvetve a szépészeti tekinteteket, szük kabátot, rövidre nyirt hajat és szemüveget kezdtek viselni; az arisztokratikusan kaczér „modor“ helyébe, melylyel azelőtt a fiatal szépek annyit kinlódtak, parlagi viselet lépett, mely semmibe sem vette a nőiességet, és magától értetődőnek tartotta a szivarozást és korcsmázást. Hogy ép a legkitünőbb, legerélyesebb és legszellemesebb nők a leghatározottabban vetették magukat az uj irány karjába, az a dolog természetében volt. Nem tulzott az az állitás, hogy a jelenlegi orosz tanulónők nagy többsége szorgalomra és tehetségre nézve kitünők és a tudományos tanulmányba inkább bele mélyednek, mint a férfiak. A nagy tömeg természetesen a régi álláspontón marad, még most is a felületesség és félmüveltség rabja.

A mai nap annyira virágzó „nő-tanulóság“ a hatvanas évekből ered. A két első orosz nő 1864-ben iratkozott be a zürichi orvos-egyetemre, 1868-ban egy szülésznőnek engedélyt adtak a szt.-pétervári orvos-sebészeti kar előadásainak hallgatására. Az eset nagy feltünést okozott és a közvéleménynek megnyerte tetszését, ugy, hogy követőkre talált és két év mulva Zürichben tuczat- és Pétervárott százszámra lehetett női orvosnövendékeket látni. A pétervári orvos-sebészeti kar 1872-ben külön női tanfolyamot nyitott, melyre állitólag 500-an jelentkeztek nők, 1873-ban Zürichben 77 orosz női orvosnövendék volt. Bár a nőorvosoknak eddig még nem szabad gyógyitani, még ma is több száz nőtanuló tartózkodik Pétervárott és a főváros példáját a moszkvai, charkowi és odesszai egyetemek követték. E tanulónők számára külön előadásokat tartanak és külön szabályok hozattak; a felvételre valamely női gymnázium érettségi bizonyitványa szükséges. Hogy a kormánynak előbb-utóbb lehetővé kell tenni e nőknek a tudományos fokok és az orvosi oklevél elnyerését, azt ma már az emanczipáczió ellenségei is elkerülhetetlennek tartják; annyira mentek már, hogy visszatérni lehetetlen. De hogy szivesen tennék: nem lehet mondani.

A kormányt nyugtalanitó nihilisztikus és forradalmi szövetkezeteknek a nők nagy mennyiségben tagjai, és bátorságban, szenvedélyességben s áldozatkészségben szinte tultesznek férfi társaikon. A kazani templom előtt Pétervárott történt zavargást két zsidó tanulónő rendezte, Trepoff tábornokot nő gyilkolta meg, Rosenzweig állitólagos „áruló“-t egy 19 éves leány lőtte le, a zavargó kiewi tanulók közt is első sorban leányok álltak. Az utóbbi években elfogott és Szibériába küldött felségáruló nők és titkos társulatok nő-tagjai meghaladják az ötszázat, és ezek a társadalom legkülönbözőbb osztályaiból valók. A középosztály leányain kivül legtöbb a görög papságéi, minek oka részben az, hogy a forradalmi üzelmek elhatottak a papnöveldékbe, részben pedig, hogy az ósdi tudatlanság, lustaság és durvaság ép az alsó rendü papok a templomi énekesek és egyházfiak sorában virágzik legdúsabban. Sédo-Ferotti már tiz év előtt megmondta, hogy legelőbb a minden nevelés nélkül fölserdülő paraszt-gyerekeket tanitónők oktassák és a néptanitók érezhető hiányán néptanitóképzők felállitásával segitsenek, ily módon hasznos foglalkozási kört nyitnak meg a nő számára, és akkor nem adja zavargásra a fejét. Ha az inditványozó nem a moszkvai nemzeti párt ellensége, talán figyelemre méltatták volna szavait, igy agyon hallgatták és a különben derék, de ferde utra tévedt és végül a fennálló társadalmi rend ellenségeivé lett „emanczipáltak“ száma mindinkább növekedett.

A „Gegenwart“ után Liszka Béla.

A nagynéni.

(Elbeszélés.)

Barna Sándortól.

(Folytatás)

Lekencseiné kezét nyujtá az ifjunak.

— A mit te most mondtál nekem, kedves öcsém, arra én el voltam készülve, szavaid nem leptek meg engemet. — Menj, vezéreljen az Isten, s térj vissza szerencsével. — A mi Mariskát illeti, arra nézve egy próbaesztendőt tűzök ki a számodra. — Hogy ennek igy kell lenni, azt hiszem, okos férfi létedre, magad is beláthatod.

Béla beérte egyelőre ennyivel is. Még az nap este megérkezett a fővárosba. Másnap bejelenté magát az egyetemen, s egy hét mulva jeles bizonyitványnyal, s örömtelt szivvel tért vissza lakására.

Ott pedig már várt reá Füzessy Arthur nevü fiatal földbirtokos, és afféle jó czimbora az „elmult időből.“

Alig pillantá meg tehát hősünket az emlitett gavallér, odarohant hozzá, és magához ölelte.

— Édes barátom, kedves barátom! — Te vagy-e az, a ki vagy? — szólt kimondhatatlan örvendezéssel, — hogy olyan sokáig itt hagytál bennünket!

Köves nagyon savanyun fogadta ezt az őszinte, baráti ömlengést, hidegen kibontakozott Füzessy karjai közül, és nyugodtan ennyit válaszolt:

— Bocsáss meg, de be kell vallanom, én nekem nem jutott eszembe csak egy sort is irni nektek; ez idő alatt nagyon el voltam foglalva.

— A manót? — kérdé Arthur sajátságos hangnyomattal — denique, te még most is a régi kópé vagy! — Azzal hagysz itt bennünket, hogy elmégy a nagynénéd tárczáját ostromolni, s e helyett a falu szép leányain felejted a szemed! Ismerlek, jó madár! De mit fog már most csinálni szegény Libegi Anasztázia kisasszony, mikor akkora kontókat firkált a te rovásodra, hogy csak győzd egy hétig végig olvasni! Vagy talán: te már nem is emlékszel arra a kis sylphidre?

— Hagyjuk ezt a thémát, pajtás, — vágott közbe Béla, — sokkal komolyabb ügyeim vannak jelenleg. — Most jövök az ügyédi vizsgáról.

— Huh! távozz tőlem sátán! — kiáltá nevetséges rémülettel Füzessy, — hadd vessek előbb keresztet magamra. — Még ez is? — Mivé nem sülyed a mai ifjuság?! Egyébiránt, — folytatá egyszerre más hangon, — mind ez csak az én malmomra hajtja a vizet. — Mert meg kell vallanom neked jó öreg, hogy én: beleszerettem Anasztaziába!

— Bátran teheted, — viszonzá Béla jóváhagyó kéz-

mozdalattal, — csak a számlákra nézve jegyzek meg annyit, hogy küldesd őket Fenyérre, ott lakom, s kifizetem rögtön mindannyit. — Kérlek, ezzel legyen befejezve ez a kellemetlen tárgy.

VI.

Megérkezve Fenyérre, épen akkor volt üresedésben K. grófnál az uradalmi ügyvédi állás. Köves tehát megkérdé nagynénjét, ha ismeri-e a grófot és helyesli-e, hogy pályázzék annak elnyerésére?

Lekencseiné teljes elismeréssel nyilatkozott ugy a gróf, mint a körülmények felől, s igy Béla benyujtá folyamodványát.

Tiz nap mulva megérkezelt a válasz, melyben K. gróf fölkérte Bélát, sziveskednék átfáradni hozzá Somvárra, a hol az ügyet megbeszélhetik.

Mikor a gróf megpillantá az ifjut, csodálkozva fölkiáltott:

— Uram, vonásai után, ön a boldogult Köves Gábornak, legjobb barátomnak fia tehát?

— Ugy van méltóságos uram, — viszonzá a kérdezett, — s én végtelenül örvendek, hogy méltóságod barátjának nevezé.

Miután a szivélyes gróf néhány apró történetkét mondott volna el Béla édesatyjáról, rátért a dolog tulajdonképeni lényegére: az ifju czéljára, s kinyilatkoztatá, hogy legfőbb bizalmát helyezvén benne, kész örömmel kinevezi ügyvédévé.

Ki volt most boldogabb Kövesnél?

Azt hitte: Mariska már — menyasszonya!

De fájdalom! egy nem várt véletlen . . . megsemmisité reményét, boldogságát, mindenét!

VII.

Füzessy Arthur a mint elvált Kövestől, első dolga volt: fölkeresni Libegi kisasszonyt, s előadni a fájdalmasan örömteli hirt, hogy Béla szakit vele.

Libegi kisasszony jónak látta először sötéten maga elé tekinteni, s a másik perczben szivéhez kapva fölkiáltani: „Oh! a hütelen!“

Füzessy sietett megragadni az alkalmat.

Odaborult szépen, s mint illik modern Rómeókhoz a sylphid lábai elé, elfohászkodta magát kétszer-háromszor, aztán leverklizte a rendes szerelmi-vallomást, a mit legalább is öt kisasszonynak elénekelt már életében. Mikor ennek a pásztori jelenetnek vége lőn, Libegi kisasszony föllibegett helyéről, elfuvolázta különféle accordokon a boldogitó „igen“-t: akkor rátért Arthur barátunk a dolog anyagi oldalára.

— Béla barátom, — szólt, — mind ennek daczára kijelenté előttem egész ünnepélyesen, hogy: az ő nevére kiállitott számlákat a kisasszony haladéktalanul küldje el hozzá Fenyérre, ki akarja fizetni azokat.

— Oh, hiszen soha sem is kétkedtem becsületében! — sietett válaszolni a bájos gyermek, — és készen volt magában, hogy másnap mindjárt postára is adja a „becses iratokat“, mellékelvén egy igen melancholikus hangon irt levelet hozzájuk, melyben elmondja majd, bogy ő még most is szereti őt, s kész visszafogadni keblének legszentebb rejtekébe, a lágyan dobogó piczi szivébe, a mikor csak kivánja, hanem minél előbb siessen ám karjai közé, mert ha aztán Füzessy veszi meg legközelebb azt a sokat igért „diadémot“, akkor aztán ne rójja föl bűnül neki, ha nem szeretheti őt annyira, mint azelőtt.

Harmadnap Béla csakugyan megkapta a „becses iratokat.“ A számlákat áttekintvén, nyomban le is pecsételte az értök járó összeget (nem is volt sok: 519 forintot és 28 krajczárt tett ki), a melléjök csatolt levelet pedig olvasatlanul összetépve, kidobta az ablakon.

Egy hét mulva aztán meghivta Lekencseiné (mert Béla elfoglalta ezalatt állását K. gróf körében) unokaöcscsét ebédre.

A délelőtt vidám beszélgetéssel folyt le, csak az ebéd alkalmával történt egy kis intermezzo: Köves véletlenül zsirfoltot ejtett uj, fekete kabátján.

A gondos nagynéni ebéd végeztével nem nyugodott addig, mig Béla le nem veté kabátját, mert, mint mondá: van neki olyan szere a „házi-patikájában“, a melylyel igen könnyen el tudja távolitani az ilyféle csekélységeket.

A fiatal ember mit tehetett? — végre is leveté öltönyét.

Lekencseiné félrevonult vele varróasztalához, Béla és Mariska pedig elmentek egy kis sétát tenni a szőllőbe.

Mi természetesebb azonban, mint az, hogy Lekencseiné egyedül maradva, első gondja volt Béla kabátjából mindent kiszedegetni, nehogy majd tisztogatás közben valami zsebeiből kiszóródjék.

Nem nézte ő egyik papirszeletet sem: mi van ráirva? tiszteletben tartotta unokaöcscse titkait; hanem midőn az emlitett számlák közül épen egy a keltezés helyénél véletlenségből be volt hajtva, s ennélfogva akarva, vagy nem akarva Lekencseiné megpillantá a dátumot: kedvet kapott megtudni, valjon miféle dologra volt szüksége Bélának, itt, ő nála, mikor azt hitte, hogy unokaöcscsének minden kényelméről eléggé gondoskodott?

Ezt meg lehetett bocsátani a jó, öreg asszonyságnak, kiben e pillanatban nem a kiváncsiság, hanem a női hiuság dolgozott.

(Folytatása köv.)

Egy reggel Trianonban.

Egy szép őszi reggel elindultam Versailles-ból, Mária Antonia kedves kastélyának, Kis-Trianonnak megtekintésére. Talán attól, hogy őszre járt az idő, vagy hogy a szerencsétlen királynéra gondoltam, szomoru érzés fogott el és az egész vidékre mintha fekete fátyol borulna körülöttem. Tekintetem a lombok mögé rejtett kicsi kastélyon akadt meg, és lelkem előtt állt a nő, a kinek nevét szentté avatta a szenvedés, hogy szinte annyit tesz, mint: a fájdalom. Mindig és mindig ama borzasztó tragoedia végére gondoltam, és nagy erőmbe került, hogy bár kis időre is ne csak azok a szomoru emlékek, hanem inkább a rövid boldog idő álljon lelkem előtt, mikor csupa vigalom és ünnep volt itt az élet.

1774-ben, XIV. Lajos csak nem rég foglalta volt el a királyi széket, egy nap azt mondja fiatal nejének: — Ön szereti a virágot? Ime, szép kis bokrétát adhatok önnek — Kis-Trianont, — és adhatott volna-e ennél kedvesebb ajándékot a fiatal fejedelemasszonynak, a ki a rajongásig szerette a falusi életet és a természetet?

Kis-Trianon a Nagy-Trianonhoz tartozó nagy liget tulsó végén áll, római modorban négyszögben épült két-

emeletes kastély, elejét korinti oszlopsor disziti. XV. Lajos épittette, nagy növénykerttel, sok számos olyan virággal, a mely akkor még ujság volt Európában, és ez a kicsi kastély később legkedvesebb mulatóhelye volt „Mária Antoinette“-nek. Akkor még nem voltak gyermekei és az államügyek is távol álltak még a lelkétől.

Bő alkalma volt itt uj alkotásokra és a már megalkottak nagyobbitására, szépitésére. Itt, az ő kicsi birodalmában, egész sereg kertésznek, s művésznek oszthatta parancsait, mig végre nagy fáradsággal és tömérdek nehézségek leküzdése után kedves otthonja volt, a mit, visszaemlékezvén boldog gyermekkorára, az ő kicsi Bécsvárosának nevezett el. „Itt élek én magamnak“, szokta volt mondani, és egyszerű fehér ruhában, széles karimáju szalmakalappal kedves fején, órákig elcsavargott a saját ültetésű ligetekben, tele vidámsággal, boldodsággal fiatal szivében. És visszatérve a kastélyba, a hölgyek azért tovább folytatták munkájukat, az urak tekézésüket. A király minden kiséret nélkül, gyalog ment ki Trianonba. A királynétól ebédre hitt vendégek két órakor megérkeztek, éjfélkor visszatértek Versaillesba. „Trianonban“, irja de Ligne herczeg, „a fesztelen szabadság és boldogság levegőjét szivja az ember. Illatosabb itt a fű, tisztább itt a patak. Az ember azt hiszi, száz mérföldnyire van az udvartól.“

Kiérve a kastélyból, a mely belül csupán csak egyszerűségénél fogva meglepő, a boltives, rácsozatos tornáczra jutunk, a mely egészen be van nőve felfutóval. Jobbra a kastélytól meg az uj kert, össze-vissza csavargó utakkal, barlangokkal, facsoportokkal, a melyeken a lomb a legsötétebb zöldtől a rikoltó vörösig ezer féle szint mutat.

Lankás dombon, jázmin-, mirtus- és rózsabokrok közepett kedves kis kilátó, innen tekintgetett a királyné végig az ő kicsi birodalmán: amott a barlang, a vizomlás, a tetejébe vetett remek hiddal, a malom az ő egyforma kelepelésével, a sziget az ő szerelem-templomával, a svájczi falu, a hol a molnárt a király, testvéröccse meg Provence gróf (Tizennyolczadik Lajos) az iskolamestert játszta. És ugyancsak ez a hely az, a hol a királyné hiveivel, a pásztor regények álmait valósitandó, arany ollóval nyirta a juhokat, márvány állásban fejte a teheneket, és mahagoni létrákon rakta kazalba a learatott buzát.

II. József látogatásakor nyitották meg Trianont, nagyszerű tűzi játékkal, a kertet is tündéries fényesre kivilágitották; utána következett 1780-diki augusztushó 10-dikén az első szini előadás, a „Király és a haszonbérlő“ vigjáték, és ritkán látni személyzetet és közönséget egyben olyan előkelőt, mint akkor este. Jennyi szerepét a királyné adta, és egész természetesen, a nagyuriasság nyoma sem látszott rajta. Azután is számos izben vett részt szini előadásban. Egy este, épen a szolgálattevő testőrségnek lett megengedve, hogy nézőül jelen lehessen, előadás után a nézőtérre ment a királyné, és: „En megtettem a magamét“, mondja, „hogy önök jól mulassanak; csak azt szeretném, hogy bár jobban játszottam és önök még jobban mulattak volna.“ Egy másik alkalommal meg a „Falu jósá“-ban a királyné nagyon csinosan énekelt volt el egy dalt, egyszerre csak fütty hallatszik az egyik páholyból, és erre a királyné előre megy egész a szinpad párkányáig, és szerényen is, hamiskásan is mondja: „Uram, ha nem tetszünk önnek, tessék a pénztárhoz menni és kérje vissza belépti diját!“ A közönség nagy mulatságára aztán kisült, hogy a király engedte meg magának ezt a kis tréfát nejével.

Egyébkint a trianoni tejes árus leány teljes méltósággal volt Francziaország és Navarra királynéja. Bármit mondtak is róla rágalmazói, a felség volt ő minden körülmények közt. „Az az ő kihiresztelt legyeskedése“, mondja de Ligne herczeg, „soha sem volt egyéb egy-két ember barátsága iránti szükségérzeténél és némi tetszelgési vágynál a nő és királyné részéről, a ki ugy szerette volna, hogy az egész világnak tessék. Még abban az időben is, hogy fiatalsága és tapasztalatlansága nagyon könnyen meggondolatlanságra ragadhatta volna hiveit, mindazok közül, a kik szerencsések voltunk naponkint láthatni őt, soha senki sem feledkezett meg a tartozó tiszteletről, egyetlen-egy pillanatra sem. Egész tudtán kivül is mindig a királyné volt ő. Hódoltak neki, de soha tisztátalan érzés nem vegyült a hódolat közé.“

Eszményi rajongásánál fogva a királyné abban a hiszemben volt, hogy saját lelkületéhez képest, a franczia udvarnál is a szives nyájassággal párosult előkelőséget fogja divatba hozni, és ily uton megtöri majd az etiquetté-t, azt az örökös kinszenvedést. Ez bizonyára nagy meggondolatlanság volt tőle, egy azért, mivel csak kevés számu kiválasztottnak volt megengedve, hogy Trianonban az ő körében lehessen, és annál fogva a felsőbb körök elvesztvén természet szerinti központukat, duzzogva boszusan a király kaján nagynénjei köré csoportultak; azután meg általában véve, a franczia népnek sem tetszik az az örökös nyájasság és szives leereszkedés. A mint azt már Segur gróf is helyesen megjegyezte, a franczia nép minden könnyelműsége mellett, a mit szemére vetnek, vagy talán épen azért, azt szereti, hogy a rajta uralkodó hatalom bizonyos tekintélyességet mutasson. Neki a komoly arczu kegyesség tetszik, a mely a nagy közönséget illő távolságban tartja és a bizalmaskodás elől bevágja az utat.

Mária Antoinette nagyon is a jóság szinében látta az embereket; a mások szivéről a magáé után itélt, a nagy nemeslelkűségés bizalom pedig bizonyára megbocsátható hiba. És hasonlóképen felette vonzó jelenség ez a királyné, a ki a valóságos nyilt őszinteség mellett a gyöngéd nem minden szép és jó tulajdonságaival: jósággal, gyöngédséggel, áldozatkészséggel, lelkesedéssel, rajongással van fölruházva, a ki nem a pöffeszkedő kevélység és megközelithetlen felsőbbségben, hanem a családi élet és a barátság örömeiben, a falusi élet fesztelen vidámságában és a természet szépségeinek szemlélésében találja föl eszményeit. Szemére vetettek neki egy-két balgaságot, akkor nagyon megtapsolták érte, később megbocsáthatlan hibákul rótták föl neki, pedig azok is csak az ő szeretetreméltóságáról tesznek bizonyságot.

Oh, az az igézetes bűvkör, a melyben e nő a trianoni ünnepélyeken tündökölt? Milyen gyönyörű kép! A mi öröm csak becsessé teheti az életet, mind együtt volt e kicsi darab földön. Miként a tündérpálczától, valóvá lettek itt a költészet minden álmai, a képzelet minden ábrándjai.

(Vége köv.)

Tárcza.

Vissza tértünk.

Mikor az Ősz, e kedélyes öreg ur, felhajtja az utolsó poharat, mely saját termésű édes borától ragyog s azt mondja leánykáinak, a virágoknak: „édes lelkeim, vessétek meg azt az én ágyam; késő van már, hadd megyek aludni“, akkor azután mi is megtudjuk, hogy vége a mulatságnak, el lehet menni.

Az öreg ur lehajtja fejét szőlőlevelekkel koszoruzott fekhelyére ragyogó éji sátorában, melynek kék égből van az oldala, a teteje meg csupa holdvilágból . . . Elhangzik az utolsó nóta. Ki akarná a szives házigazdát zavarni?! Elmennek a nótás czigányok, a csicsergő kis czigány-fecskék. A vörös orru karmester is, a tisztes gólya azonnal hóna alá szedi a lábait. A szürke barát, a melancholikus daru sem rikkant többet, — legfölebb az uton. Mi is megyünk . . . Meg se köszönjük a szives vendéglátást. Vissza rakatjuk a kerekeket a kocsiba. Pista kocsis kitörüli az álmot szemeiből. S megy haza, megy kiki a dolgára. Ki kocsin, ki gyalog, ki vasuton — mint uri-magunk: egész Budapestig. Csak mikor aztán ujra benn vagyunk rég nem lakott kis szobánkban, akkor jut eszünkbe a sok jó nap, melyet Tekintetes Ősz urnál odakinn töltöttünk.

A tél ez a vén táblabiró, sokkal morózusabb fráter. Neki mindegy absolutismus vagy revolucziò; nincs kibékülve senkivel és mégis mindenkit meglátogat. Megcsipkedi az orrát, fülét mindenkinek, ráhuz pipaszárával a szegény ember körmére, ugy mint a glacé-keztyüs kézre, hogy az ujjok csakugy gémberedik. Pedig messziről olyan bizalmas, szelid képeket vág; kötve higyjünk neki! Ahol jön már! előre fujja pipája füstjét. Átkozott rosz dohányt szí az ördög-hordta! Szinte elfulad belé a lélekzetünk. Olyan a füstje egészen, mint a — sűrű köd.

Mindenütt jó, de legjobb otthon. Most kezdjük ezt csak érteni. Morog a kandalló. Mit morogsz te felfűtni való? — Szörnyű egy állat! Mennyit eszik és mégis mindig éhes. — Jókat nevetünk, mikor a szél, ez a vásott gyerek odajön borzasan, piszkosan az ablakunk alá, és be-bekiált ránk, hogy: gyere csak ki! Azért se megyünk, mig csak nagy-szégyenkezve el nem oldalog tárgytalan mérgében.

De hát végre is csak ki kell menni, ki kell nézni a szabadba. Bármi kellemetlen lehet a szabadság, most tapasztaljuk, mily vonzerővel bir az mégis! Ott hagytuk a kies őszt, bejöttünk a „roppant kőhalomba.“ Ujra ki vágyunk. Már az első napon! Odakinn az erdőn, mezőn néma hervadás, fogyó élet; itt ujra keressük az életet; legyen legalább ez, ha nem láthatunk is már rajta mosolyt és derűt.

Mi más, mi más itt az élet! Odakinn: fürdőn, falun, erdőn, mezőn, ligeten zengett a dal, pezsgett a kedély, mosolygott az ajk, forrott az élet minden fűszálban és minden szivben. Itt legfölebb a mozgás, a kufári sürgés-forgás jelenti csak az életet. Ez marad itt a régi, télen-nyáron egyaránt. Hemzseg, hullámzik a tömeg jobbra-balra, előre-hátra. Mint a legyek az üvegharang alatt mászkálnak össze-vissza. S egy kietlen chaossá zavarodik az egész a szédülő lélek szemei előtt.

Mi jól esik visszagondolni rád te édes, csöndes, szivélyes otthonn! Te zajtalan kis ház ott a sáros utczán, zajtalan kis házon kis virágos ablak, virágos ablaknál egyszerű kis leány, fekete szempároddal, páratlan sziveddel . . .

Itt más még az ég is. Borzas boszorkányokként járják tánczukat a felhők; a hideg szél sipládája paprikázza fel őket dévaj nótájával. Dévaj és egyhangu. Eduard és Kunigunda — Kunigunda és Eduard. Mindig csak egyet huz: huzd be magad, fuss, fuss, fuss, menekülj előlem! . . . A boltok előtt tánczol a kirakat, czifra kendők, esernyők, téli-kabátok járják erősen a kállai kettőst. Kinálják magokat. Hiába. Inséges világ van, te előveszed a tavalyi Mencsikoffot, internálod magad jó gyapjas Szibériájába, hogy csak az orrod marad kinn — hévmérőnek. S igy állván a dolgok: letészesz minden világfájdalomról; eszedbe sem jut, olyan gyorsan lantolsz végig a viztől csobogó aszfalton.

Átkozott köd! Még ez is hozzá! Láthatlan szálakban fonja át rajta magát az eső, s finom ezüst porral hinti be borzas Mencsikoffod. S te futsz, futsz, akár egy önkénytes tüzoltó. Alig érsz rá szétnézni.

Pedig van mit. Ott a szegény hordár, ki most is mint egy fakereszt áll a sarkon. Bah! csak nem küldöd most az istenadtát, mikor a billet-doux is billet-amer lenne — neki. Ott a Szeppl is, a bolygó zsidó (mert: fiakkeres). Hallatlan! Nagyságos urnak csapott fel: beült saját kocsijába s ott olvassa az „Uj Budapestet“, melyben Cziklay Mátyás, Kis Miska (borbély), Kulacs Adorján: leghirhedtebb magyar költőink dulakodnak. — Ott a szegény zsemlyeáruló Kätchen; az is dideregve vonul be a pinczegádorba, deres bajuszával, mely deretlenül is női gyöngédségének f e k e t e satyrája. Ott a boldogtalan bakkancsos, ki három városrész führerjét, káplárját, strázsa-mesterét és lajtinántját végig szalutálva, viszi a „Meldungot“ vörösre fútt, bosnyáklapitó nagy kezében. — Ott a Rézi szakácsné, ki ezuttal is (mint rendesen) sleppjét kurtára fogva (bocsássson meg neki a pap!) siet haza a plébániára a vacsora nyers anyagaival. — Ott a szegény tót favágó, ki most a panszláv kérdés oldozgatása nélkül is igen m o z g a l m a s időket él, mozgalmas fürészelésben osztva meg hű élete párjával az élet terhét . . . Csak a suszterpub, az most is a régi. Neki iramodik, közbe felhajitja kopogós papucscsát, elfütyüli a helyre-tyu-tyu-t, s mire elfütyölte czirkusi virtuozitással kapja futtában ujra lábára a légből leszálló papucsot.

Csak a filiszternek, meg a dandynak jó, kik amonnan a Speisesaalból az üvegfal és gyöngyöző bakator mellől mosolyognak az egészen. Nevetik a világot. Mind a kettő megüli jól a helyét, nem akar haza menni. Az egyik fél a feleségétől, a másik a „zahlen“-től.

Dübörögnek már a fogatok a nemzeti szinház előtt. Szállingózik az aristokraczia. Hangverseny, philharmonikusok, felolvasások, az udvari-zene (értsd: verkli) nagy prófétája, Hanslik; lóversenyek, estélyek, klubbok vonzák őket be a fővárosba a szűette falusi kastélyból, melyről az ősi czimert elette az idő, körüle meg a földet a Vöröshegyi Dávid. Csakugy telik velök a két magyar szinház; hát még ha az előadások németül folynának?!

Hát az ott micsoda sötét tömeg? Valóságos fekete sereg. Égő fütykösöket tartva mindenik kéz közeledik zugva, bőgve felénk. Véletlen egy iszonyu plakát ötlik szemünkbe a sarkon: Jönnek a zuluk! Uram irgalmazz! s áldjuk az eget, hogy Napoleonidának nem születtünk.

Jönnek tehát a zuluk! Nem, nem. Békés fáklyás-menet az, egyetemi polgárokból, kik a jó Lenhossék Józsi bácsit tisztelik meg ez ünnepélylyel tanársága 25-dik évfordulóján. Méltán. Az öreg ur többet tett a tudományával jó hirnevünk emelésére a művelt világon, mint ugyane 25 év alatt egész hadseregünk, az a 800 ezer ember. Okos ember ő. Hát még ha magyarul is tudna!

Klasszikus egy tudós, klasszikus egy ember! Ezer meg ezer adoma kereng róla. Hogy szeret dicsekedni a rendjeleivel, hogy akgatja azokat a fogason lóggó mentéjére s hogy nézi méla gyönyörrel egy naphosszat is. Valami fránya phrenolog meglepő hasonlatosságot is fedezett fel az ő és a C. L. Posner koponyája közt.

Sokan vádolják a szegény öreg urat pazarlással. Azt mondják, hogy lehetne már, ha ügyesebb lett volna, három háza is Pesten. Pedig mi tudjuk, hogy négy van. Ilyen a rosz világ, kérem alássan.

Mikor az egyetemi polgárok üdvözlő beszédére válaszolt is, az erkélyen égő két gyertya közül farizeus sohajtással csakugyan elfujta az — egyiket.

Tudom, a rosz világ erre is azt mondaná, hogy: a szél fujta el.

Vége van ennek is. S mi a hidegtől és örömtől egyaránt reszketve megyünk födél alá. Vár az uj bor, és — a régi baráti kör, melyet most látunk először hosszu távollétünk után. Ott az üres szék, melyet azóta senki sem foglalt el.

— Isten hozott! Jurátus.

Fővárosi élet.

*** (*A királyné gödöllői életmódjáról*) irják, hogy laktermeit rendesen 10—11 órakor hagyja el, bejárja az istállókat s aztán a fedett lovagló pályába megy, hol Huttemann főlovász vezetése alatt a vadász-paripákat gyakorolják be. A czirkuszokban levő körpálya itt sem hiányzik, sőt adandó alkalmakra egy zongorát is állitottak be. Itt szokták ama fényes előadásokat tartani, melyek a gödöllői királyi mulatságok különlegességét képezik. A királyné néhány órát itt töltvén, vissza vonul termeibe s szellemileg foglalkozik 4 óráig; végül a próbaszerü róka-vadászatokra kerül a sor.

*** (*Királyasszonyunk a czirkuszban.*) Az alkotmány-utczán kedden már jókor délután beláthatatlan néptömeg várta a királyasszonyt, kinek látogatása akkorra volt hirdetve. A magas vendég a lóversenytérről 6 órakor a czirkuszba hajtatott, hol dörgő éljenek és zeneszó fogadták. Nagy érdeklődéssel nézte végig az előadást és minden mutatványt megtapsolt. Páholyában Wallersee bárónő és Lajos bajor herczeg ültek, egy szomszéd páholyban Nopcsa, Festetich udvarhölgyek és Ferenczy kisasszony. A czirkusz előtti tér vakitó villamos fénynyel volt kivilágitva. A lovarda minden zugában válogatott közönséggel telt meg.

*** (*Nagylelkü adomány.*) Pisztóry Jakabné, született Simonyi Anna urhölgy e napokban 10,000 frtot tett le a fővárosi polgármester kezeihez jótékony czélokra. A jelentékeny összegből 1000—1000 frtot szánt a terézvárosi és a ferenczrendi templomokra, 2,000 frtot a fővárosi szegényeknek, valláskülönbség nélkül, 2,000 frtot a Rókuskórház alapjának s ezer-ezer forintot a gazdasszonyok árvaleányházának, a vakok intézetének és végre a lipótvárosi templom épitésére.

*** (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Veréczy Gyula aljegyző és Melcher Anna kisasszony M.-Szigeten. — Rooz Gyula és Deutsch Ida kisasszony Debreczenben. — Összekeltek: Dr. Fáy Márk és Krämer Berta kisasszony Debreczenben. — Kijácz Géza uradalmi tiszt és Szilágyi Izabella kisasszony. — Henrich Vilmos huszárkapitány és Kirchmayer Viktorin kisasszony Nagyváradon.

*** (*Báró Haymerle közös külügyminiszter*) a hét elején meglátogatta fővárosunkat. Ez alkalommal vasárnap a király által külön kihallgatáson fogadtatott. Azután meglátogatta Tisza Kálmán és gróf Szapáry miniszterekét, délután pedig jelen volt a lóversenyen, hol számos politikai kitünőséggel találkozott. Az estét a nemzeti kaszinóban töltötte.

*** (*A Petőfi-Társaság*) mult vasárnapi ülése igen szép számu közönség jelenlétében folyt le. Erődi Béla „Török elem a Zrinyiászban“ czimü értekezést olvasott fel, kimutatva, hogy Zrinyi nemcsak tökéletesen értette a török nyelvet, de ismerte Naima török történetiró müveit is. Utána Komócsy József szavalta el Reviczky Gyulának „Festett ideál“ czimü sikerült költői beszélyét, végül Balázs Sándor maga olvasta fel „A legrettentőbb boszu“ czimü vig elbeszélését. Ezután folyó ügyek intéztettek el. A Balogh Zoltán fölött mondandó emlékbeszéd megirására Névy Lászlót szólitották fel; végül megállapitották a január 6-dikán tartandó nagy gyülés programmját: felolvasásokat fognak tartani: Beniczky Bajza Lenke (székfoglalót), gróf Teleky Sándor, ifj. Ábrányi Kornél, Komócsy József és Szabó Endre.

*** (*A Kisfaludy-Társaság titkára*) Beőthy Zsolt tulhalmozott teendői miatt lemondott titkári állásáról s helyét Csiky Gergely eddigi másodtitkár foglalja el. Beőthy az akadémia könyvkiadó bizottságának előadója lesz, mely tisztséget eddig Fraknói Vilmos viselé.

*** (*Gr. Hugonay Vilma*) beiratta magát az orvosi egyetemen a sebészet rendes s a belgyógyászat rendkivüli hallgatójának. Ő ugyan mindebből nyert már oklevelet Zürichben, de mert diplomáját itthon nem ismerték el s csak mint szülésznő települhetett le, az orvosi gyakorlat megkezdhetése végett elhatározta itt is látogatni az egyetemi előadásokat.

*** (*Liszt Ferencz*) az idén már nem igen jön Budapestre s alkalmasint csak január közepén érkezik meg. Aztán három hónapig marad itt, mialatt nem a sugáruti zeneakadémiai épületben fog lakni (ez épület uj lévén,) hanem valamelyik elsőrendü szállóházban, tán a „Hungária“.

ban. Ugy látszik, hogy ezentul még több időt fog Rómában és Weimarban fölváltva tölteni, mint eddig.

*** (*A képviselőháznak*) csütörtökön rövid, de érdekes ülése volt. Ez alkalommal jelent meg egy év óta először Széll Kálmán, kit azonnal tüntetőleg vettek körül s ki a pártonkivüliek csoportjában gróf Péchy Manó mellett foglalt helyet. Az elnök bejelentette, hogy Gorove István betegsége miatt a képviselőségről lemond.

*** (*A főváros magyarosodásának*) örvendetes jele, hogy a német lapok már panaszkodnak, hogy az ő általok kegyelt szinházakba nem jár senki. A „P. Journal“ legközelebb felsóhajt, hogy „Es gibt kein deutsches Theaterpublikum mehr“ s még a gyapju-utczai szinház is, melyben szerinte egykor a német muzsa ült ünnepet, csak látványossággal képes némi közönséget magához csalogatni. — Kár, hogy e panasz daczára még mindig három német szinház van a fővárosban.

*** (*Iskolaügy.*) Alig van város a világon, mely másfél évtized alatt annyi nagy és diszes iskolát épittetett volna, mint Budapest hatósága. Es még sem birt épittettni eleget. Most is a községi iskolákban negyvenöt párhuzamos osztályt kellett felállitani, annyi a tanulók száma, s uj tanitókat nevezni ki. Többi közt a vizivárosi elemi népiskolába Szathmáry Czeczilián rendes, Spring Máriát helyettes tanitónőnek nevezte ki a tanács. A terézvárosi polgári kör pedig a Rottenbiller-utczában sürgeti egy uj elemi iskola épitését, mert most a százház gyermekeinek a herminatéri iskolába kell járniok, legalább is félórai távolságra, s e miatt sok gyermek marad otthon.

*** (*Egy német passziója.*) Miss Leona Dare, Renz czirkuszának ujonnan szerződött erő-művésznője kiséretében egy német főur van, ki dús jövedelmeit egészen a gyönyörü missnek szenteli, őt vándorutaiban kiséri, s mindezt csak azért, hogy a légkirályné nyaktörő mutatványaiban gyönyörködhessék. — Némettől biz' ez elég angolos passzió.

*** (*Fővárosi vegyesek.*) A királyné még karácsony előtt a nemzeti szinházat is meg fogja látogatni. — A budai királyi palotában e télen hir szerint több udvari estély lesz. — A Szent-László-társulat, melynek tőkéi értékpapirban és készpénzben 38,396 forintra mennek, november 6-dikán fogja közgyülését tartani. — A „Magyar iparosok Lapja“ két hetenkint „Szünóra“ czimü irodalmi mellékletet ad olvasóinak; az első szám Balázs Sándortól és Palotás Fausztintól közöl rajzokat, Pósa Lajostól költeményt s Hevesi Józseftől vázlatot. — A herminatéri szinházban szombat este a Szigligeti „Csikós“-át játszották, az igazgató Jány Gyula forditásában, ki maga játszá az Andris bojtár szerepét, a nótákat magyar szöveggel énekelve. — A terézvárosi búcsú vasárnap igen élénk volt, főleg a templom környékén. — A kereskedelmi kamra helyiségében, Posner K. L. értekezletet tartott, hogy gyüjtőbizottságot alakitson a könyomdászat feltalálója: Senefelder Lajos emlékére Münchenben állitandó szobor érdekében. — Soldos Sándor (Blaháné volt férje) a Renz czirkuszában mint műlovar lépett föl. — Hórihorgas Kázmér uj operette első előadása e napokban lesz a népszinházban. — Ybl Miklós épitészeti tervét a Kálvintér szökőkutjára helyben hagyták.

*** (*Elhunytak.*) Mayercsák Meniton 1848-diki országgyülési képviselő, 70 éves, Bazinban. — Tóth Károly nyugalmazott százados, 69 éves, Pozsonyban. — Himmelstein Mór, 50 éves, Kolozsvártt. — László Mihály gőzhajó-állomási főnök, 50 éves, Pozsonyban. — Finagy Ilka, 18 éves, Nagyváradon. — Hummer Gábor, Ipolysághon. — Kozma Ferencz királyi főügyész neje: Dóvny Regina asszony. Béke hamvaikra!

Vidéki élet.

*** (*A „Kemény Zsigmond-Társaság“*) első közgyülése november második vasárnapján lesz Marosvásárhelyt. A felolvasásokat oly irók tartják, kik az irodalom kiválóbb nevü munkásai közé tartoznak. E gyülésre, mely az erdélyi részekben az első szépirodalmi ünnepély, az „Erdélyi Figyelő“ felhivja az irodalom-barátok figyelmét.

*** (*Szolnok-dobokamegye székvárosában*) Deésen e hó 18-dikán iparkiállitás nyilt meg, mely a polgári iskola nyolcz és a községi iskola négy termében van elhelyezve. Meglepő e kiállitásnál, hogy noha oda vaspálya nem vezet, mégis oly nagy mennyiségben van minden ipar- és gazdasági ág képviselve. Van összesen 805 kiállitó. — Az országos kertészeti egyesület is most tartja vándorgyülését Deésen.

*** (*A „soproni irodalmi és művészeti kör“*) e hó 25-dikén este hét órakor a kaszinó kisebb termében „Tompa-ünnep“-et rendezett, melynek pogrammja a következő volt: A magyar szépirodalom uttörői. Korrajz, irta és olvasta Frankenburg Adolf. Liszt Ferencz magyar rhapsodiája, zongorán előadta Czeglédy-Pátrill Gabriella urnő. Tompa Mihály. Irta és olvasta Moller Ede. Ábránd „Normá“-ból, hegedűre Alartól, előadta Munczy Lajos, zongorán kiséri Czeglédy Gyula. Három a daru. Humoros költemény Tompa Mihálytól, szavalta Szigethy Béla. „Messze földre bujdosott galambom“; „Rózsaszőllő bakator“, Tompa Mihálytól, zenéje (férfinégyes) Czeglédy Gyulától. Előadás után tánczvigalom következett.

*** (*Kékkő uj templomát*) vasárnap szentelte föl Simor János esztergomi primás. A vár ura, gróf Forgách Antal, családjával s az ott levő hires utazó Forgách Sándor gróffal, a legnagyobb örömmel s fénynyel fogadták az ország főpapját, kinek üdvözlésére gróf Gyürky Ábris nógrádi s báró Majthényi László honti főispánok is megjelentek. A Balassák ősi fészke, mely most a Forgách-családé, előkelő vendégekkel telt meg s a templom fölszentelésében a kerületi papság majdnem teljes számban vett részt.

*** (*Pancsován*) az ottani nagy serfőző-gyár tulajdonosa érdekes régészeti ásatásokat tett, mely alkalommal négy, hihetőleg a római korból származott csontvázra akadt. A csontvázak mellett borostyánkő és gyöngyökből kirakott ékszerek voltak. A leleteket, az egyik koponyával együtt, felküldték a nemzeti muzeumnak.

*** (*Gyalogló törpe.*) Nagy-Váradon a napokban egy kis, alig 3 lábnyi törpe jelent meg az egyik ottani lap szerkesztőségében, s térképet kért, hogy abból följegyezgesse, merre a legközelebbi ut Morvaországba. A kis ember — hozzá még nyomoru lábu — egyenesen Konstantinápolyból jött — gyalog. Irományai a legnagyobb rendben voltak. Gyalog megyen Morvaországba is. Panasza van a magyar vendégszeretet ellen. Nem hogy pénzért kapott volna valamit, de mindenütt bámulják és kinevetik. Ezért jött el Konstantinápolyból s ezért megyen haza Morvaországba.

⁂ (*Vidéki vegyesek.*) Nyitrán a közös számvevőszék elnökévé kinevezett Tóth Vilmos helyett, hir szerint, gróf Andrássy Gyulát kiáltják ki képviselőjelöltül. — Türr tábornok hétfőn Kolozsvárra érkezett, innen pedig kedden Zichy Jenő és Teleky Sándor grófokkal Deésre, a kiállitás megtekintésére utazott. — A kolozsvári egyetem számára Tollas Károly, egy korán elhunyt széptehetségü ifju 8000 frtot hagyományozott. — Mező-Turon a nőegylet lelkes hölgyei felsőbb polgári leányiskolát hoznak létre, mely már novemberben megnyilik.

Külföld.

⁂ (*A spanyol király küldötte,*) Baylen herczeg hétfőn délután 2 órakor kérte meg hivatalosan a bécsi udvarban először ő Felségénél, mint a királyi család fejénél, majd Krisztina főherczegnőnél a nevezett főherczegnő kezét a spanyol király számára. Már délben 1 órakor telve volt a Burgplatz előkelő közönséggel s különösen nőkkel, kik ezen ünnepélyes ténynél résztvevő személyek megjelenését nézték. ½1 előtt a testőrség jött elő, azután Hunyady gróf főszertartás mester s azon egyének, kik Krisztina főherczegnőt Spanyolországba fogják kisérni, tudniillik Kinsky főudvarmester, Pallavicini örgrófnő főudvarmesterné, Bellegarde s Mittrowsky grófok kamarások, Andrássy Irma és Cappi grófnők udvarhölgyek. A külső s belső udvaron a főőrség ezután tisztelegni kezdett s erre két fogatu zárt udvari kocsiban Krisztina főherczegnő jött, balján anyja, Erzsébet főberczegnő, az Albrecht palotából. A követek lépcsőjénél a főherczegnők kiszállottak a kocsiból s a palota e czélra fenntartott termeibe mentek. Krisztina főherczegnő halvány rózsaszinü selyem ruhát viselt hosszu uszálylyal, gazdagon felcsipkézve, fürtökbe font haját gyöngydiadém ékité; Erzsébet főherczegnő pedig lila-faille-toiletteben volt. A spanyol király követe 2 órakor vonult be ünnepélyesen a Hofburgba. Elől két rendőr lovagolt diszben, ezután három gazdagon megaranyozott disz udvarikocsi jött s egyikben a herczeg kisérete ült, a másikban az ottani spanyol követség tagjai, a harmadikban Baylen herczeg s mellette Odeschalchi herczeg tiszteletbeli kamarás. Ezen kocsi körüskörül üvegfallal volt boritva s rendkivül gazdagon megaranyozva. Közvetlenül a követ megérkezése után megkezdődött az ünnepély a megállapitott szertartás szerint. Miután a király beleegyezett, Baylen herczeg Krisztina főherczegnő „igen“ szavát kérte ki anyja jelenlétében. A megkérés félóráig tartott s ezután következett a visszakocsizás ugyanazon rendben. A herczeg innen egyenesen Albrecht főherczeghez kocsizott, hol bevárta, mig a főherczegnő visszatért.

⁂ (*A müncheni nemzetközi mükiállitást*) vasárnap délután zárják be a nagy közönség előll, de mert Lajos király csak e hó 30-dikán érkezik vissza a hegyek közé tett kirándulásáról és a kiállitást még látni kivánja, addig a kiállitott tárgyak helyükön maradnak. A kiállitott művekből közel hét millió márka erejéig történtek eladások.

⁂ (*Szigligeti Ede.*) „Csikós“ czimü népszinművét nem sokára Helsingsfortban is előadják finn nyelven. Tudós finn barátunk: Almberg forditja finn nyelvre fiatal tudósunk: ifj. Szinnyey József segitségével, ki ez idő szerint Finnországban tartózkodik s ott fogja tölteni az egész telet. Ugyancsak Almberg Jókai Mórnak egy régibb egykötetes regényét, a „Kedves rokonokat“ is finnre forditja.

⁂ (*Eredeti itéletet*) hozott a szalernói esküdtszék a napokban. Bizonyos Musitano nevü katonatiszt kétnejüség miatt ült a vádlottak padján. — A tényálladék annyira tiszta és kézzelfogható volt, hogy azt maga a vádlott is kereken bevallotta. A tárgyalás mihamar lefolyt, de az elnök azon kérdésére: „Bünös-e Musitano abban, hogy 1862-ben Novi-Ligureban megházasodott s 1872-ben pedig Szalernoban ujra másik feleséget vett?“ az esküdt urak jónak látták „nem“-mel felelni, mire a törvényszéki elnök következő itéletet hirdetett ki: „Musitano ur, ön azt állitja, hogy kétszer nősült, de az esküdt urak szótöbbséggel kijelentik, hogy ön nem nősült meg sem egyszer, sem kétszer, én hát önt szabad lábra helyezem, hogy harmadszor is megnősülhessen.“

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Liszt Ferenczet e hó 12-dikén szentelték fel Rómában albánói tiszteletbeli kanonokká; a szertartást Hohenlohe bibornok, Liszt régi barátja végezte. — Löwy hazánkfia, ki a párisi csillagászati intézet aligazgatója, a franczia közoktatásügyi minisztertől az „officier de l' instruction“ czimet nyerte. — Zola Emil egy uj nagy regényt fejezett be, melynek czime „Nana“ s mely a szalonok légkörében mozog ugyan, de mégis csak hasonmása az „Assommoir“-nak. — Eugenia ex-császárné a zulu földre készül, hogy fia halála helyén imádkozzék. — A bukaresti lóversnyen mult vasárnap a 800 frankos nagy dijat gróf Eszterházy Miklós „Rudi“ nevü lova nyerte el.

Vegyes.

⁂ (*Miklós orosz czárról*) következő adomát beszéli a „Ruszkaja Starina“ legközelebb megjelent száma: 1848-ban az akkori orosz belügyminiszter, Perowskij, magasabb kitüntetésre ajánlotta Klewenskij állam-tanácsost. „Nem volna még ez kissé korán?“ kérdé a czár. „Oh, nem, — felelt a miniszter, — ő a mi hivatalnokaink közt valódi drágakő.“ — Később azután az a turpisság sült ki Klewenskijre, hogy az alatta levő kormányzóság pénztárából 156 ezer rubelt ellopott. Midőn egyszer a császári ház minisztere Miklós czárnak drágaköveket mutatott, hogy abból Nikolajevics Konstantin nagyherczeg (a jelenlegi czár fivére) menyasszonya számára válaszszon, a czár igy szólt: „Vidd el ezeket a drágaköveket Perowskijhoz, ő igen jó drágakő-ismerő.“

⁂ (*A czimezés dija.*) Egy párisi lap beszéli a mulatságos epizódot. Midőn Leroyer és Lepére miniszterek legutóbb együtt utazták be Olaszországot, szokás szerint nevüket bejegyezték a vendégkönyvbe, Leroyer egyszerüen ezt irta: „Leroyer Párisból.“ Lepére azonban jónak látta a következőket bejegyezni: „Lepére ur ő excellenciája, a franczia köztársaság belügyminisztere.“ Midőn azután az elutazás ideje bekövetkezett, mindkét utazó megkapta számláját. Leroyer szobájáért csak 20 frankot fizetett, mig Lepére ugyanazért 50 frankot volt kénytelen fizetni. Lepére csak ezután sajnálta, hogy oly hosszu titulussal tisztelte meg magát.

⁂ (*A kivégzett feje.*) Negyedfélszázad óta teljes épségben van még Suffolk herczeg, Gray Janka atyjának feje, melyet 1544-ben vágtak le törzséről Tudor Mária parancsára felségsértés miatt. A fej tölgyfafürészporban volt elásva s ezért épen maradt, csak mintha timárok dolgoztak

volna rajta. Arczvonásai ugyanazok, melyek Lodge hires művében láthatók, szemei, fogai teljes épen s nyakán még látni a kettős bárdcsapás nyomát. A rettenetes, álomrontó fő most pléhdobozban London egyik régi templomában őriztetik s mindenki kézbe veheti, a ki akarja.

Irodalom és müvészet.

*** (*Hanslick tanár*) második felolvasása pénteken volt: „Az opera kezdete Franczia- és Németországban.“ Kiegészitő része volt ez az első felolvasásnak. Természetesen, a kik azt gondolták, hogy Hanslick a zene történelmének még adatait is másként tudja, mint a hogy azok megtörténtek és följegyezvék: azok most is csalódtak, mert valami képtelent kivántak; hanem első este ki voltak elégitve mindazok, kik az ismert adatok összeállitásában megtalálták a legérdekesebbet: a belőlük kivonható tanulságot. Ilyen volt az első este az, hogy a mai világi zenedrámai elméletek és harczok korántsem ujak a világon, mert leglényegesb részökben már a legelső operák keletkezésekor is fennforogtak s két táborra oszták a zeneköltőket és zeneirókat. A mostani előadásnak azonban nem volt ily érdekes resumé-je. Most valóban csak adatok egymásutánját kaptuk, nagyobbára vázlatosan. Pedig szellemes emberek ép e részletezésben tudják kitüntetni saját észjárásukat, elmésségöket, eredeti felfogásukat, s azt hiszszük, hogy Hanslick is többre ment volna nálunk, ha nem a zenetörténet egy-egy nagy időkörét vázolja, ha nem egy-egy zeneköltőről mondja el nézeteit, eszméit tüzetesen. Most a zene „vándorévei“-ről beszélt, kezdve Francziaországon, mely nem valami kedvező talaj volt eredeti zeneélet fejlesztésére, de nagyszerű üvegház, melyben az idegen növény pompásan meghonosult s nagyra nőtt.

*** (*Hangverseny.*) Huber Jenő és Aggházy vidéki körutjok befejeztével Budapesten november 10-dikén hangversenyt rendeznek a zenekedvelők termében. Huber ez alkalommal egy uj konczert-darabot fog előadni Goldmarcktól s két szintén uj darabot Vieuxtempstól, Aggházy meg Chopin egyik zongorahangversenyét fogja játszani.

*** (*Megjelentek.*) „Költemények“, irta Kapdebó Ferencz; Nagy-Szeben, szerző sajátja, ára 1 frt 20 kr. — „Protestans pap“, gyakorlati szakközlöny; szerkesztik és kiadják Lágler Sándor és Kálmán Dezső lelkészek. 1. szám. Ára egy évre 4 frt. Az előfizetési pénzek a szerkesztő-kiadókhoz Kölesdre, Tolnamegyébe küldendők.

*** („*Szinészeti közlöny*“-re) hirdet előfizetést Báthory R. Mihály Kassáról; több vidéki igazgató is szerepel az előfizetési felhivás alatt. A lap ára egy évre 6 frt.

*** (*Költői beszélyek.*) Báró Kemény Endrétől, ez erdélyi széptehetségű fiatal költőtől ismét jelent meg két költői beszély: „Fivérek“ és „Gyilkosok“ czimmel. A 140 lapra terjedő s szépen nyomott kötet Kolozsvártt jelent meg K. Papp Miklósnál s egy forintért kapható.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, okt. 18. Aida. — Vasárnap, okt. 19. A szikra. — A kaczagó nők. — Egyetlen leány. — Hétfő. okt. 20. A trónkereső. — Kedd, okt. 21. Lahor királya. — Szerda, okt. 22. Marénya — A kéregető nő. — Csütörtök, okt. 23. Jeannette menyegzője. — Sylvia, Diana nymphája. — Péntek, okt. 24. Ibolyafaló.

Várszinház. Szombat, okt. 18. Gauthier Margit, a kaméliás hölgy. — Vasárnap, okt. 19. A király mondta. — Csütörtök, okt. 23. A kaczagó nők. — A szikra. — A kéregető nő.

Népszinház. Szombat, okt. 18. Niniss. — Vasárnap, okt. 19. A csikós. — Hétfő, okt. 20. Bokkácscsó. — Kedd, okt. 21. A kis nagysám. — Szerda, okt. 22. Bokkácscsó. — Csütörtök, okt. 23. A falu rossza. — Péntek, okt. 24. Bokkácscsó.

*** (*Szigligeti-est*) volt pénteken a nemzeti szinházban. Az igazgatóság az ötvenes évek játékrendjéből föleleveniteé a kitűnő iró egy rég feledésbe ment egyfelvonásos vigjátékát: a „Petronellá“-t, mely a gróf Ráday Gedeon intendáns által hirdetett kis vigjátéki pályázat negyven aranyát megnyerte s egyszersmind jó hosszu pihentetés után, részben uj szereposztással, szinre hozta a „Fenn az ernyő nincsen kas“ czimű jeles vigjátékot. A „Petronella“ föleleveniteése szerencsés gondolatnak bizonyult, a kis vigjáték teljes sikert aratott, a miért az érdem jelentékeny része kétségkivül Prielle Kornélia asszonyt illeti, ki oly szeretetreméltó Petronella néni, hogy pusztán ez egy szerep kedveért is méltó lett volna a kis vigjátékot föleleveniteni. Petronella néni egy öreg kisasszony, de nem afféle chablonszerű alak, nevetséges érzelgősséggel és nem sikerülő férjvadászattal, hanem egy kedves, talpra esett, jószivű, csevegő, mások boldogságára törekvő nő, ki épen most Árkosi házába is azért jő, hogy jelen legyen nénje fiának, Józsinak esküvőjén Ninával, Árkosi leányával; a fiatal pár lesz ugy is az örököse. De az öreg Árkosi még másra is számit, sógora, a vén zsugori, uzsorás Fanyari vagyonára, mert Fanyari is Ninára készül hagyni vagyonát. De szerencsétlenségre Fanyari és Bokrosiné, a vőlegény anyja, egymást nem ismervén, a vasuton, épen mikor az esküvőre utaznak, összekoczczannak, Fanyari kitagadja a leányt, hogy Bokrosiné fiához megy nőül, erre meg Bokrosiné is visszavonja beleegyezését s nagy volna a baj, ha Petronella némi ügyes fogással végre is össze nem hozná az ifju párt. Prielle Kornélia asszonynak Petronella nénije a művésznő legkitűnőbb alakitásai közé tartozik: már belépése, ódon divatu, egyszerű ruhájában, szerepét már előre visszatükröző maszkjával derültséget keltett, csevegése, szinlelt kaczérkodása, a házias, igazszivű öreg leányt jellemző vonások ábrázolása pedig valóban művészi volt és méltán aratta a sürű tapsokat. Mellette Feleki Fanyarija emelkedett ki; épen olyan szerep ez, minőkben Feleki páratlan. Megemlitjük még, hogy hajdanában Petronella szerepét Szathmáryné játszotta. A „Fenn az ernyő, nincsen kas“ előadása nem kevésbbé mulattatta a közönséget, az uj szereposztás szerencsésnek mondható.

*** (*Giovannoni-Zacchi asszony*) folytatta vendégszereplését „Aidá“-ban és „Lahor királyá“-ban. Előbbi darabban egyátalában nem tetszett s a kritika általában elitélte. „Lahor királyá“-ban azonban, Zita szerepében sikert aratott s a nagyszámu közönség többször ki is hitta.

Tartalom.

A hitetlen nővérek, Brankovics Györgytől. — Betegen, Hajnalkától. A nőnevelés Oroszországban, Liszka Bélától. — A nagynéni, Barna Sándortól. — Egy reggel Trianonban. — Tárcza. — Fővárosi élet. — Vidéki élet. — Külföld. — Vegyes. — Irodalom és müvészet. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

43-dik szám. Október 26-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, szines borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte	Nap-nyugta
							óra percz	óra percz
Okt. 26	Vasárnap	E 21 Am.	E 20 Ev.	14 G 21 Nacz.	9		6 37	4 51
27	Hétfő	Frumencz.	Szabine	15 Luczián	10		6 38	4 50
28	Kedd	Simon és J.	Simon és J.	16 Longiu	11		6 39	4 48
29	Szerda	Narcziss	Narcziss	17 Oseas	12	☽	6 41	4 46
30	Csütörtök	Clandius	Claudius	18 Lukács	13		6 42	4 45
31	Péntek	Farkas	Reform. ü.	19 Jóel	14		6 44	4 43
Nov. 1	Szombat	Mindszent.	Hilarius	20 Artemius	15 Szabb.		6 45	4 42

Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk.

Divattudósitás.

Mai mellékletünk magyarázata.

Az első szám: B és M betű, monogramm.

A 2-dik szám: S és H betű, ugyanaz.

A 3-dik szám: P és L betű.

A 4-dik szám: O és L betű.

Az 5-dik szám: finom nyakkötő vége, mollra himzendő, franczia himzéssel és csipkeöltésekkel.

A 6-dik szám: B és K betű.

A 7-dik szám: gyermekgallér mintája, point de lace csipkeszalagból összeállitva.

A 8-dik szám: P, K és O betük, szintén monogramm.

A 9-dik szám: U és W betű.

A 10-dik szám: A és T betű.

A 11-dik szám: V és D betű.

A 12-dik szám: dohányzacskóra használandó minta, posztóra vagy cashemirra, tarka selyemmel himzendő. Négy ilyen részből áll a dohányzacskó.

A 13-dik szám: Jegyzőkönyvre, szivartárczára s más hasonló tárgyakra való himzés rajza, J és H betűvel. Az alap apró csomó-öltésekkel töltendő ki. És végre

A 14-dik szám: széles betét fehérneműekre, czérna szalagocskákból összeállitva.

Számrejtvény.

Dézsán Margittól.

1. 2. 21. 22. 16. Emlegeti sokáig Szeged,
15. 3. 4. 5. 2. 7. Litván Kázmér felesége lett,
11. 8. 9. 10. 9. 14. 12. Katonával „Bánk bán“ szerzője versenyzett,
27. 24. 16. Nagy kár, hogy almát evett,
19. 18. 26. 27. Oláhnak ad kenyeret,
30. 29. 28. 25. 24. 27. 17. Hajdan ejtett mély sebet,
14. 23. 13. 11. 16. Országgyűlést jelentett,
19. 20. 21. 20. Ilyent a nép költöget.
1—30. Magasztos honszeretet
Adott neki életet,
Petőfitől eredett,
E szavakkal kezdte meg

Megfejtési határidő: november hó 12-dike.

A f. é. 39-dik számban közlött számrejtvény értelme:

A virágnak megtiltani nem lehet.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Ujfalussy Károlyné, Török Laura, Báthori Sigray Istvánné, Gallé Natália és Gizella, Maller Lászlóné, Zola Gizella, Tamásy Ida, Fodor Krisztina, Olgyay Róza, Szoboszlay Gyuláné, Kemenszky Flóra, Császár Mariska, Vizy Emma, Barczán Zsuzsika, Balázs Jolán, Tatai Borcsa, Sipos Anna, Heinrich Irma, Nagy Józsefné, Szigeti Janka, Szirmay Olga, Siprák Berta, Miklósy Mária, Papp Lajosné, Szilágyi Róza, Temesváry Erzsébet, Fülöp Izabella, Kövér Luiza, Belinszky Hedvig, Bruck Anna, Szentpétery Teréz, Szenért Irma, Oroszlányi Tekla, Győry Klotild, Ónody Juliska, Mayer Róza, Rosaik Éva, Kóor Valerie, Czibulka Erzsébet, Krasznay Amália, Szénert Lenke, Sztankovay Sarolta, Kálmándi Vilma, Kovács Lajosné, Schmidt Ludovica, Fekete Luiza, Horváth Nagy Lilla, Czobor Lina, Grosz Péterné, Moravcsik Jozéfa.

Megbizások tára.

Szives figyelmükbe ajánljuk mind azoknak, a kiket magánlevélben kértünk föl az elmaradt jelen félévi előfizetési dijak utólagos beküldésére, hogy azt mielébb megtenni el ne felejtsék.

Marczaliba K. F. urnőnek: Vettem mind a két kedves levelet, és igen köszönöm lapom iránti szives részvétét.

Pozsonyba O. M. urnőnek: Azonnal megküldtem.

N. Megyerre R. E. urhölgynek: A legszivesebben fogom látni — mielébb.

B. Berénybe K. J. urnőnek: Ugy lesz, a mint ohajtja.

Z. Ugróczra K. Gy. urnőnek: Azonnal eljártam megbizásában, és posta fordultával küldték el a csomagot, melynek tartalmával reménylem, meg volt elégedve. Máskor is a legszivesebben teljesitem bár minő megbizásait.

Rimaszombatba S. R. urnak: Lakása Zrinyi-utcza 7. sz.

F. Faluba M. P. urnőnek: A Kánya és Horváthféle divatkereskedés (József-tér 10. sz.) a legszivesebb készséggel küldi meg mintáit, választás végett, és tudom meg lesz elégedve nem csak a szövetekkel, de még az árakkal is, melyek mérsékeltek.

A. Hegyre D. E. urhölgynek: Legnagyobb választékban kapható Marton Alajos diszműkereskedésében, Váczi-utcza.

Nyilt-tér.

Szülőknek. Uj-Pest azon részén lakom, hol legjobb a levegő, könnyű és olcsó a közlekedés a fővárossal, és azért ajánlom magamat mindazon t. szülők figyelmébe, a kik gyermekeiket családi- vagy egészségi tekintetből nem tarthatják maguk mellett, mint a ki hajlandó volnék a legszerényebb feltételek mellett egy vagy több gyermeket egész ellátásra házamhoz venni. Magamnak is több gyermekem van, és igy ápolásban és felvigyázatban azokkal egyformán részesülnének.

Petőfi-utcza 18. szám özv. Szubolics Erzsébet.

Kérdések.

Több felé fordultam már azon kérésel, ki szerezhetné meg nekem a vidor kedélyű Szemere Miklós költeményeit, de még könyvárusom sem teszi. Ki mondaná meg hát, hol jelentek meg azok? Viszontszolgálatra kész volnék e szivességért. M. Lajosné.

Hallottam, hogy a kéz szépségét előmozdithatni, ha éjjel keztyűt huzunk, melyet valami lágyitó szerekkel bekentünk. Elegendő-e erre a crême-céleste, vagy glycerin, vagy más hasonlő szerek is használtatnak a kéz megpuhitására? Nem vonom ki magamat semmiféle házi munkából, de azért nem tartom bűnnek, ha a megdurvult kezet igyekszünk ismét lágygyá tenni — a pihenés óráiban.

H. Izabella.

Egy szép fekete bársony ruhám van és nem tudom, divatosak-e még a bársonyruhák társaságba? Az én ruhámnak kivágott dereka és csipkedisze van, nem lennék-e feltűnő akár egy régi divatkép, ha abban fognék egy estélyen megjelenni? D. Elekné.

Feleletek.

A. Ilonának: A varrástól és himzéstől összeszurkált és megbarnult ujjakat egészen simává tehetni, ha az ujjat előbb jó erős pálinkával mossuk, hogy a bőrt megerősitsük, azután pedig szárazra megtörüljük és egy darab tajt- vagy sikárkővel dörzsöljük, mely a kérges, apró pikkelyes bőrt fájdalom nélkül lecsiszolja. Megjegyzendő azonban, hogy a tajtkövet előbb valami más tárgyon simává kell dörgölni. — Az összeszurkált ujjakat ugyan ki lehet kerülni, ha viaszkos vászonból kis védő ujjacskát tűzünk össze magunknak. Egy öreg tanitónő.

F. Tinkának: Mythologiai kézi könyvet többet ismerek, de leginkább ajánlhatom Cox György munkáját, melyet dr. Simonyi Zsigmond magyarra forditott, és mely minden könyvkereskedésben kapható. Ára 1 frt 50 kr.

P. Gyuláné.

Cs. Mariskának: Tökéletesen igaza van, csakugyan Gyulai Pál tartotta az emlékbeszédet Szigligeti Ede felett. És ugyanaz tartotta báró Eötvös József felett is az emlékbeszédet, Szász Károly pedig beszédet és ódát báró Eötvös szobrának leleplezésekor. Ezzel zavarhatta össze az adatokat a „másik párt.“ A. Lászlóné.

A fiatal leány, ha társaságba megy, engedje a belépés elő jogát mindig az édesanyának, és tegye azt még később is, ha már férjes nő. Ez olyan tiszteletadás, melyet minden anya megérdemel. K. Henrikné.

Egyveleg.

Azt akarod, hogy mások jót beszéljenek rólad? Ne magad beszélj magadról! (Pascal.)

* * *

A ki fecsegőre bizza titkát, pazarra pénzét: az előbbit mindenhol feltalálja, az utóbbit meg — sehol. (Balzac.)

* * *

A ki a barátot őszintén fogadja, a rokont tisztelettel, a nőket udvariassággal, a szegényt adománynyal, a kevélyt alázattal, a tévelygőt szelid magyarázattal, a bölcset a maga módja szerint: az a valódi barát. (Balzac.)

* * *

A nő akkor szép, ha jó. (Balzac.)

* * *

Tudósok magukkal hordják kincsüket. (Phaedrus.)

* * *

Őszinte lehet az ember, de pártatlan soha. (Goethe.)

Szerkesztői nyilt levelek.

„Kis-Trianon.“ Köszönöm.

„Hedvig.“ Megirták ezt már nálunk, versben is, prózában is nagyon szépen. Az összehasonlitás tehát hátrányára volna.

„Az országházban.“ Én ugyan nem értek hozzá, de azt hiszem, a politikus is ember, sőt azt az egyet leszámitva, a mi azonban nem mireánk tartozik, derék, jeles ember is lehet. Azt az egy hibáját tehát bátran mozsárban lehet törni, olajban lehet főzni; a közerkölcs iránti tekintetből azonban mégis csak kell egy kis különbséget tenni közte és az — utonálló haramia közt. Hogy „a közönség szereti az efféle „paprikás“-t“; megengedem; de tudok én olyan közönség“-et is, a melyik a pálinkát is szereti; azért mégis másoknak engedjük át a pálinkával való lélekvesztést. Másféle „paprikás“-t tehát, ha szabad kérnem.

„A hol a dal terem.“ A czime szép, és a tárgy is az; a kidolgozás azonban kissé nagyon az iskolára emlékeztet.

„A két árva.“ Melegebb érzést és zengő folyamatosságot kiván meg ez a tárgy és ez a műfaj.

„A nő.“ (Dbn.) Akár ellene vagyunk e kérdésnek, akár mellette, annyit mindenesetre köszönhetünk e mozgalomnak, hogy most már a nőnevelésre is gondot forditanak, még nálunk is, ámbár távolról sem annyit, a mennyit közmüvelődési és közerkölcsiségi tekintetből kellene. Azután meg évek óta ujra alszik ez a kérdés, és — a hogy most a dolgok állnak, azt tartom, nem sokat nyernének vele, ha költögetnők.

„M .... napján.“ (B. J.) Én is tiszta szivből azt kivánom neki; ennél többet azonban nem tehetek.

„Nem mondom.“ Ne is, ilyen zsenge állapotban.

„A magános dombhoz.“ Fadoromb.

Előfizetési fölhivás

a

„CSALÁDI KÖR“

Huszadik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven szines boritékkal.

Minden hóban négy melléklet, fölváltva szinezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások és arczképek.

Előfizetési dij:

Csupán a lapra: egész évre **12 frt,** — félévre **6 frt,** — negyedévre **3 frt.**

Az egész évi 12 kötet csomagolási dija 40 kr.

ÁRVAY J. ÉS TÁRSA

magyar királyi udvari selyem- és divat-áru-szállitó.

Budapest, bécsi-utcza,

ajánlja gazdagon felszerelt tárházát

mindennemü ruhakelmékben,

lyoni selymek, bársonyok, gyapjn és fantasie szövetekben: további **ékitésekre** alkalmas Pluch, velour façonné és brocat entique kelmék, mindennemü himezett díszítések, paszományok, szalagok, csipkék és gombok.

Toilettek saját műhelyünkben a legujabb szabású párisi minta-öltözékek szerint készülnek.

Egész ***menyasszonyi*** fölszerelések, valamint egyéb megrendelések pontosan és jutányosan állittatnak ki.

Wissnyey Gyuláné

IV. ker. (Belváros) kigyó-utcza 2. sz. Várady-ház

Budapesten.

Ajánlja ujonnan nyitott **női divat, pipere és Confection üzletét**, melyben minden ivadra a legdivatosabb női és gyermek **kalapok**, pongyola- és alkalmi **fökötök, Coifurok. csokrok**, galérok, kézelők, finom téli pamnt, szövet kendők, fin°m **menyasszonyi, báli** és alkalmi **ruhák** mindég s legutolsó franczia divatlapok nyomán készittetnek. Mindennemü **Moule, Crepplisze, selyem** és **esipke cravattok, rüshek**, csecseméi felszerelések és több e szakmába vágó czikkek mindég **nagy választékban** találhatók.

Megrendelések legpontasabban eszközöltetnek

Árjegyzékek bérmentve küldetnek.

!!! Jelentés !!!

az őszi és téli idényre.

Tisztelt vevőim és a t. c. közönségnek bátorkodom tisztelettel jelenteni, hogy **parisi vásarlásaimból** visszatértem és raktáromat a **legujabb franczia, női köpeny felöltőkezek és átvetőkkel** ugyszintén **legdisze. sebb toilettekkel, a legnagyobb választékban** elláttam.

Főkép bátorkodom a tisztelt hölgyek figyelmét a **legnjabb franczia pluchesleyem — sziciliai — és bársony-brokát-köpenyekre**, melyekből gazdag választékom van felhivni. Párisi czikkeim szives megtekintését kérve maradok teljes tisztelettel

Rózsay, confectionär.

Deák-utcza 7. Szám.

Mook-féle pipere-gyógyszer!

1848 óta egyedül orvosilag kitűnőnek bizonyult

Mosakodandó

Mook-féle kali-crême-vel,

4 erősségü üvegje 1 frt.

Fürdendő

Mook-féle fenyötü-kivonatban,

1 fürdőre való üveg 40 kr.

Mook, Szétküldése legjutányosabban **Wien.**
VI., Mariahilferstrasse Nr. 41,

A cs. kir. udvari tábori és más gyógytárak szállitója Fürdők, fűszer, illatszer és diszmüáruk raktárak.

Budapesten kapható Török József gyógyszerész urnál.

!!! Utánzat ellen óvakodni kell!!!

A németországi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitünő alkalmazhatósága végett a magas cs kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúz (Rheuma), inszaggatás, mell, gerinczfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen. **Egy csomag 1 frt 5, kettős e. ejü 2 frt 10 kr.**

Ezen köszvényvászon azzal különböztetik valamennyi létező iobbi szerékről, hogy csakugyan használ.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr. Postán küldve 10 krral több. Valódian Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gysztárában, király-utca 7. sz. — **Debreczenben:** Rothschneck ur gysztárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur gysztárában. — **Mohacson:** Jazevics Károly. — **Kolozsvártt:** Wolf gysznél. — **Pécsett:** Zsolnay. — **Szegeden:** Weiglein György, Kovács gysz. — **Temesváron.** Kraul. — **Aradon:** Prinner gysz. — **Nagyváradon:** Molnár gysz — **Székes-Fehérvár:** Dieballa: **Gyöngyösön:** Vozary gysz. — **Brasso:** Fabik gysz. **Szigetvárott:** Ehrenfeld W. — **Miskolcz:** Ujházy gysz. — **Pozsony:** Söltz. — **Kassan:** Escwig Ede és fia gysztárában.

Kopaszság

és a hajösszülés és a pikkely képződés ellen a naponta beérkező hála és köszönet iratok szerint legjobban használható a

Tanin-olaj

Dr. **Moras**-tól.

Tisztelt gyógyszerész ur!

A kopaszságellen a legjobban használ a Dr. Moras-féle Tanin-olaj. Kérem sziveskedjék még egy nagy üveggel küldeni.

tisztelettel

Prag ***Jeremiasek,***
cs. k. törvónyszéki tanácsos

Kapható *Budapesten. Török József* gyóyyszerészné király utcza.

Temesváry Móricz

czipő-gyára

Budapest, király-utcza 2. sz.

Orczy ház.

A téli szükségletre ajánl nagyban és kicsinyben:

Hölgyek számára:

Nemez pongyola czipőket minden szinben sarokkal és csokorral . . . . . 1 frt 80 kr.

Eberlaszting vagy bőrczugos topánokat magas vágással, a legfinomobban kiállitva . . . 3 frt

Czugos börtopánokat, erős chagrin vagy bornyubőrből veresnemeg-béléssel, szegelve. Dupla talppal, esős időben tartós . . . . . 3 frt 40 kr.

Urak számára:

Topányokat, bornyu vagy bagaria bőrből, szegzett és srófolt duplatalppal igen erős . . . . . 4 frt.

Topanyokat orosz lakbőrből. szegezett dupla talppal és srófmunkával, és esős időben való 4 ft 80 k.

Térdcsizmákat, dupla bagaria bőrből háromszoros csavarral ellátott dupla talppal vizmentes 8 ft 80 k.

Ugyanaz orosz lakk bagaria bőrből . . . . 12 frt.

Megrendelések postai utánvét vagy az összeg beküldése mellett a legpontosabban megküldetnek.

Kimeritő árjegyzékek ingyen.

Dr. Lengiel F. féle

nyír balzsam

A növény nedv, mely a nyír törzséből kifoly ha bele furnak. mióta emberek emlékeznek a legkitünőbb szépitő szernek ismertetik, és ha e nedv a feltaláló utasitása szerint chemikai nton balzsammá készittetik csodaszerü hatást nyer.

Ha az arcz vagy test este bekenetik, reggel már alig észrevehető pikkelyek válnak el a börtől és helye feher és gyengéddé válik.

Ezen balzsam a ránczokat és himlőhelyeket az arczról eltávolitja és ifju szint ad; a bört gyengéd — fehér és üdévé változtatja és eltávolitja logrövidebb idő alatt a szeplőt, anyajelt, orrvörhenyt, kinövéseket és más tisztátlanságokat a bőrről.

Ára egy korsó nyír balzsamnak használati utasitással együtt 1 frt 50 kr.

Valódi kapható **Budapesten:** Török József gyógyszerésznél király utcza. **Pozsonyban** Pisztary Félixnél a Mihály kapunál és **Temesváron** Tarczay István-nál.

Előfizetési díj (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási díj félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 26-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések díja:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

44. SZ.
Nov. 2-dikán.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

A hitetlen nővérek.

— Beszély. —

Brankovics Györgytől.

(Vége.)

IV.

Menyegzőnk után Elemér rögtön elutazott. Elutazásának, megvallom őszintén örültem. Jelenléte, búskomorsága, felhőt képezett volna boldogságom egén s hiába a boldodság önző!

Később megtudám, miszerint Elemérnek még egy összejövetele volt Larinszky urral, mely alkalommal ez utóbbi arra kérte őt, mondjon le minden összeköttetésről, minden levelezésről, engedje kihalni amaz érzeteket, melyeknek ugy látszik, maga a végzet ellenük.

Elemér ama szivrepesztő jelenet óta, a midőn Aranka nővérét megmentendő, lemondott róla, komolyabb, de szeretetreméltóbb s türelmesebb lett. Belátta a saját hibáit s elösmerte embertársainak előnyeit.

Két év lefolyta után egy szomoru kötelesség ismét a fővárosba terelt. Ipam váratlanul meghalt. Elemért, a ki két év óta Bécsben tartózkodott, már a ravatalnál találtam. Együtt rendeztük az elhalt hagyatékát s anyósom ügyeit. A gyász érzete mellett bizonyos nyugtalanságot vettem észre Eleméren s nem álhattam meg, hogy okát ne kutassam.

— Tudom, — válaszolá Elemér, — pálczát törsz fölöttem, hogy e szomoru napokban sem tudok emlékeimtől menekülni, de nem tűrhetem el tovább a bizonytalanságot, Filome és Aranka sorsáról értesülnöm kell! Adj tanácsot, mit tegyek?!

— Ha csak ez a baj vén gyerek, — felelém, — azon könnyen segithetünk. Meglátogatom a „hitetlen nővéreket“, jó lesz?

— Jó!

Magam is kiváncsi valék s igy a legközelebbi nap reggelén Lengedyék lakásához hajtattam. Egy ismeretlen arcz vezetett a terembe a már jól ismert butorok közé. Az erőslelkű Tekla egy támlásszékben ült szótlanul s a felismerés minden jele nélkül. Klári értésemre adta, miszerint szélhüdés érte s az fosztá meg nyelvének használatától.

— Az Isten büntetése! — jegyzém meg meggondolatlanul. Tekla egy csodálatos hörgést hallatott torkából, s én megbántam szavaimat.

— Nővérem, — szóla Klári, — teljesen osztja véleményét.

Bámulatom nőttön nőtt s ujabb ügyetlenséget követtem el.

— S hol vannak a kis kutyák? — kérdezém.

— Nem tartunk többé kutyákat, — sohajtá Klári.

Nem tudtam a dolgot elhinni s nagyon is kétkedve tekintettem a nővérekre, midőn az átellenes ajtó feltárult s azon a „reszketők“*) öltözetében Aranka lépett be. Halványabb, komolyabb, de még kedvesebb volt, mint az előtt. Kezét nyujtva felém, mondá:

— Vártalak!

— Engem, Aranka?

— Én Filome vagyok, — válaszolá a leányka, és keresztyén vagyok.

Tekla szemei fényt löveltek felém s Klári lesüté az övéit. Filome, — csakugyan ő volt és nem Aranka — átölelte

*) Tudvalevőleg a reszketők: quakerek, Fox János által 1650-ben alapitott vallásfelekezet tagjai.

Teklát s szeretetteljesen tekintett Klárira, mig ajka „Anyámat“ rebegett.

— Ime uram, — szólalt fel Klári, — most már látja a körünkben beállott változást. Meggyőződésemet a legnagyobb tudósokkal szemben is érvényre birtam emelni s e gyermek kérelme és szeretete legyőzött. Meg vált atyjától s nővérétől, hogy nekünk élhessen, s a sziklát kivájó csepp lett.

— Anyám! — kiáltá Filome, szemeit oly ihletesen emelve az égnek, mint azt egykor Aranka tevé.

— Igen, én vagyok anyja! — válaszolá Klári némi büszkeséggel. — Kinos, de gazdag tapasztalataim vannak. Forradalom neveltje vagyok! Ismertem egy férfit, a ki jámborságával, Isten-félelmével egy szelid nőt kötött magához s egy óriás hozományt keritett birtokába; azután ledobta álczáját, elpazarlá neje vagyonát, s miután a női erény könnyelműségének vádlója vala, miután a bűnök fertőjében fetrengve megveté azt, a mit a világ kezdete óta tiszteltek az emberek, bevádolá hazám ellenei előtt a saját nejét, és börtönbe a hóhér kezei közé játszotta őt. E férfi s e nő: atyánk és anyánk volt, atyánk árulása s anyánk halála öntudatra ébresztett. A világ rendjének azonban nem csak atyánk kaczagott a szemei közé. Midőn a forradalom után Amerikába menekültünk, ösmerőseink s házunk barátjai, egytől-egyig mind atyánk hasonmásai valának, s ama benyomások, melyeket ezen erkölcsileg büzhödt légkörben ifju lelkünk elviselni kénytelenittetett, lelki betegségünk, szellemi ferdeségeink, fájdalom, természetes következményei valának.

Klári Teklára tekintett. Két nehéz könycsepp gurult le a szegény nő arczán, és Filome részvéttel száritgatá a könnyeket.

— Ám hallja tovább uram, — folytatá Klári. — A kegyetlen apa, az árva gyermekeket is megakará gyilkolni, ha anyjokért évek mulva is sirni mertek. Egy idegen férfiu meghallá jajkiáltásunkat, kiragadott a vadállat kezeiből és magával vitt Svajcz szabad ege alá, a hol azon alapelvek szerint nevelt, a melyeket két év előtt ön előtt fejtegeténk.

Klári elhallgatott. Filome ábrándozva ült egy zsámolyon Tekla lábainál s Tekla tekintete azt látszott tudatni velem, miszerint egy hatalmas kéz kitörülhetetlen vonásokkal szivébe véste már a jövő élet jelmondatait: „Ne keress többé semmit a földön, keresd — az Istent.“ „Mondj le a világról s élj az Istennek!“

— De önök, — kérdém egy hosszu szünet után, — Francziaországban éltek később, nemde?

— Igen. Jóltevőnk s nevelőnk meghalt, reánk hagyta elveit és vagyonát. A vagyon körünkbe hozta ismét atyánkat; hizelgéseivel elvakitott s mi Francziországba követtük őt.

— Ah!

— Igen, atyánk aljas tettei, nem hatalmazhattak fel hasonló tettekre. Ha ő felforgatá a természet törvényeit, mi nem akartuk ugyanazt tenni!

De, — vetém közbe, — ön egyetlen gyermekét nem tanitotta arra, hogy anyjának nevezze!

— Igaz, Tekla épen oly hűn szerette e gyermek atyját mint én; engem csak azért ajándékozott meg vele a természet ős törvénye, hogy szellemileg mind a kettőnkké legyen. A sorshuzás döntött a fölött, hogy melyikünk legyen Larinszky neje, s mindketten elhagytuk őt, hogy elveink szerint nevelhessük fel gyermekét.

— On azt mondá előbb, — mondám Filome felé fordulva, miszerint várt engem.

— Igen, Filome várta önt, — válaszolá leánya helyett az anya, — s hogy ezt megértessem önnel, kénytelen vagyok önnek elmondani, mi ingatta meg előbbi meggyőződésemet annyira, hogy más elvek után nyult a szellemi kéz. Már mondám önnek, miszerint lényem, a folytonos működés lénye; természeti sajátságaimat szerencsétlen atyámtól örököltem. Tetteim rugója a hideg önzés vala, s nevelő atyánk befolyása nélkül azzá lettem volna, a mivé atyám lőn. Megismertem ellenségemet s kerültem azt, kerültem annyira, hogy a legtágasabb áldozatkészséget gyakorlám. Tekla jelleme már születésétől fogva odaadóbb volt, s ha saját jólétét másoknak feláldozá, azt inkább ösztönből, mint elvből cselekvé. Sokkal többet is szenvedett szegény, mint én. A szeretet vezérelvén tetteit, az emberek hálátlanságát, a keresztyének keményszivűségét, azon keresztyénekét, kik mindig áldozatot követeltek, de magok soha sem áldoztak, kevésbbé tudta eltűrni, mint én. Végre hosszu és kinos tapasztalataink kiengeszteltettek; — Aranka mindent feláldozott, a mit ember feláldozhat, hogy leányom lelkét megmentse. Kételkedtem eleinte nehéz feladatának kivitelében, de ő végrehajtotta. Leányom ujjá született. Az az ifju, a ki Arankát szerette, feláldozta azt, a mit ti „az ember magasabb hivatása alatt“ általában érteni szoktatok. Reméltem legalább inogni fog, de ő hitének elveit tiszteletben tartá. Filome pedig, hogy uj hitvallásához méltó legyen, megfogja hozni az áldozatot s azért várt önre, hogy szándékát közölhesse!

— Lemondok nővéremről, Arankáról, — mondá Filome kezeit összetéve. — Mondd meg ezt annak, a ki őt szereti.

— Megmondom neki, Filome! És ön asszonyom, ha a keresztyénség fölé nem emelkedik, ha az gyarló emberi tudatra nem épit, ha igazán szeret: a kit erejéről már rég meggyőződhetett volna; ön azonban csak a hideg észt követte, az ész pedig csak azt látja, a mit felfogni képes.

A beteg ismét jelzett valamit.

— Értelek Tekla, — jegyzé meg Klári, — azt akarod mondani, hogy atyámtól örökölt önzésem az öntetszés, a felfuvalkodottság mezébe öltözött!

— Mi ezt bűnbánatnak nevezzük, — mondám, Klári jobbját megragadva. — Nemde jól mondom, hogy: mi! Klári mit sem tehet félig, önnek nem lehet itt megállania, a megtérésnek meg kell koronáztatnia. Hagyjuk el a mellékes dolgokat, hagyjunk el mindent, elég, ha az isteni szeretetben, s a szeretet fenséges önfeláldozásában hisz.

Klári Filoméra borult.

— Anyám, — jó anyám, — kérdezé Filome, — irjak atyámnak, hogy Arankával hozzánk jöjjön?

— Irj, — kiáltá Klári magánkivül s szemei könyekkel teltek meg.

A beteg egy gyenge mozdulatot tőn, azután felemelkedett, szemei szikráztak, vére arczába szökelt, kezeivel — mintha valamivel küzködött volna — a levegőben hadonázott s végre megoldódott a nyelv s tiszta csengő hangon mondá:

— Igen, a szeretet: Isten s az Isten: él és mindenható! Szeressétek egymást!

Ezzel visszahanyatlott támlásszékébe, elsápadt, szemei megüvegesedtek, s lelkét kilehelte.

— Kiszenvedett! — mondám kis szünet után.

— Kiszenvedett! — ismétlé Klári.

Filome ereiben megfagyott a vér, merevedten állt a hulla fölött; Klárinak le kellett őt fektetni.

Két hónap mulva Elemér és Aranka az oltár előtt állottak, Filome és szülei esküvőjüknél jelen voltak.

A titok dalaiból.

Csáktornyai Lajostól.

I.

Nem mondtam én, hogy szeretlek,
És nem is mondom soha,
Akkor is menny marad a menny,
Hogyha nincsen csillaga.

Nem mondom, hogy eddig, addig,
„Örökké“ tied vagyok . . .
Eredj, — szólj a néma éjnek,
Kérdezd azt, hogy meddig égnek,
Függnek fönt a csillagok?

Száll a felhő . . . hull az eső . . .
Elhallgatnak a dalok . . .
Nem mondom én, hogy szeretlek,
Csak — szeretlek s meghalok.

II.

Megbűvöltél, ujra megbűvöltél:
Elveszett előlem a világ,
Mint ha a tavaszra tél rohanna,
S nem hagyna mást, csak egy ibolyát!

Mint ha lángoló szemed szikrája
Felgyujtotta voln' a lakokat
S csak egy kunyhó maradt volna meg, mely
Kebelére kettőnket fogad! . . .

III.

Gyönyörű lány! hányszor mondtad nékem:
Az én szivem olyan, mint a gyermek,
Czifra törről azt hiszi, hogy játék,
S megsiratja mindig a szerelmet.

Gyönyörű lány! hányszor mondtam néked,
Hogy a gyógyír ajkadon van épen . . .
Gonosz gyerek! várj, elcsókolunk most,
S elhagyatjuk sirásodat szépen!

IV.

Azt álmodom most egyre-másra,
Hogy már mi régen meghalánk,
S mint vőlegényre, menyaszonyra
Várt a koporsó keble ránk.

És visszajövünk minden éjjel;
— Sírbolt felett kápolna áll —
Jön nászkiséret és egy ősz pap
Bús éji szél zugásinál.

A szent oltár előtt vagyunk már,
Az ősz pap egy kérdést morog:
Szeretitek-e hiven egymást,
Hogy áldás légyen rajtatok?

S mi már szólnánk, hogy: véghetetlen
Szeretjük egymást, jó papunk — — !
De a kakas akkor szól mindig,
S mi vissza, sírba suhanunk.

Halottak napján.

Halottak napja van, a sírok hantjain busongó cziprus, a sárguló akácz, a szomoru fűz a megemlékezés koszoruitól diszlenek s a fájdalom könnyeitől áznak a roskadó fejfát befutó hű repkény ágai.

Jól esik a fájdalomtelt szivnek a megemlékezés e napján kisirni könnyeit a hant fölött, mely magába zárta szeretettjét. Vigasztaló itt a léleknek a tudat: mindnyájan együtt leszünk egykor s emelő az a gondolat: föltámadunk!

Leborulunk a sírra, a nyugalom, a béke, a boldogság e szent helyére; a megemlékezés könnyeivel öntözzük a mulandóság hervadó füvét; szorongó szivünk érzi:

Hogy boldog, ki a sír
Nyugodt ölébe száll;
Mert igaz nyugalmat
A szív csak ott talál.

* * *

Memento mori! A még néhány nap előtt elhagyott sírokat ma a megemlékezés virulő koszorui födik mindenfelől. A temető félelmes sötétjét a szeretet fénylő mécsei világositják meg. A csend és béke helyén ma ezerek fohásza hallatszik, búcsújáró helylyé avatja a kegyelet.

Megemlékezni a holtakról, szép nemes vonása az emberi szivnek s megnyugvást szerez a léleknek. Emelőleg hat lelkünkre a gondolat, hogy majdan a mi örök nyugalmunk helyét sem fogják virágtalanul hagyni azok, kiket most szivünk szeret. Busongó szivünk vigaszt nyer e gondolatnál.

Memento mori! hangzik e napon lelkünkön át, s e hang tudj' Isten, olyan jól esik, ugy vonz a temető felé, melynek pora annyi nemes szivtől, annyi fájó könytől lett fölszentelt porrá!

Nem lesz tehát érdektelen a hajdankori különböző népeknek holtjaik iránti temetkezési szokásaikról rövideden megemlékezni.

Már az ó-kor egyik legműveltebb népének törvénye igy szól: „A hely, hová holtat temetsz, szent legyen!“ És a hely szent is volt mindig, minden műveltebb népnél. Csak is a barbarok nem viseltettek semmi kegyelettel halottaik iránt. A lothopagusok például a tengerbe dobták halottaikat; a hirkánok kutyákkal etették meg, a massagéták és derbiták pedig maguk ették meg, helyesebbnek vélvén, ha ők végzik a férgek kötelességét. A tibarenok, párthok fölakasztották az elöregedetteket; a hyperboreusok megvendégelték őket, azután a szikláról a tengerbe taszitották. A chiasbeliek megégették és szélnek eresztették; a perzsák a madaraknak hányták halottaiknak földi maradványait. Az ily barbar eljárás, minden nemesebb érzés hiányáról tanuskodik; annál inkább

örvendhetünk, ha a műveltebb népeknek halottaik iránti kegyeletét látjuk.

Athenben keményen bűnhődött az oly hadvezér, ki az elesett katonák temetését elmulasztá. Nikiász megállitá egész táborát, mig két katonát eltemettetett. Hannibál a római Flaminius testét, Nagy Sándor Dáriusét önmaga kereste föl és temettette el hozzá illő pompával.

Egyptomban bámulatos temetkezési helyekre találunk. Herodost szerint Cheopsz volt az első, ki az óriási pyramist épittette. Több mint százezer ember tiz évig dolgozott rajta, azután a bebalzsamozott holttestek temetési helyeül szolgált.

Az egyptomiaknál ha valaki meghalt, a gyászoló rokonok sárral kenték be arczaikat és egy hétig jajgattak; de csak a nők.

A görögöknél eleinte szintén az eltemetés volt szokásban, a bebalzsamozás ritkább volt, mint az egyptomiaknál. A holttesteket fehér halotti gyászlepelbe burkolták (a lakodemoniak vörös lepelbe) és lábbal kifelé a ház küszöbére fektették, azután néhány nap mulva valamely bokor alatt eltemették. Mindig egy pénz- és kalács-darabbal tették örök nyugalomra: a pénzt Charonnak adja, hogy az Akkeronson átbocsássa, a kalácsot Cerberusnak, hogy meg ne ugassa.

A holttestek égetését Görögországban Herakles hozta szokásba. Az elégetendő holttestet asbeszt-lepelbe burkolták, legkedvesebb tárgyaival együtt, aztán a máglyára helyezve, a papok leborulva kérték a zephyreket, hogy segitsék gyorsan megégetni. Az elégetés után bort és olajat öntöttek a hamvakra, azután kövedrekben temették el valamely nevezetes helyen. A gyászolás hajlevágatásban és darócz öltésben nyilvánult. A temetés után kilencz napra fekete juhokat áldoztak az isteneknek, miközben a megholt nevét kiáltozták.

A rómaiaknál cziprusfát ültettek a ház elé, a hol halott volt. Náluk is szokásban voltak a sirató asszonyok. Nyilván tőlük származott át hozzánk is e szokás, mely még napjainkban is számos vidékeken él. Rómában a holttestek égetése már a város épittetésének idejében volt szokásban, csak a hét hónapon alóli gyermekeket temették el.

A megégetés utáni eltemettetésnél a pap a jelenlevőket háromszor vizzel hintette meg. A sírhalmokra köveket állitottak, melyekre rendszerint S. T. T. L. (Sit tibi terra levis: legyen neked könnyű a föld) betűk vésettek. De más jelmondatokat is véstek a sírkövekre és a sírhantokat virágkoszorukkal ékesitették föl. A temetők az utak mellett voltak, hogy az utasok elolvassák a föliratokat. A temetés után megmosakodtak és halotti tort ültek, játékokkal.

A zsidók nem kevésbbé nevezetes gyászt ültek szeretteiknek elhunytakor. Megszakgatták ruháikat és pedig ha szüléik haltak meg: j o b b r ó l, ha rokonaik, b a l r ó l, tenyérnyi hosszuságra. Temetésről visszatértökben három marék füvet szakasztottak s hátuk mögé visszadobták az ujból való kihajtás, vagyis a feltámadás jelképeül.

A mohamedánoknál a Korán intézkedett, hogy tizenkét órán tul el kell a halottat takaritani. A holttestet vizzel megmossák és fehér gyolcsba takarva, valami fakma- (jazmin) bokorba temetik. Ha férfiu volt, fejfájára turbánt, ha nő volt, asszonyi ékességeket helyeznek és reá irják: „Allah legyen kegyelmes neki!“

Az irokezeknél a házbeliek fájdalmas jajgatással adták tudtára a szomszédoknak és rokonoknak, hogy halott van a háznál. Egy hétig volt a halott a föld fölött, azután eltemették és egy éven át hetenkint azon a napon, melyen a szeretett családtagot elvesztették, keserves jajgatásokat vittek végbe, de itt is csak a nőkre tartozott a sirás és jajgatás. És még most is van nekik Halottak napja, melyen elhunyt övéikről megemlékeznek, és azt ekként ülik meg minden évben, hogy az eltemetetteket fölássák, uj ruhákkal betakarják és uj ékességekkel diszitik a sírokat.

Chinában szintén kiváló gondot forditanak az elhunytakra; agyag alakokat temetnek el velök, hogy ezek szolgálják őket a tulvilágon, s egyszersmind drágaságait is vele temetik el, nehogy ott szükséget szenvedjenek valamiben. Dahoméban is ez a szokás, csakhogy itt nem agyag, hanem élőalakokat, rabszolgákat temetnek el a halottakkal. Ha király hal meg, nyolcz minisztere és több száz neje közül sorsolás utján 24-et szintén vele temetnek el.

Az ó-kori Mexikóban szintén a királylyal együtt a minisztereit is eltemették, hogy a másvilágon tovább tanácskozhassanak. A város általános gyászt öltött, olyan formán, hogy a lakosok összekarmolták arczukat, és e gyászszertartás közben tort csaptak.

A lithvánoknál temetés után összegyűltek a rokonok a pappal együtt, és az elhunyt házánál, itt tort csaptak, az elhunytat is meghiva, nemkülönben a régebben elhaltakat is, miután a pap ezeknek lelkeit illendőkép sorban megkinálta minden fogással és egy pár pohár pálinkával, azt mondta nekik: „Ettetek, ittatok, kedves lelkek, most már szépen elmehettek“ s ekkor ők kezdték a tort és csapának magnum áldomást.

A keresztyénség terjedésével sokféle változás esett a temetkezésen és a „f ö l t á m a d u n k“ jelszó szentté avatta a halottak iránti kegyeletet.

A megégetés helyett csakhamar a temetkezés jött szokásba, és már Theodosius idejében illatos szerekkel mosták meg, vagy mézzel kenték be a halottakat, ugy temették el őket a katakombákba vagy a czedrusfákkal diszelgő temetőhelyekre.

A későbbi időkben mind diszesebbekké váltak a temetkezési helyek s mióta a Megváltó sírjából a szeretet fénye a föld kerekére szétáradt, a mély tisztelet és kegyelet őrködik szeretteink és mindannyiunknak örök nyugalmi helyei fölött.

A 19-dik század temetői a polgárosodás előrehaladottságáról tanuskodnak: Páris, München, New-York, London, Milano stb. városok temetői bámulatra ragadják az embert és a holtak iránti mély kegyeletről tesznek bizonyságot.

A Mediciek hires temetkezési helye tultesz az ó-kor piramisain és mauzoleumain nemcsak a nagy sokaságu alabastrom, jaspis, kalczedon és porfirok fényénél fogva; hanem, mert a halhatatlan Michel Angelónak remekeit őrzik a késő utódok bámulatának.

Európa nagy városaiban kiváló gond van a temetőhelyek jókarban tartására és szépitésére. Sajnos, hogy nálunk még sok helyen ma is nagyon el vannak hanyagolva. Nem sokba jönne, hogy a temetőknek egy virágtalan sírdombja se legyen. Most csak egy-egy sárguló szomorufüz, vagy még az sem jelöli sokaknak cziprusfákat érdemlő sírhalmait. Akárhány helyütt nyáron át lovak legelnek a temetőn!

Ne engedjük kiveszni a halottak iránti kegyeletet sziveinkből! Ültessük be illatozó virágokkal az örök nyugalom csendes birodalmát, ne legyen annak ijesztő tekintete, és miként arra emlékeztet, hogy minden mulandó a világon, ugy másfelül arról tegyen bizonyságot, hogy csak egy nem mulik el soha: a szeretet.

Fővárosunk temetője gyönyörű szép fejlődést mutat az utóbbi évek alatt, s a halottak hetében minden sírdombon virágot s térdelőt lát, a merre néz a szem.

A hősök, a jelesek emlékkövére meg az örökkévaló kegyelet fon koszorut, és gyujtanak meg lángokat, annak jeléül, hogy évről-évre megujul az ő életük az évek végtelenjeig a hálás unokák szivében.

Kovács János.

A nagynéni.

(Elbeszélés.)

Barna Sándortól.

(Folytatás)

De mikor azután átfutotta őket egyenkint, mikor azokból azt vélte megtudni, hogy Kövesben csalódott, hogy az most is olyan, mint volt azelőtt, sőt még roszabb, mert jelenleg a nyomorult szinlelő álarczát is magára vevé, hogy örökségével együtt egy ifju leány szivét megnyerje: akkor ráborult régi varró-vánkusára, és zokogott keservesen, mint a ki egy gyémántot találna a porban, azt megtisztitá, őrizte, védelmezte: s egyszer csak valaki azt mondja neki, dobd el oktalan, hát nem látod, hogy haszontalan kődarabra pazarlád szereteted!

És mikor a régi, kopott varró-vánkus egészen átázott könnyeivel, mikor fölemelve fejét, a nyitott ablakon keresztül megpillantá a tiszta, derült égboltozatot: akkor fölállt helyéről, imára kulcsolá kezeit, és határozott, lassu hangon suttogá:

— Hála neked menybeli uristenem! A te műved, a te ujjmutatásod ez. Nem engedted, hogy akkor tudjam meg a valót, mikor már késő volna; kezembe adtad idejekorán az utmutatót . . . hála neked érte, édes, jó Istenem! . . .

. . . Négy ölnyi magasságban pedig fölötte, hulló hársfalevelek között, két ifju mondta el egymásnak, a jó Isten szine előtt a legszebb, a legboldogitóbb szót: „szeretlek! szeretlek!“ . . .

VIII.

Lekencseiné nem sejtetett remmit sem a két ifjuval, egész szivélyesen elbucsuzott Bélától, s megigértette vele, hogy a jövő vasárnap ismét eljő okvetlenül.

Hanem midőn este egyedül maradt leányával, megfogta annak mindkét kezét, s komolyan szeme közé nézve, megindultan szólott:

— Mariskám! meg vagy-e a felől győződve, hogy én mindenkor a te jövődet s boldogságodat tartottam szem előtt, és hogy én kimondhatlanul, őszintén szeretlek?

A leány csodálkozva tekintett anyjára.

— Felelj édes leányom, — mondá Lekencseiné.

— Oh, édes mama, hogy is kérdhet ilyet! — viszonzá végre a szegény gyermek elszomorodva.

— Lásd, édes lelkem, — folytatá az öreg asszonyság, — ezt akartam mindenek előtt hallani tőled. — Jól van. Már most elmerem mondani egész bátran, a mit máskülönben oly nehezen esett volna elmondanom, most már meg vagyok győződve, hogy legsulyosabb szavaimban is te csak a szeretetet fogod föllelni. — Jer ide, ülj mellém, hajtsd a fejedet a keblemre, csókolj meg, aztán figyelj reám.

Mariska szorongva teljesité anyja parancsát. Az nem beszélt még vele igy soha sem!

Mikor a legőszintébb csók elcsattant, a melyet egy anya adhat leányának, s viszont: akkor Lekencseiné félkezével átölelte Mariska derekát, s egy-két perczig elgondolkozva, végre elmondá egész körülményesen a délután történteket, hogy mit talált Béla zsebében, s hogy mily szerencsétlenséggnek lőn ezáltal gát vetve.

A boldogtalan leány zokogva rejté arczát kezei közé.

— Oh! az én fájdalmam is nagy volt, édesem! — fejezé be szavait Lekencseiné, — hogy abban kellett csalódnom, a kiben ugy szerettem volna hinni; hanem azután hálát adtam az Istennek, hogy nem akkor tudtuk meg a valót, mikor talán már késő lett volna segiteni! — Kövesnek irok majd, megmondom, hogy ti nem lehettek egymáséi, felejtsen el, hiszen majd talál mindegyikőtök még magához való, illő párt; s a mig ide fog jönni, addig szavadat veszem, édes leányom, hogy engem minden tettéről értesitesz, mit mond neked, és mit szándékozik tenni.

Mariska már zokogni sem volt képes; könnyei kiszáradtak, s csüggedten hajtá szőke fejecskéjét pihegő keblére.

Nem birta elképzelni, hogy Béla ily alávaló, könnyelmü ember lenne, hogy birva az ő szerelmét: néhány napig Pesten időzvén, már is szeretőket szerezzen magának. Hiszen akkor mi lett volna belőlük házasság után?

Mentegetni igyekezett őt Lekencseiné, aztán önmaga előtt.

Az öreg asszonyság azonban szótlanul rázta fejét leánya minden szavaira; Béla számára nincs mentség! A fővárosi élet elrontotta!

Odabenn pedig, — abban a kis, dobogó szivben, — valami mindig csak azt sugta, hogy az őt el nem felejthette, az őt meg nem csalhatta, a ki néhány órával ezelőtt esküdött neki örök-hűséget.

Kövesnek mind erről természetesen nem volt sejtelme sem. Olyan boldogan, olyan könnyű lélekkel aludt el az éjtszaka, mint a ki valósággal most él a szeretet szép paradicsomkertjében.

Nagynénje levelét csak negyed nap mulva kapta meg.

Köves akaratlanul is megdöbbent, s kérdé a futártól, ha talán valami baj van odahaza?

Az öreg palócz először lehuzta a jobbik vállát, aztán a szemöldökeivel próbált valami rémitő nehéz szót összekovácsolni fejében, s végre kimondá, hogy:

— Baj csak lenne, ha vóna; — de nincsen, — hanem mind a két tejnsasszony két nap óta szörnyű „desperát!“

Béla szobájába sietett, hogy háboritlanul olvassa el Lekencseiné levelét.

Átfutotta négyszer-ötször is a kemény vonásokat, miknek minden egyes szála tőrként hatott be szivébe, s nem akarta elhinni, hogy ő most ébren van!

— Hiszen ez lehetlenség, ez rosz tréfa valakitől! — kiáltott föl kétkedve. — Mi oka volna nénémnek egyszerre megtagadni tőlem leánya kezét, mikor én semmit se vétettem ellene?

Rögtön megparancsolta, hogy fogjanak be, s hajtatott át Fenyérre.

Mentől közelebb ért azonban nénje házához, szive annál inkább összeszorult, s elfogultan szállott le az üres udvaron, a hol senki sem fogadta.

Az első, a kivel találkozott, Mariska volt.

A szegény teremtés, a mint megpillantá vőlegényét: egyszerre elfeledett minden roszat, csak az jutott eszébe, hogy ettől az embertől neki válni kell, és szótlanul borult nyaka közé.

— Tehát való? — kérdé Köves keserűen.

A kérdezett helybenhagyólag rázta fejét; elfordult, s lassan eltűnt a szomszéd szobában.

Köves tétovázva állott néhány pillanatig, aztán belépett nagynénje szobájába.

Lekencssiné eléje sietett.

Mosolyogva kezét nyujtá, s üléssel kinálta meg a belépőt.

Béla nem fogadta el, hanem letéve kalapját, igy szólott:

— Kedves nagynéni! Megkaptam levelét, s ide jöttem, fölvilágositást kérni, mert becsületszavamra esküszöm: nem értek abból egy betűt se, csak sejtem, hogy rám nézve szomoru, egy szerencsétlenséget hozó lesz. Én Mariskát szeretem, én őt nőmmé, hitvesemmé akartam tenni, én érte küzdöttem, s hogy kegyed most egyszerre szétválaszt, elszakit egymástól bennünket: az fáj, nagyon fáj nekem!

— Édes Bélám! — viszonzá az öreg asszonyság, — ha a körülmények engednék: én mindenesetre indokolnám tettemet; de okai vannak, melyeknél fogva el kell azt hallgatnom. — Ha fáj neked ez, ugy nekem és Mariskámnak ezerszerte inkább fáj, mert minket is sujt az az elmondhatatlan valami, a mit pedig a te lelkiismereted sughatna meg leginkább, ha ujabbkori tetteidre visszagondolnál. Azután a tetted után nem várhatod, hogy én leányomat, minden kincsemet: te reád bizzam egy egész, hosszu életre? Ennélfogva ismétlem egyszer-mindenkorra, hogy ti férj és feleség nem lehettek soha sem!... Hanem — folytatá megrázva unokaöcscse jobb kezét — azért ne haragudjunk meg egymásra ... legföljebb mondjunk isten-hozzádot egy-két évig ... a mikor te már találtál magadnak feleséget és Mariska is talált — —

— Ne folytassa, az égre kérem! — kiálta közbe kétségbeesetten a szerencsétlen ifju, — ha elhallgatja kegyed előttem az indokot, legalább irgalmazzon! — És most — folytatá egyszerre lecsöndesülten — csakugyan nincs más hátra, mit bucsut venni önöktől, s távoznom. — Mielőtt azonban átlépném e küszöböt, engedjen annyit mondanom, kedves nagynéni, hogy ezt az igazságtalan elitéltetést még megbánja valamikor!

Ezzel kezet csókolt Lekencseinének, ki alig volt képes uralkodni magán, hogy le ne hányja magáról ezt a rideg, kemény pánczélt, gondolva, hogy unokaöcscee még sem oly vétkes, s tévedésen alapul hiedelme, az anya azonban mégis megerősité szivét, hidegen kezét nyujtá az ifjunak, s hagyta azt csöndesen, minden bucsuszó nélkül távozni házából.

Hanem mikor már Béla elhagyta a gyümölcsöst is, akkor odatámaszkodott az ablakszélhez, és szótlanul engedé végig peregni azokat a régen szabadulni igyekező könnyeket, mind a két orczáján.

Ezt már megtette a leánya is előbb, sokkal előbb ...

IX.

Köves utközben megfontolta az egész dolgot, s keresve, de nem találva meg az érvet, melynél fogva Lekencseiné leánya kezét tőle megtagadta, kétféle határozatot érlelt magában.

Az egyik az volt, hogy átlátva, miszerint nagynénje jószántából leánya kezét semmi áron neki nem adja, sem indokolni tettét nem szándékozik: levelet ir majd Mariskának, melyben égre, hű szerelmére hivatkozva, fölkéri, szökjék el vele a szülői háztól, hogy rögtön összekelvén a legközelebbi faluban: Lekencseiné frigyöket soha többé föl ne bonthassa.

A másik határozat pedig ebből az elsőből folyt ki.

Ugyanis, abban az esetben, ha Mariska vagy elárulja tervét, és igy lehetetlenné teszi egybekelésüket; vagy pedig határozottan visszautasitja önmaga: akkor belátva, miszerint csalódott benne: véget vet életének, melynek ugy sem lenne más czélja ezen a világon!

Ily gondolatok közt ért Somvárra.

Bevonulva szobájába, hozzá is fogott megirni az emlitett levelet, melyet lepecsételvén, öreg, hűséges huszárjára bizta, hogy azt éjnek idején Mariska ablakára csempészsze.

A terv elfogadása esetében az ablakra tett néhány hársfalevél lett volna a jel — Béla sorai szerint.

Gábor huszár — igy hivták köznéven az öreg hadfit — el is járt becsülettel a komissioban.

Ott leskelődött egész alkonyatig a kis udvar háta mögött; ekkor aztán általvetette magát a keritésen és Mariska ablakához rettenkedett. Benézett a szobába, ha nincs-e ott más idegen személy is? s minthogy ott nem volt senki sem Mariskán kivül, ki asztalára könyökölve, szomoruan nézett maga elé: az öreg megcsóválta fejét kétszer-háromszor, s megkopogtatta az ablakot.

(Vége köv.)

Egy reggel Trianonban.

(V é g e.)

Hogyne hinné az ember, hogy ilyen dédelgett élet számára csak is örömök termettek, és nem lehetett már boldogabb nő a világon a trianoni kastély asszonyánál! Pedig nem ugy van. Mind mondva csinált boldogság volt az csupán. Mindjárt eleinte a szebbnél szebb napok alatt el-elborul már e nő lelke, mintha csak előre megérezné a bekövetkezendő balsorsot. Egész Franciaország ugy mosolygott még leendő uralkodónőjére, és titokban már kezdődtek az ó-franczia párt fondorkodásai, abból a czélból, hogy az o s z t r á k Mária Antoinettet gyűlöletessé tegye a nép előtt. És a következés nagyon is szomoruan mutatta meg, milyen könnyű dolga volt e pártnak, különösen ilyen tapasztalatlan fiatal királynéval szemben.

Az ő romlatlan szive nógatása szerint Mária Antoinette barátok után vágyódott, és nem talált egyebet nagyravágyó lelkeknél, cselszövőknél és mamlaszoknál. Fájdalmára kénytelen volt tapasztalni, hogy a királynéknak nincsenek barátjai. Hányszor nem hitte igaz barátságnak, a mi nem volt egyéb érdeknél és számitásnál. A Polignac-ok, Besenval-ok stb. diszes társasága, a királynénak eme bizalmas környezete, nem-e megannyi nagyravágyókul lep-

leződtek le? Mindvalamennyien arra számitottak, hogy Trianon a czimek és kitűntetések, a szerepek és földi javak aratóföldje lesz számukra. És ha ilyenek voltak a barátok, mit mondjunk ellenségeiről! Trianon folyvást szimatoló kémekkel volt körülvéve. Minthogy a királyné viselete ellen semmi legkisebb szó nem fért, kutattak, fürkésztek körüle, és minden legkisebb csekélységet, a mit felkaphattak, rutul eltorzitva a nép közt hirészteltek el.

A királyi ház főherczegei és főherczegnői nem feledhették el neki, hogy homályba estek általa; a miniszterek meg mint osztrák nő ellen iparkodtak bizalmatlanságot kelteni ellene a király szivében. Tizenhatodik Lajos igazán szerette a királynét, még pedig egészen ugy, a milyen szerelemmel a Bourbonok eddig csak jóféle kedveseik iránt voltak, azért nagyon helyesen jegyzi meg egyik azon korbeli iró, hogy a király szerelmével egyszersmind a gyűlölet is szállt a királynéra, a melylyel a nép a királyok kedvesei iránt el volt telve. A hűtlen férjekkel szemben a közvélemény annakelőtte mindig a királynék pártjára állt; most, hogy a kiráiy szerette nejét, ez ellen fordult gyűlölete, ez is csak annyi volt neki, mint azelőtt a Pompadour, a Dubarry stb.

Látni való tehát, hogy ugyanannak a Mária Antoinette-nek, a ki előtt ugy látszott, mintha az egész világ porba borulna, valósággal a levegő is ellensége volt, a mit beszitt. Azt irja e részben de Ligne herczeg: „Egyetlen egy napig sem láttam őt igazán boldognak. Pályájának legfényesebb szakában sem volt ment szomoru előérzetektől.“

A mint közelebb jött a királyi családot olyan borzasztó módon utól érendő végzet, lassan-lassan vége lett a trianoni vigalmaknak. 1785-diki augusztushó 19-dikén volt az utolsó szini előadás, „Figaro lakodalmá“-t adták. Az eddigi vigalmak helyébe a magányosság költözött be Trianonba. Ide menekült a királyné, valahányszor azt akarta, hogy az ő nagy szomoruságát és félelmes sejtelmeit az udvar szemei ne lássák. Itt festette Lebrunné asszony azt a szép családi képet, mely még most is meg van a versailles-i történelmi csarnokban, és valahányszor látom azt a megható kifejezés rajta, mindannyiszor Van Dyk „I. Károly gyermekei“ jutnak eszembe. Már nem az imádott fejedelemasszony az, fény és pompától körülvéve, hanem a nagy bubánat és megfélemledett szomoruság alatt szenvedő nő. A kicsi Madame Royale (a későbbi Angoulémi herczegnő) czirógatja anyját, mintha vigasztalni akarná; a kis koronaherczeg, a kinek már csak hónapjai voltak életéből, ujjával az üres bölcsőre mutat, a melyben nem rég kicsi huga, Beatrice Zsófia herczegnő, örökre elaludt. Anyja ölében ül a normandiai herczeg. Olyan valami megható van a szegény fiu arczán, a melynek egykor a Tizenhetedik Lajos nevet kellett volna viselni, mintha csak sejtelme volna a reá váró rettenetes sorsról. Innen is előre lehetett látni a közeli förgeteget, hogy a szájtátó tömeg erre a csupa érzés kedves képre csak haragos szemmel tudott nézni. 1787-ben ki volt téve a Louvre-ban, és kénytelenek voltak idő előtt elvitetni onnan, mivel a királyné alakja iránt csak gyűlöletet és gunyt mutatott a közönség.

Vigasztalan reménytelenséggel szivében, Mária Antoinette most már csak azért ment el egyszer-egyszer Trianonba, hogy a ligetek fái közt az elmult napok képeit visszaidézze lelkében. 1789-diki októberhó 5-dikén épen a kerti barlangban ült, szomoruan elmerengve a hulló faleveleken, midőn hirül hozták neki, hogy Versailles felé ellenséges népcsapatok közelednek.

Ezzel aztán vége volt a trianoni szép napoknak. Soha sem látta többé Mária Antoinette. Pár hóval reá — a kapu felett az volt olvasható: „Eladandó birtok“, és kevésbe mult, hogy a gyönyörü ültetvényeken az ekevas nem ment keresztül. A harmadik és Nivose-hó 28-dikán Versailles város előljárósága tudtul adá mindenkinek, a kiket illetett, miszerint Kis-Trianon nagyon is rég óta elvonatván a mezőgazdaságtól, a zsarnokok fényűzése és gyönyöreinek szolgálandó, immár a munkának fog visszabocsáttatni. A kastély butorzatát négyezer nyolczszáz livresben verték dobra, magát a kastélyt pedig 1797-ben egy czitromvizárus vette bérbe, és vendégfogadót nyitott benne.

Mikor Mária Antoinette hátra kötött kézzel, taligán, egyik felül a reá erőszakolt pappal, másik felül e hóhérral, a vesztőhelyre indult, rég fenékig üritette volt már a fájdalom poharát. Hű barátnéjának, a szinte szeme láttára lemészárolt Lamballe herczegnő halála, férjének kivégeztetése, az elszakadás gyermekeitől, — a ki mindezeket által szenvedte, van-e még a valami a világon, a mi annak még fájhat?

Midőn kiment a Temple-ből, hogy ezt a börtönt egy másikkal, a Conciergerie-vel fölcserélje, elfeledkezett róla, hogy az alacsony ajtóban meghajoljon, és megütötte a fejét. Kérdezték, ha fáj-e? „Oh nem“ — felelé — „nem fáj már nekem semmi!“ — Az ő élete valóban magában foglalt minden fájdalmat, a mi a női szivet összemarczangolni képes, és az ember Chateaubrianddal kérdi, ha van-e olyan kin a világon, a mely nyugodtan el ment volna mellette?

„Van biró a felhők felett.“ A költőnek eme szavai borzasztó módon igaznak bizonyultak az osztrák császári családnak ezen tagján. Csakhogy mint már annyiszor a századok folyamában, ugy ezuttal is: a szülék bűneiért az ártatlan utódok lakoltak. Tizenötödik Lajos ötven éven át rontotta meg kicsapongásaival a korona fényét. A földig sujtott szegény nép kénytelen volt szótlanul nézni, királya mint adja oda magát feslett nők uralmának, a kiktől lehetetlen volt utálattal el nem fordulni; mint pusztul a kizsarolt ország becsülete a világ előtt tehetetlen miniszterek és tábornokoktól, a kik mind ez asszonyok teremtményei voltak. És XVI. Lajos trónra léptével, a ki pedig egyik legnemesebb szivű és legtisztább erkölcsű király volt, ő ellene fordultak az eddigi gazdálkodás elleni panaszok. Mivel méltán azzal vádolhatták elődeit, hogy helyettük kedveseik uralkodnak, most XVI. Lajosnak is szemére hányták, hogy felesége irányában tulságosan engedékeny. A királynét viszont azzal vádolták, hogy könnyelműen rendelkezik az ország pénzével, tetszése szerint osztogatja a hivatalokat, Franciaország ellen Ausztriával fondorkodik, megbuktatja a minisztereket, hogy a maga embereit be tegye helyükbe, egészen ugy, mint ama jóféle kedvesek az előbbeni régi kormányok alatt. A forradalom aztán, az ő kérlelhetlenül borzasztó logikájával bűnöst, nem bűnöst egyformán sujtott; ugyanazon vérpadra hurczolta Tizenhatodik Lajost és Mária Antoinette-t, a melyen az előbbi kormány utolsó rosz asszonyának, a Dubarry grófnővé változtatott utczalánynak leütötték a fejét. Sz. M.

Tárcza.

Halottak napja.

Itt van a halottak napja. Azoknak napja ez, kik drágák voltak szivünknek s a kiknek emléke is oly drága marad. E napon oda zarándokolunk azon sírokhoz, hol elvesztett kedveseink drága hamvai nyugszanak, s megkoszoruzzuk azokat, mécset gyujtunk azok felett. Kitől hogy telik. A gazdag nagy értékü koszorukat, fényes lámpákat, a szegény egyszerü virágot, égő könnyet rak a hantok közé.

E napot a főváros nagy kegyelettel ünnepli. Kikél szokott életmódjából. A városból a temetőbe vándorol ki az élet. Virágos kertté változik a halottak kertje; a sírközök ez utczák a halottak városában, azok közt az apró és nagyobb házikók közt, melyeknek lakói oly nyugodtak, oly némák; ezeken az utczákon száz meg száz ember hullámzik fel s alá, mint az élők városában, csakhogy a vásári zaj, üzleti össze-vissza helyét itt ájtatos csend, suttogó ima foglalja el.

A kerepesi-utat reggeltől késő estig sürü néptömeg lepi el. Ki a temetőbe, be a temetőből rajzanak az emberek. Czifra kocsik robognak le s fel, megrakva gazdag koszorukkal, szegény özvegyek és árvák gyalogolnak az ő siri jelvényeikkel.

A gyászoló közönségnek van egy typikus alakja; azokért gyászol, a kiknek nincsen senkijök, ott porlanak többnyira elhagyottan, nincs a ki róluk e napon megemlékezzék. Vasváry Kovács szinész ez a typikus gyászoló. A halottak napja az ő napja. E napot megelőzőleg már jár-kel össze-vissza ismerőseihez, gyüjt pénzt, vesz koszorukat, gyertyákat az — irók és művészek sírjaira. Halottak napja előtt kimegy ásóval, kapával a kerepesi temetőbe s felhantolja a rozzant sírokat, hogy másnap, mikor a nép ott jár, ne lássa az elhagyatottságot. Különös az: milyen megmagyarázhatlan vonzalommal viseltetik ő a halottak iránt. Ismeri azoknak azt az országát, melyet kerepesi temetőnek hínak, minden kis szögletében. Tudja szögiről-végire: ki melyik tájon nyugszik! Készitett is a temetőről egy teljes, hibátlan mappát. Ha valaki kérdést intéz hozzá: hol nyugszik ez és ez? kihuzza a zsebéből a mappáját, kiteriti a falra s rögtön oda bök az ujjával: itt ni!

Hát ott gyalogol ő is mindig a szegényebb sorsu gyászolók közt. Nem vagytok elfeledve irók, művészek: megemlékezik rólatok a jó Vasváry mindig, megsirat ő benneteket halottak napján.

— — Természetesen: legtöbb virágot raknak azokra a sírokra, legtöbb lángot lobogtat a szellő este azokon a sírokon, melyekben azok feküsznek, kik nemcsak egyeseknek, családoknak, hanem mindnyájunknak, a nemzetnek, az országnak halottai. A magyar nemzet vértanuinak a sírjai azok. Halottak napját ünnepélyes szinezettel az ifjuság szokta felruházni. Az ifjuság minden halottak napján tömegesen zarándokol ki a kerepesi temetőbe, a vértanuk, hazánk elhunyt nagyjai sírjához.

A kerepesi temetőben vértanuinkból kilenczen feküsznek egy sötét gránit-szobor alatt. A hálás honleányok kegyelete ugy szedte össze innen-onnan a hamvakat. Mind a nemzetért, annak szent ügyéért vesztek el. Honszerelmöket halálok által szentelték meg.

Síremlékük egyik lapján következő sorok állanak: „Hazánk önállósága és függetlensége — 1849-ben a kényuralom által kivégzett s e sírban együtt hamvadó — kilencz vértanujának emlékül, elnyomott nemzetünk helyett a honleányi kegyelet.“ A másik lapon a költő eme szavai állnak: „Csatájuk a védelmezett népjog csatája volt, a melyet szent jog, szent kötés ellen zsarnok tiport.“ Alább meg: „Van biró a felhők felett, áll a villámos ég.“

Aztán következnek a vértanuk nevei: Csernyus Emánuel, pénzügyi hivatalnok. Bűne az volt, hogy Debreczenbe is elment s Duschek pénzügyminiszter alatt is folytatta tanácsosi hivatalát. Szacsvay Imre, mint a képviselőház jegyzője ő irta alá s ő olvasta föl a függetlenségi nyilatkozatot, melyhez teljes erejével ragaszkodott s melyért kész szivvel is halt meg. Abancourt Károly lengyel származásu, Giron Péter poroszországi illetőségü, a német légió tagjai; Streit Miklós (kiről nem tudni: hol? mikor végeztetett ki?) Kolosi Gábor, mint gróf Lamberg gyilkosa végeztetett ki; Noszlopy Gáspár, Sárközy Soma és Jubál Károly rekesztik be a névsort.

A kerepesi temetőben ezen kivül is számos emléke van meg szabadságharczunknak, hiszen tán alig is van temető, a hol egy-egy szabadság-hős hamvai ne nyugodnának.

Halottak napján az ifjuság ugy ünnepli a haza szolgálatában érdemeket szerzett, s vértanui halált szenvedtek emlékét, hogy emlékbeszédeket tart, alkalmi költeményeket olvas fel, hazafias énekeket dalol. A közönség jó része szintén részt vesz ez ünnepélyes menetekben. A ki meglátogatta saját halottjainak sírját, áldozott ott a kegyeletnek, csatlakozik a nagy menethez, és saját gyásza mellett őszinte kegyelettel vesz részt az általános gyászban is.

Harmincz éve már, hogy ők a földben nyugosznak. Kivoltukat talán már nem is tudja az azóta felnőtt nemzedék. Pedig ezt feledni magyar embernek nem szabad.

Ne is hagyjon el bennünket ezen kegyeletes szokás soha. Addig él a nemzet, mig fiai a nemzetért meghaltak, a haza jobbléteért küzdöttek emlékét nem csak hiven ápolják szivökben, hanem azt példaadásul a jövő nemzedék előtt külső ünnepélyességgel is emelni tudja.

A kik ott jártok halottak napján a kerepesi temetőben s a feltüzött virágok és meggyujtott lángok közt olvassátok a gúla aranybetüit, mondjatok áldást azok poraira, kik a hant alatt aluszszák örök álmukat; ha megláa

togattátok kedveseitek sírjait, ne feledkezzetek meg a nemzet vértanuiról sem: menjetek el azokhoz is.

Deés.

Október 24. 1879.

A Szolnok-Dobokamegye gazdasági egyletétől Deésen a megye székvárosában október hóban rendezett nagyszerű termény- és iparkiállitás alkalmával rendezett ünnepélyek.

B. Bánffy D. megyénk erélyes és szellemdús főispánja október 18-dikán a kiállitást ékes beszéddel megnyitotta. Mindenfelől ide sereglett nagyszámu közönség volt jelen a megnyitáson. Este műkedvelői előadás: Mirabeau ifjusága, a kiállitás költségei fedezésére. A műkedvelők közt említést érdemelnek: Nagy Lajos, Kászony Jenő és Pongrácz Boldizsárné. Ugyanekkor a haza távol megyéiből ide érkezett tűzoltók ismerkedési estélye volt az Angol szállodában. A szokott felköszöntések nem hiányoztak. 19-dikén vasárnap reggeli 11 órakor a tűzoltók szászlószentelési ünnepélye volt. A piaczon felállitott diszes sátorban zeneszó mellett asztalra helyezték a tűzoltói szép és nagybecsű lobogót, rövid idővel kocsikon a zászlóanya: báró Bánffy Dezsőné, született Kemény Mária ő nagysága és a 7 koszorusleány diszes öltözetekben megjelentek s bélelt székeken foglaltak helyet. Koszorusleányok voltak: Katona Ilona, Pataky Anna, Roth Kata, Placsintár Giza, Medgyesi Giza, Baráth Emma, Bátosi Kata.

Kevés idővel megjelentek a lelkészek a zászló felszentelése végett. Elsőbben is a helybeli római katholikus zárdafőnök főtiszt Kozma Döme ur nagy papi segédlettel a zászlót könyörgés után szentelt-füstölővel s szentelt vizzel három izben illetvén, röviden következőleg szóllott: Ha ez a zászló honvédzászló volna, azt mondanám: előre! Ha ez a zászló a szabadság zászlója volna, azt mondanám: le a zsarnokkal! De mivel a tűzoltók zászlója, azt mondom: éljen az egyetértés! Többet nem is szólok, mert beszédre nem készültem; átadom a zászlószentelési beszédet Medgyes Lajos jeles szónokunknak. Medgyes beszéde nagy hatást aratott a roppant számban összegyült helybeli és idegen vidékekről összegyült közönség előtt. A beszéd a Kolozsvártt megjelent „Magyar Polgár“ október 19-dik számában egész terjedelmében megjelenvén, közlése e lapokban szükségtelen. A felszentelés végeztével kezdődtek a szegbeverés ünnepélyei. A zászlóanya kezébe véve a kalapácsot, az első ütést e jelmondattal tette: Bátorság győzelmet arasson a vészen.

A koszorusleányok jelmondatai: Katona Ilona: Ott légy, hol legnagyobb a veszély s áldozd éltedet az életért. Pataki Anna: Az emberszeretet lobogjon fennen nemes szivetekben. Roth Kata: Csak szerencse mulja felül bátorságtokat. Placsintár Giza: A munka összetartás lelkesitse e zászlót. Medgyesi Giza: Bátorság legyen veletek a vészben. Baráth Emma: A hon és városunk jóllétéért. Bátosi Kata: Egyetértés a sikert biztositsa. A tűzoltóegylet pártolónője, Kovács Sámuelné: A nemes kebel hő lánggal égjen, de ne a vagyonunk!

A férfiak részéről Kozma Döme zárdafőnök: Atya, fiu és szentlélek nevében. Medgyes Lajos: Éljenek a deési tűzoltók s nevük legyen tisztelt hazaszerte. B. Bánffy Dezső főispán: Rend, fegyelem irányitsa működésteket. Szarvasdi Pál alispán: E város java és disze lengessen még foszlányaidban is. Roth Pál városi polgármester: Az adott szó szentségeért. Vékony Ferencz városi főkapitány: Mindenütt a vészben az egylet első legyen. Márkus János tűzoltói főparancsnok: A kölcsönös bizodalom és egyetértésért. Csiki Gerő honvédszázados: Áldás a közvagyon védőjére.

Még vertek szeget a jelenvolt idegen tűzoltók, Kabós Ernő kolozsvári tűzoltói osztályparancsnok, Görög József marosvásárhelyi, Vojth Miklós szamosujvári, Eczken Tivadar maros-ludasi, Lázár Benedek zágoni tűzoltó parancsnokok, Szaláncsi Lajos volt tűzoltó parancsnok, Keul József törvényszéki elnök. Ekkor Márkus János helybeli tűzoltó parancsnok a zászlót Rónai Lajosnak beszéddel átadta s a tűzoltók gyakorlata kezdődött.

Az nap délben báró Bánffy D. főispán saját házánál fényes ebédet adott. Jelen voltak az ebéden a zászlóanyán a főispán nején kivül a koszorusleányok mindenike; a zászlószentelésben részt vett lelkészek: gróf Kornis Viktor gazdasági elnök; Roth Pál polgármester, K. Pap Miklós a „Magyar Polgár“ szerkesztője; az idegen helyekről megjelent tűzoltó parancsnokok.

Felköszöntöttek: A főispán a koszorusleányokért, Roth P. a zászlóanyáért, Kozma D. a főispánért, Medgyes az ünnepélyt emelő tűzoltó parancsnokokért, K. Pap M. a lelkészekért. Este népes bál a tűzoltók tiszteletére. Fényes zászlójok az iparkiállitás termében is diszeleg.

Tegnap október 22-dikén gróf Zichy Jenő és Türr tábornok gróf Teleki Sándorral megérkezvén, tiszteletökre fényes bankettet rendeztek az Angol szállodában 200 teritékre. Másnap reggel a megyeház tanácskozási teremében gróf Zichy ékes beszéde után a székesfehérvári kiállitáson részt vett erdélyi iparosok részére az érmeket az illetőknek átnyujtotta. Ugyanakkor a kolozsvári dalárda Kölcsey hymnuszát énekelte a megyeházban, mely bemeneti jegyek mellett fulladásig tömve volt. Este a kolozsvári dalárda Salamon János hires zenész kiséretében dal- és körestélyt rendezett.

Megemlitendő még, hogy a kiállitásra megjelent szakértő idegen vendégekkel kirándulások voltak Deésaknára a sóbánya megtekintésére, Kendi-Ilonára, Szt.-Benedekre a gazdászat és kertészet megtekintése végett, majd Bethlenbe egész Beszterczéig a regényes és gyönyörű vidék élvezhetése végett.

Az ugy szólva országosnak sőt birodalminak nevezhető termény- és iparkiállitásról a közelebbi számban részletesebben. r. l.

Fővárosi élet.

*** (*Jótékonyság.*) Király ő Felsége Ó-Kemencze község tűzkárosult lakosai részére száz forintot adományozott magánpénztárából.

*** (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Dr. Dévay Gyula és Verebélyi Bogyó Róza kisasszony Szelevényen. — Dr. Szánthó Gyula és Ney Elma kisasszony (Ney Ferencz főreáliskolai igazgató leánya) Budapesten. — Kurdin József és Kammon Róza kisasszony Budapesten. — Kment Oszkár és Erszényi Ida kisasszony, Uzsokon. — Gajzágó Salamon és özvegy Thalabérné, született Fluck Paula urhölgy, Budapesten. — Sprindler Brunó és Moldoványi Riczi kisasszony, Ó-Budán. — Klimm Mihály és Fischer Irma kisasszony, Budapes-

ten. — Benda Sándor és Sütő Ida kisasszony, Huszton. — Zichy István gróf és Klebersberg Jozefin kisasszony, Gerenden. — Összekeltek: Tichy Albert vasuti mérnök és Metzger Berta kisasszony, Nagyváradon. — Bojton Keresztes Ferencz és Jenny Gizella kisasszony, Nagyváradon. — Malina Lajos és Havasy Jolán kisasszony, Esztergomban. — Ambrus Sándor és Stern Vinczenczia kisasszony, Ungvárt. — Tamássy József és Ujházy Róza kisasszony, Endrődön.

*** (*Uj jótékony nőegyesület.*) Lindner tr., helybeli gyakorló orvos, egy beteg cselédeket segélyző egyesület létesitésén fáradozik, melynek feladata lenne a tagok cselédeit megbetegedés esetén a kórházban egy hónapon át ápoltatni. Bécsben évek óta áll fenn ily egyesület és a legjobb sikerrel működik, — tagjai évenkint csak 50 krt fizetnek, mig nálunk a kórházi ápolás naponkint 85 krba kerül. — A pontosan kidolgozott tervezet, valószinűleg a jótékony nőegyesületek egyikének fog beterjesztetni.

*** (*Lauka Gusztáv,*) már jubileuma küszöbén, bőven részesül az elismerés és rokonszenv kifejezéseiben. Szatmármegyéből, a hová való, Serly Károly vállai plébános, ki a szatmáriak emlékajándokához is jelentékeny adománynyal járult, levélben üdvözölte előre s értésére adta, hogy a jubileum napján templomában vérnélküli áldozatot mutat be a mindenség urának érette és kedves nejéért, azzal a forró ohajtással, hogy aranylakodalmukat is teljes egészségben s örömben érhessék meg. Török József gyógyszerész emlékül gyönyörű mivű szivardobozt küldött neki, Gerenday Antal pedig szép márványnehezéket. Megkapta továbbá Torontálmegye ama gyülésének jegyzőkönyvi kivonatát, a melyen Hertelendy József főispán arczképét leleplezték s melyen azt is elhatározták, hogy a Lauka ünnepi költeményét a jegyzőkönyvbe egész terjedelmében beiktatják s azt az ő számára is megküldik.

*** (*Tegnier Dávidnak,*) a nagynevű flamand festő egyik eddig nem ismert mesterművének van birtokában — hir szerint — Maleczky Vilmos, a nemzeti szinház derék művésze. — Ő a képet atyjától kapta, már évek előtt, nagyobb figyelmet azonban nem forditott rá. Közelebb átadta eladás végett a Károly-kaszárnyában levő zsibárusnak, kinél sok régiség látható. Itt látta meg Andrássy Aladár gróf, s azonnal fölismerte annak ritka becsét s csakhamar a kép egyik szegletén a művész nevét is, a ki festette. A kép körülbelül félméter nagyságu s fára van festve. Tárgya kivitele egyátalán elárulják mesterüket. Ligeti és Pálik, kik megtekintették, szintén Tegnier művének itélik és husz ezer forintra becsülik.

*** (*Tóth Kálmán*), mint örömmel jelenthetjük, a dr. Batizfalvy Sámuel városligeti gyógyintézetében már csaknem teljesen felépült idegbajából. Pár nap mulva visszatérhet lakására s folytathatja egy régibb drámája „A harmadik magyar király“ ujjádolgozását, melyet még betegsége előtt kezdett meg.

*** (*A nemzeti muzeum*) pannoniai gyűjteményét az országos emlékek bizottsága tizennégy darab feliratos kővel gyarapitá, melyek alkalmasint a Visegrád körül fenállt római vár falaiból valók. Haaz József sangaii osztrák-magyar helyettes-konzul pedig több százra menő érmet küldött, melyeket Kelet-Ázsiában, főleg Khinában gyűjte.

*** (*Nyilvános előadási cyclus.*) Az iparosok köre, az országos iparegyesület s népoktatási kör a jövő héttől fogva egész márczius végeig tartó előadási cyclust rendeznek az iparoskör helyiségében (Ferencziek bazárja). A három testület bizottsága e napokban ült össze tanácskozásra s eddig mintegy 15 előadás tartásáról nyert biztos tudomást. — A névsor azonban csak akkor tétetik közre, ha a felszólitottak részéről biztos választ nyerhetnek. Egyelőre megirhatjuk, hogy az előadások minden csütörtökön fél 8 órakor tartatnak s az első előadó Türr István leend november 6-dikán.

*** (*Az afrikai hires utazó*) Holubot, ki most Prágában időz, Grill Károly fővárosi könyvárus meghivta, hogy bécsi felolvasásai után Budapestet is látogassa meg. El is jön s deczemberben fog tartani előadásokat utazásairól, föltedezéseiről, bemutatva egyszersmind gazdag gyüjteményét.

*** (*Egy félelmes szám.*) Egy grófnő a nyáron szép házat épittetett, a maga számára kényelmes berendezéssel. Nem rég oda hajtat, hogy megnézze. Ijedten veszi azonban észre a kapu felett levő számot: 13. sz. „Ki tette ezt oda?“ — kérdi a házmestert. „A hatóság az uj számozáskor.“ A grófnő, ki fél a 13-mas számtól, rögtön ment egy városi tisztviselőhöz s ajánlotta, hogy ha a páratlan számokat átteszik a másik oldalra, ő szivesen viseli a költséget. De azt a feleletet kapta, hogy az nem lehet. Most a grófnő a tanácshoz folyamodik s ha ez sem használ: valószinűleg be sem költözik uj lakásába!

*** (*Fővárosi vegyesek.*) A király csütörtökön Budán kihallgatást adott. — Az állami közép-ipartanodában november 2-dikától 15-dikéig lesznek a beiratások az intézet igazgatójánál: Bodzafa-utcza 28. sz. a. — Matejko „Grünwaldi csatá“-ját, mely a képzőművészeti társaságban van kiállitva, birói zár alá vették, mivel külföldi tulajdonosa az itteni kiállitási hely bérárát (600 frt) elmulasztotta idején lefizetni. — A közuti vaspályán október 28-dikán kisérletet tettek gőzmozdonynyal; a próba jól sikerült. — Néhai dr. Kovács Sebestyén Endre holttetemeit áthelyezték az uj diszes sírboltba; az áthelyezésnél jelen voltak Török Pál szuperintendens, Győry Vilmos lelkész, a család és számos jó barát. — Dr. Lenhossék József egyetemi tanár, századnegyedes jubileuma alkalmával, száz forintot adott az orvostanhallgatók segélyegyletének. — Verhovay Gyulának, hir szerint, több kiadó tett ajánlatot az általa szerkesztendő politikai lap kiadására. — A Renz-czirkushoz Soldos Sándor nem szerződött, mint több lap irta; Budapesten kivül nem is igen volna vonzó érdeke lovaglásainak.

*** (*Elhunytak.*) Skutary Sándor, 52 éves, Nagyváradon. — Méhes József, 74 éves, Budapesten. — Özvegy Fáy Andrásné (az iró özvegye), 71 éves. — Hollóssy Simon, 70 éves, M.-Szigeten. — Brunswick Mária grófkisasszony, Mártonvásáron. — Ikerváry Antalné, született Szekeres Anna, 60 éves, Szegeden. — Steffanics Józsefné, született Csigaházy Erzsébet, 73 éves, Győrött. — Nagy Pál, Hódmezővásárhelyt. Béke hamvaikra!

Vidéki élet.

*** (*Koburg herczeg és családja*) október 15-dikéig időzött Gömörmegyében, a pohorellai kastélyban. Ott volt Koburg Ágoston herczeg, a neje, fia Ferdinánd és két unokája. A herczegi család számos kirándulást tett Pusztamezőre, Vöröskőre, Murányba s a herczeg, ki, ugy mint

fiai, jól beszél magyarul, a vidék lakosságánál igen népszerű. Vadászatok ez évben nem voltak, mert a tavaly rendezett vadászatok jóformán eredménytelenek voltak s igy, mig csak különösen számos vagy valami különös vadállomány nem lesz, hajtást nem rendeznek.

⁂ (*Sopronban*) az irodalom és művészeti kör „Tompa-ünnepély"-ére a kaszinó terme egészen megtelt. A kegyeletes este legérdekesb felolvasása: Frankenburg Adolfnak korrajzi vázlata, általános tetszésben részesült. Moller Ede tanár értekezése Tompáról, gonddal dolgozott mű, de felolvasásra kissé hosszadalmas volt. Szigethy Béla szavalata („Három a daru" Tompától,) Czeglédyné Pátzill Gabriella urnő zongorajátéka (Liszt egyik magyar rhapsódiája) s Munczy Lajos hegedű-előadása (Alard „Norma" ábrándja) általános tetszésben részesültek. A hosszas nyári szünet után ez volt a kör első estélye, melyet derült társas vacsora s virradtig tartott táncz is fűszerezett.

⁂ (*Kolozsvártt*) a szinházi választmány teljes megelégedését fejezte ki Molnár György művezetése fölött, de egyszersmind jónak látta elhatározni egy háromtagu drámabiráló bizottság alakitását, fejenkint évi kétszáz forint fizetéssel. A tagok valószinűleg Szász Béla, Hegedűs István és Szentgyörgyi István lesznek. A szinpad legutóbbi eredeti ujdonsága Szász Károly „Mátyás király" czimű három-felvonásos vigjátéka volt, mely a közönség tetszését megnyerte, habár előadása nem volt épen kifogástalan.

⁂ (*A nagyvárad*) jogakadémia igazgatójául, a nyugalomba lépett dr. Hoványi Lajos helyébe dr. Eckmann, pozsonyi akadémiai tanár szemeltetett ki. — Hoványi tiszteletére az ifjuság fáklyásmenetet ad. A fáklyásmenet bankettel leend egybekötve. Az ünnepélyes actus ideje azonban még nincs meghatározva. A veterán igazgató tanár az akadémia fekete táblájára függesztett kéziratban bucsuzott el tanitványaitól.

⁂ (*Hermann Ottót*) Szegeden 65 szótöbbséggel országgyűlési képviselővé választották. Ellenjelöltje gróf Károlyi volt.

⁂ (*Blaháné*) november 6-dikán megy le Nagyváradra az ottani izraelita nőegylet meghivására s a „Sas" nagytermében másnap rendezendő jótékonyczélu hangversenyben három dalt fog énekelni.

⁂ (*Vidéki vegyesek.*) A szegedi nőegylet a belvárosi kisdedóvó összedőlt helyiségét fölépitteté s azt Székely Gábor és neje vezetése alá adva, hétfőn nyitja meg; kéri egyszersmind a közönség pártfogását és áldozatkészségét. — Ungvárt báró Vay Lénárt november 6-dikán a „Korona" termében hegedűhangversenyt ad. — Brassóban advent alatt Klinkovström, az ismert jézsuita, fog hitbeszédeket tartani. — Szerednyén a rosz idő miatt csak most fognak még a szürethez.. — Porogon e napokban ülték meg aranymenyegzőjüket Hochreiter Ambrus és neje Tallián Etelka számos rokon és jó barát jelenlétében; Tallián Etelka urhölgy testvérei: Lázár veszprémi és Ede zágrábi kanonokok kikérték Leó pápa áldását is, mely csakugyan megérkezett. — A Zagyva nagyon megáradt s Jászberény fölött ki is szakitá a gátat, jókora földet öntve el vizzel; a Tarna vize is nagyon megdagadt.

Külföld.

⁂ (*Eugenia császárnő a phrygiai sapkával.*) Franczia-országban egy kereskedő élelmessége folytán, ki nyakán maradt áruit igy akarta értékesiteni, egész sereg Eugenia szobor található, mely a phrygiai sapkával s más jelvényekkel ellátva csekély átalakitással jelenleg a köztársaság alakját képviseli s iskolákban, törvényszékeknél, egyszóval hivatalos helyeken is ki van állitva.

⁂ (*Egy fiatal drámairónő.*) A hamburgi Thália-szinházban a mult héten rendkivüli sikerrel adtak elő egy „Az árral" czimű uj vigjákot, melynek a kritika nagy sikert igér a többi német szinpadon is. A szerző neve eddig teljesen ismeretlen volt, mert a szerző egy alig huszéves szinésznő, Erneszt Mária, ki jelenleg Wiesbadenben szerepel. A szinrehozott vigjáték a fiatal irónő első munkája s nemcsak szellemes, hanem nagy szinpadi ismeretről is tanuskodik. A birálók különösen kiemelik a rendkivüli jellemzést és a finom, élczes dialógokat, mely tulajdonokkal épen a német vigjátékirók eddig vajmi kevéssé dicsekedhettek.

⁂ („*Idomeneo*",) Mozart sokáig pihent dalműve, mult pénteken került szinre a bécsi udvari operaházban. A közönség egészen megtöltötte a nagy szinházat és feszült várakozással nézett az előadás elé, de az eredmény nem igen felelt meg a várakozásoknak. Fuchs karmester igen tapintatosan röviditette meg az itt-ott hosszadalmas darabot; a legjobb erők: Ehnn és Materna asszonyok s Labatt, Müller és Naviasky működtek közre, de nagyobb tetszést csak a harmadik felvonás aratott, melyben egy igen szép quartett és egy nagy kardal Mozart legremekebb alkotásai közül valók. Mindent összevéve „Idomeneo" mégis alig fog sokáig fennmaradhatni a szinpadon.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Massenet Spanyolországba utazik, hogy Madridban jelen legyen „Lahore királya" első előadásánál. — A „Figaro" és a „Gaulois", a két versengő boulevard-lap most a fölött vetélkedik, melyik rendez nagyobbszerű ünnepélyt a murcziai árvizkárosultak javára; a „Gaulois" a hippodromban rendez ünnepet, a „Figaro" még titkolja tervét. — Don Carlost a franczia kormány értesitette, hogy ha abba nem hagyja a spanyol trón visszaszerzésére czélzó fondorkodásait, Franczia-országból kiutasitják. — A spanyol miniszter-tanács, hir szerint, elhatározta végre, hogy a rabszolgaságot a spanyol gyarmatokban is eltörlik, olyformán, hogy nyolcz esztendő alatt valamennyi rabszolga fölszabadul. — Khina és Japán közt, jeddói tudósitások szerint, háboru van kitörőfélben; mindkét részről sietve készülnek s a japáni kormány a szigetbirodalom partjainak védelmére ötven kisebb hadi hajót épittet.

Irodalom és művészet.

⁂ (*A Kisfaludy-Társaság*) szerdán tartotta havi ülését, igen nagy közönség előtt. Az első felolvasó Szász Károly volt, ki Szász Bélának öt költeményét olvasta fel. Az ülés főelőadása a Zichy Antal érdekes tanulmánya volt: „Széchenyi mint aesthetikus", összeállitva Széchenyinek 1848-ig németül vezetett napló-jegyzeteiből. Majd Beöthy Zsolt olvasott fel hét szerelmi dalt Vargha Gyulától. Dux Adolf ismertette Kisfaludy Károlynak egy ismeretlen levelét. Ezután folyó ügyek intéztettek el.

⁂ (*A zene-saison*) szerdán kezdődött a Krancsevics és társai első kamara-zenei estélyével, a zenekedvelők termében. Krancsevics, Pinkus, Sabathiel és Ruhoff most már

harmadik éve lépnek elénk e téren, haladásuknak folyvást oly jeleit adva, minőket tehetségöktől s ügyszeretetöktől várhatánk s minővel legszebben is viszonozhatják a műszerető közönség rokonszenvét. A közönség élénk érdeklődése a hangverseny alkalmából is kitűnt. A tágas terem szorongásig megtelt a fővárosi körök szine-javával s a műértők és műbarátok élén, mint rendesen, ott láttuk Haynald bibornokot is. A művészeket taps fogadta s e taps aztán mindinkább fokozódott, a mint a műsorra tűzött darabokat kitűnő szabatossággal és kifejezésteljesen eljátszották. A műsor első darabja Haydn g-dur négyese volt, melyet Goldmarck egy uj műve, a b-dur quintett követett, ez aratta a legviharosabb tetszést, főleg az adagio után; a quintettben Deutsch Villi ur működött közre zongorán. Az utolsó szám Beethoven b-dur négyese volt.

⁂ (*Egy hires kép:*) Max Gábor „Krisztusfej"-e érkezett fővárosunkba kiállításra. E mű hiressége sikerült mesterkedésben áll. Távolról a megváltót lehunyt szemmel mutatja a szent Veronika kendőjén; közelről pedig nyitott szemmel.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, okt. 25. Észak csillaga. — Vasárnap, hétfő, okt. 26—27. Vizkereszt, vagy: a mit akartok. — Kedd, okt. 28. Az álarczos bál. — Szerda, okt. 29. Magdolna. — Az eladó ház. — Csütörtök, okt. 30. Ilka és a huszár-toborzó. — Coppélia, az üvegszemű hölgy. — Péntek, okt. 31. A klubb.

Várszinház. Szombat, okt. 25. Pry Pál. — Vasárnap, okt. 26. Egy pohár viz. — Csütörtök, okt. 30. Vizkereszt, vagy: a mit akartok.

Népszinház. Szombat, vasárnap, okt. 25—26. Hórihorgas Kazimir — Hétfő, okt 27. Bokkácscsó. — Kedd, okt. 28. Hórihorgas Kazimir. — Szerda, okt. 29. Bokkácscsó. — Csütörtök, okt. 30. A sárga csikó. — Péntek, október 31. Angot asszony lánya.

⁂ (*Nemzeti szinház.*) Shakespeare mulatságos vigjátéka „Vizkereszt, vagy: a mit akartok", vasárnap este került először szinre a nemzeti szinházban. E vigjáték egyike Shakespeare legkedvesebb alkotásainak. A vigság nem csak a darab szaporán egymásra következő tréfáiban nyilatkozik, hanem abban is mintegy kerekdedséget nyer, hogy itt a cselekvénybe még távolról sem vegyül szikrányi tragikai elem sem, mint az különben Shakespearnél elő szokott fordulni. Alapja egy a „Tévedések vigjátéká"-éval: két testvér hasonlatossága s az ebből folyó tévedések. — Orsino herczeg szereti Olivia grófnőt; ez azonban Cesarioba, Orsino herczeg apródjába szerelmes, a ki ismét (lévén ő nem más, mint az álruhába öltözött Viola), Orsino herczeget szereti. Mindjárt derültséget okoz itt az, midőn Olivia az ura által küldött csinos apródba beleszeret, azt szerelmi nyilatkozataival elárasztja s a szegény ál-férfi roppant zavarba jő. Szerencsére megjelenik Sebastián, Viola fivére, ki annyira hasonlit hozzá s ugyanoly öltönyt visel. A grófnő észre sem veszi, hogy ez nem az előbb látott apród, siet vele a templomba s ott megesküsznek. Sok tréfás jelenet után kiderül Cesario kiléte s hű, kitartó szerelme jutalmat nyer: a herczeg nejévé lesz. Ezek a jó véget érő szerelmesek, kik maguk nem válnak nevetségessé, csak tévedésen alapuló viselt dolgaik lesznek mulatságosakká. Vannak aztán hóbortos alakok, kik hiuság, vakság s egyéb gyarlóságok folytán már csufondáros, nevetséges figurákká lesznek: ezek szolgáltatják a burleszk jeleneteket. Ilyenek: Malvolio, Olivia udvarmestere, ki az önimádás hóbortjában szenved, s azt hiszi magáról, hogy ő belé urnője szerelmes, Keszeg Andor, egy obskurus, gyászvitéz, kinek egyik főerénye a gyávaság, s a kit Olivia unokatestvére, Böffen Tóbiás tart bolonddá, azzal hitegetvén őt, hogy Oliviát feleségül megkaphatja.

Az előadás jól sikerült. A burleszk-alakok a legjobb kezekben voltak: Szigeti József adta Böffen Tóbiást, Ujházy Malvoliót, Vizváry a bolondot, Halmi Keszeg Andort. Mindannyian igyekeztek Shakespeare e fura alakjait lehetőleg jól interpraetálni. Szigeti József Böffen Tóbiása méltó párja az ő „Falstaff Jankó"-jának, s ennek tanulmányozása annyival is inkább meglátszik Böffen Tóbiáson, mert e két alak egy közös pontban: a léha korhelységben, találkozik is. Utána Halmit kell kiemelnünk. A gyász Keszeg Andort ugy szerencsés maszkjával, mint átgondolt játékával kifogatástalanul állitotta elénk; különösen abban a jelenetben, midőn Tóbiás elhiteti vele, hogy Olivia csak azért szerelmeskedett Cesarioval, hogy az ő (Keszeg) féltékenységét felébreszsze, remekelt. Nem szólt egy igét sem, csak arczkifejezését változtatgatta, de ezzel mindent elmondott. Ujházy Malvoliója teljesen sikerült alakitás lett volna, csak a „mosolygást" ne adta volna „hangosan", ezáltal a csak öntetszelgő udvarmestert félkegyelműnek tűntette fel, a mi a komikum épségét rontja. Vizváry különösen azt a jelenetet adta kitűnően, melyben az őt nem látó Malvolioval egyszerre, mint bolond és mint pap beszél. Okos bolondságai is több helyütt derültséget keltettek. Heténytit (Orsino herczeg) is megilleti a dicséret. Ez alkalommal elég jól beszélt, mozgott.

A nő-szereplők közt legelébb is Márkus Emilia kisasszonyt emlitjük. Viola szerepe: szerelmes nőnek lenni, s annak szerelmi ügyében, a kit szeret, mint apród eljárni, sokfélekép igénybe veszi az alakitó képességet, s ez Márkus Emiliának jó részben sikerült. K. Jászay Marinak (Olivia) és Vizvárynénak (Olivia komornája) jó részük volt a sikerben.

Örömmel kell felemlitenünk, hogy a néző-tér teljesen megtelt s a páholyok nagy része sem maradt üresen. Szeretjük hinni, hogy ezt nem a vasárnapnak, hanem Shakespeare-nak, tehát annak kell betudni, hogy közönségünk mégis csak bir érzékkel a dráma iránt, lassankint neki melegedik a drámai előadásoknak is s nem csak akkor lesznek telt házak, ha Wilt asszony lép fel, ha muzsika szól és ha a deszkák a ballerinák bokázásai alatt döngenek.

Helyreigazitás. Lapunk mult számának 1015-dik oldalán, felülről a 12-dik sorban, értelemzavaró sajtóhiba csuszott be; „amoni" helyett kérünk ott „amour"-t olvasni.

Tartalom.

A hitetlen nővérek, Brankovics Györgytől. — A titok dalaiból, Csáktornyai Lajostól. — Halottak napján, Kovács Jánostól. A nagynéni, Barna Sándortól. — Egy reggel Trianonban, Sz. M.-tól. — Tárcza. — Deés. Fővárosi élet. — Vidéki élet. — Külföld. — Irodalom és művészet. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Sakkrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Egy nagy házi kötő szabásmintája.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

44-dik szám. November 2-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár			R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap kelte	Nap nyugta
								óra perez	óra perez
Nov.	2	Vasárnap	E 22 H. e.	E 21 Gott.	21 G 22 Hilar	16		6 46	4 40
	3	Hétfő	Hubert	Imre	22 Aczerbius	17		6 47	4 39
	4	Kedd	Károly	Blondina	23 Jakab	18		6 49	4 38
	5	Szerda	Imre	Erdmann	24 Aretas	19	D	6 51	4 36
	6	Csütörtök	Lénárd	Lénárd	25 Marczian	20		6 53	4 34
	7	Péntek	Engelbert	Adolf	26 Demetrius	21		6 54	4 33
	8	Szombat	Gottfried	Gottfried	27 Nestor	22 Szabb.		6 55	4 32

Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk.

Divattudósitás.

A leleményességben kifogyhatatlan divatnak is megvannak a maga nem-szeretem napjai és hetei. Ilyen ez a mostani idő is. Nem tud vele mit csinálni. Se tél, se ősz, milyen uj öltözéki parancsokat oszszon tehát a világnak?

Legujdonabb ujdonsága a csinos casaque-féle, ugynevezett casaquine-felöltő, a ruhánál más szinű szövetből, és ez csakugyan igen diszes és szemre való öltöny. Készül finom posztóból, indiai cashemirból, Pompadour-foulardból, sima, bordás, vagy préselt bársonyból, brocatból, valamint Pekingből, atlacz- és bársonydiszszel. És azt is meg kell vallani, hogy a mostani se-tél, se-ősz időre az ilyen casaquine jó is, czélszerű is; szépen elviselhetjük hozzá mindazokat a ruhákat, a melyek eddigi használatuknál fogva már veszitettek bájaikból; a mi pedig a bársony és Pekin-casaque-ot illeti (a „casaque“ név minden franczia volta mellett is nagyon a „kozák“-ra emlékeztet,) selyem szoknyát veszünk hozzá, és akkor valóban diszes öltözék. És akár selyem, akár cashemir, akár pedig más egyéb kelméből legyen a szoknya, a következő módon van az szabva. Elől jóval hosszabbra kell azt szabni, mint szükséges, mindkét oldalán pedig felülről aláfelé, tehát hosszában, hármas behuzással, az egyes behuzások közt mintegy tiz centimeter széles közt hagyva, minél fogva a szoknya keresztbe eső ránczokat vet, és rövidebb lesz. A szoknya aljára két-három sor keskeny fodrot alkalmaznak, hátul pedig belül háromszor láthatatlan öltésekkel fel kell dudoritani. Egyébként a szoknya tetszés szerint kerekre lehet vágva, vagy uszályra szabva. Az uszályos, nem utczára való szoknya mellett az egész öltözék természetesen diszesebb, különösen ha a szoknyán kétfelül nagy hajtókák vannak alkalmazva, és pedig, ha a casaque bársonyból vagy selyemből van: a hajtóka is mind a két felül ebből a szövetből.

A másik öltöny, a mi mostanság nagyon fölkapott, és alkalmasint még jó ideig kedvességben lesz, a rövid vagy félhosszu szoknya tunikával, elől pedig kötőforma betéttel, és pedig kivétel nélkül ugy, hogy egy-egy sima kelme valami mintással van összepárositva.

Sokkal fontosabb azonban az a kérdés, hogy valjon a szűk szoknya lesz-e divatos, vagy pedig a panier? Eddig még semmi bizonyosat nem mondhatni e részben; sőt — mintha szövetségre léptek volna egymással. Látni felül szűk szoknyát, alul panier-dudorodással, azonban csak igen szerény duzzadással. És viszont látni paniert, a mely azonban csak ránczba szedett és rojttal vagy csipkével beszegett écharpe, vagy épen megnyujtott hosszu lebbentyűs derék, alul kerekre szabva, oldalban meglehetős bő, hátul pedig ránczba szedve, hogy a csipőn kicsi paniert (dudorodást) mutat.

A kimenő felöltők most az őszszel nem igen változtak eddigi alakjukban. Legtöbbet viselik a hátul szépen testhez álló köpenykét (mantelet) alul aláomló, többékevésbbé hosszu, négyszögű, vagy kerek végekkel. E köpenykék az ivad elején még selyem bélésű cashemirból, továbbá matelasszéból és sziczilien-ból (sicilienne) készültek, most azonban már a meleg bársony és a kevés vattával bélelt faille foglalták el helyüket. Fiatal leányoknak és ugy szintén egyszerű öltözékhez azonban a csinos zeke (jaquette) való, szép khinai, vagy egyéb szines posztóból, pekin-hajtókával. A férjes hölgyek pedig még a cashemir-shawle-t is viselik kimenőre, a mely, mint már mondtam egy alkalommal, hosszas feledés után most ujra előkerült.

Tulajdonképi téli köpenyt végre még csak kétfélét láttam ez évre. Az egyik egy félhosszu casaque, sötét szinű posztóból, skunk prémmel körülszegve. Ez a legujabb. A másik sokkal diszesebb; szőrmével vagy vattával bélelt látogató-felöltő ez, fekete selyem brocatból, vagy gros de Naples-ból, széles hódprémmel köröskörül, fölötte meg köröskörül gazdag rojttal, mintha csak még egy köpeny volna rajta.

Ez a látogató-felöltő azonban csakis igen előkelő öltözékhez illő, olyan öltözékhez, a melyet legalább is félhosszu uszály egészit ki. Az egyszerűbb, és különösen az utczára való öltözékhez, mely most nincs olyan hosszura szabva, hogy a czipőt ne lehetne látni, inkább a fentebb leirt casaque illik.

Mai mellékletünk egy nagy házi kötő szabásából áll, melynek két része van, a nagy kötő és a kis mellrész. A kötő két oldalára széles szalagot kell varrni és azt vele hátra kötni. Házi teendőink, gyermekeink körüli munkáknál igen jól vehetjük használt e nagy kötőknek, melyek vagy szines perkálból, vagy pedig fehér chiffonból is készülhetnek.

Megbizások tára.

N. Szebenbe W. A. urnőnek: Magánlevélben feleltem a kérdésre.

Kolozsvárra M. F. urhölgynek: Higyje el, az itélet most az egyszer nem volt tulszigoru, és nem is lehetett volna más!

Lázira R. M. urnőnek: Várom a G. E. urnőnek irt levélre a feleletet, hogy mielébb intézkedhessem.

M. Kovácsházára A. N. A. urnak: Az egyik levelet vettem, a másikat még eddig nem.

Pohorellára G. J. urnőnek: Magánlevelet irtam, és reménylem a csomag mielébbi megérkezését.

Csoknyára T. N. A. urnőnek: Érdemesnek adtam, és a forró hála könnyei legyenek jutalma jóságáért.

Patakra M. L. H. urnőnek: Igenis, a jövő hóban.

Kaposvárra T. R. urhölgynek: Elkésve jött, azért tehetek róla csak röviden említést a maga rovatában. Szives tisztelet.

Kassára M. J. urnak: Fogadja köszönetemet szép küldeményeért, már el vannak ültetve.

Csongrádra Gy. F. urnőnek: Magánlevélben is értesitettem, hogy kapható Török József ur király-utczai gyógyszertárában, a honnan mindig megrendelhető. Ára egy üvegnek: 1 frt 20 kr. — A félévi előfizetést pontosan megkaptam.

Kassára K. J. urnőnek: Legközelebb megy a felelet kedves soraira.

Dombrádra G. O. urhölgynek: Igenis, bőrczipőben is tehet látogatásokat, nem csak most, de bár mikor is, ha csak könnyű, vagy világos ruhába nem öltözik. K.-éknak az nem lett megirva.

Sakkrejtvény.

Szoboszlay Gyulánétól.

Lóugrás szerint megfejtendő.

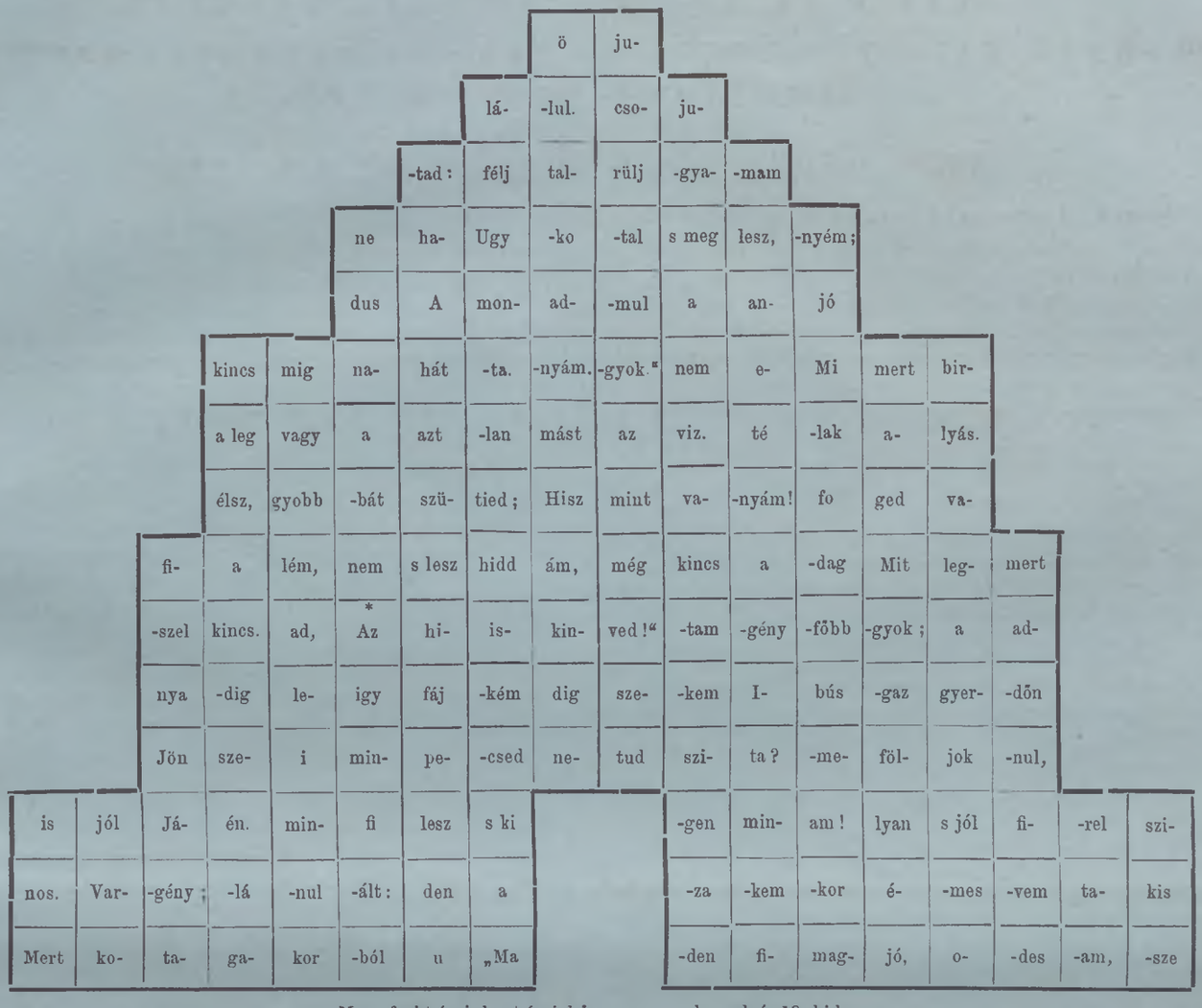

Megfejtési határidő: november hó 19-dike.

A f. é. 40-dik számban közlött számrejtvény értelme:

Hunyady László.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Báthori Sigray Istvánné, Péch Ilka, Gallé Natália és Gizella, Török Ida, Ujfalusy Károlyné, Kállay Anna, Haintz Mari, Tamásy Ida, Zola Gizella, Szoboszlay Gyuláné, Ratkovszky Emilia, Tóth Gizella, Torma Lilla, Sipos Lászlóné, Vargha Kamilla, Laky Róza, Fényes Matild, Borotvás Janka, Joanovits Olga, Egry Teréz, Olgyay Krisztina, Mauzsulovits Jolán, Toma Nina, Szekeres Juliska, Horváth Gizella, Kiss Mariska, Steiner Irma, Tótfalusy Ida és Margit, Boér Julcsa. Kármán Izabella, Hegyessy Ilonka, Faragó Viktória, Ember Janka, Király Nagy Julia, Károlyi Emilné, Moravcsik Lina, Mészáros Juliska, Szilágyi Katinka, Jóo Klementin, Dániel Mari, Iszlay Matild, Iványi Károlyné, Mátyás Zsuzsika, Bérey Amália, Lázár Magdolna, Pajor Mariska, Imrey Tekla, Madassy Emília és Luiza, Balázsy Mária, Sámuel Anna, Vasvári Mariska, Hrabovszky Gizella, Csenge Etelka, Ambrus Jolán, Unger Klotild, Fülöp Gizella.

Kérdések.

Fülhegygyel hallottam valamit egy jó sonkapáczporról, mely igen jóizűvé teszi a sonkákat. Ki használta azt kedves társnőim közül, hol lehet azt kapni, és hogyan alkalmazni, kérdi egy fiatal tapasztalatlan gazdasszony.

Minő hajviselet legdivatosabb most a 14—15 éves leányoknak? Kiváncsian várja a feleletet G. Ottilia.

Szeretnék egy olyan lapot ismerni, melyben csupán kézimunka-rajzok vannak, szépirodalmi tartalom nélkül. Ki ismertetne meg czimével a mi kedves kék boritékunkon?

G. Ottilia.

Feleletek.

M. Lajosnénak. Szemere Miklós jóizű humoros költeményei nem jelentek még meg összegyűjtve, pedig kár, hogy nem gyönyörködhetünk bennük állandóan! Bizonyára a költő akarata ez, pedig valóban élvezetet nyujtana az ő örök ifju lelkének édes melege mindnyájunknak.

H. Izabellának. Boldogult nagyanyámtól tanultam olyan keztyűt előállitani, mely puhává és fehérré teszi a kezet, és édes jó nagyanyám is igen jeles, nagy körben ismert jó gazdasszony volt. Készitsen tehát a következőkből keveréket: Vegyen két tojás sárgáját, két evőkanálnyi édes mandulaolajat, két lat rózsavizet és négy lat benzoe-cseppeket. Ezeket keverje el jól, azután forditson ki egy pár régi nagy keztyűt, kenje be belső oldalát és huzza fel ezeket éjtszakára. J. Sándorné.

D. Eleknének. Ha a bársonyruhája, mint mondja, még szép, ugy bátran veheti fel társaságba, csak diszitesse fel divatosan. A bársonyruka a legnagyobb igényeknek is megfelel, hosszu uszálya legyen, a kivágott derekat igazitassa négzzög kivágásura, — egy szóval alakitassa át divatosan és nem lesz nevetséges jelenség benne.

F. Tinkának. Ajánlom Báttaszéki Lajos Hitregetanát, melyből jól ismerkedhetik meg a régi egész és félistenek viselt dolgaikkal. E könyv minden könyvárusnál kapható, ára 1 frt. T. Róza.

Szerkesztői nyilt levelek.

„Kendermámor." Köszönöm. Meg fog jelenni.

„Vig pohár közt." Most is csak azt mondhatom, mit a multkor: meszsze még a czél nagyon.

„Régi játszótársak." Tárgya nagyon alkalmas humoros kidolgozásra; de nagyon kényes is. Nem annyira a nyerseség, mint a naivság és hegykeség e kor jellemző tulajdonságai.

„Az álmatlanság." Sok esetben nagyon komoly baj az, a min csak orvosi tudomány segithet. Azért itt csak azt merem közölni e különben jól irt czikkből, hogy lefekvés előtt a jó hideg mosdás rendesen meghozza a kivánt álmot.

„Visszatorlás." Annak a leirása, hogy valamely közönséges ember közönséges uton jutott feleséghez, még nem beszély, ha szépen van is megirva.

„Az ezredes ur leánya." Sehogy sem lehet megtudni, miért épen ezredes leánya. Ha-nem-ha abból, hogy amugy lóhátról beszél udvarlójával.

„Hiuni kell csak." Mértékre vagdalt próza.

ÁRVAY J. ÉS TÁRSA

magyar királyi udvari selyem- és divat-áru-szállitó.

Budapest, bécsi-utcza,

ajánlja gazdagon felszerelt tárházát

mindennemü ruhakelmékben,

lyoni selymek, bársonyok, gyapju és fantasie szövetekben: további **ékítésekre** alkalmas Pluch, velour façonné és brocat entique kelmék, mindennemü himezett díszítések, paszományok, szalagok, csipkék és gombok.

Toilettek saját műhelyünkben a legujabb szabású párisi minta-öltözékek szerint készülnek.

Egész ***menyasszonyi*** fölszerelések, valamint egyéb megrendelések pontosan és jutányosan állittatnak ki.

Wissnyey Gyuláné

IV. ker. (Belváros) kigyó-utcza 2. sz. Várady-ház

Budapesten.

Ajánlja ujonnan nyitott **női divat, pipere és Confection üzletét**, melyben minden ivadra a legdivatosabb női és gyermek **kalapok**, pongyola- és alkalmi **fökötők. Coifurok. csokrok**, galérok, kézelők, finom téli pamut, szövet kendők, **finom menyasszonyi, báli** és alkalmi **ruhák** mindég s legutolsó franczia divatlapok nyomán készittetnek. Mindennemü **Moule, Crepplisze, selyem** és **esipke cravattok, rüshek**, csecseméi felszerelések és több e szakmába vágó czikkek mindég **nagy választékban** találhatók.

Megrendelések legpontasabban eszközöltetnek

Árjegyzékek bérmentve küldetnek.

!!! Jelentés !!!

az őszi és téli idényre.

Tisztelt vevőim és a t. c. közönségnek bátorkodom tisztelettel jelenteni, hogy **párisi vásárlásaimból** visszatértem és raktáromat a **legujabb franczia, női köpeny felöltőzekék és átvetőkkel** ugyszintén **legdisze, sebb toilettekkel, a legnagyobb választékban** elláttam.

Főkép bátorkodom a tisztelt hölgyek figyelmét **a legujabb franczia pluchesleyem — sziciliai — és barsony-brokat-köpenyekre**, melyekből gazdag választékom van felhivni. Párisi czikkeim szives megtekintését kérve maradok teljes tisztelettel

Rózsay, confectionär.

Deák-utcza 7 sz ám.

T. Török József urnak Budapesten.

Tisza-Dob, márcz. 11. 1878.

Tekintetes ur!

Nagymérvü köszvényben szenvedvén, az uraságodtól hozatott köszvényvásznat felhasználtam, a mely nekem kitünő szolgálatot tett, úgy hogy azt magán gyakorlatra alkalmazni szándékozom, kérek ennélfogva posta fordultával részemre egy darabot az erősebből és egyet a közönségesből küldeni. Tisztelettel

Dr. Mogyoróssy s. k.,

Gróf Andrássy urad. orvosa.

A németországi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitünő alkalmazhatósága végett a magas cs kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúz (Rheuma), inszaggatás, mell, gerinczfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen. **Egy csomag 1 frt 5, kettős e. ejü 2 frt 10 kr.**

Ezen köszvényvászon azzal különböztetik valamennyi létező iöbbi szerekről, hogy csakugyan használ.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr. Póstán küldve 10 krral több. Valódian Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gysztárában, király-utcza 7. sz. — **Debreczenben:** Rothschneck ur gysztárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur gysztárában. — **Mohácson:** Jazevics Károly. — **Kolozsvártt:** Wolf gysznél. — **Pécsett:** Zsolnay. — **Szegeden:** Weiglein György, Kovács gysz. — **Temesváron.** Kraul. — **Aradon:** Prinner gysz. — **Nagyváradon:** Molnár gysz. — **Székes-Fehérvár:** Dieballa: **Gyöngyösön:** Vozary gysz. — **Brasso:** Fabik gysz. **Szigetvárott:** Ehrenfeld W. — **Miskolcz:** Ujházy gysz. — **Pozsony:** Söltz. — **Kassan:** Escwig Ede és fia gysztárában.

Temesváry Móricz

czipő-gyára

Budapest, király-utcza 2. sz.

Orczy ház.

A téli szükségletre ajánl nagyban és kicsinyben:

Hölgyek számára:

Nemez pongyola czipőket minden szinben sarokkal és csokorral . . . . . 1 frt 80 kr.

Eberlaszting vagy börczugos topánokat magas vágással, a legfinomobban kiállitva . . . 3 frt

Czugos börtopánokat, erős chagrin vagy bornyubőrből veresnemeg-béléssel, szegelve. Dupla talppal, esős időben tartós . . . . . 3 frt 40 kr.

Urak számára:

Topányokat, bornyu vagy bagaria bőrből, szegzett és srófolt duplatalppal igen erős . . . . . 4 frt.

Topányokat orosz lakbőrből. szegezett dupla talppal és srófmunkával, és esős időben való 4 ft 80 k.

Térdcsizmákat, dupla bagaria bőrből háromszoros csavarral ellátott dupla talppal vizmentes 8 ft 80 k.

Ugyanaz orosz lakk bagaria bőrből . . . . 12 frt.

Megrendelések postai utánvét vagy az összeg beküldése mellett a legpontosabban megküldetnek.

Kimeritő árjegyzékek ingyen.

Kopaszság

és a hajősszülés és a pikkely képződés ellen a naponta beérkező hála és köszönet iratok szerint legjobban használható a

Tanin-olaj

Dr. Moras-tól.

Tisztelt gyógyszerész ur!

A kopaszságellen a legjobban használ a Dr. Moras-féle Tanin-olaj. Kérem sziveskedjék még egy nagy üveggel küldeni.

tisztelettel

Prag ***Jeremiasek,***

cs. k. törvónyszéki tanácsos

Kapható *Budapesten. Török József* gyóyyszerésznél király utcza.

Dr. Lengiel F. féle

nyír balzsam

A növény nedv, mely a nyír törzséből kifoly ha bele furnak. mióta emberek emlékeznek a legkitünőbb szépitő szernek ismertetik, és ha e nedv a feltaláló utasitása szerint chemikai nton balzsammá készittetik csodaszerü hatást nyer.

Ha az arcz vagy test este bekenetik, reggel már alig észrevehető pikkelyek valnak el a börtől és helye fehér és gyengéddé válik.

Ezen balzsam a ránczokat és himlőhelyeket az arczról eltávolitja és ifju szint ad; a bőrt gyengéd — fehér és üdévé változtatja és eltávolitja legrövidebb idő alatt a szeplőt, anyajelt, orrvörhenyt, kinövéseket és más tisztátlanságokat a bőrről.

Ára egy korsó nyír balzsamnak használati utasitással együtt 1 frt 50 kr.

Valódi kapható **Budapesten:** Török József gyógyszerésznél király utcza. **Pozsonyban** Pisztary Félixnél a Mihály kapunál és **Temesváron** Tarczay István-nál.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a müvelt magyar hölgyek számára

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 26-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

45. SZ.
Nov. 9-dikén.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges hímzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Áldozatok.

Nogáll Jankától.

Ej, ha mondom!... Hiába mentegeti magát uram, olyan volt ön csak néhány percz előtt is, mint valamely ünnepi költemény: nagyon ünnepélyesen komoly és nagyon „semmitmondó“, vagyis szótlan, mert e kifejezés most önre vonatkozik. — Olyan szótlanul, olyan búsan ült itt az ablaknál. El-elnéztem ezt a szomoru, halvány arczot. Ön, persze, nem látta, mert ugy nézett ki, mintha tekintete egészen elmerült volna a szomszéd ház kéményében, mig az arczát vizsgáltam.

Sok szomoru, halvány arczot láttam. S ezek most mind, mind eszembe jutottak a hasonlat törvénye szerint. Csak igaza van Voltairnek, a nagy megfigyelőnek, mikor azt mondja: „Voir, c'est avoir.“ Látni-birni. Láttam az ön merengő, bús arczát és egy egész halmaz történet anyagát szerezte meg nekem e látás. Ez lett a „voir“ „avoir“-ja.

Nem vigak, nem mulattatók e történetkék, kedves barátom. Hőseik nem emelkednek némely regény-hős fényes, gondtalan életéig. Az életből vett történetkék ezek. Szomoru, igaz képek, milyenek hőseik: az áldozatok. Mert nem az az „áldozat“, ki erőltetett bús arczczal fény, pompa között szenvelgi a „szerencsétlent“, mert szeretne részvétet ébreszteni, oly életben, melyet maga választott. Nem az az áldozat, ki egy szeretett lény jólétéért mondott le saját boldogságáról. Nem, ez nem áldozat. Hiszen több gyönyör, megnyugvás van a boldogitásban, mint a képzelt boldogságban.

Azok az áldozatok, barátom, kiket egy tévhit, egy roszul választott elv juttat ama pontra, hol önmagunkat szánjuk. Mikor siratjuk boldogságunkat, melyet tévesztett uton kerestünk, mig az igazi elhagyottan, senkitől sem ápolva, gondozva hervadt el. Mikor késő bánattal nézünk végig egy eltévesztett, elvesztett életen. Mikor saját kezünkkel tépjük ki szivünkből azt a dédelgetett tévhitet, roszul választott elvet, mely boldogságunk helyét bitorolta eddig. Könnyek égnek szemünkben önmagunk fölött. Azok a könnyek, melyeket senki sem ért meg, melyek mind visszahullnak egyenkint a szivbe, a fájó, vergődő szivbe.

Csak ekkor tudjuk, kik az áldozatok.

Ahány ember van, annyiférlekép keresi boldogságát. Sokan megegyeznek abban, hogy ez a házasságban, a családi életben virul.

A nőkről nem beszélek most, uram. A kiket az ön halvány, bús arcza emlékembe idézett, azok férfiak voltak mind. Szegény, gyönge férfiak. Egy roszul választott elv, egy tévhit áldozatai.

Ezek is a házasságban keresték a boldogságot. Ne értsen félre, barátom. Nem ez volt az ő tévhitök, hanem a mód, melylyel azt fellelni vélték.

Külön elve volt erre mindegyiknek.

Egyik azt hitte, hogy egy szép, ünnepelt nőben találja majd fel boldogságát. Ilyet keresett szüntelen. — A másikat félrevezette az a nagyon divatos mánia, hogy csak „müvelt“-et választ. — A harmadik azt tartotta, mit most olyan nagyon sok fiatal ember, hogy a családi-boldogság „könyvek-könyv“-je: a telekkönyv. — A negyedik meg az emelkedési vágy áldozata volt. Házasság utján akart előkelővé válni.

De ezek nem voltak olyanok, milyenekké lenniök kellett volna, ha a Proudhon szellemes tanácsát követik. Ez az emberismerő iró azt tanácsolja a fiatal embereknek, hogy mindenben mulják fölül feleségeiket. Csupa szellemes igazságokat mond a vagyonról, erőről, (melyet nálunk a szép-

ség helyettesit) a szellemről, befolyásról. — „Nincs nyugalma ama férfinak, kit neje keveselhet“, — mondja egy helyen; máshol meg: „A feleség pártfogása a szégyen, a lealacsonyitás utolsó fokára juttatja a férjet.“ Intve, könyörögve teszi még hozzá: „Tartsátok meg hatalmatokat!“

Mann muss so viel, als möglich Recht behalten!

Hát ezek nem követték Proudhon tanácsát, kikről azok a tarka történetkék jutottak eszembe. Mert láttam őket egykor halvány, bús arczczal állni előttem.

Elmondjam, uram? Oh, ön nagyon türelmes, nagyon jó, tudom.

Gyujtson rá e kedves, illatos szivarra. Megengedem. Nekem más fogalmaim vannak az illemről. Nem félnek azok a szivar kedves, pajkos, csapongó füstjétől. Gyujtson rá, kérem. Kárpótolja magát valamivel. Hiszen olyan hosszu lesz ez a mai beszélgetés. Oh, ha a nők pletykálhatnak! Nincs annak vége-hossza, csak kezdete. De tartsunk bizonyos rendet és legyen:

I.

A kinek szép felesége van.

Viktor szép, férfias alak volt; csodajó szivvel és határtalan lelkesültséggel minden szép iránt.

Tulságos gondot fordítottak szép-érzékeinek fejlesztésére. Annyira, hogy belértékről nem is kérdezősködött ott, hol külcsin gyönyörködtette szemeit. — Határozott elve volt: szép, nagyon szép nőt venni el. Bámulják meg az ő jó izlését.

Sok nővel találkozott a társaságokban, kik nem birtak ugyan görög arczéllel, bűvös fényű szemekkel, piros ajkakkal; de nők voltak, volt igazán szerető szivök.

E nők föl sem költötték Viktor figyelmét, ki örökké a görög szobrok életre ébredését várta. Sokszor emlegette elvét, mig eszményképét: a szép nőt, kereste.

Talált is egyet.

Laura szép volt. Szép, mint istennő. Bűvös fényű szemekkel, hosszu selyem hajjal, finom arczbőrrel, ajkakkal, mint a juniusi cseresznye. Szóval: nagyon szép, milyet csak képzeletdús beszélyiróink választanak hősnőül.

Mikor először találkoztak, Viktor nem tudott szólni a bámulattól. — Ez hát az a szép, kit ő keresett. — Nem sokára jobban megismerkedtek. Viktort kábulttá tették a nő bájai. Elragadtatásában nem vette észre, hogy Laura csak „szép nő“, semmi más, kinek bájos fejében nagyon közönséges gondolatok laknak és szoborszerű termete nem rejti a nők drága gyöngyét: a szivet.

Ön mosolyog, uram, ez állitáson, mely hadat látszik üzenni az embertannak. No, nem mondom, hogy e szép nőnek nincs szive. Van. De csak az a kúpalaku erős izom, a vérkeringés eszköze.

(Folytatása köv.)

Nagy bánatok...

Szabó Endrétől.

Nagy bánatok, sötét keservek
Tépdesték meg a szivemet,
S én azt hivém, hogy sok sebem már
Soha többé be nem heged.
És keseregtem bús danákban,
Kértem a halált szüntelen,
És — váratlanul megjövél te,
Oh bűvös-bájos szerelem.

Oh szivemnek édes szerelme,
Hogy bámulom hatalmadat!
Én azt hivém, hogy elhagyál már,
— Mert téged én elhagytalak. —
Már kész valék rá: napjaim majd
Imigy-amugy lemorzsolom . . .
S te jösz! és egy tekinteteddel
Milyet forditasz sorsomon!

Elfúvod egy lehelleteddel
Minden búmat, keservemet . . .
Alvó lelkem felébred ujra,
Benne uj vágyak pezsgenek.
Derűs ábránd, bűbájos álmok
Rajzanak már megint körül,
S a világ, melyet ugy meguntam,
Most oly különös gyönyörű!

Hétköznapi bajok, keservek
Voltak azok a régiek . . .
Felejtem mind; fájdalmukat már
Az én szivem nem érzi meg.
Felejtek én mindent te érted,
Te titkos, bűvös szerelem;
Hisz' te lehetsz már csak valódi
Keservem, halálom nekem.

Furcsaságok.

Mosolygunk az olyan emberen, a ki tiz év előtti divat szerint öltözködik, azt mondjuk róla, különcz, elmaradt az időtől, és akad olyan is, a ki találkozni sem szeret vele, nem bizik az olyan emberben, a ki semmibe sem veszi a társadalom szokásait, vagy akár csak divatját; erős kötelékek a szokások, mondják, egyforma szokásokból egyforma gondolkodás lesz, és — jaj annak, a ki nem gondolkodik ugy, mint a többi körülötte levő emberek; a legnagyobb városban is csakhamar egyedül áll, el van hagyatva, és az elhagyatottságtól csak egy lépés van — az éhenhalás.

Pedig akárhány olyan szokása van a mi társadalmunknak, a melyhez hozzáfér egy kis gondolkodás; vagy is inkább megforditva: nem szabad gondolkodni felőle, különben kissé furcsának találjuk, a társadalommal együtt, a a mely ugy ragaszkodik hozzá, és az ellene vétkezőket kérlelhetlenül-kegyetlenül sujtja. Nézzünk csak egyet-kettőt belőlük, lehet nevetni is rajta, és messzire menni sem szükséges érte.

Csak ez utczára ha kiféradunk. Egy uri ember szemközt jön velünk; ismerjük, találkoztunk vele X. barátnőknél; tanult, világlátott ember, és beszélni is tud szépen; már itt is van mellettünk és — „Jó napot kivánok!“ — a köszöntése! „Jó napot!“ Mint valami suszter! Valami szakácsnénak! — mondjuk magunkban. — És a kalapját csakhogy épen megbillentette! Soha ilyet! De jól van! Jöhet az már velünk szemközt! Meg se látjuk! És X. barátnőnknek is megmondjuk, kiméljen meg máskor afféle „Jó napot“-féle ismeretségtől, nem instálunk többet belőle! Jó napot!!! — és egész fölháborodva tekintünk körül, ha nem látta-e valaki, hogyan köszönt nekünk az a nevetlen tuskó. Az imént még „érdekes férfiu“, „finom társalkodó“, most meg már neveletlen, faragatlan, a miért tul tette magát a szokásos üdvözlési formán és jó napot kivánt nekünk, ugy-e, hogy furcsa?

Bezzeg az a másik, a ki most jön velünk szemközt, az tudja a módját! Alig hogy meglátott, lekapja kalapját:

„Alázatos szolgája!“ „Kezét csókolom Nagysám!“ Nem is igan emlékezünk reá, hogy kicsoda; és elmenvén mellettünk, szépen meghajtja magát földig, és ujra mondja: „Alázszolgálja!“ és „Kezét csókolom!“ Van nevelése, finom modora, mondjuk nem épen kellemetlen érzéssel, és tiz percznyi utunkban tizszer is halljuk az „Alázatos szolgájá“-t, és a „Kezét csókolom“-ot, és egyszer sem jut eszünkbe, hogy: Micsoda! Alázatos is, szolgája is?! Köszönjük szépen! Az ember csak Istenének tartozik alázatossággal, a pulya szolgalelkűség meg épen szenvedhetlen, mégis elfogadjuk köszönésül, meg is követeljük, fölébe teszszük a szives „Jó reggelt“-nek, vagy „Jó napot kivánok“-nak, és még azon sem ütődünk meg, hogy: tiszta legyen szivünk-szánk, hazug szó ne fertőztesse meg ajkunkat, szabjuk törvényül magunknak, és mindazoknak, a kiket közelünkbe bocsátunk, uton-utfélen mégis mosolyogya fogadjuk, vissza is adjuk, és merjük csak mondani a köszöntőnek: „Alázatos szolgája! De uram, nem szégyenli magát, a hány szó, annyi hazugság!“ Azt hinné felőlünk, hogy az eszünk ment el — nemde furcsa?

A kalaplevételi köszönésmódot csak mellékesen érintem. Abban is van ugyan egy kis hazugság, és egy kis lealacsonyodás, de nem minden ember tudja. Nagyon régi szokás már az, még abból az időből, mikor csak a nemes embernek volt szabad kalapot, vagyis sisakot viselni, a többi emberiség meg hajadonfőtt tartozott állni előtte; az a kalaplevételi köszönésforma tehát annyit akar mondani, hogy az illető a mi rabszolgánk, vagy legalább a mi parasztunk. Minden esetre különös nyilatkozat a mai korban, a mely — ugy mondjuk — nagyon szeretné, hogy az emberek mind egyformán nemesek legyenek gondolkodásban, érzésben; — de ne bántsuk, a mint mondám, nagyon kevesen tudják már mai nap, mit jelent az a szokás, és ha van is benne egy kis hazugság, nem a szájjal, hanem csak a kézzel hazudnak az emberek, és a nők még ugy se, ezek föl vannak mentve e hazudozási forma alul, ezektől nem kivánja a szokás, hogy csupa udvariasságból — a kalapjukat rontsák.

A nő különben is régtől fogva udvariasság, gyöngédség és imádás tárgya a férfi részéről; mutatja a sok szerelmi dal és költemény. Csak a mit a csókról irtak, bőven kitesz egy nagy könyvtárt, és hát még a mit az irigy szerkesztők a kosárba dobtak! Nem is csoda, a milyen édes, nem is ember, a ki poétává nem lesz tőle, ha szerető sziv adja. És a sok ténta mellett a sok könny, a mi már érte folyt, és a sok vér, a miért eldicsekedtek vele, — az az, hogy még sem egészen ugy van; dicsekedhetik vele bár ki is, mert egy kis különbség van csók és csók közt: három csillag van az égen, háromféle csók a földön: a tisztelet csókját a kézre, a barátságét a homlokra, a szerelemét az ajkra czuppantjuk el, a két első ellen senkinek semmi kifogása, különösen a kézcsók ellen, az szabad, sőt egyik-másik meg is várja, csak az ajkra adott csók az igazi veszedelmes, — de hát mivel különb az ajk a kéznél, vagy a homloknál? Egy gonosz nyelvű barátom azt mondja, az a különbség köztük, hogy sem a kéz, sem a homlok, hanem csupán csak az ajknak van meg az a tehetsége, a mit a felsőbb körökben diplomacziának, az alsóbbakban meg hazudozásnak neveznek. Mondom, gonosznak elég gonosz magyarázat, azért még sem leszünk okosabbak a csók dolgában, az sem magyarázza meg egészen az ajk felsőbbségét a kéz és homlok felett e részben. Hogy az nem csak csókolni, hanem — visszacsókolni is tud, az igaz, és az is igaz, hogy nem annyira a csók, mint inkább a visszacsókolás adott okot a sok könny- és vérontásra; a szerelem alapos ismerője előtt azért még sincs megfejtve az a kérdés: mért csupán a csók a szerelem boldogitó záloga, mikor — egy szempillantás, egy kézszoritás ép ugy a szerelem hetedik egébe ragadhat, mint a visszacsókolás? És ismét csak nem tudunk rá más feleletet, mint azt, hogy — furcsa, de szokás, és azért kár a fejünket törni rajta.

Nagyra vagyunk a mi századunkkal, hogy az menynyire felvilágosodott; igaz is, ha a régi szokásokkal összehasonlitjuk. Mai nap nem sütik már meg elevenen sem a boszorkányokat, sem az eretneket, a kerékbe törés szintén kiment már a divatból; hanem azért maradt még a mai kor számára is elég eltakaritani való fonákság, előitélet, babona; az ember nem is hinné, ebben a mi felvilágosodott századunkban, hogyan lehet még babona! Azért mégis van, és pedig nem csupán az alsó osztályokban, hanem a felsőbbekben is akár mennyi, és nehogy rágalmazással vádoljanak, vagyok olyan bátor, néhányat közülük emlékezetébe hozni a tisztelt olvasónak.

Vendégeket hivtunk meg, asztalhoz ültünk, derült jókedv fűszerezi a társalgást, egyszerre csak az egyik azt találja mondani: „Tizenhárman vagyunk az asztalnál“, és tessék csak nézni az arczokat; alig van egy is, a mely szinét ne változtatná e szóra. Mikor tizenhárman ülnek az asztalnál — tartja a babona — egyiknek közülök ez év alatt meg kell halni, innen a rémület. Nevetnek rajta, babona, babona, mondják, és még sem szabadithatják meg magukat félelmes hatása alul.

Vagy X. és Y. ő nagysága utra készül, fürdőre, mulatságra, elhalaszthatlan dologban, meg vannak téve a készületek, az idő is nagyon biztató, akkor eszébe jut: Micsoda nap is van ma? Péntek? No, akkor csak ne álljon elő a kocsi, mert a pénteki nap szerencsétlenség napja, és akkor ő bizony nem indul! Babona, babona — mondja — a péntek is csak olyan nap, mint a többi, azért még sem tudja kiszabaditani a lelkét a félelem alul.

És ilyen van számtalan, némely embernek minden órája babonával van kirakva; minden érzéke egy-egy jövendő-mondója; a jobb füle cseng, az jelent valamit, a bal füle cseng, az is jelent valamit; a jobb szeme viszket, a bal keze viszket, hirtelen nem jut eszembe, de bizonynyal az orrnak is jutott valami a jós tehetségből, és ép ugy a lábnak, mikor kikel az ágyból, ugyan csak van gondja reá nehogy a bal lábbal érje először a földet, mert ez baj volna, szerencsétlenséget hozna rá egész napra, szinte megfoghatatlan, különben józanul gondolkodó emberek, a kik a világ sorsát intéző igaz Istent imádják, hogy adhatnak ilyen istentelen képtelenségeknek helyet az ő lelkükben!

Sokat lehetne még felhozni ily balgaságot: a nyulat, a mely az uton fut keresztül, a varjut, mely előttünk félrebben, az öreg asszonyt, a melyikkel utban találkozunk, — szegény öreg asszonyok! mig a babonának is utban vannak, — azért nem is folytatom a felsorolását, hanem szólok inkább a — magam mentségéről, a mire, tudom, máris nagy szükségem van, talán még a csendháboritás vádjának is tettem ki magam, a miért a babona ellen irtó háborut hirdetek.

Mert — mondja egyik is, másik is, érdemes is zajt ütni

vele! Mi rosz, mi ártalmas van abban a kis babonában? Miért nem hagyja meg hát nekünk ezt az ártatlan mulatságot?

Es csakugyan vételeknek tartanám csak egy szóval is érinteni e kedves kis furcsaságokat, ha ugy volna, a hogy ők gondolják. Vételeknek tartom, elrontani az ártatlan mulatságot, még a kis gyermeknek is, mikor ugy is elég keserűség van az életben. Csakhogy a babona nem tartozik az ártatlan mulatságok közé, sem a forrását, ha veszszük, a honnan erednek, sem az eredményeket, a melyek származnak belőle, hanem valóságos dudva a lélek istenkertjében.

Kezdjük a végén, az eredményeken.

Az öreg asszonynál hagytuk el; a kivel, ha utunkban először találkozunk, rosszat jelent, mondják; és akkor természetesen elkedvetlenedünk; boszankodunk az ártatlanon, a kinek talán eszében sem voltunk, nem hogy vétett volna ellenünk; boszankodunk az öregségen, a mely iránt tisztelettel viseltetni: vallás, erkölcs és önön emberi érzésünk egyiránt kötelességül szabja. „Tiszteljed a te atyádat és a te anyádat, hogy hosszu életed legyen a földön.“ A hosszu életet tekintve lett a szülék iránti tisztelet az istenimádás egyik szent parancsa. Az öreg kort, az ősz hajat, a hervadt arczot önönmagáért tartozunk tisztelni, önönmagáért és minmagunkért. A ki egy életen át dolgozott, ha mindjárt csak homokot hordott is, a következő nemzedékért fáradozott, és számot tarthat reá, hogy öreg napjait tiszteletünkkel melengessük; a nap melegét az ugy sem igen érzi már, és ki biztosit a felül, hogy minket is nem-e tovább hagy meg az Isten a földön, mint talán magunk is szeretnők? Es akkor nekünk is ugy fognak fizetni, és akkor kétszerte elviselhetlenné válik majd a virágtalan, napsugártalan, lombvesztett élet!

Azután meg azért is egyik legfenségesebb erény az öregség iránti tisztelet, mert csupa tiszta. Mint a napsugárban, ugy nincsen benne semmi földi, semmi érdek, semmi önzés. Az a magával is jótehetetlen öreg nem adhat már nekünk semmit, nem tehet értünk semmit, gondolkodásmódja is merőben elüt a miénktől, neki már csak multja van, a mi lelkünk meg a jövőbe szeret kalandozni. Az ő ábrándjai sírok közt, a miénk meg tündérképzelet hervadhatlan virágai közt szeretnek andalogni, és a jelen! az övé mogorva téli kép, a miénk tavaszi virulat, és ezzel a csupa nyiló bimbó élettel oda borulni arra az elkészülő életre, melynek még a napsugár sem világit, és általárasztani rá fiatal szivünkből szivbeli melegséget, szivbeli szeretetet; elfelejtetni vele habár csak perczekre is, azt a halálnál is halálosabb tudatot, hogy nincs már neki mit keresni itt a földön, — az a szív, a mely odáig föl tud emelkedni, az az istenséghez emelkedik közel, és akkor csupa szép és jó és nemes érzések fakadnak e szivben, valóságos az erény virágkertje az akkor; boldog, százszor boldog az olyan élet, és a boldogság nem uton-utfélen, hanem a tökéletesség magas hegy tetején terem, fáradságos oda feljutni, a léleknek minden erejére van szüksége hozzá, és az erőnek serény gyakorlására, és most — bele veszi magát szivünkbe egy idétlen rut indulat, a boszankodás, a miért öreg asszonynyal találkoztunk, minden hevesebb indulat egy-egy nagyitó üveg, igy ez is, nem látunk egyebet ránczos arczánál, összetöpörödött testénél, nehézkes tipegésénél, és nem érzünk egyebet — boszankodásnál. Ez a kép és ez az érzés beleveszi magát a szivbe; mint a porczelánba a festés, ugy égődik bele a lélekbe, és akkor — a hány öreg embert látunk, mindeniktől az az alak áll lelkünk előtt, és az az érzés támad elő; tulajdon édesatyánktól, drága fölnevelkedő dajkánktól, egyetlen-egy édesanyánktól ugyanaz a kép, ugyanaz az érzés, és akkor — lehet-e ilyen szivben az öregség iránti kegyelet? De meg a „Tiszteljed atyádat és anyádat“ is hiába irta meg az örökké való Isten oda fenn, ő neki nem szól ez a szent ige, nem tudja az tisztelni saját apját-anyját, a ki az öregség láttára bosszuságra tud gerjedni; és akkor az olyan szív más egyébkint is gaz és dudvával telik meg, — ime egy babona gyümölcse, és ne mondja senki, hogy tuloztam, mert e kép szorosan a lélek törvényei után készült, ezek pedig csalhatatlan törvények, és az életben is akár hányat találni ilyen boldogtalan példát, apa-anya iránt tisztelettel nem viseltető gyermeket, és milyen egyébkint a szivük? Az erény és erkölcs szentegyháza-e, vagy förtelmes bűnök és szenvedélyek tanyája? A kinek szeme van a látásra, mondja meg, ha nem-e ugy van, és egy sem magától, sem nem egyszerre lett azzá, hanem mind valamennyien ugy, hogy előbb átalában kiveszett az öreg kor iránti tisztelet, és ugy harapódzott át a szülékre, mert — kicsi korában ritka gyermek, a mely szeretettel nem csügg apán-anyán; ösztön az, csakhogy a rosz szokás, a babona az ösztönt is megrontja.

De — hogy kiestem a szerepemből! Nevetni való furcsaságokról az elgazosodott szív szörnyetegjei közé tévedtem! Nem is folytatom tovább, még csak azt sem mondom meg, hogy azok a babona- és társadalmi csudabogarak eredetükre nézve ugyanazok, a mik a mindenféle ijesztő alakok sötét éjjel. Világos nappal egyet sem látni belőlük, — világos fejjel meg egyet sem a babonákból és társadalmi fonákságból. „Legyen világosság“ a teremtő első szava, addig pedig mit is tehetnénk egyebet, mint jó izűt nevetve, mindent ugy hagyjunk meg, a mint van, nehogy az ujitás veszedelmes hirébe essünk. Azért — micsoda nap is van ma? Csak nem péntek? Hála Istennek!

Emilia.

A nagynéni.

(Elbeszélés.)

Barna Sándortól.

(Vége.)

Mariska fölrezzent a zajra, és odalépett az ablakhoz.

Gábor huszár nyomban glédába csapta magát, kivonta kebléből a levélkét, másik kezével pedig száját takarta el. Nagy titok forgott kérdésben!

A lány fölismerte őt; ovatosan kinyitotta ablakát, s átvette tőle a levelet.

Mikor elolvasta, a mi abban irva volt: elkezdte kétségbeesetten tördelni kezeit, s Gábor után kiáltott, a ki azonban messze járt már Somvár felé.

Mit csináljon? ráálljon Köves tervére? hiszen akkor bűnt, nagy bűnt fog elkövetni a saját szülőanyja ellen?! Megmondjon mindent őszintén Lekencseinének, elárulja Bélát? . . . ki tudja — ha csakugyan vétkes — nem vet-e véget éltének a boldogtalan?

És végre is az utóbbit kell elfogadnia! Érzi: szive, lelkiismerete sugallják ezt neki!

Hiszen anyja megigértette vele, hogy Bélának minden szaváról, minden tettéről értesitse? ki tudja, mit akar ezzel elérni? hátha most meggyőződik arról, hogy Köves-

ben csalódott, s visszafogadja bizalmába a szegény ifjut, a kit ő most is ugy szeret, hogy ha elválasztanák tőle: meghalna itt, a világra nézve . . . örökre!

Csengetett; az inas belépett.

— Hivd anyámat, — mondá fölindultan, — kéretem, jöjjön be hozzám, rögtön szólnom kell vele!

Néhány percz mulva belépett Lekencseiné.

Mariska átnyujtá neki a levelet, melyet az öreg asszonyság átolvasva letett maga elé, s aztán rátekintett leányára.

Mariska elérté e tekintetet, anyja várta: mit szól majd hozzá!

— Édes mama! én azt tartom, Béla csakugyan nem vétkes, — mondá, — és tévedés az, a min mi bűnének alapját keressük!

— Lehet! — viszonzá Lekencseiné — s épen e sorok fogják a valót bebizonyitani. — Te holnap kiteszed ablakodra a hársfalevelet s elfogadod Béla vagy Gábor utasitásait a szökésre nézve; teljesiteni azonban természetesen nem fogod. Ha már most téged Köves valahol várva, te a kitűzött időben nem jelensz meg: akkor vagy kétségbe esik, gondolva szerencsétlenség ért benneteket, s ide hozzám jön bocsánatért, mint a mely szerencsétlenségnek oka ő csupán; s ez esetben bebizonyitja, hogy méltó te reád: mi tévedtünk; vagy pedig belátja végre, miszerint téged elnyerni nem oly könnyű föladat, mint ama fővárosi kisasszonyt, s könnyelmű fiatal emberek módjára, többé nem is mer szemeid elé kerülni! Mindkét esetben tehát győzni mi fogunk!

Mariska örvendve tapsolt kezeivel; meg volt győződve, hogy Béla az első esetet követi.

X.

Köves megtudván, hogy levele czélhoz jutott, a szökés eszközeiről intézkedett. A szomszéd falu lelkészével — ki neki gyermekkori jópajtása volt — megbeszélte az esküvési-formákat: Somvár határában pedig, az „iharos-erdő“ mögött, a „Sáros csárda“ mellett kocsit fogadott, mely majd elszállitja őket a szomszéd faluba, s miután mindezzel rendbejött, megirta mindezeken kivül Mariskának azt is, hogy Gábor huszár az nap éjjeli tizenegy órakor ott lesz az ablaka alatt, s két nyerges lovon elvezeti őt az emlitett csárdához.

— Ha egyszer már összekeltünk, — gondolá, — a nagynéni is máskép beszél majd!

Miután a levelet lepecsételte, átadta az öreg huszárnak oly utasitással, hogyha Mariska ablakában hársfaleveleket pillant meg: csempészsze be ismét ezt is, mint az előbbit.

Ez a második expedicziő azonban szeszélyesebb volt az elsőnél, a mennyiben nappal kellett végrehajtani; hanem hát azért volt Gábor huszár: tudott ő ahoz is!

Olyan gyöngyen megcsipkedte Lekencseiné szobaleányának ajakát, hogy az nem állhatott ellent neki, hogy be ne ereszsze a kertbe, a honnét — mint mondá a furfangos hadfi — egy elszökött fia-galambot akar kihozni.

Mariska ablakában — anyja határozata szerint — csakugyan ott voltak már a hársfalevelek.

Gábor huszár örömében összeütötte sarkantyuit s hálatelten tekintett föl az égre; aztán odalépett az ablakhoz, melyet már most nem kellett megkopogtatnia, mivel Mariska észrevévén őt, előre kinyitá előtte.

A szegény leány átvéve a levelet, néhány szót váltott még vele; megkérdé, mit csinál Köves? szomorkodik? busul? a mely kérdésekre Gábor mind igen bő fölvilágositással tudott szolgálni.

— Aztán, szépséges kisasszony, — fejezé be beszédét az öreg, kezet csókolva Mariskának, — el ne téveszsze valahogy a tizenegy órát, mert én itt leszek, ha lehet egy félórával előbb is, hogy minél hamarább mehessünk!

Mariska nem felelt; szótlanul hajtá be ismét ablakát.

Gábor huszár pedig még gyöngyebben megcsippentvén a Panni pofácskáit, azt mondta, hogy a fia-galambot nem találta meg, hanem a „testvérjét“ azt meglelte: és hátra-hátra hunyorgatva a szemeivel, eltávozott az ellenséges táborból.

— — — — — — — — — — —

A késő, őszi szél sivitva rohant végig a kéményeken, sikoltva csapdosta be a nyitva felejtett ablaktáblákat; a csupasz fák megmaradt, fakó leveleiket remegve rázogatták; az égen sötét, barna felhők űzték-kergették egymást az el-eltűnő sápadt hold előtt.

Béla gondolataiba merülve járt föl s alá szobájában.

Nem volt képes elhatározni magát: végrehajtsa-e ily borzasztó időben a szökést, a mely talán ujjmutatás az Istentől!

Esti nyolcz óra volt.

— Pedig sietnem kell! — mormogá — Fenyér ide másfél óra; s hogy az erdő mögé megérkezhessem: két órába legalább is belekerül!

— Édes Gáborom! — szólt, érzékenyen szoritva meg az öreg kezét, — itt a pillanat, a melyben maga az irántam való odaadó ragaszkodását megmutathatja. — Mindenemet bizom a maga bátorságára: menjen vezérelje a jó Isten! — On leginkább ismeri a járást a vidéken. Ha lehet, kerüljék ki a „dobogó-hidat“, azt mondják, nagyon korhadt már; lovat veszélyes volna keresztül hajtani. Itt van, adok magával két pisztolyt is . . . Igy. — Föl van már a „Büszke“ nyergelve?

— Föl, nagyságos ur! — viszonzá a kérdezett.

— Tehát: menjen, s mondja meg majd „ő neki“, hogy várom, és ha habozni találna: biztassa, hogy ne tartson semmitől, az Isten is velünk van!

Az öreg huszár megfordult, kilépett a szobából és két percz mulva már hallatszott a két paripa egyhangu patkóverése a kavicsos országuton; azután az is elhallgatott, és csak a szél süvöltött, sikoltott tovább rémesen.

Béla magára ölté bő köpenyét, rákapott lovára és nekivágtatott az „iharos-erdő“ felé. A „Sáros csárdánál“ csakugyan ott várta már a szekeres.

Köves tizenegy óra tájban ért a csárdához. Az ég már ekkorra egészen koromfekete lőn.

Béla szorongva gondolt arra, hogy a vihar esetleg utban találhatja „őket.“ És távolról mintha elhaló menydörgés is hallatszott volna már. Igen, hiszen csak az imént czikázta végig egy hosszu, éles ívalaku villám a keleti láthatárt . . .

— A vihar talán már Fenyér fölött ki is tört, — tépelődött kétségbeesetten, s már-már vádolni kezdé magát, hogy Mariskát Gáborra bizta egyedül.

Éjfél után félegy elmult már.

Az ifju számitani kezdé magában: Lekencseinétől a „nagy hidig“ háromnegyed óra; a hidtól az iharos erdőig

legfölebb félóra; onnét idáig szintén háromnegyed; összesen: épen két óra. — Gábor odaért tiz órára, tizenegy órakor indultak, egy félóra és itt lesznek.

A félóra eltelt, azután következett egy másik félóra, a fali-óra elütötte a reggeli két órát, a vihar kitörött.

Köves már most komolyan aggódni kezdett. Agyában rémképek száguldoztak. — Talán a hid szakadt le, s más utra kellett kerülniök? — tépelődék, — avagy a suhogó eső miatt födél alá menekültek? Oh Istenem! De hiszen akkor is itt kellene már lenniök!

Mikor a három óra is elmult, s a vihar teljes erejében zabolátlanul rohant végig a rémes éjszakán: Köves nem birt tovább magával, őrültként kapta föl kalapját, ráveté magát lovára s nyilsebesen eltünt az erdőben.

Lekencseiné és Mariska pedig ezalatt odahaza, szintén aggódva várták, hogy miként mulik el ez a rémes éj, a melynek már a kezdete is olyan borzasztó; mintha a természet szegődött volna be ellenségnek, az egész láthatár sötét, komor felhőkkel van boritva.

A jó öreg Gábor is csak türelmesen várta, mikor fog már egyszer kinyilni Mariska ablaka? s miután az éjfél utáni egy órakor is csukva maradt, elhatározta, hogy maga megy be valami uton a leányhoz, s figyelmezteti igéretére, ha az talán elálmosodott volna ezalatt.

Betekintett az ablakon a szobába, s miután meggyőződött, hogy Mariska egyedül van, beljebb került az udvarba, és csöndesen belopódzva a leány lakosztályához, megzörgette ajtaját.

— Ki az? — kérdé Mariska.

— Én vagyok, kisasszony, én vagyok! — viszonzá az öreg.

— Gábor! — suttogá rémülten a leány.

— Igen, kérem alássan. — Itt várom már a nagyságos kisasszonyt féltizenegy óta. Hát készen van? Köves ur nem tudja ám mire vélni elmaradásunkat, s aligha nem aggódni fog, hogy talán valami bajunk esett! De az ég szerelmére, miért is nem jött már, kedves kisasszony?

— Az égre kérem! lassabban . . . lassabban, — válaszolá a szegény leány reszketve, mert most már ő is fölfogta teljes nagyságában Béla aggodalmait, én nem tehetek róla . . . én nem vagyok oka semminek! . . .

— Kisasszony, még nem késő! — sürgeté az öreg, — még elindulhatunk, hogy a hajnalhasadás Köves urnál találjon bennünket. — Nem akarom megijeszteni a kisasszonyt, de huszári becsületemre mondom, hogy ha nem megyünk, Béla ur jön érettünk; azt hiszi, elvesztünk, és őt éri majd a szerencsétlenség!

Mariska habozott egy-két pillanatig. Anyja tünt föl lelkében, mint ki utját állva, nem engedi távozni; aztán Kövest látta maga előtt, embernemjárta helyeken barangolni most éjnek idején, egyedül, az iszonyu fergetegben!

Meg volt győződve, hogy Béla ártatlan, s anyja tulságos elővigyázatának köszönhetik mindezt!

— Jól van! Legyen! — mondá tehát, s hallgatózni kezdett, valjon Lekencseiné fönn van-e még?

Fönn kellett lennie, mert valaki heves léptekkel mérte végig a szomszéd szobát.

Mariska hirtelen magára vette felöltőjét, kalapját, és búcsú-csókot hányva anyja felé, intett Gábornak, hogy menjen, ő követi.

E pillanatban közelgő lódobogás zaja üté meg füleiket, mely percz mulva már a kertben hallatszott. Lovagjának mindenesetre sürgős ügyben kellett jönnie, mert mindent, a mit csak utban talált, összezuzott, taposott.

Mindketten megfordultak, s kitekintettek az ablakon.

Nem akarták elhinni, a mit láttak.

A jövevény körvonalai szerint Bélát vélték fölismerni, ki lobogó hajjal, tépetten, sárosan rontott be az udvarra, tajtékzó paripáján, és leugorva lováról, hagyta a nemes állatot tovább rohanni, ő maga pedig nem várva, mig valaki ajtót nyit előtte: két ököl-csapással betörte az ajtót.

A cselédszobában állt.

A pislogó lámpa megvilágitá alakját: s a hirtelen fölugrált cselédek nagyságos Köves Béla urat pillanták meg, arcza sárral lepve. Kalapját tudja isten, hol hagyta el magától!

— Hol van Lekencseiné nagysága! — fuldoklá rekedten.

Az egyik inas rémülten szaladt előre s kinyitá az ajtót előtte.

A küszöbön aztán összetalálkoztak: az unokaöcs és a nagynéni.

Egyszerre nyilt meg ajkok, egyszerre rebegék:

— Bocsánat! . . . bocsánat! . . .

— Édes nagynéném! — mondá Köves, térdre borulva Lekencseiné előtt, — siessen . . . küldjön el . . . néhány embert . . . mert én már oda vagyok . . . nem tudom . . . hová lett . . . Mariska!!! — és ziháló keblére nyomta kezét.

A pillanatban azonban széttárult a szomszéd szoba ajtaja, s ugy, a hogy föl volt már öltözve, zokogva futott azon keresztül Mariska Bélához, ki már aléltan hevert a padozaton.

— — — — — — — — — — — —

Lekencseiné már most meg lehetett győződve a felől, hogy Köves csakugyan szerette, imádta leányát, és kutatta egész éjjel magában: miféle véletlen utján jöhettek ama számlák Köveshez?

* * *

Béla eszméletlenül feküdt ágyában, Lekencseiné és Mariska virrasztottak mellette. Csak másnap dél felé tért magához, s kezét nyujtva a két nőnek, kérdé:

— Megbocsáthatnak? . . .

— Oh, kedves Béla, — viszonzá Lekencseiné, sirva borulva unokaöcscse vállaira, — te bocsáss meg minekünk, és — fájdalom — különösen nekem, a ki olyan nagyot vétettem ellened!

Ezután elmondá körülményesen az egész történetet, és kérdé, hogyan kerültek ama számlák ő hozzá?

Béla nem felelhetett, mert e perczben a postás lépett be, s átnyujtott egy levelet, mely Bélának volt czimezve.

Köves rögtön fölismerte a czimen Arthur irását. Elolvasta azt, összehajtá, azután Lekencseiné felé fordulva, nyiltan bevallott mindent Libegi kisasszonynyal való ideig óráig tartott viszonyáról, és hogy ez homályt ne vessen jellemére, kifizette számláit.

— Nincs más bizonyitékom, mint ez a levél, — fejezé be szavait, — melyet a gondviselés szerencsére jókor küldött a számomra. Olvassa el, kedves nagynéni.

Lekencseiné hangosan, a következőket olvasá:

Édes pajtim!

Multkor emlitéd, hogy nősülsz, elveszed valamelyik közeli rokonod leányát. Megállj! ha még nem késő, tanácsolok én neked valamit! — Édes pajti, járj utána, mielőtt

elvennéd: voltak-e hajdan sok imádói; szereti-e a drága, puczczos ruhákat, és . . . meg van-e benne a hajlam a papucskormány elnyerését illetőleg. No, mert én egyike vagyok azoknak a bűnbakoknak, a kik későn vették észre, hogy torkosverembe pottyantak. Képzeld: Anasztázia a feleségem! . . . Brr! és már most ott kell körmölnöm a k u r i á b a n minden nap, ha azt nem akarom, hogy Anasztázia össze ne veszszen velem legalább ötször napjában! — Oh pajti! hová lettek a boldog napok?! Sajnálkozzál rajtam, s ha Pestre kerülsz: jöjj el hozzám, ott találsz a numero 38 alatt; és bámulj meg: mint lehet egy európai bennszülöttnek i n d i a i-r h y n o c z e r o s s á nőnie ki magát négy hó alatt, mikor a felesége . . . solo-tánczosnő volt valamikor!

A te jópajtásod Füzessy Arthur.

Mariska ráborult az ifju keblére, megcsókolta homlokát, s azt susogta boldogan:

— Most már: igazán a miénk vagy! . .

Levél Herczegovinából.

Megigértem, hogy irók Kegyednek valamit „Uj-Ausztriá“-ról, a hogy rosz világ Boszniát és Herczegovinát csufolja, és a hol én két hónap óta bolyongok, mint az Orbán lelke. Már elébb is megmegtartottam volna igéretemet, ha az a „valami“ nem áll utamban. „Valami“-t irni egy merőben uj világról, a melynek az unalmasságáról is köteteket lehetne irni, hát még a sok viszontagság, a mi itt az utas embernek feledhetlenné teszi az életet! A sok irni valótól nem tudtam tehát mit irni; és nem volt más mit tenni, mint semmit sem szólni magamról, hanem csak magáról az „Uj-Ausztriá“-ról, hogy megtarthassam igéretemet.

Kezdem és azonnal azzal, hogy Bosznia és Herczegovina közt ég és föld a különbség. Amaz méltán viseli az „illyr Svájcz“ diszes melléknevet, annyira gazdag természeti szépségekben; annál zordonabb és kietlenebb tekintetű Herczegovina. Csupa hegy és hegy, mintha csak össze-vissza hányták volna le az égről, mikor az Olymposzon az istenek hajba kaptak volt, és mintha csak isten átka feküdnék rajtuk, annyira nem terem még csak egy kicsi fűszál sem rajtuk, a szinük meg valóságos a hamué, szinte émelyedik az ember tőle, ha soká látja. Itt-amott egy kis patak szalad, egyszerre csak az is elvész, visszabujt a hamuszin sziklákba, inkább ott a sötét mélységben folytatja folyását, mintsem fenn az élő-halott pusztaságban.

Hozzá még a Bora, az a csunya, hideg, száraz szél, a melytől az embernek szint' a csontja is kiaszik, Boszniában is volt ettől mit szenvednem, de mi az még a Herczegovina Borájához képest, a hogy az a sok össze-visszahasogatott hegyek közt keservesen jajgat és nyöszörög, — már a hallásától is testem-lelkem borzongott! Nem is táplálja gyermekeit ez az anyaföld, kenyérre valót is Boszniából kapnak, annak terem bőven, Horvátországnak és Szlavóniának is jut belőle. Csak a szőllő meg a dohány terem meg szépen Herczegovinában, különösen a dohány; a hegyek alján meg a déli gyümölcs is, már ugy a hogy, mert az igazi déli gyümölcstől nagyon messze van, ugy zamatra, mint izre.

Mi egészen más Bosznia, ez valóságos paradicsom Herczegovinához képest. Van annak mindene, a hogy nálunk mondják. A gabonáról már szóltam, de az a sok gyümölcs, cseresznye, alma, körte, dió, gesztenye, birsalma, és a tenger sok szilva, a miből az a hatalmas szlivovicza kerül, a mit annyira szeret a bosnyák, hogy mikor a fejében van, nagyon nehéz különbséget tenni közte és a — mondjuk: az állat közt, és nagyon sokszor van belőle a fejében.

Egyebekben is meg van áldva. Van lova, ökre, — a Herczegovinának csak szamara és kecskéje, meg juha. A bosnyák ló sok részben a mi alföldi lovunkhoz hasonlit; az is kicsiny, — alig 13 markos, — jámbor és kitartó. Azután a bosnyák rengeteg erdőkben a sok szarvas, őz, nyul, medve, farkas, hiuz és róka, a Száva menti lápokban meg a tömérdek szárnyas vad, a sok patakban a pisztráng, a miből mindnek hire sincsen Herczegovinában. Ásványokban szintén igen gazdag Bosznia; van vasa, reze, ólma, higanya, kőszene, ugy szintén ásványforrásai is nagy mennyiségben, csak hogy az mind jóformán a földben van még, és — körülbelül annyi pénzre lenne szükség, hogy napfényre jöjjön, a mennyi államadósága van Ausztriának, Magyarországgal együtt.

És az emberek? De nézzük meg elébb hajlékukat. A bosnyák ember háza többnyire fából van összetákolva, közbe vályoggal vagy patécscsal kitöltve. A megtapasztott falban kicsi nyilás, az az ablak, a mely azonban soha üveget nem látott, és mivel a női személyzet itt is, mint a töröknél, külön lakik a férfiaktól, a nők szobájában az ablaknak sajátságos farácsozata van (musarabisz), a mely sok helyütt szinesre cziradásan-virágosan ki van festve. Zsindely teteje eléggé csinos volna, csak az az egy hibája van, hogy kéménynek nyoma sincs rajta, minél fogva a füst ott megy ki a tetőn, a hol neki tetszik, vagyis inkább: a hol épen utat talál magának, és azért majd minden háztető mintha számtalan száj láthatatlan pipából hatalmas füstgomolyokat eregetne. A földszinten van az ól és a cselédház. Innen valóságos nyaktörő meredek létra az emeletre visz, és pedig először is tág tornáczba, a mely majd mindig nyolczszögletű tág verendába, a „divanban“-ba nyilik, mert nyáron át a házbeliek kedves tartozkodási helye ez. Jobbra-balra aztán vannak a szobák, mint mondám, külön a férfiak és külön a nők számára, a melyek azonban rendesen nagyon kicsinyek, de annál magasabbak, néha egész föl a tetőig is nyulnak, felső padlat hiján. Néhol kályha is van a szobában, amolyan nyolczszögletes cserépkályha, legtöbbet mégis csak a katlanos tűzhely a téli melengető. A többé-kevésbbé értékes lábszőnyeg azonban nem hiányozhatik a szobában, itt-amott még a gyönyörű faragványu fali szekrénynyel együtt ez a ház disze. Szék és ágy egy darabban van náluk, a „minder“ az, amolyan lócza-forma, szélessége három láb, magassága 8—9 ujj, és matraczokkal, szőnyegekkel van kirakva, néha azonban a gyékény is megteszi; háromnégy fal mellett végig elterjeszkedik, a „kiálló“-ban pedig semmiképen nem lehetnek el nélküle. Ilyen a bosnyák ház, Herczegovinában még olyanabb; itt kevesebb a fa, azért kőből épitik a házat, csak az, hogy milyen! Nálunk egynémely czigányputri is különb.

És a milyen a ház, olyan a falu. Boszniában is a házak elvannak szórva, gyümölcsösök, rétek, bozótos cserjék választják el egyik házat a másiktól, még a városokban is nagyon szélylyel vannak, lombágas nagy kertek terülnek el köztük, vagy legalább egyik városrész is a másik közt, innen az a festői, regényes képük, a mi az idegent olyan kedvesen meglepi, hogy messziről látva, nem győzi dicsérni. Csak az, hogy csak messziről szép e kép, közelről alig lehet reá nézni. Egész keleten az ember csak magára gondol, társasági szellemnek semmi nyoma, meglátszik ez a városokon is. Az egyes házak szépek, gyönyörű kertek közepében, körülöttük meg undoritó, förtelmes rondaság, hogy szinte a lélegzete is eláll tőle az embernek, és — senki sem törődik vele. És hagyján még Bosznia, itt mégis csak megjárja, hanem Herczegovina! Már fentebb mondtam, hogy mintha csak hamuval volna tele hintve, olyan szine van ott a háznak, és egyik olyan, mint a másik, és az a kastélyforma idomtalan nagy épület, majd minden nagyobb helység elején, szintén nem arra való, hogy az utas ember nagyon bele kivánkozzék. Látszik rajta, hogy nem a kényelem kedvéért, hanem harcz és háborura épült. Inkább vár, mint kastély, a folytonos ellenségeskedés végett, egyik helység és a másik közt, azért most már nem is igen lakják, és egytől-egyig pusztulásnak indultak is, mint a kinek magának terhére van az élet.

S. A.

Tárcza.

A klub.

A ki azt hiszi, hogy a klubokat, kaszinókat, polgári és „uri“ köröket csak azért szokták alakitani, hogy ott az országos eseményeket megbeszéljék, politika és hasonló fontos dolgok felett czivakodjanak, vagy hogy közösen könnyebben meghozathassák a drága lapokat, az rémségesen csalódik.

Azért te jámbor, jó hitves, mikor a te szeretett férjed oda haza hirtelen felugrik a pamlagról, lehányja magáról a házi köntöst és sipkát, aztán nagy ijedezve tudatja veled, hogy most jutott eszébe: neki már a klubban kellene lennie, hol igen fontos végezni valója van, világért se higyj a vén rókának. Soh' sincs annak semmi fontos dolga, hanem csak eszébe jutott, hogy jó lenne a klubban egy kis tarokk-kompániát összehozni, s ezt az „unalmas“ délutánt valahogyan letudni.

De bocsáss meg neki, hogy nem vallja be az igazat, nem nevezi „unalmas“-nak a délutánt, mikor veled van. Lásd: ő csak udvarias, mert hiszen azt is megtehetné, hogy kimondja kereken: feleség, én nagyon unom magamat, gondolj ki magadnak valami foglalatosságot, mig én a klubba megyek. S te neked az örök igazság szerint jogod lenne ugyan eltávozta után egy pár könyet ejteni, de ő neki közvetlenül szemrehányást tenni: nem, mert az egyenesség és őszinteség szép virtusok, melyekért nem szemrehányás, hanem dicséret illeti még a férjeket is.

Magyar menyecskék, legyen megnyugtatásotokra mondva, hogy ti azért még sem vagytok oly unalmasok, mint a minők lehetnek a németek, angolok és francziák. Merész állitás; de ha a nemzetgazdászok a népek műveltségét a szappan-fogyasztás szerint merészlik méregetni, akkor én is bátorkodom a klub-életet mértékül venni, s annak nyomán kisütni, hogy minél jobban ki van fejlődve a klub-élet, minél több klub van bizonyos nép körében, bizonyos országban, annál unalmasabb ott a családi élet, annál kiállhatatlanabbak az asszonyok.

Szinte látom, kedves magyar menyecskék, hogy e tételt igy általánosságban elfogadnátok, de egyenként duzzogással veszitek, daczára azon kijelentésemnek, hogy nálunk bizony a körök, kaszinók és klubok más országokhoz képest csekély számban vannak. Persze, nekem roszul esik, mikor nehezteléseket látom, töröm rajta a fejemet, hogy valahogy egyezséget hozzak létre. Ime hát teszek egy konczessziót: a tekéző kompániákat, disznó-torozásokat törlöm a klub-élet rovatából.

Hogy mit ér az nektek?

Ej, ej, én mindenáron békét akarok. Próbáljuk a tételt megforditani. De igy meg a többség haragját hivom ki magam ellen. Reátok bizom hát, végezzétek el ez ügyet magatok, s mondjátok ki, a mit én még távolról sem mertem megpenditeni, hogy minél fejlettebb valahol a klub-élet, annál kedvesebbek ott az asszonyok, de nem a — férjek kedvesei. Ebben aztán mindnyájan megnyugodhattok. „Azok“ is.

*

Természetes dolog, hogy a vidék mentől kevesebbet tud arról, hogy mi az a klub? Ott vannak csöndes kaszinók, melyekben öt-hat ujság kapható (nád-ráma nélkül), öthat ember már délelőtt ott szivja ki a pipáját, délután meg vagy kétszer annyi ott nézi, hogy két fiatal ügyvéd-bojtár billiardozik, s a kaszinó legfőbb feladata az, hogy okul szolgáljon kaszinó-bálok tartására. Tehát valóságos szegénységi intézet, melynek felsegélyezésére jótékony czélu előadásokat kell rendezni, mint az árvizkárosultak részére. Habitué-i inkább sorsukkal elégedetlen agglegények, ember-számba törekvő bajusztalan fiatal emberek, leginkább csak az elnök aféle családi gondokkal megterhelt ember, a ki aztán nem is megy abba a kaszinóba de soha.

Nem igy a fővárosban. Itt már a klubok ha nem testvérei, de legalább is kis öcscsei a külföldieknek, nem is egyenként, mint inkább összeségükben véve. A hány városnegyed annyi klub? Nem! Több. Hiszen tudni kell, hogy nem egy politikán perdül valamennyi ember. Például Novi-Bazár és Bosznia elfoglalását a józsefvárosi kefekötő nem ugy képzelte magának, mint a terézvárosi bádogos, tehát beiratkozott az ellenzéki klubba. Hogy melyikbe? az is kérdés, mert van egyesült ellenzék, van párton kivüli ellenzék és van független ellenzék: elkeseredettségének mértékétől függ, hogy melyiknek az ajtaján kopogtasson. Ez hát már egy negyedben három politikai klubbra enged következtetni, — de nem kell ám feledni azokat a derék embonpoint-ü atyafiakat sem, a kik mindennel meg vannak elégedve: akár elfoglalják Boszniát és Novi-Bazárt, akár nem, akár békés uton, akár ágyuval, az nekik mindegy. Hát ezek azért, mert olyan jó kedélyü emberek, már azzal is megelégedjenek, hogy jól esznek-isznak? Bolondok is volnának, a kövérebb fajtából. Beiratkoznak a szabadelvü klubba. Add ezt a többihez: summa summarum: egy negyedben négy klub.

Csakhogy ha mindenki politikus is nálunk, még azért egyéb is mindenki. Teszem: ló-kedvelő, kereskedő, szatócs, ur, verekedő természetü, hegedüs vagy szinész, iró vagy nyomdász. Ez aztán mind nem éri be azzal, hogy üres idejét magányosan pipálja le, hanem beáll szakmájához képest a jockey-klubba, a kereskedő-klubba, az athleták klubjába, meg tudom én hova?

Az a száz meg száz ember, a ki a különféle kávéházakban iszsza a veszettül rosz fekete kávét, már nem tudta semmire sem vinni, nem lehetett se kereskedő, se athleta, se iró, se szinész, sőt a jámbor isten-teremtése, még csak a politikához sem ért. A mi pedig hiszen olyan mód nélkül könnyü tudomány. Az a néhány száz ember tehát a klub-élet proletárja. Nevessetek rajtok, telivér klubisták.

Mert nincs ám szebb élet, mint a klubban. Legalább a rendes tagok azt tartják.

Más ott még a légkör is: kombináljunk 60—70 ember által szítt és futt pipa-füstöt, de persze nem mind egyneműt, mert a gusztusok és a pénzbeli állapotok különfélék lévén, azok szerint beláthatatlan fokozaton keresztül variálódik a dohányok és szivarok minősége, kezdve a két krajczároson, fel a forintosig.

Hallasz élénk koppanásokat. Mintha néhány ember az asztalra szórt czukron legyet csapkodna. Aztán egy hatalmas hahotát. Elfogták a pagátot.

A szalon egy garnitúráját beszélgető társaság foglalja el. A legközelebbi hangversenyről, irodalomról, művészetről beszélnek. Bon ton, hogy a fővárosi ember mindenhez hozzá szóljon.

— Ki kell jelentenem, — szól az egyik hanyat vágva magát a pamlagon, — hogy az a legujabb kép, a melyik a képzőművészeti társaságban tegnap óta látható, s melyet X . . . ur festett, niederträchtig.

— Uram, — felel egy hang a szomszéd asztaltól, — engedelmével épen én vagyok az a festő.

— Ah! pardon! Én megvallom: nem sokat értek a festészethez, s csak azt mondom, a mit mindenkitől hallok.

Hasonló alapossággal megvitattatik Shakespeare „Vizkereszt"-je, mely mostanában került először szinre. Az vásári komédia.

Ezek az urak képezik a klub értelmiségét.

Egy másik társaság sokkal érdekesebb dolgokról értekezik. A társaság tagjai agglegények. Ezek a népszinház szépségeit osztályozzák. Figyelemre méltó munka, mert daczára annak, hogy tört uton járnak, igyekeznek a szépségeket uj és uj oldalról megvilágitani, többnyire saját tapasztalatok szerint.

Amodább politikusok csinálnak hosszu képeket. Apróra elemzik a Verhovay-Eötvös-féle párbajt, különösen az képezvén vita tárgyát, hogy ha a párt csakugyan baj érte volna: melyikért lett volna kisebb kár? A társaság nagyon természetesen két pártra oszlik, egyik az egyiket, másik a másikat veszi védelme alá, s igyekezik kimutatni, hogy az ő védencze az, a melyiket legkevésbé siratott volna meg a haza, nagyon természetesen csakis azon sokratesi elvet véve alapul, hogy ártatlanul meghalni szép dolog.

Majd el is felejtettem felemliteni, hogy a klubnak olvasó terme is van. Tisztesség-tudó ember e terembe lábujjhegyen lép be. Jól is teszi, mert mindjárt az ajtóval szemben nagy betűkkel irt falragasz parancsol reá: „Csendet kérünk!" Ez a legérdekesebb helye a klubnak, különösen alkalmas magányos elmélkedésekre, mert mindig üres. A „csendet kérünk"-et a tagok — becsületökre legyen mondva — megértik, s a kérelmet pontosan teljesitik: be sem lépnek oda.

De mégis! Hosszas vizsgálódás után sikerül ott valakit felfedezni. Az ujsághalmazból a valakinek csak a feje búbja látszik ki. Jobb keze, bal keze egyenként 3—4 ujságot szorongat, egy lepedőnyi lapon pedig azt térdei közé szoritva legelteti szemeit. Fel sem tekint Valaki ur, ha más valaki a terembe téved, csak akkor, mikor a hirdetési rovat legutolsó czikkét is fontolóra vette, mely azzal kezdődik: „Én! Rix Vilma!"

Valaki urat csak a közelgő esthomály választja el kedves ujságaitól. Korán se higyjük azonban, hogy most már haza megy, mint a ki dolgát jól végezte, mert mikor az olvasóterem ajtaján kilép, menten neki esik a többi, mintha csak egy Chinából érkező emberrel találkoznának: mondja el, mit tapasztalt, vagyis: mit olvasott? Valaki ur aztán mesél nekik politikát, ujságot, entrefilet-t, telegrammot és üzleti szemlét.

— — Azért te jámbor hitves, mikor a te szeretett férjed oda haza hirtelen felugrik a pamlagról, s nagy ijedten tudatja veled, hogy neki már a klubban kellene lennie, hol igen fontos végezni valója van, hidd el nekem, hogy csak az „unalmas" délutánt akarja unalmatlanná tenni.

S én nem is sokat csodálkozom, ha egy kevésbé unatkozó gavallérral egyszer csak Hamburgban elmélkedel a felett:

— Ez ideig már haza érkezett férjem a klubból. Hogy fog majd keresni. Kósza.

Bécsi levél.

Az utóbbi hetek sok nem közönséges látni valót hoztak Bécsnek, melynek közönsége mindig hálás az ilyenek iránt. A kit utja a Ringstrasséra vitt, az egy nagy mozgó néptömeget látott futni Baylen herczeg kocsijai után, ki a spanyol király nevében menyasszonyt kérni jött Bécsbe. Nincs élesebb ellentét, mint az utcza mozgónyüzsgő élete közepében látni az osztrák és ó-spanyol udvari etiquettet. A kolosszális udvari kocsik, (nagyobbak mint a tramvay — mondogaták a körülállók), — hófehér, aranynyal gazdagon ékitett paripáktól vonva, — mindegyike egy nagy üveg-szalon; óriási kocsisor, mintha egy-egy eleven Beethoven-emlék volnának; öles lakájok, a hivatalos sárga-feketében, mindezek az utczai piszok közepette tovább balancirozva ugy tűntek fel, mint egy episode a tizennyolczadik századból, a jelenkor közepébe varázsolva.

Másik látványosságot Dóczy Lajos esküvője nyujtott a jó bécsieknek, kik a belváros szük utczáin igazi sorfalat képeztek. A sok naiv kérdést, megjegyzést, melylyel az ünnepelt személyét kisérték, ki győzné mind elszámlálni, de nem is szükséges, mert mik ezek a drezdai ujság naivitásához hasonlitva? A nevezett lap szórul szóra ezt irta: „Dóczy Lajos, az a magyar költő, a ki a drezdai udvari szinházban is oly nagy sikert aratott „Csók" czimü vigjátékával, tudvalevőleg Andrássy magán titkára volt; főnökével ő is megvált pesti hivatalától és nőül vette Berlinben Meyer kisasszonyt." A képzeletdús ujdonsághoz csak azt kell még hozzá adni, hogy a nagy siker, a mit Dóczy a drezdai udvari szinházban aratott, a Csók betiltása volt — erkölcstelenség miatt; ugyanezért távolitották el Drezdából Makartnak „V. Károly bevonulása" és Siemiradskynak a „Serleg vagy a nő" czimü festményét.

Nem ok nélkül emlitettük Siemiradskyt, annál kevésbé, minthogy a gyorsan világhirűvé lett művész most egy napot Bécsben töltött. Idejött a Kraszevszky tiszteletére rendezett ünnepre, mert igen lelkes tisztelője az öreg lengyelnek, a ki ugyan épen nem gondol most arra, mint ráfogták, hogy egy varsói kiadónak hatvannyolcz kötetes munkát irjon, hanem igenis arra, hogy a hirlapirók gyülésére Lissabonba utazzék. Innen Siemiradsky Lembergbe ment, a hol ő egy állandó műkiállitást rendez, aztán ujra Rómába megy vissza. Bécsben igen sok látogatót fogadott; csinos fiatal ember, fekete bajuszszal és halvány arcz-

czal; föllépésében egyszerű igénytelen és minthogy a német nehezen megy neki, örömestebb társalog franciául.

Siemiradskyról, a kit a conversations lexikon ugyan még nem ismer, a „Nero élő fáklyái“ óta már annyi mese jött forgalomba, hogy már fiatal korán mintegy mythos veszi körül. A legnagyobb része a publikumnak például osztrák-lengyelnek tartja őt és igen büszke a bár nem épen közeli, de legalább távoli rokonságra. Mások szerint Varsóban született. Ez mind nem igaz. A művész családja az orosz Miusk kormányzóságból és pedig Novo-Grudek helységből vette eredetét, a hol a legnagyobb lengyel költő, Miczkievicz Ádám született. Atyja mint orosz katona Charkowban lakott és ott született Henrik fia, kinek vérében tehát lengyel, litván és kis-orosz elem vegyült. Charkowban növekedett művészünk és itt végezte a gymnáziumot és egyetemet. Az ifju még ekkor távolról sem gondolt a festészetre, buzgalommal tanulta a természettudományokat, irt is egy értekezést és szándéka az volt, hogy természetbuvár legyen. Az anatomia azonban lassankint a festészethez vezette, ugy, hogy Szt.-Pétervárra ment a művészeti akadémiára, majd külföldön, többi közt Münchenben tartózkodott, végre Rómába ment. Itt festette első nagy festményét a „Római császárság virágkorából“ cziműt, a mely Münchenben állittatott ki; majd a „Vétkes nőt“, mely a bécsi világkiállitáson lett ismeretes, végre a „Nero fáklyái“-t, mely a párisi világkiállitáson nyert jutalmat. A művész e képet Krakkó városának ajándékozta. Hogy ez ajándék becsét némileg fölfoghassuk, csak két körülményt hozunk fel. Egy bécsi művész kiszámitotta, hogy Matejkónak egyik festményéhez, a „Grünwaldi csata“ cziműhöz, mely épen most van kiállitva Budapesten, csak a minta 8ooo frtba került. Második az, hogy Siemiradskynak eddig minden festményét rendkivül nagy áron vették meg. Fölemlitjük még róla, hogy jelenleg freskókat és oltárképeket készit egy moskvai templom számára. Művészetének áldozva boldogan él családja körében (hat év előtt vett nőül egy lengyel nőt). Ma harminczhat éves; mennyi ideje van még betölteni a világot dicsőségével!

Még egy hires emberrel foglalkozott a mult héten Bécs, Kürnberger Ferdinánddal, a ki örök nyugalomra tért a mödlingi hegy tövéhez. Halandó porhüvelyét elvitték Münchenből oda, a hova a költő maga kivánta. Szép nyugvó hely az, áldott szőllőhegyek, romkoronázta csucsok között, kilátással a messze sikra, tarka, zöld, sárga házakra, füstölgő kürtőkre. Itt nyugszik a holt költő a teljes élet közepén, mit ő oly szépen rajzolt életében; meglátogathatják a bécsiek, kik őt oly kevéssé ismerték és a kiket ő oly jól ismert. Csak egy vonást még életéből. Kürnberger kitűnő sakkjátszó volt, s midőn Széchenyi csendes napjait élte Döblingben, ő volt az, a kivel a hosszu álmatlan éjek unalmát elűzte a legnagyobb magyar. Sz. J—s.

Fővárosi élet.

*** (*A királyné*) mult szombaton az egyetemen meglátogatta a sebészeti kórházat, gróf Festetics Irma és Nopcsa báró kiséretében; ott egy óráig időzött, több beteg bajairól részvéttel tudakozódott s dr. Kovács József felvilágositásait élénk figyelemmel hallgatta.

*** (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Kozelka Sándor tisztviselő és Várhalmy Juliska kisasszony, Budapesten. — Friedrich Károly fiatal kereskedő és Schleicher Janka kisasszony, Budapesten. — B. Schmidt Pauli Edgár és b. Fiáth Jozefina kisasszony, Veszprémben. — Felber Béla és Horváth Etelka kisasszony, Miszlán. — Összekeltek: Buday Gyula és Fáy Ilona kisasszony Debreczenben. — Igaz János és Boronkay Anna kisasszony.

*** (*A Liszt-egylet*) közelébb száz forinttal gyarapitá a magyar irók segélyegyletének tőkéjét. Tudniillik fél-alapitványt tett Engeszer Katalin urhölgy nevére.

*** (*Lovag Lauka.*) Érdemes veterán irótársunk szombati jubilaeumára a hivatalos lapban is megjött az angyalfia. Legfelsőbb helyről a Ferencz-József rend lovagkeresztjét nyerte. Nem lesz érdektelen kapcsolatban ezzel egy kis adomát elmondanunk. Midőn az irói kör választmánya a tavaszszal elhatározta, hogy Lauka jubilaeumát megüli, az ülés után egyik választmányi tag a kör más helyiségében Laukához megy s enyelegve szól: „Na Guszti, ünnepélyedre készülünk, én vagyok megbizva, hogy Huszár Adolffal megalkudjam szobrod felől, minő szobrot akarsz?“ „Lovag szobrot“ felelt rettenthetlen phlegmával Don Gunáros. A lovagszobor természetesen elmaradt, nem is volt komolyan szó róla, de Lauka — ki hitte volna? — mégis lovag lett.

*** (*Szép síremléket*) állitottak föl e napokban a kerepes-uti temetőben; a néhai Kovács Sebestyén Endre síremlékét, mely Gerenday A. derék szobrászunk műterméből került ki és készitőjének valóban becsületére válik. A kararai márványból készült mű négy-négy oszlopon nyugvó mennyezetet képez, melynek magassága tizenhét láb; két oldalt sphinx-diszitésű szárnyfal van, melylyel az emlék tizenhárom lábnyi szélességet nyert. Az egészet, Gerenday rajzai szerint, az Oetl-féle gyárban készült igen szép rácsozat környezi s följegyzést érdemel, hogy általában az egész mű hazai kezek munkája.

*** (*Halottak napján*) nagy volt az ingadozás. A naptár szerint mindszentek s a halottak napja közé vasárnap esett Ez megosztotta az ünnepet s már szombaton nagy tömegek keresték fel a temetőt, mig mások csak hétfőn mentek ki oda. Ennek folytán az ünnepi látogatás és esti fény nem volt oly impozánsul összpontosulva, mint máskor. A sirkert azonban igy is igen szép volt. A Batthyányi-mauzoleum, a hol most Deák Ferencz hamvai is nyugszanak, szabad ég alatt állitott nagy oltárnak látszott. Az egyetemi ifjuság második nap tartotta menetét, emlékbeszédeket mondva a Batthyányi-mauzoleumnál, Vörösmarty, Toldy, a vértanuk, dr. Balassa, Forinyák Géza s herczeg Woronietzky sírjainál. Ez utóbbira egy lengyel nő is tett koszorut. Az ifjak mindenütt énekelték a szózatot, vagy a hymnuszt. A román ifjuság is kifejezte kegyeletét néhai Gozsdu Manó főispán emléke iránt, ki 300 frt alapitványt tett a román ifjuság nevelési czéljaira. Az irók és művészek társasága csendben tette le koszoruit az elhunyt jelesek hamvai fölé. A Szigligeti, Tóth Ede, Toldy Ferencz, Horváth Mihály stb. sírjai gazdag diszben álltak.

*** (*Fővárosi vegyesek.*) Beöthy Zsolt „Magyar irodalmi története“-t Lindner Ernő, az akademiai könyvtár tisztviselője, németre forditja. — Dr. Mihalkovich Géza boncztanárt Broca, a párisi hires atropolog fölkérte, hogy tanulmány végett küldjön neki magyar koponyát s ő küldött is már egy szállitmányt. — D.-Bogdánból Pri-

kosovits plébános pompás rózsamézet vitt a gazdasági muzeumba; méhek gyűjték azt rózsából üvegharangba; egészen rózsaillatu és zamatu. — A tanács lehordatja a városligeti artézi kut fatornyát, mivel az igen elkorhadt állapotban van. — A Renz által két jótékonyczélu előadás fejében lefizetett ezerkétszáz forintot a tanács az Erzsébet-alap, a dologházi és tiszti nyugdij-alapok közt osztá meg egyenlően, négyszáz-forintos részletekben.

*** (*Elhunytak.*) Fábry Lajosné, született Kovásznai Kovács Ida asszony, 51 éves korában. — Schwarcz Gyuláné, született losonczi Bánffy Mária bárónő, Székesfehérvárt. — Poruch Antal kegyesrendi tanár, 28 éves korában, N.-Károlyban. — Dr. Lechner Károlyné, született Schwartzer Anna, 22 éves korában. Béke hamvaikra!

Vidéki élet.

*** (*Gróf Zichy Domokos*) Veszprém egykori püspöke, meghalt Erdélyben, hol évtizedek óta teljes visszavonultságban élt. Egykor, a negyvenes években sokat beszéltek róla. Nagyur és nagyon világias főpap volt, ki fényes udvart tartott, zajos vadászatokat rendezett s átalában vigan élt. Költött a bécsi kormánypárt politikájára is igen sokat s főleg az ő pénzének és befolyásának tulajdoniták azt is, hogy egykor Zalamegyében Deák Ferenczet a követválasztásnál megbuktatták s felingerelt kortesek még a házába is durván beronhantak. Mindez régen volt. Az erőteljes, szép külsejű főpap akkoriban többet törődött uri passzióival, mint az egyházi ügyekkel. Fiatal korában, 1842-ig ó-szőnyi plébános s egyszersmind olmüczi kanonok volt. Kopácsy primás alatt lett veszprémi püspökké s hat évig élt e székben. Ez időben sok pikánt históriát beszéltek róla s be volt keveredve egy pörbe is. A márczius hires szele aztán őt is elfujta. Gróf Zichy Eugén kivégeztetése után elvonult Stiriába, nehogy e szabadelvű világban valami baj érje. A másik évben, 1849 végén, lemondott s utódja Ranolder János püspök lett. Azóta kevés hir hallatszott róla. Bihari jószágán, később Erdélyben, Naszód környékén lakott, a hol öreg korában több templomot épittetett és iskolát emeltetett. Jótéteményeinek nyoma tehát nem egykori püspöki megyéjében, hanem magányának környékén marad. Megemlitjük róla, hogy 1808-ban született s ekkép hetvenegy évet élt. Jogtudor is volt, s a turi, kajári és szentiváni nagy uradalmak birtokosa. Milliókat érő vagyona örökőseként unokaöcscsét gróf Zichy Jenőt emlegetik, ki hónapok óta tartó betegsége alatt is sokszor meglátogatta s elhunytának hirére, azonnal Erdélybe utazott.

*** (*A Székely-egylet*) közelebbi ülésén a tagokat kellemetlenül érinté az a bejelentés, hogy a székely muzeum igen rendetlen állapotban van s sok benne a tudatlanul összegyűjtött lim-lom. El is határzák egy felügyelő és gyűjtő bizottság alakitását; de ennek tagjait csak akkor választják meg, ha Pulszky Ferencz megküldi az egyletnek a székely muzeumról szóló jelentését.

*** (*Békésmegye*) egy küldöttsége, melynek élén Gondöcs Benedek apát áll, a nyert megbizatásnál fogva felhivást adott ki adakozás végett a Wenckheim Bélának emelendő szobor s báró Wenckheim Lászlónak a megyeház terme számára festetendő arczképe költségeire. A felhivás természetesen első sorban a megye közönségéhez van intézve; felszólitják azonban az elhunytaknak megyén kivüli barátait és tisztelőit is az adományozásra és gyűjtésre.

*** (*Aradon*) a város társadalmi élete elevenülni kezd. Valaha Aradon igen vig élet folyt, mert számos uri család telelt benne, melyeknek száma azonban az utóbbi időkben nagyon megfogyott. Egy részök a fővárosba ment telelni s még több künn a falun maradt. Most azonban számos család találkozott a középuton, tudniillik Arad-, Csanád-, Békés- és Hunyad-megyékből földbirtokos családok a megye székvárosába költöztek a ridegebb hónapokra. Ez a társaséletnek uj lendületet ad, a szinház látogatottabb, a farsang élénkebb lesz. Ma még főleg a szinház a találkozó hely. A szintársulat előadásai nagyobbára kielégitők s a drámában az ifju Mihályfi, ki tavaszszal már a nemzeti szinház tagja lesz, az operában pedig Valentin, kinek szép tenor-hangja van, a közönség kedvenczei. Különben az egész szintársulattal meg van elégedve a közönség s a rokonszenv a társas életben is nyilvánul a kiválóbb tagok iránt.

*** (*Vidéki vegyesek.*) Somogymegyét a Széchenyi-szobor leleplezése ünnepén küldöttség fogja képviselni. — Nagyváradon a biharmegyei nőegylet e hó 19-dikén tombolával összekötött tánczestélyt rendez. — A szegedi várat e napokban vette át a királyi biztos, Bakay Nándor kiséretében. — Kolozsvártt Moldován Gergely „A falu ládája“ czimü uj népszinművet nyujtá be a szinházhoz. — Szeghalmon a Kárász Imre ur kertjében egy gesztenyefa ujra virágzik. — Pozsonyban az irgalmasok alpriorja és főgyógyszerésze: Cservik János elhunyt.

Külföld.

*** (*Krisztina főherczegnő kelengyéje*) hir szerint e hó 12-dikén és 13-dikán ki lesz állitva az Albrecht főherczeg bécsi palotájában. A kiállitás az összes toiletteket és fehérneműeket fogja tartalmazni, a nászruha kivételével, mivel az régi spanyol szokás szerint, Madridban készül, s a menyasszony azt csak a menyegző előtt pár nappal kapja meg. Alfonz király ezenkivül még 12 öltözéket készittet menyasszonyának. A Bécsben madame Vargesnél készült ruhák közül az emlitésre legméltóbbak ezek: egy rózsaszinü faille uszályos-ruha, point de gaze-zal és rózsabimbócsokrokkal gazdagon diszitve. Egy szép brocát-ruha rózsa guirlandokkal világos sárga atlaczalapon, rózsaszin atlaczszal, gyöngyhimzéssel ékitve. Elefántcsontszinü nehéz atlaczruha gyöngyökkel, ezüst himzéssel és sötét levelü fehér virágokkal stb. Feltünő szép a bevonulásra szánt ruha is vörös csikos bársonyból atlaszszal és aranyhimzéssel. De ki győzné e számtalan szebbnél szebb ruhákat elősorolni!

*** (*Magyar virtuóz New-Yorkban.*) Józseffy Rafáel zongoraművész hazánkfia, kinek budapesti hangversenyei még élénk emlékezetben élnek, most New-Yorkkan játszik s mindjárt első fölléptével egészen elragadta az amerikaiakat. A new-yorki zenebirálók alig találnak kifejezést bámulatuk kifejezésére, ámbár várakozásaik ugyancsak magasra voltak csigázva, mert a művész impresariója azt a tapintatlanságot követte el, hogy a fiatal magyar virtuózt mint „az uj Liszt“ et hirdette. Nagy igényekkel jelent meg tehát a kritika és a közönség, de Józseffy mindjárt az első

darab, Chopin E-moll konczertje eljátszásával meghóditott mindenkit és viharos tapsokat aratott.

⁂ (*Halálozások.*) Flórenczben e napokban halt meg Frullani olasz költő, kinek atyja Alfieri meghitt barátja és III. Ferdinand nápolyi király pénzügyminisztere volt. Frullani nagy népszerűségnek örvendett és 1859-ben a toszkánai, 1860-ban a nemzeti parlament tagja volt. — Römer Róbert, a legjelesebb német jogtudósok egyike, Stuttgartban október 28-dikán 56 éves korában meghalt; számos jogi művet hagyott hátra. — Párisban e napokban hunyt el Dupré Viktor festő, kitől számos jeles kép maradt, minők: „Indrei falu“, „Rét Berryben“, „Saint-Junien környéke“, stb. — Londonban a mult hó végén halt meg Buckstone, a legjelesebb angol komikusok egyike, ki számos vigjátékot és bohózatot is irt, melyek még mai napig is a műsoron állanak; Buckston hetvenhét évet élt.

⁂ (*Külföldi vegyesek*) Alfonz király hétfőn bejelentette a spanyol cortesnek házasságát Mária Krisztina főherczegnővel, a pénzügyminiszter pedig törvényjavaslatot nyujtott be, mely szerint a királyné évi 450,000 peseta, özvegység esetén 250,000 peseta évjáradékot kap. — Dengremont Móricz, a tizenhárom éves hegedűvirtuóz, ki Budapesten is bámulatra ragadta a közönséget, legutóbb Angliában játszott s a jövő évben Északamerikába megy. — Eugenia császárné visszatért Chislehurstbe, miután egészsége Skóciában tetemesen megjavult. — Wagner Rikhárd a napokban röpiratot adott ki a vivisectio, vagyis az élő állatok bonczolása ellen. — A világ legnagyobb üvegháza az lesz, melyet a hollandi király épittet most Laeken parkjában; a kupola harmincz méter magas lesz, két minaretalaku torony-kemenczéből ötezer méternyi csőhálózat fogja megfűteni s a belé helyezendő növények közt van két darab százláb magas pálmafa is.

Irodalom és művészet.

⁂ (*Érdekes mü.*) A király határozott parancsa folytán a budapesti egyetemi könyvtárba igen érdekes diszmunka érkezett. Czime: „Aroideae Maximilianae. Die auf der Reise Sr. Majestät des Kaisers Maximilian I. nach Brasilien gesammelten Arongewächse, nach handschriftlichen Aufzeichnungen von H. Schott, beschrieben von Dr. F. Peyritsch“ (innsbrucki tanár). A mű, mely valószinűleg nem kerül könyvkereskedésbe, valódi pompás mű folió alakban, velin papirra a legszebben nyomatva s egész sereg szines ábrával ékitve. A bemutatott növényfajok nagy része a Philodendron, Asterostigma, Anthurium stb. nemekhez tartozik.

⁂ (*Memoire-irodalmunk*) nem sokára ismét egy érdekes és becses művel fog gyarapodni: Somssich Pál, közéletünk nagyérdemü veteránja ugyanis, hir szerint, már dolgozik emlékiratain, melyeket rövid idő mulva sajtó alá rendez. Somssich Pál jelentékeny szerepet játszott politikai és kulturai küzdelmeink legnevezetesebb korszakaiban s följegyzései, melyek egészen a század elejéig fognak fölnyulni, kétségkivül nagyérdeküek lesznek.

⁂ (*„Szeresd felebarátodat“*) czimü és tárgyu nagy képet festett Kovács Mihály jeles képirónk. Oszlopos csarnok előtt gazdag köntösü keleti ifju tárja ki karjait egy béna agg koldus felé s középütt a Megváltó, mint e két ellentét egyesitője. Az alakok szépek. A képet Schlauch Lőrincz szatmári püspök vette meg.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, nov. 1. Lohengrin. — Vasárnap, nov 2. Az eladó leány. — Barátságból. — A másé. — Flipper és Nobbler. — Héttő, nov. 3. Romeo és Julia. — Kedd, nov. 4. Lahor királya. — Szerda, nov. 5. A Mizantrop. — A diplomata. — Csütörtök, nov. 6. Észak csillaga. — Péntek, nov. 7. Vizkereszt, vagy: a mit akartok.

Várszinház. Szombat, nov. 1. Ibolyafaló. Vasárnap, nov. 2. Ilka és a huszár-toborzó. — Csütörtök, nov. 6. Barátságból. — A másé. — Flipper és Nobbler.

Népszinház. Szombat, vasárnap, hétfő, nov. 1—3. A molnár és gyermeke. — Kedd, nov. 4. A kornevilli harangok. — Szerda, nov. 5. A toloncz. — Csütörtök, nov. 6. Kamargó. — Péntek, nov. 7. Niniss.

⁂ (*A nemzeti szinházban*) vasárnap ujdonságot is adtak, Brow William „Flipper és Nobbler“ czimü egy felvonásos bohózatát, melyet Csiky Gergely ügyesen forditott le. Az ötletekben gazdag s számos mulatságos félreértésen alapuló mű jó hatást tett s a közönséget folyvást kaczagásra ingerlé. Meséje röviden ez: Flipper (Vizvári) titkári állásra aspirál, de e hivatalt el nem foglalhatja, mert nincs jó csizmája. Végre csizmát kerit az által, hogy nagybátyja ujonnan érkezett kabátját elzálogositja. Ez a kabát azonban tévedésből került hozzá, mert az Nobbleré, (Ujházy) ki mellette lakik. Nobbler megtudván ezt, elzálogositja Flipper uj csizmáját, a miből sok mulatságos jelenet foly. Végül aztán kisül, hogy Nobbler akarta a titkári hivatalt adni Flippernek ama reményben, hogy ettől 20 frtnyi biztositékot kap. A megállapitott találkozásra azonban egyik sem mehet el; a mikor pedig más kabátot és más csizmát is szereznek s a kölcsönös félreértés kiderül, el se mennek a találkára, hanem kibékülnek. Mind Ujházy, mind Vizváry teljesen érvényre emelték az ügyesen irt bohózatot.

⁂ (*Doppler „Ilká“-ja*) a mult hét végén kis számu közönség előtt került szinre, noha ez „eredeti“ dalmű előadása elég jó. Nádayné asszony a czimszerepet kedvesen énekli; Saxlehner Emma a czigánynő áriája után mindig méltó a tapsra; Fektér is ügyesen betölté a huszárőrmester szerepét; Kőszegi, Pauli és Zajonghy kedvvel működtek. E dalmű hatása azonban igen ingadozó, a mi quodlibet stiljének és értéktelen szövegének tulajdonitható. Magyar, olasz és német zenei elemekből van keverve, a nélkül, hogy összeolvasztva lenne. Legtöbbet ér s legjobban tetszett most is az első felvonás, élénk népéleti képeivel. Rácz Pali piros mellényben, lobogós ingujjban huzta a csárdást zenekarával s ezt meg is ujrázták.

⁂ (*A népszinház*) által hirdetett népszinműi pályázatra összesen 69 pályamű érkezett be.

Tartalom

Áldozatok. Nogáll Jankától. — Nagy bánatok . . . Szabó Endrétől. — Furcsaságok, Emiliától. — A nagynéni, Barna Sándortól. — Levél Herczegovinából, S. A.-tól. — Tárcza. — Bécsi levél. — Fővárosi élet. — Vidéki élet. — Külföld. — Irodalom és művészet. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

☞ Mai divatképünk közbe jött akadályok miatt, a jövő héten fog megjelenni.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

45-dik szám. November 9-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két íven, szines borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Muzeum-körut 10. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Holdjárás	Nap- kelte		Nap- nyugta	
							óra	perez	óra	perez
Nov. 9	Vasárnap	E 23 Tiv.	E 22 Tiv.	28 G 23 Istv.	23		6	56	4	31
10	Hétfő	András ap.	Probus	29 Anasztázia	24		6	58	4	29
11	Kedd	Márton	Márton	30 Zenob	25		7	0	4	27
12	Szerda	Kunibert	Jónás	31 Sthachys	26	☽	7	1	4	26
13	Csütörtök	Szaniszló	Briccius	1 Novemb.	27		7	3	4	25
14	Péntek	Venerand	Levin	2 Azindinus	28		7	4	4	24
15	Szombat	Lipót	Lipót	3 Aceps.	29 Szabb.		7	6	4	23

Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk.

Divattudósitás.

A női hajat méltán a fej koronájának nevezték el már a régi őskorban; mert a hogy az rendezve van, az adja meg tulajdonképen a női arcznak az ő igazi kifejezését, ez tünteti fel báját, kellemét, a vonások gyöngéd arányait, a szelidség mennyei igézetét, a jóságos mosoly megragadó varázsát, a meleg tekintet tulvilági áldását, szóval a haj a Teremtő remekén az utolsó ecsetvonás, azért — törvényt szabni arra, mikép rendezze a nő haját, merőben lehetetlenség. Arcza válogatja. A milyenek a vonások, és a milyen a haj növése, ahoz alkalmazkodjék a hajviselet. Azért — miért tagadnám? — nagyon örülök, hogy ujabb időben a hajviseletre nézve már a divat is végkép szakitott a multtal, vagyis a tavalyig divott hajviselettel.

Mint már több izben mondtam e helyütt, lejárt már a feltornyosodott hajviselet divatja, ujabban pedig sima hullámzatban, két oldalt hátravetve viselik, hátul szép kontyos fonatban, szép tüvel vagy nyillal letűzve. De viselik ugy is, hogy mind hátra van fésülve és a nyakszirten könnyeden görög csomóba hajtogatva. Ez utóbbi hajrendezés Angolországból származott át a többi világra, igy mi hozzánk is, és különösen a fiatal leányok nagyon megkedvelték most ez egyszerű és természetesen szép viseletet, a melynek azon felül még az a szép tulajdonsága van, hogy teljes tökéletességében engedi látni a haj finom lágyságát és szelid fényességét, a mi pedig mind az arcz szépségének válik előnyére, nem ugy, mint a chignon, a mely bizony egészen kivette az arczot természetes szép formájából.

Mint mondám, ezt a hajviseletet különösen a fiatal leányok kedvelték meg nagyon, és helyesen. Valamint viszont azok a hölgyek, a kik tul vannak már az ifjuság tavaszán, és annál fogva az idő — az a könyörtelen adószedő — a hajból is kivette már a maga részét, hogy sem nem olyan sűrű, sem nem olyan fényes többé, mint volt régen, nagyon helyesen teszik, ha nem a fentebb megirt módon viselik a hajat; mert a nagyon megfogyatkozott hajból az a kicsike kontyocska magában sem diszes, és az arcz szépségét szintén nem gyarapitja.

Tánczvigalmon is a nagyon szép hölgy — az még megengedheti magának, hogy egyszerűen hátrasimitott hajjal megjelenjék; igen, de ki mondja meg, melyik az a nagyon szép hölgy? Minden esetre megvesztegethetlen biró és csalhatatlan bizonyitványok szükségesek hozzá, és akkor az a nagyon szép hölgy is nagyon jól teszi, ha bal felül egy-egy rózsát tűz a hajába. Még egyszer olyan kedves akkor kiviritott arcza, a vigalmi terem fényében.

És a kikkel nem lehet többé elhitetni, hogy hajuk, arczuk még mindig leányiasan szép? Ne tessék aggódni, a mostani divat ezekről sem feledkezett meg. Ezeknek tudniillik azt sugja, hogy tessék csak bátran néhány puffot vagy fonatot alkalmazni a haj mellett, ezekkel együtt aztán csinos frizurára is telik, és ez akkor nagyon szép, elől azért a haj még sem ágaskodik föl a magasba, hanem szépen egyszerűen köriti az arczot.

Társaságba pedig szép fényes tűt, finom mivű fésűt tűznek a hajba, vagy a régi görög minták szerint abroncsvagyis inkább patkó alaku hajszoritót alkalmaznak diszül, bronzból, aczélból stb.

Egyrészt a divatos kalapoknak is köszönhetjük ez ujabb hajviseletet, mert a legujabb kalapok, akár kerek kalapok legyenek, akár pedig az arczhoz simuló capotte-alakuak, az idén jóval nagyobbak a tavalyiaknál, ezek alatt pedig a kicsi görög konty nagyon törpének látszanék. A kicsi zárt kalapok csakis egyszerű utczai öltözékhez valók. Az uj divatos kalapok, legyen az ő nevük Stuart Mária, vagy Cabriolet, Rembrandt stb. mind széles ernyővel dicsekedhetnek, belül pedig semmi diszités nincsen, és csupán a bélés, huzott atlaczból vagy sima bársonyból képezi a keretet, és ez igen szépen tünteti föl ugy az arczot, mint a hajzatot. A kalapok bélése leginkább sötét, vagy legalább határozott szinű szövetből áll, például sötét burgundi vörösből, sötétkékből, égő barnából és sötétzöldből, ez utóbbit azonban csakis viruló arczu hölgyek viselhetik; átalában a zöld szin nem ajánlandó az arcz közvetlen szomszédságába. A sötétvörös szinek a barna hölgyeknek illenek legjobban, ezek narancs- és czitromszint is bátran viselhetnek, a kék és barna szinek viszont a szőke hölgyek arczszinéhez illenek szépen.

A nagy kalapokra kivülről sem alkalmaznak most sok diszitést, a mivel könnyen nevetségessé válhatik az ilyen nagy alkotmány. Egy nagy toll vagy tollcsokor elegendő diszitésnek, már csak azért is, mivel a kötőszalagot felül át a kalapon szokták most alkalmazni, és ez is egy kis diszités. Szalagot pedig most szinre, szövésre és összeállitásra egyaránt nagyon szépet vesznek, mert a kalap kötő szalagjai nagy csokorba kötve a mellre lesznek tűzve. Azon hölgyek végre, a kik nem tudnak még az uj divatu nagy kalapokkal megbarátkozni, kalpagokat viselnek, tollakkal, plüche és gazdag bársonydiszszel. Van tehát miből válogatni!

Számrejtvény.

Külkey Ilonától.

13. 18. 35. 7. 27. 31. 37. 10. Házasság boldog nem lehet,
Ha e nélkül köttetett.
6. 2. 3. 16. Nincs oly nemes sziv és elme,
Mely ebben gyönyört ne lelne.
21. 33. 4. 26. 28. 19. 24. 8. 1. A fiut több ily osztályra,
A tanár könnyen kizárja.
34. 12. 5. 22. 38. 25. 7. Ily helyen a dicsőségért,
Sok, sok ifju ontja vérét.
29. 20. 30. Istennel ebben beszélünk.
Hogy legyen jó segitségünk.
36. 9. 22. A Hegyalján mezőváros,
Bora jó és nagyon áros.
17. 14. 32. 15. 23. 11. Az ilyen rosz természet,
Oktalanságra késztet.
1–38. Egy népdalnak közepe,
Petőfinek remeke.

Megfejtési határidő: november hó 26-dika.

A f. é. 41-dik számban közlött számrejtvény értelme:

Szeretet az élet napvilága.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari. Kozáry Bella, Tamás Ida, Temesváry Erzsébet, Takács Erzsike, Fényes Matild, Fodor Tinka, Mészáros Lajosné, Jávor Nina, Medgyessy Rózsa, Külkey Ilona, Fodor Anna, Török Mariska, Henyei Róza, Sipos Luiza, Kállay Anna. Gallé Natália és Gizella, Péch Ilka, Sivó Etelka, Boér Katinka, Ember Janka, Királyi Emma, Tamásy Ida, Siposs Rózsa, Kármán Izabella. Jakobovits Ilka, Kiss Endréné, Juhász Olga, Csoma Teréz, Steiner Irma, Balázsy Mária, Pajor Amália, Hrabovszky Gizella, Sebestyén Zsófia, Temesváry Zsuzsika, Magassi Lenke, Bérczy Juliska, Fehér Timár Czeczilia, Dömény Etelka, Siklósy Bella, Cserháti Gyuláné, Boros Lilla, Kún Margit, Krasznay Julcsa, Egry Mariska, Vogl Vilma, Tóth Irma, Volenszky Anna, Sereg Antónia, Jávor Ida, Falvay Ilona, Szekeres Anna, Brunner Klementin, Mezősy Jolán, Kiss Józsefné, Farkas Ilelén.

Megbizások tára.

Szives figyelmükbe ajánljuk mind azoknak, a kiket magánlevélben kértünk föl az elmaradt jelen félévi előfizetési dijak utólagos beküldésére, hogy azt mielébb megtenni el ne felejtsék.

Técsőre V. E. urhölgynek: Küldeményét köszönettel vettem. Még 20 kr jár.

Pozsonyba Sz. M. urhölgynek: Azonnal ujból megküldtem.

Losonczra H. A. urhölgynek: Igenis, pontosan megjött és annak idején veszi a csomagot is.

Rimaszombatba W. B. A. urnőnek: Várom szives tudósításait, és a képek czimeit.

T. Szt. Miklósra K. O. urhölgynek: Ugy lesz, a mint ohajtja.

Csongrádra Gy. F. urnőnek: Kedves sorai vétele után azonnal elküldtem, használati utasitással együtt. Fogadja szives tiszteletemet.

M. Kövesdre G. K. P. urnőnek: Magánlevélben feleltem kérdésére.

R. Kovácsházára B. L. urnak: Bizony most már nem emlékezem honnan küldték be azt a levelet! Talán valamely előfizetőnk vezetékneve lehet, azért nem adhatok fövilágositást, pedig szivesen tenném!

H. Oklándra K. Gy. A. urnőnek: Csak tessék a Feleletek rovatába beküldeni, a hölgyközönség igen szivesen veszi, de meg én is.

F. Lángra O. K. urhölgynek: Fagyás ellen Beszédes Gyula d.-vecsei gyógyszerész fagytapaszát ajánlhatom. Jó lesz mielébb használatba venni.

Kérdések.

Arany óralánczom van, de az időnként ugy megfeketedik, mintha nem is volna igazi, pedig az. Mivel adhatnám meg neki ismét régi fényét, a nélkül, hogy a messze fővárosba kellene azt küldenem, kérdi D. Aranka.

Ki tanitana meg t. társnőim közül a fachirozott és aspikos pulyka készitésére? Viszont szolgálatra kész

K. Gy. Amália.

Feleletek.

Egy tapasztalatlan gazdasszonynak mondhatom, hogy Beszédes Gyula dunavecsei gyógyszerész sonkapácz porát a mult évben meghozattam magamnak, és az igen jónak bizonyult, tavaszig a legjobb sonkáim voltak. Utasitást a nevezett ur szokott a porhoz mellékelni. Ára egy doboznak 50 kr, és ez 5—6 sonkára elegendő. K. Lina.

Ugyanannak: Egy derék gazdasszony még a következő jó páczolási módot is ajánlotta: 4 nagy sonkához vegyen 8 lat koréander magot, ugyannyi salétromot, 2 lat fenyőmagot, 2 fej fokhagymát, 2 lat majoránát, ezeket törje jól össze, vegyen 4 font sót, vegyitse jól össze, tegye egy vas lábasba a tüzre, forrositsa jól meg, a sonkákat pedig a hogy levágják, dörzsölje be jól a vegyitékkel és rakja egy mély edénybe egymásra. Ezalatt forraljon föl egy fél liter jó boreczetet és öntse reá, boritsa be jól, másnap pedig forgassa meg, s ezt ismételje nyolcz napig, akkor vegye ki, aggassa fel a sonkákat, hogy száradjanak ki, tegye jó csendes füstre, mikor jól meg van füstölődve, aggassa igen hüvös kamarába. E módon elbánva, késő nyáron is jó sonkája lesz. Ha pedig nincs jó kamarája, takarja sonkáit papirosba, rakja gabona közé, vagy hamuba.

K. Gy. Amália.

M. Edéné egy fiatal leánynak jó fogpor készités módot ajánl a „Családi Kör“ 42. számának „Feleletek“ czimü rovatában. Én tudakozódtam eme „jó fogpor“ ára felül, s felvilágositásul t. előfizető társnőimnek közlöm, hogy: M. Edéné fogpora nem csak hogy nem fogpor (egyik alkatrészénél fogva), de ár tekintetében is oly rendkivül drága, hogy ilyet használni gazdasági szempontból sehogy sem ajánlható. J. Ilka.

G. Ottiliának: Fiatal leányok most hátra fésülve viselik hajzatukat, ott pedig vagy befonva és alacsony kontyot formálva belőle, vagy félig lelógva és egy csokorral ismét a fejhez tűzve.*) Cs. Ilka.

Szerkesztői nyilt levelek.

„A rezeda“ stb. Meg fog jelenni. Az igértet is várom, és egykormáskor az ottani társaséletből is egy kis tudósitást.

S. B. urhölgynek. (K. I.) Egy (27) kimaradt, de már beleillesztettem, és most csak az a kérdés, ha nem-e nagyon hosszu.

„W. Babett asszony éjjeli kirándulása.“ Kár a szép gondért, a mit ilyen sjlányságra vesztegetett.

„Ez örömteljes napon.“ Még zsenge még.

„A kápolna.“ Megfelelően jellemző nyelvet és tiszta formát követel ez a gyönyörü kis költemény.

„Itt oldalad mellett.“ (Cs. G.) Simitani kellene még rajta; igy mindjárt az elején a sok ismétlődő szón, az utolsó szakban a „bennünk“-ön stb. Különben sok melegséggel van irva.

„Kéj halott.“ Ebben is a sok egyértelmü jelző és ismétlődő szó. Azután „eltikkadol“ „Azt veszem észre, hogy . . .“

„Dalok.“ (Cs. G.) Az I. el van nyujtva; a II. és III. csinos, de sok bennük a — másé.

„Emléksorok.“ (L—f—d.) Igaz, sok szépet lehetett volna irni ama lapon; ámde akkor nem szabad ám csak ugy nekiereszteni a tollat, hogy se eleje, se vége.

„Az eperkosár.“ Iskolai gyakorlatnak is gyarló.

K. K. urnak (Bdpst.) Kérem a folytatását is; csak akkor lehet véleményt mondani róla.

---

*) Mai divattudósitásunk ad róla bővebb felvilagositást. Tér szüke miatt a többi kérdéseket a jövő számban kell közölnünk. Szerk.

Wissnyey Gyuláné

IV. ker. (Belváros) kigyó-utcza 2. sz. Várady-ház

Budapesten.

Ajánlja ujonnan nyitott **női divat, pipere és Confection üzletét**, melyben minden ivadra a legdivatosabb női és gyermek **kalapok**, pongyola- és alkalmi **fökötök, Coifurok. csokrok**, galérok, kézelök, finom téli pamut, szövet kendök, fin°m **menyasszonyi, báli** és alkalmi **ruhák** mindég s legutolsó franczia divatlapok nyomán készittetnek. Mindennemü **Monle, Crêpplisze, selyem** és **esipke cravattok, rüshek**, csecseméi felszerelések és több e szakmába vágó czikkek mindég **nagy választékban** találhatók.

Megrendelések legpontasabban eszközöltetnek

Árjegyzékek bérmentve küldetnek.

!!! Jelentés !!!

az őszi és téli idényre.

Tisztelt vevőim és a t. c. közönségnek bátorkodom tisztelettel jelenteni, hogy **párisi vásárlásaimból** visszatértem és raktáromat a **legujabb franczia, női köpeny felöltőkzekék és átvetőkkel** ugyszintén **legdisze, sebb toilettekkel, a legnagyobb választékban** elláttam.

Főkép bátorkodom a tisztelt hölgyek figyelmét **a legujabb franczia pluchesleyem — sziciliai — és barsony-brokát-köpenyekre**, melyekből gazdag választékom van felhivni. Párisi czikkeim szives megtekintését kérve maradok teljes tisztelettel

Rózsay, confectionär.

Deák-utcza 7 sz ám.

T. Török József urnak Budapesten.

Tisza-Dob, márcz. 11. 1878.

Tekintetes ur!

Nagymérvü köszvényben szenvedvén, az uraságodtól hozatott köszvényvásznat felhasználtam, a mely nekem kitünő szolgálatot tett, úgy hogy azt magán gyakorlatra alkalmazni szándékozom, kérek ennélfogva posta fordultával részemre egy darabot az erősebből és egyet a közönségesből küldeni. Tisztelettel

Dr. Mogyoróssy s. k.,

Gróf Andrássy urad orvosa.

A németországi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitünő alkalmazhatósága végett a magas cs kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúz (Rheuma), inszaggatás, mell- gerinczfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen. **Egy csomag 1 frt 5, kettős e. ejü 2 frt 10 kr.**

Ezen köszvényvászon azzal különböztetik valamennyi létező iobbi szerékről, hogy csakugyan használ.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr. Póstán küldve 10 krral több. Valódian Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gysztárában, kiraly-utca 7. sz. — **Debreczenben:** Rothschneck ur gysztárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur gysztárában. — **Mohácson:** Jazevics Károly. — **Kolozsvartt:** Wolf gyszner. **Pecsett:** Zsolnay. — **Szegeden:** Weiglein György, Kovács gysz. — **Temesváron.** Kraul. — **Aradon:** Prinner gysz. — **Nagyváradon:** Molnár gysz. — **Székes-Fehérvár:** Dieballa: **Gyöngyösön:** Vozary gysz. — **Brasso:** Fabik gysz. **Szigetvárott:** Ehrenfeld W. — **Miskolcz:** Ujházy gysz. — **Pozsony:** Söltz. — **Kassan:** Escwig Ede és fia gysztárában.

Temesváry Móricz

czipő-gyára

Budapest, király-utcza 2. sz.

Orczy ház.

A téli szükségletre ajánl nagyban és kicsinyben:

Hölgyek számára:

Nemez pongyola czipőket minden szinben sarokkal és csokorral . . . . . 1 frt 80 kr.

Eberlaszting vagy börczugos topánokat magas vágással, a legfinomobban kiállitva . . . 3 frt

Czugos bőrtopánokat, erős chagrin vagy bornyubőrből veresnemeg-béléssel, szegelve. Dupla talppal, esős időben tartós . . . . . 3 frt 40 kr.

Urak számára:

Topányokat, bornyu vagy bagaria bőrből, szegzett és srófolt duplatalppal igen erős . . . . . 4 frt.

Topanyokat orosz lakbőrből, szegezett dupla talppal és srófmunkával, és esős időben való 4 ft 80 k.

Térdcsizmakat, dupla bagaria bőrből háromszoros csavarral ellátott dupla talppal vizmentes 8 ft 80 k.

Ugyanaz orosz lakk bagaria bőrből . . . . 12 frt.

Megrendelések póstai utánvét vagy az összeg beküldése mellett a legpontosabban megküldetnek.

Kimeritő á rjegyzékek ingyen.

Kopaszság

és a hajösszülés és a pikkely képződés ellen a naponta beérkező hála és köszönet iratok szerint legjobban használható a

Tanin-olaj

Dr. **Moras**-tól.

Tisztelt gyógyszerész ur!

A kopaszságellen a legjobban használ a Dr. Moras-féle Tanin-olaj. Kérem szíveskedjék még egy nagy üveggel küldeni.

tisztelettel

Prag ***Jeremiasek,***

cs. k. törvónyszéki tanácsos

Kapható *Budapesten. Török József* gyóyyszerésznél király utcza.

Dr. Lengiel F. féle

nyír balzsam

A növény nedv, mely a nyír törzséből kifoly ha bele furnak. mióta emberek emlékeznek a legkitünőbb szépitő szernek ismertetik, és ha e nedv a feltaláló utasitása szerint chemikai nton balzsammá készittetik csodaszerü hatást nyer.

Ha az arcz vagy test este bekenetik, reggel már alig észrevehető pikkelyek válnak el a börtől és helye fehér és gyengéddé válik.

Ezen balzsam a ránczokat és himlőhelyeket az arczról eltávolitja és ifju szint ad; a bört gyengéd — fehér és üdévé változtatja és eltávolitja legrövidebb idő alatt a szeplőt, anyajelt, orrvörhenyt, kinövéseket és más tisztátlanságokat a börről.

Ára egy korsó nyír balzsamnak használati utasitással együtt 1 frt 50 kr.

Valódi kapható **Budapesten:** Török József gyógyszerésznél király utcza. **Pozsonyban** Pisztary Félixnél a Mihály kapunál és **Temesváron** Tarczay István-nál.

Előfizetési fölhivás

a

„CSALÁDI KÖR“

Huszadik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven szines boritékkal.

Minden hóban négy melléklet, fölváltva szinezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások és arczképek.

Előfizetési dij:

Csupán a lapra: egész évre **12 frt,** — félévre **6 frt,** — negyedévre **3 frt.**

Az egész évi 12 kötet csomagolási dija 40 kr.

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 26-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

46. SZ.
Nov. 16-dikán.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Áldozatok.

Nogáll Jankától.

(Folytatás)

Laura a „természet szép hibája“ volt. A Milton „fair defect of nature“-ja. — Szegény szerelmes Viktor! Menyországot látott a fekete szemekben, melyekből józan szemlélők csak határtalan nagyravágyást, végtelen hiuságot olvastak ki.

Csakhamar jegyet váltottak.

Laura — szegény szülők gyermeke — megszabadult nyomasztó helyzetétől, gazdag, előkelő ifju neje lett. Oly férfi neje, ki imádattal néz fel szép bálványára; a legnagyobb kényelemmel, fénynyel látja el; tömjénez hiuságának; parancsként teljesiti szeszélyes vágyait.

És e nő oly hálás e boldogságért!

Nyájasan mosolyog férjére, ha uj ruhát kap. Gyöngéden simitja ki homlokából a fürtöket, mig a befejezés következik és Viktor ujra beleegyezik egy fényes estély, kirándulás stb. rendezésébe.

Mit is várna többet? Hát nem elég boldogság az, ha valakinek szép felesége van?

Viktor tulboldog, ha nyilvános helyen megjelenve, az uracsok bámuló morajjal fogadják a szép nőt, kit karján vezet. Gyakran dicsekszik boldogságával, melyhez elve vezette. Szánakozva tekint egy-egy ismerőse szende, közönséges arczu feleségére. Mik azok az ő csillaga mellett!

Később jobban meg fog győződni a különbségről.

Laura mindennap kikocsizik vásárlásokat tenni, barátnőit látogatni. — Ilyenkor Viktor az „ő“ kedvencz helyeit keresi fel. Órákig ül öltöző-szobájában, vagy a park egyik szebb helyén, hol „ő“ szokott időzni.

Forró nyári délután van. Viktor el van gyötörve és a hüvös boudoirba menekül, azokra a kedves, puha pamlagokra.

E kedves helyre, melynek minden butora „róla“ tudna beszélni. El-elmereng. Maga elé képzeli szép nejét, abban a kecses, izléses pongyolában, melyben tegnap találta, mikor e barátságos szobába lépett. Mit is csinált épen! Igen, mint ha elrejtett volna valamit . . . Csodálatos vágya keletkezik: kikutatni a fiókok titkait. Mit rejthetett előle szép Laurája, az a bizalmas gyermek, ki olyan töredelmesen vallja be az uj számlákat divattermekben, ékszerésznél. De mégis. Hátha férje közeledő születés-napjára készit valamit. Oh, az valami csudaszép munka lehet. Ő készíti harmatos, rózsás ujjaival és azokkal a ragyogó szemekkel figyel rá . . . Most már nem várhat tovább Viktor. Megnézi: mivel akarja meglepni.

Kinyitja a fiókot. Egész halmaz . . . Selyem, gyöngy stb. kézimunkához való tárgyak, ugy-e? Nem. Itt egy egész halmaz virág van. Száritott, emlékül őrzött virág; drága ereklyéi a mult édes perczeinek.

Viktor csodálva szemléli.

Rövid jegyben-járásuk alatt ő csak egy csokorral lepte meg Laurát. Ezek között, pedig, akármint keresi, azt nem találja meg. Itt csak egy-egy rózsa, néhány szál nefelejts stb. van; közte félig hervadt is, melyeket csak tegnap tehetett ide épen, viritón. Hol vette?

Nyissa ki csak jobban a fiókot, szegény Viktor. Mindjárt megtudja.

A hátrészben rózsaszinű szalaggal gondosan összekötött levélcsomag. Reszkető kézzel bontja ki. Olvasni kezdi egyiket a másik után, aztán mindet. — Arcza halott-

halvány lett. Rémült arczczal nézi, miként sülyed le szép bálványa arról az elérhetlen, magas oltárról, lejebb, lejebb . . . a porba.

Az a szép nő, ki büszkesége, öröme volt; kiért annyit áldozott!

Mondjam-e tovább? Befejezzem-e ezen mindennapi családi drámát, mely rendesen azzal végződik, hogy a férj szivét megszabaditja kinjaitól a vetélytárs golyója . . . És a szép nő? Fátyolt borit a multra és tovább éli gondatlan napjait.

II.

A kinek „művelt“ felesége van.

Hát miért nevet, mikor azt mondom „művelt“? Mintha azt kérdezné: bűn-e művelt nőt választani.

Értsük meg egymást. Most nem szabad e szót helyesen érteményeznünk, hanem ugy, a hogy a „világ“ definiálja. Tehát igy: „Művelt nő“ az: ki sok regényt olvasott; ki zongorázik (Fahrbach-keringőket, néhány nocturnet, rêveriet) a ki beszédközben minél több franczia-szót használ; a ki a magyar-nyelvben ujitásokat hoz be: minden tulajdonnév elé hivatlan névelőt helyez; a ki a divat-lapból csak a divat-részt olvassa; a „Főv. Lap.“ összes ujdonságait szóról-szóra tudja; a ki udvarias köszöntésre rövid „jó napot“-tal felel; a ki ép szemeit csiptetővel ingerli; a kinek kivihetetlen eszméi vannak a nevelésről, melyek között addig keres, kutat, mig gyermekei neveletlenül nőnek fel. És még több ferdeség. Bocsánat, a „műveltség“ kellékei.

Ilyen neje van Gyulának. Nem akart elmaradni a divattól, elfogadta ez elvet és „művelt“ nőt keresett feleségül.

Ilyet leghamarább lehet találni. Különösen napjainkban, mikor sok szülő annyira szivén hordja leánya „jó nevelését“, hogy — nevelő-intézetbe küldi.

Van-e boldogabb ember, mint Gyula, kiből most „a Gyula“ vagy „mon cher“ lett, az első hetekben, midőn neje a pamlagon ül és fontosan beszél Rousseau, Schiller, Beranger, Voltair, Byron, Darwin és még istentudja mely iróról, kiket — négyszemközt mondva — csak látásból ismer. Látta mindazokat a szép, piroskötésü könyveket, el is olvasta róluk az irók neveit. — De ezt Melanie — egy nagy-városi nevelőintézet reményteljes tanitványa — oly jól betanult otthonossággal adja, oly helyesen utánzott könnyedséggel, hogy férje egészen elbámul a felesége nagy műveltségén. Azt mondják különben, hogy Gyula jobban ért a lovak helyes begyakorlásához, mint az irodalomhoz, s azért elve „művelt“ nőt választani, mert ez most divat. Mindegy. Csak hogy nagyon meg van elégedve. Nem is mer dicséretnél mást hangoztatni. Jól is teszi. Csak oszsza meg mindig a magas véleményt, mert különben ilyen megjegyzést hall majd „művelt“ feleségétől:

— A Gyula nem megérti. Il ne le comprend pas.

Gyula a világon a legjobb férj. Azaz olyan, kit e czimmel leginkább megtisztelnek.

Ellátja a házat cselédséggel, nehogy művelt neje kénytelen legyen a nagy szellemek társaságát, időnkint nagyon is kis szellemek társaságával: a cselédekével felcserélni, ha a konyhába kellene mennie. A házigondokat egészen a felügyelő-nőre bizza. Szerezzen be mindent. Csak nejének ne alkalmatlankodjanak. Ez a gyöngéd teremtés minden köznapi dolog emlitésénél ideges görcsöket kap.

Igy folynak a dolgok Gyuláéknál.

Következnek a családi örömek. A gólya egy sirórivó kis jószágot hoz a „művelt mamának“ és a „jó papának.“

Az öröm határtalan. Tervezgetik a gyermek nevelését. Majd a mama egy uj rendszert fog alapitani. (A „mon cher“ nem ért hozzá.) Most is épen azon gondolkodik. Jó lesz hát a lármázó gyermeket a második, vagy a harmadik szobába vinni. Ne háborgassa a mamát, ki utmutatóul Pestalozzi és Rousseau (!) munkáit olvassa. — Jó dajkája van a kis leánynak. Majd vigyáz rá. A mamának most fontos dolga van: uj nevelési rendszer felfedezése.

Igy megy ez tovább. Az idegekre kinzólag hat a gyermek-lárma. Azért jó lesz, ha a gyermeket csak akkor hozzák be, ha látogatók vannak. Mert még bizony gondatlan anyának neveznék őt, őt, ki éjjel-nappal töri fejét a nevelési rendszer felfedezésén.

E rendszer azonban — természetesen Pestalozzi és Rousseau hibája miatt — csak nem készül el. A gyermek nyolczadik évét is betölti, várja az uj rendszert, mely őt csodagyermekké nevelje.

Ekkor már megunja a várakozást a jó Gyula. Összepakolja a kis leányt, elviszi egy nővéréhez, ki nő a szó legszentebb értelmében, ismeri hivatását és azt esze, szive és képzettsége segélyével hiven tölti be. Ehez fordul, esdve kéri: nevelje fel leányát, csak óvja meg az anyjáéhoz hasonló műveltségtől.

III.

A kinek gazdag felesége van.

Gyakran mondta Kálmán, hogy gazgag nőt vesz el. Ez határozott elve volt. E szerint intézte lépteit.

Ha történt, hogy egy-egy csinos leányka érdeket ébresztett benne, nem engedte ez érzelmet komoly vonzalommá változni. Sietett megkérdezni: mint áll telekkönyvileg? és csak akkor iparkodott megtetszeni a kérdéses hölgynek, ha várakozásával megegyező feleletet kapott.

Sok évig kellet várnia, keresnie — hiába.

Pedig ez a Kálmán csinos fiu volt. Ő pedig, a pénzt leszámitva, nem válogatott. Nem nézte: miként áldotta meg a természet a nőt testi-lelki bájakkal, egyezik-e gondolkozása az övével? Ez mind, mind mellékes dolog. Csak Fortuna asszony legyen hozzá kegyes.

Végre sikerült terve. Megismerkedett egy szappanfőző leányával. — Ez a hölgyecske amaz üdvös nevelésben részesült, hogy szüntelen ismételgették neki: milyen gazdag. E vagyont pedig egyenesen örökölte, nem munka után szerezte, mint más közönséges halandó, tehát büszke lehet rá. — Azt is mondták neki, és ő elhitte, hogy mint gazdag örökösnőnek joga van feltétlenül uralkodni mindenkin. — Ezen kivül volt egy tulajdonsága, mit szülei takarékosságnak, elfogulatlan birálók pedig elég merészek voltak fösvénységnek nevezni.

Mikor Kálmán meglátta, és a bankjegyek, aranyok valódiságáról is meggyőződött, még az illető telekkönyvet is megnézte: behunyta szemeit és elvette.

Aztán lett belőle férj, kinek gazdag felesége van.

(Vége köv.)

Virágos-ágy...*)

Jakab Ödöntől.

Virágos-ágy folyondára
Felfutott a ház falára,
S átöleli, átkarolja,
Mert szép leány a lakója.

Bohó virág! hagyd e dolgot!
Mért a házat átkarolnod?
Ha szerelem hajt rá téged:
Gyökerestül mind kitéplek.

Enyém az a kis lány belül,
Féltem is ám végetlenül;
Rá ölelni kart ne tárjon
Se te, se más a világon.

De ha azért karoltad át
Kicsi háza fehér falát,
Hogy kivülem mások elől
Rejtegesd őt mindenfelől.

Oh ugy csak borulj a falra,
Fedegetve, eltakarva,
S öleljük, mig tart az élet:
Te a házat, én benn — őtet.

A francziák és a franczia nök.

Valahányszor csak alkalom van rá, a franczia nemzet hő rokonszenvének, hogy ne mondjuk: szeretetének adja jeleit a magyarok iránt. Soha sem fogjuk elfelejteni a szives vendégszeretetet, melylyel a forradalom után menekült hazánkfiai franczia földön találkoztak, és az idén is a szegedi vész hirére, mintha őt magát érte volna a nagy szerencsétlenség, olyan általános volt a részvét és a segitségi készség, testvér testvér iránt sem érezhet melegebben, valóban büszkék lehetünk a világ legelső nemzetének nagy rokonszenvére, és büszkeségünk csak növekedik, ha közelebbről ismerjük meg e nemzetet. Ilyen ismertetéssel szolgálok ezuttal e lapok olvasóinak; bemutatom a franczia jellemet, ugy, a mint van, nem takargatva sem hibáit, sem kiváló tulajdonságait; husz éven tuli tapasztalatok alapján. Mert annyi időt töltöttem franczia földön, egyformán érintkezve felsőbb és alsóbb osztályaival, bőven volt tehát alkalmam megismerkedni jó és rosz tulajdonságaival.

Nagyon el van terjedve az a vélemény, — és bizonyos szomszédjaink felette buzgólkodnak annak terjesztésében, — hogy a franczia könnyelmű. Pedig csak egy tekintetet kell rá vetni, akár multjára, akár jelenére; akár anyagi, akár szellemi viszonyaira, és azonnal meggyőződünk, hogy merőben alaptalan ez a vád. Miféle népekből állt régente a mai franczia föld lakossága? Keltákból, rómaiakból, germánokból, mindeniknek külön nyelve volt, és — hová lettek e nyelvek? Nyomukat sem találni többé azon a földön! Egy nyelv, egy nemzet az ország egyik végétől a másikig! Nem könnyelműségnek, hanem inkább olyan erős akaratnak jele az, a milyennel — bár a magyar dicsekedett volna, nem mint a franczia: négy-öt, hanem csak egy századdal ezelőtt.

És mai nap is, a franczia fáradhatlan a munkában, a mellett mértékletes és nagyon jó gazda. Mindenképen azon iparkodik, hogy öreg napjaira egy kis vagyonkát szerezzen; fiatal éveiben azért csak némi kis keresete legyen, okvetetlenül félre is tesz belőle. Innen Franciaország kimerithetlen gazdagsága; a mit ma elsarczolnak tőle, pár év alatt busásan helyre pótolja ernyedetlen munkássága és példás takarékossága által.

És — honnan e két nagy erénye? Hazaszeretetéből. Talán a kicsi magyar nemzet iránt, hő rokonszenve is innen származik; ennek is a szivébe van vésve: „Itt élned, halnod kell!“ A németnek igazi értelemben nincsen is hazája, könnyű szivvel hagyja oda szülőföldjét, és megy, mindegy neki, hová, csak anyagi jobblétre nyiljék kilátása. Az angol is a gyarmatokra küldi fiait, ott is angol törvények alatt él ugyan, azért mégis nem az igaz anyaföld többé. Egyedül a franczia nem bir megválni hazájától, és ha a sors mégis elszakasztja tőle, szive holtig fáj utána, jobban esik neki otthonn a koplalás, mint másutt a bőség; azért nem alkalmas gyarmatok alapitására, mint az angol, vagy a német, és másrészt azért nem sok neki odahaza a munka soha sem, és nem unja meg a koplalást, csak hogy vagyonhoz jusson; a hazaszeretetből meriti az erőt, a kedvet, a vagyonban látja a köteléket, a mely a hazával tartja össze. A földmivelő osztály azért — és a nemzet nagyobb fele földmivelő, — a mint egy kis pénzhez jut, földet vásárol rajta, vidéken laktamban nem egy paraszt milliomost ismertem, a ki azért csak vasár- és ünnepnapon vetette le a faczipőt és foltos zekét, a mi szintén nem könnyelműségre mutat, hanem ellenkezőleg, takarékosságra.

A munkásság és takarékosság mellett még egy kiváló nemzeti tulajdonsága van a francziának — a józanságról nem szólok, mert a föntebbi két tulajdonság mellett ez magától értetik, — a szellem. Tudomány tekintetében nem sok jót mondhatni a franczia népről, Németország sokkal felette áll e részben; de mit ér a tudomány: teremtő lélek, szellem nélkül! és az van a francziának, elsőtől utolsóig. Meglátszik minden munkáján, a paraszt gazdaságán csak ugy, mint a költő és művész alkotásán. A gazda nem éri be azzal, hogy minden talpalatnyi földet megmunkál és haszonhajtóvá tesz; hanem örökké azon jár az esze, hogy a legjobbat, a leghasznosabbat termeszsze, azért minden darab földjét külön-külön a maga természete szerint munkálja meg. Az egyiket beülteti rózsával, a másikat beveti babbal, rózsával azért, hogy rózsaolajat, babbal meg, hogy — kávét csináljon belőle, és csinál is. Épugy jár el borával, van mit nézni az ő szüretjén, a hogy faj és érés szerint bánik a szőllővel. Zöldségének és veteményes növényeinek szintén nincsen párja; és miként a mezőgazdaságban, ugy az iparban, a művészetben, az irodalomban; mindezekben a dolgokban ő a világ ura századok óta, és ezt az uralkodást nem lehet leverni, mert önként hódol meg neki még az ellenség is, és nem lehet szegénységre juttatni, mert önként fizeti le neki adóját még a fosztogatója is, és minddezt a szellemnél fogva, a mely minden munkáját a kedvesség bájával önti el, esprit-nek nevezi ezt az ő nagy nemzeti tulajdonságát, a melylyel semmi más nemzet nem dicsekedhetik; valósággal csak a franczia ég adománya; a mit

*) Mutatvány szerző sajtó alatt levő munkájából, melyre ismételve felhivjuk olvasó közönségünk figyelmét. Előfizetéseket decz. 10-dikéig fogad el a szerző, 1 frttal, Déván, Hunyadmegye.

másutt árulgatnak ilyen czimen, ugy áll a franczia esprithez, mint a lőre a tokajihoz; legjobban mutatja a sajtó; a franczia hirlapirodalom csupa élénkség, beszél mindenről, a mi a világon történik, szépről, rutról, erényről, bűnről, az untatón kivül minden szabad, mondja, annyira nem ismer határt a tárgyra nézve, azért soha sem fordul elő az az eset, hogy az illemet sértené, az olvasó finomabb érzését megbotránkoztatná; mert nem az, a mit mond, hanem hogyan mondja! Az olvasó csak sejti, de soha sem olvassa, a mi a jobb érzést fölháborithatná, annyi finomsággal, gyöngédséggel és káprázató élénkséggel tudja takargatni; ebben a részben nincsen párja a franczia esprit-nek. Büszke is rá, nem veszi sokba a többi világ szellemi termékeit, nincsen bennük esprit, mondja, és a miben az nincs, az neki nem tudomány, nem művészet, az neki semmi; mindenesetre tulság, hiba, valamint a hiuság is az, a mi szintén egyik tulajdonsága a franczián, habár távolról sem olyan nagy mértékben, mint a milyennek ellenségei és irigyei kihiresztelik; mert utóvégre minden nagy nemzetben van hiuság, nézzük csak a németet, mióta nagy nemzetnek tartja magát, és nézzük egyszersmind a különbséget a német hiusága és a francziáé közt; amaz nyers, kihivó, ez szeretetreméltó finomsággal, udvariassággal érezteti veled felsőbbségét, és — a miben szintén kellemesen elüt más nemzetektől — maga is neveti hiuságát.

Általában — és ez is egyik kiváló lelki tulajdonsága, — és ebben a részben is hasonlit hozzá a magyar természet — a franczia maga a nyilt szivű őszinteség. Nem ok nélkül választotta az ő és az egész világ legnagyobb vigjátékirója már kétszáz évvel ezelőtt a képmutató Tartuffe-t egyik hőseül; tudta, hogy ez az alak megteszi majd hatását az ő hazájában, és miként kétszáz év előtt, ugy most is nincs a franczia előtt utálatosabb valami a kétszinű szenteskedőnél, nem is igen találkozik olyan köztük. A mi a szivemen, az a számon, neki is egyik közmondása.

Ebből aztán egy másik igen szép tulajdonsága: a türelmesség származik; ha még ugy ellenkezik is az én elvem és meggyőződésem az övével, bátran kimondhatom, tüzesen védelmezhetem, nem neheztel meg érte, legfölebb egy-egy élczczel boszulja meg magát rajtam, a min viszont én nem boszankodhatom, a szellemnél fogva, a mi benne van, és a finomságnál fogva, a mivel mondja, azért nagy ritkaság is az olyan vita, a mely ne ugy végződnék, hogy a két fél hangos nevetve kezet ne szoritana, még ha töltött pisztolylyal álltak is szemközt egymással. Jellemző az is, hogy minden harmadik szava: „Pardon!“ És készebb megengedni magának egy kis igaztalanságot, mint a legkisebb udvariatlanságot.

Ez udvariasság és gyöngéd elnézés teszi annyira kellemessé Francziaországot az idegen előtt. Öltözködhetem, a mint tetszik, ügyetlenkedhetem, a mint tetszik, törhetem a francziát, a mint tetszik, senki sem ütközik meg rajta, és ebben a részben ég-föld különbség van a franczia és az angol közt. Angolországban vétsek egyszer az illemszabályok ellen, ki van mondva rám a halálos itélet: illetlen ember, és nem látnak többé jó szivvel, ha mindjárt csak egy frakk a vétség tárgya. 1849-ben nem egy derék menekült hazánkfiának voltak e miatt nagyon rosz napjai. Az illedéki szabályok ott azt rendelik, hogy jó társaságban csakis frakkban szabad megjelenni, egynémely menekültünk meg atillában tette tiszteletét, mert frakkra nem volt pénze, a jó társaságbeliek azért még sem bocsátották meg neki ezt a szörnyű vétséget. Egészen más a franczia! Egyik nagyhirű tudósnál voltam ott egyszer hivatalos, és Párisban a nagyhirű tudósoknál egyszersmind a legfényesebb társaságok szoktak összegyűlni, ugy akkor is, csupa hirneves férfiak és ragyogó szépségű hölgyek voltak együtt, és megérkeztemkor a hányan voltak, mindannyian egy férfit vettek körül, a kinek az arczát három hetes serte verte föl, gubanczos haja egész a szemébe csüngött neki, a ruhát meg, a mi rajta volt, jó tiz év előtt már a zsibvásáron szedhették össze, a világhirű férfiak és csudaszép hölgyek mégis elragadtatva állták körül és szemüket sem vették le róla — egy nagyhirű görög tudós volt, és épen a hajdani Görögországról beszélt, azzal a tűzzel és ékesszólással, a miben szintén nincsen párja a francziának — lehet akkor annak a képe még ugy borotválatlan, az öltözéke még ugy összeválogatva, törődik is az azzal! A tehetség, a szellem, az nála a fő. Sehol a kerek világon nincs a tehetségnek az a becse és tekintélye, mint Francziaországban; sehol a világon nem áll az iró és művész olyan magasan a társaságban, mint Francziaországban, beszélhetnek róla Liszt, Munkácsy és más nagy művész hazánkfiai is; lehet az akkor daróczgunyás pór szülöttje, csak a költészet vagy a művészet fölkentje legyen, az ország legfőbb méltóságai szerencséjüknek tartják, ha vendégökül tisztelhetik és barátságával dicsekedhetnek. Nem hiába nagy nemzet, meg is tudja becsülni nagyjait. Vannak is aztán nagy emberei, minden időben és minden szakban.

Sokat tesz e részben az egyenlőség érzete is, mely ugy szólván, már vérévé vált a francziának. Társas összejöveteleknél a nagy államférfi, a nagy költő, a nagy művész ugy eltársalog ott az egyszerű iparossal, akár a mindennapi jó pajtások. És a magánéletben is ugyanaz a jó barátság köztük. Rangkórságnak, születési gőgnek semmi nyoma. Innen aztán a finom modor és a jó izlés elsőtől utolsóig, beszédben, munkában egyaránt. Nem az iskola műveli ki a franczia iparost annyira, hogy izlés dolgában az ő készitménye páratlanul áll a világon; hanem az élet. A franczia munkások nagy része bizonynyal nem járt annyit iskolába, mint a német, annál többet érintkezik finom modoru és finom izlésű emberekkel; azért az ő munkája csupa finom és izlés, amazé meg csupa vaskosság. És a mi magyar iparos ifjaink is mikor néhány évig Francziaországban tartozkodnak, láttuk a székes-fehérvári kiállitáson, mennyire finomodott az izlésük, öröm volt nézni a gyönyörű munkákat, a mit készitenek. Visszatérve a hazába, valjon nem hanyatlik-e el ez a finom izlés, táplálék hijában? persze más kérdés!

Az a kedves könnyedség és gyöngéd szeretetreméltóság még azért is nagyra becsülendő, mivel jószivűség a kutfejük, miként hogy általában szeretetreméltóság nem képzelhető jószivűség hijában. A franczia szivesen segit a szenvedőn, és fáj neki, ha nem tud segiteni. Nem a gazdagról szólok, hanem a szegényről, a ki a kevésből is juttat a nálánál szegényebbnek. Lehet ezt látni minden nap, minden órán Párisban, a nagy világvárosban, a hol a rengeteg gazdagság a rengeteg nyomorral tőszomszédok; megható szép az, mint segit ott egyik szegény ember a másikon.

Ebből a nagy jószivűségből azonban egy nagy hibája is származik a francziának. Üzleti dolgokban szava szent,

maga a pontosság, egyébkint azonban könnyen igér, és nem tartja meg mindig igéretét. Nem könnyelműségből, hanem vele született jólelkűségénél fogva; nem tudja megtagadni, bármit kérjenek is tőle; megigéri tehát, néha akkor is, mikor bizonyosan tudja, hogy teljes lehetetlenség szavát megtartania, a miből aztán néha nagy kellemetlenségnek teszi ki az embert, csupa jószivűségénél fogva.

Egy másik rosz tulajdonsága meg heves véralkatában találja magyarázatát. Indulatossága az, mely nem ritkán végletekre ragadja. Egy szóra fel tud háborodni, a másik pillanatban már ismét szent a békesség, csak hogy a fölhevülés pillanatában elkövetett hibát nem mindig lehet nem történtté változtatni. Innen a sok forradalom Franciaországban, meg a szerencsétlen porosz-franczia háboru. Bismarck nagy mester, mikor készen volt, csak egy sértő szót mondatott királyával a franczia követnek; tudta, hogy akkor a franczia se lát, se hall, ugy is volt, készületlenül rohant a — kész halálba.

Másrészt azonban mennyit köszönhet az emberiség ennek a hamar lángra gyuló franczia vérnek! Hányszor omlott patakokban az a vér olyan eszmékért, a melyek a többi világnak javára szolgáltak!

Ebben is van némi hasonlatosság közte és a magyar közt. Lehet tehát mondani, vérbeli rokonság van e két nemzet közt, és csak javunkra válhatik, ha minél bensőbbé lesz köztünk ez a rokonság.

A franczia nőkről jövő alkalommal. U—y T.

És ne hozz minket a kisértetbe.

Egy börtönügyelő naplójából.

„És ne hozz minket a kisértetbe“, mondjuk mindennap, még sem tudjuk, mit foglal magában! Csak egy helyütt tárul föl előttünk annak igaz értelme. A börtönben. A kiket kénytelen-kelletlen itt tartanak, egytől-egyig a kisértet áldozatai. És nem is mindig ugy, hogy gonosz hajlam, szokás avagy szenvedély kezére járnak a kisértőnek; hanem a legtöbb esetben ugy, hogy elébb nehéz gondok, kinos aggodalmak és keserves nyomoruság sulyosodtak reájuk, ezek emésztették föl lelküket, hogy képtelenek lettek az ellenállásra.

Volt alkalmam mélyen beletekinteni az elesettek szivébe, és akár hányszor inditott szánalomra avagy épen csudálkozásra, a mit ott láttam.

Elmondok egy ilyen esetet; a kinek tetszik, mulathat rajta; de gondolkodni valót is találhat benne az olvasó, olyan bajról, a min mulhatlanul segiteni kellene.

Öt óra után volt reggel, egy csudaszép májusi nap reggelén. Készen voltam első körjáratommal, rendben találtam mindent, sehol semmi hiba, egyidőre semmi dolgom nem volt, kimentem tehát a szabadba, a ház előtti kis kertbe, a mit nekem engedtek volt át használatra. Feleségem, gyermekeim tudják, hogy mikor ebben a kis kertben vagyok, magamban akarok lenni, és nem szeretem, ha háborgatnak. Biztosra vehetem tehát, hogy valami rendkivüli adta elő magát, mikor innen elszólitanak.

És akkor reggel alig voltam ott öt perczig, jön a leányom, hogy siessek haza egy ember keres, nem akar várni, és nem lehet elküldeni.

A börtöntisztnek nincsenek hivatalos órái, minden pillanatban hozzá kell férhetni; bár nem épen szivesen, azon módon ott hagytam tehát a kertet, visszatértem a házba, dolgozószobámba. Az ajtó előtt nagy, erős férfi állt, és a mint megpillantott, elémbe jött e szavakkal:

— Azért jöttem, hogy elcsukjon.

— Talán fogságra itélték? — kérdém, belépve szobámba és magam után nyitva hagyva az ajtót; még nem volt időm, hogy megnézzem ez embert.

— Nem.

Csak ez az egy szó, a hogy az ki volt mondva, kapta meg a lelkemet. Hátra néztem, az az ember épen belépett és egyenesen felém tartott. Csak ugy támolygott, alig volt jártányi ereje. Holott legalább is öt láb hat hüvelynyi magas, izmos férfi volt, és nem igen lehetett több negyven évesnél. Pár lépésre tőlem megállt, szótlanul, összegörnyedve. Őszbe vegyült haja össze-vissza rendetlenül csüngött a fején; borotválatlan sertés arcza föld szinü volt és irtóztatón halovány; szeme kiveresedve, szempillái felduzzadva, pillantása bágyadt és álmatag, mint a ki ébren virasztotta át az éjtszakát; balkeze egy szurtos felöltő belső zsebébe volt dugva, jobb keze meg lomhán alácsüggedt, és mikor a tekintetem reá esett, épen akkor valami sötét szinü csepp esett le róla, és nyilván nem csak azon egyszer, mert már egész kis tócsa volt belőle ott a padlón, a hol állt.

— Ön vérzik! — szóltam tehát részvéttel. — Ön meg van sebesülve.

Az ember nem szólt, csak két kezét nyujtotta ki felém, a melyek a csuklón rongyokkal voltak körül csavarva. Már egészen át voltak ázva, és ugy csorgott le róluk a vér, hogy a mint most a két keze ki volt nyujtva, ujabb tócsa lett a padlón. Próbálta fölfelé tartani kezeit, de nyilván nagyon fájdalmasan eshetett neki, mert összecsikoritotta fogait; a szeme is kigyult egy pillanatra, reám szegezte erősen, de meredten és szuróan. Mindez csak alig egy perczig tartott, nyomban reá mintha elhagyná ereje, kezei erőtlenül aláhanyatlottak, szája csukva maradt, egész idő alatt egy szó nem jött ki belőle.

— Kicsoda ön? — kérdém, hogy véget vessek e kinos jelenetnek.

— Torbák tollnok vagyok, — mondá fulladt hangon, hogy alig lehetett hallani.

— És mit keres itt nálam? Nem kaptam utasitást, hogy önt elzárjam.

— Tudom. Azért mégis el kell engem csukatnia. Én bűnös vagyok, nagy bűnös, önnek nem szabad megengedni, hogy eltávozzam innen.

— És mit vétett?

Torbák egy ideig maga elé merengett, nem szólt semmit, de arczának minden izma rángatódzott. Egyszer-egyszer ugy volt, mintha szólni akarna, de nem tudott, csak hörgő, érthetetlen hangok jöttek ki a száján. Vettem már azt észre máskor is a raboknál. A bűn tudatával egyszeriben minden következményei ott állanak a lélek előtt, az elveszett becsület, a semmivé lett pálya, a nyomor, a melynek a család ki lett téve, a büntetés, a mit majd a gonosz tett miatt végig kell szenvedni. Mindezek összesen egyetlenegy fájdalommá válnak, olyan borzasztó nagy fájdalommá, a mi összeszoritja a mellet, a torkot, a mi megmerevit és képtelenné tesz a szólásra. Torbák végre magához tért, a

rángatódzás arczán elállt, ujabb erőlködésére nagy nehezen e szavak szakadtak ki belőle:

— Hozzá nyultam a pénztárhoz, sikkasztottam, könyveket hamisitottam, meg — meg —

Többet nem birt szólni, elállt a szava, a nagy erős ember lelke mélyeig össze volt törve. Egy széket adtam neki, hogy üljön le. Ez, ugy látszott, jól esett neki, leereszkedett reá egész hatalmas testével, nagyot lélekzett, egy-két másodperczig bánatosan-komolyan reám nézett, azután könyörögve szólt:

— Legyen irgalommal hozzám! Hiszen ön is hivatalnok, talán katona is volt szintén. Minden más hivatalnok is eshetik olyan bajba, a milyenbe én most. Hibáztam, bűnös vagyok, tudom, de a körülmények hajtottak reá. Nem vagyok kártyás, nem iszom, nem korhelykedem, nem látott engem korcsma, azt se tudom, mióta, másegyébkint sem költekeztem, mégis bűnös vagyok! Ha van önnek egy kis felesleges ideje, elmondom, hogyan esett az meg rajtam.

— De ön meg van sebesitve, — szóltam, midőn ujra kezeire esett a tekintetem. — Orvosra van szüksége. Menjen —

— Nem, nem, — vágott szavamba, — az semmi. Ha bele lehetett volna halnom, nem volnék most itt. Igenis, uram, kerestem a halált, erőt vett rajtam a kétségbeesés, nem voltam eszemen, mert nem gondoltam feleségre, gyermekre, Istenre, nem gondoltam egyébre, csak arra, hogy bűnös vagyok. De a halál nem jött el értem, tegnap óta vártam, egész éjjel hittam, és nem jött, és nem szabaditott meg a borzasztó kinoktól, a mit szenvedek. — Katona voltam tizennégy évig — folytatá kis pihenés után, — utoljára őrmester a lovas tüzérségnél. Fizetésem akkor negyven forintra is fölment havonkint. A mellett ruhára sem kellett, orvos és orvosság is ingyen járt ki, iskolapénzt sem kellett fizetnem gyermekeimért, adót sem követelt tőlem sem a kormány, sem a város, sem az egyház —

Visszaemlékezésében a katonaélet szép napjaira egész elfeledkezett mostani nagy nyomoruságáról. Az imént még fájdalomdult arcza kitisztult, tekintete is megélénkült, a nagy bágyadtság is elmult róla, tudtán kivül valóságos katona állt előttem, de csak kis ideig, utána reá annál bánatosabb szivvel folytatá:

— És mind máskép fordult az meg. Az a szerencsétlenség ért, hogy leestem a lóról és eltörtem a lábamat, elbocsátottak a katonaságtól, fennhagyván számomra a jogot, hogy polgári alkalmazást keressek magamnak. Találtam is szülő városomban a törvényszéknél, havonkinti huszonöt forinttal. Csak hogy most már minden elesett, a mi katonakoromban mellékjövedelmem volt. Nem kaptam nyugdijat, ellenben lehuztak a fizetésemből adó fejében a kormány részére, a város részére, a templom részére, az iskola részére; ruházkodnom is kellett és pedig hivatalnok létemre tisztességesen, azután könyvekre is volt szükségem, mert katonakoromban semmit sem tanultam olyat, a minek uj állásomban hasznát vehettem volna. És mindezekre a kiadásokra a mellett hogy feleségemmel, gyermekeimmel élni is kellett, abból a huszonöt forintnyi fizetésből kellett telni. Meghuztuk magunkat, a mint csak lehetett, a mi lehetetlen, mégis csak lehetetlen. Fizetésemből a legszükségesebbre sem telt, kénytelen voltam adósságot csinálni. Tudtam, hogy az én körülményeim közt nagy vészedelem, de nem volt más módom, mind a mellett, hogy számon tartottam minden krajczárt, enyéimmel együtt akár hányszor egyebet nem ettem száraz kenyérnél, a gyermekeket meg mezitláb hagytam járni.

Torbák most elhallgatott. Egy csésze kávét hozattam neki, elfogadta, két nap óta nem evett, mondá. Mohón hajtotta le a kávét, megigazitotta kezein a kötést, azután folytatá:

— Napról-napra nagyobb lett a szükség, nagyobb a gond, hogyan tartsam fenn magam. Azért nem csüggedtem, fenntartott a remény. Tanulok, mondám, leteszem a vizsgát, akkor majd előléptetnek és megjavul a sorsom. Egy év elteltével le is tettem a vizsgát, jó sikerrel. Kevéssel reá N-be tettek át az adóhivatalhoz, tollnoknak. Boldog voltam, azt hittem, vége szenvedésemnek, évi hatszáz forint volt a fizetésem. Csak hogy egy kilenczedrészét lehuzták a nyugdijalapra, azonkivül meg a rendes járulékokat is ez alapra. Azután az átköltözés a huszonöt mértföldnyi távolságra eső városba, feleségestül, gyermekestül, butorostul, a nélkül, hogy megtéritették volna a költségeket. Szegény voltam, már is adósságok nyomtak, és kénytelen voltam uj adósságba verni magamat, hogy uj rendeltetési helyemre mehessek. N. egy kicsi vidéki város, barátságos lakosokkal. Járásbiróság is van benne, azonkivül két pap, egy orvos, és a polgármester, személyzetével, egyéb értelmisége nincsen. Főnököm maga volt a szivesség, nyájasság, lehetetlen volt nem szeretni őt; figyelmeztetett, hogy be kell magam mutatni a jobb házaknál. Megtettem. Az lett belőle, hogy meghivásokat kaptam, a melyeket nem lehetett visszautasitanom, és akkor viszont nekem kellett vendégeket hivnom. Huztam-halasztottam; de főnököm unszolt, figyelmeztetett az illendőségre, nem szabad halogatni az ilyen dolgot; jó ember volt, azért tette, hogy jól érezzem magam az uj körben; nem huzhattam ki magamat, megtettem, a mit a társaséleti illendőség követel, uj terheket róttam vele magamra. Kevéssel reá megbetegedett a feleségem, utána két gyermekem. Nappal nem lehettem körülöttük, az orvos és gyógytár mellett még ápolónőt is kellett fogadnom melléjük. Ez ujabb kiadások miatt a régibb kötelezettségeket nem birtam megtartani. És nem maradtak el a következmények. Jöttek az intő levelek, és mert ezekkel nem mentek semmire, a fenyegető levelek. Ettől fogva éjjel-nappal csak azon járt az eszem, hogyan lehetne módot találni hitelezőim kielégitésére. Fölkerestem őket, elmondtam nekik helyzetemet, kértem, legyenek türelemmel, összeszoritottam magamat a legszükségesebbre: mind nem használt semmit, nem gazdálkodhattam meg semmit, fizetésem után csak hogy épen megélhettem.

Ebben nem volt egészen igaza. Hatszáz forintból mégis csak lehetett volna valamit megkuporgatni. Meg is mondtam ezt neki. Nyugodtan hagyott kibeszélni, egyszerre felpattant, hogy szinte megütődtem rajta.

(Vége köv.)

A rezeda.

A hires német költő, Heine azt mondja: A virág érzése az illat, és mikép az emberi sziv éjjel a magányban jobban érez, igy a virág is. Szemérmes lélekkel az éjjeli sötétséget várja be, csak akkor leheli ki szinte részegitő

édes illatát. És talán egy virágra sem illik annyira a lángelméjű költő gyönyörű szép mondása, mint a rezedára, ama szelid kis virágra, mely magában olyan igénytelenül egyszerű, és kellemes illatával a kerek világon minden szivet meghóditott, és mindenütt szeretetteljes gondos ápolás tárgya.

A kedves virág hazája Egyptom, első példányát Berberországból hozták Európába, és alig mult száz éve, hogy e kedves virág itt is meghonosodott. 1752-ben hozták Európába. Ezen kis virág a természet egyik nagy titka, sok száz meg száz természettudós fáradozott már benne, még sem birta kitalálni, melyik osztályhoz tartozik. Ez a kis virág tehát méltó szülöttje hazájának: Egyptomnak, ez is jórészt titok még a többi világnak. Palotában, kunyhóban egyformán szeretik, ápolják, mégis senki sem tudja megmondani: kicsoda, micsoda.

A rezedát az utolsó időben, többen nemesitették. Gebhardt Quedlinburgban három uj fajt állitott elő, melyek ugy szinre, mint növésre különböznek egymástól, és dús virágzás mellett igen kellemes illattal kedveskednek. Semmi különös tehát benne, hogy a hires füvész: Linné, Ambroziának nevezte a rezeda illatát.

A rezeda majd minden földben terem, minden fekvéssel megbarátkozik, a jóféle, kissé száraz földet mégis jobb szereti a nyirkosnál.

A rezedát legczélszerűbb májushó második felében a neki szánt helyre vetni, juniusban aztán virágzásnak indul, innen tul aztán folytonos virágzásban, a mig csak az őszi fagyok be nem állnak. Mennél többet vágjuk a virágját, vagy csak az elviritott virágszárakat, hogy magot ne hozzanak, annál dúsabb a növése és virágzása. Sokszor magától is elvetődik, és az ily magától kikelt rezeda, ugy virágzásban, mint növésben, sokkal dúsabb az elvetettnél.

Gent- és Lüttichben nagyban divik a rezeda-üzdészet a téli hónapokban, Berlinben pedig Limprecht nevű műkertész évek óta hires az ő rezeda-tenyésztéséről. Minden két hétben rendesen 2000 virágedényt bocsát eladásra, 2 ezüst garason darabját, és ez a havonkinti négyezer darab rezeda egész télen át nagyon kelendő. Amsterdamba, Rotterdamba szekér számra mennek az ő rezedái. A virággal megrakott szekerek végig döczögnek az utczákon, megmegállva majdnem minden háznál. Mert csak ugy tódul elébük a sok nő és leány, és ki ujat vesz, ki meg elvirágzott rezedáját hozza és pár krajczár ráfizetés mellett virágzó csuporral cseréli be. Magában az egy Rotterdamban ötvenezer rezedacsupor kél el hetenkint ily módon, rendesen minden szombat napján áll ott ez a rezeda-vásár.

A rezedát több évig tarthatjuk el az üvegházban, valamint nyesés által fa-alakban is növeszthetjük. Ha koronás fácskát akarunk belőle növeszteni, el kell nyomnunk a virágzását, csak egy legerősebb hajtást hagyjunk meg, és a szétágazást oly módon nyessük, hogy a koronát a levegő szabadon járhassa. Ilyen eljárás mellett már a második évben gyönyörű virágzásban álló fácskát nyerünk.

Hazánkban egy vadon termő rezeda is van, az ugy nevezett fali rezeda, a melynek azonban nincs illata, azért csakis festékfűnek van értéke. Angolországban, Franczia-országban és Hollandiában rendszerint vetik is festékfűnek ezt a rezeda fajt, és a legszebb sárga festéket készitik belőle; egyformán jó az gyolcsra, gyapotra, és soha szinét nem hagyja. Hogy nálunk miért nem termesztik szintén ilyen ipar-czélra? Tudom az okát, de minek mondanám meg, mikor — az olvasó is tudja, hogy sok lehetne nálunk olyan, a mi van is, nincs is!

Az árvácska.

Ez is azon virágok közül való, melyeket egész világ szeret. Egy régi görög mese azt tartja róla, hogy a világ teremtésekor tiszta fehér volt a szine, Amor nyila azonban, midőn Diana szivére czélozott, tévedésből őt találta, és azon órától fogva veres a szine, a szerelem sebétől, a mit szivében hordoz. Később pedig a keresztyénség első éveiben, szentháromság virágának nevezték el, a közepében levő háromszögtől, a mivel a szeme körül van véve.

A trapisták klastromában a halál fejre festett árvácska a szerzet jelszavának: „Memento mori“ (emlékezzél meg a halálról) volt a képe. Később azonban kedvesebb érzésnek emlékeztetője volt e virág; mert a szerelmesek adták egyik a másiknak, a hűség zálogául.

Különös, hogy e virág ősidőktől fogva annyi mindenféle hizelgő és nem hizelgő elnevezésben részesült, mint az egy rózsát kivéve, egy virág sem. A rómaiak Jupiter virágának, az olaszok kis szerelem lángjának, az angolok sziv örömének, St. Gallenban Jézus virágának, Helvéczián mostohácskának (Stiefmütterchen), nálunk pedig árvácskának vagy barátszakálnak hivják.

Az árvácskát 1579 óta termesztik Európában, de nem valami nagy buzgósággal. Csak 1810-ben kezdték meg nagyban termeszteni. Akkor tudniillik az angol műkertészek uj fajokat és uj szineket mutattak föl benne, és azóta lett általánosan kedvelt, és mindenütt honos, csak ugy, mint a rezeda.

Az árvácska tenyésztése oly egyszerű, hogy talán szólni sem kell róla, csupán a vetési idejére nézve jegyzem meg tehát, hogy legjobb: julius- és augusztusban elvetni, akkor csaknem bizonyosan szép virágunk lesz. — Márczius-áprilisban is vethetjük, de a tavaszi meleg által siettetett virága koránt sem olyan szép, mint az őszi vetésü, és sem szinben, sem nagyságban nem közeliti meg virága a kései vetésűt.

A nálunk vadon termő árvácskát régi idők óta, mint gyógyitó fűnek használják, különösen az alsó néposztályok. Azonban a gyógyászatban is használatban van, gyökeréből hánytatót és hajtót készitenek, levelei meg vértisztitó theára vannak használatban.

Legnagyobb hasznot mégis a kertészeti iparnak hajt. Vannak műkertészek, kik a legnagyobb kitartással uj fajok és szinek létrehozásában fáradoznak. Belgiumban külön árvácska-tenyésztő társaság áll fenn. Legfényesebb diadalát pedig 1871-ben ülte meg az árvácska, midőn Berlinben egészen fekete szinű, nagy virágu példányokat állitottak ki belőle a német kertészek.

Angolország maga több mint tizezer font sterling értékű árvácskát küld szét, részint plántákben, részint magban, és a hol csak uj szinű árvácska tűnik föl a világon, legott megszerzi.

Magócsy József.

Tárcza.

A hétről.

Mennyire igaztalanok a férfiak a hölgyek iránt! Menynyi kifogásuk van a hölgyek divat-kórsága ellen! Mogorva férjek tönkrejutást emlegetnek feleségeik, lányaik divatos költekezései miatt, aszkóros nő-gyűlölők kimutatják a divat-hajhászás erkölcsrontó hatását, komoly szemöldökű nemzetgazdászok egész odáig fűzik okoskodásukat, hogy az államtönköt sehol másutt ne keressék, mint a nők divatosságában.

Hanem a férfiak divatjáról, oh arról hallgatnak. Az se nem bolondság, se nem erkölcs-rontó, se más. Csodálatos, hogy ők szabadon gyakorolják a divat szokását. A legkisebb megszólás sem éri őket. Pedig hiszen épen az ellentáborban vannak a megszólás szabadalmazott mesterei: a hölgyek.

Hölgyeim! Ha én szerencsés lehetnék az önök neméhez tartozni, nem engedném át oly könnyedén a viadal terét. Ha a férfiak megengedik maguknak, hogy igaz és igaztalan vádakat zuditsanak a hölgyvilág ellen a divat miatt, én sem hagynám mozsdatlanul őket. Biztositom önöket, hogy a nevetők az önök pártján volnának.

Mert a férfiak csak ugy bolondjai a divatnak. Oh, nem az öltözködésben. Ez megfelelő tárcza mellett ártatlanság, vagy bornirtság. (Rokonértelmű fogalom mindkettő: ráhagyom a választást az illetőkre.) Hanem vannak nekik privilegizált divatjaik. A mamák közül még sokan fognak rá emlékezni, hogy mikor a krinolin divatozott, akkor a férfiaknak is volt itt Pesten egy különös divatjok. Nem a roppant taraju sarkantyu, nem a czifra tollas kalap, a fokos. Hanem — a párbaj. Jutott minden reggelre egy; minden este gondoskodva volt róla, hogy 6—7 ember másnap korán a zugligetben, a svábhegyen reggelizzen a párbaj után. Kard volt a párbaj-vívás megszokott fegyvere. A mamák arra is fognak emlékezni, hogy iró urak hozták be e divatot. Ha egyik rosz verset irt, azt a másik nem hagyta annyiban, hanem megmondta neki szemébe, megirta róla az ujságban.

Hát ez becsület-sértés volt, vagyis rosz verset irni: becstelenség. Fura divat, de mikor mindenki jogosnak találta. A mamák — akkor még leányok — plane igen érdeklődtek az ilyen párbaj-eset iránt.

Nos: az egymásra bőszült irók párviadalra keltek, és az éles karddal tisztességesen megtetovirozták egymást. Volt annak láttatja mindig. Arczon, karon, fülön. S a legyőzött kritikus még megszabdalt arczczal is, még a bőrét varró orvos csitításának ellenére is azt kiabálta ellenfelének, a mit Moliére „Misanthrope“-ja:

„Hors qu'un commandement exprés du roi me vienne,
De trouver bons les vers dont on se met en pein,
Je soutiendrai toujours, morbleu! qu'ils sont mauvais,
Et qu'un homme est pendable après les avoir faits.“

Ez a divat aztán lassanként a krinolinnal együtt letűnt.

Mai nap már rossz verset irni nem becstelenség. Dicsőség. S e dicsőség után hányan rohannak. Minden megyében 15—20 ember ontja a rosszabbnál rosszabb verseket a megyei lap tárczájába. A szerzőknek uton-utfélen elmondják, hogy rossz a versök. De ezért még csak egy párbaj sem történt.

Hát ez is uj divat. Azt se tudnám elhatározni: melyik a kárhozatosabb: rossz verset irni s érte megduellálni, vagy rossz verset irni s érte meg sem duellálni?

A béke-szeretők tudom, hogy az utóbbi esetet pártolják s dicsőitik évtizedünket, mely hallgat a józan ész szavára s a párbaj-divatnak véget vetett.

Hiszen csak még egy évig vártak volna a fővárosi urak, hogy ez az évtized csakugyan kivívhatta volna magának a „párbajtalan“ melléknevet.

De nem! Nekik kajánul meg kellett fosztani 1879-ben tizedünket ettől a szerencsétől.

Ha a hölgyek a testhez tapadó ruhák divatját kapták fel, a pesti urak sem állhatnak összedugott kezekkel, nekik is ki kell találni valamelyes divatot.

Kitaláltak egyet. A párbajt pisztolyra.

És ennek van elfogadható oka. Oh nem holmi becsület-sértés. Ez már régi divat. Hanem egyenesen egy országos intézkedés: a fegyver-adó. Ez adórendszer folytán ugyanis nem szabad az engedélylyel nem biró uraknak vadászgatni, puffogatni. Nyakukon veszett a temérdek puskapor és — fojtás. Az ólmot szerencsésen elkótyavetyélték a bádogosnak. Hát valahogy csak el kell fogyasztani azt a puskaport meg fojtást.

Innen van aztán az a sok hir az ujságban: X. és Y. urak ma reggel a lovagiasság szabályainak eleget tettek.

Pisztoly-párbajt vívtak. Az olvasó bizonyára csudálkozni fog rajta, hogy halálesetről, de még csak megsérülésről sincs soha szó. Cherchez — le plomb.

El kell-e mondanom, hogy ez az uj divat is nagyuri passzió? Azt hiszem felesleges volt megemlitenem. Szegény embernek nem való ez. Ha ők kapnának fel ilyen divatot, czudarul lehurrogatnák őket. Megérjük, hogy a nagy urakat meg is tapsolják.

Hire jár, hogy ez uj divatot a nemes sportok közé fogják sorozni, s iránta már is rendkivül nagy érdeklődés tapasztalható a magasabb körökben. A szállongó hirek szerint e sport kedvelői külön klubot (megint egy klub!) alakitanak, belügyminiszteri engedélylyel ellátott alapszabályokkal.

A klub czime „Puffogatók egylete“ volna. Az alapszabályok kidolgozásával a kezdeményezők lesznek megbizva: Pázmándy Dénes és Eötvös Károly kettős elnöklete alatt. Ők tudniillik a mult hetekben vívtak pisztoly-párbajt életre-halálra. Tudjuk, hogy mindannyinak élet lett a vége. Ők hát gyakorlatból ismerik e sportot s legilletékesebbek a klub kodex-ének megszerkesztésében.

Abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy e ko-

dexből már néhány főbb pontot közölhetünk is olvasóinkkal:

1. Pisztoly-párbajnak életre-halálra minden esetben helye van.

2. Minthogy a halálról a természet ugy is bölcsen gondoskodik, azon kell lenni, hogy a párbaj élettel végződjék.

3. A párbajokhoz csak a klub által jól kipróbált pisztolyokat szabad használni, melyek következő felirattal lesznek ellátva: „Bizalom az ősi erényben.“

4. Ha a bajvívó felek egyikének mégis komoly szándéka volna a párbajt a régi divat szerint lefolytatni: köteles az ellenfél irásbeli nyilatkozatot adni, megkérvén a bakafántos másik felet. E nyilatkozat a négy szekundans által ellátandó a szokott záradékkal: „A lovagiasság szabályainak stb.“

5. A ki ezen alapszabályokat meg nem tartja, azzal gentleman nem köteles megvívni.

Ajánljuk e szabályzatot az ország párbajoskodó közönségének a figyelmébe. Tessék majd mottónak azt is oda tenni: „Nincs többé — párbaj.“

Vig és kedves dolgok ezek is; de tudok én ezeknél vigabbat és kedvesebbet. Szegény ember dolgát. Olyan szegény emberét, a ki minden szegénysége mellett is telivér spanyol grand, s a ki minden spanyol grandsága mellett is magyar iró. Ez sennor Lauka.

Megjubileáltuk bizony mi őt ugy, mint annak a rendi. A jubileum oka az, hogy negyven esztendeig volt magyar iró. Hát bizony ennél nagyobb dicsőség alig is lehet. Nagyságos és méltóságos urnak lenni kétszáz esztendeig is jól esnék, főispán és miniszter bárki fia is lenne akár itélet napig: de próbálja valaki az irói mesterséget csak 10—15 esztendeig, majd meglátom: hogy birja?

Igazi iró elbirja. A kinek szivét lelkét a muzsák hóditották el, a ki atyafiságba lépett az irás szellemeivel, a ki egy babér-levelet birt már nyerni: az aztán oda veszett irónak. Nem segit rajta se hideglelés, se ráolvasás.

Don Gunároszon, vagyis sennor Laukán sem segitett az ő philosophiája. Sőt a mi több: a milyen vigan kezdte az irói pályát, olyan vigan tartotta ki egész máig. Soha senki sem látta őt komolynak, mogorvának, csak — a jubileumán. Mintha haragudott volna ezért a nagy ünnepélyességért. Nem! Nem haragudott ő, hanem ünnepélyes volt. Lehetett is ünnepélyes, mert volt alkalma fogadni, közeliek távoliak hódolatát: a szeretet-nyilatkozatokat.

Teringettét is! Ilyen körülmények közt már csak megül az ember két óra hosszáig komoly, souverain tekintetű arczczal, ha még oly nagyon elő fogja is egy-egy spanyol románcz, vagy egy dévaj falusi novella mulatságos eszméje.

A komoly ünnepélyességnek is vége szakadt azonban. Gondoskodott erről Jókai Mór. Az az ő páratlan, mosolygó-könyező humora ugy magával ragadt bennünket! Előtte már a toasztok közé be-bevegyült a „halljuk!“, meg egy kis diskurszus a leves hidegsége a sült soványsága ellen. Mikor Jókai felállt, nem kellett „halljuk!“-ot kiabálni. A légy zugását is meg lehetett hallani. Igazi ékesszólással köszöntötte fel a jubileáló humoristát, a ki mint államhivatalnok 14 kormányt végig — humorizált, a ki mindig sziv volt s azért birja mindnyájunk szivét.

Az ünnepély igazán váratlanul szépen sikerült. El lehet mondani, hogy irodalmi ünnepély még aligha ütött ki ly jól.

. . . Arról tanuskodnék ez, hogy a közönség most már jobban érdeklődik az irodalom iránt? Kósza.

Fővárosi élet.

*** (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Csiky Albert és Csiky Irma kisasszony, Marosvásárhelyt. — Dr. Engel Imre és Kozma Nina kisasszony, Marosvásárhelyt. — Kosztka Antal jogtudor és Márkus Irma kisasszony, Budapesten. — Dr. Stassik Ferencz és Kramolin Luiza kisasszony, Temesvárott. — Szlávy A. és Klesberg Mariska kisasszony, Budapesten. — Pethes Lajos és Nikl Bella kisasszony, Kisujszálláson. — Összekeltek: Ripper Ignácz és Friedmann Szidónia kisasszony. — Fekete György és Bartal Etelka kisasszony, Dicső-Szt.-Mártonban. — Pleheisz Gusztáv és Boronkay Helén kisasszony, Nagy-Kanizsán. — Lipthay József és Záborszky Róza kisasszony, Rozsnyón. — Kardos Lajos és Porubszky Nelli kisasszony, Rozsnyón.

*** (*A nőképző-egylet*) választmánya e napokban tartá, Veres-Beniczky Hermina urhölgy elnöklete alatt, havi ülését. A titkári jelentés szerint, a mult évben kilencz növendék tette le a képesitő vizsgát s valamennyi állást is kapott már. Az intézetnek jelenleg 158 növendéke van, ezek közt 30 ingyenes. Az egylet a mult évben iskolai czélokra kiadott 24,692 frtot, bevett 15,984 frtot, a kormány fedezett 5000 frtot s igy az egylet által 4708 frt fedezendő, mely összeget művészi estélyek rendezése által fogják az idén is beszerezni.

*** (*A zenekedvelők egylete*) érdekes, élvezetes zenekari hangversenynyel nyitotta meg saisonját. A műsort Káldy Gyula, a jóizlésű karmester, vonzólag állitá össze, hat zenemű közt öt olyat mutatva be, melyeket fővárosunkban még soha sem játszottak. A terem földszintje és karzata meg is telt egészen s a hallgatók közt volt Haynald bibornok is. A zenekar, mely a nemzeti szinház számos jeles tagja által volt megerősitve, először is a Mozart „Cosi fan tutte“ operanyitányát adta elő, nem csak szabatosan, ha nem a kecses, fürge szellem élénk kifejezésével is. Következett három kedves apróság, megannyi zenei drágakő uj foglalatban, köztük Bach S. „Sicilienne“-je, Gevaert hangszerelésében, melyben az oboa viszi a vezérszerepet.

*** (*A tisztviselők egyesülete*) szerdán este tartotta első társas estélyét. Az egylet helyisége a szorongásig megtelt. A rövid hangversenyen először is Váradi Antal tartott humorisztikus felolvasást ily czimmel: „Bölcs Salamon a második“, mely a közönséget folyton derült hangulatban tartotta. Rausch Károly és Szvoboda Károly Weber „Euryanthe“-nyitányát adták elő zongorán, négy kézre, Fáy Szeréna kisasszony pedig Arany János „A pusztai füz“ czimű költeményét igen szépen szavalta. Végül Sárközy Antalka kisasszony, a szabadkai szinház tagja, énekelt Fejérváry Mária kisasszony zongorakisérete mellett egy dallamot Rossini „Tell Vilmosá“-ból, továbbá népdalokat, melyeket meg is ujráztattak. A hangverseny után Patikárus Ferkó jó zenéje mellett tánczra perdült a fiatalság.

*** (*A népszinháznak,*) mikor megnyilt, vagy száztizezer forintnyi épitési adóssága volt. Most már nincs több

negyvenezernél. Ez örvendetes megcsappanást a sorsjáték sikere hozta létre, melynek eredményében kitűnő érdeme van a szinházi bizottságnak s legtöbb az ügyet vezető Kléh István buzgóságának. A negyvenezer forint épitési adósságet most az első hazai takarékpénztárból fölveendő kölcsönnel fogják leróni, a hol aztán a törlesztés könnyű és kényelmes lesz a szinház bérjövedelméből s ezentul szinirodalmi czélra és tehetségek képeztetésére is fordithatnak jelentős összegeket.

*** (*Paulayné asszony*), mint őszinte részvéttel halljuk, megbetegült; már a „Nagyralátók“ vasárnapi előadásán rosszul érezte magát, hétfőn pedig nem léphetett fel ez uj népszinműben s azóta folytonosan gyöngélkedik.

*** (*A budai körben*) szombaton szini estély volt: „A regény vége“ czimű egyfelvonásos vigjátékot és a „Süketnek kell lenni“ czimű egyfelvonásos bohózatot adták elő. Közönség szép számmal volt jelen. E héten e körben népszerű felolvasási estély is volt.

*** (*A zenede*) e hó 23-dikán este, a zene védnöknőjének, Szent Czeczíliának ünnepére hangversenyt rendez saját helyiségében. Az intézeti tanárok és jelesb növendékek fognak közreműködni.

*** (*A képviselőház elnöke*) Szlávy József csütörtökön ebédet adott a Hungáriában, melyen mintegy 40 képviselő volt jelen: köztük Szapáry pénzügyminiszter is.

*** (*Greguss Ágost „Shakespeare“-jének*) első kötete már e napokban megjelenik. A becses mű e része kilencz fejezetre oszlik, melyek a Shakespeare előtti angol drámát, a nagy költő életét, munkáit általában, meséit, kompoziczióit és jellemrajzolását, betegeit, érzését, gondolkozását, stiljét és elterjedését tárgyalják. A második kötet az egyes művek magyarázatát fogja magában foglalni. Ekkép az egyes kötetek magokban is önnálló egészet képeznek.

*** (*Jókai Mór*) regényét, „Az uj földes urat“ orosz nyelvre forditották le. A fordító neve Svistounof Magdolna asszony, ki hazánkban hosszabb ideig tartózkodván, elsajátitotta a magyar nyelvet.

*** (*Fővárosi vegyesek.*) Káposztás-Megyeren ujra lesz lóverseny: „asszonyságok“ dijára s a királyné által adott tiszteletdij akadály- s egy gát- s pony-verseny. — A „Charitas“ jótékony egylet vasárnap tartja zászlószentelési ünnepét az „Európa“ termében; zászlóanya gróf Károlyi Istvánné lesz. — A tanács az Erzsébet-szegényházban királynénk nevenapján (19-dikén) istentiszteletet tartat s pénzbeli ajándékot osztat ki az ápolt szegények közt. — Az athletikai klub e hó 22-dén „zárt verseny“-t tart mindenféle gyakorlatokkal. — Losonczy László síremlékére eddigelé 38 frt gyült be Borosnyay Oszkárnál. — Az egyéves önkénytesek szombaton a „Hungária“ termében ismerkedő estélyt tartanak, küldöttségileg hiva meg rá báró Edelsheim-Gyulay főparancsnokot. — Verhovay Gyula nem sokára napi lapot indit meg „Függetlenség“ czimmel.

*** (*Elhunytak.*) Gál Lajos, a báró Baldácsy Antal volt tiszttartója, Nádudvaron. — Gróf Ráday Pál pestmegyei gödöllői szolgabiró. — Buday Sándor, pénzügyminiszteri tanácsos, 59 éves korában. — Ifj. Pfeifer Mátyásné, született Geist Leopoldina, 28 éves korában, Budapesten. Béke hamvaikra!

Vidéki élet.

*** (*Deési levelezőnk*) irja, hogy ott még mindig tartatnak az árverezések a kiállitott tárgyakra. Az egész országból ide hozott ipar- és gazdasági tárgyak közzül többen örvendettek kelendőségnek, főleg pedig a székely szövetek, továbbá Veress Ferenczne a helybeli kiváló egyének és a nevesebb költők fényképeivel ellátott porczellán-edényei. Nevezetes volt Bethlenből a gróf Bethlen Béla által küldött, a 17-dik századból való üveg szekrény alatt látható menyasszonyi selyem magyar diszruha és fátyol, valamint az özvegy Sombori Gyuláné által Kis-Esküllőről beküldött, Apaffy Mihály erdélyi fejedelemnek lengyolcs inge. Figyelmet keltettek: báró Bánffy Dezsőné, gróf Bethlen Sándorné és leányai, ugy gróf Kornis Bertha, Wezekényi Horváth Zsigmondné remek himzéseik.

*** (*Decsen*) a mult hét végén a megyei községekben létező állami és felekezeti tanitók közgyülést tartottak, melyben a tanitói testület szabályrendeleit olvasták és fogadták el. Elnök volt a helybeli igazgató tanitó Szabó Ferencz. Wezekényi Horváth Zsigmond tanfelügyelő igen szép beszédben a néptanitók védelmét igérte; ő és Medgyes Lajos tiszteletbeli tagokul választattak meg.

*** (*Szolnokon*) mult vasárnap jól sikerült hangverseny volt, tombolával és tánczczal. A jövedelem hat-hétszáz forinttal fogja szaporithatni a létesitendő nőnevelő-intézet alapját. A műsor változatos. Egy jászberényi kedves lányka, ki nem rég jött haza a bécsi conservatoriumból, szépen játszott hegedűn, egy eperjesi ifju lány pedig: Waniek Gizella dalokat adott elő hatással. Mind a ketten sok tapsot kaptak. Pum József megyei főmérnöknek kétszer is ismételnie kellett zongorajátékát. Tetszett a Vezéri Ödön szavalata is: „Az utolsó alamizsna“ Petőfitől, valamint az ugynevezett „uri banda“ szabatos előadása is, melyet a karzaton szünetelő népzenészek is szakértőleg megtapsoltak. Később a vig tánczban hatvan pár vett részt. A hölgyek közt voltak: Bodroghy Istvánné, Muhr Venczelné, Nagy Gyuláné, Nemes Jánosné, Kis Ferenczné, Pólya Béláné, Szoó Béláné, Hajdu Sándorné, Mojsisovits Vilmosné urhölgyek, Szőllőssy Ilonka, Rosztóczki Gizella, Reinheimer Laura, Muhr Hermin, Waniek Gizella, Kállay Irén, Nickl Bella, Fülöp Jolán, Sinka Lujza, Sipos Irma, Mondada Lencsike stb. kisasszonyok.

*** (*Tudós nő.*) Ez Torma Zsófia, kinek működését a régészeti tudomány terén Európa első rendű tekintélyei hizelgő figyelemben részesitik. A tudós világ kitűnőségei elismerő levelekkel halmozzák el s Lubbock, Schliemann, Voss, Capellini, Schaffhausen arczképöket is megküldték a tudós nőnek, kinek albumában saját jeles szakférfiaink: Ipolyi, Pulszky, Finaly, Hampl stb. mellett a régészeti tudomány minden nevesebb képviselője együtt van. Torma Zsófia Szászvároson lakik, s ott igen becses régészeti gyüjteménye van. Legközelebb igen figyelemreméltó régészeti czikk jelent meg tőle az „Erdélyi Muzeumban“ ily czim alatt: „Neolith kőkorszakbeli telepek Hunyadmegyében.“

*** (*Molnár György*) a kolozsvári szinház művezetője ez állásáról lemondott, de hihetőleg megmarad. Furcsán mehetnek ott a dolgok; Molnár már a második művezető, ki mihamar lemondani kényszerül. Beszélik, hogy K. Papp Miklós lesz az intendáns.

*** (*Adonyban*) a „vörös kereszt“ fiók-egylet hétfőn tartá első választmányi ülését, a tagok élénk érdeklődése

mellett. Elhatározták, hogy karácsonyra több szegény gyermeket fognak meleg ruhával ellátni és segélynélküli betegeknek orvosszert s táplálékot nyujtani. E czélra a választmány negyven forintot szavazott meg.

*** (*Sándorfalva,*) az uj falu Szeged mellett, szépen épül, kellemes fekvésű magaslaton. Készen vannak már az uj lelkészlak, a község és jegyző háza s nem sokára az ideiglenes templom is elkészül. Az áttelepült algyőiek már eléggé jól berendezték gazdaságukat az ott épitett lakhelyekben. Az épités modora egyszerű, az anyag vályog, a tető zsindelyes. Kissebb ház 750 frtba, nagyobb ezerszázvagy kétszázba kerül. A grófi kastély falai is szépen emelkednek már.

*** (*Vidéki vegyesek*) Vágsellyén a mult hét végén működedvelői előadás volt a kaszinó termében: a „Közügyek“ és „Angolosan“ vigjátékokkal, a női szerepekben Haetjens Sándorné, Lévay Malvin, Szitkey Ida, Váli Etelka, Fekete Juliska és Novák Gizella kisasszonyok közreműködésével. — Csáporon, Machovich István birtokos földjén, szántás közben, a béresek ezer darab régi ezüstpénzt találtak egy fazékban. — Győrött Hennicke Rezső kiadásában megjelent: „Magyar daltár“, mely mintegy melléklete a „Magyar dal-album“ czimű dallamgyűjteménynek, s az illető dallamokhoz való szöveget, nagyrészt ismeretes népdalokat, sorrendben közli; ára füzve 80 kr, diszkötésben 1 frt 60 kr.

Külföld.

*** (*Mária Krisztina főherczegnő*) esküvője Alfonz királylyal, ujabb hirek szerint, végleg november 27-dikére van kitűzve s a főherczegnő jövő hétfőn utazik el Bécsből. Még elébb, már e hó 14-dikén, utra kél Rajner főherczeg, ki az esküvőnél királyunk ő Felségének képviselője lesz s ki a madridi ünnepélyek után látogatást tesz Lissabonban is. Az esküvő napjának megváltoztatása következtében a főherczegnő lemondásának szertartása is nem november 18-dikán lesz, hanem már e hét végén s vasárnap nagy bucsuebéd lesz az udvarnál. A lemondási szertartáshoz meghivják a magyar kormány tagjait és a magyar parlament két házának elnökeit is. A főherczegnő számos emléktárgyat vásárolt bécsi ékszerészeknél, hogy a nála most bucsulátogatást tevő ismerősei közt szétoszsza; a maga számára egy négyezer-forintos ezüst toilette-készletet rendelt meg.

*** (*A czárcvics Bécsben.*) Az orosz trónörökös és neje csütörtökön délután 5 órakor érkeztek Bécsbe, s azonnal látogatást tettek a királyi háznak Bécsben időző tagjainál. — Hat órakor ebéd volt a burgban, melyre Novikov orosz követ s neje is meghivattak. Az orosz trónörökös csak szombat délelőtt 11 óráig marad Bécsben, s innen Berlinbe utazik, a hol Vilmos császár már várja.

*** (*A „bécsi akadémiai magyar olvasó és társas kör“*) e hó 6-dikán tartotta meg ez évi ismerkedési estélyét számos tag és vendég jelenlétében. Érdekes látvány volt idegen földön háromszáz fönyi magyar ifjut hazai kedélyességgel, czigány zene mellett kölcsönösen összebarátkozva. Nagyban emelték a jó kedvet Darázs Miska zenekarának kitűnő magyar darabjai, valamint a kör kebelében alakult zeneklub előadásai. Az estély kedélyesen és minden izében magyar módon folyt le.

*** (*Kérelmet*) intéz Kossuth Lajos volt-emigrans társaihoz, kik 1859-ből, 1860 és 61-ből közérdekű levelet kaptak tőle, hogy az „Athenaeum“ számára összeállitandó munkájához sziveskedjenek neki e leveleket egy kis időre, használat végett, eredetiben vagy másolatban saját költségére Collegno al Baracconébe elküldeni. Az eredetieket minden késedelem nélkül visszaküldi. Kéri továbbá azokat, kikkel e három év alatt levelezett, hogy tudósitsák őt arról, ha nevök kiirása ellen bármely oknál fogva kifogásuk van.

*** (*Lefényképezett ördögök.*) Leuchin nevű moszkvai „tudós“ nagyszerű fölfedezést tett, a mennyiben egy könyvet adott ki, a melyben leirja, hogy néz ki a pokol és milyen alakkal és arczczal birnak annak lakói. Könyvének czime: „A pokol lakói és titkai“ és hetven fénykép van hozzá mellékelve, melyek az egyes ördögöket a fősátántól kezdve a görbe Csortig ábrázolják. Ezen könyvét Leuchin ekkép hirdeti: „Eddigelé csak sejtettük és csak homályos képzetet alkottunk magunknak a végső itéletről, kinokról, melyek a földalatti birodalomban reánk várnak; most végre hosszas, ugyszólva nem emberi fáradozások után sikerült nekem mindezen homályos részletekre világot vetni és a pokol lakóinak teljesen megbizható leirását adni. „Megbizható“-nak mondjuk, minthogy szerző tudományos kutatásaira és az általa fölhozott megtörtént dolgokra hivatkozunk. — A mellékleten a pokol lakóinak 70 feltűnően eredeti arczképe és az utolsó itélet lesz látható.“

*** (*Külföldi vegyesek.*) Hauck Minnie Londonban az angol operához hat előadásra szerződött huszonötezer frankért. — Patti Adél a jövő év február havában föllép a párisi Gaité-szinházban s ez előadásokra már most minden páholy le van foglalva. — Heilbronn kisasszonyt, ki nem igen régen egy olasz társulattal Bécsben szerepelt, a párisi nagyoperához szerződtették roppant fizetéssel; az első évben ugyanis 80,000, a másodikban 96,000, a harmadikban 116,000 frankot kap. — Viktor Emánuel emlékére néhány tourista a Monte Croce di Ferro tetején, tizezer lábnyi magasságban az elhunyt királynak terracotta-mellszobrát állitotta föl. — Heine Miksa orosz államtanácsos, Heine Henrik testvére, e napokban Berlinben meghalt. — Münchenben esztendőre nagy ünnepélyekkel készülnek megülni, hétszázados évfordulóját annak, hogy a Wittelsbach-család Bajorország fölött uralkodik. — A spanyol törvényhozás helyeslőleg vette tudomásul az Alfonz király házasságáról szóló izenetet. — A Loisset-nővérek anyja e napokban halt meg Franciaországban s a gyászjelentésen tarka csoportban vannak aláirva Roux ur, Reusz herczeg és neje, özvegy Rossi grófné, Froment ur és neje stb.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, nov. 8. Tannhäuser. — Vasárnap, hétfő, nov. 9—10. A nagyralátó. — Kedd, nov. 11. Lohengrin. — Szerda, nov. 12. Samu bácsi. — Csütörtök, nov. 13. Piccolino. — Péntek, nov. 14. A nagyralátó.

Várszinház. Szombat, nov. 8. A Mizantrop. — A diplomata. — Vasárnap, nov. 9. Gauthier Margit, a kaméliás hölgy. — Csütörtök, nov. 13. A klub.

Népszinház. Szombat, nov. 8. A kornevilli harangok. — Vasárnap, nov. 9. A sárga csikó. — Hétfő, nov. 10. A kis nagysám. — Kedd, nov. 11. A sárga csikó. — Szerda, nov. 13. A csikós. — Péntek, nov. 14. Favárné.

*** (*Nemzeti szinház.*) A más vidékre került gyermek csak belátogat az édes szülei házba: a népszinmű a nemzeti szinházba. Fa-székek, festett asztalok, czifra virágos korsók és tányérok, lobogós üng és bokorugró szoknya, egyszerű nép egyszerű szokásaiddal: megint előkerültetek a „Nagyralátók"-ban, Szigeti József legujabb népies szinművében.

A „Nagyralátók" meséje: Kádas Mihály öröklés utján 120,000 frt birtokába jut. Hogy ezt az örökséget átvegye, Pestre jön. Itt két afféle „Bauernfänger"-rel ismerkedik meg, a kik nyomban fel is használják a jó alkalmat, hogy a parasztot kizsebeljék. Felköltik benne az urhatnámság vágyát, beszélnek neki képviselőségről, nagyságos czimről, elhitetik vele, hogy leányából Julisból is nagyságos kisasszony lesz, ez szintén örömét leli a kecsegtetésekben, s mindketten rámennek a lépre. Az iparlovagok könnyen csalnak ki pénzt a nagyralátóktól. Kádas felesége, Klára, igyekszik a nagyralátókat visszatériteni, de sikertelenül. Az öreg szolga, Ferencz bácsi szava sem használ semmit, sőt jó tanácsának, fenyegetőzésének jutalmául a gazda elűzi őt magától. Kádas már annyira el van vakulva a hiuságtól, hogy nem hallgat semmiféle tanácsra, csakugyan felmegy leányával Pestre s ott az iparlovagok által teljesen kifosztatik, a mint azt egy fővárosi lap rendőri hirei közt olvashatni. A Kádas-család (Kádasné, az öreg Ferencz szolga meg Bandi, Kádas fogadott fia, és Julis otthagyott vőlegénye) nagy szomoruságban várják haza a nagyralátókat. Kádasné már türelmetlen, ingerült lesz, s bár nagyon szereti férjét, el akar tőle törvényesen is válni. Ekkor jön a helybeli zsidó fiu, a jó Kóbi gyerek, a ki tudatja, hogy Kádas, miután Pesten teljesen kiraboltak, haza jött Pestről, az ő apja hozta be a saját kocsiján az indóháztól a helységbe. Kádas csakugyan megérkezik leányával, teljesen megtörve a szenvedett kár, de még jobban a szégyen által. Klára meghallván férje hazaérkezése hirét, hozzá siet és a hű feleség szeretetéből kifolyó melegséggel megbocsát annak, csak leányát nem akarja kezdetben leányának ismerni, mint a ki segitette apját a nagyralátásban, de azért is, mert a leányról átalános a hiedelem, hogy becstelen. E miatt még Bandi is megveti őt. Ez annyira megrenditi a leányt, hogy önkivületbe esik, s őrülési jelek mutatkoznak rajta. Kétségbeesése annyira erőt vesz rajta, hogy a kutba ugrik; de onnan szerencsésen kihuzzák. Ekkor a Kóbi gyerek megint előkerül egy ujsággal, melyből azt olvassa ki, hogy a Kádas iparlovagjait elfogták, a Kádastól ellopott pénzt pár száz forint hiján megtalálták náluk. Az öröm és béke visszatér a házba, Julis Bandié lesz.

Ismert alakok, ismert körülmények közt. A mesében nem sok az invenczió, nem tömör a cselekvény. A typikus nagyralátó paraszt, a typikus öreg szolga, a typikus Bandi, a typikus „okosabb" asszony: ezek a főbb alakok: Julis meg nem is typikus, elmosódott. A darab sikerét, jóravalóságát még sem lehet egészen megtagadni, mert vannak részleteiben jól sikerült jelenetek, a jó ötletek egymást sürün váltják fel, s az egészet élénk humor lengi át. Összevéve: a darab nincs egészen jól kigondolva, de jól van kidolgozva. A nyelvezet magyaros, de néhol egyátalában nem népies. Klára asszony, de különösen Julis sok helyütt a pesti művelt társalgó szólamait használják, igy különösen ez utóbbi a haza-térési jelenetben, a Bandival folytatott párbeszédben.

Az első előadás vasárnap volt, zsufolt ház előtt. Szereposztás: Kádas Mihály: Szigeti József; Klára felesége: Paulayné; Julis, leányuk: Helvey Laura; Bandi fiok: Hetényi; Feri iparlovag: Halmi; Béla iparlovag: Benedek L.; Ferencz öreg szolga: Ujházi; Kóbi urfi: Vizvári. (Van természetesen népség is.) Mondjuk ki mindjárt, hogy az előadás kitűnően sikerült; valamennyi szerep legjobb szinészeink kezében volt.

Szigeti József Kádas Mihályt tán kevésbbé jól irta meg, mint a milyen jól alakitotta játékával. A gőgössé vált gazdag parasztot, a ki urhatnámságában még arra is vetemedik, hogy diákul peroráljon a többi paraszt előtt, az ő szokott jó humorával mutatta be. Azt a drámai jelenetet, melyben haza térve, feleségével találkozik, közvetlenségével tette hatásossá; — kitűnő érzékkel jelenitette a hiuság ébredezését, növekedését, az iparlovag hitegetése következtében. — Méltó párja volt Paulayné, ki a szerető, aggódó feleség szerepét igazán tolmácsolta; volt ugyan magatartásában némi előkelőség, de ez sem csorbitotta Klára alakját, mert ő a helységben csakugyan a legértelmesebb, legjóravalóbb asszony, a kinek, mint kiderült, több esze van, mint a férjének. Különös dicséretet érdemel Ujházi. Azt a derék, becsületes, 79 esztendős Ferencz szolgát oly bensőséggel, oly jellemző vonásokban mutatta be, hogy nem fér hozzá szó. Eszünkbe jutott mindjárt az ő „Gonosz Pistája", a becsületes Ferencz ellentéte. Méltó párja a mostani Ferencz annak a régi Gonosz Pistának, melyet ő neki soha sem fogunk elfeledni. Kóbi urfit, a jó zsidó gyermeket, a ki olyan jó, hogy szolgálataiért nem kér egyebet a hálálkodó nagyasszonytól, csakkogy neki adja el majd a kukoriczát, Vizvári adta. Volt mit kaczagni. Egy mozdulata, egy szava sem veszett el hatástalanul. Halmi az iparlovagot személyesitette, jó kedvvel. Hetényi is jól viselte magát Bandi szerepében; ugy látszik, hogy jobban áll neki a pitykés dolmány, mint a szalon-öltözet. — Ritka alkalom, hogy Helvey Laura játéka ellen kifogást lehessen tenni. A mostani pedig olyan. Julis nem neki való szerep, már megjelenésében van valami, a mi azt látszik mutatni, mintha derogálna neki a parasztság.

A paraszt viganóból mindig a szalonok hölgye beszélt, sőt abban a jelenetben, melyben Pestről hazatérte után Bandival találkozik, önkivületbe esik, őrülési jelek mutatkoznak rajta; önkénytelenül Ophéliát juttatta eszünkbe.

Szigetit mindjárt megjelenése alkalmával tapssal üdvözölték, mely azután is többször megujult; persze a taps fele része a szerzőt, fele pedig a színészt illette. Kapott két szép babérkoszorut is.

Tartalom.

Áldozatok, Nogáll Jankától. — Virágos-ágy . . . Jakab Ödöntől. — A francziák és a franczia nők. U—y T. — És ne hozz minket a kisértetbe. — A rezeda. — Az árvácska, Magócsy Józseftől. — Tárcza. — Fővárosi élet. — Vidéki élet. — Külföld. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divatképünk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

46-dik szám. November 16-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte	Nap-nyugta
							óra percz	óra percz
Nov. 16	Vasárnap	E 24 Otmár	E 23 Otmár	4 G 24 Joan.	1 Kislev		7 7	4 22
17	Hétfő	Gergely	Hugó	5 Galakczion	2		7 9	4 21
18	Kedd	Odo	Ottó	6 Pál	3		7 11	4 19
19	Szerda	Erzsébet	Erzsébet	7 33 vértanu	4	☽	7 12	4 18
20	Csütörtök	Bódog	Ödön	8 Mihály	5		7 13	4 17
21	Péntek	B. assz. beav.	B. assz. beav.	9 Anesyphor	6		7 15	4 16
22	Szombat	Czeczilia	Czeczilia	10 Erast.	7 Szabb.		7 16	4 15

Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk.

Divattudósitás.

Most már bátran kimondhatom, hogy kimenő ruhának a rövid ruhát fogadta el a divat és egész télen át a rövid ruha lesz divatban kimenő ruhának. Nagyon alkalmas is a téli időn át a kerekre szabott szoknya, a mely soha sem éri a földet, vagy a kövezetet.

Készülnek pedig az ilyen télire való ruhák legnagyobb részben könnyű, finom lágy posztóból, de készülnek kettős cashemirból is, vigogne-ból is, tél elejére való ruháknak azon felül a rips fajtából való szövetekből. Kedvelt továbbá az „Armure“ nevű kelme apró, kedves rajzai végett, és végre a Pointille, szintén uj kelme, mely a gyapot-piquéhez hasonlit.

A mi pedig a szabást illeti, nagyon viselik a csipőn alul érő hosszu derekat, hozzá toldott kabátszerű szárnynyal, a milyenek XIII. Lajos korában, tehát csaknem háromszáz év előtt nagyon voltak divatban. Átalában nagyon kedveli most a divat a „történelmi öltözékeket“, vagyis a régi századok divatját. A szoknyán pedig olyan diszités van alkalmazva, hogy — persze hamis — tunique-et mutat!

Változatosság kedveért továbbá egy idő óta ujra felkapták a szegre akasztott Polonaise-t, csakhogy Redingote és Blouse név alatt, és szembeötlőbb kiadásban. A kimenő Polonaise sötét szinű, sima, könnyű posztóból készül, azonban a sötét admirálkék, mirtus- vagy bronz-zöld, a gránátpiros, a vidrabarna és a viola szinű kelmék is igen kedveltek, viselik pedig rövidre szabott skót Tartanból készült szoknyák fölött. És akkor a Polonaise ugy van szabva, hogy elől a derékon alul szétválik, oldalt a csipőn kicsi gömbölyded paniert tüntet föl és két rét dudorban borul alá. Felette szép efféle öltözék az admiral-kék cashemir-féle posztóból való Polonaise, skót Tartan kelméből készült rövid szoknyával hozzá.

Az uj divatu Polonaise-blouse is kedveltséget nyert az idei télre, csakhogy blouse-minőségében sem több, sem kevesebb egy rövidre szabott ruhánál, melynek alja és dereka egybe van szabva, és más szinű szoknya fölé viseltetik.

A szinekre nézve a divat, mint tudjuk, nagyon szeszélyes. Majd mellőz valamely szint, majd ujra fölkapja. Igy például a lila évek óta egészen száműzve volt a divatos szinek sorából, és most a tél folytában lassan-lassan ujra kedvelt szinné válik, különösen a „mauve“ nevű gyöngédebb lila. Igaz, hogy ez a mauve-féle lila inkább hamuszinű, mint lila, a miért is az ilynemű kelmékhez halvány rózsaszinű atlaczot vagy plüche-t vesznek diszitésül. Hogy ha pedig azt akarjuk, hogy az öltözék ne tulságos világos legyen, akkor veresesbe játszó ibolyaszinű diszitéssel szegélyezzük a lilát. Egyébiránt esti öltözékül a legkedveltebb szinek még mindig a crême-fehér, a halványkék és a lazacz-szin, továbbá a „rouge-antique“ és a rubintvörös, végre a „scarabée“ (bogár) szin. Ez egy aranyos sárgába és veresesbe játszó zöld szin, a mely a több szint játszó bársonyban és atlaczban igen szép. Végre az aranysárga folyvást igen kedvelt szin.

Legvégül pedig nézzük mai divatképünket.

Az első alakon látható kimenő ruha kék „Armure“-ből készült, tarkán beszövött gazdag atlacz diszitéssel, mely a szoknya alján levő plissé-fodron, a kettős tünique-en, valamint a jaquet-en és ujjakon ismétlődik. A drap nemezkalap diszitése szintén kék Armure-ből áll.

A második alak kimenő ruhája drap indiai cashemirból való, egyszerűbb kiállitással, barna selyem befoglalással a tünique-en, az ujjakon és a derék lebbentyűjén. A kihajtó gallér és ujjak barnás és drap brocat-tal vannak diszitve. A drap nemezkalapon gazdag tollazat és egy zöldes szint játszó madár látható.

Számrejtvény.

S..... Bertától.

15. 40. 28. 39. 9. Számos nagyobb város ilyen mellett épül,
48. 43. 5. 29. 44. 37. 1. Ki ily beszédet hall, az nem sokat épül.
54 11. 65. Kellemetlen nagyon s sok van ősz- s tavaszkor,
52. 48. 51. 53. 34. 67. 64. 4. Vágyol reá, tudom, nem egyszer, de százszor.
7. 6. 38. 50. 51. 66. 41. A megtévedettől nem kell megtagadni,
57. 60. 8. 39. 58. 28 19. 59. Sőt még hozzá ezt is meg kell neki adni.
17. 2. 46. Ne essék meg rajtad, szivedből kivánod,
57. 13. 51. 30. 48. 32. Adj neki pár krajczárt, nem lesz benne károd.
25. 31. Fűszer, de egyszersmind egy fő tápanyagunk,
17. 21. 24. 30. 58. 3. E növényből készül sok ruhadarabunk.
55. 23. 59. 45. 18. Hogy egy lett e nemzet, mindössze pár éve,
14. 61. 16. 6. 62. 26. Ily időben vész el bő termés reménye.
63. 7. 47. 56. 61. Ez a magyar czime, vérét adta érte,
10. 33. 49. 35. Bort is, sert is rógen, ily mértékkel mérte.
27. 28. 30. 31. 26. 37. 47. Sok nő ezzel szerzi lelki boldogságát,
12. 36. 42. 20. 33. Igyen nevezik az Alpok egyik ágát.
1—67. Igy szól Tompa egyik népdala elején,
És a városi is, kivált nyár közepén.

Megfejtési határidő: deczember hó 3-dika.

A f. é. 42-dik számban közlött számrejtvény értelme:

Nyugtával dicsérd a napot.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Kelenfy Bella, Juhász Katinka, Báthori Sigray Istvánné, Nagy Kamilla, Ujfalusy Károlyné, Kállay Anna, Török Mariska, Fodor Nina, Gallé Natália és Gizella, Péch Ilka, Sivó Etelka, Hamar Izabella, Jóo Izabella, Sugár Fanny, Fényes Matild, Bartók Erzsike, Mészáros Gyuláné, Tolnay Riza, Jakab Vilma, Vásárhelyi Lenke, Morvay Andrásné, László Margit, Temesváry Erzsébet, Forgó Aranka, Török Katinka, Langer Irma, Kiss Juliska, Tomasek Lilla, Uj Teréz és Mari.

Megbizások tára.

Szives figyelmükbe ajánljuk mind azoknak, a kiket magánlevélben kértünk föl az elmaradt jelen félévi előfizetési dijak utólagos beküldésére, hogy azt mielébb megtenni el ne felejtsék.

Lázira R. M. urnőnek: Köszönettel vettem a szives megemlékezést. A megbizásban azonnal eljártam, el is van már küldve. Szives üdvözlet.

Kassára M. J. urnak: Kérésemet szives jóakaratába ajánlom.

K. Remetére F. I. urnőnek: Örömmel vettem a kedves sorokat. Szives üdvözlet.

Szamosujvárra Sz. T. urnőnek: Egyik jeles orvosunknál fogok ez iránt kérdést tenni és legközelebb tudósitom az eredményről. Szives tisztelet.

Forróra R. E. urnak: Az emlitett dijat nem vettem.

Szegedre K. J. urnak: Köszönet a jó kivánságért. Csak foganatja is volna!

Alkenyérre F. A. urhölgynek: El van küldve.

Bolhásra T. H. K. urnak: Magánlevelemre mielébbi választ és eredményt kérek.

Tokajba M. K. urnőnek: El van küldve.

Bécsbe K. K. urhölgynek: A legszivesebben vettem.

Pohorellárra G. J. urnőnek: Orülök, hogy létesithettem kivánságát.

Szászfára Sz. Gy. urnőnek: Köszönettel vettem, de mikor fogok neki tért adhatni, azt nem mondhatom. Látni való, hogy kevesen szeretik e fejtörő és sok időbe kerülő mulatságot.

F. Kéresre L. A. urnőnek: Legközelebb kezei közt lesznek.

Kecskemétre K. L. urnőnek: Magánlevélben feleltem.

Kérdések.

Homokledörzsölésekről hallottam, melyek bőrbetegségeknél a legjobb hatással vannak. Ismeretesek-e azok nálunk is, és szárazan vagy vizesen kell-e azokat használni?

F. Vilma.

Egyszer volt már emlitve e lapok hasábjain a tojásszáritás. Valjon megpróbálták-e azt már nálunk, és milyen sikerrel?

K. Albertné.

Szabad-e arczképet elfogadni egy fiatal leánynak egy fiatal embertől? Egy tapasztalatlan.

Meglátogathatom-e egy kedves barátnőmet, a ki nőtelen fivére házánál lakik? Sz. Ida.

Feleletek.

D. Arankának. A megfeketedett arany-tárgyakat, kivált aranylánczokat, legjobb langyos vizben, közönséges szappannal megmosni. Ha azonban az arany nagyon megfeketedett, még jobb ha egy üvegbe vizet teszünk, egy kis szappant vakarunk belé és egy kis mészport is dobunk közé, legvégül pedig a lánczot eresztjük az üvegbe, bedugaszoljuk és vagy 10 perczig rázogatjuk benne. Ezután hideg vizben jól megöblitjük és finom, száraz ruhával megszáritjuk. Ha látjuk, hogy az arany hamarabb fényesedik, akkor 4—5 percznyi idő is elegendő a rázogatásra.

N. Karolin.

K. Gy. Amáliának. A fachirozott pulykát a következőképen készitem. Egy szép, tisztitott pulyka hátán hosszu vágást csinálok, és aztán lehetőleg ügyesen szedem ki minden husát, vigyázva, hogy a bőr be ne szakadjon. A lábakat a térden felül levágom és szintén beledugom a testbe. A kivágott hust aztán nagyon finomra vágom össze, megsózom, hozzá teszek egy fél, tejbe mártott zsemlyét, egy kis borsot, valamint apróra vágott szarvasgombát. E tölteléket vigyázva kenegetem a pulykába, oda a honnan a hust kivettem, a bőrt összevarrom ismét, és igyekszem a pulykának lehetőleg eléhbi alakját megadni. Ekkor nagy szalonna szeleteket vágok, befödöm vele a pulykát, és veszek egy tiszta asztalkendőt és erősen belécsavarom a pulykát. Ezalatt fele vizet s bort forralok, egy kis egész fekete borsot, babérlevelet, zöldséget, sót teszek bele és a szorosan a kendőbe kötött pulykát, melyet két óráig hagyok e lében főni. Ekkor kiveszem, hidegre teszem a pulykát, használat előtt pedig éles késsel szépen elvágom és ugy állitom ismét össze, mintha még egész volna. A pecsenyés tál körül aspikot és mayonaise-t teszek, melyet még caprival, zöld petrezselyem levélkékkel, pirosra festett tormával és keményre főtt tojással czifrázok ki. Az ilyen fachirozott pulyka igen jó, de izesebb a kappanból készült, és könnyebben lehet a hust kifejteni belőle.

H. Károlyné.

Szerkesztői nyilt levelek.

„A fehér rózsa.“ Vettem köszönettel.

„Vidéki szinészetünk.“ (Ptks.) Nagyon éles. A jó szinmű, még ha középszerűen adják is elő, nemesebb élvezetet nyujt, mert nemesebb érzéseket kelt. Hogy „a legtöbb operette káros hatással van az erkölcsre“, az igaz; de azért megint nem a szinészetet lehet felelőssé tenni; mert ezzel is csak ugy vagyunk, mint a rosz könyvvel. Ne kapjon rajta a közönség, és eltünik magától. A szinész is csak olyast játszik, a miről azt hiszi, hogy legalább kenyeret kap érte. Sokat segithetne a hazai szinügyön, ha nagyobb városaink állandó szinházakról gondoskodnának; akkor a játékrendre és előadásokra is befolyásuk volna, de — mióta mondjuk mi ezt már!

„A halálbüntetésről.“ (Bdpst.) Van benne valami, hogy a mi a gyilkosnál bűn, az a birónál is az, és a mit az egyes embernek nem szabad, azt a társadalomnak sem szabad, és a mit a társadalom nem adhat, azt elvenni nincsen joga. Mindezt fejtegetni azonban kivül esik a mi hivatásunkon, különösen ilyen tudományos „apparatus“-sal. Csak a végén csillog rajta egy kis élénkség, midőn tudniillik azt mondja: „Ha már nem akarunk letenni az emberpusztitásról, és a társadalom inkább akar lenni mészáros, mint nevelő, legalább tanulná meg a mészárostól, a ki nem kinozza ok nélkül siralomházzal és egyéb hosszadalmas czeriméniákkal, még az oktalan állatot sem; hanem leüti egy csapással“, és ezt a pár sort még azért is szivesen közlöm, mert — ez csakugyan embertelenség.

A többi kéziratról közelebb.

Kivánatra kimeritő árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Karácsonyi és ujévi ajándékok!!!

a legszebb, legolcsóbb és legczélszerűbb karácsonyi és ujévi ajándékok

Magyarországban! egyedül SCHILLER L.-nél Székes-Fehérvárott kaphatók!

Sürgöny! Most egy uj küldemény érkezett. *Sürgöny!*

Egyik legnagyobb londoni bank bukása 970,000 font sterlinggel!

JAMES Wrth. egyik legelőkelőbb londoni bankár

(Finanz-Agentie Viktr. Street kerületében)

mult hóban Manchesterben rendkivüli veszteségek folytán **970,000** font sterlinggel

csőd alá került.

A nagymennyiségü vászon és egyéb divatkelmék elárusitását, melyek ottan elzálogositva voltak, a **csőd-consortium** elhatározása tán én nyertem el.

A kelmék jóságát vagy olcsóságát dicsérni fölösleges, legjobban mutatja azt maga a tény, csak annyit vagyok bátor megjegyezni, miszerint az alakult **csőd-consortium** azon igyekszik, hogy a föntemlitett csődöt a lehető legrövidebben akár mi módon rendezhesse, tehát az árukon

50 százalékkal olcsóbban! jobban mondva majd nem ingyen

tul lesz adva; kérem tehát a nagyon t. vevőközönséget megrendeléseit siettetni, miután ily potom ár mellett a készlet nem sokáig tarthat.

A nagyon t. közönség szives pártolását kérve, maradok kiváló tisztelettel

Csomagolás ingyen. Vidéki megrendelések azonnal és a legpontosabban eszközöltetnek.

Schiller L. **Sz.-Fehérvárott. városházter, a városház kapuja mellett**

Vidéki megrendeléseknéi kérem a czimet, rendeltetési helyet u. p. vagy vasuti állomást érthetően kiirni.

Leltári kivonat:

	I. csoport.	becs-ár most frt kr	frt kr
5000 drb.	téli fejkendé	drbja	— 25 — 10
800 „	fin. cachmir broge-kendő	„	— 30 — 12
3500 „	9/8 ngys. északszakarki berlini kendő	„	— 50 — 25
500 „	9/8 nagys. finom posztókendő főre	„	1 20 — 60
3000 „	7/4 nagys. berlini kendő nyakra minden szinben	„	1 40 — 68
5000 „	10/4 nagys. téli angelino nagy kendő	„	1 85 — 95
580 „	10/4 nagys. Franceszko burkoló kendő . . .	„	4 50 2 35
650 „	12/4 nagys. legfin. posztókendő neigedeineri gyárb.	„	6 20 2 90
500 „	20/4 nagys. 5 röfös nehéz utazó plaid (nélkülözhetlen minden utazónak téli időben	„	8 90 4 20
398 „	24/4 nagys. legnehezebb Bradfort-plaid (nélkülözhetlen minden utazónak téli időben)	„	14 50 5 90

	II. csoport.	becs-ár most frt kr	frt kr
300 vég	7/8 széles legjobb minös. sima kék vagy barna barchet	röfe	— 28 — 14
200 „	4/4 szls. legj. minős. és legj. mosatu csikos és koczkázott vatmolbarchet	„	— 32 — 15
250 „	4/4 széles jó minős. dupla barchet	„	— 45 — 22
275 „	4/4 szls. északszakarki kalmuk szövet	„	— 50 — 24
95 „	9/8 szls. finom fehér sinor barchet	„	— 45 — 25
89 „	9/8 szls. finom fehér piquet barchet	„	— 58 — 28
150 „	7/8 szls. őszi flanel sötét .	„	— 35 — 15
52 „	7/8 „ Ernáni szövet . .	„	— 40 — 20
45 „	4/4 „ fin. bnaziliai lüszter minden szinben	„	— 50 — 25
40 „	4/4 szls. legfinom. téli angol ripsz a legdivatosabb szin.	„	— 60 — 30

III. csoport. Uraknak.

15 vég	7/4 széles beavatott szürke posztó	röfe	3 70 1 70
12 vég	8/4 szls. finom tifli posztó minden szinben . . .	röfe	4 90 1 90
20 vég	8/4 szls. koczkázott és csikos gyapjuszövet	„	5 50 2 25
30 „	8/4 szls. angol Boa kabát és menczikovnak	„	6 70 2 85
2000 drb	kötött fehér alsó ing (hütés ellen nélkülözhetlen) .		2 50 — 85
2000 „	kötött fehér alsó nadrág (hütés ellen nélkülözhetl.)		2 80 — 90

IV. csoport.

50 vég	4/4 szls. angol csinvat futó szönyeg	röfe	— 45 — 22
38 „	5/4 szls. angol csinvat futó szönyeg	„	— 60 — 28
25 „	6/4 szls. angol csinvat futó szönyeg egészen nehéz .	„	— 70 — 32
250 drb	nagy szürke nehéz pokrócz	dbja	3 50 1 90
800 „	legfin. diszitett alsó ruha diagonál posztóból . .	„	6 50 3 25

Végül

350 vég	7/4 szls. jó minőségü angyalgyolcs	röfe	25 kr.	helyett most csak	13 kr.	200 vég angol oxford . . . . . röfe 30 kr. helyett mostt csak 15 kr.
220 „	4/4 „ „ „ tolltartó		25 „	„ „ „	13 „	500 „ legjobb minőségü és legjobb mosatú honi Creton . . . . 16 kr.

Kivánatra kimeritö árjegyzéket ingyen és bérmentve.

50 százalékkal olcsóbb elárusitás. 970,000 font sterling bukás miatt.

50 százalékkal olcsóbb elárusitás. 970,000 font sterling bukás miatt.

Wissnyey Gyuláné

IV. ker. (Belváros) kigyó-utcza 2. sz. Várady-ház

Budapesten.

Ajánlja ujonnan nyitott **noi divat, pipere és Confection üzletét**, melyben minden ivadra a legdivatosabb női és gyermek **kalapok**, pongyola- és alkalmi **fökötök, Coifurok, csokrok**, galérok, kézelők, finom téli pamnt, szövet kendők, finom **menyasszonyi, báli** és alkalmi **ruhák** mindég s legutolsó franczia divatlapok nyomán készittetnek. Mindennemü **Moule, Crepplisze, selyem** és esipke **cravattok, rüshek**, csecseméi fel szerelések és több e szakmába vágó czikkek mindég **nagy választekban** találhatók.

Megrendelések legpontasabban eszközöltetnek

Árjegyzékek bérmentve küldetnek.

Kopaszság

és a hajősszülés és a pikkely képződés ellen a naponta beérkező hála és köszönet iratok szerint legjobban használható a

Tanin-olaj

Dr. **Moras**-tól.

Tisztelt gyógyszerész ur!

A kopaszságellen a legjobban használ a Dr. Moras-féle Tanin-olaj. Kérem sziveskedjék még egy nagy üveggel küldeni. tisztelettel

Prag ***Jeremiasek,***

cs. k. törvényszéki tanácsos

Kapható *Budapesten. Török József* gyóyyszerésznél király utcza.

Temesváry Móricz

czipő-gyára

Budapest, király-utcza 2. sz.

Orczy ház.

A téli szükségletre ajánl nagyban és kicsinyben:

Hölgyek számára:

Nemez pongyola czipöket minden szinben sarokkal és csokorral . . . . . 1 frt 80 kr.
Eberlaszting vagy börczugos topánokat magas vágással, a legfinomobban kiállitva . . . 3 frt.
Czugos bőrtopanokat, erős chagrin vagy bornyubőrből veresnemeg-béléssel, szegelve. Dupla talppal, esős időben tartós . . . . . 3 frt 40 kr.

Urak számára:

Topányokat, bornyu vagy bagaria bőrből, szegzett és srófolt duplatalppal igen erős . . . . . 4 frt.
Topanyokat orosz lakbőrből. szegezett dupla talppal és srófmunkával, és esős időben való 4 ft 80 k.
Térdcsizmákat, dupla bagaria bőrből háromszoros csavarral ellátott dupla talppal vizmentes 8 ft 80 k.
Ugyanaz orosz lakk bagaria bőrből . . . . 12 frt.
Megrendelések postai utánvét vagy az összeg beküldése mellett a legpontosabban megküldetnek.

Kimeritő árjegyzékek ingyen

Dr. Lengiel F. féle

nyír balzsam

A növény nedv, mely a nyír törzséből kifoly ha bele furnak, mióta emberek emlékeznek a legkitünőbb szépitő szernek ismertetik, és ha e nedv a feltaláló utasitása szerint ehemikai nton balzsammá készittetik csodaszerü hatást nyer.

Ha az arcz vagy test este bekenetik, reggel már alig észrevehető pikkelyek válnak el a börtől és helye fehér és gyengéddé válik.

Ezen balzsam a ránczokat és himlőhelyeket az arczról eltávolitja és ifju szint ad; a bört gyengéd — fehér és üdévé változtatja és eltávolitja legrövidebb idő alatt a szeplőt, anyajelt, orrvörhenyt, kinövéseket és más tisztátlanságokat a bőrről.

Ára egy korsó nyír balzsamnak használati utasitással együtt 1 frt 50 kr.

Valódi kapható **Budapesten:** Török József gyógyszerésznél király utcza. **Pozsonyban** Pisztary Félixnél a Mihály kapunál és **Temesváron** Tarczay Istvánnál.

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 26-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért **8 kr.**

47. SZ.
Nov. 23-dikán,
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Áldozatok.

Nogáll Jankától.

(Vége.)

Egy szerencsétlen áldozat, ki neje házában lakik; kinek csak nagyon kegyesen nyujtanak egy kis zsebpénzt; s végre az, kit a természet e gazdag mostohagyermeke félt. Félti a rut és szellemtelen nők egész szenvedélyével.

Ha Kálmán barátait akarja megvendégelni, Máli sajátságosan néz rá. Mintha kérdezné: ugyan miből? — A szegény fiut vérig sérti e tekintet, szomoruan távozik.

Ha a butorok romlanak, Kálmán ujitásról beszél. Ismét azzal a gunyos tekintettel találkozik, vagy e mézédes hangba burkolt felelettel:

— Fizesd is ki, kedvesem.

Ha Máli gyöngélkedik, Kálmán egyedül óhajt szinházba menni. Sok szó után megkapja az engedélyt. A gondos feleség ajánlja: vigye magával a komornyikot is. Már csak azért, hogy felöltőjét utána vigye. Erre szintén nagyon kell vigyázni, mert neje gyöngéd ajándéka, emlék tőle.

És ez mind oly nyájas, gondos, gyöngéd hangon van mondva!

Kálmán udvariasan köszöni meg. Még meg is csókolja a gondoskodó feleség kezét. Magával viszi a komornyikot, pedig jól tudja, hogy kém.

Igy folyik élete végig a hosszu, kinos éveken. — Emberek, kik nem ismerik a gazdag feleség átkát, irigyen néznek utána, midőn neje fogatán behajt abba a czifra, drága házba, mely szintén a feleség tulajdona. Mialatt a csalódott Kálmán visszavágyik szegényes padlás-szobájába. — Milyen boldog volt ő ott! Övé volt a napsugár, mely korán reggel üdvözölte. Övéi az egyszerű, kedves virágok az ablakban. Régi, meghitt ismerősek az ódon, kopott butorok. S ha távozott, elbolyongott a népes utczákon, nem leskelődött utána felbérelt tekintet. Boldog volt nagyon, mert birta szabadságát.

Sokszor leküzdhetlen vágya keletkezik: elmenekülni ez élettől, vissza a szegénységbe, a boldogságba. De nem mehet. Kötelessége van. Fiát kell nevelnie. Megóvni őt amaz átkos elvtől, mely az atya élet-boldogságát dulta fel.

Midőn évek multán fia ama hirrel lép be majd hozzá, hogy egy szegény, de kedves, derék leányt akar nőül venni: örömmel szoritja keblére és feltör a kinzott szivből:

— Fiam, te boldogabb leszesz, mint én . . .

IV.

A kinek előkelő felesége van.

Albert gazdag szülők gyermeke.

— De mit használ ez, ha a vagyont nem környezi a „születés“ dicsfénye?!

Igy kiáltott fel gyakran e boldogtalan ifju, ki soha sem bocsájthatta meg atyjának, hogy uri delnők picziny lábait mérte és számukra czipőt készitett, mind addig, mig a szerencse ternó alakjában kopogtatott be. — Félvagyonát adta volna egy csábos „gróf“ vagy „báró“-ért, mit neve után irhatott volna. — Sok kesergés után megnyugodott sorsában, mert eszébe jutott, hogy változtathat bajain, ha előkelő nőt vesz el.

Egyszer megismerkedett egy előkelő grófnéval, kinek egy leánya volt.

Clarisse comtesse birt mind ama drága tulajdonságokkal, melyeket csak unalomban töltött élet nyujthat.

Albert tudta, hogy a mindinkább közeledő nyomor,

mely az anyát és leányát fenyegeti, hajlandóvá teszi majd a comtesset a mesalliance-ra.

Megkérte kezét.

Igen természetes, hogy a nagyuri mama elájult e hallatlan tolakodás miatt; de midőn még a zsemlye-sütő sem akart már hitelezni, beleegyezett a lealázásba, miután ősei arczképétől egyenkint bocsánatot kért.

Clarisse Albert neje lett.

Boldog ember! Ő az tehát, kinek előkelő felesége van.

Szegény boldogult czipész! Jobb, hogy nyugszik már a csöndes temetőben. Mily megalázás volna rá, de fiára is, ha valaki azt mondaná az előkelő feleségnek:

— Tán régebben ismeri férje atyját? Hogyne! Hiszen ő varrá a mama czipőit.

Igy csak pénze jutott ama szerencsés körülménybe, hogy előkelő nő miatt vesz bucsut a takarékpénztártól, és megszerzi a fényes lakást, czimeres kocsikat, utazás költségeit és még a méltóságos mama adósságainak kifizetését is. — Ezt csak kölcsön. Majd vissza adják, ha meghal egy amerikai nagybácsi, ki mindig haldoklik, ha a hitelezők számláikról kezdenek beszélni.

Albert mindent örömmel tesz. — Midőn nejét egyszer szép, értékes ékszerrel lepi meg, cserébe egy kegyet kér.

— Mit nem tennék ez örömért, kedves Albert!

— Engedje meg tehát, hogy holnap anyámat mutathassam be.

— Holnap? Ah . . . hm . . . hm . . . nem, holnap nem lehet. Reggel C. grófné matinée-jára megyek; aztán egy pár látogatás; a liget, este szinház . . . nem, valóban lehetetlenség, kedves Albert. Egy szabad órám sincs. Nagyon el vagyok foglalva.

Ilyen választ nyer minden nap.

Végre ő is ugy érzi, hogy magas születésű neje nem fogadhat el egy czipésznét, kinek férje a méltóságos mama szállitója volt a jobb időkben. Nem, ezt kivánnia sem lehet.

Ő is mindig ritkábban látogatja meg édesanyját, kinél egykor oly szivesen időzött. — Nincs ideje. Örökké tart a mulatság. — Most estélyek, kirándulások, bálok, szinház. Mindenüvé kisérnie kell nejét. Ő viszi szépen utána bemenőjét, csokrát, mig neje egy husz éves életunt grófocska karján lebeg előtte. Ilyen életet követel a társaság, melyben élnek. — Az a társaság, mely neje iránt való tekintettel megtűri a gazdag parvenue-t, most már elvesztette előtte minden bűverejét. Mert ismeri. Untatja a sivárság, az emberek léhasága. — Hivja feleségét: menjenek együtt birtokára, éljenek ott nyugodtan, csöndes magányban. Igy még tán vagyona romjait is megmentheti.

A szép Clarisse nevet. Hova gondol? Csak nem temetkeznek el ily fiatalon, olyan névvel, mint az övé?

— Majd, ha megöregszünk, kedves Albert.

És a „kedves Albert“ ugy várja a megöregedést. — Eljön a megváltás pillanata előbb is. Mikor Albert pénze elfogy. — Ekkor a hű nő betegségről kezd panaszkodni. Egészsége helyreállitásával férjének tartozik, hogy elviselhesse majd vele a szegénységet. Tengeri fürdőbe utazik. Ne aggódjék Albert a költségről. Van egy kis megtakaritott pénze.

Aztán elmegy — örökre. Igy is elég szemrehányást tett magának a mesalliance-ért. Még a nyomorba is kövesse őt? Hát nem elég önmegalázás volt az, hogy elköltötte azt a pénzt, mit egy „suszter“ nyert valamely szerencsés sorsjegygyel?

És Albert?

Tört szivvel, vesztett reményekkel tért vissza a hű anyához: visszakönyörögni szivében az önkényt elhagyott, elveszettnek hitt helyet. Ott akar nyugodni békében.

Az az egyszerű nő, az a jó anya, ha ismerné azt a szép marasztaló angol dalt, mely igy kezdődik:

„Stay with me . . .“ És az is benne van: „My lowe can shild you yet from every ill“ bizonyosan ezzel felelne neki.

De ő hirét sem hallotta ennek: többet is érez, hogy sem eszébe jutna. Csak rá néz fiára, karjába zárja és könnyei ráhullanak a megtért fiu halvány arczára.

* * *

On már nyugodtan, vidáman szívja szivarját és — — Mi volt ez uram? Semmi, semmi csak egy gyönge sóhajtás. El is hiszem; de azt is, hogy már álmos. Isten önnel tehát. Vigyázva menjen le a rosz kövezeten. Ne még. Mondok valamit: válaszszon a négy „partie“ közül, vagy találja meg az ötödiket . . . Adieu!

Ősz végén.

Medgyes Lajostól.

Puszta lett már erdő, mező,
Nincs lomb, a mely ugy suttogott,
Virágtalan völgy és tető,
Nem hord a szél lágy illatot,
A természet szép köntösét
Zord enyészet szakgatta szét.

A ligetek homályiban
Elhallgattak a fülmilék,
Ott csak varju-károgás van
S ordas vad jár üvöltve szét,
Az öröm-dal elköltözött,
Hideg szél zúg a fák között.

Igy tűnik el az ifjuság,
Igy tűnik el a szerelem;
Az idő mély ránczokat vág,
Ében-fürtünk fehér leszen,
Hajunkba a lány kis keze
Enyelgőn nem merül bele.

Mint sárgán a levél lehull,
Ugy hullunk le mi is rendre,
Napunkra gyászfelhő borul,
Halálunk tán nincs is messze.
Oh kedvesink! Oh szent honunk!
Tőletek el kell szakadnunk.

Vajha, mikor mi nem leszünk,
Boldogabb kor derülne fel!
Dicskör fogná át nemzetünk!
S hűn dobogna minden kebel!
Igy majd árnyunk nyugton pihen
S nem járunk fel bús éjeken.

A „nagyasszonyok“ korából.

Csak az ujabb időben kezdte a történettudomány egyébre is kiterjeszteni figyelmét, mint csupán csak a királyoknak viselt dolgaira. Az elmult századok általános művelődési viszonyait is ügyekeznek most már világ elé

állitani, és ez nagyon háladatos munka is. A jelen fáklyavilága a mult, csak akkor tudjuk, mennyit ér valamely nemzet, ha látjuk, mennyire haladt a századok folyamában gondolkodásban, erkölcsben, a multból aztán a jövőre lehet következtetni. Azért hasznos is, érdekes is az ilyen történetek olvasása, annál nehezebb a megirása. Fel kell kutatni minden apró emléket, innen is, onnan is, itt egy fennmaradt képet, ott egy butor- vagy ruhadarabot, amott meg egy-egy századok óta a családi levéltárban elpenészesedett irást, és csak mikor a sok kicsiből nagy halmaz gyűlt össze, foghat hozzá a tudomány a rendezéshez, a művészet a megalkotáshoz, és lesz belőle igazán egy-egy korszak történelme valamely nemzet életéből.

Legelőbbre az angolok vannak e részben, és a melyik hölgyeink közül a szép mellett a magvas tömörséget is szereti olvasmányában, annak Macauley munkáit ajánlom, talál bennük annyi lekötő érdekességet, mint valamely jobbféle regényben, és a mellett csupa való igazságok nyomódnak a lelkébe.

Nálunk, fájdalom, még nem jutott odáig a történetirás. Mint annyi másban, a mostoha viszonyoknál fogva ebben is elmaradtunk; csak az ujabb időben, a tudományos akadémia buzditása, és a Történelmi társulat buzgolkodása folytán, kezdik serényen előkutatni az egyes adatokat, utóbbi minden évben más-más vidékre rándul kutatás czéljából, mindenütt egyformán tárt karokkal és tárt levéltárakkal fogadják a történettudomány ezen buzgó hangyáit, és nincs az a kirándulás, a melyről kincsekkel megrakva haza ne térnének. Nincs tehát már messze az az idő, hogy mi is birni fogjuk őseinknek igazán való történelmét, és — csak azt az egyet ha veszszük, hogy tudni fogjuk, milyen szerepe, milyen befolyása, milyen munka- és hivatásköre volt a magyar nőnek a rég elmult századokban! Hogy szép volt az ő élete, és hogy teljesen méltó is volt reá, azt az ezen időkből fennmaradt egynémely törvény bizonyitja. Olyan jogokat is gyakorolt akkor a magyar uri nő, a melyek után még a mindenben vágtatva haladó Egyesült-Államokban is évek óta ugyan csak törekednek, és mégis hiába, a képviselőválasztási jogot értem. Némi részben ez a joga egész 1848-ig megvolt a magy. nőnek.

Addig tehát, mig a hazaszeretet Istenhez emelő érzete ezuton is táplálékot nyerhet majd a magyar nő szivében, kénytelenek vagyunk a szomszédba átnézni, onnan megtudni egyet-mást e részben, és bár a mi közmondásunk: „A hány ház, annyi szokás“, a nemzetekre is szól; mégis érdekes tudnunk, milyen volt a középkorban az „uri asszony“ élete oda át Németországban.

Páter Bertold Regensburgból nem volt épen nagy tisztelője a nőknek, mégis azt irja róluk, hogy hamarabb jutnak el a mennyországba a férfiaknál, lévén ők könyörületes szivűek, templomjáróbbak és imádkozván is ők sokkal buzgóbban a férfiaknál. És a középkorbeli nő valóban is kétszer rótta le napjában adóját a templomban. Reggeli kilencz órakor férjével együtt misét hallgatott, este felé meg maga követte a templomba hivó harangszót. A délutáni istenitisztelet a nőké volt, férfiak nem igen vettek részt benne. Nálunk Magyarországon is nagyon vallásosak voltak az uri nők a középkorban, és még a későbbi századokban is. IV. Béla leánya, Margit, a zárda falai közé vonult vissza, hogy lelke Istenének éljen, Erzsébet a szentek közé iktattatott, számos legenda e korból világosan mutatja, hogy egyenesen a nők épületességére irattak, Kinizsi Pálné imádságos könyve egyik nagybecsű régi ereklyénk, később, a 16-dik században Komjáthi Benedek a Szentirás egy részét Frangepan Katalin számára forditja magyarra, még később Lórántffy Zsuzsanna, Bornemisza Anna és más uri nők szivvel-lélekkel pártfogásukba veszik az egyházat. Csakhogy — nem nálunk, hanem Németországban — már a középkorban is a templomjárás puszta szokássá és divat dolgává lőn, a szivbeli buzgóság egészen kiveszett belőle. Legalább oda mutatnak fentnevezett Bertold páter ime szavai: „Akár csak az országos vásáron, ugy ide-oda jár a nyelvük a szentegyházban. Ez ezt látta, az azt látta, idegen országban, tul a tengeren, Rómába, vagy Szt. Jakabba való zarándokutjában, és meg nem áll a nőknek az ő szája a haszontalan terecselésben.“ Méltán nagy is az ő szivbeli fölháborodása e mián.

Jól tudta az egyház, milyen drága kincse neki a női szív. Nem ok nélkül ruházta föl legdicsőbb malasztjával a szépnemet, imádat tárgyává tevé a szűz Máriát, az Isten anyját, a mennyek királynőjét. Világító fáklyául, követendő például lett ő felállitva a leánynak és nőnek ezáltal, és egyházi és világi költők egymással vetélkednek az ő dicsőségének magasztalásában „Te tövis nélkül való napvilágos rózsa, a verőfény nem olyan tündöklő, mint Te, a tenger árja nem olyan nagy, mint a Te irgalmasságod, malasztoknak ragyogó fényes napvilága, irgalmasságok kifogyhatatlan kutforrása“ — ekként zeng az ének róla.

A földi szerelemért is kárpótlást adott az egyház a zárda-szűznek. Ott „az ő mennyei vőlegénye várta rózsás nyoszolyában“, hogy az egyház nyelvén szóljunk. A képzelet mennyei örömei mellett azonban hasznos munkásság is fűszerezte a mennyországgal jegyben járó apácza csendes életét. Ő tanitotta az uri leányokat irni, olvasni, a latin nyelvben is ő oktatta őket, és az iróasztalnál is serény munkában találjuk, téntás ujjaival a füstben száritott és elébb jól meghegyezett irónádat pergament-lapon jártatja, leirván egy-egy szent legendát a könyvből, mely oda van lánczolva az asztalhoz, mert különben a zárda szentséges falaiban is ellopták volna, olyan nagy ritkaság volt a könyv a nyomdászat feltalálása előtt. Néha egy kis festékes szilkébe mártja a nádtollat, és a fekete betűket veressel váltogatja. A nagy kezdőbetük hosszába pedig forró vas segitségével finom arany szeletkéket ragasztgat, vagy pedig ecsettel festi ki őket aranyszinűre. A nagy betük belső üregeit meg kedves parányi alakokkal tölti be, vagy a könyv bőrtábláin finom késsel szt. Ágoston és szt. Monica alakjait metszi ki. És a valóságos női munkákra is szép tere nyilott neki a zárdában. Itt készültek az öltözékek nemcsak a saját zárdájának nőlakói számára, hanem a közeli férfi zárdáéi számára is. Ez azonban csak a közönséges munka volt, az ügyesebb apácza valóságos művészi alkotásu szövéseket és himzéseket készitett, ezek majd mindig egyházi képeket vagy jeleneteket ábrázoltak, mert leginkább misemondó ruhára, oltár-teritőre, kehely takaróra és bucsujáró zászlóra való szöveteket készitettek és himeztek. Idővel egész gyár-módon, nagyban üzték a szövést és külső megrendeléseket is szivesen vállaltak a zárdákban, annyira, hogy a czéhek keletkeztekor nem egy takácscéh panaszt emelt a nőzárdák ellen, mert, mondták, nem állhatnak fönn mellettük. A világi előkelő nők is örömest szőttek és himeztek akkor az egyházak számára és egész a

mai napig maradtak fenn ilyen műszövések és himezések nálunk Magyarországon is, a hol pedig török-tatár és egyéb dulások egész a mult század elejéig fosztogatták az egyházakat. Szent István palástját, egyik koronázási ereklyénket tudvalevőleg Gizella, a király felesége himezte, és számos templom számára is sajátkezűleg himzett oltárteritőket, kehelytakarókat stb. Ő is buzgó templomjáró nő volt, csak ugy, mint I. István anyja, a keresztyénség terjesztésében lelkesen buzgólkodó Sarolta.

És a mi a világi uri nők életét illeti, mindenek előtt megjegyzendő, hogy a régi századokban a férj a szó szoros értelmében ura volt feleségének, és ez nem is nevezte azt máskép, mint „drágalátos uram"-nak. Másrészt az ezen időből fennmaradt levelek mutatják, hogy ezek az „urak" benső szeretettel és gyöngédséggel voltak feleségük iránt. Igazán jól esik olvasni az ilyen leveleket — fájdalom, nálunk csak a 17-dik századtól kezdve maradtak fenn ilyenek, — keresetlen egyszerűségben, annál igazabb bensőséggel tanuságot tesznek a férj szeretetteljes vonzódásáról távol levő neje iránt. És ez annál jellemzőbb az akkori jó erkölcsökre nézve, minthogy az uri, azaz nemesi osztályhoz tartozó férfi nem ritkán évekig volt távol a családi tűzhelytől, elébb pl. II. András alatt, keresztesvitézül a szent földre, majd az Anjouk korában Olaszországba kellett mennie, azonkivül a szomszédos tartományokba, vagy legalább a határára, megótalmazandó az országot az ellenséges becsapásoktól, vagy utját állni neki az előre nyomulásban. Ilyenkor aztán a hű feleség egyedül volt otthon, ő rajta nyugodtak a háztartási gondok mellett az egész gazdaságra való felügyelet, és még a távol levő férj számos szükségletéről is neki kellett gondoskodnia; hazulról küldte meg neki a szükséges fehérneműt, maga fonta, maga szőtte, és élelmi szereket is, a menynyire csak lehetséges volt, különösen olyakat, a melyeket a szegény népnél nem lehetett „requirálni", vagyis erővel elvenni tőle. Milyen édesden köszöni meg Thurzó György az ő szerelmetes feleségének, Czobor Katalinnak a sajtot és pecsenyét, a mit a táborba küldött neki. Az az örökös aggodalom és félelem tehát otthonn a hű feleség részéről a távol levő férj után! Él-e még az ő drága ura, és gondol-e néha rája? Levelet! jó, ha félévben egyszer kapott tőle; nem járt akkor még pósta. Ugy megörült tehát a szive, mikor egy-egy jámbor zarándok, vagy vándor hegedüs elvetődött hozzá. Ezek voltak akkor az, a mi mai nap a hirlap. Ezek vitték szét a nevezetes események hireit az országban. Ezeknél aztán kérdezősködött drága férje után, mit tudnak felőle, mit hallottak róla. És akár hányan közülök ily uton tudták meg, hogy a drága férj török fogságba esett, elhurczoltatott Stambulba, ott szenved nehéz rabságban. A hű nő akkor előszedte, a mi ezüst-arany „marhája" van, maga is vándor hegedüs ruhájába öltözik, és utra indul, messze Kelet földjére. Hű szerelem, hő sovárgás erőt adnak neki, a sok viszontagság nem töri meg testét, a lelkét meg a veszély ravaszsággal, fortélyossággal ruházza fel, igy éri el czélját, és lesz férjének megszabaditója. Máskor meg férje halálának hirét hozzák meg neki, és ő évekig gyászolja, végre begyógyul a seb szivében, a sok kérő közül ujra választ, messze földről jönnek a lakodalmas vendégek, és azok között van egy, a kit senki sem ismer, zarándokcsuha van rajta, kezét nyujtja a vár szép menyasszonyának, és akkor egy gyűrűt lát meg az ujján, az ő jegygyűrűjét, a holtnak vélt férj az utolsó pillanatban háritja el az iszonyu bűnt fejéről.

De csak ritka esetben ment a nő férje elhaltával ujra férjhez; mert „a férj életével kialszik a nőnek napvilága, és a kit a szerelem éltetett, az örömmel haljon is meg szerelemben" mondja egy régi, régi krónika, a középkorból. Lassan-lassan azonban engedtek e részben. Harmincz napig — igy volt később a rendszabály — az özvegy magában gyászt tartson, idegen szemnek ne legyen látható. Ez idő multán barátnőit és szomszédnőit fogadhatja, és tizenkét holdtölte után nyithatja ki ujra háza ajtaját a kérő számára.

Mikor a házasság gyermektelen maradt a férj halálával az özvegy köteles volt visszabocsátani a férj jószágait ennek rokonaira, maga meg a saját nemzetségéhez tért viszsza. Csak azon esetben maradt a jószágban, mikor gyermekekkel meg volt áldva férje után, és akkor a férj minden jogai az özvegyre szálltak, azt az egyet kivéve, hogy a férje után reá maradt jószágot nem volt szabad eladnia, mert ez mikor a fiuk a törvényes kort elérték, özvegytartási kötelezettség mellett, ő reájuk szállt, osztály szerint.

És mikor a nő is utra kelt az örök nyugalomra, az őskorban egy darabban készült koporsóban takaritották el földi maradványait. Csak lassankint változott ez utolsó hajlék egyre ékesebbre, és valamelyik csak gazdagság vagy születés által kiváló volt, annak a zárda kriptájában vagy a templom kőtalapja alatt külön elkeritett nyugvóhelye volt az egész nemzetség számára, és nagyon szép szokás volt az akkor, hogy a kik az életben örömöt-bánatot hüségesen megosztottak egymással, a halálban is el nem váltak egymástól. Számos sirirat, valamint a két hitestársnak azon egy kőbe vésett arczképük, tesznek tanuságot még az emlékkőben is tovább élő ilyen hű szerelemről.

Sz. M.

És ne hozz minket a kisértetbe.

Egy börtönügyelő naplójából.

(V é g e.)

— Hallottam ezt már másoktól is, — szólt keserűen, — ugyanazt mondták a hitelezőim is, még csodálkoztak rajta, hogy fizetésem után meg nem élhetek; azt mondták, hogy mikor az embernek „bizonyos" fizetése van, azt be kell tudni osztani. Édes Istenem, ha veszszük, igazuk is volt nekik. Minek ruhát csináltatni, könyveket hozatni, minek keresni a müvelt emberek társaságát; azután meg mikor feleség, gyermek betegen fekszik, minek orvost hozatni, ápolónőt tartani, ha az embernek módja nincsen benne, és a hitelezők vallják a kárát! Hiszen ha ön azt hiszi, hogy méltán követelheti ezt tőlem, nem szólok rá semmit, legyen ugy, hogy helytelenül cselekedtem. De nem, ön nem követeli azt tőlem. Csak tessék fölvenni: hatszáz forint évenkint! Tiz év előtt is ennyi fizetése volt a tollnoknak, azóta pedig mindennek fölment az ára. A cselédnek, a kocsisnak nagyobb fizetése van most, mint annakelőtte volt az olcsó világban, a tollnoké meg most is csak a régi, és azoknak nem huznak le a bérükből adó fejében, és az emberek közt sem kell ugy megjelenniök, mint a tollnoknak.

— Rendes dolog ez a bűnös embernél, — mondám most neki; — ha beismeri is hibáját, másra tolja az okot, leginkább a körülmények hajtották reá, mondja.

— Nem ugy értettem, — szakitotta félbe szavaimat, — nem mentegetem magam, tudom én, hogy az embernek,

és különösen a tisztviselőnek minden körülmények közt hűség és becsületesség a kötelessége; csak azért mondtam, hogy némi képen fogalma legyen önnek, milyen borzasztókat szenvedtem. De hadd mondjam el végig vallomásomat. Körülbelül két héttel reá, hogy az utolsó fenyitő levelet kaptam, egyszerre két foglalási keresetet adtak be ellenem. Szinte kővé váltam ijedtemben, és a pillanat kinja alatt mind a kettőt zsebembe csusztattam. Ez volt első vétkes tettem. Tudtam azt jól, és azt is beláttam, hogy ezzel csak ideig-óráig van segitve rajtam, és most már arra is kell találnom módot, hogy ezt az első hibás tettemet betakargassam. Csak pénz segithetett rajtam. De hol venni azt? Havi fizetésemet még csak három hét mulva fogom kikapni. Előleget nem adnak. Pénz! Hát nincs az elég a kezem alatt? Legalább egy hétig majd minden órában kinyitottam a hivatali pénztárt, bele markoltam a pénzbe, és mindannyiszor ujra bezártam, azt mondván magamnak: „Fődolog a becsület, azt meg kell óvni.“ Nem lehet azt megmondani, milyen borzasztó állapot volt az, mint égett minden csepp vérem, mint öntött el a veriték, fejem, mellem csak hogy szét nem pattant. Még növekedett ez a kinos állapot, midőn még egy harmadik foglalási keresetet is beadtak ellenem és én azt is elsikkasztottam. Akkor már csak két hét volt hátra, hogy megkaptam volna fizetésemet. De egész örökkévalóság az olyan két hét, a melynek minden órája akkora kinokat hoz reánk, a milyet ki sem lehet mondani. Egyfelül a félelem marczangolt, hogy bűnös tettem kitudódik, más felül meg a gond és szorultság rágódtak lelkemen, keresztül rajtuk aztán az a szó harsogott ki belőlem: „Végy abból a pénzből, a mi kezed alatt van, és segitve lesz rajtad.“ A hogy az a szó harsogott bennem, különösen mikor pénzeket tettem zár alá! Föltettem magamban, hogy nem megyek közel a pénztárhoz. Már ez is gyöngeség volt tőlem, rettegtem a veszélytől. Midőn a befolyt pénzeket nap közben asztalfiókomban hagytam, és csak egyszer napjában, este elzártam a pénztárba, ismét más gondolatok rohantak meg: „Tartsd magadnak azt a pénzt, ne zárd el“, szólalt meg bennem valami. „Nem, nem és nem!“ kiáltottam még mindig, igaz, de az a kiáltás mégis már csak a nagy belső rémület hangja volt, nem a meggyőződés és a kötelesség érzete volt többé alapja.

Ugy akarta balvégzetem, hogy egy nap mintegy százötven forintot a lakásomra hoztak adóban. Körülbelül annyit tett ki az összeg, a miért be voltam perelve. Zsebembe tettem a pénzt, és elvittem magammal a hivatalba hogy elkönyvelem és beteszem a pénztárba. Este még mindig a zsebemben volt a pénz. Éjjel egész lázban voltam, a szememet sem hunytam le, nem leltem helyemet az ágyban. Most azonban már nem a körül jártak gondolataim, hogy a bűnös tettől visszatartóztassanak, hanem csak a körül, hogyan takargatni el a bűnös tettet. Hajnal hasadtával fölkeltem, testben-lélekben elbágyasztva. Izgatottságom azért mégis alábbhagyott. Nyugodtabb lettem, mert letettem volt róla, hogy megmaradok becsületes embernek.

Torbák most arczára tapasztotta két kezét, és oly hangon, a milyet még soha életemben nem hallottam, feljajdult:

— Uram, bűnös ember lett belőlem. Hozzá nyultam a más pénzéhez; nem irtam be a könyvekbe a lefizetett adót.

Szivszakgató volt e vallomás, és a hogy azt tette. Nem állhattam meg sirás nélkül, nem fojthattam vissza könnyeimet, kimentem a szobából. Mintegy tiz percz mulva visszatértem, Torbák még mindig ugy ült, a hogy elhagytam. Mit csináljak? Vígasztaljam? Van-e vigasz ilyen fájdalomra? Szavak bizonyára nem elégségesek arra.

Leültem csendesen iróasztalomhoz és megirtam a jelentést az államügyészhez. Torbák nem ügyelt rám, nem vette le kezeit arczáról. Csak mikor egyik alsóbb rendű hivatalnokom bejött és a kezében levő kulcsokkal ok nélkül zörgetett, rezzent föl. Szemei ide-oda révedeztek, mintha azt sem tudná, hol van. Azt hittem, ujra ki fog törni, ne lássa azt az a hivatalnok, kiküldtem tehát, és alig hogy künn volt, Torbák oda jött hozzám és megfogta kezemet.

— On nagyon is kegyesen bánik a bűnössel, a mi vagyok, — szólt könnyes szemekkel, — ön nem huzza visszza kezét, nem vet meg, fizesse meg a jó Isten, én nem birom. Elmondtam önnek a körülményeket, a melyeknél fogva bűnös emberré lettem, elmondtam őket igazán, őszintén, a mint azt másodszor nem birnám. Hadd mondjam el önnek a többit is, hogyan jöttem ide.

Tegnap déltájban a pénztár-vizsgáló érkezett ide; megláttam, azt hittem, megtudták már bűnös tettemet, fejembe szökött minden csepp vérem, nem voltam eszemen. Nagy félelmemben, magamon kivül, ott hagytam a hivatalt, a várost, mellékutakon kifutottam a közeli erdőbe, egyre bejebb és bejebb, a mig csak le nem roskadtam a fáradságtól. Nem tudtam, hol vagyok, és hogyan kerültem ide és mi szándékból. A nagy félelem, a mi ide üzött, rajta feküdt a lelkemen, nem birtam gondolkodni. Be is esteledett, azt se tudtam, mikor, én még mindig ott hevertem a földön, egész testem meg volt meredve, mintha szél ütötte volna, fejem égett, mint a tűz, szememet hasogatta a fájdalom, és nem birtam őket lecsukni, nem birtam mozdulni, és nem maradhattam nyugton. Körülöttem közelről-távolról, csendesség volt, egy fűszál sem mozgott, egy levél sem zörgött, csupán csak itt — szivére tette kezét — nem volt csendesség, itt dolgozott a lélekismeret és készitett nekem olyan fájdalmakat, a melyekre gondolni is iszonyat. Körülöttem sürű sötétség, békesség, csendesség. Legyen tehát bennem is az. Eltépem a fonalat, a mely összeköt az élettel, hadd hallgattassa el a halál a lelkiismeretet, és vessen véget kinjaimnak. De máskép esett. A vérveszteség sebeimből, a miket magamon ejték, könnyitett szivemen, és lassan-lassan a fejem is kitisztult. Ujra képes voltam gondolkodni. Feleségem, gyermekeim, a kik semmit sem tudtak bűnös tettemről, álltak lelkem elé. És erre önkénytelenül fölemelkedének vérző kezeim, önkénytelenül összekulcsolódtak, és a megkönnyebbült szivből forró imádság szavai szálltak föl az Uristen trónusához. Félelmem csillapult, békesség ereszkedett lelkemre és nyugalom elgyötrött szivemre. Megnyugodva sorsomban, bekötöztem a sebeket, a melyek életemet kiontandók voltak, hogy megtartsam magam a legvigasztalanabb életnek, a raboskodás életének.

Az előbbi hivatalnok ujra bejött a szobába. Meghozta az utasitást Torbák elcsukatására. Mialatt bekisértem, meg kellett neki igérnem, hogy hirt adok róla feleségének, neki meg időt, kipihenni magát egy kevéssé.

A törvényszéki tárgyalás alkalmával a védő ügyvéd meghatólag gyönyörüen fejtette ki, hogy csupán csak az

elégtelen fizetés hajtotta vádlottat a bűnre, és mennyire menthetetlen a törvény azon szigora, mely szerint a hivatalbeli vétségek esetében nem engedi számba venni az enyhitő körülményeket, a melyek pedig ezuttal is nagyon szembeötlők voltak. A törvényszék a legkisebb büntetésre, három évi fogságra itélte Torbákot.

Elitéltetése általános részvétet és sajnálkozást keltett. Az én felügyeletem alatt töltötte ki büntetését, és a büntetési idő elteltével védő ügyvéde egy magánintézetben szerzett neki állást, nyolczszáz forint fizetéssel. Ez sem sok, őt mégis boldoggá tette, és azóta nagyon derék, közbecsülésben álló tisztviselő. Sk—czky P.

A gr. Károlyi népkonyha és kisdedóvó Szegeden.

A hol legnagyobb a veszedelem, ott legközelebb a segély! — tartja a közmondás és ennek igazságát legfényesebben tapasztalták a szegediek, mert borzalmas veszedelmök rendkivüli nagyságával, ha talán föl nem érő segélyben is, de mindenesetre ennek erkölcsileg megfelelő segélyben részesültek világszerte, ugy az összes nemzetek, mint egyesek részéről.

Kik a segélyzésben elsők valának Szeged szerencsétlenein segiteni, azok között is első vala a nemes gróf Károlyi család élén Károlyi Edéné grófnővel. Valójában csak a hálás sziv érezheti a nemes grófi család jótékonykodásának rendkivüli horderejét és csak az méltányolhatja kellőleg, azon bőkezü és kifogyhatlan szeretettől áthatott nemes család minden irányban gyakorolt adakozásának mérvét, ki itt Szegeden, a helyszinen látta a tényeket.

Oh! az anyák könye és a gyermekek mosolya fölhat az égbe, s áldást, soha nem szünő áldást esd le a nemes család életére, hogy az isten áldásában bővelkedve, hosszan tartó legyen az, ugy az ügyefogyottak és szegények gyámolitására, mint a magyarok hazájának fölvirágoztatására.

Kicsiny itt a tér felsorolni a gróf Károlyi családnak a szegedi szerencsétlenekkel tett jótéteményeinek lajstromát, legyen elég megemlitenünk az általa először felállitott „Károlyi népkonyhát“ és „Károlyi kisdedóvót.“

A népkonyhában, melyet a család a tél folyamán ismét fölállit, a legizletesebb étkekkel láttattak el a hajléktalanok; naponkint 1000—1500 szegény kapott hónapokon keresztül meleg ételt s ruházatot és ezenkivül még a nemes család intézkedése folytán itt huslevest és becsinált at is főztek a betegek számára.

A kisdedóvódában pedig 300 gyerek és leány kapott oktatást és még mindennap élelmet is.

Elszorult az ember szive, ha látta azt a kedves minden nélkül maradt anyák kicsinyeit örülni itt az óvódában, hát még az öröm- és hálaérzettől elfogódott szivü anyákat, midőn meglátta ott a deszkabódék között térdre hulltan kérni az Istent, hogy kedves magzataiknak ily örömet szerző jóltevőket áldja meg mind a két kezével! oh akkor a legerősebb férfiu is elérzékenyült s áldásért tekintett az égre, a szegények gondozóira gondolva.

A gróf Károlyi népkonyha az ugynevezett „tiszaudvar“ oszt. vaspályai raktárak keritése mellett emelkedett föl, rögtönzött egyszerü deszkából, ugy a hogy összetákolva, de később aztán egész szép és csinosan rendezett deszkabódévá alakult át, fölnyiló ablakával a kanyargó Tisza felé tekintve. Gondozását a népkonyhának az emberszeretettől áthatott irgalmas nénék eszközölték testvér Plaza Katalin gondviselőnő vezetése mellett.

A népkonyha mellett emelkedett az ehez hasonló alkotásu kisdedóvó, melynek ajtaja fölött megkülönböztetésül a több hasonló fabódéktól ott állt fölirva: „gróf Károlyi kisdedóvó“, vezetője testvér Preperics Emma irgalmas nő vala, egy szép tejarczu, mély áhitatot sugárzó fekete szemü apácza. Mint szerették a gyerekek! Nem is csoda. E nemes szivü nő maga volt a szeretetreméltóság, midőn előénekelt annak a nagy tömeg gyereknek, akár a Frőbel-féle tanmódszerhez irott versekből, vagy akár a hazafias dalokból — oly lelkesültség kinyomatát lehete arczáról leolvasni, hogy épen nem csodálandó a gyerekcsoport, ha elbámult az apáczára s hallgatott, midőn már neki kellett volna utánénekelni a később oly sokszoros örömmel énekelt dalokat.

Nálunk a gyerekeknél szokatlan vala a Frőbel-féle tanmód, de aztán az apácza ügyes vezetése után oly örömest daloltak és gymnasztikáltak a gyerekek, hogy anyáik alig tudtak hova lenni örömükben. De nem is lehetett a Tiszaudvaron mást hallani és látni, mint a kisdedóvóból jött gyerekek dalát és tornázását:

Testgyakorlat jól esik,
A gyermek erősödik.
— — — — — —
Ujjainkat mozgatjuk,
Karjainkat forgatjuk stb.

A dalt persze a kiejtés után rögtön a mondott cselekmény követte. Volt is öröm! Az apácza nem kevésbé érezte szivét gazdagabbnak, mint a gyerekek szülői.

Már kora reggel 6 órakor siettek a „n é n i k é k h e z“ s egy „dicsértessék a Jézus Krisztussal“ kiki helyet foglalt, vagy ha többen voltak énekeltek, mig jött az a szép, kenetteljes ihletett arczu testvér, ki aztán lekváros kenyeret meg szép kis képeket osztott ki a bőkezű és nemes család ajándokaiként a jó gyerekeknek és leányoknak. Alig várták a gyerekek, hogy a barakk-otthonban bánkodó szüleiknek megmutathassák a kis szent képeket, kiknek aztán egyszerre földerült bánatos arczuk ugrándozó gyermekeik látásán.

Délután már sietett az apró népség ismét vissza az óvódába, hogy helyet kaphasson az alacsony deszkapadokon; mert gyakran megtörtént, hogy oly számmal seregleltek ide a gyerekek, hogy azzán helyet sem kaptak. Ezek sirva távoztak. Bent megkezdődött az erkölcsi oktatás, a zsibongó gyerekhad rögtön elcsendesült, mihelyt szóra nyiltak Emma testvér ajkai. Mily örömmel hallgatták, de hát még mily lelkesen dalolták utánna:

Isten áld meg a magyart,
S hozz rá vig esztendőt,
Megbünhödte már e nép
A multat s jövendőt.

A kicsiny nemzedék hálás szivében örökre fog élni a nemes családnak neve és valójában szebb jutalmat e hálás emlékezésnél csak a jótett cselekményében rejlő jutalom nyujthat azon nemes szivü családnak, melynek neve és emléke minden valódi szegedinek szivébe örökre bevésve marad.

Adjon az ég sok ily családot a magyarok hazájának; a honnak és vele Szeged városának pedig szebb jövendőt; mert bús időink már valának. —cs —s.

Egy politikai konyha-reczept.

Mazarin bibornok azon a ponton állott, hogy a spanyolokkal a békealkudozást megkezdje. Az udvar a Pyrenäi hegyekhez szándékozott menni és a bibornok miniszter, inkább róka, mint oroszlán, cselről gondolkodott, hogy diplomacziai tervének jó vége legyen!

— Azt hiszem, hogy a kártyák jól meg vannak keverve, Cyrill atya, — mondá egy olasz papnak, a kitől fontos ügyekben tanácsot szokott kérni.

— Minden esetre uram, — viszonzá a pap, de Don Luis de Haro ő felsége a spanyol király követe még kezében tartja a tromfot!

— Nincs semmi mód reá hatni?

— Csupán egyet ismerek. Azt, hogy a castiliai konyha nem ér fel a francziával.

— Beszéljen világosabban.

— Tudom, hogy Don Luis de Haro kiváló előszeretettel viseltetik a jó konyha iránt.

— Ismer ön oly kitűnő szakácsot, a ki bizalmunkra méltó volna?

— Igen, uram!

— Neve?

— Vatel. Ő művész, lángeszű férfi. Nem hallott eminenczіád azokról a hires bormártásokról, a melyek oly nagy mozgalmat keltettek az ünnepélyeken, a melyet Fouquet főintendáns a király tiszteletére rendezett?

— Csakugyan emlékezem, hogy hallottam felőle.

— Vatel huszezer livrest kapott a főintendánstól.

— Egy bormártásért?

— Igen, uram; de mily mártás! A király még ma is erről beszél.

— De hát miért nem fogadta ő felsége a hasonlithatlan Vatelt szolgálatába.

— Mert Condé herczeg udvartartásához tartozik.

— Hiszi ön, hogy hajlandó lenne eljönni velünk?

— Erről épen ugy megvagyok győződve, mint arról, hogy Don Luis de Haro mindent alá fog jegyezni, mihelyt jól ebédel.

— Jól van, rendelje Vatelt hozzám.

A következő napon Mazarin a szakács-művészt bizalmas beszélgetésre fogadá.

— Uram, — szólt Vatel, — e mai napig semmi fontosságot nem helyeztek a konyhára és a szakácsokra. Fouquet ur, a főintendáns, az első e században, a ki tud e n n i. Mily fényt fejt ki lakomái alkalmával! Én egész tudományos alapon fejtettem ki a szakácsmesterséget.

— S az ön hires bormártásai? — kérdé a bibornok finom gunymosolylyal.

— Oh uram, — viszonzá Vatel, — egész könyvet lehetne arról irni, hogy mily fontos szerepe van a bornak a szakács művészetben. Hogy másról ne is szóljak, csupán a pezsgőborban főzött vesét emlitem, a mely szerencsés volt ő felsége legmagasabb elismerését megnyerni.

— Vese pezsgőborban?

— Igen, uram!

— Hiszen ez egészen uj! Vatel ur, ön valóban találékony szellem. Ön hires nevet hagy fenn a franczia szakácsművészet évlapjain!

— Kegyelmes uram, elfogadom e prófétai mondást. A hir, a dicsőség! E nemes czél felé von minden törekvésem!

— Vatel, — folytatá a bibornok komolyabb hangon, — ön engem el fog kisérni a Pirenäk felé. Ott meg fogok győződni, ha valjon megérdemli-e találmánya hirét. Én is értek a borhoz, — veté oda mosolyogva Mazarin, — például igy osztályozom őket: a bordeaux-i a nemesek bora, a burgund-i a felgazdagodott polgároké és a champagne-i a nők bora.

— Bravo, uram! Frankhon legelső irója se tudna különben osztályozni.

A bibornok, a ki leereszkedő volt, ha érdeke ugy kivánta s nagyon értett is hozzá — most elbocsátotta a szakácsot.

Tiz nappal utóbb az udvar a Pyrenäk felé utazott. Mazarin tudta, hogy nincs veszteni való ideje és élénken óhajtotta a spanyolokkal való békét, meg XIV. Lajos házasságát Mária Terézia infansnővel.

Nem tartozik ide az alkudozások leirása, csupán a házassági szerződés aláirását megelőző nap érdekel bennünket.

E nap estéjén hivatá Mazarin Vatelt.

— Tudja-e, hogy mily fontosságu az ön közreműködése? — kérdé a bibornok.

— Igen, uram —

— Jó; tehát váltsa be ön szavát s hálám nem fog elmaradni.

A diplomatiai lakomát megelőző éjjel Vatel nyugtalanul aludt. Nagy Sándor az arbelai csata előtt csendesen szendergett, de Vatel szemét sem volt képes becsukni a nagy nap előestéjén.

A lakoma pompás volt, Don Luis de Haro egészen el volt ragadtatva a pezsgőborban főzött veséktől és rögtön leirását (reczeptjét) kérte a bibornoktól.

— Ez szakácsom titka, — válaszolt ez, — és nem hiszem, hogy hajlandó volna átadni.

— Majd reá birom én; a pénzt nem kimélem érte.

— Vatel igen gazdag, s a pénz nem igen bir reá befolyással s ezenkivül ura, Condé herczeg, sokkal gazdagabb és pazarabb, mint kegyelmességed.

— Mit tegyek? Pedig el vagyok határozva, hogy e pompás reczept nélkül nem térek vissza Madridba.

— Hát annyira szivén fekszik önnek az a reczept, — szólt a bibornok, mialatt egy összehajtott papirt vont elő zsebéből — én Vateltől m e g s z e r e z t e m!

— Adja nekem ezt, uram, én igérek érte —

— Mit? — kérdé a ravasz bibornok.

— Mindent, a mit ön kiván!

— Helyes, lépjünk e szobába, — szólt Mazarin egy mellékszoba ajtaját kinyitva — itt háboritlanul lehetünk.

Don Luis de Haro követi őt és a ravasz diplomata Mazarin a békeföltételeket tette elébe s azok aláirását kivánta.

— Ön pisztolyt szegez szivemnek, — mondá a spanyol. — De van egy czikkelye a béke-föltételeknek, a mely módositást igényel.

— Ez esetben nálam marad a reczept.

— Tollat! — kiáltott Don Luis de Haro és aláirta nevét.

— Itt a reczept, — szólt a bibornok.

— Oh Apicius, oh Lucullus, oh régieknek minden inyenczei, felülmultalak titeket! Igy kiáltott Vatel, midőn művészetének eredményét meghallotta. Én szereztem a békét és az ifju király házassága pezsgőborban főzött veséimnek műve!

— Vatel, — mondá Mazarin, — önt a királynak fogom ajánlani.

— Köszönöm uram, de a herczeg szolgálatában ohajtok maradni.

Vatel csakugyan Condé-nál maradt s a mint tudjuk, Chantilly-ben lőn öngyilkos azért, mert egy lakoma alkalmával a tengeri halak nem a kellő időben érkeztek meg!

Beszélik, hogy mielőtt a szivébe szurta a kést igy kiáltott:

— Meghaljak, meghaljak, nyomorult tengeri halakért? Én, a ki a spanyol békét létre hoztam, én, a ki a király házasságát szereztem!

Öngyilkossága hiresebbé tette, mint művészete. Reczeptjei elvesztek, kivéve egyet, a mely sokáig tulélte őt: a pezsgőborban főzött veséé!!

Közli: H—th Á—m.

Tárcza.

Az idők jelei.

Édes kis nagysád!

Nem is képzeli: milyen korszerűtlen dolgot penditek meg kegyed előtt. Az asztrologiát. Képzelem: hogy kinevet. Kivált ha tovább olvasva azt fogja tapasztalni, hogy én ezt a száműzött „tudomány“-t komolyan veszem. Most, a XIX. század végén, mikor már a laikusok sem hisznek a csillagok járásának jelentőségében, nem várnak háborut, király-halálozást, még ha olyan nagy söprőjű üstökös járna is az égen; most mikor még olyan szép csillagok ragyogásából sem lehet csalhatatlanul következtetni, minő például a kegyed szép két szeme: már csak népszerűtlenné lehetett ez a „tudomány.“

S én mégis fogom magamat egy unalmas novemberi estén, előveszem a kalendáriumot, megnézem a hold változásait, a száz éves naptár és Herschel időjóslatait: 1—2 változó idő, 2—9 derült, reggel köd stb., kombinálom a mérleg, rák, vizöntő, halak stb. jegyeket, össze vetek naplementét és napfelkeltét, mindezeket nagy lelkiismeretességgel vonatkoztatom a világeseményekre, a czárevics bécsi és berlini látogatására, keleti bonyodalomra, házasságokra, születésekre és halálozásokra.

Lehetetlen magamat füllentésre birnom, hát ki kell jelentenem, hogy e lelkiismeretes munkám kárba vész. Tevőleges eredményre nem tudok jutni. Már-már elhagy a kedv és kitartás, felvetem szemeimet a kalendáriumból s akkor látom meg a lap képes fejét a vadászcsoportot és egy kis körben a havi jegyet: a nyilat.

Tessék utána nézni novemberhóban.

De most még egyszer hozzá látok az asztrologiához. Ez a nyilas nyoma fog engem vezetni.

Lássuk csak. A nap a nyilas jegyébe lép.

Most álljatok körültem karikába emberek és asszonyok. Tán sikerül rátok olvasnom. Nyilakat adok kezeitekbe. Feszitsétek azokat az iv hurjára s penditsétek el . . .

Bravo, szép hölgyek! A ti kezetek fürgébb! Nyilaitok vig fütyüléssel hullnak szanaszét. Szent Hubertre! nem vagytok rossz ijjasok! Megsebzetten hullnak lábaitokhoz rókák, medvék, nyulak és hetyke szarvasok. Igen: a róka-apa, kit sikerült rajta kapni, hogy füllentett, mikor azt mondá, hogy nincs pénze a hangversenyre, a medve-nagybácsi, a ki addig dunnyogott-dörmögött, mig utoljára is kiszurta azt a pár száz forintot a fényes estélyre, a nyulférj, a ki meghunyászkodva igérte meg, hogy a kis menyecskét minden elite-bálba el fogja vinni, a szarvas-gavallér, ki három évi udvarolgatás után végre megkéri a kisasszony kezét.

Mit mond ehez édes kis nagysád? Nem bizonyiték ez az asztrologia alapossága mellett? Nem nyilas volta-e novembernek azon előnye, hogy benne az előkészületek a téli idényre oly kivétel nélkül jól sikerülnek? De igen, de igen! Mert hiszen próbálnák csak a hölgyek szeptemberben e maneuver-t. Felsülnének. Szeptember a mérleg hava. A „tartozik“ és „követel“ hava. Nincs mód benne, hogy a rókák, medvék és nyulak lőtávolra jőjjenek. Vagy októberben. Mikor a nap a skorpió jegyébe lép. No hiszen jókor kezdenék. Iszonyu mérges ellenfelekre találnának.

De ugy-e: azt mondja kis nagysád, hogy most már vonatkoztassam a férfiakra a nyilas-hó jelentőségét.

Jőjjön kérem; tegyen velem egy sétát.

Látja ezeket a falragaszokat a hatvani-utcza sarkán? A papirok szineiből össze lehetne állitani valamennyi ország nemzeti szineit. Hangverseny, felolvasás, műkedvelői előadás, estély, reggély, éjj-ély. Ezeket mind világra szóló nevű férfiak rendezik. Az a sok plakát mind annyi nyil a sok rendező, felolvasó, előadó vadász kezében.

Hanem van egy különösen érdekes csoport ijjas, mely minden novemberben elő szokott kerülni, hol megritkult, hol megtömörült sorokban.

Nyilaikat nagy óvatossággal legyezik. Voltaképen csak deczemberben, tehát a bak havában penditik el nyilaikat, de akkor oly sokaságban, hogy azok sokaságától pár hétig se eget se földet nem lehet látni. Nagyon természetes, hogy bakhavában aztán temérdek ily kilőtt nyil bakot talál.

Van szerencsétlenségem ilyen ijjast mindjárt az utczán bemutatni. Rendetlen haj, kopott ruha, pápaszemes orr, ujsággal megtömött zseb, sietö léptek. Kérem ezeket tetszés szerinti számban összekeverni, s nyerjük a keresett ismeretleneket: az uj hirlapokat inditó irodalmárokat.

Van ugyan itt Budapesten sok mindenféle mesterember, de annyi nincs, mint iró. Csak olyan mennyi van, a ki a nevét elárulja! Hát még mennyi lappang titokban. S az mind külön lapot akar szerkeszteni.

November az ő havok.

Már huznak. Ismerem őket, mint a tenyeremet. Tudom, mikor egygyel-egygyel találkozom az utczán, hogy óvatos körültekintés után félig suttogó hangon megszólit:

— Fontos dolgom van önnel.

— No!

— A jövő hónapban egy uj napi (szépirodalmi-, divat-, szak-) lap indul meg.

— Tudom.

Emberem megijed.

— Tudja? Pedig megmondtam annak az X.-nek, hogy senkinek se szóljon, mert még titok.

— Nem tőle tudom.

— Hát? — hebeg a szerencsétlen, — többen is tudnák?

— Biztositom róla, hogy tudják.

— Árulás, árulás! — veri a homlokát emberem.

— Ne féljen kérem; én csak onnan tudom, hogy ön lapot indit, mert itt van a lapinditás saison-ja, s mert tudom, hogy Budapesten novemberben az a jelszó: „Az is kötözni való bolond, a ki nem indit lapot.“

Emberem fellélekzik.

— Szabad kérnem valamit a lapom számára?

— Persze, hogy szabad. Majd látogasson meg kérem, ha szüksége lesz valamire.

Biztos vagyok benne, hogy jövő novemberig nem látom a szerkesztő kandidátust.

A boszorkányok konyháján annyi mindenfélét nem lőtyfülnek össze, mint a mennyi mindenféle uj lap terve vájudik e hónapban a szerkesztés betegségében sinylők agyában.

Egy magát lejárt poéta divatlapot akar csinálni. A lap czélja az lenne, hogy nem csak egyidejűleg közölné a franczia lapokkal a párisi divatképeket, hanem azokat sokszor meg is előzné. Egy tönkre ment ügyvéd, kinek ügyvédkedése a Fortunában ért szomoru katasztrófát, uj jogtudományi lapot akar inditani; ennek az volna a mottója, hogy „morál az igazságszolgáltatásban.“ Egy volt szatócs nagy vállalatba kezd: páratlan szépségü, képekkel illusztrált heti lapot akar szerkeszteni Mehner Vilmosnak; annak már ugy is beütött egy volt szakács által összehabart lap, mert tudja kolportálni. — Minthogy már eddig a politikai pártok igen szép számmal vannak, egy volt nyomdász-legény egy uj párt-lapot akar inditani, azzal kecsegtetvén magát, hogy ha lap lesz, majd akad hozzá párt is.

Istenem, mennyi nagyra törő gondolat!

S azt hiszi kis nagyságod, hogy ezek mind csak tervek maradnak? Oh, dehogy! Hiszen nekünk oly értelmes kiadóink vannak. Azok nagyon jól ismerik a mi iróinkat. Például belép valamelyikökhöz egy érdemes, elismert iró: Y. Megmondja nevét. Erzingerberger kiadó titokban kiszól a segédéhez:

— Szi, ver isz ten der Y.?

— Ánen ken i, der isz a Fiakker-mászter.

No hát ezzel — becsületére legyen mondva — nem is áll tovább szóba. Hanem örömmel elfogadja ama szerkesztő ajánlatát, a kivel a zenélő órához czimzett csapszékben egy meszely borocska mellett köti meg az ismeretséget.

Innen van aztán, hogy azokon az uj év felé meginduló lapokon olyan uj-csillagok nevei állanak. Felelős szerkesztő: Sehonnai Flórián.

Van hát most sürgés-forgás a nyomdákban. Csinálják a sok előfizetési felhivást. Azokat a novemberi nyilakat, melyek czélja a vadakat — a közönséget — elejtegetni.

Egy pár ilyen előfizetési felhivást már láttam is a nyomdában, kefelevonatban. Álljon itt néhánynak a bekezdése:

„Régóta érzi már a magyar olvasó közönség egy jóravaló képes hetilap hiányát. Mi ezt a hiányt akarjuk pótolni.“ (Fránya közönsége! Nem akar magán, baján, hiányán segiteni s mindössze 20 praenumerans akad.) „Hézagot pótlunk, midőn „Hófehérke“ czimü divatlapunkat megindítjuk. Majd meglássa a t. cz. közönség, hogy lapunkat egy jóravaló család sem fogja nélkülözhetni.“ (Tanácsoltam a dicsekvő kiadónak, hogy tegye még oda utolsó felkiáltásnak: !! Hunczut a ki elő nem fizet!!) Egy harmadik vállalat a hézagot mesés olcsóságával akarja pótolni: „Az önzetlen kiadó — mondja a felhivás — semmi költséget sem kimél, hogy lapunkat páratlan diszesen, gazdag tartalommal állitsa ki. Egyedül a közönség érdekét tartja szem előtt; a lap után egy fillér jövedelme sem lesz, hiszen ily potom előfizetési ár mellett nem is lehet.“ (No, ha még erre sem akad millió előfizető, hát akkor az egész magyar haza minden élőjét a Lipótmezőre kell vinni.)

De elég ebből ennyi.

Folytatása a jövő novemberben. Kósza.

Fővárosi élet.

⁂ (*A királyné nevenapját*) szerdán szokott ünnepélyességekkel ülték meg.

⁂ (*Ő császári és királyi fensége*) Izabella főherczegasszony, ő császári s királyi fensége Frigyes főherczeg neje, e hó 17-én reggeli 2 órakor szerencsésen egy főherczegnőt szült.

⁂ (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Gróf Bethlen János és Székely Margit kisasszony, Kilyén. — Braun Mór és Weisz Rozália kisasszony, Budapesten. — Ausländer Károly és Herczfeld Mariska kisasszony, Szabadkán. — Kovács B. Gyula és Sárváry Róza kisasszony, Debreczenben. — Kraft Károly és Dinstl Milla kisasszony, Marosvásárhelytt. — Novák Béla és Simai Izabella kisasszony, Mezőbándon. — Összekeltek: Pap Emil és Gerometta Viktória kisasszony, Budán. — Németh Péter és Reményi Irma kisasszony, Budapesten. Ifj. Mezey Lajos és Jancsó Irma kisasszony, Kolozsvártt. — Tayler József és Szélyes Vilma kisasszony, Kolozsvártt. — Guoth Sándor ügyvéd és Csiffy Irma kisasszony, Budapesten. — Steiner Gábor honfédfőhadnagy és Oestreicher Karolin kisasszony, Gyöngyösön. — Launhmann Mór dzsidás főhadnagy és Dulovics Adél kisasszony, Budapesten. — Schauer Gyula és Schutz Anna kisasszony, Szucsánban. — Lübeck Mór rigai (orosz) földbirtokos és Szentiványi Livia kisasszony, Pozsonyban.

⁂ (*A nöiparegylet*) vasárnap délelőtt tanácskozott ama, már régebben megállapitott terv keresztülvitele fölött, mily módon volna az egylet anyagi ereje fokozandó, hogy aztán sikeresebben működhessék. Az egylet most meglehetősen nehéz viszonyokkal küzd s a választmány elhatározta, hogy részint adományok gyüjtése, részint uj tagok szerzése által igyekszik az egyletet megszilárditani. Ezért tehát tag- és adománygyüjtőiveket bocsát ki s hiszszük, hogy egy jótékony irányu egylet fölhivása nem fog siker nélkül elhangzani.

⁂ (*A főváros két jótékony nőegylete*) értekezletén elhatározták, hogy az ujévi üdvözlések megváltása czimén, a szegények javára, az eddiginél nagyobb gyüjtést eszközölnek. A minisztériumokat, hatóságokat, egyleteket, testületeket és számos egyest fölkérnek, hogy a gyüjtő ivekre mennél több adakozót szerezzenek. Minden adakozó kap egy „mentesitő jegyet“, melyet az ujévi kéregetőkkel szemben használhat. Ohajtandó, hogy az eredmény mennél teljesebb legyen s bizonyára venne is mindenki szivesen ily jegyet, ha az csakugyan megmenthetné a sok mindenféle kéregetéstől és adakozástól. De hacsak egy részétől megmenheti is, már sokan hálásan üdvözölhetik a jótékony nőegyletek e törekvését.

⁂ (*A kisdedóvó egylet,*) mely Tisza Kálmánné urhölgy elnöklete alatt vasárnap tartá a nyári szünet után első ülését, köszönetet nyilvánitott az egri érsekségnek, nagyváradi püspökségnek és fővárosi árvaháznak, melyek az intézetből kilépő egy-egy árva további neveltetését elvállalták. Örvendetes tudomásul vették továbbá, hogy a gr. Karácsonyi-alapból háromszáz forintot kap az egylet karácsonyi

ajándékokra. Azt az eljárást, hogy ez idén hat növendékkel többet vettek föl az intézetbe, mint a mennyi elfér s e miatt a mintaóvódát eddigi helyiségéből ki kellett költöztetni, helytelennek nyilvániták, a minek jövőre nem is szabad történnie.

*** (*Meghatóan szép ünnepélyt*) tartottak szerdán délelőtt a sugáruti állami tanitónőképző intézetben. Ezelőtt tiz évvel bizta meg báró Eötvös József Zirzen Jankát a nemeslelkű urhölgy: Bohus Szőgyény Antónia ajánlatára a tanitónő képzéssel. Azóta mintegy 500 tanitvány került ki Zirzen keze alól, kik jelenleg az ország különböző részeiben teljesitik tanitói vagy nevelői tisztöket. Ezen 500 tanitónő legtöbbje megemlékezvén anyai barátnőjök és volt mesterük kineveztetésének tizedik évfordulójáról, egy ezer forintot adott össze s ez ünnepélyen átadták azt Zirzen Jankának oly kérelemmel, hogy ezen összeget „Zirzen Janka hálás tanitványainak alapitványa“ czimen szolgáltassa át a magyarországi tanitók Eötvös-alapját kezelő bizottság kezeihez, hol e kis tőke, mindenkor az Eötvös-alap jövedelmét szaporitsa. Egyuttal két koszorut is nyujtott át a régibb tanitványok küldöttsége Zirzen Jankának — egyiket, hogy tartaná meg emlékül, másikat, hogy tenné 500 hálás tanitványának nevében azon koporsóra, melyben nemzetünk nagy nevelője Eötvös báró nyugszik. A koszoru gyönyörű babérból áll, nehéz fehér selyem szalagjain e felirattal: „B. Eötvös Józsefnek. A magyarországi tanitőnők.“ A sugáruti tanitónő képzőintézet jelenlegi növendékei is csatlakoztak a régibb tanitványokhoz s meghatóan üdvözölték igazgatónőjüket. Az intézet tanári kara pedig az által tette emlékezetessé e napot, hogy megalapitotta a „Nemzeti nőnevelés“ czimü folyóiratot, melynek első füzetét diszkötésben nyujtotta át az igazgatónőnek. A megható ünnepély egészen családi körben folyt le; Zirzen tanitványain s az intézet tanitőin kivül csak kevesen vehettek benne részt, mivel az ünnepélyre való előkészületek a legnagyobb csendben történtek s maga Zirzen is csak akkor értesült róluk, a midőn a templomból jelenlegi növendékeivel visszaérkezett az intézetbe.

*** (*A Petőfi-társaság*) vasárnapi felolvasó gyülésének nagyszámu közönsége volt. Az első felolvasó György Aladár volt, ki „az ősmagyar népeposz nyomairól“ értekezett s azt igyekezett kimutatni, hogy a honfoglalás korából fenmaradt mondák nem lehetnek egy nemzeti naiv epósz töredékei, mert a khronologiai sorrenden kivül semmi összefüggést sem találunk bennök. Utána Kovács Gyula szavalta el Ábrányi Emil „Kóbor lantos az udvaroncz előtt“ czimű költeményét, Endrődi Sándor pedig „Liliért“ czimű szép költeményt, mutatott be; mindkettőt élénken megtapsolták. Végül László Mihály mutatta be „A földönfutók“ czimű elbeszélését, mely egy, prédálás által tönkre jutott nemesi család sarjainak viszontagságait festi.

*** (*Dr. Wenczel Gusztáv*) egyetemi tanár, negyven évet meghaladó tanári működése közben szerzett érdemeiért, maga és törvényes utódai számára magyar nemességre emeltetett, „kövesdi“ előnévvel.

*** (*A nemzeti szinház*) nézőtere kedden királyasszonyunk nevenapjának előestéjén, ki volt világitva, „Lahor királyá“-t, e nagykiállitásu operát adták elő Giovannoni Zacchi asszonynyal, ki a főpapnő szerepét első alkalommal is jó sikerrel énekelte. Szombaton a vendég a „Zsidónő“ czimszerepét, Recchát énekli, Perotti pedig ezuttal először fog föllépni Eleazár alakjában s mindenki kiváncsi lehet rá, hogy ez öreg és gyülölködő szerep mint fog sikerülni e fiatalos tenoristának.

*** (*A fővárosi lóvonatu vasut*), ugy látszik, nem sokára átalakul gőzmondonyu vasuttá. A gőzmozdonynyal tartott próbák teljes sikerre vezettek, s az illető bizottság kijelenté, hogy nem forog fenn akadály az ellen, hogy a város benső területén is gőzmozdony használtassék. Kikötött azonban bizonyos föltételeket. Igy minden kocsin, a jegyszedőn kivül, más egyénnek is kell lennie, ki a dörzsféket kezeli; továbbá a város területén óránkint csak 12 kilométer sebességgel lehet haladni, a városon kivül elérhető a 20 kilom. sebesség is. A próbák különben folytattatni fognak.

*** (*Fővárosi vegyesek.*) „Nemzeti Nőnevelés“ czimmel havi folyóiratot inditottak meg a sugáruti tanitónő-képző intézet tanárai. — A király csütörtökön délelőtt a budai várpalotában általános kihallgatást adott; aztán Gödöllőre utazott. — A Szt. István-társulat csütörtökön tartotta meg választmányi ülését Tárkányi Béla elnöklete alatt. — A budapesti angol társalgó kör szombaton tartotta meg harmadik rendes közgyülését. — Molnár József ismert képirónk Budapestre (muzeumkörut, 9 sz. alá) tette át lakását. — Ráth György, a legfőbb itélőszék tanácselnöke, a kecskeméti házban levő lakásán gyönyörű régi képgyüjteményt állit ki közszemlére.

*** (*Elhunytak.*) Dr. Neményi Ambrus iró édesatyja, Péczelen. — Almássy Balogh Albinné, született Király Jolán. — Gervay Sándor, 28 éves korában. — Dr. Schwartzel József főorvos, 75 éves korában, Esztergomban. — Özvegy Gebhardt Xav. Ferenczné, 66 éves korában, Budapesten. Béke hamvaikra!

Vidéki élet.

*** (*A trónörökös*) szerdán reggel Munkácsra érkezett. A város ünnepiesen fel volt diszitve s a pályaudvaron a polgármester, továbbá Pásztélyi János püspök és gróf Schönborn-Buchheim fogadták a trónörököst, kit a nagy számmal egybegyült közönség lelkes éljenzéssel fogadott. A trónörökös mindjárt medvevadászatra indult.

*** (*A „Rimaszombati dalárda“*), mint levelezőnk irja, hangversenyt rendezett a gömörmegyei kórház-alap javára, következő műsorozattal: I. szakasz: 1. „Török ima“ Doppler F.-től, előadta a dalárda. 2. „Népdalok“, zongorán előadta Szabó Emma kisasszony. 3. Duetto „Belisario“-ból, előadta Draskovich Lipótné asszony és Huszt Lajos ur, zongorán kisérte Wagensommer J. 4. „Születésem napján“ Nyizsnay G.-től. Quartett, előadta a dalárda négy tagja. II. szakasz: 1. „Dalárkedv mazur“ Zsazskovszky E.-től. Quartett, előadta a dalárda 8 tagja. 2. Magánének, előadta Draskovich Lipótné asszony, hegedűn kisérte Ján Zsiga és Draskovich Lipót ur. 3. Honi emlékeim Székely-től, zongorán előadta Szabó Emma kisasszony. 4. Népdalok, hegedűn előadta Ján Zs. és Draskovich L. ur. 5. „Dalárok karéneke“ Mosonyi M.-tól, előadta a dalárda. A közreműködők ki is tettek magukért, azonban a közönség közönyösségével tündökölt. A bevétel igen kevés volt, ugy, hogy a költség leszámitásával nagyon kis összeg marad nevezett czélra.

*** (*Mátravidék czim*) alatt Egerben Dominkovics Mária ismert irónő és lapunk munkatársa szerkesztésében szépirodalmi és társadalmi lap indult meg; a lap eddig megjelent számai tartalmasak; megjelenik hetenként kétszer. Ugy látjuk, hogy a fővárosból több jeles iró munkatársa van.

⁂ (*Blaháné Nagyváradon.*) „Az izraelita nőegylet“ hangversenye e hó 14-én a „Sas termében“, Blaháné közreműködése mellett, — óriási sikerrel tartatott meg. Ekkora közönséget, évtizedek óta nem láttak a tágas teremben. Blahánét kiléptekor perczekig tartó tapssal, s két óriási, gyönyörű, nemzetiszinű szalagos babérkoszoruval üdvözölték. A közönség nagy része felállott helyéről s éljenezett, tapsolt a kimerülésig. Daczára gyöngélkedésének, — mely meglátszott kissé halvány arczán — derült, jó kedvvel énekelt — A hangverseny tiszta jövedelme megközeliti a 800 frtot. A jótékony czél e tetemes sikerében igen sok érdem illeti Schwarcz Jakabné elnöknőt, ki fáradhatatlanul munkálkodott a rendezés teendőiben. Megemlitésre méltó, hogy számosan jöttek be a hangversenyre a vidékről.

⁂ (*Adoma.*) A fámának (mely most kőnyomatu lapok képét ölti fel,) ujra kedve jött József főherczegről mesélni. Azt meséli, hogy nyáron a főherczeg nagyon is egyszerű ruhában pipázott az alcsuthi kertben, midőn egy malacz ugrott fel előtte. „Szoritsa csak a sarokba kend, földi, azt a malaczot s aztán dobja ki!“ — kiáltott neki valaki. A főherczeg megtette s kidobta. Akkor hült el az atyafi, látva, hogy a főherczeggel áll szemben. De ez a mellényéből egy ezüst forintost nyujta át neki, mondván: „Igyék kend az ijedtségre!“ A história elég pikánsan hangzik, de alkalmasint csak olyan igaz lesz, mint a Ráday Pál gödöllői toasztja az udvari asztalnál, a hol soha sem szoktak toasztot mondani.

⁂ (*Vidéki vegyesek*) Abaujból a mult héten utaztak el Csoma József devecseri birtokos és Hosszufalusy Gyula honvédfőhadnagy Egyptomba s Nubiába. — Fehértemplomban az ottani német dalárda működvelői előadással összekötött dalestélyt rendezett, mely anyagilag igen szépen sikerült, a műsorba fölvett magyar dalt pedig ismételni kellett. — Losonczon Kishalmy Ferencz ügyvédtől „Az elcserélt kabát“ czimű alkalmi vigjátékot adták elő, mely a kisvárosi ferdeségeket ostorozza és meglehetősen tetszett. — Győrött „Magyar Plutarch“ czimű füzetes vállalatot inditott meg Fhilalet; a mű életrajzokat közöl, melyek azonban nagyon egyenetlenek és aránytalanok. — Lepácsek János szászrégeni orvos a „Kelet“-hez levelet intézett, melyben azt állitja, hogy Petőfivel találkozott és beszélt jóval a segesvári csata után; ez azonban oly állitás, melylyel kár bővebben foglalkozni. — Miskolczon a szintársulat nem nagy pártolásban részesül s csak akkor van tele ház, midőn X-né Doleschall Gabriella urhölgy fellép, ki mult csütörtökön az „Ifj. Fromont“-ban Szidónia szerepét játszá köztetszés mellett; az igazgatóság és szini választmány fel is kérték, hogy legalább kéthetenkint egyszer lépjen föl. — Erdélyből irják, hogy John Fretwel, hazánk barátja, angol tőkét nyert meg s ajánlott fel a deés-apahidi vasutvonal kiépitésére. — Egy szegedi reáliskolai tanuló folyamodott a királyhoz, támogassa őt az ifjuság számára irt négy munkája kiadásában, mert most a tanulók csupa haszontalan könyvekkel töltik idejöket; a csendes őrültségben szenvedő diák kérvényét a minisztérium egyszerűen visszaküldte. — Schiller L. székesfehérvári kereskedését ajánljuk t. olvasóink figyelmébe.

Külföld.

⁂ (*Mária Krisztina főherczegnő*) mult szombaton délben mondott le minden jogáról és igényéről, melyek mint az uralkodó ház sarját megilletik. A szertartás szorosan megszabott formák szerint ment végbe. A burg titkos tanácsi termébe egybegyültek a külföldi fejedelmi vendégek, a főherczegek, udvari főméltóságok, a közös, a magyar és az osztrák miniszterek, a magyar és osztrák parlamentek elnökei, a külföldi követek, a tábornoki kar s midőn valamenynyi meghivott együtt volt, a főszertármester jelenté király ő Felsége belépését. Ő Felsége rövid beszédben fölhivta tanukul a jelenvoltakat, aztán báró Haymerle, mint a császári ház minisztere, felolvasta a lemondó okmányt. Erre Mária Krisztina főherczegnő a Kutschker érsek által eléje tartott evangeliumra téve jobb kezét, elmondta az esküt, majd az asztalhoz lépve aláirta a lemondó okmányt, melyet a spanyol király nevében Conte követ irt alá. A tanuk külön ivre irták nevöket s ezzel a szertartás véget ért. Mária Krisztina főherczegnő hétfőn utazott el a nyugati vaspálya külön vonatán anyja és kisérete társaságában. A főherczegnő elutazása előtt még meglátogatta a családi sirboltban atyjának, az 1874-ben elhunyt Károly Ferdinándnak koporsóját és szép koszorut tett rá. Este öt órakor volt a burgban a családi bucsu-ebéd. A főherczegnő Strassburgon és Párison keresztül utazott uj hazájába. — Krisztina főherczegnő kiséretével szerdán este 7 órakor érkezett Párisba. Az indóháznál Izabella királynő nagy kisérettel, továbbá gróf Beust nagykövet a követségi személyzettel, báró Rothschild Gusztáv és Grévy elnök képviselője, Pitie tábornok vártak reá. Az indóház fel volt diszitve s fiatal spanyol nők virágcsokrot nyujtottak át Alfonz király arájának. Félóra mulva a társaság a Maurice hôtelbe szállt. Másnap délelőtt a Notre Dame templomban gyászmise volt a főherczegnő atyjának, Ferdinánd Károly főherczegnek emlékére, aztán Izabella királynőnél családi ebéd. — Madrid városa az ünnepélyességekre 500,000 frankot szavazott meg. Csudadolgokat beszélnek a főherczegnő madridi kelengyéjéről. Egy madridi iparos oly harisnyákkal fogja megtisztelni a főherczegnőt, melyek hagyma héjából készültek. A királyi ara a Casa de Campo kastélyban, Madridtól egy kilometernyire fogja fogadni a szenatorok és képviselők tisztelgését. A menyegzőn valamennyi külhatalom képviselve lesz. — Az ünnepélyességek programmjáról a következőket irják: Krisztina főherczegnő e hó 24-dikén Pardoba érkezik s ott fogadja a cortesek és a nagy testületek küldöttségeit. Rainer főherczeg és kisérete e hó 29-dikén a madridi várban fognak leszállni. E napon reggel a helyőrség minden zenekara reveillet fog játszani. A főherczegnő a délelőtt folyamában a tengerészeti miniszteriumba fog menni és ott fogja mennyasszonyi öltözékét magára venni. Tizenkét órakor lesz az egybekelési ünnepély; a menet és a csapatok elvonulása ezután mint 1878-ban a főutakon át a várig veszik utjokat; este kivilágitás, tüzijáték, fogadtatás az elnökségi palotában; 30-dikán kézcsók a várban, diszelőadások az operában és a többi szinházban; deczember 1-sején bikaviadal és a tartományi küldöttségek bálja 2000 meghivással; 2-dikán bikaviadal és este banket; mindennap fogadtatás a várban. A kivilágitás és népünnepélyek madridi ayuntamiento költségére történnek. (Izabella királyné a határon Novaliches marquis és a többi személy által, kik tartózkodásuk alatt Spanyolországban udvarnépét képezendik, fog fogadtatni. A telet Sevillában fogja tölteni.) Olaszország, Németország, Belgium és Dánia rendkivüli követek által, a többi ország meghatalmazott minisz-

tere, az osztrák-magyar uralkodó Rainer főherczeg által lesz képviselve.

*** (*A bécsi burgban*) pezsgő élet uralkodott a mult héten. Királyunknak vendégei voltak: az orosz trónörökös és a dán királyi pár. Volt sokféle ünnepélyes fogadtatás, diszebéd és szinházi diszelőadás stb. A vendégek vasárnap mentek el.

*** (*Gróf Széchényi Béláról*) a legutolsó hirek augusztus 10-ről szólanak; e napról kelt levele, melyet Siningfuból Pekingbe küldött. A gróf és társai egészségesek; Siningfuba julius 24-én érkeztek s innen kirándulásokat rendeztek északra Sing-Hiembe és Fatung-Hiembe, az altini és hobzoni láma-kolostorokba, aztán délre a Hoang-Ho jobb partján Kvei-Teig sat. Széchenyi nagy elismeréssel szól a khinai hivatalnokok szivességéről, az ut nehézségeit a forró homoksivatagokon keresztül igen nagyoknak rajzolja, de terveiről semmit sem ir s csak egy-egy mellékes nyilatkozatából lehet következtetni, hogy Szechuanon át akar Tibetbe jutni.

*** (*Az orvosok fekete könyve.*) Köztudomásu dolog, hogy igen gyakran akadnak oly egyének, kik az orvosnak járó honorariummal következetesen adósok maradnak. Az ily egyének ellen oly módon védik magukat Antwerpenben az orvos urak, hogy azok neveit (a szegényeket kivéve) egy, az egyleti helyiség asztalán fekvő fekete könyvbe bevezetik. Egy orvos sem látogat meg olyan családot, melynek neve a fekete könyvben figurál, mindaddig, mig ez a korábbi gyógykezelőjének járó honoráriumot ki nem fizeti.

*** (*Egy zulu házasságának akadályai.*) A zulu-kaffer társaság most Prágában vendégszerepel s nemcsak általánosságban hódit, hanem egyik tagja meghóditotta egy fürge tiroli leány szivét is, ki Bécsben pinczérnő volt s Prágába utazott barna lovagjával. Itt a boldog pár megjelent Skramlik polgármester előtt, hogy polgári házasságot kössön, de ekkor egy furcsa akadály merült föl. Az Afrika déli csucsáról jött kaffer ifju hiteles okmányokkal kimutatta, hogy Natalban 1854. deczember 1-sején született, a franczia misszió templomában megkereszteltetett s mint jó keresztyén nevelkedett; de a tiroli leány nem volt képes előmutatni a szükséges okmányokat s a polgármester ennek következtében nem adta őket össze. Az elbusult pár appellált a helytartósághoz, de itt is visszautasitották. A tiroli nő azonban még mindig reménykedik, hogy kaffer menyecske válhatik belőle s a zulu ifjuval Münchenbe utazott, hol a hatóságok talán kegyelmesebbek lesznek.

*** (*Külföldi vegyesek.*) A legelső német dalművet most fedezték föl, czime „Daphne"; Schütz Henrik szerzette, ki Bach Sebestyénnel egy századdal elébb született s ez operát 1627-ben György hesszeni őrgróf házassága alkalmával adták elő. — A párisi Bouffes-szinházban e napokban nagy sikerrel adták elő az Andran Edmond „Olivette menyegzője" czimű operettejét. — Hugó Viktortól e télen két uj mű fog megjelenni, még pedig „Toute la lyre" czimmel ujabb versek gyűjteménye, „Les religions" czimmel pedig egy hosszabb költemény. — Az orosz trónörökös és neje mult vasárnap reggel érkeztek Berlinbe s még aznap udvari ebéden, este pedig szinházban voltak. — A dán királyné még e hóban látogatást tesz Athénben, fiánál, a görög királynál. — Suvalov grófot, hir szerint, fontos állásra fogják kinevezni az orosz belkormányzatban. — A bolgár kormány nem akarja megengedni, hogy a muzulmán katonák félholdat viseljenek süvegükön kereszt helyett; ezért sok ezeren kivándorolni készülnek. — Ozman pasát több távirat Livádiába utaztatta fontos küldetéssel s csakugyan járt ott egy Ozman pasa, de csak egy dandártábornok, a ki a hadifoglyok költségei dolgában értekezik az oroszokkal.

Irodalom és művészet.

*** *A műcsarnok kiállitása*) csütörtökön megnyilt s attól kezdve naponkint 9 órától 4-ig nyitva lesz. Több száz kép van benne, nagyobb részt külföldiek. A magyarok közt Konek Ida (uj), Lotz, Vastagh, Ligeti, Tölgyessy, Spányi, Molnár, Brodszky, Feszty, Orlay s mások állitottak ki képeket. A külföldiek közül Alma Tadema, Troyon, Wenglein, Achenbach s más nevezetes egyének állitottak ki, különösen müncheniek nagy számmal.

*** (*Jókai Mór regényeinek*) buzgó terjesztői támadtak a franczia közönség számára, mely eddig tőle csak a „Magyar nábob"-ot (brüsszeli kiadás) s néhány szép elbeszélést (a „Figaro" forditásait) olvashatta anyanyelvén. Pedig Franciaország olvasó világát még jobban fölmelegithetik e képzelemben, humorban gazdag regényirónk művei, mint akár az angolokat, akár a németeket, kik pedig a Jókai nagy tehetségének átalános elismerréssel adóznak. A franczia forditásokra most Szarvadi Frigyes vállalkozott, Ulbach Lajos, e szintén jeles regényiró táraságában. Ulbach irt is már Jókainak, igérve, hogy teljes gonddal eszközli a forditásokat s azt az engedélyt kérve csak, hogy némely fejezet cziménél a francziában lefordithatatlan kifejezésektől a megértetés végett eltérhessen. Jókai ebbe készséggel megegyezett. Az első regény, melyet francziául kiadnak, a „Zöld könyv", lesz.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, nov. 15. Az álarczos bál. — Vasárnap, nov. 16. A nagyralátó. — Hétfő, nov. 17. A czárnő. — Kedd, nov. 18. Lahor királya. — Szerda, nov. 19. Pry Pál. — Csütörtök, nov. 20. Jeannette menyegzője. — Sylvia, Diana nymphája. — Péntek, nov. 21. Coriolanus.

Várszinház. Szombat, nov. 15. Samu bácsi. — Vasárnap, november 16. Piccolino. — Csütörtök, nov. 20. A Demimonde.

Népszinház. Szombat, vasárnap, hétfő, nov. 15—17. Favárné. — Kedd, nov. 18. Bokkácscsó. — Szerda, nov. 19. Favárné. — Csütörtök, november 20. Bokkácscsó. — Péntek, nov. 21. A szökött katona.

*** (*A népszinház uj operette-jét*) „Madame Favart"-t, Offenbachtól, tetszéssel fogadták. A főbb szerepeket Erdőssy Eugénia és Sziklay Emilia kisasszonyok adják.

Tartalom.

Áldozatok, Nogáll Jankától. — Ősz végén, Medgyes Lajostól. — A „nagyaszszonyok" korából, Sz. M.-tól. — És ne hozz minket a kisértetbe. — A gróf Károlyi népkonyha és kisdedóvó Szegeden. — Egy politikai konyhareczept, H. Á.-tól. — Tárcza. — Fővárosi élet. — Vidéki élet. — Külföld. — Irodalom és művészet. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jaquette-derék szabásmintája.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

47-dik szám. November 23-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár	Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap- kelte óra	perez	Nap- nyugta óra	percz
Nov. 23	Vasárnap	E 25 Kel.	E 24 Kel.	11 G 25 Győző	8		7	17	4	15
24	Hétfő	János K.	Emilia	12 János ev.	9		7	19	4	14
25	Kedd	Katalin	Katalin	13 Ar. sz. János	10		7	20	4	13
26	Szerda	Konrád	Konrád	14 Fülöp	11	☽	7	22	4	13
27	Csütörtök	Virgil	Günther	15 Purias	12		7	23	4	12
28	Péntek	Sosthenes	Rufus	16 Máté ev.	13		7	24	4	11
29	Szombat	Szaturnin	Noé	17 Gergely	14 Szabb.		7	25	4	11

☞ Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk. ☜

Bécsi levél vagy divattudósitás, ha ugy tetszik!*)

Nem a sok koronás fő kedveért, a mit e héten együtt lehetett itt látni, de még a diszelőadás kedveért sem, a mit a legmagasabb vendégek mulatságára rendeztek, ránditam én most Bécsbe; hanem egyszerűen — aszszonyi kiváncsiságból, akartam egyszer látni királynői kiházasitást, egy kicsit azonban a kegyelet is nagyon vonzotta ide szivemet, mert boldogult József nádorunk unokaleánya, Krisztina főherczegnőé ez a kiházasitás, azért csak e részben válthatom is be igéretemet, és irok valamit nem ugyan Bécsről hanem igenis Bécsből. És ha a t. olvasónő tudná, milyen nehezen jutottam e kincsek közelébe, a mig belépti jegyet kaptam az Albrecht-palotába, a hol ki vannak állitva, és mikor már meg volt a jegy, a sok ezernyi ezer magamforma kiváncsi, bizonynyal még egyszer olyan jó szivvel olvasná majd leirásomat — még egy divattudósitás árán is. És most elmondom a mit láttam. Igaz! Csak belépti jegyesek vagy negyedfélezeren voltunk!

És mert ugy lehet, csakugyan divattudósitás lesz belőle, szólok először is a diszöltözékekről. Tizenkét diszöltözék van kiállitva, mind megannyi államöltözék, legpompásabb közülök az, melyet a főherczegnő mint spanyol királyné Madridba bevonulása alkalmával fog viselni. Préselt vörös bársonyból van, gazdag aranyhimzéssel. Hozzá tartozik a spanyol kalap, vörösben és aranyban, és a vörös selyem napernyő, breton csipkékkel diszitve.

Innen elhaladva egy fülkében huszonöt pár czipő és csizmát láttunk, köztük egy pár lovagló czizmát is, mellette 24 tuczat keztyűt, ezek mellett meg száma nélküli legyezőt, gyönyörű csipkediszitéssel.

Odább meg a kalapok, köztük egy gyönyörű Rembrandt-kalap is, és azontul tizenkét pár kimenő öltözék, tavaszi, nyári, őszi, téli, ezek mellett a pompás karmantyuk, azon felül egy öltözék nagy diszre, rózsaszinű faille-ból, három méternyi hosszu uszálylyal, a mit hat pár apród hordozand majd utána, és még egy másik nagy diszöltözék, csakhogy fekete szinű, ugyan ilyen hosszuságu uszálylyal; ennyi a felső öltöny, még akkor sem lehetne őket egyenként leirnom, ha csak ennyiből állna a kelengye, holott három roppant nagy teremmel van.

Csak a reggeli és esti pongyolákat ha veszszük, mauve (gyöngéd lila) hóddal diszitve, és mindegyik mellett egy-egy kedves kis reggeli főkötőcske, a pongyolával egyforma rózsaszinű, kék stb. szalagdiszitéssel. És most vissza a középső terembe, akár akarjuk, akár nem. Mert nem szabad ám megállni egy perczre sem.

Itt van a sok ékszer: egy diadém mogyoró nagyságu brillantokból, hozzá egy ugyanilyen broche, ő Felsége nászajándoka; egy másik diadém, a menyasszony édes anyja, Erzsébet főherczegnő ajándéka; ismét egy másik diadém, hófehérke bimbókba foglalt drága kövekkel kirakva, Albrecht főherczeg ajándéka; egy brillantokkal kirakott gyönyörű arany kereszt, Mária Anna, boldogult Ferdinánd királyunk özvegyének ajándéka; egy ritka szép nyakék és karperecz, Rajner főherczeg ajándéka, azután még egy karperecz több rendjelvénynyel, — a boldog vőlegény ajándékai, képzelni, milyen szép.

Utoljára hagytam az első termet, a jó magyar házi nők kedveért, a kiknek, tudom, gyönyörűségük telnék ennek látásában, mert ez telides-teli van fehérneművel, és pedig milyennel! Nem lehet azt leirni. Csak ing háromszáz van, Valenciens-, point d'aiguiles, és egyéb szebbnél szebb csipkével diszitve. Mindegyiken rajta van a főherczegi és a spanyol czimer. És ugy a számtalan battiszt kendőn, és törülközőn, valamint a pompás ágyneműn, a párnáktól kezdve a takarókig, ezek közül egybe azon felül arany korona is van himezve, — gondolkodtam rajta, miért épen ebbe az egybe? Talán bizony a majdani koronaherczeg tiszteletére?

b. V. Sarolta.

*) Nem tetszik, de kénytelen vagyok vele, különben kiszorul a lapból! Szerk.

Mai mellékletünk magyarázata.

Ez alkalommal egy divatos Casaquine-szabásával szolgálunk t. előfizetőinknek, mely áll először az előrészből, melynek két megjelölt bevarrása van, és három hátrészből, melyeket számok szerint kell egymás mellé tenni, a O jegygyel ellátott rész pedig a kicsi felálló gallérkát képezi. Ezen szabást egy 17 centiméternyi sima, de rézsut vágott részszel kell megtoldani, melyet aztán passepoil-lal toldunk a derékhoz, és ez adja meg neki azt a kabát-féle jelleget, mely most annyira divatban van.

Számrejtvény.

Torday Etelkától

1. 5. 7. 6. A miénk hogy rég szomoru, közmondás azt tartja,
16. 17. 11. 12. 12. 2. 3. A társalgás akkor kedves, ha ez általhatja.
3. 8. 9. 8. 12. 3. 14. 19. Európában már, ugy látszik, nem lesz maradása,
18. 13. 15. 5. 19. Erdély szélén hazánknak ez hires hegynyilása.
20. 4. Innen, mondják, nevét vette édes jász testvérünk,
1—20. Ezt ha jól veszszük eszünkbe, soha meg nem égünk.

Megfejtési határidő: deczember hó 10-dike.

A f. é. 43-dik számban közlött számrejtvény értelme:

Tiéd vagyok tiéd hazám,
E sziv, e lélek!

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Török Irma. Ujfalusy Károlyné, Sipos Luiza, Langer Etelka, Báthori Sigray Istvánné, Kállay Anna, Moravcsik Emma, Szoboszlay Gyuláné, Uj Teréz és Mari, Vásárhelyi Lenke, László Margit, Bartók Erzsike, Fodor Nina, Kiss Józsefné, Péch Ilka, Gallé Natália és Gizella, Mohácsy Rózsa, Tóth Ottilia, Németh Flóra, Nagy Kálmánné, Suhajda Ida, Lovrich Katinka, Pongrácz Paulin, Olgyay Magdolna, Túry Lenke, Steiner Bella, Mészáros Juliska, Jóo Etelka, Török Ágostonné, Cserey Terézia, Károlyi Szidónia, Bányay Julia, Kékes Mari, Bárány Irma, Szilágyi Hermin, Dobay Berta, Blaskovics Jolan, Pokorny Gizella, László Ilonka, Lengyel Mariska.

Megbizások tára.

Miskolczra B. B. urnőnek: Igen szivesen teszem.

Sormásra S. D. urnőnek: El van küldve.

Eszterházára R. J. urnőnek: A mint csak lehet, azonnal.

Kassára M. J. urnak: Szivesen vettem.

J. Berénybe Pf. L. urhölgynek: A mint a sor reá kerül, azonnal.

Grabáczra R. I. urhölgynek: Minden könyv- és zenemű-kereskedésben kapható egyes füzetekben is, csak czimét tessék pontosan megirni.

Beszterczebányára Gy. B. A. urnőnek: Azonnal megküldtem.

Sopronba A. D. urnőnek: Magán sorok által értesitettem a kivántakról.

Hőgyészre D. Zs. urhölgynek: El van küldve.

Csajághra É. K. urnőnek: Azonnal postára adtam.

Szegedre O. L. urhölgynek: Ugy-e bár megfelelt az az árjegyzék kivánalmainak? Választása után szivesen vagyok rendelkezésére.

Tamásira P. J. urnőnek: Legközelebb kezei közt lesz.

Losonczra B. B. E. urnőnek: A legszivesebben el fogom küldeni.

Nagyváradra N. K. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

T. Szt. Imrére W. L. urhölgynek: A legszivesebben jártam el megbizásában, és örömemre lesz, ha bár miben is szolgálatára lehetek.

Tenkére P. J. urnőnek: Keresek és bizonyosan találok is olyant egyént, a ki köszönettel veszi szives jóakaratát.

Kérdések.

Divatos-e a nappali szobában a szőnyeget a szoba közepére leteriteni? F. Krisztina.

Foglalkoznak-e még a fehérneműek szinessel való kihimzésével? D. Elma.

Valjon divattá fogják-e emelni a már többektől ohajtott régi görög öltözéket, melyekért rajonganak a festők? Szeretné tudni Sz. Ilona.

Viselhetnek-e öreg asszonyok fürtöket, és milyeneket? Egy nagymama.

Feleletek.

K. Albertnénak. A tojásszáritást tudtommal nálunk még nem gyakorolják. Külföldi lapokban olvastam, hogy Amerikában, St. Louisban egy tojásszáritó gyár létezik, a hol nagy mérvben készitik a száritott tojást, de többet tudakozódásaim daczára sem tudhattam meg. K. A.

Egy fiatal asszonynak még egy módot ajánlhatok az asztalneműekből a borfoltokat eltávolitani. Ugyan is dörzsölje be az asztalkendőt mindkét oldaláról elébb marhafagygyuval, aztán pedig az ugynevezett zöld, epés szappannal, áztassa be folyó vagy esővizbe, a melyben két napig is lehet hagyni. Ekkor a ruhával szokott módon el kell bánni, és a foltok láthatatlanok lesznek. Ha azonban mégis mutatkoznék még valami helye, azt vizesen tegyük ki néhányszor a napsugaraknak, tavaszkor és nyáron, és végkép el fognak tűnni a foltok. D. Lászlóné.

Egy tapasztalatlannak. Bátran elfogadhatja a fiatal ember arczképét, hanem nem ám cserében, mert a magáét ne adja oda, ha csak nem — vőlegényének.

Sz. Ida meglátogathatja ugyan fivérénél lakó barátnéját, de mégis jobb, ha a barátnő őt keresi föl többször otthonjában.

F. Vilmának. A homokledörzsölésekről nem sokára külön czikket fogok irni, addig is csak annyit mondhatok, hogy azokat börtisztátlanságok és kiütegek ellen használják, erősen dörzsölve atest azon részeit, melyeknek erre szükségük van, és pedig vizzel dörzsölik azt, ez által a vérkeringést előmozditva. B. A.

Szerkesztői nyilt levelek.

„A zsenirozásról.“ (gr. Z. T.) Nagyon köszönöm.

„A spanyol táncz.“ (Dfv.) A mint lehet.

„Orosz népdalok.“ Csak maradjanak maguknak, czigányaikkal együtt.

„Ott énekelt.“ (D. L.) Terjengős. és itt ott a mértéke is hibás.

„Ülök paripára“ Nem való női lapba.

P. D. urnak (L.) Azt tartom, elég, ha a napi lapok közlik a kivégzéseket és kivégeztetéseket. Nincs az ilyen közleményben semmi lélekemelő.

„Anyám sirján.“ Hangulatos, meleg, egy-egy részlete is meghatóan szép, különösen az, a mely a távoli furulyaszót a sziv érzelmeivel egybeolvasztja. Egészben véve azonban ugy bel-, mint a külformája nem olyan, hogy ki lehetne adni.

„Képzelt eszmény.“ Hát nem képzelt eszmény is van? És a milyen a czime, olyan maga.

B. A. urnak (Bdpst.) Az a Geibel-féle fordítás sikerült. Az igéretet is szivesen veszem.

A többi kéziratról közelebb.

Előfizetési fölhivás

a

„CSALÁDI KÖR“

Huszadik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven szines boritékkal.

Minden hóban négy melléklet, fölváltva szinezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások és arczképek.

Előfizetési dij:

Csupán a lapra: egész évre **12 frt,** — félévre **6 frt,** — negyedévre **3 frt.**

Az egész évi 12 kötet csomagolási dija 40 kr.

Kivánatra kimeritő árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Karácsonyi és ujévi ajándékok!!!

a legszebb, legolcsóbb és legczélszerűbb karácsonyi és ujévi ajándékok

Magyarországban! egyedül SCHILLER L.-nél Székes-Fehérvárott kaphatók!

Sürgöny! Most egy uj küldemény érkezett. *Sürgöny!*

Egyik legnagyobb londoni bank bukása 970,000 font sterlinggel!

JAMES Wrth. egyik legelőkelőbb londoni bankár

(Finanz-Agentie Viktr. Street kerületében)

mult hóban Manchesterben rendkivüli veszteségek folytán **970,000** font sterlinggel

csőd alá került.

A nagymennyiségü vászon és egyéb divatkelmék elárusitását, melyek ottan elzálogositva voltak, a **csőd-consortium** elhatározása tán én nyertem el.

A kelmék jóságát vagy olcsóságát dicsérni fölösleges. legjobban mutatja azt maga a tény, csak annyit vagyok bátor megjegyezni, miszerint az alakult **csőd-consortium** azon igyekszik, hogy a föntemlitett csődöt a lehető legrövidebben akár mi módon rendezhesse, tehát az árukon

50 százalékkal olcsóbban! jobban mondva majd nem ingyen

tul lesz adva; kérem tehát a nagyon t. vevőközönséget megrendeléseit siettetni, miután ily potom ár mellett a készlet nem sokáig tarthat.

A nagyon t. közönség szives pártolását kérve, maradok kiváló tisztelettel

Csomagolas ingyen. Vidéki megrendelések azonnal és a legpontosabban eszközöltetnek.

Schiller L. **Sz.-Fehérvárott. városházter, a városház kapuja mellett**

Vidéki megrendeléseknél kérem a czimet, rendeltetési helyet u. p. vagy vasuti állomást érthetően kiirni.

Leltári kivonat:

	I. csoport.	becs-ár most frt kr	frt kr
5000 drb.	téli fejkendé . . . . drbja	— 25	— 10
800 „	fin. cachmir broge-kendő „	— 30	— 12
3500 „	9/8 ngys. északsarki berlini kendő . . . . . „	— 50	— 25
500 „	9/8 nagys. finom posztókendő főre . . . . . „	1 20	— 60
3000 „	7/4 nagys. berlini kendő nyakra minden szinben „	1 40	— 68
5000 „	10/4 nagys. téli angelino nagy kendő . . . . „	1 85	— 95
580 „	10/4 nagys. Franceszko burkoló kendő . . . „	4 50	2 35
650 „	12/4 nagys. legfin. posztókendő neigedeineri gyárb. „	6 20	2 90
500 „	20/4 nagys. 5 röfös nehéz utazó plaid (nélkülözhetlen minden utazónak téli időben . . . . . „	8 90	4 20
398 „	24/4 nagys. legnehezebb Bradfort-plaid (nélkülözhetlen minden utazónak téli időben) . . . . „	14 50	5 90

	II. csoport.	becs-ár most frt kr	frt kr
300 vég	7/8 széles legjobb minös. sima kék vagy barna barchet röfe	— 28	— 14
200 „	4/4 szls. legj. minős. és legj. mosatu csikos és koczkázott vatmolbarchet . . . . „	— 32	— 15
250 „	4/4 széles jó minős. dupla barchet . . . . . „	— 45	— 22
275 „	4/4 szls északsarki kalmuk szövet . . . . . „	— 50	— 24
95 „	9/8 szls. finom fehér sinor barchet . . . . . „	— 45	— 25
89 „	9/8 szls. finom fehér piquet barchet . . . . . „	— 58	— 28
150 „	7/8 szls. őszi flanel sötét . „	— 35	— 15
52 „	7/8 „ Ernáni szövet . . „	— 40	— 20
45 „	4/4 „ fin. bnaziliai lüszter minden szinben . . . . „	— 50	— 25
40 „	4/4 szls. legfinom. téli angol ripsz a legdivatosabb szin. „	— 60	— 30

III. csoport. Uraknak.

15 vég	7/4 széles beavatott szürke posztó . . . . . röfe	3 70	1 70
12 vég	4/4 szls. finom tiffi posztó minden szinben . . . röfe	4 90	1 90
20 vég	5/4 szls. koczkázott és csikos gyapjuszövet . . . . „	5 50	2 25
30 „	8/4 szls. angol Boa kabát és menczikovnak . . . . „	6 70	2 85
2000 drb	kötött fehér alsó ing (hütés ellen nélkülözhetlen)	2 50	— 85
2000 „	kötött fehér alsó nadrág (hűtés ellen nélkülözhetl.)	2 80	— 90

IV. csoport.

50 vég	4/4 szls. angol csinvat futó szönyeg . . . . . röfe	— 45	— 22
38 „	5/4 szls. angol csinvat futó szönyeg . . . . . „	— 60	— 28
25 „	6/4 szls. angol csinvat futó szönyeg egészen nehéz . „	— 70	— 32
250 drb	nagy szürke nehéz pokrócz dbja	3 50	1 90
800 „	legfin. diszitett alsó ruha diagonál posztóból . . „	6 50	3 25

Végül

350 vég 7/4 szls. jó minőségü angyalgyolcs röfe 25 kr. helyett most csak 13 kr.
220 „ 4/4 „ „ „ tolltartó „ 25 „ „ „ „ 13 „
200 vég angol oxford . . . . . röfe 30 kr. helyett mostt csak 15 kr.
500 „ legjobb minőségü és legjobb mosatú honi Creton . . . . 16 kr.

Kivánatra kimeritő arjegyzéket ingyen és bérmentve.

50 százalékkal olcsóbb elárusitás. 970.0000 font sterling bukás miatt.

50 százalékkal olcsóbb elárusitás. 970,000 font sterling bukás miatt.

Wissnyey Gyuláné

IV. ker. (Belváros) kigyó-utcza 2. sz. Várady-ház

Budapesten.

Aján'ja ujonnan nyitott **női divat, pipere és Confection üzletét**, melyben minden ivadra a legdivatosabb női és gyermek **kalapok**, pongyola- és alkalmi **fökötők, Coifurok, csokrok**, galérok, kézelők, finom téli pamut, szövet kendők, finom **menyasszonyi, bali** és alkalmi **ruhak** mindég s legutolsó franczia divatlapok nyomán készittetnek. Mindennemü **Moule, Crepplisze, selyem** és **esipke cravattok, rüshek**, csecsemöi fel szerelések és több e szakmába vágó czikkek mindég **nagy választekban** találhatók.

Megrendelések legpontasabban eszközöltetnek

Árjegyzékek bérmentve küldetnek.

Kopaszság

és a hajösszülés és a pikkely képződés ellen a naponta beérkező hála és köszönet iratok szerint legjobban használható a

Tanin-olaj

Dr. **Moras**-tól.

Tisztelt gyógyszerész ur!

A kopaszságellen a legjobban használ a Dr. Moras-féle Tanin-olaj. Kérem sziveskedjék még egy nagy üveggel küldeni. tisztelettel

Prag ***Jeremiasek,***

cs. k. törvényszéki tanácsos

Kapható *Budapesten. Török József* gyógyszerész-

Temesváry Móricz

czipő-gyara

Budapest, király-utcza 2. sz.

Orczy ház.

A téli szükségletre ajánl nagyban és kicsinyben:

Hölgyek számára:

Nemez pongyola czipőket minden szinben sarokkal és csokorral . . . . . 1 frt 80 kr.
Eberlaszting vagy börczugos topánokat magas vágással, a legfinomobban kiállitva . . . 3 frt.
Czugos börtopanokat, erős chagrin vagy bornyubőrből veresnemeg-béléssel, szegelve. Dupla talppal, esős időben tartós . . . . . 3 frt 40 kr.

Urak számára:

Topányokat, bornyu vagy bagaria bőrből, szegzett és srófolt duplatalppal igen erős . . . . . 4 frt.
Topanyokat orosz lakbőrből. szegezett dupla talppal és srófmunkával, és esős időben való 4 ft 80 k.
Térdcsizmákat. dupla bagaria bőrből háromszoros csavarral ellátott dupla talppal vizmentes 8 ft 80 k.
Ugyanaz orosz lakk bagaria bőrből . . . . 12 frt.
Megrendelések postai utánvét vagy az összeg beküldése mellett a legpontosabban megküldetnek.

Dr. Lengiel F. féle

nyír balzsam

A növény nedv, mely a nyír törzséből kifoly ha bele furnak, mióta emberek emlékeznek a legkitünőbb szépitő szernek ismertetik, és ha e nedv a feltaláló utasitása szerint ehemikai nton balzsammá készittetik csodaszerü hatást nyer.

Ha az arcz vagy test este bekenetik, reggel már alig eszrevehető pikkelyek válnak el a bőrtől és helye fehér és gyengeddé válik.

Ezen balzsam a ránczokat és himlöhelyeket az arczról eltávolitja és ifju szint ad; a bőrt gyengéd — fehér és üdévé változtatja és eltávolitja logrövidebb idő alatt a szeplöt, anyajelt, orrvörhenyt, kinövéseket és más tisztátlanságokat a börről.

Ára egy korsó nyír balzsamnak használati utasitással együtt 1 frt 50 kr.

Valódi kapható **Budapesten:** Török József gyógyszerésznél király utcza. **Pozsonyban** Pisztary Félixnél a Mihály kapunál és **Temesváron** Tarczay

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 26-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

48. SZ.
Nov. 30-dikán.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Bálint bácsi fürdözése.

(Beszély.)

Irta Véka L.

Felnyilt a kalitka és szárnyra kelt a szegény kis madár.

Azaz hogy nem jól kezdtük. Mert a dolog tulajdonképen máskint történt. Becsukódott ugyanis a ketrecz ajtaja és nyakába keritette Csicsókay Bálint osztálytanácsos ur a világot.

Tiz hónapig minden évben birkatürelemmel fogyasztotta Bálint bácsi a papircsomagokat, melyekkel, különböző hivatalszolgák közvetitése mellett, hűségesen ellátták az osztályfőnök, államtitkár és miniszter urak. Görnyedt iróasztala mellett annyi kitartással és oly buzgósággal, mintha hivatalszobájának négy falán tul nem is léteznék mosolygó kék ég, viritó pagony, illatos rét, hullámzó tó és testet edző üde lég. Öntötte a betüket oly igyekezettel, mint csak az teheti, ki csakugyan azt hiszi, hogy a nagy világ nem birna magától is eligazodni, ha ő ezeket az éktelen kajmókat és kacskaringokat nem vetné a tiszta papirra. Ámde ha megkondult a szabadság órája: kötéllel sem maraszthatták volna a szegény foglyot tovább rabságában. Zsebre dugta ekkor munkatársát, az aranykeretü pápaszemet, megsimogatta bucsuzóul az iróasztalán heverő „maradékot“, nagyot puhákolt és — illa berek, nád a kert! Övé a világ az óperenciás tengeren tulig. Először haza tehát a hivatalból, aztán pedig onnan elibe a sok élvezetnek, ki a szabad ég alá!

Igy történt ez az idén is.

Csak akkor jutott Bálint bácsinak eszébe, hogy voltaképen azt sem tudja, merre forduljon, midőn már lakháza előtt állott a bérkocsi, mely hivatva vala a hiányzó szárnyakat pótolni és a barangolásnak legalább kezdetét megkönnyiteni. Bálint bácsi korlátlan ura volt személyének és akaratának. Mehetett jobbra és balra, fölfelé és lefelé, északnak, keletnek, délnek vagy nyugatnak. Senki sem elegyedett panaszosan terveibe, senki sem gáncsoskodott, senki sem unszolta erre vagy arra. Nem mintha senki sem szerette volna. Sőt szerették nagyon sokan. Bácsija volt ő az egész világnak. Még az is, ki először találkozott vele az életben, feltéve, hogy annak hamisitatlan magyar vér pözsgött ereiben és hogy még nem merült el üstökig a tengernyi mélységü müveltségben, melynek segélyével óriási lejtéssel haladunk a nagy semmiség felé, — még az is leolvasta első pillanatra a jóságos arczról, hogy ahhoz, ezekhez a hamiskásan pislogó zöldesszürke szemekhez, a kedélyes mosolytól soha meg nem váló, de azért mégis mindig szivart maró ajkakhoz, az egyfelől a föld középpontja felé konyuló, másfelől égnek meredő, össze-vissza kuszált torzonborz szürke bajuszhoz sehogy sem illik a nagyságolás és hogy amaz emberek egyikével áll most szemben, kiket a magyar — nem kutatva a szövevényes vérségi kapcsolatot — ösztönszerüleg a szivből fakadó czimek legszebbjeinek egyikével, a bátya szóval szokott megtisztelni. Szép állapot volt ez nagyon, de Bálint bácsi mostani válságos helyzetében még sem elegendő az üdvösségre. Voltak Bálint bácsinak máskor is néha-néha pillanatai, melyekben megvillant agyában a gondolat, hogy talán mégis kár volt az élet tavaszát tartós kötelékek megállapitására fel nem használnia. De az agglegény tudata soha sem nehezedett keservesebben szivére, mint akkor, midőn — kizökkenve a mértani szabatossággal meghatározott kerékvágásból s engedve a zsémbelő orvos zaklatá-

sának — utra kellett kelnie, hogy szellőztesse máját, lépét, lelkét és eszét, a dohos papirból ráragadt penész kiirtása végett. Ilyenkor fájlalta Bálint bácsi legrémségesebben, hogy se felesége, se fia, se leánya s hogy az édes érdekek is követték az egykor dús hajfürtök példáját s eltűntek láthatára köréből ama megközelithetlen távolba, melyből a fürtöket Török József és Beszédes Kálmán gyógyszertárainak mindannyi csodaszerei, az édes viszonyokat pedig a kielégitetlen sziv legforróbb vágyai sem birják többé visszaidézni. Mit ért tudnia, hogy mindenütt szivesen fogják fogadni, bár merre vetődjék? Hiszen még sem várják sehol és sehová sem csalogatják! Sem itt, sem ott nem nélkülözik. Ez pedig az olyan emberre nézve, minő Bálint bácsi is, nagy baj. Érzi, tudja, hogy az évek nem birták annyira lehüteni szivét, hogy az nem tölthetne be szeretete aranyragyogásával egy kis kört, mely benne szemlélné napját s tengelyét. Maradna is abból még elég az egész emberiség számára. De van-e széles e világon valaki, ki hajlandó volna a meleg sziv kisugárzásából többet igénybe venni, mint a mennyivel minden más szomszédja beéri? Azok a fürtök, azok a gonosz fürtök! Miért is kellett oly gyorsan elpusztulniok! Csunya, veszedelmes dolog az a mulandóság! Hogy az ember erre nem gondol, mig idejét nem multa! Most Bálint bácsi akár a földbe temettesse magát. Csak annyit érne vele, mint ha emberek közé keveredik a szélrózsa bármely irányában. Semmi kétség: ott is szivesen fognák fogadni!

De mit ér a tünődés? Ezen már most segiteni nem lehet. Határozni pedig mégis kellett. Bálint bácsi tehát gombjain számitgatta, melyik fürdőbe ránduljon azok közül, melyeket orvosa e g y e n l ő n üdvösökül ajánlott. Végre is abban állapodott meg, hogy a véletlenre bizandja a határozást. Megsugta a bérkocsisnak, hogy a legközelebb indulandó vasutvonat pályaudvarába szállitsa; ott pedig megleste azt, ki elsőnek jelentkezett fürdőjegyért s követte annak példáját. Igy jutott el Tátra-Füredre.

A sors bizonyára kedvezni akart Bálint bácsinak, midőn őt olyan helyre vetette, melyet a változó szeszélyekben gyönyörködő divat manapság dédelgőn felkarolt s a természet alkotó keze is kedvenczei közé fogadott. De jóakaratának emez érvényesitése közben a gondviselés nem számolt pártfogoltjának egyéni hajlamaival s ugyanazért az most az egyszer kudarczot is vallott.

Bálint bácsi tetőtől talpig tősgyökeres magyar ember s igy természetes, hogy nézete szerint a magas sziklabérczek akkor a legszebbek s talán csakis akkor szépek, ha azokat alulról, a völgyből szemlélheti. Nem teremtette őt istene sem zergének, sem vadkecskének. Csakhamar megunta tehát Tátra-Füreden a girbe-görbe sétákat s ugy találta, hogy a sik utak hiányaért sem az örökös ázás és fázás, sem a méregdrága árakért kiszolgáltatott gyarló ételek nem kárpótolhatják. És ha még a közönség, melynek körébe jutott, feledtethette volna helyzete sanyarúságát! De emberek, kik abban lelik gyönyörüségüket, hogy tizszer öltözködjenek napjában és az azzal járó fáradságtól ment időközökben — ugy járván egymás körül, mint a hogyan kerülgetné macska a forró kását — azt találgassák: közülök melyiknek van Nagy Iván jóvoltából három össel többje, vagy talán a zsebében öt garasnál kevesebbje, — az ilyen emberek nem feleltek meg Bálint bácsi szája izének. Már harmadnap bucsut mondott Ó- és Uj-Tátra-Fürednek, a felkai tónak és virágkertnek, a tarpataki nagy vizesésnek, a vereségeket kiheverő és jövő diadalokról álmadozó államférfiaknak, bögyösködő szépeknek, egészségeseket gyógyitó orvosoknak, rosz lakásnak, fogyatékos élelemnek, borsos számlának, és leszállott a völgybe, a magas Tátra lábánál elterülő poprádi fensikra, Hussz apónak diszkertjébe, hogy innen a völgyből gyönyörködjék a lomniczi és gerlachfalvi csucsokon s a magas Tátra egész csoportozatán, a késmárki emelkedéstől a görbe Kriván ormáig.

Szép hely is ez a poprádi diszkert! Sem dúsgazdag főuraink, sem egyháznagyaink egyike, hanem csak szerény külsejű, egyszerű polgár teremtette meg azt nagy áldozatokkal, hogy megalkossa itthon is azok számára, kik hegymászás és csatangolás nélkül el nem lehetnek, azt a kényelmet, melyet évenkint oly sokan hajhásznak, de többnyire nem lelnek a h a z a h a t á r a i n t u l. Hussz Dávidnak, a hetven éves apónak s nem sokkal fiatalabb nejének védszárnyaik, illetve sveiczi házaik födelei és ágyaik selyemtakarói alatt még az elkényeztetett ember is daczolhat néhány napig az élet sanyaruságával, ha csak azt nem tekinti mulatozásának feltételeül, hogy két kézzel dobálhassa ki drága pénzét az ablakon, mert ezt Hussz apó nem hajlandó elősegiteni, de talán megengedni sem. Terjed is ennek hire s hasznositják is kellően a tudomást — a porosz atyafiak, a kassa-oderbergi vasut jóvoltából. Idővel majd csak meghallják talán Baranyában és Csongorádban is, hogy jó hegyi levegő szivhatása végett bizony kár Ausséba vagy Radegundba fáradni; már csak azért is kár, mert megvan az irva, hogy még a kakas is ur a maga szemetjén.

Bálint bácsi alig érkezett Poprádra, azonnal felsietett a löveldének elkeresztelt egyik szellős nyaraló erkélyére. Azt hallotta vala utközben, hogy ez erkély épen szemben fekszik a magas Tátra hegylánczával s onnan nyilik a legszebb kilátás a Poprádtól csak keskeny völgy által elválasztott lomniczi csucsra. Vitt is magával éles látcsövet az erkélyre, hogy fenékig kiürithesse a remélt élvezet poharát. De bár mennyire törülgette is üvegeit, bár mennyire erőtette is szemeit: még sem látott egyebet alá és fel lengedező felhőkárpitnál, melyet valószinűleg a kis Lehmann mintája után festett valamely kontárművész a nagy természet rendeletére s melynek változatosan tarka, de mégis mindig szürke alakjai csak néhány ölnyire gomolyogtak Bálint bácsi orra előtt.

Egyről feledkezett meg Bálint bácsi, vesztére; arról: hogy ez a poprádi diszkert csakugyan kétségtelenül igen szép hely, de csak jó időben az. Most pedig szakadt az eső és fagyosan peszegett a szél, be a magas Tátrának hóval telt katlanaiból. Ilyen időben kerüli minden jámbor lélek, ha csak szerét ejtheti és nem készül öngyilkosságra, Poprád környékét.

Bálint bácsi mind a mellett nem tágitott az erkélyről. Nem hiába végezte abban az időben iskoláit, midőn a fiuk nem tömettek ugyan, a feneketlenül mély bölcsességű német tudományos rendszerek követelményeinek megfelelőn, százféle tudománynyal, hogy legyen mennél több, mit utóbb feledhessenek, de azért amugy magyar miskásan latinul megtanultak. Nem feledte maig Bálint bácsi kedves Horáczát és tudta ennek révén, hogy az igazságos embert sem disziti az ingatagság. Hősiesen megküzdött tehát három álló napig az esővel és fagygyal. Három napig dider-

gett az erkélyen legmelegebb téli köntöse alatt és dicsérte a jó istent, ki megteremtette a napsugár után áhitozó emberek számára a szép nyarat, hogy örvendhessenek néhány hétig életüknek azok is, kiket hivatásuk az évnek öt hatodrészében penész szagu szoba iróasztala mellett görnyeszt.

De az eső csak nem akart szűnni, nem fellebbenni a felhődiszlet. Locsogott és pattogott az égből alászakadó zuhatag, mintha a sok vizet onnan sajtárokból öntenék a már ugyis elárasztott földre. Hasztalanul dugta be Bálint bácsi füleit pamuttal, csakhogy a fűhöz-fához, falhoz és pocsolyákba verődő sűrű cseppek suhogását és tocsogását ne kelljen hallania. Látnia kellett mégis a felhőktől földig érő, kötélverő segitsége és kereke nélkül vizből fonott zsinórokat csakugy, mint ha Ischlben vagy Salzburgban fogyasztaná a pénzét. Valóban kár, hogy Bálint bácsi nem tartozik amaz emberek közé, kik nem is üdülés, nem is élvezet keresése végett vándorolnak évenkint nagy számban Magyarország határán tul, hanem csak azért, hogy elmondhassák, hogy ők is jártak arra, merre a gólya téved, ha nyugatnak veszi utja irányát. Most Bálint bácsi menten dicsekedhetnék azzal, hogy ő voltaképen nem is Poprádon időzött, hanem a kies, bájos és csodaszép Salzkammergutban tanulmányozta a nagy jelentőségű kérdést: hány napi i l y e n esőzés képes a legkonokabb és megrögzöttebb sziklát is az életuntság szélsőségeig puhitani?

Mind a mellett most sem tágitott volna Bálint bácsi az erkélyről, ha nem kellett volna egyébbel is daczolnia, mint csak az égi nedvvel és az északnak hideg fuvalatával. Hiszen még a negyven napi esőzés, mely megteremtette a vizözönt, még az sem tartott örökké. Kell tehát, hogy Poprádon is megvirradjon valaha és kibujjék a sok felhő közül végre ismét a nap s vele a magas Tátra. Mondják pedig, hogy ezt béketürő embernek megvárni érdemes is, hatszor is. Ha Bálint bácsi negyednapon mégis arra szánta magát, hogy felszedje a sátorfáját: ennek oka egyszerűen az, hogy gyomra sehogy sem birt három napon tul a vajban sült rostélyosokkal megküzdeni. Eltürte Bálint ur szivesen az esőt és fagyot; eltürte a körüle hemzsegő szőke legényeket, kik czifrára faragott, hosszu hegymászó botokkal vitézkedtek Hussz apónak sik földön fekvő kertjében a gondosan ápolt virágágyak között, és eltürte emo legényeknek henczegéseit és hetvenkedését is; nem hozta ki még az sem sodrából, ha szemlélnie kellett, mint vásárolják a nagyszáju urak, hosszu alkudozás folytán, kávézás közben, szegény házalóktól az alpesi hóvirágot és tűzik azt hetykén kalapjaik mellé, hogy otthon teli torokkal dicsekedhessenek azzal, mennyi életveszélylyel küzdöttenek meg vala ott, valahol az isten háta mögött, lenn a „wilde Magyaren“ sziklái között, mig megszerezhették kalap mellé a ritka bokrétát; de a vajban sült, párolt és kirántott husétkek, melyek Poprádon hirdetik a magyar konyha dicsőségét, ezek kifogtak Bálint bácsi állhatatosságán is. Mióta Poprádon tanyázott, még nem szabadult a gyomorégéstől és ebből a jóból nem kivánt többet, mint a mennyi számára a három nap alatt kijutott. Jó magyar létére szöknie kellett a csak németnek való poprádi m a g y a r konyha elől. A jó sziv megalkhatott sokkal s megbocsáthatott még többet; de a gyomornak elveken nem tágító szigora kiüzte Bálint bácsit Hussz apó paradicsomának kertjéből. Egye más a vajban sült rostélyost!

Negyednapon már kora reggel kinn ült Bálint bácsi a poprádi indóház lóczáján. Várta most is a jó szerencsét. Nem hiába gyanusitják az embert azzal, hogy nem szokott a maga kárán okulni. A kissé kudarczos első kisérlet nem rémitette el Bálint bácsit sem attól, hogy másodszor is a vak szerencse kormányzására bizza kóborlása sajkáját. Követni fogja most is annak a példáját, ki elsőnek váltand jegyet a pénztárnál. Hiszen kérdezz tiz orvost és biztos lehetsz abban, hogy közülök mindenik más-más fürdőt ajánland bajodban a leghasznosabbul. Miért ne értékesithetné tehát az ember, ha különben sincsen semmi baja, a szintén bekötött szemmel ide-oda tántorgó véletlennek tanácsát ugyanannyi sikerrel?

Nem sokáig maradt Bálint bácsi magára a lóczán. Halvány kis leányt, kinek lábai csak ingadozva kerülgeték a sok esőlé pocsolyáit, kisért édes szüléje a padhoz, azzal a gyengéd támogatással és gondozással, melyre csak a jó anya, csak az a teremtmény képes, mely a mennyei rangfokozatban elsőnek következik az angyalok után s ezeket talán nem ritkán meg is előzi. Bálint bácsi a lócza legvégső végére huzódott, csakhogy teljes kényelemmel helyezkedhessenek el mellette a jó anya és ennek beteg gyermeke. Még bundáját is felajánlotta zsámolynak, hogy a didergő kis leánynak lába eme locspocsos időben meg ne hüljön. Aztán pedig — maga sem tudta: miért teszi? — le nem vonta többé szemeit szomszédjairól. Istenem, ha neki is volna ilyen kedves gyermeke! Mily szives örömest szentelné minden erejét egész odaadással annak ápolására, ha jutalmul ő is kaphatna abból az édes mosolyból, melylyel most ez a kis leány tekint édes anyjára! A jó szüle pedig egyre simogatja gyermekének halvány arczát és édes biztatást cseveg annak a fülébe. El fog tűnni gyermekem, a nehéz betegség emléke, mint a kinzó álom képleteinek buboréka, vissza fog térni ismét az aczél ruganyossága izmaidba; ki fognak ujra piroslani a rózsák sápadt orczáidon! Csak nyolcz napig legyünk — Vihnyén!

Vihnye! szent isten! Vihnye! Hogyis feledkezhetett meg Bálint bácsi Vihnyéről? Arról a helyről, melynek annyi nő, annyi leány köszöni viritó egészségét? Hiszen csak harmincz éve, hogy Bálint bácsi ott, az Amália-hegyen, a millió csillagok közt halkan uszó hold szelid világitásánál örök — —! No, de elmult esőnek nem kell köpönyeg. Elég az ahhoz, hogy Bálint bácsi akkor időben élte földi létének legboldogabb napjait és Vihnye kisded völgyét nem adta volna oda a nagy világ egész kerekségeért sem cserébe. És mégis megfeledkezhetett Vihnyéről! Ilyen az ember! Rut hálátlanságra nagyon is hajlandó a szive.

Bálint bácsi töredelmesen bevallotta maga előtt ocsmány hibáját s rögtön el is határozta annak jóvátételét. Nem várt többé példaadásra. Áldotta végzetét, mely nyomára küldte a jó szülét s beteg gyermekét és oda állott rögtön a vasuti pénztár ablakához. A mint azt a pénztárnok nagysokára kegyesen megnyitni méltóztatott: Bálint bácsi volt az első, ki jegyet váltott Selmeczig, honnan aztán már csak macskaugrásnyira van a sok másnál kevésbé hires, de annál jótékonyabb vihnyei fürdő. Majd csak nem megtörtént, hogy Bálint bácsi a váltott jegyet szivéhez szoritotta. Talán meg is tette volna, ha csak abban a pillanatban nem nyujtja vala a málha átvételével megbizott raktárnok markát az érdembe hozott hatosért. Az erszény után kellett nyulni.

— Isten hozzád Poprád! Vitorlázunk Vihnyére! —

kiáltá egészen nekitüzesedve Bálint bácsi, a mint a mozdony zakatolása kiséretében megindultak lábai alatt a kerekek és megkezdte a vonat robogását Lucsivna felé. Már is látta Bálint bácsi maga előtt és maga körül azt a sok kedves, szép, vig és elmés menyecskét s leányt, kik oly szivesen fogadták egykor körükbe őt, Vihnyének egyetlen férfi-vendégét, és dédelgették s kényesztették a fehér hollót, szóval és tettel. Eszébe sem jutott Bálint bácsinak, hogy azok a szép és kedves menyecskék és leányok bizony azóta már rég tisztes asszonyságokká, valószinűleg nagymamákká változtak s aligha lelnének többé különös kedvtelést tüzes csárdások elkopogásában és még kevésbé az olyan sétákban, melyek a szelid hold világításánál az Amália hegy csucsáig terjeszkednének. Csak a maga vétkét és rut hálátlanságát emlegette és fel is tette magában, hogy kedvességének egész teljét fogja Vihnyére pazarolni, csak hogy legalább a tulvilágon bűnbocsánatot nyerjen azért, hogy Vihnyéről megfeledkezhetett. Ő feledkezett meg Vihnyéről! Hallatlan!

Előre tehát, gyorsan előre a megkezdett irányban! Hadd kezdődjék mielőbb a vezeklés!

Poprádtól Hochwaldig, melynek még eddig Magyarország helynévtára nem birt magyar nevet teremteni, zavartalanul élhetett Bálint bácsi bánatának, emlékeinek és reményeinek. Mert odáig magányos medvének zárta sárga ketreczébe a kocsikalauz. Bálint bácsi, ki egyébkor rajongott az emberek társasága után, most sokért nem adta volna a csak tulajdon képzeletének tarka alakjaival megnépesitett édes magányt; nem adta volna sokért, hogy csordultig telt szive terhén itt-ott s helylyel-közzel menten könnyithetett egy-egy százfontos sohaj vagy körmönfont felkiáltás légberöpitése által, a nélkül, hogy latogalnia kellene, mit mondand majd ehhez a józanabb eszű és hidegebb vérű szomszéd? De a sors, melylyel köztudomás szerint senki sem köthet örökké tartó frigyet, megirigyelte Bálint bácsi boldogságát s kölönczöt dobott lábai közé, mely kizökkentette észjárását eddigi kerékvágásából. Hochwaldon a kalauz két uj vendéget bocsátott a sárga ketreczbe: termetes uri embert s karcsu némbert. Amaz csak oly kopasz volt, mint maga Bálint bácsi; emez fiatal és hosszan lecsüngő fürtökkel megáldott. Apát és leányát gyanitott az érkezettekben Bálint bácsi és máris javában hozzáfogni készült ismét a dünyögéshez, hogy voltaképen miért is van majdnem minden, vele egykoru embernek szerelmetes szép gyermeke, kit simogathat, s csak neki nincsen; midőn még jókor észrevette nagy tévedését. Igen, de minő tévedés volt ez? Éretlen kökényt kapott Bálint bácsi cserébe falatnak fanyar vad körtéért. Vaknak kellett volna lennie, hogy észre ne vegye, mikint azok ketten, az öreg ur és a fiatal nő, ifju mátkapár, mely, kiindulva a keleti vagy északi tenger partjainak homokbuczkái közül, most végezi szép földünkön nászutazását.

(Folytatása köv.)

A lemondás óráiban.

Pósa Lajostól.

III.

En istenem, mivé lettem?!
De hamar megöregedtem!
Torlott képemen a
Sok sötét barázda
A mulandóságot
Búsan magyarázza.

Napról-napra jobban érzem:
Fogy az élet, fogy a vérem.
Hasztalan biztatom
Csüggedő szivemet:
Közeledik a sír,
Már felém integet.

Vagy talán már meg is haltam?
Nincs a sírban nyugodalmam?
Oh! nekem ugy tetszik,
Mintha már régóta
Lenn feküdném egy kis
Deszkakoporsóba'.

IV.

Éltemet ha végik nézem:
Rám sötétlik semmiségem.
Futni egyre meddő pályát:
Életem csak ennyiből állt.

Kaptam én is csztályrészül
Koszorut . . . de virág nélkül.
S hordva töviskoszorumat
Minden órám kinba fuladt.

Nem vádolom én a sorsot,
Hogy tenyerén soh'se hordott.
Jónak, rosznak ugy is vége,
Sírgödör a menedéke.

Bármikor jön is halálom:
Az életet nem sajnálom.
Sajnálom, hogy élni kellett...
Üdvözlöm a végső perczet.

V.

Hisz eddig még nem is éltem,
Meghalni még korán volna...
Jőjj, halál, jőjj! testem-lelkem
Ugy vágyik a koporsóba.

Nem fáj nekem ifjan szállni
A sötét sír fenekére:
Nem fájhat már a gyümölcsnek
Az esés, ha meg van érve.

Hej nekem már nagyobb áldás
Az életnél az enyészet . . .
Jól esik, ha rám boritod
Szemfedődet, hű természet!

Annyi küzdés után végre
Olyan jó lesz megnyugodni...
A föld alatt elfeledve
Szép csendesen porladozni.

A nők a diplomacziában.

Mikor manap valamely kongresszusról olvasunk, teszem a berliniről, a melyben népek és birodalmak sorsát intézik el, nagy államférfiak neveit olvassuk, ezek az intézők, egyedül csak ezek, nőkről semmit sem hallunk, mintha ezeknek semmi részük nem volna az efféle dolgokban, holott átalánosan tudva van, hogy a diplomaczia nem igen lehet el finom cselszövények, furfangos hálóvetés és ügyes megjátszások nélkül, mind olyan dolgok, a melyekben a nők szépségük és szellemüknél fogva, nem épen kontárok. Nem igen valószinű tehát, hogy a mai diplomaczia ezeket az ő született szövetségeseiket szántszándékkal mellőzné. Sokkal inkább hihető, hogy a mostani diplomaták — tiszteletből — nem szólnak róluk, és csak később, tiz, husz, vagy ötven év mulva tudja meg a világ, mennyi része volt ennek és annak a szépsége vagy szelleme által kiváló nőnek abban, hogy például a berlini kongresszusnál Rumélia Törökország vérző testétől ki lettek hasitva.

Egy tekintet a multba jogot ad e föltevésre. Hogy messzire ne menjünk, csak a bécsi kongresszust ha veszszük. Igaz, hatvanöt éve már annak, de a mi századunkban ez volt a legnevezesebb kongresszus, azután meg azért is inkább ezt hozom föl, mivel egy nehány magyar nő is fényes szerepet játszott benne. Hozzá meg az, hogy ezen kongresszus tagjai Pestre is lerándultak, és egy nyilvános mulatság alkalmával a magyar nők láttára ez emlékezetes szavakat mondá a szép nőkre nézve illetékes Sándor czár: „Egy ország, a melynek minden nője született királynő.“ — Nézzük tehát.

A bécsi udvarnak sok koronás vendége volt akkor, az orosz császár, a porosz, a bajor, a würtenbergi és a dán királyok, az oldenburgi, braunschweig-velsi, weimari, koburgi herczegek, a badeni nagyherczeg, a hessen-Kasseli választófejedelem, a trónvesztett olaszországi alkirály Beauharnais Jenő, és sok más fejedelmi férfi, mindenik tömérdek kisérettel. A politika mellett nyilván Bécs is vonzotta őket, a mely város vig életéről és szép asszonyairól volt akkor hires. A koronás nők közül az orosz császárné, a bajor királyné, a weimari, oldenburgi nagyherczegnő és mások voltak jelen a kongresszuson, és valamennyien az udvar vendégei voltak, az udvari palotában volt lakásuk, étkezésük, kiséretükkel együtt.

És vegyük hozzá a sok meghatalmazottat hivatalnokaikkal, a sok művészt, tudóst és a sok mindkét nembeli kalandort, bizvást százezerre tehetjük, a kik e kongresszus alatt Bécs városában összesereglettek. És a két első hónap alatt, talán épen politikából, a nagy urak igen keveset gondoltak a politikával, annál többet a mulatsággal.

Maga a háziasszony, Ludovica császárné, nem igen vehetett részt a nyilvános mulatságokban; beteges volt, azért többnyire magánál fogadta a vendégeket, a legszeretetreméltóbb szivességgel. Különben igen érdekes jelenség volt, arczán a déli éghajlat jellegével. A modenai herczeg unokája volt, dús fekete hajjal körülfoglalt halotthalvány arcza sajátságos hatással volt a szemlélőre és gyémántokkal tele hintett, aranynyal átszőtt ruhájában diadémmal a fején, nyaka, karja gyöngyökkel körülfűzve, olyan volt mint egy Madonna. Szellemi élvezetekkel kedveskedett vendégeinek. Műkedvelői előadásokat rendezett, Radziwill Antal volt a főrendező, ugyan az, a ki Goethe Faustjához irt zenéjéről hires.

A herczeg különben is igen alkalmas volt ilyen mulatságok rendezésére; mint énekes, színész, tánczos és gordonkás egyformán párját ritkitotta. Vitézül harczolt Napoleon ellen, azután a Muzsáknak esküdött hűséget, a kongresszuson egy Troubadourok szövetségét alkotott, a melynek csupa fejedelmi ifjak voltak tagjai, és ünnepélyes alkalmakkor középkori jelmezekben, lantot pöngetve franczia románczokat daloltak a vendégek előtt. Ugyanezekből teltek ki a műkedvelői előadások is, fölváltva kisebb operákat és vigjátékokat jatszottak a császárné termeiben, sőt néha egy-egy szomorujátékot is, a koronás vendégek gyönyörködtetésére.

Az orosz Erzsébet császárné merő ellentéte volt a szép és érdekes Ludovicának, sem nagy szépséggel, sem nagy szellemmel nem dicsekedhetett. Megjelenése inkább szánalmat keltett, mint bámulatot; mert vidámsága erőltetett volt, és különben sem szép arczán a sorsával elégületlen nő nehéz bánata borongott, egész az elkeseredésig.

Mondják, onnan volt az, mivel férje nagyon elhanyagolta, nagyobb figyelemmel levén a fiatalság és a ritka szépségű Auersperg Gabriella iránt, mint a menynyit a házassági viszony és a nő jelenléte megengedett. A szerencsétlen császárné azért nagyon jelentéktelen szerepet is játszott a kongresszus alatt, és csakis magas rangjánál fogva részesült a köteles figyelemben.

A kongresszus harmadik császárnéja nem lakott Bécsben, hanem Bécshez közel a Baden melletti Rauhenstein kastélyban, pedig őt érdekelhette leginkább, a mit itt végeztek, mert a trónvesztett franczia császárné volt az, Mária Luiza, I. Napoleon felesége. Könnyen megfogható okokból távol maradt a nyilvános mulatságokból, és hogy magányos elhagyatottságában valahogy el ne unja magát, arról az általa már akkor is felette-mód nagyrabecsült gróf Neipperg gondoskodott, ugyanaz, a kinek később balkézről neje is lett. Ennek a társaságában kirándulásokat tett lóháton, a székvárosból is sokan látogatták és ugy látszott, jól érezte magát mellette.

A császárnék mellett Katalin oldenburgi, és Mária, szászweimari nagyherczegnők tűntek ki, ugy szépségük, mint élénk, művelt szellemük által. Mind ezen nők azonban mégis csak a koronánál fogva, mely homlokukat diszité, foglalták el az első helyet. Sokkal nagyobb azok száma, a kik tisztán csak szépség és szellem által játszottak kiváló szerepet a kongresszuson; Sándor orosz czár azzal dicsekedett, hogy hat-féle szépség ősi mintaképét lelte meg ez alkalommal: a „mennyei“ szépségét gróf Zichy Juliában, a „hóditó“ szépségét gróf Széchényi Karolinában, az „ördögi“ szépségét Saurma grófnőben, a „vaskos“ szépségét gróf Zichy Zsófiában, a „vakitó“ szépségét herczeg Eszterházy Rozinban, és végre az „egyetlen“ szépséget, mely szerelemre gerjeszt, herczeg Auersperg Gabriellában; a hat „mintakép“ közül tehát négy magyar!

Első sorban a „mennyei“ gróf Zichy Julia termei tündököltek, a legmagasabb fejedelmek jelentek ott meg vendégül. Zichy Julia született Festetich grófnő volt, és Zichy, akkori miniszter neje. Egy életirója szerint a nőiesség fennkölt nemessége, a legritkább szépség, az erény és ártatlanság bűbája teljes-tökéletes nagyvilági műveltséggel egyesültek benne. Ennyi rendkivüli tulajdonság mellett nem

csuda, hogy e nő termei nagy vonzerővel birtak, különösen Sándor czár és a porosz király be sem jelentették magukat, annyira otthonnak érezték ott magukat, a többi nem koronás vendégek nagy boszuságára, a kik ennél fogva kissé hátrább szorultak, végkép kiszoritani azért nem engedte magát a többi előkelő világ sem a „mennyei“ termekből.

Csakhogy ezt a vig és ragyogó életet saját élete árán fizette meg a „mennyei grófnő“, alig mult el a kongresszus, meghalt, és sok más nagy szépség is esett áldozatul az akkori izgalmas vigalmaknak, a melyekben a hangadó hölgyek, mint Eszterházy, Colloredo, Lichtenstein, Fürstenstein herczegnők, Zichy, Fuchs grófnők egymással vetekedtek. És egyébkint is nagy pusztitásokat tett az a vig élet. A rendkivüli pompa, mit az osztrák udvar és a többi egybegyült király és herezeg kifejtettek, elcsábitotta a hiuságot, még olyanok is, a kiknek vagyoni viszonyai nem engedték, fényleni és tündökölni akartak, és pár hónap alatt tönkre tették magukat.

Fogalmunk lehet egy-egy akkori udvari bálon uralkodott fényűzésről, ha egy szemtanunak következő sorait olvassuk: „Ferencz császár olyan öltözetben jelent meg, a melyen a gyémántos gombok két milliót értek, Ludovica szászárné ruháján annyi volt a drágakő, hogy leroskadt a terhük alatt, és ugy kellett őt kivezetni a teremből, Eszterházy herczeg testőri egyenruhája telided-tele volt solitair-rel. A hölgyek négy csoportra voltak osztva, a négy elemet jelképezve. A levegő gyémántok és zafiroktól ragyogott, a tűz rubintoktól vakitott; a vizi nimfák gyöngyökben csillogtak, a földet végre zöld smaragdok és aranyszinű topázok ékesitették.“

És nem csupán a születési arisztokraczia termei voltak hiresek házi asszonyaik által, hanem polgáriak is, különösen a pénzvilágból, és ezek a termek nem egyszer felülmulták az igazi arisztokratákét fényesség- és kellemre nézve. A császári udvar és az állami pénztárak nagy zavarban voltak abban az időben, a vigalmakon ugyan nem látszott, — azért a jóságos Ferencz különösen leereszkedő volt a pénzemberek iránt, többeket közülök grófi és bárói rangra emelt, igy lettek udvarképesek, meghivattak az udvari vigalmakra, és aztán ők viszont a legelőkelőbb vendégeket fogadták termeikben. Különösen báró Eskeles és báró Arnstein termei voltak hiresek, ritka szépségű és ritka szellemű házi asszonyaik által.

És ezeknek mindnyája nagy hatással voltak az akkori diplomatákra.

Emilia.

A fehér rózsa.

Igaz történet.

Egy szép májusi reggel, a madarak első danájukat csattogtatták még, egy már jó koros asszonyság tartott a budai temető felé. Öltözéke egyszerű volt és korához illő, azért választékos, a legdrágább kelmékből. Balkarján remek mivű kis kosárka függött, tele piros rózsával. Egyszer-egyszer megállt, tekintete hol a közeli szőllőkön, hol a még párás ködtel takart távoli hegyeken tétovázott, és mindannyiszor a rózsákra tért vissza, a kis kosárban. Szinte gyengéd szeretettel nézegette ezeket, és mikor egy-egy közülök lejebb csuszott a többitől, nagy gonddal helyére igazitotta ismét, sőt egykor-máskor mintha csókot is nyomott volna egy-egy rózsára.

A temető falához érve, siettette járását; szemei kigyultak — látszott rajta, hogy eljutott czéljához. Mindjárt a temető bejárásánál jól ápolt sír domborult, szomorufűz ágai árnyékot vetettek rá. Itt megállt, kinos áhitatba merülve. Azután oda rakta a rózsákat a sírhalomra, gondosan rendezgetve őket egyenkint, azután leült a sír szélén egy kőpadra, ölbe tett kezekkel, és ugy ült, mint a kinek lelke egy imádságra válik; vagy talán egy gondolattá vált a lelke? Ki tudná azt megmondani?

Nyugalom terült el rajta, szinte azt lehetett hinni, minden élet kiköltözött belőle; csak közelebbről nézve, látszottak meg a fájdalmas, bánatos vonalak összecsukott ajkai körül, mintha láthatatlan vésűvel rónák őket oda, egyre mélyebbre és mélyebbre.

Igy magába mélyedve, nem vette észre, hogy a temető távolabbi részéről fiatal leány közeledik, és elhaladva mellette, részvéttel nyugasztja rajta tekintetét. „Nagyon szerencsétlen lehet ez a nő!“ rebegték nyilóbimbó ajkai. „Megszólitom; talán kiragadhatom fájdalmas merengéséből.“

— Jó reggelt, — szólt tehát, és oda ment a sírhoz. — Ugy látom, Kegyed nagyon szomoru. Magam is sirtam és magam is egy sírt ékesitettem föl. Ez az egy rózsám azonban megmaradt, — folytatá — megengedi, hogy oda tegyem a Kegyedéi mellé?

Mikor a fiatal leány megszólalt, a nő fölvetette szemeit, de látszott rajta, hogy nem értette a leány szavait. Végig simitotta arczát kezével, mintha fel akarná költeni magát. Erre aztán meglátta a leány kezében a rózsát, fehér rózsa volt, és mintha csak varázspálcza ért volna hozzá, a törődött koros nő erős indulatos nőre változott. Fájdalmasan felsikoltva szökött föl ültéből, kikapta a fehér rózsát a leány kezéből, és elhajitotta, olyan erővel, hogy jó messzire egy sírkőbe csapódva, szerte hulltak levelei.

Magasra vetette föl fejét, szeme szikrázott a fölháborodástól, ajkai görcsösen föl-fölnyiltak, mintha a szivét marczangoló fájdalmat kemény szavakban akarná kiönteni. Csak hogy nem volt hozzá ereje. Nagy kinos fájdalmában görcsösen összekulcsolódott kezei most szétváltak ismét. Egész teste összeroskadozott, visszahanyatlott a padra, mialatt szemeiből egyre omlottak könnyei.

A fiatal leány első perczben annyira meg volt rémülve, hogy azt sem tudta, maradjon-e, avagy fusson-e onnan; most azonban ujra szánalomra gerjedt az öreg nő iránt. — Akaratom ellen fájdalmat okoztam Kegyednek, — szólt gyöngédeden, — ugy-e, hogy neheztel reám? Megis érdemeltem neheztelését!

— Mit tudhatja ön az én fájdalmamat! — szólt a nő, mély megilletődéssel — Mit tudja ön az én bűnömet, az én bánatomat! Csak magam vagyok oka szerencsétlenségemnek, és hogy milyen nagy az régtől fogva idáig, onnan is láthatja, hogy öreg asszony létemre is valahányszor rá gondolok, nem birok fájdalmammal, nem birok fölháborodásommal; igy az imént is!

E szavak után ujra visszaesett alélt merengésébe. A leány nem tudta, ha nem esik-e neki roszul, hogy itt van, és azért talán jobb volna, ha elmenne. Nagyon kinos dolog, szemközt állni olyan fájdalommal, a mit nem ismerünk.

Az ember szeretne valami vigasztalót mondani, kezével elsimitani a sziv sajgását, és nem tudja, ha nem-e épen ezzel izgatja égetőbbre, gyógyithatlanná.

— Megijesztettem önt hevességemmel — szólt pár pillanat mulva az öreg nő, szeliden. — Már ismét nyugodtabb vagyok. Jól esett kisirnom magamat. Csak a pillanat vett erőt rajtam, egész a szivemet járta át, és a rég történt dologról azt hittem, most történt. Mondja csak, kérem, — folytatá gyöngéd szeretettel, — kinek a sírját kereste föl? Én is aztán beszélek önnek magamról, és a mi egykor velem történt.

— Kicsi gyermek voltam még, — kezdé most a leány — még csak öt éves, már elvesztém szüléimet; itt vannak eltemetve. És akár mi érjen, örömben, búban, ide huz a szivem, hogy imádkozzam sírjuknál. Ma pedig ugy van, hogy eljegyzem magam azzal, a kit régóta szivem választott, ide jöttem tehát és a szülei áldást könyörögtem tőlük arra az órára.

— És megis lesz az, — szólt a nő ünnepélyesen, — csak hogy aztán önnek magának is reá kell szolgálni, és jól meg is fogni az isten áldását kicsiben ugy, mint nagyban. Soha se űzzön játékot a szerencsével! Én azt űztem vele nagy gonosz magambiztában, és el is öltem azt, tulajdon kezeimmel el is öltem azt örökre.

A leány részvéttel szemében kérdőleg nézett a nőre, mire ez maga mellé huzta őt a padra, és két kezét az övéibe fogva, a következőket beszélte el neki:

— Ötven éve már annak, aranyos jókedvű fiatal leány voltam én akkor, nem volt nálamnál boldogabb leány a világon; azt hittem, tisztán csak az én kedvemért olyan szép az élet, csupán csak az én örömömre, és az én boldogságomra. Szüléim igen jómóduak voltak, és minden kívánságomat megtették. Egyetlen leány voltam, fitestvéreim meg nagyra voltak velem, pajkos csinyjeiket sem titkolták el tőlem, és mikor baj volt, csak engem küldtek szüléinkhez, el is biztam magam, fontos egyéniségnek tartottam magamat, és szinte nehezemre esett, ha egy hétig nem volt miben közben járnom, a jó szülék boszankodását testvéreim ellen föl se vettem. Innen aztán lassan-lassan az a rosz természetem vette be magát nálam, hogy semmit sem törődve a mások örömével vagy fájdalmával, csak a magam gyönyörűségét néztem. Magával a szegénységgel sem voltam különben; jó szivvel adakoztam és bőséges kézzel, csak hogy nem annyira Isten nevében, mint inkább azért, hogy gyönyörködjem a szegény ember örömében, boldogságában. Nem is sokba vettem, a mit a szegénységgel tettem, megvolt mindenem, a mit csak szemem-szám kivánt. A jó Istent is csak olyanformán szerettem, — mind annak a sok gyönyörűségnek körülöttem, szivemben ő volt a teremtője, ennyiben volt az egész.

Tizennyolcz éves koromban vittek először bálba, és akkor volt első szomoruságom is az életben: a miért a báléj olyan hamar mulik. Azt hittem, ugy tudnék lebegni végtelen végekig. El nem fáradtam volna talán soha, és az öröm és boldogságnak szintén nem volt határa nálam.

Eleinte mindegy volt nekem, akárkivel tánczolok is; mindenkivel egyformán lebegtem, forogtam, csevegtem, nevettem; csakhamar azonban máskép lett ez. Megismerkedtem egy fiatal emberrel, a ki valamennyi leány fölött kitűntetett, s énvelem mulatott a legszivesebben. Ettől fogva aztán nem tudtam egyébre gondolni, csak ő reá, övé volt szivem minden dobbanása. Jeles fiatal ember is volt, megyei tisztviselő, becsülte, kedvelte, a ki csak ismerte. A milyen pajzánkodásra hajlott az én természetem, olyan komoly és kevés beszédű volt ő, és épen ennél az én tőlem annyira elütő lelkületénél fogva vonzódott ugy hozzá a szivem. Tetszett nekem az, hogy csak nekem sükerül, egyetlen-egy szavammal, egyetlen-egy nyájas tekintetemmel, lángoló örömre lobbantani borongós tekintetét.

— Csak ne olyan szelesen, édes gyermekem! — figyelmeztetett jó anyám, a ki azonnal észre vette, mi esett meg rajtam. — Nekünk nőknek nem szabad ugy felette mód kimutatni, mit érzünk valamely férfi iránt; hanem inkább ennek kell elébb nagyon törni magát szerelmünk után. Sejtethetjük vele, hogy jó szivvel vagyunk hozzá, de ne tárjunk neki ajtót-kaput első látásra.

Megis kisértettem e jó tanácsokhoz tartani magamat, de nem mentem vele sokra. Csak addig birtam szivemmel, a mig reá nem néztem, a mint azonban Radnay Károly — mert az volt a szeretett ember neve — az ő szivhez szóló csengő hangjával azt a kérdést intézte hozzám: „Piroska kisasszony, tán csak nem szomoru?“ kénytelen voltam föltekinteni, és akkor bizonyos voltam benne, hogy azzal a föltekintéssel egész lelkem tárva nyitva áll előtte.

Akárhányszor ugy vágyott a lelkem, hogy bárcsak nyilatkoznék már; vártam is azt tőle, és mégis mihelyt ugy tetszett, hogy vallomásra készül, leányias szemérmetességből mindannyiszor kijátszottam szándékát.

Igy jött a tavasz. Majálist rendeztek — tegnap volt ötven éve.

Nagy gondot forditottam öltözékemre, tetszeni akartam Károlynak, de óra mult óra után és ő nem érkezett meg. Véghetetlenül boldogtalannak éreztem magam, bár külsőleg a legjobb kedvet mutattam. Végre, midőn már egészen letettem volt a reményről, hogy az nap még látni fogom, megérkezett. Messze földről egyik régi kedves barátja jött meg, fölkereste, azért nem jöhetett elébb. Megszoktam volt az önzést gondolatban, érzésben, azért most is hiába mentegette magát. Bántott, hogy előbb való volt neki a jó barát nálamnál. Megmutatom tehát neki, hogy nála nélkül is jól tudok mulatni. És mintha csak ott se volna, rá se néztem, a többi fiatal emberrel körülöttem meg annál többet fecsegtem. A dévajságig mutattam jó kedvet.

Csakhamar azonban láttam, hogy nagyon fájdalmasan esik neki mostani viseletem, és erre vége is volt a neheztelésnek, és épen valami kedveset akartam neki mondani, egyszerre csak látom, hogy emésztő lángokat öntenek rám szemei, a mit eddig soha sem tapasztaltam nála.

— Ah, — mondám most magamban, — csak most tudom, milyen véghetetlenül nagyon szeret. Nagyobb az egész világnál, mélyebb a tengernél az olyan szerelem, a mely egy kicsi mellőzésre ennyire fel tud háborodni.

Egész megbódultam e gondolatra; szivemre tapasztottam két kezemet, — ugy féltem, hogy megtalálják hallani szivem dobogását.

(Vége köv.)

Tárcza.

A hétről.

A hó első napjaiban nagy feltűnést keltett a „Havi Szemle“ egy czikke, melyben Acsády keményen neki gyalogolt a nemzeti szinház igazgatóságának, szemére hányván, hogy a nemzeties iránynyal szakitott, s az ország első szinházában idegenekkel czimborál. A czikkben megdönthetlen érvek szerepeltek: a számok.

Bizony annak a czikknek igazat kellett adni. Csak egy része állt gyönge alapon. Az, a melyben e nemzetietlenkedés okát egyenesen az igazgatóságban találja fel. Ott találta, mert ott kereste, mert nem akarta egyebütt keresni. Mert aztán kisült, hogy annak a mindenesetre sajnálatos jelenségnek, miszerint a nemzeti szinházban magyar szerzők darabjait csak nagy ritkán láthatjuk, épenséggel nem oka Paulay ur. Nem pedig legfőképen azért, mert ő nem dicsekedhetik azzal a tulajdonsággal, melylyel elhunyt előde birt: ő nem drámairó; de meg azért sem, mert ő nem parancsolhat rá a magyar drámairókra, hogy irjanak; végül meg azért sem, mert ha magyar drámairók irnak: ő épen nem oka annak, ha azok az irt darabok olyanok, hogy nem lehet azokat előadni. Ezek ellen az érvek ellen aztán nehéz a fellebbezés.

Ha pedig nincsen eredeti darab, hát bizony idegenekhez kell fordulni. S itt már nem érheti vád Paulayt. Mióta ő vette át a szinház vezetését, azóta egy örvendetes jelenség mutatkozik. Kezdenek a szinház drámai előadásaiba is járni. Mert az élelmes igazgató érti azt a mesterséget: hogyan kell jó előadásokat rendezni, hogyan kell a drámákat is megkedveltetni a finnyás publikummal, még akkor is, ha saját szegénységünk folytán a szomszédoktól kell kölcsönözni darabjainkat.

Sok jó estét köszönhetünk már Paulaynak.

Legközelébb a „Coriolanus“ előadását. E darabot körülbelől öt éve nem látta a budapesti közönség. Azért még sem az ujság utáni vágy hajtotta azt a közönséget mult pénteken a szinházba oly nagy sokaságban, hogy a bejárásnál formaszerű tolongás keletkezett, hanem az a tudat, hogy a hány shakespear-i vagy moliére-i este volt a szinházban Paulay alatt, az mind jól töltött este volt.

Ez uttal sem bánta meg senki, hogy benézett a muzsák kerepesi-uti csarnokába.

„Coriolanus“ előadása, tekintve azt, a mit az egyes szereplők nyujtottak, különösen ha eszünkbe jut, hogy régebben Egressy, Jókainé aratgatták benne babérjaikat, nem lehetett oly nagyszerű, mint régiben, de egészben véve annyival mégis felette állt az előbbenieknek, hogy a lázongó nép, mely oly fontos szerepet játszik e darabban, mint Shakespearnál sehol, oly vezérekkel birt, mint Vizváry, Ujházy, Bercsényi és Kovács Gyula. Régen e szerepeket ügyetlen kóristák és statiszták rontogatták el. Pedig hogy ezekben is lehet élvezetest nyujtani, ezekben is kimutathatja a valódi művész az ő művészetét, azt a fentemlitettek bebizonyitották. Mert azt, hogy a lázongó nép, e fontos tényező vezérletét csakugyan jóravaló szinészekre kell bizni, nem szükség bővebben fejtegetni. Lám: Vizváry nem sokat, Ujházy csak keveset szóltak, mégis annyi tapsot érdemeltek, a hány hangot kiejtettek.

A többi szereplőkkel is meg lehettünk elégedve, s elmondhatjuk az igazgatónak azt, a mit Musset Irus-ának mondanak:

„Votre habit vous va bien; Irus, soyez heureux.“

* * *

A hét legkiválóbb eseménye.

Oly váratlan, oly reménytelen, oly szép, mint a minő nagy.

Nem fokozom a kiváncsiságot, kimondom mindjárt, hogy ez esemény irodalmi. Oh, ne tessék kicsinylő felkiáltásra fakadni. Az irodalmi esemény összeköttetésben van a Kisfaludy-társasággal. Mit? Ez is kevés? De hölgyeim: a mely társaságban oly „nagy“ emberek ülnek, a kik már le is rugták a csizmáikat, hogy a halhatatlanság csarnokába belépjenek!

Kegyetek még tovább mennek. A kicsinylést gunyolással váltják fel. Látom felvetett piros ajkaikon a guny röpke mosolyát. „N'en parlons plus.“

Nem, nem! Én nem hagyom magam.

Arany Jánosról van szó.

Tudtam. A gunymosolyra vont ajkakon a kiváncsiság liheg.

Igen: Arany János szerepelt szerdán a Kisfaludy-társaságban. A kinek utolsó kéziratát ott őrzik a muzeumban, üveg alatt. Hála istennek, nem volt az az utolsó. A kiről egy német lap csak nem régiben is azt irta, hogy már csak azt a régi hangszert, a gitárt pengeti, ime megjelenik előttünk fehér hajakkal ugyan, de fiatal kedélylyel; lantot ragad s oly édes hangokat csal ki annak hurjaiból, mint annak előtte.

Arany János megszólalt.

A Kisfaludy-társaságban szerdán Gyulai Pál azzal lepte meg a közönséget, hogy Arany Jánostól, a legnagyobb magyar költőtől egy uj, vaskos kötetet mutatott be: „Toldi szerelmé“-t. A Toldi-trilogia tehát be van fejezve.

Fontos esemény ez. Hullámvetéseit ha lassan is, de el fogja ez vetegetni hazánk határszélén tul is, ujjonghat örömében a hazának minden művelt fia.

Gyulai Pál ez alkalommal a negyedik éneket mutatta be. Néhány sort itt közlünk belőle. (Tudjuk, hogy Nagy Lajos korában vagyunk.)

„Költözik elvégre Lajos is Budárul
Hajnalban az udvar kapuja feltárul
Nagy szekerek, hintók szakadatlan mennek
Estve nem, éjfél ha, veti végét ennek.
Bámul az egész nép: soha ennyi pompa!
Indul koronázni? vagy lakodalomba?
Soha ily készület; málha, cseléd ennyi!
Hadba nem igy szokott Lajos király menni.“

— — — — — — — — — — — —

Lajos Prágába ment. Itt este a király a mulatozó magyarokra követét küldi a következő izenettel:

„Hallja, megérté, hogy magyarok királya
Mint már szófogadó fia és szolgája
Helyt állani jött a birodalmi széken,
Adóját is hozva, melylyel adós régen.
Idején hát holnap ha meglátogatja
Császár a Hradsinban kegyesen fogadja,
Mint hűbér-fizető fejedelmet illik,
Vagy Prága előtte soha meg nem nyilik.“

Persze, hogy máskép áll a dolog. A magyarok inkább ijedelmet okoznak a jó cseheknek, a kiknek királya végre jónak látja szépen fogni a dolgot s igy szól királyi vendégéhez:

„Fiam egy tréfáért a tréfa elég lesz;
Vagy ha harag, szüntesd lángját haragodnak.
Csillapitsd bosszuját mérges magyaroknak.
Atyafi hűségem? itt a kezem! fogadd
És ime, barátul mind e kiralyokat,
Városimat kiméld, ne is ellenkezzünk,
Örökös békét mi hit alatt szervezzünk,
Magam oly módon ezt irásba teendem,
Ha fiakkal isten megáldana engem,
Ha leánykám felnő s tetszik feleségül,
Rád Morva Csehország szálljon örökségül.“

Itt három nap, éjjel mulattak és ünnepelték a nagyeszű magyar királyt.

„E prágai dolgot keresed hiába —
Nem iratta bizony császár krónikába;
Nem kérkedik ezzel a cseh sem a német.
Csak rám ne kiáltsa: nem igaz történet!
De hirdeti ám az aranyajku monda,
Lajos e tettét is koszoruba fonta;
Melyet ha valaki puszta szómra kétel
Könyvbe is megirta Illosvai Péter.“

A munka 24 nagy ivre terjed. Már a könyvkereskedésekben kapható.

Mit mondjunk még?
Dicsérgessük a művet, hogy — profanáljuk?

Raul.

Fővárosi élet.

⁂ (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Dr. Ágai Adolf iró és May Teréz kisasszony, Aradon. — Freund Dezső és Spitler Paulina kisasszony, Budapesten. — Ifj. Fesselhoffer József és Verdi J. kisasszony, Kapronczán. — Kerekes Bertalan és Pozsonyi Ilona kisasszony, N.-Károlyban. — Petry Elek tanár és Török Irma k. a. (Török Pál szuperintendens kedves leánya), Budapesten. — Pilcz Ottó mérnök és Greiner I. kisasszony, Nagy-Rőczén. — Ujfalussy István és Rab Ilon kisasszony, Debreczenben. — Faymann Gyula és Wittigschlager Ida kisasszony, Pancsován. — Németh Imre és Herzog Erzsike kisasszony, Kismartonban. — Deutsch Gyula és Baruch Hermina kisasszony, Marosvásárhelytt. — Összekeltek: Pauncz Albert és Wilhaim Janka kisasszony, Budapesten. — Dr. Setz Károly és Knaup Margit kisasszony, Zsakmann József és Czena Teréz kisasszony, N.-Kanizsán. — B. Radvánszky János és Radvánszky Sarolta kisasszony, Borsodban. — Steiner Miklós és Angyal Karolin kisasszony, Nagy-Megyeren. — Sólyom Elemér és Illosvay Margit kisasszony, B.-Gyarmaton. — Réz Zsigmond és Illovics Mariska kisasszony, Gyulán.

⁂ (*Zászlóavatás.*) A „Deák Ferencz“ nevü jótékony egylet, mely csöndben, de áldásosan folytatja működését s felekezeti különbség nélkül gyakorolja a jótékonyságot, vasárnap délután tartotta zászlója fölavatásának ünnepélyét a vigadó nagy termében, mely ez alkalomból szorongásig megtelt válogatott közönséggel. A zászlóanya, gróf Zichy Jenőné urhölgy kevéssel négy óra előtt lépett be férje, továbbá Heidelberg egyleti igazgató, Lederer, dr. Erős és mások kiséretében s a zenekar a Rábóczi-indulóval, a közönség pedig meleg éljenzéssel fogadta. Ezután megkezdődött az ünnepély. A zenekar egy nyitányt játszott, a budapesti férfi-dalegylet elénekelte a Kölcsey himnuszát s aztán gróf Zichy Jenő tiszteletbeli elnök az emelvényre lépvén, lelkes beszédet mondott. Zajos éljenzés követte a beszédet, mely után Jókai Mór a zászlóanyához lépve, megköszönte az egylet nevében, hogy e tisztet elfogadta. Erre a zászlóanya a koszorut és a Zichyek czimerével, valamint a jeligével diszitett szalagot felkötötte a zászlóra. Az emelvény előtt hat-nyolcz éves, fehérbe öltözött leánykák állottak; ezek közül most kilépett egy hatéves leányka, Kühn-Báthory Juliska és kedves kis beszéddel üdvözölte a zászlóanyát, ki a bátor kicsike szónokot csókokkal jutalmazta. Ezután a szögbeverés következett.

⁂ (*A műcsarnok képtárlata*) összesen hat bétig fog tartani s mai rendezésében csak deczember 9-dikig, mivel vagy ötven-hatvan külföldi képet csak ez ideig engedtek át. E körülménynél fogva ajánljuk a műbarátoknak a tárlat mielébbi megnézését. Az elszállitandó képeket majdan másokkal, ép oly jó művekkel fogják pótlani.

⁂ (*A muzeumnak*) Ipolyi Arnold egy 13-dik századi pecsétnyomót adott, melynek köriratából világos, hogy Barsmegyében akkor örmény hitközség volt, holott ma nyoma sincs. — Sötér Ferencz tarnóczi plébános pedig Udvard és Tarnócz táján gyüjtött s több mint száz darabból álló régiséggyüjteményt ajándékozott.

⁂ (*Bónis Sámuel*) halálát másutt jelezzük. Midőn itt mély fájdalmunknak adunk kifejezést e kitűnő hazafi halála folytán, egyuttal néhány adatot mondunk el életéből: Egyik jellemző szokása volt, hogy ahányszor őt képviselőjelöltnek fölléptették, a kerületből rögtön elutazott, nehogy jelenléte a választásra befolyást gyakoroljon. Fölmerült róla most az az adat is, hogy 1848 végén az ő kocsija volt az első, mely az ép elkészült lánczhidon átrobogott; azon vitte el a koronát, harmincz gránátos kiséretében. 1850 nyarán Kunszentmiklóson jelenté föl magát. A fogság nagy részét pedig Jozefstadtban tölté ki. Megemlitendő, hogy tizennyolcz unokája maradt; fiának hét lánys négy fiu-gyermeke; nagyobbik lányának két fia s egy leánya; kisebbik lányának pedig három lánya; az elhunyt jeles férfi nagy szeretettel szerette valamennyit.

⁂ (*A Kisfaludy-társaság tagjai*) a szerdai ülés után testületileg akartak Arany Jánosnál, „Toldi szerelme“ megjelenése alkalmából tisztelegni, de a költőre való tekintetből csak egy kisebb küldöttség ment hozzá. A küldöttséget Greguss Ágost vezette. A költő mélyen meg volt hatva a tisztelet és szeretet e gyöngéd nyilvánitása által. — Ugyan ez alkalomból Jókai Mór következő üdvözlő sorokat intézte Aranyhoz: „Szeretett öregem! Magam nem lehettem ott, prózai akadályok miatt, tegnapi háromszorosan aranyjubilaeumodon, azért hadd fejezzem ki ezen a papiroson legőszintébb baráti és pályatársi üd-

vözletemet Hozzád. Igazán mondom, az apostolok öröme Mesterük feltámadásán nem lehetett nagyobb, mint az én örömem a Te feltámadásodon. Adjon az ég Neked minden jóból annyit, a mennyit a dicsőségből adott. Budapest, 1879. nov. 27. Öreg barátod Jókai Mór.“

*** (*Miletics megkegyelmezve.*) Király ő Felsége e hó 22-dikén kelt legfelsőbb elhatározásával a magyar igazságügyminiszter előterjesztésére Miletics Szvetozárnak, ki felségárulás miatt tudvalevőleg öt évi fogságra itéltetett, büntetése hátralevő idejét kegyelmi uton elengedte. Egyuttal kegyelmi uton elrendeltetett, hogy minden további bünfenyitő eljárást abban hagyjanak azon magyar állampolgárok ellen, kiket a szerb-török háboruval összefüggő dolgok miatt üldöztek.

*** (*Az ujévi üdvözletek*) megváltásának pártolói közé lépett Tisza Kálmán kormányelnök. Egy leiratban értesité a nőegyleteket, hogy nemes törekvésüket melegen pártolja s annak mennél nagyobb sikert kiván. „Ennek érdekében — ugy mond leiratában — nem csak magam részéről megtettem azt a kijelentést, hogy ujévi üdvözleteket senki részéről és semmi alakban nem várok, sőt szivesebben veendem, ha az illetők részéről az ekként megkimélhető összegek a helybeli jótékony nőegyletek által kibocsátandó, az ujévi üdvözletektől mentesitő aláirási ivek utján a jótékonyság oltárára tétetnének le; hanem egyuttal hasonló kijelentés megtételére, valamint egyéb hatóságoknak, intézeteknek ugyanazon eljárás követése végett való felhivására a többi miniszter urakat is fölkértem, és a vezetésem alatt levő hatóságokat és tisztviselőket ily irányban felszólitottam.“

*** (*Prielle Kornélia és Szeged.*) Prielle Kornélia közelebb szép levelet intézett Aradi Gerő igazgatóhoz, mely a művésznő jellemére egy ujabb fényt vet. A művésznő többek közt ezt irja: „Arra kérem önt, engedje meg, hogy legyek én a szegedi szinháznak tiszteletbeli tagja, olyan formán, hogy bárminő czélu és érdekü előadásban személyemet érvényesithesse. Időnkint, midőn a nemzeti szinháznál oly darabok adatnak, melyekben nem játszom, mindig számithat reám. Az utiköltség megtéritése mellett hiven szolgálatára állok, bátran rendelkezhetik velem. Föltettem magamban, hogy Szeged városának fénylőboldog városnak kell lenni, ennek elérhetésére tőlem telhetőleg én is mindent elkövetendek. Az én hálám és szeretetem nem engedné meg, hogy ott föllépti dijért működjem stb.“ — Aradi ur hálás köszönettel fogadta a nagylelkü művésznő ajánlatát. Ez oly nemes tett, mely nem szorul dicséretre.

*** (*Björnstjerne-Björnson*) a jövő héten Budapestre jön, hogy jelen legyen „Leonarda“ czimü darabjának első előadásán a nemzeti szinházban. Björnson hir szerint Kárffy Titusz vendége lesz.

*** (*Renz czirkuszában*) kedden este volt az utolsó előadás. A czirkusz innen egyenesen Berlinbe ment, külön vonaton. Renz a játszási engedélyért a fővárosnak 1800 frtot fizetett. Ujabban még 1600 frtot követeltek tőle, de Renz e követelést jogtalannak tekinti s ezért a várossal pert folytat.

*** (*Figyelmeztetjük t. olvasóinkat*) az „Első magy. Ált. Biztositó-társaság“ mai hirdetési rovatunkban olvasható felhivására. Mondhatjuk, hogy magyar társulataink közt ez a legfontosabbak egyike. Különösen kiemelendőnek véljük, hogy előzetes élvezetének kedvezménye főleg a jelen sanyaru évben lesz élvezhető mint jótétemény a pénztelen gazda által. De a társaságtól, mely már oda jutott, hogy 3 millió frtnyi alaptőkéjét teljesen befizeté, mely egy millió forintnyi tartalékját teljesen kiegészité, méltán megvárhatta a közönség, hogy életének e nevezetes szakát azzal inaugurálja, hogy a tűzosztályban is adjon kedvezményeket, olyakat, a minőket az élet- és jégosztályban adott s a milyeket más társaság nem adhat. Ki ne tudná azt is, mily bőkezűleg áldoz e társaság mindig az emberiség s a haza oltárán is!

*** (*Fővárosi vegyesek.*) Király ő Felsége Bossáca falu katholikus iskolája épitésére száz forintot adott magánpénztárából. — A gazdasszony-egylet elnöke, özvegy Damjanich Jánosné az egylet nevében köszönetet mond özvegy Pisztory Jakabnénak, ki ezer forintot s Töryné és Steinbachné urhölgyeknek, kik két-kétszáz forintot adtak az árvaház részére. — A belügyminisztérnél eddig a tiszai károsultak részére két millió 755,063 frt 75 kr gyült be; ujabban Japánból is érkezett 225 frt 75 kr, melyet Jokohamában Dohmen Márton angol konzul s osztrák-magyar ügynök gyüjte. — A technikus-bál bizottsága elnökének Horváth Károlyt választák meg. — A közuti gőzmozdonynyal közelébb az osztrák-állami társulat indóházától Ujpestig tettek próbát; kiért 24 percz s visszatért 19 alatt. — A Dorottya-utczában Blau Adolf ékszerész boltjába betörtek s abból minden aranyat elvittek; az ezüstöt ott hagyták; a kár nyolczezer forint. — A székesfehérvári kiállitáson kitüntetést nyert budapesti kiállitók érmeinek és okmányainak ünnepélyes kiosztása deczember 30-dikán lesz a vigadóban. — Kossuth Lajos az Athenaeum által kiadandó „Iratai“-hoz hosszu előszót irt. — A szini tanoda három előadási matiné-t rendez az uj év három első hónapjában. — A meiningeniek szerdán tartották első előadásukat „Tell Vilmos“-sal; deczember 15-dikéig maradnak itt. — Pulszky Ferencz megbizást kapott, hogy az Eszterházy-féle képtárban kijelölt, romladozó harmincz kép kijavitását szakértők által eszközöltesse. — A műegyetem segélyző-egylete gyüjtőiveken országos gyüjtést rendez, de a mire mostoha időt választott. — Patti Adél társulatával együtt január hóban kétszer föllép a népszinházban. — Az Eötvös-alap központi bizottsága köszönetet szavazott a magyar tanitók által tett ezerforintos alapitványért; a bizottság aztán egyebek közt azt is határozta, hogy sorsjáték-rendezhetéséért fog folyamodni. — A képviselőház elnöke szombaton délután ujabb parlamenti ebédet adott a „Hungáriá“-ban; számos kedélyes pohárköszöntés fűszerezte az ebédet, melynél kormánypártiak és ellenzékiek barátságosan egyesültek.

*** (*Elhunytak*) Bónis Sámuel, közéletünk érdemes veteránja, legfőbb itélőszéki tanácselnök, Budapesten. — Özvegy Majláth Lajosné, született Zmeskall Antónia, 68 éves korában, Léván. — Sztojanovics Pál, volt polgármester, Ujvidéken. — Pettkó László honvédszázados, 50 éves korában, Budán. — Özvegy Dessewffy Gyuláné, született báró Sennyei Anna, Sárosban. — Dr. Hám István, 27 éves korában. — Özvegy Boross Pálné, született Szőke Teréz, 65 éves korában, Csongrádon. — Fangh István, 44 éves korában, Kolozsvártt. — Sröder Sándor gyógyszerész, Kaposvártt. — Fayl Frigyes ismert zongoratanár, Budapesten. Béke hamvaikra!

Vidéki élet.

*** (*A trónörökös vadászata.*) A trónörökös a mult héten Munkácson tartózkodott s annak környékén medvékre vadászott. Munkácsról ő fensége csütörtökön reggel indult ki az első medvevadászatra a Schönborn-kastélyból. A nép lelkesen üdvözlé. A vizniczei völgynél, a siroki hegy lejtőjén rendezték az első hajtást, nyolczvan hajtóval s az erdészetnél alkalmazott negyven személylyel. Csakhamar egy vén medve törtetett elő két fiatallal. A főherczeg lelőtte a vénet (123 kilo sulyu) s az egyik fiatalt (35 kilo,) a harmadik elmenekült. Később előkerült egy uj fiatal medve (35 kilo sulyu) s ezt Schönborn gróf terité le. Vadsertés számos száguldott, de ezekre nem lőttek s csak a második hajtásban ejtettek el egy 140 kilo sulyut s két kisebbet. A trónörököst, ki még a hely szinéről sürgönyzött a királynak, Munkácson a polgárság fáklyás tisztelgése várta. Midőn visszatért, kalapja zöld fenyőággal volt diszitve. Gróf Wilczek János a főherczeg által elejtett két medvét a kastélykertben lefényképezte. Másnap a Szentmiklós és Paszika közti erdőkben vadásztak s mint hire jött: a trónörökös ez alkalommal is két médvét lőtt. A főherczeg már haza ment.

*** (*Szegeden*) a szini előadások sora szombaton nyilik meg, vegyes műsorral. Előadják a „Szigetvári vértanuk“ első felvonását, a „Szenes legény“ czimű operettet s „A szikra“ franczia vigjátékot, Prielle Kornélia asszonynyal. — Az ébredő városban a „harmadik egyetem“ kérdése most a közbeszéd egyik főtárgya. A hatóság sulyos anyagi viszonyai daczára, nagy áldozatra szánta el magát, midőn a főreáliskola épületét az uj egyetem számára felajánlá. A közgyűlés elhatárzá, hogy a tanügyi bizottság emlékiratát, mely Szeged számára kéri a harmadik egyetemet, kétezer példányban küldik szét a törvényhatóságoknak, az országgyűlés tagjainak, befolyásos egyéneknek s a fővárosi hirlapoknak. Ez ügy pártolására a szegedi királyi biztost küldöttségileg kérik föl.

*** (*Régi falképeket*) fedeztek föl a gerényi (ungmegyei) fióktemplomban, mely egykor a Drugeth grófok udvari temploma volt. Ujitási munka közben, a vakolat lekaparása után, vagy 60 alak tűnt fel. A szatmári püspök erről azonnal értesité Ipolyi Arnold püspököt, mint a hazai középkori műtörténet kitűnő művelőjét, hogy szakértők által vizsgáltassa meg e műmaradványokat.

*** (*Vidéki vegyesek.*) Szegszárdon a Garay-szobor bizottsága elhatárzá, hogy a költőnek szoborban állit emléket s ujabb és nagyobb gyűjtéshez fog. — Kézdivásárhelyen Erdélyi Károly felső népiskolai igazgató „Kézdivásárhely és vidéke“ czimű pártnélküli hetilapot inditott meg, különös gondot forditva a gazdasági és tanügyi érdekre. — Brassóban az evangélikus leányiskolát bezárták a járványos toroklob miatt. — Pozsonyban lesz a magyar tűzoltók ötödik országos gyülése, melyre az ottani központi bizottság ezer forintot kér a belügyminisztertől. — A gödöllői kastélyban vasárnap magyar gyermek-bohózat előadása volt, melyet Valeria herczegnő örvendeztetésére Rónay Jáczint püspök irt meg; azt is emlitik, hogy a királyasszony nevenapjára a trónörökös pompás ibolyabokrétát vitt Gödöllőre Prágából. — Marosvásárhelytt a Kemény Zsigmond-társulat deczember 7-diki ülésén két fővárosi iró művét olvassák fel: dr. Csiky Kálmán értekezését a troubadourok koráról s Balázs Sándor vig elbeszélését. — Hódmezővásárhelyen maga a polgármester, Ábrai Károly, műkedvelő társulat létrehozásában fáradozik, mely jótékony czélokra tartana előadásokat, először is a szegediek javára, a mire Blaháné asszony közreműködését is fölkérik. — A pécsi szinbizottság, mely a szinházat bérli s melynek elnöke Perczel Miklós főispán, elhatározta, hogy a szinházat német szintársulatnak nem adja ki, a magyar szinészetet pedig bérletgyűjtéssel támogatja.

Külföld.

*** (*A spanyol király házassága.*) Mária Krisztina főherczegnő már megérkezett a spanyol földre s Pardóban várja be az esküvő napját, e hó 29-dikét. A főherczegnő — mint már irtuk — a délelőtt folyamában a tengerészeti miniszteriumba megy és ott fogja felvenni menyasszonyi öltözékét. Tizenkét órakor lesz az egybekelési ünnepély. Párisba e hó 19-dikén érkezett a főherczegnő édesanyjával s ott a hôtel Meuricebe szálltak. A főherczegnőt meglátogatta Grévy köztársasági elnök és Waddington külügyminiszter is. November 20-dikán hagyták el Párist; másnap Bordeauxban ebédeltek, este Biarritzba érkeztek, hol Okolicsányi osztrák-magyar követségi titkár üdvözölte őket, a spanyol konzul pedig bokrétát nyujtott át nekik. November 23-kán érte el a királyi ara a spanyol határt. Madridig mindenütt ilyen s ehez hasonló ünnepélyes fogadtatásban részesült a királyi menyasszony. Madridban e hó 24-dikén az indóházban a király és nővérei, a miniszterek, a hatóság és főranguak fogadták. Innen a pardói királyi kastélyba vonultak, hová a király kiséretében, diadalivek alatt, harangzugás és ágyuk dörgése közt érkeztek. A király Pardóból visszatért Madridba.

*** (*Eugenia excsászárné*) e hó 20-dikán este Párisba érkezett, s a következő napot ott töltve, 21-dikén este tovább utazott Spanyolországba. Egyedül Napoleon Jerome herczeg és Izabella spanyol exkirálynő látogatását fogadta. Megemlitjük itt, hogy egy Dél-Afrikából érkezett tudósitás szerint, az angolok megtalálták a zuluknál az elesett Napoleon herczeg egyenruháját. Az ex-császárnét ujabb csapás sujtotta. Azért utazott Spanyolországba, mert édesanyja, Montijo grófnő halálos ágyához hivták. Édes anyja azonban előbb meghalt (november 24-dikén) Madridban, mintsem leánya megérkezett volna.

*** (*Költő és király.*) Björnstjerne Björson, a hirneves svéd költő, mint tudva van, elhagyta hazáját s Bécset választá állandó lakásul. Hogy mért határozta el magát erre, annak története van. II. Oszkár svéd király foglalkozik a költészettel is és Björnstjérne legutóbbi darabja felől nem hizelgőleg nyilatkozott. Ezt Björnstjerne zokon vette és a királyban csak a birálót tekintve, goromba levelet intézett hozzá, s azt követelte, hogy a király a sértő nyilatkozatot vonja vissza, vagy vívjon vele párbajt. A király a levelet a törvényszéknek küldte el, mely Björnstjernet felségsértési pörbe fogta. Okvetlen elitélték volna, s a költő ezt megelőzendő, elhagyta hazáját. Björstjerne különbe a bécsi lapokban nyilatkozik s e hirt megczáfolja. Ő ugyanis udvarias levelet irt a királyhoz, s arra választ máig sem nyert.

*** (*Persiából.*) A persa sah Franciaországból egy mérnököt hivott meg országába, a ki két villanyos lángot alkalmazott a persa uralkodó palotája elé. A sah sajátko-

züleg igazgatta a villanygépet, mely oly rendkivüli hatást gyakorolt az udvari történészre, hogy naplójába a következő sorokat irta: „Alig két éve, hogy Páris ismeri ezen hasonlithatatlan találmányt, és a szent és magasztos felség immáron sietett azzal a khalifák székvárosát megajándékozni.“ Különben kilátásba van már helyezve a gázvilágitás, valamint a persa főváros utczái épitésének szervezése.

⁂ (*Münchenben*) ismét van képkiállitás, melyre Munkácsy Mihály is küldött egy diszes szalon-képet. Egy divatos teremben, melynek szőnyegei, függönyei, butorai, zongorája virtuozitással vannak festve, két nő játszik egy kutyával. Ez a tárgya.

⁂ (*Patti fényképésze*) Boroszlóban Pattit egy fényképész fölkérte, hogy vétesse le magát általa. Patti szivesen engedett volna e kivánságnak, azonban esett a hó s az eső s nem mehetett a fényképész műtermébe. Aztán pedig megfeledkezett róla. Midőn a diva tovább utazva Drezdában megszállt, pár percz mulva megérkezése után kopogtatnak ajtaján s a ki belép, nem más, mint a boroszlói fényképész, ki összes készülékeivel utána utazott s helyiséget bérelt, hogy a divát lefényképezhesse. Most már Patti bizonyosan megigérte, hogy fölkeresi műtermét, azonban — rekedt lett, nem hagyhatta el szobáját. Pár nap mulva a diva Berlinbe utazott s midőn a Kaiserhofban kényelmesen elhelyezkedett, ismét elébe állt a fényképész, ki oda is utána vitte készülékeit. A diva végre teljesité a fényképész kivánságát, kinél most nincs boldogabb ember a világon.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Tennyson Alfréd, a koszorus költő, uj drámát fejezett be, mely a jövő hóban kerül szinre a londoni St.-James szinházban. — Vilmos császár Károly herczeggel meglátogatta Ristori Adélt, a Berlinben vendégszereplő tragikai művésznőt.

Irodalom és művészet.

⁂ (*Wirkner Lajos*) „Élményeim“ czimű nagybecsű emlékiratai Pozsonyban Stampfel Károly kiadásában megjelentek. A művet Nirschy István nyomdája kiváló csinnal állitotta ki magyar s német kiadásban.

⁂ *(A nemzeti zenede)* vasárnap hangversenynyel ünnepelte meg szent Czeczileának. a zene védszentjének napját diszes közönség jelenlétében. Az első szám Schubert A-moll quartettje volt, melyet Huber, Pischinger, Gobbi és Szuk tanárok kitűnő szabatossággal adtak elő. Ezt Bach „Chaconne“-ja követte, melyet Bloch József segédtanár adott elő hegedűn, majd a hatodik osztály növendékei játszottak egy szonatát Tartinitől s végre Mendelssohn-Bartholdy D-moll trióját. A közönség, melynek soraiban volt Haynald bibornokérsek is, sürün megtapsolta a sikerült előadásokat.

⁂ *(A zenevilágból.* Érdekes hangversenyekben lesz részünk néhány hét alatt. Wilt Mária és Essipoff Anette asszonyok e hó 28-dikán és 30-dikán adják hangversenyöket a vigadóban, zenekarral, melyet Erkel Sándor igazgat. — Brahms, ki évek óta nem zongorázott nálunk, kétszer fog játszani, t. i. a Krancsevics-féle vonós-négyes társulat harmadik s a filharmonikusok harmadik hangversenyein. — Joachim a jövő hóban szintén fővárosunkba jön s lehet, hogy az ő hatalmas hegedűjét is fogjuk hallani. — Sarasate januárban lesz vendégünk s 10-dikén és 14-dikén adja két hegedűhangversenyét a vigadóban.

⁂ *(„Nőtan“)* vagy „Az asszonyi hivatás tudománya“ czimmel De Gerando Antonina urhölgy érdekes és olvasásra méltó füzetet adott ki. Meleg hangon, szellemesen fejtegeti a nők rendeltetését, önmaguk s a család iránti kötelességeket, a feleség, anya, honleány feladatát, szerepét a társadalomban stb. A mű első sorban intézetek, képezdék, felsőbb leányiskolák számára van irva, de más körökben is bizonnyal szives fogadtatásra fog találni.

⁂ *(Pósa Lajos)* egy forintjával előfizetést hirdet „Ujabb költeményeire.“ Ajánljuk t. olvasóink kiváló figyelmébe. Az előfizetések a szerzőhez küldendők be: Budapest, Futó-utcza 45. sz. — Borsodi Szilágyi Dezső „Pár szó a műegyetem és zeneakadémia ügyében“ czimű röpiratot adott ki. Ára 20 kr.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, nov. 22. Lohengrin. — Vasárnap, nov. 23. Liliomfi. — Petronella. — Hétfő, nov. 24. Vizkereszt, vagy: a mit akartok. — Kedd, nov. 25. A zsidónő. — Szerda, nov. 26. A nagyzás hóbortja. — Csütörtök, nov. 27. Aida. — Péntek, nov. 28. Ifj. Fromont és id. Risler.

Várszinház. Szombat, nov. 22. A nagyralátó. — Vasárnap, nov. 27. Lalla-Roukh. — Csütörtök, nov. 27. Pry Pál.

Népszinház. Szombat, nov. 22. Favárné. — Vasárnap, nov. 23. A piros bugyelláris. — Hétfő, nov. 24. Favárné. — Kedd, nov. 25. Bokkácscsó. — Szerda, nov. 26. Niniss. — Csütörtök, nov. 27. A kornevilli harangok. — Péntek, november 28. Nótás Kata. (Először.)

⁂ (*A nemzeti szinházban*) kedden a „Zsidó nő“ került szinre, Recha szerepében Giovannoni-Zacchi asszonynyal. A darabot az eddiginél diszesebb kiállitással s nagyobb csoportozatokkal hozták szinre, több eddig elhagyott zenei rész bevétetett s a menyegzői felvonásban a betoldott ballet helyett a varázs-torony regéjét adták elő, mely a toronyban őrzött leány vitézi megszabaditását tárgyazza. A nagyszámu közönség ez uj, ügyes rendezést elismeréssel, tapsokkal fogadta. Eleazárt, mely Ellingernek volt bravour-szerepe, Perotti ezuttal adta először, persze az ő jó szokása szerint, nem magyarul, hanem olaszul énekelt. Ez azonban csak a kisebbik hiba. Nagyobb baj volt az, hogy oly fiatal, izgékony énekesnek, minő Perotti, nagyon nehéz Eleazár-féle öreges darabokat adni. Mindazáltal több részletben most is kitűnő volt. — Giovannoni-Zacchi asszony most megint jól hangjánál volt. Hévvel és szépen énekelte Rechát, s a drámaias helyeken drámai erőt is tudott mutatni. Ney a bibornok átok-áriáját hatalmasan énekelte.

⁂ (*A nemzeti szinház igazgatósága*) és Wilt Mária asszony már megállapiták szerződésüket a jövő két évre. A hires művésznő négy-négy hónapig fog nálunk vendégszerepelni: a jövő szinházi évben szeptember közepétől október közepéig s január 15-től április 15-dikéig; az 1881—2-diki évben pedig szeptember 15-dikétől január 15-dikéig.

⁂ (*„Falu rossza“ Bécsben*) kedden került szinre a Ringtheaterben, „Der Dorflump“ czim alatt, Sturm Albert átdolgozásában. A Ringtheater a meiningeniek távozása után e magyar népszinművel folytatta előadásait s a bécsi közönség és kritika kiváncsian várta a „magyarokat.“ A sikerről a bécsi lapok eltérőleg nyilatkoznak, de azt majd mindnyájan megjegyzik, hogy az előadók nem igen tudtak megbirkózni a tősgyökeres magyar alakok ábrázolásával.

Tartalom.

Bálint bácsi fürdőzése, Véka L.-tól. — A lemondás óráiban, Pósa Lajostól — A nők a diplomacziában, Emiliától. — A fehér rózsa — Tárcza. — Fővárosi élet. — Vidéki élet. — Külföld. — Irodalom és művészet. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

48-dik szám. November 30-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte	Nap-nyugta
							óra percz	óra percz
Nov. 30.	Vasárnap	E 1 Andr.	E 1 Andr.	18 G 26 Plato	15		7 27	4 10
Decz. 1	Hétfő	Eligius	Longin	19 Abdiás	16		7 28	4 10
2	Kedd	Bibiána	Kandit	20 Gergely	17		7 29	4 9
3	Szerda	X. Ferencz	Cassian	21 Mária bel.	18	☽	7 30	4 9
4	Csütörtök	Borbála	Borbála	22 Philemon	19		7 31	4 9
5	Péntek	Sebők	Abigail	23 Amphiloch	20		7 32	4 9
6	Szombat	Miklós	Miklós	24 Katalin	21 Szabb.		7 34	4 8

☞ Uj előfizetőknek teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk. ☜

Divattudósitás.

Mai mellékletünk magyarázata.

A közelgő karácsoni és ujévi ünnepek előtt bizonyára szivesen veszik tisztelt előfizetőnőink e sikerült és hasznos munkákra illő rajzokat, melyeket szives figyelmökbe ajánlunk.

Az 1-sö szám: Nagy asztalteritőre való himzés rajza, fehér vagy szürke javakanavászra, himzendő vörös, kék, sárga és barna mosó pamuttal.

A 2-dik szám: törülközőkre, kötőkre stb. való himzés rajza, szintén tarka himzés.

A 3-dik szám: ruhákra, felöltőkre való kivarrás rajza, keskeny selyem zsinórral és gyöngyökkel dolgozandó.

A 4-dik szám: széles horgolt csipke rajza.

Az 5-dik szám: keskeny himzés takarókra, tálczakendőkre stb.

A 6- és 7-dik szám: keresztöltésü minta czipőkre, szőnyegekre, pamlagpárnákra, zsámolyokra, tetszés szerinti szinekben, berlini pamuttal dolgozandó.

Számrejtvény.

Mészáros Olgától.

4. 3. 5. 1. 18. 2. E miatt az ember néha be nem jő,
10. 8. 7. 11. Alakjáról hires istennő,
15. 6. 23. 9. 14. 16. 7. Nagy császárné volt ez, ész és ledérségben,
18. 2. 20. 19. 17. 21. 5. 19. 17. 18. 2. Kertje volt, azt mondják, csudaszép a légben,
22. 23. 13. 12. 13. Öseink vezére, félvilág félelme,
1—23. Arra int, hogy lelkünket önvád ne terhelje.

Megfejtési határidő: deczember hó 17-dike.

A f. é. 44-dik számban közlött sakkrejtvény értelme:

Az anyai kincs.

Jön iskolából a fiu s kiált:
„Ma leczkém tudtam ám,
Hibátlan, mint a vizfolyás,
Mi lesz jutalmam, jó anyám?“
„Mit adjak édes kis fiam,
Szivem szerelmes magzata?
Szegény vagyok“ — s megcsókolá,
Jutalmul mást nem adhata.
„Hisz azt mondtad, dús vagy szülém,
A legnagyobb kincs a tiéd,
Mégis pedig, hidd, fáj nekem,
Mindenkor olyan bús szived.“
„Igen fiam, gazdag vagyok,
Mert gyermekem jó s jól tanul,
A legfőbb kincs enyém,
Mert téged birlak angyalul.“
„Ugy hát ne félj, örülj anyám,
A mig élsz nem leszesz szegény,
Mert jól tanul mindég fiad,
S lesz kincsed igy mindenkor — én.“

Varga János.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Báthori Sigray Istvánné, Sárosy Mari, Kiss Anna, Langer Irma, Morvay Andrásné, Sugár Fanny, Sivó Etelka, Ujfalusy Károlyné, Mohácsy Rózsa, Tóth Ottilia, Szepessy Emilia, Túry Juliska, Nagy Piroska, Mészáros Olga.

Megbizások tára.

Tökre V. N. I. urnőnek: Magánlevelemet szives figyelmébe ajánlom.

F. Lángra M. E. urhölgynek: Egyszerű kis ágyszőnyeget megkezdett munkában 7, 8—10 frttól kezdve 25-ig kaphat Fürth L. Dorottya-utczai műhimzés kereskedésében. Ha ohajtja, a legszivesebben vagyok segitségére a választásnál.

Karczagra S. M. urhölgynek: Legközelebb veszi a kivánt tárgyakat.

Verespatakra D. V. urnőnek: A legszivesebben el fogom küldeni.

Kaposvárra L. A. urnőnek: A mint reá kerül a sor, azonnal.

Técsőre B. C. urhölgynek: A legszivesebben jártam el megbizásában, és máskorra is szivesen ajánlom fel magamat.

Mező Kövesdre G. K. P. urnőnek: Azonnal megrendeltem és legközelebb el lesz küldve.

Sándorfalvára M. G. urhölgynek: A mai divattudósitás értesiti róla.

G...falvára D. F. urnőnek: A vékony chenilia matringja 5 kr, a vastagabb, melylyel ezüst vagy szines papiron kell himezni pedig 25 kr.

Debreczenbe N. Gy. urnak: Azonnal megküldtem a kivántat.

Dombrádra K. G. urhölgynek: A csinosan faragott nyilak ára 1 frt 50 kr, 2 frt, 2 frt 50 kr, 3—4—5 frt. Szives üdvözlet és köszönet kedves, melegen irt soraiért.

Portelekre G. B. urhölgynek: A mint csak lehet, a legszivesebben!

Kérdések.

Egy uj hangszert hallottam emliteni, „pyrophon“ a neve; valjon csakugyan létezik-e és fuvó vagy vonó hangszer-e ez? F. Clementine.

Külföldi lapokban gyakran látom hirdetve a papirból készült felső női- és férfi gallérokat, valamint kézelőket is. Gyakorlatiaknak bizonyultak-e be azok vagy sem, és ha igen, miért nem hozatjuk be mi is azokat? És hol készülnek e gallérok és kézelők, hogy kiséretkép én is hozathatnék belőlük. Egy kis felvilágositást kér egy haladó párti fiatal leány.

Miféle kézimunkát készithetnék kedves szüléim, rokonaim részére karácsonra, és mennyibe kerülne egyikmásik az ajánlandó kézi munkák közül? E szives tudósitás nagyon megkönnyithetné a vidékre való hozatalt.

K. Lina.

Szeretném tudni e két dal szövegét: Hogyha el fogsz felejteni, és a másik: Lassan sirok, mégis messze hallik

K. Gizella.

Valaki a dr. Weisz Szentgyörgyi József-féle mosdó vizet dicsérte előttem, de többet nem tudott nekem róla mondani, valóban hasznos-e ezen viz, mi a fő-tulajdonsága és hol kapható az? G. Mariska.

Feleletek.

F. Krisztinának: A szőnyeg csakis ebédlő szobában a szoba közepére való, mert azon álljon az ebédlő asztal, de nappali szobában mindig a pamlag elé teritessék az. L. M. Zsófia.

D. Elmának: A fehérneműeket soha sem himezték olyan előszeretettel szines fonállal, mint jelenleg. Az ingek és hálóköntösök himzéseit ugyan átalában fehéren szeretik, és csak a gallérok és kézelők, valamint a zsebkendők tesznek alóla kivételt, de annál nagyobb előszeretettel fordultak hölgyeink az asztalnemüek és törülközők szines, mosható fonállal való himzéséhez. Minden vászonkereskedésben kaphatók az olyan törülközők, kávés- és theás abroszok, tálczakendők és egyéb takarók, melyeknek a kereszthimzéshez alkalmas két ujjnyi széles bordure-jei vannak, a melyekre aztán a tetszés szerinti füzért vagy más alakzatokat lehet himezni. Egy kávés abrosz 12 kis asztalkendővel 15—18 frtba kerül, egy tuczat törülköző 13—14 frt, tálcza kendők 30—40, 50, 60 krtól 1 frtig darabja. Ez utóbbiakat azonban sokan fehér javakanavászonra himzik, mely rőfszámra kapható, és a melyet tetszés szerinti nagyságban állithatunk elő. A 80 centiméternyi széles pamut javakanavász ára 1 frt, a 160 centiméternyi széles 2 frt 20 kr, a czérnából szövött pedig 3 frt 50 kr.

F. Luiza.

Sz. Ilonának: Egész bizonyossággal nem lehet tudni, valjon lábra kap-e a görög öltözet vagy sem, hanem több valószinüség van reá, hogy nem. Sok mindenféle mással kellene az öltözéket összhangzatba hozni, hogy ne lássék jelmeznek, de utóvégre ki merne jót állani egy divatkérdésben? E téren még a hihetetlen dolgok is valósulnak!

A. Emmi.

Egy nagymamának szabad-e őszinte tanácsot adnom? Hinni merem, hogy igen, és azért nyiltan kimondom, hogy a nagymama ne igen erőltesse fürtökbe ősz haját, hanem igazitsa el minél egyszerűbben egy kis fekete csipke alá, főgondját pedig arra forditsa, hogy minél szeretetreméltóbb és igénytelenebb legyen, akkor lesz a legkedvesebb, a legszeretettebb övéitől, akár hogy simitsa is el a haját. Egy másik nagymama.

D. Arankának mondok én is egy biztos szert, mely hasonlit ugyan ahoz, melyet már ajánlottak neki lapunk 45-dik számában, de azért mégis van egy kis eltérés benne, és azért ismertetem ezt is, melyet férjem a párisi világtárlaton egy ottani ékszerárustól tanult. Mossa meg szintén meleg vizben, szappannal aranyláncát, tegyen egy papirba egy jó marok fürészport, tegye bele a tisztára mosott lánczot, és tartsa azt meleg helyen, mig tökéletesen megszárad, és olyan lesz, mint az uj. K. Gy. Amália.

Szerkesztői nyilt levelek.

„A nők Heine életében.“ Bizonynyal olvasóimat is érdekelni fogja, kikért gyult dalra e nagy költői lélek.

„A hajviselet a világtörténelemben.“ Érdekes, csak a czime kissé merész. Mert a történelem mégis csak keveset törődik azzal, miképen viseli haját valamely nemzet, ha mindjárt üstökön ragadja is néha egyiket-másikat.

„A jerichoi rózsa.“ Csinosan van irva, de valjon érdeklik-e is a nagy közönséget az olyan mondák, a melyeknek egy része — a Szentirásból van véve?

„A hü Eckart“ Nehéz föladat, megmérkezni olyan kitünő müforditóval, a milyen Szász Károly.

„Isten-ember.“ Az alapeszme gyönyörü, egyes részlet is sok szép van benne, egészben azonban kissé elvan nyujtva, a versmértéke meg épen a mult század divatjára emlékeztet.

S. F urnak (Bdpst.) A miatt a pár hiba miatt pálczát törni az egész fölött, talán mégis nagy szigoruság. És hogy a mü nem a nagy közönségnek való? Az a nagy közönség bár valóban nagy közönség volna, és akkor sem ártana, egykor-máskor ilyesmit is adni neki — szoktatóba.

„Kegyelmet kérek.“ (T. L.) Ne féljen semmit, az „ön“-féle megszólitásnak a másik táborban is békét hagynak, és ép ugy a „Kegyed“-nek, ha bár mind a kettő az ujitók fáján termett, mai értelmében.

„Áldozatod füstje.“ — „A volt csak a derék ember.“ — „Éjfélkor.“ — „H. naplójába“ gyarlók.

„Történeti átnézete a zongorairodalomnak.“ Csak a száraz részek vannak átvéve.

Előfizetési fölhivás

a

„CSALÁDI KÖR“

Huszadik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven szines boritékkal.

Minden hóban négy melléklet, fölváltva szinezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások és arczképek.

Előfizetési dij:

Csupán a lapra: egész évre **12 frt,** — félévre **6 frt,** — negyedévre **3 frt.**

Az egész évi 12 kötet csomagolási dija 40 kr.

Első magyar általános biztositó társaság.

ÉRTESITÉS

a t. biztositó közönséghez

a lakházak és gazdasági épületek hat évre szóló biztositásáról az ingyen év előzetes élvezetével.

Budapest, novemberhó 1879.

A t. biztositó közönség és főleg a t. feleink, a kiknek rokonszenve és bizodalma emelte társaságunkat több egyéb tényező hozzájárulásával, jelen állására, nem fogják tőlünk megtagadni annak elismerését, hogy társaságunk mindig szilárdan megmaradt azon alapon, melyre fekteté üzletét és hogy elveihez hű maradt a nyomában keletkezett versenytársaságoknak az ő eljárásától nagyon eltérő kisérletei közt is.

Ez elveit azon rendkivüli eredmény, igazolta és jutalmazta meg, hogy már a jelen 1879-ik év végével társaságunk **3,000,000 forintnyi alaptőkéje** készpénzben teljesen ki van egészitve, **tartalékalapja** pedig **1,000,000 frtra** emelkedett, és hogy a károk fedezésére szolgáló **dijtartalékot**, társaságunk vagyoni állásánál fogva, a jelen év végével oly nagy összegben viheti át a jövő évi számla javára, hogy ennek folytán ezentul előreláthatólag mindig abból fedeztethetnek a következő éven át előforduló károk.

Ez eredmény elérésére törekedett mindenek felett társaságunk, mert meg volt győződve, hogy a hazai biztositási ügy érdekének általában és különösen t. felei érdekének az által tesz kiváló szolgálatot, ha az üzlet nyereményéből oly erős alapokat, tartalékokat alkot, mik minden eshetőségre megnyugtatást, mert kellő biztositékot nyujtanak, s a mily teljesen befizetett nagy alaptőke- és tartalékokkal csak a legkiválóbb külföldi társaságok birnak.

Azonban a t. biztositó közönség és különösen t. feleink azt is bizonyithatják, hogy, mig mi egy részről ily módon igyekeztünk megnyerni, igazolni, viszonozni a bizalmat, addig más részről társaságunk, fejlődésének, erősödésének arányában s üzleti viszonyaihoz képest, szem előtt tartva a biztositó felek s a társaság közt létező **érdekközösséget** is, mindenkor kész is volt t. feleinknek ujabb előnyöket és kedvezményeket nyujtani, mit többek közt az által tanusitott, hogy életbiztositási feleink ez osztály nyereményének fele részében, jégosztálybeli feleink pedig ez osztály nyereménye egy ötödében részesittetnek.

Ez a mi eljárásunk vezér-elve most is; és ennélfogva midőn oda jutottunk, hogy teljesen befizetett **alaptőkével** és teljes **tartalékokkal** folytathatjuk az üzletet, társaságunk örömmel foganatositja az ily eredmény esetére rég kitüzött szándékát s ezennel a **tüzosztályban** is ujabb kedvezményben kivánja részesiteni biztositó feleit.

Elhatároztuk ugyanis, s e felől kivánjuk ezennel a biztositó közönséget értesiteni, hogy a **lakházak és a gazdasági épületek** biztositása nálunk ezentul azon kedvezményben részesitessék, hogy t. i. ha a háztulajdonos vagy a földbirtokos kötelezi magát az ily épületnek **hat** egymás után következő éven át való biztositására, társaságunk a szokásos **ingyen évül az első évet** adja, ugy, hogy a biztositó fél **az ingyen év előzetes élvezése** után a második évtől kezdve tartozik csak a dijakat fizetni.

Hisszük, ez intézkedésünk előnye teljes méltánylásra fog találni a birtokos közönségnél mindenkor, de főleg a jelen évben s a közel időben midőn a jelen sanyaru év hatása még érezhető lesz, s midőn a gazda körül oly szük a pénz. Ez intézkedésünk ugyanis még az ily szorult viszonyok közt is lehetségessé, könnyüvé teszi részére a hosszabb időre való biztositást. És ez előny annál nagyobb minél tetemesebb az évi dij s annak a jelen vagy a jövő évben való előzetes megfizetése minél nehezebben esnék a jelen vagy a jövő évben való előzetes megfizetése minél nehezebben esnék a jelen év gazdasági viszonyai által sujtott gazdáuak. De az előzetes ingyen év hasznát érezni fogják azon feleink is, kik hosszabb időre levén már biztositva, ez érvényben levő biztositásoknál ingyen évül az utolsó évet élvezik, mert ezen biztositások **megujitása által** egymást követő két ingyen évet fognak e feleink élvezni, u. m. a mostani biztositás utolsó (ingyen) évét, s a megujitásnál a 6 évi biztositás első s igy előzetesen élvezendő ingyen évét.

Midőn ez ujabb kedvezményről kivánjuk a t. biztositó közönséget ezennel értesiteni, nem tartózkodunk azon meggyőződésünk kifejezésétől, hogy a t. biztositó közönség, a mint ez intézkedésünkben készségünknek ugy az ingyen év előzetes élvezetének kedvezményében iránta kifejezett bizodalmunknak jelét fogja felismerni.

Értesitvén még a t. biztositó közönséget a felől, hogy ügynökeink, de magunk is szivesen szolgálunk mindennemü felvilágositással.

tisztelettel maradunk

az Első magyar általános biztositó társaság.

Wissnyey Gyuláné

IV. ker. (Belváros) kigyó-utcza 2. sz. Várady-ház

Budapesten.

Ajánlja ujonnan nyitott **női divat, pipere és Confection üzletét** melyben minden ivadra a legdivatosabb női és gyermek **kalapok**, pongyola- és alkalmi **fökötők, Coifurok, csokrok**, galérok, kézelők, finom téli pamnt, szövet kendők, finom **menyasszonyi, bali** és alkalmi **ruhak** mindég s legutolsó franczia divatlapok nyomán készittetnek. Mindennemü **Moule, Crepplisze, selyem** és **esipke cravattok, rüshek**, csecsemői felszerelések és több e szakmába vágó czikkek mindég **nagy választékban** találhatók.

Megrendelések legpontosabban eszközöltetnek

Árjegyzékek bérmentve küldetnek.

Kopaszság

és a hajösszülés és a pikkely képződés ellen a naponta beérkező hála és köszönet iratok szerint legjobban használható a

Tanin-olaj

Dr. **Moras**-tól.

Tisztelt gyógyszerész ur!

A kopaszságellen a legjobban használ a Dr. Moras-féle Tanin-olaj. Kérem sziveskedjék még egy nagy üveggel küldeni. tisztelettel

Prag ***Jeremiasek,***

cs. k. törvényszéki tanácsos

Kapható *Budapesten. Török József* gyógyszerésznél király utcza.

Temesváry Móricz

czipő-gyara

Budapest, király-utcza 2. sz.

Orczy ház.

A téli szükségletre ajánl nagyban és kicsinyben:

Hölgyek számára:

Nemez pongyola czipöket minden szinben sarokkal és csokorral . . . . . 1 frt 80 kr.

Eberlaszting vagy börczugos topánokat magas vágással, a legfinomabban kiállitva . . . 3 frt.

Czugos börtopanokat, erős chagrin vagy bornyubőrből veresnemeg-béléssel, szegelve. Dupla talppal, csős időben tartós . . . . . 3 frt 40 kr.

Urak számára:

Topányokat, bornyu vagy bagaria bőrből, szegzett és srófolt duplatalppal igen erős . . . . . 4 frt.

Topanyokat orosz lakbőrből, szegezett dupla talppal és srófmunkával, és esős időben való 4 ft 80 k.

Térdcsizmakat, dupla bagaria bőrből háromszoros csavarral ellátott dupla talppal vizmentes 8 ft 80 k.

Ugyanaz orosz lakk bagaria bőrből . . . . 12 frt.

Megrendelések postai utánvét vagy az összeg beküldése mellett a legpontosabban megküldetnek.

Kimeritő árjegyzékek ingyen.

Dr. Lengiel F. féle

nyír balzsam

A növény nedv, mely a nyír törzséből kifoly ha bele furnak, mióta emberek emlékeznek a legkitünőbb szépitő szernek ismertetik, és ha e nedv a feltaláló utasitása szerint chemikai uton balzsammá készittetik csodaszerü hatást nyer.

Ha az arcz vagy test este bekenetik, reggel már alig észrevehető pikkelyek válnak el a börtől és helye fehér és gyengéddé válik.

Ezen balzsam a ránczokat és himlőhelyeket az arczról eltávolitja és ifju szint ad; a bört gyengéd — fehér és üdévé változtatja és eltávolitja legrövidebb idő alatt a szeplőt, anyajelt, orrvörhenyt, kinövéseket és más tisztátlanságokat a börről.

Ára egy korsó nyír balzsamnak használati utasitással együtt 1 frt 50 kr.

Valódi kapható **Budapesten:** Török József gyógyszerésznél király utcza. **Pozsonyban** Pisztary Félixnél a Mihály kapunál és **Temesváron** Tarczay István-nál.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a müvelt magyar hölgyek számára

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadóiiroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 26-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

49. SZ.
Decz. 7-dikén.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükseges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Bálint bácsi fürdözése.

(Beszély.)

Irta V é k a L.

(Folytatás.)

Alig hagyta el a vonat a hochwaldi indóházat, azonnal lelankasztotta a szőke angyal fürtös fejét a mellette terpeszkedő vaskos utitárs erős vállára. Kezdetben hajlandó volt Bálint bácsi hinni, hogy a szegény gyenge teremtés elszédült és már sajnálni akarta a nyavalyást, hogy istene oly semmitérő idegzettel verte meg. De a szenvedőleges simulás csakhamar heves ténykedésbe csapott át. A menyecske eleinte csak félve, utóbb mindbátrabban emelgette fejét s hinteni kezdte özönnel a csókokat társának már nyolcz nap óta nem beretvált arczára, sőt végre ajkaira is czuppantott egy nagyot és hosszut. A fiatal aszszonyka, ki ráadásul két karjával átölelni törekedett férjének kidomborodó mellét és széles hátát, mely kisérlete azonban, mellesleg megjegyezve, karjai hosszuságának elégtelensége miatt csak csonkán sikerült, végkép megfeledkezett Bálint bácsi jelenlétéről, vagy nem tekintette őt átszellemülésében egyébnek puszta légnél.

Bálint bácsi, a már tisztességes pókhasat eresztett Bálint bácsi és a puszta lég! Szörnyű eszmezavar! Az észlelő tehetség szegénységének rémséges bizonyitéka!

És a „puszta lég“ nyugtalanul nyikelődött a kassa-oderbergi vasutnak sárga zsölleszékén. A helyzet rendkivülisége megzavarta gondolatmenetét. Nem tudta, mit tevő legyen. Agglegényi erkölcsét felháboritotta a szokatlan látvány. A miben azok ketten szűkölködtek, jelentkezett az Bálint bácsi kebelében: a szégyenérzet. El-elforditotta szemeit az északnémet Ámor és Psyche csoportozatáról és merően tekintett az ablakon a Vágnak a vasut mentében kigyózó hullámaira és az elsurranó sötét fenyvesekre, hogy legalább a m a z o k meg ne lássák a sötét pirt, mely arczába felszökkent. De — bár mennyire restelte! — időnkint nem birt ellenállni a vágynak, mely visszafordulásra készteté. Hisz azok ketten, ugy látszik, megfeledkeztek az egész világról. Tudnak is azok arról, hogy ő irul-pirul, s aztán mit is ér nem látnia az édes ölelkezést, midőn azokat a gyulasztó, áruló czuppanásokat mégis hallania kell? Végre pedig — mi tagadás? — Bálint bácsi szivének legelrejtettebb zugában, bár tartózkodva, olyanféle érzés is jelentkezett, mely váltig azt suttogta, hogy a gyermekmenyecskének eme ragaszkodása, melyet leplezni nem törekszik, Bálint bácsinak voltaképen tetszik is, még pedig nagyon. Boldog isten! Ha most mellette is ülne ilyen kedves fiatal teremtés, ki olvadón simulna kebléhez, nem törődve azzal, bár lássa az egész világ! Hiszen az a vén német sem sokkal fiatalabb nálánál? Legfelebb tiz évvel az. Pedig tiz év, mi is az? Csak egy lehelet!

Kevésbe mult, hogy Bálint bácsi, kit ellentétes érzületeinek eme változatos hánykodása rémitett, nyugtalanitott és izgatott, meg nem haragudott, már tudniillik annyira, mennyire ő haragudni birt. Eszébe jutott ugyanis nyihelődése közben: mily nagy szerencse az, hogy azok ketten valók a jámbor fegyelem és szelid erkölcsök országából, ő, Bálint bácsi, pedig a magyar. Mert különben, ha megforditva állana a viszony, majd lenne, a pápaszemes doktor hazatérte után, a Spree melletti hirlapoknak mit nyomtatniok a tüzesvérű magyar nőknek szemérmetlenségig fajuló erkölcstelenségéről. Ez a gondolat annyira lázitotta Bálint bácsit, hogy már-már kitörni készült belőle a kemény mondóka, melylyel szomszédjainak tudtokra adandja, hogy bizony ember marad az ember mindenütt,

innen is, tulnan is és a mi alkalmilag jól esik magának, azt ne vegye panaszosan felebarátjának se: — midőn az előtte lepergő jelenésnek uj fordulata ismét lecsillapitotta és megszeliditette kedélyének háborgó hullámait.

Amaz öreg ur, ott a tulsó sarokban, kissé fáradt lehetett. A hosszu hegymászó bot, melyet kezében tartott vala, midőn a vasuti kocsi ketreczébe felkapaszkodott, arról látszék tanuskodni, hogy a reggeli órákat fárasztó vállalatnak szentelte. Nem csoda tehát, hogy most szunyókálni kivánt volna, uj erőt szerzendő jövő fáradalmak leküzdhetésére. Kerülő uton ugyan és szeliden, de azért még is érthetően lerázni törekedett magáról az édes terhet, melynek szoros tapadása különben is nagyon melegithette a ketrecznek fulasztóan hő légkörében.

— Ugyan ne izélj már, kérlek, — mondá mosoly kiséretében és gyengéden eltolni törekedett magától élete párját. — Nem lehet az, hogy engem oly nagyon szeress, mint a miképen azt velem elhitetni szeretnéd. Te, a fiatal! Engem! Nem lehet az. Tekints redőimre!

De a kis menyecske nem tágitott, sőt még hevesebben fűződött szomszédjához s heves háborgással tört ki ajkai közül a válasz.

— Arról csak szemeim itélhetnek és senki más, hogy ki és mi tetszik nekem? Ha szemeim rajtad és benned lelik mindazt, mit szeretetreméltónak tartok: kinek mi köze ahhoz? Ki tilthatja nekem, hogy szeresselek, h a s z e r e t n i a k a r l a k, — ne szeressem orczádat, ne szemeidet, ne füledet, ne szájadat, hanem szeresselek téged és csak téged? F e l e s é g e d v a g y o k!

Mindez ama pattogóan sziporkázó szójárásban mondatott, melylyel bő alkalma volt Bálint bácsinak Poprádon megbarátkozhatni. Megértette tehát a mondottakat és — megengesztelődött. Derék asszony ez a kis menyecske! A jó isten éltesse — száz esztendőn tul is, mivelhogy követi a női életbölcseség főparancsát, mely szerint a nő ne csak asszony legyen a háznál, hanem akarjon lenni és legyen urának a szeretője is, ha azt kivánja, hogy férje ne nélkülözze felesége mellett sajgóan a szeretőt és beérje a magáéval, melynél jobbat ugy sem találhatna a kerek nagy világon.

Meg is tette Bálint bácsi az okos menyecske kedveért, hogy többé nem fordult vissza a kocsi ablakától. Hadd mulassanak a nálánál boldogabbak kedvökre! Ő pedig kimerengett az ablakon, hagyta maga mellett elsiklani Liptó vármegyének gyönyörű vidékeit, köszöntötte távolból Árva várát, szerencsés utat kivánt a Koritnyiczára törekvőknek, kik Rózsahegynél a vonattól megváltak és közbe-közbe Vihnyéről álmodozott. Hátha ott is akadna az olyan értelmes fiatal teremtés, kinek szeme öreg legény arczából is ki tudná böngészni azt, mi egyedül szeretetreméltó az emberben s egyedül biztosithat tartós boldogságot? És miért is ne akadhatna? Hiszen nem omlott össze még törmelékké az Amália-hegy!

Megcselekedte tehát Bálint bácsi, mit nem tanácsolhatni eléggé minden okos embernek hasonló visszonyok között: — megbarátkozott helyzetével. De azért mégis könnyebbülten lélekzett fel, midőn a vonat a rutkai pályaudvarba berobogott s ő elhagyhatta a kassa-oderbergi vonatot s felcserélhette azt a magyar államvasutnak Budapest felé induló vonatával. Vissza sem tekintett többé németjeire és csak titokban rebegte a sohajtást, hogy végzete őt soha se juttassa többé ilyen kinos helyzetbe. Nem agglegénynek való állapot az. Mert hát csunya vétek az irigység, attól pedig időnkint még a mindennapi könyörgés: „és ne vigy minket kisértetbe“ sem mentheti meg a jámbor keresztyént.

Rohant, röpült a magyar államvasut gyorsvonata és messze elmaradoztak mögötte a turóczi fensik, Jánoshegynek és az épitészet legmerészebb kanyarulataival háromszor megkerült szép Körmöcznek gyönyörű vidékei, a lépten-nyomon ismétlődő hosszu alagutak, a meredek lejtőkön felkapaszkodó s a sinek szinvonaláig fel még sem érő fenyvesek. De Bálint bácsi vágyai tulszárnyalták a vonat gyorsaságát. Ugy rémlett előtte, hogy csigapostán utazik, és nem mozdul helyből. Bár köztudomásu, hogy az utasoknak kényelméről a magyar államvasut derék igazgatósága a leghálásabb elismerésre méltón gondoskodik, és ebben azt nem előzi meg a világ egyik közlekedési intézete sem: Bálint bácsi mégis zugolódott szüntelen és szidta még azt is, ki a vasuti szalonkocsik rendszerét felfedezte. Hogyis ne? Mikor, ha végig sétált is a hosszu és széles teremben, ha végig nyult is a nyugágygyá átváltoztatott bársonytámlányokon, vagy ha felrakta is lábait karszékének zsámolyára, mégis folyton annak tudata s oly érzés kinozta, mintha valaki csalánynyal szurkálná a testét. Lelke s vágyai rég ott jártak már Vihnyének fürdőháza, Rákóczy Ferencznek emez egykor kedves nyaralója körül, testének pedig itt kellett tespedni a mozdulatlanságra kárhoztatott párnákon! Ilyen ellentét még a birka türelmét is háborgásra ingerelhette volna. Ha a vasut igazgatósága legalább szárnyakat bocsátott volna Bálint bácsi rendelkezésére, melyek segitségével megelőzhetné a sólymot, mely fecskét űzve, épen most surrant el, mint a villám tömlöczének kristályfala előtt! De van is annak gondja effélére!

Végre — végre — nagy sokára egy kanyarulatnál Szászkőnek regényes romja köszöntötte erdőlepte dombról Bálint bácsit tetőtlen körfalakból kimeredő ablakaival, melyekből az idők mostohasága rég kiirtotta az üveglemezeket, és nyomban rá megvillant szeme előtt a Garam szép völgye. Még kis zakatolása és puhákolása a mozdonynak és megállott a vonat Garam-Berzencze indóháza előtt, szemben a sűrű lomberdővel boritott hegyoldallal.

Nem tartóztathatta itt Bálint bácsit, ki a szarvas ruganyosságával szökött le sárga kocsijából, sem a berzenczei Hébe csábitó mosolya, sem a váróteremben párolgó vizenyős gulyáshus, sem végre a kétesszinű lőre. Nyomban felkapaszkodott az innen elágozó, keskeny vágányu szárnyvonal ijesztően barátságtalan kocsijainak egyikére és másfél óráig sem tartó rázás, bukdácsolás és hintázás után szerencsésen Selmeczen termett. Sem csontjai nem zökkentek ki forgóikból, sem izületei nem mondták fel az összefüggést. Egységes minőségében, épen és maga egészében jutott el rendeltetése helyére.

Bár mennyi érdekest szolgáltasson is Selmecz városa kapaszkodó, sehol sem egyenes talaján a régésznek, természetbuvárnak és annak, ki a hajmeresztő tornászásban tökélyre törekedik: Bálint bácsi mégis égni érezte talpa alatt a földet s nem is maradt tovább a bányatanácsosok seregének városában, mint csak addig, mig előhajtott a magyar posta tót kocsisa két lovas fogatával. Nyomban belevetette magát Bálint bácsi, testének egész sulyával, a Nóé bárkájával vénségben vetekedő csézába és — gyite!

Előre Vihnyére! A kocsis gunyosan huzta szét széles száját és válaszolt csihivel és hottal.

Most szánta és bánta Bálint bácsi, hogy a magyar államvasut igazgatóságát épen oly méltatlanul, mint igazságtalanul rágalmazta! Most jött tisztába a fogalommal, hogy mi az a lassu haladás? Még az a ló nem született, mely Selmecz utcáin és kövezetén vágtatni vagy csak ügetni is birna. Nem repül itt a fogat, hanem csak az utas a fogatnak egyik sarkából a másikba. Mintha az utczákat szegélyező, érdekesnél érdekesebb sok régi épület, ház, templom, ó- és uj-vár, csonkatorony, csucsives kapu és pislogó bolt, abban a hegyektől környezett katlanban, mind de mind azt dudolná a türelmetlennek boszantása végett:

Ne menj el, maradj itt,
Majd meglátod, jobb lesz itt!

De Bálint bácsit hiába hivogatták, hasztalanul csalogatták. Nem tántorodott volna meg a rubintos hegy kincsét őrző lidércz kedveért sem. Látni akarta még ma az Amália hegyet és környezetét.

Valahára csakugyan kiért Selmeczből, de sőt feljutott az ide-oda czikázó, vég nélkül kigyózó uton a magas hegy tetejére is, honnan a legszebb kilátás nyilik a világ egyik legkedvesebb tájképére, a mélyen alant, völgyben s dombon elterülő ódon bányavárosra és a kalváriának tulról, szintén magas hegyről s most mégis alulról fölfelé köszöntgető két tornyos templomára. Gyönyörű, a megfigyelésre érdemes látvány! De Bálint bácsi nem volt jelenleg abban a hangulatban, hogy azt, mi szépet a természet és szorgalmas emberek ipara elébe tálalt, kellően méltathatta volna. Áldotta istenét, midőn az ostorral fegyverzett Janó, ki eddig gyalog koptatta saruit a kocsi mellett, most felkapaszkodott a bakra, hogy biztos kézzel nekiterelje fujtató gebéit az ereszkedőnek, mely levezet a vihnyei völgybe. Alleluja! Most már csak meg fognak indulni a kerekek, csörögve, berregve, észtvesztetten kavarogva.

Nem oda Buda! Janó mást gondolt; legkisebb vágyat sem érezett magában arra, hogy a korláttal el nem látott ut mellett jobbról és balról tátongó, meredek mélységek legalsó fenekére temetkezzék. Megkötötte a kerekeket, erős marokra fogta a gyeplőt és — csihi és hott, lépést lépés után téve, ezt is csak vontatva és ovatosan, hogy a ferhécz ne ütközzék a lovakhoz és meg ne vaditsa a jámborokat.

Bálint bácsi szivesen kibujt volna a bőréből. Szerencsétlenségére azonban nem ismerte ennek a módját. Maradnia kellett tehát türelmetlenül türelmesen bőrében, helyén is, — szíva a zamatos, a fűszeres levegőt, melylyel itt busásan kedveskednek az égbe törekvő gyönyörű fenyvesek, melyek az utat két felől kisérő, mindközelebb huzódó hegyoldalakat sürűen ellepik, és számitgatva a mellette elsurranó harkályokat, czinegéket és fakuszókat s a perczeket is, mely utóbbiak most is csak oly egykedvűen következtek egymásra, nem törődve az emberek vágyaival, bánatával és örömeivel, mint tették ezt megszámithatatlan évezredek előtt és fogják tenni ugyanannyi évezredeken tul is.

Az ereszkedő kocsi meghaladt már néhány vizfogót, melyeket az itt lépten-nyomon viaskodó bányaipar értékesit czéljaira és elérte végre lassu mentében a hosszu mederben pihenő tengerszemet is, melynek vihartól soha fel nem barázdált sima viztükrét zöldre festi az abba kandikáló sürű erdő viszfénye.

Ez a szép tengerszem! Vajmi boldogitó és lázitó emlékeket költött Bálint bácsiban! Hisz innen ágazik el a gyalogösvény, mely elvezet a magas fenyvesektől és alacsony bokroktól övedzett tisztásig, hol Bálint bácsi szembekötősdit játszott nem egyszer ama boldog napokban, midőn ő volt a körülötte csevegő, ingerkedő, csicsergő leány- és menyecskesereg egyetlen és azért legkedvesebb lovagja; midőn, bár mily gondosan szoritották is a kendőt szemeire, ő mégis eltudta fogni mindig azt az egyet, kinek legédesebb kézszoritása jutalmazta a szerencsés kalandort, kit titkos delejerők csodás vonzereje s talán kis pislogás is az észrevétlenül feltolt kendő alól vezetett vala az igaz, a helyes nyomra. Mintha csak tegnap lett volna!

Bálint bácsit szerfölött izgatták a keserédes emlékek. Nem birt többé a kocsiban nyugton megmaradni. Leugrott tehát abból. Látnia kellett a helyet, mely egykor számára is termett csipkerózsákat! Előre küldte podgyászát a fürdőházhoz és megnyugtatta a szörnyűködő kocsist azzal a biztositással, hogy ismer ő eme vidéken körösközül minden utat, minden ösvényt és éjfélkor is el tudna igazodni innen a legrövidebb vonalon a fürdőházig. Hogyis ne ismerné? Nem egyszer s nem is ritkán járta be ő már tűről-hegyről ezeket az erdőket, holdvilágos éjeken is, hol magányosan bugó gerlekint, hol zajos társaságban, melyben mégis találkozni birtak suttogó csevegésre ketten, kik szivesen nélkülözték volna a világ minden egyéb, nagy és kis társaságát s mégis boldogok voltak, ha lopva érintkezhettek ujjaik, hogy átcsaphasson a megrezzentő villanyütés a szivből a szivbe.

Janó folytatta utját Vihnye felé; Bálint bácsi megkerülte a tengerszemet és befordult az erdőre. Lépten-nyomon köszöntötték a régi ismerősök, a magasra törő, a száz éves fák! Mintha ezek nem is változtak volna azóta, hogy ő utószor járt itt alattok! Csak a zuzmóknak sürűbb és vastagabb rétege boritja a törzseket! A madarak is, melyek ott fent csiripelnek, csettegnek, hivogatnak az ágak között, mintha ugyanazok volnának, melyek ama napokban is élénkiték az erdőnek mélabús csendjét. Vagy amazoknak gyermekeik, talán unokáik ezek már?

Bálint bácsi kiért a tisztásra.

Isten csodája! Káprázat ez vagy való? Feltámadt-e a régi világ, vagy az uj élet csak folytatása a réginek? Örökös körben, melynek se kezdete se vége, forog-e a nagy mindenség kereke, mely vak könyörtelenséggel tiporja el, zuzza s töri össze az utjában álló egyeseket, de soha sem állapodik meg, hogy sajnálja az áldozatokat, mert hiszen maradnak még mindig elegen, kiket haladása közben ismét eltiporhasson?

Hangzott a fák alja nevetéstől és csevegéstől és sürgött és forgott a sok világos és tarka hölgyruha a tisztáson, csakugy mint akkor, mikor — —. De mikor is volt az? Talán bizony mégis csak tegnap volt és mindaz, mi Bálint bácsit amaz időtől látszólag elválasztja, nem egyéb hosszu álomnál, mely, gyötörjön vagy boldogitson bár, semmivé oszlik a való érintésénél és nyomtalanul elröppen a kijózanitó hajnal hasadtánál?

(Folytatása köv.)

„Toldi szerelmé“-ből.

(A hatodik ének előhangja, 1867-ből. *)

Arany Jánostól.

Piroska . . . ez a név! jaj nekem, ez a név!
Hogy tipra keresztül egy boldogtalan év
S közel a másiknak fele is már rajtam,
Mióta e dalra kulcsolva van ajkam!
Még az se merészelt — a panaszos ének
Enyhületet hozni az apa szivének:
Egy szomoru kőre ült szárnya-szegetten
S néma didergéssel gubbaszta felettem.

Piroska! leányom kis árva leánya!
Kedvesem egyetlen kedves maradványa!
Ki neved a költő álmaiból vetted,
Anya igy szólitván, csecsemő szülöttet:
Baljóslatu névvel jöttél te világra!
Oh, le ne szálljon rád még jobban is átka,
Hogy sorsod azéhoz közelitsen gyászban,
Kit képzetem alkot a Rozgonyi házban!

Hamar elment tőled, kora előtt ment el,
Alig ösmerkedvén „a kis idegennel“; **)
S te nem ismerhetted bús életed árát:
Amaz elporló szív teljes-egész tárát.
Sinyleni — oh, hogy ne? már sinyled anyádat,
S veled együtt nő majd a csecsemő bánat;
Hanem, a mit vesztél, nem érted egészen:
Emléktelen emlék, egy üres hang lészen!

Egy üres hang! ő! ő! . . . S hol ecset-, vésőnek,
(Mit emberi vad dölyf gunyol teremtőnek)
Hol van a toll, a szó művészi hatalma,
Életre idézni a mi neked halva?!
Fogsz irni magadnak róla hiu képet,
Összerakosgatván sok külön emléket:
Hanem az a kép már merő idegen lesz,
Boldogtalan gyermek! a te anyád nem lesz.

Mi haszna, mi haszna! . . . az a vidor élet,
A szép kis alakból kisugárzó lélek,
Mely, mint kicsi csillag, haj! rövid ösvényén
Beragyogta körét, egyedül önfényén;
Az a komoly érzés játszi kedély mellett,
Melyért idegennek is szeretni kellett;
Nyilt szív, ajak és arcz, nevető nagy kékszem...
Róla vetett árnyék: de nem ő az még sem.

De talán még jobb igy: legyen inkább zárva
Előtted az a sír, kedves kicsiny árva!
Te csak a felszinen, virágain játszszál,
Legyen e gyász könnyű, mely örökbe rád száll.
Élj te! . . . hisz' ő jóslá haldokoló szájból:
„Itt, itt a halál van: vigyék a halálból!“ ***)
Soha ne értsd a bút, mely ide van irva:
Vigyük a te részed, mi öregek, sírba.

*) Toldi Miklós nagy szerelmének tárgya: a könnyedén eljátszott s nehezen felejthető Rozgonyi Piroska. E név eszébe juttatja a költőnek az ő korán elhunyt lányának árváját, kit szintén Piroskának hivnak, s e nagy szivvel szeretett lánykának van szentelve az itt közölt előhang, mely a mély bánat és szeretet megható kifejezése.

**) Ez idézett szókhoz a költő e jegyzetet csatolja: „Felejthetetlen Juliskám (elhunyt leánya) szivreható tréfája: „Te kis idegen!“ szokta mondani csecsemőjének az első napokban, nem sejtve még, hogy mint tőle „idegen“ fog felnőni.“

***) Ez idézethez e jegyzetet olvassuk a könyv végén: „Haldoklásakor, midőn (a fiatal anya) csaknem jóslati ihlettel mindnyájunktól elbucsuzott, gyermekét is behozták, de ezt e szavakkal távolitá el: itt a halál van, vigyék a halálból!“

A nők Heine Henrik életében.

Heine Henrik épen ugy mint Byron, költői műveiben igen gyakran megénekelte a szerelmet, de mindig a szerencsétlen, a reménytelen szerelmet. Érzéketlenek voltak-e a női szivek iránta, vagy Heine csak egyszer szeretett, akkor csalódott és azután egész életében gyászolta a meg nem valósult reményt? Vagy — mint bátyja, Miksa „Heine Henrik emlékezete“ czimű művében állitja, — e szerelmi bánat és panaszos dalok csak a képzelem kifolyásai és nem valódi érzelmek voltak? Nem örökité meg Heine, mint más költő, személyes élményeit és érzelmeit gyönyörű költeményeiben? Az a sötét melancholia, a mélyen sebzett szív fájdalomkiáltásai csak látszat, agyrém volna? Szerette a költő magát ily borzalmas álomban ringatni, ily szörnyű képeket alkotni, hogy költeményeiben azokat lerajzolja? — Nagyon kétséges. Nekünk ugy tetszik, hogy költeményei benső világának, igazi szivfájdalmának képei.

Heine Henrik már kora ifjuságában, gyermekéveiben fogékony volt a női bájak iránt. Nevelésére is legnagyobb befolyást egy nő gyakorolta — az ő szellemes, okos anyja. Atyja nem birt nagy szellemi képességekkel, és családja fönntartásának gondjai is egészen elfoglalták; a gyermekek majdnem kizárólag anyjuk felügyelete alatt álltak, ki tiszta éles elmével gazdag kedélyt jeles műveltséggel egyesitett. Bármily gyöngéden szerette is gyermekeit, a kellő szigorral bánt velük. Szellemük gondozását ép oly szükségesnek látta, mint testük edzését. Legkedvesebb irója Goethe volt és e vonást Henrik fia is elsajátitotta tőle. Heine anyjáról mindig kiváló tisztelettel és benső szeretettel emlékezett meg; szonettekben, dalokban gyakran megénekelte; meg tudta becsülni, a mit neki köszönhetett. A költő első játszótársa, néhány évvel fiatalabb egyetlen nővére, Sarolta, élénk és eszes leányka volt; és a gyöngéd gyermeki szeretet nemcsak a gyermekévek boldog napjaiban volt meg, de fennmaradt később is, midőn az élet szenvedései mindkettőjükre beállottak. Mint bátyja, Miksa, mondja nővére nagy befolyással volt a fiu költői lelkére, s dalaiban sokszor megemlékszik róla.

Heine „első szerelme“ egy szép, fiatal, karcsu, nyulánk termetű, kék szemű és hosszu szőke haju leány volt; leánya A . . . főtörvényszéki elnöknek. A düsseldorfi gymnáziumban szokás volt a tanév végével a tanulók által szavalással egybekötött záróünnepet rendezni. Egyszer Heine Henrik szavalt. A terem egészen megtelt; legelől, a legjobb helyen az iskolaigazgatók ültek. Ezeknek helyei között aranyozott üres szék állt. A főtörvényszéki elnök leányaival nagyon későn jött és igy nem maradt egyébb hátra, mint a szép kisasszonynak az üres aranyozott széken adni helyet. Heine már javában szavalta a „Taucher“-t s egészen addig jutott:

„Und der König der lieblichen Tochter winkt“.

ekkor balsorsa azt akarta, hogy tekintete az aranyozott székre essék, hol imádottja, a szép szőke leányka helyet foglalt. Heine megakadt. Háromszor ismételte e helyet, de nem birt tovább jutni. Az osztálytanitó sugott; Heine semmit sem hallott többé. Nagy szemeit tágan az aranyozott székre mereszté, mintha rögtön megjelent földöntuli jelenséget látna s aztán ájultan összerogyott. Ájulásának valódi okát senki sem gondolta. „Nyilván a nagy hőség okozta“ mondá az igazgató az elősietőszüléknek és kinyittatta az ablakokat. Néhány év mulva a költő elmesélte ez ifjui él-

mény összefüggését bátyjának s gyakran felsóhajtott: „Milyen ártatlan voltam én akkor!“ — Bátyja azt állitja, hogy Heine Henrik első dalai többnyire ezen eszményi, bájos jelenséghez vannak intézve.

Heine első alkalmi költeménye (a dalok könyvében: „An eine Sängerin, als sie eine alte Romanze sang“ czimen) a költő legifjabb éveiből származik. Igen szép, fiatal és tehetséges énekesnőhöz, Stern Karolinához van intézve, ki a düsseldorfi szinház primadonnája volt. Anyjával elvonulva élt és csak Heineékhez járt gyakran; a költő anyja, ki mindig élénken érdeklődött a művészet és irodalom iránt, nagyon megszerette a szerény fiatal leányt s jó tanácscsal, tettel egyaránt gyámolitotta. Egy nagy hangverseny után, melyben Stern Karolina Heine anyjának kivánatára rendkivüli tetszés mellett egy régi románczot énekelt, az énekesnő Heineékhez ment vacsorálni. A háziasszony beszélt a fiatal énekesnő sikeréről, a tömjénezésről, melylyel majd a hirlapirók elhalmozzák és hozzátette: „Kár, hogy ezen urak még nem intéztek önhöz költeményt! Ez legalább kis változatosság lenne örökös egyhangu prózájukban.“ — Heine Henrik, mint egy életirója meséli, ez este mindig az énekesnőt nézte. Másnap reggel félénken nyujtá át anyjának az emlitett költeményt, szép velinpapirra irva s diszesen kiczifrázva. A kötemény nagyon tetszett s az énekesnő elragadtatásában megcsókolta a nem kevéssé megzavarodott fiatal költőt és a románczot legbecsesb emlékei között őrizte.

Bátyja közleményeiből megtudjuk továbbá, hogy Heine egyidejűleg egy eszményi szép leányba is szerelmes volt, kit Jozefinnek hivtak. Nagybátyja törvényszéki hivatalnok volt Düsseldorfban és egész visszavonultan élt. E csodálatos lényhez, ki hozzá még árva is volt, Heine delejesen vonzódott, sokszor meglátogatta őt magányában. Ezen elhagyatott helyen, a rosz bánásmód mellett, melyhez még gyakran a nagynéni, az ugynevezett „gochi boszorkány“ is hozzájárult, kezdődött a költő ifjukori szomoru költészete. Ebből származtak az álomképek és a gyönyörű „temetői“ költemény. A költő a leánykát, Jozefát, „Säfchen“-nek nevezte, vagy „az elhagyatott halvány szép gyermek“-nek. Beszélyt is irt, melyben „Säfchen és a gochi boszorkány“ szerepeltek, de ez egy hamburgi tűzvész alkalmával Heine egyébb irataival együtt elveszett.

Bátyja beszél még egy nagyon kedves kis kalandjáról, mely Göttingában tanulása idejében egy csinos korcsmáros leánykával történt. Azon időben Göttinga közelében nagyon tisztességes korcsma volt a „Landwehr“-hez czimezve, hová a tanulók gyakran eljártak; a szép korcsmáros leánykát, Lottit a „Landwehr Lotti“-nak hivták. Minden vendég iránt igen barátságos volt, de mindig tartózkodó, leányisan félénk. A fiatal költőnek nagyon megtetszett a szép gyermek s gyakran tréfált, beszélgetett vele. Egyszer azonban annyira felbátorodott, hogy megölelte és meg akarta csókolni. A leány haragosan rendre utasitá a női becsületet sértő magaviseletért és többi társai előtt jól összeszidta. Heine ezután sokáig elmaradt a „Landwehr“-ből és mindenkinek elbeszélte, hogy egy női méltóságában megsértett fiatal leányka a szemtelenkedést tettlegesen is visszautasitja. Néhány hónap mulva aztán nagyon a korcsmába vonzotta valami s azon szilárd elhatározással ment oda, hogy semmibe sem veszi a leánykát. De mikor belépett, Lotti mosolyogva jött eléje, kezet nyujtott és elfogulatlanul szólt:

— Ezentul önnel egészen másként bánom, mint a többi tanuló urakkal; hisz ön már olyan hires, mint tanárai; olvastam költeményeit, oh . . . mily szépek! És azt a „temető“-ről fejből tudom; most már, Heine ur, megcsókolhat társai jelenlétében is. De legyen aztán ezentul is szorgalmas és irjon még több olyan szép költeményt!

E kis történetet Heine Henrik csak élte végén mesélte el bátyjának s fájdalmasan hozzátette: „E kis jutalom leányajakról több örömet szerzett nekem, mint később Hoffman & Campe csillogó aranyai.“ Lotti szerencsésen férjhez ment s a költő emlékére a legidősb fiát Henriknek kereszteltette.

Mindezen apró szerelmi viszonyok csak rövid ideig tartottak és további életére legkevésbbé sem folytak be. De annál mélyebben hatott kedélyére a következő szerelmi történet. Bizonyosan tudjuk, hogy Heine Henrik első, igazi szerelme: Heine Amália, unokanővére, az ismert hamburgi milliomos leánya volt. És a költő ajkáról soha sem hallatszott e leányka neve, ki eltörülhetlen befolyással volt szivére. Dalaiban — inkább panaszkodásnak lehetne nevezni, mert csak fájdalom, bánat, kétségbeesés tükröződnek belőlük — a legkülönfélébb alakban és névvel jelenik meg; az „álomképek“, az „ifjukori szenvedések“, a „lyrai intermezzo“ és „visszatérés“ mind az ő lényével vannak telve. Egyszer a halvány „Mária“ Skótország ködében, majd Zuleima, a kereszténynyé lett mór nő, másszor Donna Clara, Ottilia, Ágnes, Giorgino, elnevezi „angyalfejecskének“, mely kedvesen és bizalmasan tükröződik vissza a rajnai borral telt pohárból. — De közelebbi adatokat a költő életrajzát kutatók e viszonyáról nem találhattak. Némelyek állitása szerint Amália viszonozta a költő szerelmét és kezével, szivével megajándékozta, de aztán rokonai lebeszélték e viszonyról s jövője iránti aggodalmát felköltve, máshoz ment nőül. Mások azt állitják, hogy hódolatát szivesen fogadta, a nélkül azonban, hogy vonzalmat érzett volna iránta, vagy reményt adott volna birhatására. Sőt azt is mondják, hogy nem a költőt, hanem egészen mást szeretett, de annak sem lett nejévé és mikor később férjhez ment, nem kötött szerelemből házasságot. A költő bátyja igy szól róla: „Ifjui költészetének szomoru iránya, a kora ifjuságban nyilatkozó lelki fájdalom egészen más okból származik.“ És a szép Jozefina iránti szerelmére utal. Sőt biztos kutforrásból azt is mondja, hogy Heine Amália nagyon szerette a költőt, de a költő szenvedélye hamburgi unokanővére iránt valóságos talány és Heine Henrik legszebb és legfájdalomteljesebb költeményeit akkor irta, mielőtt Hamburgot és unokanővérét ismérte volna. Ezek közé sorolja különösen azon ismert költeményt:

Egy lányt szeret egy ifju
S más ifjut szeret ez,
Az a más ifju szinte mást,
A kit el is jegyez,

A lánynak boszujában
Nincs aztán több szava;
A ki első jő, azé lesz,
Az ifju oda van.

Avult egy ócska nóta
De mindig uj marad azért;
S a kin megesik, annak
Csak szivét zuzza szét!

(Ford. ifj. Ábrányi K.)

Heine Miksa állitásainak ellentmond a költőnek egy levele, az egyedüli irat, melyben a költő kedvese nevét emliti. „Ma reggel egy nőt akarok meglátogatni“ — irja, — „kit tizenegy év óta nem láttam és kiről azt állitják, hogy egykor szerelmes voltam belé. Madame Friedländer ez Königsbergből, ugyszólván rokonom.“ Mikor Heine belépett, Friedländer asszony második leánykáját találta a szobában. A leányka képeskönyvet lapozott, melyet a költő rábeszélésére pár perczre átadott, mire kis költeményt rögtönzött, melyben a gyermeket anyjával hasonlitá össze és mely ama epigrammai fordulattal végződött:

Mily szép személyke, tengerzöld szemében
A hableány bűvös mosolya ül.

A költő levele és költeménye eléggé bizonyitják, hogy szerelmének lángja még nem aludt volt ki szivében, de már nem lobogott oly hevesen; a férfiui erő végre legyőzte a gyöngeséget, diadalmaskodott a sziven.

Oly ember, mint Heine Henrik, nem lehetett kizárólag szépség és ifjuság iránt fogékony, szellemnek, tehetségnek és tudománynak szintén le kellett őt kötni és ezért mi a kor két legszellemesebb, legérdekesebb nőjével látjuk közel összeköttetésben: Varnhagen Rachellel és Sand Györgygyel. Rachel háza Berlinben évtizedekig a nagy szellemek gyülhelye volt, kik e csodás, szellemes és ragyogó tehetségű nő varázskörébe vonzattak. Midőn Heine tanulmányai folytatására Berlinbe ment, a Varnhagen családnál a legszivesebb vendégszeretetre talált, kiknek termeiben a tudomány és művészet kitűnőségeivel ismerkedett meg. E körben először talált költői tehetsége kellő elismerésre s hirneve innen terjedt szét. Rachel élénken rokonszenvezett az ifju költővel és részvétet érzett kedélye, melancholiája, szánalmat keserűsége, maró gunyja iránt. „A kedves jó kisasszony, nagy lelkével, a világ legszellemesebb nője“, — mondja róla Heine egy Varnhagenhez irt levelében. Házukat ugyanott h a z á j á n a k nevezi. Berlinből elutazása alkalmával Rachelnek tragodiái egy példányát nyujtotta át, ezen sorokat irván hozzá: „Nem sokára elutazom és kérem kegyedet, ne dobja emlékemet a feledés örvényébe. Én valóban nem birnék magamnak parancsolni és ha mindennap százszor mondanám is el: el kell felejtened Varnhagen asszonyt, . . . nem birnám megtenni.“ — Heine neki ajánlotta költeményeit, melyek „Die Heimkehr“ czimen jelentek meg összegyűjtve és ekkor azt irta Varnhagennek: „Ajánlásom okát, azt hiszem, kedves neje jobban el fogja találni, mint én magam. Ezáltal ki akarom fejezni, hogy valakihez tartozom. Elhagyatva futkosom a világban, néha találkozom olyan emberekkel, kik szeretnének sajátjukká tenni, de ezek még eddig mindig olyanok voltak, kiket én nem igen szivelhettem és a mig ezen eset forog fenn, jeligém mindig az legyen: „J'appartiens á Madame Varnhagen.“ (Én Varnhagennéé vagyok.)

(Vége köv.)

A fehér rózsa.

Igaz történet.

(V é g e.)

Eddig édes csendes szerelem volt, a mi boldogitott; olyasmi hév szenvedély, a milyenről néha könyvekben olvastam, én bennem föl nem gerjedt; nem is gerjedhetett, a rendes, tiszta körülményeknél fogva; nem állt utunkban senki, semmi. Most először ért szivemhez egy csepp a szenvedély mérgéből, és megittasultam tőle. Magam tüzeltem föl magamat egyre jobban és jobban; meg akartam tudni, meddig is ér hatalmam. Szerettem én akkor Károlyt, tán jobban, mint valaha. Az a gondolat, hogy ő, a komoly férfi, annyira szeret engem, démoni erővel kapta meg szivemet; minden csepp vérem soha sem érzett gyönyörben lüktetett. De én fenékig akartam kiüriteni a boldogság poharát, és minél sötétebben tekintettek szemei, minél erősebben szoritotta össze mintegy kinos fájdalmában ajkait, annál inkább megbóditott az a tudat, hogy milyen nagyon szeret ő engem. Innen aztán egyre jobban nyájaskodtam a többi fiatal emberrel, a kik pedig cseppet sem érdekeltek, a szeretett férfi iránt meg egyre több hidegséget, közönyösséget mutattam, és mikor végre haza indultam, röviden, hidegen bucsuztam el tőle.

Este is alig vártam, hogy magamban lehessek szobámban és gondolatimban ujra átéljem az eltöltött órákat. Ezalatt lassan-lassan csillapultam, és akkor egyszer-egyszer némi fájó érzés remegtette meg szivemet, attól a gondolattól, hogy mégis csak helytelen volt, a hogy Károlylyal bántam, — és föltettem magamban, hogy jóvá teszem hibámat, még csak annál jobban szeretem őt ezentul.

Épen leakartam feküdni, midőn az ajtón kopogtak. A szobalányom volt. Hogy épen most beszélt Radnay urral, mondá, a kutra ment vizért, egyszerre csak Radnay ur termett előtte, és meg kellett neki igérnie, hogy még ez este átadja nekem ezt a két rózsát, meg ezt a kis levelkét, a melyik a kezében volt.

Egész megzavarodva vettem át a két rendbeli küldeményt, és még most is előttem áll a fehér és piros rózsa, a mit küldött. Reszkető kézzel bontottam föl Károly levelét.

„Piroska kisasszony!“ — igy szólt a levél, „Napok óta már valami szorongatja a lelkemet, nem birom leküzdeni és nem birom megmagyarázni magamnak. Meglehet, előérzet, a Kegyed mai viselete visz arra a gondolatra; én csak Kegyed által lehetek boldog e világon, és talán korai volt reménykedésem, és szerelemnek vettem, a mi csupán muló kedvtelés volt a Kegyed részéről, vagy a mi még annál is szomorubb, talán csak játékot űzött szerelmemmel? De nem, erre gondolni sem tudok, mert ez méltatlan volna Kegyedhez; és a kinzó bizonytalanságot sem birom el tovább. Könyörgök tehát, hogy holnap reggel, napkeltekor lakása előtt fogok ellovagolni, adjon jelt, ha viszonozza-e szerelmemet, vagy nem! Ablakán a piros rózsa azt mondja majd nekem, hogy jöhetek, megkérhetem Kegyedet szüléitől; a fehér rózsa ellenben azt tudatja majd velem, hogy — nincs többé mit keresnem a világon.“

Sokáig ültem a levéllel kezemben, ujra meg ujra elolvasva e sorokat. Melyikünk nem tapasztalta, milyen elragadtatásba ejti az első szerelmi vallomás az illetetlen fiatal szivet! És még azon a napon, különben is tulizgatott hangulatomban, valósággal magamon kivül voltam. Szinte őrültté tett a boldogság gondolata, hogy én is mindene vagyok annak a férfinak, a ki nekem is mindenem ezen a világon. Oh, mint kivántam akkor, hogy bár csak itt volna nálam, hogy szivére borulva, megvallhatnám neki szerelmemet, és megigérhetném neki, hogy ezentul okosab-

ban, komolyabban, mennyasszonyhoz illőbben viselem magamat!

— Okosabban — komolyabban — mondám aztán ujra magamban; de az az érzés, a mely ma egész nap édes gyönyörrel töltött el? Még csak egyszer akartam azt általérezni, még csak egyszer hadd olvasom ki szeméből azokat a féketvesztett tomboló érzelmeket — akkor aztán édes örömmel hányok le magamról minden gyermekes bohóságot, hogy ezentul egyedül neki és boldogságának éljek.

Ugyis csupa fényes napvilágban állt a jövő előttem; egyetlen-egy árnyék, egyetlen-egy gond, egyetlen-egy bizonytalanság nem borongott rajta. És Károly osztályos társam lesz e jövőben; akkor hát egy kicsi-piczi ideig félelem és szepegés közt is vergődhetik.

És nem is az én szám, hanem egy rózsa mondja meg neki, hogy szeretem? Ne lássam, mint ragyognak fel szemei az igen szó hallatára? Hányszor nem varázsoltam magam elé ezt a képet, és most meg legyek tőle fosztva? Nem, annak nem szabad megtörténni; jöjjön el maga; látni akarom, milyen nagy a vágya utánam. Szivembe akartam zárni ezt az órát az egész életre, nem csupán azért, hogy magam legyek boldog, hanem azért is, hogy boldogitsak.

Ilyen gondolatok tomboltak bennem. Elmondom őket egyenkint, nem azért, mintha mentegetni akarnám magamat, oh nem, csak meg akarom önnek mutatni, mennyi mindenféle ürügyöt, szépitgetést talál az ember, mikor védeni akarja szeszélyeit.

A fehér rózsát tettem ki az ablakba.

Sokáig nem birtam elaludni, végre mégis elnyomott az álom, és fényes nappal volt már, mikor fölébredtem. Emlékszem rá, hogy egyszer ijedten fölrezzentem álmomban, mert ugy tetszett, mintha ablakom előtt egy ló megriadt és rá nyilsebességgel tovább vágtatott volna. Egészen fölébredtem volt tőle; néhány óra mulva aztán, hogy fölkeltem és gondolkodtam rajta, rájöttem, hogy nyilván Károly lovagolt el akkor ablakom előtt.

És most már korántsem voltam annyira elbizva, mint előtte való este; mert ujra meg ujra azt kérdém magamtól, ha helyes volt-e is tőlem, hogy a fehér rózsát tettem ki az ablakba. Mind semmi sem volt már akkor előttem, a mi ama lelketlenségre hajtott, most már tisztán csak szerelmemre gondoltam, és mielőtt átmentem szüléimhez, elvettem a fehér rózsát és a pirosat tettem helyébe. Nem volt szüléimnél maradásom, visszatértem a szobámba, oda ültem az ablakhoz a függöny mögé, remegve várva, ha nem vágtat-e el Károly az ablak előtt.

Elmult a délelőtt — nem jött. A piros rózsa már hervadozni kezdett. Édesanyámnak nem mertem szólni, nem mertem tanácsot, segitséget kérni tőle, féltem, hogy kipirongat, azután meg szégyenlettem is magamat, a miért azt tettem — perczről-perczre jobban láttam be szivtelenségemet, bűnös könnyelműségemet. Hogyan is tehettem azt! Felfogadtam magamban, hogy soha senki érzelmével nem játszom. Szentség lesz előttem felebarátom öröme, bánata, nem zsákmányolom ki önző kedvtelésekre. Az ám, mikor kinos remegés közt mulnak az órák, csak ugy maguktól kelnek ki akkor a szent fogadások a megfélemledett szivből; azért még sem tehettem már jóvá hibámat. Már csak a keserű bűnbánat az én életem osztályrésze.

Este felé járt az idő — nyugtalanságom, tépelődésem tetőpontját érte már — egyszerre csak látom, hogy az utczán összecsődülnek az emberek és izgatottan fordul egyik a másikhoz. Valami nagy szomoruság adhatta magát elő. Meglátszott az arczokon. A szomszédból egy kis leány kötni járt hozzánk, épen nálam volt, leküldtem tehát, tudja meg, mi történt. Szinte jól esett, hogy néhány perczig másegyéb dolog foglalta el lelkemet.

Lelkendezve érkezett vissza a kis leány. Már az ajtóból kiáltá, azon a fontoskodó hangon, a mely a szomoru hirt is mintha csak örömmel közölné.

— Radnay szolgabiró ur a Zugligetben agyonlőtte magát. Az emberek azt mondják, hogy még e reggel történhetett, mivel már egész hideg volt, mikor megtalálták.

Nem mondhatom, hogy fájdalom volt, a mit e szavak hallatára éreztem — nagyon keveset mondanék ezzel. Ugy volt az, mintha agyon ütöttek volna, mintha egyszerre szivem minden szála szélylyelpattant volna, keresztül rajta meg folyton-folyvást ezek a szavak hallatszottak: „Te tetted azt — a te gonosz műved ez!“

Néhány órával reá idegláz ütött ki rajtam és sok ideig feküdtem eszméletlenül. Hónapokig tartott, mig annyira is jobban lettem, hogy az eszemet nem féltették többé. És mikor már egészen meggyógyultam, szivem, lelkem azért betegen maradtak meg, puszta és kietlen volt nekem attól fogva az élet; az öröm forrásai: bizalom, remény, szerelem, mind kiapadtak bennem. Épen ma ötven éve annak — azóta hordozom magammal bűnömet. A szomoru eset után évekig kinos önmarczangolás volt életem, vádoltam magamat, és semmit sem használt, hogy az egész világ azt mondta, nem csupán az én könnyelműségem vitte Károlyt arra a borzasztó tettre, hanem vele született buskomorsága is járult hozzá, sötét szinben látta a világot, különben nem oltja vala ki annyi egyéb széppel, jóval kecsegtető gazdag, fiatal életét ez egy csalódásra.

Idővel aztán mégis elcsendesült fájdalmam. Megtanultam alázatos szivvel békeségesen tűrni. Megnyugodtam a változtathatlanban és megadtam magamat sorsomnak. Leginkább a szüléim iránti szeretet adta meg az erőt hozzá, hogy bárha szivem szerelmével eljátszottam virágéletemet, mégis kibéküljek sorsommal. Boldogságot én már nem vártam többé. Elég volt nekem, mások boldogságát látnom, mások boldogságához hozzá járulnom. Gyakran keresem föl Károly sírját — soha sem ugy, hogy piros rózsát ne hozzak a számára.

E mai napon ujra ismét átérezte lelkem mindama borzasztóbbnál borzasztóbb órákat, ön tehát képzelheti, milyen hatással volt reám az a fehér rózsa. Adja Isten, hogy minél elébb nyugodalmat találjak a hosszu küzdelmek után, és vajha soha tévedést, könnyelműséget ilyen rettenetes büntetés ne érjen! Éljen boldogul, kedves lelkem! — fejezé be történetét, mialatt kezet nyujtott a fiatal leánynak — és bocsásson meg hevességemért! Legyen boldog és tegyen boldoggá!

Még egy utolsó lélektelt pillantást vetett a piros rózsás hantra, azután lassu léptekkel indult ki a temetőből.

Sz. M.

Tárcza.

A hétről.

Megint a nemzeti szinházon kezdjük.

Mikor külföldiek járnak nálunk, haza érkezve leirják uti élményeiket, soha sem feledkeznek meg szép hölgyeinkről. A szép magyar hölgyekről. Pedig azok közt, a kiket a „magyar“ név alatt összefoglal, mennyi sok olyan van, a ki csak ugy lett magyarrá. Valamelyik nagyapja még német, vagy franczia, vagy olasz volt. Mindegy. Most már valamennyi mind magyar és szép. Különben is szépek lettek volna tán, de mint magyarok kétszeresen szépek.

Igy vagyunk körülbelől azzal a bűvös szép mesével is, melyet olcsó papirra nyomtatva, mint „Argirus királyfi és tündér szép Ilona históriáját“ árul a ponyván a vásári zsidó s olvasgat a falu kicsinyje, nagyja. Idegen nemzetségből került hozzánk, de megmagyarosodott. Különben is szép, bájoló; de mennyivel szebb, költőibb ugy, a hogy magyarrá lett, a hogy Vörösmarty Mihály „Csongor és Tünde“ czim alatt szinjátékban feldolgozta. S lett Argirus királyfiból Csongor, tündér szép Ilonából pedig Tünde.

Ezt a szinjátékot adták elő hétfőn, Vörösmarty 79-dik születésnapja évfordulóján.

Nem lehettünk-e kiváncsiak, hogy a mit jeles költőnk ez előtt 50 évvel megirt s a mit akkor sem, azóta sem adtak elő szinpadon: hogy fog az hatni most, mikor az ilyen tündéries mesék iránt már oly kevés a fogékonyság? mikor a tul-józan elmék a vastag realizmusban lelik inkább mulatságukat? s mikor oly érzéki, idegcsiklandó dolgok kezdenek uralkodásra vergődni, mint Zola művei.

S nem csalódtunk abban a feltevésünkben, hogy a mi költői szép: az hatni fog az idők végeig. Idegeinket nem hozza izgultságba, de gyönyörködni mindig fogunk tudni a tiszta, eszményi költészetben. És gyönyörködtünk „Csongor és Tünde“ előadásában is.

A miért e fantasztikus szinmű eddig szinre nem került, annak az az oka volt, hogy a tündér eddigi toiletteje diszes volt ugyan, de még sem olyan, hogy abban a földiek előtt, gázlámpák és kulisszák mellett megjelenhessen. Aranyhaját meg kellett egy kicsit fésülgetni, fátyolán el kellett egy-két redőt simitani. Paulay Ede, a nemzeti szinház igazgatója volt a bájos tündér öltöztetője.

Tündérek, manók, boszorkányok, nemtők népesitették meg a szintért, hol bizarr, hol harmonikus csoportokban ... s mi önfeledten éltük magunkat bele a mesés tündérvilágba, lélegzetünket elfojtva érdeklődtünk a szerelmes Csongor küzdelmeinél, tapsoltunk, mikor láttuk, hogy manók és boszorkányok incselkedései daczára a hű, eszményi szerelem jutalmát nyeri, Csongorhoz leszáll a földre a szép tündér az ő fényhonából ...

— — Láttam néhány kedves, szelid leány-arczot páholyban, földszinten. Fénylő szemekkel nézték a tündérvilág jeleneteit. Tapsoltak ők is a szép Tündének ... Ti kedves, mosolygó, szép leányok ... Nem is olyan tündérmese az, a mit a kulisszákból előállitott tündérvilágban lefolyni láttok. Tudtok olyat ti is elővarázsolni. Ha van kedvetek Tünde szerepére vállalkozni — pedig van ám! — akkor akad ám Csongor is, és a legprózaibb kis faluban is ismételhetitek ezt a tündér-mesét.

Én még mindig hiszek eszményi szerelemben.

* * *

Nagyon természetes, hogy akadt ám néhány olyan szinház-látogató is, a kinek a természete sehogy sem tudta bevenni a tündér-mesét.

Nem messze tőlem ült egy gömbölyű uri ember. Szép, okos — kopasz feje volt. Nagy illedelemmel ült meg a zsöllyeszékben s praetensióval nézte apróra a darab minden kis jelenetét. Ha olyan helyen mozgott egyik-másik szinész, hova ülőhelyéről nem láthatott a kulisszák miatt, félre forditotta a fejét s igyekezett meglátni a jelenetet. Egész lényén meglátszott, hogy igy okoskodott:

— Ha megfizettem a helyemet, mindent látni akarok; mert ha csak egy kis részt nem látok is, az nekem egyenes káromra van: az ülő-hely befizetett árából bizonyos rész, talán 1½ krajczár hasztalan kiadássá válik.

Hát ez az okos fejű ember el-elmosolyodott a Vizváry komikus jelenetein, de felvonásközben még sem állhatta meg, hogy igy ne szóljon szomszédjához:

— Hiszen mulatságos ... de mi ez ahoz képest, a mi tegnap a vigadóban történt.

— Ugyan mi? — kérdezi a szomszéd.

— Hát a Székesfehérváron kitüntetést nyert iparosoknak osztották ki az elismervényeket. A ki a névsort felolvasta, mulatságos viczczet mondott.

— No!

— Ezt kellett volna olvasnia: Kiss Pál, minta-vasgyártó, — s képzelje ön, igy olvasta: minta-vers-gyártó.

* * *

Uj regény.

„Hogyan lettem én özvegygyé?“

Ez lesz a czime. Irja pedig Szigligeti József, a Szigligetiné volt férje, a népszinház volt Serpolettejének elhagyott férje, az elhunyt szinműirónak s nemzeti szinházi igazgatónak a fia.

Mennyi czim. Egyenként véve is mind elég arra, hogy Józsi urfit hiressé tegye. Hanem ő nem ugy gondolkozik ám, mint más tétlen ember. Nem akarja, hogy rá is alkalmazhassák azt a régi adomát: „A ki apja hirével dicsekszik, olyan mint a krumpli; földben van a java, földön csak a zöldje.“ Azt sem akarja, hogy csak abban a hirben maradjon, a mit neki felesége szerzett.

Ő maga akarja megalapitani hirnevét. Iróvá lesz. Regényiróvá, s elmondja a világnak: hogyan lett ő özvegygyé?

Pikáns tárgy akkor, mikor megözvegyülés által a feleség is megözvegyült.

Szigligeti számithat reá, hogy — hirhedtté lesz maga is, meg az özvegye is.

* * *

Reméljük, hogy regényét be fogja küldeni iró-társainak s igy az öreg Wenczel Gusztáv egyetemi jogtanárnak is. A miből nem csekély jótétemény hárulhat majd a szigorló jogászokra.

Az öreg Wenczel t. i. szokott olyan fogas kérdéseket feltenni a jogászoknak:

— Mondja meg amicze, elveheti-e valaki a saját özvegyét?

A mire a jogásznak, ha okos feleletet akart adni, okvetlenül azt kellett mondania, hogy: nem.

Most már e kérdés elveszti fogas voltát, mert a Szigligeti özvegysége után indulva, bátran azt felelheti az öreg Wenczelnek a szigorló jogász, hogy bizony van eset rá, mikor valaki elveheti a saját özvegyét is.

* * *

A képviselőház gondoskodott egy kis angyal-fiáról.

A cseléd-, kocsi- és lótartási adó megszüntetéséről szóló törvényjavaslatot elfogadta.

Vannak kerek-termetű pénzügyi kapaczitások, kik e törvényjavaslatot még korainak tartják. Ellenben sokan, a kik az országot közelebbről ismerik, az ellenkező véleményen vannak. Ezek azt állitják, hogy e törvényjavaslat már annyira elkésett, hogy egészen felesleges is, mert — megszűnt az adó-alap. Ma már magunk töltjük meg a pipánkat s — gyalog járunk.

* * *

Parlamenti bon-mot.

Tisza miniszterelnök épen a fent irt törvényjavaslat tárgyalása alkalmával Helfy Ignácznak egy keményebb kifejezésére ugyanoly stylusban vágott vissza. Helfy ezt zokon vette, mire Tisza igy felelt:

— Önök azt hiszik, hogy a kormány ellen szabad minden gorombaságot mondani s annak kötelessége azt elfogadni, de visszavágni nem szabad.

— Szabad, de nem illik, — kiáltott fel valaki a szélső balról.

Ej, ej; ha én képviselő volnék, nem mondtam volna ilyen bon-mot-t a pártomra.

Mert a hogy ismerjük Tiszát, ő bizony szivesen rajta hagyja a szélső-baloldalon azon önvallomást, hogy a gorombaság csak annak a pártnak illik, a kormánypárton meg Móritz Pál is megelégedéssel mosolyog, hogy a kormánypárthoz a gorombaság nem illik.

* * *

Arany János pedig sógorságba jut.

Spóner Andor országgyűlési képviselő egy kötetnyi verset fordit le tőle a sógorok nyelvére.

Sógorok! becsüljétek meg ezt az atyafiságot!

Kósza.

Fővárosi élet.

*** (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Gróf Bethlen András képviselő és Mocsonyi Livia kisasszony, Budapesten. — Trugly Ferencz és Mikel Lujza kisasszony, Temesvárott. — Suhajda József és Fluck Aranka kisasszony, Budapesten. — Zerkovicz Zsigmond és Weissmayer Ernesztina kisasszony, N.-Kanizsán. — Összekeltek: Id. Ábrányi Kornél, a zeneakadémia titkára és Katona Klementin kisasszony, Apán. — Gróf Stolberg Hermann és Walterskirchen bárónő, Pozsonyban. — Dr. Lázár György és Ujj Ida kisasszony, Szegeden. — Hazai N. ügyvéd és Takács Laura kisasszony, Sümegen. — Seethal Ferencz és Sigmund Elma kisasszony.

*** (*A miniszterelnök a városházán.*) A főváros közgyűlése elhatározta, hogy a dunaszabályozás ügyében tömeges küldöttség által nyujtja át a miniszterelnöknek a főváros előterjesztését. A miniszterelnök pedig azt válaszolá, hogy nem akarja a zord téli időben Budára fárasztani a közgyűlés annyi tagját, inkább lejön maga a városházára. Szerdán délelőtt le is jött. Nagy számmal gyültek össze a képviselők s a karzat is megtelt közönséggel. A miniszterelnököt hidegen, de tisztelettel fogadták. Erre a főpolgármester felolvasta a dunaszabályozásra vonatkozó inditványt. Tisza higgadt, nyugodt beszéddel válaszolt; elmondta hogy az eddigi hibán a szakértők döntő véleménye szerint választatni kell; biztositotta a fővárost, hogy ha a soroksári gát lebontásának szüksége beáll, az haladék nélkül meg is fog történni.

*** (*A műcsarnokból.*) A képzőművészeti társulatot értesitették, hogy a párisi Tedesco testvérek által a társulat kiállitására igért 23 jeles mű Münchenből utnak indult, minek következtében a deczember 9-dikére igért változás nem csupán azokra a művekre terjed, melyek különben is csak rövid időre adattak ide. Több mint 60 mű hagyja el a jelen kiállitást. Tschautsch „Bőszvadász"-a, mely a jelen kiállitáson a legterjedelmesebb mű, Wiesbadenba küldetik s helyét még terjedelmesebb mű fogja elfoglalni: Louis H. Lukrécziája. — Özvegy Töry Gusztávné született Kunig Róza, özvegy Steinbach Györgyné, Kunig Johanna, Kunig József elhunyt testvérük emlékének áldozni kivánván, 400 frtot adományoztak a társulat nyugdij alapjának oly feltétellel, hogy az „Kunig József" nevét viselje.

*** (*Az árvák jövedelme.*) Az árva-alap javára november 30-dikán tartotta meg a nemzeti szinház a második köteles előadást a várszinházban. Báró Podmaniczky Frigyes intendáns meg is küldötte a porgármesternek az árva-alap jutalékát: két kimutatást, melyek szerint a „Lamermoori Luczia" előadása november 30-dikán juttatott az árvák részére kerek számban 47 frt 94 kr — hiányt. A miből különben csak a régi igazság derül ki ismét, hogy a várszinházi előadás veszteséggel jár, még teli ház mellett is.

*** (*Az akadémiában*) hétfőn két érdekes előadás volt. Szász Károly a Dante „Paradicsom"-ából a „fény fokozatai"-t ismerteté, jelesen forditott részleteket olvasva fel. A paradicsomnak kilencz kupalakban egymásra helyezett körében a fény folyvást erősb, vakitóbb, mit a költő a Beatrice egyre szebbülő arczán észlel. Legkápráztatóbb a fény a szentháromság leirásában. A bemutatott forditás erősbité a reményt, hogy Szász Károlytól nem nagy idő multán birni fogjuk a magyar Dantét. A tagok, kik közt volt Trefort miniszter is, s a vendégek, kik közt hölgyek is többen jelentek meg, nagy érdekkel hallgatták a Dante-magyarázatokat és forditási részleteket. Általános érdekeltséget idézett elő a Vámbéry Armin felolvasása is. Ő egy nagyobb néprajzi munkát készit a legujabb kutatások és eredmények alapján s a törökök eredetéről szóló részszel már el is készült. Ebből mutatott be egy értékes szakaszt a törökök eredetére vonatkozó délszibériai régiségekről. Mondák, emlékek s főleg a nyelv képezik a három forrást, melyekből a turk fajok származására vonatkozó ismeretek meritethetők s Vámbéry e forrásokat használta fel.

⁂ (*Kisorsolás.*) A budapesti első gyermek-menhely és a budai izraelita jótékony nőegylet javára rendezett sorsjáték huzása e napokban ment végbe a Lipthay báróné budai lakásán. Az ezer darab egyforintos sorsjegyből elkelt 342 darab; tiszta jövedelem volt, a költségek levonásával összesen 273 frt, a miből 136 frt 50 kr jut egy-egy egyletnek. A sorsolásnál elsőnek a 898. számot huzták ki, mely két értékes ágyteritőt nyert, második szám a 609., melynek azonban sorsjegye nem kelvén el, a nyeremény, egy szép abrosz, az egyletek tulajdona maradt. A jótékonyczélu sorsjegyek elárusitásában kiválókép báró Lipthayné, Tavaszi Endréné, Schubert Edéné, Beer Bertholdné, és Hatsek Manóné fáradoztak.

⁂ (*Az Arrogante-bizottság*) elnökéhez, Türr tábornokhoz a franczia tengerészeti és gyarmatok minisztere köszönő iratot intézett, melyben a 22,157 frank 36 centimesnyi összeg átvételének elismerése mellett felkéri a tábornokot, hogy az elnöklete alatt működött bizottságnak és mindenkinek, kik az ünnepélyen résztvettek, fejezze ki hálaérzetét. A 22,157 frank 36 centimes-nyi összegből a bizottság szándékához képest, a franczia miniszter 2,157 frankot a „Société central de sauvatage de naufragées“ részére juttatott.

⁂ (*Herczegi megrendelő.*) A magyar bor ujra nagy dicsőséget aratott. A walesi herczeg udvarmestere ugyanis egyik itteni barátjának levelet irt, melyben felszólitja könnyű magyar asztali borok kijelölésére. A bizalmas levélben a savanyu szó különösen hangsulyozva van.

⁂ (*Családi kép.*) Ez évtized elején néhai Mayer Károly helybeli kereskedő egy alkalmazottja: Schöner hatezer forintot elsikkasztva, megszökött s nejét itt hagyta. Neje öt évig mitsem tudott róla s a kényelemhez szokott derék asszony nehéz kézi munkával kereste kenyerét. Öt év mulva Chicagóból irt a férj neki, értesitve, hogy sok bolygás és munka után végre üzletet birt alapitani s hivta nejét magához. A válasz az volt: elébb állja ki a megérdemelt büntetést. Schöner ekkor abban fáradozott, hogy az elhunyt Mayer örököseivel kiegyezzék. Miután ez megtörtént, hazajött Amerikából s a mult hét közepén fölkereste az Attila-utczában lakó nejét, ki akkor is az ablakban dolgozott. A nő felsikoltott, összerogyott s föleszmélve, oly zavartan beszélt, hogy egyelőre gyógyintézetbe kellett szállitani.

⁂ (*Fővárosi vegyesek.*) Király ő Felsége a nagydivinai katholikus hitközségnek száz forint segélyt adott magánpénztárából iskola-épitésre. — A kegyesrendiek iskolájának dalárdája szombaton tartá első hangversenyét, a tartományfőnök Kalmár Endre nevenapja előestéjét ünnepelve meg, jó ének- és zenei előadásokkal s üdvözlő felköszöntéssel. — A fővárosi iparos-kör vasárnapi hangversenye jó műsorral és előadókkal birt: vasárnap a Szigeti „Kisértet“-ét adják elő. — A képzőművészeti társulat, uj alapszabályainak életbeléptetése ügyében, gróf Nemes Nándor elnöklete alatt ülést tartott, melyen megállapodás történt, hogy az e hó 14-dikén tartandó közgyülésen kik választassanak elnökké és választmányi tagokká. — Uj bélyegjegyek piros és barna szinnel, jönnek forgalomba ujévtől fogva, az eddigi zöld bélyegek helyett. — A vörös kereszt-egylet a főhadparancsnokságnak száz forintot adott át a megszállt tartományok területén megsebesült katonák segélyzésére. — Bónis Sámuel özvegyéhez a felső-szabolcsi református egyházmegye meleg részvét-iratot küldött. — Az athletikai klub ezentul hetenkint fog zártkörű viadalt rendezni, mivel az első igen megnyerte a közönség tetszését. — A székely-egylet, mely a székely nép érdekében tevékenyen működik, a „Hungáriá“-ban estélyt tartott; az egylet utolsó ülésén gróf Kálnoky Dénes tiszteleti elnök is jelen volt. — Az „Európá“-ban közelébb vagy száz iparos, gyáros s nagykereskedő értekezletet tartott a hazai ipar védelme érdekében; egyleteket akarnak létrehozni s előmunkálatokat készitő albizottságot alakitottak. — Jungfer Gyula, a párisi világkiállitáson is kitüntetett budapesti műiparos, pályadijat tűzött ki egy 16-dik századbeli ajtóvasalásra. — A terézvárosi körben Türr tábornok nagy tetszéssel fogadott felolvasást tartott Franklin Beniaminról; aztán kedélyes lakoma következett. — A magyar afrikai bizottság Brüszszelből a nemzetközi afrikai társulattól levelet kapott, mely értesitéseket ad a nemzetközi afrikai expedicio eddigi sikereiről.

⁂ (*Elhunytak.*) Pfeiffer Ferdinánd könyvárus, Budapesten. — Nagy Antal földbirtokos, 79 éves korában, K.-Szt.-Miklósón. — Bozsek Józsefné, szül. Pankovics Ida asszony, 53 éves korában, Baján. Béke hamvaikra!

Vidéki élet.

⁂ (*A selmeczbányai nők*) magyar olvasóköre e napokban kezdé meg, néhány havi szünetelés után, estélyeit. Roth Ferencz titkár megnyitó beszédét a szép számmal jelen volt tagok s a vendégek köztetszéssel fogadták. A „Czárnő foglya“ előadásában Litschauer Tercsi és Zareczky Jenny kisasszonyok hibátlan magyaros kiejtésökkel s összevágó játékukkal kellemes élvezetet nyujtottak. Elismerésreméltó Lavotha Albert, Ruttkay Géza, Missics Pál, Hamerl Aladár urak sikeres közreműködése, melyet bizonynyal ezentul sem fognak a magyar nyelv terjesztését czélzó körtől megvonni.

⁂ (*Békés-Gyulán*) november 29-dikén tartották meg a második társas estélyt. Az estélyen — mint onnan nekünk irják — a művészet vetekedett a tudománynyal. Márki István törvényszéki biró „A költészet hatása a művelődésre“ czimű szép felolvasással kedveskedett a közönségnek. Kovács Blanka kisasszony Schubert egy szerzeményényét, s ugyan ő Vangyel Sándorral egy duettet énekelt. Blauhorn Nelli kisasszony Arany „Bolygó zsidóját“ szavalta. Az estélyt táncz követte.

⁂ (*Beszterczebányán,*) hol a Jakab Lajos szintársulata csak a magyarszellemű tisztviselői kar s néhány uri család pártfogását birta megnyerni, szinpártoló egylet alakult. Létrehozásában Majovszky törvényszéki elnököt s Solcz királyi jószágigazgatót illeti meg a főérdem. Megnyerték az ügynek báró Radvánszky főispánt is s az egylet a városházán tartott gyülésen alakult meg. Lesznek alapitó, pártoló és rendes tagjai; a város pedig nemcsak a szinházat adja a magyar szintársulatnak ingyen, hanem fütőfát is szavazott meg.

⁂ (*Déván a reáliskolai tanárok*) az „Ifjusági önképző kör“ és segélyegylet javára 3 felolvasási estélyt rendeznek. Az első estélyen Hajduczky József értekezik a naprendszerről; Kun Róbert a földövek és égaljakról, a má-

sodik estélyen Téglás Gábor a rovarok és növények kölcsönös életkörülményeiről; König Pál orvosok a régi Rómában; a harmadik estélyen Egyed Mózes tart kisérleti előadást a légkör physikája köréből; dr. Hankó Vilmos meg a vegytan különböző tételeiről. Ugyancsak Déván az állandó konczertrendező bizottság e hó 14-dikén zene- és felolvasási estélyt rendez s egy másodikat karácsonra tüzött ki. E kettő jövedelme a kaszinó javára és a gróf Lázár Kálmán-féle gyüjtemény megvásárlására fordittatik.

⁂ (*A dunavecsei fogadó kincse.*) Dunavecse szerény helységének „nagy“ fogadójában, az egyik vendégszobában, falon függ ez a kincs, mely nem egyéb, mint Munkácsy Mihálynak egy eddig csak kevesek által ismert festménye. A fogadósnét, Faragó Juliát ábrázolja, ki mint szép fiatal leány Budapesten időzött bátyjánál, az akkor még kezdő Munkácsy barátjánál. A most oly nagyhirü művész akkor még csak szerény kisérleteket tett. A Faragó Julia arczképe Munkácsy harmadik önnálló műve s tulajdonosnője most büszkén mutogatja vendégeinek.

⁂ (*Női kaszinó.*) Egy nagyváradi lap a következő hirt irja: Városunk több tekintélyes női tagja között megbeszélés tárgyát képezi egy női kaszinó létesitése. Ha nem tulhajtott emanczipationális törekvések vezetik a kezdeményezőket, ugy hanyatló társadalmi életünkre jelentékeny hatással lenne az eszme valósitása. Nem tudjuk különben az egész tervezet nem fog-e hajótörést szenvedni még megszülemlése előtt?

⁂ (*Harminczháromezer hold*) ősi magyar birtokot vettek meg a bécsi báró Klein testvérek a boros-jenői árverésen. E birtok az Atzél Péteré. Négy uradalom (boros-jenői, apateleki, sikulai és ternovai) lett megint a hazában idegenek tulajdona. A Klein-czég különben eddig sem volt ismeretlen Aradmegyében, mert Boros-Jenőn régóta faüzlet-telepök van s a bécsi testvérek az arad-körösvölgyi vasut épitésében is tevékeny részt vettek.

⁂ (*Vidéki vegyesek.*) Tornán a nőegylet javára tánczmulatsággal egybekötött műkedvelői előadás lesz, mely alkalommal a Tóth Kálmán „Nők az alkotmányban“ czimü vigjátékát adják elő. — Roboz István, a kaposvári „Somogy“ buzgó szerkesztője, előfizetést hirdet a „A Tükörből“ czimü munkára, mely dunántuli nevezetesb férfiak jellemrajzát s egyéb kisebb dolgozatokat fog tartalmazni; ára 1 frt 50 kr, diszkötésben 2 frt 50 kr. — Pozsony közgyülése megint tett egy érdemet arra, hogy egyetemet kapjon; elhatározta, hogy a város ne az első magyar biztositó társaságnál biztositson, noha az olcsóbb ajánlatot tett, hanem az osztrák „Phönix“-nél. — Esztergomban mult hétfőn váratlanul megérkezett János Szalvator főherczeg s szemlét tartott a katonaság fölött. — A b.-csabai nőegylet az egylet pénztára javára a jövő farsangon február 10-dikén tánczestélyt rendez. Rendezőül egyhangulag Fábry Károly és Jeney Lajos választattak meg.

Külföld.

⁂ (*A madridi ünnepélyek.*) Mária Krisztina főherczegnő pénteken fogadta Pardóban a képviselőtestületek hódoló küldöttségét; aztán a király, Izabella-királynő, Rajner főherczeg és neje, a királyi család tagjai s az udvari személyzet jelenlétében megtörtént a házassági szerződés végleges megállapitása az igazságügyminiszter által. Madridban már megelőző napokon nagy volt a pezsgés, mindenütt folyt a házak diszitése. A miniszteri paloták, katonai épületek czimerekkel és sárga-vörös lobogókkal voltak diszitve, a házak szőnyegekkel, virágfüzérekkel: az utczákon ugrókutakat, transparenteket készitettek, egy nagyszerü diadaliven pedig németül e fölirás volt olvasható: „Isten hozott.“ A szinházban a „Kegyencznő“-t adták elő. Izabella volt-királynő pompás ajándékokkal lepte meg menyét, egyebek közt nagyszerü nyakékkel, melyen a világ legszebb két smaragdja ragyog; e drágakövek az utolsó mór királynak Boabdilnak kincsei közül valók. Az ünnepélyes menet az esküvőre másnap délelőtt fél 11 órakor, nagy néptömeg kiséretében történt. Az esketési szertartásnál fényes közönség, külföldi hatalmak képviselői jelenlétében folyt le. Az ifju királyi pár vasárnap délben fogadta a diplomáczia, a hatóságok és küldöttségek szerencsekivánatait s ez alkalommal Alfonz király bemutatta a királynénak a külhatalmak képviselőit. Délután százhusz teritékü udvari ebéd, később pedig nagy estély volt, melyre háromezer vendéget hivtak meg, ugy, hogy a királyi palota roppant termei is alig birták a vendégeket befogadni. A Madrid városa által tervezett nagy tánczestély azonban elmaradt, mert Alfonz király azt kivánta, hogy a nagy összeget, melybe ez estély került volna, (félmillió frankot) inkább a murcziai árvizkárosultak javára fordits ák. Hétfőn kezdődtek a bikaviadalok. Az óriási arénában mintegy tizenötezer ember szorongott s viharos éljenzéssel fogadta a királyi párt, mely Erzsébet főherczegnő, Izabella volt-királynő s a három infánsnő társaságában jelent meg; a királyné, a herczegnők s a főrangu hölgyek mind fehér mantillát viseltek. Miután a királyné jelt adott, megkezdődött a viadal, melyet a közönség feszült érdekeltséggel kisért; hat bikát bocsátottak porondra, egyik kitört a sorompón s egy csendőrt felöklelt; a többi is keményen védte magát és néhány ló áldozatul is esett; a viadoroknak azonban nem esett bajuk. Este nagy hangverseny és tüzijáték volt, másnap pedig ismét bikaviadal.

⁂ (*A pápa jövedelme*) most már majdnem kizárólag a péterfillérekből áll s közelébb enciklika fog megjelenni, melyben a pápa számot ad a begyült összegek hováforditásáról és egyuttal buzditja a püspököket a gyüjtés erélyes folytatására. A péterfillérek gyüjtése ez évben sikeresebben foly, mert uj szervezetet nyert s a kerületi bizottságok nagy buzgóságot fejtenek ki. Október végeig összesen 4.590,000 frank érkezett Rómába; legelől jár Franczia-ország 1.100,000 frankkal, aztán következik Amerika kilenczszázezer, Anglia hétszázötvenezer, Ausztria-Magyarországból hétszázezer, Olaszország hatszázezer frankkal. Németországból csak százötvenezer, Belgiumból háromszázezer, Hollandból hatvanezer és Svájczból harminczezer frank gyült be.

⁂ (*Hogyan lett a Belvedere képcsarnokká?*) Érdekes adoma járja be most a lapokat, hogyan lett Savoyai Jenő egykori nyári palotája, a bécsi Belvedere képcsarnokká. II. József — igy beszélik — ezt már Mária Terézia életében tervezte, de attól tartott, hogy anyja nem egyezik bele ajánlatába. Ezért kikérte Kaunitz herczeg segélyét. Ez mosolyogva azt a tanácsot adta az ifju császárnak, kérje ki anyjától e palotát saját székhelyének. József követte a tanácsot, de a császárné kijelentette, hogy előbb megfontolja kérését. Másnap Mária Terézia panaszkodott Kaunitz előtt,

hogy fia nyilván ki akarja magát vonni az anyai felügyelet alól s ama magános várban, meglehet szabadabb életet akar folytatni. Kaunitz markába nevetett s furfangos mosolylyal még fokozta a császárné aggodalmait, ki megijedve, tanácsot kért tőle e nehéz ügyben. Kaunitz egy ideig gondolkozott, azután, mintha egyszerre támadt volna jó ötlete, kérdezte: „Nem lehetne-e a Belvederet képcsarnokká átalakitani? Mert József császár — ugy mond Kaunitz — mindig többre tartja az állam, mint a maga érdekeit.“ Mária Terézia örömmel beleegyezett és II. József czélja el volt érve.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Sándor bolgár fejedelem le akar mondani, mert az uj országban nem bir rendet csinálni. — Rajner főherczeg jövő hétfőn utazik el Madridból Lissabonba. — Izabella volt-királynő meghivta Eugenia volt-császárnét, hogy a telet együtt töltsék Szevillában. — A monakói fiatal herczeg tudományos utazásra készül Közép-Afrikába. — Gorcsakoff herczeget Berlinben a német császárné, aztán a trónörökös is fogadták, az utóbbi pedig viszonozta is a látogatást. — Joachim hegedűvirtuóz hazánkfia több hangversenyre szerződött Bukarestbe, tizezer frank tiszteletdijért. — Patti Adél Berlinben „Faust“-ban mint Margit lépett föl utóljára, de e szerepben nem ragadta el a közönséget; az előadásnál jelen volt Vilmos császár is.

Irodalom és művészet.

⁂ (*Siposs Antal*) magán zeneakadémiája növendékeivel a gazdasszonyok árvaháza és a műcsarnok-egylet javára rendez három kamarai zeneestélyt. Az első mindjárt ujév után lesz.

⁂ (*A „Koszoru“*) deczemberi füzete Feleki Miklós arczképével s igen érdekes tartalommal jelent meg.

⁂ (*Arany János költeményeiből*) egy kötet német forditás fog megjelenni Lipcsében, Wiegand Ottó kiadásában. A forditó: Spóner Andor országgyűlési képviselő (az egyesült ellenzék tagja), kitől régebben magyar szépirodalmi lapok is közöltek eredeti verseket és Heine-forditásokat. Negyvenhat költemény lesz a német kötetben, köztük nagyobbak is, mint „Rege a csoda-szarvasról“, „Kevehéza“, „Pázmán lovag“ s a legszebb balladák: „Zách Klára“, „Szondi két apródja“, „Ágnes asszony“, „Walesi bárdok“ stb.

⁂ (*Kisfaludy Atala,*) sok gyöngéd költemény és szellemes rajz irónője, a következő megrendelési ivet küldte szét: „Osszes költeményeim elhagyták a sajtót s megrendelésre azonnal megküldetnek. Füzött példány ára 1 frt 20 kr, diszkötésben 2 frt. A könyv ára csak a postai átvételnél fizetendő. Megrendelések nevem alatt Kaposvárra intézendők.“

⁂ (*A „Nótás Kata“*) eredeti dalai huszonhárom lapra terjedő füzetben megjelentek. Tizenkét dal van benne, mind a Szentirmay Elemér szerzeményei. Zongorára ugy vannak letéve, hogy ének nélkül is játszhatók. Táborszky és Parsch kereskedésében kaphatók másfél forintért.

⁂ (*Uj könyvek.*) A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten, ujabban megjelentek: „Olcsó könyvtár“, szerkeszti Gyulai Pál. 89—92 füzet. Tartalmuk: Lord Lytton Bulver Edvar. „A jövő nemzedéke.“ Regény. Angolból forditotta Fáy Béla. Ára füzve 40 kr. — Karr Alfonz. „A normandiai Penelope.“ Regény. Francziából forditotta Fáy Béla. Ára füzve 50 kr. — Pulszky Ferencz. „Eszmék Magyarország története philosophiájához.“ Ára füzve 30 kr. — Macaulay T. B. „A pápaság.“ Angolból forditotta B. P. Ára füzve 20 kr. — „Történelmi könyvtár“, a magyar népnek és ifjuságnak ajánlva. 63—68 füzet. Egy-egy füzetnek ára füzve 40 kr. — „Erzsébet angol királynő és kora.“ Irta dr. Lázár Gyula. — „Az ozmán birodalom fénykora és hanyatlása.“ Irta dr. Lázár Gyula. — „Khina és Japán.“ Történelmi és mivelődési rajz. Irta dr. Lázár Gyula. — „A népvándorlás története.“ Irta dr. Lázár Gyula. — „II. Lajos és kora.“ Irta Áldor Imre. — „IV. Béla és a tatárjárás.“ Irta Áldor Imre. — „Egy rut kis leány története.“ Elbeszélés fiatal leányok számára. Az én édesem. Rajz. B. Büttner Linától. E csinosan irt elbeszélést fiatal leányok örömmel fognak olvasni, ára 1 frt 20 kr.

Ezeken kivül ajánljuk t. olvasónőink figyelmébe a következő Ráth Mór kiadásában megjelent műveket: Shakespeare pályája, irta Greguss Ágost, ára 3 frt, ugyanannak Vegyes költeményei közül Venus és Adonist, forditotta Lőrinczi (Lehr) Zsigmond, ára 1 frt, és Déryné naplója, rendezte Törs Kálmán, ára 2 frt.

Végül pedig beküldetett és szintén ajánljuk t. olvasónőinknek: Téli Regék, irta P. Tóth Kálmán, ára 80 kr.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, nov. 29. Tannhäuser. — Vasárnap, nov. 30. A nagyralátó. — Hétfő, decz. 1. Csongor és Tünde. (Először.) — Kedd, decz. 2. A zsidó nő. — Szerda, decz. 3. A hálátlan kor. — Csütörtök, decz. 4. Mignon. — Péntek, decz. 5. Csongor és Tünde.

Várszinház. Szombat, nov. 29. Az Attaché. — Vasárnap, nov. 30. Lammermoori Lucia. — Csütörtök, decz. 4. A nagyzás hóbortja.

Népszinház. Szombat, vasárnap, nov. 29—30. Nótás Kata. — Hétfő, decz. 1. Favárné. — Kedd, decz. 2. A sárga csikó. — Szerda, decz. 3. Favárné. — Csütörtök, decz. 4. Nótás Kata. — Péntek, decz. 5. Favárné.

⁂ (*A nemzeti szinházban*) Giovannoni Zacchi kedden este lépett föl utólszor. Ez alkalommal a „Zsidó nőt“ énekelte, mely egyike legjobb szerepeinek. A közönség megtapsolta a távozót, ki után az uj vendég, Finály fogja megkezdeni vendégszerepléseit.

⁂ (*A népszinházban*) mult pénteken került először szinre Győry Vilmos „Nótás Kata“ czimü népszinműve. A darab, bár meglátszik rajta, hogy a jeles irónak és kitünő műforditónak első drámai kisérlete, sikerült s nagy közönséget vonzott a szinházba.

Tartalom.

Bálint bácsi fürdőzése, Véka L.-tól. — „Toldi szerelmé“-ből, Arany Jánostól. — A nők Heine Henrik életében. — A fehér rózsa, Sz. M.-tól. — Tárcza. — Fővárosi élet. — Vidéki élet. — Külföld. — Irodalom és művészet. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: A jaquette-hez ujj, kézelő és gallérminta szabás.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

49-dik szám. Deczember 7-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JOTÉKONY NÓEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Muzeum-körut 10. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte	Nap-nyugta
							óra percz	óra percz
Decz. 7	Vasárnap	G 2 Amb.	E 2 Agota	25 G 27 Kel.	22		7 35	4 8
8	Hétfő	Mária fog.	B. asszony	26 György	23		7 36	4 7
9	Kedd	Leokádia	Joakim	27 Jakab	24		7 37	4 7
10	Szerda	Judit	Judit	28 István	25	☽	7 39	4 7
11	Csütörtök	Damazus	Damazus	29 Baramon	26		7 40	4 7
12	Péntek	Maxent	Ottilia	30 András	27		7 41	4 8
13	Szombat	Luczia	Luczia	1 Deczem.	28 Szabb.		7 42	4 8

Divattudósitás.

Már multkor emlitettem, hogy most a nagy kalap van divatban, és minél jobban nézem az uj divatot, annál jobban látom, milyen nagy változatosság van most a kalapokban. A zárt kalapok alakjukra nézve a „Directoire“-kalapokra emlékeztetnek, csakhogy sokkal izlésesebbek, huzott bársonyból készülnek, a ruhával egyforma szinben, két szinbe játszó bársony- vagy selyemszalaggal, és jet-gyöngygyel, arany gyöngygyel, nagy virágokkal, arany levelekkel, aranynyal behintett tollakkal stb. vannak diszitve. Atalában nagyon divatosak most a tollak a kalapon, ép ugy a strucztollak, és pedig a nagy kerek kalapokon mentül hosszabbakat, a kisebb kalapokra ellenben a strucztoll hegyeinek adnak elsőséget, kicsi csokorba kötve. E csokrok simára vannak kötve, bronz-zöld, pávakék, vagy szivárvány szinekben összeállitva.

És körültekintve a divat tárlataiban, egy másik kalapdiszt is láttam, ha ugyan disznek lehet mondani. Nem uj e divat, hisz évek óta látjuk már, de nem olyan feltűnő sokaságban. Egész kis madarak, tollaikkal együtt, mintha csak bőrüket lehuzták volna. És pedig mindenféle madárét. Eddig az indiánoknál volt divatban ez a fejdisz, de most már nálunk is átalánossá válik e fejdisz. Bizonynyal azért jutott a divatnak eszébe, mivel a tél közeledtére a kedves virágok elköltöztek tőlünk, és azért a csinált virágoktól is elment a kedve a divatnak. Azt mondtam fentebb: mintka csak a bőrüket lehuzták volna? Valósággal le is huzták, ezer meg ezer kedves kis madárkának ontották ki életét, csupán csak azért, hogy az ezuttal valóban esze-ment divat a jó izlést boszantsa. Már a nyáron olvastam volt róla franczia lapokban, de nem szóltam, nem hittem, hogy a világ elé mer lépni ilyen badarsággal, és ime — divat ő felsége ezt sem tartja badarságnak!

Nincs tehát más mit tennem, mint csak arra az egyre figyelmeztetnem hölgyeinket, hogy ezen divatszeszély csak a kedves daloló madárkák élete árán tarthatná fenn magát, és azt tartom, az elég, hogy a jobb érzésű hölgy feléje se nézzen neki. Van elég, a mivel kalapjainkat diszithetjük, a milyen találékony a mai kor, bőven is fog gondoskodni egyéb szebbnél szebb kalapdiszitésekről, ne engedjük tehát kalapunkra tűzni a kegyetlen madárpusztitás bizonyitványát: a kedves madárkák lehuzott bőreit.

Mai mellékletünk: A multkori jaquette-hez ujj, kézelő és gallérminta szabás, mely nem szorul magyarázatra.

Számrejtvény.

Szamosy Klotildtól.

3. 4. 2. 1. 22. Szeretett név, kicsinyitve,
11. 10. 9. 8. 15. 23. 24. Hozzánk hozzák szeliditve.
14. 13. 12. 6. 2. 17. 10. 30. 29. Ilyen nincs már Európában,
16. 5. 21. 26. 1. Megye- s folyónév hazánkban,
18. 17. 27. 19. 7. 22. 17. Gyönyörködtünk énekében,
28. 26. 27. 25. 22. Fodor- s széles van e néven,
20. 19 34. 15. 14. Egykor honpusztitó sáska,
28. 29. 32. 33. 14. 31. 1. Népes város Nagy-Kunságba'.
1–34. Szentirásunk szép mondása;
Minden jónak kutforrása.

Megfejtési határidő: deczember hó 24-dike.

A f. é. 45-dik számban közlött számrejtvény értelme:

Ne nézz reám, süsd le szemed,
Elégeti a lelkemet!

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Ujfalusy Károlyné, Muharos Ilka, Török Irma, Kiss Józsefné, Mohácsy Rózsa, Jánossy Lajosné, Gallé Natália és Gizella, Tóth Jolán, Kállay Anna, Mészáros Olga, Fényes Matild, Muraközy Jolán, Sántha Györgyné, Hamar Izabella, Sugár Fanny, Tőth Ottilia, Nagy Béláné, Somsich Mari, Ruttkay Amália, Miksits Luiza, Fellner Mariska, Jóo Margit, Szilágyi Katinka, Dobos Mária, Vörös Teréz, Temesváry Erzsébet, Kalmár Minka, Lajtosy Olga és Piroska, Várady Gizella, Angyal Ida és Emma, Lekovics Erzsike, Róth Emilia, Szathmáry Lilla, Király Ilonka. Madarász Krisztin, Kiss Lotti, Tamásy Mariska, Szunyoghy Lenke, Siposs Amália, Keresztessy Julia, Major Anna, Láng Irma, Kiss Nelli és Emma, Fehérváry Aranka, Erdélyi Lina, Boczay Kati, Vermes Nina, Balogh Jusztina, Pálfy Veron, Sebes Maris.

Megbizások tára.

Van szerencsém értesiteni t. előfizetőinket, hogy idei 12 kötet könyvünk szétküldését a mult héten kezdtük meg, és megküldjük mind azoknak, a kik azokat akár az első, akár pedig a második félév alatt megrendelték. A ki t. előfizetőink közül 10 nap alatt nem venné a könyveket, kérem értesitsen róla azonnal, hogy a kellő intézkedeseket megtehessük.

Egyuttal arra is figyelmeztetjük t. előfizetőinket, hogy a régibb 9 kötet könyvvel, kötetenként 10 krral, folyvást szolgálhatunk.

Mind azon előfizetőket pedig, a kik még most is hátralékban vannak a jelen félévi, vagy évnegyedi dijaikkal, és a kik szives magán felszólitásunkat eddig figyelem nélkül hagyták, kérjük dijaik mielébbi beküldésére.

Nyitraszegre D. A. urhölgynek: Magánlevélben feleltem kedves soraira.

Nagyváradra K. M. urnőnek: A könyveket azon sorrendben küldjük szét, a mint a jelen évre történt az

előfizetés, de egy hét alatt minden t. előfizetőnk kezei közt lesznek a könyvek, a kik a csekély kezelési dijat beküldték.

Alkenyérre F. A. urhölgynek: Azonnal megküldtem.

Felső Előrre D. Gy. urnőnek: El van küldve.

Philadelphiába W. J. urhölgynek: A lap rendesen megy. A levél épen 19 nap alatt érkezett ide. Valjon az enyim megtalálta-e a czimzett kedves barátnőt? Szives üdvözlet.

Tökre V. I. urhölgynek: Magánlevélben világositottam fel.

Szamosujvárra Sz. T. urnőnek: Nemde vette levelemet? Szives tisztelet!

D. Szegre D. Gy. urnőnek: Dehogy nem örültem! Hát van-e házi asszony, és kivált a fővárosban a ki ezt nem szeretné! Fogadja érte legszivesebb köszönetemet.

Jankováczra P. I. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

Kolozsvárra W. B. urhölgynek: Oh, a szive esnék meg rajtam, ha elmondanám: miért!

N. Enyedre E. K. urnőnek: Még annak idején ujból megküldtem, de tettem azt most ismételve.

Szücsibe M. I. urhölgynek: A jó kivánság utólag is nagyon jól esik.

Kérdések.

Kérnék néhány emlékkönyvbe való szép mondatot.

G. Berta.

Valamelyik tapasztalt gazdasszonyhoz fordulok azon kérdéssel: mivel javithatnám meg zsiromat, mely megavasodott, mert nem eléggé hűvös és szellős helyen állt?

V. Juliska.

Hogyan készül a rhumos crême, valamint a gesztenyéből való? a fiatal gazdasszony.

Mivel lehetne az élelmiszerek megpenészedését meggátolni, vagy azt ugy eltávolitani, hogy ne képződjék többé?

Feleletek.

F. Clementine-nek: Örülök, hogy a „pyrophon“ hangszerről képes vagyok némi felvilágositást adni, miután egy Badenben élő rokonom nem rég a legnagyobb lelkesedéssel irt nekem róla. A pyrophon egy Higgins nevű angol találmányán alapszik, a ki egy köneny-lángot gáz-csőbe vezetett, és ez által hangot tudott előállitani. Faraday, Chladni, Tyndall és legujabban egy Kasztner nevű német tovább fejlesztették e találmányt, és az utóbbi ez alapra fektetve, egy hangszert állitott össze, melynek lágy és mégis telt hangjai az orgonáéira emlékeztetnek, főszépsége azonban az, hogy az emberi hanghoz áll legközelebb. E mellett valami titokteljes, elfátyolozott, mondhatni kisérteties varázs van e hangokban, a mi elbűvöl, mint kedves rokonom irja. Megható bűbáj van e hangokban, ha, mint ez nem rég egy érdekes hangversenyben, énekkel és gordonkával lett együtt bemutatva. A Németországban jó hirnévvel biró zongoravirtuóz Rübner mutatta be ezt a bámuló közönségnek, mely el volt ragadtatva a zongoramódra kezelt hangszer bűbájától.

F. Lajosné.

A haladó párti fiatal leánynak. Feleletem nem fogja egészen kielégiteni tudvágyát, mert nem saját tapasztalatomból tudósithatom a papir gallérokról és kézelőkről, hanem a szerint a mint az részint angol lapokból, részint pedig a külföldön élő ismerőseimtől tudom, a kik nagyon el vannak ragadtatva a papir-fehérneműek hasznosságáról és szépségéről. Azt mondják, hogy a papirgallérok ára olyan csekély, hogy a szövetgallérok mosatásáért is többet fizetünk, mint a kész papirgallérokért, melyek fehérségre, jó szabásra és finom kivitelre nézve felette állanak bármilyen szép szövet vagy himzett galléroknak. De nem csak Amerikában és Angolországban, hanem Németországban is vannak már papirgallér gyárak, melyek közül a lipcsei Ney és Edlich-féle (9. Neumarkt) első helyet foglal el. Ha tehát nagyon érdeklődik iránta, hozasson magának a kiváncsi fiatal leány elébb egy mintalapot a nevezett gyárból és a szerint hozasson magának egy katulya gallérokat és kézelőket, a nyakbőségét tudatva. Nincsen tudomásom, ha az itteni kereskedők nem tettek-e kisérletet a papir fehérneműekkel, de hogy nálunk nem kapott lábra e divat, azt bizonyosan tudom.

Egy haladó párti öreg asszony.

K. Linának. Lehetőleg rövideden bemutatok egy pár elkezdett kézimunkát és árait is tudatom vele: szőnyeget kap 7 frttól 25-ig, pamlagpárnát 2—3 frttól 10-ig, reggeli czipőt 80 krtól — 6 frtig, papucsot 1 frt 20 krtól 4 frtig. Utazó-táskát 5 frt 50 krtól 7 frt 50 krig, kulcstartóra való himzést 60 krtól 2 frt 50 krig, nadrágtartót 1 frt 80 krtól 2 frt 80 krig, puskaszijat 3 frt 50 kron, szivartárczára való himzést 1 frt 30 kron, java kanavászon elkezdett asztalkendőt 1 frttól 2 frt 80 krig, kisebb asztalteritőt 3 frttól 8 frtig, nagyobb asztalteritőt posztó munkában 10 frttól 40 frtig. Ugy-e bár, ezek közül már fog választást tehetni? Kedves szerkesztőnőnk bizonyára segédkezet fog nyujtani a választásban és elküldésben.*) F. Berta.

G. Mariskának: A dr. Weisz-Szentgyörgyi-féle mosdóviz meg is érdemli a dicséretet, mert nem csak az arczot finomitja és elmulasztja a bőr hámlását, durvaságát, pörsenéseit, hanem egyszersmind mint hajviz is nagyon ajánlható, fényesiti a hajat, erősiti a fejbőrt és eltávolitja a fejkorpát. Én már néhány üveggel használtam el, és minden tekintetben jobban vagyok vele megelégedve, mint a sok czifra nevű és drága külföldi keverékekkel, melyeket fájdalom olyan nagy mennyiségben használnak el nálunk, gyakran kárt okozva egészségünkön és mindig erszényünkön. — Ezen mosdóviz kapható Pesten: Vértessi Sándor illatszerésznél, Kristóf-tér 1. sz. és a készitőnél: Dr. Weisz-Szentgyörgyi urnál: Rózsa-tér 6. sz. Egy üveg ára 1 frt.

L. Ferenczné.

Szerkesztői nyilt levelek.

„A boszorkányperek hazánkban.“ Vettem.

„Dicsőségnek . . .“ (J. J.) Nem birja még ki azt a nagy magasságot. Innen a szakgatottság és a szép kezdet mellett a folytonos lankadás.

„Csendes boldogságom.“ Szépen és melegen van érezve, csak hogy alak és nyelv a gyakorlatlan kézre vallanak.

„Tünik-mulik.“ Rimbe szedett próza.

„Az volt csak“ (B. V.) Én pedig semmi megrovandót nem látok benne. Arra való az az arany fiatal kor, Igaz, komolyabb dolgokat is vár a haza tőle, de az a kettő szépen megfér egymás mellett, sőt némiképen ki is egészitik egymást. Azután meg — torzképet irni élő személyekről, semmiképen nem járja.

„Hűs reggeli szellők.“ Ha csak hűsek volnának! Valóságos vacczogtatók.

„Fényes egem.“ Hányszor volt az már elmondva!

F. M.-hez (Kpn.) Nagyon magánérdekű.

*) A legszivesebben. Szerk.

Poudre de Serail.

Blahánė Lujza művésznő kedvencz arczpora.

Ezen arczpor vegytanilag tökéletesitve minden ártalmas szerektőt mentes és oly kitünő tulajdonságokat központosit, hogy minden eddig a kül- és belföldön készitett porokat sokszorosan felülmulja; nagymérvü federje az arczot az időjárás kellemetlen befolyásától megóvja, az arcznak és a testszinnek ifju és természetes szinezetet kölcsönöz, ugy, hogy a legélesebb szem sem képes a port rajta észrevenni, mely kitünő hatásáért **Blahané Lujza** asszonyság következő sorokkal tüntette ki:

Tiszt. Müller J. L. Vadász özv. utóda, illatszerész urnak **Budapesten.**

A **Poudre de Serail**, melyet ön feltalált, **valóban kitünő és nemében páratlan**, mert nemcsak az arczon láthatatlan és tartós, de egyszersmind rendes használatnál ártalmatlansága által az arczra oly különös jótékony hatást gyakorol, a minőt még eddig semmiféle arczpornál nem tapasztaltam, mely kiváló tulajdonságáért jövőben mint kedvencz arczporomat kizárólag fogom hazználni és meg vagyok győződve, hogy felülmulhatatlan jóságáért általános elismerésnek fog örvendeni.

Tisztelettel

BLAHÁNÉ LUJZA.

Minden doboz POUDRE de SERAIL a bejegyzett védjegygyel van ellátva, 60 kr. és 1 frt. dobozokban, valódi minőségben csupán a feltalálónál **Vadász Ferencz özv. utódá**-nál illatszerész a „Virágkirályné"-hoz **Budapest, koronaherczeg-utcza 2.** sz. kapható.

Föraktár a legfinomabb angol és franczia illatszer-árukból, hajkenőcsök, toillette-szappanok, crémerok, arczporok, szépitővizek, fehér és piros szépitő anyagok, fogporok, fogpaszták és szájvizek, továbbá: ruha- fog- és körömkefék, angol hajkefék, legfinomabb szivacsok és más itt fel nem emlitett piperészerek.

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész urnak

Budapesten.

Köszönetemnek kifejezést nem adhatok másként, minthogy a mindenhatót kérem, önt megjutalmazni azon jótéteményért, melyben minket részesitett. — Ama

köszvény vászony

melyet nekünk küldött, egyszeri használata után, édes anyám kezeivel, melyek már 14 hét óta köszvénytől bénitva voltak, ismét müködhetett. Ennek folytán kérem e levél átvevése után ismét 3 darab ily köszvény-vászont postai utánvét mellett küldeni, mely szivességért már előre is mély köszönetemet nyilvánitom.

Tisztelettel

Lövy Simon,

Nagy-Tivéden, köbölkut mellett Esztergommegyében.

Wissnyey Gyuláné

IV. ker. (Belváros) kigyó-utcza 2. sz. Várady-ház

Budapesten.

Ajánlja ujonnan nyitott **női divat, pipere és Confection üzletét**, melyben minden ivadra a legdivatosabb női és gyermek **kalapok**, pongyola- és alkalmi **fökötők, Coifurok, csokrok**, galérok, kézelők, finom téli pamnt, szövet kendők, finom **menyasszonyi, bali** és alkalmi **ruhák** mindég s legutolsó franczia divatlapok nyomán készittetnek. Mindennemü **Moule, Creplisze, selyem** és **esipke cravattok, rüshek**, csecseméi felszerelések és több e szakmába vágó czikkek mindég **nagy választékban** találhatók.

Megrendelések legpontosabban eszközöltetnek

Árjegyzékek bérmentve küldetnek.

Kopaszság

és a hajösszülés és a pikkely képződés ellen a naponta beérkező hála és köszönet iratok szerint legjobban használható a

Tanin-olaj

Dr. Moras-tól.

Tisztelt gyógyszerész ur!

A kopaszságellen a legjobban használ a Dr. Moras-féle Tanin-olaj. Kérem sziveskedjék még egy nagy üveggel küldeni. tisztelettel

Prag ***Jeremiasek,***

cs. k. törvényszéki tanácsos

Kapható *Budapesten. Török József* gyógyszerésznél király utcza.

Temesváry Móricz

czipő-gyara

Budapest, király-utcza 2. sz.

Orczy ház.

A téli szükségletre ajánl nagyban és kicsinyben:

Hölgyek számára:

Nemez pongyola czipőket minden szinben sarokkal és csokorral . . . . . 1 frt 80 kr.

Eberlaszting vagy börczugos topanokat magas vágással, a legfinomobban kiállitva . . . 3 frt.

Czugos börtopanokat, erős chagrin vagy bornyubőrből veresnemeg-béléssel, szegelve. Dupla talppal, esős időben tartós . . . . . 3 frt 40 kr.

Urak számára:

Topanyokat, bornyu vagy bagaria bőrből, szegzett és srófolt duplatalppal igen erős . . . . . 4 frt.

Topanyokat orosz lakbőrből, szegezett dupla talppal és srófmunkával, és esős időben való 4 ft 80 k.

Térdcsizmakat, dupla bagaria bőrből háromszoros csavarral ellátott dupla talppal vizmentes 8 ft 80 k.

Ugyanaz orosz lakk bagaria bőrből . . . . 12 frt.

Megrendelések postai utánvét vagy az összeg beküldése mellett a legpontosabban megküldetnek.

Kimeritő árjegyzékek ingyen.

Dr. Lengiel F. féle

nyír balzsam

A növény nedv, mely a nyír törzséből kifoly ha bele furnak, mióta emberek emlékeznek a legkitünőbb szépitő szernek ismertetik, és ha e nedv a feltaláló utasitása szerint chemikai nton balzsammá készittetik csodaszerü hatást nyer.

Ha az arcz vagy test este bekenetik, reggel már alig észrevehető pikkelyek válnak el a börtől és helye fehér és gyengéddé válik.

Ezen balzsam a ránczokat és himlőhelyeket az arczról eltávolitja és ifju szint ad; a bőrt gyengéd — fehér és üdévé változtatja és eltávolitja legrövidebb idő alatt a szeplőt, anyajelt, orrvörhenyt, kinövéseket és más tisztátlanságokat a bőrről.

Ára egy korsó nyír balzsamnak használati utasitással együtt 1 frt 50 kr.

Valódi kapható **Budapesten:** Török József gyógyszerésznél király utcza. **Pozsonyban** Pisztary Félixnél a Mihály kapunál és **Temesváron** Tarczay István-nál.

Előfizetési fölhivas

a

„CSALÁDI KÖR"

Huszonegyedik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven szines boritékkal.

Minden hóban négy melléklet, fölváltva szinezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások és arczképek.

Előfizetési dij:

Csupán a lapra: egész évre **12 frt**, — félévre **6 frt**, — negyedévre **3 frt.**

Az egész évi 12 kötet csomagolási dija 40 kr.

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 26-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

50. SZ.
Decz. 14-dikén.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Bálint bácsi fürdözése.

(Beszély.)

Irta V é k a L.

(Folytatás.)

Bálint bácsinak nem maradt ideje tünödései folytatására. Alig lépett ki a tisztásra, a virágokkal himzett puha rétre, melynek közepén kis forrásér csörgedezett, s máris könnyü szökésekkel siettek feléje, innen is onnan is a világos és tarka ruhás nevető és csevegő alakok és körülfonták őt, mielőtt gátolhatta volna, hosszu virágfüzérekkel, ugy, hogy meg sem mozdulhatott, ha nem akarta menthetlen udvariatlansággal a füzéreket széttépni. Ezt pedig dehogy cselekedte volna Bálint bácsi.

A fiatal hölgyek ujjongtak.

— Megvan! Megvan! Szerencsés nap! M á r a m á s o d i k! Ferike! V e z é r! Ide! Itt a rab! A m á s o d i k r a b!

És most a rét közepén szomorkodó, félig elszáradt, ágas-bogas cserfa alól elvált oda telepedett kis csoporttól egy nő és a fiatalság könnyüdségével, sebesen és még sem kecstelenül szaladt a rab s poroszlói felé.

Kissé rövid, de a hiányzó hosszuságot minden tagjának s egész alakjának kerekdedségével pótló fiatal leány volt az ujon érkezett; nem szabályos szépség, de annál sokkal több, mérlegethetlenül értékesebb: első pillanatban hóditó kedves teremtés, ki lehetőleg szigoru kifejezést törekedett arczára erőszakolni, midőn Bálint bácsit tetőtül talpig végig méregette. Csakhogy a kerek arczot árnyékoló, simára lapulni sehogy sem akaró koromfekete haj boglyassága s kivált ama akaratos kis fürt, mely százszor hátratolva, mégis mindig ujra kibomlott a többiek sorából és különös ragaszkodással boszantotta a fitos orr csonka hegyecskéjét, továbbá a mozdulatlan merevségre sehogy sem birható arczizmok s főleg amaz örökös mosoly a ragyogó szemekben, melyek kéksége a legderültebb ég boltozatát is megszégyenitette, meghiusitottak minden ilyen törekvést. Hasztalanul csicseredett a különös ismertető jelnek is beillő, feltünően kis száj duzzogó csomóba; ott incselkedett körüle mégis a sziporkázó csintalanság. A szigor vonásai sehogysem illettek ehhez a játszi arczhoz, melynek kifejezése perczenkint változott, a természetnek elemi hatalmával pedig küzdelemre ne keljen a gyarló ember, mert ha teszi, igyekezetét siker nem koronázhatja s nincs áldás törekvésén.

Bálint bácsi hamiskás szemeivel szintén szemügyre vette a lengő nyári ruhában előtte ágaskodó „vezért“ s csakhamar kiérezte a jó embernek hasonlókban gyönyörködő ösztönével, hogy mostani „rabsága“ elviselhető. Nyilván jó helyre vezérelte istene. Azért nem is kisérelte meg a szabadulást, hanem tőle telhetőleg kicsire és keskenyre zsugorodott a virágfüzérek között s alázatos hunyorgatással pislogott a fitos orrura.

— Instálom alássan, — kezdé könyörgését oly nyivákolón, mintha a koldusság szabad művészetének buzgó gyakorlásában már évek óta járná be mankón a vásárokat és bucsuhelyeket, — instálom alássan: csak szegény vándorlegény, ki semmit sem vétett, semmi egyéb! Meg van pedig irva néhány ezer esztendő óta, hogy a templom egereivel s velem vetekedő jámborok kántálva járhatják be a hegységet s erdőket, a nélkül, hogy tartaniok kellene az ó l á l k o d ó r a b l ó k n a k bősz seregétől. Ha parancsolni méltóztatnak: azonnal rákezdhetem nótámat. „Öröködbe, uram, pogányok jöttenek!“

Nagyon magasan kezdette Bálint bácsi a vonitó da-

lolást. Hangszalagai, melyek ellen évek óta nem vétett ily irgalmatlanul, nyomban megtorolták a kiméletlen merényletet. Felmondották a szolgálatot és harácsolás s köhécseles lett a rémitésre számitott szemforgatás kiséretében megkezdett bús nóta szégyenletes vége. Ferike nagybölcsen felhasználta a beállot önkénytelen szünetet, hogy megfékezze csicsergő kaczagásra késztető kedvét s a mint annyira bizhatott komolyságában, hogy remélhette, miszerint nem fogja elnevetni a mondandók javát, azonnal hozzáfogott a szóláshoz.

— Csitt! Szót se többet! Ne fokozza nyelveskedéssel ama menthetetlen vétkét, hogy előleges bejelentés és kellő bemutatás nélkül le mert körünkbe pottyanni az égből. — Vitéz leányzók! Ez a *második* jámborabbnak látszik ugyan az *elsőnél*. De a látszat gyakran csal. Ugyanazért vele is el a biró széke elé. Ha szökési kisérletre vetemednék: ugy emlékezzetek meg arról, mi végre adta a jótékony természet kezeitekre a tiz körmöt. Használjátok okosan a véletek született fegyvereket. A rabot ellenben vigasztalja a tudat, hogy, ha bandánk szigoru birájának a mérlege őt az igazak közé találja billenteni, akkor aztán menten fog udvarolhatni tisztességes emberek módjára a Bözsének, Katinak, Pannának, Minkának, Linkának, Gizinek, Izának, Ellának, Nellinek, Ilonkának, Paulának, Piroskának, Rózsának, sőt, ha tetszik, valamennyinek egyszerre és ráadásul nekem is. Mert, tudja meg, ritka kincs itt, ez aranyos vidéken a férfi s azért kapós. Most pedig, hős utonállók, kézbe a gombostűt és előre! Csörtesse békóit a rab!

És Ferike ünnepélyes komolysággal megindult a cserfa alatt tanyázó csoport irányában és hátra nem tekintve többé, rákezdte szilaj kedvvel az ősrégi nótát:

Felszállott a páva
A megye házára,
Sok szegény legénynek
Vigasztalására.

Felkapták a leányok, nem eresztve ki a Bálint bácsi körül font virágfüzérek végeit kezeikből a dallamot és csengett a sok ezüstös hang, mint akár a pintyőke csattogó dala, amott a magas fenyő csucsán. Barátságosan hátba legyintette kis puha kéz Bálint bácsit és megindult a diadalmenet, középett az áldozattal, ha csakugyan ráillik ez az elnevezés Bálint bácsira, a mint most a sok csinos leány között lehorgasztott fejjel és nagy alázatosan czammogott a kis vezér zászlója, illetve szellő által lobogtatott szoknyája után. Beteljesült Bálint bácsin is a férfiak rendeltetése, mely elől nincs menekvés. Követniök kell jóban ugy, mint roszban a nőket, kikhez őket boldog vagy boldogtalan sorsuk elválaszthatlanul fűzi.

A cserfa alatt, leteritett tőkén karcsu magas férfi ült, nem ifju többé, hanem java férfi ama korosztályból, mely egyéneiben a vének bölcseségét a fiatal évek hevével, erejével és érzelmeivel összhangzatosan egyesiti. Mellette a tőkén két felől egy-egy tisztes mama kötögetett s előttök, mellettök, mögöttük tág körben heverésztek leányok és menyecskék a puha fűben és csipős szavakból faragott nyilakat röpitettek innen is onnan is amaz ifju felé, ki a tágas kör közepén a biró lábainál hasalt s a sok támadásnak daczára egykedvűen pödörgette felső ajakán alig sarjadozó bajuszát vagy igazgatta élesre keményitett, füle tövét csiszoló inggallérját, csak néha pislantván a légkör ama tája felé, melynek irányában tűnt el vala nem rég „a vezér.“

A mint a diadalmenet a cserfához közeledett: azonnal elnémult az ide-oda czikázó csevegés s csak a tőkén kötőtűket csörgető két mama két szájából surrant ki egységes ütemben egyszerre a korkolásnak is beillő feddő megjegyzés: „Lányok, lányok! Mit csináltok már megint?“ De Ferike hallatlanba vette az intést, látatlanba a mindenfelől feléje irányuló tekinteteket és piczi lábainak pattogóan feszes lépéseivel haladt a tőkén szivarozó férfi közeléig.

Ott mélyen meghajolt és nyomban rá, oly magasra egyenesedvén, mennyire ez tőle telt, rövid csicsergő nevetés után megszólalt, annyi magára erőtetett komolysággal, mintha társas játékban a spanyol király halálát kellene jelentenie.

— Prédára kivonult bűnbandák száz éves bölcse! Az orránál fogva vezetett földi igazság fölkentje! Nagy férfiu! Vétkes embert kisérünk eléd, a ködmönösök osztályából, hogy elverjed rajta a port. Bizunk igazságosságodban, hogy nem fogod engedni lakolatlanul menekülni a bűnöst. Mert hiszen merénylete hatalmad korlátlansága ellen irányul, ezt pedig az emberek, még ha oly bölcsek is, minő te vagy, nem szokták békés megadással eltűrni. Számitunk arra, hogy kebeledben is liheg a bosszuvágy nemtelen érzete és védeni fogod merész bitorlók ellenében hatalmad körét. Hetek óta és még tegnap is egyedül magad voltál a hős amazonok eme irányain az egyetlen férfi s uralkodtál mindenki által készséggel elismert osztatlan teljhatalommal, melynek feneketlen forrása férfiasságod fensőségének hiú álma, minden fölött, mi itt él és puhákol, és ime, nem elég, hogy ma már ez a vakmerő ifju, ki most megzabolázottan heverész az illatos fűtől takart porban lábaidnál, tört be birodalmad határai közé, most, ugyanazon végzetes napon, másik férfit is kisérünk birói széked elé, ki — senkitől sem kérve engedelmet — vakmerőn merészkedett betolakodni emez, a világtól elrekesztett békés völgybe, melyet a sors nőknek rendelt menedékül, hogy legyen, hová a férfiak zsarnoksága elől biztosságba elvonulhassanak. *Két férfi egy napon!* Osztozni fogsz kétségtelenül meggyőződésemben, hogy ez hallatlan dolog eme területen. Félénk lépéssel közeledik a bűnös. Keményitsd meg szivedet és légy magadhoz méltón irgalmatlan! Igy követeli ezt a páratlan igazság, melynek neve: önérdek védelme.

Bálint bácsi kisérete távolabb állott meg a fogolylyal, mig Ferike hosszu szónoklatát végezte. Most Ferike karjának kecses mozdulata folytán megindult ujból a kiséret a cserfa felé s hozta magával a rabot is, kit eddig a tőkén ülők szemei elől az elébe sorakozott leányok eltakartak.

Alig bomlott fel azonban a leányok sorfala, alig tett Bálint bácsi néhány közelitő lépést, és megfeledkezett ez a kiméletről, kibontakozott a széttépett füzérek közül és rohanva szaladt az ölelésre kész karok közé, melyeket a tőkéről felpattant férfi messze kitárt. „Bálint!“ hangzott amonnan, „Géza!“ hangzott eminnen és — lányok és menyecskék s a fűben hasaló urfi két régi jó barát hosszu ölelkezésén legelhették bámész szemeiket.

Igen, két régi jó barát találkozott Vihnye talaján — váratlanul. Pántos Géza sok évig taposta a főváros talaját, mint képviselő és kedvencze volt ott minden kör-

ben a férfiaknak is és a nőknek is. Amazok tisztelték eszének az élét és dicsősitették jellemét, mint a homálytalen becsületességnek és csorbátlan lovagiasságnak mintaképét. Emezek magasztalták szabályos szép arczát s kifogástalan termetét és rajongtak kis kezeiért és fekete bajuszáért, mely gyönyörű ellentétben emelkedett ki arczának érdekes halványságából, a merengésre valamint szikrázásra egyenlően képes élénk szemek alatt. Mind a mellett vagy talán épen azért, mert mindenki tenyerén hordozta a természet remekét és sors kegyenczét, Pántos Géza sem menekülhetett századunk divatos nyavalyájától. Megsokalta a keresetlen dédelgetést, mely tányéron kináltatva vesztette becsét és kedélye meghasonlott. Életuntan vonult vissza a közélettől, hátat forditott a fővárosnak és ősei birtokára temetkezett élő halottnak, nem keresve senkit, nem kerestetve senkitől s gazdálkodni hagyva az öreg bérest a jó apák módjára. Az idén is csak orvosa sürgetései és mindnyomatékosabban ismételt unszolásai folytán szánta magát arra, hogy rövid időre elhagyja kedvelt magányát és szórakozást keressen s ezzel képzelt bajai számára üdülést vig emberek körében, Vihnye csodatevő gyógyforrása talaján. Évek során vesztette el Bálint bácsi szemei elől Pántos nyomát. Mig az utóbbi a fővárosban időzött: sűrűen érintkeztek, sok hosszu téli estét töltöttek együtt beszélgetve és élénk eszmecserében, ők a barátok és rokonok, kik társadalmilag is ugyanabban a hajóban eveztek, Pántos sem lépvén mindeddig a tisztességes emberek sorába s dagadó vitorlákkal közelitvén ő is a reménytelen agglegénység zátonya felé, talán azért, mert oly sokan valának, kik hajlandók voltak volna megosztani véle az élet édességét és keserűségeit, és mert ily helyzetben kétszeresen nehéz a választás. Most — évek multán — váratlanul találkozott a két barát és rokon és nem volt vége s hossza az örömnek. Egyik is kutatta, a másik is, mennyi nyomot hagytak a könyörtelen esztendők a barát arczán, a kedves rokon alakján, s elégülten győződtek meg, hogy egyiköknek sincsen kiváló panaszra oka. Bálint bácsi még mindig megállhatta helyét a jól összetatarozott öreg urak sorában; Pántos még az volt, most is, mi egykoron: valóban szép férfi, kinek arczán egyedül a még fokozattabb, ha mondani szabad: a kiforrottabb értelmiség kisugárzása tanuskodott az évek multáról.

— Hölgyeim, engedjék meg, — kezdé végre Pántos, örvendve tekintvén szét a szép körben, — hogy kedves bátyámat és barátomat önöknek bemutathassam. Csicsókay Bálint osztálytanácsos! — kissé fanyar mosoly kisérte az utótételt: — Magamszőrű házasulandó, örökké ifju, ki szintén elérti s nem rontja a tréfát.

Bálint bácsi kézre fogta karimás kalapját, mélyen hajlongott és körben mutogatta a telt holdvilágot feje búbján, mi közben torzonborz bajuszát hol erre, hol amarra emelgető legédesebb mosolyával iparkodott támogatni vagy ajánlani a rövid mondatokat, melyek, bukdácsolása közben, ajkairól szakadoztak, vagy tiltakozván a kétesszinű ajánlat gyanusitó értelme ellen vagy magyarázván s talán bővitvén is annak horderejét, ugy a mint azt a körfordulat megtétele folyamában szakadatlanul változó viszonyok követelték. A tisztes mamákkal szemben szerényen szabadkozott Bálint bácsi: Ne méltóztassanak hinni a rágalmat! A fiatal leányokra s menyecskékre hamiskásan pislantott, odavágva: Ki tehet róla, hogy a sziv nem vénül? Géza öcsém nagy kópé! De szólok az uraságoknak! Méltóztassanak kemény próbára tenni! És igy sorban tovább, mig a kör egyik végétől a másikig nem jutott el a feje búbjának mutogatása közben.

Következni készült most az átalános bemutatásra az egyesek ismertetése; de alig nevezte meg Pántos Géza ő nagyságát Salamontornyi Polixénát, a volt királyi tanácsos és alispánnak érdemekben szintugy, mint terjedelemben bővelkedő özvegyét, Ferike nagynénjét: midőn ez utóbbi nevetve vetett véget a hosszas czifrálkodásnak.

— Nem igy, uraim! Nem jutottunk még ennyire! Biránk, vak elfogultságnak sugalatát követve, megfeledkezett kötelességéről s nem lakolt még a bűnös. Mi, lányokul, ezt nem tűrhetjük s mert, mint látom, senki sem hajlandó felvenni a harczias keztyűt: felteszem én borzas fejemre hivatalos miségtől elválaszthatlan parókát s leszek a magam kegyelméből én itt a biró. Megbüntetem, ha kell, elődömet is kötelessége mulasztásaért.

— De Ferike! — szólt közbe neheztelőn Salamontornyiné ő nagysága.

— Ej, édes néném, — folytatá gyorsan pergő nyelvecskével a korholt, — férfiakkal szemben nem volna helyén a langy irgalom. Esküdt ellenségei ők nemünknek s ártanak nekünk, nyilván és titokban, hol szerét ejthetik. Most többségben vagyunk s illő tehát, hogy értékesitsük helyzetünk előnyét. Ugyis ritkán részesülünk ilyen szerencsében. Egyébiránt pedig ne remegjen jóságos, békeszerető szived. Tekintetbe veszem, mint a tudósok mondani szokták, enyhitő körülményeket s a kegyelem alantos szinvonalára hajlitom szivemet. Különben is férfiak dolgában inséges időket élünk, mint tudod, mostani birodalmunknak sötét fenyvesektől határolt völgyében s igy magunk ellen vétenénk, ha eme rut fajnak körmeink körébe ejtett néhány példányát is tűzzel-vassal pusztitanók. Mert aztán kit nyomorithatnánk meg szemeink pörzsölő tüzével kinek szivét mérgezhetnők meg csábszavaink özönével, kit silányithatnánk tönkre legédesebb mosolyainkkal, ha ezt a néhány egészben vagy félig bajszos vitézt, — itt gunyos tekintet siklott végig a földön heverésző ifjun — kik részben önkint, részben erőtetve jöttek és jövettek közénk, ha ezeket is megugrasztanók vad kegyetlenséggel? Mindezeknél fogva s ilyeténképen állván a dolgok, a mint mondattak, hajlandó vagyok én is kegyelmet helyezni a szent igazság helyébe és megbocsátani a jövevény ocsmány bűnét. De két feltételt szabok és ha ezeket a vádlott elfogadja: akkor szent legyen a béke. De eme két feltételemtől el nem állok.

— Halljuk! Halljuk! — hangoztaták számos vékony hangok, melyekbe vegyült Bálint bácsi morajos szava is.

— Először! Meg kell fogadnia szentül a bűnösnek, hogy álló négy hétig nem pusztul el körünkből, bár menynyire éreztessük is vele többé vagy kevésbé szeretetreméltó szeszélyeinknek, számban a téli éjszakák egének csillagaival vetekedő seregét. És másodszor! Velünk kell fogyasztania hűségesen, ide telepedve a zöld pázsit hangyáinak ezrei, pókjai, hernyói és fülbemászói közé, ama két karkosárnak, általam azonnal kirakandó tartalmát, még ha a vén liba csontjának lerágása közben otthagyná is fogát a küzdtéren.

— Helyes! Helyes! — szentesiték a kimondott itéletet a vékony hangok és Bálint bácsi sietett a szabott fel-

tételeket lélelekismeretes teljesitését parolaadással megfogadni.

— E szerint most már a mienk, szőröstül-bőröstül, — folytatá Ferike nevetve, férfiasan megrázva az oda nyujtott kezet, — rágyujthat a békeszivarra s egyelőre, mig kirakom kosaraim kincsét a gyepre, telepedjék a fűbe, ama fiatal bajtársa mellé, kiben egyuttal van szerencsém Jordánfalvy Illés urat bemutathatni. A játszi szellemeségnek, vagyis nem ennek a durva hazai terméknek, hanem a Heine német verseibe átültetett franczia espritnek kiváltságos kizáró haszonbérlője ő és onnan valahonnan, az ujságok hires fekete vonalán alól fekvő égövből botlott közénk. Különben pedig, mint mondja, hű lovagomnak szegődött, ki csak azért hagyta el a főváros forró kövezetét, hogy közelembe juthasson és nem törődve század haragjával, elkürtölhesse ország-világnak, mennyire bájosabb vagyok a többinél.

A fű szőnyegén nyujtózó ifju egyet legyintett vállaival és kissé odább huzódott, hogy Bálint bácsi kényelmesen melléje telepedhessék.

— Ne akadjon fenn, uram, a hallottakon, — mondá aztán a fűre bocsátkozotthoz fordulva, angyali nyugodtsággal. — A gonoszság is mennyei adomány, égi szülött! Különben pedig: Frohsinn fördert die Kur!

— Mondja Heine, vagy mondaná, ha még nem mondta, — kapta el a szót Ferike, mig fürge kezeivel gyorsan rakosgatta nagy kosaraiból, kiteritett abroszra, a különféle sülteket, czipókat, bábakenyereket, késeket, villákat, poharakat s kávéval vagy borral telt öblös palaczkokat, miket, batyubálhoz illő áldozatkészséggel szolgáltattak rendelkezése alá a kirándulásban résztvevő asszonyságok és menyecskék. — Mert hát tudnia kell, kedves bácsikám — (Ime, már ez is tudja Bálint ur legilletékesebb czimét! Pedig senki sem tanitotta rá. De amugy kiérezte!) — tudnia kell, bácsikám, hogy ez a fiatal ur, ha bölcset mond, mindig Heine után mondja. Azért imádja is, mint pazarló az uzsorást, kinek segédkezése nélkül csakhamar kongana az üres erszény.

Jordánfalvy Illés ur most sem förmedt fel. Csak kalapját tolta fölebb, hogy mindkét szemének teljes sugaraival rémithesse meg a börzenkedő leánykát és aztán nyámogva mondá: — Rajongok a franczia irókért, bár nyelvöket nem értem s csak egyes mondataik ragadtak meg emlékezetemben, mikkel egykor genfi dadám ringatott vala álomba. Hasznosithatom ezeket is, mert tarkázhatom velök idézeteimet, szellemes ember pedig, ki vakitólag akar hatni a buta tömegre, ma már ezeket nem nélkülözheti. Mondd a magyarnak: „Hazádnak rendületlenül légy hive!“ s füle hegyét sem billenti; de bőgjed orra alá: „Allons enfants de la patrie!“ s azonnal elfogad félistennek látatlanba. Ez csillog, ez villog és ez elég, mert senkinek sem jut eszébe, hogy kérdje: olcsó-e az árult portéka? De rajongnom kell a franczia irókért azért is, mert ők feltalálói ama szónak, mely nélkül korunkban iró, ki feladatának magaslatán áll, el nem lehet. Uraim! Hölgyeim! Omoljanak a fűről a porba, midőn hallják, hogy ezt a nagy szót kiejtem. E s p r i t ez a szó, uraim s hölgyeim. Nagy szó! Mi volnék nélküle? Neki köszönöm mindenemet. Ismételni is fogom mindaddig, mig csak meg nem honositom az ázsiai barbárok utódjainak szójárásában korunknak emez egyedül üdvözitő jelszavát. Forgassátok szótáraitokat elölről végig, hátulról az első betűig! Nem találtok pótlékot. Szellem, elmeség, mind csak mankón járó rokkant vitéz a dalia, darócz az indus-szövet, kerti lőre a tokaji háromputtonos aszubor mellett. Uraim, hölgyeim, kezdetben volt az ige az igék öreg istene pedig a szó: E s p r i t! Boruljunk térdre előtte s imádjuk az arany bornyut, hogy ránk szálljon áldása.

— Kitűnően van mondva! Felséges! — bólintott mosolyogva Pántos, ki, élve elsőbbségi jogával, ismét a tőkén foglalt vala helyet. Csakhogy, bizonynyal eszem korlátoltságánál fogva, nem birom megtalálni az átmenetet a francziákról a német Heinere.

— Heine? N é m e t? — pattant fel most, midőn szent bálványát kiméletlennek ismert kéz érinté, az, ki eddig minden személyes támodást türelmesen elszenvedett vala. — Ezt csak vad barbár állithatja. Szürjétek le valamennyi franczia véréből az esprit-t palaczkokra és nem fogtok annyit lelni, mint a mennyi pözsög Heine egy-egy sorában. Egyedül ő emelkedik századunk magaslatára. Van-e költő, ki oly leplezetlenül istenitené az emberiség nemesitésének egyetlen eszközét, a szabad szerelmet, mint Heine? Melyik ember fia irt még hasonló magasztos sorokat:

„Nur einmal noch möcht' ich dich sehen,
Und sinken vor dir aufs Knie,
Und sterbend zu dir sprechen:
„M a d a m, ich liebe Sie!“ — ?

Nem, uraim s hölgyeim, Heine nem német. Ereiben mindannyink vére lüktet. Nem sajátja egyes nemzetnek: ő az egész emberiségé. Heine a költők királya; de nem királyuk, hanem a költők császárja, sőt még ennél is több. Ő az e g y e t l e n költő e nagy világon. Oh uram istenem, engedd, hogy megvilágosodjanak mindazon istentagadók elméi, kik nagy fiad dicsőségét megtagadni merik, hogy áldásosnak bizonyuljon rajtok is a haldokló Heinének utósó sohaja: „M e h r L i c h t!“

Bálint bácsi nagyot harácsolt.

(Folytatása köv.)

Emléksorok.

Torkos Lászlótól.

I.

Az puszta agyhitet
Elfujja bármi szél,
De sírig a tied,
Mely szivben, tettben él.

II.

A jókedv bármily drága kincs,
Sivár a sziv, ha könye nincs.

III.

Szépért hevülsz; tudod, mi az?
Legszebb a jó és az igaz.

IV.

Az ifjuság serdülni vágy s haladni,
Boldog, ki szivben gyermek tud maradni.

V.

K i v á n n i: balgát, okosat;
A k a r n i: csak a jót szabad.

VI.

Tudni sokat: áldás; ám gyengének lehet átok.
Nem sokat inkább, mint többet a kelletinél.

VII.

Kit, bárhogy ujjong a kebel,
A szent komolyság nem hagy el;
Annak, zokogjon szive bár,
Mindig mosolyg egy fénysugár.

A nők Heine Henrik életében.

(Vége.)

Norderney tengeri fürdőben tartózkodása alatt Heine egy igen szép, kedves és fiatal nő iránt érdeklődött közelebbről, ki hódolatát szivesen fogadta és a költővel gyakran érintkezett. Talán mélyebb vonzalmat is érzett iránta. „A tengerparton a legédesebb, legkedvesebb eseményt éltem át, a mi csak egy költőt lelkesithet“ — irja barátjának. — „A hold, ugy látszott, azt mutatta nekem, hogy e világon vannak még részemre boldog perczek. Szót sem szóltunk . . . csak hosszan, mélyen néztünk, . . . a hold zene volt hozzá. Mellette elmenve, megragadtam kezét és éreztem annak titkos szoritását . . . lelkem égett és remegett. — Aztán szóltam. De mit használ! Ha elég bátor vagyok is a szerencsét megragadni, nem tarthatom meg sokáig. Félek, hogy rögtön nappalodik — nekem csak a homály ad bátorságot. — E szép szemek még sokáig megmaradnak keblemben és aztán elhervadnak, semmivé lesznek, mint . . . én magam.“ Barátja feleletében nyilván azon reményt fejezte ki, hogy az uj ismeretség az egykor oly hőn szeretett emlékét el fogja mosni, mert a költő azt felelte: „Ama világos esemény a tengerparton nem oly jelentékeny, mint gondolod és mint az én könnyen fellobbanó kedélyem rajzolta; olyan volt, mint mikor egy csillag éjjel hirtelen lehull, borzasztó gyors esése után nyomot sem hagy vissza — mert én csak oly levert és szomoru vagyok, mint azelőtt. De azért mégis csillag volt!“

Hasonló mulékony hajlamot érzett ezután nem sokára egy szép és tehetséges szinésznő, Pache Terézia iránt, Hamburgban, kinek drámai alakitásai vonták magára figyelmét. Hamburgban sokat beszéltek e viszonyról, különösen akkor, midőn a költő szóval és irásban pártját fogta a megtámadott művésznőnek. Ugyanakkor, midőn Pache Terézzel volt viszonya, találkozott hamburgi unokanővérével, első szerelmével, kit férjhezmenetele óta először és utoljára látott. Talán ifjui szerelmének látása, mely minden idegét megrázkódtatta, érzéketlenné tette minden más nő iránt és ezért Pache Terézia iránt nem is maradt hajlama állandó.

Párisba költözése után megismerkedett Sand Györgygyel s csodálni tanulta őt. Itélete róla nagyon becses adat lehet az irónő jellemzéséhez. „Sand György, a nagy irónő egyszersmind szép asszony, — irta róla, — sőt kitünő szépség. Mint a szellem, mely müveiben nyilvánul, arcza inkább szép, mint érdekes; legérdekesebbek mindig a méltóságteljes vagy szellemes vonások és Sand Györgynek vonásai görög szabályosságuak. Szemei kissé bágyadtak, legalább nem fénylők, vagy tüzüket talán kioltá a sok köny vagy müveibe olvadtak, melyeknek lángja az egész világra kihatott, néha megvilágitá a börtön reménytelen sötétét, de néha talán sok ártatlan templomot is gonoszul felgyujtott. „Lelia“ szerzőjének szemei csendesek, nem emlékeztetnek Sodomára és Gomorára. A fej az ideális bélyegét viseli magán, a görög művészet legnemesebb maradványaira emlékeztet és e tekintetben bárki is bátran hasonlithatja e szép asszonyt a milói Vénus márványszobrához, mely a Louvre földszinti termeiben van. Igen, Sand György oly szép, mint a milói Vénus; sőt némely tulajdonságaival felülmulja azt: például sokkal fiatalabb. A falusi nők szokásából nem sajátitott el semmit, de azok pletykaságából sem. Ezen hallgatás nem szerénység, sem rokonszenves elmerülés a beszélgetésben. Szószegény, de inkább büszkeségből, mert nem akarja szellemét reád pazarolni; vagy önérdekből, mert beszéded legjavát fel akarja fogni, hogy később könyveiben feldolgozza.“

Heine Henrik és Sand György viszonyában a költő szive érintetlen maradt; csak a szellemek összeköttetése volt az. A költő maga beszéli, hogy akkor Musset Alfréd, Sandeau, Chopin voltak ama hölgy gavallérjai; Heine Sand Györgyöt mindig legjobb barátjának nevezte. És e barátság egészen haláláig tartott. Több évi fájdalmas betegsége alatt Sand György sokat irt neki, párisi „matráczsirboltjába.“ Hogy mily jótékony volt a betegre egy ily kitünő szellemü nő mulattatása, láthatjuk bátyja, Miksa „Emlékiratai“-ból.

Egyszer hozzá mentem és igen bágyadtnak találtam, — beszéli ez. — Mindamellett élénken felkiáltott: „Kár, hogy előbb nem jöttél; nem találkoztál a lépcsőkön egy fekete ruhás nővel?“

— De igen, — mondám.

— Nos ez madame Dudevant, Sand György volt és én nagyon szerettem volna, ha megismerkedel vele. Legalább egy óráig nálam volt, sokat fecsegett és bármily bágyadt vagyok is, szerettem volna, ha még egy darabig itt marad.

Párisba költözése után a költőnek még számos apró szerelmi viszonyával találkozunk, melyek a fönnebbiekhez hasonlóan, csak rövid ideig tartottak. Végre azonban szivét még egyszer valódi szenvedély fogta el. Cresceuce Matild egy fiatal, egészen egyszerü franczia leányka, ki jó szivével, kedélyes, gondtalan vigságával valódi párisi nő volt, a költőt egyszerre a szerelem minden boldogságával és a leggyöngédebb viszontszerelemmel árasztotta el. Valósággal tulboldog volt. „Én bolond, azt hittem, hogy a szenvedély ideje rám nézve elmult“ — irta barátjának, — „azt hittem, nem ragadtathatom már az emberiség pezsgő életébe, hogy az örök isteneknek vagyok szentelve, nyugalomban, mérsékletben, józanságban — és lám! ismét tombolok, mint valami fiatal ember.“ Néhány héttel később azt irja: „Rózsás felhők vesznek körül, agyam szédül a virágillattól.“ Csak a leány ártatlansága, naiv, vig természete és szép alakja — barna, élénk szemü és üde — tetszhettek meg ennyire Heinenak. Szellemileg semmiképen sem köthette volna le, mert a természet e tekintetben nagyon mostohán bánt vele és kiképeztetésére semmi sem történt. Heine Henrik egy barátjának közleményeiből tudjuk, hogy a költő akkor valósággal félt a „tudákos és nagyszellemü nőktől, az ugynevezett kékharisnyásoktól“ és hogy Matild őt kedves fecsegésével és gyakran változó, de mindig vig kedélyével kötötte le. „Legtöbbet ér az, hogy

Matild a német irodalomról semmit sem tud és rólam, barátaimról és ellenségeimről szót sem olvasott.“ Matild ellenben többször nyilatkozott igy: „Azt mondják, Henri szellemes ember és sok szép könyvet irt; de én nem veszek észre abból semmit és meg kell elégednem az elhivéssel.“ Heine Henrik önszeretetének hizelgett, hogy Matild nem a hires, ünnepelt költőt szereti benne, hanem csupán saját személyét.

Mivel a költő legbizalmasabb barátjai jobbára németek voltak és ezért a házban sokat beszéltek németül, Matild nagyon szeretett volna németül megtanulni. De többszörös kisérletei is eredménytelenek maradtak; nagy fáradsággal megtanulta végre e szavakat: „tessék helyet foglalni“, melyekkel férje német barátjait fogadta.

„Egyetlen egyszer nézett kiváncsiságból a „Reisebilder“ franczia kiadásába“, — irta Heine egy barátjának; — „de alig olvasott belőle egy lapot halálsápadt lett, tagjai reszkettek és mindenre kért, hogy zárjam el e könyvet. Ugyanis valamelyik szerelmes helyre akadt és a mily féltékeny volt, nem is akarta hallani, hogy az ő uralma előtt más valakinek udvaroltam.“ Heine mindig „kis feleségé“-nek nevezte és nagyon jó volt irányában; örült, ha akármiben kedvét kereshette. Egyszer rövid időre nevelőintézetbe adta, hogy legalább a legszükségesebb ismereteket elsajátitsa, de kevés hajlama volt a tanulásra.

Hat évi hű szerelem után, egy párbajra hivás után, Börnerről irt czikke miatt, határozta el magát Heine Matilddal megesküdni, hogy halála esetére a nő minden jogait élvezze. Azután végrendeletet irt, melyben nejét átalános örökösévé nevezte ki. Hogy mennyire szerette őt és mily boldog volt kitartásában, láthatjuk bátyjához irt leveléből: „Az én nőm kedves, vig, természetes gyermek, változékony természetű, a milyen egy franczia nő csak lehet. Már nyolcz éve szeretem, oly gyöngéden és szenvedélyesen, mely mesével határos.“ Midőn később a költő több évi nehéz betegségben szenvedett, Matild változatlan hűséggel oldalánál volt; életvidorsága könnyebben elviselhetővé tette a szörnyű szenvedést; mint bájos, vigasztaló angyal lebegte körül betegágyát. Ekkor Heine neje iránti szerelme meghatóan nyilatkozott. Mennyire aggódott jövője iránt! Mennyire panaszkodott, hogy nem hagyhatja jobb anyagi körülmények között! Egyik barátja beszéli: „Betegágyában, a legnagyobb fájdalmak közepette folyton arra gondolt, hogy hátralevő napjait biztositja. Folytonosan azon bánkódott, hogy szerencséje napjaiban nem takarékoskodott jobban és semmit sem tett félre s erőt keresett az elmulasztott pótlására. Csupán csak érette feszitette meg még utolsó erejét.“ Mindamellett hogy nejét ily szenvedélyesen szerette, nem felejté el első szerelmét, mert ugyanaz a barátja irja: „A mit eleinte csak sejtettem, Heine később bevallotta, miután jobban megismert. Mindketten ugyanazon bajban szenvedtünk, mindketten az ifjui szerelem csalódását énekeltük meg, annak haláláról zengedeztünk. És még mindig zengjük, még sem hal meg. A költő szivében a reményteljes ifjui szerelem még nem szunyadt el; ha reá gondol, képes még sirni vagy elnyomja könnyeit boszuságból.“

Hogy Heine Henrik mennyire kedvencze volt a nőknek és hogy mennyire hizelgett neki e tisztelet, mily élénken érdeklődött utolsó napjáig a gyönge nem iránt, bizonyitja hossszu szenvedésének ideje. Betegágyánál a legszebb és legszellemesebb nők ültek Sand György mellett: Madame Delphin, Gay-Girardin, d'Agoult grófnő, a párisi társaságok legifjabb és legünnepeltebb jelenségei. Társaságuk valóban csodás hatást tett a betegre, élénkebb, beszédesebb lett, sőt humora is visszatért; voltak élczes ötletei, a különben bágyadt hang, erőteljesebb, csengőbb lett. Azt akarta mutatni, mintha uj élet jönne ereibe. „La grande nation“-nak nevezte Heine a nőket, mig azok őt „a grácziák neveletlen kedvenczé“-nek nevezték.

A legsajátságosabb és legérdekesebb jelenség volt a költő betegágyánál a titokteljes: „Monche.“ Méltán lehetett róla mondani: „Senki sem tudta, honnan jött, hová ment.“ Halála előtt néhány évvel ismerte meg Heine, akkor, midőn Angolországból visszatért, hol sokáig tartózkodott. Kedves és kellemes, szép arczát világosbarna fürtök övezték, élénk és barátságos szemei, kedves piczi kis orra, franczia szellem és kedély — ilyen volt a „Monche.“ Valódi nevét, származását senki sem tudta. Németországban született ugyan, de korán Párisba költözött anyjával. Heine végtelen kedvét lelte eredeti bájos lényén, minden nap több órát töltött betegágyánál, felolvasott neki és midőn titkára megbetegedett, annak hivatalát vette át. Ha nem volt nála kicsiny „billets dou“-kat irt, többnyire kérelmeket intézve kedveséhez; kérte, hogy látogassa meg, bocsánatért esedezett, hogy nem fogadhatta el látogatását, mert nagyon roszul volt és ismét látogatásáért könyörgött. E néhány sor mindig megható és meleg volt. És mily megerőltetésébe került neki az irás. Csak erőlködve tudta betegségtől lecsukott szemeit fölnyitni és fáradsággal kimerült kezeit az irásra birni. A halálhoz közel volt már, midőn azon gyönyörű szép, mélyen megható költeményt irta a „Monche“-hoz:

Te voltál a virág, szép gyermekem,
Csókodról meg kellett ismernem téged:
Virág nem csókol oly gyöngédeden,
Virág könnyűje oly nagyon nem éget.

Szemem lezárva volt, de lelkem folyvást
Szemléle téged, a mint rám tekintél;
Ah, azt a boldog, bóditó mosolygást
Kisértetes világban, a holdfénynél . . .

Nem szólhatánk, de szivem érze mindent,
Mit némán gondolál lelked titkába
A kimondott szónak szemérme nincsen,
A hallgatás a szerelem szűz virága.

Oh hasztalan beszélgetés! ki hinné:
E néma gyöngéd fecsegésbe' mint
Fut az idő! egy nyár-éj álma, s imé
Elszálla kéje, borzadálya mind!

Hogy mit beszéltünk: ah ne kérdd soha!
A fénybogárt kérdd: mit csillámla füvén?
A hullámot: mit zug, a mint rohan?
A szellőt kérdd: mit suttog. tova tünvén?

Kérdd: mit sugárzik? a gyémántkövet meg,
Az éji violát kérdd: miro nyit?
De azt ne kérdd: holdfénynél mit csevegtek
A passio virág, s halottja, mit!

(Ford. Szász Károly.)

— — — — — — — — — — —

A költő halála után a „Monche“ eltűnt és sorsáról többé semmit sem lehetett hallani.

Scossa Dezső.

A kisded ápolása.

Bizonyára szent és egyszersmind édes kötelesség, hogy az anya maga ápolja kisdedét. Igazán szive vérével táplálja, és a mi jó és nemes lakozik szivében, az anyatejjel szivja magába akkor az életéből fakadt kisded élet. És az a gyönyör és boldogság, mikor a keblén csüggő bimbóélet rajta felejti angyalszemeit arczán, és mikor napról-napra látja, hogy telik és gyarapodik ez az ő drága szemefénye, és a hogy a kisded lélek ébredését figyelemmel kisérheti, attól a percztől fogva, midőn sejteni kezdi, hogy a ki őt most keblére fekteti, az ő fölnevelő dajkája, addig a perczig, midőn piczi piros ajka a „Mama“ szót gagyogja, az az édes boldogságos érzés, a mi akkor a nő testét-lelkét általjárja, a mennybeli uristenhez érzi akkor közel az ő lelkét, az a nagy, ő meg e kicsi világ fenntartója. Azért, a ki igaz szivvel táplálja kicsi gyermekét, mint a szentegyház, olyan lesz annak a szive tőle, tiszta, szent érzelmek tanyája. Mert azon idő alatt csupa széppel, jóval foglalkozik az anya lelke, hogy csupa olyan érzések szálljanak által drága gyermekébe, az édes anyatejjel, és gyakorolja ezt hónapokon át annyiszor napjában, csupa szép és jó érzés tölti el tehát lelkét, az egész életre.

Azért valóban nagy istenáldástól fosztja meg magát az az anya, a ki, mikor teheti, nem maga táplálja kisdedét. Áldozatokkal is jár e szent kötelesség, igaz; szobájához van kötve, ugy szólván a bölcsőhez lánczolva, különösen az első hónapokban, nem lehet el félnapokig hazulról, éjjel meg vigalmakra nem járhat; igaz, de van-e öröm a világon, a mit áldozatok árán nem vásárolnánk meg? És milyen gazdag kárpótlása van neki a hozott áldozatokért! Csak azt az egyet ha veszszük — azokon kivül, a melyekről már fentebb volt szó, — hogy megtanuljuk tőle a nő egyik legszebb erényét, az ember legszebb tulajdonságát: a l e m o n d á s t! És mert ugy az erények, mint a bűnök, egyik szüli a másikat, a lemondásnál fogva lassan-lassan arra a tudatra is jutunk, hogy nem is igen van mit sajnálni, a miről le kellett mondanunk drága gyermekünkért; azok a hosszu látogatások, az a hosszas ki-kimaradás, meg azok az éjjeli vigalmak bizony nem voltak javára sem testünknek, sem lelkünknek, sem házunknak! És az a tudat, hogy mennyivel nagyobb most a rend a háznál mindenütt, és ennek mi vagyunk a lelke, a királynéja, és mennyivel nagyobb szeretettel csügg most rajtunk minden hozzánk tartozó; még az élettelen butordarab is, mintha most már jobban szeretne minket, mióta mi is jobban szeretjük őt, — a végén kiderül, hogy az is csupa örömre vált, a mit akkor áldozatnak néztünk, azon édes örömmé, hogy most már nem fecséreljük el időnket haszontalanságokkal a házon kivül, nem pazaroljuk el gondolkodásunkat léha semmiségekkel, nem dobjuk ki a pénzt léha üresség ekre, hanem vagyunk egészen a mieinké, házunk hűséges őrzője, f e l e s é g a szó teljes valóságos értelmében — azért ad a jó Isten kicsi gyermeket a fiatal nőnek; mialatt táplálja, ilyen igaz anya válik belőle, az anyatej árán lelkét váltja meg attól a sok mindentől, a mi a leánykor pünkösdi királyságából még megmaradt benne.

Vannak azonban esetek, hogy az anya a legjobb akarattal sem tudja maga táplálni gyermekét. Az orvos tiltja meg neki, a gyermek, vagy a maga egészsége romlanék meg tőle; akkor természetesen dajkát kell fogadni a drága kisded mellé, és ha meg kell lenni, inkább idejében tegye meg, mint később, hogy mentül kevesebbet érezze meg a kisded élet, a melyik a milyen drága, olyan gyenge, és a melyiknek a tisztaság és jó levegő mellett leginkább egészséges, bő táplálékra van szüksége. Azért most a fő a jó dajka, ezt kell most keresni a kicsi magzatnak; igazán keresni, mert nem könnyű dolog, találni olyat.

Idegenre, afféle dajkaszerző nőkre nem szabad azt biznunk. Először a drága kisded egészsége végett. Az ilyen dajkaszerző nőnek, még a jobbfélének is, mégis csak űzlet ez, kereset, azért ha ügyekszik is jó dajkát szerezni, a kevésbbé jót sem igen utasitja el magától. Az anya meg nem tudja megitélni, melyik a jó, melyik a rosz. Hoznak elébe erős, fiatal nőt, csak hogy ki nem csattan piros arcza, azért mégis meglehet, hogy beteg, és a szegény kisded élet, mérget szivhatna magába. A tejet meg már épen nem tudja megitélni sem az anya, sem a szerző nő. Szine, ize, sűrűsége, bősége mind nem határoznak, csak a szakember mondhatja meg igazán, azért csakis alapos orvosi megvizsgálás után fogadjunk dajkát gyermekünk mellé.

De az orvos nincs mindig kéznél, egyelőre tehát az anya is megnézheti, a kit dajkául ajánlanak gyermeke mellé. Megnézheti a bőrét, ha nem pörsenős-e, forradásos-e, különösen a nyaka táján, és nem mutatkoznak-e duzzanások a miregyek körül, mert ezek mind gyanus jelenségek. A nagyon elhizott nő sem való dajkának, mert annak ritkán van teje elegendő bőségben. A piros ajk és ép foghus ellenben az egészség jelei. Ép ugy szolgálhat tájékozásul a hang és lélekzet. Az érczes, csengő hang ép tüdőről tesz tanuságot, és hasonlókép a könnyű, hosszu és tiszta, szagtalan lélekzet, mig a nyafogó hang és erőltetett, ziháló lélekzet nagyon sok esetben olyan betegségekből maradtak hátra, a melyek a tejjel a gyermekre származhatnak által. A mell alkotása is szolgálhat utmutatásul, a horpadt mellkas beteges tüdőre mutat, a mint azonban mondtam, csak e g y e l ő r e szolgálhat az ilyen megvizsgálás az anyának tájékozásul, de nem szabad neki be is érnie vele, mert akár hány lappangó betegség van, valamely belső szervben, a mit az avatatlan szem semmiképen sem vehet észre, és talán csak évek mulva fajulhat veszedelmes, halálos betegséggé, a tejre azért már most is nagyon ártalmas hatással van, és igy a gyermekre is. Ebben a részben csak a szakember, az orvos itélhet biztosan, azért csak az orvos javallására bizzuk idegen táplálásra a drága zsenge életet.

És a testi épség mellett a l e l k i r ő l is szerezzen magának meggyőződést az anya, mert nehéz megmondani, a kettő közül melyik fontosabb a kisdedre nézve. Nem tudom, mennyiben igaz-e, de sok jeles könyvben olvastam már, hogy a lelki tulajdonságokból is sokat sziv magába a kisded a tápláló tejjel. Bármint legyen is a dolog, annyi áll, hogy magára a tejre okvetetlenül nagy befolyással vannak a lelki tulajdonságok. Tudjuk mindnyájan, hogy mikor az anya nagyon fel van háborodva, a kisded csikarást kap a tejtől, a mivel akkor táplálja; az anyatej tehát megromlott a nagy felháborodástól. Ép ugy megromlik minden egyéb nagyobb izgalomtól. Nem csekélység tehát, ha vigságra, avagy szomoruságra hajló természete van-e a kisded táplálójának, akár maga az édesanya legyen az, akár pedig idegen, dajka.

(Vége köv.)

Tárcza.

Thea mellett.

Csak dudolgass ablakon, kéményen édes szél barátom. Csak keringjetek, hulljatok ti sürü hópelyhek. Nem hederitek rátok. Vaczog a kapu, sir az ablak, de én vigan vagyok.

Előszedem a „készség“-et, alágyujtok a kazánnak, s a lámpa derüs fénye mellett kéjelegve lesem a vizforrás zubogását. A zubogás rég nem hallott, kedves dalként zeng fülembe. Boldogságról, megelégedésről, egyszerüségről szól a dal.

Mikor még ott éltem köztetek, jóravaló, egyszerű falusi nép. Összegyült igy haragos téli esténként a nadrágosa és csapott vidor thea-estélyeket. A jó Menyus bácsi soha el nem maradt. Lábán nagy botos, vállán nagy farkasbunda, fején nagy bárányból sipka: ugy állitott be s széles mosolyra nyitva ajkait, köszöntötte a már együttlevőket. Ugy állt ott néhány perczig, mint egy Mikulás. Mindig váratlan vendégnek képzelte magát, mindig azt hitte, hogy megjelenése nagy meglepetés. Hát thea-estély készült. Szó sincs róla, hogy thea-estély lett volna belőle. Csak a neve volt az. Előbb bizony rengeteg vacsorán kellett tulesni. A hegyibe aztán eszébe jutott Sára néninek, hogy talán jó lenne egy kis theát is inni. Ivott is, a kinek épen olyan volt a gusztusa, de például Menyus bácsi, a ki pedig főrendezője volt a thea-estélyeknek, világért a nyelvére nem vett volna egy csöppet sem abból a „herba-theá“-ból, a mint ő gunyolási szándékkal az oroszok kedvencz italát elnevezte.

Sokkal nemesebb élvezetnek tartotta, ha rágyujthatott egy-egy régi nótára. Sára néni szépen tudott gitározni. Csináltak ketten olyan muzsikát, hogy a falu baktere ott dideregte végig az éjszakát az ablak alatt, hallgatni a belőlről kiszivárgó hangokat.

„Piros bársony süvegem,
Most élem gyöngyéletem.“

Persze az eredeti szöveget sokféleképen kitoldozta Menyus bácsi, mikor hol felcsapott a lenn dunnyogó basszusból a vékonyan tetszelgő szopránba, hol pedig leszállt szép scaccato a méla basszusba. „Gyöhönöhöngy“ volt a felmenő, „éhélehetehem“ a lemenő. Aztán mikor egy-egy strophának a végire ért, a vendégseregnek elmulaszthatlan, udvarias kötelessége volt, hogy megkérje Menyus bácsit:

— Ugyan még egyet azokból a régi jó nótákból, azzal a kedves hangjával.

Következett hogy „Hős fiad ha él-e? Hol van? merre tért? Anyja kedvesemnek, Tőlem ezt ne kérdd.“ A pásztori hangulatot itt már balladai komolyság váltotta fel. Mindenki elszomorodott. Végül aztán nem is kérette magát a derék férfiu, bucsuzóul egy érzelmes nótában adta ki minden keservét: „Oda Famym, a búmra siket Sír elnyelte s ő elenyészett; Oh sirassátok ti, a kiket, Érzeni formált a természet.“

De ezt már nem lehetett köny nélkül megállni.

Csak én voltam, a kit érzeni nem formált a természet.

Most, mikor hallgatom a thea zubogását, a lobogó szesz sistergését, mind elhangzik előttem ujra ez a nóta Menyus bácsi hangjával, Sára néni gitárjával együtt.

S én nem tudtam akkor elérzékenyedni.

Bezzeg, ha most ide kerülne a jó Menyus bácsi, de is meg tudna ríkatni. Csak azt kellene rákezdenie: „Tul a Tiszán lakik rózsám.“ Hej, mert itt, a nagyvárosban, a hol az emberek szive csak arra való, hogy a vérkeringést szabályozza, nagyon elöveszi ám az embert az érzelem, mikor igy magában van. Én nem is csudálom, hogy itt valamenynyi ember, mihelyt elhagyatva, egyedül van, rögtön a költői pályára adja magát, s csöndes estéken hajlandóságot érez a mesélgetésre.

Van egy mesém; nem tudja senki sem. Igazán furcsa kis mese. Nincs benne egy szó sem tündér-leányról, királyfiról. Egyszerű kis történet: szegény fiuról, szép kis leányról.

A kályha piros szája rám ölti lángnyelvét, belé vihog mesémbe, kint a szél nagy robajjal kotorja végig a havas utat.

Ne legyetek türelmetlenek. Nem olyan mindennapi história ez azért, hogy oly egyszerű.

Ábrándos a fiu, ábrándos a leány. Szeretik egymást véghetetlenül. Bohók! Mai napság ez még nem elég. Jól laktok-e ha egymásra néztek? Ad-e a zsidó a háztartáshoz valót egy-egy sohajért? Vagy hát csak ugy akarjátok leélni az életet, hogy távolról rajongjatok egymásért?

Szegény fiu, szép kis leány egymásé lesz. És csodálatos: örömben, boldogságban élnek együtt. Mert igaza van annak a mondásnak: „Nem tudsz megélni? Nősülj meg.“

A szegény fiu maga sem hitte: mily gyöngyen megélhet az ember másodmagával is. Van jóra való két keze, van szive; két munkás kéz és egy helyén levő sziv egész tőkéje: s megélnek belőle vigan, boldogan.

Mese, mese!

De szép mese. Az benne a legérdekesebb, hogy igaz. Én mindennap látom őket. Nem tudom felejteni annak a szép kis asszonykának az arczát, mely oly megelégedett. Most a csipős hidegben is találkoztam velök. A szép kis asszonyka arczát pirosra csipte a hideg . . . fején kék és fehér meleg kendő volt . . . kedves kis prémes bunda gyönyörű tagjain . . . Ugy aprózta lépteit a szegény fiu, a boldog férj mellett . . . oda csimpaszkodva karjával annak karjába . . . olyan vigan mosolygott annak szemébe: „Most haza sietünk . . . haza . . . meleg szoba vár reánk, és a te ölelésed, és a te csókod, és öröm, enyelgés, és bohóság, és bolondság . . .“

Istenem! Milyen kevés kell a boldogsághoz. Hogy beszélnek pedig róla, mint elérhetlen, az életen messze fent lebegő eszményről. Pedig az közelünkben levő, csöndes kis idyll. Csak sziv és ép lélek kell hozzá.

— — De a kályhában megint megzudul a szél; a piros lángnyelv megint gunyolódva lobban ki felém . . . s felébredek.

Kihült a thea is. Mióta ülhettem igy álmodozva. Pedig nekem ugy tetszett, mintha mesélgettem volna valakinek, mesét, furcsa kis mesét.

De mily csodálatos! Engemet nem bánt az a fájó érzelem, mely a szép álomból felébredőket utol szokta érni. Nekem ugy tetszik: ébren is ugyanezeket gondoltam volna el. Nos: megpróbálom hát ébren folytatni. Sikerül, oh sikerül. A szép kis feleség nem képzelet, nem álom szülötte! Oh igen jól ismerem én azt a kedves mosolygó arczot, azt a szép kis leányt.

S én, a szegény fiu, folytatom tovább álmodozásomat.

Kósza.

Fővárosi élet.

Lapunk hű pártolóihoz.

Mai számunkkal küldjük szét uj előfizetési felhivásunkat a jövő évre, és midőn szeretettel felhivnám lapom eddigi hű pártolóit annak további pártolására és terjesztésére, teszem azt azon nyugodt önérzettel, melyet a jóakaratu buzgalom és a lankadatlan törekvés egy nemesebb czél felé a szivbe gyökereztetnek.

Eddig is hölgyeink hű szeretete segitett nehéz pályámon, kérem támogassanak az uj evben is hű szeretetükkel, hogy a huszonegyedik évben is lankadhatlan buzgalommal folytathassam utamat, terjesztve a szépet és a jót, oly alakban, a mint azt a müveit magyar hölgyek megvárhatják tőlem, mert hosszu évek során megszokták, hogy örömmel tárom eléjük hetenként a női sziv nemes érzéseinek táplálékát, egyszersmind igyekezvén kedves és hasznos barátnőjük is lenni. Kérem tehát, tartsanak meg szives szeretetükben a jövő évben is, és terjesszék lapomat ismerőseik körében; meg lehetnek győződve, hogy jót és szépet terjesztenek általa, mert ezentuli életemnek is az lesz legfőbb törekvése: méltónak mutatni magamat és lapomat a müvelt hölgyek szeretetére és pártolására. EMILIA.

*** (*A király segélye.*) Ő Felsége, mihelyt hirét vette, hogy az ország keleti részében árvizek dulnak, egyelőre háromezer forintot küldött magánpénztárából a belügyminiszternek, hogy azt a szükség szerint kiosztassa. — A budapesti szegények számára ő Felsége szintén küldött ötszáz forintot, hogy ez összegen a szükülködők részére tűzifát szerezzenek. A kiosztással Thaisz Elek főkapitány van megbizva.

*** (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Kmentt Oszkár és Erzsényi Ida kisasszony, Uzsokon. — Kohn József és Leitner Regina kisasszony, Nagyváradon. — Sztolár István és Gablencz Mariska kisasszony, Váczott. — Zsombory Károly huszár főhadnagy és Gesztecsy Ilka kisasszony, Nagy-Becskereken. — Összekeltek: Gróf Wallis huszár-alezredes és Radokovszky Margit kisasszony. — Schürger Ferencz tanár és Kozák Bella kisasszony, Ungvártt. — Szoklyói Szabó Ede és Fleischmann Frida kisasszony, Budapesten.

*** (*Az orvosbál.*) mely a farsang egyik legdiszesebb mulatsága szokott lenni, január 24-dikén lesz. A rendezők lady patronessenek gróf Andrássy Aladárnét, bálprotektornak pedig dr. Lomnitzer Sándor egyetemi tanárt nyerték meg.

*** (*A budapesti franczia főkonzul lakásán*) szerdán értekezletet tartottak az alakulóban levő magyarországi „franczia segélyző egyesület“ tagjai. Az egylet czélja az itt lakó francziák támogatása. Az ideiglenes bizottságba több magyar tagot, köztük Jókai Mórt, Podmaniczky Frigyest és Türr tábornokot is meghivtak.

*** (*A magyar hölgyek Arany Jánosnál.*) A főváros lelkes hölgyei csütörtökön délben nyujtották át Arany Jánosnak, a „Toldi szerelme“ koszorus költőjének, hódolatuk jeléül egy ezüst babérkoszorut. Az eszme a magyar gazdasszonyok választmánya körében merült fel; három nappal ezelőtt megrendelték a babérkoszorut, mely a Bachrach A. műhelyében igen izlésesen készült el. Ezüst levelekből áll, arany virágokkal és fűzérrel, az utóbbi e föliratokkal: „Arany Jánosnak, a „Toldi szerelme“ költőjének, a magyar gazdasszonyok egyletének választmánya. Budapest, 1879. decz. 1.“ Továbbá Petőfi következő sorai: „Mig más a borostyánt szedi levelenként, Neked koszoruban kell adni a repkényt.“ — Déli 12 órakor jelentek meg Damjanichné, Felekiné, Kármánné és Apáthyné urhölgyek a költő lakásán s a koszoru átnyujtásánál Felekiné igy szólt: „Halhatatlan költője a „Toldi szerelmé“-nek! A magyar gazdasszonyok egyletének választmánya e csekély emléket nyujtja át Neked, azzal a forró kivánsággal, hogy az isten a magyar költészet és a magyar haza dicsőségére, mindnyájunk örömére Téged még sokáig, igen sokáig éltessen.“ Arany, ki dolgozó szobájában nejétől, menyétől és unokájától környezve fogadta a küldöttséget, meghatottan szólt, szerényen elháritani igyekezett magától az érdemet, azt felelvén, hogy „Toldi szerelme“ gyöngébb, mint az elébb megjelent részek, nem is remélte, hogy oly tetszést arasson, a milyet most tapasztal; de annál nagyobb örömmel fogadja a magyar hölgyek elismerését, melylyel öreg napjai művét jutalmazzák. A küldöttség egyes tagjainak bemutatásánál Arany János fölemlité Damjanichnénak, hogy 1849-ben, mikor Damjanich a városligetben sebesülten feküdt, ő (Arany) és Petőfi is meglátogatták a hős vezért. Ezután a költő melegen kezet szoritott a hölgyekkel s az ünnepély véget ért.

*** (*A jégpálya*) megnyitása vasárnap élénk érdekeltség mellett ment véghez. A csarnokban katonai zenekar játszott, a parton sok nép didergett, a jégen (mely még csak a csarnok előtt volt elég sima,) sokan korcsolyáztak, de hölgyek — e szörnyü hidegben — nem voltak annyian, mint más évek jégünnepein. A korcsolyázók közt láttuk báró Edelsheimnét, a nézők közt gróf Andrássy Gyulát. A látvány érdekes volt, kivált este a világitásnál. Bukás elég fordult elő, mindig nevetés kiséretében; nagyobb baj azonban nem történt.

*** (*A fővárosi tisztujitáson*) ismét Kammermayer Károlyt választák meg polgármesternek 351 szavazattal 352 közül. Első alpolgármesternek: Gerlóczy Károlyt szintén 351-el, második alpolgármesternek Kada Mihályt 246 szavazattal 102 ellenében, melyeket Rupp Imre tanácsnok kapott. Az árvaszék elnöke szintén a régi lett: Kasenszky József 345 szavazattal, Farkas György egy szavazata ellenében. A tanácsnokok választása szombaton délután volt.

*** („*Az már más*“) Haynald bibornokról irják, hogy midőn báró Mednyánszky Árpád, mint a képviselőház jegyzője, átvitte a petroleumadó letárgyalt törvényjavasla-

tát a főrendekhez, a főpapnak igen feltűnt az ifju báró megjelenése. Oda is ment egyik gyorsiróhoz s megkérdé: ki az a derék fiatal ember? A gyorsiró megmondá nevét. „S melyik párthoz tartozik?“ — kérdé tovább a főpap. — „A függetlenségihez.“ — „Ej be kár értte!“ — jegyzé meg a főpap s tovább kérdé: — „Melyik Mednyánszkyak közül való?“ — „A Pozsonyban kivégzett vértanu fia.“ — „Az már más!“ — fejezte be a dialogot a főpap, — „akkor az isten éltesse sokáig.“

*** (*Fővárosi vegyesek.*) A bölcsöde-bál január 21-dikén lesz a vigadóban. Háziasszonyul Blaskovics Miklósné urhölgyet nyerték meg. — A gazdasszony-egylet e farsangon is megtartja régi jóhirű álarczos bálját az árvaház javára. Ez a bál január 18-dikán lesz. — A technikus-bál bizottsági elnöke Horváth Károly lett. — A fővárosi iparosok köre vasárnap gróf Zichy Jenő tiszteletére családi estélyt rendez. — A budai dalárda e hó 15-dikén a „Fáczán“ termében dalestélylyel üli meg fennállása tizenhatodik évfordulóját s Saxlehner Emma asszony is közreműködik. — Az „ipar az őskorban“ czimű füzetke jelent meg Clair Vilmos képviselőházi tisztviselőtől teljes összezavarásával földtani, bibliai és történelmi korszakoknak. — Az országos iparegyesület, a népoktatási kör és az iparoskör a téli hónapok alatt minden csütörtökön felolvasást rendeznek az iparosok köre helyiségében; az előadások ingyenesek. — „Toldi szerelmé“-nek első kiadását csak másfélezer példányban nyomták s a mult hét közepéig kilenczszáz példányban kelt el; e napokban Bécsben kötött diszpéldányok is lesznek kaphatók. — A szerviták templomában a hétfői ünnepen zenés mise volt: Seeman g-dur miséje és gróf Csáky Jolán, Kőnig és Holtmann Mária kisasszonyok is énekeltek benne. — A zenede tanárai januárban nagy hangversenyt rendeznek az intézet negyvenéves fordulójára. — A paedagógiai társaság közgyűlésén Molnár Aladárt választák meg elnöknek P. Szathmáry Károly helyett, ki betegeskedése miatt mondott le.

*** (*Elhunytak.*) Kandó Jenőné, szül. Szepessy Sarolta, Miskolczon. — Toldy István, jeles irónk, 35 éves korában, Budapesten. — Makara János, piarista konfrater, 64 éves korában. — Lipovnoki Lipovniczky Vilmos, volt semmitőszéki alelnök. — Vasvári Vilmos, törvényszéki vizsgáló biró, 42 éves korában. — Wolfinger Herman terménykereskedő, 94 éves korában. — Niczky Aladár, 23 éves korában. — Gyarmathy Sándor Albert, Budapesten. — Weér Miklós, 59 éves korában, Fel-Örben. — Dr. Róth Albert, 64 éves korában, Aradon. — Magyar Károly, volt honvéd, Miskolczon. — Ráder Sándorné, szül. Geiszt Antónia, 54 éves korában, Sz.-Fehérvárott. — Docsor Lajosné, szül. Munkácsy Emilia, Tengődön. — Gróf Eszterházy Józsefné, szül. Barthodeiszky Róza, 80 éves korában, Pozsonyban. — Skultéty Jánosné, szül. Kuluncsics Vilma, 64 éves korában, Baján. — Cserfaludy János államépitészeti segédmérnök, Galgón. Béke hamvaikra!

Vidéki élet.

*** (*Királynénk kedveltje.*) Vagy három éve ő Felségét, nevenapján egy mezőturi kis leány is: Csató Emmike (Csató Lajos karczagi volt-polgármester leánya) felköszönté versben, igen kedvesen és bátran. A királyné igen szivesen fogadta s ajándékot külde a rokonszenves kis leánynak. Azóta a kis leány köszöntője s a királyné ajándéka egy évben sem marad el. Nem maradt el az idén sem.

*** (*Az árvizről*) vidékről aggasztó hirek érkeznek; főleg Aradon nagy a veszedelem. Kedden este dobszó mellett figyelmeztették a lakosságot, hogy az éjt ébren töltse és készen legyen menteni, a mi menthető; a töltéseken kétségbeesett erővel dolgoztak, mert csak néhány hüvelyknyi áradás is végső romlással fenyegeti hazánk e virágzó városát; kedden este pedig a viz még folyton áradt, bár az időjárás ekkor már hidegre fordult. Éjjel a viz néhány centiméterrel apadt s remélik, hogy a vész elvonul; de még mindig válságos volt a helyzet. Az ár megrongálta a Maroson átvezető vasuti hidat is, ugy, hogy a forgalom szünetel. Az Uj-Arad melletti Zsigmondházát hétfőn egészen elöntötte a viz, miután a védgát reggel hét órakor átszakadt. A veszedelem egészen váratlanul lepte meg a lakosságot, melynek megmentésére csak a molnárok csónakjai állitak rendelkezésre; egy öreg asszony a vizbe fult. Zádorlak szintén el van öntve, de innen részletesbb tudósitás még nem érkezett. — Fekete-Gyarmat községből alig husz ház áll szárazon és határát, ugyszintén a Bél-Zerénd és Nagy-Zerénd községekét teljesen elboritotta az ár, ugy, hogy a vetések egészen kipusztulnak. A hajléktalan, éhező lakosság a legnagyobb inségnek van kitéve. Szalontán még nem szünt a veszély, de a hideg beálltával apadást remélnek. Borosjenőt szintén elöntötte a viz, a honvédség megfeszitett erővel dolgozik s a kincstári készleteket sikerült biztositani. Mező-Telegden tizenhat ház dőlt össze s az egész Körös-vidék borzasztón meg van viselve. A felső Tisza, a Szamos és a Bodrog vizgyűjtő területein roppant hótömegek vannak s olvadás esetén itt is áradás fenyeget; egy hivatalos jelentés szerint pedig Mármarosban enyhült az időjárás. Békésről is jelentik, hogy ott is gátszakadás történt, de a lakosság legyőzhetni reméli a veszélyt.

*** (*Mármaros-Szigeten,*) a műkedvelő társaság ujra megkezdte előadásait s a mult hó végén a „Házassági három parancs“ került szinre, mig a jövő vasárnap a Szépfaludy Ö. Ferencz, „Szükség törvényt bont“ czimű vigjátékát adják elő. A közeledő farsang élénknek igérkezik. Január 10-dikén és február 10-dikén álarczos bálok lesznek, január 17-dikén a jogászok rendeznek tánczvigalmat, január 24-dikén a m.-szigeti ifjuság, február 2-dikán az „Erzsébet“-kisdedóvó egylet; továbbá a liczeumi ifjuság is rendez február elején tánczvigalmat.

*** (*Szegeden*) Gombár József az 1876-diki vizvédelem költségeire tizezer forint kölcsönt adott a városnak. Most azonban, hogy maga is nagy kárt vallott, kérte az összeg visszafizetését, a mit a tanács azonnal el is rendelt. A részvét a város sorsa iránt még most is élénk. Igy a gráczi szürke nénék intézetének előljárósága ujra felajánlá szolgálatát a hatóságnak, mely azt köszönettel el is fogadta, mivel a gráczi szürke nénék mindjárt az árviz után is hálára méltó szolgálatot teljesitettek a szegedi kórházakban és népkonyhákban. Az iskoláztatási bizottság jelenleg abban buzog, hogy a ruhákban szűkölködő iskolás gyermekek e baján segithessen.

*** (*Vidéki vegyesek.*) Békés-Gyulán a nőegylet nemcsak a jótékonyságnak, hanem a kegyeletnek is nemesen áldoz. Boldogult elnöknője: Wenckheim Stefánia grófnő

emlékére, elhatározta: ápoló intézetet állitani, mely az ő nevét fogja viselni s halála évfordulóján nyilik meg. Ugyanakkor diszes koszorut is tesz az ő nyughelyére. — Homonnán a kaszinó elhatározta, hogy kebléből kiküldött bizottsággal gyűjtet a városban és környékén Kossuth irataira s a megyei kaszinókat is hasonlóra hivta fel. — Jászberényben Riszner Józsefnél kaphatók „Palotássy János dalai“, harmincz szép dal, két füzetben, a zeneszerző arczképével; árok 2 frt, aranyozott vászonkötésben harmadfél; utánvétellel is megrendelhetők; ajánljuk karácsonyi és ujévi ajándékul mindazok számára, kik a jó magyar zenét szeretik.

Külföld.

*** (*Mária Terézia kortársa.*) Athénban, mint az ottani lapok jelentik, nem rég halt meg Athanassin házbirtokosnő, ki meglehetős szép kort: 130 évet élt. 1749-ben született, s nem kevesebb mint hét török szultánt, s két görög királyt látott szülővárosában uralkodni. Mikor 1821-ben kitört a görög szabadságharcz, a tiszteletreméltó 80 éves matrona élénk részt vett abban, néhány fiával, unokájával és dédunokájával együtt. Az aggnő még nem rég is jó egészségnek örvendett.

*** (*Sándor czár ellen*) megint merényletet intéztek a nihilisták. Dynamittal akarták felrobbantani azt a vasutvonalat, melyen a czár e napokban Szentpétervárra utazott. A merénylet nem sikerült. Sándor czár csütörtökön délben szerencsésen megérkezett Szentpétervárra s nyitott szánon ment először a Kazan-templomba, innen pedig a téli palotába, melynek kápolnájában szintén hála-istentiszlet volt a császári család tagjainak jelenlétében. A pétervári lakosság tüntető lelkesedéssel fogadta az uralkodót, az utczák föl voltak diszitve s a császári palota körül roppant néptömeg tolongott. Moszkvában a czár állitólag kijelenté, hogy most már még inkább ragaszkodnia kell elveihez s ezekkel él tovább vagy bukik. Ezt arra magyarázzák, hogy a czár legutóbb hirlelt lemondási szándéka most már nem fog valósulni. A moszkvai főkormányzót és rendőrfőnököt elcsapják. Egy ujabb távirat szerint, a nisnii vasut egyik állomásán elfogtak két embert, kik állitólag részesek voltak a merénylet elkövetésében.

*** (*Dr. Szinnyei József*) leforditotta Szigligeti „Czigány“-át finn nyelvre, a „Suomalaisen Kirjallisuuden Seura“ nyomdája kiadta, s miután a czensurán átment, november 24-dikén megjelent. Föl van véve a helsingforsi szinház repertoire-jába is és január végén szinre kerül. A könyv czime: „Mustalainen Alkuperäin unkarilainen näytelmä 3. ssa näytöksessä Soitannon, laulujen ja tanssin kanssa. Kirjoittanut Edvard Szigligeti. Unkarin kielestä soumentanut Toht. J. Szinnyei. Helsingissä 1879.“ 8. r. 107 lap, ára 1 m. 50 p. — A könyvről az „Uusi Suometar“ igy nyilatkozik: „Ezen nevezetes jelenségről olvasóink már előbb is hallottak beszélni. A szóban forgó szindarab ugyanis azon fiatal magyar tudósnak forditása, ki néhány hónap óta időzik itt nyelvünk megtanulása végett és ebben oly bámulatos módon haladt már előre, hogy azt csaknem tökéletesen birja és jobban, mint sok finn tudós és nyelvbuvár. Dr. Szinnyei itt jártának emlékeül hagyja itt nekünk forditását és mi fogadjuk el ajándékát köszönettel és tisztelettel.“

*** (*Hirlapszerkesztés vasuton.*) A Pacific-vasuton most már nem csak kényelmes ebédlő, háló- és dohányzó-termek vannak, hanem a kietlen tájakon több napig utazó yankee megkapja mindennap hirlapját is. A szerkesztőség és a nyomda két vaggont foglal el és bizonyos állomásokon átveszi a számára táviratilag küldött hireket. A lap naponkint bő távirati tudósitásokat közöl minden politikai eseményről, a kongresszus tárgyalásairól, a tőzsdéről, az árupiaczokról s igy az utas még a vadon közepett is folyvást értesül a világ eseményeiről. A lapot előfizetés utján kaphatni: az előfizetés hét napra szól, vagyis annyi időre, a mennyi alatt a vonat a keleti végállomástól San-Franciscóig jut.

*** (*Külföldi vegyesek.*) A „Frankfurter Zeitung“-ban Klein Hugó két érdekes tárczaczikkben ismerteti a magyar regényirodalmat és felhivja a német közönség figyelmét Jókain kivül Keményre, Eötvösre és Jósikára is, szakértelemmel és jóakarattal irván róluk. — Helsingforsban két évi pihentetés után e hó 2-dikán ismét előadták a „Falu rosszá“-t, uj szereposztással és nagy tetszés mellett. — Eugenia volt-császárné Madridból nem tér mindjárt vissza Angliába, hanem csakugyan a zuluföldre utazik, hogy meglátogassa a helyet, hol fia oly gyászos véget ért. — Sir Julius Benedikt ismert angol zeneszerző, ki most hetvenhat éves, e napokban jegyet váltott egy fiatal höigygyel. — A György-rend ünnepét Pétervárott nagy fénynyel megülték s ez alkalommal a czár tüntető toasztot mondott Vilmos császárra, az ő „változatlanul hű barátjára“; Csetinjében Miklós fejedelem szintén megünnepelte e napot. — Gróf Széchenyi Imre berlini nagykövetünk és neje a német fővárosban nagy kitüntetésekben részesülnek; a grófot Vilmos császár legujabban ismét magához hivta vadászatra. — Erzsébet főherczegnő kedden Madridból elutazott s Párison át tér haza. — Északamerikában mint nagy haladást jegyzik a tenesse-i törvényszék egy itéletét, mely szerint a fehérek és négerek kártyázhatnak egymással.

Irodalom és müvészet.

*** (*A mücsarnok*) most pár napig zárva áll az uj rendezés miatt. Száznál több uj kép lesz benne látható s a karácsonyi eladó képek kiállitása (e hó közepén) alkalmasint a folyosóra szorul. Megemlitjük itt, hogy Budapest városa a képzőművészeti társulat nyugdij-alapjára száz forintot adott.

*** (*A karácsonyi képajándékok,*) mint látszik nálunk is szokásba jönnek. Vastagh György jeles képirónknál öt oly arczképet rendeltek meg, melyek karácsonyi megletésekre vannak szánva.

*** (*A magyar Sophokles*) megjelent harminczkét ivnyi, diszes kiállitásu kötetben. Csiky Gergely forditotta s benne van az ó-görög nagy tragikus mind a hét megmaradt szomorujátéka: „Oedipus király“, „Oedipus Kolonoszban“, „Antigone“, „Elektra“, „Ajas“, „Philoktetes“ s „A trachisi nők.“ Örvendhetünk, hogy az antik költészet e remekeit ma már ily jó forditásban birja irodalmunk. A Kisfaludy-Társaság pártfogása mellett és firmája alatt Tettey Nándor és társa adták ki.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, decz. 6. Romeo és Julia. — Vasárnap, decz. 7. Rosenkranz és Güldenstern. — Őszi napsugár. — Hétfő, decz. 8.

Csongor és Tünde. — Kedd, decz. 9. Hunyadi László. — Szerda, decz. 10. Leonarda. — Az eladó ház. — Csütörtök, decz. 11. A fekete dominó. — Sylvia, Diana nymphája. — Péntek, decz. 12. Coriolanus.

Várszinház. Szombat, decz. 6. A hálátlan kor. — Vasárnap, decz. 7. II. Rákóczy Ferencz fogsága. — Hétfő, decz. 8. Az idegesek. — Csütörtök, decz. 11. Ifj. Fromont és idősb Risler.

Népszinház. Szombat, decz. 6. Bokkácscsó. — Vasárnap, decz. 7 Nótás Kata. — Hétfő, decz. 8. Bokkácscsó. — Kedd, decz. 9 Favárné. — Szerda, decz. 10. A kornevilli harangok. — Csütörtök, decz. 11. A veres-haju. — Péntek, decz. 12. Favárné.

*** (*A nemzeti szinházban*) szerdán este került először szinre Björnstjerne Björnson „Leonarda“ czimű 4 felvonásos drámája.

A darab meséje: Leonarda fiatal, csinos asszony, férjétől elválva él; mindenki rossz véleménynyel van iránta, csak a nagymama nem. Van egy fogadott leánya, Ágota. Ezt megszereti Hagbart, egy püspök fiatal öcscse. Hagbart meg is kéri a lányt Leonardától. Ez elutasitja a kérőt, mert épen Hagbart volt az, a ki azon általánosan elterjedt véleménynek, hogy Leonarda kétes jellemű nő, nyilvános helyen kifejezést is adott. Sikerülvén azonban Ágotának meggyőzni nevelő-anyját arról, hogy Hagbart e tettét megbánta s hogy most már egész elragadtatással beszél arról a nőről, a ki olyan kedves leányt nevelt, minő Ágota, Leonarda beleegyezik a frigykötésbe s a fiatalokra adja áldását.

De Hagbart bátyja, a püspök, csökönös puritán ember, s hallani sem akar arról, hogy a hirhedt Leonardával atyafiságba keveredjék. Hagbart rimánkodik s minduntalan Leonardát emlegeti, annak dicsőitésével van eltelve. A püspök rosszat sejt, hogy Hagbart nem is Ágotát szereti, hanem — Leonardát. A püspök Leonardához levelet ir; Leonarda a püspökhöz jön magát védeni, de otthon felejti a levelet, ezt elolvassa Ágota, abból megtudja, hogy Hagbart nem őt, hanem nevelő-anyját szereti, izgatottan rohan anyja után a püspök lakására s ott a megcsalt szerelmes kétségbeesésével, őrjöngő fájdalmával álczázza le Hagbartot.

Hagbart nem tagadja el szerelmét, bevallja azt Leonardának, Leonarda haboz, végre elárulja ő is, hogy szereti Hagbartot. Ágota távol van, a havasokon. Visszakerülve, vigan cseveg; azt lehet kivenni beszédéből, hogy Hagbartot elfelejtette, belenyugodott sorsába. Leonarda szivében a remény sugara kezd derengeni, hogy szépen elsimul a katasztrófa, szeretett fogadott leánya boldogságának ő nem fogja utját állni s ő is boldog lehet. Azonban a beszélgetés végén Ágota elragadtatással mondja el, hogy ő Hagbartot még mindig szereti. Leonarda hirtelen határoz. Magához veszi volt férjét, Rozen tábornokot, kit eddig is könyörületből tartott; elmondja ezt a püspöknek, ki meghatva kér tőle bocsánatot, mert belátja, hogy a miért a világ kétes jelleműnek tartotta Leonardát, hogy tudniillik egy idegen férfit tartott körében, az voltaképen legszebb erénye volt. Leonarda egy levelet hagyva hátra, elhagyja férjével a várost. Hagbart ezt megtudva, nagy izgatottságba esik, épen akkor lép be Ágota s látva, hallva a történteket, egy sikoltással összerogyik.

A mily ügyesen van kigondolva a mese, vezetve a bonyodalom, ép oly hibás, ki nem elégitő a megoldás. Voltaképen megoldás nincs is, hanem a nézőre van hagyva, hogy gondoljon magának Hagbartról és Ágotáról a mit tetszik, csináljon magának tragikus vagy más megoldást. Ugy látszik: Björstjern nem tudott a megoldással megbirkózni, inkább hát félbeszakitotta.

Vannak a darabban ügyes kézzel szőtt jelenetek, kedves, szellemes dialogok. A cselekvény néhol igen élénk, de sok helyütt meg is akad s terjengősséggé lazul. A párbeszédek is vesztenek olykor, mikor kelletén tul hosszura nyulnak s igy a változatosság hátrányára vannak; egészben véve azonban Leonarda olyan mű, mely nem mérkőzik ugyan a „Csőd“-del, de rávall a szellemes költőre, s hogy e költői szinezetét a darab forditásban is teljesen megtartotta, az Kárffy Titus érdeme.

Priell Kornélia adta a czimszerepet, Leonardát megkapó vonásokban állitotta elénk; hangban, magatartásában eltalálta a derék, előitéletekkel nem törődő, de küzdelemteljes életű nőt, s egészen sikerült megnyernie rokonszenvünket a szerencsétlen Leonarda iránt. Jó szerep jutott Szathmárynénak, ki a jószivű nagymamát játszta, Nádayval (Hagbart), és Egressyvel (püspök) is meglehetett elégedve a közönség; mindketten eltalálták szerepökben a kellő hangot. Csillag Teréz is kitűntette magát Ágota szerepében.

*** (*Erkel Ferencz*) „Hunyadi Lászlója“ került kedden előadásra, hosszabb pihenés után, a zeneköltő vezénylete alatt. Benza Ida asszony szerepét, Szilágyi Erzsébetet, Balázsné asszony tanulta be s ezuttal énekelte először. A nehéz Lagrange-ária után szalagos koszorut is kapott, mint hallottuk, egy női egyesület részéről. Hangjának teljes birtokában volt, a mit nem lehetett ezuttal mondani Perottiról, kiben a czimszerephez való férfias erély is hiányzott. Kordin Mariska kisasszony csinnal énekelt, de nagyon is lányos Mátyás volt. Maleczkyné asszony a nászária koloraturái után sok tapsot kapott.

*** (*A népszinházban*) szerdán este viszontlátás volt: Pálmai Ilka asszony lépett föl közel másfélévi távollét után, mint „A kornevillei harangok“ fürge Serpoletteje; de csak vendég gyanánt. A viszontlátás örömére igen kevés közönség gyűlt a nézőtérre, de az ottlevők szives tapssal fogadták s kisérték egész este e fiatal énekesnőt, ki külsőre, hangra és játékra ugyanaz most is, a ki volt Szigligetiné korában. A külső csinos, a hang nem nagyon gazdag anyagban, a játék pedig élénk, néha tulzottan is. A vásári nótát zajosan ismételték, valamint a cornevillei marquis keringődalát is. Pálmay Ilka asszony még ötször lép föl a népszinházban, mint vendég.

Tartalom.

Bálint bácsi fürdőzése, Véka L.-tól. — Emléksorok, Torkos Lászlótól. — A nők Heine Henrik életében, Scossa Dezsőtől. — A kisded ápolása. — Tárcza. — Fővárosi élet. — Vidéki élet. — Külföld. — Irodalom és művészet. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja és előfizetési felhivásunk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

50-dik szám. Deczember 14-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, szines borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Muzeum-körut 10. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte		Nap-nyugta	
							óra	percz	óra	percz
Decz. 14	Vasárnap	E 3 Spirid.	E 3 Nikás.	2 G 28 Hab.	29		7	43	4	8
15	Hétfő	Czelian	Ignácz	3 Zofon	30		7	44	4	8
16	Kedd	Etelka	Ananiás	4 Borbála	1 Tebet		7	44	4	8
17	Szerda	Lázár	Lázár	5 Sabbas	2		7	45	4	8
18	Csütörtök	Gratián	Vunibald	6 Miklós	3	☽	7	45	4	8
19	Péntek	Nemesius	Ábrahám	7 Ambrus	4		7	46	4	9
20	Szombat	Liberat	Ammon	8 Parapius	5 Szabb.		7	46	4	9

Divattudósitás.

Szegény Napoleon herczeg, ki hitte volna hogy a divatnak fog szolgálni halálával! Feltaláltak egy szint, és talán azért, mert vereses-barna, elnevezték „zulu-barná“-nak, és ebbe a szinbe öltözködik most az előkelő világ nagy része. Általában mondhatom, hogy az idei téli divatszakban vége-hossza nincsen a mindenféle veres szinnek, talán bizony azért, mert, mint mondják a bátorság szine.

A veres mellett a keleties, vagyis az élénk szinű rajzok uralják most az előkelő divatvilágot. Tengerkék atlacz bronz-szinű virágokkal és gránátszinű foglalattal; vagy bronzalapszin halványkék és pávazöld apró virágokkal; vagy crême-fehér damask csillogó-villogó bronz-kékes és pávazöld apró virágokkal; vagy szinbe játszó atlacz, dombornyomatu bársonyalakokkal. És nincs rá eset, hogy az egész ruha csupán egyféle szövetből készülne, talán épen azért, mivel a szövetek mindannyian játszó szinűek; rendesen más egyéb szinű szövetet is vesznek a szinbe játszóhoz, a mi még emeli a hatását. A szinbe játszó szövetből készül a derék, a szoknya dudoros oldalrésze és az uszály egyik része, a sima szövetből viszont a szoknya előrésze kötőalakban és az uszályt körül foglaló apró fodrozat. És — ki-ki a maga izlése szerint — egyik az ellentétes szinekben, a másik meg ugyanazon alapszin árnyalataiban kedveli a ruhának ilyetén összeállitását. Atlacz látogató ruhának különösen a sötét gránátszinű atlaczot kedvelik mostanság, társul meg hamvas-sárga alapszinű és halvány-kék és gránátveres apró virágokkal behintett brokátot adnak hozzá. Nemde, meglehetős tarka-barkaság? Ép azért meg kell mondanom azt is, hogy az ilyen ruhán megakad ugyan az ember szeme, de azért nem igen kihivó.

A szinbe játszó szövetek közül különösen kelleti magát most egy: a mennyiben jóval gyengédedebb a többinél. Tudniillik nem virágos, hanem pettyes; a veres atlacz fekete, a husszinű meg fehér petyekkel van behintve és pedig petty hátán petty, hozzá még megletős nagy. És ugy szintén tengerkék, fekete avagy vidrabarna moire atlaczfényű petyekkel, ugyanazon szinben.

Posztó szövet is van szinbe játszó és csaknem olyan szép, mint az atlacz, keleties pálma és indázati rajzokkal, vagy ceylon-kék is koralveres apró koczkákkal, és ezek is, azok is szinbe játszó szálakkal közben. Legszebb ilyen posztóféle a Tibet posztóból és selyemből egybeszött, ugy élénk szineinél, valamint szeszélyes rajzainál fogva.

Estélyi és ebédi ruhául is a szinbe játszó atlacz van nagyon felkapva, sima atlaczczal párositva. Itt-amott bársonyruhát is látni ilyen alkalommal, a grosgrain azonban a nagy ritkaságok közé tartozik ez idő szerint.

Virágot szintén nagyon ritkán látni most a ruhán, annál több rajta a rojt meg a csipke.

Az estélyi ruhákon a derék elől szivalakura van szabva, két oldalt a csipő táján homoruan, a közepén jó hegyesre, hátul egész a nyakig ér föl, elől a kivágást pedig crêpe de lisse tölti ki. A félhosszu bő ujjak magas vállal szabatnak, a derék válla pedig igen keskeny.

Mai mellékletünk magyarázata.

Az első szám: E és S betű.

A 2-dik szám: P és C betű.

A 3-dik szám: S és A betű.

A 4-dik szám: K és O betű.

Az 5-dik szám: J és S betű, mind monogrammok.

A 6-dik szám: asztalteritőre, fakosarak stb. diszitésére való himzés mintája, szines posztóra tarka selyemszálakkal és más szinű posztóból vágott levélkékből összeállitandó. A kivágott posztódarabkákat élénk szinű vastag selyemmel a rajz szerint fel kell varrni.

A 7-dik szám: K és J betű.

A 8-dik szám: gombostűpárna rajza, ha fehér finom alapon csipkezsinórkákból állitjuk össze és a közegeket csipkeöltésekkel töltjük ki; szines selyemből készült párnácskára boritva pedig és szalagrüche-ekkel diszitve, igen csinos ajándékot készithetünk belőle. E rajz tálczára is használható. Ez esetben posztóra vagy ripsre szines selyemzsinórokat varrunk fel, a közegeket pedig szines selyemszálakkal töltjük ki.

A 9-dik szám: N és D betű.

A 10-dik szám: keskeny himzés rajza fehérneműekre.

A 11-dik szám: K és L betű.

A 12-dik szám: J és H betű.

A 13-dik szám: B és C betű.

A 14-dik szám: himzett betét rajza fehérneműekre.

És végre

A 15-dik szám: F és L betű.

Számrejtvény.

Gondos Antóniától.

1. 2. 11. 12. 7. 8. 24. Egykor hires fölkelő és hadvezér,
9. 13. 29. 28. 27. Ennél jó, ha nem válik vizzé a vér,
9. 10. 23. 5. 12. Kisfaludy erről búsan énekelt,
25. 24. 12. 19. 6. 9. 26. 4. Hegytetőn áll, Mátyás itt is ünnepelt,
18. 24. 23. 10. 20. 13. 3. 15. Zsigmond itt nagy vereséget szenvedett,
25. 26. 9. 29. 13. 14. 15. Egy király itt testvérszivet kisértett,
1. 16. 17. 22. 21. 22. 22. Elébb-utóbb ilyen mind napfényre jön,
1—29. Olvasóm, ezt mondom néked, szivből hőn.

Megfejtési határidő: deczember hó 31-dike.

A f. é. 46-dik számban közlött számrejtvény értelme:

Sárga rigó páros,
Fák tetején szálldos,
Itt hagyom én, mert unalmas
Nékem ez a város.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Péch Ilka, Török Ella, Báthori Sigray Istvanné, Ujfalusy Károlyné, Jánossy Lajosné, Gallé Natália és Gizella, Szormássy Julcsa, Vladár Jolán, Szász Lilla, Tóth Mariska, Salacz Dóra, Kún Gizella, Novák Zsófia, Temesváry Erzsébet, Vida Luiza, Károlyi Irma, Kalmár Rózsa. Répássy Szidi, Gelléry Tinka.

Megbizások tára.

Tisztelettel tudósitjuk t. előfizetőinket, hogy a 12 kötet könyvet elküldtük mind azon egész éves előfizetőinknek, a kik azokat a 20—20 kr beküldése által megrendelték. Ha netán egyik-másik t. olvasónk nem vette még csomagját, szíveskedjék erről bennünket levelező lapon azonnal értesiteni, hogy megtehessük a kellő intézkedéseket.

Makóra O. K. urnőnek: El van küldve.

Pécsre D. A. I. urnőnek: Arról a könyvtárról csak akkor tudnék felvilágositást adni, ha szives volna czimét közölni velem.

Szombathelyre F. M. urhölgynek: Még kedves sorai vétele előtt el volt már küldve.

Debreczenbe Sz. I. urhölgynek: Egy levelező lapon ha megirja nekem, hogy jegyezzem be lapom jövő évi előfizetői sorába, és a lapot fennakadás nélkül fogja kapni. Ezt többi t. előfizetőimnek is felajánlom, a kiket a rosz idő vagy az ünnepekre való elfoglaltságuk gátol a jókori előfizetésben.

K. Szt. Mártonba N. Gy. urnőnek: Eddig már kezei közt lesz.

Kassára M. J. urnak: Ujból megküldtem. A másikra nézve: igenis, a mint helyet szakithatok neki.

Galgóra K. S. urnőnek: El van küldve.

Szamosujvárra E. J. urhölgynek: A szőnyegnél szebb az élénk szin, mint a sötét, azért a vörös, törökös mintát ajánlom.

Cséffára M. E. urhölgynek: Kedves sorai vételekor már el volt küldve. Az első félévben vettem 20 krt a könyvekre, a másodikban nem.

Kérdések.

Erdélyi János költőnk életéről és működéséről ki tudna nekem egy kis utbaigazitást adni? Egy szép költeménye jutott kezembe és szeretnék többet tudni róla.

Egy falusi leányka.

Ki irta a „Pudli fejedelem“ czimű regényt?

M. Aranka.

Nagyon szivesen venném, ha e lapok olvasónői közül valaki megtanitana engem a sauce tartare készitésére, a mit kocsonyázott halhoz szoktak adni; továbbá: a jó tarhonya készitését is ohajtanám megtanulni.

Amália.

Vannak, a kik többféle betegséget kenegetések és nyomkodások által vélik gyógyithatni, a miért eleget mosolyogtak is rajtuk, kivált a „városiak.“ Most olvasom valahol, hogy a kenegetések és nyomkodások orvosi szempontból is ajánltatnak, és hogy hirneves orvosok is gyógyitanak vele néhány betegséget. Igaz-e ez, és megvigasztalhatom-e ezen hirrel egy öreg anyókát, a ki minden bajt e módon akarna a testből kiűzni? K. Zsigáné.

Feleletek.

V. Juliska az avas zsirját következőkép javithatja: tegyen próbául öt kilót az avas zsirból egy tiszta edénybe, melyet egy másik, nagyobb edénybe állit, melyet hideg vizzel megtöltve a tűzre tesz, mig a viz az egyik, a zsir a másik edényben forróak. Akkor tegyen a zsirba apránként két lat angol kénsavat, és folytonos keverés mellett hagyja még egy negyed óráig a tűzön. Ekkor keverjen belé egy negyed font fehér krétát (ez magába szivja a savat), és hagyja kihülni. Ezután a tiszta zsirt egy másik edénybe kell önteni, és ismét vizzel telt edényben felforralni. A mult évben egy nagy bödön avas zsiromat igy mentettem meg. K. Luiza.

A fiatal gazdasszonynak. A sódarok, kolbászok és egyéb élelmi szereknek megpenészedését igen könnyen meg lehet szüntetni ha egy teli tányér sóra annyi vizet önt, hogy kásává kavarhatja azt. Ha ezen sóskásával megkenjük élelmi szereinket, a penész azonnal eltűnik, néhány nap mulva pedig a bekent husok finom sókéreggel vonódnak be, melyek a penész képzését lehetetlenné teszik. Sódaraimnál nagyon jónak láttam ez eljárást, és igy saját tapasztalatból ajánlhatom azt. T. Dánielné.

Ugyanannak: A rhumos crême-et következőkép készitem: Harmadfél lat vizahólyagot megfőzök egy nagymeszely jó tejben, leszűröm, belé teszek 24 lat finomra tört czukrot és egy fél ivó pohárral jó erős rhumot, aztán pedig félre teszem kihülni. Hidegen aztán apróra tört jégre teszem, és mindaddig kevertetem, mig sűrűsödni kezd. Ezalatt egy itcze tejsűrűből habot verek és lassacskán belékeverem a jégre állitott rhumos tejbe, egy szép formát friss mandulaolajjal kenek be, a habos keveréket beléöntöm, és ismét a jégre állitom. Tálalás előtt egy perczre meleg vizbe mártom a formát, üvegtálra boritom ki a crême-et, köröskörül pedig szépen vágott birzsalma szeletkékkel czifrázom fel. M. Fanny.

H. Károlynénak egy jó gyümölcs crême leirását küldöm, melynek más kedves laptársaim is jó hasznát vehetik. — Hámozzon meg négy lat mandulát, vágja el szép hosszu szálason és szórjon belőle néhányat a formába, melyet már elébb friss mandulaolajjal kikent. Rakjon most a forma fenekére egy sor gőzben főtt gyümölcsöt, minél többféle gyümölcse van, annál szebb lesz a crême, de nehogy annyi gőzben főtt gyümölcsöt kelljen egyszerre felbontani, hát czukorba főtt gyümölcsöt is lehet közé vegyiteni. Egy-egy sor gyümölcs után mindig egy kis mandulát kell szórni hegyibe. Mikor a forma félig megtelt gyümölcscsel, akkor a beföttök levéből egy liternyit összeönt, belefacsar egy czitromot és felteszi a tűzre, hagyja jól felforrni, egy külön edényben főzzön meg három lat gelatint, keverje a lé közé, melyet egészen ki hagy hülni. Csak ekkor önti a levet óvatosan, lassan a lerakott gyümölcsre, tegye a telt formát jégre és hagyja ott mig megkeményedik. Tálalás előtt nem szükséges a formát meleg vizbe mártani, mert az magától is szépen kiborul. K. Gy. Amália.

Szerkesztői nyilt levelek.

„Czillei Ulrik.“ Hibás jellemfestés és semmi figyelem a történeti hűségre.

„Irodalomtörténeti levelek.“ (Sz. K.) Nagyon szép, de ez még csak bevezetés. Várom a folytatását.

„Toldi szerelme.“ (J. L.) Század része sem annak a sok szépnek, a mi benne föl van halmozva.

„Végig forgattam.“ Helylyel-közzel nagyot akarásból merő dagály.

„Zug az élet.“ Külön-külön minden része szép, egészben mégis hatástalan, a gyönge alapeszménél fogva.

„Téli képek.“ Azok a „szerencsés felfordulások“, meg azok a „kipirult czimpácskák“ még nem teszik a képet. Kell hozzá egy kis eleven élet is, a leirásban meg a műérzék mellett egy kis — discretio.

„Hótetőknek.“ Simitani kellene még rajta. Félre is tettem.

„Holló fürtök, hulló fürtök.“ Már a czime is erőltetett, és azonképen egész maga.

(M. P.) Magánuton is értésére lehet adni az illetőnek, hogy hölgyek társaságában az efféle adomázás nem járja.

N. J.-nak: Örömmel vettem „a második feleség“-et, de hát hol marad egy kis — levélke is?

Poudre de Serail.

Blahánné Lujza müvésznö kedvencz arczpora.

Ezen arczpor vegytanilag tökéletesitve minden ártalmas szerektöt mentes és oly kitünö tulajdonságokat központosit, hogy minden eddig a fül- és belföldön készitett porokat sokszorosan felülmulja; nagymérvü federje az arczot az időjárás kellemetlen befolyásától megóvja, az arcznak és a testszinnek ifju és természetes szinezetet kölcsönöz, ugy. hogy a legélesebb szem sem képes a port rajta észrevenni, mely kitünö hatásáért **Blahánné Lujza** asszonyság következö sorokkal tüntette ki:

Tiszt. Müller J. L. Vadász özv. utóda, illatszerész urnak **Budapesten.**

A **Poudre de Serail**, melyet ön feltalált, **valóban kitünö és nemében páratlan**, mert nemcsak az arczon láthatatlan és tartós, de egyszersmind rendes használatnál ártalmatlansága által az arczra oly különös jótékony hatást gyakorol, a mit ö̈t még eddig semmiféle arczpornál nem tapasztaltam, mely kiváló tulajdonságáért jövöben mint kedvencz arczpormat kizárólag fogom használni és meg vagyok gyözödve, hogy felülmulhatatlan jóságáért általános elismerésnek fog örvendeni.

Tisztelettel

BLAHÁNÉ LUJZA.

Minden doboz POUDRE de SERAIL a bejegyzett védjegygyel van ellátva, 60 kr. és 1 frt. dobozokban, valódi minöségben csupán a feltalálónál **Vadász Ferencz özv. utódá**-nál illatszerész a „Virágkirályné"-hoz **Budapest, koronaherczeg-utcza 2.** sz. kapható.

Föraktár a legfinomabb angol és francziai illatszer-árukból, hajkenöcsök, toillette-szappanok, crémerok, arczporok, szépitövizek, fehér és piros szépitö anyagok, fogporok, fogpaszták és szájvizek, továbbá: ruha- fog- és körömkefék, angol hajkefék, legünomabb szivacsok és más itt fel nem emlitett pipereszerek.

Kopaszság

és a hajösszülés és a pikkely képzödés ellen a naponta beérkezö hála és köszönet iratok szerint legjobban használható a

Tanin-olaj

Dr. **Moras**-tól.

Tisztelt gyógyszerész ur!

A kopaszságellen a legjobban használ a Dr. Moras-féle Tanin-olaj. Kérem sziveskedjék még egy nagy üveggel küldeni. tisztelettel

Prag ***Jeremiasek,***

cs. k. törvényszéki tanácsos

Kapható *Budapesten. Török József* gyóyyszerésznél király utcza.

Bizonyitvány.

Egy meghülés következtében éveken át mindkét lábamon heves köszvényben szenvedek, mi ellen különféle szereket használtam, de sajnos, eredménytelenül, Végre tanácsolás folytán kisérletet tettem az oly hires **köszvényvaszonnal.** s legnagyobb bámulatomra egyetlen egyszeri használat után fájdalmaimtól megszabadultam. Mit is ezennel a legjobb lelkiismerettel bizonyithatok. — Budapest, Köbánya-ut

SCHMIDT JÓZSEF, Schmidt és Csaszár czég Föraktárhelyiség Magyarország részére Budapesten **TÖRÖK JÓZSEF**-nél.

Ára csomagonkiut 1 frt 5 kr és 2 frt 10 kr.

CALDERONI és Társa

látszerészek, váczi utcza Budapest

alkalmas

ünnepi ajándékokul

ajánlanak:

szemüvegeket, finom aczél-, ezüst-, aranyvagy tajkoncz-foglalványokban, olvasáshoz való üvegeket, távcsöveket, górcsöveket, magikai lámpásokat, stereoscop készülékeket ezer és ezer képpel, rajzeszközöket, idömérőket, légmérőket és egy választékot dus

szinházi és tábori látcsövekben

bör. elefántcsont, teknösbéka és aluminium kiállitással 5-től—100 frtig.

Müszer- és tanszer-üzletünkben, a kishid-utczában 3. sz.

ajánljuk **az ifjuság számára** földgömböket. gözgépeket, rajzmintákat, természettani és vegytani készülékeket, ásvány-, lepke-, bogár- és kagyló-gyüjteményeket, kitömött állatokat, távhallókat stb.

Levélben történö megrendelésekre a legnagyobb gondot forditunk.

Temesváry Móricz

czipö-gyára

Budapest, király-utcza 2. sz.

Orczy ház.

A téli szükségletre ajánl nagyban és kicsinyben:

Hölgyek számára:

Nemez pongyola czipöket minden szinben sarokkal és csokorral . . . . . 1 frt 80 kr.
Eberlaszting vagy bőrczugos topánokat magas vágással, a legfinomabban kiállitva . . . 3 frt.
Czugos bőrtopanokat, erös chagrin vagy bornyubőrből veresnemeg-béléssel, szegelve. Dupla talppal, esös időben tartós . . . . . 3 frt 40 kr.

Urak számára:

Topányokat, bornyu vagy bagaria bőrből, szegzett és srófolt duplatalppal igen erös . . . . . 4 frt.
Topanyokat orosz lakbőrből. szegezett dupla talppal és srófmunkával, és esös időben való 4 ft 80 k.
Térdcsizmakat, dupla bagaria bőrből háromszoros csavarral ellátott dupla talppal vizmentes 8 ft 80 k.
Ugyanaz orosz lakk bagaria bőrből . . . . 12 frt.

Megrendelések postai utánvét vagy az összeg beküldése mellett a legpontosabban megküldetnek.

Kimeritö árjegyzékek ingyen.

Dr. Lengiel F. féle

nyír balzsam

A növény nedv, mely a nyír törzséből kifoly ha bele furnak. mióta emberek emlékeznek a legkitünöbb szépitö szernek ismertetik, és ha e nedv a feltaláló utasitása szerint chemikai nton balzsammá készittetik csodaszerü hatást nyer.

Ha az arcz vagy test este bekenetik, reggel már alig észrevehetö pikkelyek válnak el a börtöl és helye feher és gyengéddé válik.

Ezen balzsam a ránczokat és himlöhelyeket az arczról eltávolitja és ifju szint ad; a börtgyengéd — fehér és üdévé változtatja és eltávolitja legrövidebb idö alatt a szeplöt, anyajelt, orrvörhenyt, kinövéseket és más tisztátlanságokat a börröl.

Ára egy korsó nyír balzsamnak használati utasitással együtt 1 frt 50 kr.

Valódi kapható **Budapesten: Török József** gyógyszerésznél király utcza. **Pozsonyban** Pisztary Félixnél a Mihály kapunál és **Temesváron** Tarczay István-nál.

Elöfizetési fölhivás

a

„CSALÁDI KÖR"

Huszonegyedik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven szines boritékkal.

Minden hóban négy melléklet, fölváltva szinezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások és arczképek.

Elöfizetési dij:

Csupán a lapra: egész évre **12 frt,** — félévre **6 frt,** — negyedévre **3 frt.**

Az egész évi 12 kötet csomagolási dija 40 kr.

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 26-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

51. SZ.
Decz. 21-dikén.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükseges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Bálint bácsi fürdözése.

(Beszély.)

Irta Véka L.

(Folytatás)

— Hm, hm! — köhécselé, — ugy rémlik előttem, mintha mások ezt az utósó sohajt Göthének tulajdonitanák. De nem akarok önnel, kedves uramöcsém, vitázni. Meglehet, hogy tévedek, mert hiszen az esprit üzése-füzése nem mesterségem. Napszámos vagyok csak az ur kertjében, — prózai lélek! De azt már mégis kétségbe merem vonni, hogy Heine az egyetlen költő e világon. Magyar vagyok, nem világpolgár, s az is kivánok maradni. Nem hagyom magamtól Vörösmartyt, Aranyt és Petőfit senki plundrása kedvéért elvitázni.

— Hahaha! — kaczagott most teli torokkal Jordánfalvy. — Beh elmaradt ön a világtól, kedves uram! Vörösmarty, Arany, Petőfi! Ugyan melyik felvilágosodott ember beszélhet ezekről a czivilizáczionak ama fokán, melyre szerencsésen eljutottunk? Hol van ezek munkáiban az esprit? Van-e valamennyi munkájokban annyi idegen szó, mennyit én egy hasábba beékelek? Hol van irataikban csak a humor is, mely, mint mondják, mert — az igazat megvallva! — magam még soha sem láttam, az embernek egyik szemét sirásra inditja, a másik szemét pedig megnevetteti s melynek kezeléséhez, irodalom, történeti kézikönyvem tanusága szerint Jean Paul értett mesterileg? Ki az a Vörösmarty? Pedáns táblabiró. Arany? A középkor nehézkes hegedüse. Petőfi? No ez már valami. De —

— De a malaczpecsenye is jó! — mondá Ferike hirtelen és nagy falatot tolt a mondott sültből Jordánfalvynak az okoskodás folytatására feltátott szájába. — Tömje be vele a torkát s ne rontsa tovább a levegőt badar beszédjével. Ugyis eléggé sajnos, hogy kellőnél több honfitársunk ügyel gyönyörködve önöknek czirkuszba való tagrángatásaira, mintha már nem is volna való, hogy él Magyar, áll Buda még!

— Öntől, angyali nagysám, ezt is eltüröm, de csakis öntől, mert nem mondok le a reményről, hogy megtérend még egyedül üdvözitő hitemre, — szólt Jordánfalvy morogva, a mint a szájába dugott nagy falatot onnan kiszabadithatta, hanyatt dőlt a puha fűbe és hozzáfogott a falatozáshoz.

Ferike daczosan felbigyesztett ajakkal fordult el tőle s nem méltatva Jordánfalvyt további válaszra, buzgó szorgalommal folytatta élelmi czikkeinek osztogatását. Adott mindenkinek, csak Bálint bácsinak nem. Végre ehhez is fordult.

— Önnek, — szólt ekkor, — nem adok ebből a készletből, mert féltem gyomrát, mely a hallottaktól bizonyára ugyis megcsömörölhetett nagyon. Megbetegedhetnék. Jobbat szántam bácsinak. Tápászkodjék fel a földről és jöjjön a tőkéhez. Hárman eszünk egy tányérról: édes nénikém, bácsi és én, a magam főztéből. Mert tudok ám én nem csak dévajkodni, hanem sütni, főzni, sőt kenyeret dagasztani is. Magyar leány vagyok!

Az utósó, élesen megnyomott felkiáltást haragosan villogó pillantás kisérte, mely nagy búbánatot fakasztott volna kétségtelenül Jordánfalvyban, ha véletlen, nagy szerencséjére, az épen akkor nem kaczérkodott volna elmerülten a malaczfejjel, melyről sehogy sem sikerült többé élvezhető falatot lenyesnie. Az egykor ropogósra sült bőr taplóvá puhult vala.

Bálint bácsit Ferike a tőkéhez kisérte. Salamontornyiné egész készséggel engedett maga mellett helyet; Fe-

rike pedig szaporán szedegette eddig a cserfa töve mellett rejtett kis kosarából a java ételt.

— Kérem, — szólt e közben szende mosolylyal ő nagysága, — kérem, ne itélje meg balul a bohókás leányt. Nem mindig ilyen ő, minőnek ma tapasztalom. Magam is alig ismerek rá; pedig csecsemő korától nevelem házamnál a szegény árvát. Tudja isten, mi lelte. Atyjától, boldogult testvéremtől örökölte az örökké vig kedvet. De tud ő komolynak is lenni s nincz oly megbizható segéd, minőnek ő bizonyul bajokban. Gyermekeimnek valódi második anyja s ha jó szive kivánatának befolyása volna erre: nem léteznék szomoruság e világon. Erélye megtörhetlen s erejét soha sem kiméli, ha azt másoknak előnyére fordithatja.

Suttogva mondattak eme dicsérő szavak; Ferike mégis meghallotta azokat.

— Kiméld tüdődet, édes jó nénikém! Nem mosod fehérre még sem a szerecsent. A teremtés urai soha sem fogják elhinni neked, hogy nő más is lehetne, mint csak ledér, megbizhatatlan, hiu, kaczér, szivtelen, üres váz, kár vesztegetni a szót. Végzetünket türelmesen kell viselnünk.

Ferike arczát a szokottnál sötétebb pir boritá, midőn nem minden keserűség nélkül e szavakra fakadt, melyeket látszólag csak nénjéhez és Bálint bácsihoz intézett, de áruló szemei, melyekben most nem a harag villogása, hanem bánatos komolyság szomorusága mutatkozott, más czimzetthez utalványoztak. Ferike szemei talán önkénytelen, Pántosra tapadtak s találkoztak ez utóbbi szemeivel. Magasra emelkedett a férfi melle s látszott, hogy kitörni készül belőle a talán jó, talán rossz szó. De Ferike, a mint észrevette, hogy tekintete nem kóborolt vala észrevétlenül a tilosban, rögtön elfordult s lehajolt ismét kis kosarához. Erre Pántos is lehorgasztá fejét és szótlanul, hoszszan lemerengett a fűbe. A válasz elmaradt.

Az átalános falatozás közben megered ismét az átalános csevegés is. Röpködtek, czikáztak, nyilaztak ujra ide-oda, innen is onnan is az elmés vagy gunyos, a csipős és éles szavak s nem keletkezhettek többé párbeszédek vagy, ha igen, elnyelte halkabb suttogásukat a mindinkább élénkülő zsivaj. Utóbb, midőn Vihnye udvari zenészei, az ipolysághi szigányok szintén kitévedtek az erdőre, a jól tartott társaság tánczra kerekedett. Megkapták egymást a menyecskék és leányok és irgalmatlanul taposták a mit sem vétett szegény erdei virágokat. Bálint bácsinak is kijutott a tánczból. Mert midőn Jordánfalvy kecsteli bokázással törekedett Ferike felé közeliteni, űzve sokáig az előle menekülőt: megragadta Ferike Bálint bácsi kezét és szótlanul oda vonta magával a csak tisztesség okáért szabadkozót a czigányok elé. De ott aztán meg is állotta a helyét. Méltóságos komolysággal lépegette a magyarok szép tánczát, mint a hogyan ez öreg urhoz ugy illett, majd lába hegyével, majd sarkával érintve a földet és hol csipője mozdulatával, hol válla rántásával kisérve a tüzes zene ütemét. Soha sem feledkezett meg, hogy magyar tánczra, nem pedig arra hivta fel párja, hogy czigánykerekek hányásával vagy tagjainak idétlen kificzamitásával gyönyörködtesse a tisztelt közönséget. De aztán győzte is. Hiába ólálkodott Jordánfalvy Ferike körül, hogy elkaphassa a párjavesztett leánykát, majd ha tánczosa ki fog dőlni. Bálint bácsi nem fáradt el, nem dőlt ki, mig csak a barna zenészek hurzták.

Meg is kapta érte jutalmát még ma.

A kirendelt Marcsák és Katák összeszedték a fölösleges holmit, turkálva az étekmaradékokban, s a társaság, midőn feljött az esthajnali csillag az égre s nedvesiteni kezdte a harmat a rétet, megindult az innen még távol eső fürdőház felé.

Jordánfalvy, ki addig is mindig Ferike közelébe furakodott és lépten-nyomon követte az előle, ha csak tehette, eloldalgót, karját kinálta Ferikének. Hosszu és árnyas az ut a magas fenyők alján; csak késő kel a hold, a halványan pislogó néhány csillag pedig nem világitja meg annyira az ösvényt, hogy többen is haladhatnának rajta egy sorban. Szemesnek áll a világ!

De Ferike kecsesen mártott egyet bókolva és Bálint bácsi karjába fűzte kezét.

— Jőjjön, bácsi, siessünk előre, — szólt Ferike kérőleg és nem várva az igenlő választ, gyors lépésekkel ragadta magával Bálint bácsit, ott hagyva a szabad szerelem üdvözitő eszméjének terjesztőjét a faképnél.

Dehogy maradt volna el Bálint bácsi a leánykától, még ha kétszeresen jobban izzadt volna is a poprádi égalj alól hozott uti köntösben. Meg sem állapodtak nagy siettükben mindaddig, mig csak az egész társaság élére nem jutottak. Itt aztán elbocsátá Ferike Bálint bácsi karját és szép nyugalmasan ballagtak ők ketten egymás mellett előre.

— Ejnye, nagysám — kezdé Bálint bácsi, levéve kalapját s törülgetve gyöngyöző homlokát.

— Kérem, bácsi, ne nevezzen engem nagysámnak. Nem szenvedhetem a nyegleség- és hiu pöffeszkedésnek eme kificzamitott sallangját. Tisztes emberek szájából mindig gunynak fogadom. Nevezzen engem magyarosan hugának.

— No jó, téhát édes kis hugom, az a hórihorgas vékony gavallér ugyancsak tapossa ám azt a maga kis sarkát. Lakodalomra érkeztem tán ide. Számitok ez esetben a vőfélységre.

— Kettőn áll a vásár, bácsikám. Biztosithatom, hogy ez esetben nem vagyok eladó, — mondá Ferike gyorsan és kihallatszott hangjából, hogy a kis leány boszus és duzzog.

— Sokan mondták ezt már, kis hugom és mégis végén pattant az ostor. Nádszál a leányok akarata és indulata. Kis szellő is megingathatja.

— De az enyémet nem; ez esetben meg épen nem.

— Hogyan tudhatná ezt oly biztosan? Talán már szerelmes a kis hugom? Ez esetben sajnálnám a hórihorgast.

Ferike nem felelt az egyenesen felvetett kérdésre.

— Ne vegye zokon, kis hugom, hogy bizalmába befurakozni akartam. Belátom, hogy hibáztam. Magam sem tudom, mikép csuszhatott ki az ostoba s talán illetlen kérdés ajkaimon? A rövid ismeretség bizonyára nem jogositott a bizalmaskodásra. De higyje el, hogy legtisztább részvét fakasztotta a kérdést. Mindig örvendek, valahányszor két embert megóva látok a szerencsétlenségtől, mely engem ért. Vénségben nagy boldogtalanság az a rideg magányos élet. Akarna is, tudna is még szeretni az ember és nincs, kit szeressen. Kár volt élni. Jön a fagyos téli szél és letarol minden virágot a mezőről. Még a megtépett sírt sem tatarozza senki kegyeletes kézzel tavaszodáskor. Oda minden remény a hasztalan élettel. Vegyen rólam példát, kis hugom, és ne távolitsa el magától puszta szeszélyből

a közeledni ohajtó sziveket. Megbánná utóbb, de — fájdalom! — későn.

Ferike figyelmét lebilincselte Bálint bácsinak talán öntudatlan kesergése. Le nem vonta róla beszédje közben szemeit és melegedni érzé szivét. Most megszólalt, kis sohajt bocsátva előre az égnek.

— Miért tagadnám, édes bácsikám? Nekem is vannak eszményeim. Van-e fiatal sziv, mely ilyenekről nem álmodoznék? Az enyim nem képez kivételt. De a hórihorgas, mint ön nevezi, nem hasonlit eszményeimre. Szivem soha sem vonzódott éretlen fiatal emberekhez. A házasságot nem tekintem játéknak, nem tánczfoglalkozásnak. Tudom, hogy az a nő vállaira nehéz kötelességeket ró, melyek teljesitését csak utóbb kell tanulnia, midőn azok, kik addig vezérelték minden lépését, kik addig óvták hűségesen minden veszélytől, már elmaradoztak mellőle. Megkövetelem tehát, hogy a nő teljes bizalommal tekinthessen föl férjéhez kételyei közben, hozzája folyamodhassék nehéz óráiban, hogy benne lelhesse viszontagságos időben támaszát, horgonyát és soha se szoruljon más tanácsadóra, más biztatóra. Mikép remélhetném ezt éretlen fiatal emberben fellelhetni, ki csak oly fejletlen, oly tapasztalatlan, mint magam vagyok? Több barátnőm ment már férjhez. Mindannyian kaptak a csillámon, melyet az ifjuság himpora kölcsönöz, és mindannyian csalódtak. Néhány hét lekoptatta a rezgő szárnyakról a himport s a mi megmaradt, nem volt egyéb szintelen hernyónál. Nem vágyódom hasonló sorsra.

— Vannak derék ifjaink, kikre minden leány bátran rábizhatná sorsát. Magam is ismerek többet.

— Nem vonhatom ezt kétségbe, ha bácsikám állitja. De én nem ismerek köztök olyant, kiben teljesen meg tudnék bizni. Legkevésbé volnék hajlandó a hórihorgast és hasonmásait, kik, a mostani divat uralkodása alatt, nem sokára számban a kecskeméti száraz tenger homokszemeivel fognak vetekedni, támaszaimul és vezéreimül elfogadni. Vak vezetné a világtalant. Ezek nálamnál is bolondosabbak és éretlenebbek. Lenne ez aztán háztartás! Uram bocsá'!

És Ferike — lerázva magáról a beszédje folyamában — ki tudja miért? — ránehezedett, szorongató gondolatokat — vig kaczagásba tört ki, mely ezüstösen csörgedezett ajkairól.

— Szegény tatár! — sajnálkozott Bálint bácsi, midőn igy eltörpülni látta a hórihorgas reményeit. De azért még sem állhatta meg, hogy maga is bele ne vegyüljön a nevetésbe. Hahotázott ő is javába.

— Ne sajnálja nagyon, bácsi, — mondá gyorsan Ferike, még mindig nevetve. — Valóban, nem érdemlik a henczegő, hetvenkedő urfiak, hogy tisztességes ember őket sajnálatra méltassa. Vagy azt hiszi talán, hogy Jordánfalvy uram csakugyan szerelmes? Ne higyje! A szerelem csak szivben fakadhat; ezeknek az uracsoknak pedig nincsen szivők. Az emberi észnek satnya kinövése, az olcsó élczelés hajlama pótolja nálok az érzést. Szomoru dolog talán, hogy már koromban ilyen tapasztalatra jutottam. De hisz az urfiak széltiben gondoskodnak arról, hogy ezt a tapasztalatot uton-utfélen fölszedhessük. Ügyeljen bácsi: hány értelmes, jó és ráadásul szép leány, kiknek mindegyike boldogitó napja lehetne egy-egy, körüle csoportosuló családi körnek, hervad el, szerencsésb esetben teljesen észrevétlen, de leggyakrabban irgalmatlanul agyontaposva? Legyen meggyőződve: ha eme leányoknak szüleik vagy őseik, lopva vagy rabolva bár, gondoskodtak volna arról, hogy Juliskájok vagy Rizájok kezét megaranyozzák, hogy százával forognának körülöttök ama házasulandókból, kik nem boldogitni vágynak, hanem nősülésök által kiváltságot kivánnak szerezni a r e s t s é g r e vagy a még annál is ocsmányabb p ö f f e s z k e d é s r e. A természet kiválóan érzékeny és éles szimatoló tehetséggel áldotta meg a becstelenek seregét. Mint károgó varjuk a hulla körül sereglenek csuszva, mászva, hizelegve s eltürve minden bántalmat ott, hol sikerült bankót, értékpapirt vagy tehermentes telekjegyzőkönyveket kiszaglározniok. Hiszen, ha hatalmukba kerithetnék a prédát: azonnal feljutnának legaranyosabb álmaik boldogságának tetőpontjára. Megérdemli ez a kis fáradozást, mely a hazudozással és szolgai hunyászkodással jár. Ezerszeresen kárpótolná mindezt a büszke önérzet, hogy jogosultan mondhatnák: sikerült ügyességüknek megteremteni a helyzetet, melyben munka nélkül is megélhetnek gondtalanul s nem is adtak cserébe mást, mint csak saját hitvány személyüket! De én, bácsi, é n nem akarok ilyen préda szerepére jutni, nem kivánok odáig sülyedni s mindig fájlalom, valahányszor látnom kell, hogy sorsom részesei hiszékenyen fogadják a hazug szót s kábultan dőlnek azoknak karjai közé, kiket megvetniök kellene, ha magokat becsülnék. Nem is marad el soha az ébredés keserűsége. Hamarosan gondoskodnak arról az ámitók, hogy letépjék áldozataikról a képzelődés szunyoghálóját, melybe amazokat befonták, hogy arczaikról az álmadott kitünőség és kiválóság álczáját lerántsák. A birkatürelmű hizelgőből kézfordultával durva ripők válik. Megfigyeltem ezt gyakran, bácsi, s azért Jordánfalvyék hasztalánul koptatják utánam talpaikat. Nem vagyok annyira bárgyu, hogy lépre kerithessenek. Százszor inkább temetkezném zárdába. U t á l o m ama fajt!

Ferike már rég nem nevetett. Megesett rajta is, mi nem ritkán történik meg meleg vérű s meleg szivű embereken. Saját gondolatai láziták s mind hevesebben, mind gyorsabban özönlöttek szavai, mig csak utósó, nem épen legválasztékosabb kifakadásában meglelte a kifejezést, melylyel a legszabatosabban egyszerre kiömleszthette az undort és keserűséget, mely kebelét eltölté. Megrázkódott s elhallgatott.

Bálint bácsi figyelmét nem kerülte el társnője hangulatának gyors változása. Csendesitőleg, megnyugtatólag kivánt hatni s azért koczkáztatta az észrevételt, hogy a sujtó itéletnek talán nincs is alapja és Jordánfalvy jobb ama képmásnál, melyet róla csak a mindig éber gyanu ecsetelt, mely nem szokott alkotásaiban s utánzatainál a hűséggel törődni.

— Gondolja, bácsi? — kérdé Ferike s hangja még mindig rezgett. — Csalódik! Ne volnék csak vagyonos szüléknek egyetlen árvája! Majd lakoltam volna merészségemért, hogy a körültánczolt b á l v á n y t ó l az imádást megtagadtam. De mostani helyzetemben akár felfricskázhattam volna a bálványt is, imádómat is. Jordánfalvy a bántalom fejében még meg is csókolta volna pöczkelő ujjaimat. Higyje, bácsi, hogy nem csalódom. Köztudomásu, hogy Jordánfalvy már hatszor volt fülig szerelmes — g a z d a g leányba. En vagyok a hetedik. Mind a hat elődömet megkérte, szép sorrendben egymás után s mind a hatnál

elnyerte szép sorrendben a kosarakat. Minden kikosarazás után végtelenül boldogtalan vala mindaddig, mig ismét gazdag leányra nem akadt. Akkor aztán azonnal megszünt a buslakodás; de nem csak, hanem égre-földre esküdözött is, hogy most tudja csak először, mi a szerelem, mert a mit ama libák — értse az előzően imádottakat — körében érezett, az nem volt egyéb tulajdon szive kielégitetlen s végtelen vágyainak szemfényvesztő káprázatánál. Most velem kezdi, hetedszer, ezt a játékot s ha majd arra ébed, hogy zsebében van már a hetedik kosár is: akkor ujra kezdődni fog a végtelen boldogtalanság, beszélni fog fűnek-fának legédesebb reményeinek füstbe oszlásáról, életének értéktelen voltáról, minden erejét zsibbasztó halálvágyáról, addig persze, mig szimatolásának nem sikerülend a nyolczadik, nálamnál gazdagabb imádandót felkutatni. Ennek bekövetkeztével rögtön pórázra füzend engem is: ama pórázra, melyen emlitett libái csüngenek. Nem, bácsi, ilyen férfit nem becsülhetek: a kit pedig nem becsülök, azt nem is szerethetem.

— Tuloz, kis hugom, — viszonzá Bálint bácsi békitőn, hogy társnője izgatott duzzogását lelohaszsza, bárha nem tagadhatta, hogy az értelmes szavak viszhangot keltettek szivében is. Mintha csak önkénytelenül azokra emlékeztették volna, miket a kassa-oderbergi vasuton hallott vala az okos menyecskétől. — Nem telik embertől ilyen szivtelenség!

Bálint bácsi oly mélabús, valóban tragikai hangnyomattal szavalta el emez utósó ártatlan megjegyzését, hogy Ferikét borzongás futotta végig, mint ha valaki hideg zuhanynyal locscsantotta volna le heveskedő szivét. Lepotytyant magaslatáról a földre és rögtön felismerte a helyzet nevetséges voltát. Ő, a fiatal leány, oktatta a vén kandurt! Ő, ki még csak alig kukkantott az életbe, ő tart felolvasást a férfiaknak méltatlankodásáról nők irányában. És kinek? Vén agglegénynek!

Ferikét a jótékony természet gazdag kedély mellé azon adománynyal is megáldotta, hogy gyorsan birta változtatni hangulatát és alkalmaztatni tudta kifejezéseinek szinezetét a körüle változó helyzetnek megfelelőn. Különben sem hajhászta a hosszas buslakodás érdekességét s nem egyezett természetével a fejlógatás. Most is átcsapott könnyűden a nevetésbe.

— Nem vájja ki varju a varju szemét! De mondja csak, bácsi, miért is védi maga azokat az urakat, kik nem is akarnak jobbaknak látszani, mint a minőknek őket ecseteltem? Nem képzeletem rémképét állitottam bácsi elé; élő példányt fényképeztem. Százával futkosnak körülöttünk. Elmondják ők magok is leplezetlenül, hogy aranyszabagságukat nem hajlandók nő kedveért feláldozni; elmondják szemtelenül, hogy az, mit keresnek, nem nő, hanem vagyon s a nőt csak kelletlen-kéntelen ráadásul fogadják. Még dicsekszenek is, hogy műveltségök őket ilyen okosságra segitette. Nem is csodálom. Mert csak egyszer-kétszer kell hallani amaz uracsokat nőkről szólani, hogy tájékozva lehessen mindenki arról: miféle körökben szerezték ismereteiket a nőkről? Sőt mondok többet. Figyelje meg, édes bácsim, a társalgásnak azt a valóban finom és nemes modorát, melylyel uracsaink a nőket mulattatják, és rövid uton megszerezheti a megnyugtató meggyőződést, hogy nők, kik magokkal szemben képesek ilyen modort békén eltűrni, többet és jobbat

nem is érdemelnek. Kijut mindenkinek abból, a mi őt megilleti, és ez jól is van igy. De én nem gyönyörködöm fiatal uraink eme modorában s még kevésbé vagyok hajlandó azt békén eltűrni. Mert lássa, bácsikám, korántsem vagyok oly jó, szelid és engedékeny, minőnek hölgyeink nagy többsége látszani kiván. Sőt — hogy egész valóságomban felismerhessen — megsugom még azt is, hogy oly jó, szelid és engedékeny lenni nem is akarok s annak nem kivánok még csak látszani sem. Akaratos, daczos, durczás, mondhatom rossz vagyok s védem magamat, ha ki bánt. Visszafizetem olvasatlanul mindenkinek a kölcsönt, még pedig nem csak magamért. Nemem fogadatlan prókátorává szegődtem és lázitom uton-utfélen a bárányokat, hogy ne megadásban keressenek menedéket. Imádnak is érte leánytársaim. Mindenütt, merre járok, vezérüknek fogadnak. Mert a jó mindig szivesen követi a rosszat. Láthatta ma is példáját s ovakodjék tőlem, mert alkalmilag megjárhatná. Gonosz álmokat szereznek a lidérczek.

— Állok elébe! Ugy rémlik előttem, mintha ez esetben nem kellene nagy veszélytől tartanom. Azonban messze eltértünk tárgyunktól. Eszményekről szólottunk s eddig csak arról értesültem: kik nem felelnek meg kis hugom eszményeinek. Nem avatna-e be a szőnyegen forgó tárgy érdekesebb részébe is.

— Miért ne? — felelé hirtelen Ferike. — Nincs okom titkolni, hogy magamat érett, már teljesen kiforrott és megállapodott férfi nejének szántam. Lássa, bácsi, — folytatá aztán gyorsan és akadozás nélkül — nem akarnék rózsa lenni olyan kertben, melynek gondviselője egyenlően gyönyörködik minden virágban, mely keze ügyében nyilik. Megvallottam már, hogy rossz vagyok. Kiegészitem vallomásomat azzal, hogy irigy is vagyok. Sehogy sem birnám elviselni, ha férjem a rózsa mellé ma ibolyát, holnap nefelejtset, harmadnap szegfűt is tűzne. Pedig e sorsot nem kerülhetném el, ha fiatal ember társává szegődném. A természet örök rendje nem tűrne miattam kivételt. Én pedig mindene akarok lenni férjemnek, a mint hogy ő is és csak ő leend nékem a világom; — vagy mindene vagy neje sem! Nem tagadtam, édes bácsim, hogy én is álmodoztam. Miért is tagadtam volna? Ugy sem hinné senki az ellenkezőt. A tettetésnek, a szinlésnek ez esetben nincs jogosultsága. A természet törvényeinek kénytelenül hódolunk mindannyian. Csakhogy álmodozásaim nem barangoltak törött s járt ösvényen. Nem játszottak azokban érdekesen sápadt arczok, sarjadzó fekete bajszok, fürtök, villogó szemek és festői pongyolasággal lengő nyakkendők főszerepet. Egész világot alkottam magamnak jövő életem képleteül s eme világ központja mindig férfi, de érett férfi volt, és soha sem ifju.

— Ne mondja! Alig hihetem! — kiáltá hévvel Bálint bácsi, ki mindinkább élénkülő s nagyobbodó érdekkel figyelt Ferike fejtegetéseire. Megvilágosodott szemei előtt, — s most tudta már, miért juttatták eme fejtegetések a kassa-oderbergi vasut menyecskéjét eszébe? Hogy is mondta az? Nem szeretem én szemedet, szájadat, orrodat; téged szeretlek s csak téged! Hátha ezuttal őt is, Bálint bácsit, sok veszendőbe ment inséges év kárpótlásaul a sors azért vezérelte volna Vihnyére, hogy fellelje itt valahára azt, ki az embert s nem hüvelyét szereti az emberben, kinek érzelmei függetlenek a fürtöktől, melyek ma megvannak s holnap már nincsenek? Oh ha ez beteljesednék!

— Elhiheti pedig, bácsi, mindazt, a mit mondtam, szórul-szóra, — folytatá nagy határozottsággal Ferike, kit annyira elfoglalt tárgya, hogy e pillanatban nem is gondolt arra, valjon társa nem fogja-e szavait félreérthetni? Vannak férfiak, kik azon kiváltságban részesülnek, hogy közelökben nők teljesen megfeledkeznek arról, miszerint voltaképen férfiak azok, kikhez szavaikat intézik. Rendszerint eme kitüntetés az illetőkre nézve nem igen hizelgő s még kevésbé keresett. De gyakran, igen gyakran tapasztalható. Azért kivánatos is volna, hogy a bizalmasság kutforrása mindig felismertessék. Mennyi félreértés, mennyi csalódás keserve nem születnék meg soha! Meglehet, hogy Ferike sem eszmélt e pillanatban Bálint bácsi férfiasságára s az okból engedett gondolatainak szabadabb csapongást, mert eszébe sem jutott, hogy nem társnői körében szellőzteti most legtitkosabb gondolatainak s talán vágyainak redőit. Hiszen Bálint bácsinak olyan jóságos az arcza, mint akár egy nőé!

(Vége köv.)

Karácsonfa.

Ney Ferencztől.

Szállj le, szállj le nyájas angyal!
Vár a gazdag gyertyafény:
Vár kis unokáim nyája
A karácsonfa körén.

Hajdan oh mint boldogita
A szülői érzemény,
Mikor a karácsonfának
Nagy művésze voltam én!

Mások végzik most e tisztet:
Vőm, fiam, lányom, menyem;
Ép' oly boldogul sürögnek,
Ugy ragyog az arcz s a szem.

Rájok szállt a munka élve:
Gyertya, aranyos dió,
Csillogó szalag-diszitmény,
Czukor s más ezernyi jó.

S át reájok szállt az eszme —
És az eszme boldogit;
Gyökeréből sarjadoz fel
A szeretet és a hit.

Gyermek-évek, gyermek-élvek,
Tündöklő varázs, zománcz;
Szeretetben hit virul fel
És a hitben égi láncz.

És e láncz oly bűvös-bájos —:
Osszetart világokat,
Foszlik, oszlik, omlik minden
Hogyha e láncz szétszakad.

A családi rózsa-láncznak
Minden gyermek egy szeme.
Oh mi lenne, uj virágot
Ha a sziv nem termene!

Tavasz-ünnep, szent karácson,
Áldott téli kikelet!
Gyermek-szivek kikeletje,
Üdvözöllek tégedet.

S visszanézek messze, messze . . .
S pillámon két könny rezeg:
Egyik ünnepel — s a másik
Multamat siratja meg.

Gyermek-évek, gyermek-élvek . . .
Tündöklő varázs — hiján!
Kis karácsonfám körében
Mért nem állhatott — anyám?!

Eljött a szép karácsony.

Ez az aranyos dalocska csendül most lelkünkben, oda tapadt kicsi gyermekkorunk óta, és mint tavaszszal a fecske, egyszerre csak itt van, és a rég ohajtott hangok hallatára, — künn üvölt a szél és hajtja a havat, hogy szint az ablakok reszketnek bele, itt benn azért jól eső melegség, mosolygó vidámság lengedez körültünk, attól a kis dalocskától, a mit megőriztünk szivünkben kicsi gyermekkorunk óta.

És az a nagy boldogság, mikor még magunk is kicsi gyermekek voltunk! Az a reszkető vágy és magával nem biró édesség, hogy mit hoz majd a kis Jézuska! Hogy számláltuk a napokat, mikor jön már, és a mint megszólalt a csengetyű és berontottunk a szobába és előttünk állt a tündökletes karácsonyfa! Az volt az első, a mit láttunk, azon felejtettük rajta szemünket és szivtuk magunkba a lobogó lángokat örvendő lelkünkkel, évről-évre, mikor már nagy leány voltam is, emlékszem rá tisztán, a hogy a szobába léptem, csak álltam és néztem, imádatos áhitattal. Az a rám áradozó fényesség mintha a belőlem áradozó fényességgel ölelkeznék össze, megvilágitva felettem az eget, és feltárva előttem az üdvösség malasztos titkát, az az elhagyatott jászol, a tehetetlen kisdeddel, hogyan lesz az emberiség áldása, ragyogó szépsége, a ragyogó szeretetnél fogva, a mely a világra született benne.

Mintha szentegyházban álltam volna, közepén az oltárral, az a tövises fenyő volt az, az örökkévalóság képe, a dicsőség trónusa, a fényesség körülte meg az angyalok tündöklése, lángoló hymnuszokban áldva, imádva őt, az ember fiából lett Istent, az örökkévaló szeretetnél fogva; ezer meg ezer esztendő óta ad belőle millió meg millió szivnek, minden évben ujra, az ő születése napján, egyformán öregnek, ifjunak.

Költészet! — lehetne rá mondani, igaz, és — ha ugy volna is? Nézzük csak szivünket, és mindent, a miben öröme van neki! Szeretjük szüléinket, ezek meg minket; oda adjuk lelkünket a szeretett férfiunak, ez meg az ő életét felezi meg velünk; szeretjük gyermekeinket, ezek meg minket; van egy hű barátnőnk, osztozunk mindenben, a mit szivünk érez és fejünk gondol; segitünk embertársunkon, a hogy csak kitelik tőlünk; szent előttünk a becsület, és jól esik lelkünknek, ha valakinek szép hirét halljuk; imádjuk hazánkat, és ha száz életünk volna, mind oda adnók érte, és ezeknek az érzéseknek ugy örül a lelkünk; a mi édes gyönyörüségünk van a földön mind ezekből vannak, holott

pedig egyik sem tiszta valóság, hanem képzelet, költészet. Tisztán csak ennek köszönjük minden örömünket, minden édes boldogságunkat, a valóság! — vegyük csak sorba, az anyai szeretet, nincs hozzá fogható boldogság a földön, attól a perctől fogva, hogy keblünkre fektetjük, vérünkkel tápláljuk lelkünk lelkét, drága kisdedünket, végig a gyermekéveken, a mint testében gyarapodik, lelkében fejlődik, napról napra, évről évre, egyik öröm a másikat éri, a legédesebb örömök, és — valóságok-e? Istenem, a valóságot ha veszszük! A sok álmatlan éjtszaka, a remegő félelmek a legkisebb bajra, a mi a zsenge életet érte! És mikor szerencsésen tul vagyunk, és szemünk-szivünk örömmel keresi föl a viritó ifjuságot, — az egyiket elkérik tőlünk, és kénytelenek vagyunk oda adni, a másik meg magától megy, saját fészkébe száll, — ez a valóság, és mi mégis ugy örülünk rajta, még annak is, hogy elveszitjük, még a könnyeknek is, a mit a szeretet fájdalma hullajtat utánuk, — ez a valóság!

Vagy a gyermeket ha veszszük, szintén nem a valóság, a mitől örömmel telik meg a szive! Hogy apa-anya földi gondviselője, arra a gyermek nem is gondol, föl sem éri azt eszével a gyermek. És ha még ugy nyomoruságban, sanyaruságban teltek is évei, ha apa-anya keményen bántak is vele, azért mégis csupa öröm és boldogság neki a szüléi hajlék, késő vénségéig oda-oda száll a lelke el-elgondolkodnia rajta, és — valóság-e ez?

Vagy a szerelem, az igazi, a holtig tartó, a melyiknek a fájdalma is édes, és minél nagyobb áldozatokat hozhat szerelmeért, annál nagyobb az ő szivbeli boldogsága, — a szivbeli igen, de a valóságban? Az igaz szerelem nem ismeri az önzést, maga a lemondás, az önmegtagadás, az áldozathozatal: „Ölj meg, csak szeress!“ — mondja, és a boldogság rajongásával szerető szivében meg sem látja a valót, csupa képzelet, csupa költészet neki ez az egész földi élet.

És igy végig minden, a miben csak örömet talál a szivünk, még ha merő anyagiság után veti is magát. Egyik a szép ruhának örül, azt hiszi, jobban tetszik akkor, tehát: hiszi, képzeli, ebben van az öröme! A másik meg gazdagságának örül, és ez merőben anyagi, igaz, a gazdagság, de nem az öröm is, a mit az illető talál benne, mert ez szintén csak képzelet, költészet. Azt hiszi, hogy: gazdagság becsület; vagy hogy most már különb ember a többinél; vagy, a mi már a legnagyobb képzelet, — örökké tart ez a földi bőség.

És ha a mi édes, kedves van a szivben, minden csak képzelet, költészet: miért ne nyitnók ki annak az egynek is szivünket-lelkünket, a mi legnagyobb áldása és gyönyörüsége; a mi ép a legfájóbb sebekbe balzsamot csepegtet, a legsötétebb órákat beragyogja, a legszomorubb elhagyatottságban biztatón fölkeresi, miért ne nyitnók ki az Istenben való hitnek is szivünket-lelkünket? Mikor, mint láttuk, a többi öröm is mind csupán csak költészet, és valamennyi közül egy sem olyan tiszta, még az sem, a mit a hir és dicsőség szerez; egy sem olyan fenséges, még az sem, a mit a tudomány szerez; egy sem olyan szivnemesitő; miért épen a hit ellen felhozni, hogy költészet, mikor a remény és szeretet és minden, a mi szép és nemes érzés tölti el a szivet, ő benne találja legerősebb gyökerét, ő belőle szivja legtisztább táplálékát!

És a miért azt mondom, hogy költészet, azért valóság is. Testtelen, anyagtalan, azért mégis valóság, mint az érzés, mint a gondolat. A költészetben sem a puszta képzelet, hanem az érzés és gondolat az, a mi égbe ragad. A képzelet csak az alakot adja meg hozzá, az eszmény alakját a költői, az Isten eszményét a hivő lélekben. És annyira közel van a kettő egymáshoz, hogy nem volna még igazában való költő, hogy egyszersmind Isten képe ne élt volna lelkében. Hogy messzire ne menjek: Kisfaludy, Vörösmarty, Eötvös, Petőfi, Arany, Jókai, Gyulai, Szász Károly, hányszor nem emelkedik föl lelkük ég és föld istenéhez! A szivükben élő hit ad nekik szárnyakat hozzá. Többet mondok. A hitnek van nagy része benne, hogy ég magasságáig repülhetett föl a költészetük. Legalább nem igen van reá eset, hogy hitetlen lélek nagyra vitte volna a költészetben, és az természetes is: mi a költő ihlete? A halhatatlanság. És a ki a költészet halhatatlanságában hisz, lehet-e annak a léleknek halhatatlanságában nem hinnie?

Legyen tehát költészet „Isten, kit a bölcs lángesze föl nem ér, csak titkon érző lelke ohajtva sejt“,*) a legtisztább szeretet és isteni örömök fakadoznak belőle. Hagyjuk meg tehát az áldásoknak e tiszta forrását, a melyben a szeretet istenképe tükröződik szivünkben; hogy mikor csak öröm éri, az is ott teremjen mellette, és óvja őt az elbizakodástól; a mikor meg bánat éri, ujra ott teremjen mellette, és óvja meg a csüggedéstől, és mind ama szivbeli szentség közül, a mi a hitet hűn őrzi, egy sem fenségesebb és áldásosabb a karácsonyestnél. Annak az emlékünnepe az, hogy a szeretettől Istenné lesz az ember, ettől gyökeredzik meg a szeretet hitvallása a zsenge gyermeklélekben, azután csak ápolni, fejleszteni kell, és megmarad ott holtig; — melyik szivnek nem voltak olyan órái, hogy csak a jó Istenben való hit óvta meg a kétségbeeséstől? És azt a nagy áldást adjuk föl gyermekeinkre, emlékezetessé tévén nekik a karácsonyest ünnepét, a mint csak kitelik tőlünk.

Csak ugy tárul föl a gyermek lelke a karácsonyfa láttára! A kis Jézuskát látja meg benne, az hozza neki a szép ajándékot, még akkor is, ha tudja, hogy édesapa, édesanya jártak el benne. Legyenek is aztán olyanok az ajándékok. Lehet az játékszer, van az is olyan, a mi szépre, jóra serkenti a gyermeket, képes könyv, rajzok, összerakható épületfa stb., szép is, hasznos is, az üres csecsebecse maradhat máskorra, hogy ha épen annak is meg kell lenni. A nagyoknak meg — tudom, hogy szép dolog az uj ruhakelme, és aranyékszerről is tudom, hogy szerepet játszik az életben, csak azt nem hiszem, hogy a karácsonest magasztos jelentőségének mi köze van az efféléhez. Ez is gyönyörűség, az is gyönyörűség, azért mégis más a tánczterem, és más a templom. Művészet, költészet, egy-egy szép könyv, egy-egy jó lap, a hányszor a kezébe veszi, mind annyiszor uj gyönyört talál benne, és pedig lelki gyönyört; semmi sem áll olyan közel az Istenhez, mert semmi sem tartja meg ugy a jóban a lelket, mint a költészet, — ez tehát a kis Jézuskára való karácsonyi ajándék.

Emilia.

*) Berzsenyi.

A kisded ápolása.

(Vége.)

De hiszen az természetes. A tej a vérből képződik, az izgalmaknak meg első sorban a vérre van hatásuk. A milyen tehát a lelkület, olyan a vér, és a milyen a vér, olyan a tej. Maga a természet, az örökkévaló igazságok ezen szentirása, a legerősebb bizonyitékokat szolgáltatja e részben. Az oktalan állat, még a legvérengzőbb is, azon idő alatt hogy kicsinyeit szoptatja, olyan szelid, akár a kezes bárány. Csak ha kicsinyeit félti, gerjed haragra, egyébkint soha. A tej végett van ez igy. A jó anyatermészet a maga csudálatos titkos utján gondoskodik róla, hogy az a zsenge élet ne betegséget, hanem egészséget szivjon magába az anyatejjel. Az állat felett, mert oktalan, a természet őrködik, az emberi kisded fölött meg az anyának kell őrködni, emberi voltánál fogva. A mi az állatnál ösztön, az embernél lélek, szabad akarat. Mikor az anya maga táplálja kisdedét, maga őrködik saját maga fölött, kerüli a hevesebb izgalmakat, féken tartja indulatait, — és ebben a részben is milyen jó iskola az a kicsi gyermek! — a dajkánál az jóformán lehetetlenség; más ember indulatain mi nem igen uralkodhatunk; legfölebb elrejti előttünk, magába fojtja, azért forronganak, és a vért is forrongásba hozzák, csak ugy, mintha szabad kitörést engedne nekik. Azért az olyan nő, a melyik indulatosságra hajló, nem való dajkának, mindegy akár zsémbeléssel, akár könnyekben keres magának utat az indulatosság.

És annak is járjon végére az anya, ha tud-e igazán szeretni az, a kinek gondjaira kisded életét bizni akarja. Mert igaz szeretetre van szüksége annak a kisded életnek, de nagyon. Az a folytonos őrködés és gondozás éjjel-nappal, egyformán mikor ébren van és mikor alszik, az anya is csak a nagy szeretetnél fogva győzi, a mi a jó Istentől lelkébe van oltva gyermeke iránt és most — idegennek kell őt ebben pótolni, holott kétféle szeretet lakozik a szivben. Az egyik, a mit minden szüle érez, de csak saját gyermeke iránt: ez a közönséges, lehet mondani: ösztöni, mert bizonyos határig az állatban is megvan, és a melyik nőben csak ez a szeretet van meg, az — nem való dajkának, mert az olyan épen ezen szeretetnél fogva, idegen gyermeket nem tud igazán szeretni: mindig csak a saját gyermekére gondol, kit elvesztett, vagy a kitől máskép meg kellett válnia, és annál fogva nem tudja magát egész lélekkel annak az idegen kis gyermeknek oda adni, sőt nem ritkán keserűséget érez iránta, irigységet, a miért másnak van gyermeke, neki meg nincsen; vagy a miért ezt táplálhatja, gondozhatja, a magáétól meg megvan fosztva. A közönséges lélek nemcsak a szeretettel van ugy, hanem jóformán minden érzelmével. Ösztön az alapja, azért nem igen tud az önzésen tulemelkedni. Csak kevés embernek adatott, hogy önönmagáért a szeretetért szeressen, hogy magáért az érzésért és az érzés nyilvánithatásáért szeressen, és ez az igazi szeretet, és ilyen szeretet kell, hogy annak a nőnek a lelkében lakozzék, a kit gyermekünk mellé dajkául fogadunk. Ennek is eszében van a saját gyermeke, de épen azért, mert megvan tőle fosztva, annál nagyobb szeretettel ragaszkodik az idegenhez, mintha csak a magáénak tenne vele jót, ugy képzeli, azért minél több jót tesz vele, annál jobban telik el a szive tőle, édes, boldogságos szeretettel. Olyan az az igaz szeretet, mint a jóféle kut, minél többet meritik, annál bővebben adja, és erre az igaz szeretetre nincsen kiváltsága semmiféle rangnak, semmiféle osztálynak, találni azt parasztnő szivében is akárhányszor, mert az egy igaz Isten nem ismer különbséget ember és ember közt, az ilyen nő aztán mikor az Isten megtagadta tőle azt az áldást, hogy neki magának legyen gyermeke, a kire szeretetét költhetné, költi idegenre, magáért a szeretetért, a mi életszükség, öröm és boldogság neki. Az ilyen nő nem érzi azt az önző szeretetet, a mit a közönséges lelkü mostoha, hanem azt a másikat, nemeset, azért nem is lehet mostoha érzéssel semmiféle gyermek iránt, ha még ugy fáj is neki, hogy a gondjaira bizott gyermekek mostohául éreznek iránta, és az ilyen szeretetü nőből lesz az igazi, istenáldott tanitónő, a melyik tudniillik ezt a pályát választotta, és végre az ilyen szeretetü nő válik be idegen gyermekek mellé jó dajkának. Mindjárt az első órától fogva lesz egész lelkével a kis gyermeké, és ugy mosolyognak szemei, a mint rajta csüggnek, még ha talán könnyekkel is telvék, és örökké csak rajta csüggnek, ugy el tudja őt nézni, és a mint csak megmozdul, ott terem mellette, nézegeti, vizsgálgatja, táplálgatja, eljátszogat, elbeszélget vele, ugy szeretné oda adni neki egész lelkét, — ez a jó dajka, az ilyen jó lélekre rá bizhatja az anya gyermeke életét, a mennyire csak kitelik az idegen szivtől, anyja helyét pótolja nála.

A mennyire csak kitelik tőle, mert egészen az olyantól sem telik, az igazi édesanyát nem pótolhatja senki és semmi. Azt a boldogságos nézését a szemnek, azt a mindennél édesebb mosolygását az ajknak, a mely mintha csak azt mondaná: Te vagy nekem mindenem ezen a világon, nem, idegen ajk arra nem képes, az csak az édesanyának adatott, azt csak az édesanya áraszthatja reá a kisded életére, ettől álmodik olyan édeset, és lesz a kicsi arcza az angyaléhoz hasonlóvá, és ettől lopja bele magát az igaz szeretet bizsegő szivébe, mindjárt zsenge korában, mikor még más nem lakik benne, és foglalja el az egész életre. Szeretni — ezt a legnagyobb istenáldást — csak az édesanyától tanulja meg a gyermek. Mert nem ugy van az, hogy csupán csak a táplálék és gondozásért szereti a gyermek az ő édes szülejét; ha nem táplálja és nem gondozza is, csak szeresse, és csak legyen mellette minél többet, a szeretet végett, a mi az emberi szivbe bele van oltva, a mit csak ki kell fakasztani, és megvan: és a mit csak az anya fakaszthat ki igazában, a gyermekével egy természeténél fogva, egy a testük, egy a lelkük. A hogy a kis gyermek édesanyját szereti, ugy szereti majd egykor az embereket, a hazát, a világot, önzetlenül, magáért a szeretetért, és akkor öröm és vidámság lesz az élete, és minden egyes öröm és vidámság a drága édesanya képét ragyogtatja majd föl lelkében, mint ha mindvalamennyit neki köszönné. Azzal a szeretettel, a mit az anya szemével-ajkával kicsinye szivébe mosolygott, az ő saját képe belelopódzott, első pirkadásakor a léleknek, ott is marad aztán holtig, nincsen az a hatalom, a mi onnan kiszorithatná, még a szerelem sem. Ez a hű anyai szeretet varázsa, áldása, akár maga táplálja gyermekét, akár más, csak a szeretetet ha tőle veszi, az igazi édesanyai szeretetet, melynek szentegyháza a gyermekszoba, oltára a bölcső, maga meg az Isten szolgája benne.

Egy nagyanya.

Tárcza.

Hideg világ!

„Hideg világ!“ kiált a költő s szögre akasztja leajzott lantját, kioltja kebléből az isteni lángot. „Hideg világ!“ kiált most a költővel az egész közönség és — felszitja az isteni lángot, természetesen, hogy csak a kandallóban; hanem hát most az is isteni láng, mihelyest egy kis meleget ád ebben a husz fokos hidegben. A „pecsovicsok“ nem nézték oly szepegve hajdan, a boldog emlékezetű tiszujitásokon az ellenfél közeledtére, hogy: hány a fokos, mint — mi néztük most reggelenként a didergő cseléd szavára a hideget hévmérőnkön, hogy: hány fokos? Ismerőseinket „jó nap“ helyett „prosit“-tal üdvözöljük, és viszont. A mencsikoffot nem eszi meg a moly. A legszolidabb férfiak, sőt bájos leánykák alapos gyanuba jönnek, hogy gyakorolják az egrit és a borovicskát. Azt mondják, hogy az egyenlőség a halálnál kezdődik; nem, uraim! az egyenlőség most az — orrnál kezdődik. A favágó tóté, most épen olyan, mint a méltóságos asszonyé. Piros, mint a bazsarúzsa. Egyedül a vig jogászt nem hozza ki sodrából ez „eset“ (t. i. a higany „esete“ a hévmérőben), ő kedélyesen veszi elő most is egyéb hiányában őszi kabátját, s a kinevezések e korszakában souverain hatalmánál fogva a hatalmas előléptetést igy adja tudtára:

— Kedves őszi-kabát! Ezennel kinevezem Önt — téli-kabátomnak!

A hidegen nem fog ki más, csak a pattogó tűz és a pattogó tűznél is többet érő — kedély. Vagy nem az működik-e ott Janóban, ki az utcza sarkon fütytyel vágja a taktust a fűrészeléshez? a dandyben, ki egy valódi rózsaszállal szellős felöltője gomb-lyukában tolja a hideg szelet a váczi-utczán? a szinműiróban, ki első reményteli szomoru játékának szinterét Szibériába helyezvén: fütetlen szobában irja meg mind a kilenczvenkilencz jelenetet; nem az pótolja-e a tüzet a gloriosus költőben, ki a Zugligetbe ront ki a zuzmarás fáknak elszavalni versét:

„Ki nem tudja, mi a tél:
Álljon ki a kapufél-
Fához, mikor fuj a szél,
Majd megtudja, mi a tél!“

S nem az a kedély rebbenti-e el a lomha szárnyu ködöt és hideget ott a városligeti jég-pályán? Mindenesetre az. — A bál a tél regényessége, a jég-sport a tél költészete, a hol annyira legyőzi a kedély a fagyot, hogy maga a jég is forr, maga a jég is ég! A jégpálya hasonlit a „ballplatz“-hoz (semmi czélzás, kérem!); de mig ez utóbbi valami kiczirkalmazott, előre megszabott, körülhatárolt mozgást föltételez, addig a jégpályában meg van a szabadság költészete, a mennyiben szabad utat nyit a mozgásnak, kedélynek, korcsolyának, szemnek, szivnek, tehát még az — ölelni vágyó karoknak is. Mint minden pályán, ugy a jég-pályán is tér van nyitva a haladásnak; itt is vannak, kik kiküzdték már magoknak a mester nevet (ki tudják a jégre korcsolyájokkal karczolni, hogy: „szeretlek!“), s vannak egyszerű közkatonák, kik legfölebb csak az egyest, kettőst, hármast tudják kihasitani, a melyet különben szintén nem szabad becsmérelnünk, tudva, hogy az azt is jelentheti: a viszontlátásra egy, két, vagy három órakor (a szerint, a mint jobbnak látják). Van természetesen a közönségnek oly része is, mely nem óhajtva már az ifjonti mulatságban részt venni, a jól fütött szalonból szemléli az egész kedélyes képet, hallgatja azt az édes, pajzán zsivajt, nézi azt a kábulatos, szédületes sürgést-forgást, mely a villany-tűz fényénél valóságos pokoli táncznak tűnik fel; azt a kedélyes bukdácsolást és szomoru puffanást, mely után maga jószántából az illető ugyan fel nem kelhet. Gróf Andrássyt is ott látjuk nem egyszer drága prémes bundában a nézők között. Ugy látszik jól mulat az egészen. Néz, néz; mosolyog is . . . Bizonyosan saját esete nem jut az eszébe.

Hanem a fütött szobának is meg van ám a maga költészete. Igy is, no meg amugy is. De annál nagyobb az olyan fütött szobáé, hol nem a magány betegágyán kötözzük régi sebeinket, hanem jó embereinkkel, vig társaságban vagyunk együtt. A klubok, társaskörök, kaszinók, kávéházak ilyenkor virágoznak legjobban. A legtigrisebb honatya is szivesebben kergeti a pagátot most, mint a „kaurmányt.“ Az öreg urak boldog nyugalommal veszik elő az ősi tajtpipát — melyen az egész Zrinyiász megdomborművezve van (en relief) — s a longissima mián János huszárnak négy lépésnyire kell megállni a fidibuszszal a rágyujtás alkalmatosságánál. A *nemzeti szinjáték* is uj lendületet nyer; nehogy Csiky Gergelyre vagy Bartók Lajosra tessék gondolni, megmondom, hogy a — ferblit értettem. A háziurak egész délutánra a kávéházba szorulnak s gyönyörrel nézik a gyöngyöző üvegfal mellől a fehér világot, a didergő járó-kelőket. Nekik jó dolgok van. Kétszeresen jó, mert — van mit olvasni; annyi a meginduló lap, annyi a mutatvány-szám, mint a gomba. A mire aztán kiadóik rögtön ráidéznék: minden gomba jó gomba, csak az ember goromba (mivel tudniillik nem fizet elő rá.) Itt a „Pesti Hirlap“ szépirodalmi képes melléklete, a megifjodó „Magyarország és a Nagyvilág“ és „Képes családi Lapok“, a Jókai „Magyar Népvilág“-ja, a szépreményű Berényi ifju „Földje“, a Rautmann „Ország-Világ“-ja, s mivel épen ennek a tövében állottunk meg, kedveskedhetünk belőle kedves olvasóinknak Petőfi Sándor egy ismeretlen versével:

Igy ni, látod ennyi az egész,
Mi van ebben? . . . Nemde megy?
No de hogy páratlan ne legyen,
Nesze hát még ez az egy.

Hej! Te kis csik, már elsiklanál?
A világért sem szabad!
Három a táncz s minden, a mi jó!
S igy vedd — három csókomat.

Ráadásul még a többihez
Tedd el a negyediket!

Bizony Isten örömest adom!
Édes örömest neked!

Végre — azt mondják, ugy jó a pénz,
Hogy ha megszámlálva van;
Hanem a csók csak nem pénz talán? . . .
Hadd legyen hát számtalan!

A hideg világ vidéken is meghozza magával örömeit. A nagymamának ugyan teljességgel nem tetszik, mert a kalendárium deczemberre enyhe, derült időt jövendölt. Ünnepélyesen meg is fogadja, hogy tűzbe veti ezt a rossz kalendáriumot legközelebb — kenyérsütéskor. Tudj' az ég, hogy hogy nem: ebben az évben már nem lesz kenyérsütés . . . Jönnek a kedves disznótorok, a tél költészetének e véres népballadái! A nyulászatok, agarászatok, melyekre a papa jó ismerőseivel annyiszor kirándul. Nem egyszer tér haza — nyul nélkül. De nem is egyszer, nyullal. Jönnek a hosszu, kedélyes családi esték, mikor a Pista egész vacsora után con amore fel fog olvasni Jókai regényeiből. Váratik is már a papa erősen a kaszinóból. Hát még a kis Józsi, ki egész bizonyosra meri fogni, hogy neki édes apuska czukrot hoz a kucsébertől. Ki is kutatja azon nyomban, székre állva, azokat a rettenetes kedves prémes kabát-zsebeket. Hajh! hátha még az „Ünstökös"-t is elhozná! milyeneket nevetne ő meg a kis Bella azoknak a képeknek, azoknak a hosszu orru bácsiknak! Nem akarjuk elfelejteni a kedélyes nőegyleti estélyeket, társas-vacsorákat sem, hol a kedves hölgyeknek nem csak szivünk felől a tárczát, de magát, a szivünket is oda adnók már utoljára. Hát a felolvasások! Konczertek! hol a kántor urak eredeti opera-részleteivel boldogit, meg az alszegi és felszegi dalárda. A kedves bálok! melyek már szintén jönnek sorba, sorba! És azok a rossz pesti fiuk, a kik ottfenn költenek pénzeket vagy verseket, azok is jönnek már nem sokára. Karácsonyra csak ki tud egy pár napot teremteni attól a kőszivű redaktortól vagy doktortól, ha akar!

Hogyne akarna, mikor — — akar! Jurátus.

Karácsony esti rajz.

Karácsony este van.

Künn tombol a vihar s meg-megrázza az ablakot.

Benn békesség, boldogság minden házban, kiviláglik minden ablakon, csak az öreg Lelkesné szive zajong és háborog, háborgása tulszárnyalja talán a fékvesztett vihart is odakünn.

Egy ideig ült, mozdulatlanul, mereven, mintha gyönyörködnék a természet tombolásában, azután fölkelt, oda tipegett az ablak előtti kis asztalkához, kihuzta annak fiókját s egy, már összegyürt papirt vett ki reszkető kezeivel, s ujra visszatipegett a kandalló elé; leült, ölébe tette a levelet, nézte sokáig a sorokat, melyeknek minden szava éles törkint járta át gyönge szivét.

Nézte sokáig, mialatt könnyei csak ugy peregtek le a papirra. Mintha csak halálos itéletét olvasta volna, annak a fiunak.

— Oh, az a fiu! az a fiu! Képes volt ily levél irására! Tehát csak önzés, csak szinlelés volt az az irántam mutatott nagy szeretet!

Ujra összegyürte azt a papirt, melynek minden betüje ugy tépte, szakgatta lelkét; de a melyet mégis annyiszor átolvasott már, hogy minden szó oda van fölirva lelkében.

Ujra keservesen zokogott. Ujra fölkelt, fájdalmába merülve, az ablakhoz ment, felhuzta a függönyt, kinézett az ablakon, minden házból világosság, vidámság, boldogság áramlott feléje. Karácsony este volt, szeretet a szivekben.

Eszébe jutott a mult évi karácsony est; a kis Iluska, meg a picziny Zoltika — szakasztott az a hálátlan fiu! Aztán fölmerül lelkében minden apró részlet, milyen gyermekded örömmel rakosgatta össze ma egy éve a sok szép ajándékokat, aztán milyen boldog volt, látva annak a két kis angyalnak miként tükröződik vissza szemeikben a karácsonyfa gyertyácskáinak világa! Oh, milyen öröm, milyen hála, milyen boldogság volt az! Milyen gyönyörüség volt ő azok között a hálátlan gyermekek között!

A tisztes matrona arcza annyi fájdalmat, annyi önmegtagadást fejezett ki, hogy láttára megrendült volna a legkegyetlenebb sziv is.

— Csalfa képmutatás volt! — zokogta kinosan. — Nem akarom látni, nem akarom érezni többé. Csalfa öröm, csalfa hála volt az! Nem akarom érezni soha, soha többé!

Aztán gondolat, gondolatot hajtott, érzelem érzelem ellen küzdött. — Oka-e a szülő hálátlanságának a gyermek? Az a két kis angyal, kiknek sziveik nem éreztek egyebet a ragaszkodásnál?

Ujra tovább szőtte gondolatait.

Sokáig, nagyon sokáig küzdött egymással az a szerető sziv; és azalatt hogy, hogy nem, kinyitotta a szekrényt, kivett belőle egy csomagot, azután még egyet, azután felöltőt, kalapot vett magára, kiindult a szobából, mialatt pedig folyvást azt hitte, hogy borzasztón tele van haraggal, háborgással az ő szerető öreg szive.

* * *

Lelkes Zoltán házánál meg boldog családi kép tárul elénk. Férj és feleség ott állnak a karácsonyfa előtt, egymást általfogva, boldog elragadtatással gyönyörködve a körültök ujjongó két kis rózsabimbóban, szentegyházuk ez oltárképeibe.

A két kis gyermek: a kis Iluska, a ki már hatodik évében jár, és az alig három éves kis Zoltika egymás kezét fogva örömittasan legeltetik szemeiket a sok szép angyal hozta csecsebecséken és czukorkákon.

Mennyire megható, csodálatosan megható a gyermekek öröme!

A boldog szülék könnyező szemekkel, gyönyörtelt lélekkel nézték gyermekeik ujjongásait, mialatt Lelkes Zoltán szivéből nehéz, fájdalmas sohaj tört elő.

Eszébe jutott a nagynéne távolléte, pedig mennyi szeretettel ölelik őt körül! Mennyi hálát érezett kebelében iránta ő, az árva fiu, a kit fölnevelt, emberré tett, anyja helyett édes szerető anyja volt!

És ime: egyszerre csak nem ereszti őt magához, nem akarja látni gyermekeit, a gyermekeket, a kik pedig egyedüli boldogsága voltak! — Hány levelet irt már neki, és mind feltöretlenül küldte vissza. Végre azt irta az utolsó levélre: „Nem akarok többé tudni rólatok."

Erre aztán ő, mint férfi, nem alkalmatlankodott többé. Szive vérzett, lelke fájt, utolsó kisérletül még egyszer elküldte nejét a gyermekekkel. Nem fogadta el őket! Ez sok volt az apai szivnek. Ez végkép elkeserité őt . . . E fájdalmas gondolatok terhe alatt ráborult neje keblére és az erős férfi zokogott fájón, keservesen!

E perczben halk kopogás veré föl fájdalmas gondolataiból.

Hátra tekint: ott látja előtte a nagynéni reszkető, ingó alakját, a ki egy nagy csomagot tart kezei közt.

És az a jelenet, mely most következett!

Zoltán szaladt feléje az öreg nagynéninek, karjaiba vette az elaléltat, leültette a pamlagra, mig neje és a két kis angyal közre fogva őt, csókolták reszkető kezeit, arczát, ruháját. Zoltán odatérdelt eléje; aztán zokogtak mind a hárman, aztán mind az öten, mialatt az öreg néni folyvást azt rebegé: „Oh hogy el kelle hagynom titeket!“

Zoltán alig merte megkérdezni a rettenetes okot, mely jó szivét igy elidegenité tőlük.

A nagynéni előhuzta zsebéből azt az összegyürt levelet s átnyujtá azt Zoltánnak.

Zoltán irása volt, s a jó nagynéne a leghálátlanabb gonosztevőkint előtüntetve benne, a ki alig várja halálát, hogy vagyonát örökölje stb.

Zoltán nyugodt lelkének büszkeségével mondá: — Tehát pokoli ármány áldozatai valánk? És te? képes voltál felőlem elhinni ennyi gonoszságot? Nem jutott eszedbe, hogy ez irás hamis, utánzott, és ha egy kevéssé gondolkodol, tudhatod is, kitől; és nem jutott eszedbe, hogy ki akarnak turni a te szerető szivedből? neked, a kit édesanyámkint tisztellek, szeretlek!

A nagynéni megrendült ennyi őszinte fájdalom láttára. Pár pillanatig ránézett, a mig szemei könnyekkel teltek meg, azután kérte: bocsássa meg öreg fejének e gyöngeséget.

E megbánó szavak enyhet nyujtottak Zoltánnak s gyermeki szeretetének rajongásával ölelte át a jó öreget.

— Legyen áldott a világosság, mely most az ablakokon kiömlik, ez kapta meg az én háborgásában is szerető szivemet, és legyen áldott e szent karácsony est, mely szivünk érzelmeit ismét összeolvasztá! — rebegék a jó nagynéni ajkai.

— Ámen, mondá reá a többi jelenlevő, örege-apraja, ölelő karjaikkal pecsételve meg szeretetüket, a szeretet születésnapján. E. Mikes Róza.

Fővárosi élet.

⁂ (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Löwy Sándor biztositó társasági hivatalnok és Link Julia kisasszony, Budapesten. — Czibur László honvédhadnagy és Pásztélyi Etelka kisasszony, Budapesten. — Páljáncs Zsigmond gyulafehérvári vasuti tiszt és Albert Ida kisasszony, Czelnán. — Összekeltek: Dr. Berzsenyi Jenő és Gyulai-Gaál Blanka kisasszony, Kaposvárott. — Cserno Theofil mérnök-gyakornok és Matyasovszky Emilia kisasszony, Trencsében. — Naschitz Adolf és Schwarz Gizella kisasszony, Kecskeméten. — Piliczer Ignácz és Steinberger Juliska kisasszony, továbbá Böhm Albert és Ehrlich Lujza kisasszony, Szolnokon.

⁂ (*A mi főherczegünk.*) „Toldi szerelmé“-nek első megrendelője József főherczeg és neje volt. Mihelyt a könyv megjelent, Knoll könyvárus által azonnal megküldeté magának s azóta a főherczegnő gyönyörrel olvassa Arany e legujabb remekét. Különben nem ez az egyedüli bizonyság arra, hogy a főherczegi család mily nagyra becsüli irodalmunkat. A főherczegnő a mult télen együtt olvasta udvarhölgyével Jókai műveit s Ráth Mórnak utasitása van, hogy rendesen beküldje a főherczegi pár részére a hazai irodalom legujabb, kiválóbb termékeit.

⁂ (*Egy estély,*) felerészben hangverseny, másik felében tánczvigalom, zsufolásig megtölté hétfőn este az Európa termét. Az izraelita jótékony nőegylet rendezte s bár nem hozatta a közreműködő művészeket Bécsből és nem hirdette azt német lapokban, sikere a legszebbek közül való. Blaháné dalai, Márkus Emilia szavalata, Perotti éneke s a Goldstein nővérek zongorajátéka ép oly változatosan mint élvezetesen töltötték be a műsort. A tapsok elhangzása után vagy félórai időzés az éttermekben s erre virradatig tartó tánczi következett, még pedig olyan hevű, mintha akár hamvazó-szerda előtt állnánk.

⁂ (*A zenekedvelők egylete*) e hó 17-dikén tartotta jubiláris nagy hangversenyét igen diszes, nagyszámu és elismerő közönség előtt. Sajnos, hogy Fáy Szeréna kisasszony és Pauli e fagyos időben elrekedvén, a Várady Antal prologja, s a navarrai király 1222-dik troubadour-dalai elmaradtak. A műsor azonban igy is elég gazdag és élvezetes volt. A zenekar Krug Arnold „Liebes Novelle“-jével, a Keyser 1702-diki „Friedenspost“ czimű dalmű-áriája — adva Nikolics, Sabathiel, Káldy kisérete mellett — Maleczkynével; az ó-spanyol népdal, Mendelsohn „Frühlingsahnung“-ja és „Primel“-je egyenlőn hangos tapsokban részesültek s szóval a műsornak majdnem minden darabja átalános élvezetet nyujtott a szép közönségnek.

⁂ (*A melegitő szobákat,*) melyeket a „Pester Lloyd“ emberszerető szerkesztője kezdeményezése folytán e napokban megnyitottak, nagyon sokan vették azonnal igénybe. A dermesztő hideg ugyan egy kicsit alább hagyott, de a hajléktalanoknak egész télen át áldás lesz az ily menhely. Az izraelita nőegylet ezer ingyen-ételjegyet adott a melegitő szobák szegényeinek számára, oly módon, hogy naponkint ötvenet oszszanak ki köztük. Ez egylet tápintézetében egész télen át naponkint este öt órától hétig levest és kenyeret három krajczárért kaphatnak a szegények. Isten áldja meg őket érte!

⁂ (*A nemzeti kaszinóból.*) Gróf Zichy Ferraris Viktor ellen a nemzeti kaszinó választmányához már beadatott az inditvány indokolása, melynél fogva a kaszinó tizenkét tagja Zichy gróf kizáratását kérelmezte. Az indokolásban két vád van felhozva a volt államtitkár ellen: egyik az, hogy gróf Zichy Viktor az Erlanger cégtől 100,000 frtot ajándékul elfogadott; második, hogy lovagias elégtételt Asbóth Jánostól annak idején nem kért, s akkor is, midőn ez ügyben a párbaj megtörtént, nem a sértés mérvének megfelelő feltételek mellett vivatott az, minthogy a felek kerekszám — harmincz lépésről lőttek. Gróf Zichy Viktor, ugy halljuk, már válaszolt a vádakra: hogy mit válaszolt, azt még egyelőre titokban tartják. A közönség azonban méltán kiváncsi lehet Zichy Viktor mentségeire, a mennyiben az egész affairnek közérdekű vonatkozásai is voltak vagy vannak. — Ugyancsak a legközelebbi választmányi ülésen fog tárgyaltatni báró Duka Péter kizáratási ügye is.

⁂ (*Fekete könyv.*) A fővárosban névtelen-kör alakult, mely kör egy fekete könyvet nyitott s ebbe bejegyzi mindazokat, a kik a hazai ipar mellőzésével külföldön tesznek megrendeléseket. A fekete könyv lapjain állitólag már több ismert név figurál, sőt a nemzeti szinház művésznői

közül is többen, kik öltözékeiket Párisban rendelik meg s legutóbb belekerült Simor János herczegprimás is, a ki, mint azt a lapok jelzék, tizenhatezer forintos pásztorbotot készittetett külföldön. Nem rosz gondolat a névtelen körtől, csak tulságba ne vigyék! Mert a szinésznők gyakran jönnek oly helyzetbe, hogy a párisi divatot és párisi munkát nem nélkülözhetik.

⁂ (*Farkasok a fővárosban.*) A kemény hideg idő annyira felbátoritá a farkasokat, hogy nem csak a falvakban tesznek már látogatást, hanem a főváros külső utczáiba is belátogatnak. E napokban este a Viktória-malomnál láttak egy bundást, mely az emberek riasztásaira a jégen átment a Margit-szigetre. Ha igy tart tovább, megérjük, hogy a váczi-utczán végig sétálgatnak a ragadozók. Akadnak jó czimborákra!

⁂ (*Fővárosi vegyesek.*) A király és királyné tűzifa beszerzésére a főváros szükölködőinek 3000 frtot, Gödöllő szegénysorsu lakosainak pedig 200 frtot adományoztak. — A királyné ezenkivül még 500 frtot küldött le titkári hivatala által a fővárosi rendőrfőnök, Thaisz Elek főkapitányhoz, azon czélból, hogy ez összeg a hozzá segélyért folyamodott 170 szükölködő között kiosztassék. — A képzőművészeti társulat közgyülésén Pulszky Ferencz helyébe, — a ki leköszönt, — Ipolyi Arnold választatott meg elnökké; alelnökökké: Erdődy Sándor gróf és Barabás Miklós. — A nőiparegylet szombati ünnepén De Gerando Antónia, György Aladár és Markus Emilia kisasszony működnek közre. — A gazdasszonyok egylete karácsonyfát állit árvaleányháza növendékeinek, s e végből adakozásra hiv föl. — A budai dalárda kitűnően sikerült hangversenyt rendezett alakulása 16-dik évfordulóján. — Esipoff Anette asszony a nőképző-egylet javára e hó 20-dikán hangversenyt ad. — A meiningeniek nem nagy pártolásban részesülve, búcsú-előadásukat megtartották. — Patti Adelina legközelebb föllép a népszinházban, a jegyeket lázasan kapkodják már előre.

⁂ (*Elhunytak.*) Mentovich Ferencz egykori tekintélyes iró s jó hirnevű tanár, 60 éves korában, Marosvásárhelyen. — Vierzigmann András, jeles zenész és zeneköltő, 67 éves korában, Székesfehérváron. — Dr. Vincze Gábor országos levéltári fogalmazó és ügyvéd, Széchenyiben. — Kiss Miklós, Jász-Kun-Szolnokmegye és Kecskemét város főispánja, volt országgyülési képviselő, 62 éves korában. — Nagy Lajosné, szül. Józsa Ilona, Sepsi-Szt.-Györgyön. — Özvegy ó-moraviczai Szalmásy Miklósné, szül. pacséri Szutsits Julia urnő, 80 éves korában, Ó-moraviczán. — László Szilárd ügyvéd, 59 éves korában, Kaposvárott. — Igmándy Lőrincz földbirtokos, Hód-Mező-Vásárhelyen. — Edelényi Szabó Lajosné, született Vial Karolina asszony, 18 éves korában, Pápán. — Anker Hugó kanonok, volt országgyülési képviselő, Pécsett. — Dőry Józsefné, született Lányi Emma asszony, Ungvártt. Béke hamvaikra!

Vidéki élet.

⁂ (*A királyné*) évenkint szokott ajándékokat kiosztatni a gödöllői szegény gyermekek közt, s midőn az udvar elhagyta Gödöllőt, az ajándékokat előre átadták az illető iskoláknak. Nagyobb összegben részesült mindhárom (katholikus, református és izraelita) hitfelekezetű iskola a szegény gyermekek öltöztetésére. Azonkivül a város elöljáróságánál a helyi szegények részére is tétetett le nagyobb segélyösszeg.

⁂ (*József főherczeg*) az árviz veszélye alatt fényes bizonyitékát adta nemeslelkűségének. Folyó hó 6-dikától fogva a veszély egész tartama alatt el volt zárva kiséretével együtt Kisjenőn, s mig a bajor herczeget, ki vendége volt, a Kőrös-töltésen bocsátá utnak B.-Gyula felé, báró Nyári kamarása s Ormós Péter megyei alispánnal együtt a vész szinhelyén maradt s folytonosan ott járt, a hol tenni kellett. Reggeli 5 órakor már felkelt és kiment a töltésekre, buzditva, sőt személyesen is dolgozva a fenyegetett helyeken. Nagy-Zerinden egyelőre, első segélyül, 1000 frtot adott a károsultak közt leendő kiosztás végett. Hasonlóul 1000 frtot adott az ezután meglátogatott Fekete Gyarmatnak, Bél-Zeréndnek 200, Vadásznak szintén 200 frtot adott, mindenütt hangsulyozván, hogy ez csak az első szükség enyhitésére van, s hogy mindenkor ott lesz, a hol a szükséget fedezni kell. A fentebbi pénzadományon kivül már előbb 50 hektoliter lisztet és mintegy 800 frt értékű kenyeret és szalonát küldött az elárasztott községek lakosainak a herczeg. Elhagyva Kis-Jenőt, lelkére kötötte tisztartójának, hogy ha netalán gyors olvadás jönne, azonnal táviratozzon neki, mert jelen akar lenni az esetleges ujabb veszély elháritása körüli teendőknél.

⁂ (*Szentesen*) egy asztalosmester annyira tele beszélte a fejét a csodavilágról: Amerikáról, hol krumpli helyett arany terem a földben, lyukas mogyoró helyett kenyér a fán, — néhány sógorának és komájának, hogy most — többről többre — negyven szegény család akar egyetemleg kivándorolni oda szerencsét próbálni. Ráérvelnek azután még azzal, hogy itthon nem lehet megélni. Sok az adó, kevés a munka; rövid az élet, hosszu a kontó. Már akadt is köztök irástudó, ki levelet irt valamennyi nevében Genuába, az Argentini köztársaság konzulátusához, hogy nyujtson nekik kellő tájékozást a kivándorlást illetőleg. Kaptak is egy olasz nyelven irt választ, de mert azt nem értették, felküldtek egyet a kompanisták közől közköltségen, hogy fordittassa le. Igaz, hogy az Argentini köztársaságban négy forintjával kapnák a földnek holdját 10 évi törlesztésre, de bizonyosan nem tudják azt, hogy az Argentini köztársaság most is folytonos háborut visel a bennszülöttekkel, tehát ott nincs sem élet- sem vagyon-biztonság. Meg azután azt sem tudják, hogy a ki nem tud imádkozni, menjen tengerekre; a ki nem tudja mi a hazaszeretet: vándoroljon ki. — Az ottani értelmiség feladata lenne őket phantastikus terveikről lebeszélni, azok idétlenségéről felvilágositani, s esetleg — ha szükség vagy nyomor vitte őket erre — kellőleg segélyezni!

⁂ (*Vidéki vegyesek.*) Szegeden Aradi szintársulata szép pártfogásban részesül. Méltán, mert minden áldozatot meghoz; legujjabban nemzeti és népszinházi művészek vendégszerepeltetésével fog változatosságot nyujtani. — Az árviz Erdélyben is nagy károkat okoz. A Maros elöntötte Diód, Tövis, Benedek határait, az Ompoly pedig még nagyobb pusztitásokat tett a Gyulafehérvár — abrudbányai vonalon. — Békésmegyében az árviz huszezer hold földet árasztott el. — Schlauch Lőrincz szatmári püspök körrendeletileg felhivta megyéje papságát, hogy a magyar nyelv tanitásáról szóló törvény végre-

hajtására szigoruan ügyeljenek. — Pécsett az ott működő szintársulat egy Jockey czimű operettet ad, mely pécsi termék, zenéjét Jaksch és Borovics, ottani polgárok szerzék. — Szentesen a nőegylet e hó 14-dikén tánczvigalommal egybekötött társasestélyt rendezett. Levelezőnk felemliti a bájos hölgykoszoruból Jurenák Berta, Filó Róza, Stammer Mariska, Szathmáry Erzsike, Zsoldos Erzsike kisasszonyokat. — Zemplénmegye táviratilag fordult a miniszteriumhoz, hogy az adóvégrehajtásokat a szükség és nyomor miatt szüntesse be.

Külföld.

⁂ (*Páris a szegényekért.*) Párisban iszonyu a szegények közt a nyomor. De Páris nem feledkezik meg szegényeiről. A lapok már megkezdték a gyűjtést, élükön a „Figaró"-val, mely oly rövid idő alatt közel 1 millió frankot gyüjtött. A „Gil Blas" gyűjtéséből a szegény gyermekeket tartja étellel, meleggel, másik lap tüzelő anyaggal látja el a szegényeket. Párisi lapok állitása szerint legközelebb a képviselőház is meg fog szavazni két millió frankot a szegények fölsegélyezésére. Párist, a mérnökök számitásai szerint, jelenleg 7 millió köbméter hó födi, melynek az elszállitására 500,000 kocsi volna szükséges, de ilyen kocsi nincsen több mint 200,000. Eddig már 120,000 köbméter havat dobtak a Szajnába, Páris havát egész hadsereg munkás tisztogatja jelenleg, kik mindnyájan 25—30 frank fizetést huznak naponkint. De azért, bár minden szegény a ki csak teheti, hólapátot fog, a munkás olyan kevés, hogy a város valószinűleg kénytelen lesz a katonaság segélyét igénybe venni, hogy a sulyos hóréteget megmeneküljön. A protestans egyház lelkészének és a zsidó rabbinak egyenkint 25,000 frankot adtak: oszszák szét egyházuk szegényei között, ők ismerhetik azokat legjobban; fölhatalmazták őket egyuttal arra is, hogy ha ez a pénz elfogy, ad a segélyző bizottság ismét, csak kérjenek.

⁂ (*A Murczia-ünnepélyt*) elhalasztják a nagy nyomor miatt, mely a párisi szegényekre a roppant hideg miatt beköszöntött. Az élelmi szerek megdrágultak s az inség nagy. Sok ember a pinczékbe menekült, hogy a hideg ellen védve legyen. A kórházak tultömvék. Az Assistence publique ereje csekély a nagy feladattal szemben. Napról napra sok száz segélyre szoruló vándorol egyik hivatalos helyiségből, kórházból a másikba s mindenütt azt kell hallaniok, hogy nem lehet rajtok segiteni. 7005-nél több olyan kérvényezőt, ki a kórházba ohajtott menni, kellett visszautasitani. A francziák ily nyomor láttára természetesen első sorban saját szerencsétleneikre gondolnak, — ez okból halasztatott el a Murczia-ünnepély.

⁂ (*A Chauffoirok.*) vagy melegedő menhelyek. A nagy hideg által legérzékenyebben üldött szegény nép valódi áldása ez. Egész áramlat indult most meg ilyek felállitására Bécsben is, Budapesten is. A kezdeményezés dicsősége azonban ebben is a francziáké, Párizsé. Ott már eddig 20 ily menhelyet rendeztek be, melyek összesen 410 ágyat tartalmaznak. Berendezésök egyszerű, de minden tekintetben a czélnak megfelelő. Fő alkatrészeit két fütött terem képezi. Az épület hosszában vonulnak végig a hálótermek, melyek végein a fürdőszobák vannak. A nagy termek szomszédságában, könyvtár, hirlapok, mindenkinek rendelkezésére bocsátva. A hangos beszélgetés, dohányzás az egész épületben tiltva van. A menhelyek reggeli 7 órától esti 9-ig vannak nyitva. Oly humanistikus intézmény ez, melyre a mi népünk insége is meg van érve.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) A delegácziók Bécsben megkezdték ülésezéseiket. A magyar delegácziő megnyitásán jelen voltak Tisza Kálmán, báró Orczy Béla, Kállay Béni és Mérey Sándor közös miniszteriumi osztályfőnökök. Elnök Haynald Lajos bibornok-érsek lett. — Az osztrák delegáczió elnökévé Schmerling lovag választatott meg. Haymerle báró, külügyminiszter fényes estélyt adott a közös honatyák tiszteletére. — Garibaldi válik nejétől. Válópöre a római felső törvényszék előtt áll.

Irodalom és müvészet.

⁂ (*Kossuth iratairo*) az aláirások minden körben igen szép eredménynyel folynak. A képviselőházban kétszáz példányra irtak alá. A fővárosi bizottság körében Királyi Pál vette kezébe az aláirási ivet, mely már szintén szépen tele van irva.

⁂ (*Uj heti lap.*) Ujévtől kezdve „Kossuth" czim alatt egy uj társadalmi, közgazdászati és ismeretterjesztő heti lap fog megjelenni Wodianer F. kiadásában. Szerkesztését Brankovics György vállalta el, a „Budapest" képes napi lap szerkesztője. Ára egész évre 4 frt. Ajánljuk t. előfizetőnőink — férjeiknek vagy fivéreiknek.

⁂ (*A philloxera*) czim alatt egy vészkiáltás jelent meg a magyar szőlők érdekében egy rajzzal és egy kőnyomatu táblával; a természettudományi társulat megbizásából irta Herman Ottó. A füzet ára 5 kr.

⁂ (*Kisfaludy Atala*) összes költeményei megjelentek egy csinos kötetben. A könyv két részből áll, az egyik — mint a költőnő nevezi — első kisérleteit foglalja magában, a második pedig az ujabb költeményeket. Érzelemgazdag, hangulatteljes költemények. Az olvasó-közönség bizonyára élvezettel fogja átlapozni e könyvet, melyet melegen ajánlunk.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, decz. 13. Ördög Róbert. — Vasárnap, decz. 14. A vén bakancsos és fia a huszár. — A kaczagó nők. — Hétfő, decz. 15. Leonarda. — A rablógyilkos. — Kedd, decz. 16. Hamlet. — Szerda, decz. 17. Az ál-jó emberek. — Csütörtök, decz. 18. Faust. — Péntek, decz. 19. A törvénytelen fiu.

Várszinház. Szombat, decz. 13. Az eladó leány. — Petronella. — Az első foglalás — Vasárnap, decz. 14. Jeannette menyegzője. — Coppélia, az üvegszemü hölgy. — Csütörtök. decz. 18. Ármány és szerelem.

Népszinház. Szombat, decz. 13. Kisasszony feleségem. — Vasárnap, decz. 14 A piros bugyelláris. — Hétfő, decz. 15. A kornevilli harangok. — Kedd, decz. 16. Bokkácsesó. — Szerda, decz. 17. Nótás Kata. — Péntek, decz. 19. Grant kapitány gyermekei. (Először.)

Tartalom.

Bálint bácsi fürdőzése, Véka L.-tól. — Karácsonfa, Ney Ferencztől. — Eljött a szép karácsony, Emiliától. — A kisded ápolása, Emiliától. — Tárcza. — Karácsony esti rajz, E. Mikes Rózától. — Fővárosi élet. — Vidéki élet. — Külföld. — Irodalom és müvészet. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divatképünk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

51-dik szám. Deczember 21-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, szines borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Muzeum-körut 10. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár			R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap kelte óra	Nap kelte percz	Nap nyugta óra	Nap nyugta percz
Decz.	21	Vasárnap	E 4 Tamás	E 4 Tamás	9 G 29 Mária f.	6		7	47	4	10
	22	Hétfő	Demeter	Beata	10 Menas	7		7	48	4	10
	23	Kedd	Viktória	Dagobert	11 Dániel	8		7	48	4	11
	24	Szerda	Ádám és Éva	Ádém és éva	12 Spiridion	9	◑	7	48	4	11
	25	Csütörtök	Karácsony	Karácsony	13 Eustratius	10		7	49	4	12
	26	Péntek	István vért.	István vért.	14 Thyrsus	11		7	49	4	13
	27	Szombat	János ev.	János ev.	15 Eleuther	12 Szabb.		7	49	4	13

Divattudósitás.

A divattal is ugy vagyunk, mint nagy társaságban az emberekkel. Eleinte csak azt látjuk, hogy sokan vagyunk együtt, lassan-lassan aztán egyik-másik kiválik, figyelmet kelt, „furoret csinál“, igy a mostani téli ivadban a plüsch és bársony, lépten-nyomon ezekkel találkozunk a ruha diszitésében, annyiféle változatban, hogy szinte bámulandó a — gyáraknak az ő találékonyságuk. Ujdonat-uj bársony-szövet a „Phantázia“-féle, van belőle egy szinű is, több szinű is; atlaczfényes alapon más szinű moha- vagy korál alaku rajzokkal. Például a társaságba való ruha diszitésére szolgáló bársonyon az alap sötétvörös, mirtus-zöld, admiral-kék, vidra-barna, átalában sötét szinű; a rajzok meg égszinkék-, ezüst- vagy barnás szinűek. Sokkal választékosabb még a fiatal nők estélyi öltözékein alkalmazott szines selyem. Az aranynyal vagy selyemmel átszőtt rajzok gyengéded égszinkék, rózsaszinűek, tejfölszinűek, szalma-, lavendula-, vagy végre gyöngyszinűek, az alap meg vagy egyszinű a rajzokkal, vagy más szinü, de mindenesetre világosabb a rajzoknál, melyek csak a mintázatnál és közbeszövéseknél fogva válnak ki tőle. Képzelni sem lehet valami kedvesebbet, mint az ilyen gyengéded szinű bársonyt a csillárok fényözönében. Felette izletesek ilyen összeállitások, például halvány rózsaszinű alap kidomboruló ezüstszin rajzokkal, vagy egész gyenge égszin-kék alap halvány rózsaszinű rajzokkal, vagy tejfelszinű alapon égszin-kék rajzokkal.

A nappali látogató ruhák most préselt bársonynyal diszittetnek, piczi levelekkel, indákkal, kagylókkal stb. a most annyira kedvelt szinekben, mint vereses-barna, vidra-barna, szilva-kék, kékes-zöld.

Különösségénél fogva pedig egy másik ujdonat-uj bársonyszövetről is meg kell itt emlékeznünk, mind a mellett, hogy annyira drága, hogy csupán csak a legmagasabb körök szerezhetik meg maguknak. Nevezik ott „Oroszlánybőr“-nek, az ő selyemlágy hosszu szálu felületénél fogva, a mely szinre, alakra szakasztott a puszták királyának a bőrét mutatja. És diszitik föl vele ugy az egész rövid, mint a félhosszu felöltőket. Meglehet, hogy szépek, azonban, mint mondám — ez a bársonyféle annyira drága, hogy talán a valóságos oroszlány bőrét is meg lehetne rajta szerezni.

A még nem rég szép kedveltségben állt sima csiku Pekin-szövetek most már egytől-egyig divatjukat multák, és most a simában, játszó szinekben váltakozó Pekinek kedveltek, természetesen: apró, kedves rajzocskákkal. A damasztszerű selyemszövetek szintén apró rajzocskákkal vannak most divatban; egyik ilyen nagyon kedves szövet piczi rózsákkal van behintve, az alappal azonegy szinben, csak itt-amott villog bennük egy-egy élénk szin.

A brokát-szövetek azért semmit sem engednek nekik szépségben; a rajzok rajtuk virágok, szőllő-repkény- vagy cserfalevelek, azután mogyoró, makk s több efféle, és mintha csak kifaragták volna őket, ugy emelődnek ki az alapon. A rajzok vagy egyszinűek az alappal, vagy más szinűek. A nappali ruhákon rendesen egyszinűek, az estelieken ellenben kettős szinű brokáttal vannak diszitve.

A ruha szabására nézve hosszas vetélkedés után végre barátságos egyesség jött létre a domborodó és sima szabás közt, és pedig olyformán, hogy a szoknya alul ugyan sima és meglehetős szűkre van szabva, felül azonban domboruló diszitéssel van ellátva, és most ezt hivják „panier“-nek, tartónak. A szoknya hosszusága attól függ, hogy mely czélra szolgáljon a ruha. Nagy társaságban az egész hosszu, kisebb estélyen és délutáni látogatáson a félhosszu uszály van helyén, mig a kimenő ruha kerekbe van szabva, ugy, hogy a széle ne érjen földig. Kimenő ruhává a Cheviot van divatban, kicsi koczkákkal, vagy lángocskákkal két szinben, szintén kedvelt a kazimir, igen tartós, sűrű szövet, könnyebb a posztónál, de vastagabb a kásmérnál, és miként ez, egyszinű. Az egyszerű kimenő ruhán, kásmérból, cheviotból, kazimirból és Chuddah-posztóból, a szoknya skót divat szerint plissé-ránczokba van szedve, fenn széles bodorzattal körülfoglalva, a mely a tunikát pótolja és hátul könnyed puffokban omlik alá. A derék pánczél alaku, mellénynyel vagy mellény nélkül, a hogy tetszik. Néhány nap óta azonban a pánczél alaku deréknak hátul apró fodorba szedett lebbentyűje is van, a fodrokat rajta derekon alul rézsut fekvő széles pánt, oldalt pedig két felül egy-egy kicsi csattos csokor tartja össze. Ugyanilyen diszités van a zsebeken és az ujjak hajtókáin is.

Divatképünk magyarázata a jövő számban.

Számrejtvény.

Széplaky Margittól.

1. 2. 4 5. 6. 7. 35. Szépsége lett közmondásos,
33 31. 23. 34. 33. Tengeren tul hires város,
11. 9. 10. 8. 9. Diszmagyarnak egyik része,
38. 6 7. 35. 30. Világ hirhedett művésze,
14. 12. 13 9. Az őskor egy szép leánya,
22. 21. 20. 19. Felvarrják némely ruhára,
27. 15. 16. 14. 15. 38 Férfinév ez, nálunk ritka,
32 26. 30. 28. 29. Sűrűn szállt rá kurucz szitka,
39. 37. 38. 36. 1. 25. Keze rossz helyütt keresgél,
22. 1. 3. 24. 7. 35. Ezt az ifjoncz hordja hegykén,
7. 1. 17. 19. 18. Szemed előtt van nyomása,
1—39. Ez most szivünk hő fohásza.

Megfejtési határidő: január hó 7-dike.

A f. é. 47-dik számban közlött számrejtvény értelme:
Nem jó a tűzzel játszani.
Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Ujfalusy Károlyné, Scultéty Erzsébet, Gallé Natália és Gizella, Sugár Ágnes, Mogyorósy Ida, Temesváry Erzsébet, Kis Gizella, Uhlár Fridrika, Fényes Matild, Fodor Krisztin, Marczaly Flóra, Duha Olga, Sághy Katinka, Szormássy Julcsa, Bűdy Mariska, Kalmár Rózsa, Francsek Irma, Kanizsay Jolán, Weiner Ilka, Fáy Lenke, Urbányi Miklósné, Török Aranka, Keleti Anna, Rozgonyi Mariska, Magyary Paula, Jóo Szerafin, Salacz Dóra, Kiss Tolnay Riza, Gelléry Tinka, Burián Emilia, Fenyvessy Lipolda, Jánossy Clementine, Fehérváry Ilonka, Kún Eszter, Darvasy Klára, Benedikty Nelli,

Komlósy Sándorné, E..... Klotild, Gyene Mariska, Odor Irma, Mezey Fanny, Király Róza, Tamásy Kornélia, Lányi Margit, Hrabár Endréné, Tély Kata, Kászonyi Stephanie.

Megbizások tára.

Daalra B. R. urhölgynek: Visszaküldték a lapot azon hirrel, hogy — Pestre utazott. Rögtön ujból megküldtem.

Z. Egerszegre J. Cs. A. urnőnek: Köszönettel vettem és felhasználtam.

Dombrádra G. O. urhölgynek: Előfizetési felhivásunkban fel vannak jegyezve a meglevő könyvek czimei. Január hóban azonban másokkal is fogok még szolgálhatni, figyelmébe ajánlom akkor e rovatot, a hol elő lesznek sorolva.

Tolcsvára F. J. urnak: Kénytelen voltam másokat küldeni, de ez által nem károsodott meg senki. Csak tessék megtartani. A kivántat megküldtem.

Ksfaludra Sz. V. urhölgynek: A mennyi meg volt még, mind elküldtem. Bár az év elején tudósitott volna róla!

Debreczenbe H. I. urhölgynek: Ez olyan nagyfontosságu kérdés, melyre csak ügyes orvos adhat feleletet, és mert tudom, hogy Debreczen bővelkedik ilyenekben, legjobb lesz azok egyikéhez fordulni.

Makóra Z. M. urnőnek: Szomoru szivvel vettem a leverő hirt!

F. Kereszturra D. G. urhölgynek: Forduljon Posner K. Lajos papirkereskedéséhez, ott a legnagyobb választékban kapja meg a kivánt festéket, ecseteket stb.

Szegedre N. E. urhölgynek: A legszivesebben tettem.

Temesvárra O. L. urhölgynek: Szives figyelmébe ajánlom lapom előfizetési felhivását, a hol feleletet talál mind a két kérdésre.

Kérdések.

Egy fiatal leány többféle finom sült tészta leirását kéri. G. Ottilia.

Dr. Jochelson fej- és fogfájás elleni szerét (Anisime-Marc) dicsérni hallottam, de azért nem merem meghozatni magamnak, nem is tudom, hol kapható. Ki tudna tapasztalásból e szerről véleményt mondani és értesiteni róla, ha nem tulságosan erős-e, és nem hat-e kártékonyan az idegekre? G. Paula.

Hogyan ismerhetném meg könnyű egyszerű módon, ha a vászon tiszta-e és nincsen vegyitve pamuttal?

Egy falusi leány.

Arany képrámáim elvesztették fényüket és feketednek. Miután nem mosható rámák, nem tudom, mivel tisztitsam, kérek jó tanácsot! F. Zsuzsika.

Igen lekötelezne, a ki „A költő fájdalma“ czimű, és „Tudjátok-e a fájdalom mi?“ kezdetű vers szerzőjének nevét e lap utján tudatná velem. E. K.

Feleletek.

Egy falusi leánykának: Erdélyi János 1814-ben született Kaposon, Ungmegyében, és meghalt 1868-ban. Erdélyi irodalomtörténeti és bölcsészeti munkákon kivül két szindarabot és sok költeményt irt, legnagyobb érdeme azonban azon rendkivüli szorgalom, a melylyel népköltészetünk kincseit gyűjté össze, valamint magyar közmondások és népmeséket is. Legjobb lesz, ha megho-zatja magának Erdélyi műveit, melyeket minden vidéki könyvárusnál is találni fog. M. Zsófia.

M. Arankának: Pudli fejedelmet Laboulay irta, magyarra pedig Amica (álnév) forditotta, ára 1 frt 20 kr. E. Nelli.

K. Zsigánénak: Vigasztalja meg a kedves anyókát, mert a beteg testrészek nyomkodását, dagasztását, kenegetését, ütését, csakugyan „tudományilag“ is kezdik űzni — Párisban. A mint egy ottani lapban olvastam, e gyógymód csúzos, köszvényes bajoknál, dagganatoknál fényes eredményre vezetett. Természetesen okosan és elvszerűen kell azzal bánni tudni, és csakugyan többféle módszert alapitottak már meg annak kivitelénél. A rendes vérkeringés helyreállitása, az egyes testrészekben összegyülemlett rosz nedveknek rendes utjukra való terelése és ez által a testből eltávolitása, ez főelve a „massage“-nak, a mint azt nevezik. Mikor és mennyire fogják azt a mi orvosaink is elfogadni, azt nem tudom, de hogy nem szabad vállat vonva és mosolyogva mellőzni valamit, a mi hasznára lehet az emberiségnek, azt asszonyi eszemmel is be tudom látni, és azért legyen szabad a kisérlet, legyen szabad a gondolkodás e téren csakugy, mint mindenütt, mi hasznára válik a szenvedő emberiségnek.

G. Antónia.

A fiatal gazdasszonynak szivesen szolgálok kétféle gesztenye-crême készités módjával, igen örülnék, ha izlésének megfelelne. 50 szép gesztenyéről vonja le a külső héját és főzze meg vizben, ezután huzza le a második héját is és kanállal zuzza össze, 150 gramm friss vajjal, ugyanannyi finoman tört czukorral tegye egy lábasba a tűzre, és keverje mindaddig, mig jól összevegyül, és jól átmelegszik. Ha már áthült egy kissé, egy ritka rostán át dörzsölje ugy, hogy a tál közepén hegyalakban maradjon és metélthez hasonló kinézést kapjon. Ezután $\frac{1}{2}$ liter tejszinből verjen kemény habot, tegyen belé elegendő czukrot és vanigliát, vonja be ezzel a gesztenye metéltet csinosan és tegye jégre. Tálaláskor czukrozott gesztenyével felczifrázhatja.

Egy második gesztenye-crême igy készül: egy összemaroknyi gesztenyét tisztitson meg a héjától és czukros vizben főzze meg, de lágy ne legyen; sűrű szitán dörzsölje át és vegyitse egy liter tejszinhab közé, elegendő czukor és $\frac{1}{2}$ lat olvasztott vizahólyaggal, vagy 1 lat gelatinnel, tegye formába és aztán állitsa jégre. J. Amália.

Szerkesztői nyilt levelek.

„A kis piros papucs története.“ Nagyon kedves, és — máskor is legyen szerencsém, én értem is, de meg a szép tehetségért is, a mit kár volna, ha kellő munkáltatás hiján elparlagosodnék.

Egerbe (D. M.) Nagyon örülök neki, és — ha csak lehet, okvetetlenül. A kivántat pedig azonnal megküldtem.

„A meghasonlott.“ (L. E.) Csinos — gyakorlat.

„Egy ujságiró naplójából.“ Nem való az én lapomba.

„Elbujdosom.“ Hangulatos, és az alakot is szépen eltalálta; csak a második szakaszban egy helyütt el van hibázva a hangsulyos mérték; a harmadik szakasz meg egy helyütt (S „a . . . megengedsz“) magyartalan. Ezen tehát segiteni kellene.

„Mily fehér.“ Külalakja csak megjárná, ámbár ehez is szó férhet; annál gyengébb a belalak. Az eleje szintelen, a közepe hasonlat, és megint hasonlat, fokozódás és emelkedés nélkül, a vége meg belső kapocs nélkül csak ugy oda van ragasztva.

(M. J.) Az első és harmadik jók, a második is, csak hogy nem rég ehez hasonlót adtam; a negyedik meg nagyon hosszu.

N. Gy. (Szgd.) Megteszem szivesen, a mint látja, ámbár azt hiszem, nem igen jelenti magát a gazdája. Mert biz az csak afféle fiatalkori ballépés lehet.

Poudre de Serail.

Blaháné Lujza müvésznö kedvencz arczpora.

Ezen arczpor vegytanilag tökéletesitve minden ártalmas szerektöt mentes és oly kitünö tulajdonságokat központosit, hogy minden eddig a kül- és belföldön készitett po okat sokszorosan felülmulja; nagymérvü federje az arczot az időjárás kellemetlen befolyásától megóvja, az arcznak és a testszinnek ifju és természetes szinezetet kölcsönöz, ugy. hogy a legélesebb szem sem képes a port rajta észrevenni, mely kitünö hatásáért **Blaháné Lujza** asszonyság következö sorokkal tüntette ki:

Tiszt. Müller J. L. Vadász özv. utóda, illatszerész urnak **Budapesten.**

A **Poudre de Serail**, melyet ön feltalált, **valóban kitünö és nemében páratlan**, mert nemcsak az arczon láthatatlan és tartós, de egyszersmind rendes használatnál ártalmatlansága által az arczra oly különös jótékony hatást gyakorol, a mi ött még eddig semmiféle arczpornál nem tapasztaltam, mely kiváló tulajdonságáért jövöben mint kedvencz arczporomat kizárólag fogom használni és meg vagyok győzödve, hogy felülmulhatatlan jóságáért általános elismerésnek fog örvendeni.

Tisztelettel

BLAHÁNÉ LUJZA.

Minden doboz POUDRE de SERAIL a bejegyzett védjegygyel van ellátva, 60 kr. és 1 frt. dobozokban, valódi minöségben csupán a feltalálónál **Vadász Ferencz özv. utódá**-nál illatszerész a „Virágkirályné"-hoz **Budapest, koronaherczeg-utcza 2.** sz. kapható.

Föraktár a legfinomabb angol és franczia illatszer-árukból, hajkenöcsök, toilette-szappanok, crémerok, arczporok, szépitövizek, fehér és piros szépitö anyagok, fogporok, fogpaszták és szájvizek, továbbá: ruba- fog- és körömkefék, angol hajkefék, legfinomabb szivacsok és más itt fel nem emlitett pipereszerek.

Kopaszság

és a hajösszülés és a pikkely képzödés ellen a naponta beérkezö hála és köszönet iratok szerint legjobban használható a

Tanin-olaj

Dr. Moras-tól.

Tisztelt gyógyszerész ur!

A kopaszságellen a legjobban használ a Dr. Moras-féle Tanin-olaj. Kérem sziveskedjék még egy nagy üveggel küldeni.

tisztelettel

Prag ***Jeremiasek,***

cs. k. törvényszéki tanácsos

Kapható *Budapesten. Török József* gyógyszerésznél király utcza.

Legforróbb köszönetemet

Csak is az általán ismert és hires **köszvenyvászon** használata által szabadadultam meg heves fájdalmaimtól s gyógyultak meg köszvényes lábaim. — Alulirott tehát minden ily bajokban szenvedöknek ezen **köszvényvásznat**, mely Budapesten **Török József ur** gyógyszertárában kapható, használatra legmelegebben ajánlhatja.

mély tisztelettel

Szokoly János.

Budapesten, Gyep-utcza

CALDERONI és Társa

látszerészek, váczi utcza Budapest

alkalmas

ünnepi ajándékokul

ajánlanak:

szemüvegeket, finom aczél-, ezüst-, arany- vagy tajkoncz-foglalványokban, olvasáshoz való üvegeket, távcsöveket, górcsöveket, magikai lámpásokat, stereoscop készülékeket ezer és ezer képpel, rajzeszközöket, időmérőket, légmérőket és egy választékot dus

szinházi és tábori látcsövekben

bör, elefántcsont, teknősbéka és aluminium kiállitással 5-től—100 frtig.

Müszer- és tanszer-üzletünkben, a kishid-utczában 3. sz.

ajánljuk **az ifjuság számára** földgömböket, gőzgépeket, rajzmintákat, természettani és vegytani készülékeket, ásvány-, lepke-, bogár- és kagyló-gyüjteményeket, kitömött állatokat, távhallókat stb.

Levélben történő megrendelésekre a legnagyobb gondot forditunk.

Temesváry Móricz

czipő-gyára

Budapest, király-utcza 2. sz.

Orczy ház.

A téli szükségletre ajánl nagyban és kicsinyben:

Hölgyek számára:

Nemez pongyola czipöket minden szinben sarokkal és csokorral . . . . . 1 frt 80 kr.
Eberlaszting vagy börczugos topánokat magas vágással, a legfinomabban kiállitva . . . 3 frt.
Czugos börtopanokat, erős chagrin vagy bornyubőrből veresnemeg-béléssel, szegelve. Dupla talppal, esős időben tartós . . . . . 3 frt 40 kr.

Urak számára:

Topányokat, bornyu vagy bagaria bőrből, szegzett és srófolt duplatalppal igen erős . . . . . 4 frt.
Topanyokat orosz lakbőrből. szegezett dupla talppal és srófmunkával, és esős időben való 4 ft 80 k.
Térdesizmakat. dupla bagaria bőrből háromszoros csavarral ellátott dupla talppal vizmentes 8 ft 80 k.
Ugyanaz orosz lakk bagaria bőrből . . . . 12 frt.

Megrendelések postai utánvét vagy az összeg beküldése mellett a legpontosabban megküldetnek.

Kimeritő árjegyzékek ingyen.

Dr. Lengiel F. féle

nyír balzsam

A növény nedv, mely a nyír törzséből kifoly ha bele fu nak. mióta emberek emlékeznek a legkitünőbb szépitő sze nek ismertetik, és ha e nedv a feltaláló utasitása szerint ehemikai nton balzsammá készittetik csodaszerü hatást nyer.

Ha az arcz vagy test este bekenetik, reggel már alig eszrevehető pikkelyel válnak el a bőrtöl és helye feher és gyengéddé válik.

Ezen balzsam a ránc okat és himlőhelyeket az arczról e távolitja és ifju szint ad; a bőrt gyengéd — fehér és üdévé változtatja és eltávolitja legrövidebb idő alatt a szeplöt, anyaj-lt, orrvörhenyt, kinövéseket és más tisztátlanságokat a bőrről.

Ára egy korsó nyír balzsamnak használati utasitással együtt 1 frt 50 kr.

Valódi kapható **Budapesten:** Török József gyógyszerésznél király utcza. **Pozsonyban** Pisztary Félixnél a Mihály kapunál és **Temesváron** Tarczay István-nál.

Előfizetési fölhivás

a

„CSALÁDI KÖR"

Huszonegyedik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven szines boritékkal.

Minden hóban négy melléklet, fölváltva szinezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások és arczképek.

Előfizetési dij:

Csupán a lapra: egész évre **12 frt,** — félévre **6 frt,** — negyedévre **3 frt.**

Az egész évi 12 kötet csomagolási dija 40 kr.

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt.
egész évre 12 frt.
Könyvcsomagolási dij félévenkint 20 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
VI. kerület. Terézváros, Ó-utcza 26-dik sz. 2-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

52. SZ.
Decz. 28-dikán.
1879.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükseges himzetrajzokkal.
Évenkint tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész évi járatási kötelezettséget foglal magában a lap irányában.

Bálint bácsi fürdőzése.

(Beszély.)

Irta V é k a L. *)

(V é g e.)

— Miért is ne hinné? — heveskedett Ferike. — Mondtam már, hogy irigy vagyok. Helyettesithetjük e szót, ha akarja, a f é l t é k e n y s é g g e l. Mert igaz: hogy annak, kit szeretek, még mosolyát is félteném, ha az nem nekem, ha az másnak ragyogna. Férjem tevékenysége legyen az egész világé; vegye eszének hasznát az egész emberiség; de mosolyogni: c s a k n e k e m m o s o l y o g j o n. Csak nekem legyen jogon a fáradtnak, tikkadtnak, elkomorodottnak s talán csüggedezőnek homlokáról a redőket lesimitani; csak én birjak a joggal elűzhetni a borút, mely kedélyére nehezült; csak én legyek jogosult a mereven zárkózott ajkakra mosolyt csalhatni. Én, mindig csak én és senki más! Férjem pedig szolgáltasson mennél több alkalmat eme jogom gyakorlására. Küzdjön emberül az élettel, ne kimélje erejét, fogjon a legnehezebb vállalatokba, fáradjon reggeltől estig, lankadjon, törődjék, hogy annál m o g o r v á b b a n térhessen nyugvóra hajlékába s annál több alkalmat szolgáltasson hivatásom teljesitésére. Mire való volnék olyan férj mellett, ki mindig csak azon törné az eszét, mikép halmozhatna rakásra sok izléstelen élczet, kitekerve a szavak és józan gondolatok nyakát? Mit kezdenék olyan férjjel, kinek arczán örökös napsugár ragyogna? Agyonunnám magamat társaságában, ha arra méltatna. Nem való nekem ilyen férj. Igazat szólott kedves jó nagynéném, midőn — mint jól hallám — azt mondta bácsinak rólam, hogy vig vagyok. Hálát is adok istenemnek, hogy nem teremtett örökké sohajtozónak, vég nélkül siránkozónak. De mi hasznát venném vigságomnak, ha nem fordithatnám arra, hogy feledtessem férjemmel a keserűséget, melyet az emberekkel való érintkezésből meritett; ha nem arra, hogy legkomorabb órái után is ajkaira csalhassam a sohajt: M i v o l n é k n é l k ü l e d, é n é d e s m i n d e n e m, k i p ó t o l o d n e k e m a z e g é s z v i l á g o t! Képzelje csak, bácsi, milyen mennyei boldogságot fakasztana eme sohaj szivemben! És ezt adjam cserébe villogó szemekért, melyek csakhamar el fognak hamvadni, vagy fekete bajuszért, melyet gyertyaláng elhamvaszthat s az élet dere maholnap kétségtelenül őszbe fog boritani? Vagy vessem oda a reményleti boldogságot talán azon — azon — s z e m t e l e n e k kedvéért, kik, szemben állva nőkkel, a korlátlanul csapongó, a s z a b a d szerelem fennsőségét merik hangoztatni? S o h a!

Bálint bácsi nemével az áhitatnak tekintett a hold sugaraitól körülfolyt leányra. Oly szépnek, oly igézőnek látta azt, minővé csak a szemlélő szivének melege s nem a természet alakithatja a szemléltet. A leélt napok, főleg a mai, sok gyulékony anyagot halmoztak össze Bálint bácsi szivében. Csak szikra kellett, hogy magasra lobbanjon a láng a fogékony, kellően előkészitett talajon. A holdvilág, a csillagok fénye gyakran voltak már rajongásnak akaratlan élesztői. Bálint bácsi is hódolni kényszerült a varázshatalomnak. Feledte éveit, feledte a hajfürtök hiányát, feledte a szürke bajuszt. Csak egyre eszmélt, csak egyet tudott e perczben; azt: hogy ez a holdfényben fürdő leány kimondhatatlanul szép és kedves s a legboldogabb halandó volna, kit eme szép és kedves leány szerelmére méltatna. És miért vélné lehetetlennek Bálint bácsi, hogy azt a leirhatlan, végtelen boldogságot ő fogja elnyerhetni? Hiszen nemcsak az okos menyecske a kassa-oderbergi vasutvonaton, maga Ferike is azt vallotta s hirdette, hogy nem külsőségek teremtik meg a valódi szerelmet! És nem mondta-e Ferike, hogy édes álmai hőse mindig érett, teljesen kiforrott férfi vala? Kétségbevonhatja-e valaki, hogy Bálint bácsi érett, megállapodáshoz jutott férfi?

A sikerült kirándulásból elégülten hazatérő kis társaság többi tagjai sem háborgatták az élükön vezérkedőknek szövevényes álmait. Pántos Géza megfelelt az illem szabályának s ovatosan vezette karján Salamontornyiné ő nagyságát. A sulyos betegségből csak nem rég fellábadt hölgy még mindig ingadozó lábaival félénken kerülgette

*) E jeles munkát be kellvén fejezni ez évben, ez iv többi czikkeit ezuttal mellőzni kellett. Szerk.

az utban heverő göröngyöket s igy kisérőjével együtt messze elmaradt Bálint bácsi és Ferike mögött. Minden figyelmét a talaj kikémlésére fordità s ekkép Pántos teljesen megfelelt ohajának, midőn őt társalgással nem szórakoztatta. Hogy Pántos miért nem szólott? Talán mert kedvetlen volt. Ráborul ez a szürke hangulat az emberre gyakran, a nélkül, hogy maga is tudná keletkezésének az okát, mint köd a hosszu álomra készülő őszi tájra. De talán azért sem szólott Pántos, mert szemei hiven kisérték az előtte haladó párt s fülei is hegyezvék, hogy felfoghassanak minden hangot, minden szót, mit a szellő hozna amonnan.

Hiu kisérlet! Salamontornyiné ovatossága folytán mindinkább nagyobbodott a köz, mely az első párt a másodiktól választá. Azonfelül a második pár mögött pokoli zsivaj keletkezett. Ott a társaságnak kisérőt nélkülöző szépei fogták körbe Jordánfalvyt s nem is bocsáták többé magok közül, bár mennyire szivesen törekedett is volna a hórihorgas előre. Elég volt a leányoknak emez igyekezetet észrevenni, hogy annak meghiusitását feladatuknak tekintsék. Mert ezt igy követeli a leányok természete. De hogy Jordánfalvy se unja meg nagyon fogságát: mulattatásáról is gondoskodtak a kedves csintalanok. Az ehhez szükséges tárgy igen közelről kinálkozott. Holnap fog „tartatódni" Vihnyén az Anna-bál. Igen: az Anna-bál! Vihnye sem maradhat el a világtól s bár nem állithat is ki tánczosokat a sikra, de azért mégis kell hogy legyen Anna-bálja. Különben hogyan kerülhetne a sok bájos, szebbnél szebb, kedvesnél kedvesebb, szellemesnél szellemesebb hölgy és csipkés vagy himzett uszályuk az ujságokba? Pedig fürdőzésnél ez a fődolog, a mint ezt mindenki beláthatja, kinek helyén az esze. Ebből azonban most nagy baj háramlott szegény Jordánfalvyra. Nem csak tánczczal kinálta őt ez is, amaz is, hanem sűrűen is pattogtak a parancsok és megrendelések, hogy milyen tudósitásokat bocsásson a vihnyei Anna-bálról világgá. Jaj lesz árva fejének, ha valamely nőnek a nevét kifeledné a tudósitásból vagy elhagyná neve mellől a kitűntető jelzőt! Mindezt tizen, tizenöten, huszan kiálták egyszerre feléje. Mikép ne keletkezett volna ebből pokoli zsivaj s oly éktelen zajongás, melyet csak a szerte röpkedő füles baglyok huhogása mulhatott felül? Hogyan törhetett volna ilyen zaj közben Ferike édes ezüstös hangja magának utat Pántos füléig?

Mennél messzebb maradoztak el Salamontornyiné és kisérője: annál gyorsabban siettek Ferike és társa előre. Megkettőztették ez utóbbiak lépéseiket. A lábak öntudatlan s akaratlanul követték a nyugtalan sziv dobogásának sebes ütemét. Ferike szivét a gondolatok láziták, melyekkel saját fejtegetéseinek utóhangjául tépelődött. A merészen világba kandikáló fitos orrnak csonka hegyéről senki sem olvashatta volna le: mennyi keserűség és csüggetegség marczangolta a leánykának hullámzó kebelét eme gonosz órában! Bálint bácsi pedig azon tünődött: megragadja-e merész kézzel a szerencsének láthatólag kinálkozó üstökét, hogy ne teljesedjék rajta ujból végzetének sulyos átka: a habozásból keletkező örökös elkésés? Hiszen szebbet és jobbat eme kis leánynál bizonyára nem találhatna sehol sem e nagy világon! Másrészt azonban alapithat-e biztos reményt a mutatkozott biztató égi jelekre: a poprádi jó anya váratlan feltünésére, a porosz menyecskének szokatlanul merész csevegésére, Ferikének előtte nyilvánitott hitvallására? Hátha mindennek a vége mégis az lenne, hogy Ferike őt is kikosarazná csak ugy, mint a miképen részesiteni fogja Jordánfalvyt eme szerencsében? Az a kosár kétszeresen keserves adomány volna érett aglegény kezében!

A sok merengésnek, tépelődésnek, tünődésnek és gyorsitott lépésnek egyelőre az lett az eredménye, hogy Ferike és Bálint bácsi egyszer csak azon vették észre magokat, hogy Vihnyének hosszan elterülő fürdőépületével állnak szemben.

Bálint bácsit az épület régi ismerősként üdvözölte. Ennek külsője sem emlékeztetett a harmincz év lefolyására. Az épület állhatatosan hirdette, hogy szegény város tulajdona és közös lónak turós a háta. Csak a hársfasor az épület egyik szárnya előtt kapaszkodott kissé magasabbra és sűrűsödött bokrosabbnak. Ezt nem kellett tatarozni. Magától csinosodott.

Erre azonban Bálint bácsi most nem ügyelhetett. Mert Janó, ki a podgyászt rendeltetése helyére szállitotta, hiven teljesitette vala tisztét és a fürdő gazdája s bérlője már a tornácz előtt várta az ujon érkezett vendéget. Rögtön lefülelte Bálint bácsit, s nem maradt ez utóbbinak annyi ideje sem, hogy nyugodalmas jó éjszakát és csendes álmokat kivánhatott volna Ferikének, a mint az mellette beosont az emeletes hosszu épület barátságtalanul keskeny ajtója mögé.

A gazda rögtön fölvezette — igaz, sok mentegetőzés kapcsában! — Bálint bácsit a neki szánt padlásszobába. Mert Vihnyén ez már igy szokás. Az, ki váratlanul pottyan le az égből s nem rendel hetekkel előbb szállást, érje be vele, ha visszaküldetik ismét oda, honnan jöve: az ég felé. Lehetőleg felmagasztaltatik. Ezen változtatni annyival kevésbé lehetett, mivelhogy a földszintes, nagyobb részben eléggé barátságtalan szobák és az emeleten fekvő szellős, egészséges lakosztályok jelenleg — mint Vihnyén rendesen tavasztól őszig — mind el voltak foglalva. De illőnek is találta Bálint bácsi, hogy az a sok sápadt arczu szegény nő részesittessék a jobb elhelyezés kedvezményében. Megfelelt ezen gondoskodás Bálint bácsi jellemének, ki — bár nevették is e miatt sokan — a világért sem maradt volna vasuti kocsiban ülve, ha abban nőt látott állni. Végre pedig érkeztének megtiszteléseül tán csak nem fog épen ma tűz támadni a századok óta csendesen korhadozó épületben a végből, hogy a mindenfelől deszkafallal keritett keskeny rakaszban őt szénné, korommá és porrá hamvaszsza! Ellenben itt fenn még jobb levegőt szivhat s innen még bizalmasabban társaloghat a holddal és a sok ezernyi csillaggal. A helyzet tehát előnyös is.

Alig is várta Bálint bácsi, hogy a gazda távozzék. Rögtön felrántotta a lakásául rendelt rakasznak parányi ablakát és felkapaszkodott ennek könyöklőjére, lógászva s himbálva rövid, a padlóig le nem érő lábszárait az ablakmélyedés keskeny ürében. Leküzdhetetlen ösztön kényszerité, hogy arczát, mellét elébe tárja az esti szellő hűsitő leheletének és számitgassa a csillagokon: tegye-e vagy ne tegye a nehéz lépést, melyre szivének bátoritó sugalata készteti untalan?

Az a végzetes Amália-hegy! Mennyi reménynyel kecsegtette Bálint bácsit, édessel és vég nélkül boldogitóval! És mi lett eme reményekből? Mi követte azokat? Hosszu-hosszu örömtelen élet! És még ha saját vétkének öntudata vagy a szeretettnek méltatlansága igazolhatná a válságos fordulatot! De Bálint bácsi maga sem birja megmagyarázni, miért történt, a mi hihetetlennek, teljesen lehetetlennek látszott és mégis bekövetkezett? A fürdő-ivad nem tarthat örökké. Oszoltak a vendégek. Dél felé távozott az egyik, a másik északnak. A válást, mely rövidnek igérkezett, elviselhetővé tette az eskü, mely ama hold jelenlétében, mely most is oly nyugodtan sétál ott fenn a kék űrben, fogadott örök hűséget, édessé varázsolta pedig a sűrű levelezés. Minden nap szállott a levél innen arra, onnan emerre. Tömören bekarmolt négy lap legalább — soha kevesebb! Volt ömlengés, sohajtozás, epedés bár mennyi, versben és kötetlen beszédben; csak a döntő szót nem birta Bálint bácsi tolla hegyére erőszakolni. Félénken latolgatta viszonyait s remegve gondolt a terhekre, melyek uj háztartás megalapitásától elmaradhatlanok. Még csak ezt a termést, azt az előléptetést akarta megvárni. Aztán — majd ha teljes kényelemmel fogja körülvehetni az angyalt, kihez soha se érjen fel a föld nyomora, a lét gondja, — aztán fog nyilatkozni — rögtön! Hiszen mi is az a rövid várakozás, viszonyitva az örökkévalósággal, melyre szól a hűséget fogadó eskü? Halogatta tehát Bálint bácsi napról-napra az elhatározást; fohászkodott, epedett, de várakozott. Várakozott addig, mig egyszer csak a levelek, melyek amonnan valának szállandók emerre, ritkulni kezdet-

tek s végre teljesen elmaradtak. De nem teljesen; még sem. Mert szép reggelen megérkezett a tudósitás, mely hirdette, hogy az angyal megsokalta a mennyei boldogságot, megunta a várakozást, sutba dobta szárnyait és — férjhez ment, olyan emberhez, ki nem epedett, nem sohajtozott, nem ömlengett, de szembe mert szállni az élet gondjaival. Vége volt, vége mindennek! És igy járt aztán Bálint bácsi még néhányszor. Addig tervezgetett, számitgatott, gondoskodott jobb létről: mig sorban elszegődtek tőle bátrabbak mellé, a kiket boldogitani kivánt, ő pedig hajzatának enyészetét megérte s máris megnyugodni készült a sors végzetében. Hasztalanul küzd ez ellen ugyis az ember!

De most közbe lépett Ferike és feléledtek másodvirágzásra a remények, melyekről azt hitte Bálint bácsi, hogy rég eltemetvék s fű is lengedezik már a fölöttök domboruló sirhantokon. Ha a szó, melyet a poprádi indóházban, a beteg gyermekét vigasztaló anya hitegetéseiből felkarolt, mennyei nyilvánulás volt volna? Ha a sors nem ok nélkül küldötte volna őt Vihnyére?

Bálint bácsinak az ablak keresztfájába kellett kapaszkodni, hogy le ne szédüljön kakasülőjéről. Kavargott vele a világ, ha a nagy, végtelen, határtalan boldogságra gondolt, melynek hajnalhasadta pitymallott feléje. Boldog isten! Hát még neki is lehetne neje? Talán gyermeke is? Mennyiért árulod országodat, uram király? Nem adok értte egy fillért sem! Tartsd meg! Nem kell! Beérem a magam sorsával! Nem adom országodért!

Bálint bácsi lelkesülten szökkent le az ablakról. Megállapodáshoz jutott. Most ugyan ne előzze meg senki! Hasztalanul kérdezi azokat a buta csillagokat. Azok nem felelnek, csak ragyognak. Elhagyhatnák pedig bizvást ezt is, mert ragyogásuk ugy sem ér fel ama szempár ragyogásával, melynek nincsen hasonmása kerek e nagy világon.

Kenyértörésre kerüljön a dolog mindjárt, sebtiben! Mi volt eddig láttatja a sok latolgatásnak, megfontolásnak, halogatásnak? Kudarcz! Most bátorság vezéreljen győzelemhez. Beavatja titkába Pántost. Az legyen kérője — mindjárt, holnap reggel. Az Anna-bál mátkapárt lásson körében!

A társaság rég bevonult a házba. Látta azt magaslatáról Bálint bácsi, de nem jelentkezett érkeztekor. Még akkor a csillagokkal volt dolga, azokkal társalgott. Most lerohant a padlásról az emeletre, utba igazittatta magát az ott fülön csipett csizmatisztitóval, és erélyesen kopogtatott az ajtón, melynek Pántos szobájára kellett volna nyilni.

De ez az ajtó nem nyilt meg. Zárva volt. A kulcslyukon át sem pislogott gyertyavilágitás.

— Nyisd az ajtót, Géza! Én vagyok! Bálint! Szólnom kell veled. Rögtön!

— Alszom már, — hangzott vissza belülről mogorván.

— Hogyan alhatnál? Hiszen szóltál!

— Lefeküdtem, beteg vagyok, alszom. Menj te is aludni! Okosabbat sem tehet ember ez ostoba világon! Jó éjszakát!

Hiába dörömbölt Bálint bácsi még sokáig az ajtón. Pántos nem jelentkezett többé.

Végre visszavánszorgott Bálint bácsi is deszkaházába, elégületlenül és zsémbelve. Ha ez a késedelem ismét veszteséget szülne nyomában? Szivtelen Pántos!

Bálint bácsi kidülleszkedett ablakából. Körülkémlelte az alatta fekvő fürdőházat. Ha megláthatná az aranyosnak legalább az árnyékát?

Nem látta meg. Minden lélek mély álomba látszott merültnek. Csak egyetlen kis ablakból, Bálint bácsi szomszédságában, a magasban, csillámlott kis sugár, rezgő csikot rajzolva a tető zsindelyeire. Jordánfalvy kapargatta ott a tudósitást a holnapi vihnyei Anna-bálról — látatlanba, és előre gyönyörködöttt a gonosz képzeletben: mint fog szörnyűködni a sok uszályos népség, ha egyedül Ferike neve mellett találandja meg az irigyelt jelzőt, a bájost! Igy kell nekik! Mérgelődjenek ők is! Lakoljanak! Éljen amaz irodalom, mely készséggel szolgáltatja nemes boszuvágy kielégitésére az eszközöket!

Mit tehetett Bálint bácsi? A jövő boldogság nem indokolhatná a mostai virasztást. Ledőlt tehát ágyára s a hosszu utazás fáradalmai és — fájdalom! — a kor is, melynek Bálint bácsi nem örvendett, csakhamar érvényesitették hatalmukat. A szebb jövő kecsegtetése nem birta Bálint bácsit ébren tartani. Aludt nem sokára. De az éber álmodozás képletei követték őt az álom országába. Mellette lépdegélt Ferike, fürödve a hold fényében; csakhogy, ha megakarta ragadni Ferike kezét, hogy azt dobogó szivéhez szoritsa, nem Ferike arcza, hanem az Amália-hegy szépeé tekintett feléje, ránczbarázdáltan és éktelenül, és a kassa-oderbergi vasut okos porosz menyecskéje nevette gunyosan fülébe: „Zu spät, alter Freund! Hoppon maradsz!“

Kinos éjszakája volt Bálint bácsinak, nagyon kinos. Drágán fizette meg a rövid boldogság árát. A multak emlékei zavarólag vegyültek a vén legény fiatal szivének legujabb vágyai közé s nem engedték a későn fakadt virágot teljes szinpompáig fejlődni.

Bálint bácsi korán ébredt. A kelő nap még küzdött az éj harmatának ködével és sugarai csak a „kötenger“ felé vezető hegynek Bálint bácsi ablakába kandikáló csucsát aranyozták meg, felköltve a madarakat vig csevegésre.

Bálint bácsi mégis rögtön talpra ugrott. Nem birt a kinpadon tovább békén megmaradni. Magára hányta-vetette öltözékét s hosszan kifeküdt a feltárt ablak párkányára. Levegőre, sok levegőre volt szüksége, szivnia kellett azt hosszu légzéssel, ha nem akarta, hogy éjszakai álmainak füledt gőzkörében megfuladjon.

Mély csend honolt a kies völgyben. Csak itt-ott szállingolt egy-egy hevér kinos-keserves keresete után, a távol eső bányamű felé. Kachelmann nagyszerű vasgyárának a fürdőház közelében elterülő számos épületében sem mutatkozott még élet. A munkára ébresztő harang még szunyókált a gyártulajdonos villájának bejárata előtt. Bálint bácsi szabadon űzhette-fűzhette gondolatait; senki sem zavarta. Csak a tollaikat tisztogató és egyengető verebek csiripeltek közelében az ósdian magas háztetőn.

Tegye-e vagy ne tegye? Az volt a kérdés! Pántos segitségével-e vagy a nélkül? Ki az, a ki erre kielégitő választ adhatna? És bárcsak ennek a reggeli tiszta levegőnek, a mindent megvilágitó nagyfénynek ne volna oly kiábránditó hatása! Bálint bácsi nem mert a szobába visszafordulni. Attól tartott, hogy saját arczának hasonmását pillanthatná meg a tükörben. Erre pedig most legkevésbé vágyakodott.

Egyszerre csak felegyenesedett oly hirtelen, mintha villám csapott volna elébe. Mindkét kezét ellenzőül boritá szemei fölé és hosszan, tartósan tekintett le a völgybe.

Nem csalódott. A parknak elkeresztelt kezdetleges ültetvényben, melyet csak szekérut választ el a fürdőháztól, nő sétált magányosan és ez a nő — Ferike! Ha azt is nyugtalanitó álmak kergették volna szobájából ily korán a szabadba! Boldog isten! Ha emez álmok érett férfia Bálint bácsi volna!

Vége volt minden tűnődésnek. Nem hiába szerezte Bálint bácsi a sok sajnos tapasztalatot. Nem fogja most is elszalasztani, a sors különös kedvezéséből elébe tálalt alkalmat. Bolond volna, ha tenné. Dőljön el a koczka!

— Talpra magyar! — Itt az idő! Most vagy soha! — idézé Bálint bácsi csonkán Petőfitől és néhány ugrással, melylysl hősiesen koczkáztatta csontjai épségét, lenn termett a parkban — Ferike oldalánál.

— Ugy-e, azt mondta tegnap, hogy magát érett férfi feleségének szánta? — kérdé, minden más szokásos beköszöntő mellőzésével, Bálint bácsi rohamos heveskedéssel a hölgytől.

Ferike szemei eddig állhatatosan a talajon bolyongtak vala. Valószinűleg a rég nem egyengetett ut homokszemeit számitgatta. Ebből keletkezhetett mély elmerült-

sége, mely miatt észre sem vette Bálint bácsi közeledését. Most, a váratlan megszólitás folytán kissé csodálkozóan tekintett fel a jövevényre s hátra simitá a csalfa fürtöt, melyet a szép reggnek enyhe szellője ismét ott lebegtetett vala a pisze orrocska körül. Derengni kezdett-e Ferikében a keletkezendők sejtelme? Nem tudjuk biztosan. De annyi tény, hogy a mosolygó szép szemekben ármányos csillám kezdett fakadozni s a kis száj körül is gyanus izomrángás jelei mutatkoztak, a mint most Bálint bácsinak majd sápadó, majd ismét rézpiros arczát maga előtt meglátta s tapasztalni kényszerült, hogy a belső háborgásnak félreismerhetetlen tünetei ezt az arczot — legalább is nem szépitik.

Ferike mégis rendelkezett annyi erővel, hogy nem nevetett Bálint bácsi szemei közé. Lehetőleg komolyan adta meg a kivánt választ.

— Igen, ezt mondottam.

— Nem ülne-e velem ide, erre a lóczára? Mondani akarnék valamit, kis hugom.

— Nem végezhetnők ezt járkálva is?

— Nem. Fuldoklom.

— Ugy hát telepedjünk le. Igy. És most?

— Mondja, kis hugom — de igazán és himezés nélkül, — érett férfinak tart-e engem?

— Kétségtelenül, bácsikám, nagyon megérettnek.

— Hm, hm! Ugy hiszem: nem jól szövegeztem a kérdést. Voltaképen azt ohajtanám tudni: olyan férfinak lát-e, kis hugom, a ki még beillenék bizonyos édes álmokba központnak?

Ferike hirtelen ráharapott ajakára. Eddig csak megőrizte nagy nehezen komolyságát. Most veszélyezettnek érzé magatartását. A gonosz fürtöcske már ismét ott lebegett a fitos orr körül és gyanus himbálózásnak eredt. Az izomrángások a kis száj körül sűrűbben ismétlődtek. Nagy megerőtetésébe került Ferikének, hogy ne nevessen, ha Bálint bácsit, — ezt a jó, csak most kissé dult képű öreg urat — leánynézőben járónak gondolta.

Mit feleljen Ferike a kerülő uton közeledő kérdésre? Megmondja-e leplezetlenül, hogy meggyőződése szerint az „érett férfi“ és a „vén ember“ fogalmai nem azonosak? Megvallja-e őszintén, hogy Bálint bácsinak bizalmat keltő arczát a találkozás első pillanatában megszerette s hogy őt nagyszivesen vállalta bácsijának, kész volna atyjakint is tisztelni, de férjének — brr, borzalom! — férjének sehogy sem birná képzelni s még kevésbé fogadni? Vagy csak nagyot nevessen és elszaladjon, rábizva Bálint bácsira, hogy tetszése szerint magyarázhassa magának a furcsa viseletet?

A válasz elmaradása, a szünet, mely Ferike töprengése közben beállott, bár mennyire rövid vala is, eleget mondott Bálint bácsinak, többet talán, mint mennyit vele száz szó értethetett volna meg. Bálint bácsi — semmi kétség! — itt is elkésett.

Nem váltakozott most már arczán a halványság a pírral. Eltűnt arról tartósan a rezesség szine. Bálint bácsi sápadt lett, mint akár a halál martaléka. Nem dühöngött. Jól érezte, hogy „érett férfi“-hoz nem illő hevessége olyan helyzetbe sodorta, mely rákente a nevetségesség mázát. Nem kivánta eme máznak idegeket csiklándoztató villogását fokozni is. Csak szemeit fordità el lassan és fájdalmasan a leányról és nyöszörgésnek is beillő fohászszal könnyitett szorongatott kebelén.

Ferike rögtön megszánta a jó öreg urat. Eltűnt a nevetésre ingerlő viszketegség s helyébe lépett az őszinte sajnálat, mely nem latolgatja aggódva a fájdalom enyhitésének eszközeit s megragadja közülök azt, mely elsőnek kinálkozik utfélen.

Ferike ráfektette rózsás kis kezét Bálint bácsi karjára.

— Édes bátyám, — szólt szeliden és leirhatlan lágysággal, — a bizalom közeledése viszont bizalomra kötelez. Mondhatnám, hogy Jordánfalvynak tolakodása tegnap annyira felháboritott, hogy indulatoskodásom heve olyanok mondására is ragadott, mikre soha sem gondoltam. Nem teszem. Mert valótlant állitanék s önt, kedves jó bácsim, nem akarom ámitani. Megvallom őszintén, hogy tegnap teljesen valót mondottam; csakhogy — — csakhogy — — akkor — — midőn megsugtam, hogy magamat érett férfi feleségének szántam, — — nem az egész tisztes osztály, hanem határozott alak lebegett előttem. Most már — tevé hozzá Ferike, hangjából kiérezhető keserűséggel, — most már ennek is vége s én — vén leánynak maradok. Ma éjjel határoztam el magamat erre.

— De miért tenné? Nagy kár volna, ha faja veszne, — mondá Bálint bácsi révedezőn, a nélkül talán, hogy nagy kábultságában tudta volna gépiesen elmondott szavai értelmét. — Megbánja ezt utóbb minden ember? Miért tenné tehát, min nincsen áldás?

— Mert az álom mindig csak álom. Nincs abban valóság. Kába épit futó homokra.

— Nem értem.

— Lássa, bácsi, ha hetekig tanusitott leplezetlen ragaszkodás sem ovhatja meg a leányt a veszélytől, hogy bármely éretlen, idétlen ripőknek szemtelenül tolakodó közbelépése félreértést keltsen és megingathassa érzelmei nyilvánulásának őszinteségében a bizalmat; ha érett férfi sem tekinti a leányt egyébnek szélkakasnál, melyet minden szellő megingathat: megérdemlik-e akkor a férfiak, hogy szerelmökben higyjünk? Ki bennem nem bizik: abban én hogyan bizhatnám?

Bálint bácsi figyelmezni kezdett. A más baja feledtette vele a magáét.

— És az a bizonyos egy? Nem mondaná meg, édes hugom, hogy azt az egyet a világ mely néven hivja?

Ferike lesülyeszté fejét. Nem válaszolt. Kis lábának hegyével turta a homokot.

Bálint bácsi ismét nyilt szemmel tekintett a kis leányra. A részvét élesitette szemeit és rövid megfigyelés után meglátta a bánatot is, mely Ferikének földhöz szegezett, merengő szemeiből kisugárzott. Tisztában volt azonnal magával, hogy eme bánaton, ha teheti, segitenie kell. Ha ő nem lehet is boldog: legyen boldog legalább ez a kedves teremtés. Szerethette volna-e azt, ha az önzésnek befolyást engedne érzelmeire? Nemcsak boldogulni, boldogitani is kivánt és ez utóbbit talán még most is megteheti. Ebben legalabb nem akadályozza a vénség.

Gondolkozott Bálint bácsi rövid időig. Megfontolt minden szót, melyet Ferikétől hallott vala és átgondolta az egész helyzetet. Egyszerre czikázó villám vonult át agyán. Tisztán látott.

— Azt az egyet Pántosnak hivják, ugy-e? Lelkem, galambom, kis hugom! Csak most szóljon igazat. Bizzék bennem.

Ferike most sem találta a választ; de feje megmozdult s ez a mozdulat nem jelentett „Nem“-et.

Bálint bácsi feledte reményeit, bánatát, búját. Örömtelten csapta össze kezeit, felugorva ragyogó arczczal a lóczáról.

— Hiszen ez felséges! Mindig ilyen okos asszonyt szántam bogaras öcsémnek. Megrendelésre sem kaphattam volna jobbat számára. Lelkem, angyalom, ne buslakodjék! Nyélbe ütjük a dolgot!

— Mondtam már, bácsikám, — vágott közbe nagyszomoruan Ferike, — hogy mindennek vége. Nem lehet azon többé segiteni.

— Azt szeretném látni! — pattogott Bálint bácsi, ki heves vérmérséklettel megáldott emberek módjára, már ismét teljesen beleélte magát legujabban vállalt szerepébe.

Ferike ajkairól sohaj lebbent el. Ha már ennyit vallott: miért ne mondana még többet is?

— Hallgasson meg nyugodtan, bácsi. Szeretem öcscsét szivem első gerjedelmével, még el nem forgácsolt egész erejével. Hogyis ne szeretném? Heteket töltöttem itt társaságában. Ismeri őt, bácsi. Mondja: lehet-e, ismerve, őt nem szeretni?

Bálint bácsi rázta a fejét és tiltakozóan tellegetett karjaival.

— Nincs hozzá fogható nemes, a szó szoros értelmében nemes és eszes ember a világon. Szivének jósága, tapintatának gyöngédsége, gondolatainak mélysége s akaratának erélye teljesen meghóditott. Akaratlanul követtem minden léptét. Egekbe emelt a tapasztalat, hogy kezdetben szivesen megtűrt közelében, utóbb simult is és végre ragaszkodott hozzám. Büszke valék magamra, hogy ilyen férfi érdemesithet vonzalmára s elhatároztam, hogy neki, csak neki szentelendem egész életemet, ha azt kész a magáénak elfogadni. Nem titkoltam ezt előtte s van okom hinni, hogy őt rajongásom nem sértette. De nem titkoltam büszkeségemet mások előtt sem s ezért kell most lakolnom. Furcsa teremtések vannak az emberek közt, kik haszonvágy nélkül is gyönyörködnek a rossznak tevésében. Megirigyelhette valaki tőlem a szeretetreméltó férfi hódolatát. Vagy sérthette talán társnőim egyikének a hiuságát, hogy ez a férfi, kit nálamnál szebb, szellemesb, kedvesebb hölgyek környeznek, a ragyogó környezetnek közepette mégis csak velem, mindig csak velem foglalkozik. Konkolyt hintettek utamra. Ide rendelték, ide csalogatták Jordánfalvyt. Semmi kétség: megrendelésre jött az ide, nem önszántából. Már néhány nappal megérkezése előtt tudakolta tőlem Pántos: ismerem-e Jordánfalvyt? Feltűnt nekem már akkorban a kérdés. Tudtam, hogy Jordánfalvy nevét Pántos előtt soha sem emlitettem, hogy a hozzám intézett kérdés csak alattomos suttogásnak, talán fülbesuttogásnak lehet a következménye. De megvallottam nyiltan, hogy Jordánfalvyt nem csak ismerem, hanem tolakodó üldözésének tárgya is voltam s azért a fővárosi körökben széltiben hangoztatják nevemet, mint azét, kinek szenteli Jordánfalvy legujabban imádását. Nem titkoltam azt sem, hogy Jordánfalvyt csak megvetni tudom. Ezzel megadottnak véltem a kielégitő felvilágositást. Azonban tegnap reggel Jordánfalvy váratlanul Vihnyén termett s azzal a szemtelenséggel, mely csak az ilyenféle emberek sajátja, minden alkalmat megragadott, hogy hozzám furakozhassék. Hiába volt minden igyekezetem. Nem birtam tőle szabadulni. Sőt mennél több gunyt, ellenszenvet, megvetést éreztettem vele: annál szorosabban füződött lépteimhez. Kétségtelen: gyönyörködött tehetetlen vergődésemben. Hogyis ne? Hiszen utasitás szerint cselekedett! Pántost kellett elidegenitenie tőlem s ugyanazért oly bizalmasságot negélyezett velem szemben, melyre — istenemre! — soha sem jogositottam. Nevettem kezdetben az otromba pöffeszkedést; utóbb vérig lázitott az. Vérig lázitott annyival inkább, mert tapasztalnom kellett rémülve, hogy Jordánfalvynak ide érkezte óta megváltozott. Pántosnak irántam addig tanusitott viselete. Visszavonult tőlem teljesen s még ha szóltam is hozzá, alig érdemesitett válaszra. Meglestem őt a folyosón, midőn tegnap estve a társaság visszatérte után szobájába készült vonulni. Utját állottam s kényszeriteni akartam, hogy felvilágositó kérdéseimre feleljen s nyilatkozatomat meghallgassa. De ő — a mindig udvarias férfi — könnyű hajlongással osont el mellettem, befordulva szobájába. Nem kételkedhetem többé: Pántos azt hiszi, hogy őt megcsaltam, midőn Jordánfalvyra vonatkozó kérdésére feleltem. Már pedig férfi, ki azt hiheti felőlem, hogy bár életem megmentése végett hazudhatnám, az engem becstelennek hisz s azért nem lehet férjem, annak én nem lehetek neje. Beláthatja, bácsi, hogy eme meggyőződésem folytán Pántost tőlem áthidalhatlan őrvény választja. Köztünk mindennek vége.

— Majd meglássuk! — kiáltá most Bálint, ki eddig nyugodtan hallgatta végig a leányka hosszas elbeszélését, melyen nyilván a szivből fakadó kesergés szinezete ömlött el. Ezzel Bálint ur megfordult és oly sebesen iramodott a fürdőház felé, mint a mennyire rövid s kövér termetétől telt. Hasztalanul kiáltott Ferike utána, hasztalanul kérte őt maradásra. Bedugta kezeivel füleit s nem állapodott meg többé.

— Azért is boldogitani fogom őket! Nem engedhetem, hogy ezek is olyan gyászos állapotra jussanak, mint melybe én keveredtem — suttogá előre történtése közben. — Megmosom annak a bolondos embernek a fejét szappan nélkül s tudom, hogy nem fordul be többé a laczikonyhára, ha ananászszal kinálják!

Fel akarta Bálint bácsi rögtön keresni Pántos szobáját. Ha most sem nyilnék előtte az ajtó: majd kifesziti. Másnak az ügyében nem tartozik azzal a kimélettel, melyre tegnap kárhoztatta elfogultsága. Most jó járatban van.

Azonban a szerencse megkimélte Bálint bácsit gonosz szándéka érvényesitésének kisérletétől.

Pántos a hársfasor tövében méregette hosszu lépésekkel a talajt a fürdőház előtt. Bálint bácsi nyomban melléje csatlakozott.

— Hallod-e, kedves öcsém, — kezdé Bálint ur hosszas bevezetés nélkül rövidesen, — hány évvel is vagy fiatalabb nálamnál?

— Tizenöt évvel.

— Tyhű! Csak tizenöt évvel! Mi az? Egy lehelet! No de most nem erről foly a szó. Mást kérdek. Tudod-e mi lehetnék most, ha tizenöt év előtt józan volt volna az eszem?

— Nem tudom.

— Tizennégy éves fiunak vagy leánykának az apja. Az bizony. Ráadásul volna kedves jó feleségem is, ki gondomat viselné aggságomban. Te is részesülhetnél tizenöt év multával ilyen szerencsében, ha most nem bucsuzott volna el tőled az eszed. Hej, fráter, pedig keserves dolog ám az, ha az ember maga kénytelen megfőzni a herbatheát!

— El kell viselnem, a mit a sors rám mért. Vén vagyok már arra, hogy házasodjam. Elszalasztottam a kedvező időt. Már késő.

— Vén? Az hát! Hogy volnál vén? Talán negyvenedik évedet sem töltötted még be. Magad mondod, hogy tizenöt évvel vagy fiatalabb nálamnál. Pedig hát magam is csak imént —. No de most nem erről foly a szó. Mást kérdek. Mondjad! Voltaképen miért nem házasodol?

— Mert ilyen vén legényt, mint én vagyok, nő nem szerethet. Vásáros portékává pedig nem kivánok silányulni. Utálom a hideg szivvel kötött házasságokat. Százszor inkább maradok agglegénynek, hogysem oly nővel kellene holtomiglan élnem, kiről tudom, hogy nem szeret. Nem vagyok békavérű!

— Tudom! Nem tagadhatjuk meg az atyafiságot. De én meg azt mondanám, hogy derék jóravaló nő szeret téged. Még pedig nemcsak derék és jóravaló, hanem szép is, fiatal is, jó is, okos is, kedves is, szóval valóságos angyal. Mit szólnál aztán ehhez?

— Azt, bátya, hogy álmodol. Nem kapnak már rajtunk a leányok. Van elég fiatal ember, kihez csatlakozhatnak.

— Hát talán te nem vagy fiatal? Hej, volnék csak tizenöt évvel fiatalabb! Majd megmutatnám, mit tennék. Nem vesződném bolondos fejeddel. Igy is —! No de most nem erről foly a szó. Mást mondok. Bujjál ki bőrödből örömedben. Ferike szeret téged.

— Képzeled? Volt idő, mikor magam is azt véltem, és — miért tagadjam? — boldog is valék eme hitemben. Kiábrándultam. Vége.

— Kiábrándultál? Holdkóros vagy. Hát ki miatt kosarazott ki en —? No de most nem erről foly a szó. Mást kérdek. Szereted-e Ferikét te is?

— Nem vagyok piperkőcz. Nem változtatom minden nap gunyámat, még kevésbé érzéseimet.

— Ez hát kielégitő! Most mondd még: miért nem bizol Ferike viszonszerelmében?

— Figyeld meg Jordánfalvyt és megleled a választ. Nem vagyok holdkóros.

— No, öcsém, ez már valami. Erről többet beszéljünk.

— Kár a szót vesztegetni. Ilyen vetélytárssal nem versenyezhetek. Ha tehetném sem akarnám tenni. Leány, ki ilyen ficzkót megtűrhet közelében

s azt még maga után is csalogatja, az nem nekem való.

— Ki meri állitani, hogy Jordánfalvyt Ferike csalogatta ide?

— Megmondhatnám. De érjed be vele, ha én mondom.

— De nem érem be vele! Mert az állitás alávaló hazugság, téged pedig nem tartalak képesnek ily nyomorult rágalom koholására. Hiába szabadkozol, hiába csititasz. Tőlem ugyan nem szabadulsz. Nem türöm én, hogy valaki saját piszokjával kenje be azt, kit én szeretek. Mert a kit szeretek: annak hiszek is. Már pedig Ferikét —. No de most nem erről foly a szó. Mást mondok. Ezt a tárgyat bővebben kell megbeszélnünk. De nem itt az ablakok alatt, hol minden szavunkat kileshetnék. Még mi is hirbe keveredhetnénk. Mert hát magam is —. No de most nem erről foly a szó. Jer velem innen a parkba!

És nem várva a választ, belekapaszkodott Bálint bácsi Pántos karjába. Czipelte a vonakodót magával.

Nem jutottak messzire. Az ültetvény rácskapujánál rábukkantak Ferikére, ki a fürdőházba visszatérni készült.

Bálint bácsi rögtön lerántotta karimás kalapját és mély hajlongások közben mutogatta tar fejét.

— Nagyérdemű kisasszony! Ez a bolondos érett férfi szeret téged, de nagyon. — Bölcs férfiu! Ez a fitos kis hugomasszony szeret téged, nem kevésbé. — Igy! — Most végezzetek egymással. Ne keseritsétek életeteket kölcsönös ostobáskodással. Ne bolondozzatok. Ferike nem hivta ide Jordánfalvyt. Mondja meg maga: igaz-e? Legyetek aztán okosabbak nálamnál és — alázszolgája!

Felcsapta Bálint bácsi karimás kalapját nagy hetykén, gyorsan megfordult a sarkán és lohogva sietett el a fürdőháztól távolabb eső templom irányában. Utközben mindkét kezével hevesen rángatta torzonborz bajuszának két végét, kifelé forditott tenyerekkel. Megesett közben, hogy egyik-másik keze fejével végig simitott szemein is. Porszemek eshettek abba az öntözésre soha sem méltatott szekérutról. Ugy hiszszük.

Mit tárgyaltak időközben Ferike és Pántos egymással? Ennek kinyomozását nem tartottuk feladatunknak. Mert nem vállalkoztunk eme két ember szerelme történetének megirására. Csak Bálint bácsi fürdőzésével van dolgunk; egyedül ennek nyomait kisérjük. A többihez semmi közünk.

Bálint bácsi pedig taposta buzgóan a göröngyös ut porát és elszántan mardosta a szelelni nem akaró szivart, melyet fogai közé dugott vala. Hányta-vetette a rossz dohánytekercset szájának egyik végéből a másikba s közbe, az utszéli verebek és búbos pacsirták mulattatására, szakadozott szavakban hangos magánbeszédet folytatott magamagával.

— Tizenöt esztendő? Mi az? Egy lehelet! Es mégis! De ilyenek a leányok! Még az okosak is. Minő lehet a többi? Szegény férfiak! Engem ugyan nem tesztek többé lóvá! Higyje bolond az okos beszédet. Okos beszéd? Az ám! Csakhogy kilyukad mégis a szeg a zsákból. Aztán jaj neked! De hát a természet is bolond! Miért nem születhettem volna később, — például tizenöt évvel később? Ki panaszolhatná? Most nem kellene más szekerét tolnom. Tizenöt esztendő! Mintha nem volnék most is legény a gáton? Kell is ahhoz fekete bajusz és fürtös fej! De hát ilyenek az okos leányok! Szóval tartják az ember fiát. Sok hűhó semmiért. Czifra beszéd, hegedűszó, csak fülnek, nem szivnek való. Nesze semmi: fogd meg jól!

Imigyen folyt ez tovább is, faluhosszant, mig csak Bálint bácsi be nem tért a plébánia udvarára. Rövid értekezést tartott ott az emberséget tudó fiatal tisztelendő urral és kedves hugával, s aztán valóságos ragadozó állat dühével pusztitott a plébánia kertjének virágai közt. Nem hagyott meg közülök egyet sem tövén. Letarolta mind, Csáky-szalmás rakásra gyűjtve a sok áldozatot. Utóbb betért a mesterhez és ott hasonlóan cselekedett.

Visszatérvén a fürdőházba, fellopózott padlásszobájába, felcsalta oda a vendégek kiszolgálására rendelt takaros szobaleányt és — bátran daczolva az ebből kerekedhető suttogással — sokáig sugott-bugott azzal zárt ajtó mögött. Csak ezen fontos előzmények végeztével bandukolt lábujjhegyen le az emeletre s ott Salamontornyiné ő nagyságának ajtója elé.

Odalapult az ajtóhoz és fülét a kulcslyukhoz illesztette.

A hallottakkal meg lehetett elégedve. Mert csakhamar örömsugárzó arczczal egyenesedett föl és — néma bókkal üdvözölvén az ajtó szurkos tábláját — kopogó lépésekkel távozott ujra a fürdőházból — fel az Amália-hegyre.

Igen az Amália-hegyre! A fenyőboritott Amália-hegyre!

A multak emlékeit akarta-e felfrissiteni, hogy feledtessék a legujabban szenvedett vereséget? Vagy talán azért tollászkodott fel a magasra, hogy ott fűnek-fának elpanaszolhassa: miszerint mégis csak szomoru az emberek sorsa! Szalaszszad el a kedvező pillanatot és nincs törekvés, nincs bánat, mely azt visszahozhatná! Ki téves irányban indult meg: nem juthat az a kivánatos czélhoz!

Bálint bácsit estig nem tisztelhették a fürdőtársaság körében. Visszaérkezvén kirándulásából, tolvajok módjára kapaszkodott fel magasban fekvő palotájába, ügyelve gondosan, hogy senki le ne fülelhesse.

Asztalán kis papirszalagot talált s erről e sorokat olvasta le: „Köszönöm az önzetlen közbejárást. Tudok mindent. Rendben van minden. Az agglegénységtől bucsuzik barátod, Géza.“

Eme soroknak nagy volt a hatásuk. Nyomban eszébe jutott Bálint bácsinak, hogy ma még nem evett. Csengetett s hordatta nagy rakásban az ételeket ketreczébe. Nem irgalmazott sem a ráknak, sem a pisztrángnak, sem a paprikás káposztának, sem az őzcombnak, legkevésbé pedig a turós csuszának. Három ember számba falt. A nagy bubánat és még nagyobb öröm vegyüléke rendkivüliségig fokozta étvágyát. Evés és megfelelő ivás közben, sok gomolygó gondolat közül végre kiemelkedett a megnyugtató öntudat, hogy minden kornak megvan megfelelő sajátos élvezete és az öreg ember érje be vele, ha gyomra annyira ép, hogy megtűri büntetlenül a sok evést és még több ivást. Többet a sorstól ne követeljen, mert — tempi passati!

Este azonban elhagyta Bálint bácsi padlásszobáját, még pedig teljes diszben. A szobacziczus ugyancsak kitett magáért. A sok virágból, melyeket Bálint bácsi a tisztelendő ur s mester kertjében kapart vala össze, olyan bokrétát kötött, mely beillet volna vendégoldalas, hat ökrös szekér hátsó kerekének.

Ezt az illatozó kereket tolta Bálint bácsi maga előtt, midőn Vihnye fürdőházának nagy tánctermébe lépett.

Megállott az ajtó közelében nagykevélyen és elégülten tekintett körül a teremben.

Az áldásos gyógyhely tulajdonosa, Selmecz város, ugyancsak kitett magáért! Nem csak megvilágitásáról gondoskodott a teremnek, nem csak felsuroltatta emez ünnepélyes alkalomra a padlót s az egyik sarokban szunyókálni szokott, husz év előtt hangolt zongorát is kitolatta a teremből a szomszédos ebédlőbe: hanem még tánczosokról is gondoskodott. Pedig nem kis nehézséggel kellett e tekintetben küzdenie. Iskolai szünidők levén: most nem állott rendelkezésére a hires bányászati és erdészeti főiskolának edzett, derék fiatalsága, melylyel husz fővárosi tánczvigalmat is meglehetne népesiteni. A város tősgyökeres atyáinak java-fiai is tudja a jó ég merre kóboroltak, talán védvén a békét Bosnyák országban vagy készülvén uj babérokra Novi-Bazár elfoglalásánál. De azért mégis sikerült — a csak kevésbé sánták, nem egészen siketek és félszeműek kellő megválogatása után — a földes uraság főintézőinek tiz olyan feletánczost összeállitani, kikkel a vihnyei fürdővendégeknél elkényeztetettebb hölgykoszoru is be fogná érhetni — mások hiányában.

Ezek az elszánt ifjak szállingoltak Bálint bácsi ér-

keztekor a teremben, vagy támogatták a sarkokat, tűnődve azon: nem feledték-e még el a virágos szólamokat, melyeket az általok szerzendő élvezetek ildomos bevezetéseül rendel ilyen alkalmakra az „Ügyes társalkodó.“ A hölgyvilág eddigelé csak távolléte által tündökölt. Hogyis jöhetne addig a terembe, mig a barna primás hegedűjének a húrja nem czinczog. Hiszen megelőzhetné jövetelben egyik a másikat. Az elsőnek érkezés kudarczát pedig még Vihnyének hatalmas vize sem moshatná le tiz fürdőben! Természetes, hogy ilyen körülmények közt nem lehetett Ferike sem a teremben. Hol pedig Ferike nem volt: ott — ma legalább — nem lehetett Pántos sem.

Bálint bácsi tehát mit tehetett? Elszánta magát a békés várakozásra és várakozott, szagolgatván közbe-közbe nagy bokrétáját s felhasználva az időt rövid suttogásra a barna primással, kinek kezét is megszoritotta nyomatékosan.

Ez utóbbi dolognak volt is némi láttatja. Mert a fürdő gazdája a végből, hogy becsőditse a terembe a tánczosnők fürge seregét előbb, mintsem a lámpák olaja elfogyna, minden áron rá akarta birni az emelvényre helyezett hattagu zenekart, hogy nyissa meg hát — isten nevében! — az ünnepélyt az elmaradhatatlan — „Ragóczy“-val. De a primás — egykedvű vállvonogatások kiséretében — minden ilyen felszólitásra mindig csak azt erősitette váltig, hogy honn feledték a gyantát s mig azt küldönczük meg nem hozandja, addig nem szólhat a hegedű.

Bálint bácsi javába mosolyogta — hiszen öt forintos bankója bánta! — a fürdőgazda tépelődését: midőn vállát hátulról valaki megérinté. Erre hirtelen megfordult és Jordánfalvy urfival állott szemben. Ez utóbbi kifogástalan, fekete franczia farkos dolmányban feszelgett és nem kevésbé kifogástalan sárga keztyűkbe szoritott kezeiben, nyilván Szeiderhelmtől Budapestről került kamélia-csokrot tartott. Bár mennyire szép volt is a sodronyra fűzött, illattalan virágoknak csipkés papirtól környezett összeállitása: de nagyságban Jordánfalvy virágfüzére fia sem lehetett volna Bálint bácsi bokrétájának. Annyi kétségtelen.

— Hej, urambátyám, beh diszes maga ma és milyen ékes a bokrétája! Talán bizony meg-meg tánczra készül. Hehe!

— Arra bizony, amicze, még pedig menyasszonytánczra. Megfogadtam, hogy mátkapárt lásson a vihnyei Anna-bál.

— Talán bizony maga csap fel, urambátyám, vőlegénynek? Szegény menyasszony! De csak tegye, urambátyám. Mert hát — —. No, tudja, nekünk fiataloknak igy is jó.

Bálint bácsi fitymálva nezte végig átellenesét.

— Hallja, amicze, ebben a teremben most még én is merhetném ám kérdezni: „Ki a legény a csárdában?“ Veszett hordta!

Jordánfalvy jóizűet kaczagott.

— Sok szerencsét kivánok, urambátyám, a merész vakmerőséghez! Hehe! Tudja-e, mit mond Heine? Mintha csak urambátyámra illenék!

Im Schloss zu Düsseldorf am Rhein
Wird Mummenschanz gehalten,
Da flimmern die Kerzen, da rauscht die Musik,
Da tanzen die bunten Gestalten.

— — — — — — — — —

Der Tänzer is ein schlanker Fant,
Gar höfisch und behendig.

— Bánom is én mit nyekeg a plundrás! Gyönyörködjék benne a német. Magyar létemre Petőfivel tartok:

Huzd rá czigány, huzzad jobban,
Tánczolni való kedvem van,
Eltánczolom a pénzemet,
Kitánczolom a lelkemet.

Látni szeretném, ki gátolhatna ebben, ha kedvem tartja?

— Hehe, urambátyám, jól vigyázzon, hogy széles kedvének a kárát ne vallja! Mert, lássa, Heine azt is mondja:

Es fiedelt und tänzelt und hüpfet
Und klappert mit seinem Gebein.

Ominosus vers ez: klappert mit seinem Gebein! Szinte hallom! Hehe!

— Csörög-börög-zörög ám a németnek a csontja! De nem az enyim! Lánczhordta! Nekem nem Heine, nekem Petőfi parancsol. Ez pedig azt mondja:

A faluban utczahosszat
Muzsikáltatom magamat;
Tele palaczk a kezembe'.
Tánczolok, mint veszett fene.

Már, amicze, a magyar igy mulat; én pedig magyar vagyok. Jól vigyázzon, hogy Heinéje közelembe ne csoszogjon. Mert — isten bizony! — megeshetnék, hogy kirágnám a fogát. Bánhatná aztán a gazdája. Ugyis talán ennek volna szánva.

Ki tudja, meddig tartott volna a költői s vele karöltve a nemzetiségi versenygés: ha e pillanatban nem jelent volna meg az ajtóban Pántos, karján Ferikével s mögöttök Salamontornyiné ő nagysága, és nyomban rá nem zendült volna meg az emelvényen Rákóczy nótája, mely oly sok magyar szivet inditott már — jó és rosz csillagok jártával — hevesebb dobogásra.

Mint két karvaly a kiszemelt martalékra: csapott most két felől, Bálint bácsi és Jordánfalvy, Ferike felé, már messziről nyujtván mindegyik a maga bokrétáját. Ferike — ügyes hölgyek módjára — ugy tett, mintha félszemű volna. Nem látta meg Jordánfalvyt. Vak volt e perczben arra a szemére, mely felől Jordánfalvy közelitett. De mert a kerekes bokréta alatt leroskadt volna, egyszerűen Bálint bácsi karjába fűződött, nem előbb persze, mintsem egyet sugott elhagyott párjának.

Bálint bácsi büszkén sodorintott egyet kajla bajszán s félvállon szólt vissza.

— Hallja, amicze Jordánfalvy, bátran odaadhatja bokrétáját annak a — másiknak! Ma azt is megilleti. A kádenczíát pedig mondassa rá kedves egyetlenegy költőjével; például imigyen:

Wenn dich ein Weib verrathen hat,
So liebe flink eine Andre;
Noch besser wär' es, du liessest die Stadt —
Schnüre den Ranzen und wandre!

Láthatja ebből, amicze, hogy időnkint én is forgatom Heinét, habár nem is rágódom rajta untalan s többre is becsülöm a magamét a másénál. Egyébiránt — servus! Magának igy is jó!

Bálint bácsi büszkén vezette Ferikét a terem közepéig. Midőn pedig látta, hogy megtelt már a terem nőkkel is, kik rég lesték ajtóik mögül a húrok megszólamlását: csendet intett a zenének.

A vigalomra egybegyűlt tarka közönség nagy körbe sereglett Bálint bácsi, Ferike és Pántos körül.

Midőn biztositva volt a csend s a figyelem: Bálint bácsi mennyezetül emelte terebélyes bokrétáját Ferike és Pántos fejeik fölé.

Nagyot kurjantott.

— Rrrr! Bum! Adom tudtára mindenkinek, a kit illet, hogy Pántos Géza főfőtáblabiró és a bájos „vezér“ mától fogva jegyesek! — Most pedig huzd rá czigány! Járjátok ti ketten együtt! Kivilágos kivirradtig, — a ki lelke van! Pukkadjanak az irigyek! Nem kétlem: talál rá kádenczíát Heine.

És megszólalt a régi jó nóta:

Vékony deszka keritès,
Jaj be szép egy teremtés!
Alig hogy őt megláttam:
Máris magamnk szántam.

És egymásra tapadtak Ferikének és Pántosnak örömtől sugárzó szemeik, egybefonódtak karjaik, és járták-járták lelkesen, hévvel, egymástól többé nem tágitva nemzetünk nemes tánczát, kisérve minden ütemét boldogságtól özönlő szivük dobogásával. Bálint bácsi pedig hiven czipelte utánok nagy bokrétáját és egyre kényesebben emelgette bo-

kázó sarkait s mindhevesebben tellegetett vállaival, mintha neki is része volna a tánczban s a nagy boldogságban.

Végre erőt is vett rajta a lelkesedés. Vállra vetette az óriás bokrétát, nagyot toppantott, hogy majd leszakadt a padló alatta és átszellemülten, ihletetten szónokláshoz fogott:

— Bars megye! Szép Bars vármegye! Hazám drága gyöngye! Miért nem csődithetek ide szent területedre, melyen már annyi fonyadt virág támadt uj életre, minden, búskomorságban sinlődő agglegényt? Hagy láthatnák: mi a boldogság! És okulnának példámon! Mert hát csak egy lehelet a tizenöt esztendő; ámde a leány, ha még oly okos is, csak azt vallja, hogy — —! No de most nem erről foly a szó. Azért száz szónak is egy a vége. Huzzad, czigány, tüzesebben, lázitóbban, mig minden húrod el nem reped. Elmegy már most pihenőre! Kinek nem jut magának: gyönyörködjék az másnak a szerencséjében. Ez is csak valami! Nem kell irigykedni. Huzzad! Lánczhordta!

És Bálint bácsi oly hévvel nekirugaszkodott a magányos aprózásnak, hogy buzditó példája még a feletánczosokat is fellelkesitette. Kavargott csakhamar körüle az egész társaság.

Csak „Heine“ nem kerekedett tánczra. A kaméliacsokor eltűnt a teremből. A nem várt s nem remélett fordulat kiüzte Jordánfalvyt a boldogság templomából. A „szabad“ szerelem előharczosa nem várta be a viradatot sem. Elhagyta Vihnyét még az éjjel és lerázta saruit a határkőnél, hogy a hálátlan népségre Vihnyének pora sem emlékeztethesse. Csak egyet szánt-bánt; azt, hogy a vihnyei Anna-bálról előlegesen megirt ragyogó tudósitását nem veheti vissza a postáról. A „bájos Ferike“ — fájdalom! — már utban volt. Sietni kellett, hogy a tudósitást más meg ne előzhesse. Mit szólna pedig a mogorva szerkesztő, ha kedves hirnöke most utólag, bevallva a vargabetűt, visszakérné a „bájost?“ Hiába! El kell tűrnie, hogy nyomtatva is legyen, a mi már meg van irva! De az élelmes ember nem azért van a világon, hogy magán segiteni ne tudjon. Szerencsére, ha Heine egyetlen költője is a világnak, Vihnye annak nem egyetlen fürdője. Megyen tehát Jordánfalvy nyomban más fürdőbe és onnan fogja tudatni a nagyérdemű közönséggel, hogy csak itt, az utóbb felkeresett fürdőben, a „szellemes és bájos“ hölgyek társaságában, nyiltak meg addig vaksi szemei és azért bátran állithatja, hogy azok ott — Vihnyén — kiket előbb dicsért, egytől-egyig mind csak libák. Hiszen ez a jó közönség oly hiszékeny! És szivesen is kap a pletykán, ha kissé csipős. Játszhat vele bátran — az arczátlan. Nem kutatja a veséket.

Csakhogy eme tervek miatt Vihnyén senki sem busult. Ott, mielőtt a Bálint bácsinak maradásra szabott négy hét eltelt volna, lakodalmat csaptak. A vőfél — fájdalom, nem a vőlegény! — persze hogy Bálint bácsi volt és senki más. Megérdemelte a jó öreg ezt a kitüntetést s a rózsabimbót is, melyet a „bájos“ boldog menyasszony — vigasztalásul — kalapjára tűzött.

Az esküvő után Pántos azonnal elragadta fitos orru kis feleségét Vihnyéről. Haza vitte azt ősi fészkébe, hogy uj életet kezdjen, aranyosat, boldogot. Örült is ennek mindenki Pántosfalván, csak a vén béresgazda nem. Mert a tűzről-pattant fiatal menyecske rögtön emberül hozzáfogott feladata teljesitéséhez. Nem tűrte meg férjét naphosszant a szobában — még a mézes hetek alatt sem. Üzte, kergette, hagy dolog után lásson. Mert különben, ha Pántos soha sem jutna abba a helyzetbe, hogy mérgelődnie is kelljen, mi hasznát venné a feleségnek? Jaj neked, béresgazda! Elmultak békés napjaid! Asszony van most a háznál. Az pedig, ha akarja, feje bubjára állitja a világot, ellenben az életunt, meghasonlott embert talpra állitja.

Bálint bácsi is haza került a lakodalom után Budapestre. Hasztalan minden! Neki már Vihnye sem terem rózsákat. Fogyasztja tehát ismét türelmesen a papircsomagokat, melyekkel a miniszteri tanácsos, az államtitkár és a miniszter bőségesen ellátják. Mit is tehetne most már jobbat? Tempi passati! Savanyu a szőllő.

De azért — áll a fogadás! — Bálint bácsinak is lesz oka hálásan visszaemlékezni, vihnyei kirándulására. Bátran merjük jövendölni, — mert annak folytán nagy gondtól menekült. Most már a tiz hónap eltelte után nem kellend ujra azon tűnődnie: merre forduljon? Hivogatni, csalogatni fogják. Néhány nappal vagy héttel előbb a postás czimeres nagy pecsétes levelet fog hozni és abban meg lesz irva, hogy igy meg amugy, de — bizony isten! — komára van szükség. Bálint bácsi pedig lehajtja majd fejét karjára, nagyot fohászkodik, sohajt is tán egyet arról a bizonyos veszedelmes tizenöt esztendőről, mely nem több egy leheletnél, és aztán — a kellő idő megérkeztével — szent megadással utra fog kelni, hogy — ha már nagyobb szerencsében nem részesülhet — ringathassa térdein legalább a — keresztfiát. Ez is csak valami!

Addig azonban görnyed iróasztala fölött békességesen reggeltől napestig. Föl se tekint. Csak néha böki ingerültebben tollát az öblös tintatartóba. Ijesztőn mereszti maga elé szemeit. Mérgesen vagy talán nagybúsan mormogja: „Nem nőhetett volna be előbb a fejem lágya? Vagy nem születhettem volna tizenöt évvel később? Most én lehetnék a pja annak a piros-posgás, vaskos kis legénynek. De igy kell neked! Mert hát a leány, — tudhattad volna pedig — ha még oly okos is —! No de nem erről foly most a szó! Lássunk a munka után!“ Aztán kifecskendi ingerültségében mélyebbre mártott tollából a felesleges nedűt és önti, hányja-veti — se vége, se hossza! — tovább is papirra a kaimókat és kacskaringokat, melyekkel nyélbe üti a világ folyását. Igazgatja a világot, ki tulajdon életét sem birta helyes irányba terelni!

Szegény Bálint bácsi!

Téli dalok.

Várnai Gézától.

I.

Ablakomra virágokat
Tűz a hideg, rideg tél;
Jégvirágok felolvadnak
Kandallómnak tüzénél.

Fásult kéreg, jégkéreg van
Lánykám a te sziveden,
S nincs, a mitől felolvadna,
Nincsen benne szerelem.

II.

Nincs a zordon télnek
Viruló virága,
A tavasz derült egének
Nincs gyujtó villáma.

Kebleden rideg tél —
Arczodon virágok,
A szép szemed derült ségében
Égető villámok.

III.

Kicsalta az ibolyát a
Téli napnak mosolya,
És kihült a csalfa sugár,
S megfagyott az ibolya.

Szerelmednek csalfa lángján
E sziv korán kinyilott;
Kihült a láng, a csalfa láng,
S e szegény sziv megfagyott.

Tárcza.

Nagy ünnepek.

Nem vágunk a mások tisztébe. A juris canonici et ecclesiastici doctorok és professorok magasztos feladatkörébe utaljuk alapos kikotorászát a milliónyi veres betük kalendáriumi labyrinthjából annak, hogy tulajdonképen melyik is hát a legnagyobb ünnep? mert erre nézve hitvány laikusok közt oly irtózatos balfogalom is kezd lábra kapni, hogy — horrendum dictu! — Marsnak idusa, márczius 15-dike lenne az! . . . Miután még a fő-kérdés végleg eldöntve nincs, mi nyugodt lélekkel valamennyi piros betüs napot — nagy ünnepnek deklarálunk. Jön sorba mind: Karácsony, uj év, hushagyó kedd és a többi szent nap.

Hogy ezek közt a Karácsony szent napja áll elől, az kétségtelen. Nemcsak azért, mert igy hozza magával a sora, hanem, mert — magasztos vallási vonatkozásain kivül — ez a családiasságnak, szeretetnek és boldogságnak legnagyobb ünnepe. — Kevés ember van, — kivéve azokat, kik mint a pusztai füz egyedül állanak, — ki ilyenkor nem otthonába, nem kedvesei közé, nem arra a drága földdarabra sietne vissza, melyet könnyeivel, sohajaival, csókjaival a magáénak választott, a magávé szentelt. Ezt még a tudomány is elismeri, mert átalánosan el lett fogadva az együvé-tartózóság szempontjából, hogy a népszámlálás — a mikor t. i. szükség van rá — egyetemleg e napon ejtessék meg.

A harangok zugásától, a Te Deumoktól eltekintve, a Karácsonyt fővárosban az utczahosszant árult zöld fenyükről, vidéken a mákos csikról veszszük észre. S ha arról nem, rögtön figyelmeztet rá valamennyi kirakatról a hét kövér felkiáltó-jellel füleinkbe dörgő devise: „Karácsonyi és uj évi ajándékul!“ Czukrászdákban az édes angyalkák legiója; üres szobánkban a boldogitó csend, melyet most nem zavar se kényszerü tollserczegés, se nyomdász-inas ijesztgetése: „Kérek kéziratot!“ S ez is jó, ha más ugy sincs.

Nem, nem! Ezek mellett még szomoru volna e boldog ünnep. Mennyi társas-estély, mennyi hangverseny, mennyi jótékonyság és adakozás történik ilyenkor a szegények, az árvák, az özvegyek javára! Évi keserüségeikbe egy napra való czukrot dobnak. Hadd örüljenek! S azok örülnek. Elfeledik verejtékeiket, eltakarják fölszakadt sebeiket; szemeikbe könnyek tolulnak és leborulnak áldással ajkukon, oh nem a fillérek, hanem a kereszt előtt. Ők boldogok. Nekik ma született a Messiás!

Egy nap, melyen az egész világ jó akar lenni, nem csak látszani annak. Jót tesz mindenkivel, a kit előtalál; szelid mindenkihez; a köszönő hordárnak is ez egyszer megemeli kalapját, s az osztályfőnök a rangján alól álló osztály-titkárnak kezet nyujt. A feleség — noha nem szereti — most az egyszer megengedi férjének, hogy előtte pipára gyujtson. A vásott gyerek nem sir. S a mennyire lehet, ajándékot kap boldog-boldogtalan. Mennyivel inkább egymástól azok, a kik egymást szeretik. A szegény irnok, mert másra nem telik, „boldog karácsony ünnepeket“ kiván kedvesének; az árva gyermek oda vánszorog kinzó Sybillájához, ki őt az utcza-sarkra koldulni szokta kiverni, és megcsókolja annak aszott, kegyetlen kezét . . .

Hát én kihez menjek, hát én merre tartsak? . . . Te tűnsz fel előttem könnyező szememben messze, messze a hósivatag végén kedves, édes falum! Az öreg János, a harangozó, ki engem öklömnyi koromban már pipázni és ferblizni tanitott (nem fogott rajtam a tudománya), már elhuzta a harmadikat. „Beharangoztak“, sohajt a beteg, ki nem kelhetett fel kórágyából, hogy a többivel együtt menjen az „isten házába“, és elkezd kezeit kulcsolva buzgón könyörögni. Feltűnik előttem a falu kedves, egyszerü népe; hogy siet az mind a templomba; ájtatosan tartja hóna alatt a szent könyvet vagy a zsoltárt . . . Ősz emberek, délczeg ifju legények kék ruháikban, szép szelid leányok leeresztett hajokkal, lesütött szemökkel sietnek előre szép sorban a csapáson, a hó között . . . Hallom, a mint elkezdik egy szivvel-szájjal a magasztos éneket:

„Az istennek szent angyala
Mennyekből hogy alászálla,
És a pásztorokhoz juta,
Nékiek eképen szóla . . .“

. . . Fülemben zsong az öreg tiszteletes szivemelő imája, szent beszéde; — a hymnusz, melyet a hét tagból álló dalárda reszkető hangon énekel; hallom az öreg kántort, ki kedves, borizű hangjával — presto-animoso — kisegiti, kivágja a félénk kántust . . . Hallom a mint megzendül az orgona búsan, magasztosan, János harangozó a fujtatón kézzel-lábbal önti belé a lelket és eszembe botlik Goethe Faustjából a szörnyü szó:

„Die Orgel ruft,
Die Posanne tönt,
Die Gräber leben,
Und dein Herz
Aus Aschenruhe
Zu Flammenqualen
Wieder aufgeschaffen
Bebt auf . . .“

Oh de oda is vagy, de oda levél én kicsiny világom, reményem, hitem, melyet bohó szárnyaimmal a nagyvilág zajáért, fényéért, hiu csillogásaért oly könnyen hagytam el, mint messzeszálló, ledér fecske puha fészkét, mely csak a hajó vitorláján, mikor már haldokol, jut ujra eszébe. Ha én még egyszer visszajuthatnék, ha én még egyszer ott kezdhetném el életemet! egy zajtalan, vihartalan, de boldog életet! . . .

Nincs tovább kedves olvasóm! A nyolczadik nagy hatalom: a nyomdász-inas, itt a hátam mögött azt mondja: Több nem fér a lapba; — elég! B. L.

Boldog uj évet!

Fájdalmas érzés fogja el a nő szivét, mikor el kell mennie hazulról, habár csak órákra is. A szeretet az, a mi hű szivét ilyenkor szorongatja. Igy az én szivemet is, valahányszor egy-egy év végéhez érek.

De — női hit szerint — megérzi a sziv a szeretetet szó nélkül is, és tapasztalom is én azt husz év óta. Szeretetemet, lelkemet adom én oda a magyar hölgyeknek lapom utján évről-évre, hétről-hétre, és édes testvéri szeretet jutalmam is érte. Gondoljanak csak vissza egyenkint minden számra, ha volt-e csak egy is olyan, a mely szivbeli örömet, nemes lelki éldeletet ne foglalt volna magába? Avagy mellékleteivel szépnek és izlésesnek hasznos utmutatást ne ügyekezett volna adni? Azon felül a könyvmellékletek, a téli esték e kellemes szórakoztatói szintén minden t. előfizetőnk kezébe került már.

En is tehát azzal biztatom szerető szivemet, a mivel minden jó nő hazulról távoztánál szeretett övéit. Itt leszek mindjárt, ujra együtt leszünk, együtt maradunk ismét egy egész évig, megédesitve egymásnak napot és órát, és az olyan jó lesz, különösen most, ebben a nehéz időben, kétszeres áldás ilyenkor a szeretet áldása, és — az én részemről — majd meglátják szeretett pártolóim az én buzgó törekvéseimet az uj évben, hogy minél kellemesebben muljék az idő, csupa jó és szép foglalja el a lelket, a mivel a gyöngéd hölgy szivének-szemének csak gyönyöre telik. És szintugy én is viszont bizonynyal részesülök az Önök szeretetében; — engem a régi, régi barátnőt, a kinek egész élete a magyar hölgyek hű szolgálatában telt el, ebben a nehéz időben, egy sem fog engem elhagyni, sőt inkább, a miért olyan nehéz az idő, kétszeres szeretettel támogatnak ők engem, és kétszeres pártolással adják majd vissza nekem, a mit én most nekik szivem mélyéből kivánok:

Boldog uj évet! Emilia.

Fővárosi élet.

*** (*A királyi család*) folytonos figyelemmel kiséri a magyar irodalom fejlődését. Valeria főherczegnő karácsonyi ajándékai közt évek óta előkelő helyet foglalnak el a magyar művek és Ráth Mór könyvkereskedésének küldeményeiből e czélra a leghazafiasabb irányuak választatnak ki. A mostani karácsony-estén a többek közt a következő művekkel ajándékoztatott meg a kis főherczegnő: „Magyar koszorus irók albuma“, „Az Árpádok kora“ Geiger rajzaival, „Nádor-emlék“, „Remény“ diszalbum stb. Hozzá tehetjük, hogy József főherczeg és neje nem csak majdnem minden magyar mű megjelenését figyelemmel kiséri, hanem az előfizetési hirdetéseket, ha érdemesebb művekre vonatkoznak, rendesen sajátkezűleg tölti ki. — Mily csekély töredéke a magyar arisztokráczianak követi e fenséges példákat!

*** (*Nagyszerü adomány.*) Konkoly-Thege Miklós, ó-gyallai kitűnően berendezett csillagdájának összes műszereit az enyészettől megóvandó s jövőben is a hazai tudományosság emelésének eszközeivé teendő, a József-műegyetemnek ajándékozta, azzal a kikötéssel, hogy a csillagda vezetésével, mig ő él, ő bizassék meg s a műszerek használata neki minden időben megengedve legyen. Eleinte a tervezett pozsonyi egyetemnek akarta ajándékozni; azonban az egyetem felállitása még kétséges, ez okból nem akart az

ajándékozással tovább várakozni. E nagyszerű nemes tettről K. Thege Miklós levélben értesité az egyetemet, melynek tanácsülésén az e hó 19-én felolvastatott. Konkoly-Thege Miklós e nemes keblü ajándéka által nagy hálára kötelezte le az országot.

*** (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Bay László nyugalmazott huszárkapitány és Hámory Piroska kisasszony. — Nagy József fővárosi kereskedő és Dobronyovszky Ilka kisasszony. — Lukács László országos képviselő és Lukács Jolán kisasszony, Budapesten. — Keményy Elek gazdatiszt és Óváry Lenke kisasszony, Temesvárott. — Nagy János ügyvéd és Enessey Gizella kisasszony, Sopronban. — Bihari Benő, dárdai ügyvéd és Bock Antónia kisasszony, Kácsfalun. — Braun Soma fővárosi kereskedő és Berger Lina kisasszony, Taksonyban. — Alcsernátoni Zambler Domokos és Kilényi Székely Margit kisasszony, Budapesten. — Würt Lajos honvédhadnagy és Janovics Emma kisasszony, Egerben. — Valjan Illés és Sipos Mariska kisasszony, Hatvanban. — Kovács Bálint vasuti pénztárnok és Homonnay Bella kisasszony, Hatvanban. — Összekeltek: Raynand Henrik, nizzai földbirtokos és Bónis Szeréna asszony. — Dr. Engel Imre és Kozma Nina kisasszony, Marosvásárhelyt. — Bay Gábor, törvényszéki jegyző és Fischer Mari kisasszony, Debreczenben. — Ágai Adolf, neves iró, a „Borsszem Jankó“ szerkesztője és May Teréz kisasszony, Aradon.

*** (*A leleplezések,*) melyek utóbbi napokban a kisbirtokosok földhitel egyesülete ügyében történtek, hivatalos vizsgálatra vezettek; a vizsgálat pedig részben örvendetes, részben szomoru eredményekre vezetett. Örvendetes, hogy a kisbirtokosok országos földhitel egyesülete, mely országos segélylyel alakult meg, egészen épen és tisztán áll; a vizsgálat kiderité, hogy az alapitványok, befizetések stb. teljes rendben vannak. Annál rosszabbul áll a dolog a régi intézetnél, a részvényeken alapult hason czimü társaságnál. Az intézet helyiségeiben a királyi ügyész és a vizsgáló biró jelenlétében birói szakértők több napon át folytatták a könyvek vizsgálatát s igen terhelő nyomokra akadtak, mert vasárnap hivatalos végzés adatott ki Végh Ignácz igazgató elfogatására; mivel pedig Végh lakásán nem volt található, a rendőrség utasitást kapott, hogy nyomozza ki és fogja el. Félő, hogy az intézet állása meg van renditve, s ez szomoru csapás lenne ugy egyeseknek, mint a hazai közhitelre.

*** (*A meiningeni herczeg,*) kedvencz szintársulatát látni akarta fővárosunkban is, és a társaság itteni vendégszereplése alatt álruhában itt tartózkodott. Mielőtt elment volna, magával vitte a művészek itt, Klösz fényképésznél készült sikerült arczkép csoportozatát, mely meiningeni diszpalotáját fogja disziteni. A herczeg, mint irják, hazafelé utazóban beteg lett s az ágyat őrzi.

*** (*Trefort Ervin tetemeinek hazaszállitása.*) A legnagyobb csendben, minden pompa nélkül szállittották haza a bosnyák földön elhunyt Trefort Ervin holttestét, barátai. Szombaton érkezett meg az egyszerű érczkoporsóba zárt tetem, s vasárnap reggel a legnagyobb csendben tétetett örök nyugalomra a kerepes-uti temetőben. — A szomorkodott szivű családot csak az eltemettetés után értesiték az egészről, hogy magát legalább szeretett halottjuk sirján kisirhassák.

*** (*Az országos nőiparegylet*) deczember 20-dikán szép ünnepélyt ült a nő-ipariskola nagytermében. Az egyesület nagyérdemű volt elnöknője: Kühnelné arczképét leplezték le, mely a Margitay A. ügyes ecsete alól került ki. Nagy és diszes közönség volt jelen e szép ünnepen, melyet egy alkalmi hymnus nyitott meg; majd Márkus Emilia szavalta Halász Dezső költeményét. György Aladár az ünnepelt urnő életrajzát olvasta föl, méltatva a jótékonyság, nőnevelés és ipar körül szerzett sok érdemét. — Kühnelné meghatottan mondott a közönség élénk éljenzése közt néhány köszönő szót. Végül ismét a növendékek énekeltek s mindenki azzal az érzéssel távozott, hogy e hiu világban most az igaz érdemet ünnepelék.

*** (*Fővárosi vegyesek.*) Az ujévi gratulácziók megszüntetését a fővárosi pénzintézetek, biztositási társaságok, malmok, egyletek s azok tagjai elhatározták. — A népszinház bálja január 17-dikén lesz. — Dr. Hunyadi Jenő, műegyetemi jeles tanár csődbe jutott. — A pesti első hazai takarékpénztári egyesület 500 frtot szavazott meg az inségeseknek. — Nemes szivű fiatal hölgyek: Koppély Berta, Deutsch Adél, Brüll Ida, Strasser Sarolta, Bischitz Anna, Goldstein nővérek stb. 3513 frtot gyűjtöttek a melegedő szobák javára. — Wilt Mária asszony a nemzeti szinházban februárban kezdi meg ujabb vendégszereplését. — A budai körben szombaton hölgyestély volt, Rácz Károlyné ügyes rendezése és nagyszámu válogatott közönség jelenléte mellett. — A nemzeti zenede gróf Zichy Géza elnöklete alatt e hó 10-dikén tartotta évi közgyűlését. — Solymosi Elek, a népszinház kedvelt komikusa, már régóta az egyetemre jár, hol a filozófiát hallgatja. Most doktorátust tesz. — Huszár Adolf a „Huzd rá czigány“ czimű művészi szobor-csoportozatát gypsz-öntvényekben sokszorositttatta. A műcsarnok kiállitásában és Laffette műkereskedésében már látható. Ára 9 frt. — A budai zeneakadémia hangversenye a vigadó kis termében tartatott meg. Mendelsohn „Illés“ czimű oratoriumát adták elő szép műgonddal. — A sebészeti kórház tetőzete e hó 22-dikén leégett. A kár meghaladja a 60,000 frtot. Szerencsére, emberélet nem esett áldozatul, noha a klinika most tele volt betegekkel.

*** (*Elhunytak.*) Králicz Dénes, honvédezredes, 50 éves korában, Pozsonyban. — Gróf Zichy Henrikné, született Mesko Iréne bárónő, csillagkeresztes hölgy, Bécsben. — Kabdebo János, 53 éves korában, Temesvárott. — Vagner Károly, pénzügyminiszteri osztálytanácsos és az erdészeti osztály vezetője, 49 éves korában, Budapesten. — Adler Armin, volt honvéd törzsorvos, 58 éves korában, Budapesten. — Matta Ferencz, városi főpénztárnok, 59 éves korában, Nagyváradon. Béke hamvaikra!

Vidéki élet.

*** (*Nagy-Szalonta városa*) ünnepélyesen elhatározta nagy fiához, Arany Jánoshoz egy diszküldöttség menesztését, mely köszönetét viszi neki a „Toldi szerelme“ megjelenése alkalmából. Egyuttal a küldöttség egyik tollforgató tagja fel fogja kérni, hogy életrajzi adatait, melyek még eddig oly rövid vázlatokban forognak a közönség kezén, neki bocsássa rendelkezésére; a nagy költő még ez uton is gazdagitandja irodalmunkat.

*** (*Blahánė Nagyváradon*) e hó 19-dikén ujra működött egy hangversenyen, melyet egy ott lakó zeneköltő, Heppes Kálmán javára rendeztek, ki évek óta kórágyon fekszik. Blaháné gyujtó dalait ujra rendkivüli lelkesüléssel fogadták a nagyváradiak. Közreműködött még Ruhoff J. a fővárosi közönség előtt eléggé ismeretes, jeles gordonka-művész, és Balázs Sándor, hirneves irónk, ki a „Boszorkány“ czimű humoristikus rajzának átalános teszéssel fogadott felolvasásával szaporitá a műsort, melyet azonkivül helyből Székau József, kitűnő zongora tanár, Lázár Kálmán urak és báró Radivojics Berta kisasszony élénkitettek. Mély háláját fogadhatják a közreműködők annak, kinek szomoru végzetén oly nemeslelkűen segitettek!

*** (*Vidéki vegyesek.*) A tömösi szorosban felállitandó honvédemlékre, melyre a mérnök egylet nyilt pályázatot hirdetett, 18 pályamű érkezett be. — Két ritka ajándékot kap a nemzeti muzeum. Egyik egy 32 agancságazatu szarvas lesz (mely azt bizonyitja, hogy harminczkét éveket élt a boldogult), másik egy csodálatos dohánylevél. — Csongrádmegye Szentesen, a megye jövendőbeli székhelyén, nagyszerű megyeházat épittet. — Kolozsvárt a Szamos áradásai véget értek; a kiöntések még megvannak, de befagyva. Olvadáskor azonban tartani lehet ujabb veszélyektől. — Szathmármegyében a borzasztó hideg és inség roppant áldozatokat vesz. — Pakson, Czeczén az egésségügyi bizottság az iskolákat bezáratta, mert a gyermekek közt a vörheny és a roncsoló toroklob, e ragadós betegségek egyre nagyobb arányokat öltenek. — Balassa-Gyarmaton mult vasárnap temették el Markbreiter Lajos Emil német költőt, kitől az időszaki lapokon kivül Pesten és Lipcsében is jelent meg egy kötet „Dichtungen.“ — A temesvári állatseregletben egy oroszlánkölyök született. Ha a magyart hajdanában mind oroszlánnak nem nézte volna a világ, ez volna az első „magyar születésü“ oroszlán. — A szegedi iskoláztatási bizottság karácsony első napján 100 pár csizmát és 80 pár czipőt osztott ki a szegény iskolás gyermekek közt. — Pozsonyban is állittattak fel „melegedő-szobák“, s népkonyhát is. — Kolozsvárott az ottani árvizkárosultak javára Rogeard e hó 27-dikén felolvasást tart.

Külföld.

*** *A párisi Murcia-ünnepély*) a spanyol vizkárosultak javára fényesen sikerült, és elragadó, pazar fényű volt. Az óriási Hyppodrome, melybe közel tizezer vendég fér, Páris meglepő gazdagságáról tanuskodott, mely a hó és fagy ellen csak most üritette ki tárczáit a szegények részére. — Lebey, az ünnepély genialis tervezője, nagy ovacziók tárgya volt. A „Monde Illustré“ által tervezett spanyol városrészek, a műkiállitás, jobbra a spanyol terem, a tombola nyereménytárgyaival keltettek kiváló érdeklődést. Az arisztokrata férfivilága a murciai kápolna felé tódult, hol a bájos Judicz kisasszony mondott furcsábbnál-furcsább jóslatokat a lehető legkomolyabb arczczal egy jós-taligáról. A bazárban Páris legünnepeltebb szépségei árultak s ellentétben a csikorgó hideggel, bűvös látványt nyujtott a gazdag pálmaliget, mely kékes vakitó fényárban uszott és a forró délszak gazdag képzelmének tarka alkotásaival népesité be a levegőt. Jelenvoltak a kormány, a parlament, a törvényhatóság tagjai, az egyház kitünőségei, a külföldi diplomacziai kar

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

képviselői. Azonban, mint azt magok a párisiak is elismerik, nem volt fényesebb a szegedi vizkárosultaink javára tartott ünnepélynél.

⁂ (*Habsburgi Rudolf példáját*) követte nem rég egyik unokája, a spanyol királyné férjével, Alfonzzal. Sétakocsizáson voltak, mikor szembe velök egy lelkész jött a szentséggel, hogy megvigye valamely haldoklónak az utolsó vigaszt. A királyi pár leszállt kocsijából, azt a lelkész rendelkezésére bocsátá s gyalog folytatta sétáját.

⁂ (*Mormonok Ausztriában.*) Alsó-Ausztriában és Csehországban több kerületi kapitány kénytelen volt rendeletet kiadni a mormonok Utahból ide küldött ügynökei ellen. Ezek ugyanis uton-utfélen predikálták a mormon vallást. A kerületi kapitányok által kiadott rendeletekből kitünik, hogy az Egyesült-Államok kormánya tudatta az osztrák kormánynyal, hogy a mormonok ugy Ausztriába, mint Európa többi államaiba számos téritőt küldtek, a mormon vallásnak proselytákat szerezni. Ezek különféle csábitások- és rábeszélésekkel ámitják el az együgyüeket, s fellovalják, hogy vándoroljanak ki Utahba. Az amerikai konsul fölhivta a kormányt, hogy e téritők működését akadályozza meg. A politikai hatóságok intik a közönséget, hogy ne engedje magát a mormon ügynökök által rászedni, mert a többnejüség az amerikai köztársaságban is tilos és legszigorubban büntettetik.

⁂ (*Franciaországban*) a tulzó köztársaság-pártiak tüntetései csakugyan elérték az óhajtott eredményt; beállott a kormányválság. A kormány már beadta Grévynek, a köztársaság elnökének kezeihez, lemondási kérvényét. Sőt, mint a lapok táviratilag értesülnek, Freycinet meg is bizatott az uj kabinet alakitásával, mit azonban ez el nem fogadván, a politikai körökben teljes bizonytalanság uralg.

⁂ (*Az osztrák ipar*) Ausztráliában. Sydneyben tudvalevőleg az ötödik földrész első iparkiállitása létesült, a melyen az osztrák ipar képviselve van. Osztrák forrás szerint bámulatot kelt első sorban a cseh üvegipar, azután a tajték-ipar, hajlitott fából való butor, czipő, papir és aszfaltipar, ugy a finomabb bőrdiszmű ipar is. A brünni posztók tetszenek ugyan, de drágáknak találtatnak. A legnagyobb hóditással azonban — állitólag — a bécsi sör dicsekedhetik, mely „the celebrated Vienna Beer“ nevezet alatt már teljesen meghonosult.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Az első udvari bál január 8-dikán lesz Bécsben. — Boszniában a rossz termés szintén meghozta következményeit. Mindenütt szükség és nyomor. Gyors segély nélkül ezrek néznek az éhhalál elé. — Bécsben Stein J. a nagyhirű pénzügyi és nemzetgazdasági tudós csődbe került. Ez is a sors satyrája. — Tisza a földközi tengeren. A glasgowi Blackword és Gordon-féle hajógyárban egy szép csavargőzöst bocsátottak vizre, melyet a hajótulajdonos leánya Miss Jessie Burell „Tiszának“ nevezett el. — Massachusetts (Közép-Amerikában) a világ legboldogabb állama; a jég ott mint fényűzési czikk 10% adóval terheltetett s ezt a nép igen méltányosnak tartja.

Szinházak.

Nemzeti szinház. Szombat, decz. 20. Fidelio — Vasárnap, hétfő, decz. 21—22. A legszebb. — Kedd, decz. 23. A Hugonották. — Csütörtök, decz. 25. A kőműves. — Gizella. — Péntek, decz. 26. A fal tövében. — Az eladó leány. — A szikra. — Barátságból.

Várszinház. Szombat, decz. 20. Leonarda. — Vasárnap, decz. 21. Az utóirat. A nyelvtan. — Egy szellemdus hölgy. — Csütörtök, deczember 25. Marénya.

Népszinház. Szombat, vasárnap, hétfő, kedd, decz. 20–23. Grant kapitány gyermekei. — Csütörtök, decz. 25. Nótás Kata. – Péntek, deczember 26. Grant kapitány gyermekei.

⁂ (*Bartók Lajos*), a „Bolond Istók“ szerkesztője 3 felvonásos vigjátéka, „A legszebb“ decz. 21-én került szinre. Rögtön utána tehetjük, hogy külsikere a „Jóslat“ előadása óta csaknem páratlanul áll. Mint átalában a magyar szinműirók ő is Bergengócziába, más szavakkal: idegen országba, mesevilágba helyezi szinterét, Lesbos szigetére, melyhez tudvalevőleg csak egynehány vitorlanyikorgásnyira van — Hellas, az Olympus és a castali forrás. S hogy a szerző ott is járt, azt bizonyitja a sajtó itélete, mely „A legszebb“-et — egy szép költeménynek összhanguan elismerí. Szép keménymagu és lágy illatu verseket hallunk a szereplők ajkáról, szóvirágokat, melyekkel szerző telehinti a szinpadot és a nézőtért, elannyira, hogy elkábitja és megvesztegeti a nagy közönség itéletét; de a „Legszebb“-nek ezen kivül nemcsak hogy drámai szerkezete nincs, de még bizonyos drámai igények elhallgattatása nélkül: drámai költeménynek sem lehet nevezni. — Bartók élczlapi szereplései után kedvelt alak, s tudni kell, hogy a nagy közönség egészében véve mindig ellenzéki szellemű: e kettő az (a mű lyrai szépségeit felemlitetlenül is oda számitva), mely a „Legszebb“ külsikerét oly szembeötlővé tette.

Sorainkat azzal fejezzük be, hogy: bár e darabja csak muló sikerű lesz, örömmel üdvözöljük őt e téren is.

(*A népszinházban*), „Grant kapitány gyermekei“ Verne regénye nyomán készült látványos darab forog szinen. Két hibája van csupán; először, hogy: nem látványos, másodszor, hogy: nem szindarab; de ez a két hiba aztán elég is arra, hogy mint értéktelen hova hamarabb letünjék a sorról. Semmi drámai cselekvény nem lüktet az egészben, s hogy mégis betölti az estét, azt a darab meséjéből kiszökő, árva epizodoknak köszönheti. Személyei mind ismert chablonok, Paganel (Horváth) volna az egyetlen, kinek életrevaló szerepe van. De ez is, a szórakozott tudós már annyira meghurczolt, annyira ismert szinműi alak, hogy mosolyogni sincs rajta mit. A darab egész meséje az, hogy Grant kapitány tudcmányos kutatásokra indul a déli sarkhoz, de fellázadt matrózai egy szigetre lökik ki. Gyermekei keresésére indulnak, de hamis értesülést nyervén, Patagóniában majd Ausztráliában kutatják, mig végre a „Britannia“ egyik kalózcsinyt elkövetni akaró matróza lelövetve halálos perczeiben kivallja, hogy Grant kapitányt hova tették ki. „Látványosságai“; a pattagoniai tüzhegyek, az ausztráliai őserdők, a jégsziget és az északi fény. B. L.

Tartalom

Bálint bácsi fürdőzése, Véka L.-tól. — Téli dalok, Várnai Gézától. — Tárcza. — Fővárosi élet. — Vidéki élet. — Külföld. — Szinházak.

A boritékon. Heti naptár. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora — Megbizások tára. — Kérdések. — Feleletek. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Uj évi üdözletünk, egyuttal czimlapunk és lapunk tartalomjegyzéke 1879-ről.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest 1879. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Muzeum-körut 10. sz. a.)

52-dik szám. Deczember 28-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két ívben, szines borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XX. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1879.
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Muzeum-körut 10. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte	Nap-nyugta
							óra percz	óra percz
Decz. 28	Vasárnap	E Apró sz.	E Apró sz.	16 G 30 Agg.	13		7 49	4 14
29	Hétfő	Tamás	Jonathan	17 Ősatyák	14		7 49	4 15
30	Kedd	Dávid	Dávid	18 Sebestyén	15		7 49	4 16
31	Szerda	Szilveszter	Silveszter	19 Bonifácz	16	☽	7 49	4 17
Jan. 1	Csütörtök	Ujév	Ujév	20 Ignácz	17		7 50	4 17
2	Péntek	Makár	Abel, S.	21 Juliána	18		7 50	4 18
3	Szombat	Genovéva	Enoch	22 Anasztázia	19 Szabb.		7 50	4 19

Divattudósitás.

Az a közmondás: „Ruha teszen embert“, legjobb esetben csak félig igazmondás, mert — legalább a hölgyet — nem a ruha teszi, hanem az izlés és finom tapintat, a mely az öltözék összeállitásában nyilvánul, izlés és finom tapintat pedig nem adattak mindenkinek. Lehet azt látni kivált olyan időben, midőn afféle „hóbortosságok“-nak van a divatjuk, a milyeneknek mostanság éljük világát. Mondhatni, hogy manap valóságos „korlátian szabadság“ uralkodik a divat rengeteg birodalmában, sokat veszitett az most már önkénytes hatalmából, nem mondhatja többé: „Ez az én szinem, az én kalapom formája, az én ruhám szabása, és annál fogva ebben kell járnod, mert én igy akarom.“ Kiki ugy öltözködhetik most, a mint neki tetszik, és ezt sokan ugy is értik, a mint másoknak nem tetszik. Petőfinek ama mondása: „Mind a kettő szép, ha szép“ a mai divatra is nagyon ráillik, azért jól is válaszsza össze minden hölgy az ő öltözékét, tekintettel korára, termetére, arczára, hajára, szemére, a melyekkel, ha az öltözék szépen összeillik, még csak az kell hozzá, a mit kedvességnek és könnyed előkelőségnek nevezünk és pompásan meg van a divatos öltözék.

Az előkelő körökben a „művészi“ öltözékkel vannak most nagyra. Olyan öltözék az, a melynél a divat mellett a művészi szempontra is vannak most tekintettel. Ez ugyan világosan van mondva, hanem azért egy kis bővebb felvilágositás nem egészen felesleges hozzá. Legjobb lesz tehát, ha leirok egy pár ilyen „művészi“-öltözéket.

A szinek lehetnek: kupi-kék, tuli-piros, vagy akár halvány-kék és gyöngéd-piros, de semmi szin alatt sem középszinűek, afféle közömbösek; az ilyen élénk szinű ruhához aztán járul a kalap, afféle festői, leginkább régi korbeli alakkal. Legtetszetősb ilyen kalapok most a hosszu szőrű nemez- vagy félbársonyból valók, szines atlaczbéléssel, és három kicsi tollal, a melyek elől a homlokba bólintgatnak bele. És most nézzük magát a ruhát! Azok közül, a melyeket eddig láttam, egy néhány kedves is, festői is, feltűnő is volt. Az egyiken a szoknya halványkék kásmérből volt, fölötte kabátos derék (casaquin), barna plüsből, halvány-kék selyemhajtókákkal, hozzá felette nagy kalap barna plüsből, a melyen elől a fölcsapott karima fölött három halvány-kék toll bólintgatott a homlokba. A kicsi karmantyu barna plüsből volt, kék selyembéléssel és nyers selyem szinű csipkefodor diszitéssel. — Egy másikon a plissé-ránczokba szedett szoknya fekete és sötét aranyszinben csikozott atlaczból volt, fölötte kedvesen redőzött tunika, puha fekete sziczilienből (sicilienne), deréknak meg kabát-szárnyu, testhez álló zubbony, fekete és aranysárga brokátból, bőven körüldiszitve fekete csipkével, az ujjak meglehetős rövidek voltak, és hosszu fekete keztyűvel pótolva. A fekete plüs kalapot egy fekete és egy aranysárga toll diszitette. — Megint egy másik sötétzöld atlacz és ugyanilyen szinű kásmérből volt. Az atlacz szoknyát több rendbeli fodrok foglalták körül, dudorokkal fölöttük, és a kásmér-tunikát két felül nagy zöld csokor dudoritotta föl hátra, a hol jó hosszura nyult; az elől hegyes derék hátul hosszu négyszögben szabott lebbentyűbe végződött, két felül egy-egy zsebbel, az egyik zsebből sárgás szinű csipke széle látszott ki, olyanformán, mintha zsebkendő volna benne. A nyak és ujjak szélét sárgás csipkefodor foglalta körül. A kis kalpag zöld kásmérből készült, elől sötétzöld atlacz csokorral, egy vörös madárkával a közepében.

Hasonlókép nagyon kedveltek a rövid kabát-derekak, az ugynevezett török kásmérből, különösen a shawl-szövésű kásmérből, az ő szép egybe illő szineinél fogva, hozzá meg a szoknya fekete vagy mély-kék selyemből van.

Ime a „művészi öltözékek“, a minőkben most az előkelő szép világ az esti órákban egy-egy csésze theára, vagy egy kis csevegésre keresi föl egymást, és minthogy a nevezett szöveteket egyik-másik olvasónőm méltán drágáknak találná, örömmel értesitem, hogy gyapjuszöveteket is kapni nagyon szépeket és ugyanilyen szinekben, ilyen mostanság divatos „művészi öltözék“-re valót.

Mult heti divatképünk magyarázata:

Mind a két alak báli öltözéket tűntet elő, hogy kedves előfizetőink mulató része az uj diszitésekre nézve jól tájékozhassa magát.

Az első alakon látható rózsaszinű ruha selyemből készült, a szoknya alján duplán rakott keskeny fodrokkal, e selyem ruha fölé egy könnyű selyem gaze-ruha borul, rózsafüzérekkel és fehér csipkével diszitve. A kivágott derékon csipke és virág látható, valamint a haj közé is ez utóbbi van tűzve, és a keztyűre és nyakra is.

A második alak ruhája fehér atlacz, szintén könnyű gaze-ból való felső ruhával. A diszités halvány rózsaszinű rózsákból áll. A derék magas, elől hegyesen kivágva és körösköril széles selyemrojttal befoglalva.

És most a viszontlátásig — a jövő évben kedves olvasónőim!

Számrejtvény.

Maurály Ilkától.

2. 1. 5. 6. 4. 3. A pápának hő védője,
16. 17. 9. 10. 11. 12. 19. Tiszta lesz a piszkos tőle.
10. 9. 8. 7. Erre rajzol a kis gyermek,
15. 14. 18. 13. Mérgében meg ezzel ver meg.
21. 22. 33. 29. 10. Üdülésre van ez szánva.
24. 23. 22. 24. A hol ez van, ott van bánya,
26. 25. 32. 25. Ez a Koránt magyarázza,
30. 28. 29. 27. 31. Jó, ha eszünk zabolázza.
6. 7. 20. 16. 17. 26. 19. Baraczkféle jó gyümölcs,
1—33. Közmondás ez, okos, bölcs.

Megfejtési határidő: január hó 14-dike.

A f. é. 48-dik számban közlött számrejtvény értelme:

Ezer tanu a jó lelkismeret.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Ujfalusy Károlyné, Báthori Sigray István, Török Elma, Scultéty Erzsébet, Gallé Natália és Gizella, Réz Kata, Temesváry Erzsébet, Doboky Tekla, Hamar Izabella, Fenyvessy Ilka, Ember Klára, Szilágyi Róza, Mezey Mariska, Lányi Irma, Fehérváry Margit, Földessy Karolina, Tomor Luiza, Kovács Ella, Tóth Angéla, Török Anna, Weiner Irma, Fényes Matild, Olgyai Ilonka, Kúpay Olga, Kőrösi Lenke, Thulmon Ida, Berey Zsuzsika, Máar Zsófia, Zsolnay Kata, Szentmiklósy Teréz, D. Elvira és Tekla, Lamos Riza, Szikra Erzsika, Király Libnska, Jakab Vilma, Sipos Luiza, Petneházy Lászlóné, Miklóssy Vilma, Moravcsik Panna, Simai Ágnes, Németh Károlyné, Fehér Szőeke Malvina, Szkenderovics Karolin, Szivos Mariska, Horváth Johanna, Hazay Mária, Ziegler Ferenczné, Beöthy Jenny, Butkovics Jolán, Erdélyi Mariska.

Megbizások tára.

K. Ladra L. R. urhölgynek: Régi bevett szokás az ujévi első szám beküldése a régibb előfizetőknek, és igy a legszivesebben fogom küldeni nem csak azt, hanem a többit is folytatólag, a mint kivánja.

Egyuttal figyelmeztem és kérem t. előfizetőimet, hogy megrendeléseiket a lapra minél elébb tegyék meg, nehogy az első számok elfogyván, nem szolgálhassunk már teljes példánynyal.

Soroksárra N. K. urnőnek: Mély megilletődéssel vettem a szomoru hirt! Csak a hit és a legfelsőbb akaratban való megnyugvás fogja enyhiteni e fájdalmat.

Szegedre R. L. urhölgynek: Mind a három csomag el van küldve.

Gyorokra H. L. urnak: Magánuton feleltem és ajánlom kérésemet szives figyelmébe.

L. Bessenyőre T. F. urnőnek: Legközelebb, a mint időm engedi magánlevélben felelek kedves soraira.

Karádra F. L. urnőnek: Azonnal utnak inditottam a kivántat.

A. Lendvára K. G. urhölgynek: Nemde azonnal vette küldeményemet?

N. Harsányra M. A. urnőnek: Ugy-e bár köztük volt? Szives tisztelet!

Lázira R. M urnőnek: Idejében jött-e meg a két csomag? Szives üdvözlet!

Orosházára P. R. A. urnőnek: Az első félévben nem vettem, a másodikban igen, a mostani levélben azonban a kedves sorokon kivül nem volt semmi.

Pozsonyba M. E. urhölgynek: Becses nevét és a többiek nevét is azonnal bejegyeztem.

Szamosujvárra Sz. T. urnőnek: Karácsony első ünnepnapján vettem és legközelebb munkába fogom adni. Szives tisztelet.

F. Vásárhelyre H. V. urhölgynek: Számos megkereső levelet vettem a jövő évre való bejegyzésre nézve, miért nem tettem volna meg tehát e kettőt is, kivált mikor látom, hogy szivére vette lapom terjesztését! Forró köszönet érte!

Selmeczre P. I. urhölgynek: M. Zsófia megelőzte kedves és alapos feleletét! Bár elébb vettem volna! Lesz-e olyan szives ezentul is mind a két rovatot figyelemmel kisérni?

A legszivesebben szolgál szerkesztőnőnk valamelyik t. előfizetőnőjének egy jó csomó levélbélyeggel, melyek közt külföldiek, sőt amerikaiak is vannak, ha ezzel némi örömet szerez az illetőnek. A leghamarabb jelentkezőé az elsőség.

Kérdések.

Almáimat szellős kamrában szoktam tartani, szépen polczokra felrakva, egy részét pedig hamuba vagy korpába rakom be. Az idén azonban mind a három mód szerint eltett almám rothad, — ki tudna nekem ez ellen biztos szert ajánlani? Gy. Róza.

Magam szoktam főzni nem csak házi szappanomat, hanem mosdó asztalomba való finom szappanokat is készitek mandula és glycerin hozzáadásával. Szeretnék azonban a sárga tojásos szappan készités-módjával is megismerkedni, ki tanitana meg reá? K. Rezsőné.

Mivel távolithatnám el szobám padlójából egy nagy olajos foltot, melyet hiába kenettem már be mészszel, luggal. El-eltűnik egy pár napra, azután pedig ismét felül kerekedik! P. Lilla.

Feleletek.

G. Paulának: Ki merészkednék egy szert mindenkinek ajánlani? Nekem az Anisine-Marc-féle fej- fog és egyéb ideg fájdalom iránti cseppek igen jót tesznek és fájdalmimat hamar megszüntetik, mig kedves nővérem, ki sokat szenved egyoldalu főfájásban, már gyakran javulás nélkül alkalmazta e folyadékot. Tegyen tehát próbát vele. Igazi minőségben kapható e szer Thallmayer és Seitz kereskedésükben, Pesten, Nádor-utcza, a honnan én is hozatom magamnak azt. Egy üvegcse ára 2 frt 50 kr.

F. Mórné.

Egy falusi leány könnyen vizsgálhatja meg vásznát, ha tiszta lenből készült-e, ha egy darabka száraz vásznat olajba márt, és a felesleges olajat jól kinyomkodja belőle. A vászonszálak az olajtól átlátszóak lettek, a pamutból valók pedig fehérek maradtak, ugy, hogy egyenként megszámlálhatjuk a fehér pamutszálakat.

B. Antónia.

Arany képrámáimat következőkép tisztitom: 3 lat tojás fehérét összekeverek egy lat konyhasóval, és e keverékbe mártva egy puha kefét, jól megkefélem a rámákat. Ha csak le nem kopott még róluk az aranyfelület, ismét fényesekké lesznek. Sz. Tercsi.

Szerkesztői nyilt levelek.

„Mind halálig.“ Köszönettel vettem, a hosszuságon is majd csak segitek, és — ment is már levelem.

„A morphium áldozatai.“ Mintha csak eredeti volna! És ez természetesen nem baj, sőt inkább.

„A házőrzők!“ Igaz, nálunk is találni, azért szólni is illik róla.

„A melegitők.“ Kisebb helységekben talán nem épen szükségesek, és ott csakugyan könnyebben jut a szegény ember egy kis tüzelőhez, ha máskép nem, ott a szomszéd keritése, — mint ön tréfásan is, komolyan is állitja. A fővárosban azonban, — most eleinte természetesen egynémelyik vissza is él vele; de ismerte volna csak kötelességének, a kit e dolog illet, akkor gondoskodni róla, mikor először szóba hoztam, — körülbelül tiz éve annak! rég tul volnánk most már azokon a bajokon.

„Bucsu.“ Különben is: eső után köpönyeg.

„A jég hátán.“ (M. J.) A vége vagy otthonn maradt, vagy — oda veszett a jégen.

„Azért is farsangoljunk.“ Azt tartom, nem igen kell arra különös buzditás.

„A mióta.“ Élczlapban ragyogna, az ódon formánál fogva, meg azért is, mivel ott kedves dolog az „istentelen“ szerelem paródizálása.

Hiadornak: Forró köszönettel vettem, fájdalom egy pár nappal elkésve, de azért legközelebb bemutatom.

Poudre de Serail.

Blahánné Lujza müvésznö kedvencz arczpora.

Ezen arczpor vegytanilag tökéletesitve minden ártalmas szerektöt mentes és oly kitünö tulajdonságokat központosit, hogy minden eddig a kül- és belföldön készitett poraokat sokszorosan felülmulja; nagymérvü federje az arczot az időjárás kellemetlen befolyásától megóvja, az arcznak és a testszinnek ifju és természetes szinezetet kölcsönöz, ugy. hogy a legélesebb szem sem képes a port rajta észrevenni, mely kitünö hatásáért **Blahánné Lujza** asszonyság következő sorokkal tüntette ki:

Tiszt. Müller J. L. Vadász özv. utóda, illatszerész urnak **Budapesten.**

A **Poudre de Serail**, melyet Ön feltalált, **valóban kitünö és nemében páratlan**, mert nemcsak az arczon láthatatlan és tartós, de egyszersmind rendes használatnál ártalmatlansága által az arczra oly különös jótékony hatást gyakorol, a miröt még eddig semmiféle arczpornál nem tapasztaltam, mely kiváló tulajdonságáért jövöben mint kedvencz arczporomat kizárólag fogom használni és meg vagyok győződve, hogy felülmulhatlan jó-ágáért általános elismerésnek fog örvendeni.

Tisztelettel

BLAHÁNÉ LUJZA.

Minden doboz POUDRE de SERAIL a bejegyzett védjegygyel van ellátva, 60 kr. és 1 frt. dobozokban, valódi minöségben csupán a feltalálónál **Vadász Ferencz özv. utódá**-nál illatszerész a „Virágkirályné"-hoz **Budapest, koronaherczeg-utcza 2.** sz. kapható.

Föraktár a legfinomabb angol és franczia illatszer-árukból, hajkenöcsök, toillette-szappanok, crémerok, arczporok, szépitövizek, fehér és piros szépitö anyagok, fogporok, fogpaszták és szájvizek, továbbá: ruha- fog- és körömkefék, angol hajkefék, legfinomabb szivacsok és más itt fel nem emlitett pipereszerek.

Kopaszság

és a hajösszülés és a pikkely képződés ellen a naponta beérkező hála és köszönet iratok szerint legjobban használható a

Tanin-olaj

Dr. **Moras**-tól.

Tisztelt gyógyszerész ur!

A kopaszságellen a legjobban használ a Dr. Moras-féle Tanin-olaj. Kérem sziveskedjék még egy nagy üveggel küldeni.

tisztelettel

Prag ***Jeremiasek,***

cs. k. törvényszéki tanácsos

Kapható *Budapesten. Török József* gyógyszerésznél király utcza.

Legforróbb köszönetemet

Csak is az általán ismert és hires **köszvenyvászon** használata által szabadadultam meg heves fájdalmaimtól s gyógyultak meg köszvényes lábaim. — Alulirott tehát minden ily bajokban szenvedőknek ezen **köszvényvásznat**, mely Budapesten **Török József ur** gyógyszertárában kapható, használatra legmelegebben ajánlhatja.

mély tisztelettel

Szokoly János.

Budapesten, Gyep-utcza

CALDERONI és Társa

látszerészek, váczi utcza Budapest

alkalmas

ünnepi ajándékokul

ajánlanak:

szemüvegeket, finom aczél-, ezüst-, arany- vagy tajkoncz-foglalványokban, olvasáshoz való üvegeket, távcsöveket, górcsöveket, magikai lámpásokat, stereoscop készülékeket ezer és ezer képpel, rajzeszközöket, időmérőket, légmérőket és egy választékot dus

szinházi és tábori látcsövekben

bőr, elefántcsont, teknősbéka és aluminium kiállitással 5-től—100 frtig.

Müszer- és tanszer-üzletünkben, a kishid-utczában 3. sz.

ajánljuk **az ifjuság számára** földgömböket, gőzgépeket, rajzmintákat, természettani és vegytani készülékeket, ásvány-, lepke-, bogár- és kagyló-gyüjteményeket, kitömött állatokat, távhallókat stb.

Levélben történő megrendelésekre a leguagyobb gondot forditunk.

Temesváry Móricz

czipö-gyára

Budapest, király-utcza 2. sz.

Orczy ház.

A téli szükségletre ajánl nagyban és kicsinyben:

Hölgyek számára:

Nemez pongyola czipöket minden szinben sarokkal és csokorral . . . . . 1 frt 80 kr.

Eberlaszting vagy börczugos topánokat magas vágással, a legfinomabban kiállitva . . . 3 frt.

Czugos börtopanokat, erős chagrin vagy bornyubőrből veresnemeg-béléssel, szegelve. Dupla talppal, esős időben tartós . . . . . 3 frt 40 kr.

Urak számára:

Topányokat, bornyu vagy bagaria bőrből, szegzett és srófolt duplatalppal igen erős . . . . . 4 frt.

Topanyokat orosz lakbőrből. szegezett dupla talppal és srófmunkával, és esős időben való 4 ft 80 k.

Térdcsizmakat. dupla bagaria bőrből háromszoros csavarral ellatott dupla talppal vizmentes 8 ft 80 k.

Ugyanaz orosz lakk bagaria bőrből . . . . 12 frt.

Megrendelések postai utánvét vagy az összeg beküldése mellett a legpontosabban megküldetnek.

Kimeritő árjegyzékek ingyen.

Dr. Lengiel F. féle

nyír balzsam

A növény nedv, mely a nyk. törzséből kifoly ha bele furnagmióta emberek emlékeznek a leekitünöbb szépitő sze nek ismertir tik, és ha e nedv a feltaláló utasítása szerint ehemikai nton balzsammá készittetik csodaszerű hatást nyer.

Ha az arcz vagy test este bekenetik, reggel már alig észrevehető pikkelyek válnak el a börtöl és helye fehér és gyengéddé válik.

Ezen balzsam a ránczokat és himlőhelyeket az arczról eltávolitja és ifju szint ad; a bört gyengéd — fehér és üdévé változtatja és eltávolitja legrövidebb idő alatt a szeplőt, anyajelt, orrvörhenyt, kinövéseket és más tisztátlanságokat a börről.

Ára egy korsó nyír balzsamnak használati utasitással együtt 1 frt 50 kr.

Valódi kapható **Budapesten: Török József** gyógyszerésznél király utcza. **Pozsonyban** Pisztary Félixnél a Mihály kapunál és **Temesváron** Tarczay István-nál.

Előfizetési fölhivás

a

„CSALÁDI KÖR"

Huszonegyedik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven szines boritékkal.

Minden hóban négy melléklet, fölváltva szinezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások és arczképek.

Előfizetési dij:

Csupán a lapra: egész évre **12 frt,** — félévre **6 frt,** — negyedévre **3 frt.**
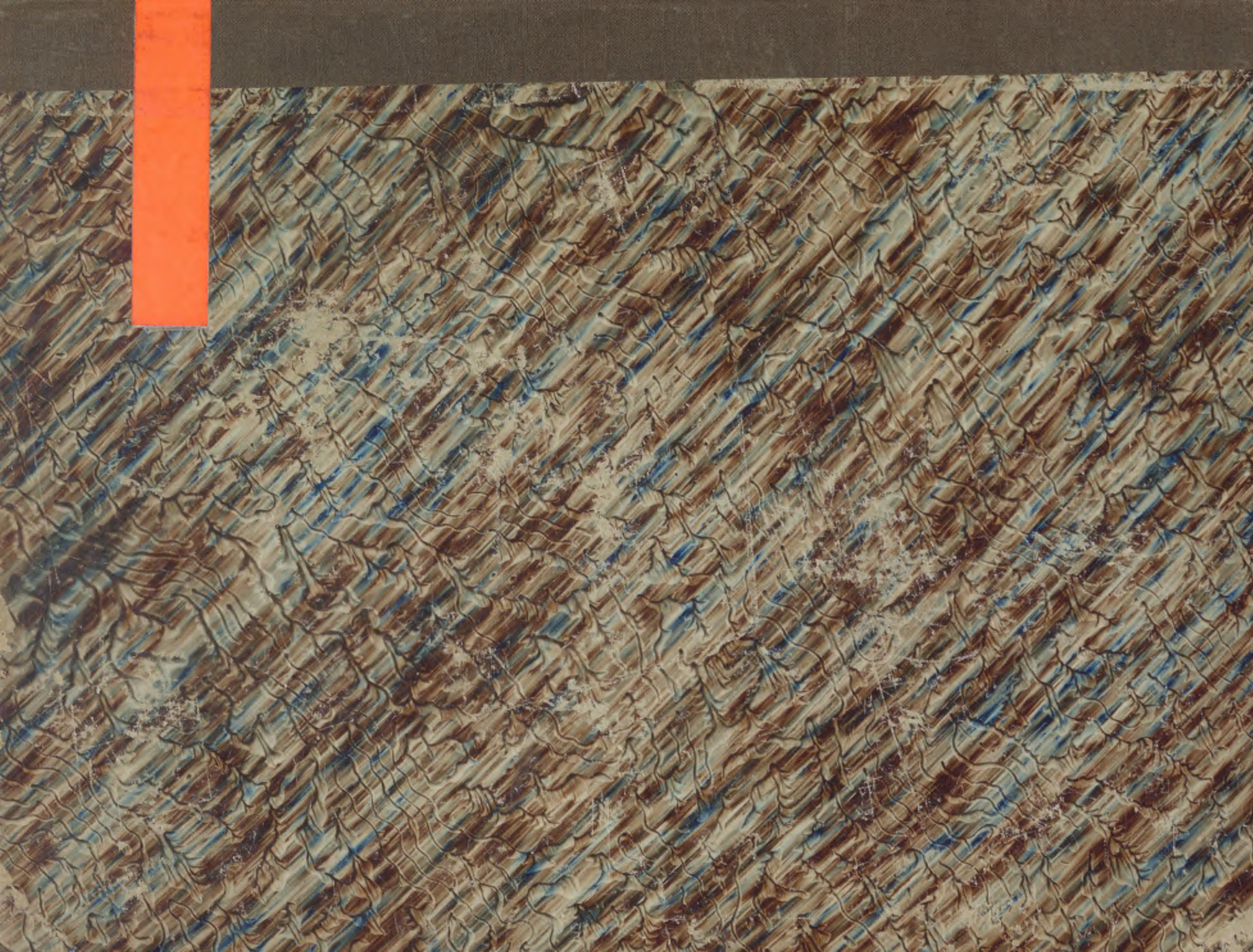
Az egész évi 12 kötet csomagolási dija 40 kr.